Holy Bible

Aionian Edition®

banal na Bibliya

Tagalog Unlocked Holy Bible

Holy Bible Aionian Edition ®
banal na Bibliya
Tagalog Unlocked Holy Bible

CC Attribution ShareAlike 4.0, 2018-2024
Source text: eBible.org
Source version: 7/13/2024
Source copyright: CC Attribution ShareAlike 4.0
Door43 World Missions Community, 2018

Formatted by Speedata Publisher 4.19.18 (Pro) on 7/19/2024
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
AionianBible.org

Published by Nainoia Inc
https://Nainoia-Inc.signedon.net

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Paunang Salita

Tagalog at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal… and purple is the color of royalty!

History

Tagalog at AionianBible.org/History

04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 135 languages.
05/01/24 - 371 translations now available in 151 languages.

Talaan ng Nilalaman

BAGONG TIPAN

Genesis 1
Exodo 35
Levitico 64
Mga Bilang 87
Deuteronomio 117
Josue 143
Mga Hukom 160
Ruth 177
1 Samuel 180
2 Samuel 202
1 Mga Hari 221
2 Mga Hari 243
1 Mga Cronica 263
2 Mga Cronica 282
Ezra 306
Nehemias 312
Ester 322
Job 328
Mga Awit 347
Mga Kawikaan 389
Mangangaral 406
Awit ng mga Awit 412
Isaias 416
Jeremias 449
Panaghoy 488
Ezekiel 492
Daniel 528
Hosea 539
Joel 545
Amos 547
Obadias 551
Jonas 552
Mikas 554
Nahum 557
Habacuc 559
Zefanias 561
Hagai 563
Zacarias 565
Malakias 571

LUMANG TIPAN

Mateo 575
Marcos 598
Lucas 612
Juan 636
Mga Gawa 654
Mga Roma 677
1 Mga Corinto 687
2 Mga Corinto 697
Mga Galacia 704
Mga Efeso 708
Mga Filipos 712
Mga Colosas 715
1 Mga Tesalonica 718
2 Mga Tesalonica 720
1 Timoteo 722
2 Timoteo 725
Tito 727
Filemon 729
Mga Hebreo 730
Santiago 738
1 Pedro 741
2 Pedro 744
1 Juan 746
2 Juan 749
3 Juan 750
Judas 751
Pahayag 752

APENDIKS

Gabay sa mga Mambabasa
Glossary
Mapa
Itinalaga
Mga Ilustrasyon, Doré

BAGONG TIPAN

Kaya pinalabas ng Diyos ang lalaki mula sa hardin, at nilagay niya ang querubin sa silangan ng hardin ng Eden, at isang nagliliyab na espada na umiikot sa bawat panig, upang bantayan ang daan patungo sa puno ng buhay.

Genesis 3:24

Genesis

1 Noong simula nilikha ng Diyos ang langit at ang lupa. 2
Ang lupa ay walang anyo at walang laman. Ang kadiliman
ay nasa ibabaw ng kalaliman. Ang Espiritu ng Diyos ay
kumikilos sa ibabaw ng katubigan. 3 Sinabi ng Diyos,
"Magkaroon ng liwanag" at nagkaroon ng liwanag. 4 Nakita
ng Diyos na ang liwanag ay kaaya-aya. Hiniwalay niya ang
liwanag mula sa kadiliman. 5 Tinawag ng Diyos ang liwanag
na "araw," at ang kadiliman ay tinawag niyang "gabi". Naggabi
at nag-umaga, ito ang unang araw. 6 Sinabi ng Diyos,
"Magkaroon ng puwang sa pagitan ng mga tubig, at hayaang
ihiwalay nito ang tubig mula sa tubig." 7 Ginawa ng Diyos
ang puwang at hiniwalay niya ang tubig na nasa silong ng
kalawakan mula sa tubig na nasa ibabaw ng kalawakan.
At nagkagayon nga. 8 Tinawag ng Diyos ang puwang na
"langit." Naggabi at nag-umaga, ito ang ikalawang araw. 9
Sinabi ng Diyos, "Hayaang ang katubigang nasa ilalim ng
langit ay sama-samang magtipon sa isang lugar, at hayaang
lumitaw ang tuyong lupain." At nagkagayon nga. 10 Tinawag
ng Diyos ang tuyong lupain na "lupa" at ang natipong tubig ay
tinawag niyang "dagat." Nakita niyang ito ay kaaya-aya. 11
Sinabi ng Diyos, "Hayaang tumubo ang halaman sa lupa: mga
pananim na nagbibigay ng buto at mga namumungang punong
kahoy na kung saan ang buto nito'y nasa loob ng kanyang
bunga, ayon sa kanyang sariling uri." At nagkagayon nga. 12
Tinubuan ng halaman ang lupa, mga pananim na nagbibigay
ng buto mula sa kanilang uri, at mga namumungang punong
kahoy na taglay nito ang buto, mula sa kanilang uri. Nakita ng
Diyos na ito ay kaaya-aya. 13 Naggabi at nag-umaga, ito
ang ikatlong araw. 14 Sinabi ng Diyos, "Hayaang magkaroon
ng mga liwanag sa langit upang ihiwalay ang araw mula sa
gabi. At hayaan silang maging mga palatandaan, para sa
mga panahon, para sa mga araw at sa mga taon. 15 Hayaan
silang maging mga liwanag sa langit upang magbigay liwanag
sa ibabaw ng mundo." At nagkagayon nga. 16 Ginawa
ng Diyos ang dalawang malaking mga liwanag, ang mas
malaking liwanag upang pamunuan ang araw, at ang mas
maliit na liwanag upang pamunuan ang gabi. Ginawa rin niya
ang mga bituin. 17 Inilagay sila ng Diyos sa langit upang
magbigay liwanag sa ibabaw ng mundo, 18 upang pamunuan
ang buong araw at ang buong gabi, at upang ihiwalay ang
liwanag sa kadiliman. Nakita ng Diyos na ito ay kaaya-aya.
19 Naggabi at nag-umaga, ito ang ikaapat na araw. 20 Sinabi
ng Diyos, "Hayaang mapuno ang katubigan ng lahat ng uri ng
buhay na nilalang na ginawa ko, mapuno ang himpapawid ng
mga ibong lumilipad sa ibabaw ng lupa." 21 Kaya't nilikha
ng Diyos ang malalaking nilalang na naninirahan sa dagat,
gayon din ang bawat buhay na nilikha ayon sa kanyang uri,
mga nilalang na kumikilos at nagkukumpol sa katubigan, at
bawat mga ibong may pakpak ayon sa kanyang uri. Nakita
ng Diyos na ito ay kaaya-aya. 22 Pinagpala sila ng Diyos,
sinasabing, "Maging mabunga kayo at magpakarami, punuin
niyo ang katubigan sa mga dagat. Hayaang dumami ang
mga ibon sa mundo. 23 Naggabi at nag-umaga, ito ang
ikalimang araw. 24 Sinabi ng Diyos, "Hayaang magdulot ang
mundo ng buhay na mga nilalang, bawat isa ayon sa kanyang
sariling uri, mga hayop, mga gumagapang na bagay, at mga
mababangis na hayop ng mundo, bawat isa nito ayon sa
kanyang sariling uri". Nagkagayon nga. 25 Ginawa ng Diyos
ang mga mababangis na hayop sa mundo ayon sa kanilang
uri, ang mga hayop ayon sa kanilang mga uri, at lahat ng
bagay na gumagapang sa ibabaw ng lupa ayon sa kanyang
uri. Nakita niya na ito ay kaaya-aya. 26 Sinabi ng Diyos,
"Gawin natin ang tao ayon sa ating wangis, ayon sa ating
larawan. Hayaan silang mamahala sa isda sa dagat, sa mga
ibon sa langit, sa mga hayop, sa buong mundo, at sa lahat
ng gumagapang na bagay na gumagapang sa mundo. 27
Nilikha ng Diyos ang tao ayon sa kanyang sariling wangis.
Ayon sa kanyang wangis nilikha niya siya. Lalaki at babae
nilikha niya sila. 28 Pinagpala sila ng Diyos at sinabihan
silang, "Maging mabunga kayo, at magpakarami. Punuin niyo
ang mundo, at supilin ito. Maging tagapamahala kayo sa
isda sa dagat, sa mga ibon sa langit, at sa lahat ng buhay
na bagay na kumikilos sa ibabaw ng mundo." 29 Sinabi ng
Diyos, "Tingnan ninyo, ibinigay ko sa inyo ang bawat pananim
na nagbibigay ng buto na nasa ibabaw ng buong mundo, at
bawat punong-kahoy kasama ang bungang may buto sa loob
nito. Sila ay magiging pagkain ninyo. 30 Sa bawa't hayop sa
mundo, sa bawat ibon sa kalangitan, at sa lahat ng bagay na
gumagapang sa ibabaw ng mundo, at sa bawat nilikhang may
hininga ng buhay ibinigay ko ang bawat luntiang halaman
para maging pagkain." At nagkagayon nga. 31 Nakita ng
Diyos ang lahat ng bagay na kanyang ginawa. Pagmasdan,
ito ay napakabuti. Naggabi at nag-umaga, ito ang ika anim
araw.

2 Kaya't ang kalangitan at ang mundo ay natapos, at ang
lahat ng buhay na mga bagay na pumuno sa kanila. 2 Sa
ikapitong araw dumating ang Diyos sa pagtatapos ng gawain
na kanyang ginawa, at siya ay nagpahinga sa ikapitong
araw mula sa lahat niyang gawain. 3 Pinagpala ng Diyos
ang ikapitong araw at ginawang banal ito, dahil doon siya
nagpahinga mula sa lahat ng gawain na kanyang nagawa
sa kanyang paglikha. 4 to ang mga kaganapan ukol sa
kalangitan at sa mundo, nang sila ay nilikha, sa araw na
ginawa ni Yahweh na Diyos ang lupa at ang kalangitan. 5
Wala pang halamang bukid ang nasa mundo, at wala pang
pananim ng bukid ang tumutubo, sapagkat hindi pa dinulot
ni Yahweh na Diyos na umulan sa ibabaw ng mundo, at
walang taong bubungkal ng lupa. 6 Pero umakyat ang hamog
mula sa mundo at diniligan ang buong ibabaw ng lupa. 7 Si
Yahweh na Diyos ay ginawa ang tao mula sa alabok ng lupa,
at hiningahan ang mga butas ng kanyang ilong ng hininga ng
buhay, at ang tao ay naging buhay na nilalang. 8 Nagtanim
si Yahweh na Diyos ng isang hardin pasilangan, sa Eden,
at doon niya inilagay ang taong kanyang nilikha. 9 Mula sa
lupa Pinatubo ni Yahweh na Diyos ang bawat punong kaaya-
aya sa paningin at mabuti para sa pagkain. Kasama rito ang
puno ng buhay na nasa gitna ng hardin, at ang puno ng
kaalaman ng mabuti at masama. 10 Lumabas ang isang ilog
sa Eden para diligan ang hardin. Mula roon ito ay nahati
at naging apat na ilog. 11 Ang pangalan ng unang ilog ay
Pishon. Iyon ang umaagos sa buong lupain ng Havila, kung
saan mayroong ginto. 12 Ang ginto sa lupang iyon ay mabuti.
Mayroon ding bedelio at ang batong onise. 13 Ang pangalan
ng pangalawang ilog ay Gihon. Ang isang ito ay umaagos sa
buong lupain ng Cush. 14 Ang pangalan ng pangatlong ilog
ay Tigris, na umaagos sa silangan ng Asshur. Ang pang-
apat na ilog ay ang Eufrates. 15 Kinuha ni Yahweh na Diyos
ang lalaki at inilagay siya sa hardin ng Eden upang trabahuin
at alagaan ito. 16 Inutusan ni Yahweh na Diyos ang lalaki,
sinasabing, "Mula sa bawat puno sa hardin ay malaya kang

makakakain. 17 Pero mula sa puno ng kaalaman ng mabuti
at masama ay hindi ka maaaring kumain, sapagkat sa araw
na kumain ka mula roon, ikaw ay tiyak na mamamatay." 18
Pagkatapos sinabi ni Yahweh na Diyos, "Hindi mabuti na ang
lalaki ay nag-iisa. Gagawa ako ng katuwang na babagay para
sa kanya." 19 Mula sa lupa ginawa ni Yahweh na Diyos ang
bawat hayop sa bukid at bawat ibon sa langit. Pagkatapos
dinala niya sila sa lalaki upang makita kung ano ang itatawag
niya sa kanila. Anuman ang itinawag ng lalaki sa bawat buhay
na nilikha, iyon ang kanyang pangalan. 20 Ang lalaki ay
nagbigay ng mga pangalan para sa lahat ng mga hayop, sa
lahat ng mga ibon sa langit, at sa bawat mabangis na hayop
sa bukid. Pero para sa lalaki mismo ay walang nahanap na
katuwang na babagay para sa kanya. 21 Dinulot ni Yahweh
na Diyos na makatulog nang mahimbing ang lalaki, kaya
nakatulog ang lalaki. Kumuha si Yahweh na Diyos ng isa
sa kanyang mga tadyang at isinara ang laman kung saan
niya kinuha ang tadyang. 22 Sa pamamagitan ng tadyang na
kinuha ni Yahweh na Diyos mula sa lalaki, ginawa niya ang
babae at dinala siya sa lalaki. 23 Sinabi ng lalaki, "Sa oras na
ito, ito ang buto ng aking mga buto, at laman ng aking laman.
Tatawagin siyang 'babae', dahil kinuha siya sa lalaki." 24
Kaya iiwan ng lalaki ang kanyang ama at ang kanyang ina,
makikipag-isa siya sa kanyang asawa, at sila ay magiging
isang laman. 25 Kapwa sila hubad, ang lalaki at ang kanyang
asawa, pero hindi sila nahihiya.

3 Ngayon ang ahas ay higit na tuso kaysa sa anumang
ibang mabangis na hayop sa bukid na ginawa ni Yahweh
na Diyos. Sinabi niya sa babae, "Talaga bang sinabi ng Diyos,
"Hindi kayo dapat kumain mula sa anumang puno ng hardin?"
2 Sinabi ng babae sa ahas, "Maaari naming kainin ang bunga
mula sa mga puno ng hardin, 3 pero tungkol sa bunga ng
puno na nasa gitna ng hardin, sinabi ng Diyos, "Hindi ninyo
maaaring kainin ito, ni hindi ninyo ito maaaring hawakan, o
mamamatay kayo.'" 4 Sinabi ng ahas sa babae, "Tiyak na
hindi kayo mamamatay. 5 Dahil alam ng Diyos na sa araw
na kainin ninyo ito mabubuksan ang inyong mga mata, at
kayo ay magiging tulad ng Diyos, na nakaaalam ng mabuti
at masama." 6 At nang nakita ng babae na ang puno ay
mabuti para sa pagkain at kaaya-aya sa paningin, at ang
puno ay kanais-nais para gawing matalino ang isang tao,
kumuha siya ng bunga nito at kinain ito. At binigyan niya
ang kanyang asawa na kasama niya, at kinain niya ito. 7
Parehong nabuksan ang kanilang mga mata, at nalaman
nilang sila ay hubad. Pinagsama-sama nilang tinahi ang mga
dahon ng igos at gumawa ng mga pantakip para sa kanilang
mga sarili. 8 Narinig nila ang tunog ni Yahweh na Diyos
na naglalakad sa hardin sa kalamigan ng araw, kaya ang
lalaki at ang kanyang asawa ay nagtago mula sa presensya
ni Yahweh na Diyos sa mga punong-kahoy ng hardin. 9
Tinawag ni Yahweh na Diyos ang lalaki at sinabi sa kanya,
"Nasaan ka?" 10 Sinabi ng lalaki, "Narinig kita sa hardin, at
natakot ako, dahil ako ay hubad. Kaya itinago ko ang aking
sarili." 11 Sinabi ng Diyos, "Sinong nagsabi sa iyo na ikaw ay
hubad? Kumain ka ba mula sa punong iniutos kong huwag
mong kakainan?" 12 Sinabi ng lalaki, "Ang babae na ibinigay
mo sa akin, binigyan niya ako ng bunga mula sa puno at
kinain ko ito." 13 Sinabi ni Yahweh na Diyos sa babae, "Ano
ba itong ginawa mo?" Sinabi ng babae, "Nilinlang ako ng
ahas, at kumain ako." 14 Sinabi ni Yahweh na Diyos sa ahas,
"Dahil ginawa mo ito, sumpain ka sa lahat ng mga hayop at
sa lahat ng mababangis na hayop sa bukid. Gagapang ka sa
pamamagitan ng iyong tiyan at alikabok ang iyong kakainin
sa lahat ng araw ng iyong buhay. 15 Maglalagay ako ng poot
sa pagitan mo at ng babae, at sa pagitan ng iyong binhi at ng
kanyang binhi. Dudurugin niya ang iyong ulo, at tutuklawin
mo ang kanyang sakong." 16 Sinabi niya sa babae, "Higit
kong patitindihin ang sakit mo sa panganganak; sa sakit ka
magsisilang ng mga anak. Ang iyong pagnanais ay para sa
iyong asawa, subalit pamumunuan ka niya." 17 Sinabi niya
kay Adan, "Dahil nakinig ka sa boses ng iyong asawa, at
kumain mula sa puno, kung alin ay iniutos ko sa iyo, nang
sinabi kong, "Hindi kayo maaaring kumain mula rito,' sinumpa
ang lupa dahil sa iyo; sa matinding pagpapagal kakain ka
mula rito sa lahat ng mga araw ng iyong buhay. 18 Ito ay
tutubuan ng mga tinik at mga damo para sa iyo, at kakainin
mo ang mga pananim sa bukid. 19 Kakain ka ng tinapay
sa pamamagitan ng pawis ng iyong mukha, hanggang ikaw
ay bumalik sa lupa, dahil kinuha ka mula rito. Dahil ikaw
ay alikabok, at sa alikabok ka rin babalik." 20 Tinawag ng
lalaki ang kanyang asawa sa pangalang Eva dahil siya ang
ina ng lahat ng mga nabubuhay. 21 Gumawa si Yahweh
na Diyos ng mga kasuotang balat para kay Adan at para
sa kanyang asawa at dinamitan sila. 22 Sinabi ni Yahweh
na Diyos, "Ngayon ang tao ay naging tulad na natin, na
nakaaaalam ng mabuti at masama. Ngayon hindi siya dapat
pahintulutang abutin ng kanyang kamay, at kumuha mula
sa puno ng buhay at kumain nito, at mabuhay nang walang
hanggan." 23 Kaya pinalabas sila ni Yahweh na Diyos mula
sa hardin ng Eden, para bungkalin ang lupa kung saan siya
kinuha. 24 Kaya pinalabas ng Diyos ang lalaki mula sa hardin,
at nilagay niya ang querubin sa silangan ng hardin ng Eden,
at isang nagliliyab na espada na umiikot sa bawat panig,
upang bantayan ang daan patungo sa puno ng buhay.

4 Ang lalaki ay sumiping sa kanyang asawang si Eva.
Siya ay nabuntis at isinilang niya si Cain. Sinabi niya,
"Nagkaroon ako ng lalaki sa tulong ni Yahweh." 2 Pagkatapos
ay isinilang niya ang lalaking kapatid nitong si Abel. Naging
pastol si Abel, pero si Cain ay nagbungkal ng lupa. 3 At
nangyari na sa paglipas ng panahon dinala ni Cain ang ilan
sa bunga ng lupa bilang handog kay Yahweh. 4 Si Abel
naman ay nagdala ng ilan sa panganay ng kanyang kawan at
ilan sa taba. Tinanggap ni Yahweh si Abel at ang kanyang
handog, 5 pero hindi niya tinanggap si Cain at ang kanyang
handog. Kaya lubhang nagalit si Cain, at sumimangot siya. 6
Sinabi ni Yahweh kay Cain, "Bakit ka nagagalit at bakit ka
sumisimangot? 7 Kung gagawin mo ang tama, hindi ka ba
tatanggapin? Pero kung hindi mo ginagawa ang tama, ang
kasalanan ay nag-aabang sa pinto at ninanais na mamahala
sa iyo, subalit dapat mo itong pamunuan." 8 Kinausap ni
Cain si Abel na kanyang kapatid. At nangyari na habang sila
ay nasa bukid, tumindig si Cain laban sa kanyang kapatid na
si Abel at pinatay niya ito. 9 Pagkatapos sinabi ni Yahweh
kay Cain, "Nasaan ang iyong kapatid na si Abel?" Sinabi niya,
"Hindi ko alam. Tagapangalaga ba ako ng aking kapatid?"
10 Sinabi ni Yahweh, "Ano ang ginawa mo? Tumatawag sa
akin ang dugo ng iyong kapatid mula sa lupa. 11 Ngayon
isinumpa ka mula sa lupa, na nagbukas ng bunganga nito
upang tanggapin ang dugo ng iyong kapatid mula sa iyong
kamay. 12 Kapag ikaw ay magbubungkal ng lupa, mula
ngayon hindi na nito isusuko sa iyo ang kanyang lakas.
Magiging palaboy at pagala-gala ka sa mundo." 13 Sinabi ni

Cain kay Yahweh, “Ang parusa ko ay higit kaysa sa aking
makakaya. **14** Sa katunayan, itinaboy mo ako sa araw na
ito mula sa lupang ito, at ako ay itatago mula sa iyong
mukha. Magiging palaboy ako at pagala-gala sa mundo, at
kung sinuman ang makasusumpong sa akin ay papatayin
ako.” **15** Sinabi ni Yahweh sa kanya, “Kung sinuman ang
papatay kay Cain, makapitong beses siyang gagantihan.”
Kaya nilagyan ni Yahweh ng palatandaan si Cain upang
sinumang makasumpong sa kanya, hindi siya lulusubin ng
taong iyon. **16** Kaya umalis si Cain mula sa presensya ni
Yahweh at nanirahan sa lupain ng Nod, sa silangan ng Eden.
17 Sinipingan ni Cain ang kanyang asawa at nabuntis ito.
Isinilang niya si Enoc. Nagtatag siya ng isang lungsod at
pinangalanan niya ito sunod sa kanyang anak na si Enoc. **18**
Kay Enoc isinilang si Irad. Si Irad ang naging ama ni Mehujael.
Si Mehujael ang naging ama ni Metusael. Si Metusael ang
naging ama ni Lamec. **19** Si Lamec ay kumuha ng dalawang
asawa para sa kanyang sarili: ang pangalan ng isa ay si Ada,
at ang pangalan ng isa pa ay si Zilla. **20** Isinilang ni Ada si
Jabal. Siya ay ama ng lahat ng nakatira sa mga tolda na may
mga alagang hayop. **21** Ang pangalan ng kanyang kapatid na
lalaki ay Jubal. Siya ang ama ng lahat ng mga manunugtog
ng alpa at plauta. **22** Si Zilla naman, naging anak niya si
Tubal Cain, ang nagpapanday ng mga kagamitang tanso at
bakal. Ang babaeng kapatid ni Tubal Cain ay si Naama. **23**
Sinabi ni Lamec sa kanyang dalawang asawa, “Ada at Zilla
dinggin ninyo ang aking tinig; kayong mga asawa ni Lamec,
makinig kayo sa sasabihin ko. Nakapatay ako ng isang tao
dahil sinugatan ako, isang binata dahil sa pananakit sa akin.
24 Kung ipaghihiganti si Cain ng makapitong ulit, sa gayon si
Lamec ay ipaghihiganti ng pitumpu't-pitong ulit.” **25** Si Adan
ay muling sumiping sa kanyang asawa, at siya ay nagkaanak
ng isa pang anak na lalaki. Tinawag niya itong Set at sinabing,
“Binigyan muli ako ng Diyos ng anak na lalaki kapalit ni Abel,
dahil pinatay siya ni Cain.” **26** Si Set ay nagkaroon ng anak
na lalaki at tinawag niya itong Enos. Sa panahong iyon ang
mga tao ay nagsimulang tumawag sa pangalan ni Yahweh.

5 Ito ang talaan ng mga kaapu-apuhan ni Adan. Sa araw na
nilikha ng Diyos ang sangkatauhan, ginawa niya sila ayon
sa kanyang wangis. **2** Nilikha niya silang lalaki at babae.
Pinagpala niya sila at pinangalanan silang sangkatauhan nang
sila ay likhain. **3** Nang nabuhay si Adan ng 130 taon, siya
ay naging ama ng isang anak na lalaki na ayon sa kanyang
sariling wangis, sunod sa kanyang larawan, at pinangalanan
niya itong Set. **4** Pagkatapos na si Adan ay naging ama ni
Set, nabuhay siya ng walondaang taon. Siya ay naging ama
ng higit na marami pang mga anak na lalaki at mga anak
babae. **5** Nabuhay si Adan ng 930 taon, at pagkatapos siya
ay namatay. **6** Nang nabuhay si Set ng 105 taon, siya ay
naging ama ni Enos. **7** Pagkatapos na siya ay naging ama
ni Enos, nabuhay siya ng 807 taon at naging ama ng mas
marami pang mga anak na lalaki at mga anak na babae. **8**
Nabuhay si Set ng 912 taon, at pagkatapos siya ay namatay.
9 Nang nabuhay si Enos ng siyamnapung taon, naging ama
siya ni Kenan. **10** Pagkatapos na siya ay naging ama ni
Kenan, si Enos ay nabuhay ng 815 taon. Siya ay naging ama
ng mas marami pang mga anak na lalaki at mga anak na
babae. **11** Nabuhay si Enos ng 905 taon, at pagkatapos
siya ay namatay. **12** Nang nabuhay si Kenan ng pitumpung
taon, siya ay naging ama ni Mahalalel. **13** Pagkatapos na
siya ay naging ama ni Mahalalel, nabuhay si Kenan ng 840
taon. Siya ay naging ama ng mas marami pang mga anak na
lalaki at mga anak na babae. **14** Nabuhay si Kenan ng 910
taon at pagkatapos siya ay namatay. **15** Nang nabuhay si
Mahalalel ng animnapu't limang taon, siya ay naging ama
ni Jared. **16** Pagkatapos na siya ay naging ama ni Jared,
nabuhay si Mahalalel ng 830 taon. Siya ay naging ama ng
mas marami pang mga anak na lalaki at mga anak na babae.
17 Nabuhay si Mahalalel ng 895 taon at pagkatapos siya ay
namatay. **18** Nang nabuhay si Jared ng 162 taon, siya ay
naging ama ni Enoc. **19** Pagkatapos niyang naging ama
ni Enoc, nabuhay si Jared ng walong daang taon. Siya ay
naging ama ng mas marami pang mga anak na lalaki at
mga anak na babae. **20** Nabuhay si Jared ng 962 taon, at
pagkatapos siya ay namatay. **21** Nang nabuhay si Enoc ng
animnapu't limang taon, siya ay naging ama ni Metusalem.
22 Lumakad si Enoc na kasama ang Diyos sa tatlong daang
taon pagkatapos na siya ay naging ama ni Metusalem. Siya
ay naging ama ng mas marami pang mga anak na lalaki at
mga anak na babae. **23** Nabuhay si Enoc ng 365 taon. **24**
Lumakad si Enoc na kasama ang Diyos, at pagkatapos siya
ay nawala, dahil kinuha siya ng Diyos. **25** Nang nabuhay si
Metusalem ng 187 taon, siya ay naging ama ni Lamec. **26**
Pagkatapos na siya ay naging ama ni Lamec, nabuhay si
Metusalem ng 782 taon. Siya ay naging ama ng mas marami
pang mga anak na lalaki at mga anak na babae. **27** Nabuhay
si Metusalem ng 969 taon. Pagkatapos siya ay namatay. **28**
Nang nabuhay si Lamec ng 182 taon, siya ay naging ama
ng isang lalaki. **29** Tinawag niya siya sa pangalang Noe,
sinabing, “Ang isang ito ang magbibigay kapahingahan sa
atin mula sa ating trabaho at mula sa kapaguran ng ating
mga kamay, na dapat nating gawin dahil sa lupang isinumpa
ni Yahweh.” **30** Nabuhay si Lamec ng 595 taon pagkatapos
na siya ay naging ama ni Noe. Siya ay naging ama ng mas
marami pang mga anak na lalaki at mga anak na babae. **31**
Nabuhay si Lamec ng 777 taon. Pagkatapos siya ay namatay.
32 Matapos mabuhay ni Noe ng limandaang taon, siya ay
naging ama nina Sem, Ham at Jafet.

6 At nangyari na nang nagsimulang dumami ang
sangkatauhan sa mundo at ang mga anak na babae ay
isinilang sa kanila, **2** na nakita ng mga anak na lalaki ng Diyos
na kaakit-akit ang mga anak na babae ng sangkatauhan.
Kumuha sila ng mga asawa para sa kanilang sarili, kahit sino
sa kanila na mapili nila. **3** Sinabi ni Yahweh, “Ang aking
espiritu ay hindi mananatili sa sangkatauhan magpakailanman,
sapagkat sila ay laman. Mabubuhay sila ng 120 taon.” **4** Nasa
mundo ang mga higante noong mga araw na iyon, at ganun
din pagkatapos. Ito ay nangyari nang pinakasalan ng mga
anak na lalaki ng Diyos ang mga anak na babae ng tao, at
nagkaroon sila ng mga anak sa kanila. Ito ang mga malalakas
na tao noong unang panahon, at mga lalaking kilala. **5** Nakita
ni Yahweh ang labis na kasamaan ng sangkatauhan sa
mundo, at ang bawat pagkahilig ng kanilang puso ay patuloy
na kasamaan lamang. **6** Nalungkot si Yahweh na ginawa niya
ang sangkatauhan sa mundo, at ito ay nagdulot ng dalamhati
sa kanyang puso. **7** Kaya sinabi ni Yahweh, “Lilipulin ko
ang sangkatauhang nilikha ko mula sa ibabaw ng mundo;
kapwa ang sangkatauhan at ang higit na malalaking mga
hayop, at gumagapang na mga bagay sa lupa at mga ibon
sa kalangitan, dahil pinagsisihan kong ginawa ko sila.” **8**
Pero nakasumpong si Noe ng pagtatangi sa mata ni Yahweh.
9 Ito ang mga pangyayari patungkol kay Noe. Matuwid, at

walang kapintasan si Noe sa gitna ng mga tao sa kanyang
kapanahunan. Lumakad si Noe kasama ng Diyos. **10** Naging
ama siya ng tatlong mga anak na lalaki: Sem, Ham at Jafet.
11 Ang mundo ay masama sa harapan ng Diyos, at ito'y puno
ng karahasan. **12** Nakita ng Diyos ang mundo; masdan, ito
ay masama, dahil lahat ng laman ay pinasama ang kanilang
gawi sa ibabaw ng mundo. **13** Sinabi ng Diyos kay Noe,
"Nakikita kong panahon na upang bigyang wakas ang lahat
ng laman, sapagkat napuno na ng karahasan ang mundo sa
pamamagitan nila. Katunayan, wawasakin ko sila kasama ng
mundo. **14** Gumawa ka para sa iyong sarili ng arka mula sa
kahoy ng saypres. Gumawa ka ng mga silid sa arka, takpan
mo ito ng aspalto sa loob at labas. **15** Ganito mo ito gagawin:
tatlong daang kubit ang haba ng arka, limampung kubit ang
luwag nito, at tatlumpung kubit ang taas nito. **16** Gumawa ka
ng bubong para sa arka, at tapusin mo ito sa isang kubit mula
sa itaas ng tagiliran. Maglagay ka ng pinto sa gilid ng arka at
gumawa ka ng ilalim, pangalawa, at pangatlong palapag. **17**
Makinig ka, malapit ko nang ipadala ang baha ng mga tubig
sa mundo, upang lipulin ang lahat ng laman na may hininga
ng buhay dito mula sa silong ng langit. Lahat ng bagay na
nasa mundo ay mamamatay. **18** Subalit itatatag ko ang aking
tipan sa iyo. Papasok ka sa arka, ikaw, at ang iyong mga anak
na lalaki, iyong asawa at mga asawa ng iyong mga anak. **19**
Mula sa bawat nabubuhay na nilalang ng lahat ng laman,
dalawa ng bawat uri ang dapat mong dalhin sa arka, upang
mananatili silang buhay kasama mo, kapwa lalaki at babae.
20 Mga ibon ayon sa kanilang uri, at ang mga malalaking
hayop ayon sa kanilang uri, bawat gumagapang na bagay sa
lupa ayon sa kanyang uri, dalawa ng bawat uri ay pupunta sa
iyo, upang panatilihin silang buhay. **21** Tipunin mo para sa
sarili mo ang bawat uri ng pagkaing makakain at itabi ito, para
maging pagkain para sa iyo at sa kanila." **22** Kaya ginawa ito
ni Noe. Ginawa niya ito, ayon sa lahat ng inutos ng Diyos.

7 Sinabi ni Yahweh kay Noe, "Halika, ikaw at lahat ng iyong
sambahayan sa arka, sapagkat sa salinlahing ito nakita
ko na ikaw ay matuwid sa aking harapan. **2** Sa bawat malinis
na hayop magdala ka ng pitong lalaki at pitong babae. At
sa mga hayop na hindi malinis, magdala ka ng dalawa, ang
lalaki at kanyang kapares. **3** Gayundin ang mga ibon sa
kalangitan, magdala ka ng pitong lalaki at pitong babae,
upang mapanatili ang kanilang mga supling sa ibabaw ng
buong mundo. **4** Pagkalipas ng pitong araw idudulot kong
umulan sa mundo sa loob ng apatnapung araw at apatnapung
gabi. Lilipulin ko mula sa ibabaw ng lupa ang bawat buhay
na nilalang na aking ginawa." **5** Ginawa ni Noe ang lahat
ng iniutos ni Yahweh sa kanya. **6** Si Noe ay anim na raang
taong gulang nang dumating ang baha sa mundo. **7** Si Noe,
ang kanyang mga anak na lalaki, ang kanyang asawa, at
ang mga asawa ng kanyang mga anak na lalaki ay sama-
samang pumasok sa arka dahil sa mga tubig ng baha. **8**
Ang mga malinis at hindi malinis na mga hayop, mga ibon, at
lahat ng mga gumagapang sa lupa, **9** dala-dalawa, lalaki
at babae, ang pumunta kay Noe at pumasok sa arka, ayon
sa iniutos ng Diyos kay Noe. **10** Nangyari na matapos ang
pitong araw, dumating ang tubig ng baha sa mundo. **11** Sa
ika-anim na raang taon ng buhay ni Noe, sa pangalawang
buwan sa ikalabimpitong araw ng buwan, sa parehong araw,
ang lahat ng mga bukal ng kailaliman ay sumambulat, at ang
mga bintana ng langit ay nabuksan. **12** Nagsimulang umulan
sa mundo sa loob ng apatnapung araw at apatnapung gabi.
13 Sa araw ding iyon si Noe at ang kanyang mga anak na
lalaki, na sina Sem, Ham, at Jafet, at ang asawa ni Noe,
at ang tatlong asawa ng kanyang mga anak na lalaki ay
kasama niyang pumasok sa arka. **14** Pumasok sila kasama
ang bawat mababangis na hayop ayon sa kanilang uri, at
bawat klase ng alagang mga hayop ayon sa kanilang uri, at
bawat gumagapang na bagay na gumagapang sa mundo
ayon sa kanilang uri, at bawat klase ng ibon ayon sa kanilang
uri, bawat uri ng nilikha na may mga pakpak. **15** Dalawa sa
lahat ng laman na may hininga ng buhay ay pumunta kay
Noe at pumasok sa arka. **16** Ang mga hayop na pumasok
ay lalaki at babae ng lahat ng laman; pumasok sila gaya ng
iniutos ng Diyos sa kanya. Pagkatapos isinara ni Yahweh ang
pintuan sa likod nila. **17** Pagkatapos dumating ang baha sa
mundo sa loob ng apatnapung araw, at tumaas ang tubig at
binuhat ang arka. Umangat ito mula sa mundo. **18** Rumagasa
ang tubig at lubhang tumaas sa mundo, at lumutang ang arka
sa ibabaw ng tubig. **19** Ang tubig ay buong lakas na tumaas
nang tumaas sa mundo. Tinakpan nilang tuluyan ang lahat ng
matataas na mga bundok na nasa silong ng buong langit. **20**
Tumaas ang mga tubig ng labinlimang kubit sa ibabaw ng
mga tuktok ng mga bundok. **21** Namatay ang lahat ng mga
nabubuhay na nilalang na gumagalaw sa ibabaw ng mundo:
ang mga ibon, ang mga alagang hayop, ang mga mababangis
na hayop, lahat ng nagkukumpol na mga nilikha na nagkumpol
sa ibabaw ng mundo, at lahat ng sangkatauhan. **22** Lahat ng
nilalang na may hininga nang espiritu ng buhay sa kanilang
ilong, lahat ng nasa tuyong lupa, nangamatay. **23** Kaya bawat
buhay na bagay na nasa ibabaw ng mundo ay nalipol, mula
sa sangkatauhan hanggang sa malalaking mga hayop, mga
gumagapang na mga bagay, at mga ibon sa himpapawid.
Nawasak silang lahat mula sa mundo. Tanging si Noe at ang
kanyang mga kasama sa arka ang natira. **24** Nangibabaw
ang tubig sa mundo sa loob ng isandaan at limampung araw.

8 Isinaalang-alang ng Diyos si Noe, lahat ng mga
mababangis na hayop, at lahat ng alagang mga hayop
na kasama niya sa arka. Ginawa ng Diyos na umihip ang
isang hangin sa ibabaw ng mundo, at nagsimulang humupa
ang tubig. **2** Ang mga bukal sa ilalim at ang mga bintana
ng langit ay nagsara, at tumigil ang pag-ulan. **3** Ang mga
tubig baha ay nagpatuloy na humupa mula sa mundo. At
pagkalipas ng isandaan at limampung araw, ang tubig ay
lubhang nabawasan. **4** Sumadsad ang arka sa ikapitong
buwan, sa ikalabimpitong araw ng buwan, sa ibabaw ng mga
bundok ng Ararat. **5** Ang tubig ay nagpatuloy na humupa
hanggang sa ikasampung buwan. Sa unang araw ng buwan,
ang mga tuktok ng mga bundok ay lumitaw. **6** At nangyari
pagkaraan ng apatnapung araw na binuksan ni Noe ang
bintana ng arka na kanyang ginawa. **7** Nagpalipad siya ng
isang uwak at ito ay nagparoo't nagparito hanggang sa natuyo
ang tubig mula sa mundo. **8** Pagkatapos ay nagpalipad siya
ng isang kalapati upang tingnan kung ang tubig ay humupa
na mula sa ibabaw ng lupa, **9** pero ang kalapati ay walang
nakitang lugar upang ipahinga ang kanyang paa, at bumalik
ito sa kanya sa arka, dahil natatakpan pa rin ng tubig ang
buong mundo. Iniabot niya ng kanyang kamay, at kinuha at
dinala niya ito kasama niya sa arka. **10** Naghintay siya ng
pito pang mga araw at pinalipad niyang muli ang kalapati
mula sa arka. **11** Bumalik ang kalapati sa kanya kinagabihan.
Masdan! Sa kanyang bibig ay may sariwang pitas ng dahon
ng olibo. Kaya nalaman ni Noe na ang tubig ay humupa mula

sa mundo. **12** Naghintay siya ng pito pang araw, at pinalipad
niyang muli ang kalapati. Hindi na ito muling bumalik sa
kanya. **13** Nangyari na sa ika-anim na raan at isang taon, sa
unang buwan, sa unang araw ng buwan, na natuyo na ang
mga tubig mula sa mundo. Inalis ni Noe ang takip ng arka,
tumingin sa labas, at masdan, nakita niya ang ibabaw ng lupa
ay tuyo na. **14** Sa pangalawang buwan ng ikadalawampu't
pitong araw ng buwan, ang mundo ay tuyo na. **15** Sinabi ng
Diyos kay Noe, **16** "Lumabas ka sa arka, ikaw, ang iyong
asawa, ang iyong mga anak na lalaki, at ang mga asawa ng
iyong mga anak na lalaki. **17** Dalhin mo palabas ang bawat
buhay na nilalang ng lahat ng laman na kasama mo, pati
na ang mga ibon, ang mga alagang hayop, at ang bawat
gumagapang na bagay na gumagapang sa ibabaw ng mundo,
upang sila ay lumaganap sa buong mundo, maging mabunga,
at magpakarami sa mundo." **18** Kaya lumabas si Noe kasama
ang kanyang mga anak na lalaki, kanyang asawa, at mga
asawa ng kanyang mga anak na lalaki na kasama niya. **19**
Bawat buhay na nilikha, bawat gumagapang na bagay, at
bawat ibon, lahat ng bagay na gumagalaw sa mundo, ayon
sa kanilang mga pamilya, ay umalis sa arka. **20** Gumawa ng
altar si Noe para kay Yahweh. Kumuha siya ng ilang malinis
na hayop at ilang malinis na ibon, at naghandog ng handog
na susunugin sa altar. **21** Naamoy ni Yahweh ang kaaya-
ayang halimuyak at sinabi niya sa kanyang puso, "Hindi ko
na muling susumpain ang lupa dahil sa sangkatauhan, kahit
na ang ninanais ng kanilang mga puso ay masama mula sa
pagkabata. Ni muli kong wawasakin ang lahat ng may buhay,
tulad nang ginawa ko. **22** Habang ang mundo ay nananatili,
ang panahon ng pagtatanim at pag-aani, lamig at init, tag-
araw at tagginaw, at ang araw at gabi ay hindi hihinto."

9 At pinagpala ng Diyos si Noe at ang kanyang mga anak
na lalaki, at sinabi sa kanila, "Maging mabunga kayo,
magpakarami, at punuin ang mundo. **2** Ang takot at ang
sindak sa inyo ay mapupunta sa bawat nabubuhay na hayop
sa mundo, sa bawat ibon sa langit, sa lahat ng bagay na
nasa lupa, at sa lahat ng isda sa karagatan. Ibinigay ko
ang mga ito sa inyong kamay. **3** Magiging pagkain para sa
inyo ang bawat gumagalaw na bagay na nabubuhay. Tulad
nang ibinigay ko sa inyo ang mga luntiang halaman, ngayon
ibinigay ko na ang bawat bagay sa inyo. **4** Subalit hindi
ninyo dapat kainin ang karneng may buhay pa—iyon ay ang
dugo nito—na narito. **5** Subalit para sa iyong dugo, ang
buhay na nasa iyong dugo, hihingin ko ang kabayaran. Mula
sa kamay ng bawat hayop hihingin ko ito. Mula sa kamay
ng sinumang tao, iyon ay, mula sa kamay na pumatay ng
kanyang kapatid, aking hihingin ang pagsusulit sa buhay ng
taong ito. **6** Sinuman ang magpapadanak ng dugo ng tao,
sa pamamagitan ng tao dadanak ang dugo niya, sapagkat
ayon sa wangis ng Diyos ay nilalang niya ang tao. **7** Para sa
inyo, maging mabunga kayo at magpakarami, lumaganap
kayo sa buong mundo at magpakarami rito." **8** At nakipag-
usap ang Diyos kay Noe at sa kanyang mga anak na kasama
niya, sinabing, **9** "Samantala ako, makinig kayo! Itatatag ko
ang kasunduan sa inyo at sa inyong mga kaapu-apuhang
susunod sa inyo, **10** at sa bawat nabubuhay na nilalang
na kasama ninyo, pati mga ibon at mga alagang hayop, at
bawat nilalang sa mundo na kasama ninyo, mula sa lahat
ng lumabas sa arka, hanggang sa bawat nabubuhay na
nilalang sa mundo. **11** Sa pamamagitan nito itinatatag ko ang
aking kasunduan sa inyo, na hindi na kailanman ang lahat
ng laman ay muling mawawasak sa pamamagitan ng tubig
baha. Hindi na kailanman muling magkakaroon ng bahang
sisira sa mundo." **12** Sinabi ng Diyos, "Ito ang palatandaan
ng kasunduang aking gagawin sa pagitan ko at ninyo at sa
bawat nabubuhay na nilalang na kasama ninyo, sa lahat ng
hinaharap na salinlahi: **13** Inilagay ko ang aking bahaghari sa
ulap, at ito ang palatandaan ng kasunduan sa pagitan ko at
ng mundo. **14** Ito ay mangyayari kapag dinadala ko ang ulap
sa ibabaw ng mundo at ang bahaghari ay natatanaw sa ulap,
15 sa gayon isasaisip ko ang aking kasunduan sa pagitan
ko at ninyo, at sa bawat nabubuhay na nilalang ng lahat ng
laman. Ang mga tubig ay hindi kailanman muling magiging
bahang wawasak sa lahat ng laman. **16** Ang bahag-hari ay
mapapaloob sa mga ulap at makikita ko ito, upang gunitain
ang walang hangang kasunduan sa pagitan ng Diyos at bawat
nabubuhay na nilalang ng lahat ng laman na nasa mundo."
17 At sinabi ng Diyos kay Noe, "Ito ang palatandaan ng aking
kasunduan na aking itinatag sa pagitan ko at ng lahat ng
laman na nasa mundo. **18** Ang mga anak ni Noe na lumabas
sa arka ay sina Sem, Ham at Jafet. At si Ham ay ama ni
Canaan. **19** Ito ang tatlong anak ni Noe, at mula sa mga ito
dumami ang tao sa buong mundo. **20** Nagsimulang maging
magsasaka si Noe, at nagtanim siya ng ubasan. **21** Uminom
siya ng kaunting alak at nalasing. Siya ay nakahigang walang
damit sa kanyang tolda. **22** Pagkatapos si Ham, na ama
ni Canaan, ay nakita ang kahubaran ng kanyang ama at
sinabi ito sa kanyang dalawang kapatid na nasa labas. **23**
Kaya kumuha si Sem at Jafet ng damit at inilagay ito sa
parehong balikat nila, at patalikod na lumakad at tinakpan
ang kahubaran ng kanilang ama. Ang kanilang mga mukha
ay lumihis sa ibang direksyon, kaya hindi nila nakita ang
kahubaran ng kanilang ama. **24** Nang nagising si Noe mula
sa kanyang kalasingan, nalaman niya kung ano ang ginawa
ng kanyang bunsong anak na lalaki sa kanya. **25** Kaya sinabi
niya, "Sumpain si Canaan. Maging isang lingkod sana siya sa
mga lingkod ng kanyang mga kapatid." **26** Sinabi rin niya,
"Nawa si Yahweh, ang Diyos ni Shem, ay pagpalain at nawa
si Canaan ay kanyang maging lingkod. **27** Palawakin nawa ng
Diyos si Jafet, at hayaan siyang gumawa ng kanyang tahanan
sa mga tolda ni Shem. Maging alipin nawa niya si Canaan."
28 Matapos ang baha, nabuhay si Noe ng tatlondaan at
limampung taon. **29** Nabuhay si Noe sa loob ng siyam na
raan at limampung taon, at siya ay namatay.

10 Ito ang mga kaapu-apuhan ng mga anak na lalaki ni
Noe, iyon ay, sina Sem, Ham at Jafet. Nagkaanak sila
ng mga lalaki pagkatapos ng baha. **2** Ang mga anak na
lalaki ni Japet ay sina Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal,
Meshec at Tiras. **3** Ang mga anak na lalaki ni Gomer ay
sina Askenaz, Rifat, Togarma. **4** Ang mga anak na lalaki
ni Jovan ay sina Elisha, Tarsis, Kitim at Dodanim. **5** Mula
sa mga ito humiwalay ang mga taong taga baybay-dagat
at umalis papunta sa kani-kanilang mga lupain, bawat isa
ay may sariling wika, ayon sa kanilang mga angkan, ayon
sa kanilang mga bansa. **6** Ang mga anak na lalaki ni Ham
ay sina Cus, Mizraim, Put, at Canaan. **7** Ang mga anak na
lalaki ni Cus ay sina Seba, Havila, Sabta, Raama at Sabteca.
Ang mga anak na lalaki ni Raama ay sina Sheba at Didan.
8 Si Cus ang naging ama ni Nimrod, ang naging kauna-
unahang manlulupig sa mundo. **9** Siya ay isang mahusay
na mangangaso sa harapan ni Yahweh. Kaya ang mga ito'y
sinabi, "Tulad ni Nimrod, na mahusay na mangangaso sa

harapan ni Yahweh." **10** Ang naunang mga sentro ng kanyang
kaharian ay ang Babel, Eric, Acad at Calne, sa lupain ng
Sinar. **11** Mula sa lupaing iyon siya ay pumunta sa Asiria at
tinatag ang Nineve, Rehoboth Ir, Cale, **12** at Resen, na nasa
pagitan ng Nineve at Cale. Ito ay malaking lungsod. **13** Si
Mizraim ang naging ama ng mga Ludites, mga Anamites,
mga Lehabites, mga Napthuhites, **14** ng mga Pathrusites,
mga Casluhites (kung kanino nagmula ang mga Filisteo), at
mga Caphtorites. **15** Si Canaan ang naging ama ni Sidon, na
kanyang panganay, at ni Heth, **16** gayundin ng mga Jebuseo,
ng mga Amoreo, ng mga Gergeseo, **17** ng mga Hivita, ng mga
Araceo, ng mga Sineo, **18** ng mga Arvadeo, ng mga Zemareo
at ng mga Hamateo. Pagkatapos kumalat ang mga angkan
ng mga Cananeo. **19** Ang hangganan ng mga Cananeo ay
mula sa Sidon, sa direksyon ng Gerar, hanggang sa Gaza, at
habang ang isa ay patungong Sodoma, Gomorra, Adma, at
Zeboim, hanggang sa Lasha. **20** Ito ang mga anak na lalaki
ni Ham, ayon sa kanilang mga angkan, ayon sa kanilang mga
wika, sa kanilang mga lupain, at sa kanilang mga bansa. **21**
Nagkaanak din ng mga lalaki si Sem, ang nakatatandang
kapatid na lalaki ni Jafet. Si Sem din ang ninuno ng lahat ng
tao sa Eber. **22** Ang mga anak na lalaki ni Sem ay sina Elam,
Asshur, Arfaxad, Lud, at Aram. **23** Ang mga anak na lalaki ni
Aram ay sina Uz, Hul, Gether, at Meshec. **24** Si Arfaxad ang
naging ama ni Shela, at si Shela ang naging ama ni Eber. **25**
Si Eber ay may dalawang anak na lalaki. Ang pangalan ng isa
ay Peleg, dahil sa kanyang panahon nahati ang mundo. Ang
pangalan ng kanyang lalaking kapatid ay Joktan. **26** Si Joktan
ang naging ama nina Almodad, Sheleph, Hazarmavet, Jerah,
27 Hadoram, Uzal, Diklah, **28** Obal, Abimael, Sheba, **29** Ofir,
Havila, at Jobab. Ang lahat ng mga ito ay anak ni Joktan.
30 Ang kanilang nasasakupan ay mula sa Mesha, hangang
sa Sephar, ang bundok ng Silangan. **31** Ito ang mga anak
ni Sem, ayon sa kanilang mga angkan at sa kanilang mga
wika, sa kanilang mga lupain, ayon sa kanilang mga bansa.
32 Ito ang mga angkan ng mga anak na lalaki ni Noe, ayon
sa kanilang mga tala ng angkan, ng kanilang mga bansa.
Mula sa mga ito nagkahiwalay ang mga bansa at kumalat sa
mundo matapos ang baha.

11 Ngayon ang buong mundo ay gumagamit ng iisang
wika at parehong mga salita. **2** Sa kanilang paglalakbay
sa silangan, nakatagpo sila ng isang kapatagan sa lupain
ng Shinar at doon sila nanirahan. **3** Sinabi nila sa isa't isa,
"Halikayo, gumawa tayo ng mga laryo at lutuin nating mabuti."
Laryo ang gamit nila sa halip na bato at alkitran bilang
semento. **4** Sinabi nila, "Halikayo, magtayo tayo ng isang
lungsod at isang tore para sa atin kung saan ang tuktok ay
aabot hanggang langit, at gumawa tayo ng pangalan para sa
ating mga sarili. Kung hindi natin gagawin ito, magkakawatak-
watak tayo sa buong mundo." **5** Kaya bumaba si Yahweh
para tingnan ang lungsod at ang toreng itinayo ng mga kaapu-
apuhan ni Adan. **6** Sinabi ni Yahweh, "Tingnan ninyo, sila
ay iisang bayan na may iisang wika, at sinisimulan nilang
gawin ito! Hindi magtatagal lahat ng gusto nilang gawin ay
hindi na magiging imposible para sa kanila. **7** Halikayo,
bumaba tayo at lituhin natin ang kanilang wika roon, para
hindi nila maintindihan ang isa't isa. **8** Kaya ikinalat sila ni
Yahweh mula roon tungo sa lahat ng dako ng mundo at
huminto sila sa pagtatayo ng lungsod. **9** Kaya, pinangalanan
itong Babel, dahil doon nilito ni Yahweh ang wika ng buong
mundo at mula roon ikinalat sila ni Yahweh sa iba't ibang
dako ng mundo. **10** Ito ang mga kaapu-apuhan ni Sem. Si
Sem ay isandaang taong gulang, at naging ama ni Arfaxad
dalawang taon matapos ang baha. **11** Si Sem ay nabuhay ng
limandaang taon matapos siyang naging ama ni Arfaxad.
Naging ama rin siya ng iba pang mga anak na lalaki at babae.
12 Nang tatlumpu't-limang taon na si Arfaxad, siya ay naging
ama ni Selah. **13** Nabuhay pa si Arfaxad ng 403 taon matapos
siyang maging ama ni Selah, at naging ama pa ng ibang anak
na lalaki at babae. **14** Nang tatlumpung taon na si Selah, siya
ay naging ama ni Eber. **15** Nabuhay pa si Selah ng 403 taon
matapos siyang maging ama ni Eber at naging ama pa ibang
anak na lalaki at babae. **16** Nang tatlumpu't-apat na taon si
Eber, siya ay naging ama ni Peleg. **17** Nabuhay pa si Eber
ng 430 taon matapos siyang maging ama ni Peleg. Siya ay
naging ama rin ng iba pang mga anak na lalaki at babae. **18**
Nang tatlumpung taon na si Peleg, siya ay naging ama ni
Reu. **19** Nabuhay pa si Peleg ng 209 taon matapos siyang
maging ama ni Peleg. Siya ay naging ama rin ng iba pang
mga anak na lalaki at babae. **20** Nang tatlumpu't dalawang
taon na si Reu, siya ay naging ama ni Serug. **21** Nabuhay pa
si Reu ng 207 taon matapos siyang maging ama ni Serug.
Siya ay naging ama rin ng iba pang mga anak na lalaki at
babae. **22** Nang tatlumpung taon na si Serug, siya ay naging
ama ni Nahor. **23** Si Serug ay nabuhay pa ng dalawandaang
taon matapos siyang maging ama ni Nahor. Siya ay naging
ama rin ng iba pang mga anak na lalaki at babae. **24** Nang
dalawampu't-siyam na taon na si Nahor, siya ay naging ama
ni Terah. **25** Nabuhay pa si Nahor ng 119 taon matapos
siyang maging ama ni Terah. Siya ay naging ama rin ng iba
pang mga anak na lalaki at babae. **26** Matapos mamuhay
si Terah ng pitumpung taon, siya ay naging ama ni Abram,
Nahor, and Haran. **27** Ngayon ito ang mga kaapu-apuhan ni
Terah. Si Terah ay naging ama nina Abram, Nahor, at Haran,
at si Haran ay naging ama ni Lot. **28** Namatay si Haran sa
piling ng kaniyang amang si Terah sa lupain na kaniyang
sinilangan, sa Ur ng mga Caldeo. **29** Kumuha ng mga asawa
sina Abram at Nahor. Ang pangalan ng asawa ni Abram ay
Sarai at ang pangalan ng asawa ni Nahor ay Milcah, anak na
babae ni Haran, na ama ni Milcah at Iscah. **30** Ngayon si
Sarai ay baog; siya ay walang anak **31** Kinuha ni Terah ang
anak niyang si Abram, si Lot na anak ng kaniyang anak na si
Haran, Sarai na kaniyang manugang, asawa ng kaniyang
anak na si Abram, at sama-sama nilang iniwan ang Ur ng
mga Caldeo, para pumunta sa lupain ng Canaan. Pero sila ay
dumating sa Haran at nanatili roon. **32** Nabuhay pa si Terah
ng 205 na taon at pagkatapos ay namatay sa Haran.

12 Ngayon sinabi ni Yahweh kay Abram, "Humayo ka mula
sa iyong bansa, at mula sa iyong mga kamag-anak, at
mula sa sambahayan ng iyong ama, sa lupaing ipakikita ko sa
iyo. **2** Gagawin kitang isang dakilang bansa, at pagpapalain
kita, at gagawin kong dakila ang iyong pangalan at ikaw ay
magiging isang pagpapala. **3** Pagpapalain ko ang magpapala
sa iyo, pero sinuman ang maninira sa iyo ay susumpain ko.
Sa pamamagitan mo, ang lahat ng mga pamilya sa buong
mundo ay pagpapalain." **4** Kaya humayo si Abram, gaya ng
sinabi ni Yahweh na kaniyang gawin, at sumama si Lot sa
kaniya. Pitumpu't-limang taong gulang si Abram nang umalis
siya sa Haran. **5** Isinama ni Abram si Sarai, na kaniyang
asawa, si Lot, na anak na lalaki ng kaniyang kapatid, lahat
ng mga ari-arian na kanilang naipon, at mga nakuha nilang
mga tauhan sa Haran. Umalis sila patungo sa lupain ng

Canaan, at pumunta sa lupain ng Canaan. **6** Naglakbay si
Abram hanggang sa Shekem sa kakahuyan ng Moreh. Sa
panahong iyon ang mga Cananeo ang naninirahan sa lupain.
7 Nagpakita si Yahweh kay Abram, at sinabing, “Ibibigay ko
ang lupaing ito sa iyong mga kaapu-apuhan.” Kaya nagtayo
roon si Abram ng altar para kay Yahweh, na nagpakita sa
kaniya. **8** Mula roon siya ay lumipat sa bulubunduking bayan
sa silangan ng Bethel, kung saan niya itinayo ang kaniyang
tolda, na ang Bethel ay nasa kanluran at ang Ai ay nasa
silangan. Doon nagtayo siya ng altar para kay Yahweh at
tumawag sa pangalan ni Yahweh. **9** Pagkatapos nagpatuloy
si Abram sa paglalakbay patungong Negeb. **10** Nagkaroon
ng taggutom sa lupain, kaya bumaba si Abram papunta sa
Ehipto para manirahan doon, dahil matindi ang taggutom sa
lupain. **11** Nang siya ay papasok na sa Ehipto, sinabi niya sa
kaniyang asawang si Sarai, “Tingnan mo, alam kong ikaw
ay isang magandang babae. **12** Kapag nakita ka ng mga
taga-Ehipto sasabihin nilang, 'Ito ay kaniyang asawa,' at ako
ay papatayin nila, pero hahayaan ka nilang mabuhay. **13**
Sabihin mong ikaw ay kapatid kong babae, para mapabuti
ako ng dahil sa iyo, at maliligtas ang buhay ko dahil sa iyo.”
14 Nang papasok na si Abram sa Ehipto, nakita ng mga
taga-Ehipto na napakaganda ni Sarai. **15** Nakita siya ng
mga prinsepe ng Paraon, at pinuri siya kay Paraon, at dinala
ang babae sa sambahayan ng Paraon. **16** Pinakitunguhan
nang mabuti ni Paraon si Abram alang-alang sa kaniya, at
binigyan siya ng mga tupa, mga baka, mga lalaking asno,
mga lalaki at babaeng lingkod, mga babaeng asno, at mga
kamelyo. **17** Pagkatapos pinahirapan ni Yahweh ang Paraon
at ang kaniyang sambahayan ng mga matinding salot dahil
kay Sarai, na asawa ni Abram. **18** Pinatawag ng Paraon si
Abram, at sinabing, “Ano itong ginawa mo sa akin? Bakit
hindi mo sinabi sa akin na siya ay iyong asawa? **19** Bakit mo
sinabing, 'Siya ay kapatid ko,' kaya kinuha ko siya na maging
asawa ko? Kaya ngayon, narito ang iyong asawa. Isama mo
siya, at umalis na kayo.” **20** Pagkatapos, binigyan ng utos ng
Paraon ang kaniyang mga tauhan patungkol sa kaniya, at
siya ay pinaalis nila, kasama ang kaniyang asawa at ang
lahat ng mayroon siya.

13 Kaya umalis si Abram sa Ehipto at pumunta sa Negeb,
siya, ang kaniyang asawa, at ang lahat ng mayroon
siya. Sumama rin si Lot sa kanila. **2** Ngayon si Abram ay
napakayaman na sa mga hayop, pilak, at ginto. **3** Nagpatuloy
siya sa kaniyang paglalakbay mula sa Negeb patungong
Bethel, sa lugar kung saan naroon ang kaniyang tolda noon,
sa pagitan ng Bethel at Ai. **4** Pumunta siya sa lugar kung
saan niya dating itinayo ang altar. Dito tumawag siya sa
pangalan ni Yahweh. **5** Ngayon si Lot, na kasama ni Abram
sa paglalakbay, ay mayroon ding mga kawan, mga alagang
hayop at mga tolda. **6** Dahil ang kanilang mga ari-arian ay
napakarami, hindi na kayang tugunan ng lupain ang kanilang
pangangailangan na manirahang magkasama, kaya hindi na
sila maaaring magsama. **7** At isa pa, mayroon ng pagtatalo
sa pagitan ng mga pastol ng mga hayop ni Abram at ng mga
pastol ng mga hayop ni Lot. Naninirahan ang mga Cananeo
at Perezeo sa lupain nang panahong iyon. **8** Kaya sinabi
ni Abram kay Lot, “Huwag nating hayaan na magkaroon
ng alitan sa pagitan nating dalawa at sa pagitan ng iyong
mga pastol at ng aking mga pastol; kung tutuusin, tayo ay
magkapamilya. **9** Hindi ba nasa harap mo ang buong lupain?
Humayo ka at ihiwalay mo ang iyong sarili sa akin. Kung
pupunta ka sa kaliwa, pupunta naman ako sa kanan. O kung
pupunta ka sa kanan, pupunta naman ako sa kaliwa. **10** Kaya
tumingin si Lot sa paligid at nakitang sagana sa tubig ang
buong kapatagan ng Jordan hanggang sa Zoar, katulad ng
hardin ni Yahweh, katulad ng lupain sa Ehipto. Ito ay bago pa
nilipol ni Yahweh ang Sodoma at Gomorrah. **11** Kaya pinili ni
Lot ang lahat ng kapatagan ng Jordan para sa kaniyang sarili
at naglakbay sa silangan at naghiwalay na ang magkakamag-
anak. **12** Nanirahan si Abram sa lupain ng Canaan, at si Lot
ay nanirahan naman sa mga lungsod ng kapatagan. Nagtayo
siya ng kaniyang mga tolda hindi kalayuan sa Sodoma. **13**
Ngayon napakasama ng mga kalalakihan ng Sodoma at
namumuhay sila laban kay Yahweh. **14** Sinabi ni Yahweh
kay Abram pagkatapos lumayo ni Lot sa kaniya, “Tumingin
ka mula sa kinatatayuan mo, sa hilaga, timog, silangan at
kanluran. **15** Lahat ng lupaing ito na nakikita mo, ibibigay ko
sa iyo at sa iyong mga kaapu-apuhan magpakailanman. **16**
At gagawin kong kasindami ng alikabok sa lupa ang iyong
mga kaapu-apuhan, kaya kung mabibilang ng isang tao ang
alikabok ng mundo, sa gayon ay mabibilang din ang mga
kaapu-apuhan mo. **17** Tumindig ka, lakarin mo ang kahabaan
at kalawakan ng lupain, dahil ibibigay ko ito sa iyo. **18**
Kaya binuhat ni Abram ang kaniyang tolda, pumunta siya
at nanirahan sa may mga kakahuyan ng Mamre, na nasa
Hebron, at doon nagtayo ng isang altar para kay Yahweh.

14 Nangyari na sa mga araw nina Amrafel, hari ng Sinar,
Ariok, hari ng Elasar, Kedorlaomer, hari ng Elam, at
Tidal, hari ng Goyim, **2** na nakipagdigma sila laban kina
Bera, hari ng Sodoma, Birsha, hari ng Gomorra, Shinab, hari
ng Adma, Shemeber, hari ng Zeboim, at sa hari ng Bela
(tinatawag ding Zoar). **3** Ang limang mga hari ay nagsama-
sama sa Lambak ng Sidim (na tinatawag ding Dagat Asin). **4**
Labindalawang taon silang nanilbihan kay Kedorlaomer, pero
naghimagsik sila sa ika-labintatlong taon. **5** Pagkatapos sa
ikalabing apat na taon, dumating at nilusob nina Kedorlaomer
at ng mga haring kasama niya ang mga Refaita sa Astarot
Karnaim, ang mga Zuzita sa Ham, ang mga Emita sa Save-
Kiryatam, **6** at ang mga Horeo sa kanilang bulubunduking
bansa ng Seir, hanggang sa El Paran, na malapit sa desyerto.
7 Pagkatapos lumiko sila at dumating sa Enmispat (tinatawag
ding Kades), at tinalo ang lahat ng bansa ng mga Amalekita,
pati na ang mga Amoreo na nanirahan sa Hasason Tamar. **8**
Pagkatapos lumabas at naghanda para sa digmaan ang hari
ng Sodoma, ang hari ng Gomorra, ang hari ng Adma, ang hari
ng Zeboim, at ang hari ng Bela (tinatawag ding Zoar), **9** laban
kina Kedolaomer, hari ng Elam, Tidal, hari ng Goyim, Amrafel,
hari ng Sinar, Arioc, hari ng Elasar; apat na mga hari laban sa
lima. **10** Ngayon puno ng mga hukay na may alkitran ang
lambak ng Sidim, at nang tumakas ang mga hari ng Sodoma
at Gomorra, nahulog sila roon. Tumakas ang mga natira
patungo sa mga kabundukan. **11** Kaya kinuha ng kaaway
ang lahat ng mga kagamitan ng Sodoma at Gomorra at ang
lahat ng kanilang mga panustos, at nagpatuloy sa kanilang
landas. **12** Nang umalis sila, dinala rin nila si Lot, ang anak
ng kapatid ni Abram na naninirahan sa Sodoma, kasama ang
lahat ng kaniyang mga ari-arian. **13** Pumunta at nagsalaysay
ang isang nakatakas kay Abram na Hebreo. Naninirahan
siya sa may mga kakahuyan na pagmamay-ari ni Mamre, na
Amoreo, kapatid nina Escol at Aner, na pawang mga kakampi
ni Abram. **14** Ngayon nang marinig ni Abram na nabihag
ng mga kaaway ang kaniyang kamag-anak, pinangunahan

niya ang kaniyang tatlong daan at labing walong sinanay
na tauhan, na ipinanganak sa kaniyang sambahayan, at
tinugis niya sila hanggang sa Dan. **15** Kinagabihan hinati
niya ang kaniyang mga tauhan laban sa kanila at nilusob
sila, at hinabol sila hanggang sa Hoba na nasa hilaga ng
Damasco. **16** Pagkatapos dinala niya ang lahat ng mga
ari-arian, at dinala rin niya ang kaniyang kamag-anak na si
Lot at ang kaniyang mga kagamitan, pati na rin ang mga
kababaihan at ang iba pang mga tao. **17** Matapos bumalik
ni Abram mula sa pagtalo kina Kedorlaomer at sa mga hari
na kasama niya, ang hari ng Sodoma ay lumabas para
salubungin siya sa lambak ng Save (tinatawag ding Lambak
ng Hari). **18** Naglabas si Melquisedec, hari ng Salem, ng
tinapay at alak. Siya ay pari ng Kataastaasang Diyos. **19**
Siya ay kaniyang pinagpala na nagsasabing, "Pagpalain ka
Abram ng Kataastaasang Diyos, Manlilikha ng langit at lupa.
20 Pagpalain ang Kataastaasang Diyos, na siyang nagbigay
ng iyong mga kaaway sa iyong kamay." Pagkatapos ibinigay
ni Abram sa kaniya ang ikasampu ng lahat ng kaniyang pag-
aari. **21** Sinabi ng hari ng Sodoma kay Abram, "Ibigay mo
sa akin ang mga tao, at kunin mo ang mga kagamitan para
sa iyong sarili." **22** Sinabi ni Abram sa hari ng Sodoma,
"Itinaas ko ang aking kamay kay Yahweh, sa Kataastaasang
Diyos, Manlilikha ng langit at lupa, **23** na hindi ako kukuha ng
sinulid, sintas ng sandalyas, o anumang sa iyo, para ikaw
ay hindi kailanman makapagsabing, "Ako ang nagpayaman
kay Abram.' **24** Wala akong kukunin maliban sa kung anong
nakain ng mga kabataang lalaki at ang bahagi ng mga lalaking
sumama sa akin. Hayaang mong kunin nina Aner, Escol, at
Mamre ang kanilang bahagi."

15 Pagkatapos ng mga bagay na ito dumating kay
Abram ang salita ni Yahweh sa isang pangitain,
na nagsasabing, "Huwag kang matakot, Abram! Ako ang
iyong panangga at iyong pinakadakilang gantimpala." **2**
Sinabi ni Abram, "Panginoong Yahweh, ano ang ibibigay
mo sa akin, yamang nagpapatuloy akong walang anak,
at ang tagapagmana ng aking bahay ay si Eliezer ng
Damascus?" **3** Sinabi ni Abram, "Dahil hindi mo ako binigyan
ng anak, tingnan mo, ang katiwala ng aking bahay ay siyang
aking tagapagmana." **4** Pagkatapos, narito, dumating ang
salita ni Yahweh, nagsasabing "Ang taong ito ay hindi mo
magiging tagapagmana; sa halip manggagaling sa inyong
sariling katawan ang siyang magiging tagapagmana mo."
5 Pagkatapos siya ay dinala niya sa labas, at sinabing,
"Tumingala ka sa langit, at bilangin mo ang mga bituin,
kung kaya mo silang bilangin." Pagkatapos sinabi niya sa
kaniya," Ganoon din karami ang iyong magiging mga kaapu-
apuhan." **6** Naniwala siya kay Yahweh, at itinuring ito sa
kaniya bilang pagiging matuwid. **7** Sinabi niya sa kaniya,
"Ako si Yahweh na nagdala sa iyo palabas ng Ur ng mga
Caldeo, para ibigay sa iyo ang lupaing ito para manahin ito."
8 Sinabi niya, "Panginoong Yahweh, paano ko malalaman na
mamanahin ko ito?" **9** Pagkatapos sinabi niya sa kaniya,
"Dalhan mo ako ng tatlong taong gulang na baka, tatlong
taong gulang na babaeng kambing at tatlong taong gulang na
lalaking tupa, isang kalapati at isang batang pitson." **10** Dinala
niya sa kaniya lahat ng ito, at hinati ang ito sa dalawa, at
nilapag sa magkabilang bahagi ang bawat kalahati, pero hindi
niya hinati ang mga ibon. **11** Nang bumaba ang mga ibong
mandaragit para kainin ang mga patay na hayop, itinaboy
sila ni Abram papalayo. **12** Pagkatapos nang palubog na
ang araw, nakatulog nang mahimbing si Abram, at masdan,
siya ay nilukuban ng isang malalim at nakakapangilabot na
kadiliman. **13** Pagkatapos sinabi ni Yahweh kay Abram,
"Alamin mong tiyak na ang iyong mga kaapu-apuhan ay
magiging dayuhan sa lupaing hindi kanila, at sila ay gagawing
alipin at aapihin sa loob ng apatnaraang taon. **14** Hahatulan
ko ang bansang iyon na paglilingkuran nila, at pagkatapos
sila ay lalabas na may saganang mga ari-arian. **15** Pero
ikaw ay pupunta sa iyong mga ama nang payapa, at ikaw ay
ililibing sa angkop na katandaan. **16** Sa ikaapat na salinlahi
sila ay muling babalik dito, dahil ang mga kasalanan ng mga
Amorito ay hindi pa nakaabot sa sukdulan nito." **17** Nang
lumubog na ang araw at dumilim, masdan, isang umuusok
na banga at umaapoy na sulo ang dumaan sa pagitan ng
mga piraso. **18** Sa araw na iyon gumawa si Yahweh ng tipan
kay Abram, na nagsasabing, "Ibinibigay ko sa iyong kaapu-
apuhan ang lupaing ito, mula sa ilog ng Ehipto patungo sa
dakilang ilog ng Eufrates, ang Eufrates— **19** ang mga Cenio,
ang mga Cenizeo, ang mga Kadmoneo, **20** ang mga Heteo,
ang mga Perezeo, ang mga Refiata, **21** ang mga Amoreo,
ang mga Cananeo, ang mga Gergeseo at mga Jebuseo."

16 Ngayon si Sarai, asawa ni Abram, ay hindi nagkaanak
sa kaniya, pero mayroon siyang babaeng lingkod, taga-
Ehipto, na ang pangalan ay Agar. **2** Kaya sinabi ni Sarai kay
Abram, "Tingnan mo, pinanatili ako ni Yahweh na walang anak.
Sipingan mo ang aking lingkod. Baka sakaling magkaroon
ako ng anak sa pamamagitan niya." Nakinig si Abram sa
sinabi ni Sarai. **3** Iyon ay matapos na si Abram ay nanirahan
ng sampung taon sa lupain ng Canaan nang ibinigay ni Sarai,
asawa ni Abram, si Agar, na kaniyang lingkod na taga-Ehipto,
sa kaniyang asawa bilang asawa. **4** Kaya nagkaroon siya
ng kaugnayan kay Agar, at nabuntis siya. At nang makita
niyang nabuntis siya, tiningnan niya ng may pag-aalipusta ang
kaniyang among babae. **5** Pagkatapos sinabi ni Sarai kay
Abram, "Ang kamaliang ito sa akin ay dahil sa iyo. Ibinigay
ko ang aking babaeng lingkod sa iyong mga bisig, at nang
makita niyang siya ay nabuntis, hinamak niya ako sa kaniyang
paningin. Hayaan mong si Yahweh ang humatol sa pagitan
natin. **6** Pero sinabi ni Abram kay Sarai, "Tingnan mo, nasa
iyong kapangyarihan ang iyong babaeng lingkod, gawin mo sa
kaniya ang iniisip mong pinakamabuti." Kaya pinagmalupitan
siya ni Sarai, at siya ay tumakas mula sa kaniya. **7** Ang
anghel ni Yahweh ay nakita siya sa isang bukal ng tubig sa
ilang, ang bukal na matatagpuan sa daan patungong Shur.
8 Sinabi niya, "Agar, alipin ni Sarai, saan ka nanggaling at
saan ka pupunta?" Sinabi niya, "Tumakas ako mula sa aking
among babae na si Sarai". **9** Sinabi sa kaniya ng anghel ni
Yahweh, "Bumalik ka sa iyong among babae, at sumailalim ka
sa kaniyang kapangyarihan". **10** Pagkatapos sinabi ng anghel
ni Yahweh sa kaniya, "Labis kong pararamihin ang iyong mga
kaapu-apuhan para maging napakarami nila para bilangin. **11**
Sinabi rin sa kaniya ng anghel ni Yahweh, "Tingnan mo, ikaw
ay buntis, at manganganak ka ng isang anak na lalaki, at
pangangalanan mo siyang Ismael, dahil narinig ni Yahweh
ang iyong paghihirap". **12** Siya ay magiging isang lalaking
mistulang mabangis na asno. Magiging kalaban siya ng bawat
tao at bawat tao ay magiging kalaban niya at mamumuhay
siyang hiwalay sa kaniyang mga kapatid. **13** Pagkatapos
binigay niya ang pangalang ito kay Yahweh na nangusap
sa kaniya, "Ikaw ang Diyos na nakakakita sa akin," dahil
sinabi niya, "Talaga bang patuloy akong makakakita, kahit

na pagkatapos niya akong nakita?" 14 Dahil dito tinawag
na Beerlahairoi ang balon; masdan, naroon ito sa pagitan
ng Kades at Bered. 15 Nanganak si Agar ng anak na lalaki
ni Abram, at pinangalanan ni Abram ang kaniyang anak,
na isinilang ni Agar, na Ismael. 16 Si Abram ay walumpu't-
anim na taong gulang nang isilang ni Agar si Ismael para kay
Abram.

17 Nang siyamnapu't-siyam na taong gulang na si Abram,
nagpakita si Yahweh sa kanya at sinabing, "Ako ang
Diyos na makapangyarihan. Lumakad ka sa akin at mamuhay
ka nang matuwid. 2 Pagkatapos pagtitibayin ko ang aking
tipan sa pagitan natin, at lubos kitang pararamihin." 3
Nagpatirapa si Abram na nakasayad ang mukha sa lupa at
nangusap ang Diyos sa kanya, sinabing, 4 "Para sa akin,
masdan mo, ang aking tipan ay sumasaiyo. Ikaw ay magiging
ama ng napakamaraming bansa. 5 Ang pangalan mo ay
magiging Abraham, at hindi na Abram—dahil itinalaga kita na
maging ama ng napakamaraming bansa. 6 Pamumungahin
kita nang lubos, at magmumula sa iyo ang maraming bansa, at
ang mga magiging hari ay magmumula rin sayo. 7 Magtatatag
ako ng tipan sa pagitan natin at sa iyong mga magiging
kaapu-apuhan, hanggang sa kanilang buong salinlahi, para
sa isang walang hanggang tipan, na ako ang magiging Diyos
mo at ng mga susunod mong mga kaapu-apuhan. 8 Ibibigay
ko sayo at sa mga susunod mong kaapu-apuhan, ang lupain
kung saan ka naninirahan, lahat ng lupain sa Canaan, para sa
walang hanggang pag-aari at ako ang magiging Diyos nila." 9
Pagkatapos sinabi ng Diyos kay Abraham, "Para sayo, dapat
mong ingatan ang aking tipan, ikaw at ang susunod mong
kaapu-apuhan hanggang sa kanilang buong salinlahi. 10 Ito
ang aking tipan sa pagitan ko at sa pagitan mo at sa susunod
mong mga kaapu-apuhan na dapat mong ingatan: Lahat
ng lalaki sa inyo ay dapat matuli. 11 Dapat kayong matuli
sa laman ng iyong balat, at ito ang magiging palatandaan
ng tipan sa pagitan ko at pagitan mo. 12 Bawat lalaki sa
inyo ay dapat na matuli pagsapit ng ikawalong araw na
gulang, maging sa mga susunod ninyong salinlahi. Kasama
rito ang mga ipinanganak sa iyong sambahayan, pati na ang
nabili ng salapi mula sa mga dayuhan na hindi kasama sa
iyong mga kaapu-apuhan. 13 Siya na ipinanganak sa iyong
sambahayan, at nabili ng iyong salapi ay dapat matuli. Sa
gayon ang aking tipan ay mapapasaiyong laman para sa
walang hanggang tipan. 14 Sinuman sa mga hindi tuli ang
hindi tinuli sa laman ng kaniyang balat ay ihihiwalay mula sa
kanyang sambayahan. Sinira niya ang aking tipan. 15 Sinabi
ng Diyos kay Abraham, "Tungkol naman kay Sarai na iyong
asawa, hindi na Sarai ang itatawag mo sa kanya. Sa halip,
Sarah ang kanyang magiging pangalan. 16 Pagpapalain
ko siya at bibigyan kita ng anak na lalaki sa pamamagitan
niya. Pagpapalain ko siya, at siya ang magiging ina ng mga
bansa. Ang mga hari ng mga tao ay magmumula sa kanya."
17 Pagkatapos nagpatirapa si Abraham na nakasayad ang
mukha, at tumawa, at sinabi sa kanyang puso, "Maaari bang
magkaanak ang isang taong isandaang taong gulang na? At
magkakaanak pa ba si Sarah, gayong siyamnapung taong
gulang na siya? 18 Sinabi pa ni Abraham sa Diyos, "Nawa
mabuhay si Ismael sa iyong harapan!" 19 Sinabi ng Diyos,
"Hindi, si Sarah na iyong asawa ay magdadalang-tao ng anak
na lalaki, at pangalanan mo siyang Isaac. Magtatatag ako
ng tipan sa kanya, bilang walang hanggang tipan sa mga
susunod niyang mga magiging kaapu-apuhan. 20 Tungkol
naman kay Ismael, narinig kita. Pagmasdan mo, pinagpapala
ko siya ngayon at pamumungahin ko siya, at pararamihin ko
siya nang masagana. Siya ay magiging ama ng labindalawang
mga pinuno ng mga lipi, at gagawin ko siyang isang malaking
bansa. 21 Pero itatatag ko ang aking tipan kay Isaac, na
siyang isisilang ni Sarah sa ganitong oras sa susunod na
taon." 22 Nang siya ay tapos ng makipag-usap sa kanya,
umakyat ang Diyos mula kay Abraham. 23 Pagkatapos,
kinuha ni Abraham ang kanyang anak na si Ismael at lahat
ng ipinanganak sa kanyang sambahayan, at lahat ng mga
nabili niya sa kanyang salapi, bawat lalaki na kabilang sa
mga tauhan ng sambahayan ni Abraham, at tinuli sa laman
ng kanilang balat sa parehong araw, gaya ng sinabi ng Diyos
sa kanya. 24 Natuli si Abraham sa laman ng kanyang balat
nang siya ay siyamnapu't-siyam na taong gulang. 25 At natuli
si Ismael sa laman ng kanyang balat nang siya ay labing
tatlong taong gulang. 26 Sa magkaparehong araw, parehong
natuli si Abraham at si Ismael na kanyang anak. 27 Lahat ng
lalaki sa kanyang sambahayan ay natuli rin kasama niya, pati
na ang mga ipinanganak sa sambahayan, at ang mga nabili
ng salapi mula sa dayuhan.

18 Habang nakaupo siya sa pintuan ng tolda sa kainitan
ng araw, nagpakita si Yahweh kay Abraham sa mga
kakahuyan ni Mamre. 2 Tumingala siya at naroon, nakita
niya ang tatlong lalaki na nakatayo sa harap niya. Nang
makita sila ni Abraham, tumakbo siya mula sa pintuan ng
tolda, para salubungin sila at yumukod siya sa lupa. 3 Sinabi
niya, "Panginoon, kung nakasumpong ako ng biyaya sa iyong
paningin, huwag kang umalis at iwan ang iyong lingkod. 4
Hayaan ninyong maidala ang kaunting tubig, mahugasan
ang inyong mga paa, at makapagpahinga kayo sa ilalim ng
punong kahoy. 5 Hayaan ninyong dalhan ko kayo ng kaunting
pagkain, at nang manumbalik ang inyong lakas. Pagkatapos
maaari na kayong tumuloy sa pupuntahan ninyo dahil naparito
na kayo sa inyong lingkod." Sinabi nila, "Gawin mo ang sinabi
mo." 6 Pagkatapos dali-daling pumunta si Abraham sa tolda
ni Sarah at sinabi, "Bilisan mo, magdala ka ng tatlong takal
ng harina, masahin mo ito, at gawing tinapay." 7 Pagkatapos
tumakbo si Abraham sa kawan, kumuha siya ng guyang
mainam at maayos at ibinigay ito sa lingkod, at nagmadali
siyang ihanda ito. 8 Kumuha siya ng mantikilya at gatas, at
ang guya na naihanda at nilagay ang pagkain sa harap nila.
At tumayo siya sa ilalim ng puno habang sila ay kumakain. 9
Sinabi nila sa kanya, "Nasaan ang iyong asawa na si Sarah?"
Sumagot siya, "Naroon sa loob ng tolda." 10 Sinabi niya,
"Makatitiyak ka na babalik ako sa iyo sa tagsibol at makikita
mo, magkakaroon ng anak na lalaki ang iyong asawa na si
Sarah." Nakikinig si Sarah sa pintuan ng tolda na nasa likod
ni Abraham. 11 Ngayon matanda na nga sina Abraham at
Sarah, talagang napakatanda na at nalampasan na ni Sarah
ang edad kung saan hindi na maaaring magkaanak pa ang
isang babae. 12 Kaya tinawanan ni Sarah ang kaniyang sarili
at sinabing," "Ngayong matanda na ako, magkakaroon pa ba
ako ng kasiyahan, gayong ang panginoon ko ay matanda na
rin?" 13 Sinabi ni Yahweh kay Abraham, "Bakit tumawa si
Sarah at sinabing, 'Magkakaanak pa batalaga ako gayong
matanda na ako?' 14 Mayroon bang mahirap para kay
Yahweh? Pagsapit ng itinakda kong panahon, sa tagsibol,
babalik ako sa iyo. Sa ganitong oras sa susunod na taon, si
Sarah ay magkakaroon ng anak na lalaki. 15 Pagkatapos,
itinanggi ni Sarah ito at sinabing, "Hindi ako tumawa," dahil

siya ay natakot. Sumagot si Yahweh, “Hindi, tumawa ka.” **16**
Pagkatapos tumayo ang mga lalaki para umalis at tumingin
pababa patungong Sodoma. Sumama si Abraham sa kanila
para ihatid sila sa pagpapatuloy ng kanilang paglalakbay. **17**
Pero sinabi ni Yahweh, “Dapat ko bang itago kay Abraham
ang gagawin ko, **18** gayong tiyak na magiging dakila at
makapangyarihang bansa si Abraham, at pagpapalain ang
lahat ng bansa sa daigdig sa pamamagitan niya? **19** Dahil
pinili ko siya para maturuan ang kanyang mga anak pati
na ang sambahayan na susunod sa kanya na mapanatili
ang kaparaanan ni Yahweh, na gumawa ng matuwid at
makatarungan, nang sa gayon maibibigay ni Yahweh kay
Abraham ang sinabi niya sa kanya.” **20** Pagkatapos sinabi ni
Yahweh, “Dahil napakarami ng paratang laban sa Sodoma
at Gomora, at napakalubha na ng kanilang kasalanan, **21**
bababa ako ngayon doon at titingnan ko kung kasingsama
sila gaya ng paratang sa kanila na sinabi sa akin. Kung
hindi man, malalaman ko.” **22** Pagkatapos ang mga lalaki
ay umalis mula roon at pumunta patungo sa Sodoma, pero
nanatiling nakatayo si Abraham sa harapan ni Yahweh. **23**
Pagtapos lumapit si Abraham at sinabi, “Lilipulin mo ba ang
matuwid kasama ang makasalanan? **24** Marahil mayroong
limampung matuwid sa loob ng lungsod. Lilipulin niyo ba
ito at hindi ililigtas ang lugar alang-alang sa kapakanan ng
limampung matuwid na naroon? **25** Malayong gawin mo ang
mga bagay na ito, na patayin ang mga matuwid kasama
ang makasalanan, at ituring ang mga matuwid gaya ng mga
makasalanan. Malayong gawin mo ito! Hindi ba gagawin
ng Hukom ng buong mundo kung ano ang makatarungan?”
26 Sinabi ni Yahweh, “Kung may nakita kang limampung
matuwid sa lungsod na iyon, ililigtas ko ang buong lugar
para sa kanila.” **27** Sumagot si Abraham at sinabi, “Tingnan
mo ang aking ginawa, nangahas akong makipag-usap sa
aking Panginoon, kahit na alikabok at abo lamang ako! **28**
Paano kung nabawasan ng lima ang limampung matuwid?
Wawasakin mo ba ang buong lungsod dahil nabawasan
ng lima? At sinabi niya, “Hindi ko ito wawasakin kung may
mahanap akong apatnapu't lima.” **29** Muli siyang nakipag-
usap sa kanya at sinabing, “Paano kung apatnapu ang makita
roon? Sumagot siya, “Alang-alang sa apatnapu, hindi ko
ito gagawin.” **30** Sinabi niya, “Pakiusap, huwag kayong
magagalit Panginoon, para makapagsalita ako. Kung sakali na
tatlumpu ang mahanap doon? “Sinabi ng Diyos, “Hindi ko ito
gagawin kung may mahanap akong tatlumpu doon.” **31** Sinabi
niya, “Tingnan mo, nangahas akong makipag-usap sa aking
Panginoon! Marahil dalawampu ang makita roon.” Tumugon
siya, “Hindi ko ito gagawin alang-alang sa dalawampu.” **32**
Sinabi niya, “Pakiusap, huwag kayong magalit, Panginoon,
sasabihin ko ito sa huling pagkakataon. Marahil sampu ang
makita roon.” At sinabi niya, “Hindi ko ito wawasakin alang-
alang sa sampung natira.” **33** Nagtungo na si Yahweh sa
kaniyang paroroonan matapos siyang makipag-usap kay
Abraham, at bumalik na si Abraham sa kanyang tahanan.

19 Dumating ang dalawang anghel sa Sodoma sa gabi,
habang nakaupo si Lot sa tarangkahan ng Sodoma.
Nakita sila ni Lot, tumayo siya upang salubungin sila, at
nagpatirapa na nakasayad ang mukha sa lupa. **2** Sinabi niya,
“Nakikiusap ako aking mga panginoon, kayo ay pumunta
muna sa bahay ng inyong lingkod at manatili ng magdamag at
hugasan ang inyong mga paa. Pagkatapos, maaari na kayong
bumangon nang maaga at pumunta sa inyong pupuntahan.”
At sinabi nila, “Hindi, magpapalipas na lang kami ng gabi sa
liwasan ng bayan. **3** Pero pinilit niya sila kaya sumama sila
sa kanya, at pumasok sila sa kanyang bahay. Naghanda siya
ng makakain nila at nagluto ng tinapay na walang pampaalsa
at sila ay kumain. **4** Pero bago sila humiga, pinaligiran ng
mga kalalakihan sa lungsod, mga kalalakihan sa Sodoma,
bata at matanda sa lahat ng sulok ng bayan, ang bahay
niya, lahat ng kalalakihan sa bawat bahagi ng lungsod. **5**
Tinawag nila si Lot at sinabi, “Nasaan ang mga lalaking
pumasok sa inyo ngayong gabi? Dalhin mo sila sa amin para
masipingan namin sila. **6** Kaya lumabas si Lot sa kanyang
bahay at sinara ang pinto sa likuran niya. **7** Sinabi niya sa
kanila, “Nagmamakaawa ako sa inyo, mga kapatid ko, huwag
kayong gumawa ng kasamaan. **8** Tingnan ninyo, narito ang
aking dalawang anak na babae na hindi pa nasisipingan ng
sinumang lalaki. Hayaan ninyo, nakikiusap ako, na dalhin ko
sila sa inyo at gawin ninyo sa kanila ang katanggap-tanggap
sa inyong mga mata. Huwag lang dito sa mga lalaking ito
dahil sila ay nasa loob ng aking pamamahay.” **9** Sabi nila,
“Tumabi ka!” Sinabi rin nila, “Ang taong ito ay dumating
dito sa ating lugar bilang isang dayuhan at ngayon siya ay
naging hukom natin! Mas malala pa ang gagawin namin sa
iyo kaysa sa kanila.” Tinulak nila nang malakas ang lalaki,
si Lot, at lumapit para sirain ang pinto. **10** Pero inabot ng
mga lalaki ng kanilang mga kamay si Lot at dinala sa loob ng
bahay kasama nila at sinara ang pinto. **11** At doon naman sa
mga tao na nasa labas ng pinto ng bahay, inatake sila ng
mga panauhin ni Lot at ginawang bulag, ang mga bata pati
matatanda, kaya nahirapan silang makita ang pinto ng bahay.
12 Pagkatapos, sinabi ng mga lalaki kay Lot, “Mayroon ka
pa bang ibang kasama rito? Mga manugang, mga anak na
lalaki at babae at kung sino pa mang mga kasamahan mo
sa lungsod, ilabas mo na sila rito. **13** Wawasakin na namin
ang lugar na ito, dahil napakarami na ng paratang sa kanila
sa harap ni Yahweh, kaya pinadala niya kami para wasakin
ito.” **14** Lumabas si Lot at kinausap niya ang kanyang mga
manugang, ang mga lalaki na nangakong pakakasalan ang
kanyang mga anak na babae, at sinabi, “Bilis, umalis na
kayo sa lugar na ito, dahil wawasakin na ni Yahweh ang
lungsod.” Pero para sa kanyang mga manugang, tila ba
nagbibiro lang siya. **15** Nang mag-uumaga na, inudyakan ng
mga anghel si Lot at sinabi, “Umalis ka na, kunin mo ang
iyong asawa at dalawang anak na babae na narito, para hindi
kayo maisama sa kaparusahan ng lungsod.” **16** Pero nag-
alinlangan siya. Kaya hinawakan ng mga lalaki ang kanyang
kamay, at ang kamay ng kanyang asawa, at mga kamay
ng kanyang dalawang anak na babae, dahil mahabagin si
Yahweh sa kanya. Sila ay inilabas nila, at dinala sa labas ng
lungsod. **17** Nang nailabas na sila, sinabi ng isa sa mga lalaki,
“Tumakbo na kayo para sa inyong mga buhay! Huwag kayong
lilingon o manatili saanman sa kapatagan. Magsitakas kayo
patungo sa mga bundok para hindi kayo malipol. **18** Sinabi ni
Lot sa kanila.” Hindi, pakiusap aking mga panginoon! **19** Ang
inyong lingkod ay nakatanggap ng pabor sa inyong paningin
at pinakitaan ninyo kami ng dakilang kagandahang-loob sa
pagligtas sa aking buhay, pero hindi ako makakatakas sa mga
bundok dahil aabutan din ako ng sakuna at mamamatay ako.
20 Tingnan ninyo, ang lungsod banda roon ay malapit at maliit
lamang para makatakas kayo. Pakiusap, hayaan ninyo akong
makatakas doon (diba maliit lamang iyon?), at ang buhay ko
ay maliligtas.” **21** Sinabi niya sa kanya, “Sige, pagbibigyan ko
rin ang kahilingang ito, hindi ko rin wawasakin ang lungsod na

nabanggit mo. **22** Bilisan mo! Tumakas ka na patungo roon, dahil hindi ko magagawa ang anumang bagay hangga't hindi ka nakararating doon." Kaya tinawag na Zoar ang lungsod na ito. **23** Mataas na ang araw sa mundo nang narating ni Lot ang Zoar. **24** Pagkatapos, nagpaulan sa Sodoma at Gomora ng asupre at apoy si Yahweh mula sa kalangitan. **25** Winasak niya ang mga lungsod na iyon, at lahat ng kapatagan at lahat ng naninirahan sa mga lungsod, pati na ang mga pananim na tumutubo sa lupa. **26** Pero lumingon ang asawa ni Lot na nasa likod niya at siya ay naging isang haligi ng asin. **27** Bumangon si Abraham nang maaga at nagpunta sa lugar kung saan siya tumayo sa harapan ni Yahweh. **28** Tumingin siya sa baba sa Sodoma at Gomora at sa lahat ng lupain ng kapatagan. Nakita niya at namasdan ang usok na umaakyat mula sa lupa na katulad ng usok sa isang pugon. **29** Kaya matapos wasakin ng Diyos ang mga lungsod sa kapatagan, naalala ng Diyos si Abraham. Inilabas niya si Lot mula sa gitna ng kapahamakan ng winasak niya ang mga lungsod kung saan nanirahan si Lot. **30** Pero nagpunta si Lot paakyat mula sa Zoar para manirahan sa kabundukan kasama ang kanyang dalawang anak na babae dahil natakot siyang manirahan sa Zoar. Kaya nanirahan siya sa loob ng kuweba kasama ng kanyang dalawang anak na babae. **31** Sinabi ng nakakatanda sa nakababata, "Matanda na ang ating ama at wala ng lalaki sa lugar na ito na sisiping sa atin katulad ng kinagawian ng mga tao sa buong mundo. **32** Halika ating painumin ng alak ang ating ama at sisipingan natin siya para mapalawig natin ang kaapu-apuhan ng ating ama. **33** Kaya, pinainom nila ang kanilang ama ng alak ng gabing iyon. Pagkatapos, pumasok ang nakatatanda at sumiping sa kanyang ama; hindi niya alam kung kailan siya humiga, ni kung kailan siya bumangon. **34** Kinabukasan, sinabi ng nakakatanda sa nakababata, "Makinig ka, sinipingan ko kagabi ang aking ama. Painumin ulit natin siya ng alak ngayong gabi, at ikaw naman ang papasok at sisiping sa kanya para mapalawig natin ang lahi ng ating ama." **35** Kaya ng gabing iyon, muli nilang pinainom ng alak ang kanilang ama, pumasok at sumiping sa kanya ang nakababata. Hindi niya alam kung kailan siya humiga ni kung kailan siya bumangon. **36** Kaya nabuntis ang parehong anak na babae ni Lot sa pamamagitan ng kanilang ama. **37** Ang nakakatanda ay nanganak ng isang lalaki at pinangalanan siyang Moab. Siya ang naging ninuno ng mga Moabita hanggang sa kasalukuyan. **38** At sa nakababatang anak na babae, siya rin ay nanganak ng isang lalaki, at pinangalanan siyang Ben Ammi. Naging ninuno siya ng mga mamamayan ng Ammon hanggang sa kasalukuyan.

20 Naglakbay si Abraham mula roon patungo sa lupain ng Negeb, at nanirahan sa pagitan ng Kadesh at Sur. Isa siyang dayuhan na naninirahan sa Gerar. **2** Sinabi ni Abraham patungkol sa kanyang asawa na si Sarah, "Kapatid ko siya." Kaya nagpadala si Abimelech hari ng Gerar, ng kanyang mga tauhan at kinuha nila si Sarah. **3** Pero kinagabihan, pumunta ang Diyos kay Abimelech sa kanyang panaginip at sinabi sa kanya, "Masdan mo, ikaw ay mamamatay dahil sa babae na kinuha mo dahil siya ay asawa ng lalaki." **4** Ngayon, hindi nilapitan ni Abimelech si Sarah at sinabi niya, "Panginoon, papatayin mo rin ba ang matuwid na bansa? **5** Hindi ba sinabi niya mismo sa akin, 'Kapatid ko siya?'Kahit si Sarah, sinabi niya rin mismo sa akin na, 'Kapatid ko siya.' Nagawa ko ito sa katapatan ng aking puso at kamusmusan ng aking mga kamay." **6** Pagkatapos, sinabi ng Diyos sa kanya sa panaginip, "Oo, alam ko na sa katapatan ng iyong puso na nagawa mo ito at hindi ko hinayaang magkasala ka sa akin. Kaya hindi ko hinayaang mahawakan mo siya. **7** Kaya ibalik mo ang asawa ng lalaki, dahil siya ay isang propeta. Ipananalangin ka niya at mabubuhay ka. Pero kung hindi mo siya ibabalik, alam mo na ikaw at ang lahat ng nasa iyo ay tiyak na mamamatay." **8** Bumangon si Abimelech nang maaga at pinapunta ang lahat ng kanyang lingkod sa kanya. Sinabi niya ang lahat ng mga bagay na ito sa kanila, at matinding takot ang naramdaman ng kanyang mga lingkod. **9** Pagkatapos, tinawag ni Abimelech si Abraham at sinabi sa kanya," Ano itong ginawa mo sa amin? Paano ako nagkasala sa iyo, na nagdala ka sa akin at sa aking kaharian ng matinding kasalanan? Ginawa mo sa akin ang hindi dapat gawin." **10** Sinabi ni Abimelech kay Abraham, "Ano ang nagtulak sa iyo na gawin mo ang bagay na ito?" **11** Sumagot si Abraham, "Dahil naisip ko, 'Tiyak na walang kinatatakutan na Diyos ang mga tao sa lugar na ito at papatayin nila ako dahil sa aking asawa.' **12** Bukod pa rito, tunay na siya ay kapatid ko, ang anak na babae ng aking ama, pero hindi anak ng aking ina; at siya ay aking naging asawa. **13** Nang pinaalis ako ng Diyos sa bahay ng aking ama at naglakbay mula sa ibat-ibang lugar, sinabi ko kanya, 'Dapat mong ipakita ang katapatang ito sa akin bilang aking asawa: Sa bawat lugar na pupuntahan natin, sabihin mo na "'Kapatid ko siya.''" **14** Pagkatapos, kumuha si Abimelech ng mga tupa at mga baka, mga aliping lalaki at mga babae at ibinigay ang mga ito kay Abraham. Pagkatapos, ibinalik niya sa kanya si Sarah na asawa ni Abraham. **15** Sinabi ni Abimelech, "Tingnan mo, nasa harapan mo ang lupain ko. Manirahan ka kung saan mo naisin. **16** Kay Sarah sinabi niya. "Tingnan mo, binigyan ko ang iyong kapatid ng isang libong piraso ng pilak. Pantakip ito sa mga kamalian laban sa iyo sa mga mata ng lahat ng kasama mo, at sa harapan ng lahat, tuluyan kang ginawang matuwid." **17** Pagkatapos, nanalangin si Abraham sa Diyos at pinagaling ng Diyos si Abimelech, ang kanyang asawa, at kanyang mga babaeng alipin para sila ay tuluyan ng magkaroon ng anak. **18** Dahil hinayaan ni Yahweh na ganap na hindi magkaanak ang lahat ng mga babae sa sambayanan ni Abimelech, dahil kay Sarah, na asawa ni Abraham.

21 Binigyang pansin ni Yahweh si Sara gaya ng sinabi niya at tinupad ni Yahweh ang kanyang pangako kay Sara. **2** Nabuntis at nagsilang ng isang anak na lalaki si Sara para kay Abraham sa kanyang katandaan, sa itinakdang panahong sinabi ng Diyos sa kanya. **3** Pinangalanan ni Abraham bilang Isaac ang kanyang anak na lalaki, siya na isinilang sa kaniya, na isinilang ni Sara para sa kanya. **4** Tinuli ni Abraham ang kanyang anak na si Isaac nang ito ay walong araw na gulang, ayon sa iniutos ng Diyos sa kanya. **5** Si Abraham ay isandaang taong gulang nang isilang si Isaac sa kanya. **6** Sinabi ni Sara, "Pinatawa ako ng Diyos; tatawa ang bawat isang makakarinig kasama ko." **7** Sinabi rin niya, "Sinong makapagsasabi kay Abraham na si Sara ay magaalaga ng mga anak, at gayunpaman nagsilang ako sa kanya ng isang anak na lalaki sa kanyang katandaan!" **8** Lumaki ang bata at hiniwalay na sa kanyang ina, at naghanda si Abraham ng isang malaking pagdiriwang sa araw na hiniwalay na si Isaac sa kayang ina. **9** Nakita ni Sara na nangungutya ang anak ni Agar na taga-Ehipto, na isinilang niya kay Abraham. **10** Kaya sinabi niya kay Abraham, "Palayasin mo ang babaeng aliping ito kasama ang kanyang anak: dahil hindi magiging

tagapagmana ang anak ng babaeng aliping iyan kasama
ng anak kong si Isaac." **11** Ang bagay na ito ay labis na
nagpalungkot kay Abraham dahil sa kanyang anak. **12** Ngunit
sinabi ng Diyos kay Abraham, "Huwag kang malungkot dahil
sa batang lalaki, at dahil sa iyong babaeng lingkod. Pakinggan
mo ang lahat ng sinasabi niya tungkol sa bagay na ito, dahil
sa pamamagitan ni Isaac makikilala ang mga kaapu-apuhan
mo. **13** Gagawin ko ring isang bansa ang anak ng babaeng
lingkod, dahil siya ay iyong anak. **14** Maagang bumangon si
Abraham, kumuha siya ng tinapay at isang lalagyang tubig at
nilagay ito sa balikat ni Agar. Dinala niya ang batang lalaki
sa kanya at pinaalis siya. Umalis siya at nagpagala-gala
sa ilang na lugar ng Beer-seba. **15** Pagkaubos ng tubig
sa lalagyang balat, iniwan niya ang bata sa ilalim ng isang
mababang puno. **16** Pagkatapos umalis siya at naupo sa
di kalayuan mula sa kanya, na parang isang tudla ng pana
ang layo, dahil ang sabi niya, "Huwag ko sanang makita ang
kamatayan ng bata." Habang nakaupo siya roon sa kabila
ng bata, nilakasan niya ang kaniyang boses at humagulgol
siya sa iyak. **17** Narinig ng Diyos ang boses ng bata, at
tumawag ang anghel ng Diyos kay Agar mula sa langit, at
sinabi sa kanya, "Anong gumagambala sa iyo, Agar? Huwag
kang matakot, sapagkat narinig ng Diyos ang boses ng bata
mula sa kanyang kinaroroonan. **18** Tumayo ka, ibangon
mo ang bata at patatagin siya; sapagkat gagawin ko siyang
isang dakilang bansa." **19** Pagkatapos minulat ng Diyos
ang mga mata ni Agar at nakakita siya ng isang balon ng
tubig. Pinuntahan niya ito at pinuno ng tubig ang lalagyang
gawa sa balat at pinainom ang bata. **20** Sinamahan ng Diyos
ang bata, at lumaki siya. Nanirahan siya sa ilang at naging
isang mamamana. **21** Namuhay siya sa ilang ng Paran, at
kumuha ng mapapangasawa niya ang kaniyang ina mula
sa lupain ng Ehipto. **22** Sa panahong iyon kinausap nila
Abimelek at Ficol na kapitan ng kanyang hukbo si Abraham at
sinabing, "Kasama mo ang Diyos sa lahat ng iyong ginagawa.
23 Kaya ngayon manumpa ka sa Diyos, na hindi mo ako
gagawan ng masama, ni ang aking mga anak, ni ang aking
mga kaapu-apuhan. Ipakita mo sa akin at sa lupain kung saan
ka naninirahan ang parehong katapatan sa kasunduan na
ipinakita ko sa iyo." **24** "Nangangako ako" sagot ni Abraham.
25 Nagreklamo rin si Abraham kay Abimelek patungkol sa
balon ng tubig na inagaw mula sa kanya ng mga lingkod ni
Abimelek. **26** Sinabi ni Abimelek, "Hindi ko alam kung sino
ang gumawa ng bagay na ito. Hindi mo ito sinabi sa akin
liban ngayon; hindi ko ito narining kundi ngayon." **27** Kaya
kumuha si Abraham ng tupa at mga lalaking baka at binigay
ang mga ito kay Abimelek, at gumawa ang dalawa ng isang
kasunduan. **28** Pagkatapos nagbukod si Abraham ng pitong
mga babaeng tupa ng kawan. **29** Sinabi ni Abimelek kay
Abraham, "Anong kahulugan nitong pitong babaeng tupang
ibinukod mo?" **30** Sumagot siya, "Matatanggap mo mula
sa aking kamay itong pitong babaing tupa, upang maging
saksi para sa akin, na hinukay ko ang balong ito." **31** Kaya
tinawag niya ang lugar na iyong Beer-seba, dahil doon sila
kapwa nagsumpaan ng isang kasunduan. **32** Gumawa sila ng
isang kasunduan sa Beer-seba, at pagkatapos bumalik si
Abimelek at Ficol, ang kapitan ng kanyang hukbo sa lupain ng
mga Filisteo. **33** Nagtanim si Abraham ng puno ng tamarisko
sa Beer-seba. Doon sinamba niya si Yahweh, ang Diyos
na walang hanggan. **34** Namalagi si Abraham bilang isang
dayuhan sa lupain ng mga Filisteo nang maraming araw.

22 Nangyari na pagkatapos ng mga bagay na ito na
sinubok ng Diyos si Abraham. Sinabi niya sa kanya,
"Abraham!" Sumagot si Abraham, "Narito ako." **2** Pagkatapos
sinabi ng Diyos, "Kunin mo ang iyong anak, ang kaisa-isa
mong anak, na iyong minamahal, si Isaac, at pumunta ka
sa lupain ng Moria. Ialay mo siya roon bilang handog na
susunugin sa ibabaw ng isa sa mga bundok na ituturo ko sa
iyo." **3** Kaya maagang bumangon kinaumagahan si Abraham,
inihanda ang kanyang asno, at isinama ang dalawa sa
kanyang mga kabataang lalaki, kasama si Isaac na kanyang
anak. Nagsibak siya ng kahoy para sa handog na susunugin,
at naglakbay patungo sa lugar na sinabi ng Diyos sa kanya.
4 Sa ikatlong araw, tumingala si Abraham at natanaw niya
ang lugar sa kalayuan. **5** Sinabi ni Abraham sa kanyang mga
kabataang lalaki, "Manatili kayo rito kasama ang asno, at
pupunta ako roon kasama ang bata. Sasamba kami at muling
babalik sa inyo." **6** Pagkatapos kinuha ni Abraham ang kahoy
para sa handog na susunugin at ipinapasan ito kay Isaac
na kanyang anak. Dinala niya sa kanyang kamay ang apoy
at ang kutsilyo; at kapwa silang umalis na magkasama. **7**
Kinausap ni Isaac si Abraham na kaniyang ama at sinabing,
"Aking ama," at sumagot si Abraham, "Narito ako, aking
anak." Sinabi niya, "Narito, ang apoy at ang kahoy, ngunit
nasaan ang tupa para sa handog na susunugin?" **8** Sinabi
ni Abraham, "Ang Diyos mismo ang magbibigay ng tupa
para sa handog na susunugin, aking anak." Kaya sila ay
nagpatuloy nang magkasama. **9** Nang dumating sila sa lugar
na sinabi ng Diyos sa kanya, gumawa si Abraham ng isang
altar at inilatag niya ang kahoy dito. Pagkatapos tinalian
ni Abraham si Isaac na kanyang anak, at inilagay niya ito
sa altar, sa ibabaw ng kahoy. **10** Iniunat ni Abraham ang
kanyang kamay na hawak ang kutsilyo para patayin ang
kanyang anak. **11** Pero tinawag siya ng anghel ni Yahweh
mula sa langit at sinabing, "Abraham, Abraham!" at sinabi
niya, "Narito ako." **12** Sinabi niya, "Huwag mong pagbuhatan
ng kamay, ni gumawa ng anuman para saktan siya, sapagkat
ngayon alam kong may takot ka sa Diyos, nakikita kong hindi
mo ipinagkait ang iyong anak, ang iyong kaisa-isang anak na
si Isaac sa akin. **13** Tumingala si Abraham nang biglang,
may isang tupa sa likuran niya ang sumabit ang sungay sa
mga halaman. Pinuntahan at kinuha ni Abraham ang tupa
at inalay ito bilang handog na susunugin sa Diyos sa halip
na ang kanyang anak. **14** Kaya tinawag ni Abraham ang
lugar na iyon na, "Si Yahweh ang magbibigay," at tinatwag
din hanggang sa araw na ito, "Sa bundok ni Yaweh, ito ay
ibibigay." **15** Tinawag ng anghel ni Yahweh si Abraham sa
ikalawang pagkakataon mula sa langit **16** at sinabing—ito ay
isang kapahayagan mula kay Yahweh, "Nangangako ako sa
aking sarili na dahil ginawa mo ang bagay na ito, at dahil hindi
mo ipinagkait ang iyong anak, ang iyong kaisa-isang anak, **17**
tiyak na pagpapalain kita at labis kong pararamihin ang iyong
mga kaapu-apuhan gaya ng bituin sa kalangitan, at gaya
ng buhangin sa dalampasigan; at aangkinin ng iyong mga
kaapu-apuhan ang tarangkahan ng kanilang mga kaaway. **18**
Sa pamamagitan ng iyong anak, ang lahat ng mga bansa sa
mundo ay pagpapalain, dahil sinunod mo ang aking tinig.
19 Kaya bumalik si Abraham sa kanyang mga tauhan, at
umalis sila at magkakasamang pumunta sa Beer-seba, at
nanirahan siya sa Beer-seba. **20** Nangyari na pagkatapos ng
mga bagay na ito, sinabihan si Abraham, "Nagkaroon din ng
mga anak si Milca, sa iyong kapatid na si Nahor. **21** Sila ay
sina Hus ang kanyang panganay, si Buz na kapatid niya,

si Kemuel na ama ni Aram, 22 Kesed, Hazo, Pildas, Jidlaf,
at Bethuel. 23 Si Bethuel ay naging ama ni Rebeca. May
walong anak na isinilang si Milca kay Nahor, na kapatid ni
Abraham. 24 Nagsilang din si Reumah ang pangalan ng isa
pang asawa ni Nahor, sina Tebah, Gaham, Tahas at Maaca.

23 Nabuhay si Sara ng isandaan at dalawampu't-pitong
taon. Ito ang mga taon ng buhay ni Sara. 2 Namatay si
Sara sa Kiriat Arba, iyon ay, Hebron, sa lupain ng Canaan.
Nagluksa at umiyak si Abraham para kay Sara. 3 Pagkatapos,
tumayo si Abraham at umalis mula sa namatay niyang asawa,
at nakipag-usap sa mga anak na lalaki ni Het, na nagsabing,
4 “Ako ay isang dayuhan sa inyo. Pakiusap bigyan ninyo ako
ng isang ari-arian para gawing libingan dito, para mailibing
ko ang aking patay.” 5 Sumagot ang mga anak ni Heth
kay Abraham, nagsasabing, 6 “Makinig ka sa amin, aking
panginoon. Ikaw ay prinsipe ng Diyos sa amin. Ilibing mo ang
iyong patay sa aming piling mga libingan. Wala sa amin ang
magkakait sa iyo ng libingan, para ilibing ang iyong patay.”
7 Tumayo si Abraham at yumuko sa mga mamamayan ng
lupain, sa mga anak ni Het. 8 Nagsalita siya sa kanila,
na nagsabing, “Kung sumasang-ayon kayo na dapat kong
ilibing ang aking patay, dinggin ninyo ako at pakiusapan si
Efron na anak ni Zohar, para sa akin. 9 Pakiusapan ninyo
siyang ipagbili sa akin ang kuweba ng Makpela, na kanyang
pagmamay-ari, na nasa dulo ng kanyang bukid. Para sa
buong halaga hayaan niyang ipagbili ito sa akin nang hayagan
bilang ari-arian para gawing libingan.” 10 Ngayon nakaupo si
Efron kasama ang mga anak ni Het, at sumagot si Efron ang
Heteo kay Abraham habang naririnig ng mga anak ni Het at
ng lahat ng mga taong pumunta sa loob ng tarangkahan ng
siyudad, na nagsabing, 11 “Hindi, aking panginoon, pakinggan
mo ako. Ibibigay ko sa iyo ang bukid, at ang kuwebang narito.
Ibibigay ko ito sa iyo, sa harapan ng mga anak ng aking mga
kababayan. Ibibigay ko ito sa iyo para mapaglibingan ng
iyong patay.” 12 Pagkatapos yumuko si Abraham sa harapan
ng mga mamamayan ng lupain. 13 Kinausap niya si Ephron
na naririnig ng mga tao sa lupain, na nagsasabing, “Ngunit
kung papayag ka, pakiusap dinggin mo ako. Babayaran ko
ang bukid. Tanggapin mo ang pera mula sa akin, at doon
ko ililibing ang aking patay.” 14 Sumagot si Ephron kay
Abraham, na nagsasabing, 15 “Pakiusap, aking panginoon,
makinig ka sa akin. Ang pirasong lupain na nagkakahalagang
apatnaraang shekel ng pilak, ano ba ito sa pagitan natin?
Ilibing mo na ang iyong patay.” 16 Nakinig si Abraham kay
Efron at tinimbang ni Abraham sa harap ni Efron ang halaga
ng pilak na kanyang sinasabi na naririnig ng mga anak ni Het,
apatnaraang shekel ng pilak, ayon sa pamantayang panukat
ng mga mangangalakal. 17 Kaya ang bukid ni Ephron, na
nasa Macpela, na katabi ng Mamre, ang bukid, ang kuweba
na nasa loob nito, at ang lahat ng mga punong naroon sa
bukid at lahat ng nasa palibot ng hangganan, ay ipinasa 18
kay Abraham sa pamamagitan ng pagbili sa harapan ng mga
anak ni Het, at sa harapan ng lahat ng mga pumunta sa loob
ng tarangkahan ng lungsod. 19 Pagkatapos nito, inilibing ni
Abraham ang kanyang asawang si Sara sa kuweba sa bukid
ng Macpela, na katabi ng Mamre, iyon ay, Hebron, sa lupain
ng Canaan. 20 Kaya ang bukid at ang kuwebang naroon ay
naipasa kay Abraham mula sa mga anak ni Het bilang ari-
arian upang gawing libingan.

24 Ngayon, matanda na si Abraham at pinagpala ni
Yahweh si Abraham sa lahat ng mga bagay. 2 Sinabi
ni Abraham sa kanyang lingkod, ang pinakamatanda sa
kanyang sambahayan, ang kaniyang katiwala sa lahat ng
pag-aari niya, “Ilagay mo ang iyong kamay sa ilalim ng aking
hita 3 at pasusumpain kita kay Yahweh, ang Diyos ng langit
at ang Diyos ng lupa, na hindi ka kukuha ng asawa para sa
aking anak na lalaki mula sa mga anak na babae ng mga
Cananeo, kung saan ako nanahan. 4 Ngunit pumunta ka sa
aking bansa, at sa aking mga kamag-anak, at kumuha ng
isang asawa para sa aking anak na si Isaac.” 5 Sinabi ng
lingkod sa kanya, “Paano kung hindi pamayag na sumama sa
akin ang babae papunta sa lupaing ito? Dapat ko bang dalhin
pabalik ang iyong anak sa lupain kung saan ka nanggaling? 6
Sinabi ni Abraham sa kanya, “Tiyakin mong hindi mo dadalhin
ang aking anak pabalik doon! 7 Si Yahweh, ang Diyos ng
langit, na kumuha sa akin mula sa tahanan ng aking ama at
mula sa lupain ng aking mga kamag-anak, siya na taimtim
na nangako sa aking, 'Ibibigay ko ang lupaing ito sa iyong
supling,' ipapadala niya ang kanyang anghel para manguna
sa iyo, at kukuha ka ng asawa para sa aking anak mula roon.
8 Ngunit kung hindi papayag ang babae na sumunod sa iyo,
kung gayon magiging malaya ka mula sa kasunduang kong
ito. Huwag mo lang dalhin pabalik doon ang aking anak. 9
Kaya niligay ng lingkod ni Abraham ang kanyang kamay sa
ilalim ng hita ng kanyang among si Abraham at nanumpa sa
kanya patungkol sa bagay na ito. 10 Kinuha ng lingkod ang
sampung kamelyo ng kanyang amo at umalis. Nagdala rin
siya ng lahat ng uri ng mga regalo mula sa kanyang amo.
Umalis siya at pumunta sa rehiyon ng Aram Naharaim, sa
siyudad ni Nahor. 11 Pinaluhod niya ang mga kamelyo sa
gilid ng balon ng tubig sa labas ng siyudad. Gabi na iyon, ang
oras na lumalabas ang mga babae upang sumalok ng tubig.
12 Pagkatapos sinabi niya, “Yahweh, Diyos ng aking among si
Abraham, bigyan mo ako ngayon ng tagumpay at ipakita ang
iyong tipan ng katapatan sa aking among si Abraham. 13
Masdan, narito akong nakatayo sa tabi ng bukal ng tubig, at
dumarating ang mga babaing anak ng mga tao ng siyudad
upang sumalok ng tubig. 14 Ganito nawa ang mangyari.
Kapag sabihin ko sa isang dalaga, 'Pakiusap ibaba mo ang
iyong pitsel upang makainom ako,' at sabihin niya sa akin,
'Uminom ka, at paiinumin ko rin ang iyong mga kamelyo,'
pagkatapos ay hayaang siya na nga ang babaing iyong
itinakda para sa iyong lingkod na si Isaac. Sa pamamgitan
nito malalaman kong nagpakita ka ng tipan ng katapatan sa
aking amo.” 15 Nangyari na bago paman siya natapos sa
pagsasalita, masdan, lumabas si Rebeca na may dalang
pitsel ng tubig sa kanyang balikat. Ipinanganak si Rebeca kay
Bethuel na lalaking anak ni Milca, na asawa ni Nahor, na
lalaking kapatid ni Abraham. 16 Ang dalaga ay napakaganda
at isang birhen. Wala pang lalaki ang sumiping sa kanya.
Pumunta ang babae sa bukal at pinuno ang kanyang pitsel, at
umahon. 17 Tumakbo ang lingkod upang salubungin siya at
sinabing, “Pakiusap bigyan mo ako ng kaunting inuming tubig
mula sa iyong pitsel. 18 Sinabi niya, “Uminon ka, aking amo,”
at agad niyang ibinaba ang pitsel na nasa kanyang kamay, at
pinainom siya. 19 Nang natapos niya siyang painumin, sinabi
niya, sasalok din ako ng tubig para sa iyong mga kamelyo,
hanggang sa makainom na ang lahat. 20 Kaya nagmadali
siya at ibinuhos ang laman ng kanyang pitsel papunta sa
inuman ng mga hayop, at tumakbong muli patungo sa balon
upang sumalok ng tubig, at sumalok ng tubig para sa lahat

ng kanyang mga kamelyo. **21** Tahimik na pinanood siya ng
lalaki upang makita kung pinagpala ni Yahweh ang kanyang
paglalakbay o hindi. **22** Nang natapos sa pag-inom ang
mga kamelyo, inilabas ng lalaki ang isang gintong singsing
sa ilong na tumitimbang ng kalahating siklo, at dalawang
gintong pulseras para sa kanyang mga braso na tumitimbang
ng sampung siklo **23** at nagtanong, "Kaninong anak ka?
Pakiusap sabihin mo sa akin, mayroon bang silid ang bahay
ng ama mo na maaari naming pagpalipasan ng gabi?" **24**
Sinabi niya sa kanya, "Anak ako ni Bethuel na lalaking anak
ni Milcah, na ipinanganak niya kay Nahor." **25** Sinabi rin niya
sa kanya, "Marami kami ng kapwa dayami at pagkain ng
hayop, at may silid din para kayo magpalipas ng gabi." **26**
Pagkatapos yumuko ang lalaki at sumamba kay Yahweh. **27**
Sinabi niya, "Pagpalain si Yahweh, ang Diyos ng aking among
si Abraham, na hindi pinabayaan ang kanyang tipan ng
katapatan at kanyang pagiging mapagkakatiwalaan patungo
sa aking amo. Para sa akin, tuwiran akong pinangunahan ni
Yahweh sa bahay ng mga kamag-anak ng aking amo." **28**
Pagkatapos tumakbo ang dalaga at sinabi sa sambahayan
ng kanyang ina ang tungkol sa lahat ng bagay na ito. **29**
Ngayon si Rebeca ay mayroong isang kapatid na lalaki, at
ang pangalan niya ay Laban. Tumakbo si Laban papunta sa
lalaki na naroon sa labas sa daan sa tabi ng bukal. **30** Nang
nakita niya ang singsing sa ilong at ang mga pulseras na
nasa kamay ng kanyang kapatid na babae, at nang narinig
niya ang mga salita ni Rebeca na kanyang kapatid, "Ito ang
sinabi ng lalaki sa akin," pumunta siya sa lalaki, at masdan,
nakatayo siya sa tabi ng mga kamelyong nasa bukal. **31** At
sinabi ni laban, "Halika, ikaw na pinagpala ni Yahweh. Bakit
ka nakatayo riyan sa labas? Inihanda ko ang bahay, at isang
lugar para sa mga kamelyo." **32** Kaya pumunta ang lalaki sa
bahay at diniskargahan niya ng mga kamelyo. Binigyan ang
mga kamelyo ng dayami at pagkain ng hayop, naglaan ng
tubig upang hugasan ang kanyang mga paa at ang mga paa
ng mga lalaking kasama niya. **33** Naglapag sila ng pagkain
sa harapan niya upang kainin, ngunit sinabi niya, "Hindi ako
kakain hanggang sa masabi ko ang kailangan kong sabihin."
Kaya sinabi ni Laban, "Magsalita ka". **34** Sinabi niya, "Lingkod
ako ni Abraham. **35** Pinagpala ng lubos ni Yahweh ang aking
amo at naging dakila siya. Binigyan siya ng mga kawan at
mga pangkat ng hayop, pilak at ginto, mga lingkod na lalaki at
mga lingkod na babae, at mga kamelyo at mga asno. **36**
Si Sara, ang asawa ng aking amo, ay nagsilang ng isang
anak na lalaki sa aking amo nang siya ay matanda na, at
ibinigay niya ang lahat ng kanyang mga aria-arian sa kanya.
37 Pinanumpa ako ng aking amo, nagsasabing, "Hindi ka
dapat kumuha ng isang asawa para aking anak mula sa mga
babaeng anak ng mga Cananeo, sa lupaing ginagawa kong
tahanan. **38** Sa halip, dapat kang pumunta sa pamilya ng
aking ama, at sa aking mga kamag-anak, at kumaha ng isang
asawa para sa aking anak.' **39** Sinabi ko sa aking amo, 'Baka
hindi susunod sa akin ang babae.' **40** Ngunit sinabi niya sa
akin, 'Si Yahweh, na aking sinusunod, ay magpapadala ng
kanyang anghel na makakasama mo at siya ay papatnubayan
ang landas mo, upang makakakuha ka ng isang asawa para
sa aking anak mula sa aking mga kamag-anak at mula sa
linya na pamilya ng aking ama. **41** Ngunit magiging malaya
ka lamang mula sa aking tagubilin kung darating ka sa aking
mga kamag-anak at hindi nila siya ibibigay sa iyo. Sa gayon
magiging malaya ka mula sa aking kasunduan.' **42** Kaya
dumating ako ngayon sa bukal, at sinabi, 'O Yahweh, Dios
ng aking among si Abraham, pakiusap, kung tunay na nais
mong magtagumpay ang aking paglalakbay— **43** narito ako,
nakatayo sa gilid ng bukal ng tubig—hayaang ang babaing
lumabas para sumalok ng tubig, ang babaing sasabihan
kong, "Pakiusap bigyan mo ako ng kaunting tubig mula sa
iyong pitsel upang inumin," **44** ang babaing magsasabi sa
akin, "Uminom ka, at sasalok din ako ng tubig para sa iyong
mga kamelyo"—hayaang siya na nga ang babaing pinili mo,
Yahweh, para sa anak ng aking amo.' **45** Bago pa man
ako natapos mangusap sa aking puso, masdan, lumabas
si Rebeca dala ang pitsel na pasan sa kanyang balikat at
bumaba patungong bukal at sumalok ng tubig. Kaya sinabi ko
sa kanya, 'Pakiusap bigyan mo ako ng maiinom.' **46** Agad
niyang ibinaba ang kanyang pitsel mula sa kanyang balikat, at
nagsabing, "Uminom ka, at bibigyan ko rin ng tubig ang iyong
mga kamelyo.' Kaya uminom ako, at pinainom niya rin ang
mga kamelyo. **47** Tinanong ko siya at sinabing, 'Kaninong
anak ka?' Sinabi niya, 'Ang babaing anak ni Bethuel, na
lalaking anak ni Nahor, na isinilang ni Milcah sa kanya.'
Pagkatapos inilagay ko ang singsing sa kanyang ilong at ang
pulseras sa kanyang mga braso. **48** Pagkatapos lumuhod ako
at sinamba si Yahweh, at pinagpala si Yahweh, ang Diyos
ng aking among si Abraham, ang siyang nanguna sa akin
sa tamang landas upang matagpuan ang babaing anak ng
kamag-anak ng aking amo para sa kanyang anak. **49** Kaya
ngayon, kung handa kayong pakitunguhan ang aking amo ng
pampamilyang katapatan at pagtitiwala, sabihin ninyo sa akin.
Ngunit kung hindi, sabihin ninyo sa akin, upang lumiko ako
sa kanang kamay, o sa kaliwa." **50** Pagkatapos sumagot si
Laban at Bethuel at sinabing, "Ang bagay na ito ay nagmula
kay Yahweh; hindi kami makapagsasabi sa iyo ng masama o
mabuti. **51** Masdan, nasa harapan mo si Rebeca. Dalhin
mo siya at humayo, upang siya ay maging asawa ng anak
ng iyong amo, gaya ng sinabi ni Yahweh." **52** Nang narinig
ng lingkod ni Abraham ang lahat ng kanilang mga salita,
iniyuko niya pababa ang kanyang sarili sa lupa kay Yahweh.
53 Inilabas ng lingkod ang mga kagamitang pilak at mga
kagamitang ginto, at damit, at binigay ang mga ito kay Rebeca.
Nagbigay din siya ng mga mamahaling regalo sa kapatid
niyang lalaki at sa kanyang ina. **54** Pagkatapos kumain at
uminom siya at ang mga lalaking kasama niya. Nanatili sila
roon magdamag, at nang bumangon sila sa umaga, sinabi
niya, "Ipadala na ninyo ako sa aking amo." **55** Sinabi ng
kanyang kapatid na lalaki at ng kanyang ina, "Hayaan mo
munang manatili kasama namin ang dalaga ng mga ilang
araw pa, kahit sampu. Pagkatapos niyan maaari na siyang
umalis." **56** Ngunit sinabi niya sa kanila, "Huwag ninyo akong
hadlangan, yamang pinagpala ni Yahweh ang aking landas.
Ipadala na ninyo ako sa aking landas upang makapunta sa
aking amo." **57** Sinabi nila, "Tatawagin namin ang dalaga at
tatanungin siya." **58** Kaya tinawag nila si Rebeca at tinanong
siya, "Sasama ka ba sa lalaking ito?" Sumagot siya, "Sasama
ako." **59** Kaya pinadala nila ang kanilang kapatid na si
Rebeca, kasama ang kanyang babaing lingkod, sa kanyang
paglalakbay kasama ang lingkod ni Abraham at kanyang mga
kasamahang lalaki. **60** Pinagpala nila si Rebeca, at sinabi sa
kanya, "Aming kapatid, nawa maging ina ka ng mga libu-
libo ng sampung libo, at nawa ang iyong mga kaapu-apuhan
ay angkinin ang tarangkahan ng mga galit sa kanila." **61**
Pagkatapos tumayo si Rebeca, at siya at ang kanyang mga
lingkod na babae ay sumakay sa mga kamelyo, at sumunod
sa lalaki. Kaya kinuha ng lingkod si Rebeca, at lumakad na sa

kanyang landas. **62** Ngayon naninirahan si Isaac sa Negev,
at kababalik lang galing Beerhalohai. **63** Lumabas si Isaac
upang magnilaynilay sa bukid sa gabi. Nang tumingala siya
at nakita, masdan, mayroong mga kamelyong parating! **64**
Tumingin si Rebeca, at nang nakita niya si Isaac, tumalon
siya pababa mula sa kamelyo. **65** Sinabi niya sa lingkod,
sino iyong lalaking naglalakad sa bukid upang salubungin
tayo?" Sinabi ng lingkod, "Iyon ang aking amo." Kaya kinuha
niya ang kanyang belo, at tinakpan ang sarili. **66** Isinalaysay
ng lingkod kay Isaac ang lahat ng mga bagay na kanyang
ginawa. **67** Pagkatapos dinala ni Isaac si Rebeca sa loob
tolda ng kanyang inang si Sara at kinuha si Rebeca, at siya
ay naging kanyang asawa, at siya ay minahal niya. Kaya
naginhawahan si Isaac matapos ang kamatayan ng kanyang
ina.

25 Kumuha ng isa pang asawa si Abraham; ang kanyang
pangalan ay Keturah. **2** Isinilang niya sina Zimran,
Jokshan, Medan, Midian, Ishbak, at si Shuah. **3** Si Jokshan
ay naging ama nina Sheba at Dedan. Ang mga kaapu-apuhan
ni Dedan ay ang lahi ng Assyria, ang lahi ng Letush at ang
lahi ng Leum. **4** Ang mga anak na lalaki ni Midian ay sina
Ephah, Epher Hanoch, Abida at si Eldaah. Lahat ng mga ito
ay mga kaapu-apuhan ni Keturah. **5** Ibinigay ni Abraham ang
lahat ng kanyang pag-aari kay Isaac. **6** Subalit, habang siya
ay nabubuhay pa, nagbigay siya ng mga regalo sa kanyang
mga anak na lalaki sa kanyang mga kerida at pinadala sila
sa lupain ng silangan, malayo mula sa kanyang anak na si
Isaac. **7** Ito ang naging mga araw ng mga taon sa buhay ni
Abraham na kanyang ibinuhay, 175 na mga taon. **8** Inihinga
ni Abraham ang kanyang huli at namatay sa isang kalugud-
lugud na katandaan, isang matandang lalaking puno ng
buhay. At siya ay natipon sa kanyang bayan. **9** Sina Isaac at
Ismael, na kanyang mga anak, ay inilibing siya sa kuweba ng
Macpela, sa lupain ni Epron na anak na lalaki ni Zohar na
mga anak ni Heth, na malapit sa Mamre. **10** Ang lupang ito
ay binili ni Abraham mula sa mga anak na lalaki ni Heth. Si
Abraham ay inilibing doon kasama ng kanyang asawang si
Sara. **11** Pagkatapos ng kamatayan ni Abraham, pinagpala
ng Diyos si Isaac na kanyang anak, at si Isaac ay nanirahan
malapit sa Beer-lahai-roi. **12** Ngayon ang mga ito ay ang
mga kaapu-apuhan ni Ismael, na anak na lalaki ni Abraham,
kay Hagar na taga Ehipto, na lingkod ni Sara, nagsilang
mula kay Abraham. **13** Ang mga ito ay ang mga pangalan
ng mga anak na lalaki ni Ismael, ayon sa pagkakasunud-
sunud ng kapanganakan: Nebayot—ang panganay ni Ismael,
Kedar, Abdeel, Mibsam, **14** Misma, Duma, Massa, **15** Hadad,
Tema, Jetur, Nafis at Kedama. **16** Ito ang mga anak na lalaki
ni Ismael, at ang mga ito ay ang kanilang mga pangalan,
ayon sa kanilang mga nayon, at sa kanilang mga kampo;
labindalawang prinsipe ayon sa kanilang mga tribu. **17**
Ang mga ito ay ang mga taon sa buhay ni Ismael, 137 na
mga taon: inihinga niya ang kanyang huli at namatay, at
natipon sa kanyang bayan. **18** Sila ay nanirahan mula sa
Havila hanggang Shur, na malapit sa Ehipto, nagkaisa sila na
pumunta sa Assyria. Nanirahan silang may poot sa bawat
isa. **19** Ang mga ito ay ang mga pangyayari patungkol kay
Isaac, na anak na lalaki ni Abraham: Si Abraham ang naging
ama ni Isaac. **20** Si Isaac ay apatnapung taong gulang
nang mapangasawa niya si Rebeca, na anak na babae ni
Bethuel ang Arameo ng Padan-aram, ang kapatid na babae
ni Laban na Arameo. **21** Nagdasal si Isaac kay Yahweh
para sa kanyang asawa dahil wala itong anak, at sinagot ni
Yahweh ang kanyang dasal, at si Rebeca na kanyang asawa
ay nabuntis. **22** Ang mga bata ay magkasamang nagtunggali
sa loob niya at sinabi niya, "Bakit ito nangyayari sa akin?"
Tinanong niya si Yahweh tungkol dito. **23** Sinabi ni Yahweh
sa kanya, "Dalawang bansa ang nasa iyong sinapupunan,
at dalawang bayan ang mahihiwalay mula sa iyong loob.
Isang bayan ang magiging mas malakas kaysa sa isa, at ang
nakatatanda ay maglilingkod sa nakababata." **24** Nang oras
na para siya ay manganak, masdan mo, mayroong kambal
sa kanyang sinapupunan. **25** At ang unang lumabas ay
nababalutan ng pula gaya ng mabalahibong damit. Tinawag
nila siya sa kanyang pangalan na Esau. **26** Pagkatapos noon,
ang kanyang kapatid ay lumabas. Ang kanyang kamay ay
nakakapit sa sakong ni Esau. Siya ay tinawag na Jacob. Si
Isaac ay animnapung taong gulang nang ang kanyang asawa
ay nagsilang sa kanila. **27** Ang mga bata ay lumaki na, at
si Esau ay naging mahusay na mangangaso, isang taong
sanay sa gubat; subalit si Jacob ay isang tahimik na tao,
na ginugugol ang kanyang oras sa mga tolda. **28** Ngayon
minahal ni Isaac si Esau dahil nakakain nya ang mga hayop
na kanyang nahuli, subalit si Rebeca ay minahal si Jacob. **29**
Si Jacob ay nagluto ng nilaga. Dumating si Esau mula sa
gubat, at siya ay nanghihina sa gutom. **30** Sinabi ni Esau kay
Jacob, "Pakainin mo ako niyang mapulang nilaga. Pakiusap,
ako ay pagod!" Kaya iyon ang dahilan na ang kanyang
pangalan ay tinawag na Edom. **31** Sinabi ni Jacob, "Ipagbili
mo muna sa akin ang iyong karapatan bilang panganay." **32**
Sabi ni Esau "Tingnan mo, ako ay halos mamamatay na. Ano
ang kabutihan ng karapatan ng unang isinilang sa akin?" **33**
Sinabi ni Jacob, "Manumpa ka muna sa akin." Kaya sumumpa
si Esau at sa ganung paraan ipinagbili niya kay Jacob ang
kanyang karapatan ng unang pagkasilang. **34** Binigyan ni
Jacob si Esau ng tinapay at nilagang mga lentil. Siya ay
kumain at uminom, pagkatapos ay tumayo at nagpatuloy sa
kanyang lakad. Sa ganitong paraan kinamuhian ni Esau ang
kanyang karapatan ng unang isinilang.

26 Ngayon, may taggutom sa lupain, bukod pa sa naunang
taggutom na nagkaroon sa panahon ni Abraham.
Pumunta si Isaac kay Abimelec, ang hari ng Filisteo sa Gerar.
2 Ngayon nagpakita si Yahweh sa kanya at sinabi, "Huwag
kang pumunta sa Ehipto; tumira ka sa lugar na sinabi ko
na iyong pagtirhan. **3** Manatili ka sa lugar na ito, at ako ay
sumasainyo at pagpapalain ko kayo; para sa iyo at sa iyong
mga kaapu-apuhan, ibibigay ko ang lahat ng mga lupaing
ito, at tutuparin ko ang panunumpa na aking sinumpaan
kay Abraham na iyong ama. **4** Pararamihin ko ang iyong
mga kaapu-apuhan gaya ng mga bituin sa langit, at ibibigay
sa iyong mga kaapu-apuhan ang lahat na mga lupaing ito.
Sa pamamagitan ng iyong mga kaapu-apuhan ang lahat
ng bansa sa lupa ay pagpapalain. **5** Gagawin ko ito dahil
sinunod ni Abraham ang aking utos at sinunod niya ang
aking mga tagubilin, mga utos ko at mga batas ko." **6** Kaya
namalagi si Isaac sa Gerar. **7** Nang tanungin siya ng mga
kalalakihan sa lugar tungkol sa kanyang asawa, sinabi nya,
"Siya ay aking kapatid na babae." Natakot siyang sabihin,
"Siya ay aking asawa," dahil naisip niya, "Ang mga lalaki
sa lugar na ito ay papatayin ako para makuha si Rebeca
dahil napakaganda niya." **8** Pagkatapos, nagtagal si Isaac
doon, Si Abimelec ang hari ng mga Filisteo ay nagkataong
tumingin sa labas sa bintana. Nakita niya, masdan, si Isaac

na nilalambing si Rebeca, na kanyang asawa. **9** Ipinatawag ni Abimelec si Isaac sa kanya at sinabi, "Tingnan mo, tiyak nga na siya ay iyong asawa. Bakit mo sinabi, 'Siya ay aking kapatid na babae'?" Sinabi ni Isaac sa kanya, "Dahil naisip ko na maaring mayroong pumatay sa akin para makuha siya." **10** Sinabi ni Abimelec, "Ano itong ginawa mo sa amin? Maaring may taong madaling sumiping sa iyong asawa, at madala mo sa amin ang pagkakasala." **11** Kaya binalaan ni Abimelec ang lahat ng mga tao at sinabi, "Kung sino man ang gumalaw sa taong ito o sa kanyang asawa ay tiyak na malalagay sa kamatayan." **12** Nagtanim si Isaac sa lupaing iyon at umani sa parehong taon ng isang sandaang beses, dahil pinagpala siya ni Yahweh. **13** Naging mayaman siya, at lumago ng higit-higit pa hanggang siya ay naging napakadakila. **14** Mayroon siyang maraming tupa at mga baka, at isang malaking sambahayan. Ang mga Filisteo ay kinaiinggitan siya. **15** Ngayon ang lahat ng mga balon na hinukay ng mga lingkod ng kanyang ama sa panahon ni Abraham, na hininto ng mga Palestina sa pamamagitan ng pag-tambak ng lupa. **16** Sinabi ni Abimelec kay Isaac, "Umalis ka palayo sa amin, dahil mas makapangyarihan ka kaysa sa amin." **17** Kaya umalis si Isaac mula doon at namalagi sa lambak ng Gerar, at nanirahan doon. **18** Muling hinukay ni Isaac ang mga balon ng tubig, na hinukay nila noong panahon ni Abraham na kanyang ama. Pinahinto sila ng mga Filisteo pagkatapos mamatay ni Abraham. Tinawag ni Isaac ang mga balon sa parehong mga pangalan na binigay ng kanyang ama dito. **19** Nang naghukay ang mga lingkod ni Isaac sa lambak, nakita nila doon ang isang balong dumadaloy ang tubig. **20** Ang mga pastol na lalaki ng Gerar ay nakipag-away sa mga pastol na lalaki ni Isaac, at sinabi "Ang tubig na ito ay sa amin." Kaya tinawag ni Isaac ang balon na iyon na "Esek," dahil nakipag-away sila sa kanya. **21** Pagkatapos naghukay sila ng isa pang balon, at nag-away rin sila nito, kaya binigyan niya ito ng pangalang "Sitnah." **22** Umalis siya doon at naghukay muli ng isa pang balon, subalit hindi na nila pinag-awayan ang isang iyon. Kaya tinawag niya itong Rehobot, at sinabi niya, "Ngayon ay gumawa si Yahweh ng kaluwagan sa amin, at tayo ay sasagana sa lupa." **23** Pagkatapos pumunta si Isaac mula doon patungong Beer-seba. **24** Nagpakita si Yahweh sa kanya sa gabi ring iyon at sinabing, "Ako ang Diyos ng iyong amang si Abraham. Huwag kang matakot, sapagkat ako ay kasama mo at pagpapalain kita at pararamihin ang iyong mga kaapu-apuhan, alang-alang sa aking lingkod na si Abraham." **25** Nagtayo si Isaac ng altar doon at tumawag sa pangalan ni Yahweh. Nagtindig siya ng tolda doon, at ang kanyang mga lingkod ay naghukay ng balon. **26** Pagkatapos si Abimelec ay pumunta sa kanya mula sa Gerar, kasama si Ahuzat, kanyang kaibigan, at si Picol, ang kapitan ng kanyang hukbo. **27** Sinabi ni Isaac sa kanila, "Bakit kayo naparito sa akin, samantalang galit kayo sa akin at pinaalis ninyo ako palayo sa inyo?" **28** At sinabi nila, "Malinaw naming nakita na si Yahweh ay iyong kasama. Kaya napagpasyahan namin na dapat ay mayroong sumpaan sa pagitan natin, oo, sa pagitan mo at sa amin. Kaya gagawa kami ng tipan sa iyo, **29** na hindi mo kami sasaktan, gaya ng hindi namin pananakit sa iyo, at sa pakikitungo namin ng mabuti sa iyo at sa pagpapaalis namin sa iyo ng mapayapa. Tunay nga, ikaw ay pinagpala ni Yahweh." **30** Kaya gumawa si Isaac ng pista para sa kanila, at sila ay kumain at uminom. **31** Bumangon sila ng maaga kinabukasan at sila ay nagsumpaan sa bawat isa. Pagkatapos pinaalis sila ni Isaac, at siya ay iniwan nila ng mapayapa. **32** Nang araw ding iyon dumating ang mga lingkod ni Isaac at sinabi sa kanya tungkol sa balong kanilang hinukay. Sinabi nila, "Nakakita kami ng tubig", **33** Tinawag niya ang balon na Seba, kaya ang pangalan ng lungsod na iyon ay Beer-seba hanggang sa araw na ito. **34** Nang si Esau ay apatnapung taong gulang na, siya ay nag-asawa, si Judit ang anak ni Beeri na mga anak ni Heth, at saka si Basemat ang anak na babae ni Elon na mga anak ni Heth. **35** Sila ay nagdala ng kalungkutan kay Isaac at Rebeca.

27 Nang matanda na si Isaac at ang kanyang mga mata ay malabo na kaya hindi na siya makakita, tinawag niya ang nakatatandang anak niyang si Esau. Sinabi niya, "Anak ko." **2** Sumagot ito, "Narito po ako." Sinabi niya rito, "Tumingin ka rito, matanda na ako. Hindi ko alam ang araw ng aking kamatayan. **3** Kaya kunin mo ang iyong mga sandata, ang iyong sisidlan ng palaso at pana at mangaso ka sa bukid para sa akin. **4** Gawan mo ako ng masarap na pagkain na gusto ko at dalhin mo iyon sa akin para makain ko iyon at pagpalain ka bago ako mamatay." **5** Ngayon narinig ni Rebeca nang kausapin ni Isaac si Esau na kanyang anak. Nagpunta si Esau sa bukid para mangaso ng hayop at dalhin ito pauwi. **6** Kinausap ni Rebeca si Jacob na kanyang anak at sinabi, "Tumingin ka rito, narinig kong kinausap ng iyong ama ang kapatid mong si Esau. Sinabi niya **7** 'Dalhan mo ako ng pinangasong hayop at gawan ako ng masarap na pagkain, upang kainin ko ito at pagpapalain ka sa harap ni Yahweh bago ang aking kamatayan.' **8** Kaya ngayon, anak ko, sundin mo ang tinig ko habang inuutusan kita. **9** Pumunta ka sa kawan at dalhan mo ako ng dalawang batang kambing; at magluluto ako ng masarap na pagkain para sa ama mo, na katulad ng gusto niya. **10** Dadalhin mo ito sa kanya para kainin upang ikaw ay pagpalain niya bago ang kanyang kamatayan." **11** Sinabi ni Jacob sa kanyang inang si Rebeca, "Tingnan ninyo, ang kapatid kong si Esau ay mabalahibo, at ako ay makinis na tao. **12** Malamang himasin ako ng ama ko, at ako ay magmimistulang manlilinlang sa kanya. Magdadala ako ng isang sumpa sa aking sarili at hindi pagpapala." **13** Sinabi sa kanya ng kanyang ina, "Anak ko, hayaan mong mapunta sa akin ang anumang sumpa. Basta sundin mo ang tinig ko, at umalis ka, at dalhin mo ang mga iyon sa akin." **14** Kaya kinuha ni Jacob ang dalawang batang kambing at dinala ang mga ito sa kanyang ina, at ang kanyang ina ay gumawa ng masarap na pagkain katulad ng gusto ng kanyang ama. **15** Kinuha ni Rebeca ang pinakamagandang damit ni Esau, na nakatatandang anak niya, na nasa kanya sa bahay, at ipinasuot ito kay Jacob, na nakababatang anak niya. **16** Inilagay niya ang balat ng batang kambing sa mga kamay niya at sa makinis na bahagi ng leeg niya. **17** Inilagay niya ang inihanda niyang masarap na pagkain at ang tinapay sa kamay ng anak niyang si Jacob. **18** Pumunta si Jacob sa kanyang ama at nagsabi, "Ama ko." Sinabi niya, "Narito ako; sino ka, anak ko?" **19** Sinabi ni Jacob sa kanyang ama, "Ako si Esau na unang anak mo; nagawa ko na ang sinabi mo sa akin. Umupo ka at kainin ang aking napangaso upang pagpalain mo ako." **20** Sinabi ni Isaac sa kanyang anak, "Paano mo itong natagpuan nang napakabilis, anak ko?" Sinabi niya, "Dahil si Yahweh na iyong Diyos ay dinala ito sa akin." **21** Sinabi ni Isaac kay Jacob, "Lumapit ka upang mahimas kita at malaman kung ikaw ang tunay kong anak na si Esau o hindi." **22** Pumunta si Jacob sa kanyang amang

si Isaac, at hinimas siya ni Isaac at sinabi niya, “Ang tinig
ay tinig ni Jacob, ngunit ang mga kamay ay mga kamay ni
Esau. **23** Hindi siya nakilala ni Isaac dahil ang kanyang mga
kamay ay mabalahibo, katulad ng mga kamay ng kapatid
niyang si Esau, kaya pinagpala siya ni Isaac. **24** Sinabi niya,
“Ikaw ba talaga ang anak kong si Esau?” Sumagot siya, “Ako
nga.” **25** Sinabi ni Isaac, “Dalhin mo sa akin ang pagkain
at kakainin ko ang napangaso mo upang mapagpala kita.”
Dinala ni Jacob sa kanya ang pagkain. Kumain si Isaac, at
dinalhan siya ni Jacob ng alak, at siya ay uminom. **26** Sinabi
ng kanyang amang si Isaac, “Lumapit ka sa akin at hagkan
mo ako, anak ko.” **27** Lumapit si Jacob at hinalikan siya, at
naamoy niya ang amoy ng kanyang damit at pinagpala siya.
Sinabi nya, “Tingnan mo, ang amoy ng aking anak ay katulad
ng amoy ng isang bukid na pinagpala ni Yahweh. **28** Nawa
bigyan ka ng Diyos ng isang bahagi ng hamog ng langit,
isang bahagi ng katabaan ng lupa, at masaganang mga butil
at bagong alak. **29** Nawa ang mga tao ay maglingkod sa
iyo at yumuko sa iyo ang mga bansa. Maging amo ka ng
iyong mga kapatid na lalaki, at nawa ang mga anak ng iyong
ina ay yumuko sa iyo. Nawa ang bawat isang sumumpa sa
iyo ay sumpain; at nawa ang bawat isang magpala sa iyo
ay pagpalain.” **30** Matapos pagpalain ni Isaac si Jacob, at
bahagya pa siyang lumayo sa presensya ng ama niyang si
Isaac, noon naman dumating ang kapatid niyang si Esau mula
sa pangangaso. **31** Gumawa rin siya ng masarap na pagkain
at dinala iyon sa kanyang ama. Sinabi niya, “Ama, bumangon
ka at kainin mo ang ilan sa napangaso ng iyong anak upang
mapagpala mo ako.” **32** Ang kanyang amang si Isaac ay
nagsabi sa kanya, “Sino ka?” Sinabi niya, “Ako ang anak mo,
ang unang anak mong si Esau.” **33** Nanginig nang matindi si
Isaac at nagsabi, “Sino pala iyon na nangaso ng hayop na ito
at dinala sa akin? Kinain ko lahat ito bago ka dumating, at
pinagpala ko siya. Tunay nga, siya ay pagpapalain.” **34** Nang
marinig ni Esau ang mga salita ng kanyang ama, siya ay
umiyak nang napakalakas at umiyak ng may kapaitan, sinabi
sa kanyang ama, “Ako rin, pagpalain mo ako, ama ko.” **35**
Sinabi ni Isaac, “Mapanlilinlang na naparito ang kapatid mo at
inagaw ang iyong pagpapala.” **36** Sinabi ni Esau, “Hindi ba
tama lang na pinangalanan siyang Jacob? Dahil dinaya niya
ako sa dalawang pagkakataong ito. Inagaw niya ang aking
karapatan ng isinilang at tingnan mo, ngayon ay inagaw niya
ang aking pagpapala.” At sinabi niya, “Wala ka bang naitabing
pagpapala para sa akin?” **37** Sumagot si Isaac at sinabi kay
Esau, “Tingnan mo, nagawa ko na siyang amo mo at naibigay
ko na sa kanya ang lahat ng mga kapatid niya bilang alipin.
At nabigyan ko siya ng butil at bagong alak. Ano pa ang
magagawa ko para sa iyo, anak ko?” **38** Sinabi ni Esau sa
kanyang ama, “Wala ka bang kahit isang pagpapala sa akin,
ama ko? Pagpalain mo ako, ako rin, ama ko.” Umiyak nang
malakas si Esau. **39** Sumagot ang kanyang amang si Isaac
at sinabi sa kanya, “Tingnan mo, ang lugar na pinaninirahan
mo ay magiging malayo sa kayamanan ng mundo, malayo sa
hamog ng langit sa itaas. **40** Mabubuhay ka sa pamamagitan
ng iyong espada, at paglilingkuran mo ang iyong kapatid
na lalaki. Subalit kapag magrebelde ka, maaalog mo ang
kanyang pamatok mula sa iyong leeg.” **41** Nagalit si Esau
kay Jacob dahil sa pagpapalang binigay ng kanilang ama sa
kanya. Sinabi niya sa kanyang puso, “Malapit na ang mga
araw ng pagluluksa para sa aking ama; pagkatapos niyon
papatayin ko ang kapatid kong si Jacob.” **42** Ang mga salita
ni Esau na nakatatanda niyang anak ay nasabi kay Rebeca.
Kaya nagpadala at tinawag niya si Jacob na nakababatang
anak niya at sinabi rito, “Tingnan mo, ang kapatid mong si
Esau ay inaaliw ang kanyang sarili sa pagbabalak na patayin
ka. **43** Kaya ngayon, anak ko, sundin mo ako at tumakas
ka papunta kay Laban, na kapatid kong lalaki, sa Haran.
44 Manatili ka nang ilang araw sa piling niya, hanggang sa
humupa ang galit ng kapatid mo, **45** hanggang mawala ang
galit ng kapatid mo sa iyo, at malimutan niya ang ginawa
mo sa kanya. Pagkatapos magpapadala ako at ibabalik ka
mula roon. Bakit kailangang kapwa kayong mawala sa akin
sa isang araw?” **46** Sinabi ni Rebeca kay Isaac, “Ako ay
pinanghihinaan sa buhay dahil sa mga anak na babae ni
Heth. Kung kunin ni Esau na asawa ang isa sa mga anak ni
Heth, tulad ng mga kababaihang ito, ilan sa mga anak na
babae ng lupain, ano pa ang kabuluhan ng buhay ko?”

28 Tinawag ni Isaac si Jacob, pinagpala siya at inutusan,
“Hindi ka dapat kumuha ng asawa mula sa kababaihang
taga-Cananeo. **2** Tumayo ka, pumunta ka sa Paddan-aram,
sa bahay ni Bethuel na ama ng iyong ina, at kumuha ka ng
asawa mula roon, sa isa sa mga anak ni Laban, na kapatid ng
iyong ina. **3** Pagpalain ka nawa ng Makapangyarihang Diyos,
pamungahin ka at paramihin, para dumami ang iyong lahi. **4**
Ibigay niya nawa sa iyo ang pagpapala ni Abraham, sa iyo,
at sa mga susunod mong kaapu-apuhan, para manahin mo
ang lupain kung saan ka naninirahan, na ibinigay ng Diyos
kay Abraham.” **5** Kaya pinaalis ni Isaac si Jacob. Pumunta
si Jacob sa Paddan-aram, kay Laban na anak ni Bethuel
na Aramean, kapatid ni Rebeca na ina nina Esau at Jacob.
6 Ngayon nakita ni Esau na pinagpala ni Isaac si Jacob at
pinapunta siya sa Paddan-aram para kumuha ng asawa
roon. Nakita rin niya na pinagpala siya ni Isaac at binigyan
siya ng utos, na nagsasabing, “Hindi ka dapat kumuha ng
asawa mula sa kababaihan ng Canaan.” **7** Nakita rin ni Esau
na sinunod ni Jacob ang kanyang ama at ina, at nagpunta
sa Paddan-aram. **8** Nakita ni Esau na hindi nalugod ang
kaniyang amang si Isaac sa mga kababaihan ng Canaan.
9 Kaya nagpunta siya kay Ismael, at kinuha, bukod pa sa
mga asawang mayroon siya, si Mahalath na anak ni Ismael,
anak ni Abraham, kapatid na babae ni Nabaioth, para maging
asawa niya. **10** Nilisan ni Jacob ang Beer-seba at nagpunta
sa Haran. **11** Dumating siya sa isang lugar at nanatili roon
buong gabi, dahil lumubog na ang araw. Kumuha siya ng
isang bato sa lugar na iyon, inilagay iyon sa ilalim ng kanyang
ulo at nahiga sa lugar na iyon para matulog. **12** Siya ay
nanaginip at nakakita ng hagdanang itinayo sa mundo. Ang
tuktok nito ay umaabot sa langit at ang mga anghel ng Diyos
ay akyat-panaog doon. **13** Masdan, si Yahweh ay nakatayo
sa ibabaw niyon at nagsabi, “Ako si Yahweh, ang Diyos ni
Abraham na iyong ama, at ang Diyos ni Isaac. Ang lupang
hinihigaan mo, ibibigay ko sa iyo at sa iyong mga kaapu-
apuhan. **14** Ang iyong mga kaapu-apuhan ay magiging tulad
ng alikabok sa mundo, at ikaw ay kakalat sa kanluran, sa
silangan, sa hilaga, at sa timog. Sa iyo at iyong mga kaapu-
apuhan, ang lahat ng mga pamilya sa mundo ay pagpapalain.
15 Masdan mo, kasama mo ako, iingatan kita saan ka man
magpunta. Dadalhin kitang muli sa lupaing ito; dahil hindi kita
iiwan. Tutuparin ko ang lahat ng naipangako ko sa iyo.” **16** Si
Jacob ay nagising mula sa kanyang pagtulog at sinabi nya,
“Tunay nga na si Yahweh ay nasa lugar na ito, at hindi ko
iyon alam.” **17** Natakot siya at nagsabi, “Nakakikilabot naman
ang lugar na ito! Ito ay walang iba kundi ang tahanan ng

Diyos. Ito ang tarangkahan ng langit." 18 Bumangon si Jacob
kinaumagahan at kinuha ang batong inilagay niya sa ilalim ng
kaniyang ulo. Itinayo niya ito bilang isang haligi at nagbuhos
ng langis sa ibabaw nito. 19 Tinawag niya ang pangalan
ng lugar na iyon na Bethel, pero ang dating pangalan ng
lungsod na iyon ay Luz. 20 Si Jacob ay sumumpa ng isang
panata na nagsasabing, "Kung ang Diyos ay kasama ko at
pangangalagaan ako sa daang ito na aking nilalakaran, at
bibigyan ako ng tinapay para kainin, at mga damit para suutin,
21 nang sa gayon matiwasay akong makabalik sa bahay ng
aking ama, pagkatapos si Yahweh ay magiging Diyos ko. 22
Pagkatapos ang batong ito na itinayo ko bilang isang haligi ay
magiging banal na bato. Mula sa lahat ng ibinigay mo sa akin,
tiyak na ibabalik ko sa iyo ang ikasampung bahagi."

29 Pagkatapos nagpatuloy si Jacob sa kanyang
paglalakbay at nakarating sa lupain ng mga
mamamayan sa silangan. 2 Nang siya ay nagmasid, mayroon
siyang nakitang balon sa bukid, at nakita niya, na may tatlong
mga kawan ng tupa na namamahinga sa paligid nito. Dahil
mula sa balong iyon pinapainom nila ang mga kawan, at
ang bato sa bunganga ng balon ay malaki. 3 Kapag sama-
samang napagtipon ang lahat ng mga kawan doon, igugulong
ng mga pastol ang bato mula sa bunganga ng balon at
paiinumin ang mga tupa, at pagkatapos ibabalik muli ang
bato sa bunganga ng balon, pabalik sa kinalalagyan nito.
4 Sinabi ni Jacob sa kanila, "Mga kapatid ko, saan kayo
nanggaling?" At sinabi nila, "Kami ay nanggaling sa Haran". 5
Sinabi niya sa kanila, "Kilala ba ninyo si Laban na anak ni
Nahor?" At sinabi nila, "Kilala namin siya". 6 Sinabi niya sa
kanila "Mabuti ba ang kalagayan niya?" Sinabi nila, "Mabuti
naman siya, at, tumingin ka roon, si Raquel na kanyang
anak ay paparating kasama ang mga tupa." 7 Sinabi ni
Jacob, "Tingnan mo, ito katanghaliang-tapat. Hindi pa oras
para sa mga kawan na sama-samang tipunin. Painumin
ninyo ang mga tupa at pagkatapos umalis kayo at hayaan
silang manginain ng damo." 8 Sinabi nila, "Hindi namin sila
mapapainum hangga't hindi pa sama-samang natitipon ang
mga kawan. Saka pa lamang igugulong ng mga kalalakihan
ang bato mula sa bunganga ng balon, at paiinumin namin
ang mga tupa." 9 Habang si Jacob ay nakikipag-usap pa
rin sa kanila, dumating si Raquel kasama ang mga tupa ng
kanyang ama, dahil inaalagaan niya ang mga ito. 10 Nang
makita ni Jacob si Raquel, anak na babae ni Laban, kapatid
na lalaki ng kanyang ina, lumapit si Jacob, pinagulung ang
bato mula sa bunganga ng balon, at pinainom ang kawan ni
Laban, na kapatid ng kanyang ina. 11 Hinalikan ni Jacob si
Raquel at umiyak ng malakas. 12 Sinabi ni Jacob kay Raquel
na siya ay kamag-anak ng kanyang ama, at siya ay anak ni
Rebeca. Pagkatapos tumakbo si Raquel at sinabi niya sa
kanyang ama. 13 Nang marinig ni Laban ang balita tungkol
kay Jacob na anak ng kanyang kapatid na babae, siya ay
tumakbo para salubungin siya, yakapin, halikan at dalhin
sa kanyang bahay. Sinabi ni Jacob kay Laban ang lahat ng
mga bagay na ito. 14 Sinabi ni Laban sa kanya, "Tunay
nga na ikaw ay aking buto at laman," Pagkataposnanatili si
Jacob sa piling niya ng isang buwan. 15 Pagkatapos sinabi ni
Laban kay Jacob, "Pagsisilbihan mo ba ako sa wala dahil
kamag-anak mo ako? Sabihin mo sa akin, ano ang iyong
magiging kabayaran?" 16 Ngayon si Laban ay may dalawang
anak na babae. Ang pangalan ng nakatatanda ay Lea at ang
pangalan ng nakababatang kapatid ay Raquel. 17 Si Lea ay
may mapupungay na mga mata, pero si Raquel ay maganda
sa anyo at itsura. 18 Minahal ni Jacob si Raquel, kaya sinabi
niya, "Maninilbihan ako sa iyo ng pitong taon para kay Raquel,
ang iyong nakababatang anak na babae." 19 Sinabi si Laban,
"Mas mabuti na ibigay ko siya sa iyo, kaysa ibigay ko siya sa
ibang lalaki. Manatili ka sa akin." 20 Kaya naninilbihan si
Jacob ng pitong taon para kay Raquel; at tila ang mga ito ay
parang iilang araw lamang sa kanya, dahil sa pagmamahal
na mayroon siya sa kanya. 21 Pagkatapos sinabi ni Jacob
kay Laban, "Ibigay mo na ang aking asawa, dahil ang mga
araw ko ay natapos na—para mapakasalan ko na siya!" 22
Kaya tinipon ni Laban ang lahat ng mga lalaki sa lugar at
nagpista. 23 Kinagabihan, kinuha ni Laban si Lea na kanyang
anak at dinala kay Jacob, na siyang sumiping sa kanya. 24
Binigay rin ni Laban ang kanyang babaeng lingkod na si Zilpa
sa kanyang anak na si Lea, para maging lingkod niya. 25
Kinaumagahan, nagulat siya, dahil si Lea ang kasama niya!
Sinabi ni Jacob kay Laban, "Ano ba itong ginawa mo sa akin?"
Hindi ba nanilbihan ako sa iyo para kay Raquel? Bakit dinaya
mo ako?" 26 Sinabi ni Laban, "Hindi namin kaugalian na
ibigay ang nakababatang anak na babae bago ang panganay.
27 Tapusin mo ang isang linggong kasalan sa anak kong ito,
at ibibigay rin namin sa iyo ang isa bilang kapalit ng iyong
paninilbihan sa akin ng karagdagang pitong taon." 28 Kaya
ginawa iyon ni Jacob, at natapos ang isang linggo para kay
Lea. Pagkatapos ay ibinigay ni Laban sa kanya si Raquel
bilang kanyang asawa rin. 29 Ibinigay rin ni Laban si Bilha sa
kanyang anak na babaeng si Raquel, para maging lingkod.
30 Kaya pinakasalan ni Jacob si Raquel, dahil minahal niya
si Raquel nang mas higit pa kay Lea. Kaya nanilbihan si
Jacob kay Laban ng karagdagang pitong taon. 31 Nakita ni
Yahweh na si Lea ay hindi minahal, kaya binuksan niya ang
kanyang sinapupunan, pero si Raquel ay walang anak. 32 Si
Lea ay nagdalang-tao at nagsilang ng isang batang lalaki,
at pinangalanan niyang Ruben. Sinabi niya, "Dahil nakita ni
Yahweh ang aking paghihirap; tiyak ngayon na mamahalin na
ako ng aking asawa. 33 Pagkatapos muli siyang nagdalang-
tao at nagsilang ng lalaki. Sinabi niya, "Dahil narinig ni Yahweh
na hindi ako minahal, kaya binigyan din niya ako ng anak na
lalaki," at pinangalanan niya itong Simeon. 34 Pagkatapos
nagdalang-tao siya muli at nagsilang ng lalaki. Sinabi niya,
"Ngayon, sa pagkakataong ito, ang aking asawa ay magiging
malapit na sa akin dahil nakapagsilang ako para sa kanya ng
tatlong lalaki." Kaya nga ang kanyang pangalan ay tinawag
na Levi. 35 Nagdalang-tao siya muli at nagsilang ng lalaki.
Sinabi niya, "Sa pagkakataong ito pupurihin ko si Yahweh."
Kaya nga pinangalanan niya itong Juda; Pagkatapos huminto
na siya sa pagkakaroon ng anak.

30 Nang makita ni Raquel na wala siyang naging anak
kay Jacob, si Raquel ay nainggit sa kanyang kapatid
na babae. Sinabi niya kay Jacob, "Bigyan mo ako ng mga
anak, o mamamatay ako." 2 Ang galit ni Jacob ay nagsiklab
laban kay Raquel. Sinabi niya, "Nasa lugar ba ako ng Dios,
na pumigil sa iyo na magkaanak?" 3 Sinabi niya, "Tingnan
mo, iyan ang aking lingkod na si Bilha. Sipingan mo siya para
magkaroon siya ng mga anak sa aking mga tuhod, at ako
ay magkakaroon ng mga anak sa pamamagitan niya." 4
Kaya binigay niya ang kanyang lingkod na si Bilha bilang
asawa at sinipingan siya ni Jacob. 5 Nagdalang-tao si Bilha
at nagsilang ng anak na lalaki kay Jacob. 6 Sinabi ni Raquel,
"Narinig ako ng Diyos. Tiyak na narinig niya ang aking tinig at

binigyan ako ng isang anak. Kaya nga, pinangalanan niya
itong Dan. **7** Si Bilha, ang lingkod ni Raquel, ay nagdalang-
tao muli at nagsilang kay Jacob ng pangalawang anak. **8**
Sinabi ni Raquel, "Sa matinding pakikipagbuno, nakipagbuno
ako sa aking kapatid at ako ay nanaig." Siya ay pinangalanan
niyang Nephtali. **9** Nang nakita ni Lea na natigil na siya sa
pagkakaroon ng anak, kinuha niya si Zilpa, ang kanyang
lingkod, at ibinigay kay Jacob bilang asawa. **10** Si Zilpa, na
lingkod ni Lea, ay nagsilang ng lalaki kay Jacob. **11** Sinabi ni
Lea, "Ito ay napakapalad!" Kaya siya ay pinangalanan niyang
Gad. **12** Pagkatapos si Zilpa, lingkod ni Lea, ay nagsilang kay
Jacob ng pangalawang anak. **13** Sinabi ni Lea, "Masaya ako!
Dahil ang mga anak na babae ay tatawagin akong masaya."
Kaya siya ay pinangalanan niyang Asher. **14** Pumunta si
Ruben nang panahon ng pag-ani ang trigo at nakakita ng
mga halaman ng mendreik. Dinala niya ito sa kanyang inang
si Lea. Pagkatapos sinabi ni Raquel kay Lea, "Bigyan mo
ako ilan sa mga halaman ng mendreik ng iyong anak." **15**
Sinabi ni Lea kay Raquel, "Maliit na bagay lang ba sa iyo
na kinuha mo ang aking asawa? Ngayon gusto mo namang
kunin din ang mga halaman ng mendreik ng aking anak?"
Sinabi ni Raquel, "Matutulog siya kasama mo ngayong gabi,
bilang kapalit sa mga halaman ng mendreik ng iyong anak."
16 Nanggaling si Jacob sa kanyang sakahan kinagabihan.
Lumabas si Lea para salubungin siya at sinabi, "Kailangan
mong matulog kasama ko ngayong gabi, dahil inupahan kita
sa pamamagitan ng mga halaman na mendreik ng aking
anak." Kaya natulog si Jacob kasama ni Lea nang gabing
iyon. **17** Dininig ng Diyos si Lea, at nagdalang tao siya at
nagsilang ng ikalimang anak nila ni Jacob. **18** Sinabi ni Lea,
"Ibinigay ng Diyos sa akin ang aking mga kabayaran, dahil
ibinigay ko sa aking asawa ang aking babaeng lingkod." Siya
ay pinangalanan niyang Isacar. **19** Muling nagdalang-tao si
Lea at nagsilang kay Jacob ng ikaanim na anak. **20** Sinabi ni
Lea, "Binigyan ako ng Diyos ng magandang regalo. Ngayon,
pararangalan na ako ng aking asawa, dahil nagsilang ako ng
anim na batang lalaki sa kanya." Siya ay pinangalanan niyang
Zebulon. **21** Pagkatapos nagsilang siya ng batang babae
at siya ay pinangalanan niyang Dina. **22** Naalala ng Diyos
si Raquel at dininig siya. Dinulot niya na siya ay mabuntis.
23 Nagdalang-tao siya at nagsilang ng isang anak na lalaki.
Sinabi niya, "Inalis ng Diyos ang aking kahihiyan." **24** Siya
ay pinangalanan niyang Jose, na nagsasabing, "Si Yahweh
ay nagdagdag sa akin ng lalaking anak." **25** Pagkatapos
isilang ni Raquel si Jose, sinabi ni Jacob kay Laban, "Ipadala
mo ako sa malayo, para ako ay makapunta sa sarili kong
tahanan at sa aking bansa. **26** Ibigay mo sa akin ang aking
mga asawa at mga anak na dahilan ng aking paninilbihan
sa iyo, at hayaan mo akong umalis dahil alam mo naman
ang paglilingkod na ibinigay ko sa iyo." **27** Sinabi ni Laban
sa kanya, "Kung nakahanap ako ng pabor sa iyong mga
mata ngayon, maghintay ka muna, dahil nalaman ko sa
aking pagdarasal na pinagpala ako ni Yahweh para sa iyong
kapakanan." **28** Pagkatapos sinabi niya, "Sabihin mo kung
magkano ang iyong kabayaran at babayaran ko." **29** Sinabi ni
Jacob sa kanya, "Alam mo kung paano ako nanilbihan sa iyo
at alam mo kung paano lumago ang iyong mga hayop. **30**
Dahil kakaunti lang ang mayroon ka bago ako dumating, at
dumami ito nang dumami. Pinagpala ka ni Yahweh saan man
ako nagtrabaho. Ngayon kailan naman ako maghahanda para
sa aking sariling sambahayan?" **31** Kaya sinabi ni Laban,
"Ano ang ibabayad ko sa iyo?" Sinabi ni Jacob, "Hindi mo ako
bibigyan ng anumang bagay. Kung gagawin mo ang bagay na
ito para sa akin, pakakainin ko ulit at iingatan ang iyong mga
kawan. **32** Hayaan mo akong lumakad doon sa iyong mga
kawan ngayon, aalisin ko ang bawat may batik at may dungis
na tupa, at lahat ng mga itim sa iyong mga tupa, at ang mga
may dungis at batik sa mga kambing. Ito ang aking magiging
kabayaran. **33** Ang aking katapatan ang magpapatunay para
sa akin kalaunan, kapag pupunta ka para tingnan ang aking
kabayaran. Lahat na mga walang batik, walang dungis sa mga
kambing, at itim sa mga tupa, kung mayroon mang makita
na nasa akin, ay ituturing na ninakaw." **34** Sinabi ni Laban,
"Pumapayag ako. Mangyayari ang mga ito ayon sa sinabi
mo." **35** Sa araw na iyon inalis ni Laban ang lahat ng mga
lalaking kambing na may guhit at dungis, at ang lahat ng mga
babaeng kambing na may batik at dungis, ang lahat na may
puti, at ang lahat ng mga itim sa mga tupa, at ibinigay niya
ito sa kamay ng kanyang mga anak na lalaki. **36** Naglagay
din si Laban ng tatlong araw na paglalakbay sa pagitan ng
kanyang sarili at kay Jacob. Kaya si Jacob ay nagsikap na
alagaan ang natitirang kawan ni Laban. **37** Kumuha si Jacob
ng sariwang pinutol na mga sanga ng sariwang alamo, at ng
almendro at ng kastanong punongkahoy, at binalatan sila
ng puting guhit, at pinalitaw ang puting loob ng kahoy na
nasa mga patpat. **38** Pagkatapos inilagay niya ang binalatang
patpat sa harap ng mga kawan, sa harap ng patubigan kung
saan ang mga kawan ay umiinom. Nabubuntis sila sa tuwing
sila ay umiinom. **39** Ang mga kawan ay nagparami sa harap
ng mga patpat; at ang mga kawan ay nanganak ng may guhit,
may batik, at may dungis na bata. **40** Si Jacob ay naghiwalay
sa mga babaeng tupa, at hinarap ang kanilang mga mukha sa
mga hayop na may guhit at lahat ng itim na tupa sa kawan ni
Laban. Pagkatapos, ihiniwalay niya ang kaniyang mga kawan
at hindi na sila isinama kailanman sa kawan ni Laban. **41** Sa
tuwing nagpaparami ang mga malalakas na tupa sa kawan,
nilalagay ni Jacob ang mga patpat sa may patubigan sa
harapan ng mga mata ng kawan, para mabuntis sila sa gitna
ng mga patpat. **42** Pero kapag dumating ang mahihinang
hayop sa kawan, hindi niya inilalagay ang mga patpat sa
kanilang harapan. Kaya ang mga mahihinang hayop ay kay
Laban, at ang mga malalakas ay kay Jacob. **43** Naging
masagana ang lalaki. Mayroon siyang maraming mga kawan,
mga babaeng at lalaking lingkod, mga kamelyo at mga asno.

31 Ngayon narinig ni Jacob ang mga salita ng mga anak
ni Laban, na sinabi nila, "Kinuha ni Jacob ang lahat na
mga pag-aari ng ating ninuno, at galing sa mga pag-aari ng
ating ninuno ang lahat nang nakuha niyang kayamanan."
2 Nakita ni Jacob ang anyo ng mukha ni Laban. Nakita
niya na nagbago ang kanyang pakikitungo sa kanya. **3**
Pagkatapos sinabi ni Yahweh kay Jacob, "Bumalik ka sa
lupain ng iyong mga ninuno at sa iyong mga kamag-anak, at
ako'y makakasama mo." **4** Pinatawag at pinapunta ni Jacob
sina Raquel at Lea sa bukid sa kanyang kawan **5** at sinabi
sa kanila, "Nakita kong nagbago ang pakikitungo ng inyong
ama sa akin, ngunit ang Diyos ng aking ama ay kasama
ko. **6** Alam ninyong pinaglingkuran ko ang inyong ama ng
buong lakas ko. **7** Nilinlang ako ng inyong ama at pinalitan ng
sampung beses ang sahod ko, ngunit hindi siya pinahintulutan
ng Diyos na ako'y masaktan. **8** Nang sinabi niya, 'Ang batik-
batik na mga hayop ang ibibigay kong sahod sa iyo,' sa gayon
ang lahat ng buong kawan ay nagsilang ng mga batang
batik-batik. At nang sinabi niya, 'Ang mga guhitan ang iyong

magiging sahod,' sa gayon ang lahat ng buong kawan ay
nagsilang ng mga batang guhitan. **9** Sa ganitong paraan
kinuha ng Diyos ang mga alagang hayop ng inyong ama at
ibinigay sila sa akin. **10** Minsan sa panahon ng pagpaparami,
nakita ko sa isang panaginip ang mga lalaking kambing na
nakikipagtalik sa kawan. Ang mga lalaking kambing ay mga
guhitan, batik-batik at may butlig. **11** Sinabi sa akin ng anghel
ng Diyos sa panaginip, “Jacob.' Sumagot ako, 'Narito ako.' **12**
Sabi niya, 'Imulat mo ang iyong mga mata at tingnan mo ang
lahat ng mga lalaking kambing na nagpaparami sa kawan.
Sila ay mga guhitan, may batik-batik at may batik, sapagkat
nakita ko ang lahat ng bagay na ginagawa ni Laban sa iyo. **13**
Ako ang Diyos ng Bethel, kung saan mo binuhusan ng langis
ang isang haligi, kung saan ka gumawa ng isang panata sa
akin. Ngayon, tumindig ka at lisanin ang lupaing ito at bumalik
sa lupain ng iyong kapanganakan.”' **14** Sumagot sina Raquel
at Lea at sinabi sa kanya, “Mayroon ba kaming makukuhang
anumang pamana sa bahay ng aming ama? **15** Hindi ba
itinuring niya tayo bilang mga dayuhan? Sapagkat ipinagbili
niya tayo at tuluyang inubos ang ating pera. **16** Dahil lahat
ng kayamanang kinuha ng Diyos sa ating ama ngayo’y sa
atin na at sa ating mga anak. Kaya ngayon, anumang sinabi
ng Diyos sa iyo, gawin mo.” **17** Pagkatapos bumangon si
Jacob at pinasakay ang kanyang mga anak at mga asawa sa
mga kamelyo. **18** Pinauna niya ang kanyang mga alagang
hayop, kasabay ng lahat ng kanyang mga ari-arian, pati na
ang mga alagang hayop na nakuha niya sa Paddan Aram.
Pagkatapos humayo siya patungo sa lupain ng Canaan sa
kanyang amang si Isaac. **19** Nang umalis si Laban para
gupitan ang kanyang mga tupa, ninakaw naman ni Raquel
ang diyos ng sambahayan ng kanyang ama. **20** Nilinlang
din ni Jacob si Laban na Aramean, sa hindi pagsasabing
aalis siya. **21** Kaya tumakas siya dala lahat ng mayroon
siya at nagmamadaling tumawid sa Ilog, patungo sa dako ng
burol na bansa ng Galaad. **22** Sa ikatlong araw, nalaman
ni Laban na tumakas si Jacob. **23** Kaya dinala niya ang
kanyang mga kamag-anak at tinugis siya sa pitong araw na
paglalakbay. Naabutan siya sa burol na bansa ng Galaad.
24 Ngayon nagpakita ang Diyos kay Laban na Aramean
sa isang panaginip sa gabi at sinabi sa kanya, “Mag-ingat
kang magsalita kay Jacob, kahit masama man o mabuti.” **25**
Naunahan ni Laban si Jacob. Ngayon itinayo ni Jacob ang
kanyang tolda sa burol na bansa. Nagkampo rin si Laban
at ang kanyang mga kamag-anak sa burol na bansa ng
Galaad. **26** Sinabi ni Laban kay Jacob, “Ano ang ginawa
mo, na nilinlang mo ako at tinangay ang aking mga anak na
babae na parang mga bilanggo sa digmaan? **27** Bakit ka
tumakas nang palihim at nilinlang ako at hindi mo man lang
ako sinabihan. Pinaalis sana kita nang may pagdiriwang, at
may mga awitin, may tamborin at may mga alpa. **28** Hindi mo
ako pinayagang halikan ang aking mga apong lalaki at babae
upang makapagpaalam. Gumawa ka ng kamangmangan.
29 Nasa kapangyarihan ko ang gawan kayo ng masama,
ngunit ang Diyos ng inyong ama ay nakipag-usap sa akin
kagabi at sinabi, 'Mag-ingat kang magsalita laban kay Jacob
masama man o mabuti.' **30** At ngayon, lumayo ka dahil labis
ka nang nangulila sa bahay ng iyong ama. Ngunit bakit mo
ninakaw ang aking mga diyos?” **31** Sumagot si Jacob at
sinabi kay Laban, “Dahil natatakot ako at ang akala ko na
kukunin mo ang iyong mga anak na bababe mula sa akin
nang sapilitan kaya umalis ako nang palihim. **32** Kung sino
man ang nagnakaw ng iyong mga diyos-diyosan ay hindi
na patuloy na mabubuhay. Sa harap ng ating mga kamag-
anak, alamin mo kung anong mayroon sa akin ang sa iyo
at kunin mo.” Pagkat hindi alam ni Jacob na si Raquel ang
nagnakaw sa mga iyon. **33** Pumunta si Laban sa tolda ni
Jacob, sa tolda ni Lea at sa tolda ng dalawang babaeng
alipin, ngunit hindi niya natagpuan ang mga ito. Pumunta
siya sa tolda ni Lea at pumasok sa tolda ni Raquel. **34**
Ngayon kinuha ni Raquel ang diyos ng sambahayan, nilagay
niya ang mga ito sa upuan sa likod ng kamelyo at inupuan
niya. Hinanapan ni Laban ang buong tolda, ngunit hindi
niya ito natagpuan. **35** Sinabi ni Raquel sa kanyang ama,
“Huwag kang magalit, aking panginoon, sapagkat hindi ako
makakatayo sa kinauupuan ko dahil sa ako ay may buwanang
dalaw.” Kaya naghanap siya ngunit hindi niya natagpuan
ang kanyang pansambahayang diyos. **36** Nagalit si Jacob at
nakipagtalo kay Laban. Sinabi niya sa kanya, “Ano ba ang
atraso ko? Ano ba ang kasalanan ko, na pinag-iinitan mo
akong habulin? **37** Hinanapan mo na ang lahat ng aking ari-
arian. Anong natagpuan mong iyong mga pansambahayang
bagay? Ilagay ang mga iyon dito sa harap ng ating mga
kamag-anak, upang humatol sila sa pagitan nating dalawa. **38**
Kasama ninyo ako sa loob ng dalawampung taon. Ang inyong
mga babaeng tupa at babaeng kambing ay hindi nakunan, ni
kumain ako ng anumang lalaking tupa mula sa iyong mga
kawan. **39** Anuman ang nilapa ng mga mababangis na hayop
hindi ko dinala sa iyo. Sa halip, inako ko ang pagkawala nito.
Palagi mo akong pinagbayad sa mga nawawalang hayop,
kahit na ninakaw sa araw o ninakaw sa gabi. **40** Naroon
ako; sa araw pinahirapan ako ng init, at ng nagyeyelong
hamog sa gabi; at nagtiis ako nang walang tulog. **41** Nitong
dalawampung taon ay nasa inyong sambahayan mo ako.
Nagtrabaho ako ng labing-apat na taon para sa dalawa mong
anak na babae, at anim na taon para sa iyong kawan. Binago
mo ang aking sahod ng sampung beses. **42** Kung ang Diyos
na sinasamba ng aking ama, ang Diyos ni Abraham, at ang
isang kinatatakutan ni Isaac ay kasama ko, tiyak na ngayon
pinaalis mo na sana akong walang dala. Nakita ng Diyos
ang aking kaapihan at kung gaano kabigat ako nagtrabaho,
at pagsabihan ka niya kagabi.” **43** Sumagot si Laban kay
Jacob. "Ang mga anak na babae ay aking mga anak na
babae, ang mga apo ay aking mga apo, ang mga kawan ay
aking mga kawan. Lahat ng nakita mo ay akin. Ngunit ano
ba ang gagawin ko ngayon sa aking mga anak na babae
at sa magiging anak nila na kanilang isinilang? **44** Kaya
ngayon, gagawa tayo ng isang kasunduan, ikaw at ako, at
hayaang maging saksi ito sa pagitan mo at sa akin.” **45**
Kaya kumuha si Jacob ng isang bato at itinayo bilang isang
haligi. **46** Sinabi ni Jacob sa kanyang mga kamag-anak,
“Magtipon kayo ng mga bato.” Kaya kumuha sila ng mga bato
at gumawa ng isang tumpok. Pagkatapos doon sila kumain
sa may tumpok. **47** Tinawag ni Laban itong Jegar-sahaduta,
ngunit tinawag ni Jacob itong Galeed. **48** Sinabi ni Laban,
“Ang mga tumpok na ito ang isang saksi sa pagitan ko at sa
iyo ngayon.” Kaya ang pangalan ay tinawag na Galeed. **49**
Tinawag din itong Mizpah, dahil sinabi ni Laban, “Nawa si
Yahweh ang magbantay sa pagitan mo at ako, kung hindi
natin nakikita ang isa't isa. **50** Kung abusuhin mo ang aking
mga anak, o kumuha ka ng ibang mga asawa maliban sa
mga anak ko, bagamat wala tayong kasama, tingnan mo,
ang Diyos ang saksi sa pagitan mo at ako.” **51** Sinabi ni
Laban kay Jacob, “Tingnan mo ang tumpok na ito at tingnan
ang poste, kung saan itinakda ko sa pagitan mo at ako. **52**

Ang poste na ito ay isang saksi, at ang haligi ay isang saksi,
na hindi ako lalampas sa tumpok na ito patungo sa iyo, at
hindi ka lalampas sa tumpok na ito at sa haliging ito patungo
sa akin, para gumawa ng pinsala. **53** Nawa'y ang Diyos ni
Abraham, at ang Diyos ni Nahor, ang Diyos ng kanilang ama,
ang humatol sa pagitan natin." Nanumpa si Jacob sa Diyos,
na kinatatakutan ng kanyang amang si Isaac. **54** Nag-alok
ng isang alay si Jacob sa bundok at tinawag ang kanyang
mga kamag-anak para kumain. Kumain sila at nanatili sila
sa bundok buong gabi. **55** Madaling araw pa bumangon si
Laban, hinalikan ang kanyang mga apong lalaki at mga anak
na babae at pinagpala sila. Pagkatapos umalis si Laban at
bumalik sa kanyang tahanan.

32 Humayo na rin si Jacob, at sinalubong siya ng mga
anghel ng Diyos. **2** Nang makita sila ni Jacob, sinabi
niya, "Ito ang kampo ng Diyos," kaya tinawag niya ang
lugar na iyon na Mahanaim. **3** Nagpadala si Jacob ng mga
mensahero para sa kanyang kapatid na si Esau, sa lupain ng
Seir, sa rehiyon ng Edom. **4** Inutusan niya sila at sinabing,
"Ito ang sasabihin ninyo sa aking panginoon na si Esau: "Ito
ang sinasabi ng iyong alipin na si Jacob: 'Naninirahan ako
kapiling ni Laban hanggang ngayon. **5** Mayroon akong mga
baka, mga asno, at mga kawan, babae at lalaking mga alipin.
Nagpadala ako para sabihin ito sa aking panginoon, upang
makasumpong ako ng pabor sa iyong paningin."' **6** Bumalik
ang mga mensahero kay Jacob at sinabi, "Pumunta kami sa
iyong kapatid na si Esau. Paparito siya upang makipagkita sa
iyo at may kasama siyang apat na daang tao." **7** Labis na
natakot at nababahala si Jacob. Kaya hinati niya ang mga
taong kasama sa dalawang kampo pati ang mga kawan, mga
pangkat ng mga hayop at mga kamelyo. **8** Sinabi niya, "Kapag
sinalakay ni Esau ang isang kampo, ang naiwang kampo ay
makakatakas." **9** Sinabi ni Jacob, "Diyos ng aking amang si
Abraham, Diyos ng aking amang si Isaac, Yahweh, na siyang
nagsabi sa akin, 'Bumalik ka sa iyong bansa at sa iyong mga
kamag-anak at pasasaganain kita,' **10** Hindi ako karapat-dapat
sa lahat ng iyong mga gawa ng tipan ng katapatan at lahat ng
pagtitiwalang ginawa mo para sa iyong lingkod. Dahil tungkod
ko lamang ang dala ko nang tumawid dito sa Jordan, at
ngayon naging dalawang kampo ako. **11** Pakiusap iligtas mo
ako sa kamay ng aking kapatid, sa kamay ni Esau, sapagkat
natatakot ako sa kanya, na darating siya at sasalakayin ako
at mga ina na kasama ang kanilang mga anak. **12** Ngunit
sinabi mo, "Tiyak na gagawin kitang masagana. Gagawin
ko ang iyong mga kaapu-apuhan na parang buhangin ng
dagat, na hindi kayang bilangin dahil sa kanilang dami.""
13 Nanatili doon si Jacob sa gabing iyon. Kumuha siya ng
ilan sa kung anong mayroon siya bilang regalo kay Esau,
na kanyang kapatid: **14** dalawandaang babaeng kambing
at dalawampung lalaking kambing, dalawandaang babaeng
tupa at dalawampung lalaking tupa, **15** tatlumpung gatasang
kamelyo at kanilang mga bisiro, apatnapung baka at sampung
toro, dalawampung babaeng asno at sampung lalaking asno.
16 Ang mga ito ay ipinadala niya sa kanyang mga lingkod,
bawat kawan ayon sa sarili nito. Sinabi niya sa kanyang
mga lingkod, "Mauna kayo sa akin at maglagay ng puwang
sa paggitan ng bawat mga kawan." **17** Inutusan niya ang
unang lingkod, na nagsasabing, "Kapag salubungin kayo ng
aking kapatid at tanungin kayo, na nagsasabing, 'Kanino kayo
nabibilang? Saan kayo pupunta? At kanino naman itong mga
hayop sa harap ninyo?' **18** Sa gayon sasabihin mong, 'Sila ay
kay Jacob na iyong lingkod. Sila ay regalong pinadala sa
aking among si Esau. At tingnan ninyo, siya ay paparating
din kasunod namin."' **19** Nagbigay din si Jacob ng tagubilin
sa pangalawang pangkat, sa pangatlo, at sa lahat ng taong
nakasunod sa kawan. Sinabi niya, "Ganun din ang sasabihin
ninyo kay Esau kapag nakasalubong ninyo siya. **20** Sasabihin
din ninyo, 'Ang iyong lingkod na si Jacob ay darating kasunod
namin."' Pagkat naisip niya, "Mapapalubag ko siya sa mga
regalong pinapadala kong nauna sa akin. Sa gayon maya-
maya, kapag nagkita kami, marahil tatanggapin niya ako."
21 Kaya nauna sa kanya ang mga regalo. Siya mismo ay
nanatili sa kampo nang gabing iyon. **22** Bumangon si Jacob
sa kalagitnaan ng gabi, at dinala ang kanyang dalawang
asawa, kanyang dalawang babaeng alipin, at ang kanyang
labing isang mga anak. Pinadala niya sila sa kabila ng sapa
ng Jabbok. **23** Sa ganitong paraan pinadala niya sila sa
kabila ng ilog kasama ang lahat ng kanyang mga ari-arian.
24 Mag-isang naiwan si Jacob, at may taong nakipagbuno
sa kanya hanggang madaling araw. **25** Nang makita ng
tao na hindi niya siya kayang talunin, hinampas niya ang
balakang ni Jacob. Napilayan ang balakang ni Jacob sa
pakikipagbuno niya sa kanya. **26** Sinabi ng tao, "Pahintulutan
mo akong umalis, pagkat mag-uumaga na." Sabi ni Jacob,
"Hindi kita pahihintulutang umalis maliban kung pagpalain
mo ako." **27** Sinabi ng tao sa kanya, "Ano ang pangalan
mo?" Sinabi ni Jacob, "Jacob." **28** Sinabi ng tao, "Ang
pangalan mo ay hindi na tatawaging Jacob, sa halip, Israel
na. Sapagkat nakipaglaban ka sa Diyos at sa tao at nanaig
ka." **29** Tinanong siya ni Jacob, "Pakiusap sabihin mo sa akin
ang iyong pangalan." Sinabi nito, "Bakit mo tinatanong ang
aking pangalan?" Pagkatapos siya ay kanyang pinagpala. **30**
Tinawag ni Jacob ang lugar na iyon na Peniel sapagkat ang
sabi niya, "Nakita ko ang mukha ng Diyos nang harapan, at
iniligtas ang buhay ko." **31** Sinikatan ng araw si Jacob habang
dumadaan siya sa Peniel. Paika-ika siya dahil sa kanyang
balakang. **32** Kaya hanggang ngayon ang bayan ng Israel ay
hindi kumakain ng mga litid ng balakang na nasa dugtong ng
balakang, dahil ang taong pumilay sa mga litid ng balakang
na nasa habang inaalis sa puwesto ang balakang ni Jacob.

33 Tumingala si Jacob at masdan, paparating si Esau,
at kasama niya ang apatnaraang lalaki. Hinati ni Jacob
ang mga bata kina Lea, Raquel at sa dalawang babaeng
alipin. **2** Pagkatapos inilagay niya ang mga babaeng alipin
at ang kanilang mga anak sa harapan, kasunod si Lea at
ang kanyang mga anak, at kasunod si Raquel at si Jose
ang pinakahuli sa lahat. **3** Siya mismo ang nauna sa kanila.
Yumukod siya ng pitong beses, hanggang makalapit siya sa
kanyang kapatid. **4** Tumakbo si Esau para salubungin siya,
niyakap siya, niyapos ang kanyang leeg, at hinalikan siya.
Pagkatapos sila'y nag-iyakan. **5** Nang tumingala si Esau,
nakita niya ang mga babae at mga bata. Sinabi niya, "Sino
itong mga taong kasama mo?" Sinabi ni Jacob, "Ang mga
anak na malugod na ipinagkaloob ng Diyos sa iyong lingkod."
6 Pagkatapos ang mga babaeng alipin ay lumapit kasama ang
kanilang mga anak, at sila'y yumukod. **7** Sunod na lumapit si
Lea at ang kanyang mga anak at yumukod. Sa huli, si Jose at
si Raquel ay lumapit at yumukod. **8** Sinabi ni Esau, "Anong
ibig mong sabihin sa lahat ng mga pangkat na nasalubong
ko?" Sinabi ni Jacob, "Upang makasumpong ako ng pabor sa
paningin ng aking panginoon." **9** Sinabi ni Esau, "Mayroon na
akong sapat, kapatid ko. Itago mo na kung ano ang mayroon

ka para sa iyong sarili." **10** Sinabi ni Jacob, "Hindi, pakiusap,
kung nakasumpong ako ng pabor sa iyong paningin, sa gayon
tanggapin mo ang aking regalo mula sa aking kamay, dahil
tunay, nakita ko ang iyong mukha at kahalintulad nito ang
pagkakita sa mukha ng Diyos, at tinanggap mo ako. **11**
Pakiusap tanggapin mo ang aking mga regalong dinala ko
sa iyo, dahil malugod akong pinakitunguhan ng Diyos, at
dahil mayroon na akong sapat." Kaya pinilit siya ni Jacob,
at tinanggap naman ito ni Esau. **12** Pagkatapos sinabi ni
Esau, "Lumakad na tayo. Mauuna ako sa inyo." **13** Sinabi
ni Jacob sa kanya, "Nalalaman ng aking panginoon na ang
mga bata ay musmos pa lang, at ang mga tupa at mga
baka ay nagpapasuso ng kanilang mga anak. Kung sila'y
pipiliting maglakad ng mabilis kahit isang araw lang, ang
lahat ng mga hayop ay mamamatay." **14** Pakiusap ko mauna
na ang aking panginoon sa kanyang lingkod. Maglalakbay
ako ng mabagal, ayon sa hakbang ng aking mga alagang
hayop na nasa harapan ko, at ayon sa hakbang ng mga bata,
hanggang makarating ako sa aking panginoon sa Seir." **15**
Sinabi ni Esau, "Hayaan mong ipaiwan ko sa iyo ang ilan sa
mga kasama kong tauhan." Subalit sinabi ni Jacob, "Bakit mo
gagawin iyan? Ang aking panginoon ay naging mabait nang
sa akin." **16** Kaya sa araw na iyon nagsimula si Esau na
bumalik sa Seir. **17** Naglakbay si Jacob papuntang Sucot,
iginawa ang kanyang sarili ng bahay, at gumawa ng mga
silungan para sa kanyang mga alagang hayop. Kaya tinawag
ang pangalan ng lugar na Sucot. **18** Nang dumating si Jacob
mula sa Paddan Aram, ligtas siyang nakarating sa lungsod
ng Sechem, na nasa lupain ng Canaan. Nagkampo siya
malapit sa lungsod. **19** Pagkatapos binili niya ang kapirasong
lupa kung saan niya itinayo ang kanyang tolda mula sa mga
anak na lalaki ni Hamor, na ama ni Sechem, sa halagang
isandaang piraso ng pilak. **20** Nagtayo siya roon ng altar at
tinawag itong El Elohe Israel.

34 Ngayon si Dina, na babaeng anak ni Lea kay Jacob
ay lumabas para makilala ang mga dalaga ng lupain.
2 Nakita siya ni Sechem, na anak ni Hamor na Hevita ang
prinsipe ng lupain at hinila siya, nilapastangan at hinalay. **3**
Naakit siya kay Dina, na anak ni Jacob. Minahal niya ang
dalaga at magiliw na kinausap siya. **4** Kinausap ni Sechem
ang kanyang amang si Hamor, sinabing, "Kunin mo ang
dalagang ito para sa akin upang maging asawa ko." **5** Ngayon
narinig ni Jacob na dinungisan niya si Dina na kanyang
anak. Nasa bukid ang kanyang mga anak na lalaki kasama
ng kanyang mga alagang hayop, kaya nanahimik si Jacob
hanggang sa dumating sila. **6** Pumunta kay Jacob si Hamor
na ama ni Sechem. **7** Dumating ang mga anak na lalaki ni
Jacob na galing sa bukid nang marinig nila ang nangyari.
Nasaktan ang mga lalaki. Labis silang nagalit dahil pinahiya
nila ang Israel sa pagpupumilit sa kanyang sarili sa anak
na babae ni Jacob, dahil ang bagay na iyon ay hindi dapat
ginawa. **8** Nakipag-usap si Hamor sa kanila at sinabing,
"Iniibig ng aking anak na si Sechem ang iyong anak na babae.
Pakiusap ibigay mo siya sa kanya bilang asawa. **9** Makipag-
asawa kayo sa amin, ibigay mo ang mga anak mong babae
sa amin, at kunin ninyo ang mga anak naming babae para sa
inyong sarili. **10** Maninirahan kayo sa amin, at magiging bukas
ang lupain para sa inyo para manirahan at makipagkalakalan,
at makakuha ng ari-arian." **11** Sinabi ni Sechem sa kanyang
ama at sa kanyang mga kapatid na lalaki, "Hayaan ninyong
makasumpong ako ng pabor mula sa inyong mga mata, at
anuman ang sabihin ninyo sa akin ay ibibigay ko. **12** Hingiin
ninyo sa akin gaano man kalaki ang dote at ragalong naisin
ninyo, at ibibigay ko ang anumang sabihin ninyo sa akin,
ngunit ibigay ninyo ang dalaga bilang asawa." **13** Sumagot
ang mga anak na lalaki ni Jacob kay Sechem at kay Hamor
na kanyang ama na may panlilinlang, sapagkat dinungisan ni
Sechem si Dina na kanilang kapatid. **14** Sinabi nila sa kanila,
"Hindi namin magagawa ang bagay na ito, ang pagbibigay ng
aming kapatid na babae sa sinumang hindi tuli; sapagkat
iyan ay magiging kahihiyan sa amin. **15** Sa kondisyong ito
lamang kami makikipagkasundo sa inyo: kung magpapatuli
kayo kagaya namin, kung ang bawat lalaki sa inyo ay tutuliin.
16 Sa gayon ibibigay namin ang aming mga anak na babae
sa inyo, at kukunin namin ang inyong mga anak na babae
para sa aming sarili, at makipamuhay kami sa inyo at tayo ay
magiging isang bayan. **17** Ngunit kung hindi kayo makikinig
sa amin at magpatuli, sa gayon kukunin namin ang aming
kapatid at aalis kami." **18** Kinalugdan ni Hamor at ng kanyang
anak na si Sechem ang kanilang mga sinabi. **19** Hindi na
nag-atubili ang binatang gawin kung ano ang sinabi nila,
dahil siya ay nalugod sa anak na babae ni Jacob, at dahil
siya ang pinakamarangal na tao sa buong sambahayan ng
kanyang ama. **20** Pumunta si Hamor at Sechem sa kanyang
anak sa tarangkahan ng kanilang siyudad at nakipag-usap
sa mga kalalakihan ng kanilang siyudad na sinasabing, **21**
"Ang mga taong ito ay namumuhay ng payapa kasama natin,
kaya hayaan natin silang mamuhay sa lupain at mangalakal
dito, dahil tunay na ang lupain ay malawak na sapat para
sa kanila. Kunin natin ang mga anak nilang babae bilang
mga asawa, at ibigay natin sa kanila ang ating mga anak
na babae. **22** Sa ganitong kondisyon lamang papayag ang
mga kalalakihan na manirahan kasama natin at tayo'y maging
isang bayan: kung tutuliin ang bawat lalaki sa atin, tulad ng
sila ay tuli. **23** Hindi ba maaaring ang kanilang mga alagang
hayop at ang kanilang ari-arian—lahat ng kanilang mga hayop
ay magiging atin? Kaya makipagkasundo tayo sa kanila, at
maninirahan sila kasama natin." **24** Lahat ng mga lalaki ng
lungsod ay nakinig kay Hamor at Sechem, na kanyang anak.
Nagpatuli ang bawat lalaki. **25** Sa ikatlong araw, nang matindi
ang sakit ng sugat nila, ang dalawa sa mga anak na lalaki
ni Jacob, sina Simeon at Levi na mga kapatid ni Dina, ang
kanilang espada at pumunta sa lungsod na walang bantay,
at pinatay ang lahat ng mga kalalakihan. **26** Pinatay nila
si Hamor at Sechem na kanyang anak, sa pamamagitan
ng talim ng espada. Kinuha nila si Dina mula sa bahay ni
Sechem at umalis. **27** Ang ibang anak na lalaki ni Jacob ay
pumunta sa mga patay na katawan at ninakawan nila ang
siyudad, dahil nilapastangan ng mga tao ang kanilang kapatid
na babae. **28** Kinuha nila ang kanilang mga kawan, mga
pangkat ng hayop, mga asno at lahat ng bagay na nasa
siyudad at nakapalibot na mga bukid kasama **29** ang lahat
ng kanilang kayamanan. Hinuli nila ang lahat ng kanilang
mga anak at mga asawa. Kinuha nila maging ang lahat ng
bagay na nasa mga bahay. **30** Sinabi ni Jacob kay Simeon
at Levi, "Nagdala kayo ng gulo sa akin upang bumaho ako
sa mga naninirahan sa lupain, sa mga Cananeo at mga
Perezeo. Kakaunti na lamang ang aking bilang. Kung iipunin
nila ang kanilang mga sarili laban sa akin at lulusubin ako,
malilipol ako, ako at ang aking sambahayan. **31** Ngunit sinabi
ni Simeon at Levi, "Maari bang pakitunguhan ni Sechem ang
aming kapatid na katulad ng babaeng bayaran?"

35 Sinabi ng Diyos kay Jacob, "Humayo ka, pumunta ka
sa Betel, at manatili roon. Gumawa ng altar doon sa
Diyos, na nagpakita sa iyo nang ikaw ay tumakas mula kay
Esau na iyong kapatid." **2** Pagkatapos sinabi ni Jacob sa
kaniyang sambahayan at sa lahat ng kasama niya, "Ilayo ang
mga dayuhang diyos na kapiling ninyo, linisin ang inyong mga
sarili, at palitan ang inyong mga damit. **3** Pagkatapos umalis
tayo at pumunta sa Betel. Magtatayo ako ng altar doon sa
Diyos, na sumagot sa akin sa araw ng aking paghihinagpis, at
naging kasama ko saan man ako pumaroon." **4** Kaya ibinigay
nila kay Jacob ang lahat ng dayuhang mga diyos na nasa
kanilang mga kamay at mga hikaw na nasa kanilang mga
tainga. Inilibing ni Jacob ang mga ito sa ilalim ng puno ng
kakayuhayng malapit sa Sequem. **5** Habang naglalakbay
sila, ginawa ng Diyos na masindak ang mga siyudad na
nakapaligid sa kanila, kaya hindi hinabol ng mga taong iyon
ang mga anak ni Jacob. **6** Kaya dumatingsi Jacob sa Luz
(iyon ay, Betel), na nasa lupain ng Canaan, siya at ang lahat
ng mga taong kasama niya. **7** Siya ay gumawa ng altar doon
at tinawag ang lugar na El Betel, dahil doon inihayag ng Diyos
ng kanyang sarili sa kanya, nang tumatakas siya mula sa
kanyang kapati. **8** Namatay si Debora, na tagapag-alaga ni
Rebeka. Inilibing siya mula Betel sa ilalim ng kakayuhang
puno, kaya tinawag itong Allon Bacuth. **9** Nang si Jacob ay
dumating mula sa Paddan Aram, nagpakitaang muli ang Diyos
sa kanya at pinagpala siya. **10** Sinabi ng Diyos sa kaniya
"Ang pangalan mo ay Jacob, ngunit ang iyong pangalan mo
ay hindi na tatawaging Jacob. Ang pangalan mo ay magiging
Israel." Kaya tinawag ng Diyos ang kanyang pangalang Israel.
11 Sinabi ng Diyos sa kanya, "Ako ang Makapangyarihang
Diyos. Maging mabunga ka at magpakarami. Isang bansa at
samahan ng mga bansa ang manggagaling sa iyo, at mga
hari ang magiging mga kaapu-apuhan mo. **12** Ang lupaing
ibinigay ko kina Abraham at Isaac, ibibigay ko sa iyo. Sa
iyong mga kaapu-apuhang susunod sa iyo akin ding ibibigay
ang lupain." **13** Umalis ang Diyos paakyat mula sa kanya sa
lugar kung saan nakipag-usap siya sa kanya. **14** Si Nagtayo
si Jacob ng haligi sa lugar kung saan nangusap sa kanya
ang Diyos, isang haliging bato. Nagbuhos siya ng handog
na inumin at nagbuhos ng langis doon. **15** Pinangalanan ni
Jacob ang lugar kung saan nangusap sa kanya ang Diyos,
na Betel. **16** Naglakbay pa sila mula sa Betel. Habang may
kalayuan pa sila mula Eprath, nakaramdam na si Raquel
ng panganganak. **17** Nakaranas siya ng matinding hirap
sa panganganak. Habang siya ay nasa pinakamatinding
kahirapan sa panganganak, sinabi ng hilot sa kanya "Huwag
kang matakot, dahil ngayon magkakaroon ka ng isa pang
anak na lalaki. **18** Habang naghihingalo siya, kasabay ng
kanyang huling hininga pinangalanan niya siyang Benoni,
ngunit ang kaniyang ama ay tinawag siyang Benjamin. **19**
Namatay si Raquel at inilibing sa daan papunta sa Eprat (iyon
ay, Betlehem). **20** Nagtayo si Jacob ng isang haligi sa ibabaw
ng kanyang libingan. Iyon ang palatandaan ng libingan ni
Raquel hanggang sa araw na ito. **21** Si Israel ay naglakbay
pa at itinayo ang kaniyang tolda sa ibayo ng Migdal Eder.
22 Habang nakatira si Israel pa sa lupaing iyon, sumiping si
Reuben kay Bilha na ibang asawa kanyang ama, at narinig
ito ni Israel. Ngayon si Jacob ay may labindalawang anak
na lalaki. **23** Ang kanyang mga anak na lalaki kay Lea ay
sina Reuben, panganay ni Jacob, at si Simeon, Levi, Juda,
Isacar, at Zebulun. **24** Ang kanyang mga anak na lalaki kay
Raquel ay sina Jose at Benjamin. **25** Ang kanyang mga
anak na lalaki kay Bilha, na babaeng lingkod ni Raquel, ay
sina Dan at Neftali. **26** Ang mga anak na lalaki ni Zilpa, na
babaeng lingkod ni Lea, ay sina Gad at Asher. Lahat ng mga
ito ay mga anak na lalaki ni Jacob na ipinanganak sa kanya
sa Paddan Aram. **27** Si Jacob ay pumunta kay Isaac, na
kanyang ama, sa Mamre sa Kiriath Arba (pareho sa Hebron),
kung saan nanirahan sina Abraham at Isaac. **28** Nabuhay si
Isaac sa loob ng isandaan at walumpung taon. **29** Inihinga ni
Isaacs ang kanyang huli at siya ay namatay, at tinipon siya sa
kanyang mga ninuno, isang matandang lalaking ganap ang
mga araw. Inilibing siya ng kanyang mga anak na sina Esau
at Jacob.

36 Ito ang mga kaapu-apuhan ni Esau (tinatawag ding
Edom). **2** Kinuha ni Esau ang kanyang mga asawa
mula sa mga Cananeo. Ito ang mga asawa niya: Si Ada na
anak na babae ni Elon na Heteo; si Aholibama na anak na
babae ni Ana, na apong babae ni Zibeon na Hivita; **3** at
Basemat, anak na babae ni Ismael, na kapatid na babae ni
Nebayot. **4** Isinilang ni Ada si Elifaz kay Esau, at si Basemat
ay isinilang si Reuel. **5** Isinilang ni Aholibama sina Jeus,
Jalam at Korah. Ito ang mga anak na lalaki ni Esau na
ipinanganak sa kanya sa lupain ng Canaan. **6** Dinala ni Esau
ang kanyang mga asawa, mga anak na lalaki, mga anak
na babae, lahat ng mga kabilang sa kanyang sambahayan,
kanyang mga alagang hayop—lahat ng kanyang mga hayop,
at lahat ng kanyang mga ari-arian, na tinipon niya sa lupain ng
Canaan, at pumunta sa lupaing malayo sa kanyang kapatid
na si Jacob. **7** Ginawa niya ito dahil ang ari-arian nila ay
napakarami para manatili silang magkasama. Ang lupain
kung saan sila nanirahan ay hindi sila kayang itaguyod dahil
sa kanilang mga alagang hayop. **8** Kaya nga si Esau, na
tinatawag ding Edom, ay nanirahan sa bansang burol ng Seir.
9 Ang sumusunod ay ang mga kaapu-apuhan ni Esau, ang
ninuno ng mga Edomita sa bansang burol ng Seir. **10** Ito ang
mga pangalan ng mga lalaking anak ni Esau: Si Elifaz na
lalaking anak ni Ada, asawa ni Esau; Si Reuel na lalaking
anak ni Basemat, asawa ni Esau. **11** Ang mga lalaking anak
ni Elifaz ay sina Teman, Omar, Zefo, Galam, at Kenaz. **12**
Ipinanganak si Amalek ni Timna, na ibang asawa ni Elifaz,
na lalaking anak ni Esau. Ito ang mga lalaking apo ni Ada,
asawa ni Esau. **13** Ito ang mga lalaking anak ni Reuel: Sina
Nahat, Zera, Shammah, at Miza. Ito ang mga lalaking apo
ni Basemat, asawa ni Esau. **14** Ito ang mga lalaking anak
ni Aholibama, asawa ni Esau, na babaeng anak ni Ana at
babaeng apo ni Zibeon. Ipinanganak niya para kay Esau sina
Jeus, Jalam, at Korah. **15** Ito ang mga angkan kasama sa
mga kaapu-apuhan ni Esau: ang mga kaapu-apuhan ni Elifaz,
na panganay na anak ni Esau: sina Teman, Omar, Zefo,
Kenaz, **16** Korah, Gatam, at Amalek. Ito ang mga angkang
nanggaling kay Elifaz sa lupain ng Edom. Mga apo sila ni
Ada. **17** Ito ang mga angkang mula kay Reuel, anak ni Esau:
sina Nahat, Zera, Shammah, Miza. Ito ang mga angkang
mula kay Reuel sa lupain ng Edom. Sila ang mga lalaking
apo ni Basemat, asawa ni Esau. **18** Ito ang mga angkan ni
Aholibama, asawa ni Esau: sina Jeus, Jalam, Kora. Ito ang
mga angkang nagmula sa asawa ni Esau na si Aholibama,
babaeng anak ni Ana. **19** Ito ang mga lalaking anak ni Esau,
at ito ang kanilang mga angkan. **20** Ito ang mga lalaking
anak ni Seir na Horeo, na mga naninirahan sa lupain: sina
Lotan, Sobal, Zibeon, Ana, **21** Dishon, Ezer, at Disan. Ito
ay mga angkan ng mga Horeo, na mga naninirahan sa Seir

sa lupain ng Edom. **22** Ang mga lalaking anak ni Lotan ay
sina Hori at Heman, at si Timna ang babaeng kapatid ni
Lotan. **23** Ito ang mga lalaking anak ni Sobal: sina Alvan,
Manahat, Ebal, Zefo, at Onam. **24** Ito ang mga lalaking anak
ni Zibeon: si Aya at Ana. Ito ang Ana na nakahanap sa mainit
na bukal sa kagubatan, habang nagpapastol siya ng mga
asno ni Zibeon na kanyang ama. **25** Ito ang mga anak ni
Ana: Sina Dishon at Aholibama, na babaeng anak ni Ana. **26**
Ito ang mga lalaking anak ni Dishon: Sina Hemdan, Esban,
Itran, at Keran. **27** Ito ang mga lalaking anak ni Ezer: sina
Bilhan, Zaavan, at Akan. **28** Ito ang mga lalaking anak ni
Dishan: sina Uz at Aran. **29** Ito ang mga angkan ng mga
Horeo: ang Lotan, Shobal, Zibeon, at Ana, **30** Dishon, Ezer,
Dishan: ito ang mga angkan ng mga Horeo, ayon sa kanilang
mga talaan ng angkan sa lupain ng Seir. **31** Ito ang mga hari
na namahala sa lupain ng Edom bago pa man mamahala ang
sinumang hari sa mga Israelita: **32** Si Bela na lalaking anak
ni Beor, ay namahala sa Edom, at ang pangalan ng kanyang
siyudad ay Dinaba. **33** Nang mamatay si Bela, saka naman si
Jobab lalaking anak ni Zerah ng Bozra, ang namahala bilang
kahalili niya. **34** Nang namatay si Jobab, si Husham na mula
sa lupain ng mga Temaneo ang nagharing kahalili niya. **35**
Nang mamatay si Husham, si Hadad na lalaking anak ni
Bedad, na tumalo sa mga Midianita sa lupain ng Moab, ang
nagharing kahalili niya. Ang pangalan ng kanyang siyudad
ay Avit. **36** Nang namatay si Hadad, si Samla naman ng
Masreka ang nagharing kahalili niya. **37** Nang mamatay si
Samla, si Saul ng Rehobot na tagatabing-ilog ang naghari
kahalili niya. **38** Nang mamatay si Saul, si Baal Hanan naman
na lalaking anak ni Acbor ang nagharing kahalili niya. **39**
Nang si Baal Hanan na lalaking anak ni Acbor, ay mamatay,
si Hadar naman ang nagharing kahalili niya. Ang pangalan ng
kanyang siyudad ay Pau. Ang pangalan ng kanyang asawa
ay Mehetabel, babaeng anak ni Matred, na babaeng apo
ni Me Zahab. **40** Ito ang mga pangalan ng mga pinuno ng
mga angkang nagmula sa lahi ni Esau, ayon sa kanilang mga
angkan at kanilang mga rehiyon, sa kanilang mga pangalan:
sina Timna, Alva, Jetet, **41** Aholibama, Ela, Pinon, **42** Kenaz,
Teman, Mibzar, **43** Magdiel, at Iram. Ito ang mga pangulo ng
angkan ng Edom, ayon sa kanilang pamayanan sa lupaing
inagkin nila. Ito si Esau, ang ama ng mga Edomita.

37 Nanirahan si Jacob sa lupain kung saan naroon ang
kanyang ama, sa lupain ng Canaan. **2** Ito ang mga
pangyayari tungkol kay Jacob. Nang labimpitong taong gulang
pa lang si Jose, nagbabantay siya ng kawan kasama ang
kanyang mga kapatid. Kasama niya ang mga anak na lalaki
ni Bilhah at mga anak na lalaki ni Zilpah, mga asawa nang
kanyang ama. Nagdala si Jose ng hindi kanais-nais na balita
tungkol sa kanila sa kanilang ama. **3** Minahal ni Israel si
Jose nang mas higit sa lahat ng kanyang anak na lalaki dahil
siya ang anak niya sa katandaan. Ginawan siya nang isang
magandang damit. **4** Nakita ng kanyang mga kapatid ang
pagmamahal ng kanilang ama na mas higit kaysa sa lahat
niyang kapatid na lalaki. Siya ay kinamuhian nila at hindi
nakikipag-usap nang maayos. **5** Nanaginip si Jose ng isang
panaginip, at sinabi niya sa kanyang mga kapatid ang tungkol
dito. Lalo pa nila siyang kinamuhia. **6** Sinabi niya sa kanila,
“Pakiusap makinig kayo sa panaginip na aking napanaginipan.
7 Masdan ninyo, itinatali natin ang mga bigkis ng mga butil sa
bukid at masdan ninyo, tumayo ang aking bigkis at tumuwid,
at masdan ninyo, pumalibot ang inyong mga bigkis at yumuko
sa aking bigkis. **8** Sinabi sa kanya ng kanyang mga kapatid,
“Magiging hari ka ba talaga namin? Mamumuno ka sa amin?
“Lalo siyang kinamuhian dahil sa kanyang mga panaginip at
sa kanyang mga salita. **9** Nanaginip siya ulit ng panaginip at
sinabi niya ito sa kanyang mga kapatid. Sinabi niya, “Tingnan
ninyo, nanaginip ako ng ibang panaginip: Ang araw at ang
buwan at labing-isang bituin ay yumuko pababa sa akin.” **10**
Sinabi niya ito sa kanyang ama pati sa kanyang mga kapatid,
at pinagsabihan siya ng kanyang ama. Sinabi niya sa kanya,
“Ano itong panaginip na napaginipan mo? Talaga bang lalapit
ang iyong ina, ako at ang mga kapatid mo para yumuko sa
iyo sa lupa?” **11** Nainggit sa kanya ang kanyang mga kapatid,
pero ang kanyang ama ay itinago ang bagay sa kanyang
isip. **12** Umalis ang mga kapatid ni Jose upang magpastol ng
kawan ng kanilang ama sa Sechem. **13** Sinabi ni Jacob kay
Jose, “Hindi ba nagpapastol ng kawan ang iyong mga kapatid
sa Sechem? Halika, at ipapadala kita sa kanila.” Sinabi ni Jose
sa kanya, “Nakahanda ako.” **14** Sinabi niya sa kanya, “Umalis
ka na ngayon, tingnan mo kung maayos ang mga kapatid
mo at maayos ang mga kawan, at balitaan mo ako.” Kaya
pinadala siya ni Jacob sa lambak ng Hebron, at nagpunta
si Jose sa Sichem. **15** May isang taong nakakita kay Jose.
Masdan mo, si Jose ay pagala-gala sa isang bukid. Tinanong
siya ng isang lalaki, “Ano ang hinahanap mo?” **16** Sinabi
ni Jose, “Hinahanap ko ang aking mga kapatid. Pakiusap,
sabihin mo sa akin kung saan nila nagpapastol ang kawan.”
17 Sinabi ng lalaki, “Umalis na sila sa lugar na ito, narinig ko
silang nagsabi na, “Pumunta tayo sa Dotan. Pinuntahan ni
Jose ang kanyang mga kapatid at natagpuan sila sa Dotan.
18 Nakita nila si Jose mula sa di kalayuan, at bago siya
makalapit sa kanila, nakapagplano na sila laban sa kanya para
patayin siya. **19** Sinabi ng kanyang mga kapatid sa bawat
isa, “Tingnan niyo, Papalapit na ang taong mapanaginipin. **20**
Halikayo, kung ganon, patayin na natin siya at ihulog siya
sa isa sa mga balon. Sabihin natin, 'Sinakmal siya ng isang
mabangis na hayop.' Tingnan natin kung anong mangyayari
sa kanyang mga panaginip.” **21** Narinig ito ni Reuben at
iniligtas siya mula sa kanilang kamay. Sinabi niya, “Huwag
nating kunin ang kanyang buhay.” **22** Sinabi ni Reuben sa
kanila, “Huwag magpadanak ng dugo. Itapon siya sa balong
ito sa deserto, ngunit huwag ninyo siyang hawakan”— upang
mailigtas niya siya sa kanilang kamay para maibalik siya sa
kanyang ama. **23** Nangyari na nang dumating si Jose sa
kanyang mga kapatid, hinubad sa kaniya ang magandang
damit. **24** Dinala siya at itinapon siya sa loob ng balon.
Walang laman ang balon ni wala itong tubig. **25** Umupo
sila para kumain ng tinapay. Tumingala sila at tumingin, at
masdan, may paparating na isang karawan ng mga Ismaelita
mula sa Gilead, kasama ang kanilang mga kamelyo na may
dala-dalang mga sahog at balsamo at mira. Naglalakbay sila
ay para dalhin ang mga iyon pababa sa Ehipto. **26** Sabi ni
Juda sa kanyang mga kapatid, “Anong pakinabang nito kung
papatayin ang ating kapatid at pagtakpan ang kanyang dugo?
27 Halina kayo, at ipagbili natin siya sa mga Ismaelita, at
huwag natin siyang pagbuhatan ng kamay. Dahil siya ay
ating kapatid, ating laman. Pinakinggan siya ng kanyang mga
kapatid. **28** Dumaan ang mga mangangalakal na Midianita.
Inihaon si Jose ng kanyang mga kapatid at iniakyat pataas
mula sa balon. Ipinagbili nila si Jose sa mga Ismaelita para sa
dalawampung pirasong pilak. Dinala si Jose ng mga Ismaelita
sa Ehipto. **29** Bumalik si Reuben sa balon, at masdan, wala
na si Jose sa loob ng balon. Pinunit niya ang kanyang damit.

30 Bumalik siya sa kanyang mga kapatid at sinabi, “Nasaan
na ang bata? At ako, saan ako paparoon?” 31 Kumatay sila
ang isang kambing at pagkatapos kinuha nila ang damit ni
Jose at sinawsaw ito sa dugo. 32 Pagkatapos, dinala nila ito
sa kanilang ama at sinabi, “Nakita namin ito. Pakiusap tingnan
mo kung ito ang damit ng inyong anak o hindi?” 33 Nakilala
ito ni Jacob at sinabi, “Ito ay damit ng aking anak. Sinakmal
siya ng isang mabangis na hayop. Tiyak na nagkawasak-
wasak ang katawan ni Jose.” 34 Pinunit ni Jacob ang kanyang
mga damit at naglagay siya ng sako sa kanyang balakang.
Nagluksa siya para sa kanyang anak ng maraming araw.
35 Ang lahat ng kanyang mga anak na lalaki at babae ay
pumunta para aliwin siya ngunit tumanggi siyang magpaaliw.
Sabi niya, “Talagang bababa ako sa sheol na nagluluksa para
sa aking anak.” Nanangis ang kanyang ama para kanya.
(Sheol h7585) 36 Ipinagbili siya ng mga Midianita sa Ehipto
kay Potipar, isang opisyal ni Paraon, na kapitan ng bantay.

38 Dumating ang panahon na iniwan ni Juda ang kanyang
mga kapatid na lalaki at tumira sa isang Adullamita, na
ang pangalan ay Hira. 2 Nakilala niya si Sua na anak ng
Cananeo na lalaki na ang pangalan ay Sua. Pinakasalan
niya at sinipingan niya. 3 Siya ay nabuntis at nagkaroon ng
anak na lalaki. Siya ay pinangalanan Er. 4 Nabuntis ulit siya
at nagkaroon ng isang anak na lalaki. Tinawag niya siyang
Onan. 5 Nagkaroon ulit siya ng isang anak at tinawag siya sa
pangalang Selah. Ito ay sa Kizib kung saan siya ipinanganak.
6 Nakahanap si Juda ng isang asawa para kay Er, panganay
niya. Ang pangalan niya ay Tamar. 7 Ang panganay niyang
anak na si Er ay napakasama sa paningin ni Yahweh. Pinatay
siya ni Yahweh. 8 Sinabi ni Juda kay Onan, “Sumiping ka
kasama ng asawa ng iyong kapatid na lalaki. Gawin mo ang
tungkulin bilang isang kapatid na lalaki, at palakihin mo ang
isang bata para sa iyong kapatid. 9 Alam na ni Onan na
ang bata ay hindi kanya. Kapag sumisiping siya kasama ng
asawa ng kanyang kapatid na lalaki, tinatapon niya sa lupa
ang kanyang semilya upang hindi siya magkaroon ng anak
para sa kanyang kapatid na lalaki. 10 Ang ginawa niya ay
naging masama sa paningin ni Yahweh. Pinatay din siya
ni Yahweh. 11 Pagkatapos sinabi ni Juda kay Tamar, na
kanyang manugang, “Manatili kang biyuda sa bahay ng iyong
ama hanggang sa lumaki si Selah na aking anak.” Dahil sa
isip niya, “Baka mamatay din siya katulad ng kanyang mga
kapatid.” Umalis si Tamar at nanirahan sa bahay ng kanyang
ama. 12 Pagkatapos ng mahabang panahon, ang anak na
babae ni Sua na asawa ni Juda ay namatay. Si Juda ay
naaliw at pumunta pataas sa kanyang mga manggugupit ng
balahibo ng tupa sa Timnat, siya at ang kanyang kaibigan
na si Hira na isang Adullamita. 13 Nasabihan si Tamar,
“Tingnan mo, ang iyong biyenan na lalaki ay pupunta pataas
sa Timnat upang gupitan ang balahibo ng kanyang mga tupa.”
14 Hinubad niya ang damit sa pagkabalo at tinakpan ang
kanyang sarili ng isang belo at ibinalot ang sarili. Umupo
siya sa tarangkahan ng Enaim, sa tabi ng daan patungong
Timnat. Dahil nakita niyang si Selah ay lumaki na ngunit
hindi siya binigay bilang asawa niya. 15 Nang makita siya ni
Juda naisip niya na siya ay isang babaeng bayaran dahil
tinakpan niya ang kanyang mukha. 16 Pumunta siya sa
kanya sa tabing daan at sinabi, “Halika, pakiusap hayaan
mo akong sumiping sa iyo.”- Dahil di niya alam na siya ang
manugang niya- at sinabi niya, “Anong ibibigay mo sa akin
para sipingan kita?” 17 Sinabi niya, “Papadalhan kita ng isang
batang kambing na mula sa kawan.” Sinabi niya, “Maaari
mo ba akong bigyan ng isang sangla hanggang maipadala
mo ito?” 18 Sinabi niya, “Anong sangla ang maaari kong
ibigay sa iyo?” At sinabi niya, “Ang inyong selyo at kordon, at
ang tungkod na nasa iyong kamay.” Ibinigay ito sa kanya at
sinipingan siya. Siya ay nabuntis sa pamamagitan niya. 19
Tumindig si Tamar at umalis palayo. Inalis niya ang kanyang
belo at isinuot ang damit sa kanyang pagkabalo. 20 Ipinadala
ni Juda ang batang kambing mula sa kawan kasama ang
kanyang kaibigan na Adullamita para tanggapin ang sangla
na mula sa kamay ng babae, ngunit hindi na niya siya nakita.
21 Pagkatapos nito ay tinanong ng Adullamita ang mga lalaki
sa lugar, “Nasaan na ang kultong babaeng bayaran na nasa
Enaim sa tabing daan? “Sinabi nila, wala namang kultong
babaeng bayaran dito.” 22 Bumalik siya kay Juda at sinabi,
“Hindi ko siya nakita. Maging ang mga lalaki sa lugar ay
nagsabi, 'Walang naging kultong babaeng bayaran dito. 23
Sinabi ni Juda, “Hayaan mong itago niya ang mga bagay,
baka malagay tayo sa kahihiyan. Totoo nga, ipinadala ko
ang batang kambing, ngunit hindi mo siya natagpuan.” 24
Dumating ang panahon, pagkalipas ng tatlong buwan na
sinabi kay Juda, “Ang iyong manugang na si Tamar ay naging
babaeng bayaran, at totoo nga, siya ay nabuntis sa dahil
doon.” Sinabi ni Juda, “Siya'y ilabas upang sunugin.” 25 Nang
siya ay dinala palabas, nagpadala siya ng mensahe para sa
kanyang biyenan na lalaki, “Dahil sa lalaking nagmamay-ari
nito nabuntis ako.” Sabi niya, “Pakiusap alamin ninyo kung
kaninong selyo, mga kordon at tungkod ito.” 26 Nakilala ni
Juda ang mga ito at sinabi, “Siya ay mas matuwid kaysa sa
akin, dahil hindi ko siya ibinigay bilang isang asawa kay Selah,
na aking anak na lalaki.” Siya ay hindi na muling sumiping sa
kanya. 27 Nang siya ay manganganak na, masdan, kambal
ang nasa kanyang sinapupunan. 28 Nang nanganganak na
siya, may isang naglabas ng kamay, at kinuha ng komadrona
ang isang pulang sinulid at itinali ito sa kanyang kamay at
sinabi, “Ito ang unang lumabas.” 29 nang inurong niya ang
kanyang kamay, at masdan, ang kapatid niyang lalaki ay
unang lumabas. Ang komandrona ay nagsabi, “Paano ka
nakalabas!” At pinangalanan siyang Perez. 30 Pagkatapos
ang kapatid niya ay lumabas, na mayroong pulang sinulid sa
kanyang kamay, at Zera ang ipinangalan sa kanya.

39 Dinala si Jose pababa sa Ehipto. Binili siya ni Potipar,
na isang opisyal at kapitan ng mga bantay ni Paraon
at isang taga-Ehipto, mula sa mga Ismaelita, na nagdala
sa kanya doon. 2 Si Yahweh ay kasama ni Jose at siya'y
naging mayamang tao. Nanirahan siya sa bahay ng kanyang
amo na taga-Ehipto. 3 Nakita ng kanyang amo na kasama
niya si Yahweh at lahat ng ginawa niya ay pinasagana
ni Yahweh. 4 Nakitaan si Jose ng pabor sa kanyang
paningin. Pinaglingkuran niya si Potipar. Ginawa ni Potipar na
tagapangasiwa si Jose ng kanyang bahay, at lahat ng nasa
kanya, nilagay niya lahat sa ilalim ng kanyang pangangalaga.
5 Dumating ang panahon na ginawa siyang tagapangasiwa
ng kanyang bahay at sa lahat ng kanyang pagmamay-ari,
kaya pinagpala ni Yahweh ang buong bahay ng taga-Ehipto
dahil kay Jose. Ang pagpapala ni Yahweh ay nasa lahat ng
bagay na pagmamay-ari ni Potipar sa kanyang bahay at sa
kanyang bukid. 6 Inilagay ni Potipar ang lahat ng nasa kanya
sa ilalim ng pangangalaga ni Jose. Hindi na niya kailangan
mag-isip tungkol sa anumang bagay maliban sa pagkain
na kinakain niya. Ngayon si Jose ay matipuno at kaakit-

akit. **7** Dumating ang panahon na pinagnanasaan si Jose ng asawa ng kanyang amo. Sinabi niya, “Sumiping ka sa akin”. **8** Ngunit tinanggihan niya ito at sabay sabi sa asawa ng kanyang amo, “Tingnan mo, ang amo ko ay di-nagbigay pansin sa kung ano ang pinaggagawa ko dito sa bahay, at nilagay niya lahat ng kanyang pag-aari sa ilalim ng aking pangangalaga. **9** Walang mas nakakataas sa pamamahay na ito maliban sa akin. Wala siyang anumang pinagkait sa akin maliban sa iyo, dahil ikaw ang asawa niya. Paano ko kaya magagawa itong malaking kasamaan at magkakasala laban sa Diyos?” **10** Kinausap niya si Jose sa bawat araw, ngunit tumanggi pa rin siya na sipingan siya o para makasama siya. **11** Dumating ang isang araw na pumunta siya sa bahay para gawin ang kanyang gawain. Walang sinuman sa mga lalaki sa bahay ang naroon sa bahay. **12** Siya ay hinablot niya sa pamamagitan ng kanyang damit at sinabi, “Sipingan mo ako.” Naiwanan niya ang kanyang damit sa kanyang kamay, lumayo, at nagpunta sa labas. **13** Dumating ang panahon, nang makita niya na naiwanan ni Jose ang kanyang damit sa kanyang kamay at lumayo palabas, **14** tinawag niya ang mga lalaki sa kanyang bahay at sinabi sa kanila, “Tingnan ninyo, nagdala si Potipar ng isang Hebreo para hamakin tayo. Pinuntahan niya ako para sipingan ako, at ako ay sumigaw. **15** Dumating ang panahon nang marinig niya akong sumigaw, naiwan niya ang kanyang damit sa akin, lumayo, at pumunta sa labas.” **16** Tinabi niya ang damit hanggang sa makauwi ang kanyang amo sa bahay. **17** Sinabi niya sa kanya ang paliwanag na ito, “Ang lingkod na Hebreo na dinala mo sa amin ay nagpunta sa akin para hamakin ako. **18** Nang sumigaw ako, iniwan niya ang kanyang damit sa akin at lumayo palabas.” **19** Dumating ang panahon, nang marinig ng kanyang amo ang pagpapaliwanag ng kanyang asawa sa kanya, “Ito ang ginawa ng iyong lingkod sa akin,” siya ay naging labis na galit. **20** Kinuha si Jose ng kanyang amo at siya ay nilagay sa bilangguan, ang lugar na kung saan nakakulong ang mga bilanggo ng hari. Siya ay naroon sa bilangguan. **21** Ngunit si Yahweh ay kasama ni Jose at siya ay nagpakita katapatan sa tipan sa kanya. Siya ay binigyan niya ng kagandahang-loob sa paningin ng bantay ng kulungan. **22** Binigay ng bantay ng kulangan sa kamay ni Jose ang pamamahala sa lahat ng bilanggo sa kulungan. Kahit anong gawin nila roon, si Jose ang namamahala. **23** Wala ng inaalalang anuman ang bantay ng kulungan na nasa kamay ni Jose, dahil si Yahweh ay kasama niya. Kahit anong gawin niya, pinasagana siya ni Yahweh.

40 Dumating ang panahon pagkatapos ng mga bagay na ito, ang tagahawak ng saro at ang panadero ng hari ng Ehipto ay nagkasala sa kanilang amo, na hari ng Ehipto. **2** Galit si Paraon sa dalawa niyang mga opisyal, ang punong tagahawak ng saro at ang punong panadero. **3** Sila ay nilagay niya sa kulungan sa pangangasiwa ng kapitan ng mga bantay, sa parehong kulungan kung saan nakabilanggo si Jose. **4** Tinalaga ng kapitan ng mga bantay si Jose na maging tagapaglingkod nila. Nananatili silang nakabilanggo sa kaunting panahon. **5** Pareho silang nanaginip ng isang panaginip—ang tagahawak ng saro at ang panadero ng hari ng Ehipto na nakakulong sa bilangguan—bawat isa ay may sariling panaginip sa parehong gabi, at bawat panaginip ay mayroong sariling paliwanag. **6** Kinaumagahan, dumating si Jose sa kanila at sila ay nakita niya. Masdan, sila ay malungkot. **7** Tinanong niya ang mga opisyal ni Paraon na kasama niya sa pagbabantay sa bahay ng kanyang amo, nagsasabing, “Bakit kayo labis na malungkot ngayong araw na ito?” **8** Sinabi nila sa kanya, “Pareho kaming nanaginip ng isang panaginip at wala ni isa ang makapagpaliwanag nito.” Sinabi ni Jose sa kanila, “Hindi ba ang mga pagpapaliwanag ay nabibilang sa Diyos? Pakiusap, sabihin niyo sa akin.” **9** Sinabi ng punong tagahawak ng saro kay Jose ang kanyang panaginip. Sinabi niya sa kanya, “Sa aking panaginip, narito, isang puno ng ubas ay nasa harapan ko. **10** Sa puno ng ubas ay may tatlong mga sanga. Habang ito ay sumisibol, ang mga bulaklak nito ay lumabas at ang mga buwig ng ubas ay nahinog. **11** Nasa kamay ko ang saro ni Paraon. Kinuha ko ang mga ubas at piniga ko ito sa saro ni Paraon, at nilagay ko ang saro sa kamay ni Paraon.” **12** Sinabi ni Jose sa kanya, “Ito ang paliwanag nito. Ang tatlong mga sanga ay tatlong mga araw. **13** Sa loob ng tatlong mga araw, itataas ni Paraon ang iyong ulo at ibabalik ka niya sa iyong katungkulan. Ilalagay mo ang saro ni Paraon sa kanyang kamay, katulad noong ikaw pa ang kanyang tagahawak ng saro. **14** Ngunit isipin mo ako kung ikaw ay mapabuti na, at pakiusap pakitaan mo ako ng kagandahang loob. Banggitin mo ako kay Paraon at palabasin ako sa bilangguang ito. **15** Dahil ang totoo ako ay inagaw palabas sa lupain ng mga Hebreo. Dito naman ay wala akong ginawa para ilagay nila ako sa bartolinang ito.” **16** Nang makita ng punong panadero na ang paliwanag ay kaaya-aya, sinabi niya kay Jose, “Nagkaroon din ako ng panaginip at narito, tatlong mga sisidlan ng tinapay ang nasa aking ulo. **17** Ang nasa taas na sisidlan ay lahat ng mga uri ng mga pagkain na naluto para kay Paraon, ngunit kinain ito ng mga ibon palabas ng sisidlan na nasa aking ulo.” **18** Sumagot si Jose at sinabi, “Ito ang paliwanag. Ang tatlong mga basket ay tatlong mga araw. **19** Sa loob ng tatlong mga araw ay itataas ni Paraon ang iyong ulo at bibitayin ka sa puno. Kakainin ng mga ibon ang iyong laman.” **20** Dumating ang panahon sa ikatlong araw ay ang kaarawan ni Paraon. Gumawa siya ng salu-salo para sa lahat ng kanyang mga lingkod. Siya ay nagbigay ng natatanging pansin sa punong tagahawak ng saro at sa punong panadero, na mas higit sa lahat ng iba niyang mga lingkod. **21** Binalik niya ang punong tagahawak ng saro sa kanyang pananagutan, at muli niyang nilagay ang saro sa kamay ni Paraon. **22** Ngunit binitay niya ang punong panadero gaya ng paliwanag ni Jose sa kanila. **23** Ganoon pa man ay hindi naalala ng punong tagahawak ng saro na tulungan si Jose. Sa halip, kinalimutan niya ang tungkol sa kanya.

41 Nangyari na pagkatapos ng dalawang buong taon, na nagkaroon si Paraon ng panaginip. Masdan, nakatayo siya sa tabi ng Ilog Nilo. **2** Masdan, may pitong bakang kanais-nais at matataba ang umahon mula sa Nilo, at nanginain sila sa mga tambo. **3** Masdan, may pitong iba pang mga bakang hindi kanais-nais at payat ang umahon kasunod nila sa Nilo. Tumayo sila katabi ng ibang mga baka sa pampang ng ilog. **4** Pagkatapos, kinain ng pitong hindi kanais-nais at payat na baka ang pitong kanais-nais at matabang baka. Pagkatapos, nagising si Paraon. **5** Natulog siya at nanaginip sa pangalawang pagkakataon. Masdan, pitong uhay ng butil ang tumubo sa isang tangkay, malulusog at mabubuti. **6** Masdan, pitong uhay, payat at nilanta ng silangang hangin ang umusbong kasunod nila. **7** Nilunok ng mga payat na uhay ang pitong malulusog at buong uhay. Gumising si Paraon at masdan, iyon ay panaginip. **8** Kinaumagahan ay nabagabag

ang kaniyang espiritu. Pinapunta niya at pinatawag ang lahat
ng mga salamangkero at mga pantas ng Ehipto. Sinabi sa
kanila ni Paraon ng kaniyang mga panaginip, pero walang
ni isa ang makapagpaliwanag ng mga iyon kay Paraon.
9 Pagkatapos sinabi ng punong tagahawak ng saro kay
Paraon, "Ngayon naiisip ko ang aking mga pagkukulang.
10 Nagalit si Paraon sa kaniyang mga lingkod, at inilagay
ako sa pangangalaga sa bahay ng kapitan ng mga bantay,
ang punong panadero at ako. **11** Nanaginip kami ng isang
panaginip sa parehong gabi, siya at ako. Nanaginip kami
bawat tao ayon sa paliwanag ng kaniyang panaginip. **12**
Doon kasama namin ang isang binatang Hebreo, na isang
lingkod ng kapitan ng mga bantay. Sinabi namin sa kaniya
at pinaliwanag niya sa amin ang aming mga panaginip.
Ipinaliwanag niya sa bawat isa sa amin na ayon sa aming
panaginip. **13** Nangyari na kung ano ang ipinaliwanag niya
sa amin, iyon ang nangyari. Binalik ako ni Paraon sa aking
tungkulin, pero ang isa ay kaniyang binitay." **14** Pagkatapos
pinadala at pinatawag ni Paraon si Jose. Mabilis nila siyang
inilabas mula sa piitan. Inahitan niya ang kaniyang sarili,
pinalitan ang kaniyang damit, at pumunta kay Paraon. **15**
Sinabi ni Paraon kay Jose, "Mayroon akong panaginip pero
walang tagapagpaliwanag nito. Pero narinig ko ang tungkol sa
iyo, na kapag makarinig ka ng panaginip ay maipapaliwanag
mo ito." **16** Sinagot ni Jose si Paraon, sinabing, "Hindi
ito nasa akin. Ang Diyos ang sasagot kay Paraon na may
kagandahang loob." **17** Nagsalita si Paraon kay Jose, "Sa
panaginip ko, masdan, nakatayo ako sa pampang ng Nilo. **18**
Masdan, pitong mga bakang matataba at kanais-nais ang
umahon mula sa Nilo at nanginain sila sa mga tambo. **19**
Masdan, pitong ibang mga bakang mahihina, hindi kanais-
nais at payat ang umahon kasunod nila. Hindi kailanman
ako nakakita sa buong lupain ng Ehipto ng ganoong pagka
hindi kanais-nais na katulad nila. **20** Kinain ng payat at hindi
kanais-nais na mga baka ang unang pitong matatabang mga
baka. **21** Nang matapos nilang kainin ang mga ito, hindi
malalamang sila ay kinain nila, dahil sa sila ay nanatiling
hindi kanais-nais tulad ng dati. Pagkatapos nagising ako. **22**
Tumingin ako sa aking panaginip at masdan, pitong uhay ang
umusbong sa isang tangkay, puno at mabubuti. **23** Masdan,
pito pang mga uhay, lanta, payat at nilanta ng silangang
hangin, ang umusbong kasunod nila. **24** Nilunok ng mga
payat na uhay ang pitong mabubuting uhay. Sinabi ko itong
mga panaginip na ito sa mga salamangkero, pero walang ni
isa ang makapagpaliwanag nito sa akin." **25** Sinabi ni Jose
kay Paraon, "Ang mga panaginip ni Paraon ay magkatulad.
Kung ano ang gagawin ng Diyos, ipinahayag na niya kay
Paraon. **26** Ang pitong mga mabubuting baka ay pitong taon
at ang pitong mga mabubuting uhay ay pitong taon. Ang mga
panaginip ay magkatulad. **27** At ang pitong payat at hindi
kanais-nais na mga baka na umahon kasunod nila ay pitong
taon, at saka ang pitong payat na uhay na nilanta ng silangang
hangin ay magiging pitong taon ng taggutom. **28** Iyon ang
bagay na sinabi ko kay Paraon. Kung ano ang gagawin
ng Diyos ipinakita na niya kay Paraon. **29** Tingnan mo,
pitong taon ng dakilang kasaganahan ang darating sa buong
lupain ng Ehipto. **30** Pitong taon ng taggutom ay darating
pagkatapos nila at lahat ng kasaganahan ay makakalimutan
sa lupain ng Ehipto at ang taggutom ay wawasak sa lupain.
31 Ang kasaganahan ay hindi na maaalala sa lupain dahil sa
taggutom na susunod, dahil ito ay magiging napakalala. **32**
Ang panaginip ay inulit kay Paraon sa kadahilanang ang mga
bagay ay itinatag na ng Diyos at hindi magtatagal ay gagawin
ito ng Diyos. **33** Ngayon hayaang maghanap si Paraon ng
taong marunong at matalino, at ilagay siya sa pamamahala sa
lupain ng Ehipto. **34** Hayaan si Paraon na gawin ito: hayaan
siyang humirang ng mga tagapangasiwa sa lupain. Hayaan
silang kumuha ng ikalima sa mga pananim ng Ehipto sa pitong
saganang taon. **35** Hayaan silang tipunin lahat ng pagkain ng
mga paparating na mabubuting taon. Hayaan silang mag-
imbak ng mga butil sa ilalim ng kapangyarihan ni Paraon
para sa pagkain sa mga siyudad. Hayaan silang bantayan
ito. **36** Ang pagkain ay magiging panustos sa lupain para sa
pitong taong taggutom na mangyayari sa lupain ng Ehipto.
Sa ganitong paran ang lupain ay hindi mawawasak dahil sa
taggutom." **37** Ang payong ito ay mabuti sa mga mata ni
Paraon at sa mga mata ng lahat ng kaniyang mga lingkod. **38**
Sinabi ni Paraon sa kaniyang mga lingkod, "Makakasumpong
kaya tayo ng ganitong tao, na kinakasihan ng Espiritu ng
Diyos?" **39** Kaya sinabi ni Paraon kay Jose, "Dahil pinakita
ng Diyos ang lahat ng ito sa iyo, wala ng ibang marunong
at matalinong tulad mo. **40** Mangingibabaw ka sa aking
bahay at ayon sa salita mo pamamahalaan ang lahat ng
tauhan ko. Tanging sa trono lamang ako ay magiging higit na
mataas kaysa sa iyo. **41** Sinabi ni Paraon kay Jose, "Tingnan
mo, inilagay kita sa itaas ng buong lupain ng Ehipto." **42**
Tinanggal ni Paraon ang kaniyang singsing na pantatak mula
sa kaniyang kamay at nilagay niya ito sa kamay ni Jose.
Binihisan niya siya ng mga damit na pinong lino at nilagyan
ng gintong kuwintas sa kaniyang leeg. **43** Pinasakay niya
siya sa ikalawang karo na pag-aari niya. Sumigaw ang mga
lalaki sa harapan niya, "Ibaluktot ang tuhod." Nilagay siya ni
Paraon sa itaas ng lupain ng Ehipto. **44** Sinabi ni Paraon
kay Jose, "Ako si Paraon at maliban sa iyo, walang taong
magtataas ng kaniyang kamay o kaniyang paa sa lahat ng
lupain ng Ehipto." **45** Tinawag ni Paraon ang pangalan ni
Jose na "Zafenat-panea." Binigay niya si Asenat, ang anak na
babae ni Potifera na pari ng On, para maging asawa. Ang
kapangyarihan ni Jose ay nasa itaas ng buong Ehipto. **46**
Si Jose ay tatlumpung taong gulang nang tumayo siya sa
harap ni Paraon, hari ng Ehipto. Lumabas si Jose mula sa
presensya ni Paraon at pumunta sa buong lupain ng Ehipto.
47 Sa pitong mabiyayang taon ang lupain ay nagbunga nang
masagana. **48** Tinipon niya lahat ng pagkaing nasa lupain
ng Ehipto ng pitong taon at inilagay ang pagkain sa mga
siyudad. Inilagay niya sa bawat siyudad ang pagkain galing
sa mga bukid na nakapaligid dito. **49** Inimbak ni Jose ang
mga butil na parang buhangin ng dagat, na sa kalabisan ay
tumigil na siya sa pagbilang dahil ito ay hindi mabilang. **50**
May dalawang anak na lalaki si Jose bago dumating ang mga
taon ng taggutom, na isinilang para sa kaniya ni Asenat, ang
anak na babae ni Potifera na pari ng On. **51** Tinawag ni Jose
ang pangalan ng kaniyang panganay na Manases, at sinabi
niya, "Ginawa ng Diyos na makalimutan ko ang lahat ng aking
mga bagabag at lahat ng sambahayan ng aking ama." **52**
Tinawag niya ang pangalan ng kaniyang pangalawang anak
na Efraim, dahil sinabi niya, "Ginawa akong mabunga ng
Diyos sa lupain ng aking dalamhati." **53** Ang pitong saganang
mga taon na nasa lupain ng Ehipto ay natapos na. **54** Ang
pitong taon ng taggutom ay nagsimula, ayon sa nasabi ni
Jose. Mayroong taggutom sa lahat ng mga lupain, pero sa
lahat ng lupain ng Ehipto ay mayroong pagkain. **55** Nang ang
buong lupain ng Ehipto ay gutom na gutom na, tumawag ng
malakas ang mga tao kay Paraon para sa pagkain. Sinabi ni

Paraon sa lahat ng mga taga Ehipto, “Pumunta kayo kay Jose at gawin ang anumang sabihin niya.” **56** Ang taggutom ay nasa buong lupain. Binuksan ni Jose ang lahat ng mga kamalig at nagbenta sa mga taga-Ehipto. Ang taggutom ay napakatindi sa lupain ng Ehipto. **57** Ang buong mundo ay pumupunta sa Ehipto upang bumili ng butil kay Jose dahil ang taggutom ay matindi sa buong mundo.

42 Ngayon, napagalaman ni Jacob na may butil sa Ehipto. Sinabi niya sa kanyang mga anak na lalaki, “Bakit kayo nakatingin sa isa't isa?” **2** Sinabi niya, “Tingnan niyo ito, narinig kong mayroong butil sa Ehipto. Bumaba kayo doon at bumili para sa atin mula doon para tayo ay mabuhay at hindi mamatay.” **3** Ang sampung lalaking kapatid ni Jose ay bumaba para bumili ng butil mula sa Ehipto. **4** Ngunit si Benjamin, na kapatid ni Jose, ay hindi ipinasama ni Jacob sa kaniyang mga lalaking kapatid, dahil sinabi niya, “Baka may kapahamakang maaaring mangyari sa kanya.” **5** Ang mga lalaking anak ni Israel ay dumating para bumili kasama ng mga dumating, dahil ang taggutom ay nasa lupain ng Canaan. **6** Ngayon si Jose ang gobernador sa buong lupain. Siya ang nagbebenta sa lahat ng tao sa lupain. Dumating ang mga lalaking kapatid ni Jose at nagpatirapa sila sa kanyang harapan. **7** Nakita ni Jose ang kanyang mga lalaking kapatid at nakilala niya ang mga ito, ngunit nagpanggap siya sa kanila at nagsalita ng marahas sa kanila. Sinabi niya sa kanila, “Saan kayo nanggaling?” Sinabi nila, “Mula po sa lupain ng Canaan para bumili ng pagkain.” **8** Nakilala ni Jose ang kanyang mga lalaking kapatid ngunit siya ay hindi nila nakilala. **9** Naalala ni Jose ang mga naging panaginip niya patungkol sa kanila. Sinabi niya sa kanila, “Kayo ay mga ispiya. Dumayo kayo para tingnan ang mga bahagi ng lupain na hindi nababantayan.” **10** Sinabi nila sa kanya, “Hindi po, aking panginoon. Ang inyong mga lingkod ay dumating para bumili ng pagkain. **11** Kaming lahat ay mga lalaking anak ng iisang tao. Kami ay tapat na mga lalaki. Ang mga lingkod po ninyo ay hindi mga ispiya.” **12** Sinabi niya sa kanila, “Hindi, kayo ay dumating para tingnan ang mga hindi nababantayang mga bahagi ng lupain. **13** Sinabi nila, “Kami na iyong mga lingkod ay labindalawang magkakapatid na lalaki, mga anak ng isang tao sa lupain ng Canaan. Makikita ninyo, ang bunso ngayong araw ay kapiling ng aming ama, at isang kapatid na lalaki ay hindi na nabubuhay.” **14** Sinabi ni Jose sa kanila. “Iyon na nga ang sinasabi ko sa inyo; kayo'y mga ispiya. **15** Sa pamamagitan nito kayo ay masusubok. Sa pamamagitan ng buhay ni Paraon, hindi kayo aalis dito, maliban na lang kung pupunta rito ang bunso ninyong kapatid na lalaki **16** Ipadala ninyo ang isa sa inyo at hayaan ninyong kunin niya ang inyong kapatid. Mananatili kayo sa kulungan, upang masubukan ang inyong mga salita, kung mayroon bang katotohanan sa inyo, o sa buhay ni Paraon tiyak na mga ispiya kayo.” **17** Silang lahat ay isinailalim niya sa pagkakabilanggo sa loob ng tatlong araw. **18** Sinabi sa kanila ni Jose sa ikatlong araw. “Gawin ninyo ito at mabuhay, dahil takot ako sa Diyos. **19** Kung kayo ay mga lalaking tapat, hayaan ang isa sa inyong mga lalaking kapatid na makulong sa bilangguang ito, ngunit pumunta kayo, magdala kayo ng butil para sa taggutom ng inyong mga tahanan. **20** Dalhin ninyo ang inyong bunsong kapatid na lalaki sa akin para ang inyong salita ay mapatunayan at hindi kayo mamamatay.” Kaya ginawa nga nila ito. **21** Sinabi nila sa isa't-isa, “Tayo ay tunay na nagkasala tungkol sa ating lalaking kapatid dahil nakita natin ang paghihinagpis ng kanyang kaluluwa nang siya ay magmakaawa sa atin at hindi tayo nakinig. Dahil doon ang kabalisahan ay dinaranas natin.” **22** Sinagot sila ni Reuben, “Hindi ba sinabi ko sa inyo, 'Huwag magkasala laban sa bata,' ngunit hindi kayo nakinig? Tingnan ninyo ngayon, ang kanyang dugo ay hinihingi sa atin.” **23** Hindi nila alam na naiintindihan sila ni Jose, dahil may isang tagapagsalin na namamagitan sa kanila. **24** Siya ay tumalikod sa kanila at nanangis. Bumalik siya at nagsalita sa kanila. Kinuha niya si Simeon mula sa piling nila at iginapos siya habang sila ay nakatingin. **25** Pagkatapos ay inutusan ni Jose ang kanyang mga lingkod na punuin ng butil ang mga bayong ng kaniyang mga kapatid, at ilagay ang pera ng bawat lalaki pabalik sa kanilang mga sako, at bigyan sila ng mga kakailanganin para sa paglalakbay. Ginawa ito para sa kanila. **26** Pinasanan ng mga magkakapatid ng butil ang kanilang mga asno at sila'y umalis na roon. **27** Habang ang isa sa kanila ay nagbubukas ng kanyang sako para ipakain sa kanyang asno sa isang lugar-panuluyan, nakita niya ang kanyang pera. At narito, nasa bukana ito ng kanyang sako. **28** Sinabi niya sa kanyang mga lalaking kapatid, “Ang aking salapi ay naibalik sa akin. Tingnan ninyo itong nasa aking sako.” At ang kanilang mga puso ay nangabagabag at ang lahat ay nanginig. Sinabi nila, “Ano itong ginawa sa atin ng Diyos?” **29** Pumunta sila kay Jacob, na kanilang ama sa lupain ng Canaan at sinabi nila ang lahat ng nangyari sa kanila. Sinabi nila, **30** “Ang lalaking panginoon ng lupain ay marahas na nagsalita sa amin at inisip niyang kami ay mga tiktik sa lupain. **31** Sinabi namin sa kanya, 'Kami po ay mga lalaking tapat. Hindi po kami mga tikitk. **32** Kami po ay labindalawang magkakapatid, mga lalaking anak ng aming ama. Ang isa ay hindi na po nabubuhay, at ang bunso ay kapiling ng aming ama ngayong araw sa lupain ng Canaan.' **33** Sinabi sa amin ng lalaking panginoon ng lupain, 'Sa pamamagitan nito malalaman ko na kayo ay mga lalaking tapat. Iwan ninyo sa akin ang isa sa inyong kapatid na lalaki, kumuha kayo ng butil para sa tag-gutom sa inyong mga tahanan, at humayo na kayo sa inyong daan. **34** Dalhin ninyo ang inyong bunsong kapatid sa akin. Pagkatapos nito ay malalaman ko na hindi nga kayo mga tiktik, ngunit mga taong tapat. Pagkatapos ay papalayain ko ang inyong lalaking kapatid, at maaari na kayong mangalakal sa lupain.” **35** Dumating ang panahon habang inaalis nila ang laman ng kanilang mga sako, at narito nga, ang mga lalagyan ng pilak ng bawat isa ay nasa kanilang sako. Nang makita nila at ng kanilang ama ang mga lalagyan ng pilak, sila ay natakot. **36** Sinabi sa kanila ni Jacob na kanilang ama sa, “Inialis ninyo sa akin ang aking mga anak. Hindi na nabubuhay si Jose, si Simeon ay wala na, at kukunin pa ninyo si Benjamin palayo. Lahat ng ito ay laban sa akin.” **37** Si Reuben ay nagsalita sa kanyang ama, na nagsasabing. “Maaari mong patayin ang dalawa kong anak kung hindi ko maibalik sa iyo si Benjamin. Ilagay mo siya sa aking mga kamay, at muli ko siyang dadalhin sa iyo.” **38** Sinabi ni Jacob, “Ang aking anak ay hindi pupunta pababa kasama ninyo. Dahil ang kanyang kapatid na lalaki ay patay na at siya na lamang ang mag-isang naiwan. Kapag may kapahamakang nangyari sa kanya sa daan kung saan kayo pupunta, tuluyan mo nang ibababa ang pagka-abo ng aking buhok kasama ng kalungkutan sa sheol.” **(Sheol h7585)**

43 Matindi na ang taggutom sa lupain. **2** Dumating ang panahon nang maubos na nilang kainin ang butil na

kinuha nila mula sa Ehipto, sinabi ng kanilang ama, “Humayo
kayong muli at bumili ng pagkain natin. **3** Sinabi sa kanya
ni Juda “Mahigpit kaming binalaan ng lalaki, 'Hindi ninyo
makikita ang aking mukha maliban na lamang kung kasama
ninyo ang iyong kapatid. **4** Kung hahayaan mong isama
namin ang aming kapatid, bababa kami at bibili ng pagkain
para sa iyo. **5** Ngunit kung hindi mo siya ipapasama, hindi
kami bababa. Dahil sinabi ng lalaki sa amin, “Hindi ninyo
makikita ang aking mukha maliban na lamang kung kasama
ninyo ang inyong kapatid. **6** Sinabi ni Israel, “Bakit mo ako
pinakikitunguhan ng masama sa pamamagitan ng pagsasabi
sa taong iyon na meron pa kayong isang kapatid?” **7** Sinabi
nila, “Nagtanong ang lalaki ng mga bagay tungkol sa amin
at sa ating pamilya. Sinabi niya, 'Buhay pa ba ang iyong
ama? Mayroon pa ba kayong ibang kapatid?' Sinagot namin
siya ayon sa mga tanong na ito. Paano namin malalaman
na sasabihin niyang, “Dalhin mo dito ang iyong kapatid?” **8**
Sinabi ni Judah sa kanyang ama, “Ipadala mo ang batang
lalaki sa amin. Tatayo kami at aalis upang mabuhay kami at
hindi mamatay, kapwa kami, ikaw, at ang aming mga anak. **9**
Ako ang mananagot sa kanya. Ako ang pananagutin mo.
Kung hindi ko siya maibabalik sa iyo at maihaharap sa iyo
hayaan mong ako ang masisi habang buhay. **10** Kung hindi
kami maaantala, sigurado ngayon nakabalik na kami dito
nang pangalawang beses”. **11** Sinabi ng kanilang ama na
si Israel, “Kung ganoon, gawin ninyo ito ngayon. Kumuha
kayo ng mga pinaka magandang produkto sa ating lupain
sa inyong mga sisidlan. Magdala kayo ng regalo sa taong
iyon: tulad ng balsamo at pulot-pukyutan, pabango at mirra,
pili at almendra. **12** Doblehin ninyo ang perang dala ninyo.
Ang perang naisuli mula sa pagbukas ng inyong mga sako,
dalhin ninyo ulit sa inyong mga kamay. Baka isa lang itong
pagkakamali. **13** Dalhin rin ang inyong kapatid na lalaki.
Tumayo at pumunta kayo ulit sa taong iyon. **14** Nawa'y
kaawaan kayo ng Makapangyarihang Diyos sa harap ng
taong iyon, upang palayain niya sa inyo ang iba niyong mga
kapatid at si Benjamin. Kung ako'y nagdadalamhati sa aking
mga anak, ako'y nagdadalamhati. **15** At dinala ng mga lalaki
ang regalong iyon. Kumuha sila ng dobleng salapi sa kanilang
mga kamay at si Benjamin. Tumayo sila, pumunta pababa sa
Ehipto, at tumayo sa harapan ni Jose. **16** Nang makita ni
Jose na kasama nila si Benjamin, sinabi niya sa katiwala ng
kanyang bahay, “Dalhin mo ang mga lalaki sa bahay, kumatay
kayo ng hayop at ihanda ito, dahil ang mga lalaki ay kakain
kasama ko ngayong tanghalian. **17** Ginawa ng katiwala ang
sinabi ni Jose. Dinala niya ang mga lalaki sa bahay ni Jose.
18 Natakot ang mga lalaki dahil sila ay dinala sa bahay ni
Jose. Sinabi nila, “Ito ay dahil sa perang isinauli sa aming
mga sako sa unang pagkakataon na pumunta kami dito, para
makahanap siya ng pagkakataon laban sa amin. Maaari niya
kaming hulihin at gawin lipin, at kunin ang aming mga asno.
19 Nilapitan nila ang katiwala ng bahay ni Jose, at siya ay
kinausap nila sa may pintuan ng bahay, **20** sinabing, “Aking
amo, noong unang pagkakataon na pumunta kami dito ay
para bumili ng pagkain. **21** Nangyari na, nang makarating na
kami sa lugar kung saan kami ay pansamantalang nakatira,
na binuksan namin ang aming mga sako, at, tingnan, ang
bawat pera ng tao ay nandoon sa bukasan ng kanilang sako,
ang aming pera na sakto ang halaga. Ibinalik namin ito sa
aming mga kamay. **22** Ang ibang pera ay dinala rin namin
sa aming kamay para bumili ng pagkain. Hindi namin alam
kung sino ang naglagay ng pera sa aming mga sako.” **23**
Sinabi ng katiwala, “Ang kapayapaan ay sumainyo, huwag
kayong matakot. Ang inyong Diyos at ang Diyos ng inyong
ama ang maaaring naglagay ng pera sa inyong mga sako.
Natanggap ang iyong pera.” Inilabas naman ng katiwala si
Simeon sa kanila. **24** Dinala ng katiwala ang mga lalaki sa
bahay ni Jose. Binigyan niya ito ng tubig, at hinugasan nila
ang kanilang mga paa. Binigyan niya ng mga pagkain ang
kanilang mga asno. **25** Inihanda nila ang mga regalo sa
pagdating ni Jose sa tanghali, sapagkat narinig nila na sila ay
kakain doon. **26** Nang dumating si Jose sa bahay, dinala
nila ang mga regalo na nasa kamay nila doon sa bahay, at
sila'y yumuko sa harapan niya sa sahig. **27** Tinanong niya
sila tungkol sa kanilang kalagayan at nagsabing, “Mabuti
ba ang kalagayan ng inyong ama, ang matanda na inyong
binabanggit? Buhay pa ba siya?” **28** Sila ay nagsalita, “Ang
iyong lingkod ang aming ama ay mabuti naman. Siya ay
buhay pa.” Sila ay dumapa at yumuko. **29** Itinuon niya ang
kanyang mga mata pataas at nakita si Benjamin ang kanyang
kapatid na lalaki, ang anak ng kanyang ina, na nagsasabing,
“Ito ba ang sinasabi mong nakababatang kapatid mo na iyong
binabanggit sa akin? Sinabi niya, “Ang Diyos ay maging
maawain sa iyo, aking anak”. **30** Nagmamadali si Jose
na lumabas sa loob, dahil labis siyang naantig tungkol sa
kanyang kapatid na lalaki. Naghanap siya ng lugar upang
iyakan. Pumunta siya sa kanyang silid at doon umiyak. **31**
Naghilamos siya at lumabas. Pinigilan niya ang kanyang sarili,
na nagsasabing “Ihain na ang pagkain”. **32** Pinagsilbihan ng
mga lingkod si Jose na siya lang at ang kanyang mga kapatid
na lalaki na sila lang. Ang mga taga-Ehipto ay kumain doon
kasama niya ng sila-sila lang dahil ang taga-Ehipto ay hindi
kumakain ng tinapay kasama ng mga Hebreo, dahil ito ay
hindi katanggap-tanggap sa mga taga-Ehipto. **33** Ang mga
kapatid niya ay umupo sa tapat niya, ang panganay ayon sa
kanyang karapatan, at ang pinaka bata ayon sa kanyang
pagkabata. Ang mga lalaki ay sama-samang namangha. **34**
Nagpadala si Jose ng mga parte sa kanila mula sa pagkain
na nasa harapan niya. Pero ang parte ng kay Benjamin ay
limang beses ang dami kaysa sa kanyang mga kapatid. Sila'y
nag inuman at nagpakasaya na kasama niya.

44 Inatasan ni Jose ang katiwala ng kanyang bahay,
sinabing, “Punuin mo ang sako ng mga lalaki ng
pagkain, hangga't sa makakaya nilang buhatin, at ilagay ang
bawat pera ng lalaki sa ibabaw ng kanyang sako. **2** Ilagay ang
aking baso, ang pilak na baso, sa ibabaw ng sako ng bunso,
at ganoon din ang kanyang pera para sa butil.” Ginawa ng
katiwala ang sinabi ni Jose. **3** Nang nagbubukang-liwayway
na, at ang mga lalaki ay pinaalis na, sila at ang kanilang mga
asno. **4** Nang sila ay nakalabas sa lungsod subalit hindi pa
nakakalayo, sinabi ni Jose sa kanyang katiwala, “Tumayo
ka, sundan mo ang mga lalaki, at kung maabutan mo sila,
sabihin mo sa kanila, 'Bakit ninyo sinuklian ng kasamaan ang
kabutihan? **5** Hindi ba ito ang baso mula sa iniinuman ng
aking amo, at ang baso na ginagamit niya para sa kanyang
panghuhula? Gumawa kayo ng masama, ang bagay na ito
na inyong ginawa.”' **6** Naabutan sila ng katiwala at sinabi
ang mga salitang ito sa kanila. **7** Sinabi nila sa kanya,
“Bakit po sinasabi ng aking amo ang ganitong mga salita?
Malayong gawin ng inyong mga lingkod ang bagay na iyan. **8**
Tingnan ninyo, ang pera na nakita sa aming mga sako, ay
muli naming dinala sa inyo sa labas ng lupain ng Canaan.
Paano naman namin nanakawin mula sa tahanan ng inyong

amo ang pilak o ginto? 9 Kung sinuman sa inyong lingkod
ang makitaan, hayaan mo siyang mamatay, at kami rin ay
magiging mga alipin ng aming amo." 10 Sinabi ng katiwala,
"Ngayon rin hayaang magkaganoon ayon sa iyong mga
salita. Siya na mahanapan ng baso ay magiging alipin ko,
at ang iyong mga kapatid ay mapapawalangsala." 11 At
nagmamadali ang bawat lalaki at dinala ang kanilang sako
pababa sa lupa, at binuksan ng bawat lalaki ang kanilang
mga sako. 12 Naghanap ang katiwala. Nagsimula siya sa
pinaka-panganay at natapos sa bunso, at nahanap ang baso
sa sako ni Benjamin. 13 Pagkatapos pinunit nila ang kanilang
mga damit. Nilagay ng bawat lalaki ang kanilang asno at
bumalik sa lungsod. 14 Si Juda at ang kanyang mga kapatid
ay pumunta sa tahanan ni Jose. Siya ay nanatili pa roon, at
sila'y yumuko sa lupa sa harapan nito. 15 Sinabi ni Jose sa
kanila, "Ano itong ginagawa ninyo? Hindi ba ninyo alam na
ang lalaking tulad ko ay bihasa sa panghuhula?" 16 Sinabi ni
Juda, "Ano ang maari naming sabihin sa inyo aming amo?
O kaya, paano namin maipagtatanggol ang aming sarili?
Nalaman ng Diyos ang kasalanan ng iyong mga lingkod.
Tingnan ninyo, kami ay alipin na ng aming amo, kami at
siyang nahanapan ng baso." 17 Sinabi ni Jose, "Malayong
gawin ko iyan. Ang lalaking nahanapan ng baso sa kanyang
kamay, ang lalaking iyon rin ang magiging alipin ko, subalit
ang mga iba ay makakauwi na ng mapayapa sa inyong ama."
18 Pagkatapos lumapit si Juda sa kanya at sinabing, "Aking
amo pakiusap, pahintulutan po ninyo akong makapagsalita
sa pandinig ng aking amo, at huwag hayaang umapoy sa
galit laban sa iyong alipin, sapagkat katulad ka ni Paraon.
19 Ang aking amo ay nagtanong sa kanyang mga lingkod,
sinasabing, 'Mayroon pa ba kayong ama o kapatid? 20 At
sinabi namin sa aming amo, 'Mayroon kaming matandang
ama, at anak niya sa kanyang katandaan, isang bunso. At
patay na ang kanyang kuya, at siya ay nag-iisa na lamang
na naiwan mula sa kanyang ina, at mahal na mahal siya ng
kanyang ama.' 21 At sinabi mo sa iyong mga lingkod, 'Dalhin
ninyo siya rito sa akin para makita ko siya.' 22 At sinabi namin
sa aming amo, 'Hindi kayang iwan ng bata ang kanyang ama.
Sapagkat kung iiwan niya ang kaniyang ama ikamamatay ito
ng kanyang ama.' 23 At sinabi mo sa iyong mga lingkod,
'Kung hindi ninyo kasama pababa ang bunso ninyong kapatid,
hindi na ninyo muli makikita ang aking mukha.' 24 At nangyari
nga nang kami ay nakabalik sa aking ama na iyong mga
lingkod, isinalaysay namin sa kanya ang mga salita ng aming
amo. 25 At sinabi ng aming ama, 'Umalis kayo muli, bumili
kayo ng ilang makakain.' 26 At sinabi namin, 'Hindi na kami
makabababa. Kung kasama namin ang aming nakababatang
kapatid, kami ay makakaalis pababa, sapagkat hindi na kami
hahayaan na makita pa muli ang mukha ng lalaki kung hindi
namin kasama ang bunso naming kapatid.' 27 Sinabi ng
aking ama na iyong lingkod, 'Alam ninyong dalawa lamang
ang ipinanganak ng aking asawa. 28 At ang isa ay nawala
mula sa akin at sinabi ko. "Talaga ngang siya ay nagkapira-
piraso, at hindi ko na siya nakita mula noon." 29 At kung
kukunin rin ninyo itong isa sa akin at muling mapahamak,
dadalhin ninyo ako sa katandaan na puno ng dalamhati sa
kamatayan.' **(Sheol h7585)** 30 Kaya ngayon, kung pupunta ako
sa aking ama na inyong alipin, at hindi ko kasama ang bata,
sapagkat ang kanyang buhay ay karugtong na ng buhay ng
batang lalaki, 31 kapag ito ay nangyari, na hindi niya makita
na kasama namin ang bata siguradong ikamamatay niya ito.
At ang iyong alipin ay magiging dahilan ng pagdurusa ng ama
ng iyong alipin sa kamatayan. **(Sheol h7585)** 32 Sapagkat
ang iyong alipin ang katiyakan sa bata para sa aking ama
at sinabi kong, 'Kung hindi ko madadala ang bata sa iyo,
papasanin ko ang kasalanan magpakailanman sa aking ama.
33 Kaya ngayon, ako po ay nagmamakaawa hayaang manatili
ang iyong lingkod sa halip na ang bata ang maging alipin
ng aking amo, at hayaang makabalik ang bata kasama ng
kanyang mga kapatid. 34 Sapagkat paano ako makakabalik
sa aking ama kung hindi ko kasama ang bata? Natatakot
akong makita ang masamang mangyayari sa aking ama."

45 Pagkatapos hindi nakapagpigil si Jose sa kanyang
sarili sa harapan ng lahat ng mga lingkod na nakatayo
sa kanyang tabi. Sinabi niya ng malakas, "Iwanan ninyo
akong lahat." Kaya walang lingkod na nakatayo sa tabi niya
nang siya ay nagpakilala sa kanyang mga kapatid na lalaki. 2
Umiyak siya ng malakas, narinig ito ng mga taga-Ehipto at
ang tahanan ng Paraon ay nakarinig ito. 3 Sinabi ni Jose sa
kanyang mga kapatid na lalaki, "Ako si Jose. Buhay pa ba
ang aking ama?" Ang kanyang mga kapatid na lalaki ay hindi
makasagot sa kanya, sapagkat sila ay nabigla sa kanyang
presensiya. 4 Pagkatapos sinabi ni Jose sa kanyang mga
kapatid na lalaki, "Pakiusap, lumapit kayo sa akin." Lumapit
sila. Sinabi niya, "Ako si Jose ang inyong kapatid na lalaki,
na inyong ipinagbili sa Ehipto. 5 At ngayon huwag kayong
magdalamhati o magalit sa inyong mga sarili na ipinagbili
ninyo ako dito, sapagkat nauna na akong ipinadala ng Diyos
sa inyo upang pangalagaan ang buhay ninyo. 6 Nasa tagtuyot
ang lupain nitong mga dalawang taon at magkakaroon pa
nang limang dagdag na mga taon na walang pag-aararo
o walang ani. 7 Nauna na akong ipinadala ng Diyos sa
inyo upang pangalagaan kayo bilang mga nalalabi dito sa
mundo at nang mapanatili kayong buhay sa pamamagitan
ng dakilang kaligtasan. 8 Kaya ngayon, hindi kayo ang
nagpadala sa akin dito kung hindi ang Diyos, at ginawa niya
akong ama ng Paraon, amo ng lahat ng kanyang tahanan, at
pinuno ng lahat ng lupain sa Ehipto. 9 Magmadali kayo at
umakyat patungo sa aking ama at sabihin sa kanya 'Ito ang
sinabi ng inyong anak na si Jose, ginawa ako ng Diyos na
amo ng buong Ehipto. Bumaba ka dito sa akin at huwag mag-
atubili. 10 Maninirahan ka sa lupain ng Gosen at nang ikaw
ay mapalapit sa akin, ikaw at ang iyong mga anak at ang mga
anak ng iyong mga anak, at ang iyong mga hayop at ang
iyong mga baka, at ang lahat ng nasa iyo. 11 Tutustusan kita
doon sapagkat mayroon pang limang mga taon na tagtuyot
upang hindi ka humantong sa kahirapan, ikaw, ang iyong
tahanan, at ang lahat ng nasa iyo.' 12 Tingnan ninyo, nakikita
ng inyong mga mata, at mga mata ng aking kapatid na lalaki
na si Benjamin, na itong aking bibig ang nakikipag-usap sa
inyo. 13 Sasabihin ninyo sa aking ama ang tungkol sa lahat
ng aking kapangyarihan sa Ehipto, at ang lahat ng inyong
mga nakita. Magmamadali kayo at dalhin ang aking ama
dito." 14 Niyakap niya ang kanyang kapatid na si Benjamin
sa leeg at umiyak, at si Benjamin ay umiyak sa kanyang
leeg. 15 Hinagkan niya ang lahat ng kanyang mga lalaking
kapatid at umiyak sa kanila. Pagkatapos noon nakipag-usap
sa kanya ang kanyang mga kapatid na lalaki. 16 Ang balita
tungkol dito ay sinabi sa bahay ng Paraon: "Dumating ang
mga lalaking kapatid ni Jose." Ito ay labis na ikinalugod ng
Paraon at ng kanyang mga lingkod. 17 Sinabi ng Paraon kay
Jose, "Sabihin mo sa iyong mga lalaking kapatid, 'Gawin ito:
lagyan ninyo ang inyong mga hayop at pumunta sa lupain ng

Canaan. **18** Kunin ninyo ang inyong ama at ang inyong mga
sambahayan at pumunta sa akin. Ibibigay ko sa inyo ang
kasaganahan ng lupain ng Ehipto, at kakainin ninyo ang taba
ng lupain.' **19** Kayo ngayon ay inuutusan ko kayo 'Gawin
ninyo ito, kumuha kayo ng mga karitela mula sa lupain ng
Ehipto para sa inyong mga anak at mga asawa. Kunin ninyo
ang inyong ama at pumarito. **20** Huwag na kayong mag-
alala tungkol sa inyong mga ari-arian, sapagkat sa inyo na
ang kasaganahan ng lahat ng lupain sa Ehipto.'" **21** Ginawa
ito ng mga anak ni Israel. Binigayan sila ni Jose ng mga
karitela, ayon sa utos ng Paraon at binigyan sila ng mga
panustos para sa paglalakbay. **22** Sa kanilang lahat nagbigay
siya sa bawat tao ng mga pampalit na damit, ngunit kay
Benjamin nagbigay siya ng tatlong daang mga piraso ng
pilak at limang mga pampalit na damit. **23** Ito ang kanyang
ipinadala para sa kanyang ama: Sampung mga asno na may
kargang magandang mga kagamitan ng Ehipto, at sampung
babaeng mga asno na may karga na mga butil, tinapay, at iba
pang mga gamit para sa kanilang ama para sa paglalakbay.
24 Kaya pinadala niya ng papalayo ang kanyang mga lalaking
kapatid at sila ay umalis. Sinabi niya sa kanila, "Tiyakin ninyo
na huwag kayong mag-aaway sa paglalakbay". **25** Umalis
sila mula sa Ehipto at dumating sa lupain ng Canaan, kay
Jacob na kanilang ama. **26** Sinabi nila sa kaniya, "Buhay pa
si Jose at siya ang namumuno sa buong lupain ng Ehipto". At
ang kanyang puso ay namangha, sapagkat hindi niya sila
pinaniniwalaan. **27** Sinabi nila sa kanya ang lahat ng mga
salita ni Jose na kanyang sinabi sa kanila. Muling nabuhay
ang espiritu ni Jacob na kanilang ama nang makita ni Jacob
ang mga karitela na ipinadala ni Jose na magdadala sa
kanya, **28** Sinabi ni Israel, "Sapat na ito. Buhay pa ang aking
anak na si Jose. Pupunta ako at makikipagkita sa kanya bago
ako mamatay."

46 Naglakbay si Israel dala lahat ng mayroon siya at
nagtungo sa Beer-seba. Nag-alay siya roon ng mga
handog sa Diyos ng kanyang amang si Isaac. **2** Nangusap
ang Diyos kay Israel sa pamamagitan ng pangitain sa gabi,
na sinasabing, "Jacob, Jacob." Sinabi niya, "Narito ako." **3**
Sinabi niya, "Ako ang Diyos, ang Diyos ng iyong ama. Huwag
kang matakot na bumaba patungong Ehipto, dahil doon kita
gagawing isang dakilang bansa. **4** Bababa ako kasama mo
sa Ehipto at tunay na ibabalik kitang muli. Isasara ni Jose
ang iyong mga mata sa pamamagitan ng kanyang sariling
kamay." **5** Bumangon si Jacob mula sa Beer-seba. Isinakay
ng mga anak na lalaki ni Israel si Jacob na kanilang ama,
ang kanilang mga anak, at ang kanilang mga asawa sa mga
kariton na ipinadala ng Paraon para magdala sa kanya. **6**
Dinala nila ang kanilang mga alagang hayop at mga ari-arian
na naipon nila sa lupain ng Canaan. Pumunta si Jacob sa
Ehipto at ang lahat ng kanyang mga kaapu-apuhan kasama
niya. **7** Dinala niya kasama sa Ehipto ang kanyang mga
anak na lalaki, at kanyang mga apong lalaki, kanyang mga
anak na babae at kanyang mga apong babae, at lahat ng
kanyang mga kaapu-apuhan. **8** Ito ang mga pangalan ng
mga anak ni Israel na dumating sa Ehipto, si Jacob at ang
kanyang mga anak na lalaki: si Ruben, panganay na anak
ni Jacob; **9** mga anak na lalaki ni Ruben na sina Enoc,
Fallu, Hezron at Carmi; **10** mga anak ni Simeon sina Jemuel,
Jamin, Ohad, Jaquin, Zohar at Saul, na mga anak na lalaki
ng babaeng taga-Canaan; **11** mga anak na lalaki ni Levi
na sina Gershon, Coat at Merari; **12** mga anak na lalaki ni
Juda: sina Er, Onan, Sela, Fares at Zara, (pero namatay
si Er at Onan sa lupain ng Canaan. At ang mga anak na
lalaki ni Fares, sina Hezron at Hamul); **13** Ang mga anak
na lalaki ni Isacar: sina Tola, Pua, Job, at Simron; **14** Ang
mga anak na lalaki ni Zabulun: sina Sered, Elon, at Jahleel
15 (ito ang mga anak na lalaki ni Lea na ipinanganak kay
Jacob sa Paddan Aram, kabilang ang anak niyang babae na
si Dina. Ang bilang ng lahat ng kanyang mga anak na lalaki at
mga anak na babae ay tatlumpu't tatlo); **16** ang mga anak na
lalaki ni Gad, sina Zifion, Hagui at Suni, Ezbon, Eri, Arodi,
at Areli; **17** ang mga anak na lalaki ni Aser, sina Jimna at
Isua, Isui at Beria, at si Sera na kanilang kapatid na babae;
ang mga anak na lalaki ni Beria, sina Heber at Malquiel **18**
(ito ang mga anak na lalaki ni Zilpa, na ibinigay ni Laban sa
kanyang anak na babae na si Lea. Ito ang mga ipinanganak
niya kay Jacob— labing-anim lahat); **19** ang mga anak na
lalaki ni Jacob kay Raquel na kanyang asawa—sina Jose
and Benjamin. **20** (sa Ehipto ipinanganak sina Manases at
Efraim kay Jose at Asenath, anak na babae ni Potifera na pari
ng On); **21** ang mga anak na lalaki ni Benjamin, sina Bela,
Bequer, Ashbel, Gera, Naaman, Ehi, Ros, Mupim, Hupim, at
Ard **22** (ito ang mga anak na lalaki ni Raquel na ipinanganak
kay Jacob. Ang mga taong ito ay labing-apat lahat); **23** Ang
anak na lalaki ni Dan, si Husim; **24** ang mga anak na lalaki
ni Neftali, sina Jahzeel, Guni, Jeser, and Silem **25** (ito ang
mga anak na lalaki ni Jacob kay Bilha na ibinigay ni Laban
kay Raquel na kanyang anak na babae. Ang mga taong
ito ay pito lahat. **26** Lahat ng mga taong dumating kasama
ni Jacob sa Ehipto na kanyang mga kapu-apuhan, bukod
sa kanyang mga manugang na babae ay animnapu't anim
lahat. **27** Ang dalawang lalaking anak ni Jose na ipinanganak
sa kanya sa Ehipto ay dalawa. Lahat ng tao sa bahay ni
Jacob na pumunta sa Ehipto ay pitumpo lahat. **28** Naunang
ipinadala ni Jacob si Juda papunta kay Jose upang ituro sa
kanya ang daan patungong Gosen at sila ay pumunta sa
lupain ng Gosen. **29** Inihanda ni Jose ang kanyang karwahe
at umakyat para salubungin si Israel na kanyang ama sa
Gosen. Siya ay nakita niya, niyapos ang kanyang leeg at
humagulgol sa kanyang leeg ng matagal. **30** Sinabi ni Israel
kay Jose, "Ngayon hayaan mo na akong mamatay, yamang
nakita ko na ang iyong mukha, na ikaw ay buhay pa." **31**
Sinabi ni Jose sa kanyang mga kapatid na lalaki at sa bahay
ng kanyang ama, "Aakyat ako at sasabihin kay Paraon na,
'Ang aking mga lalaking kapatid at ang tahanan ng aking
ama na nasa lupain ng Canaan ay pumunta sa akin. **32**
Ang mga lalaki ay mga pastol dahil sila ay tagapag-alaga ng
kanilang mga alagang hayop. Dinala nila ang kanilang mga
kawan, mga baka at lahat ng mayroon sila.' **33** Darating ang
oras, kapag tinawag at tinanong kayo ng Paraon, 'Ano ang
inyong hanap-buhay?' **34** sabihin ninyo dapat na, 'Ang inyong
mga lingkod ay tagapag-alaga ng mga hayop mula sa aming
kabataan hanggang ngayon, kami at ang aming mga ninuno.'
Gawin ninyo ito para kayo ay maaring manirahan sa lupain ng
Gosen, dahil ang bawat pastol ay kasuklam-suklam sa mga
taga-Ehipto."

47 Pagkatapos pumasok si Jose at sinabi sa Paraon, "Ang
aking ama at ang aking mga kapatid na lalaki, ang
kanilang mga hayop, ang kanilang mga alagang kawan, at
ang lahat ng kanilang pagmamay-ari, ay dumating na galing
sa lupain ng Canaan. Tingnan mo, sila ay nasa lupain na ng
Gosen. **2** Sinama niya ang lima sa kanyang mga kapatid na

lalaki at ipinakilala sila sa Paraon. **3** Sinabi ng Paraon sa
kanyang mga kapatid na lalaki, “Ano ang hanapbuhay ninyo?”
Sinabi nila sa Paraon, “Ang iyong mga lingkod ay mga pastol,
katulad ng aming mga ninuno. **4** Pagkatapos sinabi nila kay
Paraon, “Pumunta kami bilang pansamantalang mamamayan
sa lupain. Wala ng pastulan para sa mga hayop ng inyong
mga lingkod, dahil malubha na ang taggutom sa lupain ng
Canaan. Kaya ngayon, pakiusap hayaan niyo ang iyong mga
lingkod na manirahan sa lupain ng Gosen.” **5** Pagkatapos
nagsalita ang Paraon kay Jose, at sinabing, “Ang iyong ama
at ang iyong mga kapatid na lalaki ay pumunta sa iyo, **6** Ang
lupain ng Ehipto ay nasa harapan mo. Patirahin mo ang iyong
ama at ang iyong mga kapatid na lalaki sa pinakamainam na
rehiyon, sa lupain ng Gosen. Kung may kakilala kang mga
lalaki mula sa kanila na may kakayahan, ilagay mo sila bilang
tagapamahala sa aking mga alagang hayop.” **7** Pagkatapos
dinala ni Jose ang kanyang ama na si Jacob at ipinakilala
siya sa Paraon. Pinagpala ni Jacob si Paraon. **8** Sinabi ng
Paraon kay Jacob, “Gaano ka na katagal nabubuhay?” **9**
Sinabi ni Jacob kay Paraon, “Ang mga taon ng aking mga
paglalakbay ay isandaan at tatlumpu. Ang mga taon ng aking
buhay ay maikli at masakit. Hindi ito kasintagal ng aking mga
ninuno.” **10** Pagkatapos pinagpala ni Jacob ang Paraon at
umalis mula sa kanyang harapan. **11** Pagkatapos pinatira ni
Jose ang kanyang ama at ang kanyang mga kapatid na lalaki.
Binigyan niya sila ng lupain sa Ehipto, ang pinakamainam na
lupain, sa lupain ng Rameses, ayon sa utos ng Paraon. **12**
Binigyan ni Jose ng pagkain ang kanyang ama, mga kapatid,
at lahat ng sambahayan ng kanyang ama, ayon sa bilang ng
kanilang kasama sa bahay. **13** Ngayon wala ng pagkain sa
lahat ng lupain; dahil malubha na ang taggutom. Ang lupain
ng Ehipto at ang lupain ng Canaan ay nakatiwangwang dahil
sa taggutom. **14** Naipon ni Jose ang lahat ng salaping nasa
lupain ng Ehipto at sa lupain ng Canaan, sa pamamagitan ng
pagbebenta ng butil sa mga mamamayan. Pagkatapos dinala
ni Jose ang salapi sa palasyo ng Paraon. **15** Nang naubos
na ang lahat ng salapi sa mga lupain ng Ehipto at Canaan,
lahat ng mga taga-Ehipto ay pumunta kay Jose at sinabing,
“Bigyan mo kami ng pagkain! Bakit kami mamamatay sa iyong
harapan dahil ubos na ang aming salapi? **16** Sinabi ni Jose,
“Kung wala na kayong salapi, dalhin ninyo ang inyong mga
hayop at bibigyan ko kayo ng pagkain bilang kapalit ng inyong
mga alagang hayop.” **17** Kaya dinala nila ang kanilang mga
alagang hayop kay Jose. Binigyan sila ni Jose ng pagkain
bilang kapalit ng kanilang mga kabayo, mga hayop, mga
kawan, at mga asno. Pinakain niya sila ng tinapay kapalit ng
kanilang mga hayop sa taon na iyon. **18** Nang natapos ang
taong iyon, pumunta sila sa kanya nang sumunod na taon at
sinabi sa kanya, “Hindi kami magtatago sa aming amo na
ubos na ang lahat ng aming salapi, at ang mga baka pag-aari
na ng aming amo. Wala ng natira pa sa paningin ng aming
amo, maliban sa aming katawan at ang aming lupain. **19** Bakit
kami mamamatay sa harap ng iyong mga mata, kami at ang
aming lupain? Bilhin mo kami at ang aming lupain kapalit ng
pagkain, at kami at ang aming lupain ay magiging mga lingkod
ni Paraon. Bigyan mo kami ng binhi para mabuhay kami at
hindi mamatay, at ang aming lupain ay hindi mapababayan.
20 Kaya nabili ni Jose ang buong lupain ng Ehipto para
sa Paraon. Ibinenta ng bawat mamamayan ng Ehipto ang
kanilang mga bukid, dahil napakalubha na ng taggutom. Sa
paraang ito, ang lupain ay naging pag-aari na ng Paraon. **21**
Tungkol naman sa mga tao, ginawa niya silang alipin mula sa
dulong hangganan ng Ehipto hanggang sa kabilang dulo.
22 Ang lupain lamang ng mga pari ang hindi nabili ni Jose
dahil ang mga pari ay binibigyan ng rasyon. Kumakain sila
mula sa rasyon na ibinibigay ng Paraon sa kanila. Kaya hindi
nila ipinagbili ang kanilang lupain. **23** Pagkatapos sinabi ni
Jose sa mga tao, “Masdan ninyo, binili ko kayo at ang inyong
lupain sa araw na ito para sa Paraon. Ngayon narito ang
mga binhi para sa inyo, at tatamnan niyo ang lupain. **24**
Sa anihan, magbigay kayo ng ikalimang bahagi sa Paraon,
at ang apat na bahagi ay para sa inyong sarili, para sa
binhi ng lupain at para pagkain ng inyong sambahayan at
inyong mga anak.” **25** Sinabi nila, “Iniligtas mo ang buhay
namin. Sana ay maging kalugod-lugod kami sa iyong mga
mata. Kami ay magiging mga alipin ng Paraon.” **26** Kaya
ginawa itong kautusan ni Jose na umiiral pa rin sa lupain ng
Ehipto hanggang sa araw na ito, na ang ikalimang bahagi ay
magiging pag-aari ng Paraon. Ang lupain lang ng mga pari
ang hindi napunta sa Paraon. **27** Kaya si Israel ay nanirahan
sa lupain ng Ehipto, sa lupain ng Goshen. Ang kanyang mga
tao roon ay nakakuha ng mga ari-arian. Sila ay mabunga
at dumami ng lubos. **28** Si Jacob ay tumira sa Ehipto ng
labimpitong taon, kaya ang mga taon ng buhay ni Jacob ay
isandaan at apatnapu't pitong taon. **29** Nang malapit na ang
oras ng kamatayan ni Israel, tinawag niya ang kanyang anak
na si Jose at sinabihan siyang, “Kung ngayon ako ay kalugod-
lugod sa iyong paningin, ilagay mo ang iyong kamay sa ilalim
ng aking hita, at pakitaan mo ako ng katapatan at pagiging
mapagkakatiwalaan. Pakiusap huwag mo akong ilibing sa
Ehipto.” **30** Pagtulog ko kasama ng aking mga ama, ilabas
mo ako sa Ehipto at ilibing sa libingan ng aking mga ninuno.”
Sinabi ni Jose, “Gagawin ko ang sinabi mo.” **31** Sinabi ni
Israel, “Mangako ka sa akin,” at si Jose ay nangako sa kanya.
Pagkatapos yumuko si Israel sa ulunan ng kanyang higaan.

48 At nangyari na pagkatapos ng mga bagay na ito,
may nagsabi kay Jose, “Tingnan mo, maysakit ang
iyong ama.” Kaya kinuha niya ang kanyang dalawang anak
na lalaki, sina Manasses at Efraim. **2** Nang sinabihan si
Jacob, “Tingnan mo, ang iyong anak na si Jose ay dumating
para makita ka,” Nag-ipon ng lakas si Israel at umupo sa
kanyang higaan. **3** Sinabi ni Jacob kay Jose, “Nagpakita
sa aking ang makapangyarihang Diyos sa Luz sa lupain ng
Canaan. Binasbasan niya ako **4** at sinabi sa akin, 'Tingnan
mo, palalaguin kita, at pararamihin kita. Gagawin kitang
kapulungan sa mga bansa. Ibibigay ko ang lupaing ito sa
iyong mga kaapu-apuhan bilang isang walang hanggang
pag-aari.' **5** At ngayon ang dalawa mong anak na lalaki
na ipinanganak sa iyo mula sa lupain ng Ehipto bago ako
dumating dito, sila ay akin. Sina Efraim at Manasses ay
magiging akin, tulad nina Ruben at Simeon na akin. **6** Ang
susunod na mga anak mo pagkatapos nila ay magiging iyo;
sila ay nakalista sa ilalim ng mga pangalan ng kanilang
mga kapatid sa kanilang mana. **7** Pero para sa akin, nang
dumating ako mula sa Paddan, sa aking kalungkutan namatay
si Raquel sa lupain ng Canaan sa daan nang ako ay pabalik,
habang may kaunting kalayuan pa papunta sa Efrata. Inilibing
ko siya roon sa daanan patungo sa Efrata (ito ay Bethlehem).”
8 Nang nakita ni Israel ang mga anak na lalaki ni Jose, sinabi
niya. “Kanino ang mga ito?” **9** Sinabi ni Jose sa kanyang
ama, “Sila ang mga anak kong lalaki, na ibinigay sa akin ng
Diyos dito.” Sinabi ni Israel, “Dalhin mo sila sa akin para
mabasbasan ko sila.” **10** Ngayon ang mga mata ni Israel

ay malabo na dahil sa kanyang katandaan, kaya hindi na
siya nakakakita. Kaya dinala sila ni Jose malapit sa kanya,
at hinagkan sila at niyakap. **11** Sinabi ni Israel kay Jose,
"Hindi ko kailanman inasahang makikitang muli ang iyong
mukha, pero ipinahintulot pa ng Diyos na makita ko ang iyong
mga anak." **12** Kinuha sila ni Jose mula sa pagitan ng mga
tuhod ni Jacob, at saka yumuko na nakasayad ang mukha sa
lupa. **13** Kapwa sila kinuha ni Jose, si Efraim sa kanyang
kanang kamay sa may bandang kaliwang kamay ni Israel, at
si Manasses sa kanyang kaliwang kamay sa may bandang
kanang kamay ni Israel, at dinala sila malapit sa kanya. **14**
Inabot ni Israel ang kanyang kanang kamay at inilagay sa
ulo ni Efraim, na siyang mas bata, at ang kanyang kaliwang
kamay sa ulo ni Manasses. Pinagsalungat niya ang kanyang
mga kamay, dahil si Manasses ang panganay. **15** Binasbasan
ni Israel si Jose, na nagsasabing, "And Diyos na kasama ng
aking amang si Abraham at si Isaac, ang Diyos na nag-alaga
sa akin sa araw na ito, **16** ang anghel na nagbantay sa akin
mula sa lahat ng kapahamakan, nawa ay pagpalain niya ang
mga kabataang ito. Nawa ang pangalan ko ay ipangalan sa
kanila, at ang pangalan ng aking amang sina Abraham at
Isaac. Nawa lumago sila at maging napakarami sa mundo."
17 Nang nakita ni Jose ang kanyang ama na nilagay ang
kanyang kanang kamay sa ulo ni Efraim, ikinasama niya ng
loob ito. Kinuha niya ang kamay ng kanyang ama upang ilipat
mula sa ulo ni Efraim sa ulo ni Manasses. **18** Sinabi ni Jose
sa kanyang ama, "Hindi aking ama; ito po ang panganay.
Ilagay mo ang iyong kanang kamay sa kanyang ulo." **19**
Tumanggi ang kanyang ama at nagsabi, "Alam ko, anak,
alam ko, siya ay magiging isang lahi, at siya rin ay magiging
dakilang mga lahi. Pero ang kanyang nakababatang kapatid
ay magiging mas dakila pa kaysa sa kanya, at ang kanyang
mga kaapu-apuhan ay magiging maraming mga bansa." **20**
Binasbasan sila ni Israel sa araw na iyon sa mga salitang
ito, "Ang mga mamamayan sa Israel ay magpapahayag ng
pagpapala sa pamamagitan ng inyong mga pangalan na
nagsasabing, 'Nawa gawin ng Diyos na maging tulad ni Efraim
at Manasses'." Sa ganitong paraan, inuna ni Israel si Efraim
bago si Manasses. **21** Sinabi ni Israel kay Jose, "Tingnan mo,
malapit na akong mamatay, pero kasama ninyo ang Diyos, at
dadalhin kayo pabalik sa lupain ng inyong mga ama. **22** Sa
iyo, bilang isang nakahihigit sa iyong mga kapatid, ibibigay
ko ang bundok na libis na nakuha ko mula sa Amoreo sa
pamamagitan ng aking tabak at aking pana."

49 Pagkatapos tinawag ni Jacob ang kanyang mga anak
na lalaki, at sinabi: "Magsama-sama kayo, para sabihin
ko kung ano ang mangyayari sa inyo sa hinaharap. **2**
Magpulong kayo at makinig, kayong mga anak na lalaki ni
Jacob. Makinig kayo kay Israel, ang inyong ama. **3** Ruben,
ikaw ang aking panganay, aking lakas, at ang simula ng aking
kalakasan, katangi-tangi ang dangal at katangi-tangi ang
kapangyarihan. **4** Katulad ng hindi mapipigilan na matuling
agos ng tubig, hindi ka magkakaroon ng katanyagan, dahil
sumampa ka sa kama ng iyong ama. Dinungisan mo ito;
sumampa ka sa aking higaan. **5** Sina Simeon at Levi ay
magkapatid. Mga armas na marahas ang kanilang mga tabak.
6 O aking kaluluwa, huwag kayong pumunta sa kanilang
konseho, huwag kayong makiisa sa kanilang pagpupulong,
dahil labis ang karangalan ng aking puso para dito. Papatay
sila ng mga tao dahil sa kanilang galit. Pipilayan nila ang baka
para sa kanilang kasiyahan. **7** Nawa sumpain ang kanilang
galit, dahil ito ay mabagsik—at ang kanilang matinding galit,
dahil ito ay malupit. Hahatiin ko sila kay Jacob at ikakalat ko
sila sa Israel. **8** Juda, pupurihin ka ng iyong mga kapatid na
lalaki. Ang iyong kamay ay nasa leeg ng iyong mga kaaway.
Yuyuko sa iyo ang mga anak na lalaki ng iyong ama. **9** Si
Juda ay isang batang leon. Anak ko, tapos ka na sa iyong
mga biktima. Yumuko siya, yumukod siya katulad ng leon,
katulad ng leona. Sino ang hahamon na gisingin siya? **10**
Hindi mawawala ang setro sa Juda, kahit ang tungkod ng
pinuno mula sa pagitan ng kanyang mga paa, hanggang
dumating ang Silo. Susunod ang mga bansa sa kanya. **11**
Pagkatali ng kanyang batang kabayo sa puno ng ubas at
ng batang asno sa piling puno ng ubas, nilabhan niya ang
kanyang mga kasuotan ng alak at ang kanyang balabal sa
dugo ng mga ubas. **12** Ang mata niya ay magiging kasing
itim ng alak, at ang kanyang ngipin ay kasing puti ng gatas.
13 Titira si Zebulon sa tabing-dagat. Magiging daungan siya
ng mga barko at aabot ang kanyang hangganan sa Sidon. **14**
Malakas na asno si Isacar na nakahiga sa gitna ng tupahan.
15 Nakakakita siya ng mabuting lugar na pagpahingahan
at kaaya-ayang lupain. Iyuyukod niya ang kanyang balikat
para pumasan at naging isang alipin para sa tungkulin. **16**
Hahatulan ni Dan ang kanyang mga tao bilang isa sa mga
lipi ng Israel. **17** Magiging tulad ng ahas si Dan sa gilid ng
daan, isang nakalalasong ahas sa daan na nanunuklaw ng
mga sakong ng kabayo, upang mahulog ng patalikod ang
kanyang sakay. **18** Maghihintay ako sa iyong pagliligtas,
Yahweh. **19** Si Gad—lulusubin siya ng mga mananalakay,
pero sasalakay siya sa kanilang mga sakong. **20** Magiging
masagana ang pagkain ni Aser, at magbibigay siya ng mga
pagkain sa maharlika. **21** Si Nephtali ay isang malayang
babaeng usa; magkakaroon siya ng magandang mumunting
mga usa. **22** Si Jose ay magiging mabungang sanga, isang
mabungang sanga malapit sa batis at aakyat sa pader ang
mga sanga. **23** Lulusubin siya, papanain at guguluhin ng
mga namamana. **24** Pero mananatili ang kanyang pana, at
magiging dalubhasa ang kanilang mga kamay dahil sa mga
kamay ng Makapangyarihan kay Jacob, dahil sa pangalan ng
Pastol, at ang Bato ng Israel. **25** Dahil ang Diyos ng iyong
ama, na siyang tutulong sa iyo, at dahil sa makapangyarihang
Diyos na siyang magbabasbas sa iyo ng pagpapala sa
kalangitan, mga pagpapala sa kailaliman na nasa ibaba, mga
pagpapala sa mga dibdib at sinapupunan. **26** Mas malaki pa
ang mga pagpapala ng iyong ama kaysa sa mga sinaunang
bundok o kanais-nais na mga bagay ng walang hanggang
mga burol. Sila ay nasa ulo ni Jose, pagpapala na kokorona
sa ulo ng isang prinsipe na nakakataas sa kanyang mga
kapatid. **27** Gutom na lobo si Benjamin. Lalamunin niya ang
kanyang nahuli sa umaga, at hahatiin niya ang mga nakaw sa
gabi." **28** Ito ang mga labindalawang lipi ng Israel. Ito ang
sinabi ng kanilang ama nang sila ay pinagpala niya. Bawat isa
ay pinagpala niya ng nararapat na pagpapala. **29** Tinuruan
niya sila at sinabihang, "Ako nga ay pupunta na sa aking mga
tao. Ilibing ninyo ako kasama ng aking mga ninuno sa kuweba
na nasa bukid ni Efron ang Heteo, **30** sa kuweba na nasa
bukid ng Macpela, na malapit sa Mamre sa lupain ng Canaan,
ang bukid na binili ni Abraham kay sa Efron ang Heteo para
maging libingan. **31** Doon inilibing si Abraham at Sara na
kanyang asawa; inilibing nila roon si Isaac at Rebeca na
kanyang asawa; at inilibing ko roon si Lea. **32** Binili ang bukid
at ang kuweba rito mula sa mga Heth." **33** Nang matapos ni
Jacob ang kanyang mga tagubilin sa kanyang mga anak na

lalaki, iniunat niya ang kanyang mga paa sa kama at inihinga
ang huling hininga, at pumunta sa kanyang mga tao.

50 Pagkatapos niyakap ni Jose ang mukha ng kaniyang
ama, nagdalamhati siya at hinalikan niya siya. **2**
Inutusan ni Jose ang kanyang mga lingkod na manggagamot
na embalsamuhin ang kanyang ama. Kaya inembalsamo ng
mga manggagamot si Israel. **3** Ginawa nila ito ng apatnapung
araw, dahil iyon ang ganap na panahon ng pag-eembalsamo.
Umiyak ang mga taga-Ehipto ng pitumpung araw. **4** Nang
matapos ang mga araw ng pag-iyak, nakipag-usap si Jose sa
hukuman ng Paraon at sinabing, “Kung ngayon may nahanap
akong pabor sa iyong mga mata, pakiusap, kausapin mo si
Paraon, sabihing, **5** 'Pinanumpa ako sa aking ama, sinabing,
“Tingnan mo, malapit na akong mamatay, Ilibing mo ako sa
aking libingan na hinukay ko doon sa lupain ng Canaan.
Doon mo ako ilibing.” Ngayon hayaan ninyo akong umakyat
at ilibing ang aking ama, at pagkatapos ay babalik din ako.” **6**
Sumagot ang Paraon, “Lumakad ka at ilibing ang iyong ama,
tulad ng ipinanumpa niya sa iyo.” **7** Umakyat si Jose para
ilibing ang kanyang ama. Kasama niyang umakyat ang lahat
ng mga opisyal ng Paraon, ang mga tagapayo sa kanyang
sambahayan, at ang lahat ng mga nakakatandang opisyal sa
lupain ng Ehipto, **8** kasama lahat ng sambahayan ni Jose
at kanyang mga kapatid, at sambahayan ng kanyang ama.
Pero iniwan nila ang mga bata, kanilang mga kawan, at ang
kanilang mga kalipunan, sa lupain ng Gosen. **9** Pumunta
kasama niya ang mga karwahe at mga mangangabayo.
Ito ay isang napakalaking pulutong ng tao. **10** Nang sila
ay dumating sa giikan ni Atad na nasa kabilang dako ng
Jordan, sila ay nagluksa ng napakatindi at napakalungkot na
pagdadalamhati. Doon si Jose ay nagluksa ng pitong araw
para sa kanyang ama. **11** Nang nakita ng mga nananahan sa
lupaing yaon, ng mga Cananeo, ang pagluluksa sa giikan
ni Atad, kanilang sinabi, “Ito ay isang napakalungkot na
pagluluksa ng mga Ehipto.” Kaya ang pangalang itinawag sa
lugar na iyon ay Abel-Mizraim, na nasa kabilang dako ng
Jordan. **12** Kaya ginawa ng kanyang mga anak kay Jacob ang
ayon sa inihabilin niya sa kanila. **13** Dinala siya ng kanyang
mga anak sa lupain ng Canaan at inilibing siya sa kuweba sa
bukid ng Macpela, malapit sa Mamre. Binili ni Abraham ang
kuweba na may bukid para maging lugar na paglilibingan.
Binili niya ito kay Ephron na Hetheo. **14** Matapos niyang
ilibing ang kanyang ama, bumalik si Jose patungong Ehipto,
siya, kasama ang kanyang mga kapatid na lalaki, siya, at
lahat ng sumama sa kaniya sa paglilibing sa kanyang ama.
15 Nang nakita ng mga kapatid na lalaki ni Jose na ang
kanilang ama ay patay na, sinabi nila, “Paano kung si Jose ay
may dinadala pang sama ng loob at nais niyang pagbayarin
tayo ng buo para sa lahat ng kasamaan na ginawa natin sa
kanya?” **16** Kaya nagpadala sila ng mensahe kay Jose, na
nagsasabing, “Nagbigay ng mga tagubilin ang iyong ama
bago siya mamatay, na nagsasabing. **17** 'Ganito ang sabihin
ninyo kay Jose, “Pakiusap patawarin mo ang kasalanan ng
iyong mga kapatid at ang kamalian na kanilang nagawa nang
pinagmalupitan ka nila.” Ngayon pakiusap patawarin mo ang
mga lingkod ng Diyos ng iyong ama. Si Jose ay umiyak nang
dinala ang mensahe sa kanila. **18** Nagpunta rin ang kanyang
mga kapatid na lalaki at nagpatirapa sa harap niya. Sinabi nila,
“Tingnan mo, kami ay iyong mga lingkod.” **19** Pero sinagot
sila ni Jose, “Huwag kayong matakot. Nasa lugar ba ako ng
Diyos? **20** At para sa inyo, ninais niyo na ipahamak ako,
pero ninais ng Diyos ito para sa kabutihan, para pag-ingatan
ang buhay ng maraming tao, gaya ng nakikita ninyo ngayon.
21 Kaya ngayon huwag kayong matakot. Paglalaanan ko
kayo at ang inyong mga anak.” Inaliw niya sila sa paraang
ito at nakipag-usap ng may kagandahang-loob sa kanila.
22 Nanirahan si Jose sa Ehipto, kasama ng sambahayan
ng kanyang ama. Nabuhay siya ng isandaan at sampung
taon. **23** Nakita ni Jose ang mga anak ni Efraim hanggang
sa ikatlong salinlahi. Nakita niya rin ang mga anak ni Makir
na anak ni Manases. Sila ay “ipinanganak sa kanyang mga
tuhod.” **24** Sinabi ni Jose sa kanyang mga kapatid, “Malapit
na akong mamatay; pero tiyak na pupuntahan kayo ng Diyos
at pangungunahan kayo palabas ng lupaing ito papunta sa
lupain na kanyang ipinangakong ibibigay kay Abraham, kay
Isaac at kay Jacob.” **25** Pagkatapos ipinasumpa ni Jose ang
mga anak ni Israel. Sinabi niya, “Tiyak na pupuntahan kayo
ng Diyos. Sa panahong iyon kailangan ninyong dalhin ang
aking mga buto mula rito.” **26** Kaya namatay si Jose sa
gulang na isandaan at sampung taon. Pagkatapos siyang
embalsamuhin, siya ay inilagay nila sa isang kabaong sa
Ehipto.

Exodo

1 Ito ang mga pangalan ng mga anak na lalaki ni Israel
na sumama kay Jacob sa Ehipto, bawat isa sa kanilang
sambahayan ay: **2** Ruben, Simeon, Levi at Juda. **3** Isacar,
Zebulun, at Benjamin, **4** Dan, Neftali, Gad at Asher. **5** Lahat
ng ipinanganak mula kay Jacob ay pitumpu ang bilang. Si
Jose ay nasa Ehipto. **6** Pagkatapos si Jose, lahat ng kaniyang
mga lalaking kapatid, at lahat ng salinlahing iyon ay namatay.
7 Ang mga Israelita ay naging mabunga, lubhang dumami
ang bilang at naging napakalakas; ang lupain ay napuno nila.
8 Pagkatapos isang bagong hari ang namahala sa Ehipto, na
walang pakialam sa alaala ni Jose. **9** Sinabi niya sa kaniyang
bayan "Tingnan ninyo ang mga Israelita; mas marami pa sila
at malalakas pa kaysa sa atin. **10** Tara na, makipag-ugnayan
tayo nang may karunungan sa kanila. Kundi patuloy silang
dadami, at kung magkaroon ng digmaan, sasama sila sa
ating mga kaaway, makikipaglaban sa atin at aalis sa lupain."
11 Kaya naglagay sila ng mahihigpit na tagapangasiwa sa
kanila para apihin sila ng mabibigat na trabaho. Nagtayo ang
mga Israelita ng lungsod imbakan para kay Paraon: Pitom
at Rameses. **12** Habang inaapi sila ng mga taga-Ehipto,
mas dumarami ang bilang ng mga Israelita at kumakalat.
Kaya sinimulan ng mga taga-Ehipto para mangamba ang mga
Israelita. **13** Pinagtatrabaho ng mabagsik ng mga taga-Ehipto
ang mga Israelita. **14** Ginawa nilang masaklap ang kanilang
buhay na may kasamang mabibigat na paglilingkod sa tisa at
laryo, at sa lahat ng uri ng gawain sa mga bukid. Lahat na
kailangan nilang gawain ay mahirap. **15** Pagkatapos ang hari
ng Ehipto ay nakipag-usap sa Hebreong mga komadrona;
ang pangalan ng isa ay si Sifra, at ang isa ay si Pua. **16**
Sinabi niya, "Kung tutulong kayo sa mga Hebreong babae sa
paanakan, pagmasdan ninyo kapag sila ay manganganak.
Kapag ang sanggol ay lalaki, patayin ninyo; pero kung ito ay
babae, siya ay mabubuhay." **17** Pero ang mga hilot ay natakot
sa Diyos at hindi nila ginawa ang iniutos ng hari ng Ehipto; sa
halip, pinabayaan nilang mabuhay ang mga lalaking sanggol.
18 Pinatawag ng hari ng Ehipto ang mga komadrona at sinabi
sa kanila, "Bakit pinabayaan ninyo na mabuhay ang mga
lalaking sanggol?" **19** Sumagot ang mga hilot kay Paraon,
"Ang mga babaeng Hebreo ay hindi tulad ng mga babaeng
taga-Ehipto; sila ay masigla at tapos nang manganak bago
dumating ang komadrona." **20** Pinangalagaan ng Diyos ang
mga komadrona. Ang mga tao ay dumarami ang bilang at
naging napakalakas. **21** Dahil may takot ang mga komadrona
sa Diyos, binigyan sila ng kanilang sariling pamilya. **22**
Inutusan ni Paraon ang lahat ng kaniyang mga tao, "Kailangan
ninyong itapon sa ilog bawat lalaki na ipinanganak, pero
pabayaan ninyong mabuhay ang bawat babae."

2 Ngayon isang lalaki sa lipi ng mga Levi ang nakapag-
asawa ng isang babaeng Levi. **2** Nabuntis ang babae
at nagsilang ng isang anak na lalaki. Nang makita niya na
malusog ang bata, itinago niya ito ng tatlong buwan. **3** Pero
nang hindi na siya maitago nila, kumuha siya ng isang basket
na papirus at sinelyohan ito ng aspalto at alkitran. Pagkatapos
nilagay niya dito ang bata at inilagay ito sa mga tambo sa
tubig sa tabi ng ilog. **4** Ang kaniyang kapatid na babae ay
nakatayo sa may hindi kalayuan para tingnan kung anong
mangyayari sa kaniya. **5** Ang anak na babae ni Paraon ay
nagpunta sa ilog para maligo doon habang naglalakad ang
kaniyang mga katulong sa tabing ilog. Nakita niya ang basket
kasama ng mga tambo at pinapuntahan niya sa kaniyang
katulong para kunin ito. **6** Nang buksan niya ito, nakita niya
ang bata. Masdan ito, ang bata ay umiiyak. Siya ay nahabag
sa kaniya at sinabing, "Ito ay tiyak na isa sa mga sanggol
ng mga Hebreo." **7** Pagkatapos sinabi ng kapatid na babae
ng bata sa anak na babae ni Paraon, "Maaari ba akong
pumunta at kumuha ng isang babaeng Hebreo para alagaan
ang sanggol para sa iyo?" **8** Sinabi ng anak na babae ni
Paraon sa kaniya, "Pumunta ka". Kaya nagpunta ang batang
babae at kinuha ang ina ng sanggol. **9** Sinabi ng anak na
babae ni Paraon sa ina ng bata, "Kunin mo ang sanggol na
ito at alagaan mo siya para sa akin, at bibigyan kita ng mga
kabayaran." Kaya kinuha ng babae ang sanggol at inalagaan
siya. **10** Nang lumaki na ang sanggol, siya ay dinala niya sa
anak na babae ni Paraon, at siya ay naging lalaking anak niya.
Pinangalanan niya siyang Moises at sinabing, "Dahil inahon
kita mula sa tubig" **11** Nang lumaki na si Moises, pumunta siya
sa kaniyang bayan at inobserbahan ang kanilang mahirap na
gawain. Nakita niya ang isang taga-Ehipto na sinasaktan ang
isang Hebreo, isa sa kaniyang sariling bayan. **12** Lumingon
siya sa magkabilang banda, at nang makita niya na walang
tao doon, pinatay niya ang taga-Ehipto at tinago ang kaniyang
katawan sa buhangin. **13** Lumabas siya nang sumunod na
araw, at, nakita ang dalawang Hebreo na nag-aaway. Sinabi
niya sa isang may sala, "Bakit mo sinasaktan ang iyong
kasamahan?" **14** Pero sinabi ng lalaki "Sino ang gumawa
sa iyong pinuno at hatulan kami? Pinaplano mo ba akong
patayin gaya ng iyong pagpatay sa taga-Ehipto?" Pagkatapos
natakot si Moises at sinabing, "Anuman ang ginawa ko ay
tiyak na nalaman ng iba." **15** Ngayon nang marinig ni Paraon
ang tungkol dito, sinubukan niyang patayin si Moises. Pero
tumakas si Moises mula kay Paraon at nanatili sa lupain ng
Midian. Umupo siya doon sa tabi ng isang balon. **16** Ngayon
ang pari ng Midian ay mayroong pitong anak na babae.
Dumating sila, umigib ng tubig, at pinuno ang mga labangan
para painumin ang kawan ng kanilang ama. **17** Dumating
ang mga pastol at sinubukang palayasin sila, pero lumapit si
Moises at tinulungan sila. Pagkatapos pinainom niya ang
kanilang mga kawan. **18** Nang pumunta ang mga babae kay
Reuel na kanilang ama, sinabi niya, "Bakit maaga kayong
nakauwi ngayong araw?" **19** Sinabi nila, "Tinulungan kami ng
isang taga-Ehipto mula sa mga pastol. Ipinag-igib pa nga niya
kami ng tubig at pinainom ang mga kawan." **20** Sinabi niya
sa kaniyang mga anak na babae, "Kaya nasaan siya? Bakit
ninyo iniwan ang lalaki? Tawagin ninyo siya para makasabay
natin siyang kumain." **21** Sumang-ayon si Moises na manatili
siya kasama ang lalaki, na binigay rin ang kaniyang anak na
babae na si Zipora para mapangasawa. **22** Siya ay nagsilang
ng anak na lalaki, at pinangalanan siya ni Moises na Gersom;
sinabi niya, "Ako ay naging isang mamamayan sa isang
dayuhang lupain." **23** Lumipas ang isang mahabang panahon,
ang hari ng Ehipto ay namatay. Ang mga Israelita ay dumaing
dahil sa kanilang pagkaalipin. Sila ay humingi ng tulong, at
ang kanilang daing ay nakarating sa Diyos dahil sa kanilang
pagkaalipin. **24** Nang marinig ng Diyos ang kanilang mga
daing, inalala ng Diyos ang kaniyang tipan kay Abraham, kay
Isaac, at kay Jacob. **25** Nakita ng Diyos ang mga Israelita, at
naunawaan niya ang kanilang kalagayan.

3 Ngayon si Moises ay nagpapastol pa rin ng kawan ng
biyenan niyang si Jetro, ang pari ng Midian. Pinangunahan

ni Moises ang kawan sa malayong dako ng ilang at dumating
sa Horeb, ang bundok ng Diyos. **2** Doon ang anghel ni
Yahweh ay nagpakita sa kaniya sa isang nagliliyab na apoy
sa mababang puno. Tumingin si Moises at nakita na nagliliyab
ang puno pero ito ay hindi nasusunog. **3** Sinabi ni Moises,
“Lilingon ako at titingnan ang kahanga-hangang bagay na
ito, bakit ang puno ay hindi nasusunog.” **4** Nang makita ni
Yahweh na lumingon si Moises para tingnan, tumawag ang
Diyos sa kaniya mula sa mababang puno at sinabi, “Moises,
Moises.” Sinabi ni Moises, “Narito po ako.” **5** Sinabi ng Diyos,
“Huwag kang lumapit! Hubarin mo ang sapatos sa iyong mga
paa, dahil ang lugar na kinatatayuan mo ay lupang inilaan
sa akin.” **6** Dagdag pa niya, “Ako ang Diyos ng iyong ama,
ang Diyos ni Abraham, ang Diyos ni Isaac, at ang Diyos ni
Jacob.” Pagkatapos tinakpan ni Moises ang kaniyang mukha,
dahil takot siyang tumingin sa Diyos. **7** Sinabi ni Yahweh,
“Tunay na nakita ko ang pagdurusa ng aking bayan na nasa
Ehipto. Narinig ko ang kanilang pagsigaw dahil sa kanilang
mahihigpit na tagapangasiwa, dahil alam ko ang tungkol sa
kanilang pagdurusa. **8** Bumaba ako para palayain sila mula
sa kapangyarihan ng mga taga-Ehipto at dalhin sila mula
sa lupaing iyon patungo sa mabuti at malawak na lupain,
sa isang lupaing dinadaluyan ng gatas at pulot; sa rehiyon
ng mga Cananeo, Heteo, Amoreo, Perezeo, Hivita, at mga
Jebuseo. **9** Ngayon ang mga pagsigaw ng bayan ng Israel ay
nakarating sa akin. Bukod dito, nakita ko ang pagmamalupit
na dulot ng mga taga-Ehipto. **10** Kaya ngayon, ipapadala
kita kay Paraon para dalhin mo ang aking bayan, ang mga
Israelita, palabas mula sa Ehipto.” **11** Pero sinabi ni Moises
sa Diyos, “Sino ba ako, na dapat akong magpunta kay Paraon
at dalhin ang mga Israelita mula sa Ehipto?” **12** Sumagot ang
Diyos, “Ako ay tiyak na makakasama mo. Ito ang magiging
palatandaan na pinadala kita. Kapag nailabas mo ang bayan
mula sa Ehipto, sasambahin ninyo ako sa bundok na ito.” **13**
Sinabi ni Moises sa Diyos, “Pagpunta ko sa mga Israelita
at sabihin sa kanilang, 'Ang Diyos ng inyong mga ninuno
ay pinadala ako sa inyo,' at kung sabihin nila sa akin, 'Ano
ang pangalan niya?' ano ang dapat kong sabihin sa kanila?”
14 Sinabi ng Diyos kay Moises, “AKO AY SI AKO.” Sabi ng
Diyos, “Dapat mong sabihin sa mga Israelita, 'SI AKO ang
nagpadala sa akin sa inyo.'” **15** Sinabi rin ng Diyos kay
Moises, “Dapat mong sabihin sa mga Israelita, 'Si Yahweh,
ang Diyos ng inyong mga ninuno, ang Diyos ni Abraham, ang
Diyos ni Isaac, ang Diyos ni Jacob, ay nagpadala sa akin
sa inyo. Ito ang aking pangalan magpakailanman, at ganito
ako mapapanatili sa isipan ng lahat ng mga salinlahi.' **16**
Lumakad ka at sama-samang tipunin ang mga nakatatanda
ng Israel. Sabihin sa kanila, 'si Yahweh, ang Diyos ng inyong
mga ninuno, ang Diyos ni Abraham, ni Isaac, at ni Jacob, ay
nagpakita sa akin at nagsabi, “Tunay ngang napagmasdan ko
kayo at nakita ang ginawa sa inyo sa Ehipto. **17** Nangako
akong kukunin kayo mula sa pagmamalupit sa Ehipto patungo
sa lupain ng mga Cananeo, Heteo, Amoreo, Perezeo, Hivita,
at mga Jebuseo, isang lupaing dinadaluyan ng gatas at pulot.
18 Makikinig sila sa iyo. Ikaw at ang mga nakatatanda ng
Israel ay dapat pumunta sa hari ng Ehipto, at dapat mong
sabihin sa kaniya, 'Si Yahweh, ang Diyos ng mga Hebreo ay
kinatagpo kami. Kaya ngayon hayaan mo kaming maglakbay
ng tatlong araw sa ilang, para makapaghandog kami kay
Yahweh, na aming Diyos.' **19** Pero nalalaman ko na ang
hari ng Ehipto ay hindi kayo papayagang umalis, maliban
na ang kamay niya ay pilitin. **20** Iaabot ko ang kamay ko at
sasalakayin ang mga taga-Ehipto ng mga himalang gagawin
ko sa gitna nila. Pagkatapos niyon, papayagan niya kayong
umalis. **21** Bibigyan ko ang mga taong ito ng pabor mula sa
mga taga-Ehipto, kaya sa pag-alis ninyo, hindi kayo aalis na
walang dala. **22** Bawat babae ay hihingi ng pilak at gintong
alahas at mga damit mula sa kapitbahay na taga-Ehipto at
sinumang babaeng nanatili sa bahay ng mga kapitbahay niya.
Ilalagay ninyo ang mga iyon sa inyong mga anak na lalaki
at babae. Sa paraang ito ay lolooban ninyo ang mga taga-
Ehipto.”

4 Sumagot si Moises, “Pero paano kung hindi sila maniwala
o makinig sa akin pero sa halip na sabihin, 'Si Yahweh ay
hindi nagpakita sa iyo'?” **2** Sinabi ni Yahweh sa kaniya, “Ano
iyang nasa kamay mo?” Sinabi ni Moises, “Isang tungkod.” **3**
Sinabi ni Yahweh, “Ihagis mo ito sa lupa.” Inihagis ito ni Moises
sa lupa, at ito ay naging isang ahas. Tumakbo si Moises
palayo dito. **4** Sinabi ni Yahweh kay Moises, “Damputin mo at
hawakan ito sa buntot.” Kaya dinampot niya at hinawakan
ang ahas. Naging tungkod ito muli sa kaniyang kamay. **5** “Ito
ay para maniwala sila na si Yahweh, ang Diyos ng kanilang
mga ninuno, ang Diyos ni Abraham, ang Diyos ni Isaac, at
ang Diyos ni Jacob, ang nagpakita sa iyo.” **6** Sinabi rin ni
Yahweh sa kaniya, “Ngayon ilagay mo ang iyong kamay sa
loob ng iyong balabal.” Kaya inilagay ni Moises ang kaniyang
kamay sa loob ng kaniyang balabal. Nang ilabas niya ito,
namasdan, na ang kaniyang kamay ay naging ketong, kasing
puti ng niyebe. **7** Sinabi ni Yahweh, “Ilagay mo ulit ang iyong
kamay sa loob ng iyong balabal.” Kaya inilagay ni Moises ang
kaniyang kamay sa loob ng kaniyang balabal, at ng inilabas
niya ito, nakita niya na naging malusog ito muli, tulad ng
kaniyang ibang laman. **8** Sinabi ni Yahweh, “Kung hindi sila
maniniwala sa iyo—kung hindi nila bibigyang pansin ang
unang palatandaan ng aking kapangyarihan o maniniwala dito,
pagkatapos paniniwalaan nila ang ikalawang palatandaan. **9**
At kung hindi sila maniniwala kahit sa dalawang palatandaan
ng aking kapangyarihan, o makikinig sa iyo, pagkatapos
kumuha ka ng kaunting tubig mula sa ilog at ibuhos ito sa
tuyong lupa. Ang tubig na iyong kinuha ay magiging dugo sa
tuyong lupa.” **10** Pagkatapos sinabi ni Moises kay Yahweh,
“Panginoon, hindi ako naging magaling manalita, kahit pa
noong nakaraan o ni mula ng nakipag-usap ka sa iyong
lingkod. Mahina ako sa pananalita at mahina ang dila.” **11**
Sinabi ni Yahweh sa kaniya, “Sino ba itong gumawa ng bibig
ng tao? Sino bang gumawa sa taong pipi o bingi, nakakakita o
bulag? Hindi ba ako, si Yahweh? **12** Kaya ngayon lumakad ka
at kasama mo ako sa iyong pananalita at tuturuan kita kung
ano ang sasabihin.” **13** Pero sinabi ni Moises, “Panginoon,
pakiusap magpadala ka nalang ng iba, sinuman ang gusto
mong ipadala.” **14** Pagkatapos nagalit si Yahweh kay Moises.
Sinabi niya, “Ano kaya kung si Aaron, ang iyong kapatid
na Levita? Alam ko na nakakapagsalita siya ng maayos.
Bukod dito, paparating siya para makipagkita sa iyo, at
kapag nakita ka niya, magsasaya ang kaniyang puso. **15**
Makikipag-usap ka sa kaniya at ilalagay mo sa kaniyang
bibig ang mga salita na dapat sabihin. Ako ay mapapasa
iyong bibig at sa kaniyang bibig, at ipapakita ko sa inyo
kung ano ang gagawin. **16** Magsasalita siya sa mga tao
para sa iyo. Siya ang magiging tagapagsalita mo, at ikaw
sa kaniya ay magiging tulad ko, parang Diyos. **17** Dadalhin
mo ang tungkod na ito sa iyong kamay. Sa pamamagitan
nito gagawin mo ang mga palatandaan.” **18** Kaya bumalik

si Moises kay Jetro ang kaniyang biyenang lalaki, at sinabi
sa kaniya, “Payagan mo akong umalis para makabalik sa
aking mga kamag-anak na nasa Ehipto at makita ko kung
buhay pa ba sila.” Sinabi ni Jetro kay Moises, “Lumakad ka
nang may kapayapaan.” **19** Sinabi ni Yahweh kay Moises sa
Midian, “Lumakad ka, bumalik ka sa Ehipto, dahil lahat ng
mga taong nagnanais kunin ang iyong buhay ay patay na.”
20 Dinala ni Moises ang kaniyang asawa at mga anak na
lalaki at isinakay niya sila sa asno. Bumalik siya sa lupain
ng Ehipto, at dinala niya ang tungkod ng Diyos na nasa
kaniyang kamay. **21** Sinabi ni Yahweh kay Moises, “Kung
babalik ka sa Ehipto, siguraduhin mong gawin sa harapan
ni Paraon ang lahat ng mga kababalaghan na inilagay ko
sa iyong kapangyarihan. Pero patitigasin ko ang kaniyang
puso, at hindi niya paaalisin ang mga tao. **22** Kailangan
mong sabihin kay Paraon, 'Ito ang sinasabi ni Yahweh: ang
Israel ay aking anak, ang aking panganay, **23** At sasabihin
ko sa iyo, “Payagan mo ang aking anak na umalis, kaya
siya ay sasamba sa akin.” Pero dahil ikaw ay tumangging
paalisin siya, tiyak na papatayin ko ang iyong anak, ang iyong
panganay.”' **24** Ngayon habang nasa daan, nang huminto
sila para sa gabi, si Yahweh ay nakipagkita kay Moises at
sinubukang patayin siya. **25** Pagkatapos kumuha si Zepora ng
batong matulis at pinutol niya ang unahang balat ng kaniyang
anak na lalaki, at inilapat ito sa paa ni Moises. Pagkatapos
sinabi niya, “Sigurado ako na ikaw ang lalaking ikakasal sa
akin sa pamamagitan ng dugo.” **26** Kaya hinayaan siya ni
Yahweh na mag-isa. Sinabi niya, “Ikaw ang lalaking ikakasal
sa dugo” dahil sa pagtutuli. **27** Sinabi ni Yahweh kay Aaron,
“Pumunta ka doon sa ilang para makipagkita kay Moises.”
Pumunta si Aaron, at nakipagkita sa kaniya sa bundok ng
Diyos, at hinalikan siya. **28** Sinabi ni Moises kay Aaron ang
lahat ng mga salita ni Yahweh na ipinadala niya para sabihin
at tungkol sa lahat ng mga palatandaan ng kapangyarihan ni
Yahweh na iniutos niya na kaniyang gagawin. **29** Pagkatapos
pumunta at tinipon nina Moises at Aaron ang lahat ng mga
nakatatanda ng mga Israelita. **30** Sinabi ni Aaron ang lahat
ng mga salita na sinabi ni Yahweh kay Moises. Ipinakita
niya rin ang mga palatandaan ng kapangyarihan ni Yahweh
sa paningin ng mga tao. **31** Naniwala ang mga tao. Nang
marinig nila na si Yahweh ay nag-oobserba sa mga Israelita
at nakita niya ang kanilang pagkaalipin, pagkatapos iniyuko
nila ang kanilang mga ulo at sinamba siya.

5 Nang matapos ang mga bagay na ito, pumunta sina
Moises at Aaron kay Paraon at sinabi, “Ito ang sinabi
ni Yahweh, ang Diyos ng Israel, sinabing: 'Pabayaan mong
umalis ang aking bayan, para magkaroon sila ng pagdiriwang
para sa akin doon sa ilang.” **2** Sinabi ni Paraon, “Sino si
Yahweh? Bakit ako makikinig sa kaniyang tinig at hahayaang
umalis ang Israel? Hindi ko kilala si Yahweh; bukod dito,
hindi ko papayagang umalis ang Israel.” **3** Sinabi nila. “Ang
Diyos ng mga Hebreo ay nakipagkita sa amin. Payagan mo
kaming umalis at maglakbay ng tatlong araw doon sa ilang at
mag-alay kay Yahweh na aming Diyos para hindi niya kami
salakayin ng salot o may espada.” **4** Pero sinabi ng hari ng
Ehipto sa kanila, “Moises at Aaron, bakit ninyo pinapaalis
ang mga tao sa kanilang gawain? Bumalik kayo sa inyong
gawain.” **5** Sinabi rin niya, “Marami ng mga taong Hebreo
ngayon sa aming lupain, at papatigilin mo sila sa kanilang
gawain.” **6** Sa araw ding iyon, nagbigay ng utos si Paraon sa
mga katiwala at mga mahihigpit na tagapangasiwa. Sinabi
niya, **7** “Hindi tulad noon, hindi na ninyo kailanman bibigyan
ang mga tao ng dayami para gawing mga laryo. Pabayaan
ninyong magtipon ng para sa kanilang sarili. **8** Gayun pa
man, dapat pa rin ninyong hihingiin sa kanila ang parehong
bilang ng mga laryo na ginawa nila noon. Huwag ninyong
tanggapin ang anumang kakaunti, dahil sila ay tamad. Kaya
nga sila ay tumatawag at sinasabing, 'Payagan ninyo kaming
umalis at mag-alay sa aming Diyos.' **9** Dagdagan pa ang mga
gawain ng mga kalalakihan para magpatuloy sila rito at hindi
na papansinin ang mapanlinlang na mga salita.” **10** Kaya ang
mga mahihigpit na tagapangasiwa at katiwala ay lumabas at
pinaalam sa mga tao. Sinabi nila, "Ito ang sinasabi ni Paraon:
'Hindi na ako kailanman magbibigay ng kahit anong dayami
sa inyo. **11** Kayo na sa inyong sarili ang umalis at kumuha ng
dayami kahit saan ninyo ito mahahanap, pero ang inyong
gawain ay hindi mababawasan.'" **12** Kaya ang bayan ay
nagsikalat sa buong lupain ng Ehipto para maka-ipon ng mga
pinagputulan para sa dayami. **13** Palagi silang hinihimok ng
mahihigpit na tagapangasiwa at sinasabing, “Tapusin ninyo
ang inyong trabaho, sa panahon na maibigay ang dayami sa
inyo.”' **14** Binubugbog ng mga mahihigpit na tagapangasiwa
ni Paraon ang mga katiwala na Israelita, iyon ding taong
nilalagay nila bilang pinuno sa mga manggagawa. Palaging
tinatanong ng mga mahihigpit na tagapangasiwa sa kanila,
“Bakit hindi ninyo naibibigay ang lahat ng hinihinging laryo sa
inyo, maski kahapon at ngayon, na dati ninyong ginagawa?”
15 Kaya pumunta ang mga Israelitang katiwala kay Paraon at
tumawag sa kaniya. Sinabi nila, “Bakit sa ganitong paraan
ang pakikitungo mo sa iyong mga lingkod? **16** Wala nang
dayaming binibigay sa iyong mga lingkod, pero sinasabi pa rin
nila sa amin, 'Gumawa kayo ng mga laryo!' Kami, ang iyong
mga lingkod, ay binubugbog maski ngayon, pero kagagawan
ito ng sarili mong bayan.” **17** Pero sinabi ni Paraon, “Kayo ay
mga tamad! Kayo ay mga tamad! Sabi niyo, 'Payagan mo
kaming umalis para makapag-alay kay Yahweh.' **18** Kaya
ngayon bumalik na kayo sa trabaho. Wala nang dayami ang
ibibigay sa inyo, pero gagawa pa rin kayo ng parehong bilang
ng mga laryo.” **19** Nakita ng mga Israelitang katiwala na
sila ay nasa panganib nang sinabihan silang, “Hindi ninyo
babawasan ang araw-araw na bilang ng mga laryo.” **20**
Nakipagkita sila kina Moises at Aaron na nakatayo sa labas
ng palasyo, papalayo kay Paraon. **21** Sinabi nila kina Moises
at Aaron, “Nawa tingnan kayo ni Yahweh at paparusahan
kayo, dahil ginawa ninyo kaming maging hindi kanais-nais
sa paningin ni Paraon at sa kaniyang mga lingkod. Inilagay
ninyo ang espada sa kanilang kamay para patayin kami.”
22 Bumalik si Moises kay Yahweh at sinabi, “Panginoon,
bakit mo idinulot ang panganib sa mga taong ito? Bakit mo
pala ako ipinadala? **23** Sa simula pa lang na pumunta ako
kay Paraon para magsalita sa kaniya sa iyong pangalan,
idinulot niya ang panganib para sa mga taong ito, at hindi mo
pinalaya ang iyong bayan.”

6 Pagkatapos sinabi ni Yahweh kay Moises, “Ngayon
makikita mo kung ano ang gagawin ko kay Paraon.
Makikita mo ito, dahil hahayaan niya na sila ay umalis
dahil sa aking malakas na kamay. Dahil sa kamay kong
makapangyarihan, sila ay kaniyang palalayasin sa kaniyang
lupain.” **2** Kinausap ng Diyos si Moises at sinabi sa kaniya,
“Ako si Yahweh. **3** Nagpakita ako kay Abraham, kay Isaac,
at kay Jacob bilang Diyos na Makapangyarihan; pero sa
pamamagitan ng aking pangalang Yahweh, ay hindi ako

nahayag sa kanila. **4** Itinatag ko rin sa kanila ang aking tipan,
para ibigay sa kanila ang lupain ng Canaan, ang lupain na
kung saan sila ay nanirahan bilang hindi mamamayan, ang
lupain kung saan sila ay lumibot. **5** Dagdag pa doon, narinig
ko ang mga daing ng mga Israelita na siyang inalipin ng mga
taga-Ehipto, at inalala ko ang aking tipan sa kanila. **6** Kaya,
sabihin sa mga Israelita, 'Ako si Yahweh. Dadalhin ko kayo
palabas mula sa pagkaalipin sa ilalim ng mga taga-Ehipto, at
palalayain ko kayo mula sa kanilang kapangyarihan. Kayo
ay aking ililigtas sa pagpapakita ng aking kapangyarihan,
at makapangyarihang mga gawa ng paghatol. **7** Dadalhin
ko kayo sa aking sarili bilang aking bayan, at ako ay inyong
magiging Diyos. Malalaman ninyo na ako si Yahweh, ang
inyong Diyos, na nagdala sa inyo palabas mula sa pagkaalipin
sa ilalim ng mga taga-Ehipto. **8** Dadalhin ko kayo sa lupain
na aking sinumpaan para ibigay kay Abraham, kay Isaac, at
kay Jacob. Ibibigay ko ito sa inyo bilang isang pag-aari. Ako
si Yahweh.'" **9** Nang sinabi ito ni Moises sa mga Israelita,
ayaw nilang makinig sa kaniya dahil sa pagkasira ng kanilang
loob dahil sa lupit ng kanilang pagkaalipin. **10** Kaya nakipag-
usap si Yahweh kay Moises at sinabing, **11** "Pumunta ka at
sabihan si Paraon, ang hari ng Ehipto, na hayaang umalis
ang bayan ng Israel mula sa kaniyang lupain." **12** Sinabi
ni Moises kay Yahweh, "Kung ang mga Israelita ay hindi
nakinig sa akin, bakit makikinig si Paraon sa akin, gayong
hindi ako magaling sa pagsasalita?" **13** Nagsalita si Yahweh
kay Moises at kay Aaron. Nagbigay siya ng kautusan para
sa mga Israelita at para kay Paraon, ang hari ng Ehipto, na
dalahin ang mga Israelita palabas sa lupain ng Ehipto. **14** Ito
ay ang mga pinuno sa mga bahay ng kanilang mga ama.
Mga anak na lalaki ni Ruben, ang panganay ni Israel, sina
Hanoch, si Phallu, si Hezron, at si Carmi. Ang mga ito ay
ang angkan ng mga ninuno ni Ruben. **15** Ang mga anak na
lalaki ni Simeon ay sina Jemuel, si Jamin, si Ohad, si Jachin,
si Zohar, at si Shaul—ang anak na lalaki sa isang babaeng
Cananeo. Ang mga ito ay ang angkan ng mga ninuno ni
Simeon. **16** Narito ang naitalang mga pangalan ng mga anak
na lalaki ni Levi, kasama ng kanilang mga kaapu-apuhan. Sila
ay sina Gerson, Kohath, at Merari. Nabuhay si Levi hanggang
siya ay 137 taong gulang. **17** Ang mga anak na lalaki ni
Gerson ay sina Libni at Shimi. **18** Ang mga anak na lalaki ni
Kohath ay sina Amram, Izhar, Hebron at Uzziel. Si Kohath
ay nabuhay hanggang siya ay 133 taong gulang. **19** Ang
mga anak na lalaki ni Merari ay sina Mahali at Musi. Ang
mga ito ang naging mga ninunong angkan ng mga Levita,
kasama ng kanilang mga kaapu-apuhan. **20** Napangasawa ni
Amram si Jochebed, ang kapatid na bababe ng kaniyang
ama. Ipinanganak niya sina Aaron at Moises. Si Amram ay
nabuhay ng 137 taon at pagkatapos ay namatay. **21** Ang mga
anak na lalaki ni Izhar ay sina Korah, Nepheg, at Zithri. **22**
Ang mga anak na lalaki ni Uzziel ay sina Misael, si Elzaphan,
at si Zithri. **23** Napangasawa ni Aaron si Elisheba, anak
na babae ni Aminadab, na kapatid na babae ni Naashon.
Ipinanganak niya sina Nadab at Abiu, si Eleazar at Ithamar.
24 Ang mga anak na lalaki ni Cora ay sina, Assir, Elcana, at
Abiasaph. Ito ang mga ninunong angkan ng mga Corita. **25** Si
Eleazar, na anak na lalaki ni Aaron, ay napangasawa ang isa
sa mga anak na babae ni Putiel. Ipinanganak niya si Finehas.
Ito ang mga pinuno sa bahay ng mga ama sa gitna ng mga
Levita, kabilang ng kanilang mga kaapu-apuhan. **26** Ang
dalawang lalaking ito ay sina Aaron at Moises kung kanino
sinabi ni Yahweh, "Dalhin palabas ang mga Israelita mula sa
lupain ng Ehipto, sa pamamagitan ng kanilang mga pangkat
ng mga lalaking mandirigma." **27** Nakipag-usap si Aaron at si
Moises kay Paraon, ang hari ng Ehipto, para pahintulutan
silang mailabas ang mga Israelita mula sa Ehipto. Ang mga
ito pa rin ay sina Moises at Aaron. **28** Nang nagsalita si
Yahweh kay Moises sa lupain ng Ehipto, **29** sinabi niya sa
kaniya, "Ako si Yahweh. Sabihin mo kay Paraon, ang hari
ng Ehipto, lahat ng sasabihin ko sa iyo." **30** Pero sinabi ni
Moises kay Yahweh, "Hindi ako magaling sa pagsasalita,
kaya bakit makikinig si Paraon sa akin?"

7 Sinabi ni Yahweh kay Moises, "Tingnan mo, ginawa kitang
parang isang diyos kay Paraon. Si Aaron na iyong kapatid
ang magiging propeta mo. **2** Sasabihin mo ang lahat ng
inutos kong sabihin mo. Ang kapatid mong si Aaron ay
makikipag-usap kay Paraon para payagan niya ang bayan ng
Israel na umalis mula sa kaniyang lupain. **3** Pero patitigasin
ko ang puso ni Paraon, at magpapakita ako ng maraming
palatandaan ng aking kapangyarihan, maraming kamangha-
mangha, sa lupain ng Ehipto. **4** Pero si Paraon ay hindi
makikinig sa iyo, kaya ilalagay ko ang kamay ko sa Ehipto at
ilalabas ang aking mga pangkat ng mandirigmang kalalakihan,
aking bayan, ang mga kaapu-apuhan ni Israel, palabas sa
lupain ng Ehipto sa pamamagitan ng dakilang mga gawa
ng pagpaparusa. **5** Malalaman ng mga taga-Ehipto na ako
si Yahweh kapag iniabot ko ang aking kamay sa Ehipto at
inilabas ang mga Israelita mula sa kanila." **6** Ginawa iyon nina
Moises at Aaron; ginawa nila tulad ng inutos ni Yahweh sa
kanila. **7** Si Moises ay walumpung taong gulang, at si Aaaron
ay walumpu't tatlong taong gulang nang nakipag-usap sila kay
Paraon. **8** Sinabi ni Yahweh kina Moises at Aaron, **9** "Kapag
sinabi ni Paraon sa inyo, 'Gumawa kayo ng isang himala,' sa
gayon sasabihin mo kay Aaron, 'Kunin mo ang iyong tungkod
at itapon sa harap ni Paraon, para ito ay maging isang ahas.'"
10 Pagkatapos pumunta sina Moises at Aaron kay Paraon, at
ginawa nila ayon sa inutos ni Yahweh. Tinapon ni Aaron ang
kaniyang tungkod sa harapan ni Paraon at kaniyang mga
lingkod, at ito ay naging isang ahas. **11** Pagkatapos tinawag
din ni Paraon ang kaniyang mga matatalino at salamangkero.
Gumawa sila ng kaparehong bagay sa kanilang salamangka.
12 Bawat isang lalaki ay itinapon ang kaniyang tungkod at ang
mga tungkod ay naging mga ahas. Pero ang tungkod ni Aaron
ay nilamon ng kanilang mga ahas. **13** Ang puso ni Paraon ay
tumigas, at hindi siya nakinig, tulad ng naunang pinahayag
ni Yahweh. **14** Sinabi ni Yahweh kay Moises, "Matigas ang
puso ni Paraon, at tumatanggi siyang payagang umalis ang
ang mga tao. **15** Pumunta ka kay Paraon sa umaga kapag
lumabas siya papunta sa tubig. Tumayo ka sa pampang
ng ilog para salabungin siya, at hawakan ang tungkod na
naging ahas sa iyong kamay. **16** Sabihin mo sa kaniya, 'Si
Yahweh, ang Diyos ng mga Hebreo ay pinadala ako sa iyo
para sabihin, "Payagan mong umalis ang aking bayan, para
sambahin nila ako sa ilang. Hanggang ngayon ay hindi ka
nakikinig." **17** Sinasabi ito ni Yahweh: "Sa pamamagitan nito
ay makikilala mong ako si Yahweh. Hahampasin ko ang tubig
ng Ilog Nilo ng tungkod na nasa kamay ko, at ang tubig ay
magiging dugo. **18** Ang mga isda na nasa ilog ay mamamatay,
at ang ilog ay mangangamoy. Ang mga taga-Ehipto ay hindi
makakainom ng tubig mula sa ilog." **19** Pagkatapos sinabi ni
Yahweh kay Moises, "Sabihin mo kay Aaron, 'Kunin mo ang
iyong tungkod at iabot mo ang kamay mo sa dako ng mga
tubig ng Ehipto, sa dako ng kanilang mga ilog, mga batis,

mga lawa, at lahat ng mga tubigan, para ang kanilang tubig
ay maging dugo. Gawin mo ito para magkaroon ng dugo sa
lahat ng buong lupain ng Ehipto, kahit na sa lalagyang kahoy
at bato.'" **20** Ginawa nina Moises at Aaron ayon sa inutos ni
Yahweh. Itinaas ni Aaron ang tungkod at hinampas ang tubig
sa ilog, sa paningin nina Paraon at ng kaniyang mga lingkod.
Lahat ng tubig sa ilog ay naging dugo. **21** Ang mga isda sa
ilog ay namatay, at ang ilog ay nagsimulang mangamoy. Hindi
makainom ang mga taga-Ehipto ng tubig mula sa ilog, at ang
dugo ay nasa lahat ng dako sa lupain ng Ehipto. **22** Pero ang
mga salamangkero ng Ehipto ay gumawa ng kaparehong
bagay sa kanilang salamangka. Kaya ang puso ni Paraon ay
tumigas, at tumanggi siyang makinig kay Moises at Aaron,
tulad ng sinabi ni Yahweh na mangyayari. **23** Pagkatapos
tumalikod si Paraon at nagpunta sa kaniyang bahay. Hindi
man lamang niya binigyang pansin ito. **24** Lahat ng mga
taga-Ehipto ay naghukay sa palibot ng ilog para sa tubig na
maiinom, pero hindi nila mainom ang mismong tubig ng ilog.
25 Pitong araw ang lumipas matapos salakayin ni Yahweh
ang ilog.

8 Pagkatapos sinabi ni Yahweh kay Moises, "Puntahan
mo si Paraon at sabihin mo sa kaniya, 'Ito ang sinabi
ni 'Yahweh: "Hayaan mong umalis ang aking bayan para
sila ay sumamba sa akin. **2** Kung tatanggi ka na paalisin
sila, pararanasin ko ang iyong buong bansa ng mga salot na
palaka. **3** Mapupuno ang ilog ng mga palaka. Aahon sila at
papasok sa iyong bahay, sa iyong silid tulugan, at sa iyong
higaan. Pupunta sila sa mga bahay ng iyong mga lingkod.
Sila ay pupunta sa iyong bayan, sa iyong mga hurno, sa iyong
mga masahang mangkok. **4** Sasalakay ang mga palaka sa
iyo, sa iyong mga tauhan, at sa lahat ng iyong mga lingkod."'"
5 Sinabi ni Yahweh kay Moises, "Sabihin mo kay Aaron, 'Iunat
mo ang iyong kamay at ang iyong tungkod sa ibabaw ng
mga ilog, sa mga sapa at sa mga tubigan at dalhin mo ang
mga palaka doon sa lupain ng Ehipto.'" **6** Inunat ni Aaron
ang kaniyang kamay sa ibabaw ng mga tubig ng Ehipto, at
nagsilabasan ang mga palaka at linukob ang lupain ng Ehipto.
7 Pero ang mga salamangkero ay gumawa ng katulad din
nito gamit ang kanilang mga salamangka: nagdala rin sila ng
mga palaka sa lupain ng Ehipto. **8** Pagkatapos tinawag ni
Paraon sina Moises at Aaron at sinabi, "Manalangin kayo kay
Yahweh para paalisin niya ang mga palaka mula sa akin at
sa aking bayan. Pagkatapos hahayaan ko ang mga tao na
umalis, para maghandog sa kaniya." **9** Sinabi ni Moises kay
Paraon, "Maaari kang magkaroon ng pribilehiyo na sabihan
ako kung kailan ako magdasal para sa iyo, sa iyong mga
lingkod at sa iyong bayan, para ang mga palaka ay mawala
mula sa iyo at sa iyong mga bahay at manatili lamang doon
sa ilog." **10** Sinabi ni Paraon, "Bukas." Sinabi ni Moises,
"Mangyayari ayon sa sinabi mo, para malaman mo na walang
ibang katulad ni Yahweh, ang aming Diyos. **11** Aalis ang
mga palaka mula sa iyo, sa iyong mga bahay, sa iyong mga
lingkod, at sa iyong bayan. Mananatili lamang ang mga ito
sa ilog." **12** Umalis sina Moises at Aaron mula kay Paraon.
Pagkatapos tumawag si Moises kay Yahweh tungkol sa mga
palaka na dinala niya roon kay Paraon. **13** Ginawa ni Yahweh
ang hiningi ni Moises: ang mga palaka ay namatay sa loob ng
mga bahay, mga patyo, at sa mga parang. **14** Tinipon ito
ng mga tao sa tambakan at nangamoy ang lupain. **15** Pero
nang nakita ni Paraon na mayroon doong kaginhawahan,
pinatigas niya ang kaniyang puso at hindi siya nakinig kina
Moises at Aaron, tulad ng kung ano ang sinabi ni Yahweh na
gagawin niya. **16** Sinabi ni Yahweh kay Moises, "Sabihin
mo kay Aaron, 'Iunat mo ang iyong tungkod at hampasin
mo ang alikabok sa lupa, para ito ay maging niknik sa lahat
ng lupain ng Ehipto.'" **17** Ginawa nila ito: Iniunat ni Aaron
ang kaniyang kamay at ang kaniyang tungkod. Hinampas
niya ang alikabok sa lupa. Dumating ang mga niknik sa
mga tao at sa mga hayop. Lahat ng mga alikabok sa lupa
ay naging niknik sa buong lupain ng Ehipto. **18** Ang mga
salamangkero ay nagsubok gamit ang kanilang salamangka
para makagawa ng niknik, pero hindi sila nakagawa. May
mga niknik sa mga tao at mga hayop. **19** Pagkatapos sinabi
ng mga salamamgkero kay Paraon, "Ito ang daliri ng Diyos"
Pero ang puso ni Paraon ay pinatigas, kaya tumanggi siyang
makinig sa kanila. Tulad ito ng sinabi ni Yahweh na gagawin
ni Paraon. **20** Sinabi ni Yahweh kay Moises, "Gumising ka
ng maaga at tumayo sa harapan ni Paraon habang siya ay
papunta ng ilog. Sabihin mo sa kaniya, 'Ito ang sinabi ni
Yahweh: "Hayaan mong umalis ang aking bayan para sila ay
sumamba sa akin. **21** Pero kung hindi mo paaalisin ang aking
bayan, magpapadala ako ng mga kuyog ng langaw sa iyo, sa
iyong mga lingkod, at sa iyong mga tauhan, at sa iyong mga
bahay. Ang mga bahay ng mga taga-Ehipto ay mapupuno
ng mga kuyog ng langaw, at kahit sa lupa kung saan sila
nakatayo ay mapupuno ng mga langaw. **22** Pero sa araw na
iyon ituturing kong kakaiba ang lupain ng Gosen, ang lupain
kung saan naninirahan ang aking bayan, para walang mga
kuyog ng langaw ang paparoon. Ito ay mangyayari para iyong
malaman na ako si Yahweh sa kalagitnaan ng lupaing ito. **23**
Gagawa ako ng pagkakakilanlan sa pagitan ng aking bayan
at ng iyong bayan. Itong tanda ng aking kapangyarihan ay
magaganap bukas."" **24** Ginawa nga ito ni Yahweh, at ang
makakapal na mga kuyog ng langaw ay dumating sa bahay
ni Paraon at sa mga bahay ng kaniyang mga lingkod. Sa
buong lupain ng Ehipto, ang lupain ay nasalanta dahil sa
mga kuyog ng langaw. **25** Tinawag ni Paraon sina Moises at
Aaron at sinabi, "Lumakad kayo, mag-alay kayo sa inyong
Diyos dito sa aming sariling lupa." **26** Sinabi ni Moises, "Hindi
tama sa amin na gawin iyan, dahil ang mga handog na aming
ginagawa para kay Yahweh na aming Diyos ay karumal-
dumal para sa mga taga Ehipto. Kapag gumawa kami ng
pag-aalay na karumal-dumal sa paningin ng mga taga-Ehipto,
hindi ba nila kami babatuhin? **27** Hindi, ito ay tatlong araw
na paglalakbay patungong ilang na aming gagawin, para
makapag-alay kay Yahweh na aming Diyos, ayon sa kaniyang
iniutos sa amin." **28** Sinabi ni Paraon, "Papayag ako na
umalis kayo at maghandog kay Yahweh na inyong Diyos doon
sa ilang. Huwag lamang kayong pumunta sa napakalayo. At
ipanalangin ninyo ako." **29** Sinabi ni Moises, "Pagkaalis na
pagkaalis ko mula sa iyo, mananalangin ako kay Yahweh na
ang mga kuyog ng langaw ay aalis mula sa inyo, Paraon, at
sa iyong mga lingkod at sa bayan mo bukas. Pero ikaw ay
hindi na dapat manlinlang sa pamamagitan ng hindi pagpaalis
sa aking bayan para maghandog kay Yahweh." **30** Umalis
si Moises mula kay Paraon at nanalangin kay Yahweh. **31**
Ginawa ni Yahweh ang hiniling ni Moises: Inalis niya ang mga
kuyog ng langaw mula kay Paraon, sa kaniyang mga lingkod,
at sa kaniyang bayan. Wala ni isa ang natira. **32** Pero sa
panahong ito pinatigas pa rin ni Paraon ang kaniyang puso,
at hindi niya pinayagang umalis ang bayan.

9 Pagkatapos sinabi ni Yahweh kay Moises, “Pumunta ka
kay Paraon at sabihin sa kaniya, 'ang sabi ni Yahweh,
ang Diyos ng mga Hebreo: “Hayaang umalis ang aking
bayan, para sila ay sumamba sa akin”. **2** Pero kung ikaw ay
tatanggi na paalisin sila, kung patuloy mo silang panatilihin, **3**
pagkatapos ang kamay ni Yahweh ay nasa inyong mga baka
na nasa bukirin at sa mga kabayo, mga asno, mga kamelyo,
mga kawan at mga tupa at magdudulot ito ng isang matinding
sakit. **4** Ituturing ni Yahweh na magkaiba ang mga baka ng
mga Israelita at ang mga baka ng taga-Ehipto: walang hayop
na pag-aari ng mga Israelita ang mamamatay. **5** Nagtakda
si Yahweh ng isang panahon; kaniyang sinabi, “Gagawin
ko bukas ang bagay na ito sa lupain. **6** Ito ang ginawa ni
Yahweh sa sumunod na araw: namatay ang lahat ng mga
baka sa Ehipto. Pero wala ni isa sa mga hayop ng mga
Israelita ang namatay, wala ni isang hayop. **7** Nagsaliksik si
Paraon, at nakita, wala ni isang hayop ng mga Israelita ang
namatay. Pero matigas ang kaniyang puso, kaya hindi niya
hinayaang umalis ang bayan. **8** Pagkatapos sinabi ni Yahweh
kay Moises at kay Aaron, “Kumuha kayo ng ilang dakot ng
mga abo mula sa isang hurno. Ikaw, Moises, dapat mong
ihagis ang mga abo sa hangin habang nanonood si Paraon.
9 Magiging pinong alikabok na kakalat sa buong lupain ng
Ehipto. Magdudulot ng mga pigsa at pamamaga na siyang
kakalat sa mga tao at mga hayop sa buong lupain ng Ehipto.
10 Kaya kumuha si Moises at Aaron ng mga abo na mula sa
isang hurno at tumayo sa harapan ni Paraon. Pagkatapos,
inihagis ni Moises ang mga abo sa hangin. Nagdulot ang mga
abo ng pigsa at pamamaga na siyang kumalat sa mga tao
at mga hayop. **11** Hindi mapigilan ng mga salamangkero
si Moises dahil sa mga pigsa; dahil nagkaroon din sila ng
mga pigsa maging ang lahat ng ibang mga taga-Ehipto. **12**
Pinatigas ni Yahweh ang puso ni Paraon, kaya hindi nakinig si
Paraon kina Moises at Aaron. Ito mismo ang sinabi ni Yahweh
kay Moises na gagawin ng Paraon. **13** Pagkatapos sinabi ni
Yahweh kay Moises, “Gumising ka ng maaga, tumayo ka sa
harapan ni Paraon, at sabihin sa kaniya, 'si Yahweh, ang
Diyos ng mga Hebreo, sinasabi ito: “Hayaan mong umalis ang
aking bayan para maari silang sumamba sa akin. **14** Sa oras
na ito ipapadala ko ang lahat ng mga salot sa iyo mismo, sa
iyong mga lingkod at sa iyong bayan. Gagawin ko ito para
malaman mo na walang sinuman ang katulad ko dito sa buong
mundo. **15** Sa ngayon maaari kung iunat ang aking kamay at
lusubin ka at ang iyong bayan ng sakit, at kayo ay lipulin
mula sa lupain. **16** Pero sa ganitong kadahilanan hinayaan ko
kayong makaligtas: para maipakita ang aking kapangyarihan,
nang sa ganoon maipahayag ko sa lahat ng panig ng mundo
ang aking pangalan. **17** Patuloy mong itinataas ang iyong
sarili laban sa aking bayan sa pamamagitan ng hindi mo
pagpayag na paalisin sila. **18** Makinig! Bukas sa ganito ring
oras magdadala ako ng isang napakalakas na ulang may
yelo, pangyayari na hindi pa nakikita sa Ehipto mula sa unang
araw nito hanggang ngayon. **19** Kaya ngayon, magpadala
ka ng mga lalaki at ipunin sa ligtas na lugar ang iyong mga
baka at ang lahat ng mayroon ka sa iyong bukid sa ligtas
na lugar. Ang bawat tao at hayop na nasa bukid at hindi
dinala sa bahay—babagsak sa kanila ang ulang may yelo,
at mamamatay sila.”'” **20** Pagkatapos ang mga lingkod ni
Paraon na naniwala sa mensahe ni Yahweh, ay nagmadali na
dalhin ang kanilang mga alipin at mga baka sa kanilang mga
bahay. **21** Pero ang mga hindi magseryoso ng mensahe ni
Yahweh ay iiwan ang kanilang mga alipin at mga baka sa mga
bukid. **22** Pagkatapos sinabi ni Yahweh kay Moises, “Iunat
mo ang iyong kamay patungo sa kalangitan para magkaroon
ng ulang may yelo sa lahat ng lupain ng Ehipto, sa bayan, sa
mga hayop at sa lahat ng mga halaman sa mga bukid sa
buong lupain ng Ehipto.” **23** Iniunat ni Moises ang kaniyang
tungkod patungo sa kalangitan, at nagpadala si Yahweh
ng kulog, ulang may yelo at kidlat sa lupa. Pinaulanan din
niya ng yelo ang lupain ng Ehipto. **24** Kaya nagkaroon ng
ulan at kidlat na may kasamang yelong ulan, napakalubha,
bagay na hindi pa nangyayari sa buong lupain ng Ehipto mula
nang ito ay maging isang bansa. **25** Sa buong lupain ng
Ehipto, tumama ang ulang ay yelo sa lahat ng bagay na nasa
mga bukid, sa kapwa mga tao at mga hayop. Tumama ito
sa bawat halaman na nasa mga bukid at sinira ang bawat
punongkahoy. **26** Doon lamang sa lupain ng Gosen, kung
saan nakatira ang mga Israelita, hindi umulan ng yelo. **27**
Pagkatapos nagpadala ang Paraon ng mga tao para ipatawag
sina Moises at Aaron. Sinabi niya sa kanila, “Nagkasala ako
sa oras na ito. Si Yahweh ay matuwid at ako at ang aking
bayan ay masasama. **28** Magdasal kayo kay Yahweh, dahil
ang napakalakas na mga kidlat at ulang may yelo ay sobra na.
Papaalisin ko na kayo at hindi na kayo titira dito. **29** Sinabi ni
Moises sa kaniya, “Sa oras na umalis ako sa lungsod, ilalatag
ko ang aking mga kamay kay Yahweh. Titigil na ang kulog
at wala ng anumang ulang may yelo. Sa ganitong paraan
malalaman mo na pag-aari ni Yahweh ang mundo. **30** Pero
para sa iyo at sa iyong mga lingkod, alam ko na hindi niyo
talaga ginagalang si Yahweh na Diyos.” **31** Ngayon ang mga
lino at sebada ay nasira, dahil ang uhay magulang na sa
tangkay at namumulaklak na ang lino. **32** Pero ang trigo at
ang espelta ay hindi nasalanta dahil huli itong tumubo. **33**
Nang umalis si Moises kay Paraon at sa lungsod, inilatag niya
ang kaniyang mga kamay kay Yahweh; tumigil ang kulog at
ulang may yelo, at ang ulan ay hindi na bumuhos pa. **34**
Nang nakita ni Paraon na ang ulan, ang ulang may yeloo
at kulog ay humupa na, muling nagkasala siya at pinatigas
ang kaniyang puso, kasama ang kaniyang mga lingkod. **35**
Pinatigas ang puso ni Paraon, kaya hindi niya pinayagang
umalis ang bayan ng Israel. Ito ang paraan na sinabi ni
Yahweh kay Moises na ito ang gagawin ni Paraon.

10 Sinabi ni Yahweh kay Moises, “Puntahan mo ang
Paraon, dahil pinatigas ko ang kaniyang puso at ang
mga puso ng kaniyang mga lingkod. Ginawa ko ito para
maipakita ang mga palatandaan ng aking kapangyarihan sa
kanila. **2** Ginawa ko rin ito para maikuwento mo sa iyong mga
anak at mga apo ang mga bagay na ginawa ko, kung paano
ko pinagmalupitan ang Ehipto, at kung paano ko binigay
ang iba't-ibang mga palatandaan ng aking kapangyarihan sa
kanila. Sa ganitong paraan malalaman mo na ako si Yahweh.”
3 Kaya pumunta sina Moises at Aaron sa Paraon at sinabi sa
kaniya, “Sinabi ito ni Yahweh, ang Diyos ng mga Hebreo:
'Hanggang kailan mo tatanggihan ang pagpapakumbaba
ng iyong sarili sa aking harapan? Hayaan mo nang umalis
ang aking bayan para sumamba sila sa akin. **4** Pero kung
tatanggihan mo na paalisin ang aking bayan, makinig ka,
bukas magpapadala ako ng mga balang sa iyong lupain.
5 Tatakpan nila ang ibabaw ng lupain nang wala ni isang
makakakita ng lupa. Kakainin nila ang mga tira ng anumang
nakaligtas mula sa ulang may yelo. Kakainin din nila ang
bawat puno na tumutubo para sa inyo sa mga bukid. **6**
Pupunuin nila ang inyong mga tahanan, iyong lahat ng mga

lingkod, at lahat ng mga taga-Ehipto—bagay na hindi pa
kailanman nakita ng iyong ama maging ng iyong lolo, hindi
pa kailanman nasaksihan mula noong araw na nasa mundo
na sila hanggang sa kasalukuyan.'" Pagkatapos umalis si
Moises at lumabas mula sa harap ni Paraon. **7** Sinabi ng mga
lingkod ni Paraon sa kaniya, "Gaano ba katagal na magiging
pahamak ang taong ito sa atin? Hayaan mo nang umalis
ang mga Israelita para makasamba kay Yahweh na kanilang
Diyos. Hindi mo pa ba napagtanto na wasak na ang Ehipto?"
8 Muling dinala sina Moises at Aaron sa Paraon, na siyang
nagsabi sa kanila, "Sige, sambahin ninyo si Yahweh na inyong
Diyos. Pero anong klaseng mga tao ba ang aalis?" **9** Sinabi
ni Moises, "Aalis kami na kasama ang aming mga kabataan
at ang aming mga matatanda, kasama ang aming mga anak
na lalaki at mga anak na babae. Dadalhin din namin ang
mga kawan at mga baka, dahil kailangan naming magdiwang
para kay Yahweh." **10** Sinabi ng Paraon sa kanila, "Nawa'y
samahan nga kayo ni Yahweh, kung sakali na paaalisin ko
kayo at ang inyong maliliit na mga bata. Tingnan niyo, may
sa kasamaan kayong iniisip. **11** Hindi! Lumakad kayo, ang
mga lalaki lamang na nasa inyo at sambahin si Yahweh,
dahil iyan ang gusto ninyo." Pagkatapos pinaalis sina Moises
at Aaron sa harapan ni Paraon. **12** Pagkatapos sinabi ni
Yahweh kay Moises, "Iunat mo ang iyong mga kamay at ituon
sa buong lupain ng Ehipto, at sa mga balang para lusubin nila
ang lupain ng Ehipto at kainin ang bawat tanim na naroroon,
lahat ng mga natira mula sa ulang may yelo." **13** Iniunat ni
Moises ng kaniyang tungkod sa buong lupain ng Ehipto, at
nagdala si Yahweh ng silangang hangin sa lupain sa buong
araw na iyon at sa buong gabi. Kinaumagahan, nagdala ang
silangang hangin ng mga balang. **14** Pumunta ang mga
balang sa buong lupain ng Ehipto at pinugaran ang lahat
ng bahagi nito. Napakaraming mga balang na kailanman
ay hindi pa nakarating sa lupain at hindi na mauulit pa. **15**
Tinakpan nila ang ibabaw ng buong lupain sa gayon nagdilim
ito. Kinain nila ang bawat halaman na nasa lupain at ang
lahat ng bunga ng mga punongkahoy na natira ng ulang
may yelo. Walang natirang buhay na berdeng halaman o
anumang punongkahoy o halaman sa mga bukid sa lahat ng
lupain ng Ehipto. **16** Pagkatapos mabilis na pinatawag ng
Paraon sina Moises at Aaron at sinabing, "Nagkasala ako
laban kay Yahweh na inyong Diyos at laban sa inyo. **17** Kaya
ngayon, patawarin ninyo ako sa aking kasalanan sa oras
na ito, at idalangin ninyo kay Yahweh na inyong Diyos na
kaniyang alisin ang kamatayang ito mula sa akin." **18** Kaya
lumabas si Moises mula sa harap ng Paraon at nanalangin
kay Yahweh. **19** Dinala ni Yahweh ang napakalakas na
kanlurang hangin na dumampot sa mga balang at itinangay
sila patungo sa Dagat ng mga Tambo; Wala ni isang balang
ang natira sa buong lupain ng Ehipto. **20** Pero pinatigas
ni Yahweh ang puso ni Paraon, at hindi pinaalis ni Paraon
ang mga Israelita. **21** Pagkatapos sinabi ni Yahweh kay
Moises, "Iunat mo ang iyong kamay patungo sa kalangitan,
para magkaroon ng kadiliman sa buong lupain ng Ehipto,
kadiliman na maaaring madama." **22** Iniunat ni Moises ang
kaniyang kamay patungo sa kalangitan at nagkaroon ng
makapal na kadiliman sa buong lupain ng Ehipto sa loob ng
tatlong araw. **23** Wala ni isang nakakakita ng sinuman; wala
ni isang lumisan sa kanilang mga tirahan sa loob ng tatlong
araw. Pero, mayroong ilaw ang lahat ng mga Israelita, sa
lugar kung saan sila nakatira. **24** Pinatawag ng Paraon si
Moises at sinabing, "Lumakad kayo at sambahin si Yahweh.
Maaari na ring sumama sa inyo maging ang inyong mga
pamilya, pero dapat maiwan ang inyong mga kawan at mga
grupo ng mga hayop." **25** Pero sinabi ni Moises, "Kailangan
mo rin magbigay ng mga hayop para sa mga alay at sunog na
mga handog para maihandog namin kay Yahweh na aming
Diyos. **26** Kailangan din naming isama ang aming mga baka;
wala ni isang paa nila ang maiiwan, dahil kailangan namin
silang dalhin para sa pagsamba kay Yahweh na aming Diyos.
Dahil hindi namin alam kung ano ang aming kakailanganin sa
pagsamba kay Yahweh hanggang sa makarating kami roon."
27 Pero pinatigas ni Yahweh ang puso ng Paraon at hindi
niya sila hinayaang umalis. Sinabi ng Paraon kay Moises, **28**
"Lumayo kayo sa akin! Mag-ingat sa isang bagay, nang hindi
mo na ako muling makita, dahil sa araw na makita mo ang
aking mukha, mamamatay ka." **29** Sinabi ni Moises, "Ikaw na
mismo ang nagsalita. Hindi ko na muling makikita ang iyong
mukha."

11 Pagkatapos sinabi ni Yahweh kay Moises, "Mayroon
pa rin akong isang salot na dadalhin kay Paraon at
sa Ehipto. Pagkatapos niyan, papayagan na niya kayong
makaalis mula rito. Kapag ganap na pinayagan na niya
kayong makaalis, itataboy niya kayo ng tuluyan. **2** Turuan mo
ang mga tao na ang bawat mga lalaki at babae ay humingi sa
kanilang kapitbahay ng mga hiyas na pilak at mga hiyas na
ginto." **3** Ngayon ginawang masabik ni Yahweh ang mga
taga-Ehipto para malugod ang mga Israelita. Bukod dito, ang
tauhan ni Moises ay talagang kahanga-hanga sa paningin ng
mga alipin ni Paraon at mga tao sa Ehipto. **4** Sinabi ni Moises.
"Ito ang mga sinabi ni Yahweh: 'Pupunta ako sa buong Ehipto
ng hating gabi. **5** Mamamatay ang lahat ng panganay sa
lupain ng Ehipto, mula sa panganay ni Paraon, na nakaupo
sa kaniyang trono, hanggang sa panganay ng aliping babae
na siyang nasa likod ng gilingan ng trigo nito, at sa lahat ng
panganay ng mga baka. **6** Pagkatapos magkakaroon ng isang
matinding iyakan sa buong lupain ng Ehipto, tulad ng hindi pa
kailanman nangyari at hindi na kailanman mangyayaring muli.
7 Pero kahit hindi tumahol ang isang aso laban sa alinmang
taga-Israel, sinuman laban sa tao o hayop. Sa ganitong
paraan malalaman ninyo ang pagkakaiba ng pagtrato ko sa
mga taga-Ehipto at sa mga Israelita.' **8** Lahat ng mga alipin
mong ito, Paraon ay magpapakumbaba at luluhod sa akin.
Sasabihin nila, 'Umalis na kayo at sa lahat ng mga taong
sumusunod sa iyo!' Pagkatapos lalabas ako." Pagkatapos
umalis siya mula kay Paraon na may matinding galit. **9** Sinabi
ni Yahweh kay Moises, "Hindi makikinig si Paraon sa iyo. Ito
ay mangyari para makagawa ako ng maraming kamangha-
manghang mga bagay sa lupain ng Ehipto." **10** Ginawa lahat
nina Moises at Aaron ang mga kababalaghan sa harapan ni
Paraon. Pero pinatigas ni Yahweh ang puso ni Paraon, at
hindi pinayagan ni Paraon na makaalis ang mga Israelita sa
kaniyang lupain.

12 Nakipag-usap si Yahweh kina Moises at Aaron sa
lupain ng Ehipto. Sinabi niya, **2** "Para sa inyo, ang
buwan na ito ay magiging simula ng mga buwan, ang unang
buwan ng taon sa inyo. **3** Sabihan ang kapulungan ng Israel,
'Sa ikasampung araw ng buwan na ito dapat kumuha ang
bawat isa ng isang tupa o batang kambing para sa kanilang
mga sarili, gagawin ito ng bawat pamilya, isang tupa para sa
bawat sambahayan. **4** Kung ang sambahayan ay napakaliit
para sa isang tupa, ang tao at sa kaniyang kapitbahay ay
kukuha ng tupa o karne ng batang kambing na sapat para

sa bilang ng tao. Dapat ito ay sapat para sa bawat isa na
kakain, kaya kailangan nilang kumuha ng sapat na karne
para ipakain sa kanilang lahat. **5** Ang inyong tupa o batang
kambing ay dapat walang kapintasan, isang taong gulang na
lalaki. Maaari ninyong kunin ang isa sa tupa o mga kambing.
6 Kailangan ninyong ingatan ito hanggang sa ikalabing-apat
na araw sa buwan na iyon. Pagkatapos kailangang papatayin
ang mga hayop na ito ng buong kapulungan ng Israel sa
takip-silim. **7** Kailangan ninyong kumuha ng ilang dugo at
ipahid sa dalawang magkabilang poste ng pintuan at sa
itaas ng balangkas ng pintuan ng mga bahay na kung saan
kakainin ninyo ang karne. **8** Dapat ninyong kainin ang karne
sa gabing iyon, pagkatapos na ihawin ito sa apoy. Kainin
ninyo ito ng may tinapay na walang lebadura, kasama ang
mga mapapait na damong-gamot. **9** Huwag ninyong kainin
itong hilaw o pinakuluan sa tubig. Sa halip, ihawin ninyo ito sa
apoy kasama ang ulo, mga binti at ng lamang-loob. **10** Huwag
ninyong hayaan na may matira nito hanggang umaga. Dapat
ninyong sunugin ito anuman ang natira sa umaga. **11** Ganito
dapat kung paano ninyo ito kakainin: Suot ang inyong sinturon
sa inyong baywang, ang inyong mga sapatos sa inyong paa,
at inyong tungkod sa kamay. Kailangan ninyong kainin ito ng
mabilisan. Ito ang Paskua ni Yahweh. **12** Sinabi ito ni Yahweh:
Pupunta ako sa buong lupain ng Ehipto sa gabing iyon at
sasalakayin ang lahat ng mga panganay na anak ng tao at ng
hayop sa lupain ng Ehipto. Dadalhin ko ang kaparusahan sa
lahat ng mga diyos ng Ehipto. Ako ay si Yahweh. **13** Ang
dugo ay magiging isang palatandaan sa inyong mga tahanan
para sa pagdating ko sa inyo. Kapag nakita ko ang dugo,
lalagpasan ko lang kayo kapag sinalakay ko ang lupain ng
Ehipto. Ang salot na ito ay hindi dadapo sa inyo at wawasak
sa inyo. **14** Ang araw na ito ay magiging araw ng pag-
alaala para sa inyo, kung saan dapat ninyong sundin bilang
isang pista para kay Yahweh. Ito ay mananatiling isang batas
para sa inyo, sa lahat ng inyong mga salinlahi, na dapat
ninyong sundin ngayong araw. **15** Kakain kayo ng tinapay
na walang lebadura sa loob ng pitong araw. Sa unang araw
aalisin ninyo ang lebadura mula sa inyong mga tahanan. Ang
sinumang kakain ng may lebadurang tinapay mula sa unang
araw at hanggang sa ika-pitong araw, ang taong ito ay dapat
itiwalag mula sa Israel. **16** Sa unang araw magkakaroon
ng isang pagpupulong para ilaan sa akin, at sa ika-pitong
araw magkakaroon ng ibang ganoong pagtitipon. Walang
trabahong gagawin sa mga araw na ito, maliban sa pagluluto
para sa makakain ng lahat. Iyon lang dapat ang trabaho
na maaari ninyong gawin. **17** Dapat ninyong pagmasdan
ang Pista ng Tinapay na walang Lebadura dahil sa araw
na ito dadalhin ko ang inyong bayan, armadong grupo sa
armadong grupo, palabas sa lupain ng Ehipto. Kaya dapat
ninyong sundin ang araw na ito sa lahat ng salinlahi ng inyong
bayan. Ito ay mananatiling isang batas para sa inyo. **18**
Dapat kayong kumain ng tinapay na walang lebadura mula
sa takipsilim ng ikalabing-apat na araw ng unang buwan ng
taon, hanggang sa takipsilim ng ikadalawampu't isang araw
ng buwan. **19** Sa loob ng pitong araw na ito, dapat walang
lebadura ang makikita sa loob ng inyong mga tahanan. Kung
sinuman ang kakain ng tinapay na may lebadura ay dapat
itiwalag sa komunidad ng Israel, kahit na ang taong iyon ay
isang dayuhan o isang taong ipinanganak sa inyong lupain.
20 Dapat kayong kumain ng walang lebadura. Saanman
kayo manirahan, dapat kayong kumain ng tinapay na walang
lebadura.'" **21** Pagkatapos ipinatawag lahat ni Moises ang
mga matatanda sa Israel at sinabi sa kanila, "Lumakad kayo
at pumili ng mga tupa o mga maliliit na kambing na sapat
para maipakain sa inyong mga pamilya at papatayin ang
Paskuang tupa. **22** Pagkatapos kumuha ng isang bigkis ng
hisopo at isawsaw sa dugo na nasa isang palanggana. Ipahid
ang dugo na nasa palanggana sa itaas ng balangkas ng pinto
sa dalawang magkabilang poste. Wala sa inyo ni isa ang
lalabas ng pintuan ng kaniyang tahanan hanggang sa umaga.
23 Dahil si Yahweh ay dadaan para salakayin ang mga taga-
Ehipto. Kapag nakita niya ang dugo sa itaas ng inyong
balangkas at sa dalawang magkabilang poste, lalagpasan
niya lamang ang inyong pintuan at hindi niya pahihintulutan
ang tagawasak na makapasok sa inyong tahanan para kayo
ay salakayin. **24** Dapat ninyong ipagdiwang ang pangyayaring
ito. Ito ay mananatiling isang batas para sa inyo at sa inyong
mga kaapu-apuhan. **25** Kung kayo ay papasok sa lupain
na ibibigay ni Yahweh sa inyo, tulad ng ipinangako niyang
gagawin, dapat ninyong sundin ang pagsambang gawain
na ito. **26** Kapag nagtanong ang inyong mga anak, 'Ano
ang ibig sabihin ng kilos na pag-sambang ito?' **27** At dapat
ninyong sabihin, 'Ito ay sakripisyo sa Paskua ni Yahweh,
dahil nilagpasan lang ni Yahweh ang mga tahanan ng mga
Israelita sa Ehipto nang sinalakay niya ang mga taga-Ehipto.
Pinalaya niya ang aming sambahayan.'" Pagkatapos ang
bayan ay yumuko at sumamba kay Yahweh. **28** Umalis
ang mga Israelita at ganap na ginawa kung ano ang iniutos
ni Yahweh kina Moises at Aaron. **29** Ito ay nangyari ng
hatinggabi ng sinalakay ni Yahweh ang lahat ng panganay sa
lupain ng Ehipto, mula sa panganay ni Paraon, na nakaupo
sa kaniyang trono, hangang sa panganay ng taong nasa
kulungan at sa lahat ng panganay ng mga baka. **30** Nagising
si Paraon sa gabing iyon—siya, at ang lahat ng kaniyang
alipin, at lahat ng mga taga-Ehipto. Nagkaroon ng malakas na
pagdadalamhati sa Ehipto, dahil wala ni isang tahanan ang
naroroon ang walang namatay. **31** Pinatawag ni Paraon sina
Moises at Aaron sa gabing iyon at sinabing, "Tumayo kayo
at lumayas mula sa bayan ko, kayo at ang mga Israelita.
Umalis na kayo, at sumamba kay Yahweh, gaya ng sinabi
ninyo na nais ninyong gawin. **32** Kunin na ninyo ang mga
alagang hayop at mga kawan, tulad ng sinabi ninyo, at alis
na, at pagpalain ninyo rin ako." **33** Ang mga taga-Ehipto ay
nasa isang matinding pagmamadali para ipadala sila palabas
ng lupain, dahil sinabi nila, "Lahat tayo ay taong patay na."
34 Kaya kinuha ng mga tao ang kanilang masa na walang
idinagdag na lebadura. Ang kanilang pinagmamasahang
mangkok ay binalot nila sa kanilang mga damit na nakalagay
sa kanilang mga balikat. **35** Ginawa ngayon ng bayang
Israelita ang ayon sa sinabi ni Moises sa kanila. Humingi sila
sa mga taga-Ehipto ng mga hiyas na pilak, ginto at damit.
36 Ginawang sabik ni Yahweh ang mga taga-Ehipto para
malugod ang mga Israelita. Kaya binigay ng mga taga-Ehipto
ang anumang hingin nila. Sa ganitong paraan, nakuha ng
mga Israelita ang yaman ng mga taga-Ehipto. **37** Naglakbay
ang mga Israelita mula sa Rameses hanggang Sucot. Ang
kanilang bilang ay 600, 000 na mga lalaki, dagdag pa rito
ang mga babae at mga bata. **38** Isang halu-halong pangkat
ng hindi Israelita ay sumama rin sa kanila, kasama ang
kanilang mga alagang hayop at mga kawan, isang malaking
bilang ng mga baka. **39** Naghurno sila ng tinapay na walang
lebadura sa ilalim ng masa na dinala nila mula sa Ehipto. Ito
ay walang lebadura dahil sila ay pinalayas sa Ehipto at hindi
maaaring ipagpaliban ang paghahanda ng pagkain. **40** Ang

mga Israelita ay nanirahan sa Ehipto sa loob ng 430 na taon. **41** Matapos ang 430 na taon, sa araw ding iyon, lahat ng mga armadong grupo ni Yahweh ay umalis palabas mula sa lupain ng Ehipto. **42** Ito ay isang gabing dapat manatiling gising, para ilabas sila ni Yahweh mula sa lupain ng Ehipto. Ito ay gabi ni Yahweh na dapat ipagdiwang ng lahat ng mga Israelita sa lahat ng salinlahi ng kanilang bayan. **43** Sinabi ni Yahweh kina Moises at Aaron, “Ito ang mga alituntunin para sa Paskua: walang dayuhan ang maaaring makibahagi sa pagkain na ito. **44** Kahit na, ang bawat alipin ng mga Israelita, na binili ng pera, ay maaaring makakain nito matapos ninyo silang tuliin. **45** Hindi makakain ang mga dayuhan at upahang lingkod ng alinmang pagkain. **46** Dapat kainin ang pagkain sa isang bahay. Huwag kayong magdadala ng anumang karne sa labas ng inyong bahay, at hindi ninyo dapat baliin ang kahit anumang buto nito. **47** Dapat obsebahan ng lahat ng mga komunidad ng Israel ang pagdiriwang. **48** Kapag maninirahan ang isang dayuhan sa inyo at gustong obserbahan ang Paskua para kay Yahweh, lahat ng kaniyang lalaking kamag-anak ay dapat tuliin. Pagkatapos siya ay maaaring dumating at sundin ito. Siya ay magiging katulad ng mga taong ipinanganak sa lupain. Ganun pa man, walang sinumang taong hindi tuli ang makakakain ng anumang pagkain. **49** Parehong batas ang siyang gagamitin sa kapwa katutubo o dayuhan na naninirahan kasama ninyong lahat.” **50** Kaya sinunod ng lahat ng mga Israelita nang lubusan ang iniutos ni Yahweh kina Moises at Aaron. **51** Dumating ang araw na iyon na dinala ni Yahweh ang Israel palabas sa lupain ng Ehipto sa pamamagitan ng kanilang mga armadong grupo.

13 Nagsalita si Yahweh kay Moises at sinabing, **2** “Ilaan sa akin ang lahat ng mga panganay, ang bawat panganay na lalaki ng mga Israelita, kapwa mula sa mga tao at sa mga hayop. Pagmamay-ari ko ang mga panganay.” **3** Sinabi ni Moises sa mga tao, “Alalahanin ninyo ang araw na ito, ang araw kung saan kayo nakalabas mula sa Ehipto, nakalabas mula sa bahay ng pagkakaalipin, dahil nakalabas kayo mula sa lugar na ito sa pamamagitan ng malakas na kamay ni Yahweh. Walang tinapay na may halong lebadura ang kakainin. **4** Lalabas kayo mula sa Ehipto sa araw na ito, sa buwan ng Abib. **5** Dapat ninyong sundin ang ganitong pamamaraan ng pagsamba sa buwan na ito kapag dinala na kayo ni Yahweh sa lupain ng mga Cananeo, Heteo, Amoreo, Hivita at Jebuseo, ang lupain na kaniyang ipinangako na ibibigay sa inyong mga ninuno, isang lupain na umaagos ng gatas at pulot. **6** Sa loob ng pitong araw dapat kayong kumain ng tinapay na walang lebadura; Sa ikapitong araw magkakaroon ng pista sa karangalan ni Yahweh. **7** Tinapay na walang lebadura ang dapat kainin sa loob ng pitong araw; dapat walang tinapay na may lebadura ang makikita sa gitna ninyo. Dapat walang lebadurang makikita sa inyo sa loob ng inyong mga kinasasakupan. **8** Sa araw na iyon sasabihan ninyo ang inyong mga anak, 'Dahil ito ang ginawa ni Yahweh para sa akin nang lumabas ako mula sa Ehipto.' **9** Magsisilbi itong paalala para sa inyo sa inyong kamay, at isang paalala sa inyong noo. Para mapasainyong bibig itong batas ni Yahweh, dahil nakalabas kayo mula sa Ehipto sa pamamagitan ng malakas na kamay ni Yahweh. **10** Kaya dapat ninyong sundin ang batas na ito sa itinakdang panahon taun-taon. **11** Kapag dadalhin na kayo ni Yahweh sa lupain ng Cananeo, na kaniyang ipinangako sa inyo at sa inyong mga ninuno, at kapag ibinigay niya na ang lupain sa inyo, **12** kinakailangan ninyong ilaan sa kaniya ang lahat ng inyong mga panganay na anak at ang lahat ng mga unang ipinanganak ng inyong mga hayop. Kay Yahweh ang mga lalaki. **13** Kailangan mong bilhin pabalik ang bawat unang ipinanganak na asno kasama ang isang tupa. Kapag hindi mo ito bibilhin pabalik, dapat mong baliin ang leeg nito. Pero ang bawat panganay sa inyong mga lalaki sa lahat ng inyong mga anak na lalaki—kailangan ninyo silang bilhin pabalik. **14** Sa darating na panahon, kapag nagtanong ang iyong anak na lalaki, “Ano ang ibig sabihin nito?' pagkatapos sabihin mo sa kaniya, 'Nakalabas tayo mula sa Ehipto sa pamamagitan ng lakas ng kamay ni Yahweh, mula sa bahay ng pagkaalipin. **15** Nang nagmamatigas na tinanggihan ng Paraon ang pagpapaalis sa amin, pinatay ni Yahweh ang lahat ng mga panganay sa buong lupain ng Ehipto, kapwa panganay na anak ng mga tao at ang panganay na anak ng mga hayop. Kung kaya bakit ako nag-aalay kay Yahweh ng mga panganay ng bawat hayop, at kung kaya bakit ko binibili pabalik ang aking mga panganay na lalaki.' **16** Magiging paalala ito sa iyong mga kamay, at paalala sa iyong noo, dahil nakalabas tayo mula sa Ehipto sa pamamagitan ng lakas ng kamay ni Yahweh.” **17** Nang pinayagan ni Paraon na umalis ang mga tao, hindi sila pinangunahan ng Diyos sa landas patungo sa lupain ng mga Palestina, kahit pa malapit ang lupain. Dahil sinabi ng Diyos, “Marahil magbabago ang mga tao ng kanilang mga isipan kapag nakaranas sila ng digmaan at pagkatapos babalik sa Ehipto. **18** Kaya pinatnubayan ng Diyos ang mga tao paikot sa may ilang patungo sa Dagat ng mga Tambo. Umakyat ang mga Israelita papalabas mula sa Ehipto na armado para sa pakikipaglaban. **19** Dinala ni Moises ang mga buto ni Jose, dahil taimtim na pinanumpa ni Jose ang mga Israelita at sinabing, “Siguradong ililigtas kayo ng Diyos, at kailangan ninyong dalhin papalayo ang aking mga buto kasama ninyo.” **20** Naglakbay ang mga Israelita mula sa Sucot at nagkampo sa Etam sa paligid ng ilang. **21** Sumabay si Yahweh sa kanila bilang isang haligi na ulap sa umaga para manguna sa kanilang landas. At sa gabi bilang isang haligi na apoy para bigyan sila ng ilaw. **22** Hindi inaalis ni Yahweh mula sa harapan ng mga tao ang pang-araw na haligi na ulap maging ang pang-gabi na haligi na apoy.

14 Kinausap ni Yahweh si Moises: **2** “Sabihin mo sa mga Israelita na sila ay bumalik at magkampo sa Pi Hahirot, sa pagitan ng Migdol at ng dagat, bago ang Baal Zefon. Kayo ay magkakampo sa tabing dagat at sa tapat ng Pi Hahirot. **3** Sasabihin ni Paraon ang tungkol sa mga Israelita, 'Naliligaw sila sa mga lupain. Sinara sila ng ilang. **4** Papatigasin ko ang puso ni Paraon, at hahabulin ko sila. Makakakuha ako ng parangal dahil kay Paraon at sa kaniyang mga hukbo. Malalaman ng mga taga-Ehipto na ako ay si Yahweh.” Kaya ang mga Israelita ay nagkampo dahil sa iniutos sa kanila. **5** Nang sinabihan ng hari ng Ehipto na ang mga Israelita ay nakatakas, ang isipan ni Paraon at ng kaniyang mga lingkod ay bumaliktad laban sa bayan. Sinabi nila, “Anong ginawa natin at hinayaan nating makalaya ang mga Israelita mula sa pagtrabaho para sa atin?” **6** Pagkatapos kinuha ni Paraon ang kaniyang karwahe at kasama niya ang kaniyang mga hukbo. **7** Isinama niya ang piniling animnaraang karwahe at ang lahat ng ibang mga karwahe ng Ehipto, ang lahat ng mga pinuno sa kanila. **8** Pinatigas ni Yahweh ang puso ni Paraon, hari ng Ehipto, at hinabol niya ang mga Israelita.

Ngayon nakaalis ang mga Israelita nang matagumpay. 9
Pero hinabol sila ng mga taga-Ehipto kasama ng kanilang
mga kabayo at mga karwahe, mga nangangabayo at ang
kaniyang mga hukbo. Inabutan nila ang mga Israelita na
nagkakampo sa tabing dagat ng Pi Hahirot, bago ang Baal
Zefon. 10 Nang malapit na si Paraon, ang mga Israelita
ay tumingala at nabigla. Naglalakad ang mga taga-Ehipto
patungo sa kanila at sila ay natakot. Umiyak ang mga Israelita
kay Yahweh. 11 Sinabi nila kay Moises, "Dahil wala na bang
mapaglilibingan sa amin sa Ehipto kaya mo kami dinala sa
ilang para dito mamatay? Bakit itinuring mo kami ng ganito,
dinala mo kami palabas sa Ehipto? 12 Hindi ba ito ang sinabi
namin sa iyo sa Ehipto? Sinabi namin sa iyo, 'Iwanan kami
dito, para makapagtrabaho kami sa mga taga-Ehipto. Mas
mabuti pa sa amin ang magtrabaho para sa kanila kaysa
kami ay mamatay dito sa ilang.'" 13 Sinabi ni Moises sa
mga tao, "Huwag kayong matakot. Manatili at tingnan ninyo
ang pagliligtas ni Yahweh na ibibigay sa inyo ngayon. Dahil
hindi ninyo na makikita muli ang mga taga-Ehipto na nakikita
ninyo ngayon. 14 Si Yahweh ay makikipaglaban para sa
inyo, at kailangan lang ninyong manatili. 15 Pagkatapos
sinabi ni Yahweh kay Moises, "Bakit ikaw, Moises, patuloy
na tumatawag sa akin? Sabihan mo ang mga Israelita na
magpatuloy sa pagsulong. 16 Itaas mo ang iyong tungkod,
iunat mo sa pamamagitan ng iyong kamay sa ibabaw ng
dagat at hatiin mo ito sa dalawa, para ang bayan ng Israel
ay makarating sa dagat sa tuyong lupa. 17 Tandaan mo
na patitigasin ko ang puso ng mga taga-Ehipto para sila ay
tugisin. Makakakuha ako ng parangal dahil kay Paraon at
sa lahat ng kaniyang hukbo, mga karwahe at ang kaniyang
mga nangangabayo. 18 Pagkatapos malalaman ng mga
taga-Ehipto na ako ay si Yahweh at makakakuha ako ng
karangalan nang dahil kay Paraon, sa kaniyang mga karwahe
at sa kaniyang mga nangangabayo." 19 Ang anghel ng Diyos,
ang siyang pumunta sa mga Israelita, kumilos at nagpunta sa
kanilang likuran. Ang haligi ng ulap ay kumilos mula sa kanila
at pumunta at tumayo sa kanilang likuran. 20 Dumating ang
ulap sa pagitan ng kampo ng Ehipto at sa kampo ng Israel.
Isang madilim na ulap sa mga taga-Ehipto pero inilawan
naman ang gabi para sa mga Israelita. Kaya hindi nakalapit
ang isang panig sa kabila buong gabi. 21 Iniunat ni Moises
ang kaniyang kamay sa ibabaw ng dagat. Pinabalik ni Yahweh
ang dagat sa pamamagitan ng isang malakas na hanging
silangan sa buong gabing iyon at ginawang tuyong lupa. Sa
ganitong paraan nahati ang tubig. 22 Ang mga Israelita ay
pumunta sa gitna ng dagat sa tuyong lupa. Ang tubig ay
nag-anyong pader para sa kanila sa kanilang kanang kamay
at sa kanilang kaliwa. 23 Tinugis sila ng mga taga-Ehipto.
Pinuntahan sila sa gitna ng dagat—lahat ng mga kabayo
ni Paraon, mga karwahe at mga nangangabayo. 24 Pero
kinaumagahan, si Yahweh ay tumingin mula sa ibaba sa mga
hukbo ng Ehipto sa pamamagitan ng haligi ng apoy at ulap.
Nagdulot siya ng pagkabahala sa mga taga-Ehipto 25 Ang
gulong ng kanilang mga karwahe ay nabaon, at ang mga
nangangabayo ay nahirapang magpatakbo. Kaya sinabi ng
mga taga-Ehipto, "Tumakas na tayo mula sa Israel, dahil si
Yahweh ay lumalaban para sa kanila laban sa atin. 26 Sinabi
ni Yahweh kay Moises, "Iunat mo ang iyong kamay sa ibabaw
ng dagat para ang tubig ay bumalik sa mga taga-Ehipto,
kanilang mga karwahe at sa kanilang mga nangangabayo.
27 Kaya iniunat ni Moises ang kaniyang kamay sa ibabaw
ng dagat at ito ay bumalik sa dating anyo bago lumitaw ang
umaga. Ang mga taga-Ehipto ay tumakas sa dagat, at dinala
sila ni Yahweh sa gitna nito. 28 Bumalik ang tubig at bumalot
sa mga karwahe ni Paraon, mga nangangabayo at ang
lahat ng kaniyang mga hukbo na sumunod sa mga karwahe
papuntang dagat. Wala ni isa ang nakaligtas. 29 Gayunman,
naglakad ang mga Israelita sa tuyong lupa sa gitna ng dagat.
Ang tubig ay naging isang pader para sa kanila sa kanang
kamay at sa kanilang kaliwa. 30 Iniligtas ni Yahweh ang Israel
sa araw na iyon sa kamay ng mga taga-Ehipto, at nakita ng
Israel ang mga patay na mga taga-Ehipto sa dalampasigan.
31 Nang makita ng Israel ang kapangyarihan ni Yahweh na
ginamit laban sa mga taga-Ehipto, pinarangalan ng mga tao
si Yahweh, at sila ay nagtiwala kay Yahweh at sa kaniyang
lingkod na si Moises.

15 Pagkatapos inawit nina Moises at ng bayan ng Israel
ang awiting ito para kay Yahweh. Inawit nila, "Umaawit
ako kay Yahweh, dahil sa maluwalhating tagumpay; ang
kabayo at ang tagasakay nito ay itinapon sa dagat. 2 Si
Yahweh ang aking lakas at awitin, at siya ang aking naging
kaligtasan. Ito ang aking Diyos, at siya ay aking pupurihin,
Diyos ng aking ama, at siya ay aking dadakilain. 3 Si Yahweh
ay isang mandirigma; Yahweh ang pangalan niya. 4 Ang mga
karwahe at hukbo ng Paraon, sa dagat ay kaniyang itinapon.
Ang mga piniling opisyal ni Paraon, sa Dagat ng mga Tambo
sila ay nalunod. 5 Sila ay tinabunan ng kailaliman; sila ay
tumungo sa kailaliman na tulad ng isang bato. 6 Ang iyong
kanang kamay, Yahweh, ay maluwalhati sa kapangyarihan;
ang iyong kanang kamay, Yahweh, ang dumurog sa mga
kaaway. 7 Sa dakilang kaluwalhatian iyong ibinabagsak ang
mga bumabangon laban sa iyo. Inilabas mo ang iyong poot;
tinupok mo sila gaya ng pinaggapasan. 8 Sa pamamagitan
ng bugso ng butas ng iyong ilong ang mga tubig ay nagtipon;
ang mga dumadaloy na tubig ay tumayong matuwid na
isang bunton; ang malalim na tubig ay namuo sa puso ng
dagat. 9 Sinabi ng kaaway, 'Hahabol ako, mangunguna ako,
ipamamahagi ko ang nasamsam ko; masisiyahan sila sa ang
aking ninanais; Bubunutin ko ang aking espada; ang aking
kamay ang sisira sa kanila.' 10 Pero ipinaihip mo ang iyong
hangin at tinakpan sila ng dagat; at sa malakas na mga tubig
lumubog sila na parang tingga. 11 Sino ang katulad mo,
Yahweh, sa mga diyos? Sino ang katulad mo, maluwalhati sa
kabanalan, sa mga pagpupuri pinaparangalan, na gumagawa
ng mga himala? 12 Iniunat mo ang iyong kanang kamay,
at sila ay nilamon ng lupa. 13 Sa iyong katapatan sa tipan
pinangunahan mo ang mga tao na iyong sinagip. Sa iyong
kalakasan sila ay iyong pinangunahan patungo sa banal na
lugar kung saan ka naninirahan. 14 Narinig ng bayan, at
sila ay nanginginig; takot ang babalot sa mga naninirahan
sa Filistia. 15 Pagkatapos ang mga pinuno ng Edom ay
matatakot; ang mga sundalo ng Moab ay mayayanig; lahat
ng naninirahan sa Canaan ay maglalaho. 16 Ang kilabot
at pangamba ay mapapasakanila. Dahil sa kapangyarihan
ng iyong bisig, sila ay hindi iimik na parang bato hanggang
sa makaraan ang iyong bayan, Yahweh— hanggang sa
makaraan ang sinagip mong bayan. 17 Dadalhin mo sila
at itatanim sila sa bundok na iyong pinamana, ang lugar,
Yahweh, na iyong ginawa para manirahan, ang santuwaryo,
aming Panginoon, na itinayo ng iyong mga kamay. 18
Maghahari si Yahweh sa magpakailanman pa man." 19 Dahil
lumakad ang mga kabayo ni Paraon kasama ng kaniyang
mga karwahe at mga mangangabayo sa dagat. Dinala pabalik

ni Yahweh ang mga tubig ng dagat sa kanila. Pero ang mga
Israelita ay naglakad sa gitna ng dagat sa mga tuyong lupa.
20 Si Miriam, ang babaeng propeta, na kapatid na babae ni
Aaron, ay dumampot ng tamburin, at lumabas ang lahat ng
mga kababaihan na may mga tamburin, sabay na sumasayaw
kasama niya. **21** Inawit ni Miriam sa kanila: "Umawit kay
Yahweh, dahil siya ay maluwalhating nagtagumpay. Itinapon
niya sa dagat ang kabayo at ang kaniyang mangangabayo."
22 Pagkatapos pinangunahan ni Moises ang Israel pasulong
mula dagat ng mga Tambo. Lumabas sila sa ilang ng Shur.
Naglakbay sila ng tatlong araw sa loob ng ilang at walang
nahanap na tubig. **23** Pagkatapos nakarating sila sa Mara,
pero hindi nila mainom ang tubig doon dahil mapait ito. Kaya
tinawag nilang Mara ang lugar na iyon. **24** Kaya nagreklamo
ang mga tao kay Moises at sinabing, "Ano ang aming iinumin?"
25 Umiyak si Moises kay Yahweh at may ipinakitang puno si
Yahweh sa kaniya. Hinagis ito ni Moises sa tubig at naging
matamis na maiinom ang tubig. Sa lugar na iyon nagbigay si
Yahweh sa kanila ng mahigpit na kautusan at doon din niya
sila sinubukan. **26** Sinabi niya, "Kung papakinggan ninyong
mabuti ang tinig ni Yahweh na inyong Diyos, at gagawin kung
ano ang tama sa aking mga mata, at kung makikinig kayo
sa mga kautusan ko at susundin ang lahat ng mga batas
ko—hindi ako maglalagay sa inyo ng anumang mga sakit na
inilagay ko sa mga taga-Ehipto, dahil ako ay si Yahweh na
nagpapagaling sa inyo." **27** Pagkatapos dumating ang mga
tao sa Elim, kung saan mayroong labing-dalawang bukal ng
tubig at pitumpung puno ng palma. Nagkampo sila doon sa
may tubig.

16 Naglakbay ang mga tao mula sa Elim, at ang lahat ng
komunidad ng mga Israelita ay nakarating sa ilang ng
Sin, na nasa gitna ng Elim at Sinai, sa ikalabinlimang araw
ng ikalawang buwan pagkatapos ng kanilang pag-alis sa
lupain ng Ehipto. **2** Ang buong komunidad ng mga Israelita
ay nagreklamo laban kina Moises at Aaron sa ilang. **3** Sinabi
sa kanila ng mga Israelita, "Kung namatay na lang sana
kami sa kamay ni Yahweh sa lupain ng Ehipto nang kami ay
nakaupo sa tabi ng mga palayok ng karne at kumakain ng
tinapay hanggang sa mabusog. Pagkat dinala ninyo kami
palabas dito sa ilang para patayin sa gutom ang aming buong
komunidad." **4** Pagkatapos sinabi ni Yahweh kay Moises,
"Magpapaulan ako ng tinapay mula sa langit para sa inyo.
Ang mga tao ay lalabas at magtitipon ng pang isang araw na
bahagi sa bawat araw para masubukan ko sila para makita
kung sila ay lalakad o hindi sa aking batas. **5** Mangyayari
na sa ikaanim na araw, na magtitipon sila ng makalawang
dami ng kung ano ang tinipon nila sa bawat naunang araw, at
lulutuin nila kung ano ang dala nila." **6** Pagkatapos ay sinabi
nina Moises at Aaron sa lahat ng bayan ng Israel, "Sa gabi ay
malalaman ninyong si Yahweh ang siyang nagdala sa inyo
palabas mula sa lupain ng Ehipto. **7** Sa umaga ay makikita
ninyo ang kaluwalhatian ni Yahweh, dahil naririnig niya ang
inyong pagrereklamo laban sa kaniya. Sino ba kami para
kayo ay magreklamo laban sa amin?" **8** Sinabi rin ni Moises,
"Malalaman ninyo ito kapag binigyan kayo ni Yahweh ng karne
sa gabi at tinapay sa umaga na sagana—dahil narinig niya
ang mga reklamo na sinabi ninyo laban sa kanya. Sino ba si
Aaron at ako? Ang inyong mga reklamo ay hindi laban sa
amin; ang mga iyon ay laban kay Yahweh." **9** Sinabi ni Moises
kay Aaron, "Sabihin mo sa lahat ng komunidad ng bayan
ng Israel, 'Lumapit kayo kay Yahweh, dahil narinig niya ang
inyong mga reklamo.'" **10** Nangyari na habang nagsasalita
si Aaron sa buong komunidad ng bayan ng Israel, tumingin
sila sa dako ng ilang, at pagmasdan, ang kaluwalhatian ni
Yahweh ay lumitaw sa ulap. **11** Pagkatapos sinabi ni Yahweh
kay Moises, **12** "Narinig ko ang mga reklamo ng bayan
ng Israel. Kausapin mo sila at sabihin, 'Sa gabi ay kakain
kayo ng karne, at sa umaga ay mabubusog kayo ng tinapay.
Pagkatapos malalaman ninyong ako ay si Yahweh, na inyong
Diyos.'" **13** Nangyari sa gabi na may dumating na mga pugo
at natabunan ang kampo. Sa umaga ang hamog ay nalatag
sa palibot ng kampo. **14** Pagkawala ng hamog, doon sa
ibabaw ng ilang ay may mga manipis na mumunting piraso
na parang namuong hamog sa lupa. **15** Nang makita iyon
ng bayan ng Israel, sinabi nila sa isa't isa, "Ano ito?" Hindi
nila alam kung ano iyon. Sinabi ni Moises sa kanila, "Iyan
ang tinapay na bigay ni Yahweh sa inyo para kainin. **16**
Ito ang utos na ibinigay ni Yahweh sa inyo: 'Kayo ay dapat
magtipon, bawat isa sa inyo, ng dami na kailangan ninyong
kainin, isang omer sa bawat tao mula sa bilang ng inyong
mga tao. Ganito ninyo titipunin iyon: Magtipon ng tama lang
para kainin ng bawat taong naninirahan sa inyong tolda.'" **17**
Ginawa iyon ng bayan ng Israel. Ang ilan ay nagtipon ng
mas marami, ang ilan ay nagtipon ng mas kaunti. **18** Nang
sukatin nila iyon sa sukat ng omer, ang mga nagtipon ng mas
marami ay walang anumang natira, ang mga nagtipon ng
mas kaunti ay hindi nagkulang. Bawat tao ay nagtipon ng
tama lamang para mapunan ang kanilang pangangailangan.
19 Pagkatapos sinabi ni Moises sa kanila, "Walang isa sa inyo
ang dapat magtira ng anuman niyon hanggang umaga. **20**
"Pero hindi sila nakinig kay Moises. Ang ilan sa kanila ay
nagtira ng kaunti nito hanggang umaga, pero ito ay inuod
at bumaho. Kaya nagalit sa kanila si Moises. **21** Sila ay
nagtipon niyon kada umaga. Bawat tao ay nagtipon ng tama
lang kainin para sa araw na iyon. Nang uminit ang araw, ito
ay natunaw. **22** Nangyari na sa ikaanim na araw nagtipon
sila ng dobleng dami ng tinapay, dalawang omer para sa
bawat tao. Lahat ng mga pinuno ng komunidad ay pumunta
at sinabi ito kay Moises. **23** Sinabi niya sa kanila, "Ito ang
sinabi ni Yahweh: 'Bukas ay isang taimtim na pamamahinga,
isang banal na Araw ng Pamamahinga para sa karangalan ni
Yahweh. Maghurno kayo ng gusto ninyong hurnuin at maglaga
ng gusto ninyong ilaga. Ang lahat nang matira, itabi ninyo
para sa inyong mga sarili hanggang umaga.'" **24** Kaya itinabi
nila ito hanggang umaga, katulad ng tagubilin ni Moises. Ito
ay hindi bumaho ni nagkaroon ng anumang uod. **25** Sinabi ni
Moises, "Kainin ang pagkaing ito ngayon, pagkat ngayon ay
isang araw na inilaan bilang Araw ng Pamamahinga para
parangalan si Yahweh. Ngayon hindi kayo makakahanap nito
sa mga bukid. **26** Magtitipon kayo nito sa loob ng anim na
araw, pero ang ikapitong araw ay Araw ng Pamamahinga.
Sa Araw ng Pamamahinga ay walang manna." **27** Nangyari
na sa ikapitong araw may ilan sa mga tao ang lumabas
para magtipon ng manna, pero wala silang nahanap. **28**
Pagkatapos sinabi ni Yahweh kay Moises, "Gaano katagal
kayong tatangging sundin ang aking mga kautusan at mga
batas? **29** Tingnan ninyo, Ako, si Yahweh ang nagbigay ng
Araw ng Pamamahinga sa inyo. Kaya sa ikaanim na araw ay
binibigyan ko kayo ng tinapay para sa dalawang araw. Bawat
isa sa inyo ay dapat manatili sa kanyang sariling lugar; walang
dapat lumabas mula sa kaniyang lugar sa ikapitong araw." **30**
Kaya nagpahinga ang mga tao sa ikapitong araw. **31** Tinawag
ng mga tao ng Israel ang pagkaing iyon na "manna." Ito ay

maputi tulad ng buto ng kulantro at ang lasa ay parang apa na ginawang may pulot. **32** Sinabi ni Moises, “Ito ang inutos ni Yahweh: 'Hayaang itago ang isang omer na manna para sa kabuuan ng salinlahi ng inyong bayan para ang inyong mga kaapu-apuhan ay maaring makita ang tinapay na pinakain ko sa inyo sa ilang, matapos na ilabas ko kayo mula sa lupain ng Ehipto.'” **33** Sinabi ni Moises kay Aaron, “Kumuha ka ng palayok at maglagay ng isang omer ng manna sa loob nito. Panatilihin ito sa harap ni Yahweh para itago para sa buong salinlahi ng bayan. **34** Katulad ng inutos ni Yahweh kay Moises, itinago iyon ni Aaron katabi ng mga kautusang tipan sa loob ng kaban. **35** Kumain ng manna ang bayan ng Israel sa loob ng apatnapung taon hanggang sa makarating sila sa lupaing may naninirahan. Kumain sila nito hanggang sa makarating sila sa mga hangganan ng lupain ng Canaan. **36** Ngayon ang omer ay ikasampung bahagi ng epa.

17 Naglakbay ang buong komunidad ng mga Israelita mula sa ilang ng Sin, ayon sa mga tagubilin ni Yahweh. Nagkampo sila sa Rephidim, pero walang tubig na maiinom para sa mga tao. **2** Kaya sinisi ng mga tao si Moises dahil sa kanilang kalagayan at sinabing, “Bigyan mo kami ng tubig na maiinom.” Sinabi ni Moises, “Bakit kayo makikipagtalo sa akin?” Bakit sinusubok ninyo si Yahweh?” **3** Labis na nauuhaw ang mga tao, at nagreklamo laban kay Moises. Sinabi nila, “Bakit dinala mo kami palabas sa Ehipto? Para patayin kami at ang aming mga anak pati mga baka sa pagkauhaw?” **4** Kaya dumaing si Moises kay Yahweh, “Ano ba ang dapat kong gawin sa mga taong ito? Halos handa na silang batuhin ako.” **5** Sinabi ni Yahweh kay Moises, “Mauna ka sa mga tao at magdala ka ng ilan sa mga nakatatanda ng Israel. Dalhin mo ang tungkod na inihampas mo sa ilog at umalis ka. **6** Tatayo ako sa harapan mo doon sa ibabaw ng bato sa Horeb, at papaluin mo ang bato. Lalabas ang tubig mula dito para inumin ng mga tao. Pagkatapos ginawa ito ni Moises sa paningin ng mga nakatatanda ng Israel. **7** Tinawag niya ang lugar na iyon na Massah at Meribah dahil sa pagrereklamo ng mga Israelita at dahil sinubukan nila ang Diyos sa pamamagitan ng pagsabing, “Kasama ba natin si Yahweh o hindi?” **8** Pagkatapos dumating at nilusob ng isang hukbo ng mga Amalekita ang Israel sa Rephidim. **9** Kaya sinabi ni Moises kay Josue, “Pumili ka ng ilan sa mga lalaki at umalis ka. Labanan mo si Amalek. Tatayo ako bukas sa ibabaw ng burol na hawak ang tungkod ng Diyos sa aking kamay.” **10** Kaya nakipaglaban si Josue sa Amalek ayon sa tagubilin ni Moises sa kaniya, habang sina Moises, Aaron at Hur ay umakyat sa ibabaw ng burol. **11** Nananalo ang mga Israelita, habang itinataas ni Moises ang kaniyang mga kamay, kapag ipinagpapahinga niya ang kaniyang mga kamay, nagsisimulang manalo ang mga Amalek. **12** Nang bumigat na ang mga kamay ni Moises, kumuha sina Aaron at Hur ng bato at inilagay ito sa ilalim niya para makaupo siya. Sa parehong pagkakataon, itinaas ni Aaron at Hur ang mga kamay ni Moises, isang tao ang nasa tabi niya at ang isa naman ay nasa kabilang banda niya. Kaya nanatiling nakataas ang mga kamay ni Moises hanggang sa palubog na ang araw. **13** Kaya natalo ni Josue ang mga Amalekita sa pamamagitan ng espada. **14** Sinabi ni Yahweh kay Moises, “Isulat mo ito sa isang libro at basahin mo na naririnig ni Josue dahil ganap kong tatanggalin ang alaala ng Amalek mula sa ilalim ng kalangitan.” **15** Pagkatapos gumawa si Moises ng altar at tinawag niya itong “Si Yahweh ang aking bandila.” **16** Ginawa niya ito, dahil sinabi niya, “Pinangako ni Yahweh na makikipaglaban siya kay Amalek mula sa mga salinlahi hanggang sa mga susunod pang salinlahi.”

18 Narinig ni Jetro na pari ng Midian, na biyenan na lalaki ni Moises ang lahat ng ginawa ng Diyos kay Moises at sa mga Israelita na kaniyang bayan. Narinig niya na dinala ni Yahweh palabas sa Ehipto ang Israel. **2** Kinuha ni Jetro na biyenan ni Moises si Zippora na asawa ni Moises, matapos niyang pabalikin sa kanilang tahanan. **3** At ang kaniyang dalawang anak na lalaki; Ang Pangalan ng isa niyang anak ay si Gersom, dahil sinabi ni Moises, “Naging dayuhan ako sa isang dayuhang lupain.” **4** Ang isa niyang anak ay pinangalanang Eliezer, dahil sinabi ni Moises, “Ang Diyos ng aking ninuno ay aking saklolo. Niligtas niya ako mula sa espada ni Paraon.” **5** Dumating si Jetro, na biyenan ni Moises, kasama ang mga anak na lalaki at asawa ni Moises sa ilang kung saan sila nagkampo sa bundok ng Diyos. **6** Sinabi niya kay Moises, “Ako na iyong biyenan na si Jetro, kasama ang iyong asawa at ang kaniyang dalawang anak na lalaki ay pupunta sa iyo.” **7** Lumabas si Moises para salubungin ang kaniyang biyenan na lalaki, yumuko at hinalikan siya. Nagtanungan sila tungkol sa kapakanan ng isa't-isa at pagkatapos pumasok sila sa tolda. **8** Isinalaysay ni Moises sa kaniyang biyenan na lalaki ang lahat ng ginawa ni Yahweh kay Paraon at sa mga taga-Ehipto alang-alang sa kapakanan ng Israel, tungkol sa lahat ng mga paghihirap na dumating sa kanilang paglalakbay, at kung paano sila niligtas ni Yahweh. **9** Nagalak si Jetro sa kabila ng lahat ng mabuting nagawa ni Yahweh para sa Israel, dahil niligtas sila ni Yahweh mula sa kamay ng mga taga-Ehipto. **10** Sinabi ni Jetro, “Purihin nawa si Yahweh, dahil niligtas niya kayo mula sa kamay ng mga taga-Ehipto at mula sa kamay ng Paraon, at pinalaya niya ang bayan mula sa kamay ng mga taga-Ehipto. **11** Ngayon alam ko na si Yahweh ay dakila kaysa lahat ng mga diyos, dahil niligtas ng Diyos ang kaniyang bayan nang pinagmalupitan ng mga taga-Ehipto ang mga Israelita. **12** Nagdala si Jetro, na biyenan na lalaki ni Moises, ng sinunog na handog at alay para sa Diyos. Nagpunta si Aaron at lahat ng mga nakatatanda ng Israel para kumain kasama ang biyenan na lalaki ni Moises sa harap ng Diyos. **13** Kinabukasan umupo si Moises para hatulan ang mga tao. Tumayo ang mga tao sa palibot ni Moises, mula umaga hanggang gabi. **14** Nang nakita ni Jetro ang lahat ng ginawa ni Moises para sa bayan, sinabi niya, “Ano ba itong ginawa mo sa bayan? Bakit nauupo kang mag-isa at ang lahat ng tao ay nakatayo na nakapalibot sa iyo mula umaga hanggang gabi?” **15** Sinabi ni Moises sa kaniyang biyenan na lalaki, “Lumapit ang mga tao sa akin para hingin ang direksyon ng Diyos. **16** Pumupunta sila sa akin kapag nagtatalo sila. Hinahatulan ko ang pagitan ng bawat isa, at itinuturo ko sa kanila ang mga kautusan at mga batas ng Diyos.” **17** Sinabi ni Jetro kay Moises, “Hindi mabuti ang iyong ginagawa. **18** Tiyak na manghihina ka, ikaw at ang lahat ng taong pumupunta sa iyo, dahil ang pasanin na ito ay labis na napakabigat para sa iyo. Hindi mo ito kayang gawin sa pamamagitan ng iyong sarili. **19** Makinig ka sa akin. Bibigyan kita ng payo, at sumaiyo ang Diyos, dahil ikaw ang kinatawan ng tao sa Diyos, at ikaw ang nagdadala ng kanilang mga pagtatalo sa kaniya. **20** Dapat mong ituro sa kanila ang kaniyang mga kautusan at mga batas. Dapat mong ipakita sa kanila ang daang nararapat lakaran at gawain ang nararapat. **21**

At saka, dapat pumili ka ng mga lalaking bihasa mula sa
lahat ng mga tao, mga lalaking may takot sa Diyos, mga
lalaking mapagpatotoo na napopoot sa hindi makatarungan.
Dapat ilagay mo sila sa mga tao para maging mga pinuno
na nangangasiwa sa libu-libo, daan-daan, lima-limampu at
sampu-sampo. **22** Hahatulan nila ang mga tao sa lahat ng
kaugaliang pamamaraan na mga kaso, pero dadalhin nila
ang mga mabibigat na mga kaso sa iyo. Sila na ang hahatol
sa mga maliliit na mga kaso. Sa ganyang paraan, magiging
magaan para sa iyo, at dadalhin nila ang pasanin kasama mo.
23 Kung gagawin mo ito, at kung inatasan ka ng Diyos na
gawin ito, hindi ka mahihirapan at makakauwi na nasisiyahan
ang bayan sa kanilang tahanan." **24** Kaya nakinig si Moises
sa mga salita ng kaniyang biyenan na lalaki at ginawa ang
lahat ng kaniyang sinabi. **25** Pinili ni Moises ang mga lalaking
bihasa mula sa lahat ng Israel at ginawa silang mga pinuno
ng mga taong, tagapangasiwa sa libu-libo, daan-daan, lima-
limampu, at sampu-sampo. **26** Hinatulan nila ang mga tao
sa mga karaniwang pangyayari. Dinala nila kay Moises ang
mabigat na mga kaso, pero sila na mismo ang humahatol sa
mga maliliit na mga kaso. **27** Pagkatapos hinayaan ni Moises
na umalis ang kaniyang biyenan na lalaki, at bumalik si Jetro
sa kaniyang sariling lupain.

19 Sa ikatlong buwan, pagkatapos lumabas ang bayan
ng Israel mula sa lupain ng Ehipto, sa parehong araw,
nakarating sila sa ilang ng Sinai. **2** Pagkatapos nilang lisanin
ang Rephidim at pumunta sa ilang ng Sinai, nagkampo sila sa
ilang sa harapan ng bundok. **3** Umakyat si Moises sa Diyos.
Tinawag siya ni Yahweh mula sa bundok at sinabi, "Kailangan
mong sabihin sa bahay ni Jacob, sa bayan ng Israel: **4**
Nakita mo ang aking ginawa sa mga taga-Ehipto, kung paano
ko kayo inakay sa pakpak ng agila at dinala kayo para sa
akin. **5** Ngayon pagkatapos, kung susundin at pakikinggan
ninyo ang aking tinig at iingatan ang aking kasunduan, kung
gayon, magiging katangi-tanging pag-aari kita mula sa lahat
ng mga tao, dahil ang buong daigdig ay akin. **6** Ikaw ay
magiging kaharian ng mga pari at isang banal na bayan para
sa akin. Ito ang mga salitang dapat mong sabihin sa bayan
ng Israel." **7** Kaya bumaba si Moises at ipinatawag ang mga
nakatatanda ng Israel. Itinakda niya sa kanila ang lahat ng
salita ni Yahweh na inutos sa kaniya. **8** Lahat ng tao ay
magkakasabay na sumagot at sinabing, "Gagawin namin
ang lahat ng sinabi ni Yahweh." Pagkatapos ipinarating ni
Moises ang mga salita ng mga tao kay Yahweh. **9** Sinabi ni
Yahweh kay Moises, "Lalapit ako sa iyo sa isang makapal
na ulap para maaaring marinig ng mga tao kapag ako ay
nakikipag-usap sa iyo at maaari ring maniwala sila sa iyo
habang panahon." Pagkatapos, inilahad ni Moises ang salita
ng mga tao kay Yahweh. **10** Sinabi ni Yahweh kay Moises,
"Puntahan mo ang mga tao. Ngayon at bukas kailangan mong
ihandog sila sa akin at hugasan nila ang kanilang mga damit.
11 Maging handa sa ikatlong araw, dahil sa ikatlong araw
Ako, si Yahweh ay bababa sa Bundok Sinai. **12** Dapat kang
maglagay ng hangganan sa palibot ng bundok para sa mga
tao. Sabihin sa kanila, ''Mag-ingat na hindi sila aakyat ng
bundok o hahawakan ang hangganan. Siguradong mailalagay
sa kamatayan ang sinumang hahawak sa bundok.' **13** Walang
sinumang hahawak sa ganoong tao. Kundi, kailangan siyang
batuhin o panain. Kahit ito man ay isang tao o isang hayop,
dapat siyang mailagay sa kamatayan. Kapag tumunog na ang
trumpeta ng isang mahabang tunog maaari na silang lumapit
pataas sa paanan ng bundok. **14** Pagkatapos bumaba si
Moises mula sa bundok patungo sa mga tao. Inihandog niya
ang mga tao kay Yahweh, at hinugasan nila ang kanilang mga
damit. **15** Sinabi niya sa mga tao, "Maging handa sa ikatlong
araw; huwag kayong lalapit sa inyong mga asawa." **16** Sa
ikatlong araw, nang umagang iyon, mayroon kulog at kidlat at
isang makapal na ulap sa itaas ng bundok at ang tunog ng
isang napakalakas na trumpeta. Nanginig ang lahat ng tao na
nasa kampo. **17** Dinala ni Moises palabas sa kampo ang lahat
ng tao para makipagkita sa Diyos at nakatayo sila sa paanan
ng bundok. **18** Lubusang nababalutan ng usok ang Bundok
ng Sinai dahil kay Yahweh na bumaba doon na may apoy at
usok. Pumaitaas ang usok katulad ng usok ng isang pugon at
marahas na nabulabog ang buong bundok. **19** Nang palakas
ng palakas ang tunog ng trumpeta, nagsalita si Moises, at
sinagot siya ng Diyos sa isang boses. **20** Bumaba si Yahweh
sa Bundok ng Sinai, mula sa tuktok ng bundok at kaniyang
tinawag si Moises sa tuktok. Kaya umakyat si Moises. **21**
Sinabi ni Yahweh kay Moises, "Bumaba ka at balaan mo
ang mga tao na huwag sumuway sa akin para tumingin, o
marami sa kanila ang mamamatay. **22** Hayaan ang mga
pari na lumapit din sa akin at itakda ang kanilang sarili na
humiwalay, ihanda ang kanilang sarili sa aking pagdating para
hindi ko sila salakayin." **23** Sinabi ni Moises kay Yahweh,
"Hindi makakaakyat ang mga tao sa bundok, ito ang inutos
mo sa amin: 'Maglagay ng mga hangganan sa palibot ng
bundok at ihandog ito kay Yahweh.'" **24** Sinabi ni Yahweh sa
kaniya, "Lakad ka, bumaba sa bundok, at isama mo paakyat
si Aaron na kasama mo, pero huwag mong payagan ang mga
pari at ang mga tao na tanggalin ang bakod para pumunta
sa akin, kung hindi sasalakayin ko sila. **25** Kaya bumaba si
Moises sa mga tao at nakipag-usap sa kanila.

20 Sinabi ng Diyos ang mga salitang ito: **2** "Ako ay si
Yahweh, inyong Diyos, ang naglabas sa inyo mula sa
lupain ng Ehipto, mula sa labas ng bahay ng pagkaalipin.
3 Dapat wala kang ibang diyos sa harapan ko. **4** Huwag
dapat kayong gumawa para sa sarili ninyo ng isang inukit na
larawan ni kahalintulad ng anumang bagay na nasa itaas
ng langit, o sa lupa na nasa ilalim, o sa tubig na nasa
ibaba. **5** Huwag dapat kayong yuyukod sa kanila o sambahin
sila, dahil Ako, si Yahweh na inyong Diyos, ay selosong
Diyos. Paparusahan ko ang kasamaan ng mga ninuno sa
pamamagitan ng pagpapadala ng kaparusahan sa mga
kaapu-apuhan, patungo sa ikatlo at ikaapat na salinlahi sa
mga galit sa akin. **6** Pero magpapakita ako ng katapatan sa
tipan sa libu-libong mga nagmamahal sa akin at susunod sa
aking mga utos. **7** Hindi ninyo dapat kunin ang pangalan ko,
si Yahweh ang inyong Diyos, sa walang kabuluhan, dahil hindi
ko ituturing na walang pagkakakasala ang sinumang kukuha
ng pangalan ko sa walang kabuluhan. **8** Alalahanin ninyo ang
Araw ng Pamamahinga, ihandog ninyo ito sa akin. **9** Dapat
magtrabaho kayo at gawin ang lahat ng gawain sa loob ng
anim na araw. **10** Pero ang ikapitong araw, ay isang Araw ng
Pamamahinga para sa akin, si Yahweh ang inyong Diyos.
Dito dapat walang gagawa ng anumang gawain, ikaw, ni ang
iyong anak na lalaki, ni ang iyong anak na babae, ni iyong
lalaking lingkod, ni iyong babaeng lingkod, ni iyong baka, ni
ang dayuhan na nasa loob ng iyong mga tarangkahan. **11**
Dahil sa ikaanim na araw Ako, si Yahweh, ang lumikha ng
langit, lupa at dagat at lahat ng bagay na nasa loob nito at
nagpahinga sa ikapitong araw. Kaya nga Ako, si Yahweh, ay

pinagpala ang Araw ng Pamamahinga at inihandog ito sa
aking sarili. 12 Igalang ninyo ang inyong ama at inyong ina,
para maaari kang manirahanng mahabang panahon sa lupain
na ibibigay ko sa inyo Ako, si Yahweh, ang inyong Diyos.
13 Hindi kayo dapat pumatay ng sinuman. 14 Hindi kayo
dapat mangalunya. 15 Hindi kayo dapat magnakaw mula
kaninuman. 16 Hindi kayo dapat magbigay ng maling patotoo
laban sa iyong kapwa. 17 Hindi ninyo dapat kainggitan ang
bahay ng iyong kapwa; hindi ninyo dapat kainggitan ang
asawa ng iyong kapwa, ang kaniyang lingkod na lalaki, ang
kaniyang lingkod na babae, ang kaniyang baka, kaniyang
asno o anumang bagay na pag-aari ng kapwa mo." 18 Nakita
ng mga tao ang pagkulog at ang pagkidlat at narinig ang
tunog ng trumpeta at nakitang umuusok ang bundok. Nang
makita ito ng mga tao, nanginig sila at tumayo sa malayo. 19
Sinabi nila kay Moises, "Makipag-usap ka sa amin at kami'y
makikinig; pero huwag mong payagan makipag- usap sa
amin ang Diyos, o lahat kami ay mamamatay." 20 Sinabi ni
Moises sa mga tao, "Huwag kayong matakot, dahil bumaba
ang Diyos para kayo ay subukin para ang karangalan na
nasa kaniya ay mapasainyo at para hindi kayo magkasala."
21 Kaya ang mga tao ay tumayo sa malayo at lumapit si
Moises tungo sa makapal na kadiliman kung saan naroon ang
Diyos. 22 Sinabi ni Yahweh kay Moises, "Ito ang sasabihin
mo sa mga Israelita: 'Nakita mo na nakipag-usap ako sa iyo
mula sa langit. 23 Huwag kang gagawa para sa sarili mo ng
anumang mga diyos kasama ko, mga diyos ng pilak o diyos
ng ginto. 24 Kailangan gumawa ka ng isang makalupang altar
para sa akin at kailangang ihain mo itong mga handog na
susunugin, mga handog ng pagtipon-tipon, tupa at mga baka.
Sa bawat lugar na kung saan pararangalan ang pangalan ko,
pupuntahan at pagpapalain kita. 25 Kung igagawa mo ako ng
isang altar mula sa bato, huwag mong itatayo mula sa hinati
na mga bato, kapag ginamit mo ang iyong mga kasangkapan
para dito, dinumihan mo ito. 26 Huwag kang aakyat sa mga
baitang patungo sa aking altar; ito ay hahadlang sa iyo mula
sa paglantad ng pribadong bahagi ng iyong katawan.'"

21 "Ngayon ito ang mga kautusan na dapat mong igawad
sa harapan nila: 2 Kung bibili ka ng isang lingkod
na Hebreo, maninilbilhan siya sa iyo sa loob ng anim na
taon at sa ikapitong taon makakaalis siya nang malaya at
walang babayaran na anumang bagay. 3 Kung dumating
siyang mag-isa, aalis siyang malaya mag-isa; kung siya
ay may asawa, aalis kasama niyang malaya ang kaniyang
asawa. 4 Kung ang kaniyang amo ang siyang nagbigay ng
asawa para sa kaniya at nagkaanak sila ng mga lalaki o mga
babae, ang asawa at ang kaniyang mga anak ay pag-aari ng
kaniyang amo at dapat umalis siyang malaya mag-isa. 5
Pero kung malinaw na sinasabi ng lingkod, "Mahal ko ang
aking amo, aking asawa at aking mga anak; hindi ako aalis
na malaya," 6 pagkatapos dadalhin siya ng kaniyang amo sa
Diyos. Dadalhin siya ng kaniyang amo sa pintuan o sa haligi
ng pintuan at kailangang butasan ang kaniyang tainga ng
kaniyang amo gamit ang isang pambutas. Pagkatapos ang
lingkod ay maninilbihan sa kaniya ng buong buhay niya. 7
Kung ipinagbili ng isang lalaki ang kaniyang anak na babae
na maging lingkod na babae, hindi siya makakaalis na malaya
gaya ng mga lingkod na lalaki. 8 Kung hindi malulugod ang
kaniyang amo, na siyang nagtalaga para sa kaniyang sarili,
kinakailangan na ipatubos niya siya. Wala siyang karapatan
na ipagbili ito sa mga taong dayuhan. Siya ay walang ganoong
karapatan, yamang siya ay tinatrato niya ng pandaraya. 9
Kung itatalaga siya ng kaniyang amo bilang asawa para sa
kaniyang anak na lalaki, dapat ituring niya siya na parang
anak niya rin na babae. 10 Kung kukuha ng isa pang asawa
ang amo para sa kaniyang sarili, hindi niya dapat bawasan
ang kaniyang pagkain, damit o ang kaniyang karapatan bilang
asawa. 11 Pero kung hindi niya maibibigay ang tatlong bagay
na ito para sa kaniya, makakaalis siyang malaya at walang
babayaran na anumang pera. 12 Sinumang manakit ng
isang tao at ito ay namatay, ang taong iyon ay siguraduhing
malalagay sa kamatayan. 13 Kung hindi ito ginawa ng tao
na may paghahanda, sa halip hindi ito sinadya, pipili ako
ng lugar kung saan maaari siyang tumakas. 14 Kung ang
isang tao ay sinadyang lusubin ang kaniyang kapitbahay
para patayin siya sa mapanlinlang, pagkatapos dapat mo
siyang kunin, kahit kung siya ay nasa altar ng Diyos, kaya
maaari siyang mamatay. 15 Sinumang manakit sa kaniyang
ama o ina ay dapat siguradong malagay sa kamatayan. 16
Sinumang dumukot ng isang tao at ito ay kaniyang ipinagbili,
o ang tao ay natagpuan sa kaniyang pangangalaga, ang
taong dumukot ay dapat siguradong malagay sa kamatayan.
17 Sinumang sumpain ang kaniyang ama o kaniyang ina ay
dapat siguradong malagay sa kamatayan. 18 Kung mag-
aaway ang mga lalaki at may isang taong manakit ng iba tao
na gamit ang bato o ang kaniyang kamao, at ang taong iyon
ay hindi namatay, pero nanatiling nakahiga; 19 pagkatapos
kung ito'y gumaling na at maaring makalakad gamit ang
kaniyang tungkod, ang taong nanakit sa kaniya ay dapat
magbayad sa nasayang nitong panahon; dapat din itong
magbayad para sa kaniyang ganap na gagaling. Pero ang
taong iyon ay mapapawalang-sala. 20 Kung sinaktan ng isang
tao ang kaniyang lingkod na lalaki o ang kaniyang lingkod
na babae gamit ang kaniyang tungkod, at kung ang lingkod
ay namatay dahil sa pagkakapalo, ang taong iyon ay dapat
siguradong maparusahan. 21 Gayunpaman, kung ang lingkod
ay nabuhay ng isang araw o dalawa, ang amo ay hindi na
dapat maparusahan, dahil siya rin ang magdurusa sa kawalan
ng lingkod. 22 Kung nag-aaway ang mga lalaki at makasakit
ng isang babaeng buntis at nakunan siya, pero wala nang
ibang sugat sa kaniya, pagkatapos ang taong salarin ay
dapat magmulta; kung may mga hinihingi ang asawa ng
babae mula sa kaniya, dapat siyang magbayad ayon sa
napagpasyahan ng mga hukom. 23 Pero kung mayroong
malubhang sugat, pagkatapos kailangan mong magbigay ng
buhay para sa buhay, 24 mata para sa mata, ngipin para sa
ngipin, kamay para sa kamay, paa para sa paa, 25 paso
para sa paso, sugat para sa sugat o pasa para sa pasa. 26
Kung suntukin ng isang lalaki ang mata ng kaniyang lingkod
na lalaki o lingkod na babae at nasira ito, dapat palayain
niya ang lingkod katumbas para sa kaniyang mata. 27 Kung
suntukin niya at nabunutan ng isang ngipin ang kaniyang
lingkod na lalaki o lingkod na babae, dapat palayain niya ang
lingkod bilang bayad para sa ngipin. 28 Kung suwagin ng
baka ang isang lalaki o isang babae at namatay ito, dapat
batuhin ang baka, at hindi dapat kainin ang laman nito; pero
mapapawalang sala ang may-ari ng baka. 29 Pero kung may
ugaling pagsuwag dati pa ang baka at binigyan ng babala
ang may-ari nito, at hindi niya ito ikinulong, at nakapatay ang
baka ng isang lalaki o isang babae, kinakailangang batuhin
ang baka. Dapat ding patayin ang may-ari nito. 30 Kung
kinakailangan ang kabayaran para sa kaniyang buhay, dapat
niyang bayaran ang anumang kailangan niyang bayaran. 31

Kung sinuwag ng baka ang anak na lalaki o anak na babae ng isang lalaki, dapat gawin ng may-ari ng baka ang hinihingi ng kautusang ito. **32** Kung sinuwag ng baka ang isang lingkod na lalaki o lingkod na babae, dapat magbayad ang may-ari ng baka ng tatlumpung sekel na pilak, at dapat batuhin ang baka. **33** Kung magbubukas ng isang hukay ang isang lalaki, o kung humukay ng isang hukay ang isang lalaki, at hindi niya ito tinakpan at may nahulog na baka o asno sa loob nito, **34** kailangan bayaran ng may-ari ng hukay ang nawala. Kailangan magbigay siya ng pera sa may-ari ng namatay na hayop at magiging kaniya ang namatay na hayop. **35** Kung saktan ng baka ng isang tao ang baka ng ibang tao kaya namatay ito, kailangan nilang ipagbili ang buhay na baka at paghatian nila ang halaga nito, kailangan din nilang paghatian ang patay na baka. **36** Pero kung nalaman na ang baka ay may ugaling nanunuwag sa nakaraan, at hindi ito kinulong ng may-ari, dapat siguraduhin siyang magbayad ng baka para sa baka at ang namatay na hayop ay magiging kaniyang pag-aari.

22 Kung magnakaw ang isang lalaki ng isang baka o isang tupa at pinatay niya o ipinagbili ito, pagkatapos dapat siyang magbayad ng limang baka para sa isang baka, at apat na tupa para sa isang tupa. **2** Kung ang magnanakaw ay natagpuang naninira, at kung nasaktan at siya ay namatay, sa ganoong kaso walang sinuman ang ituturing na may sala sa kaniyang kamatayan. **3** Pero kung sumikat ang araw bago niya sinira, salang pagpatay ng tao ang ipapataw sa taong pumatay sa kaniya. Ang magnanakaw ay dapat gumawa ng pagbabayad-pinsala. Kung wala siyang pag-aari, pagkatapos dapat siyang ipagbili dahil sa kaniyang pagnanakaw. **4** Kung ang ninakaw na hayop ay natagpuang buhay sa kaniyang pag-aari, maging ito ay isang asno, o isang tupa, dapat siyang magbayad ng doble. **5** Kung magpapastol ang isang lalaki ng kaniyang mga baka sa isang bukid o sa ubasan at hinayaang nakakawala ang kaniyang hayop, at kumain ito sa bukid ng ibang tao, dapat siyang gumawa ng pagbabayad-pinsala mula sa pinakamainam sa kaniyang sariling bukid at mula sa pinakamainam sa kaniyang sariling ubasan. **6** Kung kumalat ang apoy at kumalat sa mga tinik kaya ang mga nakasalansan na butil, o nakatayo na butil, o ang bukid ay natupok, siya na nagsimula ng apoy ay dapat siguraduhing gumawa ng pagbabayad-pinsala. **7** Kung magbibigay ng pera o ari-arian ang isang lalaki sa kaniyang kapitbahay para sa ligtas na pag-iingat, at kung ito ay ninakaw mula sa bahay ng lalaki, kung natagpuan ang magnanakaw, ang magnanakaw na iyon ay dapat magbayad ng doble. **8** Pero kung ang magnanakaw ay hindi natagpuan, pagkatapos ang may-ari ng bahay ay dapat humarap sa mga hukom para tingnan kung nilagay niya ang kaniyang sariling kamay sa pag-aari ng kaniyang kapitbahay. **9** Sa bawat pagtatalo tungkol sa isang bagay, maging ito ay baka, asno, tupa, damit o anumang nawawalang bagay tungkol sa kung alin ang sinasabi ng isa, “Kabilang ito sa akin,” ang pag-aangkin ng dalawang panig ay kailangang humarap sa mga hukom. Ang taong makitaan ng mga hukom na siyang may sala ay dapat magbayad ng doble sa kaniyang kapitbahay. **10** Kung magbibigay ng isang asno, isang baka, isang tupa o anumang hayop ang isang lalaki sa kaniyang kapitbahay para pangalagaan, at kung ito ay namatay o nasaktan o natangay ito nang walang sinumang nakakita, **11** isang panunumpa kay Yahweh ang dapat nilang gawin, kung walang isang tao na naglagay sa kaniyang kamay sa pagmamay-ari ng kaniyang kapitbahay. Kailangang tanggapin ng may-ari ito at ang isa ay hindi na kailangang gumawa ng pagbabayad-pinsala. **12** Pero kung ninakaw ito mula sa kaniya, ang isa ay dapat gumawa ng pagbabayad-pinsala sa may-ari para dito. **13** Kung ang hayop ay nagkagutay-gutay, hayaan na dalhin ng isang tao ang hayop bilang katibayan. Hindi siya kailangang magbayad kung anuman ang nasira. **14** Kung hihiram ang isang tao ng anumang hayop mula sa kaniyang kapitbahay at ang hayop ay nasaktan o namatay na hindi ito kasama ng may-ari, ang ibang tao ay dapat siguraduhing gumawa ng pagbabayad-pinsala. **15** Pero kung ang may-ari ay kasama nito, ang ibang tao ay hindi na kailangan magbayad; kung inupahan ang hayop, ito ay babayaran sa pamamagitan ng kaniyang bayad paupahan. **16** Kung inaakit ng isang lalaki ang isang babaeng birhen na wala pang kasunduang magpakasal at kung siya ay kaniyang sinipingan, dapat siguraduhin niyang gawing asawa ang babae sa pamamagitan ng pagbabayad ng kasal-kayamanan na kinakailangan para dito. **17** Kung ang kaniyang ama ay ganap na tumangging ibigay siya sa lalaki, ang lalaki ay dapat magbayad ng pera katumbas sa bayad-kayamanan ng mga birhen. **18** Hindi ninyo dapat hayaang mabuhay ang isang babaeng mangkukulam. **19** Sinumang sumiping sa isang hayop ay dapat siguradong malalagay sa kamatayan. **20** Sinumang magsasakripisyo sa anumang diyos maliban kay Yahweh ay dapat ganap na wasakin. **21** Huwag dapat ninyong gawan ng masama ang isang dayuhan o pagmalupitan siya, dahil naging mga dayuhan din kayo sa lupain ng Ehipto. **22** Huwag dapat ninyong apihin ang sinumang balo o mga batang ulila sa ama. **23** Kung sasaktan ninyo sila, at kung tumawag sila sa akin, na si Yahweh, siguradong pakikinggan ko ang kanilang tawag. **24** Magliliyab ang aking galit, at papatayin ko kayo sa pamamagitan ng espada; ang inyong mga asawa ay magiging balo, at ang inyong mga anak ay magiging ulila sa ama. **25** Kung magpapahiram kayo ng pera sa sinuman sa aking mga tao sa gitna ninyo na mga mahihirap, hindi kayo dapat matulad sa isang nagpapatubo sa kaniya o singilin siya ng may tubo. **26** Kung kukunin ninyo ang damit ng inyong kapitbahay bilang pangako, dapat ninyong isauli ito sa kaniya bago lumubog ang araw, **27** dahil iyon lamang ang kaniyang tanging pantakip; ito ay ang kaniyang damit para sa kaniyang katawan. Ano pa ang kaniyang ipangtutulog? Kapag tumawag siya sa akin, pakikinggan ko siya, dahil ako ay mahabagin. **28** Hindi dapat ninyo ako nilalapastangan, ako na inyong Diyos, ni sumpain ang namumuno sa inyong bayan. **29** Hindi dapat ninyo ipagkait ang inyong mga handog mula sa inyong ani o sa inyong pisaan ng ubas. Dapat ninyong ibigay sa akin ang panganay ng inyong mga anak na lalaki. **30** Dapat din ninyong gawin sa inyong mga baka at sa inyong tupa. Dahil sa loob ng pitong araw mananatili sila sa kanilang mga ina, pero sa loob ng ikawalong araw dapat ninyong ibigay sila sa akin. **31** Kayo ay magiging bayan na ibubukod para sa akin. Kaya huwag dapat kayong kumain ng anumang karne na ginutay-gutay ng mga hayop sa bukid. Sa halip, dapat ninyong itapon ito sa mga aso.

23 Hindi ka dapat magbigay ng isang maling ulat tungkol sa sinuman. Huwag makianib sa taong masama para maging saksi na hindi tapat. **2** Hindi mo dapat sundin ang karamihan ng tao para gumawa ng kasamaan, ni maaari kang sumaksi habang pumapanig kasama ang karamihan ng tao

para ilihis ang katarungan. **3** Hindi ka dapat sumang-ayon
sa isang taong dukha sa kaniyang kaso sa batas. **4** Kung
makasalubong mo ang naligaw na baka ng iyong kaaway
o ang kaniyang asno, dapat mo itong ibalik sa kaniya. **5**
Kung makita mo ang asno ng sinumang napopoot sa iyo na
bumagsak sa lupa ang karga nito, hindi mo dapat iwanan ang
taong iyon. Dapat siguraduhin mong tulungan siya kasama
ang kaniyang asno. **6** Hindi mo dapat ilihis ang katarungan
kapag ito ay dapat pumunta sa iyong bayan sa isang lalaking
dukha na may kaso. **7** Huwag kang makianib sa iba na
gumagawa ng maling mga paratang, at huwag kang pumatay
ng inosente o banal, dahil hindi ko ipapawalang sala ang
masama. **8** Huwag kumukuha ng suhol, dahil ang suhol ang
bumubulag sa mga taong nakakakita, at inililihis ang mga
salita ng mga taong tapat. **9** Huwag mo dapat apihin ang
dayuhan, dahil alam mo ang buhay ng isang dayuhan, dahil
naging mga dayuhan kayo sa lupain ng Ehipto. **10** Sa loob ng
anim na taon magtatanim ka ng buto sa iyong lupain at iipunin
ang mga naani. **11** Pero sa ikapitong taon lilinangin mo ito
nang walang araro at hahayaan, para ang mahihirap sa gitna
ninyo ay makakain. Kung ano ang kanilang iniwan, ang mga
mababangis na hayop ang kakain. Gagawin mo rin ito sa iyong
ubasan at sa iyong halamanang olibo. **12** Sa loob ng anim na
araw magtatrabaho ka, pero sa ikapitong araw dapat kang
magpahinga. Gawin mo ito para makapagpahinga ang iyong
baka at asno, at para ang iyong anak na lalaki ng lingkod na
babae at anumang dayuhan ay maaaring makapagpahinga at
maging masigla. **13** Bigyang-pansin ang lahat ng bagay na
aking sinabi sa iyo. Huwag mong banggitin ang mga pangalan
ng ibang mga diyos, o ni hayaang marinig ang kanilang mga
pangalan mula sa iyong bibig. **14** Dapat kang maglakbay para
magdaos ng isang pista para sa akin tatlong beses sa bawat
taon. **15** Ipagdiwang mo ang Pista ng Tinapay na Walang
Lebadura. Bilang aking utos sa iyo, kakain ka ng tinapay na
walang lebadura sa loob ng pitong araw. Sa panahong iyon,
magpapakita ka sa aking harapan sa buwan ng Abib, na
itinakda para sa layuning ito. Sa buwang ito lumabas ka galing
Ehipto. Pero hindi ka dapat magpakita sa aking harapan na
walang-dala. **16** Dapat ipagdiwang mo ang Pista ng Pag-
aani, ang unang mga bunga ng iyong pinagtrabahuhan nang
nagtanim ka ng buto sa iyong bukirin. At saka dapat mong
ipagdiwang ang Pista ng Pagtitipon sa katapusan ng taon,
kapag nalikom ninyo ang iyong inani mula sa bukirin. **17**
Dapat magpakita ang lahat ng iyong mga kalalakihan sa
harapan ko, si Yahweh, tatlong beses sa bawat taon. **18**
Dapat huwag mong ialay ang dugo na galing sa mga handog
na ginawa para sa akin kasama ang tinapay na may lamang
lebadura. Ang taba na galing sa mga handog ng aking mga
kapistahan ay hindi dapat manatili ng buong gabi hanggang
sa kinaumagahan. **19** Dapat ninyong dalhin ang unang mga
prutas na piling-pili galing sa inyong lupain sa aking bahay,
ang templo ni Yahweh na inyong Diyos. Dapat huwag mong
ilalaga ang batang kambing sa gatas ng kaniyang ina. **20**
Magpapadala ako ng anghel sa unahan mo para bantayan ka
sa iyong landas, at para dalhin ka sa lugar na aking inihanda.
21 Maging mapagmatyag ka sa kaniya at sundin mo siya.
Huwag mo siyang galitin, dahil hindi ka niya patatawarin sa
iyong mga pagsuway. Ang pangalan ko ay nasa kaniya. **22**
Kung talagang susundin mo ang kaniyang tinig at gagawin
ang lahat ng bagay na sinabi ko sa iyo, sa gayon magiging
kaaway ko ang iyong mga kaaway at kalaban para sa iyong
mga kalaban. **23** Pangungunahan ka ng aking anghel at
dadalhin ka niya sa mga Amoreo, Perezeo, Cananeo, Heveo
at Jebuseo. Wawasakin ko sila. **24** Hindi ka dapat yumuko
sa kanilang mga diyos, sambahin sila, o gawin ang tulad ng
kanilang ginagawa. Sa halip, dapat mong tuluyang patalsikin
sila at basagin ang kanilang sagradong batong mga haligi
ng pira-piraso. **25** Dapat sambahin ninyo ako, si Yahweh
na iyong Diyos. Kung gagawin mo, pagpapalain ko ang
iyong tinapay at tubig. Aalisin ko ang karamdaman mula sa
inyo. **26** Walang babae na magiging baog o makukunan
sa iyong lupain. Bibigyan kita ng mahabang buhay. **27** Ako
mismo ang magpapadala ng takot sa akin para sa mga
taong naroon sa lupain kung saan ka susulong. Papatayin ko
lahat ang mga taong makakasalubong mo. Gagawin ko ang
lahat mong mga kaaway na babalik sa kanilang landas na
may takot. **28** Magpapadala ako ng mga putakti sa unahan
mo para palayasin ang mga Heveo, Cananeo, at ang mga
Heteo sa harapan mo. **29** Hindi ko sila itataboy mula sa
harapan mo sa loob ng isang taon, o ang lupain ay magiging
napabayaan, at ang mga mababangis na hayop ay magiging
napakarami para sa iyo. **30** Sa halip, palalayasin ko sila ng
paunti-unti mula sa harapan mo hanggang ikaw ay maging
mabunga at manahin ang lupain. **31** Itatakda ko ang iyong
mga hangganan mula sa Dagat ng mga Tambo patungo sa
Dagat ng Palestina, at mula sa ilang patungo sa Ilog Eufrates.
Ibibigay ko sa iyo ang tagumpay laban sa mga naninirahan
sa lupain. Palalayasin mo sila sa harapan mo. **32** Huwag
kang gumawa ng kasunduan sa kanila o sa kanilang diyos.
33 Hindi sila dapat manirahan sa iyong lupain o gagawin ka
nilang makasalanan laban sa akin. Kung sambahin mo ang
kanilang diyos, siguradong ito ay magiging bitag para sa iyo."

24 Pagkatapos sinabi ni Yahweh kay Moises, "Umakyat
ka papunta sa akin- ikaw, Aaron, Nadab, Abihu, at
pitumpung mga nakatatanda ng Israelita, at sambahin ako
sa kalayuan. **2** Si Moises lamang ang maaring lumapit sa
akin. Ang iba ay hindi dapat lumapit, ni maaring sumama
paakyat ang mga tao sa kaniya." **3** Pumunta si Moises sa
mga tao at sinabi ang lahat ng mga salita ni Yahweh at mga
palatuntunan. Sumagot ang lahat ng mga tao na may isang
tinig at sinabing, "Gagawin namin ang lahat ng mga salita na
sinabi ni Yahweh. **4** Pagkatapos sinulat ni Moises ang lahat
ng mga salita ni Yahweh. Umagang-umaga, nagtayo si Moses
ng altar sa paanan ng bundok at inayos ang labing dalawang
mga haligi na bato, kaya ang mga batong iyon ang siyang
kumatawan sa labing dalawang lipi ng Israel. **5** Nagpadala
siya ng ilang mga binatang Israelita para mag-alay ng mga
sinunog na handog at mag-alay ng sama-samang handog
na mga baka para kay Yahweh. **6** Kinuha ni Moises ang
kalahati ng dugo at nilagay sa loob ng mga palanggana,
iniwisik ang natirang kalahati sa ibabaw ng altar. **7** Kinuha
niya Ang Aklat ng Tipan at binasa ito ng malakas sa mga tao.
Sinabi nila, "Gagawin namin ang lahat ng sinabi ni Yahweh.
Magiging masunurin kami." **8** Pagkatapos kinuha ni Moises
ang dugo at iniwisik ito sa mga tao. Sinabi niya, "Ito ang dugo
ng tipan na ginawa ni Yahweh para sa inyo sa pamamagitan
ng pagbibigay sa inyo ng pangakong ito kasama ang lahat ng
mga salitang ito. **9** Pagkatapos sina Moises, Aaron, Nadab,
Abihu, at pitumpu sa mga nakatatanda ng Israel ay umakyat
sa bundok. **10** Nakita nila ang Diyos ng Israel. Sa ilalim ng
kaniyang mga paa mayroong semento na gawa sa sapirong
bato, na kasing linaw ng mismong langit. **11** Hindi inilagay
ng Diyos isang kamay sa galit sa mga pinuno ng Israelita.

Nakita nila ang Diyos, at kumain at uminom sila. 12 Sinabi ni
Yahweh kay Moises, “Umakyat ka papunta sa akin sa bundok
at manatili ka doon. Ibibigay ko sa iyo ang mga tipak ng bato
at ang batas at mga utos na aking sinulat, para ituro mo sa
kanila.” 13 Kaya lumakad si Moises kasama ang kaniyang
utusan na si Josue at inakyat ang bundok ng Diyos. 14
Sinabi ni Moises sa mga nakatatanda, “Manatili kayo dito at
hintayin ninyo kami hanggang makabalik kami sa inyo. Sina
Aaron at Hur ay kasama ninyo. Kung sinuman ang mayroong
pagtatalo, hayaan mo siyang pumunta sa kanila.” 15 Kaya
umakyat si Moises papunta sa bundok, at tinakpan ito ng
ulap. 16 Nanahan ang kaluwalhatian ni Yahweh sa Bundok
ng Sinai, at tinakpan ito ng ulap sa loob ng anim na araw. Sa
ikapitong araw tinawag niya si Moises mula sa loob ng ulap.
17 Ang anyo ng kaluwalhatian ni Yahweh ay katulad ng isang
apoy na tumutupok sa ibabaw ng bundok sa mga mata ng
mga Israelita. 18 Pumasok si Moises sa ulap at umakyat sa
bundok. Naroon siya sa ibabaw ng bundok nang apatnapung
araw at apatnapung gabi.

25 Sinabi ni Yahweh kay Moises, 2 “Sabihin sa mga
Israelita na kumuha ng isang handog para sa akin mula
sa bawat tao na hinikayat ng maluwag sa kalooban. Dapat
ninyong tanggapin ang mga handog na ito para sa akin. 3 Ito
ang mga handog na dapat ninyong tanggapin mula sa kanila:
ginto, pilak, at tanso; 4 asul, lila, at matingkad na pulang
lana; pinong lino; mga buhok ng kambing; 5 mga tininang
pulang balat ng lalaking tupa at balat ng hayop na nakatira sa
dagat; kahoy ng akasya; 6 langis para sa mga ilawan ng
santuwaryo; pampalasa para sa langis na pangpahid at ang
mahalimuyak na insenso; 7 mga oniks na bato at ibang mga
mamahaling bato na ilalagay sa epod at baluti. 8 Hayaan
silang gumawa ng isang santuwaryo para manirahan ako
sa gitna nila. 9 Dapat ninyong gawin ito ng ganap habang
ipinapakita ko sa iyo ang mga plano para sa tabernakulo
at sa lahat nitong kagamitan. 10 Sila ay gagawa ng isang
kaban ng kahoy na akasya. Ang haba dapat nito ay dalawa
at kalahating mga kubit; ang lapad nito ay magiging isang
kubit at kalahati; at ang taas nito ay magiging isang kubit at
kalahati. 11 Dapat mo itong balutin sa loob at labas sa purong
ginto, at dapat mo itong gawan ng isang hangganang ginto sa
paligid ng ibabaw nito. 12 Dapat kayong magmolde ng apat
na gintong argolya para rito, at ilagay sila sa apat na paanan
ng kaban, kasama ang dalawang argolya sa isang gilid nito,
at dalawang argolya sa ibang gilid. 13 Dapat kayong gumawa
ng mga baras ng kahoy na akasya at balutan ito ng ginto. 14
Dapat ninyong ilagay ang mga baras doon sa mga argolya sa
mga gilid ng kaban, para madala ang kaban. 15 Ang mga
baras ay dapat manatili sa mga argolya ng kaban; hindi dapat
sila kunin mula rito. 16 Dapat ninyong ilagay sa kaban ang
tipan ng kautusan na ibibigay ko sa inyo. 17 Dapat kayong
gumawa ng takip ng isang luklukan ng awa ng purong ginto.
Ang haba nito ay dapat dalawa at kalahating mga kubit, at
ang lapad nito ay dapat isang kubit at kalahati. 18 Dapat
kayong gumawa ng dalawang kerubin ng gintong pinanday
para sa dalawang mga dulo ng takip ng luklukan ng awa.
19 Gumawa ng isang kerubin para sa isang dulo ng takip
ng luklukan ng awa, at ang ibang kerubin para sa kabilang
dulo. Sila ay dapat maging gawa bilang isang baluti kasama
ang takip ng luklukan ng awa. 20 Nakabuka dapat ang mga
pakpak ng kerubin pataas at nilukuban ang takip ng luklukan
ng awa sa pagitan nila. Ang kerubin ay dapat nakaharap sa
isat-isa at nakatingin patungo sa gitna ng takip ng luklukan ng
awa. 21 Dapat ninyong ilagay ang takip ng luklukan ng awa
sa ibabaw ng kaban, at dapat ninyong ilagay sa kaban ang
tipan ng kautusan na ibibigay ko sa iyo. 22 Ito ang kaban
na kung saan ako ay makikipagkita sa iyo. Makikipag-usap
ako sa iyo mula sa aking kinalalagyan sa ibabaw ng takip ng
luklukan ng awa. Ito ay magmula sa pagitan ng dalawang
kerubin sa ibabaw ng kaban ng patunay na ako ay makikipag-
usap sa iyo tungkol sa lahat ng mga utos na ibibigay ko sa
iyo para sa mga Israelita. 23 Dapat kayong gumawa ng
isang mesa ng kahoy na akasya. Ang haba nito ay dapat
dalawang kubit; ang lapad nito ay dapat isang kubit, at ang
taas nito ay dapat isang kubit at kalahati. 24 Dapat balutan
ninyo ito ng purong ginto at lagyan ng gintong dulo sa paligid
ng ibabaw. 25 Dapat kayong gumawa ng isang kalakip na
balangkas para dito na may isang dangkal ang lapad, kasama
ng kalakip na hangganan na ginto para sa balangkas. 26
Dapat gumawa kayo para dito ng apat na argolya na ginto
at ikabit ang mga argolya sa apat na kanto, na kung saan
ang apat na paa ay naroon. 27 Ang mga argolya ay dapat
nakakabit sa gilid para magbigay ng mga lugar para sa mga
baras, nang sa gayon ay mabubuhat ang mesa. 28 Dapat
kayong gumawa ng mga baras galing sa kahoy na akasya at
balutan sila ng ginto para ang mesa ay maaaring buhatin nila.
29 Dapat kayong gumawa ng mga pinggan, mga kutsara,
mga pitsel, at mga mangkok para gamitin sa pagbuhos ng
inuming mga handog. Dapat gawin ninyo sila ng purong ginto.
30 Dapat palagi ninyong ilagay ang tinapay ng presensya
sa mesa na nasa harapan ko. 31 Dapat kayong gumawa
ng isang ilawan ng purong gintong pinanday. Ang ilawan
ay gagawin na may paanan at poste. Ang mga tasa nito,
ang mga madahong paanan, at ang mga bulaklak nito ay
gawa lahat sa isang pirasong kalakip nito. 32 Anim na mga
sanga na dapat pahabain palabas mula sa mga gilid nito-
tatlong mga sanga na dapat pahabain mula sa isang gilid,
at tatlong mga sanga ng ilawan ay dapat pahabain mula sa
kabilang gilid. 33 Ang unang sanga ay dapat may tatlong
mga tasa na ginawa katulad ng almendro na mga bulaklak,
kasama ang isang madahong paanan at isang bulaklak, at
tatlong mga tasa ginawa na katulad ng almendro na mga
bulaklak na nasa ibang sanga, kasama ang isang madahong
paanan at isang bulaklak. Dapat kapareho ito sa lahat ng
anim na sanga na hahaba palabas mula sa ilawan. 34 Sa
sariling ilawan, ang gitnang katawan ng poste, apat dapat
ang mga tasang gawa tulad ng almendro na mga bulaklak,
kasama ng kanilang madahong paanan at ang mga bulaklak.
35 Dapat may isang madahong paanan sa unang pares
ng mga sanga—gawa bilang isang piraso na kasama nito,
at ang isang madahong paanan sa ilalim ng pangalawang
pares ng mga sanga—ginawa rin bilang isang piraso kasama
nito. Sa parehong paraan dapat mayroong isang madahong
paanan sa ilalim ng pangatlong pares ng mga sanga, ginawa
bilang isang piraso na kasama nito. Ito ay dapat kapareho
ng lahat ng anim na sanga na palabas mula sa ilawan. 36
Ang kanilang mga madahong paanan at mga sanga ay dapat
maging isang piraso kasama nito, isang piraso ng pinalong
yari sa purong ginto. 37 Dapat kayong gumawa ng ilawan at
ang pitong ilaw nito, at ilagay ang mga ilaw nito para sila ay
magbigay ng liwanag mula dito. 38 Ang mga sipit at ang
kanilang mga bandeha ay dapat ginawa sa purong ginto. 39
Gumamit ng isang talentong purong ginto na ang timbang ay
34 kilo sa paggawa ng ilawan at mga kagamitan nito. 40

Siguraduhin na gagawin sila mula sa modelo na ipinapakita sa inyo sa ibabaw ng bundok.

26 Dapat gumawa ka ng tabernakulo na may sampung kurtina na yari sa pinong lino na kulay asul, lila, at matingkad na pulang lana na may disenyong kerubin. Gagawin ito ng mahusay na manggagawang lalaki. **2** Ang haba ay dalawampu't walong kubit, ang lapad ay apat na kubit. Dapat magkaparehong sukat ang lahat ng mga kurtina. **3** Dapat pagdugtungin ang limang kurtina, at ang ibang limang kurtina ay dapat idugtong sa bawat isa. **4** Dapat gumawa ka ng asul na silo sa labas ng gilid ng kurtina sa isang pangkat. Gayundin, dapat kang gumawa ng pareho ng gilid sa dulo ng kurtina sa pangalawang pangkat. **5** Dapat kang gumawa ng limampung silo sa unang kurtina, at dapat kang gumawa ng limampung silo sa dulo ng kurtina sa pangalawang pangkat. Gawin ito para ang mga silo ay maging magkasalungat sa bawat isa. **6** Dapat kang gumawa ng limampung panghawak na ginto at pagdugtungin ang mga kurtina kasama ito kaya ang tabernakulo ay magiging buo. **7** Dapat kang gumawa ng mga kurtinang balahibo ng kambing para sa isang tolda na pantakip sa itaas ng tabernakulo. Dapat kang gumawa ng labing-isa sa mga kurtinang ito. **8** Ang haba ng bawat kurtina ay dapat tatlumpung kubit, at ang lapad ng bawat kurtina ay dapat apat na kubit. Dapat parehong sukat ang bawat isa sa labing-isang kurtina. **9** Dapat pagdugtungin mo ang limang kurtina at ang ibang anim na kurtina sa bawat isa. Dapat doblehin mo ang ikaanim na kurtina sa harap ng tolda. **10** Dapat kang gumawa ng limampung silo sa gilid ng dulo ng kurtina sa unang pangkat at limampung silo sa gilid ng dulo na magdugtong sa pangalawang pangkat. **11** Dapat kang gumawa ng limampung tansong panghawak at ilagay ang mga ito sa mga silo. Pagkatapos dapat mong pagdugtungin ng magkakasama ang mga tolda na pantakip para maging isa. **12** Ang naiwang kalahating kurtina, iyan ay, ang naiwang nakalaylay na bahagi galing sa mga kurtina ng tolda, dapat nakasabit sa likod ng tabernakulo. **13** Dapat magkaroon ng isang kubit sa isang bahagi ng kurtina, at sa isang kubit din sa ibang bahaging kurtina—na ang naiwang haba ng toldang kurtina ay dapat lumaylay sa mga gilid ng tabernakulo sa isang gilid at sa kabilang gilid, para takpan ito. **14** Dapat kang gumawa ng pantakip sa tabernakulo ng balat ng lalaking tupa na kinulayan ng pula, at ibang pantakip na yari sa balat para sa itaas nito. **15** Dapat kang gumawa ng mga patayong tabla na yari sa akasyang kahoy para sa tabernakulo. **16** Ang haba ng bawat tabla ay dapat sampung kubit, at ang lapad ay dapat isa at kalahating kubit. **17** Dapat may dalawang nakausli sa bawat tabla para maidugtong ang mga tabla sa bawat isa. Gagawin mo ang lahat ng mga tabla sa tabernakulo sa ganitong pamamaraan. **18** Kapag gagawa ka ng mga tabla para sa tabernakulo, dapat kang gumawa ng dalawampung tabla sa bawat timog na bahagi. **19** Dapat kang gumawa ng apatnapung pilak na mga pundasyon sa dalawampung tabla. Dapat may dalawang pundasyon sa isang tabla na may dalawang patungan, at ganoon din ang dalawang pundasyon sa ilalim ng bawat ibang tabla na may dalawang patungan. **20** Para sa pangalawang gilid ng tabernakulo, sa hilagang bahagi, dapat kang gumawa ng dalawampung tabla **21** at apatnapung pilak na pundasyon. Dapat may dalawang pundasyon sa unang tabla at dalawang pundasyon sa sumunod na tabla at sa susunod pa. **22** Dapat kang gumawa ng anim na tabla, para sa dakong likuran ng kanlurang gilid ng tabernakulo. **23** Dapat kang gumawa ng dalawang tabla sa likuran ng mga sulok ng tabernakulo. **24** Dapat magkahiwalay ang mga tablang ito sa ilalim, pero magkadugtong sa itaas sa parehong bilog na metal. Dapat sa ganitong paraan sa parehong likuran ng mga sulok. **25** Dapat may walong tabla, kasama ng mga pilak na pundasyon. Dapat mayroong labing-anim sa lahat ng pundasyon, dalawang pundasyon sa unang tabla, dalawang pundasyon sa ilalim ng sunod na tabla, at ganoon din sa susunod. **26** Dapat kang gumawa ng mga pahalang na haligi na yari sa akasyang kahoy—lima para sa mga tabla ng isang gilid ng tabernakulo, **27** limang pahalang na haligi sa kabilang gilid ng tabernakulo, at limang pahalang na haligi para sa dakong likuran ng kanluran ng tabernakulo. **28** Ang pahalang na haligi sa gitna ng mga tabla, iyan ay, kalagitnaang pataas, dapat umabot sa magkabilang dulo. **29** Dapat mong balutin ng ginto ang mga tabla. Dapat kang gumawa ng kanilang mga gintong bilog na metal, para ang mga ito ay magsilbing hawakan para sa mga pahalang na haligi, at dapat balutin mo ng ginto ang mga baras. **30** Dapat mong itayo ang tabernakulo sa pamamagitan ng pagsunod sa plano na pinakita sa iyo sa bundok. **31** Dapat kang gumawa ng kurtina na may asul, lila at matingkad na pulang lana, na may disenyong kerubin, gawa ito ng mahusay na manggagawang lalaki. **32** Dapat isabit mo ito sa limang poste ng akasya na kahoy na binalot ng ginto. Dapat ang mga poste ay may mga kawit na gintong pangkat sa apat na pundasyong pilak. **33** Dapat isabit mo ang kurtina sa mga panghawak, at dapat mong dalhin ang kautusang tipan ng kaban. Ihihiwalay ng kurtina ang banal na lugar sa kabanal-banalang lugar. **34** Dapat mong ilagay ang takip ng luklukan ng awa sa kautusang tipan ng kaban, na makikita sa kabanal-banalang lugar. **35** Dapat mong ilagay ang mesa sa labas ng kurtina. Dapat mong ilagay ang ilawan na kasalungat ng mesa sa timog na bahagi ng tabernakulo. Ang mesa ay dapat nasa hilagang bahagi. **36** Dapat kang gumawa ng pabitin sa pasukan ng tabernakulo. Dapat mong gawing asul, lila, matingkad na pulang bagay, at pinong pinulupot ng lino, ang gawa ng taga-burda. **37** Dapat kang gumawa ng mga limang poste ng akasya at balutin ito ng ginto. Ang kanilang mga kawit ay ginto at limang tansong pundasyon para sa mga ito.

27 Dapat kang gumawa ng altar mula sa kahoy ng akasya, limang kubit ang haba at limang kubit ang luwag. Dapat ang altar ay parisukat na may tatlong kubit na taas. **2** Dapat kang gumawa ng karugtong na apat na mga sulok ng parisukat na mga anyong sungay. Gagawin ang mga sungay bilang isang bahagi ng altar, at dapat mong balutin ito ng tanso. **3** Dapat kang gumawa ng kasangkapan para sa altar, mga palayok para sa abo at gayundin ang mga pala, mga palanggana, mga tinidor para sa karne at mga lalagyan ng apoy. Dapat mong gawin ang lahat ng mga kagamitan mula sa tanso. **4** Dapat kang gumawa ng rehas na bakal para sa altar, tanso ang sangkap. Gumawa ng tansong argolya sa bawat apat na mga sulok ng rehas na bakal. **5** Dapat kang maglagay ng rehas sa ilalim ng pasamano ng altar, kalahatian pababa hanggang ilalim. **6** Dapat kang gumawa ng mga poste para sa altar, mga poste na kahoy ng akasya, at dapat mong balutin ang mga ito ng tanso. **7** Dapat mailagay ang mga poste sa mga argolya, at ang mga poste ay dapat nasa dalawang tagiliran ng altar, para madala ito. **8** Dapat mong gawin ang altar na may guwang, na yari sa mga makapal na tabla. Dapat mong gawin ito sa paraan na ipinakita sa iyo

sa bundok. **9** Dapat kang gumawa ng isang patyo para sa tabernakulo. Dapat may mga nakasabit sa bahaging timog ng patyo, mga nakasabit na pinong pinulupot na lino na isang daang kubit ang haba. **10** Dapat ang mga nakasabit ay may dalawampung mga poste, na may dalawampung tansong mga pundasyon. Dapat mayroon ding mga kawit na nakadugtong sa mga poste, at gayundin sa pilak na mga baras. **11** Gayundin naman sa tabi ng hilagang bahagi, dapat mayroong mga nakasabit na isang daang kubit ang haba na may dalawampung mga poste, dalawampung tansong mga pundasyon, mga kawit na nakadugtong sa mga poste, at pilak na mga baras. **12** Sa tabi ng patyo sa kanlurang bahagi dapat mayroong kurtinang limampung kubit ang haba. Dapat mayroong sampung mga poste at sampung mga pundasyon. **13** Ang patyo ay dapat ding limampung kubit ang haba sa silangang bahagi. **14** Ang mga nakasabit para sa isang dako ng pasukan ay dapat labinlimang kubit ang haba. Dapat mayroon silang tatlong mga poste na may tatlong mga pundasyon, **15** Ang ibang bahagi rin ay dapat mayroong mga nakasabit na labinlimang kubit ang haba. Dapat mayroon silang tatlong mga poste at tatlong mga pundasyon. **16** Ang tarangkahan ng patyo ay dapat mayroong isang kurtina na dalawampung kubit ang haba. Ang kurtina ay dapat ginawa sa asul, lila at matingkad na pulang bagay at pinong pinulupot na lino, ang gawa ng isang taga-burda. Dapat mayroong apat na mga poste na may apat na mga pundasyon. **17** Ang lahat ng mga poste ng patyo ay dapat mayroong pilak na mga baras, pilak na mga kalawit at tansong mga pundasyon. **18** Ang haba ng patyo ay dapat isang daang kubit, ang lapad ay limampung kubit at ang taas ay limang kubit na may pinong pinulupot na lino ang lahat ng mga nakasabit sa tabi at ang mga pundasyon ay tanso. **19** Lahat ng kasangkapan na gagamitin sa tabernakulo at ang lahat ng mga tulos ng tolda para sa tabernakulo at patyo ay dapat gawa sa tanso. **20** Dapat mong utusan ang mga Israelita na magdala ng purong langis ng pinisang olibo para sa ilawan para magpapatuloy itong masunog. **21** Sa tolda ng pagpupulong, sa labas ng kurtina na nasa harapan ng tipan ng kautusan, si Aaron at kaniyang mga anak na lalaki ay dapat panatilihin ang mga ilawan mula sa gabi hanggang sa umaga sa harapan ni Yahweh. Ang utos na ito ay magiging isang walang hanggang kautusan magpakailanman sa buong mga salinlahi sa bansa ng Israel.

28 Tawagin mo ang iyong kapatid na si Aaron at ang kaniyang mga anak na lalaki na sina Nadab, Abihu, Eleazar, at Itamar mula sa mga Israelita para maglingkod sila sa akin bilang mga pari. **2** Dapat kang gumawa ng kasuotan para kay Aaron, na iyong kapatid, na inihandog para sa akin. Ang kasuotang ito ay magiging kaniyang karangalan at kagandahan. **3** Dapat mong sabihin sa lahat ng mga tao nang may katalinuhan sa puso, pinuno ko sila ng espiritu ng karunungan, para makagawa sila ng mga kasuotan ni Aaron para itakda siyang nakahiwalay para maglingkod sa akin bilang pari. **4** Ang mga kasuotan na dapat nilang gawin ay isang baluti, isang efod, isang balabal, isang kasuotang gawa sa habi, isang turbante at isang sintas. Dapat nilang gawin ang mga kasuotang ito para ihandog sa akin. Ito ay para sa iyong kapatid na si Aaron at sa kaniyang mga anak na lalaki para maaari silang maglingkod sa akin bilang mga pari. **5** Dapat gumamit ang mga manggagawang lalaki ng pinong lino na ginto, asul, lilak at matingkad na pula. **6** Dapat silang gumawa ng efod na ginto, asul, lilak at matingkad na pulang lana, at ng pinulupot na pinong lino. Dapat gawa ito ng isang bihasang manggagawang lalaki. **7** Dapat mayroon itong dalawang pirasong pambalikat na nakakabit sa itaas ng dalawang sulok. **8** Ang makinis na habing sinturon ay dapat kagaya ng efod; dapat gawa ito sa isang piraso kasama ng efod, na gawa sa nakapilipit na pinong lino na ginto, asul, lilak, at matingkad na pula. **9** Dapat kang kumuha ng dalawang batong oniks at iukit dito ang mga pangalan ng labindalawang anak na lalaki ni Israel. **10** Anim sa kanilang mga pangalan ay dapat nasa isang bato, at ang anim na pangalan dapat ay nasa ibang bato, ayon sa kanilang kapanganakan. **11** Sa pamamagitan ng gawa ng mang-uukit ng bato, kagaya ng pag-ukit sa isang selyo, dapat mong ipaukit ang dalawang bato kasama ng mga pangalan ng labindalawang anak na lalaki ni Israel. Dapat mong ilagay ang mga bato sa lalagyang ginto. **12** Dapat mong ilagay ang dalawang bato sa mga pirasong pambalikat ng efod, para maging mga bato para magpapaalala kay Yahweh sa mga anak na lalaki ni Israel. Si Aaron ang magdadala ng kanilang mga pangalan sa harap ni Yahweh sa kaniyang dalawang balikat bilang isang paalala sa kaniya. **13** Dapat kang gumawa ng mga lalagyang ginto **14** at dalawang mga tinirintas na kadena sa purong ginto kagaya ng mga tali, at dapat mong ikabit ang mga kadena sa mga lalagyan. **15** Dapat kang gumawa ng isang baluti para sa paggawa ng desisyon, ang gawa ng isang bihasang manggagawang lalaki, gaya ng pagkakagawa ng efod. Gawin ito sa ginto, sa asul, lilak, at matingkad na pulang lana, at sa pinong lino. **16** Ito ay parisukat. Dapat mong tiklupin ng doble ang baluti. Dapat isang dangkal ang haba at isang dangkal ang lapad nito. **17** Dapat mong ilagay ito sa apat na hanay ng mahalagang mga bato. Ang unang hanay ay dapat may isang rubi, isang topaz, at isang karbungko. **18** Ang ikalawang hanay ay dapat may isang esmeralda, isang sapiro, at isang dyamante. **19** Ang pangatlong hanay ay dapat may isang hasinto, isang agata, at isang amatista. **20** Ang pang-apat na hanay ay dapat may isang berilo, isang oniks, at isang haspe. Dapat nakakabit ito sa mga lalagyang ginto. **21** Dapat ang mga bato ay nakaayos ayon sa mga pangalan ng labindalawang anak na lalaki ni Israel, bawat pangalan na magkakasunod-sunod. Dapat katulad sila sa nakaukit ng isang selyong singsing, bawat pangalan ay tumatayo bilang isa sa mga labindalawang lipi. **22** Dapat kang gumawa sa baluti ng mga kadena kagaya ng mga tali, tinirintas na gawa sa purong ginto. **23** Dapat kang gumawa ng dalawang singsing na ginto para sa baluti at kailangang ikabit ang mga ito sa dalawang dulo ng baluti. **24** Dapat mong ikabit ang dalawang kadenang ginto sa dalawang kanto ng baluti. **25** Dapat ikabit mo ang kabilang dulo ng dalawang kadenang tinirintas sa dalawang lalagyan. Pagkatapos dapat ikabit mo ang mga ito sa dalawang pambalikat sa harap ng efod. **26** Dapat kang gumawa ng dalawang singsing na ginto, at dapat ilagay mo ang mga ito sa kabila ng dalawang kanto ng baluti, sa dulo ito bago sa panloob na hangganan. **27** Dapat kang gumawa ng dalawa pang singsing na ginto, at dapat mong ikabit ito sa ilalim ng dalawang pambalikat sa harap ng efod, malapit ito sa pinagtahian sa itaas ng pinong habing sintas sa baywang ng efod. **28** Dapat talian ang baluti sa bawat mga singsing nito patungo sa mga singsing ng epod sa pamamagitan ng isang asul na tali, para ito ay maikabit sa itaas lamang ng habing sinturon sa baywang ng efod. Para hindi na matanggal ang baluti mula sa efod.

29 Kapag si Aaron ay papasok sa banal na lugar, dapat
dalhin niya ang mga pangalan ng mga labindalawang anak
na lalaki ni Israel sa baluti para gumawa ng mga desisyon sa
kaniyang puso. Magsisilbi ito bilang isang palagiang paalala
kay Yahweh. **30** Dapat ang Urim at Tummim ay ilagay sa
baluti para sa paggawa ng mga desisyon. Ang mga ito ay
dapat nasa dibdib ni Aaron kapag siya ay pupunta sa harap
ni Yahweh, dapat palaging dala ni Aaron sa kaniyang dibdib
ang paggawa ng mga desisyon para sa mga Israelita sa
harap ni Yahweh. **31** Dapat kang gumawa ng balabal ng epod
na lahat ay galing sa telang lilak. **32** Dapat mayroon itong
isang bukasan sa gitna para sa ulo. Dapat habiin ang gilid ng
bukasan paikot para hindi ito mapunit. Dapat gawa ito ng isang
manghahabi. **33** Sa dulo ng laylayan, dapat kang gumawa ng
mga granada na asul, lilak, at matingkad na pulang tali sa
lahat ng palibot. Mga gintong kampanilya ay dapat paikot sa
pagitan nila. **34** Dapat mayroong isang gintong kampanilya at
isang granada, isang gintong kampanilya at isang granada na
magkakasunod-sunod sa palibot ng laylayan ng balabal. **35**
Dapat isuot ni Aaron ang balabal kapag maglilingkod siya,
para marinig ang tunog nito kapag papasok siya sa banal
na lugar sa harap ni Yahweh at kapag aalis siya. Nang sa
gayon, hindi siya mamamatay. **36** Dapat kang gumawa ng
plato sa purong gintong at iukit dito, katulad ng nakaukit sa
isang selyo, HANDOG KAY YAHWEH. **37** Dapat mong ikabit
ang plato na ito sa isang asul na tali patungo sa harap ng
turbante. **38** Dapat nasa noo ito ni Aaron; dapat palaging
siyang magdadala ng anumang pagkakasala na nakakabit
sa pag-aalay ng banal na mga regalo ng mga Israelita na
handog kay Yahweh. Dapat ang turbante ay palaging nasa
noo niya para tanggapin ni Yahweh ang kanilang mga regalo.
39 Dapat kang gumawa ng kasuotang gawa sa pinong lino, at
dapat kang gumawa ng isang turbante na pinong lino. Dapat
ka ring gumawa ng isang sintas, na gawa ng isang taga-
burda. **40** Para sa mga anak na lalaki ni Aaron gumawa ka ng
mga kasuotan, mga sintas, at mga bandana, para sa kanilang
karangalan at kagandahan. **41** Dapat mong damitan si Aaron
na iyong kapatid, at ang kaniyang mga anak na lalaki na
kasama niya. Dapat mo silang buhusan ng langis, italaga
sila, at ihandog sila sa akin, para maglingkod sila sa akin
bilang mga pari. **42** Dapat mo silang igawa ng mga linong
salawal para matakpan ang kanilang mga pribadong parte,
salawal para takpan sila mula sa baywang hanggang sa mga
hita. **43** Dapat isuot ito ni Aaron at ng kaniyang mga anak na
lalaki kapag papasok sila sa tolda ng pagpupulong o kapag
lalapit sila sa altar para maglingkod sa banal na lugar. Dapat
nila itong gawin para hindi sila magdala ng pagkakasala at
mamatay. Mananatili itong isang alituntunin para kay Aaron at
sa kaniyang mga kaapu-apuhan kasunod niya.

29 Ngayon ito ang dapat mong gawin sa pagtatalaga
sa kanila sa akin para sila ay makapaglingkod bilang
mga pari. Kumuha ka ng isang batang toro at dalawang
lalaking tupa na walang bahid, **2** tinapay na walang lebadura,
at mamon na walang lebadurang hinalong langis. At saka
kumuha ka ng apa na walang lebadurang pinahiran ng langis.
Gawin mo ang mga apa gamit ang pino na trigong harina. **3**
Dapat mo itong ilagay sa isang buslo, dalhin ang mga ito sa
buslo, at ihandog mo kasama ang toro at dalawang lalaking
tupa. **4** Dapat mong iharap si Aaron at ang kaniyang mga
anak na lalaki sa pasukan ng tolda ng pagpupulong. Dapat
mong paliguan si Aaron at ang kaniyang mga anak na lalaki
sa tubig. **5** Dapat kang kumuha ng mga damit at damitan si
Aaron kasama ang kapa, ang balabal ng efod, ang efod, at
ang baluti, kabitan ng makinis na habing sinturon ng efod na
nakapalibot sa kaniya. **6** Dapat mong itakda ang turbante
sa kaniyang ulo at ilagay ang banal na korona sa turbante.
7 Pagkatapos kumuha ng pambasbas na langis at ibuhos
sa kaniyang ulo, at sa ganitong paraan siya babasbasan. **8**
Dapat mong dalhin ang kaniyang mga anak na lalaki at ilagay
ang mga kapa sa kanila. **9** Dapat mong damitan si Aaron at
ang kaniyang mga anak na lalaki na may kasamang mga
sintas at ilagay ang kanilang pamigkis sa ulo. Ang gawain ng
pagkapari ay mabibilang na sa kanila sa pamamagitan ng
palagiang batas. Sa ganitong paraan dapat mong gawing
banal si Aaron at ang kaniyang mga anak na lalaki para sa
kanilang paglilingkod sa akin. **10** Dapat mong dalhin lahat ng
toro sa harap ng tolda ng pagpupulong, at ipatong ang kamay
ni Aaron at ang kamay ng kaniyang mga anak na lalaki sa ulo
nito. **11** Dapat mong patayin ang mga toro sa aking harapan,
si Yahweh, sa pasukan ng tolda ng pagpupulong. **12** Dapat
mong kunin ang ilang dugo ng toro at ilagay mo ito sa sungay
ng altar gamit ang iyong daliri, at dapat mong ibuhos ang
natirang dugo sa paanan ng altar. **13** Dapat mong kunin ang
lahat ng taba na nakatakip sa mga lamang-loob, at saka
kumuha ng panakip sa atay at sa dalawang lapay na may
kasamang taba na nasa kanila; sunugin ang lahat ng ito sa
altar. **14** Pero ang laman ng mga toro, at ang balat at dumi,
sunugin mo ito sa labas ng kampo. Ito ay handog para sa
kasalanan. **15** Dapat mo ring kunin ang isang lalaking tupa, at
ipatong ang kamay ni Aaron at ang mga kamay ng kaniyang
mga anak na lalaki sa ulo nito. **16** Dapat mong patayin ang
lalaking tupa. Pagkatapos kunin ang dugo at isaboy ito sa
magkabilang gilid ng altar. **17** Dapat mong hiwain ang lalaking
tupa na pira-piraso at hugasan ang mga lamang-loob at ang
mga binti, at ilagay mo ang lamang-loob, sabay ng pira-piraso
at kasama ang ulo nito, **18** sa altar. Pagkatapos sunugin ang
buong lalaking tupa. Ito ay maging sinunog na handog sa
akin, si Yahweh. Ito ay magdudulot ng matamis na halimuyak
sa akin; ito ay magiging isang handog sa pamamagitan ng
apoy. **19** Dapat mong kunin ang iba pang lalaking tupa, at
ipatong ang kamay ni Aaron at ang mga kamay ng kaniyang
mga anak na lalaki sa ulo nito. **20** Pagkatapos dapat mong
patayin ang lalaking tupa at kunin ang ilan sa dugo nito.
Ilagay ito sa dulo ng kanang tainga ni Aaron, at sa dulo ng
kanang tainga ng kaniyang mga anak na lalaki, sa hinlalaki
ng kanilang kanang kamay, at sa hinlalaki ng kanilang kanang
paa. Pagkatapos isaboy ang dugo sa magkabilang gilid ng
altar. **21** Dapat mong kunin ang ilan sa mga dugo na nasa
altar at ilan sa binasbasang langis, at isaboy ang lahat ng ito
kay Aaron at sa kaniyang mga damit, at saka sa kaniyang
mga anak na lalaki at sa kanilang mga damit. Ilalaan si Aaron
para sa akin, at ang kaniyang mga damit, kasama niya ang
kaniyang mga anak na lalaki at mga damit ng kaniyang mga
anak na lalaki. **22** Dapat mong kunin ang mga lalaking tupa,
ang taba ng buntot, ang taba na nakatakip sa lamang-loob,
ang panakip sa atay, ang dalawang lapay, at ang kanang
hita—dahil ang lalaking tupang ito ay para sa pagtatalaga
sa mga pari para sa akin. **23** Kumuha ng isang tinapay,
isang mamon ng tinapay na gawa sa langis, at isang apa sa
labas ng buslo ng tinapay na walang lebadura na sa aking
harapan, si Yahweh. **24** Dapat mong ilagay ang mga ito
sa kamay ni Aaron at sa kamay ng kaniyang mga anak na
lalaki. Dapat nilang itaas ito sa aking harapan, si Yahweh,

at ipapakita nila ito bilang paghahandog sa akin. **25** Dapat
mong kunin ang mga pagkain galing sa kanilang mga kamay
at sunugin ito sa altar kasama ang handog na susunugin.
Ito ay magbibigay ng matamis na halimuyak sa akin; ito ay
handog na gawa sa apoy. **26** Dapat kang kumuha ng dibdib
ng lalaking tupa na handog ni Aaron at itaas ito at ipapakita
ito bilang handog para sa akin, si Yahweh. Pagkatapos ito
ang bahagi na inyong kakainin. **27** Dapat mong ihandog sa
akin ang dibdib ng paghahandog na itinaas na matayog at
ang hita ng paghahandog na ipinapakita— dibdib na itinaas
at ang hita na ipinakita, kapwa nanggaling sa lalaking tupa
para sa pagpapatunay kay Aaron at sa kaniyang mga anak
na lalaki sa akin. **28** Ang mga bahagi ng laman na ito, na
ibinigay ng mga Israelita, ay kailangang mabibilang kay Aaron
at sa kaniyang mga kaapu-apuhan magpakailanman. Sa
pamamalakad para sa mga handog sa pagtitipon, ito ay
maging handog para sa mga pari na kinuha mula sa mga
handog ng mga Israelita na mga handog na ipinakita sa akin,
si Yahweh. **29** Ang banal na mga damit ni Aaron ay dapat na
isantabi para sa kaniyang mga anak na lalaki na susunod
sa kaniya. Dapat silang basbasan at italaga ang mga ito sa
akin. **30** Ang pari na susunod sa kaniya mula sa kaniyang
mga anak na lalaki, na nanggaling sa tolda ng pagpupulong
para ako ay paglingkuran sa banal na lugar, ay kanilang isuot
ang ganoong mga damit sa loob ng pitong araw. **31** Dapat
mong kunin ang lalaking tupa para sa pagtatalaga sa mga
pari para sa akin at pakuluan ang laman nito sa banal na
lugar. **32** Kakainin ni Aaron at ng kaniyang mga anak na
lalaki ang laman ng lalaking tupa at tinapay na nakalagay
sa buslo sa pasukan ng tolda ng pagpupulong. **33** Dapat
nilang kainin ang laman at tinapay na binigay para pambayad
ng kasalanan nila at sa pagtatalaga sa kanila, para ilaan
sa akin. Walang ibang kakain ng pagkain, dahil dapat nila
itong ituring na banal at ilaan para sa akin. **34** Kung alinman
sa laman ng itinalagang handog, o alinman sa tinapay ay
maiwan sa susunod na umaga, dapat sunugin na ninyo ito.
Hindi ito dapat kainin dahil ito ay itinalaga na sa akin. **35** Sa
ganitong paraan, sa pagsunod sa lahat ng iniutos ko sa iyo
na gawin, dapat mong pakitunguhan si Aaron at ang kaniyang
mga anak na lalaki. Dapat kang kumuha ng pitong araw para
italaga sila sa akin. **36** Bawat araw dapat kang maghandog
ng toro bilang isang handog pambayad para sa kasalanan.
Dalisayin mo ang altar sa pamamagitan ng paggamit ng
pambayad para sa kasalanan nito, at kailangan mo itong
buhusan ng langis para sa pagtatalaga sa akin. **37** Sa pitong
araw dapat kang gumawa ng pambayad para sa kasalanan
para sa altar at italaga ito kay Yahweh. Pagkatapos ang altar
ay ganap na italaga sa akin. Anumang paghahawak sa altar
ay ibubukod para kay Yahweh. **38** Dapat kang maghandog
palagi ng dalawang tupa na isang taon ang gulang doon sa
altar araw-araw. **39** Dapat kang maghandog ng isang tupa sa
umaga, at ang isang tupa ay ihandog mo sa paglubog ng
araw. **40** Kasama ang unang tupa, maghandog ng ikasampu
ng epa ng pinong harina na hinaluan ng ikaapat na bahagi
ng hin ng langis galing sa pinigang olibo, at ang ikaapat na
bahagi ng hin ng alak bilang inuming handog. **41** Dapat
kang maghandog ng pangalawang tupa sa paglubog ng
araw. Dapat kang maghandog ng pagkaing butil sa umaga at
parehong inuming handog. Ang mga ito ay magdudulot ng
matamis na halimuyak sa akin; ito ang magiging handog na
gawa para sa akin sa apoy. **42** Ang mga ito ay magiging
palagiang handog na susunugin sa buong salinlahi ng inyong
bayan. Dapat mong gawin ang mga ito sa pasukan ng tolda
ng pagpupulong sa aking harapan, si Yahweh, kung saan ako
makikipagkita para makipag-usap sa iyo. **43** Doon kung saan
ako makikipagkita sa mga Israelita; ang tolda ay ihihiwalay
para sa akin sa aking kaluwalhatian. **44** Itatalaga ko ang tolda
ng pagpupulong at ang altar para ang mga ito ay mabilang
sa akin lamang. Itatalaga ko rin si Aaron at ang kaniyang
mga anak na lalaki para maglingkod sa akin bilang mga pari.
45 Maninirahan ako kasama ng mga Israelita at kanilang
magiging Diyos. **46** Malalaman nila na ako si Yahweh, ang
kanilang Diyos, na kumuha sa kanila palabas mula sa lupain
ng Ehipto kaya ako ay maninirahan kasama nila. Ako si
Yahweh, kanilang Diyos.

30 Dapat kang gumawa ng altar para magsunog ng
insenso. Dapat mong gawin ito sa kahoy ng akasya.
2 Ang haba nito ay dapat isang kubit, at ang lapad nito ay
isang kubit. Ito ay dapat maging parisukat, at ang taas nito ay
dapat dalawang kubit. Ang mga sungay nito ay dapat gawin
bilang kaisang piraso nito. **3** Dapat mong balutin ang altar
ng insenso sa purong ginto—ang tuktok nito, ang mga gilid
nito, at ang mga sungay nito. Dapat kang gumawa ng isang
hangganang ginto sa palibot para dito. **4** Dapat kang gumawa
ng dalawang argolyang ginto para maisama dito sa ibaba ng
hangganan nito sa dalawang magkabilang bahagi nito. Ang
mga argolya ay dapat maging mga lalagyan ng mga baras
para madala ang altar. **5** Dapat ninyong gawin ang mga baras
sa kahoy ng akasya, at dapat ninyong balutin ang mga ito
sa ginto. **6** Dapat ninyong ilagay ang altar ng insenso bago
sa kurtina na nasa kaban ng mga kautusang tipan. Ito ay
bago sa takip ng luklukan ng awa na nasa ibabaw ng kaban
ng mga kautusang tipan, kung saan ako ay makikipagtagpo
sa inyo. **7** Dapat si Aaron ang magsunog ng mabangong
insenso sa tuwing umaga. Dapat niyang sunugin ito kapag
inaayos niya ang mga lampara. **8** Kapag sisindihan ni Aaron
ang mga lampara muli sa gabi, dapat siyang magsunog
ng insenso sa altar ng insenso. Dapat itong maging isang
palagiang pagsusunog ng insenso sa harap ko, si Yahweh, sa
buong salinlahi ng inyong bayan. **9** Pero kayo ay mag-aalay
ng walang ibang insenso sa altar ng insenso, o anumang
pagsusunog ng alay o handog na pagkaing butil. Dapat
mong buhusan ng walang inuming handog dito. **10** Dapat
si Aaron ay gumawa ng luklukan ng awa sa mga sungay
ng altar ng insenso minsan sa isang taon. Dapat niyang
gawin ito gamit ang dugo ng handog para sa pagbayad ng
kasalanan. Ang punong pari ang siyang dapat na gumawa
nito sa buong salinlahi ng inyong lahi. Ang pag-aalay na ito ay
ganap na ilaan sa akin, si Yahweh." **11** Nagsalita si Yahweh
kay Moises at sinabing, **12** "Kapag kumuha ka ng isang
talaan ng mga Israelita, pagkatapos ang bawat tao ay dapat
magbigay ng pangtubos para sa kaniyang buhay kay Yahweh.
Dapat mong gawin ito pagkatapos mo silang bilangin, para
walang maging salot sa kanila kapag binibilang mo sila.
13 Ang bawat isa na nabilang sa talaan ay magbabayad
ng kalahating pilak na sekel, ayon sa timbang ng sekel ng
santuwaryo (isang sekel ay kapareho ng dalawampung gera).
Itong kalahating sekel ay magiging alay sa akin, si Yahweh.
14 Ang bawat isa na nabilang, mula dalawampung taong
gulang at pataas, ay dapat magbigay nitong alay sa akin.
15 Kapag magbibigay ang mga tao nitong alay sa akin para
gumawa ng pambayad sa kasalanan para sa kanilang mga
buhay, ang mayayaman ay hindi dapat magbigay ng higit pa

sa kalahating sekel, at ang mga mahihirap ay hindi dapat
magbigay ng kulang. **16** Dapat mong tanggapin itong perang
pambayad sa kasalanan mula sa mga Israelita at dapat mong
ilaan ito para sa gawain sa tolda ng pagpupulong. Ito ay dapat
maging isang paalala sa mga Israelita sa akin, para gumawa
ng pangtubos ng kasalanan para sa inyong mga buhay." **17**
Nagsalita si Yahweh kay Moises at sinabi, **18** "Dapat ka ring
gumawa ng isang malaking tansong palanggana na mayroong
tansong tuntungan, isang palanggana para hugasan. Dapat
mo itong ilagay sa pagitan ng tolda ng pagpupulong at ng
altar, at kailangan mo itong lagyan ng tubig. **19** Si Aaron at
kaniyang mga anak na lalaki ay dapat maghugas ng kanilang
mga kamay at kanilang mga paa ng tubig nito. **20** Kapag
pumasok sila sa tolda ng pagpupulong o kapag lumalapit
sila sa altar para maglingkod sa akin sa pagsusunog ng
handog, dapat silang maghugas ng tubig sa gayon ay hindi
sila mamatay. **21** Dapat nilang hugasan ang kanilang mga
kamay at paa para hindi sila mamatay. Dapat itong maging
palagiang batas para kay Aaron at sa kaniyang mga kaapu-
apuhan sa buong salinlahi ng kanilang bayan." **22** Nagsalita
si Yahweh kay Moises at sinabi, **23** "Kunin mo itong mga
pinong pampalasa: limandaang sekel ng umaagos na mira,
250 sekel ng matamis na halimuyak na kanela, 250 sekel
ng matamis na halimuyak na tubo, **24** limandaang sekel
ng kassia, sinukat sa timbang ng sekel ng santuwaryo, at
isang hin ng langis ng olibo. **25** Dapat kang gumawa ng
banal na langis ng pagpapahid kasama ang mga sangkap na
ito, ang gawa ng tagapagpabango. Ito ay magiging banal
na langis ng pagpapahid, inilaan para sa akin. **26** Dapat
mong basbasan ang tolda ng pagpupulong ng langis na
ito, gayon din sa kaban ng kautusang tipan, **27** ang mesa
at ang lahat ng mga kasangkapan nito, ang tuntungan ng
ilaw at ng kasangkapan nito, ang altar ng insenso, **28** ang
altar para sa sinunog na mga alay kasama ng lahat ng mga
kasangkapan nito, at ang palanggana kasama ng kaniyang
tuntungan. **29** Dapat mong ilaan ang mga ito sa akin para
ang mga ito ay ganap na mailaan sa akin. Ang anumang
humawak sa kanila ay ibubukod din para sa akin. **30** Dapat
mong basbasan si Aaron at ang kaniyang mga anak na lalaki
at ilaan mo sila sa akin para sila ay maglingkod sa akin bilang
mga pari. **31** Dapat mong sabihin sa mga Israelita, 'Ito dapat
ang langis ng pagpapahid na inilaan kay Yahweh sa buong
salinlahi ng iyong bayan. **32** Ito ay hindi dapat mailapat sa
balat ng mga tao, o gumawa man lang kayo sa alinmang
langis na kaparehong sangkap, dahil inilaan ito kay Yahweh.
Dapat mong isaalang-alang ito sa ganitong paraan. **33** Ang
sinumang gumawa ng pabango gaya nito, o kung sinumang
maglagay ng alinman nito sa isang tao, ang taong iyon ay
dapat alisin sa kaniyang bayan." **34** Sinabi ni Yahweh kay
Moises, "Kumuha ng mga pampalasa—estacte, onycha, at
galbano—matamis na mga pampalasa kasama ng purong
kamanyang, ang bawat isa ay magsindami. **35** Gawin ito
sa paraan ng insenso, hinalo ng isang tagapagpabango,
pinalasa ng asin, puro at inilaan sa akin. **36** Gigilingin mo
ito sa napakapinong paghalo. Maglagay ng bahagi nito sa
harap ng kaban ng mga kautusang tipan, na nasa tolda ng
pagpupulong, kung saan ako ay makikipagtagpo sa inyo.
Ituturing mo ito bilang ganap na pag-aalay sa akin. **37** Bilang
para sa insensong ito na iyong gagawin, hindi ka dapat
gumawa ng anumang kaparehong mga sangkap para sa
iyong sarili. Ito ay dapat maging pinakabanal sa iyo. **38** Ang
sinumang gumawa ng anumang gaya nito para gamitin bilang
pabango ay dapat alisin mula sa kaniyang bayan."

31 Nagsalita si Yahweh kay Moises, **2** "Tingnan mo,
tinawag ko sa pangalan si Bezalel anak na lalaki ni Uri
na anak na lalaki ni Hur, mula sa lipi ni Juda. **3** Pinuno ko si
Bezalel ng aking Espiritu, para bigyan siya ng karunungan,
pang-unawa, at kaalaman, para sa lahat ng uri ng gawain,
4 para gumawa ng pang-sining na mga disenyo at para sa
paggawa sa ginto, pilak, at tanso; **5** para rin sa pagputol at
paglagay ng mga bato at para sa pang-ukit ng kahoy-para
gawin ang lahat ng uri ng gawain. **6** Bukod sa kaniya, hinirang
ko si Oholiab anak na lalaki ni Ahisamach, mula sa lipi ni Dan.
Nilagyan ko ng kasanayan ang mga puso ng mga matalinong
tao kaya magagawa nila ang lahat ng pag-uutos ko sa iyo.
Kabilang dito **7** ang tolda ng pagpupulong, ang kaban ng
tipan ng kautusan, ang takip ng luklukan ng awa na nasa
kaban, at ang lahat na kasangkapan ng tolda- **8** ang mesa at
ang mga kagamitan nito, ang purong ilawan kasama ang mga
kagamitan nito, ang altar ng incenso, **9** ang altar para sa mga
sinunog na handog kasama ang lahat ng kasangkapan nito,
at ang malaking palanggana kasama ang paanan nito. **10**
Kabilang din dito ang hinabing pinong pananamit, ang mga
banal na pananamit para kay Aaron ang pari at sa kaniyang
mga anak na lalaki, na nakalaan para sa akin kaya sila ay
maglilingkod bilang mga pari. **11** Kabilang din ang langis na
pangpahid at ang mabangong insenso para sa banal na lugar.
Gagawin ng mga manggagawang ito ang lahat ng bagay na
aking inutos sa iyo." **12** Nagsalita si Yahweh kay Moises, **13**
"Sabihin mo sa mga Israelita: 'Dapat ninyong panatilihing tiyak
ang mga Araw ng Pamamahinga ni Yahweh, dahil ito ang
magiging tanda sa pagitan niya at sa inyo sa buong salinlahi
ng iyong bayan kaya malalaman ninyo na siya ay si Yahweh,
siyang nagtakda sa iyo para sa kaniya. **14** Kaya dapat
ninyong panatiliin ang Araw ng Pamamahinga, para dapat
ninyong ituring ito bilang banal, na nakalaan para sa kaniya.
Bawat isa na dumungis dito ay dapat talagang mamatay.
Kung sinuman ang gumagawa sa Araw ng Pamamahinga,
ang taong iyan ay tiyak na dapat putulin mula sa kaniyang
bayan. **15** Ang gawain ay natapos ng anim na araw, pero ang
ikapitong araw ay magiging isang Araw ng Pamamahinga ng
ganap na pamamahinga, banal, nakalaan para sa karangalan
ni Yahweh. Sinuman ang gumagawa ng kahit anong gawain
sa Araw ng Pamamahinga ay dapat siguraduhing malagay sa
kamatayan. **16** Kaya ang mga Israelita ay dapat panatilihin
ang Araw ng Pamamahinga. Dapat nilang suriin ito saanman
sa salinlahi ng kanilang bayan bilang isang palagiang batas.
17 Ang Araw ng Pamamahinga ay laging magiging isang
tanda sa pagitan ni Yahweh at ng mga Israelita, dahil sa
anim na araw na ginawa ni Yahweh ang langit at lupa, at
sa ikapitong araw siya ay nagpahinga at naginhawaan.'"
18 Nang matapos makipag-usap ni Yahweh kay Moises sa
bundok ng Sinai, binigyan niya siya ng dalawang tipak ng
bato ng tipan ng mga kautusan, gawa sa bato, nakasulat sa
pamamagitan ng kaniyang sariling kamay.

32 Nang makita ng mga tao na si Moises ay natagalang
bumaba sa bundok, nagtipon sila sa paligid ni Aaron at
sinabi sa kaniya, "Halika, igawa mo kami ng diyos-diyosan
na mangunguna sa amin. Dahil itong si Moises, ang taong
nagdala sa amin palabas sa lupain ng Ehipto, hindi namin
alam kung ano ang nangyari sa kaniya." **2** Kaya sinabi ni

Aaron sa kanila, "Kunin ninyo ang mga gintong hikaw sa mga
tainga ng inyong mga asawa at sa mga tainga ng inyong
mga anak na lalaki at sa mga anak na babae at dalhin ang
mga ito sa akin. **3** Kinuhang lahat ng mga tao ang mga
gintong hikaw na nasa kanilang mga tainga at dinala ang mga
ito kay Aaron. **4** Natanggap niya ang ginto mula sa kanila,
niyari ito sa isang molde, at ginawa ito sa isang minoldeng
guya. Pagkatapos sinabi ng mga tao, "Israel, ito ang inyong
diyos na nagdala sa inyo palabas sa lupain ng Ehipto." **5**
Nang nakita ito ni Aaron, nagtayo siya ng isang altar sa
harap ng guya at ginawa sa isang pagpapahayag, sinabi
niya, "Bukas magkakaroon ng pagdiriwang sa karangalan
ni Yahweh. **6** Kinabukasan gumising ng maaga ang mga
tao at nag-alay ng mga sinunog na handog at sama-samang
nagdala ng mga alay. Pagkatapos sila ay umupo para kumain
at uminom, at pagkatapos tumindig para makipag-inuman
sa mahalay na pagdiriwang. **7** Pagkatapos nagsalita si
Yahweh kay Moises, "Umalis ka agad, dahil sa iyong bayan,
na nagdala palabas sa lupain ng Ehipto, naging masama
ang kanilang mga sarili. **8** Mabilis silang umalis sa daan
na aking inutos sa kanila. Nagmolde sila para sa kanilang
sarili ng isang guya at sumamba dito at naghandog dito.
Sinabi nila, 'Israel, "Ito ang inyong diyos na nagdala palabas
sa lupain ng Egipto." **9** Pagkatapos sinabi ni Yahweh kay
Moises, "Nakita ko ang bayang ito. Tingnan mo, sila ay mga
taong mapagmatigas. **10** Kaya pagkatapos, huwag mong
subukang pigilan ko. Ang aking galit ay sisiklab laban sa
kanila, kaya wawasakin ko sila. "Pagkatapos gagawa ako
ng isang dakilang bansa mula sa iyo." **11** Pero sinubukang
huminahon ni Moises si Yahweh na kaniyang Diyos. Sinabi
niya, "Yahweh, bakit ang inyong galit ay sumiklab laban sa
iyong bayan, na nagdala palabas sa lupain ng Ehipto na may
dakilang kapangyarihan at may malakas na kamay? **12** Bakit
kailangang sabihin ng mga taga-Ehipto, "Pinangunahan niya
sila nang may masamang layunin, para patayin sila sa mga
bundok at para wasakin sila sa ibabaw ng mundo? Magbalik
ka mula sa iyong nagsusumiklab na galit at mahabag ang
loob mula sa kaparusahan ng iyong bayan. **13** Alalahanin mo
sina Abraham at Isaac at Israel, iyong mga lingkod, na siyang
sumumpa sa pamamagitan ng iyong sarili mismo at sinabi sa
kanila, "Gagawin ko ang iyong mga kaapu-apuhan na kasing
dami ng mga bituin sa kalangitan, at bibigyan ko ang iyong
mga kaapu-apuhan lahat ng lupaing aking sinabi. Mamanahin
nila ito magpakailanman." **14** Pagkatapos nahabag si Yahweh
mula sa kaparusahan na kaniyang sinabi na dapat pahirapan
ang kaniyang bayan. **15** Pagkatapos tumalikod si Moises at
bumaba sa bundok, dala-dala ang dalawang tipak ng bato ng
tipan ng kautusan sa kaniyang kamay. Ang mga tipak ng bato
ay may nakasulat sa magkabilang gilid, sa harap at sa likuran.
16 Ang mga tipak ng bato ay sariling gawa ng Diyos, at ang
mga sulat ay sariling sulat ng Diyos, inukit sa mga tipak ng
bato. **17** Nang marinig ni Josue ang ingay ng mga tao na
humihiyaw, sinabi niya kay Moises, "May ingay ng labanan
doon sa kampo." **18** Pero sinabi ni Moises, "Hindi ito tunog ng
isang tagumpay at hindi tunog ng natatalong mga tao, pero
ang tunog ng umaawit ang aking naririnig." **19** Nang dumating
si Moises sa kampo, nakita niya ang guya at ang mga taong
nagsasayawan. Siya ay lubhang nagalit. Itinapon niya ang
mga tipak ng bato na nasa kaniyang mga kamay, at nabiyak
ang mga ito sa ibaba ng bundok. **20** Kinuha niya ang guya na
ginawa ng mga tao, sinunog ito, dinurog ito para maging abo
at ibinuhos ito sa tubig. Pagkatapos ipinainom niya ito sa
bayan ng Israel. **21** Pagkatapos sinabi ni Moises kay Aaron,
"Ano ang ginawa ng mga taong ito sa iyo, na dinala mo ang
ganyang dakilang kasalanan sa kanila?" **22** Sinabi ni Aaron,
"Huwag mong hayaan ang iyong galit ay sumiklab, aking
panginoon. Alam mo ang mga taong ito, kung paano sila
gumagawa ng kasamaan. **23** Sinabi nila sa akin, igawa mo
kami ng diyos na mangunguna sa amin. Dahil itong si Moises,
ang taong nagdala palabas sa amin sa lupain ng Ehipto.
hindi namin alam kung ano ang nangyari sa kaniya.' **24** Kaya
sinabi ko sa kanila, 'Kung sinuman ang mayroong anumang
ginto, hayaang tanggalin niya ito. Binigay nila sa akin ang
ginto at itinapon ko ito sa apoy, at ito ay naging isang guya."
25 Nakita ni Moises ang mga tao ay tumatakbo ng marahas,
dahil hinayaan ni Aaron sila ay mawalan ng pagpipigil, para
tuksuhin ang kanilang mga kaaway. **26** Pagkatapos tumayo si
Moises sa pasukan ng kampo at sinabi, "Sinuman ang nasa
panig ni Yahweh, pumunta sa akin." Lahat ng mga Levita ay
nagtipon sa paligid niya, **27** Sinabi niya sa kanila, "Yahweh,
ang Diyos ng Israelita, sanasabi ito, 'Hayaang ang bawat
lalaki ay ikabit ang kaniyang espada sa kaniyang gilid at
magbalik at bumalik mula sa pasukan hanggang pasukan
ng buong kampo, at patayin ang kaniyang kapatid na lalaki,
kaniyang kasamahan at kaniyang kapitbahay." **28** Ginawa ng
mga Levita ang inutos ni Moises. Sa araw na iyon ay mahigit
tatlong libong lalaki mula sa bayan ang namatay, **29** Sinabi ni
Moises sa mga Levita, "Itinalaga kayo sa paglilingkod kay
Yahweh sa araw na ito, dahil bawat isa sa inyo ay kumilos
laban sa kaniyang anak na kaniyang kapatid na lalaki, kaya
bibigyan kayo ni Yahweh ng pagpapala sa araw na ito."
30 Kinabukasan sinabi ni Moises sa mga tao, "Nakagawa
kayo ng isang dakilang kasalanan. Ngayon aakyat ako kay
Yahweh. Marahil maari akong gumawa ng pambayad sa
inyong pagkakasala." **31** Bumalik si Moises kay Yahweh
at sinabing, "Naku, ang mga taong ito ay nakagawa ng
malaking kasalanan at gumawa ng kanilang mga sariling
gintong diyos-diyosan. **32** Pero ngayon, pakiusap patawarin
mo ang kanilang kasalanan; pero kung hindi ninyo gagawin,
pawiin mo ako sa aklat na iyong isinulat." **33** Sinabi ni Yahweh
kay Moises, "Kung sinuman ang nagkasala laban sa akin, ang
taong iyon ay papawiin ko sa aking aklat. **34** Kaya ngayon
lumakad ka, pangunahan mo ang bayan papunta sa lugar na
sinabi ko sa iyo. Tingnan, ang aking anghel ang mangunguna
sa inyo. Pero sa araw na parusahan ko sila, paparusahan ko
sila dahil sa kanilang pagkakasala. **35** Pagkatapos nagpadala
si Yahweh ng salot sa bayan dahil gumawa sila ng guya, ang
isa na ginawa ni Aaron.

33 Kinausap ni Yahweh si Moises, "Umalis ka rito, kayo
at ang bayan na dinala mo palabas mula sa lupain ng
Ehipto. Puntahan mo ang lupain na kung saan ipinangako ko
kina Abraham, Isaac, at Jacob, nang aking sinabi, 'Ibibigay ko
ito sa inyong mga kaapu-apuhan.' **2** Ipapadala ko ang isang
anghel sa inyo, at itataboy ko palabas ang mga Cananaeo,
Amoreo, Heteo, Perezeo, Hivita, at Jebuseo. **3** Puntahan mo
ang lupain na iyon, kung saan dumadaloy ang gatas at pulot,
pero hindi ako sasama sa inyo, dahil kayo ay isang bayang
matitigas ang ulo. Baka lang wasakin kayo sa daan." **4** Nang
marinig ng mga tao ang mga nakakagambalang salitang
ito, sila ay nagluksa, at walang ni isa man ang nagsuot ng
anumang alahas. **5** Sinabi ni Yahweh kay Moises, "Sabihin
mo sa mga Israelita, 'Kayo ay isang bayang matitigas ang ulo.
Kung sasama ako sa inyo kahit sandali lamang, wawasakin ko

kayo. Kaya ngayon, alisin ninyo ang inyong mga alahas kaya
makakapagpasya ako kung ano ang gagawin ko sa inyo.'" **6**
Kaya walang suot na alahas ang mga Israelita pasulong mula
sa Bundok Horeb. **7** Kinuha ni Moises ang isang tolda at
itinayo ito sa labas ng kampo, nang may kalayuan sa kampo.
Tinawag niya itong tolda ng pagpupulong. Ang sinumang
magtanong kay Yahweh ng anumang bagay ay lalabas ng
tolda ng pagpupulong, sa labas ng kampo. **8** Sa tuwing
lalabas si Moises sa tolda, lahat ng tao ay tumatayo sa
harap ng pasukan ng kanilang tolda at tinitingnan si Moises
hanggang siya ay makapasok sa loob. **9** Kapag pumapasok si
Moises sa tolda, ang haliging ulap ay bumababa at nananatili
sa labas ng tolda, at nagsasalita si Yahweh kay Moises. **10**
Kapag nakita ng mga tao ang haliging ulap na nananatili sa
pasukan ng tolda, sila ay tumatayo at sumasamba, bawat
lalaki sa kanilang sariling pasukan ng tolda. **11** Kinakausap ni
Yahweh si Moises ng harap-harapan, tulad ng isang lalaking
nakikipag-usap sa kaniyang kaibigan. Pagkatapos bumabalik
si Moises sa kampo, pero ang kaniyang lingkod na si Josue
anak ni Nun, isang binata, ay nananatili sa tolda. **12** Sinabi
ni Moises kay Yahweh, "Tingnan mo, sinasabi mo sa akin,
'Dalhin mo ang mga taong ito sa kanilang paglalakbay,' pero
hindi mo pinaalam sa akin kung sino ang ipapadala mo na
kasama ko. Sinabi mo, 'Nakikilala mo ako sa pangalan, at
ikaw din ang nakatagpo ng pabor sa aking paningin.' **13**
Ngayon kung ako ay nakatagpo ng pabor sa iyong paningin,
ipakita mo sa akin ang iyong mga paraan nang sa ganon
ay makilala kita at patuloy na makatagpo ng pabor sa iyong
paningin. Tandaan mo ang bayang ito ay iyong bayan. **14**
Sumagot si Yahweh, "Ang sarili kong presensiya ay sasama
sa iyo, at bibigyan kita ng pahinga." **15** Sinabi ni Moises
sa kaniya, "Kung ang inyong presensiya ay hindi sasama
sa amin, huwag mo kaming alisin mula rito. **16** Dahil kung
hindi, paano malalaman na ako ay nakatagpo ng pabor sa
iyong paningin, ako at ang inyong bayan? Hindi ba nararapat
lamang na sumama ka sa amin para ako at ang iyong bayan
ay maiba mula sa lahat ng ibang bayan na nasa ibabaw
ng mundo? **17** Sinabi ni Yahweh kay Moises, "Gagawin
ko din ang bagay na ito na iyong hiniling, dahil ikaw ang
nakatagpo ng pabor sa aking paningin, at nakikilalamo ako sa
pangalan." **18** Sinabi ni Moises, "Pakiusap ipakita mo sa akin
ang inyong kaluwalhatian." **19** Sinabi ni Yahweh, "Gagawin
ko ang lahat ng aking kabutihan sa inyo, at ipapahayag ko
ang aking pangalang 'Yahweh' sa inyo. Magiging maawain
ako sa kaninoman na magiging maawain, at magpapakita
ako ng habag sa kaninoman na magpapakita ng habag." **20**
Pero sinabi ni Yahweh, "Hindi mo maaring makita ang aking
mukha, dahil walang sinuman ang maaaring makakita sa
akin at mabuhay." **21** Sinabi ni Yahweh, "Tingnan mo, dito
ang isang lugar sa pamamagitan ko; tatayo ka sa batong
ito. **22** Habang dumaraan ang aking kaluwalhatian, ilalagay
kita sa siwang ng bato at tatakpan kita gamit ang kamay ko
hanggang sa makaraan ako. **23** Pagkatapos aalisin ko ang
aking kamay, at makikita mo ang aking likuran, pero hindi mo
makikita ang aking mukha.

34 Sinabi ni Yahweh kay Moises, "Pumutol ka ng dalawang
tipak ng bato katulad ng mga naunang tipak. Isusulat
ko sa mga tipak na ito ang mga salita na nasa mga naunang
tipak, ang tipak na iyong binasag. **2** Maghanda ka sa umaga
at umakyat ka sa Bundok ng Sinai, at ipakita mo roon ang
iyong sarili sa akin sa tuktok ng bundok. **3** Walang sinumang
aakyat kasama mo. Huwag mong hayaang kahit sino na
makita kahit saan sa bundok. Walang mga kawan o pangkat
ng mga hayop ang dapat manginain sa harap ng bundok". **4**
Kaya pumutol si Moises ng dalawang tipak ng bato katulad
sa mga nauna, at maaga siyang bumangon sa umaga at
umakyat sa Bundok Sinai, ayon sa tagubilin ni Yahweh sa
kaniya. Kinarga ni Moises ang mga tipak ng bato na nasa
kaniyang kamay. **5** Bumaba si Yahweh sa ulap at tumayo
doon kasama si Moises, at binigkas niya ang pangalang
"Yahweh." **6** Dumaan si Yahweh sa kaniya at inihayag,
"Yahweh, Yahweh, ang Diyos ay maawain at mapagbigay-
loob, hindi madaling magalit, at nag-uumapaw sa katapatan
ng tipan at mapagkakatiwalaan, **7** pinananatili ang katapatan
ng tipan para sa libu-libong mga salinlahi, nagpapatawad sa
mga kasamaan, mga pagsuway at mga pagkakasala. Pero
gagawin niyang walang kasalanan ang nagkasala. Magdadala
siya ng parusa sa kasalanan ng ama sa kanilang mga anak at
anak ng kanilang mga anak, hanggang sa pangatlo at pang-
apat na salinlahi." **8** Iniyuko agad ni Moses ang kaniyang
ulo sa lupa at sumamba. **9** "Pagkatapos sinabi niya, "Kung
ako ngayon ay nakatagpo ng pabor sa inyong paningin,
Panginoon ko, pakiusap sumama kayo sa amin, dahil ang
mga taong ito ay matigas ang ulo. Ipagpaumanhin ang aming
kalapastanganan at ang aming kasalanan, at dalhin mo kami
bilang iyong pamana. **10** Sabi ni Yahweh, "Tingnan mo,
gagawa ako ng tipan. Sa harap ng lahat ng iyong bayan,
gagawa ako ng kamangha-mangha na hindi pa nagagawa sa
buong sanlibutan o kahit sa anumang bansa. Ang lahat ng
tao na kasama mo ay makakakita ng aking mga gawa, dahil
ito ay nakakatakot na bagay na ginagawa ko kasama kayo.
11 Sundin ninyo kung ano ang iuutos ko sa inyo ngayon.
Palalayasin ko sa harap ninyo ang mga Amoreo, Cananeo,
Heteo, Perezeo, Hivita, at mga Jebuseo. **12** Mag-ingat kayo
na hindi makagawa ng tipan sa mga naninirahan sa lupain
kung saan kayo ay pupunta, o magiging patibong sila sa inyo.
13 Sa halip, dapat ninyong sirain ang kanilang mga altar,
wasakin ang kanilang mga banal na haliging bato at putulin
ang mga poste ni Asera. **14** Hindi kayo dapat sumamba ng
ibang diyos, dahil ako lang, si Yahweh, ang may pangalang
'Mapanibugho,' ako ang mapanibughong Diyos. **15** Mag-ingat
kayo na hindi makagawa ng tipan sa mga naninirahan sa
lupain, nang ginawa nilang bayaran ang kanilang mga sarili
sa kanilang mga diyos at maghandog sa kanilang diyos, at
sinuman ang magyaya sa inyo at kakainin niyo ang ilan sa
knailang handog. **16** Kahit kunin ninyo ang ilan sa kanilang
mga anak na babae para sa inyong mga anak na lalaki, at
ang kaniyang mga anak na babae ay gawing bayaran ang
kanilang sarili sa kanilang mga diyos, at ang inyong mga
anak na lalaki ay gagawin nilang bayaran ang kanilang sarili
para sa kanilang diyos. **17** Huwag kayong gumawa ng mga
diyus-diyosan para sa inyong sarili na gawa sa tinunaw na
metal. **18** Dapat ninyong ipagdiwang ang Pista ng Walang
Lebadurang Tinapay. Tulad ng aking iniutos sa inyo, kailangan
ninyong kainin ang tinapay na walang lebadura sa loob ng
pitong araw at sa takdang panahon sa buwan ng Abib, dahil
sa buwan ng Abib kayo ay lumabas mula Ehipto. **19** Ang
lahat ng panganay ay akin, bawat panganay ng inyong mga
toro, maging ang mga baka at tupa. **20** Dapat ninyong bilhin
muli ang panganay na asno kasama ang kordero, pero kung
hindi ninyo ito bibilhin ulit, kailangan baliin ninyo ang leeg nito.
Dapat ninyong bilhin muli ang lahat ng panganay ninyong
anak na lalaki. Walang haharap sa akin kahit isa na walang

dala. **21** Maaari kayong magtrabaho sa loob ng anim na
araw, pero sa ikapitong araw kailangan ninyong magpahinga.
Kahit na sa panahon ng pagbubungkal ng lupa at pag-aani,
kailangan ninyong magpahinga. **22** Dapat ninyong ipagdiwang
ang Pista ng mga linggo kasama ang unang pag-aani ng
trigo, at dapat ninyong ipagdiwang ang Pista ng Pagtitipon sa
huling araw ng taon. **23** Dapat haharap sa akin ang lahat ng
inyong lalaki, si Yahweh na Diyos ng Israel, tatlong beses
sa bawat taon. **24** Dahil palalayasin ko ang mga bansa sa
harap ninyo at palalawakin ang inyong hangganan. Walang
sinumang maghahangad na sakupin ang inyong lupain at
kukuha nito kapag kayo ay haharap sa akin, Yahweh, ang
inyong Diyos, tatlong beses sa bawat taon. **25** Hindi ninyo
dapat ialay ang dugo ng aking handog nang may anumang
lebadura, ni anumang karne mula sa handog sa Pista ng
Paskua ang matira sa umaga. **26** Dapat ninyong dalhin sa
aking bahay ang pinakamagandang unang aning prutas mula
sa inyong mga bukid. Hindi ninyo dapat ilaga ang batang
kambing sa gatas ng ina nito." **27** Sinabi ni Yahweh kay
Moises, "Isulat mo itong mga salita dahil ipinapangako ko ang
aking sarili ng mga salitang ito na aking sinabi, at gumawa
ng tipan sa inyo at sa Israel." **28** Naroon si Moises kasama
si Yahweh ng apatnapung araw at gabi; hindi siya kumain
ng kahit anong pagkain o uminom ng tubig. Isinulat niya
sa mga tipak ang mga salita ng tipan, ang Sampung Utos.
29 Nang makababa si Moises galing sa Bundok ng Sinai
dala ang dalawang tipak ng mga utos ng tipan sa kaniyang
kamay, hindi niya alam na ang balat ng kaniyang mukha ay
lumiwanag habang nakikipag-usap siya sa Diyos. **30** Nang
makita ni Aaron at ng mga Israelita si Moises, ang balat ng
kaniyang mukha ay lumiliwanag, at natakot silang lumapit
sa kaniya. **31** Pero tinawag sila ni Moises, at si Aaron at
ang lahat ng pinuno sa komunidad ay lumapit sa kaniya.
Pagkatapos nakipag-usap si Moises sa kanila. **32** Pagkatapos
nito, ang lahat ng mga tao sa Israel ay lumapit kay Moises, at
sinabi niya sa kanila ang lahat ng utos na ibinigay ni Yahweh
sa kaniya sa Bundok ng Sinai. **33** Nang natapos makipag-
usap ni Moises sa kanila, naglagay siya ng takip sa kaniyang
mukha. **34** Sa tuwing pupunta si Moises kay Yahweh para
kausapin siya, inaalis niya ang takip. Pagkatapos ibabalik niya
ang takip sa tuwing siya ay aalis. Lalabas siya sa kaniyang
tolda at sasabihin sa mga Israelita kung ano ang mga naging
tagubilin sa kaniya. **35** Nakita ng mga Israelita ang mukha ni
Moises na nagliliwanag. Pagkatapos ilalagay niya muli ang
takip sa kaniyang mukha hanggang sa bumalik siya sa loob
para makipag-usap kay Yahweh.

35 Tinipon ni Moises ang lahat ng mga mamamayang
Israelita at sinabi sa kanila, "Ito ang mga bagay na
iniutos ni Yahweh na gagawin ninyo. **2** Sa ikaanim na araw
ang lahat ng gawain ay maaaring nagawa na, ngunit sa
inyo, ang ikapitong araw ay dapat na banal na araw, ang
Araw ng Pamamahinga ng ganap na pamamahinga, na
banal kay Yahweh. Ang sinumang gagawa ng anumang
gawain sa araw na iyon ay papatayin. **3** Hindi kayo dapat
magsisindi ng apoy saan man sa inyong mga tahanan sa
Araw ng Pamamahinga." **4** Nangusap si Moises sa lahat
ng mga mamamayang Israelita, sinabing, "Ito ang bagay na
iniutos ni Yahweh. **5** Magdala ng handog para kay Yahweh,
lahat kayo na may bukas na puso. Magdala ng handog kay
Yahweh—ginto, pilak, tanso, **6** asul, lila, at pulang tela at
pinong lino; balahibo ng kambing; **7** balat ng lalaking tupa
na kinulayan ng pula, balat ng dugong; kahoy na akasya; **8**
langis para sa ilawan ng santuwaryo, panghalo para sa langis
na pampahid at ang mabangong insenso, **9** batong onise at
iba pang mahalagang bato na ilalagay sa efod at baluting
pangdibdib. **10** Bawat bihasang lalaki sa inyo ay pumunta at
gawin ang lahat na iniutos ni Yahweh— **11** ang tabernakulo
kasama ng tolda nito, ang pantakip nito, mga kawit nito, mga
tabla, mga tukod, mga haligi at mga tuntungan; **12** gayundin
ang kaban kasama ng mga haligi nito, ang takip ng luklukan
ng awa, at ang kurtina para matakpan ito. **13** Dinala nila ang
mesa kasama ng mga haligi nito, lahat ng mga kagamitan
nito at ang tinapay ng presensya; **14** ang ilawan para sa mga
ilaw, mga palamuti nito, mga ilaw nito, at ang langis para sa
mga ilaw; **15** ang altar ng insenso at ang mga haligi nito, ang
pampahid na langis at ang mabangong insenso; ang pambitin
para sa pasukan ng tabernakulo; **16** ang altar para sa sinunog
na handog na may rehas na bakal na tanso at ang haligi
nito at mga kagamitan, at ang malaking palanggana kasama
ng tuntungan nito. **17** Dinala nila ang mga pambitin para sa
patyo kasama ng kaniyang mga haligi at mga tuntungan,
at ang kurtina para sa pasukan ng patyo; **18** at ang mga
tulos ng tolda para sa tabernakulo at patyo kasama ang
mga lubid nito. **19** Dinala nila ang mga mainam na hinabing
kasuotan para sa paglilingkod sa banal na lugar, ang banal
na kasuotan para kay Aaron na pari at kaniyang mga anak na
lalaki para sila ay maglingkod bilang pari." **20** Pagkatapos
ang lahat ng mga lipi ng Israel ay umalis mula sa harapan
ni Moises. **21** Bawat isa na ang puso ay napukaw at ang
kaniyang espiritu ay naging handang pumunta at nagdala ng
handog kay Yahweh para sa paggawa ng tabernakulo, lahat
ng bagay na gagamitin sa paglilingkod nito, at para sa banal
na kasuotan. **22** Pumunta sila kasama ang mga lalaki at mga
babae, lahat na may pusong handa. Nagdala sila ng mga
panusok, mga hikaw, mga singsing, at mga palamuti, lahat ng
uri ng gintong alahas. Iniharap nilang lahat ang mga alay na
ginto kay Yahweh. **23** Bawat isa na may asul, lila, o pulang
tela, pinong lino, balahibo ng kambing, mga balat ng lalaking
tupa na kinulayan ng pula o mga balat ng dugong ay dinala
nila. **24** Gumagawa ang bawat isa ng handog na pilak o tanso
at dinala ito bilang handog kay Yahweh, at bawat isa na may
kahoy na akasya para magamit sa anumang gawain ay dinala
ito. **25** Ang bawat bihasang babae ay naghabi gamit ang
kaniyang mga kamay at dinala ang kaniyang hinabi—asul,
lila, o pulang sinulid, o pinong lino. **26** Lahat ng babae na
ang mga puso ay pumukaw sa kanila at may kahusayan
ay naghabi ng buhok ng kambing. **27** Ang mga pinuno ay
nagdala ng batong oniks at iba pang mahalagang bato para
ilagay sa epod at sa baluti; **28** Nagdala sila ng panghalo at
langis para sa ilawan, para sa pangpahid na langis, at para sa
mabangong insenso. **29** Ang mga Israelita ay kusang-loob na
nagdala ng handog kay Yahweh; ang bawat lalaki at babae
na may pusong handa ay nagdala ng mga kagamitan para sa
lahat ng gawain na iniutos ni Yahweh sa pamamagitan ni
Moises na gagawin. **30** Sinabi ni Moises sa mga Israelita,
"Tingnan ninyo, tinawag ni Yahweh sa pangalan si Bezalel na
anak ni Uri, anak na lalaki ni Hur, mula sa lipi ni Juda. **31**
Pinuspos niya si Bezalel ng kaniyang Espiritu, para bigyan
siya ng karunungan, pang-unawa at kaalaman sa lahat ng
gawaing pansining, **32** para gumawa ng masining na disenyo
na gawa sa ginto, pilak at tanso; **33** gayundin ang pagputol at
paglagay ng mga bato at pag-ukit sa kahoy—sa paggawa ng
lahat ng uri ng disenyo at gawaing pansining. **34** Inilagay

niya sa kaniyang puso para magturo, siya at si Oholiab na
anak ni Ahisamac, mula sa lipi ni Dan. **35** Sila ay pinuspos
niya ng kakayahan para gumawa ng lahat ng uri ng gawain,
para maging taga-gawa ng sining, mga mag-uukit, tagaburda
ng asul, lila at pinong lino, at bilang manghahabi. Sila ay
manggagawa ng sining sa lahat ng uri ng gawain at sila ay
masining na mga taga-disenyo.

36 Kaya si Bezalel at Oholiab ay magtatrabaho, gayundin
ang bawat pusong may karunungan na ipinagkalooban
ni Yahweh ng kakayahan at pang-unawa na malaman kung
paano gumawa ng banal na lugar, na sumusunod sa mga
tagubilin na ibinigay sa inyo na gagawin." **2** Tinawag ni
Moises sina Bezalel, Oholiab, at ang lahat ng taong bihasa
na sa kaniyang pag-iisip ay pinagkalooban ni Yahweh ng
kahusayan, at ang kanilang puso na napukaw ang kalooban
na lumapit at gumawa ng gawain. **3** Tinanggap nila mula
kay Moises ang lahat ng handog na dinala ng mga Israelita
sa paggawa ng banal na lugar. Patuloy ang mga tao sa
pagdadala ng mga handog na kusang-loob sa bawat umaga.
4 Kaya ang lahat ng mga taong bihasa na gumagawa sa
banal na lugar ay lumapit kay Moises mula sa paggawa
ng kanilang mga gawain. **5** Sinabi ni Moises, "Ang mga
tao ay nagdadala ng labis sa paggawa ng gawain ayon sa
iniutos ni Yahweh na ating gagawin." **6** Kaya ang tagubilin ni
Moises na wala ni isa sa kampo ang magdala ng anumang
mga handog para sa paggawa ng banal na lugar. Kaya ang
mga tao ay huminto na sa pagdadala ng mga handog. **7**
Mayroon na silang labis-labis na mga kagamitan para sa
lahat ng gawain. **8** Kaya ang lahat ng manggagawa sa gitna
nila ay itinayo ng tabernakulo na may sampung kurtina na
gawa sa pinong lino at asul, lila, at matingkad na pulang
lana na may disenyong kerubin. Ito ang ginawa ni Bezalel,
ang napakahusay na manggagawa. **9** Ang haba ng bawat
kurtina ay dalawampu't walong kubit, ang lapad ay apat na
kubit. Lahat ng mga kurtina ay magkakatulad ang sukat. **10**
Pinagsama ni Bezalel ang limang kurtina sa bawat isa, at ang
lima pa ay pinagsama din sa bawat isa. **11** Gumawa siya ng
mga silong asul sa sidsid ng bawat piraso ng kurtina, at ganon
din sa sidsid ng ikalawang piraso ng kurtina. **12** Gumawa
siya ng limampung silo sa naunang kurtina at limampung
silo sa sidsid ng ikalawang kurtina. Kaya ang dalawang
kurtina ay magkasalungat sa bawat isa. **13** Gumawa siya ng
limampung gintong kawit at pinagsama ang mga kurtina kaya
ang tabernakulo ay nabuo. **14** Gumawa si Bezalel ng kurtina
na gawa sa buhok ng kambing para sa tolda sa ibabaw ng
tabernakulo; gumawa siya ng labing isang kurtinang kagaya
nito. **15** Ang haba ng bawat kurtina ay tatlumpung kubit,
at ang lapad ng bawat kurtina ay apat na kubit. Bawat
isa sa labing-isang kurtina ay magkapareho ang sukat. **16**
Pinagsama niya ang limang kurtina sa bawat isa at gayundin
ang iba pang anim na kurtina sa bawat isa. **17** Gumawa siya
ng limampung silo sa sidsid ng dulong kurtina sa naunang
piraso, at limampung silo sa bandang sidsid ng dulong kurtina
na pinagsama ng ikalawang piraso. **18** Gumawa si Bezalel ng
limampung tansong kawit para pagsamahin ang mga tolda
para ito ay maging isa. **19** Gumawa siya ng pantakip sa
tabernakulo na gawa sa balat ng lalaking tupa na kinulayan ng
pula, isa pang pantakip na mainam na balat para sa ibabaw
niyon. **20** Gumawa si Bezalel ng patayong tabla na gawa sa
kahoy na akasya para sa tabernakulo. **21** Ang haba ng bawat
tabla ay sampung kubit, at ang lapad ng mga ito ay isa't
kalahating kubit. **22** May dalawang usli sa bawat tabla para
pagsamahin ang bawat isa. Ginawa niya ang lahat ng tabla ng
tabernakulo sa pamamagitan nito. **23** Sa paraang ito ginawa
niya ang mga tabla para sa tabernakulo. Ginawa niya ang
dalawampung tabla para sa timog na bahagi. **24** Gumawa
si Bezalel ng apatnapung pilak na tuntungan na suotan ng
dalawampung tabla. May dalawang patungan sa ilalim ng
naunang tabla na maging dalawang tuntungan, at gayundin
ang dalawang tuntungan sa ilalim ng bawat iba pang tabla
para sa kanilang dalawang tuntungan. **25** Para sa ikalawang
gilid ng tabernakulo, sa silangang bahagi, gumawa siya ng
dalawampung tabla. **26** At ang kanilang apatnapung pilak na
tuntungan. May dalawang tuntungan sa ilalim ng naunang
tabla, dalawang tuntungan sa ilalim ng kasunod na tabla, at
sa sumunod pa. **27** Para sa bandang likuran ng tabernakulo
sa gawing kanluran, gumawa si Bezalel ng anim na tabla. **28**
Gumawa siya ng dalawang tabla para sa likurang sulok ng
tabernakulo. **29** Ang mga tabla ay nahiwalay sa ilalim, pero
pinagsama sa itaas sa iisang argolya. Ganito ginawa ang para
sa dalawang sulok na nasa likuran. Mayroong walong tabla,
kasama ng kanilang pilak na tuntungan. **30** Mayroong bilang
na labing anim na tuntungan lahat, dalawang tuntungan sa
ilalim ng naunang tabla, dalawang tuntungan sa ilalim ng
kasunod na tabla, at sa kasunod pa. **31** Gumawa si Bezalel
ng pahalang na haligi na gawa sa kahoy ng akasya—lima
para sa mga tabla sa isang gilid ng tabernakulo, **32** limang
pahalang na haligi para sa mga tabla sa kabilang gilid ng
tabernakulo, at limang mga pahalang na haligi para sa mga
tabla ng likurang gilid ng tabernakulo patungong kanluran. **33**
Ginawa niya ang pahalang na haligi sa gitna ng mga tabla,
iyon ay, kalahati pataas, para umabot sa dulo hanggang dulo.
34 Tinakpan niya ang mga tabla ng ginto. Ginawa niya ang
kanilang mga gintong argolya, para ang mga ito ay magsilbing
panghawak ng mga tubo, at kaniyang binalot ng ginto ang
mga rehas. **35** Gumawa si Bezalel ng kurtinang asul, lila, at
pulang lana, at pinong lino na may mga disenyo ng kerubim,
ang gawa ng mahusay na manggagawa. **36** Gumawa siya ng
apat na haligi ng kahoy na akasya para sa kurtina, at tinakpan
niya ang mga ito ng ginto. Gumawa rin siya ng mga gintong
kawit para sa mga haligi, at kaniyang ipinagbubo ng apat
na tuntungang pilak. **37** Gumawa siya ng pabitin para sa
pasukan ng tolda. Gawa ito sa asul, lila, at pulang lana, na
ginagamitan ng pinong lino, na gawa ng isang magbuburda.
38 Gumawa din siya ng limang mga haligi na may mga kawit
na may pabitin. Tinakpan niya ang ibabaw at ang mga dulo
nito ng ginto. Ang limang tuntungan ng mga ito ay gawa sa
tanso.

37 Gumawa si Bezalel ng kaban sa kahoy ng akasya. Ang
haba nito ay dalawa at kalahating kubit; ang lapad nito
ay isa at kalahating kubit at ang taas nito ay isa at kalahating
kubit. **2** Binalutan niya ang loob at labas nito ng purong ginto
at ginawan niya ito ng gintong hangganan na nakapalibot sa
ibabaw nito. **3** Siya ay naghulma ng apat na mga singsing
na ginto para sa apat na paa nito, na mayroong dalawang
singsing sa isang gilid nito, at dalawang singsing sa kabilang
gilid. **4** Gumawa siya ng mga poste sa kahoy ng akasya
at binalutan ang mga ito ng ginto. **5** Nilagay niya ang mga
poste sa mga singsing na nasa mga gilid ng kaban, para
mabuhat ang kaban. **6** Gumawa siya ng takip ng luklukan ng
awa na purong ginto. Ang haba nito ay dalawa at kalahating
kubit at ang lapad ay isa at kalahating kubit. **7** Gumawa si

Bezalel ng dalawang kerubim na minartilyong ginto para sa
dalawang dulo ng takip ng luklukan ng awa. 8 Isang kerubim
ay para sa isang dulo ng takip ng luklukan ng awa, at ibang
kerubin ay para sa ibang dulo. Ginawa sila bilang isang piraso
kasama ng takip ng luklukan ng awa. 9 Binuka ng kerubim
ang kanilang mga pakpak pataas at nagbibigay lilim sa takip
ng luklukan ng awa kasama nila. Nakaharap ang kerubim sa
bawat isa at nakatingin patungo sa gitna ng takip ng luklukan
ng awa. 10 Gumawa si Bezalel ng mesa sa kahoy ng akasya.
Ang haba nito ay dalawang kubit, ang lapad nito ay isang
kubit at ang taas nito ay isa at kalahating kubit. 11 Binalutan
niya ito ng purong ginto at nilagyan ng isang hangganan
na purong ginto sa paligid ng ibabaw. 12 Gumawa siya ng
nakapaligid na balangkas nito na isang dapal ang lapad na
mayroong kalapit na gintong hangganan para sa balangkas.
13 Nagmolde siya ng apat na singsing na ginto at ikinabit ang
mga singsing sa apat na sulok, kung saan naroon ang apat
na mga paa. 14 Ang mga singsing ay nakakabit sa balangkas
para magbigay ng lugar para sa mga poste, para mabuhat
ang mesa. 15 Ginawa niya ang mga poste mula sa kahoy
ng akasya at binalutan ang mga ito ng ginto, para mabuhat
ang mesa. 16 Gumawa siya ng mga bagay na dapat nasa
mesa—ang mga pinggan, mga kutsara, ang mga mangkok
at mga pitsel na gagamitin para ibuhos ang mga handog.
Ginawa niya ang mga ito ng purong ginto. 17 Gumawa siya
ng ilawan na purong minartilyong ginto. Gumawa siya ng
ilawan kasama ng tuntungan at baras nito. Ang mga baso
nito, ang madahong tuntungan nito at mga bulaklak nito ay
ginawa lahat sa isang piraso na kasama nito. 18 Anim na
mga sanga ang pinahaba mula sa gilid nito—tatlong mga
sanga ang pinahaba sa isang gilid at tatlong sanga ng ilawan
ang pinahaba mula sa kabilang gilid. 19 Ang unang sanga ay
may tatlong baso na ginawa gaya ng bulaklak ng almendra,
mayroong madahong tuntungan at bulaklak, at tatlong baso
na ginawa katulad ng bulaklak ng almendra sa kabilang
sanga na may madahong tuntungan at isang bulaklak. Ito ay
katulad sa lahat ng anim na mga sangang pinahaba mula sa
ilawan. 20 Sa mismong ilawan, ang gitnang baras, mayroong
apat na baso ginawa katulad ng mga bulaklak ng almendra
kasama ng kanilang mga madahong tuntungan at ang mga
bulaklak. 21 Mayroong madahong tuntungan sa ilalim ng
unang pares ng mga sanga—ginawang isang piraso ito, at
isang madahong tuntungan sa pangalawang pares ng mga
sanga—ginawa ring isang piraso ito. Sa parehong paraan ay
mayroong madahong tuntungan sa ilalim ng pangatlong pares
ng mga sanga, ginawang isang piraso ito. Magkatulad ito sa
lahat ng anim na mga sangang pinahaba mula sa ilawan.
22 Ang kanilang mga madahong tuntungan at mga sanga
lahat ay isang piraso ito, isang bahaging pinalong trabaho ng
purong ginto. 23 Gumawa si Bezalel ng ilawan at pitong mga
ilawan nito, mga panipit nito at kanilang mga bandeha ng
purong ginto. 24 Ginawa niya ang ilawan at mga kagamitan
sa isang talento ng purong ginto. 25 Gumawa si Bezalel ng
altar ng insenso. Ginawa niya ito mula sa kahoy ng akasya.
Ang haba nito ay isang kubit, at ang lapad ay isang kubit. Iyon
ay parisukat at ang taas nito ay dalawang kubit. Ang mga
sungay nito ay ginawa bilang isang piraso na kasama nito. 26
Binalutan niya ang altar ng insenso ng purong ginto—ang
ibabaw, mga gilid nito, at mga sungay nito. Gumawa rin siya
ng nakapalibot na gintong hangganan para dito. 27 Gumawa
siya ng dalawang gintong mga singsing para isama ito sa
ilalim ng hangganan sa dalawang magkabilang mga gilid nito.
Ang mga singsing ay tagahawak sa mga poste para mabuhat
ang altar. 28 Gumawa siya ng mga poste sa kahoy ng akasya
at binalutan niya sila ng ginto. 29 Ginawa niya ang banal na
pangpahid na langis at ang purong pabango ng insenso, ang
trabaho ng tagapagpabango.

38 Gumawa si Bezalel ng altar para sa mga handog na
susunugin sa kahoy ng akasya. Iyon ay limang kubit
ang haba at limang kubit ang lapad—isang parisukat—at
tatlong kubit ang taas. 2 Ginawan niya ng mga karugtong sa
apat nitong kanto na kahugis ng mga sungay ng kapong baka.
Ang mga sungay ay ginawa sa isang piraso na kasama ang
altar at binalutan niya ito ng tanso. 3 Ginawa niya ang lahat
na kagamitan para sa altar—palayok para sa mga abo, mga
pala, mga palanggana, mga tinidor ng karne, at mga lalagyan
ng apoy. Ginawa niya ang lahat ng kagamitang ito sa tanso.
4 Gumawa siya ng rehas na bakal para sa altar, isang naayos
na nagkakabit-kabit na tanso na ilalagay sa ilalim ng baytang,
kalagitnaan pababa sa ilalim. 5 Nagmolde siya ng apat na
singsing para sa apat ng mga kanto ng tanso na rehas na
bakal, bilang tagahawak sa mga poste. 6 Gumawa si Bezalel
ng mga poste sa kahoy ng akasya at binalutan ang mga ito ng
tanso. 7 Nilagay niya ang mga poste sa mga singsing sa mga
gilid ng altar, para buhatin ito. Ginawa niya ang altar na banal,
mula sa makapal na mga tabla. 8 Gumawa si Bezalel ng
malaking palangganang tanso kasama ng tansong patungan.
Ginawa niya ang palanggana mula sa mga salamin na pag-
aari ng mga babaeng naglingkod sa pasukan sa tolda ng
pagpupulong. 9 Ginawa rin niya ang patyo. Ang mga nakabitin
sa timog na bahagi ng patyo ay pinong lino, isandaang kubit
ang haba. 10 Ang mga nakabitin ay mayroong dalawampung
mga poste, kasama ng dalawampung mga tuntungang tanso.
Mayroong mga kawit na nakadikit sa mga poste, at gayundin
ang mga pilak na baras. 11 Gayundin naman sa bandang
hilagang bahagi, mayroong mga nakabiting isandaang kubit
ang haba kasama ng dalawampung mga poste, dalawampung
mga tungtungang tanso, dinikit ang mga kawit sa mga poste,
at mga pilak na baras. 12 Ang mga nakabitin sa kanlurang
bahagi ay limampung kubit ang haba, kasama ng sampung
mga poste at mga tuntungan. Ang mga kawit at mga baras
ng poste ay pilak. 13 Ang patyo rin ay limampung kubit
ang haba sa silangan bahagi. 14 Ang mga nakabitin sa
isang bahagi ng pasukan ay labinlimang kubit ang haba.
Mayroon silang tatlong mga poste kasama ng tatlong mga
tuntungan. 15 Sa kabilang bahagi ng pasukan ng hukuman
ay may nakabitin ding labinlimang kubit ang haba, kasama ng
tatlong mga poste at tatlong mga tuntungan. 16 Lahat ng
mga nakabitin sa palibot ng patyo ay gawa sa pinong lino. 17
Ang mga tuntungan para sa mga poste ay gawa sa tanso.
Ang mga kawit at mga baras para sa mga poste ay gawa
sa pilak, at ang tabing para sa mga ibabaw ng mga poste
ay gawa rin sa pilak. Ang lahat ng mga poste ng patyo ay
binalutan ng pilak. 18 Ang kurtina ng tarangkahan ng patyo
ay dalawampung kubit ang haba. Ang kurtina ay gawa sa
asul, lila, at matingkad na pulang lino, pinong pinulupot na
lino, at dalawampung kubit ang haba. Iyon ay dalawampung
kubit ang haba at limang kubit ang taas, katulad ng mga
kurtina ng patyo. 19 Ito ay mayroong apat na tansong mga
tuntungan at mga kawit na pilak. Ang tabing ng kanilang
ibabaw at ang mga baras nito ay gawa sa pilak. 20 Ang lahat
ng mga tulos ng tolda para sa tabernakulo at patyo ay gawa
sa tanso. 21 Ito ang talaan ng pag-aari ng tabernakulo, ang

tabernakulo ng kautusang kasunduan, gaya ng ito ay kinuha sa pagsunod sa mga tagubilin ni Moises. Iyon ay ang trabaho ng mga Levita sa ilalim ng pamamahala ni Itamar na anak na lalaki ni Aaron na pari. **22** Si Bezalel na anak na lalaki ni Uri, na anak na lalaki ni Hur, mula sa lipi ng Juda, ang gumawa ng lahat na iniutos ni Yahweh kay Moises. **23** Si Oholiab na anak na lalaki ni Ahisamach, mula sa lipi ni Dan, nagtrabaho kasama ni Bezalel bilang tagapag-ukit, bilang isang bihasang manggagawa at bilang mangbuburda ng asul, lila, matingkad na pulang lana, at pinong lino. **24** Ang lahat ng ginto na ginamit para sa proyekto, sa lahat ng trabaho na karugtong sa banal na lugar—ang ginto na mula sa handog na tinanghal—ay dalawampu't siyam na talento at 730 sekel, sinukat ng pamantayan ng sekel ng santuwaryo. **25** Ang pilak na binigay ng kumunidad ay nagtitimbang ng isandaang talento at 1, 775 sekel, ayon sa sekel ng santuwaryo, **26** o isang beka bawat lalaki, na kalahati ng sekel, sinukat ng sekel ng santuwaryo. Ang bilang na ito ay umabot sa batayan na ang bawat tao na nabilang sa sensus, ang mga dalawampung taong gulang at nakatatanda—603, 550 kalalakihan lahat. **27** Isandaang talento ng pilak ay minolde para sa tuntungan ng banal na lugar at ang tuntungan ng mga kurtina: isandaan tuntungan, isang talento sa bawat tuntungan. **28** Sa natitirang 1, 775 sekel ng pilak, ginawa ni Bezalel ang mga kawit at ginawa ang mga baras para sa kanila. **29** Ang mga tanso na galing sa handog ay nagtitimbang ng pitumpong mga talento at 2, 400 mga sekel. **30** Gamit nito ginawa niya ang mga tuntungan para sa pasukan papunta sa tolda ng pagpupulong, ang tansong altar, tansong rehas na bakal nito, lahat ng kagamitan para sa altar, **31** ang mga tuntungan para sa patyo, ang mga tuntungan sa pasukan ng patyo, lahat ng mga tulos ng tolda para sa tabernakulo, at lahat ng mga tulos ng tolda para sa patyo.

39 Gamit ang asul, lila at pulang tela, sila ay nakagawa ng mga pinong hinabing kasuotan para sa paglilingkod sa banal na lugar. Ginawa nila ang mga kasuotan ni Aaron para sa banal na lugar, ayon sa iniutos ni Yahweh kay Moises. **2** Ginawa ni Bezalel ang efod na ginto, na asul, lila, at matingkad na pulang lana, at ng pinong pinulupot na lino. **3** Nagpanday sila ng mga pinanipis na ginto at ginupit nila ang mga alambre, para magawa ito sa asul, lila at matingkad na pulang lana, at para sa pinong lino, ang trabaho ng isang mahusay na manggagawa. **4** Gumawa sila ng mga pang-balikat na piraso para sa efod, na nakakabit sa dalawang itaas na kanto nito. **5** Ang pinong nahabing sinturon nito ay katulad ng efod; gawa ito sa isang piraso kasama ang efod, na gawa sa pinong pinulupot na linong ginto, asul, lila, at pula, katulad ng inutos ni Yahweh kay Moises. **6** Inukit nila ang mga batong oniks, na kalakip sa lagayan ng ginto, iniayos kasama ang inukitan na parang nasa isang pantatak, at inukitan ng mga pangalan ng labing-dalawang anak na lalaki ni Israel. **7** Inilagay ito ni Bezalel sa balikat na piraso ng efod, bilang mga bato para alalahanin ni Yahweh ang labing-dalawang anak na lalaki ni Israel, ayon sa inutos ni Yahweh kay Moises. **8** Ginawa niya ang baluti, gawain ng bihasang manggagawa, inihugis katulad ng efod. Ginawa ito sa pamamagitan ng ginto, asul, lila at pulang tela, at ng pinong lino. **9** Ito ay parisukat. Itiniklop nila ang baluti ng dalawang ulit. Ito ay isang dipang haba at isang dipang lapad. **10** Iniayos nila ito sa apat na hanay ng mahahalagang mga bato. Ang unang hanay ay may isang rubi, isang topaz, at isang garnet. **11** Ang ikalawang hanay ay may isang esmeralda, isang safira, at isang dyamante. **12** Ang ikatlong hanay ay may jacinto, isang agate, at isang ametista. **13** Ang ikaapat na hanay ay may beryl, isang oniks, at isang jasper. Ang mga bato ay ikinabit sa may gintong lalagyan. **14** Ang mga bato ay nakaayos ayon sa mga pangalan ng labindalawang anak na lalaki ni Israel, ang bawat isa ay inayos ayon sa pangalan. Ang mga ito ay mistulang mga inukit na nakalagay sa pangselyong singsing, bawat pangalan ay kumakatawan para sa isa sa labindalawang lipi. **15** Sa baluti gumawa sila ng mga kadena na katulad ng tali, tinirintas ng purong ginto. **16** Gumawa sila ng dalawang lalagyan ng ginto at dalawang singsing na ginto, at nagkabit sila ng dalawang singsing sa dalawang sulok ng baluti. **17** Inilagay nila ang dalawang tinirintas na kadenang ginto sa dalawang singsing sa bawat gilid ng baluti. **18** Ikinabit nila ang ibang dalawang dulo ng tinirintas na mga kadena sa dalawang lalagyan. Ikinabit nila ito sa pang-balikat na piraso ng efod sa may harapan nito. **19** Gumawa sila ng dalawang mga singsing na ginto at inilagay nila ang mga ito sa dalawang sulok ng baluti, sa may gilid katabi ng panloob na hangganan. **20** Gumawa sila ng dalawa pang singsing na ginto at ikinabit ang mga ito sa ibaba ng dalawang pang-balikat na piraso ng harap ng efod, malapit sa tahi nito sa itaas ng pinong nahabing sinturon ng efod. **21** Itinali nila ang baluti gamit ang singsing nito sa singsing ng efod na may asul na tali, kaya ito ay maidugtong sa bandang taas ng mainam na tinahing sinturon ng efod. Ito rin ang baluti na hindi matanggal sa pagkakadugtong mula sa efod. Ginawa ito ayon sa inutos ni Yahweh kay Moises. **22** Si Bezalel ay gumawa ng balabal ng efod na tunay na gawa sa telang lila, ginawa ng isang manghahabi. **23** Sa gitna ay mayroon itong bukasan para sa ulo. Ang bukasan ay may hinabing gilid na paikot para hindi ito mapunit. **24** Sa may ilalim na tupi, gumawa sila ng pomegranteng asul, lila at pulang tali at pinong lino. **25** Gumawa sila ng mga kampananilya sa purong ginto, at inilagay nila ang mga kampanilya sa pagitan ng mga prutas na granada sa paligid ng ilalim na dulo ng gilid ng balabal, sa pagitan ng mga prutas na granada— **26** isang kampanilya at isang prutas na granada, isang kampanilya at isang prutas na granada—sa gilid ng balabal para kay Aaron na paglilingkuran niya. Ito ay ayon sa inutos ni Yahweh kay Moises. **27** Ginawa nila ang mahabang panlabas na kasuotan para kay Aaron at sa kaniyang mga anak na lalaki. **28** Gumawa sila ng turbante na yari sa pinong lino, mga ginayak na pamigkis sa ulo na gawa sa pinong lino, ang linong damit pang-ilalim na pinong lino, **29** at ang sintas naman sa baywang na yari sa pinong lino at ng asul, lila, at matingkad na pulang tali, gawa ng isang tagaburda. Ito ay ayon sa inutos ni Yahweh kay Moises. **30** Ginawa nila ang plaka ng banal na korona na purong ginto; inukit nila ito, katulad ng pag-ukit sa isang selyo, INILAAN KAY YAHWEH. **31** Ikinabit nila sa turbante ang isang asul na tali sa taas ng turbante. Ito ay ayon sa inutos ni Yahweh kay Moises. **32** Kaya ang gawain sa tabernakulo, ang tolda ng pagpupulong, ay natapos. Ginawa ng bayan ng Israel ang lahat ng bagay. Sumunod sila sa lahat ng tagubilin na ibinigay ni Yahweh kay Moises. **33** Dinala nila ang tabernakulo kay Moises- ang tolda at lahat ng mga kagamitan nito, mga kawit, mga tabla, mga tubo, mga poste, at mga tuntungan; **34** ang pantakip na mga balat ng kambing na pinapula, pantakip na balat ng dugong, at ang kurtina na tatabingan **35** ang mga kaban ng kautusang tipan, ganoon din ang mga baras at ng takip na lulukan ng awa. **36** Dinala nila ang mesa, lahat ng

mga kagamitan nito, at tinapay ng presensya; **37** ang ilawang
purong ginto at mga ilawan na nakahanay, kasama ng mga
kagamitan nito at ang langis para sa mga ilawan; **38** ang
gintong altar, ang pangpahid na langis at ang mabangong
insenso; ang nakabitin para sa pasukan ng tabernakulo; **39**
ang tansong altar kasama ng tansong parilya at mga baras at
kagamitan at ang malaking palanggana kasama ng patungan
nito. **40** Dinala nila ang mga pangsabit para sa patyo kasama
ng mga poste at patungan, at ng kurtina para sa pasukan
ng bulwagan; ang mga tali nito at mga pako ng tolda; at
lahat ng mga kagamitan para sa paglilingkod sa tabernakulo,
ang tolda ng pagpupulong. **41** Dinala nila ang mga pinong
natahing kasuotan para sa paglilingkod sa banal na lugar,
ang banal na kasuotan para kay Aaron na pari at kaniyang
mga anak na lalaki, para sila ay maglingkod bilang mga pari.
42 Kaya nagawa ng bayan ng Israel ang lahat ng gawain
ayon sa inutos ni Yahweh kay Moises. **43** Pinagmasdan lahat
ni Moises ang mga nagawa, at, masdan ito, nagawa nila ito.
Ayon sa inutos ni Yahweh, sa pamamaraang iyon nagawa
nila ito. Pagkatapos sila ay pinagpala ni Moises.

40 At nagsalita si Yahweh kay Moises at sinabi, **2** “Sa
unang araw ng unang buwan ng bagong taon dapat
mong itayo ang tabernakulo, ang tolda ng pagpupulong.
3 Dapat mong ilagay doon ang kaban ng mga tipan ng
kautusan, at dapat mong tabingan ang kaban gamit ang
kurtina. **4** Dapat mong dalhin ang mesa at ilagay ng maayos
ang mga bagay na nakapaloob doon. Pagkatapos dapat
mong ipasok ang ilawan at isaayos ang mga lampara. **5**
Dapat mong ilagay ang gintong insenso sa altar s harap
ng kaban ng tipan ng kautusan, at dapat mong ilagay ang
kurtina sa pasukan ng tabernakulo. **6** Dapat mong ilagay ang
altar para sa mga sinunog na alay sa harapan ng pasukan
ng tabernakulo, ang tolda ng pagpupulong. **7** Dapat mong
ilagay ang malaking palanggana sa pagitan ng tolda ng
pagpupulong at altar, at dapat mong lagyan ng tubig iyon. **8**
Dapat mong ayusin ang patyo sa palibot nito, at dapat mong
ibitin ang kurtina sa pasukan ng patyo. **9** Dapat mong kunin
ang pangpahid na langis at pahiran ang tabernakulo at ang
lahat ng bagay na naroon. Dapat mong ilaan ito at ang lahat
ng mga kagamitan para sa akin; pagkatapos ito ay magiging
banal. **10** Dapat mong pahiran ang altar para sa sinunog
na handog at lahat ng mga kagamitan nito. Dapat mong
ilaan ang altar sa akin, at ito ay magiging buong ilaan sa
akin. **11** Dapat mong pahiran ang tansong palanggana at ang
patungan nito, at ilaan ito sa akin. **12** Dapat mong dalhin si
Aaron at ang kaniyang mga anak na lalaki sa pasukan ng
tolda ng pagpupulong, at dapat mong hugasan sila ng tubig.
13 damitan mo si Aaron ng mga kasuotan na nailaan sa akin,
pahiran mo siya, at ilaan mo siya sa akin ng sa ganoon siya
ay makapaglingkod sa akin bilang aking pari. **14** Dadalhin
mo ang kaniyang mga anak na lalaki at dadamitan mo sila
ng balabal. **15** Dapat mong pahiran sila gaya ng pangpahid
mo sa kanilang ama kaya makapaglilingkod sila sa akin
bilang mga pari. Ang pagpapahid sa kanila ay magdudulot
sa kanila na maging palagian ang kanilang pagpapari sa
buong salinlahi ng kanilang bayan.” **16** Ito ang ginawa ni
Moises; sumunod siya sa lahat ng iniutos ni Yahweh. Ginawa
niya ang lahat ng mga ito. **17** Kaya ang tabernakulo ay
naitayo noong unang araw ng unang buwan ng ikalawang
taon. **18** Itinayo ni Moises ang tabernakulo, inilagay ang mga
tuntungan nito sa kanilang mga lugar, inilagay ang mga tabla,
ikinabit ang mga tubo, at itinayo ang mga haligi at poste.
19 Inilatag niya ang pantakip sa ibabaw ng tabernakulo at
naglagay ng tolda sa ibabaw nito, ayon sa inutos ni Yahweh.
20 Kinuha niya ang mga tipan ng kautusan at inilagay ito sa
loob ng kaban. Inilagay niya din ang mga baras sa kaban at
inilagay ang takip ng luklukan ng awa doon. **21** Dinala niya
ang kaban sa loob ng tabernakulo. Iniayos niya ang kurtina
para ito ay magtabing sa kaban ng mga tipan ng kautusan,
ayon sa inutos ni Yahweh sa kaniya. **22** Inilagay niya ang
mesa papasok sa tolda ng pagpupulong, sa may hilagang
bahagi ng tabernakulo, sa labas ng kurtina. **23** Inilagay niya
sa ayos tinapay sa mesa sa tapat ni Yahweh, ayon sa inutos
ni Yahweh sa kaniya. **24** Inilagay niya ang ilawan sa loob ng
tolda ng pagpupulong, sa kabila mula sa mesa, sa gawing
timog ng tabernakulo. **25** Sinindihan niya ang mga ilaw sa
tapat ni Yahweh, ayon sa inutos ni Yahweh sa kaniya. **26**
Inilagay niya ang gintong altar ng insenso sa loob ng tolda ng
pagpupulong sa harap ng kurtina. **27** Nagsunog siya doon ng
pabangong insenso, ayon sa inutos ni Yahweh sa kaniya.
28 Isinabit niya ang kurtina sa pasukan ng tabernakulo. **29**
Inilagay niya ang altar para sa sinunog na handog sa pasukan
ng tabernakulo, ang tolda ng pagpupulong. Inihandog niya
doon ang sinunog na handog at butil na handog, ayon sa
inutos ni Yahweh sa kaniya. **30** Inilagay niya ang palanggana
sa gitna ng tolda ng pagpupulong at ng altar, at naglagay siya
ng tubig dito para sa paghuhugas. **31** Si Moises, Aaron at
kaniyang mga anak ay naghugas ng kanilang mga kamay
at kanilang mga paa sa palanggana. **32** Sa tuwing sila ay
papasok sa tolda ng pagtitipon at sa tuwing pupunta sila
pataas ng altar. Hinuhugasan nila ang kanilang mga sarili,
ayon sa inutos ni Yahweh kay Moises. **33** Iniayos ni Moises
ang patyo sa paligid ng tabernakulo at ng altar. Iniayos niya
ang kurtina sa pasukan ng patyo. Sa paraang ito, tinapos ni
Moises ang mga gawa. **34** Pagkatapos binalot ng ulap ang
tolda ng pagpupulong, at napuno ng kaluwalhatian ni Yahweh
ang tabernakulo. **35** Hindi makapasok si Moises sa tolda
ng pagpupulong dahil ang ulap ay palaging naroon, at dahil
pinuno ng kaluwalhatian ni Yahweh ang tabernakulo. **36** Kahit
na ang ulap ay umalis sa ibabaw ng tabernakulo, ang bayan
ng Israel ay magpapatuloy sa kanilang paglalakbay. **37** Pero
kung hindi tumaas ang ulap mula sa tabernakulo, pagkatapos
ang bayan ay hindi makakapaglakbay. Sila ay mananatili
hanggang sa ito ay tumaas. **38** Dahil ang ulap ni Yahweh ay
nasa taas ng tabernakulo kapag umaga, at ang kaniyang
apoy ay nasa itaas nito kapag gabi, sa patag na tanawin ng
lahat ng bayan ng Israel sa buo nilang paglalakbay.

Levitico

1 Tinawag ni Yahweh si Moises at kinausap siya mula
sa tolda ng pagpupulong, sinasabing, 2 “Kausapin mo
ang bayan ng Israel at sabihin sa kanila, 'Kapag sinumang
tao mula sa inyo ang magdadala ng isang handog kay
Yahweh, dalhin bilang inyong handog ang isa sa inyong
mga hayop, alinman mula sa pangkat ng mga hayop o
mula sa kawan. 3 Kung ang kaniyang handog ay isang
handog na susunugin mula sa pangkat ng mga hayop, dapat
niyang ihandog ang isang lalaking hayop na walang dungis.
Ihahandog niya ito sa pasukan ng tolda ng pagpupulong, para
maaari itong tanggapin sa harapan ni Yahweh. 4 Ipapatong
niya ang kaniyang kamay sa ulo ng handog na susunugin,
at pagkatapos tatanggapin ito sa ngalan niya para gawing
kabayaran ng kasalanan para sa kanyang sarili. 5 Pagkatapos
dapat niyang patayin ang toro sa harapan ni Yahweh. Ang
mga anak na lalaki ni Aaron, ang mga pari, ihahandog ang
dugo at isasaboy ito sa altar na nasa pasukan ng tolda
ng pagpupulong. 6 Pagkatapos dapat niyang balatan ang
handog na susunugin at pagpira-pirasuhin ito. 7 Pagkatapos
ilalagay ng mga anak na lalaki ni Aaron na pari ang apoy sa
ibabaw ng altar at maglalagay ng kahoy para palakasin ang
apoy. 8 Ilalagay ng mga anak na lalaki ni Aaron, na mga pari,
ang mga piraso, ang ulo at ang taba nang maayos sa kahoy
na nasa apoy na nasa altar. 9 Pero dapat niyang hugasan ng
tubig ang mga lamang-loob at ang mga binti nito. Pagkatapos
susunugin ng pari ang lahat ng bagay sa altar bilang isang
handog na susunugin. Magbibigay ito sa akin ng mabangong
halimuyak; magiging isang handog ito na ginawa sa akin sa
pamamagitan ng apoy. 10 Kung mula sa kawan ang kaniyang
handog para sa handog na susunugin, isa sa mga tupa o isa
sa mga kambing, isang lalaking walang kapintasan ang dapat
niyang ihandog. 11 Dapat niya patayin ito sa hilagang dako ng
altar sa harapan ni Yahweh. Isasaboy ng mga anak na lalaki
ni Aaron, na mga pari, ang dugo nito sa bawat gilid ng altar.
12 Pagkatapos dapat niyang pagpira-pirasuhin ito, kasama
ang ulo at ang taba nito, at ilalatag ang mga iyon ng pari sa
kahoy na nasa apoy, na nasa altar, 13 subalit dapat niyang
hugasan ng tubig ang mga lamang-loob at ang mga binti.
Pagkatapos ihahandog ng pari ang kabuuan, at susunugin ito
sa altar. Ito ay isang handog na susunugin, at magbibigay ito
ng mabangong halimuyak para kay Yahweh; isang handog ito
na ginawa sa kanya sa pamamagitan ng apoy. 14 Kung ang
handog niya kay Yahweh ay isang sinunog na handog na mga
ibon, sa gayon dapat niyang dalhin bilang kaniyang handog
ang alinman sa isang kalapati o batang ibon. 15 Dapat itong
dalhin ng pari sa altar, pilipitin ang ulo nito, at sunugin ito sa
altar. Pagkatapos dapat patuluin lahat ng dugo nito sa gilid ng
altar. 16 Dapat niyang alisin ang balun-balunan kasama ang
mga laman nito, at itapon ito sa tabi ng altar sa silangang
dako, sa lugar para sa mga abo. 17 Dapat niyang biyakin ito
hawak ang mga pakpak, pero hindi niya ito dapat hatiin sa
dalawang bahagi. Pagkatapos susunugin ito ng pari sa altar,
sa kahoy na nasa apoy. Magiging isang handog na susunugin
ito, at magbibigay ito ng mabangong halimuyak para kay
Yahweh; magiging isang handog ito na ginawa sa kanya sa
pamamagitan ng apoy.

2 Kapag magdadala ang sinuman ng isang butil na handog
kay Yahweh, dapat pinong harina ang kaniyang handog,
at bubuhusan niya ito ng langis at lalagyan ito ng insenso. 2
Dadalhin niya ang handog sa mga anak na lalaki ni Aaron
ang mga pari, at doon kukuha ang pari ng isang dakot ng
pinong harina kasama ang langis at ang insensong naroon.
Pagkatapos susunugin ng pari ang handog sa altar para
alalahaning may pagpapasalamat ang tungkol sa kabutihan
ni Yahweh. Magbibigay ito ng mabangong halimuyak para
kay Yahweh; magiging isang handog ito na ginawa sa kanya
sa pamamagitan ng apoy. 3 Mabibilang kina Aaron at sa
kaniyang mga anak na lalaki ang anumang natirang butil
na handog. Ganap na inilaan ito kay Yahweh mula sa mga
handog kay Yahweh na ginawa sa pamamagitan ng apoy. 4
Kapag naghahandog kayo ng isang butil na handog na walang
pampaalsa na hinurno sa isang pugon, dapat malambot na
tinapay ito na gawa sa pinong harinang hinaluan ng langis, o
matigas na tinapay na walang pampaalsa, na pinahiran ng
langis. 5 Kung hinurno ang inyong butil na handog sa isang
lapad na kawaling bakal, dapat gawa ito sa pinong harina na
walang pampaalsang hinaluan ng langis. 6 Hahatiin ninyo
ito sa pira-piraso at bubuhusan ito ng langis. Isang butil na
handog ito. 7 Kung niluto sa isang kawali ang inyong butil
na handog, dapat gawa ito sa pinong harina at langis. 8
Dapat ninyong dalhin kay Yahweh ang butil na handog na
ginawa mula sa mga bagay na ito, at idudulog ito sa pari,
na siyang magdadala nito sa altar. 9 Pagkatapos kukuha
ang pari ng ilan mula sa butil na handog upang alalahaning
may pagpapasalamat ang tungkol sa kabutihan ni Yahweh,
at susunugin niya ito sa altar. Magiging isang handog ito
sa pamamagitan ng apoy, at magbibigay ito ng mabangong
halimuyak para kay Yahweh. 10 Mabibilang kina Aaron at
sa kaniyang mga anak na lalaki ang anumang natira sa
butil na handog. Ganap na inilaan ito kay Yahweh mula sa
mga handog kay Yahweh na ginawa sa pamamagitan ng
apoy. 11 Walang butil na handog na inyong ihahandog kay
Yahweh ang gagawing may pampaalsa, dahil hindi kayo
dapat magsunog ng pampaalsa, ni anumang pulot, bilang
handog na ginawa kay Yahweh sa pamamagitan ng apoy. 12
Ihahandog ninyo ang mga ito kay Yahweh bilang isang handog
ng unang mga bunga, pero hindi gagamitin ang mga iyon
upang magbigay ng mabangong halimuyak sa altar. 13 Dapat
ninyong timplahan ng asin ang bawat butil ninyong handog.
Hindi ninyo kailanman dapat hayaang mawala ang asin ng
kasunduan ng inyong Diyos mula sa inyong butil na handog.
Kasama ng lahat ng inyong mga handog dapat maghandog
kayo ng asin. 14 Kung maghahandog kayo kay Yahweh ng
unang mga bunga ng isang butil na handog, maghandog ng
sariwang butil na sinangag sa apoy at pagkatapos dinurog
upang maging pagkain. 15 Pagkatapos dapat ninyong lagyan
ito ng langis at insenso. Isang butil na handog ito. 16
Pagkatapos susunugin ng pari ang bahagi ng dinurog na butil
at langis at insenso para alalahaning may pagpapasalamat
ang tungkol sa kabutihan ni Yahweh. Isang handog ito na
ginawa kay Yahweh sa pamamagitan ng apoy.

3 Kung mag-alay ang isang tao ng isang handog para sa
pagtitipon-tipon ng isang hayop mula sa grupo ng mga
hayop, maging lalaki o babae, dapat siyang mag-alay ng
isang hayop na walang kapintasan sa harapan ni Yahweh.
2 Ipapatong niya ang kaniyang kamay sa ulo ng kaniyang
handog at papatayin ito sa pintuan ng tolda ng pagpupulong.
Pagkatapos isasaboy ng mga anak ni Aaron na lalaki na mga
pari ang dugo nito sa mga gilid ng altar. 3 Iaalay ng lalaki ang

handog kay Yahweh na isang alay para sa pagtitipon-tipon sa
pamamagitan ng apoy. Ang tabang bumabalot o nakadikit sa
lamang-loob, **4** at ang dalawang bato at ang tabang nasa mga
puson, at ang taba ng atay, kasama ang mga bato—aalisin
niya ang lahat ng ito. **5** Susunugin iyon ng mga anak ni
Aaron na lalaki sa ibabaw ng altar kasama ang handog na
susunugin, na naroon sa kahoy na nasa apoy. Magbibigay ito
ng mabangong samyo para kay Yahweh; magiging handog
ito na gawa para sa kanya sa pamamagitan ng apoy. **6**
Kapag ang alay na handog ng lalaki sa isang pagtitipon-tipon
para kay Yahweh ay mula sa kawan; lalaki o babae, dapat
siyang maghandog ng isang alay na walang kapintasan. **7**
Kapag maghandog siya ng isang tupa para sa kaniyang alay,
pagkatapos dapat niyang ihandog ito sa harapan ni Yahweh.
8 Ipapatong niya ang kaniyang kamay sa ulo ng kaniyang
alay at papatayin ito sa harapan ng tolda ng pagpupulong.
Pagkatapos isasaboy ng mga anak na lalaki ni Aaron ang
dugo nito sa mga gilid ng altar. **9** Maghahandog ang lalaki ng
alay ng mga handog para sa pagtitipon-tipon bilang isang
handog na gawa sa pamamagitan ng apoy kay Yahweh.
Aalisin ang taba, ang buong taba ng buntot hanggang sa
gulugod, at ang tabang bumabalot sa lamang-loob at ang
lahat ng tabang malapit sa lamang-loob, **10** at ang dalawang
bato at ang tabang nasa mga ito, na nasa mga puson at ang
taba ng atay, kasama ang mga bato— aalisin niya ang lahat
ng ito. **11** At susunugin ng pari ang lahat ng ito sa altar bilang
isang pagkaing handog na gawa sa apoy kay Yahweh. **12** At
kung ang handog ng lalaki ay isang kambing, kung gayon
ihahandog niya ito sa harapan ni Yahweh. **13** Dapat niyang
ipatong ang kaniyang kamay sa ulo ng kambing at patayin ito
sa harapan ng tolda ng pagpupulong. Pagkatapos isasaboy
ng mga anak na lalaki ni Aaron ang dugo nito sa mga gilid ng
altar. **14** Ihahandog ng lalaki ang kaniyang alay kay Yahweh
na gawa sa pamamagitan ng apoy. Aalisin niya ang tabang
bumabalot sa lamang-loob, at ang lahat ng tabang malapit
sa lamang-loob. **15** Aalisin niya rin ang dalawang bato at
ang taba na nasa mga ito, na nasa mga puson at ang taba
ng atay kasama ang mga bato. **16** Susunugin ng pari ang
lahat ng iyon bilang isang pagkaing handog na gawa sa
pamamagitan ng apoy, para magbigay ng isang mabangong
samyo. Pag-aari ni Yahweh ang lahat ng taba. **17** Magiging
isang permanenteng batas ito sa lahat ng mga salinlahi ng
inyong bayan sa bawat lugar na gagawan ninyo ng inyong
bahay, na dapat hindi kayo kakain ng taba o dugo.'"

4 Nagsalita si Yahweh kay Moises, sinasabing, **2** "Sabihin
mo sa bayan ng Israel, 'Kapag nagkasala ang sinuman na
hindi sinasadyang magkasala, sa paggawa ng alinmang bagay
na inutos ni Yahweh na huwag gawin, at kung nakagawa
siya ng isang bagay na ipinagbabawal, dapat gawin ang
sumusunod. **3** Kung ang punong pari ang siyang nagkasala
para magdala ng kasalanan sa mga tao, sa gayon hayaan
siyang maghandog para sa kasalanang ginawa niya ng isang
batang toro na walang kapintasan kay Yahweh bilang isang
handog para sa kasalanan. **4** Dapat niyang dalhin ang
toro sa pasukan ng tolda ng pagpupulong sa harapan ni
Yahweh, ipatong ang kaniyang kamay sa ulo nito, at patayin
ang toro sa harapan ni Yahweh. **5** Kukuha ang hinirang na
pari ng kaunting dugo ng toro at dadalhin ito sa tolda ng
pagpupulong. **6** Isasawsaw ng pari ang kanyang daliri sa
dugo at iwiwisik ang kaunti nito ng pitong beses sa harapan ni
Yahweh, sa harap ng kurtina ng kabanal-banalang lugar. **7** At
ilalagay ng pari ang kaunting dugo sa mga sungay ng altar ng
mabangong insenso sa harapan ni Yahweh, na nasa tolda ng
pagpupulong, at ibubuhos niya ang lahat ng natirang dugo ng
toro sa paanan ng altar para sa mga handog na susunugin,
na nasa pasukan ng tolda ng pagpupulong. **8** Aalisin niya
ang lahat ng taba sa torong panghandog para sa kasalanan;
ang tabang bumabalot sa mga lamang loob, lahat ng tabang
nakadikit sa mga panloob na bahagi, **9** ang dalawang bato at
ang taba na nasa mga ito, na nasa puson, at ang umbok
ng atay, kasama ang mga bato— aalisin niya itong lahat.
10 Aalisin niya ang lahat ng ito, gaya ng kaniyang pag-alis
nito mula sa torong alay ng handog para sa kapayapaan.
Pagkatapos susunugin ng pari ang mga bahaging ito sa altar
para sa mga handog na susunugin. **11** Ang balat ng toro at
anumang natirang laman, kasama ang ulo at ang mga binti at
ang mga panloob na bahagi at ang dumi nito, **12** ang lahat ng
natirang bahagi ng toro—bibitbitin niya ang lahat ng bahaging
ito sa labas ng kampo sa isang lugar na nilinis nila para sa
akin, kung saan nila binubuhos ang mga abo; susunugin
nila ang mga bahaging iyon doon sa kahoy. Dapat nilang
sunugin ang mga bahaging iyon kung saan nila binubuhos
ang mga abo. **13** Kung nagkasala ang buong kapulungan ng
Israel nang hindi sinasadya, at hindi alam ng kapulungan
na nagkasala sila at nakagawa ng anumang mga bagay na
inutos ni Yahweh na huwag gawin, at kung nagkasala sila, **14**
pagkatapos, kapag naging hayag ang kasalanang ginawa
nila, sa gayon dapat maghandog ang kapulungan ng isang
batang toro bilang isang handog para sa kasalanan at dalhin
ito sa harap ng tolda ng pagpupulong. **15** Ipapatong ng mga
nakatatanda ng kapulungan ang kanilang mga kamay sa ulo
ng toro sa harap ni Yahweh, at papatayin ang toro sa harapan
ni Yahweh. **16** Dadalhin ng hinirang na pari ang kaunting
dugo ng toro sa tolda ng pagpupulong, **17** at isasawsaw
ng pari ang kaniyang daliri sa dugo at iwiwisik ito nang
pitong beses sa harapan ni Yahweh, sa harap ng kurtina. **18**
Maglalagay siya ng kaunting dugo sa mga sungay ng altar na
nasa harapan ni Yahweh, na nasa tolda ng pagpupulong, at
ibubuhos niya ang lahat ng dugo sa paanan ng altar para sa
mga handog na susunugin, na nasa pasukan ng tolda ng
pagpupulong. **19** Aalisin niya ang lahat ng taba mula rito at
susunugin ito sa altar. **20** Ganyan ang dapat niyang gawin
sa toro. Gaya ng kaniyang ginawa sa torong handog para
sa kasalanan, gayon din ang kaniyang gagawin sa torong
ito, at gagawa ang pari ng pambayad ng kasalanan para sa
mga tao, at papatawarin sila. **21** Bubuhatin niya ang toro
sa labas ng kampo at susunugin ito gaya ng pagsunog niya
sa unang toro. Ito ang handog para sa kasalanan para sa
kapulungan. **22** Kapag nagkasala ang isang namumuno nang
hindi sinasadya, sa paggawa ng anuman sa lahat ng mga
bagay na inutos ni Yahweh na kanyang Diyos na huwag
gawin, at kung nagkasala siya, **23** pagkatapos kung ipinaalam
sa kaniya ang kasalanang kaniyang ginawa, dapat siyang
magdala para sa kaniyang alay ng isang kambing, isang
lalaking walang kapintasan. **24** Ipapatong niya ang kaniyang
kamay sa ulo ng kambing at papatayin ito sa lugar kung saan
nila pinapatay ang mga handog na susunugin sa harapan ni
Yahweh. Isa itong handog para sa kasalanan. **25** Kukunin ng
pari ang dugo ng handog para sa kasalanan sa pamamagitan
ng kaniyang daliri at ilalagay ito sa mga sungay ng altar
para sa mga handog na susunugin, at ibubuhos niya ang
dugo nito sa paanan ng altar ng handog na susunugin. **26**
Susunugin niya ang lahat ng taba sa altar, gaya ng taba

ng alay ng mga handog para sa kapayapaan. Gagawa ang
pari para sa ikapagpapatawad ng namumuno patungkol sa
kaniyang kasalanan, at papatawarin ang namumuno. 27
Kung nagkasala ang sinuman sa mga karaniwang tao nang
hindi sinasadya, sa paggawa ng anumang mga bagay na
inutos ni Yahweh na huwag gawin, at kung nagkasala siya,
28 pagkatapos kung alam niya ang kasalanang nagawa niya,
sa gayon magdadala siya ng isang kambing para sa kaniyang
alay, isang babaeng walang kapintasan, para sa kasalanang
ginawa niya. 29 Ipapatong niya ang kaniyang kamay sa ulo
ng handog para sa kasalanan at papatayin ang handog para
sa kasalanan sa lugar ng susunuging handog. 30 Kukuha ang
pari ng kaunting dugo gamit ang kaniyang daliri at ilalagay ito
sa mga sungay ng altar para sa mga handog na susunugin.
Ibubuhos niya ang lahat ng natirang dugo sa paanan ng altar.
31 Aalisin niya ang lahat ng taba, gaya ng pag-alis ng taba
mula sa alay ng mga handog para sa kapayapaan. Susunugin
ito ng pari sa altar upang magdulot ng isang matamis na
samyo para kay Yahweh. Gagawa ang pari ng kabayaran
ng kasalanan para sa tao, at papatawarin siya. 32 Kung
magdadala ang isang tao ng isang kordero bilang alay niya
para sa isang handog sa kasalanan, dadalhin niya ang isang
babaeng walang kapintasan. 33 Ipapatong niya ang kaniyang
kamay sa ulo ng handog para sa kasalanan at papatayin ito
para sa isang handog sa kasalanan sa lugar kung saan nila
pinapatay ang handog na susunugin. 34 Kukuha ang pari
ng kaunting dugo sa handog para sa kasalanan gamit ang
kaniyang daliri at ilalagay ito sa mga sungay ng altar bilang
mga handog na susunugin, at ibubuhos niya ang lahat ng
dugo nito sa paanan ng altar. 35 Aalisin niya ang lahat ng
taba, gaya ng ang taba ng kordero ay inalis mula sa alay ng
mga handog para sa kapayapaan, at susunugin ito ng pari sa
altar sa ibabaw ng mga handog ni Yahweh na gawa sa apoy.
Gagawa ang pari ng pambayad ng kasalanan para sa kaniya
para sa kasalanang ginawa niya, at papatawarin ang tao.

5 Kung magkasala ang sinuman dahil tumanggi siyang
magpatotoo nang nakasaksi siya tungkol sa isang bagay
na kung saan kinakailangan niyang magpatotoo, kahit na
nakita niya ito o narinig ang tungkol dito, mayroon siyang
pananagutan. 2 O kung sinuman ang makakahipo ng
anumang bagay na itinalaga ng Diyos bilang marumi, maging
patay na katawan ito ng isang marumi na mabangis na hayop
o katawan ng anumang mga hayop na patay, o gumagapang
na hayop, kahit na hindi sinasadyang mahipo ito ng tao, siya
ay marumi at nagkasala. 3 O kung makakahawak siya ng
karumihan ng isang tao, kung anumang karumihang iyon,
at kung hindi niya alam ito, sa gayon magkakasala siya
kapag nalaman niya ang tungkol dito. 4 O kung sinuman ay
sumumpa nang padalus-dalos sa pamamagitan ng kaniyang
mga labi upang gumawa ng masama, o gumawa ng mabuti,
anumang sumpa ang binitiwan ng isang tao nang padalus-
dalos ng may isang panunumpa, kahit na hindi niya alam
ito, kapag nalaman niya ang tungkol dito, kung gayon ay
magkakasala siya, sa anumang mga bagay na ito. 5 Kapag
nagkasala ang isang tao sa anumang mga bagay na ito,
dapat ipagtapat niya ang anumang kasalanan na kaniyang
nagawa. 6 Pagkatapos dapat niyang dalhin kay Yahweh
ang kaniyang handog na pambayad sa kasalanan para sa
kasalanang nagawa niya, isang babaeng hayop mula sa
kawan, alinman sa isang tupa o isang kambing, para sa
isang handog para sa kasalanan, at gagawa ang pari para sa
ikapapatawad niya ukol sa kaniyang kasalanan. 7 Kung hindi
niya kayang bumili ng isang tupa, kung gayon maaari niyang
dalhin kay Yahweh bilang kaniyang handog na pambayad
sa kasalanan ang dalawang kalapati o dalawang batang
kalapati, isa para sa handog para sa kasalanan at ang isa
para sa isang handog na susunugin. 8 Dapat niyang dalhin
ang mga ito sa pari, na ihahandog ang isa para sa isang
handog para sa kasalanan—pipilipitin niya ang ulo nito mula
sa leeg pero hindi niya tuluyang tatanggalin ito mula sa
katawan. 9 Pagkatapos isasaboy niya sa gilid ng altar ang
kaunting dugo ng handog pambayad para sa kasalanan, at
ibubuhos niya ang natitirang dugo sa pundasyon ng altar. Ito
ay isang handog para sa kasalanan. 10 Pagkatapos dapat
niyang ihandog ang pangalawang ibon bilang isang handog
na susunugin, gaya ng inilarawan sa mga tagubilin, at gagawa
ang pari ng kabayaran ng kasalanan para sa kaniya para
sa nagawa niyang kasalanan, at patatawarin ang tao. 11
Ngunit kung hindi niya kayang bumili ng dalawang kalapati
o dalawang batang kalapati, kung gayon dapat dalhin niya
bilang kaniyang alay para sa kaniyang kasalanan ang isang
ikasampu ng isang epa ng pinong harina para sa handog
para sa kasalanan. Hindi niya dapat lagyan ito ng langis
o kahit anong insenso, dahil ito ay isang handog para sa
kasalanan. 12 Dapat niya dalhin ito sa pari, at kukuha ang
pari ng isang dakot nito para isipin nang may pasasalamat
tungkol sa kabutihan ni Yahweh at pagkatapos sunugin ito
sa ibabaw ng altar, sa ibabaw ng mga handog na gawa sa
pamamagitan ng apoy para kay Yahweh. Ito ay isang handog
para sa kasalanan. 13 Gagawa ang pari sa ikapapatawad ng
anumang kasalanan na nagawa ng tao, at ang taong iyon ay
patatawarin. Magiging pag-aari ng pari ang mga natira mula
sa handog, gaya din ng handog na butil.'" 14 Pagkatapos
nagsalita si Yahweh kay Moises, na nagsasabing, 15 "Kung
sinuman ay lumabag sa isang utos at nagkasala laban sa
mga bagay na pagmamay-ari ni Yahweh, ngunit nagawa nang
hindi sinasadya, kung gayon dapat dalhin niya kay Yahweh
ang kaniyang handog na pambayad kasalanan. Dapat isang
lalaking tupa na walang dungis mula sa kawan ang handog na
ito; dapat tasahin ang halaga nito sa pilak na sekel—ang sekel
ng santuwaryo—bilang handog na pambayad sa kasalanan.
16 Dapat niya bigyan ng kasiyahan si Yahweh para sa
kaniyang nagawang mali kaugnay sa kung ano ang banal, at
dapat niya itong dagdagan ng ikalima at ibigay ito sa pari.
Pagkatapos gagawa ang pari ng kabayaran sa kasalanan
para sa kanya kasama ang lalaking tupa na handog na
pambayad kasalanan, at patatawarin ang taong iyon. 17
Kung nagkasala ang isang tao at gumawa ng anumang bagay
na iniutos ni Yahweh na hindi dapat gawin, kahit na hindi
niya alam ito, nagkasala pa rin siya at dapat niya dalhin ang
kaniyang sariling pagkakasala. 18 Dapat niyang dalhin ang
isang lalaking tupa na walang kapintasan mula sa kawan,
katumbas ng kasalukuyang halaga, bilang isang handog
na pambayad sa kasalanan sa pari. Pagkatapos gagawa
ang pari ng pambayad sa kasalanan para sa kanya ukol sa
kanyang nagawang kasalanan, na kung saan hindi niya alam,
at siya ay papatawarin. 19 Isang handog ito na pambayad sa
kasalanan, at tiyak na nagkasala siya sa harap ni Yahweh."

6 Nagsalita si Yahweh kay Moises, na nagsasabing, 2 "Kung
sinuman ang nagkasala at lumabag sa isang utos laban
kay Yahweh, tulad ng sinungaling na pakikitungo sa kaniyang
kapwa hinggil sa isang bagay na ipinagkatiwala sa kaniya,

o kung nililinlang o ninanakawan niya, o pinahihirapan ang
kaniyang kapwa, **3** o nakakita ng isang bagay na nawala ng
kaniyang kapwa at nagsinungaling tungkol dito, at nanumpa
sa pagsisinungaling, o sa mga bagay na katulad nito na
nagkasala ang mga tao, **4** kung gayon, mangyayari na
kung nagkasala siya at may kasalanan, na dapat niyang
ibalik anuman ang kaniyang kinuha sa pamamagitan ng
pagnanakaw o pang-aapi o pagkuha ng kung ano ang
ipinagkatiwala sa kaniya o ang nawalang bagay na nakita
niya. **5** O kung nagsinungaling siya tungkol sa anumang
bagay, dapat niyang ibalik ito nang buo at dapat dagdagan ng
ikalima para bayaran siya na kung kanino ito inutang, sa araw
na nakitaan siya na may kasalanan. **6** Pagkatapos dapat
niya dalhin kay Yahweh ang kaniyang handog na pambayad
para sa kasalanan: isang lalaking tupa mula sa kawan na
walang dungis na nagkakahalaga ng kasalukuyang halaga,
bilang isang handog na pambayad para sa kasalanan sa pari.
7 Para sa kaniya ay gagawa ang pari ng isang pambayad
para sa kasalanan sa harap ni Yahweh, at patatawarin siya
ukol sa anumang kasalanang ginawa niya." **8** Pagkatapos
nagsalita si Yahweh kay Moises, na nagsasabing, **9** "Utusan
mo si Aaron at ang kaniyang mga anak na lalaki, at sabihin
mo, 'Ito ang batas ng handog na susunugin: Dapat nasa
ibabaw ng dapog ng altar ang handog na susunugin sa
buong gabi hanggang umaga, at pananatilihing umaapoy ang
apoy ng altar. **10** Isusuot ng pari ang kaniyang linong mga
damit, at isusuot niya ang kaniyang linong mga damit na
panloob. Kukunin niya ang naiwang mga abo pagkatapos
na natupok ng apoy ang handog na pambayad para sa
kasalanan sa ibabaw ng altar, at ilalagay niya ang mga abo
sa gilid ng altar. **11** Huhubarin niya ang kaniyang mga damit
at isusuot ang ibang mga damit para dalhin ang mga abo
sa labas ng kampo patungo sa isang lugar na malinis. **12**
Pananatilihing umaapoy ang apoy sa ibabaw ng altar. Hindi
ito dapat mamatay, at ang pari ay magsusunog ng kahoy
sa ibabaw nito tuwing umaga. Aayusin niya ang handog
na pambayad para sa kasalanan ayon sa pangangailangan
nito, at kaniyang susunugin dito ang taba ng mga handog
pangkapayapaan. **13** Dapat patuloy na panatilihing umaapoy
ang apoy sa ibabaw ng altar. Hindi ito dapat mamatay. **14** Ito
ang batas ng handog na pagkaing butil. Ihahandog ito ng
mga anak na lalaki ni Aaron sa harap ni Yahweh sa harapan
ng altar. **15** Kukuha ang pari ng isang dakot ng pinong harina
sa handog na pagkaing butil at sa langis at sa insenso na
nasa handog na pagkaing butil, at susunugin niya ito sa
altar para magpalabas ng isang mabangong samyo para
isipin at magpasalamat tungkol sa kabutihan ni Yahweh. **16**
Kakainin ni Aaron at ng kaniyang mga anak na lalaki ang
anumang natira sa handog. Dapat ito kainin nang walang
pampaalsa sa isang banal na lugar. Kakainin nila ito sa patyo
ng tolda ng pagpupulong. **17** Hindi ito dapat ihurno nang may
pampaalsa. Ibinigay ko ito bilang kanilang bahagi sa aking
mga handog na gawa sa pamamagitan ng apoy. Pinakabanal
ito, gaya ng handog para sa kasalanan at ng handog na
pambayad para sa kasalanan. **18** Para sa lahat na panahong
darating sa lahat ng mga salinlahi ng iyong bayan, maaaring
makakain nito bilang kaniyang bahagi ang anumang lalaki
na nagmumula kay Aaron, kinuha mula sa mga handog kay
Yahweh na gawa sa pamamagitan ng apoy. Magiging banal
ang sinumang humipo ng mga ito.'" **19** Kaya muling nagsalita
si Yahweh kay Moises, na nagsasabing, **20** "Ito ang handog
ni Aaron at ng kaniyang mga anak na lalaki, na kanilang
ihahandog kay Yahweh sa araw na kung kailan papahiran ng
langis ang bawat anak na lalaki: isang ikasampung bahagi
ng isang ephah ng pinong harina bilang isang karaniwang
handog na pagkaing butil, kalahati nito sa umaga at kalahati
nito sa gabi. **21** Gagawin ito sa isang panghurnong kawali
na may langis. Kapag nababad na ito, dadalhin mo ito sa
loob. Sa inihurnong pira-piraso ihahandog mo ang handog
na pagkaing butil para magpalabas ng mabangong samyo
para kay Yahweh. **22** Ang anak na lalaki ng punong pari
na siyang magiging bagong punong pari mula sa kaniyang
mga anak na lalaki ang siyang mag-aalay nito. Gaya ng
iniutos magpakailanman, susunugin ang lahat ng mga ito
para kay Yahweh. **23** Lubusang susunugin ng pari ang
bawat handog na pagkaing butil. Hindi ito dapat kainin." **24**
Muling nagsalita si Yahweh kay Moises, na nagsasabing,
25 "Kausapin mo si Aaron at ang kaniyang mga anak na
lalaki, na nagsasabing, 'Ito ang batas ng handog para sa
kasalanan: Dapat patayin ang handog para sa kasalanan
sa lugar na kung saan pinatay ang handog na susunugin
sa harap ni Yahweh. Ito ay pinakabanal. **26** Kakainin ito ng
pari na naghandog nito para sa kasalanan. Dapat ito kainin
sa isang banal na lugar sa patyo ng tolda ng pagpupulong.
27 Magiging banal ang anumang makakahawak ng mga
karneng ito, at kung naiwisik ang dugo sa anumang damit,
dapat ninyong labahan ito, ang bahagi na tinilamsikan, sa
isang banal na lugar. **28** Pero dapat basagin ang kaldero
na pinakuluan nito. Kung pinakuluan ito sa isang tansong
kaldero, dapat kuskusin ito at hugasan sa malinis na tubig.
29 Maaaring kainin ng sinumang lalaki mula sa mga pari ang
ilan sa mga ito dahil ito ay pinakabanal. **30** At walang handog
para sa kasalanan ang dapat kainin mula sa kung saan
anumang dugo ay dinala sa loob ng tolda ng pagpupulong
para makagawa sa ikapapatawad ng kasalanan sa banal na
lugar. Dapat itong sunugin.

7 Ito ang batas ng handog na pambayad para sa kasalanan.
Pinakabanal ito. **2** Dapat nila patayin ang handog na
pambayad para sa kasalanan sa lugar ng pagpatay dito, at
dapat isaboy nila ang dugo nito sa bawat gilid ng altar. **3**
Ihahandog ang lahat ng taba nito: ang taba ng buntot, ang
taba na nasa panloob na mga bahagi, **4** ang dalawang bato
at ang taba na nasa mga ito, na kasunod sa mga puson, at
ang bumalot sa atay, kasama ang mga bato—dapat tanggalin
ang lahat ng ito. **5** Dapat sunugin ng pari ang mga bahagi
sa altar bilang isang handog na sinunog sa apoy para kay
Yahweh. Ito ang handog na pambayad para sa kasalanan. **6**
Bawat lalaki na kabilang sa mga pari ay maaaring kumain ng
bahagi ng handog na ito. Dapat kainin ito sa isang banal na
lugar dahil pinakabanal ito. **7** Ang handog para sa kasalanan
ay katulad ng handog na pambayad para sa kasalanan.
Parehong batas ang ginagamit sa dalawang ito. Nabibilang
ang mga ito sa pari na siyang gumawa ng pambayad para
sa kasalanan sa kanila. **8** Ang pari na siyang naghahandog
ng kanino mang handog na sinunog ay maaaring ilaan para
sa kaniyang sarili ang balat ng handog na iyon. **9** Bawat
handog na pagkaing butil na inihurno sa isang hurno, at ang
bawat handog na niluto sa isang kawali o sa isang kawaling
panghurno ay mabibilang sa pari na siyang naghahandog
nito. **10** Bawat handog na pagkaing butil, kahit tuyo o hinaluan
ng langis, parehong mabibilang sa lahat ng mga kaapu-
apuhan ni Aaron. **11** Ito ang batas ng alay na handog para
sa kapayapaan na ihahandog ng mga tao kay Yahweh.

12 Kung sinuman ang maghahandog nito para magbigay
ng mga pasasalamat, kung gayon dapat niya ihandog ito
kasama ng isang alay na mga tinapay na ginawa na walang
pampaalsa, ngunit hinaluan ng langis, mga tinapay na ginawa
na walang pampaalsa, ngunit pinahiran ng langis, at ang mga
tinapay na ginawa gamit ang pinong harina na hinaluan ng
langis. 13 Pati rin ang para sa layunin ng pagbibigay ng
mga pasasalamat, dapat ihandog niya kasama ang kaniyang
handog na para sa kapayapaan ang mga tinapay na niluto na
may pampaalsa. 14 Ihahandog niya ang isa sa bawat uri
ng mga alay bilang isang handog na idudulog kay Yahweh.
Magiging pag-aari ito ng mga pari na siyang nagsaboy ng
dugo ng mga handog para sa kapayapaan sa altar. 15 Ang
taong naghahandog ng isang handog para sa kapayapaan
para sa layunin ng pagbibigay ng mga pasasalamat ay dapat
kainin ang karne na kanyang handog sa araw ng pag-alay.
Wala siyang dapat itira na anuman nito hanggang sa susunod
na umaga. 16 Ngunit kung ang alay na kaniyang handog ay
para sa layunin ng isang panata, o para sa isang layunin ng
pagkukusang-loob na handog, kakainin dapat ang karne sa
araw na kaniyang ihahandog ang kanyang alay, pero kung
anuman ang natira nito ay maaaring kainin kinabukasan. 17
Subalit, kung anumang karne ng alay na natira sa ikatlong
araw ay dapat sunugin. 18 Kung anuman sa karne ng alay
ng tao na handog para sa kapayapaan ay kinain sa ikatlong
araw, hindi ito tatanggapin, ni bibigyang pagkilala ang taong
naghandog nito. Ito ay magiging isang kasuklam-suklam na
bagay, at ang tao na siyang kumain nito ay dadalhin ang
pagkakasala ng kaniyang kasalanan. 19 Anumang karne
na madikit sa maruming bagay ay hindi dapat kainin. Dapat
itong sunugin. Ganoon din sa natirang karne, sinuman ang
malinis ay maaaring kumain nito. 20 Subalit, ang taong
marumi na kumain sa anumang karne mula sa alay ng isang
handog para sa kapayapaan na pag-aari ni Yahweh—dapat
itiwalag ang taong iyon mula sa kaniyang mga kababayan.
21 Kung sinuman ang makahahawak ng anumang bagay
na marumi—kahit ang taong walang kalinisan, o hayop na
hindi malinis, o alin mang hindi malinis at nakapandidiring
bagay, at kung kinain niya ang ilan sa karne na isang alay na
handog para sa kapayapaan na pag-aari ni Yahweh, dapat
itiwalag ang taong iyon mula sa kaniyang mga kababayan."'
22 Pagkatapos nangusap si Yahweh kay Moises, sinasabing,
23 "Kausapin mo ang bayan ng Israel at sabihin, 'Hindi kayo
dapat kumain ng taba ng isang baka o tupa o kambing. 24
Ang taba ng isang hayop na namatay na hindi naalay, o ang
taba ng isang hayop na nilapang mga mababangis na hayop,
maaaring gamitin para sa ibang mga layunin, pero tiyak na
hindi ninyo dapat kainin ito. 25 Sinuman ang kumain ng taba
ng isang hayop na maaaring ihandog ng mga lalaki bilang
isang alay na susunugin sa apoy para kay Yahweh, dapat
itiwalag ang taong iyon mula sa kaniyang mga lahi. 26 Hindi
dapat kayo kumain ng anumang dugo sa anuman sa inyong
mga bahay, mula man ito sa isang ibon o sa isang hayop.
27 Sinuman ang kumain ng anumang dugo, dapat itiwalag
ang taong iyon mula sa kaniyang mga kababayan."' 28 Kaya
nangusap si Yahweh kay Moises at sinabi, 29 "Kausapin mo
ang bayan ng Israel at sabihin, 'Sino man ang maghandog ng
alay ng isang handog para sa kapayapaan para kay Yahweh
ay dapat magdala ng bahagi ng kaniyang alay para kay
Yahweh. 30 Ang handog para kay Yahweh na susunugin sa
apoy, dapat ang kaniyang sariling mga kamay ang magdala
nito. Dapat niya dalhin ang taba kasama ang dibdib, para ang
dibdib ay maging isang handog na maitaas sa harapan ni
Yahweh at idulog sa kaniya. 31 Dapat sunugin ng pari ang
taba sa altar, pero ang dibdib ay ikakaloob kay Aaron at sa
kaniyang mga kaapu-apuhan. 32 Dapat ibigay ninyo ang
kanang hita sa pari bilang isang handog na idinulog mula sa
alay ng inyong handog para sa kapayapaan. 33 Ang pari, isa
sa mga kaapu-apuhan ni Aaron, ang naghandog ng dugo ng
mga handog para sa kapayapaan at ang taba—magkakaroon
siya ng kanang hita bilang kaniyang bahagi sa handog. 34
Dahil kinuha ko ang handog na dibdib at hita na itinaas
at idinulog sa akin, at ibinigay ko ang mga ito kay Aaron,
ang pinakapunong pari at sa kaniyang mga kaapu-apuhan;
patuloy itong magiging kanilang bahagi mula sa mga alay na
handog para sa kapayapaan na ginawa ng bayan ng Israel.
35 Ito ay bahagi para kay Aaron at sa kaniyang mga kaapu-
apuhan mula sa mga handog para kay Yahweh na sinunog sa
apoy, sa araw na iniharap sila ni Moises para maglingkod
kay Yahweh sa gawain ng pari. 36 Ito ang mga bahagi na
iniutos ni Yahweh na ibigay sa kanila mula sa bayan ng Israel,
sa araw na kaniyang hinirang ang mga pari. Patuloy itong
magiging kanilang bahagi sa lahat ng mga salinlahi. 37 Ito
ang batas ng sinunog na handog, handog na pagkaing butil,
handog para sa kasalanan, handog na pambayad para sa
kasalanan, handog na pagpapabanal, at alay na handog
para sa kapayapaan, 38 kung saan ibinigay ni Yahweh ang
mga utos kay Moises sa Bundok Sinai sa araw na kaniyang
iniutusan ang bayan ng Israel na maghandog ng kanilang
mga alay kay Yahweh sa ilang g Sinai."'

8
Nagsalita si Yahweh kay Moises, sinasabing, 2 "Isama
mo si Aaron at ang kaniyang mga anak na lalaki, ang
mga kasuotan at ang langis na pampahid, ang toro para
sa mga paghahandog sa kasalanan, ang dalawang lalaking
tupa, at ang basket ng tinapay na walang pampaalsa. 3
Tipunin ang lahat ng kapulungan sa pasukan patungo sa
tolda ng pagpupulong." 4 Kaya ginawa ni Moises ang ipinag-
utos ni Yahweh sa kaniya, at sama-samang dumating ang
kapulungan sa pasukan patungo sa tolda ng pagpupulong. 5
Pagkatapos sinabi ni Moises sa kapulungan, "Ito ang ipinag-
utos ni Yahweh na dapat gawin." 6 Dinala ni Moises si Aaron
at ang kaniyang mga anak na lalaki at hinugasan sila ng tubig.
7 Inilagay niya kay Aaron ang tunika at itinali ang kabitan sa
palibot sa kaniyang baywang, binihisan siya ng kasuotan at
inilagay ang efod sa kaniya, at pagkatapos itinali niya ang
efod sa palibot niya kasama ng kabitan na hinabi nang pino
at itinali ito sa kaniya. 8 Inilagay niya ang baluti sa kaniya, at
sa baluti inilagay niya ang Urim at Tummim. 9 Inilapat niya
ang turbante sa ibabaw ng kaniyang ulo, at sa ibabaw ng
turbante, sa harapan, inilagay niya ang gintong plato, ang
banal na korona, ayon sa ipinag-utos ni Yahweh sa kaniya.
10 Kinuha ni Moises ang pampahid na langis, pinahiran ang
tabernakulo at ang lahat ng bagay sa loob nito, at inihandog
ang mga ito kay Yahweh. 11 Winisikan niya ng langis ang
ibabaw ng altar ng pitong ulit, at pinahiran ang altar at ang
lahat nitong kagamitan, at ang panghugas na palanggana at
ang patungan nito, para ihandog ang mga ito kay Yahweh. 12
Binuhusan niya ng kaunting pampahid na langis ang ulo ni
Aaron at pinahiran siya para ihandog siya kay Yahweh. 13
Dinala ni Moises ang mga anak na lalaki ni Aaron at binihisan
sila ng mga tunika; itinali niya ang mga kabitan sa palibot
ng kanilang mga baywang at ibinalot ng lino na damit sa
palibot ng kanilang mga ulo, ayon sa ipinag-utos ni Yahweh

sa kaniya. **14** Dinala ni Moises ang torong handog para sa
kasalanan, at si Aaron at ang kaniyang mga anak na lalaki ay
ipinatong ang kanilang mga kamay sa ulo ng toro na kanilang
dinala para ihandog para sa kasalanan. **15** Pinatay niya ito,
at kinuha niya ang dugo at inilagay niya ito sa mga sungay ng
altar gamit ang kaniyang daliri, nilinisan ang altar, binuhusan
ng dugo ang patungan ng altar, at ibinukod ito para sa Diyos
para sa kabayaran ng kasalanan para dito. **16** Kinuha niya
ang lahat ng taba sa laman-loob, ang bumabalot sa atay, at
ang dalawang bato at ang kanilang taba, at sinunog ni Moises
ang lahat ng ito sa ibabaw ng altar. **17** Pero ang toro, balat
nito, karne nito, at dumi nito ay sinunog niya sa labas ng
kampo, gaya ng iniutos ni Yahweh sa kaniya. **18** Inalay ni
Moises ang lalaking tupa para sa handog na susunugin, at
ipinatong ni Aaron at ng kaniyang mga anak na lalaki ang
kanilang mga kamay sa ulo ng lalaking tupa. **19** Pinatay
niya ito at isinaboy ang dugo nito sa bawat gilid ng altar. **20**
Hiniwa niya ang lalaking tupa nang pira-piraso at sinunog ang
ulo at ang mga piraso at ang taba. **21** Hinugasan niya ang
laman loob at ang mga binti sa pamamagitan ng tubig, at
kaniyang sinunog ang isang buong lalaking tupa sa ibabaw
ng altar. Ito ay isang handog na susunugin at naglalabas
ng mabangong halimuyak, isang paghahandog na gawa sa
pamamagitan ng apoy para kay Yahweh inutos ni Yahweh
kay Moises. **22** Pagkatapos iniharap ni Moises ang ibang
tupa, ang tupang lalaki ng pagtatalaga, at ipinatong ni Aaron
at ng kaniyang mga anak na lalaki ang kanilang mga kamay
sa ibabaw ng ulo ng lalaking tupa. **23** Pinatay ito ni Aaron
at kumuha si Moises ng kaunting dugo nito at inilagay ito
sa dulo ng kanang tainga ni Aaron, sa hinlalaki ng kaniyang
kanang kamay at sa hinlalaki ng kaniyang kanang paa. **24**
Dinala niya ang mga anak na lalaki ni Aaron, at inilagay niya
ang kaunting dugo sa ibabaw ng dulo ng kanilang kanang
tainga, sa hinlalaki ng kanilang kanang kamay, at sa hinlalaki
ng kanilang kanang paa. Pagkatapos isinaboy ni Moises ang
dugo nito sa bawat gilid ng altar. **25** Kinuha niya ang taba,
ang taba ng buntot, ang lahat ng taba sa mga laman-loob,
ang bumabalot sa atay at ang dalawang bato at ang kanang
hita. **26** Mula sa basket ng tinapay na walang na walang
pampaalsa at isang nilangisan na tinapay at isang barkilyos,
at inilagay ang mga ito sa ibabaw ng taba at sa kanang hita.
27 Inilagay niya ang lahat ng ito sa mga kamay ni Aaron at
sa mga kamay ng kaniyang mga anak na lalaki, itinaas ang
mga ito bilang isang paghahandog sa harapan ni Yahweh. **28**
Kaya kinuha ni Moises ang mga ito mula sa kanilang mga
kamay at sinunog ang mga ito sa ibabaw ng altar para sa
mga handog na susunugin. Ang mga ito'y isang handog ng
pagtatalaga at naglabas ng mabangong halimuyak. Ito ay
isang paghahandog na ginawa sa pamamagitan ng apoy para
kay Yahweh. **29** Kinuha si Moises ang dibdib at itinaas ito
bilang isang handog kay Yahweh. Ito ang bahagi ni Moises
sa tupang lalaki para sa pantalaga sa pari, ayon sa ipinag-
utos ni Yahweh sa kaniya. **30** Kumuha si Moises ng kaunting
pampahid na langis at dugo na nasa ibabaw ng altar; iwinisik
niya ang mga ito kay Aaron, sa kaniyang mga damit, sa
kaniyang mga anak na lalaki, at sa mga damit ng kaniyang
mga anak na lalaki. Sa ganitong paraan inihandog niya si
Aaron at ang kaniyang mga damit, at kaniyang mga anak
na lalaki at ang kanilang mga damit kay Yahweh. **31** Kaya
sinabi ni Moises kay Aaron at sa kaniyang mga anak na
lalaki, "Pakuluan ninyo ang karne sa pasukan ng tolda ng
pagpupulong, at doon kainin ito at ang tinapay na nasa basket
ng pagtatalaga, ayon sa aking ipinag-utos, na nagsasabing,
'Sina Aaron at ang kaniyang mga anak na lalaki ang kakain
nito. **32** Kung anuman ang matitira sa karne at sa tinapay
dapat mo itong sunugin. **33** At hindidapat kayo lumabas
mula sa pasukan ng tolda ng pagpupulong sa loob ng pitong
araw, hanggang sa matapos ninyo ang mga araw ng inyong
pagtatalaga. Dahil itatalaga kayo ni Yahweh sa loob ng pitong
araw. **34** Kung anuman ang nagawa sa araw na ito -Si
Yahweh ang nag-utos na gawin para pantubos para sa inyo.
35 Mananatili kayo araw at gabi sa pasukan ng tolda ng
pagtitipon sa loob ng pitong araw at susundin ang utos ni
Yahweh, para hindi kayo mamatay, dahil ito ang ipinag-utos
sa akin. **36** Kaya sinunod ni Aaron at ng kaniyang mga anak
na lalaki ang lahat ng mga bagay na ipinag-utos ni Yahweh
sa kanila sa pamamagitan ni Moises.

9 Sa ikawalong araw tinawag ni Moises si Aaron at kaniyang
mga anak na lalaki at ang mga nakatatanda ng Israel. **2**
Sinabi niya kay Aaron, "Kumuha ka ng isang guya mula sa
kawan para sa handog para sa kasalanan, at isang tupang
lalaki na walang dungis para sa handog na susunugin, at
ialay ang mga ito sa harap Yahweh. **3** Dapat makipag-usap
ka sa bayan ng Israel at sabihin, 'Kumuha kayo ng isang
lalaking kambing bilang isang handog para sa kasalanan at
isang guya at isang tupa, parehong isang taong gulang at
walang kapansanan, para sa isang handog na susunugin; **4**
kumuha rin ng isang bakang lalaki at isang tupang lalaki para
sa mga handog para sa kapayapaan para ialay sa harapan ni
Yahweh, at isang handog na pagkaing butil na hinaluan ng
langis, dahil sa araw na ito magpapakita sa inyo si Yahweh.'"
5 Kaya dinala nila ang lahat ng iniutos ni Moises sa tolda ng
pagpupulong, at lumapit ang buong kapulungan ng Israel at
tumayo sa harap ni Yahweh. **6** Pagkatapos sinabi ni Moises,
"Ito ang iniutos ni Yahweh na inyong gawin, para maihayag
sa inyo ang kaniyang kaluwaltian." **7** Sinabi ni Moises kay
Aaron, "Lumapit ka sa altar at ialay ang iyong handog para sa
kasalanan at handog na susunugin, at gumawa ng kabayaran
sa kasalanan para sa iyong sarili at para sa mga tao, at
ihandog ang alay para sa mga tao bilang kabayaran ng
kasalanan para sa kanila, tulad ng iniutos ni Yahweh." **8**
Kaya lumapit si Aaron sa altar at pinatay ang guya bilang
handog para sa kasalanan, na para sa kaniyang sarili. **9**
Dinala ng mga lalaking anak ni Aaron ang dugo sa kaniya,
at isinawsaw niya ang kaniyang daliri dito at inilagay ito sa
mga sungay ng altar; pagkatapos ibinuhos niya ang dugo
sa paanan ng altar. **10** Gayunman, sinunog niya ang taba,
ang mga bato, at ang balot ng atay sa ibabaw ng altar
bilang isang handog para sa kasalanan, tulad ng iniutos ni
Yahweh kay Moises. **11** At sinunog niya ang laman at ang
balat sa labas ng kampo. **12** Pinatay ni Aaron ang handog
na susunugin, at ibinigay sa kaniya ng kaniyang mga anak
na lalaki ang dugo, na kaniyang iwinisik sa bawat gilid ng
altar. **13** Pagkatapos ibinigay nila sa kaniya ang handog na
susunugin, piraso bawat piraso, kasama ang ulo, at sinunog
niya ang mga ito sa ibabaw ng altar. **14** Hinugasan niya
ang mga panloob na bahagi at ang mga binti at sinunog
ang mga ito sa ibabaw ng handog na susunugin sa altar.
15 Idinulog ni Aaron ang alay ng mga tao-isang kambing,
pagkatapos kinuha ito bilang alay para sa kanilang kasalanan
at pinatay ito; inialay niya ito para sa kasalanan, gaya ng
kaniyang ginawa sa unang kambing. **16** Idinulog niya ang
handog na susunugin at inihandog ito ayon sa iniutos ni

Yahweh. **17** Idinulog niya ang handog na pagkaing butil;
pinuno niya ang kaniyang kamay nito at sinunog ito sa ibabaw
ng altar, kasama ang pang-umagang handog na susunugin.
18 Pinatay niya rin ang kapong baka at ang tupang lalaki, ang
alay bilang handog para sa kapayapaan, na para sa mga tao.
Ibinigay ng mga anak na lalaki ni Aaron ang dugo sa kaniya,
na iwinisik niya sa bawat gilid ng altar. **19** Gayunman, ang
taba ng toro at ang tupang lalaki, ang taba ng buntot, ang
taba na nakabalot sa mga laman loob, ang mga bato, at ang
balot sa atay— **20** inilagay nila ang mga ito sa mga dibdib, at
pagkatapos sinunog ni Aaron ang taba sa altar. **21** Itinaas
ni Aaron ang mga dibdib at ang kanang hita bilang isang
handog sa harapan ni Yahweh at idinulog ang mga ito sa
kaniya, tulad ng iniutos ni Moises. **22** Pagkatapos itinaas ni
Aaron ang kaniyang mga kamay sa mga tao at pinagpala sila;
pagkatapos bumaba siya mula sa paghahandog ng handog
para sa kasalanan, ang handog na susunugin, at ang handog
para sa kapayapaan. **23** Pumasok sina Moises at Aaron sa
loob ng tolda ng pagpupulong, pagkatapos lumabas ulit at
pinagpala ang mga tao, at nagpakita ang kaluwalhatian ni
Yahweh sa lahat ng mga tao. **24** Lumabas ang apoy mula
kay Yahweh at tinupok ang handog na susunugin at ang taba
sa altar. Nang makita ito ng lahat ng mga tao, sumigaw sila at
nagpatirapa.

10 Kumuha ng kani-kaniyang insensaryo sina Nadab at
Abihu na mga anak ni Aaron, nilagyan ito ng apoy at
saka insenso. Pagkatapos naghandog sila ng hindi karapat-
dapat na apoy sa harapan ni Yahweh na hindi niya iniutos
sa kanila na ihandog. **2** Kaya lumabas ang apoy mula sa
harapan ni Yahweh at sila ay nilamon at namatay sa harapan
ni Yahweh. **3** Pagkatapos sinabi ni Moises kay Aaron, “Ito ang
tinutukoy ni Yahweh nang sinabi niyang, 'Ihahayag ko ang
aking kabanalan sa sinumang lalapit sa akin. Luluwalhatiin
ako sa harapan ng lahat ng mga tao.'” Walang kahit anong
sinabi si Aaron. **4** Tinawag ni Moises sina Misael at Elzafan
na mga anak na lalaki ni Uziel na tiyuhin ni Aaron at sinabi
sa kanilang, “Halikayo rito at dalhin ang inyong mga kapatid
palabas ng kampo mula sa tabernakulo.” **5** Kaya lumapit sila
at binuhat sila, na suot pa rin ang kanilang pang paring tunika,
palabas ng kampo ayon sa iniutos ni Moises. **6** Pagkatapos
sinabi ni Moises kay Aaron at kay Eleazar at kay Itamar na
kaniyang mga anak na lalaki, “Huwag ninyong hayaan ang
buhok sa inyong mga ulo na nakalugay, at huwag punitin ang
inyong mga damit, para hindi kayo mamatay at para hindi
mapoot si Yahweh sa buong kapulungan. Pero hayaan ninyo
ang inyong mga kamag-anak, ang buong bahay ng Israel
ang magluksa para sa mga sinunog ng apoy ni Yahweh. **7**
Hindi kayo maaaring lumabas mula sa pasukan ng tolda ng
pagpupulong o kayo ay mamamatay, dahil ang pambasbas
na langis ni Yahweh ay nasa inyo.” Kaya sumunod sila ayon
sa mga iniutos ni Moises. **8** Nangusap si Yahweh kay Aaron,
sinabing, **9** “Huwag uminom ng alak o matapang na inumin,
ikaw, ni ang iyong mga anak na lalaki na natitirang kasama
mo, para kapag pumasok ka sa tolda ng pagpupulong hindi
kayo mamatay. Ito ay permanenteng batas sa buong salinlahi
ng iyong mga mamamayan, **10** para maibukod ang banal sa
pangkaraniwan, at ang marumi sa malinis, **11** para maituro mo
sa mga mamamayan ng Israel ang lahat ng batas na iniutos
ni Yahweh sa pamamagitan ni Moises.” **12** Nakipag-usap si
Moises kay Aaron at kay Eleazar at kay Itamar, na kaniyang
natitirang mga anak na lalaki, “Kunin ang mga handog na
pagkaing butil na natira mula sa mga handog kay Yahweh na
ginawa sa pamamagitan ng apoy, at kainin ito nang walang
pampaalsa sa tabi ng altar, dahil ito ang pinakabanal. **13**
Dapat ninyong kainin ito sa isang banal na lugar, dahil ito ay
bahaging para sa iyo at bahagi ng iyong mga anak na lalaki
sa mga handog para kay Yahweh na ginawa sa pamamagitan
ng apoy, dahil ito ang iniutos sa akin na sabihin sa inyo. **14**
Ang dibdib na itinaas bilang handog at ang hita na idinulog
kay Yahweh—ang mga ito ay dapat ninyong kainin sa isang
malinis na lugar na katanggap-tanggap sa Diyos. Dapat kainin
mo at ng iyong mga anak na lalaki at mga anak na babae
ang mga bahaging iyon, dahil ibinigay ang mga iyon bilang
iyong bahagi at bahagi ng iyong mga anak na lalaki mula sa
mga alay ng handog sa pagtitipon-tipon ng bayan ng Israel.
15 Ang hita na isang handog na inialay kay Yahweh at ang
dibdib na bahagi na itinaas bilang isang handog—dapat nilang
dalhin ang mga iyon kasama ng mga handog na taba na
ginawa sa pamamagitan ng apoy, para itaas ang mga ito at
idulog bilang isang handog kay Yahweh. Magiging sa iyo at sa
iyong mga anak na lalaki na kasama mo ang mga ito bilang
isang bahagi magpakailanman ayon sa iniutos ni Yahweh.”
16 Pagkatapos tinanong ni Moises ang tungkol sa kambing na
handog para sa kasalanan, at nalaman na ito ay nasunog na.
Kaya nagalit siya kina Eleazar at Itamar, ang mga natitirang
anak na lalaki ni Aaron; sinabi niya, **17** “Bakit hindi ninyo
kinain ang handog para sa kasalanan sa lugar ng tabernakulo,
yamang ito ang pinakabanal, at ibinigay ito ni Yahweh para
maalis ang kasalanan ng buong kapulungan, na maging
kabayaran para sa kanilang kasalanan sa kaniyang harapan?
18 Tingnan ninyo, ang dugo nito ay hindi dinala sa loob ng
tabernakulo, kaya dapat talagang kinain ninyo ito sa lugar ng
tabernakulo, ayon sa iniutos ko.” **19** Pagkatapos sumagot si
Aaron kay Moises, “Tingnan mo, ngayon ginawa nila ang
kanilang handog para sa kasalanan at handog na susunugin
sa harapan ni Yahweh, at ang bagay na ito ay nangyari sa
akin ngayon. Kung kinain ko ang handog para sa kasalanan
ngayon, magiging kaaya-aya ba ito sa paningin ni Yahweh?”
20 Nang marinig iyon ni Moises, siya ay nasiyahan.

11 Nagsalita si Yahweh kay Moises at kay Aaron,
nagsasabing, **2** “Magsalita kayo sa bayan ng Israel,
sabihin ninyo, ' ito ang mga bagay na buhay na maaari
ninyong kainin sa lahat ng mga hayop na nasa ibabaw
ng lupa. **3** Maaari ninyong kainin ang alinmang hayop na
hati ang kuko at gayundin ang ngumunguya ng pagkain. **4**
Gayunman, ang ilang mga hayop maging ang ngumunguya
ng pagkain o may hati ang kuko, hindi ninyo dapat kainin ang
mga ito, mga hayop tulad ng kamelyo, dahil ngumunguya
ito ng pagkain ngunit hindi hati ang kuko. Kaya marumi ang
kamelyo para sa inyo. **5** Gayundin ang liebre na nakatira
sa batuhan: dahil ngumunguya ito ng pagkain ngunit hindi
hati ang kuko, marumi rin ito para sa inyo. **6** At ang kuneho:
dahil ngumunguya ito ng pagkain ngunit hindi hati ang kuko,
marumi ito para sa inyo. **7** At ang baboy kahit hati ang kuko,
hindi ito ngumunguya, kaya marumi ito para sa inyo. **8** Hindi
ninyo dapat kainin alinman sa kanilang karne, ni hawakan ang
kanilang patay na katawan. Marumi ang mga ito para sa inyo.
9 Ang mga hayop na nabubuhay sa tubig na maaari ninyong
kainin ay iyong may mga palikpik at may mga kaliskis, maging
nasa karagatan man o nasa mga ilog. **10** Ngunit lahat ng
mga nabubuhay na nilikha na walang mga palikpik at kaliskis
na nasa karagatan o mga ilog, kasama ang lahat ng mga

gumagalaw na nasa tubig at lahat ng mga nabubuhay na
nilikha na nasa tubig—maging kasuklam-suklam ang mga ito
para sa inyo. **11** Dahil ang mga ito ay dapat kasuklaman,
hindi ninyo dapat kainin ang kanilang laman; gayundin, dapat
kasuklaman ang mga patay na katawan ng mga ito. **12**
Anumang mga walang mga palikpik o mga kaliskis na nasa
tubig ay dapat ninyong kasuklaman. **13** Ito ang mga ibong
dapat ninyong kasuklaman at hindi dapat kainin: ang agila,
ang buwitre. **14** ang halkon, anumang uri ng palkon, **15**
bawat uri ng uwak, **16** ang kuwagong may sungay at ang
malaking kuwago, ang tagak at ang anumang uri ng lawin.
17 Dapat din ninyong kasuklaman ang maliit na kuwago at
ang malaking kuwago, ang maninisid-isda, **18** ang puting
kuwago at kuwagong kamalig, ang ibong ospri, **19** ang tagak,
anumang uri ng bakaw, ang ubabila at gayundin ang paniki.
20 Dapat ninyong kasuklaman ang lahat ng lumilipad na
kulisap na lumalakad gamit ang mga paa. **21** Gayunman
maaari ninyong kainin alinman sa lumilipad na mga kulisap
na lumalakad din gamit ang paa, kung may mga binti sila sa
itaas ang kanilang mga paa, na ginagamit upang tumalon sa
lupa. **22** At maaari rin ninyong kainin ang anumang uri ng
balang, lukton, kuliglig o tipaklong. **23** Ngunit dapat ninyong
kasuklaman ang lahat ng lumilipad na mga kulisap na may
apat na paa. **24** Magiging marumi kayo hanggang sa gabi
kung hahawakan ninyo ang patay na katawan ng isa sa
mga ito. **25** Dapat labhan ang damit ng sinumang pumulot
ng isa sa mga patay na katawan ng mga ito at manatiling
marumi hanggang sa gabi. **26** Marumi para sa inyo ang
bawat hayop na hindi ganap na nahati ang kuko o hindi
ngumunguya ng pagkain. Magiging marumi ang bawat isa na
hahawak sa kanila. **27** Marumi para sa inyo ang anumang
naglalakad sa mga pangamot nito sa lahat ng hayop na
lumalakad gamit ang lahat na apat na paa. Magiging marumi
hanggang sa gabi ang sinumang humawak sa ganoong
patay na katawan. **28** Dapat labhan ang kaniyang mga
damit at maging marumi hanggang sa gabi ang sinumang
pumulot sa ganoong patay na katawan. Marumi para sa inyo
ang mga hayop na ito. **29** Sa mga hayop na gumagapang
sa lupa, ito ang mga hayop na magiging marumi para sa
inyo: ang bubuwit, ang daga, bawat uri ng malalaking butiki,
30 ang tuko, ang bayawak, ang butiki, ang bubuli at ang
hunyango. **31** Sa lahat ng mga hayop na gumagapang, ito
ang mga hayop na magiging marumi para sa inyo. Sinumang
humawak sa mga ito kapag namatay, magiging marumi
hanggang sa gabi. **32** At kung alinman sa mga ito ang
namatay at nahulog sa anumang bagay, magiging marumi ang
bagay na iyon, kahit gawa ito sa kahoy, tela, balat o telang
magaspang. Anuman ito at anuman ang mga gamit nito,
dapat itong ilagay sa tubig; magiging marumi ito hanggang
sa gabi. Pagkatapos magiging malinis na ito. **33** Sapagka't
bawat palayok na mahulugan ng anumang maruming hayop,
magiging marumi anuman ang nasa palayok, at dapat ninyong
wasakin ang palayok na iyon. **34** Lahat ng malinis na pagkain
at pinahihintulutang kainin, ngunit kung nabuhusan ng tubig
mula sa isang maruming palayok, sa gayon magiging marumi
ito. At anumang bagay na maaaring maiinom mula sa bawat
palayok ay magiging marumi. **35** Magiging marumi ang lahat
ng bagay na mabagsakan ng anumang bahagi ng patay na
katawan ng maruming hayop, kahit isang pugon ito o mga
lutuang palayok. Dapat itong basagin sa pira-piraso. Marumi
ito at dapat maging marumi para sa inyo. **36** Mananatiling
malinis ang Isang bukal o hukay kung saan naiipon ang
inuming tubig kung mahulog ang ganoong mga nilalang dito.
Ngunit kung sinumang humawak sa patay na katawan ng
isang maruming hayop sa tubig, magiging marumi siya. **37**
Kung anumang bahagi ng isang maruming patay na katawan
ang nahulog sa mga butong itatanim, mananatiling malinis
ang mga butong iyon. **38** Ngunit kung nabasa ng tubig
ang mga buto at kung anumang bahagi ng isang maruming
patay na katawan ang nahulog doon, sa gayon magiging
marumi ang mga ito para sa inyo. **39** Kung mamamatay
ang anumang hayop na maaari ninyong kainin, sa gayon ay
magiging marumi hanggang sa gabi ang sinumang humawak
sa katawan ng patay na hayop. **40** At kung sinuman ang
kumain sa katawan ng patay na hayop na iyon ay lalabhan
niya ang kaniyang damit at magiging marumi hangggang gabi.
At sinumang pumulot sa gayong patay na hayop ay dapat
niyang labhan ang kaniyang mga damit at magiging marumi
hanggang sa gabi. **41** Ang bawat hayop na gumagapang sa
lupa ay kasuklaman ninyo, hindi ito dapat kainin. **42** Anumang
gumagapang gamit ang kanilang tiyan at anumang lumalakad
gamit ang kanilang apat na paa o anumang may maraming
paa—ang lahat ng mga hayop na gumagapang sa lupa, hindi
ninyo dapat kainin ang mga ito, dahil sila ay kinasusuklaman.
43 Hindi ninyo dapat gawing marumi ang inyong sarili sa
anumang nabubuhay na mga nilalang na gumapang; hindi
ninyo dapat gawing marumi ang inyong sarili dahil sa kanila,
na dapat kayong gawing marumi sa pamamagitan nila. **44**
Dahil ako si Yahweh na inyong Diyos. Samakatuwid ialay ang
inyong sarili sa akin at magpakabanal dahil ako ay banal.
Hindi ninyo dapat dungisan ang inyong sarili sa anumang uri
ng hayop na gumagalaw sa lupa. **45** Dahil ako si Yahweh,
na naglabas sa inyo mula sa lupain ng Ehipto, para maging
inyong Diyos. Samakatuwid dapat kayong maging banal, dahil
ako ay banal. **46** Ito ang batas tungkol sa mga hayop, sa
mga ibon, bawat nabubuhay na nilalang na gumagalaw sa
mga tubig at ang bawat nilalang na mga gumagapang sa
lupa, **47** kung saan gagawa ng pagkakaiba sa pagitan ng
marumi at ng malinis, at sa pagitan ng nabubuhay na mga
bagay na maaaring kainin at ang nabubuhay na mga bagay
na hindi maaaring kainin”

12 Sinabi ni Yahweh kay Moises, **2** “Kausapin ang mga tao
ng Israel, sabihin, 'kung nabuntis ang isang babae at
nanganak ng isang batang lalaki, sa gayon siya ay magiging
marumi sa loob ng pitong araw, halos katulad ng siya'y
marumi noong mga araw ng kaniyang buwanang pagdurugo.
3 Sa ikawalong araw dapat tuliin ang laman na natatakpan ng
balat ng isang sanggol na lalaki. **4** Pagkatapos magpapatuloy
ang paglilinis ng ina mula sa kaniyang pagdurugo sa loob
ng tatlumput-tatlong araw. Dapat hindi siya hahawak ng
anumang banal na bagay o pupunta sa loob ng tabernakulo
habang hindi tapos ang mga araw ng kaniyang paglilinis. **5**
Ngunit kung manganganak siya ng isang sanggol na babae,
sa gayon magiging marumi siya sa loob ng dalawang linggo,
gaya nang siya ay nasa panahon ng kaniyang pagdurugo.
Pagkatapos magpapatuloy ang paglilinis ng ina sa loob ng
animnaput-anim na araw. **6** Kapag natapos ang mga araw ng
kanyang paglilinis, para sa isang anak na lalaki o isang anak
na babae, dapat siyang magdala ng isang taong gulang na
tupa bilang isang handog na susunugin at isang batang batu-
bato o kalapati bilang isang handog para sa kasalanan, sa
pasukan ng tolda ng pagtitipon, para sa pari. **7** Pagkatapos
ay ihahandog niya ito sa harapan ni Yahweh at gagawa ng

pambayad ng kasalanan para sa kaniya at malilinis siya
mula sa kaniyang pagdurugo. Ito ay ang batas tungkol sa
isang babae na magsisilang sinuman sa dalawa isang lalaki o
isang batang babae. **8** Kung siya ay walang kakayahang
bumili ng isang tupa, kung gayon dapat siyang kumuha ng
dalawang kalapati o dalawang batang batu-bato, isa bilang
isang handog na susunugin at ang iba bilang isang handog
para sa kasalanan, at ang pari gagawa ng pambayad ng
kasalanan para sa kaniya; pagkatapos magiging malinis
siya.'"

13 Nakipag-usap si Yahweh kay Moises at kay Aaron, na
nagsasabing, **2** "Kung sinuman ang may pamamaga
o galis o maputing batik sa balat ng kanyang katawan, at
naging nakakahawa at may isang sakit sa balat ang kanyang
katawan, sa ganun kailangan siyang dalhin kay Aaron ang
punong pari, o sa isa sa kaniyang mga anak na lalaking mga
pari. **3** Pagkatapos ay susuriin ng pari ang sakit sa balat
ng kanyang katawan. Kung ang buhok sa bahaging may
sakit ay naging puti, at kung ang sakit ay makikitang malalim
kaysa balat lang, sa ganun iyon ay isang nakakahahawang
sakit. Pagkatapos siyang suriin ng pari, kailangan niyang
ipahayag na siya ay marumi. **4** Kung ang maliwanag na batik
sa kanyang balat ay puti, at ang itsura nito ay hindi mas
malalim kaysa balat, at kung ang buhok sa bahaging may
sakit ay hindi maging puti, kung gayon kailangang ilayo ng
pari ang may sakit sa loob ng pitong araw. **5** Sa ikapitong
araw, kailangan siyang suriin ng pari upang makita kung sa
palagay niya ay hindi malala ang sakit, at kung ito ay hindi
kumalat sa balat. Kapag wala siya nito, kung gayon kailangan
siyang ilayo ng pari ng karagdagang pitong araw. **6** Susuriin
ulit siya ng pari sa ikapitong araw upang makita kung ang
karamdaman ay mas bumuti at hindi kumalat ng mas malawak
sa balat. Kapag wala siya nito, kung gayon sasabihin ng pari
na siya ay malinis. Ito ay isang pantal. Kailangan niyang
labhan ang kanyang mga damit, at pagkatapos siya ay malinis
na. **7** Pero kung ang pantal ay kumalat sa balat pagkatapos
niyang ipakita ang kanyang sarili sa pari para sa kanyang
paglilinis, kailangan niya muling ipakita ang kanyang sarili sa
pari. **8** Susuriin siya ng pari para makita kung ang pantal ay
kumalat ng mas malawak sa balat. Kung kumalat ito, kung
gayon ay dapat siyang ipahayag ng pari na marumi. Ito ay
isang nakakahahawang sakit. **9** Kapag ang nakakahahawang
sakit sa balat ay nasa sinuman, kung gayon ay kailangan
siyang dalhin sa pari. **10** Susuriin siya ng pari upang makita
kung may puting pamamaga sa balat, kung ang buhok ay
naging puti, o kung may hilaw na laman sa pamamaga. **11**
Kung naroon iyon, sa gayon ito ay isang malubhang sakit sa
balat, at dapat ipahayag ng pari na siya ay marumi. Hindi
na siya ihihiwalay, dahil siya ay marumi na. **12** Kung ang
sakit ay malawak na ang pagkalat sa balat at natatakpan
na ang buong balat ng taong may sakit mula sa kanyang
ulo hanggang sa kanyang paa, hangga't nakikita iyon ng
pari, **13** kung gayon kailangang suriin siya ng pari upang
makita kung ang sakit ay bumalot sa buo niyang katawan.
Kapag mayroon nito, kung gayon ay dapat ipahayag ng pari
na ang taong may sakit ay malinis. Kung lahat ng ito ay
naging puti, kung gayon ay malinis siya. **14** Ngunit kung hilaw
na laman ang makita sa kanya, siya ay magiging marumi.
15 Dapat tingnan ng pari ang hilaw na laman at ipahayag
siyang marumi dahil ang hilaw na laman ay marumi. Iyon
ay isang nakakahahawang sakit. **16** Ngunit kung ang hilaw na
laman ay maging puti muli, kung gayon ay dapat pumunta
ang tao sa pari. **17** Susuriin siya ng pari para makita kung
ang laman ay naging puti. Kung nagkagayon ipapahayag
ng pari na ang taong iyon ay malinis. **18** Kung ang tao ay
may pigsa sa balat at gumaling ito, **19** at sa bahagi ng pigsa
ay mayroong puting pamamaga o isang malinaw na batik,
namumulang-puti, kung gayon ay kailangan itong ipakita sa
pari. **20** Susuriin ito ng pari upang makita kung ito ay mas
malalim sa balat, at kung ang buhok doon ay naging puti.
Kung gayon, dapat ipahayag ng pari na siya ay marumi. Ito
ay isang nakakahahawang sakit, kapag ito ay namuo sa bahagi
kung nasaan ang pigsa. **21** Ngunit kung sinuri ng pari ito at
makita na walang puting buhok dito, at iyon ay wala sa ilalim
ng balat kundi kumupas na, sa ganun kailangang ihiwalay
siya ng pari sa loob ng pitong araw. **22** Kapag kumalat iyon
sa balat, kung gayon ay dapat siyang ipahayag ng pari na
marumi. Ito ay isang nakakahahawang sakit. **23** Ngunit kapag
nanatili ang malinaw na batik sa bahagi nito at hindi kumalat,
kung gayon ito ay peklat ng pigsa, at dapat siyang ipahayag
ng pari na malinis. **24** Kapag ang balat ay may paso at ang
hilaw na laman ng paso ay maging isang namumulang-puti o
puting batik, **25** kung ganun susuriin ito ng pari para makita
kung ang buhok sa batik na iyon ay naging puti, at kung ito ay
nagpapakitang mas malalim kaysa sa balat. Kapag mayroon
nito, sa ganun iyon ay nakakahahawang sakit. Kumalat na ito
palabas sa paso, at dapat ipahayag siya ng pari na marumi.
Ito ay isang nakakahahawang sakit. **26** Ngunit kung susuriin
iyon ng pari at makitang walang puting buhok sa batik, at iyon
ay wala sa ilalim ng balat ngunit kumupas, kung gayon ay
dapat siyang ihiwalay ng pari sa loob ng pitong araw. **27**
Pagkatapos ay dapat siyang suriin ng pari sa ikapitong araw.
Kung iyon ay kumalat ng malawak sa balat, kung gayon ay
dapat ipahayag ng pari na siya na siya ay marumi. Ito ay
isang nakakahahawang sakit. **28** Kung ang batik ay manatili
sa bahaging iyon at hindi kumalat sa balat ngunit kumupas,
kung gayon ito ay isang pamamaga mula sa paso, at dapat
siyang ipahayag ng pari na malinis, dahil hindi ito mas higit sa
peklat ng paso. **29** Kung ang isang lalaki o babae ay may
nakakahahawang sakit sa ulo o baba, **30** kung gayon kailangang
suriin ng pari ang tao para sa isang nakakahahawang sakit
upang makita kung ito ay nagmimistulang mas malalim kaysa
balat, at kung mayroong dilaw, manipis na buhok dito. Kung
mayroon, kung gayon kailangan siyang ipahayag ng pari
na marumi. Ito ay isang pangangati, isang nakakahahawang
sakit sa ulo o sa baba. **31** Kung ang pari ay susuriin ang
pangangating sakit at makitang wala ito sa ilalim ng balat,
at kung walang itim na buhok doon, kung gayon ang pari
ay ihihiwalay ang taong may pangangating sakit sa loob ng
pitong araw. **32** Susuriin ng pari ang sakit sa ikapitong araw
upang makita kung kumalat ito. Kung walang dilaw na buhok,
at kung ang sakit ay lumilitaw na hanggang balat lang ang
lalim, **33** kung gayon kailangan siyang ahitan, ngunit ang
may sakit na bahagi ay hindi dapat ahitan, at kailangang
ihiwalay ng pari ang tao na may pangangating sakit sa loob
ng karagdagang pitong araw. **34** Susuriin ng pari ang sakit
sa ikapitong araw para makita kung ito ay huminto na sa
pagkalat sa balat. Kung ito ay lumilitaw na hindi mas malalim
kaysa balat, kung gayonn kailangan siyang ipahayag ng
pari na malinis. Kailangang labhan ng tao ang kanyang mga
damit, at sa gayon siya ay magiging malinis. **35** Ngunit kung
ang pangangating sakit ay kumalat ng malawak sa balat
pagkatapos na ang pari ay sabihin na siya ay malinis, **36**

kung ganun kailangan siyang suriin ulit ng pari. Kung ang
sakit ay kumalat sa balat, ang pari ay hindi na kailangang
humanap ng dilaw na buhok. Ang tao ay marumi. **37** Ngunit
kung sa tingin ng pari ang pangangating sakit ay huminto
sa pagkalat at maitim na buhok ay tumubo sa bahagi, kung
gayon ang sakit ay gumaling. Siya ay malinis, at kailangan
siyang ipahayag ng pari na malinis. **38** Kung isang lalaki o
isang babae ay mayroong puting mga batik sa balat, **39** kung
gayon ay dapat suriin ng pari ang tao para makita kung ang
mga batik ay kulay abo, na kung saan isa lamang itong pantal
na kumalat mula sa balat. Siya ay malinis. **40** Kung ang
buhok ng isang lalaki ay nalagas mula sa kanyang ulo, siya ay
kalbo, ngunit siya ay malinis. **41** At kung ang kanyang buhok
ay nalagas mula sa harapang bahagi ng kanyang ulo, at kung
ang kanyang noo ay kalbo, siya ay malinis. **42** Ngunit kung
mayroon isang namumulang-puting sugat sa kanyang kalbong
ulo o noo, ito ay isang nakakahawang sakit na lumitaw. **43**
Kung gayon ay dapat siyang suriin ng pari para makita kung
ang pamamaga ng maysakit na bahagi sa kanyang kalbong
ulo o noo ay namumulang-puti, kagaya ng itsura ng isang
nakakahawang sakit sa balat. **44** Kapag mayroon nito, kung
gayon ay mayroon siyang nakakahawang sakit at siya ay
marumi. Dapat siguraduhin ng pari na ipahayag na marumi
siya dahil sa kanyang sakit sa kanyang ulo. **45** Ang tao
na mayroong nakakahawang sakit ay kailangang magsuot
ng mga punit na damit, ang kanyang buhok ay kailangang
nakalugay, at dapat niyang takpan ang kanyang mukha
hanggang sa kanyang ilong at sumigaw, 'Marumi, marumi.'
46 Sa lahat ng araw na siya ay mayroong nakakahawang
sakit siya ay magiging marumi. Dahil siya ay marumi na may
isang sakit na maaaring makahawa, siya ay dapat mamuhay
ng mag-isa. Dapat siyang mamuhay sa labas ng kampo.
47 Ang isang kasuotang narumihan ng amag, maging ito
ay lana o linong kasuotan, **48** o anumang bagay na lana o
sinulsing mula sa lana o lino, o balat o alinmang bagay na
gawa sa balat— **49** kung may isang maberde o namumulang
dumi sa kasuotan, ang balat, ang hinabi o sinulsing bagay, o
anumang bagay na gawa sa balat, kung ganun ito ay isang
amag na kumalat; dapat itong ipakita sa pari. **50** Dapat suriin
ng pari ang bagay para sa amag; dapat niyang ihiwalay ang
anuman na mayroong amag sa loob ng pitong araw. **51** Dapat
niya muling suriin ang amag sa ikapitong araw. Kapag ito
ay kumalat sa kasuotan o anumang hinabi o sinulsing gawa
sa lana o linong bagay, o balat o alinmang bagay na kung
saan balat ang ginagamit, kung gayon ito ay mapanganib na
amag, at ang bagay ay marumi. **52** Dapat niyang sunugin
ang kasuotan, o anumang bagay na hinabi o sinulsi mula
sa lana o linong bagay, o balat o alinmang bagay na gawa
sa balat, anuman na kung saan ang mapanganib na amag
ay makita, dahil ito ay magdadala ng sakit. Ang bagay ay
dapat lubusang sunugin. **53** Kung sinuri ng pari ang bagay at
makita na ang amag ay hindi kumalat sa kasuotan o bagay na
hinabi o sinulsi mula sa lana o lino, o balat na mga bagay, **54**
kung gayon iuutos niya sa kanila na labahan ang bagay kung
saan nakita ang amag, at dapat niya itong ihiwalay sa loob ng
karagdagang pitong araw. **55** Pagkatapos ay susuriin ng pari
ang bagay na inamag pagkatapos itong malabhan. Kung ang
amag ay hindi nagbago ng kulay, kahit na hindi ito kumalat,
ito ay marumi. Dapat mong sunugin ang bagay, maging saan
ito nahawaan ng amag. **56** Kung sinuri ng pari ang bagay, at
kung ang amag ay kumupas pagkatapos itong malabhan,
kung gayon dapat niyang punitin ang nahawahang bahagi
mula sa kasuotan o mula sa balat, o mula sa hinabi o sinulsing
bagay. **57** Kapag ang amag ay makita parin sa kasuotan, sa
hinabi man o sa sinulsing bagay, o sa kahit anong bagay
na balat, kumakalat ito. Dapat mong sunugin ang anumang
bagay na mayroong amag. **58** Ang kasuotan o anumang
bagay na hinabi o sinulsing mula sa lana o linong bagay, o
balat o anumang bagay na gawa sa balat—kung lalabhan mo
ang bagay at ang amag ay mawala, kung gayon ang bagay
ay kailangang malabhan sa ikalawang pagkakataon, at ito ay
magiging malinis. **59** Ito ang batas tungkol sa amag sa isang
kasuotan ng lana o lino, o anumang hinabi o sinulsing mula
sa lana o linong bagay, o balat o anumang gawa sa balat,
para maaari ninyong ipahayag na ito ay malinis o marumi."

14 Nakipag-usap si Yahweh kay Moises, nagsasabing,
2 "Ito ang magiging batas para sa may sakit na tao
sa araw ng kanyang paglilinis. Dapat siyang dalhin sa pari.
3 Lalabas ang pari sa kampo para suriin ang isang tao
para makita kung ang nakakahawang sakit sa balat ay
gumaling. **4** Pagkatapos ay iuutos ng pari sa taong lilinisin na
dapat kumuha ng dalawang buhay na ibon, kahoy na cedar,
matingkad na pulang sinulid, at isopo. **5** Uutusan siya ng pari
na patayin ang isa sa mga ibon sa ibabaw ng tubig-tabang na
nasa isang palayok. **6** Pagkatapos ay kukunin ng pari ang
buhay na ibon at ang kahoy na cedar, at ang matingkad na
pulang sinulid at ang isopo, at kanyang isasawsaw ang lahat
ng mga bagay na ito, kasama ang buhay na ibon, sa dugo ng
ibon na pinatay sa ibabaw ng tubig-tabang. **7** Pagkatapos
ay iwiwisik ng pari ang tubig na ito nang pitong beses sa
taong lilinisin mula sa sakit, at pagkatapos ay ihahayag ng
pari na siya ay maging malinis. Pagkatapos ay pakakawalan
ng pari ang buhay na ibon sa mga lantad na kabukiran. **8**
Ang taong nilinis ay lalabhan ang kanyang mga damit, aahitin
lahat ng kanyang buhok, at paliliguan ang kanyang sarili sa
tubig, at pagkatapos siya ay magiging malinis. Pagkatapos ay
kailangan niyang pumasaok sa loob ng kampo, pero siya ay
titira sa labas ng kanyang tolda sa loob ng pitong araw. **9**
Sa ikapitong araw kailangan niya ring ahitin ang kanyang
balbas at mga kilay. Kailangan niyang ahitan ang lahat ng
kanyang buhok, at kailangan niyang labhan ang kanyang
mga damit at paliguan ang kanyang sarili sa tubig; sa gayon
magiging malinis siya. **10** Sa ikawalong araw dapat siyang
kumuha ng dalawang lalaking tupa na walang kapintasan,
isang babaeng tupa na isang taon na walang kapintasan at
tatlong ikasampung bahagi ng isang epa ng pinong harina na
hinaluan ng langis bilang isang handog na pagkaing butil,
at isang sisidlan na may langis. **11** Ang pari na naglinis
sa kanya ay patatayuin ang taong lilinisin, kasama ng mga
bagay na iyon, sa harap ni Yahweh sa pasukan ng tolda ng
pagpupulong. **12** Kukunin ng pari ang isa sa mga lalaking
tupa at iaalay ito bilang isang paghahandog sa pagkakasala,
kasama ang lalagyan na may langis; itataas niya ang mga
ito bilang isang handog sa harap ni Yahweh at iaalay ang
mga ito sa kanya. **13** Dapat niyang patayin ang lalaking
tupa sa lugar na kung saan nila pinatay ang handog para sa
kasalanan at ang mga handog na susunugin, sa lugar ng
tabernakulo, sapagkat ang handog para sa kasalanan ay
pag-aari ng pari, pati na ang handog para sa kasalanan, dahil
ito ay pinakabanal. **14** Kukuha ang pari ng kaunting dugo
sa alay ng pagkakasala at ilalagay ito sa dulo ng kanang
tainga ng taong lilinisin, sa hinlalaki ng kanyang kanang
kamay, at sa malaking daliri ng kanyang kanang paa. **15**

Pagkatapos ay kukuha ang pari ng langis mula sa sisidlan na
may langis at ibubuhos ito sa palad ng kanyang kaliwang
kamay, **16** at isasawsaw ang kanyang kanang daliri sa langis
na nasa kanyang kaliwang kamay, at iwiwisik ang kaunting
langis gamit ang kanyang daliri ng pitong ulit sa harap ni
Yahweh. **17** Ilalagay ng pari ang natitirang mga langis sa
kanyang kamay sa dulo ng kanang tainga ng taong lilinisin, sa
hinlalaki ng kanyang kanang kamay, at sa malaking daliri ng
kanyang kanang paa. Kailangan niyang ilagay ang langis na
ito sa ibabaw ng dugo na mula sa handog na pambayad ng
kasalanan. **18** At sa natitirang langis na nasa kamay ng pari,
ilalagay niya ito sa ulo ng tao na lilinisin, at gagawa ang pari
ng pambayad kasalanan sa kanya sa harap ni Yahweh. **19**
Pagkatapos ihahandog ng pari ang handog para sa kasalanan
at gagawa ng pambayad kasalanan para sa kanya na lilinisin
dahil sa kanyang karumihan, at pagkatapos papatayin niya
ang handog na susunugin. **20** Pagkatapos ihahandog ng pari
ang handog na susunugin at ang handog na pagkaing butil
sa altar. Gagawa ang pari ng pambayad kasalanan para sa
tao, at pagkatapos magiging malinis siya. **21** Gayunman,
kung ang tao ay mahirap at walang kakayahang makakuha
ng mga alay na ito, maaari siyang kumuha ng isang lalaking
tupa bilang isang alay sa pagkakasala para itataas at iaalay
kay Yahweh upang gawing kabayaran sa kanyang sarili, at
isang ikasampung bahagi ng isang epa ng pinong harina na
hinaluan ng langis bilang isang handog na pagkaing butil,
at isang sisidlan na may langis, **22** kasama ng dalawang
kalapati, at dalawang mga batang kalapati, na kaya niyang
kunin; ang isang ibon ay maging isang handog para sa
kasalanan at ang isa ay isang handog ng susunugin. **23**
Sa ikawalong araw kailangan niyang dalhin ang mga ito
para sa kanyang paglilinis sa pari, sa pasukan ng tolda ng
pagpupulong, sa harap ni Yahweh. **24** Pagkatapos kukunin ng
pari ang tupa para sa pag-aalay ng pagkakasala at sisidlan
na may langis, at itataas niya ang mga ito bilang isang
handog kay Yahweh at iaalay ang mga ito sa kanya. **25**
Papatayin niya ang tupa para sa handog na pambayad ng
kasalanan, at kukuha siya ng kaunting dugo sa pag-aalay
ng pagkakasala at ilalagay ito sa dulo ng kanang tainga ng
isang lilinisin, sa hinlalaki ng kanyang kanang kamay, at
sa malaking daliri ng kanyang kanang paa. **26** Pagkatapos
magbubuhos ang pari ng kaunting langis sa palad ng kanyang
kaliwang kamay, **27** at kanyang iwiwisik gamit ang kanyang
kanang kamay ang kaunting langis na nasa kanyang kaliwang
kamay ng pitong beses sa harap ni Yahweh. **28** Pagkatapos
maglalagay ang pari ng kaunting langis na nasa kanyang
kamay doon sa dulo ng tainga ng isang lilinisin, sa hinlalaki
ng kanyang kanang kamay, at sa malaking daliri ng kanyang
kanang paa, parehong mga lugar kung saan niya inilagay
ang dugo ng alay ng pagkakasala. **29** Ilalagay niya ang
natitirang langis na nasa kanyang kamay sa ulo ng taong
lilinisin, para gumawa ng pambayad kasalanan para sa kanya
sa harapan ni Yahweh. **30** Dapat niyang ihandog ang isa
sa mga kalapati o mga batu-bato, na nakayang kunin ng
tao— **31** isa bilang isang handog para sa kasalanan at ang
isa ay bilang isang handog na pambayad ng kasalanan,
kasama ng handog na pagkaing butil. Pagkatapos gagawa
ng pambayad kasalanan ang pari para sa isang lilinisin sa
harap ni Yahweh. **32** Ito ang batas para sa isang tao na kung
saan ay mayroong nakakahawang sakit sa balat, siyang hindi
makayanan ang mga pamantayan sa paghahandog para sa
kanyang paglilinis." **33** Nakipag-usap si Yahweh kay Moises
at kay Aaron, nagsasabing, **34** "Nang nagpunta kayo sa
lupain ng Canaan kung saan ibinigay ko sa inyo bilang isang
pag-aari, at kung maglalagay ako ng amag na kakalat sa
isang bahay sa lupain ng inyong pag-aari, **35** sa gayon ang
nagmamay-ari ng bahay ay kailangang pumunta at sabihin sa
pari. Dapat niyang sabihin, 'Tila mayroon isang bagay na
katulad ng amag sa aking bahay.' **36** Sa gayon ay iuutos
ng pari na lisanin nila ang bahay bago siya pumasok upang
makita ang katunayan ng amag, upang walang anumang
bagay sa bahay ang magiging marumi. Pagkatapos kailangan
pumasok ng pari upang makita ang bahay. **37** Kailangan
niyang suriin ang amag upang makita kung ito ay nasa mga
pader ng bahay, at upang makita kung ito ay lumalabas na
maberde o mamula-mula sa mga lubak sa mga ibabaw ng
pader. **38** Kung ang bahay ay mayroong amag, lalabas ng
bahay ang pari at sasarhan ang pinto ng bahay sa loob ng
pitong araw. **39** Pagkatapos babalik uli ang pari sa ikapitong
araw at susuriin ito para makita kung kumalat ang amag sa
mga dingding ng bahay. **40** Kung mayroon ito, iuutos ng
pari na tatanggalin nila ang mga bato na kung saan nakita
ang amag at itapon ang mga ito sa isang maruming lugar
sa labas ng lungsod. **41** Iuutos niya na dapat kukuskusin
lahat ng mga dingding na nasa loob ng bahay, at kailangan
nilang kunin ang nahawaang gamit na kinuskos palabas ng
lungsod at itambak ito sa maruming lugar. **42** Kailangan
nilang kunin ang ibang mga bato at ilagay ang mga ito sa
lugar ng mga bato na tinanggal, at dapat silang gumamit ng
bagong luad upang tapalan ang bahay. **43** Kung bumalik ulit
ang amag at kumalat sa bahay na kung saan tinanggal ang
mga bato at kinuskos ang mga dingding at pagkatapos muling
tinapalan, **44** kung gayon ang pari ay kailangan pumasok at
suriin ang bahay upang makita kung ang amag ay kumalat sa
bahay. Kung mayroon ito, kung gayon ito ay mapaminsalang
amag, at ang bahay ay marumi. **45** Dapat gibain ang bahay.
Ang mga bato, troso, at lahat ng mga panapal ng bahay ay
kailangan dalhin palabas ng lungsod papunta sa maruming
lugar. **46** Bilang karagdagan, sinumang pupunta sa bahay
sa panahong sinarhan ito ay magiging marumi hanggang
gabi. **47** Sinuman ang matutulog sa bahay ay kailangan
niyang labhan ang kanyang mga damit, ang sinuman ang
kumain sa bahay ay kailangan niyang labhan ang kanyang
mga damit. **48** Kung papasok ang pari sa bahay upang suriin
ito para makita kung ang amag ay kumalat sa bahay matapos
tapalan ang bahay, pagkatapos, kung ang amag ay nawala,
ihahayag niya na ang bahay ay malinis. **49** Pagkatapos ang
pari ay dapat kumuha ng dalawang ibon upang linisan ang
bahay, at kahoy na cedar, at matingkad na pulang sinulid, at
isopo. **50** Papatayin niya ang isa sa mga ibon sa ibabaw
ng tubig-tabang sa isang palayok. **51** Kukunin niya ang
kahoy na cedar, ang hisopo, ang matingkad na pulang sinulid,
at ang buhay na ibon, at isasawsaw ang mga ito sa dugo
ng pinatay na ibon, patungo sa tubig-tabang, at wiwisikan
ang bahay ng pitong beses. **52** Lilinisin niya ang bahay sa
pamamagitan ng dugo ng ibon at ng tubig-tabang, kasama ng
buhay na ibon, kahoy na cedar, ang isopo, at ang matingkad
na pulang sinulid. **53** Pero hahayaan niya ang buhay na ibon
na lumabas ng lungsod papunta sa mga lantad na bukirin. Sa
ganitong paraan kailangan niyang gumawa ng pambayad
kasalanan para sa bahay, at ito ay magiging malinis. **54** Ito
ang batas sa lahat ng uri ng nakakahawang sakit sa balat at
mga bagay na nagdudulot ng ganoong sakit, at para sa isang
pangangati, **55** at para sa amag sa damit at sa loob ng isang

bahay, 56 para sa pamamaga, para sa isang pantal, at para
sa isang makintab na batik, 57 upang malaman kapag alin
man sa mga ito ay marumi o kapag ito ay malinis. Ito ang
batas para sa mga nakakahawang sakit sa balat at amag."

15 Kinausap ni Yahweh sina Moises at Aaron, sinabing,
2 "Kausapin ang mga mamamayan ng Israel, at sabihin
sa kanila, 'Kapag sinumang lalaki na nagkaroon ng isang
likidong may impeksyon na lumabas sa kaniyang katawan,
siya ay nagiging marumi. 3 Ang kaniyang karumihan ay
dahil sa likidong mayroong impeksyon na ito. Kahit ang
kaniyang katawan ay dinadaluyan ng likido, o tumigil na,
ito ay marumi. 4 Bawat higaan na kaniyang hinigaan ay
magiging marumi, at lahat ng bagay na kaniyang inupuan ay
magiging marumi. 5 Sinuman ang humawak sa kaniyang
higaan ay dapat niyang labhan ang kaniyang mga damit
at paliguan ang kaniyang sarili ng tubig, at maging marumi
hanggang gabi. 6 Sinuman ang umupo sa anumang bagay
na inuupuan ng lalaking dinadaluyan ng likidong mayroong
impeksyon, dapat labhan ng taong iyon ang kaniyang mga
damit at paliguan ang kaniyang sarili ng tubig, at siya ay
magiging marumi hanggang gabi. 7 At sinumang humawak sa
katawan ng isang may tumutulong likidong may impeksyon ay
dapat niyang labhan ang kaniyang mga damit at paliguan ang
kaniyang sarili ng tubig, at maging marumi hanggang gabi. 8
Kapag ang taong mayroong tumutulong likido ay dumura sa
sinumang malinis, kung gayon dapat labhan ng taong iyon
ang kaniyang mga damit at paliguan ang kaniyang sarili ng
tubig, at siya ay magiging marumi hanggang gabi. 9 Alinmang
upuan sa likod ng kabayo na sinakyan ng mayroong isang
daloy ay magiging marumi. 10 Ang sinumang humawak sa
anumang bagay na napasailalim ng taong iyon ay magiging
marumi hanggang gabi, at sinumang magdala ng mga bagay
na iyon ay dapat niyang labhan ang kaniyang mga damit
at paliguan ang kaniyang sarili ng tubig; siya ay magiging
marumi hanggang gabi. 11 Ang sinuman na nagkaroon ng
ganoong tulo ay humawak na hindi muna niya hinugasan
ang kaniyang mga kamay ng tubig, dapat labahan ng taong
hinawakan ang kaniyang mga damit at paliguan ang kaniyang
sarili ng tubig at siya ay magiging marumi hanggang gabi.
12 Anumang palayok na luad na hinawakan ng may tulo na
likido ay dapat basagin, at dapat hugasan ng tubig ang bawat
sisidlang kahoy. 13 Kapag siya na nagkatulo ay nilinis na
mula sa kaniyang tulo, kung gayon ay dapat siyang bumilang
ng pitong araw para sa kaniyang paglilinis; pagkatapos dapat
niyang labhan ang kaniyang mga damit at paliguan ang
kaniyang sarili ng umaagos na tubig. Pagkatapos siya ay
magiging malinis. 14 Sa ikawalong araw dapat siyang kumuha
ng dalawang kalapati o dalawang batu-batoi at dapat siyang
pumunta kay Yahweh sa pasukan ng tolda ng pagpupulong;
doon ay dapat niyang ibigay ang mga ibon sa pari. 15 Dapat
ihandog ng pari ang mga ito, ang isa bilang handog para sa
kasalanan at ang isa bilang handog na susunugin, at ang pari
ang dapat gumawa ng pambayad ng kasalanan sa harap
ni Yahweh para sa kanyang tulo. 16 Kung ang similya ng
sinumang lalaki ay kusang lumabas mula sa kaniya, sa gayon
ay dapat niyang paliguan ang kaniyang buong katawan sa
tubig; siya ay magiging marumi hanggang gabi. 17 Dapat
malabhan ng tubig ang bawat kasuotan o balat ng hayop na
nagkaroon ng similya; ito ay magiging marumi hanggang gabi.
18 At kapag ang isang babae at isang lalaki ay nagsiping at
nagkaroon ng paglilipat ng similya sa babae, dapat paliguan
nila pareho ang kanilang mga sarili ng tubig; sila ay magiging
marumi hanggang gabi. 19 Kapag dinudugo ang isang babae,
magpapatuloy ang kaniyang karumihan ng pitong araw, at
sinumang gumalaw sa kaniya ay magiging marumi hanggang
gabi. 20 Bawat bagay na kaniyang hinigaan sa loob ng
kaniyang kabuwanang dalaw ay magiging marumi; lahat ng
bagay na kaniyang inupuan ay magiging marumi din. 21
Sinumang humawak ng kaniyang higaan ay dapat labhan
ang kaniyang mga damit at paliguan ang kaniyang sarili
sa tubig; magiging marumi hanggang gabi ang taong iyon.
22 Sinumang makahawak sa anumang bagay na kanyang
inupuan ay dapat niyang labhan ang kaniyang mga damit
at paliguan ang kaniyang sarili ng tubig; ang taong iyon ay
magiging marumi hanggang gabi. 23 Kahit ito ay sa higaan o
sa alinmang bagay na kaniyang inupuan, kung hawakan niya
ito, ang taong iyon ay magiging marumi hanggang gabi. 24
Kung sinumang lalaki ang sumiping sa kanya, at kung ang
kaniyang maruming daloy ay mapasayad sa kaniya, magiging
marumi siya ng pitong araw. Bawat higaan na kaniyang
hinigaan ay magiging marumi. 25 Kung ang isang babae
ay nagkaroon ng pagdurugo ng maraming araw na hindi
sa panahon ng kaniyang kabuwanang dalaw, o kapag siya
ay mayroong siyang pagdurugo na lagpas pa sa kaniyang
kabuwanang dalaw, sa panahon ng mga araw ng pag-
agos ng kaniyang karumihan, siya ay parang nasa panahon
ng kaniyang kabuwanang dalaw. Siya ay marumi. 26 Ang
bawat higaan na kaniyang hinigaan sa panahon ng kaniyang
pagdurugo ay magiging kagaya ng higaan na kaniyang
hinigaan sa panahon ng kaniyang kabuwanang dalaw para sa
kaniya, at bawat bagay na kaniyang inupuan ay magiging
marumi, tulad ng karumihan ng kaniyang kabuwanang dalaw.
27 At sinumang gumalaw ng alinmang mga bagay na iyon
ay magiging marumi; dapat niyang labhan ang kaniyang
mga damit at paliguan ang kaniyang sarili ng tubig, at siya
ay magiging marumi hanggang gabi. 28 Pero kung siya ay
nalinisan mula sa kaniyang pagdurugo, kung gayon siya ay
magbilang ng pitong araw at pagkatapos nito siya ay magiging
malinis. 29 Sa ikawalong araw ay kukuha siya ng dalawang
kalapati o dalawang batu-bato at dadalhin ang mga ito sa
pari sa pasukan ng tolda ng pagpupulong. 30 Iaalay ng pari
ang isang ibon bilang handog para sa kasalanan at ang isa
bilang handog na susunugin, at siya ay gagawa ng pambayad
para sa kanyang kasalanan sa harap ni Yahweh para sa
maruming pag-agos ng dugo. 31 Ganito dapat kung paano
ninyo ihiwalay ang mga taong Israelita mula sa kanilang
karumihan, nang sa gayon ay hindi sila mamatay sanhi ng
kanilang karumihan, sa pamamagitan ng pagdungis ng aking
tabernakulo, kung saan ako nanirahan sa piling nila. 32 Ito
ang mga alituntunin para sa sinumang mayroong tulo ng
likido, para sa sinumang lalaki na nilalabasan ng kanyang
similya at nagdulot sa kanyang maging marumi, 33 para sa
sinumang babaeng mayroong kabuwanang dalaw, para sa
sinumang nilalabasan ng likido, kahit pa lalaki o babae, at
para sa sinumang lalaki na sumiping sa maruming babae.'"

16 Nakipagusap si Yahweh kay Moises—pagkatapos ito
ng kamatayan ng dalawang anak na lalaki ni Aaron,
kung saan lumapit sila kay Yahweh at namatay. 2 Sinabi
ni Yahweh kay Moises, "Kausapin mo si Aaron na iyong
kapatid at sabihin na huwag siyang pumunta kahit anong
oras patungo sa loob ng pinakabanal na lugar sa loob ng
kurtina, sa harapan ng takip na luklukan ng awa na nasa

kaban. Kapag ginawa niya, mamamatay siya, sapagkat
magpapakita ako sa ulap sa ibabaw ng takip ng luklukan
ng awa. **3** Kaya ganito dapat pumunta si Aaron sa loob ng
pinakabanal na lugar. Dapat siyang pumasok na may isang
batang toro bilang isang handog para sa kasalanan at isang
lalaking tupa bilang isang handog na susunugin. **4** Dapat
siyang magsuot ng banal na linong tunika, at dapat siyang
magsuot ng linong mga damit pangloob sa kanyang sarili, at
dapat siyang magsuot ng linong sintas sa baywang at linong
turbante. Ito ay mga banal na damit. Dapat niyang paliguan
ang kanyang katawan sa tubig at damitan ang kanyang
sarili ng mga damit na ito. **5** Dapat siyang kumuha mula
sa kapulungan ng mga tao ng Israel ng dalawang lalaking
kambing bilang isang handog para sa kasalanan at isang
lalaking tupa bilang isang handog na susunugin. **6** Sa gayon
ay dapat ipakita ni Aaron ang toro bilang handog para sa
kasalanan, kung saan maging para sa kanya, sa pambayad
ng kasalanan para sa kanya at sa kaniyang pamilya. **7**
Pagkatapos ay dapat niyang kunin ang dalawang kambing at
ilagay sila sa harapan ni Yahweh sa pasukan ng tolda ng
pagpupulong. **8** Pagkatapos ay dapat magpalabunutan si
Aaron para sa dalawang kambing, ang isang mabubunot para
kay Yahweh, at ang ibang mabubunot ay para sa hantungan
ng sisi. **9** Dapat iharap ni Aaron ang kambing kung saan
nahulog ang palabunutan para kay Yahweh, at ihandog ang
kambing bilang isang handog para sa kasalanan. **10** Subalit
ang kambing na kung saan tumapat ang palabunutan ay
dapat dalhing buhay kay Yahweh, upang gawing pambayad
sa kasalanan sa pamamagitan ng pagpapadala nito palayo
bilang isang hantungan ng sisi patungong ilang. **11** Kung
ganoon dapat iharap ni Aaron ang toro para sa handog para
sa kasalanan, na kung alin ay magiging para sa kanyang
sarili. Dapat siyang gumawa ng pambayad sa kasalanan
para sa kanyang sarili at sa kanyang pamilya, kung gayon
dapat niyang patayin ang toro bilang isang handog para
sa kasalanan para sa kanyang sarili. **12** Dapat kumuha si
Aaron ng isang sensaryo na puno ng mga uling na may apoy
mula sa altar sa harapan ni Yahweh, na puno ng giniling na
pinong-pinong mabangong insenso ang mga kamay niya,
at dadalhin ang mga bagay na ito sa loob ng kurtina. **13**
Dapat niyang ilagay doon ang insenso sa ibabaw ng apoy sa
harapan ni Yahweh upang maaaring tumakip ang ulap mula
sa insenso sa luklukan ng awa sa ibabaw ng tipan ng mga
batas. Dapat niya itong gawin upang hindi siya mamatay. **14**
Pagkatapos dapat siyang kumuha ng konting dugo ng toro
at iwisik ito gamit ang kanyang daliri sa harapan ng takip
ng luklukan ng awa. Dapat niyang iwisik ang konting dugo
gamit ang kanyang daliri ng pitong beses sa harapan ng
takip ng luklukan ng awa. **15** Pagkatapos ay dapat niyang
patayin ang kambing para sa handog para sa kasalanan
na para sa mga tao at dalhin ang dugo nito sa loob ng
kurtina. Doon dapat niyang gawin sa dugo katulad ng ginawa
niya sa dugo ng toro: dapat niya itong iwisik sa takip ng
luklukan ng awa at sa harapan ng takip ng luklukan ng awa.
16 Dapat gumawa siya ng pambayad kasalanan para sa
banal na lugar dahil sa maruming mga gawain ng mga tao
ng Israel, at dahil sa kanilang paghihimagsik at lahat ng
kanilang mga kasalanan. Dapat din niyang gawin ito para sa
tolda ng pagpupulong, kung saan namumuhay si Yahweh sa
kanilang kalagitnaan, sa harap ng kanilang maruruming mga
gawain. **17** Walang sinuman ang dapat nasa loob ng tolda ng
pagpupulong kapag papasok si Aaron upang gumawa ng
pambayad kasalanan sa pinakabanal na lugar, at hanggang
sa lumabas siya at matapos ang paggawa ng pambayad
kasalanan sa kaniyang sarili at sa kaniyang pamilya, at
para sa lahat ng kapulungan ng Israel. **18** Dapat siyang
lumabas sa altar na nasa harapan ni Yahweh at gawin ang
pambayad kasalanan para dito, at dapat siyang kumuha
ng kaunting dugo ng toro at kaunting dugo ng kambing at
ilagay ito sa mga sungay ng altar sa lahat ng palibot. **19**
Dapat niyang wisikan ng kaunting dugo ang ibabaw nito
gamit ang kanyang daliri ng pitong beses upang malinisan
ito at maialay ito kay Yahweh, palayo mula sa maruming
mga gawain ng mga tao ng Israel. **20** Kapag natapos na
niya ang pagbabayad kasalanan para sa pinakabanal na
lugar, ang tolda ng pagpupulong, ang altar, dapat niyang
ipakita ang buhay na kambing. **21** Kailangang ipatong ni
Aaron ang kaniyang dalawang kamay sa ulo ng buhay na
kambing at ipagtapat sa kaniya ang lahat ng kasamaan ng
mga tao sa Israel, lahat ng kanilang paghihimagsik, at lahat
ng kanilang mga kasalanan. Pagkatapos ay dapat niyang
ilagay ang pagkakasalang iyon sa ulo ng kambing at ipadala
ang kambing sa pangangalaga ng isang tao na handang
akayin ang kambing sa ilang. **22** Dapat dalhing mag-isa
ng kambing ang kasalanan ng mga tao patungo sa isang
liblib na lugar. Doon sa ilang, dapat pakawalan ng tao ang
kambing. **23** Pagkatapos ay dapat bumalik si Aaron sa tolda
ng pagpupulong at hubarin ang linong mga damit na kanyang
isinuot bago pumunta sa pinaka banal na lugar, at kailangan
niyang iwanan ang mga damit na iyon doon. **24** Kailangan
niyang paliguan ang kanyang katawan sa tubig sa isang banal
na lugar, at magbihis ng kanyang pangkaraniwang kasuotan;
pagkatapos ay kailangan niyang lumabas at ialay ang kanyang
handog na susunugin at ang handog na susunugin para sa
mga tao, at sa ganitong paraan ay makagawa ng pambayad
kasalanan sa kanyang sarili at para sa mga tao. **25** Dapat
niyang sunugin ang taba ng handog ng kasalanan sa altar.
26 Ang lalaking nagpalaya sa kambing na pakakawalan ay
kailangang labhan ang kanyang mga damit at paliguan ang
kanyang katawan sa tubig; pagkatapos niyon, maaari na
siyang bumalik sa kampo. **27** Ang toro para sa handog sa
kasalanan at ang kambing para sa handog ng kasalanan,
na ang dugo nito ay dinala sa loob para gawing pambayad
kasalanan sa banal na lugar, ay dapat dalhin sa labas ng
kampo. Doon kailangan nilang sunugin ang kanilang mga
balat, laman, at dumi nito. **28** Kailangang labhan ng taong
nagsunog ng mga bahaging iyon ang kanyang mga damit at
paliguan ang kanyang katawan sa tubig; pagkatapos niyon;
maaari na siyang bumalik sa kampo. **29** Palaging magiging
isang tuntunin ito para sa inyo na sa ikapitong buwan, sa
ikasampung araw ng buwan, dapat niyong magpakumbaba
at walang gagawing trabaho, maski isang katutubo o isang
dayuhan na namumuhay sa inyo. **30** Dahil ang araw na ito
ang pambayad kasalanan na gagawin para sa inyo, para kayo
ay malinisan mula sa lahat ng inyong mga kasalanan nang sa
gayon kayo ay maging malinis sa harapan ni Yahweh. **31** Ito
ay isang dakilang Araw ng Pamamahinga para sa inyo, at
kailangan ninyong magpakumbaba sa inyong mga sarili at
walang gagawing trabaho. Ito ay palaging magiging isang
tuntunin sa inyo. **32** Ang punong pari, ang isang papahiran
at itatalagang maging punong pari sa lugar ng kanyang
ama, ay kailangang gawin ang pambayad kasalanan nito at
isusuot ang linong mga damit, iyon ay, ang banal na mga
damit. **33** Kailangan niyang gumawa ng pambayad kasalanan

para sa pinaka banal na lugar; kailangan niyang gumawa
ng pambayad kasalanan para sa tolda ng pagpupulong at
para sa altar, at kailangan niyang gumawa ng pambayad
kasalanan para sa mga pari at para sa lahat ng mga tao ng
kapulungan. **34** Ito ay palaging magiging isang tuntunin para
sa inyo, para gawing pambayad kasalanan para sa mga tao
ng Israel ng dahil sa lahat ng kanilang mga kasalanan, isang
beses sa bawat taon." At ginawa ito gaya ng utos ni Yahweh
kay Moises.

17 Kinausap ni Yahweh si Moises, sinabing, **2** Makipag
usap kay Aaron at kanyang mga anak na lalaki, at sa
lahat ng mamamayan ng Israel. Sabihin sa kanila kung ano
ang inutos ni Yahweh: **3** 'Ang sinumang tao na mula sa Israel
na pumatay ng isang lalaking baka, tupa, o kambing sa loob
ng kampo, o sa labas ng kampo, upang ialay ito— **4** kung
hindi niya ito dadalhin sa pasukan ng tolda ng pagpupulong
upang ihandog bilang isang alay para kay Yahweh sa harap
ng kanyang tabernakulo, ang taong iyon ay nagkasala na sa
pagdanak ng dugo. Pinadanak niya ang dugo, at dapat ng
itiwalag ang taong iyon mula sa kanyang bayan. **5** Ang layunin
ng kautusang ito ay upang dalhin ng mga mamamayan ng
Israel ang kanilang mga alay para kay Yahweh sa pasukan
ng tolda ng pagpupulong, upang ialay ng pari bilang handog
ng pagtitipon-tipon para kay Yahweh, sa halip na mag handog
ng mga alay sa isang lantad na bukid. **6** Isasaboy ng
pari ang dugo sa altar ni Yahweh sa pasukan ng tolda ng
pagpupulong; susunugin niya ang taba nito para makagawa
ng isang mahalimuyak na amoy para kay Yahweh. **7** Hindi
na dapat maghandog ang mga tao ng kanilang mga alay sa
kambing na mga diosdiosan, kung saan kumikilos sila tulad
ng mga bayarang babae. Ito ay magiging isang permanenteng
batas para sa kanila hanggang sa katapusan ng kanilang
salinlahi.' **8** Dapat mong sabihin sa kanila, 'Sinumang tao
ng Israel, o sinumang dayuhang nakatira sa kanila, na
maghahandog ng isang alay na susunugin bilang handog. **9**
at hindi ito dinala sa pasukan ng tolda ng pagpupulong upang
ihandog ito para kay Yahweh, dapat na itiwalag ang taong
iyon mula sa kanyang bayan. **10** At sinuman sa Israel, o
sinumang dayuhang naninirahan sa kanila, na kumain ng
kahit anong dugo, itatalikod ko ang aking mukha laban sa
mga taong iyon, sa sinumang kumain ng dugo; ititiwalag ko
siya mula sa kanyang bayan. **11** Sapagkat ang buhay ng
isang hayop ay nasa dugo nito. Ibinigay ko ang dugo nito sa
inyo upang gawing pambayad ng kasalanan sa altar para sa
inyong mga buhay, dahil ang dugong ito ang ginagawang
pambayad ng kasalanan, sapagkat ang dugo ay pambayad
ng kasalanan para sa buhay. **12** Kaya sinabi ko sa bayan ng
Israel na walang sinuman sa inyo ang dapat kumain ng dugo,
ni sinumang dayuhan na naninirahan kasama ninyo ang
maaaring kumain nito. **13** At sinumang mamamayan ng Israel,
o sinumang mga dayuhang naninirahan sa kanila, na nangaso
at pumatay ng isang hayop o ibon na maaaring kainin, dapat
patuluin ng taong iyon ang dugo nito at takpan ng lupa. **14**
Sapagkat ang buhay ng bawat nilalang ay ang dugo nito.
Kaya sinabi ko sa bayan ng Israel, "Hindi ninyo dapat kainin
ang dugo ng anumang nilalang, sapagkat ang buhay ng bawat
nilalang ay ang dugo nito. Dapat na itiwalag ang sinumang
kumain nito." **15** Bawat tao na kumain ng isang patay na
hayop o ginutay-gutay ng mga mababangis na hayop, maging
ang taong iyon ay katutubo o isang dayuhang naninirahan
kasama ninyo, dapat niyang labahan ang kanyang mga damit
at paliguan ang kanyang sarili sa tubig, at patuloy siyang
marumi hanggang gabi. Pagkatapos nito magiging malinis na
siya. **16** Subalit kung hindi niya nilabhan ang kanyang mga
damit o pinaliguhan ang kanyang katawan, kung gayon dapat
siyang managot sa kanyang kasalanan.'"

18 Kinausap ni Yahweh si Moises, sinabing, **2** "Kausapin
mo ang bayan ng Israel at sabihin sa kanila, 'Ako si
Yahweh na inyong Diyos. **3** Hindi ninyo dapat gawin ang
mga bagay na ginagawa ng mga tao sa Ehipto, kung saan
dati kayong nanirahan. At hindi ninyo dapat gawin ang mga
bagay na ginagawa ng mga tao sa Canaan, sa lupain na
pagdadalhan ko sa inyo. Huwag ninyong sundin ang kanilang
mga kaugalian. **4** Ang aking mga batas ang dapat ninyong
gawin, at ang aking mga kautusan ang dapat ninyong sundin,
para lumakad kayo dito, dahil Ako si Yahweh ang inyong
Diyos. **5** Kaya dapat ninyong sundin ang aking mga utos at
aking mga batas. Kung susunod ang isang tao sa mga ito,
mabubuhay siya dahil sa mga ito. Ako si Yahweh. **6** Walang
sinuman ang dapat na sumiping sa malapit na kamag-anak
niya. Ako si Yahweh. **7** Huwag ninyong lapastanganin ang
inyong ama sa pagsiping sa inyong ina. Siya ay inyong
ina! Hindi ninyo siya dapat lapastanganin. **8** Huwag kayong
sumiping sa alinmang mga asawa ng inyong ama; hindi
ninyo dapat lapastanganin ang inyong ama tulad nito. **9**
Huwag sumiping sa sinuman sa inyong mga kapatid na
babae, maging siya ay anak na babae ng inyong ama o
anak na babae ng inyong ina, maging siya ay lumaki sa
inyong tahanan o malayo mula sa inyo. Hindi dapat kayo
sumiping sa inyong mga kapatid na babae. **10** Huwag kayong
sumiping sa anak na babae ng inyong anak na lalaki o sa
anak na babae ng inyong anak na babae. Magiging sarili
ninyong kahihiyan iyon. **11** Huwag kayong sumiping sa
babaeng anak ng asawa ng inyong ama. Siya ay inyong
kapatid, at hindi dapat kayo sumiping sa kanya. **12** Huwag
sumiping sa babaeng kapatid ng inyong ama. Siya ay isang
malapit na kamag-anak ng inyong ama. **13** Huwag kayong
sumiping sa babaeng kapatid ng inyong ina. Siya ay malapit
na kamag-anak ng inyong ina. **14** Huwag ninyong alisan ng
dangal ang kapatid na lalaki ng inyong ama sa pagsiping
sa kanyang asawa. Huwag ninyo siyang lapitan para sa
ganoong layunin; siya ay inyong tiyahin. **15** Huwag kayong
sumiping sa inyong manugang na babae. Siya ay asawa ng
inyong anak na lalaki; huwag siyang sipingan. **16** Huwag
kayong sumiping sa asawa ng inyong kapatid na lalaki; huwag
ninyo siyang lapastanganin sa ganitong paraan. **17** Huwag
kayong sumiping sa isang babae at sa kanyang anak na
babae, o sa babaeng anak ng kanyang anak na lalaki o sa
babaeng anak ng kanyang anak na babae. Malapit na mga
kamag-anak niya ang mga ito, at ang pagsiping sa kanila
ay masama. **18** Hindi ninyo dapat pakasalan ang kapatid
na babae ng inyong asawa bilang pangalawang asawa at
sumiping sa kanya habang buhay pa ang una ninyong asawa.
19 Huwag kayong sumiping sa isang babae habang siya ay
may regla. Siya ay marumi sa panahong iyon. **20** Huwag
kayong sumiping sa asawa ng inyong kapit-bahay at dungisan
ang inyong sarili sa kanya sa ganitong paraan. **21** Hindi ninyo
dapat ibigay ang sinuman sa inyong mga anak upang idaan
sa apoy, upang ialay ninyo sila kay Molec, sapagkat hindi
ninyo dapat lapastanganin ang pangalan ng inyong Diyos.
Ako si Yahweh. **22** Huwag sumiping sa ibang kalalakihan
gaya sa isang babae. Napakasama nito. **23** Huwag kayong

sumiping sa alinmang hayop at dungisan ang inyong sarili
dahil dito. Walang babae ang dapat na mag-isip na sumiping
sa alinmang hayop. Ito ay kabuktutan. **24** Huwag ninyong
dungisan ang inyong mga sarili sa mga paraang ito, sapagkat
sa lahat ng mga paraang ito nadungisan ang mga bansa,
mga bansang itataboy ko mula sa inyong harapan. **25** Naging
marungis ang lupain, kaya pinarusahan ko ang kanilang
kasalanan, at isinuka ng lupain ang mga naninirahan dito.
26 Kaya, dapat kayong sumunod sa aking mga utos at
mga batas, at hindi ninyo dapat gawin ang alinman sa mga
kasuklam-suklam na mga bagay na ito, maging katutubong
Israelita o dayuhang naninirahan kasama ninyo. **27** Sapagkat
ito ang mga kasamaang ginawa ng mga tao sa lupain, mga
dating nanirahan dito bago kayo, at ngayon marungis na ang
lupain. **28** Kaya mag-ingat kayo para hindi rin isuka kagaya
ng mga taong nauna sa inyo. **29** Ititiwalag sa kanilang mga
tao ang sinumang gumawa ng mga kasuklam-suklam na
mga bagay na ito. **30** Kaya dapat ninyong ingatan ang aking
kautusan upang hindi makagawa ng alinmang kasuklam-
suklam na mga kaugalian na ginawa nila dito bago kayo,
upang hindi ninyo madungisan ang inyong mga sarili dahil sa
mga iyon. Ako si Yahweh na inyong Diyos."

19 Kinausap ni Yahweh si Moises, sinabing, **2** "Makipag-
usap sa lahat ng kapulungan ng mga tao ng Israel at
sabihin sa kanila, 'Kailangan ninyong maging banal, sapagkat
ako ay banal, ako si Yahweh na inyong Diyos. **3** Dapat
gumalang ang bawat isa sa kanyang ina at kanyang ama, at
dapat ninyong panatiliin ang araw ng aking pamamahinga.
Ako si Yahweh na inyong Diyos. **4** Huwag ng bumaling
sa mga walang kuwentang diyus-diyosan, ni gumawa ng
diyus-diyosan na gawa sa metal para sa inyong sarili. Ako
si Yahweh na inyong Diyos. **5** Kapag kayo ay nag-alay
ng handog para sa pagtitipon kay Yahweh, dapat ninyong
ihandog ito upang maaari kayong tanggapin. **6** Dapat itong
kainin sa mismong araw nang ito ay inihandog, o sa susunod
na araw. Kung may matira hanggang sa ikatlong araw, dapat
na itong sunugin. **7** Marumi na ito kung kakainin sa ikatlong
araw. Hindi na dapat ito maaring tanggapin, **8** ngunit kung
sinuman ang kumain nito ay dapat managot sa kanyang
kasalanan sapagkat dinungisan niya ang inihandog kay
Yahweh. Dapat na itiwalag ang taong iyon mula sa kanyang
bayan. **9** Kapag inani ninyo ang mga pananim sa inyong
lupain, hindi ninyo dapat anihin ang lahat ng sulok ng inyong
bukirin, ni ipunin ang lahat ng bunga ng inyong ani. **10** Hindi
ninyo dapat ipunin ang bawat ubas mula sa inyong ubasan, ni
ipunin ang mga ubas na nahulog sa lupa sa inyong ubasan.
Dapat ninyong iwan ang mga ito para sa mahihirap at para
sa dayuhan. Ako si Yahweh na inyong Diyos. **11** Huwag
magnakaw. Huwag magsinungaling. Huwag linlangin ang
bawat isa. **12** Huwag manumpa ng kasinungalingan gamit
ang aking pangalan at huwag lapastanganin pangalan ng
inyong Diyos. Ako si Yahweh. **13** Huwag ninyong apihin ang
inyong kapit-bahay o pagnakawan sila. Ang bayad ng isang
inupahang tagapaglingkod ay hindi dapat manatili sa inyo ng
buong gabi hanggang umaga. **14** Huwag isumpa ang bingi o
lagyan ng isang harang sa harapan ng bulag. Sa halip, dapat
ninyong katakutan ang inyong Diyos. Ako si Yahweh. **15**
Huwag idulot na ang paghataol ay maging kasinungalingan.
Hindi dapat kayo magpakita ng pagtatangi sa sinuman
dahil siya ay mahirap, at hindi dapat kayo magpakita ng
pagtatangi sa sinuman sapagkat siya ay mahalaga. Sa halip,
maghusga ng matuwid sa inyong kapwa. **16** Huwag maglibot
sa pagkalat ng maling tsismis sa inyong mga bayan, nguni't
protektahan ang buhay ng inyong kapwa. Ako si Yahweh. **17**
Huwag kamuhian ang inyong kapatid sa inyong puso. Dapat
ninyong pagsabihan nang tapat ang inyong kapwa upang
hindi kayo magkasala dahil sa kanya. **18** Huwag maghiganti
o magtanim ng sama ng loob laban sa sinuman sa inyong
kapwa, nguni't sa halip mahalin ninyo ang inyong kapwa gaya
ng inyong sarili. Ako si Yahweh. **19** Dapat ninyong ingatan
ang aking mga utos. Huwag subukang palahian ang inyong
mga hayop ng iba't ibang uri ng mga hayop. Huwag ihalo ang
dalawang magkaibang uri ng buto kapag nagtatanim sa inyong
kabukiran. Huwag magsuot ng damit na gawa sa dalawang uri
ng materyal na magkasama. **20** Ang sinumang sumiping sa
isang aliping babae na nakapangako ng ikasal sa isang lalaki,
subalit hindi pa natubos o naibigay ang kanyang kalayaan, sila
ay dapat maparusahan. Hindi dapat sila ipapatay sapagkat
hindi siya malaya. **21** Dapat dalhin ng lalaking iyon ang
kanyang handog na pambayad ng kasalanan kay Yahweh sa
pasukan ng tolda ng pagtitipon—isang lalaking tupa bilang
isang alay na pambayad ng kasalanan. **22** Pagkatapos
gagawa ng pambayad ng kasalanan ang pari para sa kanya
sa papamagitan ng lalaking tupa sa harapan ni Yahweh, para
sa kasalanan na nagawa niya. Pagkatapos mapapatawad ang
kasalanan na kanyang nagawa. **23** Kapag pumunta kayo sa
lupain at magtanim ng lahat ng uri ng mga puno para makain,
kung gayon dapat ninyong ituring ang bunga na kanilang
nakuha bilang pinagbabawal na kainin. Dapat ipagbawal ang
bunga sa inyo ng tatlong taon. Hindi dapat itong kainin. **24**
Subalit sa ikaapat na taon lahat ng bunga ay magiging banal,
na isang papuring handog kay Yahweh. **25** Sa ikalimang
taon maaari na ninyong kainin ang bunga, kinakailangang
maghintay upang higit pang magbunga ang puno. Ako si
Yahweh na inyong Diyos. **26** Huwag kumain ng anumang
karne na may dugo pa nito. Huwag yayong sumangguni
sa mga espiritu tungkol sa hinaharap, at huwag kayong
maghangad na makontrol ang iba sa pamamagitan ng mga
kahima-himalang kapangyarihan. **27** Huwag sumunod sa mga
gawain ng pagano tulad ng pag-ahit sa kanilang magkabilaang
ulo o pagputol sa kanilang gilid mula sa kanilang balbas. **28**
Huwag ninyong sugatan ang inyong katawan para sa patay o
maglagay ng tatu sa inyong katawan. Ako si Yahweh. **29**
Huwag ninyong idulot sa kahihiyan ang inyong anak na babae
para maging babaeng bayaran, o babagsak sa prostitusyon
ang bansa ay mapupuno ng kasamaan. **30** Dapat ninyong
panatiliin ang araw ng aking pamamahinga at igalang ang
santuwaryo ng aking tabernakulo. Ako si Yahweh. **31** Huwag
bumaling sa mga nakikipag usap sa mga patay o sa mga
espiritu. Huwag hanapin ang mga ito, o dudungisan lang nila
kayo. Ako si Yahweh na inyong Diyos. **32** Dapat kayong
tumayo sa harapan ng taong may puting buhok at igalang ang
presensiya ng isang matandang tao. Dapat ninyong katakutan
ang inyong Diyos. Ako si Yahweh. **33** Kung naninirahan
ang isang dayuhan sa inyong lupain, huwag dapat kayong
gumawa ng anumang mali sa kanya. **34** Ang naninirahang
dayuhan sa inyo ay dapat maging tulad ninyong katutubong
Israelita na kasama ninyong naninirahan, at dapat ninyo
siyang mahalin tulad ng inyong sarili, sapagkat naging mga
dayuhan kayo sa lupain ng Ehipto. Ako si Yahweh na inyong
Diyos. **35** Huwag gumamit ng mga maling sukatan kapag
nagsusukat ng haba, bigat, o dami. **36** Dapat gumamit lamang
kayo ng mga tamang timbangan, mga tamang pabigat, isang

tamang epa, at isang tamang hin. Ako si Yahweh na inyong
Diyos, na siyang nagdala sa inyo palabas sa lupain ng Ehipto.
37 Dapat ninyong sundin ang lahat ng aking mga kautusan
at lahat ng aking mga batas, at gawin ang mga ito. Ako si
Yahweh.""

20 Nakipag-usap si Yahweh kay Moises, na sinasabing,
2 "Sabihin sa bayan ng Israel, 'Sinuman sa mga
mamamayan ng Israel, o sinumang dayuhan na namumuhay
sa Israel na magbigay ng sinuman sa kanyang mga anak
kay Molec, ay tiyak na papatayin. Dapat siyang batuhin ng
mga tao sa lupain gamit ang mga bato. 3 Haharap din ako
laban sa taong iyon at tatanggalin siya mula sa kanyang
mga tao dahil ibinigay niya ang kanyang anak kay Molec,
upang dungisan ang aking banal na lugar at lapastanganin
ang aking banal na pangalan. 4 Kung ipipikit ng mga tao sa
lupain ang kanilang mga mata sa lalaking iyon kapag ibinigay
ang sinuman sa kanyang mga anak kay Molec, kung hindi
nila pinatay, 5 sa gayon ako mismo ang haharap laban sa
taong iyon at sa kanyang angkan, at tatanggalin ko siya at
bawat isa pang gagamitin sa masama ang kanyang sarili para
gumanap bilang isang babaeng bayaran kay Molec. 6 Ang
isang taong pumupunta sa mga nakikipag-usap sa patay,
o sa mga nakikipag-usap sa mga espiritu para isama ang
kanilang sarili ssa kanila, haharap ako laban sa taong iyon;
tatanggalin ko siya mula sa kanyang bayan. 7 Kaya ialay
ninyo ang inyong mga sarili kay Yahweh at maging banal,
dahil ako si Yahweh ang inyong Diyos. 8 Dapat ninyong
sundin ang aking mga utos at isagawa ang mga ito. Ako si
Yahweh, na siyang nagtatalaga sa inyo para sa aking sarili. 9
Ang lahat na sumusumpa sa kanyang ama o sa kanyang
ina ay tiyak na papatayin. Isinumpa niya ang kanyang ama
o ang kanyang ina, kaya siya ay nagkasala at karapat-
dapat mamatay. 10 Ang taong gumagawa ng pangangalunya
sa asawa ng ibang lalaki, iyon ay, sinumang gumagawa
ng pangangalunya sa asawa ng kanyang kapitbahay—ang
nakikiapid na lalaki at ang nakikiapid na babae ay tiyak na
kapwa papatayin. 11 Ang lalaking sumisiping sa asawa ng
kanyang ama para makipagtalik sa kanya ay nagdulot ng
kahihiyan sa kanyang sariling ama. Kapwa ang anak na lalaki
at ang asawa ng kanyang ama ay tiyak na papatayin. Sila
ay nagkasala at karapat-dapat mamatay. 12 Kung sipingan
ng isang lalaki ang kanyang manugang na babae, tiyak na
kapwa silang dapat patayin. Nakagawa sila ng kabuktutan.
Sila ay nagkasala at karapat-dapat mamatay. 13 Kapag
sumiping ang isang lalaki sa kapwa lalaki, tulad ng sa isang
babae, pareho silang nakagawa ng kasuklam-suklam na
bagay. Tiyak na dapat silang patayin. Sila ay nagkasala at
karapat-dapat mamatay. 14 Kung pakasalan ng isang lalaki
ang isang babae at pakasalan din ang kanyang ina, ito ay
kasamaan. Dapat silang sunugin, kapwa siya at ang mga
babae, upang hindi magkaroon ng kasamaan sa inyo. 15
Kung sumiping ang isang lalaki sa isang hayop, tiyak na dapat
siyang patayin, at dapat ninyong patayin ang hayop. 16 Kung
lumapit ang isang babae sa anumang hayop para sipingan
ito, dapat ninyong patayin ang babae at ang hayop. Tiyak
na dapat silang patayin. Sila ay nagkasala at karapat-dapat
mamatay. 17 Kung sumiping ang isang lalaki sa kanyang
kapatid na babae, alinman sa anak na babae ng kanyang
ama o alinman sa anak na babae ng kanyang ina—kung
sumiping siya sa babae at ang babae sa kanya, ito ay isang
kahiya-hiyang bagay. Dapat silang alisin mula sa presensiya
ng kanyang mga tao, dahil sumiping siya sa kanyang kapatid
na babae. Dapat niyang dalhin ang kanyang kasalanan. 18
Kung sipingan ng isang lalaki ang isang babae sa panahon
ng kanyang pagreregla at nakipagtalik sa kaniya, binuksan
niya ang agusan ng kanyang dugo, ang pinagmumulan ng
kanyang dugo. Kapwa ang lalaki at babae ay dapat alisin mula
sa kanilang bayan. 19 Hindi ninyo dapat sipingan ang kapatid
na babae ng inyong ina, ni kapatid na babae ng inyong
ama, dahil ipapahiya ninyo ang inyong malapit na kamag-
anak. Dapat ninyong dalhin ang sarili ninyong kasalanan. 20
Kung sipingan ng isang lalaki ang asawa ng kanyang tiyuhin,
ipinahiya niya ang kanyang tiyuhin. Dapat nilang dalhin ang
sarili nilang kasalanan at mamatay ng walang anak. 21 Kung
pakasalan ng isang lalaki ang asawa ng kanyang kapatid na
lalaki, ito ay kalaswaan dahil nagkaroon siya ng kaugnayang
lumalabag sa kasal ng kanyang kapatid na lalaki, at hindi sila
magkakaanak. 22 Kaya dapat ninyong sundin ang lahat ng
aking mga batas at lahat ng aking mga utos; dapat ninyong
sundin ang mga ito sa gayon hindi kayo isusuka ng lupain
kung saan ko kayo dadalhin para manirahan. 23 Hindi kayo
dapat mamuhay sa mga kaugalian ng mga bansang itataboy
ko sa harapan ninyo, dahil ginawa nila ang lahat ng mga
bagay na ito, at kinamumuhian ko ang mga ito. 24 Sinabi
ko sa inyo, "Mamanahin ninyo ang kanilang lupain; ibibigay
ko ito sa inyo para angkinin, isang lupaing dinadaluyan ng
gatas at pulot. Ako si Yahweh na inyong Diyos, na siyang
naghiwalay sa inyo mula sa ibang mga tao. 25 Kaya dapat
ninyong kilalanin ang kaibahan ng malinis na mga hayop
at ng marumi, at kaibahan ng maruming mga ibon at ang
malinis. Huwag dapat ninyong dungisan ang inyong mga sarili
ng mga maruming hayop o mga ibon o anumang nilikhang
gumagapang sa lupa, na inihiwalay ko bilang marumi mula sa
inyo. 26 Kayo ay dapat maging banal, dahil Ako, si Yahweh,
ay banal, at ibinukod ko kayo mula sa ibang mga tao, dahil
kayo ay aking pag-aari. 27 Tiyak na dapat patayin ang isang
lalaki o isang babaeng nakikipag-usap sa patay o nakikipag-
usap sa mga espiritu. Dapat silang batuhin ng mga tao gamit
ang mga bato. Sila ay nagkasala at nararapat mamatay.'"

21 Sinabi ni Yahweh kay Moises: "Nagsalita sa mga pari,
ang mga anak na lalaki ni Aaron, at kanilang sinabi,
'Walang isa sa inyo ang gagawing hindi malinis ang kaniyang
sarili para sa mga namatay sa kaniyang mga tao, 2 maliban
para sa isang malapit na kamag-anak—para sa kaniyang
ina at ama, para sa kaniyang anak na lalaki at babae, o
para sa kaniyang kapatid 3 o para sa isang birheng kapatid
na babae na nasa kaniyang bahay at walang asawa. Para
sa kaniya maari niyang gawing hindi malinis ang kaniyang
sarili. 4 Ngunit hindi niya dapat gawing hindi malinis ang
kanyang sarili dahil sa ibang kamag-anak, upang dungisan
ang kanyang sarili. 5 Hindi dapat mag-ahit ang mga pari ng
kanilang mga ulo o ahitin ang mga gilid ng kanilang balbas, o
sugatan ang kanilang katawan. 6 Dapat silang ibukod para
sa kanilang Diyos, at hindi ipahiya ang pangalan ng kanilang
Diyos, dahil ang mga pari ang naghahandog ng mga alay
kay Yahweh sa pamamagitan ng apoy, ang "pagkain" ng
kanilang Diyos. Kaya dapat silang ibukod. 7 Hindi sila dapat
mag-asawa ng sinumang babaeng bayaran at nadungisan,
at hindi sila dapat mag-asawa ng isang babaeng hiwalay
mula sa kaniyang asawa, sapagkat ibinukod sila para sa
kanilang Diyos. 8 Dapat mo siyang ihandog sapagkat nag-
aalay siya ng "pagkain" mula sa inyong Diyos. Dapat siyang

maging banal sa iyong paningin, dahil Ako, si Yahweh, na
siyang naghandog sa inyo sa aking sarili, ay banal din. **9**
Sinumang anak na babae ng pari ang dudungis sa kanyang
sarili sa pamamagitan ng pagiging isang babaeng bayaran
ay ipinapahiya ang kaniyang ama. Dapat siyang sunugin.
10 Siya na punong pari sa kanyang mga kapatid na lalaki,
kung kaninong ulo ibinuhos ang panghirang na langis, at
ginawang banal upang magsuot ng mga natatanging kasuotan
ng punong pari, ay hindi dapat guluhin ang kanyang buhok
o punitin ang kanyang mga damit. **11** Hindi siya dapat
pumunta kahit saan na mayroong isang patay na katawan at
dungisan ang kanyang sarili, kahit para sa kanyang ama o
sa kanyang ina. **12** Hindi dapat iiwan ng punong pari ang
dako ng santuwaryo ng tabernakulo o lapastanganin ang
santuwaryo ng kaniyang Diyos, dahil ginawa siyang banal
bilang punong pari sa pamamagitan ng panghirang na langis
ng kanyang Diyos. Ako si Yahweh. **13** Dapat mag-asawa
ang punong pari ng isang birhen bilang kanyang asawa. **14**
Hindi siya dapat mag-asawa ng isang balo, isang babaeng
hiwalay sa asawa, o isang babaeng bayaran. Hindi siya
dapat mag-asawa ng ganitong mga uri ng babae. Maaari
lang siyang mag-asawa ng isang birhen mula sa kaniyang
sariling lahi. **15** Dapat niyang sundin ang mga patakarang
ito, upang hindi niya madungisan ang kaniyang mga anak
sa kaniyang lahi, sapagkat Ako si Yahweh, na naghandog
sa kaniya para sa aking sarili.'" **16** Sinabi ni Yahweh kay
Moises, sinasabi, **17** "sabihin kay Aaron at sabihin niya,
'Sinuman sa iyong mga kaapu-apuhan hanggang sa buong
salinlahi nila ang may kapansanan sa katawan, hindi siya
dapat lumapit upang ihandog ang 'pagkain' ng kanyang Diyos.
18 Hindi dapat lumapit kay Yahweh ang sinumang taong may
kapansanan sa katawan, gaya ng isang taong bulag, isang
taong pilay, isa na ang anyo ay nasira o pumangit, **19** isang
taong pilay ang kamay o paa, **20** kuba o taong unano, o
isang taong may kapansanan sa kanyang mga mata, o may
isang sakit, pamamaga, galis, o napinsala ang mga pribadong
bahagi. **21** Walang tao sa mga kaapu-apuhan ni Aaron na
pari na may kapansanan ang katawan na maaaring lumapit
upang magsagawa ng mga paghahandog sa pamamagitan
ng apoy para kay Yahweh. Ang isang taong iyon ay may
kapansanan sa katawan; hindi siya dapat lumapit upang
ihandog ang 'pagkain' ng kanyang Diyos. **22** Maaari niyang
kainin ang pagkain ng kanyang Diyos, maging ang ilan sa
mga kabanalbanalan o ilan sa banal. **23** Gayunman, hindi
siya dapat pumasok sa loob ng kurtina o lumapit sa altar,
dahil siya ay may kapansanan sa katawan, upang hindi niya
madungisan ang aking banal na lugar, dahil ako si Yahweh,
ang siyang naghandog sa kanila para sa aking sarili.'" **24**
Kaya sinabi ni Moises ang mga salitang ito kay Aaron, sa
kanyang mga anak na lalaki, at sa lahat ng mga tao ng Israel.

22 Sinabi ni Yahweh kay Moises, sinasabi, **2** "Sabihin kay
Aaron at sa kaniyang mga anak na lalaki, pagsabihan
silang lumayo mula sa mga bagay na banal ng mga tao
ng Israel, na inihahandog nila sa akin. Hindi nila dapat
lapastanganin ang aking banal na pangalan. Ako si Yahweh.
3 Sabihin sa kanila, 'Sinuman sa inyong mga kaapu-apuhan
sa buong angkan ng inyong mga tao na marumi kapag
lumapit siya sa mga banal na bagay na inihandog ng mga
tao ng Israel kay Yahweh, dapat ihiwalay ang taong iyon
mula sa harap ko. Ako si Yahweh. **4** Wala sa mga kaapu-
apuhan ni Aaron na may nakakahawang sakit sa balat, o
isang impeksiyong dumadaloy mula sa kaniyang katawan,
ang maaaring kumain ng alinman sa mga alay na ginawa
para kay Yahweh hanggang siya ay malinis. Sinuman ang
hahawak sa anumang bagay na marumi sa pamamagitan ng
paghawak sa patay, o sa pamamagitan ng paghawak sa isang
lalaking may daloy ng semilya, **5** o sinumang hahawak ng
anumang hayop na gumagapang na nagpaparumi sa kaniya,
o sinumang tao na nagpaparumi sa kanya, maging anumang
uri ng karumihang ito— **6** pagkatapos ang pari na hahawak
sa anumang marumi ay magiging marumi hanggang gabi.
Hindi siya dapat kumain ng anumang mga banal na bagay,
maliban lang kung pinaliguan niya ang kanyang katawan
sa tubig. **7** Kapag lumubog na ang araw, magiging malinis
siya. Maaari siyang kumain mula sa banal na mga bagay
pagkatapos ng paglubog ng araw, dahil ang mga ito ay
kaniyang pagkain. **8** Hindi siya dapat kumain ng anumang
bagay na natagpuang patay o pinatay ng mga mababangis
na hayop, kung saan madudungisan niya ang kanyang
sarili. Ako si Yahweh. **9** Dapat sumunod ang mga pari sa
mga tagubilin ko, o magkakasala sila at maaaring mamatay
dahil sa paglapastangan sa akin. Ako si Yahweh, na siyang
naghahandog sa kanila sa aking sarili. **10** Walang sinumang
hindi kapamilya ng pari, maging ang mga bisita ng isang pari
o kaniyang mga inupahang tagapaglingkod ang maaaring
kumain ng anumang bagay na banal. **11** Ngunit kung bumili
ang isang pari ng alipin sa kaniyang sariling pera, maaaring
kumain ang aliping iyan mula sa mga bagay na inihiwalay
para kay Yahweh. At ang mga miyembro sa pamilya ng pari at
mga aliping ipinanganak sa kaniyang bahay, maaari din silang
kumain kasama niya mula sa mga bagay na iyon. **12** Kung
ikinasal sa isang hindi pari ang anak na babae ng isang pari,
hindi siya maaaring kumain ng anumang banal na ambag na
mga handog. **13** Ngunit kung isang balo ang anak na babae
ng pari, o hiwalay, at kung wala siyang anak, at kung babalik
siya upang manirahan sa bahay ng kanyang ama gaya noong
kanyang kabataan, maaari siyang kumain mula sa pagkain
ng kanyang ama. Ngunit walang sinumang hindi pamilya ng
pari ang maaaring kumain mula sa pagkain ng pari. **14** Kung
kumain ang isang tao ng isang banal na pagkain na hindi ito
nalalaman, dapat niyang bayaran ang pari para rito; dapat
niyang dagdagan ng ikalimang bahagi ito at ibalik ito sa pari.
15 Hindi dapat bastusin ng mga tao ng Israel ang mga bagay
na banal na itinaas at inihandog kay Yahweh, **16** at idudulot
ang kanilang sarili upang dalhin ang kasalanang gagawin
silang may sala sa pagkain ng banal na pagkain, dahil ako si
Yahweh, na siyang naghahandog sa kanila sa aking sarili.'"
17 Sinabi ni Yahweh kay Moises, sinasabi, **18** "Sabihin kay
Aaron at sa kaniyang mga anak na lalaki, at lahat ng mga
tao ng Israel. Sabihin sa kanila, 'Sinumang Israelita, o isang
banyaga na naninirahan sa Israel, kapag maghahandog sila
ng isang alay— kahit na ito ay para tuparin ang isang panata
o kahit na ito ay isang kusang handog, o maghahandog sila
kay Yahweh ng isang handog na susunugin, **19** kung ito
ay tatanggapin, dapat silang maghandog ng isang lalaking
hayop na walang kapintasan mula sa baka, tupa, o mga
kambing. **20** Pero hindi ninyo dapat ialay ang anumang may
kapintasan. Hindi ko ito tatanggapin sa ngalan ninyo. **21**
Sinumang maghandog ng alay para sa pagtitipon-tipon ng
handog mula sa maraming tao o sa kawan ni Yahweh para
tuparin ang isang panata, o bilang isang kusang handog,
dapat wala itong kapintasan para tanggapin. Dapat walang
depekto ang hayop. **22** Hindi kayo dapat maghandog ng

mga hayop na bulag, baldado, o lumpo, o mayroong mga
kulugo, mga sugat, o mga galis. Hindi ninyo dapat ihandog
ang mga ito kay Yahweh bilang alay sa pamamagitan ng
apoy sa altar. **23** Maaari ninyong ihandog bilang kusang
handog ang isang lalaking baka o kordero na sira ang anyo o
maliit, ngunit ang isang handog na katulad niyan ay hindi
tatanggapin para sa isang panata. **24** Huwag maghandog kay
Yahweh ng mga hayop na may bugbog, durog, sira o hiwa sa
mga pampaanak na bahagi. Huwag ihandog ang mga ito
sa inyong lupain, **25** at huwag tanggapin ang mga ito mula
sa kamay ng isang dayuhan bilang pagkaing inihandog sa
Diyos, dahil may mga depekto o kapintasan sa mga ito. Hindi
ko tatanggapin ang mga ito sa ngalan ninyo. **26** Nakipag-
usap si Yahweh kay Moises at sinabi, **27** "Kapag ipinanganak
ang isang guya o isang tupa o isang kambing, dapat itong
manatili sa kaniyang ina ng pitong araw. Pagkatapos mula
sa walong araw, maaaring tanggapin ito bilang isang alay
para sa isang handog na gawa sa apoy kay Yahweh. **28**
Huwag pumatay ng isang baka o tupang babae kasama ang
kaniyang anak, sa ganitong araw. **29** Kapag mag-aalay kayo
ng isang handog ng pasasalamat kay Yahweh, dapat kayong
mag-alay nito sa isang katanggap-tanggap na paraan. **30**
Dapat itong kainin sa ganitong araw na inihandog ito. Hindi
kayo dapat magtira nito hanggang sa susunod na umaga.
Ako si Yahweh. **31** Kaya dapat ninyong sundin ang aking
mga kautusan at tuparin ang mga ito. Ako si Yahweh. **32**
Huwag dapat ninyong ilagay sa kahihiyan ang aking banal na
pangalan. Dapat akong kilalanin bilang banal ng mga bayan
ng Israel. Ako si Yahweh na inaalay ko sa inyong sarili. **33** na
siyang naglabas sa inyo sa lupain ng Ehipto, upang maging
inyong Diyos. Ako si Yahweh."

23 Kinausap ni Yahweh si Moises: **2** "Kausapin mo ang
bayan ng Israel, at sabihin sa kanila, 'Ang itinalagang
mga pista para kay Yahweh, kung saan dapat ninyong
ipahayag bilang banal na mga pagpupulong, ay karaniwang
mga pista sa akin. **3** Maaari kayong magtrabaho sa loob
ng anim na araw, ngunit sa ikapitong araw ay isang ganap
na Araw ng Pamamahinga, isang banal na pagpupulong.
Dapat hindi kayo magtatrabaho sapagkat ito ay isang Araw
ng Pamamahinga para kay Yahweh sa lahat ng mga lugar
kung saan kayo nakatira. **4** Ito ay ang mga itinalagang pista
ni Yahweh, ang banal na mga pagpupulong na dapat ninyong
ipahayag ayon sa kanilang itinalagang mga panahon: **5**
Sa unang buwan, sa ikalabing-apat na araw ng buwan sa
takipsilim, ay Paskuwa ni Yahweh. **6** Sa ikalabing-limang
araw sa parehong buwan ay ang Pista ng Tinapay na Walang
Lebadura para kay Yahweh. Dapat ninyong kainin ang tinapay
na walang lebadura sa loob ng pitong araw. **7** Sa unang
araw mayroon kayong isang pagpupulong na inihandog kay
Yahweh, dapat hindi kayo gagawa ng karaniwang trabaho.
8 Dapat kayong mag-alay ng isang handog na gawa sa
pamamagitan ng apoy para kay Yahweh sa loob ng pitong
araw. Ang ikapitong araw ay isang pagpupulong na inihandog
para kay Yahweh na kung saan dapat hindi kayo gagawa
ng karaniwang trabaho.'" **9** Kinausap ni Yahweh si Moises,
sinasabi, **10** "Kausapin mo ang mga bayan ng Israelita at
sabihin sa kanila, 'Kapag dumating kayo sa loob ng lupain na
ibibigay ko sa inyo, at kapag ginapas ninyo ang ani nito, sa
gayon dapat dalhin ninyo sa pari ang isang tali ng mga unang
prutas nito. **11** Itataas niya ang tali sa harap ni Yahweh at
idulog ito kay Yahweh, upang tanggapin ito para sa ngalan
mo. Ito ay sa araw pagkatapos ng Araw ng Pamamahinga
na itataas ito ng pari at idudulog ito sa akin. **12** Kapag sa
araw na itinaas ninyo ang tali at idinulog ito sa akin, dapat
ninyong ihandog ang isang taong gulang na lalaking tupa at
walang dungis bilang isang handog na susunugin para kay
Yahweh. **13** Dapat ang handog na pagkaing butil dalawang
ikapu ng isang epah ng pinong harina na hinaluan ng langis,
isang handog na ginawa sa pamamagitan ng apoy para
kay Yahweh, para magpalabas ito ng isang mabangong
amoy, at kasama dito ang isang inuming handog na alak,
sa ikaapat na bahagi ng isang hin. **14** Dapat hindi kayo
kakain ng tinapay, ni inihaw o sariwang butil, hanggang sa
parehong araw ng inyong pagdadala itong handog sa inyong
Diyos. Magiging isang permanenteng batas ito hanggang
sa katapusan ng inyong mga angkan, sa bawat lugar ng
inyong titirhan. **15** Magbibilang kayo kinabukasan mula sa
Araw ng Pamamahinga, mula sa araw ng dinala ninyo ang
tali na paghahandog para itaas at idinulog, pitong buong
linggo, pitong Araw ng Pamamahinga, **16** hanggang ang
araw pagkatapos ang ikapitong Araw ng Pamamahinga. Iyon
ay, dapat kayong bumilang ng limampung araw. Pagkatapos
dapat ninyong ialay ang isang handog ng bagong butil kay
Yahweh. **17** Dapat ninyong ilabas sa inyong mga bahay ang
dalawang tinapay na ginawa mula sa dalawang ikapu ng
isang epah. Dapat ginawa ang mga ito mula sa pinong harina
at inihurno kasama ang lebadura; isang paghahandog ang
mga ito mula sa unang mga prutas na itataas at idinulog
kay Yahweh. **18** Dapat ninyong idulog kasama ang tinapay,
pitong tupa isang taong gulang at walang dungis, isang
batang toro, at dalawang lalaking tupa. Dapat itong maging
isang handog na susunugin para kay Yahweh, kasama ang
kanilang handog ng pagkaing butil at kanilang mga inuming
handog, isang paghahandog na ginawa sa pamamagitan ng
apoy at maglalabas ng isang mabangong amoy para kay
Yahweh. **19** Maghahandog kayo ng isang lalaking kambing
para sa isang handog para sa kasalanan, at dalawang tupang
lalaki na isang taong gulang para isang alay, bilang mga
handog ng pagtitipon-tipon. **20** Dapat itataas ng pari ang mga
ito sa harapan ni Yahweh, kasama ang tinapay sa unang
mga prutas, at idulog ang mga ito sa kanya bilang isang
paghahandog kasama ang dalawang tupa. Mga banal na
handog ito kay Yahweh para sa pari. **21** Dapat gumawa kayo
ng isang pahayag sa parehong araw na iyon. Magkakaroon
ng isang banal na pagpupulong, at dapat hindi kayo gagawa
ng karaniwang trabaho. Magiging isang permanenteng batas
ito hanggang sa katapusan ng inyong mga salinlahi sa
lahat ng mga lugar kung saan kayo nakatira. **22** Kapag
gagapasin ninyo ang ani ng inyong lupain, dapat hindi ninyo
gagapasin nang lubos ang mga sulok ng inyong mga bukirin,
at dapat hindi ninyo iipunin ang mga naipon ninyong ani.
Dapat ninyong iwanan ang mga ito para sa mga mahihirap at
para sa mga dayuhan. Ako ay Yahweh na inyong Diyos.'"
23 Kinausap ni Yahweh si Moises, sinasabi, **24** "Kausapin
ang bayan ng Israel at sabihin, 'Sa ikapitong buwan, ang
unang araw ng buwan na iyon magiging isang mataimtim na
pahinga para sa inyo, isang alaala sa pamamagitan ng pag-
ihip ng mga trumpeta, at isang banal na pagpupulong. **25**
Dapat hindi kayo gagawa ng karaniwang trabaho, at dapat
ninyong ialay ang isang handog na ginawa sa pamamagitan
ng apoy kay Yahweh.'" **26** Pagkatapos kinausap ni Yahweh
si Moises, sinasabi, **27** "Ngayon ang ika-sampung araw ng
ikapitong buwan magiging Araw ng Pambayad ng Kasalanan.

Dapat magiging isang pagpupulong na inilaan kay Yahweh,
dapat magpakumbaba kayo at gumawa ng isang handog
na inialay sa pamamagitan ng apoy para kay Yahweh. **28**
Dapat hindi kayo magtatrabaho sa araw na iyon sapagkat
ito ay ang Araw ng Pambayad ng Kasalanan, upang gawin
ang pambayad ng kasalanan para sa inyong mga sarili sa
harapan ni Yahweh na inyong Diyos. **29** Ang sinumang
hindi magpapakumbaba ng kaniyang sarili sa araw na iyon
dapat ihiwalay mula sa kaniyang mga tao. **30** Ang sinumang
gagawa ng trabaho sa araw na iyon, Ako, Yahweh, lilipulin ko
siya mula sa kanyang mga tao. **31** Dapat hindi kayo gagawa
ng kahit anong trabaho sa araw na iyon. Magiging isang
permanenteng batas ito hanggang sa katapusan ng inyong
mga salinlahi sa lahat ng mga lugar kung saan kayo nakatira.
32 Dapat ang araw na ito ay maging isang mataimtim na
Araw ng Pamamahinga para sa inyo, at magpakumbaba
kayo sa ikasiyam na buwan. Mula sa gabi hanggang sa
susunod na gabi dapat ninyong panatilihin ang Araw ng
inyong Pamamahinga.' **33** Kinausap ni Yahweh si Moises,
sinasabi, **34** "Kausapin ang mga bayan ng Israel, sinasabi,
'Sa ikalabing-limang araw ng ikapitong buwan magiging Pista
ng mga Kanlungan para kay Yahweh. Magtatagal ito ng pitong
araw. **35** Dapat magkaroon ng isang banal na pagpupulong
sa unang araw. Dapat hindi kayo gagawa ng karaniwang
trabaho. **36** Sa loob ng pitong araw dapat kayong maghandog
ng isang alay na ginawa sa pamamagitan ng apoy para kay
Yahweh. Sa ikawalong araw dapat magkaroon ng isang banal
na pagpupulong, at dapat kayong gumawa ng isang alay na
ihahandog sa pamamagitan ng apoy para kay Yahweh. Ito
ay isang mataimtin na pagpupulong, at hindi kayo gagawa
kahit anong karaniwang trabaho. **37** Ito ay ang itinalagang
mga pista para kay Yahweh, na dapat ninyong ipahayag
bilang banal na mga pagpupulong para maghandog ng alay
na ginawa sa pamamagitan ng apoy para kay Yahweh,
isang handog na susunugin at isang handog na pagkaing
butil, mga alay at mga inuming handog, isa sa bawat araw
nito. **38** Mga pistang ito'y magiging dagdag sa mga Araw
ng Pamamahinga para kay Yahweh at inyong mga regalo,
lahat ninyong mga panata at lahat ninyong kusang loob na
mga handog na inyong ibibigay kay Yahweh. **39** Tungkol
sa Pista ng mga Kanlungan, sa ikalabing-limang araw ng
ikapitong buwan, kapag inipon ninyo ang mga prutas ng
mga lupain, dapat ninyong panatilihin ang pista ni Yahweh
sa loob ng pitong araw. Ang unang araw magiging isang
mataimtim na pahinga, at ang ikawalong araw magiging isa
ring mataimtim na pahinga. **40** Sa unang araw dapat magdala
kayo ng pinakamainam na prutas mula sa mga puno, mga
sanga ng mga puno ng palma, at madahong mga sanga
na mayabong sa mga puno, at mga puno mula sa batis, at
magsasaya kayo sa harapan ni Yahweh na inyong Diyos
sa pitong araw. **41** Sa pitong araw ng bawat taon, dapat
ninyong ipagdiwang itong pista para kay Yahweh. Magiging
permanenteng batas ito hanggang sa katapusan ng inyong
mga salinlahi sa lahat ng mga lugar kung saan kayo nakatira.
Dapat ninyong ipagdiwang itong pista sa ikapitong buwan.
42 Dapat kayong manirahan sa maliliit na mga kanlungan
sa loob ng pitong araw. Lahat ng likas na ipinanganak na
mga Israelita dapat tumira sa maliliit na mga kanlungan sa
loob ng pitong araw, **43** para ang inyong mga kaapu-apuhan,
angkan sa mga angkan, maaaring malaman kung papaano ko
ginawa ang mga bayan ng Israel na manirahan sa ganoong
mga kanlungan nang inilabas ko sila sa lupain ng Ehipto.
Ako si Yahweh ang inyong Diyos,'" **44** Sa ganitong paraan,
ipinahayag ni Moises sa mga bayan ng Israel ang itinalagang
kapistahan para kay Yahweh.

24 Kinausap ni Yahweh si Moises, sinasabi, **2** "Utusan
ang mga bayan ng Israel para magdala sa iyo ng
dalisay na langis na hinalo mula sa mga olibo para sa langis
ng inyong mga lampara, para laging nasusunog ang mga ito
at magbigay ng liwanag. **3** Sa labas ng kurtina bago ang
mga tipan ng kautusan sa tolda ng pagpupulong, si Aaron ay
dapat tuloy-tuloy, mula gabi hanggang umaga, panatilihing
naka-ilaw ang lampara sa harap ni Yahweh. Ito ay laging
magiging isang batas sa buong angkan ng iyong mga tao.
4 Ang punong pari ang dapat na magpanatiling nakailaw
ang mga lampara sa harap ni Yahweh, ang mga lampara sa
ilawan ng gintong dalisay. **5** Dapat kang kumuha ng pinong
harina at magluluto ng labindalawang tinapay dito. Dapat na
maging dalawang ikasampung ephah sa bawat tinapay. **6**
Pagkatapos dapat mong ayusin ang mga ito sa dalawang
linya, anim sa bawat linya, sa mesa ng gintong dalisay sa
harap ni Yahweh. **7** Dapat maglagay ng isang purong insenso
sa tabi ng bawat linya ng mga tinapay bilang isang simbolo ng
mga tinapay. Susunugin ang insensong ito para kay Yahweh.
8 Bawat Araw ng Pamamahinga ang punong pari ang dapat
na palaging maglagay ng tinapay sa harap ni Yahweh, sa
ngalan ng mga tao ng Israel. Bilang isang tanda ng walang
hanggang tipan. **9** Ang pag-aalay na ito ay para kay Aaron at
ng kanyang mga anak na lalaki. Dapat nilang kainin ito sa
isang lugar na banal, dahil ganap na inilaan ito sa kanya,
yamang kinuha ito mula sa mga alay para kay Yahweh na
gawa sa apoy." **10** Ngayon nangyari na ang anak na lalaki ng
isang babaeng Israelita, na ang ama ay isang taga-Ehipto,
sumama sa mga bayan ng Israel. Itong anak na lalaki ng
isang babaeng Israelita ay nakipag-away sa isang lalaking
Israelita sa kampo. **11** Ang anak na lalaki ng babaeng Israelita
ay nilapastangan ang pangalan ni Yahweh at nilait ang Diyos,
kaya dinala siya ng mga tao kay Moises. Ang pangalan
ng kanyang ina ay Shelomith, ang anak na babae ni Dibri,
mula sa lipi ni Dan. **12** Ikinulong siya hanggang ang hatol
ni Yahweh ay ipahayag sa kanilang pasya. **13** Pagkatapos
kinausap ni Yahweh si Moises, sinabi, **14** "Dalhin sa labas
ng kampo ang taong nilait ang Diyos. Lahat ng nakarinig sa
kaniya ay dapat ipatong ang kanilang kamay sa kanyang ulo,
at pagkatapos dapat siyang batuhin ng buong kapulungan.
15 Dapat mong ipaliwanag sa mga tao ng Israel at sabihin,
'Sinumang lumait sa kaniyang Diyos ay dapat dalhin ang
kaniyang pagkakasala. **16** Siya na nilapastanganan ang
pangalan ni Yahweh ay tiyak na malalagay sa kamatayan.
Lahat ng kapulungan ay tiyak na dapat siyang batuhin, kahit
pa nga siya ay isang dayuhan o isang dayuhang Israelita.
Kung sinuman ang lumapastangan sa pangalan ni Yahweh,
dapat siyang malagay sa kamatayan. **17** At ang sinomang
pumatay ng isang tao ay tiyak na dapat ilagay sa kamatayan.
18 Siya na pumatay ng hayop ng iba ay dapat bayaran ito,
buhay sa buhay. **19** Kapag sinugatan ng isang tao ang
kaniyang kapit-bahay, dapat din gawin sa kaniya ang ginawa
niya sa kanyang kapit-bahay: **20** bali sa bali, mata sa mata,
ngipin sa ngipin. Bilang siya ay nakagawa ng pinsala sa isang
tao, iyon din ang dapat gawin sa kaniya. **21** Sinuman ang
pumatay ng isang hayop ay dapat itong bayaran, at sinuman
ang pumatay ng isang tao ay dapat malagay sa kamatayan.
22 Dapat kang magkaroon ng magkatulad na batas para sa

kapwa dayuhan at dayuhang Israelita, dahil ako si Yahweh
na inyong Diyos.'" **23** Kaya kinausap ni Moises ang mga
tao ng Israel, at dinala ng mga tao ang lalaki sa labas ng
kampo, na siyang lumait kay Yahweh. Binato nila siya ng mga
bato. Sinunod ng mga tao ng Israel ang utos ni Yahweh kay
Moises.

25 Nakipag-usap si Yahweh kay Moises sa Bundok Sinai,
na sinasabing, **2** "Makipag-usap ka sa mga tao ng
Israel at sabihin sa kanila, 'Kapag dumating kayo sa lupaing
ibibigay ko sa inyo, sa gayon dapat na magpatupad ang
lupain ng isang Araw ng Pamamahinga para kay Yahweh. **3**
Dapat ninyong taniman ang inyong bukid sa loob ng anim na
taon, at sa loob ng anim na taon dapat ninyong putulan ang
ubasan at tipunin ang mga bunga. **4** Subalit sa ikapitong taon,
isang Araw ng Pamamahinga ng taimtim na pahinga para sa
lupa ang dapat ipatupad, isang Araw ng Pamamahinga para
kay Yahweh. Hindi ninyo dapat taniman ang inyong bukid o
putulan ang inyong ubasan. **5** Hindi kayo dapat magsagawa
ng isinaayos na pag-aani ng anumang tumutubong mag-isa,
at hindi kayo dapat magsagawa ng isinaayos na pag-aani ng
anumang ubas na tumutubo sa mga hindi pinutulang baging
ninyo. Ito ay magiging isang taon ng taimtim na pahinga
para sa lupa. **6** Anuman ang tumubo sa hindi sinakang
lupa sa panahon ng taon ng Araw ng Pamamahinga ay
magiging pagkain para sa inyo. Kayo, ang inyong mga lalaki
at babaeng lingkod, ang inyong mga upahang lingkod at
ang mga dayuhang naninirahan kasama ninyo ay maaaring
magtipon ng pagkain. **7** At ang inyong mga alagang hayop at
saka mga mababangis na hayop ay maaaring kainin anuman
ang tumubo sa lupa. **8** Dapat kayong bumilang ng pitong
taon ng mga Araw ng Pamamahinga, iyon ay, pitong ulit
na pitong taon, upang magkaroon ng pitong mga Araw ng
Pamamahingang taon, na binubuo ng apatnapu't siyam na
taon. **9** Pagkatapos dapat kayong umihip ng maingay na
trumpeta sa lahat ng dako sa ikasampung araw ng ikapitong
buwan. Sa Araw ng Pagbabayad ng Kasalanan dapat kayong
umihip ng isang trumpeta sa kabuuan ng lahat ng inyong
lupain. **10** Dapat ninyong italaga ang ikalimampung taon
kay Yahweh at magpahayag ng kalayaan sa buong lupain
para sa lahat ng naninirahan dito. Magiging isang Paglaya ito
para sa inyo, kung saan dapat ibalik ang mga ari-arian at
mga alipin sa kanilang mga pamilya. **11** Ang ikalimampung
taon ay magiging isang Paglaya para sa inyo. Hindi kayo
dapat magtanim o gumawa ng isinaayos na pag-aani. Kainin
anuman ang tumutubong mag-isa, at tipunin ang mga ubas
na tumutubo sa hindi pinutulang mga baging. **12** Dahil isang
Paglaya iyon, na magiging banal para sa inyo. Dapat ninyong
kainin ang bungang tumutubong mag-isa mula sa kabukiran.
13 Dapat ninyong ibalik ang bawat isa sa kanyang sariling ari-
arian sa Taon ng Paglaya. **14** Kung magbebenta kayo ng
anumang lupa sa inyong kapit-bahay o bibili ng anumang
lupa mula sa inyong kapit-bahay, hindi ninyo dapat dayain o
gawan ng masama ang isa't isa. **15** Kung bibili kayo ng lupa
mula sa inyong kapit-bahay, isaalang-alang ang bilang ng
mga taon at mga pananim na maaaring anihin hanggang
sa susunod na Paglaya. Dapat din iyong isaalang-alang ng
inyong kapit-bahay na nagbebenta ng lupa. **16** Ang higit na
malaking bilang ng taon hanggang sa susunod na Paglaya
ay magdaragdag sa halaga ng lupa, at ang higit na maliit
na bilang ng taon hanggang sa susunod na Paglaya ay
magbabawas sa halaga, dahil ang bilang ng pag-aani na
idudulot ng lupa para sa bagong may-ari ay may kaugnayan
sa bilang ng mga taon bago ang susunod na Paglaya. **17**
Hindi ninyo dapat dayain o gawan ng masama ang isa't isa; sa
halip, dapat ninyong parangalan ang inyong Diyos, sapagkat
ako ay Yahweh, na inyong Diyos. **18** Kaya nga dapat ninyong
sundin ang aking mga kautusan, ingatan ang aking mga
batas, at tuparin ang mga iyon. Sa gayon ligtas kayong
mamumuhay sa lupain. **19** Mamumunga ang lupain, at kakain
kayo hanggang mabusog at ligtas na mamumuhay roon. **20**
Maaaring sabihin ninyo, "Anong kakainin namin sa panahon
ng ikapitong taon? Masdan, hindi kami makakapagtanim o
makakapagtipon ng bunga." **21** Iuutos kong dumating sa inyo
ang aking pagpapala sa ikaanim na taon, at magbibigay ito
ng aning sapat para sa tatlong taon. **22** Magtatanim kayo
sa ikawalong taon at patuloy na kakain mula sa bunga ng
mga nakaraang taon at mga itinagong pagkain. Hanggang sa
dumating ang ani ng ikasiyam na taon, makakakain kayo
mula sa mga pagkaing itinago sa mga nakaraang taon. **23**
Hindi dapat ipagbili ang lupa sa bagong permanenteng may-
ari, dahil sa akin ang lupa. Kayong lahat ay mga dayuhan
at pansamantalang naninirahan sa aking lupain. **24** Dapat
ninyong sundin ang karapatan ng pagtubos para sa lahat ng
lupang makamtan ninyo; dapat ninyong payagang muling
bilhin ang lupa ng pamilya ng kung kanino ninyo ito binili. **25**
Kung naging mahirap ang kapwa ninyo Israelita at dahil doon
ipinagbili ang ilan sa kanyang ari-arian, sa gayon maaaring
bilhin muli ng pinakamalapit niyang kamag-anak ang ari-
ariang ipinagbili niya sa inyo. **26** Kung ang isang tao ay
walang kamag-anak para tumubos ng kanyang ari-arian,
subalit kung umunlad siya at may kakayahang tubusin ito,
27 sa gayon maaari niyang kuwentahin ang mga taon mula
nang ipinagbili ang lupa at bayaran ang nalalabi sa tao na
kung kanino niya ito ipinagbili. Pagkatapos maaari siyang
bumalik sa kanyang sariling ari-arian. **28** Subalit kung hindi
niya kayang bawiin ang lupa para sa kanyang sarili, sa
gayon mananatili ang lupang ipinagbili niya sa pagmamay-ari
ng bumili nito hanggang sa Taon ng Paglaya. Sa Taon ng
Paglaya, ibabalik ang lupa sa taong nagbenta nito, at babalik
ang tunay na may-ari sa kanyang ari-arian. **29** Kung ang
isang tao ay magbebenta ng isang bahay sa isang pinaderang
siyudad, sa gayon maaari niya itong bilhin muli sa loob ng
isang buong taon matapos na ipagbili ito. Sa loob na isang
buong taon magkakaroon siya ng karapatan ng pagtubos.
30 Kung hindi matubos ang bahay sa loob ng isang buong
taon, sa gayon ang bahay na nasa pinaderang siyudad ay
magiging permanenteng ari-arian ng taong bumili nito, sa
kabuuan ng mga salinhlahi ng kanyang mga kaapu-apuhan.
Hindi na ibabalik ang bahay na iyon sa Paglaya. **31** Subalit
ang mga bahay sa mga bayan na walang pader sa palibot ng
mga iyon ay magiging ari-ariang may kaugnayan sa mga
bukirin ng bansa. Maaaring bilhin muli ang mga iyon, at dapat
ibalik ang mga iyon sa panahon ng paglaya. **32** Gayunman,
ang mga bahay na pagmamay-ari ng mga Levita sa kanilang
mga siyudad ay maaaring tubusin sa anumang oras. **33**
Kung hindi tutubusin ng isa sa mga Levita ang bahay na
ipinagbili niya, sa gayon dapat ibalik ang bahay na ipinagbili
sa siyudad kung saan ito naroon sa Paglaya, dahil ang mga
bahay sa mga siyudad ng mga Levita ay ari-arian nila sa
gitna ng mga tao ng Israel. **34** Subalit hindi maaring ipagbili
ang mga bukid sa palibot ng kanilang mga siyudad dahil ang
mga iyon ay permanenteng ari-arian ng mga Levita. **35** Kung
naging mahirap ang kapwa kababayan ninyo, kung kaya hindi

na niya kayang itaguyod ang kanyang sarili, sa gayon dapat
ninyo siyang tulungan tulad ng tutulungan ang isang dayuhan
o sino pa mang naninirahan bilang tagalabas na kasama
ninyo. **36** Huwag siyang singilin ng tubo o subukang kumita
mula sa kanya sa anumang paraan, ngunit parangalan ang
inyong Diyos upang ang kapatid ninyo ay makapanatiling
namumuhay kasama ninyo. **37** Hindi ninyo siya dapat bigyan
ng pautang na pera at patawan ng tubo, ni pagbilhan ng iyong
pagkain upang kumita. **38** Ako ay Yahweh na inyong Diyos
na naglabas sa inyo mula sa lupain ng Ehipto, upang ibigay
ko sa inyo ang lupain ng Canaan, at upang ako ay maging
Diyos ninyo. **39** Kung maging mahirap ang kapwa kababayan
ninyo at ipagbili ang kanyang sarili sa inyo, hindi ninyo
siya dapat pagtrabahuhin tulad ng isang alipin. **40** Ituring
siyang isang upahang lingkod. Dapat siyang maging tulad
ng isang taong pansamantalang naninirahan kasama ninyo.
Maglilingkod siya sa inyo hanggang sa Taon ng Paglaya. **41**
Pagkatapos aalis siya mula sa inyo, siya at ang kanyang mga
anak na kasama niya, at babalik siya sa kanyang sariling
pamilya at sa ari-arian ng kanyang ama. **42** Sapagkat mga
lingkod ko sila na inilabas ko mula sa lupain ng Ehipto. Hindi
sila ipagbibili bilang mga alipin. **43** Hindi ninyo sila dapat
pamunuan nang malupit, subalit dapat ninyong parangalan
ang inyong Diyos. **44** Para sa inyong mga aliping lalaki at
babae, na maaari ninyong makuha mula sa mga bansang
naninirahan sa palibot ninyo, maaari kayong bumili ng mga
alipin mula sa kanila. **45** Maaari rin kayong bumili ng mga
alipin sa mga dayuhang naninirahan kasama ninyo, iyon
ay, mula sa kanilang mga pamilyang kasama ninyo, mga
batang ipinanganak sa inyong lupain. Maaari ninyo silang
maging ari-arian. **46** Maaari ninyong ibigay ang ganyang
mga alipin bilang isang pamana sa inyong mga anak na
kasunod ninyo, para panghawakan bilang ari-arian. Mula sa
kanila ay maaari kayong palaging bumili ng inyong mga alipin,
ngunit hindi ninyo dapat pamunuan ang mga tao ng Israel
nang may pagmamalupit. **47** Kung isang dayuhan o isang
taong pansamantalang naninirahan kasama ninyo ang naging
mayaman, at kung isa sa mga kapwa ninyo Israelita ang
naging mahirap at ipagbili ang kanyang sarili sa dayuhang
iyon, o sa isang tao sa pamilya ng isang dayuhan, **48** matapos
na ang inyong kapwa Israelita ay nabili, maaari siyang muling
bilhin. Isang tao sa kanyang pamilya ang maaaring tumubos
sa kanya. **49** Marahil ang tiyuhin ng tao o anak ng kanyang
tiyuhin ang siyang tutubos sa kanya, o sinumang malapit na
kamag-anak niya mula sa kanyang pamilya. O, kung naging
maunlad siya, maaari niyang tubusin ang kanyang sarili. **50**
Dapat siyang makipagtawaran sa taong bumili sa kanya;
dapat niyang bilangin ang mga taon mula sa taong ipinagbili
niya ang kanyang sarili sa nakabili sa kanya hanggang sa
Taon ng Paglaya. Ang halaga ng kanyang katubusan ay
dapat kuwentahin alinsunod sa halagang ibabayad sa isang
upahang lingkod, para sa bilang ng mga taon na maaari
siyang patuloy na magtrabaho para sa bumili sa kanya. **51**
Kung may maraming taon pang natitira hanggang sa Paglaya,
dapat siyang magbalik bayad bilang halaga para sa kanyang
katubusan ng isang katumbas na dami ng perang angkop
sa bilang ng mga taong iyon. **52** Kung may ilang taon na
lamang tungo sa Taon ng Paglaya, sa gayon ay dapat siyang
makipagtawaran sa nakabili sa kanya upang ipakita ang
bilang ng mga taong natitira bago ang Paglaya, at dapat
siyang magbayad para sa kanyang katubusan alinsunod sa
bilang ng mga taon. **53** Dapat siyang ituring bilang isang
taong inuupahan taun-taon. Dapat ninyong tiyaking hindi
siya mapagmalupitan. **54** Kung hindi siya matutubos sa mga
paraang ito, dapat siyang maglingkod hanggang sa Taon ng
Paglaya, siya at ang kanyang mga anak na kasama niya. **55**
Para sa akin ang mga tao ng Israel ay mga lingkod. Mga
lingkod ko sila na inilabas ko mula sa lupain ng Ehipto. Ako
ay Yahweh na inyong Diyos.'"

26 "Dapat huwag kayong gumawa ng mga rebulto, ni hindi
kayo magtatayo ng mga nililok na mga larawan o isang
sagradong batong haligi at dapat huwag kayong maglagay sa
inyong lupain ng anumang hinulma na imaheng bato na inyong
yuyukudan, sapagkat ako si Yahweh na inyong Dios. **2** Dapat
ninyong isagawa ang aking mga Araw ng Pamamahinga at
parangalan ang aking santuwaryo. Ako si Yahweh. **3** Kung
lalakad kayo sa aking mga batas at isaisip ang aking mga
utos at susundin ang mga ito, **4** Sa gayon bibigyan ko kayo
ng ulan sa kapanahunan nito; mapapakinabangan ang lupain
at magbibigay ang mga punong kahoy sa bukid ng kanilang
mga bunga. **5** Magpapatuloy ang inyong paggiik hanggang sa
panahon ng aning ubas at aabot ang aning ubas hanggang sa
panahon ng pagtatanim. Kakainin ninyo ang inyong tinapay ng
sagana at mamumuhay ng ligtas sa ginawa ninyong tahanan
sa lupain; **6** Magbibigay ako ng kapayapaan sa lupain; hihiga
kayo ng walang kahit na anong kinatatakutan. Aalisin ko ang
mga mababangis na hayop mula sa lupain at hindi dadaan ang
espada sa inyong lupain. **7** Hahabulin ninyo ang inyong mga
kaaway at babagsak sila sa inyong harapan sa pamamagitan
ng espada. **8** Hahabulin ng lima sa inyo ang isang daan at
hahabulin ng isang daan sa inyo ang sampung libo; babagsak
ang inyong mga kaaway sa inyong harapan sa pamamagitan
ng espada. **9** Titingnan ko kayo ng may pagkampi at gagawin
ko kayong mabunga at pararamihin kayo; Itatatag ko ang
aking tipan sa inyo. **10** Kakain kayo ng pagkaing inimbak
ng mahabang panahon. Kakailanganin ninyong ilabas ang
inyong inimbak na pagkain dahil kakailanganin ninyo ng lugar
para sa bagong ani. **11** Ilalagay ko ang aking tabernakulo sa
inyo at hindi ko kayo itatakwil. **12** Maglalakad ako kasama
ninyo, magiging Diyos ninyo at magiging bayan ko kayo. **13**
Ako si Yahweh na inyong Dios na nagdala sa inyo palabas
mula sa lupain ng Ehipto, nang sa ganoon hindi na nila
kayo magiging mga alipin. Winasak ko ang mga rehas ng
inyong yugo at pinalakad kayo ng matuwid. **14** Pero kung
hindi kayo makikinig sa akin at hindi sumunod sa lahat ng
mga utos na ito, **15** at kung tatanggihan ninyo ang aking
mga kautusan at kung kamumuhian ang aking mga batas,
na hindi ninyo susundin ang lahat ng aking mga utos, pero
susuwayin ko ang tipan— **16** —kung gagawin ninyo ang
mga bagay na ito, ay gagawin ko ito sa inyo: pahihirapan
ko kayo ng katakot-takot, sisirain ang mga mata at unti-
unting uubusin ang inyong buhay ng mga sakit at lagnat.
Magtatanim kayo ng inyong mga binhi para sa wala, dahil ang
inyong mga kaaway ang kakain ng bunga ng mga ito. **17**
Tatalikuran ko kayo at dadaigin kayo ng inyong mga kaaway.
Pamumunuan kayo ng mga taong galit sa inyo at tatakas
kayo kahit walang humahabol sa inyo. **18** Kung hindi kayo
makikinig sa aking mga utos, ay paparusahan ko kayo ng
pitong beses ang tindi para sa inyong mga kasalanan. **19**
Babaliin ko ang inyong pinagmamalaking kapangyarihan.
Gagawin ko ang langit sa inyong itaas na parang bakal
at ang inyong lupain na parang tanso. **20** Mauubos ang
inyong lakas para sa wala, sapagkat hindi magkakaroon ang

inyong lupa ng ani at hindi mamumunga ang inyong mga
punong kahoy na nasa lupain. 21 Kung maglalakad kayo
laban sa akin at hindi makikinig sa akin, magdadala ako sa
inyo ng pitong beses pang palo na katumbas ng inyong mga
kasalanan. 22 Magpapadala ako ng mapanganib na mga
hayop laban sa inyo na magnanakaw ng inyong mga anak,
lilipol ng inyong mga baka at magpapakaunti ng inyong bilang.
Kaya magiging pinabayaan ang inyong mga daanan. 23
Kung sa lahat ng ito, hindi niyo pa rin tinatanggap ang aking
pagtuturo, sa halip nagpatuloy na lumakad laban sa akin,
24 Pagkatapos lalakad din ako laban sa inyo. Ako mismo
ang magpapatama sa inyo ng pitong beses na palo para sa
inyong mga kasalanan. 25 Magdadala ako ng espada sa
inyo na gagawa ng paghihiganti dahil sa pagsuway sa aking
mga utos. Maiipon kayo sa loob ng inyong mga siyudad at
magpapadala ako ng mga sakit sa inyo doon at matatalo kayo
sa pamamagitan ng kapangyarihan ng inyong kaaway. 26
Kapag pupulin ko ang tustos ng inyong pagkain, sampung
mga kababaihan ang makakaluto ng inyong tinapay sa isang
hurnohan, at ipamamahagi nila ang inyong tinapay ayon sa
timbang. Kakain kayo ngunit hindi mabubusog. 27 Kung
hindi kayo makikinig sa akin kahit pa na may mga ganitong
bagay, at sa halip patuloy na lumakad laban sa akin, 28 ay
lalakad ako laban sa inyo sa galit at paparusahan ko kayo
ng kahit pitong beses pang ulit na katumbas ng inyong mga
kasalanan. 29 Kakainin ninyo ang laman ng inyong mga anak
na lalaki; kakainin ninyo ang laman ng inyong mga anak na
babae. 30 Gigibain ko ang inyong mga altar, puputulin ko ang
inyong mga altar ng insenso, at itatapon ang inyong mga
bangkay sa ibabaw ng bangkay ng inyong mga diyos-diyosan,
at ako mismo, kasusuklaman kayo. 31 Gagawin kong sira-
sirang lugar ang inyong mga lungsod at sisirain ang inyong
mga santuwaryo. Hindi ako malulugod sa samyo ng inyong
mga handog. 32 Sisirain ko ang lupain. Sobrang mabibigla
ang inyong mga kaaway na naninirahan doon sa pagkakasira.
33 Ikakalat ko kayo sa mga bansa, at bubunutin ko ang aking
espada at susundan kayo. Pababayaan ang inyong lupain
at magiging sira-sira inyong mga lungsod. 34 Pagkatapos
magsasaya ang lupain sa mga Araw ng Pamamahinga nito
hangga't nananatili itong pinabayaan at nasa lupain kayo ng
inyong mga kaaway. Sa panahong iyon, mamamahinga ang
lupain at magpapakasaya sa mga Araw ng Pamamahinga
nito. 35 Hangga't nananatili itong pinabayaan, maangkin nito
ang pamamahinga, pamamahinga na hindi nito naangkin sa
inyong mga Araw ng Pamamahinga, noong nanirahan kayo
sa lupaing iyon. 36 At para doon sa mga natira sa inyo sa
mga lupain ng mga kaaway, magpapadala ako ng takot sa
inyong mga puso na kahit pa na sa tunog ng isang dahon na
hinihipan sa hangin, magugulantang kayo at tatakas kayo na
parang tinatakasan ninyo ang espada. Babagsak kayo kahit
na wala namang humahabol sa inyo. 37 Madadaganan ninyo
ang isa't isa na parang tinatakbuhan ninyo ang espada, kahit
na wala namang humahabol sa inyo. Hindi kayo magkakaroon
ng kapangyarihan na tumayo sa harap ng inyong mga kaaway.
38 Maglalaho kayo sa mga nabibilang na mga bansa, at ang
lupain mismo ng inyong mga kaaway ang lalamon sa inyo.
39 'Yung mga natitira sa inyo, mabubulok sa kanilang mga
kasalanan doon sa mga lupain ng inyong mga kaaway, at
dahil sa kasalanan ng kanilang mga ama, mabubulok din sila.
40 Ngunit kung aamin sila sa kanilang mga kasalanan at sa
kasalanan ng kanilang mga ama, at sa kanilang kataksilan
na pagiging hindi tapat sa akin at sa kanilang paglalakad
laban sa akin— 41 na nagdulot sa akin upang talikuran
sila at ibigay sila sa lupain ng kanilang mga kaaway—kung
magpapakumbaba ang kanilang hindi pa tuli na mga puso,
at kung tatanggapin nila ang kaparusahan ng kanilang mga
kasalanan, 42 ay isasaisip ko ang aking kasunduan kay
Jacob, aking kasunduan kay Isaac, at ang aking kasunduan
kay Abraham; gayun din, na isasaisip ko ang lupain. 43
Pinabayaan nila ang lupain, nang sa ikalugod nito ang mga
Araw ng Pamamahinga hangga't nananatili itong pinabayaan
nila. Kinailangan nilang pagbayaran ang kaparusahan para sa
kanilang mga kasalanan sapagkat sila mismo ang tumanggi
sa aking mga iniatas at namuhi sa aking mga batas. 44 Pero
sa kabila ng lahat ng ito, kapag nasa lupain sila ng kanilang
mga kaaway, hindi ko sila kamumuhian na tuluyan silang
lipulin at hindi puputulin ang aking tipan sa kanila, sapagkat
ako si Yahweh na kanilang Diyos. 45 Pero para sa kanilang
kapakanan isasaisip ko ang tipan sa kanilang mga ninuno,
na siyang aking dinala palabas mula sa lupain ng Ehipto na
nasaksihan ng mga bansa, upang ako ay maging Diyos nila.
Ako si Yahweh." 46 Ito ang mga utos, kautusan, at mga batas
na ginawa ni Yahweh sa pagitan ng kanyang sarili at ng mga
tao ng Israel sa Bundok Sinai sa pamamagitan ni Moises.

27 Nangusap si Yahweh kay Moises at sinabi, 2 "Magsalita
ka sa mga tao ng Israel at sabihin sa kanila, 'Kapag
gagawa ang isang tao ng isang natatanging panata na
nangangailangang gumamit siya ng isang pamantayang
halaga ng isang tao na ilalaan niya kay Yahweh, gamitin ang
sumusunod na mga halaga. 3 Ang inyong pamantayang
halaga para sa isang lalaki mula dalawampu hanggang
animnapung taong gulang ay dapat limampung siklo ng pilak,
batay sa siklo ng santuwaryo. 4 Ang inyong pamantayang
halaga para sa isang babae sa parehong gulang ay dapat
tatlumpung siklo. 5 Mula limang taon hanggang dalawampung
taong gulang ang inyong pamantayang halaga ay dapat
dalawampung siklo para sa lalaki, at sampung siklo para sa
babae. 6 Mula isang buwang gulang hanggang limang taon
ang inyong pamantayang halaga ay dapat limang siklo ng
pilak para sa isang lalaki, at tatlong siklo ng pilak para sa
isang babae. 7 Mula animnapung taong gulang pataas ang
inyong pamantayang halaga para sa isang lalaki ay dapat
labin limang siklo, at sampung siklo para sa isang babae. 8
Pero kung ang taong gumawa ng panata ay hindi makabayad
ng pamantayang halaga, kung gayon dapat iharap sa pari
ang taong ibinigay, at bibigyang halaga ng pari ang taong iyon
sa pamamagitan ng halagang makakaya ng isang gumagawa
ng panata. 9 Kung gusto ng isang tao na mag-alay ng isang
hayop kay Yahweh, at kung tatanggapin ito ni Yahweh, sa
gayon ang hayop na iyon ay ilalaan sa kanya. 10 Hindi
dapat baguhin o palitan ng isang tao ang isang hayop na
iyon, isang mabuti para sa isang masama o isang masama
para sa isang mabuti. Kung gagawin niyang baguhin ang
isa para sa iba, sa gayon parehong mga hayop at ang isa
na ipinagpalit ay magiging banal. 11 Gayunman, kung ang
panunumpa ng isang tao na ibigay kay Yahweh ay totoong
marumi, kung kaya hindi ito tatanggapin ni Yahweh, sa gayon
dapat dalhin ng tao ang hayop sa isang pari. 12 Bibigyang
halaga ito ng pari, sa pamamagitan ng halaga ng hayop sa
pamilihan. Anuman ang halaga na ibinigay ng pari sa hayop,
iyon ang magiging halaga nito. 13 At kung nais ng may-ari
na tubusin ito, ang ikalima ng halaga nito ay idadagdag sa
pantubos na presyo nito. 14 Kung ninanais ng isang tao na

ilaan ang kaniyang bahay para ibukod para kay Yahweh,
sa gayon tatantiyahin ng pari ang halaga nito. Anuman ang
ibibigay na halaga ng pari dito, iyon ang magiging halaga nito.
15 Pero kung ilalaan ng may-ari ang kaniyang tahanan at
katagalan ninais na tubusin ito, ang ikalima ng halaga nito ay
idadagdag sa pantubos na presyo, at pagkatapos magiging
kaniyang muli ang bahay. **16** Kung ninanais ng isang tao na
ilaan kay Yahweh ang ilan sa kaniyang lupa, sa gayon ang
pagtataya ng halaga nito ay gagawin alinsunod sa halaga ng
binhing kinakailangan upang itanim dito. Magkakahalaga ng
limampung siklo ng pilak ang isang homer ng sebada. **17**
Kung ilalaan niya ang kaniyang bukid sa panahon ng Taon ng
Paglaya, ang tinatayang halaga ay mananatili. **18** Pero kung
ilalaan niya ang kaniyang bukid pagkatapos ng Paglaya, sa
gayon dapat kwentahin ng pari ang halaga ng lupa ayon sa
bilang ng mga taon na natitira hanggang sa susunod na Taon
ng Paglaya, at dapat bawasan ang tinatayang halaga. **19**
Kung ang taong naglaan ng bukid ay nagnanais na tubusin ito,
sa gayon dapat siyang magdagdag ng ikalima sa tinatayang
halaga, at ito ay magiging kaniyang muli. **20** Kung hindi
niya tutubusin ang bukid, o kung ipagbili niya ang bukid sa
ibang tao, hindi na ito matutubos kailanman. **21** Sa halip,
ang bukid, kapag ibinalik ito sa Paglaya, magiging isang
banal na regalo kay Yahweh, katulad ng bukid na ganap
na ibinigay kay Yahweh. Mabibilang ito sa pari. **22** Kung
ilalaan ng isang tao kay Yahweh ang bukid na kanyang binili,
pero ang bukid na iyon ay hindi bahagi ng lupain ng kanyang
pamilya, **23** pagkatapos aalamin ng pari ang tinatayang
halaga hanggang sa Taon ng Paglaya, at dapat bayaran
ng tao ang halaga sa araw na iyon bilang isang banal na
regalo kay Yahweh. **24** Sa Taon ng Paglaya, ibabalik ang
bukid sa tao kung kanino ito binili, sa may-ari ng lupa. **25**
Dapat na itakda ang lahat ng mga tinatayang mga halaga
ayon sa timbang ng santuwaryong siklo. Dalawampung gera
ang dapat na katumbas ng isang siklo. **26** Pero ang unang
anak ng mga hayop ay nabibilang na kay Yahweh at walang
tao ang maaaring maglaan nito—maging lalaking baka o
tupa—sapagkat ito ay nabibilang kay Yahweh. **27** Kung ito ay
isang maruming hayop, maaaring bilhin itong muli ng may-
ari sa tinatayang halaga, at dapat na idagdag ang ikalima
sa halagang iyon. Kung hindi tinubos ang hayop, sa gayon
ipagbibili ito sa itinakdang halaga. **28** Gayunman, walang
taong maglalaan kay Yahweh mula sa anumang bagay na
mayroon siya, maging tao o hayop, o lupa ng kanyang
pamilya, na maaaring ipagbili o tinubos. Bawat inilaan na
bagay ay banal kay Yahweh. **29** Walang pantubos ang
maaaring ibayad para sa taong ibinukod para patayin. Dapat
patayin ang taong iyon. **30** Lahat ng ikapu ng lupain, maging
tumubong butil sa lupa o bunga mula sa mga puno, ay kay
Yahweh. Banal ito kay Yahweh. **31** Kung tutubusin ng isang
tao ang alinman sa kanyang ikapu, dapat siyang magdagdag
ng ikalima sa halaga nito. **32** Para sa lahat ng ikapu ng grupo
ng mga hayop o ang kawan, anuman ang dumaan sa ilalim
ng tungkod ng pastol, dapat ilaan kay Yahweh ang ikasampu.
33 Hindi dapat humanap ang pastol ng higit na mabuti o higit
na masamang mga hayop, at hindi niya maaaring ipagpalit
ang isa para sa iba. Kung papalitan man niya ito, magiging
banal ang parehong mga hayop at iyon na kung saan ito
ipinagpalit. Hindi ito matutubos.'" **34** Ito ang mga utos na
ibinigay ni Yahweh kay Moises sa Bundok Sinai para sa mga
bayan ng Israel.

Mga Bilang

1 Nagsalita si Yahweh kay Moises sa tolda ng pagpupulong sa ilang ng Sinai. Nangyari ito sa unang araw ng ikalawang buwan sa loob ng ikalawang taon matapos na makalabas ang mga tao ng Israel mula sa lupain ng Ehipto. Sinabi ni Yahweh, **2** "Magsagawa ka ng isang pagbibilang sa lahat ng kalalakihan ng Israel sa bawat angkan, sa mga pamilya ng kanilang mga ama. Bilangin mo sila ayon sa kanilang mga pangalan. Bilangin mo ang bawat lalaki, ang bawat lalaking **3** dalawampung taong gulang pataas. Bilangin mo ang lahat ng maaaring makipaglaban bilang mga kawal para sa Israel. Dapat ninyong itala ni Aaron ang bilang ng mga kalalakihan sa kanilang armadong mga grupo. **4** Ang isang lalaki mula sa bawat tribu, ang isang ulo ng angkan ay dapat maglingkod sa iyo bilang pinuno ng tribu. Dapat pangunahan ng bawat pinuno ang mga kalalakihang makikipaglaban para sa kaniyang tribu. **5** Ito ang mga pangalan ng mga pinunong dapat makipaglaban na kasama mo: Mula sa tribu ni Ruben, si Elizur na anak na lalaki ni Sedeur; **6** sa tribu ni Simeon, si Selumiel na anak na lalaki ni Zurisaddai; **7** mula sa tribu ni Juda, si Naason na anak na lalaki ni Aminadab; **8** mula sa tribu ni Isacar, si Natanael na anak na lalaki ni Zuar; **9** mula sa tribu ni Zebulon, si Eliab na anak na lalaki ni Helon; **10** mula sa tribu ni Efraim na anak na lalaki ni Jose ay si Elisama na anak na lalaki ni Ammiud; mula sa tribu ni Manases, si Gamaliel na anak na lalaki ni Pedasur; **11** mula sa tribu ni Benjamin na anak na lalaki ni Jose ay si Abidan na anak na lalaki ni Gideon; **12** mula sa tribu ni Dan, si Ahiezer na anak na lalaki ni Ammisaddai; **13** mula sa tribu ni Aser, si Pagiel na anak na lalaki ni Okran; **14** mula sa tribu ni Gad, si Eliasaf na anak na lalaki ni Deuel; **15** at mula sa tribu ni Neftali, si Ahira na anak na lalaki ni Enan. **16** Ito ang mga lalaking pinili mula sa mga tao. Pinangunahan nila ang mga tribu ng kanilang mga ninuno. Sila ang mga pinuno ng mga angkan sa Israel. **17** Ang mga lalaking ito ay kinuha nina Moises at Aaron, na kanilang naitala sa pamamagitan ng pangalan, **18** at sa tabi ng mga lalaking ito, tinipon nila ang lahat ng mga kalalakihan ng Israel sa unang araw ng ikalawang buwan. At bawat lalaking dalawampung taong gulang pataas ay kinilala ang kaniyang kanunu-nunuan. Dapat niyang pangalanan ang mga angkan at ang mga pamilyang nagmula sa kaniyang mga ninuno. **19** Pagkatapos, itinala ni Moises ang kanilang mga bilang sa ilang ng Sinai, gaya ng inuutos ni Yahweh na kaniyang gawin. **20** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Ruben, panganay na anak ni Israel, binilang nila ang lahat ng mga pangalan ng lalaking dalawampung taong gulang pataas na kayang pumunta sa digmaan, mula sa mga talaan ng mga angkan ng kanilang ninuno at mga pamilya. **21** 46, 500 na kalalakihan ang nabilang nila mula sa tribu ni Ruben. **22** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Simeon ay binilang nila ang lahat ng pangalan ng bawat lalaking dalawampung taong gulang pataas na kayang pumunta sa digmaan, mula sa mga talaan ng mga angkan ng kanilang ninuno at mga pamilya. **23** 59, 300 na kalalakihan ang nabilang nila mula sa tribu ni Simeon. **24** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Gad ay binilang nila ang lahat ng mga pangalan ng bawat lalaking dalawampung taong gulang pataas na kayang pumunta sa digmaan, mula sa mga talaan ng mga angkan ng kanilang ninuno at mga pamilya. **25** 45, 650 na kalalakihan ang nabilang nila mula sa tribu ni Gad. **26** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Juda ay binilang nila ang lahat ng mga pangalan ng bawat lalaking dalawampung taong gulang pataas na kayang pumunta sa digmaan, mula sa mga talaan ng mga angkan ng kanilang ninuno at mga pamilya. **27** 74, 600 na kalalakihan ang nabilang nila mula sa tribu ni Juda. **28** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Isacar ay binilang nila ang lahat ng mga pangalan ng bawat lalaking dalawampung taong gulang pataas na kayang pumunta sa digmaan, mula sa mga talaan ng mga angkan ng kanilang ninuno at mga pamilya. **29** 54, 400 na kalalakihan ang nabilang nila mula sa tribu ni Isacar. **30** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Zebulon ay binilang nila ang lahat ng mga pangalan ng bawat lalaking dalawampung taong gulang pataas na kayang pumunta sa digmaan, mula sa mga talaan ng mga angkan ng kanilang ninuno at mga pamilya. **31** 57, 400 na kalalakihan ang nabilang nila mula sa tribu ni Zebulon. **32** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Efraim na anak na lalaki Jose ay binilang nila ang lahat ng mga pangalan ng bawat lalaking dalawampung taong gulang pataas na kayang pumunta sa digmaan, mula sa mga talaan ng mga angkan ng kanilang ninuno at mga pamilya. **33** 40, 500 na kalalakihan ang nabilang nila mula sa tribu ni Efraim. **34** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Manases ay binilang nila ang lahat ng mga pangalan ng bawat lalaking dalawampung taong gulang pataas na kayang pumunta sa digmaan, mula sa mga talaan ng mga angkan ng kanilang ninuno at mga pamilya. **35** 32, 200 na kalalakihan ang nabilang nila mula sa tribu ni Manases. **36** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Benjamin ay binilang nila ang lahat ng mga pangalan ng bawat lalaking dalawampung taong gulang pataas na kayang pumunta sa digmaan, mula sa mga talaan ng mga angkan ng kanilang ninuno at mga pamilya. **37** 35, 400 na kalalakihan ang nabilang nila mula sa tribu ni Benjamin. **38** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Dan ay binilang nila ang lahat ng mga pangalan ng bawat lalaking dalawampung taong gulang pataas na kayang pumunta sa digmaan, mula sa mga talaan ng mga angkan ng kanilang ninuno at mga pamilya. **39** 62, 700 ang nabilang nila mula sa tribu ni Dan. **40** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Aser ay binilang nila ang lahat ng mga pangalan ng bawat lalaking dalawampung taong gulang pataas na kayang pumunta sa digmaan, mula sa mga talaan ng mga angkan ng kanilang ninuno at mga pamilya. **41** , 500 na kalalakihan ang nabilang nila mula sa tribu ni Aser. **42** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Neftali ay binilang nila ang lahat ng mga pangalan ng bawat lalaking dalawampung taong gulang pataas na kayang pumunta sa digmaan, mula sa mga talaan ng mga angkan ng kanilang ninuno at mga pamilya. **43** 53, 400 ang nabilang nila mula sa tribu ni Neftali. **44** Binilang nina Moises at Aaron ang lahat ng mga lalaking ito, kasama ang labindalawang kalalakihang namumuno sa labindalawang tribu ng Israel. **45** Kaya lahat ng kalalakihan sa Israel mula sa dalawampung taong gulang pataas, lahat nang maaaring makipaglaban sa digmaan ay binilang nila sa bawat kanilang mga pamilya. **46** 603, 550 na kalalakihan ang nabilang nila. **47** Ngunit hindi na nila binilang ang mga kalalakihang nagmula kay Levi, **48** dahil sinabi ni Yahweh kay Moises, **49** "Hindi mo dapat bilangin ang tribu ni Levi o isama sila sa kabuuang bilang ng mga tao sa Israel. **50** Sa halip, italaga mo ang mga Levita na ingatan ang tabernakulo ng toldang tipanan, at ingatan ang buong kagamitan sa loob ng tabernakulo at sa lahat ng kagamitang naroon. Dapat buhatin ng mga Levita ang tabernakulo at dapat nilang dalhin ang mga kagamitan sa nito. Dapat nilang ingatan ang tabernakulo

at itayo ang kanilang kampo sa paligid nito. **51** Kapag ang
tabernakulo ay ililipat na sa ibang lugar, dapat itong ibaba
ng mga Levita. Kapag ang tabernakulo ay itatayo, dapat
itong itayo ng mga Levita. At ang sinumang dayuhang lalapit
sa tabernakulo ay dapat patayin. **52** Kapag itatayo ng mga
tao ng Israel ang kanilang mga tolda, dapat itong gawin ng
bawat lalaki malapit sa bandilang nabibilang sa kaniyang
armadong grupo. **53** Gayon pa man, dapat itayo ng mga
Levita ang kanilang mga tolda sa paligid ng tabernakulo ng
toldang tipanan upang hindi bumaba ang aking galit sa mga
tao ng Israel. Dapat ingatan ng mga Levita ang tabernakulo
ng toldang tipanan." **54** Ginawa ng mga tao ng Israel ang
lahat ng mga bagay na ito. Ginawa nila ang lahat na inutos ni
Yahweh sa pamamagitan ni Moises.

2 Muling nagsalita si Yahweh kina Moises at Aaron. Kaniyang
sinabi, **2** "Ang bawat kaapu-apuhan ng mga Israelita ay
dapat magkampo sa palibot ng bandila ng kaniyang armadong
grupong nabibilang sa hukbo at sa palibot ng pinakamaliit
na watawat na palatandaan sa kaniyang tribu. Ang kanilang
mga kampo ay dapat nakaharap sa tolda ng pagpupulong. **3**
Dapat magkampo ang mga lalaking nabibilang sa kampo ni
Juda kasama ang kanilang armadong grupo sa palibot ng
bandila ni Juda, sa silangan ng tolda ng pagpupulong, kung
saan sumisikat ang araw. Si Naason na anak ni Amminadab
ang dapat mamuno sa hukbo ni Juda. **4** Ang hukbo ni Juda
ay may 74, 600 na kalalakihan. **5** Dapat magkampo ang tribu
ni Isacar kasunod ni Juda. Si Nethanael na anak ni Zuar ang
dapat mamuno sa hukbo ni Isacar. **6** Ang hukbo ni Isacar ay
may 54, 400 na kalalakihan. **7** Dapat magkampo ang tribu
ni Zebulon kasunod ng kampo ni Isacar. Si Eliab na anak
ni Helon ang dapat mamuno sa hukbo ni Zebulun. **8** Ang
hukbo ni Zebulon ay may 57, 400 na kalalakihan. **9** Ang
lahat ng hukbong nagkampo kasama si Juda ay 186, 400
na kalalakihan. Sila ang dapat maunang lumabas mula sa
kampo. **10** Dapat magkampo ang mga hubo sa katimugang
bahagi sa palibot ng bandila ni Ruben. Si Elizur na anak
ni Shedeur ang dapat mamuno sa hukbo ni Ruben. **11**
Ang hukbo ni Ruben ay may 46, 500 na kalalakihan. **12**
Dapat magkampo ang tribu ni Simeon kasunod ni Ruben.
Si Selumiel na anak ni Zurisaddai ang dapat mamuno sa
hukbo ni Simeon. **13** Ang hukbo ni Simeon ay may 59, 300
na kalalakihan. **14** Sumunod ang tribu ni Gad. Si Eliasaf
na anak ni Deuel ang dapat mamuno sa hukbo ni Gad. **15**
Ang hukbo ni Gad ay may 45, 650 na kalalakihan. **16** Ang
lahat ng mga hukbong dapat magkampong kasama ni Ruben
ay may bilang na 151, 450 na kalalakihan. Sila ang dapat
pangalawang lumabas mula sa kampo. **17** Susunod, dapat
lumabas mula sa kampo ang tolda ng pagpupulong kasama
ng mga Levita sa gitna ng lahat ng kampo. Dapat lalabas sila
mula sa kampo sa parehong pagkakaayos gaya ng kanilang
pagpasok sa loob ng kampo. Ang bawat lalaki ay dapat nasa
kaniyang kinalalagyan, sa tabi ng kaniyang bandila. **18** Dapat
magkampo ang hukbo ng Efraim sa dakong kanluran ng tolda
ng pagpupulong. Si Elishama na anak ni Ammiud ang dapat
mamuno sa hukbo ng Efraim. **19** Ang hukbo ng Efraim ay
may 40, 500 na kalalakihan. **20** Dapat ang tribu ni Manases
ang magkampong kasunod ng Efraim. Si Gamaliel na anak
ni Pedasur ang dapat mamuno sa hukbo ni Manases. **21**
Ang hukbo ng Manases ay may 32, 200 na kalalakihan. **22**
Susunod ang tribu ni Benjamin. Si Abidan na anak ni Gideon
ang dapat mamuno sa hukbo ni Benjamin. **23** Ang hukbo ni
Manases ay may 35, 400 na kalalakihan. **24** Lahat ng mga
hukbong nagkampong kasama ni Efraim ay may bilang na
108, 100 na kalalakihan. Sila ang pangatlong dapat lumabas
mula sa kampo. **25** Dapat magkampo ang hukbo ni Dan sa
palibot ng kaniyang bandila sa dakong hilaga ng tabernakulo.
Si Ahieser na anak ni Ammisaddai ang dapat mamuno sa
mga kaapu-apuhan ni Dan. **26** Ang hukbo ni Dan ay may
62, 700 na kalalakihan. **27** Dapat magkampo ang tribu ni
Aser kasunod ni Dan. Si Pagiel na anak ni Okran ang dapat
mamuno sa mga kaapu-apuhan ni Aser. **28** Ang hukbo ni
Aser ay may 41, 500 na kalalakihan. **29** Ang sumunod ay
ang tribu ni Neftali. Si Ahira na anak ni Enan ang dapat
mamuno sa mga kaapu-apuhan ni Neftali. **30** Ang hukbo
ni Neftali ay may 53, 400 na kalalakihan. **31** Lahat ng mga
hukbong nagkampong kasama ni Dan ay may bilang na
157, 600 na kalalakihan. Sila ang dapat mahuling lumabas
mula sa kanilangkampo kasama ang kanilang bandila." **32**
Naibilang nina Moises at Aaron ayon sa mga angkan ng
kanilang ninuno ang 603, 550 na kalalakihan sa mga hukbo
ng mga Israelita. **33** Ngunit hindi naibilang nina Moises at
Aaron ang mga Levita sa mga tao ng Israel. Ito ay ayon sa
iniutos ni Yahweh kay Moises. **34** Ginawa ng mga Israelita
ang lahat ng bagay na ipinag-utos ni Yahweh kay Moises.
Nagkampo sila sa tabi ng kanilang mga bandila. Lumabas
sila mula sa kampo ayon sa kanilang mga angkan, batay sa
pagkakasunod ng mga angkan nga kanilang mga ninuno.

3 Ngayon ito ang kasaysayan ng mga kaapu-apuhan nina
Aaron at Moises nang kausapin ni Yahweh si Moises sa
Bundok Sinai. **2** Ang mga pangalan ng mga Anak na lalaki ni
Aaron ay sina Nadab ang panganay, at Abihu, Eleazar, at
Itamar. **3** Ito ang mga pangalan ng mga anak na lalaki ni
Aaron, ang mga paring pinahiran ng langis at siyang itinalaga
upang maglingkod bilang mga pari. **4** Ngunit namatay sa
harapan ni Yahweh sina Nadab at Abihu nang naghandog sila
kay Yahweh ng hindi katanggap-tanggap na apoy sa ilang
ng Sinai. Walang mga anak sina Nadab at Abihu, kaya sina
Eleazar at Itamar lamang ang naglingkod bilang mga pari
kasama ni Aaron na kanilang ama. **5** Nagsalita si Yahweh
kay Moises Moises. Sinabi niya, **6** "Dalhin mo ang tribu ni
Levi at iharap sila kay Aaron na pari para matulungan nila
siya. **7** Dapat nilang isagawa ang tungkulin sa pangalan
ni Aaron at ang buong sambayanan sa harap ng tolda ng
pagpupulong. Dapat silang maglingkod sa tabernakulo. **8**
Dapat nilang ingatan ang lahat ng mga kasangkapan sa tolda
ng pagpupulong, at dapat nilang tulungan ang mga tribu ng
Israel upang isagawa ang paglilingkod sa tabernakulo. **9**
Dapat mong ibigay ang mga Levita kay Aaron at sa kaniyang
mga anak na lalaki. Ganap silang ibinigay upang tulungan
siyang maglingkod sa mga tao ng Israel. **10** Dapat mong
hirangin sina Aaron at ang kaniyang mga anak na lalaki bilang
mga pari, ngunit sinumang dayuhang lalapit ay dapat patayin."
11 Nagsalita si Yahweh kay Moises. Sinabi niya, **12** "Tingnan
mo, kinuha ko ang mga Levita mula sa mga tao ng Israel.
Ginawa ko ito sa halip na kunin ang bawat panganay na lalaki
na ipinanganak mula sa mga tao ng Israel. Pag-aari ko ang
mga Levita. **13** Pag-aari ko ang lahat ng mga panganay. Sa
araw na sasalakayin ko ang lahat ng panganay sa lupain ng
Ehipto, inilaan ko para sa aking sarili ang lahat ng panganay
sa Israel, kapwa mga tao at mga hayop. Sila ay pag-aari
ko. Ako si Yahweh." **14** Nagsalita si Yahweh kay Moises
sa ilang ng Sinai. Sinabi niya, **15** "Bilangin mo ang mga

kaapu-apuhan ni Levi sa bawat pamilya, sa mga tahanan ng
kanilang mga ninuno. Bilangin mo ang bawat lalaki na isang
buwang gulang at pataas." **16** Sila ay binilang ni Moises,
bilang pagsunod sa atas na ibinigay sa kanila ng salita ni
Yahweh, gaya ng iniutos sa kaniya ni Yahweh. **17** Ang mga
pangalan ng mga anak na lalaki ni Levi ay sina Gerson,
Kohat, at Merari. **18** Ang mga angkan na nagmumula sa mga
anak na lalaki ni Gerson ay sina Libni at Shimei. **19** Ang mga
angkan na nagmumula sa mga anak na lalaki ni Kohat ay
sina, Amram, Izar, Hebron, at Uziel. **20** Ang mga angkan na
nagmumula sa mga anak na lalaki ni Merari ay sina Mahali
at Musi. Ito ang mga angkan ng mga Levita, na nakatala
angkan sa angkan. **21** Ang mga angkan ng mga Libnita
at ng mga Shimeita ay nagmula kay Gerson. Ito ang mga
angkan ng mga Gersonita. **22** Lahat ng mga lalaki mula sa
isang buwang gulang at pataas ay binilang, na may kabuuang
bilang na 7, 500. **23** Dapat magkampo ang angkan ng mga
Gersonita sa dakong kanluran ng tabernakulo. **24** Dapat
pangunahan ni Eliasaf na anak na lalaki ni Lael ang angkan
ng kaapu-apuhan ng mga Gersonita. **25** Dapat ingatan ng
pamilya ni Gerson ang mga kurtina ng tabernakulo sa ilalim
ng panlabas na mga takip ng tolda ng pagpupulong. Dapat
nilang ingatan ang tolda, ang mala-toldang pantakip, at ang
kurtina para sa pasukan patungo sa tolda ng pagpupulong. **26**
Dapat nilang ingatan ang mga tabing sa patyo, ang kurtina sa
pasukan ng patyo—ang patyo na nakapalibot sa santuwaryo
at ang altar. Dapat nilang ingatan ang mga lubid ng tolda
ng pagpupulong at para sa lahat ng bagay na nasa loob
nito. **27** Ang mga angkan na ito ay nagmula kay Kohat: ang
angkan ng mga Amramita, ang angkan ng mga Izarita, ang
angkan ng mga Hebronita, at ang angkan ng mga Uzielita.
Ang mga angkan na ito ay nabibilang sa mga Kohatita. **28** 8,
600 na mga lalaki ang nabilang na may edad isang buwang
gulang at pataas upang mag-ingat sa mga bagay na pag-
aari ni Yahweh. **29** Dapat magkampo ang mga pamilya ng
mga kaapu-apuhan ni Kohat sa dakong timog ng tabernakulo.
30 Dapat pangunahan ni Elizafan na anak na lalaki ni Uziel
ang mga angkan ng mga Kohatita. **31** Dapat nilang ingatan
ang kaban, ang mesa, ang ilawan, ang mga altar, ang mga
sagradong bagay na ginagamit sa kanilang paglilingkod, ang
kurtina, at ang lahat ng gawain sa palibot nito. **32** Dapat
pangunahan ni Eleazar na anak na lalaki ni Aaron na pari ang
mga kalalakihang namumuno sa mga Levita. Dapat niyang
pangasiwaan ang mga lalaking nag-iingat sa banal na lugar.
33 Dalawang angkan ang nagmula kay Merari: ang angkan
ng mga Mahlita at ang angkan ng mga Musita. Ang mga
angkan na ito ay nagmula kay Merari. **34** 6, 200 na mga
lalaki ang nabilang na may edad isang buwang gulang at
pataas. **35** Dapat pangunahan ni Zuriel na anak na lalaki ni
Abihail ang mga angkan ni Merari. Dapat silang magkampo
sa dakong hilaga ng tabernakulo. **36** Dapat ingatan ng mga
kaapu-apuhan ni Merari ang mga tabla ng tabernakulo, ang
mga pahalang na haligi, mga poste, mga patungan, lahat ng
mga kagamitang metal, at lahat ng bagay na kaugnay sa
mga ito, kabilang **37** ang mga haligi at mga poste ng patyo
na nakapalibot sa tabernakulo, kasama ang mga patungan
ng poste ng mga ito, mga tulos, at mga lubid. **38** Dapat
magkampo sina Moses at Aaron at ang kaniyang mga anak
na lalaki sa dakong silangan ng tabernakulo, sa harapan
ng tolda ng pagpupulong, sa dakong sinisikatan ng araw.
Sila ang mamahala para sa katuparan ng kanilang mga
tungkulin sa santuwaryo at sa mga tungkulin ng mga tao ng
Israel. Dapat patayin ang sinumang dayuhan na lalapit sa
santuwaryo. **39** Binilang nina Moises at Aaron ang lahat ng
mga lalaki sa mga angkan ni Levi na may edad isang buwang
gulang at pataas, gaya ng iniutos ni Yahweh. Dalawampu't
dalawang libong kalalakihan ang nabilang nila. **40** Sinabi ni
Yahweh kay Moises, "Bilangin mo ang lahat ng panganay na
mga lalaki sa mga tao ng Israel na may edad isang buwang
gulang at pataas. Ilista mo ang kanilang mga pangalan. **41**
Dapat mong kunin ang mga Levita para sa akin sa halip na
ang lahat ng mga panganay ng mga tao ng Israel. Ako si
Yahweh. At dapat mong kunin ang alagang hayop ng mga
Levita sa halip na ang lahat ng panganay na alagang hayop
ng mga kaapu-apuhan ni Israel." **42** Binilang ni Moises ang
lahat ng panganay na mga tao ng Israel gaya ng iniutos ni
Yahweh na gawin niya. **43** Binilang niya ang lahat ng mga
panganay na mga lalaki ayon sa kanilang pangalan, na may
edad isang buwang gulang at pataas. 22, 273 na kalalakihan
ang nabilang niya. **44** Muling nagsalita si Yahweh kay Moises.
Sinabi niya, **45** "Kunin mo ang mga Levita sa halip na ang
lahat ng panganay sa mga tao ng Israel. At kunin mo ang
alagang hayop ng mga Levita sa halip na ang alagang hayop
ng mga tao. Ang mga Levita ay pag-aari ko. Ako si Yahweh.
46 Dapat kang mangolekta ng limang siklo para sa pantubos
ng bawat isa sa 273 panganay ng mga tao ng Israel na
humigit sa bilang ng mga Levita. **47** Dapat mong gamitin ang
siklo ng santuwaryo bilang iyong pamantayang timbang. Ang
siklo ay katumbas ng dalawampung gera. **48** Dapat mong
ibigay ang halaga ng pantubos na iyong binayaran kay Aaron
at sa kanyang mga anak na lalaki." **49** Kaya tinipon ni Moises
ang pambayad ng pantubos mula sa mga taong humigit sa
bilang ng mga natubos ng mga Levita. **50** Tinipon ni Moises
ang mga pera mula sa panganay na anak ng mga tao ng
Israel. Nakaipon siya ng 1, 365 na siklo, na tumitimbang sa
siklo ng santuwaryo. **51** Ibinigay ni Moises ang pantubos na
pera kay Aaron at sa kanyang mga anak na lalaki. Ginawa ni
Moises ang lahat ng bagay na sinabi sa kanya upang gawin
sa pamamagitan ng mga salita ni Yahweh, gaya ng iniutos sa
kanya ni Yahweh.

4 Nagsalita si Yahweh kina Moises at Aaron. Sinabi niya,
2 "Magsagawa kayo ng isang pagtatala sa mga lalaking
kaapu-apuhan ni Kohat na nagmula sa mga Levita, sa
pamamagitan ng kanilang mga angkan at ng mga pamilya ng
kanilang ninuno. **3** Bilangin ninyo ang lahat ng kalalakihan
na tatlumpu hanggang limampung taong gulang. **4** Dapat
sumali ang kalalakihang ito sa samahan para maglingkod sa
tolda ng pagpupulong. Dapat pangalagaan ng mga kaapu-
apuhan ni Kohat ang pinakasagradong mga bagay na inilaan
para sa akin sa tolda ng pagpupulong. **5** Kapag naghahanda
ang kampo para umabante, dapat pumunta si Aaron at ang
kaniyang mga anak na lalaki sa tolda, ibaba ang kurtina na
naghihiwalay sa pinakabanal na lugar mula sa banal na lugar,
at itakip ito sa kaban ng tipan. **6** Dapat nilang takpan ang
kaban ng mga balat ng dugong. Dapat silang maglatag ng asul
na tela sa taas nito. Dapat nilang ilagay ang mga pasanan
sa pagbubuhat nito. **7** Dapat silang maglatag ng isang asul
na tela sa mesa ng tinapay ng presensya. Sa ibabaw nito,
dapat nilang ilagay ang mga pinggan, mga kutsara, mga
mangkok, at mga banga para sa pagbubuhos. Dapat palaging
nasa mesa ang tinapay. **8** Dapat nilang takpan ang mga ito
ng isang matingkad na pulang tela at muli ng mga balat ng
dugong. Dapat nilang ilagay ang mga pasanan sa pagbubuhat

sa mesa. **9** Dapat silang kumuha ng isang asul na tela at
takpan ang patungan ng ilawan, kasama ng mga ilawan nito,
mga sipit, mga sisidlan ng abo, at lahat ng mga banga ng
langis para sa mga ilawan. **10** Dapat nilang takpan ang
patungan ng ilawan at ang lahat ng mga kasangkapan nito ng
mga balat ng dugong, at dapat nilang ilagay ito sa balangkas
na binubuhat. **11** Dapat nilang ilatag ang isang asul na tela sa
gintong altar. Dapat nilang takpan ito ng mga balat ng dugong,
at pagkatapos ay ilagay ang mga pasanan sa pagbubuhat.
12 Dapat nilang dalhin ang lahat ng kasangkasapan para
sa gawain sa loob ng banal na lugar at balutin ito ng isang
asul na tela. Dapat nilang takpan ito ng mga balat ng dugong
at ilagay ang kasangkapan sa balangkas na binubuhat. **13**
Dapat nilang alisin ang mga abo mula sa altar at maglatag ng
isang lilang tela sa altar. **14** Dapat nilang ilagay ang lahat
ng kasangkapan sa balangkas na binubuhat na ginagamit
nila sa paggawa ng altar. Ang mga bagay na ito ay ang mga
kawali, mga tinidor, mga pala, mga mangkok, at lahat ng
ibang kasangkapan para sa altar. Dapat nilang takpan ang
altar ng mga balat ng dugong at pagkatapos ay ilagay ang
mga pasanan sa pagbubuhat. **15** Kapag ganap na natakpan
ni Aaron at ng kaniyang mga anak na lalaki ang banal na
lugar at lahat ng mga kasangkapan nito, at kapag umabante
ang kampo, dapat pumunta ang mga kaapu-apuhan ni Kohat
upang dalhin ang banal na lugar. Kapag hinawakan nila ang
mga sagradong kasangkapan, dapat silang mamatay. Ito ang
gawain ng mga kaapu-apuhan ni Kohat, upang dalhin ang
mga gamit sa tolda ng pagpupulong. **16** Dapat pangalagaan
ni paring Eleazar na anak na lalaki ni Aaron ang langis para
sa ilaw. Dapat niyang pangasiwaan ang pangangalaga ng
matamis na insenso, ang palagiang handog na butil, ang
pampahid na langis, ang buong tabernakulo at lahat ng
narito, ang sagradong mga kagamitan at mga artikulo." **17**
Nagsalita si Yahweh kina Moises at Aaron. Sinabi niya, **18**
"Huwag hayaan ang mga angkan ng mga tribu ni Kohat na
maalis mula sa mga Levita. **19** Ipangtanggol ninyo sila sa
paggawa nito, upang sila ay mabuhay at hindi mamamatay.
Kapag nilapitan nila ang pinakabanal na mga bagay **20** hindi
sila dapat pumasok upang tingnan ang banal na lugar kahit
sandali, kasi kung gagawin nila, dapat silang mamatay. Dapat
pumasok sina Aaron at ang kaniyang mga anak na lalaki at
pagkatapos, dapat italaga nina Aaron at ng kaniyang mga
anak na lalaki ang bawat Kohatita sa kaniyang gawain, sa
kaniyang natatanging mga tungkulin." **21** Nagsalita muli si
Yahweh kay Moises. Sinabi niya, **22** "Gumawa ka rin ng isang
pagtatala ng mga kaapu-apuhan ni Gerson, ayon sa mga
pamilya ng kanilang ninuno, ayon sa kanilang mga angkan. **23**
Bilangin mo iyong mga tatlumpu hanggang limampung taong
gulang. Bilangin mo silang lahat na sasali sa samahan upang
maglingkod sa tolda ng pagpupulong. **24** Ito ay ang gawain
ng mga angkan ng Gersonita, kapag sila ay naglilingkod at
anuman ang kanilang binubuhat. **25** Dapat nilang dalhin
ang mga kurtina ng tabernakulo, ang tolda ng pagpupulong,
ang mga pantakip nito, ang pantakip na balat ng dugong na
nakalagay dito, at ang mga kurtina para sa pasukan ng tolda
ng pagpupulong. **26** Dapat nilang dalhin ang mga kurtina
ng patyo, ang kurtina para sa daanan sa tarangkahan ng
patyo, na malapit sa tabernakulo at malapit sa altar, ang mga
lubid nito, at lahat ng mga kasangkapan para sa kanilang
paglilingkod. Anuman ang kailangang gawin sa mga bagay na
ito, dapat nilang gawin ito. **27** Dapat pamahalaan nila Aaron
at ng kaniyang mga anak na lalaki ang lahat ng paglilingkod
ng mga kaapu-apuhan ng mga Gersonita, sa bawat bagay na
kanilang ililipat, at sa lahat ng kanilang paglilingkod. Dapat
mo silang italaga sa lahat ng kanilang mga tungkulin. **28** Ito
ay ang paglilingkod ng mga angkan ng mga kaapu-apuhan ng
mga Gersonita para sa tolda ng pagpupulong. Ang pari na si
Itamar na anak na lalaki ni Aaron ang dapat na manguna
sa kanilang paglilingkod. **29** Dapat mong bilangin ang mga
kaapu-apuhan ni Merari ayon sa kanilang mga angkan, at
iayos mo sila ayon sa mga pamilya ng kanilang ninuno, **30**
mula tatlumpung taong gulang pataas hanggang limampung
taong gulang. Bilangin mo bawat isa na sasali sa samahan at
maglilingkod sa tolda ng pagpupulong. **31** Ito ay ang kanilang
tungkulin at kanilang gawain sa lahat ng kanilang paglilingkod
para sa tolda ng pagpupulong. Dapat nilang pangalagaan ang
pagbabalangkas ng tabernakulo, mga pahalang na haligi nito,
mga poste, at mga patungan, **32** kasama ng mga poste ng
patyo sa palibot ng tabernakulo, ang mga patungan ng mga
ito, mga tulos na pako, at ang mga lubid nito, kasama ang
mga metal ng mga ito. Itala sa kanilang pangalan ang mga
bagay na dapat nilang dalhin. **33** Ito ay ang paglilingkod ng
mga angkan ng mga kaapu-apuhan ni Merari, anuman ang
kanilang gagawin para sa tolda ng pagpupulong, sa ilalim ng
pamamahala n paring Itamar na anak na lalaki ni Aaron."
34 Binilang nina Moises, Aaron at ng mga pinuno ng mga
sambayanan ang mga kaapu-apuhan ng mga Kohatita ayon
sa mga angkan ng mga pamilya ng kanilang ninuno. **35**
Binilang sila mula tatlumpung taong gulang pataas hanggang
limampung taong gulang. Binilang nila ang bawat isa na sasali
sa samahan para maglingkod sa tolda ng pagpupulong. **36**
Binilang nila ang 2, 750 na kalalakihan ayon sa kanilang
mga angkan. **37** Binilang nina Moises at Aaron ang lahat ng
kalalakihan sa mga angkan at mga pamilya ng mga Kohatita
na siyang naglilingkod sa tolda ng pagpupulong. Sa pag-gawa
nito, sinunod nila ang iniutos ni Yahweh na kanilang gawin
sa pamamagitan ni Moises. **38** Binilang ang mga kaapu-
apuhan ni Gerson sa kanilang mga angkan, ayon sa mga
pamilya ng kanilang ninuno, **39** mula tatlumpu hanggang
limampung taong gulang, bawat isa na sasali sa samahan
para maglingkod sa tolda ng pagpupulong. **40** Lahat ng
kalalakihan, binilang ayon sa kanilang mga angkan at mga
pamilya ng kanilang ninuno, sa bilang na 2, 630. **41** Binilang
nina Moises at Aaron ang mga angkan ng mga kaapu-apuhan
ni Gerson na maglilingkod sa tolda ng pagpupulong. Sa
paggawa nito, sinunod nila ang iniutos ni Yahweh sa kanila
na gawin sa pamamagitan ni Moises. **42** Binilang ang mga
kaapu-apuhan ni Merari sa kanilang angkan ayon sa mga
pamilya ng kanilang ninuno, **43** mula tatlumpu hanggang
limampung taong gulang, bawat isa na sasali sa samahan
para maglingkod sa tolda ng pagpupulong. **44** Lahat ng
kalalakihan, nabilang ayon sa kanilang mga angkan at mga
pamilya ng kanilang mga ninuno, sa bilang na 3, 200. **45**
Binilang nina Moises at Aaron ang lahat ng kalalakihang
ito, ang mga kaapu-apuhan ni Merari. Sa paggawa nito,
sinunod nila ang iniutos ni Yahweh sa kanila na gawin sa
pamamagitan ni Moises. **46** Kaya binilang nina Moises,
Aaron, at ng mga pinuno ng Israel ang lahat ng Levita ayon
sa kanilang angkan sa mga pamilya ng kanilang ninuno **47**
mula tatlumpu hanggang limampung taong gulang. Binilang
nila ang bawat isa na gagawa ng mga gawain sa tabernakulo,
at sinumang magdadala at mamamahala ng mga kagamitan
sa tolda ng pagpupulong. **48** Nabilang nila ang 8, 580 na
kalalakihan. **49** Sa utos ni Yahweh, binilang ni Moises ang

bawat lalaki, patuloy na bilang ang bawat-isa ayon sa uri ng
gawaing naitilaga sa kaniya upang gawin niya. Binilang niya
ang bawat-isa sa uri ng tungkulin na kanyang pasanin. Sa
paggawa nito, sinunod nila ang utos ni Yahweh na kanilang
gawin sa pamamagitan ni Moises.

5 Nagsalita si Yahweh kay Moises. Sinabi niya, **2** "Utusan
mo ang mga tao ng Israel na paalisin mula sa kampo ang
lahat ng may nakakahawang sakit sa balat, at lahat ng may
tumutulong sugat, at ang sinumang marumi sa pamamagitan
ng paghawak ng isang patay na katawan. **3** Maging lalaki o
babae, dapat paalisin ninyo sila sa kampo. Hindi nila dapat
dungisan ang kampo, dahil naninirahan ako dito." **4** Kaya
ginawa ito ng mga tao ng Israel. Pinaalis nila sila sa kampo,
gaya ng inutos ni Yahweh kay Moises. Sinunod ng mga
tao ng Israel si Yahweh. **5** Muling nagsalita si Yahweh kay
Moises. Sinabi niya, **6** "Magsalita ka sa mga tao ng Israel.
Kapag nakagawa ang isang lalaki o babae ng anumang
kasalanang tulad ng ginagawa ng mga tao sa isa't isa, at hindi
tapat sa akin, ang taong iyon ay nagkasala. **7** Kung gayon,
dapat niyang aminin ang kasalanang kaniyang nagawa.
Dapat niyang ganap na bayaran ang halaga ng kaniyang
pagkakasala at dagdagan ang halaga ng higit sa ikalimang
bahagi. Dapat niyang ibigay ito sa isang taong nakagawan
niya ng kamalian. **8** Ngunit kung ang taong nagawan niya ng
kamalian ay walang malapit na kamag-anak upang tumanggap
ng bayad, dapat niyang bayaran ang halaga para sa kaniyang
pagkakasala sa akin sa pamamagitan ng isang pari, kasama
ang isang lalaking tupa upang pambayad sala para sa
kaniyang sarili. **9** Bawat handog na idinulog sa isang pari
mula sa lahat ng sagradong bagay, ang mga bagay na inilaan
ng mga tao ng Israel para sa akin ay mapapabilang sa paring
iyon. **10** Mapapabilang sa pari ang bawat sagradong bagay
na pag-aari ng mga tao. Mapapabilang sa paring iyon ang
anumang ibibigay ng isang tao sa pari." **11** Muling nagsalita
si Yahweh kay Moises. Sinabi niya, **12** "Magsalita ka sa
mga tao ng Israel. Sabihin mo sa kanila, 'Ipagpalagay na
tumalikod ang isang asawang babae at nagkasala laban
sa kaniyang asawang lalaki. **13** Pagkatapos, ipagpalagay
na ang isang lalaki ay nakipagtalik sa kaniya. Sa ganitong
kalagayan, nadungisan siya. Kahit na hindi ito nakita ng
kaniyang asawang lalaki o nalaman ang tungkol dito, at kahit
wala ni isa ang nakahuli sa kaniya sa kaganapan at wala
ni isa ang makapagpatotoo laban sa kaniya, **14** gayon pa
man, maaaring ipaalam ng isang espiritu ng pagseselos sa
asawang lalaki na ang kaniyang asawang ay nadungisan.
Gayunman, ang espiritu ng pagseselos ay maaaring iparating
sa isang lalaki na ang kaniyang asawa ay hindi nadungisan.
15 Sa ganitong mga kalagayan, dapat dalhin ng lalaki ang
kaniyang asawa sa pari. Dapat magdala ng isang inuming
handog ang asawang lalaki para sa kaniyang asawa. Dapat
magdala siya ng isang ikasampu ng isang epa ng sebadang
harina. Dapat hindi niya ito buhusan ng langis o kamanyang
dahil ito ay isang handog na butil ng pagseselos, isang
handog na butil na maaaring tagaturo ng kasalanan. **16** Ang
pari ay dapat ilapit ang babae at iharap siya kay Yahweh. **17**
Dapat kumuha ang pari ng isang tapayan ng banal na tubig at
kumuha ng alikabok mula sa sahig ng tabernakulo. Dapat
niyang ilagay ang alikabok sa tubig. **18** Dapat iharap ng pari
ang babae kay Yahweh. Dapat alisin ng babae ang takip ng
kaniyang ulo at alisin ang tali ng kaniyang buhok. Dapat ilagay
ng pari sa kaniyang mga kamay ang handog na butil bilang
isang pahiwatig. Ito ang handog na butil ng pagseselos. Dapat
hawakan ng pari sa kaniyang kamay ang mapait na tubig na
may alikabok na magdadala ng isang sumpa sa kaniya. **19**
Dapat panumpain siya ng pari ng isang panunumpa. Dapat
niyang sabihin sa babae, "Kung walang lalaking nakipagtalik
sa iyo, at kung hindi ka naligaw at nakagawa ng kalaswaan,
tiyak na ikaw ay magiging malaya mula sa mapait na tubig na
ito na magdadala ng isang sumpa. **20** Ngunit kung ikaw ay
isang babae na nasa ilalim ng kaniyang asawa, naligaw, kung
nadungisan ka, at kung nakipagtalik sa iyo ang ilang lalaki..."
21 Dapat panumpain ng pari ang babae ng isang panunumpa
na magdadala ng isang sumpa sa kaniya, at pagkatapos,
dapat siyang patuloy na kausapin ang babae,"... at gagawin
kang isang isinumpa ni Yahweh na ipapakita sa iyong mga
tao na maging ganoon. Mangyayari ito kung pahihintulutan ni
Yahweh ang iyong hita na mabulok at mamaga ang iyong
tiyan. **22** Ang tubig na ito na nagdadala ng sumpa ay pupunta
sa iyong tiyan, mamaga ang iyong tiyan, at mabubulok ang
iyong mga hita." Isasagot dapat ng babae, "Oo, mangyari
nawa ito kung ako ay nagkasala." **23** Dapat Isulat ng pari
ang mga sumpang ito sa isang kasulatang binalumbon, at
pagkatapos, dapat niyang hugasan ang mga sumpang isinulat
sa mapait na tubig. **24** Ipapainom ng pari ang mapait na tubig
sa babaeng magdadala ng sumpa. Papasok sa kaniya at
magiging mapait ang tubig na magdadala ng sumpa. **25**
Dapat kumuha ang pari ng handog na butil ng pagseselos
mula sa kamay ng babae. Dapat niyang itaas ang handog
na butil sa harap ni Yahweh at dalhin ito sa altar. **26** Dapat
kumuha ng isang dakot ng handog na butil, isang bahagi nito,
at sunugin ito sa altar. Pagkatapos, dapat niyang ibigay sa
babae ang mapait na tubig upang inumin. **27** Kapag bibigyan
niya ang babae ng tubig upang inumin, kung nadungisan siya
dahil nakagawa siya ng isang kasalanan laban sa kaniyang
asawang lalaki, ang tubig na magdadala ng sumpa ay papasok
sa kaniya at magiging mapait. Mamamaga ang kaniyang tiyan
at mabubulok ang kaniyang hita. Isusumpa ang babae sa
gitna kaniyang mga tao. **28** Ngunit kung hindi nadungisan
ang babae at kung malinis siya, dapat siyang maging malaya.
Maaari siyang magkaroon ng mga anak. **29** Ito ay ang batas
ng pagseselos. Ito ay ang batas para sa isang babaeng
lumayo mula sa kaniyang asawa at nadungisan. **30** Ito ang
batas para sa isang lalaki na may espiritu ng pagseselos
kapag nagseselos siya sa kaniyang asawa. Dapat niyang
dalhin ang babae sa harap ni Yahweh, at dapat gawin ng pari
sa kaniya ang lahat ng bagay na inilalarawan ng batas na
ito ng pagseselos. **31** Magiging malaya ang lalaki mula sa
pagkakasala sapgkat dinala niyaang kaniyang asawa sa pari.
Ang babae ay dapat niyang dalhin ang anumang kasalanang
maaaring nasa kaniya.'"

6 Nagsalita si Yahweh kay Moises. Sinabi niya, **2** "Magsalita
ka sa mga tao ng Israel. Sabihin mo sa kanila, "Kapag
ang isang lalaki o isang babae ay ibinukod niya ang kaniyang
sarili kay Yahweh kasama ang isang natatanging panata ng
isang Nazareo, **3** dapat niyang ilayo ang kaniyang sarili mula
sa alak at matapang na inumin. Dapat hindi siya iinom ng
suka na gawa mula sa alak o mula sa matapang na inumin.
Dapat hindi siya iinom ng anumang katas ng ubas o kakain
ng sariwang mga ubas o mga pasas. **4** Sa lahat ng araw
na siya ay ibinukod sa akin, dapat wala siyang kakaining
anumang bagay na gawa mula sa mga ubas, kabilang ang
lahat ng bagay na gawa mula sa mga buto hanggang sa

kanilang mga balat. **5** Sa buong panahon ng kaniyang panata
ng pagbubukod, walang labaha ang gagamitin sa kaniyang
ulo hanggang sa mga araw ng kaniyang pagbubukod kay
Yahweh ay matupad. Dapat siyang ihandog kay Yahweh.
Dapat niyang hayaang humaba ang buhok sa kaniyang ulo. **6**
Sa buong panahon na ibubukod niya ang kaniyang sarili kay
Yahweh, dapat hindi siya lalapit sa isang patay na katawan.
7 Dapat hindi niya dudumihan ang kaniyang sarili kahit na
para sa kaniyang ama, ina, kapatid na lalaki, o sa kapatid na
babae, kung sila ay namatay. Ito ay dahil ibinukod siya para
sa Diyos, gaya ng maaaring makita ng lahat sa pamamagitan
ng kaniyang mahabang buhok. **8** Sa buong panahon ng
kaniyang pagbubukod siya ay banal, nakalaan para kay
Yahweh. **9** Kung biglang namatay ang isang tao sa tabi niya
at dudungisan ang kaniyang naibukod na pagkatao, sa gayon,
dapat niyang ahitan ang kaniyang ulo sa araw ng kaniyang
paglilinis na kung saan dapat pagkatapos ng pitong araw. Sa
araw na iyon, dapat niyang ahitan ang kaniyang ulo. **10** Sa
ikawalong araw, dapat niyang dalhin ang dalawang kalapati o
dalawang batang kalapati sa pari sa pasukan patungo sa
tolda ng pagpupulong. **11** Ang pari ay dapat maghandog
ng isang ibon bilang handog sa kasalanan at ang isang
ibon bilang handog na susunugin. Ito ay pambayad para sa
kaniya dahil nagkasala siya sa pamamagitan ng pagiging
malapit sa patay na katawan. Dapat muli niyang ihandog ang
kaniyang sarili kay Yahweh sa araw ding iyon. **12** Dapat muli
niyang ihandog ang kaniyang sarili kay Yahweh sa panahon
ng kaniyang pagbubukod. Dapat niyang dalhin ang isang
lalaking tupa na isang taong gulang bilang isang pag-aalay
sa pagkakasala. Hindi dapat ibilang ang mga araw bago
niya nadungisan ang kanyiang sarili, dahil nadungisan siya
habang siya ay ibinukod para sa Diyos. **13** Ito ang batas
tungkol sa Nazareo para kapag natapos na ang panahon ng
kaniyang pagbubukod. Dapat siyang dalhin sa pasukan sa
tolda ng pagpupulong. **14** Dapat niyang idulog ang kaniyang
handog kay Yahweh. Dapat niyang ialay bilang isang handog
na susunugin ang isang lalaking tupa na isang taong gulang
at walang kapintasan. Dapat magdala siya ng isang babaeng
tupa bilang handog para sa kasalanan na isang taong gulang
at walang kapintasan. Dapat magdala siya ng isang lalaking
tupa na walang dungis bilang handog para sa pagtitipon-
tipon. **15** Dapat magdala rin siya ng isang buslo ng tinapay
na ginawa na walang pampaalsa, mga tinapay ng pinong
harina na hinaluan ng langis, mga wafer na tinapay na walang
pampaalsa na pinahiran ng langis, kasama ang kanilang
handog na butil at mga handog na inumin. **16** Dapat idulog ng
pari ang mga ito sa harap ni Yahweh. Dapat niyang ialay ang
kaniyang handog para sa kasalanan at handog na susunugin.
17 Kasama ang buslo ng tinapay na walang lebadura, dapat
niyang idulog ang isang lalaking tupa bilang isang alay, ang
handog sa pagtitipon-tipon kay Yahweh. Dapat idulog din ng
pari ang handog na butil at ang handog na inumin. **18** Dapat
ahitan ng Nazareo ang kaniyang ulo na nagpapahiwatig ng
kaniyang pagkabukod sa Diyos sa pasukan patungo sa tolda
ng pagpupulong. Dapat niyang kunin ang buhok mula sa
kaniyang ulo at ilagay ito sa apoy sa ilalim ng paghahandog
ng mga handog sa pagtitipon-tipon. **19** Dapat kunin ng pari
ang pinakuluang balikat ng lalaking tupa, isang tinapay na
walang pampaalsa mula sa buslo, at isang wafer na tinapay
na walang pampaalsa. Dapat niyang ilagay ang mga ito sa
kamay ng Nazareo pagkatapos niyang ahitan ang kaniyang
ulo na nagpapahiwatig ng pagkabukod. **20** Dapat itaas ng
pari ang mga ito bilang isang handog sa harap ni Yahweh
at idulog ang mga ito sa kaniya. Ito ay banal na pagkain
na nakalaan para sa pari, kasama ang dibdib na itinaas
at ang hita na inihandog. Pagkatapos nito, maaari nang
uminom ng alak ang Nazareo. **21** Ito ang batas para sa
Nazareo na nagpapanata ng kaniyang alay kay Yahweh para
sa kaniyang pagkabukod. Kahit ano pa ang maaari niyang
ibigay, dapat niyang panatilihin ang kaniyang tungkulin ng
panata na kaniyang kinuha, upang panatilihin ang pangakong
nakalakip sa pamamagitan ng batas para sa Nazareo.'" **22**
Muling nagsalita si Yahweh kay Moises. Sinabi niya, **23**
"Kausapin mo si Aaron at ang kaniyang mga anak na lalaki.
Sabihin mo, 'Dapat ninyong pagpalain ang mga tao ng Israel
sa ganitong paraan. Dapat ninyong sabihin sa kaniya, **24**
"Pagpalain ka nawa ni Yahweh at ingatan. **25** Pasisikatin
nawa ni Yahweh ang kaniyang liwanag sa iyo, titingin sa iyo,
at mahabag sa iyo. **26** Tingnan ka nawa si Yahweh nang
may kabutihang loob at bigyan ka ng kapayapaan."' **27** Sa
ganitong paraan dapat nilang ibigay ang aking pangalan sa
mga tao ng Israel. At pagpapalain ko sila."

7 Sa araw na natapos ni Moises ang tabernakulo, binuhusan
niya ito ng langis at itinalaga ito kay Yahweh, kasama
ang lahat kagamitan. Ganoon din ang ginawa niya sa altar
at lahat ng kagamitan nito. Binuhusan niya ng langis ang
mga ito at itinalaga kay Yahweh. **2** Sa araw na iyon, nag-
alay ng mga handog ang mga pinuno ng Israel, ang mga
pangulo ng mga pamilya ng kanilang ninuno. Ang mga taong
ito ang nangunguna sa mga tribu. Pinamahalaan nila ang
pagbibilang ng mga kalalakihan sa sensus. **3** Dinala nila ang
kanilang mga handog sa harapan ni Yahweh. Nagdala sila ng
anim na karitong may takip at labindalawang lalaking baka.
Nagdala sila ng isang kariton para sa bawat dalawang pinuno,
at nagdala ang bawat pinuno ng isang lalaking baka. Idinulog
nila ang mga bagay na ito sa harapan ng tabernakulo. **4**
Pagkatapos, kinausap ni Yahweh si Moises. Sinabi niya, **5**
"Tanggapin mo ang mga handog mula sa kanila at gamitin
ang mga handog para sa gawain sa tolda ng pagpupulong.
Ibigay mo ang mga handog sa mga Levita, sa bawat isa
ayon sa kailangan ng kaniyang gawain." **6** Kinuha ni Moises
ang mga kariton at ang mga lalaking baka, at ibinigay niya
ang mga ito sa mga Levita. **7** Ibinigay niya ang dalawang
kariton at apat na lalaking baka sa mga kaapu-apuhan ni
Gerson, dahil sa kailangan ng kanilang gawain. **8** Ibinigay
niya ang apat na kariton at walong lalaking baka sa mga
kaapu-apuhan ni Merari, sa pangangalaga ni Itamar na anak
na lalaki ni Aaron na pari. Ginawa niya ito dahil sa kailangan
ng kanilang gawain. **9** Ngunit wala siyang ibinigay sa mga
bagay na iyon sa mga kaapu-apuhan ni Kohat, dahil sa kanila
ang mga gawaing nauukol sa mga bagay na nabibilang kay
Yahweh na kanilang papasanin sa kanilang mga balikat.
10 Inialay ng mga pinuno ang kanilang mga handog para
sa pagtatalaga ng altar sa araw na binuhusan ni Moises
ng langis ang altar. Inialay ng mga pinuno ang kanilang
mga handog sa harapan ng altar. **11** Sinabi ni Yahweh kay
Moises, "Dapat ialay ng bawat pinuno ang kaniyang handog
sa kaniyang sariling araw para sa pagtatalaga ng altar." **12**
Sa unang araw, inihandog ni Naason na anak ni Aminadab
mula sa tribu ni Juda ang kaniyang handog. **13** Ang kaniyang
handog ay isang pilak na pinggan na tumitimbang ng 130
siklo at isang mangkok na pilak na tumitimbang ng pitumpung
siklo, ayon sa pamantayang timbang ng santuwaryong siklo.

Kapwa puno ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog na butil ang mga bagay na ito. **14** Nagbigay din siya ng isang gintong pinggan na tumitimbang ng sampung siklo, na puno ng insenso. **15** Nagbigay siya ng isang batang toro, isang lalaking tupa at isang taong gulang na lalaking kordero bilang alay na susunugin. **16** Nagbigay siya ng isang lalaking kambing bilang handog para sa kasalanan. **17** Nagbigay siya ng dalawang lalaking baka, limang lalaking tupa, limang lalaking kambing, at limang lalaking kordero na isang taong gulang, bilang alay na handog para sa pagtitipon-tipon. Ito ang alay ni Naason na anak ni Amminadab. **18** Sa ikalawang araw, inihandog ni Nathanael na anak ni Zuar na pinuno ng tribu ni Isacar ang kaniyang handog. **19** Inialay niya bilang kaniyang handog ang isang pilak na pinggan na tumitimbang ng 130 siklo at isang mangkok na pilak na tumitimbang ng pitumpung siklo, ayon sa pamantayang timbang ng santuwaryong siklo. Kapwa puno ang mga ito ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog na butil. **20** Nagbigay din siya ng isang gintong pinggan na tumitimbang ng sampung siklo, na puno ng insenso. **21** Nagbigay siya ng isang batang toro, isang lalaking tupa at isang taong gulang na lalaking tupa bilang alay na susunugin. **22** Nagbigay siya ng isang lalaking kambing bilang alay para sa kasalanan. **23** Nagbigay siya ng dalawang lalaking baka, limang lalaking tupa, limang lalaking kambing, at limang lalaking tupa na isang taong gulang, bilang alay na handog para sa pagtitipon-tipon. Ito ang alay ni Nethanael na anak ni Zuar. **24** Sa ikatlong araw, nag-alay ng kaniyang handog si Eliab na anak ni Helon, pinuno ng mga kaapu-apuhan ni Zebulon. **25** Ang kaniyang handog ay isang pilak na pinggan na tumitimbang ng 130 siklo at isang mangkok na pilak na tumitimbang ng pitumpung siklo ayon sa pamantayang timbang ng santuwaryong siklo. Kapwa puno ang mga bagay na ito ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog na butil. **26** Nagbigay din siya ng isang gintong pinggan na tumitimbang ng sampung siklo, na puno ng insenso. **27** Nagbigay siya ng isang batang toro, isang lalaking tupa at isang taong gulang na lalaking tupa bilang isang alay na susunugin. **28** Nagbigay siya ng isang lalaking kambing bilang alay para sa kasalanan. **29** Nagbigay siya ng dalawang lalaking baka, limang lalaking tupa, limang lalaking kambing, at limang lalaking tupa na isang taong gulang, bilang alay na handog para sa pagtitipon-tipon. Ito ang alay ni Eliab na anak ni Helon. **30** Sa ikaapat na araw, nag-alay ng kaniyang handog si Elizur na anak ni Sedeur, pinuno ng mga kaapu-apuhan ni Ruben. **31** Ang kaniyang handog ay isang pilak na pinggan na tumitimbang ng 130 siklo at isang mangkok na pilak na tumitimbang ng pitumpung siklo, ayon sa pamantayang timbang ng santuwaryong siklo. Kapwa puno ang mga bagay na ito ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog na butil. **32** Nagbigay din siya ng isang gintong pinggan na tumitimbang ng sampung siklo, na puno ng insenso. **33** Nagbigay siya ng isang batang toro, isang lalaking tupa at isang taong gulang na lalaking tupa bilang alay na susunugin. **34** Nagbigay siya ng isang lalaking kambing bilang handog para sa kasalanan. **35** Nagbigay siya ng dalawang lalaking baka, limang lalaking tupa, limang lalaking kambing, at limang lalaking tupa na isang taong gulang, bilang alay na handog para sa pagtitipon-tipon. Ito ang alay ni Elizur na anak ni Sedeur. **36** Sa ikalimang araw, nag-alay ng kaniyang handog si Shelumiel na anak ni Zurisaddai, pinuno ng mga kaapu-apuhan ni Simeon. **37** Ang kaniyang handog ay isang pilak na pinggan na tumitimbang ng 130 siklo at isang mangkok na pilak na tumitimbang ng pitumpung siklo, ayon sa pamantayang timbang ng santuwaryong siklo. Kapwa puno ang mga bagay na ito ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog na butil. **38** Nagbigay din siya ng isang gintong pinggan na tumitimbang ng sampung siklo, na puno ng insenso. **39** Nagbigay siya ng isang batang toro, isang lalaking tupa at isang taong gulang na lalaking tupa bilang alay na susunugin. **40** Nagbigay siya ng isang lalaking kambing bilang alay para sa kasalanan. **41** Nagbigay siya ng dalawang lalaking baka, limang lalaking tupa, limang lalaking kambing, at limang lalaking tupa na isang taong gulang, bilang alay na handog para sa pagtitipon-tipon. Ito ang alay ni Selumiel na anak ni Zurisaddai. **42** Sa ikaanim na araw, nag-alay ng kaniyang handog si Eliasaf na anak ni Deuel, pinuno ng mga kaapu-apuhan ni Gad. **43** Ang kaniyang handog ay isang pilak na pinggan na tumitimbang ng 130 siklo at isang mangkok na pilak na tumitimbang ng pitumpung siklo, ayon sa pamantayang timbang ng santuwaryong siklo. Kapwa puno ang mga bagay na ito ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog na butil. **44** Nagbigay din siya ng isang gintong pinggan na tumitimbang ng sampung siklo, na puno ng insenso. **45** Nagbigay siya ng isang batang toro, isang lalaking tupa at isang taong gulang na lalaking tupa bilang alay na susunugin. **46** Nagbigay siya ng isang lalaking kambing bilang handog para sa kasalanan. **47** Nagbigay siya ng dalawang lalaking baka, limang lalaking tupa, limang lalaking kambing, at limang lalaking tupa na isang taong gulang, bilang alay para sa handog para sa pagtitipon-tipon. Ito ang alay ni Eliasaf na anak ni Deuel. **48** Sa ikapitong araw, nag-alay ng kaniyang handog si Elishama na anak ni Ammiud, pinuno ng mga kaapu-apuhan ni Efraim. **49** Ang kaniyang handog ay isang pilak na pinggan na tumitimbang ng 130 siklo at isang mangkok na pilak na tumitimbang ng pitumpung siklo, ayon sa pamantayang timbang ng santuwaryong siklo. Kapwa puno ang mga bagay na ito ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog na butil. **50** Nagbigay din siya ng isang gintong pinggan na tumitimbang ng sampung siklo, na puno ng insenso. **51** Nagbigay siya ng isang batang toro, isang lalaking tupa at isang taong gulang na lalaking tupa bilang alay na susunugin. **52** Nagbigay siya ng isang lalaking kambing bilang alay para sa kasalanan. **53** Nagbigay siya ng dalawang lalaking baka, limang lalaking tupa, limang lalaking kambing, at limang lalaking tupa na isang taong gulang, bilang alay na handog para sa pagtitipon-tipon. Ito ang alay ni Elishama na anak ni Ammiud. **54** Sa ikawalong araw, nag-alay ng kaniyang handog si Gamaliel na anak ni Pedasur, pinuno ng mga kaapu-apuhan ni Manases. **55** Ang kaniyang handog ay isang pilak na pinggan na tumitimbang ng 130 siklo at isang mangkok na pilak na tumitimbang ng pitumpung siklo, ayon sa pamantayang timbang ng santuwaryong siklo. Kapwa puno ang mga bagay na ito ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog na butil. **56** Nagbigay din siya ng isang gintong pinggan na tumitimbang ng sampung siklo, puno ng insenso. **57** Nagbigay siya ng isang batang toro, isang lalaking tupa at isang taong gulang na lalaking tupa bilang alay na susunugin. **58** Nagbigay siya ng isang lalaking kambing bilang alay para sa kasalanan. **59** Nagbigay siya ng dalawang lalaking baka, limang lalaking tupa, limang lalaking kambing, at limang lalaking tupa na isang taong gulang, bilang alay na handog para sa pagtitipon-tipon. Ito ang alay ni Gamaliel na anak ni Pedahzur. **60** Sa ikasiyam na araw, nag-alay ng kaniyang handog si Abidan na anak ni Gideon,

pinuno ng mga kaapu-apuhan ni Benjamin. 61 Ang kaniyang
handog ay isang pilak na pinggan na tumitimbang ng 130
siklo at isang mangkok na pilak na tumitimbang ng pitumpung
siklo, ayon sa pamantayang timbang ng santuwaryong siklo.
Kapwa puno ang mga bagay na ito ng pinong harina na
hinaluan ng langis para sa handog na pagkaing butil. 62
Nagbigay din siya ng isang gintong pinggan na tumitimbang
ng sampung siklo, puno ng insenso. 63 Nagbigay siya ng
isang batang toro, isang lalaking tupa at isang taong gulang
na lalaking tupa bilang alay na susunugin. 64 Nagbigay siya
ng isang lalaking kambing bilang handog para sa kasalanan.
65 Nagbigay siya ng dalawang lalaking baka, limang lalaking
tupa, limang lalaking kambing, at limang lalaking tupa na
isang taong gulang, bilang alay na handog para sa pagtitipon-
tipon. Ito ang alay ni Abidan na anak ni Gideon. 66 Sa
ikasampung araw, nag-alay ng kaniyang handog si Ahiezer
na anak ni Ammisaddai, pinuno ng mga kaapu-apuhan ni
Dan. 67 Ang kaniyang handog ay isang pilak na pinggan
na tumitimbang ng 130 siklo at isang mangkok na pilak
na tumitimbang ng pitumpung siklo, ayon sa pamantayang
timbang ng santuwaryong siklo. Kapwa puno ang mga bagay
na ito ng pinong harina na hinaluan ng langis para sa handog
na pagkaing butil. 68 Nagbigay din siya ng isang gintong
pinggan na tumitimbang ng sampung siklo, puno ng insenso.
69 Nagbigay siya ng isang batang toro, isang lalaking tupa at
isang taong gulang na lalaking tupa bilang alay na susunugin.
70 Nagbigay siya ng isang lalaking kambing bilang alay para
sa kasalanan. 71 Nagbigay siya ng dalawang lalaking baka,
limang lalaking tupa, limang lalaking kambing, at limang
lalaking tupa na isang taong gulang, bilang alay na handog
para sa pagtitipon-tipon. Ito ang alay ni Ahiezer na anak
ni Ammisaddai. 72 Sa ikalabing isang araw, nag-alay ng
kaniyang handog si Pagiel na anak ni Okran, pinuno ng
mga kaapu-apuhan ni Aser. 73 Ang kaniyang handog ay
isang pilak na pinggan na tumitimbang ng 130 siklo at isang
mangkok na pilak na tumitimbang ng pitumpung siklo, ayon
sa pamantayang timbang ng santuwaryong siklo. Kapwa
puno ang mga bagay na ito ng pinong harina na hinaluan
ng langis para sa handog na butil. 74 Nagbigay din siya ng
isang gintong pinggan na tumitimbang ng sampung siklo,
puno ng insenso. 75 Nagbigay siya ng isang batang toro,
isang lalaking tupa at isang taong gulang na lalaking tupa
bilang alay na susunugin. 76 Nagbigay siya ng isang lalaking
kambing bilang alay para sa kasalanan. 77 Nagbigay siya ng
dalawang lalaking baka, limang lalaking tupa, limang lalaking
kambing, at limang lalaking tupa na isang taong gulang,
bilang alay na handog para sa pagtitipon-tipon. Ito ang alay ni
Pagiel na anak ni Okran. 78 Sa ikalabindalawang araw, nag-
alay ng kaniyang handog si Ahira na anak ni Enan, pinuno
ng mga kaapu-apuhan ni Neftali. 79 Ang kaniyang handog
ay isang pilak na pinggan na tumitimbang ng 130 siklo at
isang mangkok na pilak na tumitimbang ng pitumpung siklo,
ayon sa pamantayang timbang ng santuwaryong siklo. Kapwa
puno ang mga bagay na ito ng pinong harina na hinaluan
ng langis para sa handog na butil. 80 Nagbigay din siya ng
isang gintong pinggan na tumitimbang ng sampung siklo,
na puno ng insenso. 81 Nagbigay siya ng isang batang
toro, isang lalaking tupa at isang taong gulang na lalaking
tupa bilang alay na susunugin. 82 Nagbigay siya ng isang
lalaking kambing bilang alay para sa kasalanan. 83 Nagbigay
siya ng dalawang lalaking baka, limang lalaking tupa, limang
lalaking kambing, at limang lalaking tupa na isang taong
gulang, bilang alay na handog para sa pagtitipon-tipon. Ito
ang alay ni Ahira na anak ni Enan. 84 Itinalaga ng mga
pinuno ng Israel ang lahat ng bagay na ito sa araw na
binuhusan ni Moises ng langis ang altar. Naglaan sila ng
labindalawang pilak na pinggan, labindalawang mangkok na
pilak at labindalawang gintong pinggan. 85 Bawat pilak na
pinggan ay tumitimbang ng 130 siklo at bawat mangkok ay
tumitimbang ng pitumpung siklo. Tumitimbang ng 2, 400 siklo
ang lahat ng lalagyang pilak, ayon sa pamantayang timbang
ng santuwaryong siklo. 86 Bawat isa sa labindalawang gintong
pinggan, na puno ng insenso ay tumitimbang ng sampung
siklo ayon sa pamantayang timbang ng santuwaryong siklo.
Lahat ng gintong pinggan ay tumitimbang ng 120 siklo. 87
Itinalaga nila ang labindalawang batang toro, labindalawang
lalaking tupa at labindalawang lalaking tupa na isang taong
gulang bilang alay na susunugin. Ibinigay nila ang kanilang
handog na butil. Ibinigay nila ang labindalawang lalaking
kambing bilang alay para sa kasalanan. 88 Mula sa lahat ng
kanilang mga alagang hayop, nagbigay sila ng dalawampu't
apat na toro, animnapung lalaking tupa, animnapung lalaking
kambing at animnapung lalaking tupang isang taong gulang,
bilang alay na handog para sa pagtitipon-tipon. Para ito
sa paglalaan ng altar, nang binuhusan ito ng langis. 89
Nang pumasok si Moises sa tolda ng pagpupulong upang
makipag-usap kay Yahweh, narinig niya ang kaniyang tinig na
kinakausap siya. Kinausap siya ni Yahweh mula sa itaas ng
takip ng luklukan ng awa na nasa kaban ng tipan, mula sa
gitna ng dalawang kerubim. Nakipag-usap siya sa kaniya.

8 Nagsalita si Yahweh kay Moises. Sinabi niya, 2 “Kausapin
mo si Aaron. Sabihin mo sa kaniya, 'Dapat magbigay
ng liwanag ang pitong ilawan sa harapan ng patungan ng
ilaw kapag sinindihan mo ang mga ito.'" 3 Ginawa ito ni
Aaron. Sinindihan niya ang mga ilawan na nasa patungan ng
ilawan upang magbigay ng liwanag sa harapan nito, gaya ng
inutos ni Yahweh kay Moises. 4 Ginawa ang patungan ng
ilawan sa ganitong paraan: Ipinakita ni Yahweh kay Moises
ang huwaran para rito: pinanday na ginto mula sa paanan
hanggang sa itaas nito, kasama ang mga basong pinanday
na parang mga bulaklak. 5 Muling nagsalita si Yahweh kay
Moises. Sinabi niya, 6 “Kunin mo ang mga Levita mula sa
mga tao ng Israel at gawin mo silang dalisay. 7 Gawin mo ito
sa kanila upang gawin silang malinis: Iwisik mo sa kanila ang
tubig na panlinis ng kasalanan. Paahitan mo sa kanila ang
kanilang buong katawan, palabhan mo ang kanilang mga
damit, at sa ganitong paraan gawing malinis ang kanilang
sarili. 8 Pagkatapos pakuhain mo sila ng isang batang toro
at ng handog butil ng pinong harinang hinaluan ng langis.
Pakuhain mo sila ng isa pang batang toro bilang handog para
sa kasalanan. 9 Idulog mo ang mga Levita sa harapan ng
tolda ng pagpupulong, at tipunin mo ang buong sambayanan
ng Israel. 10 Idulog mo ang mga Levita sa aking harapan, ni
Yahweh. Dapat ipatong ng mga tao ng Israel ang kanilang
mga kamay sa mga Levita. 11 Dapat ihandog ni Aaron ang
mga Levita sa aking harapan, idulog mo sila na para bang
itinaas sila sa kaniyang harapan, sa ngalan ng mga tao ng
Israel. Dapat niyang gawin ito upang makapaglingkod sa akin
ang mga Levita. 12 Dapat ipatong ng mga Levita ang kanilang
mga kamay sa ulo ng mga toro. Dapat kang maghandog ng
isang toro bilang alay para sa kasalanan at ang ibang toro
bilang alay na susunugin sa akin, upang ibayad sa kasalanan
ng mga Levita. 13 Idulog mo ang mga Levita sa harapan

ni Aaron at sa harapan ng kaniyang mga anak, at itaas mo sila sa akin bilang handog. **14** Sa ganitong paraan dapat mong ihiwalay ang mga Levita mula sa mga tao ng Israel. Mapapabilang sa akin ang mga Levita. **15** Pagkatapos nito, dapat pumasok ang mga Levita upang maglingkod sa tolda ng pagpupulong. Dapat gawin mo silang dalisay. Dapat mo silang itaas sa akin bilang handog. **16** Gawin mo ito, dahil akin silang lahat mula sa mga tao ng Israel. Sila ang magiging kapalit ng bawat batang lalaking unang ipapanganak, ang panganay sa lahat ng kaapu-apuhan ng Israel. Kinuha ko ang mga Levita para sa aking sarili. **17** Sa akin ang lahat ng panganay mula sa mga tao ng Israel, kapwa mga tao at mga hayop. Sa araw na kinuha ko ang mga buhay ng lahat ng panganay sa lupain ng Ehipto, inilaan ko sila para sa aking sarili. **18** Kinuha ko ang mga Levita mula sa mga tao ng Israel sa halip na ang lahat ng panganay. **19** Ibinigay ko ang mga Levita bilang isang regalo kay Aaron at sa kaniyang mga anak na lalaki. Kinuha ko sila mula sa mga tao ng Israel upang gawin ang gawain ng mga tao ng Israel sa tolda ng pagpupulong. Ibinigay ko sila upang magbayad ng kasalanan para sa mga tao ng Israel upang walang salot ang pipinsala sa mga tao kapag lumapit sila sa banal na lugar." **20** Ginawa ito nina Moises, Aaron, at ng buong sambayanan ng Israel kasama ang mga Levita. Ginawa nila ang lahat ng bagay na inutos ni Yahweh kay Moises ukol sa mga Levita. Ginawa ito ng mga tao ng Israel na kasama nila. **21** Ginawang dalisay ng mga Levita ang kanilang sarili mula sa kasalanan sa pamamagitan ng paglalaba ng kanilang mga damit. Idinulog sila ni Aaron bilang isang handog kay Yahweh at ibinayad sila sa kasalanan para sa kanila, upang gawin silang dalisay. **22** Pagkatapos nito, pumasok ang mga Levita upang isagawa ang kanilang paglilingkod sa tolda ng pagpupulong sa harapan ni Aaron at sa harapan ng kaniyang mga anak na lalaki. Ito ang inutos ni Yahweh kay Moises tungkol sa mga Levita. Pinakitunguhan nila ang mga Levita sa ganitong paraan. **23** Muling nagsalita si Yahweh kay Moises. Sinabi niya, **24** "Ang lahat ng ito ay para sa mga Levitang dalawampu't-limang taong gulang pataas. Dapat silang sumama sa mga samahan upang maglingkod sa tolda ng pagpupulong. **25** Dapat silang tumigil sa paglilingkod sa paraang ganito sa gulang na limampung taon. Sa edad na iyan, hindi na sila dapat maglingkod pa. **26** Maaari nilang tulungan ang kanilang mga kapatid na patuloy na gumagawa sa tolda ng pagpupulong, ngunit hindi na sila dapat maglingkod pa. Dapat mong atasan ang mga Levita sa lahat ng bagay na ito."

9 Nagsalita si Yahweh kay Moises sa ilang ng Sinai, sa unang buwan ng ikalawang taon matapos silang makalabas mula sa lupain ng Ehipto. Sinabi niya, **2** "Hayaan mong panatilihin ng mga tao ng Israel ang Paskua sa nakatakdang panahon nito sa bawat taon. **3** Sa paglubog ng araw sa ikalabing-apat na araw ng buwang ito, dapat ninyong ipagdiwang ang Paskua sa nakatakdang panahon nito sa bawat taon. Dapat ninyong panatilihin ito, sundin ang lahat ng alituntunin at sumunod sa lahat ng utos na kaugnay rito." **4** Kaya sinabi ni Moises sa mga tao ng Israel na dapat nilang panatilihin ang Pagdiriwang ng Paskua. **5** Kaya ipinagdiwangi nila ang Paskua sa unang buwan, sa gabi ng ikalabing-apat na araw ng buwan, sa ilang ng Sinai. Sinunod ng mga tao ng Israel ang lahat ng bagay na iniutos ni Yahweh kay Moises na kaniyang gawin. **6** May ilang kalalakihang naging marumi sa pamamagitan ng patay na katawan ng isang tao. Hindi nila magawang ipagdiwang ang Paskua sa araw ding iyon, pinuntahan nila sina Moises at Aaron sa parehong araw na iyon. **7** Sinabi ng mga lalaking iyon kay Moises, "Marumi kami dahil sa patay na katawan ng isang tao. Bakit mo kami pinipigilan sa pag-aalay ng handog kay Yahweh sa panahon panahon ng bawat taon sa mga tao ng Israel?" **8** Sinabi ni Moises sa kanila, "Hintayin ninyo na marinig ko kung ano ang itatagubilin ni Yahweh tungkol sa inyo." **9** Nagsalita si Yahweh kay Moises. Sinabi niya, **10** Magsalita ka sa mga tao ng Israel. Sabihin mo, ''Kung sinuman sa inyo o sa inyong mga kaapu-apuhan ay marumi dahil sa isang patay na katawan, o nasa isang mahabang paglalakabay, maaari pa rin niyang ipagdiwang ang Paskua para kay Yahweh.' **11** Dapat nilang ipagdiwang ang Paskua sa ikalawang buwan sa gabi ng ikalabing-apat na araw. Dapat nilang kainin ito kasama ng tinapay na walang pampaalsa at mga gulay na mapait. **12** Wala silang dapat ititira nito hanggang sa umaga, ni dapat nilang baliin ang isang buto ng mga hayop. Dapat nilang sundin ang lahat ng alituntunin para sa Paskua. **13** Ngunit sinumang taong malinis at wala sa isang paglalakbay, ngunit nabigong ipagdiwang ang Paskua, dapat itiwalag ang taong iyon mula sa kaniyang mga tao dahil hindi siya nag-alay ng handog na inatas ni Yahweh sa nakatakdang panahon ng bawat taon. Dapat dalhin ng taong iyon ang kaniyang kasalanan. **14** Kung nakikitira ang isang dayuhan sa inyo at ipinagdiriwang ang Paskua sa karangalan ni Yahweh, dapat niyang panatilihin ito at gawin lahat ng kaniyang iniuutos, sinusunod ang mga alituntunin ng Paskua at sinusunod ang mga batas para rito. Dapat kayong magkaroon ng parehong batas para sa dayuhan at para sa lahat ng ipinanganak sa lupain." **15** Sa araw na itinayo ang tabernakulo, binalot ng ulap ang tabernakulo, ang tolda ng kautusang tipan. Sa gabi nasa itaas ng tabernakulo ang ulap. Nagpakita ito na parang apoy hanggang sa umaga. **16** Nagpatuloy ito sa paraang ganito. Binalot ng ulap ang tabernakulo at nagpakita na parang apoy sa gabi. **17** Sa tuwing tumataas ang ulap mula sa ibabaw ng tolda, naghahanda sa paglalakbay ang mga tao ng Israel. Sa tuwing titiigil ang ulap, nagkakampo ang mga tao. **18** Sa utos ni Yahweh, naglalakbay ang mga tao ng Israel, at sa kaniyang utos, nagkakampo sila. Habang nakatigil ang ulap sa ibabaw ng tabernakulo, nananatili sila sa kanilang kampo. **19** Kapag nananatili ang ulap sa tabernakulo ng maraming araw, maaaring sundin ng mga tao ng Israel ang mga tagubilin ni Yahweh at huwag maglakbay. **20** Minsan nananatili ang ulap ng kaunting araw sa tabernakulo. Sa panahong iyon, susundin nila ang utos ni Yahweh—magkakampo sila at maglalakbay muli sa kaniyang utos. **21** Minsan naroroon ang ulap sa kampo mula gabi hanggang sa umaga. Kapag tumataas ang ulap sa umaga, maglalakbay sila. Kung magpapatuloy ito ng isang araw at isang gabi, kapag tumaas lamang ang ulap na sila ay magpapatuloy sa paglalakbay. **22** Kahit nananatili ang ulap sa tabernakulo ng dalawang araw, isang buwan o isang taon, habang nananatili ito roon, mananatili ang mga tao ng Israel sa kanilang kampo at hindi maglalakbay. Ngunit kapag tumaas ang ulap, nagpapatuloy sila sa kanilang paglalakbay. **23** Maaari silang magkampo sa utos ni Yahweh at maglalakaby sa kaniyang utos. Sinusunod nila ang utos ni Yahweh sa pamamagitan ni Moises.

10 Nagsalita si Yahweh kay Moises. Sinabi niya, **2** "Gumawa ka ng dalawang trumpetang pilak. Pandayin mo ang pilak upang makagawa ng mga ito. Dapat gamitin mo

ang mga trumpeta upang tawagin ang sambayanan nang
sama-sama at upang sabihin sa sambayanang ilipat ang
kanilang mga kampo. **3** Dapat hipan ng mga pari ang mga
trumpeta upang tipunin ang buong sambayanan sa iyong
harapan sa pasukan ng tolda ng pagpupulong. **4** Kung
isang trumpeta lamang ang hihipan ng mga pari, ang mga
pinuno, ang mga pangulo ng mga angkan ng Israel ay dapat
magkatipon sa iyo. **5** Kapag humihip ka ng isang malakas na
hudyat, ang mga kampo sa silangang dako ay dapat nilang
simulan ang paglalakbay. **6** Kapag humihip kayo ng isang
malakas na hudyat sa pangalawang pagkakaton, ang mga
kampo sa katimugang dako ay dapat nilang simulan ang
kanilang paglalakbay. Dapat humihip sila ng isang malakas na
hudyat para sa kanilang mga paglalakbay. **7** Kapag nagtitipun-
tipon ang sambayanan, hipan mo ang mga trumpeta, ngunit
mahina. **8** Dapat hipan ng mga lalaking anak ni Aaron na mga
pari, ang mga trumpeta. Palagi itong magiging isang kautusan
para sa inyo sa kabuuan ng salinlahi ng inyong mga tao. **9**
Kapag pumunta kayo sa digmaan sa inyong lupain laban
sa isang kaaway na nagmamalupit sa inyo, dapat kayong
magpatunog ng isang hudyat gamit ang mga trumpeta. Ako,
si Yahweh, ang inyong Diyos, aalalahanin ko kayo at ililigtas
mula sa inyong mga kaaway. **10** Gayundin, sa oras ng
pagdiriwang, kapwa ang inyong karaniwang mga pagdiriwang
at sa simula ng mga buwan, dapat hipan ninyo ang mga
trumpeta sa karangalan ng inyong mga alay na susunugin
at sa mga alay para sa inyong handog para sa pagtitipon-
tipon. Magsisilbi itong alaala ninyo sa akin, na inyong Diyos.
Ako si Yahweh, na inyong Diyos." **11** Sa ikalawang taon,
sa ikalawang buwan, sa ikadalawampung araw ng buwan,
ang ulap ay tumaas mula sa tabernakulo ng toldang tipanan.
12 Patuloy ang mga tao ng Israel sa kanilang paglalakbay
mula sa ilang ng Sinai. Huminto ang ulap sa ilang ng Paran.
13 Nagawa nila ang kanilang unang paglalakbay, sinusunod
nila ang utos ni Yahweh na kaniyang ibinigay sa pamagitan
ni Moises. **14** Ang kampong nasa ilalim ng bandila ng mga
kaapu-apuhan ni Juda ang unang lumabas, inilabas nila ang
kani-kanilang mga hukbo. Si Naason na anak ni Aminadab
ang nanguna sa hukbo ni Juda. **15** Si Nathanel na anak ni
Zuar ang nanguna sa hukbo ng tribu ng mga kaapu-apuhan ni
Isacar. **16** Si Eliab na anak ni Helon ang nanguna sa hukbo
ng tribui ng mga kaapu-apuhan ni Zebulun. **17** Ang mga
kaapu-apuhan nina Gerson at Merari, na siyang nangalaga
sa tabernakulo, ang kumuha sa tabernakulo at inihanda para
sa kanilang paglalakbay. **18** Sumunod, ang mga hukbo na
nasa ilalim ng bandila ng kampo ni Ruben ang humayo sa
kanilang paglalabay. Si Elizur na anak ni Seduer ang nanguna
sa hukbo ni Ruben. **19** Si Selumiel na anak ni Zurisaddai
ang nanguna sa hukbo ng tribu ng mga kaapu-apuhan ni
Simeon. **20** Si Eliasaf na anak ni Deuel ang nanguna sa
hukbo ng tribu ng mga kaapu-apuhan ni Gad. **21** Humayo ang
mga tribu ni Kohatita. Dinala nila ang kagamitan ng banal na
santuwaryo. Nagtayo ang iba ng kanilang tabernakulo bago
dumating ang mga Kohatita sa kasunod na kampo. **22** Ang
mga hukbo na nasa ilalim ng bandila ng mga kaapu-apuhan
ni Efraim ang sumunod na humayo. Si Elisama na lalaking
anak ni Ammiud ang nanguna sa hukbo ni Efraim. **23** Si
Gamaliel na lalaking anak ni Pedasur ang nanguna sa hukbo
ng tribu ng mga kaapu-apuhan ni Manases. **24** Si Abidan
na lalaking anak ni Gideon ang nanguna sa hukbo ng tribu
ng mga kaapu-apuhan ni Benjamin. **25** Ang mga hukbong
nagkampo sa ilalim ng bandila ng kaapu-apuhan ni Dan ang
huling lumabas. Si Ahieser na lalaking anak ni Amisaddai ang
nanguna sa hukbo ni Dan. **26** Si Pagiel na lalaking anak ni
Okran ang nanguna sa hukbo ng tribu ng mga kaapu-apuhan
ni Aser. **27** Si Ahira na lalaking anak ni Enan ang nanguna
sa hukbo ng tribu ng mga kaapu-apuhan ni Neftali. **28** Ito
ang paraan ng mga hukbo ng mga tao ng Israel sa paghayo
sa kanilang paglalakbay. **29** Nagsalita si Moises kay Hobab
na lalaking anak ni Ruel na Medianita. Si Ruel ay ama ng
asawa ni Moises. Nagsalita si Moises kay Hobab at sinabi,
"Maglalakbay kami sa isang lugar na inilarawan ni Yahweh.
Sinabi ni Yahweh, 'Ibibigay ko ito sa inyo.' Sumama ka sa
amin at gagawan ka namin ng mabuti. Ipinangako ni Yahweh
na gagawa siya ng mabuti sa Israel." **30** Ngunit sinabi ni
Hobab kay Moises, "Hindi ako sasama sa inyo. Pupunta ako
sa aking sariling lupain at sa aking sariling mga tao." **31** At
sumagot si Moises, "Pakiusap, huwag mo kaming iwan. Alam
mo kung paano magkampo sa ilang. Dapat bantayan mo
kami. **32** Kung sasama ka sa amin, gagawin namin sa iyo
ang parehong kabutihang ginawa ni Yahweh sa amin." **33**
Naglakbay sila sa loob ng tatlong araw mula sa bundok ni
Yahweh. Nauna sa kanila ang kaban ng tipan ni Yahweh nang
tatlong araw upang maghanap ng lugar na maaari nilang
mapagpahingahan. **34** Nasa itaas nila ang ulap ni Yahweh sa
araw habang naglalakbay sila. **35** Sa tuwing ilalabas ang
kaban, sasabihin ni Moises, "Tumindig ka, Yahweh. Ikalat
mo ang iyong mga kaaway. Palayasin mo ang mga taong
napopoot sa iyo." **36** Sa tuwing hihinto ang kaban, sasabihin
ni Moises, "Bumalik ka, Yahweh, sa libu-libong Israelita."

11 Ngayon nagreklamo ang mga tao tungkol sa kanilang
mga kabalisahan habang nakikinig si Yahweh. Narinig
ni Yahweh ang mga tao at nagalit. Nagliyab sa kanila ang
apoy na mula kay Yahweh at tinupok ang ilang bahagi ng
kampo sa mga gilid nito. **2** Pagkatapos tumawag ang mga
tao kay Moises, kaya nanalangin si Moises kay Yahweh, at
huminto ang apoy. **3** Pinangalanan ang lugar na iyon na
Tabera, sapagkat nagliyab ang apoy ni Yahweh sa kanila. **4**
Ilang dayuhan ang nagsimulang magkampo kasama ang mga
kaapu-apuhan ng Israel. Gusto nilang kumain ng masasarap
na pagkain. Pagkatapos nagsimulang umiyak ang mga tao ng
Israel at sinabi, "Sino ang magbibigay sa atin ng karne na
kakainin? **5** Naaalala namin ang isda na kinain namin nang
libre sa Ehipto, ang mga pipino, mga pakwan, mga dahon ng
sibuyas o lasuna, ang mga sibuyas, at bawang. **6** Ngayon
nanghihina kami. Wala kaming makitang makakain kundi
manna." **7** Ang manna ay kahalintulad ng buto ng kulantro.
Ito ay parang dagta. **8** Ang mga tao ay naglalakad sa paligid
at tinitipon ito. Ginigiling nila ito sa mga gilingan, binabayo
ito sa mga bayuhan, pinakukuluan ito sa mga palayok, at
ginagawang keyk. Ang lasa nito ay parang sariwang langis
ng olibo. **9** Kapag bumaba ang hamog sa kampo sa gabi,
bumabagsak din ang manna. **10** Narinig ni Moises ang iyakan
ng mga tao sa kanilang mga pamilya, at ang bawat lalaki
ay naroon sa pasukan sa kaniyang tolda. Labis na nagalit
si Yahweh, at sa mga mata ni Moises ang pagrereklamo
nila ay mali. **11** Sinabi ni Moises kay Yahweh, "Bakit mo
pinakitunguhan ang iyong lingkod ng masama? Bakit hindi ka
nasisiyahan sa akin? Ipinapasan mo sa akin ang pasanin ng
lahat ng taong ito. Ipinagbuntis ko ba ang lahat ng mga taong
ito? **12** Ako ba ang nagsilang sa kanila upang sabihin mo sa
akin, 'Dalhin mo sila sa iyong kandungan tulad ng pagdadala
ng isang ama sa isang sanggol?' Kailangan ko ba silang

dalhin sa lupain na iyong ipinangako sa kanilang mga ninuno
upang ibigay sa kanila? **13** Saan ako makakahanap ng karne
na ibibigay ko sa lahat ng taong ito? Umiiyak sila sa aking
harapan at sinasabin, 'Bigyan mo kami ng karneng kakainin.'
14 Hindi ko na madalang mag-isa ang mga taong ito. Sobra
na sila para sa akin. **15** Yamang pinakikitunguhan mo ako sa
ganitong paraan, patayin mo na ako ngayon, kung mabait ka
sa akin, at alisin ang aking paghihirap." **16** Sinabi ni Yahweh
kay Moises, "Dalhin mo sa akin ang pitumpung nakakatanda
ng Israel. Tiyaking sila ang mga nakakatanda at mga opisyal
ng mga tao. Dalhin mo sila sa tolda ng pagpupulong upang
tumayo roong kasama mo. **17** Bababa ako at kakausapin ko
kayo roon. Kukunin ko ang ilan sa Espiritu na nasa iyo at
ilalagay ko ito sa kanila. Dadalhin nila ang pagpapahirap ng
mga tao kasama mo. Hindi mo na dadalhin itong mag-isa.
18 Sabihin mo sa mga tao, 'Italaga ninyo ang inyong mga
sarili kay Yahweh bukas. Tunay na kakakain kayo ng karne,
sapagkat umiyak kayo sa pandinig ni Yahweh. Sinabi ninyo,
"Sino ang magbibigay sa atin ng karne upang ating kainin?
Naging mabuti ito para sa atin sa Ehipto." Kaya bibigyan kayo
ni Yahweh ng karne, at kakainin ninyo ito. **19** Hindi lamang
kayo kakain ng karne sa loob ng isang araw, sa dalawang
araw, sa limang araw, sa sampung araw, o sa dalawampung
araw, **20** ngunit kakain kayo ng karne sa loob ng buong
isang buwan hanggang sa ito ay lumabas sa inyong mga
ilong. Ito ang magpapadiri sa inyo dahil itinakwil ninyo si
Yahweh, na siyang kasama ninyo. Umiyak kayo sa kaniyang
harapan. Sinabi ninyo, "Bakit pa natin iniwan ang Ehipto?""'
21 Pagkatapos sinabi ni Moises, "Kasama ko ang 600, 000
na katao, at sinabi mo, 'Bibigyan ko sila ng karne sa loob
ng isang buong buwan.' **22** Papatay ba kami ng kawan ng
mga tupa at kawan ng mga baka upang magkasya sa kanila?
Huhulihin ba namin ang lahat ng isda sa karagatan upang
magkasya sa kanila?" **23** Sinabi ni Yahweh kay Moises,
"Maiksi ba ang kamay ko? Ngayon makikita mo kung totoo
ang aking salita." **24** Lumabas si Moises sa tolda at sinabi
niya sa mga tao ang mga salita ni Yahweh. Tinipon niya ang
pitumpu sa mga nakakatanda ng mga tao at pumalibot sila
sa tolda. **25** Bumaba si Yahweh sa ulap at nagsalita kay
Moises. Kinuha ni Yahweh ang ilan sa Espiritu na naroon
kay Moises at nilagay ito sa pitumpung nakakatanda. Nang
tumahan ang Espiritu sa kanila, nagpahayag sila, ngunit sa
pagkakataong iyon lamang at hindi na naulit pa. **26** Dalawang
lalaking nagngangalang Eldab at Medad ang naiwan sa
kampo. Tumahan din sa kanila ang Espiritu. Nakasulat ang
kanilang pangalan sa listahan, ngunit hindi sila lumabas sa
tolda. Gayon pa man, nagpahayag sila sa kampo. **27** Isang
binatang nasa kampo ang tumakbo at sinabi kay Moises,
"Sina Eldad at Medad ay nagpapahayag sa kampo." **28** Si
Josue na lalaking anak ni Nun, ang tagapangasiwa ni Moises,
ang isa sa mga lalaking pinili ang nagsabi kay Moises, "Aking
among Moises, pigilan mo sila." **29** Sinabi ni Moises sa
kaniya, "Naninibugho ka ba para sa kapakanan ko? Nais kong
lahat ng tao ni Yahweh ay mga propeta at ilagay niya ang
kaniyang Espiritu sa kanilang lahat!" **30** At bumalik sa kampo
si Moises at ang mga nakakatanda ng Israel. **31** Pagkatapos,
isang hangin ang dumating mula kay Yahweh at nagdala
ng pugo mula sa dagat. Bumagsak ang mga ito malapit sa
kampo, na may isang araw na paglalakbay sa isang dako at
isang araw na paglalakbay sa kabilang dako. Pumalibot ang
mga pugo sa kampo na may dalawang siko ang taas mula sa
lupa. **32** Ang mga tao ay abala sa paghuhuli sa mga pugo ng
buong araw, buong gabi, at sa sumunod na araw. Walang
nanghuli ng mas kaunti sa sampung homer ng pugo. Ibinahagi
nila ang mga pugo sa buong kampo. **33** Habang nasa pagitan
pa ng kanilang ngipin ang karne, habang nginunguya nila ito,
nagalit si Yahweh sa kanila. Pinadalhan niya ang mga tao ng
isang napakatinding sakit. **34** Pinangalanan ang lugar na iyon
na Kibrot-hataava dahil doon nila inilibing ang mga taong
nanabik sa karne. **35** Mula sa Kibrot-hataava, naglakbay ang
mga tao patungong Hazerot, kung saan sila nanatili.

12 Pagkatapos, nagsalita sina Miriam at Aaron laban
kay Moises dahil sa isang babaeng taga-Cus na
napangasawa niya. **2** Sinabi nila, "Kay Moises lamang ba
nagsalita si Yahweh? Hindi rin ba siya nagsalita sa amin?"
Ngayon narinig ni Yahweh kung ano ang kanilang sinabi. **3**
Ngayon ang lalaking si Moises ay lubos na mapagpakumbaba,
higit pa sa sinuman sa mundo. **4** Agad-agad nagsalita si
Yahweh kay Moises, Aaron at Miriam: "Lumabas kayong
tatlo, sa tolda ng pagpupulong." Kaya lumabas silang tatlo.
5 Pagkatapos, bumaba si Yahweh sa isang haligi ng ulap.
Tumayo siya sa pasukan ng tolda at tinawag sina Aaron at
Miriam. Kapwa sila lumapit. **6** Sinabi ni Yahweh, "Ngayon
makinig kayo sa aking mga salita. Kapag kasama ninyo ang
aking propeta, inihahayag ko ang aking sarili sa kaniya sa
mga pangitain at nagsasalita ako sa kaniya sa mga panaginip.
7 Hindi ganyan ang aking lingkod na si Moises. Matapat siya
sa lahat ng aking sambahayan. **8** Tuwiran akong nagsasalita
kay Moises, hindi sa pamamagitan ng mga pangitain o mga
bugtong. Nakikita niya ang aking anyo. Kaya bakit hindi
kayo takot na magsalita laban sa aking lingkod, laban kay
Moises?" **9** Nag-alab ang galit ni Yahweh laban sa kanila
at iniwan niya sila. **10** Pumaitaas ang ulap mula sa ibabaw
ng tolda, at biglang naging ketongin si Miriam—pumuti siya
kagaya ng niyebe. Nang lumingon si Aaron kay Miriam,
nakita niya na nagkaroon siya ng ketong. **11** Sinabi ni Aaron
kay Moises, "Oh aking panginoon, pakiusap, huwag mong
ipataw ang kasalanang ito laban sa amin. Nagsalita kami
nang may kahangalan, at nagkasala kami. **12** Pakiusap
huwag siyang hayaang matulad sa isang patay na bagong
silang na naubos ang kalahati ng laman nang lumabas
mula sa sinapupunan ng kaniyang ina." **13** Kaya tumawag
si Moises kay Yahweh. Sinabi niya, "Pakiusap pagalingin
mo siya, oh Diyos, pakiusap." **14** Sinabi ni Yahweh kay
Moises, "Kung duraan ng kaniyang ama ang kaniyang mukha,
mapapahiya siya sa loob ng pitong araw. Huwag ninyo siyang
papasukin sa kampo sa loob ng pitong araw. Pagkatapos nito,
papasukin siyang muli." **15** Kaya pinanatili si Miriam sa labas
ng kampo sa loob ng pitong araw. Hindi naglakbay ang mga
tao hanggang sa makabalik siya sa kampo. **16** Pagkatapos
nito, naglakbay ang mga tao mula Hazerot at nagkampo sa
ilang ng Paran.

13 Pagkatapos, nagsalita si Yahweh kay Moises. Sinabi
niya, **2** "Magpadala ka ng ilang kalalakihan upang
suriin ang lupain ng Canaan na aking ibinigay sa mga tao
ng Israel. Magpadala ka ng isang lalaki mula sa bawat tribu
ng kanilang mga ninuno. Dapat pinuno ang bawat lalaki sa
kanilang mga grupo." **3** Ipinadala sila ni Moises mula sa
ilang ng Paran, upang masunod nila ang utos ni Yahweh.
Lahat sila ay mga pinuno sa mga tao ng Israel. **4** Ito ang
kanilang mga pangalan: mula sa tribu ni Ruben, Sammua na
lalaking anak ni Zaccur. **5** Mula sa tribu ni Simeon, si Safat
na lalaking anak ni Hori. **6** Mula sa tribu ni Juda, si Caleb na

lalaking anak ni Jefune. **7** Mula sa tribu ni Isacar, si Igal na lalaking anak ni Jose. **8** Mula sa tribu ni Efraim, si Hosea na lalaking anak ni Nun. **9** Mula sa tribu ni Benjamin, si Palti na lalaking anak ni Rafu. **10** Mula sa tribu ni Zebulon, Gadiel na lalaking anak ni Sodi. **11** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Jose na nagngangalang: Gaddi na anak ni Susi mula sa tribu ni Manases, **12** Mula sa tribu ni Dan, si Ammiel na lalaking anak ni Gemalli. **13** Mula sa tribu ni Aser, si Setur na lalaking anak ni Micael. **14** Mula sa tribu ni Neftali, si Nahabi na lalaking anak ni Vapsi. **15** Mula sa tribu ni Gad, si Geuel na lalaking anak ni Maki. **16** Ito ang mga pangalan ng mga lalaking ipinadala ni Moises upang suriin ang lupain. Tinawag ni Moises si Hosea na lalaking anak ni Nun sa pangalang Josue. **17** Ipinadala sila ni Moises upang suriin ang lupain ng Canaan. Sinabi niya sa kanila, "Pumunta kayo sa Negev at umakyat kayo sa maburol na lugar. **18** Suriin ninyo ang lupain upang makita kung ano ang katulad nito. Matiyagan ninyo ang mga taong nakatira roon, kung malakas o mahihina sila, at kung kaunti o marami sila. **19** Tingnan kung anong uri ng lupain ang kanilang tinitirhan. Ito ba ay maganda o hindi? Anong klase ng mga lungsod ang naroon? Tulad ba ito ng mga kampo o ang mga ito ba ay pinatibay na lungsod? **20** Tingnan kung anong uri ng lupa, kung ito ba ay mainam para sa pagpapalago ng pananim o hindi, at kung may mga puno roon o wala. Maging matapang at mag-uwi kayo ng mga bunga ng lupa." Ngayon ay panahon para sa mga unang hinog na ubas. **21** Kaya umakyat ang mga kalalakihan at sinuri ang lupain mula sa ilang ng Sin hanggang Rehob, malapit sa Lebo Hamat. **22** Umakyat sila mula sa Negev at dumating sa Hebron. Naroon ang mga Ahiman, Sesai, at Talmai, mga angkan na nagmula kay Anak. Ngayon, ang Hebron ay itinayo, pitong taon na bago ang Zoan sa Ehipto. **23** Nang dumating sila sa lambak ng Escol, pumutol sila ng isang sangang may kumpol ng ubas. Pinasan nila ito sa isang tungkod sa pagitan ng dalawa sa kanilang pangkat. Nagdala rin sila ng mga bunga ng granada at igos. **24** Pinangalanan ang lugar na iyon na lambak ng Escol, dahil sa kumpol ng ubas na pinutol ng mga Israelita doon. **25** Bumalik sila pagkalipas ng apatnapung araw mula sa pagsusuri sa lupain. **26** Bumalik sila kina Moises, Aaron at sa buong sambayanan ng Israel sa ilang ng Paran sa Kades. Nagdala sila ng ulat sa kanila at sa buong sambayanan, at ipinakita sa kanila ang bunga na nagmula sa lupain. **27** Sinabi nila kay Moises, "Narating namin ang lupain kung saan mo kami ipinadala. Tunay na dinadaluyan ito ng gatas at pulot-pukyutan. Narito ang ilan sa mga bunga mula roon. **28** Gayunman, ang mga taong nagtayo ng kanilang tahanan doon ay malalakas. Pinatibay at napakalawak ng kanilang mga lungsod. Nakita rin namin doon ang mga kaapu-apuhan ni Anak. Nakatira ang mga Amalekita sa Negev. **29** Naroon ang mga tahanan ng mga Hiteo, Jebuseo, at mga Amoreo sa burol na lugar. Naninirahan ang mga Cananeo malapit sa dagat at sa tabi ng Ilog Jordan." **30** Sinubukan ni Caleb na palakasin ang loob ng mga taong nakapalibot kay Moises. Sinabi niya, "Lusubin natin nang minsanan at kunin ito, dahil kayang-kaya nating sakupin ito." **31** Ngunit sinabi ng ibang kalalakihang pumunta kasama niya, "Hindi natin kayang lusubin ang mga tao dahil mas malakas sila kaysa sa atin." **32** Kaya ikinalat nila ang nakakapanghina ng loob na ulat sa mga tao ng Israel tungkol sa lupain na kanilang sinuri. Sinabi nila, "Ang lupain na aming tiningnan ay isang lupaing umuubos ng mga mamamayan nito. Matatangkad ang lahat ng mga taong nakita namin doon. **33** Nakita namin doon ang mga higante, mga kaapu-apuhan ni Anak, mga taong nagmula sa mga higante. Para kaming mga tipaklong sa aming paningin kung ihambing sa kanila, at maaaring ganoon din kami sa kanilang paningin."

14

Umiyak nang malakas ang sambayanan sa gabing iyon. **2** Pinuna ng lahat ng mga tao ng Israel sina Moises at Aaron. Sinabi ng buong sambayanan sa kanila, "Nais naming kami ay namatay na lang sa lupain ng Ehipto, o dito sa ilang! **3** Bakit tayo dinala ni Yahweh sa lupaing ito upang mamatay sa pamamagitan ng espada? Ang ating mga asawa at mga maliliit na anak ay magiging mga biktima. Hindi ba mas mabuti para sa atin na bumalik sa Ehipto?" **4** Sinabi nila sa bawat isa, "Pumili tayo ng isa pang pinuno at bumalik tayo sa Ehipto." **5** At nagpatirapa sina Moises at Aaron sa harapan ng buong kapulungan ng sambayanan ng mga tao ng Israel. **6** Si Josue na anak na lalaki ni Nun at si Caleb na anak na lalaki ni Jefune ay pinunit ang kanilang mga damit, ang ilan sa mga ipinadala upang suriin ang lupain. **7** Nagsalita sila sa buong sambayanan ng mga tao ng Israel. Sinabi nila, "Isang napakabuting lupain ang aming dinaanan at siniyasat. **8** Kung nalulugod si Yahweh sa atin, sa gayon dadalhin niya tayo sa lupaing ito at ibibigay ito sa atin. Dinadaluyan ang lupain ng gatas at pulot-pukyutan. **9** Ngunit huwag kayong maghimagsik laban kay Yahweh at huwag kayong matakot sa mga tao ng lupain. Uubusin natin sila na kasindali ng pagkain. Maaalis mula sa kanila ang kanilang pananggalang, dahil kasama natin si Yahweh. Huwag ninyo silang katakutan." **10** Ngunit tinangka ng buong sambayanan na pagbabatuhin sila hanggang mamatay. Pagkatapos, lumitaw ang kaluwalhatian ni Yahweh sa tolda ng pagpupulong sa lahat ng mga tao ng Israel. **11** Sinabi ni Yahweh kay Moises, "Hanggang kailan ba ako kamumuhian ng mga taong ito? Hanggang kailan sila mabibigong magtiwala sa akin, sa kabila ng lahat ng palatandaan ng aking kapangyarihan na aking ginawa sa kanila? **12** Lulusubin ko sila ng salot, hindi ko sila pamamanahan at gagawa ako mula sa iyong angkan ng isang bansa na magiging higit na dakila at mas malakas kaysa sa kanila." **13** Sinabi ni Moises kay Yahweh, "Kung gagawin mo ito, maririnig ng mga taga-Ehipto ang tungkol dito, dahil sinagip mo ang mga tao mula sa kanila sa pamamagitan ng iyong kapangyarihan. **14** Sasabihin nila ito sa mga naninirahan sa lupain. Maririnig nila na ikaw, Yahweh ay kapiling ng mga taong ito, dahil nakita ka nila nang harapan. Nasa itaas ng iyong mga tao ang iyong ulap. Pinangungunahan mo sila sa isang haligi ng ulap sa araw at isang haligi ng apoy sa gabi. **15** Ngayon, kung papatayin mo ang mga taong ito gaya ng isang tao, ang mga bansang nakarinig sa iyong katanyagan ay magsasalita at sasabihin, **16** 'Dahil hindi magawang dalhin ni Yahweh ang mga taong ito sa lupaing kaniyang ipinangakong ibigay sa kanila, pinatay niya sila sa ilang.' **17** Ngayon, nagmamakaawa ako sa iyo, gamitin mo ang iyong dakilang kapangyarihan. Sapagkat sinabi mo, **18** banayad si Yahweh kung magalit at sagana sa tipan ng katapatan. Pinapatawad niya ang kasamaan at pagsuway. Hindi siya magpapawalang sala kapag dadalhin niya ang parusa ng kasalanan ng mga ninuno sa kanilang mga kaapu-apuhan, hanggang sa ikatlo at ikaapat na salinlahi.' **19** Patawad, nakikiusap ako sa iyo, itong kasalanan ng mga tao dahil sa kadakilaan ng iyong tipan ng katapatan, tulad ng palagi mong pagpapatawad sa mga taong ito mula sa panahong nasa Ehipto sila hanggang ngayon." **20** Sinabi ni

Yahweh, “Pinatawad ko na sila ayon sa iyong kahilingan, **21**
ngunit totoo, habang nabubuhay ako at habang napupuno
ang buong mundo ng aking kaluwalhatian, **22** lahat ng mga
taong iyon na nakakita ng aking kaluwalhatian at sa mga
palatandaan ng aking kapangyarihang ginawa ko sa Ehipto
at sa ilang—tinutukso pa rin nila ako ng sampung beses at
hindi nakinig sa aking tinig. **23** Kaya sinabi kong tiyak na
hindi nila makikita ang lupaing aking ipinangako sa kanilang
mga ninuno. Wala ni isa sa kanilang namuhi sa akin ang
makakakita nito, **24** maliban kay Caleb na aking lingkod, dahil
mayroon siyang ibang espiritu. Sinunod niya ako ng ganap;
Dadalhin ko siya sa lupaing kaniyang pinuntahan upang suriin.
Aangkinin ito ng kaniyang mga kaapu-apuhan. **25** (Ngayon
nakatira ang mga Amalekita at mga Cananeo sa lambak.)
Bukas lumiko kayo at pumunta sa ilang sa pamamagitan ng
daan ng Dagat ng mga Tambo.” **26** Nagsalita si Yahweh kay
Moises at kay Aaron. Sinabi niya, **27** “Hanggang kailan ko
ba dapat tiisin itong masamang sambayanang bumabatikos
sa akin? Narinig ko ang mga pagrereklamo ng mga tao
ng Israel laban sa akin. **28** Sabihin mo sa kanila, 'Dahil
ako ay buhay,' sinabi ni Yahweh, 'ayon sa sinabi mo sa
aking pandinig, gagawin ko ito sa inyo: **29** Babagsak ang
inyong mga patay na katawan sa ilang na ito, lahat kayong
nagreklamo laban sa akin, kayong nabilang na sa sensus,
ang kabuoang bilang ng mga tao mula sa dalawampung taon
pataas. **30** Tiyak na hindi kayo makakapunta sa lupaing
aking ipinangako upang gawin ninyong tahanan, maliban kay
Caleb na lalaking anak ni Jefune at Josue na lalaking anak ni
Nun. **31** Ngunit ang inyong mga maliliit na anak na sinasabi
ninyong magiging mga biktima, dadalhin ko sila sa lupain.
Mararanasan nila ang lupaing inyong tinanggihan! **32** At para
sa inyo, babagsak sa ilang na ito ang mga patay ninyong
katawan. **33** Magiging pagala-gala ang inyong mga anak
sa ilang sa loob ng apatnapung taon. Dapat nilang dalhin
ang bunga ng inyong paghihimagsik hanggang sa patayin ng
ilang ang inyong mga katawan. **34** Tulad ng bilang ng mga
araw na sinuri ninyo ang lupain—apatnapung araw, dapat
din ninyong dalhin ang bunga ng inyong mga kasalanan
sa loob ng apatnapung taon—isang taon sa bawat araw at
dapat ninyong malaman kung ano ang katulad ng maging
aking kaaway. **35** Akong, si Yahweh, ang nagsalita. Tiyak na
gagawin ko ito sa buong masamang sambayanang ito na
nagtipun-tipon laban sa akin. Mauubos sila sa ilang na ito.
Dito sila mamamatay.'” **36** Kaya namatay lahat ng lalaking
ipinadala ni Moises upang tingnan ang lupain sa pamamagitan
ng salot sa harapan ni Yahweh. Ito ang mga lalaking bumalik
at nagdala ng isang masamang ulat tungkol sa lupain. Sila
ang nagdulot sa buong sambayanan na magreklamo laban
kay Moises. **38** Mula sa mga lalaking pumunta upang tingnan
ang lupain, tanging si Josue na anak na lalaki ni Nun at si
Caleb na anak na lalaki ni Jefune ang natirang buhay. **39**
Nang iulat ni Moises ang mga salitang ito sa lahat ng tao ng
Israel, nagluksa sila ng napakatindi. **40** Bumangon sila nang
maaga at pumunta sa tuktok ng bundok at sinabi, “Tingnan
mo, narito kami at pupunta kami sa lugar na ipinangako
ni Yahweh, sapagkat nagkasala kami.” **41** Ngunit sinabi ni
Moises, “Bakit sinusuway ninyo ngayon ang utos ni Yahweh?
Hindi kayo magtatagumpay. **42** Huwag kayong umalis, dahil
hindi ninyo kasama si Yahweh upang pigilan kayo mula sa
pagkakatalo sa pamamagitan ng inyong mga kaaway. **43**
Nandoon ang mga Amalekita at mga Cananeo at mamamatay
kayo sa pamamagitan ng espada dahil tumalikod kayo mula
sa pagsunod kay Yahweh. Kaya hindi niya kayo sasamahan.”
44 Ngunit nagpumilit silang umakyat sa maburol na lugar;
gayunpaman, hindi umalis si Moises ni ang kaban ng tipan ni
Yahweh mula sa kampo. **45** Bumaba ang mga Amalekita
at gayundin ang mga Cananeo na nakatira sa mga burol
na iyon. Nilusob nila ang mga Israelita at tinalo silang lahat
hanggang sa daan patungo ng Horma.

15 Pagkatapos, nagsalita si Yahweh kay Moises. Sinabi
niya, **2** “Magsalita ka sa mga tao ng Israel at sabihin
mo sa kanila, 'Kapag pumasok kayo sa lupain kung saan kayo
maninirahan, na ibibigay ni Yahweh sa inyo— **3** at kapag
maghandog kayo ng isang handog sa pamamagitan ng apoy
para sa kaniya—maging isang alay na susunugin, o isang
alay para sa isang panata o isang kusang handog, o isang
handog sa inyong mga pagdiriwang, upang magdulot ng isang
mabangong halimuyak para kay Yahweh mula sa kawan
o pangkat ng hayop— **4** dapat maghandog kay Yahweh
ang isang taong nagdadala ng alay ng isang handog na
butil ng ikasampu na epa ng pinong harinang hinaluan ng
ikaapat na hin ng langis. **5** Dapat din kayong maghanda ng
ikaapat na hin ng alak bilang inuming handog. Gawin ninyo
ito kasama ang alay na susunugin o kasama ang alay ng
bawat batang tupa. **6** Kung maghahandog kayo ng isang
lalaking tupa, dapat kayong maghanda ng isang handog na
butil ng dalawang ikasampu ng isang epa ng pinong harinang
hinaluan ng ikatatlo ng isang hin ng langis bilang handog. **7**
Para sa inuming handog, dapat kayong maghandog ng ikatlo
ng isang hin ng alak. Magdudulot ito ng isang mabangong
halimuyak para kay Yahweh. **8** Kapag maghanda kayo ng
isang toro bilang alay na susunugin o bilang isang alay upang
tuparin ang isang panata, o alay para sa pagtitipon-tipon
kay Yahweh, **9** sa gayon dapat kayong maghandog kasama
ng toro ang isang handog na butil ng tatlong ikasampu ng
isang epa ng pinong harinang hinaluan ng kalahating hin ng
langis. **10** Dapat kayong maghandog bilang inuming handog
ng kalahating hin ng alak, bilang isang handog na pinaraan
sa apoy, upang magdulot ng mabangong halimuyak para kay
Yahweh. **11** Dapat mangyari ito sa ganitong paraan para sa
bawat toro, para sa bawat lalaking tupa, at para sa bawat
lalaking batang mga tupa o mga batang kambing. **12** Ang
bawat alay na inyong ihahanda at ihahandog ay dapat ninyong
gawin ayon sa inilarawan dito. **13** Dapat gawin ng lahat
ng katutubong Israelita ang mga bagay na ito sa ganitong
paraan, kapag nagdadala ang sinuman ng isang handog na
pinaraan sa apoy, upang magdulot ng mabangong halimuyak
na kalugud-lugod kay Yahweh. **14** Kung naninirahan ang
isang dayuhan kasama ninyo, o sinumang nakikitira sa inyo sa
buong salinlahi ng inyong mga tao, dapat siyang maghandog
ng isang handog na pinaraan sa apoy, upang magdulot ng
isang mabangong halimuyak para kay Yahweh. Dapat siyang
kumilos gaya ng inyong pagkilos. **15** Dapat may parehong
batas lamang para sa sambayanan at para sa dayuhang
nakikitira sa inyo, isang palagiang batas sa buong salinlahi ng
inyong mga tao. Kung ano kayo, gayundin dapat ang mga
manlalakbay na naninirahan kasama ninyo. Dapat siyang
kumilos gaya ng inyong pagkilos sa harapan ni Yahweh. **16**
Ang parehong batas at kautusan ang dapat masunod sa inyo
at sa mga dayuhang naninirahang kasama ninyo.'” **17** Muling
nagsalita si Yahweh kay Moises. Sinabi niya, **18** “Magsalita
ka sa mga tao ng Israel at sabihin mo sa kanila, 'Kapag
dumating kayo sa lupain kung saan ko kayo dadalhin, **19**

kapag kakainin ninyo ang pagkaing nagmula sa lupain, dapat
kayong maghandog ng isang handog at idulog ito sa akin.
20 Mula sa una ng inyong masang harina, dapat kayong
maghandog ng isang tinapay upang itaas ito bilang isang
itinaas na handog mula sa giikang palapag. Dapat ninyong
itaas ito sa ganitong paraan. **21** Dapat kayong magbigay sa
akin ng isang itinaas na handog sa buong salinlahi ng inyong
mga tao mula sa una ng inyong masang harina. **22** Minsan
magkakasala kayo nang hindi sinasadya, kapag hindi ninyo
sinunod ang lahat ng utos na ito na sinabi ko kay Moises—
23 lahat ng bagay na inutos ko sa inyo sa pamamagitan ni
Moises mula sa araw na sinimulan kong bigyan kayo ng
mga utos at hanggang sa buong salinlahi ng inyong mga
tao. **24** Patungkol sa hindi sinasadyang kasalanan na hindi
alam ng buong sambayanan, dapat maghandog ang buong
sambayanan ng isang batang toro bilang alay na susunugin
upang magdulot ng isang mabangong halimuyak para kay
Yahweh. Kalakip nito, dapat maghandog ng isang handog na
butil at inuming handog, ayon sa iniutos ng batas, at isang
lalaking kambing bilang isang handog para sa kasalanan. **25**
Dapat gumawa ang pari ng pagbabayad ng kasalanan para
sa lahat ng sambayanan ng Israel. Patatawarin sila dahil ang
kasalanan ay isang pagkakamali. Dinala nila ang kanilang
alay, ang isang handog para sa akin na pinaraan sa apoy.
Dinala nila ang kanilang handog para sa kasalanan sa aking
harapan para sa kanilang pagkakamali. **26** At patatawarin
ang lahat ng sambayanan ng Israel, at ang mga dayuhang
naninirahan kasama nila, dahil nagkasala ang lahat ng tao
nang hindi sinasadya. **27** Kung nagkakasala ang isang tao
nang hindi sinasadya, dapat siyang maghandog ng isang
babaeng kambing na isang taong gulang bilang handog para
sa kaniyang kasalanan. **28** Dapat maghandog ang pari ng
pambayad ng kasalanan sa harapan ni Yahweh para sa taong
nagkasala nang hindi sinasadya. Patatawarin ang taong iyon
kapag maghandog ng pambayad ng kasalanan. **29** Dapat
magkaroon kayo ng parehong batas para sa isang nakagawa
ng anumang bagay nang hindi sinasadya, ang parehong
batas para sa taong katutubo sa mga tao ng Israel at para
sa mga dayuhang naninirahan sa kanila. **30** Ngunit ang
taong nakagawa ng anumang bagay sa pagsuway, maging
katutubo siya o isang dayuhan, nilalapastangan niya ako.
Dapat itiwalag ang taong iyon mula sa kaniyang mga tao. **31**
Dahil sinuway niya ang aking salita at nilabag ang aking utos,
dapat itiwalag nang ganap ang taong iyon. Nasa kaniya ang
kasalanan." **32** Habang nasa ilang ang mga tao ng Israel,
nakasumpong sila ng isang lalaking namumulot ng kahoy sa
araw ng Pamamahinga. **33** Dinala siya ng mga taong nakakita
sa kaniya kina Moises, Aaron, at sa buong sambayanan. **34**
Ibinilanggo nila siya dahil hindi pa naipahayag kung ano ang
dapat gawin sa kaniya. **35** Pagkatapos, sinabi ni Yahweh kay
Moises, "Dapat patayin ang lalaki. Dapat siyang batuhin ng
buong sambayanan sa labas ng kampo." **36** Kaya dinala siya
ng buong sambayanan sa labas ng kampo at pinagbababato
siya hanggang mamatay gaya ng inutos ni Yahweh kay
Moises. **37** Muling nagsalita si Yahweh kay Moises. Sinabi
niya, **38** "Magsalita ka sa mga kaapu-apuhan ng Israel at
utusan silang gumawa ng mga palawit para sa kanilang mga
sarili upang isabit mula sa mga dulo ng kanilang mga damit,
upang isabit ang mga ito mula sa bawat dulo sa pamamagitan
ng isang taling asul. Dapat nilang gawin ito sa kabuuan ng
salinlahi ng kanilang mga tao. **39** Magiging isang natatanging
paalala ito sa inyo, kapag makita ninyo ito, sa lahat ng aking
mga utos, upang tuparin ang mga ito para hindi ninyo sundin
ang inyong sariling puso at sariling mga mata, na kung saan
kumilos kayo dati tulad ng mga mangangalunya. **40** Gawin
ninyo ito upang maisaisip ninyo at masunod ang lahat kong
utos, at upang maaari kayong maging banal, inilaan para sa
akin, ang inyong Diyos. **41** Ako si Yahweh ang inyong Diyos,
na siyang naglabas sa inyo mula sa lupain ng Ehipto, upang
maging Diyos ninyo. Ako si Yahweh ang inyong Diyos."

16 Ngayon si Korah na anak na lalaki ni Izar na anak na
lalaki ni Kohat na anak na lalaki ni Levi, kasama ni
Datan at Abiram na mga anak na lalaki ni Eliab, at si On
na anak na lalaki ni Pelet, ang mga kaapu-apuan ni Ruben
ay tinipon ng ilang kalalakihan. **2** Tumindig sila laban kay
Moises, kasama ng ibang kalalakihan mula sa mga tao ng
Israel, dalawang daan at limampung pinuno ng sambayanan
na mga tanyag na kasapi sa sambayanan. **3** Nagkatipon
sila upang harapin sina Moises at Aaron. Sinabi nila sa
kanila, "Kumukuha kayo nang labis para sa inyong mga sarili.
Ang buong sambayanan ay banal, inilaan kay Yahweh, ang
bawat isa sa kanila, at si Yahweh ay kasama nila. Bakit
ninyo inaangat ang inyong mga sarili sa ibabaw ng natitirang
sambayanan ni Yahweh?" **4** Nang marinig iyon ni Moises,
nagpatirapa siya. **5** Nagsalita siya kay Korah at sa lahat ng
kaniyang pangkat; sinabi niya, "Sa kinaumagahan, ipapakita
ni Yahweh kung sino ang kaniya, at kung sino ang inilaan
kay Yahweh. Dadalhin niya sa kaniya ang taong pipiliin niya.
Dadalhin siya ni Yahweh sa kaniyang sarili. **6** Gawin ninyo
ito, Korah at lahat ng iyong pangkat. Kumuha kayo ng mga
insensaryo **7** bukas at lagyan ninyo ng apoy at insenso ang
mga ito sa harap ni Yahweh. Ang taong pipiliin ni Yahweh,
ang taong iyon ay ilalaan kay Yahweh. Malayo na ang inyong
narating, kayong mga kaapu-apuan ni Levi." **8** Muli, sinabi ni
Moises kay Korah, "Ngayon ay makinig kayo, kayong mga
kaapu-apuan ni Levi: **9** ito ba ay isang maliit na bagay para sa
inyo na inilaan kayo ng Diyos ng Israel mula sa sambayanan
ng Israel, upang palapitin kayo sa kaniya, upang magtrabaho
sa tabernakulo ni Yahweh, at upang tumayo sa harapan ng
sambayanan para maglingkod sa kanila? **10** Dinala niya
kayo ng malapitan, at lahat ng inyong mga kamag-anak, ang
mga kaapu-apuan ni Levi ay kasama ninyo, ngunit ninanasa
din ninyo ang pagkapari! **11** Iyon ang dahilan kung bakit
ikaw at lahat ng iyong pangkat ay nagkatipon laban kay
Yahweh. Kaya bakit kayo nagrereklamo tungkol kay Aaron,
na sumusunod kay Yahweh?" **12** Pagkatapos ipinatawag
ni Moises sina Datan at Abiram, ang mga anak na lalaki ni
Eliab, subalit sinabi nila, "Hindi kami pupunta. **13** Ito ba ay
isang maliit na bagay na dalhin mo kami sa isang lupain na
dinadaluyan ng gatas at pulot-pukyutan, upang patayin kami
sa ilang? Ngayon nais mong maging tagapangasiwa namin!
14 Bilang karagdagan, hindi mo kami dinala sa isang lupain na
umaagos sa gatas at pulot-pukyutan, o binigyan ng mga bukid
at mga ubasan bilang isang mana. Ngayon nais mo kaming
bulagin sa pamamagitan ng mga walang lamang pangako?
Hindi kami pupunta sa iyo." **15** Galit na galit si Moises at
sinabi kay Yahweh, "Huwag mong galangin ang kanilang mga
handog. Hindi ako kumuha ng isang asno mula sa kanila, at
wala akong sinaktang sinuman sa kanila." **16** Pagkatapos,
sinabi ni Moises kay Korah, "Bukas ikaw at lahat ng iyong
kasamahan ay dapat pumunta sa harap ni Yahweh, ikaw, sila,
at si Aaron. **17** Bawat isa sa inyo ay dapat dalhin niya ang
kaniyang insensaryo at lagyan ito ng insenso. Pagkatapos,

dapat dalhin ng bawat tao sa harap ni Yahweh ang kaniyang
insensaryo, dalawang daan at limampung insensaryo. Kayo
at si Aaron rin ay dapat ninyong dalhin ang inyong mga
insensaryo." **18** Kaya kinuha ng bawat lalaki ang kaniyang
insensaryo, nilagyan ito ng apoy, nilatagan ito ng insenso,
at tumayo sa pasukan patungo sa tolda ng pagpupulong
kasama ni Moises at Aaron. **19** Tinipon ni Korah ang buong
sambayanan laban kina Moises at Aaron sa pasukan ng
tolda ng pagpupulong, at nagpakita ang kaluwalhatian ni
Yahweh sa buong sambayanan. **20** At nagsalita si Yahweh
kay Moises at kay Aaron: **21** "Ihiwalay ninyo ang inyong mga
sarili mula sa sambayanang ito upang lipulin ko sila agad-
agad." **22** Nagpatirapa sila Moises at Aaron at sinabi, "Diyos,
ang Diyos ng mga espiritu ng buong sangkatauhan, kung
nagkakasala ang isang tao, dapat kabang magalit sa buong
sambayanan?" **23** Sumagot si Yahweh kay Moises. Sinabi
niya, **24** "Magsalita ka sa buong sambayanan. Sabihin mo,
'Umalis kayo mula sa mga tolda nila Korah, Datan, at Abiram.'"
25 Pagkatapos, bumangon si Moises at pumunta kina Datan
at Abiram; sinundan siya ng mga nakakatanda ng Israel. **26**
Nagsalita siya sa sambayanan at sinabi, "Ngayon iwanan ang
mga tolda ng mga masamang lalaking ito at huwag humawak
ng anumang bagay na nabibilang sa kanila, o malilipol kayo
sa pamamagitan ng lahat ng kanilang kasalanan." **27** Kaya
ang sambayanan sa magkabilaan ay iniwan ang mga tolda
nina Korah, Datan, at Abiram. Lumabas sila Datan at Abiram
at tumayo sa pasukan ng kanilang mga tolda, kasama ng
kanilang mga asawa, mga anak, at kanilang mga maliliit.
28 At sinabi ni Moises, "Sa pamamagitan nito malalaman
ninyong isinugo ako ni Yahweh upang gawin ang lahat ng
mga gawaing ito, sapagkat hindi ko ginawa ang mga ito sa
aking sariling pagsang-ayon. **29** Kung mamamatay ang mga
lalaking ito nang karaniwang kamatayan gaya ng karaniwang
nangyayari, kung gayon hindi ako isinugo ni Yahweh. **30**
Ngunit kung gagawa si Yahweh ng isang butas sa lupa na
lalamon sa kanila tulad ng isang malaking bibig, kasama ng
kanilang mga pamilya, at kapag bababa sila ng buhay sa
lugar ng mga patay ay dapat ninyong unawain na kinamuhian
ng mga lalaking ito si Yahweh. **(Sheol h7585)** **31** Pagkatapos
sabihin ni Moises ang lahat ng salitang ito, bumukas ang
lupang sa ilalim ng mga lalaking ito. **32** Ibinukas ng lupa
ang bibig nito at nilamon sila, ang kanilang mga pamilya, at
lahat ng mga taong nabibilang kay Korah, pati na rin ang
kanilang mga ari-arian. **33** Sila at ang lahat sa kanilang
mga pamilya ay pumunta ng buhay sa lugar ng mga patay.
Nagsara ang lupa sa ibabaw nila, at sa pamamagitan nito
nalipol sila sa kalagitnaan ng sambayanan. **(Sheol h7585)**
34 Ang buong Israel na nakapalibot sa kanila ay tumakas
mula sa kanilang hiyaw. Sinigaw nila, "Baka lamunin din
tayo ng lupa!" **35** Pagkatapos kumislap ang apoy mula kay
Yahweh at nilamon ang 250 kalalakihan na naghandog ng
insenso. **36** Muling nagsalita si Yahweh kay Moises at sinabi,
37 "Magsalita ka kay Eleazar na anak na lalaki ni Aaron na
pari at sabihan siya na kunin ang mga insensaryo mula sa
mga nagbabagang tira, sapagkat ang mga insensaryo ay
idinulog sa akin. Pagkatapos, kailangan nilang ikalat ang mga
baga. **38** Kunin ang mga insensaryo sa mga namatay dahil
sa kanilang mga kasalanan. Gawing minartilyong pingngan
ang mga ito bilang isang takip sa ibabaw ng altar. Ang mga
lalaking iyon ang naghandog ng mga ito sa harap ko, kaya
naihandog sa akin ang mga ito. Magiging isang tanda ang
mga ito ng aking presensya sa mga tao ng Israel." **39** Kinuha
ni Eleazar na pari ang mga tansong insensaryo na ginamit
ng mga lalaking nasunog, at ang mga ito ay minartilyo na
maging isang takip para sa altar, **40** upang maging isang
paalala sa mga tao ng Israel, na ang mga nagmula lamang
kay Aaron ang maaaring pumuntang magsunog ng insenso
sa harap ni Yahweh, para hindi sila magiging katulad ni
Korah at ng kaniyang pangkat—gaya ng iniutos ni Yahweh sa
pamamagitan ni Moises. **41** Ngunit sa sumunod na umaga
ang lahat ng sambayanan ng mga tao ng Israel ay nagreklamo
laban kina Moises at Aaron. Sinabi nila, "Pinatay ninyo ang
mga tao ni Yahweh." **42** At nangyari, nang nagkatipon ang
sambayanan laban kina Moises at Aaron, na tumingin sila sa
tolda ng pagpupulong at, tingnan mo, tinatakpan ito ng ulap.
Nagpakita ang kaluwalhatian ni Yahweh, **43** at pumunta sina
Moises at Aaron sa harapan ng tolda ng pagpupulong. **44**
Pagkatapos, nagsalita si Yahweh kay Moises. Sinabi niya, **45**
"Lumayo ka mula sa harapan ng sambayanang ito upang
malipol ko sila agad-agad." Pagkatapos nagpatirapa sina
Moises at Aaron. **46** Sinabi ni Moises kay Aaron, "Kunin ninyo
ang insensaryo, lagyan ito ng apoy mula sa altar, lagyan
ito ng insenso, dalhin agad ito sa sambayanan, at gumawa
ng pambayad ng kasalanan para sa kanila, dahil ang galit
ay paparating mula kay Yahweh. Nagsimula na ang salot."
47 Kaya ginawa ni Aaron ang gaya ng sinabi ni Moises.
Tumakbo siya papunta sa gitna ng sambayanan. Mabilis na
nagsimulang kumalat ang salot sa mga tao, kaya inilagay niya
ang insenso at gumawa ng pambayad ng kasalanan para sa
mga tao. **48** Tumayo si Aaron sa pagitan ng mga patay at
mga nabubuhay; sa pamamagitan nito natigil ang salot. **49**
Yaong mga namatay sa pamamagitan ng salot ay 14, 700
ang bilang, bukod sa mga namatay dahil sa ginawa ni Korah.
50 Bumalik si Aaron kay Moises sa pasukan patungo sa tolda
ng pagpupulong, at ang salot ay nagwakas.

17 Nagsalita si Yahweh kay Moises. Sinabi niya, **2**
"Magsalita ka sa mga tao ng Israel. Kumuha ka ng
mga tungkod mula sa kanila, isa para sa bawat tribu ng mga
ninuno. Kumuha ng labindalawang tungkod, isa mula sa bawat
pinunong napili mula sa bawat tribu. Isulat mo ang pangalan
ng bawat lalaki sa kaniyang tungkod. **3** Dapat mong isulat
ang pangalan ni Aaron sa tungkod ni Levi. Kailangang may
isang tungkod para sa bawat pinuno mula sa lipi ng kaniyang
mga ninuno. **4** Dapat mong ilagay ang mga tungkod sa
tolda ng pagpupulong sa harapan ng tipan ng mga kautusan,
kung saan ako nakikipagkita sa iyo. **5** At mangyayaring ang
tungkod ng taong aking pipiliin ay uusbong. Patitigilin ko
ang mga reklamo ng mga tao ng Israel, mga sinasabi nila
laban sa iyo." **6** Kaya nagsalita si Moises sa mga tao ng
Israel. Lahat ng mga katutubong pinuno ay binigyan siya ng
mga tungkod, isang tungkod mula sa bawat pinuno, na pinili
mula sa bawat isa sa mga ninuno ng tribu, labindalawang
tungkod lahat. Kasali na sa mga iyon ang tungkod ni Aaron. **7**
Pagkatapos inilagak ni Moises ang mga tungkod sa harap ni
Yahweh sa toldang tipanan. **8** Sa sumunod na araw, pumunta
si Moises sa toldang tipanan at, pagmasdan, ang tungkod
ni Aaron para sa mga tribu ni Levi ay umusbong. Tumubo
ang mga usbong at naglabas ng mga bulaklak at hinog na
almonte! **9** Inilabas ni Moises ang lahat ng mga tungkod mula
sa harap ni Yahweh patungo sa lahat ng mga tao ng Israel.
Hinanap ng bawat tao ang kaniyang tungkod at kinuha ito.
10 Sinabi ni Yawheh kay Moises, "Ilagay mo ang tungkod ni
Aaron sa harapan ng mga toldang tipanan. Panatilihin mo ito

bilang isang palatandaan ng kasalanan laban sa mga taong
nag-aklas upang mawakasan mo ang mga reklamo laban
sa akin, o sila ay mamamatay." **11** Ginawa ni Moises ang
iniutos ni Yahweh sa kaniya. **12** Nagsalita ang mga tao ng
Israel kay Moises at sinabi, "Mamamatay kami rito. Malilipol
kaming lahat! **13** Mamamatay ang bawat isang umaakyat,
na lumalapit sa tabernakulo ni Yahweh. Dapat ba kaming
mamatay lahat?"

18 Sinabi ni Yahweh kay Aaron, "Ikaw at ang iyong
mga anak na lalaki, at ang mga angkan ng iyong
mga ninuno ang may pananagutan sa lahat ng kasalanang
kanilang nagawa laban sa santuwaryo. Ngunitt ikaw lamang
at ang iyong mga anak na lalaking kasama mo ang may
pananagutan sa lahat ng mga kasalanang nagawa ng sinuman
sa pagkapari. **2** Para sa kapwa mo miyembro ng tribu ni Levi,
tribu ng iyong ninuno, dapat mo silang isama upang makasali
sila sa iyo at tulungan ka kapag naglilingkod ka at ng iyong
mga anak na lalaki sa harap ng toldang tipanan. **3** Dapat
silang maglingkod sa iyo at sa buong tolda. Gayunpaman,
hindi sila dapat lumapit sa anumang bagay sa banal na lugar
o may kaugnayan sa altar, o sila at ikaw rin ay mamamatay.
4 Dapat silang sumali sa inyo at pangalagaan ang tolda ng
pagpupulong, sa lahat ng gawain na may kaugnayan sa
tolda. Hindi dapat lumapit sa inyo ang isang dayuhan. **5**
Dapat ninyong kunin ang tungkulin na ito nang sa gayon,
hindi muling dumating ang aking galit sa mga tao ng Israel.
6 Tingnan ninyo, ako mismo ang pumili sa inyong kapwa
miyembro ng mga Levita mula sa mga kaapu-apuhan ng
Israel. Sila ay isang regalo sa inyo, ibinigay sa akin para gawin
ang gawaing may kaugnayan para sa tolda ng pagpupulong.
7 Subalit ikaw lamang at ang iyong mga anak na lalaki ang
maaaring gumanap ng pagkapari tungkol sa bawat bagay na
may kaugnayan sa altar at sa bawat bagay na nasa loob ng
kurtina. Ikaw mismo ang dapat gumawa sa mga tungkuling
iyon. Ibinibigay ko sa iyo ang pagkapari bilang isang regalo.
Bawat dayuhan na lalapit ay dapat malagay sa kamatayan."
8 Pagkatapos, sinabi ni Yahweh kay Aaron, "Tingnan mo,
ibinigay ko sa iyo ang tungkulin sa pag-iingat ng mga handog
na itinaas sa akin, at lahat ng mga banal na handog na
ibinigay sa akin ng mga tao ng Israel. Ibinigay ko ang mga
handog na ito sa iyo, at sa iyong mga anak na lalaki bilang
iyong patuloy na bahagi. **9** Ang mga bagay na ito mula
sa mga ganap na inialay na handog kay Yahweh, subalit
ang hindi ganap na nasunog ay magiging sa iyo. Bawat
alay na dinadala ng mga tao, kalakip ng bawat handog na
butil, bawat handog para sa kasalanan, at bawat handog na
pambayad para sa kasalanan—lahat nitong mga napakabanal
na handog—na inilaan nila para sa akin at dinala sa akin ay
magiging para sa iyo at para sa iyong mga anak na lalaki. **10**
Ito ay ganap na inilaan para sa akin, na dapat mong kainin
ang mga handog na ito. Bawat lalaking kasama mo ay dapat
kumain ng mga handog na ito. Dapat mo silang isaalang-
alang bilang inilaan para sa akin. **11** Ito ang mga handog na
mapapabilang sa iyo: kanilang mga regalo na itinabi mula
sa lahat ng itinaas na mga handog ng mga tao ng Israel,
mga handog na tinaas nang mataas sa harap ko at dinala sa
akin. Ibinibigay ko ang mga ito sa iyo, sa iyong mga anak na
lalaki, at sa iyong mga anak na babae, bilang iyong patuloy
na bahagi. Bawat isang malinis sa pamamagitan ng ritwal
sa iyong pamilya ay maaaring kumain ng kahit ano mula sa
mga handog na ito. **12** Lahat ng mainam na langis, lahat ng
mainam na bagong alak at butil, ang unang mga prutas na
ibinigay ng mga tao sa akin—lahat ng mga ito ay ibinibigay
ko sa inyo. **13** Ang lahat ng bungang unang hinog na nasa
kanilang lupain, na dinala nila sa akin ay magiging sa inyo.
Bawat isang malinis sa iyong pamilya ay maaaring kumain
ng mga bagay na ito. **14** Bawat bagay na inilaan sa Israel
ay magiging sa iyo. **15** Bawat bagay na nagpapabukas ng
sinapupunan, lahat ng panganay na hinandog ng mga tao kay
Yahweh, kapwa tao at hayop, magiging sa iyo. Gayunpaman,
dapat tiyak na bilhin muli ng mga tao ang bawat panganay
na anak na lalaki, at dapat nilang bilhin muli ang panganay
na lalaki ng maruming mga hayop. **16** Iyong mga dapat
bibilhin muli ng mga tao ay dapat bilhin muli pagkatapos
na maging isang buwang gulang. Pagkatapos ay maaari
na silang bilhin muli ng mga tao, sa halagang limang siklo,
ayon sa pamantayang timbang na siklo ng santuwaryo, na
kapantay ng dalawampung gera. **17** Subalit ang panganay ng
isang baka, o ang panganay ng isang tupa, o ang panganay
ng isang kambing ay hindi mo dapat bilhin muli ang mga
hayop na ito; sila ay inilaan sa akin. Dapat mong isaboy ang
dugo nito sa altar at sunugin ang kanilang taba bilang isang
alay na pinaraan sa apoy, upang magdulot ng mabangong
halimuyak para sa akin. **18** Magiging sa iyo ang karne ng
mga ito. Gaya ng itinaas na dibdib at kanang hita, magiging
sa iyo ang karne ng mga ito. **19** Lahat ng dinalang handog ng
banal na mga bagay na inalay ng mga tao ng Israel sa akin
ay ibinibigay ko ang mga ito sa iyo, sa iyong mga anak na
lalaki, sa iyong mga anak na babae bilang patuloy na bahagi.
Tumatayo sila para sa isang tipan ng asin, isang umiiral na
tipan magpakailanman, sa harap ko kasama mo at ng iyong
mga kaapu-apuhan." **20** Sinabi ni Yahweh kay Aaron, "Hindi
ka dapat magkaroon ng mana sa lupain ng mga tao, ni dapat
magkaroon ng bahagi sa mga ari-arian ng mga tao. Ako
ang iyong magiging bahagi at mana sa piling ng mga tao ng
Israel. **21** Sa mga kaapu-apuhan ni Levi, tingnan mo, ibinigay
ko ang lahat ng mga ikapu bilang kanilang mana kapalit ng
kanilang paninilbihan na kanilang ibinibigay sa pagtatrabaho
sa tolda ng pagpupulong. **22** Simula ngayon hindi dapat
lumapit ang mga tao ng Israel sa tolda ng pagpupulong, o
sila ay magkakaroon ng pananagutan sa kasalanang ito at
mamatay. **23** Dapat gawin ng mga Levita ang mga gawain
na may kaugnayan sa tolda ng pagpupulong. Sila ang may
pananagutan para sa anumang kasalanan tungkol dito. Ito
ang magiging isang palagiang batas sa lahat ng salinlahi ng
iyong mga tao. At hindi sila dapat magkaroon ng mana sa
piling ng mga tao ng Israel. **24** Sapagkat ang mga ikapu ng
mga tao ng Israel, na kanilang inialay bilang handog para sa
akin—ito ang mga ibinibigay ko sa mga Levita bilang kanilang
mana. Ito ang dahilan kung bakit sinabi ko sa kanila, 'Hindi sila
dapat magkaroon ng mana sa piling ng mga tao ng Israel.'"
25 Nagsalita si Yahweh kay Moises at sinabi, **26** "Dapat
mong kausapin ang mga Levita at sabihin sa kanila, 'Kapag
matanggap mo mula sa mga tao ng Israel ang ikasampu na
ibinibigay ni Yahweh sa iyo bilang iyong mana ay dapat mong
ihandog ang isang inalay na handog mula sa ikasampung
iyon sa kaniya, ang ikasampu mula sa ikapu. **27** Dapat mong
isaalang-alang ang iyong inalay na handog na para itong
ikasampu ng butil mula sa giikang palapag o produkto mula
sa pigaan ng ubas. **28** Kaya dapat ka ring mag-alay ng
handog kay Yahweh mula sa ikapu na iyong natanggap mula
sa mga tao ng Israel. Dapat mong ibigay mula sa kanila
ang kaniyang inalay na handog kay Aaron na pari. **29** Mula

sa lahat ng mga inalay na iyong natanggap, dapat kang
maghandog ng bawat inalay na handog kay Yahweh. Dapat
mong gawin ito mula sa lahat ng mainam at pinaka-banal na
mga bagay na ibinigay sa iyo.' **30** Kaya dapat mong sabihin
sa kanila, 'Kapag mag-alay kayo ng mainam ng kahit ano sa
inyong tinanggap ay dapat itong isaalang-alang ng mga Levita
gaya ng nailabas mula sa giikang palapag at sa pigaan ng
ubas. **31** Maaari ninyong kainin ang natirang mga regalo sa
alinmang lugar, kayo at ang inyong mga pamilya, dahil ito ay
inyong kabayaran kapalit ng inyong pagtatrabaho sa tolda ng
pagpupulong. **32** Hindi kayo magkakasala sa pagkain at pag-
inom nito, kapag inyong ialay kay Yahweh ang pinakamainam
ng kahit anong inyong tinanggap. Subalit hindi ninyo dapat
lapastanganin ang banal na mga handog ng mga tao ng
Israel, o kayo ay mamamatay."

19 Nagsalita si Yahweh kay Moises at Aaron. Sinabi niya,
2 "Ito ay isang batas, isang batas na aking iniuutos
sa inyo: Sabihin ninyo sa mga tao ng Israel na dapat nilang
dalhin sa iyo ang isang pulang dumalagang baka na walang
depekto o kapintasan, at hindi pa nakapagpasan ng pamatok.
3 Ibigay ninyo ang dumalagang baka kay Eleazar na pari.
Dapat niyang dalhin ito sa labas ng kampo, at dapat patayin
ito ng isang tao sa kaniyang harapan. **4** Dapat kumuha
si Eleazar na pari ng kaunti sa mga dugo nito gamit ang
kaniyang daliri at iwisik ito ng pitong beses sa harapan ng
tolda ng pagpupulong. **5** Isa pang pari ang dapat sumunog
sa dumalagang baka sa kaniyang paningin. Dapat niyang
sunugin ang mga balat nito, laman, at mga dugo nito kasama
ang mga dumi nito. **6** Dapat kumuha ang pari ng kahoy
na sedro, isopo, at ng lanang matingkad na pula, at ihagis
itong lahat sa gitna ng nasusunog na dumalagang baka. **7**
Pagkatapos, dapat niyang labhan ang kaniyang mga damit at
maligo sa tubig. At makakapasok siya sa kampo, kung saan
siya mananatiling marumi hanggang sa gabi. **8** Dapat labhan
ng taong sumunog sa dumalagang baka ang kaniyang mga
damit at maligo sa tubig. Mananatili siyang marumi hanggang
sa gabi. **9** Dapat tipunin ng isang taong malinis ang mga
abo ng dumalagang baka at ilagay ang mga ito sa labas
ng kampo sa isang malinis na lugar. Dapat itago ang mga
abong ito para sa sambayanan ng Israel. Ihahalo nila ang
mga abo sa tubig para sa paglilinis mula sa pagkakasala,
sapagkat ang mga abo ay galing sa isang handog para sa
kasalanan. **10** Ang isang taong tumipon sa mga abo ng
dumalagang baka ay dapat niyang labhan ang kaniyang
mga damit. Mananatili siyang marumi hanggang sa gabi. Ito
ay magiging palagiang batas para sa mga tao ng Israel at
sa mga dayuhang naninirahan kasama nila. **11** Sinuman
ang humipo sa bangkay ng kahit na sinong tao ay magiging
marumi sa loob ng pitong araw. **12** Dapat linisin ng taong
iyon ang kaniyang sarili sa ikatlong araw at sa ikapitong araw.
At siya ay magiging malinis. Ngunit kung hindi niya nilinis ang
kaniyang sarili sa ikatlong araw, hindi siya magiging malinis
sa ikapitong araw. **13** Sinumang humipo sa isang patay na
tao, ang katawan ng taong namatay, at hindi niya nilinis ang
kaniyang sarili—dinudungisan ng taong ito ang tabernakulo
ni Yahweh. Dapat itiwalag ang taong iyon mula sa Israel
dahil hindi naiwisik sa kaniya ang tubig para sa karumihan.
Mananatili siyang marumi; mananatili sa kaniya ang kaniyang
pagkamarumi. **14** Ito ang batas kapag mamamatay ang isang
tao sa loob ng isang tolda. Bawat taong papasok sa loob
ng tolda at bawat isang nasa loob ng tolda ay magiging
marumi sa loob ng pitong araw. **15** Bawat nakabukas na
lalagyan na walang takip ay magiging marumi. **16** Katulad
nang sinumang nasa labas ng tolda na humipo sa isang
taong pinatay gamit ang isang espada, anumang bangkay,
buto ng tao, o isang puntod—magiging marumi ang taong
iyon sa loob ng pitong araw. **17** Gawin ninyo ito sa taong
marumi: Kumuha kayo ng kaunting abo mula sa sinunog na
handog para sa kasalanan at ihalo ang mga ito sa isang
banga na may sariwang tubig. **18** Dapat kumuha ang isang
taong malinis ng isopo, isawsaw ito sa tubig at iwisik ito sa
tolda, sa lahat ng lalagyang nasa loob ng tolda, sa mga
taong naroon, at sa isang taong humipo sa buto, sa pinatay
na tao, sa namatay na tao, o sa puntod. **19** Sa ikatlong
araw at sa ikapitong araw, dapat wisikan ng taong malinis
ang taong marumi. Dapat maglinis ng kaniyang sarili ang
taong marumi sa ikapitong araw. Dapat niyang labhan ang
kaniyang mga damit at maligo sa tubig. At sa gabi ay magiging
malinis siya. **20** Ngunit ang sinumang mananatiling marumi,
na tumatangging magpalinis ng kaniyang sarili—ititiwalag
ang taong iyon mula sa sambayanan—dahil dinungisan niya
ang santuwaryo ni Yahweh. Hindi pa naiwisik sa kaniya ang
tubig para sa karumihan; mananatili siyang marumi. **21**
Ito ay magiging isang patuloy na batas patungkol sa mga
kalagayang ganito. Dapat labhan ng taong nagwiwisik sa
tubig para sa karumihan ang kaniyang mga damit. Ang taong
humawak sa tubig para sa karumihan ay magiging marumi
hanggang sa gabi. **22** Anuman ang hahawakan ng taong
marumi ay magiging marumi. Ang taong hahawak nito ay
magiging marumi hanggang gabi."

20 Kaya ang mga tao ng Israel, ang buong sambayanan
ay pumunta sa ilang ng Sin sa unang buwan; nanatili
sila sa Kades. Doon namatay at inilibing si Miriam. **2** Walang
tubig para sa sambayanan, kaya nagtipun-tipon sila laban
kina Moises at Aaron. **3** Nagreklamo ang mga tao laban kay
Moises. Sinabi nila, "Mas mabuti pa ngang namatay nalang
kami nang mamatay ang kasamahan naming mga Israelita
sa harap ni Yahweh! **4** Bakit mo dinala ang sambayanan ni
Yahweh sa ilang na ito para mamatay dito, kami at ang aming
mga hayop? **5** At bakit mo kami inilabas sa Ehipto para
dalhin kami sa nakakakilabot na lugar na ito? Walang butil
dito, mga igos, mga puno ng ubas, o mga granada. At walang
tubig na maiinom." **6** Kaya umalis sina Moises at Aaron
mula sa harap ng kapulungan. Pumunta sila sa pasukan ng
tolda ng pagpupulong at nagpatirapa. Doon nagpakita ang
makinang na kaluwalhatian ni Yahweh sa kanila. **7** Nagsalita
si Yahweh kay Moises at sinabin, **8** "Kunin mo ang iyong
tungkod at tipunin ang sambayanan, ikaw at si Aaron na
iyong kapatid. Magsalita ka sa bato sa kanilang paningin, at
utusan mo ang bato na magpadaloy ng tubig. Makakakuha
ka ng tubig para sa kanila mula sa batong iyan, at dapat
mong ibigay ito sa sambayanan at sa kanilang mga baka
para inumin." **9** Kinuha ni Moises ang kaniyang tungkod sa
harap ni Yahweh gaya ng iniutos ni Yahweh na kaniyang
gawin. **10** At tinipong magkakasama nina Moises at Aaron
ang kapulungan sa harap ng bato. Sinabi ni Moises sa kanila,
"Makinig kayo ngayon, kayong mga mapaghimagsik. Dapat
ba kaming magpadaloy ng tubig mula sa batong ito para sa
inyo?" **11** Pagkatapos, itinaas ni Moises ang kaniyang kamay
at hinampas ng dalawang beses ang bato sa pamamagitan ng
kaniyang tungkod, at lumabas ang maraming tubig. Uminom
ang sambayanan at ang kanilang mga baka. **12** Pagkatapos

sinabi ni Yahweh kina Moises at Aaron, “Dahil hindi kayo
nagtiwala sa akin o inilaan ako na maging banal sa mga mata
ng mga tao ng Israel, hindi ninyo madadala ang kapulungang
ito sa lupain na ibinibigay ko sa kanila.” **13** Tinawag ang
lugar na ito na mga tubig ng Meriba dahil nakipagtalo ang
mga tao ng Israel kay Yahweh doon, at ipinakita niya ang
kaniyang sarili sa kanila bilang banal. **14** Nagpadala ng mga
mensahero si Moises mula Kades sa hari ng Edom: Ito ang
sinabi ng iyong kapatid na si Israel: “Alam mo ang lahat ng
paghihirap na nangyari sa amin. **15** Alam mo na pumunta
sa Ehipto ang aming mga ninuno at nanirahan sa Ehipto ng
isang mahabang panahon. Tinuring kaming napakasama
ng mga taga-Ehipto gayon din ang aming mga ninuno. **16**
Nang tumawag kami kay Yahweh, dininig niya ang aming mga
tinig at nagpadala siya ng isang anghel at inilabas kami sa
Ehipto. Tingnan mo, narito kami sa Kades, isang lungsod sa
hangganan ng iyong lupain. **17** Hinihiling kong pahintulutan
mo kaming maadaan sa iyong lupain. Hindi kami dadaan
sa bukirin o ubasan, ni iinom ng tubig sa iyong mga balon.
Dadaan kami sa maluwang na daanan ng hari. Hindi kami
liliko sa kanan o sa kaliwa hanggang makalampas kami sa
iyong hangganan.” **18** Subalit tumugon ang hari ng Edom
sa kaniya, “Hindi ka maaaring dumaan dito. Kapag ginawa
mo iyon, darating ako nang may espada upang salakayin
ka.” **19** At sinabi ng mga tao ng Israel sa kaniya, “Dadaan
kami sa maluwang na daanan. Kung uminom kami o ang
aming mga alagang hayop ng iyong tubig, babayaran namin
ito. Pabayaan mo lang kaming makadaan sa aming paa,
wala kaming ibang gagawin.” **20** Subalit sumagot ang hari ng
Edom, “Hindi kayo maaring dumaan.” Kaya dumating ang hari
ng Edom laban sa Israel nang may isang malakas na kamay
kasama ang maraming kawal. **21** Hindi pumayag ang hari
ng Edom na makatawid ang Israel sa kanilang hangganan.
Dahil dito, lumayo ang Israel sa lupain ng Edom. **22** Kaya
naglakbay ang mga tao mula Kades. Ang mga tao ng Israel,
ang buong sambayanan ay dumating sa Bundok Hor. **23**
Nagsalita si Yahweh kina Moises at Aaron sa Bundok Hor,
sa hangganan ng Edom. Sinabi niya, **24** “Dapat maitipon si
Aaron sa kaniyang mga tao, sapagkat hindi siya papasok
sa lupain na ibinibigay ko sa mga tao ng Israel. Ito ay dahil
lumabag kayong dalawa sa aking salita sa mga tubig ng
Meribah. **25** Kunin mo si Aaron at si Eleazar na kaniyang
anak na lalaki at dalhin mo sila sa Bundok Hor. **26** Alisin
mo kay Aaron ang mga kasuotang pangpari at isuot ito kay
Eleazar na kaniyang anak na lalaki. Dapat mamatay si Aaron
at mmaitipon sa kaniyang mga tao doon.” **27** Ginawa ni
Moises ang inutos ni Yahweh. Umakyat sila sa Bundok Hor sa
paningin ng sambayanan. **28** Tinanggal ni Moises kay Aaron
ang kaniyang kasuotang pangpari at isinuot kay Eleazar na
kaniyang anak na lalaki. Namatay si Aaron doon sa tuktok ng
bundok. Pakatapos, bumaba si Moises at Eleazar. **29** Nang
makita ng sambayanang patay na si Aaron. Nagluksa ang
buong bansa para sa kaniya ng tatlumpung araw.

21 Nang marinig ng Cananeong hari ng Arad, na siyang
naninirahan sa Negev na naglalakbay ang Israel sa
daan ng Atarim, nakipaglaban siya laban sa Israel at kumuha
siya ng ilang bihag mula sa kanila. **2** Nangako ang Israel kay
Yahweh at sinabi, “Kung bibigyan mo kami ng tagumpay sa
mga taong ito, lubos na wawasakin namin ang kanilang mga
lungsod.” **3** Nakinig si Yahweh sa tinig ng Israel at binigyan
sila ng tagumpay laban sa mga Cananeo. Lubusan silang
winasak at ang kanilang mga lungsod. Tinawag na Horma
ang lugar na iyon. **4** Naglakbay sila mula sa Bundok ng Hor
sa daan ng Dagat ng mga Tambo upang lumiko sa lupain ng
Edom. **5** Lubos na napanghinaan ng loob sa paglalakbay
ang mga tao. Nagsalita ang mga tao laban sa Diyos at kay
Moises: “Bakit mo kami pinalabas sa Ehipto upang mamatay
sa ilang? Walang tinapay, walang tubig, at ayaw namin ang
nakakasawang pagkaing ito.” **6** At nagpadala si Yahweh ng
mga makamandag na ahas sa mga tao. Tinuklaw ng mga
ahas ang mga tao; maraming tao ang namatay. **7** Lumapit
ang mga tao kay Moises at sinabin, “Nagkasala kami dahil
nagsalita kami laban kay Yahweh at sa iyo. Magdasal ka kay
Yahweh upang ilayo niya ang mga ahas mula sa amin.” Kaya
nagdasal si Moises para sa mga tao. **8** Sinabi ni Yahweh
kay Moises, “Gumawa ka ng isang ahas at ikabit mo ito sa
isang poste. At mangyayari na ang bawat isang natuklaw
ay makaliligtas, kung titingnan niya ito.” **9** Kaya gumawa
si Moises ng isang tansong ahas at ikinabit ito sa isang
poste. Kapag natuklaw ng isang ahas ang sinumang tao,
kung titingin siya sa tansong ahas, makaliligtas siya. **10** PAt
nagpatuloy ang mga tao ng Israel sa kanilang paglalakbay
at nagkampo sila sa Obot. **11** Naglakbay sila mula sa Obot
at nagkampo sila sa Lye Abarim sa ilang na nakaharap sa
Moab sa dakong silangan. **12** Mula roon naglakbay sila at
nagkampo sa lambak ng Zered. **13** Mula roon naglakbay sila
at nagkampo sa kabilang bahagi ng Ilog Arnon, na nasa ilang
na lpatungo sa hangganan ng mga Amoreo. Ang Ilog Arnon
ang nagsisilbing hangganan ng Moab, sa pagitan ng Moab
at ng mga Amoreo. **14** Kaya nga sinasabi sa kasulatang
binalumbon ng Mga Digmaan ni Yahweh, “Waheb sa Sufa, at
ang mga lambak ng Arnon, **15** ang libis ng mga lambak na
patungo sa bayan ng Ar at pababa patungo sa hangganan ng
Moab.” **16** Mula roon naglakbay sila patungo sa Beer, na kung
saan ay naroon ang balon na sinabi ni Yahweh kay Moises,
“Sama-sama mong tipunin ang mga tao upang bigyan ko sila
ng tubig.” **17** At inawit ng Israel ang awiting ito: “Bumukal
ka, balon. Awitin ang tungkol dito. **18** Ang balong hinukay
ng ating mga pinuno, ang balong hinukay ng mga taong
marangal sa pamamagitan ng setro at kanilang mga baston.”
Pagkatapos mula sa ilang naglakbay sila patungong Matana.
19 Mula sa Matana naglakbay sila patungong Nahaliel, at
mula sa Nahaliel patungong Bamot, **20** at mula sa Bamot
patungo sa isang lambak sa lupain ng Moab. Iyon ay kung
saan ang tuktok ng Bundok Pisga na natatanaw sa ilang. **21**
Pagkatapos, nagpadala ang Israel ng mga mensahero kay
Sihon na hari ng mga Amoreo na nagsasabi, **22** “Hayaan mo
kaming dumaan sa iyong lupain. Hindi kami liliko sa anumang
bukirin o ubasan. Hindi kami iinom ng tubig mula sa iyong
mga balon. Maglalakbay kami sa pamamagitan ng maluwang
na daanan ng hari hanggang makatawid kami sa kanilang
hangganan.” **23** Ngunit hindi pinayagan ni Haring Sihon ang
Israel na dumaan sa kanilang hangganan. Sa halip, sama-
samang tinipon ni Sihon ang lahat ng kaniyang hukbo at
sinalakay ang Israel sa ilang. Nakarating siya sa Jahaz, kung
saan nakipaglaban siya sa Israel. **24** Sinalakay ng Israel
ang hukbo ni Sihon sa pamamagitan ng talim ng espada
at kinuha nila ang lupain mula sa Arnon patungong ilog ng
Jabok, hanggang sa lupain ng mga tao ng Ammon. Ngayon
ay pinatibay ang hangganan ng mga tao ng Ammon. **25**
Kinuha ng Israel ang lahat ng mga lungsod ng Amoreo at
tinirhan nilang lahat, kasama ang Hesbon at lahat ng mga
nayon nito. **26** Ang Hesbon ay ang lungsod ni haring Sihon

ng mga Amoreo, na siyang nakipaglaban sa dating hari ng
Moab. Kinuha ni Sihon ang lahat ng kaniyang lupain mula sa
kaniyang sinasakupan hanggang sa Ilog Arnon. **27** Kaya
sinabi ng mga nagsalita sa kawikaan, "Pumunta kayo sa
Hesbon. Hayaan ninyo ang lungsod ng Sihon na muling
maitayo at maitatag. **28** Isang apoy na umaalab mula sa
Hesbon, isang ningas ng apoy mula sa lungsod ng Sihon
na lumamon sa Ar ng Moab, at mga nagmamay-ari ng mga
burol sa tabi ng Arnon. **29** Aba sa iyo, Moab! Napuksa ka,
mga tao ng Cemos. Pinabihag niya ang kaniyang mga anak
na lalaki at pinabilanggo niya ang kaniyang mga anak na
babae kay Sihon na hari ng mga Amoreo. **30** Ngunit nasakop
namin si Sihon. Nawasak ang Hesbon hanggang sa Dibon.
Tinalo namin sila hanggang sa dulo ng Nofa, na umaabot sa
Medeba." **31** Kaya nagsimulang manirahan ang Israel sa
lupain ng mga Amoreo. **32** At ipinadala ni Moises ang mga
lalaki upang tingnan ang Jazer. Kinuha nila ang mga nayon
nito at pinaalis ang mga Amoreong naroon. **33** Pagkatapos
tumalikod sila at umakyat sa daan ng Bashan. Lumabas si Og
na hari ng Bashan laban sa kanila, siya at ang lahat niyang
hukbo, upang labanan sila sa Edrei. **34** Pagkatapos, sinabi
ni Yahweh kay Moises, "Huwag kang matakot sa kaniya,
dahil binigyan ko kayo ng tagumpay laban sa kaniya, lahat
ng kaniyang hukbo at ng kaniyang lupain. Gawin ninyo sa
kaniya ang tulad ng ginawa ninyo kay Sihon na hari ng mga
Amoreo, na nanirahan sa Hesbon." **35** Kaya pinatay nila
siya, ang kaniyang mga anak na lalaki, at lahat ng kaniyang
hukbo, hanggang walang natirang buhay sa kaniyang mga
tao. Pagkatapos, kinuha nila ang kaniyang lupain.

22 Nagpatuloy sa paglalakbay ang mga tao ng Israel
hanggang sa magkampo sila sa mga kapatagan ng
Moab malapit sa Jerico, sa ibayo ng Ilog Jordan mula sa
lungsod. **2** Nakita ni Balak na lalaking anak ni Zippor ang
lahat ng ginawa ng Israel sa mga Amoreo. **3** Labis na natakot
si Moab sa mga tao dahil sila ay marami, at matindi ang takot
ni Moab sa mga tao ng Israel. **4** Sinabi ng hari ng Moab sa
nakakatanda ng Midian, "Kakainin nitong napakaraming ang
lahat ng nakapaligid sa atin gaya ng panginginain ng isang
kapong baka sa mga damo sa isang bukirin." Ngayon si Balak
na lalaking anak ni Zippor ang hari ng Moab sa panahong
iyon. **5** Nagpadala siya ng mga mensahero kay Balaam na
lalaking anak ni Beor, sa Petor na nasa tabi ng Ilog Eufrates,
sa lupain ng kaniyang bansa at kaniyang mga tao. Tinawag
niya siya at sinabi, "Tingnan mo, isang bansa ang dumating
dito mula sa Ehipto. Kanilang sinakop ang buong lupain at
sila ay narito na malapit sa akin. **6** Kaya pakiusap pumunta
ka na ngayon at isumpa ang bayang ito para sa akin, dahil
sila ay napakalakas para sa akin. Marahil kung gayon, maaari
ko na silang salakayin at palayasin palabas sa lupain. Alam
ko na ang sinumang pinagpapala mo ay pagpapalain, at
ang sinumang isusumpa mo ay susumpain." **7** Kaya umalis
ang mga nakakatanda ng Moab at ng Midian, dala nila ang
pambayad para sa panghuhula. Nagpunta sila kay Balaam at
sinabi sa kaniya ang mga salita ni Balak. **8** Sinabi ni Balaam
sa kanila, "Mamalagi kayo rito ngayong gabi. Sasabihin ko
sa inyo kung ano ang sasabihin sa akin ni Yahweh." Kaya
nanatili ang mga pinuno ng Moab kay Balaam sa gabing
iyon. **9** Nagpunta ang Diyos kay Balaam, at sinabi, "Sino
ang mga lalaking ito na nagpunta sa iyo?" **10** Sumagot si
Balaam, "Ipinadala sila sa akin ni Balak na lalaking anak
ni Zippor, hari ng Moab. Sinabi niya, **11** 'Tingnan mo, ang
mga taong nanggaling mula sa Ehipto ay sinakop ang aking
lupain. Ngayon, pumarito ka at sumpain sila para sa akin.
Marahil, maaari ko na silang kalabanin at palayasin.'" **12**
Tumugon ang Diyos kay Balaam, "Hindi ka dapat sumama
sa mga lalaking iyon. Hindi mo dapat isumpa ang mga tao
ng Israel dahil pinagpala sila." **13** Kinaumagahan tumayo si
Balaam at sinabi sa mga pinuno ni Balak, "Bumalik na kayo
sa inyong lupain dahil hindi ako pinayagan ni Yahweh na
sumama sa inyo." **14** Kaya umalis ang mga pinuno ng Moab
at bumalik kay Balak. Sinabi nila, "Tumanggi si Balaam na
sumama sa amin." **15** Muling nagpadala si Balak ng mas
maraming pinuno na mas iginagalang kaysa sa mga naunang
grupo. **16** Nagpunta sila kay Balaam at sinabi sa kaniya,
"Ito ang sinasabi ni Balak na anak ni Zippor, 'Pakiusap, wala
nawang anumang bagay na hahadlang sa iyo sa pagparito sa
akin, **17** dahil babayaran pa kita nang labis at bibigyan kita
ng dakilang karangalan, at gagawin ko anuman ang sasabihin
mong gawin ko. Kaya pakiusap pumunta ka at isumpa mo
ang mga taong ito para sa akin.'" **18** Sumagot si Balaam at
sinabi sa mga tauhan ni Balak, "Kahit na ibibigay sa akin ni
Balak ang kaniyang palasyong puno ng pilak at ginto, hindi
ako pwedeng sumuway sa mga salita ni Yahweh, ang aking
Diyos, at gawin nang walang labis o walang kulang kung ano
ang sinabi niya sa akin. **19** Kung gayon, pakiusap manatili
rin kayo rito ngayong gabi, upang pag-isipan kong mabuti
ang anumang sinasabi ni Yahweh sa akin." **20** Pinuntahan
ng Diyos si Balaam sa gabi at sinabi sa kaniya, "Yamang
nagpunta ang mga lalaking ito para ipatawag ka, tumayo ka
at sumama sa kanila. Ngunit gagawin mo lamang kung ano
ang aking sinabing gagawin mo." **21** Kinaumagahan tumayo
si Balaam, nilagyan niya ng upuan ang kaniyang asno at
sumama sa mga pinuno ng Moab. **22** Ngunit dahil sumama
siya, ang galit ni Yahweh ay sumiklab. Inilagay ng anghel ni
Yahweh ang kaniyang sarili sa daanan bilang isang taong
hadlang kay Balaam, na nakasakay sa kaniyang asno. Ang
dalawang alipin ni Balaam ay kasama din niya. **23** Nakita
ng asno ang anghel ni Yahweh na nakatayo sa daraanan
na hawak niya ang kaniyang nakalabas na tabak. Lumihis
ang asno sa kalsada at pumunta sa loob ng isang bukirin.
Hinampas ni Balaam ang asno upang ipaharap sa kalsada.
24 At tumayo ang anghel ni Yahweh sa isang makipot na
bahagi ng kalsada sa pagitan ng ilang ubasan, na mayroong
isang pader sa kaniyang kanang bahagi at isa pang pader
sa kaniyang kaliwang bahagi. **25** Nakita muli ng asno ang
anghel ni Yahweh. Sumiksik siya sa pader at naipit ang paa
ni Balaam laban dito. Muli siyang hinampas ni Balaam. **26**
Pumunta sa mas malayo ang anghel ni Yahweh at tumayo
sa isa pang makipot na lugar kung saan ay walang paraan
para makaiwas sa kahit sa anumang bahagi. **27** Nakita ng
asno ang anghel ni Yahweh, at humiga siya sa ilalim ni
Balaam. Sumiklab ang galit ni Balaam at kaniyang hinampas
ng baston ang kaniyang asno. **28** Pagkatapos, binuksan ni
Yahweh ang bibig ng asno para magsalita siya. Sinabi niya
kay Balaam, "Ano ang aking ginawa sa iyo na nag-udyok sa
iyo na hampasin ako nitong makaikatlo beses?" **29** Sumagot
si Balaam, "Dahil ikaw ay kumilos nang may kahangalan sa
akin. Sana ay mayroong isang espada sa aking kamay. Kung
mayroon, sa ngayon pinatay na kita." **30** Sinabi ng asno kay
Balaam, "Hindi ba ako ang iyong asno na sinasakyan mo sa
buong buhay mo hanggang sa mga araw na ito? Ugali ko
bang gawin ang mga ganitong bagay sa iyo dati?" Sinabi ni
Balaam, "Hindi." **31** Pagkatapos, binuksan ni Yahweh ang

mga mata ni Balaam, at nakita niya ang anghel ni Yahweh na
nakatayo sa daraanan na nakalabas ang kaniyang espadang
nasa kaniyang kamay. Iniyuko ni Balaam ang kaniyang ulo
at nagpatirapa. **32** Sinabi ng anghel ni Yahweh sa kaniya,
"Bakit mo hinampas nitong tatlong beses ang iyong asno?
Tingnan mo, naparito ako bilang isang taong galit sa iyo dahil
masama ang mga ikinikilos mo sa harapan ko. **33** Nakita
ako ng iyong asno at iniwasan niya ako ng tatlong beses.
Kung hindi siya umiwas sa akin, siguradong napatay kita at
nailigtas ko ang buhay niya." **34** Sinabi ni Balaam sa anghel
ni Yahweh, "Nagkasala ako. Hindi ko alam na nakatayo ka
sa kalsada laban sa akin. Ngayon kung ganoon, kung hindi
katanggap-tanggap sa iyo ang paglalakbay na ito, babalik
ako sa aking pinanggalingan." **35** Ngunit sinabi ng anghel ni
Yahweh kay Balaam, "Magpatuloy ka kasama ng mga lalaki.
Ngunit dapat sabihin mo lamang ang mga salita na sinabi ko
sa iyo." Kaya sumama si Balaam sa mga pinuno ni Balak. **36**
Nang marinig ni Balak na dumating na si Balaam, lumabas
siya upang salubungin siya sa isang lungsod ng Moab sa
Arnon, na nasa hangganan. **37** Sinabi ni Balak kay Balaam,
"Hindi ba ako nagpadala ng mga tauhan upang ipatawag ka?
Bakit hindi ka pumunta sa akin? Wala ba akong kakayahan
na bigyan ka ng karangalan?" **38** At sumagot si Balaam,
"Tingnan mo, naparito na ako para sa iyo. Mayroon na ba
akong karapatang magsabi ng anumang bagay? Sasabihin
ko lamang ang mga salita ni Yahweh na ilagay niya sa aking
bibig." **39** Sumama si Balaam kay Balak, at nakarating sila sa
Kiriat Husot. **40** At inialay ni Balak ang mga kapong baka at
tupa at binigyan niya ng kaunting karne si Balaam at ang mga
pinunong kasama niya. **41** Kinaumagahan, dinala ni Balak si
Balaam sa itaas sa mga dambana ni Baal. Mula roon makikita
lamang ni Balaam ang maliit na bahagi ng mga Israelita sa
kanilang kampo.

23 Sinabi ni Balaam kay Balak, "Gumawa ka ng pitong
altar dito para sa akin at maglaan ka ng pitong toro at
pitong lalaking tupa. **2** Kaya ginawa ni Balak ayon sa hiniling
ni Balaam. Pagkatapos, naghandog si Balak at Balaam ng
isang toro at isang lalaking tupa sa bawat altar. **3** Pagkatapos,
sinabi ni Balaam kay Balak, "Tumayo ka malapit sa handog na
susunugin at pupunta ako. Marahil darating si Yahweh upang
makipagkita sa akin. Anuman ang ipapakita niya sa akin
sasabihin ko sa iyo."Kaya umalis siya patungo sa isang burol
na walang mga puno. **4** Nakipagkita ang Diyos sa kaniya, at
sinabi ni Balaam sa kaniya, "Gumawa ako ng pitong altar, at
nag-alay ako ng isang toro at isang lalaking tupa sa bawat
isa". **5** Naglagay ng isang mensahe si Yahweh sa bibig ni
Balaam at sinabi, "Bumalik ka kay Balak at magsalita ka sa
kaniya." **6** Kaya bumalik si Balaam kay Balak, na nakatayo
sa tabi ng kaniyang handog na susunugin, at lahat ng mga
pinuno ng Moab na kasama niya. **7** At nagsimulang sabihin
ni Balaam ang kaniyang propesiya at sinabi, "Dinala ako ni
Balak mula sa Aram. Ang hari ng Moab mula sa mga bundok
sa silangan. 'Halika, isumpa mo si Jacob para sa akin,' sinabi
niya. 'Halika, labanan mo ang Israel.' **8** Paano ko isusumpa
ang mga taong hindi isinumpa ng Diyos? Paano ko lalabanan
ang mga hindi nilabanan ni Yahweh? **9** Sapagkat nakikita
ko siya mula sa tuktok ng mga bato; mula sa mga burol
tinitingnan ko siya. Tingnan mo, may mga taong naninirahang
mag-isa at hindi itinuturing ang kanilang sarili bilang isang
karaniwang bansa. **10** Sino ang makakapagbilang sa alikabok
ni Jacob o makakapagbilang kahit na ang ikaapat lamang
ng Israel? Hayaan akong akong mamatay sa kamatayan
ng isang matuwid na tao, at hayaang maging katulad niya
ang wakas ng aking buhay!" **11** Sinabi ni Balak kay Balaam,
"Anong ginawa mo sa akin? Dinala kita upang isumpa ang
aking mga kalaban, ngunit tingnan mo, pinagpala mo sila." **12**
Sumagot si Balaam at sinabi, "Hindi ba dapat akong maging
maingat na sabihin lamang kung ano ang inilagay ni Yahweh
sa aking bibig?" **13** Kaya sinabi ni Balak sa kaniya, "Pakiusap
sumama ka sa akin sa isang lugar kung saan makikita mo
sila. Makikita mo lamang ang pinakamalapit sa kanila, hindi
silang lahat. Doon isusumpa mo sila para sa akin." **14** Kaya
dinala niya si Balaam sa bukid ng Zopim, sa tuktok ng
Bundok Pisga, at gumawa ng pito pang altar. Naghandog
siya ng isang toro at isang lalaking tupa sa bawat altar. **15**
Pagkatapos, sinabi ni Balaam kay Balak, "Tumayo ka rito sa
tabi ng iyong handog na susunugin, habang nakikipagkita
ako kay Yahweh doon." **16** Kaya nakipagkita si Yahweh kay
Balaam at inilagay ang isang mensahe sa kaniyang bibig.
Sinabi niya, "Bumalik ka kay Balak at ibigay mo sa kaniya ang
aking mensahe." **17** Bumalik si Balaam sa kaniya, at masdam,
nakatayo siya sa tabi ng kaniyang handog na susunugin, at
kasama niya ang mga pinuno ng Moab. At sinabi ni Balak
sa kaniya, "Ano ang sinabi ni Yahweh?" **18** Sinimulan ni
Balaam ang kaniyang propesiya. Sinabi niya, "Tumayo ka,
Balak, at dinggin mo. Makinig ka sa akin, ikaw na anak ni
Zippor. **19** Hindi isang tao ang Diyos, na kailangan niyang
magsinungaling, o isang tao, na kailangang magbago ang
kaniyang isip. Nangako ba siya ng anumang bagay na hindi
ito ginagawa? Nagsabi ba siyang gagawin niya ang isang
bagay na hindi niya ito tinutupad? **20** Tingnan mo, inutusan
ako upang magpala. Binigyan ako ng Diyos ng isang biyaya,
at hindi ko kayang baliktarin ito. **21** Wala siyang nakikitang
paghihirap kay Jacob o kaguluhan sa Israel. Kasama nila si
Yahweh na kanilang Diyos, at sumisigaw sapagkat kasama
nila ang kanilang hari. **22** Inilabas sila ng Diyos mula sa Ihipto
nang may lakas katulad ng isang mabangis na kapong baka.
23 Walang kulam ang tatalab laban kay Jacob, at walang
panghuhula ang makakapinsala sa Israel. Sa halip, dapat
itong sabihin tungkol kay Jacob at kay Israel, 'Tingnan mo
kung ano ang ginawa ng Diyos!' **24** Tingnan mo, tumayo
ang mga tao katulad ng isang babaeng leon, gaya ng isang
leong lumabas at sumalakay. Hindi siya humihiga hanggang
sa makain niya ang kaniyang biktima at inumin ang dugo
ng kaniyang napatay." **25** Pagkatapos sinabi ni Balak kay
Balaam, "Huwag mo silang isumpa o pagpalain." **26** Ngunit
sumagot si Balaam at sinabi kay Balak, "Hindi ko ba sinabi
sa iyo na dapat kong sabihin ang lahat ng sinabi ni Yahweh
na sasabihin ko?" **27** Kaya sumagot si Balak kay Balaam,
"Pumarito ka ngayon, dadalhin kita sa ibang lugar. Marahil
makakalugod ito sa Diyos para isumpa mo sila roon para
sa akin." **28** Kaya dinala ni Balak si Balaam sa tuktok ng
Bundok Peor, na natatanawan ang ilang sa ibaba. **29** Sinabi
ni Balaam kay Balak, "Magtayo ka para sa akin ng pitong
altar dito at maghanda ng pitong toro at pitong lalaking tupa."
30 Kaya ginawa ni Balak ayon sa sinabi ni Balaam; nag-alay
siya ng isang toro at isang lalaking tupa sa bawat altar.

24 Nang makita ni Balaam na kinalugdanito ni Yahweh na
pagpalain ang Israel, hindi na siya umalis, gaya nang
una, upang gumamit ng pangkukulam. Sa halip, tumingin siya
sa ilang. **2** Itinaas niya ang kaniyang mga mata at nakita
niya na nagkampo ang Israel, bawat isa sa kanilang tribu,

at pumasok sa kaniya ang Espiritu ng Diyos. **3** Natanggap
niya itong propesiya at sinabi, "Magsasalita na si Balaam
na anak ni Beor, ang taong malawak na nakamulat ang
kaniyang mga mata. **4** Nagsalita siya at narinig ang mga
salita ng Diyos. Nakita niya ang isang pangitain mula sa
Makapangyarihan, Sa harapan niya, siya ay nagpatirapa
pababa kalakip ang kaniyang mga matang nakamulat. **5**
Anong ganda ng iyong mga tolda, o Jacob, ang lugar na kung
saan ka nakatira, Israel! **6** Katulad ng mga lambak sila'y
inilatag, katulad ng mga hardin sa tabing ilog, katulad ng
mga mabangong punong itinanim ni Yahweh, katulad ng mga
sedar sa gilid ng mga tubig. **7** Ang mga tubig na dumadaloy
sa kanilang mga lalagyan, at ang kanilang mga binhi ay
saganang-natubigan. Ang kanilang hari ay mas mataas kaysa
kay Agag, at pararangalan ang kanilang kaharian. **8** Ilalabas
siya ng Diyos sa Ehipto. Mayroon siyang lakas katulad ng
isang mabangis na baka. Uubusin niya ang mga bansa na
lalaban sa kaniya. Babaliin niya ang kanilang mga buto sa
pira-piraso. Tutudlain niya sila ng kaniyang mga palaso. **9**
Yuyuko siya katulad ng isang leon, katulad ng isang babaeng
leon. Sino ang mangangahas na gambalain siya? Nawa,
ang lahat na magpapala sa kaniya ay pagpalain; nawa, ang
lahat na sumumpa sa kaniya ay sumpain." **10** Ang galit ni
Balak laban kay Balaam ay sumiklab at hinampas niya ang
kaniyang mga kamay sa galit. Sinabi ni Balak kay Balaam,
"Ipinatawag kita upang isumpa ang aking mga kaaway, ngunit
tingnan mo, pinagpala mo sila ng tatlong beses. **11** Kaya iwan
mo ako ngayon at umuwi ka na. Sinabi ko na labis kitang
gagantimpalaan, ngunit pinigilan ka ni Yahweh na makakuha
ng anumang gantimpala." **12** At sumagot si Balaam, "Sinabi
ko sa mga mensaherong ipinadala mo sa akin, **13** 'Kahit na
ibibigay ni Balak sa akin ang kaniyang palasyo na puno ng
pilak at ginto, hindi ako susuway sa mga salita ni Yahweh
at anumang bagay na masama o mabuti, o lahat ng bagay
na gusto ko sanang gawin. Sasabihin ko lamang kung ano
ang gusto ni Yahweh na sabihin ko.' Hindi ko ba nasabi ito
sa kanila? **14** Kaya ngayon, tingnan mo, babalik ako sa
aking mga tao. Ngunit binabalaan muna kita kung ano ang
gagawin ng mga taong ito sa iyong mga tao sa darating na
mga araw." **15** Sinimulan ni Balaam itong propesiya. Sinabi
niya, "Magsasalita si Balaam na anak ni Beor, Ang taong
mulat ang kaniyang mga mata. **16** Ito ay isang propesiya ng
isang taong nakaririnig ng mga salita mula sa Diyos, na may
kaalaman mula sa Kataas-taasan, na may mga pangitain
mula sa Makapangyarihan sa lahat, Sa harapan niya na
siyang nagpatirapang mulat ang kaniyang mga mata. **17**
Nakita ko siya, ngunit siya ay wala ngayon dito. Tiningnan
ko siya, ngunit hindi siya malapit. Isang tala ang lalabas
mula kay Jacob, at lilitaw ang isang setro mula sa Israel.
Dudurugin niya ang mga pinuno ng Moab at lilipulin lahat
ng mga kaapu-apuhan ni Set. **18** At ang Edom ay magiging
pag-aari ng Israel, at ang Seir ay magiging pag-aari rin nila,
ang mga kaaway ng Israel, na masasakop ng Israel sa
pamamagitan ng dahas. **19** Mula kay Jacob darating ang
isang hari na mayroong kapangyarihan, at kaniyang lilipulin
ang mga nakaligtas sa kanilang lungsod." **20** At tiningnan
ni Balaam si Amalek at sinimulan ang kaniyang propesiya.
Sinabi niya, "Si Amalek ay minsang naging pinakadakila
sa mga bansa, ngunit pagkawasak ang kaniyang magiging
huling hantungan." **21** At tumingin si Balaam sa mga Cineo at
sinimulan niya ang kaniyang propesiya. Sinabi niya, "Ang
lugar kung saan kayo nakatira ay matibay, at ang inyong
mga pugad ay nasa loob ng mga bato. **22** Gayon pa man,
si Kain ay mawawasak kapag binihag kayo ng Asiria." **23**
Pagkatapos, sinimulan ni Balaam ang kaniyang pangwakas
na propesiya. Sinabi niya, "Aba! Sino ang makakaligtas kapag
ginawa ito ng Diyos? **24** Darating ang mga barko mula sa
baybayin ng Kitim; Sasalakayin nila ang Asiria at sasakupin
ang Eber, ngunit sila rin ay hahantong sa pagkawasak sa
katapusan." **25** Pagkatapos tumayo si Balaam at umalis.
Bumalik siya sa kanyang tahanan at umalis din si Balak.

25 Nanatili ang Israel sa Sitim, at nagsimulang makipagtalik
ang mga lalaki sa mga babae ng Moab, **2** sapagkat
inaanyayahan ng mga Moabita ang mga tao sa mga pag-aalay
sa kanilang mga diyos. Kaya kumain at yumukod ang mga tao
sa mga diyos ng Moabita. **3** Sumali ang mga kalalakihan ng
Israel sa pagsamba kay Baal ng Peor, at sumiklab ang galit ni
Yahweh laban sa Israel. **4** Sinabi ni Yahweh kay Moises,
"Patayin mo ang lahat ng pinuno ng mga tao at bitayin sila sa
aking harapan upang ilantad sila sa liwanag ng araw, upang
maalis ang aking matinding galit mula sa Israel." **5** Kaya
sinabi ni Moises sa mga pinuno ng Israel, "Dapat patayin
ang bawat isa sa inyo ang kaniyang mga taong sumama sa
pagsamba kay Baal ng Peor." **6** Pagkatapos, dumating ang
isa sa mga lalaki ng Israel at dinala sa mga miyembro ng
kaniyang pamilya ang isang babaeng Midianita. Nangyari ito
sa paningin ni Moises at sa lahat ng sambayanan ng Israel,
habang umiiyak sila sa pasukan ng tolda ng pagpupulong. **7**
Nang makita iyon ni Finehas na lalaking anak ni Eleazar na
lalaking anak naman ni Aaron, na pari, tumayo siya mula
sa sambayanan at humawak ng isang sibat. **8** Sinundan
niya ang lalaking Israelita sa tolda at isinaksak ang sibat
sa kapwa nilang katawan, sa lalaking Israelita at sa babae.
Kaya natigil ang salot na ipinadala ng Diyos sa mga tao
ng Israel. **9** Dalawampu't apat na libo ang bilang ng mga
namatay sa pamamagitan ng salot. **10** Nagsalita si Yahweh
kay Moises at sinabi, **11** "Inalis ni Finehas na lalaking anak
ni Eleazar na lalaking anak naman ni Aaron, na pari, ang
aking galit sa mga tao ng Israel dahil mapusok siya sa aking
adhikain sa kanila. Kaya hindi ko nilipol ang mga tao ng
Israel sa aking matinding galit. **12** Kaya sabihin mo, 'sabi
ni Yahweh, "Tingnan mo, ibinibigay ko kay Finehas ang
aking kasunduan ng kapayapaan. **13** Para sa kaniya at sa
kaniyang mga kaapu-apuhang kasunod niya, ito ang magiging
isang kasunduan ng isang walang hanggang pagkapari dahil
masigasig siya para sa akin, na kaniyang Diyos. Nagbayad
siya ng kasalanan para sa mga tao ng Israel."'" **14** Ngayon
ang pangalan ng lalaking Israelitang napatay kasama ng
babaeng Midianita ay si Zimri na anak ni Salu, isang pinuno
ng isang pamilya mula sa ninuno ng mga Simeonita. **15**
Si Cozbi ang pangalan ng babaeng Midianitang pinatay na
babaeng anak ni Zur, pangulo ng isang tribu at pamilya sa
Midian. **16** Kaya nagsalita si Yahweh kay Moises at sinabi,
17 "Ituring mong kaaway ang mga Midianita at lusubin sila, **18**
sapagkat itinuring nila kayong katulad ng mga kaaway sa
pamamagitan ng kanilang panlilinlang. Pinangunahan nila
kayo sa kasamaan tungkol kay Peor at tungkol sa kanilang
kapatid na babaeng si Cozbi, ang babaeng anak ng isang
pinuno sa Midian, na pinatay sa araw ng salot dahil kay
Peor."

26 At nangyari na pagkatapos ng salot, nagsalita si
Yahweh kay Moises at kay Eleazar na anak ni Aaron na

pari. Sinabi niya, **2** “Bilangin ninyo ang buong sambayanan
ng Israel, mula labindalawang taong gulang pataas, ayon sa
pamilya ng kanilang mga ninuno, lahat ng may kakayahang
makipagdigma para sa Israel.” **3** Kaya nagsalita sina Moises
at Eleazar na pari sa kanila sa mga kapatagan ng Moab sa
tabi ng Jordan at Jerico at sinabi, **4** “Bilangin ninyo ang mga
tao, mula labindalawang taong gulang pataas, ayon sa iniutos
ni Yahweh kay Moises at sa mga tao ng Israel, na lumabas
mula sa lupain ng Ehipto.” **5** Si Ruben ay ang panganay
ni Israel. Mula sa kaniyang anak na si Hanoc nagmula ang
angkan ng mga Hanocitas. Mula kay Palu nagmula ang
mga angkan ng mga Paluita. **6** Mula kay Hesron nagmula
ang angkan ng mga Hesronita. Mula kay Carmi nagmula
ang angkan ng mga Carmita. **7** Ito ang mga angkan ng
mga kaapu-apuhan ni Ruben, na may bilang 43, 730 na
kalalakihan. **8** Si Eliab ay isang anak ni Palu. **9** Ang mga
anak na lalaki ni Eliab ay sina Nemuel, Datan at Abiram. Ito
ay ang parehong Datan at Abiram na sumunod kay Kora
nang subukin nila si Moises at umaklas laban kay Yahweh.
10 Ibinuka ng lupa ang bibig nito at nilamon sila kasama si
Kora nang mamatay ang lahat na kaniyang tagasunod. Sa
panahong iyon, nilamon ng apoy ang 250 na kalalakihan,
na naging isang babalang tanda. **11** Ngunit hindi namatay
ang kaapu-apuhan ni Kora. **12** Ito ang mga angkan ng mga
kaapu-apuhan ni Simeon: Kay Nemuel, ang angkan ng mga
Nemuelita, kay Jamin, ang angkan ng mga Jaminita, kay
Jaquin, ang angkan ng mga Jaquinita, **13** kay Zerah, ang
angkan ng mga Zeraita, kay Saul, ang angkan ng mga Saulita.
14 Ito ang mga angkan ng mga kaapu-apuhan ni Simeon, na
may bilang 22, 200 na kalalakihan. **15** Ito ang mga angkan
ng mga kaapu-apuhan ni Gad: kay Zefon, ang angkan ng
mga Zefonita, kay Hagai, ang angkan ng mga Hagaita, kay
Suni na angkan ng mga Sunita, **16** kay Ozni na angkan ng
mga Oznita, kay Eri, ang angkan ng mga Erita, **17** kay Arod,
ang angkan ng mga Arodita, kay Areli, ang angkan ng mga
Arelita. **18** Ito ang mga angkan ng mga kaapu-apuhan ni
Gad, na may bilang 40, 500 na kalalakihan. **19** Sina Er at
Onan ang mga anak na lalaki ni Juda, ngunit namatay ang
mga lalaking ito sa lupain ng Canaan. **20** Ito ang mga angkan
ng ibang mga kaapu-apuhan ni Juda: kay Sela, ang angkan
ng mga Selanita, kay Perez, ang angkan ng mga Perezita,
at kay Zera, ang angkan ng mga Zeraita. **21** Ito ang mga
kaapu-apuhan ni Perez: kay Hezron, ang angkan ng mga
Hesronita, kay Hamul, ang angkan ng mga Hamulita. **22** Ito
ang mga angkan ng mga kaapu-apuhan ni Juda, na may
bilang 76, 500 na kalalakihan. **23** Ito ang mga angkan ng
mga kaapu-apuhan ni Isacar: kay Tola, ang angkan ni Tolaita,
kay Pua, ang angkan ni Puanita, **24** kay Jasub, ang angkan
ng mga Jasubita, kay Simron, ang angkan ng mga Simronita.
25 Ito ang mga angkan ni Isacar, na may bilang 64, 300 na
kalalakihan. **26** Ito ang mga angkan ng mga kaapu-apuhan ni
Zebulon: kay Sered, ang angkan ng mga Seredita, kay Elon,
ang angkan ng mga Elonita, kay Jaleel, ang angkan ng mga
Jalelita. **27** Ito ang mga angkan ng mga Zaebulonita, na may
bilang 60, 500 na kalalakihan. **28** Ang mga angkan ng mga
kaapu-apuhan ni Jose ay sina Manases at Efraim. **29** Ito ang
mga kaapu-apuhan ni Manases: kay Maquir, ang angkan ng
mga Maquirita (si Maquir ang ama ni Galaad), kay Galaad,
ang angkan ng mga Galaadita. **30** Ito ang mga kaapu-apuhan
ni Galaad: kay Iezer, ang angkan ng mga Iezerita, kay Helec,
ang angkan ng mga Helecita, **31** kay Asriel, ang angkan ng
mga Asrielita, kay Shekem, ang angkan ng mga Shekemita,
32 kay Semida, ang angkan ng mga Semidaita, kay Hefer, ang
angkan ng mga Heferita. **33** Si Zelofehad na anak na lalaki ni
Hefer ay walang anak na lalaki, kundi mga anak na babae
lamang. Ang pangalan ng kaniyang mga anak na babae
ay sina Mahla, Noe, Hogla, Milca at Tirza. **34** Ito ang mga
angkan ni Manases, na may bilang na 52, 700 na kalalakihan.
35 Ito ang mga angkan ng mga kaapu-apuhan ni Efraim:
kay Sutela, ang angkan ng mga Sutelita, kay Bequer, ang
angkan ng mga Bequerita, kay Tahan, ang angkan ng mga
Tahanita. **36** Ang mga kaapu-apuhan ni Sutela ay sina, kay
Eran, ang angkan ng mga Eranita. **37** Ito ang mga angkan
ng mga kaapu-apuhan ni Efraim, na may bilang 32, 500 na
kalalakihan. Ito ang mga kaapu-apuhan ni Jose, na naibilang
sa kanilang bawat angkan. **38** Ito ang mga angkan ng mga
kaapu-apuhan ni Benjamin: kay Bela, ang angkan ng mga
Belaita, kay Asbel, ang angkan ng mga Asbelita, kay Ahiram,
ang angkan ng mga Ahiramita, **39** kay Sufam, ang angkan ng
mga Sufamita, kay Hufam, ang angkan ng mga Hufamita. **40**
Ang mga anak na lalaki ni Bela ay sina Ard at Naaman. Mula
kay Ard nagmula ang angkan ng mga Ardita, at mula kay
Naaman nagmula ang angkan ng mga Naamita. **41** Ito ang
mga angkan ng mga kaapu-apuhan ni Benjamin. Sila ay may
bilang na 45, 600 na kalalakihan. **42** Ito ang mga angkan ng
mga kaapu-apuhan ni Dan, kay Suham, ang mga angkan ng
mga Suhamita. Ito ang mga angkan ng mga kaapu-apuhan ni
Dan. **43** Lahat ng mga angkan ng Suhamita, na may bilang
na 64, 400 na kalalakihan. **44** Ito ang mga angkan ng mga
kaapu-apuhan ni Aser: kay Imna, ang angkan ng mga Imnita,
kay Isvi, ang angkan ng mga Isvita, kay Beria, ang angkan ng
mga Berita. **45** Ang mga kaapu-apuhan ni Beria ay ang mga
ito: kay Heber, ang angkan ng mga Heberita, kay Malquiel,
ang angkan ng mga Malquielita. **46** Ang pangalan ng anak na
babae ni Aser ay si Sera. **47** Ito ang mga angkan ng mga
kaapu-apuhan ni Aser, na may bilang 53, 400 na kalalakihan.
48 Ito ang mga angkan ng mga kaapu-apuhan ni Neftali:
kay Jahzeel, ang angkan ng mga Jahzeelita, kay Guni, ang
angkan ng mga Gunita, **49** kay Jezer, ang angkan ng mga
Jezerita, kay Silem, ang angkan ng mga Silemita. **50** Ito ang
mga angkan ng mga kaapu-apuhan ni Neftali, na may bilang
45, 400 na kalalakihan. **51** Ito ang kabuuang bilang ng mga
kalalakihan ng mga tao ng Israel: 601, 730. **52** Nagsalita si
Yahweh kay Moises at sinabi, **53** “Dapat ninyong hatiin ang
lupain sa mga kalalakihang ito bilang mana ayon sa bilang ng
kanilang mga pangalan. **54** Sa mas malaking mga angkan day
apat mong bigyan ng mas malaking mana, at sa mas maliit
na mga angkan dapat mong bigyan ng mas maliit na mana.
Dapat mong bigyan ng isang mana ang bawat pamilya ayon
sa bilang ng mga kalalakihan na nabilang. **55** Gayunpaman,
dapat hatiin ang lupain sa pamamagitan ng palabunutan.
Dapat nilang manahin ang lupain habang hinahati ito sa
mga tribu ng kanilang mga ninuno. **56** Dapat hatiin ang
kanilang mana sa mas malaki at mas maliit na angkan, na
ipamamahagi sa kanila sa pamamagitan ng palabunutan.” **57**
Ito ang mga angkan ng Levita na nabilang angkan sa angkan:
kay Gerson, ang angkan ng mga Gersonita, kay Kohat, ang
angkan ng mga Kohatita, kay Merari, ang angkan ng mga
Merarita. **58** Ito ang mga angkan ni Levi: ang angkan ng
mga Libnita, ang angkan ng mga Hebronita, ang angkan ng
mga Mahlita, ang angkan ng mga Musita, at ang angkan
ng mga Koraita. Si Kohat ang ninuno ng Amram. **59** Ang
pangalan ng asawa ni Amram ay si Jocebed, isang kaapu-
apuhan ni Levi, na ipinanganak sa mga Levita sa Ehipto.

Isinilang niya kay Amram ang kanilang mga anak na sina
Aaron, Moises at Miriam na kanilang kapatid na babae. **60**
Kay Aaron ipinanganak si Nadab at Abihu, Eleazar at Itamar.
61 Namatay sina Nadab at Abihu nang maghandog sila sa
harap ni Yahweh ng hindi katanggap-tanggap na apoy. **62**
Ang mga lalaking nabilang sa nila ay may bilang na 23, 000,
lahat ng mga lalaking isang buwang gulang pataas. Ngunit
hindi sila kabilang sa mga kaapu-apuhan ng Israel sapagkat
walang pamana na ibinigay sa kanila ng mga tao ng Israel.
63 Ito ang mga taong nabilang nina Moises at Eleazar na
Pari. Binilang nila ang mga tao ng Israel sa mga kapatagan
ng Moab sa tabi ng Jordan sa Jerico. **64** Ngunit sa mga ito
walang taong nabilang sina Moises at Aaron na pari nang
bilangin nila ang mga kaapu-apuhan ng Israel sa ilang ng
Sinai. **65** Sapagkat sinabi ni Yahweh na ang lahat ng mga
taong iyon ay tiyak na mamamatay sa ilang. Walang isang
taong natira kasama nila, maliban kina Caleb na anak ni
Jefune at Josue na anak ni Nun.

27 At nagpunta kay Moises ang mga anak na babae ni
Zelofehad na anak na lalaki ni Hefer na anak na lalaki
ni Galaad na anak na lalaki ni Maquir na anak na lalaki ni
Manases, mula sa mga angkan ni Manases na anak na lalaki
ni Jose. Ito ang mga pangalan ng kaniyang mga anak na
babae: Mahla, Noe, Hogla, Milca, at Tirsa. **2** Tumayo sila
sa harapan nina Moises, Eleazar na pari, sa mga pinuno,
at sa harapan ng lahat ng mga komunidad sa pasukan ng
tolda ng pagpupulong. Sinabi nila, **3** "Namatay ang aming
ama sa ilang. Hindi siya kasama sa mga nagtipun-tipon laban
kay Yahweh sa samahan ni Kora. Namatay siya sa kaniyang
sariling kasalanan; ang kasalanan niya ang dahilan kung bakit
siya namatay. **4** Bakit kailangang mawala ang pangalan ng
aming ama mula sa buong miyembro ng kaniyang angkan,
dahil ba wala siyang anak na lalaki? Bigyan mo kami ng
lupain mula sa mga kamag-anak ng aming ama." **5** Kaya
dinala ni Moises kay Yahweh ang kanilang kahilingan. **6**
Nagsalita si Yahweh kay Moises at sinabi, **7** "Tama ang
sinasabi ng mga anak na babae ni Zelofehad. Dapat mo
silang bigyan ng lupain bilang isang mana mula sa lahat ng
kamag-anak ng kanilang ama, at dapat mong tiyakin na ang
mana ng kanilang ama ay maipapasa sa kanila. **8** Dapat kang
magsalita sa mga tao ng Israel at sabihin, 'Kung mamatay
man ang isang tao at walang anak na lalaki, dapat ninyong
ipasa ang kaniyang mana sa kaniyang anak na babae. **9**
Kung wala siyang anak na babae, dapat ninyong ibigay ang
kaniyang mana sa kaniyang mga kapatid na lalaki. **10** Kung
wala siyang mga kapatid na lalaki, dapat ninyong ibigay ang
kanyang mana sa mga lalaking kapatid ng kaniyang ama.
11 Kung walang kapatid na lalaki ang kaniyang ama, dapat
ninyong ibigay ang kaniyang mana sa kaniyang malapit na
kamag-anak sa kaniyang angkan, at dapat niya itong kunin
para sa kaniyang sarili. Ito ay magiging isang batas na itatatag
para sa mga tao ng Israel, ayon sa iniutos ni Yahweh sa
akin.'" **12** Sinabi ni Yahweh kay Moises, "Akyatin mo ang
mga bundok ng Abarim at tingnan ang lupain na ibinigay
ko sa mga tao ng Israel. **13** Pagkatapos mong makita ito,
ikaw din ay dapat maitipon sa iyong mga tao, tulad ng iyong
kapatid na si Aaron. **14** Mangyayari ito sapagkat kayong
dalawa ay naghimagsik laban sa aking utos sa ilang ng Sin.
Nang umapaw ang tubig mula sa bato roon, dahil sa iyong
galit, nabigo kang igalang ako bilang isang banal sa harap
ng mga mata ng buong sambayanan." Ito ang mga tubig sa
Meriba ng Kades sa ilang ng Sin. **15** Pagkatapos, nagsalita
si Moises kay Yahweh at sinabi, **16** "Nawa, Yahweh, ang
Diyos ng espiritu ng lahat ng sangkatauhan, magtalaga ka ng
isang tao sa buong sambayanan, **17** isang taong maaaring
makalabas at makapasok sa harap nila at pangunahan sila
palabas at dalhin sila papasok, upang hindi matulad ang
iyong sambayanan sa isang tupang walang pastol." **18** Sinabi
ni Yahweh kay Moises, "Kunin mo si Josue na anak na
lalaki ni Nun, isang lalaking pinananahan ng aking Espiritu
at ipatong mo ang iyong kamay sa kaniya. **19** Dalhin mo
siya sa harapan ni Eleazar na pari at sa harap sa lahat ng
sambayanan at utusan siya sa harap ng kanilang mga mata
na pangunahan sila. **20** Dapat mong ilagay sa kaniya ang ilan
sa iyong kapangyarihan, upang ang lahat ng sambayanan ng
mga tao ng Israel ay susunod sa kaniya. **21** Pupunta siya sa
harapan ni Eleazar na pari upang hingin ang aking kalooban
sa mga desisyon sa Urim para sa kaniya. Ito ay magiging
kaniyang mga utos na ang mga tao ay lalabas at papasok,
siya at ang lahat ng mga tao ng Israel na kasama niya, ang
buong sambayanan." **22** Kaya sumunod ni Moises ayon sa
utos sa kaniya ni Yahweh. Kinuha niya si Josue at dinala sa
harapan ni Eleazar na pari at sa lahat ng sambayanan. **23**
Ipinatong niya ang kaniyang kamay sa kaniya at inutusan
siyang manguna, ayon sa iniutos sa kaniya ni Yahweh na
gawin niya.

28 Nagsalita si Yahweh kay Moises at sinabi, **2** "Utusan
mo ang mga tao ng Israel at sabihin sa kanila, 'Dapat
ninyong ialay ang inyong mga handog sa akin sa mga
itinakdang panahon, ang pagkain ng aking mga handog na
ipinaraan sa apoy upang magbigay ng isang mabangong
halimuyak para sa akin.' **3** Dapat mo ring sabihin sa kanila,
'Ito ang alay na ipinaraan sa apoy na dapat mong ihandog kay
Yahweh—mga lalaking tupa na isang taong gulang na walang
kapintasan, dalawa bawat araw, bilang isang karaniwang alay
na susunugin. **4** Dapat mong ihandog ang isang tupa sa
umaga, at dapat mong ihandog ang ibang tupa sa gabi. **5**
Dapat mong ihandog ang ikasampu ng epa ng pinong harina
bilang isang handog na butil, hinaluan ng ikaapat ng isang hin
ng hinalong langis. **6** Ito ay karaniwang alay na susunugin na
inutos sa Bundok Sinai upang magbigay ng isang matamis
na halimuyak, isang handog na ipinaraan sa apoy para kay
Yahweh. **7** Ang inuming handog na kasama nito ay dapat
maging ika-apat ng isang hin para sa isa sa mga tupa. Dapat
ninyong ibuhos sa banal na lugar ang inuming handog ng
matapang na inumin kay Yahweh. **8** Dapat ninyong ihandog
ang isang tupa sa gabi kasama ang iba pang handog na
butil tulad ng isang inihandog sa umaga. Dapat ninyong
ihandog din ang isa pang inuming handog kasama nito, isang
handog na ipinaraan sa apoy, upang magbigay ng isang
mabangong halimuyak para kay Yahweh. **9** Sa Araw ng
Pamamahinga dapat ninyong ihandog ang dalawang lalaking
tupa, bawat isang taong gulang na walang kapintasan, at
dalawa sa ikasampu ng isang epa ng pinong harina bilang
isang handog na pagkaing butil, na hinaluan ng langis, at
ang inuming handog kasama nito. **10** Ito ay ang alay na
susunugin para sa bawat Araw ng Pamamahinga, bilang
karagdagan sa karaniwang alay na susunugin at ang inuming
handog na kasama nito. **11** Sa simula ng bawat buwan, dapat
kayong mag-alay ng isang handog na susunugin kay Yahweh.
Dapat kayong mag-alay ng dalawang batang toro, isang
tupang lalaki, at pitong lalaking tupa na isang taong gulang

na walang kapintasan. 12 Dapat din kayong maghandog
ng tatlo sa ikasampu ng isang epa ng pinong harina bilang
isang handog na butil na hinaluan ng langis para sa bawat
toro, at dalawa sa ikasampu ng pinong harina bilang isang
handog na butil na hinaluan ng langis para sa bawat lalaking
tupa. 13 Dapat din ninyong ihandog ang isang ikasampu
ng isang epa ng pinong harina na hinaluan ng langis bilang
isang handog na butil para sa bawat tupa. Ito ay magiging
alay na susunugin, upang magbigay ng isang mabangong
halimuyak, isang handog na ipinaraan sa apoy para kay
Yahweh. 14 Dapat maging kalahati ng isang hin ng alak ang
mga inuming handog ng mga tao para sa isang toro, ang
ikatlo ng isang hin para sa isang lalaking tupa, at ikaapat ng
isang hin para sa isang batang tupa. Ito ay magiging alay na
susunugin para sa bawat buwan sa bawat buwan ng taon. 15
Isang lalaking kambing bilang isang alay para sa kasalanan
ang dapat ihandog kay Yahweh. Magiging karagdagan ito
sa karaniwang alay na susunugin at ang inuming handog
na kasama nito. 16 Sa unang buwan, sa ikalabing-apat na
araw ng buwan, dumadating ang Paskua ni Yahweh. 17
Idinadaos ang pista sa ikalabing limang araw ng buwang ito.
Sa loob ng pitong araw, dapat kainin ang tinapay na walang
lebadura. 18 Sa unang araw, dapat magkaroon ng isang
banal na pagpupulong upang parangalan si Yahweh. Hindi
ninyo dapat gawin ang karaniwang gawain sa araw na iyon.
19 Gayunman, dapat kayong mag-alay ng isang handog na
ipinaraan sa apoy, isang alay na susunugin para kay Yahweh.
Dapat kayong mag-alay ng dalawang batang toro, isang
lalaking tupa, at pitong lalaking tupa na isang taong gulang,
na walang kapintasan. 20 Kasama ng toro, dapat kayong
mag-alay ng isang handog na butil ng tatlo sa ikasampu
ng epa ng pinong harina na hinaluan ng langis, at kasama
ng lalaking tupa, ang dalawa sa ikasampu. 21 Sa bawat
pitong tupa, dapat kayong maghandog ng isang ikasampu
ng isang epa ng pinong harina na hinaluan ng langis, 22 at
isang lalaking kambing bilang alay para sa kasalanan upang
maging pambayad sa kasalanan para sa inyong sarili. 23
Dapat ninyong ihandog ang mga ito bilang karagdagan sa
karaniwang alay na susunugin na kinakailangan sa bawat
umaga. 24 Gaya ng nailarawan dito, dapat kayong mag-
alay ng mga handog na ito araw-araw, para sa pitong araw
ng Paskua, ang pagkaing inihahandog ninyong ipinaraan
sa apoy, isang mabangong halimuyak para kay Yahweh.
Dapat itong ihandog bilang karagdagan sa karaniwang alay
na susunugin at inuming handog kasama nito. 25 Sa ika-
pitong araw, dapat kayong magkaroon ng isang banal na
pagpupulong upang parangalan si Yahweh, at hindi ninyo
dapat gawin ang karaniwang gawain sa araw na iyon. 26
At saka sa araw ng mga unang bunga, kapag maghandog
kayo ng isang bagong handog na butil kay Yahweh sa inyong
Pagdiriwang ng mga Linggo, dapat magkaroon kayo ng isang
banal na pagpupulong upang parangalan si Yahweh, at hindi
ninyo dapat gawin ang karaniwang gawain sa araw na iyon.
27 Dapat kayong mag-alay ng isang handog na susunugin
upang magbigay ng isang mabangong halimuyak para kay
Yahweh. Dapat kayong mag-alay ng dalawang batang toro,
isang lalaking tupa, at pitong lalaking tupang isang taong
gulang. 28 Maghandog din kayo ng handog na butil kasama
ng mga ito: pinong harina na hinaluan ng langis, tatlo sa
ikasampu ng isang epa ng pinong harinang hinaluan ng
langis para sa bawat toro at dalawa sa ikasampu para sa
isang lalaking tupa. 29 Mag-alay kayo ng isang ikasampu
ng isang epa ng pinong harinang hinaluan ng langis para
sa bawat pitong tupa, 30 at isang lalaking kambing upang
maging pambayad kasalanan para sa inyong mga sarili. 31
Kapag mag-aalay kayo ng ganitong mga hayop na walang
kapintasan, kasama ng kanilang inuming handog, dapat itong
maging karagdagan sa karaniwang alay na susunugin at ang
handog na butil kasama nito."

29 "Sa ikapitong buwan, sa unang araw ng buwan, dapat
magkaroon kayo ng isang banal na pagpupulong
upang parangalan si Yahweh. Hindi kayo dapat gumawa
ng karaniwang gawain sa araw na iyon. Ito ay magiging
isang araw kung kailan hihipan ninyo ang mga trumpeta. 2
Dapat kayong mag-alay ng isang susunuging handog upang
magbigay ng isang mabangong halimuyak para kay Yahweh.
Dapat kayong mag-alay ng isang batang toro, isang lalaking
tupa, at pitung lalaking tupa tig-iisang taong gulang, bawat
isang walang kapintasan. 3 Dapat kayong mag-alay kasama
ng mga iyon ng kanilang handog na butil, pinong harinang
hinaluan ng langis, tatlo sa sampung bahagi ng isang epa
para sa toro, dalawa sa sampung bahagi para sa lalaking
tupa, 4 at isa sa sampung bahagi ng bawat tupa sa pitong
tupa. 5 At dapat kayong mag-alay ng isang lalaking kambing
para sa handog ng pambayad ng inyong sariling kasalanan. 6
Ialay ninyo ang mga handog na ito sa ikapitong buwan bilang
karagdagan sa lahat ng mga alay na inyong iaalay sa unang
araw ng bawat buwan: ang natatanging alay na susunugin
at ang handog na butil kasama nito. Dapat karagdagan
ang mga ito sa karaniwang alay na susunugin, ang mga
handog na butil nito, at ang mga inuming handog. Habang
ginagawa ninyo ng mga handog na ito, susundin ninyo kung
ano ang inatas sa inyo upang magbigay ng isang mabangong
halimuyak, isang handog na ipinaraan sa apoy para kay
Yahweh. 7 Sa ikasampung araw ng ikapitong buwan, dapat
magkaroon kayo ng isang banal na pagpupulong upang
parangalan si Yahweh. Dapat kayong magpakumbaba at
hindi magtrabaho. 8 Dapat kayong maghandog ng isang
alay na susunugin upang magbigay ng isang mabangong
halimuyak para kay Yahweh. Dapat kayong maghandog ng
isang batang toro, isang lalaking tupa, at pitong lalaking
tupa na tig-iisang taong gulang. Dapat walang kapintasan
ang mga ito. 9 Dapat kayong maghandog kasama ng mga
iyon ng isang handog na butil, pinong harinang hinaluan ng
langis, tatlo sa sampung bahagi ng isang epa para sa toro,
dalawa sa sampung bahagi para sa isang lalaking tupa, 10 at
isa sa sampung bahagi ng isang epa para sa bawat isa sa
pitong tupa. 11 Dapat kayong mag-alay ng isang lalaking
kambing bilang isang handog para sa kasalanan. Bukod pa
ito sa handog para sa kasalanan ng pagbabayad kasalanan,
ang karaniwang handog na susunugin, at ang mga handog
na butil, at mga inuming handog. 12 Sa ika labing limang
araw ng ikapitong buwan dapat magkaroon kayo ng isang
banal na pagpupulong upang parangalan si Yahweh. Hindi
kayo dapat gumawa ng karaniwang gawain sa araw na iyon,
at dapat ninyong ipagpatuloy ang pagdiriwang sa loob ng
pitong araw para sa kaniya. 13 Dapat kayong maghandog ng
isang handog na susunugin, isang alay na ipinaraan sa apoy
para magbigay ng isang mabangong halimuyak para kay
Yahweh. Dapat maghandog kayo ng labing tatlong batang
toro, dalawang lalaking tupa, at labing-apat na lalaking tupa
na tig-iisang taong gulang. Dapat walang kapintasan ang
bawat isa. 14 Dapat kayong maghandog kasama ng mga

iyon ng isang handog na butil, pinong harina na hinaluan
ng langis, tatlo sa sampung bahagi ng isang epa para sa
bawat toro ng labing tatlong toro, dalawa sa sampung bahagi
para sa bawat lalaking tupa ng dalawang lalaking tupa, **15** at
isa sa sampung bahagi ng isang epa para sa bawat isa sa
labing apat na mga tupa. **16** Dapat maghandog kayo ng isang
lalaking kambing bilang isang alay para sa kasalanan bukod
pa sa karaniwang handog na susunugin, mga handog na
butil, at inuming handog kasama nito. **17** Sa ikalawang araw
ng pagpupulong, dapat maghandog kayo ng labindalawang
batang toro, dalawang lalaking tupa, at labing apat na tupa na
tig-iisang taong gulang bawat isa, na walang kapintasan. **18**
Dapat gumawa kayo kasama ng mga iyon ng isang handog
na butil at ang mga inuming handog para sa mga toro, para
sa mga lalaking tupa, at para sa mga batang tupa, gagawa
ng maraming handog gaya ng inutos. **19** Dapat kayong mag-
handog ng isang lalaking kambing bilang isang handog para
sa kasalananbukod pa sa karaniwang alay na susunugin,
handog na butil, at kanilang mga inuming handog. **20** Sa
ikatlong araw ng pagpupulong, dapat maghandog kayo ng
labing-isang toro, dalawang lalaking tupa, at labing apat na
lalaking tupang tig-iisang taong gulang, walang kapintasan
ang bawat isa. **21** Dapat gawin kasama ng mga iyon ang
isang handog na butil at mga inuming handog para sa mga
toro, para sa mga lalaking tupa, at para sa mga batang tupa,
gagawa ng maraming handog gaya ng inutos. **22** Dapat
mag-handog kayo ng isang lalaking kambing bilang isang
handog para sa kasalanan bukod pa sa karaniwang handog
na susunugin, handog na butil, at mga inuming handog. **23**
Sa ikaapat na araw ng pagpupulong, dapat maghandog kayo
ng sampung toro, dalawang lalaking tupa, at labing apat na
lalaking tupa na tig-iisang taong gulang, walang kapintsan
ang bawat isa. **24** Dapat gumawa kayo kasama ng mga
iyon ng isang handog na butil at mga inuming handog para
sa mga toro, para sa mga lalaking tupa, at para sa mga
batang tupa, gagawa ng maraming handog gaya ng inutos.
25 Dapat kayong maghandog ng isang kambing bilang isang
handog para sa kasalanan bukod pa sa karaniwang handog
na susunugin, mga handog na butil, at mga inuming handog.
26 Sa ikalimang araw ng pagpupulong, dapat maghandog
kayo ng siyam na toro, dalawang lalaking tupa, at labing apat
na lalaking tupang tig-iisang taong gulang, walang kapintasan
ang bawat isa. **27** Dapat gumawa kayo kasama ng mga
iyon ng isang handog na butil at ang inuming handog para
sa mga toro, para sa mga lalaking tupa, at para sa mga
batang tupa, gagawa ng maraming handog gaya ng inutos.
28 Dapat maghandog kayo ng isang lalaking kambing bilang
handog para sa kasalanan bukod pa sa karaniwang handog
na susunugin, mga handog na butil, at kanilang mga inuming
handog. **29** Sa ikaanim na araw ng pagpupulong, dapat
maghandog kayo ng walong toro, dalawang lalaking tupa, at
labing-apat na lalaking tupa na tig-iisang taong gulang, walang
kapintasan ang bawat isa. **30** Dapat gumawa kayo kasama
nila ng isang handog na butil at mga inuming handog para sa
mga toro, para sa mga lalaking tupa, at para sa mga batang
tupa, gagawa ng maraming handog gaya ng inutos. **31** Dapat
kayong maghandog ng isang lalaking kambing bilang isang
handog para sa kasalanan bukod pa sa karaniwang handog
na susunugin, mga handog na butil, at mga inuming handog.
32 Sa ikapitong araw ng pagpupulong, dapat maghandog
kayo ng pitong toro, dalawang lalaking tupa, at labing apat na
lalaking tupa na tig-iisang taong gulang, walang kapintasan
ang bawat isa. **33** Dapat gumawa kayo kasama ng mga
iyon ng isang handog na butil at inuming handog para sa
mga toro, para sa mga lalaking tupa, at para sa mga batang
tupa, gagawa ng maraming handog gaya ng inutos. **34**
Dapat maghandog kayo ng isang lalaking kambing bilang
isang handog para sa kasalanan bukod pa sa karaniwang
handog na susunugin, mga butil ng handog, at kanilang mga
inuming handog. **35** Sa ikawalong araw dapat magkaroon
kayo ng isa pang mataimtim na pagpupulong. Hindi kayo
dapat gumawa ng karaniwang gawain sa araw na iyon. **36**
Dapat mag-alay kayo ng isang handog na susunugin, isang
handog naipinaraan sa apoy upang magbigay ng mabangong
halimuyak para kay Yahweh. Dapat kayong mag-alay ng isang
toro, isang lalaking tupa, at pitong lalaking tupa na tig-iisang
taong gulang, walang kapintasan ang bawat isa. **37** Dapat
ninyong ihandog ang kanilang handog na butil at kanilang
mga inuming handog para sa toro, para sa lalaking tupa, at
para sa mga batang tupa, gagawa ng maraming handog
gaya ng inutos. **38** Dapat maghandog kayo ng isang lalaking
kambing bilang isang handog para sa kasalanan bukod pa sa
karaniwang handog na susunugin, at kanilang mga inuming
handog. **39** Ito ang dapat ninyong ihandog kay Yahweh sa
inyong mga itinakdang pagdiriwang. Dapat ay karagdagan
ang mga ito sa inyong mga panata at mga kusang handog.
Dapat ihandog ninyo ang mga ito bilang inyong handog na
susunugin, mga handog na butil, mga inuming handog, at
handog para sa pagtitipon-tipon." **40** Sinabi ni Moises sa mga
tao ng Israel ang lahat ng bagay na inutos ni Yahweh na
kaniyang sabihin.

30 Nagsalita si Moises sa mga pinuno ng mga tribu ng
mga tao ng Israel. Sinabi niya, "Ito ang inutos ni
Yahweh. **2** Kapag gumawa ng panata ang sinuman kay
Yahweh, o sumumpa ng isang panunumpa upang itali ang
kaniyang sarili sa pamamagitan ng isang pangako, hindi
niya dapat sirain ang kaniyang salita. Dapat niyang tuparin
ang kaniyang pangako na gawin ang lahat ng bagay na
lumabas sa kaniyang bibig. **3** Kapag gumawa ng isang panata
kay Yahweh ang isang dalagang naninirahan sa bahay ng
kaniyang ama at itali niya ang kaniyang sarili sa pamamagitan
ng isang pangako, **4** kung marinig ng kaniyang ama ang
panata at pangako kung saan itinali niya sa kaniyang sarili,
at kung wala siyang sasabihin para baligtarin ito, ang lahat
niyang panata ay mananatiling mabisa. Mananatiling mabisa
ang bawat pangako kung saan itinali niya sa kaniyang sarili.
5 Subalit kung marinig ng kaniyang ama ang tungkol sa
kaniyang panata at pangako, at kung wala siyang sasabihin
sa kaniya, ipapatupad ang lahat ng panata at pangakong
itinali niya sa kaniyang sarili. **6** Gayunman, kung marinig ng
kaniyang ama ang lahat ng panatang ginawa niya at ang
mga taimtim na pangako niya kung saan ibinigkis niya sa
kaniyang sarili, at kung mananaig siya sa kaniya sa araw
ding iyon, hindi ipapatupad ang mga iyon. Patatawarin siya ni
Yahweh dahil nanaig sa kaniya ang kaniyang ama. **7** Kung
magpapakasal siya sa isang lalaki habang nasa ilalim ng mga
panatang iyon, o kung gumawa siya ng mga mapangahas na
pangako kung saan pinananagot niya ang kaniyang sarili,
ipapatupad ang mga pananagutang iyon. **8** Subalit kung
pipigilan siya ng kaniyang asawa sa araw na narinig niya
ang tungkol dito, at pinapawalang bisa niya ang panatang
ginawa niya, ang mapangahas na pananalita ng kaniyang
labi kung saan ibinigkis niya sa kaniyang sarili. Palalayain

siya ni Yahweh. **9** Subalit para sa isang balo o babaeng
hiniwalayan ng asawa, lahat ng bagay kung saan ibinigkis
niya ang kaniyang sarili ay ipapatupad laban sa kaniya.
10 At kung gumawa ng panata ang isang babaeng nasa
pamilya ng kaniyang asawa—kung ibigkis niya ang kaniyang
sarili sa pamamagitan ng pangakong may panunumpa, **11**
at marinig ito ng kaniyang asawa ngunit walang sasabihin
sa kaniya—kung hindi niya ipapawalang bisa ang kaniyang
panata, dapat ipatupad ang lahat ng panata niya. Ipapatupad
ang bawat pangako kung saan ibinigkis niya ang kaniyang
sarili. **12** Subalit kung ipapawalang bisa ng kaniyang asawa
ang mga iyon sa araw na narinig niya ang tungkol sa mga
iyon, hindi ipapatupad anuman ang lalabas sa kaniyang bibig
tungkol sa mga panata o pangako niya. Pinawalang bisa ng
kanyang asawa ang mga iyon. Palalayain siya ni Yahweh. **13**
Bawat panata o panunumpang ginagawa ng isang babae na
nagbibigkis sa kaniya upang pagkaitan ang kaniyang sarili
ng isang bagay ay maaaring pagtibayin or ipawalang bisa
ng kaniyang asawa. **14** Subalit kung wala siyang sinabing
anuman sa kaniya sa paglipas ng mga araw, pinagtitibay niya
ang lahat niyang panata at nagbibigkis na mga pangakong
ginawa niya. Pinagtibay niya ang mga iyon dahil wala siyang
sinabi sa oras na narinig niya ang tungkol sa mga iyon. **15** At
kung susubuking ipawalang bisa ng kaniyang asawa ang
panata ng asawang babae paglipas ng mahabang panahon
matapos niyang marinig ang tungkol dito, mananagot siya
para sa kaniyang kasalanan." **16** Ito ang mga batas na inutos
ni Yahweh na ipahayag ni Moises—mga batas sa pagitan
ng isang lalaki at kaniyang asawa at sa pagitan ng ama
at kaniyang anak na babae kapag nasa kabataan siya sa
pamilya ng kaniyang ama.

31 Nagsalita si Yahweh kay Moises at sinabi, **2** "Ipaghiganti
mo ang mga tao ng Israel laban sa mga Midianita.
Matapos mong gawin iyon, mamamatay ka at maititipon sa
iyong mga tao." **3** Kaya nagsalita si Moises sa mga tao.
Sinabi niya, "Bigyan ng sandata ang ilan sa inyong kalalakihan
para sa digmaan upang lumaban sa Midian at ipatupad ang
paghihiganti ni Yahweh rito. **4** Dapat magpadala ang bawat
tribu sa buong Israel ng isang libong kawal sa digmaan." **5**
Kaya mula sa libu-libong kalalakihan ng Israel, nagpadala ng
isang libo mula sa bawat tribu para sa digmaan, labindalawang
libong kalalakihan lahat. **6** Pagkatapos, ipinadala sila ni
Moises sa labanan, isang libo mula sa bawat tribu, kasama
si Finehas na anak ni Eleazar na pari, at ilang kagamitan
mula sa banal na lugar at mga trumpetang pag-aari niya para
sa pagpapatunog ng mga hudyat. **7** Nakipaglaban sila sa
Midian, ayon sa inutos ni Yahweh kay Moises. Pinatay nila
ang bawat lalaki. **8** Pinatay nila ang mga hari ng Midian
kasama ng ibang mga napatay nila: sina Evi, Rekem, Zur,
Hur, at Reba, ang limang hari ng Midian. Pinatay rin nila si
Balaam na anak ni Beor, sa pamamagitan ng espada. **9**
Binihag ng hukbo ng Israel ang mga kababaihan ng Midian,
kasama ang kanilang mga anak, lahat ng baka, lahat ng
kawan, at lahat ng kanilang mga kagamitan. Kinuha nila
ang mga ito bilang pandarambong. **10** Sinunog nila ang
lahat nilang lungsod kung saan sila nanirahan at lahat ng
kanilang kampo. **11** Dinala nila lahat ng kanilang nadambong
at mga bihag, kapwa mga tao at mga hayop. **12** Dinala nila
ang mga bilanggo, ang dambong, at ang mga nakuhang
bagay kay Moises, kay Eleazer na pari, at sa sambayanan
ng mga tao ng Israel. Dinala nila ang mga ito sa kampo sa
kapatagan ng Moab, sa bandang Jordan malapit sa Jerico.
13 Sinalubong sila nina Moises, Eleazar na pari at ng lahat ng
mga pinuno ng sambayanan sa labas ng kampo. **14** Subalit
nagalit si Moises sa mga opisyal ng hukbo at sa mga mga
pinuno ng libu-libo at kapitan ng daan-daan, na nanggaling
sa labanan. **15** Sinabi ni Moises sa kanila, "Hinayaan ba
ninyong mabuhay ang mga babae? **16** Masdan ninyo, ang
mga babaeng ito, sa pamamagitan ng payo ni Balaam, ang
nagdulot sa mga tao ng Israel na magkasala laban kay
Yahweh sa usapin ng Peor, nang lumaganap ang salot sa
sambayanan ni Yahweh. **17** Kaya ngayon, patayin ninyo ang
mga batang lalaki, at patayin ang bawat babaeng nakipagtalik
na sa isang lalaki. **18** Ngunit kunin para sa inyong sarili
ang mga dalagang hindi pa nakipagtalik sa isang lalaki. **19**
Dapat kayong magkampo sa labas ng kampo ng Israel sa
loob ng pitong araw. Lahat kayong nakapatay ng sinuman o
nakahawak ng anumang patay na tao—dapat gawing dalisay
ang inyong sarili sa ikatlo at ikapitong araw—kayo at ang
mga bihag ninyo. **20** At gawing dalisay para sa inyong sarili
ang bawat kasuotan, lahat ng bagay na gawa sa balat ng
hayop at balahibo ng kambing, at lahat ng bagay na gawa sa
kahoy." **21** Pagkatapos sinabi ni Eleazar na pari sa mga kawal
na nagpunta sa digmaan, "Ito ang mga batas na ibinigay
ni Yahweh kay Moises: **22** Ang ginto, pilak, tanso, bakal,
lata, at tingga, **23** at lahat ng bagay na hindi nasusunog sa
apoy, dapat ninyong padaanin sa apoy, at magiging mailinis
ito. Dapat ninyong gawing dalisay ang mga ito sa tubig
na panlinis. Anumang hindi makakaraan sa apoy ay dapat
ninyong linisin sa pamamagitan ng tubig na iyon. **24** At dapat
ninyong labhan ang inyong mga damit sa ikapitong araw at
sa gayon magiging malinis kayo. Pagkatapos nito, maaari
na kayong pumasok sa kampo ng Israel." **25** Pagkatapos,
nagsalita si Yahweh kay Moises at sinabi, **26** "Bilangin mo
ang lahat ng kinuhang bagay na dinambong, kapwa mga tao
at mga hayop. Ikaw, si Eleazar na pari, at ang mga pinuno
ng sambayanan ng mga angkan ng mga ninuno **27** dapat
ninyong hatiin ang mga dinambong sa dalawang bahagi.
Hatiin ang mga iyon sa pagitan ng mga kawal na pumunta
sa labanan at sa buong sambayanan. **28** At magpataw ng
buwis para ibigay sa akin mula sa mga kawal na nagpunta sa
labanan. Ang buwis na ito ay dapat isa sa bawat limandaan,
maging mga tao, baka, asno, tupa o kambing. **29** Kunin
ang buwis na ito mula sa kanilang bahagi at ibigay ito kay
Eleazar na pari bilang isang handog na idudulog sa akin.
30 Gayundin mula sa bahagi ng mga tao ng Israel, dapat
kayong kumuha ng isa sa bawat limampu—mula sa mga tao,
baka, asno, tupa, at kambing. Ibigay ninyo ang mga ito sa
mga Levitang nangangalaga ng aking tabernakulo." **31** Kaya
ginawa nina Moises at Eleazar ayon sa inutos ni Yahweh kay
Moises. **32** Ngayon, ang natirang dambong na kinuha ng
mga kawal ay 675, 000 na tupa, **33** 72, 000 na lalaking baka,
34 61, 000 na asno, at **35** 32, 000 na kababaihang hindi pa
kailanman nakipagtalik sa sinumang lalaki. **36** Ang hating
itinabi para sa mga sundalo ay may bilang na 337, 000 na
tupa. **37** Ang bahagi ng tupa para kay Yahweh ay 675. **38**
Talumpu't anim na libo ang lalaking baka kung saan 72 ang
buwis ni Yahweh. **39** Ang mga asno ay 30, 500 mula sa 61
na bahagi ni Yahweh. **40** Ang mga tao ay labing-anim na
libong kababaihan kung saan 32 ang buwis ni Yahweh. **41**
Kinuha ni Moises ang buwis na magiging handog na idudulog
kay Yahweh. Ibinigay niya ito kay Eleazar na pari, ayon sa
inutos ni Yahweh kay Moises. **42** Para sa hati ng mga tao ng

Israel na kinuha ni Moises mula sa mga kawal na nakapunta
sa digmaan— **43** ang hati ng sambayanan ay 337, 500 na
tupa, **44** talumpu't anim na libong lalaking baka, **45** 30, 500
na asno, **46** at labing-anim na libong kababaihan. **47** Mula
sa hati ng mga tao ng Israel, kumuha si Moises ng isa sa
bawat limampu, kapwa mga tao at mga hayop. Ibinigay niya
ang mga iyon sa mga Levitang nangangalaga sa tabernakulo
ni Yahweh, gaya ng inutos ni Yahweh na gawin niya. **48**
Pagkatapos, lumapit kay Moises ang mga opisyal ng hukbo,
mga pinuno ng libu-libo at mga kapitan ng daan-daan. **49**
Sinabi nila sa kaniya, "Binilang ng iyong mga lingkod ang
mga kawal na nasa ilalim ng aming pamumuno, at walang
isa mang nawawala. **50** Dinala namin ang mga handog ni
Yahweh, kung ano ang natagpuan ng bawat lalaki, mga
ginintuang bagay, mga pansuot sa braso, mga pulseras, mga
singsing na may selyo, mga hikaw at mga kuwintas, upang
gumawa ng pambayad ng kasalanan para sa aming sarili sa
harapan ni Yahweh." **51** Tinanggap ni Moises at ni Eleazar
na pari mula sa kanila ang ginto at mga binuong bagay. **52**
Lahat ng ginto sa handog na ibinigay nila kay Yahweh—ang
mga handog mula sa mga pinuno ng libu-libo, at mula sa mga
kapitan ng daan-daan—ay tumitimbang ng 16, 750 siklo. **53**
Kumuha ng dambong ang bawat kawal, ang bawat lalaki para
sa kaniyang sarili. **54** Kinuha ni Moises at ni Eleazar na pari
ang ginto mula sa mga pinuno ng libu-libo at mga kapitan ng
daan-daan. Dinala nila ito sa tolda ng pagpupulong bilang
paalala sa mga tao ng Israel para kay Yahweh.

32 Ngayon ang mga kaapu-apuhan ni Ruben at Gad ay
may napakalaking bilang ng mga alagang hayop. Nang
nakita nila ang lupain ni Jazer at Galaad, ang lupain ay
isang mainam na lugar para sa mga alagang hayop. **2** Kaya
ang mga kaapu-apuhan ni Gad at Ruben ay dumating at
nagsalita kay Moises, kay Eleazar na pari, at sa mga pinuno
ng sambayanan. Sinabi nila, **3** "Atarot, Dibon, Jazer, Nimra,
Hesbon, Eleale, Sebam, Nebo, at Beon, **4** ang mga lupaing
sinalakay ni Yahweh sa harap ng mamamayan ng Israel ay
magandang mga lugar para sa mga alagang hayop. Kaming
mga lingkod mo ay may maraming alagang hayop." **5** Sinabi
nila, "Kung kami ay naging kalugud-lugod sa inyong paningin,
hibigay mo sa amin ang lupaing ito, samga lingkod mo,
bilang isang ari-arian. Huwag mo kaming hayaang tumawid
sa Jordan." **6** Sumagot si Moises sa mga kaapu-apuhan ni
Gad at Ruben, "Kailangan bang pumunta ang inyong mga
kapatid na lalaki sa digmaan habang kayo ay nananatili dito?
7 Bakit ninyo pinahihina ang puso ng mga tao ng Israel sa
pagpunta sa lupaing ibinigay sa kanila ni Yahweh? **8** Ganoon
din ang ginawa ng inyong mga ama nang ipadala ko sila mula
sa Kades Barnea upang suriin ang lupain. **9** Umakyat sila
sa lambak ng Escol. Nakita nila ang lupain at pagkatapos
ay pinahina ang loob ng mga tao ng Israel kaya tumanggi
silang pumasok sa lupaing ibinigay sa kanila ni Yawheh. **10**
Nag-alab ang galit ni Yawheh ng araw na iyon. Nanumpa
siya at sinabi, **11** 'Tiyak na wala sa mga kalalakihang umalis
mula Ehipto, mula dalawampung taong gulang pataas, ang
makakakita sa lupaing aking ipinangako kay Abraham, kay
Isaac, at kay Jacob, dahil hindi nila ako lubusang sinunod,
maliban kay **12** Caleb na lalaking anak ni Jefune na Cenizita,
at Josue na anak ni Nun. Tanging si Caleb at Josue ang
lubusang sumunod sa akin.' **13** Kaya nag-alab ang galit ni
Yahweh laban sa Israel. Idinulot niyang magpaga-gala sila sa
ilang sa loob ng apatnapung taon hanggang sa ang lahat ng
salinlahing gumawa ng masama sa kaniyang paningin ay
nalipol. **14** Tingnan mo, humalili kayo sa lugar ng inyong mga
ama, tulad ng mas makasalanang mga tao, upang dumagdag
sa nag-aalab na galit ni Yahweh sa Israel. **15** Kung tatalikod
kayo mula sa pagsunod sa kaniya, iiwan niya muli ang Israel
sa ilang at lilipulin ninyo ang lahat ng mga taong ito." **16**
Kaya lumapit sila kay Moises at sinabi, "Payagan mo kaming
magtayo ng mga bakod dito para sa aming mga baka at mga
lungsod para sa aming mga pamilya. **17** Gayunman, kami
mismo ay magiging handa at nakasandatang sasama sa
hukbo ng Israel hanggang sa mapangunahan namin sila sa
kanilang lugar. Ngunit maninirahan ang aming mga pamilya
sa mga pinagtibay na lungsod dahil sa ibang mga taong
nananatili pa ring nakatira sa lupaing ito. **18** Hindi kami
babalik sa aming mga tahana hangga't ang mga tao ng
Israel, ang bawat lalaki ay magkaroon ng mana. **19** Hindi
namin mamanahin ang lupain kasama nila sa ibang panig
ng Jordan, dahil ang aming mana ay narito sa dakonhg
silangan ng Jordan." **20** Kaya sumagot si Moises sa kanila,
"Kung gagawin ninyo ang inyong sinabi, kung sasandatahan
ninyo ang inyong mga sarili sa harap ni Yahweh upang
makidigma, **21** ang bawat isa sa inyong mga armadong lalaki
ay kinakailangang tumawid sa Jordan sa harap ni Yahweh,
hanggang sa mapaalis niya ang kaniyang mga kaaway mula
sa harap niya **22** at naangkin ang lupain sa harap niya. Kung
ganoon matapos iyon makakabalik na kayo. Mapapawalang-
sala kayo kay Yahweh at sa Israel. Magiging inyong ari-
arian ang lupaing ito sa harapan ni Yahweh. **23** Ngunit
kung hindi ninyo gagawin ito, tingnan ninyo, magkakasala
kayo kay Yahweh. Tiyakin ninyong ang inyong kasalanan ay
hahanapin kayo. **24** Magtayo kayo ng mga lungsod para sa
inyong mga pamilya at mga kulungan para sa inyong tupa; at
gawin ninyo ang inyong sinabi." **25** Ang mga kaapu-apuhan
ni Gad at Ruben ay nagsalita kay Moises at sinabi, "Ang
inyong mga lingkod ay gagawin ang mga inutos mo, aming
amo. **26** Ang aming mga paslit, ang aming mga asawa, ang
aming mga kawan, at ang lahat ng aming alagang hayop ay
mananatili doon sa mga lungsod ng Galaad. **27** Ganoon pa
man, kami na inyong mga lingkod, ay tatawid sa harapan ni
Yahweh upang makipaglaban, bawat lalaking armado para sa
digmaan, gaya ng sinabi mo, aming amo." **28** Kaya nagbigay
ng mga tagubilin si Moises tungkol sa kanila kay Eleazar na
pari, kay Josue na anak na lalaki ni Nun, at sa mga pinuno
ng mga angkan ng mga ninuno sa mga tribu ng mga tao ng
Israel. **29** Sinabi ni Moises sa kanila, "Kung ang mga kaapu-
apuhan ni Gad at Ruben ay tatawid sa Jordan kasama ninyo,
bawat lalaking armado upang makipaglaban sa harapan ni
Yahweh, at kung ang lupain ay nilupig sa harap ninyo, ibibigay
ninyo sa kanila ang lupain ng Galaad bilang isang ari-arian.
30 Ngunit kung hindi sila tatawid kasama ninyong armado,
kukunin nila ang kanilang mga ari-arian sa piling ninyo sa
lupain ng Canaan." **31** Kaya ang mga kaapu-apuhan ni Gad
at Ruben ay sumagot at sinabi, "Ayon sa sinabi ni Yahweh sa
amin, na inyong mga lingkod, ito ang gagawin namin. **32** Kami
ay tatawid na nakasandata sa harap ni Yahweh sa lupain
ng Canaan, ngunit mananatili sa amin ang aming inangking
mana sa bahaging ito ng Jordan." **33** Kaya ang mga kaapu-
apuhan nina Gad at Ruben at pati na rin ang kalahati sa tribu
ni Manases na anak na lalaki ni Jose, ibinigay ni Moises
ang kaharian ni Sihon, na hari ng mga Amoreo, at Og, na
hari ng Bashan. Ibinigay sa kanila ang lupain, at ibinahagi
sa kanila ang lahat ng mga lungsod nito kasama ang mga

hangganan, ang mga lungsod ng lupaing nakapaligid sa mga ito. **34** Muling itinayo ng mga kaapu-apuhan ni Gad ang Dibon, Atarot, Aroer, **35** Atrot Sopan, Jazer, Jogbeha, **36** Bet Nimra, at Bet Haran bilang mga pinatibay na lungsod na may mga kulungan para sa tupa. **37** Muling itinayo ng mga kaapu-apuhan ni Ruben ang Hesbon, Eleale, Kiriatim, **38** Nebo, Baal Meon—na pinalitan kalaunan ang kanilang mga pangalan, at Sibma. Nagbigay sila ng ibang mga pangalan sa mga lungsod na kanilang muling itinayo. **39** Nagpunta ang mga kaapu-apuhan ni Maquir na anak na lalaki ni Manases sa Galaad at kinuha ito mula sa mga Amoreong naroon. **40** Pagkatapos ibinigay ni Moises ang Galaad kay Maquir anak na lalaki ni Manases, at ang kaniyang mga tao ay nanirahan doon. **41** Nagpunta si Jair na anak na lalaki ni Manases at sinakop ang mga nayon nito at tinawag ang mga itong Havot Jair. **42** Nagpunta si Noba at sinakop ang Kenat at mga kanayunan nito, at tinawag niya itong Noba, sunod sa kaniyang sariling pangalan.

33 Ito ang mga pagkilos ng mga tao ng Israel matapos nilang lisanin ang lupain ng Ehipto ayon sa kanilang mga armadong pangkat sa ilalim ng pamumuno ni Moises at Aaron. **2** Isinulat ni Moises ang mga lugar mula sa pinanggalingan nila hanggang sa pinuntahan nila ayon sa inutos ni Yahweh. Ito ang kanilang mga pagkilos, mula sa paglisan tungo sa sunod na paglisan. **3** Naglakbay sila mula sa Rameses sa unang buwan, umalis sila sa ikalabing limang araw ng unang buwan. Sa umaga matapos ang Paskua, hayagang umalis ang mga tao ng Israel sa paningin ng lahat ng mga taga-Ehipto. **4** Nangyari ito habang inililibing ng mga taga-Ehipto ang lahat ng kanilang mga panganay, iyong mga pinatay ni Yahweh sa kanila, sapagkat nagpataw din siya ng parusa sa kanilang mga diyos. **5** Naglakbay ang mga tao ng Israel mula sa Rameses at nagkampo sa Sucot. **6** Naglakbay sila mula sa Succot at nagkampo sa Etam sa dulo ng ilang. **7** Naglakbay sila mula sa Etam at bumalik sa Pi Hahirot na kasalungat ng Baal-zefon, kung saan sila nagkampo kasalungat ng Migdol. **8** Pagkatapos, naglakbay sila mula sa kasalungat ng Pi Hahirot at dumaan sila sa gitna ng dagat tungo sa ilang. Naglakbay sila ng tatlong araw tungo sa ilang ng Etam at nagkampo sa Mara. **9** Naglakbay sila mula sa Mara at dumating sa Elim. May labindalawang bukal at pitumpung puno ng palmera sa Elim. Doon sila nagkampo. **10** Naglakbay sila mula sa Elim at nagkampo sa tabi ng Dagat ng mga Tambo. **11** Naglakbay sila mula sa Dagat ng mga Tambo at nagkampo sa ilang ng Sin. **12** Naglakbay sila mula sa ilang ng Sin at nagkampo sa Dofca. **13** Naglakbay sila mula sa Dofca at nagkampo sa Alus. **14** Naglakbay sila mula sa Alus at nagkampo sila sa Refidim, kung saan walang matagpuang tubig upang mainom ng mga tao. **15** Naglakbay sila mula sa Refidim at nagkampo sa ilang ng Sinai. **16** Naglakbay sila mula sa ilang ng Sinai at nagkampo sa Kibrot Hataava. **17** Naglakbay sila mula sa Kibrot Hattaava at nagkampo sa Hazerot. **18** Naglakbay sila mula sa Hazerot at nagkampo sa Ritma. **19** Naglakbay sila mula sa Ritma at nagkampo sa Rimmon Perez. **20** Naglakbay sila mula sa Rimmon Perez at nagkampo sa Libna. **21** Naglakbay sila mula sa Libna at nagkampo sa Risa. **22** Naglakbay sila mula sa Risa at nagkampo sa Cehelata. **23** Naglakbay sila mula sa Cehelata at nagkampo sila sa Bundok ng Sefer. **24** Naglakbay sila mula sa Bundok ng Sefer at nagkampo sa Harada. **25** Naglakbay sila mula sa Harada at nagkampo sa Macelot. **26** Naglakbay sila mula sa Macelot at nagkampo sa Tahat. **27** Naglakbay sila mula sa Tahat at nagkampo sa Tera. **28** Naglakbay sila mula sa Tera at nagkampo sa Mitca. **29** Naglakbay sila mula sa Mitca at nagkampo sa Hasmona. **30** Naglakbay sila mula sa Hasmona at nagkampo sa Moserot. **31** Naglakbay sila mula sa Moserot at nagkampo sa Bene Jaakan. **32** Naglakbay sila mula sa Bene Jaakan at nagkampo sa Hor Hagidgad. **33** Naglakbay sila mula sa Hor Hagidgad at nagkampo sa Jotbata. **34** Naglakbay sila mula sa Jotbata at nagkampo sa Abrona. **35** Naglakbay sila mula sa Abrona at nagkampo sa Ezion Geber. **36** Naglakbay sila mula sa Ezion Geber at nagkampo sa ilang ng Sin sa Kades. **37** Naglakbay sila mula sa Kades at nagkampo sa Bundok ng Hor, sa dulo ng lupain ng Edom. **38** Umakyat ang paring si Aaron sa Bundok Hor ayon sa utos ni Yahweh at doon namatay sa ika-apatnapung taon matapos lumabas ang mga tao ng Israel sa lupain ng Ehipto, sa ikalimang buwan, sa unang araw ng buwan. **39** 123 taong gulang si Aaron nang mamatay siya sa Bundok Hor. **40** Narinig ng hari ng Arad na Cananeo, na nakatira sa timugang ilang sa lupain ng Canaan ang pagdating ng mga tao ng Israel. **41** Naglakbay sila mula sa Bundok Hor at nagkampo sa Zalmona. **42** Naglakbay sila mula sa Zalmona at nagkampo sa Punon. **43** Naglakbay sila mula sa Punon at nagkampo sa Obot. **44** Naglakbay sila mula sa Obot at nagkampo sa Iye Abarim, sa hangganan ng Moab. **45** Naglakbay sila mula sa Iye Abarim at nagkampo sa Dibon Gad. **46** Naglakbay sila mula sa Dibon Gad at nagkampo sa Almon Diblataim. **47** Naglakbay sila mula sa Almon Diblataim at nagkampo sa kabundukan ng Abarim, salungat ng Nebo. **48** Naglakbay sila mula sa mga kabundukan ng Abarim at nagkampo sa mga kapatagan ng Moab sa tabi ng Jordan sa Jerico. **49** Nagkampo sila sa tabi ng Jordan, mula Bet Jesimot hanggang Abel Siitim sa mga kapatagan ng Moab. **50** Nagsalita si Yahweh kay Moises sa mga kapatagan ng Moab sa tabi ng Jordan sa Jerico at sinabi, **51** "Magsalita ka sa mga tao ng Israel at sabihin mo sa kanila, 'Kapag tumawid kayo sa Jordan sa lupain ng Canaan, **52** dapat ninyong itaboy ang lahat ng mga naninirahan sa lupain sa inyong harapan. Dapat ninyong sirain ang lahat ng kanilang inukit na mga anyo. Dapat ninyong wasakin ang lahat ng kanilang mga hinubog na anyo at gibain ang lahat ng kanilang mga dambana. **53** Dapat ninyong angkinin ang lupain at manirahan doon, sapagkat ibinigay ko sa inyo ang lupain upang angkinin. **54** Dapat ninyong manahin ang lupain sa pamamagitan ng palabunutan, ayon sa bawat angkan. Dapat ninyong ibigay ang mas malaking bahagi ng lupa sa mas malaking angkan, at dapat ninyong ibigay ang mas maliit na bahagi ng lupa sa mas maliit na angkan. Saan man tumapat ang palabunutan sa bawat angkan, ang lupaing iyon ay mapapabilang dito. Mamanahin ninyo ang lupa ayon sa tribu ng inyong mga ninuno. **55** Subalit kung hindi ninyo itataboy ang mga naninirahan sa lupain sa harapan ninyo, sa gayon ang mga taong pinayagan ninyong manatili ay magiging parang mga muta sila sa inyong mga mata at magiging tinik sa inyong mga tagiliran. Gagawin nilang mahirap ang inyong buhay sa lupain kung saan kayo maninirahan. **56** At mangyayari na kung ano ang binabalak ko ngayong gawin sa mga taong iyon, gagawin ko rin sa inyo."'

34 Nagsalita si Yahweh kay Moises at sinabi, **2** "Utusan mo ang mga tao ng Israel at sabihin sa kanila, "Kapag papasok kayo sa lupain ng Canaan, ang lupain na

mapapasainyo, ang lupain ng Canaan at mga hangganan
nito, **3** ang inyong hangganan sa timog ay aabot mula sa
ilang ng Sin sa may hangganan ng Edom. Ang silangang
dulo ng timog na hangganan ay magiging nasa isang linya na
magtatapos sa gawing hangganan ng timog ng Dagat Asin. **4**
Ang inyong hangganan ay liliko sa timog mula sa burol ng
Akrabim at tatawid hanggang sa ilang ng Sin. Mula doon,
aabot ito sa timog ng Kades Barnea at hanggang sa Hazar
Adar at hanggang Azmon. **5** Mula roon, ang hangganan ay
liliko mula Azmon patungo sa batis ng Ehipto at susundan ito
hanggang sa dagat. **6** Ang kanlurang hangganan ay magiging
sa baybayin ng Malaking Dagat. Ito ang magiging kanluraning
hangganan ninyo. **7** Ang inyong hilagang hangganan ay
aabot hanggang sa linya na dapat ninyong markahan mula
sa Malaking Dagat hanggang sa Bundok Hor, **8** at mula sa
Bundok Hor hanggang sa Lebo Hamat, at magpapatuloy
sa Zedad. **9** At magpapatuloy ang hangganan sa Zefron at
matatapos sa Hazar Enan. Ito ang inyong magiging hilagang
hangganan. **10** Pagkatapos, dapat ninyong markahan ang
inyong silangang hangganan mula sa Hazar Enan sa timog
hanggang Sefam. **11** Pagkatapos bababa ang silangang
hangganan mula sa Sefam hanggang sa Ribla, sa silangang
dako ng Ain. Magpapatuloy ang hangganan sa silangang
dako ng Dagat Cineret. **12** At magpapatuloy ang hangganan
sa timog sa may Ilog Jordan hanggang sa Dagat Asin at
magpapatuloy pababa sa silangang hangganan ng Dagat
Asin. Ito ang inyong magiging lupain, na alinsunod sa mga
hangganan sa buong palibot.'" **13** Pagkatapos, inutusan ni
Moises ang mga tao ng Israel at sinabi, "Ito ang lupaing
matatanggap ninyo sa pamamagitan ng palabunutan, na
ipinangako ni Yahweh na ibibigay sa siyam na tribu at sa
kalahating tribu. **14** Ang tribu ng kaapu-apuhan ni Ruben,
alinsunod sa itinakdang ari-arian sa tribu ng kanilang mga
ninuno, at sa tribu ng mga kaapu-apuhan ni Gad, alinsunod
sa itinakdang ari-arian sa mga tribu ng kanilang mga ninuno,
at sa kalahati ng tribu ni Manases ay natanggap ang lahat ng
kanilang mga lupain. **15** Ang dalawang tribu at ang kalahating
tribu ay nakatanggap ng kanilang bahagi sa lupain sa ibayo
ng Jordan sa silangang Jerico, patungo sa harap sa sikatan
ng araw." **16** Nagsalita si Yahweh kay Moises at sinabi, **17**
"Ito ang mga pangalan ng mga kalalakihang maghahati sa
lupain para sa inyong mana: Si Eleazar na pari at Josue na
anak na lalaki ni Nun. **18** Kailangan mong pumili ng isang
pinuno mula sa bawat tribu na maghahati sa lupain para sa
kanilang mga angkan. **19** Ito ang mga pangalan ng mga
kalalakihan: Mula sa tribu ni Juda, si Caleb anak na lalaki ni
Jefune. **20** Mula sa tribu ng mga kaapu-apuhan ni Simeon,
si Semuel na anak na lalaki ni Amiud. **21** Mula sa tribu ng
Benjamin, si Elidad na anak na lalaki ni Kislon. **22** Mula sa
tribu ng mga kaapu-apuhan ni Dan isang pinunog si Bukki
na anak na lalaki ni Jogli. **23** Mula sa mga kaapu-apuhan
ni Jose, sa tribu ng mga kaapu-apuhan ni Manases isang
pinunong si Haniel na anak na lalaki ni Efod. **24** Mula sa tribu
ng mga kaapu-apuhan ni Efraim isang pinunong si Kemuel
na anak na lalaki ni Siftan. **25** Mula sa tribu ng mga kaapu-
apuhan ni Zebulun isang pinunong si Elizafan na anak na
lalaki ni Parnac. **26** Mula sa tribu ng mga kaapu-apuhan ni
Isacar isang pinunong si Paltiel na anak na lalaki ni Azan. **27**
Mula sa tribu ng mga kaapu-apuhan ni Aser isang pinunong
si Ahiud na anak na lalaki ni Selomi. **28** Mula sa tribu ng mga
kaapu-apuhan ni Neftali isang pinunong si Pedahel na anak
na lalaki ni Amiud." **29** Inutusan ni Yahweh ang mga lalaking
ito na hatiin ang lupain ng Canaan at ibigay sa bawat isa sa
mga tribu ng Israel ang kanilang parte.

35 Nagsalita si Yahweh kay Moises sa mga kapatagan ng
Moab sa tabi ng Jordan sa Jerico at sinabi, **2** "Utusan
mo ang mga tao ng Israel na magbigay ng ilan sa kanilang
mga bahagi ng lupain sa mga Levita. Dapat nila silang bigyan
ng mga lungsod upang tirahan at lupaing pastulan sa palibot
ng mga lungsod na iyon. **3** Kukunin ng mga Levita ang mga
lungsod na ito para panahanan. Ang lupaing pastulan ay
magiging para sa kanilang mga baka, sa kanilang mga kawan,
at sa lahat ng kanilang mga hayop. **4** Ang mga lupaing
pastulan sa palibot ng mga lungsod na inyong ibibigay sa mga
Levita ay dapat isang libong kubit sa bawat panig mula sa
mga pader ng lungsod. **5** Dapat kang sumukat ng dalawang
libong kubit mula sa labas ng lungsod sa silangang bahagi,
at dalawang libong kubit sa timugang bahagi, at dalawang
libong kubit sa kanlurang bahagi, at dalawang libong kubit sa
hilagang bahagi. Ito ang magiging lupaing pastulan para sa
kanilang mga lungsod. Ang mga lungsod ay magiging nasa
gitna. **6** Anim sa mga lungsod na iyong ibibigay sa mga Levita
ay dapat magsilbing mga lungsod ng kanlungan. Dapat mong
ilaan ang mga ito bilang mga lugar na maaaring matakasan
ng mga akusadong mamamatay-tao. Maglaan ka rin ng ibang
apatnapu't dalawang lungsod. **7** Ang mga lungsod na ibibigay
mo sa mga Levita ay may kabuuang apatnapu't walo. Dapat
mong ibigay ang kanilang mga lupaing pastulan kasama
ng mga ito. **8** Ang mga malalaking tribu ng mga tao ng
Israel, ang mga tribu na may maraming lupain, ang dapat
magbigay ng maraming lungsod. Ang mga tribu na mas maliit
ay magbibigay ng kaunting lungsod. Bawat tribu ay dapat
magbigay para sa mga Levita ayon sa bahaging natanggap
nito." **9** Pagkatapos, nagsalita si Yahweh kay Moises at sinabi,
10 "Magsalita ka sa mga tao ng Israel at sabihin mo sa kanila,
'Kapag tumawid kayo sa Jordan patungo sa lupain ng Canaan,
11 dapat kayong pumili ng mga lungsod na magsisilbing mga
lungsod ng kublihan para sa inyo, upang sinumang tao ang
makapatay ng isang tao nang hindi sinasadya ay maaaring
tumakas sa mga ito. **12** Ang mga lungsod na ito ang dapat
magiging inyong kublihan mula sa tagapaghiganti, upang ang
akusadong tao ay hindi mapapatay na walang unang paglilitis
sa harap ng sambayanan. **13** Dapat kayong pumili ng anim
na lungsod bilang mga lungsod ng kublihan. **14** Dapat kayong
magbigay ng tatlong lungsod sa labas ng Jordan at tatlo sa
lupain ng Canaan. Ang mga ito ang magiging mga lungsod ng
kublihan. **15** Para sa mga tao ng Israel, para sa mga dayuhan,
para sa sinumang naninirahan sa piling ninyo, ang anim na
lungsod na ito ay magsisilbing isang kublihan na maaaring
matakasan ng sinumang makapatay ng isang tao nang hindi
sinasadya. **16** Subalit kung hinampas ng isang akusadong tao
ang kaniyang biktima gamit ang isang kasangkapang bakal,
at kung mamamatay ang kaniyang biktima, ang akusado ay
tunay ngang isang mamamatay-tao. Dapat tiyakin siyang
patayin. **17** Kung hinampas ng isang akusadong tao ang
kaniyang biktima gamit ang isang bato sa kanyang kamay
na maaaring makapatay sa biktima, at kung mamamatay
ang kaniyang biktima, ang akusado ay tunay ngang isang
mamamatay-tao. Dapat tiyakin siyang patayin. **18** Kung
hinampas ng isang akusadong tao ang kaniyang biktima
gamit ang isang sandatang kahoy na maaaring makapatay
sa biktima, at kung mamamatay ang biktima, ang akusado
ay tunay ngang isang mamamatay-tao. Dapat tiyakin siyang

patayin. **19** Ang kadugong tagapaghiganti ay maaari niyang
patayin ang isang mamamatay-tao. Kapag makatagpo siya,
maaari niyang patayin. **20** At kung pagbuhatan ng kamay ng
isang akusadong tao ang sinuman sa galit o maghagis ng
isang bagay sa kaniya, habang nagtatago upang tambangan
siya, para mamatay ang biktima, **21** o kung hinampas siya sa
galit gamit ang kaniyang kamay upang mamatay ang biktima,
ang akusadong humampas sa kaniya ay tiyak na papatayin.
Isang siyang mamamatay-tao. Ang kadugong tagapaghiganti
ay maaaring patayin ang mamamatay-tao kapag siya ay
makasalubong niya. **22** Subalit kung biglang pinalo ng
isang akusadong tao ang isang biktima nang walang galit o
maghagis ng isang bagay na makatama sa biktima nang hindi
inaasahan **23** o kung maghahagis ng bato na makakapatay
sa isang biktima nang hindi nakikita ang biktima, ang akusado
ay hindi kaaway ng biktima, hindi niya sinasadyang saktan
ang biktima. Gayon pa man, kung mamamatay ang biktima,
24 sa ganoong kalagayan, dapat maghusga ang sambayanan
sa pagitan ng inaakusahan at ng kadugong tagapaghiganti sa
batayan ng mga batas na ito. **25** Dapat iligtas ng sambayanan
ang inaakusahan mula sa kapangyarihan ng kadugong
tagapaghiganti. Dapat ibalik ng sambayanan ang inaakusahan
sa lungsod ng kublihan kung saan siya dating tumakas.
Dapat siyang mamuhay doon hanggang sa mamatay ang
kasalukuyang pinakapunong pari, ang siyang pinahiran ng
banal na langis. **26** Subalit kung pumunta ang akusadong
tao sa anumang oras sa lampas ng hangganan ng lungsod
ng kublihan kung saan siya tumakas, **27** at kung makita
siya ng kadugong tagapaghiganti sa labas ng hangganan
ng kaniyang lungsod ng kublihan, at kung mapatay niya
ang akusadong tao, ang kadugong tagapaghiganti ay hindi
magkakasala ng pagpatay. **28** Ito ay dahil ang akusadong
tao ay dapat nanatili sa kaniyang lungsod ng kublihan
hanggang sa mamatay ang pinakapunong pari. Pagkatapos
ng kamatayan ng pinakapunong pari, ang akusadong tao ay
maaaring bumalik sa lupain kung saan ang kaniyang sariling
ari-arian. **29** Ang mga batas na ito ay dapat maging mga
kautusan para sa inyo sa buong salinlahi ng mga tao sa lahat
ng lugar kung saan kayo nakatira. **30** Kung sinuman ang
pumatay ng sinumang tao, dapat patayin ang mamamatay-
tao, ayon sa patotoo sa pamamagitan ng mga salita ng
mga saksi. Ngunit ang salita ng isang saksi lamang ay hindi
magdudulot sa sinumang tao upang patayin. **31** Gayundin,
dapat huwag kayong tumanggap ng pantubos para sa buhay
ng isang mamamatay-tao na nagkasala ng pagpatay. Dapat
tiyakin siyang patayin. **32** At dapat huwag kayong tumanggap
ng pantubos para sa isang tumakas papunta sa lungsod
ng kublihan. Dapat huwag ninyong gagawin ang ganitong
pamamaraan, pahintulutan siyang tumira sa kaniyang sariling
ari-arian hanggang sa mamatay ang pinakapunong pari. **33**
Huwag ninyong dumihan sa ganitong pamamaraan ang lupain
kung saan kayo namumuhay, dahil ang dugo mula sa pinatay
ay dinudumihan ang lupain. Walang pambayad kasalanan
ang maaaring gawin sa lupain kapag ang dugo ay dumanak
dito, maliban sa pamamagitan ng dugo ng isang dumanak
dito. **34** Kaya dapat huwag ninyong dungisan ang lupaing
inyong pinamumuhayan dahil ako ay namumuhay dito. Akong
si Yahweh ay namumuhay kasama ng mga tao ng Israel.'"

36 Pagkatapos, ang mga pinuno ng mga pamilya ng
kanilang ninuno sa angkan na itinatag ni Galaad na
anak ni Maquir na anak ni Manases—ang mga pinuno ng
mga angkan ng mga kaapu-apuhan ni Jose ay lumapit at
nagasalita sa harap ni Moises at sa harap ng mga pinunong
pangulo ng mga pamilya ng mga ninuno ng mga tao ng
Israel. **2** Sinabi nila, "Inutusan ka ni Yahweh, aming amo,
na bigyan mo ng kabahagi ng lupa ang mga tao ng Israel
sa pamamagitan ng palabunutan. Inutusan ka ni Yahweh
na ibigay ang kabahagi ng kapatid naming si Zelofehad sa
kaniyang mga anak na babae. **3** Subalit kung mag-aasawa
ang kaniyang mga anak na babae ng mga lalaki sa ibang tribu
ng mga tao ng Israel, aalisin ang kabahagi ng lupa nila mula
sa kabahagi ng aming mga ninuno. Idaragdag ito sa kabahagi
ng mga tribu na sinalihan nila. Sa ganitong usapin, aalisin ito
sa itinakdang kabahagi ng aming mana. **4** Sa pagkakataong
iyon, kapag dumating ang Paglaya ng mga tao ng Israel,
ang kabahagi nila ay masasama sa kabahagi ng tribung
sinalihan nila. Sa ganitong paraan, ibabawas ang kabahagi
nila mula sa kabahagi ng tribu ng aming mga ninuno." **5** Kaya
nagbigay si Moises ng isang utos sa mga tao ng Israel, ayon
sa salita ni Yahweh. Sinabi niya, "Tama ang sinabi ng tribu ng
mga kaapu-apuhan ni Jose. **6** Ito ang inuutos ni Yahweh
patungkol sa mga anak na babae ni Zelofehad. Sinabi niya,
'Hayaan silang magpakasal sa sinumang inaakala nilang
pinakamabuti, subalit dapat lamang silang magpakasal sa
loob ng lipi ng kanilang ama.' **7** Walang kabahagi ng mga tao
ng Israel ang dapat lumipat mula sa isang tribu tungo sa iba.
Dapat magpatuloy ang bawat isa sa mga tao ng Israel sa
kabahagi ng tribu ng kaniyang mga ninuno. **8** Bawat babae sa
mga tao ng Israel na nagmamay-ari ng kabahagi sa kaniyang
tribu ay dapat mag-asawa mula sa angkang nabibilang sa
tribu ng kaniyang ama. Ito ay upang bawat isa sa mga tao
ng Israel ay magmay-ari ng pamana mula sa mga ninuno
niya. **9** Walang kabahagi ang dapat magpalipat-lipat mula sa
isang tribu tungo sa iba. Bawat isa sa mga tribu ng mga tao
ng Israel ay dapat panatilihin ang kaniyang sariling mana."
10 Kaya ginawa ng mga anak na babae ni Zelofehad ang
gaya ng inutos ni Yahweh kay Moises. **11** Sina Mahla, Tirza,
Hogla, Milca, at Noe, mga anak na babae ni Zelopfehad ay
nag-asawa ng mga kaapu-apuhan ni Manases. **12** Nagsipag-
asawa sila sa mga angkan ng mga kaapu-apuhan ni Manases
na anak ni Jose. Sa ganitong paraan, mananatili ang mga
mana nila sa tribu na nabibilang sa angkan ng kanilang ama.
13 Ito ang mga utos at kautusan na ibinigay ni Yahweh kay
Moises para sa mga tao ng Israel sa kapatagan ng Moab sa
tabi ng Jordan sa Jerico.

Deuteronomio

1 Ito ang mga salita na sinabi ni Moises sa lahat ng mga
Israelita sa ibayo ng Jordan sa ilang, sa patag na lambak
ng Ilog Jordan sa tapat ng Suf, sa pagitan ng Paran, Tofel,
Laban, Hazerot at Di Zahab. **2** Ito ay labing isang araw
na paglalakbay mula sa Horeb sa daanan sa Bundok ng
Seir hanggang sa Kades Barnea. **3** Nangyari ito nang
ikaapatnapung taon, ng ikalabing isang buwan, sa unang
araw ng buwan, na nagsalita si Moises sa bayan ng Israel,
sinasabi sa kanila ang lahat ng iniutos sa kaniya ni Yahweh na
ukol sa kanila. **4** Ito ay matapos lusubin ni Yahweh si Sihon
na hari ng mga Amoreo, na nakatira sa Hesbon at Og na hari
ng Bashan, na nakatira sa Astarot at Edrei. **5** Sa ibayo ng
Jordan, sa lupain ng Moab, sinimulang ihayag ni Moises ang
mga tagubiling ito, na nagsasabing, **6** “Nagsalita sa atin si
Yahweh na ating Diyos sa Horeb, na nagsasabing, 'Namuhay
na kayo ng sapat na haba sa maburol na bansang ito. **7**
Umikot at maglakbay kayo at pumunta sa maburol na bansa
ng mga Amoreo at sa lahat ng mga lugar na malapit doon
sa patag na lambak ng Ilog Jordan, sa maburol na bansa,
sa mababang lupain, sa Negev at sa baybayin—sa lupain
ng mga Cananeo, at sa Lebanon hanggang sa malaking
ilog ng Eufrates. **8** Masdan ito, inilagay ko ang lupain sa
harapan ninyo; pumaroon at angkinin ang lupaing ipinangako
ni Yahweh sa inyong mga ama—kay Abraham, kay Isaac, at
kay Jacob—para ibigay sa kanila at sa kanilang mga kaapu-
apuhang susunod sa kanila.' **9** Nagsalita ako sa inyo nang
panahong iyon, na nagsasabing, 'Hindi ko kayang dalhin
kayo ng mag-isa. **10** Pinarami kayo ni Yahweh na inyong
Diyos, masdan ninyo, sa araw na ito kayo ay gaya ng mga
bituin sa langit sa dami. **11** Nawa'y si Yahweh, ang Diyos
ng inyong mga ama, ay gawin kayong makalibo pa sa dami
ninyo ngayon at pagpalain kayo, gaya ng ipinangako niya sa
inyo! **12** Pero paano ko dadalhing mag-isa ang inyong mga
pasanin, inyong mga kabigatan at ang inyong mga pagtatalo?
13 Kumuha ng mga lalaking matalino, mapag-unawang mga
lalaki at mga lalaking may magandang kalooban mula sa
bawat lipi at gagawin ko silang mga pangulo ninyo.' **14**
Sinagot ninyo ako at sinabing, 'Ang bagay na iyong sinabi ay
mabuti naming gawin.' **15** Kaya kinuha ko ang mga pinuno ng
inyong mga lipi, mga matatalinong lalaki at mga lalaking may
magandang kalooban at ginawa silang mga pinuno ninyo, mga
punong kawal ng libu-libo, mga punong kawal ng daan-daan,
mga punong kawal ng lima-limampu, mga punong kawal ng
sampu-sampu at mga pinuno, lipi sa lipi. **16** Inutusan ko ang
inyong mga hukom nang panahong iyon, na nagsasabing,
'pakinggan ninyo ang mga pagtatalo sa pagitan ng inyong
mga kapatid, at hatulan ng matuwid ang pagitan ng isang
lalaki at kaniyang kapatid, at ang dayuhang kasama niya. **17**
Hindi kayo magpapakita ng pagtatangi sa sinumang nasa
isang pagtatalo, maririnig ninyo ng magkatulad ang maliit at
malaking bagay. Hindi dapat kayo matakot sa mukha ng tao,
dahil ang kahatulan ay sa Diyos. Ang pagtatalo na sobrang
mahirap para sa inyo, dadalhin ninyo ito sa akin at pakikinggan
ko ito.' **18** Iniutos ko sa inyo ng panahong iyon ang lahat
ng mga bagay na dapat ninyong gawin. **19** Naglakbay tayo
palayo mula sa Horeb at dumaan sa malawak at kakila-kilabot
na ilang na inyong nakita, sa ating daan patungo sa maburol
na bansa ng mga Amoreo, gaya ng iniutos ni Yahweh na
ating Diyos sa atin; at tayo ay dumating sa Kades Barnea. **20**
Sinabi ko sa inyo, 'Narating na ninyo ang maburol na bansa
ng mga Amoreo, na ibinibigay sa atin ni Yahweh na ating
Diyos. **21** Masdan, itinakda ni Yahweh na inyong Diyos ang
lupain sa inyong harapan; umakyat kayo, at angkinin ito, gaya
ng sinabi ni Yahweh, ang Diyos ng inyong mga ama, huwag
matakot, ni panghinaan ng loob.' **22** Lumapit sa akin sa akin
ang bawat isa sa inyo at sinabing, 'Magpadala tayo ng mga
lalaki na mauna sa atin, para kanilang siyasatin ang lupaing
para sa atin, at ipagbigay alam sa atin ang tungkol sa daan
na dapat nating lusubin, at ang tungkol sa mga lungsod kung
saan tayo pupunta.' **23** Ang bagay na labis na nagpalugod
sa akin; kumuha ako ng labindalawang mga lalaki sa inyo,
isang lalaki sa bawat lipi. **24** Umikot at umakyat sila patungo
sa maburol na bansa at dumating sa lambak ng Escol at
sinuri ito. **25** Kumuha sila ng ilan sa mga bunga ng lupain sa
kanilang mga kamay at ibinaba nila ito sa atin. Dinala din
nila sa atin ang salita at sinabing, 'Ito ay isang magandang
lupain na ibinibigay sa atin ni Yahweh na ating Diyos.' **26**
Pero tumanggi parin kayong lumusob, pero nagrebelde laban
sa mga utos ni Yahweh na inyong Diyos. **27** Nagreklamo
kayo sa inyong mga tolda at sinabing, “Ito ay dahil napopoot
sa atin si Yahweh kaya dinala niya tayo palabas sa lupain ng
Ehipto, para talunin tayo sa pamamagitan ng kapangyarihan
ng mga Amoreo, at para sirain tayo. **28** Saan tayo maaaring
pumunta ngayon? Pinanghinaan tayo ng loob ng ating mga
kapatid, na nagsasabing, 'Ang mga taong iyon ay malalaki at
matataas kaysa sa atin; ang kanilang mga lungsod ay malaki
at pinagtibay hanggang kalangitan; higit pa rito, nakita natin
doon ang mga anak na lalaki ng Anakim.' **29** Pagkatapos
sinabi ko sa inyo, 'Huwag matakot, ni matakot sa kanila.
30 Si Yahweh na inyong Diyos na nanguna sa inyo, siya
ay makikipaglaban para sa inyo, tulad ng lahat ng bagay
na ginawa niya sa inyo sa Ehipto sa harap ng inyong mga
mata, **31** at gayundin sa ilang, kung saan nakita ninyo kung
paano kayo dinala ni Yahweh na inyong Diyos, na gaya ng
isang lalaking na daladala ang kaniyang anak, kahit saan
kayo pumunta hanggang sa dumating kayo sa lugar na ito.'
32 Pero sa bagay na ito hindi kayo naniwala kay Yahweh
na inyong Diyos— **33** na nanguna sa inyo sa daan para
maghanap ng mga lugar para itayo ang inyong tolda, at ng
apoy sa gabi at ulap sa umaga, para ituro sa inyo ang landas
na dapat ninyong daanan. **34** Narinig ni Yahweh ang tinig
ng inyong mga salita at ito ay galit, nangako siya at sinabi,
35 'Tunay na walang isa sa mga taong ito ang masamang
salinlahing ito na makakakita ng magandang lupain na aking
ipinangako na ibibigay sa inyong mga ninuno, **36** maliban
kay Caleb na anak na lalaki ni Jefune; makikita niya ito. Sa
kanya ko ibibigay ang lupain na kanyang tinungtungan at sa
kanyang mga anak, dahil lubos siyang sumunod kay Yahweh.'
37 Gayundin si Yahweh ay galit sa akin para sa inyong mga
kapakanan, na nagsasabing, 'Ikaw man ay hindi papasok
doon; **38** si Josue na anak na lalaki ni Nun, na nakatayo sa
harap mo bilang iyong lingkod, ay siyang makakapasok doon;
palakasin ang kaniyang kalooban, sapagkat pamumunuan
niya ang Israel at mamanahin ito. **39** Bukod dito, ang inyong
mga maliliit na bata, na inyong sinasabing magiging mga
biktima, na sa araw na ito ay walang kaalaman sa kung ano
ang mabuti at masama—sila ay makakapasok doon. Ibibigay
ko ito sa kanila at sila ang aangkin nito. **40** Pero para sa
inyo, bumalik at maglakbay kayo sa ilang na patungo sa
Dagat ng mga Tambo.' **41** Pagkatapos kayo ay sumagot at
sinabi sa akin, 'Nagkasala tayo laban kay Yahweh; aakyat

tayo at makipaglaban at susundin natin ang lahat ng iniutos
ni Yahweh na ating Diyos.' Bawat lalaki sa inyo ay ilagay
ang kaniyang mga sandatang pandigma at tayo'y handa para
lusubin ang maburol na bansa. **42** Sinabi sa akin ni Yahweh,
'Sabihin sa kanila, "Huwag lumusob at huwag makipaglaban,
dahil hindi ninyo ako makakasama at kayo ay matatalo ng
inyong mga kaaway.' **43** Nagsalita ako sa inyo sa ganitong
paraan, pero hindi kayo nakinig. Kayo ay sumuway laban
sa mga utos ni Yahweh; kayo ay mayabang at nilusob ang
maburol na bansa. **44** Pero ang mga Amoreo, na nakatira sa
maburol na bansa ay dumating laban sa inyo at hinabol kayo
tulad ng mga bubuyog at tinalo kayo sa Seir, hanggang sa
Horma. **45** Bumalik kayo at umiyak sa harapan ni Yahweh;
pero hindi dininig ni Yahweh ang inyong tinig, ni hindi niya
kayo binigyang pansin. **46** Kaya nanirahan kayo ng maraming
araw sa Kadesh, ang lahat ng mga araw na kayo ay nanatili
doon.

2 Pagkatapos lumiko kami at naglakbay papunta sa ilang
sa daan na patungo sa Dagat ng mga Tambo, gaya ng
sinabi ni Yahweh sa akin; umikot tayo sa Bundok ng Seir
sa loob ng maraming araw. **2** Nagsalita sa akin si Yahweh,
at sinabing, **3** "Kayo ay matagal nang nagpapaikut-ikot sa
bundok na ito; pumunta kayo pahilaga. **4** Utusan ang mga
tao, sa pagsasabing, "Kayo ay dadaan sa hangganan ng
lupain ng inyong mga kapatid, sa mga kaapu-apuhan ni Esau,
na naninirahan sa Seir; sila ay matatakot sa inyo. Kaya mag-
iingat na **5** huwag kayong makikipag-away sa kanila, dahil
hindi ko ibibigay ang anumang lupain nila sa inyo, hindi, ni
hindi sapat sa lupa na tumapak ang inyong paa; dahil ibinigay
ko ang Bundok ng Seir kay Esau bilang isang pag-aari. **6**
Kayo ay bibili sa kanila ng pagkain para sa pera, para kayo ay
makakain; bibili rin kayo sa kanila ng tubig para sa pera, para
makainom kayo. **7** Dahil pinagpala kayo ni Yahweh na inyong
Diyos sa lahat ng gagawin ng inyong kamay; alam niya ang
inyong paglalakbay sa malawak na ilang na ito. Dahil sa loob
ng apatnapung mga taon na ito si Yahweh na inyong Diyos ay
kasama ninyo, at hindi kayo nagkulang sa anumang bagay.'"
8 Kaya tayo ay dumaan sa ating mga kapatid, ang mga
kaapu-apuhan ni Esau, na naninirahan sa Seir, malayo mula
sa daan ng Araba, mula sa Elat at mula sa Ezion Geber. At
tayo ay lumiko at dumaan sa ilang ng Moab. **9** Sinabi sa akin
ni Yahweh, "Huwag ninyong guguluhin ang Moab, at huwag
kayong makikipag-away sa kanila sa labanan. Dahil hindi ko
ibibibay ang kaniyang lupain sa inyo para inyong pag-arian,
dahil ibinigay ko ang Ar sa mga kaapu-apuhan ni Lot, para sa
kanilang pag-aari." **10** (Ang Emim ang dating nanirahan doon,
isang lahing kasindakila gaya ng karamihan, at kasintaas gaya
ng Anakim; **11** ang mga ito ay itinuring din bilang Refaim,
tulad ng Anakim; pero tinawag silang Emim ng mga Moabita.
12 Ang mga taga-Hor ay dati ring naninirahan sa Seir, pero
ang mga kaapu-apuhan ni Esau ang pumalit sa kanila. Sila
ay pinuksa nila mula sa kanila at nanirahan sa kanilang
lugar, gaya ng ginawa ng Israel sa lupain na kaniyang pag-
aari na binigay ni Yahweh sa kanila.) **13** "'Ngayon tumayo
ka at pumunta sa batis ng Zered,' Kaya nagpunta tayo sa
batis ng Zered. **14** Ngayon ang mga araw mula ng dumating
tayo sa Kadesh Barnea hanggang tayo ay makatawid sa
batis ng Zered, ay tatlumpu't-walong taon. Ito ay ang mga
panahon na ang lahat ng salinlahi ng mga kalalakihan na
angkop sa pakikipag-digma ay pumanaw mula sa mga tao,
gaya ng ipinangako ni Yahweh sa kanila. **15** Higit pa rito, ang
kamay ni Yahweh ay laban sa salinlahing iyan para sila ay
puksain mula sa mga tao hanggang sila ay mawala. **16** Kaya
nangyari ito, nang ang lahat ng mga kalalakihan na akma sa
pakikipag-digma ay namatay at nawala mula sa mga tao, **17**
na sinabi ni Yahweh sa akin, **18** 'Dadaan kayo ngayon sa Ar,
ang hangganan ng Moab. **19** Kapag kayo ay papalapit sa
kabila ng mga lipi ng Ammon, huwag ninyo silang guguluhin
ni huwag kayong makikipag-away sa kanila; dahil hindi ko
ibibigay sa inyo ang alinman sa mga lupain ng mga lahi ng
Ammon bilang isang pag-aari; dahil ibinigay ko ito sa mga
kaapu-apuhan ni Lot bilang isang pag-aari.'" **20** (Itinuring din
iyon na maging isang lupain ng Refaim. Ang Refaim ay dating
nanirahan doon—pero tinawag sila ng mga Ammonita na
Zamzumim— **21** isang dakilang lipi na gaya ng karamihan, at
kasintaas ng Anakim. Pero pinuksa sila ni Yahweh sa harap
ng mga Ammoneo, at sila ay pinalitan nila at nanirahan sa
kanilang lugar. **22** Gaya din ito ng ginawa ni Yahweh para sa
bayan ni Esau, na nanirahan sa Seir, nang winasak niya ang
mga Horeo mula sa kanila, ang mga kaapu-apuhan ni Esau
ang pumalit sa kanila at sila ay nanirahan sa kanilang lugar
hanggang ngayon. **23** At ang taga-Awim, na nanirahan sa
mga nayon hanggang sa layo ng Gaza—ang taga-Caftor na
lumabas sa Caftor, ay winasak sila at nanirahan sa kanilang
lugar.) **24** "'Ngayon tumayo kayo, magpatuloy sa inyong
paglalakbay, at tumawid sa lambak ng Arnon; tingnan ninyo,
ibinigay ko sa inyong kamay si Sihon ang Amoreo, ang hari
ng Hesbon, at ang kaniyang lupain. Simulang sakupin ito,
at makipaglaban kayo sa kaniya sa labanan. **25** Ngayon
uumpisahan kong lagyan ng takot at sindak sa inyo ang mga
tao na nasa ilalim ng buong kalangitan; maririnig nila ang
mga balita tungkol sa inyo at manginginig at magdadalamhati
dahil sa inyo.' **26** Nagpadala ako ng mga mensahero mula sa
ilang ng Kedemot kay Sihon, ang hari ng Hesbon, ng may
salita ng kapayapaan, na nagsasabing, **27** 'Hayaan mo na
dumaan ako sa iyong lupain; dadaan ako sa malapad na
daan; hindi ako liliko ni hindi sa bandang kanan o sa kaliwa.
28 Magbebenta ka sa akin ng pagkain para sa pera, para ako
ay makakain; bigyan mo ako ng tubig para sa pera, para
ako ay makainom; paraanin mo lang ako gamit ng aking
mga paa; **29** gaya ng ginawa para sa akin ng mga kaapu-
apuhan ni Esau na naninirahan sa Seir, at sa mga Moabita
na nanirahan sa Ar, hanggang sa ako ay makalagpas sa
Jordan sa lupaing ibinibigay sa amin ni Yahweh na ating
Diyos.' **30** Pero si Sihon, ang hari ng Hesbon, ay hindi
kami hinayaang makalagpas sa kaniya; dahil si Yahweh na
inyong Diyos ay pinatigas ang kaniyang isipan at ginawang
matigas ang kaniyang puso, na maaari niyang matalo sila sa
pamamagitan ng inyong lakas, na ginawa niya sa araw na ito.
31 Sinabi ni Yahweh sa akin, 'Tingnan mo, Sinimulan ko na
ibigay si Sihon at ang kaniyang lupain sa inyong harapan;
simulan ninyong pag-arian ito, nang sa gayon maari ninyong
manahin ang kaniyang lupain.' **32** Pagkatapos nakipaglaban
si Sihon sa atin, siya at lahat ng kaniyang mga tao, para
makipaglaban sa Jahaz. **33** Si Yahweh na ating Diyos ay
ibinigay siya sa atin at tinalo natin siya; hinampas natin siya
hanggang sa mamatay, ang kaniyang mga anak na lalaki, at
lahat ng kaniyang mamamayan. **34** Kinuha natin ang lahat ng
kaniyang mga lungsod nang oras na iyon, at winasak natin ng
ganap ang bawat lungsod na pinamumuhayan, kasama ng
mga kababaihan at mga batang maliliit, wala tayong itinira.
35 Ang mga baka lamang na ating kinuha bilang samsam
para sa ating mga sarili, kasama ng mga sinasamsam sa

mga lungsod na ating kinuha. **36** Mula Aroer, na nasa gilid
ng lambak ng Arnon, at mula sa lungsod na nasa lambak,
patungong Galaad, walang isang lungsod na masyadong
mataas para sa atin. Si Yahweh na ating Diyos ang siyang
nagbigay sa atin ng tagumpay sa ating mga kalaban. **37** Doon
lamang sa lupain ng mga kaapu-apuhan ni Ammon kayo hindi
pumunta, pati sa lahat ng mga gilid ng Ilog Jabbok, at mga
lungsod ng maburol na bansa—saan man tayo pinagbawalan
ni Yahweh na ating Diyos na puntahan.

3 Pagkatapos umikot tayo at umakyat papuntang Bashan.
Si Og, ang hari ng Bashan, ay dumating at sinalakay
tayo, siya at ang lahat kaniyang mamamayan, para lumaban
sa Edrei. **2** Sinabi ni Yahweh sa akin, 'Huwag mo siyang
katakutan; dahil binigyan ko kayo ng tagumpay sa kaniya at
inilagay ang lahat ng kaniyang mga tao at kaniyang lupain sa
ilalim ng inyong pangangasiwa. Gagawin ninyo sa kaniya ang
ginawa ninyo kay Sihon, hari ng mga Amoreo, na namuhay
sa Hesbon.' **3** Kaya binigyan din tayo ni Yahweh na ating
Diyos ng tagumpay laban kay Og, at ang hari ng Bashan, at
inilagay ang lahat ng kaniyang mga tao sa ilalim ng ating
pangangasiwa. At pinatay natin siya hanggang walang ni
isa sa mga tao niya ang natira. **4** Kinuha natin ang lahat ng
kaniyang mga lungsod nang panahong iyon; walang ni isang
lungsod ang hindi natin kinuha mula sa kanila: animnapung
mga lungsod—lahat ng rehiyon ng Argob, ang kaharian ni Og
sa Bashan. **5** Ito ang lahat ng mga lungsod na pinatibay na
may matataas na mga pader, mga tarangkahan, at mga rehas;
maliban pa dito ang mga napakaraming hindi nababakuran
na mga nayon. **6** Ganap natin silang winasak, kagaya ng
ginawa natin kay Sihon hari ng Hesbon, ganap nating winasak
ang bawat tinirahang lungsod, kasama ng mga babae at
mga bata. **7** Pero lahat ng baka at mga sinamsam sa mga
lungsod, ay kinuha natin bilang samsam para sa ating mga
sarili. **8** Nang panahong iyon kinuha natin ang lupain mula
sa kamay ng dalawang hari ng mga Amoreo na nasa ibayo
ng Jordan, mula sa lambak ng Arnon hanggang sa Bundok
Hermon **9** (ang Bundok Hermon na ang tawag ng mga
Sidoneo ay Sirion, at ang mga Amoreo ay tinawag itong
Senir); **10** at lahat ng mga lungsod ng kapatagan, buong
Galaad, at buong Bashan, hanggang Salca at Edrei, mga
lungsod ng kaharian ni Og sa Bashan. **11** (Para sa mga natira
sa Refaim, tanging si Og na hari ng Bashan ang naiwan;
tumingin kayo, sa kaniyang higaan ay isang higaang bakal;
hindi ba ito sa Rabba, kung saan ang mga kaapu-apuhan ni
Ammon naninirahan? Siyam na kubito ang haba nito at apat
na kubit ang lawak, sa paraan ng pag-sukat ng mga tao.) **12**
Ang lupaing ito na ating kinuhang pag-aari nang panahong
iyon—mula sa Aroer, na nasa lambak ng Arnon, at kalahati
ng burol na bayan ng Galaad, at mga lungsod nito—ibinigay
ko sa lipi ni Ruben at sa lipi ni Gad. **13** Ang ibang lupain sa
Galaad at lahat ng Bashan, ang kaharian ni Og, ibinigay ko sa
kalahati ng lipi ni Manases: lahat ng rehiyon ng Argob, at lahat
ng Bashan. (Ang parehong teritoryo ay tinawag na lupain ng
Refaim.) **14** Si Jair, kaapu-apuhan ni Manases, ay kinuha ang
lahat ng rehiyon ng Argob hanggang sa hangganan ng lipi ng
Gesureo at ng lipi ng Maacateo. Tinawag niya ang rehiyon,
kahit ang Bashan, sa kaniyang sariling pangalan, Havvot Jair,
hanggang sa araw na ito.) **15** Ibinigay ko ang Galaad kay
Maquir. **16** Sa mga lipi ni Ruben at sa lipi ni Gad ibinigay
ko ang teritoryo mula Galaad sa lambak ng Arnon—ang
kalagitnaan ng lambak ay ang hangganan ng teritoryo—at sa
Ilog Jabok, na hangganan ng mga kaapu-apuhan ni Ammon.
17 Isa pa sa mga hangganan nito ay ang kapatagan din
ng lambak ng Ilog Jordan, mula sa Cineret hanggang sa
Dagat ng Araba (iyon ay, ang Dagat Asin), hanggang sa mga
matarik na bundok ng Pisga na pasilangan. **18** Inutusan ko
kayo nang panahong iyon, na nagsasabing, 'Si Yahweh na
inyong Diyos ay ibinigay sa inyo ang lupaing ito para angkinin
ito; kayo, lahat ng tao ng digmaan, ay dadaan sa ilalim ng
armado sa harapan ng inyong mga kapatid, ang bayan ng
Israel. **19** Pero ang inyong mga asawa, mga maliliit na anak,
at mga baka (alam ko na mayroon kayong maraming baka),
ay mananatili sa lungsod na ibinigay ko sa inyo, **20** hanggang
si Yahweh ay magbigay ng kapahingahan sa inyong mga
kapatid, gaya ng ginawa niya sa inyo, hanggang sa maging
pag-aari na din nila ang lupain na ibibigay sa kanila ni Yahweh
na inyong Diyos sa ibayo ng Jordan; pagkatapos ay babalik
kayo, bawat isa sa inyo, sa mga sarili ninyong pag-aari na
ibinigay ko sa inyo.' **21** Inutusan ko si Josue nang panahong
iyon sa pagsasabing, 'Nakita ng inyong mga mata ang lahat
ng nagawa ni Yahweh na inyong Diyos sa dalawang haring
ito; Gagawin ni Yahweh ang katulad sa lahat ng mga kaharian
kung saan kayo pupunta. **22** Hindi ninyo sila katatakutan,
dahil si Yahweh na inyong Diyos ang siyang lalaban para sa
inyo.' **23** Pinakiusapan ko si Yahweh nang panahong iyon sa
pagsasabing, **24** 'O Panginoong Yahweh, sinimulan mong
ipakita sa iyong lingkod ang iyong kadakilaan at malakas
mong kamay; anong diyos ba ang nasa langit o nasa lupa
ang makakagawa ng katulad ng mga ginawa mo, at katulad
ng matitinding mga gawa? **25** Hayaan mo akong makapunta,
nagmamakaawa ako, at makita ang masaganang lupain na
nasa ibayo ng Jordan, iyong masaganang burol na bansa, at
pati na rin ang Lebanon.' **26** Pero galit sa akin si Yahweh
dahil sa inyo; hindi siya nakinig sa akin. Sinabi ni Yahweh sa
akin, 'Hayaang maging sapat ito para sa iyo—huwag nang
magsalita sa akin tungkol sa bagay na ito: **27** umakyat ka
sa itaas ng Pisga at ituon ang iyong mga mata pakanluran,
pahilaga, patimog, at pasilangan; tingnan ng iyong mga mata,
dahil hindi ka makakapunta sa Jordan. **28** Sa halip, atasan si
Josue at palakasin ang loob at palakasin siya, dahil pupunta
siya doon kasama ng mga taong ito, at siya ang magdudulot
na mamana nila ang lupain na makikita mo.' **29** Kaya nanatili
kami sa lambak na kasalungat ng Beth Peor.

4 Ngayon, Israel, makinig kayo sa mga batas at mga
panuntunan na ituturo ko sa inyo, gawin ang mga ito; ng
sa gayon maaari kayong mabuhay at makapasok at angkinin
ang lupain na ibibigay sa inyo ni Yahweh, ang Diyos ng inyong
mga ama. **2** Hindi ninyo dagdagan ang mga salita na iniutos
ko sa inyo, ni bawasan ang mga ito, sa gayon maaari ninyong
sundin ang tungkol sa mga kautusan ni Yahweh na inyong
Diyos na iniutos ko sa inyo **3** Nakita ng inyong mga mata
kung ano ang ginawa ni Yahweh dahil sa Baal Peor; dahil
lahat ng mga tao na sumunod kay Baal Peor, winasak sila
ni Yahweh na inyong Diyos mula sa inyo. **4** Pero kayong
kumapit kay Yahweh na inyong Diyos ay buhay sa araw na
ito, bawat isa sa inyo. **5** Tingnan ninyo, tinuro ko sa inyo
ang mga batas at panuntunan, gaya ng iniutos ni Yahweh
na aking Diyos, na dapat ninyong gawin sa kalagitnaan ng
lupain kung saan kayo patungo para maangkin ninyo ito. **6**
Kaya panatilihin at gawin ang mga ito; dahil ito ay inyong
karunungan at inyong kaunawaan sa paningin ng mga tao
na makakarinig ng tungkol sa lahat ng mga kautusang ito

at sabihin, 'Siguradong itong napakalaking bansa ay isang
matalino at may kaunawaang mga tao.' **7** Dahil ano pang
napakalaking bansa na mayroong isang diyos na malapit
sa kanila, gaya ni Yahweh na ating Diyos na kapag siya ay
ating tatawagin? **8** Anong napakalaking bansa na mayroong
mga batas at mga panuntunan na napakatuwid gaya ng lahat
nitong batas na aking itinatatag sa harapan ninyo sa araw
na ito? **9** Bigyang pansin lamang at bantayang maigi ang
inyong sarili, nang sa gayon ay hindi ninyo malimutan ang
mga bagay na nakita ng inyong mga mata, nang sa gayon
hindi mawala sa inyong puso ang mga ito sa bawat araw
ng inyong buhay. Sa halip, ipaalam ang mga ito sa inyong
mga anak at sa kanilang magiging mga anak— **10** sa araw
na kayo ay tumayo sa harapan ni Yahweh na inyong Diyos
sa Horeb, nang sinabi sa akin ni Yahweh, 'Tipunin mo ang
mamamayan, at ipaparinig ko sa kanila ang aking mga salita,
na maaaring nilang matutunang matakot sa akin sa lahat ng
mga araw na sila ay nabubuhay sa mundo, at nang ito ay
maaari nilang ituro sa kanilang mga anak.' **11** Lumapit kayo
at tumayo sa paanan ng bundok. Ang bundok ay nagniningas
sa apoy hanggang sa puso ng langit, na may kadiliman,
ulap, at makapal na kadiliman. **12** Nagsalita si Yahweh sa
inyo sa kalagitnaan ng apoy; narinig ninyo ang kaniyang
boses na may mga salita, pero wala kayong nakitang anyo;
boses lamang ang narining ninyo. **13** Ipinahayag niya sa inyo
ang kaniyang tipan na kaniyang iniutos sa inyo na inyong
gampanan, ang Sampung Utos. Sinulat niya ang mga ito
sa dalawang tipak na bato. **14** Inutos sa akin ni Yahweh
nang panahong iyon para ituro sa inyo ang mga batas at
mga ordenansa, para maaari niyong magawa ito sa lupain
kung saan kayo pupunta para angkinin ito. **15** Kaya maging
maingat sa inyong mga sarili, dahil wala kayong nakitang
anumang anyo nang araw na iyon na nagsalita si Yahweh
sa Horeb sa kalagitnaan ng apoy. **16** Mag-ingat na huwag
pasamain ang inyong mga sarili at gumawa ng isang inukit na
anyo na kahawig ng anumang nilalang, na anyo ng isang
lalaki o isang babae, **17** o ang kahawig ng anumang hayop
na nasa ibabaw ng lupa, o ang kahawig ng anumang ibong
may pakpak na lumilipad sa kalangitan, **18** o ang kahawig sa
anumang bagay na gumagapang sa ibabaw ng lupa, o ang
kahawig ng anumang isda na nasa tubig sa ilalim ng mundo.
19 Maging maingat kayo kapag titingala kayo sa kalangitan at
titingnan sa araw, buwan, o mga bituin—lahat ng mga hukbo
sa kalangitan— maging maingat kayo na hindi mapalayo para
sumamba at pakamahalin ang mga ito—ang mga bagay na
iyon na itinalaga ni Yahweh na inyong Diyos doon para sa
lahat ng mga tao na nasa ilalim ng buong himpapawid. **20**
Pero kinuha kayo ni Yahweh at dinala kayo palabas sa pugon
na bakal, palabas ng Ehipto, para maging mga tao niya sa
kaniyang sariling pamana, gaya ninyo sa araw na ito. **21**
Bukod pa dito, galit sa akin si Yahweh dahil sa inyo; nangako
siyang hindi ako makapunta sa ibayo ng Jordan, at hindi
ako dapat pumunta sa loob ng masaganang lupaing iyon,
ang lupain na ibinibigay ni Yahweh na inyong Diyos sa inyo
bilang isang pamana. **22** Sa halip, dapat akong mamatay sa
lupaing ito; Hindi dapat ako pumunta sa ibayo ng Jordan;
pero kayo ay makakapunta at maaangkin ang masaganang
lupaing iyon. **23** Bigyan ninyo ng pansin ang inyong mga
sarili, nang sa gayon hindi ninyo makalimutan ang tipan ni
Yahweh na inyong Diyos, na ginawa niya sa inyo, at ang
pagggawa ng diyus-diyosan sa anyo ng anumang bagay
na ipinagbabawal ni Yahweh na inyong Diyos na inyong
gawin. **24** Dahil si Yahweh na inyong Diyos ay isang apoy
na lumalamon, isang selosong Diyos. **25** Kapag kayo ay
nagkaanak at ang mga anak ng inyong mga anak, at kapag
kayo ay naroon na sa lupain sa mahabang panahon, at kung
naging masama kayo at gumawa ng isang inukit na hugis
sa anyo ng anumang bagay, at gumawa ng kung ano ang
masama sa paningin ni Yahweh na inyong Diyos, para galitin
siya— **26** tatawagin ko ang langit at lupa para maging saksi
laban sa inyo sa araw na ito para kayo ay mamamatay sa
madaling panahon mula sa lupain na inyong pupuntahan sa
ibayo ng Jordan para angkinin; Hindi ninyo mapapahaba ang
inyong mga araw sa loob nito, pero kayo ay ganap niyang
wawasakin. **27** Ikakalat kayo ni Yahweh sa mga tao, at
magiging kunti na lamang ang matitira sainyo sa mga bansa,
kung saan si Yahweh ay pangungunahan kayo papalayo. **28**
Doon kayo ay maglilingkod sa ibang mga diyos, ang gawa
ng mga kamay ng tao, kahoy at bato, kung saan alinma'y
hindi nakakakita, nakakarinig, nakakakain, ni nakakaamoy. **29**
Pero mula doon hahanapin ninyo si Yahweh na inyong Diyos,
at matatagpuan ninyo siya, kapag hinanap ninyo siya ng
inyong buong puso at ng inyong buong kaluluwa. **30** Kapag
kayo ay nababalisa, at kapag ang lahat ng mga bagay na
ito ay dumating sa inyo, sa mga darating na araw na iyon
kayo ay babalik kay Yahweh na inyong Diyos at makinig sa
kaniyang boses. **31** Dahil si Yahweh na inyong Diyos ay isang
maawaing Diyos; hindi niya kayo bibiguin ni wawasakin, ni
hindi kakalimutan ang tipan ng inyong mga ama na ipinangako
niya sa kanila. **32** Itanong ngayon ang tungkol sa mga araw
na nakaraan, na nauna sa inyo: mula noong araw na nilikha
ng Diyos ang tao sa lupa, at mula sa dulo ng langit patungo
sa kabila, itanong kung nagkaroon na ba ng anumang bagay
na katulad nitong napakalaking bagay, o mayroong bang
bagay tulad nito ang narinig? **33** Narinig na ba ng mga tao
ang boses ng Diyos na nagsasalita mula sa kalagitnaan ng
apoy, na gaya ng narinig ninyo, at nanatiling buhay? **34** O
ang Diyos ba ay tinangkang pumunta at kunin ang isang
bansa mula sa kalagitnaan ng ibang bansa, sa pamamagitan
ng mga pagsubok, sa pamamagitan ng mga tanda, at sa
pamamagitan ng mga kababalaghan, at sa pamamagitan
ng digmaan, at sa pamamagitan ng isang napakalakas na
kamay, at sa pamamagitan ng sa isang pagpapakita ng
dakilang kapangyarihan, at sa pamamagitan ng matinding
mga pananakot, gaya ng lahat ng ginawa ni Yahweh na
inyong Diyos para sa inyo sa Ehipto sa harapan ng inyong
mga mata? **35** Sa inyo ipinakita ang mga bagay na ito, para
malaman ninyo na si Yahweh ay Diyos, at walang iba pa
maliban sa kaniya. **36** Mula sa langit ginawa niyang iparinig
ang kaniyang boses, nang sa gayon ay maaari niya kayong
turuan; sa mundo ginawa niyang makita ninyo ang kaniyang
malaking apoy; narinig ninyo ang kaniyang mga salita sa
kalagitnaan ng apoy. **37** Dahil minahal niya ang inyong
mga ama, pinili niya ang kanilang kaapu-apuhang kasunod
nila, at dinala kayo palabas ng Ehipto kasama ng kaniyang
presenya, kasama ng kaniyang dakilang kapangyarihan; **38**
para mapapaalis kayo mula sa harapan ng mga bansa na
mas malaki at mas malakas kaysa sa inyo, para dalhin kayo,
para ibigay sa inyo ang kanilang lupain bilang isang pamana,
gaya sa araw na ito. **39** Kaya alamin sa araw na ito, at ilagay
ito sa inyong puso, na si Yahweh ay Diyos sa ibabaw ng
langit at sa ilalim ng lupa; walang iba pa. **40** Susundin ninyo
ang kaniyang mga batas at ang kaniyang mga kautusan
na aking iniutos sa araw na ito, para makabuti sa inyo at

sa inyong mga anak kasunod ninyo, at nang mapahaba
ninyo ang inyong mga araw sa lupain na ibibigay ni Yahweh
magpakailanman." **41** Pagkatapos tatlong mga lungsod sa
silangang bahagi ng Jordan ang pinili ni Moises, **42** Para
makatakas ang sinuman sa isa sa mga iyon kung siya ay
nakapatay ng ibang tao ng hindi sinasadya, na hindi niya
naging dating kaaway. Sa pagtakas sa isa sa mga lungsod
nito, siya ay maaaring makaligtas. **43** Ito ay: Bezer sa ilang,
bansang patag, para sa lipi ni Ruben; Ramot sa Galaad, para
sa lipi ni Gad; Golan sa Basan, para sa lipi ni Manases. **44** Ito
ang batas na inilagay ni Moises sa harapan ng mga Israelita;
45 ito ang mga tipan ng mga panuntunan, mga batas, at
ibang mga panuntunan na kaniyang sinabi sa mga tao sa
Israel nang sila ay nakalabas sa Ehipto, **46** nang sila ay
nasa silangan ng Jordan, sa lambak sa kabila ng Beth Peor,
sa lupain ng Sihon, hari ng mga Amoreo, na nanirahan sa
Hesbon, na tinalo ni Moises at ng mga Israelita nang sila ay
lumabas sa Ehipto. **47** Kinuha nila ang kaniyang lupain bilang
isang pag-aari, at ang lupain ni Og hari ng Bashan— ang mga
ito, ang dalawang hari sa mga Amoreo, na nasa lampas ng
Jordan patungong silangan. **48** Itong kalupaan ay nagsimula
sa Aroer, sa dulo ng lambak ng Arnon, tungo sa Bundok Sion
(o Bundok Hermon), **49** at kasali ang lahat ng kapatagan ng
Ilog lambak Jordan, patungong silangan lampas ng Jordan,
sa Dagat ng Araba, sa gulod ng Bundok Pisga.

5 Tinawag ni Moises ang lahat ng Israelita at sinabihan sila,
"Makinig sa akin, Israel, sa mga batas at mga kautusan
na aking sasabihin sa inyong mga tainga ngayon, para pag-
aralan at panatilihin ito. **2** Gumawa si Yahweh na ating Diyos
ng isang tipan sa atin sa Horeb. **3** Hindi ginawa ni Yahweh
ang tipan na ito para sa ating mga ninuno, pero para sa atin,
sa ating lahat na nabubuhay dito ngayon. **4** Nagsalita si
Yahweh sa inyong harapan sa ibabaw ng bundok mula sa
gitna ng apoy **5** (Tumayo ako sa pagitan ni Yahweh at sa
inyo ng panahong iyon, para ihayag sa inyo ang kaniyang
salita; dahil takot kayo dahil sa apoy, at hindi kayo umakyat
sa bundok). Sinabi ni Yahweh, **6** 'Ako si Yahweh na inyong
Diyos, ang siyang nagdala sa inyo palabas sa lupain ng
Ehipto, mula sa bahay ng pagkakaalipin. **7** Hindi dapat kayo
magkaroon ng ibang mga diyos sa aking harapan. **8** Huwag
kayong gumawa ng isang inukit na larawan para sa inyong
sarili na kahintulad ng anumang bagay na nasa ibabaw ng
langit, o na nasa ilalim ng mundo, o nasa ilalim ng tubig.
9 Huwag kayong yuyukod sa kanila o paglingkuran sila,
sapagkat ako, si Yahweh, na inyong Diyos, ako ang isang
Diyos na mapanibughuin. Parurusahan ko ang kasamaan ng
mga ninuno sa pamamagitan ng pagdadala ng kaparusahan
sa mga anak, hanggang sa ikatlo at ikaapat na salinlahi
ng mga yaong napupuot sa akin, **10** at pinapakita ang
tipan ng katapatan sa mga libu-libo sa kanila na siyang
nagmamahal sa akin at sumusunod sa aking mga utos. **11**
Huwag ninyong gamitin ang pangalan ni Yahweh na inyong
Diyos sa walang kabuluhan, sapagkat hindi siya ituturing ni
Yahweh na walang kasalanan na gumagamit sa kaniyang
pangalan sa walang kabuluhan. **12** Sundin ang Araw ng
Pamamahinga para mapanatili itong banal, bilang utos ni
Yahweh sa inyo. **13** Para sa anim na araw magtatrabaho kayo
at gawin lahat ang inyong trabaho; **14** pero ang ikapitong araw
ay ang Araw ng Pamamahinga para kay Yahweh na inyong
Diyos. Sa araw na ito hindi na kayo gagawa ng anumang
trabaho, ikaw, ni inyong anak na lalaki, ni inyong anak na
babae, ni inyong lalaking tagapaglingkod, ni inyong babaeng
tagapaglingkod, ni inyong baka, ni inyong asno, ni alinman
sa inyong kawan, ni sino mang dayuhan na nasa loob ng
mga tarangkahan. Para ang iyong lalaking tagapaglingkod
at babaeng tagapaglingkod ay maaaring makapagpahinga
ganoon din kayo. **15** Isasaisip ninyo na kayo ay naging isang
lingkod sa lupain ng Ehipto, at si Yahweh na inyong Diyos
ang nagdala sa inyo palabas mula doon sa pamamagitan ng
isang malakas na kamay at sa pamamagitan ng pagpapakita
ng kapangyarihan. Kaya si Yahweh na inyong Diyos ang
nagutos sa inyo na sundin ang Araw ng Pamamahinga. **16**
Igalang ang inyong ama at inyong ina, ayon sa iniutos ni
Yahweh na inyong Diyos na gawin ninyo, para mabuhay kayo
ng mahabang panahon sa lupain na ibibigay ni Yahweh na
inyong Diyos, at para maging maayos ito para sa inyo. **17**
Huwag kayong papatay. **18** Huwag kayong mangangalunya.
19 Huwag kayong magnakaw. **20** Huwag mabigay ng maling
testigo laban sa inyong kapit-bahay. **21** Huwag ninyong
pagnasaan ang asawa ng inyong kapit-bahay, huwag ninyong
pagnasaan ang bahay ng inyong kapit-bahay, kaniyang bukid,
o kaniyang lalaking tagapaglingkod, o kaniyang babaeng
tagapaglingkod, kaniyang baka, o kaniyang asno, o anumang
bagay na pag-aari ng inyong kapit-bahay.' **22** Sinabi ni
Yahweh ang mga salitang ito sa isang napakalakas na boses
sa buong kapulungan ninyo sa ibabaw ng bundok mula sa
gitna ng apoy, ng ulap, at sa makapal na kadiliman; hindi na
siya dumagdag ng anumang mga salita. At sinulat niya sa
dalawang tipak na bato at ibinigay ang mga ito sa akin. **23**
Nangyari ito, nang marinig ninyo ang boses mula sa gitna
ng kadiliman, habang nasusunog ang bundok, dumating
kayo sa akin—lahat ng iyong mga nakatatanda at ang mga
pinuno ng inyong mga lipi. **24** Sinabi niya, 'Tingnan mo,
ipinakita ni Yahweh na ating Diyos sa atin ang kanyang
kaluwalhatian at kaniyang kadakilaan, at ating napakinggan
ang kaniyang boses mula sa gitna ng apoy; nakita natin
ngayon na nagsasalita ang Diyos kasama ang mga tao, at
maaari silang mabuhay. **25** Pero bakit kailangan naming
mamatay? Sapagkat itong dakilang apoy ang tutupok sa atin;
kapag narinig natin ang boses ni Yahweh na ating Diyos
nang matagal, mamamatay tayong lahat. **26** Sino pa bang
tao maliban sa atin ang nakarinig sa boses ng Diyos na
buhay na nagsasalita sa gitna ng apoy at nabuhay, katulad sa
ginawa namin? **27** Para sa iyo, kailangan mong umalis at
makinig sa lahat ng bagay na sasabihin ni Yahweh na ating
Diyos; sabihing muli sa amin ang lahat ng bagay na sinabi
ni Yahweh; makikinig kami at susundin ito.' **28** Narinig ni
Yahweh ang inyong boses nang mangusap kayo sa akin.
Sinabi niya sa akin, 'Narinig ko ang mga salita ng mga taong
ito, kung ano ang kanilang sinabi sa iyo. Mabuti ang sinabi
nila sa iyo. **29** O, na ipagpatuloy nawa nila ang ganitong puso
na nasa kanila, na parangalan nila ako at patuloy na sundin
ang aking mga utos, nawa ay makabuti ito para sa kanila at
sa kanilang mga anak magpakailanman! **30** Humayo ka at
sabihin sa kanila, "Bumalik kayo sa inyong mga tolda." **31**
Pero para sa iyo, tumayo ka dito sa aking tabi, at sasabihin
ko sa iyo ang lahat ng mga utos, ang mga batas, at ang mga
panuntunan na ituturo mo sa kanila, para kanilang sundin
ang mga ito sa lupain na ibibigay ko sa kanila para ariin.'
32 Kaya, susundin ninyo, kung ano ang iniutos ni Yahweh
na inyong Diyos; huwag kayong liliko sa kanang kamay o
sa kaliwa. **33** Maglalakad kayo sa lahat ng kaparaanan na
iniutos ni Yahweh na inyong Diyos sa inyo, para mabuhay

kayo, at para makabuti ito para sa inyo, at nang sa ganoon hahaba ang inyong mga araw sa lupain na inyong aariin.

6 Ngayon ito ang mga utos, mga batas, at mga panuntunan na iniutos sa akin ni Yahweh na inyong Diyos para ituro sa inyo, para sundin ninyo ang mga ito sa lupain na inyong pupuntahan sa Jordan para angkinin; **2** para maparangalan ninyo si Yahweh na inyong Diyos, para sundin ang lahat ng kaniyang mga batas at mga utos na ipinapagawa ko sa inyo—kayo, inyong mga anak na lalaki, at anak na lalaki ng inyong mga anak, sa lahat ng mga araw ng inyong mga buhay, para ang inyong mga araw ay humaba. **3** Kaya, makinig sa mga ito, Israel, at sundin, para makabuti ito sa inyo, para kayo ay labis na dumami, sa lupain na dinadaluyan ng gatas at pulot, gaya ng ipinangako ni Yahweh, ang Diyos ng inyong mga ama, na gagawin sa inyo. **4** Makinig kayo, Israel: Si Yahweh na ating Diyos ay iisa. **5** Mahalin ninyo si Yahweh na inyong Diyos ng inyong buong puso, ng inyong buong kaluluwa, at sa buo ninyong kalakasan. **6** Ang mga salita na aking iniutos sa inyo ngayon ay nasa inyong puso; **7** at matiyaga ninyong ituturo ang mga ito sa inyong mga anak; pag-uusapan ninyo ang mga ito kung kayo ay nakaupo sa inyong bahay, kapag naglalakad kayo sa daan, kapag kayo ay nakahiga, at kapag kayo ay babangon. **8** Itali ninyo ang mga ito bilang isang palatandaan sa inyong kamay, at magsisilbi ang mga ito bilang gasa sa pagitan ng inyong mga mata. **9** Isusulat ninyo ang mga ito sa mga haligi ng pintuan ng inyong bahay at sa inyong mga tarangkahan. **10** Kapag dadalhin kayo ni Yahweh na inyong Diyos doon sa lupaing ipinangako niya sa inyong mga ama, kay Abraham, kay Isaac, at kay Jacob, ibibigay niya sa inyo, ang malawak at ang mga napakagandang lungsod na hindi ninyo itinayo, **11** at mga bahay na puno sa lahat ng uri ng mabubuting mga bagay na hindi mo ginawa, mga balon na hindi ninyo hinukay, at mga ubasan at kahoy ng mga olibo na hindi ninyo itinanim, makakakain kayo at masisiyahan— **12** pagkatapos mag-ingat para hindi ninyo malimutan si Yahweh, na siyang nagdala sa inyo palabas sa lupain ng Ehipto, mula sa bahay ng pagkaalipin. **13** Pararangalan ninyo si Yahweh na inyong Diyos; sasambahin ninyo siya, at mangangako kayo ayon sa kaniyang pangalan. **14** Hindi kayo susunod sa ibang mga diyos, ang mga diyos ng mga taong nakapaligid sa inyo— **15** dahil si Yahweh na nasa kalagitnaan ninyo ay isang mapanibughuing Diyos —baka ang galit ni Yahweh na inyong Diyos ay magpaningas laban sa inyo at wasakin kayo mula sa ibabaw ng mundo. **16** Huwag ninyong subukin si Yahweh na inyong Diyos kagaya ng pagsubok ninyo sa kaniya sa Masa. **17** Matiyaga ninyong susundin ang mga utos ni Yahweh na inyong Diyos, kaniyang mataimtim na mga utos, at kaniyang mga batas, na kaniyang iniutos sa inyo. **18** Gagawin ninyo kung ano ang tama at mabuti sa paningin ni Yahweh, para makabuti ito sa inyo, para inyong mapasok at angkinin ang mabuting lupain na ipinangako ni Yahweh sa inyong mga ama, **19** palayasin ang lahat ng inyong mga kaaway na nasa inyong harapan, gaya ng sinabi ni Yahweh. **20** Kung tatanungin kayo ng inyong mga anak pagdating ng panahon, sa pagsasabing, 'Anong ibig sabihin sa mga bagay na ito—ang tipan ng mga kautusan, ang mga batas, at ang ibang mga kautusan na iniutos ni Yahweh na ating Diyos?' **21** pagkatapos sasabihin ninyo sa inyong mga anak, 'Kami ay naging mga alipin ng Paraon sa Ehipto; dinala kami ni Yahweh palabas sa Ehipto sa pamamagitan ng makapangyarihang kamay, **22** at nagpakita siya ng mga tanda at kamangha-manghang bagay, dakila at malubha, sa Ehipto, kay Paraon, at sa kaniyang buong sambahayan, sa harap ng ating mga mata; **23** at dinala niya tayo palabas mula roon, para madala niya tayo sa loob, para ibigay sa atin ang lupain na kaniyang ipinangako sa ating mga ama. **24** Inutusan tayo ni Yahweh na palaging sundin ang lahat ng mga batas na ito, na matakot sa kaniya na ating Diyos para sa ating kabutihan, para mapanatili niya tayong buhay, tulad ngayon. **25** Kung ating susundin ang lahat ng mga utos na ito sa harapan ni Yahweh na ating Diyos, ayon sa mga iniutos sa atin, ito ay magiging katuwiran natin.'

7 Kapag dinala kayo ni Yahweh na inyong Diyos sa lupain na inyong pupuntahan para angkinin at paalisin ang maraming mga bansa sa inyong harapan - ang mga anak ni Heth, ang mga Gergeseo, ang mga Amoreo, ang mga Canaaneo, ang mga Perezeo, ang mga Heveo at ang mga Jebuseo-pitong bansang lalong malaki at malalakas kaysa sa inyo; **2** at kapag bibigyan kayo ni Yahweh na inyong Diyos ng katagumpayan sa kanila kapag nakita ninyo sila sa digmaan, dapat ninyo silang salakayin, pagkatapos dapat ganap ninyo sila wasakin. Hindi kayo gagawa ng tipan sa kanila, ni magpakita ng awa sa kanila. **3** Ni naisin ninyo na makipag-ayos ng kasal sa kanila; hindi ninyo ibibigay ang inyong mga anak na mga babae sa kanilang mga anak na lalaki, at hindi ninyo kukunin ang kanilang mga anak na babae para sa inyong mga anak na lalaki. **4** Dahil ilalayo nila ang inyong mga anak na lalaki mula sa pagsunod sa akin, para sambahin nila ang ibang mga diyos. Kaya ang galit ni Yahweh ay magsisiklab laban sa inyo at wawasakin niya kayo agad. **5** Ganito kayo makikipagkasundo sa kanila: Sisirain ninyo ang kanilang mga altar, pagputul-putulin ang kanilang sagradong poste ng pira-piraso, ibagsak ang kanilang mga posteng Asera at sunugin ang kanilang hinulmang mga diyus-diyosan. **6** Dahil kayo ang isang bansa na hiniwalay ni Yahweh na inyong Diyos. Pinili niya kayo para maging isang lahi para sa kaniya para angkinin, higit pa sa lahat na mukha ng ibabaw ng lupa. **7** Hindi itinakda ni Yahweh ang pagmamahal niya sa inyo o pinili niya kayo dahil mas marami ang bilang ninyo kaysa sinuman sa mga tao- dahil kayo ang pinaka-konti sa lahat— **8** pero dahil minamahal niya kayo at ninais niya na manatili ang pangako niya sa inyong mga ama. Ito ang dahilan kung bakit si Yahweh ay inilabas kayo sa isang makapangyarihang kamay at itinubos kayo palabas sa bahay ng pagkakaalipin, mula sa kamay ng Paraon, hari ng Ehipto. **9** Kaya kilalanin si Yahweh na inyong Diyos— siya ay Diyos, ang tapat na Diyos, na nagpapanatili ng mga tipan at katapatan sa isang libong salinlahi sa mga nagmamahal sa kaniya at nagpapanatili ng kaniyang mga utos, **10** pero pagbabayarin silang mga nagagalit sa kaniya sa kanilang harapan, para wasakin sila; hindi siya magiging maawain sa sinumang galit sa kaniya; gagantihan niya sila sa harapan niya. **11** Kaya susundin ninyo ang kaniyang mga utos, ang mga batas, at ang mga kautusan na inuutos ko sa inyo sa araw na ito, para gawin ninyo ang mga ito. **12** Kung pakikinggan ninyo mga kautusang ito at susundin at gawin ang mga ito, pananatilihin ni Yahweh na inyong Diyos ang kaniyang tipan sa inyo at ang katapatan na ipinangako niya sa inyong mga ama. **13** Mamahalin, pagpapalain, at pararamihin niya kayo; pagpapalain niya rin ang bunga ng inyong mga katawan at bunga ng inyong lupain, inyong butil,

inyong bagong alak, at ang inyong langis, ang pagpaparami ng inyong mga baka at ang inyong mga batang kawan, sa lupain na ipinangako niya sa inyong mga ama na ibibigay niya sa inyo. **14** Pagpapalain kayo ng higit pa sa lahat ng iba mga tao; Wala isa mang lalaki na walang anak o isang baog na babae sa inyo o sa inyong mga hayop. **15** Tatanggalin ni Yahweh ang lahat ng sakit; walang masasamang mga sakit na mula sa Ehipto ang mailalagay niya sa inyo, pero ilalagay niya ito sa kanila na galit sa inyo. **16** Uubusin ninyo ang lahat ng mga lahi na binigay ni Yahweh na inyong Diyos na mapagtagumpayan, at sa inyong mata hindi ninyo sila kakaawaan. At hindi ninyo sasambahin ang kanilang mga diyos, dahil iyon ay magiging isang bitag sa inyo. **17** Kung sasabihin ninyo sa inyong puso, 'Itong mga bansa ay mas marami kaysa sa akin, papaano ko sila maaaring tatalunin?'— **18** huwag kayong matakot sa kanila; alalahanin ninyo sa inyong isipan kung ano ang ginawa ni Yahweh na inyong Diyos kay Paraon at sa buong Ehipto; **19** ang mga matinding paghihirap na nakita ng inyong mga mata, ang mga palatandaan, ang mga kababalaghan, ang kamay na makapangyarihan, at ang pagpapakita ng kapangyarihan sa pamamagitan ni Yahweh sa pamamagitan ng pagpapalabas sa inyo. Gagawin ulit ni Yahweh na inyong Diyos sa lahat ng mga taong kinakatakutan ninyo. **20** Bukod pa dito, si Yahweh na inyong Diyos ay magpapadala ng putakti sa kanila hanggang sa sinumang maiwan at kung sino sa kanila ang nagtatago ay masasawi mula sa inyong presensya. **21** Huwag ninyo silang katakutan sapagkat si Yahweh ay kasama ninyo, isang dakila at kinakatakutang Diyos. **22** Si Yahweh na inyong Diyos ay aalisin ang mga bansa sa harapan ninyo ng unti-unti. Hindi ninyo matatalo silang lahat ng mabilisan, o ang mga mabangis na mga hayop na lalong darami sa palibot ninyo. **23** Pero si Yahweh na inyong Diyos ay bibigyan kayo ng katagumpayan kapag nakita ninyo sila sa labanan; labis niya sila lilinlangin hanggang sila ay mawasak. **24** Ilalagay niya ang kanilang mga hari sa ilalim ng inyong kapangyarihan, at buburahin ang kanilang pangalan mula sa ilalim ng langit. Walang sinuman ang maaaring tumayo sa harapan ninyo, hanggang sa mawasak ninyo sila. **25** Susunugin ninyo ang mga inukit na hugis ng kanilang diyos; huwag ninyong naisin ang pilak o ginto na nakabalot dito na gusto ninyong makuha para sa inyong sarili, at mabibitag kayo sa pamamagitan nito; dahil kamuhi-muhi ito kay Yahweh na inyong Diyos. **26** Wala kayong dadalhin na anumang nakakasuklam na bagay sa loob ng inyong bahay at simulang sambahin ito. Tiyak na kamumuhian at kasusuklaman ninyo ito, dahil ito ay inihiwalay para wasakin.

8 Dapat ninyong sundin ang lahat ng mga utos na ibibigay ko sa inyo ngayon, para mabuhay kayo at lumago, at pasukin at ariin ang lupain na ipinangako ni Yahweh sa inyong mga ama. **2** Isasa-isip ninyo ang lahat ng mga kaparaanan ni Yahweh na inyong Diyos na nagdala sa inyo ng apatnapung taon sa ilang, para kayo ay ibaba niya, para subukin niya kayo para malaman kung ano ang nasa inyong puso, kung susundin ninyo ang kaniyang mga utos o hindi. **3** Ibinaba niya kayo, at ginutom, at pinakain kayo ng manna, na hindi ninyo alam kung ano, ni ng inyong mga ninuno, ni ng inyong mga ama. Ginawa niya ang mga iyon para malaman ninyo na ang mga tao ay hindi lamang nabubuhay sa tinapay, kung hindi, ito ay sa pamamagitan ng bawat salita na nagmumula sa bibig ni Yahweh kaya nabubuhay ang mga tao. **4** Ang inyong kasuotan ay hindi naluluma sa inyo, at hindi namaga ang inyong mga paa sa loob ng apatnapung taong iyon. **5** Pag-isipan ninyo sa inyong puso, kung paano, bilang isang amang tinutuwid ang kaniyang anak, kaya tinutuwid kayo ni Yahweh na inyong Diyos. **6** Susundin ninyo ang mga utos ni Yahweh na inyong Diyos, para kayo ay lumakad sa kaniyang mga pamamaraan at parangalan siya. **7** Dahil dadalhin kayo ni Yahweh na inyong Diyos sa mabuting lupain, isang lupain ng mga batis ng tubig, ng mga bukal at mga talon, na umaagos sa mga lambak at sa mga burol; **8** isang lupain ng trigo at sebada, ng mga puno ng ubas, mga puno ng igos, at mga granada; isang lupain ng mga punong olibo at pulot. **9** Ito ay isang lupain kung saan makakakain kayo ng tinapay nang hindi nagkukulang, at kung saan walang magkukulang sa inyo; isang lupain na ang mga bato ay gawa sa bakal, at mula sa kaniyang mga burol maaari kayong makahukay ng tanso. **10** Makakakain kayo at mabubusog, at pagpapalain ninyo si Yahweh na inyong Diyos dahil sa mabuting lupain na ibinigay niya sa inyo. **11** Maging maingat na hindi ninyo makalimutan si Yahweh na inyong Diyos, at para hindi ninyo ipagwalang bahala ang kaniyang mga utos, at kaniyang mga alituntunin, at kanyang mga batas na aking iniutos sa inyo ngayon. **12** Para hindi ito mangyari na, kapag kumain kayo at mabusog, at kapag magtatayo kayo ng maayos na mga bahay at manirahan dito, **13** at kapag dumami ang inyong mga alagang hayop at mga kawan, at kapag dumami na ang inyong pilak at ginto, at kapag ang lahat ng nasa inyo ay dumami— **14** na pagkatapos ang inyong puso ay maaaring magmataas, at maaari ninyong makalimutan si Yahweh na inyong Diyos, na nagpalabas sa inyo mula sa lupain ng Ehipto, mula sa tahanan ng pagkakaalipin. **15** Maaaring makalimutan ninyo siya na pumatnubay sa inyo sa malaki at kakila-kilabot na ilang, kung saan may nag-aapoy na mga ahas at mga alakdan, at sa uhaw na lupa na walang tubig; si Yahweh, na nagpalabas ng tubig sa batong pingkian para sa inyo; **16** si Yahweh, na nagpakain sa inyo ng manna sa ilang na hindi nakilala ng inyong mga ninuno, para kayo ay ibaba niya, at para kayo ay subukin niya, para gawan kayo ng kabutihan hanggang katapusan; **17** kung hindi, maaari ninyong sabihin sa inyong puso, 'Sa aking kapangyarihan at sa lakas ng aking kamay natamo ko ang lahat ng kayamanang ito.' **18** Pero isa-isip ninyo si Yahweh na inyong Diyos, dahil siya ang nagbibigay sa inyo ng kapangyarihan para makakuha ng kayamanan; para maitatag ang kaniyang tipan na kaniyang pinangako sa inyong mga ama, gaya sa araw na ito. **19** Ito ay mangyayari na, kung inyong kalilimutan si Yahweh na inyong Diyos at sumunod sa ibang mga diyos, sambahin sila, at gagalangin sila, patutunayan ko laban sa inyo ngayon na kayo'y tunay na mapupuksa. **20** Tulad ng mga bansa na pinuksa ni Yahweh sa harapan ninyo, kaya magihihirap kayo, dahil hindi ninyo ninais makinig sa boses ni Yahweh na inyong Diyos.

9 Makinig, Israel; malapit na kayong tumawid sa Jordan sa araw na ito, pasukin para agawin ang mga bansang higit na malaki at higit na malakas kaysa sa inyong sarili, at mga lungsod na pinatibay pataas hanggang sa langit, **2** isang malalakas na mga tao at matatangkad, ang mga anak na lalaki ng Anakim, na kilala ninyo, at siyang narinig ninyong sinabi ng mga tao, 'Sino ang makakapanindigan sa harapan ng mga anak na lalaki ni Anak?' **3** Kaya alamin sa araw na ito, na si Yahweh na inyong Diyos ang siyang mangunguna sa

harapan ninyo katulad ng isang lumalamong apoy; wawasakin
niya sila, at sila ay ibabagsak niya sa inyong harapan; para
palayasin ninyo sila palabas at agad silang mamatay, gaya
ng sinabi ni Yahweh sa inyo. **4** Huwag sabihin sa inyong
puso, matapos silang itulak palabas ni Yahweh na inyong
Diyos mula sa inyong harapan, 'dahil ako ay matuwid kaya
dinala ako ni Yahweh para angkinin ang lupang ito,' dahil
ito sa kasamaan nitong mga bansa kaya't pinaaalis sila ni
Yahweh palabas mula sa harapan ninyo. **5** Hindi ito dahil
sa inyong pagkamatuwid o sa kabutihan ng inyong puso na
makakapasok kayo para angkinin ang kanilang lupain; pero
dahil sa kasamaan ng mga bansang ito kaya't papaalisin
sila ng inyong Diyos palabas mula sa inyong harapan, at
para magawa niyang tuparin ang salita na pinangako niya sa
inyong mga ninuno, kay Abraham, Isaac, at Jacob. **6** Kaya
alamin ninyo, na hindi nagbigay si Yahweh na inyong Diyos sa
inyo nitong masaganang lupain para angkinin dahil sa inyong
pagkamatuwid, sapagkat kayo'y suwail na sangkatauhan. **7**
Alalahanin ninyo at huwag kalimutan kung paano ninyo ginalit
si Yahweh na inyong Diyos sa ilang; mula sa araw na iniwan
ninyo ang lupain ng Ehipto hanggang sa nakarating kayo sa
lugar na ito, naging suwail kayo laban kay Yahweh. **8** Pati sa
Horeb ginalit ninyo si Yahweh, at nagalit si Yahweh sa inyo
na sapat para lipulin kayo. **9** Nang umakyat ako sa bundok
para tanggapin ang mga tipak na bato, ang mga tipak ng
tipan na ginawa ni Yahweh kasama ninyo, nanatili ako sa
bundok ng apatnapung araw at apatnapung gabi; ni hindi ako
kumain ng tinapay o uminom ng tubig. **10** Ibinigay ni Yahweh
sa akin ang dalawang tipak na batong sinulatan gamit ang
kaniyang daliri; nasusulat sa mga ito ang lahat ng bagay gaya
ng lahat ng mga salitang ipinahayag ni Yahweh sa inyo sa
bundok mula sa gitna ng apoy noong araw ng pagtitipon. **11**
Nangyari ito sa matapos ang apatnapung araw at apatnapung
gabing iyon ng ibinigay ni Yahweh sa akin ang dalawang
tipak na bato, ang mga tipak ng kautusan. **12** Sinabi ni
Yahweh sa akin, 'Tumayo ka, agad na bumaba mula rito,
dahil dinungisan ng iyong mga tao na dinala mo palabas ng
Ehipto ang kanilang mga sarili. Agad silang lumihis sa landas
na aking iniutos sa kanila. Gumawa sila para sa kanilang
sarili ng isang hinulmang hugis.' **13** Dagdag pa rito, nagsalita
si Yahweh sa akin at sinabing, 'Nakita ko ang mga taong ito;
mga taong matitigas ang ulo. **14** Hayaan mo akong mag-isa,
para mawasak ko sila at burahin ang kanilang pangalan mula
sa silong ng langit, at gagawin kitang isang bansang higit na
malakas at higit na dakila kaysa sa kanila'. **15** Kaya tumalikod
ako at bumaba sa bundok, at ang bundok ay nasusunog.
Nasa aking mga kamay ang dalawang tipak ng tipan. **16**
Tumingin ako, at nakitang, nagkasala kayo laban kay Yahweh
na inyong Diyos. Naghulma kayo para sa inyong sarili ng
isang guya. Lumihis kayo mula sa daang iniutos ni Yahweh
sa inyo. **17** Kinuha ko ang dalawang tipak at tinapon ang
mga ito mula sa aking mga kamay. Binasag ko ang mga ito
sa harapan ng inyong mga mata. **18** Muli akong nagpatirapa
sa harapan ni Yahweh ng apatnapung araw at apatnapung
gabi; hindi ako kumain ng tinapay ni uminom ng tubig, dahil
sa lahat kasalanang ginawa ninyo, sa paggawa ng kung ano
ang masama sa paningin ni Yahweh, para galitin siya. **19**
Dahil natakot ako sa galit at sa mainit na pagkayamot na
kung saan galit si Yahweh laban sa inyo para wasakin kayo.
Pero nakinig din si Yahweh sa akin ng oras na iyon. **20** Galit
na galit si Yahweh kay Aaron para patayin siya; nanalangin
din ako para kay Aaron ng oras na iyon. **21** Kinuha ko ang
inyong kasalanan, ang guya na ginawa ninyo, at sinunog ito,
hinampas ito, at dinurog ito nang napakaliit, hanggang sa
naging pino ito tulad ng alikabok. Tinapon ko ang alikabok
nito sa tubig na dumadaloy pababa mula sa bundok. **22**
Sa Tabera, sa Massa, at sa Kibrot Hataava, ginalit ninyo
si Yahweh ng matindi. **23** Nang ipinadala kayo ni Yahweh
mula sa Kades Barnea at sinabing, 'Humayo at angkinin
ang lupain na ibinigay ko sa inyo,' pagkatapos naghimagsik
kayo laban sa utos ni Yahweh na inyong Diyos, at hindi kayo
naniwala o nakinig sa kaniyang boses. **24** Naging suwail
kayo laban kay Yahweh mula sa araw na nakilala ko kayo. **25**
Kaya nagpatirapa ako sa harapan ni Yahweh ng apatnapung
wawasakin niya kayo. **26** Nagdasal ako kay Yahweh at
sinabing, 'O Panginoong Yahweh, huwag mong wasakin ang
iyong mga tao o ang iyong pamana na iyong iniligtas sa
pamamagitan ng iyong kadakilaan, na dinala mo palabas ng
Ehipto gamit ang isang makapangyarihang kamay. **27** Isipin
ang inyong mga lingkod, na sina Abraham, Isaac, at Jacob;
huwag tumingin sa katigasan ng ulo mga taong ito, ni sa
kanilang kasamaan, ni sa kanilang kasalanan, **28** para ang
lupain mula sa kung saan mo kami dinala ay dapat sabihing,
“Dahil hindi sila dadalhin ni Yahweh sa lupang ipinangako
niya sa kanila, at dahil kinasuklaman niya sila, dinala niya sila
palabas para patayin sila sa ilang.” **29** Gayun pa man sila ay
iyong mga tao at iyong pamana, na dinala mo palabas sa
pamamagitan ng iyong dakilang lakas at sa pamamagitan ng
pagpapakita ng iyong kapangyarihan.'

10 Nang panahong iyon sinabi ni Yahweh sa akin, 'Umukit
ka ng dalawang tipak na bato katulad ng una, at
umakyat ka sa akin sa bundok, at gumawa ka ng isang kaban
na kahoy. **2** Isusulat ko sa mga tipak na bato ang mga salita
na nasa unang mga tipak, na iyong binasag at ilalagay mo
sila kahoy na baul.' **3** Kaya gumawa ako ng baul sa kahoy ng
akasya, at umukit ako ng dalawang tipak na bato katulad ng
nauna, at umakyat ako sa bundok, dala ang dalawang tipak
na bato sa aking kamay. **4** Isinulat niya sa mga tipak na bato,
tulad sa unang nakasulat, ang Sampung Utos na sinabi ni
Yahweh sa iyo sa bundok mula sa gitna ng apoy sa araw ng
pagpupulong; pagkatapos ibinigay sila ni Yahweh sa akin. **5**
Bumalik ako at bumaba mula sa bundok, at inilagay ang mga
tipak na bato sa baul na ginawa ko; naroon sila, gaya ng
inutos ni Yahweh sa akin.” **6** (Naglakbay ang mga tao sa Israel
mula Beerot Bene Jaakan patungong Mosera. Doon namatay
si Aaron, at doon siya inilibing; si Eleazar na kaniyang anak na
lalaki, ay naglingkod sa tanggapan ng pari kapalit niya. **7** Mula
doon naglakbay sila patungong Gudgoda, at mula Gudgoda
patungong Jotbata, isang lupain ng mga batis ng tubig. **8**
Nang panahong iyon pinili ni Yahweh ang lipi ni Levi para
dalhin ang kasunduan ni Yahweh, para tumayo sa harapan ni
Yahweh para maglingkod sa kaniya, at pagpalain ang mga
tao sa kaniyang pangalan, sa araw na iyon **9** Kaya walang
bahagi si Levi ni pamanang lupain kasama ang kaniyang mga
kapatid na lalaki; si Yahweh ang kaniyang pamana, gaya ng
sinabi sa kaniya ni Yahweh na inyong Diyos.) **10** Nanatili ako
sa bundok gaya ng unang pagkakataon, apatnapung araw at
apatnapung gabi. Nakinig si Yahweh sa akin sa panahon ding
iyon; hindi ninais ni Yahweh na wasakin kayo. **11** Sinabi ni
Yahweh sa akin, 'Bumangon ka, mauna kang umalis sa mga
tao para pangunahan sila sa kanilang paglalakbay; papasok
sila at angkinin ang lupaing ipinangako ko sa kanilang mga
ninuno na ibibigay sa kanila.' **12** Ngayon, Israel, ano ang

kailangan ni Yahweh na inyong Diyos, maliban sa matakot kay Yahweh na inyong Diyos, para lumakad sa lahat ng kaniyang kaparaanan, para ibigin siya, at para sambahin si Yahweh na inyong Diyos ng buong puso at buong kaluluwa, **13** para sundin ang mga utos ni Yahweh, at ang kaniyang mga batas, na inuutos ko sa inyo ngayon para sa inyong kabutihan? **14** Tingnan ninyo, pag-aari ni Yahweh na inyong Diyos ang langit ng kalangitan, ang sanlibutan, kasama ang lahat na nasa kanila. **15** Si Yahweh lamang ang nasiyahan sa inyong mga ama para ibigin sila, at pinili niya kayo, na kanilang mga kaapu-apuhan, na kasunod nila, kaysas sa sa ibang mga tao, gaya ng ginagawa niya ngayon. **16** Kaya nga tuliin ang masamang balat ng inyong puso at huwag maging suwail. **17** Dahil si Yahweh na inyong Diyos, siya ay Diyos ng mga diyos at Panginoon ng mga panginoon, ang dakilang Diyos, ang tanging makapangyarihan at ang tanging kinatatakutan, na siyang walang itinatanging sinuman at hindi tumatanggap ng mga suhol. **18** Nagpapatupad siya ng katarungan para sa ulila at balo, at ipinapakita niya ang pagmamahal para sa mga dayuhan sa pamamagitan ng pagbibigay sa kanila ng pagkain at kasuotan. **19** Kaya mahalin ang dayuhan; dahil naging dayuhan kayo sa lupain ng Ehipto. **20** Katatakutan ninyo si Yahweh na inyong Diyos; siya ang inyong sasambahin. Kailangan ninyong kumapit sa kaniya, at mangangako kayo sa pamamagitan ng kaniyang pangalan. **21** Siya ang inyong papuri, at siya ay inyong Diyos, na siyang gumawa para sa inyo ng makapangyarihan at nakakatakot na mga bagay na ito, na nakita ng inyong mga mata. **22** Bumaba ang inyong mga ama sa Ehipto bilang pitumpung tao; ngayon ginawa kayo ni Yahweh na inyong Diyos na kasindami ng mga bituin sa kalangitan.

11 Sa gayon ay iibigin ninyo si Yahweh na inyong Diyos at palaging susundin ang kaniyang mga tagubilin, kaniyang mga batas, kaniyang mga panuntunan at kaniyang mga utos. **2** Pansinin na hindi ako nakikipag-usap sa inyong mga anak, na hindi nakaalam o nakakita sa mga parusa ni Yahweh na inyong Diyos, kaniyang kadakilaan, kaniyang malakas na kamay, ang pagpapakita ng kaniyang kapangyarihan, **3** ang mga tanda at mga gawa na ginawa niya sa gitna ng Ehipto, kay Paraon, hari ng Ehipto, at sa lahat ng lupain niya. **4** Ni nakita nila kung ano ang ginawa niya sa hukbo ng Ehipto, sa kanilang mga kabayo, o sa kanilang mga karrwaheng pandigma; kung paano niya ginawa na ang tubig sa Dagat na Pula ay tabunan sila habang hinahabol nila kayo, at kung paano sila sinira ni Yahweh hanggang ngayon; **5** o kung ano ang ginawa niya para sa inyo sa ilang hanggang sa makarating kayo sa lugar na ito. **6** Hindi nila nakita ang ginawa ni Yahweh kina Datan at Abiram, mga anak na lalaki ni Eliab na anak na lalaki ni Ruben; kung paano bumuka ang bibig ng mundo at nilulon sila, ang sambahayan, ang mga tolda, at bawat nabubuhay na bagay na nakasunod sa kanila, sa gitna ng buong Israel. **7** Pero nakita ng inyong mga mata ang lahat ng mga dakilang gawa ni Yahweh na ginawa niya. **8** Kaya nga sundin ninyong lahat ang mga utos na pinapagawa ko sa inyo ngayon, para maging malakas kayo, at pumasok at angkinin ang lupain, kung saan kayo papunta para angkinin iyon; **9** at mapapahaba ninyo ang mga araw ninyo sa lupaing pinangako ni Yahweh sa inyong mga ama na ibigay sa kanila at sa kanilang mga kaapu-apuhan, isang lupaing dinadaluyan ng gatas at pulot. **10** Para ang lupain, kung saan kayo papasok para inyong angkinin, ay hindi tulad ng lupain ng Ehipto, kung saan kayo nanggaling, kung saan nagtanim kayo ng buto at diniligan iyon gamit ang inyong paa, tulad ng hardin ng mga damong-gamot; **11** pero ang lupain, kung saan kayo patungo para angkinin iyon, ay isang lupain ng mga burol at mga lambak, at umiinom ng tubig ng ulan ng kalangitan, **12** isang lupaing inaalagaan ni Yahweh; ang mga mata ni Yahweh ay palaging naroon, mula sa simula hanggang sa katapusan ng taon. **13** Mangyayari ito, kung masigasig kayong makikinig sa aking mga utos na sinasabi ko sa inyo ngayon para mahalin si Yahweh na inyong Diyos, at paglingkuran siya ng inyong buong puso at ng inyong buong kaluluwa, **14** na ibibigay ko ang ulan ng inyong lupain sa kapanahunan nito, ang paunang ulan at ang panghuling ulan, para matipon ninyo ang inyong mga butil, ang inyong bagong alak, at inyong langis. **15** Magbibigay ako ng damo sa inyong mga bukid para sa inyong mga baka, at kakain kayo at mabubusog. **16** Bigyang pansin ang inyong mga sarili, para hindi malinlang ang inyong puso, at kayo'y lumihis at sumamba sa ibang mga diyus-diyosan, at yumukod sa kanila; **17** para ang galit ni Yahweh ay hindi mag-alab laban sa inyo, at para hindi niya isara ang kalangitan, para hindi magkaroon ng ulan, at ang lupa ay hindi magbigay ng kaniyang bunga, at para hindi kayo madaling mamatay mula sa masaganang lupaing ibinibigay sa inyo ni Yahweh. **18** Kaya nga ilagay ang mga salita kong ito sa inyong puso at kaluluwa; itali ang mga ito bilang isang tanda sa inyong kamay, at hayaan ang mga ito na maging gasa sa pagitan ng inyong mga mata. **19** Ituturo ninyo ang mga ito sa inyong mga anak at pag-usapan ang tungkol sa mga ito kapag nakaupo kayo sa bahay ninyo, kapag naglalakad kayo sa daan, kapag humihiga at bumabangon kayo. **20** Isusulat ninyo ang mga ito sa mga haligi ng pinto ng inyong bahay at sa mga tarangkahan ng inyong lungsod, **21** para dumami ang inyong mga araw, at ang mga araw ng inyong mga anak, sa lupaing ipinangako ni Yahweh sa inyong mga ama na ibibigay niya sa kanila, na maging tulad ang dami ng araw na gaya ng kalangitan ay mataas sa ibabaw ng mundo. **22** Dahil kung masigasig ninyong susundin ang lahat ng mga utos na ito na sinasabi ko sa inyo, para gawin ang mga iyon, ibigin si Yahweh na inyong Diyos, lumakad sa lahat ng kaniyang mga kaparaanan, at kumapit sa kaniya, **23** at itataboy ni Yahweh ang lahat ng mga bansang ito mula sa harapan ninyo, at aagawan ninyo ang mga bansang higit na malaki at higit na malakas kaysa sa inyong sarili. **24** Bawat lugar na lalakaran ng inyong mga talampakan ay mapapasa inyo; mula sa ilang hanggang sa Lebanon, mula sa ilog, ang Ilog Eufrates, hanggang sa kanlurang dagat ay magiging hangganan ninyo. **25** Walang sinumang tao ang makakatayo sa harapan ninyo; maglalagay si Yahweh na inyong Diyos ng takot at ng kilabot sa lahat ng mga lupaing lalakaran ninyo, tulad ng sinabi niya sa inyo. **26** Masdan, itinakda ko sa inyo ngayon ang isang pagpapala at isang sumpa; **27** ang pagpapala, kung makikininig kayo sa mga utos ni Yahweh na inyong Diyos na sinasabi ko sa inyo ngayon; **28** at ang sumpa, kung hindi kayo makikinig sa mga utos ni Yahweh na inyong Diyos, pero lumihis palayo mula sa daan na sinasabi ko sa inyo ngayon, para sumunod sa ibang mga diyus-diyosan na hindi ninyo nakilala. **29** Mangyayari ito, kapag si Yahweh na inyong Diyos ay dinala kayo sa lupain kung saan kayo papunta para angkinin, na itatakda ninyo ang pagpapala sa Bundok Gerizim, at ang sumpa sa Bundok Ebal. **30** Hindi ba ang mga iyon ay nasa kabila ng Jordan, sa kanluran ng kanluraning daan, sa lupain ng mga

Cananeo na nakatira sa Araba, sa itaas salungat sa Gilgal, sa
tabi ng mga kakahuyan ng More? **31** Dahil tatawid kayo sa
Jordan para makapasok at angkinin ang lupaing ibinibigay
sa inyo ni Yahweh na inyong Diyos, at aangkinin ninyo iyon
at maninirahan doon. **32** Susundin ninyo ang lahat ng mga
batas at mga panuntunang itinakda ko sa inyo ngayon.

12 Ito ang mga batas at ang mga panuntunan na
pananatilihin ninyo sa lupain na si Yahweh, ang Diyos
ng inyong mga ama, ang nagbigay sa inyo para inyong
angkinin sa lahat ng araw na kayo ay nabubuhay sa mundo.
2 Tiyak na wawasakin ninyo ang lahat ng mga lugar kung
saan ang mga bansa na inyong tatanggalan ng karapatan na
sumamba sa kanilang mga diyus-diyosan, sa matataas na
mga bundok, sa mga burol, at sa ilalim ng bawat luntiang
puno; **3** at sisirain ninyo ang kanilang mga altar, pagpipira-
pirasuhin ninyo ang kanilang banal na mga batong haligi, at
susunugin ang kanilang mga posteng Asera; puputulin ninyo
ang inukit na mga larawan ng kanilang mga diyus-diyosan
at sisirain ang kanilang pangalan mula sa lugar na iyon. **4**
Hindi ninyo sasambahin si Yahweh na inyong Diyos tulad
niyan. **5** Pero sa lugar na pipiliin ni Yahweh na inyong Diyos
mula sa lahat ng inyong mga lipi para ilagay ang kaniyang
pangalan, na magiging lugar kung saan siya titira, at doon
kayo pupunta. **6** Dadalhin ninyo roon ang inyong mga handog
na susunugin, ang inyong mga alay, ang inyong mga ikapu, at
ang mga handog na inihandog ng inyong kamay, ang inyong
mga handog para sa mga panata, ang inyong kusang loob
na mga handog, at ang panganay ng inyong mga hayop at
mga kawan. **7** Kakainin ninyo roon sa harapan ni Yahweh na
inyong Diyos at magsasaya tungkol sa lahat ng mga bagay na
inyong ginagawa, kayo at ang inyong mga sambahayan, kung
saan kayo ay pinagpala ni Yahweh na inyong Diyos. **8** Hindi
ninyo gagawin ang lahat ng mga bagay na ginagawa natin
dito ngayon; gumawa ngayon ang bawat isa ng anumang
bagay na tama sa kanilang sariling mga mata; **9** dahil hindi
pa kayo nakarating sa kapahingahan, sa mga mamanahin
na ibibigay ni Yahweh na inyong Diyos sa inyo. **10** Pero
kapag tatawid na kayo sa Jordan at maninirahan sa lupain na
idinulot ni Yahweh na inyong Diyos na inyong mamanahin,
at kapag binibigyan niya kayo ng kapahingahan mula sa
lahat ng inyong mga kaaway na nakapalibot, nang sa gayon
manirahan kayo ng ligtas, **11** pagkatapos mangyayari ito
sa lugar kung saan piliin ni Yahweh na inyong Diyos doon
na manirahan ang kaniyang pangalan, doon dalhin ninyo
ang lahat ng iniutos ko sainyo: ang inyong mga sinunog na
handog, ang inyong mga alay, ang inyong mga ikapu, at
ang mga handog na inihandog ng inyong kamay, at lahat
ng inyong piling handog para sa mga panata na inyong
ipapangako kay Yahweh. **12** Magsasaya kayo sa harapan
ni Yahweh na inyong Diyos—kayo, ang inyong mga anak
na lalaki, ang inyong mga anak na babae, ang inyong mga
lingkod na lalaki at ang inyong mga lingkod na babae at ang
mga Levita na nasa loob ng inyong tarangkahan, dahil wala
siyang bahagi o pamana sa inyo. **13** Bigyang pansin ang
inyong sarili na hindi kayo magsusunog ng handog sa bawat
lugar na inyong makikita; **14** pero ito ay sa lugar na pipiliin ni
Yahweh na mula sa isa sa inyong mga lipi na ang inyong mga
handog ay susunugin, at gagawin ninyo doon ang lahat ng
bagay na sinabi ko sa inyo. **15** Gayon pa man, maaari kayong
pumatay at kumain ng mga hayop na nasa loob ng lahat ng
inyong mga tarangkahan, gaya ng nais ninyo, pagtanggap sa
mga pagpapala ni Yahweh na inyong Diyos para sa lahat
nang ibinigay niya sa inyo; ang marurumi at ang malilinis na
mga tao ay parehong makakakain nitong mga hayop tulad
ng gasela at usa. **16** Pero hindi ninyo kakainin ang dugo,
ibubuhos ninyo ito sa lupa na parang tubig. **17** Hindi kayo
maaaring kumain sa loob ng inyong mga tarangkahan mula
sa ikapu ng inyong butil, ang inyong bagong alak, inyong
langis, o ang panganay ng inyong hayop o kawan; at hindi
kayo maaaring kumain ng anuman sa laman na inyong inialay
kasama ng anumang mga panata na inyong ginawa, ni hindi
ang inyong kusang-loob na mga handog, o ang mga handog
na inihandog ng inyong kamay. **18** Sa halip, kakainin ninyo
ang mga ito sa harapan ni Yahweh na inyong Diyos sa lugar
na pipiliin ni Yahweh na inyong Diyos—kayo, ang inyong
anak na lalaki, anak na babae, ang mga lingkod na lalaki,
mga lingkod na babae, at ang mga Levita na nasa loob ng
inyong tarangkahan; magsasaya kayo sa harapan ni Yahweh
na inyong Diyos tungkol sa lahat ng bagay kung saan inilagay
ninyo ang inyong kamay. **19** Bigyang pansin ang inyong
sarili na hindi ninyo pababayaan ang mga Levita hangga't
naninirahan kayo sa inyong lupain. **20** Kapag pinalawak
ni Yahweh na inyong Diyos ang inyong mga hangganan,
tulad ng ipinangako niya sa inyo, at sinabi ninyo, 'Kakain ako
ng laman,' dahil sa inyong pagnanais na kumain ng laman,
maaari kayong kumain ng laman, gaya ng inyong pagnanais.
21 Kung masyadong malayo mula sa inyo ang lugar na pipiliin
ni Yahweh na inyong Diyos na lagyan ng kaniyang pangalan,
sa gayon papatay kayo ng ilan sa inyong mga hayop o inyong
mga kawan na ibinigay ni Yahweh sa inyo, katulad ng sinabi
ko sa inyo; maaari kayong kumain sa loob ng inyong mga
tarangkahan, ayon sa inyong pagnanais. **22** Tulad ng ang
gasela at ang usa ay kinakain, kakain din kayo nito; maaaring
kumain nito ang magkatulad na marurumi at malilinis na
mga tao. **23** Tiyakin lamang na huwag ninyong kakainin ang
dugo, dahil ang dugo ay ang buhay; hindi ninyo kakainin
ang buhay kasama ang laman. **24** Hindi ninyo ito kakainin;
ibubuhos ninyo ito sa lupa na parang tubig. **25** Hindi ninyo ito
kakainin, para lahat ay maging mabuti sa inyo, at ng inyong
mga anak na susunod sa inyo, kapag ginawa ninyo kung ano
ang tama sa mga mata ni Yahweh. **26** Pero ang mga bagay
na nabibilang kay Yahweh na mayroon kayo at ang mga
handog para sa inyong mga panata—kukunin ninyo ang mga
ito at pupunta sa lugar na pipiliin ni Yahweh. **27** Ihahain ninyo
ang inyong mga sinunog na handog, ang laman at ang dugo,
sa altar ni Yahweh na inyong Diyos; ang dugo ng inyong
mga alay ay ibubuhos sa altar ni Yahweh na inyong Diyos,
at kakainin ninyo ang laman. **28** Magmasid at makinig sa
lahat ng mga salitang ito na sinasabi ko sa inyo, na maaaring
makabuti ito sa inyo at sa inyong mga anak na susunod sa
inyo magpakailanman, kapag ginawa ninyo kung ano ang
mabuti at tama sa mga mata ni Yahweh na inyong Diyos. **29**
Kapag winasak ni Yahweh ang mga bansa mula sa harapan
ninyo, kapag pumasok kayo para alisan sila ng karapatan, at
mapaalis ninyo sila, at maninirahan sa kanilang lupain, **30**
bigyan pansin ang inyong sarili na hindi kayo mabibitag sa
pagsunod sa kanila, pagkatapos silang mawasak mula sa
harapan ninyo—mabitag sa pagsisiyasat sa kanilang mga
diyos, sa pagtatanong, 'Paano sumasamba ang mga bansang
ito sa kanilang mga diyus-diyosan? Ganoon din ang gagawin
ko.' **31** Hindi ninyo iyan gagawin sa paggalang kay Yahweh
na inyong Diyos, dahil ang lahat ng bagay na kasuklam-
suklam kay Yahweh, ang mga bagay na kinasusuklaman

niya—ginawa nila ang mga ito sa kanilang diyus-diyosan;
sinunog nila kahit pa ang kanilang mga anak na lalaki at
kanilang mga anak na babae sa apoy para sa kanilang mga
diyus-diyosan. **32** Anuman ang sinabi ko sa inyo ay sundin
ito. Huwag itong dagdagan o bawasan.

13 Kung may lilitaw sa inyo na isang propeta o isang
nagbibigay kahulugan sa mga panaginip, at kung siya
ay magbibigay sa inyo ng isang palatandaan o isang himala,
2 at kung darating ang tanda o ang himala, kung saan siya ay
nagsalita sa inyo at sinabing, 'Sumunod tayo sa ibang mga
diyus-diyosan, na hindi ninyo kilala, at sambahin natin sila,' **3**
huwag makinig sa mga salita ng propetang iyon, o ng mga
nagbibigay kahulugan sa mga panaginip; dahil sinusubukan
kayo ni Yahweh na inyong Diyos para malaman kung mahal
ninyo si Yahweh na inyong Diyos ng inyong buong puso at
buong kaluluwa. **4** Maglalakad kayo kasunod ni Yahweh
na inyong Diyos, parangalan siya, susundin ang kaniyang
mga kautusan, at sumunod sa kaniyang boses, at sambahin
ninyo siya at kumapit sa kaniya. **5** Ilalagay sa kamatayan ang
propeta o nagbibigay kahulugan sa mga panaginip na iyon,
dahil nagsasalita siya ng paghihimagsik laban kay Yahweh
na inyong Diyos, ang siyang nagdala sa inyo palabas sa
lupain ng Ehipto, at ang siyang tumubos sa inyo palabas sa
bahay ng pagkaalipin. Gusto kayong ilayo ng propetang iyon
sa daan kung saan kayo inutusang lumakad ni Yahweh na
inyong Diyos. Kaya alisin ninyo ang kasamaan mula sa inyo.
6 Ipagpalagay na ang inyong kapatid na lalaki, na anak na
lalaki ng inyong ina, o ang inyong anak na lalaki o inyong
anak na babae, o ang asawa ng inyong sinapupunan, o ang
inyong kaibigan na sa inyo ay parang sarili ninyong kaluluwa,
na palihim na umaakit sa inyo at sinasabing, 'Tayo'y pumunta
at sumamba sa ibang mga diyus-diyosan na hindi ninyo
kilala, maging kayo o ng inyong mga ninuno— **7** alinman
sa mga diyus-diyosan ng mga tao na nakapalibot sa inyo,
malapit sa inyo, o malayo mula sa inyo, mula sa isang dulo
ng mundo hanggang sa ibang dulo ng mundo.' **8** Huwag
sumang-ayon o makinig sa kaniya. Ni dapat siyang kaawaan
ng inyong mata, ni papatawarin o itago siya. **9** Sa halip,
siguraduhin ninyong papatayin siya; ang inyong kamay ang
mauun para patayin siya, at pagkatapos ang kamay na ng
lahat ng mga tao. **10** Babatuhin ninyo siya hanggang sa
kamatayan sa pamamagitan ng mga bato, dahil sinubukan
niyang hilain kayo palayo mula kay Yahweh na inyong Diyos,
na nagdala sa inyo palabas sa lupain ng Ehipto, palabas sa
bahay ng pagkaalipin. **11** Makikinig at matatakot ang buong
Israel, at hindi magpapatuloy sa paggawa ng ganitong uri ng
kasamaan sa inyo. **12** Kung marinig ninyo sa sinuman na
nagsasabi tungkol sa isa sa inyong mga lungsod na binigay ni
Yahweh na inyong Diyos sa inyo para tirahan: **13** Ang ilan
sa masamang mga kasamahan ay umalis mula sa inyo at
lumayo ang naninirahan sa kanilang lungsod at sinabing,
'Tayo na at sumamba sa ibang mga diyus-diyosan na hindi
ninyo kilala.' **14** Pagkatapos suriin ninyo ang katibayan,
gumawa ng pagsasaliksik, at siyasatin ito ng mabuti. Kung
ito ay totoo at tiyak na isang kasuklam-suklam na bagay
na nagawa sa inyo— **15** pagkatapos siguraduhing lumusob
sa mga naninirahan sa lungsod sa pamamagitan ng talim
ng tabak, ganap itong wasakin at ang lahat ng mga tao
na narito, kasama ng alagang hayop, sa pamamagitan ng
talim ng tabak. **16** pagsama-samahin ninyo ang lahat ng
natirang mapapakinabangan pa mula rito sa gitna ng daan,
at sunugin ang lungsod, gayon din ang lahat ng natirang
mapapakinabangan rito— para kay Yahweh na inyong Diyos.
Magiging isang bunton ng mga pagkasira magpakailanman
ang lungsod; hindi na ito dapat pang maitayong muli. **17** Wala
ni isa sa mga bagay na iyon na inihiwalay para wasakin ang
dapat manatili sa inyong kamay. Ito ang dapat na kalagayan,
nang sa gayon tatalikod si Yahweh mula sa kabagsikan ng
kaniyang galit, pakitaan kayo ng awa, may kahabagan sa
inyo, at paparamihin ang inyong mga bilang, na ayon sa
kaniyang isinumpa sa inyong mga ama. **18** Gagawin niya ito
dahil nakikinig kayo sa boses ni Yahweh na inyong Diyos,
para sundin ang lahat ng kaniyang mga kautusan na sinabi
ko sa inyo ngayon, para gawin iyon na siyang tama sa mga
mata ni Yahweh na inyong Diyos.

14 Kayo ang mga tao ni Yahweh na inyong Diyos. Huwag
ninyong putulan ang inyong mga sarili, ni ahitan ang
anumang bahagi ng inyong mukha para sa patay. **2** Dahil
kayo ang isang bansa na inilaan para kay Yahweh na inyong
Diyos, at pinili kayo ni Yahweh na maging mga tao para
sa kaniyang sariling pag-aari, higit pa sa lahat ng mga tao
na nasa ibabaw ng mundo. **3** Hindi ninyo dapat kainin ang
anumang kasuklam-suklam na bagay. **4** Ito ang mga hayop
na maaari ninyong kainin: ang lalaking baka, ang tupa, at
ang kambing, **5** ang usa, ang gasel, ang usang lalaki, ang
mabangis na kambing, at aybeks, at ang antilope, at ang
tupang bundok. **6** Maaari ninyong kainin ang anumang mga
hayop na nakabahagi ang kuko, iyon ay, yung ang kuko na
nahahati sa dalawa, at ngumunguya ng nginuyang pagkain
ng hayop. **7** Gayon pa man, may ilang mga hayop na hindi
ninyo dapat kainin na ngumunguya ng nginuyang pagkain ng
hayop o yaong mayroong kukong nahahati sa dalawa: ang
kamelyo, ang kuneho, at ang kuneho sa batuhan; dahil ang
mga ito ay ngumunguya ng nginuyang pagkain ng hayop pero
hindi hiwalay ang kuko, marumi sila para sa inyo. **8** Marumi
rin para sa inyo ang baboy dahil siya ay hiwalay ang kuko
pero hindi ngumunguya ng nginuyang pagkain ng hayop;
marumi siya para sa inyo. Huwag kainin ang karne ng baboy,
at huwag hawakan ang kanilang mga bangkay. **9** Maaari
ninyong kainin ang mga bagay na ito na nasa tubig: kahit
anong may mga palikpik at mga kaliskis; **10** pero hindi dapat
ninyong kainin ang mga walang palikpik at kaliskis; marumi
sila para sa inyo. **11** Makakain ninyo ang lahat ng malilinis na
mga ibon. **12** Pero ito ang mga ibon na hindi dapat ninyo
kainin: ang agila, ang buwitre, ang ospri, **13** ang pulang
halkon at itim na halkon, anumang uri ng palkon, **14** anumang
uri ng uwak, **15** at ang ostrits, at ang gabing lawin, ang tagak,
anumang uri ng lawin, **16** ang munting kuwago, ang malaking
kuwago, ang puting kuwago, **17** ang pelikano, ang buwitreng
carrion, ang maninisid-isda, **18** at ang tagak, anumang uri
ng kanduro, ang hoopoe, at ang paniki. **19** Lahat ng may
pakpak, kumukuyog na mga bagay ay marumi para sa inyo;
hindi dapat sila kainin. **20** Maaari ninyong kainin ang lahat ng
mga malinis na bagay na lumilipad. **21** Hindi ninyo dapat
kainin ang anumang hayop na kusang namatay; maaari ninyo
itong ibigay sa dayuhan na nasa inyong mga tarangkahan, na
maaari niyang kainin ito; o maaari ninyo itong ipagbili sa isang
dayuhan. Sapagka't kayo ay isang bansa na inilaan para kay
Yahweh na inyong Diyos. Dapat huwag ninyong pakuluan ang
isang batang kambing sa gatas ng ina nito. **22** Dapat ninyong
tiyakin ang ikapu sa lahat ng bunga ng inyong pinunla, na
kung saan lalabas mula sa bukid taon taon. **23** Dapat kayong

kumain sa harapan ni Yahweh na inyong Diyos, sa lugar na
kaniyang pipiliin na kaniyang maging santuwaryo, ang ikapu
ng inyong butil, ng inyong bagong alak, at ng inyong langis, at
ang unang anak ng inyong mga hayop at inyong kawan; nang
matutunan ninyong palaging parangalan si Yahweh na inyong
Diyos. **24** Kung ang paglalakbay ay napakahaba para sa inyo
na hindi na ninyo makayanan na dalhin ito, dahil ang lugar na
pipiliin ni Yahweh na inyong Diyos na kaniyang santuwaryo
ay napakalayo mula sa inyo, pagkatapos, kapag pagpapalain
na kayo ni Yahweh na inyong Diyos, **25** ipagpapalit ninyo ang
alay sa pera, itatali ang pera sa inyong kamay, at pumunta
sa lugar na pipiliin ni Yahweh na inyong Diyos. **26** Doon
gagastusin ninyo ang pera para sa anumang ninais ninyo:
para sa mga baka, o para sa tupa, o para sa alak, o para
sa matapang na inumin, o para sa anumang nais ninyo;
kakain ka doon sa harap ni Yahweh na inyong Diyos, at
magsasaya kayo, kayo at ang inyong sambahayan. **27** Ang
Levita na nasa loob ng inyong mga tarangkahan— huwag
siyang kalimutan, dahil wala silang bahagi ni pamana na nasa
inyo. **28** Sa katapusan ng bawat tatlong taon ay ibibigay
ninyo ang lahat na ikapu ng inyong bunga sa parehong taon,
at iimbakin ninyo ito sa loob ng inyong mga tarangkahan; **29**
at ang Levita, dahil wala silang bahagi ni pamana na nasa
inyo, at ang dayuhan, at ang ulila, at ang balo na nasa loob
ng inyong mga tarangkahan, pupunta at kakain at mabusog.
Gawin ito para pagpapalain kayo ni Yahweh na inyong Diyos
sa lahat ng gawain ng inyong kamay na inyong gagawin.

15 Sa katapusan ng bawat pitong taon, dapat ninyong
kanselahin ang mga utang. **2** Ito ang paraan ng
pagpapalaya: ang lahat ng nagpapautang ay kanselahin
ang alinmang pinautang sa kaniyang kapitbahay o kaniyang
kapatid; hindi na niya ito hihigin dahil ang pagkakansela ni
Yahweh ng mga utang ay nahayag na. **3** Maaari ninyong
hingin ito mula sa isang dayuhan; pero anuman ang nasa
inyong kapatid na inyong pag-aari ay dapat ng bitawan ng
inyong kamay. **4** Ganoon pa man, wala dapat sa inyo ang
mahirap (sapagkat tiyak na pagpapalain kayo ni Yahweh sa
lupain na ibibigay niya sa inyo bilang isang pamana para
angkinin), **5** kung masigasig lamang kayong makinig sa
boses ni Yahweh na inyong Diyos, para sundin ang lahat ng
mga kautusan na ito na aking sinasabi sa inyo sa araw na
ito. **6** Pagpapalain kayo ni Yahweh na inyong Diyos, ayon sa
ipinangako niya sa inyo; magpapautang kayo sa maraming
mga bansa, pero hindi kayo hihiram; mamumuno kayo sa
maraming mga bansa, pero hindi nila kayo pamumunuan. **7**
Kung may isang taong mahirap sa inyo, isa sa inyong mga
kapatid, saanman sa loob ng inyong mga tarangkahan sa
lupain na ibinibigay sa inyo ni Yahweh na inyong Diyos, hindi
dapat ninyo patigasin ang inyong mga puso ni isara ang
inyong kamay mula sa inyong mahirap na kapatid; **8** pero
dapat ninyong tiyakin na bukas ang inyong kamay sa kaniya at
tiyaking pautangin siya ng sapat para sa kaniyang kailangan.
9 Mag-ingat kayo sa pagkakaroon ng isang masamang pag-
iisip sa inyong puso, sa pagsasabing, 'Ang ikapitong taon,
ang taon ng pagpapalaya, ay malapit na,' para hindi kayo
maging maramot patungkol sa mahirap ninyong kapatid at
walang maibigay sa kaniya; baka siya ay umiyak kay Yahweh
tungkol sa inyo, at maging kasalanan ito para sa inyo. **10**
Dapat ninyong tiyaking magbigay sa kaniya, at hindi dapat
magdamdam ang inyong puso kapag magbibigay sa kaniya,
dahil ang kapalit nito ay pagpapalain kayo ni Yahweh na
inyong Diyos sa lahat ng inyong mga gawain at sa lahat
ng paglalagyan ng inyong kamay. **11** Dahil hindi kailanman
mawawala ang mahihirap sa lupain; kaya sinasabi ko ito sa
inyo, 'Dapat ninyong tiyaking bukas ang inyong kamay sa
inyong kapatid, sa mga nangangailangan sa inyo, at sa mga
mahihirap sa inyong lupain.' **12** Kung ang inyong kapatid, ay
isang Hebreong lalaki, o isang Hebreong babae, ay binenta sa
inyo at pinaglingkuran kayo nang anim na taon, kung gayon
sa ikapitong taon dapat ninyo siyang palayain. **13** Kapag
hinayaan ninyo siyang makalaya, huwag ninyo dapat siyang
hayaan na makaalis na walang dala. **14** Dapat magbigay
kayo ng masagana sa kaniya mula sa inyong kawan, mula
sa inyong giikan ng palapag, at mula sa inyong pigaan ng
ubas. Dahil pinagpala kayo ni Yahweh na inyong Diyos, dapat
kayong magbigay sa kaniya. **15** Dapat ninyong alalahanin
na kayo ay mga alipin sa lupain ng Ehipto, at si Yahweh
na inyong Diyos ang tumubos sa inyo; kaya sinasabi ko sa
inyo ngayon na gawin ito. **16** Mangyayari ito kung sinabi
niya sa inyo, 'hindi ako lalayo sa inyo; dahil minamahal
niya kayo at ang inyong tahanan, at dahil siya ay nasa
mabuting kalagayan kasama ninyo, **17** kung gayon dapat
kayong kumuha ng isang pambutas at itusok ito sa kaniyang
tainga sa isang pintuan, at siya ay magiging lingkod ninyo
habang buhay. At gagawin rin ninyo ito sa inyong aliping
babae. **18** Hindi dapat maging mahirap para sa inyo na siya
ay palayain mula sa inyo, dahil pinagsilbihan niya kayo ng
anim na taon at binigyan ng dobleng halaga ang inupahang
tao. Pagpapalain kayo ni Yahweh na inyong Diyos sa lahat
ng inyong mga gagawin. **19** Dapat ninyong ihandog kay
Yahweh na inyong Diyos ang lahat ng mga panganay na
lalaki sa inyong mga alagang hayop at sa inyong kawan;
hindi kayo magtatrabaho gamit ang inyong panganay na
alagang hayop, ni gupitan ang panganay sa inyong kawan.
20 Dapat ninyong kainin ang panganay na lalaki sa harapan
ni Yahweh na inyong Diyos taon-taon sa lugar na pipiliin ni
Yahweh, kayo at ng inyong sambahayan. **21** Kung ito ay may
anumang kapintasan—halimbawa, kung ito ay pilay o bulag,
o mayroon kahit anong kapintasan—hindi ninyo dapat ito
ialay kay Yahweh na inyong Diyos. **22** Kakainin ninyo ito sa
loob ng inyong mga tarangkahan; dapat itong kainin ng taong
marumi at malinis, tulad ng pagkain ninyo sa isang gasel o
isang usa. **23** Huwag ninyo kainin ang dugo nito; kailangan
ninyong ibuhos ang dugo nito sa lupa tulad ng tubig.

16 Tandaan ang buwan ng Abib, at panatilihin ang Paskua
para kay Yahweh na inyong Diyos, sapagka't sa buwan
ng Abib dinala kayo ni Yahweh na inyong Diyos palabas
ng Ehipto sa gabi. **2** Iaalay ninyo ang Paskua para kay
Yahweh na inyong Diyos gamit ang ilan sa mga kawan at mga
alagang hayop sa lugar na pipiliin ni Yahweh bilang kaniyang
santuwaryo. **3** Kakain kayo ng tinapay na walang lebadura
kasama nito; pitong araw kakain kayo ng tinapay na walang
lebadura kasama nito, ang tinapay ng dalamhati; dahil mabilis
kayong lumabas mula sa lupain ng Ehipto. Gawin ninyo ito sa
lahat ng araw ng inyong buhay para inyong maisip ang araw
na kayo ay nakalabas mula sa lupain ng Ehipto. **4** Dapat
walang makitang lebadura sa inyo sa bawat hangganan sa
ikapitong araw; ni kahit anong karne na inyong ialay sa gabi
sa unang araw na manatili hanggang umaga. **5** Hindi ninyo
maaaring ialay ang Paskua sa loob ng alin man sa inyong
mga tarangkahan ng inyong lungsod na ibibigay ni Yahweh
na inyong Diyos. **6** Sa halip, mag-alay sa lugar na pipiliin ni

Yahweh bilang kaniyang santuwaryo. Doon ninyo isasagawa
ang pag-aalay ng paskua sa gabi at sa paglubog ng araw, sa
panahon ng taon na kayo ay nakalabas ng Ehipto. **7** Dapat
ninyo itong ihawin at kainin sa lugar na pipiliin ni Yahweh na
inyong Diyos; kinaumagahan kayo ay babalik at pupunta sa
inyong mga tolda. **8** Sa loob ng anim na araw kayo ay kakain
ng tinapay na walang lebadura; sa ika pitong araw magkaroon
ng isang taimtim na pagtitipon para kay Yahweh na inyong
Diyos; sa araw na iyon hindi kayo dapat magtrabaho. **9**
Bibilang kayo ng pitong linggo para sa inyong sarili; dapat
ninyong simulan ang pagbibilang ng pitong linggo sa oras
na inyong simulang ilagay ang karit sa nakatayong butil. **10**
Dapat ninyong ipagdiwang ang Pista ng mga Linggo para
kay Yahweh na inyong Diyos kasama ang inyong ambag
para sa kusang-loob na handog mula sa iyong kamay na
inyong ibibigay, ayon sa pagpapala sa inyo ni Yahweh na
inyong Diyos. **11** Kayo ay magsasaya sa harapan ni Yahweh
na inyong Diyos—kayo, inyong anak na lalaki, inyong anak
na babae, inyong lalaking tagapaglingkod, inyong babaing
tagapaglingkod, ang Levita na nasa loob ng mga tarangkahan
ng inyong lungsod, at ang mga dayuhan, ang mga ulila, at
ang mga balo na nasasakupan ninyo, doon sa lugar na pipiliin
ni Yahweh na inyong Diyos para sa kaniyang santuwaryo. **12**
Isaisip ninyo na kayo ay naging isang alipin sa Ehipto; Dapat
ninyong sundin at gawin ang mga batas na ito. **13** Dapat
ninyong ipagdiwang ang Pista ng mga Kanlungan ng pitong
araw matapos ninyong malikom ang ani mula sa inyong
giikang palapag at mula sa pigaan ng ubas. **14** Kayo ay
magagalak sa panahon ng pista—kayo, inyong anak na lalaki,
inyong anak na babae, inyong lalaking tagapaglingkod, inyong
babaing tagapaglingkod, ang Levita, ang mga dayuhan, ang
mga ulila at ang mga balo na nasa inyo, na nasa loob ng
inyong mga tarangkahan. **15** Sa loob ng pitong araw dapat
ninyong sundin ang Pista para kay Yahweh na inyong Diyos
sa lugar na pipiliin ni Yahweh, dahil pagpapalain kayo ni
Yahweh na inyong Diyos sa lahat ng inyong ani at sa lahat ng
gawain ng inyong mga kamay, at dapat kayo ay lubusang
masiyahan. **16** Tatlong beses sa isang taon, ang lahat ng
inyong kalalakihan ay dapat magpakita sa harapan ni Yahweh
na inyong Diyos sa lugar na kaniyang pipiliin: sa Pista ng
Tinapay na walang Lebadura, sa Pista ng mga Linggo, at sa
Pista ng mga Kanlungan; at hindi sila makikita sa harapan
ni Yahweh na walang dala; **17** sa halip, ang bawat tao ay
magbibigay ayon sa kaniyang kakayahan, para malaman
ninyo ang pagpapalang ibinigay sa inyo ni Yahweh na inyong
Diyos. **18** Dapat gumawa kayo ng mga hukom at mga opisiyal
sa loob ng lahat ng inyong mga tarangkahan ng lungsod na
ibibigay sa inyo ni Yahweh na inyong Diyos; sila ay kukunin
mula sa bawat mga lipi ninyo, at dapat sila ay humatol sa mga
tao ng may matuwid na paghatol. **19** Hindi ninyo dapat pilitin
ang katarungan; hindi dapat kayo magpakita ng pagpanig ni
kumuha ng suhol, dahil ang isang suhol ay bumubulag sa
mga mata ng matalino at sumisira sa mga salita ng matuwid.
20 Dapat ninyong sundin ang katarungan, sa katarungan
lamang, para kayo ay maaaring mamuhay at manahin ang
lupaing ibinibigay sa inyo ni Yahweh na inyong Diyos. **21**
Dapat hindi kayo magtayo para sa iyong mga sarili ng isang
Asera, anumang uri ng baras, katabi ng altar ni Yahweh na
inyong Diyos na inyong gagawin para sa inyong sarili. **22** Ni
magtayo kayo para sa inyong sarili ng anumang banal na
batong haligi, na kinasusuklaman ni Yahweh na inyong Diyos.

17 Hindi kayong dapat maghandog kay Yahweh na inyong
Diyos ng isang baka o tupa na may kapintasan o
kapansanan dahil kasuklam-suklam iyon sa harapan ni
Yahweh na inyong Diyos. **2** Kung mayroong matagpuan
sa inyo, kahit saan sa loob ng tarangkahan ng inyong mga
lungsod na ibibigay ni Yahweh na inyong Diyos, sinumang
lalaki o babae na gumagawa ng masama sa paningin ni
Yahweh na inyong Diyos at lumalabag sa kaniyang kautusan—
3 sinuman ang mawala at sumamba sa ibang mga diyus-
diyosan at lumuhod sa kanila, kahit na ang araw, ang buwan
o anumang nasa langit—na wala sa aking sinabi **4** at
kung sinabi sa iyo ang tungkol dito o kung maririnig mo
ito—pagkatapos ay dapat kang gumawa ng isang maingat na
pagsusuri. Kung totoo at tiyak ito na isang kasuklam-suklam
na bagay na natapos gawin sa Israel— **5** —pagkatapos
dapat mong dalhin ang lalaki o babae iyon, na nakagawa ng
masamang bagay sa tarangkahan ng inyong mga lungsod, na
ang lalaki o babaeng iyon, ay dapat batuhin hanggang sa
mamatay. **6** Sa bibig ng dalawang o tatlong mga saksi, ang
dapat mamatay ay hatulan ng kamatayan, pero sa bibig ng
isang saksi ay hindi siya dapat hatulan ng kamatayan. **7** Ang
kamay ng mga saksi ay dapat unang maglagay sa kaniya sa
kamatayan at pagkatapos ang kamay ng lahat ng mga tao; at
alisin mo ang kasamaan mula sa inyo. **8** Kung magkaroon
ng napakahirap na bagay sa iyo sa paghatol—marahil ang
isang katanungan ng pagpatay o aksidenteng kamatayan, ng
karapatan ng isang tao at karapatan ng ibang tao o isang
natatanging katanungan na masakit na nagawa o ibang uri ng
bagay—mga bagay na pagtatalo sa loob ng tarangkahan
ng inyong mga lungsod, pagkatapos dapat kayong umakyat
doon sa lugar na pinili ni Yahweh na inyong Diyos bilang
kaniyang santuwaryo. **9** Dapat kang pumunta sa mga pari,
ang mga kaapu-apuhan ni Levi at sa mga hukom na naging
tagasilbi ng panahong iyon, hahanapin mo ang kanilang mga
payo at ibibigay nila sa inyo ang paghatol. **10** Dapat mong
sundin ang batas na ibinigay sa inyo, sa lugar na pinili ni
Yahweh bilang kaniyang santuwaryo. Mag-iingat kayo sa
paggawa ng lahat ng bagay na kanilang pinapagawa sa
inyo. **11** Sundin ninyo ang batas na kanilang tinuro sa inyo
at gawin ayon sa mga pasya na kanilang ibibigay sa inyo.
Huwag kayong lumihis mula sa kung ano ang sasabihin nila
sa inyo, sa kanang kamay o sa kaliwa. **12** Sinuman sa inyo
ang nagmamayabang, sa hindi pakikinig sa pari na tumatayo
para magsilbi sa harapan ni Yahweh na inyong Diyos, o sa
hindi nakikinig sa hukom—ang taong iyon ay mamamatay;
aalisin ninyo ang masama mula sa Israel. **13** Dapat makarinig
at matakot ang lahat ng mga tao at hindi na magmayabang
kailanman. **14** Kapag dumating kayo sa lupain na ibibigay sa
inyo ni Yahweh na iyong Diyos, at kapag aangkinin ninyo ito
at magsimulang manirahan dito at pagkatapos sinabi ninyo,
'Magtatakda ako ng isang hari para sa aking sarili, tulad ng
lahat ng mga bansa na nakapalibot sa akin,' **15** pagkatapos
dapat ninyong tiyakin na magtakda bilang isang hari para sa
inyong sarili, isang tao na siyang pipiliin ni Yahweh na inyong
Diyos. Dapat kayong magtakda ng isang hari para sa inyong
sarili, isang tao na mula sa inyong mga kapatid. Nawa'y
hindi ka magtakda ng isang dayuhan, na hindi ninyo kapatid,
para sa inyong sarili. **16** Pero hindi dapat siya magparami
ng mga kabayo para sa kaniyang sarili o magdulot sa mga
tao na bumalik sa Ehipto para sila ay magparami ng mga
kabayo, dahil sinabi ni Yahweh sa inyo, 'Mula ngayon hindi na
dapat kayo bumalik sa daang iyon.' **17** At hindi siya dapat

magdagdag ng mga asawa para sa kaniyang sarili, para ang kaniyang puso ay hindi na tumalikod kay Yahweh; ni paramihin ng lubusan ng pilak o ginto. **18** Kapag siya ay nakaupo sa trono ng kaniyang kaharian, dapat siyang sumulat para sa kaniyang sarili sa isang balumbon ng isang kopya ng batas na ito, mula sa batas na mula sa mga pari, na mga Levita. **19** Ang balumbon ay dapat nasa kaniya at dapat niyang basahin ang laman nito sa lahat ng araw ng kaniyang buhay, para matutunan niyang parangalan si Yahweh na kaniyang Diyos, nang sa gayon mapanatili ang lahat ng mga salita ng kautusan at mga batas, para isagawa ang mga ito. **20** Dapat niyang gawin ito para hindi magmataas ang kaniyang puso sa kaniyang mga kapatid at para hindi siya lilihis mula sa mga kautusan, sa kanan man o sa kaliwa, para sa layunin na humaba ang kaniyang mga araw sa kaniyang kaharian, siya at kaniyang mga anak, sa Israel.

18 Ang mga pari, na mga Levita, at ang lahat ng lipi ni Levi, ay walang bahagi ni pamana sa Israel; dapat nilang kainin ang mga handog kay Yahweh na gawa sa apoy bilang kanilang pamana. **2** Dapat wala silang pamana kasama ng kanilang mga kapatid na lalaki; si Yahweh ang kanilang pamana, gaya ng sinabi niya sa kanila. **3** Ito ang magiging bahagi ng mga nakatakdang pari mula sa mga tao, mula sa kanila na naghahandog ng isang alay, maging ito ay mga baka o tupa: dapat nilang ibigay sa pari ang balikat, ang dalawang pisngi, at ang mga lamanloob. **4** Ang mga unang bunga ng inyong butil, ng inyong bagong alak, at ng inyong langis, at ang unang balahibo ng inyong tupa, dapat ninyong ibigay sa kaniya. **5** Dahil pinili siya ni Yahweh na inyong Diyos mula sa lahat ng inyong lipi para tumayong maglingkod sa pangalan ni Yahweh, siya at ang kaniyang mga anak na lalaki magpakailanman. **6** Kung may isang Levita na dumating mula sa alinman sa inyong mga bayan na mula sa buong Israel kung saan siya namumuhay, at nagnanais ng buong kaluluwa na siya'y pumunta sa lugar na pipiliin ni Yahweh, **7** sa gayon dapat siyang maglingkod sa pangalan ni Yahweh na kaniyang Diyos gaya ng ginagawa ng lahat ng kaniyang kapatid na Levita, na siyang tumayo roon sa harapan ni Yahweh. **8** Dapat silang magkaroon ng parehong bahagi para kainin, bukod sa kung ano ang dumating mula sa pinagbilhan ng pamana ng kaniyang pamilya. **9** Kapag nakarating kayo sa lupaing ibibigay ni Yahweh na inyong Diyos sa inyo, hindi ninyo dapat matutunan ang mga kasuklam-suklam na bagay ng mga bansang iyon. **10** Walang dapat na makitang isa sa inyo na ginagawang padaanin ang kaniyang anak na lalaki o kaniyang anak na babae sa apoy, sinumang gumagawa ng panghuhula, sinumang nagsasanay ng hula, o alinmang mang-aakit, o alinmang mangkukulam, **11** alinmang manggagayuma, sinumang nakipag-usap sa patay, o sinumang nakikipag-usap sa mga espiritu. **12** Dahil ang sinumang gumagawa ng mga bagay na ito ay kasuklam-suklam kay Yahweh; dahil sa mga kasuklam-suklam na bagay na ito palalayasin sila ni Yahweh na inyong Diyos mula sa inyong harapan. **13** Wala dapat kayong bahid ng kasalanan sa harapan ni Yahweh na inyong Diyos. **14** dahil ang mga bansang ito na inyong sasakupin ay nakikinig sa mga taong gumagawa ng pangkukulam at panghuhula; pero para sa inyo, hindi kayo pinayagan ni Yahweh na inyong Diyos na gawin iyon. **15** Magtatatag si Yahweh na inyong Diyos ng isang propeta para sa inyo na mula sa inyo, isa sa inyong mga kapatid, katulad ko. Dapat kayong makinig sa kaniya. **16** Ito ang inyong hiningi mula kay Yahweh na inyong Diyos sa Horeb ng araw ng pagpupulong, sa pagsasabing, 'Huwag nating hayaang marinig muli ang boses ni Yahweh na ating Diyos, ni makita pa man ang malaking apoy na ito, o tayo ay mamamatay.' **17** Sinabi ni Yahweh sa akin, 'Ang kanilang sinabi ay mabuti. **18** Magtatatag ako ng isang propeta para sa kanila mula sa kanilang mga kapatid, na katulad mo. Ilalagay ko ang aking mga salita sa kaniyang bibig, at sasabihin niya sa kanila ang lahat ng iniutos ko sa kanila. **19** Mangyayari ito kung mayroong hindi makikinig sa aking mga salita na sinasabi niya sa aking pangalan, hihingin ko ito sa kaniya. **20** Pero ang propetang magsasalita nang may kayabangan sa aking pangalan, isang salita na hindi ko iniutos sa kaniya na sabihin, o magsalita sa pangalan ng ibang mga diyus-diyosan, ang propetang iyan ay dapat na mamatay.' **21** Kung sasabihin ninyo sa inyong puso, 'Paano natin makikilala ang isang mensahe na hindi sinabi ni Yahweh?'— **22** kapag magsasalita ang isang propeta sa pangalan ni Yahweh, kung ang bagay na iyon ay hindi maganap ni mangyari, kung gayon iyon ay isang bagay na hindi sinabi ni Yahweh; sinasabi ito ng propeta ng may kayabangan, at hindi kayo dapat matakot sa kaniya.

19 Kapag hiniwalay ni Yahweh na inyong Diyos ang mga bansa, iyong mga lupain na ibinibigay sa inyo ni Yahweh na inyong Diyos, at kapag kayo ay dumating kasunod nila at nanirahan sa kanilang mga lungsod at mga bahay, **2** dapat kayong pumili ng tatlong lungsod para sa inyong sarili sa gitna ng inyong lupain na ibibigay ni Yahweh sa inyo para angkinin. **3** Dapat kayong gumawa ng isang daanan at hatiin ang mga hangganan ng inyong lupain sa tatlong bahagi, ang lupain na gagawin ni Yahweh na inyong Diyos na inyong manahin, para ang bawat isang nakapatay ng ibang tao ay maaaring tumakas doon. **4** Ito ang batas para sa isang nakapatay ng kapwa at siyang tumakas doon para mabuhay: sinumang nakapatay ng kaniyang kapitbahay ng hindi sinasadya, na hindi niya dating kinamuhian— **5** gaya nang isang taong pumunta sa kagubatan kasama ang kaniyang kapitbahay para pumutol ng kahoy, at ipapalo ang kaniyang kamay gamit ang palakol para pumutol ng isang puno, at nadulas ang ulo mula sa hawakan at tinamaan ang kaniyang kapitbahay kung kaya't namatay siya— kaya dapat na tumakas ang taong iyon sa isa sa mga lungsod na iyon at mabuhay. **6** Kung hindi maaaring habulin ng tagapaghiganti sa dugo kung sino ang kumitil sa buhay, at sa matinding galit maabutan siya dahil isang mahabang paglalakbay ito. At hinampas niya siya at pinatay, kahit na hindi karapat-dapat na mamatay ang taong iyon; at kaya't hindi siya karapat-dapat sa parusang kamatayan dahil hindi niya kinamuhian ang kaniyang kapit-bahay bago pa ito nangyari. **7** Kaya inuutos ko sa inyo na pumili ng tatlong lungosod para sa inyong sarili. **8** Kapag pinalawak ni Yahweh na inyong Diyos ang inyong mga hangganan, gaya ng kaniyang ipinangakong gagawin sa inyong mga ninuno, at ibibigay sa inyo ang lahat ng lupain na ipinangako niyang ibibigay sa inyong mga ninuno; **9** kung pananatilihin ninyo ang lahat ng mga utos na ito para gawin ang mga ito, na inuutos ko sa inyo ngayon—mga utos na ibigin si Yahweh na inyong Diyos at lumakad palagi sa kaniyang mga kaparaanan, sa gayon dapat kayong magdagdag ng tatlo pang lungsod para sa inyong sarili, bukod sa tatlong ito. **10** Gawin ito para hindi dumanak ang walang salang dugo sa gitna ng lupain na ibibigay ni Yahweh na inyong Diyos sa inyo bilang isang

pamana, para walang dugo ng pagkakasala ang mapunta
sa inyo. **11** Pero kung sinuman ang nagagalit sa kaniyang
kapit-bahay, inabangan siya, mangibabaw laban sa kaniya, at
malubha siyang sinugatan kung kaya't namatay siya, at kung
tatakas siya papunta sa isa sa mga lungsod na iyon— **12**
dapat magpadala ang mga nakatatanda ng kaniyang lungsod
at dalhin siya pabalik mula roon, at ibigay siya sa kamay ng
mapagkakatiwalaang kamag-anak, para mamatay siya. **13**
Hindi dapat maawa ang inyong mata sa kaniya; sa halip,
dapat ninyong pawiin ang dugo ng pagkakasala mula sa
Israel, sa ikakabuti ninyo. **14** Hindi dapat ninyo alisin ang mga
palatandaan sa lupa ng inyong kapitbahay na inilagay nila sa
lugar ng mahabang panahon na ang nakalipas, sa inyong
pamana na inyong mamanahin, sa lupaing ibibigay sa inyo
ni Yahweh na inyong Diyos para angkinin. **15** Hindi dapat
mangibabaw laban sa isang tao ang isang tanging saksi para
sa anumang kasalan, sa anumang bagay siya nagkasala;
sa bibig ng dalawang saksi, o sa bibig ng tatlong saksi,
dapat mapatunayan ang anumang bagay. **16** Ipagpalagay na
nangibabaw ang hindi matuwid na saksi laban sa sinumang
tao para magpatotoo laban sa kaniyang maling gawain. **17**
Pagkatapos silang dalawa, kung sino sa pagitan nila ang may
umiiral na pagtatalo, ay dapat tumayo sa harapan ni Yahweh,
sa harapan ng mga pari at ng mga hukom na naglilingkod sa
mga araw na iyon. **18** Dapat na gumawa ang mga hukom
ng masigasig na pagtatanong; tingnan, kung ang saksi ay
isang bulaang saksi at nagpahayag ng hindi totoo laban sa
kaniyang kapatid, **19** kung gayon dapat ninyong gawin sa
kaniya, ang nais niyang gawin sa kaniyang kapatid; at maaalis
ninyo ang kasamaan mula sa inyo. **20** Pagkatapos silang mga
naiwan ay makakarinig at matatakot, at mula sa panahong
iyon hindi na gagawa pa ng anumang kasamaan sa gitna
ninyo. **21** Hindi dapat maawa ang inyong mga mata; buhay
ang ibabayad para sa buhay, mata para sa mata, ngipin para
sa ngipin, kamay para sa kamay, paa para sa paa.

20 Kapag martsa na kayo para makipagdigma laban sa
inyong mga kaaway, at nakakita ng mga kabayo, mga
karwaheng pandigma, at maraming bilang ng tao kaysa
inyo, hindi dapat kayo matakot sa kanila; dahil si Yahweh na
inyong Diyos ay kasama ninyo, na siyang nagdala sa inyo
palabas sa lupain ng Ehipto. **2** Kapag kayo ay malapit na
sa digmaan, dapat na lumapit ang pari at magsalita sa mga
tao, **3** at sabihin sa kanila, 'Makinig kayo, Israel, malapit
na kayo ngayon sa digmaan laban sa inyong mga kaaway;
huwag kayong panghinaan ng loob; huwag kayong matakot,
ni manginig, ni matakot sa kanila; **4** dahil si Yahweh na
inyong Diyos ang siyang sasama sa ninyo para ipaglaban
kayo laban sa inyong mga kaaway at para kayo ay iligtas.' **5**
Dapat makipag usap ang mga opisyal sa mga tao at sabihing,
'Anong lalaki ang naroon na nagtayo ng isang bagong bahay
at hindi ito inihinandog? Hayaan mo siyang umalis at bumalik
sa kaniyang tahanan, para hindi siya mamatay sa labanan at
ibang tao ang maghandog nito. **6** Anong lalaki ang naroon
na siyang nagtanim ng isang ubasan at hindi nagamit ang
bunga nito? Hayaan mo siyang umalis at bumalik sa kaniyang
bahay, para hindi siya mamatay sa labanan at ibang lalaki
ang gagamit ng bunga nito. **7** Anong lalaki ang naroon na
siyang nakatakdang ipakasal sa isang babae pero hindi pa
niya pinakasalan? Hayaan mo siyang umalis at bumalik sa
kaniyang bahay para hindi siya mamatay sa labanan at ibang
lalaki ang mapangasawa niya.' **8** Ang mga opisyal ay dapat
pang magsalita sa mga tao at sabihing, 'Anong lalaki ang
naroon na siyang natatakot o naduduwag? Hayaan siyang
umalis at bumalik sa kaniyang bahay, para ang puso ng
kaniyang kapatid ay hindi matunaw tulad ng kaniyang sariling
puso.' **9** Kapag natapos ng magsalita ang mga opisyal sa
mga tao, dapat silang magtalaga ng mga mamumuno sa
kanila. **10** Kapag kayo ay nagmartsa para salakayin ang
isang lungod, gumawa ng isang handog ng pangkapayapaan
sa mga taong iyon. **11** Kung tanggapin nila ang inyong alok at
buksan ang kanilang mga tarangkahan, lahat ng mga taong
matagpuan rito ay dapat sapilitang magtrabaho para sa inyo
at dapat na maglingkod sa inyo. **12** Pero kung walang mag-
alok ng kapayapaan sa inyo, sa halip ay makipagdigmaan
laban sa inyo, kung ganun dapat ninyo itong salakayin, **13** at
kapag ibinigay na sa inyo ni Yahweh na inyong Diyos ang
tagumpay at ilagay sila sa ilalim ng inyong pamamahala,
dapat ninyong patayin ang bawat lalaki sa bayan. **14** Pero
ang mga kababaihan, ang mga bata, mga baka, at lahat ng
bagay na nasa lungsod, at lahat ng mapapakinabangan nito,
kunin bilang inyo samsam ang lahat ng ito para sa iyong sarili.
Gamitin ninyo ang nasamsam mula sa inyong mga kaaway, na
siyang si Yahweh na inyong Diyos ang nagbigay sa inyo. **15**
Dapat kayong kumilos sa ganitong paraan tungo sa lahat ng
mga lungsod na sadyang malayo mula sa inyo, mga lungsod
na hindi nabibilang sa mga lungsod na sumusunod sa mga
bansang ito. **16** Sa mga lungsod ng mga taong ito na ibibigay
ni Yahweh na inyong Diyos bilang isang pamana, wala dapat
kayong ililigtas ng buhay sa mga humihinga. **17** Sa halip,
ganap ninyo silang wasakin: ang Heteo, ang Amoreo, ang
Cananeo, ang Perezeo, Heviteo, at ang Jebuseo, tulad ng
inutos ni Yahweh na inyong Diyos. **18** Gawin ninyo ito para
hindi nila kayo turuang kumilos sa alinmang mga kasuklam-
suklam na paraan, na ginawa nila sa kanilang mga diyus-
diyusan. Kung gagawin ninyo, magkakasala kayo laban kay
Yahweh na inyong Diyos. **19** Kapag sasalakayin ninyo ang
isang lungsod sa mahabang panahon, sa pakikipaglaban
ninyo dito para makuha ito, hindi ninyo dapat sirain ang mga
puno nito sa pagputol gamit ang palakol laban sa kanila. Dahil
maaari kayong kumain mula sa mga ito, kaya hindi ninyo
dapat sila putulin. Dahil ang puno ba sa bukid ay ang taong
dapat ninyong salakayin? **20** Ang mga puno lamang na alam
ninyong punong hindi makakain, ang maaari ninyong wasakin
at putulin; magtatayo kayo ng mga kuta laban sa lungsod na
nakikipag digma sa inyo, hanggang ito ay bumagsak.

21 Kung may isang taong natagpuang pinatay sa lupain
na ibibigay ni Yahweh na inyong Diyos sa inyo para
angkinin, na nakahiga sa bukid, at hindi matukoy kung sino
ang sumalakay sa kaniya; **2** sa gayon dapat lumabas ang
inyong mga nakatatanda at inyong mga hukom, at dapat
silang mag sukat sa mga lungsod na nakapalibot sa kaniya
na siyang pinatay. **3** At ang lungsod na pinakamalapit sa
taong pinatay—dapat kumuha ang mga nakatatanda nito
ng isang dumalagang baka mula sa mga hayop, isa na
hindi pa pinagtrabaho, na hindi pa nalagyan ng pamatok. **4**
Dapat magdala ang mga nakatatanda ng lungod na iyon ng
dumalagang baka pababa sa isang lambak na may umaagos
na tubig, isang lambak na hindi pa na aararo ni tinaniman, at
dapat baliin ang leeg ng dumalagang baka doon sa lambak. **5**
Dapat lumapit ang mga pari, mga kaapu-apuhan ni Levi, dahil
sila ang pinili ni Yahweh na inyong Diyos para paglingkuran
siya at para pagpalain ang mga tao sa pangalan ni Yahweh;

makinig sa kanilang mga payo, dahil ang kanilang salita ang magiging pasya sa bawat pagtatalo at kaso ng pagsalakay. **6** Dapat hugasan ng lahat ng nakatatanda ng lungsod na pinakamalapit sa taong pinatay ang kanilang mga kamay sa ibabaw ng dumalagang baka na binali ang leeg sa may lambak; **7** at dapat silang sumagot sa kaso at sabihin, 'Hindi ang aming mga kamay ang nagpadanak ng dugong ito, ni hindi ito nakita ng aming mga mata. **8** Yahweh, Patawarin mo ang iyong mga tao sa Israel na iyong iniligtas, at ipawalang sala para sa inosenteng pagdanak ng dugo sa kalagitnaan ng iyong bayang Israel.' Pagkatapos papatawarin sila sa pagdanak ng dugo. **9** Sa ganitong paraan aalisin mo ang inosenteng dugo mula sa inyong kalagitnaan, kung gagawin ninyo kung ano ang tama sa mga mata ni Yahweh. **10** Kapag kayo ay lalabas para makipagdigma laban sa inyong mga kaaway at ibinigay sa inyo ni Yahweh na inyong Diyos ang tagumpay at inilagay sila sa ilalim ng inyong pamamahala, dapat ninyo silang dalhin bilang mga bihag. **11** Kung may makita kayo sa mga bihag na isang magandang babae, at nagkagusto kayo sa kaniya at ninais ninyo siyang kunin para maging sarili ninyong asawa, **12** pagkatapos iuuwi ninyo siya sa inyong bahay, aahitan niya ang kaniyang ulo at puputulin ang kaniyang mga kuko. **13** Huhubarin niya ang suot-suot niyang mga damit nang siya ay bihagin, at siya ay mananatili sa inyong tahanan at magluluksa para sa kaniyang ama at kaniyang ina ng isang buong buwan. Pagkatapos nito maaari ka nang matulog kasama niya at magiging kaniyang asawa, at siya ay magiging iyong asawa. **14** Pero kung hindi ka nalugod sa kaniya, hayaan ninyo nalang siyang pumunta kung saan niya hilingin. Pero hindi ninyo siya dapat na ipagbili para lamang sa pera, at huwag ninyo siyang ituring na parang isang alipin, dahil ipinahiya ninyo siya. **15** Kung ang isang lalaki ay may dalawang asawa, isang minamahal at isang kinasusuklaman, at pareho silang may mga anak sa kaniya—pareho sa minamahal na asawa at ang kinasusuklamang asawa—kung ang panganay na lalaking anak ay sa nasa kinasusuklaman, **16** sa gayon sa araw na ang lalaki ay magbibigay ng pamana sa kaniyang mga anak na lalaki na kanilang magiging pag-aari, hindi niya maaring gawin ang anak na lalaki sa minamahal na asawa na maging panganay na anak bago ang anak na lalaki sa kinasusuklamang asawa, ang siyang tunay na panganay na anak na lalaki. **17** Sa halip, dapat niyang kilalanin ang panganay, ang anak na lalaki ng asawang kinasusuklaman, sa pamamagitan ng pagbibigay sa kaniya ng dobleng bahagi ng lahat ng kaniyang pag-aari; dahil ang anak na lalaking iyon ang simula ng kaniyang lakas; ang karapat ng unang anak ay pag aari niya. **18** Kung ang isang lalaki ay may isang anak na lalaki na matigas ang ulo at suwail na hindi sumusunod sa boses ng kaniyang ama o sa boses ng kaniyang ina, at sinuman, kahit na siya ay kanilang itinutuwid, hindi nakikinig sa kanila; **19** sa gayon dapat lamang siyang pigilan ng kaniyang ama at kaniyang ina at dalhin siya palabas sa mga nakatatanda ng kaniyang lungsod at sa tarangkahan ng kaniyang siyudad. **20** Dapat nilang sabihin sa mga nakatatanda sa kaniyang lungsod, 'Ang aming anak na lalaking ito ay matigas ang ulo at suwail; hindi siya sumusunod sa aming boses; siya ay isang matakaw at isang lasenggo.' **21** Pagkatapos ang lahat ng kalalakihan sa kaniyang lungsod ay dapat batuhin siya hanggang mamatay gamit ang mga bato; at maaalis ninyo ang kasamaan mula sa inyo. Maririnig ito ng buong Israel at matatakot. **22** Kung ang isang tao ay nakagawa ng isang kasalanan na karapat dapat para sa kamatayan at patayin siya, at ibitin ninyo siya sa isang puno, **23** sa gayon ang kaniyang katawan ay hindi dapat manatili ng buong gabi sa puno. Sa halip, dapat ninyo tiyakin at ilibing siya sa araw ding iyon; sapagka't sinumang ibinitin ay isinumpa ng Diyos. Sundin ang kautusang ito ng sa ganoon hindi ninyo madungisan ang lupain na ibinigay ni Yahweh na inyong Diyos bilang isang pamana.

22 Hindi dapat ninyo pabayaan ang lalaking baka ng inyong kapwa Israelita o ang kaniyang tupa ay naligaw at itago ang inyong sarili mula sa kanila; dapat tiyakin ninyong isauli ito sa kaniya. **2** Kung ang kapwa ninyo Israelita ay hindi malapit sa inyo, o hindi ninyo siya kilala, kung gayon iuwi ninyo ang hayop sa inyong tahanan, at ito ay dapat nasa sa inyo hanggang hanapin niya ito, at pagkatapos ito ay dapat ibalik ninyo sa kaniya. **3** Kailangan gawin din ninyo ito sa kaniyang asno; kailangan gawin rin ninyo ito sa kaniyang damit; kailangan gawin rin ninyo ito sa bawat nawawalang bagay ng inyong kapwa Israelita, anumang bagay na kaniyang nawala at inyong nakita; hindi ninyo maaaring itago sa inyong sarili. **4** Hindi ninyo dapat masdan lang ang asno ng inyong kasamahang Israelita o ang kaniyang natumbang lalaking baka sa daan at itago ang inyong sarili mula sa kanila; dapat tiyakin ninyong tulungan siya para muling ibangon ito. **5** Ang isang babae ay hindi dapat magsuot ng kung anong may kinalaman sa isang lalaki, at ni ang isang lalaki ay magsuot ng pambabaeng kasuotan; dahil kung sinuman ang gagawa ng mga bagay na ito ay isang bagay na kasuklam-suklam para kay Yahweh na inyong Diyos. **6** Kung ang isang pugad ng ibon ay mangyaring nasa inyong harapan sa daanan, sa anumang punong kahoy sa lupa, na may mga inakay o mga itlog sa loob nito, at ang inang ibon na naglilimlim sa inakay o sa ibabaw ng mga itlog, hindi ninyo dapat kunin ang inang ibon kasama ang inakay. **7** Dapat tiyakin ninyong pakawalan ang inang ibon, pero ang inakay ay maaring ninyong kunin sa inyong sarili. Sundin ang utos na ito para maging mabuti sa inyo, at para mapahaba ninyo ang inyong mga araw. **8** Kapag kayo ay nagpatayo ng isang bagong bahay, kung gayon dapat gumawa kayo ng isang barandilya para sa inyong bubong, para hindi kayo magdala ng dugo sa inyong bahay, kung sinuman ang mahuhulog mula doon. **9** Dapat hindi kayo magtanim sa inyong ubasan ng dalawang uri ng buto, para ang buong ani ay hindi kunin ng banal na lugar, ang buto na inyong hinasik at ang bunga ng ubasan. **10** Hindi dapat kayo mag-araro kasama ang isang lalaking baka at isang asno ng magkasama. **11** Hindi dapat kayo magsuot ng tela na gawa sa lana at lino ng magkasama. **12** Dapat gawan ninyo ang inyong sarili ng mga palawit sa apat na mga sulok ng balabal na inyong isusuot. **13** Ipagpalagay na ang isang lalaki ay kumuha ng isang asawa, at sinipingan niya, **14** at pagkatapos ay kinamuhian niya, at pinaratangan niya ng nakakahiyang mga bagay at naglagay ng isang masamang reputasyon sa kaniya, at sasabihing, 'Kinuha ko itong babae, pero nang sinipingan ko siya, natuklasan kong wala siyang katibayan sa kaniyang pagkabirhen' **15** Pagkatapos ang ama at ina ng babae ay dapat magpakita ng katunayan ng kaniyang pagkabirhen sa mga nakatatanda sa lungsod. **16** Ang ama ng dalaga ay dapat magsalita sa mga nakatatanda, 'Ibinigay ko ang aking anak na babae sa lalaking ito bilang isang asawa, at siya ay kinamuhian niya. **17** Tingnan ninyo, siya ay pinaratangan niya ng nakakahiyang mga bagay at sinabi, “Wala akong nakitang katibayan sa

pagkabirhen ng inyong anak na babae"—gayon pa man ito
ay nagpapatunay sa pagkabirhen ng aking anak na babae.'
At pagkatapos ilalatag nila palabas ang damit sa harapan
ng mga nakatatanda ng lungsod. **18** Ang mga nakatatanda
sa lungsod na iyon ay dapat kunin ang lalaking iyon at siya
ay parusahan; **19** at pagmultahin ng isang daang shekel ng
pilak, at ibigay ang mga ito sa ama ng babae, dahil nilagyan
ng lalaki ng isang masamang kapurihan ang isang birhen
ng Israel. Dapat siya ay maging kaniyang asawa; hindi niya
maaaring palayasin siya sa buong buhay niya. **20** Pero kung
ang bagay na ito ay totoo, na ang katibayan ng pagkabirhen
ay hindi nakita sa babae, **21** kung gayon kailangan nilang
dalhin palabas ang babae sa pintuan ng bahay ng kaniyang
ama, at ang mga lalaki ng kaniyang lungsod ay dapat siyang
batuhin, hanggang siya ay mamatay, dahil siya ay gumawa
ng isang nakakahiyang asal sa Israel, na umasal gaya ng
isang bayarang babae sa bahay ng kaniyang ama; at aalisin
ninyo ang kasamaan mula sa inyo. **22** Kung ang isang lalaki
ay nakitang sumiping sa isang babae na kasal na sa ibang
lalaki, kung gayon silang dalawa ay dapat mamatay, ang
lalaking sumiping sa babae, at ang babae mismo; dapat
alisin ninyo ang kasamaan mula sa inyo. **23** Kung may isang
dalagang isang birhen, may kasunduang ipakakasal sa isang
lalaki, at may ibang lalaking nakakita sa kaniya sa lungsod at
sumiping sa kaniya, **24** dalhin silang dalawa sa tarangkahan
ng lungsod, at sila ay babatuhin hanggang mamatay. Dapat
ninyong batuhin ang babae, dahil hindi siya sumigaw, kahit
siya ay nasa lungsod. Dapat ninyong batuhin ang lalaki, dahil
nilapastangan niya ang asawa ng kaniyang kapwa; at aalisin
ninyo ang kasamaan na mula sa inyo. **25** Pero kung makita
ng lalaki sa bukid ang babae na may kasunduan ikakasal, at
sinunggaban niya ito at sinipingan, kung gayon tanging ang
lalaking sumiping sa kaniya ang dapat mamatay. **26** Pero
sa dalaga, wala kayong dapat gawin; walang kasalanan na
kamatayan ang nararapat sa dalaga. Dahil ang kasong ito ay
katulad nang isang lalaking umatake sa kaniyang kapwa at
pinatay niya. **27** Dahil siya ay nakita niya sa bukid; sumigaw
ang babaeng may kasunduang ipakakasal, pero wala doon ni
isa para siya ay iligtas. **28** Kung makakita ang isang lalaki ng
isang dalaga na isang birhen pero walang pang kasunduang
ipakakasal, at kung siya ay sinunggaban niya at sinipingan, at
kung sila ay natuklusan, **29** sa gayon ang lalaking sumiping sa
kaniya ay dapat magbigay ng limampung mga shekel na pilak
sa ama ng babae, at siya ay dapat maging kaniyang asawa,
dahil ipinahiya niya siya. Hindi niya maaaring palayasin siya
sa buong buhay niya. **30** Hindi dapat kunin ng isang lalaki
ang asawa ng kaniyang ama bilang sa kaniya; hindi niya
dapat kunin ang karapatan ng pag-aasawa ng kaniyang ama.

23 Sinumang lalaki na ang kanilang mga pribadong bahagi
ay nadurog o naputol ay hindi maaaring mapabilang
sa kapulungan ni Yahweh. **2** Walang anak sa labas ang
maaaring mapabilang sa kapulungan ni Yahweh; hanggang
sa ikasampung salinlahi ng kaniyang mga kaapu-apuhan,
wala sa kanila ang maaaring mapabilang sa kapulungan
ni Yahweh. **3** Isang Ammonita o isang Moabita ay hindi
maaaring mapabilang sa kapulungan ni Yahweh; hanggang
sa ikasampung salinlahi ng kaniyang mga kaapu-apuhan,
wala sa kanila ang maaaring mapabilang sa kapulungan ni
Yahweh. **4** Ito ay dahil hindi nila kayo sinalubong ng may
tinapay at tubig sa daan, noong kayo ay lumabas sa Ehipto,
at dahil inupahan nila laban sa inyo si Balaam ang anak na
lalaki ni Beor mula Petor sa Aram Naharaim, para sumpain
kayo. **5** Pero si Yahweh na inyong Diyos ay hindi nakinig
kay Balaam; sa halip, si Yahweh na inyong Diyos ay ginawa
pagpapala ang mga sumpa para sa inyo, dahil si Yahweh na
inyong Diyos ay minahal kayo. **6** Hindi ninyo dapat hanapin
ang kanilang kapayapaan o kaunlaran, sa lahat ng inyong
araw. **7** Hindi ninyo dapat kamuhian ang isang Edomita, dahil
siya ay kapwa ninyo Israelita; hindi ninyo dapat kasuklaman
ang isang taga-Ehipto, dahil kayo ay dating isang dayuhan
sa kaniyang lupain. **8** Ang mga kaapu-apuhan ng ikatlong
salinlahi na isinilang sa kanila ay maaaring mapabilang sa
kapulungan ni Yahweh. **9** Kapag kayo ay maglalakad bilang
isang hukbo laban sa inyong mga kaaway, dapat ninyong
bantayan ang inyong mga sarili mula sa masasamang bagay.
10 Kung mayroon man sa inyong isang lalaki na marumi dahil
sa nangyari sa kaniya kinagabihan, dapat siyang lumabas sa
kampo ng mga sundalo; hindi siya dapat bumalik sa kampo.
11 Kapag sumapit na ang gabi, dapat niyang paliguan ang
kaniyang sarili sa tubig, kapag lumubog na ang araw, maaari
na siyang bumalik sa loob ng kampo. **12** Dapat kayong
magkaroon ng isang lugar sa labas ng kampo kung saan
maaari kayong pumunta; **13** at magkaroon kayo sa inyong
mga kagamitan ng magagamit panghukay; kapag kayo ay
tumingkayad para maginhawaan ang inyong sarili, dapat
kayong maghukay gamit ito at pagkatapos ay lagyan muli
ng lupa para takpan ang anumang lumabas mula sa inyo.
14 Dahil si Yahweh na inyong Diyos ay naglalakad sa gitna
ninyo para bigyan kayo ng tagumpay at ibigay ang inyong
mga kalaban sa inyo. Kaya dapat ninyong gawing banal
ang kampo, nang sa ganun wala siyang makitang maruming
bagay sa inyo at tumalikod mula sa inyo. **15** Hindi ninyo
dapat ibalik sa kaniyang amo ang isang alipin na tumakas
mula sa kaniyang amo. **16** Hayaan ninyo siyang manirahan
kasama ninyo, sa anumang bayan na kaniyang pipiliin.
Huwag ninyo siyang pahirapan. **17** Hindi dapat magkaroon
ng bayarang babae sa sinuman sa mga anak na babae ng
Israel, ni hindi dapat magkaroon ng bayarang lalaki sa mga
anak na lalaki ng Israel. **18** Hindi dapat kayo magdala ng
mga kabayaran sa isang bayarang babae, o mga kabayaran
sa isang bayarang lalaki, sa bahay ni Yahweh na inyong
Diyos sa anumang panata; dahil ang dalawang bagay na
ito ay kasuklamsuklam kay Yahweh na inyong Diyos. **19**
Hindi dapat kayo magpahiram ng may tubo sa kapwa ninyo
Israelita—tubo sa pera, tubo sa pagkain, o tubo sa kahit na
anong pinapahiram na may tubo. **20** Sa isang dayuhan ay
maaari kayong magpahiram ng may tubo; pero sa inyong
kapwa Israelita ay hindi kayo dapat magpahiram ng mayroong
tubo, para pagpalain kayo ni Yahweh na inyong Diyos sa
lahat ng paglagyan ng inyong kamay, sa lupain kung saan
ay inyong aangkinin. **21** Kapag kayo ay gumawa ng panata
kay Yahweh na inyong Diyos, hindi dapat kayo matagal sa
pagtupad nito, dahil si Yahweh na inyong Diyos ay tiyak
hihingiin ito sa inyo; magiging kasalanan ito kapag hindi
ninyo ito tutuparin. **22** Pero kung pipigilan ninyo ang inyong
sarili sa pag-gawa ng isang panata, ito ay hindi na magiging
kasalanan sa inyo. **23** Ang lumabas sa inyong mga labi ay
dapat ninyong tuparin at gawin; ayon sa inyong naipanata
kay Yahweh na inyong Diyos, anumang bagay na malaya
ninyong naipangako sa pamamagitan ng inyong bibig. **24**
Kapag kayo ay pumunta sa ubasan ng inyong kapitbahay,
maaari kayong kumain ng dami ng mga ubas hanggang sa
nais ninyo, Pero huwag kayong maglagay ng ilan man sa

inyong buslo. **25** Kapag kayo ay pumunta sa hinog na bunga
ng inyong kapitbahay, maaari ninyong pitasin ang mga ulo ng
butil sa pamamagitan ng inyong kamay, pero huwag ninyong
lagyan ng karit sa hinog na butil ng inyong kapitbahay.

24 Kapag ang isang lalaki ay kumuha ng isang asawa
at pinakasalan niya, kung wala siyang nakitang pabor
sa kaniyang mga mata dahil nakakita siya ng hindi angkop
na bagay sa kaniya, dapat siyang sumulat ng liham ng
pagkakahiwalay, ilagay ito sa kaniyang kamay at palabasin
siya sa kaniyang bahay. **2** Kapag siya umalis sa kaniyang
bahay, maaari siyang umalis at maging asawa ng ibang
lalaki. **3** Kung ang pangalawang asawang lalaki ay napoot sa
kaniya at sinulatan siya ng isang kasulatan ng paghihiwalay,
inilalagay ito sa kaniyang kamay at pinaalis niya sa kaniyang
bahay; o kung namatay ang pangalawang asawang lalaki,
ang lalaking kumuha sa kaniya para magiging kaniyang
asawa— **4** pagkatapos ang kaniyang dating asawa na unang
nagpalayas sa kaniya, maaaring hindi niya ito tanggapin na
kaniyang asawa, matapos na siya'y maging marumi, dahil
iyon ay hindi kalugod-lugod sa harapan ni Yahweh. Hindi ka
dapat na magdulot sa lupain na maging makasalanan, ang
lupain na ibibigay ni Yahweh na inyong Diyos bilang isang
pamana. **5** Kapag ang lalaki ay kumuha ng bagong asawa,
hindi siya sasama sa labanan kasama ang hukbo, ni utusan
ng sapilitang tungkulin; siya ay malaya na nasa kaniyang
bahay sa loob ng isang taon at magpapasaya sa kaniyang
asawa na kaniyang kinuha. **6** Walang tao ang maaaring
kumuha ng gilingan o sa mataas na gilingang bato bilang
isang sangla, dahil iyon ay pagkuha ng buhay ng taoo bilang
kasunduan. **7** Kung ang isang tao ay natagpuang dinudukot
ang sinuman sa kaniyang mga kapatid mula sa bayan ng
Israel at pinakitunguhan niya bilang isang alipin at binenta
siya, ang magnanakaw na iyon ay dapat mamatay; at alisin
ninyo ang kasamaan sa inyo. **8** Pakinggang mabuti ang
tungkol sa anumang sakit ng ketong, sa gayon bigyan ninyo
ng mainamn na pansin at sumunod sa bawat tagubilin sa inyo
ng mga pari, na mga levita, na nagturo sa inyo; ayon sa iniutos
ko sa kanila, para kayo ay kumilos. **9** Isaisip kung ano ang
ginawa ni Yahweh na iyong Diyos kay Miriam, nang kayo'y
lumabas sa Ehipto. **10** Kapag ikaw ay magpapahiram sa
inyong kapitbahay ng anumang uri ng utang, huwag kayong
papasok sa kaniyang bahay para kunin ang kaniyang inutang.
11 Ikaw ay tatayo sa labas at ang taong inyong pinahiram ay
dadalhin sa labas ang uinutang niya sa inyo. **12** Kung siya
ay isang taong mahirap, huwag kayong matulog sinangla
niya na nasa inyong pag-aari. **13** Kapag lumubog ang araw,
siguraduhing isuli sa kaniya ang sinangla niya sa paglubog
ng araw, para siya ay makatulog sa kaniyang balabal at
pagpalain ka, ito ay magiging matuwid sa harapan ni Yahweh
na iyong Diyos. **14** Hindi dapat ninyo pahirapan ang isang
inuupahang lingkod na mahirap at nangangailangan, maging
siya ay kapwa mong mga Israelita, o mga dayuhan na nasa
inyong lupain sa loob ng tarangkahan ng inyong lungsod;
15 Bawat araw dapat ninyo ibigay sa kaniya ang kaniyang
sahod, dapat hindi lulubog ang araw na hindi siya mabayaran,
dahil siya ay mahirap at umaasa dito. Gawin ito para hindi
siya dumaing kay Yahweh laban sa inyo at hindi ito magiging
kasalanan na iyong nagawa. **16** Hindi dapat patayin ang mga
magulang para sa kanilang mga anak, ni ang mga anak ay
papatayin para sa kanilang mga magulang; sa halip, bawat isa
ay dapat patayin para sa sariling nilang kasalanan. **17** Huwag
ninyong piliting ilayo ang hustisya na nararapat sa dayuhan
o as ulila, o kunin ang damit ng balo bilang kabayaran sa
utang. **18** Sa halip, dapat ninyong isaisip na kayo ay isang
alipin sa Ehipto at si Yahweh na inyong Diyos ay iniligtas kayo
mula doon. Samakatuwid, tinuturuan ko kayo na sumunod sa
utos na ito. **19** Kapag kayo ay mag-aani sa inyong bukid at
nakalimot kayo ng isang bigkis sa bukid, hindi na dapat ninyo
kunin ito, para na ito sa mga dayuhan, sa mga ulila, o sa balo,
para pagpalain kayo ni Yahweh na inyong Diyos sa lahat ng
gawain ng inyong mga kamay. **20** Kapag inalog niyo ang
puno ng olibo, dapat hindi na ninyo babalikang muli ang mga
sanga, para na ito sa mga dayuhan, sa mga ulila, o sa balo.
21 Kapag pinagtipon-tipon ninyo ang mga ubas sa inyong
ubasan, hindi mo na dapat pulutin ang nasa likuran mo, ito
ay para na sa dayuhan, sa mga ulila, o sa balo. **22** Dapat
ninyong isaisip na kayo ay naging isang alipin sa lupain ng
Ehipto; kaya't itinuturo ko sa inyo na sundin ang utos na ito.

25 Kung may pagtatalo sa pagitan ng mga tao at pumunta
sila sa hukuman, at hinatulan sila ng mga hukom, sa
gayon ay pawawalang sala nila ang matuwid at parurusahan
ang masama. **2** Kung ang maysala ay nararapat hampasin, sa
gayon padadapain siya ng hukom at hahampasin sa kanilang
presensya sa dami ng iniutos na palo, ayon sa kaniyang
krimen. **3** Maaari siyang bigyan ng hukom ng apatnapung
palo, pero hindi siya dapat lumampas sa bilang na iyon; dahil
kung lalampas siya sa bilang na iyon at hampasin siya ng higit
na maraming palo, sa gayon ay mapapahiya ang kapwa ninyo
Israelita sa inyong harapan. **4** Hindi dapat ninyo busalan
ang lalaking baka kapag siya ay naggigiik ng butil. **5** Kung
ang magkapatid na lalaki ay magkasamang namumuhay at
namatay ang isa sa kanila, na hindi nagkaroon ng anak,
sa gayon ang asawa ng namatay na lalaki ay hindi dapat
ipakasal sa ibang tao sa labas ng pamilya. Sa halip, ang
kapatid ng kaniyang asawa ay dapat siyang sipingan at kunin
siya sa kaniyang sarili bilang kaniyang asawa, at gawin ang
tungkulin ng kaniyang kapatid bilang asawa niya. **6** Para
ang unang niyang ipanganak ang papalit sa pangalan ng
namatay na kapatid ng lalaking iyon, para ang pangalan niya
ay hindi maglaho mula sa Israel. **7** Pero kung ang lalaki ay
hindi nais kunin ang asawa ng kaniyang kapatid para sa
kaniyang sarili, kung gayon ang asawa ng kapatid ay dapat
umakyat sa tarangkahan sa mga nakatatanda at sabihin,
'Ang kapatid ng aking asawa ay tumatangging tumayo para
sa pangalan ng kaniyang kapatid sa Israel; ayaw niyang
gampanan ang tungkulin ng isang kapatid ng asawa para
sa akin.' **8** Pagkatapos ang mga nakatatanda ng kaniyang
lungsod ay dapat siyang tawagin at kausapin siya. Pero
ipagpalagay na magpumilit siya at sabihin, Hindi ko nais
na kunin siya.' **9** Sa gayon ang asawa ng kapatid niya ay
dapat pumunta sa kaniya sa presensya ng mga nakatatanda,
hubarin ang kaniyang sandalyas mula sa kaniyang paa, at
duraan ang kaniyang mukha. Dapat niya siyang sagutin at
sabihan, 'Ito ang ginagawa sa lalaking hindi itataguyod ang
bahay ng kaniyang kapatid.' **10** Ang kaniyang pangalan ay
tatawagin sa Israel, 'Ang bahay niya na ang sandalyas ay
hinubad.' **11** Kung ang mga lalaki ay mag-away, at ang asawa
ng isa ay dumating para ipagtanggol ang kaniyang asawa
mula sa kamay niya na humampas sa kaniya, at kung iunat
niya ang kaniyang kamay at hawakan siya sa mga pribadong
bahagi, **12** sa gayon ay dapat ninyong putulin ang kaniyang
kamay; ang inyong mata ay hindi dapat maawa. **13** Hindi

dapat kayo magkaroon sa inyong lalagyan ng magkakaibang
timbangan, isang malaki at isang maliit. **14** Hindi dapat kayo
magkaroon sa inyong bahay ng magkakaibang sukatan, isang
malaki at isang maliit. **15** Isang ganap at tapat na timbangan
ang dapat mayroon kayo; isang ganap at tapat na sukatan
ang dapat mayroon kayo, para humaba ang inyong mga araw
sa lupaing ibinibigay sa inyo ni Yahweh. **16** Dahil ang lahat
ng gumagawa ng mga bagay na iyon, lahat ng kumikilos nang
hindi matuwid, ay isang kasuklam-suklam kay Yahweh na
inyong Diyos. **17** Isaisip kung ano ang ginawa sa inyo ng
taga-Amalek sa daan habang palabas kayo mula sa Ehipto,
18 kung paano niya kayo sinalubong sa daan at sinalakay
kayo sa likuran, lahat na mahina sa inyong likuran, nang kayo
ay nanghina at pagod; hindi niya pinarangalan ang Diyos. **19**
Kaya, kapag binigyan kayo ni Yahweh na inyong Diyos ng
pahinga mula sa lahat ng inyong mga kaaway na nakapalibot,
sa lupain na ibibigay ni Yahweh na inyong Diyo para angkinin
bilang isang pamana, hindi dapat ninyo kalimutan na dapat
ninyong pawiin ang alaala ng taga-Amalek mula sa silong ng
langit.

26 Kapag dumating kayo sa lupaing ibinibigay sa inyo ni
Yahweh na inyong Diyos bilang pamana, at naangkin
na ninyo iyon at nanirahan doon, **2** sa gayon dapat ninyong
kunin ang ilan sa lahat ng mga naunang ani sa lupain na
dinala ninyo mula sa lupaing ibinibigay sa inyo ni Yahweh
na inyong Diyos. Dapat ninyong ilagay iyon sa basket at
pumunta sa lugar na pipiliin ni Yahweh na inyong Diyos
na kaniyang santuwaryo. **3** Dapat kayong pumunta sa pari
na naglilingkod sa mga araw na iyon at sabihin sa kaniya,
'Kinikilala ko ngayon si Yahweh na iyong Diyos kaya pumarito
ako sa lupaing ipinangako ni Yahweh sa ating mga ninuno
na ibibigay sa atin.' **4** Kukunin ng pari ang basket mula sa
inyong kamay at ilalagay ito sa harapan ng altar ni Yahweh na
inyong Diyos. **5** Dapat ninyong sabihin sa harapan ni Yahweh
na inyong Diyos, 'Ang aking ninuno ay isang pagala-galang
Arameo. Bumaba siya sa Ehipto at nanatili roon, at ang
kaniyang lahi ay kakaunti ang bilang. Doon siya ay naging
dakila, malakas at mataong bansa. **6** Ang mga taga-Ehipto
ay pinakitunguhan kami ng masama at pinahirapan kami.
Pinagawa nila sa amin ang gawain ng mga alipin. **7** Humingi
kami ng tulong kay Yahweh, ang Diyos ng aming mga ama, at
narinig niya ang aming boses at nakita ang aming paghihirap,
ang aming trabaho, at ang aming pagtitiis sa hirap. **8** Inilabas
kami ni Yahweh mula sa Ehipto na may makapangyarihang
kamay, nang pagpapakita ng kaniyang kapangyarihan, na
labis na nakakatakot, na may mga tanda, at mga kamangha-
manghang bagay; **9** at dinala kami sa lugar na ito at ibinigay
sa amin ang lupaing ito, isang lupaing dinadaluyan ng gatas
at pulot. **10** Ngayon tingnan, dinala ko ang unang ani ng
lupain sa iyo Yahweh, na nagbigay sa akin.' Dapat ninyong
ilagay ito sa harapan ni Yahweh na inyong Diyos at siya'y
sambahin sa kaniyang harapan; **11** at dapat kayong magsaya
sa lahat ng mabuting ginawa ni Yahwen na inyong Diyos para
sa inyo, para sa inyong tahanan—kayo, at ang Levita, at
ang dayuhang kasama ninyo. **12** Kapag natapos kayo sa
pagbibigay ng lahat ng ikapu ng inyong ani sa ikatlong taon,
iyon ay, ang taon ng pag-iikapu, kung gayon dapat ninyong
ibigay ito sa Levita, sa dayuhan, sa ulila, at sa balo, para
makakain sila sa loob ng mga tarangkahan ng inyong lungsod
at mabusog. **13** Dapat ninyong sabihin sa harapan ni Yahweh
na inyong Diyos, 'Inilabas ko mula sa aking tahanan ang mga
bagay na nabibilang kay Yahweh, at ibinigay ang mga iyon sa
Levita, sa dayuhan, sa ulila, at sa balo, ayon sa lahat ng mga
utos na ibinigay mo sa akin. Hindi ako sumuway sa anuman
sa iyong mga utos, ni kalimutan ang mga ito. **14** Hindi ko
kinain ang anuman sa mga ito sa aking pagluluksa, ni inilagay
ito sa ibang lugar nang ako ay marumi, hindi ko ibinigay ang
anuman nito sa karangalan ng patay. Nakinig ako sa boses
ni Yahweh na aking Diyos; sinunod ko lahat ng bagay na
inutos mong gawin ko. **15** Tumingin pababa mula sa banal
na lugar kung saan ka nakatira, mula sa langit, at pagpalain
ang iyong bayang Israel, at ang lupaing ibinigay mo sa amin,
tulad ng ipinangako mo sa aming mga ama, isang lupaing
dinadaluyan ng gatas at pulot.' **16** Sa araw na ito si Yahweh
na inyong Diyos ay inuutusan kayong sundin ang mga batas
at panuntunang ito; sa gayon panatilihin ninyo ang mga ito
at gawin ng inyong buong puso at inyong buong kaluluwa.
17 Kinilala ninyo ngayon na si Yahweh ay inyong Diyos, at
lalakad kayo sa kaniyang mga kaparaanan at susundin ang
kaniyang mga batas, kaniyang mga utos, at kaniyang mga
panuntunan, at makikinig kayo sa kaniyang boses. **18** At
sa araw na ito kayo ay kinilala ni Yahweh na mga taong
kaniyang pag-aari, tulad ng pinangako niyang gawin sa inyo,
at ndapat ninyong sundin ang lahat ng kaniyang mga utos.
19 Si Yahweh ay kinilala ngayon na ilalagay niya kayo ng
mataas sa ibabaw ng lahat ng ibang mga bansang ginawa
niya, sa respeto para papurihan, para sa pagkakilala, at para
prangalan. Kayo ay magiging mga taong ibinukod para kay
Yahweh na inyong Diyos, gaya ng sinabi niya."

27 Inutusan ni Moises at ng mga nakatatanda ng Israel
ang mga tao at sinabi, "Sundin ang lahat ng mga utos
na sinasabi ko sa inyo ngayon. **2** Sa araw na inyong tatawirin
ang Jordan patungo sa lupain na ibibigay sa inyo ni Yahweh
na inyong Diyos, dapat maglagay kayo ng ilang malalaking
mga bato at ito'y palitadahan ang ito ng palitada. **3** Dapat
ninyong isulat ang lahat ng mga salita ng kautusang ito kapag
nakatawid na kayo; upang makapunta kayo sa lupain na
ibibigay sa inyo ni Yahweh na inyong Diyos, isang lupaing
dinadaluyan ng gatas at pulot, tulad ng ipinangako ni Yahweh
sa inyo, ang Diyos ng inyong mga ninuno. **4** Kapag nakatawid
na kayo ng Jordan, ilagay ninyo ang mga batong ito sa
Bundok Ebal na iniutos ko sa inyo ngayon, at ito'y palitadahan
ito ng palitada. **5** Doon dapat kayong magtayo ng altar para
kay Yahweh na inyong Diyos, isang altar ng mga bato; pero
hindi ninyo dapat gagamitan ng kasangkapang bakal ang
pagtatayo ng mga bato. **6** Dapat magtayo kayo ng altar
ni Yahweh na inyong Diyos ng mga hindi hinugisang bato;
dapat ninyong ialay doon ang mga handog na susunugin para
kay Yahweh na inyong Diyos, **7** at mag-aalay kayo ng mga
handog para sa pagtitipon-tipon at kumain doon; magdiriwang
kayo sa harap ni Yahweh na inyong Diyos. **8** Isusulat ninyo
sa mga bato ang lahat ng mga salita ng kautusang ito ng
malinaw." **9** Nagsalita si Moises at ang mga pari, ang mga
Levita, sa buong Israel at sinabing, "Kayo ay tumahimik at
makinig, Israel: Ngayon naging lahi na kayo ni Yahweh na
inyong Diyos. **10** Sa gayon, Dapat ninyong sundin ang boses
ni Yahweh na inyong Diyos at sundin ang kaniyang mga
utos at mga batas na sinasabi ko sa inyo ngayon." **11** Sa
araw ding iyon inutusan ni Moises ang mga tao at sinabi, **12**
"Pagkatapos ninyong tawirin ang Jordan, dapat tumayo ang
mga liping ito sa Bundok Gerizim para pagpalain ang mga
tao: sina Simeon, Levi, Juda, Isacar, Jose, at Benjamin. **13** At

dapat tumayo ang mga liping ito sa Bundok ng Ebal para
bigkasin ang mga sumpa: sina Ruben, Gad, Aser, Zabulon,
Dan, at Naftali. **14** Ang mga Levita ay sasagot at sasabihin
sa lahat ng mga kalalakihan ng Israel sa malakas na boses:
15 'Nawa'y isumpa ang taong gumagawa ng isang inukit o
hinulmang anyo, isang bagay na nakasusuklam kay Yahweh,
ang gawa ng mga kamay ng isang manggagawa lalaki, at
siyang naglagay nito ng palihim.' At lahat ng mga tao ay dapat
sumagot at magsabi ng, 'Amen.' **16** 'Nawa'y isumpa ang
taong hind pinaparangalan ang kaniyang ama o sa kaniyang
ina.' At lahat ng mga tao ay dapat magsabing, 'Amen.' **17**
'Nawa'y isumpa ang taong magtatanggal ng palatandaan sa
lupa ng kaniyang kapitbahay.' At lahat ng mga tao ay dapat
magsabi ng, 'Amen.' **18** 'Nawa'y isumpa ang taong iniliaigaw
ang bulag mula sa daan.' At lahat ng mga tao ay dapat
magsabi ng, 'Amen.' **19** 'Nawa'y isumpa ang taong nagkakait
ng katarungan na nararapat sa isang dayuhan, ulila, o balo.'
At lahat ng mga tao ay dapat magsabi ng, 'Amen.' **20** 'Nawa'y
isumpa ang taong sumiping sa asawa ng kaniyang ama, dahil
kinuha niya ang karapatan ng kaniyang ama.' At lahat ng mga
tao ay dapat magsabi ng, 'Amen.' **21** 'Nawa'y isumpa ang
taong sumiping sa anumang uri ng hayop.' At lahat ng mga
tao ay dapat magsabi ng, 'Amen.' **22** 'Nawa'y isumpa ang
taong sumiping sa kaniyang kapatid na babae, ang anak na
babae ng kaniyang ama, o sa anak na babae ng kaniyang
ina.' At lahat ng mga tao ay dapat magsabi ng, 'Amen.' **23**
'Nawa'y isumpa ang taong sumiping sa kaniyang biyenang
babae.' At lahat ng mga tao ay dapat magsabi ng, 'Amen.' **24**
'Nawa'y isumpa ang taong lihim na pinatay ang kaniyang
kapwa.' At lahat ng mga tao ay dapat magsabi ng, 'Amen.' **25**
'Nawa'y isumpa ang taong tumatanggap ng isang suhol para
pumatay ng taong walang kasalanan.' At lahat ng mga tao ay
dapat magsabi ng, 'Amen.' **26** 'Nawa'y isumpa ang taong hindi
magpatunay sa mga salita ng kautusang ito, para sundin ang
mga ito.' At lahat ng mga tao ay dapat magsabi ng, 'Amen.'

28 Kung makikinig kayo ng mabuti sa boses ni Yahweh
na inyong Diyos para sundin ang lahat ng kaniyang
mga kautusan na sinasabi ko ngayon sa inyo, Itataas kayo ni
Yahweh na inyong Diyos mula sa lahat ng ibang mga bansa
sa mundo. **2** Lahat ng mga biyayang ito ay dadating sa inyo
at aabutan kayo, kung makinig kayo sa boses ni Yahweh
na inyong Diyos. **3** Pagpapalain kayong nasa lungsod at
pagpapalain kayong nasa kabukiran. **4** Pagpapalain ang
bunga ng inyong katawan, at ang bunga ng inyong lupa, at
ang bunga ng inyong mga hayop, ang pagdami ng inyong
mga baka, at ang mga guya ng inyong kawan. **5** Pagpapalain
ang inyong buslo at ang inyong labangan ng pagmamasa. **6**
Pagpapalain kayo kapag kayo ay pumasok, at pagpapalain
kayo kapag kayo ay lumabas. **7** Dudulutin ni Yahweh sa ang
inyong mga kaaway na kumakalaban sa inyo na mapabagsak
sa inyong harapan; lalabas sila laban sa inyo sa isang daanan,
pero tatakasan kayo sa pitong mga daanan. **8** Uutusan ni
Yahweh ang biyaya na pumunta sa inyo sa inyong mga
kamalig at sa lahat ng madapuan ng inyong mga kamay;
bibiyayaan niya kayo sa lupain na ibibigay niya sa inyo. **9**
Itatatag kayo ni Yahweh bilang mga tao na nakalaan para sa
kaniya, gaya ng ipinangako niya sa inyo, kung susundin ninyo
ang mga kautusan ni Yahweh na inyong Diyos, at lalakad sa
kaniyang mga pamamaraan. **10** Lahat ng mga tao sa mundo
ay makikitang kayo ay tinawag sa pangalan ni Yahweh, at
matatakot sila sa inyo. **11** Gagawin kayo ni Yahweh na
maging labis na masagana sa bunga ng inyong katawan, sa
bunga ng inyong baka, sa bunga ng inyong lupa, sa lupain
na kaniyang ipinangako sa inyong mga ama na ibibigay sa
inyo. **12** Bubuksan ni Yahweh para sa inyo ang kaniyang
bahay-imbakan ng kalangitan para magbigay ng ulan para sa
inyong lupain sa tamang panahon, at pagpapalain lahat ng
gawa ng inyong kamay; magpapahiram kayo sa maraming
bansa, pero hindi kayo manghihiram. **13** Gagawin kayo ni
Yahweh na ulo at hindi buntot, magiging nasa itaas lamang
kayo at kailanman hindi mapapasailalim, kung makikinig kayo
sa mga kautusan ni Yahweh na inyong Diyos na sinasabi ko
sa inyo ngayon, para gunitain at gawin ang mga ito, **14** at
kung hindi kayo tataliwas palayo mula sa kahit na anong mga
salita na sinasabi ko sa inyo ngayon, sa kanan o kaliwa, para
sumunod sa ibang mga diyos para paglingkuran sila. **15** Pero
kung hindi kayo makikinig sa boses ni Yahweh na inyong
Diyos, at sundin ang lahat ng kaniyang mga kautusan at
kaniyang mga batas na sinasabi ko sa inyo ngayon, darating
ang mga sumpang ito sa inyo at matatabunan kayo. **16**
Isusumpa kayong mga nasa lungsod, at isusumpa kayong
mga nasa kabukiran. **17** Isusumpa ang inyong mga buslo
at ang inyong labangan ng pagmamasa. **18** Isusumpa ang
bunga ng inyong katawan, ang bunga ng inyong lupa, ang
paglago ng inyong mga baka, at anak ng inyong kawan. **19**
Isusumpa kayo kapag kayo ay pumasok, at isusumpa kayo
kapag kayo ay lumabas. **20** Magpapadala si Yahweh sa
inyo ng mga sumpa, pagkalito, at mga pagtutuwid sa lahat
ng bagay na gagamitan ninyo ng inyong kamay, hanggang
sa kayo ay mawasak, at hanggang sa kayo ay mabilis na
mapuksa dahil sa inyong mga masasamang mga gawain
kung saan itinakwil ninyo ako. **21** Hindi aalisin ni Yahweh
ang mga salot sa inyo hanggang sa madurog niya kayo
mula sa labas ng lupain na inyong papasukin para angkinin.
22 Sasalakayin kayo ni Yahweh sa pamamagitan ng mga
nakakahawang karamdaman, ng lagnat, ng pamamaga, at ng
tagtuyot at sobrang kainitan, at ng mga malalakas na hangin
at amag. Hahabulin nila hanggang kayo ay mapuksa. **23**
Magiging tanso ang kalangitan na nasa itaas ng inyong mga
ulo at magiging bakal ang mundo na nasa ilalim ninyo. **24**
Gagawing pulbos at alikabok ni Yahweh ang ulan sa inyong
lupain; mula sa kalangitan babagsak ito sa inyo, hanggang
sa kayo ay madurog. **25** Si Yahweh ang magdudulot na
pabagsakin kayo sa harapan ng inyong mga kaaway; lalabas
kayo sa isang daanan laban sa kanila, at tatakas sa pitong
mga daanan sa harapan nila. Pagpapasa-pasahan kayo doon
at saanman sa lahat ng kaharian ng mundo. **26** Magiging
pagkain ang inyong patay na katawan ng lahat ng mga ibon
ng kalangitan at ng mga mababangis na hayop ng mundo;
wala ni isang mananakot sa kanila papalayo. **27** Sasalakayin
kayo ni Yahweh sa pamamagitan ng mga pigsa ng Ehipto at
ng mga sakit sa tiyan, sakit sa balat, at pangangati, kung saan
hindi kayo mapapagaling. **28** Sasalakayin kayo ni Yahweh sa
pamamagitan ng kalungkutan, ng pagkabulag, at ng pagkalito
ng kaisipan. **29** Kakapit kayo sa tanghali tulad ng pagkapit
ng bulag sa kadiliman at hindi kayo sasagana sa inyong
mga daan; lagi kayong aapihin at nanakawan, at wala ni
isang magliligtas sa inyo. **30** Ipagkakasundo kayo sa isang
babae, pero kukunin siya ng ibang lalaki at pipilitin siyang
sumiping sa kaniya. Magtatayo kayo ng isang bahay pero
hindi maninirahan doon; magtatanim kayo ng isang ubasan
pero hindi matatamasa ang bunga nito. **31** Papatayin ang
inyong lalaking baka sa harapan ng inyong mga mata, pero

hindi ninyo kakainin ang karne nito; sapilitang kukunin ang
inyong asno papalayo mula sa inyong harapan, at hindi na
maibabalik sa inyo. Ibibigay ang inyong mga tupa sa inyong
mga kaaway, at walang sinuman ang makakatulong sa inyo.
32 Ibibigay sa ibang tao ang inyong mga anak na lalaki at
inyong mga anak na babae; buong araw silang hahanapin ng
inyong mga mata, pero mabibigo sa pag-aasam sa kanila.
Walang magiging kalakasan ang inyong kamay. **33** Ang ani
ng inyong lupain at lahat ng inyong mga pinaghirapan—isang
bansa na hindi ninyo kilala ang kakain nito; lagi kayong
aapihin at dudurugin, **34** sa gayon masiraan kayo ng ulo
sa mga nakikita ninyo na nangyayari. **35** Sasalakayin kayo
ni Yahweh sa mga tuhod at mga binti sa pamamagitan ng
matinding mga pigsa na kung saan hindi ninyo mapapagaling,
mula sa ibaba ng inyong mga paa hanggang sa itaas ng
inyong ulo. **36** Dadalhin kayo ni Yahweh at ang hari na
ilalagay ninyo sa inyong itaas sa isang bansa na hindi ninyo
kilala, kahit kayo ni ng inyong mga ninuno; sasambahin ninyo
doon ang ibang mga diyus-diyosan na kahoy at bato. **37**
Pagmumulan kayo ng matinding takot, isang kawikaan, at
isang tampulan ng galit, sa gitna ng mga tao kung saan kayo
daldalhin ni Yahweh. **38** Kukuha kayo ng maraming binhi mula
sa kabukiran, pero kakaunting binhi lamang ang madadala
ninyo, dahil kakainin ito ng mga balang. **39** Magtatanim
kayo ng ubasan at aalagaan ang mga ito, pero hindi kayo
makakainum ng alinman sa mga alak, ni makakatipon ng mga
ubas, dahil kakainin ito ng mga uod. **40** Magkakaroon kayo
ng mga puno ng olibo sa loob ng inyong nasasakupan, pero
hindi kayo makakapahid ng alinmang langis sa inyong sarili,
dahil ihuhulog ng inyong mga puno ng olibo ang mga bunga
nito. **41** Magkakaroon kayo ng mga anak na lalaki at mga
anak na babae, pero hindi sila mananatiling sa inyo, dahil sila
ay mabibihag. **42** Lahat ng inyong mga puno at mga bunga
ng inyong lupa—lilipulin ang mga ito ng mga balang. **43**
Aangat mula sa inyo ang dayuhang kapiling ninyo na pataas
ng pataas; kayo mismo ang bababa na pailalim ng pailalim.
44 Papahiramin nila kayo, pero hindi kayo magpapahiram sa
kanila; sila ang magiging ulo, at kayo ang magiging buntot.
45 Dadating sa inyo lahat ng mga sumpang ito at hahabulin at
sasakupin kayo hanggang sa kayo ay mawasak. Mangyayari
ito dahil hindi kayo nakinig sa boses ni Yahweh na inyong
Diyos, kahit sundin ang kainyang mga kautusan at mga batas
na sinasabi ko niya sa inyo. **46** Mapapasainyo ang mga
sumpang ito bilang mga tanda at kababalaghan, at sa inyong
mga kaapu-apuhan magpakailanman. **47** Dahil hindi ninyo
sinamba si Yahweh na inyong Diyos ng may kasiyahan at
kagalakan ng puso nang kayo ay nasa kasaganahan, **48**
kaya magsisilbi kayo sa mga kalaban na ipinadala ni Yahweh
laban sa inyo; pagsisislbihan ninyo sila sa gutom, sa uhaw, sa
pagkahubad, at sa kahirapan. Maglalagay siya ng pamatok
na bakal sa inyong mga leeg hanggang sa mawasak niya
kayo. **49** Magdadala si Yahweh ng bansa laban sa inyo mula
sa malayo, mula sa dulo ng mundo, tulad ng isang agila na
lumilipad papunta sa kaniyang biktima, isang bansa na hindi
ninyo naiintindihan ang wika; **50** isang bansa na mayroong
mabangis na mga pagpapakilala na walang paggalang sa
mga matatanda, ni kabutihang-asal para sa mga bata. **51**
Kakainin nila ang anak ng inyong baka at ng bunga ng inyong
lupain hanggang hanggang sa kayo ay mawasak. Wala silang
ititirang butil para sa inyo, bagong alak, o langis, walang mga
anak ng inyong kawan, hanggang sa maidulot nila sa inyo
ang pagkakapuksa. **52** Sasalakayin nila kayo sa lahat ng
tarangkahan ng inyong mga lungsod, hanggang sa bumagsak
ang inyong mga matataas at pinatibay na mga pader saan
man sa inyong lupain, mga pader na pinagkakatiwalaan
ninyo. Sasalakayin nila kayo sa loob ng lahat ng inyong mga
tarangkahan ng lungsod sa buong lupain na ibinigay sa inyo
ni Yahweh na inyong Diyos. **53** Kakainin ninyo ang bunga ng
sarili ninyong katawan, ang laman ng inyong mga anak na
lalaki at ng inyong mga anak na babae, na ibinigay sa inyo ni
Yahweh na inyong Diyos, sa pagsalakay at sa paghihirap
kung saan ang inyong kalaban ang maglalagay sa inyo. **54**
Ang taong malambot at makinis na kasama ninyo—siya ay
magiging mainggit sa kaniyang mga kapatid na lalaki at sa
kaniyang sariling mahal na asawa, at sa mga anak na naiwan
niya. **55** Kaya hindi niya ibibigay sa kahit sino sa kanila ang
laman ng sarili niyang mga anak na kaniyang kakainin, dahil
wala nang matitira para sa kaniyang sarili sa pagsalakay at
sa paghihirap na inilagay ng inyong kalaban sa loob ng lahat
ng inyong mga tarangkahan sa lungsod. **56** Ang babaeng
malambot at makinis na kasama ninyo, na hindi susubukang
ipatong ang ilalim ng paa sa lapag para sa kalambutan at
pagkamaselan—magiging mainggitin siya sa kaniyang sariling
mahal na asawa lalaki, sa kaniyang anak na lalaki, at sa
kaniyang anak na babae, **57** at ng kaniyang sariling bagong
panganak na lumabas mula sa gitna ng kaniyang binti, at ng
mga anak na kaniyang ipagbubuntis. Kakainin niya sila ng
pribado dahil sa kakulangan ng kahit na ano, sa panahon
ng pagsalakay at pagdurusa na inilagay ng inyong kalaban
sa loob ng inyong mga tarangkahan ng lungsod. **58** Kung
hindi niyo susundin ang lahat ng mga salita ng batas na ito
na nasusulat sa librong ito, ganun din na parangalan itong
maluwalhati at nakatatakot na pangalan ni Yahweh na inyong
Diyos, **59** papatindihin pa ni Yahweh ang mga salot ninyo, at
ng inyong mga kaapu-apuhan; magiging dakilang salot ang
mga iyon ng mahabang panahon at matinding karamdaman
ng mahabang panahon. **60** Dadalhin niya ulit sa inyo ang
lahat ng mga karamdaman ng Ehipto na kinatatakutan ninyo;
kakapit sila sa inyo. **61** Pati na rin ang bawat sakit at salot
na hindi nasusulat sa libro ng batas na ito, Iyon ding ang
mga dadalhin ni Yawheh sa inyo hanggang sa kayo ay
mawasak. **62** Kayo ay maiiwang kakaunti ang bilang, kahit
na tulad kayo ng mga bituin ng kalangitan sa bilang, dahil
hindi kayo nakinig sa boses ni Yahweh na inyong Diyos. **63**
Kagaya ng pagkagalak noong una ni Yahweh sa inyo sa
paggawa ninyo ng mabuti, at sa pagpaparami sa inyo, kaya
siya din ay magagalak na kayo ay mapuksa at mawasak.
Bubunutin kayo paalis sa lupain na inyong papasukin para
angkinin. **64** Ikakalat kayo ni Yahweh sa gitna ng lahat ng
mga tao mula sa isang dulo ng mundo hanggang sa ibang
dulo ng mundo; doon sasamba kayo sa ibang mga diyus-
diyosan na hindi ninyo nakilala, ni ng inyong mga ninuno,
mga diyus-diyosan na kahoy at bato. **65** Sa mga bansang ito
hindi kayo makakahanap ng kaluwagan, at walang magiging
kapahingahan para sa mga talampakan ng inyong mga paa;
sa halip, bibigyan kayo ni Yahweh doon ng takot sa puso,
lumalabong mga mata, at isang kaluluwang nagluluksa. **66**
Mananatiling may pagdududa ang inyong buhay; matatakot
kayo tuwing gabi at araw at tiyak nga na walang magiging
kasiguraduhan ang inyong buhay. **67** Sa umaga sasabihin
ninyong, 'sana ay gabi na!' at sa gabi ay sasabihin ninyong,
'sana ay umaga na!' dahil sa takot sa inyong mga puso at sa
mga bagay na kailangan makita ng inyong mga mata. **68**
Dadalhin kayo ulit ni Yahweh sa Ehipto sa pamamagitan ng

mga barko, sa daan kung saan sinabi ko sa inyo, 'Hindi na
ninyo muling makikita ang Ehipto.' Doon iaalok ninyo ang
inyong sarili para ipagbili sa inyong mga kaaway bilang mga
lalaki at babaeng alipin, pero wala ni isa ang bibili sa inyo."

29 Ito ang mga salita na inutos ni Yahweh kay Moises
na sabihin sa mga tao ng Israel sa lupain ng Moab,
mga salita na idinagdag sa tipan na kaniyang ginawa sa
kanila sa Horeb. **2** Ipinatawag ni Moises ang lahat ng mga
Israelita at sinabi sa kanila, "Nakita ninyo ang lahat ng bagay
na ginawa ni Yahweh sa harap ng inyong mga mata sa lupain
ng Ehipto kay Paraon, sa lahat ng kaniyang mga lingkod, at
sa lahat ng kanyang lupain— **3** ang matinding paghihirap na
nakita ng inyong mga mata, ang mga pangitain, at yaong mga
dakilang kababalaghan. **4** Pero hanggang ngayon hindi kayo
binigyan ni Yahweh ng isang puso para makaalam, mga mata
para makakita, o mga tainga para makarinig. **5** Pinamunuan
ko kayo sa loob ng apatnapung taon sa ilang; ang inyong
mga damit ay hindi naluma, at ang inyong mga sandalyas ay
hindi napudpod sa inyong mga paa. **6** Hindi kayo kumain ng
kahit na anong tinapay ni uminom ng kahit na anong alak o
nakakalasing na mga inumin, para inyong malaman na ako si
Yahweh na inyong Diyos. **7** Nang dumating kayo sa lugar
na ito, si Sihon, ang hari ng Heshbon, at si Og, ang hari ng
Bashan, ay lumabas laban sa atin para lumaban, at tinalo
natin sila. **8** Kinuha natin ang kanilang lupain at binigay ito
bilang pamana sa mga lipi ni Reuben, sa mga lipi ni Gad, at
sa kalahating lipi ni Manasses. **9** Kaya sundin ang mga salita
ng tipang ito at gawin, para kayo ay sumagana sa lahat ng
bagay na inyong gagawin. **10** Nakatayo kayo ngayong araw,
kayong lahat, sa harapanni Yahweh na inyong Diyos; ang
mga nangunguna sa inyo, ang inyong mga lipi, ang inyong
mga nakatatanda, at ang inyong mga opisiyal—lahat ng mga
kalalakihan ng Israel, **11** ang inyong mga anak, ang inyong
mga asawa, at ang dayuhan na kasama ninyo sa inyong
kampo, mula sa mga tagaputol ng inyong kahoy hanggang sa
mga tagasalok ng inyong tubig. **12** Narito kayong lahat para
pumasok sa tipan ni Yahweh na inyong Diyos at sa pangakao
na ginagawa ni Yahweh na inyong Diyos sa inyo ngayon, **13**
para ngayon ay maaari niya kayong gawing isang bayan para
sa kaniyang sarili, at sa ganoon siya ay maging Diyos para sa
inyo, gaya ng sinabi niya sa inyo, at gaya ng sinumpa niya sa
inyong mga ninuno, kay Abraham, kay Isaac, at kay Jacob.
14 At hindi ko lamang ginagawa para inyo ang tipang ito at
itong panunumpa, **15** —kasama ng lahat ng nakatayo ngayon
na narito kasama natin sa harapan ni Yahweh na ating Diyos,
pero pati narin sa mga kasama natin na wala rito ngayon. **16**
Alam ninyo kung paano tayo namuhay sa lupain ng Ehipto, at
kung paano tayo pumasok sa gitna ng mga bansa na inyong
dinaanan. **17** Nakita ninyo ang kanilang mga nakasusuklam
na mga bagay: kanilang mga diyus-diyosan na kahoy at bato,
pilak at ginto, na nabibilang sa kanila, **18** kung kaya't marapat
na wala sinumang sa inyo, lalaki, babae, pamilya, o lipi na
ang puso ay tatalikod ngayon mula kay Yahweh na ating
Diyos, para sumamba sa mga diyus-diyosan ng mga bansang
iyon—kung kaya't marapat na wala sa inyo ang anumang
ugat na nagbubunga ng apdo at halamang mapait, **19** para
kapag marinig ng taong iyon ang mga salita ng sumpang ito,
hindi niya dapat basbasan ang kaniyang sarili sa kaniyang
puso at sabihing, 'magkakaroon ako ng kapayapaan, kahit na
maglalakad ako sa katigasan ng aking puso.' Sisirain nito ang
basa kasama ang tuyo. **20** Hindi siya papatawarin ni Yahweh,
pero sa halip, ang galit ni Yahweh at kanyang pagseselos ay
mag-iinit laban sa taong iyon, at ang lahat ng mga sumpa na
nakasulat sa aklat na ito ay mapapasakanya, at tatanggalin ni
Yahweh ang kanyang pangalan mula sa ilalim ng langit. **21**
Ibubukod siya ni Yahweh para sa sakuna na mula sa lahat ng
mga lipi ng Israel, sa pagsunod sa lahat ng mga sumpa ng
tipan na nakasulat sa aklat ng batas na ito. **22** Ang darating
na salinlahi, ang mga anak ninyo na lilitaw pagkatapos ninyo,
at ang dayuhan na nagmula sa isang malayong lupain, ay
magsasalita kapag nakita nila ang mga salot sa lupaing ito at
ang mga karamdaman na ginawa ni Yahweh — **23** at kapag
nakita nila ang buong lupain na naging asupre at nasusunog
na asin, kung saan walang ipinunla ni namumunga, kung saan
walang mga halaman ang tumutubo, katulad ng pagkabagsak
ng Sodom at Gomorra, Adma at Zeboiim, na winasak ni
Yahweh sa kaniyang galit at matinding poot— **24** sasabihin
nilang lahat kasama ng lahat ng ibang mga bansa, 'Bakit ito
ginawa ni Yahweh sa lupaing ito? Ano ang kahulugan ng
init ng labis na galit na ito?' **25** Pagkatapos sasabihin ng
mga tao, 'Ito ay dahil pinabayaan nila ang tipan ni Yahweh,
ang Diyos ng kanilang mga ninuno, na ginawa niya sa kanila
noong sila ay inilabas niya mula sa lupain ng Ehipto, **26** at
dahil sila ay pumunta at sumamba sa ibang diyus-diyosan
at yumukod sa kanilang, diyus-diyosan na hindi nila kilala
at ang mga hindi niya binigay sa kanila. **27** Kaya ang galit
ni Yahweh ay sumiklab laban sa lupaing ito, para magdala
doon ng lahat ng mga sumpa na nasusulat sa aklat na ito. **28**
Binunot sila ni Yahweh mula sa kanilang lupain sa galit, sa
poot, at sa matinding galit, at itinapon sila sa ibang lupain,
gaya ng ngayon.' **29** Ang mga bagay na lihim ay nabibilang
lamang kay Yahweh na ating Diyos; pero ang mga bagay na
inihayag ay nabibilang magpakailanman sa atin at sa ating
mga kaapu-apuhan, para gawin natin ang lahat ng mga salita
ng batas na ito.

30 Kapag ang lahat ng mga bagay na ito ay nakarating
sa inyo, ang mga pagpapala at ang mga sumpa na
itinalaga ko sa harapan ninyo, at kapag isinaisip ninyo ito
kasama ang lahat ng ibang mga bansa kung saan si Yahweh
ang inyong Diyos ay dinala kayo, **2** at kapag bumalik kayo
kay Yahweh na inyong Diyos at sumunod sa kaniyang boses,
susundin ang lahat ng mga sinasabi ko sa inyo sa araw na
ito— kayo at inyong mga anak— ng inyong buong puso at
inyong buong kaluluwa, **3** kung gayon babaligtarin ni Yahweh
na inyong Diyos ang inyong pagkakabihag at magkakaroon
ng habag sa inyo, babalik siya at titipunin kayo mula sa lahat
ng mga tao kung saan si Yahweh ang inyong Diyos ay ikinalat
kayo. **4** Kung mayroon sa mga lahi ninyo ang ipinatapon sa
pinaka-malalayong mga lugar mula sa ilalim ng kalangitan,
mula kung saan si Yahweh na inyong Diyos ay titipunin
kayo, at magmula doon dadalhin niya kayo. **5** Si Yahweh na
inyong Diyos ay dadalhin kayo sa lupain na pagmamay-ari ng
inyong mga ninuno, at magiging sa inyo ulit ito; Gagawan ka
niya ng kabutihan at pararamihin kayo higit pa sa ginawa
niya sa inyong mga ninuno. **6** Tutuliin ni Yahweh na inyong
Diyos ang inyong puso at ang puso ng inyong mga kaapu-
apuhan para mamahalin ninyo si Yahweh na inyong Diyos
ng inyong buong puso at inyong buong kaluluwa, para kayo
ay mabuhay. **7** Ilalagay ni Yahweh na inyong Diyos itong
mga sumpa sa inyong mga kaaway at sa mga galit, at sa
sinumang nagpapahirap sa inyo. **8** Babalik kayo at susunod
sa boses ni Yahweh, at gagawin ninyo ang lahat ng kaniyang

mga utos na inuutos ko sa inyo sa araw na ito. **9** Si Yahweh
na inyong Diyos ay gagawing masagana ang lahat ng ginawa
ng inyong kamay sa bunga ng inyong katawan, sa bunga
ng inyong mga baka, at sa bunga ng inyong mga pananim,
para sa kasaganahan, para kay Yahweh muling masisiyahan
ulit siya sa inyo sa kasaganahan, gaya ng pagkalugod niya
sa inyong mga ninuno. **10** Gagawin niya ito kung susundin
ninyo ang salita ni Yahweh na inyong Diyos, para panatilihin
ang kaniyang mga kautusan at mga batas na nasusulat sa
aklat ng kautusan, kung babalik kayo kay Yahweh na inyong
Diyos ng inyong buong puso at inyong buong kaluluwa. **11**
Dahil itong utos na sinasabi ko sa inyo sa araw na ito ay
hindi lubhang mahirap para sa inyo, ni ito ay napakalayo sa
inyo para abutin, **12** hindi ito nasa langit, para sabihin ninyo,
"Sinong nais umakyat sa atin sa langit at dalhin ito pababa sa
atin at maaari nating marinig ito, para magawa natin ito?'
13 Maging ito ay sa ibayo ng dagat, para inyong masabi,
'Sino sa atin ang pupunta sa ibayong dagat para dalhin ito
sa atin at marinig natin, at para magawa natin ito?' **14** Pero
ang salita ay napakalapit sa inyo, nasa inyong bibig at nasa
inyong puso, para inyong magawa ito. **15** Tingnan ninyo,
inilagay ko sa araw na ito sa inyong harapan ang buhay
at kabutihan, kamatayan at kasamaan. **16** Kung susundin
ninyo ang mga panuntunan ni Yahweh na inyong Diyos, na
sinasabi ko sa inyo sa araw na ito na mahalin si Yahweh
na inyong Diyos, para mamuhay ng naaayon sa kaniyang
paraan, at sundin ang kaniyang mga kautusan, ang kaniyang
mga batas at kaniyang mga ordenansa, mabubuhay kayo at
paparamihin, at pagpalain kayo ni Yahweh na inyong Diyos
sa lupain na inyong pupuntahan para angkinin. **17** Pero kung
ang inyong puso ay tumalikod at hindi kayo nakinig sa halip
ay lumayo at nagpatirapa pababa sa ibang mga diyus-diyosan
at sasambahin sila, **18** kung gayon, sasabihin ko sa inyo
sa araw na ito siguradong mamamatay kayo, hindi tatagal
ang inyong buhay sa lupain na inyong dadaanan sa kabila
ng Jordan para puntahan at angkinin. **19** Tinatawag ko ang
langit at ang lupa para maging saksi laban sa inyo sa araw na
ito, itinalaga ko sa inyo ang buhay at kamatayan, ang mga
pagpapala at mga sumpa, kaya piliin ninyo ang buhay para
kayo at ang inyong lahi ay mamuhay ng matagal. **20** Gawin
ito para mahalin si Yahweh na inyong Diyos, para sundin ang
kaniyang salita, at para kumapit sa kaniya. Dahil siya ang
inyong buhay at ang haba ng inyong mga araw, gawin ninyo
ito para maaari kayong mamuhay sa lupain na ipinangako ni
Yahweh sa inyong mga ninuno, kay Abraham, kay Isaac, at
kay Jacob, na ibibigay sa kanila."

31 Nagpunta si Moises at sinabi ang mga salitang ito sa
buong Israel. **2** Sinabi niya sa kanila, "Isang daan at
dalawampung taong gulang na ako; hindi na ako maaaring
makalabas at makakpasok; Sinabi ni Yahweh sa akin, 'Hindi ka
na tatawid sa Jordan.' **3** Si Yahweh na inyong Diyos, sasama
siya sa inyo; wawasakin niya ang mga bansa mula sa inyong
harapan, at babawiin ninyo ito. Si Josue, ang mangunguna sa
inyong harapan, tulad ng sinabi ni Yahweh. **4** Gagawin ni
Yahweh sa kanila kung ano kay Sihon at Og, sa mga hari ng
Amoreo, at sa kanilang lupain, kung saan kaniyang winasak.
5 Bibigyan kayo ni Yahweh ng tagumpay laban sa kanila
kapag nakaharap na ninyo sila sa digmaan, at gagawin ninyo
sa kanila ang lahat ng sinasabi ko sa inyo. **6** Magpakatatag
at magpakatapang, huwag matakot, at huwag matakot sa
kanila; sapagkat si Yahweh na inyong Diyos, ang siyang
sasama sa inyo; hindi niya kayo bibiguin ni pababayaan." **7**
Tinawag ni Moises si Josue at sinabi sa kaniya sa harapan ng
buong Israel, "Magpakatatag at magpakatapang, sapagkat
sasamahan mo itong lahi papunta sa lupain na ipinangako ni
Yahweh sa inyong mga ninuno para ibigay sa kanila; Ikaw
ang magdudulot sa kanila para manahin ito. **8** Si Yahweh,
ang siyang mangunguna sa inyong harapan; sasama siya sa
inyo; hindi niya kayo bibiguin ni iiwan; huwag matakot, huwag
mapanghinaan ng loob." **9** Isinulat ni Moises ang kautusang
ito at ibinigay ito sa mga pari, sa mga anak na lalaki ni Levi,
na nagdala sa kaban ng tipan ni Yahweh; binigay din niya ang
mga kopya nito sa lahat ng mga nakatatanda ng Israel. **10**
Inutusan sila ni Moises at sinabi, "Sa katapusan ng bawat
pitong taon, sa panahon na ipapawalang-bisa ang mga utang,
sa oras ng Pagdiriwang ng mga Kanlungan, **11** kapag ang
buong Israelita ay dumating para magpakita sa harapan ni
Yahweh na inyong Diyos sa lugar na kaniyang pipiliin para sa
kaniyang santuwaryo, babasahin mo itong batas sa harapan
ng buong Israel kanilang pandinig. **12** Tipunin ang mga
tao, ang mga kalalakihan, ang mga kababaihan, ang mga
kabataan, at inyong dayuhan na nasa loob ng tarangkahan ng
inyong lungsod, para makarinig sila at matuto, at para maaari
nilang parangalan si Yahweh na inyong Diyos at sundin ang
lahat ng mga salita nitong kautusan. **13** Gawin ito para sa
kanilang mga anak, na walang alam, maaaring makarinig at
matuto para parangalan si Yahweh na inyong Diyos, habang
nabubuhay kayo sa lupain na inyong pupuntahan ang Jordan
para angkinin." **14** Sinabi ni Yahweh kay Moises, "Masdan
mo, ang araw ay paparating na ikaw ay dapat ng mamatay;
tawagin si Josue at ipakita ang inyong mga sarili sa loob
ng tolda ng pagpupulong, para mabigyan ko siya ng utos."
Pumunta sina Moises at Josue at ipinakita ang kanilang mga
sarili sa loob ng tolda ng pagpupulong. **15** Nagpakita si
Yahweh sa loob ng tolda sa isang haliging ulap; nakatayo ang
haligi ng ulap sa ibabaw ng pintuan ng tolda. **16** Sinabi ni
Yahweh kay Moises, "Masdan mo, matutulog ka kasama ang
iyong mga ama; babangon itong mga lahi at kikilos katulad ng
mga bayarang babae na sumusunod sa masamanag mga
diyus-diyosan ng lupain, ang lupain na kanilang pupuntahan
para maging kasamahan nila. Iiwanan nila ako at sisirain
ang kasunduang ginawa ko kasama sila. **17** Pagkatapos, sa
araw na iyon, ang aking galit ay sisiklab laban sa kanila, at
iiwanan ko sila, ikukubli ko ang aking mukha mula sa kanila,
at sasakmalin sila. Maraming mga sakuna at kaguluhan ang
mapapa sa kanila, para kanilang sabihin sa araw na iyon,
'Ang mga sakuna ba ito ay natagpuan ako dahil ang ating
Diyos ay wala sa aming kalagitnaan?' **18** Sisiguraduhin ko na
ikukubli ang aking mukha mula sa kanila sa araw na iyon
dahil ang lahat ng kasamaan ay kanilang gagawin, sapagkat
bumaling sila sa ibang mga diyus-diyosan. **19** Kaya ngayon
isulat mo itong awitin para sa iyong sarili at ituro ito sa bayan
ng Israel. Ilagay ito sa kanilang mga bibig, para ang awiting
ito ay maging isang saksi para sa akin laban sa bayan ng
Israel. **20** Kapag dinala ko sila dito sa loob ng lupain na
aking ipinangako upang ibigay sa kanilang mga ninuno, ang
lupaing umaapaw sa gatas at pulot, at nang sila ay nakakain
at nabusog at tumaba, pagkatapos babaling sila sa ibang
mga diyos at sasamba sa kanila; kamumuhian nila ako at
sisirain ang kasunduan. **21** Kapag maraming kasamaan
at mga kaguluhan ang mayroon ang mga tao na ito, ang
awiting ito ang magpapatunay bilang isang saksi; dahil ito ay
hindi malilimutan mula sa mga bibig ng kanilang mga kaapu-

apuhan; dahil alam ko ang mga plano na kanilang binubuo
ngayon, kahit bago ko pa sila dinala dito sa lupain na aking
ipinangako." **22** Kaya isinulat ni Moises ang awiting ito ng
araw ding iyon at itinuro sa bayan ng Israel. **23** Binigyan
ni Yahweh ng utos si Josue na anak ni Nun, at sinabi,
"Magpakatatag at Magpakatapang; sapagkat dadalhin mo ang
bayan ng Israel papasok sa lupain na ipinangako ko sa kanila,
at ako ay sasainyo." **24** Nangyari ito nang matapos ni Moises
ang pagsusulat ng mga salita nitong kautusan sa isang aklat,
25 ibinigay niya ang isang utos sa mga Levita ang siyang
nagdala ng kaban ng tipan ni Yahweh; sinabi niya, **26** "Dalhin
mo itong aklat ng kautusan at ilagay ito sa gilid ng kaban ng
tipan ni Yahweh na inyong Diyos, para ito ay naroroon bilang
isang saksi laban sa inyo. **27** Dahil alam ko ang inyong mga
paghihimagsik at inyong katigasan; tingnan ninyo, habang
patuloy akong nabubuhay kasama ninyo kahit sa araw na ito,
kayo ay naging mapanghimagsik laban kay Yahweh; paano
pa pag ako ay patay na? **28** Magtipon sa akin ang lahat ng
nakatatanda ng inyong mga lipi, at inyong mga opisyal, para
masabi ang mga salita sa kanilang mga tainga at tatawag sa
langit at lupa para maging saksi laban sa kanila. **29** Dahil
alam ko na pag patay na ako lubusan ninyong sisirain ang
inyong mga sarili at lumiko palayo sa daanan na aking iniutos
sa inyo; kapahamakan ay darating sa inyo sa susunod na
mga araw. Mangyayari ito dahil gagawa kayo ng masama sa
mata ni Yahweh, para galitin siya sa pamamagitan ng mga
gawa ng inyong mga kamay." **30** Umawit si Moises sa mga
tainga ng mga pinagtipon sa Israel ang mga salita ng awiting
ito hanggang sa matapos

32 Ibigay ang inyong mga tainga, kayong kalangitan,
at hayaan akong magsalita. Hayaan ang mundo na
makinig sa mga salita ng aking bibig. **2** Hayaan ang aking
katuruan ay pumatak na parang ulan, hayaan ang aking
talumpati ay dumalisay na parang hamog, gaya ng mahinang
ulan sa malambot na damo, at gaya ng ulan sa mga halaman.
3 Dahil ipapayahag ko ang pangalan ni Yahweh, at ang tungkol
ang kadakilaan sa ating Diyos. **4** Ang Batong tanggulan,
ang kaniyang ganap na gawa; dahil ang lahat ng kaniyang
landas ay husto. Siya ang matapat na Diyos na siyang walang
kasamaan. Siya ay makatarungan at matuwid. **5** Kumilos
sila ng masama laban sa kaniya. Sila ay hindi niya mga
anak. Ito ay kanilang kahihiyan. Sila ay isang makasalanan
at manlilinlang na salinlahi. **6** Gagantimpalaan ba ninyo si
Yahweh sa ganitong paraan, kayong mga hangal at walang
damdaming mga tao? Hindi ba siya ang inyong ama, ang
nag-iisang lumikha sa inyo? Na siyang lumikha sa inyo?
7 Isaisip ang mga araw ng sinaunang panahon, isipin ang
tungkol sa maraming taong lumipas. Tanungin ang inyong
ama at ipapakita niya sa inyo, ang inyong mga nakakatanda
at sasabihin nila sa inyo. **8** Nang ibinigay ng Kataastaasan sa
mga bansa ang kanilang pamana—nang hinati niya ang lahat
ng sangkatauhan, at itinakda niya ang mga hangganan ng
mga tao, itinakda rin niya ang bilang ng kanilang mga diyus-
diyosan. **9** Dahil ang bahagi ni Yahweh ay ang kaniyang
mga tao; si Jacob ang kaniyang bahaging mana. **10** Siya
ay natagpuan niya sa isang disyertong lupain, at sa tigang
at humahagulhol na ilang; ipinagtanggol at inalagaan niya,
siya ay binantayan niya na tulad ng pag-iingat sa mata. **11**
Gaya ng isang agila na nagbabantay ng kaniyang pugad at
pumapagaspas sa ibabaw ng kaniyang mga inakay, ibinuka ni
Yahweh ang kaniyang mga pakpak at kinuha sila, at dinala
sila sa kaniyang mga likuran. **12** Si Yahweh lamang ang
pumatnubay sa kaniya; walang dayuhang diyus-diyosan ang
kasama niya. **13** Hinayaan niya kayong sumakay sa tayog ng
lupain, at siya ay pinakain niya ng mga bunga ng bukid; kayo
ay pinalusog niya ng pulut na mula sa bato, at langis na mula
sa matigas na matarik na bato. **14** Kumain kayo ng mantikilya
na mula sa grupo ng mga hayop at uminom ng gatas na mula
sa kawan, kasama ng taba ng mga tupa, mga lalaking tupa
ng Bashan, at mga kambing, kasama ng pinakamainam ng
trigo— at ininum ninyo ang bumubulang alak na gawa mula
sa katas ng mga ubas. **15** Pero lumaki si Jeshurun na mataba
at sumisipa, puno ng taba, matipuno, at makinis. Tinalikuran
nila ang Diyos na gumawa sa kanila, at itinanggi nila ang
Bato ng kaniyang kaligtasan. **16** Pinagselos nila si Yahweh
sa pamamagitan ng kanilang mga kakaibang diyus-diyosan;
at ginalit siya ng kanilang mga kasuklam-suklam na diyus-
diyosan. **17** Nagsakripisyo sila sa mga demonyo, na hindi
Diyos—mga diyos na hindi nila kilala, mga diyos na bago pa
lang lumitaw, mga diyos na hindi kinakatakutan ng inyong mga
ama. **18** Pinabayaan ninyo ang Bato, na naging ama ninyo, at
inyong kinalimutan ang Diyos na nagsilang sa inyo. **19** Nakita
ito ni Yahweh at sila ay tinanggihan niya, dahil lubha siyang
ginalit ng kaniyang mga anak na lalaki at kaniyang mga anak
na babae. **20** "Itatago ko ang aking mukha mula sa kanila,"
sinabi niya, "at makikita ko kung ano ang kanilang magiging
katapusan; dahil sila ay isang napakasamang salinlahi, mga
anak na hindi tapat. **21** Pinagselos nila ako sa pamamagitan
diyos na hindi totoo at ginalit ako ng kanilang mga walang
halagang diyus-diyosan. Papainggitin ko sila sa pamamagitan
ng hindi ko bayan, gagalitin ko sila sa pamamagitan ng isang
bansa na walang pang-unawa. **22** Dahil isang apoy ang nag-
aalab sa pamamagitan ng aking galit at sumusunog hanggang
sa pinakamalalim na lugar ng mga patay; kinakain nito ang
mundo at ang ani nito; sinusunog nito ang mga pundasyon
ng mga bundok. **(Sheol h7585)** **23** Bubuntunan ko sila ng
kapahamakan; ipapatama ko sa kanila ang lahat ng aking
mga palaso; **24** Mamamatay sila sa gutom at lalamunin ng
nag-aapoy na init at mapait na pagkawasak; ipapadala ko sa
kanila ang mga ngipin ng mga mababangis na hayop, gamit
ang lason ng mga bagay na gumagapang sa alikabok. **25**
Sa labas ng espada ay mamimighati, at kilabot ay ganoon
din sa mga silid-tulugan. Iilipol ito sa parehong binata at
dalaga, ang sumususong bata, at ang lalaking may kulay-
abong mga buhok. **26** Sinabi ko na ikakalat ko sila ng malayo,
para mapawi ang kanilang alaala mula sa sangkatauhan.
27 Kung hindi lang sa pagmamayabang ng kaaway, at baka
ang kanilang kaaway ay magkamali, at kanilang sasabihin,
'Itaas ang ating kamay,' Nagawa ko na sana ang lahat ng
mga ito. **28** Dahil ang Israel ay isang bansa na walang
karunungan, at walang pang-uunawa sa kanila. **29** O, na sila
ay matatalino, na naunawaan nila ito, na isaalang-alang nila
ang kanilang parating na kapalaran! **30** Paano ba hahabulin
ng isa ang isang libo, at papaliparin ng dalawa ang sampung
libo, maliban kung ipinagbili sila ng kanilang Bato, at isinuko
sila ni Yahweh? **31** Dahil ang bato ng ating mga kaaway ay
hindi katulad ng ating Bato, gaya ng pag-amin ng ating mga
kaaway. **32** Dahil ang kanilang mga puno ng ubas ay nagmula
sa puno ng ubas ng Sodoma, at mula sa mga bukid ng
Gomorra; ang kanilang mga ubas ay mga ubas ng lason; ang
kanilang mga kumpol ay mapait. **33** Ang kanilang alak ay ang
lason ng mga ahas at ang mabagsik na kamandag ng mga
maliliit na ahas. **34** Hindi ba ito binalak ng palihim na aking

tinago, na natatakan kabilang ng aking mga kayamanan?
35 Ako ang magbibigay ng paghihiganti, at kabayaran, sa
panahon na madudulas ang kanilang paa; dahil ang araw
ng kapahamakan para sa kanila ay nalalapit, at ang mga
bagay na darating sa kanila ay mabilis na mangyayari.” **36**
Dahil si Yahweh ang magpapasya para sa kaniyang mga
tao, at kakaawaan niya ang kaniyang mga lingkod. Makikita
niya na ang kanilang kapangyarihan ay nawala, at wala ni
isang matitira, kahit mga alipin o malayang mga tao. **37**
Pagkatapos sasabihin niya, “Nasaan ang kanilang mga diyos,
ang bato na siyang kanilang kanlungan? — **38** Ang mga
diyos na kumain ng mga taba ng kanilang mga sakripisyo at
uminom ng alak na kanilang mga handog na inumin? Hayaan
silang bumangon at tulungan kayo; hayaan sila ang mag-ingat
ninyo. **39** Tingnan ninyo ngayon ako, kahit ako, ang Diyos,
at walang nang diyos maliban sa akin; ako'y pumapatay, at
ako'y bumubuhay; ako'y sumusugat, at ako'y nagpapagaling,
at walang ni isa na makakapagligtas sa inyo mula sa aking
lakas. **40** Dahil itinaas ko ang aking kamay sa langit at
sinabing, 'Habang ako ay nabubuhay magpakailanman, ako
ay kikilos. **41** Kapag hinahasa ko ang aking makintab na
espada, at kapag nagsimula na ang aking kamay na magdala
ng katarungan, maghihiganti ako sa aking mga kaaway, at
gagantihan ko yaong mga napopoot sa akin. **42** Lalasingin
ko ang aking mga palaso ng dugo, at ang aking espada ay
lalamunin ang laman kasama ng dugo ng mga pinatay at ng
mga bihag, at mula sa mga ulo ng mga pinuno ng kaaway.'”
43 Magdiwang, kayong mga bansa, kasama ng mga tao
ng Diyos, dahil ipaghihiganti niya ang dugo ng kaniyang
mga lingkod; Maghihiganti siya sa kaniyang mga kaaway, at
gagawa siya ng kabayaran ng kasalanan para sa kaniyang
lupain, para sa kaniyang mga tao. **44** Dumating si Moises at
inawit ang lahat ng mga salita ng awiting ito sa tainga ng
mga tao, siya, at si Josue na anak na lalaki ni Nun. **45** At
natapos ni Moises na awitin ang lahat ng mga salitang ito
sa buong Israel. **46** Sinabi niya sa kanila, “Ituon ang inyong
mga isipan sa lahat ng mga salita na aking pinatunayan sa
inyo ngayon, para mautusan ninyo ang inyong mga anak na
sundin ang mga ito, ang lahat ng mga salita ng batas na ito.
47 Dahil ito ay hindi balewalang bagay para sa inyo, dahil ito
ang inyong buhay, at sa pamamagitan ng bagay na ito ay
papahabain ninyo ang inyong mga araw sa lupain na inyong
pupuntahan sa ibayo ng Jordan para angkinin.” **48** Nagsalita
si Yahweh kay Moises sa parehong araw at sinabing, **49**
“Umakyat ka sa bandang ito ng mga bundok ng Abarim, itaas
ng Bundok Nebo, na nasa lupain ng Moab, kabila ng Jerico.
Mapagmamasdan mo ang lupain ng Canaan, na ibibigay ko
sa bayan ng Israel bilang kanilang pag-aari. **50** Mamamatay
ka sa bundok na pupuntahan mo at Matitipon kasama ng
iyong mga tao, gaya ni Aaron na kapwa mong Israelita na
namatay sa Bundok Hor at tinipon ng kaniyang mga tao. **51**
Ito ay mangyayari dahil hindi ka tapat sa akin kabilang sa
bayan ng Israel sa tubigan ng Meriba sa Kades, sa ilang ng
Sin; **52** dahil hindi mo ako pinakitunguhan ng may dangal
at Dahil makikita mo ang lupain sa harapan mo, pero hindi
ka makakapunta roon, sa lupain na ibibigay ko sa bayan ng
Israel.”

33 Ito ang pagpapala kung saan pinagpala ni Moises na
tao ng Diyos ang bayan ng Israel bago ang kaniyang
kamatayan. **2** Sinabi niya: Mula si Yahweh sa Sinai at
nagpakita sa kanila mula Seir. Nagliwanag siya mula sa
Bundok ng Paran, at dumating siya kasama ang sampung
libong mga banal na pinili. Sa kaniyang kanang kamay ay
mayroong kumikislap na kidlat. **3** Tunay nga, mahal niya
ang mga tao; lahat ng kaniyang mga banal na pinili ay
nasa inyong kamay, at nagpatirapa siya sa inyong mga paa;
nakatanggap ang bawat isa ng inyong mga salita. **4** Ako,
si Moises, nag-utos sa inyo ng isang batas, isang pamana
para sa kapulungan ni Jacob. **5** Pagkatapos naging hari si
Yahweh sa Jesurun, kapag ang mga pinuno ng mga tao ay
nagtipun-tipon, nagkasama-sama ang lahat ng mga lipi ng
Israel. **6** Hayaang mabuhay si Ruben at hindi mamatay; pero
nawa ang kaniyang mga tauhan ay maging iilan lamang. **7** Ito
ang pagpapala para kay Juda. Sinabi ni Moises: Makinig ka,
Yahweh, sa boses ng Juda, at dalhin siyang muli sa kaniyang
mga tao. Makipaglaban para sa kaniya; maging tulong laban
sa kaniyang mga kaaway. **8** Tungkol kay Levi, sinabi ni
Moises: Ang iyong Tummim at iyong Urim ay napapabilang sa
iyong kinasisiyahan, ang iyong sinubukan doon sa Masa,
kung saan kayo nakipagburo sa tubig ng Meriba. **9** Ang taong
nagsasabi tungkol sa kaniyang ama at ina,” Hindi ko sila
nakita.” Ni hindi niya kinilala ang kaniyang mga kapatid, ni
hindi niya inangkin ang kaniyang sariling mga anak. Dahil
binabantayan niya ang inyong salita at sinunod ang iyong
tipan. **10** Itinuro niya kay Jacob ng inyong mga panuntunan,
at mga batas sa Israel. Maglalagay siya ng insenso sa iyong
harapan, at ang buong sinunog na mga alay sa inyong
altar. **11** Pagpalain, Yahweh, ang kaniyang mga pag-aari, at
tanggapin ang gawa ng kaniyang mga kamay. Durugin ang
mga balakang ng sinumang bumangon laban sa kaniya, at sa
mga taong galit sa kaniya, para hindi sila ulit makabangon. **12**
Tungkol kay Benjamin, sinabi ni Moises: Ang isang minahal ni
Yahweh ay namumuhay ng matiwasay sa tabi niya; iniingatan
siya ni Yahweh sa mahabang panahon, at nabubuhay siya
sa pagitan ng mga braso ni Yahweh. **13** Tungkol kay Jose,
sinabi ni Moises: Nawa'y pagpalain ni Yahweh ang kaniyang
lupain at ng kaniyang mahahalagang mga bagay sa langit,
kasama ang hamog, At ng nakapaloob sa ilalim nito. **14** Na
mayroong mahahalagang mga bagay sa pag-aani na ginawa
sa tulong ng araw, kasama ang mga mahahalagang bagay sa
paglipas ng mga buwan, **15** Na mayroong magagandang mga
bagay mula sa napakatandang mga bundok, at na mayroong
mahahalagang mga bagay ng walang katapusang mga burol.
16 Mayroong mga pinakamahalagang bagay sa mundo at ng
kasaganahan nito, at kasama ang mabuting kalooban niya
para sa sinumang nasa palumpong. Hayaang dumating ang
pagpapala mula sa ulo ni Jose, at sa noo niya na siyang
naging prinsipe sa kaniyang mga kapatid. **17** Ang unang anak
ng isang toro, maluwalhati siya, at kaniyang mga sungay
ay ang mga sungay ng isang mabangis na toro. Kasama
nilang itutulak niya ang mga tao, lahat sila, sa katapusan ng
mundo. Ito ang mga sampung libo ng Efraim; ito ang mga libu-
libo ni Manases. **18** Tungkol kay Zebulun, sinabi ni Moises:
Magsaya, Zebulun, sa iyong paglabas, at ikaw, Isacar, sa
inyong mga tolda. **19** Tatawagin nila ang mga tao sa mga
bundok. Doon iaalay nila ang mga alay ng pagkamatuwid.
Dahil sisipsipin nila ang kasaganahan ng mga karagatan, at
mula sa buhangin ng dalampasigan. **20** Tungkol kay Gad,
sinabi ni Moises: Pagpalain ang siyang magpapalawak kay
Gad. Maninirahan siya doon katulad ng isang babaeng leon,
at sisirain niya ang braso o ang isang ulo. **21** Naglaan siya
ng kaniyang pinakamahalagang bahagi para sa kaniyang
sarili, dahil mayroong nakalaang bahagi ng lupain para sa

mga pinuno. Dumating siya kasama ang pinuno ng mga tao.
Ipinatupad niya ang katarungan ni Yahweh at ang kaniyang
mga kautusan kasama ng Israel. **22** Tungkol kay Dan, sinabi
ni Moises: Si Dan ay isang batang leon na lumundag mula sa
Bashan. **23** Tungkol kay Neftali, sinabi ni Moises: Neftali,
nasisiyahan sa mga pabor, at puno ng pagpapala ni Yahweh,
dalhin ang pag-aari ng lupain tungo sa kanluran at timog.
24 Tungkol kay Aser, sinabi ni Moises: Pagpalain si Aserng
higit pa sa ibang mga anak na lalaki; hayaan siyang maging
katanggap-tanggap sa kaniyang mga kapatid, at hayaang
malubog sa langis ng olibo ang kaniyang mga paa. **25**
Nawa'y ang rehas ng iyong lungsod ay maging bakal at
tanso; hangga't kayo ay nabubuhay, ganun din kahaba ang
iyong magiging kaligtasan. **26** Walang sinumang katulad ng
Diyos, Jesurun— isang matuwid, na nakasakay sa kalangitan
para tulungan ka, at sa kaniyang kaluwalhatian sa mga ulap.
27 Ang walang hanggang Diyos ay isang kublihan para sa
kaniyang mga tao, at sa ilalim ay ang walang hanggang mga
braso. Itutulak niya palabas ang kaaway mula sa harapan
ninyo, at sasabihin niya, “Wasakin!” **28** Nawa'y ang Israel
ay mamumuhay na may kaligtasan. Ang bukal ni Jacob ay
ligtas sa isang lupain ng butil at bagong alak; tunay nga,
hayaan ang langit na bumagsak ang hamog sa kaniya. **29**
Pinagpala kayo, Israel! Sino ang katulad ninyo, mga tao na
iniligtas ni Yahweh, ang sanggalan ng inyong tulong, at ang
espada ng inyong kaluwalhatian? Ang inyong mga kaaway ay
darating na nanginginig sa inyo; tatapakan ninyo ang kanilang
matataas na mga lugar.

34 Umakyat si Moises mula sa mga kapatagan ng Moab
patungong Bundok ng Nebo, hanggang sa tuktok ng
Pisga, na nasa tapat ng Jerico. At ipinakita ni Yahweh sa
kaniya ang lahat ng lupain ng Galaad hanggang Dan, **2** at
lahat ng Neftali at ang lahat ng lupain ng Efraim at Manases,
at lahat ng lupain ng Juda, hanggang sa kanlurang karagatan,
3 at ang Negev, at ang patag sa lambak ng Jerico, ang
Lungsod ng mga Palmera, hanggang Zoar. **4** Sinabi ni
Yahweh sa kaniya, “Ito ang lupain na ipinangako ko kay
Abraham, kay Isaac, at kay Jacob, na sinasabing, 'Ibibigay ko
ito sa inyong mga kaapu-apuhan.' Pinayagan kitang tingnan
iyon sa iyong mga mata, pero hindi ka makakapunta roon.” **5**
Kaya si Moises ang lingkod ni Yahweh ay namatay doon sa
lupain ng Moab, gaya ng salitang ipinangako ni Yahweh. **6**
Inilibing siya ni Yahweh sa lambak ng lupain ng Moab sa
tapat ng Beth Peor, pero walang nakakaalam kung saan ang
kaniyang libingan hanggang sa araw na ito. **7** Isang daan at
dalawampung taong gulang si Moises ng namatay siya; hindi
lumabo ang kaniyang mata, ni humina ang kaniyang likas
na lakas. **8** nagluksa ng tatlumpung araw ang mga tao ng
Israel sa mga kapatagan ng Moab para kay Moises, at ang
mga araw ng pagluluksa para kay Moises ay natapos. **9** Si
Josue na anak ni Nun, ay puno ng espiritu ng kaalaman,
dahil ipinatong ni Moises ang kaniyang kamay sa kaniya.
Nakinig ang mga Israelita sa kaniya at ginawa kung ano ang
iniutos ni Yahweh kay Moises. **10** Walang ibang tumayong
propeta sa Israel tulad ni Moises, na siyang kilala ni Yahweh
mukha sa mukha. **11** Walang ibang propeta na tulad niya sa
lahat ng mga palatandaan at mga kababalaghan na ipinadala
ni Yahweh sa kaniya para gawin sa lupain ng Ehipto, kay
Faraon, at sa lahat ng kaniyang mga lingkod, at sa lahat
ng kaniyang lupain. **12** Hindi pa nagkaroon ng sinumang
propetang tulad niya sa lahat ng mga dakila, nakakatakot na
gawa na ginawa ni Moises sa paningin ng buong Israel.

Josue

1 Ngayon ito ang nangyari pagkatapos mamatay si Moises,
ang lingkod ni Yahweh, na nangusap si Yahweh kay
Josue ang anak ni Nun, punong pumapangalawa kay Moises,
sinasabing, **2** "Namatay na si Moises na aking lingkod. Kaya
ngayon, magbangon, tawirin ang Jordang ito, ikaw at lahat
ng mga bayang ito, sa lupaing ibinibigay ko sa kanila—sa
mga bayan ng Israel. **3** Ibinigay ko sa inyo ang bawat lugar
na lalakaran ng talampakan ng inyong paa. Ibinigay ko na
ito sa inyo, gaya ng ipinangako ko kay Moises. **4** Magiging
lupain ninyo, mula sa ilang at Lebanon hanggang sa malawak
na ilog, ang Eufrates, lahat ng lupain ng mga Heteo, at
sa Malawak na Dagat, kung saan lumulubog ang araw. **5**
Walang sinumang makakatayo sa harap ninyo sa lahat ng
araw ng inyong buhay. Sasamahan kita tulad ng pagsama ko
kay Moises. Hindi kita pababayaan o iiwan kita. **6** Maging
malakas at matapang. Idudulot mong manahin ng mga taong
ito ang lupaing ipinangako ko sa kanilang mga ninunong
ibibigay ko sa kanila. **7** Maging malakas at napakatapang.
Maging maingat na sundin ang lahat ng batas na iniutos sa
inyo ng aking lingkod na si Moises. Huwag kayong lilihis
mula rito sa kanan o sa kaliwa, para maging matagumpay
kayo saan man kayo pupunta. **8** Palagi kang magsasalita
tungkol sa aklat ng batas na ito. Pagbubulay-bulayan mo ito
sa araw at gabi para masunod mo ang lahat na nakasulat
dito. Sa gayon magiging maunlad ka at matagumpay. **9** Hindi
ba iniutos ko sa iyo? Maging malakas at matapang! Huwag
matakot. Huwag matakot. Kasama mo si Yahweh na iyong
Diyos saan ka man pupunta." **10** Pagkatapos inutusan ni
Josue ang mga pinuno ng bayan, **11** "Lumibot kayo sa kampo
at utusan ang mga tao, 'Maghanda ng makakain para sa
inyong sarili. Sa loob ng tatlong araw tatawirin ninyo ang
Jordang ito at papasukin at aangkinin ang lupain na ibinibigay
ni Yahweh inyong Diyos sa inyo para angkinin.'" **12** Sinabi
ni Josue sa mga lipi ni Reubenita, mga lipi ni Gadita at sa
kalahating lipi ni Manases, **13** "Alalahanin ang salitang iniutos
sa inyo ni Moises na lingkod ni Yahweh nang sinabi niyang,
'Binibigyan kayo ng pahinga ni Yahweh na inyong Diyos,
at ibinibigay niya sa inyo ang lupaing ito.' **14** Mananatili
sa lupaing ibinigay sa inyo ni Moises sa kabila ng Jordan
ang inyong mga asawa, inyong mga maliliit, at ang inyong
mga alagang hayop. Pero ang inyong mga mandirigma ay
tatawid kasama ng inyong mga kapatid na lalaki at tutulungan
sila **15** hanggang ipagkaloob ni Yahweh sa inyong mga
kapatid na lalaki ang kapahingahan tulad ng ibinigay niya sa
inyo. At aangkinin din nila ang lupaing ibinibigay sa kanila
ni Yahweh na inyong Diyos. Pagkatapos babalik kayo sa
sarili ninyong lupain at angkinin ito, ang lupaing ibinigay ni
Moises na lingkod ni Yahweh sa kabila ng Jordan, kung saan
sumisikat ang araw." **16** At sumagot sila kay Josue, sinabing,
"Gagawin namin ang lahat ng iniutos mo sa amin, at pupunta
kami saan mo man kami ipapadala. **17** Susundin ka namin
tulad ng pagsunod namin kay Moises. Nawa'y samahan ka ni
Yahweh, tulad ng pagsama niya kay Moises. **18** Malalagay sa
kamatayan ang sinumang susuway sa iyong mga utos at
hindi susunod sa iyong mga salita. Maging malakas lamang
at matapang."

2 Pagkatapos palihim na ipinadala ni Josue anak ni Nun ang
dalawang lalaki mula sa Sittim bilang mga espiya. Sinabi
niya, "Lumakad kayo, manmanan ang buong lupain, lalung-
lalo na ang Jerico." Umalis sila at dumating sa bahay ng isang
bayarang babae na nagngangalang Rahab, at nanatili sila
doon. **2** Sinabi ito sa hari ng Jerico, "Tingnan ninyo, dumating
ang mga lalaki ng Israel para magmanman sa lupain." **3** Ang
hari ng Jerico ay nagpasabi kay Rahab at sinabi, "Ilabas ang
mga lalaking pumunta sa iyo na tumuloy sa iyong bahay, dahil
naparito sila para magmanman sa buong lupain." **4** Pero
pinapasok ng babae ang dalawang lalaki at itinago sila. At
sinabi niya, "Oo, pumunta ang mga lalaki sa akin, pero hindi
ko alam kung saan sila galing. **5** Umalis sila nang takipsilim,
oras iyon para isara ang tarangkahan ng lungsod. Hindi ko
alam kung saan sila pumunta. Marahil maaabutan ninyo sila
kung magmamadali kayong sundan sila." **6** Pero dinala niya
sila sa bubong at itinago sila gamit ang mga tangkay ng lino
na kaniyang nilatag sa bubong. **7** Kaya sinundan sila ng
mga lalaki sa daang papunta sa mga tawiran ng Jordan. At
isinara ang mga tarangkahan pagkalabas ng mga humahabol.
8 Hindi pa nakakahiga ang mga lalaki para sa gabi, nang
umakyat siya sa kanila sa bubong. **9** Sinabi niya, "Alam
ko na ibinigay ni Yahweh sa inyo ang lupain at ang takot
sa inyo ay dumating sa amin. Ang lahat ng naninirahan sa
lupain ay manghihina sa inyong harapan. **10** Nabalitaan
namin kung paano pinatuyo ni Yahweh ang tubig ng Dagat
na Pula para sa inyo noong lumabas kayo sa Ehipto. At
nabalitaan namin kung ano ang ginawa ninyo sa dalawang
hari ng mga Amoreo sa kabilang dako ng Jordan—Sihon at
Og—na winasak ninyong ganap. **11** Sa pagkarinig namin
nito, natunaw ang aming mga puso at walang tapang ang
naiwan sa sinuman—dahil si Yahweh na inyong Diyos, siya
ang Diyos sa langit sa itaas at sa lupa sa ibaba. **12** Kaya
ngayon, pakiusap mangako ka sa akin sa pamamagitan ni
Yahweh na, katulad ng aking kabutihan sa inyo, pakitunguhan
rin ninyo ng may kabutihan ang sambahayan ng aking ama.
Bigyan ninyo ako ng isang tiyak na palatandaan **13** na
ililigtas ninyo ang buhay ng aking ama, ina, mga kapatid
na lalaki at babae, at ang kanilang buong pamilya, at sa
gayon ililigtas ninyo kami mula sa kamatayan." **14** Sinabi ng
mga lalaki sa kaniya, "Buhay namin para sa inyong buhay,
kahit hanggang kamatayan! Kung hindi mo sasabihin ang
aming pakay, kaya, kapag ibinigay ni Yahweh ang lupaing
ito magiging mahabagin kami at matapat sa iyo." **15** Kaya
pinalabas niya sila sa bintana gamit ang isang lubid. Ang
bahay kung saan siya nanirahan ay itinayo sa loob ng pader
ng lungsod. **16** Sinabi niya sa kanila, "Pumunta kayo sa
mga burol at magtago o ang mga humahabol ay makikita
kayo. Magtago kayo doon sa loob ng tatlong araw hanggang
ang mga humahabol ay makabalik. Pagkatapos magpatuloy
na sa inyong landas." **17** Sinabi ng mga lalaki sa kaniya,
"Wala kaming pananagutan sa mga pangakong ipinagawa mo
sa aming sumpaan, kung hindi mo gagawin ito: **18** Kapag
pumasok kami sa lupain, dapat itali mo itong matingkad na
pulang lubid sa bintana na siyang pinagbabaan mo sa amin,
at magtitipon kayo sa bahay ng iyong ama at ina, iyong mga
lalaking kapatid at ang buong sambahayan ng iyong ama.
19 Sinuman ang lalabas sa mga pintuan ng iyong bahay
patungo sa lansangan, ang kanilang dugo ay nasa kanilang
sariling mga ulo at wala kaming pananagutan. Pero kung
may isang kamay na manakit sa sinumang kasama mo sa
bahay, ang kaniyang dugo ay nasa aming mga ulo. **20** Pero
kung ipagsasabi mo itong aming pakay, kung gayon wala
kaming pananagutan sa pangakong aming sinumpaan sa iyo,

sa pangakong pinagawa mong aming sumpaan." 21 Sumagot
si Rahab, "Matupad nawa ang inyong sinabi." Pinaalis niya
sila at umalis sila. Pagkatapos itinali niya ang matingkad
na pulang lubid sa bintana. 22 Umalis at umakyat sila sa
mga burol at nanatili sila doon ng tatlong araw hanggang sa
makabalik ang mga humahabol sa kanila. Naghanap ang mga
humahabol sa kahabaan ng daanan at wala silang natagpuan.
23 Bumalik ang dalawang lalaki at tumawid at nagbalik kay
Josue anak ni Nun, at isinalaysay nila sa kaniya ang lahat ng
bagay na nangyari sa kanila. 24 At sinabi nila kay Josue,
"Totoong ibinigay ni Yahweh ang lupaing ito. Natatakot ang
lahat ng mga naninirahan sa lupain dahil sa atin.

3 Maagang bumangon si Josue, at umalis sila mula sa
Sittim. Dumating sila sa Jordan, siya at ang lahat ng
bayan ng Israel, at nagkampo sila roon bago sila tumawid. 2
Pagkaraan ng tatlong araw, naglibot ang mga opisyales sa
gitna ng kampo; 3 inutusan nila ang mga tao, "Kapag nakita
ninyo ang kaban ng tipan ni Yahweh na inyong Diyos, at
ang mga Levitang paring binubuhat ito, dapat kayong umalis
sa lugar na ito at sundan iyon. 4 Dapat may pagitan ito ng
dalawang libong kubit sa inyo. Huwag kayong lalapit dito,
para makita ninyo kung alin ang daraanan, dahil hindi pa
ninyo dinaanan ang daang ito dati." 5 Sinabi ni Josue sa
mga tao, "Ihandog ang inyong mga sarili kay Yahweh bukas,
dahil gagawa si Yahweh ng mga kababalaghan sa inyo." 6
Pagkatapos sinabi ni Josue sa mga pari, "Buhatin ang kaban
ng tipan, at dumaan sa harapan ng mga tao." Kaya binuhat
nila ang kaban ng tipan at pumunta sa harapan ng mga tao. 7
Sinabi ni Yahweh kay Josue, "Sa araw na ito gagawin kitang
dakila sa mga mata ng buong Israel. Malalaman nila na gaya
ng ako ay kasama ni Moises, ako ay makakasama mo. 8
Utusan mo ang mga pari na nagdala ng kaban ng tipan,
'Kapag nakarating na kayo sa gilid ng tubig ng Jordan, dapat
muna kayong huminto sa Ilog Jordan.'" 9 Pagkatapos sinabi
ni Josue sa mga Israelita, "Pumarito kayo, at pakinggan ang
mga salita ni Yahweh na inyong Diyos. 10 Sa pamamagitan
nito malalaman ninyo na kasama ninyo ang buhay na Diyos
at paaalisin mula sa inyong harapan ang mga Cananaeo,
ang mga Heteo, ang mga Hivita, ang mga Perezeo, ang
mga Gergeseo, ang mga Amoreo, at ang mga Jebuseo. 11
Tingnan ninyo! Ang kaban ng tipan ng Panginoon ng buong
mundo ay mauunang itatawid sa inyo sa Jordan. 12 Ngayon
pumili ng labindalawang kalalakihan mula sa mga lipi ng
Israel, isang lalaki sa bawat isa. 13 Kapag nakaapak na
sa tubig ng Jordan ang mga talampakan ng mga paring
may dala ng kaban ng tipan ni Yahweh, ang Panginoon ng
buong mundo, mahahati ang tubig ng Jordan, at kahit na ang
daloy ng tubig na salungat sa agos ay hihinto sa pagdaloy
at mananatili sila sa isang tambakan. 14 Kaya nang umalis
ang mga tao para tumawid sa Jordan, ang mga pari na may
dala ng kaban ng tipan ay pinangunahan ang bayan. 15 Sa
sandaling sumapit na sa Jordan ang may dala ng kaban, at
ang paa ng mga iyon na may dala ng kaban ay lumubog
sa gilid ng tubig (ngayon umaapaw ang Jordan sa lahat ng
pangpang sa buong panahon ng pag-ani), 16 ang daloy ng
tubig na salungat sa agos ay nanatili sa isang tambakan.
Tumigil sa pagdaloy ang tubig mula sa malalayong lugar.
Tumigil sa pagdaloy ang tubig mula sa Adam, ang lungsod na
nasa tabi ng Zaretan, pababa sa karagatan ng Negeb, ang
Dagat na Asin. At tumawid ang mga tao malapit sa Jerico. 17
Nakatayo sa tuyong lupa sa gitna ng Jordan ang mga paring
nagbuhat ng kaban ng tipan ni Yahweh hanggang nakatawid
na ang lahat ng bayan ng Israel sa tuyong lupa.

4 Nang nakatawid ang lahat ng mga tao sa Jordan, sinabi
ni Yahweh kay Josue, 2 "Pumili ng labindalawang lalaki
para sa inyong mga sarili mula sa inyong bayan, isang lalaki
mula sa bawat lipi. 3 Ibigay sa kanila ang kautusang ito:
'Kumuha ng labindalawang bato mula sa gitna ng Jordan
kung saan nakatayo ang mga pari sa tuyong lupa, at dalhin
ninyo ang mga iyon at ilapag ang mga iyon sa lugar kung
saan kayo ngayon magpapalipas ng gabi.'" 4 Pagkatapos
tinawag ni Josue ang labindalawang lalaki na kaniyang pinili
mula sa mga lipi ng Israel, isa sa bawat lipi. 5 Sinabi ni Josue
sa kanila, "Pumunta sa kalagitnaan ng Jordan sa unahan
ng kaban ni Yahweh inyong Diyos, bawat isa sa inyong na
may isang bato sa kaniyang balikat—labindalawang bato,
itayong katulad ng bilang ng mga lipi ng bayan ng Israel. 6
Magiging isa itong palatandaan sa inyong kalagitnaan para sa
inyo kapag nagtanong ang inyong mga anak sa mga darating
na mga araw, 'Ano ang kahulugan ng mga batong ito sa
inyo?' 7 Kaya sasabihin ninyo sa kanila, 'Nahati ang tubig
ng Jordan sa harap ng kaban ng tipan ni Yahweh. Nang
makatawid ito sa Jordan, nahati ang tubig ng Jordan. Kaya
ang mga batong ito ay magiging isang alaala sa bayan ng
Israel magpakailanman.'" 8 Ginawa ng bayan ng Israel gaya
ng iniutos ni Josue, at namulo sila ng labindalawang bato
mula sa kalagitnaan ng Jordan, gaya ng sinabi ni Yahweh
kay Josue, inayos silang katulad ng bilang ng mga lipi ng
bayan ng Israel. Binuhat nila ang mga ito sa lugar kung
saan nagpalipas sila ng gabi at itinayo nila ang mga ito roon.
9 Pagkatapos nagtayo si Josue ng labindalawang bato sa
kalagitnaan ng Jordan, sa lugar kung saan ang mga paa
ng mga pari na nagbuhat ng kaban ng tipan ay tumayo.
At ang bantayog ay naroon hanggang sa araw na ito. 10
Tumayo ang mga paring nagbuhat ng kaban sa kalagitnaan
ng Jordan hanggang ang lahat ng iniutos ni Yahweh kay
Josue para sabihin sa bayan ay masunod, ayon sa lahat ng
iniutos ni Moises kay Josue. Nagmadali tumawid ang mga
tao. 11 Nang matapos na sa pagtawid ang lahat ng mga
tao, ang kaban ni Yahweh at ang mga pari ay tumawid sa
harap ng mga tao. 12 Ang lipi ni Ruben, ang lipi ni Gad, at
kalahating lipi ng Manases ay tumawid sa unahan ng bayan
ng Israel nakahanay bilang isang hukbo, gaya ng sinabi ni
Moises sa kanila. 13 Humigit-kumulang apatnapung libong
kalalakihang nakahandang makipagdigma ay tumawid sa
harap ni Yahweh, para sa labanan sa mga kapatagan ng
Jerico. 14 Sa araw na iyon ginawang dakila ni Yahweh si
Josue sa mga paningin ng buong Israel. Pinarangalan nila
siya—gaya ng pagparangal nila kay Moises—sa lahat ng
kaniyang mga araw. 15 Pagkatapos nagsalita si Yahweh kay
Josue, 16 "Utusan ang mga paring nagbubuhat ng kaban
ng tipan ng mga kautusan na umahon mula sa Jordan." 17
Kaya, inutusan ni Josue ang mga pari, "Umahon mula sa
Jordan." 18 Nang umahon ang mga paring nagbubuhat ng
kaban ng tipan ni Yahweh mula sa kalagitnaan ng Jordan, at
ang mga talampakan nila ay inahon sa tuyong lupa, tapos
nanumbalik ang mga ang tubig ng Jordan at umapaw sa mga
pampang nito, gaya noong apat na araw na ang nakakalipas.
19 Umahon ng Jordan ang mga tao sa ikasampung araw
ng unang buwan. Nanatili sila sa Gilgal, silangan ng Jerico.
20 Ang labindalawang bato na kanilang kinuha sa Jordan,
itinayo ni Josue sa Gilgal. 21 Sinabi niya sa bayan ng Israel,

“Kapag tinanong ng inyong mga kaapu-apuhan ang kanilang
mga ama sa darating na mga panahon, 'Ano ang mga batong
ito?' **22** Sabihin sa inyong mga anak, 'Dito ay kung saan
pinatawid ang Israel sa tuyong lupa sa Jordan.' **23** Pinatuyo
ni Yahweh na inyong Diyos ang tubig sa Jordan para sa inyo,
hanggang sa makatawid kayo, gaya ng ginawa ni Yahweh
inyong Diyos sa Dagat ng mga Tambo, na kaniyang tinuyo
para sa atin hanggang tayo ay makatawid, **24** para malaman
ng lahat ng mga tao sa mundo na ang kamay ni Yahweh
ay makapangyarihan, at paparangalan ninyo si Yahweh ang
inyong Diyos magpakailanman.”

5 Pagkarinig ng lahat ng hari ng mga Amoreo sa kanlurang
dako ng Jordan, at lahat ng hari ng mga Cananaeo, na
nasa baybayin ng Malaking Dagat, na pinatuyo ni Yahweh ang
tubig sa Jordan hanggang nakatawid ang bayan ng Israel,
natunaw ang kanilang mga puso, at walang anumang espiritu
sa kanila dahil sa mga Israelita. **2** Sa panahong iyon sinabi
ni Yahweh kay Josue, “Gumawa ka ng mga kutsilyo mula
sa matigas na bato at tuliin minsan pa ang lahat ng lalaki
ng Israel.” **3** Pagkatapos gumawa mismo si Josue ng mga
kutsilyo mula sa matigas na bato at tinuli ang lahat ng lalaki
ng Israel sa Gibeat Haaralot. **4** At ito ang dahilan na tinuli
sila ni Josue: lahat ng lalaking lumabas sa Ehipto, kasama
ang lahat ng kalalakihang mandirigma, ay namatay sa ilang
habang daan, pagkatapos nilang lumabas sa Ehipto. **5** Kahit
tinuli na ang lahat ng lalaking lumabas sa Ehipto, gayon man,
walang batang lalaking ipinanganak sa ilang habang daang
palabas ng Ehipto ay tinuli. **6** Naglakbay ang bayan ng Israel
sa loob ng apatnapung taon sa ilang hanggang ang lahat ng
tao, iyon ay, lahat ng kalalakihang mandirigma na nakalabas
sa Ehipto ay namatay, dahil hindi nila sinunod ang tinig ni
Yahweh. Ipinangako ni Yahweh sa kanila na hindi niya sila
hahayaang makita ang lupaing ipinangako niya sa kanilang
mga ninuno na ibibigay sa amin, isang lupaing umaapaw ang
gatas at pulot. **7** Ang kanilang mga anak na inalagaan ni
Yahweh kapalit nila na silang tinuli ni Josue, dahil hindi pa
sila tinuli sa daan. **8** Nang tinuli silang lahat, nanatili sila sa
kampo kung saan sila naroroon hanggang gumaling sila. **9** At
sinabi ni Yahweh kay Josue, “Sa araw na ito inalis ko ang
kahihiyan ng Ehipto mula sa inyo.” Kaya tinawag ang lugar
na iyon sa pangalang Gilgal hanggang sa araw na ito. **10**
Nagkampo ang bayan ng Israel sa Gilgal. Ipinagdiwang nila
ang Paskua sa ikalabing apat na araw ng buwan, sa gabi, sa
mga kapatagan ng Jerico. **11** At kinabukasan ng Paskua, sa
araw mismong iyon, kinain nila ang ilan sa bunga ng lupain,
tinapay na walang lebadura, at inihaw na butil. **12** Tumigil ang
manna sa araw matapos nilang kainin ang bunga ng lupain.
Wala ng manna para sa bayan ng Israel, pero kinain nila ang
bunga ng lupain ng Canaan sa taong iyon. **13** Nang malapit
na si Josue sa Jerico, tumingala siya at nakita, at masdan
ito, isang lalaki ang nakatayo sa kaniyang harapan; hinugot
niya ang kaniyang espada at ito at nasa kamay niya. Lumapit
si Josue sa kaniya at sinabing, “Ikaw ba ay sa amin o para
sa aming kaaway?” **14** Sinabi niya, “Wala sa alinman. Dahil
ako ang pinuno ng hukbo ni Yahweh. Ngayon naparito ako.”
Pagkatapos nagpatirapa si Josue sa lupa para sumamba
at sinabi sa kaniya, “Ano ang sinasabi ng aking panginoon
sa kaniyang lingkod?” **15** Sinabi ng pinununo ng hukbo ni
Yahweh kay Josue, “Hubarin mo ang iyong sandalyas mula sa
iyong mga paa, dahil banal ang lugar na iyong kinatatayuan.”
At ginawa iyon ni Josue.

6 Ngayon nakasara lahat ang mga pasukan ng Jerico dahil
sa hukbo ng Israel. Walang sinuman ang lumalabas at
pumapasok. **2** Sinabi ni Yahweh kay Josue, “Tingnan mo,
ibinigay ko sa inyo ang Jerico, ang hari nito at mga sundalong
sinanay nito. **3** Dapat kayong magmartsa sa palibot ng
lungsod, lahat ng kalalakihan sa digmaan ay lilibutin ang
lungsod nang minsanan. Dapat ninyong gawin ito sa loob
ng anim na araw. **4** Dapat dalhin ng pitong pari ang pitong
trumpetang gawa sa mga sungay ng lalaking tupa sa harapan
ng kaban. Sa ikapitong araw, dapat kayong magmartsa ng
pitong beses palibot ng lungsod at patunugin ng malakas ang
mga trumpeta ng mga pari. **5** Dapat silang magpatunog ng
isang mahabang tunog gamit ang sungay ng lalaking tupa at
kapag marinig ninyo ang tunog ng trumpeta dapat sumigaw
ng napakalakas ang lahat ng mga tao at guguho ang pader
ng lungsod. Dapat lumusob ang mga sundalo, bawat isa ng
deretso lang.” **6** Pagkatapos tinawag ni Josue na anak na
lalaki ni Nun, ang mga pari at sinabi sa kanila, “Buhatin ninyo
ang kaban ng tipan, at hayaang dalhin ng pitong pari ang
pitong trumpetang gawa sa mga sungay ng lalaking tupa
sa harapan ng kaban ni Yahweh.” **7** At sinabi niya sa mga
tao, “Lumakad kayo at magmartsa sa palibot ng lungsdo
at ang mga armadong kalalakihan ay mauuna sa kaban ni
Yahweh.” **8** Tulad ng sinabi ni Josue sa bayan, dinala ng
pitong pari ang pitong trumpetang gawa sa mga sungay ng
lalaking tupa sa harapan ni Yahweh. Habang nauuna sila,
pinatunog nila nang malakas ang mga trumpeta. Sumunod sa
kanila ang Kaban ng Tipan ni Yahweh. **9** Lumakad ang mga
armadong kalalakihan sa harapan ng mga pari, at gumawa
sila ng isang malakas na tunog sa kanilang mga trumpeta,
pero pagkatapos ang hulihang bantay ay sumusunod sa
likod ng kaban, at tuluy-tuloy na hinipan ng mga pari ang
kanilang mga trumpeta. **10** Pero inutos ni Josue sa bayan,
sinabing, “Huwag kayong sumigaw. Dapat walang tunog ang
lalabas sa inyong mga bibig hanggang sa araw na sabihin
kong sumigaw kayo. Sa pagkakataong iyon lamang kayo
dapat sumigaw.” **11** Kaya idinulot niya na ang Kaban ni
Yahweh ay ilibot nang minsan sa lungsod sa araw na iyon.
Pagkatapos pumasok sila sa kanilang mga kampo at nanatili
sila sa kanilang kampo sa gabing iyon. **12** Kaya gumising ng
maaga si Josue at binuhat ng mga pari ang Kaban ni Yahweh.
13 Ang pitong paring may dala ng pitong trumpetang gawa
sa mga sungay ng lalaking tupa sa harapan ng Kaban ni
Yahweh at matatag na naglalakad, hinipan nilang malakas
ang mga trumpeta. Naglalakad sa kanilang harapan ang
mga armadong sundalo. Pero nang ang hulihang bantay
ay naglakad sa likod ng Kaban ni Yahweh, saka hinipang
malakas ng tuluy-tuloy ang mga trumpeta. **14** Nagmartsa sila
sa palibot ng lungsod nang minsan sa pangalawang araw at
bumalik sa kampo. Ginawa nila ito sa loob ng anim na araw.
15 Maaga silang gumising nang magbubukang liwayway nang
ikapitong araw at nagmartsa sila palibot ng lungsod ayon sa
nakasanayan nila, sa pagkakataong ito pitong ulit. Sa araw
na ito sila nagmartsa palibot ng slungsod nang pitong ulit. **16**
Ito ay nasa ikapitong araw nang pinatunog nang malakas ng
mga pari ang mga trumpeta, at iniutos ni Josue sa mga tao,
“Sumigaw! Dahil ibinigay sa inyo ni Yahweh ang lungsod. **17**
Inilaan ni Yahweh para wasakin ang lungsod at ang lahat ng
nasa loob nito. Tanging si Rahab ang bayarang babae ang
mabubuhay—siya at lahat ng kaniyang sambahayan—dahil
itinago niya ang mga lalaking ipinadala natin. **18** Pero para
sa inyo, mag-ingat kayo tungkol sa mga bagay na itinakda

para wasakin, kaya pagkatapos ninyo silang tandaan para
wasakin huwag ninyong kunin ang kahit ano sa mga iyon.
Kung gagawin ninyo ito, gagawin ninyong isang bagay na
dapat wasakin ang kampo ng Israel at magdadala kayo ng
kaguluhan dito. **19** Lahat ng pilak, ginto, at mga bagay na
gawa sa tanso at bakal ay nakalaan kay Yahweh. Dapat
dalhin ang mga ito sa ingatang yaman ni Yahweh." **20** Kaya
sumigaw ang mga tao at pinatunog nila nang malakas ang
mga trumpeta. Nangyari ito nang narinig ng mga tao ang
tunog ng trumpeta, sumigaw sila nang napakalakas na sigaw
at gumuho ang pader kaya umakyat ang mga tao sa lungsod,
sumugod ang bawat isa. At nabihag nila ang lungsod. **21**
Winasak nila ng ganap ang lahat ng nasa lungsod gamit ang
talim ng espada—lalaki at babae, bata at matanda, lalaking
baka, tupa at mga asno. **22** Pagkatapos sinabi ni Josue sa
dalawang lalaking nagmanman sa lupain, "Puntahan ang
bahay ng bayarang babae. Dalhin palabas ang babae at
lahat ng kasama niya, ayon sa inyong sumpa sa kaniya."
23 Kaya ang kabataang lalaki na nagmanman ay pumasok
at inilabas si Rahab. Nilabas nila ang kaniyang ama, ina,
mga kapatid at lahat ng kamag-anak na kasama niya. Dinala
nila sila sa isang lugar sa labas ng kampo ng Israel. **24** At
sinunog nila ang lungsod at lahat ng naririto. Tanging pilak,
ginto at mga sisidlang tanso at bakal ang inilagay sa ingatang
yaman ng bahay ni Yahweh. **25** Pero pinahintulutan ni Josue
si Rahab ang bayarang babae, ang sambahayan ng kaniyang
ama, at lahat ng kasama niya na mabuhay. Nanirahan siya
sa Israel hanggang sa araw na ito, dahil itinago niya ang
mga lalaking ipinadala ni Josue para magmanman sa Jerico.
26 Pagkatapos sa pagkakataong iyon inutusan sila ni Josue
kasama ng isang panunumpa at sinabi niya, "Sumpain ang tao
sa paningin ni Yahweh na magtatayong muli ng lungsod na ito,
ang Jerico. Sa ikapapahamak ng kaniyang panganay na anak
na lalaki, ilalatag niya ang pundasyon at sa ikapapahamak
ng kaniyang bunsong anak na lalaki, itatayo niya ang mga
tarangkahan nito." **27** Kaya kasama ni Josue si Yahweh at
kumalat ang kaniyang katanyagan sa buong lupain.

7 Pero kumilos ng hindi tapat ang bayan ng Israel tungkol
sa mga bagay na inilaan para sa pagkawasak. Si Acan na
anak na lalaki ni Carmi na anak na lalaki ni Zimri na anak
na lalaki ni Zera, mula sa lipi ni Juda, ay kumuha ng ilang
bagay na inilaan para sa pagkawasak, at sumiklab ang galit
ni Yahweh laban sa bayan ng Israel. **2** Nagpadala ng mga
kalalakihan si Josue mula sa Jerico sa Ai, malapit sa Beth
Aven, silangan ng Bethel. Sinabi niya sa kanila, "Umakyat
kayo at manmanan ang lupain." Kaya lumakad ang mga
kalalakihan at minanman ang Ai. **3** Nang bumalik sila kay
Josue, sinabi nila sa kaniya, "Huwag mong ipadala ang lahat
ng tao sa Ai. Magpadala ka lamang ng dalawa o tatlong libong
kalalakihan para pumunta at lusubin ang Ai. Huwag mong
ipadala ang lahat ng tao sa labanan, dahil kakaunti lamang
sila sa bilang." **4** Kaya mahigit tatlong libong kalalakihan
lamang ang pumunta mula sa hukbo, pero tumakas ang mga
ito mula sa mga kalalakihan ng Ai. **5** Nakapatay ng mahigit
tatlumpu't-anim na kalalakihan ang mga kalalakihan ng Ai
habang tinugis nila sila mula sa tarangkahan ng lungsod
hanggang sa tibagang bato, at pinatay nila sila habang
bumababa sila sa isang burol. At natakot ang mga puso ng
mga tao at iniwan sila ng kanilang tapang. **6** Pagkatapos
pinunit ni Josue ang kaniyang mga kasuotan. Siya at mga
nakatatanda ng Israel ay naglagay ng alikabok sa kanilang ulo
at iniyuko ang mukha sa lupa sa harapan ng kaban ni Yahweh,
nanatili sila roon hanggang gabi. **7** Pagkatapos sinabi ni
Josue, "Ah Panginoong Yahweh, bakit mo dinala ang bayang
ito sa kabila ng Jordan? Para ibigay kami sa mga kamay
ng mga Amoreo para lipulin kami? Kung gagawa lamang
kami ng magkakaibang desisyon at manatili sa ibayong dako
ng Jordan! **8** Panginoon, ano ang maaari kong sabihin,
pagkatapos tumakas ang mga Israel sa harapan ng kanilang
mga kaaway! **9** Dahil ang mga Cananaeo at lahat ng mga
naninirahan sa lupain ay narinig ito. Nakapalibot sila sa amin
at ginawang makalimutan ng bayan sa mundo ang aming
pangalan. At kaya anong gagawin mo para sa iyong dakilang
pangalan?" **10** Sinabi ni Yahweh kay Josue, "Bumangon ka!
Bakit ka nakadapa diyan? **11** Nagkasala ang Israel. Nilabag
nila ang aking tipan na aking iniutos sa kanila. Ninakaw nila
ang ilan sa mga bagay na inilaan. Ninakaw nila at pagkatapos
itinago rin nila ang kanilang kasalanan sa pamamagitan ng
paglalagay kung ano ang kanilang kinuha sa kanilang sariling
mga pag-aari. **12** Bilang bunga, hindi nakatayo ang bayan ng
Israel sa harap ng kanilang mga kaaway. Tinalikuran nila ang
kanilang mga kaaway dahil sila mismo sa kanilang sarili ay
inilaan para sa pagkawasak. Hindi na ako sasama sa inyo
kahit kailan maliban kung wawasakin ninyo ang mga bagay
na dapat wasakin, pero nasa inyo pa rin. **13** Bumangon ka!
Ilaan ang bayan sa akin at sabihin sa kanila, 'Ilaan ninyo ang
inyong mga sarili kay Yahweh para bukas. Dahil si Yahweh,
ang Diyos ng Israel ay sinasabi, "Mayroong mga bagay na
inilan para wasakin na nananatili sa inyo, Israel. Hindi kayo
makakatayo laban sa inyong mga kaaway hanggang tanggalin
ninyo mula sa inyo ang lahat ng bagay na ibinukod para
wasakin." **14** Sa umaga, dapat ninyong ipakita ang inyong
sarili sa pamamagitan ng inyong mga lipi. Ang lipi na pinili ni
Yahweh ay manggagaling malapit sa kanilang mga angkan.
Dapat lumapit ang angkan na pinili ni Yahweh sa bawat
sambahayan. Dapat lumapit ang sambahayan na pinili ni
Yahweh. **15** Mangyayari ito na ang isang taong nahuli at kung
sino ang may mga bagay na ibinukod para sa pagkawasak,
susunugin siya, siya at lahat ng mayroon siya, dahil winasak
niya ang tipan ni Yahweh at dahil nakagawa siya ng isang
kahiya-hiyang bagay sa Israel."' **16** Kaya, bumangon ng
maaga kinaumagahan si Josue at inilapit ang Israel, lipi sa
lipi, at ang lipi ni Juda ang napili. **17** Inilapit niya ang mga
angkan ni Juda, at ang angkan ng Zerahita ang napili. Inilapit
niya ang angkan ng mga Zerahita tao sa tao, at si Zabdi ang
napili. **18** Inilapit niya ang kaniyang sambahayan, tao sa tao,
at si Achan na anak na lalaki ni Carmi na anak na lalaki
ni Zabdi na anak na lalaki ni Zerah, ang napili mula sa lipi
ni Juda. **19** Pagkatapos sinabi ni Josue kay Achan, "Aking
anak, sabihin mo ang katotohanan sa harap ni Yahweh, ang
Diyos ng Israel, at ibigay mo ang iyong pagtatapat sa kaniya.
Pakiusap sabihin mo sa akin kung ano ang iyong nagawa.
Huwag mo itong itago sa akin." **20** Sumagot si Achan kay
Josue, "Tunay nga, nagkasala ako laban kay Yahweh, ang
Diyos ng Israel. Ganito ang aking ginawa: **21** Nang nakita ko
sa mga manloloob ang isang magandang balabal mula sa
Babylon, dalawan-daang sekel ng pilak, at isang bar ng ginto
na nagtitimbang ng limampung sekel, aking ninais at kinuha
ko ang mga ito. Nakatago sila sa ilalim ng lupa sa gitna ng
aking tolda, at ang pilak ay nasa ilalim nito." **22** Nagpadala
si Josue ng mga mensahero, na siyang pumunta sa tolda
at naroon ang mga bagay. Nang tiningnan nila, natagpuan
nila ang mga ito na nakatago sa kaniyang sariling tolda, at

ang mga pilak na nasa ilalim ng mga ito. 23 Kinuha nila ang
mga bagay mula sa gitna ng tolda at dinala nila ang mga ito
kay Josue at sa lahat ng bayan ng Israel. Ibinuhos nila ang
mga ito sa harapan ni Yahweh. 24 Pagkatapos kinuha ni
Josue, at buong Israel na kasama niya, si Achan na anak na
lalaki ni Zerah, at ang pilak, ang balabal, ang bar ng ginto,
kaniyang mga anak na lalaki at babae, kaniyang mga baka,
kaniyang mga asno, kaniyang tupa, kaniyang tolda, at lahat
ng mayroon siya, at dinala nila sila sa lambak ng Achor. 25
Pagkatapos sinabi ni Josue, "Bakit mo kami ginulo? Guguluhin
ka ni Yahweh sa araw na ito." Binato siya ng buong Israel. At
sinunog nila silang lahat, at binato nila sila. 26 Naglagay sila
sa kaniyang ibabaw ng isang malaking bunton ng mga bato
na narito hanggang sa araw na ito. Pinawi ni Yahweh ang
kaniyang lumalagablab na galit. Kaya ang pangalan ng lugar
ay ang lambak ng Achor hanggang sa ngayong araw na ito.

8 Sinabihan ni Yahweh si Josue, "Huwag matakot; huwag
mapanghinaan ng loob. Dalhin mo ang lahat ng mga tao
sa digmaan. Pumunta sa Ai. Tingnan mo, ang ibinibigay ko
sa iyong kamay ang hari ng Ai, kaniyang bayan, kaniyang
siyudad, at kaniyang lupain. 2 Gagawin mo sa Ai at sa
kaniyang hari gaya ng ginawa mo sa Jerico at sa kaniyang
hari, maliban na kunin mo ang panloloob at ang mga baka
para sa iyong sarili. Magtakda ng isang pananambang sa
likod ng lungsod." 3 Kaya tumayo si Josue at kinuha ang mga
kalalakihan sa digmaan patungong Ai. Pagkatapos pumili si
Josue ng tatlumpung libong kalalakihan—malakas, matapang
na mga kalalakihan—at pinadala niya sila sa gabi. 4 Inutusan
niya sila, "Masdan ito, maglalagay kayo ng tambangan laban
sa lungsod, sa likod nito. Huwag masyadong lumayo mula sa
lungsod, pero maging handa kayong lahat. 5 Lalapit ako at
lahat ng mga kalalakihan na kasama ko sa lungsod. At kapag
lumabas sila para salakayin tayo, lalayo tayo mula sa kanila
gaya ng dati. 6 Lalabas sila pagkatapos natin hanggang ilayo
natin sila mula sa lungsod. Sinasabi nila, 'Lumalayo sila sa
atin gaya ng ginawa nila noong una.' Kaya lalayo tayo mula
sa kanila. 7 Pagkatapos lalabas kayo sa lugar ng inyong
pinagtataguan, at huhulihin ninyo ang lungsod. Ibibigay ito
sa inyong kamay ni Yahweh na inyong Diyos. 8 Kapag
nahuli ninyo ang lungsdo, susunugin ninyo ito. Gagawin ninyo
ito kapag susundin ninyo ang utos na ibinigay sa salita ni
Yahweh. Tingnan mo, inutusan ko kayo." 9 Ipinadala sila ni
Josue, at pumunta sila sa lugar ng tambangan, at nagtago
sila sa pagitan ng Bethel at Ai sa kanluran ng Ai. Pero natulog
si Josue sa gabing iyon kasama ng mga tao. 10 Bumangon
ng madaling araw si Josue at inihanda ang kaniyang mga
sundalo, si Josue at ang mga nakatatanda ng Israel, at
sinalakay nila ang bayan ng Ai. 11 Lahat ng lumalaban na
kalalakihan ay umakyat at nilapitan ang lungsod. Lumapit sila
sa lungsod at nagkampo sa hilagang dako ng Ai. Ngayon
mayroong isang lambak sa pagitan nila at Ai. 12 Kinuha
niya ang humigit-kumulang ng limang libong kalalakihan at
itinakda sila sa pananambang sa kanlurang dako ng lungsod
sa pagitan ng Bethel at Ai. 13 Ipinuwesto nila ang lahat
ng sundalo, ang mga pangunahing hukbo sa hilagang dako
ng lungsod, at ang likurang bantay sa kanlurang dako ng
lungsod. Nagpalipas ng gabing si Josue sa lambak. 14
Nangyari ito nang nakita ng hari ng Ai, siya at kaniyang
hukbo ay bumangon ng maaga at nagmadaling lumabas
para salakayin ang Israel sa lugar na nakaharap patungo
sa lambak ng Ilog Jordan. Hindi niya alam na naghihintay
ang isang pananambang para sumalakay mula sa likuran
ng lungsod. 15 Si Josue at lahat ng Israel ay hinayaan ang
kanilang sarili na matalo sa kanilang harapan, at tumakas
sila patungo ng ilang. 16 Lahat ng mga tao na nasa loob ng
lungsod ay sama-samang tinawag para sumunod sa kanila,
at sumunod sila kay Josue at lumayo sila mula sa lungsod.
17 Walang lalaki ang umalis sa Ai at Bethel na siyang hindi
lumabas para tugisin ang Israel. Pinabayaan nila ang lungsod
at iniwan itong bukas habang tinutugis nila ang Israel. 18
Sinabi ni Yahweh kay Josue, "Itutok ang sibat na iyon sa
iyong kamay patungong Ai, dahil ibibigay ko ang Ai sa iyong
kamay." Itinutok ni Josue ang sibat na nasa kaniyang kamay
patungo ng lungsod. 19 Ang mga sundalong nagtatago sa
pananambang ay nagmadaling lumabas sa kanilang lugar
nang inabot niya ang kaniyang kamay. Tumakbo at pumasok
sila ng lungsod at hinuli ito. Mabilis nilang sinunog ang
lungsod. 20 Lumiko at lumingon ang mga kalalakihan ng
Ai. Nakita nila ang usok mula sa lungsod na tumataas sa
himpapawid, at hindi sila makatakas sa paraang ito o iyon.
Dahil ang mga sundalong Israelita na siyang tumakas sa
ilang ngayon ay bumalik para harapin ang mga tumutugis sa
kanila. 21 Nang nakita ni Josue at lahat ng Israel na nabihag
ang siyudad ng pananambang na may tumataas na usok,
umikot sila at pinatay ang mga kalalakihan ng Ai. 22 At ang
ibang mga sundalo ng Israel, ang mga umalis ng lungsod,
lumabas para salakayin sila. Kaya hinuli ang kalalakihan ng
Ai sa pagitan ng mga hukbo ng Israel, sa ilang bahagi nito at
sa ilang bahagi na iyon. Sinalakay ng Israel ang kalalakihan
ng Ai; wala sa kanila ang nakaligtas o nakatakas. 23 Itinago
nila ang hari ng Ai, na siyang binihag nilang buhay, at dinala
nila siya kay Josue. 24 Nangyari ito nang natapos patayin ng
Israel ang lahat ng mga naninirahan ng Ai sa lupaing malapit
sa ilang kung saan tinugis nila sila, at nang lahat sa kanila, sa
isang kahuli-hulihan, na natalo sa pamamagitan ng talim ng
espada, bumalik ang lahat ng Israel sa Ai. Sinalakay nila ito
sa pamamagitan ng talim ng espada. 25 Lahat ng natalo sa
araw na iyon, kapwa mga lalaki at babae, ay labindalawang
libo, lahat ng bayan ng Ai. 26 Hindi ibinalik ni Josue ang
kaniyang kamay na inabot niya, habang hinahawakan ang
kaniyang sibat, hanggang tuluyang nawasak niya ang lahat
ng bayan ng Ai. 27 Kinuha lamang ng Israel ang mga alagang
hayop at ang ninakaw mula sa lungsod para sa kanilang
sarili, tulad ng inutos ni Yahweh kay Josue. 28 Sinunog
ni Josue ang Ai at ginawa itong isang tambakan ng mga
nawasak magpakailanman. Ito ay isang lugar na pinabayaan
sa araw na ito. 29 Ibinitin niya ang hari ng Ai sa isang puno
hanggang gabi. Nang palubog na ang araw, nagbigay ng
utos si Josue at kinuha nila ang katawan ng hari pababa
mula sa puno at itinapon ito sa harap ng tarangkahan ng
lungsod. Nagtayo sila roon ng isang malaking tambakan ng
mga bato sa ibabaw nito. Nanatili ang tambakan na iyon
doon sa araw na ito. 30 Pagkatapos itinayo ni Josue ang
isang altar para kay Yahweh, ang Diyos ng Israel, sa Bundok
Ebal, 31 gaya ni Moises ang lingkod ni Yahweh na inutusan
ang bayan ng Israel, ayon sa nakasulat sa aklat ng batas ni
Moises: "Isang altar mula sa hindi nahating mga bato, na
walang ni isa ang makahawak sa isang bakal na kagamitan."
At naghandog siya rito ng handog na susunugin kay Yahweh,
at nag-alay sila ng mga handog para sa kapayapaan. 32
At doon sa presensya ng bayan ng Israel, isinulat niya sa
mga bato ang isang kopya ng batas ni Moises. 33 Lahat
ng Israel, kanilang nakatatanda, mga opisyales, at kanilang

mga hukom ay tumayo sa magkabilang bahagi ng kaban sa
harap ng mga pari at mga Levita na nagdala ng kaban ng
tipan ni Yahweh—ang dayuhan gayundin ang ipinanganak
na katutubo—nakatayo sa harap ng Bundok Gerizim ang
kalahati sa kanila at nakatayo sa harap ng Bundok Ebal ang
ibang kalahati. Pinagpala nila ang bayan ng Israel, gaya ng
iniutos ni Moises na lingkod ni Yahweh sa kanila sa simula.
34 Pagkatapos, binasa ni Josue ang lahat ng mga salita
sa batas, ang mga pagpapala at ang mga sumpa, gaya
ng kanilang isinulat sa aklat ng batas. **35** Walang isang
salita mula sa lahat na inutos ni Moises na hindi binasa ni
Josue sa harap ng pagpupulong ng Israel, kasama ang mga
kababaihan, ang maliliit na mga bata, at ang mga dayuhan na
siyang nanirahan sa kanila.

9 Pagkatapos ang lahat ng haring nanirahan sa kabila ng
Jordan sa maburol na lupain, at sa mga mababang lupain
ng baybayin ng Malawak na Dagat patungong Lebanon—ang
mga Heteo, Amoreo, Cananaeo, Perizeo, Hivita, at ang mga
Jebuseo— **2** nagsama-sama ang mga ito sa ilalim ng isang
pamumuno, para magkipagdigma laban kay Josue at Israel. **3**
Nang nabalitaan ng mga naninirahan sa Gabaon ang ginawa
ni Josue sa Jerico at Ai, **4** gumawa sila ng isang tusong
plano. Tinustusan nila ang kanilang sarili ng mga pagkain at
kumuha ng mga lumang sako at nilagay nila ang kanilang mga
asno. Kumuha rin sila ng mga lumang sisidlang balat ng alak,
gutay-gutay, at inayos. **5** Inilagay nila ang luma at sira-sirang
mga sandalyas sa kanilang mga paa, at nagsuot ng luma,
sira-sirang kasuotan. Lahat ng kanilang pagkaing panustos
ay tuyo at inaamag. **6** Pagkatapos pumunta sila kay Josue sa
kampo sa Gilgal at sinabi sa kaniya at sa mga kalalakihan ng
Israel, “Naglakbay kami mula sa isang napakalayong bansa,
kaya ngayon gumawa kayo ng isang kasunduan sa amin.” **7**
Sinabi ng mga kalalakihan ng Israel sa mga Hivita, “Marahil
kayo ay naninirahan sa malapit sa amin. Paano kami gagawa
ng isang kasunduan sa inyo?” **8** Sinabi nila kay Josue, Kami
ay inyong mga lingkod.” Sinabi ni Josue sa kanila, “Sino kayo?
Saan kayo nagmula?” **9** Sinabi nila sa kaniya, “Naparito
ang inyong mga lingkod mula sa isang napakalayong lupain,
dahil sa pangalan ni Yahweh na inyong Diyos. Narinig namin
ang isang ulat tungkol sa kaniya at tungkol sa lahat ng
bagay na ginawa niya sa Ehipto— **10** at lahat ng bagay na
ginawa niya sa dalawang hari ng mga Amoreo sa kabilang
dako ng Jordan—kay Sihon hari ng Hesbon, at kay Og hari
na Bashan na naroon sa Astarot. **11** Sinabi sa amin ng
aming nakatatanda at lahat ng naninirahan sa aming bansa,
'Magdala kayo ng mga pagkain sa inyong mga kamay para
sa paglalakbay. Lumakad kayo at salubungin sila at sabihin
sa kanila, “Kami ay inyong mga lingkod. Gumawa kayo ng
isang kasunduan sa amin.” **12** Ito ang aming tinapay, mainit
pa ito nang kinuha namin sa aming mga bahay sa araw na
aming itinakdang pumunta rito sa inyo. Pero ngayon, tingnan
ninyo, tuyo na ito at inaamag. **13** Itong mga sisidlang balat
ay bago nang napuno ang mga ito, at tumingin ka, nasira
na ang mga ito. Ang aming mga kasuotan at aming mga
sandalyas ay naluma sa isang napakahabang paglalakbay.”'
14 Kaya kinuha ng mga Israelita ang ilan sa kanilang mga
pagkain, pero hindi sila sumangguni kay Yahweh para sa
patnubay. **15** Gumawa ng kapayapaan si Josue sa kanila at
gumawa ng isang taimtim na pangakong pinagtibay ng dugo,
para hayaan silang mabuhay. Gumawa rin ng isang panata
ang mga pinuno ng mga tao sa kanila. **16** Pagkalipas ng
tatlong araw matapos gawin ng mga Israelita ang kasunduang
ito sa kanila, nalaman nilang sila ay kanilang kapitbahay at
nanirahan sila sa malapit. **17** Pagkatapos lumabas ang bayan
ng Israel at pumunta sa kanilang mga lungsod ng ikatlong
araw. Ang kanilang mga lungsod ay Gabaon, Caphira, Beerot,
at Kiriat Jearim. **18** Hindi sila sinalakay ang bayan ng Israel
dahil gumawa ang kanilang mga pinuno ng isang panata
tungkol sa kanila sa harapan ni Yahweh, ang Diyos ng Israel.
Nagmamaktol ang buong mga Israelita laban sa kanilang mga
pinuno. **19** Pero sinabi ng lahat ng mga pinuno sa buong
bayan, “Gumawa kami ng isang panata sa kanila tungkol
sa kanila sa pamamagitan ni Yahweh, ang Diyos ng Israel,
at ngayon hindi namin sila maaaring saktan. **20** Ito ang
gagawin natin sa kanila: Para maiwasan ang anumang galit na
maaaring dumating sa atin dahil sa panatang isinumpa namin
na sa kanila, hahayaan natin silang mabuhay.” **21** Sinabi ng
mga pinuno sa kanilang bayan, “Hayaan silang mabuhay.”
Kaya, naging mamumutol ng kahoy at mga mananalok ng
tubig ang mga Gabaonita para sa lahat ng mga Israelita, tulad
ng sinabi ng mga pinuno tungkol sa kanila. **22** Ipinatawag
sila ni Josue at sinabi, “Bakit nilinlang ninyo kami nang
inyong sinabi, 'Napakalayo namin mula sa inyo', samantalang
naninirahan kayo rito mismo kasama namin? **23** Ngayon,
dahil dito, isinumpa kayo at ilan sa inyo ay palaging magiging
mga alipin, iyong mga pumuputol ng kahoy at sumasalok ng
tubig para sa bahay ng aking Diyos.” **24** Sumagot sila kay
Josue at sinabi, “Dahil sinabi ito sa inyong mga lingkod na
inutusan ni Yahweh na inyong Diyos ang kaniyang lingkod na
si Moises na ibigay sa inyo ang buong lupain, at wasakin
ang lahat ng naninirahan sa lupain sa iyong harapan—kaya
labis kaming natakot para sa aming mga buhay dahil sa inyo.
Kaya iyan ang dahilan kung bakit ginawa namin ang bagay
na ito. **25** Ngayon, tumingin ka, hawak mo kami sa iyong
kapangyarihan. Anuman ang palagay ninyong mabuti at tama
para gawin ninyo sa amin, gawin ito.” **26** Kaya ginawa ito ni
Josue para sa kanila: tinanggal niya sila sa pamamahala ng
bayan ng Israel, at hindi nila pinatay ng mga Israelita. **27**
Sa araw na iyon ginawa ni Josue ang mga Gabaonita na
mga pamumutol ng kahoy at mananalok ng tubig para sa
komunidad, at para sa altar ni Yahweh, hanggang sa araw na
ito, sa lugar na pinili ni Yahweh.

10 Ngayon narinig ni Adoni-sedec, hari ng Jerusalem
na nasakop ni Josue ang Ai at tuluyang winasak ito,
gaya ng ginawa niya sa Jerico at sa hari nito. At narinig nila
kung paano gumawa ng kapayaapan ang bayan ng Gabaon
sa Israel at namumuhay na kasama nila. **2** Ang bayan ng
Jerusalem ay matindi ang takot dahil ang Gibeon ay isang
napakalaking lungsod, gaya ng isa sa mga maharlikang
mga lungsod. Ito ay mas malaki kaysa sa Ai, at ang lahat
ng kalalakihan nito ay magigiting na mandirigma. **3** Kaya
si Adoni-sedec, hari ng Jerusalem, ay nagpadala ng isang
mensahe kay Oham, hari ng Hebron, kay Piram, hari ng
Jarmuth, kay Japhia, hari ng Lachish, at kay Debir, hari ng
Eglon: **4** Umakyat kayo sa akin at tulungan ako. Salakayin
natin ang Gabaon dahil gumawa sila ng kapayapaan kay
Josue at sa bayan ng Israel.” **5** Ang limang hari ng Amoreo,
ang hari ng Jerusalem, ang hari ng Hebron, ang Hari ng
Jarmuth, ang hari ng Lachish, at hari ng Eglon ay umakyat,
sila at lahat ng kanilang mga hukbo. Pinaghandaan nila ang
kanilang kinalalagyan laban sa Gabaon, at sinalakay nila ito.
6 Ang bayan ng Gabaon ay nagpadala ng isang mensahe kay

Josue at sa mga hukbo sa Gilgal. Sinabi nila, “Magmadali
kayo! Huwag ninyong alisin ang inyong mga kamay sa inyong
mga alipin. Umakyat kayo rito ng mabilisan at iligtas kami.
Tulungan ninyo kami, dahil ang lahat ng hari ng mga Amoreo
na nakatira sa maburol na bansa ay nagtipon ng sama-sama
para salakayin kami.” **7** Umakyat si Josue mula sa Gilgal,
siya at ang mga lalaking mandirigma, at lahat ng lumalaban
na kalalakihan. **8** Sinabi ni Yahweh kay Josue, “Huwag kang
matakot sa kanila. Ibinigay ko sila sa inyong mga kamay.
Wala isa sa kanila na makakapigil sa inyong pagsalakay.” **9**
Madaling nakarating si Josue sa kanila, naglakad ng buong
magdamag mula sa Gilgal. **10** At nilito ni Yahweh ang mga
kaaway sa harap ng Israel— na kung saan napatay sila
sa isang malawakang pagpatay sa Gabaon, at tinugis sila
sa daan paakyat ng Beth Horon, at pinatay sila sa daan
ng Azeka at Maceda. **11** Habang tumatakbo sila mula sa
Israel, pababa sa burol ng Beth Horon, hinulog ni Yahweh sa
kanila ang mga malalaking bato mula sa langit hanggang sa
Azeka, at namatay sila. Mas marami ang namatay dahil sa
mga bato kaysa sa mga napatay sa pamamagitan ng mga
espada sa mga kalalakihan ng Israel. **12** Pagkatapos nakipag-
usap si Josue kay Yahweh sa araw na iyon na binigyan ni
Yahweh ng tagumpay ang kalalakihan ng Israel laban sa
mga Amoreo. Ito ang sinabi ni Josue kay Yahweh sa harap
ng Israel, “Araw, manatili sa Gabaon, at buwan, sa lambak
ng Ajalon.” **13** Ang araw ay nanatili pa rin, at ang buwan
tumigil sa paggalaw hanggang ang bansa ay naghiganti sa
kanilang mga kaaway. Hindi ba ito nakasulat sa Ang Aklat
ni Jashar? Nanatili ang araw sa gitna ng langit; hindi ito
bumaba sa isang buong araw. **14** Wala pang nangyari sa
anumang araw gaya ng pangyayaring ito dati o pagkatapos
nito, nang sinunod ni Yahweh ang salita ng isang tao. Dahil si
Yahweh ay nakikipagdigmaan sa kapakanan ng Israel. **15** Si
Josue at ang buong Israel na kasama niya ay bumalik sa
kampo ng Gilgal. **16** Ngayon nakatakas ang limang hari at
nagtago sila sa loob ng kuweba sa Maceda. **17** Sinabi ito kay
Josue, “Natagpuan sila! —ang limang hari na nagtago sa loob
ng kuweba sa Maceda!” **18** Sinabi ni Josue, “Igulong ang
malaking mga bato sa bukana ng kuweba at maglagay ng
mga sundalo roon para bantayan sila. **19** Huwag kayong
manatili roon. Tugisin ang inyong mga kaaway at salakayin
sila mula sa likuran. Huwag silang pahintulutang makapasok
sa loob ng kanilang mga lungsod dahil si Yahweh ang inyong
Diyos ibinigay na sila sa inyong mga kamay.” **20** Si Josue at
ang mga anak ni Israel ay tinapos ang pagpatau sa kanila sa
isang napakatinding pagpatay, hanggang sila ay halos tuluyan
ng mawasak; ilan lamang ang nakaligtas na tumakas sa mga
pinatibay na mga lungsod. **21** Pagkatapos bumalik ang buong
hukbo ng mapayapa kay Josue sa mga kampo sa Maceda.
At walang sinuman ang nangahas magsalita ng isang salita
laban sa sinumang bayan ng Israel. **22** Pagkatapos sinabi ni
Josue, “Buksan ang bukana ng kuweba at mula sa kuweba
dalhin sa akin ang limang haring ito.” **23** Ginawa nila gaya ng
sinabi niya. Dinala nila sa kaniya ang limang hari mula sa
kuweba—ang hari ng Jerusalem, ang hari ng Hebron, ang
hari ng Jarmuth, ang hari ng Lachish, at ang hari ng Eglon. **24**
At nang dinala nila ang mga hari kay Josue, ipinatawag niya
ang bawat kalalakihan ng Israel, at sinabi niya sa mga pinuno
ng mga sundalo na nakasama niya sa labanan, “Ilagay ninyo
ang inyong mga paa sa kanilang mga leeg.” Kaya lumapit sila
at inilagay ang kanilang mga paa sa kanilang mga leeg. **25**
Pagkatapos sinabi niya sa kanila, “Huwag kayong matakot at
huwag kayong mabagabag. Maging malakas at matapang. Ito
ang gagawin ni Yahweh sa lahat ng inyong mga kaaway na
kakalabanin ninyo.” **26** Pagkatapos sinalakay at pinatay ni
Josue ang mga hari. Ibinitin niya sila sa ibabaw ng limang
puno. Nakabitin sila sa mga puno hanggang gabi. **27** Nang
palubog na ang araw, nagbigay ng mga utos si Josue, at
ibinaba sila mula sa mga puno at inihagis sila sa loob ng
kuweba kung saan sila nagtago. Nilagyan nila ng malalaking
bato ang bukana ng kuweba. Ang mga batong iyon nanatili
pa rin hanggang sa araw na ito. **28** Sa ganitong paraan,
nasakop ni Josue ang Maceda sa araw na iyon at pinatay ang
bawat isa gamit ang espada, kasama ang hari nito. Tuluyan
niya silang winasak at bawat nabubuhay na nilalang doon.
Wala siyang itinirang mga nakaligtas. Ginawa niya ito sa
hari ng Maceda gaya ng ginawa niya sa hari ng Jerico. **29**
Dumaan si Josue at buong Israel mula sa Maceda patungong
Libna. Pumunta siya sa labanan sa Libna. **30** Ibinigay din ni
Yahweh ito sa kamay ng Israel—kasama ang kanilang hari.
Sinalakay ni Josue ang bawat nabubuhay na nilalang sa loob
nito gamit ag espada. Wala siyang iniwang nakaligtas na
buhay sa loob nito. Ginawa niya sa hari gaya ng ginawa niya
sa hari ng Jerico. **31** Pagkatapos dumaan si Josue at ang
buong Israel mula sa Libna patungong Lachish. Nagkampo
siya dito at nakipagdigmaan laban dito. **32** Ibinigay ni Yahweh
ang Lachish sa kamay ng Israel. Nasakop ni Josue ito ng
ikalawang araw. Sinalakay niya gamit ang kaniyang espada
bawat nabubuhay na nilalang na nasa loob nito, gaya ng
ginawa niya sa Libna. **33** Pagkatapos dumating si Horam,
hari ng Gezer para tulungan ang Lachish. Sinalakay siya ni
Josue at ang kaniyang hukbo hanggang walang nakaligtas na
naiwan. **34** Pagkatapos dumaan si Josue at buong Israel
mula sa Lachish patungong Eglon. Nagkampo sila rito at
nakipagdigmaan laban dito, **35** at nasakop ito ng parehong
araw. Sinalakay nila ito gamit ang espada at tuluyan nilang
winasak ang lahat dito, gaya ng ginawa ni Josue sa Lachish.
36 Pagkatapos dumaan si Josue at buong Israel mula sa
Eglon patungong Hebron. Nakipagdigmaan sila laban dito. **37**
Nasakop nila ito at sinalakay gamit ang espada ang lahat dito,
kasama ang hari at ang lahat ng mga nayon na nakapalibot
dito. Tuluyan nilang winasak ang bawat buhay na nilalang
dito, walang iniwang nakaligtas, gaya ng ginawa ni Josue sa
Eglon. Tuluyan niyang winasak ito, at ang bawat buhay na
nilalang dito. **38** Pagkatapos bumalik si Josue, at ang buong
hukbo ni Israel na kasama niya, at dumaan sila sa Debir at
nakipagdigmaan laban dito. **39** Nasakop niya ito at ang hari,
at ang lahat ng mga katabing nayon nito. Sinalakay nila ang
mga ito gamit ang espada at tuluyang winasak ang bawat
nabubuhay na nilalang dito. Hindi nag-iwan ng mga nakaligtas
si Josue, gaya ng ginawa niya sa Hebron at ang hari nito,
gaya ng ginawa niya sa Libnah at ang hari nito. **40** Nasakop
ni Josue ang lahat ng lupain, ang maburol na bansa, ang
Negev, ang mga kapatagan, at ang mga mababang burol. Sa
lahat ng kanilang mga hari wala siyang iniwang nakaligtas.
Tuluyan niyang winasak ang bawat nabubuhay na bagay,
gaya ni Yahweh, ang Diyos ng Israel, na iniutos. **41** Sinalakay
sila ni Josuegamit ang espada mula Kades Barnea hanggang
Gaza, at lahat ng bansa sa Gosen hanggang Gabaon. **42**
Nasakop ni Josue ang lahat ng mga haring ito at ang kanilang
lupain sa isang iglap dahil si Yahweh, ang Diyos ng Israel,
nakipaglaban para sa Israel. **43** Pagkatapos si Josue, at ang
lahat ng Israel kasama niya, ay bumalik kampo sa Gilgal.

11 Nang narinig ito ni Jabin, hari ng Hazor, nagpadala siya
ng isang mensahe kay Jobab, hari ng Madon, sa hari
ng Shimron, at sa hari ng Acsap. **2** Nagpadala rin siya ng
mensahe sa mga hari na nasa hilagang maburol na bansa,
sa Ilog Jordan lambak sa katimugan ng Cinneret, sa mga
kapatagan, at sa maburol ng bansa ng Dor sa kanluran. **3**
Nagpadala rin siya ng isang mensahe sa mga Cananaeo
sa silangan at kanluran, ang mga anak ni Het, ang mga
Perezeo, ang mga Jebuseo sa maburol na bansa, at ang mga
Hivita sa Bundok Hermon sa lupain ng Mispa. **4** Lahat ng
kanilang hukbo ay dumating kasama nila, isang malaking
bilang ng mga sundalo, sa bilang na gaya ng mga buhangin
sa dalampasigan. Mayroon silang napakalaking bilang ng
mga kabayo at mga karwahe. **5** Nagkita ang lahat ng mga
haring ito sa itinakdang oras, at nagkampo sila sa mga tubig
ng Merom para makipaglaban sa Israel. **6** Sinabi ni Yahweh
kay Josue, “Huwag kang matakot sa kanilang harapan, dahil
bukas sa oras na ito ibibigay ko silang lahat sa Israel bilang
patay na kalalakihan. Pipilayin mo ang kanilang mga kabayo,
at susunugin mo ang kanilang mga karwahe.” **7** Dumating
si Josue at lahat ng mga lalaking mandirigma. Dumating
silang bigla sa mga tubig ng Merom, at nilusob ang mga
kaaway. **8** Ibinigay ni Yahweh ang kaaway sa kamay ng
Israel, at sinaksak nila sila ng espada at hinabol sila sa Sidon,
Misrepot Maim, at sa lambak ng Mispa sa silangan. Sinalakay
nila sila gamit ang espada hanggang walang nakaligtas sa
kanila ang natira. **9** Ginawa ni Josue sa kanila gaya ng
sinabi sa kaniya ni Yahweh. Pinilayan niya ang mga kabayo
at sinunog ang mga karwahe. **10** Bumalik si Josue sa oras
na iyon at binihag ang Hazor. Sinaksak niya ang hari gamit
ang espada. (Naging pinuno ang Hazor ng lahat ng mga
kahariang ito.) **11** Sinalakay nila gamit ang espada ang lahat
ng buhay na nilalang ang naroroon, at hiniwalay niya sila
para wasakin, kaya walang buhay na nilalang ang natirang
buhay. Pagkatapos sinunog niya ang Hazor. **12** Binihag ni
Josue lahat ng mga lungsod ng mga haring ito. Binihag din
niya ang lahat ng kanilang mga hari at nilusob sila gamit ang
espada, gaya ng inutos ni Moises na lingkod ni Yahweh. **13**
Hindi sinunog ng Israel ang mga lungsod na ginawa sa mga
tambak, maliban sa Hazor. Si Josue lamang ang nagsunog
nito. **14** Kinuha ng hukbo ng Israel ang lahat ng ninakaw
mula sa mga lungsod na ito kasama ng mga alagang hayop
para sa kanilang mga sarili. Pinatay nila ang bawat tao gamit
ang espada hanggang ang lahat ay namatay. Wala silang
itinirang buhay na nilalang. **15** Gaya ng inutos ni Yahweh sa
kianyang lingkod na si Moises, sa parehong paraan, inutos
ni Moises kay Josue. At kaya walang iniwan si Josue na
hindi tapos sa anumang bagay sa lahat ng inutos na iyon
ni Yahweh kay Moises na gawin. **16** Kinuha ni Josue ang
lahat ng lupaing iyon, ang maburol na bansa, lahat ng Negev,
lahat ng lupain ng Goshen, ang mga mababang burol, ang
lambak Ilog Jordan, ang maburol na bansa ng Israel, at
ang mga mababang lupain. **17** Mula sa Bundok Halak na
malapit sa Edom, at papuntang hilaga gaya sa layo ng Baal
Gad sa lambak malapit sa Lebanon sa ibaba ng Bundok
Hermon, binihag niya lahat ng kanilang mga hari at pinatay
sila. **18** Nakipaglaban si Josue ng isang mahabang panahon
sa lahat ng mga hari. **19** Walang isang lungsod ang gumawa
ng kapayapaan sa mga hukbo ng Israel maliban sa mga
Hivita na naninirahan sa Gabaon. Binihag ng Israel lahat ng
natitirang mga lungsod sa digmaan. **20** Dahil si Yahweh ang
nagpatigas sa kanilang mga puso para sila ay pumunta at
makipaglaban sa Israel, kaya ganap niyang winasak sila, at
hindi nagpapakita ng awa sa kanila, gaya sa itinuro niya kay
Moises. **21** Pagkatapos dumating si Josue sa panahong iyon
at winasak niya ang Anakim. Ginawa niya ito sa maburol na
bansa, sa Hebron, Debir, Anab, at sa lahat ng maburol na
bansa ng Juda, at sa lahat ng maburol na bansa ng Israel.
Ganap na winasakl ni Josue sila at kanilang mga lungsod. **22**
Wala sa mga Anakim ang natira sa lupain ng Israel maliban
sa Gaza, Gat, at Asdod. **23** Kaya binihag ni Josue ang buong
lupain, gaya ng sinabi ni Yahweh kay Moises. Ibinigay ni
Josue ito bilang isang pamana ng Israel, itinalaga sa bawat
lipi nila. Pagkatapos nagkaroon ng pahinga ang lupain mula
sa mga digmaan.

12 Ngayon ito ang mga hari ng lupain, na siyang lumupig
ng kalalakihan ng Israel. Inangkin ng mga Israelita ang
lupa sa silangang bahagi ng Jordan kung saan sumisikat
ang araw, mula sa lambak ng Ilog Arnon patungo sa Bundok
Hermon, at lahat ng Araba sa silangan. **2** Si Sihon ay hari ng
mga Amoreo, na nakatira sa Hesbon. Namuno siya mula
sa Aroer, kung saan nasa gilid ng bangin ng Arnon mula sa
gitna ng lambak, at kalahati ng Galaad pababa sa Ilog Jabbok
sa hangganan ng mga Ammonita. **3** Pinamunuan din ni
Sihon ang Araba patungo sa Dagat ng Cinneret, sa silangan,
patungo sa Dagat ng Araba (ang Dagat ng Asin) patungong
silangan, hanggang sa Beth Jesimot at patungong timog,
patungo sa paanan ng mga libis ng Bundok Pisga. **4** Si Og,
hari ng Bashan, isa sa natira ng Rephaim, na nanirahan sa
Astarot at Edrei. **5** Namuno siya sa Bundok Hermon, Saleca,
at lahat ng Bashan, patungo sa hangganan ng bayan ng
Gesur at mga Maacateo, at kalahati ng Galaad, patungo sa
hangganan ni Sihon, hari ng Hesbon. **6** Tinalo sila ni Moises
na lingkod ni Yahweh, at ng bayan ng Israel, at ibinigay ni
Moises na lingkod ni Yahweh ang lupain bilang pag-aari
sa mga Rubenita, ng mga Gadita, at sa kalahating lipi ni
Manases. **7** Ito ang mga hari ng lupain na siyang tinalo ni
Josue at ng bayan ng Israel sa kanlurang bahagi ng Jordan,
mula sa Baal Gad sa lambak malapit sa Lebanon patungo
sa Bundok Halak malapit sa Edom. Ibinigay ni Josue ang
lupain sa mga lipi ng Israel para sa kanila para angkinin. **8**
Ibinigay niya ang maburol na bansa, ang mga mababang
lupain, ang Araba, ang mga gilid ng mga bundok, ang ilang,
at ang Negeb—ang lupain ng mga Heteo, mga Amoreo, mga
Cananaeo, mga Perezeo, mga Hivita, at mga Jebuseo. **9** Ang
mga hari kabilang ang hari ng Jerico, ang hari ng Ai na nasa
tabi ng Bethel, **10** ang hari ng Jerusalem, ang hari ng Enaim,
11 ang hari ng Jarmut, ang hari ng Lachish, **12** ang hari ng
Eglon, ang hari ng Gezer, **13** ang hari ng Debir, ang hari ng
Geder, **14** ang hari ng Horma, ang hari ng Arad, **15** ang hari
ng Libna, ang hari ng Adulam, **16** ang hari ng Maceda, ang
hari ng Bethel, **17** ang hari ng Tappua, ang hari ng Hepher,
18 ang hari ng Apek, ang hari ng Lasaron, **19** ang hari ng
Madon, ang hari ng Hasor, **20** ang hari ng Simron-Meron, ang
hari ng Acsap, **21** ang hari ng Taanac, ang hari ng Megiddo,
22 ang hari ng Kedes, ang hari ng Jocneam sa Carmel, **23**
ang hari ng Dor sa Napat Dor, ang hari ng Goyim sa Gilgal,
24 at ang hari ng Tirsa. Ang kabuuang bilang ng mga hari ay
tatlumpu't isa.

13 Ngayon matanda na si Josue at nasa ganap ng mga
taon nang sinabi ni Yahweh sa kaniya, “Matanda ka na
at marami ng taon ang iyong dinaanan, pero napakarami pa

ring lupain ang bibihagin. **2** Ito pa rin ang lupaing natitira:
lahat ng mga rehiyon ng mga Palestina, at lahat ng mga
Gessureo, **3** (mula sa Sihor, na nasa silangan ng Ehipto, at
pahilaga sa hangganan ng Ekron, na itinuring na ari-arian
ng mga Cananaeo; ang limang namumuno ng Palestina,
ng mga Gazeo, Asdodeo, Ashkelon, Gath, at Ekron—ang
nasasakupan ng mga Awites). **4** Doon sa timog, mayroon
pa rin lahat ng mga lupain ng mga Cananaeo, at Meara na
pag-aari ng mga taga-Sidon, sa Apek, sa hangganan ng
mga Amoreo; **5** ang lupain ng mga Gebalita, ang buong
Lebanon patungo sa sikat ng araw, mula sa Baal Gad sa
ibaba ng Bundok Hermon hanggang Lebo Hamat. **6** Gayon
din, lahat ng mga naninirahan sa maburol na lupain mula sa
Lebanon hanggang sa Misrepot Maim, kabilang ang buong
bayan ng Sidon. Itataboy ko sila sa harapan ng mga hukbo
ng Israel. Tiyaking italaga ang lupain sa Israel bilang isang
pamana, ayon sa inutos ko sa iyo. **7** Hatiin ang lupaing
ito bilang isang pamana para sa siyam na lipi at para sa
kalahating lipi ni Manases." **8** Kasama ang ibang kalahating
lipi ni Manases, ang mga Rubenita at ang mga Gadita ay
nakatanggap ng kanilang mga mana na ibinigay ni Moises sa
kanila sa bandang silangan ng Jordan, **9** mula sa Aroer, na
nasa gilid ng bangin sa ilog Arnon (kabilang ang lungsod na
nasa gitna ng bangin), sa lahat ng kapatagan ng Medeba
hanggang sa Dibon; **10** lahat ng mga lungsod ng Sihon, hari
ng mga Amoreo, na namuno sa Hesbon, sa hangganan ng
mga Ammonita; **11** Galaad, at ang rehiyon ng mga Gesurita
at mga Maacateo, buong Bundok Hermon, buong Basan
hanggang Saleca; **12** ang buong kaharian ng Og sa Basan,
na naghari sa Astarot at Edrei—ito ang mga naiwan sa labi
ng Rephaim—sinalakay sila ni Moises gamit ang espada at
itinaboy sila. **13** Pero hindi pinalayas ng bayan ng Israel
ang mga Gesurita o ang mga Maacateo. Sa halip, nanirahan
ang Gesur at Maacat sa Israel hanggang sa araw na ito.
14 Ang lipi lamang ni Levi ang hindi binigyan ni Moises ng
pamana. "Ang mga handog kay Yahweh, ang Diyos ng Israel,
gumawa sa pamamagitan ng apoy," ang kanilang pamana,
tulad ng sinabi ng Diyos kay Moises. **15** Binigyan ni Moises
ng isang pamana ang lipi ni Ruben, angkan sa angkan.
16 Ang kanilang nasasakupan ay mula sa Aroer, sa gilid
ng bangin ng Ilog Arnon, at ang lungsod na nasa gitna ng
lambak, at buong kapatagan sa Medeba. **17** Tinanggap din ni
Ruben ang Hesbon, at ang lahat ng mga lungsod nito na nasa
kapatagan, Dibon, at Bamoth Baal, at Beth Baalmeon, **18** at
Jahaz, at Kademot, at Mepaat, **19** at Kiriataim, at Sibma, at
Zeretsahar sa burol ng lambak. **20** Tinanggap din ni Ruben
ang Beth Peor, ang mga libis ng Pisga, Beth Jeshimot, **21**
lahat ng mga lungsod ng kapatagan, at ang buong kaharian
ni Sihon na hari ng mga Amoreo, na naghari sa Hesbon, na
magkasamang tinalo ni Moises kasama ang mga pinuno ng
Midian, Evi, Rekem, Zur, Hur at Reba, ang mga prinsipe ni
Sihon, na nanirahan sa lupain. **22** Pinatay din ng bayan ng
Israel si Balaam na anak na lalaki ni Beor gamit ang espada,
na nagsanay sa paghula, kasama ang ibang pinatay nila.
23 Ang hangganan ng lipi ni Ruben ay ang Ilog Jordan; ito
ang kanilang hangganan. Ito ang pamana ng lipi ni Ruben,
ibinigay sa bawat mga angkan nila, kasama ng kanilang mga
lungsod at mga nayon. **24** Ito ang ibinigay ni Moises sa lipi ni
Gad, angkan sa angkan: **25** Ang kanilang nasasakupan ay
Jacer, lahat ng mga lungsod ng Galaad at kalahati ng lupa ng
mga Ammonita, hanggang Aroer, na nasa silangan ng Rabba,
26 mula sa Hesbon hanggang sa Ramath Mizpeh at Betonim,
mula sa Mahanaim hanggang sa nasasakupan ng Debir.
27 Doon sa lambak, binigay sa kanila ni Moises ang Beth
Haram, Beth Nimra, Sucot, at Zapon, ang natitirang kaharian
ni Sihon na hari ng Hesbon, kasama ang Jordan bilang
isang hangganan, hanggang sa ibabang dulo ng dagat ng
Cinneret, pasilangan sa ibayo ng Jordan. **28** Ito ang pamana
ng lipi ni Gad, angkan sa angkan, kasama ang kanilang mga
lungsod at mga nayon. **29** Nagbigay ng pamana si Moises sa
kalahating lipi ni Manases. Itinalaga ito sa kalahating lipi ng
bayan ni Manases, ibinigay sa bawat mga lipi nila. **30** Ang
kanilang nasasakupan ay mula sa Mahanaim, buong Basan,
buong kaharian ni Og hari ng Basan, at sa buong bayan ng
Jair, na nasa Basan, animnapung lungsod; **31** kalahati ng
Galaad, at Astarot at Edrei (ang mga maharlikang lungsod ng
Og sa Basan). Ito ang mga itinalaga sa angkan ni Machir na
anak na lalaki ni Manases—kalahati ng bayan ni Machir, na
ibinigay sa bawat mga pamilya nila. **32** Ito ang pamana na
itinalaga ni Moises sa kanila sa mga kapatagan ng Moab,
sa ibayo ng Jordan silangan ng Jerico. **33** Hindi binigyan ni
Moises ng pamana ang lipi ng Levi. Yahweh, ang Diyos ng
Israel ang kanilang pamana, tulad ng sinabi niya sa kanila.

14 Ito ang mga lugar ng lupain na tinanggap ng bayan
ng Israel bilang kanilang mana sa lupain ng Canaan,
na nakalaan para sa kanila ni Eleazar na pari, ni Josue na
anak na lalaki ni Nun, at ng mga pinuno ng mga lipi ng
mga pamilya ng kanilang mga ninuno sa loob ng bayan ng
Israel. **2** Ang kanilang pamana ay pinili sa pamamagitan
ng palabunutan para sa siyam at kalahating mga lipi, gaya
lamang ng iniutos ni Yahweh sa pamamagitan ng kamay ni
Moises, **3** Dahil ibinigay ni Moises ang pamana sa dalawa at
kalahating mga lipi sa ibayong Jordan, pero sa mga Levita,
wala siyang pamana. **4** Ang lipi ni Jose ay talagang dalawang
lipi, Manases at Ephraim. At walang bahagi ng pamana ang
ibinigay sa mga Levita doon sa lupain, pero may mga lungsod
lamang para matirahan, kasama ang kanilang mga lupang-
pastulan para sa kanilang alagang baka at para sa kanilang
sariling materyal na pangangailangan. **5** Ginawa ng bayan
ng Israel ang iniutos ni Yahweh kay Moises, kaya naitalaga
nila ang lupain. **6** Pagkatapos nagpunta ang lipi ni Juda
kay Josue sa Gilgal. Sinabi ni Caleb na anak ni Jepunne na
Canezeo, sinabi sa kaniya, "Alam mo kung ano ang sinabi ni
Yahweh kay Moises na lingkod ng Diyos tungkol sa iyo at sa
akin sa Kades Barnea. **7** Apatnapung taong gulang ako nang
isinugo ako ni Moises na lingkod ni Yahweh mula sa Kades
Barnea para magmanman sa lupain. Muli akong nagdala
nang isang ulat sa kaniya na parang ito ay nasa puso ko para
gawin. **8** Pero ang aking mga kapatid ay sumama sa akin na
nagawang matakot ang puso ng bayan. Pero lubos akong
sumunod kay Yahweh na aking Diyos. **9** Sumumpa si Moises
sa araw na iyon na sinasabing, 'Tiyak na ang lupang nilakaran
mo ay magiging isang pamana para sa iyo at para sa iyong
mga anak magpakailanman, dahil lubos kang sumunod kay
Yahweh na aking Diyos.' **10** Ngayon, tingnan mo! Pinanatili
akong buhay ni Yahweh nitong apatnapu't limang taon, gaya
ng kaniyang sinabi—mula sa panahon nang sinabi ni Yahweh
ang salitang ito kay Moises, habang naglalakad ang Israel sa
ilang. Ngayon, tingnan mo! Walumpu't limang taong gulang
na ako. **11** Malakas pa rin ako ngayon gaya noong araw na
isinugo ako ni Moises. Ang lakas ko ngayon ay katulad ng
lakas ko noon, para sa digmaan at para sa pag-alis at sa
pagdating. **12** Kaya ngayon ibigay mo sa akin ang maburol

na bansang ito, na ipinangako sa akin ni Yahweh ng araw
na iyon. Dahil narinig mo sa araw na iyon ang Anakim ay
mayroong malalaking pinagtibay na mga lungsod. Maaaring
si Yahweh ay magiging kasama ko at paalisin ko sila, gaya
nang sinabi ni Yahweh." **13** Pagkatapos pinagpala siya ni
Josue at ibinigay ang Hebron bilang isang pamana kay Caleb
na lalaking anak ni Jepunne. **14** Kaya naging pamana ang
Hebron kay Caleb na lalaking anak ni Jepunne na Cenezeo
hanggang sa araw na ito, dahil lubos siyang sumunod kay
Yahweh, ang Diyos ng Israel. **15** Ngayon, Kiriat Arba ang
dating pangalan ng Hebron. (Si Arba ang pinakadakilang lalaki
sa mga Anakim). Pagkatapos nagkaroon ng kapahingahan
ang lupain mula sa digmaan.

15 Ang pagtatakda ng lupain para sa lipi ng bayan ng
Juda, ibinigay sa kanilang mga angkan, pinalawak
ang timog hanggang sa hangganan ng Edom, kasama ang
ilang ng Sin bilang pinaka-malayong dako sa timog. **2** Ang
kanilang hangganan sa timog ay sinimulan sa dulo ng Dagat
ng Asin, mula sa dalampasigan na nakaharap sa timog. **3**
Ang sumunod na kanilang hangganan ay lumabas sa timog
ng kaburulan ng Akrabbim at dumaan sa Sin, at umahon sa
timog ng Kades Barnea, sa Hezron, at hanggang sa Addar,
kung saan lumiko patungong Karka. **4** Dumaan ito patungong
Azmon, nagdaan sa batis ng Ehipto, at dumating ito sa dulo ng
dagat. Ito ang kanilang hangganan sa timog. **5** Ang silangang
hangganan ay ang Dagat ng Asin, na nasa bibig ng Jordan.
Ang hangganan sa hilaga ay nagsisimula sa dalampasigan
ng dagat sa bibig ng Jordan. **6** Umahon ito sa Beth Hogla at
dumaan patungong timog ng Beth Araba. Pagkatapos umahon
ito sa Bato ng Bohan (si Bohan ang anak na lalaki ni Reuben).
7 Pagkatapos ang hangganang paahon sa Debir mula sa
lambak ng Achor, at gayon din pahilaga, lumiliko patungong
Gilgal, na kasalungat sa kaburulan ng Adummim, na nasa
katimugang bahagi ng ilog. Pagkatapos ang hangganan na
dinaanan sa mga bukal ng En Shemes at papuntang En
Rogel. **8** Pagkatapos ang hangganang paahon sa lambak
ng Ben Hinnom patungo sa bahaging timog ng lungsod ng
Jebuseo (iyon ay, Jerusalem). Pagkatapos paahon ito sa
tuktok ng kaburulan na nasa lambak ng Hinnom, sa kanluran,
na nasa dulo ng hilagang parte ng lambak ng Rephaim. **9**
Pagkatapos umabot sa hangganan mula sa tuktok ng mga
burol papunta sa bukal ng Neptoa, at lumabas mula doon
papunta sa mga lungsod ng Bundok Efron. Pagkatapos lumiko
ang hangganan paikot sa Baala (pareho sa Kiriat Jearim). **10**
Pagkatapos umikot ang hangganan sa kanluran ng Baala
sa Bundok Seir, at dumaan sa gilid ng Bundok Jearim sa
Hilaga (pareho sa Kesalon), bumaba sa Beth Shemes, at
dumaan sa Timna. **11** Lumabas ang hangganan sa gilid ng
pahilagang burol ng Ekron, at pagkatapos lumiko paikot sa
Sikeron at dumaan sa Bundok Baala, mula sa kung saan
papunta hanggang Jabneel. Nagtapos ang hangganan sa
dagat. **12** Ang Malaking Dagat ang hangganan ng pakanluran
at ng mga dalampasigan nito. Ito ang hangganang paikot sa
lipi ni Juda, angkan sa angkan. **13** Sa pagsunod ng utos ni
Yahweh kay Josue, Binigyan ni Josue si Caleb na anak na
lalaki ni Jepunne ng isang itinalagang lupain sa kalagitnaan
ng lipi ng Juda, Kiriat, Arba, iyon ay Hebron. (Si Arba ang
ama ni Anak.) **14** Pinalayas ni Caleb mula doon ang tatlong
lipi ng mga kaapu-apuhan ni Anak: Sesai Aiman at Talmai,
mga kaapu-apuhan ni Anak. **15** Umakyat siya mula doon
laban sa mga naninirahan sa Debir (ang pangalang Debir ay
karaniwang tinawag na Kiriat Seper). **16** Sinabi ni Caleb,
"Ang lalaking lulusob sa Kiriat Seper at bibihagin ito, ibibigay
ko sa kaniya si Acsa ang aking anak na babae bilang isang
asawa." **17** Si Otniel anak na lalaki ni Kenaz, kapatid na lalaki
ni Caleb, ang bumihag dito. Kaya ibinigay ni Caleb sa kanya
si Acsa na kaniyang anak na babae bilang isang asawa. **18**
Nangyari ito nang pumunta si Acsa sa kaniya, pilit siyang
humingi sa kaniyang ama ng isang bukid. At nang bumaba
siya sa kaniyang asno, sinabi ni Caleb sa kaniya, "Ano ang
nais mo?" **19** Sumagot si Acsa, "Gumawa ka sa akin ng
isang natatanging pabor. Yamang ibinigay mo sa akin ang
lupain ng Negev, bigyan mo rin ako ng ilang mga bukal ng
tubig." At ibinigay ni Caleb sa kanya ang mataas na bahagi ng
mga bukal at mababang bahagi ng mga bukal. **20** Ito ay ang
minana ng lipi ng bayan ng Juda, na ibinigay sa kanilang mga
angkan. **21** Ang mga lungsod na kabilang sa lipi ng Juda
na nasa pinaka-timog, patungo sa hangganan ng Edom, ay
ang mga Kabzeel, Eder, Jagur, **22** Kina, Dimona, Adada, **23**
Kedes, Hazor, Itnan, **24** Zip, Telem, Bealot. **25** Hazor Hadatta,
Keriot Hezron (Ito rin ay kilala bilang Hazor), **26** Amam,
Sema, Molada, **27** Hazar, Gadda, Hesmon, Beth Pelet, **28**
Hazar Sual, Beerseba, Bizotia. **29** Baala, Iyim, Ezem, **30**
Eltolad, Cesil, Horma, **31** Siclag, Madmanna, Sansanna, **32**
Lebaot, Silim, Ain, at Rimmon. Ang mga ito ay dalawamput-
siyam na mga lungsod lahat, hindi kabilang ang kanilang
mga nayon. **33** Sa babang bahagi ng maburol na bansa sa
kanluran, naroon ang mga Estaol, Zora, Asna, **34** Sanoa, En
Gannim, Tappua, Enam, **35** Jarmut, Adullam, Soco, Azeka,
36 Saaraim, Aditaim, at Gedera (ito ay Gederotaim). Ang mga
ito ay labing-apat na lungsod sa bilang, hindi kabilang ang
kanilang mga nayon. **37** Zenan, Hadasa, Migdalgad, **38**
Dilean, Mispa, Jokteel, **39** Lachis, Bozkat, Eglon. **40** Cabbon,
Lamam, Citlis, **41** Gederot, Beth Dagon, Naama, Maceda.
Ang mga ito ay labing-anim na lungsod sa bilang, hindi
kabilang ang kanilang mga nayon. **42** Libna, Ether, Asan, **43**
Ipta, Asna, Nezib, **44** Keila, Achzib, Maresa, Ang mga ito ay
siyam na lungsod, hindi kabilang ang kanilang mga nayon.
45 Ang Ekron, kasama ang nakapaligid na mga bayan at mga
nayon dito; **46** mula Ekron hanggang sa Malaking Dagat,
lahat ng mga pamayanan na malapit sa Asdod, kasama ang
kanilang mga nayon. **47** Ang Asdod, ang nakapaligid na mga
bayan at mga nayon dito; Ang Gaza, ang nakapaligid na
mga bayan at mga nayon dito; hanggang sa batis ng Ehipto,
at sa Malaking Dagat kasama ng dalampasingan nito. **48**
Sa kaburulang bansa, Samir, Jattir, Soco, **49** Danna, Kiriat
Sanna (ito ay Debir), **50** Anab, Estemo, Anim, **51** Gosen,
Holon, at Gilo. Ang mga ito ay labing-isang lungsod, hindi
kabilang ang kanilang mga nayon. **52** Arab, Duma, Esan, **53**
Janim, Beth Tappua, Apeka, **54** Humta, Kiriat Arba (ito ay
Hebron), at Zior. Ito ang siyam na lungsod, hindi kabilang
ang kanilang mga nayon. **55** Maon, Carmel, Zip, Jutta, **56**
Jezreel, Jokdeam, Zanoa, **57** Kain, Gibea, at Timna. Ang mga
ito ay sampung mga lungsod, hindi kabilang ang kanilang
mga nayon. **58** Halhul, Beth Zur, Gedor, **59** Maarat, Beth
Anot, at Eltekon. Ang mga ito ay anim na mga lungsod, hindi
kabilang ang kanilang mga nayon. **60** Kiriat Baal, (ito ay
Kiriat Jearim), at Rabba. Ito ang dalawang lungsod, hindi
kabilang ang kanilang mga nayon. **61** Sa ilang, naroroon ang
Beth Araba, Middin, Secaca, **62** Nibsan, ang Lungsod ng
Asin, at En Gedi. Ito ang anim na lungsod, hindi kabilang ang
kanilang mga nayon. **63** Pero para sa mga Jebuseo, hindi
mapaalis ang mga naninirahan sa Jerusalem, ng lipi ni Juda,

kaya nanirahan doon ang mga Jebuseo kasama ang lipi ni Juda hanggang sa araw na ito.

16 Umabot mula Jordan sa Jerico ang pagtatalaga ng lupain para sa lipi ni Jose, sa silangan ng mga bukal ng Jerico, sa ilang, paakyat mula sa Jerico patungo sa maburol na bansa ng Bethel. **2** Pagkatapos papunta ito mula sa Bethel hanggang sa Luz at dumaan patungong Atarot, ang lupain ng mga Arkita. **3** Pagkatapos bumaba ito pakanluran sa lupain ng mga Jaflatita, hanggang sa kalayuan ng lupain ng babang Beth Horon, at pagkatapos patungo sa Gezer; at nagtapos ito sa dagat. **4** Sa ganitong paraan natanggap ng mga lipi ni Jose, Manases at Efraim ang kanilang pamana. **5** Ang lupain ng lipi ni Efraim na itinalaga sa kanilang mga angkan ay ang sumusunod: ang hangganan ng kanilang minana sa silangan mula Atarot Addar hanggang sa kalayuan ng Mataas ng Beth Horon, **6** at mula roon nagpatuloy ito patungong dagat. Mula sa Micmetat sa hilaga lumiko ito pasilangan tungo sa Taanat Silo at lampas na dumaan ito sa silangan tungo sa Janoa. **7** Pagkatapos bumaba ito mula sa Janoa patungong Atarot at patungong Naara, at pagkatapos nakarating sa Jerico at nagtapos sa Jordan. **8** Mula sa hangganan ng Tappua nagpunta nang pakanluran patungo sa bukal ng Kana at nagtapos sa dagat. Ito ang minana ng lipi ni Efraim, na itinalaga sa kanilang mga angkan, **9** kasama ang mga lungsod na pinili para sa lipi ni Efraim sa loob ng minana ng lipi ni Manases—lahat ng mga lungsod, gayundin ang kanilang mga nayon. **10** Hindi nila pinaalis ang mga Cananaeo na naninirahan sa Gezer, kaya ang mga Cananaeo ay nanirahan sa Efraim hanggang ngayon, pero ang mga taong ito ay sapilitang pinagtrabaho.

17 Ito ang lupaing itinalaga para sa lipi ng Manases (panganay na anak na lalaki ni Jose) —iyon ay, para kay Makir, na panganay ni Manases na siya mismong ama ng Galaad. Itinalaga ang lupain ng Galaad at Basan sa mga kaapu-apuhan ni Makir, dahil naging mandirigma si Makir. **2** Ang lupain itinalaga sa natirang lipi ni Manases, ibinigay sa kanilang mga angkan—Abiezer, Helek, Asriel, Secem, Heper, at Semida. Ito ang mga lalaking kaapu-apuhan ni Manases anak na lalaki ni Jose, iniharap sa kanilang mga angkan. **3** Ngayon si Zelopehad na anak na lalaki ni Heper na anak na lalaki ni Galaad anak na lalaki ni Makir anak na lalaki ni Manases ay walang mga anak na lalaki, pero mga anak na babae lamang. Ito ang mga pangalan ng kaniyang mga anak na babae: Mala, Noe, Hogla, Milka, and Tirza. **4** Nilapitan nila si Eleazar na pari, Josue anak na lalaki ni Nun at ang mga pinuno, at kanilang sinabi, "Iniutos ni Yahweh kay Moises na ibigay sa amin ang isang pamana kasama ng aming mga kapatid na lalaki." Kaya, sa pagsunod sa kautusan ni Yahweh, binigyan niya ang mga kababaihang iyon ng isang pamana kasama ng mga kapatid na lalaki ng kanilang ama. **5** Itinalaga ang sampung piraso ng lupa kay Manases sa Galaad at Basan, na nasa kabilang dako ng Jordan, **6** dahil nakatanggap ng pamana ang mga anak na babae ni Manases kasama ng kaniyang mga anak na lalaki. Itinalaga ang lupain ng Galaad sa natitirang lipi ni Manases. **7** Umabot mula Aser hanggang Micmetat ang lupain ni Manases, na nasa silangan ng Secem. Pagkatapos umabot ang hangganan patimog sa mga naninirahan na malapit sa bukal ng Tappua. **8** (Ang lupain ng Tappua ay pag-aari ng Manases, pero ang bayan ng Tappua sa hangganan ng Manases ay pag-aari ng lipi ni Efraim.) **9** Nagtuloy ang hangganan sa batis ng Kana. Ang mga katimugang lungsod ng batis na ito kasama ng mga bayan ni Manases ay pag-aari ni Efraim. Ang hangganan ng Manases na nasa tagiliran ng hilagang batis, at nagtapos ito sa dagat. **10** Ang lupain sa timog ay pag-aari ni Efraim, at ang lupain sa hilaga ay kay Manases; ang dagat ay ang hangganan. Sa hilagang dako mararating ang Aser, at sa silangan, ang Isacar. **11** Gayundin sa Isacar at sa Aser, Inangkin ni Manases ang Beth San at nayon nito, Ibleam at nayo nito, ang mga maninirahan sa Dor at nayon nito, ang mga naninirahan sa Endor at nayon nito, ang mga naninirahan sa Taanac at nayon nito, ang mga naninirahan sa Megiddo at nayon nito (at ang ikatlong lungsod ay Napet). **12** Gayon pa man hindi maangkin ng lipi ni Manases ang mga lungsod na iyon, dahil patuloy na naninirahan sa lupaing ito ang mga Cananaeo. **13** Nang lumakas ang bayan ng Israel, pinagtrabaho nila nang sapilitan ang mga Cananaeo, pero hindi sila ganap na napaalis. **14** Pagkatapos sinabi ng mga kaapu-apuhan ni Jose kay Josue, sinabing, "Bakit isang lupain lamang ang iyong itinalaga sa amin at isang bahagi bilang pamana, yamang kami ay isang bayang marami ang bilang at sa lahat ng pagkakataon kami ay pinagpala ni Yahweh?" **15** Sinabi ni Josue sa kanila, "Kung kayo ay isang bayan na marami ang bilang, umakyat kayo mismo sa kagubatan at doon linisin ang lupa para sa inyong mga sarili sa lupain ng mga Perezeo at ng Rephaim. Gawin ito, yamang napakaliit ng maburol na lupain ng Efraim para sa inyo." **16** Sinabi ng mga kaapu-apuhan ni Jose, "Hindi sapat para sa amin ang maburol na lupain. Pero may mga karwaheng bakal ang lahat ng Cananaeo na naninirahan sa lambak, kapwa ang nasa Beth San at mga nayon nito at ang mga nasa lambak ng Jezreel." **17** Pagkatapos sinabi ni Josue sa sambahayan ni Jose—para kay Efraim at Manases, "Kayo ay isang bayan na marami ang bilang, at may malakas kayong kapangyarihan. Hindi dapat isang pirasong lupain lamang ang italaga sa inyo. **18** Magiging inyo rin ang maburol na lupaing ito. Kahit na kagubatan ito, lilinisin ninyo ito at aangkinin ito hanggang sa pinakamalayong hangganan nito. Palalayasin ninyo ang mga Cananaeo, kahit sila ay may mga karwaheng bakal at kahit na malakas sila."

18 Pagkatapos sama-samang nagtipon ang buong kapulungan ng bayan ng Israel sa Silo. Itinayo nila ang tolda ng pagpupulong doon at sinakop nila ang lupain sa kanilang harapan. **2** Mayroon pang pitong lipi sa kalagitnaan ng bayan ng Israel na ang pamana ay hindi pa naitatalaga. **3** Sinabi ni Josue sa bayan ng Israel, "Hanggang kailan ninyo ipagpapaliban ang pagpunta sa lupain na ibinigay sa inyo ni Yahweh, ang Diyos ng inyong mga ninuno? **4** Maghirang kayo para sa inyong sarili ng ng tatlong lalaki mula sa bawat lipi, at ipapadala ko sila. Pupunta sila at susuriin ang itaas at ibaba ng lupain. Susulat sila ng isang paglalarawan nito kasama ng isang tanawin sa kanilang mga mamanahin, at pagkatapos babalik sila sa akin. **5** Hahatiin nila ito sa pitong bahagi. Mananatili ang Juda sa kanilang lupain sa dakong timog, at ang sambahayan ni Jose ay magpapatuloy sa kanilang lupain sa dakong hilaga. **6** Ilalarawan ninyo ang lupain sa pitong bahagi at dadalhin ang paglalarawan dito sa akin. Magpapalabunutan ako para sa inyo dito sa harapan ni Yahweh na aming Diyos. **7** Walang kabahagi ang mga Levita sa inyo, dahil ang pagkapari mula kay Yahweh ang kanilang minana. Tinanggap na ng Gad, Ruben at ang kalahating lipi

ni Manases ang kanilang minana, lampas ng Jordan. Ito ang
pamana na ibinigay sa kanila ni Moises na lingkod ni Yahweh."
8 Kaya tumayo ang mga lalaki at umalis. Inutusan ni Josue
ang mga pumunta para isulat ang paglarawan ng lupain,
sinabing, "Umakyat at bumaba sa lupain at sumulat ng isang
paglalarawan nito at bumalik sa akin. Magpapalabunutan ako
para inyo dito sa harapan ni Yahweh sa Silo." **9** Umalis ang
mga lalaki at umakyat at bumabang lumakad sa lupain at
isinulat ang isang paglalarawan nito sa isang balumbon ng
kasulatan sa pamamagitan ng pitong bahagi ng lungsod,
nagtatala ng mga lungsod sa bawat bahagi sa bawat bahagi.
Pagkatapos bumalik sila kay Josue sa kampo sa Silo. **10**
Pagkatapos nagpalabunutan si Josue para sa kanila sa
harapan ni Yahweh sa Silo. At doon itinalaga ni Josue
ang lupain sa bayan ng Israel—ibinigay sa bawat isa ang
kaniyang kabahagi ng lupa. **11** Ang pagtatalaga ng lupa para
sa lipi ni Benjamin ay ibinigay sa bawat mga angkan nila.
Matatagpuan sa pagitan ng mga kaapu-apuhan ni Juda at sa
mga kaapu-apuhan ni Jose ang nasasakupan ng kanilang
nakatalagang lupa. **12** Sa dakong hilaga, nagsimula ang
kanilang hangganan sa Jordan. Umabot ang hangganan
sa hilagang gulod ng Jerico, at pagkatapos hanggang sa
pakanlurang maburol na lupain. Umabot ito doon sa ilang ng
Beth Aven. **13** Mula roon dumaan ang hangganan sa timog
sa dako ng Luz (parehong lugar tulad ng Betel). Pagkatapos
bumaba ang hangganan sa Atarot Adar, sa tabi ng bundok na
naroon sa timog ng Bet Horon. **14** Pagkatapos nagpatuloy
ang hangganan sa ibang direksyon: sa dakong kanluran,
lumiko ito patungong timog, patungo sa bundok sa ibayo
mula sa Bet Horon. Nagtapos ang hangganang ito sa Kiriat
Baal (iyon ay, Kiriat Jearim), isang lungsod na pag-aari sa
lipi ni Juda. Bumuo ito ng hangganan sa dakong kanluran.
15 Nagsimula sa labas ng Kiriat Jearim ang timog na dako.
Nagmula roon ang hangganan patungong Epron, hanggang
sa bukal na mga tubig ng Neptoa. **16** Pagkatapos bumaba
ang hangganan sa bundok na kasalungat ng lambak ng Ben
Hinnom, na nasa hilagang dulo ng lambak ng Rephaim.
Bumaba ito sa lambak ng Hinnom, timog ng libis ng mga
Jebuseo, at nagpatuloy pababa sa En Rogel. **17** Lumiko
ito pahilaga, papunta sa direksyon ng En Semes, at mula
roon lumabas ito sa Gelilot, na kasalungat sa paakyat ng
Adummim. Pagkatapos bumaba ito sa Bato ni Bohan (anak
na lalaki ni Ruben si Bohan). **18** Dumaan ito sa hilaga sa
gilid ng daan ng Bet Araba at pababa sa Araba. **19** Dumaan
ang hangganan sa hilaga sa gilid ng daan ng Bet Hogla.
Nagtapos ang hangganan sa hilagang look ng Dagat ng Asin,
sa timugang dulo ng Jordan. Ito ang hangganan sa timog. **20**
Nabuo nito ang hangganan ng Jordan sa silangang bahagi.
Ito ang pamana sa lipi ni Benjamin, at ibinigay ito sa bawa't
isa sa kanilang mga angkan, hangganan pagkatapos ng
hangganan, sa buong palibot. **21** Ngayon ang mga lungsod
ng lipi ni Benjamin ayon sa kanilang mga angkan ay Jerico,
Bet Hogla, Emek Keziz, **22** Bet Araba, Zemaraim, Betel,
23 Avvim, Para, Opra, **24** Kepar Ammoni, Opni, at Geba.
May labindalawang lungsod, hindi kabilang ang kanilang mga
nayon. **25** Naroon din ang mga lungsod ng Gibeon, Rama,
Beerot, **26** Mizpe, Kepira, Moza, **27** Rekem, Irpeel, Tarala, **28**
Zela, Haelep, Jebus (pareho sa Jerusalem), Gibea, at Kiriat.
Mayroong labing-apat na mga lungsod, hindi kabilang ang
kanilang mga nayon. Ito ang pamana ni Benjamin para sa
kanilang mga angkan.

19 Tumapat ang ikalawang palabunutan kay Simeon at
itinalaga ito sa bawat mga angkan nila. Ang minana
nila ay nasa gitna ng pamana na pag-aari ng lipi ni Juda.
2 Napunta sa kanila bilang pamana ang Beer-seba, Seba,
Molada, **3** Hazar, Sual, Bala, Ezem, **4** Eltolad, Betul, at
Horma. **5** May Ziklag din si Simeon, Bet Marcabot, Hazar
Susa, **6** Bet Labaot, at Saruhen. Labing tatlong lungsod
ang mga ito, hindi kabilang ang kanilang mga nayon. **7** Si
Simeon ay mayroon ding Ain, Rimmon, Eter, at Asan. Apat
na lungsod ang mga ito, hindi kabilang ang kanilang mga
nayon. **8** Kasama ang mga ito sa mga nayong nakapalibot sa
mga lungsod na ito hanggang sa Baalat Beer (pareho gaya
ng Rama sa Negev). Ito ang pamana ng lipi ni Simeon, na
ibinigay sa kanilang mga angkan. **9** Ang pamana ng lipi ni
Simeon ay bumuo ng bahagi sa lupain ng lipi ni Juda. Dahil
napakalawak para sa kanila ang bahagi ng lupaing itinalaga sa
lipi ni Juda, tinanggap ng lipi ni Simeon ang kanilang pamana
mula sa gitna ng kanilang bahagi. **10** Tumapat ang ikatlong
palabunutan sa lipi ni Zebulon, at ibinigay ito sa kanilang
mga angkan. Nagsimula ang hangganan ng kanilang minana
sa Sarid. **11** Umakyat pakanluran ang kanilang hangganan
patungong Marala at dumikit sa Dabbeset; pagkatapos umabot
ito sa batis na katapat ng Jokneam. **12** Mula sa Sarid lumiko
ang hangganan pasilangan patungo sa silangan at tumungo
sa hangganan ng Kislot Tabor. Mula roon tumungo ito sa
Daberat at pagkatapos pataas hanggang sa Japia. **13** Mula
roon dumaan pasilangan sa Gat Heper, at pagkatapos sa
Etkazin; sunod nagpunta ito sa Rimmon at lumiko patungo
sa Nea. **14** Lumiko ang hangganan sa hilaga patungong
Hannathn at nagtapos sa lambak ng Ipta El. **15** Kasama
sa rehiyong ito ang mga lungsod ng Kattat, Naalal, Simron,
Idala, at Betlehem. Mayroong labindalawang lungsod, hindi
kabilang ang kanilang mga nayon. **16** Ito ang minana ng
lipi ni Zebulon, na ibinigay sa kanilang mga angkan—ang
mga lungsod, kasama ang kanilang mga nayon. **17** Tumapat
ang ikaapat na palabunutan kay Isacar, at ibinigay ito sa
kanilang mga angkan. **18** Kasama sa kanilang lupain ang
Jezreel, Kesulot, Sunem, **19** Hafaraim, Sion, at Anaharat.
20 Kasama rin dito ang Rabbit, Kision, Ebez, **21** Remet,
En-gannim, En-hadda, at Beth-passes. **22** Dumikit din ang
kanilang hangganan sa Tabor, Sahasim, at Beth-semes, at
nagtapos sa Jordan. Mayroong labing-anim na lungsod, hindi
kabilang ang kanilang mga nayon. **23** Ito ang minana ng
lipi ni Isacar, at ibinigay ito sa kanilang mga angkan—ang
mga lungsod, kasama ang kanilang mga nayon. **24** Tumapat
ang ikalimang palabunutan sa lipi ni Aser, at ibinigay ito sa
kanilang mga angkan. **25** Kasama sa kanilang lupain ang
Helka, Hali, Beten, Acsap, **26** Alamelek, Amad, at Misal.
Sa kanluran umabot ang hangganan sa Carmel at Sihor
Libnat. **27** Pagkatapos lumiko ito pasilangan sa Bet Dagon at
umabot hanggang kasing layo ng Zebulon, at pagkatapos
sa lambak ng Iphta-el, pahilaga sa Beth-emec at Nehiel.
Pagkatapos nagpatuloy ito sa Kabul patungong hilaga. **28**
Pagkatapos nagpatuloy ito sa Ebron, Rehob, Hammon, at
Kana, hanggang kasing layo ng Pinakamalaking Sidon. **29**
Bumalik ang hangganan sa Rama, at pagkatapos sa pinatibay
na lungsod ng Tiro. Pagkatapos lumiko ang hangganan sa
Hosa at nagtapos sa dagat, sa rehiyon ng Aczib, **30** Umma,
Apek, at Rehob. Mayroong dalawampu't dalawang lungsod,
hindi kabilang ang kanilang mga nayon. **31** Ito ang minana
ng lipi ni Aser, at ibinigay ito sa kanilang mga angkan—ang
mga lungsod, kasama ang kanilang mga nayon. **32** Tumapat

ang ikaanim na palabunutan sa lipi ni Neftali, at ibinigay ito sa kanilang mga angkan. **33** Ang kanilang hangganan ay matatagpuan mula sa Helep, mula sa ensena sa Saananim, hanggang patungo sa Adamineceb at Jabneel, hanggang kasing layo ng Lakkum; nagtapos ito sa Jordan. **34** Lumiko ang hangganan pakanluran sa Aznot-tabor at hanggang patungo sa Hukkok; at dumikit ito sa Zebulon sa timog, at nakarating sa Aser sa kanluran at Juda sa silangan sa Ilog Jordan. **35** Ang mga pinatibay na lungsod ay Zidim, Zer, Hammat, Rakkat, Cinneret, **36** Adama, Rama, Hazor, **37** Kedes, Edrei, at En Hazor. **38** Naroon din ang Yiron, Migdalel, Horem, Beth-anat, at Beth-semes. Mayroong labinsiyam na lungsod, hindi kabilang ang kanilang mga nayon. **39** Ito ang minana ng lipi ni Neftali, at ibinigay ito sa kanilang mga angkan—ang mga lungsod, kabilang ang kanilang mga nayon. **40** Tumapat ang ikapitong palabunutan sa lipi ni Dan, at ibinigay ito sa kanilang mga angkan. **41** Kabilang sa minana nito ang Zora, Estaol, Ir Semes, **42** Saalabin, Ajalon, at Itla. **43** Kabilang rin dito ang Elon, Timna, Ekron, **44** Elteke, Gibbethon, Baalat, **45** Jehud, Bene Berak, Gat Rimmon, **46** Me-Jarkon, at Rakkon kasama ang lupain sa ibayo mula sa Joppa. **47** Nang mawala sa kanila ang lupain ng lipi ni Dan, nilusob ng Dan ang Lesem, nilabanan ito, at binihag ito. Pinatay nila ang bawat isa gamit ang espada, inangkin ito, at nanirahan dito. Muli nilang pinangalanan ang Lesem, tinawag itong Dan kasunod sa kanilang ninuno. **48** Ito ang minana ng lipi ni Dan, at ibinigay ito sa kanilang mga angkan—ang mga lungsod, kasama ang kanilang mga nayon. **49** Nang matapos nila ang paglalaan ng lupain bilang pamana, ibinigay ng bayan ng Israel ang isang pamana kasama ang kanilang sarili para kay Josue na anak ni Nun. **50** Sa utos ni Yahweh ibinigay nila sa kanya ang lungsod na hiningi niya, ang Timnat Sera sa maburol na bansa ng Efraim. Muli niyang itinayo ang lungsod at nanirahan doon. **51** Ito ang mga pamana na itinalaga ni Eleazar na pari, ni Josue na anak ni Nun, at ng mga panliping pinuno ng mga pamilya ng mga ninuno ng Israel sa pamamagitan ng palabunutan sa Silo, sa harapan ni Yahweh, sa pasukan ng tolda ng pagpupulong. Kaya natapos nila ang pagtatalaga ng lupain.

20 Pagkatapos sinabi ni Yahweh kay Josue, **2** "Sabihin mo sa bayan ng Israel, na sinasabing, 'Pumili ng mga lungsod ng kanlungan na sinabi ko sa inyo sa pamamagitan ng kamay ni Moises. **3** Gawin ito para makapunta doon ang isang tao na nakapatay nang hindi sinasadya. Ang mga lungsod na ito ay magiging isang lugar ng kanlungan mula sa sinumang naghahangad para sa paghihiganti sa dugo ng isang tao na pinatay. **4** Siya ay tatakbo isa sa mga lungsod na iyon at tatayo sa pasukan ng lungsod ng tarangkahan, at ipinaliwanag ang kaniyang kaso sa mga nakatatanda ng lungsod na iyon. Pagkatapos siya ay dadalhin nila sa loob ng lungsod at bibigyan siya ng isang lugar na matitirahan kasama nila. **5** At kapag dumating ang isang maghihiganti ng dugo, pagkatapos ang bayan ng lungsod ay hindi dapat isuko para sa kapangyarihan na siyang pumatay sa kaniya. Hindi dapat nilang gawin ito, dahil pinatay niya ang kaniyang kapitbahay nang hindi inaasahan at hindi nasuklam sa kaniya sa simula pa. **6** Dapat siyang manatili sa lungsod hanggang tumayo siya sa harap ng kapulungan para sa paghatol, hanggang sa kamatayan ng naglilingkod bilang punong pari sa mga araw na iyon. Pagkatapos ang isang sadyang nakapatay sa tao ay maaaring bumalik sa kaniyang sariling bayan at kaniyang sariling tahanan, sa bayan na kaniyang tinakasan. **7** Kaya pinili ng mga Israelita ang Kades sa Galilea sa maburol na lugar ng Neftali, Secem sa maburol na lugar ng Efraim at ang Kiriat Arba (pareho gaya ng Hebron) sa bansang burol ni Juda. **8** Lampas ng Jordan sa silangan ng Jerico, pinili nila ang Bezer sa ilang na nasa talampas mula sa lipi ni Ruben; Ramot Galaad, mula sa lipi ni Gad; at Golan sa Bashan, mula sa lipi ni Manases. **9** Ito ang mga piniling lungsod para sa buong bayan ng Israel at para sa mga dayuhan na naninirahan kasama nila, para sinuman na makapatay ng isang tao nang hindi sinasadya ay maaaring makatakbo sa kanila para sa kanilang kaligtasan. Hindi maaaring mamamatay ang taong ito sa pamamagitan ng kamay ng maghihiganti ng dugo, hanggang humarap muna sa kapulungan ang napagbintangan.

21 Pagkatapos pumunta ang mga pinuno ng mga angkan ng mga Levita kina Eleazar na pari, Josue na anak ni Nun, at sa mga pinuno ng mga pamilya ng kanilang mga ninuno sa loob ng bayan ng Israel. **2** Sinabi nila sa kanila sa Silo sa lupain ng Canaan, "Inutusan kayo ni Yahweh sa pamamagitan ng kamay ni Moises na bigyan kami ng mga lungsod para manirahan, kasama ang mga lupang pastulan para sa aming mga alagang hayop." **3** Kaya sa pamamagitan ng utos ni Yahweh, ibinigay ng bayan ng Israel sa mga Levita mula sa kanilang minana ang mga sumusunod na lungsod, kabilang ang kanilang mga lupang pastulan, para sa mga Levita. **4** Ibinigay ang resulta ng palabunutang ito para sa mga angkan ng mga Kohatita: ang mga pari— ang mga kaapu-apuhan ni Aaron na mula sa mga Levita— tumanggap ng labing tatlong lungsod na ibinigay mula sa lipi ni Juda, mula sa lipi ni Simeon, at mula sa lipi ni Benjamin. **5** Ang mga natirang angkan ng mga Kohatita ay tumanggap ng sampung lungsod sa pamamagitan ng mga palabunutan ng sampung lungsod mula sa mga angkan ng mga lipi ni Efraim, Dan, at mula sa kalahating lipi ni Manases. **6** At binigyan ang mga taong mula sa Gerson sa pamamagitan ng palabunutan ng labintatlong lungsod mula sa mga angkan ng mga lipi nina Isacar, Aser, Neftali, at sa kalahating lipi ni Manases sa Bashan. **7** Ang bayan na mga kaapu-apuhan ni Merari ay tumanggap ng labindalawang lungsod mula sa mga lipi nina Ruben, Gad, at Zebulon. **8** Kaya ibinigay ng bayan ng Israel ang mga lungsod na ito, kasama ang kanilang mga lupang pastulan, sa mga Levita sa pamamagitan ng mga palabunutan, gaya ng inutos ni Yahweh sa pamamagitan ng kamay ni Moises. **9** Mula sa mga lipi ng Juda at Simeon, nagtalaga sila ng lupain sa mga sumusunod na mga lungsod, nakalista rito ang bawat pangalan. **10** Ibinigay ang mga lungsod na ito sa mga kaapu-apuhan ni Aaron, na kabilang sa mga angkan ng mga Kohatita, na nagmula naman sa lipi ni Levi. Dahil natapat sa kanila ang unang mga palabunutan. **11** Ibinigay ng mga Israelita sa kanila ang Kiriat Arba (si Arba ang naging ama ni Anak), ang parehong lugar gaya ng Hebron, sa maburol na lupain ng Juda, kasama ang mga lupang pastulan sa paligid nito. **12** Pero ibinigay na kay Caleb na anak ni Jepunne ang mga bukid ng lungsod at ang mga nayon nito, bilang pag-aari niya. **13** Ibinigay nila ang Hebron sa mga kaapu-apuhan ni Aaron na pari kasama ang mga lupang pastulan nito—na isang kanlungang lungsod para sa sinuman na nakapatay sa iba ng hindi sinasadya—at Libna kasama ang mga lupang pastulan nito, **14** Jattir kasama ang mga lupang pastulan nito, at Estemoa kasama ang mga lupang pastulan nito. **15**

Ibinigay din nila ang Holon kasama ang mga lupang pastulan
nito, Debir kasama ang mga lupang pastulan nito, **16** Ain
kasama ang mga lupang pastulan nito, Jutta kasama ang mga
lupang pastulan nito, at Bet-Semes kasama ang mga lupang
pastulan nito. Mayroong siyam na lungsod na ibinigay mula sa
dalawang liping ito. **17** Mula sa lipi ni Benjamin ibinigay ang
Gabaon kasama ang mga lupang pastulan nito, ang Geba
kasama ang mga lupang pastulan nito, **18** Anatot kasama ang
mga lupang pastulan nito, at Almon kasama ang mga karatig-
pook nito—apat na lungsod. **19** Ang mga lungsod na ibinigay
sa mga pari, ang mga kaapu-apuhan ni Aaron, ay labintatlong
lungsod lahat, kasama ang kanilang mga lupang pastulan.
20 Para sa natirang pamilya ng Kohat—ang mga Levitang
kabilang sa pamilya ng Kohat—mayroon silang mga lungsod
na ibinigay sa kanila mula sa lipi ni Efraim sa pamamagitan
ng mga palabunutan. **21** Sa kanila ibinigay ang Secem
kasama ang mga lupang pastulan nito sa maburol na lupain
ng Efraim—isang kanlungang lungsod para sa sinumang
nakapatay ng isang tao nang hindi sinasadya—Gezer kasama
ang mga lupang pastulan nito, **22** Kibzaim kasama ang mga
lupang pastulan nito, at Bet Horon kasama ang mga lupang
pastulan nito—apat na lungsod lahat. **23** Mula sa lipi ni Dan,
ibinigay sa angkan ng Kohat ang Elteke kasama ang mga
lupang pastulan nito, Gibbeton kasama ang mga lupang
pastulan nito, **24** Ajalon kasama ang mga lupang pastulan
nito, Gatrimon kasama ang mga lupang pastulan nito—apat
na lungsod lahat. **25** Mula sa kalahating lipi ni Manases,
ibinigay ang Taanac sa angkan ng Kohat kasama ang mga
lupang pastulan nito at Gatrimon kasama ang mga lupang
pastulan nito—dalawang lungsod. **26** May sampung lungsod
lahat para sa mga natirang mga angkan ng Kohatita, kasama
ang kanilang mga lupang pastulan. **27** Mula sa kalahating lipi
ni Manases, hanggang sa angkan ng Gerson, ito ang ibang
mga angkan ng Levita, at ibinigay nila ang Golan sa Basan
kasama ang mga lupang pastulan nito—isang kanlungang
lungsod para sa sinumang nakapatay ng isa pa nang hindi
sinasadya, kasama ang Beestera at ang mga lupang pastulan
nito—dalawang lungsod lahat. **28** Sa mga angkan ng Gerson
ibinigay din nila ang Kision mula sa lipi ni Isacar, kasama ang
mga lupang pastulan nito, Daberet kasama ang mga lupang
pastulan nito, **29** Jarmut kasama ang mga lupang pastulan
nito, at ang Engannim kasama ang mga lupang pastulan
nito—apat na lungsod. **30** Mula sa lipi ni Aser, ibinigay nila
ang Misal kasama ang mga lupang pastulan nito, Abdon
kasama ang mga lupang pastulan nito, **31** Helkat kasama ang
mga lupang pastulan nito, at Rehob kasama ang mga lupang
pastulan nito—apat na lungsod lahat. **32** Mula sa lipi ni Neftali,
ibinigay nila sa mga angkan ng Gerson ang Kedes sa Galilea
kasama ang mga lupang pastulan nito—isang kanlungang
lungsod para sa sinumang nakapatay ng isa pa nang hindi
sinasadya; Hammotdor kasama ang mga lupang pastulan
nito, at Kartan kasama ang mga lupang pastulan nito—tatlong
lungsod lahat. **33** Mayroong labintatlong lungsod lahat, mula
sa mga angkan ng Gerson, kasama ang kanilang mga lupang
pastulan. **34** Sa natirang mga Levita— ang mga angkan ni
Merari—ay ibinigay mula sa lipi ni Zebulon: Jokneam kasama
ang mga lupang pastulan nito, Karta kasama ang mga lupang
pastulan nito, **35** Dimna kasama ang mga lupang pastulan
nito, at Nahalal kasama ang mga lupang pastulan nito—apat
na lungsod lahat. **36** Ibinigay sa mga angkan ni Merari mula
sa lipi ni Ruben: Bezer kasama ang mga lupang pastulan nito,
Jahaz kasama ang mga lupang pastulan nito, **37** Kedemot
kasama ang mga lupang pastulan nito, at Mepaat kasama ang
mga lupang pastulan nito—apat na lungsod. **38** Mula sa lipi
ni Gad ibinigay sa kanila ang Ramot sa Galaad kasama ang
mga lupang pastulan nito—isang kanlungang lungsod para
sa sinumang nakapatay ng isa pa nang hindi sinasadya—at
Mahanaim kasama ang mga lupang pastulan nito. **39** Ibinigay
din sa mga angkan ni Merari ang Hesbon kasama ang mga
lupang pastulan nito, at Jazer kasama ang mga lupang
pastulan nito. Apat na lungsod itong lahat. **40** Lahat ng mga
ito ang mga lungsod na may maraming angkan ni Merari, na
mula sa lipi ni Levi—labindalawang lungsod lahat ang ibinigay
sa kanila sa pamamagitan ng mga palabunutan. **41** Ang
mga lungsod ng mga Levita na kinuha sa gitna ng lupaing
inangkin ng bayan ng Israel ay apatnapu't walong lungsod,
kasama ang kanilang mga lupang pastulan. **42** Mayroong
nakapaligid na mga lupang pastulan ang bawat siyudad na
ito. Ganito sa lahat ng mga lungsod na ito. **43** Kaya ibinigay
ni Yahweh sa Israel ang lahat ng lupaing ipinangako niyang
ibibigay sa kanilang mga ninuno. Inangkin ito ng mga Israelita
at nanirahan doon. **44** Pagkatapos binigyan sila ni Yahweh
ng pahinga sa bawat dako, gaya ng kanyang ipinangako sa
kanilang mga ninuno. Walang isa sa kanilang kaaway ang
maaaring tumalo sa kanila. Ibinigay ni Yahweh ang lahat
ng kanilang kaaway sa kanilang mga kamay. **45** Walang
isang bagay sa lahat ng mga mabuting pangako na sinabi ni
Yahweh sa bahay ng Israel ang hindi nagkatotoo. Natupad
ang lahat ng ito.

22 Sa panahong iyon tinawag ni Josue ang mga Reubenita,
ang mga Gadita, at ang kalahating lipi ni Manases. **2**
Sinabi niya sa kanila, "Nagawa ninyo ang lahat ng bagay na
iniutos sa inyo ni Moises, ang lingkod ni Yahweh; Sinunod
ninyo ang aking tinig sa lahat ng iniutos ko sa inyo. **3**
Hindi ninyo iniwan ang inyong mga kapatid na lalaki sa
maraming araw na ito o hanggang sa araw na ito. Sa halip,
naging maingat kayo na sumunod sa mga itinagubilin ng
mga kautusan ni Yahweh na inyong Diyos. **4** Ngayon si
Yahweh na inyong Diyos ang nagbigay ng kapahingahan sa
inyong mga kapatid na lalaki, gaya ng ipinangako niya sa
kanila. Kaya bumalik kayo at pumunta sa inyong mga tolda
sa lupaing pag-aari ninyo, na ibinigay sa inyo ni Moises na
lingkod ni Yahweh sa kabilang bahagi ng Jordan. **5** Lubos
na maging maingat lamang na sundin ang mga kautusan at
batas na iniutos sa inyo ni Moises na lingkod ni Yahweh, na
mahalin si Yahweh na inyong Diyos, na lumakad sa lahat ng
kaniyang mga pamamaraan, na panatilihin ang mga kautusan,
at kumapit sa kaniya at sambahin siya ng buong puso ninyo
at ng buo kaluluwa ninyo." **6** Kaya pinagpala sila ni Josue at
pinaalis sila, at bumalik sila sa kanilang mga tolda. **7** Ngayon
sa kalahati ng lipi ni Manases, binigyan sila ni Moises ng
isang pamana sa Bashan, pero sa isa pang kalahati, binigyan
ni Josue ng isang pamana katabi ng kanilang mga kapatid
na lalaki sa lupain sa kanluran ng Jordan. Pinabalik sila ni
Josue sa kanilang mga tolda; pinagpala niya sila **8** at sinabi
sa kanila, "Bumalik sa inyong mga tolda na may maraming
salapi, at may napakaraming alagang hayop, at ng pilak at
ginto, at ng tanso at bakal, at ng napakaraming mga kasuotan.
Hatiin ninyo ang mga ninakaw mula sa inyong mga kaaway
kasama ng inyong mga kapatid na lalaki." **9** Kaya ang mga
kaapu-apuhan ni Ruben, ang mga kaapu-apuhan ni Gad, at
ang kalahati ng lipi ni Manases ay bumalik sa tahanan, na
iniwan ang bayan ng Israel sa Silo, na nasa lupain ng Canaan.

Umalis sila para magtungo sa rehiyon ng Galaad, sa sarili
nilang lupain, na sila mismo ang nagmamay-ari, alinsunod sa
kautusan ni Yahweh, sa pamamagitan ng kamay ni Moises.
10 Nang makarating sila sa Jordan na nasa lupain ng Canaan,
ang mga lahi ni Ruben at mga lahi ni Gad at ang kalahating
lipi ni Manases ay nagtayo ng isang altar katabi ng Jordan,
isang napakalaki at tanyag na altar. **11** Narinig ng bayan
ng Israel ang tungkol dito at sinabi, "Tingnan mo! Nagtayo
ng isang altar ang bayan ng Ruben, Gad at kalahating lipi
ni Manases sa harap ng lupain ng Canaan, sa Gelilot, sa
rehiyong malapit sa Jordan, sa tabi na pag-aari ng bayan ng
Israel." **12** Nang marinig ito ng bayan ng Israel, ang buong
kapulungan ng bayan ng Israel ay sama-samang nagtipon sa
Silo para umakyat para makipagdigma laban sa kanila. **13**
Pagkatapos nagpadala ng mga mensahero ang bayan ng
Israel sa mga lahi ni Ruben, mga lahi ni Gad, at kalahating lipi
ni Manases, sa lupain ng Galaad. Ipinadala rin nila si Finehas
anak na lalaki ni Eleazar, ang pari, **14** at kasama niya ang
sampung pinuno, isa sa bawat mga pamilyang minamana
ng Israel, at bawat isa sa kanila ay mga pinuno ng isang
angkan sa loob ng bayan ng Israel. **15** Dumating sila sa
mga tao ng Ruben, Gad, at ng kalahating lipi ni Manases, sa
lupain ng Galaad, at nagsalita sila sa kanila: **16** "Ang buong
kapulungan ni Yahweh ay sinasabi ito, "Ano itong kataksilang
nagawa ninyo laban sa Diyos ng Israel, sa pamamagitan ng
pagsunod kay Yawheh simula sa araw na ito sa pamamagitan
ng pagtatayo para sa inyong sarili ng isang altar sa araw na
ito sa paghihimagsik laban kay Yahweh? **17** Hindi pa ba sapat
ang kasalanan natin sa Peor? Gayunman hindi pa nga natin
nalinisan ang ating mga sarili mula rito. Dahil sa kasalanan na
iyon dumating ang isang salot sa kapulungan ni Yahweh.
18 Dapat din kayong tumalikod mula sa pagsunod kay
Yahweh sa kasalukuyang ito? Kung maghihimagsik din kayo
laban kay Yahweh ngayon, bukas magagalit siya sa buong
kapulungan ng Israel. **19** Kung ang lupain na inyong pag-aari
ay nadungisan, pagkatapos dapat kayong dumaan sa lupain
na kinatatayuan ng tabernakulo ni Yahweh at kumuha kayo
ng isang ari-arian para sa inyong mga sarili sa kalagitnaan
namin. Huwag lamang maghimagsik laban kay Yahweh, ni
maghimagsik laban sa amin sa pamamagitan ng pagtatayo
ng isang altar para sa inyong mga sarili maliban sa altar ni
Yahweh na aming Diyos. **20** Hindi ba si Acan anak na lalaki
ni Zera, ang sumira ng pananampalataya sa kahalagahan
ng mga bagay na iyon na nakalaan para sa Diyos? At hindi
ba bumagsak ang poot sa buong bayan ng Israel? Hindi
lamang ang lalaking iyon ang mag-isang napahamak dahil sa
kaniyang kasamaan.'" **21** Pagkatapos ang mga lipi ni Ruben,
Gad, at ang kalahating lipi ni Manases ay sumagot sa mga
pinuno ng mga angkan ng Israel: **22** "Ang Makapangyarihan,
Diyos, Yahweh! Ang Isang Makapangyarihan, Diyos, Yahweh!
—Alam niya, at hayaang malaman ng Israel! Kung ito ay sa
paghihimagsik o sa paglabag ng pananampalataya laban
kay Yahweh, huwag kaming iligtas sa araw na ito **23** sa
pagtatayo namin ng altar para ilayo ang aming mga sarili
mula sa pagsunod kay Yahweh. Kung itinayo namin ang altar
na iyon para maghandog doon ng mga handog na susunugin,
mga butil na handog, o mga pangkapayapaang handog, sa
gayon hayaang pagbayarin kami ni Yahweh para rito. **24**
Hindi! Ginawa namin iyon dahil sa takot na sa pagdating ng
panahon ang inyong mga anak ay maaaring magsabi sa
aming mga anak, "Ano ang kinalaman ninyo kay Yahweh, ang
Diyos ng Israel? **25** Dahil ginawa ni Yahweh ang Jordan na
isang hangganan sa pagitan namin at ninyo. Kayong bayan
ng Ruben at bayan ng Gad, wala kayong anumang bagay na
ginawa kay Yahweh.' Kaya ang inyong mga anak ay maaaring
gawing patigilin ang aming mga anak para sambahin si
Yahweh. **26** Kaya sinabi namin, "Tayo ay magtayo ng isang
altar, hindi para sa mga handog na susunugin ni para sa
anumang mga alay, **27** pero para maging isang saksi sa
pagitan namin at ninyo, at sa pagitan ng aming mga salinlahi
pagkatapos namin, na gagampanan namin ang paglilingkod
kay Yahweh sa harap niya, kasama ng aming mga handog
na susunugin at ng aming mga alay at kasama ng aming
mga handog pangkapayapaan, sa gayon hindi kailanman
magsasabi ang inyong mga anak sa aming mga anak sa
panahon na darating, "Wala kayong bahagi kay Yahweh." **28**
Kaya sinabi namin, 'Kung dapat itong sabihin sa amin o sa
aming mga kaapu-apuhan sa panahon na darating, sasabihin
naming, "Pagmasdan ninyo! Ito ang isang kopya ng altar ni
Yahweh, na ginawa ng aming mga ninuno, hindi para sa
mga handog na sinunog, ni para sa mga alay, pero bilang
isang saksi sa pagitan namin at ninyo." **29** Huwag nawa
mangyari sa amin ito na kami ay maghimagsik laban kay
Yahweh, at tumalikod ngayon mula sa pagsunod sa kaniya sa
pamamagitan ng pagtatayo ng isang altar para sa handog na
sinunog, para sa handog na butil, o para sa alay, maliban sa
isang altar ni Yahweh aming Diyos na nasa harap ng kaniyang
tabernakulo.'" **30** Nang si Finehas na pari at ang mga pinuno
ng mga tao, iyon ay, ang mga ulo ng mga angkan ng Israel
na kasama niya, ay narinig ang mga salita na sinabi ng bayan
ng Ruben, Gad, at Manases, na mabuti ito sa kanilang mga
paningin. **31** Sinabi ni Finehas anak na lalaki ni Eleazar na
pari sa bayan ng Ruben, Gad at Manases, "Ngayon alam
namin na si Yahweh ay kasama namin, dahil hindi ninyo
nagawa ang paglabag sa pananampalatayang ito laban sa
kaniya. Ngayon sinagip ninyo ang bayan ng Israel mula sa
kamay ni Yahweh." **32** Pagkatapos bumalik sina Finehas
anak na lalaki ni Eleazar na pari, at ang mga pinuno mula sa
mga lahi ni Ruben at mga lahi ni Gad, palabas ng lupain ng
Galaad, pabalik sa lupain ng Canaan, patungo sa bayan ng
Israel, at nagbalik ng mensahe sa kanila. **33** Ang kanilang
ulat ay mabuti sa paningin ng bayan ng Israel. Pinagpala ng
bayan ng Israel ang Diyos at hindi na nagsalita tungkol sa
paggawa ng digmaan laban sa mga lahi ni Ruben at mga lahi
ni Gad, para wasakin ang lupain kung saan sila nanirahan. **34**
Ang mga Reubenita at ang Gadita ay pinangalanan ang altar
na "Saksi" dahil sinabi nila na "Ito ay isang saksi sa pagitan
namin na si Yahweh ay Diyos."

23 At pagkatapos ng maraming araw, nang mabigyan ni
Yahweh ng kapahingahan ang Israel mula sa lahat ng
kanilang mga kaaway na nakapalibot sa kanila, napakatanda
na ni Josue. **2** Tinawag ni Josue ang buong Israel—ang
kanilang mga matatanda, ang kanilang mga pinuno, ang
kanilang mga hukom, at ang kanilang mga opisiyal—at sinabi
sa kanila, "Napakatanda ko na. **3** Nakita ninyo ang lahat
ng bagay na nagawa ni Yahweh na inyong Diyos sa lahat
ng mga bansang ito para sa inyong kapakanan, dahil si
Yahweh na inyong Diyos ang nakipaglaban para sa inyo.
4 Masdan ninyo! Itinalaga ko sa inyo ang mga bansa na
natira para sakupin bilang isang pamana para sa inyong
mga lipi, kasama ang lahat ng mga bansang winasak ko na,
mula sa Jordan patungo sa Malaking Dagat sa kanluran. **5**
Paaalisin sila ni Yahweh na inyong Diyos. Itutulak siya niya

mula sa inyo. Sasakupin niya ang kanilang lupain, at aariin ninyo ang kanilang lupain, gaya ng ipinangako sa inyo ni Yahweh na inyong Diyos. **6** Kaya maging matatag kayo, kaya mapapanatili ninyo at magagawa ang lahat ng nakasulat sa Aklat ng Batas ni Moises, hindi kayo lilihis mula rito sa kanan o sa kaliwa, **7** kaya hindi kayo maisasama sa mga bansang ito na nananatiling kasama ninyo o babanggitin ang mga pangalan ng kanilang mga diyos, sumumpa sa kanila, sambahin sila, o yumukod sa kanila. **8** Sa halip, dapat kayong kumapit kay Yahweh na inyong Diyos gaya ng nagawa ninyo hanggang sa araw na ito. **9** Dahil pinaalis ni Yahweh sa harap ninyo ang malaki, malakas na mga bansa. Para sa inyo, walang isa man ang nakatayo sa harapan ninyo hanggang sa kasalukuyan. **10** Sinumang nag-iisang lalaki sa inyong bilang ay gagawang patakasin ang isang libo, para kay Yahweh na inyong Diyos, ang tanging lumalaban para sa inyo, gaya ng ipinangako niya sa inyo. **11** Bigyan ng kaukulang pansin, para mahalin ninyo si Yahweh na inyong Diyos. **12** Pero kung tatalikod kayo at kakapit sa mga nakaligtas sa mga bansang ito nanatiling kasama ninyo, o kung kumuha ng asawa mula sa kanila, o kung makikisama kayo sa kanila at sila sa inyo, **13** pagkatapos tiyak na malalaman na hindi na palalayasin ni Yahweh na inyong Diyos ang mga bansang ito mula sa inyo. Sa halip, magiging isang patibong sila at isang bitag para sa inyo, pamalo sa inyong likuran at mga tinik sa inyong mga mata, hanggang sa mamatay kayo mula sa mabungang lupaing ito na binigay ni Yahweh na inyong Diyos sa inyo. **14** At ngayon lalakad ako sa daan sa buong lupa, at malalaman ninyo ng buong puso at kaluluwa na walang isang salitang hindi nagkatotoo sa lahat ng mga mabubuting bagay na ipinangako ni Yahweh na inyong Diyos tungkol sa inyo. Lahat ng mga bagay na ito ay nangyari para sa inyo. Walang isa sa kanila ang nabigo. **15** Pero gaya ng bawat salitang ipinangako ni Yahweh na inyong Diyos sa inyo ay natupad, kaya magdadala si Yahweh sa inyo ng lahat ng mga masasamang bagay hanggang sa mawasak niya kayo mula sa mabuting lupain na ito na ibinigay ni Yahweh na inyong Diyos sa inyo. **16** Gagawin niya ito kung sisirain ninyo ang tipan ni Yahweh na inyong Diyos, na iniutos niya sa inyo para sundin. Kung pupunta kayo at sasamba sa ibang mga diyos at yumukod sa kanila, sa gayon mag-aalab ang galit ni Yahweh laban sa inyo, at mabilis kayong mamamatay mula sa mabuting lupain na ibinigay niya sa inyo."

24 Pagkatapos tinipon ni Josue ang lahat ng mga lipi ng Israel sa Secem at ipinatawag ang mga nakatatanda ng Israel, ang kanilang mga pinuno, ang kanilang mga hukom, at ang kanilang mga opisyal, at ipinakita ang kanilang mga sarili sa harap ng Diyos. **2** Sinabi ni Josue sa buong bayan, "Ito ang sinasabi ni Yahweh, ang Diyos ng Israel, 'Nanirahan ang inyong mga ninuno noong unang panahon sa ibayo ng Ilog Eufrates—si Tera, ang ama ni Abraham at ang ama ni Nahor—at sinamba nila ang ibang mga diyos. **3** Pero kinuha ko ang inyong ama mula sa ibayo ng Eufrates at pinangunahan siya sa lupain ng Canaan, at binigyan ko siya ng maraming kaapu-apuhan sa pamamagitan ng kaniyang anak na si Isaac. **4** At kay Isaac ibinigay ko sina Jacob at Esau. Ibinigay ko kay Esau ang maburol na lugar ng Seir para ariin, pero bumaba si Jacob at kaniyang mga anak sa Ehipto. **5** Pinadala ko sina Moises at Aaron, at pinahirapan ko ang mga taga-Ehipto sa pamamagitan ng mga salot. Pagkatapos noon, inilabas Ko kayo. **6** Inilabas ko ang inyong mga ninuno sa Ehipto, at nakarating kayo sa dagat. Tinugis sila ng mga taga-Ehipto sa pamamagitan ng mga karwahe at mga mangangabayo hanggang sa kalayuan ng Dagat ng mga Tambo. **7** Nang tumawag ang inyong mga ninuno kay Yahweh, nagdulot siya ng kadiliman sa pagitan ninyo at ng mga taga-Ehipto. Pinagsama niya ang tubig ng dagat at sila ay natabunan. Nakita ninyo kung ano ang ginawa ko sa Ehipto. Pagkatapos namuhay kayo sa ilang ng mahabang panahon. **8** Dinala ko kayo sa lupain ng mga Amoreo, na nanirahan sa ibang bahagi ng Jordan. Nakipaglaban sila sa inyo, at ibinigay ko sila sa inyong kamay. Inangkin ninyo ang kanilang lupain, at winasak ko sila sa harap ninyo. **9** Pagkatapos tumayo si Balak na anak na lalaki ni Zippor, hari ng Moab, at nilusob ang Israel. Ipinadala at ipinatawag niya si Balaam na anak na lalaki ni Beor, para sumpain kayo. **10** Pero hindi ako nakinig kay Balaam. Sa katunayan, pinagpala niya kayo. Kaya iniligtas ko kayo mula sa kaniyang kamay. **11** Tumawid kayo sa Jordan at nakarating sa Jericho. Nakipaglaban ang mga pinuno ng Jerico laban sa inyo, kasama ang mga Amoreo, ang mga Perizeo, ang mga Cananaeo, ang mga Heteo, ang mga Girgaseo, ang mga Hivita, at ang mga Jebuseo. Pinagtagumpay ko kayo sa kanila at nilagay sila sa ilalim ng inyong pamamahala. **12** Ipinadala ko ang putakti sa harap ninyo, na paalis sa kanila at sa dalawang hari ng mga Amoreo sa harapan ninyo. Ito ay hindi nangyari sa pamamagitan ng inyong espada o sa pamamagitan ng inyong pana. **13** Binigyan ko kayo ng lupain na hindi ninyo pinagtrabahuhan at mga lungsod na hindi ninyo itinayo, at ngayon kayo ay naninirahan sa mga ito. Kinakain ninyo ang mga bunga ng mga ubasan at mga halamanang olibo na hindi ninyo itinanim.' **14** Ngayon ang pagkatakot kay Yahweh at sambahin siya ng boung karangalan at katapatan; alisin ang mga diyos na sinamba ng inyong mga ninuno sa dako ng Eufrates at sa Ehipto, at sambahin si Yahweh. **15** Kung tila mali ito sa inyong mga paningin para sambahin ninyo si Yahweh, kayo na mismo ang pumili ngayong araw na ito kung sino ang inyong paglilingkuran, kung ang mga diyos na sinamba ng inyong mga ninuno sa ibayo ng Eufrates o ang mga diyos ng mga Amoreo, kung saang lupain kayo naninirahan. Pero para sa akin at sa aking sambahayan, sasambahin namin si Yahweh." **16** Sumagot ang bayan at sinabi, "Hindi namin kailanman pababayaan si Yahweh para maglingkod sa ibang mga diyos, **17** dahil si Yahweh na aming Diyos ang naglabas sa amin at sa aming mga ninuno mula sa lupain ng Ehipto, mula sa pagkaalipin, at siyang gumawa ng mga dakilang palatandaan sa aming paningin, at siyang nagpanatili sa amin sa lahat ng mga daan na aming pupuntahan, at kasama ng lahat ng mga bansa na aming dinaanan. **18** At pinaalis ni Yahweh sa harap namin ang lahat ng mga mamamayan, ang mga Amoreo na nanirahan sa lupaing ito. Sa gayon sasambahin rin namin si Yahweh, dahil siya ang aming Diyos." **19** Pero sinabi ni Josue sa bayan, "Hindi ninyo maaaring paglingkuran si Yahweh, dahil siya ay isang banal na Diyos; siya ay isang selosong Diyos; hindi niya papatawarin ang inyong mga paglabag at mga kasalanan. **20** Kung iiwan ninyo si Yahweh at sasamba sa mga dayuhang diyos, sa gayon siya ay tatalikod at pipinsalain kayo. Tutupukin niya kayo, pagkatapos niyang makagawa ng mabuti sa inyo." **21** Pero sinabi ng bayan kay Josue, "Hindi, sasambahin namin si Yahweh." **22** Pagkatapos sinabi ni Josue sa bayan, "Kayo ang mga saksi laban sa inyong mga sarili na kayo mismo ang pumili kay Yahweh, para sambahin

siya." Sinabi nila, "Kami ay mga saksi." **23** Ngayon itapon
ninyo ang mga dayuhang diyos na nasa inyo, at ibaling ang
inyong puso kay Yahweh, ang Diyos ng Israel." **24** Sinabi ng
bayan kay Josue, "Sasambahin namin si Yahweh na aming
Diyos. Makikinig kami sa kaniyang tinig." **25** Gumawa si
Josue ng isang tipan sa bayan sa araw na iyon. Inilagay niya
sa lugar ang mga kautusan at mga batas sa Sechem. **26**
Sinulat ni Josue ang mga salitang ito sa Ang Aklat ng Batas
ng Diyos. Kumuha siya ng isang malaking bato at inilagay ito
doon sa ilalim ng punong ensena sa tabi ng santuwaryo ni
Yahweh. **27** Sinabi ni Josue sa lahat ng mga tao, "Tingnan
mo, ang batong ito ay magiging isang patotoo laban sa amin.
Narinig nito ang lahat ng mga salita na sinabi ni Yahweh sa
amin. Kaya ito ay magiging isang saksi laban sa inyo, kung
ninyo ipagkakaila ang inyong Diyos." **28** Kaya pinaalis ni
Josue ang bayan, bawa't isa kaniyang sariling pamana. **29**
Pagkatapos ng mga bagay na ito si Josue na anak na lalaki
ni Nun, ang lingkod ni Yahweh, ay namatay, na nabuhay
ng 110 taong gulang. **30** Siya ay inilibing nila sa loob ng
hangganan ng kaniyang sariling pamana, sa Timnat Sera, na
nasa maburol na lugar ng Efraim, hilaga ng Bundok Gaash.
31 Sinamba ng Israel si Yahweh sa buong buhay ni Josue,
at sa buong buhay ng mga matatanda na nabuhay ng mas
matagal kay Josue, ang mga nakaranas sa lahat ng bagay na
nagawa ni Yahweh para sa Israel. **32** Ang mga buto ni Jose,
na dinala palabas ng bayan ng Israel mula Ehipto—inilibing
nila ang mga ito sa Sechem, sa kapirasong lupain na binili
ni Jacob mula sa mga anak na lalaki ni Hamor, ang ama ni
Sechem. Binili niya ito sa halagang isang daang pirasong
pilak, at ito ay naging isang pamana para sa mga kaapu-
apuhan ni Jose. **33** Si Eleazar na anak na lalaki ni Aaron ay
namatay din. Inilibing nila siya sa Gibeah, ang lungsod ni
Finehas na kaniyang anak na lalaki, na ibinigay sa kaniya.
Iyon ay nasa maburol na lugar ng Efraim.

Mga Hukom

1 Pagkatapos mamatay ni Josue, ang mga Israelita ay
nagtanong kay Yahweh, sa pagsasabing, “Sino ang
mamumuno sa amin kapag kami ay sumalakay at nakipaglaban
sa mga Cananeo?” **2** Sinabi ni Yahweh, “ang tribo ng Juda
ang mamumuno sainyo. Tingnan ninyo, binigyan ko sa sila
ng kontrol sa lupaing ito.” **3** Sinabi ng pangkat ng mga tao
ng Juda sa pangkat ng mga tao ng Simeon, kanilang mga
kapatid, “Sumama kayo sa amin sa teritoryong itinalaga sa
amin, para sama-sama tayong lumaban sa mga Cananeo. At
kami din ay sasama sa inyo, sa teritoryong itinalaga sa inyo.”
Kaya ang lipi ni Simeon ay sumama sa kanila. **4** Sumalakay
ang mga tao ng Juda, at binigyan sila ng katagumpayan ni
Yahweh laban sa mga Cananeo at mga Ferezeo. Pinatay
nila ang sampung libo sa kanila sa Bezek. **5** Natagpuan nila
si Adoni Bezek sa Bezek, at nakipaglaban sila sa kaniya at
tinalo ang mga Cananeo at mga Pherezeo. **6** Pero tumakas
si Adoni Bezek, siya ay hinabol nila at nahuli, at pinutol nila
ang kaniyang mga hinlalaki sa kamay at mga malalaking daliri
sa paa **7** Sinabi ni Adoni Bezek, “Pitumpung hari, na ang
may hinlalaki sa kamay at mga malalaking dalari sa paa ang
pinutol, na nag-iipon ng kanilang pagkain mula sa ilalim ng
aking mesa. Gaya ng aking ginawa, ganun din ang ginawa ng
Diyos sa akin.” Siya ay dinala nila sa Jerusalem, at doon
siya namatay. **8** Ang mga tao ng Juda ay nakipaglaban sa
lungsod ng Jerusalem at kinuha ito. Sinalakay nila ito sa
pamamagitan ng talim ng espada at ang lungsod ay sinunog
nila. **9** Pagkatapos noon, bumaba ang mga lalaki ng Juda
para makipaglaban sa mga Cananeo na naninirahan sa
burol na bansa, sa Negev, at sa mga mababang burol ng
katimugan. **10** Sumalakay ang Juda laban sa mga Cananeo
na naninirahan sa Hebron (ang pangalan ng Hebron noong
una ay Kiriat Arba), at tinalo nila si Sesai, Ahiman, at Talmai.
11 Mula roon sumalakay ang mga lalaki ng Juda laban sa
mga naninirahan ng Debir (Kiriat Sefer ang dating pangalan
ng Debir) **12** Sinabi ni Caleb, “Sinuman ang sumalakay sa
Kiriat Sefer at kunin ito, ibibigay ko sa kaniya si Acsa, ang
aking anak na babae, para kaniyang maging asawa.” **13** Si
Otniel na anak na lalaki ni Kinaz (nakababatang kapatid ni
Caleb) ay binihag ang Debir, kaya binigay ni Caleb si Acsa,
ang kaniyang anak na babae, para maging asawa niya. **14** Di
nagtagal ay lumapit si Acsa kay Otniel, at hinimok niya si
Otniel na hilingin sa kaniyang ama na bigyan siya ng isang
bukirin. Habang pababa siya sa kaniyang asno, tinanong
siya ni Caleb, “Ano ang maaari kong gawin para sa iyo?”
15 Sinabi niya sa kaniya, “Bigyan mo ako ng biyaya. Buhat
ng paglagay mo sa akin sa lupain ng Negeb, bigyan mo rin
ako ng mga bukal ng tubig.” Kaya binigay ni Caleb sa kaniya
ang mga bukal sa itaas at mga bukal sa ibaba. **16** Umakyat
sa Lungsod ng mga Palmera ang mga kaapu-apuhan ng
Cineong biyenan ni Moises kasama ang bayan ng Juda,
sa ilang saJuda, na nasa Negeb, para manirahan kasama
ng mga tao ng Juda na malapit sa Arad. **17** At sumama
ang mga lalaki ng Juda sa mga kalalakihan sa Simeon na
kanilang mga kapatid at sinalakay ang mga Cananeo na
sumakop sa Sefat at winasak ito ng husto. Ang pangalan ng
lungsod ay tinawag na Horma. **18** Sinakop din ng mga tao ng
Juda ang Gaza at ang lupaing nasa paligid nito, Ashkelon at
ang lupaing nasa paligid nito, at Ekron at ang lupaing nasa
paligid nito. **19** Si Yahweh ay kasama ng mga tao ng Juda at
inangkin nila ang bulubundukin, pero hindi nila napalayas ang
mga naninirahan sa mga kapatagan dahil mayroon silang
mga bakal na karwaheng pandigma. **20** Ibinigay kay Caleb
ang Hebron (gaya ng sinabi ni Moises), at pinalayas niya
roon ang tatlong anak na lalaki ni Anak. **21** Pero hindi
pinalayas ang mga tao ng Benjamin ang mga Jebuseong
naninirahan sa Jerusalem. Kaya nanirahan sa Jerusalem
ang mga Jebuseo kasama ang mga tao ng Benjamin sa
araw na ito. **22** Naghahanda ang sambahayan ni Jose para
salakayin ang Betel, at kasama nila si Yahweh. **23** Nagpadala
sila ng mga lalaki para magmanman sa Betel (ang lungsod
na tinawag dating Luz). **24** Nakakita ang mga espiya ng
isang taong lumabas sa lungsod, at sinabi nila sa kaniya,
“Pakiusap, ipakita sa amin kung paano makakapunta sa
lungsod, at magiging mabuti kami sa iyo. **25** Ipinakita niya
sa kanila ang isang daan patungo sa lungsod. At kanilang
sinalakay ang lungsod sa pamamagitan ng talim ng espada,
pero hinayaan nila ang lalaki at lahat ng kaniyang pamilya na
makalayo. **26** At ang lalaki ay pumunta sa lupain ng mga anak
ni Het at nagtayo ng isang lungsod at tinawag itong Luz, na
pangalan nito sa araw na ito. **27** Hindi pinalayas ng mga tao
ng Manases ang mga taong naninirahan sa mga lungsod ng
Bet San at ang mga nayon nito, o Taanac at ang mga nayon
nito, o ang mga naninirahan sa Dor at ang mga nayon nito, o
ang mga naninirahan sa Ibleam at ang mga nayon nito, o ang
mga naninirahan sa Megido at ang mga nayon nito, dahil
determinado ang mga Cananeo na manirahan sa lupaing
iyan. **28** Nang maging malakas ang Israel, pinilit nila ang mga
Cananeo na paglingkuran sila sa pamamagitan ng mahirap na
trabaho, pero hindi nila kailanman sila ganap na pinalayas. **29**
Hindi pinalayas ng Efraim ang mga Cananeong naninirahan
sa Gezer, kaya patuloy na nanirahan ang mga Cananeo sa
Gezer kasama nila. **30** Hindi pinalayas ng Zabulun ang mga
taong naninirahan sa Kitron, o ang mga taong naninirahan
sa Nahalol, kaya patuloy na nanirahan ang mga Cananeo
kasama nila, pero pinilit ng Zabulun ang mga Cananeo na
paglingkuran sila sa pamamagitan ng mabigat na trabaho.
31 Hindi pinalayas ng Aser ang mga taong naninirahan sa
Acco, o ang mga taong naninirahan sa Sidon, o ang mga
naninirahan sa Alab, Aczib, Helba, Apik, o Rehob. **32** Kaya
naninirahan ang lipi ng Aser kasama ang mga Cananeo (ang
mga nanirahan sa lupain), dahil sila'y hindi nila pinalayas.
33 Hindi pinalayas ng lipi ni Neftali ang mga naninirahan
sa Bet-semes, o ang mga naninirahan sa Bet Anat. Kaya
nanirahan ang lipi ni Neftali kasama ang mga Cananeo (ang
mga taong naninirahan sa lupaing iyon). Gayunpaman, ang
mga naninirahan sa Bet-semes at Bet Anat ay sapilitang
pinagtrabaho ng mabigat para sa Neftali. **34** Pinilit ng mga
Amoreo ang lipi ni Dan na manirahan sa burol na bansa, sila
ay hindi pinahihintulutang bumaba sa kapatagan. **35** Kaya
nanirahan ang mga Amoreo sa Bundok ng Heres, sa Aijalon,
at sa Shaalbim, pero sinakop sila ng lakas ng mga hukbo ng
sambahayan ni Jose, at sila ay sapilitang naglingkod sa kanila
ng pagtatrabaho ng mabigat. **36** Umabot ang hangganan ng
mga Amoreo mula sa burol ng Akrabbim sa Sela pataas sa
bulubundukin.

2 Umakyat ang anghel ni Yahweh mula sa Gilgal patungo
Bochim at sinabing, “Kinuha ko kayo mula sa Ehipto, at
dinala kayo sa lupaing ipinangako kong ibibigay sa inyong
mga ama. Sinabi ko na, 'hindi ko kailanman sisirain ang aking
tipan sa inyo. **2** Hindi kayo dapat gumawa ng kasunduan sa

mga naninirahan sa lupaing ito. Dapat ninyong wasakin ang
kanilang mga altar.' Subalit hindi kayo nakinig sa aking tinig.
Ano itong ginawa ninyo? **3** Kaya sinasabi ko ngayon, 'Hindi
ko itataboy ang mga Cananeo sa harapan ninyo, pero sila ay
magiging mga tinik sa inyong tagiliran, at ang kanilang mga
diyus-diyosan ay magiging bitag para sa inyo.'" **4** Nang sinabi
ng anghel ni Yahweh ang mga salitang ito sa lahat ng bayan
ng Israel, sumigaw at nanangis ang mga tao. **5** Tinawag
nilang Bochim ang lugar na iyon. Doon ay naghandog sila ng
mga alay kay Yahweh. **6** Ngayon nang pinahayo ni Josue
ang mga tao sa kanilang landas, ang bayan ng Israel ay
pumunta sa lugar na itinalaga, para ariin ang kanilang lupain.
7 Naglingkod kay Yahweh ang bayan sa buong buhay ni
Josue at ng mga nakakatanda na namuhay nang higit na
matagal kaysa sa kaniya, silang mga nakakita ng lahat na
dakilang gawa ni Yahweh para sa Israel. **8** Si Josue na
anak ni Nun na lingkod ni Yahweh, ay namatay sa gulang na
110 taon. **9** Inilibing nila si Josue sa hangganan ng lupaing
nakatalaga sa kaniya sa Timnat Heres, sa bulubundukin ng
Efraim, hilaga ng Bundok Gaas. **10** Ang buong salinlahi ay
nagtipon din sa kanilang mga ama. At ang isa pang salinlahing
nagsitanda pagkatpos nilang hindi makakilala kay Yahweh o
sa mga ginawa niya para sa Israel. **11** Ginawa ng bayan ng
Israel ang masama sa paningin ni Yahweh at sila'y naglingkod
sa mga Baal. **12** Humiwalay sila kay Yahweh, ang Diyos
ng kanilang mga ama, na naglabas sa kanila sa lupain ng
Ehipto. Sumunod sila sa ibang diyus-diyosan, sa mga diyus-
diyosan ng mga taong nasa palibot nila, at nagpatirapa sila sa
kanila. Kanilang ginalit si Yahweh dahil **13** humiwalay sila kay
Yahweh at sumamba kay Baal at sa mga Ashtoret. **14** Nag-
alab ang galit ni Yahweh sa Israel, at ibinigay sila sa mga
sumalakay na nagnakaw ng kanilang mga ari-arian mula sa
kanila. Sila ay kaniyang ipinagbili bilang mga aliping hawak ng
lakas ng kanilang mga kaaway na nakapalibot pa sa kanila,
para hindi na nila maipatanggol ang kanilang mga sarili laban
sa kanilang mga kaaway. **15** Saanman magtungo ang Israel
para lumaban, ang kamay ni Yahweh ay laban sa kanila para
matalo sila, gaya ng kaniyang isinumpa sa kanila. At sila'y
nasa matinding kapighatian. **16** Si Yahweh ay nagtaas ng
mga hukom, na nagligtas sa kanila mula sa kapangyarihan ng
mga nagnanakaw ng kanilang mga ari-arian. **17** Gayunma'y
hindi sila nakinig sa kanilang mga hukom. Sila ay hindi tapat
kay Yahweh at ibinigay ang kanilang mga sarili tulad ng mga
bayarang babae sa ibang mga diyus-diyosan at sumamba sa
kanila. Sa madaling panahon ay lumihis sila mula sa paraan
ng pamumuhay ng kanilang mga ama—iyong mga sumunod
sa mga utos ni Yahweh—pero sila mismo ay hindi ito ginawa.
18 Nang magtaas si Yahweh ng mga hukom para sa kanila,
tinulungan ni Yahweh ang mga hukom at iniligtas sila mula sa
kapangyarihan ng kanilang mga kaaway sa buong buhay ng
hukom. Dahil nahabag si Yahweh sa kanila nang dumaing
sila dahil sa mga umapi at nagpahirap sa kanila. **19** Pero
kapag namatay ang hukom, tatalikod sila at gagawa ng mga
bagay na higit na masahol kaysa sa ginawa ng kanilang
mga ama. Susunod sila sa ibang mga diyus-diyosan para
paglingkuran at sambahin sila. Tumanggi silang isuko ang
anumang masasamang gawi nila o ang kanilang mga suwail
na paraan. **20** Nag-alab ang galit ni Yahweh laban sa Israel;
kaniyang sinabi, "Dahil sinuway ng bansang ito ang mga
alituntunin ng aking tipang itinatag ko para sa kanilang mga
ama—dahil hindi sila nakinig sa aking tinig— **21** mula ngayon,
hindi ko na itataboy mula sa harapan nila ang alinman sa mga
bansang iniwan ni Josue nang namatay siya. **22** Gagawin ko
ito para subukin ang Israel, kung susunod sila sa paraan ni
Yahweh at lalakad dito o hindi, tulad ng pagsunod dito ng
kanilang mga ama." **23** Iyan ang dahilan kung bakit itinira ni
Yahweh ang mga bansang iyon at hindi niya sila itinaboy
agad, at kung bakit hindi niya pinayagang sakupin sila ni
Josue.

3 Ngayon ay hinayaan ni Yahweh ang mga bansa na subukin
ang Israel, lalo na ang lahat sa Israel na hindi nakaranas
ng anumang digmaan sa Canaan. **2** (ginawa niya ito para ituro
ang pakikipagdigma sa bagong salinlahi ng mga Israelita na
hindi pa nakakaalam nito noong una.): **3** ang limang hari mula
sa Palestina, lahat ng mga Cananeo, ang mga Sidoneo, at
ang mga Heveo na naninirahan sa kabundukan ng Lebanon,
mula sa Bundok Baal Hermon patungong Pasong Hamat. **4**
Ang mga bansang ito ay inawanan para masubok ni Yahweh
ang Israel, para patunayang kung susundin nila ang mga utos
na ibinigay niya sa kanilang mga ninuno sa pamamagitan ni
Moises. **5** Kaya namuhay ang bayan ng Israel kasama ang
mga Cananeo, ang mga Heteo, ang Amoreo, ang Ferezeo,
ang Heveo, at ang mga Jebuseo. **6** Kinuha nila ang kanilang
mga anak na babae para maging asawa nila, at ang kanilang
sariling anak na mga babae ay ibinigay nila sa kanilang
mga anak na lalaki, at pinaglingkuran nila ang kanilang mga
diyus-diyosan. **7** Ginawa ng bayan ng Israel ang masama sa
paningin ni Yahweh at kinalimutan si Yahweh na kanilang
Diyos. Sinamba nila ang mga Baal at ang mga Asera. **8**
Kaya ang galit ni Yahweh ay nag-alab sa Israel, at sila'y
ipinagbili niya sa kamay ni Cushanrishataim ang hari ng Aram
Naharaim. Naglingkod nang walong taon ang bayan ng Israel
kay Cushan Rishathaim. **9** Nang ang bayan ng Israel ay
tumawag kay Yahweh, nagtalaga si Yahweh ng isang tao para
tulungan ang bayan ng Israel, at siyang sasagip sa kanila: Si
Otniel anak na lalaki ni Kenaz (Nakababatang kapatid na
lalaki ni Caleb). **10** Siya ay binigyan ng kapangyarihan ng
Espiritu ni Yahweh, pinangunahan niya ang Israel at siya ay
nakipagdigma. Binigyan siya ni Yahweh ng tagumpay laban
kay Cushanrishataim na hari ng Aram. Ito ang kapangyarihan
ni Otniel na tumalo kay Cushanrishataim. **11** Nagkaroon ng
kapayapaan ang lupain ng apatnapung taon. Pagkatapos si
Otniel na anak na lalaki ni Kenaz ay namatay. **12** Muling
sumuway ang bayan ng Israel kay Yahweh sa pamamagitan
ng paggawa ng mga masasamang bagay, at nakita niya ang
kanilang ginawa. Kaya binigyan ni Yahweh ng lakas si Eglon
ang hari ng Moab sa kaniyang pagsalakay laban sa Israel,
dahil nakagawa ang Israel ng mga bagay na masama gaya ng
napansin ni Yahweh. **13** Sumali si Eglon sa mga Ammonita
at mga Amalekita at nagpunta sila at tinalo ang Israel, at
inangkin nila ang Lungsod ng mga Palma. **14** Naglingkod
ang bayan ng Israel kay Eglon na hari ng Moab sa loob ng
walumpung taon. **15** Pero nang tumawag ang bayan ng
Israel kay Yahweh, nagtalaga ng isang tao si Yahweh na
tutulong sa kanila, si Ehud na anak na lalaki ni Gera, isang
Benjamita, at kaliwete. Ipinadala siya ng bayan ng Israel,
kasama ang pugay na pambayad, kay Eglon na hari sa Moab.
16 Gumawa ng isang espadang may dalawang talim si Ehud
para sa kaniyang sarili, isang kubit sa haba; itinali niya ito sa
ilalim ng kaniyang damit sa kanang hita. **17** Ibinigay niya ang
pugay na pambayad kay Haring Eglon ng Moab. (Ngayon si
Eglon ay isang napakatabang tao.) **18** Matapos ihandog ni
Ehud ang pugay na pambayad, umalis siya kasama ang mga

nagdala nito. **19** Gayunman, para kay Ehud nang marating
niya ang lugar kung saan ginawa ang mga inukit na larawan
malapit sa Gilgal, siya ay bumalik at sinabi, “Mayroon akong
lihim na mensahe para sa iyo, aking hari.” Sinabi ni Eglon,
“Tumahimik ka” Kaya umalis sa silid ang lahat ng naglilingkod
sa kaniya. **20** Lumapit sa kaniya si Ehud. Nakaupong mag-
isa ang hari, nag-iisa sa katiwasayan ng silid sa itaas. Sinabi
ni Ehud, “Mayroon akong mensahe mula sa Diyos para sa
iyo.” Tumayo ang hari mula sa kaniyang upuan. **21** Si Ehud
ay bumunot gamit ang kaliwang kamay at kinuha ang espada
mula sa kaniyang kanang hita, at isinaksak ito sa katawan ng
hari. **22** At bumaon pati ang hawakan ng espada kasunod ng
talim, na ang dulo ay tumagos sa kaniyang likuran, at sumara
ang taba sa talim, dahil hindi binunot ni Ehud ang espada
mula sa kaniyang katawan. **23** Pagkatapos lumabas si Ehud
sa balkonahe at isinara ang mga pintuan ng silid sa itaas
sa kaniyang likuran at kinandado ang mga ito. **24** Matapos
umalis ni Ehud, dumating ang mga tagapaglingkod ng hari;
nakita nila na nakakandado ang mga pintuan ng silid sa itaas,
kaya inisip nila, “Tiyak na pinagiginhawa niya ang kaniyang
sarili sa katiwasayan sa silid sa itaas.” **25** Lubha silang nag-
alala hanggang sa naramdaman nilang nagpapabaya sila sa
kanilang tungkulin kapag hindi parin bubuksan ng hari ang
mga pintuan ng silid sa itaas. Kaya kinuha nila ang susi at
binuksan ang mga ito, at doon nakahiga ang kanilang amo,
nakahandusay sa sahig, patay na. **26** Habang naghihintay
ang mga lingkod, nag-iisip kung ano ang kanilang gagawin,
tumakas si Ehud at dumaan sa ibayo ng lugar kung saan may
inukit na larawan ng mga diyus-diyosan, at siya ay tumakas
patungong Seira. **27** Nang dumating siya, hinipan niya ang
isang trumpeta sa mga burol ng Efraim. Pagkatapos bumaba
ang bayan ng Israel kasama niya mula sa mga burol, at sila'y
pinamumunuan niya. **28** Sinabi niya sa kanila, “Sumunod
kayo sa akin, dahil malapit nang talunin ni Yahweh ang inyong
mga kaaway, ang mga Moabita.” Sumunod sila sa kaniya at
binihag ang mga mababaw na bahagi ng Jordan sa kabila
mula sa mga Moabita, at hindi nila pinahihintulan ang sinuman
na tumawid sa ilog. **29** Nang panahong iyon nakapatay sila ng
humigit kumulang sa sampung libong kalalakihan ng Moab, at
ang lahat ay malakas at mahuhusay na mga lalaki. Walang
isa mang nakatakas. **30** Kaya nang araw na iyon napasuko
ang Moab sa pamamagitan ng lakas ng Israel. At nagkaroon
ng kaginhawaan ang lupain sa loob ng walumpung taon. **31**
Pagkatapos ni Ehud ang sumunod na hukom ay si Shamgar
anak na lalaki ni Anat na pumatay ng 600 kalalakihan ng mga
Filisteo sa pamamagitan ng isang tungkod na ginagamit para
magtaboy ng mga baka. Iniligtas din niya ang Israel mula sa
panganib.

4 Matapos mamatay ni Ehud, muling sinuway ng bayan
ng Israel si Yahweh sa pamamagitan ng paggawa ng
masasamang bagay, at nakita niya kung ano ang ginawa
nila. **2** Ibinigay sila ni Yahweh sa kapangyarihan ni Jabin
na hari ng Canaan na naghahari sa Hazor. Ang pinuno ng
kaniyang hukbo ay nagngangalang Sisera, at naninirahan siya
sa Haroshet ng mga Hentil. **3** Tumawag ang bayan ng Israel
kay Yahweh para sa tulong, dahil mayroong siyamnaraang
bakal na karwaheng pandigma si Sisera at inapi niya ang
bayan ng Israel sa loob ng dalawampung taon. **4** Ngayon
si Debora, isang babaeng propeta (asawa ni Lappidot), ay
isang nangungunang hukom sa Israel nang panahong iyon.
5 Madalas siyang nakaupo sa ilalim ng palmera ni Debora
sa pagitan ng Rama at Betel sa bulubundukin ng Efraim, at
lumalapit sa kaniya ang mga tao ng Israel para lutasin ang
kanilang mga alitan. **6** Ipinatawag niya si Barak na anak ni
Abinoam mula sa Kedes sa Neftali. Sinabi niya sa kaniya,
“Inuutusan ka ni Yahweh, ang Diyos ng Israel, 'Pumunta ka sa
Bundok Tabor, at magsama ng sampung libong kalalakihan
mula sa Neftali at Zebulun. **7** Palalabasin ko si Sisera, na
pinuno ng hukbo ni Jabin, para salubungin kayo sa ilog ng
Kison, kasama ang kaniyang mga karwaheng pandigma at
kaniyang hukbo, at bibigyan ko kayo ng tagumpay laban
sa kaniya.'” **8** Sinabi ni Barak sa kaniya, “Kung sasama ka
sa akin, pupunta ako, pero kung hindi ka sasama sa akin,
hindi ako pupunta.” **9** Sinabi niya, “Talagang sasama ako
sa iyo. Gayunman, ang landas na dadaanan mo ay hindi
maghahatid sa iyong karangalan, dahil gagawin ni Yahweh na
talunin si Sisera ng isang babae sa pamamagitan ng kaniyang
lakas.” Pagkatapos tumayo si Debora at sumama kay Barak
sa Kedes. **10** Tinawag ni Barak ang mga kalalakihan ng
Neftali para magtipon sa Kedes. Sampung libong kalalakihan
ang sumama sa kaniya, at sumama sa kanya si Debora.
11 Ngayon hiniwalay ni Heber (ang Kenita) ang kaniyang
sarili mula sa mga Kenita—sila ay mga kaapu-apuhan ni
Hobab (biyenan ni Moises) —at nagtayo ng kaniyang tolda sa
may kakahuyan ng Zaananim malapit sa Kedes. **12** Nang
sinabihan nila si Sisera na umakyat si Barak sa Bundok Tabor,
13 tinipon ni Sisera ang kaniyang mga karwaheng pandigma,
siyamnaraang bakal na karwaheng pandigma, at lahat ng
mga sundalong kasama niya, mula sa Haroset ng mga Hentil
patungo sa Ilog Kison. **14** Sinabi ni Debora kay Barak,
“Humayo ka! Dahil ito ang araw na ibinigay sa iyo ni Yahweh
ang tagumpay laban kay Sisera. Hindi ba pinangungunahan
ka ni Yahweh?” Kaya bumaba si Barak mula sa Bundok Tabor
na may sampung libong kalalakihang sumusunod sa kaniya.
15 Ginawa ni Yahweh na malito ang hukbo ni Sisera, ang lahat
ng kaniyang mga karwaheng pandigma, at lahat ng kaniyang
hukbo. Sinalakay sila ng mga tauhan ni Barak at bumaba si
Sisera sa kaniyang karwaheng pandigma at tumakbo. **16**
Pero tinugis ni Barak ang mga karwaheng pandigma at ang
hukbo patungo sa Haroset ng mga Hentil, at ang buong
hukbo ni Sisera ay namatay sa pamamagitan ng talim ng
espada, at wala ni isa mang nakaligtas. **17** Pero tumakbo
palayo si Sisera patungo sa tolda ni Jael, na asawa ni Heber
na Kenita, dahil mayroong kapayapaan sa pagitan ni Jabin
na hari ng Hazor at ng sambahayan ni Heber na Kenita.
18 Lumabas si Jael para salubungin si Sisera at sinabi sa
kaniya, “Lumapit ka, aking panginoon; lumapit ka patungo
sa akin at huwag matakot.” Kaya lumapit si Sisera patungo
sa kaniya at pumasok sa kaniyang tolda at siya ay tinakpan
niya ng isang kumot. **19** Sinabi niya sa kaniya, “Pakiusap
bigyan mo ako ng kaunting tubig na maiinom, dahil ako ay
nauuhaw.” Binuksan niya ang isang balat na supot ng gatas
at binigyan siya ng inumin, at siya'y tinakpan niyang muli.
20 Sinabi niya sa kaniya, “Tumayo ka sa bungad ng tolda
at kung may dumating at magtanong sa iyo, 'May tao ba
riyan?' sabihing, 'Wala'.” **21** Pagkatapos nagdala si Jael (ang
asawa ni Heber) ng isang pakong kahoy ng tolda at martilyo
sa kaniyang kamay at palihim na pumunta sa kaniya, dahil
siya ay nasa mahimbing na pagtulog, at ipinukpok niya ang
pakong kahoy sa tagiliran ng kaniyang ulo at ito ay tumusok
patagos sa kaniya at bumaba sa lupa. At siya ay namatay. **22**
Habang hinahabol ni Barak si Sisera, lumabas si Jael para
salubungin siya at sinabi sa kaniya, “Halika, ipapakita ko sa

iyo ang taong hinahanap mo." Kaya sumama siya sa kaniya,
at naroon nakabulagtang patay si Sisera, na ang pakong
kahoy ng tolda ay nasa tagiliran ng kaniyang ulo. **23** Kaya sa
araw na iyon tinalo ng Diyos si Jabin, ang hari ng Canaan, sa
harapan ng mga tao ng Israel. **24** Ang lakas ng mga tao ng
Israel ay tumindi nang tumindi laban kay Jabin ang hari ng
Canaan, hanggang sa siya ay wasakin nila.

5 Sa araw na inawit ni Debora at Barak anak ni Abinoam
ang awiting ito: **2** "Kapag nanguna ang mga pinuno sa
Israel, kapag masayang nagkusa sumama ang mga tao
para sa digmaan— pinupuri namin si Yahweh! **3** Makinig sa
akin, kayo mga hari! Magbigay pansin, kayong mga pinuno,
ako ay aawit kay Yahweh; aawit ako ng mga papuri kay
Yahweh, ang Diyos ng Israel. **4** Yahweh, nang lumisan ka
mula sa Seir, nang lumakad ka mula sa Edom, nayanig ang
mundo, at nanginig ang kalangitan; nagbuhos din ng tubig
ang ulap. **5** Nayanig ang mga bundok sa harapan ng mukha
ni Yahweh; kahit ang Bundok ng Sinai ay nayanig sa harapan
ng mukha ni Yahweh, ang Diyos ng Israel. **6** Sa kapanahunan
ni Shamgar (anak na lalaki ni Anat), sa kapanahunan ni
Jael, napabayaan ang mga pangunahing kalsada, at ang
mga lumalakad ay ginagamit lamang ang mga liko-likong
daan. **7** Walang mga manggagawa sa Israel, hanggang sa
Ako, si Debora, ang nag-uutos— nag-uutos ang isang ina
sa Israel! **8** Pinili nila ang bagong mga diyus-diyosan, at
nagkaroon ng labanan sa mga tarangkahan ng lungsod; ni
walang mga kalasag o sibat ang makikita sa apatnapung libo
sa Israel. **9** Nakikiisa ang aking puso sa mga namumuno
ng Israel, kasama ang mga tao na masayang nagkusang
loob— pinuri namin si Yahweh para sa kanila! **10** Pag-isipan
ninyo ang tungkol dito—kayong sumasakay sa mga puting
asno na nakaupo sa mga mamahaling piraso ng tela para
upuan, at kayong naglalakad sa daan. **11** Pakinggan ang
mga tinig ng mga umaawit sa igiban ng tubig. Doon sinabi
nilang muli ang makatuwirang mga ginawa ni Yahweh, at ang
matuwid na mga kinikilos ng kaniyang mga mandirigma sa
Israel. Pagkatapos bumaba ang mga tao ni Yahweh sa mga
tarangkahang lungsod. **12** Gising, gising, Debora! Gising,
gising, umawit ng isang awitin! Bangon, Barak, at bihagin ang
iyong mga bilanggo, ikaw anak ni Abinoam. **13** Pagkatapos
bumaba ang mga nakaligtas sa mga maharlika— bumaba
ang mga tao ni Yahweh sa akin kasama ng mga mandirigma.
14 Dumating sila mula sa Efraim, na ang pinagmulan ay nasa
Amalec; sumunod ang mga tao ng Benjamin sa inyo. Bumaba
ang mga namumuno mula sa Macir, at ang mga nagbitbit ng
isang tungkod ng opisyal mula sa Zebulun. **15** At kasama
ni Debora ang aking mga prinsipe sa Isacar, at kasama
ni Isacar si Barak na nagmamadaling sumunod sa kaniya
patungo sa lambak sa ilalim ng kaniyang utos. May matinding
pagsasaliksik ng puso sa mga angkan ni Ruben. **16** Bakit
kayo umupo sa pagitan ng mga pugon, nakikinig sa mga
pastol na tumutugtog ng kanilang mga tipano para sa kanilang
mga kawan? Para sa mga angkan ni Ruben ay may dakilang
pagsasaliksik ng puso. **17** Nanatili si Galaad sa kabilang dako
ng Jordan; at Dan, bakit siya lumibot gamit ang mga barko?
Nanatili si Aser sa baybayin at nanirahan malapit sa kaniyang
mga daungan. **18** Isang lipi si Zebulun na inilagay sa panganib
ang kanilang buhay na halos dumating sa kamatayan, at si
Nephtali, rin, sa larangan ng digmaan. **19** Dumating ang mga
hari at nakipaglaban, pagkatapos nakipaglaban ang mga hari
ng Canaan, sa Taanac sa pamamagitan ng mga tubig sa
Megido. Pero hindi sila nakakuha ng pilak bilang manloloob.
20 Nakipaglaban ang mga bituin mula sa langit, mula sa
kanilang landas sa ibayo ng mga kalangitan nakipaglaban
sila laban kay Sisera. **21** Tinangay sila ng Ilog Kison palayo,
ang matandang ilog na iyan, ang Ilog Kison. Magmartsa ka
aking kaluluwa, maging matatag! **22** At ang tunog ng paa ng
mga kabayo— pumapadyak, ang pagpadyak ng kaniyang
mga makapangyarihan. **23** 'Isumpa ang Meroz!' sinasabi
ng anghel ni Yahweh. 'Tiyaking isumpa ang mga nanirahan
dito! — dahil hindi sila dumating para tulungan si Yahweh—
para tulungan si Yahweh sa digmaan laban sa malakas na
mga mandirigma.' **24** Pinagpala si Jael higit sa lahat ng
mga babae, si Jael (ang asawa ni Heber ang Cineo), mas
pinagpala siya kaysa sa lahat ng ibang babaeng nanirahan sa
mga tolda. **25** Humingi ang lalaki ng tubig, at siya ay binigyan
niya ng gatas; dinalhan niya ng mantikilya sa isang pinggan
para sa mga prinsipe. **26** Inilagay niya ang kaniyang kamay
sa pakong kahoy ng tolda, at ang kaniyang kanang kamay sa
martilyo ng mga manggagawa, sa pamamagitan ng martilyo
pinalo niya si Sisera, dinurog niya ang kaniyang ulo. Pinalo
niya ang kaniyang bungo hanggang magkapira-piraso nang
pinalo niya ang gilid ng kaniyang ulo. **27** Bumagsak siya
sa pagitan ng kaniyang paa, natumba siya at nahiga siya
roon. Sa pagitan ng kaniyang paa naramdaman niya ang
pamamanhid. Ang lugar na kaniyang pinagbagsakan ay kung
saan marahas siyang pinatay. **28** Sa labas ng isang bintana
tumingin siya — tumingin ang ina ni Sisera mula sa sala-sala
at sumigaw siya sa lubos na kalungkutan 'Bakit napakatagal
dumating ng kaniyang karwahe? Bakit natagalan ang tunog
ng mga paa ng mga kabayong humihila ng kaniyang mga
karwahe?' **29** Sumagot ang kaniyang mga pinakamatalinong
prinsesa, at ibinigay niya ang kaniyang parehong sagot:
30 'Hindi ba nila natagpuan at hinati ang mga nakuha sa
panloloob? —Ang sinapupunan, ang dalawang sinapupunan
para sa bawat lalaki; ang nakuha sa panloloob na tininang
damit para kay Sisera, ang nadarambong na tininang damit
na burdado, ang dalawang tininang damit na burdado para sa
mga leeg ng manloloob?' **31** Kaya nawa'y mamatay ang lahat
inyong kaaway, Yahweh! Pero hayaan ang umibig sa kaniya
na maging katulad ng araw kapag sumikat ito sa kaniyang
lakas." At may kapayapaan sa lupain sa loob ng apatnapung
taon.

6 Ang bayan ng Israel ay gumawa ng kasamaan sa paningin
ni Yahweh, at sila'y inilagay niya sa ilalim ng kapangyarihan
ng Midianita ng pitong taon. **2** Ang kapangyarihan ng Midianita
ang nagpahirap sa Israel. Dahil sa Midianita, gumawa ang
bayan ng Israel ng makukublihan para sa kanilang sarili mula
sa mga yungib sa mga burol, sa mga kuweba, at mga matibay
na tanggulan. **3** Nangyari na kapag ang mga Israelita ay
nagtanim ng kanilang mga pananim, ang mga Midianita at
ang mga Amalekita at ang mga taong mula sa silangan ay
sasalakay sa mga Israelita. **4** Inilalagay nila ang kanilang mga
sundalo sa lupain at winawasak ang mga pananim, hanggang
sa Gaza. Wala silang itinitirang pagkain sa Israel, walang tupa,
ni mga baka, o mga asno. **5** Sa tuwing sila at kanilang mga
alagang hayop at mga tolda ay dadating, darating sila na gaya
ng pulutong ng mga balang, at ito ay hindi kayang bilangin
maging ang mga tao o ang kanilang mga kamelyo. Sinakop
nila ang lupain para wasakin ito. **6** Pinahina ng Midianita
ang mga Israelita ng napakatindi na ang bayan ng Israel ay
tumawag kay Yahweh. **7** Nang tumawag ang mga tao ng

Israel kay Yahweh dahil sa Midian, **8** nagpadala ng isang
propeta si Yahweh sa mga tao ng Israel. Sinabi ng propeta
sa kanila, "Ito ang sinabi ni Yahweh, ang Diyos ng Israel:
'Dinala ko kayo mula Ehipto, inalis ko kayo mula sa tahanan
pagkaka-alipin. **9** Sinagip ko kayo mula sa kapangyarihan ng
mga taga Ehipto, at mula sa kapangyarihan ng lahat ng mga
nagpapahirap sa inyo. Pinalayas ko sila sa inyong harapan, at
ibinigay ko sa inyo ang kanilang lupain. **10** Sinabi ko sa inyo,
"Ako si Yahweh na inyong Diyos; inutusan ko kayo na huwag
sambahin ang mga diyus-diyosan ng mga Amoreo, na ang
lupain ay inyong tinirahan." Pero hindi ninyo sinunod ang tinig
ko.'" **11** Ngayon ang anghel ni Yahweh ay dumating at umupo
sa ilalim ng igos sa Ofra, na pag-aari ni Joas (ang Abiezrita),
habang si Gideon, anak na lalaki ni Joas, ay hinihiwalay ang
trigo sa pamamagitan ng paghampas nito sa sahig, sa pigaan
ng ubas—para itago ito mula sa mga Midianita. **12** Ang
anghel ni Yahweh ay nagpakita sa kaniya at sinabi sa kaniya,
"Si Yahweh ay kasama mo, ikaw na malakas na mandirigma!"
13 Sinabi ni Gideon sa kaniya, "O, aking panginoon, kung si
Yahweh ay kasama namin, bakit nagyayari ang lahat ng ito sa
amin? Nasaan na ang lahat ng kaniyang mga dakilang gawa
na sinabi sa amin ng aming mga ama, nang sinabi nilang,
'Hindi ba si Yahweh ang nag-alis sa atin mula sa Ehipto?'
Pero ngayon pinabayaan kami at ibinigay kami ni Yahweh sa
kapangyarihan ng Midian." **14** Tumingin si Yahweh sa kaniya
at sinabing, "Pumunta ka sa lakas na mayroon ka. Iligtas
ang Israel mula sa kapangyarihan ng mga Midianita. Hindi
kita ipinadala?" **15** Sinabi ni Gideon sa kaniya, "Pakiusap,
Panginoon, paano ko maliligtas ang Israel? Tingnan mo, ang
aking pamilya ang pinakamahina sa Manases, at ako ang
pinaka hindi mahalaga sa sambahayan ng aking ama." **16**
Sinabi ni Yahweh sa kaniya, "Ako ay sasama sa iyo, at iyong
matatalo ang buong hukbo ng Midianita." **17** Sinabi ni Gideon
sa kaniya, "Kung ikaw ay nasisiyahan sa akin, kung gayon
bigyan mo ako ng isang palatandaan na ikaw ang siyang
nakikipag-usap sa akin. **18** Pakiusap, huwag kang umalis
dito, hanggang ako ay pumunta sa iyo at mag-dala ng aking
handog at inilagay ito sa harapan mo." Sinabi ni Yahweh, "Ako
ay maghihintay hanggang ikaw ay makabalik." **19** Pumunta si
Gideon at nag-handa ng isang batang kambing at mula sa
isang epha ng harina gumawa siya ng tinapay na walang
lebadura. Nilagay niya ang karne sa isang basket, at nilagay
niya ang sabaw sa isang palayok at dinala ang mga ito sa
kaniya sa ilalim ng punong igos, at inihandog ang mga ito. **20**
Sinabi ng anghel ng Diyos sa kaniya, "Dalhin ang karne at
ang tinapay na walang lebadura at ilagay ang mga ito sa
batong ito, at ibuhos ang sabaw sa ibabaw ng mga ito." At
ginawa iyon ni Gideon. **21** Pagkatapos ang anghel ni Yahweh
ay iniabot ang dulo ng tungkod na nasa kaniyang kamay.
Sa pamamagitan nito dinampian ang laman at ang tinapay
na walang lebadura; lumabas ang isang apoy mula sa bato
at tinupok ang karne at ang tinapay na walang lebadura.
Pagkatapos ang anghel ni Yahweh ay umalis palayo at hindi
na siya makita ni Gideon. **22** Naintindihan ni Gideon na ito
ang anghel ni Yahweh. Sinabi ni Gideon, "O, Panginoong
Yahweh, Dahil nakita ko ang anghel ni Yahweh na mukha
sa mukha!" **23** Sinabi ni Yahweh sa kaniya, "Sa iyo ang
kapayapaan! Huwag kang matakot, hindi ka mamamatay."
24 Kaya gumawa doon si Gideon ng isang altar para kay
Yahweh. Tinawag niya itong, "Si Yahweh ay Kapayapaan."
Hanggang sa araw na ito nakatayo parin ito sa Ofra ng lahing
Abiezrita. **25** Nang gabing iyon sinabi ni Yahweh sa kaniya,
"Kunin ang toro ng iyong ama, at ang pangalawang toro na
labimpitung taong gulang, at tanggalin ang altar ni Baal na
pag-aari ng iyong ama, at putulin ang Asera na nasa tabi nito.
26 Gumawa ng isang altar kay Yahweh na iyong Diyos sa
tuktok ng lugar ng kanlungan na ito, at gawin ito sa tamang
paraan. Ialay ang pangalawang toro bilang isang handog
na susunugin, gamit ang kahoy mula sa Asera na iyong
pinutol." **27** Kaya si Gideon ay kumuha ng sampu sa kaniyang
mga lingkod at ginawa kung ano ang sinabi ni Yahweh sa
kaniya. Dahil masyado siyang natakot sa sambahayan ng
kaniyang ama at ang kalalakihan ng bayan para gawin ito
sa umaga, ginawa niya ito sa gabi. **28** Kinabukasan nang
bumangon ang kalalakihan ng bayan, ang altar ni Baal ay
nawasak, at ang Asera na nasa tabi nito ay nabuwal, at ang
pangalawang toro na inalay sa altar na naisagawa. **29** Sinabi
ng kalalakihan ng lungsod sa isa't-isa, "Sino ang gumawa
nito?" Nang kinausap nila ang iba at naghanap ng kasagutan,
sinabi nila, "Si Gideon na anak ni Joas ang gumawa ng bagay
na ito." **30** Pagkatapos sinabi ng mga kalalakihan ng bayan
kay Joas, "Dalhin palabas ang iyong anak na lalaki para siya
ay mailagay sa kamatayan, dahil winasak niya ang altar ni
Baal, at binuwal niya ang Asera sa tabi nito." **31** Sinabi ni
Joas sa lahat ng tumututol sa kaniya, "Pakikiusapan ba ninyo
ang kaso para kay Baal? Kayo ba ang magliligtas sa kaniya?
Sinuman ang magmaka-awa sa kaso para sa kaniya, hayaan
siyang malagay sa kamatayan habang umaga pa. Kung si
Baal ay isang diyos, hayaan siyang ipagtanggol ang kaniyang
sarili kapag winasak ng sinuman ang kaniyang altar." **32** Kaya
sa araw na iyon si Gideon ay binigyan ng pangalang, "Jeru
Baal", dahil sinabi niya, "Hayaang ipagtanggol ni Baal ang
kaniyang sarili laban sa kaniya," dahil winasak ni Gideon ang
kaniyang altar. **33** Ngayon ang lahat ng mga Midianita, ang
mga Amalekita, at ang mga tao sa silangan ay nagtipon ng
magkakasama. Tumawid sila ng Jordan at nag-kampo sa
lambak ng Jezreel. **34** Pero binalot si Gideon ng Espiritu
ni Yahweh. Hinipan ni Gideon ang isang trumpeta, tinawag
ang angkan ng Abiezrita, para sila ay maaaring sumunod sa
kaniya. **35** Nagpadala siya ng mga sugo sa buong Manases,
at sila rin, ay tinawag para sumunod sa kanya. Siya rin ay
nagpadala ng mga sugo sa Asher, Zebulun, at Neftali, at
pumunta sila para makipagkita sa kaniya. **36** Sinabi ni Gideon
sa Diyos, "Kung binabalak mo akong gamitin para iligtas ang
Israel, gaya ng sinabi mo— **37** Tingnan mo, inilalagay ko ang
isang tela na gawa sa balahibo ng tupa sa giikang palapag.
Kapag merong hamog sa balahibo ng tupa lamang, at tuyo sa
lahat ng lupa, kung gayon malalaman ko na gagamitin mo
ako para iligtas ang Israel, gaya ng sinabi mo." **38** Ito ang
nangyari—Bumangon si Gideon ng maaga nang sumunod na
araw, piniga niyang sabay ang balahibo ng tupa, at piniga ang
hamog mula sa balahibo ng tupa, tama lamang para punuin
ang isang mangkok ng tubig. **39** Pagkatapos sinabi ni Gideon
sa Diyos, "Huwag kang magalit sa akin, magsasalita ako ng
isa pang beses. Pakiusap pahintulutan mo ako ng isa pang
pagsubok gamit ang balahibo ng tupa. Sa pagkakataong ito
gawing tuyo ang balahibo ng tupa, at hayaang mayroong
hamog sa lahat ng lupa sa palibot nito." **40** Ginawa ng Diyos
ang anumang kaniyang hiningi para sa gabing iyon. Ang
balahibo ng tupa ay tuyo, at mayroong hamog sa lahat ng
lupa sa palibot nito.

7 Pagkatapos si Jerub Baal (iyon ay, si Gideon) bumangon
nang maaga at lahat ng mga taong kasama niya at

nagkampo sila sa tabi ng bukal ng Harod. Ang kampo ng
Midian ay nasa hilaga nila sa lambak na malapit sa burol
ng More. **2** Sinabi ni Yahweh kay Gideon, “Napakaraming
sundalo sa akin para mabigyan kita ng tagumpay laban sa
mga Midianita. Tiyaking hindi magmamayabang ang Israel
laban sa akin, sa pagsasabing, 'Iniligtas tayo ng ating sariling
kapangyarihan.' **3** Kaya ngayon, ihayag sa mga tainga
ng mga tao at sabihin, 'Sinuman ang takot, sinuman ang
nanginginig, hayaan siyang bumalik at umalis mula sa Bundok
ng Galaad.” Kaya dalawampu't dalawang libong tao ang
umalis at sampung libo ang nanatili. **4** Sinabi ni Yahweh kay
Gideon, “Napakarami pa rin ng mga tao. Dalhin sila pababa
sa tubig at gagawin kung mas kaunti ang kanilang bilang para
sa iyo roon. Kung sabihin ko sa iyo. 'Sasama sa iyo itong isa,'
sasama siya sa iyo; pero kung sasabihin ko, 'Hindi sasama sa
iyo ang isang ito,' hindi siya sasama.” **5** Kaya dinala ni Gideon
ang mga tao sa tubig at sinabi ni Yahweh sa kaniya, “Ihiwalay
ang bawat isang sumalok ng tubig at uminom, gaya ng pagdila
ng isang aso, mula sa sinumang lumuhod para uminom.” **6**
Tatlong daang kalalakihan ang dumila. Ang natirang mga
kalalakihan ay lumuhod para uminom ng tubig **7** Sinabi ni
Yahweh kay Gideon, “Sa pamamagitan ng tatlong daang
kalalakihan sumalok at uminom, ililigtas ko kayo at bibigyan
ng tagumpay laban sa mga Midianita. Hayaang bumalik ang
ibang mga kalalakihan sa kani-kanilang lugar.” **8** Kaya ang
mga napili ay kumuha ng kanilang mga pangangailangan at
kanilang mga trumpeta. Pinauwi ni Gideon ang mga lalaki ng
Israel, bawat lalaki sa kaniyang tolda, pero pinanatili niya ang
tatlong daang kalalakihan. Ngayon ang kampo ng Midianita
ay nasa baba niya sa lambak. **9** Sa parehong gabing iyon
sinabi ni Yahweh sa kaniya, “Bangon! Lusubin ang kampo,
dahil ibibigay ko sa iyo ang tagumpay laban dito. **10** Pero
kung natatakot kang bumaba, bumaba ka sa kampo kasama
si Pura na iyong lingkod **11** at makinig sa kanilang sinasabi at
mapapalakas ang iyong loob para lusubin ang kampo. “Kaya
pumunta si Gideon kasama si Purah na kaniyang lingkod,
pababa sa puwesto ng tagabantay ng kampo. **12** Nanatili sa
tabi ng lambak ang mga Midianita, ang mga Amalekita at
lahat ng tao ng silangan, singkapal ng ulap ng mga balang.
Higit pa sa kayang bilangin ang kanilang mga kamelyo; higit
na marami ang bilang nila kaysa sa mga butil ng buhangin sa
baybayin. **13** Nang dumating si Gideon doon, isang lalaki ang
nagsasabi ng isang panaginip sa kaniyang kasama. Sinabi
ng lalaki, “Tingnan mo! mayroon akong isang panaginip at
nakita ko ang isang bilog na piraso ng tinapay na sebada ang
gumugulong papunta sa kampo ng Midianita. Dumating ito
sa tolda at tumama nang napalakas, bumagsak at natiwarik
ito, kaya lumagapak ito.” **14** Sinabi ng ibang lalaki, “Walang
iba ito kundi ang espada ni Gideon (anak na lalaki ni Joas),
ang Israelita. Binigyan siya ng Diyos ng tagumpay laban sa
Midian at sa lahat ng kanilang mga hukbo.” **15** Nang marinig
ni Gideon ang muling pagsasalaysay ng panaginip at ang
kahulugan nito, nagpatirapa siya sa pagsamba. Bumalik siya
sa kampo ng Israel at sinabi, “Bumangon kayo! Binigyan kayo
ni Yahweh ng tagumpay laban sa mga hukbo ng Midian.” **16**
Hinati niya ang tatlong daang kalalakihan sa tatlong pangkat
at ibinigay sa kanila ang lahat ng mga trumpeta at ang mga
tapayang walang laman, na may sulo sa loob ng bawat
tapayan. **17** Sinabi niya sa kanila, “Tumingin kayo sa akin at
sundin kung ano ang aking gagawin. Masdan ninyo! Kapag
dumating ako sa dulo ng kampo, dapat ninyong gawin kung
ano ang aking gagawin. **18** Kapag hihipan ko ang trumpeta,
ako at ang lahat ng aking kasama, sa gayon hihipan ninyo rin
ang inyong mga trumpeta sa bawat sulok ng buong kampo
at sumigaw, 'Para kay Yahweh at kay Gideon!'” **19** Kaya
dumating si Gideon at ang isandaang lalaki na kasama niya
sa bawat sulok ng kampo, sa pagsisimula ng kalagitnaang
pagbabantay. Habang nagpapalit ng mga tagabantay ang
mga Midianita, hinipan nila ang mga trumpeta at binasag
ang mga tapayang nasa kanilang mga kamay. **20** Hinipan
ng tatlong pangkat ang mga trumpeta at binasag ang mga
tapayan. Hinawakan nila ang mga sulo sa kanilang kaliwang
kamay at mga trumpeta sa kanang kamay para hipan ang
mga ito. Sumigaw sila, “Ang espada ni Yahweh at ni Gideon,”
21 Tumayo ang bawat lalaki sa kaniyang lugar sa palibot
ng kampo at nagsitakbuhan ang lahat ng mga hukbo ng
Midianita. Sumigaw sila at tumakbo palayo. **22** Nang hinipan
nila ang tatlong daang mga trumpeta, itinakda ni Yahweh ang
espada ng bawat Midianita laban sa kaniyang kasama at
laban sa lahat ng kanilang mga hukbo. Tumakbo palayo ang
hukbo hanggang sa layo ng Beth Sita patungong Zerera,
kasing layo ng hangganan ng Abel Meholah na malapit sa
Tabata. **23** Nagtipon ang mga kalalakihan ng Israel mula sa
Neftali, Asher at buong Manases at hinabol nila ang Midian.
24 Nagpadala si Gideon ng mga mensahero sa lahat ng
mga burol ng Efraim, sa pagsasabing, “Bumaba laban sa
Midian at pigilan ang Ilog Jordan, hanggang sa layo ng Beth
Bara, para pigilan sila. Kaya sama-samang nagtipon ang mga
kalalakihan ng Efraim at pinigilan ang mga tubig, hanggang
sa layo ng Beth Bara at ng Ilog Jordan. **25** Nabihag nila ang
dalawang prinsipe ng Midian, sina Oreb at Zeeb. Pinatay nila
si Oreb sa bato ng Oreb, at pinatay nila si Zeeb sa pigaan ng
ubas ng Zeeb. Hinabol nila ang mga Midianita at dinala nila
ang mga ulo nina Oreb at Zeeb kay Gideon, na nasa kabilang
ibayo ng Jordan.

8 Sinabi ng mga kalalakihan ng Efraim kay Gideon, “Ano ba
itong ginawa mo sa amin? Hindi mo kami tinawag nang
nakipaglaban ka sa mga Midian.” At marahas na nakipagtalo
sila sa kaniya. **2** Sinabi niya sa kanila, “Ano ba ang aking
ginawa ngayon na maihahambing na ikukumpara sa inyo?
Hindi ba na ang tinipong mga ubas ng Efraim ay mas mabuti
sa inaning ubas ni Abiezer? **3** Ibinigay ng Diyos sa inyo
ang tagumpay laban sa mga prinsipe ng Midian—Oreb at
Zeeb! Ano ba ang aking napagtagumpayan na maikukupara
sa inyo?” Ang kanilang galit laban sa kaniya ay humupa sa
sinabi niya. **4** Dumating si Gideon sa Jordan at tumawid dito,
siya at ang tatlong daang kalalakihang kasama niya. Sila ay
pagod na pagod, pero nagpatuloy pa rin sila sa pagtugis. **5**
Sinabi niya sa mga kalalakihan ng Sucot, “Pakiusap bigyan
mo ng tinapay ang mga taong sumusunod sa akin, dahil sila
ay pagod na pagod at tinutugis ko sina Zeba at Zalmunna,
ang mga hari ng Midinanita.” **6** At sinabi ng mga pinuno ng
Suco, “Ang mga kamay ba nina Zeba at Zalmuna ay nasa
inyong mga kamay ngayon? Hindi ko alam kung magbibigay
kami ng tinapay sa iyong mga hukbo” **7** Sinabi ni Gideon,
“Kapag ibinigay ni Yahweh sa amin ang tagumpay laban kay
Zeba at Zalmunna, pupunitin ko ang inyong laman gamit
ang tinik sa disyerto at dawag.” **8** Umakyat siya mula roon
patungong Penuel at nagsalita sa mga tao roon sa parehong
paraan, pero sumagot ang mga kalalakihan ng Penuel gaya
ng pagsagot ng mga kalalakihan ng Sucot sa kaniya. **9**
Nagsalita rin siya sa mga tao ng Penuel at sinabi, “Kapag
dumating ako na may kapayapaan, pababagsakin ko ang

toreng ito." **10** Ngayon sina Zeba at Zalmuna ay nasa Karkor,
kasama nila ang kanilang mga hukbo, mga labinlimang libong
kalalakihan, lahat ng mga nanatili mula sa buong hukbo ng
mga tao ng silangan. Dahil doon 120, 000 ang bumagsak
na kalalakihan na sinanay para lumaban gamit ang espada.
11 Umakyat si Gideon sa kampo ng kaaway at tinahak ang
Daan ng Nomad, lagpas Noba at Jogbeha. Tinalo niya ang
hukbo ng kaaway, dahil hindi nila inaasahan ang paglusob.
12 Tumakas sina Zeba at Zalmuna, habang hinahabol sila
ni Gideon, nahuli niya ang dalawang hari ng Midian—sina
Zeba at Zalmuna—at nagkagulo ang buong hukbo nila. **13**
Bumalik mula sa labanan si Gideon, anak na lalaki ni Joas
papunta sa pasong Heres. **14** Nakasalubong niya ang isang
binata sa bayan ng Sucot at humingi ng payo mula sa kaniya.
Inilarawan sa kaniya ng binata ang mga pinuno ng Sucot at
mga nakatatanda, pitumpu't pitong kalalakihan. **15** Dumating
si Gideon sa mga kalalakihan ng Sucot at sinabing, "Tingnan
sina Zeba at Zalmuna, sa kanilang ninyo ako kinutya at sa
pagsasabing, 'Nalupig na ba ninyo sina Zeba at Zalmunna?
Hindi namin alam na dapat kaming magbigay ng tinapay sa
inyong hukbo.'" **16** Kinuha ni Gideon ang mga nakatatanda
ng lungsod at pinarusahan ang mga kalalakihan ng Sucot
sa pamamagitan ng disyertong mga tinik at mga dawag. **17**
At pinabagsak niya ang tore ng Penuel at pinatay ang mga
kalalakihan ng lungsod na iyon. **18** Pagkatapos sinabi ni
Gideon kina Zeba at Zalmuna, "Anong uri ng mga lalaki ang
inyong pinatay sa Tabor?" Sumagot sila, "Gaya mo, gayon
din sila. Bawat isa sa kanila ay tulad ng anak na lalaki ng
isang hari." **19** Sinabi ni Gideon, "Sila ay aking mga kapatid
na lalaki, ang mga anak na lalaki ng aking ina. Habang
nabubuhay si Yahweh, kung iniligtas ninyo sila ng buhay,
hindi ko kayo papatayin." **20** Sinabi niya kay Jeter (kaniyang
panganay na anak), "Bumangon ka at patayin sila!" Pero ang
binata ay hindi bumunot ng kaniyang espada dahil takot siya,
dahil siya ay bata pa lamang. **21** Pagkatapos sinabi nina Zeba
at Zalmunna, "Bumangon ka at patayin kami! Dahil gaya ng
kung ano ang isang lalaki, ganoon din ang kaniyang lakas."
Bumangon si Gideon at pinatay sina Zeba at Zalmuna. Kinuha
din niya ang gasuklay na hugis na mga palamuti, na nasa
leeg ng kanilang mga kamelyo. **22** Pagkatapos sinabi ng mga
kalalakihan ng Israel kay Gideon, "Pamunuan mo kami—ikaw,
at iyong mga anak na lalaki at iyong lalaking apo—dahil
iniligtas mo kami mula sa kapangyarihan ng Midian." **23**
Sinabi ni Gideon sa kanila, "Hindi ako ang mamumuno sa
inyo, ni ang aking anak na lalaki, si Yahweh ang mamumuno
sa inyo." **24** Sinabi ni Gideon sa kanila, "Hayaan mo akong
gumawa ng isang kahilingan sa inyo: ang bawat isa sa inyo
ay magbibigay sa akin ng mga hikaw mula sa kaniyang
nakuha sa panloloob." (Ang mga Midianita ay may mga
gintong hikaw dahil sila ay mga Ishmaelita). **25** Sumagot
sila, "Kami ay nagagalak na ibigay ang mga iyon sa iyo."
Naglatag sila ng isang balabal at bawat tao ay nagtapon doon
ng mga hikaw mula sa kaniyang nakuha sa panloloob. **26**
Ang bigat ng mga gintong hikaw na kaniyang hiningi ay 1,
700 siklo ng ginto. Itong nakuha nila sa panloloob ay dagdag
sa gasuklay na hugis na mga palamuti, ang mga palawit, ang
kulay ube na kasuotan na sinusuot ng mga hari ng Midian
at karagdagan sa mga kadena na nakapalibot sa leeg ng
kanilang mga kamelyo. **27** Gumawa si Gideon ng efod mula
sa mga hikaw at inilagay ito sa kaniyang lungsod, sa Ofra at
ipinagbili ng buong Israel ang kanilang sarili sa pamamagitan
ng pagsamba nito roon. Ito'y naging bitag kay Gideon at para
sa mga nasa kaniyang bahay. **28** Kaya ang mga Midian ay
malupig sa harap ng mga taong Israel at hindi na nila muling
itinaas ang kanilang mga ulo. At ang lupain ay nagkaroon
ng kapayapaan sa loob ng apatnapung taon sa panahon ni
Gideon. **29** Si Jerub Baal, na anak na lalaki ni Joas ay umuwi
at nanirahan sa kaniyang sariling bahay. **30** Naging ama si
Gideon ng pitumpung anak na lalaki, dahil nagkaroon siya
ng maraming asawa. **31** Ang kaniyang iba pang asawa, na
nasa Shekem, ay nagsilang din sa kanya ng anak na lalaki
at binigyan niya ng pangalang Abimelec. **32** Si Gideon, na
anak na lalaki ni Joas, ay namatay sa mabuting katandaan at
inilibing sa Ofra sa kuweba ng ama ni Joas, ng angkan ni
Abiezer. **33** At nangyari na pagkamatay na pagkamatay ni
Gideon ang mga tao ng Israel ay tumalikod muli at ipinagbili
ang kanilang sarili sa pamamagitan ng pagsamba sa mga
Baal. Ginawa nilang diyos si Baal Berith. **34** Hindi naalala ng
mga tao ng Israel na parangalan si Yahweh na kanilang Diyos
na nagligtas sa kanila mula sa kapangyarihan ng lahat ng
kanilang mga kaaway sa bawat dako. **35** Hindi nila tinupad
ang kanilang pangako sa bahay ni Jerub Baal (ang ibang
pangalan ni Gideon), kapalit ng lahat ng kabutihan na ginawa
niya sa Israel.

9 Nagpunta si Abimelec na anak ni Jerub Baal sa mga
kamag-anak ng kaniyang ina sa Shekem at sinabi niya
sa kanila at sa buong angkan ng pamilya ng kaniyang ina,
2 "Pakiusap sabihin mo ito, para makarinig ang lahat ng
mga pinuno ng Shekem, 'Ano ang mas mabuti para sa inyo:
maghari sa inyo ang lahat ng pitumpung anak na lalaki ni
Jerub Baal, o isa lang ang maghari sa inyo?' Alalahaning
ako ay inyong buto at inyong laman." **3** Nagsalita para sa
kaniya ang mga kamag-anak ng kaniyang ina sa mga pinuno
ng Shekem, at napagkasunduan nilang sundan si Abimelec,
dahil sinabi nila, "Kapatid natin siya." **4** Binigyan nila siya
ng pitumpung piraso ng pilak mula sa bahay ni Baal Berit,
at ginamit ito ni Abimelec para kumuha ng mga lalaking
lumalabag sa batas at walang pag-iingat na asal, na sumunod
sa kaniya. **5** Pumunta siya sa bahay ng kaniyang ama sa
Ofra at sa isang bato pinatay niya ang pitumpung kapatid
niyang lalaki, mga anak na lalaki ni Jerub Baal. Tanging si
Jotam ang naiwan, ang pinakabatang anak na lalaki ni Jerub
Baal, dahil itinago niya ang kaniyang sarili. **6** Nagsama-
samang dumating lahat ng mga pinuno ng Shekem at Betmilo
at nagtungo sila at ginawang hari si Abimelec, sa tabi ng
kahoy na puno malapit sa haliging nasa Shekem. **7** Nang
sabihan si Jotam tungkol dito, pumunta siya at tumayo sa
tuktok ng Bundok Gerizim. Sumigaw siya at sinabi sa kanila,
"Makinig kayo sa akin, kayong mga pinuno ng Shekem, para
pakinggan kayo ng Diyos. **8** Minsang lumabas ang mga
puno para magpahid sa isang hari sa ibabaw nila. At sinabi
nila sa puno ng olibo, 'Maghari ka sa amin.' **9** Pero sinabi
ng puno ng olibo sa kanila, 'Dapat ko bang bitawan ang
aking langis, na ginagamit para parangalan ang mga diyos at
sangkatauhan, para umalis ako pabalik, para lang umuyog
sa ibabaw ng ibang mga puno?' **10** Sinabi ng mga puno sa
puno ng igos, 'Halika at maghari sa amin.' **11** Pero sinabi ng
puno ng igos sa kanila, 'Dapat ko bang bitawan ang aking
tamis at aking maayos na bunga, para lang makabalik ako
at umuyog sa ibabaw ng ibang mga puno?' **12** Sinabi ng
mga puno sa puno ng ubas, 'Halika at maghari sa amin.' **13**
Sinabi ng puno ng ubas sa kanila, 'Dapat ko bang bitawan
ang aking bagong alak, na nagpapaligaya sa mga diyos at

sangkatauhan, at bumalik at umuyog sa ibabaw ng ibang mga puno?' 14 Pagkatapos sinabi ng lahat ng mga puno sa palumpong na tinik, 'Halika at maghari sa amin.' 15 Sinabi ng palumpong na tinik sa mga puno, 'Kung tunay na gusto ninyong pahiran ako bilang hari sa inyo, sa gayon pumunta sa akin at maging ligtas sa ilalim ng aking lilim. Kung hindi, hayaang lumabas ang apoy sa palumpong na tinik at hayaan itong sumunog sa mga sedar ng Lebanon.' 16 Kaya ngayon, kung kumilos kayo sa katotohanan at katapatan, nang ninyong ginawang hari si Abimelec, at kung nakagawa kayo ng mabuti tungkol kay Jerub Baal at kaniyang bahay, at kung nagparusa kayo sa kaniya ng karapat-dapat— 17 —at para isipin na lumaban ang aking ama para sa inyo, ipinagsapalaran ang kaniyang buhay, at iniligtas kayo mula sa kamay ng Midian— 18 pero sa araw na ito nag-alsa kayo laban sa bahay ng aking ama at pinatay ang kaniyang mga anak na lalaki, pitumpung tao, sa ibabaw ng isang bato. At ginawa ninyo si Abimelec ang lalaking anak ng kaniyang babaeng lingkod, na hari sa lahat ng mga pinuno ng Shekem, dahil kamag-anak ninyo siya. 19 Kung kumilos kayo ng may katapatan at karangalan kay Jerub Baal at sa kaniyang bahay, dapat kayong magalak kay Abimelec, at hayaan siyang magalak din sa inyo. 20 Pero kung hindi, hayaan na lumabas ang apoy mula kay Abimelec at sunugin ang mga kalalakihan ng Shekem at bahay ng Millo. Hayaang lumabas ang apoy mula sa mga kalalakihan ng Shekem at Bet Millo, para sumunod kay Abimelec." 21 Tumakas si Jotam at tumakbo palayo, At nagtungo siya sa Beer. Nanirahan siya doon dahil malayo iyon mula kay Abimelec, na kaniyang kapatid. 22 Namuno si Abimelec sa buong Israel sa loob ng tatlong taon. 23 Nagpadala ang Diyos ng masamang espiritu sa pagitan ni Abimelec at mga pinuno ng Shekem. Pinagtaksilan ng mga pinuno ng Sechem ang tiwalang mayroon sila kay Abimelec. 24 Ginawa ito ng Diyos para mapaghigantihan ang karahasan na nagawa sa pitumpung anak na lalaki ni Jerub Baal, at si Abimelec ang managot sa pagpatay sa kanila, at managot ang mga kalalakihan ng Shekem dahil tinulungan nilang patayin ang kaniyang mga kapatid na lalaki. 25 Kaya nagtalaga ang mga pinuno ng Shekem ng mga kalalakihan na mag-aabang sa mga tuktok ng mga burol para tambangan nila siya, at ninakawan nila lahat ng dumaan sa kanila sa tabi ng daan. Ibinalita ito kay Abimelec. 26 Dumating si Gaal anak na lalaki ni Ebed kasama ng kaniyang mga kamag anak at pumunta sila sa Shekem. Nagkaroon ng lakas ng loob ang mga pinuno ng Shekem sa kaniya. 27 Lumabas sila sa bukirin at nagtipon ng mga ubas mula sa mga ubasan, at tumapak sa mga ito. Nagdaos sila ng pagdiriwang sa bahay ng kanilang diyos, kung saan kumain sila at uminom, at isinumpa nila si Abimelec. 28 Si Gaal anak ni Ebed ay nagsabing, "Sino si Abimelec, at sino si Shekem, na dapat natin siyang paglingkuran? hindi ba siya ang anak ni Jerub Baal? At hindi ba opisyal niya si Zebul? Paglingkuran ang mga kalalakihan ng Hamor, ama ng Shekem! Bakit kailangan natin siyang paglingkuran? 29 Hiling kong ang mga taong ito ay nasa ilalim ng aking kautusan! Pagkatapos aalisin ko si Abimelec. Sasabihin ko kay Abimelec, 'Tawagin mo ang lahat ng iyong mga hukbo.'" 30 Nang marinig ni Zebul, opisyales ng lungsod, ang mga salita ni Gaal anak ni Ebed ang kaniyang galit ay nag-alab. 31 Nagpadala siya ng mga mensahero kay Abimelec para manlinlang, sa pagsasabing, "Tingnan, parating sa Shekem si Gaal anak ni Ebed at kaniyang mga kamag-anak, at pinupukaw ang lungsod laban sa iyo. 32 Ngayon, tumayo ka sa gabi, ikaw at ang mga sundalong kasama mo, at maghanda ng isang pananambang sa mga bukirin. 33 Pagkatapos sa umaga, sa sandaling sumikat ang araw, bumangon ng maaga at maglunsad ng isang pagsalakay sa lungsod. At kapag siya at ang mga taong kasama niya ay lumabas laban sa iyo, gawin ang anumang bagay na magagawa mo sa kanila." 34 Kaya tumayo si Abimelec sa gabi, siya at lahat ng kalalakihan na kasama niya, at naglunsad sila ng pananambang laban sa Shekem—hinati sa apat na pangkat. 35 Lumabas si Gaal anak ni Ebed at tumayo sa pasukan ng tarangkahan ng lungsod. Lumabas sa kanilang pinagtataguan sina Abimelec at mga kalalakihang kasama niya. 36 Nang makita ni Gaal ang mga kalalakihan, sinabi niya kay Zebul, "Tingnan, bumababa ang mga kalalakihan mula sa tuktok ng mga burol!" Sinabi ni Zebul sa kaniya, "Nakikita mo ang mga anino sa mga burol na para bang sila ay mga lalaki." 37 Nagsalita ulit si Gaal at sinabing, "Tingnan mo, bumababa ang mga lalaki sa gitna ng lupain, at ang isang pangkat ay padating sa daan ng kahoy ng mga manghuhula." 38 Pagkatapos sinabi ni Zebul sa kaniya, "Nasaan na ang iyong mapagmalaking mga salita ngayon, ikaw na nagsabing, 'Sino si Abimelec na dapat namin paglingkuran?' Hindi ba ito ang mga lalaking kinamumuhian mo? Lumabas ka ngayon at makipaglaban sa kanila." 39 Lumabas si Gaal at pinangungunahan niya ang mga lalaki ng Shekem, at nakipag-away siya kay Abimelec. 40 Hinabol siya ni Abimelec, at tumakas si Gaal sa kaniya. At marami ang bumagsak sa pasukan ng tarangkahan ng lungsod. 41 Nanatili si Abimelec sa Aruma. Pinilit ni Zebul si Gaal at kaniyang mga kamag-anak palabas ng Shekem. 42 Sa sumunod na araw lumabas ang mga tao ng Shekem sa kabukiran, at ibinalita ito kay Abimelec. 43 Dinala niya ang kaniyang mga tao, inihanay sila sa tatlong mga pangkat, at naglagay sila ng pananambang sa bukirin. Tumingin siya at nakitang parating ang mga tao mula sa lungsod. At sinalakay niya sila at pinatay sila. 44 Sumalakay sina Abimelec at ang mga pangkat na kasama niya at hinarang ang pasukan ng tarangkahan ng lungsod. Sumalakay ang iba pang dalawang mga pangkat sa lahat ng nasa bukirin at pinatay sila. 45 Lumaban si Abimelec sa lungsod sa buong araw na iyon. Binihag ang lungsod, at pinatay ang mga tao na naroon. Giniba niya ang mga pader ng lungsod at nagkalat ng asin sa ibabaw nito. 46 Nang marinig ng lahat ng mga pinuno ng tore ng Shekem iyon, pumasok sila sa matibay na tanggulan ng bahay ng El Berit. 47 Sinabihan si Abimelec na magkakasamang nagtipon ang lahat ng mga pinuno sa tore ng Shekem. 48 Umakyat si Abimelec sa Bundok ng Zalmon, siya at lahat ng lalaking kasama niya. Kumuha si Abimelec ng palakol at pumutol ng mga sanga. Inilagay niya ito sa kaniyang balikat at inutusan ang mga lalaking kasama niya, "Kung ano ang nakita ninyong ginagawa ko, bilisan at gawin gaya ng ginawa ko." 49 Kaya nagputol ang bawat isa ng mga sanga at sinunod si Abimelec. Pinagpatong-patong nila sa ibabaw ng pader ng tore, at niliyaban nila ito, paramamatay din ang mga tao ng tore ng Shekem, humigit-kumulang sa isang libong lalaki at babae. 50 Pagkatapos nagtungo si Abimelec sa Tebez, at nagkampo siya laban sa Tebez at binihag ito. 51 Pero may matibay na tore sa lungsod, at lahat ng mga lalaki at mga babae at lahat ng mga pinuno ng lungsod ay tumakas papunta roon at ikinulong ang kanilang sarili. Pagkatapos umakyat sila sa bubong ng tore. 52 Dumating si Abimelec sa tore at nakipaglaban dito, at umakyat siya malapit sa

pinto ng tore para sunugin ito. **53** Pero isang babae ang
naghulog ng batong pang-giling sa ulo ni Abimelec at nabiyak
nito ang kaniyang bungo. **54** Pagkatapos madalian siyang
tumawag sa batang lalaking taga-dala ng kaniyang baluti, at
sinabi sa kaniya, "Ilabas mo ang iyong espada at patayin
ako, para walang magsalita tungkol sa akin na, 'Isang babae
ang pumatay sa kaniya.'" Kaya sinaksak siya ng kaniyang
batang lalaki, at namatay siya. **55** Nang makita ng mga
kalalakihan ng Israel na patay na si Abimelec, umuwi na sila.
56 At sa ganun napaghigantihan ng Diyos ang kasamaan ni
Abimelec na ginawa niya sa kaniyang ama sa pamamagitan
ng pagpatay sa kaniyang pitumpung kapatid na lalaki. **57**
Ibinalik ng Diyos ang lahat ng kasamaan ng mga tao ng
Shekem sa kanilang sarili at dumating sa kanila ang sumpa ni
Jotam anak na lalaki ni Jerub Baal.

10 Matapos kay Abimelec, si Tola na anak na lalaki
ni Pua na anak ni Dodo, isang tao na mula kay
Issacar na nakatira sa Samir, sa burol ng Efraim, ay tumayo
para iligtas ang Israel. **2** Pinamunuan niya ang Israel ng
dalawampu't tatlong taon. Namatay at inilibing siya sa Samir.
3 Sinundan siya ni Jair ang Galaadita. Pinamunuan niya ang
Israel ng dalawampu't-dalawang taon. **4** Nagkaroon siya ng
tatlumpung anak na lalaki na nakasakay sa tatlumpung asno
at mayroon silang tatlumpung lungsod, na tinatawag na Havot
Jair hanggang sa araw na ito, na nasa lupain ng Galaad.
5 Namatay si Jair at inilibing sa Kamon. **6** Dinagdagan
ng bayan ng Israel ang kasamaan na kanilang ginawa sa
harapan ni Yahweh at sinamba ang mga Baal, ang Astorot,
ang mga diyus-diyosan ng Aram, ang mga diyus-diyosan
ng Sidon, ang mga diyus-diyosan ng Moab, ang mga diyus-
diyosan ng bayan ng Amon at ang mga diyus-diyosan ng mga
Filisteo. Pinabayaan nila at hindi na sinamba si Yahweh. **7** Si
Yahweh ay nag-alab sa galit tungo sa Israel at ibinigay sila
sa mga Filisteo at sa mga Amonita, para sila ay sakupin. **8**
Dinurog at inapi nila ang bayan ng Israel nang taong iyon
at sa loob ng labingwalong taon inapi nila ang bayan ng
Israel na nasa ibayo ng Jordan sa lupain ng mga Amoreo,
na nasa Galaad. **9** At ang mga Amonita ay tumawid sa
Jordan para makipaglaban sa Juda, laban sa Benjamin at
laban sa sambahayan ni Efraim, kaya ang Israel ay lubhang
naglamhati. **10** Pagkatapos tumawag ang bayan ng Israel kay
Yahweh, sinabing, "Nagkasala kami laban sa iyo, dahil iniwan
namin ang aming Diyos at sinamba ang mga Baal." **11** Sinabi
ni Yahweh sa bayan ng Israel, "Hindi ko ba kayo iniligtas mula
sa mga taga-Ehipto, ang mga Amoreo, ang mga Amonita, ang
mga Filisteo **12** at gayundin mula sa mga Sidonia? Inapi kayo
ng mga Amalekita at mga Maonita; tumawag kayo sa akin, at
iniligtas ko kayo mula sa kanilang kapangyarihan. **13** Pero
iniwan ninyo akong muli at sumamba sa ibang mga diyus-
diyosan. kaya, hindi ako patuloy na magdadagdag sa mga
panahon na iniligtas ko kayo. **14** Humayo at tawagin ninyo
ang ibang mga diyus-diyosan na inyong sinamba. Hayaan
silang magligtas sa inyo kapag kayo ay nagkaroon ng gulo."
15 Sinabi ng bayan ng Israel kay Yahweh, "Nagkasala kami.
Gawin sa amin anuman ang mabuti para sa iyo. Tangi naming
pakiusap, iligtas mo kami sa araw na ito." **16** Lumayo sila mula
sa mga dayuhang diyus-diyosan na pag-aari nila at sinamba
si Yahweh. At hindi na niya matiis ang paghihirap ng Israel.
17 Pagkatapos sama-samang nagtipon ang mga Amonita at
nagtayo ng kampo sa Galaad. Sama-samang dumating ang
mga Israelita at nagtayo ng kanilang kampo sa Mizpa. **18**
Sinabi ng mga pinuno ng mga tao ng Galaad sa bawat isa,
"Sino ang taong magpapasimula ng pakikipaglaban sa mga
Amonita? Magiging pinuno siya sa lahat ng naninirahan sa
Galaad."

11 Ngayon si Jefta na taga-Galaad ay isang matapang
na mandirigma, pero siya ay lalaking anak ng isang
bayarang babae. Si Galaad ang kaniyang ama. **2** Nagsilang
din ang asawa ni Galaad ng iba pang mga lalaking anak.
Nang lumaki na ang mga lalaking anak ng kaniyang asawa,
pinilit nilang paalisin ng bahay si Jefta at sinabi sa kaniya,
"Wala kang mamanahin na anumang bagay mula sa aming
pamilya. Anak ka sa ibang babae." **3** Kaya si Jefta ay umalis
mula sa kaniyang mga kapatid at namuhay sa lupain ng Tob.
Sumama kay Jefta ang mga lalaking lumalabag sa batas at
dumating sila at sumama sa kaniya. **4** Lumipas ang mga
araw, nakipagdigmaan ang mga tao sa Ammon laban sa
Israel. **5** Nang nakipagdigmaan ang mga tao sa Ammon laban
sa Israel, pumunta ang mga nakatatanda ng Galaad kay Jefta
para dalhin siya pabalik mula sa lupain ng Tob. **6** Sinabi nila
kay Jefta, "Sumama ka at maging aming pinuno para lumaban
sa mga tao ng Ammon." **7** Sinabi ni Jefta sa mga pinuno ng
Galaad, "Kinasuklaman ninyo ako at pinilit akong umalis sa
bahay ng aking ama. Bakit ngayon nandito kayo akin kapag
nasa kaguluhan kayo?" **8** Sinabi ng mga nakatatanda sa
Galaad kay Jefta, "Iyan ang dahilan kung bakit bumalik kam
sa iyo ngayon; sumama ka sa amin at labanan natin ang mga
tao sa Ammon, at magiging pinuno ka ng lahat na siyang
nanirahan ng Galaad." **9** Sinabi ni Jefta sa mga nakatatanda
ng Galaad, "Kung dadalhin niyo ako muli ating lugar para
makipaglaban sa mga tao sa Ammon, at kung bibigyan
tayo ng katagumpayan ni Yahweh laban sa kanila, ako ang
magiging pinuno ninyo." **10** Sinabi ng mga nakatatanda ng
Galaad kay Jefta, "Nawa'y si Yahweh ang maging saksi sa
pagitan natin kung hindi namin gagawin kung ano ang aming
sinabi!" **11** Kaya pumunta si Jefta sa mga nakatatanda ng
Galaad, at ginawa siya ng mga tao na kanilang pinuno at
kumander. Nang nasa harapan siya ni Yahweh sa Mizpa, inulit
ni Jefta ang lahat ng kaniyang mga ipinangako. **12** Pagktapos
nagpadala ng mga mensahero si Jefta sa hari ng mga taga-
Ammon, na nagsasabing, "Ano itong alitan sa pagitan natin?
Bakit kayo ppunta at sapilitang kukunin ang aming lupain?" **13**
Sumagot ang hari ng mga taga-Ammon sa mga mensahero
ni Jefta, "Dahil, nang lumabas ang mga Israelita mula sa
Ehipto, kinuha nila ang aking lupain mula sa Arnon sa Jabbok,
hanggang sa Jordan. Ngayon ibalik ninyo ang mga lupaing
iyon ng mapayapa." **14** Muling ipinadala ni Jefta ang mga
mensahero sa hari ng mga tao ng Amon, **15** at sinabi niya,
"Ito ang pinapasabi ni Jefta: Hindi kinuha ng mga Israelita
ang lupain ng Moab at ang lupain ng mga taga-Ammon, **16**
pero, nang lumabas sila mula sa Ehipto, at nagpunta ang
mga Israelita sa ilang patungong Dagat Pula at sa Kadesh,
17 Nagpadala ang mga Israelita ng mga mensahero sa hari
ng Edom, na nagsasabing, 'Pakiusap pahintulatan kaming
tumawid sa inyong lupain,' pero hindi nakinig ang hari ng
Edom. Nagpadala rin sila ng mga mensahero sa hari ng
Moab, pero tumanggi siya. Kaya nanatili ang mga Israelita
sa Kades. **18** Pagkatapos pumunta sila sa ilang at lumayo
mula sa lupain ng Edom at sa lupain ng Moab, at nagpunta
sila sa silangang bahagi ng lupain ng Moab at nagkampo
sila sa kabilang bahagi ng Arnon. Pero hindi sila pumunta
sa teritoryo ng Moab, dahil ang arnon ay hangganan ng

Moab. **19** Nagpadala ng mga mensahero ang mga Israelita sa Sihon, sa hari ng mga Amoreo, na namuno sa Hesbon; sinabi sa kaniya ng Israel, 'Pakiusap, pahintulutan kaming kaming tumawid sa inyong lupain papunta sa aming lugar.' **20** Pero hindi nagtiwala si Sihon sa Israel para tumawid sa kanyang teritoryo. Kaya tinipon ni Sihon ang lahat ng kanyang hukbo at pumunta sila sa Jahaz, at doon nakipag-away sila laban sa Israel. **21** At si Yahweh, ang Diyos ng Israel, ang nagbigay ng katagumapayan sa mga Israelita laban kay Sihon at inilagay ang lahat ng kaniyang mga tao sa ilalim ng kanilang pamumuno. Kaya kinuha ng Israel ang buong lupain ng mga Amoreo, na nanirahan sa bansang iyon. **22** Kinuha nila ang lahat ng bagay na nakapaloob sa teritoryo ng mga Amoreo, mula sa Arnon patungong Jabbok, at mula sa ilang hanggang sa Jordan. **23** Kaya pagkatapos si Yahweh, ang Diyos ng Israel, ay pinaalis ang mga Amoreo sa harapan sa kaniyang bayan ng Israel, at ngayon dapat ba ninyong angkinin ang kanilang lupain? **24** Hindi ninyo kukunin ang lupain ng Cemos, na ibinigay, na inyong diyos? Kaya kung anumang lupain na ibinigay sa atin ni Yahweh, ating kukunin. **25** Ngayon mas magaling ba kayo kaysa kay Balac na anak na lalaki ni Zippor, na hari ng Moab? Naglakas-loob ba siyang magkaroon ng pagtatalo sa Israel? Nagdeklara ba siya ng digmaan laban sa kanila? **26** Habang nanirahan ang mga Israelita ng tatlong daang taon sa Hesbon at sa mga nayon nito, at sa Aroer at sa mga nayon nito, at sa buong mga lungsod na kabilang sa mga ilog ng Arnon—bakit hindi ninyo kinuha ang mga ito ng panahon na iyon? **27** Wala akong ginawang mali sa inyo, pero gumagawa ka ng mali sa akin sa pamamagitan ng pagsalakay sa akin. Si Yahweh, ang hukom, ang magpapasya sa araw na ito sa pagitan ngbayan ng Israel at sa bayan ng Ammon." **28** Pero ang hari ng mga tao ng Ammon ay tinalikuran ang babala na ipinadala sa kaniya ni Jefta. **29** Pagkatapos dumating kay Jefta ang Espiritu ni Yahweh, at dumaan siya sa Galaad at Manases, at dumaan sa Mizpa ng Galaad, at mula sa Mizpa ng Galaad kaniyang nadaanan ang mga tao ng Ammon. **30** Gumawa si Jefta ng isang panata kay Yahweh at sinabing, "Kung bibigyan mo ako ng tagumpay laban sa mga tao ng Ammon, **31** at kung anuman ang lumabas sa mga pintuan ng aking bahay para salubungin ako kapag bumalik ako ng mapayapa mula sa bayan ng Ammon na pag-aari ni Yahweh, at ihahandog ko ito bilang isang sinunog na handog." **32** Kaya dumaan si Jefta sa bayan ng Ammon para makipaglaban sa kanila, at ibinigay sa kaniya ni Yahweh ang tagumpay. **33** Sinalakay niya sila at nagdulot na maraming mapatay mula sa Aroer ganoon din sa Minit—dalawampung mga lungsod—at sa Abelqueramim. Kaya ang bayan ng Ammon ay inilagay sa ilalim ng pamumuno ng bayan ng Israel. **34** Dumating si Jefta sa kaniyang tahanan sa Mizpa, at doon lumabas ang kaniyang anak na babae para salubungin siya ng mga tamburin na mayroong kasamang sayaw. Siya lamang ang nag-iisa niyang anak, at maliban sa kaniya wala na siyang anak na lalaki ni anak na babae. **35** Nang makita niya ang kaniyang anak na babae, pinunit niya ang kaniyang mga damit at sinabi, "O! Aking anak! dinurog mo ako ng kalungkutan, at naging isa ka sa magdudulot sa akin ng sakit! Sapagkat gumawa ako ng isang panata kay Yahweh, at hindi ko na mababawi ang aking panata." **36** Sinabi niya sa kaniya, "Aking ama, gumawa ka ng isang panata kay Yahweh, gawin mo sa akin ang lahat ng iyong ipinangako, dahil si Yahweh ang nagsagawa ng paghihiganti laban sa iyong mga kaaway, ang mga Amoreo." **37** Sinabi niya sa kaniyang ama, "Hayaan ang pangakong ito na maitago para sa akin. Iwan akobng mag-isa sa loob ng dalawang buwan, para ako ay makaalis at bumababa sa mga burol at magdalamhati sa aking pagkabirhen, ako at ang aking mga kasamahan." **38** Sinabi niya, "Umalis ka na." Pinaalis niya ang kaniyang anak na babae ng dalawang buwan. Siya ay Iniwan niya, siya at ang kaniyang mga kasamahan, at nagdalamhati sila sa kaniyang pagkabirhen sa burol. **39** Pagkatapos ng dalawang buwan bumalik siya sa kaniyang ama, na ginawa sa kaniya ang ayon sa panata na kaniyang ginawa. Ngayon hindi siya kailanman sumiping sa isang lalaki, at naging kaugalian ito ng Israel **40** na ang mga babaeng anak ng Israel sa bawat taon, sa loob ng apat na araw, ay ipapaulit ang kwento tungkol sa babaeng anak ni Jefta na Galaadita.

12 Isang panawagan ang lumabas para sa kalalakihan ng Efraim; dumaan sila sa Zafon at sinabi kay Jefta, "Bakit ka dadaan para makipaglaban sa mga tao ng Ammon at hindi kami tinawag para sumama sa iyo? Susunugin namin ang iyong bahay kasama ka." **2** Sinabi ni Jefta sa kanila, "Ako at ang aking mga tao ay nasa isang matinding alitan sa mga tao ng Ammon. Nang tinawag ko kayo, hindi ninyo ako iniligtas mula sa kanila. **3** Nang makita ko na hindi ninyo ako iniligtas, inilagay ko ang aking buhay sa aking sariling lakas at dumaan laban sa mga tao ng Ammon, at binigyan ako ni Yahweh ng tagumpay. Bakit kayo dumating para makipaglaban sa akin ngayon?" **4** Sama-samang tinipon ni Jefta ang lahat ng kalalakihan ng Galaad at nakipaglaban sa Efraim. Sinalakay ng kalalakihan ng Galaad ang kalalakihan ng Efraim dahil sinabi nila, "Kayong mga taga-Galaad ay mga pugante sa Efraim—sa Efraim at Manases." **5** Nabihag ng mga taga-Galaad ang mga tawiran ng Jordan na patungong Efraim. Kapag sinabi ng sinumang mga nakaligtas ng Efraim, "Hayaan mo akong tumawid sa ibayo ng ilog," sasabihin ng kalalakihan ng Galaad sa kaniya, "Isa ka ba sa mga taga-Efraim?" Kung sinabi niyang, "Hindi," **6** Sa ganun sasabihin nila sa kaniya, "Sabihing: "Shibolet." At kung sinabi niyang "Sibolet" (dahil hindi niya mabigkas ang salita ng tama), huhulihin at papatayin siya ng mga taga-Galaad sa tawiran ng Jordan. Apatnapu't dalawang libong taga-Efraim ang namatay sa panahong iyon. **7** Naglingkod si Jefta bilang isang hukom sa buong Israel sa loob ng anim na taon. Pagkatapos namatay si Jefta na taga-Galaad at inilibing sa isa sa mga lungsod sa Galaad. **8** Pagkatapos niya, naglingkod bilang isang hukom sa buong Israel si Ibzan ng Bethlehem. **9** Nagkaroon siya ng tatlumpung anak na lalaki. Pinamigay niya ang tatlumpung anak na babae sa pag-aasawa, at nagdala siya ng tatlumpung anak na babae ng ibang kalalakihan para sa kaniyang mga anak na lalaki, mula sa labas. Naging hukom siya sa Israel sa loob ng pitong taon. **10** Namatay si Ibzan at inilibing sa Bethlehem. **11** Pagkatapos niya, naglingkod bilang hukom sa buong Israel si Elon na taga-Zebullun. Naging hukom siya sa Israel sa loob ng sampung taon. **12** Namatay si Elon ang Zabulonita at inilibing sa Ayalon sa lupain ng Zabulun. **13** Pagkatapos niya, naglingkod bilang isang hukom sa buong Israel si Abdon na anak ni Hillel na taga-Piraton. **14** Mayroon siyang apatnapung anak na lalaki at tatlumpung apong lalaki. Sumakay sila sa pitumpung asno, at naging hukom siya sa Israel sa loob ng walong taon. **15** Namatay si Abdon na anak na lalaki ni Hillel na taga-Piraton at inilibing sa Piraton sa lupain ng Efraim ang burol na bansa ng mga Amalekita.

13 Muling gumawa ng kasamaan sa paningin ni Yahweh ang bayan ng Israel, at pinahintulutan niya sila na pamunuan ng mga Palestina sa loob ng apatnapung taon. **2** Mayroong isang lalaki na mula sa Zora, sa pamilya ng mga Danita, na ang pangalan ay Manoa. Walang kakayahang magbuntis ang kaniyang asawa kaya hindi siya magkaanak. **3** Nagpakita ang anghel ni Yahweh sa babae at sinabi sa kaniya, "Tingnan mo ngayon, walang kang kakayahang magbuntis, at hindi ka magkaanak, pero mabubuntis ka at manganganak ng isang batang lalaki. **4** Ngayon maging maingat, huwag uminom ng alak o matapang na inumin, at huwag kakain ng anumang maruming pagkain na inihayag ng batas na madumi. **5** Masdan, mabubuntis ka at manganganak ng isang batang lalaki. Walang labaha ang gagamitin sa kaniyang ulo, sapagkat magiging Nazareo ang bata na inihandog para sa Diyos mula sa sinapupunan. Sisimulan niyang iligtas ang Israel mula sa kamay ng mga Palestina." **6** Pagkatapos dumating ang babae at sinabi sa kaniyang asawa. "Nagpakita sa akin ang isang tao ng Diyos, at ang itsura ay katulad ng isang anghel ng Diyos, nagdulot siya sa akin ng labis na takot. Hindi ko tinanong kung saan siya galing, at hindi niya sinabi sa akin ang kaniyang pangalan. **7** Sinabi niya sa akin, 'Masdan mo! Mabubuntis ka, at manganganak ng isang batang lalaki. Kaya hindi ka iinom ng alak o matapang na inumin, at huwag kakain ng anumang pagkain na hinayag ng batas na marumi, dahil magiging isang Nazareo sa Diyos ang bata mula sa araw na nasa sinapupunan mo siya hanggang sa araw ng kaniyang kamatayan.'" **8** Pagkatapos nanalangin si Manoa kay Yahweh at sinabi, "O, Panginoon, pakiusap hayaan na muling bumalik ang tao ng Diyos para matuuruan niya kami kung ano ang aming gagawin para sa bata na ipapanganak sa madaling panahon." **9** Sumagot ang Diyos sa panalangin ni Manoa, at muling dumating sa babae ang anghel ng Diyos nang nakaupo siya sa bukid. Pero hindi niya kasama si Manoa na kaniyang asawa. **10** Kaya agad na tumakbo ang babae at sinabi sa kaniyang asawa, "Tingnan mo! Ang tao na nagpakita sa akin—ang nagpunta sa akin noong isang araw!" **11** Tumayo si Manoa at sumunod sa kaniyang asawa. Nang lumapit siya sa tao, sinabi niya, "Ikaw ba iyong tao na naka-usap ng aking asawa?" Sinabi ng tao, "Ako nga." **12** Kaya sinabi ni Manoa, "Ngayon nawa ang iyong salita ay magkatotoo. Pero ano ang alintuntun para sa bata, at ano ang kaniyang magiging tungkulin?" **13** Sinabi ng anghel ni Yahweh kay Manoa, dapat maingat niyang gawin ang lahat ng mga bagay na sinabi ko sa kaniya. **14** Huwag siyang kakain ng anumang bagay na nagmumula sa puno ng ubas, at huwag hayaang uminom ng alak o matapang na inumin; huwag siyang hayaang kumain ng anumang pagkain na hinayag ng batas na marumi. Dapat niyang sundin ang lahat ng bagay na sinabi kong gawin niya. **15** Sinabi ni Manoa sa anghel ni Yahweh, "Pakiusap manatili ka muna ng sandali, para bigyan kami ng panahon para maghanda ng isang batang kambing para sa iyo." **16** Sinabi ng anghel ni Yahweh kay Manoa, "Kahit na manatili ako, hindi ko kakainin ang iyong pagkain. Pero kung maghahanda ka ng isang handog na susunugin, ihandog ito kay Yahweh." (Hindi alam ni Manoa na siya ang anghel ni Yahweh.) **17** Sinabi ni Manoa sa anghel ni Yahweh, "Ano ang iyong pangalan, para maparangalan kita kapag nagkatotoo ang iyong mga salita?" **18** Sinabi ng anghel ni Yahweh sa kaniya, "Bakit mo tinatanong ang aking pangalan? Ito ay kahanga-hanga!" **19** Kaya kinuha ni Manoa ang batang kambing kasama ang handog na pagkaing butil at inihandog ang mga ito para kay Yahweh sa ibabaw ng bato. Gumawa siya ng isang bagay na kamangha-mangha habang nanunuod si Manoa at ang kaniyang asawa. **20** Nang magliyab na ang apoy mula sa altar patungong langit, umakyat ang anghel ni Yahweh sa nagliliyab na apoy ng altar. Nakita ito ni Manoa at ng kaniyang asawa at nagpatirapa sila sa lupa. **21** Hindi na muling nagpakita ang anghel ni Yahweh kay Manoa o sa kaniyang asawa. Pagkatapos malaman ni Manoa na siya ang anghel ni Yahweh. **22** Sinabi ni Manoa sa kaniyang asawa, "Tiyak na mamamatay tayo, dahil nakita natin ang Diyos!" **23** Pero sinabi sa kaniya ng kaniyang asawa, "Kung nais tayong patayin ni Yahweh, hindi niya tatanggapin ang ating sinunog na handog at handog na pagkaing butil na ibinigay natin sa kaniya. Hindi niya ipapakita sa atin ang lahat ng mga bagay na ito, ni sa panahong ito na hayaan niya tayong marinig ang ganoong mga bagay." **24** Dumating ang araw na nanganak ang babae sa isang batang lalaki, at tinawag siya sa pangalang Samson. Lumaki ang bata at pinagpala ni Yahweh. **25** Nagsimulang kumilos sa kaniya ang Espiritu ni Yahweh sa Mahane Dan, sa pagitan ng Zora at Estaol.

14 Bumaba si Samson sa Timna, at doon nakita niya ang isang babae, isa sa mga dalagang babae ng mga Palestina. **2** Nang bumalik siya, sinabihan niya ang kaniyang ama at ina, "May nakita akong isang dalaga sa Timna, isa sa mga dalagang babae ng mga Filestia. Ngayon kunin ninyo siya para sa maging aking asawa." **3** Sinabi sa kaniya ng kaniyang ina at ama, "Wala na bang ibang mga babae na kabilang sa iyong mga kamag-anak, o kabilang sa ating mga tao? Kukuha ka ba ng isang asawa mula sa mga filisteo na hindi tuli?" Sinabi ni Samson sa kaniyang ama, "Kunin mo siya para sa akin, habang tinitignan ko siya, napapasaya niya ako." **4** Pero hindi alam ng kaniyang ama at ina na ang bagay na ito ay nagmula kay Yahweh, dahil ninais niyang magkaroon ng alitan ang mga Palestino (sapagkat sa panahon na iyon ang mga Palestino ang namumuno sa Israel). **5** Pagkatapos bumaba si Samson sa Timna kasama ang kaniyang ama at ina, at dumating sila sa ubasan malapit sa Timna. At mayroong isa sa mga batang leon ang dumating at umatungal sa kaniya. **6** Biglang pumaloob sa kaniya ang Espiritu ni Yahweh, at doon dinurog niya ang leon ng pira-piraso na kasing dali ng pagdurog sa isang maliit na kambing, at walang anumang bagay sa kaniyang kamay. Pero hindi niya sinabi sa kaniyang ama o sa kaniyang ina kung ano ang kanyang ginawa. **7** Pumunta siya at nakipag-usap sa babae, at nang tumingin siya sa kaniya, napahanga niya si Samson. **8** Lumipas ang mga araw, nang bumalik siya para pakasalan siya, lumiko siya ng daanan para tingnan ang patay na katawan ng leon, At mayroong isang kumpol ng mga pukyutan at pulot ang naiwan sa patay na katawan ng leon. **9** Tinipon niya ang pulot sa kaniyang mga kamay at umalis, kumakain siya habang naglalakad. Nang dumating siya sa kaniyang ama at ina, ibinigay niya sa kanila ang ilan sa mga ito, at kinain nila. Pero hindi niya sinabi sa kanila na kinuha niya ang pulot mula sa naiwang patay na katawan ng leon. **10** Bumaba ang ama ni Samson sa lugar kung saan nakatira ang babae, at nagbigay si Samson ng isang kapistahan doon, dahil kaugalian ito ng mga binatang kalalakihan. **11** Pagkakita ng mga kamag-anak niya sa kaniya, nagdala sila sa kaniya ng kanilang tatlumpung mga kaibigan para dumalo sa kaniya. **12** Sinabi ni Samson sa kanila, "Hayaan ninyo na magsabi ako ng isang bugtong. Kung isa sa inyo ang

makaalam nito at sabihin sa akin ang sagot sa loob ng pitong
araw ng kapistahan, magbibigay ako ng tatlumpung mga
linong balabal at tatlumpung mga hanay ng mga damit. 13
Pero kung hindi ninyo maibigay sa akin ang sagot, kung
ganoon kayo ang magbibigay sa akin ng tatlumpung linong
balabal at tatlumpung mga hanay ng mga damit." Sinabi
nila sa kaniya, "Sabihin mo sa amin ang iyong bugtong,
para aming marinig ito." 14 Sinabi niya sa kanila, "Mula
sa kumakain mayroong bagay na makakain; mula sa lakas
mayroong bagay na sobrang matamis." Pero hindi natukoy
ng kaniyang mga panauhin ang sagot sa pangatlong araw.
15 Sa ika-apat na araw sinabi nila sa asawa ni Samson,
"Linlangin mo ang iyong asawa para maibigay niya sa amin
ang sagot sa bugtong, o susunugin ka namin at ang bahay
ng iyong ama. Inimbita mo ba kami dito para gawin kaming
mahirap? 16 Nagsimulang umiyak ang asawa ni Samson sa
kaniyang harapan; sinabi niya, "Lahat ng ginagawa mo ay
galit sa akin! Hindi mo ako mahal. Nagsabi ka ng bugtong sa
ilan kong mga kaibigan, pero hindi mo sinabi sa akin ang
sagot." Sinabi ni Samson sa kaniya, "Tumingin ka sa akin,
kung hindi ko sinabi sa aking ama o sa aking ina, dapat ko
bang sabihin sa iyo?" 17 Umiyak siya sa loob ng pitong araw
hanggang sa natapos ang kanilang kapistahan. Sa ikapitong
araw sinabi niya sa kaniya ang sagot dahil pinilit niya siya ng
labis. Sinabi niya ang sagot sa mga kamag-anak ng kaniyang
bayan. 18 At sinabi sa kaniya ng mga kalalakihan sa lungsod,
sa ikapitong araw bago lumubog ang araw, "Ano ang mas
matamis kaysa sa pulot? Ano ang mas malakas kaysa sa
leon?" Sinabi ni Samson sa kanila, "Kung hindi kayo nag-
araro gamit ang aking dumalagang baka, hindi sana ninyo
malalaman ang sagot sa aking bugtong." 19 Pagkatapos
biglang pumaloob ang Espiritu ni Yahweh kay Samson na
may kapangyarihan. Bumaba si Samson sa Ashkelon at
pinatay niya ang tatlumpung lalaki na kabilang sa mga tao
roon. Sapilitang niyang kinuha ang kanilang mga gamit, at
ibinigay niya ang mga hanay ng kasuotan sa mga nakasagot
sa kaniyang bugtong. Matindi ang kaniyang galit at umuwi
siya sa bahay ng kaniyang ama. 20 At ibinigay ang kaniyang
asawa sa kaniyang matalik na kaibigan.

15 Pagkatapos ng ilang mga araw, sa panahon ng pag-
aani ng trigo, kumuha si Samson ng isang batang
kambing at umalis para bisitahin ang kaniyang asawa. Sinabi
niya sa kaniyang sarili, "Pupunta ako sa kuwarto ng aking
asawa." Pero hindi siya pinayagang pumasok ng ama ng
kaniyang asawa. 2 Sinabi ng ama ng kaniyang asawa, "Akala
ko galit ka sa kaniya, kaya ibinigay ko siya sa kaibigan
mo. Ang kaniyang nakababatang kapatid na babae ay mas
maganda kaysa sa kaniya, hindi ba? Siya nalang ang kunin
mo." 3 Sinabi ni Samson sa kanila, sa oras na ito hindi ako
magkakasala patungkol sa mga Palestina kapag sinaktan ko
sila. 4 Kaya umalis si Samson at humuli ng tatlong daang soro
at kaniyang itinali ng sama-sama ang bawat pares, buntot
sa buntot. Pagkatapos kumuha siya ng mga sulo at itinali
niya ang mga ito sa gitna ng bawat pares ng mga buntot.
5 Nang inihanda niyang sunugin ang mga sulo, hinayaan
niyang ang mga sorong magpuntahan sa mga nakatayong
butil ng mga Palestina, at sinimulan nilang sunugin ang
bawat nakasalansan na butil at ang mga butil na nakatayo
sa bukid, kasama ng mga ubasan at ang mga halamanan
ng olibo. 6 Tinanong ng mga Palestina, "Sino ang gumawa
nito?" Sinabi nila, "Si Samson, ang manugang ng taga-Timna,
ginawa niya ito dahil kinuha ng taga-Timna ang asawa ni
Samson at ibinigay siya sa kaniyang kaibigan. Pagkatapos
nagpunta ang mga Palestina at sinunog siya at ang kaniyang
ama. 7 Sinabi ni Samson sa kanila, "Kung ito ang ginawa
ninyo, maghihiganti ako laban sa inyo, at pag nangyari na
ito, hihinto na ako. 8 Pagkatapos hiniwa niya sila ng pira-
piraso, balakang at hita sa pamamagitan ng isang matinding
pagpatay. Pagkatapos bumaba siya at nanirahan sa isang
kuweba sa talampas ng Etam. 9 Pagkatapos umakyat ang
mga Palestina at naghanda sila para sa pakikipaglaban
sa Juda at nagtalaga ng kanilang mga hukbo sa Lehi. 10
Sinabi ng mga kalalakihan ng Juda, "Bakit kayo umakyat para
salakayin kami?" Sinabi nila, "Sasalakay kami para mabihag
si Samson, at gawin sa kaniya ang ginawa niya sa amin." 11
Pagkatapos tatlong libong kalalakihan ng Juda ang bumaba
sa kuweba sa talampas ng Etam, at sinabi nila kay Samson,
"Hindi mo ba alam na ang mga Palestina ay naghahari sa
amin?" Ano itong ginawa mo sa amin?" Sinabi ni Samson
sa kanila, "Ginawa nila sa akin, ang ginawa ko sa kanila."
12 Sinabi nila kay Samson, "Bumaba kami para talian ka at
ipaubaya ka sa kapangyarihan ng mga Palestina." Sinabi ni
Samson sa kanila, "Ipangako ninyo sa akin na hindi ninyo
ako papatayin." 13 Sinabi nila sa kaniya, "Hindi, tatalian ka
lang namin sa pamamagitan ng mga lubid at ibibigay sa
kanila. Ipinapangako namin na hindi ka namin papatayin."
Pagkatapos siya ay tinalian nila sa pamamagitan ng dalawang
bagong lubid at dinala paakyat mula sa bato. 14 Nang
makarating siya sa Lehi, nagsisigawang papalapit ang mga
Palistana ng makita siya. Pagkatapos pumasok ang Espiritu
ni Yahweh sa kaniya ng may kapangyarihan. Ang mga lubid
na nasa kaniyang mga braso ay naging katulad ng nasunog
na lino at bumagsak ang mga ito sa kaniyang mga kamay. 15
Nakakita si Samsom ng isang sariwang panga ng isang asno,
pinulot niya ito at pinatay ang isang libong kalalakihan sa
pamamagitan nito. 16 Sinabi ni Samson, "Sa pamamagitan
ng panga ng isang asno, mga tambak sa ibabaw ng mga
tambak, sa pamamagitan ng isang panga ng asno pinatay ko
ang isang libong kalalakihan." 17 Nang matapos magsalita si
Samson, itinapon niya ang panga ng asno at tinawag niya ang
lugar na ito na Ramat-Lehi. 18 Uhaw na uhaw si Samson at
tumawag kay Yahweh at sinabing, "Ibinigay mo itong dakilang
tagumpay sa iyong lingkod, pero ngayon mamamatay ako sa
pagka-uhaw at babagsak sa mga kamay ng mga hindi tuli?"
19 At biniyak ng Diyos ang hukay sa lugar iyon ng Lehi at
lumabas ang tubig. Pagkatapos niyang uminom, nanumbalik
ang kaniyang lakas at sumigla siya. Kaya tinawag niyang En
Hakkore ang lugar na iyon, at ito ay nasa Lehi sa araw na ito.
20 Hinukuman ni Samson ang Israel sa mga panahon ng mga
Palestina sa loob ng dalawangpung taon.

16 Pumunta si Samson sa Gaza at nakita siya doon ng
isang babaeng bayaran at sumama siya kasama ng
babae sa kama. 2 Sinabi sa mga taga-Gaza "nagpunta dito si
Samson." Pinaligiran ng mga taga-Gaza ang lugar at lihim na
naghintay sila sa kaniya ng buong magdamag sa tarangkahan
ng lungsod. Wala silang gianwang pagkilos nang gabing
iyon. Sinabi nila, "Maghintay tayo hanggang sa lumiwanag
ang araw, at pagkatapos patayin natin siya." 3 Nakahiga si
Samson sa kama hanggang hatinggabi. Nang hatinggabi
tumayo siya at kaniyang hinawakan ang tarangkahan ng
lungsod at ang dalawang poste nito. Binunot niya ang mga
ito sa ilalim ng lupa, ang rehas at ang lahat, inilagay niya

ang mga ito sa kaniyang mga balikat, at dinala ang mga ito
paakyat sa itaas ng burol, sa harap ng Hebron. **4** Pagkatapos
nito, napaibig si Samson sa isang babae na naninirahan
sa lambak ng Sorek. Ang kaniyang pangalan ay Delilah. **5**
Pinuntahan siya ng mga pinuno ng mga Palestina, at sinabi
sa kaniya, "Linlangin mo si Samson para makita kung saan
nanggagaling ang kaniyang matinding lakas at sa anong
paraan maaari natin siyang matatalo, para maaaring natin
siyang maigapos para alipustahin siya. Gawin ito, at bawat
isa sa amin ng ay bibigyan kayo ng 1, 100 piraso ng pilak"
6 At sinabi ni Delilah kay Samson, "Pakiusap, sabihin mo
sa akin kung bakit napakalakas mo, at kung papaano ka
matatalian ng sinuman, para mapigilan ka?" **7** Sinabi ni
Samson sa kaniya, "Kung tatalian nila ako sa pamamagitan
ng pitong sariwang tali ng pana na hindi pa natutuyo, sa
gayon magiging mahina ako at magiging tulad ng sinumang
tao. **8** Pagkatapos nagdala ang mga pinuno ng Palestina kay
Delilah ng pitong sariwang tali ng pana na hindi pa natutuyo
at tinalian niya si Samson sa pamamagitan nito. **9** Ngayon
mayroong mga lalaking lihim niyang itinatago, namamalagi
sa sulok ng kaniyang kuwarto. Sinabi niya sa kaniya, "Ang
mga Palestina ay papunta sa iyo Samson!" Pero naputol niya
ang mga tali ng pana katulad ng isang sinulid ng estambre
kapag nadikit sa apoy. At hindi nila nalaman ang lihim ng
kaniyang lakas. **10** Pagkatapos sinabi ni Delilah kay Samson,
"Sa ganitong paraan mo ako nilinlang at nagsabi sa akin ng
mga kasinungalingan. Pakiusap, sabihin mo sa akin kung
papaano ka maaaring malupig." **11** Sinabi niya sa kaniya,
"Kung tatalian nila ako sa pamamagitan ng mga bagong lubid
na hindi pa nagagamit sa trabaho, magiging mahina ako
at gaya ng sinumang tao." **12** Kaya kumuha si Delilah ng
dalawang sariwang lubid at tinalian siya sa pamamagitan ng
mga ito, at sinabi sa kaniya, "Ang mga Palestina ay patungo
sa iyo, Samson!" Nakahiga ang mga lalaki na naghihintay sa
sulok ng kuwarto. pero natanggal ni Samson ang mga lubid
mula sa kaiyang mga braso na para lamang isang sinulid ang
mga ito. **13** Sinabi ni Delilah kay Samson, "Hanggang ngayon
nilinlang mo ako at nagsabi sa aking nga kasinungalingan.
Sabihin mo sa akin kung papaano ka malulupig." Sinabi ni
Samson sa kaniya, "Kapag tinirintas mo ang pitong hibla
ng aking buhok sa isang tela na nasa isang panghabi, at
pagkatapos ipinulupot ito sa panghabi, magiging katulad ako
ng sinumang tao." **14** Habang natutulog siya, pinag isa ang
pitong tirintas ng kaniyang buhok ni Delilah sa isang tela
sa loob ng panghabi at ipinulupot ito sa panghabi, at sinabi
sa kaniya, "Papunta sa iyo ang mga Palestina, Samson!"
Pero gumising siya mula sa pagkakatulog at kaniyang hinila
ang tela at ang aspile mula sa panghabi. **15** Sinabi niya
sa kaniya, "Papaano mo nasasabing, 'Mahal mo ako,' Hindi
mo nga ibinabahagi ang mga lihim mo sa akin? Hinamak
mo ako ng mga tatlong beses at hindi mo sinabi sa akin
kung papaano ka nagkaroon ng matinding lakas. **16** Araw-
araw pinipilit niya siya sa pamamagitan ng kaniyang mga
salita, at pinipilit niya siya nang lubusan na hiniling niyang
siya ay mamatay na. **17** Kaya sinabi ni Samson sa kaniya
ang lahat ng bagay at sinabi sa kaniya, "Hindi pa kailanman
naaahitan ng labaha ang buhok sa aking ulo dahil naging
isang Nazareo ako para sa Diyos mula sa sinapupunan ng
aking ina. Kung ang aking ulo ay aahitan, sa gayon mawawala
ang aking lakas, at magiging mahina ako tulad ng ibang tao.
18 Nang makita ni Delilah na nagsabi siya ng katotohanan
tungkol sa lahat ng bagay, ipinadala at pinatawag niya ang
mga pinuno ng mga Palestina, na nagsasabing, "Umakyat
kayong muli, dahil sinabi na niya ang lahat ng bagay sa akin."
Pagkatapos umakyat ang mga pinuno ng Palestina sa kaniya,
dala-dala ang mga pilak na nasa kanilang mga kamay. **19**
Pinatulog niya siya sa kaniyang kandungan. Tumawag siya ng
isang lalaki para ahitin ang pitong tirintas sa kaniyang ulo, at
sinimulan niya para paamuhin siya, dahil nawala ang kaniyang
lakas. **20** Sinabi niya, "Patungo sa iyo ang mga Palestina,
Samson!" Gumising siya sa kaniyang pagkakatulog at sinabi,
"Makakawala ako gaya ng dati at aalugin ang aking sarili na
malaya. "Pero hindi niya alam na iniwan na siya ni Yahweh.
21 Binihag siya ng mga Palestina at tinanggal ang kaniyang
mga mata. Dinala nila siya pababa sa Gaza at tinalian siya ng
mga tansong kadena. Ipinapaikot niya ang gilingang nasa
mga kulungang bahay. **22** Pero nagsimulang tumubo ulit ang
mga buhok sa kaniyang ulo pagkatapos itong ahitan. **23**
Nagtipon-tipon ang mga pinuno ng Palestina para mag-alay
ng dakilang handog para kay Dagon na kanilang diyos, at
para magsaya. Sinabi nila, "Natalo ng ating diyos si Samson,
ang ating kaaway at inilagay siya sa ating pamamahala. **24**
Nang makita siya ng mga tao, pinuri nila ang kanilang diyos,
dahil sinabi nila, "Tinalo ng ating diyos ang ating kaaway at
ibinigay siya sa atin—ang maninira ng ating bansa, na pinatay
ang marami sa atin." **25** Nang nagdiriwang sila, sinabi nila,
"Ipatawag si Samson, na maaari niya tayong patawanin."
Tinawag nila si Samson mula sa kulungan at pinatawa niya
sila. Pinatayo nila siya sa gitna ng mga haligi. **26** Sinabi ni
Samson sa batang lalaki na nakahawak sa kaniyang kamay,
"Pahintulutan mo akong hawakan ang mga haligi kung saan
nakasandig ang gusali, ng sa gayon makakasandal ako
laban sa mga ito." **27** Ngayon ang bahay ay punung-puno
ng mga lalaki at mga babae. Naroon ang lahat ng pinuno
ng mga Palestina. Sa itaas ng bubong humigit kumulang
na tatlong libong mga lalaki at mga babae, na nanunuod
habang sila ay inaaliw ni Samson. **28** Tinawag ni Samson
si Yahweh at sinabi, Panginoong Yahweh, isipin mo ako!
Pakiusap palakasin mo akong muli ngayon, O Diyos, para
makapaghiganti ako sa isang ihip sa Palestina sa pagkuha
nila sa aking dalawang mata." **29** Hinawakan ni Samson ang
gitna ng dalawang haligi kung saan nakasandig ang gusali at
sumandal siya laban sa mga ito, isang haligi sa kaniyang
kanang kamay, at ang isa sa kaniyang kaliwang kamay. **30**
Sinabi ni Samson, "Hayaan akong mamatay kasama ng mga
Palestina!" Itinulak niya sa pamamagitan ng kaniyang lakas,
at bumagsak ang gusali sa mga pinuno at ang mga tao na
nasa loob nito. Kaya ang mga tao na kaniyang napatay nang
namatay siya ay mas marami kumpara doon sa kaniyang
napatay sa panahon ng nabubuhay pa siya. **31** Pagkatapos
bumaba ang kaniyang mga kapatid at ang lahat na kasama
sa bahay ng kaniyang ama, at siya ay Kinuha nila, at dinala
siya pabalik at inilibing sa gitna ng Zora at Estaol, sa lugar ng
libingan ng Manao, na kaniyang ama. Humatol si Samson sa
Israel sa loob ng dalawangpung taon.

17 May isang lalaki sa burol sa bansang Efraim, na ang
pangalan ay Mica. **2** Sinabi niya sa kaniyang ina "Ang
1, 100 mga pirasong pilak na kinuha mula sa iyo, narinig ko
ang tungkol sa sinabi mong isang sumpa, —tumingin dito!
Nasa akin ang pilak. Ninakaw ko ito." Sinabi ng kaniyang
ina, "Pagpalain ka nawa ni Yahweh, aking anak!" **3** Binalik
niya ang 1, 100 pirasong pilak sa kaniyang ina at sinabi ng
kaniyang ina, "Ibinukod ko ang pilak na ito kay Yahweh,

para sa aking anak na lalaki para gumawa ng isang inukit
na anyo ng kahoy at isang hinulmang anyo ng metal. Kaya
ngayon, ibinabalik ko ito sa iyo." **4** Nang ibinalik niya ang
pera sa kaniyang ina, kumuha ng dalawang daang pirasong
pilak ang kaniyang ina at ibinigay sa isang manggagawa ng
metal na nag-uukit ng anyo ng kahoy at isang hinulmang
anyo ng metal. Nakalagay ito sa bahay ni Mica. **5** Mayroong
mga diyus-diyosan ang lalaking si Mica sa kaniyang bahay
at gumawa siya ng isang epod at sambahayan ng diyus-
diyosan, at inihandog niya ang isa sa kaniyang mga anak na
lalaki para maging kaniyang pari. **6** Nang panahong iyon
walang hari sa Israel, at ginagawa ng bawat isa kung ano ang
sa paningin nila ay tama. **7** Ngayon may isang binata sa
Bethlehem ng Juda, sa pamilya ng Juda, na isang Levita.
Nanatili siya roon para tapusin ang kaniyang mga tungkulin.
8 Iniwan ng binata ang Bethlehem sa Juda para pumunta at
maghanap ng lugar para matirahan. Sa kaniyang paglalakbay,
nagtungo siya sa bahay ni Mica sa burol na bansang Efraim.
9 Sinabi ni Mica sa kaniya, "Saan ka nanggaling?" Sinabi ng
binata sa kaniya, "Ako ay isang Levita ng Bethlehem sa Juda,
at naglalakbay ako para makahanap ng lugar na maaari kong
matirahan." **10** Sinabi sa kaniya ni Mica, "Mamuhay kasama
ko at maging isang tagapayo at pari para sa akin. Bibigyan
kita ng sampung mga pirasong pilak sa bawat taon, isang
magarang mga kasuotan, at iyong pagkain." Kaya nagtungo
ang Levita sa kaniyang tahanan. **11** Nakuntento ang Levita
na manirahan sa kaniya, at naging isa sa mga anak na lalaki
ni Mica ang binata. **12** Inilaan ni Mica ang Levita para sa
banal na mga tungkulin, at naging pari niya ang binata, at
nanirahan siya sa bahay ni Mica. **13** Pagkatapos sinabi ni
Mica, "Ngayon alam kong may gagawing maganda para sa
akin si Yahweh, dahil naging mga pari ko ang Levitang ito."

18 Sa panahong iyon walang hari sa Israel. Naghahanap
ang tribo ng mga kaapu-apuhan ni Dan ng isang
teritoryo para tirahan, hanggang sa araw na iyon hindi sila
nakatanggap ng anumang pamana mula sa mga lipi ng Israel.
2 Ang bayan ng Dan ay nagpadala ng limang kalalakihan mula
sa kabuuang bilang ng kanilang lipi, kalalakihan na bihasang
mandirigma mula sa Zora at mula sa Estaol, para manmanan
ang lupain habang naglalakad, at titingnan ito. Sinabi nila
sa kanila, "Humayo at tingnan ang lupain." Nakarating sila
sa burol na bansa ng Efraim, hanggang sa bahay ni Mikias,
at nagpalipas sila ng gabi roon. **3** Nang malapit na sila sa
bahay ni Mikias, nakilala nila ang pananalita ng binatang
Levita. Kaya huminto sila at nagtanong sa kaniya, "Sino ang
nagdala sa iyo dito? Ano ang ginagawa mo sa lugar na ito?
Bakit ka nandito?" **4** Sinabi niya sa kanila, "Ito ang ginawa ni
Mikias sa akin: Inupahan niya ako para maging kaniyang
pari." **5** Sinabi nila sa kaniya, "Pakiusap alamin ang payo ng
Diyos, para malaman namin kung magtatagumpay ba kami
sa pupuntahang paglalakbay. **6** Ang sinabi ng pari sa kanila,
"Umalis kayo nang payapa. Papatnubayan kayo ni Yahweh sa
landas na dapat ninyong lakaran." **7** Kaya umalis ang limang
kalalakihan at nakarating sa Lais, at nakita nila ang mga tao
na naninirihan doon ng ligtas—katulad din sa pamamaraan
ng mga Sidoneo na naninirahang matiwasay at ligtas. Wala ni
isa ang siyang sumakop sa kanila sa lupain, o gumulo sa
kanila sa anumang paraan. Nanirahan sila ng malayo mula sa
mga Sidoneo, at hindi sila nakipag-ugnayan kaninuman. **8**
Bumalik sila sa kanilang lipi sa Zora at Estaol. Tinanong sila
ng kanilang mga kamag-anak, "Ano ang inyong balita?" **9**
Sinabi nila, "Halina! salakayin natin sila! Nakita namin ang
lupain at ito'y napakabuti. Wala ba kayong ginagawa? Huwag
bagalan ang pagsalakay at pagsakop sa lupain. **10** Kapag
pupunta kayo, makakarating kayo sa mga taong nag-iisip
na ligtas sila, at malawak ang lupain! Ibinigay ito sa inyo ng
Diyos— isang lugar na hindi nagkukulang sa anumang bagay
sa mundo." **11** Anim na raang kalalakihan ng lipi ng Dan, mga
armado ng mga pandigmang sandata, na umalis mula sa Zora
at Estaol. **12** Umakyat sila at nagkampo sa Kiriath Jearim, sa
Juda. Ito ang dahilan kung bakit tinawag ng mga tao ang lugar
na Mahaneh Dan hanggang sa araw na ito; nasa kanluran ito
ng Kiriath Jearim. **13** Umalis sila mula sa burol na bansa ng
Efraim at nakarating sa bahay ni Mikias. **14** Pagkatapos ang
limang kalalakihang nagmamanman sa bansa ng Lais ay
nagsabi sa kanilang kamag-anak, "Alam ba ninyo na sa mga
bahay na ito ay may isang epod, mga sambahayan ng diyos,
isang inukit na anyo, at isang hinulmang metal na anyo?
Magpasya na ngayon kung ano ang inyong gagawin." **15** Kaya
bumalik sila roon at nakarating sa bahay ng binatang Levita,
sa bahay ni Mikias, at kanilang binati siya. **16** Ngayon ang
anim na raang Daneo, armado ng mga sandatang pandigma,
nakatayo sa pasukan ng tarangkahan. **17** Pumunta doon ang
limang kalalakihan na nagmanman sa lupain at kinuha nila
ang inukit na anyo, ang epod, at ang mga pansambahayang
diyos, at ang hinulmang metal na anyo, habang nakatayo ang
pari sa bungad ng tarangkahan kasama ang anim na raang
armadong kalalakihan ng mga sandatang pandigma. **18** Nang
ang mga ito ay pumunta sa bahay ni Mikias at kinuha ang
inukit na anyo, ang epod, mga pansambahayang diyos, at
hinulmang metal na anyo, sinabi ng pari sa kanila, "Ano ang
ginagawa ninyo?" **19** Sinabi nila sa kaniya, "Tumahimik kayo!
Ilagay ang iyong kamay sa iyong bibig at sumama sa amin,
at maging ama at pari sa amin. Mas mabuti ba sa iyo na
maging pari sa bahay ng isang lalaki, o maging pari para
sa isang lipi at isang angkan sa Israel?" **20** Nagalak ang
puso ng pari. Kinuha niya ang epod, mga sambahayan ng
diyos at ang inukit na anyo, at sumama sa mga tao. **21** Kaya
tumalikod sila at umalis. Nilagay nila ang maliit na mga bata
sa kanilang harapan, pati na rin ang mga baka at ang kanilang
mga ari-arian. **22** Nang malayo na sila mula sa bahay ni
Mikias, ang mga kalalakihan na nasa mga bahay na malapit
sa bahay ni Mikias ay magkasamang pinatawag, at inabutan
nila ang mga Daneo. **23** Sumigaw sila sa mga Daneo, at
tumalikod sila at sinabi kay Mikias, "Bakit kayo magkasamang
pinatawag?" **24** Sinabi niya, "Ninakaw ninyo ang mga diyos
na ginawa ko, kinuha ninyo ang aking pari at aalis kayo. Ano
pa ang maiiwan sa akin? Bakit ninyo ako tinatanong, 'Ano ang
gumugulo sa iyo?'" **25** Sinabi ng mga tao ng Dan sa kaniya,
"Hindi mo kami dapat hayaang marinig ka naming magsabi
ng anumang bagay, o sasalakayin ka ng ilang galit na galit na
mga kalalakihan at ikaw at iyong pamilya ay mapapatay." **26**
Pagkatapos nagpatuloy ang mga tao ng Dan sa kanilang
pinaroroonan. Nang nakita ni Mikias na sila ay napakalakas
para sa kaniya, tumalikod siya at bumalik sa kaniyang bahay.
27 Kinuha ng bayan ng Dan kung ano ang ginawa ni Mikias,
kasama rin pati ang kaniyang pari, at nakarating sila sa Lais,
sa mga tao na siyang panatag at ligtas at pinatay nila sila
gamit ang espada at sinunog ang lungsod. **28** Wala ni isang
naligtas sa kanila dahil malayo pa ito mula sa Sidon, at hindi
sila nagkaroon ng pakikipag-ugnayan sa kaninuman. Nasa
lambak ito malapit sa Beth-Rehob. Ipinatayong muli ng mga
Daneo ang lungsod at nanirahan doon. **29** Pinangalanan

nila ang lungsod ng Dan, ang pangalan ni Dan na kanilang
ninuno, na siyang isa sa mga anak na lalaki ng Israel. Pero
ang dating pangalan ng lungsod ay Lais. **30** Inilagay ng
bayan ng Dan ang inukit na anyo para sa kanilang sarili. At
si Jonatan, anak ni Gersom, anak ni Moises, siya at ang
kaniyang mga anak na lalaki ay mga pari sa mga lipi ng
Daneo hanggang sa araw ng pagbihag sa lupain. **31** Kaya
sinamba nila ang inukit na anyo na ginawa ni Mikias hangga't
ang bahay ng Diyos ay nasa Silo.

19 Sa mga araw na iyon, nang walang hari sa Israel,
mayroong isang lalaki, isang Levita, na pansamantalang
naninirahan sa pinakamalayong bahagi ng burol na bansa ng
Efraim. Kumuha siya ng isang babae para sa kaniyang sarili,
isa pang asawa mula sa Bethlehem sa Juda. **2** Pero ang isa
pa niyang asawa ay taksil sa kaniya; iniwanan siya at bumalik
sa bahay ng kaniyang ama sa Bethlehem ng Juda. Nanatili
siya roon sa loob ng apat na buwan. **3** Pagkatapos tumayo
ang kaniyang asawa at pumunta sa kaniya para hikayatin
siyang bumalik. Kasama niya ang kaniyang tagapaglingkod,
at isang pares ng mga asno. Dinala niya siya sa bahay
ng kaniyang ama. **4** Nang nakita siya ng ama ng babae,
nagalak siya. Ang kaniyang biyenan, ang ama ng babae, ay
hinikayat siyang manatili sa loob ng tatlong araw. Kumain
sila at uminom, at nagpalipas sila ng gabi roon. **5** Sa ika-
apat na araw maaga silang bumangon at naghanda siya
para umalis, pero sinabihan ng ama ng babae ang kaniyang
manugang, "Palakasin mo ang iyong sarili sa pamamagitan ng
kaunting tinapay, pagkatapos maaari kanang umalis." **6** Kaya
ang dalawa sa kanila ay umupo para kumain at uminom na
magkasama. Pagkatapos sinabi ng ama ng babae, "Pakiusap
pumayag na magpalipas ng gabi at magpakasaya." **7** Nang
gumising ng maaga ang Levita para umalis, hinimok siya
ng ama ng dalagang babae na manatili, kaya binago niya
ang kaniyang binalak at muling nagpalipas ng gabi roon. **8**
Sa ika-limang araw gumising siya ng maaga para umalis,
pero sinabi ng ama ng babae, "Palakasin mo ang iyong sarili,
maghintay hanggang hapon." Kaya kumain silang dalawa.
9 Nang ang Levita at ang kaniyang isa pang asawa at ang
kaniyang tagapaglingkod ay bumangon para umalis, ang
kaniyang biyenan, ang ama ng babae ay sinabi sa kaniya,
"Tingnan, malapit ng gumabi ngayon. Pakiusap manatili kayo
ng isa pang gabi, at magpakasaya. Maaari kang gumising
nang maaaga bukas at umuwi." **10** Pero hindi na ninanais ng
Levita na magpalipas pa ng gabi. Bumangon siya at umalis.
Pumunta siya patungong Jebus (iyon ay Jerusalem). Mayroon
siyang isang pares ng mga sasakyang asno —at kasama
niya ang kaniyang isa pang asawa. **11** Nang malapit na
sila sa Jebus, malapit nang matapos ang araw, at sinabi
ng tagapaglingkod sa kaniyang amo, "Halina, lumihis tayo
patungo sa lungsod ng Jebuseo at magpalipas ng gabi
roon." **12** Sinabi ng kaniyang amo sa kaniya, "Hindi tayo
lilihis patungo sa isang lugnsod ng mga dayuhan na hindi
kabilang sa bayan ng Israel. Pupunta tayo sa Gabaa." **13**
Sinabi ng Levita sa kaniyang binata, "Halina, pumunta tayo
sa isa sa mga ibang lugar na iyon, at magpalipas ng gabi
sa Gabaa o Rama." **14** Kaya nagpatuloy sila, at lumubog
ang araw habang papalapit sila sa Gabaa, sa nasasakupan
ng Benjamin. **15** Lumihis sila roon para magpalipas ng gabi
sa Gabaa. At pumasok siya at umupo sa plasa ng lungsod,
sapagka't walang isa mang nagpatuloy sa kanila sa kaniyang
bahay para sa gabi. **16** Pero pagkatapos dumating ang
isang matandang lalaki mula sa kaniyang trabaho sa bukid
ng gabing iyon. Siya ay mula sa burol na bansa ng Efraim,
at panandalian siyang nakatira sa Gabaa. Pero ang mga
kalalakihang naninirahan sa lugar na iyon ay mga Benjamita.
17 Tumingin siya at nakita ang manlalakbay sa plasa ng
lungsod. Sinabi ng matandang lalaki, "Saan ka pupunta?
Saan ka nanggaling?" **18** Sinabi ng Levita sa kaniya, "Kami
ay naglalakbay mula sa Bethlehem sa Juda patungo sa
pinakamalayong bahagi ng burol na bansa ng Efraim, na
kung saan ako nagmula. Pumunta ako sa Bethlehem sa
Juda, at papunta ako sa bahay ni Yahweh, pero wala ni isang
magdadala sa akin sa kaniyang bahay. **19** Mayroon kaming
dayami at pakain para sa aming mga asno, at mayroong
tinapay at alak para sa akin at sa iyong babaeng lingkod dito,
at para sa binatang ito na kasama ng iyong mga lingkod.
Wala kaming kakulangan." **20** Binati sila ng matandang lalaki,
"Sumainyo ang kapayapaan! Ako ang bahala sa lahat ng
inyong mga pangangailangan. Huwag lamang magpalipas
ng gabi sa plasa." **21** Kaya dinala ng lalaki ang Levita sa
kaniyang bahay at nagbigay ng pakain para sa mga asno.
Hinugasan nila ang kanilang mga paa at kumain at uminom.
22 Nagsasaya sila, nang ang mga kalalakihan sa lungsod,
masasamang lalaki, ay pinalibutan ang bahay, hinahampas
ang pinto. Nakipag-usap sila sa matandang lalaki, ang amo
ng bahay, at sinabing, "Palabasin ang lalaking dumating sa
iyong bahay, para makilala namin siya." **23** Ang lalaki, ang
amo ng bahay, lumabas at sinabi sa kanila, "Huwag, mga
kapatid ko, pakiusap huwag gawin ang masamang bagay
na ito! Sapagka't bisita sa aking bahay ang lalaking ito,
huwag gawin ang masamang bagay na ito! **24** Tingnan ninyo,
narito ang aking birheng anak na babae at ang isa pang
asawa. Hayaang ilabas ko sila ngayon. Lapastanganin sila
at gawin sa kanila ang anumang nais ninyo. Pero huwag
gumawa ng masamang bagay sa lalaking ito!" **25** Pero ayaw
makinig sa kaniya ng mga kalalakihan, kaya kinuha ng lalaki
ang kaniyang isa pang asawa at inilabas siya sa kanila.
Kinuha siya nila, ginahasa siya, at inabuso siya nang buong
magdamag, at hinayaan nila siyang umalis ng madaling araw.
26 Sa madaling araw dumating ang babae at bumagsak sa
pinto ng bahay ng lalaki kung saan naroon ang kaniyang amo,
at nahiga siya roon hanggang sa magliwanag. **27** Bumangon
ang kaniyang amo sa umaga at binuksan ang mga pinto ng
bahay at umalis papunta sa kainyang paroroonan. Nakikita
niya ang kaniyang isa pang asawa na nakahiga roon sa
pintuan, na ang mga kamay ay nasa bungad. **28** Sinabi
ng Levita sa kaniya, "Bumangon ka. Umalis na tayo." Pero
walang sagot. Isinakay niya siya sa asno at umalis ang lalaki
para umuwi. **29** Nang makarating ang Levita sa kaniyang
bahay, kumuha siya ng isang kutsilyo, at hinawakan niya ang
kaniyang isa pang asawa, at pinagputul-putol siya, biyas sa
biyas, sa labing dalawang piraso, at pinadala ang mga piraso
sa lahat ng dako ng Israel. **30** Sinabi ng lahat ng nakakita
nito, "Hindi pa nangyari ang bagay o nakita mula sa araw na
lumabas ang mga tao ng Israel mula sa lupain ng Ehipto
hanggang sa araw na ito. Isipin ang bagay na ito! Bigyan
kami ng payo! Sabihin sa amin kung ano ang gagawin!"

20 Pagkatapos lumabas ang lahat ng mga tao ng Israel
bilang iisang tao, mula Dan hanggang Beer-seba,
kasama rin ang lupain ng Galaad, at nagtipon sila ng
magkakasama sa harapan ni Yahweh sa Mizpa. **2** Ang mga
pinuno ng lahat ng mga tao, ng lahat ng mga lipi ng Israel,

kinuha ang kanilang mga lugar sa pagpupulong ng mga tao ng
Diyos—400, 000 kalalakihang naglalakad, na nakahandang
lumaban gamit ang espada. **3** Ngayon narinig ng lipi ng
Benjamin na umakyat ang bayan Israel sa Mizpa. Sinabi ng
mga tao ng Israel, "Sabihin sa amin kung paano nangyari itong
masamang bagay." **4** Ang Levita, ang asawang ng babaeng
pinatay, ay sumagot, "Ako ay dumating sa Gibea sa teritoryo
na nabibilang kay Benjamin, ako at aking isa pang asawa,
para magpalipas ng gabi. **5** Nang gabing iyon, nilusob ako ng
mga pinuno ng Gidea, pinalibutan ang bahay at tinangkang
patayin ako. Sinunggaban at ginahasa ang aking isa pang
asawa, at siya ay namatay. **6** Kinuha ko ang aking isa pang
asawa at pinagpira-piraso ang kaniyang katawan, at ipinadala
ang mga ito sa bawat rehiyon na ipinamana sa Israel, dahil
nakagawa sila ng kasamaan at kalapastanganan sa Israel. **7**
Ngayon, lahat kayong mga Israelita, magsalita at ibigay ang
inyong payo at pansin dito!" **8** Tumayo ng magkakasama ang
lahat ng mga tao bilang isa, at sinabi nila, "Wala sa atin ang
pupunta sa kaniyang tolda at wala sa atin ang babalik sa
kaniyang bahay! **9** Pero ngayon ito ang dapat nating gawin
sa Gibea: sasalakayin natin ito alinsunod sa makuha sa ating
palabunutan. **10** Kukuha tayo ng sampung kalalakihan ng
isang daan sa buong mga lipi ng Israel, at isang daan ng
isang libo, at isang libo ng sampung libo, para kumuha ng
panustos para sa mga taong ito, para kapag dumating sila ng
Gibea sa Benjamin, maaari nila silang parusahan dahil sa
kasamaan na nagawa nila sa Israel." **11** Kaya lahat ng mga
sundalo ng Israel ay nagtipon laban sa lungsod, nagkaisa
nang may isang layunin. **12** Nagpadala ng kalalakihan ang
mga lipi ng Israel sa buong lipi ng Benjamin, sa pagsasabing,
"Ano itong kasamaan na nagawa ninyo? **13** Kaya, ibigay
sa amin ang masamang kalalakihan ng Gibea, para maaari
namin silang patayin, at para ganap naming matatanggal
itong kasamaan mula sa Israel. Pero ang mga Benjamita ay
hindi nakikinig sa tinig ng kanilang mga kapatid, ang mga
tao ng Israel. **14** Pagkataos dumating ng magkakasama
ang mga tao ng Benjamin mula sa mga lungsod patungong
Gibea para maghandang sa pakikipaglaban sa mga tao ng
Israel. **15** Sama-samang dinala ang mga tao ni Benjamin
mula sa kanilang mga lungsod para lumaban sa araw na
iyon na 26, 000 sundalo ang tinuruang lumaban gamit ang
espada; karagdagan sa bilang na iyon ay pitong daan ng
kanilang piniling kalalakihan na mula sa mga naninirahan
ng Gibea. **16** Kabilang sa lahat ng mga sundalo ay pitong
daang piniling kalalakihan na mga kaliwete. Bawat isa sa
kanila ay kayang tumirador ng isang bato sa isang hibla ng
buhok at hindi papalya. **17** Ang mga sundalo ng Israel, hindi
kasama ang bilang mula kay Benjamin, umabot sa 400, 000
kalalakihan, na tinuruang lumaban gamit ang espada. Ang
lahat sa kanila ay mga lalaking mandirigma. **18** Bumangon
ang bayan ng Israel, pumunta ng Bethel, at humingi ng payo
mula sa Diyos. Hiniling nila, "Sino ang unang sasalakay sa
mga tao ng Benjamin para sa amin?" Sinabi ni Yahweh,
"Unang sasalakay ang Juda." **19** Bumabangon ang bayan ng
Israel sa umaga at, nakaharap sa Gibea, naghanda sila para
sa labanan. **20** Lumabas ang bayan ng Israel para lumaban
sa pangkat ng Benjamin. Inihanay nila ang kanilang pwestong
pandigma laban sa kanila sa Gibea. **21** Lumabas ang mga tao
ng Benjamin mula sa Gibea, at nakapatay sila ng dalawampu't
dalawang libong kalalakihan nag hukbo ng Israel sa araw na
iyon. **22** Pero pinatatag ng bayan ng Israel ang kanilang mga
sarili, at binuo nila ang hanay pangdigma sa parehong lugar
kung saan sila nakahany nang unang araw. **23** At umakyat
ang bayan ng Israel at sila ay umiyak sa harap ni Yahweh
hanggang gabi. At humingi sila ng gabay mula kay Yahweh:
"Dapat ba kaming bumalik muli para lumaban sa aming mga
kapatid, ang mga tao ng Banjamin?" At sinabi ni Yahweh,
"Lusubin sila!" **24** Kaya pumunta ang bayan ng Israel laban
sa mga sundalo ng Benjamin sa pangalawang araw. **25** Sa
panagalawang araw, lumabas ang Benjamin laban sa kanila
mula Gibea at pinatay nila ang 18, 000 kalalakihan mula sa
bayan ng Israel. Lahat ay kalalakihan na tinuruang lumaban
gamit ang espada. **26** Pagkatapos ang lahat mga sundalo ng
Israel at lahat ng mga tao ay pumunta ng Bethel at umiyak, at
doon sila ay umupo sa harapan ni Yahweh at sila ay nag-
ayuno sa araw na iyon hanggang gabi at nag handog ng
mga handog na susunugin at mga handog pangkapayapaan
sa harapan ni Yahweh. **27** Tinanong ng bayana ng Israel si
Yahweh—dahil ang kaban ng tipan ng Diyos ay naroon sa
mga araw na iyon, **28** at si Finehas, anak na lalaki ni Eleazar
na anak na lalaki ni Aaron, ay naglilingkod sa harapan ng
kaban sa mga araw na iyon—"Dapat ba tayong lumabas para
muling makipagdigma laban sa mga tao ng Benjamin, ating
mga kapatid, o tumigil?" Sinabi ni Yahweh, "Lusubin, dahil
bukas tutulungan ko kayong talunin sila." **29** Kaya nagtalaga
ang mga Israelita ng kalalakihan sa mga lihim na mga lugar
sa palibot ng Gibea. **30** Nakipaglaban ang bayan ng Israel
laban sa mga tao ng Benjamin sa pangatlong araw, at binuo
nila ang kanilang hanay na pangdigma laban sa Gibea gaya
ng nakaraan nilang ginawa. **31** Pumunta ang mga tao ng
Benjamin at nakipaglaban laban sa mga tao, at napalayo sila
mula sa lungsod. Nagsimula na silang pumatay ng ilan sa mga
tao. May halos tatlumpong kalalakihan ng Israel ang namatay
sa mga bukid at sa mga daan. Isa sa mga daan ay papunta
ng Bethel, ang iba ay papunta ng Gibea. **32** Pagkatapos
sinabi ng mga tao ng Benjamin, "Sila ay natalo at sila ay
tumatakbo palayo mula sa atin, gaya ng nauna." Pero sinabi
ng mga sundalo ng Israel, "Tayo ay tumakbo pabalik at ilayo
sila mula sa lungsod papunta sa mga daan." **33** Bumangon
ang lahat ng mga tao ng Israel mula sa kanilang mga lugar at
binuo ang kanilang mga sarili sa hanay para makipagdimaan
sa Baal Tamar. Pagkatapos ang mga sundalo ng Israel na
nagtatago sa mga lihim na mga lugar ay lumabas sa kanilang
mga lugar mula sa Maare Gibea. **34** Doon lumabas laban
sa Gibea ang sampung libong napiling kalalakihan na mula
sa buong Israel, at ang labanan ay napakatindi, pero hindi
alam ng mga Benjamita na ang kapahamakan ay malapit
sa kanila. **35** Tinalo ni Yahweh ang Benjaminita sa harap
ng Israel. Sa araw na iyon, nakapatay ang mga sundalo ng
Israel ng 25, 100 kalalakihan ng Benjamin. Lahat ng kanilang
napatay ay mga tinuruang lumaban gamit ang espada. **36**
Kaya nakita ng mga sundalo ng Benjamin na sila ay natalo.
Nagbigay ang kalalakihan ng Israel ng lupa sa Benjamin,
dahil umasa sila sa kalalakihan na inilagay nila sa mga lihim
na pwesto sa labas ng Gibea. **37** Pagkatapos ang kalalakihan
na nagtatago ay bumangon at nagmadali at sinugod nila ang
Gibea, at gamit ang kanilang mga espada pinatay nila ang
lahat ng mga naninirahan sa lungsod. **38** Ang inayos na
hudyat sa pagitan ng mga sundalo ng Israel at kalalakihan na
nagtatago ng palihim ay ang isang malaking ulap ng usok
na tataas mula sa lungsod— **39** —at maaaring aatras ang
mga sundalo ng Israel sa labanan malayo mula sa laban.
Ngayon nagsimula ng lumusob ang Benjamin at pinatay nila
ang halos tatlumpung kalalakihan ng Israel, at sinabi nila,

“Sigurado ito na matatalo natin sila sa harapan natin, gaya
ng naunang labanan.” **40** Pero nang magsimula na ang
haligi ng usok na tumaas mula sa lungsod, bumalik ang mga
Benjamita at nakita ang usok na tumataas sa himpapawid
mula sa buong lungsod. **41** Pagkatapos bumalik ang bayan ng
Israel laban sa kanila. Natakot ang kalalakihan ng Benjamin,
dahil nakita nila ang kapahamakan ay dumating sa kanila.
42 Kaya lumayo sila mula sa mga tao ng Israel, tumakas
sa daan papuntang ilang. Pero naabutan sila ng labanan.
Lumabas ang mga sundalo ng Israel mula sa lungsod at
pinatay sila kung saan sila nakatayo. **43** Pinalibutan nila ang
mga Benjaminita at nilusob nila; At kanilang niyurakan sila
sa Nohah, at pinatay sila papuntang silangang bahagi ng
Gibea. **44** Mula sa lipi ng Benjamin, 18, 000 sunadol tao ang
namatay, lahat sila ay kalalakihan na tanyag sa labanan. **45**
Bumalik sila at tumakas patungo sa ilang papunta sa bato ng
Rimon. Pinatay ng mga Israelita ang karagdagang limang libo
sa kanila sa gilid ng mga daan. Patuloy silang sumunod sa
kanila, sinusundan sila ng malapitan hanggang Gidom, at
doon pinatay nila ang karagdagang dalawang libo. **46** Ang
lahat ng mga sundalo ng Benjamin na pinatumba sa araw
na iyon ay 25, 000—kalalakihan na tinuruan para lumaban
gamit ang espada; lahat sila ay tanyag sa labanan. **47** Pero
anim na daang sundalo ang umatras at tumakas papunta sa
ilang, sa dako ng bato ng Rimon. At nanatili sila sa bato ng
Rimmon sa loob ng apat na buwan. **48** Bumalik ang mga
sundalo ng Israel laban sa mga tao ng Benjamin at inatake at
pinatay sila—ang buong lungsod, ang mga baka, at lahat ng
mga bagay na kanilang makikita. Sinunog din nila ang bawat
bayan sa kanilang madaanan.

21 Ngayon gumawa ng isang pangako ang mga kalalakihan
ng Israel sa Mizpa, “Wala sa amin ang magbibigay ng
kaniyang anak na babae para ipakasal sa isang Benjaminita.”
2 Pagkatapos nagpunta ang mga tao sa Bethel at umupo sa
harapan ng Diyos hanggang gabi, at labis silang umiyak na
may malakas na tinig. **3** Sinigaw nila, “Bakit, nangyari ito sa
Israel, Yahweh, Diyos ng Israel, dapat bang mawala ang isa
sa aming mga lipi sa araw na ito?” **4** Nagising ng maaga
ang mga tao nang sumunod araw at nagtayo ng isang altar
doon at naghandog ng susunuging alay at mga handog ng
pangkapayapaan. **5** Sinabi ng mga tao ng Israel, “Alin sa lahat
ng lipi ng Israel ang hindi dumalo sa pagpupulong para kay
Yahweh?” Dahil gumawa sila ng isang mahalagang pangako
tungkol sa sinumang hindi nagpakita kay Yahweh sa Mizpa.
Sinabi nila, “Tiyak na ipapapatay siya.” **6** May malasakit ang
mga tao ng Israel sa kapatid nilang si Benjamita. Sinabi nila,
“Ngayong araw isang lipi ang ititiwalag mula sa Israel. **7**
Sino ang magbibigay ng mga asawang babae para sa mga
naiwan, dahil mayroon tayong ginawang isang pangako kay
Yahweh na hindi natin hahayaan ang sinuman sa kanila na
maipakasal sa ating mga anak na babae?” **8** Sinabi nila,
“Alin sa mga lipi ng Israel ang hindi nagpakita kay Yahweh sa
Mizpa?” Nakitang wala ni isa ang pumunta sa kapulungan
mula sa Jabes Galaad. **9** Dahil nang binilang ng mga tao
sa isang maayos na paraan, masdan ninyo, wala sa mga
naninirahan sa Jabes Galaad ang naroon. **10** Nagpadala ang
kapulungan ng 12, 000 sa kanilang pinakamatatapang na
tauhan at inutusang magtungo sa Jabes Galaad at salakayin
at patayin sila, kahit ang mga kababaihan at mga bata. **11**
“Gawin ito: Dapat ninyong patayin ang bawat lalaki at bawat
babaeng nakipagsiping sa isang lalaki.” **12** Nakita ng mga
kalalakihan ang apat na daang kababaihan na naninirahan
sa Jabes Galaad na hindi pa nasipingan ng isang lalaki, at
dinala sila sa kampo ng Silo, sa Canaan. **13** Nagpadala ng
isang mensahe ang buong kapulungan at sinabi sa mga tao
ng Benjamin na naroon sa bato ng Rimon na sila ay nag-
handog ng kapayapaan. **14** Kaya bumalik ang Benjaminita
sa panahon na iyon at binigyan sila ng kababaihan sa
Jabesh Gilead. Dahil hindi sapat ang kababaihan para sa
kanilang lahat. **15** Nalungkot ang mga tao sa nangyari kay
Benjamin, dahil gumawa si Yahweh ng isang pagkakahati-
hati sa pagitan ng mga lipi ng Israel. **16** Pagkatapos sinabi
ng mga namumuno ng kapulungan, “Paano natin aayusin
ang mga asawang babae para sa mga Benjamita na naiwan,
simula nang pinatay ang mga kababaihan ni Benjamin?” **17**
Sinabi nila,” Dapat na mayroong isang pamana para sa mga
nakaligtas na Benjaminta, para hindi mawasak ang isang
lipi mula sa Israel. **18** Hindi namin sila mabibigyan ng mga
asawa mula sa aming mga anak na babae. Dahil gumawa ng
isang pangako ang tao ng Israel, 'Sumpain ang sinumang
magbigay ng asawa sa lipi ng Benjamin.'” **19** Kaya sinabi nila,
“Alam ninyong may isang pista para kay Yahweh sa bawat
taon sa Silo (na nasa hilaga ng Betel, silangan ng daan na
nagdudugtong mula sa Betel hanggang Sechem, at timog ng
Lebona).” **20** Binigyan nila ng tagubilin mga kalalakihan ni
Benjamin, sinasabing, “Humayo at magtago ng palihim at
maghintay sa mga ubasan. **21** Bantayan ang pagkakataon
kapag lumabas na ang mga kababahan para sumayaw mula
sa Silo, magmadaling pumunta sa mga ubasan at dapat na
kumuha ng isang asawa mula sa mga kababahan ng Silo ang
bawat isa sa inyo, pagkatapos bumalik sa lupain ng Benjamin.
22 Kapag pumunta ang kanilang mga ama o kanilang mga
kapatid na lalaki para tumutol sa amin, sasabihin namin sa
kanila, 'Bigyan ninyo kami ng pabor! Hayaan silang manatili sa
amin dahil hindi kami nakakuha ng mga asawa sa panahon ng
digmaan. At wala kayong kasalanan hinggil sa isang pangako,
dahil hindi ninyo ibinigay sakanila ang inyong mga anak na
babae.'” **23** Iyon nga ang ginawa ng mga tao ni Benjamin,
kinuha nila ang bilang ng mga asawang kinakailangan nila
mula sa mga kababaihan na sumasayaw, at sila ay dinala nila
palayo para maging kanilang mga asawa. Sila ay umalis at
bumalik sa lugar na kanilang minana; muli nilang itinayo ang
mga bayan, at doon sila namuhay. **24** Pagkatapos iniwan ng
mga tao ng Israel ang lugar at umuwi, bawat isa sa kaniyang
sariling lipi at angkan, at bawat isa sa kaniyang sariling mana.
25 Sa mga panahon na iyon walang hari sa Israel. Ginawa
ng bawat isa kung ano ang tama sa kanilang sariling mga
paningin.

Ruth

1 Nangyari ito noong mga araw nang ang mga hukom ay namahala na nagkaroon ng taggutom doon, at isang tiyak na lalaki ng Bethlehem ng Juda ang pumunta sa bansa ng Moab kasama ang kaniyang asawa at kaniyang dalawang anak na lalaki. **2** Elimelek ang pangalan ng lalaki at Naomi ang pangalan ng kaniyang asawa. Ang pangalan ng kaniyang dalawang anak na lalaki ay sina Mahlon at Quelion, na mga Efrateo na taga-Bethlehem-Juda. Nakarating sila sa bansa ng Moab at nanirahan doon. **3** Pagkatapos namatay si Elimelek na asawa ni Naomi, at naiwan siyang kasama ng kaniyang dalawang anak na lalaki. **4** Itong mga anak na lalaki ay kumuha ng mga asawa mula sa mga kababaihan ng Moab; ang pangalan ng isa ay Orpa at ang pangalan ng isa pa ay Ruth. Nanirahan sila roon nang halos sampung taon. **5** Pagkatapos parehong namatay sina Mahlon at Quelion, kaya naiwan si Naomi wala ang kaniyang asawa at wala ang kaniyang dalawang anak. **6** Pagkatapos nagpasya si Naomi na umalis ng Moab kasama ang kaniyang mga manugang at bumalik sa Juda dahil narinig niya sa rehiyon ng Maob na tinulungan ni Yahweh ang kaniyang bayan na nangangailangan at binigyan sila ng pagkain. **7** Kaya umalis siya sa lugar kung saan siya naroon kasama ang kaniyang mga manugang na babae at naglakad sila pababa sa daan para bumalik sa lupain ng Juda. **8** Sinabi ni Naomi sa kaniyang dalawang manugang na babae, “Lumakad, bumalik, kayo bawat isa sa inyo, sa bahay ng inyong ina. Nawa ipakita ni Yahweh ang kabaitan sa inyo, tulad ng pagpapakita ninyo ng katapatan sa namatay at sa akin. **9** Nawa idulot sa inyo ng Panginoon ang pahinga, bawat isa sa inyo sa bahay ng panibagong asawa.” Pagkatapos hinalikan niya sila at nagtaas sila ng mga boses at umiyak. **10** Sinabi nila sa kaniya, “Hindi! Babalik kami kasama mo sa iyong lahi.” **11** Pero sinabi ni Naomi, “Bumalik kayo, aking mga anak! Bakit kayo sasama sa akin? May mga anak pa ba ako sa aking sinapupunan para sa inyo, para maging asawa ninyo? **12** Bumalik kayo, aking mga anak, lumakad sa sarili ninyong landas dahil ako ay napakatanda na para magkaroon ng asawa. Kung sabihin ko, “Umaasa akong makakuha ako ng asawa ngayong gabi,' at pagkatapos magsilang ng mga anak na lalaki, **13** kung gayon maghihintay pa ba kayo hanggang lumaki sila? Maghihintay pa ba kayo at hindi magpapakasal sa mga lalaki ngayon? Huwag, mga anak ko! Ito ay higit na magpapahirap sa akin kaysa magpapahirap sa inyo, dahil bumaling laban sa akin ang kamay ni Yahweh. **14** Pagkatapos ang kaniyang mga manugang ay nagtaas ng kanilang mga boses at muling umiyak. Hinalikan ni Orpah ang kaniyang biyenan nang may pamamaalam, pero si Ruth ay nanatili sa kaniya. **15** Sinabi ni Naomi, “Makinig ka, ang hipag mo ay bumalik na sa kaniyang bayan at sa kaniyang mga diyos! Bumalik ka kasama ang iyong hipag.” **16** Pero sinabi ni Ruth, “Huwag mo akong palayuin mula sa iyo, sapagkat kung saan ka pupunta, doon ako pupunta; kung saan ka titira, doon ako titira; ang iyong bayan ay magiging aking bayan, at ang iyong Diyos ay magiging aking Diyos. **17** Kung saan ka mamamatay, doon ako mamamatay at doon din ako ililibing. Nawa parusahan ako ni Yahweh, at kahit higit pa, kung anuman pero kamatayan kailanman ang magpahiwalay sa atin. **18** Nang makita ni Naomi na nagpasya nang sumama si Ruth sa kanya, tumigil na siyang makipagtalo sa kaniya. **19** Kaya naglakbay ang dalawa hanggang makarating sila sa bayan ng Bethlehem. Nangyari ito nang dumating sila sa Bethlehem, ang buong bayan ay sobrang nagulat tungkol sa kanila. Sinabi ng mga kababaihan, “Ito ba si Naomi?” **20** Pero sinabi niya sa kanila, “Huwag ako tawaging Naomi. Tawagin akong Maramdamin, dahil ang Maykapal ay sobrang nagdaramdam sa akin. **21** Lumabas akong puno pero muli akong ibinalik ni Yahweh sa bahay ng walang dala. Kaya bakit tinatawag ninyo akong Naomi, nakikitang hinatulan ako ni Yahweh, na pinahirapan ako ng Maykapal?” **22** Kaya sina Naomi at Ruth na Moabita, na kaniyang manugang, ay bumalik mula sa bansa ng Moab. Dumating sila sa Bethlehem sa simula ng pag-aani ng sebada.

2 Ngayon ang asawa ni Naomi, si Elimelek, ay may kamag-anak, si Boaz, na isang mayaman, maimpluwensiyang tao. **2** Sinabi ni Ruth, na Moabita, kay Naomi, “Ngayon hayaan mo akong umalis at mamulot ng mga uhay ng natitirang butil sa mga bukid. Susunod ako sa kahit kaninong mga mata ako makatagpo ng pabor.” Kaya sinabi ni Naomi sa kaniya, “Pumunta ka, aking anak.” **3** Si Ruth ay nagpunta at namulot sa bukid kasunod ng mga mang-aani. Nangyaring napunta siya sa bahagi ng bukiring nabibilang kay Boaz, na may kaugnayan kay Elimelek. **4** Masdan, si Boaz ay dumating mula Betlehem at sinabi sa mga mang-aani, “Sumainyo nawa si Yahweh.” Sumagot sila sa kaniya, “Pagpalain kayo nawa ni Yahweh”. **5** Pagkatapos, sinabi ni Boaz sa kaniyang lingkod na nangangasiwa sa mga mang-aani,” Kanino nabibilang ang kabataang babaeng ito?” **6** Sumagot ang lingkod na nangangasiwa sa mga mang-aani at sinabi, “Iyan ang kabataang babaeng Moabitang bumalik kasama ni Naomi mula sa lupain ng Moab. **7** Sinabi niya sa akin, 'Pakiusap hayaan mo akong mamulot at magtipon ng mga uhay habang sumusunod ako sa mga nag-aani.' Kaya dumating siya rito at nagpapatuloy mula umaga hanggang ngayon, maliban na nagpahinga siya nang kaunti sa bahay.” **8** Pagkatapos sinabi ni Boaz kay Ruth, “Nakikinig ka ba sa akin, aking anak? Huwag kang pumaroon at mamulot sa ibang bukid; huwag mong iwan ang aking bukid. Sa halip, manatili ka rito at magtrabaho kasama ng aking mga kabataang babaing manggagawa. **9** Panatilihin mo lang na nakatuon ang iyong mga mata sa bukid kung saan ang mga lalaki ay nag-aani at sumusunod sa likod ng ibang kababaihan. Hindi ko ba tinagubilinan ang mga kalalakihan na huwag kang galawin? Kapag nauuhaw ka, maaari kang pumunta sa mga banga ng tubig at inumin ang tubig na naigib ng mga kalalakihan.” **10** Pagkatapos yumuko siya sa harap ni Boaz, na nakasayad ang ulo sa lupa. Sinabi niya sa kaniya, “Bakit ako nakatagpo ng pabor sa iyong paningin, dapat ka bang magmalasakit sa akin, isang dayuhan?” **11** Sumagot si Boaz at sinabi sa kaniya,” Naibalita sa akin, lahat ng nagawa mo simula nang mamatay ang iyong asawa. Iniwan mo ang iyong ama, ina, at ang lupain ng iyong kapanganakan para sundan ang iyong biyenang babae at para pumunta sa isang bayang hindi mo kilala. **12** Gantimpalaan ka nawa ni Yahweh dahil sa iyong ginawa. Makatanggap ka nawa ng buong kabayaran mula kay Yahweh, ang Diyos ng Israel, sa ilalim ng mga pakpak na nahanap mo ang kanlungan.” **13** Pagkatapos sinabi niya, “Hayaan mong makatagpo ako ng pabor sa inyong paningin, aking panginoon, dahil inaliw mo ako, at nakipag-usap kang may kagandahang-loob sa akin, kahit na hindi ako isa sa inyong mga babaeng lingkod.” **14** Nang oras na ng kainan

sinabi ni Boaz kay Ruth, “Pumarito ka, at kumain ng kaunting
tinapay, at isawsaw mo ang iyong pagkain sa sukang alak.”
Umupo siya sa gilid ng mga mang-aani, at inalok niya siya ng
kaunting inihaw na butil. Kumain siya hanggang sa mabusog
siya at iniwan ang natira nito. **15** Nang tumindig siya para
mamulot, inutusan ni Boaz ang kaniyang mga kabataang
lalaki, sinasabing, “Hayaan ninyo siyang mamulot kahit sa
mga binigkis, at huwag magsasabi ng kahit anong masama
sa kaniya. **16** At dapat hilain ninyo palabas ang ilang mga
binigkis para sa kaniya mula sa mga bigkis, at iwan ang mga
ito para pulutin niya. Huwag ninyo siyang sasawayin.” **17**
Kaya namulot siya sa bukid hanggang gabi. Pagkatapos
giniik niya ang mga uhay ng butil na kaniyang napulot, at
ang butil ay halos isang salop ng sebada. **18** Binuhat niya
ito at nagtungo ng lungsod. Pagkatapos nakita ng kaniyang
biyenan ang kaniyang napulot. Dinala din ni Ruth ang inihaw
na butil na natira mula sa kaniyang pagkain at ibinigay ito sa
kaniya. **19** Sinabi ng kaniyang biyenan sa kaniya, “Saan ka
namulot ngayong araw? Saan ka pumunta para magtrabaho?
Pagpalain nawa ang lalaking tumulong sa iyo.” Pagkatapos
sinabi ni Ruth sa kaniyang biyenan ang tungkol sa lalaking
nagmamay-ari ng bukid kung saan siya nagtrabaho. Sinabi
niya,” Ang pangalan ng lalaking nagmamay-ari ng bukid
kung saan ako nagtrabaho ngayon ay Boaz.” **20** Sinabi
ni Naomi sa kaniyang manugang,” Pagpalain nawa siya ni
Yahweh, na hindi itinigil ang kaniyang katapatan sa buhay at
sa mga patay.” Sinabi ni Naomi sa kaniya,” Ang lalaking iyon
ay malapit na kamag-anak natin; isa sa mga tagasagip na
kamag-anak natin.” **21** Sinabi ni Ruth na Moabita, “Tunay
nga, sinabi niya sa akin, 'Dapat kang manatiling malapit sa
aking mga kabataang lalaki hanggang matapos nilang lahat
ang aking ani.” **22** Sinabi ni Naomi kay Ruth na manugang
niya, “Mabuti iyon, aking anak, lumabas ka kasama ng
kaniyang mga kabaatang babaeng manggagawa, para hindi
ka mapahamak alinman sa ibang bukid.” **23** Kaya nanatili
siyang malapit sa mga babaing manggagawa ni Boaz para
mamulot hanggang matapos ang pag-aani ng sebada at pag-
aani ng trigo. Nakatira siya kasama ng kaniyang biyenan.

3 Sinabi sa kaniya ni Naomi, na kaniyang biyenan, “Aking
anak, hindi ba dapat na humanap ako ng lugar para
makapagpahinga ka, kaya maging maayos ang mga bagay
para sa iyo? **2** Ngayon si Boaz, ang lalaki na ang mga
kabataang babaing manggagawa ay nakasama mo, hindi
ba kamag-anak natin siya? Tingnan mo, magtatahip siya
ng sebada mamayang gabi sa giikang palapag. **3** Kaya,
maglinis, maglagay ka ng pabango, magpalit ka ng damit,
at bumaba sa giikan. Pero huwag ka munang magpakilala
sa lalaki hanggang matapos siyang kumain at uminom. **4**
At tiyakin mo, kapag humiga siya, na matandaan mo ang
lugar kung saan siya nakahiga para mamaya ay maaari kang
pumunta sa kaniya, alisin ang takip ng kaniyang mga paa, at
humiga roon. Pagkatapos sasabihin niya sa iyo ang iyong
gagawin.” **5** Sinabi ni Ruth kay Naomi, “Gagawin ko ang
lahat ng bagay na sasabihin ninyo.” **6** Kaya bumaba siya
sa giikan, at sumunod siya sa mga tagubiling ibinigay sa
kaniya ng kaniyang biyenan. **7** Nang si Boaz ay makakain
at makainom at ang kaniyang puso ay masigla, pumunta
siya para humiga sa dulo ng tumpok ng butil. Pagkatapos
siya ay dahan-dahang lumapit, inalis ang takip ng kaniyang
mga paa, at nahiga. **8** Nangyari ito noong hatinggabi na
ang lalaki ay nagulat. Bumalikwas siya, at naroon ang isang
babae na nakahiga sa kaniyang paanan. **9** Sinabi niya, “Sino
ka?” Sumagot siya, “Ako si Ruth, ang iyong babaeng lingkod.
Ilatag mo ang inyong balabal sa iyong babaeng lingkod, dahil
ikaw ay isang malapit na kamag-anak.” **10** Sinabi ni Boaz,
“Aking anak, pagpalain ka nawa ni Yahweh. Nagpakita ka
ng higit na kabaitan sa huli kaysa sa simula, dahil hindi ka
humabol alinman sa mga binata, maging mahirap man o
mayaman. **11** At ngayon, aking anak, huwag kang matakot!
Gagawin ko para sa iyo ang lahat ng sabihin mo, dahil ang
buong lungsod ng aking bayan ay nalalaman na ikaw ay
isang karapat-dapat na babae. **12** Ngayon ito ay totoo na
ako ay isang malapit na kamag-anak; sa gayon, may isang
kamag-anak na mas malapit kaysa akin. **13** Manatili ka rito
ngayong gabi, at sa umaga, kung gagampanan niya para sa
iyo ang tungkulin ng isang kamag-anak, mabuti, hayaang
gawin niya ang tungkulin ng isang kamag-anak. Pero kung
hindi niya gagawin ang tungkulin ng isang kamag-anak para
sa iyo, pagkatapos ako ang gagawa nito, sa pamamagitan
ng buhay ni Yahweh. Mahiga ka hanggang sa umaga.” **14**
Kaya nahiga siya sa kaniyang paanan hanggang umaga.
Pero bumangon siya bago pa man may sinumang makakilala
ng ibang tao. Dahil sinabi ni Boaz, “Huwag hayaang malaman
na pumarito ang babae sa giikan.” **15** Pagkatapos sinabi
ni Boaz, “Dalhin mo ang iyong balabal at hawakan mo ito.”
Nang gawin niya iyon, nakasukat siya ng anim na malalaking
sukat ng sebada sa loob nito at pinasan niya. Pagkatapos
nagtungo siya sa lungsod. **16** Nang dumating si Ruth sa
kaniyang biyenan, sinabi niya, “Kamusta ang iyong ginawa,
aking anak?” Pagkatapos sinabi ni Ruth sa kaniya ang lahat
ng nagawa ng lalaki para sa kaniya. **17** Sinabi niya, “Itong
anim na sukat ng sebada ay kung ano ang ibinigay niya
sa akin, dahil sinabi niya, 'Huwag kang umalis na walang
dala sa iyong biyenan.'” **18** Pagkatapos sinabi ni Naomi,
“Manatili ka rito, aking anak, hanggang malaman mo kung
anong mangyayari sa bagay na ito, dahil hindi titigil ang lalaki
hanggang matapos niya ang bagay na ito ngayon.”

4 Ngayon umakyat si Boaz sa tarangkahan at umupo roon.
Maya-maya, dumaan ang malapit na kamag-anak na
nabanggit ni Boaz. Sinabi ni Boaz sa kaniya, “Aking kaibigan,
lumapit ka at maupo rito.” Lumapit ang lalaki at umupo. **2**
Pagkatapos nagdala si Boaz ng sampung lalaki na mga
nakatatanda sa lungsod at sinabing, “Umupo kayo rito.”
Kaya umupo sila. **3** Sinabi ni Boaz sa malapit na kamag-
anak, “Si Naomi, na nagbalik mula sa bansa ng Moab, ay
ipinagbibili ang kapiraso ng lupain na noon ay sa ating kapatid
na si Elimelek. **4** Iniisip kong ipagbigay-alam at sabihin sa
iyo, 'Bilhin mo ito sa harapan ng mga nakaupo rito, at sa
harapan ng mga nakatatanda ng aking bayan.' Kung nais
mong tubusin ito, tubusin mo. Pero kung hindi mo gustong
tubusin ito, sabihin mo sa akin para malaman ko, dahil wala
ni isang tutubos nito maliban sa iyo, at ako ang kasunod
mo.” Pagkatapos, sinabi ng ibang lalaki, “Tutubusin ko ito.” **5**
Pagkatapos sinabi ni Boaz, “Sa araw na bilhin mo ang bukid
mula sa kamay ni Naomi, kailangan mo ring kunin si Ruth
na Moabita, ang asawa ng namatay na lalaki, sa utos para
maitaas ang pangalan ng namatay sa kaniyang pamana.” **6**
Pagkatapos sinabi ng malapit na kamag-anak, “Hindi ko ito
matutubos para sa aking sarili nang hindi masisira ang aking
sariling pamana. Kunin mo ang aking karapatan ng pagtubos
para sa iyong sarili, dahil hindi ko ito matutubos.” **7** Ngayon ito
ang kaugalian sa Israel sa mga naunang panahon patungkol

sa pagtubos at pagpalit ng mga ari-arian. Para patunayan ang
lahat ng mga bagay, hinuhubad ng isang tao ang kaniyang
sapatos at ibinibigay ito sa kaniyang kapitbahay; ito ang
paraan sa paggawa ng ayon sa batas na mga kasunduan sa
Israel. **8** Kaya sinabi ng malapit na kamag-anak kay Boaz,
"Bilhin ito para sa iyong sarili." At hinubad niya ang kaniyang
sapatos. **9** Pagkatapos sinabi ni Boaz sa mga nakatatanda at
sa lahat ng mga tao, "Kayo ang mga saksi sa araw na ito na
nabili ko ang lahat ng dating kay Elimelek at lahat ng dating
kay Quelion at Mahlon mula sa kamay ni Naomi. **10** Bukod dito
tungkol kay Ruth na Moabita, ang asawa ni Mahlon: nakuha
ko rin siya na maging aking asawa, sa utos para maitaas ko
ang pangalan ng namatay na lalaki sa kaniyang pamana,
kaya ang kaniyang pangalan ay hindi mapuputol mula sa
gitna ng kaniyang mga kapatid at mula sa tarangkahan ng
kaniyang lugar. Kayo ang mga saksi ngayon." **11** Sinabi ng
lahat ng mga tao na nasa tarangkahan at mga nakatatanda,
"Kami ang mga saksi. Gawin nawa ni Yahweh ang babae
na pumasok sa iyong bahay tulad nina Raquel at Lea, ang
dalawa na nagtayo ng bahay sa Israel. Magtagumpay ka nawa
sa Efrata at maging kilala sa Betlehem. **12** Nawa ang iyong
bahay ay maging tulad ng bahay ni Fares, na ipinanganak ni
Tamar kay Juda, sa pamamagitan ng anak na ibibigay sa
iyo ni Yahweh sa dalagang ito." **13** Kaya kinuha ni Boaz si
Ruth, at siya ay naging asawa niya. Sinipingan niya ito, at
pinahintulutan ni Yahweh na mabuntis siya at nagsilang siya
ng isang anak na lalaki. **14** Sinabi ng mga babae kay Naomi,
"Pagpalain ka nawa ni Yahweh, na hindi ka iniwan sa araw na
ito na walang isang malapit na kamag-anak, itong sanggol.
Nawa maging kilala ang kaniyang pangalan sa Israel. **15**
Nawa maging isa siyang tagapagpanumbalik ng buhay, at
isang tagapagpalusog sa iyong katandaan, dahil isinilang siya
ng iyong manugang, na nagmahal sa iyo, na mas mabuti
sa iyo kaysa pitong anak na lalaki." **16** Pagkatapos kinuha
ni Naomi ang bata, pinahiga niya siya sa kaniyang dibdib
at inalagaan siya. **17** At ang mga babae, kaniyang mga
kapitbahay, binigyan siya ng pangalan, sinasabing, "Isang
bata ang ipinanganak kay Naomi." Pinangalanan nila siyang
Obed. Naging ama siya ni Jesse, na naging ama ni David. **18**
Ngayon ito ang mga kaapu-apuhan ni Fares: si Fares ang
naging ama ni Hezron, **19** si Hezron ang naging ama ni Ram,
si Ram ang naging ama ni Aminadab, **20** si Aminadab ang
naging ama ni Naason, si Naason ang naging ama ni Salmon,
21 si Salmon ang naging ama ni Boaz, si Boaz ang naging
ama ni Obed, **22** si Obed ang naging ama ni Jesse, at si
Jesse ang naging ama ni David.

1 Samuel

1 Mayroong isang tao ng Romataim-Zofim, sa maburol na
lupain ng Efraim; ang kanyang pangalan ay si Elkana na
anak na lalaki ni Jeroham na anak na lalaki ni Elihu na anak
na lalaki ni Tohu na anak na lalaki ni Zuf, isang Efrateo. **2**
Mayroon siyang dalawang asawa; ang pangalan ng unang
asawa ay si Ana at ang pangalan ng pangalawa ay si Penina.
Nagkaroon ng mga anak si Penina, ngunit hindi nagkaanak
si Ana. **3** Umaalis ang taong ito mula sa kanyang siyudad
taon-taon upang sumamba at mag-alay kay Yahweh ng mga
hukbo sa Shilo. Naroon ang dalawang anak na lalaki ni Eli,
sina Hofni at Pinehas, na mga pari kay Yahweh. **4** Kapag
dumarating ang araw para kay Elkana para mag-alay bawat
taon, palagi niyang binibigyan ng mga bahagi ng karne si
Penina na kanyang asawa at lahat ng kanyang anak na
lalaki at babae. **5** Ngunit para kay Ana binibigyan niya palagi
ng dobleng bahagi si Ana, dahil minahal niya si Ana, kahit
na isinara ni Yahweh ang kanyang sinapupunan. **6** Lubos
siyang ginalit ng kanyang karibal upang mainis siya, dahil
isinara ni Yahweh ang kanyang sinapupunan. **7** Kaya taon-
taon, kapag umaakyat siya sa bahay ni Yahweh kasama ang
kanyang pamilya, palagi siyang ginagalit ng kanyang karibal.
Kaya umiiyak na lang siya at hindi na kumakain. **8** Palaging
sinasabi sa kanya ng kanyang asawa na si Elkana, "Ana,
bakit ka umiiyak? Bakit hindi ka kumakain? Bakit malungkot
ang iyong puso? Hindi ba ako mas mabuti sa iyo kaysa
sampung anak na lalaki?" **9** Sa isa sa mga pagkakataong
ito, tumayo si Ana matapos silang kumain at uminom sa
Shilo. Ngayon nakaupo si Eli na pari sa kanyang upuan sa
tapat ng pintuan patungo sa bahay ni Yahweh. **10** Labis
ang kanyang pagdadalamhati; nanalangin siya kay Yahweh
at umiyak nang matindi. **11** Gumawa siya ng isang panata
at sinabi niya, "Yahweh ng mga hukbo, kung titingin ka sa
dalamhati ng iyong lingkod at iisipin ako, at huwag mong
kalimutan ang iyong lingkod, ngunit bigyan mo ng anak na
lalaki ang iyong lingkod, pagkatapos ibibigay ko ang buong
buhay niya kay Yahweh, at walang labaha ang dadampi
sa kanyang ulo." **12** Habang patuloy siyang nagdadasal
sa harapan ni Yahweh, pinagmasdan ni Eli ang kanyang
bibig. **13** Nangusap si Ana sa kanyang puso. Gumalaw ang
kanyang mga labi, ngunit hindi narinig ang kanyang boses.
Kaya inakala ni Eli na siya ay lasing. **14** Sinabi ni Eli sa
kanya, "Gaano katagal kang magiging lasing? Itapon mo
ang iyong alak." **15** Sumagot si Ana, "Hindi, aking amo, ako
ay isang babaeng nagdadalamhati ang kalooban. Hindi ako
nakainom ng alak o matapang na inumin, ngunit ibinubuhos
ko ang aking kaluluwa sa harapan ni Yahweh." **16** "Huwag
mong ituring na ang iyong lingkod ay isang nakahihiyang
babae; nagsasalita ako mula sa aking matinding pag-aalala
at pagkagalit." **17** Pagkatapos sumagot si Eli at sinabing,
"Umalis ka ng mapayapa; ipagkaloob nawa ng Diyos ng Israel
ang iyong kahilingan na iyong hiniling sa kanya." **18** Sinabi
niya, "Hayaang makasumpong ng biyaya ang iyong lingkod
sa iyong paningin." Pagkatapos umalis ang babae at kumain;
hindi na malungkot ang kanyang mukha. **19** Sila'y bumangon
nang maaga sa araw na iyon at sumamba sa harapan ni
Yahweh, at pagkatapos bumalik sila sa kanilang bahay sa
Ramah. Sinipingan ni Elkana si Ana na kanyang asawa, at
inalala siya ni Yahweh. **20** Nang dumating ang panahon,
nabuntis si Ana at nagsilang ng isang batang lalaki. Tinawag
niya ang kanyang pangalan na Samuel, sinasabing, "Dahil
hiningi ko siya mula kay Yahweh." **21** Muli, umakyat sina
Elkana at ang kanyang buong bahay upang maghandog
ng taunang pag-aalay at tuparin ang kanyang panata. **22**
Ngunit hindi sumama si Ana; sinabi niya sa kanyang asawa,
"Hindi ako sasama hanggang sa hindi na sumususo ang
bata; pagkatapos dadalhin ko siya, upang maipakita siya sa
harapan ni Yahweh at manirahan siya doon magpakailanman."
23 Sinabi ni Elkana na kanyang asawa sa kanya, "Gawin
mo kung ano ang pasya mong mabuti sa iyo. Maghintay
ka hanggang sa hindi mo na siya pinapasuso; pagtibayin
lamang nawa ni Yahweh ang kanyang salita." Kaya nanatili
ang babae at pinasuso ang kanyang anak hanggang sa hindi
na siya sumususo. **24** Nang hindi na niya siya pinapasuso,
isinama niya siya kasama ang tatlong taong gulang na toro,
isang epa ng pagkain at isang bote ng alak, at dinala niya
siya sa bahay ni Yahweh sa Shilo. Ngayon ang anak niya ay
bata pa. **25** Pinatay nila ang toro, at dinala nila ang bata kay
Eli. **26** Sinabi niya, "O aking panginoon! Habang buhay ka,
aking panginoon, ako ang babaeng tumayo rito sa tabi mo
na nananalangin kay Yahweh. **27** Sapagkat ang batang ito
ang aking ipinanalangin at ibinigay sa akin ni Yahweh ang
aking kahilingan na aking hiniling sa kanya. **28** Ibinibigay ko
siya kay Yahweh; habang nabubuhay siya ipapahiram ko siya
kay Yahweh." At sinamba ni Elkana at kanyang pamilya si
Yahweh doon.

2 Nanalangin si Ana at sinabing, "Nagsasaya ang aking
puso kay Yahweh. Itinaas ni Yahweh ang aking tambuli.
Nagmamayabang ang aking bibig sa aking mga kaaway, dahil
nagagalak ako sa iyong pagliligtas. **2** Wala ng banal tulad ni
Yahweh, sapagka't walang iba maliban sa iyo; walang ibang
bato tulad ng ating Diyos. **3** Huwag nang magmataas ng
buong kapurihan; huwag hayaang maglabas ng kahambugan
ang iyong bibig. Sapagka't si Yahweh ay Diyos ng kaalaman;
sa pamamagitan niya tinitimbang ang mga kilos. **4** Nasira
ang mga pana ng mga makapangyarihang kalalakihan, ngunit
iyong mga nadapa ay nagsuot ng kalakasan tulad ng isang
sinturon. **5** Ipinaupa ng mga busog ang kanilang sarili para
sa tinapay; sa mga gutom sila ay hindi na naging gutom.
Kahit na ang isang baog ay magsisilang ng pito, ngunit
mananamlay ang babaeng maraming anak. **6** Pumapatay
si Yahweh at bumubuhay. Siya ang nagbababa sa Sheol at
nagtataas. **(Sheol h7585)** **7** Si Yahweh ang nagpapadukha, at
siya ang nagpapayaman. Siya ang nagpapababa, ngunit siya
rin naman ang nagpapataas. **8** Ibinabangon niya ang mahirap
mula sa alabok. Itinataas niya ang mga nangangailangan
mula sa tambak ng abo upang paupuin sila kasama ang mga
prinsipe at manahin ang upuan ng karangalan. Sapagka't ang
mga haligi ng mundo ay kay Yahweh at kanyang ipinatong
sa kanila ang sanlibutan. **9** Gagabayan niya ang mga
paa ng kanyang mga tapat, ngunit patatahimikin ang mga
makasalanan sa kadiliman, sapagka't walang ni isa ang
mananaig sa pamamgitan ng lakas. **10** Magkakapira-piraso
ang mga sumasalungat kay Yahweh; magpapakulog siya mula
sa langit laban sa kanila. Si Yahweh ang huhusga sa mga dulo
ng mundo. Bibigyan niya ng kalakasan ang kanyang hari at
itataas niya ang sungay ng kanyang hinirang." **11** Pagkatapos
pumunta si Elkana sa Rama, sa kanyang bahay. Naglingkod
ang bata kay Yahweh sa harapan ni Eli na pari. **12** Ngayon
ang mga anak na lalaki ni Eli ay mga walang kabuluhang
kalalakihan. Hindi nila nakikilala si Yahweh. **13** Ang kaugalian

ng mga pari kapag naghandog ang sinumang tao ng isang
alay, pupunta ang lingkod ng pari na may dalang tatlong tulis
na tinidor sa kanyang kamay, habang kumukulo ang karne.
14 Itusok niya ito sa loob ng kawali, o takure, o kaldero, o
palayok. Lahat nang nakuha ng tinidor ay kukunin ng pari para
sa kanyang sarili. Ginawa nila ito sa Shilo kasama ang lahat
ng mga Israelita na pumunta roon. **15** Sa halip, bago nila
sunugin ang taba, dumating ang lingkod ng pari, at sinabi sa
taong nag-aalay, “Magbigay ka ng karne upang ihawin para
sa pari; sapagka't hindi niya tatanggapin ang pinakuluang
karne mula sa iyo, ngunit hilaw lamang.” **16** Kung sasabihin
ng tao sa kanya, “Dapat nilang sunugin muna ang taba, at
pagkatapos kumuha ka ng hangga't gusto mo.” Pagkatapos
sasabihin niyang, “Hindi, ibigay mo ito sa akin ngayon; kung
hindi, kukunin ko ito ng sapilitan.” **17** Ang kasalanan ng mga
binatang ito ay napakalaki sa harapan ni Yahweh, sapagka't
inalipusta nila ang handog ni Yahweh. **18** Ngunit naglingkod
si Samuel kay Yahweh bilang isang batang dinamitan ng
isang linong epod. **19** Ginagawan siya ng kanyang ina ng
isang maliit na balabal at dinadala ito sa kanya taon-taon,
kapag umaakyat siya kasama ang kanyang asawa upang
maghandog ng taunang alay. **20** Pinagpapala ni Eli si Elkana
at kanyang asawa at sinasabing, “Bigyan nawa ka ni Yahweh
ng maraming anak sa pamamagitan ng babaeng ito dahil
sa kahilingan na kanyang ginawa kay Yahweh.” Pagkatapos
babalik sila sa kanilang sariling tahanan. **21** Tinulungan muli ni
Yahweh si Ana, at nabuntis siya ulit. Nagsilang siya ng tatlong
anak na lalaki at dalawang anak na babae. Samantala, lumaki
ang batang si Samuel sa harapan ni Yahweh. **22** Ngayon
napakatanda na ni Eli; narinig niya ang lahat ng ginagawa
ng kanyang mga anak na lalaki sa buong Israel, at kung
paano nila sinipingan ang mga kababaihan na naglilingkod
sa pasukan patungo sa tolda ng pagpupulong. **23** Sinabi
niya sa kanila, “Bakit ninyo ginawa ang ganoong mga bagay?
Sapagka't narinig ko ang inyong mga masamang gawa mula
sa lahat ng mga taong ito.” **24** Hindi, mga anak ko; sapagka't
hindi magandang balita ang aking naririnig. Dinulot ninyong
sumuway ang mga tao ni Yahweh. **25** “Kung magkakasala
ang isang tao laban sa iba, hahatulan siya ng Diyos; ngunit
kung magkakasala ang isang tao laban kay Yahweh, sino ang
magsasalita para sa kanya?” Ngunit ayaw nilang makinig
sa boses ng kanilang ama, dahil nilalayon ni Yahweh na
patayin sila. **26** Lumaki ang batang si Samuel, at kinalugdan
ni Yahweh at ng mga kalalakihan. **27** Ngayon dumating ang
isang lingkod ng Diyos kay Eli at sinabi sa kanya, “Sinasabi ni
Yahweh, 'Hindi ko ba inihayag ang aking sarili sa bahay ng
iyong ninuno, nang naroon sila sa Ehipto sa pagkakaalipin sa
bahay ni Paraon? **28** Pinili ko siya mula sa lahat ng mga
lipi ng Israel upang maging aking pari, para umakyat sa
aking altar, at para magsunog ng insenso, para magsuot ng
isang epod sa aking harapan. Ibinigay ko sa bahay ng iyong
ninuno ang lahat ng handog ng mga tao ng Israel na ginawa
sa apoy. **29** Sa gayon, bakit ninyo hinahamak ang aking
mga alay at mga handog na aking kinakailangan sa lugar
kung saan ako naninirahan? Bakit ninyo pinarangalan ang
inyong mga anak na lalaki na higit sa akin sa pamamagitan
ng pagpapataba ng inyong sarili ng mga mainam ng bawat
handog ng aking bayang Israel?' **30** Sapagka't si Yahweh, ang
Diyos ng Israel, nagsasabing, 'Nangako ako na ang inyong
bahay, at ang bahay ng inyong ninuno, ay lalakad sa harap
ko magpakailanman.' Ngunit ngayon sinasabi ni Yahweh,
'Malayong gawin ko ito, sapagka't pararangalan ko yaong
nagpaparangal sa akin, ngunit yaong mga humahamak sa
akin ay hindi papahalagahan. **31** Tingnan mo, paparating na
ang mga araw na puputulin ko ang iyong lakas at ang lakas
ng bahay ng iyong ama, upang wala ng sinumang matandang
lalaki sa iyong bahay. **32** Makikita mo ang pagdadalamhati
sa lugar kung saan ako naninirahan. Kahit na ibibigay ang
kabutihan sa Israel, wala nang sinumang matandang lalaki
sa iyong bahay. **33** Sinuman sa inyo na hindi ko puputulin
mula sa aking altar, idudulot kong lumabo ang inyong mga
mata, at magdudulot ako ng kapighatian para sa inyong
buhay. Mamamatay ang lahat ng kalalakihang ipapanganak
sa inyong pamilya. **34** Ito ang magiging palatandaan para sa
iyo na darating sa iyong dalawang anak na lalaki, kay Hofni at
Pinehas: Mamamatay silang dalawa sa parehong araw. **35**
Magtataas ako para sa aking sarili ng isang tapat na pari
na gagawa kung ano ang nasa aking puso at nasa aking
kaluluwa. Gagawan ko siya ng isang tiyak na bahay; at lalakad
siya sa harapan ng aking hinirang na hari magpakailanman.
36 Paparoon ang bawat isa na naiwan sa iyong bahay at
yuyukod sa taong iyon, hihingi para sa isang pirasong ng pilak
at isang putol ng tinapay, at magsasabing, “Pakiusap italaga
mo ako sa isa sa mga tungkulin ng pari upang makakain ako
ng piraso ng tinapay.'"'

3 Naglingkod kay Yahweh ang batang si Samuel na
nakapailalim kay Eli. Madalang ang mga salita ni Yahweh
sa mga panahong iyon; walang madalas na pangitain. **2** Sa
panahong iyon, nang si Eli, na ang paningin ay nagsimulang
lumabo kaya hindi na siya makakita nang mabuti, ay nakahiga
sa kanyang sariling higaan. **3** Hindi pa namamatay ang
ilawan ng Diyos, at nakahiga si Samuel upang matulog sa
bahay ni Yahweh, kung saan naroon ang kaban ng Diyos. **4**
Tumawag si Yahweh kay Samuel, na nagsabing, “Narito ako.”
5 Tumakbo si Samuel kay Eli at sinabing, “Narito ako, dahil
tinawag mo ako.” Sinabi ni Eli, “Hindi kita tinawag; humiga ka
ulit.” Umalis si Samuel at humiga. **6** Tumawag muli si Yahweh,
“Samuel.” Bumangon muli si Samuel at nagtungo kay Eli at
sinabing, “Narito ako, dahil tinawag mo ako.” Sumagot si Eli,
“Hindi kita tinawag, aking anak; humiga ka muli.” **7** Ngayon
wala pang anumang karanasan si Samuel kay Yahweh,
ni nagkaroon ng anumang mensahe mula kay Yahweh na
naibunhayag sa kanya. **8** Tinawag muli ni Yahweh si Samuel
sa ikatlong pagkakataon. Muling bumangon si Samuel at
nagtungo kay Eli at sinabing, “Narito ako, sapagka't tinawag
mo ako.” Pagkatapos napagtanto ni Eli na tinawag ni Yahweh
ang bata. **9** Pagkatapos sinabi ni Eli kay Samuel, “Umalis
ka at humigang muli; kung tatawagin ka niya muli, dapat
mong sabihin, 'Magsalita ka, Yahweh, sapagka't nakikinig
ang iyong lingkod.'" Kaya umalis si Samuel at minsan pang
humiga sa kanyang sariling lugar. **10** Dumating si Yahweh
at tumayo; tumawag siya tulad ng ibang mga pagkakataon,
“Samuel, Samuel.” Pagkatapos sinabi ni Samuel, “Magsalita
ka, sapagka't nakikinig ang iyong lingkod.” **11** Sinabi ni
Yahweh kay Samuel, “Tingnan mo, gagawa akong ng isang
bagay sa Israel kung saan manginginig ang mga tainga ng
lahat ng makakarinig nito. **12** Sa araw na iyon tutuparin ko
ang lahat ng bagay na aking sinabi kay Eli tungkol sa kanyang
bahay, mula simula hanggang sa katapusan. **13** Sinabi ko
na sa kanya na hahatulan ko ang kanyang sambahayan
minsan para sa lahat ng kasalanang kanyang nalaman, dahil
nagdala ng sumpa sa kanilang sarili ang kanyang mga anak
na lalaki at hindi niya sila pinigilan. **14** Dahil dito naipangako

ko sa sambahayan ni Eli na ang mga kasalanan ng kanyang
sambahayan ay hindi kailanman mapapawi sa pamamagitan
ng alay o handog." **15** Nakahiga si Samuel hanggang umaga;
pagkatapos binuksan niya ang mga pintuan ng bahay ni
Yahweh. Ngunit natakot si Samuel na sabihin kay Eli ang
tungkol sa pangitain. **16** Pagkatapos tinawag ni Eli si Samuel
at sinabing, "Samuel, anak ko." Sinabi ni Samuel, "Narito
ako." **17** Sinabi niya, "Ano ang salitang kanyang sinabi sa iyo?
Pakiusap huwag mo itong itago mula sa akin. Gawin nawa sa
iyo ng Diyos, at higit pa, kung itatago mo ang anumang bagay
mula sa akin anuman sa lahat ng salitang sinabi niya sa iyo."
18 Sinabi ni Samuel sa kanya ang lahat; wala siyang tinago
mula sa kanya. Sinabi ni Eli, "Si Yahweh iyon. Hayaan mong
gawin niya anuman ang sa tingin niya ay mabuti sa kanya."
19 Lumaki si Samuel, at kasama niya si Yahweh at wala sa
kanyang mga salitang inihula ang nabigong magkatotoo. **20**
Nalaman ng buong Israel mula Dan hanggang Beer-seba na
hinirang si Samuel upang maging isang propeta ni Yahweh.
21 Nagpakita muli si Yahweh sa Shilo, sapagka't ibinunyag
niya ang kanyang sarili kay Samuel sa Shilo sa pamamagitan
ng kanyang salita.

4 Dumating ang salita ni Samuel sa buong Israel. Ngayon
umalis ang Israel upang makipaglaban sa mga Filisteo.
Nagtayo sila ng kampo sa Ebenezer, at nagtayo ng kampo
ang mga Felisteo sa Afek. **2** Humanay ang mga Filisteo
para labanan ang Israel. Lumaganap ang labanan, natalo
ang Israel ng mga Filisteo, na pumatay ng halos apat na
libong kalalakihan sa lugar ng labanan. **3** Nang dumating
ang mga tao sa kampo, sinabi ng nakakatanda ng Israel,
"Bakit tayo pinatalo ni Yahweh ngayon sa mga Filisteo?
Dalhin natin ang kaban ng tipan ni Yahweh dito mula sa Silo,
upang makasama natin iyon dito, para panatilihin tayong
ligtas mula sa kapangyarihan ng ating mga kaaway." **4** Kaya
nagpadala ang mga tao ng kalalakihan sa Silo; mula roon
dinala nila ang kaban ng tipan ni Yahweh ng mga hukbo,
na nakaupo sa itaas ng querobin. Ang dalawang anak na
lalaki ni Eli na sina Hofni at Finehas ay naroon kasama ang
kaban ng tipan ng Diyos. **5** Nang dumating ang kaban ng
tipan ni Yahweh sa kampo, sumigaw nang malakas ang
lahat ng mga tao ng Israel, at umugong ang mundo. **6**
Nang narinig ng mga Filisteo ang ingay ng hiyawan, sinabi
nila, "Ano ang kahulugan nitong malakas na hiyawan sa
kampo ng mga Hebreo?" Pagkatapos napagtanto nila na
dumating ang kaban ni Yahweh sa kampo. **7** Natakot ang
mga Filisteo; sinabi nila, "Dumating ang Diyos sa kampo."
Sinabi nila, "Kapighatian sa atin!" Hindi pa nangyayari ito
noon! **8** Kapighatian sa atin! Sino ang magtatanggol sa
atin mula sa lakas nitong makapangyarihang Diyos? Ito ang
Diyos na sumalakay sa mga taga-Ehipto sa pamamagitan
ng marami at iba't ibang uri ng salot sa ilang. **9** Lakasan
ninyo ang loob ninyo, at magpakalalaki kayo, kayong mga
Filisteo, o magiging mga alipin kayo para sa mga Hebreo,
gaya ng naging mga alipin sila sa inyo. Magpakalalaki kayo,
at lumaban." **10** Nakipaglaban ang mga Filisteo, at natalo ang
Israel. Tumakas ang bawat isa sa kanyang bahay, at ang
patayan ay napakalawak; sapagka't natalo ang tatlumpung
libong sundalo mula sa Israel. **11** Nakuha ang kaban ng
Diyos at namatay ang dalawang lalaking anak ni Eli, na sina
Hofni at Finehas. **12** Tumakbo ang isang lalaki ng Benjamin
mula sa hanay ng labanan at nakarating sa Silo sa parehong
araw, dumating na punit ang kanyang mga damit at may
lupa sa kanyang ulo. **13** Nang nakarating siya, nakaupo si
Eli sa kanyang upuan na nakatingin sa daan dahil kumabog
ang kanyang puso na may pag-aalala para sa kaban ng
Diyos. Nang pumasok ang lalaki sa lungsod at sinabi ang
balita, umiyak ang buong lungsod. **14** Nang narinig ni Eli
ang ingay ng iyakan, sinabi niya, "Ano ang kahulugan nitong
hiyawan?" Biglang dumating ang lalaki at sinabi kay Eli. **15**
Ngayon siyamnapu't walong taong gulang na si Eli; malabo
ang kanyang mga mata, at hindi siya makakita. **16** Sinabi ng
lalaki kay Eli, "Ako ang isang nanggaling mula sa hanay ng
labanan. Tumakas ako mula sa labanan sa araw na ito." At
sinabi niya, "Ano ang nangyari, anak ko?" **17** Sumagot at
nagsabi ang lalaking nagdala ng balita, "Tumakas ang Israel
mula sa mga Filisteo. Mayroon ding isang malaking pagkatalo
sa mga tao. Ang iyong dalawang anak na lalaki, na sina Hofni
at Finehas ay patay na, at nakuha ang kaban ng Diyos." **18**
Nang nabanggit niya ang kaban ng Diyos, natumba patalikod
si Eli mula sa kanyang upuan sa gilid ng tarangkahan. Nabali
ang kanyang leeg, at namatay siya, dahil matanda na siya at
mabigat. Naging hukom siya ng Israel sa loob ng apatnapung
taon. **19** Ngayon ang kanyang manugang na babae, asawa ni
Finehas, ay buntis at malapit ng manganganak. Nang narinig
niya ang balita na nakuha ang kaban ng Diyos at ang kanyang
biyenang lalaki at ang kanyang asawa ay patay na, lumuhod
siya at nanganak, ngunit nagpahina sa kanya ang hirap ng
kanyang panganganak. **20** Sinabi sa kanya ng babaeng
nagpapaanak sa oras na malapit na siyang mamatay, "Huwag
kang matakot, dahil nanganak ka ng isang lalaki." Ngunit
hindi siya sumagot o isinapuso kung ano ang kanilang sinabi.
21 Pinangalanan niya ang bata ng Icabod, na nagsasabing,
"Nawala ang kaluwalhatian mula sa Israel!" dahil nakuha ang
kaban ng Diyos, at dahil sa kanyang biyenan at kanyang
asawa. **22** At sinabi niya, "Nawala ang kaluwalhatian mula sa
Israel, dahil nakuha ang kaban ng Diyos."

5 Ngayon nakuha na ng mga Filisteo ang kaban ng Diyos,
at dinala nila ito mula sa Ebenezer patungo sa Asdod. **2**
Kinuha ng mga Filisteo ang kaban ng Diyos, dinala nila ito
sa bahay ng Dagon, at inilagay sa tabi ng Dagon. **3** Nang
nagising nang maaga sa sumunod na araw ang mga tao ng
Asdod, tingnan ninyo, natumba paharap sa lupa ang Dagon
sa harapan ng kaban ni Yahweh. Kaya kinuha nila ang Dagon
at inilagay siyang muli sa kanyang lugar. **4** Ngunit nang
nagising sila nang maaga ng sumunod na umaga, tingnan
ninyo, natumba paharap sa lupa ang Dagon sa harapan ng
kaban ni Yahweh. Ang ulo ng Dagon at kanyang dalawang
kamay ay putol na naroon sa pintuan. Katawan lamang ng
Dagon ang naiwan. **5** Ito ang dahilan, kahit sa araw na ito,
ang mga pari ng Dagon at sinumang dumating sa bahay ng
Dagon ay hindi umaapak sa pintuan ng Dagon sa Asdod. **6**
Napakabigat ng kamay ni Yahweh sa mga tao ng Asdod.
Winasak niya sila at pinahirapan sila ng mga bukol, kapwa
sa Asdod at nasasakupan nito. **7** Nang napagtanto ng mga
kalalakihan ng Asdod kung ano ang nangyayari, sinabi nila,
"Hindi dapat manatili ang kaban ng Diyos ng Israel sa atin,
dahil mabigat ang kanyang kamay laban sa atin at laban kay
Dagon na ating diyos." **8** Kaya ipinadala nila at sama-samang
tinipon ang lahat ng mga namumuno ng mga Filisteo; sinabi
nila sa kanila, "Ano ang gagawin namin sa kaban ng Diyos ng
Israel?" Sumagot sila, "Hayaang dalhin ang kaban ng Diyos
ng Israel sa palibot ng Gat." At dinala nila ang kaban ng
Diyos ng Israel doon. **9** Ngunit pagkatapos nilang madala ito

sa palibot, ang kamay ni Yahweh ay laban sa lungsod, na nagdudulot ng isang napakalaking kalituhan. Pinahirapan niya ang mga kalalakihan ng lungsod, kapwa maliit at malaki; at ang mga bukol ay kumalat sa kanila. **10** Kaya ipinadala nila ang kaban ng Diyos sa Ekron. Ngunit pagdating mismo ng kaban ng Diyos sa Ekron, sumigaw ang mga taga-Ekron, nagsasabing, "Dinala nila sa atin ang kaban ng Diyos ng Israel upang patayin tayo at ang ating mga tao." **11** Kaya pinatawag nila at sama-samang tinipon ang lahat ng mga namumuno ng mga Filisteo; sinabi nila sa kanila, "Ilayo ninyo ang kaban ng Diyos ng Israel, at hayaang bumalik ito sa sariling lugar nito, upang hindi tayo nito patayin at ating mga tao." Dahil nagkaroon na ng isang nakamamatay na takot sa buong siyudad; napakabigat ng kamay ng Diyos doon. **12** Ang mga kalalakihang hindi namatay ay pinahirapan ng mga bukol, at umabot ang iyak ng siyudad sa kalangitan.

6 Ngayon nasa bansa ng mga Filisteo ang kaban ni Yahweh sa loob ng pitong buwan. **2** Pagkatapos pinatawag ng mga tao ng Filisteo ang mga pari at ang mga manghuhula; sinabi nila sa kanila, "Ano ang dapat nating gawin sa kaban ni Yahweh? Sabihin mo sa amin kung paano namin dapat ipadala ito pabalik sa sariling bansa nito." **3** Sinabi ng mga pari at mga manghuhula, "Kung ibabalik ninyo ang kaban ng Diyos ng Israel, huwag itong ibalik na walang regalo; sa ano mang paraan padalhan siya ng isang handog pambayad para sa kasalanan. Pagkatapos gagaling kayo, at malalaman ninyo kung bakit hindi inalis ang kanyang kamay sa inyo hanggang ngayon." **4** Pagkatapos sinabi nila, "Ano ang dapat na handog pambayad para sa kasalanan na ibabalik namin sa kanya?" Sumagot sila, "Limang gintuang bukol at limang gintuang daga, lima bilang pareho sa bilang ng mga namumuno ng mga Filisteo. Para sa parehong salot na nagpahirap sa inyo at sa inyong mga namumuno. **5** Kaya dapat gumawa kayo ng inyong mga hugis ng mga bukol, at mga hugis ng inyong daga na puminsala sa lupain, at bigyan ng kaluwalhatian ang Diyos ng Israel. Marahil aalisin niya ang kanyang kamay mula sa inyo, mula sa inyong mga diyos, at mula sa inyong lupain. **6** Bakit ninyo papatigasin ang inyong mga puso, gaya ng mga taga-Ehipto at ni Paraon na pinatigas ang kanilang mga puso? Iyon ay nang matindi silang pinahirapan ng Diyos; hindi ba pinaalis ng mga taga-Ehipto ang mga tao, at umalis sila? **7** Pagkatapos ngayon, maghanda kayo ng isang bagong kariton na may dalawang nagpapasusong baka, na hindi pa nasingkawan. Itali ang mga baka sa kariton, ngunit dalhin ang kanilang guya pauwi, malayo mula sa kanila. **8** Pagkatapos dalhin ang kaban ni Yahweh at ilagay ito sa kariton. Ilagay ang mga gintuang anyo na ibabalik sa kanya bilang isang handog para sa kasalanan sa isang kahon sa isang gilid nito. Pagkatapos pakawalan ito at hayaang umalis. **9** Pagkatapos masdan ninyo; kung pupunta ito sa daan patungo sa sarili nitong lupain sa Beth-semes, kung gayon si Yahweh ang nagpatupad nitong malaking sakuna. Ngunit kung hindi, saka natin malalaman na hindi ang kanyang kamay ang nagpahirap sa atin; sa halip, malalaman nating nagkataon lang na nangyari ito sa atin." **10** Ginawa ito ng mga kalalakihan gaya ng sinabi sa kanila; kumuha sila ng dalawang nagpapasusong baka, tinali nila sa kariton, at ikinulong ang kanilang mga guya sa tahanan. **11** Inilagay nila ang kaban ni Yahweh sa kariton, kasama ng isang kahon na naglalaman ng mga gintuang daga at ang kanilang hinulmang mga bukol. **12** Tumuloy ang mga baka sa dako ng Beth-semes. Pumunta sila sa tabi ng isang malapad na daan, umuungal sila habang lumalakad, at hindi sila lumihis patabi maging sa kanan o sa kaliwa. Sinundan sila ng mga namumuno ng Felisteo sa hangganan ng Beth-semes. **13** Ngayon nag-aaniang mga tao ng Beth-semes sa kanilang trigo sa lambak. Nang tumingin sila sa itaas at nakita ang kaban, nagalak sila. **14** Dumating ang kariton sa bukirin ni Josue mula sa Beth-semes at huminto roon. Naroon ang isang malaking bato, at biniyak nila ang kahoy mula sa kariton, at hinandog ang mga baka bilang isang handog na susunugin kay Yahweh. **15** Ibinaba ng mga Levita ang kaban ni Yahweh at kahon na kasama nito, kung saan naroon ang mga gintuang anyo, at inilagay ang mga ito sa malaking bato. Inihandog ng mga kalalakihan ng Beth-semes ang handog na susunugin at gumawa ng mga alay sa parehong araw kay Yahweh. **16** Nang nakita ito ng limang namumuno sa mga Filisteo, bumalik sila sa araw na iyon sa Ekron. **17** Ito ang mga gintuang bukol na ibinalik ng mga Filisteo para sa isang handog pambayad para sa kasalanan kay Yahweh: isa para sa Asdod, isa para sa Gaza, isa para sa Ashkelon, isa para sa Gat at isa para sa Ekron. **18** Parehong bilang ang limang gintuang daga sa bilang ng lahat ng lungsod ng Filisteo pag-aari ng limang namumuno, kapwa matibay na mga lungsod at mga panlalawigang nayon. Ang malaking bato, na nasa tabi nito inilagay nila ang kaban ni Yahweh, ay nanatiling isang saksi hanggang sa araw na ito sa bukirin ni Josue na Beth-semita. **19** Sinalakay ni Yahweh ang ilang kalalakihan ng Beth-semes dahil tumingin sila sa kanyang kaban. Pinatay niya ang pitumpung kalalakihan. Nagluksa ang mga tao, dahil binigyan ni Yahweh ang mga tao ng isang malaking dagok. **20** Sinabi ng mga kalalakihan ng Beth-semes, "Sino ang makakatayo sa harapan ni Yahweh, ang banal na Diyos na ito? At kanino siya aakyat mula sa atin?" **21** Nagpadala sila ng mga mensahero na naninirahan sa Kiriath Jearim, sinasabing, "Ibinalik ng mga Filisteo ang kaban ni Yahweh; bumaba at dalhin ninyo ito pabalik."

7 Dumating ang mga kalalakihan ng Kiriat-Jearim, kinuha ang kaban ni Yahweh, at dinala ito sa bahay ni Abinadab sa burol. Itinalaga nila ang kanyang anak na lalaking si Eleazar para mangalaga sa kaban ni Yahweh. **2** Mula nang araw na manatili ang kaban sa Kiriat-Jearim, lumipas ang mahabang panahon, dalawampung taon. Nanaghoy ang buong bahay ng Israel at ninais nilang bumaling kay Yahweh. **3** Sinabi ni Samuel sa lahat ng tao ng Israel, "Kung babalik kayo kay Yahweh nang inyong buong puso, alisin ninyo ang mga dayuhang diyos at ang Astarot mula sa inyo, ibaling ang inyong mga puso kay Yahweh, at siya lamang ang sambahin, sa gayon ililigtas niya kayo mula sa kamay ng mga Filisteo." **4** Pagkatapos inalis ng mga tao ng Israel ang mga Baal at mga Astarot, at sinamba lamang si Yahweh. **5** Pagkatapos, sinabi ni Samuel, "Dalahin ninyo ang buong Israel sa Mizpa at mananalangin ako kay Yahweh para sa inyo." **6** Nagtipon sila sa Mizpa at sumalok ng tubig at ibinuhos ito sa harapan ni Yahweh. Nag-ayuno sila sa araw na iyon at sinabing, "Nagkasala kami laban kay Yahweh." Doon pinagpasiyahan ni Samuel ang mga alitan ng mga tao ng Israel at pinangunahan ang mga tao. **7** Ngayon nang marining ng mga Filisteo na nagtipon ang mga tao ng Israel sa Mizpa, sinalakay ng mga namumuno ng Filisteo ang Israel. Pagkarinig ng mga tao ng Israel nito, natakot sila sa mga Palestina. **8** Pagkatapos sinabi ng bayan ng Israel kay Samuel, "Huwag kang tumigil

sa pagtawag kay Yahweh na ating Diyos para sa amin,
upang iligtas niya kami mula sa kamay ng mga Filisteo."
9 Kumuha si Samuel ng isang pinapasusong kordero at
inihandog ito bilang isang buong sinunog na handog kay
Yahweh. Pagkatapos patuloy na tumawag si Samuel kay
Yahweh para sa Israel, at sinagot siya ni Yahweh. 10 Habang
inihahandog ni Samuel ang sinunog na handog, lumapit ang
mga Filisteo para salakayin ang Israel. Subalit nagpakulog si
Yahweh ng isang malakas na tunog sa araw na iyon laban sa
mga Filisteo at nagkagulo sila, at napuksa sila sa harapan
ng Israel. 11 Pumunta ang mga kalalakihan ng Israel mula
sa Mizpa, at tinugis nila ang mga Filisteo at pinatay sila
hanggang sa ibaba ng Betcar. 12 Pagkatapos kumuha si
Samuel ng isang bato at itinayo ito sa pagitan ng Mizpa
at Shen. Pinangalanan niya itong Ebenezer, sinasabing,
"Hanggang sa ngayon tinulungan pa rin kami ni Yahweh."
13 Kaya nag-api ang mga Filisteo at hindi sila pumasok sa
hangganan ng Israel. Laban sa mga Filisteo ang kamay ni
Yahweh sa lahat ng araw ni Samuel. 14 Naibalik sa Israel
ang mga bayang kinuha ng mga Filisteo mula sa Israel, mula
sa Ekron hanggang sa Gat; binawi ng Israel ang kanilang
nasasakupan mula sa mga Filisteo. Pagkatapos nagkaroon
ng kapayapaan sa pagitan ng Israel at mga Amoreo. 15
Hinatulan ni Samuel ang Israel sa lahat ng araw ng kanyang
buhay. 16 Bawat taon lumilibot siya sa Bethel, sa Gilgal at
sa Mizpa. Pinagpapasiyahan niya ang mga alitan para sa
Israel sa lahat ng mga lugar na ito. 17 Pagkatapos babalik
siya sa Rama, sapagkat naroon ang bahay niya; at doon
pinagpapasiyahan din niya ang mga alitan para sa Israel.
Gumawa rin siya ng altar doon kay Yahweh.

8 Nang matanda na si Samuel, ginawa niyang mga hukom
sa Israel ang mga anak niyang lalaki. 2 Joel ang pangalan
ng panganay niya at Abija ang pangalan ng pangalawa
niyang anak na lalaki. Mga hukom sila sa Beer-seba. 3 Hindi
lumakad sa mga paraan niya ang kanyang mga anak, sa
halip naghabol sila sa hindi tapat na tubo. Tumanggap sila ng
mga suhol at binaluktot ang katarungan. 4 Pagkatapos sama-
samang nagtipon ang mga nakakatanda ng Israel at pumunta
sila kay Samuel sa Rama. 5 Sinabi nila sa kanya, "Tingnan
mo, matanda ka na at hindi lumalakad ayon sa mga paraan
mo ang iyong mga anak. Pumili ka para sa amin ng isang hari
na hahatol sa amin tulad ng lahat ng mga bansa." 6 Subalit
hindi nalugod si Samuel nang sabihin nilang, "Bigyan mo
kami ng haring hahatol sa amin." Kaya nanalangin si Samuel
kay Yahweh. 7 Sinabi ni Yahweh kay Samuel, "Sundin mo
ang boses ng mga tao sa lahat ng bagay na sasabihin nila sa
iyo; sapagkat hindi ikaw ang tinanggihan nila, ngunit ako ang
tinanggihan nila mula sa pagiging hari nila. 8 Kumikilos sila
ngayon tulad ng ginawa nila mula noong araw na inilabas
ko sila mula sa Ehipto, pinabayaan ako, at naglingkod sa
ibang mga diyos, at kaya ginagawa rin nila sa iyo. 9 Ngayon
makinig sa kanila; ngunit taimtim na balaan sila at ipaalam
sa kanila ang paraan na mamahala sa kanila ang hari." 10
Kaya sinabi ni Samuel ang lahat ng salita ni Yahweh sa
mga taong humihingi ng hari. 11 Sinabi niya, "Ganito kung
paano mamumuno ang hari sa inyo. Kukunin niya ang inyong
mga anak na lalaki at itatalaga sila sa kanyang mga karo
at para maging mga mangangabayo niya, at para tumakbo
sa harapan ng kanyang mga karo. 12 Hihirang siya para
sa kanyang sarili ng mga kapitan ng libu-libong sundalo, at
mga kapitan ng limampung sundalo. Pagbubungkalin niya
ang ilan ng kanyang lupa, gagapas ang ilan ng kanyang
ani, at ang ilan ay gagawa ng kanyang mga sandata para
sa digmaan at mga kagamitan para sa kanyang mga karo.
13 Kukunin din niya ang inyong mga anak na babae para
maging mga tagagawa ng pabango, tagapagluto at babaeng
magtitinapay. 14 Kukunin niya ang pinakamainam sa mga
bukid ninyo, ang inyong mga ubasan at mga taniman ng
olibo at ibibigay ang mga iyon sa mga lingkod niya. 15
Kukunin niya ang ikasampu ng inyong butil at ng inyong mga
ubasan at ibibigay sa kanyang mga opisyal at mga lingkod.
16 Kukunin niya ang inyong mga lalaki at babaeng lingkod at
ang pinakamagaling sa mga binata ninyo at inyong mga asno;
pagtatrabahuhin niya silang lahat para sa kanya. 17 Kukunin
niya ang ikasampu ng inyong mga kawan at magiging mga
alipin niya kayo. 18 Pagkatapos sa araw na iyon, tatangis
kayo dahil sa haring pinili ninyo para sa inyong sarili; ngunit
hindi kayo sasagutin ni Yahweh sa araw na iyon." 19 Subalit
tumangging makinig ang mga tao kay Samuel; sinabi nila,
"Hindi! Dapat mayroon kaming hari 20 upang maging tulad
kami ng lahat ng ibang bansa, at upang hatulan kami ng
aming hari at manguna sa amin at makipaglaban sa aming
mga labanan." 21 Nang marinig ni Samuel ang lahat ng
salita ng mga tao, inulit niya ang mga iyon sa mga tainga ni
Yahweh. 22 Sinabi ni Yahweh kay Samuel, "Sundin mo ang
boses nila at gawan sila ng hari." Kaya sinabi ni Samuel sa
mga kalalakihan ng Israel, "Dapat pumunta ang bawat lalaki
sa kanyang sariling lungsod."

9 May isang lalaki mula sa Benjamin, isang lalaking
maimpluwensiya. Kish ang pangalan niya, anak na lalaki
ni Abiel na anak na lalaki ni Zeror ng Becorat na anak na
lalaki ni Afia, na anak na lalaki na taga-Benjamin. 2 Mayroon
siyang isang anak na lalaki na nagngangalang Saul, isang
makisig na binata. Walang sinumang lalaki sa bayan ng Israel
ang mas makisig kaysa kanya. Mula balikat niya pataas mas
matangkad siya sa lahat ng tao. 3 Ngayon nawala ang mga
asno ni Kish, na ama ni Saul. Kaya sinabi ni Kish sa anak
niyang si Saul, "Isama mo ang isa sa mga lingkod; bumangon
at hanapin ang mga asno." 4 Kaya dumaan si Saul sa
maburol na lugar ng Efraim at nagtungo sa lupain ng Salisa,
ngunit hindi nila natagpuan ang mga iyon. Dumaan sila sa
lupain ng Shaalim, pero wala roon ang mga iyon. Pagkatapos
dumaan sila sa lupain ng mga taga-Benjamin, ngunit hindi
nila natagpuan ang mga iyon. 5 Nang dumating sila sa lupain
ng Zuf, sinabi ni Saul sa kanyang lingkod na kasama niya,
"Halika, bumalik na tayo, at baka tumigil na mag-alala ang
aking ama sa mga asno at magsimulang mag-alala tungkol sa
atin." 6 Subalit sinabi sa kanya ng lingkod, "Makinig ka, may
lingkod ng Diyos sa lungsod na ito. Siya ay isang lalaking
iginagalang; nagkakatotoo ang lahat ng bagay na sabihin
niya. Pumunta tayo roon; maaaring masabi niya sa atin kung
aling daan ang dapat nating tahakin sa ating paglalakbay." 7
Pagkatapos sinabi ni Saul sa kanyang lingkod, "Subalit kung
pupunta tayo, anong madadala natin sa lalaki? Dahil ubos na
ang tinapay sa ating supot, at walang handog na madadala
para sa tao ng Diyos. Anong mayroon tayo?" 8 Sumagot ang
lingkod kay Saul, "Mayroon ako ritong ikaapat na siklo ng
pilak na ibibigay ko sa lingkod ng Diyos, para sabihin sa atin
kung saan tayo dapat tumungo." 9 (Dati sa Israel, kapag
hahanapin ng isang tao ang kaalaman ng kalooban ng Diyos,
sinasabi niya, "Halika, pumunta tayo sa manghuhula." Dahil
ang propeta ngayon ay dating tinatawag na manghuhula.) 10

Pagkatapos sinabi ni Saul sa kanyang lingkod, “Mabuting pagkasabi. Halika, tayo na.” Kaya pumunta sila sa lungsod kung saan naroon ang lingkod ng Diyos. **11** Habang paakyat sila sa burol patungo sa lungsod, nakasalubong sila ng mga babaeng palabas para sumalok ng tubig; sinabi ni Saul at ng kanyang lingkod sa kanila, “Narito ba ang manghuhula?” **12** Sumagot sila at sinabi, “Narito siya; tingnan ninyo, nauna lang siya sa inyo. Magmadali kayo, dahil pupunta siya sa lungsod ngayon, sapagkat mag-aalay ang mga tao ngayon sa mataas na lugar. **13** Pagpasok na pagpasok ninyo sa lungsod matatagpuan ninyo siya bago siya umakyat sa mataas na lugar para kumain. Hindi kakain ang mga tao hanggang sa dumating siya dahil babasbasan niya ang alay; pagkatapos kakain ang mga inanyayahan. Ngayon, umakyat na kayo dahil matatagpuan ninyo siya kaagad.” **14** Kaya umakyat sila sa lungsod. Habang papasok sila sa lungsod, nakita nila si Samuel na patungo sa kanila para umakyat sa mataas na lugar. **15** Ngayon, sa araw bago dumating si Saul, ibinunyag ni Yahweh kay Samuel: **16** “Bukas sa mga ganitong oras ipapadala ko sa iyo ang isang lalaki mula sa lupain ng Benjamin, at papahiran mo siya ng langis para maging prinsipe ng aking bayang Israel. Ililigtas niya ang bayan ko mula sa kamay ng mga Filisteo. Dahil naawa ako sa aking bayan sapagkat nakarating sa akin ang paghinigi nila ng tulong sa akin.” **17** Nang makita ni Samuel si Saul, sinabi ni Yahweh sa kanya, “Siya ang lalaking sinabi ko sa iyo! Siya ang mamamahala sa aking bayan.” **18** Pagkatapos lumapit si Saul kay Samuel sa tarangkahan at sinabing, “Sabihin mo sa akin kung saan ang bahay ng manghuhula?” **19** Sinagot ni Samuel si Saul at sinabing, “Ako ang manghuhula. Mauna kang umakyat sa akin sa mataas na lugar, dahil ngayon kakain kang kasama ko. Sa umaga hahayaan kitang umalis, at sasabihin ko sa iyo ang lahat ng bagay na nasa isip mo. **20** Para sa iyong mga asnong nawala tatlong araw na ang nakalipas, huwag mabahala tungkol sa mga iyon, dahil natagpuan na ang mga iyon. At para kanino nakatuon ang lahat ng naisin ng Israel? Hindi ba sa iyo at sa buong bahay ng iyong ama?” **21** Sumagot si Saul at sinabing, “Hindi ba ako taga- Benjamin, mula sa pinakamaliit na lipi ng Israel? Hindi ba ang aking angkan ang pinakamaliit sa lahat ng angkan ng lipi ni Benjamin? Bakit ka nagsalita sa akin sa ganitong paraan?” **22** Kaya isinama ni Samuel si Saul at kanyang lingkod, dinala sila sa bulwagan, at pinaupo sila sa pang-ulong dako ng mga inanyayahan, na mga tatlumpung tao. **23** Sinabi ni Samuel sa tagapagluto, “Dalhin mo ang bahaging ibinigay ko sa iyo, kung alin sinabi sa iyong, 'Itabi mo ito.'” **24** Kaya kinuha ng tagapagluto ang hitang itinaas sa pag-aalay at kung ano ang kasama nito, at inilagay ito sa harapan ni Saul. Pagkatapos sinabi ni Samuel, “Tingnan kung ano ang itinabi ko para sa iyo! Kainin mo ito, dahil itinabi ko ito hanggang sa itinakdang oras para sa iyo. Sa ngayon masasabi mong, 'Inanyayahan ko ang mga tao.'” Kaya kumain si Saul kasama ni Samuel sa araw na iyon. **25** Nang makababa sila mula sa mataas na lugar patungo sa lungsod, nakipag-usap si Samuel kay Saul sa ibabaw ng bubong. **26** Pagkatapos sa bukang-liwayway, tinawag ni Samuel si Saul sa ibabaw ng bubong at sinabing, “Bumangon ka, upang maihatid kita paalis sa iyong patutunguhan.” Kaya bumangon si Saul, at kapwa siya at si Samuel ay lumabas sa kalye. **27** Habang patungo sila sa dakong labas ng lungsod, sinabi ni Samuel kay Saul, “Sabihan mo ang lingkod na mauna sa atin (at nauna siya), ngunit dapat kang manatili rito sandali, upang maipahayag ko ang pasabi ng Diyos sa iyo.”

10 Pagkatapos kumuha si Samuel ng isang bote ng langis at ibinuhos ito sa ulo ni Saul, at hinalikan siya. Sinabi niya, “Hindi ba pinahiran ka ng langis ni Yahweh para maging tagapamahala ng kanyang pamana? **2** Kapag iniwan mo ako ngayon, may matatagpuan kang dalawang lalaki sa puntod ni Raquel, sa nasasakupan ng Benjamin at Zelza. Sasabihin nila sa iyo, 'Natagpuan na ang hinahanap mong mga asno. Ngayon, tumigil ang iyong ama sa pag-aalala tungkol sa mga asno, at nababalisa na tungkol sa iyo, sinasabing, “Ano ang dapat kong gawin sa anak ko?”' **3** Pagkatapos magpapatuloy ka mula roon, at makakarating ka sa owk ng Tabor. Sasalubungin ka roon ng tatlong lalaking papunta sa Diyos sa Bethel, ang isa ay may dalang tatlong batang kambing, ang isa ay may dalang tatlong pirasong tinapay at ang isa ay may dalang isang balat na sisidlan ng alak. **4** Babatiin ka nila at bibigyan ng dalawang pirasong tinapay, na kukunin mo mula sa kanilang mga kamay. **5** Matapos iyon, paroroon ka sa burol ng Diyos, kung saan naroon ang kuta ng mga Filisteo. Kapag nakarating ka sa lungsod, makakasalubong ka ng isang pangkat ng propetang pababa mula sa mataas na lugar na may alpa, panderetas, plauta, at lira sa harapan nila; magsisipanghula sila. **6** Agad na darating sa iyo ang Espiritu ni Yahweh at huhula ka kasama nila, at mababago ka sa isang kakaibang lalaki. **7** Ngayon, kapag dumating sa iyo ang mga palatandaang ito, gawin mo anumang masumpungang gawin ng iyong kamay, sapagkat kasama mo ang Diyos. **8** Mauna ka sa aking bumaba sa Gilgal. Pagkatapos bababa ako sa iyo para maghandog ng mga sinunog na handog at mag-alay ng mga handog pangkapayapaan. Maghintay ng pitong araw hanggang sa dumating ako at ipakita sa iyo kung ano ang dapat mong gawin.” **9** Nang tumalikod si Saul para iwan si Samuel, binigyan siya ng Diyos ng panibagong puso. Pagkatapos lahat ng mga palatandaang ito ay nangyari sa araw na iyon. **10** Nang dumating sila sa burol, sinalubong siya ng isang pangkat ng mga propeta, at agad na dumating sa kanya ang Espiritu ng Diyos kaya nanghula siya kasama nila. **11** Nang makita siya ng lahat ng taong dating nakakakilala sa kanya na nanghuhula kasama ng mga propeta, sinabi ng mga tao sa isa't isa, “Anong nangyari sa anak ni Kish? Isa na ba ngayon si Saul sa mga propeta?” **12** Isang lalaki mula sa parehong lugar ang sumagot, “At sino ang kanilang ama?” Dahil dito, naging kasabihan, “Isa rin ba si Saul sa mga propeta?” **13** Nang matapos niyang manghula, pumaroon siya sa mataas na lugar. **14** Pagkatapos sinabi ng tiyo ni Saul sa kanya at kanyang lingkod, “Saan kayo nagpunta?” At sumagot siya, “Para hanapin ang mga asno; nang hindi namin matagpuan ang mga iyon, pumunta kami kay Samuel.” **15** Sinabi ng tiyo ni Saul, “Pakiusap, sabihin sa akin kung anong sinabi sa iyo ni Samuel.” **16** Sumagot si Saul sa kanyang tiyo, “Sinabi niya sa amin nang tapatan na natagpuan na ang mga asno.” Ngunit hindi niya sinabi sa kanya ang bagay patungkol sa kaharian na sinabi ni Samuel. **17** Ngayon sama-samang tinawag ni Samuel ang mga tao sa harapan ni Yahweh sa Mizpa. **18** Sinabi niya sa mga tao ng Israel, “Ito ang sinasabi ni Yahweh, na Diyos ng Israel: 'Dinala ko ang Israel palabas ng Ehipto, at iniligtas kayo mula sa kamay ng mga taga-Ehipto, at mula sa kamay ng lahat ng kahariang umapi sa inyo.' **19** Subalit ngayon tinanggihan ninyo ang inyong Diyos

na nagliligtas sa inyo mula sa lahat ninyong kalamidad at
dalamhati; at sinabi ninyo sa kanya, 'Maglagay ng hari sa
amin.' Ngayon idulog ang inyong mga sarili sa harapan ni
Yahweh ayon sa inyong mga lipi at angkan." **20** Kaya dinala
ni Samuel palapit ang lahat ng lipi ng Israel, at napili ang lipi
ni Benjamin. **21** Pagkatapos dinala niya palapit ang lipi ni
Benjamin ayon sa kanilang mga angkan; at napili ang angkan
ng mga Matrites; at napili si Saul na anak ni Kish. Subalit nang
siya ay hinahanap nila, hindi siya matagpuan. **22** Pagkatapos
gustong magtanong ng mga tao sa Diyos ng karagdagang
tanong, "May ibang lalaki pa bang darating?" Sumagot si
Yahweh, "Itinago ni Saul ang kanyang sarili sa mga kargada."
23 Pagkatapos tumakbo sila at kinuha si Saul mula roon.
Nang tumayo siya kasama ng mga tao, mas matangkad siya
kaysa sinumang tao mula sa kanyang balikat pataas. **24**
Pagkatapos sinabi ni Samuel sa mga tao, "Nakikita ba ninyo
ang lalaking pinili ni Yahweh?" Walang isa mang katulad niya
sa lahat ng tao!" Sumigaw ang lahat ng tao, "Mabuhay ang
hari!" **25** Pagkatapos sinabi ni Samuel sa mga tao ang mga
kaugalian at panuntunan ng paghahari, isinulat ang mga
iyon sa isang aklat at inilagay ito sa harapan ni Yahweh.
Pagkatapos pinaalis ni Samuel ang mga tao, bawat lalaki sa
kanyang bahay. **26** Umuwi rin si Saul sa tahanan niya sa
Gibea, at sumama sa kanya ang ilang malalakas na tauhan
na hinipo ng Diyos ang mga puso. **27** Subalit ilang walang
kabuluhang lalaki ang nagsabi, "Paano tayo maililigtas ng
lalaking ito?" Inalipusta ng mga taong ito si Saul at hindi siya
dinalhan ng anumang regalo. Subalit nanahimik lang si Saul.

11 Pagkatapos nilusob ni Nahas na Ammonita ang Jabes
Gilead. Sinabi ng lahat ng kalalakihan ng Jabes kay
Nahas, "Gumawa ng isang kasunduan sa amin at maglilingkod
kami sa iyo." **2** Sumagot si Nahas na taga-Ammon, "Sa
kondisyong ito gagawa ako ng kasunduan sa inyo, na
dudukutin ko ang lahat ng kanang mata ninyo, at sa paraang
ito, magdadala ng kahihiyan sa buong Israel." **3** Sumagot
ang mga nakatatanda ng Jabes, "Iwan muna kami sa loob
ng pitong araw para makapagpadala kami ng mga sugo sa
buong nasasakupan ng Israel. Pagkatapos, kung walang
magliligtas sa amin, susuko kami sa iyo." **4** Dumating ang
mga sugo sa Gibea, kung saan nakatira si Saul, at sinabi nila
sa mga tao kung ano ang nangyari. Umiyak nang malakas ang
lahat ng tao. **5** Ngayon sinusundan ni Saul ang mga lalaking
baka sa bukid. Sinabi ni Saul, "Anong problema ng mga tao
na umiiyak sila?" Sinabi nila kay Saul kung ano ang sinabi
ng mga kalalakihan ng Jabes. **6** Nang marinig ni Saul ang
sinabi nila, agad na dumating ang Espiritu ng Diyos sa kanya,
at galit na galit siya. **7** Kumuha siya ng magkasingkaw na
lalaking baka at pinagpira-piraso ang mga iyon. Pinadala niya
ang mga iyon sa mga sugo sa buong nasasakupan ng Israel.
Sinabi niya, "Sinuman ang hindi lumabas kasunod ni Saul at
kasunod ni Samuel, ito ang gagawin sa kanyang lalaking
baka. Dumating sa mga tao ang takot kay Yahweh at lumabas
silang magkakasama bilang isang lalaki. **8** Nang tinipon niya
sila sa Bezek, ang mga tao ng Israel ay tatlondaang libo, at
tatlumpung libo ang kalalakihan ng Juda. **9** Sinabi nila sa mga
dumating na mga mensahero, "Sabihin sa mga kalalakihan ng
Jabes Gilead, 'Bukas, sa oras na mainit ang araw, ililigtas ko
kayo.'" Kaya umalis ang mga mesahero at sinabihan ang mga
kalalakihan ng Jabes at natuwa sila. **10** Pagkatapos sinabi ng
mga kalalakihan ng Jabes kay Nahas, "Bukas susuko kami
sa iyo, at magagawa mo sa amin anuman ang mukhang
mabuti sa iyo." **11** Sumunod na araw, hinati ni Saul ang mga
tao sa tatlong pangkat. Dumating sila sa gitna ng kampo sa
oras ng pang-umagang tanod at sinalakay at tinalo nila ang
mga Ammonita hanggang sa kainitan ng araw. Kumalat ang
mga nakaligtas, at walang dalawa sa kanila ang naiwang
magkasama. **12** Pagkatapos sinabi ng mga tao kay Samuel,
"Sino iyong nagsabing, 'Maghahari ba sa atin si Saul?' Dalhin
ang mga lalaki upang mapatay namin sila." **13** Subalit sinabi
ni Saul, "Walang dapat patayin sa araw na ito dahil ngayon,
iniligtas ni Yahweh ang Israel." **14** Pagkatapos sinabi ni
Samuel sa mga tao, "Halikayo, pumunta tayo sa Gilgal at
baguhin ang kaharian doon." **15** Kaya pumunta sa Gilgal ang
lahat ng tao at ginawang hari si Saul sa harapan ni Yahweh sa
Gilgal. Nag-alay sila roon ng mga handog pangkapayapaan
sa harapan ni Yahweh at lubos na nagalak si Saul at lahat ng
mga kalalakihan ng Israel.

12 Sinabi ni Samuel sa buong Israel, "Nakinig ako sa lahat
ng bagay na sinabi ninyo sa akin, at nagtalaga ako ng
isang hari sa inyo. **2** Ngayon, narito ang hari lumakakad sa
harapan ninyo; at ako ay matanda na at puti na ang buhok; at
ang aking mga anak na lalaki ay kasama ninyo. Lumakad ako
sa harapan ninyo mula sa aking kabataan hanggang ngayon.
3 Narito ako; magpatotoo laban sa akin sa harapan ni Yahweh
at sa harapan ng kanyang hinirang. Kaninong lalaking baka
ang kinuha ko? Kaninong asno ang kinuha ko? Sino ang aking
dinaya? Sino ang aking inapi? Mula kaninong kamay ako
kumuha ng isang suhol upang bulagin ang aking mga mata?
Magpatotoo laban sa akin, at ibabalik ko ito sa inyo." **4** Sinabi
nila, "Hindi mo kami dinaya, inapi, o ninakawan ng anumang
bagay mula sa kamay ng sinuman." **5** Sinabi niya sa kanila,
"Saksi si Yahweh laban sa inyo, at ang kanyang hinirang ay
saksi ngayon, na wala kayong nakita sa aking kamay." At
sumagot sila, "Saksi si Yahweh." **6** Sinabi ni Samuel sa mga
tao, "Si Yahweh ang siyang humirang kina Moises at Aaron,
at ang siyang nagdala palabas sa inyong mga ama mula
sa lupain ng Ehipto. **7** Kaya ngayon, ihandog ang inyong
mga sarili, upang maaari akong makiusap kasama ninyo sa
harapan ni Yahweh tungkol sa lahat ng mga makatarungang
gawain ni Yahweh, na ginawa niya sa inyo at sa inyong mga
ama. **8** Nang dumating si Jacob sa Ehipto, at umiyak ang
inyong mga ninuno kay Yahweh. Ipinadala ni Yahweh sina
Moises at Aaron, siyang nanguna sa inyong mga ninuno
palabas ng Ehipto at nanirahan sila sa lugar na ito. **9** Subalit
kinalimutan nila si Yahweh na kanilang Diyos; ipinagbili niya
sila sa kamay ni Sisera, kapitan ng mga hukbo ni Hazor,
sa kamay ng mga Filisteo, at sa kamay ng hari ng Moab;
nakigpaglaban silang lahat sa inyong mga ninuno. **10** Umiyak
sila kay Yahweh at sinabi, "Nagkasala kami, dahil tinalikuran
namin si Yahweh at naglingkod sa mga Baal at sa mga
Astoret. Subalit iligtas kami ngayon mula sa kamay ng aming
mga kaaway, at paglilingkuran ka namin.' **11** Kaya ipinadala
ni Yahweh sina Jerub Baal, Bedan, Jepta, at Samuel, at
binigyan kayo ng tagumpay sa inyong mga kaaway sa buong
palibot ninyo, upang ligtas kayong manirahan. **12** Nang nakita
ninyo na dumating si Nahas ang hari ng bayan ng Ammon
laban sa inyo, sinabi ninyo sa akin. 'Hindi! Sa halip, isang
hari dapat ang mamuno sa amin'—kahit na si Yahweh, ang
inyong Diyos, ang hari ninyo. **13** Ngayon narito ang hari na
inyong pinili, na inyong hiningi at siyang hinirang ngayon ni
Yahweh bilang hari ninyo. **14** Kung takot kayo kay Yahweh,
paglingkuran siya, sundin ang kanyang boses, at huwag

maghimagsik laban sa mga utos ni Yahweh, pagkatapos
kapwa kayo at ang haring namamahala sa inyo ay magiging
tagasunod ni Yahweh na inyong Diyos. **15** Kapag hindi
ninyo sinunod ang boses ni Yahweh, subalit maghimagsik
laban sa mga utos ni Yahweh, kung gayon ang kamay ni
Yahweh ay magiging laban sa inyo, tulad ng ito ay laban sa
inyong mga ninuno. **16** Kahit na ngayon idulog ang inyong
sarili at masdan ang dakilang bagay na ito na gagawin ni
Yahweh sa harapan ng inyong mga mata. **17** Hindi ba ngayon
ang pag-aani ng trigo? Tatawag ako kay Yahweh, upang
magpapadala siya ng kulog at ulan. Pagkatapos malalaman
ninyo at makikita na matindi ang inyong kasamaan, na inyong
ginawa sa paningin ni Yahweh, sa paghingi ng isang hari
para sa inyong mga sarili." **18** Kaya tumawag si Samuel
kay Yahweh; at sa parehong araw na iyon nagpadala si
Yahweh ng kulog at ulan. Pagkatapos labis na natakot ang
lahat ng mga tao kina Yahweh at Samuel. **19** Pagkatapos
sinabi ng lahat ng mga tao kay Samuel, "Manalangin para sa
iyong mga lingkod kay Yahweh na iyong Diyos, upang hindi
kami mamatay. Sapagkat idinagdag namin sa lahat ng aming
mga kasalanan itong kasamaan sa paghingi ng isang hari
para sa aming mga sarili." **20** Sumagot si Samuel, "Huwag
kayong matakot. Nagawa ninyo ang lahat ng kasamaang
ito, subalit huwag tumalikod mula kay Yahweh, sa halip
paglingkuran si Yahweh ng inyong buong puso. **21** Huwag
kayong tumalikod pagkatapos ng mga walang kabuluhang
bagay na hindi mapapakinabangan o makakapagligtas sa
inyo, dahil ang mga ito ay walang silbi. **22** Para sa kapakanan
ng kanyang dakilang pangalan, hindi tatanggihan ni Yahweh
ang kanyang mga tao, dahil nasiyahan si Yahweh na gawin
kayong isang mga tao para sa kanyang sarili. **23** Para sa
akin, huwag nawang ipahintulot na magkasala ako laban kay
Yahweh sa pamamagitan ng pagtigil sa pananalangin para
sa inyo. Sa halip, ituturo ko sa inyo ang daang mabuti at
tama. **24** Katakutan lamang si Yahweh at paglingkuran siya
sa katotohanan ng inyong buong puso. Isaalang-alang ang
mga dakilang bagay na nagawa niya para sa inyo. **25** Subalit
kung magpumilit kayo sa paggawa ng masama, kapwa kayo
at inyong hari ay mamamatay."

13 Tatlumpong taong gulang si Saul nang nagsimula siyang
mamuno; nang namuno siya sa loob ng apatnapung
taon sa Israel, **2** pumili siya ng tatlong libong kalalakihan
ng Israel. Dalawang libo ang kasama niya sa Micmas at sa
maburol na lugar ng Bethel, habang isang libo ang kasama
ni Jonatan sa Gibea ng Benjamin. Pinauwi niya ang mga
natitirang sundalo, bawat lalaki sa kanyang tolda. **3** Tinalo ni
Jonatan ang kuta ng mga Filisteo na nasa Geba at narinig ito
ng mga Filisteo. Pagkatapos hinipan ni Saul ang trumpeta
sa buong lupain, nagsasabing, "Hayaang marinig ng mga
Hebreo." **4** Narinig ng buong Israel na tinalo ni Saul ang kuta
ng mga Filisteo, at naging isang bulok na amoy din ang Israel
sa mga Filisteo. Pagkatapos sama-samang pinatawag ang
mga sundalo upang sumama kay Saul sa Gilgal. **5** Nagtipon
ng magkakasama ang mga Filisteo upang makipaglaban sa
Israel: tatlong libong karo, anim na libong kalalakihan upang
patakbuhin ang mga karo, at mga hukbo na kasindami ng
buhangin sa baybayin. Dumating sila at nagkampo sa Micmas,
silangan ng Beth-aven. **6** Nang makita ng mga kalalakihan
ng Israel na sila ay nasa panganib—sapagkat ang mga tao
ay namimighati, nagtago ang mga tao sa mga kuweba, sa
damuhan, sa mga bato, sa mga balon, at sa mga hukay. **7**
Ang ilan sa mga Hebreo ay pumunta sa ibayo ng Jordan sa
lupain ni Gad at Galaad. Subalit naroon pa rin si Saul sa
Gilgal, at nanginginig ang lahat ng mga tao na sumusunod
sa kanya. **8** Naghintay siya ng pitong araw, ang itinakdang
panahon ni Samuel. Subalit hindi pumunta si Samuel sa
Gilgal, at naghiwa-hiwalay ang mga tao mula kay Saul. **9**
Sinabi ni Saul, "Dalhin ninyo sa akin ang handog na susunugin
at ang mga handog pangkapayapaan" Pagkatapos inihandog
niya ang handog na susunugin. **10** Nang matapos siyang
maghandog ng handog na susunugin dumating si Samuel.
Lumabas si Saul upang salubungin siya at upang batiin siya.
11 Pagkatapos sinabi ni Samuel, "Ano itong nagawa mo?"
Sumagot si Saul, "Nang nakita ko na iniwanan na ako ng mga
tao, at hindi ka dumating sa loob ng itinakdang panahon, at
nagtipon ang mga Filisteo sa Micmas, **12** sinabi ko, 'Bababa
ngayon ang mga Filisteo laban sa akin sa Gilgal, at hindi ko
hinanap ang pabor ni Yahweh.' Kaya pinilit ko ang aking sarili
na ihandog ang handog na susunugin." **13** Pagkatapos sinabi
ni Samuel kay Saul, "Kumilos ka ng may kahangalan. Hindi
mo sinunod ang utos ni Yahweh na iyong Diyos na ibinigay
niya sa iyo. Sa gayon itinatag sana ni Yahweh ang iyong
pamumuno sa Israel magpakailanman. **14** Subalit ang iyong
pamumuno ngayon ay hindi na magpapatuloy. Humanap si
Yahweh ng isang taong masunurin sa kanya, at hinirang
siya ni Yahweh upang maging prinsipe ng kanyang mga tao,
dahil hindi mo sinunod kung ano ang kanyang inutos sa
iyo." **15** Pagkatapos bumangon si Samuel at pumunta sa
Gilgal patungong Gibea ng Benjamin. Pagkatapos binilang ni
Saul ang mga tao na naroon kasama niya, halos anim na
raang kalalakihan. **16** Si Saul, kanyang anak na lalaking si
Jonatan, at ang mga tao na naroon kasama nila, ay nanatili
sa Geba ng Benjamin. Subalit nagkampo ang mga Filisteo
sa Micmas. **17** Dumating ang mga mananalakay mula sa
kampo ng mga Filisteo sa tatlong pangkat. Isang pangkat ay
patungong Ofra, sa lupain ng Sual. **18** Ang ibang pangkat ay
patungong Beth-horon, at ang ibang pangkat ay patungo sa
hangganan na nakatanaw sa lambak ng Zeboim patungo
sa ilang. **19** Walang mahanap na panday sa buong Israel,
dahil sinabi ng mga Filisteo, "Kung hindi gagawa ang mga
Hebreo ng mga espada o mga sibat para sa kanilang mga
sarili." **20** Subalit ang lahat ng kalalakihan ng Israel ay sanay
na bumaba sa mga Filisteo, bawat isa upang hasain ang
tulis ng kanyang arado, kanyang asarol, kanyang palakol, at
kanyang karit. **21** Ang bayad ay ikadalawang bahagi ng isang
sekel para sa tulis ng arado, at sa mga asarol, at isangkatlo
ng isang sekel para sa paghahasa ng mga palakol at para
sa pagpapatuwid ng mga pantaboy. **22** Kaya sa araw ng
labanan, walang mga espada o mga sibat na makikita sa mga
kamay ng alinmang sundalo na kasama nina Saul at Jonatan;
sina Saul at kanyang anak na lalaki na si Jonatan lamang
ang mayroon nito. **23** Ang kuta ng mga Filisteo ay pumunta
sa lagusan ng Micmas.

14 Isang araw, sinabi ni Jonatan na anak na lalaki ni Saul
sa kanyang batang tagapagdala ng baluti, "Halika,
pumunta tayo sa kuta ng mga Filisteo sa kabilang panig."
Subalit hindi niya sinabihan ang kanyang ama. **2** Nanatili si
Saul sa dakong labas ng bayan ng Gibea sa ilalim ng punong
granada na nasa Migron. Mga anim na raang kalalakihan ang
kasama niya, **3** kasama si Ahias anak na lalaki ni Ahitob
(kapatid na lalaki ni Icabod) anak na lalaki ni Pinehas na anak
na lalaki ni Eli, ang pari ni Yahweh sa Shilo, na nakasuot ng

isang epod. Hindi alam ng mga tao na nawala si Jonatan.
4 Sa pagitan ng mga lagusan, na nilalayon ni Jonatan na
tawirin papunta sa kuta ng mga Filisteo, may isang mabatong
talampas sa isang bahagi, at isang mabatong talampas sa isa
pang bahagi. Ang pangalan ng isang talampas ay Bozez, at
ang pangalan ng isa pa ay Sene. **5** Ang isang matarik na
talampas ay pumaitaas sa hilaga sa harap ng Micmas, at
ang isa sa timog sa harap ng Geba. **6** Sinabi ni Jonatan sa
kanyang batang tagapagdala ng baluti, "Halika, tumawid tayo
papunta sa kuta nitong mga taong di tuli. Maaring kumilos
si Yahweh sa ngalan natin, sapagkat walang makakapigil
kay Yahweh mula sa pagligtas sa pamamagitan ng marami
o kaunting tao." **7** Sumagot ang kanyang tagapagdala ng
baluti, "Gawin mo ang lahat ng bagay na nasa puso mo. Sige,
tingnan mo, kasama mo ako upang sundin ang lahat ng mga
iniutos mo." **8** Pagkatapos sinabi ni Jonatan, "Tatawid tayo
papunta sa mga kalalakihan, at ilalantad natin ang ating mga
sarili sa kanila. **9** Kapag sasabihin nila sa atin, "Maghintay
kayo diyan hanggang sa dumating kami sa inyo'—kung gayon
mananatili tayo sa ating lugar at hindi tatawid papunta sa
kanila. **10** Subalit kung sasagot sila, 'Pumunta kayo dito
sa amin,' kung gayon tatawid tayo; dahil ibinigay sila ni
Yahweh sa atin. Ito ang magiging tanda sa atin." **11** Kaya
pareho nilang inilantad ang kanilang mga sarili sa kuta ng
mga Filisteo. Sinabi ng mga Palestina, "Masdan ninyo, ang
mga Hebreo ay lumalabas sa mga butas kung saan sila
nagtatago." **12** Pagkatapos tumawag ang kalalakihan ng
kampo kina Jonatan at sa kanyang tagapagdala ng baluti, at
sinabi, "Umakyat kayo dito sa amin, at papakitaan namin kayo
ng isang bagay." Sinabi ni Jonatan sa kanyang tagapagdala
ng baluti, "Sumunod ka sa akin, dahil ibinigay sila ni Yahweh
sa kamay ng Israel." **13** Umakyat si Jonatan gamit ang
kanyang mga kamay at paa, at sumunod sa kanyang likuran
ang kanyang tagapagdala ng baluti. Pinatay ni Jonatan ang
mga Filisteo sa harapan, at pinatay ng kanyang tagapagdala
ng baluti sa kanyang likuran. **14** Iyan ang unang pagsalakay
na ginawa nina Jonatan at kanyang tagapagdala ng baluti,
nakapatay ng halos dalawampung kalalakihan sa loob ng
halos kalahati ng haba ng isang tudling sa isang ektarya ng
lupa. **15** May isang kaguluhan sa kampo, sa bukid, at sa mga
tao. Kahit na ang kuta at ang mananalakay ay nagkagulo.
Lumindol ang mundo, at may isang malawakang kaguluhan.
16 Pagkatapos tumingin ang mga bantay ni Saul sa Gibea
ng Benjamin; ang pangkat ng mga ni Jonatan ay naghiwa-
hiwalay, at sila ay nagpaparoon at parito. **17** Pagkatapos
sinabi ni Saul sa mga tao na kasama niya, "Magbilang kayo
at hanapin ninyo kung sino ang nawawala sa atin." Nang
mabilang nila, si Jonatan at ang kanyang tagapagdala ng
baluti ang mga nawawala. **18** Sinabi ni Saul kay Ahias, "Dalhin
ang epod ng Diyos dito"—sapagkat isinuot ni Ahias ang epod
nang araw na iyon kasama ng mga sundalo ng Israel. **19**
Habang nagsasalita si Saul sa pari, ang kaguluhan sa kampo
ng mga ni Filisteo ay nagpatuloy at lumalawak. Pagkatapos
sinabi ni Saul sa pari, "Alisin ang iyong kamay." **20** Nagsama-
sama si Saul at lahat ng mga taong kasama niya at pumunta
sa labanan. Ang bawat espada ng ni Jonatan ay laban sa
kanyang kapwa tao, at nagkaroon ng matinding kalituhan. **21**
Ngayon iyong mga Hebreo na dati ay kasama ng mga ni
Filisteo at iyong kasama nila sa kampo, kahit sila ay umanib
sa mga Israelita na kasama nila Saul at Jonatan. **22** Nang
tinago ng lahat ng kalalakihan ng Israel ang kanilang sarili sa
mga burol malapit sa Efraim narinig nila na tumatakas ang
mga Filisteo, kahit na hinabol sa nila sila sa labanan. **23** Kaya
iniligtas ni Yahweh ang Israel nang araw na iyon, at lumagpas
ang labanan sa dako ng Beth-aven. **24** Sa araw na iyon ang
kalalakihan ng Israel ay nabalisa dahil inilagay ni Saul ang
mga tao sa ilalim ng isang panunumpa at sinabi, "Susumpain
ang taong kakain ng anumang pagkain hanggang gabi at
naipaghiganti ako sa aking mga kaaway." Kaya wala sa mga
hukbo ang tumikim ng pagkain. **25** Pagkatapos pumasok ng
kagubatan ang lahat ng mga tao at may mga pulot sa ibabaw
ng lupa. **26** Nang pumasok ang mga tao sa kagubatan,
dumaloy ang pulot, subalit wala ni isa ang naglagay ng
kanyang kamay sa kanyang bibig dahil kinatakutan ng mga
tao ang panunumpa. **27** Subalit hindi narinig ni Jonatan na
binigkis ng kanyang ama ang mga tao sa isang panunumpa.
Inabot niya ang dulo ng kanyang tungkod na nasa kanyang
kamay at inilublob ito sa pulot-pukyutan. Itinaas niya ang
kanyang kamay sa kanyang bibig, at lumiwanag ang kanyang
mga mata. **28** Pagkatapos sumagot ang isa sa mga tao,
"Mahigpit na binilinan ng iyong ama ang mga tao ng may
panunumpa, sa pagsasabing, 'Susumpain ang tao na kakain
ng pagkain sa araw na ito,' kahit na mahina na ang mga tao
mula sa gutom." **29** Pagkatapos sinabi ni Jonatan, "Gumawa
ang ama ko ng gulo sa lupain. Masdan kung paano lumiwanag
ang aking mga mata dahil tumikim ako ng kaunti ng pulot na
ito. **30** Ano pa kaya kung malayang kumain ang mga tao
ngayon sa pandarambong mula sa kanilang mga kaaway na
kanilang natagpuan? Subalit ngayon ang patayan ay hindi
matindi sa mga Filisteo." **31** Sinalakay nila ang mga Filisteo
sa araw na iyon mula Micmas hanggang Ahilon. Pagod na
pagod ang mga tao. **32** Sumugod nang may kasakiman ang
mga tao sa pandarambong at kumuha ng mga tupa, mga
baka at mga bisiro, at pinatay ang mga ito sa lupa. Kinain
ng mga tao ang mga ito kasama ang dugo. **33** Pagkatapos
sinabihan nila si Saul, "Tingnan mo, nagkakasala ang mga
tao laban kay Yahweh sa pamamagitan ng pagkain na may
dugo." Sinabi ni Saul, "Kumilos kayo ng hindi tapat. Ngayon,
magpagulong kayo ng isang malaking bato dito sa akin." **34**
Sinabi ni Saul, "Pumunta kayo sa mga tao, at sabihan sila,
'Hayaang dalhin ng bawat tao ang kanyang kapong baka at
kanyang mga tupa, patayin ang mga ito dito, at kainin. Huwag
magkasala laban kay Yahweh sa pamamagitan ng pagkain
kasama ang dugo.'" Kaya dinala ng bawat tao ang kanyang
sariling kapong baka kasama niya nang gabing iyon at pinatay
ang mga ito roon. **35** Gumawa si Saul ng isang altar kay
Yahweh, na naging unang altar na ginawa niya kay Yahweh.
36 Pagkatapos sinabi ni Saul, "Habulin natin ang mga Filisteo
sa gabi at dambungan sila hanggang umaga; huwag tayong
magtira ng buhay sa isa sa kanila." Sumagot sila, "Gawin
kung anong sa tingin mo ay mabuti." Subalit sinabi ng pari,
"Lapitan natin ang Diyos dito." **37** Tinanong ni Saul ang Diyos,
"Dapat ko bang habulin ang mga Filisteo? Ibibigay mo ba
sila sa kamay ng Israel?" Subalit hindi siya sinagot ng Diyos
nang araw na iyon. **38** Pagkatapos sinabi ni Saul, "Pumarito
kayo, lahat kayong mga pinuno ng mga tao; matuto kayo at
tingnan kung paano nangyari ang kasalanang ito ngayon. **39**
Sapagkat, habang nabubuhay si Yahweh, siyang nagligtas
sa Israel, kahit na ito ay si Jonatan na anak kong lalaki,
siya ay tiyak na mamamatay." Subalit wala sa kalalakihan
sa mga tao ang sumagot sa kaniya. **40** Pagkatapos sinabi
niya sa buong Israel, "Dapat kayong tumayo sa isang panig,
at ako at si Jonatan na aking anak ay sa kabila." Sinabi
ng mga tao kay Saul, "Gawin mo kung ano ang mukhang

mabuti para sa iyo.” **41** Kaya nga sinabi ni Saul kay Yahweh,
ang Diyos ng Israel, “Ipakita ang ginamit sa palabunutan.”
Sina Jonatan at Saul ang nakuha sa palabunutan, subalit
nakaligtas ang mga tao mula sa pagpili. **42** Pagkatapos
sinabi ni Saul, “Magpalabunutan tayo sa pagitan ko at sa
aking anak na si Jonatan.” Pagkatapos nakuha si Jonatan
sa palabunutan. **43** Pagkatapos sinabi ni Saul kay Jonatan,
“Sabihan mo ako kung ano ang nagawa mo.” Sinabihan siya
ni Jonatan, “Tumikim ako ng kaunting pulot gamit ang dulo ng
bara na nasa aking kamay. Narito ako; mamamatay ako.” **44**
Sinabi ni Saul, “Gawin ng Diyos at higit din sa akin, kung
hindi ka mamatay, Jonatan.” **45** Pagkatapos sinabi ng mga
tao kay Saul, “Dapat bang mamatay si Jonatan, na siyang
nagdala nitong dakilang tagumpay para sa Israel? Higit pa
rito! Habang nabubuhay si Yahweh, walang isang buhok
sa kanyang ulo ang mahuhulog sa lupa, dahil kumilos siya
kasama ang Diyos ngayon.” Kaya iniligtas ng mga tao si
Jonatan kaya hindi siya namatay. **46** Pagkatapos pinatigil
ni Saul ang pagtugis sa mga Filisteo, at pumunta ang mga
Filisteo sa kanilang sariling lugar. **47** Nang magsimula si Saul
na mamuno sa Israel, nakipaglaban siya sa lahat ng kanyang
mga kaaway sa bawat panig. Nakipaglaban siya sa Moab, sa
mga tao ng Ammon, Edom, sa mga hari ng Zobah, at sa
mga Filisteo. Saan man siya bumaling, nagpatupad siya ng
parusa sa kanila. **48** Kumilos siya na may kagitingan at tinalo
ang mga Amalekita. Iniligtas niya ang Israel mula sa mga
kamay ng mga dumambong sa kanila. **49** Ang mga anak na
lalaki ni Saul ay sina Jonatan, Isui, at Melquisua. Ang mga
pangalan ng kanyang dalawang anak na babae ay Merab,
ang panganay, at Mical, ang nakababata. **50** Ang pangalan
ng asawa ni Saul ay Ahinoam; siya ang anak na babae ni
Ahimaaz. Ang pangalan ng kapitan ng kanyang hukbo ay
Abner anak na lalaki ni Ner, tiyuhin ni Saul. **51** Si Kish ang
ama ni Saul; at si Ner, ang ama ni Abner, na anak na lalaki ni
Abiel. **52** May matinding labanan laban sa mga Filisteo sa
lahat ng araw ni Saul. Kapag makakita si Saul ng sinumang
malakas na tao, o sinumang matapang na tao, inilalapit niya
ang kanyang sarili.

15 Sinabi ni Samuel kay Saul, “Ipinadala ako ni Yahweh
upang buhusan ka ng langis para maging hari sa
kanyang bayang Israel. Ngayon makinig ka sa mga salita
ni Yahweh. **2** Ito ang sinabi ni Yahweh ng mga hukbo,
'Natandaan ko kung ano ang ginawa ng Amalek sa Israel sa
paglaban sa kanila sa daan, nang lumabas sila sa Ehipto. **3**
Ngayo'y humayo at lusubin ang Amalek at ganap na lipulin
ang lahat ng meron sila. Huwag silang paligtasin subalit
patayin ang kapwa lalaki at babae, bata at sanggol, lalaking
baka at tupa, kamelyo at asno.” **4** Ipinatawag ni Saul ang
mga tao at binilang sila sa lungsod ng Telem: dalawang
daang libong naglalakad, at sampung libong kalalakihan
ng Juda. **5** Pagkatapos dumating si Saul sa lungsod ng
Amalek at naghintay sa lambak. **6** Pagkatapos sinabi ni Saul
sa mga Kenita, “Humayo, umalis, lumabas mula sa mga
Amalek, upang hindi ko kayo lipulin kasama nila. Sapagkat
nagpakita kayo ng kagandahang-loob sa lahat ng tao sa
Israel, nang dumating sila mula Ehipto.” Kaya lumayo ang
mga Kenita mula sa mga Amalek. **7** Pagkatapos nilusob ni
Saul ang mga Amalek, mula Avila hanggang sa layo ng Shur,
na nasa silangan ng Ehipto. **8** Pagkatapos dinala niyang
buhay si Agag ang hari ng mga Amalek; tuluyan niyang
nilipol ang lahat ng mga tao gamit ang talim ng espada.
9 Subalit itinira ni Saul at ng mga tao si Agag, pati na rin
ang pinakamabuti sa mga tupa, mga baka, mga pinatabang
bisiro, at ang mga tupa. Lahat ng bagay na mabuti, hindi
nila winasak. Sapagkat ganap nilang winasak ang anumang
bagay na kinasuklaman at walang halaga. **10** Pagkatapos
dumating ang salita ni Yahweh kay Samuel, nagsasabing, **11**
“Nalulungkot akong ginawa kong hari si Saul, dahil tumalikod
siya sa pagsunod sa akin at hindi tinupad ang aking mga
kautusan.” Galit si Samuel; buong gabi siyang umiyak kay
Yahweh. **12** Bumangon ng maaga si Samuel upang puntahan
si Saul. Sinabihan si Samuel, “Dumating si Saul sa Carmel at
nagtayo siya ng isang bantayog sa kanyang sarili, pagkatapos
lumihis at nagpatuloy pababa sa Gilgal.” **13** Pagkatapos
dumating si Samuel kay Saul, at sinabi ni Saul sa kanya,
“Pinagpala ka sa pamamagitan ni Yahweh! Natupad ko na
ang utos ni Yahweh.” **14** Sinabi ni Samuel, “Ano pala itong
pag-unga ng mga tupa sa aking mga tainga, at ang ungal ng
mga baka na aking narinig?” **15** Sumagot si Saul, “Dinala
nila ang mga ito mula sa mga Amalek. Sapagkat itinira ng
mga tao ang pinakamabuti sa mga tupa at sa mga baka,
upang ialay kay Yahweh na iyong Diyos. Ang natitira ay
ganap naming winasak.” **16** Pagkatapos sinabi ni Samuel
kay Saul, “Sandali lang, at sasabihin ko sa iyo kung ano
ang sinabi ni Yahweh sa akin ngayong gabi.” Sinabi ni Saul
sa kanya, “Magsalita!” **17** Sinabi ni Samuel, “Kahit na ikaw
ay maliit sa sarili mong paningin, hindi kaba naging pinuno
ng mga lipi ng Israel? At hinirang ka ni Yahweh bilang
hari ng Israel; **18** Ipinadala ka ni Yahweh sa iyong sariling
paraan at sinabi, “Humayo at ganap na lipulin ang mga
taong makasalanan, ang mga Amalek, at makipaglaban sa
kanila hanggang sila ay malipol.' **19** Bakit hindi mo sinunod
ang boses ni Yahweh, subalit sa halip sinamsam mo ang
nadambong at gumawa ng masama sa paningin ni Yahweh?
20 Pagkatapos sinabi ni Saul kay Samuel, “Sa katunayan
ay sinunod ko ang boses ni Yahweh, at pumunta sa daan
na ipinadala ako ni Yahweh. Nabihag ko si Agag, ang hari
ng Amalek, at ganap na nilipol ang mga Amalek. **21** Subalit
kumuha ang mga tao ng ilan sa nadambong—mga tupa
at mga lalaking baka, ang pinakamabuti sa mga bagay na
itinalaga sa pagkawasak, upang ialay kay Yahweh na inyong
Diyos sa Gilgal.” **22** Sumagot si Samuel, “Mas nagagalak
ba si Yahweh sa mga handog na susunugin at mga alay,
kaysa sa pagsunod sa boses ni Yahweh? Ang pagsunod ay
maigi kaysa sa alay, at ang pakikinig ay maigi kaysa sa taba
ng mga lalaking tupa. **23** Sapagkat ang paghihimagsik ay
tulad ng kasalanan ng panghuhula, at pagkasutil at tulad ng
kasamaan at katampalasan. Dahil tinanggihan mo ang salita
ni Yahweh, tinanggihan ka rin niya mula sa pagiging hari.” **24**
Pagkatapos sinabi ni Saul kay Samuel, “Nagkasala ako; dahil
binali ko ang kautusan ni Yahweh at ang iyong mga salita,
dahil takot ako sa mga tao at sinunod ang kanilang boses. **25**
Ngayon, pakiusap patawarin ang aking kasalanan, at bumalik
kasama ko upang maaari kong sambahin si Yahweh.” **26**
Sinabi ni Samuel kay Saul, “Hindi ako babalik kasama mo;
dahil tinanggihan mo ang salita ni Yahweh, at tinanggihan
ka ni Yahweh mula sa pagiging hari sa Israel.” **27** Habang
patalikod si Samuel upang umalis, hinawakan ni Saul ang
tupi ng kanyang damit at napunit ito. **28** Sinabi ni Samuel
sa kanya, “Kinuha ni Yahweh ang kaharian ng Israel mula
sa iyo ngayon at ibinigay ito sa isang kapwa mo, isa na
mas mabuti kaysa sa iyo. **29** Gayundin, ang Lakas ng Israel
ay hindi magsisinungaling ni babaguhin ang kanyang isip;

sapagkat siya ay hindi isang tao, na dapat niyang baguhin
ang kanyang isip." **30** Pagkatapos sinabi ni Saul, "Nagkasala
ako. Subalit pakiusap parangalan mo ako ngayon sa harapan
ng mga nakakatanda ng aking mga tao at sa harapan ng
Israel. Bumaling ka muli kasama ko, para masamba ko si
Yahweh na iyong Diyos." **31** Kaya bumaling muli si Samuel
kay Saul, at sinamba ni Saul si Yahweh. **32** Pagkatapos
sinabi ni Saul, "Dalhin si Agag ang hari ng mga Amalek
dito sa akin." Pumunta si Agag sa kanya na nakagapos sa
mga kadena at sinabi, "Tiyak na lumipas na ang pait ng
kamatayan." **33** Sumagot si Samuel, "Sa pamamagitan ng
iyong espada ginawang walang anak ang mga babae, kaya
ang iyong ina ay magiging walang anak kasama ng mga
kababaihan." Pagkatapos tinadtad ni Samuel si Agag ng
pira-piraso sa harapan ni Yahweh sa Gilgal. **34** Pumunta si
Samuel sa Rama at umakyat si Saul sa kanyang bahay sa
Gibea ni Saul. **35** Hindi nakita ni Samuel si Saul hanggang sa
araw ng kanyang kamatayan, sapagkat nagluksa siya kay
Saul. At nalungkot si Yahweh na kanyang ginawang hari si
Saul ng Israel.

16 Sinabi ni Yahweh kay Samuel, "Hanggang kailan ka
magluluksa para kay Saul, yamang tinanggihan ko
siya mula sa pagiging hari sa Israel? Punuin mo ng langis
ang iyong sungay na sisidlan at umalis. Ipapadala kita kay
Jesse na taga-Bethlehem, sapagkat pumili ako para sa aking
sarili ng isang hari sa kanyang mga anak na lalaki." **2**
Sinabi ni Samuel, "Paano ako pupunta? Kung marinig ito ni
Saul, papatayin niya ako." Sinabi ni Yahweh, "Magdala ka
ng dumalagang baka at sabihin, 'Pumarito ako para mag-
alay kay Yahweh.' **3** Tawagin mo si Jesse para mag-alay, at
ipapakita ko sa iyo kung ano ang iyong gagawin. Bubuhusan
mo ng langis para sa akin ang isa na sasabihin ko sa iyo."
4 Ginawa ni Samuel ang sinabi ni Yahweh at pumunta sa
Bethlehem. Nanginginig ang mga nakakatanda ng lungsod
habang sinasalubong siya at sinabi, "Pumarito ka ba para
sa kapayapaan?" **5** Sinabi niya, "Sa kapayapaan; naparito
ako upang mag-alay kay Yahweh. Italaga ang iyong sarili
kay Yahweh para sa alay at sumama kayo sa akin." At
itinalaga niya si Jesse at ang kanyang mga anak na lalaki kay
Yahweh, at pagkatapos tinawag niya sila sa pag-aalay. **6**
Nang dumating sila, tumingin siya kay Eliab at sinabi niya sa
kanyang sarili na ang pinili ni Yahweh ay tunay na nakatindig
sa harapan niya. **7** Ngunit sinabi ni Yahweh kay Samuel,
"Huwag kang tumingin sa kanyang panlabas na anyo, o sa
taas ng kanyang tindig; dahil tinanggihan ko siya. Sapagka't
hindi tumitingin si Yahweh katulad nang pagtingin ng tao;
sa panlabas na anyo tumitingin ang tao, ngunit sa puso
tumitingin si Yahweh." **8** Pagkatapos tinawag ni Jesse si
Abinadab at pinaraan sa harapan ni Samuel. At sinabi ni
Samuel, "Hindi rin siya ang pinili ni Yahweh." **9** Pagkatapos
pinaraan ni Jesse si Samma. At sinabi ni Samuel, "Hindi rin
siya ang pinili ni Yahweh." **10** Pinaraan ni Jesse ang pito sa
kanyang mga anak na lalaki sa harapan ni Samuel. At sinabi
ni Samuel kay Jesse, "Hindi pinili ni Yahweh ang sinuman
sa mga ito." **11** Pagkatapos sinabi ni Samuel kay Jesse,
"Narito ba lahat ng iyong mga anak na lalaki?" Sumagot siya,
"Natitira pa ang bunso, ngunit nagpapastol siya ng mga tupa."
Sinabi ni Samuel kay Jesse, "Ipasundo siya; sapagka't hindi
tayo uupo hanggang sa dumating siya rito." **12** Nagpadala
si Jesse at ipinasundo siya. Ngayon ang binatilyong ito ay
malusog at may magandang mga mata at makisig na anyo.
Sinabi ni Yahweh, "Tumayo ka, buhusan mo siya ng langis;
sapagka't siya na iyon." **13** Pagkatapos kinuha ni Samuel
ang sungay ng langis at binuhusan siya sa gitna ng kanyang
mga kapatid na lalaki. Mula sa araw na iyon lumukob ang
Espiritu ni Yahweh kay David. Pagkatapos bumangon si
Samuel at pumunta sa Rama. **14** Ngayon ang Espiritu ni
Yahweh ay umalis na kay Saul, at sa halip isang masamang
espiritu na mula kay Yahweh ang bumagabag sa kanya.
15 Sinabi ng lingkod ni Saul sa kanya, "Tingnan mo, isang
masamang espiritu mula sa Diyos ang bumabagabag sa iyo.
16 Hayaang mo na ang aming panginoon ang mag-utos sa
iyong mga alipin na nasa iyong harapan na humanap ng isang
taong may kasanayang tumugtog ng alpa. At kapag nasa
iyo ang masamang espiritu na mula sa Diyos, patutugtugin
niya ito at bubuti ang pakiramdam mo." **17** Sinabi ni Saul
sa kanyang mga lingkod, "Maghanap kayo para sa akin
ng makakatugtog nang mabuti at dalhin siya sa akin." **18**
Pagkatapos isa sa mga binata ang sumagot, at sinabi, "Nakita
ko ang anak na lalaki ni Jesse na taga-Bethlehem, na bihasa
sa panunugtog, isang malakas, matapang na lalaki, isang
lalaking mandirigma, matalino sa pananalita, isang makisig
na lalaki; at kasama niya si Yahweh." **19** Kaya't nagpadala
ng mga mensahero si Saul kay Jesse, at sinabi, "Ipadala
mo sa akin ang anak mong si David, na kasama ng mga
tupa." **20** Kumuha si Jesse ng isang asnong may kargang
tinapay, isang sisidlan ng alak, at isang batang kambing,
at ipinadala sila sa pamamagitan ng kanyang anak na si
David kay Saul. **21** Pagkatapos pumunta si David kay Saul at
naglingkod sa kanya. Labis siyang minahal ni Saul, at siya
ay naging tagadala ng kanyang baluti. **22** Ipinasabi ni Saul
kay Jesse, "Hayaang mong tumayo si David sa harapan ko,
sapagkat nakasumpong siya ng biyaya sa aking paningin."
23 Sa tuwing na kay Saul ang masamang espiritu na mula
sa Diyos, kinukuha ni David ang alpa at tinutugtog ito. Kaya
nagiginhawahan si Saul at bumubuti, at aalis sa kanya ang
masamang espiritu.

17 Ngayon tinipon ng mga Filisteo ang kanilang mga
hukbo para sa labanan. Nagtipon sila sa Soco, na
nabibilang sa Juda. Nagkampo sila sa pagitan ng Soco at
Azeka, sa Epesdammim. **2** Nagtipon at nagkampo si Saul at
ang kalalakihan ng Israel sa lambak ng Ela, at nagsihanay
upang makipaglaban sa mga Filisteo. **3** Nakatayo ang mga
Filisteo sa isang bundok sa kabilang dako at nakatayo naman
ang mga Israelita sa isang bundok sa kabilang dako na may
isang lambak ang nakapagitan sa kanila. **4** Isang malakas
na tao ang lumabas mula sa kampo ng mga Filisteo, isang
taong nagngangalang Goliat na mula sa Gat, na ang tangkad
ay anim na kubit at isang dangkal. **5** Mayroon siyang isang
salakot na tanso sa kanyang ulo, at nasusuutan siya ng
isang baluti sa katawan. Tumitimbang ang baluti ng limang
libong siklong tanso. **6** Mayroon siyang tansong baluti sa
kanyang mga binti at isang sibat na tanso sa pagitan ng
kanyang mga balikat. **7** At ang hawakan ng kanyang sibat ay
malaki, na may isang silong panghabi para sa paghahagis nito
gaya ng tali sa isang panghabi ng manghahabi. Tumitimbang
ang ulo ng kanyang sibat ng anim na raang siklong bakal.
Ang kanyang tagadala ng kalasag ay nauuna sa kanya. **8**
Tumayo siya at sumigaw sa mga hukbo ng Israel, "Bakit kayo
lumabas para humanay sa pakikipaglaban? Hindi ba ako
isang Filisteo, at hindi ba kayo mga lingkod ni Saul? Pumili
kayo ng isang lalaki para sa inyong sarili at hayaan siyang

bumaba rito sa akin. **9** Kung kaya niya akong labanan at mapatay ako, sa gayon magiging mga alipin ninyo kami. Ngunit kung matalo at mapatay ko siya, sa gayon magiging mga lingkod namin kayo at maglingkod sa amin." **10** Muling sinabi ng Filisteo, "Hinahamon ko ang mga hukbo ng Israel ngayon. Bigyan ninyo ako ng isang tao para makapaglaban kami." **11** Nang marinig ni Saul at ng buong Israel ang sinabi ng Filisteo, pinanghinaan sila ng loob at labis na natakot. **12** Ngayon si David ay anak ng Efrateo ng Betlehem sa Juda, na nagngangalang Jesse. Mayroong siyang walong anak na lalaki. Isang matandang lalaki si Jesse sa panahon ni Saul, higit sa gulang sa mga kalalakihan. **13** Sumunod ang tatlong anak ni Jesse kay Saul sa pakikipaglaban. Ang pangalan ng tatlong anak niyang lalaki na sumama sa labanan ay sina Eliab ang panganay, pangalawa sa kanya si Abinadab, at ang pangatlo ay si Shamma. **14** Si David ang bunso. Sumunod kay Saul ang tatlong pinakamatanda. **15** Ngayon nagpapabalik-balik si David sa pagitan ng hukbo ni Saul at ng mga tupa ng kanyang ama sa Betlehem, upang pakainin ang mga ito. **16** Lumalapit sa umaga at gabi ang malakas na taong Filisteo sa loob ng apatnapung araw upang iharap ang kanyang sarili sa labanan. **17** Pagkatapos sinabi ni Jesse sa kanyang anak na si David, "Dalahan mo ang iyong mga kapatid ng epa ng butil na sinangag at itong sampung tinapay at dalhin agad ang mga ito sa kampo para sa iyong mga kapatid mo. **18** Dalahin mo din ang sampung kesong ito sa kapitan ng kanilang libo. Tingnan mo kung ano ang kalagayan ng iyong mga kapatid na lalaki at magdala ka pabalik ng ilang patunay na mabuti ang kanilang kalagayan. **19** Kasama ni Saul ang iyong mga kapatid at lahat ng kalalakihan ng Israel sa lambak ng Ela, na nakikipaglaban sa mga Filisteo." **20** Bumangon si David ng maaga kinaumagahan at iniwan ang kawan ng tupa sa pangangalaga ng isang pastol. Kinuha niya ang mga gamit at umalis, gaya ng iniutos ni Jesse sa kanya. Pumunta siya sa kampo habang lumalabas ang hukbo sa larangan ng digmaan na isinisigaw ang sigaw pandigma. **21** At nagsihanay ang Israel at mga Filisteo para sa labanan, hukbo laban sa hukbo. **22** Iniwan ni David ang kanyang mga dala sa tagapag-ingat ng mga gamit, tumakbo sa mga hukbo, at binati ang kanyang mga kapatid. **23** Habang nakikipag-usap siya sa kanila, lumabas mula sa hukbo ng Filisteo ang isang malakas na tao, ang taga-Filisteo ng Gat, na Goliat ang pangalan, at sinabi ang ganoon ding mga salita. **24** At narinig ni David ang mga ito. Nang makita ng lahat ng kalalakihan ng Israel ang lalaki, tumakas sila mula sa kanya at takot na takot sila. **25** Sinabi ng mga kalalakihan ng Israel, "Nakita ba ninyo ang taong dumating dito? Naparito siya upang hamunin ang Israel. At bibigyan ng hari ng maraming kayamanan ang taong makakapatay sa kanya, ibibigay sa kanya ang kanyang anak na babae para mapangasawa, at hindi na pababayarin ang sambahayan ng kanyang ama mula sa pagpapabuwis sa Israel." **26** Sinabi ni David sa mga kalalakihang nakatayo sa tabi niya, "Ano ang gagawin sa taong makakapatay sa Filisteong ito at mag-aalis ng kahihiyan mula sa Israel? Sino ang hindi tuling Filisteo ito na humahamon sa mga hukbo ng buhay na Diyos?" **27** Pagkatapos inulit ng mga tao kung ano ang kanilang sinasabi at sinabihan siya, "Ganito ang gagawin sa taong makakapatay sa kanya." **28** Narinig ng kanyang pinakamatandang kapatid na si Eliab nang nakipag-usap siya sa mga kalalakihan. Nag-alab ang galit ni Eliab laban kay David, at sinabi niya, "Bakit ka pumunta dito? Kanino mo iniwan ang ilang tupa na nasa desyerto? Alam ko ang iyong pagmamataas, at ang katusuhan sa iyong puso; dahil pumunta ka dito upang makita mo ang labanan." **29** Sinabi ni David, "Ano ang nagawa ko ngayon? Hindi ba isang tanong lang iyon?" **30** Tumalikod siya sa kanya tungo sa iba, at nagsalita sa ganoon ding paraan. Sumagot ang mga tao ng parehong bagay gaya ng kanina. **31** Nang marinig ang mga salitang sinabi ni David, inulit ng mga sundalo ang mga ito kay Saul, at ipinatawag niya si David. **32** Pagkatapos sinabi ni David kay Saul, "Hayaang walang puso ang mabigo dahil sa Filisteong iyon; pupunta ang iyong lingkod at makikipaglaban sa Filisteong ito." **33** Sinabi ni Saul kay David, "Hindi mo kayang pumunta sa Filisteong iyon para makipaglaban sa kanya; sapagkat isang kabataan ka lamang, at isa siyang taong mandirigma mula sa kanyang kabataan." **34** Pero sinabi ni David kay Saul, "Isang tagapangalaga ng tupa ng kanyang ama ang iyong lingkod. Kapag dumating ang isang leon o oso at kinuha ang isang kordero sa kawan, **35** hinahabol ko ito at sinasalakay ito, at inililigtas ito mula sa kanyang bibig. At kapag lumaban ito sa akin, hinuhuli ko ito sa kanyang balbas, hinahampas at pinapatay ito. **36** Parehong pinatay ng iyong lingkod ang isang leon at isang oso. Ang hindi tuling Filisteong ito ay magiging tulad ng isa sa kanila, yamang hinahamon niya ang mga hukbo ng buhay na Diyos." **37** Sinabi ni David, "Iniligtas ako ni Yahweh mula sa pangalmot ng leon at mula sa pangalmot ng oso. Ililigtas niya ako mula sa kamay ng Filisteong ito." Pagkatapos sinabi ni Saul kay David, "Humayo ka, at sumaiyo nawa si Yahweh." **38** Dinamitan ni Saul si David ng kanyang baluti. Inilagay niya ang isang turbanteng tanso sa kanyang ulo, at dinamitan niya siya ng isang baluti sa katawan. **39** Ibinigkis ni David ang kanyang espada sa kanyang baluti. Pero hindi na siya makalakad, dahil hindi siya nasanay sa mga ito. Pagkatapos sinabi ni David kay Saul, "Hindi ako makakalaban gamit ang mga ito, sapagka't hindi ako nasanay sa mga ito." Kaya hinubad ni David ang mga ito. **40** Kinuha niya ang kanyang tungkod at pumili ng limang makinis na bato mula sa batis; inilagay niya ang mga ito sa kanyang supot pangpastol. Nasa kanyang kamay ang kanyang tirador habang lumalapit siya sa Filisteo. **41** Dumating ang Palestina at lumapit kay David, kasama ang tagadala ng kanyang kalasag sa kanyang harapan. **42** Nang tumingin sa palibot ang Palestina at nakita si David, kinamuhian niya siya, sapagka't isa lamang siyang bata, at malusog na may isang magandang anyo. **43** Pagkatapos sinabi ng Palestina kay David, "Isa ba akong aso, na pumarito kang may dalang tungkod?" At isinumpa ng Palestina si David sa pamamagitan ng kanyang mga diyos. **44** Sinabi ng Filisteo kay David, "Lumapit ka sa akin, at ibibigay ko ang iyong laman sa mga ibon sa kalangitan at sa mga mababanigs na hayop ng parang." **45** Sumagot si David sa Filisteo, "Pumarito ka sa akin na may isang espada, isang sibat, at isang mahabang sibat. Ngunit pumarito ako sa iyo sa pangalan ni Yahweh ng mga hukbo, ang Diyos ng mga hukbo ng Israel, na iyong kinamumuhian. **46** Ngayon, bibigyan ako ni Yahweh ng tagumpay laban sa iyo, at papatayin kita at aalisin ang iyong ulo mula sa iyong katawan. Ngayon ibibigay ko ang mga patay na katawan ng hukbong Filisteo sa mga ibon ng kalangitan at sa mababangis na mga hayop ng mundo, upang malaman ng lahat ng mundo na may Diyos ang Israel, **47** at upang malaman ng lahat ng nagtitipong ito na hindi nagbibigay ng tagumpay si Yahweh gamit ang espada o sibat. Sapagka't ang pakikipaglaban ay kay Yahweh, at ibibigay niya kayo sa aming mga kamay." **48** Nang tumayo ang Filisteo at lumapit

kay David, sa gayon tumakbo ng mabilis si David patungo sa
hukbo ng mga kaaway upang salubungin siya. **49** Isinuot ni
David ang kanyang kamay sa kanyang supot, kumuha ng
isang bato mula rito, tinirador ito, at tinamaan ang Filisteo
sa kanyang noo. Bumaon ang bato sa noo ng Filisteo, at
sumubsob ang kanyang mukha sa lupa. **50** Tinalo ni David
ang ang Palestina gamit ang isang tirador at isang bato.
Tinamaan niya ang ang Palestina at pinatay siya. Walang
espada sa kamay ni David. **51** Pagkatapos tumakbo si David
at tumayo sa ibabaw ng Palestina at kinuha ang kanyang
espada, binunot sa lagayan ng kaniyang espada, pinatay
siya, at pinugot ang kanyang ulo gamit ito. Nang makita ng
mga Filisteo na patay na ang kanilang malakas na lalaki,
tumakas sila. **52** Pagkatapos sumigaw ang mga kalalakihan
ng Israel at Juda, at hinabol nila ang mga Filisteo hanggang
sa lambak at mga tarangkahan ng Ekron. Nakahandusay
ang mga patay na Filisteo sa daan patungong Shaaraim,
hanggang sa Gat at sa Ekron. **53** Bumalik ang mga tao ng
Israel mula sa pagtugis sa mga Filisteo, at ninakawan ang
kanila kampo. **54** Kinuha ni David ang ulo ng Filisteo at dinala
ito sa Jerusalem, ngunit nilagay niya ang kanyang baluti sa
kanyang tolda. **55** Nang makita ni Saul si David na lumabas
laban sa mga Filisteo, sinabi niya kay Abner, ang kapitan ng
hukbo, "Abner, kaninong anak ang binatang ito?" Tumugon si
Abner, "Habang nabubuhay ka, hari, hindi ko alam." **56** Sinabi
ng hari, "Tanungin ninyo kung sino ang maaaring nakakaalam,
kung kaninong anak ang binata." **57** Nang makabalik si David
mula sa pagpatay sa Filisteo, pinuntahan siya ni Abner at
dinala sa harapan ni Saul na dala ang ulo ng Palestina sa
kanyang kamay. **58** Sinabi ni Saul sa kanya, "Kaninong anak
ka, binata?" At sumagot si David, "Anak ako ng iyong lingkod
na si Jesse na taga-Bethlehem."

18 Nang matapos siyang makipag-usap kay Saul, ibinigkis
ang kaluluwa ni Jonatan sa kaluluwa ni David, at
minahal ni Jonatan si David bilang kanyang sariling kaluluwa.
2 Kinuha ni Saul si David na maglingkod sa kanya sa araw
na iyon; hindi niya siya hinayaang bumalik sa bahay ng
kanyang ama. **3** Pagkatapos gumawa ng pakikipagkaibigang
kasunduan sina Jonatan at David dahil minahal siya ni
Jonatan na parang kanyang sariling kaluluwa. **4** Hinubad ni
Jonatan ang kanyang balabal na kanyang isinuot at ibinigay ito
kay David kasama nang kanyang sandata, kanyang espada,
pana at sinturon. **5** Pumupunta si David saan man siya
ipadala ni Saul at nagtatagumpay siya. Itinalaga siya ni Saul
bilang pinuno sa kalalakihang mandirigma. Nakakalugod
ito sa paningin ng lahat ng tao at sa paningin din ng mga
lingkod ni Saul. **6** Sa kanilang pag-uwi mula sa pagtalo sa
mga Filisteo, pumunta ang mga kababaihang nagmula sa
lahat ng lungsod ng Israel, na nag-aawitan at nagsasayawan,
para salubungin si Haring Saul, na may tamburin, kagalakan,
at mga instrumentong pangmusika. **7** Nag-aawitan ang
kababaihan habang tumutugtog; inawit nila: "Pinatay ni Saul
ang kanyang libu-libo, at si David ang kanyang sampung
libo." **8** Galit na galit si Saul at hindi nakalugod sa kanya
ang awiting ito. Sinabi niya, "Ipinagpalagay nila kay David
ang sampung libo, pero ang ipinagpalagay nila sa akin ay
libu-libo lamang. Ano pa ang kanyang makukuha kundi ang
kaharian?" **9** At patuloy na minasdan ni Saul si David na
may paghihinala mula sa araw na iyon. **10** Kinabukasan
sumugod ang mapanirang espiritu kay Saul mula sa Diyos.
At nagsisigaw siya sa loob ng bahay. Kaya tumugtog si
David ang kaniyang instrumento, gaya ng kanyang ginagawa
bawat araw. Hawak ni Saul ang sibat sa kanyang kamay.
11 Inihagis ni Saul ang sibat, sapagkat iniisip niya, "Aking
itutusok si David sa dingding." Ngunit tumakas si David mula
sa presensiya ni Saul dalawang ulit sa ganitong paraan. **12**
Natakot si Saul kay David, dahil kasama niya si Yahweh,
ngunit hindi na kasama ni Saul. **13** Kaya pinaalis siya ni
Saul mula sa kanyang presensiya at hinirang siya na isang
kumander ng isang libo. Sa ganitong paraan, lumalabas si
David at pumupunta sa mga tao. **14** Sumasagana si David sa
lahat ng kanyang paraan, sapagkat kasama niya si Yahweh.
15 Nang makita ni Saul na sumagana siya, tumayo siya nang
may pagkamangha sa kanya. **16** Pero minahal ng buong
Israel at Juda si David dahil lumalabas siya at pumunta sa
kanilang harapan. **17** Pagkatapos sinabi ni Saul kay David,
"Narito ang aking panganay na anak na babae, si Merab.
Ibibigay ko siya sa iyo bilang asawa. Magpakatapang ka
lamang para sa akin at lumaban sa labanan ni Yahweh."
Sapagkat inisip ni Saul, "Huwag hayaang pagbuhatan ko siya
ng kamay, ngunit hayaang pagbuhatan siya ng kamay ng mga
taga-Filisteo." **18** Sinabi ni David kay Saul, "Sino ako? At ano
ang aking buhay, o pamilya ng aking ama sa Israel, na dapat
akong maging manugang ng hari?" **19** Ngunit sa panahon
nang si Merab, ang anak na babae ni Saul, ay dapat ibinigay
sana kay David, ibinigay siya bilang asawa kay Adreil na taga-
Meholat. **20** Pero minahal ni Mical, na anak na babae ni Saul
si David. Sinabihan nila si Saul at nakalugod ito sa kanya.
21 Pagkatapos inisip ni Saul, "Ibibigay ko siya sa kanya,
upang siya'y maging bitag sa kanya, at upang ang kamay ng
mga taga-Filisteo ay maging laban sa kanya." Kaya sinabi
ni Saul kay David sa pangalawang pagkakataon, "Ikaw ang
aking magiging manugang na lalaki." **22** Inutusan ni Saul ang
kanyang mga lingkod, "Palihim ninyong kausapin si David at
sabihin, 'Tingnan mo, kinasisiyahan ka ng hari, at mahal ka ng
lahat niyang mga lingkod. Ngayon nga, magiging manugang
na lalaki ka ng hari.'" **23** Kaya sinabi ng mga lingkod ni Saul
kay David ang mga salitang ito. At sinabi ni David, "Maliit na
bagay lang ba sa inyo ang maging manugang ng hari, yamang
isa akong dukha, at kaunti ang kabuluhan?" **24** Iniulat ng
mga lingkod ni Saul ang mga salitang ito na sinabi ni David.
25 At sinabi ni Saul, "Ganito ang inyong sasabihin kay David,
'Hindi naghahangad ang hari ng anumang dote, isang daang
pinagtulian ng mga Filisteo lamang, upang mapaghigantihan
ang mga kaaway ng hari.'" Ngayon iniisip ni Saul na mahulog
si David sa kamay ng mga Filisteo. **26** Nang sinabi ng mga
lingkod ang mga salitang ito kay David, nakalugod ito kay
David na maging manugang ng hari. **27** Bago lumipas ang
mga araw na iyon, humayo si David kasama ang kanyang
mga tauhan at pumatay ng dalawang daang Filisteo. Dinala
ni David ang kanilang pinagtulian, at ibinigay ang mga ito
ng buong bilang sa hari, upang maging manugang siya ng
hari. Kaya ibinigay ni Saul ang kanyang anak na si Mical sa
kanya bilang asawa. **28** At nakita at nalaman ni Saul na si
Yahweh ay kasama ni David. Minahal siya ni Mical, ang anak
na babae ni Saul. **29** Mas lalong natakot si Saul kay David.
Patuloy na naging kaaway ni Saul si David. **30** Kaya lumabas
ang mga prinsipe ng Filisteo para sa digmaan, at sa tuwing
lumalabas sila, nagtatagumpay si David kaysa sa lahat na
mga lingkod ni Saul, kaya ang kanyang pangalan ay binigyan
ng mataas na paggalang.

19 Sinabi ni Saul sa kanyang anak na si Jonatan at sa
lahat ng kanyang mga lingkod na kailangan nilang
patayin si David. Pero nalugod ng labis si Jonatan kay David,
anak na lalaki ni Saul. **2** Kaya sinabi ni Jonatan kay David,
“gusto kang patayin ng aking amang si Saul. Kaya maging
handa sa umaga at magtago sa isang lihim na lugar. **3**
Lalabas ako at tatayo sa tabi ng aking ama sa bukirin kung
nasaan ka, at makikipag-usap ako sa aking ama tungkol sa
iyo. Kung may malaman akong anumang bagay, sasabihin
ko sa iyo.” **4** Nagsalita ng magandang bagay si Jonatan
patungkol kay David sa kanyang ama na si Saul at sinabi sa
kanyang, “Huwag mong hayaang magkasala ang hari laban sa
kanyang lingkod na si David. Sapagkat hindi siya nagkasala
laban sa iyo, at nagdala ng kabutihan sa iyo ang kanyang
mga gawa. **5** Sapagkat ipinagsapalaran niya ang kanyang
buhay at pinatay ang taga-Filisteo. Nagdala ng malaking
tagumpay si Yahweh para sa buong Israel. Nakita mo ito at
nagalak ka. Bakit ka magkakasala laban sa walang salang
dugo sa pamamagitan ng pagpatay kay David nang walang
dahilan?” **6** Nakinig si Saul kay Jonatan. Sumumpa si Saul,
“Habang nabubuhay si Yahweh, hindi ko siya papatayin.” **7**
Pagkatapos tinawag ni Jonatan si David, sinabi ni Jonatan
ang lahat ng mga bagay na ito. Dinala ni Jonatan si David kay
Saul, at nasa piling niya siya tulad ng dati. **8** At may digmaan
muli. Humayo si David at nakipaglaban sa mga Filisteo at
tinalo sila sa isang matinding patayan. Tumakas sila sa
kanya. **9** Isang mapaminsalang espiritu mula kay Yahweh ang
pumunta kay Saul habang nakaupo siya sa kanyang tahanan
na may sibat sa kanyang kamay, at habang nagpapatugtog
si David ng kanyang panugtog. **10** Sinubukang itusok ni
Saul si David sa pader gamit ang sibat, ngunit nakaalis siya
mula sa presensiya ni Saul, kaya naitusok ni Saul ang sibat
sa pader. Lumayo at tumakas si David ng gabing iyon. **11**
Nagpadala si Saul ng mga mensahero sa sambahayan ni
David upang bantayan siya ng sa ganun maaari niya siyang
mapatay sa umaga. Sinabi sa kanya ni Mical, asawa ni David,
“Kung hindi mo ililigtas ang iyong sarili ngayong gabi, bukas
mapapatay ka.” **12** Kaya pinababa ni Mical si David sa
bintana. Umalis siya at lumayo at tumakas. **13** Kumuha si
Mical ng isang sambahayang diyus-diyosan at nilagay ito sa
kama. Pagkatapos naglagay siya ng isang unan na gawa sa
buhok ng kambing sa ulunan nito, at tinakpan ito gamit ang
mga damit. **14** Nang magpadala si Saul ng mga mensahero
para kunin si David, sinabi niyang, “May sakit siya.” **15**
Pagkatapos nagpadala si Saul ng mga mensahero upang
tingnan si David; sinabi niya, “Dalhin ninyo siya sa akin sa
kama, upang mapatay ko siya.” **16** Nang pumasok ang mga
mensahero, masdan, nasa kama ang sambahayang diyus-
diyosan kasama ng unan na buhok ng kambing sa uluhan
nito. **17** Sinabi ni Saul kay Mical, “Bakit mo ako nilinlang at
hinayaang umalis ang aking kaaway, kaya nakatakas siya?”
Sinagot ni Mical si Saul, “Sinabi niya sa akin, 'Hayaan akong
makaalis. Bakit kailangan kitang patayin?'” **18** Ngayon lumayo
si David at tumakas, at nagtungo kay Samuel sa Rama
at sinabi sa kanya ang lahat ng ginawa ni Saul sa kanya.
Pagkatapos nagtungo at nanatili siya at si Samuel sa Naiot.
19 Sinabi ito kay Saul, na sinasabing, “Tingnan mo, nasa
Naiot si David sa Rama.” **20** Pagkatapos nagpadala si Saul
ng mga mensahero upang hulihin si David. Nang makita nila
ang samahan ng mga propetang nanghuhula, at tumatayo si
Samuel bilang kanilang pinuno, nagtungo ang Espiritu ng
Diyos sa mga mensahero ni Saul, at nanghula din sila. **21**
Nang masabihan si Saul nito, nagpadala siya ng ibang mga
mensahero at nanghula din sila. Kaya nagpadala muli si Saul
ng mga mensahero sa ikatlong pagkakataon, at nanghula din
sila. **22** Pagkatapos nagtungo din siya sa Rama at dumating
sa malalim na balon na nasa Secu. Tinanong niya, “Nasaan
sina Samuel at David?” Mayroong nagsabing, “Tingnan, nasa
Naiot sila sa Rama.” **23** Nagpunta si Saul sa Naiot sa Rama.
At dumating din ang Espiritu ng Diyos sa kanya, at nanghula
siya sa pagpunta niya, hanggang sa makabalik siya sa Naiot
sa Rama. **24** At inalis niya din ang kanyang mga damit, at
nanghula din siya sa harapan ni Samuel at humigang hubad
sa buong araw at buong gabing iyon. Dahil dito sinabi nilang,
“Kabilang na din ba si Saul sa mga propeta?”

20 Pagkatapos tumakas si David mula Naiot sa Rama
at dumating at sinabi kay Jonatan, “Ano ang nagawa
ko? Ano ang aking kasamaan? Ano ang kasalanan ko sa
harap ng iyong ama, na gustong kunin ang aking buhay?”
2 Sinabi ni Jonatan kay David, “Malayong mangyari iyon;
hindi ka mamamatay. Walang ginawa ang aking ama malaki
man o maliit na hindi sinasabi sa akin. Bakit kailangang
itago ng aking ama ang bagay na ito mula sa akin? Hindi
ganoon.” **3** Gayunman nangako muli si David at sinabing,
“Alam na alam ng iyong ama na nakasumpong ako ng pabor
sa iyong paningin. Nasabi niyang, 'Huwag hayaang malaman
ito ni Jonatan, o magluluksa siya.' Ngunit tunay nga na
habang nabubuhay si Yahweh, at habang nabubuhay ka, may
isang hakbang lamang sa pagitan ko at ng kamatayan.” **4**
Pagkatapos sinabi ni Jonatan kay David, Anuman ang sabihin
mo, gagawin ko para sa iyo.” **5** Sinabi ni David kay Jonatan,
“Bukas ang bagong buwan at kailangan kong umupo para
kumain kasama ng hari. Ngunit hayaan mo akong makaalis
upang makapagtago ako sa bukirin hanggang sa ikatlong
araw nang gabi. **6** Kung talagang nangungulila ang ama
mo sa akin, sa gayon, sabihin mo, 'Taimtim na humingi ng
pahintulot na umalis si David sa akin upang makatakbo siya
sa Bethlehem na kanyang lungsod; dahil taon ng pag-aalay
ngayon doon para sa buong pamliya.' **7** Kung sasabihin
niyang, 'Mabuti iyon,' magkakaroon ng kapayapaan ang
iyong lingkod. Ngunit kung sobrang galit siya, kung ganoon,
nakapagpasiya na siya sa kasamaan. **8** Kaya makitungo ka
ng may kabutihan sa iyong lingkod sa tipan ni Yahweh sa
iyo. Pero kung may kasalanan ka sa akin, ikaw mismo ang
pumatay sa akin; sapagkat bakit mo naman ako dadalhin sa
iyong ama?” **9** Sinabi ni Jonatan, “Malayo nawa ito sa iyo!
Kung malalaman kong ipinasya ng aking ama na dumating sa
iyo ang kapahamakan, hindi ko ba sasabihin sa iyo?” **10**
Pagkatapos sinabi ni David kay Jonatan, “Sino ang magsasabi
sa akin kung may pagkakataon na sagutin ka ng iyong ama
ng magaspang?” **11** Sinabi ni Jonatan kay David, “Halika,
magtungo tayo palabas ng bukirin.” At sabay silang lumabas
ng bukirin. **12** Sinabi ni Jonatan kay David, “Maging saksi
nawa si Yahweh, ang Diyos ng Israel. Kapag tinanong ko
ang aking ama sa mga panahong ito bukas o sa ikatlong
araw, kung may magandang kalooban kay David, hindi ko
ipapadala at ipaalam ito sa iyo? **13** Kung makakalugod sa
aking ama na saktan ka, gawin nawa ni Yahweh kay Jonatan
at mas higit pa din kung hindi ko ipapaalam ito sa iyo at
papaalisin kita, upang makahayo ka nang payapa. Sumaiyo
nawa si Yahweh, gaya ng kasama niya ang aking ama. **14**
Kung buhay pa rin ako, hindi mo ba ipapakita sa akin ang
tipan ng katapatan ni Yahweh, upang hindi ako mamatay? **15**

At huwag mong tuluyang putulin ang iyong tipan ng katapatan
mula sa aking bahay, nang dapat pinutol na ni Yahweh ang
bawat isa sa mga kalaban ni David mula sa balat ng lupa.”
16 Kaya gumawa si Jonatan ng isang tipan sa bahay ni
David at sinabing, “Mangailangan nawa si Yahweh ng isang
pagtatala mula sa kamay ng mga kalaban ni David.” **17**
Ipinagawa muli ni Jonatan si David ng pangako dahil sa
pagmamahal na mayroon siya sa kanya, dahil minahal niya
siya gaya ng pagmamahal niya sa kanyang sariling kaluluwa.
18 Pagkatapos sinabi ni Jonatan sa kanya, “Bagong buwan
bukas. Hahanapin ka dahil walang uupo sa iyong upuan.
19 Kapag nakapanatili ka na ng tatlong araw, bumaba ng
mabilisan at pumunta sa lugar kung saan ka nagtago noong
nangyari ang usapin at manatili sa may bato ng Ezel. **20**
Papana ako ng tatlong palaso sa gilid nito, na para bang
pumapana ako sa isang patamaan. **21** At ipapadala ko ang
aking binata at sabihin sa kanyang, 'Humayo kayo at hanapin
ang mga palaso.' Kung sasabihin ko sa binatang, 'Tingnan
ninyo, nasa gilid mo ang mga palaso; kunin ang mga ito,”
pagkatapos pumarito kayo; dahil magkakaroon ng kaligtasan
para sa iyo at hindi kapahamakan, habang nabubuhay si
Yahweh. **22** Ngunit kung sasabihin ko sa binatang, 'Tingnan
mo, nasa likod mo ang mga palaso,' kung ganoon humayo
sa iyong pupuntahan, dahil pinaalis ka ni Yahweh. **23** Para
naman sa usapang nagsalita ka at ako, tingnan mo, nasa
pagitan natin si Yahweh magpakailanman.”' **24** Kaya itinago
ni David ang kanyang sarili sa bukirin. Noong dumating ang
bagong buwan, umupo ang hari para kumain ng pagkain. **25**
Umupo ang hari sa kanyang upuan, gaya ng dati, sa upuan
sa may pader. Tumayo si Jonatan at umupo si Abner sa
tabi ni Saul. Ngunit walang nakaupo sa lugar ni David. **26**
Gayunman walang sinabing anumang bagay si Saul sa araw
na iyon dahil inisip niyang, “May nangyari sa kanya. Hindi siya
malinis; tiyak na hindi siya malinis.” **27** Ngunit sa ikalawang
araw, ang araw matapos ang bagong buwan, walang nakaupo
sa upuan ni David. Sinabi ni Saul sa kanyang anak na lalaking
si Jonatan, “Bakit hindi dumating sa kainan ang anak na lalaki
ni Jesse, maging kahapon o ngayon?” **28** Sumagot si Jonatan
kay Saul, “taimtim na humingi ng pahintulot si David mula sa
akin na makapunta sa Bethlehem. **29** Sinabi niya, 'Pakiusap
hayaan akong makaalis. Dahil may pag-aalay ang aming
pamilya sa lungsod at inutusan ako ng aking kapatid na lalaki
na pumaroon. Ngayon, kung nakasumpong ako ng pabor sa
iyong paningin, pakiusap hayaan akong makaalis at makita
ang aking mga kapatid na lalaki.' Sa kadahilanang ito hindi
siya pumunta sa mesa ng hari.” **30** Pagkatapos nag-alab
ang galit ni Saul laban kay Jonatan at sinabi niya sa kanya,
“Ikaw na anak ng isang tampalasan, suwail na babae! Hindi
ko ba alam na pinili mo ang anak na lalaki ni Jesse sa sarili
mong kahihiyan at sa kahihiyan ng kahubaran ng iyong ina?
31 Dahil habang nabubuhay sa mundo ang anak na lalaki
ni Jesse, hindi ikaw ni ang iyong kaharian ang maitatatag.
Ngayon, ipadala mo siya at dalhin mo siya sa akin sapagkat
tiyak na dapat siyang mamatay.” **32** Sinagot ni Jonatan si
Saul na kanyang ama, “Sa anong kadahilanan dapat siyang
ipapatay? Ano ang kanyang nagawa?” **33** Pagkatapos hinagis
ni Saul ang kanyang sibat upang patayin siya. Kaya alam
ni Jonatan na gustong-gustong ipapatay ng kanyang ama
si David. **34** Tumayo si Jonatan sa mesa na sobrang galit
at hindi kumain ng pagkain sa ikalawang araw ng buwan
dahil nagluksa siya para kay David dahil hindi siya ginalang
ng kanyang ama. **35** Kinaumagahan, lumabas si Jonatan
papunta sa bukirin sa tipanan kay David at isang binata ang
kasama niya. **36** Sinabi niya sa kanyang binata, “Tumakbo ka
at hanapin ang mga palasong ipinana ko.” At sa pagtakbo ng
binata, pumana siya ng isang palaso sa unahan niya. **37**
Nang dumating ang binata sa lugar kung saan nahulog ang
palaso na pinana ni Jonatan, tinawag ni Jonatan ang binata
at sinabing, “Hindi ba nasa unahan mo ang palaso?” **38** At
tinawag ni Jonatan ang binata, “Magmadali ka, bilisan mo,
huwag kang tumigil!” Kaya tinipon ng binata ni Jonatan ang
mga palaso at pumunta sa kanyang panginoon. **39** Ngunit
walang alam ang binata sa anumang bagay. Tanging sina
Jonatan at David ang nakakaalam ng bagay. **40** Binigay
ni Jonatan ang kanyang mga sandata sa kanyang binata
at sinabi sa kanyang, “Humayo ka, dalhin ang mga ito sa
lungsod.” **41** Pagkaalis na pagkaalis ng binata, tumayo si
David mula sa likod ng isang tambak ng lupa, nagpatirapa sa
lupa at yumuko ng tatlong beses. Hinalikan nila ang isa't-isa
at magkasamang umiyak, na si David ang mas malakas ang
pag-iyak. **42** Sinabi ni Jonatan kay David, “Humayo ka ng
payapa, dahil pareho tayong nangako sa pangalan ni Yahweh
at sinabing, 'Pumagitna nawa si Yahweh sa iyo at sa akin at
sa pagitan ng aking mga kaapu-apuhan at iyong mga kaapu-
apuhan, magpakailanman.'” Pagkatapos tumayo si David at
umalis at bumalik si Jonatan sa lungsod.

21

Pagkatapos dumating si David sa Nob upang makita
si Ahimelec na pari. Dumating si Ahimelec upang
makipagkita kay David na nanginginig at sinabi sa kanyang,
“Bakit ka nag-iisa at walang kasama?” **2** Sinabi ni David
kay Ahimelec na pari, “Ipinadala ako ng hari para sa misyon
at sinabi sa akin, 'Huwag hayaang malaman ninuman ang
kahit anong tungkol sa bagay na ipapadala ko sa iyo at kung
ano ang iniutos ko sa iyo.' Inutusan ko ang mga binata sa
isang tiyak na lugar. **3** Ngayon sa gayon anong mayroon sa
iyong kamay? Bigyan mo ako ng limang hati ng tinapay o
kahit anong narito.” **4** Sinagot ng pari si David at sinabing,
“Walang karaniwang tinapay sa ngayon pero mayroong banal
na tinapay—kung iningatan ng mga binata ang kanilang sarili
mula sa mga babae.” **5** Sinagot ni David ang pari, “Tiyak na
iniwas ang mga babae mula sa amin sa loob ng tatlong araw
na ito. Nang lumabas ako, inihandog kay Yahweh ang mga
katawan ng mga binata, kahit na karaniwang paglalakbay
iyon. Paano pa kaya ngayon maihahandog pa ba ang mga
katawan nila kay Yahweh?” **6** Kaya ibinigay ng pari sa kanya
ang tinapay na inilaan kay Yahweh. Dahil walang tinapay
doon, tanging ang tinapay lang ng presensiya, na inalis mula
sa harapan ni Yahweh, upang makapaglagay ng mainit na
tinapay kapalit nito kapag inalis na ito. **7** Ngayon naroon
ang isa sa mga lingkod ni Saul sa araw na iyon, katanggap-
tanggap siya sa harap ni Yahweh. Si Doeg na taga-Edom ang
pangalan niya, ang pinuno ng mga pastol ni Saul. **8** Sinabi ni
David kay Ahimelec, “Ngayon wala bang alinmang sibat o
espada dito? Sapagkat hindi ko dinala ang aking espada ni
aking mga sandata dahil mabilisan ang usapin ng hari.” **9**
Sinabi ng pari, “Ang espada ni Goliat na Pelistina, na pinatay
mo sa lambak ng Ela, ay narito na nakabalot sa isang tela
sa likod ng efod. Kung gusto mong kunin iyon, kunin mo,
dahil wala ng ibang sandata dito.” Sinabi ni David, “Wala ng
ibang espada tulad ng isang iyon; ibigay mo ito sa akin.” **10**
Tumayo si David at tumakas ng araw na iyon mula kay Saul at
nagpunta kay Aquis na hari ng Gat. **11** Sinabi ng mga lingkod
ni Aquis sa kanya, “Hindi ba si David ito, ang hari ng lupain?

Hindi ba kumakanta sila sa isa't-isa tungkol sa kanya sa mga
sayawan, 'Pinatay ni Saul ang kanyang libo-libo, at pinatay ni
David ang kanyang sampung libo?'" **12** Isinapuso ni David
ang mga salitang ito at sobrang natakot kay Aquisna hari ng
Gat. **13** Binago niya ang kanyang pag-uugali at nagkunwaring
baliw sa harap nila; gumawa siya ng mga palatandaan sa
mga pintuan ng tarangkahan at hinayaan ang kanyang laway
na tumulo sa kanyang balbas. **14** Pagkatapos sinabi ni Aquis
sa kanyang mga lingkod, "Tingnan ninyo, makikita ninyong
baliw ang lalaki. Bakit ninyo siya dinala sa akin? **15** Kulang
na ba ako sa mga taong baliw, kaya dinala ninyo ang taong
ito upang umastang kagaya nitong nasa piling ko? Talaga
bang papasok ang taong ito sa aking bahay?"

22 Kaya umalis si David doon at tumakas papunta sa
kuweba ng Adulam. Nang marinig ito ng kanyang mga
kapatid na lalaki at lahat ng nasa bahay ng kanyang ama,
bumaba sila roon sa kanya. **2** Ang bawat isang naghihirap,
bawat isang may nasa pagkakautang, at bawat isang hindi
kuntento—nagtipon silang lahat sa kanya. Naging kapitan si
David sa kanila. Mayroong halos apat na raang kalalakihang
kasama niya. **3** Pagkatapos pumunta si David mula roon
patungo sa Mizpe sa Moab. Sinabi niya sa hari ng Moab,
"Pakiusap hayaan mo ang aking ama at aking inang lumabas
kasama mo hanggang sa malaman ko kung ano ang gagawin
ng Diyos para sa akin." **4** Iniwan niya sila kasama ang hari ng
Moab. Nanatili ang kanyang ama at ina na kasama niya sa
buong panahon na nasa kanyang malakas na tanggulan si
David. **5** Pagkatapos sinabi ng propetang Gad kay David,
"Huwag manatili sa iyong malakas na tanggulan. Umalis ka
at pumunta sa lupain ng Juda." Kaya umalis doon si David
at pumunta sa kagubatan ng Heret. **6** Narinig ni Saul na
natagpuan na si David, kasama ang mga lalaking kasama
niya. Ngayon nakaupo si Saul sa Gibea sa ilalim ng puno
ng tamariska sa Rama na may sibat sa kanyang kamay
at nakatayo ang lahat ng kanyang mga lingkod sa paligid
niya. **7** Sinabi ni Saul sa kanyang mga lingkod na nakatayo
sa paligid niya, "Makinig kayo ngayon, bayan ng Benjamin!
Makakapagbigay ba ang bawat isa sa inyong anak na lalaki ni
Jesse ng mga bukirin at mga ubasan? Magagawa ba niyang
gawin kayong lahat na mga kapitan ng libo-libo at kapitan
ng daan-daan, **8** kapalit ninyong lahat na nagbabalak ng
masama laban sa akin? Wala sa inyo ang nagbalita sa akin
nang gumawa ng tipan ang anak kong lalaki sa anak na lalaki
ni Jesse. Wala sa inyo ang nalulungkot para sa akin. Wala sa
inyo ang nagbalita sa akin na inudyukan ng aking anak ang
aking lingkod na si David laban sa akin. Ngayon nagtatago
siya at naghihintay para sa akin para masalakay niya ako." **9**
Pagkatapos si Doeg na taga-Edom ay tumayo sa tabi ng mga
lingkod ni Saul, sumagot siya, "Nakita ko ang anak na lalaki ni
Jesse na pumunta sa Nob kay Ahimelec na anak na lalaki ni
Ahitub. **10** Nanalangin siya kay Yahweh na tulungan niya siya
at binigyan niya siya ng mga pangangailangan at ang espada
ni Goliat na Filisteo." **11** Pagkatapos nagpadala ang hari ng
isang tao upang ipatawag ang paring si Ahimelec anak na
lalaki ni Ahitub at ng buong sambahayan ng kanyang ama,
ang mga paring nasa Nob. Lahat sila ay nagtungo sa hari. **12**
Sinabi ni Saul, "Makinig ka ngayon, anak na lalaki ni Ahitub."
Sumagot siya, "Narito ako, aking panginoon." **13** Sinabi ni
Saul sa kanya, "Bakit ka nagtangka laban sa akin, ikaw at
ang anak na lalaki ni Jesse, sa ginawa mong pagbibigay sa
kanya ng tinapay at isang espada at nanalangin sa Diyos na
tulungan nawa siya para lumaban sa akin para magtago sa
lihim gaya ng ginawa niya ngayon?" **14** Pagkatapos sumagot
si Ahimelec sa hari at sinabing, "Sino sa inyong lahat na mga
lingkod ang pinakamatapat gaya ni David na manugang ng
hari at nasa ibabaw ng iyong mga bantay at pinararangalan
sa inyong bahay? **15** Ito ba ang unang pagkakataon na
nanalangin ako sa Diyos upang tulungan siya? Malayo nawa
ito mula sa akin! Huwag ninyo hayaan ang haring magpasa
ng kahit anong bagay sa kanyang lingkod o sa lahat ng
nasa bahay ng aking ama. Sapagkat walang alam ang iyong
lingkod sa mga bagay na ito." **16** Sumagot ang hari, "Tiyak na
mamamatay ka, Ahimelec, ikaw at ang buong bahay ng iyong
ama." **17** Sinabi ng hari sa bantay na nakatayo sa paligid
niya, "Bumalik kayo at patayin ang mga pari ni Yahweh.
Dahil na kay David din ang kanilang kamay at dahil alam
nilang tumakas siya ngunit hindi ito sinabi sa akin." Ngunit
hindi mailabas ng mga lingkod ng hari ang kanilang kamay
upang patayin ang mga pari ni Yahweh. **18** Pagkatapos sinabi
ng hari kay Doeg, "Bumalik at patayin ang mga pari." Kaya
bumalik si Doeg na taga-Edom at sinalakay ang mga pari;
nakapatay siya ng walumpu't-limang mga tao na nakasuot
ng isang telang efod sa araw na iyon. **19** Sa pamamagitan
ng dulo ng espada sinalakay niya ang Nob, ang lungsod
ng mga pari, kapwa mga lalaki at mga babae, mga bata
at mga sanggol at mga lalaking baka at mga asno at mga
tupa. Pinatay niya silang lahat gamit ang talim ng espada.
20 Ngunit isa sa mga anak na lalaki ni Ahimelec anak na
lalaki ni Ahitub, na nagngangalang Abiatar, ang nakatakas
at tumakbo kay David. **21** Sinabihan ni Abiatar si David na
pinatay ni Saul ang mga pari ni Yahweh. **22** Sinabi ni David
kay Abiatar, "Alam kong sa araw na iyon, noong naroon si
Doeg na taga-Edom, na siguradong sasabihin niya kay Saul.
May pananagutan ako para sa bawat kamatayan ng pamilya
ng iyong ama! **23** Manatili ka kasama ko at huwag matakot.
Dahil ang nagtatangka sa buhay mo ay nagtatangka din sa
buhay ko. Magiging ligtas ka kasama ako."

23 Sinabihan nila si David, "Tingnan mo, nakikipaglaban
ang mga Filisteo laban sa Keila at ninakaw nilavang
mga giikang sahig." **2** Kaya nanalangin si David kay Yahweh
para sa tulong, at tinanong niya siya, "Dapat ba akong
pumunta at salakayin ang mga Filisteong ito?" Sinabi ni
Yahweh kay David, "Pumunta ka at salakayin ang mga Filisteo
at iligtas ang Keila." **3** Sinabi ng mga tauhan ni David sa
kanya, "Tingnan mo, natatakot kami dito sa Juda. Ano pa
kaya kung pupunta tayo sa Keila laban sa mga hukbo ng mga
Filisteo?" **4** Pagkatapos nanalangin pang muli si David kay
Yahweh para sa tulong. Sinagot siya ni Yahweh, "Tumayo ka,
bumaba ka sa Keila. Dahil bibigyan kita ng tagumpay laban
sa mga Filisteo." **5** Pumunta sina David at mga tauhan niya
sa Keila at nakipaglaban sa mga Filisteo. Tinangay nila ang
kanilang mga baka at sinalakay nila sila ng may matinding
patayan. Kaya iniligtas ni David ang mga naninirahan sa Keila.
6 Nang nakatakas papunta kay David si Abiatar na anak
na lalaki ni Ahimelech sa Keila, bumaba siya na may isang
epod sa kanyang kamay. **7** Sinabihan si Saul na pumunta si
David sa Keila. Sinabi ni Saul, "Ibinigay siya ng Diyos sa
aking kamay. Dahil nakulong siya sapagkat pumasok siya
sa isang lungsod na may mga tarangkahan at mga rehas."
8 Ipinatawag ni Saul ang lahat ng kanyang hukbo para sa
labanan, para bumaba sa Keila, upang lusubin si David at
kanyang mga tauhan. **9** Nalaman ni David na may masamang

balak si Saul laban sa kanya. Sinabi niya kay Abiatar na
pari, “Dalhin mo rito ang epod.” **10** Pagkatapos sinabi ni
David, “Yahweh, ang Diyos ng Israel, tunay nga na narinig
ng iyong lingkod na hinangad ni Saul na pumunta sa Keila,
upang wasakin ang lungsod alang-alang sa akin. **11** Maaari
bang hulihin ako ng mga kalalakihan ng Keila at isusuko
ako sa kanyang kamay? Maaari bang bumaba si Saul, gaya
ng narinig ng iyong lingkod? Yahweh, ang Diyos ng Israel,
nagmamakaawa ako sa iyo, pakiusap sabihan mo ang iyong
lingkod.” Sinabi ni Yahweh, “Bababa siya.” **12** Pagkatapos
sinabi ni David, “Isusuko ba ako ng mga kalalakihan ng
Keila at ang aking mga tauhan sa kamay ni Saul?” Sinabi ni
Yahweh, “Isusuko ka nila.” **13** Pagkatapos bumangon si David
at ang kanyang halos anim na raang mga tauhan at umalis
mula sa Keila, at pumunta sila mula sa isang lugar patungo
sa ibang lugar. Sinabihan si Saul na nakatakas si David mula
sa Keila, at tumigil siya sa pagtugis. **14** Nanatili si David sa
matibay na mga tanggulan sa ilang, sa maburol na lugar sa
ilang ng Zip. Hinahanap siya ni Saul araw-araw, ngunit hindi
siya ibinigay ng Diyos sa kanyang kamay. **15** Nakita ni David
na paparating si Saul para kunin ang kanyang buhay; ngayon
nasa ilang ng Zip sa Hores si David. **16** Sa gayon bumangon
at pinuntahan ni Jonatan na anak na lalaki ni Saul si David
sa Hores, at pinalakas ang kanyang kamay sa Diyos. **17**
Sinabi niya sa kanya, “Huwag kang matakot. Dahil hindi ka
mahahanap ng kamay ni Saul na aking ama. Magiging hari ka
sa Israel, at ako ang susunod sa iyo. Alam din ito ni Saul na
aking ama.” **18** Gumawa sila ng isang kasunduan sa harap ni
Yahweh. Nanatili si David sa Hores, at umuwi si Jonatan sa
kanyang tahanan. **19** Pagkatapos pumunta ang mga lahi ni
Zip kay Saul sa Gibea at sinabing, “Hindi ba nagtatago si
David sa matibay na tanggulan sa Hores, sa kaburulan ng
Haquila, na nasa timog ng Jesimon? **20** Ngayon, bumaba ka,
hari! Ayon sa iyong ninanais, bumaba ka! Tungkulin naming
isuko siya sa kamay ng hari.” **21** Sinabi ni Saul, “Pagpalain
nawa kayo ni Yahweh. Dahil nahabag kayo sa akin. **22**
Umalis kayo, at siguraduhing mabuti. Pag-aralan at alamin
kung saang lugar siya nagtatago at kung sino ang nakakita
sa kanya roon. Sinabi ito sa akin na napakatuso niya. **23**
Kaya tingnan ninyo, at alamin ang lahat ng lugar kung saan
mismo siya nagtatago. Bumalik kayo sa akin na may tiyak na
kaalaman, at pagkatapos babalik ako kasama ninyo. Kung
nasa lupain siya, hahanapin ko siya kasama ang lahat ng libu-
libo ng Juda.” **24** Pagkatapos nauna silang umakyat kay Saul
sa Zip. Ngayon si David at kanyang mga tauhan ay nasa ilang
ng Maon, sa Araba ng timog ng Jesimon. **25** Pumunta si Saul
at kanyang mga tauhan upang hanapin siya. At sinabihan si
David tungkol dito, kaya bumaba siya sa isang mabatong
burol at nanirahan sa ilang ng Maon. Nang narinig ito ni Saul,
tinugis niya si David sa ilang ng Maon. **26** Pumunta si Saul sa
isang panig ng bundok, at pumunta si David at ang kanyang
mga tauhan sa kabilang panig ng bundok. Nagmadaling
tumakas si David mula kay Saul. Habang nakapalibot sina
Saul at kanyang mga tauhan kay David at kanyang mga
tauhan upang dakpin sila, **27** pumunta ang isang mensahero
kay Saul at sinabing, “Bilisan mo at pumarito dahil gumawa
ng pagsalakay ang mga Filisteo laban sa lupain.” **28** Kaya
bumalik si Saul mula sa pagtugis niya kay David at nilabanan
ang mga Filisteo. Kaya nga ang lugar na iyon ay tinawag
na Bato ng Pagtakas. **29** Umakyat si David mula roon at
namuhay sa matibay na mga tanggulan ng Engedi.

24 Nang bumalik si Saul mula sa pagtugis sa mga
Filisteo, sinabihan siya, “Si David ay nasa desyerto
ng Engedi.” **2** Pagkatapos kumuha si Saul ng tatlong libong
piling kalalakihan mula sa buong Israel at umalis para hanapin
si David at kanyang mga tauhan sa mga Bato ng mga
Ligaw na Kambing. **3** Dumating siya sa tabi ng kulungan
ng mga tupa, na kung saan may isang kuweba. Pumasok
si Saul sa loob upang paginhawahin ang kanyang sarili. **4**
Sinabi ng mga tauhan ni David sa kanya, “Ito ang araw na
sinabi ni Yahweh na sinabi niya sa iyo, 'Ibibigay ko sa iyong
kamay ang iyong kaaway, upang gawin mo ang nais mong
gawin sa kanya.'” Pagkatapos umakyat si David at tahimik
na gumapang pasulong at pinutol ang gilid ng balabal ni
Saul. **5** Pagkatapos bumigat ang damdamin ni David dahil
pinutol niya ang gilid ng balabal ni Saul. **6** Sinabi niya sa
kanyang mga tauhan, “Huwag nawang ipahintulot ni Yahweh
na gawin ko ang bagay na ito sa aking panginoon, na hinirang
ni Yahweh, para iunat ko ang aking kamay laban sa kanya,
sapagkat hinirang siya ni Yahweh.” **7** Kaya pinagsabihan
ni David ang kanyang mga tauhan ng mga salitang ito, at
hindi sila pinahintulutang salakayin si Saul. Tumayo si Saul,
iniwan ang kuweba, at umalis. **8** Pagkatapos, tumayo rin
si David, iniwan ang kuweba, at tinawag si Saul: “Aking
panginoong hari.” Nang tumingin si Saul sa kanyang likuran,
nagpatirapa si David sa lupa at nagpakita sa kanya ng
paggalang. **9** Sinabi ni David kay Saul, “Bakit ka nakikinig
sa mga kalalakihan na nagsabing, “Tingnan mo, gusto kang
saktan ni David?' **10** Ngayon nakita ng iyong mga mata kung
paano ka inilagay ni Yahweh sa aking kamay nang nasa
kuweba pa tayo. Sinabi ng ilan sa akin na patayin kita, ngunit
kinaawaan kita. Sinabi ko, 'Hindi ko iuunat ang aking kamay
laban sa aking panginoon; dahil hinirang siya ni Yahweh.' **11**
Tingnan mo, aking ama, tingnan mo ang gilid ng iyong balabal
sa aking kamay. Sapagkat ang katotohanan kung bakit ko
pinutol ang gilid ng iyong balabal at hindi kita pinatay, para
malaman mo at makita mo na walang masama o pagtataksil
sa aking kamay, at hindi ako nagkasala laban sa iyo, kahit
na tinutugis mo ang aking buhay para makuha. **12** Nawa'y
humatol si Yahweh sa pagitan mo at sa akin, at nawa'y si
Yahweh ang maghiganti para sa akin laban sa iyo, ngunit
hindi magiging laban sa iyo ang kamay ko. **13** Gaya ng sinabi
ng lumang kasabihan, 'Mula sa makasalanan lumalabas ang
kasamaan.' Ngunit hindi magiging laban sa iyo ang kamay ko.
14 Mula kanino sumunod ang hari ng Israel? Mula kanino
ka humahabol? Sa isang patay na aso! Sa isang pulgas!
15 Nawa'y maging hukom si Yahweh at magbigay ng hatol
sa pagitan natin, at tiyakin, at ipakiusap ang layunin ko at
pahintulutan akong makatakas mula sa iyong kamay.” **16**
Nang matapos sabihin ni David ang mga salitang ito kay
Saul, Sinabi ni Saul, “Boses mo ba ito, David, aking anak?”
Nagtaas ng kanyang boses si Saul at umiyak. **17** Sinabi niya
kay David, “Mas matuwid ka kaysa sa akin. Dahil sinuklian mo
ako nang mabuti, kung saan sinuklian kita ng kasamaan. **18**
Ipinahayag mo ngayong araw na ito kung paano ka gumawa
nang mabuti sa akin, dahil hindi mo ako pinatay nang nilagay
ako ni Yahweh sa iyong habag. **19** Dahil kung matatagpuan
ng isang tao ang kanyang kaaway, hahayaan ba niya siyang
umalis ito nang ligtas? Nawa'y gantimpalaan ka ni Yahweh
ng mabuti para sa nagawa mo sa akin ngayon. **20** Ngayon
alam kong tiyak na magiging tapat na hari ka at itatatag ang
kaharian ng Israel sa iyong kamay. **21** Ipangako mo sa akin
sa pamamagitan ni Yahweh na hindi mo puputulin ang aking

mga kaapu-apuhan kasunod ko, at hindi mo sisirain ang aking
pangalan sa bahay ng aking ama." **22** Kaya gumawa si David
ng isang panunumpa kay Saul. Pagkatapos umuwi si Saul,
pero umakyat sina David at kanyang mga tauhan sa matibay
na tanggulan.

25 Ngayon namatay na si Samuel. Sama-samang nagtipon
ang lahat ng Israelita at nagluksa para sa kanya, at
inilibing nila siya sa kanyang bahay sa Rama. Pagkatapos
tumayo at bumaba si David sa desyerto ng Paran. **2**
Mayroong isang lalaki sa Maon, na may mga pag-aari sa
Carmel. Napakayaman ng lalaki. Mayroon siyang tatlong
libong tupa at isang libong kambing. Naggugupit siya ng
kanyang tupa sa Carmel. **3** Nabal ang pangalan ng lalaki,
at ang pangalan ng kanyang asawa ay Abigail. Matalino
at may kahali-halinang anyo ang babae. Pero malupit at
masama ang lalaki sa kanyang pakikitungo. Isa siyang kaapu-
apuhan sa sambahayan ni Caleb. **4** Narinig ni David sa
ilang na si Nabal ay naggugupit ng kanyang tupa. **5** Kaya
nagpadala ng sampung kalalakihan si David. Sinabi ni David
sa binatang kalalakihan. "Umakyat sa Carmel, pumunta
kay Nabal, at batiin siya sa aking pangalan. **6** Sasabihin
ninyo sa kanya 'Mamuhay sa karangyaan. Kapayapaan para
sa iyo at kapayapaan sa iyong bahay, at kapayapaan sa
lahat ng mayroon ka. **7** Narinig ko na mayroon kang mga
manggugupit. Nasa amin ang iyong mga pastol, at hindi
namin sila sinaktan at walang nawala sa kanila sa buong
panahon na sila ay nasa Carmel. **8** Tanungin ang iyong
kabataang kalalakihan, at sasabihin nila sa iyo. Ngayon
hayaang makasumpong ng biyaya ang binatang kalalakihan
sa iyong mga mata, dahil pupunta kami sa araw ng isang
pagdiriwang. Pakiusap magbigay ka anuman ang mayroon ka
sa iyong kamay sa iyong mga lingkod at sa iyong anak na
lalaking si David.'" **9** Nang dumating ang mga kabataang
kalalakihan ni David, sinabi nila itong lahat kay Nabal sa
ngalan ni David at pagkatapos naghintay. **10** Sumagot si
Nabal sa mga lingkod ni David, "Sino si David? At sino ang
anak na lalaki ni Jesse? Maraming mga lingkod sa araw na
ito ang sumusuway sa kanilang mga amo. **11** Kailangan ko
bang kunin ang aking tinapay, aking tubig at aking karne
na kinatay ko para sa aking mga manggugupit at ibigay ito
sa kalalakihang dumating mula sa hindi ko alam kung saan
nanggaling?" **12** Kaya umalis at bumalik ang kabataang
kalalakihan ni David, at sinabi sa kanya ang lahat nang
bagay na sinabi. **13** Sinabi ni David sa kanyang tauhan, "Itali
nang bawat lalaki ang kanyang espada." At itinali ng bawat
lalaki ang kanyang espada. Itinali rin ni David ang kanyang
espada. Halos apat na daang kalalakihan ang sumunod kay
David, at naiwan ang dalawang daan sa dala-dalahan. **14**
Pero sinabihan ng isa sa kabataang kalalakihan si Abigail,
asawa ni Nabal; sinabi niya, "Nagpadala si David ng mga
mensahero sa labas ng ilang upang batiin ang ating amo,
at ininsulto niya sila. **15** Yamang napakabait ng kalalakihan
sa atin. Hindi tayo sinaktan at walang anumang bagay na
nawala sa atin hanggat kasama natin sila nang nasa mga
bukirin tayo. **16** Isang pader sila sa atin sa araw man o sa
gabi, kasama namin sila sa pagbabantay ng mga tupa. **17**
Samakatuwid alamin ito at isaalang-alang kung ano ang
iyong magagawa, sapagka't may balak na kasamaan laban
sa ating amo, at laban sa kanyang buong sambahayan. Siya
ay napakasamang tao na walang isa na makapagdahilan
sa kanya." **18** Pagkatapos nagmadali si Abigail at kumuha
ng dalawang daang tinapay, dalawang boteng alak, limang
tupang nakahanda na, limang sukob ng sinangag na butil,
isang daang tungkos ng pasas, at dalawang daang mamon
ng igos at ikinarga ang mga ito sa mga asno. **19** Sinabi
niya sa kanyang kabataang kalalakihan, "Mauna kayo sa
akin at susunod ako sa inyo." Ngunit hindi niya sinabihan
ang kanyang asawang si Nabal. **20** Habang nakasakay siya
sa kanyang asno at bumaba sa pamamagitan ng bundok,
bumaba si David at kanyang tauhan papunta sa kanya at
sinalubong niya sila. **21** Ngayon sinabi ni David, "Tiyak na
walang kabuluhan ang lahat ng pagbabantay ko sa lahat ng
mayroon ang taong ito sa ilang, kaya wala ni isang nawawala
na lahat ng nasa kanya, at ibinalik niya sa akin ang masama
para sa mabuti. **22** Nawa gawin ng Diyos ito sa akin, David,
at marami pa, kung sa umaga wala akong ititirang isang lalaki
sa lahat na nasa kanya." **23** Nang nakita ni Abigail si David,
nagmadali siyang bumaba mula sa kanyang asno at lumuhod
sa harapan ni David at nagpatirapa sa kanyang sarili sa lupa.
24 Lumuhod siya sa kanyang paa at sinabi, "Ako lang mag-
isa, aking panginoon, na mayroong pagkakasala. Pakiusap
hayaan mong kausapin ka ng iyong lingkod, at makinig sa
mga salita ng iyong lingkod. **25** Huwag mong hayaan aking
panginoon na pansinin ang walang halangang taong ito, Nabal
ang kanyang pangalan, at ang kahangalan ay nasa kanya.
Ngunit ako na iyong lingkod ay hindi nakita ang kabataang
kalalakihan ng aking panginoon, na iyong ipinadala. **26**
Pagkatapos ngayon, aking panginoon, habang nabubuhay si
Yahweh, at habang nabubuhay ka, buhat ng pinigilan ka ni
Yahweh mula sa pagdaloy ng dugo, at mula sa paghihiganti
ng iyong sarili sa sariling mong kamay, ngayon hayaan mo
ang iyong mga kaaway, at sa mga naghahanap gumawa ng
kasamaan sa aking panginoon, ay magiging kagaya ni Nabal.
27 At ngayon, hayaan sanang madala ng iyong lingkod ang
regalong ito para sa aking panginoon, hayaang ibigay ito
sa kabataang kalalakihan na sumunod sa aking panginoon.
28 Pakiusap patawarin ang pagkakasala ng iyong lingkod,
dahil tiyak na gagawan ni Yahweh ang aking panginoon ng
isang bahay, dahil nakikipaglaban ang aking panginoon sa
labanan ni Yahweh, at hindi makikita ang kasamaan sa iyo
habang nabubuhay ka. **29** At kahit na tugisin ka ng mga
kalalakihan para kunin ang iyong buhay, gayon pa man ang
buhay ng aking panginoon ay matatali sa mga nabubuhay sa
pamamagitan ni Yahweh na inyong Diyos, at aalisin niya ang
mga buhay ng iyong mga kaaway, gaya ng nasa bulsa ng
isang tirador. **30** At mangyari ito, nang matapos gawin ni
Yahweh ang lahat ng mabuting mga bagay para sa aking
panginoon na kanyang ipinangako sa iyo, at nang ginawa ka
niyang pinuno sa buong Israel, **31** hindi magiging pahirap ang
bagay na ito sa iyo, ni masasaktan ang aking panginoon,
dahil hindi mo ibinuhos ang iyong dugo ng walang dahilan,
at hindi mo ipinaghiganti ang iyong sarili. At kapag nagdala
ng tagumpay si Yahweh sa aking panginoon, alalahanin mo
ang iyong lingkod." **32** Sinabi ni David kay Abigail, "Nawa
si Yahweh, ang Diyos ng Israel, na pinagpala, ang siyang
nagpadala sa iyo upang makipagkita sa akin sa araw na ito.
33 At ang iyong kaalaman ay pinagpala, at pinagpala ka, dahil
pinanatili mo ako sa araw na ito mula sa pagkakasala sa
pagdanak ng dugo at mula sa paghihiganti ko para sa aking
sariling gamit ang aking kamay. **34** Para sa katotohanan,
ayon kay Yahweh, ang Diyos ng Israelm ma nabubuhay, na
pinigilan ako na saktan ka, maliban lamang kung nagmadali
ka para makipagkita sa akin, tiyak na walang matitira kay

Nabal kahit isang sanggol na lalaki kinaumagahan." **35** Kaya
tinanggap ni David mula sa kanyang kamay kung ano ang
kanyang dinala sa kanya, sinabi niya sa kanya, "Umakyat ka
ng may kapayapaan sa iyong bahay; tingnan mo, nakinig ako
sa iyong boses at tinanggap kita." **36** Bumalik si Abigail kay
Nabal; masdan mo, siya ay nagdadaos ng isang pagdiriwang
sa kanyang bahay, tulad ng pagdiriwang ng isang hari; at
maligaya ang puso ni Nabal sa kalooban niya, dahil lasing na
lasing siya. Kaya hindi niya sinabi ang lahat hanggang sa
magbukang-liwayway. **37** At nangyari kinaumagahan, nang
hindi na lasing si Nabal, na sinabi ng kanyang asawa sa kanya
ang mga bagay na ito, inatake siya sa puso, at naging tulad
siya ng isang bato. **38** At dumating matapos ang sampung
araw na sinalakay ni Yahweh si Nabal kaya namatay siya. **39**
At nang narinig ni David na namatay na si Nabal, sinabi niya,
"Nawa pagpalain si Yahweh, na siyang kumuha ng dahilan ng
pang-iinsulto sa akin mula sa kamay ni Nabal, at sa pag-
iingat ng kanyang lingkod mula sa kasamaan. At ibinalik niya
ang masamang kilos ni Nabal sa kanyang sarili." Pagkatapos
nagpadala si David ng mga lingkod at kinausap si Abigail,
para kunin siya bilang kaniyang asawa. **40** Nang dumating
ang mga lingkod ni David kay Abigail sa Carmel, nakipag-
usap sila sa kanya at sinabi, "Ipinadala kami ni David sa iyo
upang kunin ka para sa kaniya bilang kanyang asawa." **41**
Tumayo siya, niyuko ang kanyang sarili kasama ang kanyang
mukha sa lupa, at sinabi, "Tingnan ninyo, ang iyong lingkod
na babae ay isang lingkod para maghugas ng mga paa ng
mga lingkod ng aking panginoon." **42** Nagmadali si Abigail at
tumayo, at sumakay sa isang asno na may limang lingkod
na babae na sumunod sa kanya, at sumunod siya sa mga
mensahero ni David at naging kanyang asawa. **43** Kinuha rin
ni David si Ahinoam ng Jezreel bilang isang asawa, kapwa
sila ay naging kanyang mga asawa. **44** Ngayon ibinigay ni
Saul si Mical na kanyang anak na babae, asawa ni David,
kay Palti anak ni Lais, na nasa Gallim.

26 Dumating ang mga Zipiteo kay Saul sa Gibea at
sinabing, "Hindi ba nagtatago si David sa burol ng
Hacila, na bago ang desyerto?" **2** Pagkatapos tumayo si
Saul at bumaba sa ilang ng Zip, na may tatlong libong piling
kalalakihan ng Israel na kasama niya, upang hanapin si David
sa desyerto ng Zip. **3** Nagkampo si Saul sa burol ng Hacila,
na bago sa desyerto, na malapit sa daanan. Ngunit si David
ay nanatili sa desyerto, at nakita niya na paparating si Saul
kasunod niya sa desyerto. **4** Kaya nagpadala si David ng mga
espiya at napag-alaman niyang totoong dumating si Saul. **5**
Tumayo si David at pumunta sa lugar kung saan nagkampo si
Saul; nakita niya ang lugar kung saan nagpapahinga si Saul,
at si Abner anak na lalaki ni Ner, ang heneral ng kanyang
hukbo; Nagpapahinga si Saul sa kampo, at nagkampo ang
mga tao palibot sa kanya, natutulog ang lahat. **6** Pagkatapos
sinabi ni David kay Ahimelec na Hiteo, at kay Abisai anak
na lalaki ni Zeruia, ang lalaking kapatid ni Joab, "Sino ang
sasama sa akin pababa sa kampo ni Saul?" sinabi ni Abisai,
"Sasama ako pababa sa iyo." **7** Kaya pumunta si David at
Abisai sa hukbo nang gabi. At nandoon si Saul na natutulog
sa loob ng kampo, kasama ang kanyang sibat na nakatusok
sa lupa sa tabi ng kanyang ulo. Nagpapahinga si Abner at
kanyang mga sundalo sa palibot niya. **8** Pagkatapos sinabi ni
Abisai kay David, "Sa araw na ito inilagay ng Diyos sa iyong
kamay ang iyong kaaway. Ngayon pakiusap hayaan mong
itusok ko siya sa lupa sa pamamagitan ng sibat sa isang
bagsak lamang. Hindi ko siya hahampasin ng pangalawang
pagkakataon." **9** Sinabi ni David kay Abisai, "Huwag mo
siyang patayin, sapagkat sino ang mag-aabot ng kanyang
kamay laban sa hinirang ni Yahweh at hindi magkakasala?"
10 Sinabi ni David, "Habang nabubuhay si Yahweh, papatayin
siya ni Yahweh, o darating ang araw na mamamatay siya, o
pupunta siya sa labanan at mamamatay. **11** Nawa'y ipagbawal
ni Yahweh na dapat kong iunat ang aking kamay laban sa
kanyang tinalaga, kaya ngayon, kunin mo ang sibat na nasa
kanyang ulo at ang banga ng tubig, at umalis na tayo." **12**
Kaya kinuha ni David ang sibat at ang banga ng tubig mula
sa ulo ni Saul at umalis na sila. Walang ni isang nakakita sa
kanila o nakaalam tungkol dito, ni isang tao ang nagising,
dahil nakatulog silang lahat, dahil mahimbing na pagtulog
ang ibinigay ni Yahweh sa kanila. **13** Pagkatapos pumunta si
David sa kabilang dako at tumayo sa tuktok ng bundok sa
malayo, isang malayong pagitan ang nasa kanila. **14** Sumigaw
si David sa mga tao at kay Abner anak na lalaki ni Ner, sinabi
niya, "Hindi ka ba sasagot, Abner?" Pagkatapos sumagot at
sinabi ni Abner, "Sino kang sumisigaw sa hari?" **15** Sinabi ni
David kay Abner, "Hindi ka ba isang taong matapang? Sino
ang katulad mo sa Israel? Bakit hindi ka nagbantay sa iyong
panginoon na hari? Dahil may ibang taong dumating upang
patayin ang hari na iyong panginoon. **16** Hindi maganda ang
bagay na ito na iyong ginawa. Habang nabubuhay si Yahweh,
nararapat kang mamatay dahil hindi mo binantayan ang iyong
panginoon na hinirang ni Yahweh. At ngayon tingnan mo kung
nasaan ang sibat ng hari, at ang banga ng tubig na nasa
kanyang ulonan." **17** Nakilala ni Saul ang boses ni David at
sinabi, "Boses mo ba iyan, anak kong David?" sinabi ni David,
"Ito ang aking boses, aking panginoong hari." **18** Sinabi
niya, "Bakit tinutugis ng hari ang kanyang lingkod? Ano ang
aking nagawa? Anong kasamaan ang nasa aking kamay?
19 Samakatuwid ngayon, nagmakaawa ako sa iyo, hayaang
pakinggan ng aking panginoon na hari ang mga salita ng
kanyang lingkod. Kung si Yahweh na nag-udyok sa iyo laban
sa akin, hayaan siyang tumanggap ng isang handog; ngunit
kung mga tao ito, nawa'y isumpa sila sa paningin ni Yahweh,
dahil sa araw na ito inilayo nila ako, na hindi dapat ako
kumapit sa pamana ni Yahweh, na kanilang sinabi sa akin,
"Sumamba ka sa ibang mga diyos." **20** Samakatuwid ngayon,
huwag hayaang dumanak ang aking dugo sa lupa mula sa
presensya ni Yahweh, para sa hari ng Israel na dumating at
humanap sa isang pulgas, bilang isang naghahanap ng ibon
sa mga bundok." **21** Pagkatapos sinabi ni Saul, "Nagkasala
ako. Bumalik ka, David, anak ko, hindi na kita kailanman
sasaktan, dahil natatangi ang aking buhay sa iyong mga mata
ngayon. Tingnan mo, naging mangmang ako at lubusang
nagkamali." **22** Sumagot si David at sinabi, "Tingnan mo,
aking hari, narito ang iyong sibat! Hayaan mong lumapit ang
isa sa iyong batang kalalakihan at kunin ito at dalhin ito sa
iyo. **23** Nawa pagbayarin ni Yahweh ang bawat tao para sa
kanyang kadakilaan at kanyang katapatan, dahil inilagay ito ni
Yahweh sa araw na ito, ngunit hindi ko sasaktan ang kanyang
tinalaga. **24** At tingnan mo, tulad ng buhay mong katangi-tangi
sa aking mga mata sa araw na ito, kaya nawa maging mas
mahalaga ang buhay ko sa mga mata ni Yahweh, at nawa
iligtas niya ako mula sa lahat ng kaguluhan." **25** Pagkatapos
sinabi ni Saul kay David, "Nawa pagpalain ka, anak kong
David, upang makagawa ka ng mga dakilang bagay, at tunay
na magtatagumpay ka." Kaya lumakad si David, at bumalik si
Saul sa kanyang lugar.

27 Sinabi ni David sa kanyang puso, “Mawawala ako nang
isang araw sa pamamagitan ng kamay ni Saul; wala
nang mas mabuti para sa akin kung hindi ang tumakas sa
lupain ng mga Filisteo; titigil na si Saul sa paghahanap sa
akin kahit saan sa lahat ng hangganan ng Israel; sa paraang
ito makakatakas ako sa kanyang kamay.” **2** Bumangon si
David at tumawid, siya at ang anim na daang kalalakihang
na kasama niya, kay Aquis anak na lalaki ni Maoc, ang hari
ng Gat. **3** Nanirahan si David kasama nina Aquis sa Gat,
siya at ang kanyang tauhan, bawat tao sa kanyang sariling
sambahayan, at si David kasama ang kanyang dalawang
asawa, Ahinoam na Jezreelita, at Abigail na Carmelita, asawa
ni Nabal. **4** Sinabihan si Saul na tumakas si David patungo
sa Gat, kaya hindi na niya siya hinanap. **5** Sinabi ni Aquis
kay David, “Kung kinakitaan niya ako ng kagandahang loob
sa iyong mga mata, hayaan silang bigyan ako ng isang lugar
sa isa sa mga lungsod ng bansa, upang manirahan ako
doon: para saan pa na titira ang iyong lingkod sa maharlikang
siyudad na kasama mo?” **6** Kaya ibinigay ni Aquis sa kanya
ang Ziklag nang araw na iyon; kaya nabibilang ang Ziklag
sa hari ng Juda hanggang sa araw na ito. **7** Ang bilang ng
mga araw ni David na namuhay sa lupain ng mga Filisteo ay
isang buong taon at apat na buwan. **8** Nilusob ni David at
kanyang mga tauhan ang iba't-ibang mga lugar, sinalakay ang
Gesurita, ang Girziteo, at ang Amalekita, sa mga bayan na
iyon na namumuhay sa lupaing iyon, habang papunta kayo
sa Sur, hanggang sa layo ng lupain ng Ehipto. Naninirahan
sila sa lupaing iyon mula pa sa sinaunang kapanahunan
(Paalala: Sa halip ng “Gizrita, na makikita sa sulat ng Hebreo,
ilang bagong mga bersyon ay ang Girzita, na makikita sa
sulat ng Hebreo) **9** Sinalakay ni David ang lupain at walang
tinirang mga lalaki ni mga babaeng buhay, kinuha niya ang
mga tupa, ang baka, ang mga asno, ang mga kamelyo, at
ang mga pananamit; bumalik siya at pumunta muli kay Aquis.
10 Sinasabi ni Aquis, “Laban kanino ang inyong ginawang
pagsalakay sa araw na ito? Baka isasagot ni David, “Laban
sa timog ng Juda,” o “Laban sa timog ng Jerameelita,” o
“Laban sa timog ng Kenita.” **11** Baka bubuhayin ni David ang
lalaki ni ang babae upang dalhin sila sa Gat, nagsasabing,
“Para wala silang masabi tungkol sa atin, Ginawa ni David
ang nararapat.” Ginawa niya itong lahat habang nakatira siya
sa bansa ng mga Filisteo. **12** Naniwala si Aquis kay David,
sinasabing, “Ginawa niyang lubos na mapoot ang bayan
ng Israel sa kanya, samakatuwid magiging lingkod ko siya
magpakailanman.”

28 At nangyari na sa mga araw na iyon na tinipon ng
mga Filisteo ang kanilang mga hukbo para sa digmaan
upang makipaglaban sa Israel. Sinabi ni Aquis kay David,
“Tiyak mong alamin na lalabas ka kasama ko sa mga
hukbo, ikaw at ang iyong mga tauhan.” **2** Sinabi ni David
kay Aquis, “Upang malaman mo kung ano ang magagawa
ng iyong lingkod.” Sinabi ni Aquis kay David, “para gawin
kitang palagiang tagapagbantay ko.” **3** Namatay si Samuel;
pinagluksa siya ng buong Israel at inilibing siya sa Rama, sa
kanyang lungsod. Ngayon ipinagbawal ni Saul sa lupain sa
sinumang nakikipag-usap sa mga patay o sa mga espiritu. **4**
Sama-samang tinipon ng mga Filisteo ang kanilang sarili at
dumating at nagkampo sa Shunem; at sama-samang tinipon
ni Saul ang buong Israel, at nagkampo sila sa Gilboa. **5**
Nang makita ni Saul ang mga hukbo ng mga Filisteo, natakot
siya, at labis na lumakas ang tibok ng kanyang puso. **6**
Nanalangin si Saul kay Yahweh para tulungan siya, ngunit
hindi sumagot sa kanya si Yahweh—maging sa panaginip,
ni sa pamamagitan ng Urim, ni sa pamamagitan ng mga
propeta. **7** Pagkatapos sinabi ni Saul sa kanyang mga lingkod,
“Hanapan ninyo ako ng babaeng umaangking nakikipag-
usap sa mga patay, upang makapunta ako sa kanya at
hingin ang kanyang payo.” Sinabi ng kanyang mga lingkod
sa kanya, “Tingnan mo, mayroong isang babae sa Endor
na umaaangking nakikipag-usap sa mga patay.” **8** Ikinubli
ni Saul ang kanyang sarili, nagsuot ng ibang kasuotan, at
pumunta siya kasama ang dalawang tauhan; pinuntahan nila
ang babae sa gabi. Sinabi niya, “Manghula ka para sa akin,
nagmamakaawa ako sa iyo sa pamamagitan ng pakikipag-
usap sa patay, at dalhin sa akin ang sinumang pangangalanan
ko sa iyo.” **9** Sinabi ng babae sa kanya, “Tingnan, alam
mo ang ginawa ni Saul, kung paano niya ipinagbawal sa
lupain ang sinumang nakikipag-usap sa mga patay o sa mga
espiritu. Kaya bakit ka naglalagay ng bitag para sa aking
buhay, para mamatay ako?” **10** Nanumpa si Saul sa kanya sa
pamamagitan ni Yahweh, at sinabing, “Habang nabubuhay si
Yahweh, walang anumang parusa ang mangyayari sa iyo para
sa bagay na ito.” **11** Pagkatapos sinabi ng babae, “Sino ang
dapat kong papuntahin sa iyo?” Sinabi ni Saul, “Papuntahin
mo sa akin si Samuel.” **12** Nang makita ng babae si Samuel,
sumigaw siya nang malakas at nangusap kay Saul, sinabing,
“Bakit mo ako nilinlang? Sapagkat ikaw si Saul.” **13** Sinabi sa
kanya ng hari, “Huwag kang matakot. Anong nakikita mo?”
Sinabi ng babae kay Saul, “Nakita ko ang isang diyos na
umaakyat mula sa lupa.” **14** Sinabi niya sa kanya, “Ano ang
kamukha niya? Sinabi niya, “Isang matandang lalaki ang
umaakyat; nakasuot siya ng balabal.” Nadama ni Saul na si
Samuel iyon, at yumukod siya na ang kanyang mukha ay
nasa lupa at nagpakita ng paggalang. **15** Sinabi ni Samuel
kay Saul, “Bakit mo ako ginambala at pinabalik?” Sumagot
si Saul, “Labis akong namimighati, dahil ang mga Filisteo
ay naghahandang makipagdigma laban sa akin, at iniwan
na ako ng Diyos at hindi na sumasagot sa akin, maging sa
pamamagitan ng mga propeta, ni sa mga panaginip. Kaya
tumawag ako sa iyo para ipaalam mo sa akin kung ano
ang aking gagawin.” **16** Sinabi ni Samuel, “Ano ngayon ang
kahilingan mo sa akin, yamang iniwan ka na ni Yahweh, at
naging kaaway mo siya? **17** Ginawa ni Yahweh sa iyo ang
sinabi niyang gagawin niya. Kinuha ni Yahweh ang kaharian
sa ilalim ng iyong mga kamay at ibinigay ito sa iba—kay
David. **18** Dahil hindi mo sinunod ang boses ni Yahweh at
hindi mo ipinatupad ang kanyang matinding galit sa Amalek,
kaya ginawa niya ito ngayon sa iyo. **19** Higit pa rito, ibibigay
ka ni Yahweh at ang Israel sa kamay ng mga Filisteo. Bukas
makakasama kita at ang iyong mga anak na lalaki. Ibibigay
din ni Yahweh ang hukbo ng Israel sa kamay ng mga Filisteo.”
20 Pagkatapos biglang bumagsak ang buong katawan ni
Saul sa lupa at takot na takot dahil sa mga salita ni Samuel.
Wala na siyang lakas, dahil wala siyang kinain na anumang
pagkain sa buong araw na iyon, maging sa buong gabi. **21**
Lumapit ang babae kay Saul at nakita niyang labis siyang
naguguluhan, sinabi niya sa kanya, “Tingnan mo, nakinig
ang iyong babaeng lingkod sa iyong boses; Inilagay ko ang
aking buhay sa aking kamay at nakinig sa mga salitang sinabi
mo sa akin. **22** Kaya ngayon, nagmamakaawa ako sa iyo,
makinig ka rin sa boses ng iyong babaeng lingkod at hayaan
mong maghain ako ng kaunting pagkain sa harap mo. Kumain
ka para makaipon ka ng lakas para sa iyong paglalakbay.”

23 Ngunit tumanggi si Saul at sinabing, “Hindi ako kakain.”
Ngunit pinilit siya ng kanyang mga lingkod kasama ng babae
at nakinig siya sa kanilang boses. Kaya bumangon siya at
umupo sa higaan. **24** Mayroon pinatabang guya ang babae
sa kanyang bahay; nagmadali siya at pinatay ito; kumuha
siya ng harina, minasa ito at naghurno ng tinapay na walang
lebadura gamit ito. **25** Dinala niya ito sa harapan ni Saul at
kanyang mga lingkod, at kumain sila. Pagkatapos bumangon
sila at umalis sa gabing iyon.

29 Ngayon sama-samang tinipon ng mga Filisteo ang
lahat ng kanilang hukbo sa Aphek; nagkampo ang
mga Israelita sa tabi ng bukal na nasa Jezreel. **2** Dumaan
ang mga prinsipe ng mga Filisteo nang daan-daan at nang
libu-libo; dumaan si David at ang kanyang mga tauhan sa
hulihang bantay kasama ni Aquis. **3** Pagkatapos sinabi ng
mga prinsipe ng mga Filisteo, “Ano ang ginagawa ng mga
Hebreong ito dito?” Sinabi ni Aquis sa mga prinsipe ng mga
Filisteo, “Hindi ba ito si David, ang lingkod ni Saul na hari
ng mga Israelita na naging kasama ko sa mga araw na ito,
o sa mga taon na ito, at wala akong nakitang kapintasan
sa kanya mula nang dumating siya sa akin hanggang sa
araw na ito?” **4** Ngunit galit sa kanya ang mga prinsipe ng
mga Filisteo; sinabi nila sa kanya, “Paalisin mo ang taong
iyan, para bumalik siya sa kanyang lugar na ibinigay mo
sa kanya; huwag mo siyang hayaang sumama sa atin sa
digmaan, upang hindi siya maging kaaway natin sa digmaan.
Dahil paano pa ba gagawa ng kapayapaan ang taong ito
sa kanyang panginoon? Hindi ba sa pamamagitan ng mga
ulo ng ating mga tauhan? **5** Hindi ba ito ang David na
inawitan nila sa isa-isa sa pamamagitan ng mga sayaw,
sinasabing: 'Pinatay ni Saul ang kanyang libu-libo, At si David
ang kanyang sampung libo?'” **6** Pagkatapos tinawag ni Aquis
si David at sinabing, “Habang nabubuhay si Yahweh, naging
mabuti ka, at ang iyong paglabas at pagpasok sa akin sa
hukbo ay naging mabuti sa aking pananaw; sapagkat wala
akong nakitang kasalanan sa iyo simula ng araw na dumating
ka sa akin hanggang sa araw na ito. Gayon pa man, hindi
sang-ayon sa iyo ang mga prinsipe. **7** Kaya ngayon bumalik
ka at umalis na may kapayapaan, upang hindi ka kagalitan
ng mga prinsipe ng mga Filisteo.” **8** Sinabi ni David kay
Filisteo, “Subalit ano ba ang nagawa ko? Ano ang nakita mo
sa iyong lingkod habang kasama mo ako hanggang sa araw
na ito, na hindi ako makakapunta at makipagdigma laban
sa mga kaaway ng aking panginoong hari?” **9** Sumagot si
Aquis at sinabi kay David, “Alam kong kasinlinis ka ng isang
anghel ng Diyos sa aking paningin; gayunpaman, sinabi ng
mga prinsipe ng mga Filisteo, 'Hindi siya maaaring umakyat
kasama natin sa labanan.' **10** Kaya ngayon bumangon nang
maaga ang mga lingkod ng iyong panginoon na sumama sa
iyo; pagkagising ninyo sa madaling araw at may liwanag na,
umalis na kayo.” **11** Kaya bumangon si David nang maaga,
siya at ang kanyang mga tauhan upang umalis ng umaga,
para bumalik sa lupain ng mga Filisteo. Ngunit umakyat ang
mga Filisteo sa Jezreel.

30 At nangyari na nang bumalik sa Ziklag si David at ng
kanyang mga tauhan sa ikatlong araw, na gumawa
ng pagsalakay ang mga Amalekita sa Negev at sa Ziklag.
Linusob nila ang Ziklag, sinunog ito, **2** at binihag ang
mga kababaihan at bawat isang naroroon, kapwa maliliit
at malalaki. Wala silang pinatay, ngunit dinala sila habang
papaalis sila. **3** Nang dumating sina David at ang kanyang
mga tauhan sa lungsod, nasunog na ito—at binihag ang
kanilang mga asawa, kanilang mga anak na lalaki, at kanilang
mga anak na babae. **4** Pagkatapos nagtaas ng boses sina
David at mga taong kasama niya at umiyak sila hanggang
wala na silang kakayahang umiyak. **5** Binihag ang dalawang
asawa ni David na sina Ahinoam na taga-Jezreel, at si
Abigail na asawa ni Nabal na taga-Carmelo. **6** Labis na
namighati si David, sapagkat nag-uusap ang mga tao tungkol
sa pagbato sa kanya, dahil ang mga espiritu ng lahat ng
tao ay nagdadalamhati, bawat tao para sa kanyang mga
anak na lalaki at mga anak na babae; subalit pinalakas ni
David ang kanyang sarili kay Yahweh, na kanyang Diyos. **7**
Sinabi ni David kay Abiathar na anak ni Ahimelec na pari,
“Nagmamakaawa ako sa iyo, dalhin mo dito ang epod para sa
akin.” Dinala ni Abiathar ang epod kay David. **8** Nanalangin si
David kay Yahweh ng gabay, sinasabing, “Kung tutugisin ko
ang hukbong ito, maaabutan ko ba sila? Sumagot si Yahweh
sa kanya, “Tugisin mo sila dahil tiyak na maaabutan mo sila,
at tiyak na mababawi mo ang lahat.” **9** Kaya umalis si David,
siya at ang anim na raang tauhang kasama niya; nakarating
sila sa batis Besor, kung saan nanatili ang mga lalaking
naiwan. **10** Ngunit patuloy si David sa pagtugis, siya at ang
apat na raang tauhan; sapagkat dalawang daang tauhan ang
naiwan na mahinang mahina na kaya hindi na makatawid sa
batis ng Besor. **11** Natagpuan nila sa bukid ang isang taga-
Ehipto at dinala kay David; binigyan nila ng tinapay, at kinain
niya ito; binigyan nila ng tubig na maiinom; **12** at binigyan
nila ng isang pirasong mamon na gawa sa igos at dalawang
kumpol ng pasas. Nang nakakain na siya, bumalik na muli
ang kanyang lakas, sapagkat hindi siya kumain ng tinapay ni
uminom ng tubig sa loob ng tatlong araw at tatlong gabi. **13**
Sinabi ni David sa kanya, “Kanino ka nabibilang? Saan ka
nagmula?” Sinabi niya, isa akong binata ng Ehipto, lingkod ng
isang Amalekita; iniwan ako ng aking amo, dahil tatlong araw
na ang nakakaraan nagkasakit ako. **14** Gumawa kami ng
pagsalakay sa Negev ng mga Chereteo, at kung ano ang
nabibilang sa Juda, at sa Negev ng Caleb, at sinunog namin
ang Ziklag.” **15** Sinabi sa kanya ni David, “Maaari mo ba
akong dalhin pababa sa mga pangkat na ito na sumalakay?”
Sinabi ng taga-Ehipto, “Sumumpa ka sa akin sa Diyos na hindi
mo ako papatayin o ipagkakanulo sa mga kamay ng aking
panginoon, at dadalhin ko kayo pababa sa mga sumalakay
na pangkat na ito.” **16** Nang dinala si David ang taga-Ehipto
pababa, ang mga sumalakay ay nagkalat sa buong paligid,
nagkakainan at nag-iinuman, at nagsasayawan, dahil sa lahat
ng mga nanakaw nila mula sa lupain ng Filisteo at mula sa
lupain ng Juda. **17** Nilusob sila ni David mula sa takip-silim
hanggang sa gabi ng sumunod na araw. Wala ni isang lalaki
ang nakatakas maliban sa apat na raang binatang sumakay
sa mga kamelyo at tumakas. **18** Nabawi ni David ang lahat ng
kinuha ng mga Amalekita; at nailigtas ni David ang kanyang
dalawang asawa. **19** Wala ni isang nawala, maging maliliit
man ni malalaki, maging anak na mga lalaki ni anak na
mga babae, maging ang nanakaw, ni anumang bagay na
kinuha sa kanila ng mga sumalakay para sa kanilang sarili.
Dinala ni David pabalik ang lahat. **20** Kinuha ni David ang
lahat ng kanilang mga kawan at mga pangkat ng hayop, na
itinaboy ng mga tauhan sa unahan ng ibang baka. Sinabi
nila, “Ito ang nanakaw ni David.” **21** Pumunta si David sa
kanyang dalawandaang tauhang naiwan na mahinang mahina
para sumunod sa kanya, iyong mga pinaiwan ng iba upang
manatili sa batis Besor. Ang mga tauhang ito ang naunang

pumunta para salubungin si David at mga taong kasama niya.
Nang pumunta si David sa mga taong ito, binati niya sila. **22**
Pagkatapos sinabi ng lahat ng masasamang lalaki at mga
walang kabuluhang taong sumama kay David, “Dahil hindi
sumama sa atin ang mga kalalakihang ito, hindi natin sila
bibigyan ng anumang nanakaw na nabawi natin. Maliban
na maaaring isama ng bawat lalaki ang kanyang asawa at
mga anak, pangunahan sila palayo, at umalis.” **23** Kaya
sinabi ni David, “Hindi kayo dapat kumilos ng ganito sa mga
ibinigay sa atin ni Yahweh, mga kapatid. Iningatan niya tayo
at ibinigay sa ating kamay ang mga sumalakay laban sa atin.
24 Sinong makikinig sa inyo sa bagay na ito? Dahil gaya ng
kabahagi ay para sa sinumang pumunta sa labanan, kaya
ganundin ang kabahagi para sa sinumang nagbantay sa mga
gamit; makikibahagi sila at magkakapareho bawat kabahagi.”
25 Naging ganoon na mula sa araw na iyon hanggang sa
araw na ito, sapagkat ginawang batas iyon ni David at isang
kautusan para sa Israel. **26** Nang pumunta si David sa Ziklag
ipinadala niya ang ilan sa mga nanakaw sa mga nakakatanda
ng Juda, sa kanyang mga kaibigan, sinabing, “Tingnan ninyo,
narito ang isang handog para sa inyo mula sa nanakaw mula
sa mga kaaway ni Yahweh.” **27** Sa mga nakakatanda na nasa
Betuel, at sa mga nasa Ramot sa Timog, at sa mga nasa
Jattir, **28** at sa mga nasa Aroer, at sa mga nasa Sifmot, at sa
mga nasa Estemoa. **29** At ganun din sa mga nakakatandang
nasa Racal, at sa mga nasa lungsod ng mga Jerahmeelita, at
sa mga nasa siyudad ng mga Cineo, **30** at sa mga nasa
Horma, at sa mga nasa Borasan, at sa mga nasa Athac, **31** at
sa mga nasa Hebron, at sa lahat ng lugar kung saan palaging
pumupunta mismo si David at ng kanyang mga tauhan.

31 Ngayon nakipaglaban ang mga Filisteo laban sa Israel.
Nagsitakas ang mga kalalakihan ng Israel mula sa
harap ng mga Filisteo at patay na bumagsak sa bundok
Gilboa. **2** Tinugis ng malapitan ng mga Filisteo si Saul at
ang kanyang anak na mga lalaki. Napatay ng mga Filisteo si
Jonatan, Abinadab, at Malquisua, at ang kanyang mga anak
na lalaki. **3** Nagpatuloy ang matinding labanan laban kay
Saul, at nasukol siya ng mga mamamana. Siya ay nakaranas
ng malubhang sugat dahil sa kanila. **4** Pagkatapos sinabi ni
Saul sa kanyang tagadala ng baluti, “Hugutin mo ang iyong
espada at isaksak mo ito sa akin. Kung hindi, darating itong
hindi mga tuli at lalapastanganin ako.” Ngunit ayaw gawin ng
kanyang tagadala ng baluti, dahil takot na takot siya. Kaya
kinuha ni Saul ang kanyang sariling espada at pinatay nito
ang kanyang sarili. **5** Nang nakita ng tagadala ng baluti na
patay na si Saul, gayon din pinatay niya ang kanyang sarili
ng kanyang sariling espada at namatay nagmagkasama. **6**
Kaya namatay si Saul, ang kanyang tatlong anak na lalaki, at
kanyang tagadala ng baluti— sama-samang namatay ang
mga kalalakihang ito nang araw na iyon. **7** Habang nasa
kabilang bahagi ng lambak ang mga kalalakihan ng Israel, at
sa mga nasa ibayo ng Jordan, nakita nila na nagsitakas ang
mga kalalakihan ng Israel, at nang si Saul at ang kanyang
mga anak na lalaki ay patay na, iniwan nila ang kanilang
mga lungsod at nagsitakas, at dumating ang mga Filisteo
at nanirahan sa lugar nila. **8** Dumating ang sumunod na
araw, nang dumating ang mga Filisteo upang tanggalin ang
mga patay, na nakita nila si Saul at ang kanyang tatlong
anak na lalaki na patay na sa Bundok Gilboa. **9** Pinutol nila
ang kanyang ulo at tinanggal ang kanyang mga pananggang
baluti, at nagpadala ng mga mensahero sa lupain ng mga
Filisteo sa lahat ng dako upang dalhin ang balita sa kanilang
diyus-diyosan sa templo at sa mga tao. **10** Inilagay nila
ang kanyang baluti sa loob ng templo ni Astare, at ang
kanilang itinali ang kanyang katawan sa pader ng lungsod
sa Bethsan. **11** Nang nabalitaan ng mga nakatira sa Jabes
Galaad kung ano ang ginawa ng mga Filisteo kay Saul,
12 tumayo ang lahat ng mandirigmang mga kalalakihan at
lumakad ng magdamag at kinuha ang katawan ni Saul at ang
mga katawan ng kanyang mga anak na lalaki mula sa pader
ng Bethsan. Pumunta sila sa Jabesh at doon nila sinunog ang
mga ito. **13** Pagkatapos kinuha nila ang kanilang mga buto at
inilibing ang mga ito sa ilalim ng isang puno ng tamarisko sa
Jabes, at nag-ayuno sa loob ng pitong araw.

2 Samuel

1 Nang namatay si Saul, bumalik si David galing sa pagsalakay sa bayan ng Amalek at nanatili sa Ziklag ng dalawang araw. **2** Sa ikatlong araw, mayroong isang taong dumating mula sa kampo ni Saul na sira ang kaniyang mga damit at may dumi sa kaniyang ulo. Nang nakarating siya kay David yumuko siya sa lupa at siya ay nagpatirapa. **3** Sinabi ni David sa kaniya, “Saan ka nanggaling? Sagot niya, “Nakatakas ako mula sa kampo ng Israel.” **4** Sinabi ni David sa kaniya, “Pakiusap sabihin mo sa akin kung ano ang mga bagay na nangyari.” sumagot siya, “Nagsitakas ang mga tao mula sa labanan. Marami ang bumagsak at marami ang namatay. Si Saul at Jonatan na kaniyang anak na lalaki ay namatay din.” **5** Sinabi ni David sa binatang lalaki, “Papaano mo nalaman na si Saul at si Jonatan na kaniyang anak na lalaki ay namatay?” **6** Sumagot ang binata, “Nagkataon na naroon ako sa Bundok Gilboa, at doon nakasandal siya sa kaniyang sibat, at ang mga karwaheng pandigma at ang mga nangangabayo ay halos malapit na sa kaniya. **7** Tumalikod si Saul at nakita ako at tinawag niya ako. Sumagot ako, 'Nandito ako.' **8** Sinabi niya sa akin, 'Sino ka?' Sinagot ko siya, 'Ako ay taga-Amalek.' **9** Sinabi niya sa akin, 'Pakiusap tumayo ka sa harapan ko at patayin mo ako, dahil matinding paghihirap ang nararanasan ko, pero nanatili pa rin akong buhay. **10** Kaya tumayo ako sa ibabaw niya at pinatay ko siya, dahil alam ko na hindi na siya mabubuhay pagkatapos niyang bumagsak. At kinuha ko ang kaniyang korona na nasa kaniyang ulo at ang pulseras na nasa kaniyang kamay, at dinala ang mga ito dito para sa iyo, aking panginoon.” **11** Pagkatapos pinunit ni David ang kaniyang mga damit, at ginawa rin ito ng lahat ng mga kalalakihan na kasama niya. **12** Sila'y nanangis, umiyak, at nag-ayuno hanggang gabi para kay Saul, para kay Jonatan na kaniyang anak na lalaki, para sa mga tao ni Yahweh, at para sa tahanan ng Israel dahil bumagsak sila sa pamamagitan ng espada. **13** Sinabi ni David sa binata, “Saan ka nanggaling? Sumagot siya, “Ako ay anak na lalaki ng isang dayuhan sa lupain, isang taga- Amalek.” **14** Sinabi ni David sa kaniya, “Bakit hindi ka natakot na patayin ang hari na hinirang ni Yahweh sa pamamagitan ng iyong sariling kamay?” **15** Tinawag ni David ang isa sa mga binata at sinabi, “Kunin at patayin siya.” Kaya kinuha ang lalaki at pinatay siya, at namatay ang taga-Amalek. **16** Pagkatapos sinabi ni David sa namatay na taga-Amalek, “Ang iyong dugo ay nasa iyong ulo dahil ang iyong sariling bibig ay naging saksi laban sa iyo at sa sinabi mo, 'Pinatay ko ang hinirang na hari ni Yahweh.'” **17** Pagkatapos inawit ni David ang panlibing na awiting ito tungkol kay Saul at Jonatan na kaniyang anak na lalaki. **18** Ipinag-utos niya sa mga tao na ituro itong Awit ng Pananangis sa mga anak lalaki ng Juda, na naisulat sa Ang Aklat ni Jaser. **19** Ang iyong niluwalhati, Israel, ay namatay, pinatay sa inyong mga bundok! Papaano ang magiting ay napatumba! **20** Huwag itong sabihin kay Gath, Huwag itong ipahayag sa mga kalye ng Askelon para hindi magsaya ang mga anak na babae ng mga taga-Filisteo, para hindi magdiwang ang mga anak na babae ng mga hindi tuli. **21** Mga Bundok ng Gilboa, huwag na hayaang magkaroon ng hamog o ulan sa inyo, ni mga kabukirin na magbibigay ng butil para sa mga alay, dahil doon ang panangga ng magiting ay nadungisan. Ang panangga ni Saul ay hindi na kailanman pinahiran sa pamamagitan ng langis. **22** Mula sa mga dugo sa mga namatay na iyon, mula sa mga katawan ng mga magigiting, ang pana ni Jonatan ay hindi na bumalik, at ang espada ni Saul ay hindi bumalik ng walang saysay. **23** Si Saul at Jonatan ay minahal at mapagmahal sa buhay, at sa kanilang kamatayan sila ay hindi ipinaghiwalay. Sila ay mas mabilis kaysa sa mga agila, mas malakas kaysa sa mga leon. **24** Kayong mga anak na babae ng Israel, umiyak sa ibabaw ni Saul, na siyang nagbihis sa inyo ng pulang kasuotan, na naglagay ng palamuti ng ginto sa inyong mga kasuotan. **25** Paano napabagsak ang isang magiting sa gitna ng labanan! Si Jonatan ay pinatay sa inyong mataas mga lugar. **26** Ako ay namimighati para sa iyo, aking kapatid na Jonatan. Ikaw ay minahal ko ng lubusan. Ang pagmamahal mo sa akin ay kahanga-hanga, higit pa sa pagmamahal ng mga kababaihan. **27** Paano napabagsak ang magigiting, at ang mga sandata sa digmaan ay nasira!”

2 Pagkaraan nito nagtanong si David kay Yahweh at sinabi, “Pupunta ba ako sa isa sa mga lungsod sa Juda?” Sumagot si Yahweh sa kaniya, “Pumunta ka.” Sabi ni David, “Sa anong lungsod ako pupunta?” Sumagot si Yahweh, “Sa Hebron.” **2** Kaya umalis si David kasama ang kaniyang dalawang asawa, si Ahinoam mula sa Jezreel, at Abigail mula sa Carmel, ang biyuda ni Nabal. **3** Isinama ni David ang mga kalalakihan na kasama niya, na ang bawat isa ay isinama ang kanilang pamilya, sa mga lungsod ng Hebron, kung saan nagsimula silang manirahan. **4** Pagkatapos dumating ang mga kalalakihan mula sa Juda at hinirang si David na hari sa buong sambahayan ng Juda. Sinabi nila kay David, “Ang mga kalalakihan sa Jabes Galaad ang naglibing kay Saul. **5** Kaya nagpadala si David ng mga mensahero sa mga kalalakihan ng Jabes Galaad at sinabi sa kanila, “Kayo ay pinagpala ni Yahweh, dahil sa ipinakita ninyo na katapatan sa inyong panginoong si Saul at inilibing siya. **6** Ngayon nawa'y magpakita si Yahweh sa inyo ng tapat na kasunduan at katapatan. Magpapakita rin ako sa inyo nitong kabutihan dahil ginawa ninyo ang bagay na ito. **7** Kaya ngayon, hayaang maging malakas ang inyong mga kamay; maging matapang dahil si Saul na inyong panginoon ay namatay, at buong sambahayan ng Juda ay hinirang ako mag hari sa kanila.” **8** Pero si Abner anak na lalaki ni Ner, pinuno ng hukbo ni Saul, kinuha ang anak ni Saul na si Isobet at dinala siya sa Mahanaim; **9** ginawa niya si Isobet na hari sa buong Galaad, Asureo, Jezreel, Efraim, Benjamin, at sa buong Israel. **10** Si Isobet anak na lalaki ni Saul, ay apatnapung-taong gulang nang mag-umpisa siyang maghari sa buong Israel, at naghari siya ng dalawang taon. Peroo ang sambahayan ng Juda ay sumunod kay David. **11** Ang panahon na si David ay naging hari sa Hebron sa buong sambahayan ni Juda ay pitong taon at anim na buwan. **12** Si Abner anak na lalaki ni Ner, at ang mga lingkod ni Isobet anak na lalaki ni Saul, ay umalis mula sa Mahanaim patungo sa Gibeon. **13** Si Joab anak na lalaki ni Zeruias at ang mga lingkod ni David ay lumabas at nakipagkita sa kanila sa lawa ng Gibeon. Umupo sila doon, isang grupo sa isang panig ng lawa at ang iba sa kabilang panig. **14** Sinabi ni Abner kay Joab, “Hayaan ang mga binata ay tumayo at makipaglaban sa ating harapan.” Pagkatapos sinabi ni Joab, “Hayaan silang tumayo.” **15** Pagkatapos nagsitayuan ang mga binata at sama-samang nagtipon, labingdalawa para kay Benjamin at Isobet anak na lalaki ni Saul, at labingdalawa mula sa mga lingkod ni David. **16** Sinunggaban ng bawat lalaki ang ulo ng

kaniyang kaaway at sinaksak ang kaniyang espada sa gilid
ng kaniyang kalaban, at pareho silang nagsibagsakan. Kaya
ang lugar na iyon ay tinawag sa Hebreo, “Helkat Hazzurim,” o
“Bukid ng mga Espada,” na nasa Gibeon. **17** Ang labanan ay
masyadong marahas ng araw na iyon at si Abner at ang mga
kalalakihan ng Israel ay natalo sa harapan ng mga lingkod ni
David. **18** Ang tatlong anak na lalaki ni Zeruias ay naroon:
Si Joab, at Abisai, at Asahel. Si Asahel ay napakabilis ng
mga paa gaya ng isang gasel. **19** Tinutugis ng malapitan
ni Asahel si Abner at sinusundan siya na hindi lumilihis sa
anumang dako. **20** Lumingon si Abner sa kaniyang likuran,
at sinabi, “Ikaw ba iyan Asahel?” Sumagot siya, “Ako nga
ito.” **21** Sinabi ni Abner sa kaniya, “Lumihis ka sa kanan o sa
iyong kaliwa, at sunggaban mo ang isa sa binata at kunin
ang kaniyang baluti.” Pero hindi lumihis si Asahel. **22** Kaya
sinabi ulit ni Abner kay Asahel, Tigilan mo na ang pagtugis
sa akin. Bakit kita pababagsakin sa lupa? Anong mukhang
ihaharap ko kay Joab, na iyong kapatid na lalaki?” **23** Pero
tumangging lumihis si Asahel at sinaksak siya ni Abner sa
katawan sa pamamagitan ng mapurol na dulo ng kaniyang
sibat, kaya ang sibat ay tumagos sa kabilang gilid. Bumagsak
si Asahel at namatay doon. Kaya ang sinuman ang dumating
sa lugar kung saan bumagsak at namatay si Asahel, ay
huminto at nanatiling nakatayo. **24** Pero tinugis ni Joab at
Abisai si Abner. Nang palubog na ang araw, pumunta sila
sa burol ng Amma, na malapit sa Giah sa pamamagitan ng
daan patungo sa kagubatan ng Gibeon. **25** Nagtipon ang
mga kalalakihan ni Benjamin ng sama-sama sa likuran ni
Abner at tumayo sa itaas ng burol. **26** Pagkatapos tinawag
ni Abner si Joab at sinabi, “Dapat bang magpatayan tayo
habang buhay? Hindi mo ba alam lalo lang itong lulubha sa
katapusan? Gaano katagal bago mo sasabihin sa iyong mga
kalalakihan na tigilan na ang pagtugis sa inyong mga kapatid
na lalaki? **27** Sumagot si Joab, “Hanggang sa nabubuhay
ang Diyos, kung hindi mo sinabi iyan, ang aking mga tauhan
ay patuloy na tutugisin ang kanilang mga kapatid na lalaki
hanggang umaga!” **28** Kaya pinatunog ni Joab ang trumpeta,
at ang lahat ng kaniyang tauhan ay tumigil at hindi na tinugis
kailanman ang Israel, ni hindi na sila naglaban kailanman. **29**
Si Abner at ang kaniyang mga tauhan ay naglakbay nang
buong magdamag patungong Araba. Tumawid sila sa Jordan,
naglakad silang lahat ng sumunod na umaga, at pagkatapos
nakarating sa Mahanaim. **30** Bumalik si Joab galing sa
pagtugis kay Abner. Tinipon niya ang lahat ng kaniyang
tauhan, kung saan nawawala si Asahel at ang labing-siyam
na mga sundalo ni David. **31** Pero ang mga tauhan ni David
ay nakapatay ng 360 tauhan ni Benjamin sa pamamagitan ni
Abner. **32** Pagkatapos kinuha nila si Asahel at inilibing siya
sa loob ng libingan ng kaniyang ama, na nasa Bethlehem.
Naglakbay si Joab at ang kaniyang mga tauhan ng buong
magdamag, at inabutan na sila ng maagang pagsikat ng araw
sa Hebron.

3 Ngayon ay mayroong isang mahabang digmaan sa pagitan
ng tahanan ni Saul at ng tahanan ni David. Patuloy na
lumalakas ng lumakas si David pero ang tahanan ni Saul
ay patuloy na humihina ng humihina. **2** Ang mga anak na
lalaki ay ipinanganak kay David sa Hebron. Ang kaniyang
panganay ay si Amnon, kay Anihoam mula sa Jezreel. **3** Ang
kaniyang pangalawang anak, ay si Quileb, ay ipinanganak kay
Abigail, ang biyuda ni Nabal mula sa Carmel. Ang pangatlo,
ay si Absalom, anak ni Maaca, anak na babae ni Talmai, hari
ng Gesur. **4** Si Adonias, ang ikaapat na anak na lalaki ni
David, na anak na lalaki ni Haggit. Ang ikalima ay si Sheftias,
anak na lalaki ni Abital, **5** at ang ika-anim, si Itream, anak
na lalaki ng asawa ni David na si Egla. Ang mga anak na
lalaki na to ay ipinanganak kay David sa Hebron. **6** Nangyari
ito sa panahon ng digmaan sa pagitan sa tahanan ni Saul
at sa tahanan ni David na si Abner ay nagawang palakasin
ang tahanan ni Saul. **7** May isang kerida si Saul na ang
pangalan ay Rizpa, ang anak na babae ni Aya. Sinabi ni
Isobet kay Abner, “Bakit mo sinipingan ang kerida ng aking
ama?” **8** Pagkatapos si Abner ay galit na galit sa mga salita
ni Isobet at sinabi, “Ako ba ay ulo ng aso na pag-aari ng
Juda? Sa araw na ito ay ipinapakita ko ang katapatan sa
tahanan ni Saul, ang iyong ama, sa kaniyang mga kapatid na
lalaki, at sa kaniyang mga kaibigan sa hindi ko pagbibigay sa
iyo sa kamay ni David. At ngayon pinaparatangan mo ako
sa araw na ito tungkol sa babaeng ito. **9** Nawa gawin sa
akin ng Diyos, Abner, at mas masama pa, kung hindi ko
gagawin para kay David ang gaya ng ipinangako ni Yahweh
sa kaniya, **10** na ilipat ang kaharian mula sa tahanan ni
Saul at itayo ang trono ni David sa buong Israel at sa buong
Juda, mula Dan hanggang Beerseba.” **11** Hindi makasagot
si Isobet kay Abner ng iba pang salita, dahil natakot siya
sa kaniya. **12** Pagkatapos nagpadala ng mga mensahero
si Abner kay David, para kausapin siya sa pagsasabing,
“Kaninong lupa ito?” Gumawa ka ng isang kasunduan sa
akin, at makikita mo na ang aking kamay ay nasa iyo, dalhin
ang buong Israel sa iyo.” **13** Sumagot si David, “Mabuti,
gagawa ako ng isang kasunduan sa iyo. Pero isang bagay
ang hihingin ko mula sa iyo na hindi mo makikita ang aking
mukha maliban na dalhin mo muna si Mical, ang anak na
babae ni Saul, kapag nakipagkita ka sa akin.” **14** Pagkatapos
nagpadala ng mga mensahero si David kay Isobet, anak na
lalaki ni Saul, na nagsasabing, “Ibigay mo sa akin ang aking
asawa na si Mical, na aking binayaran na nagkakahalaga ng
isangdaang balat ng mga taga-Filisteo.” **15** Kaya ipinakuha ni
Isobet si Mical at kinuha siya sa kaniyang asawa, na si Patiel
anak na lalaki ni Lais. **16** Sumama ang kaniyang asawa
sa kaniya, umiiyak habang papaalis, at sinundan siya sa
Bahurim. Pagkatapos sinabi ni Abner sa kaniya, “Bumalik
sa bahay mo ngayon.” Kaya nagbalik siya. **17** Kinausap ni
Abner ang mga nakatatanda sa Israel sa pagsasabing, “Nang
nakaraan sinusubukan ninyo na mag hari si David sa inyo. **18**
Ngayon gawin ito. Dahil nakipag-usap si Yahweh kay David
sinasabing, 'Sa pamamagitan ng kamay ng aking lingkod na
si David ililigtas ko ang aking mga tao ang Israel mula sa
kapangyarihan ng mga Filisteo at sa lahat ng kanilang mga
kaaway.'” **19** Kinausap din mismo ni Abner ang bayan ng
Benjamin. Pagkatapos pumunta rin si Abner upang makipag-
usap kay David sa Hebron para ipaliwanag ang lahat ng
bagay na ninanais ng Israel at ng buong sambahayan ni
Benjamin na nais tapusin. **20** Nang dumating sa Hebron
si Abner at ang dalawampu sa kaniyang mga tauhan para
makipagkita kay David, naghanda si David ng isang piging
para sa kanila. **21** Ipinaliwanag ni Abner kay David, “Ako ay
aalis at titipunin ang buong Israel para sa iyo, aking panginoon
ang hari, nang sa gayon gagawa sila ng isang kasunduan sa
iyo, nang sa gayon maaari kang maghari sa lahat ng nanaisin
mo.” Kaya pinaalis ni David si Abner, at umalis si Abner
ng may kapayapaan. **22** Pagkatapos dumating ang mga
sundalo ni David at Joab galing sa pagsalakay at may dalang
maraming mga bagay na kanilang nakuha sa panloloob. Pero

si Abner ay hindi kasama ni David sa Hebron. Pinaalis siya ni
David, at umalis si Abner ng may kapayapaan. **23** Nang si
Joab at lahat ng hukbo na kasama niya ay dumating, sinabi
nila kay Joab, "Si Abner anak na lalaki ni Ner ay nagpunta sa
hari, at ang hari ay pinaalis na siya, at umalis si Abner ng
may kapayapaan." **24** Pagkatapos pumunta si Joab sa hari at
sinabi, "Ano ang ginawa mo? Tingnan mo, pumunta si Abner
sa iyo! Bakit mo siya pinaalis, at siya ay nakaalis na? **25**
Hindi mo ba alam na pumunta si Abner anak na lalaki ni Ner
para lokohin ka, at alamin ang iyong mga plano at malaman
ang lahat ng bagay na gagawin mo?" **26** Nang iniwan ni Joab
si David, nagpadala siya ng mga mensahero kay Abner, at
dinala siya pabalik mula sa balon ng Sira, pero hindi alam
ito ni David. **27** Nang makabalik si Abner sa Hebron, dinala
siya ni Joab sa isang tabi sa gitna ng tarangkahan para
kausapin siya ng tahimik. Doon sinaksak siya ni Joab sa
tiyan at pinatay siya. Sa ganitong paraan, naipaghiganti ni
Joab ang dugo ni Asahel na kaniyang kapatid na lalaki. **28**
Nang marinig ni David ang tungkol dito, sinabi niya, "Ako
at ang aking kaharian ay inosente sa harapan ni Yahweh
magpakailanman hinggil sa dugo ni Abner anak na lalaki ni
Ner. **29** Hayaan ang kasalanan sa pagkamatay ni Abner ay
bumagsak sa ulo ni Joab at sa lahat ng sambahayan ng
kaniyang ama. Nawa'y hindi ito maalis sa pamilya ni Joab
isang tao na mayroong tumutulong sugat o sakit sa balat o
isang pilay at dapat lumakad na mayroong isang tungkod o
pinatay sa pamamagitan ng espada o umaalis na walang
pagkain. **30** Kaya si Joab at Abisai ang kaniyang kapatid na
lalaki ay pinatay si Abner, dahil pinatay niya sa labanan ang
kanilang kapatid na lalaki na si Asahel sa Gibeon. **31** Sinabi
ni David kay Joab at sa lahat ng tao na kasama niya, "Punitin
ninyo ang inyong mga damit, maglagay ng telang magaspang,
at manangis sa harapan ng bangkay ni Abner." At si Haring
David ay lumakad sa likod ng bangkay sa paghahatid sa
libingan. **32** Inilibing nila si Abner sa Hebron. Umiyak ang
hari at nanangis ng malakas sa puntod ni Abner, at lahat
din ng tao ay nag iyakan. **33** Ang hari ay nanangis para kay
Abner, at umawit. "Kailangan bang mamatay ni Abner gaya sa
pagkamatay ng isang mangmang? **34** Ang iyong mga kamay
ay hindi nakatali. Ang iyong mga paa ay hindi nakakadena.
habang ang isang lalaki ay bumababagsak sa harapan ng mga
anak na lalaki ng walang hustisya, kaya ikaw ay bumagsak.
"Muli ang lahat ng tao ay nagsiiyakan sa kaniya. **35** Lumapit
ang lahat ng tao kay David para pakainin habang may araw
pa, pero nangako si David, "Nawa'y gawin sa akin ng Diyos,
at ng mas matindi pa, kung titikim ako ng tinapay o anumang
bagay bago lumubog ang araw." **36** Kaya napansin ng lahat
ng tao ang pighati ni David, at nalugod sila, gaya ng ginawa
ng hari na nakalulugod sa kanila. **37** Kaya naintindihan ng
lahat ng tao at ng buong Israel nang araw na iyon na hindi ito
nais ng hari na patayin si Abner anak na lalaki ni Ner. **38**
Sinabi ng hari sa kanyang mga lingkod, "Hindi ba ninyo alam
na isang prinsipe at dakilang lalaki ang bumagsak sa araw na
ito sa Israel? **39** At ako ay mahina sa araw na ito, kahit na
ako ang nahirang na hari. ang mga kalalakihang ito, ang anak
na lalaki ni Zeruias, ay napakalupit para sa akin. Nawa'y si
Yahweh ang magbayad sa masamang tao, sa pamamagitan
ng pagpaparusa sa kaniya para sa kaniyang kasamaan, gaya
ng nararapat sa kaniya."

4 Nang nabalitaan ni Isboset, lalaking anak ni Saul, na
namatay si Abner sa Hebron, nanghina ang kaniyang
mga kamay, at nagkagulo ang buong Israel. **2** Ngayon ang
lalaking anak ni Saul ay mayroong dalawang tauhan na
mga kapitan ng mga pangkat sundalo. Baana ang pangalan
ng isa at Recab ang isa, mga lalaking anak ni Rimon na
taga-Beerot na mga tao ni Benjamin (dahil ang Beerot ay
itinuring na bahagi ng Benjamin, **3** at tumakas ang mga taga-
Beerot putungong Gittaim at naninirahan sila roon hanggang
sa panahong ito). **4** Ngayon si Jonatan, lalaking anak ni
Saul, ay mayroong isang lalaking anak na lumpo sa kaniyang
mga paa. Limang taon gulang siya nang nabalitaan niya ang
tungkol kina Saul at Jonatan na nagmula sa Jezreel. Binuhat
siya ng kaniyang tagapangalaga para tumakas. Pero habang
tumatakbo siya, natumba ang lalaking anak ni Jonatan at
naging lumpo. Mefiboset ang kanyang pangalan. **5** Kaya
ang mga anak na lalaki ni Rimon na taga-Beerot, na sina
Recab at baana ay naglakbay ng ang panahon ay mainit
papunta sa tahanan ni Isboset, habang siya ay nagpapahinga
sa tanghali. **6** Nakatulog ang babaeng nagbabantay sa
pintuan habang sinasala ang trigo, at pumasok sina Recab at
Baana nang tahimik at dinaanan siya. **7** Kaya pagkatapos
nilang pumasok ng bahay, sinalakay nila siya at pinatay
habang nakahiga siya sa kaniyang higaan sa kaniyang silid.
Pagkatapos pinugutan nila siya ng ulo at dinala ito palayo,
buong gabi silang naglalakbay sa daan patungong Araba. **8**
Dinala nila ang ulo ni Isboset kay David sa Hebron, at sinabi
nila sa hari, "Tingnan mo, ito ang ulo ni Isboset na lalaking
anak ni Saul, ang iyong kaaway, na nagbabanta sa iyong
buhay. Sa araw na ito pinaghigantihan ni Yahweh na ating
panginoon si haring si Saul at kaniyang mga kaapu-apuhan."
9 Sinagot ni David sina Recab at Baana na kaniyang kapatid,
ang mga lalaking anak ni Rimon na taga-Beerot; sinabi niya
sa kanila, "Habang nabubuhay si Yahweh, ang nagligtas sa
aking buhay mula sa bawat kaguluhan, **10** nang sinabihan
ako ng isang tao, 'Tingnan mo, patay na si Saul,' iniisip ko na
nagdadala siya ng mabuting balita, hinuli ko siya at pinatay sa
Himat Ziklag. Iyon ang gantimpala na ibinigay ko sa kaniya
para sa kaniyang balita. **11** Gaano pa kaya, kapag pinatay ng
mga masasamang lalaki ang isang taong walang kasalanan
sa kaniyang sariling bahay sa kaniyang higaan, hindi ko ba
dapat hingin ang kaniyang dugo ngayon mula sa inyong
kamay, at aalisin kayo sa mundo?" **12** Pagkatapos nagbigay
si David ng utos sa mga binata, at pinatay nila sila at pinutol
ang kanilang mga kamay at paa at isinabit sila sa tabi ng lawa
sa Hebron. Pero kinuha nila ang ulo ni Isboset at inilibing ito
sa libingan ni Abner sa Hebron.

5 Pagkatapos pumunta ang lahat ng lipi ng Israel kay David
sa Hebron at sinabi, "Tingnan mo, kami ay iyong laman at
buto. **2** Sa nakaraang panahon, nang si Saul pa ang hari sa
ating lahat, ikaw itong nangunguna sa hukbo ng Israelita.
Sinabi ni Yahweh sa iyo, 'Magiging pastol ka ng aking bayan
ng Israel, at magiging pinuno ka ng buong Israel.'" **3** Kaya
dumating ang lahat na nakatatanda ng Israel sa hari ng
Hebron, at gumawa si Haring David ng isang kasunduan
sa kanila sa harapan ni Yahweh. Hinirang nila si David na
maging hari ng buong Israel. **4** Tatlumpung taong gulang si
David nang nagsimula siyang maghari, at naghari siya ng
apatnapung taon. **5** Sa Hebron naghari siya sa buong Juda
ng pitong taon at anim na buwan, at sa Jerusalem naghari
siya ng tatlumpu't tatlong taon sa buong Israel at Juda. **6**
Pumunta ang hari at ang mga tauha niya sa Jerusalem
laban sa mga Jebuseo, ang mga mamamayan ng lupain.

Sinabi nila kay David, “Huwag kang babalik dito maliban kung
papaalisin ka sa pamamagitan ng mga bulag at lumpo. Hindi
makakapunta dito si David.” 7 Gayunpaman, nasakop ni
David ang kuta ng Sion, na ngayon ay lungsod na ni David. 8
Sa oras na iyon sinabi ni David, 'Sinuman ang sasalakay sa
mga taga-Jebus ay kailangang pumunta sa pamamagitan ng
tubig at aabutin nila ang 'lumpo at bulag,' ang mga galit kay
David.” kaya sinabi ng mga tao iyan, “Hindi makakapunta ang
'bulag at lumpo' sa palasyo.” 9 Kaya nanirahan si David sa
kuta at tinawag itong siyudad ni David. Pinatibay niya ang
palibot nito, mula sa terasa patungong loob. 10 Naging lubos
na makapangyarihan si David dahil kay Yahweh, ang Diyos
ng mga hukbo, ay kasama niya. 11 Pagkatapos nagpadala
ng mga mensahero si Hiram hari ng Tyre kay David, at
mga punong sedro, karpintero, at mason. Nagtayo sila ng
bahay para kay David. 12 Alam ni David na itinalaga siya
ni Yahweh bilang hari sa buong Israel, at sa gayon naging
dakila ang kaniyang kaharian para sa kapakanan ng kaniyang
bayang Israel. 13 Pagkatapos nilisan ni David ang Hebron at
pumunta sa Jerusalem, kumuha siya ng maraming kerida
at mga asawa sa Jerusalem, at maraming mga lalaking
anak at mga babaeng anak ang ipinanganak sa kaniya.
14 Ito ang mga pangalan ng mga bata na ipinanganak sa
kaniya sa Jerusalem: Sammua, Sobab, Natan, Solomon, 15
Ibhar, Elisua, Nefeg, Jafia, 16 Elisama, Eliada, at Elifelet. 17
Ngayon nang mabalitaan ng mga Filisteo na nahirang na si
David bilang hari ng buong Israel, lumabas silang lahat para
makita siya. Pero nabalitaan ni David ito at bumaba siya sa
kuta. 18 Ngayon dumating ang mga Filisteo at nagsikalat
sa lambak ng Refaim. 19 Pagkatapos humingi si David ng
tulong mula kay Yahweh. Sinabi niya, “Kailangan ko bang
salakayin ang Filisteo? Bibigyan mo ba ako ng tagumpay
laban sa kanila?” Sinabi ni Yahweh kay David, “Salakayin mo,
dahil siguradong bibigyan kita ng tagumpay laban sa Filisteo.”
20 Kaya sinalakay ni David ang Baal Perazim, at doon tinalo
niya sila. Sinabi niya, “Pinatumba ni Yahweh ang aking mga
kalaban sa aking harapan katulad ng isang rumaragasang
tubig baha.” Kaya naging Baal Perazim ang pangalan ng
lugar na iyon. 21 Iniwan ng mga taga-Filisteo ang kanilang
mga diyus-diyosan doon, at dinala ni David at kaniyang mga
tauhan ang mga ito. 22 Pagkatapos umakyat muli ang mga
taga-Filisteo at nagsikalat sa lambak ng Refaim. 23 Kaya
muling humingi si David ng tulong mula kay Yahweh, at sinabi
ni Yahweh sa kaniya, “Hindi mo dapat salakayin ang kanilang
harapan, pero palibutan mo ang likuran nila at lapitan mo
sila sa pamamagitan ng mga kahoy ng balsam. 24 Kapag
narinig mo ang tunog ng pag-ihip ng hangin sa itaas ng mga
punong balsam, salakayin mo sila nang may lakas. Gawin mo
ito dahil pangungunahan ka ni Yahweh para salakayin ang
hukbong ng mga taga-Filisteo." 25 Kaya ginawa ni David
ang inutos ni Yahweh sa kaniya. Pinatay niya ang mgataga-
Filisteo mula sa Geba hanggang sa Gezer.

6 Ngayon sama-samang tinipon muli ni David ang lahat ng
mga kalalakihan ng Israel na pinili niya, na tatlumpung libo.
2 Tumayo si David at umalis kasama ang lahat niyang mga
kalalakihan na sumama sa kaniya mula sa Baala sa Juda para
dalhin ang kaban ng Diyos, na tinawag sa pamamagitan ng
pangalan ni Yahweh ng mga hukbo, na nakaupo sa kadakilaan
ng buong kerubin. 3 Nilagay nila ang kaban ng Diyos sa
isang bagong kariton. Inilabas nila ito sa bahay ni Abinadab,
na naroon sa isang burol. Pinapatnubayan nina Uzza at Ahio,
kaniyang mga lalaking anak, ang bagong kariton. 4 Inilabas
nila ang kariton sa bahay ni Abinadab sa ibabaw ng burol
kasama ang kaban ng Diyos nito. Naglalakad si Ahio sa
harapan ng kaban. 5 Pagkatapos nagsimulang magdiwang si
David at ang buong sambahayan ng Israel sa harapan ni
Yahweh, nagdiriwang gamit ang mga instrumentong gawa
sa pinong kahoy, mga alpa, mga kudyapi, mga tamburin,
mga kalansing, at mga pompyang. 6 Nang dumating sila sa
giikang sahig ni Nacon, natumba ang mga toro, at inabot
ni Uzza ang kaniyang kamay para damputin ang kaban ng
Diyos, at nakuha niya ito. 7 Pagkatapos ang galit ni Yahweh
ang sumunog kay Uzza. Sinunog siya ng Diyos doon dahil sa
kaniyang kasalanan. Namatay si Uzza roon sa tabi ng kaban
ng Diyos. 8 Nagalit si David dahil pinarusahan ni Yahweh
si Uzza, at tinawag niya ang pangalan ng lugar na iyon na
Perez Uzza. Hanggang sa araw na ito tinatawag ang lugar na
iyon na Perez Uzza. 9 Sa araw na iyon natakot si David kay
Yahweh. Sinabi niya, “Paano mapupunta sa akin ang kaban
ni Yahweh?” 10 Kaya hindi pumayag si David na dalhin niya
ang kaban ni Yahweh papasok sa lungsod ni David. Sa halip,
inilagay niya ito sa tabi ng bahay ni Obed Edom na taga-Gat.
11 Nanatili ang kaban ni Yahweh sa bahay ni Obed Edom na
taga-Gat nang tatlong buwan. Kaya pinagpala siya ni Yahweh
at ang kaniyang buong sambahayan. 12 Ngayon sinabihan
si Haring David, “Pinagpala ni Yahweh ang bahay ni Obed
Edom at lahat ng bagay na pag-aari niya dahil sa kaban
ng Diyos.” Kaya pumunta si David at dinala ang kaban ng
Diyos mula sa bahay ni Obed Edom patungo sa lungsod ni
David nang may kagalakan. 13 Nang nakaanim na hakbang
ang mga nagdadala ng kaban ni Yahweh, nag-alay siya ng
isang toro at isang matabang baka. 14 Sumayaw si David
sa harapan ni Yahweh nang ng kaniyang buong kalakasan;
nagsuot lamang siya ng isang linong epod. 15 Kaya dinala ni
David at ng buong kabahayan ng Israel ang kaban ni Yahweh
na may sigawan at tunog ng mga trumpeta. 16 Ngayon
pagdating ng kaban ni Yahweh sa loob ng lungsod ni David,
dumungaw sa labas ng bintana si Mical, na babaeng anak ni
Saul. Nakita niya si Haring David na tumatalon at sumasayaw
sa harapan ni Yahweh. Pagkatapos kinamuhian niya siya sa
kaniyang puso. 17 Dinala nila sa loob ang kaban ni Yahweh
at inilagay ito sa kaniyang lugar, sa gitna ng tolda na ipinatayo
ni David para dito. Pagkatapos naghandog si David ng mga
sinunog na handog at handog para sa pagtitipon-tipon sa
harapan ni Yahweh. 18 Nang matapos si David sa pag-
aalay ng sinunog na mga handog at mga handog para sa
pagtitipon-tipon, pinagpala niya ang mga tao sa pangalan ni
Yahweh ng mga hukbo. 19 Pagkatapos namahagi siya sa
mga tao, sa kabuuang dami ng Israel, sa mga lalaki at mga
babae, ng isang buong tinapay, isang piraso ng karne, at
isang mamong pasas. Pagkatapos umalis ang lahat ng mga
tao; at bumalik ang bawat isa sa kanilang sariling bahay. 20
Pagkatapos bumalik si David para pagpalain ang kaniyang
pamilya. Dumating si Mical, ang babaeng anak ni Saul, para
salubungin si David at sinabi, “Labis na pagpaparangal ang
hari ng Israel sa araw na ito, na hinubaran ang kaniyang
sarili sa harapan ng mga mata ng mga babaeng alipin na
kaniyang mga lingkod, katulad ng isang taong walang hiya na
hindi nahihiyang hubaran ang kaniyang sarili!” 21 Sumagot si
David kay Mical, “Ginawa ko iyon sa harapan ni Yahweh, na
pinili niya ako na mas mataas sa iyong ama at mataas sa
lahat ng kaniyang pamilya, na itinalaga ako maging pinuno ng
buong tao ni Yahweh, sa buong Israel. Sa harapan ni Yahweh

magagalak ako! **22** Magiging higit pa akong 'hubad' higit pa dito. Mapapahiya ako sa sarili kong mga mata, pero sa lahat mga babaeng alipin na sinasabi mo, magiging marangal ako." **23** Kaya si Mical, ang babaeng anak ni Saul, ay hindi nagkaroon ng mga anak hanggang sa araw ng kaniyang kamatayan.

7 Nangyari ito matapos manirahan ng hari sa kaniyang bahay, at matapos siyang binigyan ng kapahingahan ni Yahweh mula sa lahat ng kaniyang nakapalibot na mga kaaway, **2** sinabi ng hari kay Natan na propeta, "Tingnan mo, naninirahan ako sa isang tahanang cedar, pero nananatili sa gitna ng isang tolda ang kaban ng Diyos." **3** Pagkatapos sinabi ni Natan sa hari, "Humayo ka, gawin mo kung ano ang nasa iyong puso, dahil kasama mo si Yahweh." **4** Pero nang gabi ring iyon, dumating ang salita ni Yahweh kay Natan at sinabi, **5** "Pumunta ka, at sabihin kay David na aking lingkod, 'Ito ang sinasabi ni Yahweh: Gagawan mo ba ako ng isang bahay na matitirahan? **6** Dahil hindi ako tumira sa isang bahay simula ng araw na dinala ko ang mga tao ng Israel palabas ng Ehipto hanggang sa kasalukuyan; sa halip, palagi akong lumilipat sa isang tolda, isang tabernakulo. **7** Sa lahat ng lugar kung saan lumilipat ako kasama ang lahat ng tao ng Israel, may nasabi ba akong anumang bagay sa sinuman sa mga pinuno ng Israel na hinirang ko para pangalagaan ang aking mga lahing Israel, sinasabing, "Bakit hindi mo ako ginawan ng isang bahay na cedar?""' **8** Sa gayon, sabihin mo sa aking lingkod na si David, "Ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo: 'Kinuha kita mula sa pastulan, mula sa pagsunod sa mga tupa, para maging pinuno ka ng Israel aking mga tao. **9** Sasamahan kita saan ka man pumunta at tinalo ko ang lahat ng iyong mga kaaway mula sa iyong harapan. At gagawa ako ng isang dakilang pangalan para sa iyo, kagaya ng pangalan ng mga dakilang nasa sanlibutan. **10** Pipili ako ng isang lugar para sa Israel na aking mga tao at ilalagay sila roon, para mamuhay sila sa kanilang sariling lugar at hindi na muling guguluhin. Wala ng mga masasamang tao ang magpapahirap sa kanila, gaya ng dating ginawa sa kanila, **11** gaya nang ginagawa nila mula sa mga araw na inutusan ko ang aking mga hukom na maging pinuno sa aking lahing Israel. At bibigyan kita ng kapahingahan mula sa lahat ng iyong mga kaaway. Karagdagan pa, Ako si Yahweh, ipinapahayag ko sa iyo na gagawin kitang tahanan. **12** Kapag ang iyong mga araw ay natupad na at mamahinga kasama ng iyong mga ama, magtatatag ako ng isang kaapu-apuhan kasunod mo, isa na manggagaling sa iyong katawan, at itatatag ko ang kaniyang kaharian. **13** Gagawa siya ng isang tahanan para sa aking pangalan, at itatatag ko ang trono ng kaniyang kaharian magpakailanman. **14** Magiging isang ama ako sa kaniya, at magiging anak ko siya. Kapag magkasala siya, parurusahan ko siya ng pamalo ng mga kalalakihan at may kasamang paghagupit sa mga anak ng tao. **15** Pero hindi siya iiwan ng aking tipan ng katapatan, gaya ng pagkuha nito kay Saul, na inalis ko mula sa harapan mo. **16** Pagtitibayin ang iyong tahanan at kaharian magpakailanman sa harapan mo. Itatatag ang iyong trono magpakailanman."' **17** Nagsalita si Natan kay David at ibinalita sa kaniya ang lahat ng mga salitang ito, at sinabi niya sa kaniya ang tungkol sa buong pangitain. **18** Pagkatapos pumasok at umupo si haring David sa harapan ni Yahweh; sinabi niya, "Sino ako, Yahweh O'Diyos, at sino ang aking pamilya na dinala mo sa puntong ito? **19** At ito ay maliit na bagay sa iyong paningin, Panginoong Yahweh. Nagsalita ka tungkol sa lingkod ng iyong pamilya para sa isang dakilang sandali, at ipinakita sa akin ang mga hinaharap na salinlahi, Panginoong Yahweh! **20** Ano pa ang maaaring sabihin ko, na si David, sa iyo? Pinarangalan mo ang iyong lingkod, Panginoong Yahweh. **21** Alang-alang sa iyong salita, at para tuparin ang iyong sariling layunin, ginawa mo ang dakilang bagay na ito at ibinunyag ito sa iyong lingkod. **22** Kaya dakila ka, Panginoong Yahweh. Dahil wala kang katulad, at walang ibang Diyos maliban sa iyo, gaya ng narinig ng aming mga sariling tainga. **23** At anong bansa ang katulad ng iyong lahing Israel, na nag-iisang bansa sa sanlibutan na pinuntahan at iniligtas mo, O' Diyos, para sa iyong sarili? Ginawa mo ito para maging isang lahi sila para sa iyong sarili, para gumawa ng pangalan para sa iyong sarili, at gumawa ng dakila at nakakatakot na gawain para sa iyong lupain. Pinalayas mo ang mga bansa at kanilang mga diyus-diyosan mula sa harapan ng iyong mga tao, na iniligtas mo mula sa Ehipto. **24** Itinatag mo ang Israel bilang iyong sariling lahi magpakailanman, at ikaw Yahweh, ang naging kanilang Diyos. **25** Kaya ngayon, Yahweh O'Diyos, nawa'y itatag ang iyong ginawang pangako hinggil sa iyong lingkod at kaniyang pamilya magpakailanman. Gawin mo gaya ng iyong sinabi. **26** Nawa'y maging dakila ang iyong pangalan magpakailanman, para sabihin ng mga tao, 'Si Yahweh ng mga hukbo ay Diyos ng Israel,' habang ang tahanan ko, David, na iyong lingkod, ay itatag sa harapan mo. **27** Para sa iyo, Yahweh ng mga hukbo, ang Diyos ng Israel, ibinunyag mo sa iyong lingkod na gagawan mo siya ng isang tahanan. Kaya nga ako, na iyong lingkod, nakatagpo ng lakas ng loob para manalangin sa iyo. **28** Ngayon, Panginoong Yahweh, ikaw ay Diyos, at mapagkakatiwalaan ang iyong mga salita, at ginawa mo ang mabuting pangakong ito sa iyong lingkod. **29** Kaya ngayon, malugod mong pagpalain ang bahay ng iyong lingkod, para magpatuloy ito magpakailanman sa harapan mo. Dahil ikaw, Panginoong Yahweh, ang nagsabi ng mga bagay na ito, at sa iyong pagpapala ang bahay ng iyong lingkod ay pagpapalain magpakailanman."

8 Matapos mangyari ito sinalakay ni David ang Filisteo at tinalo sila. Kaya nakuha ni David ang Gat at mga nayon nito mula sa pamamahala ng mga taga-Filisteo. **2** Pagkatapos tinalo niya ang Moab at sinukat ang kanilang mga kalalakihan gamit ang isang tali sa pamamagitan ng pagpapahiga sa kanila sa lupa. Sinukat niya ng dalawang tali para ipapatay, at ang isang buong tali ay para panatilihing buhay. Kaya naging mga lingkod ni David ang mga taga-Moab at sinumulan siyang bigyan ng pagkilala. **3** Pagkatapos tinalo ni David si Hadadezer lalaking anak ni Rehob, na hari ng Soba, habang naglalakbay para bawiin ang kaniyang pamumuno sa Ilog ng Eufrates. **4** Binihag ni David mula sa kaniya ang 1, 700 karwahe at 20, 000 kalalakihang naglalakad. Pinilay lahat ni David ang mga kabayo ng karwaheng pandigma, pero naglaan siya ng isandaang karwahe na sapat para sa kanila. **5** Nang dumating ang mga Arameo ng Damasco para tulungan si Hadadezer na hari ng Soba, pinatay ni David ang dalawampu't dalawang libong kalalakihan ng Arameo. **6** Pagkatapos inilagay ni David ang mga kuta sa Aram ng Damasco, at naging mga lingkod niya ang mga Arameo at siya ay kinilala. Ibinigay ni Yahweh ang tagumpay kay David saan man siya magtungo. **7** Kinuha ni David ang mga gintong kalasag na nasa mga lingkod ni Hadadezer at dinala ang mga ito sa Jerusalem. **8** Kinuha ni Haring David ang napakaraming

tanso, mula sa Betaat Berotai, mga lungsod ni Hadadezer. **9**
Nang narinig ni Toi, hari ng Hamat na tinalo ni David ang
buong hukbo ni Hadadezer, **10** pinadala ni Toi ang kaniyang
anak na lalaki na si Hadoram kay Haring David para batiin at
purihin siya, dahil nakipaglaban si David kay Hadadezer at
tinalo niya ito, at dahil nakipagdigmaan si Hadadezer laban
kay Toi. Kasamang daladala ni Hadoram ang pilak, ginto at
tanso. **11** Hinandog ni Haring David ang mga bagay na ito
kay Yahweh, kasama ang pilak at ginto mula sa lahat ng mga
bansa na kaniyang nasakop— **12** mula sa Aram, Moab, mga
bayan ng Ammon, mga taga-Filisteo, at Amalek, kasama ang
lahat ng mga gamit na nakuha sa panloloob ni Hadadezer na
anak na lalaki ni Rehob, ang hari ng Soba. **13** Naging tanyag
ang pangalan ni David nang bumalik siya mula sa pananakop
sa mga Arameo sa lambak ng Asin, kasama ang kanilang
labing walong libong tauhan. **14** Inilagay niya ang mga kuta
sa buong Edom, at naging lingkod niya ang lahat ng mga
taga-Edom. Ibinigay ni Yahweh ang tagumpay kay David saan
man siya nagtungo. **15** Naghari si David sa buong Israel,
at ipinatupad niya ang katarungan at katuwiran sa lahat ng
kaniyang mga tao. **16** Naging pinuno ng hukbo si Joab anak
na lalaki ni Zeruias, at naging tagapagtala si Jehoshafat anak
na lalaki ni Ahilud. **17** Naging pari sina Zadok anak na lalaki
ni Ahitub at Ahimelec anak na lalaki ni Abiatar, at naging
manunulat si Seraya. **18** Namuno si Benaias anak na lalaki ni
Joaida sa mga Kereteo at mga Peleteo, at naging punong
tagapayo ng hari ang mga anak na lalaki ni David.

9 Sinabi ni David, "Mayroon pa bang natitira sa pamilya
ni Saul na maaari kong mapakitaan ng kagandahang loob
alang-alang kay Jonatan?" **2** May isang lingkod sa pamilya ni
Saul na ang pangalan ay Siba, at ipinatawag siya para kay
David. Sinabi ng hari sa kaniya, "Ikaw ba si Siba?" Tumugon
siya, "Oo. Ako ang inyong lingkod." **3** Kaya sinabi ng hari,
"Mayroon pa bang natitira sa pamilya ni Saul na maaari kong
mapakitaan ng kagandahang loob sa Diyos?" Tumugon si
Siba sa hari, "May nalalabi pang anak na lalaki si Jonatan, na
pilay ang paa." **4** Sinabi ng hari sa kaniya, "Nasaan siya?"
Tumugon si Siba sa hari, "Nasa bahay siya ni Maquir anak
na lalaki ni Ammiel sa Lo Debar." **5** Pagkatapos ipinasundo
at ipinakuha siya ni Haring David sa bahay ni Maquirr anak
na lalaki ni Ammiel mula sa Lo Debar. **6** Kaya nagtungo si
Mefibosheth kay David anak na lalaki ni Jonatan na anak na
lalaki ni Saul at iniyuko ang kaniyang mukha sa lupa para
gumalang kay David. Sinabi ni David, "Mefiboshet." Sumagot
siya, "Ako ang inyong lingkod!" **7** Sinabi ni David sa kaniya,
Huwag kang matakot, dahil titiyakin kong kagandahang-loob
ang ipapakita ko sa iyo alang-alang kay Jonatan na iyong
ama at ibabalik ko sa iyo ang lahat ng lupain ni Saul na
iyong lolo, at lagi kang kakain sa aking lamesa." **8** Yumuko si
Mefiboset at sinabing, "Ano ba ang iyong lingkod, na dapat
mong pakitaan ng pabor ang tulad kong isang patay na aso?"
9 Pagkatapos tinawag ng hari si Siba, lingkod ni Saul at sinabi
sa kaniya, "Ibinigay ko sa anak na lalaki ng iyong amo ang
lahat ng mga ari-arian ni Saul at ng kaniyang pamilya. **10**
Ikaw ang mag-aararo ng lupa para sa kaniya, ikaw at iyong
mga anak na lalaki at iyong mga lingkod, at dapat anihin ninyo
ang mga pananim para ang apo ng iyong amo ay magkaroon
ng makakain. Pero si Mefisobet lalaking apo ng iyong amo ay
laging kakain sa aking lamesa." Mayroong labing limang anak
na lalaki at dalawampung lingkod si Siba. **11** Pagkatapos
sinabi ni Siba sa hari, "Gagawin lahat ng iyong lingkod ang
mga iniuutos ng aking among hari sa kaniyang lingkod."
Idinagdag ng hari, "Tungkol naman kay Mefisobet siya ay
kakain sa aking lamesa, tulad ng isa sa mga anak na lalaki
ng hari. **12** May isang binatang anak na lalaki si Mefisobet na
ang pangalan ay Mica. At ang lahat ng nakatira sa bahay ni
Siba ay naging mga lingkod ni Mefisobet. **13** Kaya nanirahan
si Mefisobet sa Jerusalem, at lagi siyang kumakain sa lamesa
ng hari, kahit pilay ang pareho niyang paa.

10 Dumating ang panahon na namatay ang hari ng mga
Ammon, at ang anak niyang si Hanun ang naging
hari kapalit niya. **2** Sinabi ni David, "Magpapakita ako ng
kagandahang-loob kay Hanun na anak ni Nahas, tulad ng
kabutihang ipinakita ng kaniyang ama sa akin." Kaya ipinadala
ni David ang kaniyang mga lingkod para makiramay kay
Hanun tungkol sa kaniyang ama. Pumasok ang kaniyang
mga lingkod sa lupain ng mga lahi ng Ammon. **3** Pero ang
sinabi ng mga pinuno ng lahi ng Ammon kay Hanun na
kanilang amo, "Sa palagay mo ba talagang ginagalang ni
David ang iyong ama dahil nagpadala siya ng mga tauhan
para makiramay sa iyo? Hindi ba ipinadala ni David ang
kaniyang mga lingkod sa iyo para tingnan ang lungsod, para
magmanman at para pabagsakin ito?" **4** Kaya kinuha ni
Hanun ang mga lingkod ni David at inahitan ang kanilang
mga balbas, pinutulan ang kanilang mga damit hanggang
sa kanilang mga puwitan, at pinaalis. **5** Nang ipinaliwanag
nila ito kay David, ipinatawag niya ang mga ito para sila ay
makita, dahil hiyang-hiya ang mga kalalakihan. Sinabi ng
hari, "Manatili kayo sa Jerico hanggang tumubo muli ang
inyong balbas, at bumalik pagkatapos." **6** Nang makita ng
mga tao ng Ammon na sila ay naging isang masangsang
na amoy kay David, nagpadala ng mga sugo ang mga tao
ng Ammon at inupahan ang mga Arameo sa Bet Rehob at
Soba, mga dalawampung libong sundalong naglalakad, at
kasama ni haring Maaca ang isang libong kalalakihan, at
mga tauhan ni Tob na may labindalawang libong kalalakihan.
7 Nang marinig ito ni David, ipinadala niya si Joab at ang
buong hukbo ng mga sundalo. **8** Lumabas ang mga taga-
Ammon at bumuo ng isang hanay ng pandigma sa pasukan
ng kanilang tarangkahan, habang nakatayo sa bukirin ang
mga Arameo sa Soba at sa Rehob, at mga tauhan ni Tob
at si Maaca. **9** Nang makita ni Joab ang pandigmang mga
hanay sa kaniyang harapan at likod, pinili niya ang ilan sa
mga magagaling na mandirigma ng Israel at hinanda sila
laban sa mga Arameo. **10** Ibinigay niya ang pamumuno sa
kapatid niyang lalaki na si Abisai ang mga nalalabing hukbo,
at inilagay sila sa mga hanay ng pandigma laban sa hukbo
ng Ammon. **11** Sinabi ni Joab, "Kung mas malalakas ang
mga Arameo para sa akin, kung gayon ikaw Abisai ang dapat
magligtas sa akin. Pero kung mas malalakas ang hukbo
ng Ammon para sa iyo, sa gayon pupunta ako at ililigtas
ka. **12** Magpakatatag ka, at ipakitang malakas tayo para sa
ating mga tao at para sa mga lungsod ng ating Diyos, dahil
gagawin ni Yahweh kung ano ang mabuti para sa kaniyang
layunin." **13** Kaya sumulong si Joab at ang mga sundalo
ng kaniyang hukbo sa digmaan laban sa mga Arameo, na
napilitang tumakas mula sa hukbo ng Israel. **14** Nang nakita
ng hukbo ng Ammon na tumakas ang mga Arameo, tumakas
din sila mula kay Abisai at bumalik papasok ng lungsod.
Pagkatapos nagbalik si Joab mula sa mga tao ng Ammon at
bumalik ng Jerusalem. **15** At nang nakita ng mga Arameo
na sila ay natalo ng Israel, muli silang nagtipon-tipon. **16**

Pagkatapos pinatawag ni Hadadezer ang hukbo ng mga
Arameo mula sa dulo ng Ilog Eufrates. Nagtungo sila sa
Helam kasama si Sobac, ang pinuno ng hukbo ni Hadarezer
na nasa kanilang unahan. **17** Nang sinabi ito kay David,
pinagsama-sama niya ang buong Israel, tinawid ang Jordan,
at dumating sa Helam. Hinanda ng mga Arameo ang kanilang
sarili sa pandigmang mga hanay laban kay David at nilabanan
siya. **18** Tumakas ang mga Arameo mula sa Israel. Pinatay
ni David ang pitong daang sundalong Arameo na sakay
sa karwahe at apatnapung libong sundalong nakakabayo.
Nasugatan at namatay doon si Sobac ang pinuno ng kanilang
hukbo. **19** Nang makita ng lahat ng mga hari na mga lingkod
ni Hadadezer na tinalo sila ng Israel, nakipagkasundo sila sa
Israel at sila ay naging mga bihag. Kaya natakot ang mga
Arameo na tulungan pa ang mga tao ng Ammon.

11 Dumating ang panahon ng tagsibol, ng panahong iyon
karaniwang pumupunta ang mga hari sa digmaan,
ipinadala ni David si Joab at ang kaniyang mga lingkod, at ang
buong hukbo ng Israel. Winasak nila ang hukbo ng Ammon at
kinubkob ang Rabba. Pero si David ay nanatili sa Jerusalem.
2 Kaya isang gabi nang bumangon si David mula sa kaniyang
higaan at naglakad-lakad sa bubong ng kaniyang palasyo.
Mula roon nagkataong nakita niya ang isang babaeng naliligo,
at sadyang napakagandang pagmasdan. **3** Kaya nagpatawag
si David ng mga tao at tinanong kung sino ang nakakakilala sa
babaeng iyon. May isang nagsabi, “Hindi ba ito si Batsheba,
ang anak na babae ni Eliam, hindi ba asawa siya ni Urias na
anak na Heteo?” **4** Nagpadala si David ng mga sugo at siya
ay ipinakuha; nagtungo ang babae sa kaniya, at sinipingan
siya ni David (kakatapos lamang niyang gawing dalisay ang
kaniyang sarili mula sa pagreregla). Pagkatapos bumalik
siya sa kaniyang bahay. **5** Nabuntis ang babae, at pinasabi
niya kay David; sinabi niyang, “Buntis ako.” **6** Pagkatapos
nagpadala ng liham si David kay Joab, na nagsasabing,
“Ipadala si Urias na isang Heteo.” Kaya ipinadala ni Joab si
Urias kay David. **7** Nang dumating si Urias, tinanong siya ni
David kung kumusta si Joab, kamusta ang ginagawa ng mga
hukbo, at kumusta ang nangyayaring digmaan. **8** Sinabi ni
David kay Urias, “Umuwi ka sa iyong bahay, at hugasan mo
ang iyong paa.” Kaya umalis si Urias sa palasyo ng hari, at
nagpadala ng isang regalo ang hari para kay Urias matapos
siyang umalis. **9** Pero natulog si Urias sa pintuan ng palasyo
ng hari kasama ang lahat ng mga lingkod ng kaniyang amo,
at hindi siya umuwi sa kaniyang bahay. **10** Nang sinabi nila
kay David, “Hindi umuwi si Urias sa kaniyang bahay,” Sinabi
ni David kay Urias, “Hindi ba galing ka sa paglalakbay?
Bakit hindi ka umuwi sa iyong bahay? **11** Sumagot si Urias
kay David, “Ang kaban, at ang Israel at Juda ay nananatili
sa mga tolda, at nakakampo ang aking amo na si Joab at
kaniyang mga lingkod sa isang hayag na bukid. Paano ako
mamakapunta sa aking bahay para kumain at uminom at
sumiping sa aking asawa? Titiyakin kong habang ikaw ay
nabubuhay, hindi ko ito gagawin.” **12** Kaya sinabi ni David kay
Urias, “Manatili ka rin ngayon dito, at bukas hahayaan kitang
makaalis.” Kaya nanatili si Urias sa Jerusalem sa araw na iyon
at sa sumunod na araw. **13** Nang pinatawag siya ni David,
kumain siya at uminom kasama niya, at nilasing siya ni David.
Kinagabihan lumabas si Urias para matulog sa kaniyang
higaan kasama ang mga lingkod ng kaniyang amo; hindi siya
umuwi sa kaniyang bahay. **14** Kaya kinabukasan sumulat si
David ng isang liham kay Joab, at pinadala ito sa kamay ni
Urias. **15** Sumulat si David ng liham na nagsasabing, “Ilagay
si Urias sa pinaka harap ng matinding labanan, at pagkatapos
pabayaan siya, para matamaan at mamatay.” **16** Kaya habang
pinapanood ni Joab ang paglusob sa lungsod, itinalaga niya
si Urias sa lugar na kung saan alam niyang malalakas ang
mga sundalong kaaway na kaniyang masasagupa. **17** Nang
lumabas ang mga kalalakihan sa lungsod at nakipaglaban
sa hukbo ni Joab, napatumba ang ilan sa mga sundalo ni
David, at namatay rin doon si Urias na isang Heteo. **18** Nang
nagpadala ng liham si Joab kay David tungkol sa lahat ng
bagay na nauukol sa digmaan, **19** inutusan niya ang sugo, sa
pagsasabing, “Kapag matapos mong sabihin ang lahat ng
mga bagay tungkol sa digmaan sa hari, **20** mangyayari na
magalit ang hari, at sasabihin niya sa iyo, 'Bakit kayo lumapit
nang husto sa lungsod para lumaban? Hindi ninyo ba alam
na nagpapatama sila ng palaso mula sa pader? **21** Sino ang
pumatay kay Abimelec anak na lalaki Jerubeset? Hindi ba
isang babae ang naghagis ng isang gilingang pang-ibabaw sa
kaniya mula sa pader, kaya namatay siya sa Tebez? Bakit
kayo lumapit ng husto sa pader?' Kung gayon ang dapat
mong isagot, 'Ang lingkod mong si Urias na isa Heteo ay
patay na rin.'” **22** Kaya umalis ang ipinadalang mensahero at
nagtungo kay David at sinabi sa kaniya ang lahat ng bagay
na ipinasasabi ni Joab sa kaniya. **23** At sinabi ng mensahero
kay David, “Higit na malakas ang mga kaaway kaysa sa amin
sa simula pa lang; kami ay sinalakay nila sa bukid, pero
napaatras namin sila sa pasukan ng tarangkahan. **24** At
tinamaan ng kanilang mga tagapana ang inyong mga sundalo
mula sa pader, at ilan sa mga lingkod ng hari ay napatay, at
napatay rin ang iyong lingkod na si Urias na isang Heteo.” **25**
Pagkatapos sinabi rin ni David sa mensahero, “Sabihin mo ito
kay Joab, 'Huwag mo itong ikalungkot, dahil nasasakmal ng
espada ang kahit sino. Gawin mong higit na mas malakas
ang iyong pakikipagdigmaan laban sa lungsod, at pabagsakin
ito.' At palakasin mo ang loob ni Joab.” **26** Kaya nang marinig
ng asawa ni Urias na patay na ang kaniyang asawa, siya
ay lubos na nanangis para sa kaniyang asawa. **27** Nang
lumipas ang kaniyang kalungkutan, ipinakuha siya ni David at
dinala siya sa kaniyang palasyo, at naging asawa niya ito at
nagkaroon sila ng anak na lalaki. Pero ang ginawa ni David
ay hindi kalugud-lugod kay Yahweh.

12 Pagkatapos ipinadala ni Yahweh si Natan kay David.
Pumunta siya sa kaniya at sinabi, “May dalawang lalaki
sa isang lungsod. Mayaman ang isang lalaki at mahirap ang
isa. **2** Maraming bakahan at kawan ang mayamang lalaki, **3**
pero ang mahirap na lalaki ay wala maliban sa isang maliit na
babaeng tupa na binili niya at pinakain at pinalaki. Lumaki iyon
kasama niya at kasama ng kaniyang mga anak. Kumakain
ang tupa kasama niya at umiinom mula sa kaniyang sariling
tasa at natutulog iyon sa kaniyang mga bisig at parang isang
anak na babae sa kaniya. **4** Isang araw may isang panauhin
ang dumating sa mayamang lalaki, pero ayaw ng mayamang
lalaki na kumuha ng isang hayop mula sa kaniyang sariling
bakahan at mga kawan para magbigay ng pagkain para sa
kaniya. Sa halip kinuha niya ang babaeng tupa ng mahirap na
lalaki at niluto ito para sa kaniyang panauhin.” **5** Nag-aapoy
sa galit si David laban sa mayamang lalaki at nagalit siya ng
labis kay Natan, “Habang si Yahweh ay nabubuhay, dapat
patayin ang lalaking gumawa nito. **6** Dapat niyang bayaran
ang tupa ng apat na beses dahil ginawa niya ang ganoong
bagay at dahil wala siyang awa sa mahirap na lalaki.” **7**

Pagkatapos sinabi ni Nathan kay David, “Ikaw ang lalaking
iyon! Sinabi ni Yahweh, ang Diyos ng Israel, 'Pinahiran kita ng
langis para maging hari ng buong Israel at iniligtas kita mula
sa kamay ni Saul. **8** Ibinigay ko sa iyo ang bahay ng iyong
amo at ang mga asawa ng iyong amo sa iyong mga bisig.
Ibinigay ko rin sa iyo ang bahay ng Israel at Juda. At kung
kulang pa iyon, ibibigay ko pa sana sa iyo ang maraming
bagay bilang karagdagan. **9** Kaya bakit mo inalipusta ang
mga utos ni Yahweh, para gumawa ng masama sa kaniyang
paningin? Pinatay mo si Urias ang Heteo sa pamamagitan ng
espada at kinuha ang kaniyang asawa upang maging iyong
sariling asawa. Pinatay mo siya sa pamamagitan ng espada
ng hukbo ng Ammon. **10** Kaya ngayon hindi aalis ang espada
sa iyong bahay, dahil inalipusta mo ako at kinuha ang asawa
ni Urias ang Heteo bilang iyong asawa.' **11** Sinabi ni Yahweh,
'Tingnan, ibabangon ko ang kapahamakan laban sa iyo mula
sa iyong sariling bahay. Sa harapan ng iyong mga mata,
kukunin ko ang iyong mga asawa at ibibigay sila sa iyong
kapwa at sisipingan niya ang iyong mga asawa sa maliwanag
na araw. **12** Dahil palihim mong ginawa ang iyong kasalanan,
pero gagawin ko ang bagay na ito sa harapan ng buong Israel,
sa tanghaling-tapat.'” **13** Pagkatapos sinabi ni David kay
Natan, “Nagkasala ako laban kay Yahweh.” Sumagot si Natan
kay David, “Pinatawad na rin ni Yahweh ang iyong kasalanan.
Hindi ka papatayin. **14** Gayunman, dahil sa gawaing ito
inalipusta mo si Yahweh, tiyak na mamamatay ang batang
isisilang sa iyo.” **15** Pagkatapos umalis si Natan at umuwi.
Sinaktan ni Yahweh ang anak ng asawa ni Urias kay David
at lubha siyang nagkasakit. **16** Pagkatapos nagsumamo si
David sa Diyos para sa bata. Nag-ayuno si David at pumunta
sa loob at buong gabing humiga sa sahig. **17** Bumangon at
tumayo sa tabi niya ang mga nakatatanda sa kaniyang bahay,
para ibangon siya mula sa sahig, pero hindi siya bumangon at
hindi siya kumain kasama nila. **18** Nangyari na sa ika-pitong
araw namatay ang bata. Natakot ang mga lingkod ni David na
sabihin sa kaniya na patay na ang bata, dahil sinabi nila,
“Tingnan mo, habang buhay pa ang bata kinausap natin siya
at hindi siya nakinig sa ating boses. Baka kung ano gawin niya
sa kanyang sarili kung sasabihin natin sa kaniyang patay na
ang bata?!” **19** Pero nang makita ni David na nagbubulungan
ang kaniyang mga lingkod, naghinala si David na patay na
ang bata. Sinabi niya sa kaniyang mga lingkod, “Patay na ba
ang bata?” Sumagot sila, “Patay na siya.” **20** Pagkatapos
bumangon si David mula sa sahig at hinugasan ang kaniyang
sarili, pinahiran ng langis ang kaniyang sarili at pinalitan ang
kaniyang mga damit. Pumunta siya sa tabernakulo ni Yahweh
at sumamba doon at pagkatapos bumalik sa kaniyang sariling
palasyo. Nang hilingin niya ito, naghanda sila ng pagkain
sa kanyang harapan at kumain siya. **21** Pagkatapos sinabi
ng kaniyang mga lingkod sa kaniya, “Bakit mo ginawa ito?
Nag-ayuno ka at umiyak para sa bata habang nabubuhay
pa siya, pero nang namatay ang bata, bumangon ka at
kumain.” **22** Sumagot si David, “Habang buhay pa ang bata
nag-ayuno ako at umiyak. Sinabi ko, 'Sinong nakakaalam
kung kaaawaan ako ni Yahweh o hindi na maaaring mabuhay
ang bata?' **23** Pero ngayon patay na siya, bakit pa ako
mag-ayuno? Maibabalik ko ba siyang muli? Pupunta ako sa
kaniya, pero hindi siya babalik sa akin.” **24** Inaliw ni David
ang kaniyang asawang si Batsheba at pumunta sa kaniya at
sumiping sa kaniya. Kaya nagkaanak siya ng isang batang
lalaki at pinangalanang Solomon ang bata. Mahal siya ni
Yahweh, **25** kaya nagpadala siya ng salita sa pamamagitan
ni Natan ang propeta para pangalanan siyang Jedidias, dahil
mahal siya ni Yahweh. **26** Ngayon, nakipaglaban si Joab
sa Rabba, ang maharlikang lungsod ng mga tao ng Ammon
at nabihag niya ang kuta nito. **27** Kaya nagpadala si Joab
ng mga mensahero kay David at sinabi, “Nakipaglaban ako
sa Rabba at nakuha ko ang ipunan ng tubig ng lungsod.
28 Ngayon samakatwid sama-samang ipunin ang natitirang
hukbo at magkampo laban sa lungsod at kunin ito, dahil kung
kukunin ko ang lungsod, ipapangalan ito sa akin.” **29** Kaya
sama-samang tinipon ni David ang lahat ng kaniyang mga
hukbo at pumunta sa Rabba; nakipaglaban siya sa lungsod
at nabihag ito. **30** Kinuha ni David ang korona mula sa ulo
ng kanilang hari—tumitimbang ito ng isang talentong ginto
at may isang mamahaling bato rito. Inilagay ang korona sa
sariling ulo ni David. Pagkatapos inilabas niya ang nakuha
sa panloloob ng lungsod na may malalaking kabuuan. **31**
Inilabas niya ang mga tao na nasa lungsod at pinilit silang
magtrabaho gamit ang mga lagari, mga suyod na bakal at
mga palakol; pinagtrabaho din niya sila sa tapahan ng laryo.
Inatasan ni David ang lahat ng mga lungsod ng mga tao
ng Ammon na gawin ang mga trabahong ito. Pagkatapos
bumalik si David at ang buong hukbo sa Jerusalem.

13 Nangyari na pagkatapos nito labis na naakit si Amnon
anak na lalaki ni David, kay Tamar na kaniyang kapatid
na babae sa ama na kapatid na babaeng buo ni Absalom, isa
pa sa mga anak na lalaki ni David. **2** Bigong-bigo si Amnon na
nagkasakit siya dahil sa kaniyang kapatid na babae sa ama
na si Tamar. Isa siyang birhen at tila malayong makagawa ng
anumang bagay si Amnon sa kaniya. **3** Pero may kaibigan
si Amnon na ang pangalan ay si Jonadab anak na lalaki
ni Simea, kapatid na lalaki ni David. Isang tusong lalaki si
Jonadab. **4** Sinabi ni Jonadab kay Amnon, “Bakit, nalulumbay
ka bawat umaga, anak ng hari? Hindi mo ba sasabihin sa
akin?” Kaya sumagot si Amnon sa kaniya, “Umiibig ako kay
Tamar, kapatid na babae ng aking kapatid na si Absalom.” **5**
Pagkatapos sinabi ni Jonadab sa kaniya, “Humiga ka sa iyong
higaan at magkunwaring may sakit. Kapag dumating ang
iyong ama para makita ka, hingin sa kanya, 'Pakiusap, maaari
mo bang papuntahin ang aking kapatid na babaeng si Tamar
para bigyan ako ng isang bagay na makakain at lutuin ito sa
aking harapan, para maaari ko itong makita at kainin mula sa
kaniyang kamay?'” **6** Kaya humiga si Amnon at nagkunwaring
may sakit. Nang dumating ang hari para makita siya, sinabi ni
Amnon sa hari, “Pakiusap, papuntahin mo ang aking kapatid
na babaeng si Tamar para maghanda ng pagkain sa aking
harapan para sa aking sakit upang makakain ako mula sa
kaniyang kamay.” **7** Pagkatapos nagpadala ng salita si David
kay Tamar sa kaniyang palasyo na nagsasabing, “Pumunta
ka ngayon sa bahay ng iyong kapatid na lalaking si Amnon at
maghanda ng pagkain para sa kaniya.” **8** Kaya pumunta si
Tamar sa bahay ng kaniyang kapatid na lalaking si Amnon
kung saan siya nakahiga. Kumuha siya ng masa at minasa ito
at hinulmang tinapay sa kaniyang paningin at pagkatapos
hinurno niya ito. **9** Kinuha niya ang kawali at ibinigay ang
tinapay sa kaniya, pero tumanggi siyang kumain. Pagkatapos
sinabi ni Amnon sa ibang nandoon, “Palabasin ang lahat,
palayo sa akin.” Kaya umalis ang lahat mula sa kaniya. **10**
Kaya sinabi ni Amnon kay Tamar, “Dalhin ang pagkain sa loob
ng aking silid para makakain ako mula sa iyong kamay.” Kaya
kinuha ni Tamar ang tinapay na kaniyang ginawa at dinala
ito sa loob ng silid ni Amnon na kaniyang kapatid. **11** Nang

dinala niya ang pagkain sa kanya, siya'y hinawakan niya at
sinabi sa kaniya, “Halika, sumiping sa akin, aking kapatid.”
12 Sumagot siya sa kaniya, “Hindi, aking kapatid, huwag
mo akong pilitin, dahil walang dapat mangyaring gantong
bagay sa Israel. Huwag mong gawin itong nakapanlulumong
bagay! **13** Saan ako maaaring pumunta para makatakas
sa kahihiyang idudulot nito sa aking buhay? At tatatakan
ka ng gawaing ito bilang isang hangal na walang kahihiyan
sa buong Israel. Pakiusap, hinihiling kong kausapin mo ang
hari. Papayagan ka niyang pakasalan ako.” **14** Pero, hindi
nakinig si Amnon sa kaniya. Yamang malakas siya kaysa
kay Tamar, siya'y sinunggaban niya at sumiping siya sa
kaniya. **15** Pagkatapos kinapootan ni Amnon si Tamar ng
matinding pagkapoot. Siya'y kinapootan niya ng higit pa kaysa
kaniyang paghahangad sa kaniya. Sinabi ni Amnon sa kaniya,
“Bumangon ka at umalis.” **16** Pero sumagot siya sa kaniya.
“Hindi! Dahil ang malaking kasamaang ito na pagpapaalis
mo sa akin ay mas masama pa sa kung ano ang ginawa
mo sa akin!” Pero hindi nakinig si Amnon sa kaniya. **17** Sa
halip, tinawag niya ang kaniyang pansariling lingkod at sinabi,
“Dalhin mo ang babaeng ito palayo sa akin at ikandado ang
pintuan pagkaalis niya.” **18** Pagkatapos dinala siya palabas
ng kaniyang lingkod at kinandado ang pintuan pagkalabas
niya. Suot-suot ni Tamar ang isang ginayakang balabal dahil
sa ganoong paraan nagbibihis ang mga anak na babae ng
hari na siyang mga birhen. **19** Naglagay si Tamar ng mga
abo sa kaniyang ulo at pinunit ang kaniyang balabal. Nilagay
niya ang kaniyang mga kamay sa kaniyang ulo at lumakad
papalayo, umiiyak ng malakas habang umaalis. **20** Sinabi sa
kaniya ng kapatid niyang si Absalom, “Kinasama mo ba si
Amnon ang iyong kapatid? Pero ngayon manatiling tahimik,
aking kapatid. Siya ay iyong kapatid. Huwag isapuso ang
bagay na ito.” Kaya mag-isang nanatili si Tamar sa bahay
ni Absalom na kaniyang kapatid. **21** Pero nang marinig ni
David ang lahat ng mga bagay na ito, labis siyang nagalit.
22 Walang anumang sinabi si Absalom kay Amnon, dahil
kinapootan siya ni Absalom dahil sa kaniyang ginawa at kung
papaano niya pinahiya ang kaniyang kapatid na babaeng si
Tamar. **23** Nangyari pagkatapos ng dalawang buong taon si
Absalom ay nagtrabaho bilang manggugupit ng tupa sa Baal
Hazor na malapit sa Efraim at inanyayahan ni Absalom ang
lahat ng mga anak na lalaki ng hari para bumisita roon. **24**
Pumunta si Absalom sa hari at sinabi, “Tingnan mo ngayon,
may mga manggugupit ng tupa ang iyong lingkod. Pakiusap,
nawa'y ang hari at kaniyang mga lingkod ay sumama sa
akin, iyong lingkod.” **25** Sumagot ang hari kay Absalom.
“Hindi, aking anak, kaming lahat ay hindi dapat pumunta
dahil magiging pabigat kami sa iyo.” Pinilit ni Absalom ang
hari, pero ayaw niyang pumunta, gayun pa man pinagpala
niya si Absalom. **26** Pagkatapos sinabi ni Absalom, “Kung
hindi, pakiusap hayaang sumama sa amin ang aking kapatid
na si Amnon.” Kaya sinabi ng hari sa kaniya, “Bakit dapat
sumama si Amnon sa iyo?” **27** Pinilit ni Absalom si David,
kaya hinayaan niyang sumama sa kaniya si Amnon at ang
lahat ng anak na lalaki ng hari. **28** Inutusan ni Absalom
ang kaniyang mga lingkod na nagsasabing, “Makinig nang
mabuti. Kapag nagsimula ng malasing si Amnon sa alak at
kapag sinabi ko sa inyo na, 'Salakayin si Amnon,' patayin
siya. Huwag matakot. Hindi ba't inutusan ko kayo? Maging
magiting at matapang.” **29** Kaya ginawa ng mga lingkod ni
Absalom kay Amnon ang iniutos niya sa kanila. Pagkatapos
tumayo ang lahat ng anak na lalaki ng hari at sumakay ang
bawat lalaki sa kaniyang mola at tumakas. **30** Kaya nangyari
na, habang nasa daan sila, nakarating na kay David ang
balita na nagsasabing, “Pinatay ni Absalom ang lahat ng
anak na lalaki ng hari at walang ni isang natira sa kanila.” **31**
Pagkatapos tumayo ang hari at pinunit ang kaniyang mga
damit at humiga sa sahig; nakiisa ang lahat ng kaniyang mga
lingkod na pinunit ang kanilang mga damit. **32** Sumagot at
sinabi ni Jehonadab anak na lalaki ni Simea, kapatid na lalaki
ni David, “Huwag hayaan maniwala ang aking amo na pinatay
nila ang lahat ng binatang anak ng hari, dahil si Amnon
lamang ang namatay. Binalak ito ni Absalom mula sa araw na
nilapastangan ni Amnon ang kaniyang kapatid na babaeng
si Tamar. **33** Kaya huwag hayaan ang aking panginoon na
hari na isapuso ang balitang ito, na maniniwalang namatay
ang lahat ng anak na lalaki ng hari, dahil si Amnon lamang
ang namatay.” **34** Tumakas si Absalom. Itinaas ng isang
lingkod na nagbabantay ang kaniyang mga mata at nakita
ang maraming taong paparating sa daan sa burol sa kanluran
niya. **35** Pagkatapos sinabi ni Jehonadab sa hari, “Tingnan
mo, paparating ang mga anak na lalaki ng hari. Kagaya ng
sinabi ng iyong lingkod.” **36** Kaya nangyari na pagkatapos na
pagkatapos niyang magsalita dumating ang mga anak na
lalaki ng hari at tumaas ang kanilang mga boses at umiyak. At
ang hari at lahat ng kaniyang mga lingkod ay lubhang umiyak.
37 Pero tumakas si Absalom at pumunta kay Talmai anak na
lalaki ni Amihud, ang hari ng Gesur. Nagluksa si David para
sa kaniyang anak na lalaki bawat araw. **38** Kaya tumakas si
Absalom at pumunta sa Gesur, kung saan siya nanatili sa loob
ng tatlong taon. **39** Nananabik si Haring David na lumabas
para makita si Absalom, dahil naglubag na ang kalooban niya
tungkol kay Amnon at sa kaniyang pagkamatay.

14 Ngayon, nahalata ni Joab anak na lalaki ni Zeruias na
naghahangad ang puso ng hari na makita si Absalom.
2 Kaya nagpadala ng salita si Joab sa Tekoa at nagpadala ng
isang matalinong babae sa kaniya. Sinabi niya sa kaniya,
“Pakiusap magkunwaring ikaw ay isang taong nagdadalamhati
at magsuot ng damit panluksa. Pakiusap huwag pahiran
ang iyong sarili ng langis, pero maging katulad ng isang
babaeng nagluluksa ng magtagal na panahon para sa patay.
3 Pagkatapos pumunta sa hari at sabihin sa kaniya ang
tungkol sa kung ano ang aking ilalarawan.” Kaya sinabi ni
Joab sa kaniya ang mga salita kaniyang sasabihin sa hari. **4**
Nang makipag-usap sa hari ang babaeng mula sa Tekoa,
nagpatirapa siya sa lupa at sinabi, “Tulungan mo ako, hari.”
5 Sinabi ng hari sa kaniya, “Anong problema?” Sumagot
siya, “Ang katotohanan isa akong balo at patay na ang aking
asawa. **6** Ako na iyong lingkod ay nagkaroon ng dalawang
anak na lalaki, nag-away silang dalawa sa bukid at walang
sinumang umawat sa kanila. Pinalo ng isa ang isa at pinatay
siya. **7** At ngayon nag-alsa laban sa iyong lingkod ang buong
angkan at sinabi nila, “Isuko ang lalaking pumalo sa kaniyang
kapatid, para mapatay namin siya, para bayaran ang buhay
ng kaniyang kapatid na kaniyang pinatay.' At kaya sisirain
din nila ang tagapagmana. Samakatwid papawiin nila ang
nagliliyab na uling na natitira sa akin at walang iiwan para sa
aking asawa maging pangalan ni kaapu-apuhan sa ibabaw
ng mundo.” **8** Kaya sinabi ng hari sa babae, “Umuwi ka sa
iyong bahay at mag-uutos ako ng isang bagay na gagawin
para sa iyo.” **9** Sumagot sa hari ang babae ng Tekoa, “Aking
panginoon, hari, nawa'y sa akin at sa pamilya ng aking ama
ang kasalanan. Walang kasalanan ang hari at kaniyang

trono." **10** Sumagot ang hari, "Sinuman ang magsasabi ng
anumang bagay sa iyo, dalhin mo siya sa akin at hindi ka
niya mahahawakan kailanman." **11** Pagkatapos sinabi niya,
"Pakiusap, nawa'y isipin ng hari si Yahweh na iyong Diyos,
para hindi na makasira ng sinuman ang tagapaghiganti ng
dugo, para hindi nila wasakin ang aking anak." Sumagot ang
hari, "Habang nabubuhay si Yahweh, walang isang buhok
ng iyong anak ang mahuhulog sa lupa." **12** Pagkatapos
sinabi ng babae, "Pakiusap hayaang magsalita pa ang iyong
lingkod sa aking panginoon na hari." Sinabi niya, "Magsalita
ka." **13** Kaya sinabi ng babae, "Sa gayon bakit ka nag-iisip
ng ganoong bagay laban sa mga tao ng Diyos? Dahil sa
pagsasabi ng bagay na ito, ang hari ay katulad ng isang
tao na makasalanan, dahil hindi na ibinalik pauwi ng hari
ang pinalayas niyang anak. **14** Dahil dapat mamatay tayong
lahat at katulad ng tubig na natapon sa lupa na hindi na
maaaring matipong muli. Pero hindi kumukuha ng buhay ang
Diyos; sa halip, hahanap siya ng isang paraan para ibalik
ang isang pinaalis mula sa kaniyang sarili. **15** Pagkatapos
ngayon, sa pagkakakita na pumarito ako para sabihin ang
bagay na ito sa panginoon ko na hari, Ito ay dahil tinakot ako
ng mga tao. Kaya sinabi ng iyong lingkod sa kaniyang sarili,
'Makikipag-usap ako ngayon sa hari. Marahil gagawin ng hari
ang kahilingan ng kaniyang lingkod. **16** Dahil pakikinggan ako
ng hari, para iligtas ang kaniyang lingkod mula sa kamay
ng lalaki na sisira sa akin at sa aking anak ng sama-sama,
mula sa pamana ng Diyos.' **17** Pagkatapos nanalangin ang
iyong lingkod, "Yahweh, pakiusap hayaang magbigay ginhawa
sa akin ang salita ng aking amo na hari, dahil gaya ng
isang anghel ng Diyos, gayon din ang aking amo na hari
sa pagsasabi ng mabuti mula sa masama.' Makasama mo
nawa si Yahweh na iyong Diyos." **18** Pagkatapos sumagot
ang hari at sinabi sa babae, "Pakiusap huwag itago mula
sa akin ang anumang bagay na aking tinatanong sa iyo."
Sumagot ang babae, "Hayaang magsalita ngayon ang aking
panginoon na hari." **19** Sinabi ng hari, "Kasama mo ba ang
kamay ni Joab sa lahat ng ito?" Sumagot ang babae at sinabi,
"Habang buhay ka, aking panginoon na hari, walang isa mang
makakatakas sa iyong kanang kamay o sa kaliwa mula sa
anumang bagay na sinabi ng aking panginoon na hari. Ang
iyong lingkod na si Joab ang siyang nag-utos sa akin at sinabi
sa akin ang mga bagay na ito na sinabi ng iyong lingkod. **20**
Ang iyong lingkod na si Joab ang gumawa nito para palitan
ang takbo ng pangyayari. Matalino ang aking panginoon,
katulad ng katalinuhan ng isang anghel ng Diyos at alam niya
ang lahat ng bagay na nangyayari sa lupain." **21** Kaya sinabi
ng hari kay Joab, "Tingnan mo ngayon, gagawin ko ang bagay
na ito. Pagkatapos pumunta ka at isama pabalik ang binatang
si Absalom." **22** Kaya nagpatirapa si Joab sa lupa bilang
paggalang at pasasalamat sa hari. Sinabi ni Joab, "Ngayon
alam ng iyong lingkod na nakasumpong ako ng kabutihang-
loob sa iyong paningin, aking panginoon na hari na ginawa ng
hari ang kahilingan ng kaniyang lingkod." **23** Kaya tumayo
si Joab, pumunta sa Gesur at dinala si Absalom pabalik sa
Jerusalem. **24** Sinabi ng hari, "Maaari siyang bumalik sa
kaniyang sariling bahay, pero hindi niya maaaring makita ang
aking mukha." Kaya bumalik si Absalom sa kaniyang sariling
bahay, pero hindi nakita ang mukha ng hari. **25** Ngayon,
walang sinuman sa buong Israel ang pinuri para sa kaniyang
kakisigan na higit pa kay Absalom. Walang kapintasan sa
kaniya mula sa talampakan ng kaniyang paa hanggang sa
tuktok ng kaniyang ulo. **26** Kapag ginugupit niya ang buhok sa
kaniyang ulo sa katapusan ng bawat taon, dahil mabigat ito sa
kaniya, tinitimbang niya ang kaniyang buhok; tumitimbang ito
ng dalawang daang sekel na sinusukat sa pamamagitan ng
pamantayang timbang ng hari. **27** Isinilang kay Absalom ang
tatlong anak na lalaki at isang anak na babae na ang pangalan
ay Tamar. Isa siyang magandang babae. **28** Nanirahan si
Absalom sa Jerusalem ng dalawang buong taon na hindi
nakikita ang mukha ng hari. **29** Pagkatapos nagpadala ng
salita si Absalom kay Joab para ipadala siya sa hari, pero
hindi pumunta sa kaniya si Joab. Kaya nagpadala ng salita
si Absalom sa pangalawang pagkakataon, pero hindi parin
pumunta si Joab. **30** Kaya sinabi ni Absalom sa kaniyang
mga lingkod, "Tingnan, malapit sa akin ang bukid ni Joab at
mayroon siyang sebada roon. Puntahan ninyo at sunugin
ito." Kaya sinunog ng mga lingkod ni Absalom ang bukid. **31**
Pagkatapos tumayo si Joab at pumunta sa bahay ni Absalom
at sinabi sa kaniya, "Bakit sinunog ng iyong mga lingkod ang
aking bukid?" **32** Sumagot si Absalom kay Joab, "Tingnan,
nagpadala ako ng salita sa iyo na nagsasabing, 'Pumarito
ka para maaaring maipadala kita sa hari para sabihin na,
"Bakit pa ako pumarito mula sa Gesur? Mas mabuti pang
nanatili ako roon. Kaya ngayon hayaan akong makita ang
mukha ng hari at kung nagkasala ako, hayaan siyang patayin
ako."'" **33** Kaya pumunta si Joab sa hari at sinabihan siya.
Nang pinatawag ng hari si Absalom, pumunta siya sa hari
at yumukod nang mababa sa lupa sa harapan ng hari at
hinagkan ng hari si Absalom.

15 Pagkatapos nito naghanda si Absalom ng isang karo
at mga kabayo para sa kaniyang sarili, kasama ang
limampung tauhan para tumakbo sa kaniyang unahan. **2**
Babangon ng maaga si Absalom at tatayo sa tabi ng daang
papasok sa tarangkahan ng lungsod. Kapag pumunta sa
hari ang sinumang may isang alitan para sa paghahatol, sa
gayon tatawagin siya ni Absalom at sasabihing, "Mula sa
anong lungsod ka galing?" At sasagot ang lalaki, "Nanggaling
ang iyong lingkod sa isa sa mga lipi ng Israel." **3** Kaya
sasabihin ni Absalom sa kaniya, "Tingnan mo, mabuti at tama
ang iyong kaso, pero walang isang binigyan ang hari ng
kapangyarihan para dinggin ang iyong kaso." **4** Idinagdag
ni Absalom, "Nais kong maging hukom ako sa lupain, para
ang bawat taong may anumang alitan o dahilan ay maaaring
makalapit sa akin at bibigyan ko siya ng katarungan!" **5**
Nangyari ito ng may papalapit na isang tao kay Absalom para
parangalan siya, iaabot ni Absalom ang kaniyang kamay at
hahawakan siya at hahalikan siya. **6** Kumilos si Absalom sa
ganitong paraan sa buong Israel na pumupunta sa hari para
sa paghahatol. Kaya nakuha ni Absalom ang mga puso ng
kalalakihan ng Israel. **7** Pagkatapos ng apat na taon sinabi ni
Absalom sa hari, "Pakiusap pahintulutan mo akong umalis at
tuparin ang isang panatang aking ginawa kay Yahweh sa
Hebron. **8** Dahil gumawa ang iyong lingkod ng isang panata
habang naninirahan ako sa Gesur sa Aram, sa pagsasabing;
"Kung talagang dadalhin ulit ako ni Yahweh sa Jerusalem, sa
gayon sasambahin ko si Yahweh."' **9** Kaya sinabi ng hari sa
kaniya, "Umalis nang mapayapa." Kaya tumayo si Absalom
at pumunta sa Hebron. **10** Pero pagkatapos nagpadala
si Absalom ng mga espiya sa lahat ng mga lipi ng Israel,
na nagsasabing, "Sa sandaling marinig ninyo ang tunog
ng trumpeta, sa gayon dapat ninyong sabihin, 'Si Absalom
ay hari sa Hebron.'" **11** Kasama ni Absalom na pumunta
ang dalawang-daang kalalakihang mula sa Jerusalem, na

kaniyang inanyayahan. Pumunta sila nang walang kamalayan,
walang nalalaman sa anumang bagay na binalak ni Absalom.
12 Habang naghahandog si Absalom ng mga alay, ipinatawag
niya si Ahitofel mula sa kaniyang bayang pinagmulan sa
Gilo. Tagapayo siya ni David. Matindi ang pakikipagsabwatan
ni Absalom, dahil patuloy na dumadami ang mga taong
sumusunod kay Absalom. **13** Isang mensahero ang dumating
kay David na nagsasabing, "Sumusunod kay Absalom ang
mga puso ng kalalakihan ng Israel." **14** Kaya sinabi ni
David sa lahat ng kaniyang lingkod na kasama niya sa
Jerusalem, "Tumayo at tumakas tayo, o walang isa sa atin ang
makakaligtas mula kay Absalom. Maghanda para makaalis
agad, o mabilis niya tayong maaabutan at magdadala siya
ng kapahamakan sa atin at sasalakayin ang lungsod sa
pamamagitan ng talim ng espada." **15** Sinabi ng mga lingkod
sa hari, "Tingnan, handa ang iyong mga lingkod na gawin
ang anumang ipasya ng aming panginoong hari." **16** Umalis
ang hari kasunod ang pamilya niya ay kasunod niya, pero
iniwan ng hari ang sampung babae na mga kerida, para
pangalagaan ang palasyo. **17** Pagkatapos makaalis ng hari
at ng lahat ng taong kasunod niya, huminto sila sa huling
bahay. **18** Lumakad kasama niya ang kaniyang buong hukbo
at nauna sa kaniya ang lahat ng mga taga-Ceret, at lahat ng
taga-Pelet, at lahat ng taga-Gat ang lahat ng Peletheo at
ang lahat ng Getheo—animnaraang kalalakihang sumunod
sa kaniya ay mula sa Gat. **19** Pagkatapos sinabi ng hari
kay Itai ang taga- Gat, "Bakit sumama ka rin sa amin?
Bumalik at manatili kasama ni Haring Absalom, dahil isa
kang dayuhan at isang pinalayas. Bumalik sa iyong sariling
lugar. **20** Yamang kahapon ka lang umalis, bakit maglalakbay
kami kasama ka? Hindi ko alam kung saan ako pupunta.
Kaya bumalik at isama ang iyong kababayan pabalik. Nawa'y
mapasaiyo ang katapatan at pagkamatapat." **21** Pero sinagot
ni Itai ang hari at sinabing, "Habang nabubuhay si Yahweh at
habang nabubuhay ang aking among hari, tunay na kahit sa
anumang lugar pumunta ang aking among hari, doon din
pupunta ang iyong lingkod kahit mangahulugan ito ng buhay
o kamatayan." **22** Kaya sinabi ni David kay Itai, "Mauna
at magpatuloy kasama namin." Kaya naglakbay si Itai na
taga-Gat kasama ang hari, kasama ang lahat ng kaniyang
tauhan at ang lahat ng pamilyang kasama niya. **23** Umiyak ng
malakas ang buong bansa habang dumadaan ang lahat ng
tao sa Lambak Kidron at habang tumatawid din mismo ang
hari. Naglakbay ang lahat ng tao sa daan patungong ilang.
24 Kahit si Zadok kasama ang lahat ng Levita, dala-dala ang
kaban ng kautusan ng Diyos, ay naroon. Ibinaba nila ang
kaban ng Diyos at sumama sa kanila si Abiatar. Naghintay
sila hanggang sa makaraan ang lahat ng tao palabas ng
lungsod. **25** Sinabi ng hari kay Zadok, "Dalhin ang kaban
ng Diyos pabalik sa lungsod. Kung makakasumpong ako ng
biyaya sa mga mata ni Yahweh, dadalhin niya ako pabalik
dito at ipapakitang muli sa akin ang kaban at ang lugar kung
saan siya naninirahan. **26** Pero kung sasabihin niyang, 'Hindi
ako nasisiyahan sa iyo; tingnan, narito ako, hayaan siyang
gawin sa akin kung ano ang mabuti sa kaniya." **27** Sinabi rin
ng hari kay Zadok na pari, "Hindi kaba isang manghuhula?"
Bumalik lungsod nang mapayapa at ang dalawa mong anak
na lalaking kasama mo, sina Ahimaaz na anak mo at Jonatan
na anak ni Abiatar. **28** Tingnan, maghihintay ako sa mga
tawiran ng Araba hanggang sa dumating ang salita mula sa
iyo para sabihan ako." **29** Kaya dinala ni Zadok at Abiatar
ang kaban ng Diyos pabalik sa Jerusalem at nanatili sila roon.
30 Pero umakyat si David nang nakapaa at umiiyak paakyat
sa Bundok ng mga Olibo, at tinakpan niya ang kaniyang
ulo. Tinakpan ng bawat isang mga taong kasama niya ang
kanilang ulo at umakyat silang umiiyak habang naglalakad.
31 May isang taong nakapagsabi kay David na, "Si Ahitofel ay
kasama sa mga kasabwat ni Absalom." Kaya nanalangin si
David, "O Yahweh, pakiusap gawin mong kahangalan ang
payo ni Ahitofel." **32** Nang nakarating si David sa tuktok ng
daan, kung saan nakagawiang sambahin ang Diyos, dumating
si Cusai na Arkita para salubungin siya na punit ang kaniyang
damit at may lupa sa kaniyang ulo. **33** Sinabi ni David sa
kaniya, "Kung maglalakbay ka kasama ko, sa gayon magiging
isang pabigat ka sa akin. **34** Pero kung babalik ka sa lungsod
at sasabihin kay Absalom, 'Magiging lingkod mo ako, hari,
gaya ng paglilingkod ko dati sa iyong ama,' kaya magiging
lingkod mo ako ngayon; pagkatapos guguluhin mo ang payo
ni Ahitofel para sa akin. **35** Hindi mo ba makakasama roon si
Abiatar at Zadok na mga pari? Kaya kahit ano ang marinig
mo sa palasyo ng hari, dapat mong sabihin ito kina Zadok at
Abiatar na mga pari. **36** Makikita mo na kasama nila roon
ang kanilang dalawang anak, sina Ahimaaz, anak na lalaki
ni Zadok at Jonatan, anak na lalaki ni Abiatar. Dapat mong
ipadala sa akin sa pamamagitan ng kanilang kamay ang
lahat ng bagay na marinig mo." **37** Kaya pumunta si Cusai,
kaibigan ni David sa lungsod habang dumating at pumasok si
Absalom sa Jerusalem.

16 Nang makaalis si David nang di kalayuan sa tuktok ng
burol, sinalubong siya ni Ziba ang lingkod ni Mefiboset
na may dalawang upuang asno; may dalawandaang tinapay
sa mga ito at sandaang kumpol ng mga pasas at sandaang
buwig ng igos at isang balat na sisidlang alak. **2** Sinabi
ng hari kay Ziba, "Bakit mo dinala ang mga bagay na ito?"
Sumagot si Ziba, "Ang mga asno ay para sa sambahayan ng
hari para sakyan at ang mga tinapay at mga mamon na igos
ay para sa iyong mga tauhan para kainin at ang alak ay para
sa sinumang mahihilo sa ilang para inumin." **3** Sinabi ng hari,
"At nasaan ang apo ng iyong panginoon?" Sumagot si Ziba
sa hari, "Tingnan, nagpaiwan siya sa Jerusalem, dahil sinabi
niya, 'Ngayon ang tahanan ng Israel ay ipanunumbalik ang
kaharian ng aking ama sa akin.'" **4** Pagkatapos sinabi ng hari
kay Ziba, "Tingnan mo, lahat ng nabibilang kay Mefiboset ay
nabibilang na sa iyo ngayon." Sumagot si Ziba, "Yumuyukod
akong may pagpapakumbaba sa iyo, aking panginoon, ang
hari. Hayaan mo akong makasumpong ng biyaya sa iyong
paningin." **5** Nang lumapit si Haring David sa Bahurim, may
lumabas mula roon na isang lalaki mula sa angkan ni Saul
na ang pangalan ay Simei anak ni Gera. Lumabas siyang
nagmumura habang naglalakad. **6** Binato niya si David at
ang lahat ng mga opisyal ng hari, kahit na may hukbo at mga
bantay na nasa kanan at kaliwa ng hari. **7** Sumigaw si Simei
na nagmumura, "Umalis ka, lumayas mula rito, masamang
tao ka, tao ng dugo! **8** Pinaghigantihan kayong lahat ni
Yahweh para sa dugo ng pamilya ni Saul na pinalitan ninyo
sa pamumuno. Ibinigay ni Yahweh ang kaharian sa kamay ni
Absalom ang iyong anak. At ngayon sira ka na dahil isa kang
tao ng dugo." **9** Pagkatapos sinabi ni Abisai anak na lalaki ni
Zeruias sa hari, "Bakit kailangang murahin ng patay na asong
ito ang aking panginoong hari? Pakiusap pahintulutan mo
akong pumaroon at pugutan siya ng ulo." **10** Pero sinabi ng
hari, "Ano ang gagawin ko sa inyo, mga anak ni Zeruias?
Marahil minumura niya ako dahil sinabi ni Yahweh sa kainya,

'Sumpain si David.' Sino sa gayon ang magkapagsabi sa
kaniya, 'Bakit mo isinusumpa ang hari?'" 11 Kaya sinabi ni
David kay Abisai at sa lahat ng kaniyang lingkod, “Tingnan
niyo, ang aking anak na lalaki na ipinanganak mula sa aking
katawan ay gustong kunin ang aking buhay. Paano pa kaya
ang pagnanais na sirain ang lipi ng Benjamin? Iwan siyang
mag-isa at hayaan siyang magmura, dahil inutusan siya ni
Yahweh na gawin ito. 12 Marahil mamasdan ni Yahweh ang
kapighatiang ipinataw sa akin at gantihan ako ng mabuti dahil
sa pagmumura niya sa akin ngayon.” 13 Kaya naglakbay si
David at ang kaniyang mga tauhan sa daan, samantalang si
Simei ay sumabay sa kaniyang tabi paakyat sa dalisdis ng
burol, nagmumura at naghahagis sa kaniya ng lupa at mga
bato. 14 Pagkatapos napagod ang hari at ang lahat ng taong
kasama niya at nagpahinga siya nang huminto sila nang
gabi na. 15 Si Absalom naman at ang lahat ng kalalakihan
ng Israel na kasama niya, dumating sila sa Jerusalem at
kasama niya si Ahitofel. 16 Nang dumating kay Absalom si
Cusai na Arkite, ang kaibigan ni David, na sinabi ni Cusai
kay Absalom, “Mabuhay ng mahaba ang hari! Mabuhay ng
mahaba ang hari!” 17 Sinabi ni Absalom kay Cusai, “Ito ba
ang katapatan mo sa iyong kaibigan? Bakit hindi ka sumama
sa kaniya?” 18 Sinabi ni Cusai kay Absalom, “Hindi! Sa halip,
ang isang pinili ni Yahweh at ang mga tao ito at ang lahat ng
kalalakihan ng Israel, sa mga taong ito ako napapabilang,
at mananatili ako kasama niya. 19 At saka, anong tao ang
dapat kong paglingkuran? Hindi ba ako dapat maglingkod sa
presensiya ng kaniyang anak na lalaki? Gaya ng paglilingkod
ko sa presensiya ng iyong ama, maglilingkod ako sa iyong
presensiya.” 20 Pagkatapos sinabi ni Absalom kay Ahitofel,
“Ibigay sa amin ang iyong payo tungkol sa dapat naming
gawin.” 21 Sumagot si Ahitopel kay Absalom, “Sumiping
sa mga asawang alipin ng iyong ama na iniwan niya para
pangalagaan ang palasyo at maririnig ng buong Israel na
naging isa kang mabahong amoy sa iyong ama. Pagkatapos
magiging malakas ang mga kamay ng lahat ng kasama mo.
22 Kaya naglatag sila ng isang tolda para kay Absalom sa
ibabaw ng palasyo at sumiping si Absalom sa mga asawang
alipin ng kaniyang ama sa paningin ng buong Israel. 23
Ngayon ang payo ni Ahitofel na ibinigay niya sa mga araw
na iyon ay para bang narinig ng isang tao ito mula mismo
sa bibig ng Diyos. Ganyang paraan tiningnan nina David at
Absalom ang payo ni Ahitofel.

17 Pagkatapos sinabi ni Ahitofel kay Absalom, “Ngayon
hayaan mo akong pumili ng labindalawang libong
kalalakihan at babangon ako at tutugisin si David ngayong
gabi. 2 Pupunta ako sa kaniya habang pagod siya at
nanghihina at gugulatin ko siya sa takot. Tatakas ang mga
taong kasama niya at ang hari lamang ang aking sasalakayin.
3 Ibabalik ko sa iyo ang lahat ng tao, tulad ng isang babaeng
ikakasal na papunta sa kaniyang asawa at ang lahat ng taong
nasasakupan mo ay magiging mapayapa.” 4 Kasiya-siya
kay Absalom at sa lahat ng mga nakatatanda ng Israel kung
ano ang sinabi ni Ahitofel. 5 Pagkatapos sinabi ni Absalom,
“Ngayon tawagin din si Cusai ang Arkite at pakinggan natin
kung ano ang kaniyang sasabihin.” 6 Nang dumating si Cusai
kay Absalom, ipinaliwanag ni Absalom sa kaniya kung ano
ang sinabi ni Ahitofel at pagkatapos tinanong si Cusai, “Dapat
ba naming gawin ang anumang sabihin ni Ahitofel? Kung
hindi, sabihan kami kung ano ang payo mo.” 7 Kaya sinabi ni
Cusai kay Absalom, “Hindi mabuti ang ibinigay na payo ni
Ahitofel sa panahong ito.” 8 Idinagdag ni Cusai, “Alam mong
malakas na mga mandirigma ang iyong ama at ang kaniyang
mga tauhan at mabangis sila at katulad sila ng isang osong
ninakawan ng mga anak sa isang bukid. Ang iyong ama
ay isang taong mandirigma; hindi siya matutulog kasama
ang hukbo ngayong gabi. 9 Tingnan mo, marahil ngayon ay
nagtatago siya sa isang hukay o sa ibang lugar. Mangyayari
ito kapag napatay ang ilan sa iyong tauhan sa simula ng
isang pagsalakay na sasabihin ng sinumang makarinig nito,
“Isang malupit na pagpatay ang naganap sa mga sundalong
sumunod kay Absalom.' 10 Pagkatapos kahit na siguro ang
matatapang na mandirigma, na ang mga puso ay katulad
ng puso ng Leon, ay matatakot dahil alam ng buong Israel
na isang magiting na tao ang iyong ama at napakalakas ng
kalalakihang kasama niya. 11 Kaya pinapayuhan kita na
dapat sama-samang magtipon ang buong Israel sa iyo, mula
sa Dan hanggang Beer-seba, kasindami ng buhangin na nasa
tabing-dagat at pupunta ka mismo sa labanan. 12 Pagkatapos
pupunta tayo sa kaniya kahit saan man siya matagpuan at
lulukuban natin siya tulad ng hamog na nuhuhulog sa lupa.
Wala tayong ititira kahit isa sa kaniyang tauhan, o siya mismo
na buhay. 13 Kung tatakas siya sa isang lungsod, sa gayon
magdadala ang buong Israel sa lungsod na iyan ng mga lubid
at hihilain natin ito sa ilog, hanggang sa wala nang kahit isang
maliit na bato ang matatagpuan doon.” 14 Pagkatapos sinabi
ni Absalom at ng kalalakihan ng Israel, “Mas mabuti ang payo
ni Cusai ang Arkite kaysa kay Ahitofel.” Itinalaga ni Yahweh
ang pagtanggi sa mabuting payo ni Ahitofel para magdala ng
kapahamakan kay Absalom. 15 Pagkatapos sinabi ni Cusai
kina Zadok at Abiatar na mga pari, “Pinayuhan ni Ahitofel
sina Absalom at ang mga nakatatanda ng Israel sa gayon
at sa gayong paraan, pero nagpayo ako ng ibang bagay.
16 Kaya ngayon, magmadaling umalis at ibalita kay David;
sabihin sa kaniya, 'Huwag magkampo ngayong gabi sa mga
tawiran ng Araba, pero tiyaking tumawid sa lahat ng paraan,
o masasakmal ang hari kasama ang lahat ng taong kasama
niya.'" 17 Ngayon si Jonatan at Ahimaaz ay nananatili sa
balon ng Rogel; madalas pumunta ang isang babaeng lingkod
at nagdadala ng mga mensahe sa kanila. Pagkatapos aalis
sila at sasabihin kay Haring David, para hindi sila makita na
pumupunta sa lungsod. 18 Pero nakita sila ng isang binata at
sinabi kay Absalom. Kaya nagmadaling umalis sina Jonatan
at Ahimaaz at dumating sa bahay ng isang tao sa Bahurim, na
may isang balon sa kaniyang patyo, kung saan sila bumaba.
19 Kinuha ng asawa ng lalaki ang pantakip ng balon at inilatag
ito sa bukana ng balon at hinagisan ito ng trigo, kaya walang
isa ang nakakaalam na nasa balon sina Jonatan at Ahimaaz.
20 Dumating ang mga tauhan ni Absalom sa bahay ng babae
at sinabing, “Nasaan sina Ahimaaz at Jonatan?” Sinabi sa
kanila ng babae, “Tumawid sila sa ilog.” Kaya pagkatapos
nilang maghanap sa paligid at hindi sila natagpuan, bumalik
sila sa Jerusalem. 21 Pagkapos nang umalis sila umakyat
sina Jonatan at Ahimaaz mula sa balon. Nagtungo sila kay
haring David para mag-ulat; sinabi nila sa kaniya, “Bumangon
ka at magmadaling tumawid sa tubig dahil nagbigay si Ahitofel
ng gayon at gayong payo tungkol sa iyo.” 22 Pagkatapos
bumangon si David at ang lahat ng taong kasama niya, at
tumawid sila sa Jordan. Pagliwanag ng umaga walang isa sa
kanila ang nabigong tumawid sa Jordan. 23 Nang makita ni
Ahitofel na hindi sinunod ang kaniyang payo, nilagyan niya ng
upuan ang kaniyang asno at umalis. Umuwi siya sa kaniyang
sariling lungsod, inayos ang kaniyang mga bagay-bagay at

nagbigti siya. Sa ganitong paraan namatay siya at inilibing sa
libingan ng kaniyang ama. **24** Pagkatapos dumating si David
sa Mahanaim. Samantalang si Absalom, tumawid siya sa
Jordan, siya at ang lahat ng kalalakihan ng Israel na kasama
niya. **25** Pagkatapos ginawang pinuno ni Absalom si Amasa
sa hukbo sa halip na si Joab. Si Amasa ay anak na lalaki ni
Jeter na Israelita na sumiping kay Abigail, anak na babae ni
Nahas at kapatid ni Zeruias, ang ina ni Joab. **26** Pagkatapos
nagkampo ang Israel at si Absalom sa lupain ng Galaad.
27 Nang dumating si David sa Mahanaim, sina Sobi anak
na lalaki ni Nahas mula sa Rabba na mga taga-Ammon at
Maquir anak na lalaki ni Ammiel mula sa Lo Debar at Barzilai
na taga-Galaad na mula sa Rogelim, **28** nagdala ng mga
tulugang banig at mga kumot, mga mangkok at mga banga,
mga trigo at harinang sebada, sinangag na butil, mga patani,
mga lentil, **29** pulot, mantikilya, tupa at keso. Kaya maaaring
kumain si David at ang mga taong kasama niya. Sinabi ng
mga lalaking ito, "Gutom ang mga tao, pagod at uhaw sa
ilang."

18

Binilang ni David ang mga sundalong kasama niya at
nagtalga ng mga kapitan ng libu-libo at mga kapitan
ng daan-daan. **2** Pagkatapos ipinadala ni David ang hukbo,
isang-katlo sa ilalim ng pamumuno ni Joab, isa pang katlo sa
ilalim ng pamumuno ni Abisai anak ni Zeruias, kapatid ni Joab
at isa pa ring katlo sa ilalim ng pamumuno ni Itai na taga-Gat.
Sinabi ng hari sa hukbo, "Titiyakin kong sasama rin ako sa
inyo." **3** Pero sinabi ng kalalakihan, "Hindi ka dapat pumunta
sa labanan, dahil kung tatakas kami hindi sila mag-aalala
sa amin, o kung mamatay ang kalahati sa amin wala silang
pakialam. Pero kasing halaga mo ang sampung libo sa amin!
4 Kaya mas mabuting maghanda kang tulungan kami mula sa
lungsod." Kaya sinagot sila ng hari, "Gagawin ko anuman ang
pinakamabuti para sa inyo." Tumayo ang hari sa tarangkahan
ng lungsod habang lumabas ang buong hukbo nang daan-
daan at libu-libo. **5** Inutusan ni David sina Joab, Abisai at Itai
sa pagsasabing, "Makitungo nang malumanay alang-alang
sa akin sa binata, kay Absalom." Narinig ng lahat ng tao na
ibinigay ng hari sa mga kapitan ang utos na ito tungkol kay
Absalom. **6** Kaya lumabas ang hukbo sa kabukiran laban
sa Israel; umabot ang labanan sa kagubatan ng Efraim. **7**
Natalo roon ang hukbo ng Israel sa harapan ng mga sundalo
ni David; may isang matinding patayan doon sa araw na
iyon nang dalawampung libong kalalakihan. **8** Umabot ang
labanan hanggang sa buong kabukiran at mas maraming
kalalakihan ang nilamon ng kagubatan kaysa ng espada.
9 Nagkataong nakasalubong ni Absalom ang ilan sa mga
sundalo ni David. Nakasakay si Absalom sa kaniyang mola at
napadaan ang mola sa ilalim ng makakapal na sanga ng isang
malaking punong kahoy at sumabit ang kaniyang ulo sa mga
sanga ng puno. Naiwan siyang nakabitin sa pagitan ng lupa
at ng langit habang nagpatuloy sa pagtakbo ang kaniyang
sinasakyang mola. **10** Nakita ito ng isang tao at sinabihan si
Joab, "Tingnan, nakita kong nakabitin si Absalom sa isang
punong kahoy!" **11** Sinabi ni Joab sa taong nagsabi sa kaniya
tungkol kay Absalom, "Tingnan mo! Nakita mo siya! Bakit
hindi mo siya hinampas pababa sa lupa? Bibigyan sana kita
ng sampung siklong pilak at isang sinturon." **12** Sumagot ang
lalaki kay Joab, "Kahit na makatanggap ako ng isanglibong
siklong pilak, hindi ko pa rin iaabot ang aking kamay laban
sa anak ng hari, dahil narinig naming lahat na inutusan ka
ng hari, si Abisai at si Itai, sa pagsasabing, 'Walang isa
mang dapat gumalaw sa binatang si Absalom.' **13** Kung
inilagay ko sa panganib ang aking buhay sa pamamagitan ng
isang kasinungalingan (at walang makukubli mula sa hari),
pinabayaan mo nalang sana ako." **14** Pagkatapos sinabi ni
Joab, "Hindi na ako maghihintay sa iyo." Kaya nagdala si Joab
ng tatlong sibat sa kaniyang kamay at isinaksak ang mga ito
sa puso ni Absalom, habang buhay pa siya at nakabitin mula
sa kahoy. **15** Pagkatapos pumaligid ang sampung binatang
kalalakihang tagadala ng sandata ni Joab kay Absalom,
sinalakay siya at pinatay. **16** Pagkatapos hinipan ni Joab
ang trumpeta at bumalik ang hukbo mula sa pagtugis sa
Israel, dahil pinabalik ni Joab ang hukbo. **17** Kinuha nila
si Absalom at itinapon siya sa isang malaking hukay sa
kagubatan; inilibing nila ang kaniyang katawan sa ilalim ng
isang malaking tumpok ng mga bato, habang tumatakas ang
buong Israel, ang bawat tao sa kanilang sariling tahanan. **18**
Ngayon si Absalom, Nang buhay pa siya, nagtayo siya para
sa kaniyang sarili ng isang malaking haliging bato sa Lambak
ng Hari, dahil sinabi niya, "Wala akong anak na lalaki para
ipagpatuloy ang alaala ng aking pangalan." Pinangalanan
niya ang haligi kasunod sa kaniyang sariling pangalan, kaya
tinawag itong Bantayog ni Absalom hanggang sa araw na ito.
19 Pagkatapos sinabi ni Ahimaaz anak na lalaki ni Zadok,
"Pahintulutan mo akong tumakbo ngayon sa hari dala ang
mabuting balita, kung paano siya iniligtas ni Yahweh mula sa
kaniyang mga kaaway." **20** Sinagot siya ni Joab, "Hindi ka
magiging tagapagdala ng balita ngayon; dapat mong gawin
ito sa ibang araw. Ngayon hindi ka magdadala ng balita dahil
patay ang anak na lalaki ng hari." **21** Pagkatapos sinabi ni
Joab sa isang Cusita, "Humayo ka, sabihin sa hari kung
ano ang iyong nakita." Yumukod ang Cusita kay Joab at
tumakbo. **22** Pagkatapos sinabing muli ni Ahimaaz anak
na lalaki ni Zadok kay Joab, "Kahit anuman ang mangyari,
pakiusap pahintulutan mo rin akong tumakbo at sundan ang
Cusita." Sumagot si Joab, "Bakit gusto mong tumakbo, anak
ko, nakikitang wala kang gantimpala para sa balita?" **23**
"Anuman ang mangyayari," sabi ni Ahimaaz, "Tatakbo ako."
Kaya sinagot siya ni Joab, "Takbo." Pagkatapos tumakbo si
Ahimaaz sa daan ng kapatagan at naunahan ang Cusita.
24 Ngayon nakaupo si David sa pagitan ng mga panloob at
panlabas ng tarangkahan. Umakyat ang bantay sa bubong ng
tarangkahan sa pader at itinaas ang kaniyang mata. Habang
nakatingin siya, nakakita siya ng isang taong papalapit, mag-
isang tumatakbo. **25** Sumigaw ang bantay at sinabihan ang
hari. Pagkatapos sinabi ng hari, "Kung nag-iisa siya, may
balita sa kaniyang bibig." Dumating ang mananakbo at lumapit
sa lugnsod. **26** Pagkatapos napansin ng bantay ang isa
pang taong tumatakbo at tinawag ng bantay ang bantay
ng tarangkahan; sinabi niya, "Tingnan mo, may isa pang
lalaking mag-isang tumatakbo." Sinabi ng hari, "Nagdadala
rin siya ng balita." **27** Kaya sinabi ng bantay, "Sa palagay
ko ang pagtakbo ng lalaking nasa harapan ay katulad ng
pagtakbo ni Ahimaaz anak na lalaki ni Zadok." Sinabi ng hari,
"Mabuti siyang tao at parating siya na may mabuting balita."
28 Pagkatapos sumigaw si Ahimaaz at sinabi sa hari, "Mabuti
ang lahat." At iniyukod niya ang kaniyang sarili sa harapan ng
hari na nakadikit ang kaniyang mukha sa lupa at sinabing,
"Pagpalain si Yahweh na iyong Diyos, na siyang nagbigay
sa mga lalaking nagtaas ng kanilang kamay laban sa aking
panginoong hari." **29** Kaya sumagot ang hari, "Nasa mabuting
kalagayan ba ang binatang si Absalom? Sumagot si Ahimaaz,
"Nang pinadala ako ni Joab, ang lingkod ng hari, sa iyo, hari,

nakita ko ang isang malaking kabalisahan, pero hindi ko alam
kung ano ito." **30** Pagkatapos sinabi ng hari, "Lumihis at
tumayo rito." Kaya lumihis si Ahimaaz, at nanatiling nakatayo.
31 Pagkatapos kaagad namang dumating ang Cusita at
sinabing, "May mabuting balita para sa aking panginoong
hari, dahil ipinaghiganti ka ni Yahweh sa araw na ito mula sa
lahat ng nag-alsa laban sa iyo." **32** Pagkatapos sinabi ng
hari sa Cusita, "Nasa mabuting kalagayan ba ang binatang si
Absalom?" Sumagot ang Cusita, "Ang mga kaaway ng aking
panginoong hari at ang lahat nang nag-alsa laban sa iyo,
ay dapat matulad pinsala na nangyari sa binatang iyon." **33**
Pagkatapos kinabahan nang matindi ang hari at umakyat siya
sa silid sa itaas ng tarangkahan at umiyak. Habang lumalakad
nagdalamhati siya, "Absalom anak ko, anak ko, anak kong si
Absalom! Ako nalang sana ang namatay sa halip na ikaw,
Absalom, anak ko, anak ko!"

19 Sinabihan si Joab, "Tingnan mo, humagulgol ang hari
at nagluksa para kay Absalom." **2** Kaya ang tagumpay
ng araw na iyon ay naging pagluluksa sa lahat ng hukbo,
dahil narinig ito ng hukbo nang sinabi ng araw na iyon,
"Nagluksa ang hari para sa kaniyang anak na lalaki." **3**
Kinailangang patagong maglakad ng tahimik ang mga sundalo
sa lungsod ng araw na iyon, katulad ng mga taong nahihiyang
tumatakbo palayo mula sa labanan. **4** Tinakpan ng hari ang
kaniyang mukha at umiyak sa isang malakas na tinig, "Anak
kong Absalom, Absalom, anak ko, anak ko!" **5** Pagkatapos
pumasok sa loob ng bahay ang hari si Joab at sinabi sa
kaniya, "Pinahiya mo ang mga mukha ng lahat ng iyong
mga sundalo sa araw na ito, na nagligtas ng iyong buhay sa
araw na ito, at ang buhay ng iyong mga anak na lalaki at
ng iyong mga anak na babae, at ang buhay ng iyong mga
asawa, at ang buhay ng iyong mga asawang alipin, **6** dahil
minahal mo galit sa iyo, at galit ka sa mga nagmamahal sa
iyo. Dahil sa araw na ito ipinakita mo na ang mga pinuno at
mga sundalo ay baliwala sa iyo. Naniniwala ako sa araw na
ito kung nabuhay si Absalom, at tayong lahat ay namatay,
iyon siguro ang makapagpapasaya sa iyo. **7** Kaya ngayon
tumayo ka at lumabas, magsalita ng mabuti sa iyong mga
sundalo, dahil ipinapangako ko kay Yahweh, kapag hindi ka
pumunta, wala ni isang taong mananatili sa iyo mamayang
gabi. Iyon ay magiging masama para sa iyo kaysa sa lahat
ng kapahamakang nangyari sa iyo mula ng iyong kabataan
hanggang ngayon." **8** Kaya tumayo ang hari at umupo sa
tarangkahan ng lungsod, at sinabi ito sa lahat ng kalalakihan,
"Tingnan, nakaupo ang hari sa tarangkahan." Kaya pumunta
ang lahat ng mga tao sa harap ng hari. Samantala, sa Israel,
tumakas ang bawat tao sa kaniyang tahanan. **9** Nagtatalo ang
lahat ng mga tao sa lahat ng lipi sa buong Israel sinasabing,
"Iniligtas tayo ng hari mula sa kamay ng ating mga kaaway.
Iniligtas niya tayo mula sa kamay ng mga Filisteo at ngayon
naubusan siya ng lungsod mula kay Absalom. **10** At si
Absalom, na ating hinirang para sa atin, ay namatay sa
labanan. Kaya bakit hindi natin pag-usapan ang pagbabalik
muli ng hari?" **11** Nagpadala si Haring David kay Zadok at
kay Abiatar ng mga pari na sinasabing, "Kausapin ang mga
pinuno ng Juda sabihin na, 'Bakit huli kayo sa pagpapabalik
sa hari sa kaniyang palasyo, yamang ang usapin sa buong
Israel pinapaboran ang hari, para dalhin siya pabalik sa
kaniyang palasyo? **12** Kayo ang aking mga kapatid na lalaki,
aking laman at buto. Bakit kayo ang huling magdadala sa
hari pabalik?' **13** At sabihin kay Amasa, 'Hindi ba ikaw ang
aking laman at aking buto? Gagawin sa akin ng Diyos, ng
higit pa, kapag hindi ikaw ang kapitan ng aking hukbo mula
ngayon sa lugar ni Joab.'" **14** At nakuha niya ang mga
puso ng lahat ng tao sa Juda, na parang sila ay puso ng
isang tao, nang sa gayon nagpadala sila sa hari sinasabing,
"Bumalik ka, ikaw at lahat ng iyong kalalakihan." **15** Kaya
bumalik ang hari at dumating sa Jordan. At dumating ang
kalalakihan ng Juda sa Gilgal para makipagkita sa hari, para
samahan ang hari sa Jordan. **16** Si Simei anak na lalaki
ni Gera, ang lahi ni Benjamin, na nagmula sa Bahurim, ay
nagmadaling bumaba kasama ng kalalakihan ng Juda para
makipagkita kay Haring David. **17** Mayroong isang libong
kalalakihan mula kay Benjamin na kasama niya, at si Ziba
ang lingkod ni Saul, at kaniyang labinlimang anak na lalaki
at dalawampung lingkod na kasama niya. **18** Tumawid sila
sa Jordan sa harap ng hari. Tumawid sila para dalhin ang
pamilya ng hari at para gawin ang anumang inisip niyang
mabuti. Yumuko si Simei anak na lalaki ni Gera sa hari
bago palang niya simulang tawirin ang Jordan. **19** Sinabi ni
Simei sa hari, "Huwag, aking panginoon, na hanapin ang
pagkakasala at isaisip kung ano ang katigasan ng ulo na
ginawa ng iyong lingkod ng araw na umalis sa Jerusalem ang
aking panginoon, ang hari. pakiusap, nawa'y hindi isapuso ito
ng hari. **20** Dahil alam ng iyong lingkod na ako ay nagkasala.
Tingnan mo, kaya pumunta ako sa araw na ito bilang una
mula sa lahat ng pamilya ni Jose para pumunta pababa para
makipagkita sa aking panginoong hari." **21** Pero sumagot
si Abisai anak na lalaki ni Zeruias at sinabing, "Hindi ba
kailangang malagay sa kamatayan si Simei dahil dito, dahil
nilapastangan niya ang hinirang ni Yahweh?" **22** Pagkatapos
sinabi ni David, "Ano ba ang dapat kong gawin sa inyo, kayo
na mga anak na lalaki ni Zeruias, na kayo ay maging kaaway
ko sa araw na ito? Maaari bang malagay ng sinumang lalaki
sa kamatayan sa araw na ito sa Israel? Dahil hindi ko alam
na sa araw na ito ako ang hari ng Israel?" **23** Kaya sinabi
ng hari kay Simei, "Hindi ka mamamatay." Kaya nangako
ang hari sa kaniya ng isang sumpa. **24** Pagkatapos bumaba
si Mefiboset anak na lalaki ni Saul para makipag-kita sa
hari. Hindi niya sinuotan ang kaniyang mga paa, o pinutulan
ang kaniyang balbas, o nilabhan ang kaniyang mga damit
simula ng araw na umalis ang hari hanggang sa araw na
dumating siya ng bahay ng mapayapa. **25** At nang dumating
siya mula Jerusalem para makipag-kita sa hari, sinabi ng
hari sa kaniya, "Bakit hindi ka sumabay sa akin, Mefiboset?"
26 Sumagot siya, "Aking panginoong hari, nilinlang ako ng
aking lingkod, dahil sinabi ko, 'uupo ako sa isang asno para
maaari kong sakyan iyon at sumabay sa hari, dahil ang iyong
lingkod ay lumpo.' **27** Siniraan ako ng aking lingkod na si
Ziba, ang iyong lingkod, sa aking panginoong hari. Pero ang
aking panginoong hari ay gaya ng isang anghel ng Diyos.
Sa gayon, gawin ang anumang mabuti sa iyong paningin.
28 Dahil ang lahat ng sambahayan ng aking ama ay mga
patay na tao sa harapan ng aking panginoong hari, pero
ginawa mo ang iyong lingkod kasama mong kumakain sa
iyong mesa. Anong karapatan meron ako para umiyak pa
rin ako sa hari?" **29** Pagkatapos sinabi sa kaniya ng hari,
"Bakit nagpapaliwanag pa? Napagpasyahan ko na ikaw at si
Ziba ang maghahati sa mga lupain." **30** Kaya sumagot si
Mefiboset sa hari, "Oo, hayaan na makuha niya ang lahat
ng ito, yamang dumating ng ligtas ang aking panginoong
hari sa kaniyang sariling tahanan." **31** Pagkatapos bumaba
si Barzilai ang lahi ng Galaad mula Rogelim para tumawid

sa Jordan kasama ng hari, at sinamahan niya ang hari sa Jordan. **32** Ngayon si Barzilai ay isang napakatandang lalaki, walumpung taong gulang. **33** Pinagkalooban niya ang hari ng pangangailangan habang nanatili siya sa Mahanaim, dahil siya ay isang napakayamang tao. Sinabi ng hari kay Barzilai, “Pumunta ka sa akin, at ako ang magbibigay para sa iyo ng matitirahan kasama ko sa Jerusalem.” **34** Sumagot si Barzilai sa hari, “Ilang mga araw nalang ang natitira sa mga taon ng aking buhay, dapat umakyat ako kasama ng hari sa Jerusalem? **35** Ako ay walumpung taong gulang. Malalaman ko paba ang kaibahan sa pagitan ng mabuti at masama? Malalasahan paba ng iyong lingkod ang aking kakainin o anuman iinumin ko? Makakarinig pa ba ako ng ibang boses ng kumakantang kalalakihan at kumakantang kababaihan? Bakit pa kailangan ng iyong lingkod na maging isang pasanin ng aking panginoong hari? **36** Nanaisin nalang ng iyong lingkod na pumunta sa Jordan kasama ng hari. Bakit pa kailangan bayaran ako ng hari ng isang gantimpala? **37** Pakiusap hayaan ang iyong lingkod na bumalik sa tahanan, nang sa gayon ako ay mamatay sa aking sariling lungsod sa libingan ng aking ama at aking ina. Pero tingnan mo, narito ang aking lingkod na si Camaam. Hayaan siyang tumawid kasama ang aking panginoong hari, at gawin sa kaniya anuman sa tingin mo ay mabuti.” **38** Sumagot ang hari, “Aalis si Camaam kasama ko, at gagawin ko para sa kaniya anumans sa tingin mo ay mabuti, at anuman ang nanaisin mo mula sa akin, gagawin ko iyon para sa iyo.” **39** Pagkatapos tumawid ang lahat ng mga tao sa Jordan, at tumawid ang hari, at hinalikan ng hari si Barzilai at pinagpala siya. Pagkatapos bumalik si Barzilai sa kaniyang sariling tahanan. **40** Kaya tumawid ang hari patungong Gilgal, at tumawid kasama niya si Camaam. Lahat ng hukbo ng Juda ay dinala ang hari, at kalahati rin ng hukbo ng Israel. **41** Sa madaling panahon lahat kalalakihan ng Israel ay nag-umpisang pumunta sa hari at sinabi sa hari, “Bakit ang mga kapatid naming lalaki, ang kalalakihan ng Juda, ninakaw kayo palayo at dinala ang hari at kaniyang pamilya sa Jordan, at lahat ng kalalakihan ni David kasama niya?” **42** Kaya sumagot ang kalalakihan ng Israel, “Ito ay dahil mas malapit na kamag-anak ang hari sa amin. Kung kaya bakit kayo magagalit tungkol dito? Kinain ba namin ang anumang bagay na kailangan bayaran ng hari? Binigyan ba niya kami ng anumang mga regalo? **43** Sumagot ang kalalakihan ng Israel sa kalalakihan ng Juda, “Mayroon kaming sampung liping kamag-anak ng hari, kaya mas may karapatan kami kay David kaysa sa inyo. Kung kaya bakit ninyo kami nilinlang? Hindi ba ang aming mungkahi na ibalik ang aming hari ang unang pinakinggan?” Pero ang mga salita ng kalalakihan ng Juda ay naging mas marahas kaysa sa mga salita ng kalalakihan ng Israel.

20 Mayroon ding nangyari sa parehong lugar isang basagulero na ang pangalan ay Seba anak na lalaki ni Bicri, isang lahi ni Benjamin. Hinipan niya ang trumpeta at sinabing, “Wala kaming kinuhang bahagi kay David, ni nakuhang pamana sa anak na lalaki ni Jesse. Hayaan ang bawat lalaking bumalik sa kaniyang tahanan, sa Israel.” **2** Kaya iniwan si David ng lahat ng kalalakihan ng Israel at sumunod kay Seba na anak na lalaki ni Bicri. Pero sumunod ng mas malapit ang kalalakihan ng Juda sa kanilang hari, mula Jordan hanggang Jerusalem. **3** Nang dumating si David sa kaniyang palasyo sa Jerusalem, kinuha niya ang sampung asawang lingkod na iniwan niya para pangalagaan ang palasyo, at inilagay niya sila sa isang bahay na may mga bantay. Naglaan siya para sa kanilang pangangailangan, pero hindi na siya sumiping sa kanila kailanman. Kaya kinulong sila hanggang sa araw ng kanilang kamatayan, namuhay na parang sila ay mga balo. **4** Pagkatapos sinabi ng hari kay Amasa, “Tawagin ang kalalakihan ng Juda ng magkasama sa loob ng tatlong araw; dapat narito karin.” **5** Kaya pumunta si Amasa para tawagin ang kalalakihan ng Juda ng magkasama, pero nanatili siya ng higit pa sa itinakdang oras na inutos sa kaniya ng hari. **6** Kaya sinabi ni David kay Abisai, “Ngayon si Seba anak na lalaki ni Bicri ay gagawan tayo ng mas maraming pinsala kaysa sa ginawa ni Absalom. Kunin ang mga lingkod ng iyong panginoon, aking mga sundalo, at tugisin siya o baka makahanap siya ng pinatibay na mga lungsod at makawala sa ating paningin.” **7** Pagkatapos lumabas ang kalalakihan ni Joab at hinabol siya, kasama ng mga lahi ni Kereteo at ang mga lahi ni Pelet at lahat ng malalakas na mandirigma. Umalis sila sa Jerusalem para habulin si Seba anak na lalaki ni Bicri. **8** Nang nasa dakilang bato na sila na nasa Gibeon, Dumating si Amasa para salubungin sila. Nakasuot si Joab ng baluting pandigma na kaniyang isinuot, na kalakip ang isang sinturon palibot sa kaniyang baywang na mayroong nakalagay na isang espadang may lalagyan nito. Sa kaniyang paglalakad, nahulog ang espada. **9** Kaya sinabi ni Joab kay Amasa, “Mabuti ba ang lagay mo, aking pinsan?” Magiliw ni Joab na kinuha ang balbas ni Amasa ng kaniyang kanang kamay para halikan siya. **10** Hindi napansin ni Amasa ang punyal na nasa kaliwang kamay ni Joab. Sinaksak ni Joab si Amasa sa tiyan at nahulog sa lupa ang kaniyang mga bituka. Hindi na siya hinampas muli ni Joab, at namatay si Amasa. Kaya si Joab at Abisai kaniyang kapatid na lalaki ay hinabol si Seba anak na lalaki ni Bicri. **11** Pagkatapos isa sa kalalakihan ni Joab ay tumayo sa gilid ni Amasa, at sinabi ng lalaki, “Siya na pumapanig kay Joab, at siya na kay David, hayaan silang sumunod kay Joab.” **12** Nakahiga si Amasa na naliligo sa kaniyang dugo sa gitna ng daan. Nang nakita ng lalaki na lahat ng tao'y nanatiling nakatayo, kinuha niya si Amasa paalis sa daan at inilagay sa isang bukirin. Tinapon niya ang isang tela kay Amasa dahil nakita niya na ang bawat isa na dumating kasama niya ay nanatiling nakatayo. **13** Pagkatapos nang inalis si Amasa sa daan, sumunod ang lahat ng kalalakihan kay Joab sa paghabol kay Seba na anak na lalaki ni Bicri. **14** Nakalagpas si Seba sa lahat ng lipi ng Israel sa Abel, sa Bet Maaca, at sa lahat ng lupain ng mga lahi ni Beri, na nagtipong magkakasama at tinugis rin si Seba. **15** Nahuli nila siya at nakulong siya sa Abel ng Bet Maaca. Gumawa sila ng isang panlusob na dahilig laban sa lungsod laban sa pader. Lahat ng hukbo na kasama ni Joab ay hinampas ang pader para patumbahin ito. **16** Pagkatapos isang matalinong babae ang sumigaw sa labas ng lungsod, “Makinig kayo, pakiusap makinig ka, Joab! Lumapit ka sa akin para maaari akong makipag-usap sa iyo.” **17** Kaya lumapit si Joab sa kaniya, at sinabi ng babae, “Ikaw ba si Joab?” Sumagot siya, “Ako nga.” Pagkatapos sinabi niya sa kaniya, “Makinig sa mga salita ng iyong lingkod.” Sumagot siya, “Nakikinig ako.” **18** Pagkatapos sinabi niya, “Sinasabi nila sa sinaunang panahon, 'Siguraduhing humingi ng payo sa Abel,' at ang payong iyon ang tatapos sa bagay. **19** Kami ang lungsod na isa sa mga pinaka-mapayapa at tapat sa Israel. Sinusubukan ninyong sirain ang isang lungsod na ina sa Israel. Bakit ninyo gustong lunukin ang mana ni Yahweh?” **20** Kaya sumagot si Joab at sinabing, “Huwag

sanang pahintulatan, huwag sanang pahintulatan mula sa
akin, na lunukin ko o sirain. **21** Hindi iyan totoo. Pero isang
lalaki mula sa burulang bansa ng Efraim, na ang pangalan
ay Seba anak na lalaki ni Bicri, itinaas niya ang kaniyang
kamay laban sa hari, laban kay David. Ibigay ninyo siyang
mag-isa, at aalis ako mula sa lungsod." Sinabi ng babae
kay Joab, "Itatapon ang kaniyang ulo sa iyo sa ibabaw ng
pader." **22** Pagkatapos pumunta ang babae sa lahat ng tao
sa kaniyang karunungan. Pinutol nila ang ulo ni Seba anak na
lalaki ni Bicri, at itinapon ito palabas kay Joab. Pagkatapos
hinipan niya ang trumpeta at nilisan ng mga tauhan ni Joab
ang lungsod, bawat lalaki sa kaniyang tahanan. At bumalik si
Joab sa Jerusalem sa hari. **23** Ngayon si Joab ay nasa lahat
ng hukbo ng Israel, at si Benaias anak na lalaki ni Joaida ay
nasa mga lahi ni Ceret at sa mga lahi ni Pelet. **24** Si Adoram
ay nasa kalalakihan na gumagawa ng sapilitang trabaho, at si
Jehoshafat anak na lalaki ni Ahilud ay ang tagatala. **25** Si
Seva ay tagasulat at si Zadok at Abiatar ang mga pari. **26** Si
Ira ang lahi ni Jair ang pangulong ministro ni David.

21 May taggutom ng panahon ni David ng tatlong taon
na magkakasunod, at hinanap ni David ang mukha ni
Yahweh. Kaya sinabi ni Yahweh, "Kaya may taggutom sa iyo
dahil kay saul at sa mapanganib niyang pamiya, dahil inilagay
niya ang mga lahi ni Gibeon sa kamatayan." **2** Ngayon hindi
nagmula ang mga lahi ni Gibeon sa Israel; nagmula sila sa
anumang natira ng mga Amoreo. Sumumpa ang mga tao ng
Israel na hindi sila papatayin, subalit gayunpaman sinubukan
silang lahat na patayin ni Saul sa kanyang kasigasig sa
mga tao ng Israel at sa Judah. **3** Kaya tinawag ni Haring
David ang mga lahi ni Gibeon at sinabi sa kanila, "Ano ang
kailangan kong gawin para sa inyo? Paano ako makagagawa
ng pambayad sa kasalanan, nang sa gayun maaari ninyong
pagpalain ang mga tao ni Yahweh, na nagmana ng kanyang
kabutihan at mga pangako?" **4** Sumagot ang mga lahi ni
Gibeon sa kaniya, "Hindi ito tungkol sa pilak o ginto sa pagitan
namin at kay Saul o sa kaniyang pamilya. At hindi para ilagay
namin ang sinumang tao sa kamatayan sa Israel." Sumagot
si David, "Anuman ang hilingin ninyo, iyon ang gagawin ko
para sa inyo." **5** Sumagot sila sa hari, "Ang taong sumubok
na patayin kaming lahat, na nagbalak ng masama laban sa
amin, para mawasak kami ngayon at mawalan lugar sa loob
ng mga hangganan ng Israel— **6** hayaang ibigay sa amin
ang pitong kalalakihan mula sa kaniyang kaapu-apuhan, at
bibitayin namin sila sa harapan ni Yahweh sa Gibea ni Saul,
ang isang pinili ni Yahweh." Kaya sumagot ang hari, "Ibibigay
ko sila sa inyo." **7** Pero iniligtas ng hari si Mefiboset anak na
lalaki ni Jonatan anak na lalaki ni Saul, dahil sa sinumpaan
ni Yahweh sa pagitan nila, sa pagitan ni David at Jonatan
anak na lalaki ni Saul. **8** Pero kinuha ng hari ang dalawang
anak na lalaki ni Rizpa anak na babae ni Aya, mga anak na
lalaki na kaniyang ipinanganak kay Saul—pinangalanan ang
dalawang anak na lalaking Armoni at Mefiboset; at kinuha
rin ni David ang limang anak na lalaki ni Mical na anak na
babae ni Saul, na kaniyang iniluwal kay Adriel anak na lalaki
ni Barzilai ang taga-Mehola. **9** Ibinigay niya sila sa mga
kamay ng mga lahi ni Gibeon. Binitay nila sila sa bundok
sa harapan ni Yahweh, at silang pito ay namatay lahat ng
magkakasama. Nilagay sila sa kamatayan sa panahon ng
ani, sa panahon ng mga unang araw sa umpisa ng ani ng
sebada. **10** Pagkatapos si Rizpa, ang anak na babae ni
Aya, kumuha ng telang magaspang at nilatag sa kaniyang
sarili sa bundok sa tabi ng patay na mga katawan, mula sa
simula ng ani hanggang bumuhos ang ulan sa kanila galing
sa langit. Hindi niya hinayaan ang mga ibon sa langit na
galawin ang mga katawan sa araw o mga mababangis na
hayop sa gabi. **11** Sinabi kay David ang anumang ginawa ni
Rizpa, anak na babae ni Aya, ang asawang alipin ni Saul.
12 Kaya pumunta si David at kinuha ang mga buto ni Saul
at mga buto ni Jonatan kaniyang anak na lalaki mula sa
kalalakihan ng Jabes Galaad, na nagnakaw sa kanila mula sa
plasa ng Beth San, kung saan sila binitay ng mga Palestina,
pagkatapos mapatay ng mga Palestina si Saul sa Gilboa. **13**
Kinuha ni David mula doon ang mga buto ni Saul at Jonatan
na kaniyang anak, at tinipon rin niya ang mga buto ng pitong
kalalakihan na binitay. **14** Inilibing nila ang mga buto ni Saul
at Jonatan na kaniyang anak na lalaki sa bansa ni Benjamin
sa Zela, sa libingan ni Kish na kaniyang ama. Isinagawa nila
ang lahat ng inutos ng hari. Pagkatapos sinagot ng Diyos ang
kanilang mga panalangin sa lupain. **15** Pagkatapos pumunta
ang mga taga-Filisteo sa digmaan kasama ng Israel. Kaya
bumaba si David kasama ng kaniyang hukbo at nakipaglaban
sa Filisteo. Napagtagumapayan ni David ang nakakapagod
na labanan. **16** Si Esbibenob, isang kaapu-apuhan ng mga
higante, na ang sibat na pilak ay may bigat sa tatlung daang
siklo, at armado ng isang bagong espada, inilaan para patayin
si David. **17** Pero iniligtas si David ni Abisai anak na lalaki ni
Zeruias, sinalakay ang Filisteo, at pinatay siya. Pagkatapos
sumumpa ang kalalakihan ni David, sinabing, "Hindi kana
dapat pumunta sa digmaan kasama namin, para hindi mo
mapatay ang lampara ng Israel." **18** Nangyari pagkatapos nito
nagkaroon uli ng isang labanan kasama ng mga taga-Filisteo
sa Gob, nang pinatay ni Sibecai na Husatita si Saf, na isa
sa lahi ni Hus, na isa sa mga kaapu-apuhan ng Refaim. **19**
Nangyari uli sa isang labanan kasama ng mga taga-Filisteo
sa Gob, na si Elhanan anak na lalaki ni Jair ang Betlehemita
na pinatay si Goliat ang Geteo, ang tungkod ng sibat ay gaya
ng isang sinag ng panghabi. **20** Nangyari sa isa pang labanan
sa Gat na mayroong isang tao na napakataas na mayroong
anim na daliri sa bawat kamay at anim na daliri sa bawat paa,
dalawampu't-apat sa bilang. Siya rin ay naggaling sa Refaim.
21 At nang hinamon niya ang Israel, si Jonatan anak na lalaki
ni Simea, kapatid na lalaki ni David, ay pinatay siya. **22** Ito
ang mga kaapu-apuhan ng Refaim ng Gat, at pinatay sila sa
pamamagitan ng kamay ni David at sa kamay ng kaniyang
mga sundalo.

22 Umawit si David kay Yahweh ng mga salita ng kantang
ito sa araw na iniligtas siya ni Yahweh palabas sa
kamay ng lahat ng kaniyang mga kaaway, at palabas sa
kamay ni Saul. **2** Nanalangin siya, "Si Yahweh ay aking
bato, ang aking tanggulan, ang siyang nagliligtas sa akin. **3**
Ang Diyos ang aking muog. Kumukuha ako ng kanlungan
sa kaniya. Siya ang aking panangga, ang sungay ng aking
kaligtasan, aking matibay na tanggulan, at aking kanlungan,
ang siyang nagliligtas sa akin mula sa karahasan. **4** Tatawag
ako kay Yahweh, na karapatdapat purihin, at maliligtas ako
mula sa aking mga kaaway. **5** Dahil nakapalibot sa akin ang
mga alon ng kamatayan. Ang walangsaysay na bugso ng
mga tubig tumabon sa akin. **6** Ang mga gapos ng sheol
nakapalibot sa akin; binibihag ako ng patibong ng kamatayan.
(Sheol h7585) **7** Sa aking pagkabalisa tumawag ako kay
Yahweh; Tumawag ako sa aking Diyos; dininig niya ako
sa aking boses mula sa kaniyang templo, at ang aking

tawag para sa tulong nakarating sa kaniyang mga tainga. **8**
Pagkatapos naalog ang mundo at nayanig. Nangatog ang
mga pundasyon ng kalangitan at inalog, dahil galit ang Diyos.
9 Lumabas ang usok mula sa mga butas ng kaniyang ilong, at
lumabas ang nagliliyab na apoy sa kaniyang bibig. Umapoy
ang mga uling sa pamamagitan nito. **10** Binuksan niya ang
kalangitan at bumaba, at makapal na dilim ang nasa ibaba
ng kaniyang mga paa. **11** Sumakay siya sa isang anghel at
lumipad. Nakita siyang lumilipad sa mga pak-pak ng hangin.
12 At gumawa siya ng kadiliman sa toldang nakapalibot
sa kaniya, nag-iipon ng mga mabibigat na ulap ulan sa
himpapawid. **13** Mula sa kidlat sa harapan niya nahulog
ang mga uling ng apoy. **14** Kumulog si Yahweh mula sa
kalangitan. Sumigaw ang Kataas-taasan. **15** Nagpatama siya
ng mga pana at kinalat ang kaniyang mga kaaway — mga
boltahe ng kidlat at ikinalat ito. **16** Pagkatapos nagkaroon
ng mga daluyan ng tubig; ang mga pundasyon ng mundo
ay nagkalat sa sigaw ng digmaan ni Yahweh, sa bugso ng
hininga ng mga butas ng kaniyang ilong. **17** Inabot niya
pababa mula sa itaas; hinawakan niya ako! Hinila niya ako
palabas ng umaalon na tubig. **18** Iniligtas niya ako mula sa
malakas kong kaaway, mula doon sa napopoot sa akin, dahil
masyado silang malakas sa akin. **19** Dumating sila laban
sa akin sa araw ng aking pagkabalisa, pero si Yahweh ang
umalalay sa akin. **20** Dinala rin niya ako sa isang malawak
na lugar. Iniligtas niya ako dahil nasiyahan siya sa akin. **21**
Ginantimpalaan ako ni Yahweh sa sukat ng aking katuwiran;
binalik niya ako sa sukat ng kalinisan ng aking mga kamay.
22 Dahil pinanatili ko ang mga kaparaanan ni Yahweh at hindi
gumawa ng kasamaan sa pamamagitan ng pagtalikod mula
sa aking Diyos. **23** Dahil ang lahat ng kaniyang matuwid na
mga utos ay nasa harapan ko; para sa kaniyang mga batas,
hindi ako tumalikod palayo sa mga ito. **24** Naging walang
sala rin ako sa harapan niya, at pinanatili kong malayo ako
mula sa kasalanan. **25** Kaya ibinalik ako ni Yahweh sa sukat
ng aking katuwiran, sa antas ng aking kalinisan sa kaniyang
paningin. **26** Sa isang tapat, ipinakita mo ang iyong sarili
na maging tapat; sa isang tao na walang sala, ipinakita mo
ang iyong sarili na maging walang sala. **27** Sa mga dalisay
ipinakita mo ang iyong sariling dalisay, pero ikaw ay matigas
sa baluktot. **28** Iniligtas mo ang mga taong nasaktan, pero
laban ang iyong mga mata sa mayayabang, at ibinababa mo
sila. **29** Dahil ikaw ang aking lampara, Yahweh. Inilawan ni
Yahweh ang aking kadiliman. **30** Dahil sa pamamagitan kaya
kong tumakbo sa ibabaw ng barikada; sa pamamagitan ng
aking Diyos makakatalon ako sa ibabaw ng isang pader. **31**
Para sa Diyos, ang kaniyang paraan ay tama. Ang salita ni
Yahweh ay dalisay. Siya ay isang panangga sa bawat taong
nagkukubli sa kaniya. **32** Dahil sino ang Diyos maliban kay
Yahweh? At sino ang isang bato maliban sa ating Diyos?
33 Ang Diyos ay aking kanlungan, at pinamunuan niya ang
walang salang tao sa kaniyang daraanan. **34** Ginawa niyang
matulin ang aking mga paa gaya ng isang usa at inilagay ako
sa mga bundok. **35** Sinanay niya ang aking mga kamay para
sa digmaan, at ang aking mga braso para iyuko ang isang
tanso na pana. **36** Ibinigay mo sa akin ang panangga ng
iyong kaligtasan, at ang iyong biyaya ay gumawa sa akin ng
dakila bagay. **37** Gumawa ka ng isang malapad na lugar para
sa aking mga paa na tinatapakan ko, para hindi dumulas ang
aking mga paa. **38** Hinabol ko ang aking mga kaaway at
winasak sila. Hindi ako tumalikod hanggang sila ay mawasak.
39 Nilamon ko sila at binasag sila; hindi sila makakabangon.
Bumagsak sila sa ilalim ng aking mga paa. **40** Nilagyan mo
ako ng lakas gaya ng isang sinturon para sa labanan; inilagay
mo ako sa ibaba sa mga lumalaban sa akin. **41** Binigay
mo sa akin ang likod ng aking mga kaaway; Winasak ko
ang mga galit sa akin. **42** Umiyak sila para tulungan, pero
walang isang naligtas sa kanila; umiyak sila kay Yahweh, pero
hindi siya sumagot sa kanila. **43** Hinampas ko sila hanggang
maging mga piraso tulad ng alikabok sa lupa, pinulbos ko
sila gaya ng putik sa mga kalye. **44** Iniligtas mo rin ako
mula sa mga alitan ng sarili kong mga tao. Pinanatili mo ako
bilang ulo ng mga bansa. Sa mga tao na hindi ko alam kung
pinaglilingkuran ako. **45** Pinilit ang mga dayuhan na yumuko
sa akin. Nang panahon na narinig nila ako, sinunod nila ako.
46 Dumating na nanginginig ang mga dayuhan palabas sa
kanilang mga kuta. **47** Buhay si Yahweh! Nawa'y purihin ang
aking bato. Nawa'y maitaas ang Diyos, ang bato ang aking
kaligtasan. **48** Ito ang Diyos na nagsasagawa ng paghihiganti
para sa akin, ang siyang nagdadala pababa sa mga tao sa
ilalim ko. **49** Ginawa niya akong malaya mula sa aking mga
kaaway. Sa katunayan, itinaas mo ako sa ibabaw ng mga
lumalaban sa akin. Iniligtas mo ako mula sa marahas na
kalalakihan. **50** Kung kaya magbibigay ako ng pasasalamat
sa iyo, Yahweh, sa piling ng mga bansa; Aawit ako ng mga
pasasalamat sa iyong pangalan. **51** Nagbibigay ng dakilang
tagumpay ang Diyos sa kaniyang hari, at ipinapakita niya ang
kaniyang katapatang tipan sa kaniyang hinirang, kay David at
sa kaniyang kaapu-apuhan magpakailanman."

23 Ngayon, ito ang mga huling sinabi ni David—David na
lalaking anak ni Jesse, ang taong mataas na kinikilala,
ang siyang pinahiran ng langis ng Diyos ni Jacob, ang
matamis na manunulat ng awit ng Israel. **2** "Nangusap sa
pamamagitan ko ang Espiritu ni Yahweh at nasa aking dila
ang kaniyang salita. **3** Sinabi ng Diyos ng Israel, sinabi
ng Bato ng Israel sa akin, 'Ang isang namumuno nang
makatarungan sa mga tao, namumuno ng may takot sa Diyos.
4 Siya ay magiging tulad ng liwanag sa umaga sa pagsikat ng
araw, isang umaga na walang mga ulap, sa pag-usbong ng
malambot na mga damo mula sa lupa sa pamamagitan nang
maliwanag na sinag ng araw pagkatapos ng ulan. **5** Tunay
nga, hindi ba gaya nito ang aking sambahayan sa harapan ng
Diyos? Hindi ba gumawa siya ng tipan sa akin na walang
hanggan, maayos at tiyak sa kahit na anong paraan? Hindi
ba pinalago niya ang aking kaligtasan at tinupad ang aking
bawat naisin? **6** Pero ang lahat ng mga walang kabuluhan,
magiging katulad ng mga tinik na itatapon, dahil walang mga
kamay ang makakapagtipon sa kanila. **7** Ang taong gagalaw
sa kanila, kailangang gumamit ng kasangkapang bakal o
tungkod ng sibat. Kailangan silang tupukin kung saan sila
nakakalat.'" **8** Ito ang mga pangalan ng mga magigiting na
kawal ni David: Jesbaal na Hacmonita na naging pangulo ng
mga magiting na kawal. Nakapatay siya ng walong daang tao
sa isang pagkakataon. **9** Sumunod sa kaniya si Eleazar na
lalaking anak ni Dodo, lalaking anak ng isang Ahohita, isa
sa tatlong magigiting na mga tauhan ni David. Naroon siya
nang nilabanan nila ang mga taga-Filisteo na sama-samang
nagtipon para makipagdigmaan, at nang umurong ang mga
tauhan ng Israel. **10** Nanatili si Eleazar at nilabanan ang mga
taga-Filisteo hanggang sa napagod ang kaniyang kamay at
nanigas ang kaniyang kamay sa mahigpit na pagkakahawak
sa kaniyang espada. Nagdala ng tagumpay si Yahweh sa
araw na iyon. Bumalik ang hukbo pagkatapos ni Eleazar,

para lang hubaran ang mga katawan. **11** Sumunod sa kaniya
si Samma na lalaking anak ni Age, isang Hararita. Sama-
samang nagtipon ang mga taga-Filisteo kung saan may bukid
ng mga lentil, at tinakasan sila ng hukbo. **12** Pero tumayo
si Samma sa gitna ng bukid at ipinagtanggol ito. Napatay
niya ang mga taga-Filisteo at nagdala ng isang dakilang
tagumpay kay Yahweh. **13** Tatlo sa tatlumpung tauhan ang
bumaba papunta kay David sa panahon ng ani, sa kuweba
ng Adullam. Nakakampo ang hukbo ng mga taga-Filisteo
sa lambak ng Refaim. **14** Si David noon ay nasa kaniyang
tanggulan, isang yungib, habang nagtatag ang mga taga-
Filisteo sa Bethlehem. **15** Nagnais si David ng tubig at
sinabing, "Kung mayroon lamang magbibigay sa akin ng tubig
na maiinom mula sa balon ng Bethlehem, ang balon na nasa
tarangkahan!" **16** Kaya sinira ng tatlong magigiting na lalaki
ang hukbo ng mga taga-Filisteo at sumalok ng tubig sa balon
ng Betlehem, ang balon na nasa tarangkahan. Kumuha sila
ng tubig at dinala ito kay David, pero hindi niya ininom ito. Sa
halip, ibinuhos niya ito kay Yahweh. **17** Pagkatapos sinabi
niya, "Huwag nawa pahintulutan, Yahweh, na inumin ko ito.
Iinumin ko ba ang dugo ng mga taong nagbuwis ng kanilang
mga buhay?" Kaya tumanggi siyang ininumin ito. Ito ang
mga bagay na ginawa ng tatlong magigiting na lalaki. **18** Si
Abisai, lalaking kapatid ni Joab at lalaking anak ni Zeruias,
ang kapitan ng tatlo. Minsan na siyang nakipaglaban sa
tatlong daang kalalakihan gamit ang kaniyang sibat at pinatay
sila. Madalas siyang banggitin kasama ng tatlong kawal. **19**
Hindi ba mas kilala siya kaysa tatlong kawal? Ginawa nila
siyang kapitan. Gayunman, hindi napantayan ng kaniyang
katanyagan ang katanyagan ng tatlong pinakakilalang mga
kawal. **20** Si Benaias, mula sa Kabzeel, ay lalaking anak
ni Joaida; siya ang malakas na lalaki na gumawa ng mga
dakilang gawa. Pinatay niya ang dalawang lalaking anak ni
Ariel ng Moab. Bumaba rin siya sa loob ng isang hukay at
pinatay ang leon habang nagniniyebe. **21** At pinatay niya ang
isang napakalaking lalaking taga-Ehipto. May hawak na sibat
ang taga-Ehipto, pero nakipaglabanan si Benaias sa kaniya
gamit lamang ang isang tungkod. Inagaw niya mula sa kamay
ng taga-Ehipto at pinatay siya gamit ang kaniyang sariling
sibat. **22** Ginawa ni Benaias anak na lalaki ni Joaida itong mga
kahanga-hangang gawa, at pinangalanan siya kasama ng
tatlong magigiting na lalaki. **23** Labis siyang hinangaan kaysa
sa tatlumpung kawal sa pangkalahatan, pero hindi siya labis
na hinahangaan gaya ng tatlong pinaamahusay na kawal.
Pero ginawa siya ni David na tagapamahala ng kaniyang
mga tagabantay. **24** Kasali sa tatlumpu ang mga sumusunod
na lalaki: Asahel lalaking kapatid ni Joab, Elhanan lalaking
anak ni Dodo na mula sa Betlehem, **25** Samma na Horodita,
Elika na Harodita, **26** Helez na Paltita, Ira na lalaking anak ni
ekis na taga-Tekoa, **27** Abi Ezer na taga-Anatot, Mebunai
na taga-Husa, **28** Zalmon na taga-Aho, Maharai na Netofa;
29 Heleb lalaking anak ni Baana, taga-Netofa, Itai lalaking
anak ni Ribai na mula sa Gibea ng mga lahi ni Benjamin,
30 Benaias ang Piraton, Hidai ng mga lambak ng Gaas. **31**
Abialbon na Araba, Azmavet na Bahurim, **32** Eliahba na taga-
Saalbon, mga lalaking anak ni Jasen, Jonatan; **33** Samma na
taga-Arar, Ahiam anak ni Sharar na taga-Arar, **34** Elifelet
lalaking anak ni Ahasbai na taga-Maaca, Eliam lalaking anak
ni Ahithofel na taga-Gilo, **35** Hezro na taga-Carmel, Paarai
ang Arab **36** Igal lalaking anak ni Natan mula sa Zoba, Bani
mula sa lipi ni Gad, **37** Zelek na taga-Ammon, Naharai na
taga-Beerot, tagadala ng baluti kay Joab lalaking anak ni
Zeruias, **38** Ira na taga-Jatir, Gareb taga-Jatir, **39** Urias ang
Heteo— tatlumpu't pito lahat.

24 Muling sumiklab ang galit ni Yahweh laban sa Israel
at pinakilos niya si David laban sa kanila sa pagsasabi,
"Bilangin ang Israel hanggang Juda". Pagkatapos sinabi ni
David "Sige, bilangin ang Israel at Juda." **2** Sinabi ng hari
kay Joab na pinuno ng hukbo na kasama niya, "Puntahan
ang lahat ng mga lipi ng Israel, mula Dan hanggang Beer-
seba at bilangin ang lahat ng mga tao, para malaman ko ang
buong bilang ng mga kalalakihang akma para sa digmaan."
3 Sinabi ni Joab sa hari, "Paramihin nawa ni Yahweh ang
bilang ng mga tao ng sandaang ulit at makita nawa'y makita
nga mga mata nag aking panginoon ang hari ang katuparan.
Pero bakit kaya ito ang nais ng aking hari?" **4** Gayunman,
tapos na ang salita ng hari laban kay Joab at laban sa mga
pinuno ng hukbo. Kaya umalis si Joab at ang mga pinuno
mula sa harapan ng hari para bilangin ang mga tao ng Israel.
5 Tumawid sila ng Jordan at nagkampo malapit sa Aroer,
timog sa lungsod sa lambak. Pagkatapos dumaan sila sa Gad
patungong Jazer. **6** Dumating sila sa Galaad at sa lupain ng
Tatim Hodsi, pagkatapos sa Dan Jaan at paikot papuntang
Sidon. **7** Narating nila ang tanggulan ng Tiro at ang lahat ng
lungsod ng mga Hivita at mga Cananeo. Pagkatapos lumabas
sila ng Negev sa Juda sa Beer-seba. **8** Nang malagpasan
sa buong lupain, bumalik sila sa Jerusalem matapos nilang
malibot ang buong lupain pagkalipas ng siyam na buwan at
dalawampung araw. **9** Pagkatapos inulat ni Joab sa hari ang
kabuuan ng bilang ng mga lalaking nakikipaglaban. Sa Israel,
mayroong 800, 000 na matatapang na kalalakihang bumunot
ng espada at ang mga tauhan sa Juda, 500, 000 kalalakihan.
10 Pagkatapos nagdalamhati ang puso ni David matapos
niyang bilangin ang mga kalalakihan. Kaya sinabi niya kay
Yahweh, "Nagkasala ako nang matindi sa paggawa nito.
Ngayon, Yahweh, alisin mo ang pagkakasala ng iyong lingkod,
sapagkat kumilos ako nang may labis na kahangalan." **11**
Nang bumangon si David kinaumagahan, ang salita ni Yahweh
ay dumating kay propetang Gad na tagahatid ng pangitain ni
David na nagsasabing, **12** "Sabihan si David: 'Ito ang sinasabi
ni Yahweh: "Bibigyan kita ng tatlong pagpipilian, pumili ka ng
isa sa mga iyon."'" **13** Kaya pumunta si Gad kay David at
sinabi sa kaniya, "Tatlong taon ba na taggutom ang darating
sa iyo sa iyong lupain? O tatakas ka ng tatlong buwan mula sa
iyong mga kaaway habang hinahabol ka nila? O magkakaroon
ng salot sa iyong lupain sa loob ng tatlong araw? Pag-isipan
mo ngayon anong sagot ang ibabalik sa kaniya na nagpadala
sa akin." **14** Pagkatapos sinabi ni David kay Gad, "Hirap
na hirap ang aking kalooban. Hayaang mahulog tayo sa
kamay ni Yahweh kaysa mahulog sa mga kamay ng mga tao,
napakadakila ng kaniyang mga mahabaging gawa." **15** Kaya
nagpadala si Yahweh ng salot mula umaga hanggang sa
taning na oras, at pitumpung libong tao ang namatay mula
Dan hanggang Beer-seba. **16** Nang inabot ng anghel ang
kaniyang kamay sa dako ng Jerusalem para wasakin ito,
nagbago ang ang isip ni Yahweh tungkol sa kapahamakan, at
sinabi sa anghel na pumupuksa sa mga tao, "Tama na! Iatras
mo ngayon ang iyong kamay." Nakatayo noon ang anghel
ni Yahweh sa giikan ni Arauna na Jebuseo. **17** At nakipag-
usap si David kay Yahweh nang makita niya ang anghel na
sumugod sa mga tao at sinabing, "Nagkasala ako" at "labis
akong nagkamali. Pero itong mga tupa, ano ang kanilang
nagawa? Pakiusap, hayaang ako at ang sambahayan ng

aking ama ang parusahan ng inyong kamay!" **18** Pagkatapos
pumunta si Gad nang araw na iyon kay David at sinabi sa
kaniya, "Umakyat ka at gumawa ng altar para kay Yahweh sa
giikan ni Arauna na Jebuseo." **19** Kaya umakyat si David
gaya ng itinagubilin ni Gad na gawin niya, gaya ng inutos ni
Yahweh. **20** Tumingin sa labas si Arauna at nakitang papalapit
na ang hari at ang kaniyang mga lingkod. Kaya lumabas
si Arauna at yumukod sa hari na ang kaniyang mukha ay
nasa lupa. **21** Pagkatapos sinabi ni Arauna, "Bakit narito ang
aking panginoon ang hari sa aking harapan, na kaniyang
lingkod?" Sumagot si David, "Para bilhin ang iyong giikan,
para makagawa ako ng altar para kay Yahweh, para maalis
ang salot mula sa mga tao." **22** Sinabi ni Arauna kay David,
"Kunin mo ito bilang sa iyo, aking panginoon ang hari. Gawin
mo rito kung ano ang tama sa iyong paningin. Tingnan mo,
narito ang mga lalaking baka para sa sinunog na handog at
mga kareta ng giikan at mga pamatok ng lalaking baka para
panggatong. **23** Ako, si Arauna, ibibigay ang lahat ng ito sa
iyo, aking hari." Pagkatapos sinabi niya sa hari, "Tanggapin
ka nawa ni Yahweh na iyong Diyos." **24** Sinabi ng hari kay
Arauna, "Hindi, pinipilit kong bilhin ito sa halaga nito. Hindi
ako mag-aalay ng sinunog na handog kay Yahweh na walang
halaga sa akin." Kaya binili ni David ang giikan at lalaking
baka sa halagang limampung piraso ng pilak. **25** Gumawa
roon ng altar si David para kay Yahweh at naghandog doon
ng mga sinunog na handog at mga handog ng pagtitipon-
tipon. Kaya nasiyahan si Yahweh para sa lupain at nahinto
ang salot sa Israel.

1 Mga Hari

1 Matandang-matanda na si Haring David. Binalutan nila
siya ng mga damit, pero hindi siya naiinitan. **2** Kaya
sinabi sa kaniya ng kaniyang mga lingkod, “Hayaan mo
kaming maghanap ng dalagang birhen para sa aming hari.
Paglingkuran niya ang hari at alagaan siya. Hihiga siya sa
iyong mga bisig upang maiinitan ang aming panginoon na
hari.” **3** Kaya naghanap sila ng isang magandang babae sa
loob ng mga hangganan ng Israel. Nahanap nila si Abisag na
taga-Sunem at dinala siya sa hari. **4** Siya ay napakagandang
babae. Pinaglingkuran niya ang hari at inalagaan siya, pero
hindi sumiping ang hari sa kaniya. **5** Sa panahong iyon,
itinaas ni Adonias na anak ni Haguit ang kaniyang sarili,
sinasabing, “Ako ang magiging hari.” Kaya naghanda siya para
sa kaniyang sarili ng mga karwahe at mga mangangabayo na
kasama ang limampung tao para mauna sa kaniya. **6** Hindi
siya ginambala ng kaniyang ama, na nagsabing, “Bakit mo
ginawa ito o iyan?” Si Adonias ay isa ring napakakisig na
lalaki, sumunod na ipinanganak kay Absalom. **7** Kinausap
niya sila Joab na anak ni Zeruias at si Abiatar na pari.
Sumunod sila kay Adonias at tinulungan siya. **8** Ngunit sila
Sadoc na pari, Benaias na anak ni Joiada, Nathan na propeta,
Semei, Rei, at ang mga magigiting na mga taong sumusunod
kay David ay hindi sumunod kay Adonias. **9** Si Adonias ay
nag-alay ng mga tupa, mga lalaking baka, at mga pinatabang
baka sa bato ng Zoholete na katabi ng En-rogel. Inanyayahan
niya ang lahat ng kaniyang kapatid na lalaki, mga anak
na lalaki ng hari, at lahat ng kalalakihan sa Juda na mga
lingkod ng hari. **10** Ngunit hindi niya inanyayahan sila Nathan
na propeta, Benaias, ang mga magigiting na lalaki, o ang
kaniyang kapatid na si Solomon. **11** Pagkatapos, kinausap ni
Nathan si Batsheba na ina ni Solomon, sinasabing, “Hindi
mo ba narinig na si Adonias na anak ni Haguit ay naging
hari, at hindi ito alam ni David na ating panginoon? **12**
Kaya ngayon, payuhan kita, para maligtas mo ang sarili
mong buhay at ang buhay ng iyong anak na si Solomon. **13**
Pumunta ka kay Haring David; sabihin mo sa kaniya, 'Aking
panginoong hari, hindi ba't sumumpa ka sa iyong lingkod
na iyong sinasabi, “Tiyak na si Solomon na iyong anak ang
maghahari pagkatapos ko, at uupo siya sa aking trono?” Kung
ganon, bakit naghahari si Adonias?' **14** Habang kinakausap
mo ang hari, papasok ako pagkatapos mo at patutuhanan
ko ang iyong mga salita.” **15** Kaya pumunta si Batsheba sa
silid ng hari. Napakatanda na ng hari, at pinaglilingkuran
siya ni Abisag na taga-Sunem. **16** Yumuko si Batseba at
nagpatirapa sa harap ng hari. At sinabi ng hari, “Ano ang
iyong nais?” **17** Sinabi niya sa kaniya, “Aking panginoon,
sumumpa ka sa iyong lingkod kay Yahweh na iyong Diyos,
na iyong sinabi, 'Tiyak na si Solomon na iyong anak ang
maghahari pagkatapos ko, at uupo siya sa aking trono.' **18**
Ngayon, tingnan mo, si Adonias ang hari, at ikaw, aking
panginoong hari, ay hindi mo alam ito. **19** Nag-alay siya ng
mga lalaking baka, pinatabang baka, at maraming mga tupa
at inanyayahan ang lahat ng mga anak na lalaki ng hari, si
Abiatar na pari, at si Joab na kapitan ng hukbo, pero hindi
niya inanyayahan si Solomon na iyong lingkod. **20** Aking
panginoong hari, ang mga mata ng buong Israel ay nasa iyo,
naghihintay sila na sabihin mo sa kanila kung sino ang uupo
sa trono pagkatapos mo, aking panginoon. **21** Kung hindi,
mangyayari ito, kapag nahimlay na ang aking panginoon ang
hari kasama ng kaniyang mga ninuno, ako at ang aking anak
na si Solomon ay ituturing na mga kriminal.” **22** Habang
kinakausap niya ang hari, pumasok si Nathan na propeta.
23 Sinabi ng mga lingkod sa hari, “Nandito si Nathan na
propeta.” Nang pumunta siya sa harapan ng hari, nagpatirapa
siya na ang kaniyang mukha ay nasa sahig. **24** Sinabi ni
Nathan, “Aking panginoong hari, sinabi mo bang, 'Si Adonias
ang maghahari pagkatapos ko, at uupo siya sa aking trono?'
25 Dahil bumaba siya ngayon at nag-alay siya ng maraming
mga lalaking baka, mga pinatabang baka at mga tupa, at
inanyayahan ang lahat ng mga anak na lalaki ng hari, ang
mga kapitan ng mga hukbo, at si Abiatar na pari. Kumakain at
umiinom sila sa harapan niya, at isinasabi nilang, 'Mabuhay si
Haring Adonias!' **26** Pero ako na iyong lingkod, si Sadoc na
pari, si Benaias na anak ni Joiada, at ang iyong lingkod na si
Solomon, ay hindi niya inanyayahan. **27** Ginawa ba ito ng
aking panginoong hari nang hindi mo sinasabi sa amin na
iyong mga lingkod, kung sino ang dapat na maupo sa trono
pagkatapos niya?” **28** Pagkatapos, sumagot si Haring David
at sinabi, “Pabalikin mo sa akin si Batsheba.” Pumunta siya
sa harap ng hari at tumayo sa harap niya. **29** Gumawa ng
panata ang hari at sinabi, “Buhay si Yahweh, na tumubos sa
akin mula sa lahat ng kaguluhan, **30** tulad ng panunumpa ko
sa iyo kay Yahweh, ang Diyos ng Israel, sinasabi ko, 'Ang
iyong anak na si Solomon ang maghahari pagkatapos ko, at
uupo siya sa aking trono kapalit ko,' gagawin ko ito ngayon.”
31 Pagkatapos, yumuko si Batseba na ang kaniyang mukha
ay nasa sahig at nagpatirapa sa harap ng hari at sinabi,
“Nawa ang aking panginoon na si Haring David ay mabuhay
magpakailanman!” **32** Sinabi ni Haring David, “Papuntahin
mo sa akin si Sadoc na pari, si Nathan na propeta, at si
Benaias na anak ni Joiada.” Kaya pumunta sila sa hari. **33**
Sinabi ng hari sa kanila, “Magsama kayo ng mga lingkod ko
na inyong panginoon, at pasakayin ninyo si Solomon na aking
anak sa aking sariling mola at dalhin ninyo siya sa Gihon.
34 Pahiran siya ng langis nila Sadoc na pari at Nathan na
propeta bilang hari ng buong Israel at hipan ang trumpeta
at sabihi, 'Mabuhay si Haring Solomon!' **35** Pagkatapos ay
susundan ninyo siya, at pupunta siya at mauupo sa aking
trono; dahil siya ang magiging hari kapalit ko. Itinalaga ko siya
para maging pinuno ng buong Israel at Juda.” **36** Sumagot si
Benaias na anak ni Joiada sa hari, at sinabi, “Nawa'y ito nga
ang mangyari! Nawa'y si Yahweh, na Diyos ng aking hari, ang
magpatibay nito. **37** Kung paano sinamahan ni Yahweh ang
aking panginoong hari, nawa'y ganoon din kay Solomon, at
gawing mas dakila ang kaniyang trono kaysa sa trono ng
aking panginoong si Haring David.” **38** Kaya sila Sadoc na
pari, Nathan na propeta, Benaias na anak ni Joiada, at ang
mga Kereteo at Peleteo ay bumaba at pinasakay si Solomon
sa mola ni Haring David; dinala nila siya sa Gihon. **39** Kinuha
ni Sadoc na pari ang sungay na lalagyan ng langis mula
sa tolda at pinahiran ng langis si Solomon. Pagkatapos ay
hinipan nila ang trumpeta, at sinabi ng lahat ng tao, “Mabuhay
si Haring Solomon!” **40** Pagkatapos, sumunod ang lahat ng
tao sa kaniya, at tumugtog ng mga plauta at nagsaya nang
may buong kagalakan, na ang lupa ay nayanig sa kanilang
tunog. **41** Narinig ito nila Adonias at ng lahat ng kaniyang
mga panauhin habang patapos na sila sa pagkain. Nang
narinig ni Joab ang tunog ng trumpeta, sinabi niya, “Bakit
napakaingay ng lungsod?” **42** Habang nagsasalita siya,
dumating si Jonatan na anak ni Abiatar na pari. Sinabi ni
Adonias, “Pumasok ka, dahil karapat-dapat ka at nagdadala

ka ng magandang balita." **43** Sumagot si Jonatan at sinabi
kay Adonias, "Ang aming panginoong si Haring David ay
ginawang hari si Solomon. **44** At pinadala ng hari sila Sadoc
na pari, Nathan na propeta, Benaias na anak ni Joiada, at ang
mga Kereteo at Peleteo na kasama niya. Pinasakay nila si
Solomon sa mola ng hari. **45** Pinahiran siya ng langis bilang
hari nila Sadoc na pari at Nathan ang propeta sa Gihon, at
nagsaya mula roon, kaya napakaingay ng lungsod. Ito ang
ingay na narinig mo. **46** Nakaupo rin si Solomon sa trono
ng kaharian. **47** Dagdag pa rito, ang mga lingkod ng hari
ay dumating para pagpalain ang ating panginoong si Haring
David, sinasabi nila, 'Nawa'y gawing mas dakila ng iyong
Diyos ang pangalan ni Solomon kaysa sa iyong pangalan, at
gawing mas dakila ang kaniyang trono kaysa sa iyong trono.'
At iniyuko ng hari ang kaniyang sarili sa higaan. **48** Sinabi rin
ng hari, 'Pagpalain nawa si Yahweh, na Diyos ng Israel, na
nagbigay ng isang tao na mauupo sa aking trono balang-
araw, at makita ito ng sarili kong mga mata.'" **49** Pagkatapos,
ang lahat ng mga panauhin ni Adonias ay natakot; tumayo sila
at kani-kaniyang umalis. **50** Takot si Adonias kay Solomon at
tumayo siya, umalis, at kinuha ang mga sungay sa altar. **51**
Pagkatapos ay sinabi ito kay Solomon, sinasabi, "Tingnan mo,
si Adonias ay takot kay Haring Solomon, dahil kinuha niya
ang mga sungay sa altar, sinasabi, 'Manumpa muna sa akin si
Haring Solomon na hindi niya papatayin ang kaniyang lingkod
gamit ang espada.'" **52** Sinabi ni Solomon, "Kung ipakikita
niya na siya ay isang taong karapat-dapat, kahit ang isang
hibla ng kaniyang buhok ay hindi malalagas sa lupa, ngunit
kung kasamaan ang makikita sa kaniya, mamamatay siya."
53 Kaya nagsugo si Haring Solomon ng mga kalalakihan, na
nagbaba kay Adonias pababa ng altar. Pumunta at yumuko
siya kay Haring Solomon, at sinabi ni Solomon sa kaniya,
"Umuwi ka na."

2 Sa pagdating ng araw ng malapit nang mamatay si David,
inutusan niya si Solomon na kaniyang anak, sinabi niya, **2**
"Papunta na ako sa lupa. Kaya maging malakas ka at ipakita
mong lalaki ka. **3** Sundin mo ang mga utos ni Yahweh na
iyong Diyos na lumakad sa kaniyang mga pamamaraan, na
sumunod sa kaniyang mga alituntunin, kautusan, desisyon, at
mga kautusan sa tipan, maging maingat na gawin kung ano
ang nakasulat sa batas ni Moises, sa gayon magtatagumpay
ka sa lahat ng gagawin mo, saan ka man pumunta, **4** upang
tuparin ni Yahweh ang kaniyang salita na sinabi niya tungkol
sa akin, na sinasabi niyang, 'Kung maingat na binabantayan
ng mga anak mong lalaki ang kanilang pag-uugali, na lalakad
nang matapat sa harapan ko nang kanilang buong puso at
kaluluwa, hindi titigil kailanman na magkaroon ka ng isang
lalaki sa trono ng Israel.' **5** Alam mo rin kung ano ang
ginawa sa akin ni Joab na anak ni Zeruias, at kung ano ang
ginawa niya sa dalawang kumander ng mga hukbo ng Israel,
kay Abner na anak ni Ner, at kay Amasa na anak ni Jeter,
na pinatay niya. Pinadanak niya ang dugo ng digmaan sa
panahon ng kapayapaan at inilagay ang dugo ng digmaan sa
sinturon sa palibot ng kaniyang baywang at sa mga sapatos
niya sa kaniyang mga paa. **6** Pakitunguhan mo si Joab gamit
ang karunungan na natutunan mo, pero huwag mong hayaang
ang kaniyang kulay abong ulo ay mapunta sa libingan nang
may kapayapaan. **(Sheol h7585)** **7** Subalit, magpakita ka ng
kabaitan sa mga anak na lalaki ni Barsilai na taga-Galaad, at
hayaan mo silang makasama sa mga kumakain sa iyong
mesa, dahil pumunta sila sa akin noong tumakas ako sa
kapatid mong si Absalom. **8** Tingnan mo, kasama mo si Semei
na anak ni Gera, ang Benjaminita ng Bahurim, na sinumpa
ako ng isang napakasamang sumpa noong araw na pumunta
ako sa Mahanaim. Bumaba si Semei para salubungin ako sa
Jordan, at sumumpa ako sa kaniya kay Yahweh, sinasabi
ko, 'Hindi kita papatayin gamit ang espada.' **9** Kaya ngayon,
huwag mo siyang hayaang makawala mula sa kaparusahan.
Isa kang matalinong tao, at malalaman mo kung ano ang
dapat mong gawin sa kaniya. Dadalhin mo ang kaniyang
kulay abong ulo sa libingan nang may dugo." **(Sheol h7585)** **10**
Pagkatapos, nahimlay na si David kasama ang kaniyang mga
ninuno at inilibing sa lungsod ni David. **11** Ang mga araw
na naghari si David sa Israel ay apatnapung taon. Naghari
siya sa Hebron ng pitong taon at sa Jerusalem ng tatlumpu't
tatlong taon. **12** Pagkatapos naupo si Solomon sa trono ng
kaniyang ama na si David, at ang kaniyang pamumuno ay
naging matatag. **13** Pagkatapos, pumunta si Adonias na
anak ni Haguit kay Batsheba na ina ni Solomon. Sinabi niya,
"Pumunta ka ba dito nang may kapayapaan?" Sinagot niya,
"Mapayapa." **14** Pagkatapos ay sinabi niya, "Mayroon akong
nais sabihin sa iyo." Kaya sumagot siya, "Magsalita ka." **15**
Sinabi ni Adonias, "Alam mo na ang kaharian ay sa akin, at
inasahan akong maging hari ng buong Israel. Gayunpaman,
bumaliktad ang naganap sa kaharian at napunta sa aking
kapatid, dahil ito ay sa kaniya mula kay Yahweh. **16** Ngayon
mayroon akong isang kahilingan sa iyo. Huwag mo akong
tanggihan." Sinabi sa kaniya ni Batsheba, "Magsalita ka."
17 Sinabi niya, "Pakiusap, kausapin mo si Solomon na hari,
dahil hindi ka niya tatanggihan, para ibigay niya sa akin si
Abisag na taga-Sunem bilang aking asawa." **18** Sinabi ni
Batsheba, "Kung ganoon, kakausapin ko ang hari." **19** Kaya
pumunta si Batsheba kay Haring Solomon para kausapin
siya para kay Adonias. Tumayo ang hari para salubungin
siya at yumuko siya sa kaniya. Pagkatapos ay naupo siya sa
kaniyang trono at nagpakuha ng trono para sa ina ng hari.
Naupo siya sa bandang kanang kamay niya. **20** Pagkatapos,
sinabi niya, "Gusto kong humiling ng isang maliit na kahilingan
sa iyo; huwag mo akong tanggihan." Sinagot siya ng hari,
"Humiling ka, aking ina, dahil hindi kita tatanggihan." **21**
Sinabi niya, "Ibigay mo si Abisag na taga-Sunem kay Adonias
na iyong kapatid bilang kaniyang asawa." **22** Sumagot si
Haring Solomon at sinabi sa kaniyang ina, "Bakit mo hinihingi
si Abisag na taga-Sunem para kay Adonias? Bakit hindi mo
rin hingin ang kaharian para sa kaniya, dahil siya ang aking
nakatatandang kapatid—para sa kaniya, para kay Abiatar na
pari, at para kay Joab na anak ni Zeruias?" **23** Pagkatapos
ay sumumpa si Haring Solomon kay Yahweh, sinasabi niya,
"Nawa'y gawin sa akin ng Diyos, at mas higit pa, kung hindi
ito sinabi ni Adonias laban sa kaniyang sariling buhay. **24**
Kaya ngayon sa kay Yahweh na buhay, na nagtatag at
naglagay sa akin sa trono ni David na aking ama, at ang
gumawa ng sambahayan sa akin tulad ng ipinangako niya,
tiyak na papatayin si Adonias ngayon." **25** Kaya pinadala ni
Haring Solomon si Benaias na anak ni Joiada at nahanap
ni Benaias si Adonias at pinatay siya. **26** At kay Abiatar na
pari, sinabi ng hari, "Pumunta ka sa Anatot, sa sarili mong
bukirin. Dapat kang patayin, pero hindi kita papatayin sa oras
na ito, dahil binuhat mo ang kaban ng tipan ng Panginoong si
Yahweh sa harap ni David na aking ama at kasama kang
naghirap sa bawat paghihirap ng aking ama." **27** Kaya inalis
ni Solomon si Abiatar mula sa pagiging pari ni Yahweh, para
matupad niya ang salita ni Yahweh, na sinabi niya tungkol

sa sambahayan ni Eli sa Silo. **28** Dumating ang balita kay Joab, dahil sinuportahan ni Joab si Adonias, pero hindi niya sinuportahan si Absalom. Kaya pumunta si Joab sa tolda ni Yahweh at kinuha ang mga sungay sa altar. **29** Sinabi kay Haring Solomon na si Joab ay tumakas papunta sa tolda ni Yahweh at ngayo'y nasa tabi ng altar. Kaya sinugo ni Solomon si Benaias na anak ni Joiada, sinasabi niya, “Humayo ka, patayin mo siya.” **30** Kaya pumunta si Benaias sa tolda ni Yahweh at sinabi sa kaniya, “Ang sabi ng hari, 'Lumabas ka.'” Sumagot si Joab, “Hindi, mamamatay ako dito.” Kaya bumalik si Benaias sa hari, sinasabi niya, “Sinabi ni Joab na gusto niyang mamatay sa altar.” **31** Sinabi sa kaniya ng hari, “Gawin mo kung ano ang sinabi niya. Patayin mo siya at ilibing, para maalis mo mula sa akin at sa sambahayan ng aking ama ang dugo na pinadanak ni Joab nang walang dahilan. **32** Nawa'y ibalik ni Yahweh ang dugo sa kaniyang sarili, dahil nilusob niya ang dalawang lalaking mas matuwid at mas mabuti kaysa sa kaniya at pinatay sila gamit ang espada, sila Abner na anak ni Ner, ang kapitan ng hukbo ng Israel, at Amasa na anak ni Jeter, ang kapitan ng hukbo ng Juda, nang hindi nalalaman ng aking amang si David. **33** Kaya nawa ang dugo nila ay bumalik sa ulo ni Joab at sa ulo ng kaniyang mga kaapu-apuhan magpakailanman. Pero kay David at sa kaniyang mga kaapu-apuhan, at kaniyang sambahayan, at sa kaniyang trono, nawa'y magkaroon ng kapayapaan mula kay Yahweh magpakailanman.” **34** Pagkatapos, umalis si Benaias na anak ni Joiada at sinalakay si Joab at pinatay siya. Inilibing siya sa kaniyang sariling bahay sa ilang. **35** Nilagay ng hari si Benaias na anak ni Joiada sa hukbo kapalit niya, at nilagay niya si Sadoc na pari kapalit ni Abiatar. **36** Pagkatapos ay pinadala at pinatawag niya si Semei, at sinabi sa kaniya, “Magtayo ka ng bahay sa Jerusalem at manirahan doon, at huwag kang lalabas mula doon papunta kahit saang lugar. **37** Dahil sa araw na umalis ka, at dumaan sa Lambak ng Kidron, dapat mong malaman na tiyak kang mamamatay. Ang dugo ay mapupunta sa iyong sarili.” **38** Kaya sinabi ni Semei sa hari, “Ang sinasabi mo ay mabuti. Tulad ng sinabi ng aking panginoon na hari, gagawin ng iyong lingkod.” Kaya nanirahan si Semei sa Jerusalem nang maraming araw. **39** Pero sa pagtatapos ng tatlong taon, dalawa sa mga lingkod ni Semei ay tumakas papunta kay Achish na anak ni Maaca na hari ng Gat. Kaya sinabi nila kay Semei, “Tingnan mo, ang mga lingkod mo ay nasa Gat.” **40** At tumayo si Semei, inihanda niya ang kaniyang asno, at pumunta kay Achish sa Gat para hanapin ang kaniyang mga lingkod. Umalis siya at kinuha ang kaniyang mga lingkod mula sa Gat. **41** Nang sinabihan si Solomon na umalis si Semei mula sa Jerusalem papuntang Gat at bumalik, **42** nagsugo ang hari at pinatawag si Semei at sinabi sa kaniyang, “Hindi ba kita pinanumpa kay Yahweh, at nagpatotoo sa iyo, sinasabi ko, 'Dapat mong malaman na sa araw na aalis ka at pupunta sa ibang lugar, tiyak na mamamatay ka?' Pagkatapos ay sinabi mo sa akin, 'Ang sinabi mo ay mabuti.' **43** Kaya bakit hindi mo iningatan ang iyong panunumpa kay Yahweh, at ang utos na binigay ko sa iyo?” **44** Sinabi rin ng hari kay Semei, “Alam mo sa iyong puso ang lahat ng kasamaan na ginawa mo sa aking ama na si David. Kaya ibabalik ni Yahweh ang kasamaan mo sa iyong sarili. **45** Pero pagpapalain si Haring Solomon, at matatatag ang trono ni David sa harap ni Yahweh magpakailanman.” **46** Kaya inutusan ng hari si Benaias na anak ni Joiada na umalis at patayin si Semei. Kaya ang pamumuno ay matibay na naitatag sa kamay ni Solomon.

3 Kumampi si Solomon sa Paraon na hari ng Ehipto sa pamamagitan ng pagpapakasal. Kinuha niya ang anak na babae ng Paraon at dinala siya sa lungsod ni David hanggang sa matapos niya ang pagtatayo ng kaniyang sariling tahanan, ang tahanan ni Yahweh, at ang pader sa paligid ng Jerusalem. **2** Nag-aalay ang mga tao sa mga dambana, dahil wala pang tahanan ang naitayo para sa pangalan ni Yahweh. **3** Minahal ni Solomon si Yahweh, lumalakad sa mga alituntunin ni David na kaniyang ama, maliban na nag-alay siya at nagsunog ng insenso sa mga dambana. **4** Pumunta ang hari sa Gibeon para mag-alay doon, dahil iyon ang malaking dambana. Naghandog si Solomon ng isang libong susunuging handog sa altar na iyon. **5** Nagpakita si Yahweh sa Gibeon kay Solomon sa isang panaginip isang gabi; sinabi niya, “Humiling ka! Ano ang ibibigay ko sa iyo?” **6** Kaya sinabi ni Solomon, “Nagpakita ka ng dakilang katapatan sa tipan sa iyong lingkod, si David, aking ama, dahil lumakad siya sa harap mo nang may pagtitiwala, katuwiran, at kabutihan ng puso. Iningatan mo ang dakilang katapatan sa tipan na ito para sa kaniya at binigyan mo siya ng anak na lalaki para maupo sa trono niya ngayon. **7** At ngayon, Yahweh na aking Diyos, ginawa mong hari ang iyong lingkod kapalit ni David na aking ama, kahit na isa lamang akong bata. Hindi ko alam kung paano lumabas o pumasok. **8** Ang iyong lingkod ay nasa kalagitnaan ng mga taong pinili mo, dakilang bayan, masyadong marami para itala o bilangin. **9** Kaya bigyan mo ang iyong lingkod ng maunawaing puso para hatulan ang iyong bayan, para malaman ko ang mabuti at masama. Dahil sino ang may kakayahang hatulan ang dakilang bansa mo na ito?” **10** Ang kahilingan na ito ni Solomon ay ikinalugod ng Panginoon. **11** Kaya sinabi sa kaniya ng Diyos, “Dahil hiniling mo ang bagay na ito at hindi ka humiling para sa sarili mo ng mahabang buhay o kayamanan o ang buhay ng iyong mga kalaban, pero humiling ka para sa sarili mo ng kaunawaan para malaman ang katarungan. **12** Tingnan mo, ngayon gagawin ko ang lahat ng hiniling mo sa akin. Bibigyan kita ng may karunungan at maunawaing puso, sa gayon wala ng katulad mo na nauna sa iyo, at walang katulad mo ang mas hihigit na susunod sa iyo. **13** Binigay ko rin sa iyo ang hindi mo hiniling, ang parehong kayamanan at karangalan, para walang magiging katulad mo sa mga hari sa lahat ng iyong mga araw. **14** Kung lalakad ka sa aking mga paraan para sundin ang aking mga alituntunin at utos, tulad ng paglakad ng iyong ama na si David, pahahabain ko ang iyong mga araw.” **15** Pagkatapos ay nagising si Solomon, masdan ito, isa iyong panaginip. Pumunta siya sa Jerusalem at tumayo sa harap ng kaban ng tipan ng Panginoon. Nag-alay siya ng mga handog na susunugin at handog para sa kapayapaan, at nagdaos ng isang handaan para sa lahat ng kaniyang mga lingkod. **16** May dalawang bayarang babae ang pumunta sa hari at tumayo sa harap niya. **17** Sinabi ng isang babae, “O, aking panginoon, ako at ang babaeng ito ay naninirahan sa iisang bahay, at nanganak ako kasama siya sa bahay na iyon. **18** Nangyari na sa ikatlong araw matapos kong manganak ay nanganak din ang babaeng ito. Magkasama kami. Wala na kaming kasama sa bahay, pero kami lamang dalawa ang nasa bahay. **19** Isang gabi ay namatay ang kaniyang anak na lalaki, dahil nahigaan niya ito. **20** Kaya tumayo siya nang hatinggabi at kinuha ang aking anak na lalaki sa tabi ko, habang natutulog ang iyong lingkod, at inihiga siya sa kaniyang dibdib, at inihiga ang kaniyang patay na anak sa aking dibdib. **21** Nang tumayo ako kinaumagahan

para pasusuin ang aking anak, patay na siya. Pero nang
tinignan ko siya nang mabuti kinaumagahan, hindi siya ang
aking anak, na ipinanganak ko." **22** Pagkatapos ay sinabi
ng isa pang babae, "Hindi, ang nabubuhay ang aking anak,
at ang patay ay ang iyong anak." Sinabi ng unang babae,
"Hindi, ang patay ay ang iyong anak, at ang nabubuhay ay
ang aking anak." Ganito sila nag-usap sa harap ng hari. **23**
Pagkatapos ay sinabi ng hari, "Ang isa sa inyo ay sinasabi,
'Ito ang aking anak na nabubuhay, at ang iyong anak ay
patay na,' at sinasabi ng isa pa, 'Hindi, ang anak mo ay
ang patay na, at ang anak ko ay ang nabubuhay pa.'" **24**
Sinabi ng hari, "Magdala kayo sa akin ng espada." Kaya
nagdala sila ng espada sa hari. **25** Pagkatapos ay sinabi
ng hari, "Hatiin ninyo ng dalawa ang nabubuhay na bata, at
ibigay ang kalahati sa babaeng ito, at ang kalahati sa isa
pa." **26** At ang babae na ang anak ay buhay pa ay nagsalita
sa hari, dahil ang kaniyang puso ay puno ng pagmamahal
para sa kaniyang anak, "O, aking panginoon, ibigay mo na
lang sa kaniya ang nabubuhay na bata, at huwag mo siyang
patayin sa anumang paraan." Pero sinabi ng isa pang babae,
"Hindi siya mapupunta sa akin o sa iyo. Hatiin ninyo siya."
27 Pagkatapos ay sumagot ang hari at sinabi, "Ibigay niyo
sa unang babae ang nabubuhay na bata, at huwag ninyo
siyang patayin sa anumang paraan. Siya ang kaniyang ina."
28 Nang narinig ng buong Israel ang paghahatol na ginawa
ng hari, natakot sila sa hari, dahil nakita nila ang karunungan
ng Diyos ay nasa kaniya sa pagbibigay ng hatol.

4 Si Haring Solomon ay hari sa buong Israel. **2** Ito ang
kaniyang mga opisyal: si Azarias, anak ni Zadok, ay ang
pari. **3** Sina Elihoref at Ahias, mga anak ni Sisa, ay mga
kalihim. Si Jehoshafat, anak ni Ahilud, ay ang tagapagtala.
4 Si Benaias, anak ni Joiada, ay pinakamataas na pinuno
ng hukbo. Sina Zadok at Abiatar ay mga pari. **5** Si Azarias,
anak ni Natan, ay tagapamahala ng mga pinuno. Si Zabud,
anak ni Natan, ay isang pari at kaibigan ng hari. **6** Si Ahisar
ay aang namamahala sa sambahayan. Si Adoniram, anak
ni Abda, ay namamahala ng mga kalalakihan na sakop sa
sapilitang paggawa. **7** May labingdalawang mga pinuno si
Solomon sa buong Israel, na nagbibigay ng pagkain para sa
hari at sa kaniyang sambahayan. Bawat lalaki ay kailangang
maglaan para sa isang buwan sa loob ng isang taon. **8** Ito
ang kanilang mga pangalan: Si Benhur, para sa kaburolang
bansa ng Ephraim; **9** Si Bendequer para sa Macaz, Saalbim,
Beth-semes, at sa Elon-behanan, **10** si Ben-hessed, para sa
Arubot (sa kaniyang pag-aari ang Socoh at ang buong lupain
ng Hefer) **11** Si Ben-abinadab, para sa lahat ng distrito ng
Dor (asawa niya si Tafath, ang anak na babae ni Solomon);
12 Si Baana, anak ni Ahilud, para sa Taanac at Megido, at
ang buong Beth-sean na nasa tabi ng Zaretan sa ibaba ng
Jezreel, mula sa Beth-sean hanggang sa Abel-mehola kasing
layo ng kabilang bahagi ng Jokmeam; **13** Si Ben-geber ang sa
Ramot-Gilead. (sa kaniyang pag-aari ang mga bayan ni Jair,
anak ni Manases, na nasa Galaad, at ang rehiyon ng Argob
ay pag-aari niya, na nasa Bashan, animnapung malalaking
mga lungsod na may mga pader at mga tansong rehas
na tarangkahan); **14** Si Ahinadab na anak ni Iddo para sa
Mahanaim; **15** Si Ahimaaz, para sa Neftali (pinakasalan niya
rin si Basemat na anak na babae ni Solomon); **16** Si Baana
na anak ni Husai, para sa Asher at Alot, at **17** si Jehoshafat
na anak ni Parua, para sa Isacar; **18** Si Simei, anak ni Ela,
para sa Benjamin; **19** at si Geber, anak ni Uri, para sa lupain
ng Galaad, ang bayan ni Sihon, hari ng mga Amoreo at ni Og,
hari ng Bashan, at siya lamang ang opisyal na nasa lupain.
20 Kasing dami ng buhangin sa tabing-dagat ang Juda at
Israel. Sila ay kumakain at umiinum at masasaya. **21** Naghari
si Solomon sa buong kaharian mula sa Ilog hanggang sa
lupain ng mga Filisteo at sa hangganan ng Ehipto. Nagdala
sila ng parangal at naglingkod kay Solomon sa buong buhay
niya. **22** Ang pangangailangan ni Solomon para sa isang
araw ay tatlumpung kor ng pinong harina at animnapung kor
ng pagkain, **23** sampung matatabang baka, dalawampung
baka galing sa pastulan, at isang daang tupa, bukod pa sa
usa, mga gasel, mga usang lalaki at mga pinatabang ibon.
24 Dahil siya ang may kapangyarihan sa buong rehiyon sa
bahagi ng Ilog, mula sa Tifsa hanggang sa Gaza, sa lahat ng
mga hari dito sa bahagi ng Ilog, at siya ay may kapayapaan
sa lahat ng panig ng nakapaligid sa kanya. **25** Ang Juda at
Israel ay namuhay sa kaligtasan, bawat lalaki nasa ilalim ng
kaniyang puno ng ubas at ilalim ng kaniyang punong igos,
mula sa Dan hanggang sa Beer-seba, sa buong buhay ni
Solomon. **26** Si Solomon ay may apatnapung libong kuwadra
ng kabayo para sa kanyang mga karwahe, at labingdalawang
libong mangangabayo. **27** Ang mga opisyal na iyon ay
nagbigay ng pagkain para kay Haring Solomon at para sa
lahat ng pumunta sa hapag-kainan ni Haring Solomon, bawat
lalaki sa kanyang buwan. Hindi nila hinahayaang magkaroon
ng pagkukulang. **28** Sila rin ay nagdala sa tamang lugar ng
senada at dayami para sa mga kabayong pangkarwahe at
sinasakyan, bawat isa nagdadala kung ano ang kaniyang
nakayanan. **29** Binigyan ng Diyos si Solomon ng kahanga-
hangang karunungan at pag-unawa, at malawak na pag-
unawa gaya ng mga buhangin sa dalampasigan. **30** Ang
karunungan ni Solomon ay higit pa sa karunungan ng lahat
ng bayan ng silangan at sa lahat ng karunungan ng Ehipto.
31 Mas matalino pa siya kaysa sinumang tao-kaysa kay Etan
na Ezrahita, Heman, Calcol, at Darda, mga anak na lalaki ni
Machol-at ang kaniyang katanyagan ay umabot sa lahat ng
nakapaligid na mga bansa. **32** Siya ay nagsasalita ng tatlong
libong kawikaan, at ang kaniyang mga awit ay isang libo't lima
ang bilang. **33** Isinalarawan niya ang mga halaman, mula sa
sedar na nasa Lebanon hanggang sa hisopong tumutubo sa
pader. Pinaliwanag niya rin ang tungkol sa mga hayop, mga
ibon, mga bagay na gumagapang, at isda. **34** Dumating ang
mga taong galing sa lahat ng mga bansa para pakinggan
ang karunungan ni Solomon, pinadala mula sa mga hari ng
daigdig na nakarinig ng kaniyang karunungan.

5 Ipinadala ni Hiram, hari ng Tiro, ang kaniyang mga lingkod
kay Solomon, dahil narinig niya na siya ay hinirang na
hari kapalit ng kaniyang ama; dahil sa noon pa man ay mahal
na ni Hiram si David. **2** Nagpadala ng salita si Solomon kay
Hiram, nagsasabing, **3** "Alam mo na ang aking amang si
David ay hindi maaring magtayo ng isang templo sa pangalan
ni Yahweh ang kaniyang Diyos dahil sa mga digmaan na
pumaligid sa kaniya, dahil sa kaniyang buong buhay inilalagay
ni Yahweh sa ilalim ng kaniyang talampakan ang kaniyang
mga kaaway. **4** Pero ngayon, si Yahweh na aking Diyos ay
nagbigay sa akin ng kapahingan sa lahat ng dako. Walang
sinumang kalaban ni anumang sakuna. **5** Kaya binabalak
kong magtayo ng isang templo para sa pangalan ni Yahweh
na aking Diyos, gaya ng sinabi ni Yahweh kay David na aking
ama, nagsasabing, 'Ang iyong anak, na siyang iluluklok ko sa
iyong trono kapalit mo, ang magtatayo ng templo para sa

aking pangalan.' 6 Kaya ngayon utusan mo sila na magputol
ng mga sedar mula sa Lebanon para sa akin. At ang aking
mga lingkod ay tutulong sa iyong mga lingkod, at babayaran
kita para sa iyong mga lingkod sa gayon bayad ka ng patas
sa lahat ng bagay na sinang-ayunan mong gawin. Dahil alam
mo na walang sinuman sa amin ang nakakaalam kung paano
magputol ng troso gaya ng mga taga-Sidon." 7 Nang marinig
ni Hiram ang mga salita ni Solomon, siya ay nagalak ng labis
at nagsabi, "Nawa mapapurihan si Yahweh sa araw na ito,
na siyang nagbigay kay David ng isang matalinong anak na
mamamahala sa kaniyang dakilang bayan" 8 Nagpadala ng
salita si Hiram kay Solomon na nagsasab, "Narinig ko ang
mensahe na ipinadala mo sa akin. Gagawin ko ang lahat
ng nais mo patungkol sa mga troso ng sedar at saypres.
9 Ibababa ng aking mga lingkod ang mga puno buhat sa
Lebanon hanggang sa dagat, at gagawin kong balsa ang
mga ito para makarating sa pamamagitan ng dagat sa lugar
na iniatas mo sa akin. Ang mga ito ay paghihiwa-hiwalayin
doon at ito ay inyong mahahakot. Matutupad mo ang aking
hangarin sa pamamagitan ng pagbibigay ng pagkain para sa
aking sambahayan." 10 Kaya ibinigay ni Hiram kay Solomon
ang lahat ng troso ng sedar at pir na gusto niya. 11 Binigyan
ni Solomon si Hiram ng dalawampung libong takal ng trigo
para sa pagkain ng kaniyang sambahayan at dalawampung
galon ng purong langis. Ibinigay ito ni Solomon kay Hiram
taon-taon. 12 Binigyan ni Yahweh si Solomon ng katalinuhan,
gaya ng kaniyang ipinangako sa kaniya. May kapayapaan
sa pagitan nila Hiram at Solomon, at silang dalawa ay
gumawa ng isang tipan. 13 Sapilitang pinagtrabaho ni Haring
Solomon ang buong Israel; ang bilang ng sapilitang mga
manggagawa ay tatlumpong libong kalalakihan. 14 Sila ay
pinadala niya sa Lebanon, sampung libo isang buwan ng
halinhinan. Isang buwan sila nasa Lebanon at dalawang
buwan sa kanilang tahanan. Si Adoniram ang namahala
sa mga pinilit na manggagawa. 15 Si Solomon ay may
pitumpung libong taga-buhat ng mga mabibigat at walumpong
libong taga-tibag ng mga bato sa mga bundok, 16 bukod
sa mga 3, 300 na punong opisyal na namamahala sa mga
gawain at nangangasiwa sa mga manggagawa. 17 Sa utos
ng hari sila ay nagtibag ng malalaking mga bato na mataas
ang kalidad para sa paglatag ng pundasyon ng templo. 18
Kaya ang mga tagapagpatayo nila Solomon at Hiram at ang
mga Gibalita ang gumawa ng pagpuputol at naghanda ng
troso at ng mga bato para sa pagpapatayo ng templo.

6 Kaya inumpisahan itayo ni Solomon ang templo ni Yahweh.
Ito ay nangyari sa ika-480 taon pagkatapos lumabas ng
lupain ng Ehipto ang bayan ng Israel, sa ika-apat na taon
ng paghahari ni Solomon sa buong Israel, sa buwan ng Ziv,
na ikalawang buwan. 2 Ang templo na itinayo ni Haring
Solomon para kay Yahweh ay may animnapung kubit na
haba, dalawampung kubit na lawak, at tatlumpong kubit na
taas. 3 Ang portiko sa harapan ng pangunahing bulwagan ng
templo ay dalawampung kubit ang haba, kasing lapad ng
templo, at sampung kubit na lalim sa harapan ng templo. 4
Para sa bahay gumawa siya ng bintana na may balangkas na
mas makitid sa labas kaysa sa loob. 5 Sa gilid ng mga pader
ng pangunahing silid siya ay nagtayo ng mga silid sa paligid
nito, sa paligid ng parehong panlabas na silid at panloob na
silid. Siya ay nagtayo ng mga silid sa paligid ng lahat ng panig.
6 Ang pinakamababang palapag ay limang kubit ang lawak,
ang gitna ay anim na kubit ang lawak, at ang ikatlo ay pitong
kubit ang lawak. Para sa labas gumawa siya ng ungos sa
mga pader ng templo sa lahat ng paligid para ang mga biga
ay hindi maaring maisingit sa mga pader ng templo. 7 Ang
templo ay itinayo ng mga batong inihanda sa tibagan; walang
martilyo, palakol, o anumang kagamitan gawa sa bakal ang
narinig sa templo habang ito ay itinatayo. 8 Sa timog na
bahagi ng templo ay may pasukan sa ibabang palapag, at
maaaring aakyat sa hagdan patungo sa gitnang palapag, at
mula sa gitna patungo sa ikatlong palapag. 9 Kaya itinayo
ni Solomon ang templo at tinapos ito; binubungan niya ang
templo sa pamamagitan ng mga biga at mga makakapal na
tablang sedar. 10 Itinayo niya ang mga silid sa gilid salungat
sa panloob na mga silid ng templo, bawat panig ay limang
kubit ang taas, ito ay nakakabit sa templo sa pamamagitan ng
bigang sedar. 11 Ang salita ni Yahweh ay nakarating kay
Solomon, nagsasabi " 12 Tungkol dito sa templo na iyong
itinatayo, kung ikaw ay lalakad ayon sa aking mga alituntunin
at gagawa ng katarungan, pananatilihin ang lahat ng aking
kautusan at sumunod sa mga ito, pagtitibayin ko ang aking
pangako sa iyo na aking ginawa kay David na iyong ama.
13 Ako ay mananahan sa bayan ng Israel at hindi ko sila
tatalikdan. 14 Kaya itinayo ni Solomon ang templo at tinapos
ito. 15 Pagkatapos itinayo niya ang mga panloob na pader
ng templo sa pamamagitan ng mga tablang sedar. Mula sa
sahig ng templo hanggang sa kisame, tinakpan niya ang mga
ito sa loob sa pamamagitan ng kahoy, at tinakpan niya ang
sahig ng templo sa pamamagitan ng mga tablang saypres.
16 Nagtayo siya ng dalawampung kubit sa likuran ng templo
sa pamamagitan ng tablang sedar mula sa sahig hanggang
sa kisame. Itinayo niya ang silid na ito para maging panloob
na silid, ang kabanal-banalang lugar. 17 Ang pangunahing
bulwagan, na banal na lugar na nasa harap ng kabanal-
banalang lugar, ay apatnapung kubit ang haba. 18 May
sedar sa loob ng templo, inukit sa hugis ng mga gurd at
mga nakabukang bulaklak. Lahat ay sedar sa loob. Walang
makikitang gawa sa bato doon. 19 Ihihanda ni Solomon
ang panloob na silid sa loob ng templo para ilagay doon
ang arko ng tipan ni Yahweh. 20 Ang panloob na silid ay
dalawampung kubit ang haba, dalawampung kubit ang lapad,
at dalawampung kubit ang taas; nilatagan ni Solomon ang
mga pader ng purong ginto at tinakpan ang altar ng sedar na
kahoy. 21 Nilatagan ni Solomon ang loob ng templo ng purong
ginto. At nilagyan niya ng tanikalang ginto ang kabilang panig
na harap ng panloob na silid, at nilatagan niya ng ginto ang
harapan. 22 Nilatagan niya ang buong panloob ng ginto
hanggang ang lahat ng templo ay matapos. Nilatagan niya rin
ng ginto ang buong altar na nabibilang sa panloob na silid. 23
Gumawa si Solomon ng dalawang kerubin na kahoy mula sa
puno ng olibo, ang bawat isa ay sampung kubit ang taas. 24
Ang isang pakpak ng unang kerubin ay limang kubit ang haba
at ang isa pang pakpak nito ay limang kubit din ang haba.
Kaya mula sa dulo ng isang pakpak hanggang sa kabilang
dulo ng ikalawang pakpak ay mayroong sampung kubit ang
agwat. 25 Ang lapad ng pakpak ng isang kerubin ay mayroon
din sampung kubit. Kapwa kerubin ay mayroon parehong
sukat at hugis. 26 Ang taas ng isang kerubin ay sampung
kubit at ganoon din ang isa pang kerubin. 27 Inilagay ni
Solomon ang mga kerubin sa pinakaloob na silid. Ang mga
pakpak ng mga kerubin ay iniunat para ang pakpak ng isa ay
madikit sa isang pader, at ang pakpak ng isa pang kerubin
ay madikit sa isa pang pader. Ang kanilang mga pakpak ay
nakadikit sa isa't isa sa gitna ng kabanal-banalang lugar. 28

Nilatagan ni Solomon ang mga kerubin ng ginto. 29 Inukitan
niya ang lahat ng pader sa paligid ng templo ng mga hugis ng
kerubin, mga puno ng palma, at mga nakabukang bulaklak,
sa panlabas at panloob na mga silid. 30 Nilatagan ni Solomon
ng ginto ang sahig ng templo, sa panlabas at panloob na mga
silid. 31 Si Solomon ay nagpaggawa ng mga pintong gawa
sa punong olibo para sa pasukan papunta sa panloob na
silid. Ang hamba at mga poste ng pinto ay mayroon limang
bahagi na may mga puwang. 32 Kaya nagpagawa siya ng
dalawang pinto na gawa sa puno ng olibo, at gumawa siya sa
mga ito ng mga ukit ng kerubin, mga puno ng palma, at mga
nakabukang bulaklak. Binalutan niya ang mga ito ng ginto, at
kanyang ikinalat ang mga ginto sa kerubin at mga puno ng
palma. 33 Sa ganitong paraan, gumawa rin si Solomon para
sa pasukan ng templo ng poste ng pinto na gawa sa puno
ng olibo na mayroong apat na bahagi na may mga puwang
34 at dalawang pinto gawa sa kahoy ng puno ng saypres.
Ang dalawang panel ng isang pinto ay natitiklop, at ang
dalawang panel ng isa pang pinto ay natitiklop. 35 Inukitan
niya ang mga ito ng mga kerubin, mga puno ng palma, at
mga nakabukang bulaklak, at pantay niyang nilatagan ng
ginto ang inukit na ginawa. 36 Itinayo niya ang panloob na
patyo ng may tatlong hanay ng mga tabas na bato at isang
hanay ng mga bigang sedar 37 Ang pundasyon ng templo ni
Yahweh ay inilatag sa ika-apat na taon, sa buwan ng Ziv. 38
Sa ika-labing-isang taon, sa buwan ng Bul, na ika-walong
buwan, ang templo ay natapos sa lahat ng mga bahagi nito at
umayon sa lahat ng mga detalye nito. Inabot ng pitong taon si
Solomon para maitayo ang templo.

7 Inabot ng labing tatlong taon si Solomon para makapagtayo
ng sarili niyang palasyo. 2 Itinayo niya ang Palasyo
sa Kagubatan ng Lebanon. Ang haba nito ay isang daang
kubit, ang lapad nito ay limampung kubit, at ang taas nito
ay tatlumpung kubit. Ang palasyo ay itinayo nang may apat
na hanay ng haliging sedar na may bigang sedar sa ibabaw
ng mga poste. 3 Ang bubong ay gawa sa sedar; ito ay
binubungan ng higit sa apatnapu't limang biga na nasa mga
poste, labing lima sa isang hanay. 4 Doon ay may biga
sa tatlong hanay, at bawat bintana ay katapat ng isa pang
bintana sa tatlong pangkat. 5 Lahat ng mga pinto at mga
poste ay ginawang mga parisukat na may biga, at ang bintana
ay may katapat na bintana sa tatlong pangkat. 6 Doon ay may
isang bulwagan na limampung kubit ang haba at tatlumpung
kubit ang lapad, na may isang portiko sa harap at mga
poste at isang bubong. 7 Itinayo ni Solomon ang bulwagan
ng trono kung saan siya maghuhukom, ang bulwagan ng
katarungan. Ang bawat palapag ay nababalutan ng sedar. 8
Ang tahanan ni Solomon kung saan siya maninirahan, sa
ibang patyo sa loob ng palasyo, ay katulad din ang disenyo.
Siya rin ay nagtayo ng tahanang tulad nito para sa anak
na babae ng Paraon, na kaniyang ginawang asawa. 9 Ang
mga gusaling ito ay pinalamutian ng mamahalin na batong
natagpas, sinukat nang maagi at hinati ng lagari at pinakinis
sa lahat ng panig. Ang mga batong ito ay ginamit mula sa
pundasyon hanggang sa mga bato sa itaas at sa labas din
ng malaking patyo. 10 Ang pundasyon ay itinayo gamit ang
napakalaki, mamahaling bato na walo at sampung kubit ang
haba. 11 Nasa itaas ang mamahaling mga batong natagpas
nang wasto sa sukat, at mga bigang sedar. 12 Ang malaking
patyo na nasa paligid ng palasyo ay may tatlong hanay ng
tinagpas na bato at isang hanay ng bigang sedar tulad sa loob
ng templo ni Yahweh at ng portiko ng templo. 13 Pinasundo
ni Haring Solomon si Hiram at dinala siya mula sa Tiro. 14 Si
Hiram ay anak na lalaki ng isang balo ng tribo ng Nephtali;
ang kaniyang ama ay lalaking taga-Tiro, isang mahusay na
manggagawa ng tanso. Si Hiram ay puno ng karunungan at
kaalaman at kahusayan sa malaking gawain gamit ang tanso.
Pumunta siya kay Haring Solomon para gumawa ng lahat
ng kagamitan na yari sa tanso para sa hari. 15 Hinugis ni
Hiram ang dalawang poste ng tanso, bawat isa ay labing
walong kubit ang taas at labing dalawang kubit ang palibot.
16 Siya ay gumawa ng dalawang kapitel ng makintab na
tanso para ilagay sa taas ng poste. Ang taas ng bawat kapitel
ay limang siko. 17 May mga mahahaba't makitid na mga
metal na nilmabat at mga tinirintas na mga tanikala para
sa mga kapitel na ginawang mga palamuti sa taas ng mga
haligi, pito sa bawat kapitel. 18 Kaya si Hiram ay gumawa
ng dalawang hanay ng mga granada sa paligid ng bawat
poste para palamutian ang kanilang mga kapitel. 19 Ang
mga kapitel sa itaas ng poste ng portiko ay may palamuti
ng mga liryo, apat na kubit ang taas. 20 Kasama din ang
kapitel sa dalawang haligi, malapit sa kanilang tuktok, ay
nakapalibot ang dalawang daang nakahanay na granada.
21 Kaniyang itinayo ang mga poste sa portiko ng templo.
Ang poste sa kanan ay pinangalanang Jakin, at ang poste sa
kaliwa ay Boaz. 22 Sa itaas ng mga haligi ay mga palamuti
tulad ng mga liryo. Ang paghuhugis ng mga haligi ay natapos
sa ganitong paraan. 23 Naghulma ng pabilog na dagat na
bakal si Hiram, sampung kubit mula sa labi't labi. Ang taas
nito ay limang kubit, at ang dagat ay tatlumpung kubit ang
palibot na sukat. 24 Sa ilalim ng labi ay nakapalibot sa dagat
ay bunga ng halamang gumagapang, sampu sa bawat kubit,
hinulma lahat kasabay ng hinulmang dagat. 25 Ang dagat
ay nakapatong sa labing dalawang hinulmang baka, tatlong
nakaharap sa hilaga, tatlong nakaharap sa kanluran, tatlong
nakaharap sa timog, at tatlong nakaharap sa silangan. Ang
dagat ay nakapatong sa kanila, at ang lahat ng kanilang
puwitan ay nakapwesto sa bandang loob. 26 Ang dagat ay
kasing kapal ng isang kamay, at ang labi nito ay hinulma tulad
ng labi ng isang tasa, tulad ng isang bulaklak na liryo. Ang
dagat ay naglalaman ng dalawang libong bat na tubig. 27
Gumawa si Hiram ng sampung patungan na tanso. Bawat
isang patungan ay apat na kubit ang haba at apat na kubit
ang lapad, at tatlong kubit ang taas. 28 Ang pagkakagawa ng
patungan ay tulad nito. Mayroon silang mga mahahabang
tabla na nakatayo sa pagitan ng mga balangkas, 29 at sa
mga tabla at mga balangkas ay mga leon, mga baka, at mga
kerubin. Sa itaas at sa ibaba ng mga leon at mga baka ay
mga koronang pinanday. 30 Ang bawat patungan ay may
apat na tansong gulong at ehe, at ang apat na sulok nito ay
may suporta sa ilalim para sa kawa. Ang mga suporta ay
hinulma sa korona sa gilid ng bawat isa. 31 Ang bukana ay
bilog tulad ng isang patungan, isang kubit at kalahating lawak,
at nasa loob ng korona na nakaangat ang isang kubit. Sa
bukana ay mga inukit na bagay, at ang kanilang mga tabla ay
parisukat, hindi bilog. 32 Ang apat na gulong ay nakapailalam
sa mga tabla, at ang mga ehe ng mga gulong at ang kanilang
mga bahay ay nasa patungan. Ang taas ng isang gulong ay
isa't kalahating kubit. 33 Ang mga gulong ay pinanday tulad
ng mga gulong ng mga karwaheng pandigma. Ang kanilang
bahay, mga gilid, mga rayos ng gulong at boha ay hinulmang
bakal. 34 Mayroong apat na hawakan sa apat na sulok ng
bawat tuntungan, ipinanday mismo sa tuntungan. 35 Sa

itaas ng mga tuntungan ay may isang nakapalibot na tali na
kalahating kubit ang lalim, at sa itaas ng tuntungan ang mga
suporta nito at ang mga mahabang tabla nito ay nakakabit.
36 Sa ibabaw ng mga suporta at sa mga tabla si Hiram ay
umukit ng mga kerubin, mga leon, at mga puno ng palma na
nagtakip ng puwang, at sila ay napapalibutan ng mga korona.
37 Ginawa niya ang sampung patungan sa ganitong paraan.
Ang lahat ng iyon ay hinulma sa iisang hulmahan, at mayroon
silang isang sukat, at kaparehang hugis. **38** Si Hiram ay
gumawa ng sampung hugasang tanso. Ang isang hugasan
ay kayang humawak ng apatnapung bat na tubig. Bawat
hugasan ay apat na mga kubit ang lapad, at mayroong isang
hugasan sa bawat sampung mga patungan. **39** Gumawa siya
ng limang mga patungan na nakaharap sa bahaging timog ng
templo at lima sa hilagang bahagi ng templo. Nilagay niya
ang dagat sa silangang sulok, nakaharap sa bahaging timog
ng templo. **40** Ginawa ni Hiram ang mga hugasan at ang mga
pala at patubigang mangkok. Pagkatapos kaniyang natapos
ang lahat ng kaniyang ginawa para kay Haring Solomon sa
templo ni Yahweh: **41** ang dalawang poste, at ang tulad-
mangkok na mga kapitel na nasa itaas ng dalawang poste, at
ang dalawang pangkat ng palamuting lambat para takpan ang
dalawang tulad mangkok na mga kapitel na nasa itaas ng mga
poste. **42** Ginawa niya ang apat na daang granada para sa
dalawang pangkat ng palamuting nilambat: dalawang hanay
ng granada para sa bawat pangkat ng palamuting nilambat
para takpan ang dalawang tulad mangkok ng mga kapitel na
nasa mga poste, **43** at ang sampung mga patungan, at ang
sampung hugasan sa mga patungan. **44** Ginawa niya ang
dagat at ang labing dalawang mga bakang nasa ilalim nito;
45 gayun din ang mga kaldero, mga pala, mga kawa, at lahat
ng iba pang kasangkapan — ang mga ito ay ginawa ni Hiram
mula sa makintab na tanso, para kay Haring Solomon, para
sa templo ni Yahweh. **46** Pinahulma ito ng Hari sa kapatagan
ng Jordan, sa isang maputik na lupain sa pagitan ng Succoth
at Sarthan. **47** Hindi tinimbang ni Solomon ang lahat ng mga
kasangkapan dahil masyadong marami para timbangin, kaya
ang timbang ng tanso ay hindi malalaman. **48** Pinagawa ni
Solomon ang lahat ng kasangkapan na nasa loob ng templo
ni Yahweh mula sa ginto: ang gintong dambana at ang lamesa
kung saan ilalagay ang tinapay na handog. **49** Ang patungan
ng ilaw, lima sa kanan at lima sa kaliwa, sa harap ng panloob
na silid ay gawa sa purong ginto, at ang mga bulaklak, ang
mga ilawan, at ang mga pang-ipit ay ginto. **50** Ang mga saro,
ang panggupit ng ilawan, mga mangkok, mga kutsara, at
mga pansindi ng insenso ay nilikha mula sa purong ginto.
Gayundin ang mga bisagra ng pinto ng panloob na silid,
na siyang kabanal-banalang lugar, at ang mga pintuan ng
pangunahing bulwagan ng templo ay gawa din sa ginto. **51**
Sa ganitong paraan, ang lahat ng gawain ni Haring Solomon
sa tahanan ni Yahweh ay tapos na. Kaya ipinasok ni Solomon
ang mga bagay na inihandog ni David, na kaniyang ama, kay
Yahweh, at ang pilak, ang ginto, at ang mga kasangkapan, at
nilagay ito sa bodega sa tahanan ni Yahweh.

8 Pagkatapos ay tinipon ni Solomon ang mga nakatatanda
ng Israel, ang lahat ng pinuno ng mga tribo, at mga
pinuno ng mga pamilya ng bansang Israel, sa harap ng
kaniyang sarili sa Jerusalem, upang dalhin ang arko ng
tipan ni Yahweh mula sa lungsod ni David, na ang, Zion. **2**
Ang lahat ng kalalakihan ng Israel ay nagtipon sa harapan
ni Haring Solomon sa pista, sa buwan ng Etanim, ng ika-
pitong buwan. **3** Ang lahat ng nakatatanda ng Israel ay
dumating, at ang mga pari ang kumuha ng arko. **4** Dinala nila
ang arko ni Yahweh, ang tolda ng pagpupulong, at lahat ng
banal na kagamitan na nasa loob ng tolda. Ang mga pari at
mga Levita ang dinala ang mga bagay na ito. **5** Si Haring
Solomon at lahat ng kapulungan ng Israel ay magkakasamang
dumating sa harap ng arko, naghahandog ng tupa at mga
baka na hindi mabilang. **6** Dinala ng mga pari ang arko
ng tipan ni Yahweh sa lugar nito, hanggang sa pinakaloob
na silid ng tahanan, sa kabanal-banalang lugar, sa ilalim
ng mga pakpak ng kerubin. **7** Sapagkat inunat ng kerubin
ang kanilang mga pakpak sa lugar ng arko, at tinakpan nila
ang arko at ang poste na pambuhat nito. **8** Ang mga poste
ay sobrang haba na ang kanilang dulo ay nakita mula sa
kabanal-banalang lugar sa harap ng pinakaloob na silid, pero
hindi ito makikita mula sa labas. Sila ay nandoon hanggang
sa araw na ito. **9** Ang arko ay walang laman maliban sa
dalawang tapyas na bato na nilagay ni Moises dito sa Horeb,
nang gumawa si Yahweh ng tipan sa mga Israelita noong
makalabas sila sa lupain ng Ehipto. **10** Ito ang nangyari nang
ang mga pari ay lumabas mula sa banal na lugar, napuno
ng ulap ang templo ni Yahweh. **11** Hindi na kayang manatili
ng mga pari para maglingkod dahil sa ulap, sapagkat ang
kaluwalhatian ni Yahweh ang nagpuno sa kaniyang tahanan.
12 Pagkatapos ay sinabi ni Solomon, “sinabi ni Yahweh na
siya ay mamumuhay sa makapal na kadiliman, **13** pero ako
ay nagtayo ng matayog na tirahan, isang lugar para ikaw
ay manirahan magpakailanman.” **14** Pagkatapos humarap
ang hari at pinagpala ang kapulungan ng Israel, habang
ang kapulungan ng Israel ay nakatayo. **15** Kaniyang sinabi,
“Nawa si Yahweh, ang Diyos ng Israel, ay mapapurihan, ang
nangusap kay David, na aking ama, at nakapagtupad nito
gamit ang kaniyang sariling mga kamay, na nagsabi, **16**
'Simula nung araw na inalis ko ang aking bayan ng Israel
mula sa Ehipto, ako ay walang napiling lungsod mula sa lahat
ng mga tribo ng Israel para pagtayuan ng tahanan, para ang
aking ngalan ay nandoon. Ganunpaman, pinili ko si David na
mamuno sa aking bayan ng Israel.' **17** Ngayon nasa puso ng
aking ama na si David na magtayo ng tahanan para sa ngalan
ni Yahweh, ang na Diyos ng Israel. **18** Pero sinabi ni Yahweh
kay David na aking ama, 'ninais ng iyong puso ang gumawa
ng tahanan para sa aking pangalan, mabuti na ito ay nasa
iyong puso. **19** Gayon pa man hindi mo itatayo ang tahanan,
sa halip, ang iyong anak, ang ipapanganak mula sa iyong
laman, ang magtatayo ng bahay para sa aking pangalan.' **20**
Tinupad ni Yahweh ang salitang kaniyang sinabi, sapagkat
ako ay nagmula sa lugar ni David, na aking ama, at ako ay
umupo sa trono ng Israel, gaya ng pinangako ni Yahweh.
Ako ay nagtayo ng tahanan para sa ngalan ni Yahweh, na
Diyos ng Israel. **21** Naglaan ako ng isang lugar para sa arko
doon, na kung saan naroon ang tipan ni Yahweh, na kaniyang
pinangako sa ating mga ama nang kaniyang inilabas sila
mula sa Ehipto.” **22** Tumayo si Solomon sa harap ng altar ni
Yahweh, sa harap ang kapulungan ng Israel, at nag-unat
ng kaniyang mga kamay sa kalangitan. **23** Kaniyang sinabi,
“Yahweh, na Diyos ng Israel, walang diyos ang gaya mo sa
itaas ng kalangitaan o sa kailaliman ng mundo, na tumupad
ng kaniyang katapatan sa tipan sa iyong mga lingkod na
naglalakad kasama mo ng kanilang buong puso; **24** ikaw
na tumupad sa iyong lingkod na si David, na aking ama, ng
mga pangako mo sa kaniya. Oo, nangusap ka gamit ang
iyong bibig at tinupad ito gamit ang iyong kamay, tulad ng sa

ngayon. **25** Kaya ngayon, Yahweh, Diyos ng Israel, isagawa
mo ang iyong ipinangako sa iyong lingkod na si David, na
aking ama, noong iyong sinabi, “Hindi ka magkulang na
magkaroon ng isang lalaki sa paningin ko na uupo sa trono ng
Israel, kung ang iyong kaapu-apuhan ay maingat lamang na
lalakad sa aking harapan, gaya ng iyong paglakad sa aking
harapan.' **26** Kaya ngayon, Diyos ng Israel, pinapanalangin
ko na ang ipinangako mo sa iyong lingkod na si David, aking
ama, ay magkatotoo. **27** Ngunit ang Diyos ba ay talagang
maninirahan sa mundo? Masdan ito, ang buong sansinukob
at kalangitan mismo ay hindi ka kayang ilulan — paano pa
kaya ang templo na aking tinayo! **28** Gayon pa man, pakiusap
ay ituring mo ang panalanging ito ng iyong lingkod at ang
kaniyang hiling, Yahweh aking Diyos; makinig ka sa iyak at
panalangin ng iyong lingkod na nananalangin sa harapan mo
ngayon. **29** Nawa ang iyong mga mata ay nakatuon patungo
sa templong ito sa gabi at araw, sa lugar kung saan ay sinabi
mo, 'ang Aking pangalan at aking prisensya ay nandoon'
— para marining ang panalangin na ipagdarasal ng iyong
lingkod sa lugar na ito. **30** Kaya makinig ka sa hiling ng iyong
lingkod at ng iyong bayan ng Israel kapag nanalangin kami
sa lugar na ito. Oo, makinig ka mula sa lugar kung saan ka
nakatira, mula sa mga kalangitan; at kapag ika'y nakinig,
ikaw ay magpatawad. **31** Kung may taong nagkasala sa
kaniyang kapit-bahay at kailangang manumpa, at kung siya
ay dumating at sumumpa sa harap ng iyong dambana sa
tahanang ito, **32** makinig ka mula sa kalangitan at kumilos at
hatulan ang iyong mga lingkod, hatulan ang masasama, para
ibalik ang kaniyang asal sa sarili niyang ulo. At ipahayag na
ang matuwid ay walang kasalanan, para mabigyan siya ng
karangalan para sa kaniyang katuwiran. **33** Kapag ang iyong
bayang Israel ay natalo ng kaaway dahil sila ay nagkasala
laban sa iyo, kapag nanumbalik sila sa iyo pinapahayag ang
iyong pangalan, manalangin at humiling ng kapatawaran sa
iyo sa templong ito — **34** kung ganun ay pakiusap makinig
ka mula sa kalangitan at patawarin ang kasalanan ng iyong
bayang Israel; ibalik mo sila mula sa lupain na iyong binigay
sa kanilang mga ninuno. **35** Kapag tahimik ang kalangitan
at walang ulan dahil ang bayan ay nagkasala laban sa iyo
— kung sila ay nanalangin sa lugar na ito, ipahayag nila
ang iyong pangalan, at tumalikod sa kanilang kasalanan
kapag napahirapan mo sila — **36** makinig ka sa kalangitan at
patawarin ang kasalanan ng iyong mga lingkod at ng iyong
bayan ng Israel, kung iyong ituturo sa kanila ang tamang
bagay kung saan sila dapat lumakad. Magpadala ka ng ulan
sa iyong lupain, kung saan mo ibinigay sa iyong bayan bilang
pamana. **37** Ipagpalagay na mayroon taggutom sa lupain, o
ipagpalagay na mayroon sakit, pagkalanta o pagkabulok, mga
balang o mga uod; o ipalagay na ang tarangkahan ng lungsod
sa kanilang lupain ay sinugod ng kaaway, o mayroong kahit
anong salot o pagkakasakit — **38** ipagpalagay na ang mga
panalangin at mga kahilingang ay gawin ng isang tao o ng
iyong bayan na Israel — bawat isa ay nalalaman ang salot sa
kaniyang sariling puso habang inuunat niya ang kaniyang
mga kamay sa templong ito. **39** Pagkatapos ay makinig ka
mula sa kalangitan, ang lugar kung saan ka naninirahan,
magpatawad at kumilos, at bigyan ng gantimpala ang bawat
tao sa kaniyang ginagawa; alam mo ang kaniyang puso, dahil
ikaw at ikaw lamang ang nakakaalam ng puso ng lahat ng
tao. **40** Gawin mo ito para sila ay matakot sa iyo sa lahat
ng araw na sila ay mabubuhay sa lupain na ibinigay mo sa
aming mga ninuno. **41** Karagdagan dito, tungkol sa dayuhan
na hindi nabibilang sa iyong bayan ng Israel: kapag siya ay
nanggaling mula sa malayong bansa dahil sa iyong pangalan
— **42** sapagkat maririnig nila ang iyong dakilang pangalan,
ang iyong makapangyarihang kamay, at iyong nakataas na
kamay — kapag siya ay dumating at nanalangin sa templong
ito, **43** pakiusap na makinig ka mula sa kalangitan, ang lugar
kung saan ka naninirahan, at gawin mo ang kahit anong
hingin sa iyo ng dayuhan. Gawin mo iyon para ang mga
grupo ng tao sa mundo ay malaman ang iyong pangalan at
matakot sa iyo, gaya ng iyong sariling bayan ng Israel. Gawin
mo ito para malaman nila na ang tahanang ito na aking binuo
ay tinawag sa iyong pangalan. **44** Ipagpalagay na ang iyong
bayan ay makikipaglaban sa kaaway, sa kahit anong paraan
mo sila ipapadala, at ipagpalagay na sila ay mananalangin
sa iyo, Yahweh, sa lungsod na iyong pinili sa tahanang
aking itinayo sa ngalan mo. **45** Kung ganoon makinig ka sa
kalangitan sa kanilang mga panalangin, kanilang kahilingan,
at tulungan mo sila sa kanilang pinaglalaban. **46** Ipagpalagay
na sila ay nagkasala laban sa iyo, yamang walang sinuman
ang hindi nagkakasala, at ipagpalagay na ikaw ay galit sa
kanila at ibinigay sila sa mga kaaway upang dalhin silang
bihag sa kanilang lupain, maging malayo o malapit. **47** At
ipagpalagay na kanilang napagtanto na sila ay nasa lugar
kung saan sila ipinatapon, at ipagpalagay na sila ay nagsisi at
humanap ng pabor sa iyo mula sa lupain ng mga humuli sa
kanila. Ipagpalagay na kanilang sinabi, 'Kami ay kumilos ng
hindi tama at nagkasala. Kami ay nag-asal ng masama.' **48**
Ipagpalagay na sila ay bumalik sa iyo nang kanilang buong
puso at nang kanilang buong kaluluwa sa lupain ng kanilang
mga kaaway na humili sa kanila, at ipagpalagay na sila ay
nanalangin sa iyo sa gawing kanilang lupain, kung saan ay
ibinigay mo sa kanilang mga ninuno, at tungo sa lungsod
na iyong pinili, at tungo sa tahanan na aking itinayo para
sa ngalan mo. **49** Kung gayon ay makinig ka sa kanilang
mga panalangin, kanilang mga hiling sa kalangitan, ang
lugar kung saan ka nakatira, at tulungan sila sa kanilang
pinaglalaban. **50** Patawarin ang iyong bayan, na nagkasala
laban sa iyo, at lahat ng kanilang mga kasalanan kung saan
ay sumuway laban sa iyong mga utos. Kahabagan sila sa
harap ng kanilang mga kaaway na bumihag sa kanila, para
ang kanilang mga kaaway ay magkaroon din ng habag sa
iyong bayan. **51** Sila ang iyong bayan na iyong pinili, na
sinagip mo palabas ng Ehipto na parang nasa gitna ng
pugon kung saan ang bakal ay pinanday. **52** Panalangin
ko na ang iyong mga mata ay mabuksan sa mga hiling ng
iyong bayan ng Israel, na makinig ka sa kanila sa tuwing
sila'y tumatawag sa iyo. **53** Sapagkat hiniwalay mo sila sa
lahat ng mga tao sa mundo upang mapabilang sa iyo at
makatanggap ng iyong mga pangako, tulad ng paliwanag ni
Moises na iyong lingkod, nang iyong inilabas ang aming mga
ama mula sa Ehipto, Panginoong Yahweh.” **54** Kaya nang
matapos ipanalangin ni Solomon ang lahat ng panalanging ito
at kahilingan kay Yahweh, siya ay tumayo mula sa harap ng
altar ni Yahweh, mula sa pagkakaluhod habang ang kaniyang
kamay ay nakaunat sa kalangitan. **55** Siya ay tumayo at
pinagpala ang lahat ng kapulungan ng Israel na may malakas
na boses na sinasabi, **56** “Nawa si Yahweh ay mapapurihan,
na nagbigay ng kapahingahan sa kaniyang bayang Israel, na
tumutupad ng lahat ng kaniyang mga pangako. Wala ni isang
salita ang nabigo sa lahat ng mabuting pangako ni Yahweh
na ginawa niya kay Moises na kaniyang lingkod. **57** Nawa
si Yahweh na ating Diyos ay makasama natin, gaya kung

paano siya ay nasa ating mga ninuno. **58** Nawa hindi niya tayo iwan o pabayaan, na maaari niyang ibaling ang ating puso sa kaniya, para mamuhay sa lahat ng kaniyang paraan at ingatan ang kaniyang mga kautusan at ang kaniyang mga tuntunin at kaniyang mga batas, na kaniyang inutos sa ating mga ama. **59** At hayaan ang mga salitang aking sinabi, na aking hiniling sa harap ni Yahweh, ay mapalapit kay Yahweh ating Diyos umaga at gabi, para maaari siyang makatulong sa pinaglalaban ng kaniyang lingkod at kaniyang bayan ng Israel, na kailangan araw-araw; **60** na ang lahat ng tao dito sa mundo ay malaman na si Yahweh, siya ay Diyos at wala ng iba pang Diyos! **61** Kung gayon, hayaang ang iyong puso na maging totoo kay Yahweh ating Diyos, para lumakad sa kaniyang alituntunin at pagkaingatan ang kaniyang mga kautusan, mula sa araw na ito. **62** Kaya ang hari at lahat ng Israelitang kasama niya ay naghandog ng mga alay kay Yahweh. **63** Si Solomon ay naghandog ng alay para sa pagtitipon, na ginawa niya para kay Yahweh: dalawampu't dalawang libong baka at 120, 000 tupa. Kaya ang hari at mga Israelita ay inialay ang tahanan ni Yahweh. **64** Sa araw ding iyon itinalaga ng hari ang gitna ng patyo na nasa harap ng templo ni Yahweh, doon niya inialay ang mga sinunog na handog, ang handog ng butil, at ang taba ng handog para sa pagtitipon-tipon, dahil ang altar na tanso na nasa harapan ni Yahweh ay napakaliit para tanggapin ang pag-aalay ng sinunog na handog, handog ng butil at ang taba ng handog ng pagtitipon-tipon. **65** Kaya si Solomon ang nagdaos ng handaan sa oras na iyon, at lahat ng Israelita ay kasama niya, isang malaking kapulungan, mula Lebo Hamat hanggang sa batis ng Ehipto, sa harap ni Yahweh ating Diyos sa loob ng pitong araw at sa pito pang araw, sa kabuuan ng labing apat na mga araw. **66** Sa ika-walong araw, pinauwi niya ang mga tao, at kanilang pinagpala ang hari at umuwi sila sa kanilang tahanan ng may kagalakan at masayang mga puso dahil sa lahat ng kabutihan na pinakita ni Yahweh kay David, na kaniyang lingkod, at sa Israel, na kaniyang bayan.

9 Pagkatapos maitayo ni Solomon ang templo ni Yahweh at ang palasyo ng hari, at pagkatapos niyang magawa ang lahat ng ninais niyang gawin, **2** nangyaring nagpakita muli si Yahweh kay Solomon sa ikalawang pagkakataon, kagaya ng pagpapakita sa kaniya sa Gabaon. **3** At sinabi sa kaniya ni Yahweh, “Narinig ko ang iyong panalangin at ang iyong kahilingan sa akin. Itinalaga ko ang templong ito, na iyong itinayo, para sa akin, para doon ko ilagay ang aking pangalan magpakailanman, at ang aking mga mata at ang aking puso ay mananatili doon sa lahat ng panahon. **4** Para naman sa iyo, kung ikaw ay lalakad sa harapan ko gaya ng ama mong si David na lumakad ng may matapat na puso at sa pagiging matuwid, at kung susundin mo ang lahat na iniutos ko at iniingatan ang aking mga kautusan at aking mga tuntunin, **5** itatatag ko ang trono ng iyong kaharian sa buong Israel magpakailanman, gaya nang ipinangako ko sa iyong amang si David, na sinasabing, 'Isa sa iyong lahi ay hindi kailaman mabibigong lumuklok sa trono ng Israel.' **6** Pero kung kayo ay tatalikod, ikaw at ang at iyong mga anak, at hindi iingatan ang aking mga kautusan na aking inilagay sa harapan ninyo, at kung pupunta at sasamba kayo sa ibang mga diyos at yuyukod sa kanila, **7** kung gayon ay palalayasin ko ang Israel mula sa lupain na ibinigay ko sa kanila; at ang templong ito na inilaan ko para sa aking pangalan—iwawaksi ko ito sa aking paningin. At ang pangalang “Israel” ay magiging para na lamang isang kawikaan at isang katatawanan sa lahat ng mga tao. **8** At kahit na ang templong ito ay napakatayog ngayon, bawat isang mapapadaan dito ay mangingilabot at susutsot. Sasabihin nila, “Bakit nagawa ni Yahweh ang ganito sa lupain at sa templong ito? **9** Sasagot ang iba, “dahil tinalikuran nila si Yahweh, na kanilang Diyos, na siyang naglabas sa kanilang mga ninuno sa lupain ng Ehipto, at pinaglingkuran nila ang ibang mga diyos at yumukod sila sa mga ito at sumamba sila sa kanila. Iyon ang dahilan kung bakit dinala ni Yahweh ang lahat ng mga sakunang ito sa kanila.”” **10** At5 nangyari sa pagsapit ng katapusan ng dalawampung taon, natapos ni Solomon ang pagpapatayo ng dalawang gusali, ang templo ni Yahweh at ang palasyo ng hari. **11** Si Hiram, ang hari ng Tiro, ay nagbigay kay Solomon ng mga kahoy na sedar, mga kahoy na pino, at ginto, lahat ng hinangad ni Solomon. Kaya binigyan ni Haring Solomon si Hiram ng dalawampung lungsod sa lupain ng Galilea. **12** Lumabas si Hiram mula sa Tiro para tingnan ang mga lungsod na ibinigay sa kaniya ni Solomon, pero hindi siya nasiyahan sa mga iyon. **13** Kaya sinabi ni Hiram, “Ano ba itong mga lungsod na ibinigay mo sa akin, aking kapatid?” Kaya tinawag ni Hiram ang mga iyon na Lupain ng Cabul, kung saan ganoon pa rin ang tawag sa kanila hanggang ngayon. **14** Nagpadala si Hiram sa hari ng 120 talentong ginto. **15** Ang sumusunod ay ang dahilan na ipinataw ni Haring Solomon na magtrabaho ang mga tao: upang itayo ang templo ni Yahweh at ang kaniyang sariling palasyo, upang itayo ang Millo at ang pader ng Jerusalem, at upang itayo ang mga tanggulan ng Hazor, Megido, at Gezer. **16** Ang haring Paraon ng Ehipto ay nagpunta at sinakop ang Gezer, sinunog niya ito, at pinatay ang mga taga Canaan sa loob ng lungsod. Pagkatapos ay ibinigay ng Paraon ang lungsod sa kaniyang anak na babae, na asawa ni Solomon, bilang regalo sa kanilang kasal. **17** Kaya muling itinayo ni Solomon ang Gezer at Beth-Horon sa bandang Ibaba, **18** ang Baalat at Tadmor sa ilang sa lupain ng Juda, **19** at sa lahat ng mga imbakang lungsod na pag-aari niya, at mga lungsod para sa kaniyang mga karwahe at mga lungsod para sa kaniyang mangangabayo, at anumang mga hinangad niyang itayo para sa kanyang kasiyahan sa Jerusalem, sa Lebanon, at sa lahat ng mga lupain na nasa ilalim ng kaniyang pamumuno. **20** Sa lahat ng mga tao na natira sa mga Amoreo, sa mga Heteo, Perezeo, Hivita at Jebuseo, na hindi kabilang sa bayan ng Israel, **21** ang kanilang mga kaapu-apuhan na naiwan nila sa lupain, mga taong hindi lubusang napuksa ng mga mamamayan ng Israel— ginawa sila ni Solomon bilang mga sapilitang manggagawa, kung saan ganoon pa rin sila hanggang sa araw na ito. **22** Gayon man, hindi ginawang mga sapilitang manggagawa ang mga Israelita. Sa halip, naging mga sundalo sila at kaniyang mga lingkod, at kaniyang mga opisyales at kaniyang mga pinuno at mga pinuno ng kaniyang hukbo ng karwahe at kaniyang mga mangangabayo. **23** Ito ang mga pangunahing pinuno na namahala sa mga tagapangsiwa ng mga gawain ni Solomon, 550 katao, na nangasiwa sa mga taong gumawa ng gawain. **24** Lumipat ang anak na babae ng Paraon mula sa lungsod ni David patungo sa bahay na itinayo ni Solomon para sa kanya. Kinalaunan, itinayo ni Solomon ang Millo. **25** Tatlong beses sa isang taon na nag- aalay si Solomon ng mga handog na susunugin at mga handog pangkapayapaan sa altar na itinayo niya para kay Yahweh, nagsusunog ng insenso kasama nito sa altar sa harap ni Yahweh. Kaya tinapos niya ang templo at ginagamit na ito ngayon. **26** Nagpagawa si Solomon ng malaking grupo

ng mga barko sa Ezion-Geber, kung saan malapit sa Elat, na
nasa dalampasigan ng Dagat na pula, sa lupain ng Edom. **27**
Pinadalhan ni Hiram ang mga grupo ng barko ni Solomon ng
mga tauhan, mga bihasang mandaragat, kasama ang mga
sariling tauhan ni Solomon. **28** Pumunta sila sa Ofir kasama
ang mga tauhan ni Solomon. Mula roon ay nag-uwi sila ng
420 talentong ginto para kay Haring Solomon.

10 Nang mabalitaan ng reyna ng Seba ang katanyagan ni
Solomon tungkol sa pangalan ni Yahweh, pumunta siya
para subukin si Solomon sa pamamagitan ng mga mahihirap
na tanong. **2** Dumating siya sa Jerusalem kasama ang isang
napakahabang karawan, mga kamelyo na punong-puno ng
mga pabango, maraming ginto, at maraming mga mamahaling
bato. Nang siya ay dumating, sinabi niya kay Solomon lahat
ng nasa loob ng kaniyang puso. **3** Sinagot ni Solomon lahat
ng kaniyang mga katanungan. Wala ni isa man na kaniyang
mga tanong ang hindi sinagot ng hari. **4** Nang makita ng reyna
ng Seba ang lahat ng karunungan ni Solomon, ang palasyo
na kaniyang itinayo, **5** ang pagkain sa kaniyang hapag-kainan
at mga tirahan ng kaniyang mga lingkod at kanilang mga
gawain at kanilang mga kasuotan, at saka mga taga-silbi niya
ng inumin at ang paraan kung paano siya nag-alay ng mga
handog na susunugin sa templo ni Yahweh, wala ng espiritu
sa kaniya. **6** Sinabi niya sa hari, "Totoo nga, ang balita na
aking narinig sa sarili kong lupain tungkol sa iyong mga salita
at iyong karunungan. **7** Hindi ko mapaniwalaan ang aking
narinig hanggang sa dumating ako rito, at ngayon ay nakita ito
ng aking mga mata. Wala pa pala sa kalahati ang nasabi sa
akin tungkol sa iyong karunungan at kayamanan! Nahigitan
mo ang katanyagan na aking nabalitaan. **8** Pinagpala ang
iyong bayan, at pinagpala ang iyong mga lingkod na palaging
nasa iyong harapan, dahil naririnig nila ang iyong karunungan.
9 Nawa ay purihin si Yahweh ang inyong Diyos, na nalulugod
sa iyo, na siyang naglagay sa iyo sa trono ng Israel. Dahil
walang hanggang minahal ni Yahweh ang Israel, ginawa ka
niyang hari, para gumawa ka ng katarungan at katuwiran. **10**
Binigyan niya ang hari ng 120 talentong ginto at malaking
halaga ng mga pabango at mga mamahaling mga bato. Wala
nang mas higit pang halaga ng mga pabango tulad nitong mga
ibinigay ng reyna ng Seba kay Haring Solomon ay kailanman
naibigay pa muli sa kaniya. **11** Ang mga barko ni Hiram, na
nagdala ng ginto mula sa Ofir, ay nagdala rin mula sa Ofir ng
napakaraming kahoy na algum at mga mamahaling bato. **12**
Gumawa ang hari ng mga haligi gamit ang kahoy na algum
para sa templo ni Yahweh at para sa palasyo ng hari, at mga
alpa at mga lira para sa mga mang-aawit. Wala nang mas
madami pang bilang ng kahoy na algum ang dumating o nakita
pa muli hanggang sa araw na ito. **13** Ibinigay lahat ni Haring
Solomon ang lahat ng maibigan ng reyna ng Seba, anuman
ang hiniling niya, karagdagan sa mga ibinigay ni Solomon
ayon sa kaniyang maharlikang kabutihang-loob. Kaya bumalik
siya sa kaniyang sariling lupain kasama ang kaniyang mga
lingkod. **14** Ngayon ang timbang ng ginto na dumating kay
Solomon sa loob ng isang taon ay 666 talento ng ginto, **15**
bukod sa mga ginto na dinala ng mga mangangalakal at
mga negosyante. Lahat ng mga hari na taga-Arabia at mga
gobernador sa bansa ay nagdala rin ng ginto at pilak kay
Solomon. **16** Si Solomon ay nagpagawa ng dalawang-daang
malalaking kalasag na binalutan ng ginto. Anim na raang siklo
ng ginto ang napunta sa bawat isa. **17** Nagpagawa rin siya
ng tatlong-daang kalasag na binalutan ng ginto. Tatlong mina
ng ginto ang napunta sa bawat kalasag; inilagay ang mga ito
ng hari sa loob ng Palasyo ng Kagubatan ng Lebanon. **18**
Pagkatapos ay nagpagawa ang hari ng isang malaking trono
na gawa sa garing at nilatagan ito ng pinakamataas na uri ng
ginto. **19** May anim na baytang papunta sa trono, at ang
likod nito ay may pabilog na tuktok. May mga dantayan ng
bisig sa magkabilang gilid ng upuan, at dalawang leon ang
nakatayo sa tabi ng mga dantayan. **20** Labingdalawang leon
ang nakatayo sa mga baytang, isa sa bawat magkabilang gilid
sa bawat anim na baytang. Walang anumang trono kagaya
nito sa alinmang kaharian. **21** Lahat ng iniinumang tasa ni
Haring Solomon ay ginto, at lahat ng mga iniinumang tasa sa
Palasyo ng Kagubatan ng Lebanon ay purong ginto. Walang
pilak, dahil ang pilak ay hindi itinuturing na mahalaga noong
panahon ni Solomon. **22** Ang hari ay may mga grupo ng
barko sa dagat na pumapalaot sa karagatan, kasama ang
mga barko ni Hiram. Isang beses sa bawat tatlong taon ang
mga barko ay nagdadala ng ginto, pilak, garing, gayundin ng
mga bakulaw at mga malalaking unggoy. **23** Kaya nahigitan
ni Haring Solomon ang lahat ng hari sa mundo sa kayamanan
at karunungan. **24** Sinadya ng buong mundo ang presensiya
ni Solomon para mapakinggan ang kaniyang karunungan, na
inilagay ng Diyos sa kaniyang puso. **25** Ang mga bumisita
sa kaniya ay nagdala ng pagpaparangal, mga sisidlang
gawa sa pilak at gawa sa ginto, mga damit, mga armas,
pampalasa, gayundin ng mga kabayo at mga asno, taon taon.
26 Sama-samang tinipon ni Solomon ang mga karwahe at
mga mangangabayo. Mayroon siyang 1, 400 na mga karwahe
at labing dalawang libong mangangabayo na inihimpil niya
sa mga lungsod ng mga karwahe at sa kaniyang sarili sa
Jerusalem. **27** Napakaraming pilak ang hari sa Jerusalem,
kasing dami ng mga bato sa lupa. Ginawa niyang sagana ang
mga kahoy na cedar gaya ng mga punong sikamoreng igos
na nasa mababababang lupain. **28** Nagmamay-ari si Solomon
ng mga kabayo na nanggaling sa Ehipto at Cilicia. Ang mga
mangangalakal ng hari ay binili ang mga iyon sa kawan,
bawat isang kawan ay may halaga. **29** Ang mga karwahe
ay binili sa labas ng Ehipto sa halagang animnaraang siklo
ng pilak bawat isa, at mga kabayo ng 150 siklo bawat isa.
Pagkatapos karamihan sa mga ito ay ipinagbili sa lahat ng
mga hari ng mga Heteo at Arameo.

11 Ngayon nagmahal si Solomon ng maraming dayuhang
babae: ang anak na babae ng Paraon, mga babaeng
Moabita, Ammonita, Edomita, Sidomita at mga babaeng
Heteo— **2** mga bansang nauukol kung saan sinabi ni Yahweh
sa bansang Israel, "Huwag kayong pupunta sa kanila para
mag-asawa o ni isa sa kanila ay pupunta sa inyo, dahil tiyak
na ibabaling nila ang inyong puso sa kanilang mga diyos."
Pero minahal ni Solomon ang mga babaeng ito. **3** Nagkaroon
si Solomon ng pitong-daang maharlikang asawa at tatlong-
daang iba pang kinakasama. Inilayo ng kaniyang mga asawa
ang kaniyang puso. **4** Dahil noong tumanda si Solomon,
iniligaw ng kaniyang mga asawa ang kaniyang puso sa ibang
diyos; ang kaniyang puso ay hindi niya lubos na isinuko kay
Yahweh na kaniyang Diyos, gaya ng kaniyang amang si
David. **5** Sinunod ni Solomon si Astarte, ang diyosa ng mga
Sidonio, at sumunod siya kay Milcom, ang kasuklam-suklam
na diyus-diyosan ng mga Amonita. **6** Gumawa si Solomon
ng kasamaan sa paningin ni Yahweh; hindi siya lubusang
sumunod kay Yahweh, tulad nang nagawa ng kaniyang amang
si David. **7** Pagkatapos nagpatayo si Solomon ng isang

dambana para kay Cemos, ang kasuklam-suklam na diyus-
diyosan ng Moab, sa burol na nasa silangan ng Jerusalem, at
para din kay Molec, ang kasuklam-suklam na diyus-diyosan
ng mga Ammonita. **8** Nagtayo rin siya ng mga dambana para
sa lahat ng kaniyang mga dayuhang asawa, na nagsunog
ng mga insenso at nag-alay para sa kanilang mga diyos. **9**
Nagalit si Yahweh kay Solomon, dahil tumalikod ang kaniyang
puso sa kaniya, na Diyos ng Israel, kahit na nagpakita sa
kaniya ng dalawang ulit **10** at nag-utos sa kaniya tungkol sa
mismong bagay na ito, na hindi siya dapat maglingkod sa
ibang diyos. Subalit hindi sinunod ni Solomon kung ano ang
inutos ni Yahweh. **11** Kaya sinabi ni Yahweh kay Solomon,
“Dahil nagawa mo ito at hindi mo sinunod ang aking tipan at
aking mga alituntunin na inutos ko sa iyo, tiyak na pipilasin ko
ang kaharian mula sa iyo at ibibigay ko ito sa iyong lingkod.
12 Subalit, alang-alang sa iyong amang si David, hindi ko
ito gagawin habang ikaw ay nabubuhay, pero sisirain ko ito
sa kamay ng iyong anak na lalaki. **13** Gayon man, hindi ko
sisirain ang buong kaharian; Ibibigay ko ang isang lipi sa
iyong anak alang-alang sa aking lingkod na si David, at para
sa kapakanan ng Jerusalem, na aking pinili.” **14** Pagkatapos
ay nagtayo si Yahweh ng kakalaban kay Solomon, si Hadad
na Idumeo. Siya ay nagmula sa maharlikang angkan ng
Edom. **15** Noong si David ay nasa Edom, si Joab na pinuno
ng mga kawal ay nagpunta para ilibing ang mga patay, bawat
taong napatay sa Edom. **16** Si Joab at ang buong Israel
ay nanatili doon ng anim na buwan hanggang sa mapatay
niya ang bawat kalalakihan sa Edom. **17** Ngunit si Hadad ay
dinala ng mga lingkod ng kaniyang ama sa Ehipto kasama ng
iba pang mga Idumeo, dahil si Hadad ay isa pa lamang maliit
na bata. **18** Umalis sila sa Midian at nagpunta sa Paran,
mula kung saan kasama nilang dinala ang mga kalalakihan
patungo sa Ehipto, sa Paraon na hari ng Ehipto, na nagbigay
sa kaniya ng isang bahay, lupa at pagkain. **19** Nalugod ang
Paraon kay Hadad kaya binigyan siya ng Paraon ng asawa,
ang kapatid ng sarili niyang asawa, ang kapatid na babae ng
reyna na si Tapenes. **20** Isinilang ng kapatid ni Tapenes ang
anak na lalaki ni Hadad; Pinangalanan nila siyang Genubat;
Siya ay pinalaki ni Tapenes sa palasyo ng Paraon. Kaya
namuhay si Genubat sa palasyo ng Paraon kasama ang mga
anak ng Paraon. **21** Noong mabalitaan ni Hadad na tulog na
si David kasama ang kaniyang mga ninuno, at si Joab na
pinuno ng hukbo ay patay na, sinabi ni Hadad sa Paraon,
“Pahintulutan mo akong umalis para pumunta sa aking sariling
bansa.” **22** At sinabi sa kaniya ng Paraon, “Pero ano pa
ang kulang mo sa akin na gustuhin mo pang bumalik sa
iyong sariling bansa?” Sumagot si Hadad, “Wala, hayaan mo
lang akong umalis.” **23** Nagtayo muli ang Diyos ng isa pang
katunggali kay Solomon, si Rezon na anak na lalaki ni Eliada,
na tumakas mula sa kaniyang panginoon na si Hadadezer,
hari ng Zoba. **24** Nagtipon si Rezon ng mga kalalakihan at
naging kapitan ng isang maliit na puwersa, noong tinalo ni
David ang mga kalalakihan ng Zoba. Nagpunta ang mga
tauhan ni Zoba sa Damasco at nanirahan doon, at napailalim
kay Rezon ang Damasco. **25** Siya ay naging kaaway ng
Israel sa lahat ng panahon ng paghahari ni Solomon, kasama
ng mga kaguluhan na idinulot ni Hadad. Kinasuklaman ni
Rezon ang Israel at naghari siya sa Aram. **26** At si Jeroboam
na anak na lalaki ni Nebat, isang Efraimita na taga Sereda,
isang opisyal ni Solomon, na ang pangalan ng kaniyang ina
ay Serua, isang babaeng balo, ay nagtaas din ng kaniyang
kamay laban sa hari. **27** Ang dahilan kung bakit nagrebelde
siya laban sa hari ay dahil itinayo ni Solomon ang Millo
at inayos ang lagusan ng pader sa lungsod ni David na
kaniyang ama. **28** Si Jeroboam ay isang lalaking malakas at
matapang. Nakita ni Solomon ang binata na masipag, kaya
ibinigay sa kaniya ang pamamahala sa lahat ng gawain sa
tahanan ni Jose. **29** Sa panahong iyon, nang lumabas si
Jeroboam sa Jerusalem, natagpuan siya ni propetang Ahias
sa daan. Ngayon nagbihis si Ahias ng bagong kasuotan, at
ang dalawang lalaki ang tanging nasa bukid. **30** Pagkatapos
ay dinakma ni Ahias ang bagong kasuotan na nasa kaniya,
at pinunit ito ng labing-dalawang piraso. **31** Sinabi niya kay
Jeroboam, “kumuha ka ng sampung piraso, dahil si Yahweh
na Diyos ng Israel, sinasabi niya, 'Pagmasdan mo, pipilasin ko
ang kaharian at aalisin sa kamay ni Solomon, at ibibigay ko
ang sampung lipi sa iyo **32** (subalit magkakaroon si Solomon
ng isang lipi, alang-alang sa lingkod kong si David at alang-
alang sa Jerusalem, ang lungsod na aking pinili mula sa lahat
ng lipi ng Israel), **33** dahil iniwanan nila ako at sinamba nila si
Astarte, ang babaeng diyus-diyosan ng mga Sidonita, kay
Cemos ang diyos ng mga Moabita, at kay Milcom ang diyos
ng mga mamamayan ng mga Ammonita. Hindi sila lumakad
ayon sa aking kaparaanan, para gawin ang mabuti sa aking
paningin, at para sundin ang aking mga utos at mga tuntunin
gaya ng ginawa ng kaniyang ama na si David. **34** Ngunit,
hindi ko aalisin ang buong kaharian sa kamay ni Solomon. Sa
halip, gagawin ko siyang hari sa lahat ng araw ng kaniyang
buhay, alang-alang sa aking lingkod na si David na aking
pinili, na siyang nag-ingat sa aking mga kautusan at mga
tuntunin. **35** Ngunit kukunin ko ang kaharian mula sa kamay
ng kaniyang anak, at ibibigay ko ito sa iyo, ang sampung mga
lipi. **36** Ibibigay ko ang isang lipi sa anak na lalaki ni Solomon,
para ang aking lingkod na si David ay magkakaroon lagi ng
ilaw sa harapan ko sa Jerusalem, ang lungsod kung saan
pinili kong ilagay ang aking pangalan. **37** Kukunin kita, at
ikaw ay mamumuno at tutupad sa lahat ng hangarin mo, at
ikaw ay magiging hari ng buong Israel. **38** Kung pakikinggan
mo ang lahat na aking ipag-uutos sa iyo, at kung lalakad ka
sa aking mga landas, at kung gagawin mo kung ano ang
mabuti sa aking paningin, para ingatan ang mga tuntunin
at mga kautusan, gaya ng ginawa ng aking lingkod na si
David, sa gayon ay sasamahan kita at ipagtatayo kita ng
totoong tahanan, gaya ng itinayo ko para kay David, at ang
Israel ay ibibigay ko sa iyo. **39** Paparusahan ko ang mga
kaapu-apuhan ni David, pero hindi habang panahon.” **40**
Kaya pinagsikapang patayin ni Solomon si Jeroboam, ngunit
tumindig si Jeroboam at tumakas papuntang Ehipto, kay
Shishak, hari ng Ehipto, at nanatili siya sa Ehipto hanggang
sa pagkamatay ni Solomon. **41** Para sa ibang mga bagay
tungkol kay Solomon, lahat ng kaniyang mga ginawa at ang
kaniyang karunungan, hindi ba nakasulat ang mga ito sa
Aklat ng mga Kaganapan sa Buhay ni Solomon? **42** Naghari
si Solomon sa buong Israel sa loob ng apatnapung taon. **43**
Natulog siya kasama ang kaniyang mga ninuno, at inilibing
siya sa lungsod ng kaniyang amang si David. Ang kaniyang
anak na lalaki na si Rehoboam ang humalili sa kaniya bilang
hari.

12 Nagpunta si Rehoboam sa Shekem, dahil ang buong
Israel ay darating sa Shekem para gawin siyang hari.
2 Ito ay nangyari nang marinig ito ni Jeroboam anak ni Nebat
(dahil siya ay nasa Ehipto pa, kung saan siya ay tumakas
mula sa kinaroroonan ni Haring Solomon; Si Jeroboam ay

nanirahan sa Ehipto). 3 Kaya siya ay isinugo at tinawag nila,
at dumating si Jeroboam at buong kapulungan ng Israel; sila
ay nagsalita kay Rehoboam at sinabi, “ginawang mahirap ng
iyong ama ang aming pasanin. 4 Ngayon, gawin mong madali
ang mahirap na trabahong ibinigay ng iyong ama, at pagaanin
mo ang mabigat na pasanin na inilagay niya sa amin, at
paglilingkuran ka namin.” 5 Sinabi ni Rehoboam sa kanila,
“Umalis kayo ng tatlong araw; pagkatapos bumalik kayo sa
akin.” Kaya umalis ang mga tao. 6 Sumangguni si Haring
Rehoboam sa mga matatandang lalaki na tumayo sa harapan
ni Solomon na kaniyang ama habang siya ay nabubuhay;
sinabi niya, “Paano ninyo ako papayuhan upang sagutin ang
mga taong ito?” 7 Sila ay nagsalita sa kaniya at sinabi, “Kung
ikaw ay magiging isang lingkod ngayon sa mga taong ito
at paglilingkuran sila, at sasagutin sila sa pamamagitan ng
mabubuting mga salita, palagi silang magiging mga lingkod
mo.” 8 Subalit binalewala ni Rehoboam ang ibinigay na payo
ng mga matatandang lalaki sa kaniya, at sumangguni sa mga
kabataan na lumaking kasama niya, na tumayo sa harapan
niya. 9 Sinabi niya sa kanila, “Anong payoang maibibigay
ninyo sa akin, upang maaari nating masagot ang mga tao
na nagsalita sa akin at nagsabing, “Pagaanin ninyo ang
pasanin na inilagay sa amin ng inyong ama?” 10 Ang mga
kabataan na lumaking kasama ni Rehoboam ay nagsalita sa
kaniya, nagsabi, “Magsalita ka sa mga taong ito na nagsabi
sa iyo na ang iyong amang si Solomon ang nagpabigat ng
kanilang pasanin pero dapat mo itong pagaanin. Dapat mong
sabihin sa kanila, “Ang hinliliit kong daliri ay makapal kaysa sa
baywang ng aking ama. 11 Kaya ngayon, kahit na pinahirapan
kayo ng aking ama sa pamamagitan ng isang mabigat na
pasanin, magdadagdag ako sa inyong pasanin. Pinarusahan
kayo ng aking ama sa pamamagitan ng mga latigo, ngunit
parurusahan ko kayo sa pamamagitan ng mga alakdan.”
12 Kaya dumating si Jeroboam at ang lahat ng bayan kay
Rehoboam sa ikatlong araw, gaya ng itinagubilin ng hari
noong sinabi niyang, “Bumalik kayo sa akin sa ikatlong araw.”
13 Marahas na tinugon ng hari ang bayan at binalewala
ang payo na ibinigay sa kaniya ng mga matatandang lalaki.
14 Siya ay nagsalita sa kanila bilang pagsunod sa payo
ng mga nakababatang lalaki; sabi niya, “Pinagpasan kayo
ng aking ama sa pamamagitan ng mabibigat na pasanin,
pero magdadagdag ako ng pasanin sa inyo. Pinarusahan
kayo ng aking ama sa pamamagitan ng mga latigo, pero
parurusahan ko kayo sa pamamagitan ng mga alakdan.”
15 Kaya hindi nga pinakinggan ng hari ang mga tao, dahil
ito ay isang pagbabago ng mga pangyayari na ginawa ni
Yahweh, upang maaari niyang tuparin ang kaniyang salita
na kaniyang sinabi kay Ahias na taga-Silo kay Jeroboam na
anak ni Nebat. 16 Nang makita ng buong Israel na hindi
sila pinakinggan ng hari, sinagot siya ng mga tao at sinabi,
“Anong bahagi mayroon kami kay David? Wala kaming mana
sa anak ni Jesse! Umuwi kayo sa inyong mga tolda, Israel.
Ngayon pangalagaan mo ang sarili mong bahay, David.” Kaya
nagbalik ang Israel sa kanilang mga tolda. 17 Pero para
sa bayang Israel na nanirahan sa mga lungsod ng Juda, si
Rehoboam ang naghari sa kanila. 18 Pagkatapos ipinadala ni
Haring Rehoboam si Adoram, na siyang namamahala sa mga
pinilit na mga manggagawa, pero pinagbabato siya ng buong
Israel hanggang mamatay. Mabilis na tumakas si Haring
Rehoboam sa kaniyang karwahe patungong Jerusalem. 19
Kaya ang Israel ay naging rebelde laban sa angkan ni David
hanggang sa araw na ito. 20 Nangyari ito nang mabalitaan
ng buong Israel na bumalik na si Jeroboam, ipinadala nila
at tinawag siya sa kanilang kapulungan at ginawa siyang
hari sa buong Israel. Walang isa man ang sumunod sa
pamilya ni David, maliban lamang sa lipi ni Juda. 21 Nang
dumating si Rehoboam sa Jerusalem, tinipon niya ang lahat
ng lipi ni Juda at ang lipi ni Benjamin; mayroong piniling 180,
000 kalalakihan na mga sundalo, para labanan ang lipi ng
Israel, para ibalik muli ang kaharian kay Rehoboam na anak
ni Solomon. 22 Ngunit dumating ang salita ng Diyos kay
Semaias, ang lingkod ng Diyos; ito ang sinabi, 23 “Sabihin
kay Rehoboam na anak ni Solomon, hari ng Juda, sa lahat ng
lipi ni Juda at Benjamin, at sa natitirang mga tao; sabihing,
24 'Ito ang sinasabi ni Yahweh: Hindi ninyo dapat nilulusob
o nilalabanan ang inyong mga kapatid na bayang Israel.
Bawat lalaki ay dapat magbalik sa kaniyang tahanan, dahil
kalooban ko na mangyari ang bagay na ito.'” Kaya nakinig sila
sa salita ni Yahweh at bumalik at nagpunta sa kani-kanilang
daan, at sinunod nila ang kaniyang salita. 25 Pagkatapos
itinayo ni Jeroboam ang Shekem sa burol ng bansang Efraim,
at nanirahan doon. Lumipat siya mula doon at itinayo ang
Penuel. 26 Inaakala ni Jeroboam sa kaniyang puso, “Ngayon
manunumbalik ang kaharian sa bahay ni David. 27 Kung
aakyat ang bayang ito para mag-alay ng mga handog sa
templo ni Yahweh sa Jerusalem, sa gayon, ang puso ng
mga taong ito ay manunumbalik muli sa kanilang panginoon,
kay Rehoboam hari ng Juda. Papatayin nila ako at babalik
sila kay Rehoboam hari ng Juda.” 28 Kaya naghanap ng
payo si Haring Jeroboam at gumawa ng dalawang guyang
ginto; sinabi niya sa mga tao, “Labis-labis ito para sa inyo na
umakyat sa Jerusalem. Masdan ninyo, ito ang inyong mga
diyos bayang Israel, na naglabas sa inyo sa lupain ng Ehipto.
29 Naglagay siya ng isa sa Bethel at ang isa sa Dan. 30
Kaya naging isang kasalanan ang pagkilos na ito. Ang mga
tao ay nagpunta sa isa o sa kabila, hanggang makarating
sa Dan. 31 Gumawa si Jeroboam ng mga Templo sa mga
dambana; naghirang din siya ng mga pari sa kalagitnaan
ng buong bayan, na hindi mga anak na lalaki ni Levi. 32
Nagtalaga si Jeroboam ng isang pista sa ika-walong buwan,
sa ika-labing limang araw ng buwan, tulad ng pista na nasa
Juda, at umakyat siya sa altar. Ginawa niya ito sa Bethel,
naghahandog sa mga guya na kaniyang ginawa, at naglagay
siya sa Bethel ng mga pari sa mga dambana na kaniyang
ginawa. 33 Umakyat si Jeroboam sa altar na kaniyang ginawa
sa Bethel sa ika-labing limang araw ng ika-walong buwan, sa
buwan na binalak niya sa sarili niyang isipan; nagtalaga siya
ng isang pista para sa bayan ng Israel at umakyat sa altar
para magsunog ng insenso.

13 Isang lingkod ng Diyos ang lumabas sa Juda sa
pamamagitan ng salita ni Yahweh para sa Bethel.
Nakatayo si Jeroboam sa may altar para magsunog ng
insenso. 2 Ang lingkod ng Diyos ay sumigaw sa harapan ng
altar sa pamamagitan ng salita ni Yahweh at sinabi, “Altar,
o altar, sinasabi ni Yahweh, 'Tingnan, isang anak na lalaki
ang isisilang sa pamilya ni David, sa pangalang Josias, at
maghahandog siya sa iyo ng mga pari ng mga dambana
na nagsusunog ng insenso sa iyo; susunugin nila ang mga
buto ng kalalakihan sa iyo'.” 3 Pagkatapos nagbigay ng
isang palatandaan ang lingkod ng Diyos sa araw ding iyon,
sinasabi, “Ito ang katunayan na nagsalita si Yahweh: “Masdan
ito, ang altar ay mahahati, at ang mga abo na naririto ay
ibubuhos.” 4 Nang marinig ng hari kung ano ang sinabi

ng lingkod ng Diyos, na siya ay nagsalita laban sa altar ng
Bethel, itinaas ni Jeroboam ang kaniyang kamay mula sa
altar, na sinasabi, "Hulihin siya." Pagkatapos ang kamay na
itinuro niya laban sa lalaki ay natuyo, sa gayon hindi niya
ito maibalik sa kaniyang sarili. **5** Nahati din ang altar, at
ibinuhos ang mga abo mula sa altar, tulad ng inilarawan sa
pamamagitan ng palatandaan na ibinigay ng lingkod ng Diyos
sa pamamagitan ng salita ni Yahweh. **6** Sumagot si Haring
Jeroboam at sinabi sa lingkod ng Diyos, "Makiusap ka para
sa pabor ni Yahweh na iyong Diyos at ipanalangin ako, sa
gayon maaaring maibalik muli sa dating kalagayan ang aking
kamay." Kaya nanalangin ang lingkod ng Diyos kay Yahweh,
at muling naibalik sa dating kalagayan ang kamay ng hari. **7**
Sinabi ng hari sa lingkod ng Diyos, "Sumama ka sa aking
tahanan at magpalakas, at bibigyan kita ng isang gantimpala."
8 Sinabi ng lingkod ng Diyos sa hari, "Kahit ibigay mo sa
akin ang kalahati ng iyong mga pag-aari, hindi ako sasama
sa iyo, ni kakain o iinom sa lugar na ito, **9** dahil inutos sa
akin ni Yahweh sa pamamagitan ng kaniyang salita, "Hindi
ka kakain ng tinapay ni iinom ng tubig, ni babalik sa iyong
dinaanan." **10** Kaya nag-iba ng daanan ang lingkod ng Diyos
at hindi nagbalik sa kaniyang tahanan sa daan na kaniyang
dinaanan patungo sa Bethel. **11** Ngayon mayroong isang
matandang propeta na naninirahan sa Bethel, at isa sa mga
anak niyang lalaki ay dumating at sinabi sa kaniya ang lahat
ng nagawa ng lingkod ng Diyos nang araw na iyon sa Bethel.
Sinabi rin ng kaniyang mga anak na lalaki sa kaniya ang
mga salita na sinabi ng lingkod ng Diyos sa hari. **12** Sinabi
ng kanilang ama sa kanila, "Saang daan siya nagpunta?"
Ngayon itinuro ng mga anak na lalaki ang dinaanan ng lingkod
ng Diyos mula sa Juda na pinanggalingan. **13** Kaya sinabi
niya sa kaniyang mga anak na lalaki, "Ihanda ang asnong
sasakyan ko." Kaya inihanda nila ang asno at sinakyan
niya ito. **14** Sinundan ng matandang propeta ang lingkod
ng Diyos at inabutan siyang nakaupo sa ilalim ng puno ng
ensena; at sinabi niya sa kaniya, "Ikaw ba ang lingkod ng
Diyos na nanggaling mula sa Juda?" Sumagot siya, "Ako
nga." **15** Pagkatapos sinabi sa kaniya ng matandang propeta,
"Sumama ka sa aking tahanan at kumain ka." **16** Sumagot
ang lingkod ng Diyos, "Hindi ako maaaring sumama sa iyo
pabalik ni magpunta sa inyo, hindi rin ako maaaring kumain ni
uminom sa inyo sa lugar na ito, **17** dahil ito ay iniutos sa
akin sa pamamagitan ng salita ni Yahweh, "Hindi ka kakain ni
iinom nang tubig doon, ni magbabalik sa iyong dinaanan." **18**
Kaya sinabi ng matandang propeta sa kaniya, "Ako ay isa ring
propetang tulad mo, at isang anghel ang nagsalita sa akin sa
pamamagitan ng salita ni Yahweh, sinasabing, "Isama mo
siya pabalik sa iyong bahay, para maaari siyang kumain at
uminom ng tubig." Pero siya ay nagsisinungaling sa lingkod ng
Diyos. **19** Kaya sumama ang lingkod ng Diyos sa matandang
propeta at kumain sa kaniyang tahanan at uminom ng tubig.
20 Habang sila ay nakaupo sa hapagkainan, ang salita ni
Yahweh ay dumating sa propeta na nagdala sa kaniya, **21** at
sumigaw siya sa lingkod ng Diyos na nanggaling mula sa
Juda, sinasabing, "Pinasasabi ni Yahweh, "Dahil sinuway mo
ang salita ni Yahweh at hindi sinunod ang utos na ibinigay
sa iyo ni Yahweh na iyong Diyos, **22** pero bumalik ka at
kumain at uminom ng tubig sa lugar na sinabi niya sa iyo
na huwag kang kakain at iinom ng tubig, hindi maililibing
ang iyong katawan sa libingan ng iyong mga ninuno." **23**
Pagkatapos niyang kumain at uminom, inihanda ng propeta
ang asno ng lingkod ng Diyos, ang lalaking bumalik kasama
niya. **24** Nang makaalis na ang lingkod ng Diyos, isang leon
ang nasalubong niya sa daan at pinatay siya, at ang katawan
niya ay naiwan sa daanan. Pagkatapos nakatayo ang asno
sa tabi nito at nakatayo din ang leon sa katawan nito. **25**
Nang napadaan ang mga tao at nakita ang naiwang katawan
sa daanan, at ang nakatayong leon sa tabi ng katawan, sila
ay dumating at ibinalita ito sa lungsod kung saan nanirahan
ang matandang propeta. **26** Nang marinig ito ng propeta na
nagdala pabalik sa kaniya mula sa daanan, sinabi niya, "Ito
ang lingkod ng Diyos na lumabag sa salita ni Yahweh. Kaya
siya ay ibinigay ni Yahweh sa leon, na nilapa ng pira-piraso at
pinatay siya, tulad lamang ng salita ni Yahweh na nagbabala
sa kaniya. **27** Kaya nagsalita ang matandang propeta sa mga
anak niyang lalaki, na sinasabing, "Ihanda ang aking asno," at
inihanda nila ito. **28** Siya ay nagpunta at nakitang naiwan ang
katawan sa daanan, at nakabantay ang asno at leon sa tabi
ng bangkay. Hindi kinain ng leon ang bangkay, ni sinaktan
ang asno. **29** Kinuha ng propeta ang bangkay ng lingkod ng
Diyos, isinakay ito sa asno at dinala ito pabalik. Dumating
siya sa sarili niyang lungsod para magluksa at para siya ay
ilibing. **30** Inilibing niya ang bangkay sa sarili niyang libingan,
at sila ay nagluksa sa kaniya, na sinasabing, "Kaawa-awa ka,
aking kapatid na lalaki!" **31** Nang siya ay mailibing na niya,
nagsalita ang matandang propeta sa kaniyang mga anak na
lalaki, na sinasabing, "Kapag ako ay namatay ilibing ninyo
ako sa libingan kung saan inilibing ang lingkod ng Diyos.
Ilagay ninyo ang aking mga buto sa tabi ng kaniyang mga
buto. **32** Dahil kung ano ang kaniyang sinabi nang siya ay
nagpahayag ng salita ni Yahweh laban sa altar sa Bethel, at
laban sa lahat ng templo sa mga dambana sa mga lungsod
ng Samaria, ay siguradong matutupad." **33** Pagkatapos nito
hindi nagbago si Jeroboam mula sa kaniyang masasamang
gawain, pero patuloy pa rin siyang naghirang ng mga pari
para sa mga dambana mula sa kalagitnaan ng buong bayan.
Ginawa niyang banal ang sinumang nais maglingkod, na
maaaring maging mga pari sa mga dambana. **34** Ang bagay
na ito ay naging kasalanan sa pamilya ni Jeroboam at naging
dahilan na maputol at mawasak ang mga ito sa ibabaw ng
daigdig.

14 Nang panahon na iyon ang anak ni Jeroboam na si
Abias ay nagkasakit. **2** Sinabi ni Jeroboam sa kaniyang
asawa, "Pakiusap bumangon ka at magkunwari, para hindi ka
makilala bilang asawa ko, at pumunta ka sa Silo, dahil ang
propetang si Ahias ay naroroon; siya ang nagsalita tungkol sa
akin, na sinasabing ako ay magiging hari sa bayang ito. **3**
Magdala ka ng sampung tinapay, ilang mga keyk, at isang
garapong pulot, at pumunta ka kay Ahias. Sasabihin niya
sa iyo kung ano ang mangyayari sa bata." **4** Ganoon nga
ang ginawa ng asawa ni Jeroboam; umalis siya at nagpunta
sa Silo at dumating sa bahay ni Ahias. Ngayon hindi na
nakakakita si Ahias, siya ay bulag na dahil sa kaniyang edad.
5 Sinabi ni Yahweh kay Ahias, "Masdan mo, darating ang
asawa ni Jeroboam para humingi ng payo mula sa iyo tungkol
sa kaniyang anak na lalaki, dahil siya ay may sakit. Sabihin
mo sa kaniya ang ganoon at ganito, dahil kapag siya ay
dumating, magkukunwari siyang parang siya ay ibang babae."
6 Nang marinig ni Ahias ang tunog ng kaniyang yapak habang
siya ay pumapasok sa pintuan, sabi niya, "Pumasok ka,
asawa ni Jeroboam. Bakit ka nagkukunwari na maging isang
tao na hindi naman ikaw iyon? Isinugo ako sa iyo na may mga
masamang balita. **7** Umalis ka, sabihin mo kay Jeroboam na

si Yahweh, ang Diyos ng Israel, ay nagsasabing, “Itinaas kita
mula sa kalagitnaan ng bayan para gawin kang pinuno ng
aking bayang Israel. **8** Inalis ko ang kaharian mula sa pamilya
ni David at ibinigay ko sa iyo, gayon man hindi ka naging tulad
ni David na aking lingkod, na tumupad sa aking mga utos at
sumunod sa akin ng buong puso niya, at gawin lamang kung
ano ang matuwid sa aking mga paningin. **9** Sa halip, ginawa
mo ang kasamaan, higit sa lahat ng nauna sa iyo. Gumawa
ka ng ibang mga diyos, at hinulmang mga imaheng bakal para
galitin ako, at sinaksak mo ako sa aking likuran. **10** Kaya,
pagmasdan mo, magpapadala ako ng kapahamakan sa iyong
pamilya; puputulin ko mula sa iyo ang bawat batang lalaki
sa Israel, maging alipin o malaya, at ganap na tatanggalin
ang iyong pamilya, tulad ng isang tao na nagsusunog ng
dumi hanggang ito ay maglaho na. **11** Sinuman na kabilang
sa iyong pamilya na namatay sa lungsod ay kakainin ng
mga aso, at sinumang mga namatay sa bukid ay kakainin
ng mga ibon ng mga kalangitan, dahil ako, si Yahweh, ang
nagsabi nito. **12** Kaya tumindig ka, asawa ni Jeroboam, at
bumalik ka sa iyong tahanan, kapag pumasok ka sa lungsod,
ang anak mong si Abias ay mamamatay. **13** Ipagluluksa
siya ng buong Israel at siya ay ililibing. Siya lamang ang
tanging mula sa pamilya ni Jeroboam ang mapupunta sa
isang libingan, dahil sa kaniya lamang, mula sa sambahayan
ni Jeroboam, ay may mabubuting bagay na natagpuan sa
paningin ni Yahweh, ang Diyos ng Israel. **14** Gayundin, si
Yahweh ay magtatalaga ng isang hari ng Israel na magpuputol
sa pamilya ni Jeroboam sa araw na iyon. Ngayon na ang
araw na iyon, ngayon na. **15** Dahil lilipulin ni Yahweh ang
Israel tulad ng isang halamang tambo na nililiglig sa tubig,
at bubunutin niya ang Israel sa masaganang lupain na ito
na ibinigay niya sa kanilang mga ninuno. Sila ay kaniyang
ikakalat sa kabila ng ilog Eufrates, dahil gumawa sila ng mga
poste ni Asera at ginalit nila si Yahweh. **16** Pababayaan
niya ang Israel dahil sa mga kasalanan ni Jeroboam, ang
mga kasalanan na kaniyang ginawa, at sa pamamagitan na
nagdulot ng kasalanan sa bayang Israel para magkasala.” **17**
Kaya tumindig at umalis ang asawa ni Jeroboam, at dumating
sa Tirsa. Pagdating niya sa bungad ng pintuan ng kaniyang
bahay, namatay ang bata. **18** Inilibing siya ng buong bayan
ng Israel at ipinagluksa siya, tulad lamang ng pagkakasabi
sa kanila sa pamamagitan ng salita ni Yahweh na kaniyang
sinabi sa pamamagitan ng lingkod niyang si propeta Ahias.
19 Sa iba pang mga bagay tungkol kay Jeroboam, kung
paano siya nakipagdigma at paano siya naghari, tingnan, sila
ay nakasulat Sa Aklat ng mga Kaganapan ng mga Hari ng
Israel. **20** Naghari si Jeroboam ng dalawampu't-dalawang
taon at pagkatapos humimlay siyang kasama ang kaniyang
mga ninuno, at si Nadab na kaniyang anak na lalaki ang
naging hari na humalili sa kaniya. **21** Ngayon si Rehoboam
na anak ni Solomon ang naghahari sa Juda. Si Rehoboam ay
apatnapu't-isang taong gulang noong siya ay naging hari,
at siya ay labing pitong taong naghari sa Jerrusalem, ang
lungsod na pinili ni Yahweh sa lahat ng mga lipi ng Israel para
ilagay ang kaniyang pangalan. Ang pangalan ng kaniyang ina
ay Naama na taga-Ammon. **22** Gumawa ng kasamaan ang
Juda sa paningin ni Yahweh; nagbunsod sa kaniya para siya
ay magselos sa mga kasalanang ginawa nila, higit pa sa lahat
ng bagay na nagawa ng kanilang ninuno. **23** Dahil sila ay
nagtayo rin ng mga dambana, mga sagradong haliging bato,
at poste ni Asera sa bawat matataas na burol at sa ilalim ng
bawat luntiang puno. **24** Mayroon ding mga kultong bayarang
lalaki at babae sa lupain. Ginawa din nila ang mga kasuklam-
suklam na bagay na ginawa ng mga bansa, na pinalayas ni
Yahweh sa harapan ng bayang Israel. **25** Nangyari nang ika-
limang taon ng paghahari ni Haring Rehoboam na sinalakay
ni Shishak hari ng Ehipto ang Jerusalem. **26** Kinuha niya
ang mga kayamanan sa bahay ni Yahweh, at ang mga
kayamanan sa bahay ng hari. Sinamsam niya ang lahat ng
bagay; kinuha niya rin ang lahat ng mga gintong kalasag na
ginawa ni Solomon. **27** Gumawa ng mga tansong kalasag si
Haring Rehoboam kapalit nila at ipinagkatiwala sila sa mga
kamay ng mga pinuno ng bantay, na nagbabantay ng pintuan
sa bahay ng hari. **28** Ito ay nangyayari kapag pumapasok
ang hari sa bahay ni Yahweh, dala-dala ito ng mga bantay;
pagkatapos sila ay ibabalik nila sa himpilan ng bantay. **29**
Para sa iba pang mga bagay tungkol kay Rehoboam, at sa
lahat ng ginawa niya, hindi ba nasusulat sila sa Ang Aklat ng
mga Kaganapan ng mga Hari ng Juda? **30** Mayroong patuloy
na digmaan sa pagitan ng sambahayan ni Rehoboam at sa
sambahayan ni Jeroboam. **31** Kaya humimlay si Rehoboam
kasama ng kaniyang mga ninuno at inilibing kasama nila sa
lungsod ni David. Ang pangalan ng kaniyang ina ay Naama
na Ammonita. Si Abias na kaniyang anak na lalaki ang naging
hari na kaniyang kahalili.

15 Sa ika labing-walong taon ng paghahari ni Haring
Jeroboam anak ni Nebat, si Abiam ay nagsimulang
maghari sa Juda. **2** Siya ay naghari sa Jerusalem sa loob ng
tatlong taon. Ang pangalan ng kanyang ina ay Maaca, ang
anak ni Absalom. **3** Lumakad siya ayon sa mga kasalanan ng
mga nauna sa kaniya; ang kaniyang puso ay hindi nakalaan
kay Yahweh na kaniyang Diyos na tulad ng puso ni David,
na kaniyang ninuno. **4** Ganumpaman, alang-alang kay
David, binigyan siya ni Yahweh ng ilawan sa Jerusalem
sa pamamagitan ng pagtataguyod sa kaniyang anak para
palakasin ang Jerusalem. **5** Ginawa ito ng Diyos dahil ginawa
ni David ang tama sa kaniyang paningin; sa buong buhay niya
hindi siya tumalikod sa anumang inutos sa kaniya, maliban na
lang sa ginawa niya kay Urias na Hiteo. **6** Sa kasalukuyan,
may digmaan sa pagitan nila Rehoboam at Jeroboam sa
buong buhay ni Abiam. **7** At sa iba pang mga bagay tungkol
kay Abiam, ang lahat ng kaniyang ginawa, hindi ba naisulat
ang mga ito sa Aklat ng mga Kaganapan sa Buhay ng mga
Hari ng Judah? Nagkaroon ng digmaan sa pagitan ni Abiam
at Jeroboam. **8** Nahimlay si Abiam sa piling ng kaniyang
mga ninuno, at inilibing siya sa lungsod ni David. Si Asa
na kaniyang anak ang naging hari kapalit niya. **9** Sa ika-
dalawampung taon ni Jeroboam, hari ng Israel, si Asa ay
nagsimulang mamuno sa Juda. **10** Siya ay namuno sa loob
ng apatnapu't isang taon sa Jerusalem. Ang pangalan ng
kaniyang lola ay Maaca, na siyang anak ni Absalom. **11**
Ginawa ni Asa ang tama sa paningin ni Yahweh, na tulad
ng ginawa ni David, na kaniyang ninuno. **12** Pinalayas niya
ang mga lalakeng bayaran sa mga dambana mula sa lupain
at tinanggal ang lahat ng mga diyus-diyosan na ginawa ng
kaniyang mga ninuno. **13** Tinanggal niya rin si Maaca, ang
kaniyang lola sa pagiging reyna dahil gumawa ito ng isang
kasuklam-suklam na rebulto mula sa poste ni Asera. Pinutol
ni Asa ang kasuklam-suklam na rebulto at saka sinunog sa
Lambak ng Kidron. **14** Pero ang mga dambana ay nanatiling
nakatayo. Ganumpaman, ang puso ni Asa ay ganap na
nakalaan kay Yahweh sa buong buhay niya. **15** Dinala niya sa
tahanan ni Yahweh ang lahat ng mga bagay na inihandog ng

kaniyang ama at ang kaniyang mga handog kay Yahweh, mga
bagay na gawa sa ginto at pilak. **16** May digmaan sa pagitan
nila Asa at Baasa na hari ng Israel, sa buong buhay nila. **17**
Mapangahas na kumilos si Baasa na hari ng Israel laban sa
Juda at itinayo ang Rama, para mapigilan niya ang sinuman
na makapasok o makalabas sa lupain ni Asa hari ng Juda. **18**
Kaya kinuha ni Asa ang lahat ng mga pilak at ginto sa taguan
ng mga kayamanan ng templo at ng palasyo ng hari. Inabot
niya ito sa kamay ng kaniyang mga lingkod at inutusan silang
dalhin ito kay Ben Hadad, anak ni Tabrimon anak ni Hezion,
ang hari ng Aram na nakatira sa Damasco. **19** Sinabi niya,
“Magkaroon tayo ng kasunduan, na tulad ng kasunduan na
mayroon ang mga ama natin. Tingnan mo, pinadalhan kita ng
mga pilak at ginto. Putulin mo na ang kasunduan mo kay
Baasa na Hari ng Israel, para hayaan na niya ako.” **20** Nakinig
si Ben Hadad kay Haring Asa at ipinadala ang mga pinuno ng
kaniyang mga hukbo, at kanilang sinalakay ang mga lungsod
sa Israel. Sinalakay nila ang Ijon, Dan, Abel Bet Maaca, at
ang buong Cineret, kasama ng lahat ng lupain ng Neftali. **21**
Nang marinig ito ni Haring Baasa, itinigil niya ang pagtayo ng
Rama at bumalik sa Tirza. **22** At gumawa ng proklamasyon
para sa buong Juda si Haring Asa. Walang sinuman ang hindi
sakop nito. Dinala nila ang lahat ng mga troso at mga bato na
ginagamit ni Haring Baasa para itayo ang Rama. Ginamit ni
Haring Asa ang mga ito para itayo ang Geba ng Benjamin
at Mizpah. **23** At sa iba pang mga bagay tungkol kay Asa,
ang kaniyang kadakilaan, ang lahat ng kaniyang ginawa, ang
lahat ng mga lungsod na kaniyang itinayo, hindi ba naisulat
ang mga ito sa Aklat ng mga Kaganapan sa Buhay ng mga
Hari ng Juda? Pero nang siya ay tumanda na, nagkaroon
siya ng sakit sa paa. **24** At si Asa ay nahimlay kasama ang
kaniyang mga ninuno at inilibing sa lungsod ni David na
kaniyang ama. Si Jehosafat na kaniyang anak ang naging
hari kapalit niya. **25** Si Nadab na anak ni Jeroboam ang
naging hari ng Israel noong ikalawang taon ng paghahari ni
Asa sa Juda; naghari siya sa Israel ng dalawang taon. **26**
Ginawa niya ang masama sa paningin ni Yahweh at sumunod
sa yapak ng kaniyang ama, at sa kaniyang sariling kasalanan,
na humikayat sa buong Israel para magkasala. **27** Nagplano
ng pagtataksil laban kay Nadab si Baasa na anak ni Ahias na
mula sa pamilya ni Isacar; pinatay siya ni Baasa sa Gibeton,
na sakop ng Filisteo, dahil sina Nadab at ang buong Israel ay
lumusob sa Gibeton. **28** Sa ikatlong taon ni haring Asa ng
Juda, pinatay ni Baasa si Nadab at naging hari kapalit niya.
29 At nang siya ay naging hari, pinatay ni Baasa ang lahat
ng pamilya ni Jeroboam. Wala siyang iniwang humihinga sa
mga kaapu-apuhan ni Jeroboam; sinira niya ang lipi ng mga
hari sa paraang ito, ayon sa sinabi ni Yahweh kay Ahias ang
taga-Shilo na kaniyang lingkod, **30** para sa mga kasalanan
ni Jeroboam at ang kaniyang pangunguna sa buong Israel
sa pagkakasala dahil ginalit niya si Yahweh, ang Diyos ng
Israel. **31** At sa iba pang mga bagay tungkol kay Nadab,
ang kaniyang mga nagawa, hindi ba ito nasusulat sa Aklat
ng mga Kaganapan sa Buhay ng mga Hari ng Israel? **32**
May digmaan sa pagitan ni Haring Asa at Haring Baasa ng
Israel sa buong buhay nila. **33** Sa ikatlong taon ni Asa hari ng
Judah, nagsimulang maghari sa Israel si Baasa anak ni Ahias
sa Tirza sa loob ng dalwampu't apat na taon. **34** Ginawa niya
ang masama sa paningin ni Yahweh at lumakad sa yapak ni
Jeroboam at sa kaniyang kasalanan na humikayat sa buong
Israel para magkasala.

16
Dumating ang mensahe ni Yahweh kay Jehu na anak
ni Hanani laban kay Baasa, at nagsabing, **2** “Sa kabila
ng pag-angat ko sa iyo mula sa alikabok at paghirang ko
sa iyo bilang pinuno ng aking bayang Israel, lumakad ka
sa yapak ni Jeroboam at hinimok ang aking bayang Israel
para magkasala, upang magalit ako dahil sa kanilang mga
kasalanan. **3** Tingnan mo, tuluyan kong itataboy si Baasa at
ang kaniyang pamilya, at itutulad ko ang iyong pamilya sa
pamilya ni Jeroboam na anak ni Nebat. **4** Kakainin ng mga
aso ang sinumang nabibilang kay Baasa na mamamatay sa
lungsod, at ang mga ibon sa himpapawid ay kakainin ang
sinumang mamamatay sa mga parang. **5** At sa iba pang mga
bagay tungkol kay Baasa, ang kaniyang mga ginawa, ang
kaniyang kadakilaan, hindi ba ito nasusulat sa Aklat ng mga
Kaganapan sa Buhay ng mga Hari ng Israel? **6** Nahimlay si
Baasa kasama ng kaniyang mga ninuno at inilibing sa Tirza,
at ang kaniyang anak na si Ela ang naging hari kapalit niya.
7 Kaya dumating ang mensahe ni Yahweh laban kay Baasa
at sa buo niyang pamilya sa pamamagitan ni propetang Jehu
na anak ni Hanani dahil sa mga masasamang bagay na
ginawa ni Baasa sa paningin ni Yahweh, na nagpagalit sa
kaniya sa pamamagitan ng kaniyang mga ginawa na tulad ng
pamilya ni Jeroboam, at dahil sa pagpatay niya sa buong
pamilya ni Jeroboam. **8** Sa ika-dalawampu't anim na taon ni
Asa, hari ng Juda, si Ela na anak ni Baasa ay nagsimulang
maghari sa buong Israel sa Tirza; siya ay naghari sa loob
ng dalawang taon. **9** Ang kaniyang lingkod na si Zimri, ang
pinuno ng kalahati ng kaniyang mga karuwaheng pandigma,
ay nagbalak ng masama laban sa kaniya. Sa panahong iyon
si Ela ay nasa Tirza, na nilalasing ang sarili sa bahay ni
Arza, na namamahala sa buong sambahayan sa Tirza. **10**
Pumasok sa loob si Zimri, sinalakay at pinatay niya si Ela, at
naging hari kapalit niya sa ika-dalawampu't pitong taon ni
Asa hari ng Juda. **11** Noong nagsimulang maghari si Zimri,
pagka-upo niya sa kaniyang trono, pinatay niya ang lahat ng
pamilya ni Baasa. Hindi siya nag-iwan ng buhay, kahit na
isang batang lalaki, maging kamag-anak o kaibigan ni Baasa.
12 Kaya winasak ni Zimri ang lahat ng pamilya ni Baasa,
na gaya ng sinabi sa kanila ni Yahweh sa pamamagitan
ni Jehu na propeta, **13** dahil sa lahat ng mga nagawang
kasalanan ni Baasa at ng kaniyang anak na si Ela, at ng dahil
sa hinikayat din din nila ang Israel para magkasala at galitin
si Yahweh, ang Diyos ng Israel, nang dahil sa kanilang mga
diyus-diyosan. **14** At sa iba pang mga bagay tungkol kay Ela,
ang lahat ng kaniyang ginawa, hindi ba naisulat ang mga
ito sa Aklat ng mga Kaganapan sa Buhay ng mga Hari ng
Israel? **15** Noong ika-dalawampu't pitong taon ni Asa hari ng
Judah, naghari lamang si Zimri sa loob ng pitong araw sa
Tirzah. Ngayon ang hukbo ay nagkampo sa Gibeton, na nasa
teritoryo ng mga Filisteo. **16** Narinig ng hukbo na nasa kampo
doon na, “Nagtaksil si Zimri at pinatay niya ang hari.” Kaya sa
araw na iyon sa kampo, ang buong Israel ay idineklara si
Omri, ang pinuno ng hukbo, bilang hari sa buong Israel. **17**
Pumunta paakyat si Omri kasama ang buong Israel mula sa
Gibeton, at nilusob ang Tirza. **18** Kaya nang makita ni Zimri
na ang lungsod ay nasakop na, pumunta siya sa tanggulan
na nakadugtong sa palasyo ng hari at sinilaban ang gusali
kung nasaan siya, sa paraang ito namatay siya sa sunog.
19 Ito ay para sa mga kasalanan na kaniyang ginawa sa
paningin ni Yahweh, sa paglakad sa yapak ni Jeroboam at sa
kasalanang kaniyang mga nagawa, at sa paghimok niya na
magkasala ang Israel. **20** At para naman sa iba pang bagay

patungkol kay Zimri, at sa pag-aklas na ginawa niya, hindi
ba nakasulat ang mga iyon sa Aklat ng mga Kaganapan sa
Buhay ng mga Hari ng Israel? **21** Pagkatapos ang bayan ng
Israel ay nahati sa dalawang bahagi. Sumunod ang kalahati
kay Tibni na anak ni Ginat para gawin siyang hari at ang
kalahati ay sumunod kay Omri. **22** Pero ang mga taong
sumunod kay Omri ay mas malakas kaysa sa mga sumunod
kay Tibni na anak ni Ginat. Kaya namatay si Tibni at si Omri
ang naging hari. **23** Nagsimulang maghari si Omri sa buong
Israel noong ika tatlumpu't isang taon ni haring Asa sa Juda,
at siya ay naghari ng labindalawalang taon. Naghari siya sa
Tirza ng anim na taon. **24** Binili niya ang bulubundukin ng
Samaria kay Semer sa halagang dalawang talentong pilak.
Nagtayo siya ng lungsod sa bulubundukin at tinawag niya
itong Samaria, ayon sa pangalan ni Semer, ang dating may-
ari ng bulubundukin. **25** Ginawa ni Omri ang masamang
bagay sa paningin ni Yahweh at naging masahol pa sa mga
nauna sa kaniya. **26** Dahil sa pagsunod niya sa yapak ni
Jeroboam na anak ni Nebat at sa kasalanan nito, hinikayat
niya ang Israel sa kasalanan na gumalit kay Yahweh, ang
Diyos ng Israel, dahil sa kanilang mga diyus-diyosan. **27** At
para sa iba pang mga bagay na ginawa ni Omri, at ang lakas
ng puwersa na pinakita niya, hindi ba nakasulat ang mga ito
sa Aklat ng mga Kaganapan sa Buhay ng mga Hari ng Israel?
28 Pagkatapos, nahimlay si Omri kasama ng kaniyang mga
ninuno at inilibing sa Samaria, si Ahab na kaniyang anak ang
pumalit sa kaniya bilang hari. **29** Sa ika-tatlumpu't walong
taon ng pamumuno ni Haring Asa ng Juda, si Ahab na anak
ni Omri ay naging hari sa buong Israel. **30** Naghari si Ahab
na anak ni Omri sa buong Israel nang dalawampu't dalawang
taon. Gumawa ng masama si Ahab sa paningin ni Yahweh,
na mas masahol pa sa mga nauna sa kaniya. **31** Bale wala
lang sa kaniya ang paglakad sa yapak ni Jeroboam na anak
ni Nebat, kaya ginawa niyang asawa si Jezebel na anak ni
Etbaal, hari ng mga taga-Sidon; pumunta siya at sinamba si
Baal at yumukod sa kaniya. **32** Nagtayo siya ng altar para
kay Baal sa tahanan ni Baal, na itinayo niya sa Samaria. **33**
Nagtayo si Ahab ng poste para kay Asera. Gumawa si Ahab
ng mga bagay na mas masahol pa sa mga nauna sa kaniya
na mas lalong ikinagalit ni Yahweh, na Diyos ng Israel. **34** Sa
kaniyang panahon, tinayo muli ni Hiel ang Jerico. Tinayo niya
ito kapalit ang buhay ng kaniyang panganay na anak na si
Abiram at ginawa ang mga tarangkahan kapalit ang buhay ni
Segub, ang kaniyang bunso. Ginawa nila ito dahil sinunod
nila ang salita ni Yahweh na sinabi noong panahon ni Josue
anak ni Nun.

17 Sinabihan ni Elias na taga-Tisbe sa Galaad si Ahab,
"Habang si Yahweh, na Diyos ng Israel na aking
kinakatawan, ay totoong buhay, hindi magkakaroon ng hamog
o kaya ulan sa mga susunod na taon hanggang hindi ko
sinasabi." **2** Ang mensahe ng Diyos ay dumating kay Elias,
na nagsasabing, **3** "Lisanin mo ang lugar na ito at pumunta
ka pasilangan; magtago ka sa batis ng Kerit sa silangan ng
Jordan. **4** Mangyayari na iinom ka sa tubig mula sa batis at
inutusan ko ang mga uwak na pakainin ka doon. **5** Kaya
umalis si Elias at ginawa ang inutos ni Yahweh. Pumunta siya
para mamuhay sa batis ng Kerit sa silangan ng Jordan. **6**
Dinalhan siya ng mga uwak ng tinapay at karne sa umaga
at sa gabi, at uminom siya mula sa batis. **7** Pero hindi
katagalan natuyo ang batis dahil hindi umuulan sa lupain. **8**
Dumating ang mensahe ng Diyos sa kaniya na nagsasabing,
9 "Bumangon ka, pumunta ka sa Sarepta na sakop ng Sidon,
at doon ka manahan. Tingnan mo, inutusan ko ang isang balo
para alagaan ka. **10** Kaya bumangon siya at pumunta sa
Sarepta, at nang makarating siya sa tarangkahan ng lungsod
isang balo ang namumulot ng mga kahoy. Kaya tinawag
niya ito at sinabi, "Pakidalhan mo naman ako ng kaunting
tubig na nasa banga para maka-inom ako." **11** Habang siya
ay papunta para kumuha ng tubig tinawag siya ni Elias at
sinabi, "Pahingi naman ng tinapay na nasa kamay mo." **12**
Sumagot siya, "Si Yahweh na iyong Diyos ay buhay, wala
na akong tinapay, maliban na lang sa isang dakot ng harina
at kaunting mantika sa lalagyan. Tingnan mo, namulot ako
ng dalawang kahoy para lutuin ito para sa akin at sa anak
ko, para kami makakain, at mamatay." **13** Sinabi ni Elias sa
kaniya, "Huwag kang matakot. Pumunta ka at gawin ang
sinabi mo pero magluto ka muna ng maliit na tinapay at
dalhin mo sa akin. At pagkatapos magluto ka na ng para sa
inyo ng anak mo. **14** Dahil sinabi ni Yahweh, na Diyos ng
Israel, "Hindi mauubusan ng laman ang banga ng harina,
maging ang lalagyan ng mantika ay hindi hihinto sa pagdaloy,
hanggang sa magpadala si Yahweh ng ulan sa buong lupain."
15 Pagkatapos, ginawa niya ang sinabi ni Elias, at siya, si
Elias at ang bata ay kumain nang maraming araw. **16** Hindi
naubos ang harina sa banga maging ang mantika sa lalagyan
ay hindi huminto sa pagdaloy, na siyang sinabi ni Yahweh sa
pamamagitan ni Elias. **17** Pagkatapos ng mga pangyayaring
ito, nagkasakit ang lalaking anak ng babae, ang babaeng
may-ari ng bahay. Napakalubha ng kaniyang karamdaman na
kaniyang ikinamatay. **18** Kaya sinabi ng kaniyang ina, "Ano ba
ang dinala mo laban sa akin, lingkod ng Diyos? Pumunta ka
ba rito para ipaalala ang aking kasalanan at patayin ang aking
anak?" **19** Pagkatapos sinabi sa kaniya ni Elias, "Ibigay mo
sa akin ang iyong anak." Kinuha ni Elias ang kaniyang anak
at dinala sa taas ng bahay kung saan siya namamalagi, at
inilapag ang bata sa higaan. **20** Tumawag siya kay Yahweh,
"Yahweh aking Diyos, nagdala ka rin ba ng kapahamakan sa
balo na aking tinutuluyan, at pinatay mo ang kaniyang anak?"
21 At inunat ni Elias nang tatlong beses ang kaniyang sarili sa
bata; tumawag siya kay Yahweh at sinabi, "Yahweh na aking
Diyos, nagmamaka-awa ako sa iyo, ibalik mo ang buhay ng
batang ito." **22** Pinakinggan ni Yahweh ang tinig ni Elias; ang
hininga ng bata ay bumalik sa kanya, at siya ay nabuhay muli.
23 Kinuha niya ang bata at binaba sa bahay mula sa silidat
sinabi, "Tingnan mo, buhay ang iyong anak." **24** Sumagot ang
babae kay Elias, "Alam ko na ngayon na ikaw ay lingkod ng
Diyos, at ang salita ni Yahweh mula sa iyong bibig ay totoo."

18 Kaya pagkalipas ng maraming araw ang salita ni
Yahweh ay nakarating kay Elias sa ikatlong taon ng
tagtuyot nagsasabing, "Elias ipakita mo ang iyong sarili kay
Ahab, at magpapadala ako ng ulan sa lupain." **2** At pumunta
si Elias at siya ay nagpakita kay Ahab; ngayon malubha
ang taggutom sa Samaria. **3** Tinawag ni Ahab si Obadias,
ang taga pangasiwa ng palasyo. Sa panahong iyon labis na
pinarangalan ni Obadias si Yahweh, **4** dahil nang ipinapapatay
ni Jezebel ang mga propeta ni Yahweh, sinama ni Obadias
ang isandaang propeta at itinago niya sila ng tig limampo sa
isang kuweba, at pinakain niya sila ng tinapay at tubig. **5**
Sinabi ni Ahab kay Obadias, "Lumibot ka sa lupain sa lahat ng
mga bukal ng tubig at batis. Marahil tayo ay makakahanap ng
damo at maililigtas ang mga kabayo at mga asno para hindi
tayo maubusan ng lahat ng hayop." **6** Kaya hinati nila ang

lupaing kanilang lalakaran at humanap ng tubig. Si Ahab ay
naglakad mag isa, at si Obadias ay umiba ng daan. **7** Habang
si Obadias ay nasa daan, hindi inaasahan nasalubong siya
ni Elias. Nakilala siya ni Obadias at nagpatirapa sa lupa.
Kaniyang sinabi, "ikaw ba ito, ang panginoon kong si Elias?"
8 Sumagot si Elias, "Ako nga ito. Pumunta ka at sabihin mo
sa iyong panginoon, 'Masdan narito, si Elias.'" **9** Sumagot si
Obadias, "Paano ako nagkasala upang ibibigay ang iyong
lingkod sa kamay ni Ahab, para patayin niya ako? **10** Si
Yahweh ang iyong Diyos ay buhay, walang bansa o kaharian
na kung saan ang aking panginoon ay hindi nagsugo ng
kalalakihan para hanapin ka. Kapag ang isang bansa o
kaharian ay nagsasabi, 'Wala rito si Elias,' pinasusumpa sila
ni Ahab na hindi ka nila mahanap. **11** Pero ngayon iyong
sinasabi, 'Pumunta ka, at sabihin mo sa panginoon mo na
narito si Elias.' **12** Sa sandaling ako ay mawalay sa iyo, ikaw
ay kaagad daldalhin ng Espiritu ni Yahweh sa isang lugar na
hindi ko alam. Kapag ako ay pumunta at sabihin kay Ahab,
at kung hindi ka niya makita, papatayin niya ako. Subalit
ako, iyong lingkod, ay sumamba kay Yahweh mula pa sa
aking kabataan. **13** Hindi ba sinabi sa inyo, aking panginoon,
kung ano ang aking ginawa nang patayin ni Jezebel ang mga
propeta ni Yahweh, kung paanong tinago ko ang isang daan
na propeta ni Yahweh, tiglampu sa isang kuweba at pinakain
ko sila ng tinapay at tubig? **14** At ngayon sinasabi mo,
'Pumunta ka at sabihin mo sa iyong panginoon na narito si
Elias', kaya papatayin niya ako." **15** Sumagot si Elias, "Buhay
si Yahweh ng mga hukbo, sa harapan niya ako ay nakatayo,
tinitiyak ko na ipapakita ko ang aking sarili kay Ahab ngayon."
16 Kaya si Obadias ay nagpunta para makipagkita kay Ahab;
sinabi niya sa kaniya, at nagpunta si Ahab para makipagkita
kay Elias. **17** Nang makita ni Ahab si Elias, sinabi niya sa
kaniya, "ikaw ba ito, ikaw na gumagawa ng kaguluhan sa
Israel?" **18** At sumagot si Elias, "Hindi ko ginulo ang Israel,
pero ikaw at ang sambahayan ng iyong ama ang nanggugulo
sa pamamagitan ng pagtalikod sa mga utos ni Yahweh at sa
pagsunod sa mga diyus-diyosan ni Baal. **19** Kaya ngayon,
magpasabi ka at tipunin sa akin ang buong Isarel sa Bundok
Carmelo, kasama ang 450 propeta ni Baal at apat na raang
propeta ni Asera, na kumakain sa lamesa ni Jezebel." **20**
Kaya nagpasabi si Ahab sa lahat ng tao sa Israel at tinipon
ang mga propetang magkakasama sa Bundok Carmelo. **21**
Si Elias ay lumapit sa lahat ng tao at sinabi niya, "Gaano
katagal ninyong babaguhin ang inyong kaisipan? Kung si
Yahweh ay Diyos, sumunod kayo sa kaniya. Ngunit kung si
Baal ay Diyos, sundin siya." Subalit ang mga tao ay hindi
sumagot sa kaniya kahit isang salita. **22** Pagkatapos sinabi
ni Elias sa mga tao, "Ako, ako lamang, ang natitira bilang
propeta ni Yahweh, pero ang mga propeta ni Baal ay 450
kalalakihan. **23** Kaya hayaang bigyan nila tayo ng dalawang
toro. Hayaan silang pumili ng isang toro para sa kanilang
sarili at putulin ito ng pira-piraso, at ilalatag sa kahoy, pero
huwag lalagyan ng apoy sa ilalim nito. Pagkatapos ihahanda
ang isang pang toro at ilalatag sa kahoy, at huwag lalagyan
ng apoy sa ilalim nito. **24** Pagkatapos tatawagin ninyo ang
pangalan ng inyong diyos, at ako ay tatawag sa pangalan
ni Yahweh, at ang Diyos na sasagot sa pamamagitan ng
apoy, siya ang magiging Diyos." Kaya ang lahat ng tao ay
sumagot, at sinabi, "Mabuti ito." **25** Kaya sinabi ni Elias sa
mga propeta ni Baal, "Pumili kayo ng isang toro para sa inyo
at mauna na itong ihanda, dahil kayo ay marami. Pagkatapos
tumawag kayo sa inyong diyos, pero huwag ninyong lagyan
ng apoy ang ilalim ng toro." **26** At kanilang kinuha ang
toro na nakalaan sa kanila at inihanda ito, at tinawag ang
pangalan ni Baal mula umaga hanggang sa katanghaliang
tapat, sinasabi, "Baal, pakinggan mo kami. "Pero walang tinig,
o sinumang sumagot. Sila ay nagsayaw sa paligid ng altar na
kanilang ginawa. **27** Sa kinatanghalian tapat kinutya sila ni
Elias at sinabi, "Sumigaw kayo ng malakas! Siya ay diyos!
Marahil siya ay nagiisip, o siya ay nasa palikuran, o siya
ay nasa isang paglalakbay, o marahil siya ay natutulog at
dapat siyang gisingin. **28** "Kaya sila ay sumigaw pa ng mas
malakas, at hiniwa nila ang kanilang sarili, tulad ng kanilang
ginagawa, gamit ang mga espada at mga sibat, hanggang
sa umagos ang dugo sa kanilang sarili. **29** Lumipas ang
tanghaling tapat, at sila ay nahihibang pa rin hanggang sa
oras ng pag-aalay handog na pang gabi, pero walang boses
o sinumang sumasagot; wala kahit sino ang nagbigay pansin
sa kanilang mga pagsusumamo. **30** Pagkatapos sinabi ni
Elias sa lahat ng tao, "Lumapit kayo sa akin," at ang lahat
ng tao ay lumapit sa kaniya. Pagkatapos kaniyang inayos
ang altar ni Yahweh na nasira. **31** Kumuha si Elias ng labing
dalawang bato, ang bawat bato na kumakatawan sa mga lipi
ng mga anak ni Jacob — ito ay kay Jacob na ang salita ni
Yahweh ay dumating, sinasabi, Israel ang magiging iyong
pangalan." **32** Sa pamamagitan ng mga bato ay kaniyang
tinayo ang altar sa pangalan ni Yahweh, at humukay siya ng
isang kanal sa palibot ng altar na ang laki tama lang para
magkasya ang dalawang salop na mga binhi. **33** Pagkatapos
kaniyang inilagay ang kahoy para sa apoy at ang toro ay
pinutol sa piraso, at ipinatong ang mga pira-piraso sa ibabaw
ng kahoy. At kaniyang sinabi,"Punuin ninyo ang apat na
tapayan ng tubig at ibuhos ninyo sa handog na susunugin
at sa kahoy." **34** At kaniyang sinabi, "Gawin ninyo ito ng
pangalawang ulit," at kanilang ginawa ito sa pangalawang
ulit, pagkatapos sinabi niya, "Gawin ninyo ito sa pangatlong
ulit," at kanilang ginawa ito sa pangatlong ulit. **35** Ang tubig
ay umagos sa palibot ng altar at napuno ang kanal. **36** Ito
ang naganap sa oras ng pag-aalay ng pang gabing handog,
si Elias na propeta ay lumapit at sinabi, "Yahweh, na Diyos
ni Abraham, ni Isaac, at ng Israel, hayaang malaman sa
araw na ito na ikaw ang Diyos sa Israel, at ako ang iyong
lingkod, at aking ginagawa ang lahat ng bagay sa iyong
salita. **37** Pakinggan mo ako, O Yahweh, pakinggan mo ako,
para malaman ng mga tao na ikaw, Yahweh, ay Diyos, at
iyong ibabalik muli ang kanilang puso sa iyong sarili." **38**
Pagkatapos kaagad ang apoy ni Yahweh ay bumaba, at
tinupok ang handog na susunugin, maging ang kahoy, ang
mga bato, at ang lupa, at tinuyo ang tubig na nasa kanal.
39 Nang makita ng buong bayan ito, sila ay nagpatirapa sa
lupa at sinabi, "Si Yahweh, siya ay Diyos! Si Yahweh, siya
Diyos!" **40** Kaya sinabi ni Elias sa kanila, "Dalhin ninyo ang
mga propeta ni Baal. Huwag hayaang makatakas ni isa sa
kanila"' Kaya kinuha sila, at dinala ni Elias ang mga propeta
ni Baal sa ibaba ng batis ng Cison at pinatay sila roon. **41**
Sinabi ni Elias kay Ahab, "Bumangon ka, kumain at uminom,
sapagkat may ingay ng malakas na ulan. **42** Kaya si Ahab ay
bumangon para kumain at para uminom. Pagkatapos si Elias
ay nagpunta sa tuktok ng Carmelo, siya ay yumukod sa lupa,
at inilagay ang kaniyang mukha sa pagitan ng kaniyang mga
tuhod. **43** Kaniyang sinabi sa kaniyang lingkod, "Pumanhik
ka ngayon, tumingin ka sa gawing dagat." Ang kaniyang
lingkod ay pumanhik at tumingin at sinabi, "Wala naman."
Kaya sinabi ni Elias, "Pumunta ka muli, ng pitong ulit." **44** Sa

ikapitong ulit sinabi ng lingkod, “Tingnan mo, may isang ulap
na umakyat mula sa dagat, na kasingliit ng kamay ng isang
tao.” Sumagot si Elias, “Pumunta ka at sabihin mo kay Ahab,
'Ihanda mo ang iyong karwahe, at bumaba bago ka mapigilan
ng ulan.'” **45** Di nagtagal ito ay nangyari na ang kalangitan ay
nagdilim sa mga ulap at hangin, at bumuhos ng napakalakas
na ulan. Sumakay si Ahab at nagpunta kay Jezreel, **46** pero
ang kamay ni Yahweh ay na kay Elias. Sinuksok niya ang
kaniyang balabal sa kaniyang sinturon at naunang tumakbo
kay Ahab sa pasukan ng Jezreel.

19 Sinabi ni Ahab kay Jezebel ang lahat ng ginawa
ni Elias, at kung paano niya pinatay ang lahat ng
mga propeta sa pamamagitan ng espada. **2** Pagkatapos
nagpadala si Jezebel ng isang mensahero kay Elias, na
nagsasabing, “Nawa'y gawin sa aking ng mga diyos, ang
higit pang masama, kung hindi ko gagawin ang buhay mo
tulad ng buhay ng isa sa mga patay na propeta sa ganitong
oras bukas.” **3** Nang marinig iyon ni Elias, bumangon siya
at umalis para sa kaniyang buhay at pumuta sa Beer-seba,
na bahagi ng Juda, at iniwan ang kaniyang mga lingkod
doon. **4** Pero mag-isa lamang siyang naglakbay ng isang
araw patungo sa ilang, at dumating at umupo siya sa ilalim ng
isang puno ng retama. Hiniling niya para sa kaniyang sarili
na maaari na siyang mamatay, at sinabing, “Sobra na ito,
Yahweh; kunin mo na ang aking buhay, dahil hindi ako higit
kaysa sa aking mga patay na ninuno” **5** Kaya humiga siya
at natulog sa ilalim ng puno ng retama; sa hindi inaasahan
isang anghel ang humawak sa kaniya at sinabi sa kaniya,
“Bumangon ka at kumain.” **6** Tumingin si Elias, at malapit sa
kaniyang ulunan ay mayroong tinapay na niluto sa uling at
isang pitsel ng tubig. Kaya kinain niya ito at ininom at muling
humiga. **7** Sa pangalawang pagkakataon muling bumalik ang
anghel ni Yahweh at hinawakan siya at sinabi, “Bumangon
ka at kumain, dahil ang iyong paglalakbay ay higit na mas
mahirap para sa iyo.” **8** Kaya siya ay tumayo at kumain at
uminom, at naglakbay siya sa lakas na mula sa pagkain sa
apatnapung araw at apatnapung gabi sa Horeb, na bundok
ng Diyos. **9** Nagpunta siya sa kuweba doon at nanatili roon.
Pagkatapos dumating ang salita ni Yahweh sa kaniya at sinabi
sa kaniya, “Ano ang ginagawa mo dito Elias?” **10** Sumagot si
Elias, “Naging napakamasigasig ako para sa iyo Yahweh,
Diyos ng mga hukbo, para sa bayan ng Israel na tinalikuran
ang iyong tipan, sinira ang iyong mga altar, at pinatay ang
iyong mga propeta sa pamamagitan ng espada. Ngayon
ako, ako nalang, ang natira at gusto nila akong patayin.” **11**
Sumagot si Yahweh, “Lumabas ka at tumayo sa bundok sa
aking harapan.” Pagkatapos dumaan si Yahweh, at isang
napakalakas na hangin ang humampas sa mga bundok at
pinagpira-piraso ang mga bato sa harapan ni Yahweh, pero
si Yahweh ay wala sa hangin. Pagkatapos ng malakas na
hangin, isang lindol ang dumating, pero wala si Yahweh sa
lindol. **12** Pagkatapos ng lindol isang apoy ang dumating,
pero si Yahweh ay wala sa apoy. Pagkatapos ng apoy, isang
maliit na boses ang dumating. **13** Nang marinig ni Elias ang
boses, binalot niya ang kaniyang mukha ng kaniyang balabal,
lumabas, at tumayo sa pasukan ng kuweba. Pagkatapos
isang boses ang dumating sa kaniya na nagsabing, “Ano
ang ginagawa mo dito Elias?” **14** Sumagot si Elias, “Naging
napakamasigasig ako para sa iyo Yahweh, Diyos ng mga
hukbo, dahil ang bayan ng Israel ay tinalikuran ang iyong
tipan, sinira ang iyong mga altar, at pinatay ang iyong mga
propeta sa pamamagitan ng espada. Ngayon mag-isa nalang
akong natira at gusto nilang akong patayin.” **15** Pagkatapos
sinabi sa kaniya ni Yahweh, “Bumalik ka sa daan patungo sa
ilang ng Damasco, at kapag nakarating ka doon itatalaga mo
si Hazael bilang hari ng Aram, **16** at itatalaga mo si Jehu
anak ni Nimshi na maging hari sa Israel, at itatalaga mo si
Eliseo anak na lalaki ni Shafat ng Abel Mehola na maging
propeta kapalit mo. **17** Mangyayari na papatayin ni Jehu
ang sinumang makakatakas mula sa espada ni Hazael, at
papatayin ni Eliseo ang sinumang makakatakas mula sa
espada ni Jehu. **18** Pero mag-iiwan ako para sa aking sarili
ng pitong libong mamamayan ng Israel, na ang mga tuhod ay
hindi pa lumuluhod kay Baal, at ang mga bibig ay hindi pa
humahalik sa kaniya.” **19** Kaya umalis si Elias mula roon at
natagpuan si Eliseo anak na lalaki ni Shafat, na nag-aararo ng
labindalawang pamatok na mga baka sa kaniyang harapan, at
siya ang nag-aararo sa ika-labindalawang pamatok. Lumakad
si Elias papalapit kay Eliseo at binalot ang dulo ng kaniyang
balabal sa kaniya. **20** Pagkatapos iniwan ni Eliseo ang mga
baka at sumunod kay Elias; sinabi niya, “Pakiusap hayaan
mong humalik ako sa aking ama at aking ina, at pagkatapos
ako ay susunod sa iyo.” Pagkapos sinabi ni Elias sa kaniya,
“Bumalik ka, pero isipin mo kung ano ang ginawa ko sa iyo.”
21 Kaya bumalik si Eliseo mula kay Elias at inalis ang ang
pamatok ng mga baka, pinatay ang mga hayop, niluto ang
karne sa pamamagitan ng kahoy mula sa pamatok ng baka at
pagkatapos binigay niya ito sa mga tao at kanilang kinain.
Pagkatapos tumayo siya, at sumunod kay Elias, at naglingkod
siya sa kaniya.

20 Sama-samang tinipon ni Ben Hadad ang hari sa Aram
ang kaniyang buong hukbo; kung saan tatlumput
dalawang mababababang hari na kasama niya, at mga kabayo
at mga karwaheng pandigma. Siya ay nagpunta, at kinubkob
ang Samaria, at nakipaglabanan dito. **2** Siya ay nagpadala
ng mga mensahero sa lungsod kay Ahab sa hari ng Israel, at
sinabi sa kaniya, “Sinasabi ito ni Ben Hadad: **3** Ang iyong
pilak at ang iyong ginto ay akin. Gayon din ang iyong asawa
at ng inyong mga anak, ang mga pinakamahusay, ay akin
na ngayon.'” **4** Ang hari ng Israel ay sumagot at sinabi, “Ito
ay ayon sa iyong sinasabi, panginoon ko, aking hari. Ako at
lahat ng akin ay sa iyo.” **5** Ang mga mensahero ay bumalik at
sinabi, “Sinasabi ito ni Ben Hadad, 'Nagpadala ako ng liham
sa iyo na nagsasabing kailangang ibigay mo sa akin ang iyong
mga pilak, iyong mga ginto, ang iyong mga asawa, at iyong
mga anak. **6** Pero ipadadala ko sa iyo ang aking mga lingkod
kinabukasan sa ganitong oras, at kanilang hahalughugin
ang iyong bahay at ang mga bahay ng iyong mga lingkod.
Kukunin nila sa sarili nilang mga kamay at aalisin anuman
ang magustuhan ng kanilang mga mata.'” **7** Sama-samang
tinawag ng hari ng Israel ang lahat ng mga nakatatanda sa
lupain at sinabi, “Pakiusap pansinin at tingnan kung paano
ang taong ito ay humahanap ng gulo. Siya ay nagpasabi
sa akin para kunin aking mga asawa, mga anak, at pilak at
ginto, at hindi ako tumatanggi sa kaniya.” **8** Lahat ng mga
nakatatanda at lahat ng tao sinabi kay Ahab, Huwag mong
siyang pakinggan o pag bigyan sa kanilang mga hinihingi.”
9 Kaya sinabi ni Ahab sa mga mensahero ni Ben Hadad,
“Sabihin sa aking panginoon ang hari, ''Sang-ayon sa lahat
ng sinabi na iyong lingkod ng una, pero hindi ko matatanggap
itong pangalawang hinihiling.'” Kaya ang mensahero ay umalis
at ibinalik ang sagot kay Ben Hadad. **10** Pagkatapos si

Ben Hadad ay nagpadala ng kaniyang sagot kay Ahab, at
sinabi, “Gawin nawa ng mga diyos ito sa akin at mas higit pa,
kahit na ang mga abo ng Samaria ay magiging sapat para
sa lahat ng tao na susunod sa akin upang magkaroon ang
bawat isa ng isang dakot.” **11** Ang hari ng Israel ay sumagot
at sinabi, “Sabihin ninyo kay Ben Hadad, 'Walang sinuman
ang nagsusuot ng baluti ang kailangan magyabang na para
itong kaniya nang hinuhubad.'” **12** Narinig ni Ben Hadad ang
mensaheng ito habang sila ay nag-iinuman, siya at ang mga
hari sa ilalim niya na nasa kanilang mga tolda. Inutusan ni
Ben Hadad ang kaniyang mga tauhan, “Ihanay ninyo ang
inyong mga sarili sa pakikidigma.” Kaya inihannda nila ang
kanilang sarili sa pakikidigma para lusubin ang lungsod. **13**
Masdan, isang propeta ay lumapit kay Ahab hari ng Israel
at sinabi, “sinasabi ni Yahweh, 'Nakita mo ba ang lubhang
napakaraming hukbo? Tingnan mo, aking ibibigay ito sa iyong
kamay sa araw na ito, at iyong makikilala na ako si Yahweh.”
14 Sumagot si Ahab, “Sa pamamagitan nino?” Sumagot at
sinasabi ni Yahweh, “Sa pamamagitan ng mga batang opisyal
na naglingkod sa gobernador sa mga lalawigan.” Pagkatapos
sinabi ni Ahab, “Sino ang magsisimula ng labanan? Sumagot
si Yahweh, “Ikaw.” **15** Pagkatapos tinipon ni Ahab ang
mga batang pinuno na naglilingkod sa gobernador sa mga
lalawigan. Sila ay 232. Pagkatapos ay kaniyang tinipon ang
lahat ng mga sunadalo, ang lahat ng hukbo ng Israel, na may
bilang na pitong libo. **16** Sila ay umalis ng tanghaling tapat.
Si Ben Hadad ay umiinom at lasing sa loob ng kaniyang
tolda, siya at ang tatlongput dalawang mas mababang mga
hari na tumutulong sa kaniya. **17** Ang mga batang pinuno
na naglilingkod sa gobernador sa mga lalawigan ang unang
lumusob. Pagkatapos ipinaalam kay Ben Hadad ng mga taga-
manman na kaniyang ipinidala, “May mga lalaking dumarating
mula sa Samaria.” **18** Sinabi ni Ben Hadad, “Maging sila
ay lalabas para sa kapayapaan o digmaan, kunin sila ng
buhay.” **19** Kaya ang mga batang pinuno na naglilingkod
sa lalawigan ng gobernador ay lumabas ng lungsod, at ang
mga hukbo ay sumunod sa kanila. **20** Pinatay ng bawat isa
ang kaniyang kalaban, at ang mga Aramina ay tumakas;
Hinabol sila ng Israel. Si Ben Hadad ang hari ng Aram ay
tumakas na nakasakay ng kabayo kasama ang mga ilang
mangangabayo. **21** Pagkatapos ang hari ng Israel ay lumabas
at sinalakay ang mga kabayo at mga karwaheng pandigma at
pinatay ang mga maraming Aramean. **22** Kaya ang propeta
ay lumapit sa hari ng Israel at sinabi sa kaniya, “Umalis ka,
at palakasin ang iyong sarili, at unawain at planuhin ano
ang iyong ginagawa, dahil sa pagbabalik ng taon ang hari
ng Aram ay babalik muli laban sa iyo.” **23** Sinabi ng mga
lingkod ng hari ng Aram sa kaniya, “Ang kanilang diyos ay
isang diyos sa mga burol. Kaya sila ay malakas kaisa sa atin.
Pero ngayon labanan natin sila sa kapatagan, at sigurado
doon magiging mas malakas tayo sa kanila. **24** At gawin mo
din ito, alisin mo ang mga hari ang bawat isa sa kanilang
pinamumunuan, sa kani-kaniyang tungkulin, at maglagay ka
ng kapitan ng hukbo na kapalit nila. **25** Mag-ipon ka ng isang
hukbo gaya ng hukbo mong nawala, kabayo para sa kabayo
at karwaheng pandigma para sa karwaheng pandigma, at
tayo ay lalaban sa kanila sa kapatagan. kaya sigurado tayo
ay magiging malakas kaysa sa kanila.” Kaya si Ben Hadad
ay nakinig sa kanilang payo at ginawa niya ang minungkahi
nila. **26** Makaraan ang simula ng bagong taon, Tinipon ni Ben
Hadad ang mga Aramean at nagpunta sa Aphek para labanan
ang Israel. Ang bayan ng Israel ay tinipon at inarmasan para
kalabanin sila. **27** Ang bayan ng Israel ay nag-kampo sa
harapan nila gaya ng dalawang kawan ng kambing, pero
ang kabukiran ay napuno ng mga Aramean. **28** Pagkatapos
isang lingkod ng Diyos ang lumapit at nagsalita sa hari ng
Israel at sinabi, “Sinasabi ni Yahweh: 'Dahil sinabi ng mga
Aramean na si Yahweh ay diyos ng mga burol, pero hindi
siya ang diyos sa mga lambak, ilalagay ko sa iyong kamay
ang malakas na hukbong ito, at inyong malalaman na ako
si Yahweh.'” **29** Kaya ang mga hukbo ay nagkampo ng
magkatapat ng pitong araw. Pagkatapos sa ikapitong araw ay
sinimulan ang labanan. Ang bayan ng Israel ay pumatay ng
isang daang libong hukbo ng Aramea sa loob ng isang araw.
30 Ang natira ay tumakas sa Aphek, sa loob ng lungsod, at
nabagsakan ng pader ang dalawangput pitong libong sundalo
na natira. At tumakas si Ben Hadad at nagpunta sa loob ng
lungsod, sa loob ng isang silid. **31** Sinabi ng mga lingkod
kay Ben Hadad, “Tingnan mo ngayon, narinig namin na
ang mga hari ng sambahayan ng Israel ay maawaing mga
hari. Pakiusap hayaan ninyo kaming maglagay ng sako sa
aming mga baywang at lubid sa aming mga ulo at pumunta
sa hari ng Israel. Marahil maari ka pa niyang buhayin. **32**
Kaya naglagay sila ng sako sa kanilang baywang at lubid
sa kanilang mga ulo at pagkatapos pumunta sila sa hari ng
Israel at sinabi, “Sinabi ng iyong lingkod na si Ben Hadad,
'Pakiusap hayaan mo akong mabuhay.'” Sinabi ni Ahab, “Siya
ba ay buhay pa? Siya ay aking kapatid.” **33** Ngayon ang mga
lalaki ay nakikinig sa anumang palatandaan mula kay Ahab,
kaya sila ay mabilis na sumagot sa kaniya, “Oo, ang iyong
kapatid na si Ben Hadad ay buhay pa.” Pagkatapos sinabi ni
Ahab, “Umalis ka at dalhin siya.” Pagkatapos si Ben Hadad
pumunta sa kaniya, at pinasakay siya ni Ahab sa kaniyang
karwahe. **34** Sinabi ni Ben Hadad kay Ahab, “Aking ibabalik
sa iyo ang lungsod na kinuha ng aking ama mula sa iyong
ama, at ikaw ay maaring gagawa para sa iyong sarili ng mga
pamilihan sa Damasco, gaya ng ginagawa ng aking ama sa
Samaria.” Sumagot si Ahab, “Hahayan kitang lumaya dahil sa
kasunduang ito.” Kaya gumawa ng kasunduan si Ahab sa
kaniya at hinayaan siyang umalis. **35** May isang lalaki, isa sa
mga anak ng propeta, sinabi sa kaniyang kapwa propeta sa
pamamagitan ng salita ni Yahweh, “Pakiusap saktan mo ako.”
Pero ang lalaki ay tumangging saktan siya. **36** Pagkatapos
sinabi ng propeta sa kaniyang kapwa propeta, “Dahil hindi
mo sinunod ang tinig ni Yahweh, sa sandaling iwanan mo
ako, isang leon ang papatay sa iyo.” At sandaling iniwan
siya ng lalaking iyon, isang leon ang nakatagpo sa kaniya
at pinatay siya. **37** Pagkatapos nakatagpo ang propeta ng
isa pang lalaki at sinabi, “Pakiusap saktan mo ako.” Kaya
sinaktan siya ng lalaki at sinugatan siya. **38** Pagkatapos
ang propeta ay umalis at hinintay ang hari sa daan; siya ay
nagpanggap na may isang benda sa kaniyang mga mata.
39 At nang dumaan ang hari, sinigawan ng propeta ang
hari at sinabi, “Ang iyong lingkod ay nagmula sa kainitan ng
labanan, at isang sundalo ang huminto at nagdala ng isang
kalaban sa akin at sinabi, 'Bantayan mo ang taong ito. Kung
sa anumang paraan ay makatakas siya, sa gayon ang iyong
buhay ay magiging kapalit ng kaniyang buhay, kung hindi
magbabayad ka ng isang talentong pilak.' **40** Pero dahil ang
iyong lingkod ay abala parito at paroon, ang iyong kalabang
sundalo ay nakatakas.” Pagkatapos sinabi ng hari ng Israel
sa kaniya, ito ang iyong magiging kaparusahan - ikaw mismo
ang nagtakda nito. **41** Pagkatapos nagmamadaling inalis ng
propeta ang benda ng kaniyang mga mata, at nakilala siya ng

hari ng Israel na siya ay isa sa mga propeta. 42 Sinabi ng
propeta sa hari, “Sinasabi ni Yahweh, 'Dahil nakawala sa
iyong kamay ang lalake na aking hinatulan ng kamatayan,
ang iyong buhay ay magiging kapalit ng kaniyang buhay, at
ang iyong bayan para sa kaniyang bayan.'” 43 Kaya ang hari
ng Israel ay umuwi sa kaniyang bahay ng nagdaramdam at
galit, at nagpunta sa Samaria.

21 Dumating ang araw na si Nabot ang taga-Jezreel ay
nagkaroon ng ubasan sa Jezreel, malapit sa palasyo
ni Ahab, hari ng Samaria. 2 Nakipag-usap si Ahab kay
Nabot, sinasabing, “Ibigay mo sa akin ang iyong ubasan,
para magkaroon ako ng hardin para sa gulay, dahil malapit
ito sa aking bahay. Bilang kapalit, bibigyan kita ng mas
magandang ubasan, o, kung gusto mo, babayaran ko ang
halaga nito sa pera.” 3 Sumagot si Nabot kay Ahab, “Nawa'y
ipagbawal ni Yahweh na dapat kong ibigay sa iyo ang lupain
na ipinamana ng aking mga ninuno.” 4 Kaya umuwi si
Ahab sa kaniyang palasyo nagdadamdam at galit dahil sa
sagot na ibinigay sa kaniya ni Nabot na taga-Jezreel, “Hindi
ko ibibigay sa iyo ang ipinamana ng aking mga ninuno.”
Humiga siya sa kaniyang higaan, ibinaling ang kaniyang
mukha, at tumangging kumain ng kahit anong pagkain. 5
Pinuntahan siya ng kaniyang asawang si Jezebel at sinabi
sa kaniya, “Bakit napaka lungkot ng iyong puso, kaya ba
hindi ka kumain ng pagkain?” 6 Sumagot siya sa kaniya,
“Nakipag-usap ako kay Nabot na taga-Jezreel at sinabi ko
sa kaniya, 'Ibigay mo sa akin ang iyong ubasan kapalit ng
pera, o kung ikalulugod mo, bibigyan kita ng ibang ubasan na
magiging iyo.' At sumagot siya, 'Hindi ko ibibigay sa iyo ang
aking ubasan.'” 7 Kaya sumagot ang kaniyang asawang si
Jezebel, “Hindi ba't pinamumunuan mo pa rin ang kaharian
ng Israel? Bumangon ka at kumain; hayaan mo ang iyong
puso na magsaya. Kukunin ko ang ubasan ni Nabot na taga-
Jezreel para sa iyo.” 8 Kaya sumulat si Jezebel ng mga
liham sa pangalan ni Ahab, sinelyuhan ito ng kaniyang mga
selyo, at pinadala ito sa mga nakatatanda at sa mayayaman
na nakaupo na kasama niya sa mga pagpupulong, at sa
naninirahan malapit kay Nabot. 9 Kaniyang isinulat sa liham,
“Maghayag ng isang pag-aayuno at iupo si Nabot ng mataas
sa mga tao. 10 Maglagay ng dalawang lalaking hindi tapat
kasama niya at hayaan silang tumestigo laban sa kaniya, na
magsasabing, 'Sinumpa mo ang Diyos at ang hari.'” At ilabas
ninyo siya at pagbabatuhin hanggang mamatay. 11 Kaya ang
mga tao sa kaniyang lungsod, ang mga nakatatanda at ang
mayayaman na naninirahan sa kaniyang lungsod, ay ginawa
ang inilarawan ni Jezebel sa kanila, gaya ng nasusulat sa
mga liham na kaniyang pinadala sa kanila. 12 Naghayag sila
ng isang pag-aayuno at inupo si Nabot ng mataas sa mga
tao. 13 Dumating ang dalawang lalaki at umupo sa harapan
ni Nabot; tumestigo sila laban kay Nabot sa presensya ng
mga tao, na nagsasabing, “Isinumpa ni Nabot ang Diyos
at ang hari.” Pagkatapos siya ay nilabas nila sa lungsod at
pinagbabato hangggang siya ay mamatay. 14 Pagkatapos
ang mga nakatatanda ay nagpadala ng ulat kay Jezebel na
nagsasabing, “Pinagbabato si Nabot at ngayon ay patay na.
15 At nang marinig ni Jezebel na si Nabot ay pinagbabato at
patay na, sinabi niya kay Ahab, “Bumangon ka at kunin ang
ubasan ni Nabot na taga-Jezreel, na kaniyang tinangging
ibigay sa iyo kapalit ng pera, dahil si Nabot ay hindi na buhay,
pero patay na.” 16 Nang marinig ni Ahab na patay na si Nabot,
bumangon siya at bumaba sa ubasan ni Nabot na taga-
Jezreel at kinuha ito. 17 Pagkatapos ang salita ni Yahweh
ay dumating kay Elias na taga-Tisbe, na nagsasabing, 18
“Bumangon ka at makipagkita kay Ahab na hari ng Israel, na
naninirahan sa Samaria. Siya ay nasa ubasan ni Nabot, kung
saan siya nagpunta para kunin ito. 19 Dapat kang makipag-
usap sa kaniya at sabihin na sinasabi ni Yahweh, 'Pumatay ka
ba at nagkamkam ng ari-arian?' At sasabihin mo sa kaniya na
sinasabi ni Yahweh, 'Sa lugar kung saan dinilaan ng mga aso
ang dugo ni Nabot, didilaaan ng mga aso ang iyong dugo, oo,
ang iyong dugo.' 20 Sinabi ni Ahab kay Elias, “Natagpuan mo
ba ako, aking kaaway?” Sumagot si Elias, “Natagpuan kita,
dahil ipinagbili mo ang iyong sarili para gumawa ng kung ano
ang masama sa paningin ni Yahweh. 21 Sinasabi ito sa iyo ni
Yahweh: 'Masdan mo, magdadala ako sa iyo ng sakuna at
lubos na uubusin at kukunin mula sa iyo ang bawat batang
lalaki at alipin at malayang lalaki sa Israel. 22 Ang pamilya mo
ay gagawin kong tulad sa pamilya ni Jeroboam anak ni Nebat,
at tulad ng pamilya ni Baasa anak ni Ahias, dahil ginalit mo
ako at inakay ang Israel na magkasala.' 23 Nagsalita rin si
Yahweh ukol kay Jezebel, na nagsasabing, 'Kakainin ng mga
aso si Jezebel sa pader ng Jezreel.' 24 Sinumang nabibilang
kay Ahab at ang mamamatay sa lungsod—kakainin ng aso
ang taong iyon. At sinumang mamamatay sa bukid—kakainin
ang taong iyon ng mga ibon sa himpapawid.” 25 Walang
katulad si Ahab, na ibinenta ang kaniyang sarili para gumawa
ng kasamaan sa paningin ni Yahweh, na kaniyang asawa na
si Jezebel ay inudyukan na magkasala. 26 Gumawa si Ahab
ng nakasusuklam na mga gawain para sa mga diyus-diyosang
kaniyang sinundan, tulad nalang ng ginawa ng mga taga-
Amoreo, silang mga inalis ni Yahweh sa harapan ng bayan ng
Israel. 27 Nang marinig ni Ahab ang mga salitang ito, pinunit
niya ang kaniyang kasuotan at nagsuot ng damit na sako
sa kaniyang katawan at nag-ayuno, at nahiga na nakadamit
ng sako at naging labis na malungkot. 28 Pagkatapos ang
salita ni Yahweh ay dumating kay Elias na taga-Tisbe, na
nagsasabing, 29 “Nakita mo ba kung paano ibinaba ni Ahab
ang kaniya sarili sa aking harapan? Dahil ibinaba niya ang
kaniyang sarili sa aking harapan, hindi ko na dadalhin ang
darating na sakuna sa kaniyang panahon; dadalhin ko ang
sakunang ito sa panahon ng kaniyang anak na lalaki at sa
kaniyang pamilya.”

22 Lumipas ang tatlong taon na walang digmaan sa
pagitan ng Aram at Israel. 2 Pagkatapos nangyari ito sa
ikatlong taon, si Jehoshafat hari ng Judah ay pumunta sa hari
ng Israel. 3 Ngayon sinabi ng hari ng Israel sa kaniyang mga
lingkod, “Alam ba ninyo na sa atin ang Ramot Galaad, pero
wala tayong ginagawa para makuha ito mula sa kamay ng
hari ng Aram?” 4 Kaya sinabi niya kay Jehoshafat, “Sasama
ka ba sa akin sa pakikidigma sa Ramot Galaad?” Sumagot si
Jehoshafat sa hari ng Israel, “Ako ay tulad mo, ang aking
bayan ay tulad ng iyong bayan, at aking mga kabayo ay tulad
ng iyong mga kabayo. 5 Sinabi ni Jehoshafat sa hari ng Israel,
“Pakiusap humingi ka ng gabay mula sa salita ni Yahweh kung
ano ang dapat mong unang gawin.” 6 Pagkatapos pinagtipon-
tipon ng hari ng Israel ang mga propeta, na apat na daang
mga lalaki, at sinabi sa kanila, “Dapat ba akong pumunta sa
Ramot Galaad para makipaglaban, o hindi dapat?” Sinabi
nila, “Lumusob tayo, dahil ilalagay ito ng Panginoon sa kamay
ng hari.” 7 Pero sinabi ni Jehoshafat “Wala na bang iba pang
propeta ni Yahweh kung saan maaaring tayo makakuha ng
payo?” 8 Sinabi ng hari ng Israel kay Jehoshafat, “Mayroon

pang isang tao na maaari tayong manghingi ng payo mula
kay Yahweh para tulungan tayo, si Micaya anak ni Imla, pero
ayoko sa kaniya dahil hindi siya nagpropesiya ng kahit anong
magandang bagay tungkol sa akin, kundi mga kahirapan
lamang." Pero sinabi ni Jehoshafat, "Nawa'y hindi ito sabihin
ng hari" **9** Pagkatapos ang hari ng Israel ay tumawag ng
opisyal at nag-utos na "Ngayon din ay dalhin si Micaya anak
ni Imla." **10** Ngayon si Ahab na hari ng Israel at si Jehoshafat
na hari ng Juda ay nakaupo sa kanilang trono, nakasuot ng
kanilang kasuotang pang hari, sa isang malawak na lugar
sa tarangkahan ng Samaria, at lahat ng mga propeta ay
nagsasabi ng hula sa kanilang harapan. **11** Gumawa si
Zedekias anak na lalaki ni Caanana ng mga sungay na bakal
at sinabi, "Ito ang sinasabi ni Yahweh: 'Sa pamamagitan ng
mga ito mapapaatras ninyo ang mga Arameo hanggang sila
ay maubos." **12** At pareho ang ipinahayag ng lahat ng mga
propeta na sinasabi, "Lusubin natin ang Ramot Galaad at
mananalo, dahil ibinigay ito ni Yahweh sa kamay ng hari."
13 Ang mensahero na nagpunta para tawagin si Micaya ay
sinabi sa kaniya, "Ngayon masdan mo, ang mga salita ng
mga propeta ay naghahayag ng magagandang bagay sa hari
sa iisang bibig. Hayaan ang iyong mga salita ay maging tulad
ng isa sa kanila at magsabi ng magagandang bagay." **14**
Sumagot si Micaya, "Habang nabubuhay si Yahweh, ito ang
sinasabi niya sa akin na aking sasabihin." **15** Nang lumapit
siya sa hari, sinabi sa kaniya ng hari, "Micaya, dapat ba
kaming pumunta sa Ramot Galaad upang makipaglaban, o
hindi?' Sumagot si Micaya, "Lumusob tayo at manalo. Ilalagay
ito ni Yahweh sa kamay ng hari." **16** Pagtapos sinabi sa
kaniya ng hari, "Gaano karaming beses ko ba dapat ipag-
utos sa iyo na katotohanan lamang ang sasabihin sa akin sa
pangalan ni Yahweh?" **17** Kaya sinabi ni Micaya, "Nakita ko
ang lahat ng mga Israelita na nagkalat sa mga kabundukan,
tulad ng mga tupa na walang pastol, at sinabi ito ni Yahweh,
'Walang pastol ang mga ito. Pabakilin ang bawat tao sa
kanilang mga tahanan ng payapa.'" **18** Kaya sinabi ng hari
ng Israel kay Jehoshafat, "Hindi ba't sinabi ko na sa iyo na
hindi siya magsasabi ng magandang pahayag tungkol sa
akin, puro kapahamakan lamang?" **19** Pagkatapos sinabi ni
Micaya, "Gayuman pakinggan ang salita ni Yahweh: Nakita ko
si Yahweh na nakaupo sa kaniyang trono, at lahat ng hukbo
sa langit ay nakatayo sa tabi niya sa kaniyang kanang kamay
at sa kaniyang kaliwa. **20** Sinabi ni Yahweh, 'Sino ang mag-
uudyok kay Ahab, para siya ay maaaring lumusob at matalo
sa Ramot-Galaad?' at may isang sumagot sa ganitong paraan,
at sumagot ang isa pa sa ganoong paraan. **21** Pagkatapos
isang espiritu ang lumapit, tumayo sa harapan ni Yahweh, at
sinabi, 'Ako ang mag-uudyok sa kaniya.' Sinabi sa kaniya ni
Yahweh, 'Paano?' **22** Sumagot ang espiritu, 'Lalabas ako at
magiging isang mapanlinlang na espiritu sa bibig ng lahat ng
kaniyang mga propeta.' Sumagot si Yahweh, 'Uudyukan mo
siya, at ikaw rin ay magtatagumpay. Pumunta ka na ngayon at
gawin iyon.' **23** Ngayon masdan mo, inilagay ni Yahweh ang
mapanlinlang na espiritu sa lahat ng bibig nitong mga propeta
mong ito, at si Yahweh ay naghanda ng pagkawasak para sa
iyo." **24** Pagkatapos si Zedekias anak na lalaki ni Cananaa,
ay umakyat, sinampal si Micaya sa pisngi, at sinabi, "Aling
daan ang tinahak ng Espiritu ni Yahweh para umalis sa akin
upang magsalita sa iyo?" **25** Sumagot si Micaya, "Masdan ito,
malalaman mo sa araw na iyon, kapag tumakbo ka papunta
sa isang kaloob-loobang kwarto para magtago." **26** Sinabi ng
hari ng Israel sa kaniyang lingkod, "Hulihin si Micaya at dalhin
siya kay Amon, ang gobernador sa lungsod, at kay Joas,
aking anak na lalaki. Sabihin sa kaniya, **27** 'Sinabi ng hari,
ilagay ang lalaking ito sa bilangguan at pakainin ng kaunting
tinapay at kaunting tubig, hanggang sa makarating akong
ligtas.'" **28** Pagkatapos sinabi ni Micaya. "Kung makakabalik
ka ng ligtas, hindi nangusap sa akin si Yahweh," at dinagdag
pa niya, "Pakinggan niyo ito, lahat kayong mga tao." **29** Kaya
si Ahab, ang hari ng Israel, at Jehoshafat, ang hari ng Juda,
ay pumunta sa Ramot Galaad. **30** Sinabi ng hari ng Israel
kay Jehoshafat, "Magbabalatkayo ako at pupunta sa isang
labanan, pero isuot mo ang iyong pangharing kasuotan." Kaya
nagbalatkayo ang hari at nagpunta sa labanan. **31** Ngayon
inutusan ng hari ng Aram ang tatlumpu't dalawang mga
kapitan ng mga karwaheng pandigma, na nagsasabi, "Huwag
niyong lusubin ang hindi mahalaga o mahalagang mga kawal.
Sa halip, ang hari ng Israel lamang ang lusubin ninyo." **32**
Nang makita ng mga kapitan ng mga karwaheng pandigma si
Jehoshafat sinabi nila, "Siguradong iyon ang hari ng Israel."
Lumiko sila at nilusob siya, kaya sumigaw si Jehoshafat. **33**
Nang makita ng mga pinuno ng mga karwaheng pandigma
na hindi iyon ang hari ng Israel, huminto sila sa pagtugis sa
kaniya. **34** Ngunit isang lalaki ang basta nalang nagpalipad
ng kaniyang palaso at tinamaan ang hari ng Israel sa pagitan
ng dugtungan ng kaniyang mga baluti. Pagkatapos sinabi ni
Ahab sa nagpapatakbo ng kaniyang karwaheng pandigma,
"Umikot at dalhin ako palabas sa labanang ito, dahil lubha
akong sugatan." **35** Lalong sumidhi ang labanan nang araw
na iyon, at ang hari ay nanatili sa kaniyang karwaheng
pandigma laban sa mga Arameo. Namatay siya ng gabing
iyon. dumaloy ang dugo sa kaniyang sugat hanggang sa
ilalim ng kaniyang karwaheng pandigma. **36** Pagkatapos
ng paglubog ng araw, isang sigaw ang narinig ng buong
hukbo, na nagsasabing, "Bawat lalaki ay dapat bumalik sa
kaniyang lungsod, at bawat lalaki ay bumalik na sa kaniyang
rehiyon!" **37** Kaya si haring Ahab ay namatay at dinala sa
Samaria, at inilibing nila siya sa Samaria. **38** Hinugasan nila
ang karwaheng pandigma sa paliguan ng Samaria, at ang
mga aso ay dinilaan ang kaniyang dugo (Ito ay kung saan
naliligo ang mga babaeng bayaran), gaya ng inihayag na
salita ni Yahweh. **39** Para sa ibang bagay na ukol kay Ahab,
lahat ng kaniyang ginawa, ang bagay na garing na kaniyang
itinayo, at lahat ng mga lungsod na kaniyang itinatag, hindi
ba nakasulat ito sa Ang Aklat ng mga Kaganapan sa Buhay
ng mga Hari ng Israel? **40** Kaya natulog si Ahab kasama
ng kaniyang mga ninuno, at si Ahazias kaniyang anak ay
naging hari kapalit niya. **41** Pagkatapos si Jehoshafat anak
na lalaki ni Asa ay nagsimulang maghari sa Juda sa ikaapat
na taon ni Ahab hari ng Israel. **42** Si Jehoshafat ay tatlumpu't
limang taon nang magsimula siyang maghari, at namuno siya
sa Jerusalem nang dalawampu't limang taon. Ayuba ang
pangalan ng kaniyang ina, na anak na babae ni Silhi. **43**
Lumakad siya sa kaparaanan ni Asa, kaniyang ama; hindi
niya sila tinalikuran; ginawa niya kung ano ang tama sa
paningin ni Yahweh. Gayunman, ang mga dambana ay hindi
parin inalis. Patuloy na nag-aalay at nagsusunog ng mga
insenso ang mga tao sa mga dambana. **44** Nakipagkasundo
si Jehoshafat sa hari ng Israel. **45** Para sa ibang bagay na
ukol kay Jehoshafat, at ang kalakasan na kaniyang ipinakita,
at kung paano niya pinagtagumpayan ang digmaan, hindi
ba ang mga ito ay nasusulat sa Aklat ng mga Kaganapan
sa Buhay ng mga Hari ng Juda? **46** Inalis niya mula sa
lupain ang mga natirang mga lalaki at babaeng bayaran sa

sagradong lugar na nanatili sa mga araw ng kaniya Amang si
Asa. **47** Walang hari sa Edom, pero isang pumapangalawa
ang namuno doon. **48** Gumawa ng pangkaragatang barko si
Jehoshafat; Pupunta sila sa Ofir para sa ginto, pero hindi sila
natuloy dahil ang mga barko ay nawasak sa Ezion Geber.
49 Pagkatapos sinabi ni Ahazias anak na lalaki ni Ahab kay
Jehoshafat, "Hayaan ang aking mga lingkod na maglayag
kasama ng iyong mga lingkod sa mga barko." Pero hindi ito
pinayagan ni Jehoshafat. **50** Natulog si Jehoshafat kasama
ng kaniyang mga ninuno at inilibing kasama nila sa lungsod ni
David, na kaniyang ninuno; si Jehoram ang kaniyang anak na
lalaki ang naging hari kapalit niya. **51** Nagsimulang maghari
si Ahazias sa Israel sa Samaria nang ika-labing pitong taon ni
Jehoshafat hari ng Juda, at naghari siya ng dalawang taon sa
Israel. **52** Ginawa niya kung ano ang masama sa paningin ni
Yahweh at lumakad sa kaparaanan ng kaniyang ama, sa
paraan ng kaniyang ina, at sa paraan ng anak na lalaki ni
Jeroboam na anak na lalaki ni Nebat, na nagdala sa Israel
para magkasala. **53** Pinaglingkuran niya at sinamba si Baal
at kaniyang ginalit si Yahweh, na Diyos ng Israel, ginalit, gaya
ng ginawa ng kaniyang ama.

2 Mga Hari

1 Nang namatay si Ahab, nagrebelde ang Moab laban sa
Israel. 2 Pagkatapos, nahulog si Ahazias sa balkonahe
sa taas ng kaniyang tulugan sa Samaria, at nagkaroon
ng malubhang karamdaman. Kaya nagpadala siya ng mga
mensahero at sinabi sa kanila, “Pumunta kayo at tanungin
si Baal-zebub, ang diyos ng Ekron, kung gagaling pa ako
sa karamdamang ito.” 3 Pero sinabi ng anghel ni Yahweh
kay Elias ang taga-Tisbe, “Tumayo ka at puntahan ang
mga mensahero ng hari ng Samaria, at tanungin mo sila,
'Dahil ba walang Diyos sa Israel kaya kayo pupunta para
sumangguni kay Baal-zebub ang diyos ng Ekron? 4 Dahil
dito, ito ang sabi ni Yahweh, “Hindi ka na makakabangon
sa higaan kung saan ka bumabangon; sa halip, tiyak kang
mamamatay.” Pagkatapos umalis si Elias. 5 Nang bumalik
ang mga mensahero kay Ahazias, sinabi niya sa kanila,
“Bakit kayo bumalik?” 6 Sinabi nila sa kaniya, “Isang lalaki
ang lumapit sa amin na nagsabi, 'Bumalik kayo sa haring
nagpadala sa inyo, at sabihin sa kaniya, “Sinabi ito ni Yahweh:
'Dahil ba walang Diyos sa Israel kaya kayo pupunta para
sumangguni kay Baal-zebub ang diyos ng Ekron? Dahil
dito, hindi ka na makakabangon sa hingaan kung saan ka
bumabangon; sa halip, tiyak kang mamamatay.” 7 Sinabi ni
Ahazias sa kaniyang mga mensahero, “Anong klaseng tao
siya, ang taong lumapit sa inyo at sinabi ang mga salitang
ito? 8 Sumagot sila sa kaniya, “Nakasuot siya ng damit na
gawa sa buhok at mayroong balat na sinturon na nakasuot
sa kaniyang baywang.” Kaya sumagot ang hari, “Si Elias
iyon na taga-Tisbe.” 9 Pagkatapos nagpadala ang hari ng
kapitan kasama ang limampung sundalo para kay Elias.
Nagpunta ang kapitan kay Elias kung saan nakaupo siya sa
tuktok ng burol. Nagsalita ang kapitan sa kaniya, ikaw na
lingkod ng Diyos, sinabi ng hari, 'Bumaba ka.'” 10 Sumagot si
Elias at sinabi sa kapitan, “kung ako ay lingkod ng Diyos,
bumaba sana ang apoy mula sa kalangitan at sunugin ka at
ang limampung sundalo mo.” Pagkatapos bumaba ang apoy
mula sa kalangitan at sinunog siya at kaniyang limampung
sundalo. 11 Muling nagpadala si Haring Ahazias ng isa pang
kapitan na may kasamang limampung sundalo para kay Elias.
Sinabi ng kapitan kay Elias, “Ikaw na lingkod ng Diyos, sabi
ng hari, 'Magmadali kang bumaba.'” 12 Sumagot si Elias at
sinabi sa kanila, “Kung ako ay lingkod ng Diyos, bumaba
sana ang apoy mula sa kalangitan at sunugin ka at iyong
limampung sundalo.” Muli, bumaba ang apoy ng Diyos mula
sa kalangitan at sinunog siya at kaniyang limampung sundalo.
13 Ganun pa man, nagpadala muli ang hari ng ikatlong grupo
ng limampung mandirigma. Umakyat ang kapitan, lumuhod
sa harap ni Elias, at nagmakaawa sa kaniya at sinabi, “Ikaw
na lingkod ng Diyos, nagmamakaawa ako na ang buhay ko
at buhay ng limampung alipin mo ay maging mahalaga sa
iyong paningin. 14 Tunay nga na bumaba ang apoy mula sa
kalangitan at sinunog ang unang dalawang kapitan kasama
ng kanilang mga tauhan, pero ngayon hayaan mo sana na
maging mahalaga ang buhay ko sa iyong paningin.” 15 Kaya
nagsabi ang anghel ni Yahweh kay Elias, “Bumaba ka kasama
niya. Huwag kang matakot sa kaniya.” Kaya tumayo si Elias at
bumaba kasama niya papunta sa hari. 16 Pagkatapos, sinabi
ni Elias kay Ahazias, “Ito ang sinabi ni Yahweh, 'Nagpadala
ka ng mga mensahero para sumangguni kay Baal-zebub ang
diyos ng Ekron? Dahil ba walang Diyos sa Israel na maaari
mong tanungan ng kaalaman? Kaya ngayon, hindi ka na
makakabangon sa hingaan kung saan ka bumabangon; sa
halip, tiyak kang mamamatay.” 17 Kaya namatay si Haring
Ahazias ayon sa mga salita ni Yahweh na binanggit ni Elias.
Nagsimulang maghari si Joram kapalit niya, sa ikalawang
taon, si Jehoram anak ni Jehoshafat ang naging hari ng Juda,
dahil walang anak si Ahazias. 18 Para sa ibang mga bagay
na tungkol kay Ahazias, hindi ba sila nakasulat sa Aklat ng
mga Kaganapan sa buhay ng mga Hari ng Israel?

2 At nangyari, nang kukunin na ni Yahweh si Elias paakyat
sa langit sa pamamagitan ng ipu-ipo, umalis si Elias
kasama si Eliseo sa Gilgal. 2 Sinabi ni Elias kay Eliseo,
“Pakiusap, manatili ka rito dahil pinapadala ako ni Yahweh sa
Bethel.” Sumagot si Eliseo, “Hanggang nabubuhay si Yahweh
at hanggang nabubuhay ka, hindi kita iiwan.” Kaya pumunta
sila sa Bethel. 3 Pumunta ang mga anak ng mga propeta
na nasa Bethel kay Eliseo at sinabi sa kaniya, “Alam mo ba
na kukunin ni Yahweh ang panginoon mo ngayong araw na
ito?” Sumagot si Eliseo, “Oo, alam ko, pero huwag ninyo ng
banggitin iyon.” 4 Sinabi ni Elias sa kaniya, “Eliseo, pakiusap,
manatili ka rito, dahil pinapadala ako ni Yahweh sa Jerico.”
At sumagot si Eliseo, “Hanggang nabubuhay si Yahweh at
hanggang nabubuhay ka, hindi kita iiwan.” Kaya nagpunta
sila sa Jerico. 5 Pagkatapos pumunta ang mga anak ng mga
propeta kay Eliseo na nasa Jerico at sinabi sa kaniya, “Alam
mo ba na kukunin ni Yahweh ang panginoon mo ngayong
araw na ito?” Sumagot si Eliseo, “Oo, alam ko, pero huwag
ninyo ng banggitin iyon.” 6 Pagkatapos sinabi ni Elias sa
kaniya, “Eliseo, pakiusap, manatili ka rito, dahil pinapadala
ako ni Yahweh sa Jordan.” At sumagot si Eliseo, “Hanggang
nabubuhay si Yahweh at hanggang nabubuhay ka, hindi kita
iiwan.” Kaya nagtungo ang dalawa. 7 Kinalaunan, limampung
anak ng mga propeta ang tumayo sa harap ng dalawa habang
nakatayo sa kabilang dako ng Jordan. 8 Hinubad ni Elias
ang kaniyang balabal, tinupi, at hinampas ang tubig gamit
ito. Nahati sa dalawang bahagi ang ilog kaya nakalakad
ang dalawa sa tuyong lupa. 9 At iyon nga ang nangyari
pagkatapos nilang tumawid sa kabila, sinabi ni Elias kay
Eliseo, “Hilingin mo sa akin ang ibig mong gawin ko para sa
iyo bago ako kunin sa piling mo.” Sumagot si Eliseo, “Kung
maaari hayaan mong mapunta sa akin ang dalawang ulit
ng iyong espiritu.” 10 Sumagot si Elias, “Humihiling ka ng
mahirap na bagay. Gayun pa man, kung makikita mo ako
kapag kinuha ako mula sa iyo, mangyayari ito sa iyo, pero
kung hindi, hindi mangyayari iyon.” 11 Habang naglalakad
sila at nag-uusap, biglang may isang karwahe ng apoy at
mga kabayong apoy ang lumitaw, na nagpahiwalay sa kanila,
at nilipad pataas si Elias sa pamamagitan ng ipu-ipo sa langit.
12 Nakita iyon ni Eliseo at nanangis, “Ama ko, ama ko, ang
mga karwahe ng Israel at kanilang kabalyero!” Hindi na niya
nakita si Elias, at hinawakan ang kaniyang damit at pinunit
sa dalawang bahagi. 13 Dinampot niya ang nahulog na
balabal mula kay Elias, at bumalik sa pampang ng Jordan
para tumayo roon. 14 Hinampas niya ang tubig gamit ang
nahulog na balabal ni Elias at sinabi, “Nasaan si Yahweh, ang
Diyos ni Elias?” Nang hinampas niya ang tubig, nahati ito sa
dalawalang bahagi at tumawid si Eliseo. 15 Nang nakita ng
mga anak ng mga propeta na mula sa Jerico na nakatawid
siya, sinabi nila, “Napunta ang espiritu ni Elias kay Eliseo!”
Kaya nagpunta sila para salubungin siya, at iniyuko ang
kanilang mga sarili sa lupa sa kaniyang harapan. 16 Sinabi

nila sa kaniya, “Tingnan mo, may limampung malalakas na
lalaki mula sa iyong mga alipin. Hinihiling namin na ipadala
mo sila para hanapin ang iyong panginoon, kung sakali
na kinuha siya ng Espiritu ni Yahweh at hinagis sa ilang
bundok o ilang lambak.” Sumagot si Eliseo, “Hindi, huwag
ninyo silang ipadala.” **17** Pero nang napilit nila si Eliseo
hanggang sa mahiya na siya, sinabi niya, “Ipadala ninyo na
sila.” Pagkatapos nagpadala sila ng limampung kalalakihan,
at naghanap sila ng tatlong araw, pero hindi siya nahanap. **18**
Bumalik sila kay Eliseo, habang nanatili siya sa Jerico, at
sinabi niya sa kanila, “Hindi ba sinabi ko na sa inyo, 'Huwag
na kayong pumunta'?” **19** Sinabi ng mga lalaki sa lungsod
kay Eliseo, “Nagmamakaawa kami sa iyo, nakikita mo na
mabuti ang kalagayan ng lungsod na ito, gaya ng nakikita ng
panginoon ko, pero madumi ang tubig at hindi mabunga ang
lupain.” **20** Sumagot si Eliseo, “Magdala kayo sa akin ng
bagong mangkok at lagyan ito ng asin,” kaya dinala nila iyon
sa kaniya. **21** Nagpunta si Eliseo sa bukal ng tubig at tinapon
ang asin doon; at kaniyang sinabi, “Sinabi ito ni Yahweh,
'Pinagaling ko na ang tubigang ito. Mula sa oras na ito,
walang ng kamatayan at lupaing hindi mamumunga,'” **22** Kaya
gumaling ang tubigan sa araw ding iyon, sa pamamagitan ng
mga salita na sinabi ni Eliseo. **23** Pagkatapos pumunta si
Eliseo mula roon hanggang sa Bethel. Habang papunta siya
sa kaniyang daraanan, may mga batang lalaki ang lumabas
mula sa lungsod at hinamak siya; sinabi nila sa kaniya,”
Umakyat ka, kalbo! Umaakyat ka, kalbo!” **24** Tumingin si
Eliseo sa kaniyang likuran at nakita sila; tumawag siya kay
Yahweh para sumpain sila. Pagkatapos dalawang babaeng
oso ang lumabas sa kakahuyan at sinugod ang apatnapu't
dalawang bata. **25** Pagkatapos pumunta si Eliseo mula roon
sa Bundok Carmel, at mula roon bumalik siya sa Samaria.

3 Ngayon sa ikalabing walong taon na paghahari ni haring
Jehosafat hari ng Juda, si Joram anak ni Ahab ay
nagsimulang maghari sa buong Israel sa Samaria; naghari
siya ng labindalawang taon. **2** Gumawa siya ng kasamaan sa
paningin ni Yahweh, pero hindi gaya ng kaniyang ama at ina;
dahil tinanggal niya ang sagradong posteng bato ni Baal na
ginawa ng kaniyang ama. **3** Gayun pa man, sumunod siya sa
mga kasalanan ni Jeroboam anak ni Nebat, na nagsanhi sa
Israel na magkasala; hindi siya lumayo sa kanila. **4** Ngayon,
nagparami ng tupa si Mesa hari ng Moab. Kailangan niyang
magbigay sa hari ng Israel ng 100, 000 kordero at 100,
000 ng balahibo ng tupa. **5** Pero pagkatapos mamatay ni
haring Ahab, nagrebelde ang hari ng Moab laban sa hari ng
Israel. **6** Kaya sa oras na iyon, iniwan si Haring Joram ang
Samaria para tipunin ang mga Israelita para sa digmaan. **7**
Nagpadala siya ng mensahe kay Jehosafat hari ng Juda,
nagsasabing, “nagrebelde ang hari ng Moab laban sa akin.
Sasamahan mo ba ako sa labanan sa Moab?” Sumagot
si Jehosafat, “Pupunta ako. Ikaw at ako ay iisa, ang aking
bayan ay iyong bayan, ang aking mga kabayo ay iyong mga
kabayo.” **8** Pagkatapos kaniyang sinabi, “Saang daanan tayo
lulusob?” sumagot si Jehosafat, “Sa daanan sa disyerto ng
Edom.” **9** Kaya ang mga hari ng Israel, Juda, at Edom ay
naglakad nang halos paikot ng pitong araw. Walang tubig ang
matagpuan para sa mga hukbo, ni para sa mga kabayo o
ibang mga hayop. **10** Kaya sinabi ng hari ng Israel, “Ano ito?
Tinawag ba ni Yahweh ang tatlong hari ng magkakasama
para talunin ng Moab?” **11** Pero sinabi ni Jehosafat, “Wala ba
ritong propeta ni Yahweh, para makapagsangguni tayo kay
Yahweh sa pamamagitan niya?” Isa sa mga alipin ng hari
ng Israel ang sumagot at sinabi, “Nandito si Eliseo anak ni
Safat, ang nagbuhos ng tubig sa mga kamay ni Elias.” **12**
Sinabi ni Jehosafat, “Nasasakaniya ang salita ni Yahweh.”
Kaya pinuntahan siya ni Jehosafat hari ng Israel, at ng hari
ng Edom. **13** Sinabi ni Eliseo sa hari ng Israel, “Ano ang
kinalaman ko sa iyo? Pumunta ka sa mga propeta ng iyong
ama at ina.” Kaya sinabi ng hari ng Israel sa kaniya, “Hindi,
dahil tinawag kaming tatlong hari ni Yahweh, para matalo
kami ng Moab.” **14** Sumagot si Eliseo, “Hanggang nabubuhay
si Yahweh ng mga hukbo, na siyang aking pinanaligan, kung
hindi ko lang totoong ginagalang ang presensya ni Jehosafat
hari ng Juda, ni hindi kita papansinin, o titingnan. **15** Pero
magdala kayo ngayon ng isang manunugtog.” At nang tapos
na ang pagtugtog ng manunugtog ng alpa, lumapit ang kamay
ni Yahweh kay Eliseo. **16** Sinabi niya, “Sinabi ito ni Yahweh,
'Gawan ninyo ang tuyong ilog na ito ng maraming kanal.' **17**
Dahil sinabi ito ni Yahweh, 'Hindi kayo makakakita ng hangin,
ni makakakita ng ulan, pero mapupuno ng tubig ang ilog
na ito, at iinom kayo, ikaw at inyong mga baka at lahat ng
inyong mga alagang hayop.' **18** Madaling bagay lamang ito
sa paningin ni Yahweh. Bibigyan niya din kayo ng tagumpay
laban sa mga Moabita. **19** Lulusob kayo sa bawat matitibay
na lungsod at magagandang lungsod, puputulin ang bawat
magagandang puno, ihihinto ang lahat ng tubig na bukal,
at sisirain ang bawat magagandang bahagi ng lupain sa
pamamagitan ng bato.” **20** Kaya kinaumagahan, nang halos
oras na ng paghahandog ng alay, dumating ang tubig sa
direksyon ng Edom; napuno ang bansa ng tubig. **21** Nang
narinig ng lahat ng Moabita na dumating ang mga hari para
lumaban sa kanila, tinipon nila ang kanilang mga sarili, lahat
nang may kakayahan na magsuot ng baluti, at tumayo sila sa
hangganan. **22** Gumising sila nang maaga at sumalamin ang
araw sa tubig. Nang nakita ito ng mga Moabita, ang tubig sa
kanilang banda, mukhang kasing pula ng dugo. **23** Sumigaw
sila, “Dugo ito! Tiyak na nawasak na ang mga hari, at pinatay
nila ang isa't-isa! Kaya ngayon, Moab, Nakawan na natin
sila!” **24** Nang dumating sila sa kampo ng Israel, binigla sila
ng mga Israelita at nilusob ang mga Moabita, na tumakas
mula sa kanila. Hinabol ng mga hukbo ng Israel ang mga
Moabita sa kabilang lupain at pinatay sila. **25** Winasak ng
Israel ang mga lungsod, at sa bawat magagandang bahagi
ng lupain, naghahagis ang bawat tao ng bato at napuno ng
bato ang mayabong na mga sakahan. Pinahinto nila ang
lahat ng bukal ng tubig at pinutol ang lahat ng magagandang
puno, maliban lamang sa Kir-Haseret, kung saan iniwan nila
ang mga bato sa lugar. Pero inatake ito ng mga sundalong
may tirador. **26** Nang nakita ni Haring Mesa ng Moab na
natalo na sila sa laban, sinama niya ang pitong-daan na
mga lalaking gumagamit ng espada para lusubin ang hari ng
Edom, pero nabigo sila. **27** Pagkatapos, sinama niya ang
kaniyang panganay, na maghahari sana pagkatapos niya,
hinandog niya ito bilang susunuging alay sa pader. Kaya
nagkaroon ng labis na galit laban sa Israel, at iniwan ng
hukbo ng Israelita si Haring Mesa at bumalik sa kanilang
sariling lupain.

4 Ngayon, nagpuntang umiiyak ang isa sa mga asawa ng
mga anak ng mga propeta kay Eliseo, sinabing, “Ang
iyong lingkod na aking asawa ay patay na, at alam mo na
may takot ang iyong lingkod kay Yahweh. Ngayon pumunta
ang nagpapautang para kunin ang aking dalawang anak para

maging mga alipin niya." 2 Kaya sinabi ni Eliseo sa kaniya,
"Ano ang magagawa ko para sa iyo?" Sinabi niya, "Ang iyong
lingkod ay walang kahit ano sa bahay, maliban sa palayok
ng langis." 3 Pagkatapos, sinabi ni Eliseo, "Umalis ka para
manghiram ng mga tapayan na walang laman sa iyong mga
kapit-bahay. Manghiram ka ng marami hangga't maaari. 4
Pagkatapos kailangan mo pumunta sa loob ng bahay mo at
isara ang pinto sa likod mo at ng iyong mga anak, at ibuhos
ang langis sa mga tapayan na iyon; itabi mo ang mga tapayan
na napuno." 5 Kaya iniwan niya si Eliseo at sinara ang pinto
sa likod niya at kaniyang mga anak. Nagdala sila ng mga
tapayan para sa kaniya, at pinuno ang mga ito ng langis. 6
Nang napuno na ang mga lagayan, sabi niya sa kaniyang mga
anak, "Magdala pa kayo ng isa pang tapayan." Pero ang sabi
ng anak niya sa kaniya, "Wala ng mga tapayan." Pagkatapos,
huminto na sa pagdaloy ng langis. 7 Pagkatapos, bumalik
siya at sinabi sa lingkod ng Diyos. Sabi niya, "Pumunta ka
roon, ibenta mo ang langis; bayaran mo ang iyong utang,
at mamuhay kasama ng iyong mga anak sa mga natira." 8
Isang araw, naglakad si Eliseo sa Sunem kung saan nakatira
ang isang mahalagang babae; pinilit niyang kumain sila ng
magkasama. Kaya sa madalas na pagdaan ni Eliseo, siya ay
humihinto para kumain doon. 9 Sinabi ng babae sa kaniyang
asawa, "Tingnan mo, nalaman ko na ang lalaking ito na laging
dumadaan dito ay lingkod ng Diyos. 10 Gumawa tayo ng
maliit na silid sa bubungan para kay Eliseo, at maglagay tayo
ng higaan, upuan, at lampara. Pagkatapos, kapag pumunta
siya sa atin, mananatili na siya roon." 11 Kaya nang dumating
ang araw na bumalik si Eliseo para huminto roon, nanatili siya
sa silid at nagpahinga roon. 12 Sinabi ni Eliseo sa kaniyang
lingkod na si Gehazi, "Tawagin mo ang Sunamita." Nang
tinawag niya ito, tumayo ang babae sa harap niya. 13 Sinabi
ni Eliseo sa lingkod, "Sabihin mo sa babae na, 'Ginawa mo
ang lahat ng abalang ito para alagaan kami. Ano ang maaari
kong gawin para sa iyo? Gusto mo bang kausapin namin
ang hari para sa iyo o sa pinuno ng hukbo?'" Sumagot siya,
'Namuhay ako kasama ang aking sariling bayan." 14 Kaya
sinabi ni Eliseo, "Ano pala ang maaari nating gawin para sa
kaniya?" Sumagot si Gehazi, "Tunay nga, wala siyang anak,
at matanda na ang kaniyang asawa." 15 Kaya sumagot si
Eliseo, "Tawagin mo siya." Nang siya ay tinawag niya, tumayo
siya sa pintuan. 16 Sinabi ni Eliseo, "Sa parehong oras ng
taong ito, pagkatapos ng isang taon, makakahawak ka ng
isang anak." Sinabi niya, "Hindi, aking panginoon at lingkod
ng Diyos, huwag kang magsinungaling sa iyong alipin." 17
Pero nagdalang-tao ang babae at nanganak ng isang lalaki
sa parehong panahon ng sumunod na taon, tulad ng sinabi ni
Eliseo sa kaniya. 18 Nang lumaki na ang bata, pumunta siya
sa kaniyang ama, na kasama ng mga taga-ani. 19 Sinabi niya
sa kaniyang ama, "Ang ulo ko, ang ulo ko." Sabi ng kaniyang
ama sa kaniyang alipin, "Buhatin mo siya sa kaniyang ina."
20 Nang binuhat siya at dinala ang bata sa kaniyang ina,
umupo ang bata sa tuhod ng kaniyang ina hanggang tanghali
at pagkatapos ay namatay. 21 Kaya tumayo ang babae
at hiniga ang bata sa higaan ng lingkod ng Diyos, sinara
ang pinto, at umalis. 22 Tinawag niya ang kaniyang asawa,
at sinabi, "Pakiusap magpadala ka sa akin ng isa sa mga
alipin at isa sa mga asno para ako ay makapagmadali sa
lingkod ng Diyos at makabalik agad." 23 Sinabi ng asawa
niya, "Bakit gusto mong pumunta sa kaniya ngayong araw na
ito? Hindi naman Kapistahan ng Bagong Buwan o Araw ng
Pamamahinga." Sumagot siya. "Magiging maayos din ang
lahat." 24 Pagkatapos, sinakyan niya ang asno at sinabi
sa kaniyang alipin, "Bilisan mo ang pagmamaneho; huwag
kang babagal hangga't hindi ko sinasabi." 25 Kaya pumunta
siya sa lingkod ng Diyos sa Bundok Carmel. Nang nakita
siya ng lingkod ng Diyos sa malayo, sinabi niya kay Gehazi
kaniyang alipin, "Tingnan mo, paparating na ang Sunamita.
26 Pakiusap, tumakbo ka para salubungin siya at sabihin mo
sa kaniya, 'Maayos ba ang lahat sa iyo at iyong asawa at
anak'" Sumagot siya, "Maayos naman." 27 Nang pumunta
siya sa lingkod ng Diyos sa bundok, hinawakan niya ang paa
ng lingkod ng Diyos. Lumapit si Gehazi para ilayo siya pero
sinabi ng lingkod ng Diyos, "Pabayaan mo siya, dahil siya
ay malungkot, at tinago ni Yahweh ang problema sa akin,
at walang siyang sinabi sa akin." 28 Pagkatapos kaniyang
sinabi, "Humingi ba ako sa iyo ng anak, aking panginoon?
Hindi ba sinabi ko sa iyo na, 'Huwag mo akong linlangin'?" 29
Pagkatapos sinabi ni Eliseo kay Gehazi, "Magdamit ka para
sa paglalakbay at kunin mo ang aking tungkod. Pumunta ka
sa bahay niya. Kung may makakasalubong ka, huwag mo
siyang batiin, at kung may babati sa iyo, huwag mo siyang
sagutin. Ilagay mo ang tungkod ko sa mukha ng bata." 30
Pero sinabi ng ina ng bata, "Hanggang nabubuhay si Yahweh,
at hanggang nabubuhay ka, hindi kita iiwan." Kaya tumayo si
Eliseo at sinundan siya. 31 Nagmadaling nauna sa kanila
si Gehazi at nilagay ang tungkod sa mukha ng bata, pero
hindi ito nagsalita o nakarinig. Kaya bumalik si Gehazi para
salubungin si Eliseo at sinabi sa kaniya, "Hindi nagising ang
bata." 32 Nang dumating si Eliseo sa bahay, patay na ang
bata at nasa higaan pa rin. 33 Kaya pumasok si Eliseo at
sinara ang pinto at nanalangin kay Yahweh. Umakyat siya at
dinapaan ang bata; 34 nilagay ang bibig niya sa bibig ng
bata, kaniyang mata sa mata ng bata, at kaniyang kamay
sa kamay ng bata. Inunat niya ang kaniyang sarili sa bata,
at nag-init ang katawan ng bata. 35 Pagkatapos tumayo si
Eliseo at naglakad sa silid at umakyat muli at inunat ang
kaniyang sarili sa bata. Bumahing ang bata ng pitong beses
at binuksan ang kaniyang mga mata! 36 Kaya tinawag ni
Eliseo si Gehazi, "Tawagin mo ang Sunamita!" Kaya tinawag
niya ito, at nang pumunta siya sa silid, sabi ni Eliseo, "Kunin
mo ang iyong anak." 37 Pagkatapos nagpatirapa siya sa
lupa at yumuko sa lupa, at pagkatapos kinuha ang kaniyang
anak at umalis. 38 Pagkatapos pumunta muli si Eliseo sa
Gilgal. Mayroong taggutom doon sa lupain, at umupo sa
kaniyang tabi ang mga anak ng mga propeta. Sinabi niya sa
mga alipin, "Ilagay ninyo ang malaking palayok sa apoy at
magluto ng nilaga para sa mga anak ng mga propeta." 39
Ang isa sa kanila ay pumunta sa sakahan para maglikom
ng mga gulay. Nakahanap siya ng ligaw na punong ubas at
nakalikom ng sapat na ligaw na mga gulay para punuin ang
tupi ng kaniyang balabal. Hiniwa nila ang mga ito at nilagay
sa nilaga, pero hindi nila alam kung anong uri ang mga iyon.
40 Kaya binuhos nila ang nilaga para kainin ng mga tao.
Kinalaunan, habang kumakain sila, sumigaw sila at sinabi,
"Lingkod ng Diyos, may kamatayan sa palayok!" At hindi na
sila makakain. 41 Pero sinabi ni Eliseo, "Magdala ng ilang
harina." Hinagis niya ito sa palayok at sinabi, "Ibuhos ninyo ito
para sa mga tao, para makakain sila." At wala ng anumang
bagay ang nakakasakit sa loob ng palayok. 42 Isang lalaking
taga-Baal-salisa ang lumapit sa lingkod ng Diyos at nagdala
ng labingdalawang trigong tinapay sa kaniyang sako mula sa
bagong ani, at sariwang aning butil. Sinabi niya, "Ibigay mo ito
sa mga tao para makakain sila." 43 Sinabi ng kaniyang alipin,

“Ano, dapat ko ba itong ihain sa harapan ng isang-daang lalaki?” Pero sinabi ni Eliseo, “Ibigay mo ito sa mga tao, para makakain sila, dahil sinabi ito ni Yahweh, 'Kakain sila at magkakaroon pa ng tira.'” **44** Kaya hinain ito ng kaniyang alipin sa kanilang harapan; kumain sila, at may mga natira pa, gaya ng pinangakong salita ni Yahweh.

5 Ngayon si Naaman, pinuno ng hukbo ng hari ng Aram, ay magiting at marangal sa paningin ng kaniyang panginoon, dahil sa pamamagitan niya, binigyan ng tagumpay ni Yahweh ang Aram. Malakas din siya at matapang pero isa siyang ketongin. **2** Lumusob ang mga Aramean nang grupo grupo at dinakip ang isang batang babae mula sa lupain ng Israel. Pinaglingkuran niya ang asawa ni Naaman. **3** Sinabi ng dalaga sa kaniyang madrasta, “Sana kasama ng amo ko ang propeta na nasa Samaria! Tiyak pagagalingin niya ang ketong ng panginoon ko.” **4** Kaya sinabi ni Naaman sa hari ang sinabi ng dalaga mula sa lupain ng Israel. **5** Kaya sinabi ng hari ng Aram, “Lumakad ka, at magpapadala ako ng liham sa hari ng Israel.” Umalis si Naaman na may baong sampung talentong pilak, anim na libong piraso ng ginto, at sampung pamalit na damit. **6** Dinala rin niya ang liham sa hari ng Israel na nagsasabing, “Kapag dumating ang sulat na ito sa iyo, makikita mong pinadala ko si Naaman na aking lingkod sa iyo para pagalingin mo siya sa kaniyang ketong.” **7** Nang mabasa ng hari ng Israel ang liham, pinunit niya ang damit niya at sinabing, “Diyos ba ako, para pumatay at magbigay ng buhay kaya nais ng lalaking ito na pagalingin ko ang isang tao sa kaniyang ketong? Mukhang naghahamon siya ng away.” **8** Kaya nang marinig ni Eliseo, ang lingkod ng Diyos, na pinunit ng hari ng Israel ang kaniyang damit, nagpadala siya ng mensahe sa hari nagsasabing, “Bakit mo pinunit ang iyong mga damit? Papuntahin mo siya sa akin at malalaman niyang may propeta sa Israel.” **9** Kaya dumating si Naaman kasama ng kaniyang mga kabayo at karwahe at tumayo sa pinto ng bahay ni Eliseo. **10** Nagpadala si Eliseo ng mensahero sa kaniya, sinasabing, “Lumublob ka sa Jordan ng pitong beses, at maibabalik ang kutis mo; ikaw ay magiging malinis.” **11** Pero nagalit si Naaman at umalis, sinasabing, “Tingnan mo, akala ko siguradong lalabas siya para sa akin at tatayo at tatawag sa pangalan ni Yahweh na kaniyang Diyos, at ikukumpas ang kamay niya sa buong katawan ko para pagalingin ako sa aking ketong. **12** Hindi ba't ang Abana at Farfar, mga ilog ng Damasco, ay mas malinis kaysa lahat ng tubig sa Israel? Hindi ba pwedeng doon ako maligo para maging malinis?” Kaya tumalikod siya at umalis nang galit na galit. **13** Pagkatapos lumapit ang mga lingkod ni Naaman at kinausap siya, “Ama, kung inutusan ka ng propeta ng isang mahirap na bagay, hindi mo ba gagawin ito? Paano pa kaya kung magsabi siya sa iyo ng isang simpleng bagay gaya ng, 'Lumublob ka para maging malinis ka?'” **14** Kaya nagpunta siya at lumublob ng pitong beses sa Jordan bilang pagsunod sa mga tagubilin ng lingkod ng Diyos. Bumalik ang kaniyang kutis, tulad ng kutis ng isang maliit na bata, at siya ay gumaling. **15** Bumalik si Naaman sa lingkod ng Diyos, siya at ang lahat ng kaniyang kasama, at lumapit sila sa harap niya. Sinabi niya, “Alam kong wala nang ibang diyos sa buong mundo maliban sa Israel. Kaya pakiusap, tanggapin mo ang regalong ito mula sa iyong lingkod.” **16** Pero tumugon si Eliseo, “Hangga't nabubuhay si Yahweh na aking pinaglilingkuran, hindi ako tatanggap ng anumang bagay.” Pinilit ni Naaman si Eliseo na tanggapin ang regalo pero tumanggi ito. **17** Kaya sinabi ni Naaman, “Kung hindi, maaari mo ba akong bigyan ng lupa na kayang dalhin ng dalawang mola, dahil simula ngayon, ang iyong lingkod ay hindi na maghahandog, ni mag-aalay sa sinumang diyos maliban kay Yahweh. **18** Pero patawarin sana ni Yahweh ang iyong lingkod sa isang bagay na ito, iyon ay, kapag pumunta ang hari sa tahanan ni Rimmon para sumamba roon, at kumapit siya sa kamay ko, at yumuko ako sa tahanan ni Rimmon. Patawarin nawa ni Yahweh ang iyong lingkod sa bagay na ito.” **19** Sinabi ni Eliseo sa kaniya, “Humayo ka nang mapayapa.” Kaya umalis si Naaman. **20** Hindi pa siya nakakalayo sa kaniyang paglalakbay nang si Gehazi lingkod ni Eliseo na lingkod ng Diyos ay sinabi sa kaniyang sarili, “Kinaawaan ng panginoon ko si Naaman na Aramean sa pamamagitan ng hindi pagtanggap ng mga regalo mula sa kamay niya na kaniyang dinala. Hangga't nabubuhay si Yahweh, hahabulin ko siya at tatanggap ako ng anumang bagay mula sa kaniya.” **21** Kaya sumunod si Gehazi kay Naaman. Nang nakita ni Naaman na may taong sumusunod sa kaniya, bumaba siya mula sa kaniyang karwahe para salubungin siya at sinabing, “Maayos lang ba ang lahat?” **22** Sinabi ni Gehazi, “Maayos naman ang lahat. Pinadala ako ng aking panginoon, sinasabing, 'May lumapit sa akin mula sa bansa sa burol ng Efraim, dalawang lalaki na anak ng mga propeta. Pakiusap bigyan mo sila ng isang talentong pilak at dalawang pamalit na damit.” **23** Tumugon si Naaman, “Masaya akong bigyan ka ng dalawang talento.” Hinimok ni Naaman si Gehazi at nagtali ng dalawang talentong pilak sa dalawang sisidlan, na may dalawang pamalit na damit, at ipinapasan ito sa kaniyang dalawang lingkod na nagdala ng mga sisidlan ng pilak para kay Gehazi. **24** Nang dumating si Gehazi sa burol, kinuha niya ang sisidlan ng pilak mula sa mga kamay nila at tinago ang mga ito sa bahay; pinaalis niya ang mga lingkod at umalis sila. **25** Nang pumasok si Gehazi at humarap sa kaniyang amo, sinabi ni Eliseo, “Saan ka nanggaling, Gehazi?” Tumugon siya, “Diyan-diyan lang nagpunta ang iyong lingkod.” **26** Sinabi ni Eliseo kay Gehazi, “Hindi ba kasama mo ang espiritu ko nang huminto ang karwahe ng lalaking iyon para salubungin ka? Ito ba ang oras para tumanggap ng pera, damit, mga olibong halamanan at mga ubasan, mga tupa, mga baka, at mga lingkod na lalaki at babae? **27** Kaya ang ketong ni Naaman ay papasa-iyo at iyong mga kaapu-apuhan magpakailanaman.” Kaya umalis si Gehazi sa kaniyang harapan, isang ketongin na kasing puti ng bulak.

6 Sinabi ng mga anak ng mga propeta kay Eliseo, “Ang lugar kung saan kami nakatira kasama ka ay masyadong maliit para sa ating lahat. **2** Hayaan mo kaming pumunta sa Jordan, at magputol ng puno roon at magtayo ng matitirahan.” Tumugon si Eliseo sinabing, “Sige.” **3** Sinabi ng isa sa kanila, “Pakiusap samahan mo ang iyong mga lingkod.” Sumagot si Eliseo, “Sasama ako.” **4** Kaya sumama siya sa kanila, at nang makarating sila sa Jordan, nag-umpisa silang magputol ng mga puno. **5** Pero habang nagpuputol ang isa sa kanila, nalaglag ang ulo ng palakol sa tubig; sumigaw siya at sinabinig, “Naku, panginoon, hiniram ko lang iyon!” **6** Kaya sinabi ng lingkod ng Diyos, “Saan ito nahulog?” Tinuro ng lalaki kay Eliseo ang lugar. Pumutol siya ngayon siya ng isang patpat, tinapon ito sa tubig at pinalutang ang palakol. **7** Sinabi ni Eliseo, “Kunin mo.” Kaya inabot ito ng lalaki ng kaniyang kamay. **8** Ngayon nakikipagdigma ang hari ng Aram

laban sa Israel. Sumangguni siya sa kaniyang mga lingkod,
sinasabing, “Ang kampo ko ay nasa ganitong lugar.” **9** Kaya
nagpunta ang lingkod ng Diyos sa hari ng Israel, sinasabing,
“Sikapin ninyong hindi dumaan sa lugar na iyon, dahil ang
mga Aramean ay bababa roon.” **10** Pagkatapos nagpadala
ang hari ng Israel ng mga tauhan sa lugar na iyon kung saan
binalaan siya ng lingkod ng Diyos. Iniligtas siya ng babalang
iyon ng ilang beses. **11** Gulong-gulo ang isip ng hari ng Aram
dahil sa babalang ito, at tinawag niya ang kaniyang mga
lingkod at sinabi sa kanila, “Wala ba sa inyo ang magsasabi
kung sino sa inyo ang pumapanig sa hari ng Israel?” **12** Kaya
sinabi ng isa sa kaniyang mga lingkod, “Hindi, panginoong
hari, dahil si Eliseo na propeta ng Israel ang nagsasabi
sa hari ng Israel ng mga sinasabi mo sa iyong silid!” **13**
Tumugon ang hari, “Humayo kayo at tingnan ninyo kung
nasaan si Eliseo nang makapagpadala ako ng mga tauhan
para dakpin siya.” At sinabi sa kaniya, “Nasa Dotan siya.” **14**
Kaya nagpadala ang hari ng mga kabayo, mga karwahe at
isang malaking hukbo sa Dotan. Dumating sila nang gabi at
pinalibutan ang lungsod. **15** Nang ang alipin ng lingkod ng
Diyos ay maagang bumangon at lumabas, pagmasdan mo,
isang malaking hukbo at mga kabayo ang nakapaligid sa
lungsod. Sinabi ng kaniyang alipin sa kaniya, “Panginoon!
Anong gagawin natin?” **16** Sumagot si Eliseo, “Huwag kang
matakot, dahil ang mga kasama natin ay higit na mas marami
kumpara sa kanila.” **17** Nanalangin si Eliseo at sinabing,
“Yahweh, Nakiki-usap ako na buksan mo ang mga mata niya
nang makakita siya.” Kaya't binuksan ni Yahweh ang mga
mata ng kaniyang alipin at nakakita siya. Ang bundok ay
puno ng mga kabayo at karwahe na nag-aapoy sa paligid
ni Eliseo! **18** Nang bumaba ang mga Aramean sa kaniya,
nanalangin si Eliseo kay Yahweh at sinabing, “Hinihiling
kong bulagin mo sila.” Kaya't binulag sila ni Yahweh, gaya
ng hiling ni Eliseo. **19** Pagkatapos sinabi ni Eliseo sa mga
Aramean, “Hindi ito ang daan, ni ito ang lungsod. Sumunod
kayo sa akin at dadalhin ko kayo sa taong hinahanap ninyo.”
At dinala niya sila sa Samaria. **20** Nang dumating sila sa
Samaria, sinabi ni Eliseo, “Buksan mo ang mga mata nila,
Yahweh, nang makakita sila.” Binuksan ni Yahweh ang mga
mata nila at nakakita sila, at nakita nilang nasa gitna sila
ng lungsod ng Samaria. **21** Nang makita sila ng hari ng
Israel, sinabi niya kay Eliseo, “Ama, dapat ko na ba silang
patayin? Papatayin ko na ba sila?” **22** Sumagot si Eliseo,
“Huwag mo silang patayin. Papatayin mo ba silang mga
kinuha mong bihag gamit ang espada at pana mo? Maghain
ka ng tinapay at tubig sa kanila para makakain at makainom
sila at makapunta sa kanilang panginoon.” **23** Kaya't naghain
ng pagkain ang hari para sa kanila, at nang nakakain at
nakainom sila, pinalaya niya sila at pinabalik sa kanilang
panginoon. Ang mga grupo ng sundalong Aramean na iyon ay
hindi bumalik sa lupain ng Israel nang mahabang panahon.
24 Matapos nito, tinipon ni Ben Hadad, hari ng Aram, ang
lahat ng kaniyang hukbo at lumusob sa Samaria at binihag
ito. **25** Kaya't nagkaroon ng matinding taggutom sa Samaria.
Binihag nila ito hanggang ang isang asno ay maibenta sa
halagang walumpung pirasong pilak, at ikaapat na bahagi ng
isang kab ng dumi ng kalapati sa halagang limang pirasong
pilak. **26** Habang dumadaan ang hari ng Israel sa may pader,
isang babae ang umiyak sa kaniya, sinasabing, “Tulungan
mo ako, panginoong hari.” **27** Sinabi niya, “Kung hindi ka
tinutulungan ni Yahweh, paano kita matutulungan? Mayroon
bang nanggagaling sa giikan o pigaan ng alak?” **28** Sinabi
pa ng hari, “Ano ang bumabagabag sa iyo?” Tumugon siya,
“Sinabi ng babeng ito sa akin, 'Ibigay mo sa akin ang iyong
anak para kainin natin ngayon, at bukas kakainin natin ang
anak ko.'” **29** Kaya't nilaga namin ang anak ko at kinain
ito, at sinabi ko sa kaniya kinabukasan, “'Ibigay mo sa akin
ang iyong anak para kainin natin, pero tinago niya ito.” **30**
Kaya nang narinig ng hari ang sinabi ng babae, pinunit
niya ang kaniyang damit (dumadaan siya sa may pader),
at tumingin ang mga tao at nakita na mayroon siyang sako
bilang panloob na kasuotan. **31** Sinabi niya, “Parusahan
nawa ako ng Diyos, at lalong higit pa, kung matatapos ang
araw na nananatili pa rin ang ulo ni Eliseo sa kaniya, anak ni
Safat.” **32** Pero nakaupo si Eliseo sa kaniyang bahay kasama
ng mga nakatatanda. Nagpadala ng tao ang hari pero nang
dumating ang mensahero kay Eliseo, sinabi niya sa mga
nakatatanda, “Tingnan ninyo kung paanong nagpadala ng
tao ang anak ng mamamatay-tao na ito para patayin ako?
Kapag dumating siya, isara ninyo ang pinto at pigilan ninyong
mabuksan niya ito. Hindi ba't kasunod niya ay ang mga yapak
ng kaniyang panginoon?” **33** Habang nakikipag-usap siya sa
kanila, dumating ang mensahero sa kaniya. Sinabi ng hari,
“Ang suliraning ito ay galing kay Yahweh. Bakit kailangan ko
pang maghintay kay Yahweh?”

7 Sinabi ni Eliseo, “Pakinggan ninyo ang salita ni Yahweh.
Ito ang sinasabi niya: 'Bukas, sa ganitong oras, isang
takal ng mainam na harina ang ipagbibili kapalit ng isang
sekel, at dalawang takal ng sebada ang ipagbibili kapalit ng
isang sekel sa tarangkahan ng Samaria.'” **2** Pagkatapos ang
kapitan na kanang kamay ng hari ay sumagot sa lingkod ng
diyos, at sinabi, “Masdan mo, kahit na gumawa si Yahweh ng
bintana sa langit, maaari bang mangyari ito?” Tumugon si
Eliseo, “Masasaksihan mo itong mangyari gamit ang sarili
mong mga mata, pero hindi ka makakakain mula dito.” **3**
Ngayon, mayroong apat na lalaking may ketong sa labas
ng tarangkahan ng lungsod. Sinabi nila sa isa't isa, “Bakit
tayo mauupo rito hanggang mamatay tayo? **4** Kung sabihin
nating papasok tayo sa lungsod, ang taggutom ay nasa
lungsod, at mamamatay tayo roon. Pero kung uupo pa rin
tayo dito, mamamatay pa rin tayo. Kaya ngayon, halika,
pumunta tayo sa hukbo ng mga Aramean. Kung pananatilihin
nila tayong buhay, mabubuhay tayo, at kung papatayin nila
tayo, mamamatay lang tayo.” **5** Kaya tumayo sila nang
mag-gagabi na para pumunta sa kampo ng mga Aramean;
nang dumating sila sa pinakalabas na bahagi ng kampo,
walang naroon. **6** Dahil pinarinig ng Panginoon sa mga
Aramean ang ingay ng mga karwahe, at ang ingay ng mga
kabayo —ang ingay ng isang malaking hukbo, at sinabi nila
sa isa't isa, “Inupahan ng hari ng Israel ang mga hari ng
mga Hiteo at mga taga-Ehipto para pumunta laban sa amin.”
7 Kaya tumayo ang mga sundalo at tumakas nang mag-
gagabi na; iniwan nila ang kanilang mga tolda, mga kabayo,
mga asno, at ang kampo sa lagay nito, at tumakas para
sa mga buhay nila. **8** Nang dumating sa pinakalabas na
bahagi ng kampo ang mga lalaking may ketong, pumasok
sila sa loob ng isang tolda at kumain at uminom, at tinangay
ang pilak at ginto at mga damit at tinago ito. Bumalik sila at
pumasok sa isa pang tolda at tinangay ang mga nasamsam
nila mula roon at tinago itong muli. **9** Pagkatapos sinabi nila
sa isa't isa, “Hindi tama ang ginagawa natin. Ang araw na
ito ay araw ng magandang balita, pero nananahimik tayo
patungkol dito. Kung maghihintay tayo hanggang bukang-

liwayway, parurusahan tayo. Kaya, halina at sabihin natin ito
sa sambahayan ng hari." **10** Kaya't pumunta sila at tinawag
ang mga tagabantay ng tarangkahan ng lungsod. Sinabi nila
sa kanila, "Nagpunta kami sa kampo ng mga Aramean, pero
walang naroon, wala ni tunog ninuman, pero naroon ang mga
kabayo nila, at ang mga asnong nakatali, at ang mga tolda sa
lagay nito." **11** At isinigaw ng mga bantay ng tarangkahan
ang balita, at pagkatapos sinabi ito sa loob ng sambahayan
ng hari. **12** Pagkatapos bumangon ang hari kinagabihan
at sinabi sa kaniyang mga lingkod, "Sasabihin ko sa inyo
ngayon ang ginawa ng mga Aramean sa atin. Alam nilang
gutom tayo, kaya umalis sila ng kampo para magtago sa mga
bukirin. Sinasabi nila, "Sa oras na lumabas sila sa lungsod,
kukunin natin sila nang buhay, at papasok tayo sa lungsod.'"
13 Sumagot ang isa sa mga lingkod ng hari at sinabing,
"Pakiusap, hayaan mong kunin ng ilan sa mga tauhan ang
limang kabayong natitira sa lungsod. Tulad sila ng lahat ng
natitira sa mga mamamayan ng Israel —karamihan ay patay
na; hayaan mong ipadala namin sila at tingnan ito." **14** Kaya
kumuha sila ng dalawang karwahe na may mga kabayo, at
sinugo sila ng hari sa hukbo ng mga Aramean, sinasabing,
"Tingnan ninyo iyon." **15** Sinundan nila sila hanggang sa
Jordan, at ang lahat ng daanan ay puno ng mga damit at
gamit na iniwan ng mga Aramean sa pagmamadali. Kaya
bumalik ang mga mensahero at sinabi sa hari." **16** Lumabas
ang mga tao at sinamsam ang mga gamit sa kampo ng mga
Aramean. Kaya ang takal ng mainam na harina ay ipinagbili
sa halagang isang sekel at ang dalawang takal ng sebada
ay kapalit ng isang sekel, tulad ng sinabi ni Yahweh. **17**
Inutusan ng hari ang kapitan, ang kaniyang kanang kamay,
para mangasiwa sa tarangkahan, at tinapak-tapakan siya ng
mga tao sa daan ng tarangkahan. Namatay siya gaya ng
sinabi ng lingkod ng Diyos nang bumaba ang hari sa kaniya.
18 Kaya nangyari iyon gaya ng sinabi ng lingkod ng Diyos sa
hari, sinasabing, "Sa oras na ito sa tarangkahan ng Samaria,
ang dalawang takal ng sebada ay ipagbibili sa halagang isang
sekel, at ang isang takal ng mainam na harina para sa isang
sekel." **19** Sinagot ng kapitang iyon ang lingkod ng Diyos
at sinabing, "Kahit gumawa si Yahweh ng bintana sa langit,
maaari bang mangyari ito?" Sinabi ni Eliseo, "Makikita mong
mangyari ito nang sarili mong mga mata, pero hindi ka kakain
mula rito." **20** At nangyari ito sa kaniya sa ganoong paraan,
dahil tinapak-tapakan siya ng mga tao sa tarangkahan, at
namatay siya.

8 Ngayon nagsalita si Eliseo sa babae na ang anak ay
kaniyang binuhay. Sinabi niya sa kaniya, "Bumangon ka,
at pumunta sa iyong sambahayan, at manatili ka sa ibang
lupain kung saan maaari, dahil magpapadala si Yahweh ng
taggutom na darating sa lupaing ito ng pitong taon." **2** Kaya
bumangon ang babae at sinunod niya ang salita ng lingkod ng
Diyos. Nagpunta siya sa kaniyang sambahayan at nanirahan
sa lupain ng Filisteo ng pitong taon. **3** Pagkatapos ng pitong
taon bumalik ang babae mula sa lupain ng mga Filisteo, at
siya ay pumunta sa hari para magmakaawa sa kaniya para sa
kaniyang bahay at lupain. **4** Ngayon ang hari ay nakikipag-
usap kay Gehazi na lingkod ng Diyos, sinasabing, "Pakiusap
sabihin sa akin ang lahat ng dakilang bagay na nagawa ni
Eliseo." **5** Pagkatapos habang sinasabi niya sa hari kung
paano binuhay ni Eliseo ang patay na anak, dumating ang
babaeng ang anak ay kaniyang binuhay na nagmakaawa
sa hari para sa kaniyang bahay at lupain. Sinabi ni Gehazi,
"Aking panginoong, hari, ito ang babae, at ito ang kaniyang
anak na lalaki, na binuhay ni Eliseo." **6** Nang tanungin ng hari
ang babae tungkol sa kaniyang anak, ipinaliwanag niya ito sa
kaniya. Kaya iniutos ng hari sa isang opisyal para sa kaniya,
sinasabing, "Ibalik sa kaniya ang lahat ng pag-aari niya at
lahat ng mga ani ng kaniyang bukid mula nang araw na iniwan
niya ang lupain hanggang ngayon." **7** Nagpunta si Eliseo sa
Damasco kung saan si Ben-Hadad ang hari ng Aram ay may
sakit. Sinabi sa hari, "Ang lingkod ng Diyos ay naparito." **8**
Sinabi ng hari kay Hazael, "Magdala ka ng isang regalo at
salubungin ang lingkod ng Diyos, at sumangguni kay Yahweh
sa pamamagitan niya, sinasabing, 'Gagaling ba ako mula sa
sakit na ito?" **9** Kaya nagpunta si Hazael para salubungin
siya at dala niya ang isang regalo ng bawat uri ng mabubuting
bagay sa Damasco, na dala ng apatnapung kamelyo. Kaya
nagpunta si Hazael at tumayo sa harap ni Eliseo at sinabi,
"Ipinadala ako sa iyo ng iyong anak na si Ben-Hadad hari ng
Aram, tinatanong kung, 'Gagaling ba ako mula sa sakit na
ito?" **10** Sinabi ni Eliseo sa kaniya, "Lumakad ka, sabihin kay
Ben-Hadad, 'Siguradong gagaling ka,' pero ipinakita sa akin ni
Yahweh na siya ay siguradong mamamatay." **11** Pagkatapos
tumitig si Eliseo kay Hazael hanggang siya ay mapahiya, at
ang lingkod ng Diyos ay umiyak. **12** Tinanong ni Hazael,
"Bakit ka umiiyak, aking panginoon?" Kaniyang sinagot, "Dahil
nalalaman ko ang kasamaan na iyong gagawin sa bayan ng
Israel. Susunugin mo ang kanilang mga kutang tanggulan,
at papatayin mo ang kanilang mga kabataang lalaki gamit
ang espada, dudurugin ang kanilang mga maliliit na bata, at
bibiyakin ang tiyan ng kanilang babaeng buntis." **13** Tumugon
si Hazael, "Sino ang iyong lingkod, na dapat gumawa nitong
dakilang bagay? Siya ay isang aso lamang." Sumagot si
Eliseo, "Ipinakita sa akin ni Yahweh na ikaw ang maghahari sa
Aram," **14** Pagkatapos iniwan ni Hazael si Eliseo at nagpunta
sa kaniyang panginoon, na sinabi sa kaniya, "Ano ang sinabi
ni Eliseo sa iyo?" Sumagot siya, "Sinabi niya sa akin na ikaw
ay tiyak na gagaling." **15** Nang sumunod na araw kinuha
Hazael ang kumot at nilublob ito sa tubig, at inilatag ito sa
mukha ni Ben-Hadad kaya siya ay namatay. Pagkatapos si
Hazael ay naging hari na kapalit niya. **16** Sa ikalimang taon
ni Joram anak ni Ahab, hari ng Israel, nagsimulang maghari si
Jehoram. Siya ang anak ni Jehosafat hari ng Juda. Nagsimula
siyang maghari nang si Jehoshafat ay hari ng Juda. **17** Si
Jehoram ay tatlumput-dalawang taong gulang nang siya ay
magsimulang maghari, at naghari siya ng walong taon sa
Jerusalem. **18** Lumakad si Jehoram sa mga pamamaraan
ng mga hari ng Israel, tulad ng ginawa ng sambahayan ni
Ahab; dahil ang anak na babae ni Ahab ay kaniyang asawa,
at ginawa niya kung ano ang masama sa paningin ni Yahweh.
19 Gayunman, dahil sa kaniyang lingkod na si David, hindi
nais ni Yahweh na wasakin ang Juda, dahil sinabi niya sa
kaniya na bibigyan siya lagi ng mga kaapu-apuhan. **20** Sa
mga panahon ni Jehoram, naghimagsik ang Edom mula sa
ilalim ng kamay ng Juda, at nagtayo sila ng isang hari para
manguna sa kanila. **21** Pagkatapos tumawid si Jehoram
kasama ang kaniyang mga pinuno at lahat ng kaniyang
mga karwahe. Nangyari ito nang siya ay nagising sa gabi at
sinalakay at tinalo ang mga Edomita, na pumaligid sa kaniya
at ang mga pinuno ng mga karwahe. Pagkatapos tumakas
ang hukbo ni Jehoram papunta sa kanilang mga tahanan. **22**
Kaya naghihimagsik ang Edom mula sa kapangyarihan ng
Juda hanggang sa araw na ito. Naghihimagsik din ang Libna
sa panahon ding iyon. **23** Gaya ng ibang mga bagay tungkol

kay Jehoram, ang lahat niyang ginawa, hindi ba nakasulat
ang mga ito sa Ang Aklat ng mga Kaganapan sa buhay ng
mga Hari ng Juda? **24** Namatay si Jehoram at nahimlay
kasama ang kaniyang mga ninuno, at inilibing kasama ang
kaniyang mga ninuno sa lungsod ni David. Pagkatapos ang
anak ni Ahazias ang naging hari na kapalit niya. **25** Nang
ikalabindalawang taon ni Joram anak ni Ahab, hari ng Israel,
si Ahazias anak ni Jehoram, hari ng Juda, ay nagsimulang
maghari. **26** Si Ahazias ay dalawamput-dalawang taong
gulang nang magsimulang maghari; naghari siya ng isang
taon sa Jerusalem. Ang pangalan ng kaniyang ina ay si Atalia;
siya ay anak na babae ni Omri, hari ng Israel. **27** Lumakad si
Ahazias sa pamamaraan ng sambahayan ni Ahab; ginawa
niya kung ano ang masama sa paningin ni Yahweh, gaya ng
ginagawa ng sambahayan ni Ahab, dahil si Ahazias ay isang
manugang na lalaki sa sambahayan ni Ahab. **28** Pumunta si
Ahazias kasama si Joram anak ni Ahab, para makipaglaban
kay Hazael, hari ng Aram, sa Ramoth-galaad. Sinugatan ng
mga Aramean si Joram. **29** Nagbalik si Haring Joram para
magpagaling sa Jezreel sa mga sugat na ginawa ng mga
Aramean sa kaniya sa Rama, nang nakipaglaban siya kay
Hazael hari ng Aram. Kaya si Ahazias anak ni Jehoram, hari
ng Juda, ay bumababa sa Jezreel para makita si Joram anak
ni Ahab, dahil siya ay nasugatan.

9 Tinawag ni Eliseo na propeta ang isa sa mga anak ng mga
propeta at sinabi sa kaniya, “Magbihis ka para maglakbay,
pagkatapos dalhin ang maliit na bote ng langis na ito sa iyong
kamay at pumunta sa Ramoth-galaad. **2** Kapag dumating
ka, hanapin mo si Jehu anak ni Jehosafat anak ni Nimsi,
at pumasok ka at patayuin siya sa gitna ng kaniyang mga
kasama, at samahan siya sa loob ng isang silid. **3** Pagkatapos
kunin ang bote ng langis at ibuhos ito sa kaniyang ulo at
sabihing, 'Sinasabi ito ni Yahweh: “Hinirang kita para maging
hari ng Israel,” Pagkatapos buksan ang pinto, at tumakbo;
huwag patagalin.” **4** Kaya ang binata, ang batang propeta, ay
nagpunta sa Ramot-galaad. **5** Nang dumating siya, namasdan
niya ang mga kapitan ng hukbo ay nakaupo. Kaya sinabi ng
batang propeta, “Ako ay may isang sadya sa iyo, kapitan.”
Sumagot si Jehu, “Kanino sa amin?” Sumagot ang batang
propeta, “Sa iyo, kapitan.” **6** Kaya tumayo si Jehu at pumasok
sa bahay, at ibinuhos ng propeta ang langis sa kaniyang ulo
at sinabi kay Jehu, “sinasabi ito ni Yahweh, ang Diyos ng
Israel: 'Hinirang kita para maging hari sa bayan ni Yahweh, sa
Israel. **7** Dapat mong patayin ang pamilya ni Ahab na iyong
panginoon, kaya ipaghihiganti ko ang dugo ng aking mga
lingkod na mga propeta, at ang dugo ng lahat ng mga lingkod
ni Yahweh, na pinatay sa pamamagitan ng kamay ni Jezabel.
8 Dahil ang buong pamilya ni Ahab ay mapaparusahan, at
puputulin ko mula kay Ahab ang bawat batang lalaki, maging
siya ay isang alipin o isang taong malaya. **9** Gagawin ko sa
sambahayan ni Ahab gaya ng sa sambahayan ni Jeroboam
anak ni Nebat at gaya ng sa sambahayan ni Baasa anak
ni Ahias. **10** Kakainin ng mga aso si Jezabel sa Jezreel, at
walang sinuman doon ang maglilibing sa kaniya.” Pagkatapos
binuksan ng propeta ang pintuan at tumakbo. **11** Pagkatapos
lumabas si Jehu sa mga lingkod ng kaniyang panginoon, at
sinabi sa kaniya ng isa, “Mabuti ba ang lahat ng bagay? Bakit
pumunta sa iyo ang baliw na taong ito?” Sumagot si Jehu sa
kanila, “Kilala ninyo ang lalaki at ang mga uri ng bagay na
sinasabi niya.” **12** Sinabi nila, “Isang kasinungalingan iyon.
Sabihin sa amin.” Sumagot si Jehu, “Sinabi niya ito at iyon sa
akin, at sinabi niya rin, 'Ito ang sinasabi ni Yahweh: Hinirang
kita bilang hari ng Israel.” **13** Pagkatapos bawat isa sa kanila
ay mabilis na hinubad ang kaniyang panlabas na damit at
inilagay ito sa paanan ni Jehu para lakaran. Hinipan nila ang
trumpeta at sinabi, “Si Jehu ay hari.” **14** Sa pamamaraang
ito nakipagsabwatan si Jehu anak ni Jehosafat anak ni
Nimsi laban kay Joram. Ngayon pinagtatanggol ni Joram ang
Ramot-galaad, siya at lahat ng Israel, dahil kay Hazael hari
ng Aram, **15** pero nagbalik si Haring Joram sa Jezreel para
pagalingin ang sugat na ginawa ng mga Aramean sa kaniya,
nang nakipaglaban siya kay Hazael hari ng Aram. Sinabi ni
Jehu sa mga lingkod ni Joram, “Kung ito ang iyong palagay,
sa gayon huwag hayaang may isang makatakas at makalabas
sa lungsod, para sabihin ang mga balitang ito sa Jezreel.” **16**
Kaya sumakay si Jehu sa isang karwahe patungong Jezreel;
dahil doon nagpapahinga si Joram. Ngayon si Ahazias hari
ng Juda ay bumaba para makita si Joram. **17** Ang bantay
ay nakatayo sa tore sa Jezreel, at nakita niya ang kasama
ni Jehu habang siya ay dumating sa kalayuan; sinabi niya,
“Nakikita ko ang isang pangkat ng kalalakihan na dumarating,”
Sinabi ni Joram, 'Kumuha ka ng isang mangangabayo, at
ipadala siya para salubungin sila; sabihin sa kaniya para
sabihing, 'Ikaw ba ay dumating para sa kapayapaan?” **18**
Kaya ipinadala ang isang lalaki sa mangangabayo para
salubungin sila, sinabi niya, “Sinabi ito ng hari: 'Ikaw ba ay
dumating para sa kapayapaan?” Kaya sinabi ni Jehu, “Ano
ang magagawa mo sa kapayapaan? Bumalik ka at sumunod
sa akin.” Pagkatapos sinabi ng bantay sa hari, “Sinalubong
sila ng mensahero, pero hindi siya babalik.” **19** Pagkatapos
nagpadala siya ng pangalawang lalaki na nakakabayo, na
pumunta sa kanila at sinabi, “Sinasabi ito ng hari: 'Ikaw ba ay
dumating para sa kapayapaan? “Sumagot si Jehu, “Ano ang
magagawa mo sa kapayapaan? Bumalik ka at sumunod sa
akin.” **20** Muling nag-ulat ang bantay, “Siya ay sinalubong
nila, pero hindi siya babalik. At ang paraan ng pagpapatakbo
ng karwahe ay gaya ng pagpapatakbo ni Jehu anak ni Nimsi,
dahil nagpapatakbo siya ng matulin.” **21** Kaya sinabi ni
Joram, “Ihanda mo ang aking karwahe.” Inihanda nila ang
kaniyang karwahe, at si Joram hari ng Israel at Ahazias hari
ng Juda ay sumakay, bawat isa sa kaniyang karwahe, para
salubungin si Jehu. Siya ay natagpuan nila sa lupain ni Nabot
na Jezreelita. **22** Nang nakita ni Joram si Jehu, sinabi niya,
'Ikaw ba ay dumating para sa kapayapaan, Jehu?” Sumagot
siya, “Anong kapayapaan ang naroroon, kung napakaraming
pagsamba sa diyus-diyusan na mayroong prostitusyon at
pangkukulam ng iyong inang si Jezabel?” **23** Kaya pabalik na
tumakas si Joram sa kaniyang karwahe at sinabi kay Ahazias,
“Pagtataksil ito, Ahazias.” **24** Pagkatapos nilabas ni Jehu ang
kaniyang pana na buong lakas niyang pinana si Joram sa
pagitan ng kaniyang mga balikat; tumagos ang palaso sa
kaniyang puso, at nalaglag siya sa kaniyang karwahe. **25**
Pagkatapos sinabi ni Jehu kay Bidkar na kaniyang kapitan,
“Damputin at itapon siya sa bukid ni Nabot na Jezreelita.
Isipin kung paano ako at ikaw ay magkasamang sumakay
pagkatapos ni Ahab na kaniyang ama, inilagay ni Yahweh
ang propesiyang ito laban sa kaniya: **26** 'Totoong nakita ko
kahapon ang dugo ni Nabot at ang dugo ng kaniyang mga
anak na lalaki, sinasabi ni Yahweh, at gagantihan kita sa
bukid na ito,' sinasabi ni Yahweh. Kaya ngayon, kunin at
itapon siya sa lugar, sa bukid na iyon, para maganap kung
ano ang sinabi sa atin na mangyayari sa salita ni Yahweh.”
27 Nang makita ito ni Ahazias ang hari ng Juda, tumakas

siya sa daan ng Beth Haggan. Pero sumunod si Jehu sa
kaniya, at sinabi, “Patayin din siya sa karwahe,” at siya ay
pinana nila pag-ahon sa Gur, na nasa Ibleam. Tumakas si
Ahazias patungo sa Meggido at namatay doon. **28** Binuhat
ng kaniyang mga lingkod ang kaniyang katawan sa isang
karwahe tungo sa Jerusalem at inilibing siya sa kaniyang
puntod kasama ang kaniyang mga ninuno sa lungsod ni David.
29 Ngayon nasa ikalabing-isang taon ni Joram anak ni Ahab
na sinimulan ni Ahazias maghari sa Juda. **30** Nang dumating
si Jehu sa Jezreel, narinig ito ni Jezabel, at pinintahan niya
ang kaniyang mga mata, inayos ang kaniyang buhok, at
dumungaw sa bintana. **31** Habang pumapasok si Jehu sa
tarangkahan, sinabi niya sa kaniya, Ikaw ba ay dumating
para sa kapayapaan”, ikaw Zimri, mamamatay-tao ng iyong
panginoon?” **32** Tumingala si Jehu sa bintana at sinabi, “Sino
ang sa aking panig? Sino?” Pagkatapos dalawa o tatlong
eunuko ang dumungaw. **33** Kaya sinabi ni Jehu, “Ihagis
ninyo siya.” Kaya inihagis nila si Jezabel, at tumilamsik ang
kaniyang dugo sa mga pader at sa mga kabayo, tinapakan
siya ni Jehu. **34** Nang pumasok si Jehu sa palasyo, siya ay
kumain at uminom. Pagkatapos sinabi niya, “Asikasuhin ninyo
ngayon ang sinumpang babaeng ito at ilibing siya, dahil siya
ay isang anak na babae ng hari.” **35** Pumunta sila para ilibing
siya, pero wala na ang natagpuan sa kaniya kundi bungo
na lamang, ang mga paa, at ang mga palad ng kaniyang
kamay. **36** Kaya bumalik sila at sinabi kay Jehu. Sinabi niya,
“Ito ang salita ni Yahweh na sinabi niya sa pamamagitan ng
kaniyang lingkod na si Elias na Tisbita, sinasabing, 'Sa lupain
ng Jezreel kakainin ng mga aso ang laman ni Jezabel, **37** at
ang katawan ni Jezabel ay magiging tulad ng dumi sa mga
bukid sa lupain ng Jezreel, kaya walang makapagsasabing,
“Ito ay si Jezabel.”

10 Ngayon si Ahab ay may pitumpung kaapu-apuhan sa
Samaria. Sumulat si Jehu ng mga liham at ipinadala
nila sa Samaria, sa mga namumuno sa Jezreel, kabilang
ang mga matatanda at tagapag-alaga ng mga kaapu-apuhan
ni Ahab, sinasabing, **2** “Ang mga kaapu-apuhan ng iyong
panginoon ay kasama ninyo, at kayo ay mayroon ding mga
karwahe at kabayo at isang pinagtibay na lungsod at armas.
Kung gayon, sa sandaling dumating ang liham na ito sa
inyo, **3** piliin ang pinakamabuti at pinakanararapat sa mga
kaapu-apuhan ng iyong panginoon at ilagay siya sa trono ng
kaniyang ama, at ipaglaban ang maharlikang lahi ng iyong
panginoon.” **4** Pero sila ay natakot at sinabi sa kanilang mga
sarili, “Tingnan ninyo, hindi makatayo ang dalawang hari sa
harap ni Jehu. Kaya paano kami tatayo?” **5** Pagkatapos ang
lalaki na tagapamahala sa palasyo, at lalaki na naroroon sa
lungsod, at pati rin ang mga matatanda, at sila na nagpalaki
sa mga bata, ay nagpasabi kay Jehu, sinasabing, “Kami ang
inyong mga lingkod. Gagawin namin ang lahat ng bagay
na inuutos ninyo sa amin. Hindi namin gagawing hari ang
sinumang lalaki. Gawin kung ano ang mabuti sa inyong
paningin.” **6** Pagkatapos sumulat si Jehu ng isang liham sa
kanila sa ikalawang pagkakataon, sinasabing, “Kung kayo
ay nasa aking panig, at kung kayo ay makikinig sa aking
tinig, dapat ninyong kunin ang ulo ng mga lalaki na mga
kaapu-apuhan ng inyong panginoon, at pumunta kayo sa
akin sa Jezreel bukas sa ganitong oras.” Ngayon ang mga
kaapu-apuhan ng hari, pitumpu ang bilang, ay kasama ang
mahahalagang lalaki ng lungsod, siyang nagpapalaki sa
kanila. **7** Kaya nang dumating ang liham sa kanila, kinuha
nila ang mga anak na lalaki ng hari at pinatay sila, pitumpung
katao, inilagay ang kanilang mga ulo sa mga basket, at
ipinadala nila kay Jehu sa Jezreel. **8** Isang mensahero ang
dumating kay Jehu, sinasabing, “Dinala nila ang mga ulo ng
mga anak na lalaki ng hari.” Kaya sinabi niya, “Ilagay ang
mga ito ng dalawang tumpok sa pasukan ng tarangkahan
hanggang sa umaga.” **9** Nang umaga lumabas at tumayo
si Jehu, at sinabi sa lahat ng tao, “Kayo ay walang malay.
Tingnan ninyo, nagbanta ako laban sa aking panginoon at
pinatay siya, pero sinong pumatay sa lahat ng mga ito? **10**
Ngayon dapat tiyak ninyong malaman na wala sa bahagi
ng salita ni Yahweh, ang salita na sinabi niya tungkol sa
pamilya ni Ahab, ay babagsak sa lupa, dahil ginawa ni
Yahweh ang kaniyang sinabi sa pamamagitan ng kaniyang
lingkod na si Elias.” **11** Kaya pinatay ni Jehu ang lahat ng
natitira sa pamilya ni Ahab sa Jezreel, at lahat ng kaniyang
mahahalagang tauhan, kaniyang malapit na mga kaibigan, at
kaniyang mga pari, hanggang wala nang matira sa kanila. **12**
Pagkatapos tumindig at umalis si Jehu; nagpunta siya sa
Samaria. Habang siya ay parating sa Beth Eked ng pastulan,
13 nakasalubong niya ang mga kapatid na lalaki ni Ahazias
hari ng Juda. Sinabi ni Jehu sa kanila, “Sino kayo?” Sumagot
sila, “Kami ang mga kapatid na lalaki ni Ahazias, at bababa
kami para batiin ang mga anak ng hari at mga anak ni Reyna
Jezabel.” **14** Sinabi ni Jehu sa sarili niyang mga tauhan,
“Hulihin silang buhay.” Kaya hinuli nila silang buhay at pinatay
sila sa balon ni Beth Eked, lahat ng apatnapu't dalawang
kalalakihan. Hindi siya nagtira ng sinumang buhay sa kanila.
15 Nang umalis doon si Jehu, nakasalubong niya si Jonadab
anak na lalaki ni Rechab na dumarating para makipagkita sa
kaniya. Binati siya ni Jehu at sinabi sa kaniya, “Buong puso ka
bang makikiisa sa akin, gaya ng pagiging matapat ko sa iyo?
Sumagot si Jonadab, “Oo” Sabi ni Jehu, kung ganoon nga,
iabot mo sa akin ang iyong kamay”. At iniabot ni Jonadab ang
kaniyang kamay, kaya pinasakay siya ni Jehu sa kaniyang
karwahe. **16** Sinabi ni Jehu, sumama ka sa akin at tingnan
mo ang aking kasigasigan para kay Yahweh.” Kaya sumakay
si Jonadab sa kaniyang karwahe. **17** Nang dumating siya sa
Samaria, pinatay ni Jehu ang lahat ng natitira mula sa mga
kaapu-apuhan ni Ahab sa Samaria, hanggang mawasak niya
ang maharlikang angkan ni Ahab, gaya lamang ng sinabi sa
kanila dati sa pamamagitan ng salita ni Yahweh, na sinabi
niya kay Elias. **18** Pagkatapos sama-samang tinipon ni Jehu
ang lahat ng tao at sinabi sa kanila, “naglingkod si Ahab kay
Baal ng sandali, pero naglilingkod si Jehu sa kaniya nang higit
pa. **19** Kaya ngayon ipadala sa akin ang lahat na propeta
ni Baal, at lahat ng mga sumasamba sa kaniya, at lahat ng
kaniyang mga pari. Huwag ninyong hayaang may maiwan,
dahil mayroong akong isang dakilang handog para ialay
kay Baal. Sinumang hindi dumating ay hindi mabubuhay.”
Pero ginawa ito ni Jehu nang may pandaraya, nang may
layunin para patayin ang mga sumasamba kay Baal. **20**
Sinabi ni Jehu, “Italaga ang isang mataimtim na kapulungan
para kay Baal, at magbukod ng isang araw para dito.” Kaya
ipinahayag nila ito. **21** Pagkatapos nagpadala si Jehu sa
buong Israel at dumating ang lahat ng mga sumasamba
kay Baal, kaya walang isang lalaki ang naiwan doon na
hindi dumating. Nagpunta sila sa templo ni Baal, at napuno
nito ang dulo hanggang kabila. **22** Sinabi ni Jehu sa mga
lalaki na nag-iingat sa lalagyan ng damit ng mga pari, “Ilabas
ang mga damit para sa lahat ng sumasamba kay Baal.”
Kaya inilabas ng mga lalaki ang mga damit sa kanila. **23**

Kaya nagpunta si Jehu kasama si Jonadab anak na lalaki ni
Rechab sa bahay ni Baal, at sinabi niya sa mga sumasamba
kay Baal, “Hanapin at siguraduhin na wala isa man dito na
kasama ninyo mula sa mga lingkod ni Yahweh, pero ang mga
sumasamba lamang kay Baal.” **24** Pagkatapos nagpunta sila
sa loob para maghandog ng mga alay at magsunog ng mga
handog. Ngayon pumili si Jehu ng walumpung kalalakihan na
nakatayo sa labas, at sinabi sa kanila, “Kung tumakas ang
sinuman sa mga kalakihan na dinala ko sa inyo, sinuman ang
nagpatakas sa lalaking iyon ay papatayin bilang kapalit ng
buhay ng tumakas” **25** Sa sandaling natapos ni Jehu ang
sinunog na handog, sinabi niya sa bantay at sa mga kapitan,
“Pumasok at patayin sila. Huwag hayaang lumabas ang isa
man.” Kaya pinatay nila sila gamit ang talim ng espada, at
itinapon sila ng bantay at ng mga kapitan at nagpunta sa loob
ng silid ng bahay ni Baal. **26** At kinaladkad nila ang banal na
mga posteng bato na nasa loob ng bahay ni Baal, at sinunog
nila ito. **27** Sinira nila ang poste, at winasak ang bahay ni
Baal at ginawa itong isang palikuran, hanggang sa araw na
ito. **28** Ganoon winasak ni Jehu si Baal at tinanggal ang
pagsamba nito mula sa Israel. **29** Pero hindi iniwan ni Jehu
ang mga kasalanan ni Jeroboam anak ni Nebat, na ginawa
niyang kasalanan sa Israel- iyon ay, ang pagsamba sa mga
gintong guya sa Bethel at Dan. **30** Kaya sinabi ni Yahweh kay
Jehu, “Dahil nagawa mong mabuti ang pagsasagawa kung
ano ang matuwid sa aking paningin, at nagawa sa bahay ni
Ahab ayon sa buong kalooban ng aking puso, ang inyong
mga kaapu-apuhan ay uupo sa trono ng Israel hanggang
sa apat na salinlahi.” **31** Pero hindi nag-ingat si Jehu na
lumakad sa batas ni Yahweh, ang Diyos ng Israel, nang
kaniyang buong puso. Hindi siya tumalikod mula sa mga
kasalanan ni Jeroboam, sa pamamagitan nito ay ginawa
niyang magkasala ang Israel. **32** Sa mga araw na iyon
sinimulang tanggalin ni Yahweh ang mga rehiyon mula Israel,
at tinalo ni Hazael ang mga Israelita sa mga hangganan
ng Israel, **33** mula pasilangan ng Jordan, lahat ng lupain
ng Galaad, ang mga Gadita, at ang mga Rubenita, at ang
mga Manasita, mula Aroer, na nasa lambak ng Arnon, mula
Galaad hanggang Bashan. **34** Para sa ibang mga bagay
na ginawa ni Jehu, at lahat ng kaniyang ginawa, at lahat ng
kaniyang kapangyarihan, hindi ba ito nakasulat sa Ang Aklat
ng Kaganapan sa buhay ng mga Hari ng Israel? **35** Nahimlay
si Jehu kasama ang kaniyang mga ninuno, at inilibing siya
sa Samaria. Pagkatapos si Jehoahas na kaniyang anak ay
naging hari na kapalit niya. **36** Dalawampu't walong taong
naghari si Jehu sa Israel sa Samaria.

11 Ngayon, nang nakita ni Atalia, ang ina ni Ahazias, na
patay na ang kaniyang anak, tumayo siya at pinatay
ang lahat ng mga anak ng hari. **2** Pero kinuha ni Jehoseba,
anak na babae ni Haring Joram at kapatid ni Ahazias, si
Joas anak ni Ahazias, at itinago siya malayo sa mga anak
ng hari na pinatay, kasama ang kaniyang tagapag-alaga;
itinago niya sila sa silid. Itinago nila siya mula kay Atalia
para hindi siya mapatay. **3** Kasama niya si Jehoseba sa
pagtatago sa tahanan ni Yahweh sa loob ng anim na taon,
habang si Atalia ang naghahari sa lupain. **4** Nang ikapitong
taon, nagpadala ng mensahe si Jehoiada at pinapunta ang
mga pinuno ng daan-daang taga-Karito at tagapagbantay sa
kaniya patungo sa templo ni Yahweh. Nakipagtipan siya sa
kanila, at ipinanumpa sa tahanan ni Yahweh. Pagkatapos
ipinakita niya sa kanila ang anak ng hari. **5** Inutusan niya sila
at sinabing, “Ito ang dapat ninyong gawin. Ang ikatlong bahagi
ninyo na pumupunta sa Araw ng Pamamahinga ay magbantay
sa tahanan ng hari, ang ikatlo ay sa Tarangkahan ng Sur, **6** at
ang ikatlo ay sa tarangkahan sa likod ng himpilan ng bantay.”
7 At ang dalawa pang grupo, kayo na hindi naglilingkod sa
Araw ng Pamamahinga, ay bantayan ang tahanan ni Yahweh
para sa hari. **8** Paligiran ninyo ang hari, lahat ng may sandata
sa kaniyang kamay. Sinuman ang pumasok mula sa inyong
hanay, patayin ninyo siya. Samahan ninyo ang hari kapag
siya ay lumalabas at pumapasok. **9** At sinunod ng mga
pinuno ng daan-daan ang lahat ng inutos ni Joiada ang pari.
Ang bawat pinuno ay isinama ang kanilang mga tauhan, ang
mga naglilingkod tuwing Araw ng Pamamahinga pati na ang
mga hindi naglilingkod; at pumunta sila kay Jehoiada, ang
pari. **10** Pagkatapos ibinigay ni Jehoiada ang pari, sa mga
pinuno ng daan-daan ang mga sibat at panangga na pag-aari
noon ni Haring David, na nakatabi sa tahanan ni Yahweh. **11**
Kaya ang mga tagapagbantay ay tumayo, ang bawat isa na
may hawak na sandata, mula sa kanang bahagi ng templo
hanggang sa kaliwang bahagi nito, sa paligid ng altar at
templo, na nakapalibot sa hari. **12** Pagkatapos inilabas ni
Jehoiada si Joas ang anak ng hari, ipinatong ang korona sa
kaniya, at ibinigay sa kaniya ang tipan ng mga utos. Ginawa
nila siyang hari at pinahiran siya ng langis. Nagpalakpakan
sila at sinabing, “Mabuhay ang hari!” **13** Nang narinig ni Atalia
ang ingay ng mga tagapagbantay at ng mga tao, pumunta
siya sa tahanan ni Yahweh. **14** Tiningnan niya, at nakita ang
hari na nakatayo sa gilid ng mga poste, gaya ng nakaugalian,
at ang mga pinuno at manunugtog ng trumpeta ay kasama ng
hari. Lahat ng tao sa lupain ay nagdiriwang at hinihipan ang
trumpeta. Pagkatapos pinunit ni Atalia ang kaniyang damit at
sumigaw, “Taksil! Taksil!” **15** At inutusan ni Jehoiada ang pari,
ang mga pinuno ng daan-daan na kasama ng mga sundalo;
sinabi niya sa kanila, “Ilabas ninyo siya sa gitna ng mga
hanay. Sinuman ang sumunod sa kaniya, patayin sila gamit
ang espada.” Dahil sinabi ng pari, “Huwag ninyong hayaang
mapatay siya sa tahanan ni Yahweh. **16** Kaya nagbigay
daan sila sa kaniya, at pumunta siya sa tarangkahan ng
kabayo patungo sa tahanan ng hari, at doon siya pinatay.
17 Kaya gumawa ng tipan si Jehoaida para kay Yahweh,
kay Haring Joas at sa mga mamamayan, na sila ay dapat
maging bayan ni Yahweh, at gumawa rin siya ng tipan sa
pagitan ng hari at ng mga mamamayan. **18** Kaya lahat ng
mamamayan sa lupain ay pumunta sa tahanan ni Baal at
winasak ito. Pinagpira-piraso nila ang altar ni Baal at ang
kaniyang imahe, at pinatay nila si Matan, ang pari ni Baal, sa
harap ng mga altar na iyon. Pagkatapos nagtalaga ng mga
tagapagbantay ang pari sa templo ni Yahweh. **19** Isinama ni
Jehoiada ang mga pinuno ng daan-daan, ang mga Karito,
ang tagapagbantay, at ang lahat ng mamamayan sa lupain.
Ibinaba nila ang hari mula sa tahanan ni Yahweh at dumaan
sa tarangkahan ng tagapagbantay patungo sa palasyo ng
hari. **20** Kaya si Joas ay umupo sa trono. Lahat ng tao sa
lupain ay nagdiwang, at ang lungsod ay tahimik. Tungkol
naman kay Atalia, siya ay pinatay nila gamit ang espada sa
palasyo ng hari. **21** Si Joas ay pitong taon nang magsimula
siyang maghari.

12 Sa ikapitong taon ni Jehu, nagsimulang maghari si
Joas; naghari siya sa loob ng apatnapung taon sa
Jerusalem. Ang pangalan ng kaniyang ina ay si Sibia, na
taga-Beerseba. **2** Ginawa ni Joas kung ano ang matuwid sa

mga mata ni Yahweh sa lahat ng oras dahil tinuturuan siya
ni Jehoiada ang pari. **3** Pero ang mga dambana ay hindi
niya pinagiba. Ang mga tao ay patuloy pa ring naghahandog
at nagsusunog ng insenso roon. **4** Sinabi ni Joas sa mga
pari, "Lahat ng salapi para sa mga kagamitan na nabibilang
kay Yahweh at ang mga dinala sa tahanan ni Yahweh, ang
buwis na naitala, at lahat ng salapi na ibinigay para sa templo
ng mga taong inudyukan ni Yahweh na magbigay— **5** ang
mga salaping ito ay iipunin ng mga pari, bawat isa sa kanila
mula sa nagbabayad ng buwis, at gagamitin nila ito para
ayusin ang templo kapag may kailangang ayusin. **6** Pero sa
dalawampu't tatlong taon na paghahari ni Haring Joas, wala
pang kahit anong naipaaayos ang mga pari sa templo. **7**
Kaya tinawag ni Haring Joas si Jehoiada at ang ibang mga
pari; sinabi niya sa kanila, "Bakit wala pa kayong naipaaayos
sa templo? Ngayon hindi na kayo ang kukuha ng salapi
sa mga nagbabayad ng buwis, pero kunin ninyo ang mga
nakolekta para sa pagpapaayos ng templo at ibigay ninyo ito
sa mga makakapag-ayos. **8** Kaya sumang-ayon ang mga
pari na hindi na sila tatanggap ng salapi mula sa mga tao
at hindi na rin sila ang mag-aayos ng templo. **9** Sa halip,
kumuha si Joiada ang pari ng isang baul, binutasan niya ang
takip nito, at inilagay ito sa gilid ng altar, sa kanang bahagi
kung saan dumaraan ang tao patungo sa tahanan ni Yahweh.
Lahat ng mga paring nagbabantay sa pasukan sa templo
ay inilagay dito ang lahat ng salapi na dinala sa tahanan
ni Yahweh. **10** Kapag nakikita nila na marami ng laman
ang baul, lalapit ang mga eskriba ng hari at punong pari at
ilalagay sa mga lalagyan ang salapi at bibilangin ito, ang
salaping nakuha nila sa templo ni Yahweh. **11** Ibinigay nila
ang salaping tinimbang sa mga kamay ng mga kalalakihang
nangalaga sa templo ni Yahweh. Ibinayad nila ito sa mga
karpentero at mga manggagawa na nagtatrabaho sa templo
ni Yahweh, **12** at sa mga mason at nagtatapyas ng bato para
ipambili ng kahoy at batong tinapyas para ayusin ang templo
ni Yahweh, at para sa lahat ng dapat bayaran para maayos
ito. **13** Pero ang mga salaping dinala sa tahanan ni Yahweh
ay hindi ginamit para sa paggawa ng mga kopang pilak, mga
pantabas ng mitsa, mga mangkok, mga trumpeta o anumang
kasangkapan na gawa sa ginto o pilak. **14** Binigay nila ang
salapi para sa mga nag-aayos ng tahanan ni Yahweh. **15**
Bilang karagdagan, hindi na nila hinihingan ng ulat tungkol
sa salapi na pampaggawa ang mga taong nakatanggap at
nagbayad nito sa mga manggagawa, dahil ang mga taong ito
ay matatapat. **16** Pero ang mga handog para pambayad sa
kasalanan at ang handog para sa kapatawaran ng kasalanan
ay hindi dinala sa templo ni Yahweh, dahil ang mga ito ay
para sa mga pari. **17** Sa panahong iyon, nilusob at nilabanan
ni Hazael hari ng Aram ang Gat, at sinakop ito. Pagkatapos
tinangkang lusubin ni Hazael ang Jerusalem. **18** Kaya kinuha
ni Joas hari ng Juda ang lahat ng kasangkapan na itinalaga
nina Jehosafat at Joram at Ahazias, ang kaniyang mga
ninuno, mga hari ng Juda, para kay Yahweh, ang kaniyang
sariling mga banal na kasangkapan, at lahat ng ginto na
makikita sa mga imbakan sa tahanan ni Yahweh at ng hari;
ipinadala niya ang mga ito kay Hazael ang hari ng Aram.
Pagkatapos umalis na si Hazael mula sa Jerusalem. **19** Ang
iba pang bagay tungkol kay Joas, lahat ng kaniyang ginawa,
hindi ba nasusulat sa Aklat ng mga Kaganapan sa Buhay ng
mga Hari ng Juda? **20** Nag-alsa at sama-samang nagplano
ang kaniyang mga lingkod; nilusob nila si Joas sa tahanan
sa Millo, sa daan papunta ng Sila. **21** Si Josacar, anak ni
Semiat, at Jehozabad anak ni Somer, na kaniyang lingkod,
ay sinalakay siya at siya ay namatay. Inilibing nila si Joas
kasama ng kaniyang mga ninuno sa lungsod ni David, at si
Amasias, na kaniyang anak, ang naging hari kapalit niya.

13 Sa ikadalawampu't tatlong taon na paghahari ni
Joas, anak ni Ahasias hari ng Juda, si Jehoahas ay
nagsimulang maghari sa Israel sa Samaria; naghari siya sa
loob ng labimpitong taon. **2** Ginawa niya ang masama sa
paningin ni Yahweh at sinundan niya ang mga kasalanan ni
Jeroboam anak ni Nebat, na nagdulot sa Israel na magkasala;
at hindi tumalikod si Jehoahas mula rito. **3** Dahil dito,
nagsiklab ang galit ni Yahweh laban sa Israel at paulit-ulit niya
silang pinasakop kay Hazael hari ng Aram at Ben Hadad anak
ni Hazael. **4** Kaya nagsumamo si Jehoahas kay Yahweh, at
pinakinggan siya ni Yahweh dahil nakita niya ang pang-aapi
sa Israel, kung paano sila inaaapi ng hari ng Aram. **5** Kaya
binigyan ni Yahweh ang Israel ng isang tagapagligtas, at sila
ay nakatakas sa ilalim ng kapangyarihan ng mga Aramean,
at ang bayan ng Israel ay nagsimulang mamuhay sa kani-
kanilang tahanan gaya ng dati. **6** Gayunpaman, hindi nila
tinalikuran ang mga kasalanan ni Jeroboam, na nagdulot
sa Israel na magkasala, at nagpatuloy sila sa paggawa
nito. At nanatili ang diyus-diyosang Asera sa Samaria. **7**
Nagtira ang mga Amarean kay Jehoahas ng limampung
mangangabayo lamang, sampung karwahe, at sampung
libong kawal, dahil winasak sila ng hari ng Aram at ginawang
tulad ng ipa sa panahon ng anihan. **8** Ang iba pang bagay
tungkol kay Jehoahas, at ang lahat ng kaniyang ginawa at
kaniyang kapangyarihan, hindi ba nasusulat sa Aklat ng
mga Kaganapan sa Buhay ng mga Hari ng Israel? **9** Kaya
nahimlay si Jehoahas kasama ng kaniyang mga ninuno, at
siya ay inilibing nila sa Samaria. Si Joas na kaniyang anak
ang naging hari kapalit niya. **10** Sa ikatatlumpu't pitong taon
ng paghahari ni Joas hari ng Juda, nagsimula ang paghahari
ni Jehoas anak ni Jehoahas sa Samaria; naghari siya sa
loob ng labing-anim na taon. **11** Ginawa niya kung ano ang
masama sa paningin ni Yahweh. Hindi niya tinalikuran ang
kasalanan ni Jeroboam anak ni Nebat, kung saan nagdulot
sa Israel na magkasala, at namuhay siya sa mga ito. **12**
Ang iba pang bagay tungkol kay Joas, at lahat ng kaniyang
ginawa, at kaniyang katapangan kung saan nakipaglaban
siya kay Amasias hari ng Juda, hindi ba ito nasusulat sa Aklat
ng mga Kaganapan sa Buhay ng mga Hari ng Israel? **13**
Nakahimlay si Joas kasama ng kaniyang mga ninuno, at si
Jeroboam ang umupo sa kaniyang trono. Inilibing si Joas sa
Samaria kasama ng mga hari ng Israel. **14** Ngayon, si Eliseo
ay nagkasakit na kaniyang ikinamatay kalaunan, kaya si Joas
ay bumaba at nanangis sa kaniya. Sinabi niya, "Ama ko,
ama ko, ang mga karwahe ng Israel at mga mangangabayo
ay kinukuha ka palayo!" **15** Sinabi ni Eliseo, "Kumuha ka
ng pana at ilang palaso," kaya si Joas ay kumuha ng isang
pana at ilang mga palaso. **16** Sinabi ni Eliseo sa hari ng
Israel, "Hawakan mo ang pana," kaya hinawakan niya ito.
Pagkatapos, ipinatong ni Eliseo ang kaniyang kamay sa
mga kamay ng hari. **17** Sinabi ni Eliseo, "Buksan mo ang
bintanang nakaharap sa silangan," kaya binuksan niya ito.
Pagkatapos sinabi ni Eliseo, "Pumana ka!", at pumana siya.
Sinabi ni Eliseo, "Ito ang palaso ng katagumpayan ni Yahweh,
palaso ng katagumpayan laban sa Aram, dahil lulusubin mo
ang mga Aramean sa Afec hanggang matalo ninyo sila." **18**
Pagkatapos sinabi ni Eliseo, "Kunin mo ang mga palaso,"

kaya kinuha ito ni Joas. Sinabi niya sa hari ng Israel, "Ipana
mo ito sa lupa," at pinana niya ito sa lupa nang tatlong beses,
pagkatapos tumigil siya. **19** Pero ang lingkod ng Diyos ay
nagalit sa kaniya at sinabing, "Dapat pinana mo ang lupa ng
lima o anim na beses. Pagkatapos lulusubin mo ang Aram
hanggang maubos mo sila, pero ngayon, lulusubin mo lang
sila ng tatlong beses." **20** Pagkatapos namatay si Eliseo, at
siya ay inilibing. Ngayon sumalakay ang pangkat ng mga
Moabita sa pagsisimula ng taon. **21** Habang inililibing nila ang
isang lalaki, nakita nila ang isang pangkat ng Moabita, kaya
inihagis nila ang katawan sa libingan ni Eliseo. Pagkadikit
na pagkadikit ng lalaki sa mga buto ni Eliseo, nabuhay siya
at tumayo. **22** Inapi ni Hazael hari ng Aram ang Israel sa
panahon ng paghahari ni Jehoahas. **23** Pero mahabagin si
Yahweh sa Israel at mayroon siyang awa at malasakit sa
kanila, dahil sa kaniyang tipan kay Abraham, Isaac at Jacob.
Kaya hindi sila winasak ni Yahweh, at hindi niya pa rin sila
inilayo sa kaniyang presensiya. **24** Namatay si Hazael hari ng
Aram, at si Ben Hadad na kaniyang anak ang naging hari
kapalit niya. **25** Binawi ni Jehoas anak ni Joacaz mula kay
Ben Hadad anak ni Hazael ang mga lungsod na kinuha mula
kay Joacaz na kaniyang ama noong digmaan. Nilusob siya
ni Joas tatlong beses, at nabawi niya ang mga lungsod ng
Israel.

14 Sa ikalawang taon ng paghahari ni Jehoas anak ni
Jehoahas, hari ng Israel, si Amasias anak ni Joas, hari
ng Juda ay nagsimulang maghari. **2** Dalawampu't limang
taong gulang siya nang magsimula siyang maghari; naghari
siya sa Jerusalem sa loob ng dalawampu't siyam na taon. Ang
pangalan ng kaniyang ina ay Jehoadan, taga-Jerusalem. **3**
Ginawa niya kung ano ang matuwid sa mga mata ni Yahweh,
pero hindi katulad ng kaniyang ninunong si David. Ginawa
niya ang lahat ng ginawa ni Joas na kaniyang ama. **4** Pero
ang mga dambana ay hindi winasak. Ang mga tao ay patuloy
na nag-aalay at nagsusunog ng insenso sa mga dambana. **5**
Dumating ang pagkakataon nang tumatag na ang kaniyang
paghahari, pinatay niya ang mga lingkod na pumatay sa
kaniyang ama, ang hari. **6** Pero hindi niya ipinapatay ang
mga anak ng mga mamamatay-tao; sa halip, kumilos siya
ayon sa sinasabi ng Kasulatan, sa Aklat ni Moises, gaya
ng iniutos ni Yahweh, na nagsasabing, "Ang mga ama ay
hindi dapat patayin dahil sa kaniyang mga anak, ni ang mga
anak dahil sa kanilang mga magulang. Sa halip, bawat tao ay
dapat patayin dahil sa sarili niyang kasalanan." **7** Pinatay niya
ang sampung libong sundalo sa Edom sa lambak ng Asin;
sinakop niya rin ang Sela sa digmaan at tinawag itong Jokteel,
kung saan ito pa rin ang tawag hanggang sa araw na ito. **8**
Pagkatapos nagpadala si Amasias ng mga tagapagbalita para
kay Jehoas anak ni Jehoahas anak ni Jehu hari ng Israel,
na nagsasabing, "Halikayo, magkita-kita tayo ng harapan sa
digmaan." **9** Pero nagpadala ng tagapagbalita si Jehoas hari
ng Israel pabalik kay Amasias hari ng Juda, na sinasabing,
"Ang matinik na halaman na nasa Lebanon ay nagpadala ng
mensahe sa sedar sa Lebanon, nagsasabing, "Ibigay mo ang
iyong anak na babae sa anak kong lalaki para maging asawa,'
pero isang mabangis na hayop sa Lebanon ang dumaan at
inapakan ang matinik na halaman. **10** Tunay nga na nilusob
mo ang Edom, at itinaas ka ng iyong puso. Ipagmalaki mo
ang iyong katagumpayan, pero manatili ka sa iyong tahanan,
dahil bakit mo pa ilalagay sa kaguluhan at ibabagsak ang
iyong sarili, ikaw pati na ang Juda? **11** Pero si Amasias ay
hindi nakinig. Kaya lumusob si Jehoas, hari ng Israel; siya
at si Amasias hari ng Juda ay nagkita ng harap-harapan sa
Beth-semes, na pag-aari ng Juda. **12** Natalo ang Juda ng
Israel, at ang bawat isa ay tumakas pauwi. **13** Nabihag ni
Jehoas hari ng Israel, si Amasias hari ng Juda na anak ni
Jehoas na anak ni Ahasias, sa Beth-semes. Pumunta siya sa
Jerusalem at ibinagsak niya ang pader ng Jerusalem mula sa
Tarangkahan ng Efraim hanggang Tarangkahan ng Sulok,
apat na raang kubit ang layo. **14** Kinuha niya lahat ng ginto
at pilak, lahat ng mga kagamitan na nakita sa tahanan ni
Yahweh, at ang mga mahahalagang bagay sa palasyo ng
hari, na may kasama ring bihag, at bumalik na sa Samaria.
15 Tungkol sa iba pang bagay kay Jehoas, lahat ng kaniyang
ginawa, ang kaniyang kapangyarihan, at kung paano niya
nilabanan si Amasias hari ng Juda, hindi ba nasusulat sa
Aklat ng mga Kaganapan sa Buhay ng mga Hari ng Israel?
16 Pagkatapos nahimlay si Jehoas kasama ng kaniyang mga
ninuno at inilibing sa Samaria kasama ng mga hari ng Israel,
at si Jeroboam, ang kaniyang anak, ang naging hari ng Israel.
17 Si Amasias na anak ni Joas, hari ng Juda, ay nabuhay
ng labinlimang taon pagkatapos ng kamatayan ni Jehoas
anak ni Jeoahas, hari ng Israel. **18** Tungkol sa iba pang
mga bagay kay Amasias, hindi ba nasusulat ang mga ito sa
Aklat ng mga Kaganapan sa Buhay ng mga Hari ng Juda?
19 Nagsabwatan sila laban kay Amasias sa Jerusalem, at
tumakas siya papuntang Laquis. Tumakas siya sa Laquis,
pero nagpadala sila ng mga tauhan sa Laquis at pinatay
siya roon. **20** Dinala nila siya pabalik sakay ng kabayo, at
siya ay ibinurol kasama ng kaniyang mga ninuno sa lungsod
ni David. **21** Kinuha ng mga tao si Uzias, na labing-anim
na taong gulang, at ginawa siyang hari kapalit ng kaniyang
amang si Amasias. **22** Si Uzias ang muling nagpatayo ng
Elat at ibinalik ito sa Juda nang hinimlay si Amasias kasama
ng kaniyang mga ninuno. **23** Nang ikalabinlimang taon ng
paghahari ni Amasias anak ni Joas hari ng Juda, si Jeroboam
anak ni Jehoas hari ng Israel, ay nagsimulang maghari sa
Samaria; naghari siya ng apatnapu't isang taon. **24** Ginawa
niya kung ano ang masama sa paningin ni Yahweh. Hindi siya
tumalikod sa anumang kasalanan ni Jeroboam anak ni Nebat,
na nagdulot para magkasala ang Israel. **25** Ibinalik niya ang
hangganan ng Israel mula sa Lebo Hamat hanggang dagat
ng Araba, bilang katuparan sa salita ni Yahweh, ang Diyos
ng Israel, na kaniyang sinabi sa pamamagitan ng kaniyang
lingkod na si Jonas anak ni Amitai, ang propeta, na nagmula
sa Gat-hefer. **26** Dahil nakita ni Yahweh ang paghihirap ng
Israel, na napakapait para sa lahat, alipin man o malaya,
at walang magliligtas sa Israel. **27** Kaya sinabi ni Yahweh
na hindi niya buburahin ang pangalan ng Israel sa ilalim
ng kalangitan; sa halip, niligtas niya sila sa pamamagitan
ng kamay ni Jeroboam anak ni Jehoas. **28** Tungkol sa iba
pang mga bagay kay Jeroboam, lahat ng kaniyang ginawa,
kaniyang kapangyarihan, paano siya nakipagdigma at nabawi
ang Damasco at Hamat, na pag-aari noon ng Juda, para
sa Israel, hindi ba nasusulat ang mga ito sa Aklat ng mga
Kaganapan sa Buhay ng mga Hari ng Israel? **29** Nahimlay si
Jeroboam kasama ng kaniyang mga ninuno, kasama ang
mga hari ng Israel, at si Zecarias ang kaniyang anak ang
naging hari kapalit niya.

15 Sa ika-dalawampu't pitong taon ni Jeroboam hari ng
Israel, nagsimula ang paghahari ni Uzzias anak ni
Amazias hari ng Juda. **2** Labing anim na taon si Uzzias ng

magsimulang maghari. Naghari siya ng limampu't dalawang
taon sa Jerusalem. Si Jecilias ng Jerusalem ang pangalan ng
kaniyang ina. **3** Ginawa niya ang matuwid sa mata ni Yahweh,
sinunod ang halimbawa ng kaniyang ama, at gumawa tulad
ng ginawa ni Amazias. **4** Subalit, ang mga dambana ay hindi
inalis. Patuloy na nag-aalay ang mga tao at nagsusunog ng
insenso sa mga dambana. **5** Hinayaang magkaketong ni
Yahweh ang hari hanggang sa araw ng kaniyang kamatayan
at nanirahan sa isang nakahiwalay na tahanan. Si Jotam, ang
anak ng hari, ang namahala sa sambahayan at naghari sa
mga mamamayan ng lupain. **6** Ang iba pang mga bagay
tungkol kay Uzzias, lahat ng kaniyang ginawa, hindi ba't ang
mga ito ay nakasulat sa Ang Aklat ng Mga Kaganapan ng
mga Buhay ng Hari ng Juda? **7** Kaya nahimlay si Uzzias
kasama ng kaniyang mga ninuno; inilibing siya kasama ng
kaniyang mga ninuno sa lungsod ni David. Si Jotam, kaniyang
anak ay naging hari kapalit niya. **8** Sa ika tatlumpu't walong
taon ni Uzzias hari ng Juda, si Zacarias anak ni Jeroboam
ang naghari ng Israel sa Samaria sa loob ng anim na buwan.
9 Ginawa niya ang masama sa harapan ni Yahweh, gaya
ng ginawa ng kaniyang ama. Hindi niya nilisan ang mga
kasalanan ni Jeroboam anak ni Nebat, na siyang naging
dahilan para magkasala ang Israel. **10** Naghimagsik si Sallum
anak ni Jabes laban kay Zacarias, nilusob siya sa harap
ng mga tao at pinaslang siya. Pagkatapos siya ang pumalit
na hari kapalit niya. **11** Sa iba pang mga bagay tungkol
kay Zacarias, ang mga ito ay nakasulat sa Aklat ng Mga
Kaganapan ng mga Buhay ng Hari ng Israel. **12** Ito ang
mga salita ni Yahweh na sinabi niya kay Jehu, sinasabing,
"Ang iyong kaapu-apuhan ay mauupo sa trono ng Israel
hanggang sa ika-apat na salin lahi." At kaya ito ang naganap.
13 Nagsimulang maghari si Sallum anak ni Jabes sa ika-
tatlumpu't siyam na taon ni Uzzias hari ng Juda, at siya
naghari sa loob lamang ng isang buwan sa Samaria. **14**
Mula sa Tirza si Menahem anak ni Gadi ay nagtungo sa
Samaria. Doon nilusob niya si Sallum anak ni Jabes, sa
Samaria. Pinatay niya siya at naging hari kapalit niya. **15** Sa
iba pang mga bagay tungkol kay Sallum at ang paghihimagsik
na kaniyang ginawa, nakasulat ang mga ito sa Aklat ng Mga
Kaganapan ng mga Buhay ng Hari ng Israel. **16** Pagkatapos
nilusob ni Menahem si Tipsa at lahat ng naroon, at ang
mga hangganang palibot ng Tirza, dahil hindi nila ibinukas
ang lungsod sa kaniya. Kaya nilusob niya ito, at nilaslas
niya ang tiyan ng mga babaeng buntis sa nayon na iyon.
17 Sa ika-tatlumpu't siyam na taon ni Uzzias hari ng Juda
nagsimulang maghari si Menahem anak ni Gadi sa Israel;
siya ay naghari ng sampung taon sa Samaria. **18** Ginawa
niya ang masama sa harapan ni Yahweh. Kaya sa buong
buhay niya, hindi niya nilisan ang mga kasalan ni Jeroboam
anak ni Nebat, na siyang nagdulot sa Israel na magkasala.
19 Pagkatapos si Pul ang hari ng Asiria ay dumating laban
sa lupain at nagbigay si Menahem kay Pul ng isang libong
talentong pilak, para siya ay tulungan ni Pul na palakasin
ang kaharian ng Israel sa kaniyang pangunguna. **20** Siningil
ni Menahem ang halagang ito mula sa Israel sa pag-uutos
sa bawat mayayaman na magbayad ng limampung sekel
ng pilak sa kaniya para ibigay sa hari ng Asiria. Kaya ang
hari ng Asiria ay umuwi at hindi namalagi roon sa lupain.
21 Sa iba pang mga bagay tungkol kay Menahem, at ang
lahat ng ginawa niya, hindi ba sila ay nakasulat sa Aklat ng
Mga Kaganapan ng mga Buhay ng Hari ng Israel? **22** Kaya
nahimlay si Menahen kasama ng kaniyang mga ninuno, at
si Pekakias kaniyang anak ay naging hari kapalit niya. **23**
Sa ika-limampung taon ni Uzzias hari ng Juda, si Pekakias
anak ni Menahem ay nagsimulang maghari sa Israel sa
Samaria; dalawang taon siyang naghari. **24** Ginawa niya ang
masama sa harapan ni Yahweh. Hindi niya iniwan ang mga
kasalanan ni Jeroboam anak ni Nebat, na siyang nagdulot sa
Israel na magkasala. **25** Si Peka anak ni Remalias, isang
kapitan na naglilingkod kay Pekakias, ay nakipagsabwatan
kina Argob at Aries laban sa kaniya at pinaslang siya sa
tanggulan ng palasyo ng hari sa Samaria. Kasama niya ang
limampung kalalakihang taga-Galaad. Pinatay niya siya at
naging hari kapalit niya. **26** Sa iba pang mga bagay tungkol
kay Pekakias, lahat ng ginawa niya, ang mga ito ay nakasulat
sa Aklat ng Mga Kaganapan ng mga Buhay ng Hari ng Israel.
27 Sa ika-limapu't dalawang taon ni Uzzias hari ng Juda, si
Peka anak ni Remalias ay nagsimulang maghari sa Isarel
sa Samaria; dalawampung taon siya naghari. **28** Ginawa
niya ang masama sa harapan ni Yahweh. Hindi niya nilisan
ang mga kasalanan ni Jeroboam anak ni Nebat, na siyang
nagdulot na magkasala ang Israel. **29** Sa mga panahon
na si Peka ay hari ng Israel, si Tiglat Pileser hari ng Asiria
ay dumating at sinakop ang Ijon, Abelbetmaaca, Janoas,
Kades, Hazor, Galaad, Galilee, at lahat ng lupain ng Naftali.
Tinangay niya ang mga mamamayan sa Asiria. **30** Kaya
si Hosea anak ni Ela ay nagbuo ng isang sabwatan laban
kay Peka anak ni Remalias. Nilusob niya at pinatay siya.
Pagkatapos siya ay naghari kapalit niya, sa ika-dalawampung
taon ni Jotam anak ni Uzzias. **31** Sa iba pang mga bagay
tungkol kay Peka, lahat ng ginawa niya, ang mga ito ay
nakasulat sa Aklat ng Mga Kaganapan ng mga Buhay ng Hari
ng Israel. **32** Sa ikalawang taon ni Peka anak ni Remalias,
hari ng israel, nagsimulang maghari si Jotam anak ni Uzzias,
hari ng Juda. **33** Dalawampu't limang taon gulang siya
nang magsimula siyang maghari; labing anim na taon siyang
naghari sa Jerusalem. Jerusa ang pangalan ng kaniyang ina;
siya ay anak ni Zadok. **34** Matuwid ang ginawa ni Jotam sa
paningin ni Yahweh. Sinunod niya ang halimbawang ginawa
ng kaniyang amang si Uzzias. **35** Subalit, ang mga dambana
ay hindi inalis. Nag-aalay pa rin at nagsusunog ng insenso
ang mga tao sa mga dambana. Ipinagawa ni Jotam ang
tarangkahan sa gawing itaas ng tahanan ni Yahweh. **36** Sa
iba pang mga bagay tungkol kay Jotam, lahat ng kaniyang
ginawa, hindi ba ang mga ito ay nakasulat sa Aklat ng Mga
Kaganapan ng mga Buhay ng Hari ng Juda? **37** Sa panahong
iyon sinimulang isugo ni Yahweh sina Rezin hari ng Aram,
at Peka anak ni Remalias laban sa Juda. **38** Nahimlay si
Jotam kasama ng kaniyang mga ninuno at inilibing kasama
ng kaniyang ninuno sa lungsod ni David. Pagkatapos si Ahaz,
kaniyang anak, ay naging hari kapalit niya.

16 Sa ika-labing pitong taon ni Peka anak ni Remalias,
si Ahaz anak ni Jotam hari ng Juda ay nagsimulang
maghari. **2** Dalampung taong gulang si Ahaz nang
magsimulang maghari, at siya ay labing anim na taong naghari
sa Jerusalem. Hindi niya ginawa ang matuwid sa paningin ni
Yahweh kaniyang Diyos, tulad sa ginawa ni David kaniyang
ninuno. **3** Sa halip, nilakaran niya ang landas ng mga hari ng
Israel; sa katunayan, sinunog niya ang kaniyang anak bilang
isang handog na sinusunog, ayon sa nakasusuklam na mga
kaugalian ng mga bansa, na itinaboy ni Yahweh sa harapan
ng mamamayan ng Israel. **4** Naghandog siya ng mga alay
at nagsunog ng insenso sa matataas na lugar, sa tuktok ng

burol, at sa lilim ng bawat luntiang puno. **5** Pagkatapos si
Rezin, hari ng Aram at Peka anak ni Remalias, hari ng Israel,
ay dumating at sinalakay ang Jerusalem. Napalibutan nila si
Ahaz, pero hindi siya magapi. **6** Sa panahong iyon, si Rezin
hari ng Aram ay nabawi ang Elat para sa Aram at itinaboy ang
mga taga-Juda mula sa Elat. Pagkatapos dumating ang mga
taga-Aram sa Elat kung saan sila ay naninirahan hanggang
sa mga araw na ito. **7** Kaya nagsugo ng mga tagapagbalita si
Ahaz kay Tiglat Pileser hari ng Asiria, sinasabing, "Ako ay
iyong lingkod at iyong anak. Lumapit ka at iligtas ako mula sa
kamay ng hari ng Aram at mula sa kamay ng hari ng Israel, na
lumusob sa akin." **8** Kaya kinuha ni Ahaz ang pilak at gintong
mayroon sa tahanan ni Yahweh at kasama ng mga yaman ng
palasyo ng hari at ipinadala ito bilang isang handog sa hari
ng Asiria. **9** Pagkatapos pinakinggan siya ng hari ng Asiria, at
dumating ang hari ng Asiria laban sa Damasco, sinakop ito at
ibinilanggo ang kanilang mamamayan sa Kir. Pinaslang din
niya si Rezin ang hari ng Aram. **10** Nagtungo sa Damasco si
Haring Ahaz para makipagkita kay Tiglat Pileser hari ng Asiria.
Sa Damasco nakita niya ang isang altar. Pinadala niya kay
Urias ang pari ang isang modelo ng altar at pagpaparisan nito
at ang plano ng lahat ng kailangang gawin. **11** Kaya si Urias
ang pari ay nagtayo ng altar ayon sa plano na ipinadala ni
Haring Ahaz mula sa Damasco. Ito ay natapos bago bumalik
si Haring Ahaz mula sa Damasco. **12** Nang dumating ang
hari mula sa Damasco nakita niya ang altar; lumapit ang
hari sa altar at nag-alay dito. **13** Inalay niya ang kaniyang
handog na susunugin, at handog na butil, ibinuhos niya ang
kaniyang handog na iinumin, at iwinisik ang dugo ng handog
ng pakikisama sa altar. **14** Ang tansong altar na nasa harap
ni Yahweh - inilipat niya ito mula sa harap ng templo, mula sa
pagitan ng kaniyang altar at templo ni Yahweh at nilipat ito sa
gawing hilaga ng kaniyang altar. **15** Pagkatapos inutusan ni
Haring Ahaz si Urias ang pari, sinasabing, " Sa malaking
altar sunugin ang pang-umagang handog na susunugin at sa
gabi ang handog na butil, at ang handog na susunugin ng
hari at kaniyang handog na butil, kasama ang handog na
susunugin ng lahat ng mga tao sa lupain, at ang kanilang
handog na butil at kanilang handog na iinumin. Wisikan itong
lahat ng dugo ng handog na susunugin at lahat ng dugo ng
iaalay. Pero ang tansong altar ay para sa aking paghingi
ng tulong ng Diyos. **16** Ginawa nga ni Urias ang pari kung
ano ang pinag-utos ni Haring Ahaz. **17** Pagkatapos inalis
ni Haring Ahaz ang mga balangkas at palanggana mula sa
mga nalilipat na patungan; inalis din niya ang dagat mula
sa bakang tanso na nasa ilalim nito at inilapag sa batong
nakalatag. **18** Inalis din niya ang may bubong na daanan na
kanilang itinayo sa templo para sa araw ng Pamamahinga,
kasama ang pasukan ng hari sa labas ng templo, lahat dahil
sa hari ng Asiria. **19** Sa iba pang mga bagay tungkol kay
Ahaz at kung ano ang kaniyang ginawa, hindi ba ang mga ito
ay nakasulat sa Ang Aklat ng mga Kaganapan ng mga Buhay
ng Hari ng Juda? **20** Nahimlay si Ahaz kasama ng kaniyang
ninuno at inilibing kasama ang mga ninuno niya sa lungsod ni
David. Si Hezekias kaniyang anak ay naging hari kapalit niya.

17 Sa ika-labindalawang taon ni Ahaz hari ng Juda,
nagsimula ang paghahari ni Hosea anak ni Ela. Siyam
na taon niyang pinamunuan ang buong Israel sa Samaria. **2**
Ginawa niya ang masama sa paningin ni Yahweh, gayon man
hindi katulad ng mga nakaraang hari ng Israel. **3** Nilusob siya
ni Salmaneser hari ng Asiria, at naging lingkod niya si Hosea
at nagbigay sa kaniya ng buwis. **4** Pagkatapos nabatid ng
hari ng Asiria na si Hoesa ay nagbabalak laban sa kaniya,
dahil nagsugo ng mga mensahero si Hosea kay So hari ng
Ehipto; gayundin, hindi siya nagbibigay ng buwis sa hari ng
Asiria, tulad ng ginagawa niya taon-taon. Kaya ang hari ng
Asiria ay iginapos at ikinulong siya. **5** Pagkatapos nilusob
ng hari ng Asiria ang buong lupain, at nilusob ang Samaria
at sinakop ito sa loob ng tatlong taon. **6** Sa ika-siyam na
taon ni Hosea, sinakop ng hari ng Asiria ang Samaria at
dinalang bihag ang Israel sa Asiria. Dinala niya sila sa Hala,
sa Ilog Habor sa Gozan, at sa mga lungsod ng Medes. **7** Ang
pagkakabihag na ito ay naganap dahil ang mga Israelita ay
nagkasala laban kay Yahweh ang kanilang Diyos, na naglabas
sa kanila mula sa lupain ng Egipto, mula sa kapangyarihan
ng Faraon hari ng Egipto. Ang mga tao ay sumasamba sa
ibang mga diyos at **8** sinusundan ang mga kaugalian ng mga
bansang itinaboy ni Yahweh sa harapan ng mga Israelita, at
sa mga kaugalian ginagawa ng mga hari ng Israel. **9** Ang
mga Israelita ay palihim na gumawa ng mga bagay na hindi
matuwid laban kay Yahweh ang kanilang Diyos. Nagtayo
sila ng mga dambana sa lahat ng lungsod, mula sa tore ng
tagabantay hanggang sa pinagtibay na lungsod. **10** Nagtayo
rin sila ng mga banal na batong poste at poste ni Asera
sa bawat burol at lilim ng luntiang puno. **11** Nagsunog sila
ng insenso roon sa mga dambana, tulad ng mga ginagawa
ng mga bansa, silang mga itinaboy ni Yahweh sa kanilang
harapan. Nagsagawa ang mga Israelita ng mga masasamang
bagay na nagpagalit kay Yahweh; **12** sumamba sila sa diyus-
diyosan, na sinabi ni Yahweh sa kanila, "huwag ninyo itong
gagawin." **13** Gayon man si Yahweh ay nagpahayag sa Israel
at sa Juda sa bawat propeta at sugo, sinasabing, "Talikuran
ang inyong masasamang gawa at sundin aking mga utos at
aking mga bilin, at maingat na sundin lahat ng batas aking
pinag-utos sa inyong mga ama, at aking ipinabatid sa inyo sa
pamamagitan ng aking mga lingkod ang mga propeta." **14**
Pero hindi sila nakikinig; sa halip sila ay nagmamatigas tulad
ng kanilang mga ninuno na hindi nagtiwala kay Yahweh ang
kanilang Diyos. **15** Tinanggihan nila ang kaniyang kautusan
at ang tipang ginawa sa pagitan niya at kanilang mga ninuno,
at mga utos sa tipan na kaniyang binigay sa kanila. Sinunod
nila ang mga walang kabuluhang kaugalian at maging sila
mismo ay naging walang kabuluhan. Sinundan nila ang mga
paganong bansang nakapaligid sa kanila, silang pinag-utos
na Yahweh na huwag gagayahin. **16** Sinuway nilang lahat
ang mga utos ni Yahweh na kanilang Diyos. Gumawa sila ng
imahe ng dalawang batang baka mula sa hinulmang bakal
para sambahin. Gumawa sila ng poste ni Asera, at sinamba
lahat ng bituin sa langit at si Baal. **17** Inalay nila ang kanilang
mga anak na lalaki at babae sa apoy bilang mga handog
na susunugin, gumamit ng panghuhula at panggagayuma,
pinagbili kanilang mga sarili para gawin ang masama sa
paningin ni Yahweh, at siya ay galitin. **18** Kaya galit na galit sa
Israel si Yahweh at inalis sila sa kaniyang paningin. Walang
ibang natira maliban sa lipi ni Juda. **19** Kahit ang Juda ay
hindi sinunod ang mga utos ni Yahweh ang kanilang Diyos,
pero sa halip ay sinundan din ang mga kaugaliang sinusunod
ng Israel. **20** Kaya tinanggihan ni Yahweh lahat ng lahi ng
Israel; pinahirapan niya sila at ibinigay sila sa kamay ng mga
taong aako sa kanila bilang bagay na samsam, hanggang
itinaboy niya sila sa kaniyang harapan. **21** Pinilas niya ang
Israel sa maharlikang angkan ni David, at ginawa nilang hari
si Jeroboam anak ni Nebat. Nilihis ni Jeroboam ang Israel

mula sa pagsunod kay Yahweh at hinayaan gumawa ng
isang malaking kasalanan. **22** Sinunod ng mga Israelita lahat
ng pagkakasala ni Jeroboam at hindi nilisan ang mga ito,
23 kaya inalis ni Yahweh ang Israel sa kaniyang paningin,
gaya ng sinabi niya sa lahat ng kaniyang mga lingkod ang
mga propeta na gagawin niya. Kaya ang Israel ay tinanggay
sa Asiria mula sa sarili niyang lupain, at ito ang kalagayan
hanggang sa araw na ito. **24** Nagdala ng mga tao ang hari ng
Asiria mula Babilonia at mula Cuta, at mula Avva, at mula
Hamat at Separvaim, at inilagay sila sa mga lungsod ng
Samaria kapalit ng mga Israelita. Pinamahalaan nila ang
Samaria at nanirahan sa mga lungsod nito. **25** Naganap
ito sa simula ng kanilang paninirahan doon na hindi nila
pinarangalan si Yahweh. Kaya nagsugo ng mga leon si
Yahweh sa kalagitnaan nila na pumatay ng ilan sa kanila. **26**
Kaya sila ay nakipag-usap sa hari ng Asiria, nagsabing, "Ang
bansang dinala mo at inilagay sa mga lungsod ng Samaria ay
walang alam sa mga kaugaliang hinihingi ng diyos ng lupain.
Kaya siya ay nagsugo ng mga leon sa aming kalagitnaan, at,
tingnan mo, pinapatay ng mga leon ang mga tao dahil hindi
nila alam ang kaugaliang hinihingi ng diyos ng lupain. **27**
Pagkatapos pinag-utos ng hari ng Asiria, sinasabing, "'Kunin
ang isa sa mga pari na dinala mo mula roon, at pakawalan
siya at hayaang mamuhay doon, at hayaang siyang turuan
sila ng kaugaliang hinihingi ng diyos ng lupain." **28** Kaya ang
isang pari na kanilang dinala mula sa Samaria ay dumating at
namuhay sa Bethel; sila ay tinuruan niya kung paano nila
dapat pararangalan si Yahweh. **29** Ang bawat katutubo ay
gumagawa ng kanilang sariling diyos, at nilalagay sila sa mga
dambana na ginawa ng mga Samaritano - bawat katutubo
sa mga lungsod kung saan sila naninirahan. **30** Ginawa
ng taga-Babilonia si Succot Benot; ginawa ng taga-Cut si
Nergal; ginawa ng taga-Hamat si Asima; **31** ginawa ng mga
Awites si Nibhaz at Tartak; at sinunog ng mga Sefarvita ang
kanilang mga anak kay Adrammelek at Anammelek, ang
mga diyos ng mga Sefarvita. **32** Pinarangalan din nila si
Yahweh, at nagtalaga mula sa kanilang sarili ng mga pari
sa mga matataas na lugar, na nag-aalay para sa kanila sa
templo sa mga dambana. **33** Pinarangalan nila si Yahweh at
sumamba rin sa kanilang mga diyos, sa kaugalian ng mga
bansa pinanggalingan nila. **34** Sa mga araw na ito nanatili sila
sa kanilang sinaunang kaugalian. Hindi nila pinararangalan si
Yahweh, ni sundin nila ang mga bilin, atas, ang batas, o ang
utos na ibinigay ni Yahweh sa bayan ni Jacob - na siyang
pinangalanang Israel - **35** at sa kanila nakipagtipan si Yahweh
at inutusan sila, "Huwag ninyong katatakutan ang ibang mga
diyos, ni yuyukod sa mga iyon, ni sasambahin sila, ni mag-
aalay sa kanila. **36** Pero si Yahweh, na naglabas sa inyo
mula sa lupain ng Egipto nang may dakilang kapangyarihan
at isang nakataas na kamay, ay siyang ninyong pararangalan;
sa kaniya kayo magpapatirapa, at mag-aalay. **37** Ang mga
kautusan at mga atas, ang batas at ang mga utos na sinulat
niya sa inyo, ay dapat ninyong sundin magpakailanman. Kaya
hindi ninyo dapat katakutan ang ibang mga diyos, **38** at ang
tipang ginawa ko sa inyo, ay hindi ninyo makalilimutan; at
hindi ninyo pararangalan ang ibang mga diyos. **39** Pero si
Yahweh inyong Diyos ay siyang ninyong pararangalan. Siya
ang magliligtas sa iyo mula sa kapangyarihan ng inyong
mga kaaway." **40** Hindi sila makikinig, dahil patuloy nilang
ginagawa ang ginawa nila dati. **41** Kaya may takot ang mga
bansang ito kay Yahweh at sinamba rin ang kanilang mga
inukit na imahe, at ganoon din ang ginawa ng kanilang mga
anak - tulad ng ginawa ng kanilang mga apo. Nagpapatuloy
sila sa ginawa ng kanilang ninuno, hanggang sa araw na ito.

18 Ngayon sa pangatlong taon ni Hosea na anak ni Ela,
hari ng Israel, nagsimulang maghari si Hezekias na
anak ni Ahaz, hari ng Juda. **2** Dalawampu't limang taong
gulang siya nang magsimula siyang maghari; naghari siya ng
dalawampu't siyam na taon sa Jerusalem. Abija ang pangalan
ng kaniyang ina; na anak ni Zecarias. **3** Ginawa niya ang
tama sa paningin ni Yahweh, sinunod ang lahat ng halimbawa
na ginawa ni David, na kaniyang ninuno. **4** Tinanggal niya
ang mga dambana, winasak ang mga sagradong poste na
gawa sa bato, at pinutol ang mga poste ni Asera. Pinagpira-
piraso niya ang tansong ahas na ginawa ni Moises, dahil
sa mga panahon na iyon nagsusunog dito ng insenso ang
bayan ng Israel; tinawag itong “Nehustan”. **5** Nagtiwala si
Hezekias kay Yahweh, ang Diyos ng Israel, na walang katulad
sa lahat ng mga haring sumunod sa kaniya, ni sa mga haring
sinundan niya. **6** Dahil nanindigan siya kay Yahweh. Hindi
siya tumigil sa pag-sunod sa kaniya pero iningatan niya
ang lahat ng kaniyang mga kautusan, na inutos ni Yahweh
kay Moises. **7** Kaya sinamahan ni Yahweh si Hezekias, at
saanman siya pumunta siya ay sumagana. Naghimagsik siya
laban sa hari ng Asiria at hindi siya pinaglingkuran. **8** Nilusob
niya ang mga taga-Filisteo patungong Gaza at ang mga
hangganang nasa paligid, mula sa tore ng bantay hanggang
sa matibay na lungsod. **9** Sa ika-apat na taon ni Haring
Hezekias, na ika-pitong taon ni Haring Hosea na anak ni
Ela hari ng Israel, nilusob ni Salmaneser na hari ng Asiria
ang Samaria at pinalibutan ito. **10** Sa katapusan ng ikatlong
taon ay kinuha nila ito, sa ika-anim na taon ni Hezekias, na
ika-siyam na taon ni Hoshea na hari ng Israel; sa ganitong
paraan ay nasakop ang Samaria. **11** Kaya dinala ng hari
ng Asiria ang mga Israelita papuntang Asiria at nilagay sila
sa Hala, at sa Ilog Habor sa Gozan, at sa mga lungsod ng
Medes. **12** Ginawa niya ito dahil hindi nila sinunod ang tinig ni
Yahweh na kanilang Diyos, pero nilabag ang kaniyang tipan,
lahat ng inutos ni Moises ang lingkod ni Yahweh. Tinanggihan
nilang makinig dito o gawin ito. **13** Pagkatapos sa ika-labing
apat na taon ni Haring Hezekias, nilusob ni Senaquerib na
hari ng Asiria ang lahat ng matitibay na lungsod ng Juda at
sinakop sila. **14** Kaya nagpadala si Hezekias hari ng Juda
ng mensahe sa hari ng Asiria, na nasa Lacis, sinasabing,
“Nasaktan ko ang iyong kalooban. Lumayo ka mula sa akin.
Titiisin ko kung anuman ang ipataw mo sa akin.” Hiningi ng
hari ng Asiria kay Hezekias na hari ng Juda na magbayad
ng tatlong daang talento ng pilak at tatlumpung talento ng
ginto. **15** Kaya binigay sa kaniya ni Hezekias ang lahat
ng pilak na natagpuan sa tahanan ni Yahweh at sa mga
pananalapi sa palasyo ng hari. **16** Pagkatapos pinutol ni
Hezekias ang ginto mula sa mga pinto ng templo ni Yahweh
at mula sa mga poste na kaniyang pinagpatungan; binigay
niya ang ginto sa hari ng Asiria. **17** Pero pinakilos ng hari
ng Asiria ang kaniyang dakilang hukbo, pinadala si Tartan
at Rabsaris at ang punong tagapag-utos mula sa Lacis kay
Haring Hezekias sa Jerusalem. Naglakbay sila sa kalsada at
dumating sa labas ng Jerusalem. Nilapitan nila ang padaluyan
ng tubig sa itaas na tubigan, sa malawak na daanan ng
mga naglalaba, at tumayo dito. **18** Nang nanawagan sila
kay Haring Hezekias, sina Eliakim na anak ni Hilkias, na
namamahala ng sambahayan, at Sebna ang eskriba, at Joas
anak ni Asaf, ang tagapagtala, ay lumabas para katagpuin sila.

19 Kaya sinabi sa kanila ng punong tagapag-utos na sabihin
kay Hezekias kung ano ang sinabi ng dakilang hari, ang hari
ng Asiria: “Ano ang pinanggagalingan ng iyong kapanatagan?
20 Nagsasalita ka lang ng mga walang kabuluhang mga
salita, sinasabi mong may mga alyansa at lakas para sa
digmaan. Ngayon sino ang iyong pinagkakatiwalaan? Sino
ang nagbigay sa iyo ng tapang na maghimagsik laban sa
akin? **21** Tingnan mo, nagtitiwala ka sa tungkod na panglakad
ng bugbog na tambo ng Ehipto, pero kapag sinandalan ito
ng isang tao tutusok ito sa kaniyang kamay at bubutasin
ito. Iyon ang Paraon hari ng Ehipto sa sinumang nagtitiwala
sa kaniya. **22** Pero kapag sinabi mo sa akin, 'Nagtitiwala
kami kay Yahweh aming Diyos', hindi ba't siya ang tinaggalan
ni Hezekias ng mga dambana at mga altar, at sinabi sa
Juda at sa Jerusalem, 'Dapat kayong magsamba sa altar
na ito sa Jerusalem'? **23** Kaya ngayon, nais kong gumawa
ka ng magandang alok mula sa aking panginoon ang hari
ng Asiria. Bibigyan kita ng dalawang libong kabayo, kung
makakahanap ka ng mga sasakay sa kanila. **24** Paano mo
malalabanan kahit ang isang kapitan ng mahihina sa mga
lingkod ng aking panginoon? Pinagkatiwalaan mo ang Ehipto
para sa mga karwahe at mangangabayo! **25** Naglakbay ba
ako dito nang wala si Yahweh para labanan at wasakin ang
lugar na ito? Sinabi sa akin ni Yahweh, 'Lusubin mo ang
lupain at wasakin ito.'” **26** Pagkatapos sinabi nila Eliakim na
anak ni Hilkias, ni Sebna, at ni Joas sa punong tagapag-utos,
“Pakiusap, kausapin mo ang iyong mga lingkod sa wikang
Aramaic, dahil naiintindihan namin ito. Huwag mo kaming
kausapin sa wika ng Juda sa tainga ng mga mamamayang
nasa pader.” **27** Pero sinabi ng punong tagapag-utos sa
kanila, “Pinadala ba ako ng aking panginoon para sabihin
sa inyong panginoon at sa inyo ang mga salitang ito? Hindi
ba niya ako pinadala para sa mga taong nakaupo sa pader,
ang kakain ng kanilang sariling mga dumi at iinumin ang
kanilang mga ihi kasama ninyo?” **28** Pagkatapos tumayo
ang punong tagapag-utos at sumigaw nang may malakas na
tinig sa wikang Judio, “Makinig sa salita ng dakilang hari,
ang hari ng Asiria. **29** Sinasabi ng hari, “Huwag ninyong
hayaang linlangin kayo ni Hezekias, dahil hindi niya kayo
maliligtas mula sa aking kapangyarihan. **30** Huwag ninyong
hayaang pilitin kayo ni Hezekias na pagkatiwalaan si Yahweh,
na sinasabing, “Siguradong ililigtas tayo ni Yahweh; hindi
mapapasakamay ang lungsod na ito sa hari ng Asiria.'” **31**
Huwag kayong makinig kay Hezekias, dahil ito ang sinasabi
ng hari ng Asiria: 'Makipagpayapaan kayo sa akin at lumabas
kayo at pumunta sa akin. Pagkatapos ang bawat isa sa inyo
ay kakain sa sarili niyang ubasan at mula sa sarili niyang
puno ng igos, at iinom ng tubig mula sa sarili niyang balon. **32**
Gagawin ninyo ito hanggang sa dumating ako at dalhin kayo
sa lupaing gaya ng inyong sariling lupain, isang lupain ng
butil at bagong alak, isang lupain ng tinapay at ubasan, isang
lupain ng mga puno ng olibo at pulot, para mabuhay kayo at
hindi mamatay.' Huwag kayong makinig kay Hezekias kapag
sinubukan niya kayong pilitin, na sinasabing, 'Sasagipin tayo
ni Yahweh.' **33** Mayroon ba sa mga diyos ng mga tao ang
sumagip sa kanila mula sa kapangyarihan ng hari ng Asiria?
34 Nasaan na ang mga diyos ng Hamat at Arpad? Nasaan na
ang mga diyos ng Sefarvaim, Hena, at Iva? Sinagip ba nila
ang Samaria mula sa aking kamay? **35** Sa lahat ng mga
diyos sa lupain, mayroon bang diyos na nakapagsagip ng
kaniyang lupain mula sa aking kapangyarihan? Paano ililigtas
ni Yahweh ang Jerusalem mula sa aking kapangyarihan?”
36 Pero nanatiling tahimik ang mga mamamayan at hindi
sumagot, dahil sinabi sa kanila ng hari, “Huwag ninyo siyang
sasagutin.” **37** Pagkatapos sina Eliakim na anak ni Hilkias,
ang pinuno ng sambahayan; si Sebna ang eskriba; at Joas
ang anak ni Asaf, ang tagapagtala, ay pinuntahan si Hezekias
nang may mga punit na damit, at inulat sa kaniya ang mga
sinabi ng punong tagapag-utos.

19 Nangyari nga nang malaman ni Haring Hezekias ang
ulat, pinunit niya ang kaniyang damit, binalutan ang
kaniyang sarili ng magaspang na tela, at nagpunta sa tahanan
ni Yahweh. **2** Pinadala niya si Eliakim, na tagapamahala ng
sambahayan, at Sebna ang eskriba, at ang mga nakatatanda
sa mga pari, na binabalutan ng magaspang na tela, kay
Isaias ang anak ni Amoz, ang propeta. **3** Sinabi nila sa
kaniya, “Sinasabi ni Hezekias, 'Ang araw na ito ay araw
ng kabalisaan, pagsaway, at kahihiyan, dahil dumating na
ang panahon ng pagpapanganak sa mga sanggol, pero
walang lakas para isilang sila. **4** Maaaring pakikinggan ni
Yahweh ang inyong Diyos ang lahat ng mga sinabi ng punong
tagapag-utos, na pinadala ng hari ng Asiria na kaniyang
panginoon para labanan ang buhay na Diyos, at sasawayin
ang mga salitang narinig ni Yahweh na inyong Diyos. Ngayon
ay itaas ninyo ang inyong mga panalangin para sa mga
nalalabing naririto pa.” **5** Kaya pumunta ang mga lingkod ni
Haring Hezekias kay Isaias, **6** at sinabi sa kanila ni Isaias,
“Sabihin ninyo sa inyong panginoon: 'Sinasabi ni Yahweh,
“Huwag kang matakot sa mga salitang narinig mo, kung saan
kinutya ako ng mga lingkod ng hari ng Asiria. **7** Tingnan mo,
maglalagay ako sa kaniya ng espiritu, at makaririnig siya ng
isang ulat at babalik siya sa sarili niyang lupain. Dudulutin
ko siyang malaglag sa espada sa sarili niyang lupain.” **8**
Pagkatapos bumalik ang punong tagapag-utos at natagpuan
ang hari ng Asiria na nakikipagdigmaan laban sa Libna, dahil
narinig niyang umalis ang hari mula sa Lacis. **9** Pagkatapos
narinig ni Senaquerib na kumilos si Tirhaka ang hari ng
Etiopia at ang Ehipto para kalabanin siya, kaya muli siyang
nagpadala ng mensahero kay Hezekias na may mensaheng:
10 “Sabihin mo kay Hezekias hari ng Juda, 'Huwag mong
hayaang linlangin ka ng Diyos na siyang pinagkakatiwalaan
mo, na sinasabing, “Hindi mapapasakamay ng hari ng Asiria
ang Jerusalem. **11** Tingnan mo, narinig mo ang ginawa ng
mga hari ng Asiria sa lahat ng mga lupain sa pamamagitan
ng ganap na pagwawasak sa kanila. Kaya masasagip ka ba?
12 Niligtas ba sila ng mga diyos ng mga bansa, ang mga
bansang winasak ng aking mga ama: Gozan, Haran, Rezef,
at ang mga mamamayan ng Eden sa Telasar? **13** Nasaan
ang mga hari ng Hamat, ang hari ng Arpad, ang hari ng mga
lungsod ng Sefarvaim, ng Hena, at Iva?” **14** Natanggap ni
Hezekias ang liham na ito mula sa mga mensahero at binasa
ito. Umakyat siya sa tahanan ni Yahweh at nilatag ito sa
kaniyang harapan. **15** Pagkatapos nanalangin si Hezekias
sa harapan ni Yahweh at sinabing, “Yahweh ng mga hukbo,
Diyos ng Israel, ikaw na nakaluklok sa ibabaw ng kerubim,
ikaw lang ang Diyos sa lahat ng mga kaharian sa buong
mundo. Nilikha mo ang langit at ang lupa. **16** Ibaling mo ang
iyong tainga, Yahweh, at makinig. Buksan mo ang iyong mga
mata, Yahweh, at tingnan, at pakinggan ang mga salita ni
Senaquerib, na kaniyang pinadala para kutyain ang buhay
na Diyos. **17** Tunay nga, Yahweh, winasak ng mga hari ng
Asiria ang mga bansa at ang kanilang mga lupain. **18** Nilagay
nila ang kanilang mga diyos sa apoy, dahil hindi sila mga

diyos pero gawa ng mga kamay ng mga tao, kahoy lamang at
bato. Kaya winasak sila ng mga taga-Asiria. **19** Kaya ngayon,
Yahweh aming Diyos, iligtas mo kami, nagmamakaawa ako,
mula sa kaniyang kapangyarihan, para malaman ng lahat
ng mga kaharian sa mundo na ikaw, Yahweh, ang nag-
iisang Diyos." **20** Pagkatapos nagpadala si Isaias na anak ni
Amoz ng mensahe kay Hezekias, sinasabing, "Sinasabi ni
Yahweh ang Diyos ng Israel, 'Dahil nanalangin ka sa akin
tungkol kay Senaquerib ang hari ng Asiria, narinig kita. **21**
Ito ang mensahe na sinabi ni Yahweh tungkol sa kaniya:
"Kinamumuhian ka ng birheng anak na babae ng Sion at
pinagtatawanan ka para hamakin ka. Iniiling ng anak na
babae ng Jerusalem ang kaniyang ulo sa iyo. **22** Sino ang
iyong sinuway at kinutya? At sino ang iyong pinagtaasan ng
boses at itinaas ang iyong mata nang may pagmamataas?
Laban sa Banal ng Israel! **23** Nilabanan mo ang Panginoon
sa pamamagitan ng iyong mga mensahero, at sinabing,
"Kasama ng daan-daang kong mga karwahe ay umakyat
ako sa kataasan ng mga kabundukan, sa pinakamataas na
tuktok ng Lebanon. Puputulin ko ang matatayog na sedar at
mainam na mga puno ng igos doon. At papasukin ko ang
pinaka malalayong bahagi nito, ang pinaka masagana nitong
gubat. **24** Humukay ako ng mga balon at uminom ng mga
tubig mula sa mga ibang bansa. Tinuyot ko ang lahat ng mga
ilog ng Ehipto sa ilalim ng aking talampakan.' **25** Hindi mo
pa ba naririnig kung paano ko ito itinakda noon pa man, at
ginawa ito noong sinaunang panahon? Ngayon ay tinutupad
ko na ito. Narito ka para tibagin ang matitibay na lungsod at
maging tumpok ng mga durog na bato. **26** Ang kanilang mga
mamamayan, na kaunti ang lakas, ay nawasak at napahiya.
Sila ay mga halaman sa bukirin, luntiang mga damo, ang
damo sa bubungan o sa bukirin, na sinunog bago pa man
ito lumaki. **27** Pero alam ko ang iyong pag-upo, paglabas,
pagdating, at ang iyong matinding galit laban sa akin. **28**
Dahil sa matinding galit mo sa akin, at dahil umabot sa aking
pandinig ang iyong kayabangan, ilalagay ko ang aking kawit
sa iyong ilong, at ang aking lubid sa iyong bibig; ibabalik kita
sa paraan kung paano ka dumating." **29** Ito ang magiging
tanda para sa iyo: Sa taon na ito ay kakainin mo ang mga
ligaw na halaman, at sa pangalawang taon ang tutubo mula
roon. Pero sa pangatlong taon ay dapat kang magtanim at
umani, magtanim ng ubasan at kainin ang kanilang bunga.
30 Ang mga natira sa angkan ni Juda na mabubuhay ay
muling uugat at mamumunga. **31** Dahil mula sa Jerusalem
ay may lalabas na nalabi, mula sa Bundok Sion ay darating
ang mga naligtas. Gagawin ito ng kasigasigan ni Yahweh
ng mga hukbo. **32** Kaya ito ang sinasabi ni Yahweh tungkol
sa hari ng Asiria: "Hindi siya papasok sa lungsod na ito ni
papana ng palaso rito. Hindi siya makakalapit dito ng may
kalasag ni magtatayo ng tungtungang panglusob dito. **33** Ang
daan na kaniyang tinahak para makarating ang magiging
parehong daanan sa kaniyang pag-alis; hindi siya papasok sa
lungsod na ito. Ito ang kapahayagan ni Yahweh." **34** Dahil
ipagtatanggol ko ang lungsod na ito at sasagipin ito, para sa
sarili kong kapakanan at para sa kapakanan ng lingkod kong
si David." **35** Nang gabing iyon lumabas ang anghel ng Diyos
at nilusob ang kampo ng mga taga-Asiria, pinatay ang 185,
000 na mga sundalo. Nang bumangon ang mga lalaki ng
madaling araw, nagkalat ang mga bangkay sa paligid. **36**
Kaya umalis si Senaquerib na hari ng Asiria sa Israel at umuwi
at nanatili sa Ninive. **37** Kinalaunan, habang sumasamba
siya sa tahanan ni Nisroc ang kaniyang diyos, pinatay siya
ng kaniyang mga anak na sina Adramelec at Sarezer gamit
ang espada. Pagkatapos tumakas sila sa lupain ng Ararat.
Pagkatapos ang kaniyang anak na si Esarhadon ang pumalit
sa kaniya bilang hari.

20 Sa mga panahon na iyon ay may sakit si Hezekias na
maaari niyang ikamatay. Kaya pinuntahan siya ni Isaias
ang anak ni Amoz, at sinabi sa kaniya, "Sinasabi ni Yahweh,
'Ihanda mo ang iyong sambahayan; dahil mamamatay ka
na, at hindi na mabubuhay.'" **2** Pagkatapos humarap si
Hezekias sa pader at nanalangin kay Yahweh, na sinasabing,
3 "Pakiusap, Yahweh, alalahanin mo kung paano ako buong
pusong lumakad ng tapat sa iyong harapan, at kung paano
ko ginawa ang tama sa iyong paningin." At tumangis ng
malakas si Hezekais. **4** Bago lumabas si Isaias sa gitnang
patyo, dumating sa kaniya ang mensahe ni Yahweh, na
sinasabing, **5** "Bumalik ka, at sabihin kay Hezekias, ang
pinuno ng aking bayan, 'Ito ang sinasabi ni Yahweh, ang
Diyos ni David na inyong ninuno: "Narinig ko ang iyong
panalangin, at nakita ko ang iyong mga luha. Pagagalingin na
kita sa ikatlong araw, at aakyat ka sa tahanan ni Yahweh.
6 Dadagdagan ko ng labinlimang taon ang iyong buhay, at
ililigtas kita at ang lungsod na ito mula sa kapangyarihan
ng hari ng Asiria, at ipagtatanggol ko ang lungsod na ito
para sa sarili kong kapakanan at para sa kapakanan ng
aking lingkod na si David.'" **7** Kaya sinabi ni Isaias, "Kumuha
kayo ng tumpok ng mga igos." Ginawa nila ito at pinatong
sa kaniyang pigsa, at gumaling siya. **8** Sabi ni Hezekias
kay Isaias, "Ano ang magiging tanda na pagagalingin ako
ni Yahweh, at dapat akong umakyat sa templo ni Yahweh
sa ikatlong araw?" **9** Sumagot si Isaias, "Ito ang magiging
tanda para sa iyo mula kay Yahweh, na gagawin ni Yahweh
ang bagay na kaniyang sinabi. Dapat bang humakbang ang
anino ng sampung hakbang pasulong, o sampung hakbang
pabalik?" **10** Sumagot si Hezekias, "Madali lang para sa anino
na humakbang ng sampung beses pasulong. Hindi, hayaang
humakbang ang anino ng sampung hakbang pabalik." **11**
Kaya tumawag si Isaias kay Yahweh, at dinulot niya ang
anino na humakbang ng sampung beses pabalik, mula sa
pinanggalingan nito sa hagdan ni Ahaz. **12** Sa panahon na
iyon si Berodac Baladan na anak ni Baladan hari ng Babilonia
ay nagpadala ng mga liham at isang kaloob kay Hezekias,
dahil narinig niya na nagkaroon ng karamdaman si Hezekias.
13 Nakinig si Hezekias sa mga liham na iyon, at pinakita
niya sa mga mensahero ang buong palasyo at ang kaniyang
mahahalagang mga gamit, ang pilak, ang ginto, ang mga
sangkap at mahalagang langis, at ang imbakan ng kaniyang
mga sandata, at lahat ng matatagpuan sa kaniyang mga
imbakan. Walang natira sa kaniyang bahay, ni sa lahat ng
kaniyang kaharian, ang hindi pinakita ni Hezekias sa kanila.
14 Pumunta si propeta Isaias kay Haring Hezekias at tinanong
siya, "Anong sinabi ng mga lalaking ito sa iyo? Saan sila
nagmula?" Sinabi ni Hezekias, "Nagmula sila sa malayong
bansa ng Babilonia." **15** Tinanong ni Isaias, "Ano ang nakita
nila sa bahay mo?" Sumagot si Hezekias, "Nakita nila lahat
ng bagay sa aking bahay. Wala sa mga mahahalaga kong
mga gamit ang hindi ko ipinakita sa kanila." **16** Kaya sinabi ni
Isaias kay Hezekias, "Makinig sa mensahe ni Yahweh: **17**
'Tingnan mo, paparating na ang araw nang lahat ng nasa
iyong palasyo, ang mga bagay na inimbak ng iyong mga
ninuno hanggang sa araw na ito, ay dadalhin sa Babilonia.
Walang matitira, sabi ni Yahweh. **18** At ang mga anak

na lalaki na nanggaling sa iyo, na ikaw mismo ang nag-
alaga—dadalhin nila palayo, at sila ay magiging mga eunoko
sa palasyo ng hari ng Babilonia.'" **19** Pagkatapos sinabi ni
Hezekias kay Isaias, "Mabuti ang mensahe ni Yahweh na
iyong sinabi." Dahil inisip niya, "Hindi ba magkakaroon ng
kapayapaan at katatagan sa aking panahon?" **20** Para sa
ibang mga bagay tungkol kay Hezekias, at lahat ng kaniyang
kapangyarihan, at kung paano niya itinayo ang tubigan at
ang padaluyan ng tubig, at paano niya dinala ang tubig sa
lungsod—hindi ba nakasulat ang mga ito sa Aklat ng mga
Kaganapan sa buhay ng mga Hari ng Juda? **21** Nahimlay si
Hezekias kasama ng kaniyang mga ninuno, at si Manasses
na kaniyang anak ang pumalit sa kaniya bilang hari.

21 Labingdalawang taong gulang si Manasses nang
magsimula siyang maghari; naghari siya ng limampu't
limang taon sa Jerusalem. Hefzibas ang pangalan ng kaniyang
ina. **2** Ginawa niya kung ano ang masama sa paningin ni
Yahweh, gaya ng mga nakapandidiring mga bagay ng mga
bansa na pinalayas ni Yahweh sa harapan ng bayan ng Israel.
3 Dahil itinayo niya muli ang mga dambana na winasak ng
kaniyang ama na si Hezekias, at nagtayo siya ng mga altar
para kay Baal, gumawa ng poste ni Asera, gaya ng ginawa ni
Ahab na hari ng Israel, at lumuhod siya sa lahat ng mga bituin
ng langit at sinamba ang mga ito. **4** Nagtayo si Manasses ng
paganong mga altar sa tahanan ni Yahweh, bagaman inutos
ni Yahweh, "Sa Jerusalem mananatili ang aking pangalan
magpakailanman." **5** Nagtayo siya ng mga altar para sa lahat
ng mga bituin ng kalangitan sa dalawang patyo ng tahanan
ni Yahweh. **6** Hinandog niya ang kaniyang anak bilang
sinunog na handog sa apoy, nagsagawa siya ng panghuhula
at salamangka, at kumonsulta sa mga nakipagusap sa mga
patay at sa mga nakipagusap sa mga espiritu. Gumawa siya
ng labis na kasamaan sa paningin ni Yahweh, at pinukaw niya
ang Diyos na magalit. **7** Ang inukit niyang imahe ni Asera na
ginawa niya, ay inilagay niya sa tahanan ni Yahweh. Ang
tahanan na ito ang lugar kung saan nangusap si Yahweh
kay David at Solomon na kaniyang anak; na sinasabing,
"Sa tahanan na ito at sa Jerusalem, na aking pinili mula sa
lahat ng mga tribo ng Israel, mananatili ang aking pangalan
magpakailanman. **8** Hindi ko hahayaang maligaw ang landas
ng Israel mula sa lupain na aking binigay sa kanilang mga
ninuno, kung susundin lang nila ng mabuti ang lahat ng inutos
ko sa kanila, at sundin ang lahat ng batas na inutos sa kanila
ng aking lingkod na si Moises." **9** Pero hindi nakinig ang mga
tao, at inakay sila ni Manasses na gumawa ng higit pang
kasamaan kaysa sa mga bansa na winasak ni Yahweh sa
harapan ng bayan ng Israel. **10** Kaya nangusap si Yahweh sa
pamamagitan ng kaniyang mga lingkod na mga propeta, na
sinasabing, **11** "Dahil gumawa ng karumal-dumal na mga
bagay si Manasses ang hari ng Juda, at kumilos ng may
kasamaan na higit pa sa lahat ng ginawa ng mga Amorita
na kaniyang sinundan, at dinulot ding magkasala ang Juda
kasama ng kaniyang mga diyus-diyosan," **12** kaya sinasabi
ni Yahweh, ang Diyos ng Israel, "Tingnan ninyo, malapit na
akong magpadala ng labis na kapahamakan sa Jerusalem at
Juda na kung sinuman ang makarinig nito, kikilabutan ang
pareho niyang tainga. **13** Ilalatag ko sa ibabaw ng Jerusalem
ang panukat na linya na ginamit laban sa Samaria, at ang
panghulog na ginamit laban sa bahay ni Ahab; pupunasan at
lilinisin ko ang Jerusalem, gaya ng pagpupunas ng pinggan
ng isang tao, pinupunasan ito at pagkatapos ay itinataob
ito. **14** Itatapon ko ang mga nalalabi ng aking mana at
ibibigay sila sa kamay ng kanilang mga kaaway. Magiging
biktima sila ng pandarambong para sa lahat ng kanilang mga
kaaway, **15** dahil ginawa nila kung ano ang masama sa aking
paningin, at pinukaw ako para magalit, simula nang lumabas
ang kanilang mga ninuno sa Ehipto, hanggang sa araw na
ito." **16** Higit pa roon, nagpadanak si Manasses ng labis na
inosenteng dugo, pinuno niya ng kamatayan ang magkabilang
dulo ng Jerusalem. Karagdagan pa ito sa kasalanan na pinilit
niyang gawin ng Juda, sa paggawa ng masama sa paningin
ni Yahweh. **17** Para sa iba pang mga bagay tungkol kay
Manasses, lahat ng kaniyang ginawa, at ang kasalanan na
kaniyang ginawa, hindi ba nakasulat ang mga ito sa Aklat
ng mga Kaganapan sa buhay ng mga Hari ng Juda? **18**
Nahimlay si Manasses kasama ng kaniyang mga ninuno at
inilibing sa hardin ng sarili niyang bahay, sa hardin ni Uza.
Ang kaniyang anak na si Amon ang pumalit sa kaniya bilang
hari. **19** Dalawampu't dalawang taong gulang si Amon nang
magsimula siyang maghari; naghari siya ng dalawang taon
sa Jerusalem. Meshulemet ang pangalan ng kaniyang ina,
na anak ni Haruz ng Jotba. **20** Ginawa niya kung ano ang
masama sa paningin ni Yahweh, gaya ng ginawa ng kaniyang
ama na si Manasses. **21** Sinunod ni Amon ang lahat ng
landas na tinahak ng kaniyang ama at sinamba ang mga
diyus-diyosan na sinamba ng kaniyang ama, at lumuhod sa
kanila. **22** Iniwan niya si Yahweh, ang Diyos ng kaniyang mga
ama, at hindi lumakad sa daan ni Yahweh. **23** Nagbanta ang
mga lingkod ni Amon laban sa kaniya at pinatay ang hari sa
sarili niyang tahanan. **24** Pero pinatay ng mga mamamayan
ng lupain ang lahat ng nagkaisa laban kay Haring Amon, at
ginawa nilang hari si Josias ang anak ng hari bilang kaniyang
kapalit. **25** Para sa iba pang mga bagay tungkol sa ginawa
ni Amon, hindi ba nakasulat ang mga ito sa Aklat ng mga
Kaganapan sa Buhay ng mga Hari ng Juda? **26** Nilibing siya
ng mga tao sa kaniyang puntod sa hardin ni Uza, at si Josias
na kaniyang anak ang pumalit sa kaniya bilang hari.

22 Si Josias ay walong taong gulang nang magsimula
siyang maghari; naghari siya nang tatlumpu't isang
taon sa Jerusalem. Ang pangalan ng kaniyang ina ay Jedida
(siya ang anak ni Adaya na taga-Boskat). **2** Ginawa niya
kung ano ang tama sa mata ni Yahweh. Lumakad siya sa
lahat ng pamamaraan ni David ang kaniyang ninuno, at hindi
siya lumiko sa kanan man o sa kaliwa. **3** Nangyari ito sa ika-
labing walong taon ni Haring Josias, nang isinugo niya si
Safan anak na lalaki ni Azalias anak na lalaki ni Mesulam, ang
eskriba, sa tahanan ni Yahweh, na sinasabing, **4** Pumunta ka
kay Hilkias ang punong pari at sabihin sa kaniyang bilangin
ang pera na dinala sa tahanan ni Yahweh, na nalikom ng
mga bantay ng templo mula sa bayan. **5** Ipadala mo ito sa
kanila sa mga manggagawa na namamahala sa tahanan ni
Yahweh at ipabigay mo ito sa mga manggagawa na nasa
tahanan ni Yahweh, para kumpunihin ang mga sira sa templo.
6 Magpabigay ka sa kanila ng pera sa mga karpintero, mga
nagtatayo, at mga mason, at para bumili rin ng troso at
magtabas ng bato para kumpunihin ang templo." **7** Pero hindi
kinailangan ang pagbibigay-sulit para sa pera na ibinigay sa
kanila, dahil tapat nila itong pinanghawakan. **8** Sinabi ng
punong pari na si Hilkias kay Safan, ang eskriba, "Natagpuan
ko ang Aklat ng Batas sa tahanan ni Yahweh. Kaya ibinigay ni
Hilkias ang aklat kay Safan, at binasa niya ito. **9** Pumunta si
Safan at dinala ang aklat sa hari, at nag-ulat din sa kaniya, na

nagsasabing, “Nagastos na ng inyong mga lingkod ang pera
na natagpuan sa templo at ibinigay ito sa mga tagapangsiwa
na nangalaga sa tahanan ni Yahweh.” **10** Pagkatapos sinabi
ni Safan ang eskriba sa hari, “Binigyan ako ni Hilkias ang pari
ng isang aklat.” Pagkatapos binasa ito ni Safan sa hari. **11**
Noong marinig ng hari ang mga salita ng batas, pinunit niya
ang kaniyang mga damit. **12** Inutusan ng hari sina Hilkias
ang pari, Ahikam na anak ni Safan, Akbor na anak ni Mikaias,
Safan ang eskriba, at Asaias, ang kaniyang sariling lingkod,
na sinasabing, **13** “Pumunta kayo at sumangguni kay Yahweh
para sa akin, at para sa bayan at para sa lahat ng Juda,
dahil sa mga salita ng aklat na ito na natagpuan. Dahil labis
ang galit ni Yahweh na nag-alab laban sa atin. Labis ito,
dahil hindi nakinig ang ating mga ninuno sa mga salita ng
aklat na ito para sundin ang lahat na isinulat tungkol sa atin.”
14 Kaya pumunta sina Hilkias ang pari, Ahikam, si Akbor,
Safan at Asaias kay Hulda ang babaeng propeta, ang asawa
ni Sallum anak ni Tikva anak ni Harhas, tagapag-ingat ng
mga kasuotan ng mga pari (nanirahan siya sa Jerusalem
sa ikalawang purok), at nagsalita sila sa kaniya. **15** Sinabi
niya sa kanila, “Ito ang sinasabi ni Yahweh, ang Diyos ng
Israel: “Sabihin mo sa lalaking nagsugo sa iyo sa akin, **16**
“Ito ang kung ano ang sinasabi ni Yahweh: “Masdan mo,
malapit na akong magdala ng sakuna sa lugar na ito at sa
mga naninirahan dito, lahat ng mga salita ng aklat na nabasa
ng hari ng Juda. **17** Dahil tinalikuran nila ako at nagsunog ng
insenso sa ibang mga diyus-diyosan, para galitin nila ako
sa lahat ng kanilang mga ginawa - kaya ang aking galit ay
nag-alab laban sa lugar na ito, at hindi ito mapapawi.'” **18**
Pero sa hari ng Juda, na nagsugo sa iyo para tanungin ang
kalooban ni Yahweh, ito ang kung ano ang sasabihin ninyo
sa kaniya: ' Sinasabi ito ni Yahweh, ang Diyos ng Israel:
Tungkol sa mga salita na iyong narinig: **19** dahil ang iyong
puso ay malambot, at dahil nagpakumbaba ka sa harap ni
Yahweh, nang marinig mo ang kung ano ang aking sinabi
laban sa lugar na ito at sa mga naninirahan dito, na sila ay
pababayaan at magiging isang sumpa, at dahil sa pinunit mo
ang iyong mga damit at nanangis sa harap ko, nakinig din
ako sa iyo' - ito ang pahayag ni Yahweh. **20** Masdan mo,
isasama kita sa iyong mga ninuno; maisasama ka sa iyong
libingan nang may kapayapaan, ni makikita ng iyong mga
mata ang anuman sa mga sakuna na dadalhin ko sa lugar na
ito at sa mga naninirahan dito.” Kaya bumalik sa hari ang
mga lalaki dala-dala ang mensaheng ito.

23 Kaya nagpadala ng mga sugo ang hari na tinipon sa
kaniya lahat ng mga nakatatandang pinuno ng Juda at
ng Jerusalem. **2** Pagkatapos pumunta ang hari sa tahanan ni
Yahweh, at kasama niya ang lahat ng mga lalaki ng Juda at
lahat ng mga naninirahan sa Jerusalem, at ang mga pari,
mga propeta, at lahat ng mga tao, mula sa hamak hanggang
sa dakila. Pagkatapos binasa niya sa kanilang pandinig lahat
ng mga salita ng aklat ng tipan na natagpuan sa tahanan ni
Yahweh. **3** Tumayo ang hari sa tabi ng haligi at gumawa
ng tipan sa harap ni Yahweh, na susunod kay Yahweh, at
susundin ang kaniyang mga utos, mga batas ng tipan, at
mga tuntunin, nang kaniyang buong puso at buong kaluluwa,
para pagtibayin ang mga salita ng tipang ito na nakasulat sa
aklat na ito. Kaya sumang-ayon ang lahat ng mga tao na
panindigan ang tipan. **4** Inutusan ng hari ang punong pari na
si Hilkias, ang mga pari sa ilalim niya, at ang mga bantay ng
tarangkahan, na ilabas mula sa templo ni Yahweh lahat ng
mga sisidlan na ginawa para kay Baal at Asera, at para sa
lahat ng mga bituin ng langit. Sinunog niya ang mga iyon sa
labas ng Jerusalem sa mga bukid sa Lambak ng Kidron at
dinala ang kanilang abo sa Bethel. **5** Inalis niya ang mga pari
ng mga diyus-diyosan na pinili ng mga hari ng Juda para
magsunog ng insenso sa mga dambana sa mga lungsod ng
Juda at sa mga lugar sa palibot ng Jerusalem - ang mga
nagsunog ng insenso para kay Baal, para sa araw at sa
buwan, para sa mga planeta at sa lahat ng mga butuin ng
langit. **6** Inilabas niya ang poste ni Asera mula sa templo
ni Yahweh, sa labas ng Jerusalem sa Lambak ng Kidron at
sinunog ito roon. Ipinadurog niya ito at itinapon ang mga
abo na iyon sa mga libingan ng mga karaniwang tao. **7**
Inalis niya ang mga gamit sa mga silid ng mga gumagawa ng
mahahalay na ritwal bilang pagsamba, sa templo ni Yahweh,
kung saan humabi ang mga babae ng mga kasuotan para
kay Asera. **8** Inilabas ni Josias ang lahat ng mga pari mula sa
mga lungsod ng Juda at nilapastangan ang mga dambana
kung saan nagsunog ng insenso ang mga pari, mula Geba
hanggang Beerseba. Winasak niya ang mga dambana sa mga
tarangkahan, ang mga dambana na nasa pasukan patungo
sa Tarangkahan ni Josue, na itinayo ng isang gobernador
ng lungsod na nagngangalang Josue. Ang mga dambanang
ito ay nasa gawing kaliwa ng tarangkahan ng lungsod sa
pagpasok ng lungsod. **9** Kahit na hindi pinapayagan ang mga
pari ng mga dambanang iyon na paglingkuran ang altar ni
Yahweh sa Jerusalem, pinayagan sila na kumain ng tinapay
na walang pampaalsa, tulad ng mga kapwa nila pari. **10**
Nilapastangan ni Josias ang Tofet, na nasa lambak ng Ben
Hinom, para walang makapaghandog ng kaniyang anak na
lalaki o kaniyang anak na babae bilang isang sinunog na
handog sa apoy para kay Molec. **11** Inalis niya ang mga
kabayo na ibinigay ng mga hari ng Juda sa araw. Nasa isang
lugar ang mga iyon sa pasukan patungo sa templo ni Yahweh,
malapit sa silid ni Natan Melec, ang katiwala. Sinunog ni
Josias ang mga karwahe ng araw. **12** Winasak ng haring si
Josias ang mga altar na nasa bubong ng kaitaasang silid ni
Ahaz, na ginawa ng mga hari ng Juda, at ang mga altar na
ginawa ni Manases sa dalawang patyo ng templo ni Yahweh.
Winasak ni Josias ang mga ito sa maraming piraso at tinapon
ang mga ito sa Lambak ng Kidron. **13** Hinamak ni Josias ang
mga dambana na nasa silangan ng Jerusalem, sa katimugan
ng Bundok ng Katiwalian na itinayo ni Solomon ang hari
ng Israel para kay Astoret, ang kasuklam-suklam na diyus-
diyosan ng mga Sidonio, para kay Quemos, ang kasuklam-
suklam na diyus-diyosan ng Moab; at para kay Milcom, ang
kasuklam-suklam na diyus-diyosan ng mga mamamayan ng
Ammon. **14** Binasag ni Haring Josias ang mga sagradong
batong haligi, giniba ang mga poste ni Asera, at pinuno ang
kanilang mga lugar ng mga buto ng tao. **15** Giniba rin ni
Josias ang altar na nasa Bethel at ang dambana na itinayo ni
Jeroboam, anak na lalaki ni Nebat, na nanguna sa Israel para
magkasala. Sinunog niya ang altar sa dambana at dinurog ito;
sinunog niya rin ang poste ni Asera. **16** Nang makita ni Josias
ang lugar, napansin niya ang mga libingan na nasa gilid ng
burol. Ipinadala niya ang mga lalaki para kunin ang mga
kalansay mula sa mga libingan; pagkatapos sinunog niya ang
mga iyon sa altar, na lumapastangan nito. Ito ay sang-ayon sa
salita ni Yahweh na sinabi ng lingkod ng Diyos, ang lalaki na
sa simula pa ay nagsabi ng mga bagay na ito. **17** Pagkatapos
sinabi niya, “Anong bantayog iyon na nakikita ko?' Sinabi sa
kaniya ng mga lalaki ng lungsod, “Iyon ay ang libingan ng

lingkod ng Diyos na nanggaling sa Juda at nagsalita tungkol sa mga bagay na ito na kagagawa mo lamang laban sa altar ng Bethel." **18** Kaya sinabi ni Josias, "Pabayaan ninyo ito. Walang dapat gumalaw ng kaniyang kalansay." Kaya hindi nila ginalaw ang kaniyang kalansay, kasama ng kalansay ng propeta na nanggaling sa Samaria. **19** Ang lahat ng mga templo at dambana na nasa mga lungsod ng Samaria, na dinulot ng mga hari ng Israel na pumukaw ng galit ni Yahweh - ipinagiba ni Josias ang mga iyon. Ginawa niya sa kanila eksakto kung ano ang nagawa sa Bethel. **20** Pinatay rin niya ang lahat ng mga pari ng mga dambana sa mga altar doon, at sinunog ang mga kalansay ng tao sa mga iyon. Pagkatapos bumalik siya sa Jerusalem. **21** Pagkatapos inutos ng hari sa lahat ng mga tao, na sinasabing, "Ipagdiwang ang Paskwa para kay Yahweh ang inyong Diyos, tulad ng nasusulat sa aklat ng tipan na ito." **22** Ang gayong pagdiriwang ng Paskwa ay hindi kailanman idinaos mula pa sa mga araw ng mga hukom na namuno sa Israel ni sa loob ng lahat ng mga araw ng mga hari ng Israel o Juda. **23** Ngunit ang Paskwang ito ay tunay na ipinagdiwang noong ika-labing walong taon ni Haring Josias; ito ay para kay Yahweh sa Jerusalem. **24** Pinaalis din ni Josias ang mga nakipag-usap sa mga patay o sa mga espiritu. Pinaalis din niya ang mga anti-anting, ang mga diyus-diyosan, at ang lahat ng mga nakasusuklam na mga bagay na nakita sa lupain ng Juda at sa Jerusalem, para pagtibayin ang mga salita ng batas na nasusulat sa aklat na natagpuan ng paring si Hilkias sa tahanan ni Yahweh. **25** Bago kay Josias, walang naging hari na tulad niya, na nagtalaga ng sarili kay Yahweh nang kaniyang buong puso, buong kaluluwa at buong lakas, na sinunod ang lahat ng batas ni Moises. Ni walang sinumang haring kasunod na katulad ni Josias. **26** Pero hindi bumaling si Yahweh mula sa bangis ng kaniyang matinding galit, na nag-alab laban sa Juda dahil sa lahat ng pagsambang pagano na kung saan inudyok siya ni Manases. **27** Kaya sinabi ni Yahweh, "Aalisin ko rin ang Juda mula sa aking paningin, tulad ng pag-aalis ko sa Israel, at itatapon ko ang lungsod na ito na aking pinili, Jerusalem, ang tahanan na sinabi kong, 'Malalagay doon ang aking pangalan.'" **28** Tungkol sa ibang mga bagay hinggil kay Josias, lahat ng kaniyang ginawa, hindi ba't nasusulat ang mga iyon sa Ang Aklat ng mga Kaganapan sa Buhay ng mga Hari ng Juda? **29** Sa panahon na siya ang hari ng Ehipto, nilabanan ni Faraon Neco ang hari ng Asiria sa Ilog Eufrates. Pumunta si Haring Josias para harapin si Neco sa labanan, at pinatay siya ni Neco sa Megido. **30** Binuhat siyang patay ng mga lingkod ni Josias sa isang karwahe mula sa Megido, dinala siya sa Jerusalem, at inilibing siya sa kaniyang sariling puntod. Pagkatapos pinili ng mga mamamayan ng lupain si Jehoahas, anak ni Josias, pinahiran siya ng langis at ginawa siyang hari kapalit ng kaniyang ama. **31** Si Jehoahas ay dalawampu't tatlong taong gulang nang nagsimula siyang maghari, at siya ay naghari nang tatlong buwan sa Jerusalem. Ang pangalan ng kaniyang ina ay Hamutal; siya ang anak na babae ni Jeremias ng Libna. **32** Ginawa ni Jehoahas kung ano ang masama sa paningin ni Yahweh, tulad ng lahat ng ginawa ng kaniyang mga ninuno. **33** Ikinadena siya ni Faraon Neco sa Ribla sa lupain ng Hamat, para hindi siya makapaghari sa Jerusalem. Pagkatapos minultahan ni Neco ang Juda ng isang daang talento ng pilak at isang talento ng ginto. **34** Ginawang hari ni Faraon Neco si Eliakim anak ni Josias, bilang kapalit ng kaniyang amang si Josias, at pinalitan ang kaniyang pangalan sa Jehoiakim. Pero dinala niyang palayo si Jehoahas sa Ehipto, at namatay doon si Jehoahas. **35** Ibinayad ni Johoiakim kay Faraon ang pilak at ginto. Binuwisan niya ang lupain para ibayad ang pera, para sundin ang utos ni Faraon. Pinilit niya ang bawat isang lalaki sa mga mamamayan ng lupain na magbayad ng pilak at ng ginto para ibigay ito kay Faraon Neco. **36** Si Jehoiakim ay dalawamput limang taong gulang nang nagsimula siyang maghari, at naghari siya ng labing isang taon sa Jerusalem. Ang pangalan ng kaniyang ina ay Zebida; siya ay ang anak ni Pedaias ng Ruma. **37** Ginawa ni Jehoiakim kung ano ang masama sa paningin ni Yahweh, tulad ng lahat ng ginawa ng kaniyang mga ninuno.

24 Sa panahon ng paghahari ni Jehoiakim, nilusob ni Nebucadnezar hari ng Babilonia ang Juda; naging lingkod niya si Jehoiakim sa loob ng tatlong taon. Pagkatapos nagtaksil si Jehoiakim at naghimagsik laban kay Nebucadnezar. **2** Nagpadala si Yahweh laban kay Jehoiakim ng mga pangkat ng mga Caldean, Aramean, Moabita, at Ammonita; ipinadala niya sila laban sa Juda para wasakin ito. Ito ay naaayon sa salita ni Yahweh na sinabi sa pamamagitan ng kaniyang mga lingkod na mga propeta. **3** Tiyak na nangyari ito sa Juda sa utos ni Yahweh, para alisin sila mula sa kaniyang paningin, dahil sa mga kasalanan ni Manases, lahat ng kaniyang mga ginawa, **4** at dahil din sa mga inosenteng dugo na kaniyang pinadanak, dahil pinuno niya ang Jerusalem ng inosenteng dugo. Hindi mapapatawad ni Yahweh ang mga iyon. **5** Sa ibang mga bagay patungkol kay Johoiakim, at lahat ng kaniyang ginawa, hindi ba nasusulat ang mga iyon sa Aklat ng mga Kaganapan sa Buhay ng mga Hari ng Juda? **6** Humimlay si Johoiakim kasama ng kaniyang mga ninuno, at ang kaniyang anak na si Jehoiakin ang naging hari kapalit niya. **7** Hindi na muling sumalakay ang hari ng Ehipto sa labas ng kaniyang lupain, dahil sinakop na ng hari ng Babilonia ang lahat ng mga lupain na hawak ng hari ng Ehipto, mula sa batis ng Ehipto hanggang sa Ilog Eufrates. **8** Si Johoiakin ay labing walong taong gulang nang nagsimula siyang maghari; naghari siya sa Jerusalem sa loob ng tatlong buwan. Ang pangalan ng kaniyang ina ay Nehusta. Siya ay ang anak na babae ni Elnatan ng Jerusalem. **9** Ginawa niya kung ano ang masama sa paningin ni Yahweh - ginawa niya lahat ng nagawa ng kaniyang ama. **10** Nang panahong iyon sinalakay ng hukbo ni Nebucadnezar hari ng Babilonia ang Jerusalem at pinaligiran ang lungsod. **11** Dumating sa lungsod si Nebucadnezar hari ng Babilonia habang pinaliligiran ito ng kaniyang mga kawal, **12** at si Jehoiakin ang hari ng Juda ay lumabas patungo sa hari ng Babilonia, siya, ang kaniyang ina, mga lingkod, prinsipe, at opisyal. Binihag siya ng hari ng Babilonia sa ika-walong taon ng kaniyang paghahari. **13** Kinuha mula roon ni Nebucadnezar ang lahat ng mga mahahalagang bagay sa tahanan ni Yahweh, at ang mga nasa palasyo ng hari. Pinira-piraso niya ang lahat ng mga gintong bagay na ginawa ni Solomon hari ng Israel sa templo ni Yahweh, gaya ng sinabi ni Yahweh na mangyayari. **14** Dinala niyang bihag ang lahat ng Jerusalem, mga pinuno at mga mandirigma, sampung libong mga bihag, at lahat ng mga mahuhusay na manggagawa at mga panday. Walang naiwan kung hindi ang mga pinakamahihirap na mga tao sa lupain. **15** Itinapon ni Nebucadnezar si Jehoiakin sa Babilonia, pati na ang ina ng hari, mga asawa, opisyal, at ang pangunahing mga lalaki ng lupain. Ipinatapon niya sila sa Babilonia mula sa Jerusalem. **16** Lahat ng mga kawal, pitong libo ang bilang, at isang libong

mahuhusay na mangagawa at mga panday, lahat sa kanila may kakayahang lumaban - itinapon ng hari ng Babilonia ang mga lalaking ito sa Babilonia. **17** Ginawa ng hari ng Babilonia si Matanias, ang kapatid na lalaki ng ama ni Jehoiakin, na hari kapalit niya, at pinalitan sa Zedekias ang kaniyang pangalan. **18** Si Zedekias ay dalawampu't isang taong gulang nang nagsimula siyang maghari; naghari siya nang labing isang taon sa Jerusalem. Ang pangalan ng kaniyang ina ay Hamutal; siya ay anak ni Jeremias na taga-Libna. **19** Ginawa niya kung ano ang masama sa paningin ni Yahweh - ginawa niya ang lahat ng bagay na nagawa ni Jehoiakim. **20** Dahil sa galit ni Yahweh, nangyari sa Jerusalem at Juda ang lahat ng mga kaganapang ito, hanggang sa mapalayas niya sila mula sa kaniyang presensya. Pagkatapos naghimagsik si Zedekias laban sa hari ng Babilonia.

25 Nangyari ito na sa ika-siyam na taon ng paghahari ni Haring Zedekias, sa ika-sampung buwan, at sa ika-sampung araw ng buwan, dumating si Nebucadnezar hari ng Babilonia kasama ng lahat ng kaniyang hukbo laban sa Jerusalem. Nagkampo siya sa harap nito, at nagtambak ng lupa sa paligid ng mga pader. **2** Kaya kinubkob nila ang lungsod hanggang sa ika-labing isang taon ng paghahari ni Haring Zedekias. **3** Sa ika-siyam na araw ng ika-apat na buwan ng taong iyon, napakatindi ng taggutom sa lungsod kung kaya't walang pagkain para sa mga mamamayan ng lupain. **4** Pagkatapos pinasok ang lungsod, at kinagabihan tumakas ang lahat ng mga lumalaban na kalalakihan sa gabi sa pamamagitan ng tarangkahan sa pagitan ng dalawang pader, sa may hardin ng hari, kahit na nasa buong paligid ng lungsod ang mga Caldean. Pumunta ang hari patungo sa Araba. **5** Pero hinabol ng hukbo ng mga Caldean si Haring Zedekias at inabutan siya sa mga kapatagan ng lambak ng Ilog Jordan malapit sa Jerico. Lahat ng kaniyang hukbo ay nagkaniya-kaniyang takas palayo mula sa kaniya. **6** Binihag nila ang hari at dinala siya sa hari ng Babilonia sa Ribla, kung saan hinatulan siya nila. **7** Tungkol sa mga anak na lalaki ni Zedekias, pinatay nila sila sa harap ng kaniyang paningin. Pagkatapos dinukot niya ang kaniyang mga mata, ginapos sa mga tansong tanikala, at dinala siya sa Babilonia. **8** Ngayon sa ika-limang buwan, sa ika-pitong araw ng buwan, na nasa ika-labing siyam na taon ng paghahari ni Nebucadnezar hari ng Babilonia at pinuno ng kaniyang mga tanod, dumating sa Jerusalem si Nebuzaradan, isang lingkod ng hari ng Babilonia. **9** Sinunog niya ang tahanan ni Yahweh, ang palasyo ng hari, at ang lahat ng mga bahay sa Jerusalem; sinunog din niya ang bawat mahalagang gusali sa lungsod. **10** Tungkol sa lahat ng mga pader na nakapaligid sa Jerusalem, winasak ang mga iyon ng lahat ng hukbo ng mga taga-Babilonia na nasa ilalim ng pinuno ng mga tanod. **11** Tungkol sa nalalabing mga tao na naiwan sa lungsod, ang mga sumuko sa hari ng Babilonia, at ang nalalabi sa populasyon - itinapon sila ni Nebuzaradan, ang pinuno ng tanod. **12** Pero iniwan ng pinuno ng tanod ang ilan sa pinakamahihirap ng bayan para gumawa sa mga ubasan at mga bukirin. **13** Tungkol sa mga haliging tanso na nasa tahanan ni Yahweh, at ang mga patungan at ang tansong dagat na nasa tahanan ni Yahweh, pinagpira-piraso ang mga iyon ng mga Caldean at dinala ang tanso sa Babilonia. **14** Ang mga palayok, pala, lalagyan ng abo, kutsara, at lahat ng mga kagamitang tanso na ginamit ng mga pari para maglingkod sa templo - tinangay rin ng mga Caldean lahat ng mga iyon. **15** Ang mga palayok para alisin ang mga abo at ang mga hugasan na gawa sa ginto, at ang mga gawa sa pilak - kinuha rin ang mga iyon ng kapitan ng bantay ng hari. **16** Ang dalawang haligi, ang dagat, at ang mga patungan na ginawa ni Solomon para sa tahanan ni Yahweh ay naglalaman ng tanso na higit pa kaysa kayang timbangin. **17** Ang taas ng isang haligi ay labing walong siko, at isang tansong kapitel sa ibabaw nito. Ang kapitel ay tatlong siko ang taas, na may mga sala-salang palamuti at mga granada sa paligid ng kapitel - lahat gawa sa tanso. Ang ikalawang haligi at ang sala-salang palamuti nito ay kapareho ng una. **18** Binihag ng pinuno ng tanod si Seraya, ang punong pari, kasama ni Zefanias, ang ikalawang pari, at ang tatlong bantay ng tarangkahan. **19** Mula sa lungsod, binihag niya ang isang opisyal na tagapamahala ng mga sundalo, at limang lalaki sa mga tagapayo ng hari, na nasa lungsod pa. Binihag niya rin ang opisyal ng hukbo ng hari na namamahala sa pangangalap ng mga lalaking papasok sa hukbo, kasama ang animnapung mahahalagang lalaki mula sa lupain na nasa lungsod. **20** Pagkatapos kinuha sila at dinala ni Nebuzaradan, ang pinuno ng tanod, sa hari ng Babilonia sa Ribla. **21** Ipinapatay sila ng hari ng Babilonia sa Ribla sa lupain ng Hamat. Sa ganitong paraan, naitinapon ang Juda mula sa lupain nito. **22** Tungkol sa mga natirang mamamayan sa lupain ng Juda, ang mga iniwan ni Nebucadnezar hari ng Babilonia, itinalaga niya si Gedalias na anak ni Ahikam na anak ni Safan, para mamahala sa kanila. **23** Ngayon nang marinig ng mga pinuno ng mga kawal, sila at ang kanilang mga tauhan, na ginawang gobernador ng hari ng Babilonia si Gedalias, pumunta sila kay Gedalias sa Mizpa. Ang mga lalaking ito ay sina Ismael na anak ni Netanias, Johanan na anak ni Karea, Seraias na anak ni Tanhumet ang Netofatita at Jaazanias na anak ng Maacateo - sila at ang kanilang mga tauhan. **24** Nanumpa si Gedalias sa kanila at sa kanilang mga tauhan, at sinabi sa kanila, “Huwag kayong matakot sa mga opisyal na Caldean. Mamuhay kayo sa lupain at paglingkuran ang hari ng Babilonia, at mapapabuti kayo.” **25** Pero nangyari ito nang sa ika-pitong buwan dumating si Ismael na anak ni Netanias na anak ni Elisama, mula sa maharlikang pamilya, na may kasamang sampung lalaki, at nilusob si Gedalias. Namatay si Gedalias, pati na ang mga kalalakihan ng Juda at ang mga taga-Babilonia na kasama niya sa Mizpa. **26** Pagkatapos lahat ng mga tao, mula sa pinakaaba hanggang sa pinakadakila, at ang mga pinuno ng mga kawal, ay tumakas patungong Ehipto, dahil takot sila sa mga taga-Babilonia. **27** Kinalaunan nang ika-tatlumpu't pitong taon ng pagkapatapon ni Jehoiakin hari ng Juda, sa ika-labing dalawang buwan, sa ika-dalawampu't pitong araw ng buwan, na pinalaya ni Evil Merodac hari ng Babilonia si Jehoiakin hari ng Juda mula sa bilangguan. Nangyari ito sa taon na nagsimulang maghari si Evil Merodac. **28** Maayos siyang nakipag-usap sa kaniya at binigyan siya ng isang puwesto na mas marangal kaysa sa ibang mga hari na kasama niya sa Babilonia. **29** Hinubad ni Evil Merodac ang mga damit pang bilangguan ni Jehoiakin, at regular na kasalo sa hapag kainan ng hari si Jehoiakin habang siya ay nabubuhay. **30** At araw-araw binigyan siya ng regular na rasyon ng pagkain para sa nalalabing bahagi ng kaniyang buhay.

1 Mga Cronica

1 Si Adan, Set, Enos, 2 Kenan, Mahalalel, Jared, 3 Enoc,
Matusalem, Lamec, 4 Noe, Shem, Ham, at Jafet. 5 Ang
mga anak na lalaki ni Jafet ay sina Gomer, Magog, Madai,
Javan, Tubal, Meshec, at Tiras. 6 Ang mga anak na lalaki ni
Gomer ay sina Askenaz, Difat at Togarma. 7 Ang mga anak
na lalaki ni Javan ay sina Elisha, Tarsis, Kitim, at Dodanim.
8 Ang mga anak na lalaki ni Ham ay sina Cus, Misraim,
Phuth at Canaan. 9 Ang mga anak na lalaki ni Cus ay sina
Seba, Habila, Sabta, Raama, at Sabteca. Ang mga anak
na lalaki ni Raama ay sina Sheba at Dedan. 10 Si Cus ay
naging ama ni Nimrod, na unang mananakop sa lupa. 11 Si
Misraim ay ninuno ni Ludim, Ananim, Lehabim at Naftuhim,
12 Patrusim, Casluhim (kung saan nagmula ang mga taga-
Filisteo), at ang Caftorim. 13 Si Canaan ay ama ni Sidon,
ang kaniyang panganay na anak, at ni Het. 14 Siya din ang
naging ninuno ng mga Jeboseo, Amoreo, Gergeseo, 15
Hivita, Arkita, Sinita, 16 Arvadita, Zemareo, at Hamateo. 17
Ang mga anak ni Shem ay sina Elam, Asur, Arfaxad, Lud,
Aram, Uz, Hul, Geter at Meshec. 18 Si Arfaxad ang ama ni
Selah at si Selah ang ama ni Eber. 19 Nagkaroon si Eber
ng dalawang anak na lalaki. Ang pangalan ng isa ay Peleg,
sapagkat sa mga panahon niya ay nahati ang lupa. Joctan
ang pangalan ng kaniyang kapatid. 20 Si Joctan ang ama
ni Almodad, Selef, Hazarmavet, Jerah, 21 Hadoram, Uzal,
Dicla, 22 Ebal, Abimael, Sheba, 23 Ofir, Havila, at Jobab. Ito
ang lahat ng mga anak na lalaki ni Joctan. 24 Sina Shem,
Arfaxad, Selah, 25 Eber, Peleg, Reu, 26 Serug, Nahor, Terah,
27 at Abram, na si Abraham. 28 Ang mga anak ni Abraham
ay sina Isaac at Ismael. 29 Ito ang kanilang mga anak na
lalaki: ang panganay na anak ni Ismael ay sina Nebayot,
Kedar, Adbeel, at Mibsam, 30 Misma, Duma, Massa, Hadad,
Tema, 31 Jetur, Nafis at Kedema. Ito ang mga anak na lalaki
ni Ismael. 32 Ang mga anak na lalaki ni Ketura, ang babae ni
Abraham, ay sina Zimran, Jocsan, Medan, Midian, Isbak at
Sua. Ang mga anak na lalaki ni Jocsan ay sina Sheba at
Dedan. 33 Mga anak na lalaki ni Midian ay sina Efa, Efer,
Hanoc, Abida, at Eldaa. Ang lahat ng mga ito ay kaapu-
apuhan ni Ketura. 34 Si Abraham ang ama ni Isaac. Ang mga
anak na lalaki ni Isaac ay sina Esau at Israel. 35 Ang mga
anak na lalaki ni Esau ay sina Elifaz, Reuel, Jeus, Jalam, at
Korah. 36 Ang mga anak na lalaki ni Elifas ay sina Teman,
Omar, Zefi, Gatam, Kenaz, Timna, at Amalek. 37 Ang mga
anak na lalaki ni Reuel ay sina Nahat, Zera, Sammah, at
Miza. 38 Ang mga anak na lalaki ni Seir ay sina Lotan, Sobal,
Zibeon, Ana, Dison, Eser at Disan. 39 Ang mga anak na
lalaki ni Lotan ay sina Hori at Homam, at si Timna ay kapatid
na babae ni Lotan. 40 Ang mga anak na lalaki ni Sobal ay
sina Alian, Manahat, Ebal, Sefi, at Onam. Ang mga anak na
lalaki ni Zibeon ay sina Aias at Ana. 41 Ang anak na lalaki ni
Ana ay si Dison. Ang mga anak na lalaki ni Dison ay sina
Hamram, Esban, Itran, at Keran. 42 Ang mga anak na lalaki
ni Eser ay sina Bilhan, Zaavan, at Jaacan. Ang mga anak na
lalaki ni Disan ay sina Hus at Aran. 43 Ito ang mga hari na
naghari sa lupain ng Edom bago naghari ang kahit sinong
hari sa mga Israelita: Si Bela na anak na lalaki ni Beor, at
ang pangalan ng kaniyang lungsod ay Dinhaba. 44 Nang
mamatay si Bela, si Jobab na anak na lalaki ni Zera na taga-
Bosra ang pumalit sa kaniya bilang hari. 45 Nang mamatay si
Jobab, si Husam na mula sa lupain ng Temaneo ang pumalit
sa kaniya bilang hari. 46 Nang mamatay si Husam, si Hadad
na anak na lalaki ni Bedad, na tumalo sa mga Midian sa
lupain ng Moab, ang pumalit sa kaniya bilang hari. Avit ang
pangalan ng kaniyang lungsod. 47 Nang mamatay si Hadad,
si Samla na taga-Masreca ang pumalit sa kaniya bilang hari.
48 Nang mamatay si Samla, si Saul na taga-Rehobot na
nanirahan sa Ilog Eufrates ang pumalit sa kaniya bilang hari.
49 Nang mamatay si Saul, si Baal-Hanan na anak na lalaki ni
Acbor ang pumalit sa kaniya bilang hari. 50 Nang mamatay si
Baal-Hanan na anak na lalaki ni Acbor, si Hadad ang pumalit
sa kaniya bilang hari. Pai ang pangalan ng kaniyang lungsod.
Mehetabel ang pangalan ng kaniyang asawa, na anak ni
Matred at babaeng apo ni Mezahab. 51 Namatay si Hadad.
Ang mga pinuno ng mga angkan sa Edom ay sina Timna,
Alian, Jetet, 52 Aholibama, Ela, Pinon, 53 Kenaz, Teman,
Mibzar, 54 Magdiel, at Iram. Ito ang mga pinuno ng mga
angkan sa Edom.

2 Ito ang mga anak na lalaki ni Israel: sina Ruben, Simeon,
Levi, Juda, Isacar, Zebulun, 2 Dan, Jose, Benjamin,
Neftali, Gad, at Asher. 3 Ang mga lalaking anak ni Juda ay
sina Er, Onan, at Sela, na mga anak niya sa babaeng anak ni
Bat-sua, na isang Canaanita. Si Er na panganay na anak ni
Juda ay masama sa paningin ni Yahweh, at pinatay siya ni
Yahweh. 4 Sina Peres at Zera ang naging mga anak niya kay
Tamar, na kaniyang manugang. Si Juda ay nagkaroon ng
limang anak na lalaki. 5 Ang mga anak na lalaki ni Peres ay
sina Hezron at Hamul. 6 Ang mga anak na lalaki ni Zera ay
sina Zimri, Etan, Heman, Calcol, at Dara, lima silang lahat.
7 Si Acan ang anak na lalaki ni Carmi na nagdala ng gulo
sa Israel, nang nakawin niya ang nakalaan para sa Diyos.
8 Si Azarias ang anak na lalaki ni Etan. 9 Ang mga anak
na lalaki ni Hezron ay sina Jerameel, Ram, at Chelubai. 10
Si Ram ang ama ni Aminadab, at si Aminadab ang ama ni
Naason, isang pinuno sa mga kaapu-apuhan ni Juda. 11 Si
Naason ang ama ni Salma, at si Salma ang ama ni Boaz. 12
Si Boaz ang ama ni Obed, at si Obed ang ama ni Jesse.
13 Si Jesse ang ama ng panganay niyang anak na si Eliab,
si Abinadab ang pangalawa, si Simea ang pangatlo, 14 si
Netanel ang pang-apat, panglima si Radai, 15 pang-anim si
Ozem, at pang-pito si David. 16 Sina Zervias at Abigail ang
kanilang dalawang kapatid na babae. Ang mga anak na lalaki
ni Zervias ay sina Abisai, Joab, at Asahel, tatlo silang lahat.
17 Ipinanganak ni Abigail si Amasa na ang ama ay si Jeter na
Ismaelita. 18 Si Caleb na anak na lalaki ni Hezron ang ama
ni Jeriot kay Azuba, na kaniyang asawa. Ang kaniyang mga
anak na lalaki ay sina Jeser, Sobab, at Ardon. 19 Namatay si
Azuba, at napangasawa ni Caleb si Efrata, na nagsilang Hur.
20 Si Hur ang ama ni Uri, at si Uri ang ama ni Bezalel. 21
Pagkatapos, nang si Hezron ay animnapung taong gulang,
napangasawa niya ang anak ni Maquir, na ama ni Gilead.
Ipinanganak niya si Segub. 22 Si Segub ang ama ni Jair, na
namahala sa dalawampu't tatlong mga lungsod sa lupain ng
Gilead. 23 Kinuha nina Gesur at Aram ang mga bayan nina
Jair at Kenat, pati na rin ang animnapung nakapalibot na mga
bayan. Ang lahat ng mga naninirahang ito ay kaapu-apuhan
ni Maquir, na ama ni Gilead. 24 Pagkatapos mamatay ni
Hezron, sinipingan ni Caleb si Efrata, na asawang babae ng
kaniyang amang si Hezron. Ipinanganak niya si Asur, ang
ama ni Tekoa. 25 Ang mga anak na lalaki ni Jerameel, na
panganay ni Hezron ay sina Ram na panganay, Buna, Orem,
Ozem, at Ahias. 26 May iba pang asawa si Jerameel na

nagngangalang Atara. Ina siya ni Onam. **27** Ang mga anak
na lalaki ni Ram na panganay ni Jerameel, ay sina Maaz,
Jamin, at Equer. **28** Ang mga anak na lalaki ni Onam ay sina
Samai at Jada. Ang mga anak na lalaki ni Samai ay sina
Nadab at Abisur. **29** Abihail ang pangalan ng asawa ni Abisur;
ipinanganak niya sina Ahban at Molid. **30** Ang mga anak na
lalaki ni Nadab ay sina Seled at Apaim, ngunit namatay si
Seled ng hindi nagkaanak. **31** Si Ishi ang anak ni Apaim. Ang
anak na lalaki ni Isi ay si Sesan. Ang anak na lalaki ni Sesan
ay si Ahlai. **32** Ang mga anak na lalaki ni Jada, na kapatid na
lalaki ni Samai ay sina Jeter at Jonatan. Namatay si Jeter na
walang anak. **33** Ang mga anak na lalaki ni Jonatan ay sina
Pelet at Zaza. Ito ang mga kaapu-apuhan ni Jerameel. **34**
Ngayon hindi nagkaroon ng mga lalaking anak si Sesan, mga
anak na babae lamang. Mayroong utusan si Sesan, na isang
taga-Egipto na ang pangalan ay Jarha. **35** Ibinigay ni Sesan
ang kaniyang anak na babae kay Jarha na kaniyang utusan
upang maging kaniyang asawa. Ipinanganak niya si Atai. **36**
Si Atai ang ama ni Natan, at si Natan ang ama ni Zabad. **37**
Si Zabad ang ama ni Eflal, at si Eflal ang ama ni Obed. **38** Si
Obed ang ama ni Jehu, at si Jehu ang ama ni Azarias. **39** Si
Azarias ang ama ni Helez, at si Helez ang ama ni Eleasa.
40 Si Eleasa ang ama ni Sismai, at si Sismai ang ama ni
Sallum. **41** Si Sallum ang ama ni Jecamias, at si Jecamias
ang ama ni Elisama. **42** Ang mga anak na lalaki ni Caleb,
ang kapatid na lalaki ni Jerameel ay sina Mesa na panganay,
na ama ni Zif. Ang kaniyang pangalawang anak, si Maresa
na ama ni Hebron. **43** Ang mga anak na lalaki ni Hebron
ay sina Korah, Tapua, Requem, at Sema. **44** Si Sema ang
ama ni Raham na ama ni Jorqueam. Si Requem ang ama
ni Samai. **45** Ang anak na lalaki ni Samai ay si Maon, at si
Maon ang ama ni Beth-sur. **46** Si Efa, na asawang alipin
ni Caleb, ay ipinanganak sina Haran, Moza, at Gasez. Si
Haran ang ama ni Gasez. **47** Ang mga anak na lalaki ni
Jahdai ay sina Regem, Jotam, Gesam, Pelet, Efa, at Saaf. **48**
Si Maaca, na asawang alipin ni Caleb ay ipinanganak sina
Seber at Tirhana. **49** Ipinanganak din niya si Saaf na ama ni
Madmana, si Seva na ama ni Macbena at ama ni Gibea. Si
Acsa na anak na babae ni Caleb. Ito ang mga kaapu-apuhan
ni Caleb. **50** Ito ang mga anak na lalaki ni Hur, ang kaniyang
panganay kay Efrata: si Sobal, na ama ng Chiriath Jearim, **51**
Si Salma na ama ni Betlehem, at si Hareph na ama ni Beth-
gader. **52** Si Sobal na ama ng Chiriath Jearim ay may mga
kaapu-apuhan: si Haroe, at kalahati ng mga tao ng Menuho,
53 at ang mga angkan ng Chiriath Jearim—ang mga Itrita,
mga Putita, mga Sumatita, at mga Misraita. Ang mga Zorita at
mga Estaolita ay nagmula sa mga ito. **54** Ang mga angkan ni
Salma ay ang mga sumusunod: ang mga taga-Bethlehem,
mga Netofatita, mga taga-Atrot-bet-joab, at ang kalahati ng
mga Manahatita—na mga Zorita, **55** ang mga angkan ng
mga eskriba na nakatira sa Jabes: ang mga Tiratita, mga
Simatita, at mga Sucatita. Ito ang mga Kenita na nagmula kay
Hamat, na ninuno ng mga Recab.

3 Ngayon ito ang mga anak ni David na ipinanganak sa
kaniya sa Hebron: Si Amnon ang panganay, na anak niya
kay Ahinoam na taga-Jezreel; si Daniel, ang pangalawa, na
anak niya kay Abigail na taga-Carmel; **2** si Absalom ang
pangatlo, at si Maaca ang kaniyang ina, na anak ni Talmai
na hari ng Gesur. Si Adonias ang pang-apat na anak niya
kay Haguit; **3** si Sefatias ang pang-lima na anak niya kay
Abital; si Itream ang pang-anim na anak niya kay Egla na
asawa niya. **4** Ang anim na ito ay mga anak ni David na
ipinanganak sa Hebron, kung saan naghari siya nang pitong
taon at anim na buwan. At pagkatapos noon naghari siya
nang tatlumpu't tatlong taon sa Jerusalem. **5** Ang apat na
lalaking ito ay anak niya kay Bathseba na babaeng anak ni
Amiel, ipinanganak ang mga ito sa Jerusalem sina: Simea,
Sobab, Natan, at si Solomon. **6** Ang iba pang siyam na anak
ni David ay sina Ibaar, Elisama, Elifelet, **7** Noga, Nefeg, Jafia,
8 Elisama, Eliada at si Elifelet. **9** Ito ang mga anak ni David,
hindi kabilang ang mga anak niya sa kaniyang mga asawang
alipin. Si Tamar ay kanilang kapatid na babae. **10** Ang anak
ni Solomon ay si Rehoboam. Ang anak ni Rehoboam ay si
Abia. Ang anak ni Abia ay si Asa. Ang anak ni Asa ay si
Jehoshafat. **11** Ang anak ni Jehoshafat ay si Joram. Ang
anak ni Joram ay si Ahazias. Ang anak ni Ahazias ay si Joas.
12 Ang anak ni Joas ay si Amasias. Ang anak ni Amasias
ay si Azarias. Ang anak ni Azarias ay si Jotam. **13** Anak ni
Jotam si Ahaz. Anak ni Ahaz si Ezequias. Anak ni Ezequias
si Manases. **14** Anak ni Manases si Amon. Anak ni Amon si
Josias. **15** Ang mga lalaking anak ni Josias: ang kaniyang
panganay ay si Johahan, ang pangalawa ay si Jehoiakim,
ang pangatlo ay si Sedecias, at ang pang-apat ay si Sallum.
16 Ang anak ni Jehoiakim ay si Jeconias. Ang huling hari ay
si Zedekias. **17** Ang mga anak ni Jeconias, na bihag, ay sina
Selatiel, **18** Machiram, Pedaya, Senazar, Jacamias, Hosama,
at si Nedabias. **19** Ang mga anak na lalaki ni Pedaya ay sina
Zerubabel at si Simei. Ang mga anak naman ni Zerubabel ay
sina Mesulam at si Hananias; si Selomit naman ang kapatid
nilang babae. **20** Ang lima pa niyang mga anak ay sina
Hasuba, Ohel, Berequias, Hasadias, at si Jusab Hesed. **21**
Ang mga anak naman ni Hananias ay sina Pelatias at si
Jesaias. Ang kaniyang anak ay si Rephaias, at ang iba pang
mga kaapu-apuhan ay sina Arnan, Obadias, at Secanias. **22**
Ang anak na lalaki ni Secanias ay si Semaias. At ang mga
anak ni Semaias ay sina Hatus, Igeal, Barias, Nearias, at
si Safat. **23** Ang tatlong anak na lalaki ni Nearias ay sina
Elioenai, Ezequias, at si Azricam. **24** Ang pitong anak na
lalaki ni Elioenai ay sina Odabias, Eliasib, Pelaias, Akub,
Johanan, Delaias, at si Anani.

4 Ang mga anak ni Juda ay sina Peres, Hezron, Carmi, Hur,
at si Sobal. **2** Si Sobal ang ama ni Reaias. Si Reaias ang
ama ni Jahat: At si Jahat ang ama ni Ahumai at ni Laad. Ito
ang mga pinagmulan ng mga angkan ng Zorita. **3** Ito ang
mga pinagmulan ng mga angkan sa lungsod ng Etam: si
Jezreel, Isma, at si Idbas. Ang pangalan ng kanilang kapatid
na babae ay Hazzalelponi. **4** Si Penuel ang pinagmulan ng
mga angkan sa lungsod ng Gedor. At si Ezer ang pinagmulan
ng mga angkan sa Husa. Ito ang mga kaapu-apuhan ni Hur,
na panganay ni Efrata at nagtatag ng Bethlehem. **5** May
dalawang asawa si Asur na ama ni Tekoa, sina Helea at
Naara. **6** Ipinanganak sa kaniya ni Naara si Auzam, Heper,
Temeni at si Haahastari. Ito ang mga anak ni Naara. **7** Ang
mga anak ni Helea ay sina Zeret, Jesohar, Etnan, **8** at si Kuz,
na ama ni Anob, at Zobeba, at ang mga angkan na nagmula
kay Aharhel na anak ni Arum. **9** Higit na iginagalang si
Jabes kaysa kaniyang mga kapatid na lalaki. Tinawag siya ng
kaniyang ina na Jabes. Sinabi niya, “Sapagkat nahirapan ako
nang ipinanganak ko siya.” **10** Nanalangin si Jabes sa Diyos
ng Israel at nagsabi, “Pagpalain mo nawa ako, at palawakin
ang aking nasasakupan. Nawa ang iyong kamay ay suma
akin; ilayo mo ako sa kasamaan upang hindi ko na kailangang

makaranas ng hirap!” At sinagot ng Diyos ang kaniyang
panalangin. **11** Si Celub na kapatid ni Sua ang naging ama ni
Mehir na ama ni Eston. **12** Si Eston ang ama ni Beth-rafa,
Pasea, at ni Tehina na nagtatag sa lungsod ng Nahas. Ito ang
mga lalaki na nakatira sa Reca. **13** Ang mga anak ni Kenaz
ay sina Otniel at Seraias. Ang mga anak ni Otniel ay sina
Hatat at Meonotai. **14** Si Meonatai ang ama ni Ofra, at si
Seraias ang ama ni Joab, na pinagmulan ng Geharasim, kung
saan ang mga tao roon ay mga mahuhusay na manggagawa.
15 Ang mga anak ni Caleb na anak ni Jefone ay sina Iru, Ela
at Naam. Ang anak ni Ela ay si Kenaz. **16** Ang mga anak ni
Jehalelel ay sina Zif, Sifa, Tirias, at si Asarel. **17** Ang mga
anak na lalaki ni Ezra ay sina Jeter, Mered, Efer, at si Jalon.
Ipinanganak ng taga-Egiptong asawa ni Mered si Miriam,
Samai, at si Isba na ama ni Estemoa. **18** Ito ang mga anak na
lalaki ni Bitia na anak na babae ni Faraon, na naging asawa
ni Mered. Ipinanganak ng Judiong asawa ni Mered si Jered,
na ama ni Gedor, si Heber na ama ni Soco at si Jecutiel na
ama ni Zanoa. **19** Sa dalawang anak na lalaki ng asawa ni
Hodias, na kapatid na babae ni Naham, ang isa sa kanila ay
naging ama ni Keila na Garmita. Ang isa pa ay si Estemoa
na Maacateo. **20** Ang mga anak na lalaki ni Simon ay sina
Amnon, Rina, Benhanan, at si Tilon. Ang mga anak na lalaki
ni Isi ay sina Zohet at si Ben-zohet. **21** Ang mga anak ni
Sela, na anak ni Juda ay sina Er na ama ni Leca, si Laada
na ama ni Maresa at siyang pinagmulan ng mga angkan ng
mga gumagawa ng lino sa Beth-asbea, **22** si Jokim, ang
mga lalaki ng Cozeba, si Joas at Saraf, na may ari-arian sa
Moab, ngunit bumalik sa Bethlehem. (Ang kaalamang ito
ay galing sa sinaunang mga talaan.) **23** Magpapalayok ang
ilan sa mga taong ito na nakatira sa Netaim at Gedera at
nagtrabaho para sa hari. **24** Ang mga anak ni Simeon ay sina
Nemuel, Jamin, Jarib, Zera, at si Saul. **25** Si Salum ay anak
ni Saul, si Mibsam ay anak ni Sallum, at si Misma na anak
ni Mibsam. **26** Ang mga kaapu-apuhan ni Misma ay sina
Hamuel na kaniyang anak, si Zacur na kaniyang apo, at si
Simei na anak ni Zacur. **27** Nagkaroon ng labing-anim na
lalaking anak si Simei at may anim na babaeng anak. Hindi
nagkaroon ng maraming anak ang kaniyang mga kapatid,
kaya hindi dumami ang bilang ng kanilang angkan tulad ng
lahi ni Juda. **28** Nanirahan sila sa Beerseba, sa Molada, at
sa Hasar-shaul. **29** Nanirahan din sila sa Bilha, sa Ezem,
sa Tolad, **30** sa Bethuel, sa Horma, sa Siclag, **31** sa Beth-
marcabot, sa Hazar-susim, sa Beth-biri, at sa Saaraim. Ito
ang kanilang mga lungsod hanggang sa paghahari ni David.
32 Ang kanilang limang mga nayon ay ang Etam, Ain, Rimon,
Toquen, at Asan, **33** kanila rin ang malalayong mga nayon
hanggang sa Baal. Ito ang kanilang mga tinirhan, at iniingatan
nila ang talaan ng kanilang lahi. **34** Ang pinuno ng mga
angkan ay sina Mesobab, si Jamlec, at si Josias na anak ni
Amasias, **35** si Joel, at Jehu na anak ni Josibias na anak ni
Seraias, na anak ni Asiel, **36** si Elioenai, Jaacoba, Jesohaia,
Asaias, Adiel, Jesimiel, Benaias, **37** at si Ziza na anak ni Sifi,
na anak ni Allon na anak ni Jedaias na anak ni Simri na anak
ni Semaias. **38** Ang binanggit na pangalan ay mga pinuno
sa kanilang mga angkan, at labis na dumami ang kanilang
mga angkan. **39** Pumunta sila malapit sa Gador, sa dakong
silangan ng lambak, upang humanap ng mapagpapastulan
para sa kanilang mga kawan. **40** Nakatagpo sila ng sagana
at mabuting pastulan. Malawak ang lupain, tahimik at payapa.
Dating nanirahan ang mga Hamita doon. **41** Ang itinalang
mga pangalan na ito ay dumating sa mga panahon na si
Ezequias ang hari ng Juda, at nilusob ang mga tirahan ng
mga Hamita at ang mga Meunim, na naroon din. Lubos
nilang winasak ang mga naroon at nanirahan doon dahil
nakatagpo sila ng pastulan ng kanilang kawan. **42** Limang
daang kalalakihan mula sa tribu ni Simeon ang nagtungo sa
bundok ng Seir, kasama ang kanilang mga pinuno na sina
Pelatias, Nearias, Refaias at si Uziel na mga anak na lalaki ni
Isi. **43** Tinalo nila ang iba pang mga Amalekitang takas na
naroon, at nanirahan sila doon hanggang ngayon.

5 Ito ang mga anak ni Ruben na panganay ni Israel—ngayon
si Ruben ang panganay na anak ni Israel, ngunit ang
kaniyang karapatan bilang panganay ay ibinigay sa mga
anak ni Jose na anak ni Israel dahil dinungisan ni Ruben
ang higaan ng kaniyang ama. Kaya hindi siya itinala bilang
panganay na anak. **2** Pinakamalakas sa kaniyang mga
kapatid si Juda, at ang pinuno ay manggagaling sa kaniya.
Ngunit ang karapatan ng pagkapanganay ay kay Jose— **3**
ang mga anak ni Ruben, na panganay ni Israel ay sina Hanoc,
Pallu, Hezron, at si Carmi. **4** Ito ang mga lalaking kaapu-
apuhan ni Joel: anak ni Joel si Semaias. Anak ni Semaias si
Gog. Anak ni Gog si Simei. **5** Anak ni Simei si Mica. Anak ni
Mica si Reaias. Anak ni Reaias si Baal. **6** Anak ni Baal si
Beera, na dinalang bihag ni Tilgat Pileser na hari ng Asiria. Si
Beera ay pinuno sa tribu ni Ruben. **7** Ang mga kamag-anak
ni Beera sa kanilang mga angkan ay ang mga sumusunod,
na nakatala sa mga talaan ng kanilang angkan: Si Jeiel na
panganay, Zacarias, **8** at si Bela na anak ni Azaz na anak ni
Sema na anak ni Joel. Nanirahan sila sa Aroer, hanggang
sa Nebo at Baal-meon, **9** at pasilangan sa simula ng ilang
na hanggang sa Ilog Eufrates. Ito ay dahil marami silang
baka sa lupain ng Gilead. **10** Sa panahon ni Saul, nilusob ng
tribu ni Ruben ang mga Hagrita at tinalo sila. Nanirahan sila
sa mga tolda ng mga Hagrita sa buong lupain sa silangan
ng Gilead. **11** Nakatira malapit sa kanila ang tribu ni Gad,
sa lupain ng Bashan hanggang sa Saleca. **12** Si Joel ang
kanilang pinuno, na pangulo ng angkan, at si Safam naman
ang pangulo ng isa pang angkan, at si Janai at si Safat sa
Bashan. **13** Ang kanilang kamag-anak sa mga pamilya ng
kanilang mga ama ay sina Micael, Mesulam, Sheba, Jorai,
Jacan, Zia, at si Eber—pito silang lahat. **14** Ang mga taong
ito na nabanggit ay mga anak ni Abihail, at si Abihail ay
anak ni Huri. Si Huri ay anak ni Jaroa. Si Jaroa ay anak
ni Gilead. Si Gilead ay anak ni Micael. Si Micael ay anak
ni Jesisai. Si Jesisai ay anak ni Jaddo. Si Jahdo ay anak
ni Buz. **15** Si Ahi na anak ni Abdiel na anak ni Guni, ay
pinuno ng pamilya ng kanilang ama. **16** Nanirahan sila sa
Gilead, sa Basan, sa mga bayan nito, at sa lahat ng lupaing
pastulan ng Saron hanggang sa mga hangganan nito. **17**
Lahat ng mga ito ay nakatala sa talaan ng mga angkan sa
mga araw ni Jotam na hari ng Juda at ni Jeroboam na hari ng
Israel. **18** Ang mga Rubenita, ang mga Gadita, at kalahati ng
tribu ni Manases ay mayroong apatnapu't apat na libong mga
kawal na sinanay para sa digmaan, na may dalang kalasag at
espada, at kayang humugot ng pana. **19** Nilusob nila ang
mga Hagrita, Jetur, Nafis, at Nodab. **20** Nakatanggap sila ng
tulong mula sa Diyos laban sa kanila. Sa ganitong paraan,
ang mga Hagrita at ang lahat ng kasama nila ay natalo. Ito
ay dahil nanalangin ang mga Israelita sa Diyos sa digmaan,
at tumugon siya sa kanila, dahil nagtiwala sila sa kaniya.
21 Hinuli nila ang kanilang mga alagang hayop kabilang
ang limampung libong mga kamelyo, 250, 000 mga tupa,

dalawang libong mga asno at 100, 000 mga kalalakihan. **22** Sapagkat nakipaglaban ang Diyos para sa kanila, napatay nila ang marami sa mga kaaway. Nanirahan sila sa kanilang lupain hanggang sa pagkabihag. **23** Nanirahan ang kalahating tribu ni Manases sa lupain ng Basan hanggang sa Baal Hermon at Senir (iyon ay, ang Bundok Hermon). **24** Ito ang mga pinuno ng kanilang mga pamilya: na sina Epher, Isi, Eliel, Azriel, Jeremias, Hodavias at si Jahdiel. Malalakas at matatapang silang mga kalalakihan, tanyag na mga kalalakihan, mga pinuno sa kanilang mga pamilya. **25** Ngunit hindi sila naging tapat sa Diyos ng kanilang mga ninuno. Sa halip, sinamba nila ang mga diyos ng mga tao sa lupaing iyon, na nilipol ng Diyos sa kanilang harapan. **26** Hinimok ng Diyos ng Israel si Pul na hari ng Asiria (na tinawag din na Tilgat Pileser, hari ng Asiria). Dinala niyang bihag ang mga Rubenita, mga Gadita at kalahati ng tribu ni Manases. At dinala niya sila sa Hala, sa Habor, sa Hara, at sa ilog ng Gozan, kung saan sila ay nananatili hanggang ngayon.

6 Ang mga anak na lalaki ni Levi ay sina Gerson, Kohat at Merari. **2** Ang mga anak na lalaki ni Kohat ay sina Amram, Izar, Hebron at Uziel. Ang mga anak ni Amram ay sina Aaron, Moises at Miriam. **3** Ang mga anak na lalaki ni Aaron ay sina Nadab, Abihu, Eleazar at Itamar. **4** Si Eleazar ang ama ni Finehas, at si Finehas ang ama ni Abisua. **5** Si Abisua ang ama ni Buki, at si Buki ang ama ni Uzi. **6** Si Uzi ang ama ni Zerahias at si Zeraias ang ama ni Meraiot. **7** Si Meraiot ang ama ni Amarias, si Amarias ang ama ni Ahitob. **8** Si Ahitob ang ama ni Zadok, at si Zadok ang ama ni Ahimaaz. **9** Si Ahimaaz ang ama ni Azarias, at si Azarias ang ama ni Johanan. **10** Si Johanan ang ama ni Azarias na naglingkod sa templo na ipinatayo ni Solomon sa Jerusalem. **11** Si Azarias ang ama ni Amarias, at si Amarias ang ama ni Ahitob. **12** Si Ahitob ang ama ni Zadok na ama ni Sallum. **13** Si Sallum ang ama ni Hilkias, at si Hilkias ang ama ni Azarias. **14** Si Azarias ang ama ni Seraya, at si Seraya ang ama ni Jehozadak. **15** Nabihag si Jehozadak nang ipinatapon ni Yahweh ang Juda at Jerusalem sa pamamagitan ng kamay ni Nebucadnezar. **16** Ang mga anak na lalaki ni Levi ay sina Gerson, Kohat at Merari. **17** Ang mga anak na lalaki ni Gerson ay sina Libni at Simei. **18** Ang mga anak na lalaki ni Kohat ay sina Amram, Izar, Hebron at Uziel. **19** Ang mga anak na lalaki ni Merari ay sina Mahli at Musi. Sila ang mga naging angkan ng mga Levita ayon sa pamilya ng kanilang ama. **20** Ang mga kaapu-apuhan ni Gerson ay nagmula sa kaniyang anak na si Libni. Ang anak ni Libni ay si Jahat. Ang anak ni Jahat ay si Zima. **21** Ang anak ni Zima ay si Joah. Ang anak ni Joah ay si Iddo. Ang anak ni Iddo ay si Zara. Ang anak ni Zara ay si Jeatrai. **22** Nagmula ang kaapu-apuhan ni Kohat sa kaniyang anak na lalaki na si Aminadab. Ang kaniyang anak ay si Korah. Ang anak ni Korah ay si Asir. **23** Ang anak ni Asir ay si Elkana. Ang anak ni Elkana ay si Ebiasaf. **24** Ang anak ni Asir ay si Tahat. Ang anak ni Tahat ay si Uriel. Ang anak ni Uriel ay si Uzias. Ang anak ni Uzias ay si Shaul. **25** Ang mga anak na lalaki ni Elkana ay sina Amasai, Ahimot at Elkana. **26** Ang anak na lalaki ng ikalawang Elkana na ito ay si Zofar. Ang kaniyang anak ay si Nahat. **27** Ang anak ni Nahat ay si Eliab. Ang anak ni Eliab ay si Jeroham. Ang anak ni Jehoram ay si Elkana. **28** Ang mga anak na lalaki ni Samuel ay si Joel na panganay at si Abija ang pangalawa. **29** Ang anak na lalaki ni Merari ay si Mahli. Ang kaniyang anak ay si Libni. Ang anak ni Libni ay si Simei. Ang anak ni Simei ay si Uza. **30** Ang anak ni Uza ay si Simea. Ang anak ni Simea ay si ni Hagia. Ang anak ni Hagia ay si Asaya. **31** Ang mga sumusunod ay mga pangalan ng mga lalaking itinalaga ni David na mamahala sa musika sa tahanan ni Yahweh, matapos na ilagay doon ang kaban ng tipan. **32** Naglingkod sila sa pamamagitan ng pag-awit sa harap ng tabernakulo, ang toldang tipanan, hanggang sa maipatayo ni Solomon ang tahanan ni Yahweh sa Jerusalem. Tinupad nila ang kanilang mga tungkulin na sinusunod ang mga panuntunang ibinigay sa kanila. **33** Ito ang mga naglingkod kasama ang kanilang mga anak na lalaki. Mula sa angkan ng mga Kohat ay si Heman na manunugtog. Kung babalikan ang nakaraang panahon, ito ang kaniyang mga lalaking ninuno: si Heman ay anak ni Joel na anak ni Samuel. **34** Si Samuel ay anak ni Elkana na anak ni Jeroham na anak ni Eliel na anak ni Toah. **35** Si Toah ay anak ni Zuf na anak ni Elkana na anak ni Mahat. Si Mahat ay anak ni Amasai na anak ni Elkana. **36** Si Elkana ay anak ni Joel na anak ni Azarias na anak ni Zefanias. **37** Si Zefanias ay anak ni Tahat na anak ni Asir na anak ni Ebiasaf na anak ni Korah **38** Si Korah ay anak ni Izar na anak ni Kohat na anak ni Levi. Si Levi ay anak ni Israel. **39** Ang kasamahan ni Heman ay si Asaf na nakatayo sa kaniyang kanan. Si Asaf ay anak na lalaki ni Berequias na anak na lalaki ni Simea. **40** Si Simea ay anak na lalaki ni Micael na anak na lalaki ni Baaseias na anak na lalaki ni Malquias. **41** Si Malquias ay anak na lalaki ni Etni na anak na lalaki ni Zera na anak na lalaki ni Adaias. **42** Si Adaias ay anak na lalaki ni Etan na anak na lalaki ni Zima na anak na lalaki ni Simei. **43** Si Simei ay anak na lalaki ni Jahat na anak na lalaki ni Gerson na anak na lalaki ni Levi. **44** Sa gawing kaliwa ni Heman ay ang kaniyang mga kasamahan na mga anak na lalaki ni Merari. Isinama nila si Etan na anak na lalaki ni Quisi na anak na lalaki ni Abdi na anak na lalaki ni Malluc. **45** Si Malluc ay anak na lalaki ni Hashabias na anak na lalaki ni Amazias na anak na lalaki ni Hilkias. **46** Si Hilkias ay anak na lalaki ni Amzi na anak na lalaki ni Bani na anak na lalaki ni Semer. **47** Si Semer ay anak na lalaki ni Mahli na anak na lalaki ni Musi. Si Musi ay anak na lalaki ni Merari na anak na lalaki ni Levi. **48** Ang kanilang mga kasamahang Levita ay itinalaga upang gawin ang lahat ng mga gawain sa tabernakulo na tahanan ng Diyos. **49** Si Aaron at ang kaniyang mga anak ang gumagawa ng lahat ng gawain na may kinalaman sa kabanal-banalang lugar. Ginagawa nila ang mga paghahandog sa altar para sa mga alay na susunugin. Ginagawa nila ang paghahandog sa altar ng insenso. Ang lahat ng ito ay upang mabayaran ang mga kasalanan ng Israel. Sinunod nila ang lahat ng mga iniutos ni Moises na lingkod ng Diyos. **50** Ang mga sumusunod ay kaapu-apuhan ni Aaron. Anak ni Aaron si Eleazar na ama ni Finehas na ama ni Abisua. **51** Anak ni Abisua si Buki na ama ni Uzi na ama ni Zerahias. **52** Anak ni Zerahias si Meraiot na ama ni Amarias na ama ni Ahitob. **53** Anak ni Ahitob si Zadok na ama ni Ahimaaz. **54** Ang mga sumusunod ay ang mga lugar na itinalaga sa mga kaapu-apuhan ni Aaron. Sa mga angkan ni Kohat (sila ang unang itinalaga sa pamamagitan ng palabunutan). **55** Itinalaga sila sa Hebron sa lupain ng Juda at sa mga pastulan nito. **56** Ngunit ang mga bukirin ng lungsod at ang mga nayon na nakapalibot dito ay ibinigay kay Caleb na anak na lalaki ni Jefune. **57** Ibinigay sa mga kaapu-apuhan na ito ni Aaron ang Hebron na siyang lungsod-kanlungan, ang Libna kasama ang mga pastulan nito, Jatir, Estemoa kasama ang mga pastulan ng mga ito. **58** Ang Hilen at Debir kasama ang mga pastulan ng mga ito. **59** Ibinigay din sa mga kaapu-

apuhan na ito ni Aaron ang Asan at Beth-semes kasama
ang mga pastulan ng mga ito. **60** Mula sa tribu ni Benjamin,
ibinigay sa kanila ang Geba, Alemet, Anatot kasama ang
mga pastulan ng mga ito. Labintatlong lungsod ang lahat ng
natanggap ng mga angkan ni Kohat. **61** Sa pamamagitan ng
palabunutan, ibinigay ang sampung lungsod sa mga natitirang
kaapu-apuhan ni Kohat mula sa kalahating tribu ni Manases.
62 Ibinigay sa mga kaapu-apuhan ni Gerson ayon sa iba't iba
nilang angkan ang labintatlong lungsod mula sa mga tribu
ni Isacar, Asher, Neftali at ang kalahating tribu ni Manases
sa Bashan. **63** Ibinigay sa mga kaapu-apuhan ni Merari
ang labindalawang lungsod sa pamamagitan ng palabunutan
ayon sa iba't iba nilang angkan mula sa mga tribu ni Ruben,
Gad at Zebulun. **64** Kaya ibinigay ng mga Israelita ang mga
lungsod na ito kasama ang mga pastulan ng mga ito sa mga
Levita. **65** Itinalaga nila sa pamamagitan ng palabunutan ang
mga bayang unang nabanggit mula sa mga tribu ni Juda,
Simeon at Benjamin. **66** Ibinigay sa ilang mga angkan ni
Kohat ang mga lungsod mula sa tribu ni Efraim. **67** Ibinigay sa
kanila ang Shekem (isang lungsod-kanlungan) kasama ang
mga pastulan nito sa kaburulan ng bansang Efraim, Gezer
kasama ang mga pastulan nito, **68** Jocmeam, Beth-horon
kasama ang mga pastulan ng mga ito, **69** Ayalon at Gat-
rimon kasama ang mga pastulan ng mga ito. **70** Ibinigay sa
mga mula sa kalahating tribu ni Manases ang Aner at Bilean
kasama ang mga pastulan ng mga ito. Naging pag-aari ito ng
mga natitirang angkan ni Kohat. **71** Ibinigay sa mga kaapu-
apuhan ni Gerson, mula sa mga angkan ng kalahating tribu ni
Manases ang Golan sa Bashan at Astarot kasama ang mga
pastulan ng mga ito. **72** Mula sa tribu ni Isacar, natanggap ng
mga kaapu-apuhan ni Gerson ang Kades, Daberat kasama
ang mga pastulan ng mga ito, **73** pati na rin ang Ramot at
Anem kasama ang mga pastulan ng mga ito. **74** Mula sa
tribu ni Asher, natanggap nila ang Masal, Abdon kasama ang
mga pastulan ng mga ito, **75** ang Hucoc at Rehob kasama
ang mga pastulan ng mga ito. **76** Mula sa tribu ni Neftali
natanggap nila ang Kades sa Galilea, Hamon kasama ang
mga pastulan nito, at Kiryataim kasama ang mga pastulan
nito. **77** Ibinigay sa mga natitirang Levita na kaapu-apuhan ni
Merari ang Rimono at Tabor kasama ang mga pastulan ng
mga ito mula sa tribu ni Zebulun. **78** Ibinigay din sa kanila ang
kabilang bahagi ng Jordan at Jerico, sa gawing silangan ng
ilog, ang Bezer na nasa ilang kasama ang mga pastulan nito,
ang Jaza, **79** Kedemot, Mefaat kasama ang mga pastulan ng
mga ito. Ibinigay ang mga ito mula sa tribu ni Ruben. **80** Mula
sa tribu ni Gad, ibinigay sa kanila ang Ramot sa Gilead, ang
Mahanaim kasama ang mga pastulan ng mga ito, **81** ang
Hesbon at Hazer kasama ang mga pastulan ng mga ito.

7 Ang apat na anak na lalaki ni Isacar ay sina Tola, Pua,
Jasub at Simron. **2** Ang mga anak na lalaki ni Tola ay
sina Uzi, Refaya, Jeriel, Jahmai, Ibsam at Samuel. Sila ang
pinagmulan ng mga angkan na nagmula sa kanilang mga
ninuno, ang mga angkan ni Tola. Sila ay mga malalakas at
matatapang na lalaki. Ayon sa kanilang mga talaan, ang
kanilang bilang ay 22, 600 noong panahon ni David. **3** Ang
anak na lalaki ni Uzi ay si Izrahias. Ang kaniyang mga anak
na lalaki ay sina Micael, Obadias, Joel at Isaias, ang mga
pinuno ng limang angkan. **4** Ayon sa talaan ng mga angkan
ng kanilang mga ninuno, mayroon silang 36, 000 na mga
hukbong pandigma sapagkat marami silang mga asawa at
mga anak na lalaki. **5** Ang kanilang mga kapatid, ang mga
tribu ni Isacar ay mayroong 87, 000 na mga mandirigma
ayon sa talaan na pag-aari ng mga angkan ng kanilang mga
ninuno. **6** Ang tatlong anak na lalaki ni Benjamin ay sina Bela,
Bequer at Jediael. **7** Ang limang anak na lalaki ni Bela ay
sina Esbon, Uzi, Uziel, Jeremot at Iri. Sila ay mga mandirigma
at pinagmulan ng mga angkan. Ayon sa mga talaan na pag-
aari ng mga angkan ng kanilang mga ninuno, nasa 22, 034
ang bilang ng mga mandirigma ng kanilang hukbo. **8** Ang
mga anak na lalaki ni Bequer ay sina Zemira, Joas, Eliezer,
Elionai, Omri, Jeremot, Abias, Anatot at Alamet. Ang lahat ng
ito ay kaniyang mga anak. **9** Ayon sa mga talaan ng kanilang
angkan, nasa 20, 200 ang bilang ng mga pinuno ng pamilya
at mga mandirigma. **10** Ang anak ni Jediael ay si Bilhan. Ang
mga anak ni Bilhan ay sina Jehus, Benjamin, Aod, Canaana,
Zetan, Tarsis at Ahisahar. **11** Ang lahat ng ito ay mga anak
ni Jediael. Ang nakasulat sa mga talaan ng kanilang mga
angkan ay 17, 200 na mga pinuno at mga mandirigmang
nababagay maglingkod sa militar. **12** (Si Supim at Hupim ay
mga anak ni Ir at si Husim naman ay anak ni Aher.) **13** Ang
mga anak na lalaki ni Neftali ay sina Jahzeel, Guni, Jezer
at Sallum. Sila ang mga apo ni Bilha. **14** Si Manases ay
may anak na lalaki na nagngangalang Azriel na anak niya
sa kaniyang asawang alipin na Aramea. Isinilang din niya si
Maquir na ama ni Gilead. **15** Nakapangasawa si Maquir mula
sa angkan nina Hupim at Supim. Ang pangalan ng kapatid na
babae ay Maaca. Isa pa sa kaapu-apuhang lalaki ni Manases
ay si Zelofehad na mayroon lamang mga anak na babae. **16**
Si Maaca na asawa ni Maquir ay nagsilang ng isang batang
lalaki at tinawag siyang Peres. Ang pangalan ng kaniyang
kapatid na lalaki ay Seres na ang mga anak ay sina Ulam at
Requem. **17** Ang anak na lalaki ni Ulam ay si Bedan. Ito ang
mga kaapu-apuhan ni Gilead na anak ni Maquir na anak ni
Manases. **18** Isinilang ng kapatid na babae ni Gilead na si
Hamolequet sina Ishod, Abiezer at Mahla. **19** Ang mga anak
na lalaki naman ni Semida ay sina Ahian, Shekem, Likhhi at
Aniam. **20** Ang mga sumusunod ay ang mga kaapu-apuhan
ni Efraim. Ang anak na lalaki ni Efraim ay si Sutela. Ang anak
na lalaki ni Sutela ay si Bered. Ang anak na lalaki ni Bered ay
si Tahat. Ang anak na lalaki ni Tahat ay si Elada. Ang anak na
lalaki ni Elada ay si Tahat. **21** Ang anak na lalaki ni Tahat ay
si Zabad. Ang anak na lalaki ni Zabad ay si Sutela. (Si Ezer at
Elad ay pinatay ng mga tao sa Gat nang pumunta sila upang
nakawin ang kanilang mga baka. **22** Si Efraim na kanilang
ama ay nagluksa para sa kanila sa loob ng maraming araw
at dumating ang kaniyang mga kapatid upang aliwin siya.
23 Sinipingan niya ang kaniyang asawa. Nabuntis siya at
nagsilang ng isang batang lalaki. Tinawag siya ni Efraim na
Beria dahil sa kasawiang dumating sa kaniyang pamilya. **24**
Ang kaniyang anak na babae ay si Sera na siyang nagpatayo
ng Beth-Horong Ibaba at Beth-Horong Itaas at Uzeensera.)
25 Ang kaniyang anak na lalaki ay si Refa. Ang anak na
lalaki ni Refa ay si Resef. Ang anak na lalaki ni Resef ay si
Tela. Ang anak na lalaki ni Tela ay si Tahan. **26** Ang anak na
lalaki ni Tahan ay si Ladan. Ang anak na lalaki ni Ladan ay si
Amihud. Ang anak na lalaki ni Amihud ay si Elisama. **27** Ang
anak na lalaki ni Elisama ay si Nun. Ang anak na lalaki ni Nun
ay si Josue. **28** Ang kanilang mga ari-arian at mga tirahan ay
sa Bethel at sa mga nayon sa paligid nito. Nakaabot pa sila
pasilangan sa Naaran at pakanluran sa Gezer at sa mga
nayon nito at sa Shekem at sa mga nayon nito sa Ayyah at
sa mga nayon nito. **29** Sa hangganan na sakop ni Manases
ay ang Beth-sean at ang mga nayon nito, ang Taanach at ang

mga nayon nito, ang Megido at ang mga nayon nito at ang Dor at ang mga nayon nito. Sa mga bayang ito naninirahan ang mga kaapu-apuhan ni Jose na anak ni Israel. **30** Ang mga anak na lalaki ni Aser ay sina Imna, Isva, Isvi at Berias. Si Sera ang kanilang kapatid na babae. **31** Ang mga anak na lalaki ni Berias ay sina Heber at Malquiel na ama ni Birzavit. **32** Ang mga anak na lalaki ni Heber ay sina Jaflet, Somer, at Jotam. Si Sua ang kanilang kapatid na babae. **33** Ang mga anak ni Jaflet ay sina Pasac, Bimhal at Asvat. Ito ang mga anak ni Jaflet. **34** Ito naman ang mga anak na lalaki ni Somer na kapatid ni Jaflet, sina Rohga, Jehuba at Aram. **35** Ito ang mga anak na lalaki ni Helem na kapatid ni Shemer, sina Zofa, Imna, Seles at Amal. **36** Ang mga anak na lalaki ni Zofa ay sina Suah, Harnnefer, Sual, Beri, Imra, **37** Bezer, Hod, Samna, Silsa, Itran at Beera. **38** Ang mga anak na lalaki ni Jeter ay sina Jefune, Pispa at Ara. **39** Ang mga anak na lalaki ni Ula ay sina Ara, Haniel at Rizia. **40** Sila ang mga kaapu-apuhan ni Aser, mga pinuno ng kanilang mga pamilya, mga kilalang tao, mga mandirigma at mga pangunahin sa mga pinuno. Ayon sa nakasulat sa talaan, mayroong 26, 000 na mga lalaki ang nababagay na maglingkod sa militar.

8 Ang limang anak na lalaki ni Benjamin ay sina Bela na kaniyang panganay, sina Asbel, Ahara, **2** Noha at Rafa. **3** Ang mga anak na lalaki ni Bela ay sina Adar, Gera, Abihud, **4** Abisua, Naaman, Ahoa, **5** Gera, Shefupan at Huram. **6** Ito ang mga kaapu-apuhan ni Ehud na mga pinuno ng mga angkan na naninirahan sa Geba, na napilitang lumipat sa Manahat: **7** sina Naaman, Ahias at Gera. Si Gera ang panghuli na nanguna sa kanilang paglipat. Siya ang ama nina Uza at Ahihud. **8** Si Saaraim ang naging ama ng mga taong nasa lupain ng Moab, matapos niyang hiwalayan ang kaniyang mga asawang sina Husim at Baara. **9** Ang mga anak ni Saarim sa asawa niyang si Hodes ay sina Jobab, Sibia, Mesa, Malcam, **10** Jeuz, Sachia at Mirma. Ito ang kaniyang mga anak na lalaki na mga pinuno sa kanilang mga angkan. **11** Anak niya rin sina Ahitob at Elpaal kay Husim. **12** Ang mga anak na lalaki ni Elpaal ay sina Eber, Misam at Semed (siya ang nagtayo sa Ono at Lod kasama ang mga nayon sa paligid nito). **13** Anak niya rin sina Berias at Sema. Sila ang mga pinuno ng mga angkan na naninirahan sa Ayalon na nagpalayas sa mga naninirahan sa Gat. **14** Ito ang mga anak na lalaki ni Beria: sina Ahio, Sasac, Jeremot, **15** Zebadias, Arad, Eder, **16** Micael, Ispa at Joha. **17** Ito ang mga anak na lalaki ni Elpaal: sina Zebadias, Mesulam, Hizki, Heber, **18** Ismerai, Izlia at Jobab. **19** Ito ang mga anak na lalaki ni Simei: sina Jaquim, Zicri, Zabdi, **20** Elienai, Zilletai, Eliel, **21** Adaya, Beraya at Simrat. **22** Ito ang mga anak na lalaki ni Sasac: sina Ispan, Eber, Eliel, **23** Abdon, Zicri, Hanan, **24** Hananias, Elam, Anatotias, **25** Ifdaya at Penuel. **26** Ito ang mga anak na lalaki ni Jeroham: sina Samserai, Seharia, Atalia, **27** Jaaresias, Elias at Zicri. **28** Sila ang mga pinuno ng mga angkan at mga pinuno na nanirahan sa Jerusalem. **29** Si Jeiel na ama ni Gibeon ay nanirahan sa Gibeon. Ang pangalan ng kaniyang asawa ay Maaca. **30** Si Abdon ang panganay niyang anak na sinundan nina Sur, Kish, Baal, Nadab, **31** Gedor, Ahio at Zequer. **32** Ang iba pang anak ni Jeiel ay si Miclot na ama ni Simea. Nanirahan din sila malapit sa kanilang mga kamag-anak sa Jerusalem. **33** Si Ner ang ama ni Kish na ama ni Saul. Si Saul ang ama nina Jonatan, Melquisua, Abinadab at Esbaal. **34** Ang anak ni Jonatan ay si Merib-baal na ama ni Mica. **35** Ang mga anak ni Mica ay sina Piton, Melec, Tarea at Ahaz. **36** Si Ahaz ang ama ni Joada. Si Joada ang ama nina Alemet, Azmavet at Zimri, na ama naman ni Moza. Si Zimri ang ama ni Moza. **37** Si Moza ang ama ni Binea na ama ni Rafa na ama ni Elasa na ama ni Azel. **38** May anim na anak si Azel: sina Azrikam, Bocru, Ismael, Searias, Obadias at Hanan. Silang lahat ay mga anak na lalaki ni Azel. **39** Ang mga anak ni Esec na kaniyang kapatid ay si Ulam na panganay, si Jeus ang pangalawa at si Elifelet ang pangatlo. **40** Ang mga anak ni Ulam ay magigiting na mandirigma at mahuhusay gumamit ng pana. Nagkaroon sila ng maraming anak at mga apo na binubuo ng 150. Kabilang silang lahat sa kaapu-apuhan ni Benjamin.

9 Kaya, naitala ang lahat ng Israelita sa talaan ng mga angkan. Naitala sila sa Aklat ng mga Hari ng Israel. Sa mga taga-Juda, dinala silang bihag sa Babilonia dahil sa kanilang kasalanan. **2** Ang unang bumalik sa kanilang mga lungsod ay ilan sa mga Israelita, mga pari, mga Levita at mga tagapaglingkod sa templo. **3** Ang ilan sa mga kaapu-apuhan nina Juda, Benjamin, Efraim, at Manases ay nanirahan sa Jerusalem. **4** Kabilang sa mga nanirahan doon ay si Utai na lalaking anak ni Amihod na anak ni Omri na anak ni Imri na anak ni Bani na isa sa mga kaapu-apuhan ni Peres na anak ni Juda. **5** Kabilang sa mga Silonita ay si Asaya na panganay at ang kaniyang mga anak na lalaki. **6** Kabilang sa kaapu-apuhan ni Zera si Jeuel. Mayroong bilang na 690 ang kanilang mga kaapu-apuhan. **7** Kabilang sa mga kaapu-apuhan ni Benjamin si Sallu na anak ni Mesulam na anak ni Hodavias na anak ni Asenua. **8** Kabilang din si Ibnias na lalaking anak ni Jeroham, si Elah na anak ni Uzi na anak ni Micri at si Mesulam na anak ni Sefatias na anak ni Reuel na anak ni Ibnia. **9** Ang bilang ng kanilang kamag-anak na nakasulat sa listahan ng talaan ng mga angkan ay 956. Ang lahat ng mga kalalakihang ito ay pinuno sa angkan ng kanilang ninuno. **10** Ang mga pari ay sina Jedaias, Joiarib, at Jaquin. **11** At si Azarias na anak ni Hilkias na anak ni Mesalum na anak ni Zadok na anak na Meraiot na anak ni Ahitob, na tagapangasiwa sa tahanan ng Diyos **12** Kabilang rin si Adaya na anak ni Jeroham na anak ni Pashur na anak ni Malquias. Kabilang din si Masai na anak ni Adiel na anak ni Jazera na anak ni Mesulam na anak ni Mesilemit na anak ni Imer. **13** Mayroong bilang na 1, 760 ang kanilang mga kamag-anak na pinuno ng angkan ng kanilang ninuno. May kakayahan ang mga kalalakihang ito para sa mga gawain sa tahanan ng Diyos. **14** Sa mga Levita naman, kabilang si Semaya na anak ni Hasub na anak ni Azrikam na anak ni Hashabias sa mga kaapu-apuhan ni Merari. **15** Kabilang din sina Bacbacar, Heres, Galal, at Matanias na anak ni Mika na anak ni Zicri na anak ni Asaf. **16** Kabilang din si Obadias na anak ni Semaya na anak ni Galal na anak ni Jeduthun at si Berequias na anak ni Asa na anak ni Elkana na nanirahan sa mga nayon ng Netofatita. **17** Taga-pagbantay naman ng mga pintuan sina Sallum, Akob, Talmon, Ahiman at ang kanilang mga kaapu-apuhan. Si Sallum ang kanilang pinuno. **18** Dati silang nagbabantay sa tarangkahan ng hari sa silangang bahagi para sa kampo ng mga kaapu-apuhan ni Levi. **19** Tagapamahala sa mga gawain sa templo at nagbabantay sa bungad ng tolda si Sallum na anak ni Kore na anak ni Ebiasaf na anak ni Korah, at ang kaniyang mga kamag-anak, sa angkan ng kaniyang ama, ang angkan ni Korah. Katulad ng kanilang mga ninuno na tagabantay noon sa pasukan ng lugar kung saan nananahan

si Yahweh. **20** Si Finehas ang tagapangasiwa sa kanila noon at sinasamahan siya ni Yahweh. **21** Si Zacarias na anak ni Meselemias ang tagabantay sa pasukan ng Templo, ang "toldang tipanan." **22** May kabuuang bilang na 212 ang mga piniling tagapagbantay sa tarangkahan ng pasukan. Naitala ang kanilang mga pangalan sa talaan ng mga tao sa kanilang mga nayon. Inilagay sila nina David at propetang si Samuel sa mga tungkuling iyon dahil mapagkakatiwalaan sila. **23** Kaya sila at ang kanilang mga anak ang nagbantay sa mga tarangkahan ng tahanan ni Yahweh, ang tabernakulo. **24** Itinalaga sa apat na sulok ang mga taga-pagbantay ng mga tarangkahan, sa dakong silangan, kanluran, hilaga at timog. **25** Ang mga kanilang mga kapatid na nakatira sa kanilang mga nayon ay darating upang palitan sila sa loob ng pitong araw **26** Ngunit ang apat na pinuno ng mga taga-pagbantay ng mga tarangkahan, na mga Levita, ay itinalaga upang bantayan ang mga silid at silid-imbakan sa tahanan ng Diyos. **27** Magdamag silang nagbabantay sa nakatalaga nilang puwesto sa palibot ng tahanan ng Diyos, dahil tungkulin nilang bantayan ito. Binubuksan nila ito tuwing umaga. **28** Ilan sa kanila ang tagapangasiwa sa mga kagamitan sa templo. Binibilang nila ang mga kagamitang ito kapag dinadala ang mga ito sa loob at kapag dinadala sa labas. **29** Ilan din sa kanila ang itinalaga upang pangalagaan ang mga nailaan na mga bagay, mga kagamitan at ang mga kasangkapan, kabilang ang mga magagandang harina, alak, langis, insenso at ang mga natatanging mga sangkap. **30** Ang ilan sa mga anak ng mga pari ay naghahalo ng mga natatanging sangkap. **31** Si Matitias na isang Levita, na panganay ni Sallum na mula sa angkan ni Korah, ay tagapangasiwa ng paghahanda ng tinapay para sa paghahandog **32** Ang ilan sa kanilang mga kapatid na kaapu-apuhan ni Kohat ay tagapangasiwa sa mga tinapay na handog, upang ihanda ito tuwing Araw ng Pamamahinga. **33** Nanirahan ang mga mang-aawit at pamilya ng pinuno ng mga Levita sa mga silid sa templo kapag wala silang gawain, dahil kailangan nilang gampanan ang kanilang mga naitakdang tungkulin sa araw at gabi. **34** Ang mga ito ay pinuno ng mga pamilya na kabilang sa mga Levita, ayon sa nakatala sa talaan ng kanilang angkan. Nanirahan sila sa Jerusalem. **35** Nanirahan sa Gibeon si Jelhiel na asawa ni Maaca at ama ni Gibeon. **36** Si Abdon ang kaniyang panganay na anak at ang iba pa niyang mga anak na lalaki ay sina Zur, Kish, Baal, Ner, at Nadab, **37** Gedor, Ahio, Zacarias at Miklot. **38** Si Miclot ang ama ni Simeam. Nakatira rin sila malapit sa kanilang mga kapatid sa Jerusalem. **39** Si Ner ang ama ni Kish na ama ni Saul. Si Saul ang ama nina Jonatan, Malquisua, Abinadab at Esbaal. **40** Anak ni Jonatan si Merib-baal na ama naman ni Mica. **41** Ang mga lalaking anak ni Mica ay sina Piton, Melec, Tarea at Ahaz. **42** Si Ahaz ang ama ni Jara. Si Jara ang ama nina Alemet, Azmavet, at Zimri. Si Zimri ang ama ni Moza. **43** Si Moza ang ama ni Binea. Si Binea ang ama ni Refaya. Si Refaya ang ama ni Elasa. Si Elasa ang ama ni Azel. **44** Ito ang anim na lalaking anak ni Azel: Sina Azrikam, Bocru, Ismael, Seraya, Obadias, at Hanan.

10 At ngayon, nakipaglaban ang mga Filisteo laban sa Israel. Tumakas ang bawat Israelita mula sa mga Filisteo at pinatay sa Bundok ng Gilboa. **2** Nagpatuloy ang mga Filisteo sa pagtugis kay Saul at sa kaniyang mga anak na lalaki. Pinatay ng mga Filisteo ang kaniyang mga anak na lalaki na sina Jonatan, Abinadab at Melquisua. **3** Naging matindi ang digmaan laban kay Saul at inabutan siya ng mga mamamana. Lubha siyang nasugatan dahil sa mga mamamana. **4** Pagkatapos nito, sinabi ni Saul sa tagadala ng kaniyang mga baluti. "Hugutin mo ang iyong tabak at isaksak mo ito sa akin. Kung hindi, darating ang mga hindi tuli at aabusuhin ako". Ngunit ayaw gawin ng tagadala ng kaniyang mga baluti, sapagkat siya ay takot na takot. Kaya hinugot ni Saul ang sariling tabak at sinaksak ang kaniyang sarili. **5** Nang makita ng tagadala ng kaniyang mga baluti na patay na si Saul, itinusok rin niya ang tabak sa kaniyang sarili at namatay. **6** Kaya namatay si Saul at ang kaniyang tatlong anak na lalaki, kaya ang lahat ng kaniyang sambahayan ay magkakasamang namatay. **7** Nang makita ng bawat Israelitang nasa lambak na tumakas sila, at patay na si Saul at ang kaniyang mga anak, iniwan nila ang kanilang mga lungsod at nagsitakas sila. At dumating ang mga Filisteo at nanirahan doon. **8** At nangyari nga kinabukasan, nang dumating ang mga Filisteo upang pagnakawan ang mga patay, natagpuan nilang patay si Saul at ang kaniyang mga anak na lalaki sa Bundok ng Gilboa. **9** Hinubaran nila si Saul, pinugutan siya ng ulo at kinuha ang kaniyang baluti. Nagpadala sila ng mga mensahero sa buong Filistia upang ikalat ang balita sa kanilang mga diyus-diyosan at sa lahat ng tao. **10** Inilagay nila ang kaniyang baluti sa templo ng kanilang mga diyus-diyosan at isinabit ang kaniyang ulo sa templo ni Dagon. **11** Nang marinig ng mga taga-Jabes-Gilead ang lahat ng ginawa ng mga Filisteo kay Saul, **12** pumunta ang lahat ng kanilang mandirigma at kinuha ang katawan ni Saul maging ang kaniyang mga anak at dinala nila ang mga ito sa Jabes. Inilibing nila ang kanilang mga buto sa ilalim ng puno ng ensina at nag-ayuno sila ng pitong araw. **13** Namatay si Saul dahil hindi siya naging tapat kay Yahweh. Hindi siya sumunod sa mga tagubilin ni Yahweh, sa halip, humingi siya ng payo sa taong nakikipag-usap sa patay. **14** Hindi siya humingi ng patnubay mula kay Yahweh, kaya pinatay siya ni Yahweh at ibinigay ang kaniyang kaharian kay David na anak na lalaki ni Jesse.

11 At nagpunta ang lahat ng Israelita kay David sa Hebron at sinabi, "Tingnan mo, kami ay iyong laman at dugo. **2** Sa nakalipas na panahon nang naghari si Saul sa atin, ikaw ang nanguna sa mga hukbong Israelita. Sinabi sa iyo ni Yahweh na iyong Diyos, 'Ikaw ang mangangalaga sa aking bayang Israel at ikaw ang mamumuno sa aking bayang Israel.'" **3** Kaya lahat ng mga matatanda ng Israel ay pumunta sa hari sa Hebron at gumawa si David ng kasunduan sa kanila sa harap ni Yahweh. Binuhusan nila ng langis si David na hari ng buong Israel. Sa ganitong paraang natupad ang salita ni Yahweh na ipinahayag ni Samuel. **4** Si David at lahat ng Israelita ay nagtungo sa Jerusalem (iyan ay Jebus). Ngayon, naroon ang mga Jebuseo, na naninirahan sa lupain na iyon. **5** Sinabi ng mga naninirahan sa Jebus kay David, "Hindi ka makakapasok dito." Ngunit tinalo ni David ang matibay na tanggulan ng Zion, iyon ay ang lungsod ni David. **6** Sinabi ni David, "Sinuman ang unang lulusob sa mga Jebuseo ay magiging pinuno." Kaya si Joab na anak ni Zuriah ang unang lumusob, kaya ginawa siyang pinuno ng hukbo. **7** Pagkatapos, nagsimulang tumira si David sa matibay na tanggulan. Kaya tinawag nila itong lungsod ni David. **8** Pinatibay niya ang pader ng lungsod mula sa Millo at pinalibutan niya ng pader. Pinatibay ni Joab ang natitirang bahagi ng lungsod. **9** Naging dakila si David sapagkat ang makapangyarihang si Yahweh

ay kasama niya. **10** Ito ang mga pinuno na mayroon si David
na nagpakita na sila ay malalakas kasama niya sa kaniyang
kaharian, kasama ang buong Israel upang gawin siyang hari,
na sinusunod ang salita ni Yahweh tungkol sa Israel. **11** Ito
ang listahan ng mga piling kawal ni David: Si Jasobeam, na
anak ng isang Hacmonita, ay pinuno ng tatlumpu. Pinatay niya
ang tatlongdaang kalalakihan sa pamamagitan ng kaniyang
sibat sa isang pagkakataon. **12** Sumunod sa kaniya si Eleazar
na anak ni Dodo, na Ahohita na isa sa tatlong malalakas na
mga kalalakihan. **13** Kasama niya si David sa Pas-dammim,
at doon nagtipon-tipon ang mga Filisteo para sa labanan,
kung saan may bukid ng sebada at tumakas ang hukbo ng
mga Israelita mula sa mga Filisteo. **14** Tumayo sila sa gitna ng
bukid, ipinagtanggol ito at pinatay ang mga Filisteo. Iniligtas
sila ni Yahweh na may malaking tagumpay. **15** At tatlo sa
tatlumpung mga pinuno ang bumaba patungo kay David sa
malaking bato, sa yungib ng Adullam. Nagkampo ang mga
hukbo ng Filisteo sa lambak ng Rephaim. **16** Sa panahong
iyon, naroon si David sa kaniyang tanggulan, isang yungib,
samantalang nagtatag ang mga Filisteo ng kanilang kampo
sa Betlehem. **17** Nanabik sa tubig si David at sinabi, "Kung
may magbibigay sana sa akin ng tubig upang inumin mula sa
balon ng Betlehem, sa balon na malapit sa tarangkahan!"
18 Kaya sumugod ang tatlong malalakas na kalalakihan sa
hukbo ng mga Filisteo at kumuha ng tubig mula sa balon ng
Betlehem, ang balon na nasa tarangkahan. Kumuha sila ng
tubig at dinala kay David, ngunit tumanggi siyang inumin ito.
Sa halip, ibinuhos niya ito para kay Yahweh. **19** At sinabi
niya, "Huwag mong ipahintulot, Yahweh, na inumin ko ito.
Iinumin ko ba ang dugo ng mga kalalakihang nagbuwis ng
kanilang mga buhay?" Dahil inilagay nila sa panganib ang
kanilang buhay, ayaw niyang inumin ito. Ito ang mga bagay na
ginawa ng tatlong matatapang na kalalakihan. **20** Si Abisai na
kapatid ni Joab ang namuno sa tatlo. Ginamit niya ng minsan
ang kaniyang sibat laban sa tatlong daan at pinatay sila.
Madalas siyang banggitin kasama ng tatlong kawal. **21** Sa
tatlo, siya ay labis na pinarangalan at naging kanilang pinuno.
Gayunman, ang kaniyang katanyagan ay hindi papantay sa
katanyagan ng tatlong mga kawal. **22** Si Benaias na anak ni
Joaida ay malakas na lalaki na gumawa ng mga kahanga-
hangang gawa. Pinatay niya ang dalawang anak ni Ariel
ng Moab. Bumaba din siya sa malalim na hukay at pinatay
ang isang leon habang umuulan ng niyebe. **23** Pinatay rin
niya ang isang lalaking taga-Egipto na may limang kubit
ang taas. Ang taga-Egipto ay may sibat na tulad ng kahoy
na panghabi, subalit pumunta siya sa kaniya na tungkod
lamang ang dala. Inagaw niya ang sibat sa kamay ng taga-
Egipto at pinatay siya gamit ang sarili niyang sibat. **24** Ang
mga kahanga-hangang gawa na ito ay ginawa ni Benaias
na anak ni Joaida, at pinangalanan siya kasama ng tatlong
malalakas na kalalakihan. **25** Mas higit siyang iginagalang
kaysa sa tatlumpung mga kawal sa pangkalahatan, ngunit
hindi siya iginagalang na katulad ng tatlong mga piling kawal.
Gayunman, inilagay siya ni David na tagapangasiwa ng
kaniyang mga bantay. **26** Ang malalakas na mga kalalakihan
ay sina Asahel na kapatid ni Joab, Elhanan na anak ni Dodo
ng Betlehem, **27** Si Samot na taga-Harod, Si Helez na taga-
Pelet, **28** Si Ira na anak ni Iques na taga-Tekoa, si Abiezer na
taga-Anatot, **29** si Sibecai na taga-Husa, si Ilai na taga-Aho,
30 si Maharai na taga-Netofa, Heled na anak ni Baana na
taga-Netofa, **31** si Itai na anak ni Ribai na taga-Gibea na
mula sa angkan ni Benjamin, si Benaias na taga-Piraton,
32 si Hurai na mula sa mga lambak ng Gaas, si Abiel na
taga-Arba, **33** si Azmavet na taga-Behurim, si Eliaba na
taga-Saalbon, **34** ang mga anak ni Hasem na taga-Gizon, si
Jonathan na anak ni Sage na taga-Arar, **35** si Ahiam na anak
ni Sacar na taga-Arar, si Elifal na anak ni Ur, **36** si Hefer na
taga-Mequera, si Ahias na taga-Pelon, **37** si Hezro na taga-
Carmel, si Naarai na anak ni Ezbai, **38** si Joel na kapatid ni
Nathan, si Mibhar na anak ni Hagri, **39** si Zelec na taga-
Ammon, si Naarai na taga-Berot (tagadala ng baluti ni Joab
na anak ni Zeruiah), **40** si Ira at Gareb na taga-Jatir, **41** si
Urias na Heteo, si Zabad na anak ni Ahlai, **42** si Adina na
anak ni Siza (na pinuno sa angkan ni Ruben) at kasama niya
ang tatlumpung tao, **43** si Hanan anak ni Maaca, at si Josafat
na taga-Mitan, **44** si Uzias na taga-Asterot, Sammah at Jeiel
na mga anak ni Hotam na taga-Aroer, **45** si Jediael na anak
ni Simri at si Joha na kaniyang kapatid na taga-Tiz, **46** si
Eliel na taga-Mahava, si Jeribai at Josavia ang mga anak ni
Elnaam, si Itma na taga-Moab, **47** sina Eliel, Obed, at Jasael
na taga-Zoba.

12 Ito ang mga kalalakihang pumunta kay David sa
Ziklag, nang siya ay natatago kay Saul na anak ni
Kish. Kasama sila sa mga kawal, na mga katulong niya sa
pakikipaglaban. **2** Sila ay may dalang mga pana at kaya
nilang gamitin ang parehong kanan at kaliwang kamay sa
pagtirador at sa pagpana ng mga palaso mula sa pana. Sila
ay galing sa lahi ni Benjamin, na kalahi ni Saul **3** Ang pinuno
ay si Ahiezer; sumunod si Joas —sila ay parehong anak ni
Semaa na taga-Gibea. Sina Jeziel at Pelet na mga anak ni
Asmavet. Naroon din si Beraca at Jehu na taga-Anatot, **4**
si Ismaias na taga-Gebion na isang sundalo na kasama sa
tatlumpu at siyang namumuno sa tatlumpu, sina Jeremias,
Jahaziel, Johanan, at Jozabad na mga taga-Gedera, **5** Sina
Eluzai, Jerimot, Balias, Semarias at Sefatias na taga-Haruf, **6**
ang mga taga-Korah na sina Elkana, Isaias, Azarel, Joezer,
Jesobeam, at **7** Joela, at Zebadias, na mga anak ni Joram na
taga-Gedor. **8** Ilan sa mga taga-Gad ay umanib kay David sa
matibay na tanggulan sa ilang. Sila ay mga mandirigma, mga
kalalakihang sinanay para sa digmaan, na kayang humawak
ng kalasag at sibat; na ang mga mukha ay kasing bangis ng
mga mukha ng leon. Sila ay kasing bilis ng mga gasel sa
mga bundok. **9** Si Ezer ang pinuno, si Obadias ang ikalawa
si Eliab ang ikatlo, **10** si Mismana ang ikaapat, si Jeremias
ang ikalima, **11** si Attai ang ikaanim, si Eliel ang ikapito,
12 si Johanan ang ikawalo, si Elzabad ang ikasiyam, **13** si
Jeremias ikasampu, si Macbanai ang ikalabing-isa. **14** Itong
mga anak ni Gad ay mga pinuno ng hukbo. Ang pinamunuan
ng pinakamababa ay isang daan at ang pinamunuan ng
pinakadakila ay isanglibo. **15** Tinawid nila ang Jordan sa
unang buwan, nang umapaw ang mga pampang nito at
pinalayas ang lahat ng mga naninirahan sa mga kapatagan
papuntang silangan at papuntang kanluran. **16** Ang ilan sa
mga kalalakihan sa lipi ni Benjamin at Juda ay pumunta sa
matibay na tanggulan ni David. **17** Lumabas si David upang
salubungin sila at sinabi niya: "Kung pumunta kayo na may
kapayapaan upang tulungan ako, maaari kayong sumama
sa akin. Subalit kung kayo ay pumarito upang ipagkanulo
ako sa aking mga kalaban, sawayin nawa kayo ng Diyos
ng ating mga ninuno, sapagkat wala akong ginawang mali."
18 Pagkatapos, ang Espiritu ay dumating kay Amasai na
pinuno ng tatlumpu. Sinabi niya, "Kami ay sa iyo, David.
Kami ay nasa iyong panig, anak ni Jesse. Kapayapaan,

magkaroon nawa ng kapayapaan sa sinumang tutulong sa iyo.
Kapayapaan sa mga tumutulong sa iyo, sapagkat tinutulungan
ka ng Diyos." Pagkatapos, tinanggap sila ni David at ginawa
silang mga pinuno sa kaniyang mga tauhan. **19** Ang ilan
mula sa Manases ay umalis upang sumama kay David nang
dumating siya kasama ang mga Filisteo upang labanan si
Saul. Ngunit hindi nila tinulungan ng mga Filisteo, sapagkat
ang panginoon ng mga Filisteo ay sumangguni sa isa't isa at
pinaalis si David. Sinabi nila, "Iiwan niya tayo at sasama sa
kaniyang panginoon na si Saul at malalagay sa panganib
ang ating buhay." **20** Nang pumunta siya sa Ziklag, ang mga
kalalakihan ng Manases na sumama sa kaniya ay sina Adna,
Jozabad, Jidiael, Micael, Eliu, at Zillettai, na mga kapitan sa
libu-libong mula sa Manases. **21** Tinulungan ng mga lalaking
mandirigma si David na lumaban sa mga lumilibot na pangkat
ng mga magnanakaw. Pagkatapos, naging mga pinuno sila
sa mga hukbo. **22** Araw-araw, may mga lalaking pumupunta
kay David upang tulungan siya hanggang sa magkaroon
ng malaking hukbo tulad ng hukbo ng Diyos. **23** Ito ang
talaan ng mga armadong kawal para sa labanan na nagpunta
kay David sa Hebron upang ibigay ang kaharian ni Saul sa
kaniya, na tumupad sa salita ni Yahweh. **24** Mula sa Juda ang
mga nagdala ng kalasag at sibat ay 6, 800, na armado para
sa digmaan. **25** Mula sa tribu ni Simeon ay may 7, 100 na
lalaking mandirigma. **26** Mula sa mga Levita ay may 4, 600
na mga lalaking mandirigma. **27** Si Joiada ang pinuno ng mga
kaapu-apuhan ni Aaron at ang kasama niya ay 3, 700. **28**
Kasama ni Zadok, isang binatang malakas at matapang, ang
dalawampu't dalawang pinuno mula sa angkan ng kaniyang
ama. **29** Mula kay Benjamin, na tribu ni Saul ay may 3, 000.
Karamihan sa kanila ay nanatiling tapat kay Saul hanggang
ngayon. **30** Mula sa tribu ni Efraim ay may 20, 800 na lalaking
mandirigma, mga lalaking tanyag sa sambahayan ng kanilang
ama. **31** Mula sa kalahating tribu ni Manases ay may 18, 000
na mga lalaking tanyag na dumating upang gawing hari si
David. **32** Mula kay Isacar, ay may dalawandaang pinuno na
may pag-unawa sa mga panahon at nalalaman kung ano
dapat gawin ng Israel. Ang lahat ng kanilang kamag-anak
ay nasa ilalim ng kanilang utos. **33** Mula kay Zebulun ay
may 50, 000 na lalaking mandirigma, na nakahanda para
sa digmaan, na dala ang lahat ng sandata ng digmaan at
handang ibigay ang hindi nahahating katapatan. **34** Mula
kay Neftali ay may isang libong opisyal at kasama nila ang
may 37, 000 na lalaki na may mga kalasag at mga sibat. **35**
Mula sa angkan ni Dan ay may 28, 600 na mga kalalakihan
na nakahanda para sa labanan. **36** Mula kay Asher ay may
apatnapung libong mga kalalakihan na nakahanda para sa
labanan. **37** Mula sa kabilang panig ng Jordan, mula sa tribu
ni Ruben, Gad, at sa kalahating tribu ni Manases ay may
120, 000 na lalaking armado ng lahat ng uri ng sandata para
sa labanan. **38** Ang lahat ng mga kawal na ito, na handa
para sa labanan, ay dumating sa Hebron na may matatag
na hangarin na gawing hari si David sa buong Israel. Ang
lahat ng iba pang Israelita ay sumang-ayon na gawing hari si
David. **39** Sila ay naroon ng tatlong araw kasama si David na
kumain at uminom, sapagkat pinadalhan sila ng kanilang mga
kamag-anak ng kailangang pagkain at inumin. **40** Bukod pa
rito, ang mga malapit sa kanila, hanggang Isacar, Zebulun at
Neftali, ay nagdala ng tinapay na isinakay sa mga asno, mga
camelyo, mga mola at mga baka, at tinapay na gawa sa igos,
mga kumpol ng pasas, alak, langis, baka at tupa, sapagkat
nagdiriwang ang Israel.

13 Sumangguni si David sa mga pinuno ng libu-libo at
daan-daan, sa bawat pinuno. **2** Sinabi ni David sa
buong kapulungan ng Israel, 'Kung ito ang mabuti para sa
inyo at kung ito ay nagmula kay Yahweh na ating Diyos,
magpadala tayo ng mga mensahero sa lahat ng lugar kung
saan naroon ang ating mga kapatiran na nananatili sa lahat
ng mga rehiyon ng Israel at sa mga pari at mga Levita na
nasa kanilang mga lungsod. Sabihan sila na sumama sila
sa atin. **3** Ibalik natin ang kaban ng tipan sa atin, sapagkat
hindi natin sinangguni ang kaniyang kalooban sa panahon ng
paghahari ni Saul." **4** Sumang-ayon ang buong kapulungan
na gawin ang mga bagay na ito, dahil tila tama ito sa paningin
ng lahat ng mga tao. **5** Kaya, tinipon ni David ang lahat ng
mga Israelita, mula sa ilog ng Sihor sa Egipto hanggang Lebo
Hamat, upang kunin ang kaban ng Diyos mula sa Kiriath
Jearim. **6** Si David at ang lahat ng Israel ay umakyat sa
Baala, iyan ay ang, Kiriath Jearim, na sakop ng Juda, upang
kunin doon ang kaban ng Diyos, na ang tawag ay Yahweh, na
nakaupo sa trono sa ibabaw ng kerubim. **7** Kaya inilagay nila
ang kaban ng Diyos sa bagong kariton. Inilabas nila ito mula
sa bahay ni Abinadab. Sina Uza at Ahio ang umaalalay sa
kariton. **8** Si David at ang lahat ng Israelita ay nagdiriwang sa
harapan ng Diyos ng kanilang buong lakas. Sila ay umaawit
na may mga instrumentong may kuwerdas, mga tamburin,
mga pompiyang at mga trumpeta. **9** Nang makarating sila
sa giikan sa Quidon, biglang hinawakan ni Uza ang kaban,
dahil natisod ang baka. **10** Pagkatapos, nagalab ang galit
ni Yahweh laban kay Uza at pinatay siya ni Yahweh dahil
hinawakan ni Uza ang kaban. Namatay siya doon sa harap
ng Diyos. **11** Nagalit si David dahil pinarusahan ni Yahweh si
Uza. Ang lugar na iyon ay tinawag na Perez Uza hanggang
sa araw na ito. **12** Natakot si David sa Diyos sa araw na
iyon. Sinabi niya, "Paano ko maiuuwi ang kaban ng tipan ng
Diyos?" **13** Kaya hindi inilipat ni David ang kaban ng tipan sa
lungsod ni David, ngunit inilagak ito sa bahay ni Obed-edom
na taga-Gat. **14** Ang kaban ng Diyos ay nanatili sa tahanan ni
Obed-edom ng tatlong buwan. Kaya pinagpala ni Yahweh
ang kaniyang tahanan at ang lahat ng kaniyang ari-arian.

14 Pagkatapos, nagpadala si Hiram na hari ng Tiro ng
mga mensahero kay David at cedar na kahoy, mga
karpintero at mga mason. Nagtayo sila ng bahay para sa
kaniya. **2** Alam ni David na hinirang siya ni Yahweh bilang
hari sa buong Israel at naitaas ang kaniyang kaharian para
sa kapakanan ng kaniyang bayang Israel. **3** Nag-asawa pa
ng marami si David sa Jerusalem, at siya ay naging ama
ng maraming anak na lalaki at babae. **4** Ito ang pangalan
ng kaniyang mga anak na isinilang sa Jerusalem: Sina
Samua, Sobab, Natan, Solomon, **5** Ibhar, Elisua, Elpelet, **6**
Noga, Nefeg, Jafia, **7** Elisama, Beeliada, at Elifelet. **8** Nang
mabalitaan ng mga Filisteo na hinirang si David bilang hari
sa buong Israel, umalis silang lahat upang hanapin siya.
Ngunit nabalitaan ni David ang tungkol dito at umalis upang
labanan sila. **9** Dumating ang mga Filisteo at nilusob ang
lambak ng Refaim. **10** Pagkatapos, humingi si David ng
tulong mula sa Diyos. Sinabi niya, "Dapat ko bang lusubin ang
mga Filisteo? Pagtatagumpayin mo ba ako laban sa kanila?"
Sinabi ni Yahweh sa kaniya, "Lusubin mo sila, sapagkat
tiyak na ibibigay ko sila sa iyo." **11** Kaya, pumunta sila sa
Baal-perazim at tinalo ang mga Filisteo doon. Sinabi niya,
"Nilupig ni Yahweh ang aking mga kaaway sa pamamagitan
ng aking mga kamay tulad ng rumaragasang tubig baha."

Kaya ang pangalan ng lugar na iyon ay Baal-perazim. **12**
Iniwan ng mga Filisteo ang kanilang mga diyus-diyosan doon
at nagbigay si David ng utos na dapat sunugin ang mga
iyon. **13** Pagkatapos, muling nilusob ng mga Filisteo ang
lambak. **14** Kaya muling humingi si David ng tulong sa Diyos.
Sinabi ng Diyos sa kaniya, "Huwag mong lusubin ang kanilang
harapan, sa halip umikot ka at lusubin mo sila sa likuran sa
tapat ng mga puno ng balsam. **15** Kapag narinig mo ang
tunog ng martsa sa hangin na umiihip sa itaas ng mga puno
ng balsam, lumusob ka nang buong lakas. Gawin mo ito dahil
ang Diyos ay mauuna sa iyo upang lusubin ang hukbo ng
mga Filisteo." **16** Kaya ginawa ni David ang inutos ng Diyos
sa kaniya. Tinalo niya ang hukbo ng mga Filisteo mula sa
Gibeon hanggang sa Gezer. **17** Pagkatapos, naipamalita ang
katanyagan ni David sa lahat ng lupain at ginawa ni Yahweh
na matakot ang lahat ng bansa kay David.

15 Nagpatayo si David ng mga bahay para sa kaniyang sa
lungsod ni David. Siya ay naghanda ng isang lugar para
sa kaban ng Diyos at nagtayo ng tolda para dito. **2** At sinabi
ni David, "Ang mga Levita lamang ang maaaring magbuhat
ng kaban ng Diyos, sapagkat pinili sila ni Yahweh upang
buhatin ito at upang paglingkuran siya magpakailanman."
3 Pagkatapos, ang lahat ng Israel ay tinipon ni David sa
Jerusalem upang dalhin ang kaban ni Yahweh sa lugar na
kaniyang inihanda para dito. **4** Tinipon ni David ang mga
kaapu-apuhan ni Aaron at ang mga Levita. **5** Mula sa kaapu-
apuhan ni Kohat, naroon ang pinuno na si Uriel at ang
kaniyang mga kamag-anak na 120 na kalalakihan. **6** Mula sa
kaapu-apuhan ni Merari, naroon ang pinuno na si Asaias at
ang kaniyang mga kamag-anak na 220 na kalalakihan. **7**
Mula sa kaapu-apuhan ni Gershom, naroon ang pinuno na si
Joel at ang kaniyang mga kamag-anak na 130 na kalalakihan.
8 Mula sa kaapu-apuhan ni Elizafan, naroon ang pinuno na
si Semaias at ang kaniyang mga kamag-anak na 200 na
kalalakihan. **9** Mula sa kaapu-apuhan ni Hebron, naroon ang
pinuno na si Eliel at ang kaniyang mga na kamag-anak na 80
na kalalakihan. **10** Mula sa kaapu-apuhan ni Uziel, naroon
ang pinuno na si Aminadab at ang kaniyang mga na kamag-
anak na 112 na kalalakihan. **11** Ipinatawag ni David ang mga
paring sina Zadok at Abiatar at ang mga Levitang sina Uriel,
Asaias, Joel, Semaias, Eliel at Aminadab. **12** Sinabi niya sa
kanila, "Kayo ang mga pinuno ng pamilya ng mga Levita.
Ilaan ninyo ang inyong sarili kay Yahweh, kayo at ang inyong
mga kapatid na lalaki upang maaari ninyong dalhin ang kaban
ni Yahweh, ang Diyos ng Israel sa lugar na inihanda ko para
dito. **13** Hindi ninyo ito binuhat noong una. Kung kaya si
Yahweh na ating Diyos ay nagalit sa atin, sapagkat hindi natin
siya hinanap o sinunod ang kaniyang kautusan." **14** Kaya
ang mga pari at ang mga Levita ay inilaan ang kanilang mga
sarili upang buhatin ang kaban ni Yahweh, ang Diyos ng
Israel. **15** Kaya pinasan ng mga Levita ang kaban ng Diyos sa
kanilang mga balikat gamit ang mga pingga, tulad ng iniutos
ni Moises na alinsunod sa tuntuning ibinigay sa pamamagitan
ng salita ni Yahweh. **16** Kinausap ni David ang mga pinuno ng
Levita upang italaga ang kanilang mga kapatid na tumugtog
ng mga instrumentong pangmusika, instrumentong may
mga kuwerdas, mga alpa at mga pompiyang, tumugtog ng
malakas at masayang itataas ang kanilang mga tinig. **17**
Kaya, itinalaga ng mga Levita si Heman, ang lalaking anak
ni Joel at isa sa kaniyang mga kapatid na lalaki, si Asaf
na anak ni Berequias. At itinalaga din ang kanilang mga
kamag-anak mula sa kaapu-apuhan ni Merari at si Etan
na anak ni Cusaias. **18** Kasama nila ang kanilang mga
kamag-anak na nasa ikalawang katungkulan: sina Zacarias,
Jaazael, Semiramot, Jehiel, Uni, Eliab, Benaias, Maaseias,
Matitias, Elifelehu, Micneias, Obed-edom, at Jeiel, ang mga
tagapagbantay ng tarangkahan. **19** Ang mga manunugtog na
sina Heman, Asaf at Etan ay itinalaga upang tumugtog ng
mga tansong pompiyang na may malalakas na tunog. **20** Sina
Zacarias, Aziel, Semiramot, Jehiel, Uni, Eliab, Maasaias, at
Benaias ang tumugtog ng mga instrumentong may kuwerdas
na alinsunod sa Alamot. **21** Ang mga nanguna sa pagtugtog
ng mga alpa ay sina Matitias, Elifelehu, Micneias, Obed-edom,
Jeiel at Azazias na alinsunod sa Seminit. **22** Si Quenanias na
pinuno ng mga Levita sa pag-awit, ang namahala sa pag-
awit dahil mahusay siya. **23** Sina Berequias at Elkana ang
tagabantay sa kaban. **24** Ang mga paring sina Sebanias,
Joshafat, Nethanael, Amazias, Zacarias, Benaias at Eliezer
ang iihip ng mga trumpeta sa harapan ng kaban ng Diyos. Si
Obed-edom at Jehias ang mga tagabantay ng kaban. **25**
Kaya pumunta sina David, ang mga nakatatanda sa Israel at
ang mga pinuno sa libu-libo upang ilabas sa bahay ni Obed-
edom ang kaban ng tipan ni Yahweh na may kagalakan. **26**
Sapagkat tinulungan ng Diyos ang mga Levita na nagbuhat
sa kaban ng tipan ni Yahweh, naghandog sila ng pitong toro
at pitong tupa. **27** Nakadamit si David ng balabal na gawa
pinong lino, ganoon din ang mga Levitang nagbuhat sa kaban,
ang mga mang-aawit, at si Kenaniaz, ang nangunguna sa awit
kasama ang mga mang-aawit. Nakasuot si David ng linong
efod. **28** Kaya dinala ng lahat ng Israel ang kaban ng tipan ni
Yahweh na may masayang hiyawan at may tunog ng mga
tambuli, mga pompiyang at mga instrumentong may kuwerdas
at mga alpa. **29** Ngunit nang paparating ang kaban ng tipan
ni Yahweh sa lungsod ni David, dumungaw sa bintana ang
babaeng anak ni Saul na si Mical. Nakita niya si Haring David
na sumasayaw at nagdiriwang. At kinamuhian niya si Haring
David sa kaniyang puso.

16 Ipinasok nila ang kaban ng Diyos at inilagay ito sa gitna
ng tolda na ipinagawa ni David para dito. Pagkatapos,
naghandog sila ng mga alay na susunugin at mga handog
pangkapayapaan sa harap ng Diyos. **2** Nang natapos ni David
ihandog ang alay na susunugin at handog pangkapayapaan,
pinagpala niya ang mga tao sa pangalan ni Yahweh. **3**
Nagbahagi siya sa bawat Israelita, sa mga kalalakihan at
kababaihan, ng tinapay, at isang pirasong karne, at kumpol
ng mga pasas. **4** Nagtalaga si David ng ilang Levita upang
maglingkod sa harapan ng kaban ni Yahweh, at upang
magdiwang, magpasalamat at magpuri kay Yahweh, ang
Diyos ng Israel. **5** Ang mga Levitang ito ay sina Asaf, na
pinuno, at pumapangalawa sa kaniya sina Zacarias, Jeiel,
Semiramot, Jehiel, Matitias, Eliab, Benaias, Obed-edom at
Jeiel. Sila ang tutugtog ng mga instrumentong may kwerdas
at mga alpa. Si Asaf naman ang tutugtog sa mga pompiyang
nang malakas. **6** Ang mga paring sina Benaias at Jahaziel
ang palaging iihip sa mga sungay sa harapan ng kaban ng
tipan ng Diyos. **7** At sa araw na iyon, unang hinirang ni David
si Asaf at ang kaniyang mga kapatid upang awitin ang awit
na ito ng pasasalamat kay Yahweh. **8** Magpasalamat kay
Yahweh, tumawag sa kaniyang pangalan at ipaalam sa lahat
ng bansa ang kaniyang mga gawa. **9** Umawit sa kaniya,
umawit ng mga papuri sa kaniya at ipagsabi ang lahat ng
kaniyang kamangha-manghang mga gawa. **10** Magmayabang

kayo sa kaniyang banal na pangalan, magalak ang puso ng mga naghahanap kay Yahweh. **11** Hanapin si Yahweh at ang kaniyang kalakasan; patuloy na hanapin ang kaniyang presensiya. **12** Alalahanin ang kaniyang mga kamangha-manghang ginawa, ang kaniyang mga himala at mga utos na nagmula sa kaniyang bibig, **13** kayo na kaapu-apuhan ng Israel ang kaniyang mga lingkod, kayong mga tao ni Jacob, ang kaniyang pinili. **14** Siya si Yahweh, ang ating Diyos. Ang kaniyang mga utos ay nasa buong mundo. **15** Panatilihin ninyo sa inyong isipan ang kaniyang tipan magpakailanman, ang salita na kaniyang iniutos sa sanlibong salinlahi. **16** Naaalala niya ang kasunduan na kaniyang ginawa kay Abraham, at ang kaniyang sinumpaan kay Isaac. **17** Ito ang kaniyang pinatunayan kay Jacob bilang isang kautusan, at sa Israel bilang isang walang hanggang kasunduan. **18** Sinabi niya, “Ibibigay ko sa iyo ang lupain ng Canaan bilang bahagi ng iyong mamanahin.” **19** Sinabi ko ito noong kakaunti pa lamang ang inyong bilang, talagang napakaunti, at mga estranghero sa lupain. **20** Nagpunta sila mula sa isang bansa patungo sa isang bansa, mula sa isang kaharian patungo sa iba. **21** Hindi niya hinayaan na apihin sila ng sinuman, pinarusahan niya ang mga hari alang-alang sa kanilang kapakanan. **22** Sinabi niya, “Huwag ninyong gagalawin ang aking mga pinili, at huwag ninyong sasaktan ang aking mga propeta.” **23** Umawit kay Yahweh, buong mundo; ihayag araw-araw ang kaniyang pagliligtas. **24** Ipahayag ang kaniyang kaluwalhatian sa mga bansa, ang kaniyang kamangha-manghang mga gawa sa lahat ng bansa. **25** Sapagkat si Yahweh ay dakila at marapat na papurihan, at marapat siyang katakutan higit sa lahat ng ibang diyos. **26** Sapagkat ang lahat ng diyos ng mga bansa ay mga diyus-diyosan, ngunit si Yahweh ang lumikha ng mga langit. **27** Ang kaluwalhatian at kamaharlikaan ay nasa kaniyang presensiya. Ang kalakasan at kagalakan ay nasa kaniyang lugar. **28** Ibigay kay Yahweh ang papuri, kayong mga angkan ng mga tao, ibigay kay Yahweh ang kaluwalhatian at kalakasan. **29** Ibigay kay Yahweh ang kaluwalhatiang nararapat sa kaniyang pangalan. Magdala ng handog at lumapit sa kaniyang harapan. Yumuko kay Yahweh sa kaniyang banal na kaluwalhatian. **30** Manginig sa kaniyang harapan, lahat ng nasa daigdig. Ang sanlibutan ay matatag at hindi ito mayayanig. **31** Matuwa ang mga langit at ang daigdig ay magalak; sasabihin nila sa lahat ng mga bansa, “maghari si Yahweh.” **32** Dadagundong ang karagatan, at sisigaw ng may kagalakan ang mga pumupuno nito. Magagalak ang mga parang, at ang lahat ng nandito. **33** Sisigaw ng may kagalakan sa harap ni Yahweh ang mga puno sa kagubatan, sapagkat darating siya upang hatulan ang mundo. **34** Magpasalamat kay Yahweh, sapagkat siya ay mabuti, at ang matapat niyang kasunduan ay magtatagal magpakailanman. **35** At sabihing, “Iligtas mo kami, Diyos ng aming kaligtasan. Tipunin mo kami ng magkakasama at iligtas mo kami mula sa ibang mga bansa, upang makapagpasalamat kami sa iyong banal na pangalan at kaluwalhatian sa iyong kapurihan.” **36** Nawa si Yahweh, ang Diyos ng Israel ay papurihan magpakailanman hanggang sa magpasawalang-hanggan. Sinabi ng lahat ng tao, “Amen” at pinuri si Yahweh. **37** Kaya iniwan ni David si Asaf at ang kaniyang mga kapatid sa harapan ng kaban ng tipan ni Yahweh, upang patuloy na maglingkod sa harapan ng kaban, gaya ng kinakailangang gawin araw-araw. **38** Kasama din si Obed- edom at ang animnapu't walong kamag-anak nito. Si Obed-edom na anak ni Jeduthun, kasama si Hosa ang magiging mga tagapagbantay ng tarangkahan. **39** Ang paring si Zadok at ang kaniyang mga kapwa pari ay maglilingkod sa harapan ng tabernakulo ni Yahweh sa dambana na nasa Gibeon. **40** Sila ay patuloy na maghahandog ng mga alay na susunugin para kay Yahweh sa altar para sa mga alay na susunugin umaga at gabi, bilang pagsunod sa lahat ng nasusulat sa kautusan ni Yahweh, na ibinigay niya sa Israel bilang kautusan. **41** Kasama nila sina Heman at Jeduthun, gayon din ang mga pinili sa pangalan upang magpasalamat kay Yahweh dahil ang kaniyang matapat na kasunduan ay magtatagal magpakailanman. **42** Sina Heman at Jeduthun ang namamahala sa mga nagpapatunog ng mga trumpeta, mga pompiyang, at ang ibang mga instrumento para sa sagradong musika. Ang mga anak ni Jeduthun ang nagbantay sa tarangkahan. **43** Pagkatapos, umuwi ang lahat ng tao sa kanilang mga tahanan, at umuwi si David upang pagpalain ang kaniyang sariling sambahayan.

17 At nangyari nang nakatira na ang hari sa kaniyang tahanan, sinabi niya kay propeta Natan, “Tingnan mo, ako ay nakatira sa isang tahanan na sedar, ngunit ang kaban ng tipan ni Yahweh ay nananatili sa ilalim ng isang tolda.” **2** Pagkatapos, sinabi ni Natan kay David, “Humayo ka, gawin mo kung ano ang nasa iyong puso, sapagkat ang Diyos ay sumasaiyo.” **3** Ngunit nang gabing iyon, ang salita ng Diyos ay dumating kay Natan at sinabi, **4** “Humayo ka at sabihin mo sa lingkod kong si David, 'Ito ang sinasabi ni Yahweh: Hindi mo ako ipagtatayo ng isang bahay na matitirhan. **5** Sapagkat hindi ako tumira sa isang bahay mula sa araw na dinala ko ang Israel hanggang sa kasalukuyang araw na ito. Sa halip, ako ay naninirahan sa isang tolda, isang tabernakulo, sa iba't ibang lugar. **6** Sa lahat ng lugar na nilipatan ko kasama ang buong Israel, mayroon ba akong sinabi na kahit ano sa sinuman sa mga pinuno ng Israel na pinili kong magpastol sa aking mga tao, nagsasabi, “Bakit hindi ninyo ako ipinagtayo ng isang tahanan na sedar?”'” **7** “At ngayon, sabihin mo sa aking lingkod na si David, 'Ito ang sinasabi ni Yahweh, na pinuno ng hukbo: “Kinuha kita mula sa pastulan, mula sa pagsunod sa mga tupa, nang sa gayon ikaw ay maging pinuno ng bayan kong Israel. **8** At kasama mo ako saan ka man magpunta at nilupig ko ang lahat ng iyong kaaway sa iyong harapan. At gagawan kita ng isang pangalan, katulad ng pangalan ng mga dakila na nasa lupa. **9** Ako ay magtatakda ng isang lugar para sa bayan kong Israelita at patitirahin ko sila doon, nang sa gayon manirahan sila sa sarili nilang lugar at hindi na sila magagampala. Hindi na sila aapihin ng mga masasamang tao, tulad ng ginawa nila noon, **10** tulad ng ginagawa nila mula sa mga araw na inutusan ko ang mga hukom na pamahalaan ang bayan kong Israel. At susupilin ko ang lahat ng iyong kaaway. Gayon din, sinasabi ko sa iyo na ako, si Yahweh ay magtatayo ng isang tahanan para sa iyo. **11** At mangyayari na kapag natapos na ang iyong mga araw upang ikaw ay pumunta sa iyong mga ninuno, gagawin kong tagapamuno ang iyong kaapu-apuhan na susunod sa iyo, at sa isa sa iyong sariling kaapu-apuhan, itatatag ko ang kaniyang kaharian. **12** Ipagtatayo niya ako ng isang tahanan, at itatatag ko ang kaniyang trono magpakailanman. **13** Ako ay magiging ama sa kaniya, at siya ay magiging anak ko. Hindi ko babawiin ang matapat kong kasunduan sa kaniya, tulad ng pagbawi ko nito mula kay Saulo, na namuno bago ikaw. **14** Itatalaga ko siya sa aking tahanan at sa aking kaharian magpakailanman, at itatatag ko ang kaniyang trono magpakailaman.”'” **15** Nagsalita si Natan kay David at ibinalita

sa kaniya ang lahat ng mga salitang ito, at sinabi niya rin ang
tungkol sa kabuuang pangitain. **16** Pagkatapos, pumasok si
haring David at umupo sa harapan ni Yahweh, sinabi niya,
"Sino ako, Yahweh na Diyos, at ano ang aking pamilya na ako
ay dinala mo sa kalagayang ito? **17** At ito ay isang maliit na
bagay sa iyong paningin, O Diyos. Ikaw ay nagsalita tungkol
sa pamilya ng iyong lingkod tungkol sa panahon na darating,
at ipinakita mo sa akin ang mga susunod na salinlahi, O
Yahweh na Diyos. **18** Ano pa ang masasabi ko, akong si
David, sa iyo? Pinarangalan mo ang iyong lingkod. Binigyan
mo ang iyong lingkod ng isang natatanging pagkilala. **19** O
Yahweh, alang-alang sa iyong lingkod at upang matupad ang
iyong sariling layunin, ginawa mo ang dakilang bagay na ito
upang ihayag ang lahat ng iyong mga dakilang gawa. **20** O
Yahweh, wala kang katulad, at walang ibang Diyos maliban
sa iyo, gaya ng lagi naming naririnig. **21** At anong bansa
sa mundo ang tulad ng iyong bayang Israel na iniligtas mo
O Diyos mula sa Egipto bilang mga tao para sa iyo, upang
gumawa ng pangalan para sa iyo sa pamamagitan ng mga
dakila at mga nakamamanghang gawa? Pinalayas mo ang
mga bansa sa harap ng iyong mga tao, na iniligtas mo mula
sa Egipto. **22** Ginawa mo ang Israel na iyong sariling mga tao
magpakailanman, at ikaw, O Yahweh ang naging Diyos nila.
23 Kaya ngayon, O Yahweh, nawa manatili magpakailanman
ang ipinangako mo tungkol sa iyong lingkod at sa kaniyang
pamilya. Gawin mo kung ano ang iyong sinabi. **24** Nawa
ang iyong pangalan ay manatili magpakailanman at maging
dakila, upang sabihin ng mga tao, 'Si Yahweh, ang pinuno
ng mga hukbong anghel ang Diyos ng Israel,' habang ang
tahanan ko, akong si David na iyong lingkod ay manatili sa
iyong harapan. **25** Sapagkat ipinahayag mo, o aking Diyos,
sa iyong lingkod na ipagtatayo mo siya ng isang tahanan.
Kaya ako na iyong lingkod ay nakatagpo ng tapang upang
manalangin sa iyo. **26** Ngayon, O Yahweh, ikaw ay Diyos, at
ginawa mo ang mabuting pangako na ito sa iyong lingkod: **27**
Ngayon, ikinalugod mo na pagpalain ang tahanan ng iyong
lingkod upang ito ay magpatuloy magpakailanman sa iyong
harapan. Pinagpala mo ito, O Yahweh, at ito ay pagpapalain
magpakailanman."

18 Pagkatapos nito, nangyari na sinalakay ni David
ang mga Filisteo at tinalo sila. Kinuha niya ang Gat
at ang mga nayon nito mula sa pamamahala ng mga
FIlisteo. **2** Pagkatapos tinalo niya ang Moab, at naging mga
tagapaglingkod ni David ang mga Moabita at binigyan siya ng
parangal. **3** Sunod na tinalo ni David si Hadadezer, ang hari
ng Zoba sa Hamat, habang naglalakbay si Hadadezer upang
itatag ang kaniyang pamumuno sa Ilog Eufrates. **4** Nabihag ni
David mula sa kaniya ang isanlibong karwahe, pitong libong
mangangabayo, at dalawampung libong kawal na naglalakad.
Pinilayan ni David ang mga kabayo ng mga karwahe, ngunit
nagtira siya ng sapat sa kanila para sa isandaang karwahe.
5 Nang dumating ang mga Arameo ng Damasco upang
tulungan si Hadadezer na hari ng Zoba, pinatay ni David
ang dalawampu't dalawang libong Arameong kalalakihan.
6 Pagkatapos naglagay si David ng mga kuta sa Aram ng
Damasco, at naging mga alipin niya ang mga Arameo at
nagdala sa kaniya ng parangal. Binigyan ni Yahweh si David
ng katagumpayan saan man siya nagpunta. **7** Kinuha ni
David ang mga gintong panangga na nasa mga alipin ni
Hadadezer at dinala sila sa Jerusalem. **8** Kinuha ni David ang
napakaraming tanso mula sa Tibha at Cun, ang mga lungsod
ni Hadadezer. Ito ang mga tanso na kalaunan ay ginamit ni
Solomon sa paggawa ng tansong dagat, mga haligi, at mga
kagamitang tanso. **9** Nang mabalitaan ni Tou, ang hari ng
Hamat, na tinalo ni David ang lahat ng hukbo ni Hadadezer
na hari ng Zoba, **10** ipinadala ni Tou ang kaniyang anak
na si Hadoram kay Haring David upang batiin at pagpalain,
dahil nakipaglaban at tinalo ni David si Hadadezer, at dahil
nagdeklara si Hadadezer ng digmaan laban kay Tou. Nagdala
si Hadoram ng mga kagamitan na pilak, ginto, at tanso. **11**
Inilaan ni Haring David ang mga kagamitang ito kay Yahweh,
kasama ang mga pilak at mga ginto na nakuha niya sa
lahat ng bansa: sa Edom, Moab, sa mga Ammonita, sa mga
Filisteo, at Amalek. **12** Pinatay ni Abisai na anak ni Zeruias
ang 18, 000 na Edomita sa lambak ng Asin. **13** Naglagay
siya ng mga kuta sa Edom, at naging mga tagapaglingkod ni
David ang lahat ng Edomita. Binigyan ni Yahweh si David ng
katagumpayan saan man siya nagpunta. **14** Naghari si David
sa buong Israel, at pinangasiwaan niya nang may katarungan
at katuwiran ang lahat ng kaniyang mamamayan. **15** Si Joab
na anak ni Zeruias ang pinuno ng hukbo, at si Jehosafat na
anak ni Ahilud ang tagapagtala. **16** Si Zadok na anak ni
Ahitob at si Abimelec na anak ni Abiatar ay mga pari, at si
Shavsha ay eskriba. **17** Si Benaias na anak ni Joiada ang
tagapangasiwa ng mga Kereteo at mga Peleteo, at ang mga
anak ni David ay ang mga pangunahing tagapayo ng hari.

19 Hindi nagtagal, namatay ang hari ng mga Ammonita na
si Nahas at ang kaniyang anak ang naging hari kapalit
niya. **2** Sinabi ni David, "Magpapakita ako ng kabaitan kay
Hanun na anak ni Nahas sapagkat nagpakita ng kabaitan
ang kaniyang ama sa akin." Kaya nagpadala si David ng
mga mensahero upang damayan siya tungkol sa kaniyang
ama. Pumasok ang mga lingkod ni David sa lupain ng mga
Ammonita at pumunta kay Hanun upang damayan siya. **3**
Ngunit sinabi ng mga pinuno ng mga Ammonita kay Hanun,
"Iniisip mo ba talaga na pinararangalan ni David ang iyong
ama dahil nagpadala siya ng mga kalalakihan upang aliwin
ka? Hindi kaya naparito ang kaniyang mga lingkod sa iyo
upang manmanan at suriin ang lupain upang pabagsakin
ito?" **4** Kaya ipinahuli ni Hanun ang mga lingkod ni David,
inahitan sila, pinutol ang kanilang mga kasuotan mula sa
kanilang baywang, hanggang sa puwitan at saka sila pinaalis.
5 Nang isinalaysay nila ito kay David, nagpadala siya ng
mga sasalubong sa kanila, sapagkat labis na napahiya ang
mga kalalakihan. Sinabi ng hari, "Manatili kayo sa Jerico
hanggang sa muling tumubo ang inyong mga balbas at saka
kayo bumalik dito." **6** Nang nakita ng mga Ammonita na
naging mabaho sila kay David, nagpadala si Hanun at ang
mga Ammonita ng isang libong talentong pilak upang upahan
ang mga karwahe ng Arameo at mga mangangabayo mula sa
Naharaim, Maacah, at Soba. **7** Nakaupa sila ng 32, 000 na
karwahe sa hari ng Maacah at ang kaniyang mga tauhan na
pumunta at nagkampo sa tapat ng Medeba. Nagsama-sama
ang mga Ammonita mula sa kanilang mga lungsod at pumunta
sa digmaan. **8** Nang marinig ito ni David, ipinadala niya si
Joab at ang kaniyang buong hukbo upang salubungin sila. **9**
Lumabas ang mga Ammonita at humanay para sa labanan sa
may tarangkahan ng lungsod, samantalang ang mga haring
dumating ay nasa parang na wala silang kasama. **10** Nang
makita ni Joab na ang hanay na kaniyang kakalabanin ay
kapwa sa harapan at likuran, pumili siya ng ilan sa mga
pinakamahusay na mandirigma ng Israel at pinahanay sila

laban sa mga Arameo. **11** Samantalang ibinigay niya ang
pamumuno sa mga natirang hukbo sa kaniyang kapatid na si
Abisai at inilagay niya sila sa hanay ng pakikipaglaban sa
hukbo ng mga Ammonita. **12** Sinabi ni Joab, "Kung labis
na malakas ang mga Arameo para sa akin, kailangan mo
akong iligtas Abisai. Ngunit kung labis na malakas ang hukbo
ng mga Ammonita para sa iyo, darating ako at ililigtas kita.
13 Maging malakas ka at ipakita natin na tayo ay malakas
alang-alang sa ating bayan at alang-alang sa mga lungsod
ng ating Diyos, sapagkat gagawin ni Yahweh kung ano ang
mabuti para sa kaniyang layunin." **14** Kaya sumulong si Joab
at ang mga kawal ng kaniyang hukbo sa digmaan laban
sa mga Arameo, na sapilitang tumakas sa harap ng hukbo
ng Israel. **15** Nang makita ng hukbo ng mga Ammonita na
tumakas ang mga Arameo, tumakas din sila mula kay Joab na
kapatid ni Abisai at bumalik sa lungsod. Pagkatapos, bumalik
si Joab mula sa mga Ammonita at bumalik sa Jerusalem. **16**
At nang nakita ng mga Arameo na natatalo sila ng Israel,
nagpadala sila ng karagdagang mga kawal mula sa ibayong
Ilog Eufrates, kasama si Sofac, ang pinuno ng hukbo ni
Hadadezer. **17** Nang sabihin ito kay David, tinipon niya
ang lahat ng Israel, tumawid sila sa Jordan, at pumunta sa
kanila. Pinahanay niya ang hukbo para sa digmaan laban
sa mga Arameo, at nilabanan nila siya. **18** Tumakas ang
mga Arameo mula sa Israel at nakapatay si David ng pitong
libong nakakarwaheng Arameo at apatnapung libong mga
kawal na naglalakad. Pinatay din niya si Sofac, ang pinuno ng
hukbo. **19** Nang makita ng lahat ng haring tagapaglingkod ni
Hadadezer na tinalo sila ng Israel, nakipagkasundo sila kay
David at naglingkod sa kanila. Kaya hindi na pumayag ang
mga Arameo na tulungan ang mga Ammonita.

20 Nang sumapit ang tagsibol sa panahon na karaniwang
nakikipagdigma ang mga hari. Pinangunahan ni Joab
ang hukbo sa labanan at winasak nila ang lupain ng mga
Ammonita. Pumunta siya at sinalakay ang Rabba, nanatili si
David sa Jerusalem. Nilusob ni Joab ang Rabba at tinalo ito.
2 Kinuha ni David ang korona ng kanilang hari mula sa ulo
nito at nalaman niya na nagtitimbang ito ng isang talentong
ginto at may mga mamahaling bato. Inilagay ang korona
sa ulo ni David at inilabas niya ang napakalaking bilang na
sinamsam sa lungsod. **3** Pinalabas niya ang mga tao na
nasa lungsod at sapilitan silang pinagtrabaho gamit ang mga
lagari, mga matutulis na bakal at mga palakol. Iniutos ni David
sa lahat ng mga lungsod ng mga Ammonita na gawin ang
trabahong ito. Pagkatapos, bumalik si David at ang lahat ng
kaniyang hukbo sa Jerusalem. **4** At nangyari pagkatapos
nito, nagkaroon ng digmaan sa Gezer laban sa mga Filisteo.
Napatay ni Sibecai na Husatita si Sipai, isa sa mga kaapu-
apuhan ng Refaim at nasakop ang mga Filisteo. **5** At muling
nangyari sa digmaan laban sa mga Filisteo sa Gob, pinatay
ni Elhanan na anak ni Jair na taga-Bethlehem si Lahmi na
kapatid ni Goliath na taga-Gat, na ang sibat ay katulad ng
kahoy na ginagamit ng manghahabi. **6** At nangyari na sa isa
pang labanan sa Gat, may isang lalaking sobrang tangkad
na may tig-aanim na daliri sa bawat kamay at tig-aanim na
daliri sa bawat paa. Mula rin siya sa lahi ng Refaim, **7** Nang
kutyain niya ang hukbo ng Israel, pinatay siya ni Jehonadab
na anak ni Simea, na kapatid ni David. **8** Ito ay mga kaapu-
apuhan ng Refaim sa Gat, at sila ay pinatay sa pamamagitan
ng kamay ni David at sa kamay ng kaniyang mga kawal.

21 Lumitaw ang isang kaaway laban sa Israel at inudyukan
si David na bilangin ang mga tao sa Israel. **2** Sinabi
ni David kay Joab at sa mga pinuno ng hukbo, "Pumunta
kayo, bilangin ninyo ang mga tao ng Israel mula Beer-seba
hanggang Dan at bumalik kayo at ibalita ninyo sa akin, upang
malaman ko ang bilang nila. **3** Sinabi ni Joab, "Nawa ay
paramihin ni Yahweh ang kaniyang hukbo ng isandaang
beses na mas marami kaysa sa kung ano ito ngayon. Ngunit
aking panginoong hari, hindi ba naglilingkod silang lahat sa
aking panginoon? Bakit gusto ito ng aking panginoon? Bakit
ka magdadala ng sanhi ng pagkakasala sa Israel?" **4** Ngunit
nanaig ang utos ng hari kay Joab. Kaya umalis si Joab at
pumunta sa lahat ng dako ng Israel. Pagkatapos bumalik siya
sa Jerusalem. **5** At ibinalita ni Joab ang kabuuang bilang ng
mga kalalakihang mandirigma kay David. Mayroong 1, 100,
000 na mga kalalakihan na bumubunot ng espada sa Israel.
Mayroong 470, 000 na mga kawal sa Juda lamang. **6** Ngunit
hindi kasama sa bilang ang mga tribo ni Levi at Benjamin,
sapagkat namuhi si Joab sa utos ng hari. **7** Nasaktan ang
Diyos sa ginawa niyang ito, kaya sinalakay niya ang Israel. **8**
Sinabi ni David sa Diyos, "Labis akong nagkasala sa paggawa
nito. Ngayon, alisin mo ang kasalanan ng iyong lingkod,
sapagkat ako ay naging napakahangal." **9** Sinabi ni Yahweh
kay Gad, na propeta ni David, **10** "Pumunta ka at sabihin kay
David: 'Ito ang sinabi ni Yahweh: "Binibigyan kita ng tatlong
pagpipilian. Pumili ka ng isa sa mga ito."'" **11** Kaya pumunta si
Gad kay David at sinabi sa kaniya, "Ito ang sinabi ni Yahweh:
'Mamili ka ng isa sa mga ito: **12** tatlong taon na tag-gutom,
tatlong buwan na pagtugis ng iyong mga kaaway at pagkahuli
sa pamamagitan ng kanilang mga espada, o kaya tatlong
araw na espada ni Yahweh, iyon ay, isang salot sa lupain,
wawasakin ng mga anghel ni Yahweh ang buong lupain ng
Israel.' Kaya ngayon, magpasya ka kung anong sagot ang
dadalhin sa nagsugo sa akin" **13** Pagkatapos, sinabi ni David
kay Gad, "Ako ay nasa mahirap na kalagayan. Hayaan mong
mahulog ako sa kamay ni Yahweh kaysa sa kamay ng mga
tao, sapagkat napakadakila ng kaniyang mahabaging gawa."
14 Kaya nagpadala si Yahweh ng isang salot sa Israel at
pitumpung libong tao ang namatay. **15** Nagpadala ang Diyos
ng isang anghel sa Jerusalem upang sirain ito. Nang sisirain
na niya ito, nanood si Yahweh at nagbago ang kaniyang
isip tungkol sa paninira. Sinabi niya sa naninirang anghel,
"Tama na! Ngayon iurong mo ang iyong kamay." Sa oras na
iyon, nakatayo ang anghel ni Yahweh sa giikan ni Ornan na
Jebuseo. **16** Tumingin sa itaas si David at nakita niya ang
anghel ni Yahweh na nakatayo sa pagitan ng langit at lupa na
may hawak na espada na nakataas sa buong Jerusalem.
Pagkatapos dumapa si David at ang mga nakatatanda na
nakadamit ng pangluksa sa lupa. **17** Sinabi ni David sa Diyos,
"Hindi ba ako ang nag-utos na bilangin ang hukbo? Ginawa
ko ang masamang bagay na ito. Ngunit ang mga tupang
ito, ano ang kanilang ginawa? Pakiusap Yahweh na aking
Diyos, hayaan mong ako at ang aking pamilya ang parusahan
ng iyong kamay, ngunit huwag mong parusahan ang iyong
mga tao ng salot na ito." **18** Kaya inutusan ng anghel ni
Yahweh si Gad na sabihin kay David, na kailangang pumunta
si David at magtayo ng altar para kay Yahweh sa giikan
ni Ornan na Jabuseo. **19** Kaya pumunta si David gaya ng
itinagubilin sa kaniya ni Gad na gawin sa ngalan ni Yahweh.
20 Habang naggigiik ng trigo si Ornan, lumingon siya at nakita
ang anghel. Nagtago siya at ang kaniyang apat na anak na
lalaki na kasama niya. **21** Nang dumating si David kay Ornan,

tumingin si Ornan at nakita niya si David. Iniwan niya ang
giikan at yumukod kay David na nasa lupa ang kaniyang
mukha. 22 At sinabi ni David kay Ornan, “Ibenta mo sa akin
ang giikang ito upang makapagtayo ako ng altar para kay
Yahweh. Babayaran ko ang kabuuang halaga upang maalis
ang salot sa mga tao.” 23 Sinabi ni Ornan kay David, “Kunin
mo ito na parang pagmamay-ari mo aking panginoon na hari.
Gawin mo dito kung ano ang mabuti sa iyong paningin. Narito,
bibigyan kita ng mga baka para sa mga alay na susunugin,
mga kahoy na kasangkapan sa panggiik para panggatong at
trigo para sa handog na butil; Ibibigay ko ang lahat ng ito sa
iyo.” 24 Sinabi ni Haring David kay Ornan, “Hindi, iginigiit
kong babayaran ko ang kabuuang halaga. Hindi ko kukunin
ang sa iyo at ihahandog ito bilang handog na susunugin para
kay Yahweh, ng walang halaga.” 25 Kaya nagbayad si David
ng animnaraang siklong ginto para sa lugar. 26 Nagtayo doon
si David ng altar para kay Yahweh at naghandog ng mga
alay na susunugin at mga handog pangkapayapaan. Tinawag
niya si Yahweh, na sumagot sa kaniya sa pamamagitan ng
apoy mula sa langit patungo sa altar para sa mga handog na
susunugin. 27 Pagkatapos nagbigay ng utos si Yahweh sa
anghel at ibinalik ng anghel ang kaniyang espada sa lalagyan
nito. 28 Nang makita ni David na sinagot siya ni Yahweh
sa giikan ni Ornan na Jabuseo, ginawa na niya ang pag-
aalay doon sa sandali ring iyon. 29 Sa panahon iyon, ang
tabernakulo ni Yahweh na ginawa ni Moises sa ilang at ang
altar para sa mga alay na susunugin ay nasa banal na lugar
sa Gibeon. 30 Gayun paman, hindi makapunta si David doon
upang humingi ng patnubay sa Diyos, dahil natatakot siya sa
espada ng anghel ni Yahweh.

22 At sinabi ni David, “Dito itatayo ang tahanan ng Diyos
na si Yahweh, kasama ang altar para sa mga handog
na susunugin ng Israel.” 2 Kaya inutosan ni David ang
kaniyang mga lingkod na tipunin ang mga dayuhang nakatira
sa lupain ng Israel. Itinalaga niya sila na maging mga taga-
tapyas ng bato, upang tumapyas ng mga malalaking bato,
upang maitayo ang tahanan ng Diyos. 3 Nagbigay si David ng
maraming bakal para sa mga pako sa mga pintuan patungo
sa mga daanan at para sa mga bisagra. Nagbigay rin siya ng
maraming tanso na hindi kayang timbangin, 4 at maraming
puno ng sedar na hindi mabilang. (Nagdala ng napakaraming
troso ng sedar ang mga taga-Sidon at mga taga-Tiron na
hindi kayang bilangin ni David.) 5 Sinabi ni David, “Ang aking
anak na si Solomon ay bata at wala pang karanasan, at ang
tahanan na itatayo para kay Yahweh ay dapat na bukod-
tanging kahanga-hanga, nang sa gayon ito ay maging tanyag
at maluwalhati sa lahat ng ibang lupain. Kaya maghahanda
ako para sa pagtatayo nito.” Kaya gumawa si David ng
malawakang paghahanda bago ang kaniyang kamatayan.
6 Pagkatapos ay tinawag niya ang kaniyang anak na si
Solomon at inutusan siya na magtayo ng isang tahanan
para kay Yahweh, ang Diyos ng Israel. 7 Sinabi ni David
kay Solomon, “Anak ko, hangarin ko ito na ako mismo ang
magtayo ng tahanan, para sa pangalan ni Yahweh na aking
Diyos. 8 Ngunit dumating si Yahweh sa akin at sinabi, 'Marami
ka ng pinadanak na dugo at nakipaglaban sa maraming
labanan. Hindi ikaw ang magtatayo ng tahanan para sa aking
pangalan, dahil marami ka ng pinadanak na dugo sa mundo
sa aking paningin. 9 Gayunpaman, magkakaroon ka ng
isang anak na lalaki na magiging payapang tao. Bibigyan ko
siya ng kapahingahan mula sa lahat ng kaniyang kaaway
sa bawat panig. Sapagkat Solomon ang kaniyang magiging
pangalan, at bibigyan ko ng kapayapaan at katahimikan
ang Israel sa kaniyang mga araw. 10 Magtatayo siya ng
isang tahanan para sa aking pangalan. Magiging anak ko
siya at ako ang magiging ama niya. Itatatag ko ang trono
ng kaniyang kaharian sa buong Israel magpakailanman.”
11 “Ngayon, aking anak, samahan ka nawa ni Yahweh at
bigyan ka niya ng kakayahan upang magtagumpay. Maitayo
mo nawa ang tahanan ni Yahweh na iyong Diyos, gaya ng
sinabi niya na gagawin mo. 12 Tanging si Yahweh nawa ang
magbigay sa iyo ng kaalaman at pang-unawa upang masunod
mo ang batas ni Yahweh na iyong Diyos, kapag inilagay ka
niyang tagapamahala sa buong Israel. 13 At magtatagumpay
ka, kung maingat mong susundin ang mga tuntunin at mga
kautusan na ibinigay ni Yahweh kay Moises para sa Israel.
Maging matatag ka at lakasan mo ang iyong loob. Huwag
kang matakot o panghinaan ng loob. 14 Ngayon, tingnan mo,
buong pagsisikap kong inihanda para sa tahanan ni Yahweh
ang 100, 000 talento ng ginto, isang milyong talento ng pilak,
tanso at maraming bilang ng bakal. Nagbigay rin ako ng troso
at bato. Dapat mo pang dagdagan ang lahat ng mga ito. 15
Mayroon kang maraming manggagawa na makakasama mo,
mga taga-tapyas ng bato, mga mason, mga karpintero at mga
mahuhusay na manggagawa ng iba't ibang mga bagay na
hindi mabilang, 16 na may kakayahang gumawa sa ginto,
pilak, tanso at bakal. Kaya simulan mo ng magtrabaho at
samahan ka nawa ni Yahweh.” 17 Ipinag-utos rin ni David sa
lahat ng mga pinuno ng Israel na tulungan ang kaniyang anak
na si Solomon, sinasabi, 18 “Si Yahweh na inyong Diyos
ay kasama ninyo at binigyan kayo ng kapayapaan sa bawat
panig. Ibinigay niya sa akin ang lahat ng mga nakatira sa
rehiyon. Nasakop ni Yahweh ang rehiyon at ang mga tao nito.
19 Ngayon hanapin ninyo si Yahweh na inyong Diyos nang
buong puso at kaluluwa. Tumayo kayo at itayo ang banal na
lugar ng Diyos na si Yahweh. At maaari na ninyong dalhin ang
kaban ng tipan ni Yahweh at ang mga bagay na pag-aari ng
Diyos sa tahanan na itinayo para sa pangalan ni Yahweh.”

23 Nang matanda na si David at malapit na ang wakas
ng kaniyang buhay, ginawa niyang hari sa buong Israel
ang kaniyang anak na si Solomon. 2 Tinipon niya ang lahat
ng mga pinuno ng Israel, kasama ang mga pari at mga Levita.
3 Binilang ang mga Levita na nasa tatlumpung taong gulang
at higit pa. Tatlumpu't walong libo ang bilang nila. 4 Sa mga
ito, dalawampu't apat na libo ang mangangasiwa ng trabaho
sa tahanan ni Yahweh, at anim na libo ang mga opisyal at
mga hukom. 5 Ang apat na libo ay mga taga-bantay ng
pintuan at apat na libo ang magpupuri kay Yahweh na may
mga instrumento “na ginawa ko para sa pagsamba” sabi ni
David. 6 Hinati sila ni David sa pangkat na umayon sa mga
anak na lalaki ni Levi: Gershon, Kohat at Merari. 7 Mula sa
mga angkan na nagmula kay Gershon, si Ladan at Simei. 8
Mayroong tatlo sa mga lalaking anak ni Ladan: sina Jehiel na
pinuno, Zetam at Joel. 9 Mayroong tatlo sa mga lalaking anak
ni Simei: sina Zelomit, Haziel at Haran. Ito ang mga pinuno ng
mga angkan ni Ladan. 10 Ang apat na anak na lalaki ni Simei:
sina Jahat, Zisa, Jeus at Berias. 11 Si Jahat ang panganay at
si Zisa ang pangalawa ngunit hindi nagkaroon ng maraming
anak na lalaki sina Jeus at Beria, kaya sila ay binilang na
isang angkan na may parehong tungkulin. 12 Ang apat na
anak na lalaki ni Kohat: sina Amram, Izar, Hebron at Uziel. 13
Ang mga anak ni Amram: sina Aaron at Moises. Napili si

Aaron at ang kaniyang kaapu-apuhan sa isang permanenteng
batayan upang ihandog ang mga bagay na ganap na pag-aari
ni Yahweh, upang maghandog ng insenso kay Yahweh, upang
maglingkod sa kaniya, at upang magbigay ng mga pagpapala
sa kaniyang pangalan magpakailanman. **14** Tungkol naman
kay Moises na lingkod ng Diyos, ang kaniyang mga anak ay
itinuring na mga Levita. **15** Ang mga anak na lalaki ni Moises
ay sina Gershon at Eliezer. **16** Si Sebuel ang pinakamatanda
sa kaapu-apuhan ni Gershon **17** Si Rehabias ang kaapu-
apuhan ni Eliezer. Wala ng ibang anak na lalaki si Eliezer,
ngunit si Rehabias ay maraming mga kaapu-apuhan. **18** Ang
anak na lalaki ni Izar ay si Zelomit na pinuno. **19** Ang kapu-
apuhan ni Hebron ay si Jerias, ang panganay, si Amarias ang
pangalawa, si Jahaziel ang pangatlo, at si Jecamiam ang
pang-apat. **20** Ang mga anak na lalaki ni Uziel ay si Micas
na panganay, at si Isias na ikalawa. **21** Ang mga anak na
lalaki ni Merari ay sina Mahli at Musi. Sina Eleazar at Kis
ang mga anak na lalaki ni Mahli. **22** Namatay si Eleazar na
hindi nagkaroon ng mga anak na lalaki. Mayroon lamang
siyang anak na mga babae. Sila ay naging asawa ng mga
anak na lalaki ni Kis. **23** Ang tatlong mga anak na lalaki ni
Musi ay sina Mahli, Eder, at Jeremot. **24** Ito ang mga kaapu-
apuhan ni Levi ayon sa kanilang mga angkan. Sila ang mga
pinuno na binilang at nilista sa pamamagitan ng pangalan,
ng mga angkan na gumawa ng gawain ng paglilingkod sa
tahanan ni Yahweh, mula sa dalampung taong gulang pataas.
25 Sapagkat sinabi ni David, “Si Yahweh, na Diyos ng Israel,
ay nagbigay ng kapahingahan sa kaniyang mga tao. Ginawa
niya ang kaniyang tahanan sa Jerusalem magpakailanman.
26 Hindi na kinakailangan pang buhatin ng mga Levita ang
tabernakulo at lahat ng kagamitang ginagamit sa paglilingkod
dito. **27** Sapagkat sa huling mga salita ni David, ang mga
Levita ay binilang mula sa gulang na dalampung taon pataas.
28 Ang kanilang tungkulin ay upang tulungan ang kaapu-
apuhan ni Aaron sa paglilingkod sa tahanan ni Yahweh. Sila
ang mangangalaga sa mga patyo, mga silid, ang seremonya
sa paglilinis ng lahat ng mga bagay na pag-aari ni Yahweh, at
iba pang gawain sa paglilingkod sa tahanan ng Diyos. **29**
Sila rin ang mamamahala sa tinapay na handog, ang pinong
harina para sa mga handog na butil, ang manipis na tinapay
na walang pampaalsa, ang inihurnong mga handog, ang mga
handog na hinaluan ng langis, at lahat ng panukat ng dami at
sukat ng mga bagay. **30** Tumatayo rin sila tuwing umaga
upang magpasalamat at magpuri kay Yahweh. Ginagawa rin
nila ito sa gabi **31** at sa tuwing iniaalay ang mga handog
na susunugin kay Yahweh, sa Araw ng Pamamahinga at sa
pagdiriwang ng bagong buwan at mga araw ng pista. Ang
saktong bilang na itinakda sa pamamagitan ng kautusan,
ay kailangan na laging nasa harap ni Yahweh. **32** Sila ang
mamamahala sa tolda ng pagtitipon, sa banal na lugar, at
tutulungan nila ang mga katulad nilang kaapu-apuhan ni
Aaron sa paglilingkod sa tahanan ni Yahweh.

24 Ang mga pangkat ayon sa mga kaapu-apuhan ni Aaron
ay ito: sina Nadab, Abihu, Eleazar at Itamar. **2** Sina
Nadab at Abihu ay namatay bago namatay ang kanilang ama.
Wala silang anak, kaya sina Eleazar at Itamar ay naglingkod
bilang mga pari. **3** Si David kasama si Zadok, na anak ni
Eleazar, at si Ahimelec, na anak ni Itamar ang naghati sa
kanila sa grupo para sa kanilang tungkulin bilang pari. **4** Mas
marami ang mga namumunong kalalakihan mula sa mga
kaapu-apuhan ni Eleazar kaysa sa mga kaapu-apuhan ni
Itamar, kaya hinati nila ang mga kaapu-apuhan ni Eleazar sa
labing anim na pangkat. Ginawa nila ito ayon sa mga pinuno
ng mga angkan at ayon sa mga kaapu-apuhan ni Itamar. Ang
mga pangkat na ito ay walo ang bilang na kumakatawan sa
kanilang angkan. **5** Sila ay hinati ng walang pinapanigan
sa pamamagitan ng bunutan sapagkat naroon ang mga
itinalagang tagapangasiwa at mga tagapanguna ng Diyos
mula sa mga kaapu-apuhan ni Eleazar at mga kaapu-apuhan
ni Itamar. **6** Isinulat ni Semaias na anak ni Netanel na eskriba,
na isang Levita, ang kanilang mga pangalan sa harapan
ng hari, ng mga opisyal, ni Zadok na pari, ni Ahimelec na
anak ni Abiatar, at ng mga pinuno ng mga pari at mga
Levitang pamilya. Isang angkan ang napili sa pamamagitan
ng palabunutan mula sa mga kaapu-apuhan ni Eleazar, at
ang susunod ay pipiliin sa pamamagitan ng palabunutan
mula sa mga kaapu-apuhan ni Itamar. **7** Ang unang napili sa
pamamagitan ng sapalaran ay si Jehoiarib, ang pangalawa
ay si Jedaias, **8** ang pangatlo ay si Harim, ang pang-apat ay
si Seorim, **9** ang ikalima ay si Malaquias, ang ikaanim ay si
Mijamin, **10** ang ikapito ay si Hacos, ang ikawalo ay si Abias,
11 ang ikasiyam ay si Jeshua, ang ikasampu ay si Secanias,
12 ang ikalabing-isa ay si Eliasib, ang ikalabindalawa ay si
Jaquim, **13** ang ikalabintatlo ay si Jupa, ang ikalabing-apat ay
si Jesebeab, **14** ang ikalabinglima ay si Bilga, ang ikalabing-
anim ay si Imer, **15** Ang ikalabingpito ay si Hezer, ang
ikalabingwalo ay si Afses, **16** ikalabinsiyam ay si Petaya, ang
ay si Hazaquiel, **17** ang ikadalawampu't isa ay si Jaquin, ang
ikadalawampu't dalawa ay si Gamul, **18** ang ikadalawampu't
tatlo ay si Delaias, at ang ikadalawampu't apat ay si Maasias.
19 Ito ang pagkakasunud-sunod ng kanilang paglilingkod
nang pumunta sila sa tahanan ni Yahweh, na sinusunod ang
alituntuning ibinigay sa kanila ni Aaron na kanilang ninuno,
gaya ng iniutos sa kaniya ni Yahweh, ang Diyos ng Israel.
20 Ito ang iba pang mga kaapu-apuhan ni Levi: Kabilang sa
mga kaapu-apuhan ni Amram ay si Subael. Kabilang sa mga
kaapu-apuhan ni Subael ay si Jehedias. **21** Kabilang sa mga
kaapu-apuhan ni Amram ay si Isias. **22** Kabilang sa mga
kaapu-apuhan ni Isharita ay si Zelomot. Kabilang sa mga
kaapu-apuhan ni Zelomot ay si Jahat. **23** Kabilang sa mga
kaapu-apuhan ni Hebron ay si Jerias ang pinakamatanda,
ikalawa ay si Amarias, pangatlo ay si Jahaziel, at ang ikaapat
ay si Jecamiam. **24** Kabilang sa mga kaapu-apuhan ni Uziel
ay si Micas. Kabilang sa mga kaapu-apuhan ni Micas ay si
Samir. **25** Ang kapatid na lalaki ni Micas ay si Isias. Kabilang
si Zacarias sa mga anak ni Isias. **26** Kabilang si Mahli at
Musi sa mga kaapu-apuhan ni Merari. Kabilang si Beno sa
mga kaapu-apuhan ni Jaazias. **27** Kabilang din sina Jaazias,
Beno, Soham, Zacur at Ibri sa mga kaapu-apuhan ni Merari.
28 Kabilang si Eleazar na walang mga anak sa mga kaapu-
apuhan ni Mahli. **29** Kabilang si Jerameel sa mga kaapu-
apuhan ni Kish. **30** Kabilang din sina Mahli, Eder at si Jerimot
sa mga kaapu-apuhan ni Musi. Ito ang mga Levita na itinala
ayon sa kanilang mga pamilya. **31** Nagsapalaran din ang
mga kalalakihang ito sa harap ng haring si David, Zadok,
Ahimelec, at mga pinuno ng mga pamilya ng mga pari at
mga Levita. Ang mga pamilya ng mga panganay na lalaki
ay nagsapalaran kasama ng mga bunso. Nagsapalaran sila
gaya ng ginawa ng mga kaapu-apuhan ni Aaron.

25 Si David at ang mga pinuno ng manggagawa ng
tabernakulo ay pumili ng ilan sa mga anak nina
Asaf, Heman at Jeduthun para sa ilang mga gawain na

ito. Nagpahayag ng propesiya ang mga kalalakihang ito nang may arpa, mga instrumentong may kuwerdas at mga pompiyang. Ito ang listahan ng mga kalalakihang gumawa ng gawaing ito: **2** Mula sa mga anak ni Asaf ay sina Zacur, Jose, Netanias, at Asarelas, ang mga anak na lalaki ni Asaf, sa ilalim ng pangunguna ni Asaf, na nagpapahayag sa ilalim ng pangangasiwa ng hari. **3** Mula naman sa mga anak na lalaki ni Jeduthun ay: sina Gedalias, Zeri, Jesaias, Simei, Hashabias at Matitias, anim sa kabuuang bilang, sa ilalim ng pangunguna ng kanilang amang si Jeduthun, na siyang tumugtog ng arpa para sa pagpapasalamat at pagpupuri kay Yahweh. **4** Mula sa mga anak ni Heman ay: sina Bukias, Matanias, Uziel, Sebuel, Jerimot, Hananias, Hanani, Eliata, Gedalti, Ramamti-ezer, Josbecasa, Maloti, Hotir at Mahaziot. **5** Lahat sila ay mga anak ni Heman na propeta ng hari. Binigyan ng Diyos si Heman ng labing-apat na anak na lalaki at tatlong anak na babae upang siya ay parangalan. **6** Lahat sila ay nasa patnubay ng kanilang mga ama. Sila ay mga musikero sa tahanan ni Yahweh, na may mga pompiyang at instrumentong may kuwerdas habang sila ay naglilingkod sa tahanan ng Diyos. Sina Asaf, Jeduthun at Heman ay nasa ilalim ng pangangasiwa ng hari. **7** Sila at ang kanilang mga kapatid na mahusay at bihasa upang bumuo ng musika para kay Yahweh ay may bilang na 288. **8** Sila ay nagsapalaran para sa kanilang mga tungkulin, pantay-pantay ang lahat, ang nakababata maging ang matatanda, ang guro maging ang mag-aaral. **9** Ngayon tungkol sa mga anak na lalaki ni Asaf: ang unang napili sa pamamagitan ng palabunutan ay napunta sa pamilya ni Jose, ang ikalawa ay napunta sa pamilya ni Gedalia, labindalawang katao ang bilang. **10** Ang ikatlo ay napunta kay Zacur, sa kaniyang mga anak at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **11** Ang ikaapat ay napunta kay Izri, sa kaniyang mga anak at ang kaniyang kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **12** Ang ikalima ay napunta kay Netanias, sa kaniyang mga anak at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **13** Ang ikaanim ay napunta kay Bukias, sa kaniyang mga anak na lalaki at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **14** Ang ikapito ay kay Jesharelah, sa kaniyang mga anak na lalaki at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **15** Ang ikawalo ay pumunta kay Jesaias, sa kaniyang mga anak na lalaki at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **16** Ang ikasiyam ay napunta kay Matitias, sa kaniyang mga anak na lalaki at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **17** Ang ikasampu ay napunta kay Simei, sa kaniyang mga anak na lalaki at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **18** Ang ikalabing-isa ay napunta kay Azarel, sa kaniyang mga anak na lalaki at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **19** Ang ikalabindalawa ay napunta kay Hashabias, sa kaniyang mga anak na lalaki at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **20** Ang ikalabintatlo ay napunta kay Subael, sa kaniyang mga anak na lalaki at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **21** Ang ikalabing-apat ay napunta kay Matitias, ang kaniyang mga anak na lalaki at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **22** Ang ikalabinlima ay kay Jeremot, sa kaniyang mga anak na lalaki at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **23** Ang ikalabing-anim ay napunta kay Hananias, sa kaniyang mga anak na lalaki at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **24** Ang ikalabingpito ay napunta kay Josbecasa, sa kaniyang mga anak na lalaki at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **25** Ang ikalabingwalo ay napunta kay Hanani, sa kaniyang mga anak na lalaki at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **26** Ang ikalabingsiyam ay kay Maloti, sa kaniyang mga anak na lalaki at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **27** Ang ikadalawampu ay napunta kay Eliata, sa kaniyang mga anak na lalaki at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **28** Ang ikadalawampu't isa ay napunta kay Hotir, sa kaniyang mga anak na lalaki at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **29** Ang ikadalawampu't dalawa ay napunta kay Gidalti, sa kaniyang mga anak na lalaki at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **30** Ang ikadalawampu't tatlo ay kay Mahaziot, sa kaniyang mga anak na lalaki at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao. **31** Ang ikadalawampu't apat ay pumunta kay Romamti-Ezer, sa kaniyang mga anak na lalaki at mga kamag-anak, labindalawang bilang ng tao.

26 Ito ang pagkakahati-hati ng mga pangkat ng mga nagbabantay ng tarangkahan: Mula sa angkan ni Korah, si Meselemias na anak ni Korah, kaapu-apuhan ni Asaf. **2** Mayroong mga anak na lalaki si Meselemias: si Zacarias ang panganay, si Jediael ang ikalawa, si Zebadias ang ikatlo, si Jatniel ang ikaapat, **3** si Elam ang ikalima, si Jehohanan ang ikaanim, si Eliehoenai ang ikapito. **4** May mga anak na lalaki si Obed Edom: Si Semaias ang panganay, si Jehozabad ang ikalawa, si Joa ang ikatlo, at si Sacar ang ikaapat, at si Natanel ang ikalima, **5** si Amiel ang ikaanim, si Isacar ang ikapito, si Peulletai ang ikawalo, sapagkat pinagpala ng Diyos si Obed Edom. **6** Si Semaias, na kaniyang anak ay nagkaroon ng mga anak na lalaki na namumuno sa kani-kanilang mga pamilya. Sila ang mga kalalakihang marami ang kakayahan. **7** Ang mga anak na lalaki ni Semaias ay sina Otni, Refael, Obed at Elzabad. Ang mga kamag-anak niya na sina Elihu at Semaquias ay mga kalalakihang may mga kakayahan rin. **8** Lahat sila ay mga kaapu-apuhan ni Obed-edom. Sila at ang kanilang mga anak at mga kamag-anak ay may kakayahang gawin ang kanilang mga tungkulin sa paglilingkod sa loob ng tabernakulo. Ang animnapu't dalawa sa kanila ay mga kamag-anak ni Obed-edom. **9** Si Meselemias ay may mga lalaking anak at kamag-anak, mga lalaking may kakayahan, labingwalo silang lahat. **10** Si Hosa, na kaapu-apuhan ni Merari, ay may mga anak na lalaki: si Simri ang pinuno (ginawa siyang pinuno ng kaniyang ama kahit hindi siya ang panganay), **11** si Hilkias ang ikalawa, si Tebalias ang ikatlo, at si Zacarias ang ikaapat. Lahat ng mga anak ni Hosa at mga kamag-anak ay labintatlo ang bilang. **12** Ang pagkakapangkat-pangkat na ito ng mga tagapagbantay ng tarangkahan, na ayon sa kanilang mga pinuno ay may mga tungkulin na tulad ng kanilang mga kamag-anak, upang maglingkod sa tahanan ni Yahweh. **13** Nagpalabunutan sila, maging bata at matanda, ayon sa kanilang mga pamilya, para sa bawat tarangkahan. **14** Nang nagpalabunutan sila para sa silangang tarangkahan, napunta ito kay Selemias. Pagkatapos ay nagpalabunutan uli sila para sa anak niyang si Zacarias, isang matalinong tagapagpayo, at napunta sa kaniya ang hilagang tarangkahan. **15** Kay Obed-edom itinalaga ang tarangkahan sa timog, at itinalaga sa kaniyang mga anak ang mga bahay-imbakan. **16** Itinalaga kina Supim at Hosa ang kanlurang tarangkahan pati na rin ang tarangkahan ng Sallequet, na nasa daang paakyat. Itinakda ang pagbabantay para sa bawat pamilya. **17** Sa bandang silangan ay may anim na Levita, sa hilaga ay may apat sa isang araw, sa timog ay may apat sa isang araw at dalawang

pares sa mga bahay-imbakan. **18** Sa kanlurang patyo ay
may apat na nakabantay, may apat din sa daanan, at may
dalawa sa patyo. **19** Ito ang mga pagkakapangkat-pangkat
ng mga nagbabantay ng tarangkahan. Marami sa kanila ay
mga kaapu-apuhan nina Korah at Merari. **20** Sa mga Levita,
si Ahias ang taga-pangasiwa ng mga kayamanan sa tahanan
ng Diyos, at ang mga bagay na kayamanan na pag-aari ni
Yahweh. **21** Ang mga kaapu-apuhan ni Ladan na nagmula
kay Gershon at mga pinuno ng mga pamilya ni Ladan na
Gersonita, ay sina Jehiel at ang kaniyang mga anak, **22** si
Zetam, at si Joel na kaniyang kapatid, na nangangasiwa sa
mga bahay-imbakan sa tahanan ni Yahweh. **23** May mga
bantay din na kinuha mula sa mga angkan nina Amram,
Ishar, Hebron, at Uzziel. **24** Si Sebuel na anak ni Gershon
na anak ni Moises ang nangangangasiwa ng mga bahay-
imbakan. **25** Ang kaniyang mga kamag-anak mula sa angkan
ni Eliezer ay ang anak niyang si Rehabias, ang anak na lalaki
ni Rehabias na si Jesaias, ang anak na lalaki ni Jesaias na si
Joram, ang anak na lalaki ni Joram na si Zicri, at ang anak na
lalaki naman ni Zicri na si Selomit. **26** Sina Selomit at ang
kaniyang mga kamag-anak ang namamahala sa lahat ng
mga bahay-imbakan kung saan nakatago ang mga bagay
na pag-aari ni Yahweh, na inilaan ni Haring David, ng mga
pinuno ng mga pamilya, ng mga pinuno ng libo-libo at daan-
daan, at ng mga pinuno ng mga hukbo kay Yahweh. **27**
Inilaan nila ang ilan sa mga nasamsam sa labanan para sa
pagpapaayos ng tahanan ni Yahweh. **28** Nangangasiwa rin
sila sa lahat ng mga bagay na inilaan ni propeta Samuel kay
Yahweh, mga bagay na inilaan ni Saul na anak ni Kish, ni
Abner na anak ni Ner, at ni Joab na anak ni Zeruias. Ang lahat
ng mga inilaan kay Yahweh ay nasa ilalim ng pag-iingat ni
Selomit at ng kaniyang mga kamag-anak. **29** Sa mga kaapu-
apuhan ni Ishar, si Kenanias at ang kaniyang mga anak ang
tagapamahala sa mga gawain sa labas ng Israel. Sila ang
mga opisyal at mga hukom. **30** Sa mga kaapu-apuhan ni
Hebron, sina Hashabaias at ang kaniyang mga kapatid, 1,
700 na kalalakihang may kakayahan, ang tagapamahala sa
gawain para kay Yahweh at sa mga gawaing para sa Hari.
Sila ay nasa kanlurang bahagi ng Jordan. **31** Mula sa mga
kaapu-apuhan ni Hebron, si Jerijas ang pinuno ng kaniyang
mga kaapu-apuhan, na kabilang sa listahan ng kanilang
mga pamilya. Sa ika-apatnapung taon ng paghahari ni David
sinaliksik nila ang mga talaan at natagpuan nilang may mga
mahuhusay na kalalakihan sa kanila sa Jazer ng Gilead. **32**
Si Jerijas ay may 2, 700 na kamag-anak, na mga pinuno ng
pamilya. Ginawa sila ni David na tagapangasiwa sa tribo ni
Ruben at Gad at sa kalahating tribo ni Manases, para sa
lahat ng bagay na may kinalaman sa Diyos at sa Hari.

27 Ito ang talaan ng mga pinuno ng pamilya ng mga
Israelita, mga pinuno ng libo-libo at daan-daan, gayun
din ang mga pinuno ng hukbo na naglilingkod sa hari sa iba't
ibang paraan. Bawat pangkat ng mga hukbo ay naglilingkod sa
bawat buwan sa buong taon. Sa bawat pangkat ay mayroong
24, 000 na mga kalalakihan. **2** Ang namahala sa pangkat ng
unang buwan ay si Jasobeam na anak ni Zabdiel. Sa kaniyang
pangkat ay mayroong 24, 000 kalalakihan. **3** Kabilang siya
sa mga kaapu-apuhan ni Peres at nangangasiwa sa lahat
ng mga opisyal ng hukbo para sa unang buwan. **4** Ang
namamahala sa pangkat sa ikalawang buwan ay si Dodai,
mula sa angkan na nagmula sa mga kaapu-apuhan ni Aho. Si
Miclot ang nasa ikalawang tungkulin. Sa kaniyang pangkat ay
may 24, 000 kalalakihan. **5** Ang pinuno ng hukbo para sa
ikatlong buwan ay si Benaias, na anak ni Joiada, na pari at
pinuno. Sa kaniyang pangkat ay may 24, 000 kalalakihan.
6 Ang Benaias na ito ang siyang pinuno ng tatlumpo at
namamahala sa tatlumpo. Si Amizabad na kaniyang anak ay
nasa kaniyang pangkat. **7** Ang pinuno ng mga kawal para
sa ikaapat na buwan ay si Asahel na kapatid ni Joab. Ang
kaniyang anak na si Zebadias ang naging pinuno ng mga
kawal pagkatapos niya. Sa kaniyang pangkat ay may 24, 000
kalalakihan. **8** Ang pinuno ng mga kawal para sa ikalimang
buwan ay si Samhut, isa sa mga kaapu-apuhan ni Ishar.
Sa kaniyang pangkat ay may 24, 000 kalalakihan. **9** Ang
pinuno ng mga kawal para sa ikaanim na buwan ay si Ira
na mula sa Tekoa na anak ni Ikes. Sa kaniyang pangkat
ay may 24, 000 kalalakihan. **10** Ang pinuno ng mga kawal
para sa ikapitong buwan ay si Helez na Pelonita, mula sa
mga tao ng Efraim. Sa kaniyang pangkat ay may 24, 000
kalalakihan. **11** Ang pinuno ng mga kawal para sa ikawalong
buwan ay si Sibecai na Husatita mula sa angkan ng Zera. Sa
kaniyang pangkat ay may 24, 000 kalalakihan. **12** Ang pinuno
ng mga kawal para sa ikasiyam na buwan ay si Abiezer na
Anathothita, mula sa tribo ni Benjamin. Sa kaniyang pangkat
ay may 24, 000 mga kalalakihan. **13** Ang pinuno ng mg kawal
para sa ikasampung buwan ay si Maharai mula sa lungsod
ng Netofa mula sa angkan ni Zera. Sa kaniyang pangkat ay
may 24, 000 kalalakihan. **14** Ang pinuno ng mga kawal para
sa ikalabing isang buwan ay si Benaias mula sa lungsod ng
Piraton, mula sa tribo ni Efraim. Sa kaniyang pangkat ay may
24, 000 kalalakihan. **15** Ang pinuno ng mga kawal para sa
ikalabing dalawang buwan ay si Heldai na mula sa Netofa
mula sa angkan ni Otniel. Sa kaniyang pangkat ay may 24,
000 kalalakihan. **16** Ito ang mga pinuno ng mga tribo ng
Israel: Para sa tribo ni Ruben, si Eliezer na anak ni Zicri
ang pinuno. Para sa tribo ni Simeon, si Sefatias na anak ni
Maaca ang pinuno. **17** Para sa tribo ni Levi, si Hashabias
na anak ni Kemuel ang pinuno at pinangunahan ni Zadok
ang mga kaapu-apuhan ni Aaron. **18** Para sa tribo ni Juda,
si Elihu na isa sa mga kapatid ni David ang pinuno. Para
sa tribo ni Isacar, si Omri na anak ni Micael ang pinuno. **19**
Para sa tribo ni Zebulun, si Ismaias na anak ni Obadias ang
pinuno. Para sa tribo ni Neftali, si Jerimot na anak ni Azriel
ang pinuno. **20** Para sa tribo ni Efraim, si Hosea na anak ni
Azarias ang pinuno. Para sa kalahating tribo ni Manases, si
Joel na anak ni Pedaias ang pinuno. **21** Para sa kalahating
tribo ni Manases na nasa Gilead, si Iddo na anak ni Zacarias
ang pinuno. Para sa tribo ni Benjamin, si Jaasiel na anak
ni Abner ang pinuno. **22** Para sa tribo ni Dan, si Azarel na
anak ni Jeroham ang pinuno. Ito ang mga pinuno ng mga
tribo ng Israel. **23** Hindi binilang ni David ang mga may
gulang na dalawampu o mas bata pa, sapagkat nangako si
Yahweh na pararamihin niya ang Israel gaya ng mga bituin sa
langit. **24** Sinimulang bilangin ni Joab na anak ni Zeruias
ang mga kalalakihan, ngunit hindi niya natapos. Dumating sa
Israel ang galit dahil dito. Hindi naisulat ang bilang na ito
sa Kasaysayan ni Haring David. **25** Si Azmavet na anak ni
Abdiel ang namahala sa kaban ng yaman ng hari. Si Jonatan
na anak ni Uzias ang namahala sa mga bahay-imbakan sa
bukid, sa lungsod, at sa mga nayon at sa mga pinatibay na
mga tore. **26** Si Ezri na anak ni Kelub ang namahala sa mga
magsasakang nag-aararo ng lupa. **27** Si Simei na mula sa
Rama ang namahala ng mga ubasan, at Si Zabdi na mula sa
Sephan ang namahala ng mga ubas at ang mga imbakan ng

alak. 28 Si Baal Hahan na mula sa Geder ang namahala sa
mga punong olibo at mga puno ng sicamoro na nasa mga
mababababang lugar, at si Joas ang namahala sa mga imbakan
ng langis. 29 Pinamahalaan ni Sitrai na mula sa Saron ang
mga kawan na pinapastulan sa Saron, at pinamahalaan ni
Safat na anak ni Adlai ang mga kawan na nasa mga lambak.
30 Sa mga kamelyo, si Obil na Ismaelita ang namahala, at si
Jedeias na mula sa Meronot ang namahala sa mga babaeng
asno. Si Jaziz na Hagrita ang namahala sa mga kawan. 31
Lahat ng ito ay mga tagapamahala ng mga pag-aari ni Haring
David. 32 Si Jonatan na tiyo ni David, ay isang tagapayo,
sapagkat isa siyang marunong na tao at isang eskriba. Si
Jehiel na anak ni Hacmoni ang nangalaga sa mga anak na
lalaki ng hari. 33 Si Ahitofel ang tagapayo ng hari, at si Husai
na mula sa mga tao ng Arkita ay sariling taga-payo ng hari.
34 Kinuha ni Joiada na anak ni Benaias at ni Abiatar ang
tungkulin ni Ahitofel. Si Joab ang pinuno ng hukbo ng mga
kawal ng hari.

28 Pinulong ni David ang lahat ng mga pinuno sa Israel
at Jerusalem: ang mga pinuno ng mga tribo, ang
mga pinuno ng bawat pangkat na naglilingkod sa hari sa
itinakdang panahon ng kanilang gawain, mga pinuno ng
libo-libo at daan-daang mga kawal, ang mga namamahala
sa lahat ng mga pag-aari at mga ari-arian ng hari at ng
kaniyang mga anak na lalaki, at ang mga pinuno at mga
mandirigmang lalaki, kabilang ang mga pinakadalubhasa
sa kanila. 2 Pagkatapos tumayo si haring David at sinabi,
"Makinig kayo sa akin, mga kapatid at mga mamamayan.
Layunin kong magtayo ng isang templo para sa kaban ng
tipan ni Yahweh; isang tungtungan ng paa ng ating Diyos,
at nakapaghanda na ako sa pagpapatayo nito. 3 Ngunit
sinabi ng Diyos sa akin, 'Hindi ka magtatayo ng isang templo
para sa aking pangalan, sapagkat ikaw ay isang mandirigma
at nagpadanak ng dugo.' 4 Ngunit si Yahweh na Diyos ng
Israel, pinili niya ako sa lahat ng pamilya ng aking ama na
maging hari sa Israel magpakailanman. Pinili niya ang tribo
ni Juda bilang pinuno. Sa tribo ng Juda at sa sambahayan
ng aking ama, sa lahat ng lalaking anak ng aking ama, ako
ang pinili niya na maging hari sa buong Israel. 5 Mula sa
maraming anak na ibinigay ni Yahweh sa akin, pinili niya si
Solomon, na aking anak, na maupo sa trono ng kaharian ni
Yahweh sa buong Israel. 6 Sinabi niya sa akin, 'Ang anak
mong si Solomon ang magtatayo ng aking tahanan at ng
aking mga patyo, sapagkat pinili ko siya upang maging anak
ko at ako ang magiging ama niya. 7 Itatatag ko ang kaniyang
kaharian magpakailanman kung mananatili siyang matapat sa
pagsunod sa aking mga kautusan at mga utos, katulad mo
sa araw na ito.' 8 Kaya ngayon, sa harap ng buong Israel,
at ng kapulungang ito para kay Yahweh at sa harapan ng
ating Diyos, kailangan na ingatan at sikapin ninyong isagawa
ang lahat ng kautusan ni Yahweh na inyong Diyos. Gawin
ninyo ito upang makamtan ninyo ang mabuting lupaing ito
at maipamana magpakailanman sa inyong mga anak na
susunod sa inyo. 9 At ikaw naman Solomon na aking anak,
sundin mo ang Diyos ng iyong ama, at paglingkuran mo siya
ng buong puso at may isang espiritu na may pagkukusa.
Gawin ito sapagkat sinisiyasat ni Yahweh ang lahat ng puso
at nauunawaan ang bawat pag-uudyok ng kaisipan ng bawat
isa. Kung hahanapin mo siya, matatagpuan mo siya, ngunit
kung iiwan mo siya, itatakwil ka niya magpakilanman. 10
Isipin mo na pinili ka ni Yahweh na magtayo ng templong
ito bilang kaniyang santuwaryo. Magpakatatag ka at gawin
ito." 11 Pagkatapos nito ibinigay ni David kay Solomon na
kaniyang anak ang plano para sa portiko ng templo, ng mga
gusali ng templo, ng mga silid imbakan, ng mga silid na nasa
itaas, ng mga silid sa loob, at ang silid kung saan ilalagay
ang takip ng luklukan ng awa. 12 Ibinigay niya ang plano
na kaniyang iginuhit para sa patyo ng bahay ni Yahweh,
ang lahat ng nakapalibot na mga silid, ang silid imbakan
sa tahanan ng Diyos, at ang mga kabang-yaman na pag-
aari ni Yahweh. 13 Ibinigay niya ang mga tuntunin para sa
mga gawain ng bawat pangkat ng mga pari at mga Levita,
para sa mga itinalagang responsibilidad para sa paglilingkod
sa tahanan ni Yahweh, at para sa lahat ng mga bagay sa
paglilingkod sa tahanan ni Yahweh. 14 Ibinigay niya ang
timbang ng lahat ng sisidlang ginto, at ng lahat ng sisidlang
pilak, at ng lahat ng mga bagay na kailangan para sa bawat
uri ng paglilingkod. 15 Ibinigay ang mga detalye ng mga
ito, ang timbang, kabilang ang detalye para sa mga ilawang
ginto at para sa mga gintong patungan ng mga ito, ang mga
detalye ng timbang ng bawat isa nito, pati na ang patungang
pilak at ang mga detalye para sa tamang paggamit sa bawat
patungan ng mga ilawan. 16 Ibinigay niya ang timbang ng
mga ginto para sa mga lamesa ng tinapay na handog, para sa
bawat lamesa, at ang timbang ng pilak para sa mga lamesang
pilak. 17 Ibinigay niya ang timbang ng purong ginto para
sa mga panusok ng karne, mga palanggana, at mga tasa.
Ibinigay niya ang timbang para sa bawat gintong mangkok,
at ang timbang ng bawat pilak na mangkok. 18 Ibinigay
niya ang timbang ng pinong ginto para sa altar ng insenso,
at ng ginto para sa disenyo ng mga kerubin na nakabuka
ang kanilang mga pakpak at tumatakip sa kaban ng tipan ni
Yahweh. 19 Sinabi ni David, "Isinulat ko ang mga ito habang
pinapatnubayan ako ni Yahweh at ipinaunawa sa akin ang
tungkol sa mga disenyo." 20 Sinabi ni David kay Solomon
na kaniyang anak, "Magpakatatag ka at maging matapang.
Gawin mo ang gawain. Huwag kang matakot o mabalisa,
sapagkat si Yahweh na Diyos na aking Diyos ay kasama mo.
Hindi ka niya iiwan o pababayaan hanggang sa matapos ang
lahat ng gawain para sa paglilingkod sa templo ni Yahweh.
21 Tingnan mo, narito ang mga pangkat ng mga pari at mga
Levita para sa lahat ng paglilingkod sa templo ng Diyos.
Makakasama mo sila, kasama ng lahat ng mga kalalakihang
bihasang at may kusang loob upang tulungan ka sa gawain at
upang gampanan ang paglilingkod. Ang mga opisyal at ang
lahat ng mga tao ay handang sumunod sa iyong mga utos."

29 Sinabi ni Haring David sa buong kapulungan, "Si
Solomon na aking anak, na tanging pinili ng Diyos ay
bata pa at walang karanasan at malaki ang gawain. Sapagkat
hindi para sa mga tao ang templo ngunit para kay Yahweh na
Diyos. 2 Kaya ginawa ko ang lahat ng aking makakaya na
magbigay para sa templo ng aking Diyos. Ibibigay ko ang
ginto para sa mga bagay na gagawin sa ginto, pilak para sa
mga bagay na gagawin sa pilak, tanso para sa mga bagay na
gagawin sa tanso, bakal para sa mga bagay na gagawin sa
bakal, at kahoy para sa mga bagay na gagawin sa kahoy,
Ibinibigay ko rin ang batong onix, mga batong dapat ilagay,
mga bato para ilagay sa disenyo na may iba't ibang kulay—
ang lahat ng uri ng mga mamahaling bato— at maraming
mga batong marmol. 3 Ngayon, dahil sa aking kagalakan sa
tahanan ng aking Diyos, ibinibigay ko ang aking sariling mga
kayamanang ginto at pilak para rito. Ginagawa ko ang ito

na karagdagan sa lahat ng aking inihanda para sa banal na
templo: **4** tatlong libong talentong ginto mula sa Ofir, at pitong
libong talento na pinong pilak upang ilagay sa mga dingding
ng mga gusali. **5** Ipinagkakaloob ko ang mga ginto para sa
mga bagay na gagawin sa ginto, at pilak para sa mga bagay
na gagawin sa pilak, at mga bagay para sa lahat ng uri ng
gawain na gagawin ng mga mahuhusay na manggagawa.
Sino pa ang nais magbigay kay Yahweh ngayon at ibigay
ang kaniyang sarili sa kaniya?" **6** Pagkatapos nagbigay ng
kusang-loob na handog ang mga pinuno ng mga pamilya ng
kanilang mga ninuno, ang mga pinuno ng mga tribo sa Israel,
ang mga pinuno ng libo-libo at daan-daang mga kawal at ang
mga opisyal sa mga gawain ng hari. **7** Nagbigay sila para sa
paglilingkod sa tahanan ng Diyos ng limang libong talento
at sampung libong dariko na ginto, sampung libong talento
ng pilak, labing walong libong talento ng pilak, at 100, 000
talento ng bakal. **8** Ang mga may mahahalagang bato ay
nagbigay sa kabang-yaman sa tahanan ni Yahweh, sa ilalim
ng pamamahala ni Jehiel, isang kaapu-apuhan ni Gershon. **9**
Nagalak ang mga tao dahil sa mga kusang-loob na handog
na ito, sapagkat buong puso silang nagbigay kay Yahweh.
Labis ding nagalak si Haring David. **10** Pinapurihan ni David
si Yahweh sa harapan ng lahat ng kapulungan. Sinabi niya,
"Papurihan ka nawa, Yahweh, ang Diyos ni Israel na aming
ninuno, magpakailanman. **11** Sa iyo, Yahweh, ang kadakilaan,
ang kapangyarihan, ang kaluwalhatian, ang katagumpayan,
at ang karangalan. Sapagkat sa iyo ang lahat ng nasa langit
at nasa lupa. Sa iyo ang kaharian, Yahweh, at ikaw ang
itinataas bilang tagapamuno ng lahat. **12** Nagmula sa iyo
ang kayamanan at karangalan, at namumuno ka sa lahat ng
mga tao. Nasa iyong kamay ang kapangyarihan at kalakasan.
Taglay mo ang lakas at kalakasan na gawing dakila ang mga
tao at magbigay ng lakas sa sinuman. **13** At ngayon, aming
Diyos, pinasasalamatan ka namin at pinapupurihan ang iyong
maluwalhating pangalan. **14** Ngunit sino ako, at sino ang aking
mga tao, upang maghandog nang kusa ng mga bagay na ito?
Totoong galing sa iyo ang lahat ng mga bagay at ibinabalik
lamang namin sa iyo kung ano ang sa iyo. **15** Sapagkat kami
ay mga dayuhan at mga manlalakbay sa iyong harapan, tulad
ng aming mga ninuno. Tulad ng isang anino ang aming mga
araw sa mundo at walang pag-asa na manatili sa mundo.
16 Yahweh na aming Diyos, ang lahat ng mga kayamanang
ito na aming tinipon upang magtayo ng isang templo upang
parangalan ang iyong banal na pangalan—nagmula ang mga
ito sa iyo at pag-aari mo. **17** Alam ko rin, aking Diyos, na
iyong sinusuri ang puso at nalulugod sa katuwiran. Para
sa akin, sa katapatan ng aking puso, kusang-loob kong
inihandog ang lahat ng mga bagay na ito at nagagalak
akong tumitingin sa iyong mga tao na narito na kusang-
loob na naghahandog sa iyo. **18** Yahweh, ang Diyos nina
Abraham, Isaac, at Israel—na aming mga ninuno—panatilihin
ito magpakailanman sa mga kaisipan ng iyong mga tao. Ituon
ang kanilang mga puso sa iyo. **19** Bigyan mo si Solomon
na aking anak ng buong pusong pagnanais na sundin ang
iyong mga kautusan, ang iyong mga utos sa kasunduan,
at ang iyong mga tuntunin, at isagawa ang lahat ng mga
planong ito na itayo ang palasyo na aking ipinaghanda. **20**
Sinabi ni David sa lahat ng kapulungan, "Papurihan ngayon si
Yahweh na inyong Diyos." Nagpuri ang lahat ng kapulungan
kay Yahweh, ang Diyos ng kanilang mga ninuno, iniyukod ang
kanilang mga ulo at sumamba kay Yahweh at nagpatirapa
sila sa harapan ng hari. **21** Kinabukasan, naghain sila ng
mga handog kay Yahweh at mga handog na susunugin para
sa kaniya. Naghandog sila ng isang libong toro, isang libong
lalaking tupa, at isang libong kordero, kabilang ang mga
handog na inumin at mga hain na masagana para sa buong
Israel. **22** Sa araw na iyon, kumain sila at uminom sa harapan
ni Yahweh na may malaking pagdiriwang. Ginawa nilang hari
sa ikalawang pagkakataon si Solomon, na anak ni David,
at hinirang siya sa kapangyarihan ni Yahweh na maging
pinuno. Hinirang din nila si Zadok na maging pari. **23** At
umupo si Solomon sa trono ni Yahweh bilang hari sa halip na
si David na kaniyang ama. Pinagpala siya, at sinunod siya
ng buong Israel. **24** Nagpahayag ng katapatan ang lahat
ng mga pinuno, mga kawal, at ang lahat ng mga anak ni
David kay Haring Solomon. **25** Lubos na pinarangalan ni
Yahweh si Solomon sa harap ng buong Israel at ipinagkaloob
sa kaniya ang kapangyarihang higit kaysa sa mga ibinigay
niya sa sinumang hari ng Israel. **26** Naghari si David na
anak ni Jesse sa buong Israel. **27** Naging hari si David sa
Israel sa loob ng apatnapung taon. Namuno siya ng pitong
taon sa Hebron at tatlumpu't tatlong taon sa Jerusalem. **28**
Namatay siya na nasa tamang katandaan, pagkatapos niyang
tinamasa ang mahabang buhay, kayamanan at karangalan.
Si Solomon na kaniyang anak ang pumalit sa kaniya. **29**
Nakasulat ang mga nagawa ni Haring David sa kasaysayan
ni Samuel na propeta, sa kasaysayan ni Natan na propeta, at
sa kasaysayan ni Gad na propeta. **30** Nakatala roon ang mga
ginawa niya sa kaniyang pamumuno, ang kaniyang nagawa
at ang mga pangyayari na nakaapekto sa kaniya, sa Israel, at
sa lahat ng mga kaharian sa ibang lupain.

2 Mga Cronica

1 Si Solomon na anak ni David ay naging matatag sa
kaniyang pamumuno, at si Yahweh na kaniyang Diyos
ay kasama niya at ginawa siyang makapangyarihan. 2 At
nagsalita si Solomon sa buong Israel at sa mga pinunong
kawal ng libu-libo at sa daan-daan at sa mga hukom at sa
bawat prinsipe sa buong Israel, sa mga pinuno ng mga ama
ng tahanan. 3 Kaya si Solomon at ang buong kapulungang
kasama niya ay pumunta sa dambana na nasa Gibeon; dahil
naroon ang toldang tipanan ng Diyos na ginawa ni Moises na
lingkod ni Yahweh sa ilang. 4 Ngunit dinala ni David ang
kaban ng Diyos mula sa Chiriath Jearim sa lugar na kaniyang
inihanda para rito sapagkat nagtayo siya ng tolda para dito sa
Jerusalem. 5 Sa karagdagan, ang altar na tanso na ginawa
ni Besalel na anak ni Uri na anak ni Hur ay nasa harapan
ng tabernakulo ni Yahweh; pumanta roon sina Solomon at
ang kapulungan. 6 Pumunta si Solomon doon sa altar na
tanso sa harapan ni Yahweh, na naroon sa toldang tipanan
at naghandog dito ng isang libong sinunog na mga alay. 7
Nagpakita ang Diyos kay Solomon ng gabing iyon at sinabi sa
kaniya, "Humiling ka! Ano ang dapat kong ibigay sa iyo?"
8 Sinabi ni Solomon sa Diyos, "Nagpakita ka ng dakilang
katapatan sa tipan kay David na aking ama at ginawa mo
akong hari na kahalili niya. 9 Ngayon, Yahweh na Diyos,
isakatuparan mo ang iyong pangako kay David na aking ama,
dahil ginawa mo akong hari sa mga tao na ang bilang ay
kasing dami ng mga alikabok sa lupa. 10 Ngayon bigyan
mo ako ng karunungan at kaalaman upang mapamunuan ko
ang mga taong ito, sapagkat sino ba ang huhukom sa iyong
mga tao na napakarami ang bilang?" 11 Sinabi ng Diyos kay
Solomon, "Dahil ito ang nasa iyong puso at dahil hindi ka
humiling ng mga yaman, kayamanan o karangalan at hindi mo
hiningi ang buhay ng mga may galit sa iyo, o mahabang buhay
para sa iyong sarili—ngunit dahil humiling ka ng karunungan
at kaalaman para sa iyong sarili, upang mapamunuan mo
ang aking mga tao kung saan kita ginawang hari— 12
Ibinibigay ko sa iyo ngayon ang karunungan at kaalaman;
bibigyan din kita ng yaman, kayamanan, karangalan, higit pa
sa nakamtan ng sinumang mga hari na nauna sa iyo at higit
pa sa makakamtan ng sinuman na susunod sa iyo." 13 At
bumalik si Solomon sa Jerusalem mula sa dambana na nasa
Gibeon, mula sa harapan ng toldang tipanan; naghari siya sa
buong Israel. 14 Nagtipon si Solomon ng mga karwahe at
mangangabayo: at nagkaroon siya ng 1, 400 na mga karwahe
at labindalawang libong mangangabayo na inilagay niya sa
lungsod na pinag-iimbakan ng mga karwahe, at sa kaniya rin,
na hari ng Jerusalem. 15 Ginawa ng hari ang pilak at ginto na
pangkaraniwan sa Jerusalem na parang mga bato at ginawa
niyang pangkaraniwan ang sedar na kahoy tulad ng mga
puno ng sikamorong nasa mababang mga lupain. 16 Sa pag-
aangkat ng mga kabayo mula sa Ehipto at Cilicia para kay
Solomon, binili ng kaniyang mga mangangalakal ang mga ito
mula sa Cilicia sa mataas na halaga. 17 Nag-angkat sila ng
karwahe mula sa Ehipto sa halagang anim na raang siklong
pilak at kabayo sa halagang 150 siklo. Iniluluwas din nila ang
mga ito sa mga hari ng Heteo at sa mga Arameo.

2 Ngayon, iniutos ni Solomon ang pagpapatayo ng tahanan
para sa pangalan ni Yahweh at pagpapatayo ng palasyo
para sa kaniyang kaharian. 2 Nagtalaga si Solomon ng
pitumpung libong kalalakihan na tagahakot at walumpung
libong kalalakihan na tagaputol ng mga kahoy sa mga
kabundukan at 3, 600 na kalalakihan upang mangasiwa sa
kanila. 3 Nagpadala ng mensahe si Solomon kay Hiram, ang
hari ng Tiro, na nagsasabi, "Tulad ng ginawa mo sa aking
amang si David na pinadalhan mo ng sedar na mga troso
upang magpatayo ng tahanan na matitirahan, gawin mo rin
iyon sa akin. 4 Tingnan mo, malapit na akong magtayo ng
isang tahanan para sa pangalan ni Yahweh na aking Diyos,
upang ihandog ito sa kaniya, upang magsunog sa harap
niya ng matatamis na mga sangkap, para sa tinapay ng
presensiya at para sa mga alay na susunugin sa umaga at
gabi, sa Araw ng Pamamahinga, sa mga bagong buwan,
at sa nakatakdang mga kapistahan para kay Yahweh na
aming Diyos. Ito ay batas ng Israel sa lahat ng panahon. 5
Ang itatayo kong tahanan ay magiging napakalaki, sapagkat
mas dakila ang aming Diyos kaysa sa lahat ng mga diyus-
diyosan. 6 Ngunit sino ang makapagtatayo ng isang tahanan
para sa Diyos, gayong sa buong kalawakan at maging sa
kalangitan mismo ay hindi siya magkasiya? Sino ako upang
ipagtayo siya ng tahanan, maliban na magsunog ng mga
alay sa harapan niya? 7 Kaya padalhan mo ako ng isang
tao na dalubhasa sa pagpanday ng ginto, pilak, tanso, bakal
at marunong humabi ng telang kulay ube, pula at asul, at
isang tao na nakakaalam gumawa ng lahat ng uri ng pag-
uukit ng kahoy. Siya ay makakasama ng mga dalubhasang
kalalakihan na kasama ko sa Juda at Jerusalem, na ibinigay
ng aking ama na si David. 8 Padalhan mo rin ako ng mga
puno ng sedar, mga puno ng pir at mga puno ng algum mula
sa Lebanon; sapagkat alam ko na mahusay ang iyong mga
lingkod sa pagputol ng troso sa Lebanon. Sasamahan ng
aking mga lingkod ang iyong mga lingkod, 9 upang ihanda
ang napakaraming troso para sa akin; sapagkat magiging
napakalaki at kahanga-hanga ang tahanan na aking itatayo.
10 Ibibigay ko sa iyong mga lingkod, na puputol ng kahoy,
ang dalawampung libong sisidlang puno ng binayong trigo,
dalawampung libong sisidlang puno ng sebada, dalawampung
libong sisidlang puno ng alak at dalawampung libong sisidlan
na puno ng langis." 11 At sumagot si Hiram na hari ng Tiro sa
liham, na ipinadala niya kay Solomon: "Sapagkat mahal ni
Yahweh ang kaniyang mga tao, ginawa ka niyang hari sa
kanila." 12 Sinabi pa ni Hiram, "Purihin si Yahweh, Diyos ng
Israel, na lumikha ng langit at lupa, na nagbigay kay haring
David ng isang matalinong anak, pinagkalooban ng mabuting
pagpapasiya at karunungan, na magtatayo ng tahanan para
kay Yahweh, at tahanan para sa kaniyang kaharian. 13
Ngayon nagpadala ako ng bihasang tao, na pinagkalooban
ng karunungan, si Huramabi, 14 na lalaking anak ng isang
babaeng mula sa angkan ni Dan. Ang kaniyang ama ay mula
sa Tiro. Bihasa siyang gumawa gamit ang ginto, pilak, tanso,
bakal, bato at troso at humabi ng telang kulay ube, pula at
asul at pino na lino. Bihasa rin siya sa paggawa ng lahat ng
uri ng pag-uukit at paggawa ng lahat ng uri ng disenyo. Isamo
mo siya sa iyong mga bihasang mangagawa, at sa mga
bihasang mangagawa ng aking panginoong si David na iyong
ama. 15 At ngayon, ang trigo at ang sebada, ang langis at ang
alak na sinabi ng aking panginoon, ipadala ninyo ang mga ito
sa inyong mga lingkod. 16 Puputol kami ng kahoy mula sa
Lebanon, kasindami ng iyong kailangan. Dadalhin namin ito
sa iyo sa mga balsa na idadaan sa dagat patungong Jopa at
bubuhatin ninyo ito patungong Jerusalem." 17 Binilang ni
Solomon ang lahat ng mga dayuhang naroon sa lupain ng

Israel, na sinusunod ang paraan ng pagbilang sa kanila ni
David na kaniyang ama. Sila ay 153, 600. 18 Nagtalaga siya
ng pitumpong libo sa kanila upang magbuhat, walumpong libo
na tagaputol ng mga kahoy sa mga kabundukan at 3, 600 na
tagapamahala upang pakilusin ang mga tao.

3 At sinimulang ipatayo ni Solomon ang tahanan ni Yahweh
sa Jerusalem sa Bundok ng Moria, kung saan nagpakita
si Yahweh kay David na kaniyang ama. Inihanda niya ang
lugar na binalak ni David para rito sa giikan ni Ornan na
Jebuseo. 2 Sinimulan niyang ipatayo sa ikalawang araw ng
ikalawang buwan, sa ika-apat na taon ng kaniyang paghahari.
3 At ganito ang mga sukat ng pundasyong inilatag ni Solomon
para sa tahanan ng Diyos. Gamit ang sinaunang paraan
ng siko, ang haba ay animnapung siko at ang lapad ay
dalawampung siko. 4 Dalawampung siko ang haba ng portiko
sa harapan ng tahanan, kapantay ng lapad ng mga gusali.
Dalawampung siko rin ang taas nito at binalot ni Solomon
ang loob nito ng purong ginto. 5 Ginawa rin niya ang kisame
ng pangunahing bulwagan gamit ang kahoy ng pino, na
kaniyang binalutan ng purong ginto, at inukitan niya ng mga
puno ng palma at mga kadena. 6 Pinalamutian niya ang
tahanan ng mga mamahaling bato; ang ginto ay ginto mula sa
Parvaim. 7 Binalot niya rin ng ginto ang mga hamba, mga
bungad, mga dingding at mga pintuan ng ginto; umukit siya ng
kerubin sa mga dingding nito. 8 Ipinatayo niya ang kabanal-
banalang lugar. Kapantay ng haba nito ang lapad ng tahanan,
dalawampung siko at dalawampung siko rin ang lapad nito.
Binalutan niya ito ng purong ginto na nagkakahalaga ng
anim na raang talento. 9 Limampung siklo ng ginto ang
bigat ng mga pako. Binalot niya ng ginto ang mga ibabaw
nito. 10 Gumawa siya ng dalawang imahe ng mga kurebin
para sa kabanal-banalang lugar; binalot ito ng ginto ng mga
manggagawa. 11 Dalawampung siko ang haba ng lahat ng
mga pakpak ng mga kerubin; limang siko ang haba ng pakpak
ng isang kerubin, na umaabot sa dingding ng silid; at ang
isang pakpak ay limang siko rin na umaabot sa pakpak ng
isa pang kerubin. 12 Ang pakpak ng isang pang kerubin ay
limang siko rin, na umaabot sa dingding ng silid; ang isang
pakpak nito ay limang siko rin, na umaabot sa pakpak ng
naunang kerubin. 13 Ang mga pakpak ng mga kerubin na
ito ay bumubuka na may kabuuang sukat na dalawampung
siko. Nakatayo ang mga kerubin, na nakaharap ang kanilang
mga mukha sa pangunahing bulwagan. 14 Ginawa niyang
kulay ube, asul, at pulang tela at pinong lino ang kurtina at
dinisenyuhan niya ito ng mga kerubin. 15 Gumawa rin si
Solomon ng dalawang haligi, tatlumpu't limang siko ang taas
ng bawat isa, para sa harapan ng tahanan; ang ulunan na
nasa tuktok ng mga ito ay limang siko ang taas. 16 Gumawa
siya ng mga kadena para sa mga haligi at inilagay ang mga
ito sa tuktok nito; gumawa rin siya ng isang daang granada at
idinugtong ang mga ito sa mga kadena. 17 Inilagay niya ang
mga haligi sa harapan ng templo, ang isa sa kanang bahagi
at ang isa ay sa kaliwa; pinangalanan niya ang haliging nasa
kanan ng Jaquin at ang haligi sa kaliwa ay Boaz.

4 Bukod dito, gumawa siya ng isang altar na tanso; ang
haba nito ay dalawampung siko, at ang lapad nito ay
dalawampung siko. Ang taas nito ay sampung siko. 2 Ginawa
rin niya ang lagayan ng tubig na tinawag na bilog na dagat
na gawa sa hinulmang metal, na may sampung siko ang
luwang ng labi. Ang taas nito ay limang siko, at ang dagat
ay tatlumpung siko ang sukat pabilog. 3 Sa ilalim ng labi
nito ay mga toro na pumapalibot sa dagat, sampu sa bawat
siko na kasamang hinulma nang hulmahin ang dagat. 4
Ang lagayan ng tubig na tinawag na dagat ay nakapatong
sa labindalawang toro, ang tatlo ay nakaharap sa hilaga,
ang tatlo ay nakaharap sa timog, ang tatlo ay nakaharap
sa kanluran, at ang tatlo ay nakaharap sa silangan. Ang
dagat ay nakapatong sa mga ito, at lahat ng kanilang mga
puwitan ay nakapaloob. 5 Ang dagat ay kasing kapal ng
lapad ng isang kamay, at ang labi nito ay pinanday gaya ng
labi ng kopa, gaya ng bulaklak na liryo. Ang dagat ay may
lamang tatlong libong baldeng tubig. 6 Gumawa rin siya ng
sampung palanggana para sa paghuhugas ng mga bagay;
naglagay siya ng lima sa gawing kanan, at lima sa kaliwa;
ang mga kasangkapang ginamit sa pagsasagawa ng handog
na susunugin ay huhugasan sa mga ito. Ngunit ang dagat
ay paghuhugasan ng mga pari. 7 Ginawa niya ang gintong
patungan ng ilawan na ginawa ayon sa tagubilin para sa
disenyo ng mga ito; inilagay niya ang mga ito sa templo,
lima sa gawing kanan, at lima sa kaliwa. 8 Gumawa siya ng
sampung mesa at inilagay sa templo, lima sa gawing kanan,
at lima sa kaliwa. Gumawa siya ng sandaang palangganang
ginto. 9 Bukod pa rito, ginawa niya ang patyo ng mga pari at
ang malaking patyo, at ang mga pinto ng patyo; binalot niya
ng tanso ang pinto ng mga ito. 10 Inilagay niya ang dagat
sa gawing kanan ng tahanan, sa silangan na nakaharap
sa timog. 11 Ginawa ni Huram ang mga palayok, ang mga
pala at ang mga mangkok na pangwisik. Kaya tinapos ni
Hiram ang trabahong ginawa niya para kay Haring Solomon
sa loob ng tahanan ng Diyos: 12 ang dalawang haligi, at
ang tila mangkok na nasa itaas ng dalawang haligi, at ang
dalawang hanay ng lambat na pandekorasyon upang takpan
ang dalawang tila mangkok na nasa itaas ng mga haligi. 13
Ginawa niya ang apatnaraang granada para sa dalawang
hanay ng lambat na pandekorasyon: dalawang hilera ng
granada para sa bawat hanay ng lambat upang takpan ang
dalawang tila mangkok na nasa itaas ng mga haligi. 14
Ginawa rin niya ang mga patungan at ang mga palangganang
ipapatong sa patungan; 15 isang dagat ng maraming tubig
at labindalawang toro sa ilalim nito, 16 maging ang mga
palayok, mga pala, mga pantusok ng karne, at lahat ng iba
pang mga kasangkapan—ginawa ni Huramabi ang mga ito
mula sa pinakintab na tanso para kay Haring Solomon, para
sa tahanan ni Yahweh. 17 Hinulma ng hari ang mga ito sa
kapatagan ng Jordan, sa maputik na lupa sa pagitan ng
Sucot at Zaretan. 18 Kaya ginawa ni Solomon ang lahat ng
mga sisidlang ito sa labis na kasaganaan; sa katunayan, ang
timbang ng tanso ay hindi malaman. 19 Ginawa ni Solomon
ang lahat ng mga kasangkapan na nasa loob ng tahanan
ng Diyos, maging ang gintong altar, at ang mga mesa kung
saan ilalagay ang tinapay na handog; 20 ang mga patungan
ng ilawan kasama ang mga ilawan ng mga ito, na dinisenyo
upang sindihan sa harap ng loobang silid—gawa ang mga ito
sa purong ginto; 21 at ang mga bulaklak, ang mga ilawan,
at ang mga panipit ay gawa sa ginto, purong ginto. 22
Maging ang mga sindihan ng ilawan, mga palanggana, mga
panandok, at mga sunugan ng insenso ay gawa lahat sa
purong ginto. Gayon din sa bungad ng tahanan, ang mga
loobang pintuan nito patungo sa dakong kabanal-banalan at
ang mga pintuan ng tahanan, ang templo, ay gawa sa ginto.

5 Kaya natapos ang lahat ng gawain na ginawa ni Solomon
para sa tahanan ni Yahweh. Dinala ni Solomon ang mga
bagay na inialay ni David na kaniyang ama, kabilang ang
pilak, ang ginto, at ang lahat ng mga kasangkapan, at inilagay
ang mga ito sa mga silid-imbakan ng tahanan ng Diyos.
2 Pagkatapos, tinipon ni Solomon sa Jerusalem ang mga
nakatatanda ng Israel, ang lahat ng mga pinuno ng mga
lipi, at ang mga pinuno ng mga angkan ng mga tao sa
Israel, upang kunin ang kaban ng tipan ni Yahweh mula sa
lungsod ni David, ang Zion. **3** Lahat ng kalalakihan ng Israel
ay nagtipun-tipon sa harapan ng hari sa pagdiriwang, na
ginaganap sa ikapitong buwan. **4** Dumating ang lahat ng
mga nakatatanda ng Israel, at binuhat ng mga Levita ang
kaban. **5** Dinala nila ang kaban, ang toldang tipanan at ang
lahat ng banal na kasangkapan na nasa loob ng tolda. Dinala
ng mga pari na kabilang sa tribu ni Levi ang mga bagay na
ito. **6** Si Haring Solomon at ang buong kapulungan ng Israel
ay nagtipon sa harapan ng kaban, na nag-aalay ng mga
tupa at mga baka na hindi mabilang. **7** Dinala ng mga pari
ang kaban ng tipan ni Yahweh sa lagayan nito, sa loobang
silid ng tahanan, sa dakong kabanal-banalan, sa ilalim ng
mga pakpak ng mga kerubin. **8** Sapagkat nakabuka ang
mga pakpak ng mga kerubin sa kinaroroonan ng kaban, at
tinakpan ng mga ito ang kaban at ang mga pasanan nito. **9**
Ang mga pasanan ay napakahaba at ang mga dulo nito ay
nakikita mula sa dakong banal sa harap ng silid na nasa loob,
ngunit hindi nila ito nakikita mula sa labas. Naroon pa rin
ang mga ito hanggang sa araw na ito. **10** Walang laman ang
kaban maliban sa dalawang tapyas ng bato na inilagay roon ni
Moises sa Horeb noong si Yahweh ay gumawa ng kasunduan
sa mga tao ng Israel nang makalabas sila sa Ehipto. **11**
Nangyari na ang mga pari ay lumabas mula sa dakong
banal. Inilaan ng lahat ng mga paring naroon ang kanilang
mga sarili kay Yahweh; pinangkat sila ayon sa kanilang
pagkakabaha-bahagi. **12** Maging ang mga Levitang mga
mang-aawit, lahat sila, kabilang sina Asaf, Heman, Jedutun,
at ang kanilang lalaking anak at ang kanilang mga kapatid
na lalaki ay nakadamit ng pinong lino at tumutugtog ng mga
pompiyang, mga alpa, at mga lira, na nakatayo sa silangang
dulo ng altar. Kasama nila ang 120 pari na umiihip ng mga
trumpeta. **13** Nangyari na ang mga umiihip ng trumpeta at
ang mga mang-aawit ay sama-samang gumawa ng musika,
tumutugtog nang iisang tunog na maririnig para sa pagpupuri
at pagpapasalamat kay Yahweh. Nilakasan nila ang kanilang
mga tinig kasama ng mga trumpeta at mga pompiyang at iba
pang mga instrumento, at pinuri nila si Yahweh. Umawit sila,
“Sapagkat siya ay mabuti, sapagkat ang kaniyang katapatan
sa kaniyang kasunduan ay nananatili magpakailanman.” At
ang tahanan, na tahanan ni Yahweh ay napuno ng ulap. **14**
Ang mga pari ay hindi makatayo sa loob upang maglingkod
dahil sa ulap, sapagkat pinuno ng kaluwalhatian ni Yahweh
ang kaniyang tahanan.

6 At sinabi ni Solomon, “Sinabi ni Yahweh na siya ay
titira sa makapal na kadiliman, **2** ngunit ipinagtayo kita
ng isang matayog na tirahan, isang lugar na titirahan mo
magpakailanman.” **3** At humarap ang hari at binasbasan ang
buong kapulungan ng Israel, habang nakatayo ang buong
kapulungan ng Israel. **4** Sinabi niya, “Purihin nawa si Yahweh,
ang Diyos ng Israel na nakipag-usap kay David na aking
ama, at tinupad ito sa pamamagitan ng kaniyang sariling
mga kamay, sinasabi, **5** 'Mula noong araw na inilabas ko
ang aking mga tao mula sa lupain ng Ehipto, wala akong
piniling lungsod mula sa lahat ng lipi ng Israel kung saan
magtatayo ng tahanan, upang naroon ang aking pangalan. Ni
hindi ako pumili ng sinumang tao upang maging prinsipe sa
aking bayang Israel. **6** Gayunpaman, pinili ko ang Jerusalem,
upang naroon ang aking pangalan, at pinili ko si David upang
mamuno sa aking bayang Israel.' **7** Ngayon nasa puso
ni David, na aking ama, na magtayo ng tahanan para sa
pangalan ni Yahweh, ang Diyos ng Israel. **8** Ngunit sinabi ni
Yahweh kay David, na aking ama, 'Yamang nasa iyong puso
ang magtayo ng tahanan para sa aking pangalan, mabuti ang
iyong ginawa na ito ay nasa iyong puso. **9** Gayunpaman,
hindi mo dapat itayo ang tahanan; sa halip, ang iyong anak,
na manggagaling sa iyong puson, ang siyang magtatayo ng
tahanan para sa aking pangalan.' **10** Tinupad ni Yahweh ang
salitang kaniyang sinabi, sapagkat bumangon ako kapalit ni
David na aking ama, at umupo ako sa trono ng Israel, ayon
sa ipinangako ni Yahweh. Ipinatayo ko ang tahanan para sa
pangalan ni Yahweh, ang Diyos ng Israel. **11** Inilagay ko ang
kaban doon, kung saan naroon ang kasunduan ni Yahweh,
na ginawa niya kasama ang mga tao ng Israel.” **12** Tumayo si
Solomon sa harap ng altar ni Yahweh sa harapan ng buong
kapulungan ng Israel, at iniunat ang kaniyang mga kamay. **13**
Sapagkat gumawa siya ng tansong entablado, limang siko ang
haba, limang siko ang lapad, tatlong siko ang taas. At inilagay
niya ito sa gitna ng patyo. Tumayo siya rito at lumuhod sa
harapan ng buong kapulungan ng Israel, at itinaas niya ang
kaniyang mga kamay patungo sa kalangitan. **14** Sinabi niya,
“Yahweh, Diyos ng Israel, walang Diyos na katulad mo sa
langit man o sa lupa, na tumutupad sa tipan at sa tipan ng
kasunduan sa iyong mga lingkod na lumalakad sa harap mo
nang kanilang buong puso; **15** tinupad mo ang iyong pangako
sa iyong lingkod na si David na aking ama. Oo, nagsalita
ka sa iyong bibig at tinupad mo ito ng iyong kamay, maging
sa araw na ito. **16** Kaya ngayon, Yahweh, Diyos ng Israel,
tuparin mo ang pangako mo sa iyong lingkod na si David
na aking ama, noong sinabi niya, 'Hindi ka magkukulang na
magkaroon ng lalaki sa aking paningin na uupo sa trono ng
Israel, kung magiging maingat lang ang iyong mga kaapu-
apuhan na sumunod sa aking kautusan, tulad ng pagsunod
mo sa akin.' **17** Kaya ngayon, Diyos ng Israel, dalangin ko na
ang pangako na ginawa mo sa iyong lingkod na si David ay
matupad. **18** Ngunit talaga bang titira ang Diyos kasama ng
mga tao sa lupa? Tingnan, sa buong kalawakan at maging sa
kalangitan mismo ay hindi ka magkasiya—gaano pa kaya sa
templong ito na aking itinayo! **19** Gayunpaman isaalang-alang
mo ang panalanging ito ng iyong lingkod at ang kaniyang
kahilingan, Yahweh na aking Diyos; pakinggan mo ang iyak
at panalangin na ipinapanalangin ng iyong lingkod sa iyong
harapan. **20** Nawa ay maging bukas ang iyong mga mata sa
templong ito araw at gabi, sa lugar kung saan sinabi mong
paglalagyan mo ng iyong pangalan—upang dinggin ang mga
panalangin na idadalangin ng iyong lingkod sa lugar na ito.
21 Kaya pakinggan mo ang mga kahilingan ng iyong lingkod
at ng iyong mga taong Israel kapag kami ay mananalangin
paharap sa lugar na ito. Oo, pakinggan mo mula sa lugar
kung saan ka nakatira, mula sa kalangitan; at kapag iyong
napakinggan, patawarin mo. **22** Kung magkasala ang isang
tao laban sa kaniyang kapwa at kailangan na manumpa ng
isang panunumpa, at kung siya ay dumating at manumpa ng
isang panunumpa sa harapan ng iyong altar sa tahanang ito,
23 dinggin mo mula sa langit at kumilos ka at hatulan mo ang

iyong mga lingkod, na papagbayarin ang masama, upang
parusahan siya ng nararapat sa kaniyang ginawa. At ipahayag
mong matuwid ang walang kasalanan, upang ibigay sa kaniya
ang gantimpala dahil sa kaniyang pagkamatuwid. **24** Kapag
matalo ng kaaway ang iyong mga taong Israel dahil nagkasala
sila sa iyo, kung magbabalik-loob sila sa iyo, at kilalanin ang
iyong pangalan, mananalangin, at hihiling ng kapatawaran
sa harapan mo sa templong ito— **25** pakiusap pakinggan
mo mula sa kalangitan at patawarin mo ang kasalanan ng
iyong mga taong Israel; ibalik mo sila sa lupaing ibinigay mo
sa kanila at sa kanilang mga ninuno. **26** Kapag nakasara
ang langit at walang ulan dahil nagkasala laban sa iyo ang
mga tao—kung mananalangin sila na nakaharap sa lugar na
ito, kikilalanin ang iyong pangalan, at tatalikod sa kanilang
kasalanan kapag pinahirapan mo sila— **27** dinggin mo sa
langit at patawarin mo ang kasalanan ng iyong mga lingkod
at ng iyong mga taong Israel, kapag pangungunahan mo
sila sa mabuting daang dapat nilang lakaran. Magpadala ka
ng ulan sa iyong lupain na ibinigay mo sa iyong mga tao
bilang mana nila. **28** Ipagpalagay na may taggutom sa lupain,
o ipagpalagay na may sakit, tagtuyot o amag, mga balang
o mga uod; o ipagpalagay na sasalakayin ng mga kaaway
ang mga tarangkahan ng lungsod sa kanilang lupain, o na
may anumang salot o karamdaman— **29** at ipagpalagay
natin na nanalangin at humiling ang isang tao o ang lahat ng
iyong tao sa Israel—na nalalaman ng bawat isa ang salot
at kalungkutan sa kaniyang sariling puso habang itinataas
ang kaniyang mga kamay tungo sa templong ito. **30** Kung
gayon, pakinggan mo mula sa langit, ang lugar kung saan ka
nakatira; patawarin mo, at gantimpalaan mo ang bawat tao sa
lahat ng kaniyang kaparaanan; alam mo ang kaniyang puso,
sapagkat tanging ikaw lamang ang nakakaalam sa puso ng
mga tao. **31** Gawin mo ito upang sila ay matakot sa iyo, upang
sila ay lumakad sa iyong mga kaparaanan sa lahat ng araw
na sila ay nabubuhay sa lupain na iyong ibinigay sa aming
mga ninuno. **32** Dagdag pa rito, tungkol sa dayuhang hindi
kabilang sa iyong mga taong Israel: kapag siya ay dumating
mula sa malayong bansa dahil sa iyong dakilang pangalan,
sa iyong makapangyarihang kamay, at sa iyong nakataas na
bisig; kapag sila ay dumating at mananalangin patungo sa
tahanang ito— **33** sa panahong iyon pakiusap pakinggan
mo mula sa kalangitan, sa lugar kung saan ka nakatira, at
gawin mo ang anumang hihilingin ng dayuhan sa iyo, upang
malaman ng lahat ng lahi sa mundo ang iyong pangalan,
upang matakot sila sa iyo, katulad ng iyong mga taong Israel,
at upang malaman nila na ang tahanang ito na itinayo ko ay
tinatawag sa iyong pangalan. **34** Ipagpalagay nating lumabas
ang iyong mga tao upang makipagdigma laban sa kanilang
mga kaaway, sa anumang kaparaanang ipadadala mo sila, at
ipagpalagay nating nananalangin sila patungo sa lungsod
na ito na iyong pinili, at patungo sa tahanang itinayo ko
sa iyong pangalan. **35** Sa panahong iyon pakinggan mo
mula sa kalangitan ang kanilang panalangin, ang kanilang
kahilingan, at tulungan sa kanilang layunin. **36** Ipagpalagay
na nagkasala sila laban sa iyo—yamang walang sinuman ang
hindi nagkakasala—at ipagpalagay na galit ka sa kanila at
ibibigay mo sila sa kanilang kaaway, upang dalhin sila ng
kaaway at gawin silang mga bihag sa kanilang lupain, maging
malayo man o malapit. **37** At ipagpalagay na napagtanto nila
na sila ay nasa lupain kung saan sila ay sapilitang dinala,
at ipagpalagay na nagsisi sila at humingi ng pabor mula sa
iyo sa lupain ng kanilang pagkakabihag. Ipagpalagay na
sasabihin nila, 'Naging matigas ang aming ulo at nagkasala
kami. Gumawa kami ng kasamaan.' **38** Ipagpalagay na sila
ay magbabalik-loob sa iyo nang buong puso nila at buong
kaluluwa nila sa lupain kung saan sila binihag, kung saan sila
dinala bilang mga bihag, at ipagpalagay na mananalangin
sila tungo sa kanilang lupain, na ibinigay mo sa kanilang
mga ninuno, at tungo sa lungsod na iyong pinili, at tungo
sa tahanan na aking itinayo para sa iyong pangalan. **39** Sa
panahong iyon makinig ka mula sa kalangitan, sa lugar kung
saan ka nakatira, sa kanilang panalangin at kanilang mga
kahilingan, at tulungan sila sa kanilang adhikain. Patawarin
mo ang iyong mga tao, na nagkasala sa iyo. **40** Ngayon,
aking Diyos, nagmamakaawa ako sa iyo, buksan mo ang
iyong mga mata, at ang iyong mga tainga na dinggin ang
panalangin na ginawa sa lugar na ito. **41** Kaya ngayon
tumindig, Yahweh na Diyos, pumunta ka sa iyong lugar ng
pahingahan, ikaw at ang kaban ng iyong lakas, suotan mo ng
kaligtasan, Yahweh na Diyos, ang iyong mga pari, at ang
iyong mga banal ay magalak sa iyong kabutihan. **42** Yahweh
na Diyos, huwag mong italikod ang mukha ng iyong pinili
mula sa iyo. Alalahanin mo ang iyong tipan ng katapatan kay
David, na iyong lingkod."

7 Ngayon pagkatapos manalangin ni Solomon, bumaba
ang apoy mula sa langit at nilamon ang mga handog na
susunugin at ang mga Alay, at pinuno ng kaluwalhatian ni
Yahweh ang tahanan. **2** Hindi makapasok ang mga pari sa
tahanan ni Yahweh, dahil pinuno ng kaniyang kaluwalhatian
ang kaniyang tahanan. **3** Tumingin ang lahat ng mga tao ng
Israel nang bumaba ang apoy at ang kaluwalhatian ni Yahweh
ay nasa tahanan. Yumuko sila na nakasayad ang kanilang
mga mukha sa sahig na bato, sumamba, at nagpasalamat
kay Yahweh. Sinabi nila, "Sapagkat siya ay mabuti, sapagkat
ang kaniyang tipan ng katapatan ay magpakailanman." **4**
Kaya naghandog ang hari at ang lahat ng tao ng mga alay
kay Yahweh. **5** Naghandog ng alay si Haring Solomon
ng dalawampung libong mga baka at 120, 000 na mga
tupa at mga kambing. Kaya inihandog ng hari at ng lahat
ng mga tao ang tahanan ng Diyos. **6** Tumayo ang mga
pari, nakatayo ang bawat isa kung saan sila naglilingkod;
ganoon din ang mga Levita dala ang mga kagamitan ng
musika ni Yahweh na ginawa ni David sa pagbibigay ng
mga pasasalamat kay Yahweh sa awitin, "Mananatili ang
kaniyang tipan ng kasunduan magpakailanman." Nagpatunog
ng mga trumpeta ang lahat ng pari sa harap nila; at tumayo
ang lahat ng Israelita. **7** Inihandog ni Solomon ang gitna
ng patyo na nasa harap ng tahanan ni Yahweh. Hinandog
niya roon ang mga handog na susunugin at ang taba ng
handog pangkapayapaan, dahil hindi magkasya sa ginawa
niyang altar na tanso ang mga handog na susunudin, ang
mga butil na handog, at ang taba. **8** Kaya idinaos ni Solomon
ang pagdiriwang sa panahong iyon sa loob ng pitong araw,
kasama ang buong Israel, isang napakalaking kapulungan,
mula sa Lebo Hamat hanggang sa batis ng Ehipto. **9** At
sa ika-walong araw nagdaos sila ng taimtim na pagtitipon,
sapagkat ginawa nila ang paghahandog ng altar sa loob ng
pitong araw, at ang pagdiriwang sa loob ng pitong araw. **10**
Sa ika- dalawampu't tatlong araw ng ika-pitong buwan, pina-
uwi ni Solomon ang mga tao sa kanilang mga tahanan na
may mga pusong masaya at nagagalak dahil sa kabutihan na
ipinakita ni Yahweh kay David, kay Solomon, at sa Israel, ang
kaniyang mga tao. **11** Sa gayon natapos ni Solomon ang

tahanan ni Yahweh at ang kaniyang sariling tahanan. Lahat ng
nasa puso ni Solomon na gawin sa tahanan ni Yahweh at sa
kaniyang sariling tahanan, matagumpay niyang nagawa. **12**
Nagpakita si Yahweh kay Solomon sa gabi at sinabi sa kaniya,
"Narinig ko ang iyong panalangin, at pinili ko ang lugar na ito
para sa aking sarili bilang isang bahay alayan. **13** Ipagpalagay
na isinara ko ang kalangitan upang walang ulan, o kung
utusan ko ang mga balang na lamunin ang lupain, o kung
magpadala ako ng sakit sa aking mga tao. **14** Sa panahong
iyon kung ang aking mga tao na tinawag sa pamamagitan
ng aking pangalan ay magpapakumbaba, mananalangin,
hahanapin ako, at tatalikod sa kanilang masasamang gawain,
makikikiibig ako mula sa langit, patatawarin ko ang kanilang
kasalanan, at pagagalingin ko ang kanilang lupain. **15** Ngayon
magiging bukas ang aking mga mata at makikinig ang aking
mga tainga sa mga panalangin na gagawin sa lugar na ito. **16**
Sapagkat pinili ko ngayon at inilaan ang tahanang ito, upang
ang aking pangalan ay naroon magpakailanman; at ang aking
mga mata at puso ay naroon sa lahat ng panahon. **17** At ikaw,
kung lalakad ka sa harap ko tulad ng iyong amang si David,
na sinusunod ang lahat ng iniutos ko sa iyo at sinusunod ang
aking mga panuntunan at mga kautusan, **18** kung gayon,
itatatag ko ang trono ng iyong kaharian, tulad ng sinabi ko sa
isang kasunduan kay David na iyong ama, noong sinabi ko,
'Hindi mabibigo kailanman ang isa sa iyong lahi na maging
hari ng Israel.' **19** Ngunit kung tatalikod ka, at iiwanan ang
aking mga panuntunan at ang mga kautusan na aking ibinigay
sa iyo, at kung sasamba ka sa ibang mga diyos at yumuko sa
kanila, **20** sa panahong iyon ay bubunutin ko sila mula sa
aking lupain na ibinigay ko sa kanila; at ang tahanang ito
na itinalaga ko sa aking pangalan—palalayasin ko ito mula
sa aking harapan, at gagawin ko itong kawikaan at isang
katatawanan sa gitna ng lahat ng lahi ng tao. **21** At kahit na
ang templong ito sa ngayon ay matayog, magugulat ang lahat
na dadaan dito at susutsut. Tatanungin nila, 'Bakit ginawa ito
ni Yahweh sa lupain ito at sa tahanang ito?' **22** Sasagot ang
iba, 'Dahil tinalikuran nila si Yahweh, ang kanilang Diyos, na
naglabas sa kanilang mga ninuno mula sa lupain ng Ehipto, at
bumaling sila sa ibang diyos at yumuko sa kanila at sinamba
sila. Iyon ang dahilan kung bakit dinala ni Yahweh ang lahat
ng sakunang ito sa kanila."

8 Nangyari na sa pagtatapos ng ika-dalawampung taon
ng pagpapatayo ni Solomon ng tahanan ni Yahweh at
ng kaniyang sariling tahanan, **2** ipinatayo muli ni Solomon
ang mga bayan na ibinigay sa kaniya ni Hiram at pinatira
niya ang mga Israelita doon. **3** Nilusob at tinalo ni Solomon
ang Hamat-Zoba. **4** Ipinatayo niya ang Tadmor sa ilang at
ipinatayo niya ang lahat ng mga lungsod-imbakan sa Hamat.
5 Ipinatayo din niya ang Bet-horong Itaas at Bet-horong Ibaba,
mga lungsod na napapalibutan ng mga pader at mayroon
ding mga tarangkahan at pangharang. **6** Ipinatayo niya ang
Baalat at ang lahat ng mga lungsod-imbakan na pag-aari niya
at ang lahat ng mga lungsod para sa kaniyang mga karwahe,
mga mangangabayo at anumang naisin niyang ipatayo para
sa kaniyang kasiyahan sa Jerusalem, sa Lebanon at sa
lahat ng mga lupaing kaniyang pinamumunuan. **7** Tungkol
naman sa lahat ng taong naiwan na Heteo, Amoreo, Perezeo,
Hivita at Jebuseo na hindi kabilang sa Israel, **8** ang kanilang
mga kaapu-apuhan na naiwan sa lupain na hindi nilipol ng
mga Israelita—Sila ay ginawa ni Solomon na mga sapilitang
manggagawa hanggang sa panahong ito. **9** Gayunpaman,
hindi isinama ni Solomon ang mga Israelita sa mga sapilitang
manggagawa. Sa halip, sila ay naging kaniyang mga kawal,
mga pinuno ng kaniyang mga hukbo, mga tagapangasiwa at
pinuno ng kaniyang mga mangangarwahe at kaniyang mga
mangangabayo. **10** Sila rin ang mga punong tagapangasiwa
sa mga namamahala na kabilang kay Haring Solomon, 250
sa kanila ang namamahala sa mga manggagawa. **11** Dinala
ni Solomon ang anak ng Faraon sa labas ng lungsod ni
David, sa tahanan na ipinatayo niya para rito, sapagkat
sinabi niya, "Hindi maaaring tumira ang aking asawa sa
tahanan ni David na hari ng Israel, sapagkat banal ang lugar
kung saan naroroon ang kaban ni Yahweh." **12** Pagkatapos
nito, naghandog si Solomon ng mga alay na susunugin kay
Yahweh sa ipinagawa niyang altar sa harap ng portiko. **13**
Naghandog siya ng mga alay ayon sa kailangan sa bawat
araw, inihandog niya ang mga ito na sinusunod ang mga
alituntuning nakasaad sa kautusan ni Moises, sa mga Araw
ng Pamamahinga, sa bawat paglabas ng bagong buwan, sa
mga itinakdang kapistahan, tatlong beses sa bawat taon:
ang pagdiriwang ng Pista ng Tinapay na Walang Pampaalsa,
Pista ng mga Linggo at ang Pista ng mga Tolda. **14** Bilang
pagsunod sa mga utos ng kaniyang amang si David, itinalaga
ni Solomon ang mga pangkat ng pari sa kanilang gawain at
ang mga Levita sa kanilang mga posisyon upang purihin ang
Diyos at upang maglingkod sa mga pari ayon sa kailangan sa
bawat araw. Itinalaga din niya sa bawat tarangkahan ang
mga tagapagbantay ng mga tarangkahan ayon sa kanilang
pangkat, sapagkat iniutos din ito ni David na lingkod ng Diyos.
15 Hindi lumabag ang mga taong ito sa mga utos ng hari
sa mga pari at sa mga Levita tungkol sa anumang bagay o
tungkol sa mga silid-imbakan. **16** Ngayon, natapos ang lahat
ng mga gawain ni Solomon, simula sa araw ng pagtatayo ng
pundasyon ng tahanan ni Yahweh hanggang sa matapos
ito. Sa ganitong paraang natapos at nagamit ang tahanan ni
Yahweh. **17** Pagkatapos, pumunta si Solomon sa Ezion-geber
at Elot sa baybaying dagat sa lupain ng Edom. **18** Pinadalhan
siya ni Hiram ng mga barko na pinangangasiwaan ng mga
opisyal na may kaalaman tungkol sa karagatan. Pumunta sila
sa Ofir kasama ang mga lingkod ni Solomon. Mula doon, nag-
uwi sila ng 450 talentong ginto para kay Haring Solomon.

9 Nang mabalitaan ng reyna ng Sheba ang katanyagan
ni Solomon, pumunta siya sa Jerusalem upang subukin
siya ng mga mahihirap na tanong. Dumating siya nang may
napakaraming dala at kasama, mga kamelyo na may pasang
mga pampalasa, maraming ginto, at maraming mamahaling
bato. **2** Nang pumunta siya kay Solomon, sinabi niya sa
kaniya ang lahat ng nasa kaniyang puso. Sinagot ni Solomon
ang lahat ng kaniyang tanong; walang mahirap para kay
Solomon; walang tanong na hindi niya nasagot. **3** Nang
makita ng reyna ng Sheba ang karunungan ni Solomon, at
ang palasyo na kaniyang itinayo, **4** ang pagkain sa kaniyang
mesa, ang ayos ng kaniyang mga lingkod, ang mga gawain
ng kaniyang mga lingkod at ang kanilang kasuotan, gayundin
ang kaniyang mga tagahawak ng saro at ang kanilang
kasuotan, at ang pamamaraan ng kaniyang paghahandog ng
handog na susunugin sa tahanan ni Yahweh, nawalan siya ng
loob. **5** Sinabi niya sa hari, "Totoo nga ang balita na narinig
ko sa aking sariling lupain tungkol sa iyong mga salita at
karunungan. **6** Hindi ako naniwala sa aking narinig hanggang
sa nakarating ako dito at ngayon, nakita ito ng aking mga
mata. Wala pa sa kalahati ang sinabi sa akin tungkol sa iyong

karunungan at kayamanan! Nahigitan mo ang katanyagan na aking narinig. 7 Pinagpala ang iyong mga tao at ang iyong mga tagapaglingkod na palaging nakatayo sa iyong harapan dahil naririnig nila ang iyong karunungan. 8 Purihin si Yahweh na iyong Diyos na nalugod sa iyo at naglagay sa iyo sa trono upang maging hari ni Yahweh na iyong Diyos. Dahil mahal ng iyong Diyos ang Israel, ginawa ka niyang hari ng lahat upang patatagin sila magpakailanman upang gawin mo kung ano ang makatarungan at makatuwiran!" 9 Binigyan niya ang hari ng 120 talento ng ginto at napakaraming sangkap at mga mamahaling bato. Hindi na nakatanggap si Haring Solomon ng kasing dami ng mga sangkap na ibinigay sa kaniya ng reyna ng Sheba 10 Ang mga lingkod ni Hiram at ang mga lingkod ni Solomon, na nag-uwi ng mga ginto mula sa Ofir ay nagdala rin ng mga kahoy na algum at mga mamahaling bato. 11 Gamit ang kahoy na algum, gumawa ang hari ng mga hagdan para sa tahanan ni Yahweh at para sa kaniyang tahanan, at ng mga arpa at liro para sa mga musikero. Walang pang nakikitang kahoy na katulad nito nang panahong iyon sa lupain ng Juda. 12 Ibinigay ni Haring Solomon sa reyna ng Sheba ang lahat ng gusto niya, anuman ang hiniling niya, na karagdagan sa kaniyang dinala sa hari. Kaya umalis siya at umuwi sa kaniyang sariling lupain kasama ang kaniyang mga lingkod. 13 Ang timbang ng gintong dumadating kay Solomon sa loob ng isang taon ay 666 talento ng ginto, 14 hindi pa kabilang ang ginto na idinadala sa kaniya ng mga negosyante at mangangalakal. Nagdala rin ng ginto at pilak kay Solomon ang lahat ng hari sa Arabia at mga gobernador sa bansa. 15 Gumawa si Haring Solomon ng dalawang daan na malalaking mga kalasag na gawa sa pinanday na ginto. Anim na raang siklo ng ginto ang nagamit sa paggawa sa bawat isa. 16 Gumawa rin siya ng tatlong daang mga kalasag na gawa sa pinanday na ginto. Tatlong mina ng ginto ang nagamit sa paggawa sa bawat isa. Inilagay ng hari ang mga ito sa Palasyo ng Kagubatang Lebanon. 17 At nagpagawa ang hari ng isang napakalaking trono ng garing at binalot ito ng pinakamagandang ginto. 18 Mayroon anim na baitang paakyat sa trono at pabilog ang likod ng tuktok ng trono. May mga patungan ng kamay sa magkabilang bahagi ng trono at may dalawang leon na nakatayo sa magkabilang bahagi ng patungan ng kamay. 19 May labindalawang imahe ng leon ang nakatayo sa bawat baitang, isa sa bawat gilid ng bawat anim na baitang. Walang tronong katulad nito sa ibang kaharian. 20 Ang lahat ng kopang iniinuman ni Haring Solomon ay mga ginto at ang lahat ng kopang iniinuman sa Palasyo ng Kagubatang Lebanon ay mga purong ginto. Walang pilak dahil ang pilak itinuturing na hindi mahalaga sa kapanahunan ni Solomon. 21 Ang hari ay may pangkat ng mga barko sa karagatan kasama ang mga barko ni Hiram. Minsan sa bawat ika-tatlong taon, nagdadala ang pangkat ng mga barko ng ginto, pilak at garing at ng mga gorilya at malalaking unggoy. 22 Kaya nahigitan ni Haring Solomon ang lahat ng mga hari sa buong mundo sa kayamanan at karunungan. 23 Hinahangad ng buong daigdig na makaharap si Solomon upang mapakinggan ang kaniyang karunungan na inilagay ng Diyos sa kaniyang puso. 24 Nagdadala ang mga bumibisita ng mga pagpaparangal, mga sisidlang gawa sa pilak at ginto, mga damit, baluti at mga sangkap, gayundin ng mga kabayo at mola. Nagpatuloy ito taun-taon. 25 May apat na libong kuwadra si Solomon para sa mga kabayo at mga karwahe at labindalawang libong mangangabayo, na kaniyang inilagay sa mga lungsod ng mga karwahe at sa kaniya sa Jerusalem. 26 Pinamumunuan niya ang lahat ng hari mula sa Ilog Eufrates hanggang sa lupain ng mga Filisteo at sa hangganan ng Ehipto. 27 May pilak ang hari sa Jerusalem, na kasindami ng mga bato sa lupa. Ginawa niyang sagana ang kahoy na sedar katulad ng punong sikamoro na nasa mababang lugar. 28 Nagdala sila ng mga kabayo para kay Solomon galing sa Ehipto at mula sa lahat ng lupain. 29 Ang iba pang mga pangyayari tungkol kay Solomon mula sa simula hanggang sa wakas, hindi ba ito nakasulat sa Kasaysayan ni Propeta Natan at sa Pahayag ni Ahias na taga-Shilo at sa mga Pangitain ni Propeta Iddo tungkol kay Reboam na anak ni Nebat? 30 Naghari si Solomon sa Jerusalem sa buong Israel ng apatnapung taon. 31 At namatay siya at inilibing ng mga tao sa lungsod ni David na kaniyang ama. Si Rehoboam na kaniyang anak ang pumalit sa kaniya bilang hari.

10 Pumunta sa Shekem si Rehoboam, dahil darating ang lahat ng mga taga-Israel sa Shekem upang gawin siyang hari. 2 Narinig ito ni Jeroboam na anak ni Nebat (dahil nasa Egipto siya, kung saan siya tumakas mula kay haring Solomon, ngunit bumalik si Jeroboam mula sa Ehipto). 3 Kaya ipinatawag nila siya, dumating si Jeroboam at ang lahat ng Israelita. Kinausap nila si Rehoboam at sinabi, 4 "Ginawang mahirap ng iyong ama ang aming mga pasanin. Kaya ngayon, gawin mong mas madali ang mahirap na gawain ng iyong ama, at pagaanin mo ang mabigat na pasanin na ibinigay niya sa amin at paglilingkuran ka namin." 5 Sinabi ni Rehoboam sa kanila, "Bumalik kayo sa akin pagkatapos ng tatlong araw." Kaya, umalis na ang mga tao. 6 Sumangguni si Haring Rehoboam sa mga matandang kalalakihan na nagpayo kay Solomon na kaniyang ama noong nabubuhay pa siya. sinabi niya, "Paano ninyo ako papayuhan upang mabigyan ng kasagutan ang mga taong ito?" 7 Nakipag-usap sila sa kaniya at sinabi, "Kung magiging mabuti ka sa mga taong ito at bibigyang-lugod mo sila at magsasabi ng mga mabubuting salita sa kanila, magiging alipin mo sila sa habang panahon. 8 Ngunit hindi pinakinggan ni Rehoboam ang payo na ibinigay ng mga matandang kalalakihan sa kaniya at sumangguni siya sa mga kabataang lalaki na kasabayan niyang lumaki at nagpapayo sa kaniya. 9 Sinabi niya sa kanila, "Ano ang maibibigay ninyong payo sa akin upang sagutin natin ang mga taong ito na nakipag-usap sa akin at sinasabi, "Pagaanin mo ang mga pasanin na ibinigay ng iyong ama sa amin'?" 10 Nagsalita ang mga kabataang lalaki na kasabayang lumaki ni Rehoboam na nagsasabi, "Makipag-usap ka sa mga taong nagsabi sa iyo na ginawang mabigat ng iyong amang si Solomon ang kanilang mga pasanin, na kailangan mong gawing mas magaan. Dapat mong sabihin sa kanila, 'Mas makapal ang aking hinliliit kaysa sa baywang ng aking ama. 11 Kaya ngayon, bagaman pinapasan kayo ng aking ama ng isang mabigat na pasanin, dadagdagan ko pa ang inyong mga pasanin. Pinarusahan kayo ng aking ama ng mga latigo, ngunit parurusahan ko kayo sa pamamagitan ng mga alakdan."' 12 Kaya pumunta si Jeroboam at ang lahat ng tao kay Rehoboam sa ikatlong araw, kagaya ng iniutos ng hari sa kanila ng sabihin niya, "Bumalik kayo sa akin sa ikatlong araw." 13 Marahas silang sinagot ng hari. Hindi pinansin ni Haring Rehoboam ang payo ng mga matandang kalalakihan. 14 Nakipag-usap siya sa kanila na sinunod ang payo ng mga kabataang lalaki at sinabi, "Gagawin kong mas mabigat ang inyong mga pasanin at dadagdagan ko pa ito. Pinarusahan kayo ng aking ama ng mga latigo, ngunit

parurusahan ko kayo sa pamamagitan ng mga alakdan." 15
Hindi nakinig ang hari sa mga tao, sapagkat ito ang isang
pangyayaring pinahintulutan ng Diyos, upang matupad ni
Yahweh ang kaniyang salita na sinabi niya sa pamamagitan
ni Ahias na Silonita kay Jeroboam na anak ni Nebat. 16
Nang makita ng mga taga-Israel na hindi nakinig ang hari
sa kanila, sinagot siya ng mga tao at sinabi, "Anong bahagi
mayroon kami kay David? Wala kaming mana sa anak ni
Jesse! Bumalik na kayong mga taga-Israel sa inyong mga
tolda. Ngayon David, bahala ka ng tumingin sa iyong sariling
tolda." Kaya, bumalik na ang bawat isa sa mga Israelita sa
kanilang mga tolda. 17 Ngunit ang mga taga-Israel na nakatira
sa mga lungsod ng Juda, pinamunuan sila ni Rehoboam. 18
Pagkatapos, ipinadala ni Haring Rehoboam si Adoram na
namumuno sa sapilitang panggawa, ngunit binato siya ng
mga Israelita hanggang sa namatay siya. Kaagad na tumakas
si Haring Rehoboam sakay ng kaniyang karwahe patungo
sa Jerusalem. 19 Kaya, nagrerebelde ang Israel laban sa
sambahayan ni David hanggang sa mga panahong ito.

11 Nang makarating si Rehoboam sa Jerusalem, tinipon
niya ang sambahayan ni Juda at Benjamin, 180, 000
na piling mga lalaking mandirigma na makikipaglaban sa
Israel upang maibalik kay Rehoboam ang kaharian. 2 Ngunit
natanggap ni Semaias na lingkod ng Diyos ang salita ni
Yahweh, na nagsasabi, 3 "Sabihin mo kay Rehoboam na
anak ni Solomon na hari ng Juda at sa buong Israel na nasa
Juda at Benjamin. 4 Sinabi ito ni Yahweh, 'Hindi ninyo dapat
salakayin o kalabanin ang inyong mga kapatid. Dapat bumalik
ang bawat isa sa kaniyang tahanan sapagkat ang bagay na
ito ay pinahintulutan kong mangyari.'" Kaya nakinig sila sa
mga salita ni Yahweh at hindi na nila kinalaban si Jeroboam.
5 Nanirahan si Rehoboam sa Jerusalem at nagpatayo ng mga
lungsod sa Juda upang maging pananggalang. 6 Ipinatayo
niya ang Bethlehem, Etam, Tekoa, 7 Beth-sur, Soco, Adullam,
8 Gat, Maresa, Zif, 9 Adoraim, Laquis, Azeka, 10 Zora,
Aijalon, at Hebron. Ito ay mga pinatibay na lungsod sa Juda at
Benjamin. 11 Pinatibay niya ang mga tanggulan at naglagay
ng mga pinuno sa mga ito na may kasamang imbakan ng mga
pagkain, langis at alak. 12 Naglagay siya ng mga kalasag at
mga sibat sa bawat lungsod at labis na pinatibay ang mga
lungsod. Sakop niya ang Juda at Benjamin. 13 Pumunta
sa kaniya ang mga pari at ang mga Levitang nasa buong
Israel na mula sa loob ng kanilang hangganan. 14 Sapagkat
iniwan ng mga Levita ang kanilang mga pastulan at mga
pag-aari upang pumunta sa Juda at Jerusalem; sapagkat
itinaboy sila ni Jeroboam at ng kaniyang mga anak, kaya
hindi na sila makagagawa pa ng mga tungkulin ng pari para
kay Yahweh. 15 Nagtalaga si Jeroboam ng mga pari para sa
mga dambana at sa mga diyus-diyosang guya at kambing na
kaniyang ipinagawa. 16 Sumunod sa kanila ang mga tao
mula sa lahat ng mga tribu ng Israel na itinuon ang kanilang
puso na hanapin si Yahweh, ang Diyos ng Israel. Pumunta
sila sa Jerusalem upang maghandog kay Yahweh, ang Diyos
ng kanilang mga ninuno. 17 Kaya pinalakas nila ang kaharian
ng Juda at pinatatag sa loob ng tatlong taon si Rehoboam na
anak ni Solomon sapagkat sa loob ng tatlong taon, sinunod
nila ang paraan ng pamumuhay nina David at Solomon. 18
Napangasawa ni Rehoboam si Mahalat, ang anak na babae
ni Jerimot na anak ni David at ni Abihail na anak ni Eliab na
na anak ni Jesse. 19 Nagsilang siya ng mga batang lalaki
na sina Jeus, Semarias at Zaham. 20 Kasunod ni Mahalat,
napangasawa ni Rehoboam si Maaca na anak ni Absalom.
Isinilang niya sina Abiaz, Atai, Ziza at Selomit. 21 Minahal ni
Rehoboam si Maaca na anak ni Absalom nang higit sa lahat
ng kaniyang ibang mga asawa at sa kaniyang mga asawang
alipin (mayroon siyang labing-walong asawa at animnapung
asawang alipin at naging ama ng labing-walong mga anak na
lalaki at animnapung mga anak na babae). 22 Itinalaga ni
Rehoboam si Abias na anak ni Maaca upang maging pinuno
sa kaniyang mga kapatid. Naisip niyang gawing hari si Abias.
23 Namuno ng may karunungan si Rehoboam, ikinalat niya
ang lahat ng kaniyang lalaking anak sa buong lupain ng
Juda at Benjamin hanggang sa mga matitibay na lungsod.
Binigyan rin niya sila ng saganang pagkain at naghanap siya
ng maraming asawa para sa kanila.

12 Nangyari nang naging matatag na ang paghahari
ni Rehoboam at malakas siya, tinalikuran niya ang
mga kautusan ni Yahweh—kasama ang buong Israel. 2
Nangyari na sa ikalimang taon ng paghahari ni Haring
Rehoboam, sinalakay ni Shishak na hari ng Ehipto ang
Jerusalem dahil hindi naging tapat ang mga tao kay Yahweh.
3 Kasama niyang dumating ang kaniyang mga kawal na
isang libo at dalawang daang karwahe at animnapung libong
mangangabayo. Kasama niya ang hindi mabilang na mga
kawal mula sa Ehipto: mga taga-Libya, mga taga-Sukuim
at mga taga-Etiopia. 4 Sinakop niya ang mga matatag na
lungsod na pag-aari ng Juda at nakarating siya sa Jerusalem.
5 Ngayon, pumunta ang propetang si Semaias kay Rehoboam
at sa mga pinuno ng Juda na nagtipun-tipon sa Jerusalem
dahil kay Shishak. Sinabi ni Semaias sa kanila, "Ito ang
sinasabi ni Yahweh. 'Tinalikuran ninyo ako, kaya ibinigay ko
rin kayo sa mga kamay ni Shishak.'" 6 Kaya nagpakumbaba
ang mga prinsipe ng Israel at ang hari at sinabi, "Matuwid si
Yahweh." 7 Nang makita ni Yahweh na nagpakumbaba sila,
nagsalita si Yaweh sa pamamagitan ni Semaias, sinabi niya
ito, "Nagpakumbaba sila. Hindi ko sila pupuksain. Sasagipin
ko sila sa ganap na kapahamakan at hindi maibubuhos ang
aking poot sa Jerusalem sa pamamagitan ng mga kamay ni
Shishak. 8 Gayon pa man, magiging mga tagapaglingkod
niya sila, upang maunawaan nila kung paano ang maglingkod
sa akin at ang maglingkod sa mga pinuno ng ibang mga
bansa." 9 Kaya nilusob ni Shishak na hari ng Egipto ang
Jerusalem at kinuha ang mga kayamanan sa tahanan ni
Yahweh at ang mga kayamanan sa bahay ng hari. kinuha niya
ang lahat, kinuha rin niya ang mga gintong kalasag na ginawa
ni Solomon. 10 Nagpagawa si Haring Rehoboam ng mga
tansong kalasag bilang kapalit ng mga ito at ipinagkatiwala
ang mga ito sa mga kamay ng pinuno ng mga tagabantay,
na nagbabantay ng mga pintuan sa bahay ng hari. 11
Nangyari na sa tuwing pumapasok ang hari sa tahanan ni
Yaweh, binubuhat ng mga tagabantay ang mga kalasag
at pagkatapos ay ibabalik sa silid ng mga tagabantay. 12
Nang magpakumbaba si Rehoboam, nawala ang poot ni
Yaweh sa kaniya, at hindi na niya pinuksa si Rehoboam
nang lubusan; bukod dito may matatagpuan paring mabuti sa
Juda. 13 Kaya, pinalakas ni Haring Rehoboam ang kaniyang
paghahari sa Jerusalem at nagpatuloy ang kaniyang pagiging
hari. Apatnapu't isang taon si Rehoboam nang magsimula
siyang maghari, at naghari siya ng labing pitong taon sa
Jerusalem, ang lungsod na pinili ni Yaweh sa lahat ng mga lipi
ng Israel upang maipahayag ang kaniyang pangalan doon.
Naama ang pangalan ng kaniyang ina na isang Ammonita.

14 Masama ang kaniyang ginawa, dahil hindi niya itinuon ang
kaniyang puso sa paghahanap kay Yahweh. **15** Tungkol sa
iba pang mga bagay na may kinalaman kay Rehoboam, mula
umpisa at hanggang sa huli, hindi ba isinulat ang mga ito sa
sulat ng propetang si Semaias at ng propetang si Iddo, na
mayroon ding mga talaan ng mga angkan at ang malimit na
digmaan sa pagitan ni Rehoboam at Jeroboam? **16** Namatay
si Rehoboam at inilibing siyang kasama ang kaniyang mga
ninuno sa lungsod ni David. Si Abija na kaniyang anak ang
pumalit sa kaniya bilang hari.

13 Sa ika-labingwalong taon ni Haring Jeroboam,
nagsimulang maghari si Abias sa Judah. **2** Naghari
siya ng tatlong taon sa Jerusalem. Ang pangalan ng kaniyang
ina ay Maacah na anak ni Uriel na taga-Gibea. Nagkaroon ng
digmaan sa pagitan ni Abias at Jeroboam. **3** Nagtungo si
Abias sa digmaan dala ang malakas na hukbo, magigiting na
mga kawal at 400, 000 na piniling mga kalalakihan. Humanay
naman si Jeroboam laban sa kaniya ng 800, 000 na piling
mga kalalakihan, malalakas at magigiting na mga kawal. **4**
Tumayo si Abias sa Bundok ng Zemaraim, sa may lupaing
maburol ng Efraim at nagsabi, "Makinig ka sa akin Jeroboam
at lahat ng Israel! **5** Hindi ba ninyo alam na si Yahweh, ang
Diyos ng Israel, ang nagbigay kay David ng pamumuno sa
buong Israel magpakailanman, sa kaniya at sa kaniyang
mga anak sa pamamagitan ng isang kasunduan? **6** Ngunit
si Jeroboam na anak na lalaki ni Nebat, ang lingkod ni
Solomon na anak ni David ay nakipaglaban at naghimagsik
sa kaniyang panginoon. **7** Mga walang kabuluhang lalaki na
mga hamak na tao ang nakipagtipon sa kaniya. Dumating sila
laban kay Rehoboam na anak ni Solomon, nang bata pa si
Rehoboam at walang pang karanasan at hindi sila kayang
tapatan. **8** Ngayon ay sinasabi ninyo na kaya ninyong labanan
ang makapangyarihang pamumuno ni Yahweh sa kamay ng
mga kaapu-apuhan ni David. Kayo ay isang malaking hukbo
at kasama ninyo ang mga gintuang guya na ginawa ni
Jeroboam bilang mga diyos ninyo. **9** Hindi ba't pinaalis ninyo
ang mga pari ni Yahweh na mga anak ni Aaron at ang mga
Levita? Hindi ba gumawa kayo ng mga pari para sa inyong
sarili ayon sa pamamaraan ng ibang lahi ng ibang lupain?
Ang sinumang dumarating upang italaga ang kaniyang sarili
sa pamamagitan ng isang batang toro at pitong lalaking
tupa ay maaaring maging isang pari sa mga hindi tunay na
diyos. **10** Ngunit para sa amin, si Yahweh ang aming Diyos
at hindi namin siya tinalikuran. Mayroon kaming mga pari
na mga anak ni Aaron na naglilingkod kay Yahweh at ang
mga Levita na nasa kanilang mga gawain. **11** Nagsusunog
sila sa bawat umaga at gabi ng mga alay na susunugin at
mga mababangong insenso para kay Yahweh. Sila rin ay
naghahanda ng tinapay na handog sa ibabaw ng dinalisay na
hapag. Sinisindihan rin nila ang ilawang gintong patungan
upang ang mga ito ay magliwanag sa bawat gabi. Sinusunod
namin ang mga kautusan ni Yahweh na aming Diyos, ngunit
tinalikuran ninyo siya. **12** Tingnan ninyo, kasama namin ang
Diyos na siyang namumuno at ang kaniyang mga pari ay
narito dala ang mga trumpeta upang magpatunog ng babala
laban sa inyo. Bayang Israel, huwag ninyong labanan si
Yahweh, ang Diyos ng inyong mga ninuno, sapagkat hindi
kayo magtatagumpay." **13** Ngunit naghanda si Jeroboam ng
isang lihim na pagsalakay sa kanilang likuran. Ang kaniyang
hukbo ay nasa harapan ng Juda at ang lihim na pagsalakay
ay nasa kanilang likuran. **14** Nang lumingon sa likuran ang
mga taga-Juda, nakita nila na ang labanan ay parehong nasa
kanilang harapan at likuran. Sumigaw sila ng malakas kay
Yahweh at hinipan ng mga pari ang mga trumpeta. **15** At
sumigaw ang mga kalalakihan ng Juda at habang sumisigaw
sila, nangyari nga na hinampas ng Diyos si Jeroboam at
ang lahat ng Israel sa harapan ni Abias at ng taga-Juda. **16**
Tumakas ang mga Israelita mula sa Juda at ipinasakamay
sila ng Diyos sa mga taga-Juda. **17** Pinatay sila ni Abias
at ng kaniyang hukbo; 500, 000 na piling lalaki ng Israel
ang namatay. **18** Sa ganitong paraan, natalo ang Israel
nang panahong iyon. Nagtagumpay ang mga taga-Juda
dahil umasa sila kay Yahweh, ang Diyos ng kanilang mga
ninuno. **19** Tinugis ni Abias si Jeroboam at sinakop niya ang
mga lungsod mula sa kaniya, ang Bethel, Jesana at Efron,
kasama ang mga nayon ng mga ito. **20** Hindi na nabawi ni
Jeroboam ang kapangyarihan sa panahon ng paghahari ni
Abias, hinampas siya ni Yahweh at namatay siya. **21** Subalit
naging makapangyarihan si Abias, nagkaroon siya ng labing-
apat na asawa at naging ama ng dalawampu't dalawang anak
na lalaki at labing-anim na anak na babae. **22** Ang iba pang
ginawa at sinabi ni Abias ay naisulat sa kasaysayan ni proteta
Iddo.

14 Namatay si Abias at inilibing siya kasama ng kaniyang
mga ninuno sa lungsod ni David. Ang kaniyang anak na
si Asa ang naging hari. Sa kaniyang kapanahunan, mapayapa
ang lupain nang sampung taon. **2** Ginawa ni Asa ang mabuti
at matuwid sa paningin ni Yahweh na kaniyang Diyos, **3**
sapagkat tinanggal niya ang mga altar ng mga diyus-diyosan
at mga dambana. Giniba niya ang mga sagradong batong
poste at binuwal ang mga imahe ni Ashera. **4** Inutusan niya
ang mga taga-Juda na hanapin si Yahweh, ang Diyos ng
kanilang mga ninuno at tuparin ang kaniyang batas at mga
kautusan. **5** Tinanggal din niya sa lahat ng lungsod ng Juda
ang mga dambana at ang mga altar na sunugan ng insenso.
Naging mapayapa ang kaharian sa kaniyang pamamahala. **6**
Nagpatayo siya ng matitibay na pader sa lungsod ng Juda,
sapagkat mapayapa ang lupain at walang digmaan sa mga
panahong iyon dahil binigyan siya ni Yahweh ng kapayapaan.
7 Sapagkat sinabi ni Asa sa Juda, "Itayo natin ang mga
lungsod na ito at gumawa tayo ng mga pader sa paligid nito,
mga tore, tarangkahan at rehas. Sa atin pa rin ang lupain
dahil hinanap natin si Yahweh na ating Diyos. Hinanap natin
siya at binigyan niya tayo ng kapayapaan sa bawat dako."
Kaya nagtayo sila at nagtagumpay. **8** May mga kawal si
Asa na nagdadala ng mga kalasag at mga sibat. Mula sa
tribu ni Juda ay mayroon siyang 300, 000 na tauhan at mula
sa tribu ni Benjamin ay 280, 000 na tauhan na nagdadala
ng mga kalasag at mga pana. Malalakas at matatapang
ang mga kalalakihang ito. **9** Nilusob sila ni Zera na taga-
Etiopia na may hukbong isang milyong kawal at tatlong
daang karwahe at nagtungo siya sa Maresa. **10** Pagkatapos,
lumabas si Asa upang harapin siya at itinakda nila ang
hanay para sa labanan sa lambak ng Sefata at Maresa. **11**
Tumangis si Asa kay Yahweh na kaniyang Diyos at sinabi,
"Yahweh, walang iba kundi ikaw lamang ang tumutulong sa
mga mahihina kapag humaharap sa mga kaaway. Tulungan
mo kami Yahweh na aming Diyos sapagkat umaasa kami sa
iyo at sa iyong pangalan, narito kami laban sa ganito karaming
bilang. Yahweh, ikaw ang aming Diyos, huwag mong hayaang
matalo ka ng tao." **12** Kaya hinampas ni Yahweh ang mga
taga-Etiopia sa harapan ni Asa at ng Juda, tumakas ang mga

taga-Etiopia. 13 Hinabol sila ni Asa at ang kaniyang mga
kawal hanggang Gerar. Kaya marami sa mga taga-Etiopia
ang namatay at ang iba ay hindi na nakabawi pa, dahil lubos
silang nawasak sa harapan ni Yahweh at sa kaniyang hukbo.
Marami ang nasamsam ng hukbo. 14 Winasak ng hukbo ang
lahat ng nayon sa paligid ng Gerar, dahil natakot ang lahat ng
naninirahan doon kay Yahweh. Sinamsam ng hukbo ang lahat
ng nayon at marami silang nakuhang mahahalagang bagay.
15 Winasak din ng hukbo ang mga toldang tinirhan ng mga
pastol na pagala-gala, kinuha nila ang napakaraming tupa,
gayundin ang mga kamelyo at bumalik na sila sa Jerusalem.

15 Bumaba ang Espiritu ng Diyos kay Azarias na anak na
lalaki ni Oded. 2 Umalis siya upang makipagkita kay
Asa at sinabi sa kaniya, "Makinig ka sa akin Asa at ang lahat
ng mga tao sa tribu nina Juda at Benjamin. Kasama ninyo si
Yahweh habang kayo ay nasa kaniya. Kung siya ay inyong
hahanapin, matatagpuan ninyo siya. Ngunit kung itatakwil
ninyo siya, itatakwil rin niya kayo. 3 Ngayon, sa napakahabang
panahon, hindi kasama ng Israel ang tunay na Diyos, walang
nagtuturong pari at wala ang kautusan ng Diyos. 4 Ngunit
sa kanilang kagipitan, nagbalik-loob sila kay Yahweh, ang
Diyos ng Israel, hinanap nila si Yahweh at siya ay natagpuan
nila. 5 Sa mga panahong iyon, walang kapayapaan sa
taong naglalakbay palayo, ni sa taong naglalakbay papunta
roon. Sa halip, malaki ang kapahamakang ang nasa lahat
ng naninirahan sa mga lupain. 6 Nagkawatak-watak sila,
bansa laban sa bansa at lungsod laban sa lungsod sapagkat
pinahirapan sila ng Diyos ng lahat ng uri ng pagdurusa. 7
Ngunit magpakatatag kayo at huwag kayong panghinaan ng
loob sapagkat gagantimpalaan kayo sa inyong mga gawa." 8
Nang marinig ni Asa ang mga salitang ito, ang propesiya ni
propeta Oded, lumakas ang kaniyang loob at ipinaalis ang
mga bagay na kasuklam-suklam sa buong lupain ng Juda at
Benjamin at sa mga lungsod na nabihag niya mula sa bayan
sa burol ng Efraim. Muli niyang ipinatayo ang dambana ni
Yahweh na nasa harapan ng portiko ng tahanan ni Yahweh.
9 Tinipon niya ang lahat ng mga taga-Juda at Benjamin at
ang mga naninirahang kasama nila, mga taong nagmula kay
Efraim at Manases at Simeon. Sapagkat nang makita nila na
kasama niya si Yahweh na kaniyang Diyos, napakarami nilang
pumunta sa kaniya na nagmula sa Israel. 10 Kaya nagtipun-
tipon sila sa Jerusalem sa ikatlong buwan, sa ika-labinlimang
taon ng paghahari ni Asa. 11 Nang araw na iyon, inihandog
nila kay Yahweh ang ilan sa kanilang mga nasamsam: pitong
daang baka at pitong libong tupa at mga kambing ang
kanilang dinala. 12 Gumawa sila ng kasunduan na hahanapin
nila nang buong puso at kaluluwa si Yahweh, ang Diyos ng
kanilang mga ninuno. 13 Nagkasundo sila na dapat ipapatay
ang sinumang tumangging hanapin si Yahweh, ang Diyos ng
Israel. Hamak man o dakila ang taong ito, lalaki man o babae.
14 Nangako sila kay Yahweh nang may malakas na tinig, may
sigawan, may mga trumpeta at may mga tambuli. 15 Nagalak
ang buong Juda sa pangako, sapagkat buong puso silang
nangako kay Yahweh at hinanap nila ang Diyos nang may
buong pagnanais at siya ay natagpuan nila. Binigyan sila ni
Yahweh ng kapayapaan sa buong lupain. 16 Inalis din niya sa
pagiging reyna si Maaca na kaniyang lola dahil gumawa siya
ng kasuklam-suklam na imahe ng diyosang si Ashera. Giniba
ni Asa ang kasuklam-suklam na imahe, dinurog niya iyon at
sinunog sa batis ng Kidron. 17 Ngunit hindi tinanggal ang mga
dambana sa Israel. Gayunpaman, naging tapat ang puso ni
Asa noong mga panahong nabubuhay pa siya. 18 Dinala niya
sa tahanan ng Diyos ang mga kagamitan ng kaniyang ama
at ang kaniyang sariling kagamitan na pag-aari ni Yahweh:
mga pilak at mga gintong kagamitan. 19 Wala nang digmaan
hanggang sa ika-tatlumpu't limang taon ng paghahari ni Asa.

16 Sa ikatatlumpu't anim na taon ng paghahari ni Asa,
agrisibong kumilos si Baasa na hari ng Israel laban sa
Juda at itinayo ang Rama upang walang sinumang makalabas
o makapasok sa lupain ni Asa na hari ng Juda. 2 Pagkatapos,
kinuha ni Asa ang pilak at ginto mula sa silid imbakan sa
templo ni Yahweh at sa sambahayan ng hari at ipinadala
kay Ben-hadad, ang hari ng Aram na nakatira sa Damascus.
Sinabi niya, 3 "Magkaroon tayo ng kasunduan, gaya ng aking
ama at ng iyong ama. Tingnan mo, pinadalhan kita ng pilak at
ginto. Putulin mo na ang iyong kasunduan kay Baasha na
hari ng Israel, upang ako ay lubayan niya." 4 Pinakinggan ni
Ben-hadad si Haring Asa at ipinadala niya ang mga pinuno
ng kaniyang mga hukbo laban sa mga lungsod ng Israel.
Sinalakay nila ang Ijon, Dan at Abelmain at ang imbakang
lungsod ng Neftali. 5 Nang mabalitaan ito ni Baasha, itinigil
niya ang pagpapatayo sa Rama at itinigil niya ang kaniyang
gawain. 6 Pagkatapos, tinawag ni haring Asa ang lahat ng
Juda. Kinuha nila ang mga bato at mga troso sa Rama na
ginagamit ni Baasha sa pagtatayo ng lungsod. Pagkatapos,
ginamit ni Haring Asa ang mga kagamitang iyon upang itayo
ang Geba at Mizpah. 7 Sa panahong iyon, pumunta ang
manghuhulang si Hanani kay Asa, ang hari ng Juda at sinabi
sa kaniya, "Dahil umasa ka sa hari ng Aram at hindi ka umasa
kay Yahweh na iyong Diyos, ang hukbo ng hari ng Aram ay
nakatakas mula sa iyong mga kamay. 8 Hindi ba malaking
hukbo ang mga taga-Ethiopia at mga taga-Libya na may
mga napakaraming karwahe at mangangabayo? Ngunit, dahil
umasa ka kay Yahweh, pinagtagumpay ka niya laban sa
kanila. 9 Sapagkat nagmamasid si Yahweh sa lahat ng dako
ng mundo upang ipakita niya ang kaniyang kapangyarihan sa
ngalan ng mga buong pusong nagtitiwala sa kaniya. Ngunit
ikaw ay naging hangal sa mga bagay na ito. Mula ngayon,
makakaranas ka ng digmaan." 10 Pagkatapos, nagalit si Asa
sa propeta; ikinulong niya ito, sapagkat nagalit siya sa kaniya
sa mga bagay na ito. Sa araw na iyon, pinahirapan ni Asa
ang ilan sa mga tao. 11 Ang lahat ng mga ginawa ni Asa
mula sa umpisa hanggang sa wakas, tingnan ninyo, nakasulat
ang mga ito sa Aklat ng mga Hari ng Juda at Israel. 12 Sa
ikatatlumpu't siyam na taon ng kaniyang paghahari, si Asa ay
nagkaroon ng sakit sa paa; napakalubha ng kaniyang sakit.
Gayunpaman, hindi siya humingi ng tulong kay Yahweh, kundi
sa mga manggagamot lamang. 13 Namatay si Asa kasama
ang kaniyang mga ninuno; namatay siya nang ikaapatnapu't
isang taon ng kaniyang paghahari. 14 Inilibing nila siya sa
kaniyang sariling libingan, na ipinahukay niya sa lungsod ni
David para sa kaniyang. Inilagay siya sa kabaong na puno ng
mababangong amoy at iba't ibang uri ng pabango na inihanda
ng mga taong mahusay gumawa ng pabango. Pagkatapos,
gumawa sila ng napakalaking apoy bilang parangal sa kaniya.

17 Si Jehoshafat na kaniyang anak ang pumalit sa kaniya
bilang hari at nagpakalakas siya laban sa Israel. 2
Naglagay siya ng mga hukbo sa lahat ng pinatibay na lungsod
ng Juda at naglagay ng mga kampo sa lupain ng Juda at
sa mga lungsod ng Efraim na sinakop ng kaniyang amang
si Asa. 3 Kasama ni Jehoshafat si Yahweh dahil lumakad

siya sa unang kaparaanan ng kaniyang ama na si David
at hindi siya bumaling sa mga Baal. **4** Sa halip, nagtiwala
siya sa Diyos ng kaniyang ama, at lumakad siya ayon sa
kaniyang mga kautusan, hindi ayon sa gawain ng Israel.
5 Kaya itinatag ni Yahweh ang pamamahala sa kaniyang
kamay, nagbigay ng parangal kay Jehoshafat ang lahat ng
Juda. Nagkaroon siya ng napakaraming yaman at karangalan.
6 Ang kaniyang puso ay nakatuon sa kaparaanan ni Yahweh.
Inalis din niya ang mga altar at imahen ni Ashera sa Juda. **7**
Sa ikatlong taon ng kaniyang paghahari ipinadala niya ang
kaniyang mga opisyal na sina Benhayil, Obadias, Zecharias,
Netanel at Micaias upang magturo sa mga lungsod ng Judah.
8 Kasama nila ang mga Levita: Sina Semaias, Netanias,
Zebadias, Asahel, Semiramot, Jehonatan, Adonijas, Tobias at
Tobadonijas at kasama nila ang mga paring sina Elisama at
Jehoram. **9** Nagturo sila sa Juda, dala-dala Ang Aklat ng
Kautusan ni Yahweh. Nagtungo sila sa lahat ng lungsod ng
Juda at nagturo sa mga tao. **10** Nagkaroon ng Malaking
Takot kay Yahweh ang lahat ng kaharian ng mga lupaing
nasa palibot ng Juda kaya hindi sila nakipagdigma laban
kay Jehoshafat. **11** Nagdala ang ilang mga Palestina kay
Jehoshafat ng mga kaloob at pilak bilang pagkilala. Nagdala
din sa kaniya ang mga Arabo ng mga kawan, 7, 700 na
lalaking tupa at 7, 700 na kambing. **12** Naging labis na
makapangyarihan si Jehoshafat. Nagpatayo siya ng mga
matibay na tanggulan at imbakang lungsod sa Juda. **13**
Nagkaroon siya ng maraming kagamitan sa mga lungsod
ng Juda at mga kawal—malalakas, matatapang na mga
lalaki—sa Jerusalem. **14** Ito ang listahan ng lahat sa kanila,
ayon sa pangalan ng sambahayan ng kanilang ama: Mula
sa Juda, ang mga pinuno ng libo; si Adna ang pinunong
kawal at kasama niya ang 300, 000 na lalaking panglaban;
15 sumunod sa kaniya si Jehohanan ang pinunong kawal
at kasama niya ang 280, 000 na lalaki; **16** sumunod sa
kaniya si Amasias na anak ni Zicri, na nagkusang-loob upang
maglingkod kay Yahweh at kasama niya ang 200, 000 na
lalaking panglaban. **17** Mula sa Benjamin: si Eliada isang
makapangyarihan na lalaking matapang at kasama niya ang
200, 000 na may dalang mga pana at panangga; **18** sumunod
sa kaniya si Jehosabad at kasama niya ang 180, 000 na
handa sa pakikipagdigma. **19** Ito ang mga naglingkod sa
hari, maliban pa sa mga inilagay ng hari sa mga pinatibay na
lungsod sa buong Juda.

18 Ngayon, nagkaroon ng maraming kayamanan at
karangalan si Jehoshafat. Umanib siya kay Ahab sa
pamamagitan ng pagpapakasal ng isa sa kaniyang pamilya sa
anak na babae ni Ahab. **2** Pagkatapos ng ilang taon, bumaba
siya sa Samaria kung nasaan si Ahab. Nagkatay si Ahab ng
maraming tupa at mga baka para sa kaniya at para sa mga
taong kasama niya. Hinikayat din siya ni Ahab na lusubin
ang Ramot-gilead kasama niya. **3** Sinabi ni Ahab, na hari ng
Israel, kay Jehoshafat, na hari ng Juda, “Sasama ka ba sa
akin sa Ramot-gilead?” Sumagot si Jehoshafat sa kaniya,
“Ako ay gaya mo at ang aking mga tao ay gaya ng iyong
mga tao, sasamahan namin kayo sa digmaan.” **4** Sinabi ni
Jehoshafat sa hari ng Israel, “Pakiusap alamin mo muna ang
salita ni Yahweh para sa kasagutan.” **5** Pagkatapos, tinipon ng
hari ng Israel ang mga propeta, apat na raang lalaki, at sinabi
sa kanila, “Dapat ba tayong pumunta sa Ramot-gilead upang
makipagdigma o hindi dapat?” Sinabi nila, “Sumalakay kayo,
sapagkat ibibigay ng Diyos sa hari ang tagumpay.” **6** Ngunit
sinabi ni Jehoshafat, “Wala na bang ibang propeta ni Yahweh
dito na maaari nating hingian ng payo? **7** Sinabi ng hari ng
Israel kay Jehoshafat, “Mayroon pang isang tao na maaari
nating hingian ng payo ni Yahweh, si Micaias na anak ni Imla
ngunit kinamumuhian ko siya dahil kahit kailan ay hindi siya
nagpahayag ng magandang propesiya tungkol sa akin kundi
mga paghihirap lamang.” Ngunit sinabi ni Jehoshafat, “Huwag
naman sanang sabihin ng hari iyan.” **8** Pagkatapos, tinawag
ng hari ng Israel ang isang opisyal at iniutos, “Dalhin mo dito
si Micaias na anak ni Imla, ngayon din.” **9** Ngayon ang hari ng
Israel at si Jehoshafat na hari ng Juda ay nakaupo sa kani-
kanilang trono, suot ang kanilang damit na panghari, sa lantad
na lugar sa pasukan ng tarangkahan ng Samaria, at lahat ng
propeta ay nagpapahayag ng propesiya sa harap nila. **10** Si
Zedekias na anak ni Quenaana ay gumawa ng mga sungay
na bakal at sinabi, “Sinabi ni Yahweh ito: 'Sa pamamagitan
nito itutulak mo ang mga taga-Aram hanggang sa sila ay
maubos.'” **11** At pareho ang ipinahayag ng lahat ng propeta,
sinasabi, “Salakayin ninyo ang Ramot-gilead at magtagumpay,
sapagkat ibinigay ito ni Yahweh sa kamay ng hari.” **12** Ang
mensahero na pumunta upang tawagin si Micaias ay nagsalita
sa kaniya, sinasabi, “Ngayon tingnan mo, ang mga salita
ng mga propeta ay naghahayag ng mabubuting bagay sa
hari na iisa ang sinasabi. Pakiusap hayaan mong ang iyong
salita ay maging tulad ng salita ng isa sa kanila at sabihin
mo ang mabubuting bagay.” **13** Sumagot si Micaias, “Sa
ngalan ni Yahweh na buhay magpakailanman, ang sinasabi
ng Diyos ang aking sasabihin.” **14** Nang dumating siya sa
hari, sinabi ng hari sa kaniya, “Micaias, dapat ba kaming
pumunta sa Ramot-gilead upang makipagdigma o hindi?”
Sumagot si Micaias sa kaniya, “Sumalakay kayo at maging
matagumpay! Sapagkat ito ay magiging malaking tagumpay.”
15 Pagkatapos, sinabi ng hari sa kaniya, “Ilang beses ba
kitang dapat utusan na mangakong wala kang ibang sasabihin
sa akin kundi ang katotohanan sa ngalan ni Yahweh?” **16**
Kaya sinabi ni Micaias, “Nakita ko ang lahat ng Israel na
nagkalat sa mga bundok gaya ng tupa na walang pastol, at
sinabi ni Yahweh, 'Ang mga ito ay walang pastol. Hayaang
umuwi ang bawat tao sa kaniyang bahay ng payapa.'” **17**
Kaya sinabi ng hari ng Israel kay Jehoshafat, “Hindi ba
sinabi ko sa iyo na hindi siya maghahayag ng magandang
propesiya tungkol sa akin, kundi kapahamakan lamang?” **18**
Pagkatapos ay sinabi ni Micaias, “Kaya dapat pakinggan
ninyong lahat ang salita ni Yahweh: Nakita ko si Yahweh na
nakaupo sa kaniyang trono, at lahat ng hukbo ng langit ay
nakatayo sa kaniyang kanang kamay at sa kaniyang kaliwa.
19 Sinabi ni Yahweh, “Sino ang mag-uudyok kay Ahab na hari
ng Israel upang siya ay pumunta at bumagsak sa Ramot-
gilead?' At sumagot ang isa sa ganitong paraan, at ang isa pa
ay sumagot sa ganoong paraan. **20** Pagkatapos ay pumunta
sa harap ang espiritu, tumayo sa harap ni Yahweh at sinabi,
'Ako ang mag-uudyok sa kaniya.' Sinabi ni Yahweh sa kaniya,
'Paano?' **21** Sumagot ang espiritu, 'Lalabas ako at magiging
isang sinungaling na espiritu sa bibig ng lahat ng kaniyang
mga propeta.' Sumagot si Yahweh, 'Ikaw ang mag-uudyok
sa kaniya at magtatagumpay ka. Pumunta ka na ngayon at
gawin mo.' **22** Ngayon tingnan mo, naglagay si Yahweh ng
sinungaling na espiritu sa bibig ng mga propeta mo, at iniutos
ni Yahweh ang kapahamakan para sa iyo.” **23** Pagkatapos,
lumapit si Zedekias na anak ni Quenaana at sinampal sa
pisngi si Micaias, at sinabi, “Saan dumaan ang Espiritu ni
Yahweh na umalis mula sa akin upang magsalita sa iyo?” **24**

Sinabi ni Micaias, “Tingnan mo, malalaman mo iyan sa araw
na ikaw ay tatakbo sa pinakaloob na silid upang magtago.”
25 Sinabi ng hari ng Israel sa ilang utusan, “Kayong mga tao,
hulihin ninyo si Micaias at dalhin kay Ammon, na gobernador
ng lungsod, at kay Joas na aking anak. **26** Sasabihin ninyo
sa kaniya, 'Sinabi ng hari, Ikulong mo ang lalaking ito at
pakainin siya ng kaunting tinapay at kaunting tubig lamang,
hanggang sa makabalik ako nang ligtas.'” **27** Pagkatapos
ay sinabi ni Micaias, “Kung babalik ka nang ligtas, kung
gayon ay hindi nagsalita si Yahweh sa pamamagitan ko.” At
idinagdag niya, “Makinig kayo rito, lahat kayong mga tao.”
28 Kaya si Ahab, ang hari ng Israel, at si Jehoshafat, ang
hari ng Juda, ay nakipaglaban sa Ramot-gilead. **29** Sinabi
ng hari ng Israel kay Jehoshafat, “Magbabalatkayo ako at
pupunta sa labanan, ngunit isuot mo ang iyong damit na
panghari.” Kaya nagbalatkayo ang hari ng Israel, at pumunta
sa labanan. **30** Nagutos ang hari ng Aram sa mga kapitan
ng kaniyang karwahe, sinasabi, “Huwag ninyong salakayin
ang mga hindi mahalaga o mahalagang kawal. Sa halip,
salakayin lamang ninyo ang hari ng Israel.” **31** At nangyari,
nang nakita ng mga kapitan ng karwahe si Jehoshafat, sinabi
nila, “Iyon ang hari ng Israel.” Umikot sila upang salakayin
siya, ngunit sumigaw si Jehoshafat, at tinulungan siya ni
Yahweh. Pinaalis sila ni Yahweh palayo sa kaniya. **32** At
nangyari, nang nakita ng mga kapitan ng karwahe na hindi
iyon ang hari ng Israel, tumigil sila sa paghahabol sa kaniya.
33 Ngunit may isang taong humatak sa kaniyang pana nang
sapalaran at tinamaan ang hari ng Israel, sa pagitan ng
pinagdugtungan ng kaniyang baluti. Pagkatapos ay sinabi ni
Ahab sa nagpapatakbo ng kaniyang karwahe, “Lumiko ka at
dalhin mo ako palayo sa labanan, sapagkat malubha akong
nasugatan.” **34** Lumala ang labanan sa araw na iyon, at ang
hari ng Israel ay nanatili sa kaniyang karwahe na nakaharap
sa mga taga-Aram hanggang gabi. Nang lumulubog na ang
araw, namatay siya.

19 Bumalik nang ligtas si Jehoshafat na hari ng Juda sa
kaniyang bahay sa Jerusalem. **2** Lumabas si propetang
Jehu na anak ni Hanani upang salubungin siya at sinabi kay
Haring Jehoshafat, “Dapat mo bang tulungan ang masama?
Dapat mo bang mahalin ang mga namumuhi kay Yahweh?
Dahil sa ginawa mong ito, nasa iyo ang galit mula kay Yahweh.
3 Gayon pa man, may ilang mabuting makikita sa iyo, iyon
ay ang pagtanggal mo ng mga imahen ni Ashera palabas
sa lupain, at itinakda mo ang iyong puso na hanapin ang
Diyos.” **4** Sa Jerusalem tumira si Jehoshafat, at muli niyang
pinuntahan ang mga tao, mula sa Beer-seba hanggang sa
burol na lupain ng Efraim at pinanumbalik sila kay Yahweh,
ang Diyos ng kanilang mga ninuno. **5** Naglagay siya ng mga
hukom sa lupain, sa bawat pinatibay na lungsod ng Juda.
6 Sinabi niya sa mga hukom, “Pag-aralan ninyo ang dapat
ninyong gawin, dahil hindi kayo humahatol para sa mga tao,
ngunit para kay Yahweh, siya ay nasa inyo sa paghahatol.
7 At ngayon, hayaan ninyong ang takot kay Yahweh ang
sumainyo. Maging maingat kapag kayo ay hahatol, sapagkat
walang kawalan ng katarungan kay Yahweh na ating Diyos,
ni walang pinapanigan o pagtanggap ng suhol.” **8** Bukod
dito, nagtalaga si Jehoshafat ng ilan sa mga Levita at mga
pari sa Jerusalem, at ilan sa mga pinuno ng mga sinaunang
sambahayan ng Israel, para sa pagsasagawa ng paghatol
para kay Yahweh, at para sa mga pagtatalo. Tumira sila
sa Jerusalem. **9** Tinagubilinan niya sila, sinasabi, “Bilang
paggalang kay Yahweh, ito ang gagawin ninyo nang tapat at
may matuwid na puso: **10** Kapag may dumating na pagtatalo
mula sa inyong mga kapatid na nakatira sa kanilang lungsod,
kung dahil sa pagdanak ng dugo, kung dahil sa mga batas o
kautusan, palatuntunan o utos, dapat ninyo silang balaan
upang hindi sila magkasala laban kay Yahweh, at upang ang
galit ay hindi bumaba sa inyo at sa inyong mga kapatid. Kung
kikilos kayo sa ganitong paraan, hindi kayo magkakasala.
11 Tingnan ninyo, si Amarias na pinakapunong pari ang
siyang mangangasiwa sa inyo sa lahat ng bagay na nauukol
kay Yahweh. Si Zebedias na anak ni Ismael na pinuno ng
sambahayan ng Juda, ang mamamahala sa lahat ng bagay
patungkol sa hari. Gayon din naman, ang mga Levita ay
magiging opisyal na maglilingkod sa inyo. Kumilos nang may
tapang, at manahan nawa si Yahweh sa mga mabubuti.

20 At nangyari pagkatapos nito, ang mga tao sa Moab at
Ammon, kasama ang ilang mga Meunita ay dumating
upang makipagdigma laban kay Jehoshafat. **2** At may ilang
dumating na nagsabi kay Jehoshafat, “May isang malaking
grupo ng mga tao ang paparating laban sa iyo mula sa ibayo
ng Dagat na Patay, sa Aram. Tingnan mo, sila ay nasa
Hazazon-tamar” (ito ay ang En-gedi). **3** Natakot si Jehoshafat
at itinalaga niya ang kaniyang sarili upang hanapin si Yahweh.
Nagpahayag siya ng pag-aayuno sa buong Juda. **4** Nagtipun-
tipon ang Juda upang hanapin si Yahweh; dumating sila
upang hanapin si Yahweh mula sa lahat ng lungsod ng Juda.
5 Tumayo si Jehoshafat sa kapulungan ng Juda at Jerusalem,
sa tahanan ni Yahweh, sa harap ng bagong patyo. **6** Sinabi
niya, “Yahweh, ang Diyos ng aming mga ninuno, hindi ba ikaw
ang Diyos ng kalangitan? At hindi ba ikaw ang namumuno
sa lahat ng kaharian ng mga bansa? Ang kapangyarihan
at kalakasan ay nasa iyong kamay, kaya walang sinuman
ang makakatalo sa iyo. **7** Aming Diyos, hindi ba ikaw ang
nagpalayas sa mga naninirahan sa lupaing ito bago ang
bayan mong Israel upang ibigay ito magpakailanman sa
mga kaapu-apuhan ni Abraham? **8** Nanirahan sila dito at
ipinagpatayo ka ng isang banal na lugar para sa iyong ngalan,
nagsasabi, **9** “Kung dumating ang sakuna sa amin, ang tabak
ng paghatol, o karamdaman, o tag-gutom, kami ay tatayo
sa harap ng tahanang ito, at sa harap mo (dahil ang iyong
ngalan ay nasa tahanang ito), at kami ay dadaing sa iyo
sa aming mga paghihirap, at maririnig mo kami at ililigtas.
10 Ngayon tingnan mo, narito ang mga tao ng Ammon,
Moab, at Bundok ng Seir, na hindi mo hinayaang malusob
ng Israel nang sila ay umalis sa lupain ng Ehipto, sa halip,
tumalikod sa kanila ang Israel at hindi sila winasak. **11**
Tingnan mo kung paano nila kami gantihan; sila ay darating
upang palayasin kami sa iyong lupain na ibinigay mo sa amin
upang manahin. **12** Aming Diyos, hindi mo ba sila hahatulan?
Dahil wala kaming kakayahan laban sa malaking hukbo na ito
na paparating laban sa amin. Hindi namin alam kung ano ang
aming gagawin, ngunit ang aming mga mata ay nasa iyo.” **13**
Lahat ng Juda ay tumayo sa harapan ni Yahweh, kasama ang
kanilang mga sanggol, mga asawang babae, at mga anak. **14**
At sa kalagitnaan ng kapulungan, ang espiritu ni Yahweh ay
dumating kay Jahaziel na lalaking anak ni Zacarias na lalaking
anak ni Benaias na lalaking anak ni Jeiel na lalaking anak ni
Matanias, na isang Levita, isa sa mga lalaking anak ni Asaf.
15 Sinabi ni Jahaziel, “Makinig, lahat ng Juda at kayong lahat
na naninirahan sa Jerusalem, at Haring Jehoshafat: Ito ang
sinasabi sa inyo ni Yahweh: 'Huwag kayong matakot, huwag

kayong panghinaan ng loob dahil sa malaking hukbo na ito.
Dahil ang laban ay hindi sa inyo kundi sa Diyos. **16** Kailangan
ninyong bumaba laban sa kanila bukas. Tingnan ninyo, sila ay
paparating mula sa daan ng Ziz. Makikita ninyo sila sa dulo ng
lambak, bago ang ilang sa Jeruel. **17** Hindi ninyo kailangang
makipaglaban sa labanan na ito. Manatili lamang kayo sa
inyong kinatatayuan, manatiling nakatayo, at makikita ninyo
ang pagliligtas ni Yahweh sa inyo, mga Juda at Jerusalem.
Huwag kayong matakot o panghinaan ng loob. Lumabas kayo
laban sa kanila bukas, dahil kasama ninyo si Yahweh." **18**
Yumuko si Jehoshafat na ang kaniyang mukha ay nasa lupa.
At ang lahat ng Judah at mga naninirahan sa Jerusalem ay
lumuhod sa harap ni Yahweh na nagpupuri sa kaniya. **19** Ang
mga Levita, ang mga angkan ni Kohat at Korah ay tumayo
upang papurihan si Yahweh, ang Diyos ng Israel na may
napakalakas na tinig. **20** Kinabukasan, maaga pa lamang ay
gumising na sila at lumabas patungo sa disyerto ng Tekoa.
Sa kanilang pag-alis, si Jehoshafat ay tumayo at nagsabi,
"Makinig kayo sa akin, Juda, at kayo na mga naninirahan sa
Jeruslaem! Magtiwala kayo kay Yahweh, ang inyong Diyos,
at kayo ay tutulungan. Magtiwala kayo sa kaniyang mga
propeta, at kayo ay magtatagumpay." **21** Nang masabihan
niya ang mga tao, itinalaga niya ang mga aawit kay Yahweh
at magpupuri para sa kaniyang banal na kaluwalhatian, na
mauuna bago ang mga hukbo, at magsasabi, "Pasalamatan
si Yahweh; dahil ang kaniyang tipan ng katapatan mananatili
magpakailanman." **22** Nang nagsimula silang umawit at
magpuri, nagtalaga si Yahweh ng mga kalalakihang lihim
na sasalakay sa mga tao ng Ammon, Moab, at Bundok
ng Seir na paparating laban sa Juda. Sila ay natalo. **23**
Dahil ang mga tao ng Ammon at Moab ay dumating upang
labanan ang mga naninirahan sa Bundok ng Seir, upang
tuluyan silang patayin at wasakin. Nang matapos sila sa mga
naninirahan ng Bundok ng Seir, nagtulungan silang lahat
upang wasakin ang bawat isa. **24** Nang makarating ang Juda
sa isang lugar kung saan natatanaw ang disyerto, nakita
nila ang mga hukbo. Sila ay patay na, nakahandusay sa
lupa; walang nakaligtas. **25** Nang lumapit si Jehoshafat at
ang kaniyang mga tao upang mangsamsam sa kanila, nakita
nila ang napakaraming kayamanan at mahahalagang hiyas
na kanilang sinamsam para sa kanilang mga sarili, higit pa
sa kaya nilang buhatin. Umabot sila ng tatlong araw upang
makuha ang mga nasamsam, napakarami nito. **26** Sa ika-
apat na araw, nagtipun-tipon sila sa lambak ng Beracah.
Doon sila nagpuri kay Yahweh, kaya ang pangalan ng lugar
na iyon ay "Lambak ng Beracah" hanggang sa araw na ito.
27 Pagkatapos, sila ay bumalik, bawat kalalakihan ng Juda at
Jerusalem, at sa pangunguna sa kanila ni Jehoshafat sila
ay bumalik sa Jerusalem ng may galak; sapagkat pinagalak
sila Yahweh sa kanilang mga kaaway. **28** Dumating sila sa
Jerusalem at sa tahanan ni Yahweh na may mga lira, alpa, at
trumpeta. **29** Ang malaking takot sa Diyos ay nasa lahat ng
kaharian ng mga bansa nang kanilang marinig na si Yahweh
ang nakipaglaban sa mga kaaway ng Israel. **30** Kaya ang
kaharian ni Jehoshafat ay tahimik, sapagkat binigyan siya
ng Diyos ng kapayapaan sa palibot niya. **31** Si Jehoshafat
ang naghari sa Juda: siya ay nasa tatlumput' limang taong
gulang nang siya ay nagsimulang maghari, at naghari siya sa
Jerusalem sa loob ng dalawamput' limang taon. Ang pangalan
ng kaniyang ina ay Azuba, ang babaeng anak ni Silhi. **32**
Lumakad siya sa mga kaparaanan ni Asa, ang kaniyang ama;
hindi niya tinalikuran ang mga ito; ginawa niya kung ano
ang tama sa paningin ni Yahweh. **33** Gayunman, ang mga
altar ay hindi pa inaalis o ni hindi pa itinuon ng mga tao ang
kanilang mga puso sa Diyos ng kanilang mga ninuno. **34** Para
sa iba pang mga bagay tungkol kay Jehoshafat, mula una
at hanggang sa huli, tingnan, nakasulat ito sa kasaysayan
ni Jehu na lalaking anak ni Hanani, na nakatala sa Aklat
ng mga Hari ng Israel. **35** Pagkatapos nito, si Jehoshafat,
ang hari ng Juda ay nakipagkasundo kay Ahazias, ang
hari ng Israel, na nagsasagawa ng labis na kasamaan. **36**
Nakipagkasundo siya sa kaniya upang gumawa ng mga
barkong pangkaragatan. Ginawa nila ang mga barko sa Ezion-
geber. **37** At si Eliezer, ang lalaking anak ni Dodavahu sa
Maresa ay nagpahayag ng propesiya laban kay Jehoshafat;
sinabi niya, "Dahil nakipagkasundo ka kay Ahazias, winasak
ni Yahweh ang inyong mga ginawa." Winasak ang mga barko
kaya hindi sila nakapaglayag.

21

Si Jehoshafat ay namahinga kasama ang kaniyang
mga ninuno at inilibing kasama nila sa lungsod ni
David; si Jehoram, na kaniyang anak ang pumalit sa kaniya
bilang hari. **2** Si Jehoram ay may mga kapatid na lalaki,
ang mga lalaking anak ni Jehoshafat ay sina Azarias, Jehiel,
Zacarias, Azarias, Micael at Sefatias. Ang lahat ng ito ay mga
lalaking anak ni Jehoshafat na hari ng Israel. **3** Binigyan
sila ng kanilang ama ng mga malalaking handog na pilak,
ginto, at iba pang mga mahahalagang bagay, at gayundin
ang mga matitibay na lungsod sa Juda; gayunman, ibinigay
niya ang trono kay Jehoram dahil siya ang panganay. **4**
Ngayon, nang si Jehoram ay naghari sa kaharian ng kaniyang
ama at matatag na itinalaga ang kaniyang sarili bilang hari,
pinatay niya ang lahat ng kaniyang mga kapatid na lalaki
gamit ang tabak, at ang lahat din na iba pang mga pinuno
ng Israel. **5** Si Jehoram ay nasa tatlumpu't dalawang taong
gulang nang siya ay nagsimulang maghari, at naghari siya
ng walong taon sa Jerusalem. **6** Siya ay lumakad sa mga
kaparaanan ng mga hari ng Israel gaya ng ginagawa ng
sambahayan ni Ahab; dahil nasa kaniya ang babaeng anak
ni Ahab bilang kaniyang asawa; at ginawa niya kung ano
ang masama sa paningin ni Yahweh. **7** Gayunman, ayaw
ni Yahweh na wasakin ang sambahayan ni David, dahil sa
kasunduan na kaniyang ginawa kay David; siya ay nangako
na lagi siyang bibigyan ng buhay at ang kaniyang mga kaapu-
apuhan. **8** Sa mga araw ni Jehoram, naghimagsik ang Edom
mula sa kapangyarihan ng Juda, at nagtalaga sila ng kanilang
sariling hari. **9** At tumawid si Jehoram kasama ang kaniyang
mga pinuno at ang lahat ng kaniyang karwahe. Nangyari na,
siya bumangon nang gabi at sinalakay ang mga Edom na
pumalibot sa kaniya at ang mga pinuno ng mga karwahe. **10**
Kaya nagrebelde ang Edom mula sa kapangyarihan ng Juda
hanggang sa araw na ito. Sumabay ding naghimagsik ang
Libna mula sa kaniyang kapangyarihan, dahil si Jehoram ay
tumalikod kay Yahweh, ang Diyos ng kaniyang mga ninuno.
11 Dagdag pa nito, nagtayo rin si Jehoram ng mga dambana
sa mga bundok ng Juda; Pinakilos niya ang mga naninirahan
sa Jerusalem na tulad ng isang nagbebenta ng aliw. Sa
ganitong paraan, iniligaw niya ang Juda. **12** Isang liham
mula kay propetang Elias ang dumating para kay Jehoram.
Sabi sa liham, "Ito ang sinabi ni Yahweh, ang Diyos ni David
na iyong ninuno: Dahil hindi ka lumakad sa kaparaanan ni
Jehoshafat na iyong ama, o sa kaparaanan ni Asa na hari ng
Juda, **13** sa halip ay lumakad ka sa kaparaanan ng mga hari
ng Israel, at nagdulot sa Juda at ang mga naninirahan sa

Jerusalem upang kumilos na gaya ng nagbebenta ng aliw, na
tulad ng ginawa ng tahanan ni Ahab, at dahil pinatay mo rin
gamit ng tabak ang iyong mga lalaking kapatid sa pamilya
ng iyong ama, ang mga kalalakihan na mas mabuti kaysa
sa iyong sarili, **14** tingnan mo, ipapadanas ni Yahweh ang
matinding salot sa iyong mga tao, mga anak, mga asawa at
ang lahat ng iyong mga kayamanan. **15** Magkakaroon ka ng
malubhang sakit dahil sa isang karamdaman sa iyong bituka,
hanggang sa lumabas ang iyong bituka dahil sa sakit, araw-
araw." **16** Inudyukan ni Yahweh ang mga espiritu ng mga
Filisteo at ng mga Arabo na malapit sa Etiopia upang labanan
si Jehoram. **17** Sinalakay nila ang Juda, nilusob ito at kinuha
ang lahat ng kayamanan na natagpuan sa sambahayan ng
hari. Kinuha rin nila ang kaniyang mga anak na lalaki at ang
kaniyang mga asawa. Walang naiwan na lalaking anak sa
kaniya maliban kay Ahazias, ang kaniyang bunsong anak. **18**
Matapos ang lahat ng ito, binigyan siya ni Yahweh ng isang
hindi malunasang karamdaman sa kaniyang bituka. **19** At
nangyari na sa takdang panahon, pagkalipas ng dalawang
taon, ang kaniyang bituka ay lumabas dahil sa kaniyang
sakit at namatay siya dahil sa malubhang karamdaman.
Ang kaniyang mga tao ay hindi nagsunog bilang parangal
sa kaniya gaya ng kanilang ginawa para sa kaniyang mga
ninuno. **20** Nagsimula siyang maghari nang siya ay tatlumpu't
dalawang taong gulang; naghari siya sa Jerusalem ng walong
taon at namatay siya nang walang nagdalamhati. Siya ay
kanilang inilibing sa lungsod ni David, ngunit hindi sa mga
libingan ng mga hari.

22 Hinirang ng mga naninirahan sa Jerusalem si Ahazias
na bunsong anak ni Jehoram bilang hari kapalit niya;
sapagkat pinatay ng pangkat ng mga kalalakihang dumating
sa kampo na kasama ng mga Arabo ang kaniyang mga
nakatatandang anak na lalaki. Kaya naging hari si Ahazias na
anak ni Jehoram na hari ng Juda. **2** Apatnapu't dalawang
taong gulang si Ahazias nang siya ay nagsimulang maghari;
naghari siya ng isang taon sa Jerusalem. Ang pangalan ng
kaniyang ina ay Atalia; siya ang babaeng anak ni Omri. **3**
Siya ay lumakad din sa mga kaparaanan ng sambahayan ni
Ahab dahil ang kaniyang ina ang tagapayo sa paggawa ng
mga masasamang bagay. **4** Ginawa ni Ahazias ang mga
masasamang bagay sa paningin ni Yahweh, tulad ng mga
ginagawa ng sambahayan ni Ahab dahil sila ang kaniyang
mga naging tagapayo matapos mamatay ang kaniyang ama,
sa kaniyang pagkawasak. **5** Sinunod din niya ang kanilang
mga payo; sumama siya kay Joram na lalaking anak ni Ahab
na hari ng Israel, upang labanan si Hazael na hari ng Aram,
sa Ramot-gilead. Nasugatan ng mga taga-Aram si Joram. **6**
Si Joram ay bumalik sa Jezreel upang magamot ang kaniyang
mga sugat na kaniyang nakuha sa Ramah, nang lumaban
siya kay Hazael na hari ng Aram. Kaya si Ahazias na lalaking
anak ni Jehoram na hari ng Juda ay bumaba sa Jezreel
upang makita si Joram na lalaking anak ni Ahab, dahil si
Joram ay sugatan. **7** Ngayon, ang pagkawasak ni Ahazias ay
kalooban ng Diyos sa pamamagitan ng pagbisita ni Ahazias
kay Joram. Nang siya ay dumating, pumunta siya kasama ni
Jehoram upang salakayin si Jehu na lalaking anak ni Namsi,
ang pinili ni Yahweh upang wasakin ang sambahayan ni
Ahab. **8** Nangyari nga, nang dala-dala ni Jehu ang kahatulan
sa sambahayan ni Ahab, natagpuan niya ang mga pinuno
ng Juda at ang mga lalaking anak ng kapatid ni Ahazias na
naglilingkod kay Ahazias. Sila ay pinatay ni Jehu. **9** Hinanap
ni Jehu si Ahazias; nahuli nilang nagtatago siya sa Samaria,
dinala siya kay Jehu at siya ay pinatay. At siya ay kanilang
inilibing, dahil sinabi nila, "Siya ay anak ni Jehoshafat, na
buong pusong sumunod kay Yahweh." Kaya ang sambahayan
ni Ahazias ay wala nang kapangyarihan upang mamuno
sa kaharian. **10** Ngayon, nang makita ni Atalia, ang ina ni
Ahazias, na patay na ang kaniyang anak, kumilos siya at
pinatay ang lahat ng anak ng hari sa sambahayan ng Juda.
11 Ngunit si Jehosabet, isang babaeng anak ng hari ay kinuha
si Joas, isang lalaking anak ni Ahazias, at matapang niyang
tinakas mula sa mga anak ng hari na pinatay. Inilagay siya sa
isang silid kasama ang kaniyang tagapag-alaga. Kaya itinago
siya ni Jehosabet, isang babaeng anak ni Haring Jehoram,
at asawa ng paring si Joiada (sapagkat siya ay kapatid ni
Ahazias), mula kay Atalia, kaya hindi siya napatay ni Atalia.
12 Siya ay kasama nila, nakatago sa bahay ng Diyos sa loob
ng anim na taon, habang si Atalia ang namumuno sa buong
lupain.

23 Sa ika-pitong taon, naging makapangyarihan si Joiada.
Nakipagkasundo siya sa mga pinuno ng hukbo ng
daan-daan, sina Azarias na anak na lalaki ni Jeroham, Ismael
na anak na lalaki ni Jehohanan, Azarias na anak na lalaki ni
Obed, Maasias na anak na lalaki ni Adaya at si Elisafat na
anak na lalaki ni Zicri. **2** Nilibot nila ang Juda at tinipon ang
mga Levita mula sa lahat ng lungsod ng Juda, gayundin ang
mga pinuno ng mga sinaunang sambahayan ng Israel, at
nakarating sila sa Jerusalem. **3** Nakipagkasundo ang buong
kapulungan sa hari sa tahanan ng Diyos. Sinabi ni Joiada sa
kanila," Tingnan ninyo, maghahari ang anak ng hari, gaya ng
sinabi ni Yahweh tungkol sa mga kaapu-apuhan ni David. **4**
Ito ang dapat ninyong gawin: ang ikatlong bahagi ng mga pari
at ng mga Levita na pupunta upang maglingkod sa Araw ng
Pamamahinga ay magiging mga bantay sa mga pintuan. **5**
Ang isa pang ikatlong bahagi ay sa bahay ng hari; at ang
natirang ikatlo ay sa Saligang Tarangkahan. Ang lahat ng
tao ay pupunta sa patyo ng tahanan ni Yahweh. **6** Walang
papasok sa tahanan ni Yahweh, maliban sa mga pari at
mga Levita na naglilingkod; dapat silang pumasok, sapagkat
naitalaga sila para sa kanilang gawain sa ngayon. Dapat
nilang sundin ang lahat ng utos ni Yahweh. **7** Dapat palibutan
ng mga Levita ang hari sa lahat ng mga panig, ang bawat tao
ay may sandata sa kanilang kamay. Patayin ang sinumang
papasok sa tahanan. Samahan ninyo ang hari kapag siya ay
papasok at kapag siya ay lalabas." **8** Kaya naglingkod ang
mga Levita at lahat ng Juda sa bawat kaparaanang iniutos
ng pari na si Joiada. Isinama ng bawat isa ang kanilang
mga tauhan, sila na papasok upang maglingkod sa Araw ng
Pamamahinga, at sila na aalis sa paglilingkod sa Araw ng
Pamamahinga; sapagkat hindi pinauwi ni Joiada ang kanilang
mga pangkat. **9** At binigyan ni Joiada na pari ang mga
pinuno ng hukbo ng mga sibat, at mga maliliit at malalaking
panangga, na pag-aari ni haring David, na nasa tahanan ng
Diyos. **10** Inilagay ni Joiada ang lahat ng kawal, ang bawat
isa sa kanila ay may hawak na sandata, mula sa kanang
bahagi ng templo hanggang sa kaliwang bahagi ng templo,
sa tabi ng altar at sa templo, na pinaliligiran ang hari. **11**
Pagkatapos, inilabas nila ang anak na lalaki ng hari, inilagay
ang korona sa kaniya at ibinigay ang kautusan. At ginawa nila
siyang hari, at pinahiran siya ni Joiada at ng kaniyang mga
anak. At sinabi nila, "Mabuhay ang hari." **12** Nang marinig ni
Atalia ang ingay ng mga taong tumatakbo at nagpupuri sa

hari, pumunta siya sa mga tao na nasa tahanan ni Yahweh.
13 At tumingin siya, at masdan, ang hari ay nakatayo sa
kaniyang haligi sa pasukan, at nasa tabi ng hari ang mga
pinuno at mga taga-ihip ng trumpeta. Nagsasaya at umiihip ng
mga trumpeta ang lahat ng tao sa lupain at ang mga mang-
aawit ay tumutugtog ng mga instrumentong pangmusika at
nangunguna sa pagkanta ng papuri. At pinunit ni Atalia ang
kaniyang damit at sumigaw, “Pagtataksil! Pagtataksil!” **14** At
inilabas ni Joiada na pari, ang mga pinuno ng daan-daan
na namumuno sa hukbo at sinabi sa kanila, “Ilabas siya sa
gitna ng mga hanay, patayin sa pamamagitan ng espada
ang sinumang susunod sa kaniya.” Sapagkat sinabi ng pari,
“Huwag ninyo siyang patayin sa tahanan ni Yahweh.” **15**
Kaya nagbigay daan sila para sa kaniya, at lumabas siya sa
daan na Tarangkahan ng Kabayo papunta sa tahanan ng hari
at doon siya ay pinatay nila. **16** At gumawa si Joiada ng isang
kasunduan, sa lahat ng tao at sa hari, na sila ay dapat maging
mga tao ni Yahweh. **17** Kaya pumunta ang lahat ng tao sa
bahay ni Baal at giniba ito. Binasag nila ang mga altar ni Baal,
dinurog ang kaniyang mga imahe at pinatay nila si Matan,
ang pari ni Baal, sa harap ng mga altar na iyon. **18** Nagtalaga
si Joiada ng mga opisyal para sa tahanan ni Yahweh sa ilalim
ng kamay ng mga pari, na mga Levita, na siyang itinalaga
ni David sa tahanan ni Yahweh, upang mag-alay ng mga
handog na susunugin kay Yahweh, gaya ng nasusulat sa
kautusan ni Moises, kasama ng pagsasaya at pag-aawitan,
gaya ng ibinigay na tagubilin ni David. **19** Naglagay si Joiada
ng mga bantay sa mga tarangkahan sa tahanan ni Yahweh,
nang sa gayon ay walang sinumang marumi ang makapasok
sa. **20** Isinama ni Joiada ang mga pinuno ng daan-daan, ang
mga mararangal na tao, ang mga gobernador ng mga tao, at
lahat ng mga tao sa lupain. Ibinaba niya ang hari mula sa
tahanan ni Yahweh; pumasok ang mga tao sa Mataas na
Tarangkahan sa bahay ng hari at pinaupo ang hari sa trono
ng kaharian. **21** Kaya nagalak ang lahat ng mga tao sa lupain
at ang lungsod ay tumahimik. Tungkol naman kay Atalia, siya
ay pinatay nila ng espada.

24 Pitong taong gulang si Joas nang magsimulang maghari;
naghari siya ng apatnapung taon sa Jerusalem. Sibias
ang pangalan ng kaniyang ina na taga-Beer-seba. **2** Ginawa
ni Joas kung ano ang matuwid sa mata ni Yahweh sa
lahat ng araw ni Joiada na pari. **3** Ikinuha siya ni Joiada
ng dalawang asawa at naging ama siya ng mga anak na
lalaki at mga babae. **4** At nangyari pagkatapos nito, na si
Joas ay nagpasya na muling itayo ang tahanan ni Yahweh.
5 Tinipon niya ang mga pari at mga Levita at sinabi sa
kanila, “Pumunta kayo taun-taon sa mga lungsod ng Juda at
kolektahin ang pera mula sa lahat ng Israelita upang isaayos
ang tahanan ng inyong Diyos. Tiyakin ninyo na masimulan
ninyo kaagad.” Noong una, walang ginawa ang mga Levita. **6**
Kaya ipinatawag ng hari si Joiada, ang pinakapunong pari, at
sinabi sa kaniya, “Bakit hindi mo inatasan ang mga Levita na
kunin mula sa Juda at Jerusalem ang buwis na ipinataw ni
Moises, ang lingkod ni Yahweh, at ng kapulungan ng Israel,
para sa tolda ng tipanan?” **7** Sapagkat giniba ng mga anak ni
Atalia, na masamang babae, ang tahanan ng Diyos at ibinigay
sa mga Baal ang lahat ng kagamitan na inilaan sa tahanan ni
Yahweh. **8** Kaya nag-utos ang hari, at gumawa sila ng isang
kaban at inilagay ito sa labas sa may pasukan sa tahanan ni
Yahweh. **9** At gumawa sila ng proklamasyon sa buong Juda
at Jerusalem, para sa mga tao upang dalhin kay Yahweh ang
buwis na ipinataw ni Moises na lingkod ng Diyos sa Israel sa
ilang. **10** Nagalak ang lahat ng pinuno at lahat ng tao at dinala
ang pera at inilagay sa kaban, hanggang sa napuno nila ito.
11 At nangyari na sa tuwing dinadala ng mga Levita ang
kaban sa mga opisyal ng hari, at sa tuwing nakikita nila na
maaraming perang nasa loob nito, darating ang mga eskriba
ng hari at ang opisyal ng pinakapunong hari, aalisin nila ang
laman ng kaban at dadalhin nila at ibabalik sa kinalalagyan
nito. Ginagawa nila ito araw-araw, at nakakalikom sila ng
malaking halaga ng pera. **12** Ibinigay ng hari at ni Joiada ang
pera sa mga gumawa ng gawaing paglilingkod sa tahanan ni
Yahweh. Umupa ang mga lalaking ito ng mga kantero at mga
karpintero upang ibalik sa dating kalagayan ang tahanan ni
Yahweh, at maging ang mga gumagawa gamit ang bakal
at tanso. **13** Kaya nagtrabaho ang mga manggagawa, at
umusad ang gawaing pag-aayos sa pamamagitan ng kanilang
mga kamay; itinayo nila ang tahanan ng Diyos sa dati nitong
disenyo at pinatibay ito. **14** Nang kanilang matapos, dinala
nila ang natirang pera sa hari at kay Joiada. Ang perang
ito ay ginamit sa paggawa ng muwebles para sa bahay ni
Yahweh, mga kasangkapan sa paglilingkod at paghahandog,
mga sandok at mga kasangkapang ginto at pilak. Patuloy
silang nag-alay ng mga handog na susunugin sa tahanan
ni Yahweh sa lahat ng mga araw ni Joiada. **15** Tumanda
si Joiada at napuspos ng mga araw, at siya ay namatay.
Siya ay 130 taong gulang nang siya mamatay. **16** Siya ay
inilibing nila sa lungsod ni David kasama ng mga hari, dahil
mabuti ang ginawa niya sa Israel, sa Diyos, at sa tahanan
ng Diyos. **17** Ngayon pagkatapos ng kamatayan ni Joiada,
nagpunta ang mga pinuno ng Juda at pinarangalan ang
hari. At nakinig sa kanila ang hari. **18** Pinabayaan nila ang
tahanan ni Yahweh, ang Diyos ng kanilang mga ninuno, at
sinamba ang mga diyos na Ashera at ang mga diyus-diyosan.
Dumating ang galit ng Diyos sa Juda at Jerusalem dahil sa
kanilang maling gawain. **19** Gayunman, nagpadala siya ng
mga propeta sa kanila upang muli silang ibalik sa kaniya, kay
Yahweh. Nagpatotoo ang mga propeta laban sa mga tao,
ngunit ayaw nilang makinig. **20** Dumating ang Espiritu ng
Diyos kay Zacarias na anak ng paring si Joiada. Tumayo si
Zacarias sa itaas ng mga tao at sinabi sa kanila, “Ito ang
sinasabi ng Diyos, 'Bakit ninyo nilalabag ang mga kautusan
ni Yahweh, nang sa gayon hindi kayo sumagana? Yamang
tinalikuran na ninyo si Yahweh, tinalikuran rin niya kayo.'”
21 Ngunit nagsabuwatan sila laban sa kaniya at sa utos ng
hari, siya ay binato nila ng mga bato sa patyo ng tahanan ni
Yahweh. **22** Sa paraang ito, pinagsawalang-bahala ni haring
Joas ang kabaitan na ginawa sa kaniya ni Joiada, ang ama ni
Zacarias. Sa halip, pinatay niya ang anak ni Joiada. Nang si
Zacarias ay naghihingalo, kaniyang sinabi, “Makita nawa ito
ni Yahweh at papanagutin ka.” **23** At nangyari, sa katapusan
ng taon na ang hukbo ng Aram ay dumating laban kay Joas.
Pumunta sila sa Juda at Jerusalem, pinatay nila lahat ng mga
pinuno ng mga tao at ipinadala ang lahat ng kanilang ninakaw
sa hari ng Damasco. **24** Pumunta ang hukbo ng mga Arameo
na may munting bilang, ngunit ibinigay sa kanila ni Yahweh
ang katagumpayan laban sa isang nakapalaking hukbo dahil
tinalikuran ng taga-Juda si Yahweh, ang Diyos ng kanilang
mga ninuno. Sa paraang ito, ang mga Arameo ang nagdala
ng hatol kay Joas. **25** Nang nakaalis na ang mga Arameo,
malubhang nasugatan si Joas. Nagsabuwatan ang kaniyang
sariling mga lingkod laban sa kaniya dahil sa pagpatay sa mga
anak ng paring si Joiada. Siya ay pinatay nila sa kaniyang

higaan, at namatay siya. Siya ay inilibing nila sa lungsod ni
David, ngunit hindi sa mga libingan ng mga hari. **26** Ito ang
mga taong nagsabuwatan laban sa kaniya, si Sabad na anak
ni Simeat na Ammonita at si Jehosabad na anak ni Simrit na
Maobita. **27** Ngayon ang kasaysayan tungkol sa kaniyang
mga anak, ang mahalagang mga propesiya na sinabi tungkol
sa kaniya, at ang muling pagtatayo ng tahanan ng Diyos,
tingnan, nakasulat ang mga ito sa Ang Paliwanag sa Aklat ng
mga Hari. At si Amazias na kaniyang anak ang pumalit sa
kaniya bilang hari.

25 Dalawamput-limang taong gulang si Amazias nang
magsimula siyang maghari. Naghari siya ng
dalawamput-siyam na taon sa Jerusalem. Joadan ang
pangalan ng kaniyang ina na taga-Jerusalem. **2** Ginawa niya
kung ano ang matuwid sa mata ni Yahweh, ngunit hindi niya
ginawa ito nang may ganap na pusong tapat. **3** At nangyari,
nang ganap na matatag ang kaniyang pamumuno, pinatay
niya ang mga lingkod na pumatay sa kaniyang ama na hari.
4 Ngunit hindi niya pinatay ang mga anak ng mga pumatay sa
kaniyang ama, sa halip ginawa niya kung ano ang nakasulat
sa kautusan, sa aklat ni Moises, gaya ng iniutos ni Yahweh,
“Ang mga ama ay hindi dapat mamatay para sa kanilang
mga anak, at hindi rin dapat mamatay ang mga anak para
sa mga ama. Sa halip, ang bawat tao ay dapat mamatay
para sa kaniyang sariling kasalanan.” **5** Bukod dito, tinipon
ni Amazias ang mga taga-Juda at itinala sila ayon sa mga
bahay ng kanilang mga ninuno, sa ilalim ng mga pinuno ng
hukbong libu-libo at mga pinuno ng hukbong daan-daan, ang
lahat ng taga-Juda at taga-Benjamin. Sila ay binilang niya
mula dalawampung taong gulang at pataas at may 300, 000
na piling lalaki na may kakayahang sumabak sa digmaan, at
may kakayahang humawak ng sibat at panangga. **6** Umupa
din siya ng 100, 000 na mga lalaking mandirigmang mula
sa Israel ng nagkakahalaga ng sandaang talento ng pilak.
7 Ngunit pumunta sa kaniya ang isang lingkod ng Diyos at
sinabi, “Hari, huwag mong pasamahin sa iyo ang hukbo ng
Israel, sapagkat hindi kasama ng Israel si Yahweh, wala sa
mga tao ng Efraim. **8** Ngunit kahit na pumunta ka nang may
katapangan at kalakasan sa labanan, pababagsakin ka ng
Diyos sa harap ng kaaway sapagkat may kapangyarihan ang
Diyos na tumulong at may kapangyarihang magpabagsak.”
9 Sinabi ni Amazias sa lingkod ng Diyos, “Ngunit ano ang
aming gagawin sa isandaang talento na aking ibinigay sa
hukbo ng Israel?” Sumagot ang lingkod ng Diyos, “Kaya ni
Yahweh na bigyan ka ng higit pa roon.” **10** Kaya inihiwalay ni
Amazias ang hukbong sasama sa kaniya mula sa Efraim, sila
ay muli niyang pinauwi. Kaya lubhang sumiklab ang kanilang
galit laban sa Juda at sila ay umuwi nang may matinding galit.
11 Tumapang si Amazias at pinangunahan ang kaniyang mga
tao na pumunta sa lambak ng Asin. Doon niya tinalo ang
sampung-libong mga lalaki ng Seir. **12** Dinala ng hukbo ng
Juda ang sampung-libong buhay na lalaki. Sila ay dinala
nila sa tuktok ng bangin at inihulog sila mula doon, at silang
lahat ay nagkabali-bali. **13** Ngunit ang mga lalaki ng hukbong
pinauwi ni Amazias upang hindi sila sumamama sa kaniya
sa labanan, ay nilusob ang mga lungsod ng Juda mula sa
Samaria hanggang sa Bet-horon. Pinatay nila ang tatlong-
libong tao at maraming ninakaw. **14** Ngayon nangyari na
pagkatapos bumalik si Amazias mula sa pagpatay sa mga
Edomita, dinala niya ang mga diyos ng mga tao ng Sier at
itinayo niya ang mga ito upang maging kaniyang mga diyos.
Yumuko siya sa harap ng mga ito at nagsunog ng insenso
para sa mga ito. **15** Kaya sumiklab ang galit ni Yahweh
laban kay Amazias. Nagpadala siya ng isang propeta sa
kaniya, na nagsabi, “Bakit mo sinamba ang mga diyos ng
mga tao na hindi man lamang nakapagligtas ng sarili nitong
mga tao laban sa iyong mga kamay?” **16** At nangyari na
habang kinakausap siya ng propeta, sinabi sa kaniya ng
hari, “Ginawa ka ba naming tagapayo ng hari? Tumigil ka.
Bakit ka kailangan patayin?” At tumigil ang propeta at sinabi,
“Alam kong nagpasya ang Diyos na wasakin ka dahil ginawa
mo ito at hindi ka nakinig sa aking payo.” **17** Pagkatapos,
sumangguni si Amazias na hari ng Juda sa mga tagapayo at
nagpadala ng mga mensahero kay Joas na hari ng Israel
na anak ni Joahaz na anak ni Jehu, nagsasabi, “Halika,
magharapan tayo sa isang labanan.” **18** Ngunit nagpadala
din ng mga mensahero si Joas na hari ng Israel kay Amazias
na hari ng Juda, nagsasabi, “Nagpadala ang isang dawag na
nasa Lebanon ng isang mensahe sa isang sedar na nasa
Lebanon, nagsasabi, 'Ibigay mo ang iyong anak na babae
upang maging asawa ng aking anak,' ngunit dumaan ang
isang mabangis na hayop sa Lebanon at tinapakan ang
dawag. **19** Sinabi mo, 'Tingnan mo, napabagsak ko ang
Edom' at itinaas ka ng iyong puso. Magmalaki ka sa iyong
tagumpay ngunit manatili ka sa tahanan, sapagkat bakit mo
ipapahamak at ibabagsak ang iyong sarili, ikaw at ang Juda
na kasama mo?” **20** Ngunit hindi nakinig si Amazias dahil
ang kaganapang ito ay mula sa Diyos, upang maipasakamay
niya ang mga tao ng Juda sa kanilang mga kaaway dahil
humingi sila ng payo sa mga diyos ng Edom. **21** Kaya
lumusob si Joas na hari ng Israel, siya at si Amazias na
hari ng Juda ay nagsagupaan sa Beth-semes na sakop ng
Juda. **22** Bumagsak ang Juda sa harap ng Israel at tumakas
papunta sa mga tahanan ang bawat lalaki. **23** Binihag ni
Joas na hari ng Israel si Amazias na hari ng Juda na anak ni
Joas, na anak ni Ahazias, sa Beth-Semes. Siya ay dinala
niya sa Jerusalem at giniba ang pader ng Jerusalem mula
sa Tarangkahan ng Efraim hanggang sa Tarangkahan sa
Sulok, apatnaraang kubit ang layo. **24** Kinuha niya lahat
ng ginto at pilak, lahat ng kagamitan na matatagpuan sa
tahanan ng Diyos na kay Obed-Edom, at ang mahahalagang
mga kagamitan sa tahanan ng hari, kasama ang mga bihag
at bumalik sa Samaria. **25** Nabuhay si Amazias na hari
Juda na anak ni Joas, ng labing-limang taon pagkatapos
ng kamatayan ni Joas na hari ng Israel na anak ni Joahas.
26 Ang ibang mga bagay tungkol kay Amazias sa simula
hanggang sa kahuli-hulihan, hindi ba nakasulat ang mga ito
sa Ang Aklat ng mga Hari ng Juda at Israel? **27** Ngayon,
mula sa panahon na tumalikod si Amazias sa pagsunod kay
Yahweh, sinimulan nilang gumawa ng sabuwatan laban sa
kaniya sa Jerusalem. Tumakas siya patungong Laquis, ngunit
nagpadala sila ng mga tao na susunod sa kaniya sa Laquis at
pinatay siya doon. **28** Siya ay ibinalik nilang nakasakay sa
mga kabayo at inilibing siya kasama ng kaniyang mga ninuno
sa Lungsod ng Juda.

26 Kinuha ng lahat ng tao ng Juda si Uzias na labing-
anim na taong gulang, at ginawa siyang hari na
kapalit ng kaniyang ama na si Amazias. **2** Siya ang muling
nagtayo ng Elat at pinanumbalik ito sa Juda. Pagkatapos
mamatay ang hari. **3** Si Uzias ay labing-anim na taong gulang
nang magsimula siyang maghari. Naghari siya ng limampu't
dalawang taon sa Jerusalem. Jecolias ang pangalan ng

kaniyang ina, na mula sa Jerusalem. **4** Ginawa niya kung ano
ang matuwid sa mata ni Yahweh, sinusunod niya ang lahat
ng halimbawa ng kaniyang ama na si Amazias. **5** Inilaan
niya ang kaniyang sarili upang hanapin ang Diyos sa mga
araw ni Zacarias, na siyang nagbigay sa kaniya ng mga
tagubilin para sa pagsunod sa Diyos. Habang hinahanap niya
si Yahweh, pinagpala siya ng Diyos. **6** Lumabas si Uzias at
nakipaglaban sa mga Filisteo. Giniba niya ang mga pader
sa lungsod ng Gat, Jabne at Asdod. Nagtayo siya ng mga
lungsod sa bansa ng Asdod at sa mga Filisteo. **7** Tinulungan
siya ng Diyos laban sa mga Filisteo, laban sa mga Arabo na
nakatira sa Gurbaal at laban sa mga Meunita. **8** Nagbigay
ang mga Ammonita ng kayamanang parangal kay Uzias at
lumaganap ang kaniyang katanyagan sa ibang mga lupain,
maging sa hangganan ng Ehipto, sapagkat siya ay naging
lubos na makapangyarihan. **9** Dagdag pa rito, nagtayo si
Uzias ng mga tore sa Jerusalem sa may Tarangkahan sa
Sulok, sa Tarangkahan sa Lambak at sa paikot ng pader
at pinatibay ang mga ito. **10** Nagtayo siya ng mga toreng
bantayan sa ilang at naghukay ng maraming balon, sapagkat
marami siyang mga baka sa mababang lugar gayon din sa
mga kapatagan. Mayroon siyang mga magsasaka at mga
nagtatanim ng ubas sa mga burol sa bansa at sa mabungang
mga bukirin, sapagkat mahal niya ang pagsasaka. **11** Bukod
dito, si Uzias ay mayroong isang hukbo ng mga lalaking
mandirigma na nagpunta sa digmaan na nakapangkat na
binuo sa pamamagitan ng kanilang bilang na binilang ni Jeiel,
ang eskriba at Maaseias, ang pinuno, sa ilalim ng pamumuno
ni Hananias, ang isa sa mga tagapag-utos ng hari. **12** Ang
buong bilang ng mga pangulo ng mga sinaunang sambahayan
ay 2, 600 na mandirigmang mga lalaki. **13** Sa ilalim ng
kanilang kamay ay isang hukbong 307, 500 na mga lalaki, na
nakidigma na may malakas na kapangyarihan upang tulungan
ang hari laban sa kaaway. **14** Naghanda si Uzias para sa
kanila, para sa lahat ng hukbo, ng mga panangga, mga sibat,
mga helmet, mga baluti, mga pana at mga bato para sa tirador.
15 Nagtayo siya sa Jerusalem ng mga makina na inimbento
ng mga bihasang lalaki upang ilagay sa mga tore at sa mga
kuta, kung saan papana ng mga pana at ng mga malalaking
bato. Lumaganap sa malayong mga lupain ang kaniyang
katanyagan, sapagkat siya ay lubos na tinulungan hanggang
sa siya ay naging lubos na makapangyarihan. **16** Ngunit nang
naging makapangyarihan si Uzias, nagmataas ang kaniyang
puso kaya siya gumawa ng masama. Sumuway siya laban
kay Yahweh, ang kaniyang Diyos, sapagkat pumasok siya sa
tahanan ni Yahweh upang magsunog ng insenso sa altar ng
insenso. **17** Sinundan siya ni paring Azarias at kasama niya
ang walumpung matatapang na pari ni Yahweh. **18** Pinigilan
nila si haring Uzias at sinabi sa kaniya, “Hindi ito para sa iyo,
Uzias, na magsunog ng insenso para kay Yahweh, kundi
para sa mga pari, ang mga kaapu-apuhan ni Aaron na siyang
itinalaga kay Yahweh na magsunog ng insenso. Lumabas ka
sa banal na lugar, sapagkat sumuway ka. Dahil dito, wala
kang magiging karangalan mula kay Yahweh na Diyos.” **19** At
nagalit si Uzias. May hawak siyang insensaryo sa kaniyang
kamay upang magsunog ng insenso. Habang nagagalit siya
sa mga pari, may tumubong ketong sa kaniyang noo sa harap
ng mga pari sa tahanan ni Yahweh sa tabi ng altar ng insenso.
20 Tiningnan siya ng pinakapunong pari na si Azarias at
ng lahat ng mga pari, at tingnan, siya ay may ketong sa
kaniyang noo. Siya ay agad nilang pinalabas mula doon. Sa
katunayan, nagmadali siyang lumabas dahil hinampas siya ni
Yahweh. **21** Si haring Uzias ay isang ketongin hanggang sa
araw ng kaniyang kamatayan, at tumira sa isang hiwalay na
bahay, sapagkat siya ay isang ketongin, sapagkat pinaalis
siya mula sa tahanan ni Yahweh. Ang kaniyang anak na si
Jotam ang namahala sa tahanan ng hari at namuno sa mga
tao sa lupain. **22** Ang iba pang mga bagay tungkol kay Uzias
sa simula hanggang sa kahuli-hulihan ay isinulat ni propetang
Isaias na anak ni Amos. **23** Namatay si Uzias at inilibing siya
kasama ng kaniyang mga ninuno sa isang lupang libingan na
pag-aari ng mga hari sapagkat sabi nila, “Siya ay ketongin.” Si
Jotam, ang kaniyang anak, ang pumalit sa kaniya bilang hari.

27 Si Jotam ay dalawampu't limang taong gulang nang
magsimula siyang maghari at naghari siya sa Jerusalem
ng labing-anim na taon. Ang pangalan ng kaniyang ina ay
Jerusa; siya ang anak na babae ni Zadok. **2** Ginawa niya
ang tama sa mga mata ni Yahweh, sinusunod ang lahat ng
halimbawa ng kaniyang amang si Uzias. Pinigilan din niyang
pumunta sa loob ng templo ni Yahweh. Ngunit patuloy pa rin
ang mga tao sa kanilang mga masasamang gawain. **3** Itinayo
niya ang mataas na tarangkahan sa tahanan ni Yahweh, at sa
burol ng Ofel ay nagtayo pa siya ng marami. **4** Bukod pa
roon, nagtayo siya ng mga lungsod sa maburol na bahagi
ng Juda, at nagtayo siya ng mga kastilyo at mga tore sa
kagubatan. **5** Lumaban din siya sa hari ng Ammon at tinalo
sila. Sa taon ding iyon, nagbigay sa kaniya ng isandaang
talento ng pilak ang mga Ammonita, sampung libong sukat ng
trigo, sampung libong sukat ng sebada. Patuloy na nagbigay
sa kaniya ang mga Ammonita sa ikalawa at ikatlong taon. **6**
Kaya naging makapangyarihan si Jotam dahil lumakad siya
ng may katatagan kay Yahweh na kaniyang Diyos. **7** At sa
iba pang mga bagay tungkol kay Jotam, lahat ng kaniyang
pakikipagdigma at pamumuhay, tingnan ninyo, nakasulat ang
mga ito sa Aklat ng mga Hari ng Israel at Juda. **8** Siya ay
dalawampu't limang taong gulang nang magsimulang maghari
at naghari siya sa Jerusalem sa loob ng labing-anim na taon.
9 Si Jotam ay namatay at siya ay kanilang inilibing sa lungsod
ni David. Si Ahaz, na kaniyang anak ang pumalit sa kaniya
bilang hari.

28 Si Ahaz ay dalawampung taong gulang nang magsimula
siyang maghari at naghari siya sa Jerusalem ng labing-
anim na taon. Hindi niya ginawa ang tama sa mga mata ni
Yahweh, katulad ng ginawa ni David na kaniyang ninuno. **2**
Sa halip, lumakad siya sa mga pamamaraan ng mga hari ng
Israel, gumawa rin siya ng mga metal na imahen para sa mga
Baal. **3** Bukod pa roon, nagsunog siya ng insenso sa lambak
ng Ben Hinom at inialay niya ang mga anak niya bilang mga
alay na susunugin, alinsunod sa kalapastanganan ng mga
lahing pinalayas ni Yahweh bago dumating ang mga Israelita.
4 Nag-alay at nagsunog siya ng insenso sa mga dambana,
sa mga burol, at sa ilalim ng bawat luntiang puno. **5** Kaya
ipinasakamay siya ni Yahweh na Diyos ni Ahaz sa hari ng
Aram. Tinalo siya ng mga Arameo at kinuha mula sa kaniya
ang napakalaking bilang ng mga bilanggo at dinala sila sa
Damasco. Napasakamay din si Ahaz sa hari ng Israel, na
tumalo sa kaniya sa isang matinding labanan. **6** Si Peka na
anak ni Remalias ay nakapatay ng 120, 000 na mga kawal
sa Juda sa loob ng isang araw, lahat ng mga matatapang
nilang kawal, dahil tinalikuran nila si Yahweh, ang Diyos ng
kanilang mga ninuno. **7** Pinatay ni Zicri na isang malakas na
lalaki mula sa Efraim si Maasias na anak na lalaki ng hari, si

Azrikam na tagapamahala sa palasyo, at si Elkana na kanang
kamay ng hari. **8** Nagdala ng mga bihag ang hukbo ng
Israel mula sa 200, 000 na asawang babae ng kanilang mga
kamag-anak, mga anak na lalaki at babae. Marami rin silang
sinamsam na dinala nila pabalik sa Samaria. **9** Ngunit naroon
ang isang propeta ni Yahweh, Oded ang kaniyang pangalan.
Siya ay lumabas upang salubungin ang hukbo na papasok
sa Samaria. Sinabi niya sa kanila, "Dahil nagalit si Yahweh
sa Juda, ang Diyos ng inyong mga ninuno, ipinasakamay
niya sila sa inyo. Ngunit pinagpapatay ninyo sila sa galit
na abot hanggang langit. **10** At ngayon, gusto pa ninyong
gawing alipin ang mga kalalakihan at kababaihan ng Juda at
Jerusalem. Ngunit hindi ba kayo mismo ay nagkasala kay
Yahweh na inyong Diyos? **11** Makinig kayo ngayon sa akin:
ibalik ninyo ang mga bilanggo na inyong binihag mula sa
inyong mga kapatid, sapagkat ang matinding poot ni Yahweh
ay nasa inyo." **12** Pagkatapos, may ilang pinuno ng Efraim
ang tumayo laban sa mga bumalik mula sa digmaan, ang
mga lalaking sina Azarias na anak ni Johanan, si Berquias
na anak ni Mesillemot, si Jehizkias na anak ni Sallum at si
Amasa na anak ni hadlai. **13** Sinabi nila sa kanila, "Hindi
ninyo dapat dalhin ang mga bilanggo rito, sapagkat ang gusto
ninyo ay isang bagay na magdadala sa atin ng kasalanan
laban kay Yahweh na magdaragdag sa ating mga kasalanan
at mga paglabag; sapagkat napakalaki ng ating paglabag at
mayroong matinding poot laban sa Israel." **14** Kaya iniwan
ng mga kawal ang mga bilanggo at ang mga sinamsam sa
harapan ng mga pinuno at sa buong kapulungan. **15** Ang mga
lalaking itinalaga ay tumayo at kinuha ang mga bilanggo at
dinamitan ang mga walang kasuotan mula sa mga nasamsam.
Dinamitan nila sila at binigyan sila ng sandalyas. Binigyan
sila ng makakain at inumin. Ginamot nila ang kanilang mga
sugat at isinakay ang mga nanghihina sa mga asno. Ibinalik
sila sa kanilang mga pamilya sa Jerico, (na tinatawag na
lungsod ng mga Palma). Pagkatapos bumalik sila sa Samaria.
16 Nang mga panahong iyon, nagpadala si Haring Ahaz ng
mga mensahero sa mga hari ng Asiria upang pakiusapan
silang tulungan siya. **17** Sapagkat muling nagbalik ang mga
Edomita at sinalakay ang Juda at kumuha ng mga bilanggo.
18 Sinakop din ng mga Filisteo ang mga lungsod sa mga
mabababang lupain at ang Negev ng Juda. Kinuha nila
ang Beth-semes, Aijalon, Gederot, Soco kasama ang mga
nayon nito, Timna kasama ang mga nayon nito, at gayon
din ang Gimzo kasama ang mga nayon nito. Nagpunta sila
upang manirahan sa mga lugar na iyon. **19** Sapagkat ibinaba
ni Yahweh ang Juda dahil kay Ahaz, ang hari ng Israel;
sapagkat napakasama ng kaniyang ginawa sa Juda at labis
na nagkasala kay Yahweh. **20** Si Tiglat-Pileser, hari ng Asiria,
ay nagpunta at ginulo siya sa halip na palakasin siya. **21**
Sapagkat sinamsam at pinagnakawan ni Ahaz ang tahanan
ni Yahweh at ang mga tahanan ng mga hari at mga pinuno
upang ibigay sa mga hari ng Asiria, ngunit hindi ito nakatulong
sa kaniya. **22** Ang Haring ito na si Ahaz ay nagkasala pa
ng mas matindi laban kay Yahweh sa panahon ng kaniyang
pagdurusa. **23** Sapagkat nag-alay siya sa mga diyos ng
Damasco, mga diyos na tumalo sa kaniya. Sinabi niya, "Dahil
tinulungan sila ng mga diyos ng mga hari ng Syria, mag-aalay
ako sa kanila, upang matulungan nila ako." Ngunit sila ang
sumira sa kaniya at sa buong Israel. **24** Tinipon ni Ahaz ang
mga kagamitan sa tahanan ng Diyos at pinagpuputol ang mga
ito. Ipinasara niya ang mga pintuan ng tahanan ni Yahweh at
gumawa siya ng mga altar para sa kaniyang sarili sa bawat
sulok ng Jerusalem. **25** Gumawa siya ng mga dambana sa
bawat lungsod ng Juda upang pagsunugan ng mga alay sa
ibang mga diyos, at ito ang naging dahilan upang magalit si
Yahweh, ang Diyos ng kaniyang mga ninuno. **26** Ngayon,
ang lahat ng kaniyang mga ginawa at lahat ng kaniyang
kapamaraanan mula umpisa hanggang wakas, tingnan ninyo,
nakasulat ang mga ito sa Aklat ng mga Hari ng Juda at Israel.
27 Namatay si Ahaz at siya ay kanilang inilibing sa lungsod sa
Jerusalem, ngunit siya ay hindi nila dinala sa mga libingan ng
mga hari ng Israel. Si Ezequias na kaniyang anak ang pumalit
sa kaniya bilang hari.

29 Nagsimulang maghari si Ezequias noong siya ay
dalawampu't limang taong gulang at naghari siya ng
dalawampu't siyam na taon sa Jerusalem. Ang pangalan ng
kaniyang ina ay Abija na anak ni Zacarias. **2** Ginawa niya
ang tama sa mga mata ni Yahweh at sinusunod ang lahat
ng halimbawang ginawa ni David, na kaniyang ninuno. **3**
Sa unang taon ng kaniyang paghahari, sa unang buwan,
binuksan ni Ezequias ang mga pintuan ng tahanan ni Yahweh
at isinaayos ang mga ito. **4** Dinala niya ang mga pari at mga
Levita at tinipon silang lahat sa patyo sa silangang bahagi. **5**
Sinabi niya sa kanila, "Makinig kayo sa akin, kayong mga
Levita! Italaga ninyo ang inyong mga sarili kay Yahweh, at
italaga ninyo ang tahanan ni Yahweh, ang Diyos ng inyong
mga ninuno, at inyong alisin ang karumihan mula sa banal
na lugar. **6** Sapagkat lumabag ang ating mga ninuno at
ginawa nila ang masama sa paningin ni Yahweh na ating
Diyos; siya ay tinalikuran nila, tumalikod sila mula sa lugar
na pinananahanan ni Yahweh. **7** Isinara din nila ang mga
pintuan ng mga portiko at pinatay ang mga lampara; hindi
sila nagsunog ng mga insenso o naghandog ng mga alay na
susunugin sa banal na lugar para sa Diyos ng Israel. **8** Kaya
ang poot ng Diyos ay bumagsak sa Juda at Jerusalem, at sila
ay ginawa niyang halimbawa ng pagkatakot, pagkasindak
at kahihiyan, gaya ng inyong nakikita sa sarili ninyong mga
mata. **9** Ito ang dahilan kung bakit namatay sa tabak ang
ating mga ama, at nabihag ang ating mga anak at mga
asawa dahil dito. **10** Ngayon, nasa aking puso na gumawa ng
isang kasunduan kay Yahweh, ang Diyos ng Israel, nang sa
gayon ay maaaring mawala ang kaniyang matinding galit
sa atin. **11** Mga anak ko, huwag na kayong maging tamad,
sapagkat pinili kayo ni Yahweh upang tumayo sa harapan
niya at sumamba, at upang kayo ay maging mga lingkod
niya at magsunog ng insenso." **12** At nagsitayuan ang mga
Levita, ang mga lalaking sina Mahat na anak ni Amasai, si
Joel na anak ni Azarias, mula sa angkan ni Kohat; at mula
naman sa mga angkan ni Merari, si Kish na anak ni Abdi, at
Azarias na anak ni Jehalelel; at mula sa mga Gershonita, si
Joah na anak ni Zimna at Eden na anak ni Joah; **13** at sa
mga anak naman ni Elizafan, sina Simri at Jeiel; at sa mga
anak ni Asaf, sina Zacarias at Matanias; **14** sa mga anak ni
Heman, sina Jehiel at Simei; at sa mga anak ni Jeduthun, sina
Semias at Uziel. **15** Tinipon nila ang kanilang mga kapatid,
itinalaga nila ang mga sarili nila kay Yahweh at pumasok gaya
ng iniutos ng hari, na sumusunod sa mga salita ni Yahweh
upang linisin ang tahanan ni Yahweh. **16** Pumasok ang
mga pari sa kaloob-loobang bahagi ng tahanan ni Yahweh
upang linisin ito, inilabas nila sa may patyo ng bahay ang
lahat ng mga maruruming nakita nila sa templo ni Yahweh.
Kinuha ng mga Levita ang mga ito upang dalhin sa batis ng
Kidron. **17** Ngayon, nagsimula sila sa unang araw ng unang

buwan upang italaga ang tahanan kay Yahweh, at sa ika-
walong araw ng buwan, nagpunta sila sa portiko ni Yahweh.
Itinalaga nila ang tahanan ni Yahweh sa loob ng walong araw.
Natapos sila sa ikalabing-anim na araw ng unang buwan. **18**
Pagkatapos nagpunta sila kay haring Ezequias sa loob ng
palasyo at sinabi, "Nalinis na namin ang buong tahanan ni
Yahweh, ang altar para sa mga handog na susunugin kasama
ang lahat ng mga kasangkapan nito, at ang mesa ng tinapay
na handog kasama ang lahat ng mga kasangkapan nito. **19**
Higit pa rito, naihanda at naitalaga na namin kay Yahweh ang
lahat ng bagay na itinapon ni Haring Ahaz nang lumabag siya
noong panahon ng kaniyang paghahari. Tingnan ninyo, nasa
harapan ng altar ni Yahweh ang mga ito." **20** Pagkatapos,
gumising ng maaga si haring Ezequias at tinipon ang mga
pinuno ng lungsod; pumunta siya sa tahanan ni Yahweh. **21**
Nagdala sila ng pitong lalaking baka, pitong lalaking tupa,
pitong kordero, at pitong lalaking kambing, bilang handog
para sa kasalanan ng kaharian, para sa santuwaryo, at para
sa Juda. Inutusan niya ang mga pari, ang mga anak ni Aaron,
na ialay ang mga ito sa altar ni Yahweh. **22** Kaya kinatay
nila ang mga lalaking baka, at kinuha ng mga pari ang dugo
at iwinisik ito sa altar. Kinatay nila ang mga lalaking tupa at
iwinisik ang dugo sa altar; kinatay din nila ang mga kordero at
iwinisik ang dugo sa altar. **23** Dinala nila sa harapan ng hari
at ng kapulungan ang mga lalaking kambing para sa handog
sa kasalanan, ipinatong nila ang kanilang mga kamay sa
mga ito. **24** Pinatay ng mga pari ang mga ito, at ginawa nila
ang handog para sa kasalanan sa pamamagitan ng dugo ng
mga ito sa altar, upang maging kabayaran sa mga kasalanan
para sa buong Israel sapagkat iniutos ng hari na ang alay na
susunugin at handog para sa kasalanan ay dapat gawin para
sa buong Israel. **25** Inilagay ni Ezequias ang mga Levita sa
tahanan ni Yahweh na may mga pompyang, mga alpa at mga
lira, isinasaayos ang mga ito ayon sa utos ni David, ni Gad
na propeta ng hari, at ng propetang si Natan, sapagkat ang
utos ay mula kay Yahweh sa pamamagitan ng kaniyang mga
propeta. **26** Tumayo ang mga Levita na may mga instrumento
ni David at ang mga pari na may mga trumpeta. **27** Inutusan
sila ni Ezequias na ihandog sa altar ang alay na susunugin.
Nang magsimula ang pag-aalay, nagsimula rin ang awit para
kay Yahweh na may kasamang mga trumpeta, kasama ang
mga instrumento ni David na hari ng Israel. **28** Sumamba ang
buong kapulungan, umawit ang mga mang-aawit at tumugtog
ang mga manunugtog ng trumpeta, nagpatuloy ang mga ito
hanggang sa natapos ang pagsusunog ng mga alay. **29** Nang
matapos nila ang mga pag-aalay, yumukod at sumamba ang
hari at ang lahat ng kasama niyang naroon. **30** Bukod pa rito,
inutusan ni haring Ezequias at ng mga pinuno ang mga Levita
na umawit ng mga papuri kay Yahweh gamit ang mga awit ni
David at ng propetang si Asaf. Umawit sila ng mga papuri
nang may kagalakan at nagsiyukod sila at sumamba. **31** At
sinabi ni Ezequias, "Ngayon, pinabanal ninyo ang inyong mga
sarili kay Yahweh. Pumunta kayo rito sa tahanan ni Yahweh
at magdala ng mga alay at handog ng pagpapasalamat."
Nagdala ang kapulungan ng mga alay at mga handog ng
pagpapasalamat, lahat ng may pusong nagnanais ay nagdala
ng mga alay na susunugin. **32** Ang bilang ng mga handog na
susunugin na dinala ng kapulungan ay pitumpung lalaking
baka, isandaang lalaking tupa at dalawandaang lalaking
kordero. Lahat ng mga ito ay para sa alay na susunugin para
kay Yahweh. **33** Ang mga hayop na itinalaga kay Yahweh ay
anim na raang baka at tatlong libong tupa. **34** Ngunit kakaunti
ang bilang ng mga pari upang balatan ang lahat ng mga alay
na susunugin, kaya tinulungan sila ng mga kapatid nilang
mga Levita, hanggang matapos ang gawain, at hanggang sa
maitalaga ng mga pari ang kanilang mga sarili kay Yahweh,
sapagkat higit na maingat ang mga Levita sa pagtatalaga ng
kanilang mga sarili kaysa sa mga pari. **35** Sa karagdagan,
mayroong napakaraming alay na susunugin; ginawa ang
mga ito kasama ang taba ng mga alay pangkapayapaan, at
mayroong inuming handog sa bawat alay na susunugin. At
nagawa nang may kaayusan ang seremonya sa tahanan ni
Yahweh. **36** Nagsaya si Ezequias, gayon din ang mga tao,
dahil sa inihanda ng Diyos para sa mga tao, sapagkat mabilis
na natapos ang gawain.

30 Nagpapunta si Ezequias ng mga mensahero sa buong
Israel at Juda, at sumulat din ng liham sa Efraim
at Manases, na kinakailangan nilang pumunta sa tahanan
ni Yahweh sa Jerusalem, upang ipagdiwang ang Paskwa
ni Yahweh, ang Diyos ng Israel. **2** Sapagkat ang hari,
ang kaniyang mga pinuno, at ang lahat ng kapulungan
sa Jerusalem ay nagsanggunian, at napagpasiyahang
ipagdiwang ang Paskwa sa ikalawang buwan. **3** Hindi
nila ito maipagdiwang kaagad, sapagkat hindi sapat ang
bilang ng mga paring nakapaglaan ng kanilang sarili para
kay Yahweh, at hindi rin nagtipon-tipon ang mga tao sa
Jerusalem. **4** Ang planong ito ay tama sa paningin ng hari at
ng buong kapulungan. **5** Kaya gumawa sila ng kautusan na
kinakailangan ipahayag sa buong Israel, mula sa Beer-seba
hanggang sa Dan, na kinakailangang pumunta ang mga tao
sa Jerusalem upang ipagdiwang ang Paskwa ni Yahweh,
ang Diyos ng Israel. Sa katunayan, hindi nila ginanap ito sa
napakaraming bilang na gaya ng iniutos sa kasulatan. **6**
Kaya pumunta sa buong Israel at Juda ang tagapagdala ng
sulat na dala-dala ang sulat mula sa hari at sa kaniyang mga
pinuno, ayon sa utos ng hari. Sinabi nila, "Kayong mga taga-
Israel, manumbalik kayo kay Yahweh, ang Diyos ni Abraham,
Isaac, at Israel, upang muli siyang bumalik sa mga nalalabi sa
inyo na nakatakas mula sa kamay ng mga hari ng Asiria. **7**
Huwag kayong maging katulad ng inyong mga ninuno o kaya
ng inyong mga kapatid, na nagkasala laban kay Yahweh,
ang Diyos ng kanilang mga ninuno, kaya ibinigay niya sila sa
pagkawasak, gaya ng inyong nakita. **8** Ngayon huwag maging
matigas ang inyong ulo, tulad ng inyong mga ninuno; sa
halip, ibigay ninyo ang inyong sarili kay Yahweh at pumunta
kayo sa kaniyang banal na lugar, na kaniyang itinalaga kay
Yahweh magpakailanpaman, at sambahin ninyo si Yahweh,
ang inyong Diyos, upang mawala ang kaniyang malaking galit
sa inyo. **9** Sapagkat kung muli kayong babalik kay Yahweh,
makakatagpo ng kahabagan ang inyong mga kapatid at
mga anak sa harapan ng mga bumihag sa kanila, at muli
silang babalik sa lupaing ito. Sapagkat si Yahweh, ang inyong
Diyos, ay mapagbiyaya at maawain, at hindi niya ibabaling
ang kaniyang mukha palayo sa inyo, kung babalik kayo sa
kaniya. **10** Kaya dumaan ang mga tagapagdala ng sulat
sa bawat lungsod sa buong rehiyon ng Efraim at Manases,
hanggang sa Zebulun; ngunit pinagtawanan at kinutya sila ng
mga tao. **11** Gayunpaman, may mga kalalakihan sa Aser
at Manases at Zebulun na nagpakumbaba, at pumunta sa
Jerusalem. **12** Nasa Juda rin naman ang kamay ng Diyos,
upang bigyan sila ng isang puso, upang sumunod sa utos ng
hari at mga pinuno ayon sa salita ni Yahweh. **13** Maraming
tao, isang napakalaking kapulungan, ang nagsamasama

sa Jerusalem upang ipagdiwang ang Pista ng Tinapay na
Walang Lebadura sa ikalawang buwan. **14** Tumindig sila at
inalis ang mga altar na nasa Jerualem at ang lahat ng mga
altar ng insenso; at itinapon ang mga iyon sa batis ng Kidron.
15 At sa ikalabing-apat na araw ng pangalawang buwan,
pinatay nila ang kordero ng Paskwa. Nahiya ang mga pari at
mga Levita, at inihandog nila ang kanilang mga sarili kay
Yahweh at nagdala sila ng mga handog na susunugin sa
tahanan ni Yahweh. **16** Tumayo sila sa kanilang lugar ayon
sa kanilang pangkat, sinusunod ang utos na nasa kautusan ni
Moises, na lingkod ng Diyos. Iwinisik ng mga pari ang dugo
na tinanggap nila mula sa mga kamay ng mga Levita. **17**
Dahil marami ang naroroon sa kapulungan na hindi itinalaga
ang kanilang mga sarili kay Yahweh, kaya ang mga Levita
ang namahala sa pagkakatay ng korderong pampaskwa para
sa lahat ng hindi nakapaglinis upang ilaan ang kordero kay
Yahweh. **18** Sapagkat marami sa mga tao, ang karamihan sa
kanila ay mula sa Efraim, Manases, Isacar at Zebulun, ang
hindi nakapaglinis ng kanilang sarili, gayon pa man kumain
sila ng pagkaing pampaskwa, labag sa nakasulat na tagubilin.
Ipinanalangin sila ni Ezequias, na nagsasabing, "Patawarin
nawa ng mabuting Yahweh ang bawa't isa **19** na nagtakda ng
kanilang mga puso na hanapin ang Diyos, na si Yahweh, ang
Diyos ng kaniyang mga ninuno, kahit na hindi siya malinis
ayon sa pamantayan ng paglilinis ng banal na lugar." **20**
Kaya pinakinggan ni Yahweh si Ezequias at pinagaling niya
ang mga tao. **21** Ipinagdiwang ng mga Israelitang naroon sa
Jerusalem ang pista ng tinapay na walang lebadura sa loob
ng pitong araw na may labis na kagalakan. Araw-araw nagpuri
ang mga Levita at mga pari kay Yahweh, kumakanta kay
Yahweh na may mga instrumentong may malakas na tunog.
22 Kinausap ni Ezequias nang may panghihimok ang mga
Levita na nakauunawa sa paglilingkod kay Yahweh. Kaya
kumain sila sa kabuuan ng pista sa pitong araw, nag-alay sila
ng mga handog na pangkapayapaan, at ipinagtapat nila ang
kanilang kasalanan kay Yahweh, ang Diyos ng kanilang mga
ninuno. **23** Nagpasya ang buong kapulungan na magdiwang
ng pitong araw pa, at ginawa nga nila nang may kagalakan.
24 Sapagkat nagbigay sa kapulungan si Ezequias na hari ng
Juda ng isang libong toro at pitong libong tupa bilang alay; at
nagbigay ang mga pinuno sa kapulungan ng isang libong toro
at sampung libong tupa at mga kambing. Maraming bilang ng
mga pari ang nagtalaga ng kanilang mga sarili kay Yahweh.
25 Nagalak ang buong kapulungan ng Juda, kasama ang mga
pari at mga Levita, at ang lahat ng mga taong dumating mula
sa Israel, pati na rin ang mga dayuhan na mula sa lupain ng
Israel at ang mga naninirahan sa Juda. **26** Kaya may labis
na kagalakan sa Jerusalem, sapagkat simula sa panahon
ni Solomon na anak ni David, na hari ng Israel, ay wala
pang nangyaring katulad nito sa Jerusalem. **27** Pagkatapos,
tumayo ang mga pari at mga Levita at pinagpala ang mga tao.
Narinig ang kanilang tinig at umabot ang kanilang dalangin sa
kalangitan, ang banal na lugar kung saan naninirahan ang
Diyos.

31 Ngayon nang matapos ang lahat ng ito, pumunta sa
lungsod ng Juda ang lahat ng mga Israelita naroon at
dinurog ang sagradong haliging mga bato, pinutol ang mga
imahen ni Ashera, at giniba ang mga dambana at mga altar
sa buong Juda at Benjamin. Ginawa rin nila ito sa Efraim at
Manases, hanggang sa mawasak nilang lahat ang mga ito.
At bumalik ang mga tao ng Israel, bawat isa sa kaniyang
sariling lupain at lungsod. **2** Itinalaga ni Ezequias ang mga
pari sa kanila mga pangkat at ang mga Levita at isinaayos
ayon sa kanilang mga pangkat, itinalaga ang bawat isa sa
kani-kaniyang gawain, ang mga pari at mga Levita. Itinalaga
niya sila upang ihanda ang mga handog na susunugin at
mga handog para sa pangkapayapaan, upang maglingkod,
upang magbigay pasasalamat, at upang magpuri sa mga
tarangkahan ng templo ni Yahweh. **3** Itinalaga rin niya ang
ibabahagi ng hari para sa handog na susunugin mula sa
kaniyang sariling ari-arian, ito ay, para sa umaga at sa gabing
handog na susunugin, at ang mga handog na susunugin para
sa araw ng mga pamamahinga, sa mga bagong buwan, at sa
mga nakatakdang pista, ayon sa nakasulat sa kautusan ni
Yahweh. **4** Bukod dito, inutusan niya ang mga taong nakatira
sa Jerusalem na ibigay ang mga nakalaan para sa mga pari
at sa mga Levita, upang mapag-ukulan nila ng panahon ang
kanilang pagsunod sa kautusan ni Yahweh. **5** Nang mailabas
ang kautusan, nagbigay agad ng masagana ang mga Israelita
ng unang bunga ng butil, bagong alak, langis, pulot, at lahat
ng mula sa kanilang inani sa mga bukirin; at masagana rin
nilang dinala ang ikasampung bahagi ng lahat ng bagay. **6**
Nagdala rin ang mga tao ng Israel at judah na naninirahan sa
lungsod ng Juda ng ikasampung bahagi ng bakahan, kawan
ng tupa, at ang ikasampung bahagi ng mga bagay na nailaan
kay Yahweh na kanilang Diyos, at inilatag ang mga ito sa
maraming bunton. **7** Inumpisahan nilang ilatag ang mga
bunton noong ikatlong buwan at natapos nila sa ikapitong
buwan. **8** Nang pumunta si Ezequias at ang mga namumuno
at nakita ang napakaraming bunton, pinagpala nila si Yahweh
at ang mga taga-Israel. **9** At tinanong ni Ezequias ang mga
pari at ang mga Levita tungkol sa mga napakaraming bunton.
10 Sinagot siya ni Azarias, ang pinakapunong pari sa tahanan
ni Zadok, at sinabing, "Nang magsimulang magdala ng mga
handog sa tahanan ni Yahweh ang mga tao, nakakain kami
ng higit sa sapat at marami pang natira, sapagkat pinagpala
ni Yahweh ang kaniyang mga tao. At malaking bilang pa rin
ang naiwan sa mga ito." **11** Pagkatapos, nag-utos si Ezequias
na maghanda ng silid imbakan sa tahanan ni Yahweh, at
inihanda ang mga ito. **12** At tapat silang nagdadala ng mga
handog, ng ikapu at ng lahat ng bagay na para kay Yahweh. Si
Conanias, na isang Levita, ang tagapangasiwa sa mga ito, at
si Simie na kaniyang kapatid ang pumapangalawa sa kaniya.
13 sina Jehiel, Azazias, Nahat, Asael, Jerimot, Josabad, Eliel,
Ismaquias, Mahat, at Benaias ang mga tagapangasiwa sa
ilalim ng pamamahala ni Conanias at si Simei na kaniyang
kapatid, sa pamamagitan ng pagtalaga ni Ezequias, na hari at
si Azarias, na tagapangasiwa sa tahanan ng Diyos. **14** At si
Korah na anak ni Imna na Levita, na bantay sa silangang
tarangkahan, ang namamahala sa mga kusang kaloob na
handog sa Diyos, at siya ang namamahala sa pamamahagi
ng mga handog kay Yahweh at ng mga handog na inilaan kay
Yahweh. **15** Sa ilalim ng kaniyang pamamahala ay sina Eden,
Minyamin, Jeshua, Semaya, Amarias, Semaya, Amarias at
si Secanias sa mga lungsod ng mga pari. Sila ang nasa
takdang katungkulan upang maibigay ang handog na ito
sa kanilang mga kapatid sa bawat pangkat, sa mahalaga
at hindi mahalaga. **16** Nagbigay din sila sa mga lalaking
may tatlong gulang at pataas na kabilang sa talaan ng mga
angkan—ang lahat ng pumasok sa tahanan ni Yahweh, ayon
sa nakatakda araw-araw, upang gawin ang kanilang tungkulin
sa bawat pangkat. **17** Nagbigay din sila sa mga kabilang sa
mga talaan ng angkan ng kanilang mga ninuno, at sa mga

Levitang dalawampu at pataas ang gulang, bawat pangkat ay
nabigyan ng kani-kanilang tungkulin. **18** Nagbigay sila sa
mga—kabilang sa talaan ng angkan—kasama ang kanilang
mga maliliit na anak, ang kanilang mga asawa, kanilang
mga anak na lalaki at mga anak na babae, sa lahat ng
kabuuan ng mga tao—sapagkat inilaan nila ang kanilang
mga sarili kay Yahweh upang maging banal para sa kanilang
tungkulin na ipinagkatiwala sa kanila. **19** Ang mga pari na
kaapu-apuhan ni Aaron, na nakatira sa mga bukirin sa mga
nayon na kabahagi ng kanilang mga lungsod, o sa bawat
lungsod, doon ay may pinangalanan na mga kalalakihan na
nakatalaga upang magbigay ng bahagi para sa lahat ng mga
kalalakihang kasama ng mga pari, at ang lahat na kabilang
sa talaan ng angkan na kasama ng mga Levita. **20** Ginawa
ni Ezequias ang mga ito sa buong Juda. Ginawa niya kung
ano ang mabuti, tama, at tapat sa harapan ni Yahweh na
kaniyang Diyos. **21** Sa bawat proyekto na kaniyang sinimulan
sa paglilingkod sa tahanan ng Diyos, sa batas, at sa mga
kautusan, upang hanapin ang kaniyang Diyos, ginawa niya ito
nang buong puso, at nagtagumpay siya.

32 Pagkatapos ng mga bagay na ito at ang mga gawaing
ito na nagpapakita ng katapatan, si Sinaquerib, ang
hari ng Asiria, ay dumating at pumasok sa Juda; nagkampo
siya upang lusubin ang mga matitibay na lungsod, na binalak
niyang sakupin. **2** Nang makita ni Ezequias na dumating
si Senaquerib at nilalayon na labanan ang Jerusalem, **3**
sumangguni siya sa kaniyang mga pinuno at sa kaniyang
mga makapangyarihang tauhan upang harangan ang tubig
ng mga bukal na nasa labas ng lungsod; tinulungan nila
siyang gawin ito. **4** Kaya maraming tao ang nagtipon-tipon at
hinarangan ang lahat ng mga bukal at ang sapa na dumadaloy
sa kalagitnaan ng lupain. Sinabi nila, “Bakit paririto ang mga
Hari ng Asiria at makakasumpong ng maraming tubig?” **5**
Nagkaroon si Ezequias ng lakas ng loob at itinayo ang lahat
ng mga pader na nasira; pinataas niya ang mga ito hanggang
sa mga tore, gayon din ang iba pang mga pader na nasa
labas. Pinatibay din niya ang Millo sa lungsod ni David,
at gumawa siya ng maraming bilang ng mga sandata at
mga kalasag. **6** Naglagay siya ng mga pinunong kawal na
mangangasiwa sa mga tao. Tinipon niya silang sama-sama
sa kaniyang harapan sa malawak na lugar sa tarangkahan ng
lungsod at pinalakas niya ang kanilang kalooban. Sinabi niya,
7 “Magpakalakas at magpakatapang kayo. Huwag kayong
matakot o panghinaan ng loob dahil sa hari ng Asiria at sa
lahat ng mga hukbo na kasama niya, Sapagkat kasama natin
ang mas malakas kaysa sa mga kasama niya. **8** Kawal
lamang sa laman ang mga kasama niya, ngunit kasama
natin si Yahweh, na ating Diyos, upang tulungan tayo, at
upang makipaglaban para sa atin.” At pinalakas nila ang
loob ng bawat isa ayon sa sinalita ni Ezequias, na hari ng
Juda. **9** Pagkatapos nito, si Sinaquerib, na hari ng Asiria ay
nagpadala ng kaniyang mga lingkod sa Jerusalem (ngayon
siya ay nasa harap na ng Laquis at ang lahat ng kaniyang
mga kawal ay kasama niya), para kay Ezequias, na hari ng
Juda, at sa lahat ng taga-Juda na nasa Jerusalem. Sinabi
niya, **10** “Ito ang sinabi ni Sinaquerib, na hari ng Asiria:
'Sa ano kayo umaaasa upang mapagtiisan ninyo ang isang
nakaambang paglusob sa Jerusalem? **11** Hindi ba nililinlang
kayo ni Ezequias, upang mamatay kayo sa pamamagitan ng
pagkagutom at pagka-uhaw, nang sinabi niya sa inyo, “Ililigtas
tayo ni Yahweh mula sa kamay ng hari ng Asiria?” **12** Hindi ba
ito rin ang Ezequias na nag-alis sa kaniyang mga dambana at
sa kaniyang mga altar, at inutusan ang Juda at Jerusalem, “sa
isang altar kayo sasamba at dito ninyo susunugin ang inyong
mga alay?” **13** Hindi ba ninyo alam kung ano ang ginawa
ko at ng aking mga ninuno sa lahat ng mga lahi ng ibang
mga lupain? Nailigtas ba ng mga diyos ng mga ibang mga
lahi sa anumang paraan ang kanilang lupain mula sa aking
kapangyarihan? **14** Sa lahat ng mga diyos ng mga bansang
iyon na lubusang sinira ng aking mga ninuno, mayroon bang
diyos na may kakayahang iligatas ang kaniyang bayan mula
sa aking mga kamay? Bakit kayo maililigtas ng inyong Diyos
mula sa aking kapangyarihan? **15** Ngayon huwag ninyong
hayaan na linlangin o hikayatin kayo ni Ezequias sa paraang
ito. Huwag kayong maniwala sa kaniya, sapagkat wala diyos
ng anumang bansa o kaharian ang nakapagligtas ng kaniyang
bayan mula sa aking mga kamay, o mula sa kamay ng aking
mga ninuno. Gaano pa kaya kayo ililigtas ng ang inyong Diyos
mula ssa aking kamay?” **16** Nagsalita pa ang mga alipin ni
Sinaquerib ng mas marami laban kay Yahweh na Diyos at sa
lingkod niyang si Ezequias. **17** Sumulat din si Sinaquerib
ng liham upang kutyain si Yahweh, ang Diyos ng Israel, at
upang magsalita ng laban sa kaniya. Sinabi niya, “Gaya ng
mga diyos ng mga tao sa mga lupain na hindi nailigtas ang
kanilang mga tao sa aking mga kamay, gayundin ang Diyos ni
Ezequias na hindi kayang iligtas ang kaniyang mga tao sa
aking mga kamay.” **18** Sumigaw sila nang malakas gamit ang
salita ng mga Judio sa mga taga-Jerusalem na nasa pader,
upang takutin at guluhin sila, nang sa gayon, masakop nila
ang lungsod. **19** Nagsalita sila sa Diyos ng Jerusalem gaya
ng pagsasalita nila sa diyos ng ibang mga tao sa lupa, na
gawa lamang ng kamay ng tao. **20** Si haring Ezequias, at si
propetang Isaias na anak ni Amos ay nanalangin dahil sa
mga pangyayaring ito at nagmakaawa sa langit. **21** Nagsugo
si Yahweh ng isang anghel, na pumatay sa mga mandirigma,
sa mga pinuno ng kawal, at sa mga pinuno ng hari sa kampo.
Kaya kahiya-hiyang bumalik si haring Senaquerib sa kaniyang
sariling lupain. Nang pumunta siya sa tahanan ng kaniyang
diyos, pinatay siya ng ilan sa kaniyang sariling anak gamit
ang espada. **22** Sa ganitong paraan, iniligtas ni Yahweh si
Ezequias at ang mga naninirahan sa Jerusalem mula sa
kamay ni Sinaquerib, ang hari ng Asiria, at mula sa lahat ng
kamay ng iba, at pinatnubayan sila sa lahat ng paraan. **23**
Maraming nagdala ng kaloob kay Yahweh sa Jerusalem, at
mga mahahalagang bagay kay Ezequias, ang hari ng Judah,
kaya naging tanyag siya sa paningin ng lahat ng bansa mula
sa panahong iyon at sa sumunod pang mga panahon. **24** Sa
mga panahong iyon nagkasakit si Ezequias na halos malapit
na niyang ikamatay. Kaya nanalangin siya kay Yahweh, na
nagsalita sa kaniya na nagbigay ng tanda sa kaniya na siya
ay gagaling. **25** Ngunit hindi tumanaw ng utang na loob
si Ezequias kay Yahweh sa tulong na ibinigay sa kaniya,
sapagkat nagmalaki ang kaniyang puso. Kaya dumating ang
galit sa kaniya, sa Judah at sa Jerusalem. **26** Gayunman,
sa bandang huli nagpakumbaba siya sa pagmamataas ng
kaniyang puso, siya at kasama ang mga mamamayan ng
Jerusalem, kaya hindi dumating ang galit ni Yahweh sa kanila
sa panahon ng paghahari ni Ezequias. **27** Nagkaroon ng
maraming kayamanan at karangalan si Ezequias. Nagpagawa
siya para sa kaniya ng silid imbakan para sa mga pilak, ginto,
mamahaling mga bato at para sa mga pampalasa, at para
din sa mga kalasag at para sa lahat ng uri ng mamahaling
bagay. **28** Mayroon din siyang mga bahay imbakan para sa

mga inaning butil, bagong alak, at langis; at kuwadra para sa lahat ng uri ng mga hayop; mayroon din siyang mga kawan sa kanilang kural. **29** Bukod pa rito, nagpatayo siya para sa kaniyang sarili ng mga lungsod at nagkaroon siya ng napakaraming mga tupa at mga kawan, sapagkat binigyan siya ng Diyos ng napakaraming kayamanan. **30** Si Ezequias din na ito ang nagpatigil sa bukal ng tubig sa itaas ng Gihon, at pinaagos ito pababa patungo sa gilid ng kanlurang bahagi ng lungsod ni David. Nagtagumpay si Ezequias sa lahat ng kaniyang gawain. **31** Gayun pa man, tungkol sa mga sugo ng mga prinsipe ng Babilonia na pinapunta sa kaniya upang magtanong tungkol sa mga kamangha-manghang nangyari sa lupain, hinayaan siya ng Diyos, upang subukin siya, at upang alamin ang lahat ng nasa kaniyang puso. **32** Sa iba pang mga bagay tungkol kay Ezequias, kabilang ang kaniyang mga gawa na nagpapakita ng katapatan, makikita ninyo na nakasulat ang mga ito sa Pangitain ni Propeta Isaias na Anak ni Amoz, at sa Aklat ng mga Hari ng Judah at Israel. **33** Namatay si Ezequias gaya ng kaniyang mga ninuno, at inilibing siya sa burol ng libingan ng mga kaapu-apuhan ni David. Sa kaniyang burol pinarangalan siya ng lahat ng mga taga-Juda at lahat ng mga naninirahan sa Jerusalem. Pumalit sa kaniya bilang hari ang kaniyang anak na lalaki na si Manases.

33 Labing dalawang taong gulang si Manases nang nagsimula siyang maghari; naghari siya ng limampu't limang taon sa Jerusalem. **2** Ginawa niya kung ano ang masama sa paningin ni Yahweh, tulad ng mga kasuklam-suklam na ginawa ng mga tao na pinalayas ni Yahweh bago dumating ang mga mamamayan ng Israel. **3** Sapagkat itinayo niyang muli ang dambana na giniba ni Ezequias, na kaniyang ama, nagpagawa siya ng altar para kay Baal, at nagtayo siya ng imahen ni Ashera, at lumuhod siya upang sambahin ang lahat ng mga bituin sa langit. **4** Nagtayo si Manases ng mga altar ng mga pagano sa tahanan ni Yahweh, bagaman iniutos ni Yahweh na, "Dito sa Jerusalem sasambahin ang aking pangalan magpakailanman." **5** Nagtayo siya ng mga altar para sa lahat ng bituin sa langit sa dalawang patyo sa tahanan ni Yahweh. **6** Inihandog niya ang kaniyang mga anak bilang mga handog na susunugin sa lambak ng Ben Hinnom; nagsagawa siya ng panghuhula, pangkukulam at salamangka, at sumangguni sa mga nakikipag-usap sa mga patay at sa mga nakikipag-usap sa espiritu. Marami siyang isinasagawang masasama sa paningin ni Yahweh, at ginalit niya ang Diyos. **7** Ang inukit na imahen ni Ashera na kaniyang pinagawa, inilagay niya ito sa tahanan ng Diyos. Ang tahanang ito ang tinutukoy ng Diyos kay David at sa kaniyang anak na si Solomon. Sinabi niya "Sa bahay na ito at sa Jerusalem, na aking pinili mula sa lahat ng mga tribo ng Israel, dito sasambahin ang aking pangalan magpakailanman. **8** Hindi ko palalayasin ang mga Israelita kailanman sa lupain na aking ibinigay sa kanilang mga ninuno, kung maingat lamang nilang susundin ang lahat ng iniutos ko sa kanila, susundin ang lahat ng mga batas, kautusan, at alituntunin na ibinigay ko sa kanila sa pamamagitan ni Moises." **9** Pinamunuan ni Manases ang mga taga-Judah at ang mga nakatira sa Jerusalem na gumawa ng masasama ng higit pa sa ginawa ng mga bansang pinuksa ni Yahweh bago dumating ang mga mamamayan ng Israel. **10** Nakipag-usap si Yahweh kay Manases, at sa kaniyang mga tao; ngunit hindi nila pinakinggan. **11** Kaya ipinasalakay sila ni Yahweh sa pinuno ng hukbo ng Hari ng Asiria, na bumihag kay Manases nang nakakadena, at nilagyan ng tanikala ang kanyang mga paa, at dinala siya sa Babilonia. **12** Nang nagdurusa si Manases, nagmakaawa siya kay Yahweh, na kaniyang Diyos at labis siyang nagpakumbaba sa Diyos ng kaniyang mga ninuno. **13** Nanalangin siya sa kaniya; at nagmakaawa siya sa Diyos, at dininig ng Diyos ang kaniyang pagmamakaawa at dinala siya pabalik sa Jerusalem, sa kaniyang pagiging hari. At napagtanto ni Manases na Diyos si Yahweh. **14** Pagkatapos nito, gumawa si Manases ng panlabas na pader sa lungsod ni David, sa kanlurang bahagi ng Gihon, sa lambak, hanggang sa pasukan na tinatawag na Isdang Tarangkahan. Pinalibutan niya ang burol ng Ofel ng mga napakataas na pader. Naglagay siya ng mga matatapang na pinuno ng kawal sa lahat ng mga pinagtibay na lungsod ng Juda. **15** Inalis niya ang mga diyos ng mga dayuhan, inalis niya ang mga diyus-diyosang mula sa tahanan ni Yahweh at lahat ng altar na itinayo niya sa bundok ng tahanan ni Yahweh at sa Jerusalem, at itinapon ang mga ito palabas ng lungsod. **16** Ipinatayo niyang muli ang altar ni Yahweh at naghandog doon ng mga handog pangkapayapaan at handog ng pasasalamat; inutusan niya ang Juda na maglingkod kay Yahweh, ang Diyos ng Israel. **17** Gayuman nag-alay pa rin ang mga tao sa dambana, ngunit ang kanilang alay ay kay Yahweh lamang, na kanilang Diyos. **18** Tungkol naman sa iba pang mga bagay ukol kay Manases, ang panalangin niya sa kaniyang Diyos, at ang sinabi ng mga Propetang nakipag-usap sa kaniya sa pangalan ni Yahweh, na Diyos ng Israel, nakasulat ang mga ito sa mga ginawa ng mga hari ng Israel. **19** Gayundin, ang kaniyang panalangin at kung paano siya nagmakaawa sa Diyos, lahat ng kaniyang kasalanan at paglabag, at ang mga lugar kung saan siya nagtayo ng mga dambana at naglagay ng mga imahen ni Ashera at ng mga inukit na imahe bago siya nagpakumbaba—nakasulat ang mga ito sa Kasayasayan ng mga Propeta. **20** Namatay si Manases kasama ang kaniyang mga ninuno at inilibing siya sa kaniyang sariling bahay. Si Ammon, na kaniyang anak, ang pumalit sa kaniya bilang hari. **21** Dalawampu't dalawang taon si Ammon nang siya ay nagsimulang maghari; naghari siya ng dalawang taon sa Jerusalem. **22** Ginawa niya kung ano ang masama sa paningin ni Yahweh, gaya ng ginawa ng kaniyang amang si Manases. Naghandog siya sa lahat ng inukit na imahe na ginawa ng kaniyang amang si Manases, at sinamba niya ang mga ito. **23** Hindi siya nagpakumbaba sa harapan ni Yahweh, gaya ng ginawa ng kaniyang amang si Manases. Sa halip, lalo pang nagkasala si Ammon. **24** Ang kaniyang mga lingkod ay nagsabwatan laban sa kaniya at pinatay siya sa kaniyang sariling bahay. **25** Ngunit pinatay ng mga tao ang lahat ng mga nagsabwatan laban kay haring Ammon, at ginawa nila si Josias, na kaniyang anak, bilang hari na kapalit niya.

34 Walong taong gulang si Josias nang magsimula siyang maghari. Tatlumpu't isang taon siyang naghari sa Jerusalem. **2** Ginawa niya kung ano ang tama sa mga mata ni Yahweh at sumunod sa mga yapak ni David na kaniyang ninuno, at hindi lumingon sa kanan man o sa kaliwa. **3** Dahil sa ikawalong taon ng kaniyang paghahari, habang siya ay bata pa, sinimulan niyang hanapin ang Diyos ni David na kaniyang ninuno. Sa ikalabing dalawang taon, sinimulan niyang linisin ang Juda at Jerusalem mula sa mga dambana, mga imahen ni Ashera, at mga inukit na mga imahe, at ang

mga molde ng imahe na gawa sa metal. 4 Giniba ng mga tao
ang mga altar ng mga Baal sa kaniyang harapan. Binasag
niya ang mga altar ng insenso na nasa ibabaw nila. Giniba
niya ang mga imahen ni Ashera at ang mga inukit naimahe
sa pira-piraso hanggang sa maging abo ang mga ito. Ikinalat
niya ang abo sa mga libingan ng mga taong nag-alay sa mga
ito. 5 Sinunog niya ang mga buto ng kanilang mga pari sa
kanilang mga altar. Sa ganitong paraan, nilinis niya ang Juda
at ang Jerusalem. 6 Ginawa rin niya ito sa mga lungsod ng
Manases, Efraim, at Simeon, hanggang sa Neftali, at sa mga
nawasak na lugar na nakapalibot sa kanila. 7 Giniba niya
ang mga altar, dinurog ang mga imahen ni Ashera at ang
mga inukit na imahe hanggang sa naging pulbos ang mga
ito, at hinati-hati ang lahat ng altar ng insenso sa lahat ng
dako ng lupain ng Israel. Pagkatapos ay bumalik siya sa
Jerusalem. 8 Ngayon sa ikalabing-walong taon ng kaniyang
paghahari, matapos linisin ni Josias ang lupain at ang templo,
ipinadala niya si Safan na anak ni Azalias, si Maasias, ang
gobernador ng lungsod, at si Joas na anak ni Joahaz na
nakalihim upang ipaayos ang tahanan ni Yahweh na kaniyang
Diyos. 9 Pumunta sila kay Hilkias, ang pinakapunong pari
at ipinagkatiwala sa kaniya ang pera na dinala sa tahanan
ng Diyos na tinipon ng mga Levita, ng mga bantay ng mga
pintuan mula sa Manases at Efraim, mula sa lahat ng mga
naninirahan sa Israel, mula sa buong Juda at Benjamin at
mula sa mga naninirahan sa Jerusalem. 10 Ipinagkatiwala nila
ang pera sa mga kalalakihang namamahala sa mga gawain
sa templo ni Yahweh. Binayaran ng mga kalalakihang ito ang
mga manggagawang nag-ayos muli ng templo. 11 Ibinayad
nila ito sa mga karpentero at mga manggagawa, upang
bumili ng mga tabas na bato, at mga kahoy na panghalang
at para gumawa ng mga barakilan para sa mga gusali na
pinabayaan ng ilang mga hari na magiba. 12 Ginawa ng mga
kalalakihan ang kanilang trabaho nang tapat. Ang kanilang
mga tagapamahala ay sina Jahat at Obadias, ang mga Levita,
na mga anak ni Merari; at sina Zacarias at Mesulam, mula
sa mga anak ng mga taga-Kohat. Ang ibang mga Levita,
na mahuhusay na manunugtog ay pinamahalaan ang mga
trabahador. 13 Ang mga Levitang ito ang namahala sa mga
nagbuhat ng mga materyales na kinakailangan sa gawain
at sa lahat ng mga kalalakihang nagtrabaho sa kahit na
anong paraan. Mayroon ding mga Levita na mga kalihim,
mga administrador at mga bantay ng tarangkahan. 14 Nang
inilabas nila ang salapi na ipinasok sa tahanan ni Yahweh,
natagpuan ni Hilkias na pari Ang Aklat ng Kautusan ni Yahweh
na ibinigay sa pamamagitan ni Moises. 15 Sinabi ni Hilkias sa
eskribang si Safan, “Natagpuan ko ang Aklat ng Kautusan sa
tahanan ni Yahweh.” Dinala ni Hilkias ang aklat kay Safan.
16 Dinala ni Safan ang aklat sa hari at ibinalita sa kaniya,
“Ginagawa ng inyong mga lingkod ang lahat ng ipinagkatiwala
sa kanila. 17 Ibinuhos nila ang salaping natagpuan sa loob
ng tahanan ni Yahweh, at ipinagkatiwala nila ito sa mga
tagapamahala at sa mga trabahador.” 18 Sinabi ng eskribang
si Safan sa hari, “Binigyan ako ng paring si Hilkias ng isang
aklat.” Pagkatapos ay binasa ito ni Safan sa hari. 19 At
nangyari nang marinig ng hari ang mga salita ng kautusan,
pinunit niya ang kaniyang mga kasuotan. 20 Inutusan ng hari
si Hilkias, si Ahikam na anak ni Safan, si Abdon na anak ni
Mica, sa eskribang si Safan, at si Asias na kaniyang sariling
lingkod, sinabi niya, 21 “Pumunta kayo at itanong ninyo ang
kagustuhan ni Yahweh para sa akin at para sa mga naiwan sa
Israel at sa Juda dahil sa mga salita ng aklat na natagpuan.
Sapagkat malaki ang galit ni Yahweh na ibinuhos sa atin.
Dahil ang ating mga ninuno ay hindi nakinig sa mga salita ng
aklat na ito upang sundin ang lahat ng nakasulat dito.” 22
Kaya si Hilkias at ang lahat ng inutusan ng hari ay pumunta
kay Hulda na isang babaeng propeta, ang asawa ni Sallum
na anak ni Tokat na anak ni Hasra, ang tagapag-ingat ng
kasuotan (nanirahan siya sa Jerusalem sa Ikalawang Distrito)
at nakipag-usap sila sa kaniya sa ganitong paraan: 23 Sinabi
niya sa kanila, “Ito ang sinasabi ni Yahweh, ang Diyos ng
Israel: 'Sabihin ninyo sa taong nagpadala sa inyo sa akin, 24
“Ito ang sinasabi ni Yahweh: 'Tingnan ninyo, magpapadala
ako ng sakuna sa lugar na ito at sa mga naninirahan dito,
ang lahat ng mga sumpang naisulat sa aklat na kanilang
nabasa sa harapan ng hari ng Juda. 25 Dahil tinalikuran
nila ako at nagsunog sila ng insenso sa ibang mga diyos,
upang galitin ako sa lahat ng kanilang mga ginawa—kung
gayon ibubuhos ko ang aking galit sa lugar na ito, at hindi ito
mapapawi.'” 26 Ngunit sa hari ng Juda, na siyang nagpadala
sa inyo upang tanungin ang kagustuhan ni Yahweh, ito ang
sasabihin ninyo sa kaniya: “Ito ang sinabi ni Yahweh, ang
Diyos ng Israel: Tungkol sa mga salitang narinig mo: 27
'dahil malambot ang iyong puso at nagpakumbaba ka sa
harapan ng Diyos nang marinig mo ang kaniyang mga salita
laban sa lugar na ito at sa mga naninirahan dito, at dahil
nagpakumbaba ka sa aking harapan at pinunit mo ang iyong
kasuotan at umiyak sa aking harapan, nakinig din ako sa
iyo'—ito ang pahayag ni Yahweh. 28 'Tingnan mo, titipunin
kita kasama ng iyong mga ninuno at magsasama-sama kayo
sa inyong libingan nang payapa, at hindi mo makikita ang
anuman sa mga sakunang ibibigay ko sa lugar na ito at sa
mga naninirahan dito.'”'” Kaya dinala ng mga kalalakihan ang
mensaheng ito sa hari. 29 Pagkatapos nagpadala ng mga
mensahero ang hari at tinipon ang lahat ng mga nakatatanda
ng Juda at Jerusalem. 30 Pagkatapos ay umakyat ang hari
sa tahanan ni Yahweh, at ang lahat ng mga tao sa Juda at
ang mga naninirahan sa Jerusalem, ang mga pari, ang mga
Levita, at ang lahat ng tao mula sa mga dakila hanggang sa
mga hamak. Binasa niya sa kanila ang lahat ng salita ng
Aklat ng Kautusan na natagpuan sa tahanan ni Yahweh.
31 Tumayo ang hari sa kaniyang lugar at nakipagtipan sa
harap ni Yahweh, na susunod siya kay Yahweh, at susundin
niya ang kaniyang mga kautusan, ang kaniyang tipan ng
katapatan, at ang kaniyang mga batas nang buong puso at
kaluluwa, na susundin niya ang mga salita ng kasunduan na
nakasulat sa aklat na ito. 32 Pinanumpa niya ang lahat ng
taong matatagpuan Jerusalem at Benjamin na sumunod sa
kasunduan. Ang mga mamamayan ng Jerusalem ay sumunod
sa kasunduan ng Diyos, ang Diyos ng kanilang mga ninuno.
33 Tinanggal ni Josias ang lahat ng mga kasuklam-suklam na
bagay mula sa mga lupain na pagmamay-ari ng mga Israelita.
Pinasamba niya ang lahat ng mga Israelita kay Yahweh, na
kanilang Diyos. Sa lahat ng kaniyang mga araw, hindi sila
tumalikod sa pagsunod kay Yahweh, ang Diyos ng kanilang
mga ninuno.

35 Ipinagdiwang ni Josias ang Paskwa para kay Yahweh sa
Jerusalem at pinatay nila ang mga tupang pampaskwa
sa ikalabing apat na araw ng unang buwan. 2 Itinalaga niya
ang mga pari sa kani-kanilang mga posisyon at hinikayat
silang maglingkod sa tahanan ni Yahweh. 3 Sinabi niya sa
mga Levitang nagturo sa buong Israel, na tapat kay Yahweh,
“Ilagay ninyo ang banal na kaban sa bahay na itinayo ni

Solomon na anak ni David, hari ng Israel. Huwag na ninyo itong buhatin sa inyong mga balikat. Ngayon ay sambahin ninyo si Yahweh, na inyong Diyos, at paglingkuran ang kaniyang sambayanang Israel. **4** Ayusin ninyo ang inyong mga sarili ayon sa pangalan ng inyong mga sambahayan at inyong mga pangkat, na sinusunod ang mga nakasulat na tagubilin ni David, ang hari ng Israel at ni Solomon na kaniyang anak. **5** Tumayo kayo sa banal na lugar, ayon sa inyong posisyon kasama ang inyong mga pangkat sa loob ng mga sambahayan ng inyong mga kapatid, ang mga kaapu-apuhan ng mga tao, at ayon sa inyong posisyon sa inyong mga pangkat sa loob ng sambahayan ng mga Levita. **6** Katayin ninyo ang mga tupang pampaskwa at ilaan ninyo ang inyong mga sarili kay Yahweh. Ihanda ninyo ang mga tupa para sa inyong mga kapatid na mga Israelita. Gawin ninyo iyon bilang pagsunod sa salita ni Yahweh na ibinigay kay Moises." **7** Nagbigay si Josias sa lahat ng taong naroon ng tatlumpung libong tupa at mga batang kambing mula sa mga kawan para sa mga handog para sa Paskwa. Nagbigay din siya ng tatlong libong toro, ang mga ito ay mula sa mga pagmamay-ari ng hari. **8** Ang kaniyang mga tagapamuno ay nagbigay ng kusang loob na handog sa mga tao, mga pari, at mga Levita. Sina Hilkias, Zacarias at Jehiel, ang mga opisyal na namamahala sa bahay ng Diyos ay nagbigay sa mga pari para sa mga handog sa Paskwa ng 2, 600 na maliliit na mga kambing at tatlong daang baka. **9** Gayun din sina Conanias, at Semaya, Natanael, ang kaniyang mga kapatid, sina Hosabias, Jehiel at Jozabad, ang mga pinuno ng mga Levita ay nagbigay sa mga Levita ng mga handog sa Paskwa ng limang libong maliliit na kambing at limang daang mga baka. **10** Kaya ang paglilingkod ay nakahanda na at tumayo ang mga pari sa kani-kaniyang mga puwesto, kasama ng mga Levita sa kani-kanilang mga pangkat bilang pagsunod sa utos ng hari. **11** Kinatay nila ang mga tupang pampaskwa at isinaboy ng mga pari ang dugo na kanilang tinanggap mula sa mga kamay ng mga Levita at binalatan naman ng mga Levita ang mga tupa. **12** Inalis nila ang mga handog na susunugin upang ibigay ito sa mga pangkat ng mga sambahayan ng mga tao, upang ihandog ang mga ito kay Yahweh, gaya ng nasusulat sa Aklat ni Moises. Ganoon din ang ginawa nila sa mga toro. **13** Inihaw nila sa apoy ang mga tupang pampaskwa gaya ng sinasabi ng tagubilin. Para naman sa mga handog na nakalaan, pinakuluan nila ito sa mga palayok, kaldero at mga kawali, at mabilis nila itong dinala sa mga tao. **14** Hindi nagtagal ay inihanda nila ang mga handog para sa kanilang mga sarili at para sa mga pari, dahil ang mga pari, ang mga kaapu-apuhan ni Aaron ay abala sa paghahandog ng mga handog na susunugin at ang taba hanggang sa gumabi, kaya inihanda ng mga Levita ang mga handog para sa kanilang sarili at para sa mga pari, ang mga kaapu-apuhan ni Aaron. **15** Ang mga mang-aawit, ang mga kaapu-apuhan ni Asaf ay nasa kanilang mga pwesto, gaya ng iniutos ni David, sina Asaf, Heman at Jeduthun, ang mga propeta ng hari. Nasa bawat tarangkahan ang mga bantay, hindi nila kinakailangang umalis sa kanilang mga pwesto dahil ang kanilang mga kapatid na mga Levita ang naghanda ng mga handog para sa kanila. **16** Kaya, sa panahon iyon, ang kabuuan ng paglilingkod kay Yahweh ay ginawa para sa pagdiriwang ng Paskwa at para maghandog ng handog na susunugin sa altar ni Yahweh, gaya ng iniutos ni Haring Josias. **17** Ipinagdiwang ng mga Israelitang naroon ang Paskwa sa panahong iyon at pagkatapos ay ang Pista ng Tinapay na Walang Lebadura sa loob ng pitong araw. **18** Hindi pa nagkaroon ng ganitong pagdiriwang ng Paskwa mula sa panahon ng propetang si Samuel, at hindi ipinagdiwang ng kahit sino sa mga naging hari ng Israel ang Paskwa na gaya ng ginawa ni Josias, kasama ang mga pari, ang mga Levita, at lahat ng mga tao ng Juda at Israel na naroon at ang mga mamamayan ng Jerusalem. **19** Ipinagdiwang ang Paskwang ito sa ikalabing-walong taon ng paghahari ni Josias. **20** Pagkatapos ng lahat ng ito, pagkatapos isaayos ni Josias ang templo, si Neco na hari ng Ehipto ay pumunta upang makipaglaban sa Carquemis sa ilog ng Eufrates at pumunta si Josias upang labanan siya. **21** Ngunit nagpadala ng mga sugo si Neco sa kaniya at sinabing, "Ano ang gagawin ko sa iyo, hari ng Juda? Hindi ako naparito upang labanan ka sa araw na ito kundi laban sa sambahayan na aking kinakalaban. Inutusan ako ng Diyos na magmadali, kaya huwag mong hadlangan ang Diyos, na siyang kasama ko, kung hindi ay wawasakin ka niya." **22** Gayun pa man, ayaw tumalikod ni Josias sa kaniya. Nagbalatkayo siya upang makipaglaban sa kaniya. Hindi siya nakinig sa mga salita ni Neco na nagmula sa bibig ng Diyos, kaya pumunta siya upang makipaglaban sa lambak ng Megido. **23** Napana ng mga mamamana si Haring Josias, at sinabi ng hari sa kaniyang mga lingkod, "Ilayo ninyo ako, dahil malubha akong nasugatan." **24** Kaya inilabas siya ng kaniyang mga lingkod sa karwahe at isinakay sa ibang karwahe. Siya ay dinala sa Jerusalem, kung saan siya namatay. Inilibing siya sa libingan ng kaniyang mga ninuno. Ang lahat ng Juda at Jerusalem ay nagluksa para kay Josias. **25** Nagdalamhati si Jeremias para kay Josias. Nagdadalamhati ang lahat ng mga lalaki at mga babaeng mang-aawit kay Josias hanggang sa araw na ito. Naging kaugalian sa Israel ang mga awit na ito kaya isinulat ang mga ito sa mga awiting pangluksa. **26** Para sa mga iba pang usapin tungkol kay Josias at ang kaniyang mga mabubuting gawa bilang pagsunod sa nasusulat sa kautusan ni Yahweh— **27** at ang kaniyang mga gawain, mula sa umpisa hanggang sa huli ay nakasulat sa Aklat ng mga Hari ng Juda at Israel.

36 Pagkatapos ay pinili ng mga tao ng lupain si Jehoahaz na anak ni Josias at ginawa siyang hari bilang kapalit ng kaniyang ama sa Jerusalem. **2** Si Jehoahaz ay dalawampu't tatlong taong gulang nang magsimula siyang maghari, at naghari siya ng tatlong buwan sa Jerusalem. **3** Tinanggal siya ng hari ng Ehipto sa Jerusalem at pinagmulta ang lupain ng isang daang talentong pilak at isang daang talentong ginto. **4** Ginawa ng hari ng Ehipto si Eliakim, na kaniyang kapatid bilang hari ng Juda at Jerusalem at binago ang kaniyang pangalan sa Jehoiakim. Pagkatapos, dinala niya ang kapatid ni Eliakim na si Jehoahaz at dinala siya sa Ehipto. **5** Dalawampu't limang taong gulang si Jehoiakim nang magsimula siyang maghari, at labing-isang taon siyang naghari sa Jerusalem. Ginawa niya kung ano ang masamang sa paningin ni Yahweh na kaniyang Diyos. **6** At nilusob siya ni Nebucadnezar na hari ng Babilonia at iginapos siya ng kadena upang dalhin sa Babilonia. **7** Dinala rin ni Nebucadnezar ang ilan sa mga bagay sa tahanan ni Yahweh sa Babilonia at inilagay ang mga iyon sa kaniyang palasyo sa Babilonia. **8** Para naman sa mga ibang usapin tungkol kay Jehoiakim, ang mga kasuklam-suklam na bagay na ginawa niya at ang mga nalaman laban sa kaniya ay nasusulat sa Aklat ng mga Hari ng Juda at Israel. Pagkatapos, ang kaniyang anak na si Jehoiakin ang pumalit sa kaniya bilang hari. **9** Walong taong

gulang si Jehoiakin nang magsimula siyang maghari. Naghari
siya ng tatlong buwan at sampung araw sa Jerusalem.
Ginawa niya kung ano masama sa paningin ni Yahweh. **10**
Noong tagsibol, nagpadala si Haring Nebucadnezar ng mga
kalalakihan at dinala siya sa Babilonia, kasama ng mga
mahahalagang bagay mula sa tahanan ni Yahweh at ginawa
niyang hari ng Juda at Jerusalem ang kaniyang kamag-
anak na si Zedekias. **11** Dalawampu't-isang taong gulang si
Zedekias nang magsimula siyang maghari. Naghari siya ng
labing-isang taon sa Jerusalem. **12** Ginawa niya kung ano
ang masama sa paningin ni Yahweh na kaniyang Diyos. Hindi
siya nagpakumbaba sa harapan ng propetang si Jeremias,
na nagsasalita mula sa bibig ni Yahweh. **13** Naghimagsik
din si Zedekias laban kay Haring Nebucadnezar, na siyang
nagpasumpa sa kaniya ng katapatan sa pamamagitan ng
Diyos. Ngunit pinatigas ni Zedekias ang kaniyang ulo at
pinatigas ang kaniyang puso sa pagsunod kay Yahweh, ang
Diyos ng Israel. **14** Dagdag pa rito, ang lahat ng mga pinuno
ng mga pari at ng mga tao ay nagkasala ng labis, sinusunod
ang mga kasuklam-suklam na mga bagay na ginagawa ng
ibang lahi. Nilapastangan nila ang tahanan ni Yahweh na
inilaan niya para sa kaniyang sarili sa Jerusalem. **15** Si
Yahweh, ang Diyos ng kanilang mga ninuno ay nagpadala
ng mensahe sa kanila sa pamamagitan ng kaniyang mga
mensahero nang paulit-ulit, dahil mayroon siyang habag sa
kaniyang mga tao at sa lugar kung saan siya naninirahan. **16**
Ngunit kinutya nila ang mga mensahero ng Diyos, kinamuhian
ang kaniyang mga salita, at hinamak ang kaniyang mga
propeta, hanggang sa ang galit ni Yahweh ay nagsimula
laban sa kaniyang mga tao hanggang sa ito ay hindi na
maiiwasan. **17** Kaya dinala ng Diyos sa kanila ang hari ng
mga Caldeo, na siyang pumatay sa kanilang mga kabataan sa
pamamagitan ng mga tabak sa santuwaryo at walang habag
sa mga kabataang lalaki o mga birhen, mga matatandang
lalaki o ang mga puti na ang buhok. Ibinigay silang lahat ng
Diyos sa kaniyang kamay. **18** Lahat ng kagamitan ng tahanan
ng Diyos, malaki at maliit, ang mga kayamanan sa tahanan ni
Yahweh at ang mga kayamanan ng hari at kaniyang mga
opisyal—ang lahat ng mga ito ay dinala niya sa Babilonia. **19**
Sinunog nila ang tahanan ng Diyos, giniba nila ang pader ng
Jerusalem, sinunog ang lahat ng mga palasyo nito, at winasak
ang mga magagandang bagay sa loob nito. **20** Dinala ng hari
sa Babilonia ang mga nakaligtas sa tabak. Sila ay naging
lingkod niya at ng kaniyang mga anak hanggang sa nangyari
ang pamumuno ng kaharian ng Persia. **21** Nangyari ito upang
maganap ang salita ni Yahweh sa pamamagitan ng bibig ni
Jeremias, hanggang sa masiyahan ang lupain sa kaniyang
Araw ng Pamamahinga. Sapagkat habang ang lupain ay
pinabayaan ipinagdiwang nito ang Araw ng Pamamahinga sa
loob ng pitumpung taon. **22** Ngayon sa unang taon ni Ciro,
ang hari ng Persia, upang maganap ang salita ni Yahweh sa
pamamagitan ng bibig ni Jeremias, inudyukan ni Yahweh ang
espiritu ni Ciro, ang hari ng Persia, kaya gumawa siya ng
pahayag sa lahat ng kaniyang kaharian at isinulat din ang mga
ito. Sinabi niya, **23** “Ito ang sinabi ni Ciro, ang hari ng Persia:
Ibinigay sa akin ni Yahweh na Diyos ng langit ang lahat ng
kaharian sa mundo. Inutusan niya ako na magtayo ng isang
tahanan para sa kaniya sa Jerusalem, na nasa Juda. Kung
sino man sa inyo ang kabilang sa kaniyang mga tao, nawa si
Yahweh na inyong Diyos ay sumainyo. Pinahihintulutan kitang
pumunta sa lupain.”

Ezra

1 Noong unang taon ni Ciro, hari ng Persia, tinupad ni
Yahweh ang kaniyang salita na dumating mula sa bibig ni
Jeremias at inudyukan ang espiritu ni Ciro. Ang tinig ni Ciro
ay narinig sa kaniyang buong kaharian. Ito ang nasusulat at
nasabi: **2** Sabi ni Ciro, hari ng Persia: Ibinigay sa akin ni
Yahweh, ang Diyos ng Langit, ang lahat ng mga kaharian sa
daigdig, at itinalaga niya ako na magtayo ng isang templo
para sa kaniya sa Jerusalem na nasa Judea. **3** Sinuman
sa inyo na nagmula sa kaniyang mga tao, sumainyo nawa
ang kaniyang Diyos, para kayo ay umakyat sa Jerusalem at
magtayo ng templo para kay Yahweh, ang Diyos ng Israel, na
siyang Diyos ng Jerusalem. **4** Ang mga tao saanmang bahagi
ng kaharian kung saan naninirahan ang mga nakaligtas
sa lupaing iyon ay dapat magbigay sa kanila ng pilak at
ginto, mga ari-arian at mga hayop, gayundin ang kusang-
kaloob na handog para sa templo ng Diyos sa Jerusalem.
5 Pagkatapos, ang mga pinuno ng mga angkan ng mga
ninuno ng Juda at Benjamin, mga pari at mga Levita, at
bawa't isa na ang espiritu ay ginising ng Diyos na pumunta
at magtayo ng kaniyang tahanan ay tumayo. **6** Ang mga
nakapalibot sa kanila ay tumulong sa kanilang gawain sa
pilak at gintong mga kagamitan, mga ari-arian, mga hayop,
mga mahahalagang bagay, at mga kusang-kaloob na mga
handog. **7** Ibinalik din ni Haring Ciro ang mga kagamitang
nabibilang sa templo ni Yahweh na dinala ni Nebucadnezar
mula sa Jerusalem at inilagay sa tahanan ng kaniyang sariling
mga diyos. **8** Ipinagkatiwala lahat ni Ciro kay Mitredat na
tagapag-ingat yaman, na nagbilang ng mga ito para kay
Sesbazar, na tagapamahala ng Judea. **9** Ito ang kanilang
bilang: Tatlumpung gintong palanggana, isang libong pilak na
palanggana, dalawampu't siyam na iba pang palanggana,
10 tatlumpung gintong mangkok, 410 na maliliit na pilak
na mangkok, at isang libong karagdagang kagamitan. **11**
Mayroong 5, 400 na ginto at pilak na kagamitan sa lahat.
Dinala ni Sesbazar ang lahat ng mga ito nang ang mga taong
tinapon ay nagpunta sa Jerusalem mula sa Babilonia.

2 Ito ang mga tao sa lalawigan na umakyat mula
sa pagkabihag ni Haring Nebucadnezar, na siyang
nagpatapon sa kanila sa Babilonia, ang mga taong bumalik
sa kani-kanilang mga lungsod sa Jerusalem at sa Judea.
2 Sila ay bumalik kasama si Zerubabel, Josue, Nehemias,
Seraias, Reelaias, Mordecai, Bilsan, Mispar, Bigvai, Rehum
at Baana. Ito ang talaan ng mga kalalakihan ng mga tao
ng Israel. **3** Ang mga kaapu-apuhan ni Paros: 2, 172. **4**
Ang mga kaapu-apuhan ni Sefatias: 372. **5** Ang mga kaapu-
apuhan ni Arah: 775. **6** Ang mga kaapu-apuhan ni Pahat
Moab sa pamamagitan ni Josue at Joab: 2, 812. **7** Ang mga
kaapu-apuhan ni Elam: 1, 254. **8** Ang mga kaapu-apuhan
ni Zatu: 945. **9** Ang mga kaapu-apuhan ni Zacai: 760. **10**
Ang mga kaapu-apuhan ni Bani: 642. **11** Ang mga kaapu-
apuhan ni Bebai: 623. **12** Ang mga kaapu-apuhan ni Azgad:
1, 222. **13** Ang mga kaapu-apuhan ni Adonikam: 666. **14** Ang
mga kaapu-apuhan ni Bigvai: 2, 056. **15** Ang mga kaapu-
apuhan ni Adin: 454. **16** Ang mga kaapu-apuhan ni Ater sa
pamamagitan ni Ezequias: siyamnapu't walo. **17** Ang mga
kaapu-apuhan ni Bezai: 323. **18** Ang mga kaapu-apuhan ni
Jora: 112. **19** Ang mga kaapu-apuhan ni Hasum: 223. **20** Ang
mga kaapu-apuhan ni Gibar: siyamnapu't lima. **21** Ang mga
kalalakihan ng Bethlehem: 123. **22** Ang mga kalalakihan ng
Netofa: limampu't anim. **23** Ang mga kalalakihan ng Anatot:
128. **24** Ang mga kalalakihan ng Azmavet: apatnapu't dalawa.
25 Ang mga kalalakihan ng Jearim, Cafira at Beerot: 743.
26 Ang mga kalalakihan ng Rama at Geba: 621. **27** Ang
mga kalalakihan ng Micmas: 122. **28** Ang mga kalalakihan
ng Bethel at Ai: 223. **29** Ang mga kalalakihan ng Nebo:
limampu't dalawa. **30** Ang mga kalalakihan ng Magbis: 156.
31 Ang mga kalalakihan ng ibang Elam: 1, 254. **32** Ang mga
kalalakihan ng Harim: 320. **33** Ang mga kalalakihan ng Lod,
Hadid at Ono: 725. **34** Ang mga kalalakihan ng Jerico: 345.
35 Ang mga kalalakihan ng Senaa: 3, 630. **36** Ang mga pari:
Ang mga kaapu-apuhan ni Jedaias ng tahanan ni Josue: 973.
37 Ang mga kaapu-apuhan ni Imer: 1, 052. **38** Ang mga
kaapu-apuhan ni Pashur: 1, 247. **39** Ang mga kaaapu-apuhan
ni Harim: 1, 017. **40** Ang mga Levita: Ang mga kaapu-apuhan
ni Jeshua at Kadmiel na mga kaapu-apuhan ni Hodavias:
pitumpu't apat. **41** Ang mga mang-aawit sa templo, ang mga
kaapu-apuhan ni Asaf: 128. **42** Ang mga kaapu-apuhan ng
mga bantay-pinto, ang mga kaapu-apuhan ni Salum, Ater,
Talmon, Akub, Hatita at Sobai: may kabuuang 139. **43** Ang
mga inatasan na maglingkod sa templo: Ang mga kaapu-
apuhan ni Ziha, Hasufa, Tabaot, **44** Keros, Siaha, Padon, **45**
Lebana, Hagaba, Akub, **46** Hagab, Samlai at Hanan; **47**
ang mga kaapu-apuhan ni Gidel, Gahar, Reaias, **48** Rezin,
Nekoda, Gazam, **49** Uza, Pasea, Besai, **50** Asna, Meunim
at Nefisim; **51** ang mga kaapu-apuhan ni Bakbuk, Hakufa,
Harhur, **52** Bazlut, Mehida, Harsa, **53** Barkos, Sisera, Tema,
54 Nezias, at Hatifa. **55** Ang mga kaapu-apuhan ng mga
alipin ni Solomon, ang mga kaapu-apuhan ni Sotai, Hasoferet,
Peruda, **56** Jaala, Darkin, Gidel, **57** Sefatias, Hatil, Poqueret-
hazebaim, at Ami. **58** 392 ang kabuuang bilang ng mga
kaapu-apuhan na inatasang maglingkod sa templo at ang
mga kaapu-apuhan ng mga alipin ni Solomon. **59** Ang mga
lumisan mula sa Tel-mela, Tel-harsa, Kerub, Addon, at Imer
—ngunit hindi napatunayan ang kanilang kanunu-nunuan
mula sa Israel —kabilang ang **60** 652 na mga kaapu-apuhan
ni Delaia, Tobia at Nekoda. **61** At sa mga kaapu-apuhan ng
mga pari: Ang mga kaapu-apuhan ni Habaias, Hakoz, Barzilai,
(na kinuha ang kaniyang asawa mula sa mga kababaihan
ni Barzilai ng Gilead at tinawag sa kanilang pangalan). **62**
Sinubukan nilang tuklasin ang kanilang tala-angkanan sa
talaan ngunit hindi ito matagpuan dahil dinungisan nila ang
kanilang pagkapari. **63** Kaya sinabi ng gobernador sa kanila
na hindi sila dapat kumain ng anumang mula sa banal na
mga alay hanggang sa pahintulotan sila ng isang pari sa
Umim at Tumim. **64** Ang kabuuang grupo ay may bilang na
42, 360, **65** hindi kabilang ang kanilang mga aliping lalaki at
aliping babae (ito ay 7, 337) at ang kanilang mga lalaki at
babaeng mang-aawit sa templo. **66** Ang kanilang kabayo:
736. Ang kanilang mola: 245. **67** Ang kanilang kamelyo: 435.
Ang kanilang asno: 6, 720. **68** Nang pumunta sila sa tahanan
ni Yahweh sa Jerusalem, ang mga punong matatanda ay
naghandog ng mga kusang-loob na handog upang maipatayo
ang tahanan ni Yahweh. **69** Sila ay nagbigay para sa pondo
ayon sa kanilang kakayahan: 61, 000 na gintong darika, 5,
000 pilak na mina at 100 na tunikang pangpari. **70** Kaya
ang mga pari at mga Levita, ang mga tao, ang mga mang-
aawit at mga bantay-pinto ng templo at ang mga inatasang
maglingkod sa templo ay nanirahan sa kanilang mga lungsod.
Lahat ng tao sa Israel ay nasa kanilang mga lungsod.

3 Ito ang ikapitong buwan matapos bumalik ang mga tao
ng Israel sa kanilang mga lungsod, nang magkatipon sila
ng sama-sama bilang isang mamamayan sa Jerusalem. 2
Si Josue na lalaking anak ni Jozadak at ang kaniyang mga
kapatid na mga pari, at si Zerubabel na lalaking anak ni
Sealtiel, at ang kaniyang mga kapatid ay umakyat at itinayo
ang altar ng Diyos ng Israel upang mag-alay ng mga handog
na susunugin tulad ng iniutos sa kautusan ni Moises, na
lingkod ng Diyos 3 Pagkatapos ay itinatatag nila ang altar
sa kinatatayuan nito, sapagkat nasa kanila ang pangamba
dahil sa mga mamamayan sa lupain. Sila ay nag-alay ng
mga handog na susunugin kay Yahweh sa umaga at gabi.
4 Pinagdiriwang din nila ang Pista ng mga Tolda ayon sa
nasusulat, at nag-alay sila ng mga handog na susunugin sa
bawat araw alinsunod sa kautusan, ang gawain ng bawat
isa sa bawat araw. 5 Bilang karagdagan, mayroon ding
arawan at buwanang mga handog na susunugin, at mga
handog para sa lahat ng nakatalagang mga pista ni Yahweh,
kasama sa lahat ng mga kusang-kaloob na handog. 6 Sila ay
nagsimulang mag-alay ng handog na susunugin kay Yahweh
sa unang araw ng ikapitong buwan, kahit na ang templo ay
hindi pa naitatatag. 7 Kaya sila ay nagbigay ng pilak sa
mga manlililok ng bato at mga mahusay na manggagawa;
at pagkain, inumin, at langis sa mamamayan ng Sidon at
Tiro, para sila ay magpadala ng mga puno ng sedar galing
sa Lebanon patungo sa Jopa sa pamamagitan ng dagat,
katulad ng pahintulot sa kanila ni Ciro, hari ng Persia. 8 At sa
ikalawang buwan ng ikalawang taon matapos na magpunta
sila sa tahanan ng Diyos sa Jerusalem, si Zerubabel, si
Josue na lalaking anak ni Jozadak, ang iba pang mga pari,
ang mga Levita, at ang mga nanggaling sa pagkakabihag
pabalik sa Jerusalem ay nagsimula sa paggawa. Itinalaga
nila ang mga Levitang dalawampung taong gulang pataas
upang pangasiwaan ang gawain sa tahanan ni Yahweh. 9
Itinalaga ni Josue ang kaniyang mga anak at ang kaniyang
mga kapatid, si Kadmiel at ang kaniyang mga anak, at ang
mga kaapu-apuhan ni Juda upang pangasiwaan ang mga
taong gumagawa sa gawain sa tahanan ng Diyos. Kasama sa
kanila ang mga kaapu-apuhan ni Henadad, ang kanilang mga
kaapu-apuhan, at ang kanilang kapwa mga Levita din. 10 Ang
mga tagapagtayo ay inaglagay ang pundasyon para sa templo
ni Yahweh. Binigyang daan nito ang mga paring nakatayo na
suot ang kanilang mga kasuotan kasama ang mga trumpeta,
at mga Levita, mga anak ni Asaf, upang papurihan si Yahweh
sa pamamagitan ng pompyang, gaya ng iniutos ng mga
kamay ni David, na hari ng Israel. 11 Umawit sila ng papuri at
pasasalamat kay Yahweh, "Siya ay mabuti! ang kaniyang
tipan ng katapatan sa Israel ay mananatili magpakailanman."
Ang lahat ng mamamayan ay humiyaw nang may kagalakan
sa pagpupuri kay Yahweh dahil ang pundasyon ng templo
ay nailagay na. 12 Ngunit marami sa mga pari, mga Levita,
mga punong ama ng lipi, at matatandang mga taong nakakita
sa unang tahanan ang tumangis ng malakas nang mailagay
ang mga pundasyon ng tahanang ito sa harap ng kanilang
mga mata. Ngunit marami ang sumisigaw sa tuwa na may
galak at isang nasasabik na tunog. 13 Ang kinahinatnan, ang
mamamayan ay hindi makilala ang ingay ng nagagalak at
masaya sa ingay ng pagtangis ng mga tao, sapagkat ang
mga tao ay umiiyak nang may malaking tuwa, at narinig ang
ingay hanggang sa malayo.

4 Narinig ng mga kaaway ng Juda at Benjamin na ang
templo para kay Yahweh, ang Diyos ng Israel ay itinatayo
ng mga taong galing sa pagkakatapon. 2 Dahil dito, nilapitan
nila si Zerubabel at ang mga pinuno ng bawat angkan. At
sinabi sa kanila, "Hayaan ninyo kaming sumama sa pagtatayo
ninyo dahil katulad ninyo, sinasaliksik din namin ang inyong
Diyos at nag-aalay din kami sa kaniya mula sa panahon ni
Esar-haddon, na hari ng Asiria, na siyang nagdala sa amin
sa lugar na ito " 3 Ngunit sinabi nina Zerubabel, Josue, at
ng mga pinuno ng mga angkan, "kami dapat ang magtayo
ng tahanan ng aming Diyos at hindi kayo, dahil kami ang
magtatayo para kay Yahweh, ang Diyos ng Israel, ayon sa
iniutos ni Haring Ciro ng Persia." 4 Kaya pinahina ng mga tao
sa lupain ang mga kamay ng mga taga-Judea; tinakot nila ang
mga taga-Judea sa pagtatayo. 5 Sinuhulan din nila ang mga
tagapayo para hadlangan ang kanilang mga plano. Ginawa
nila ito sa buong panahon ni Ciro at hanggang sa paghahari
ni Dario na hari ng Persia. 6 At sa simula ng paghahari ni
Assuero sumulat sila ng paratang laban sa mga nakatira sa
Juda at Jerusalem. 7 Ito ay nangyari sa panahon ni Assuero
na sumulat sina Bislam, Mitredat, Tabeel, at ang kanilang
mga kasamahan kay Assuero. Ang liham ay nakasulat sa
Aramaico at isinalin. 8 Si Rehum na kumander at si Simsai
na eskriba ang sumulat sa ganitong paraan kay Artaxerxes
tungkol sa Jerusalem. 9 Pagkatapos, sumulat ng isang liham
sina Rehum, Simsai at ang kanilang mga kasamahan, na mga
hukom at ibang mga opisyal sa pamahalaan, mula sa Erec,
Babilonia, at Susa sa Elam, 10 at sinamahan sila ng mga
taong pinilit pinatira sa Sarmaria ng dakila at marangal na si
Asurbanipal, kasama ang iba pang nasa Lalawigan lampas
ng Ilog. 11 Ito ang kopya ng liham na kanilang ipinadala kay
Artaxerxes: "Ito ang sinusulat ng iyong mga lingkod, ang
mga tao sa ibayo ng ilog: 12 Malaman nawa ng hari na ang
mga Judiong nanggaling sa iyo ay pumunta sila laban sa
atin sa Jerusalem para magtayo ng isang mapaghimagsik na
lungsod. Natapos na nila ang mga pader at inayos na ang
mga pundasyon. 13 Ngayon malaman nawa ng hari na kung
ang lungsod na ito ay naitayo at ang pader ay natapos, hindi
sila magbibigay ng kahit na anong pagkilala at buwis, subalit
pipinsalain nila ang mga hari. 14 Siguradong dahil nakain
namin ang asin ng palasyo, hindi ito naaangkop para sa amin
na makita ang kahit na anong kahihiyan na mangyayari sa
hari. Dahil dito kaya ipinababatid namin sa hari 15 upang
hanapin ang talaan ng iyong ama at para mapatunayan na ito
ay isang mapaghimagsik na lungsod na pipinsala sa mga hari
at sa mga lalawigan. Ito ay nagdulot ng maraming suliranin sa
mga hari at sa mga lalawigan. Ito ay naging isang sentro
para sa paghihimagsik noon pa man. Dahil sa kadahilanang
ito, nawasak ang lungsod. 16 Pinababatid namin sa hari na
kung ang lungsod na ito at ang pader ay maitayo, wala nang
matitira para sa iyo sa ibayo ng malaking ilog, ang Eufrates."
17 Kaya ang hari ay nagpadala ng tugon kay Rehum at Simsai
at sa kanilang mga kasamahan sa Samaria at ang iba pa sa
ibayo ng Ilog: "Sumainyo nawa ang kapayapaan. 18 Ang
liham na ipinadala ninyo sa akin ay naisalin at binasa sa akin.
19 Kaya nag-utos ako ng isang pagsisiyasat at natuklasan na
sila ay naghimagsik at nag-alsa sa mga hari. 20 Ang mga
makapangyarihang hari ay namuno sa Jerusalem at may
kapangyarihan sa lahat ng bagay hanggang sa ibayo ng Ilog.
Kinilala at nagbayad sila ng mga buwis sa kanila. 21 Ngayon,
gumawa kayo ng isang utos para sa mga taong ito na ihinto at
huwag itayo ang lungsod na ito hanggang ako ay makagawa

ng isang utos. **22** Maging maingat na hindi ito makaligtaan.
Bakit kailangang palakihin ang pinsala para saktan ang mga
hari?” **23** Nang binasa ang utos ni Haring Artaxerxes sa harap
nina Rehum, Simsai, at kanilang mga kasamahan, sila ay
mabilis na lumabas sa Jerusalem at sapilitang pinahinto ang
mga Judio sa pagtatayo. **24** Kaya ang paggawa sa tahanan
ng Diyos sa Jerusalem ay nahinto hanggang sa ikalawang
taon ng paghahari ni Dario na hari ng Persia.

5 Pagkatapos, si propetang Hagai at si Zacarias na anak ng
propetang si Ido ay nagpropesiya sa mga Judio sa ngalan
ng Diyos ng Israel sa loob ng Juda at Jerusalem. **2** Umakyat
si Zerubabel na anak ni Sealtiel at Josue na anak ni Jozadak
at sinimulang itayo ang tahanan ng Diyos sa Jerusalem
kasama ang mga propeta na nanghikayat sa kanila. **3** At
dumating sina Tatenai na gobernador ng Lalawigan sa ibayo
ng Ilog, Setar Bozenai, at ang kanilang mga kasamahan
at sinabi sa kanila, “Sino ang nag-utos na itayo ninyo ang
tahanang ito at ganap na tapusin ang mga pader na ito?”
4 Sinabi pa nila, “Ano ang mga pangalan ng mga lalaking
gumagawa sa gusaling ito?” **5** Ngunit ang mata ng Diyos ay
nasa mga nakatatanda ng mga Judio, at hindi sila pinigilan ng
kanilang mga kalaway. Naghihintay sila ng isang liham na
ipapadala ng hari at para sa isang utos na ibabalik sa kanila
patungkol dito. **6** Ito ang liham nina Tatenai, Setar Bozenai,
at ang kanilang mga kapwa opisyal kay haring Dario. **7**
Nagpadala sila ng isang ulat, isinusulat ito kay haring Dario,
“Sumainyo nawang lahat ang kapayapaan. **8** Malaman nawa
ng hari na kami ay pumunta ng Juda sa tahanan ng dakilang
Diyos. Ito ay itinatayo sa pamamagitan ng malalaking bato at
ang mga trosong nakalapat sa mga pader. Ang gawaing ito
ay ginagawa ng lubos at umuusad ng mabuti sa kanilang
mga kamay. **9** Tinanong namin ang mga nakatatanda, 'Sino
ang nagbigay sa inyo ng utos para itayo ang tahanang ito at
ang mga pader na ito?' **10** Tinanong pa namin ang kanilang
mga pangalan nang sa gayon ay maaari mong malaman
ang mga pangalan ng bawat taong nanguna sa kanila. **11**
Tumugon sila at sinabi, 'Kami ay mga lingkod ng nag-iisang
Diyos ng langit at lupa, at muli naming itinatayo ang tahanang
ito na itinayo ng dakilang hari ng Israel maraming taon na
ang nakalilipas at binubuo namin ito. **12** Gayunman, nang
ginalit ng aming mga ninuno ang Diyos ng langit, ibinigay
niya sila sa kamay ni Nebucadnezar na hari ng Babilonia, na
siyang sumira ng bahay na ito at ipinatapon ang mga tao sa
Babilonia. **13** Gayunpaman, sa unang taon nang si Ciro ay
hari ng Babilonia, naglabas si Ciro ng isang utos na itayong
muli ang tahanan ng Diyos. **14** Ibinalik din ni haring Ciro ang
ginto at pilak na nabibilang sa tahanan ng Diyos na kinuha
at dinala ni Nebucadnezar mula sa templo sa Jerusalem
tungo sa templo sa Babilonia. Isinauli niya ang mga ito kay
Sesbazar, na siyang iniluklok niyang gobernador. **15** Sinabi
niya sa kaniya, “Kunin mo ang mga kagamitang ito. Pumunta
ka at ilagay ang mga ito sa templo sa Jerusalem. Nawa
maitayong muli ang tahanan ng Diyos doon.” **16** At dumating
itong si Sesbazar at inilagay ang pundasyon para sa tahanan
ng Diyos sa Jerusalem; na ginagawa ngayon ngunit hindi pa
tapos. **17** Ngayon kung mainam ito para sa hari, masuri nawa
ito sa tahanan ng mga talaan sa Babilonia kung may isang
pasya doon mula kay Haring Ciro para itayo ang tahanang ito
ng Diyos sa Jerusalem. Kung gayon, maaring ipadala ng hari
ang kaniyang pasya sa amin.”

6 Kaya si Haring Dario ay nag-utos ng isang imbestigasyon
sa tahanan ng mga talaan sa Babilonia. **2** Sa tanggulang
lungsod ng Ecbatana sa Media natagpuan ang isang
kasulatang binalumbon; ito ang nakasulat sa talaan: **3** Sa
unang taon ni Haring Ciro, naglabas siya ng isang utos
tungkol sa tahanan ng Diyos sa Jerusalem: 'Maitayo nawa
ang tahanan para sa paghahandog. Maitayo nawa ang mga
pader nito na may animnapung siko ang taas at animnapung
siko ang lapad, **4** na may tatlong patong ng malalaking
bato at isang patong ng bagong troso. At ang tahanan ng
hari ang magbabayad ng gastusin. **5** Ibalik din ninyo ang
ginto at pilak na nabibilang sa tahanan ng Diyos na dinala
ni Nebucadnezar mula sa templo ng Jerusalem patungo sa
templo ng Babilonia. Ipadala ninyo ang mga iyon sa templo
ng Jerusalem at ilagay ang mga iyon sa tahanan ng Diyos.' **6**
Ngayon, Tatenai, Setar Bozenai, at ang iyong mga kapwa
opisyal na nasa ibayo ng Eufrates, lumayo kayo sa lugar
na iyon. **7** Pabayaan ninyo ang paggawa sa tahanan ng
Diyos. Ang gobernador at ang mga nakatatandang Judio
ay itatayo ang tahanang ito ng Diyos sa lugar na iyon. **8**
Ipinag-uutos ko sa inyo na dapat ninyong gawin ito para
sa mga nakatatandang Judiong nagtatayo ng tahanan ng
Diyos: Ang mga pondo mula sa pagkilala sa hari sa ibayo
ng Eufrates ay gagamitin para bayaran ang mga lalaking
ito na hindi tumitigil sa kanilang paggawa. **9** Anuman ang
kakailanganin—mga batang toro, mga lalaking tupa, o mga
batang tupa para sa mga alay na susunugin sa Diyos ng
Kalangitan, butil, asin, alak, o langis ayon sa utos ng mga
pari sa Jerusalem—ibigay ninyo ang mga bagay na ito sa
kanila araw-araw nang walang palya. **10** Gawin ninyo ito para
sila ay makapagdala ng handog sa Diyos ng Kalangitan at
ipanalangin ako, ang hari, at ang aking mga anak. **11** Ipinag-
uutos ko na kung sinuman ang lalabag sa utos na ito, isang
barakilan ang dapat hilahin mula sa kaniyang bahay at dapat
siyang ituhog dito. Dahil dito, ang kaniyang tahanan ay dapat
gawing isang tambak ng gumuhong mga bato. **12** Nawa ang
Diyos na nabubuhay doon ay ibabagsak ang sinumang hari at
mga tao na lalabag sa tahanang ito ng Diyos sa Jerusalem.
Akong, si Dario, ang siyang nag-uutos nito. Gawin ninyo ito
nang lubusan!” **13** At ginawa nina Tatenai, Setar Bozenai, at
ng kanilang mga kasamahan ang lahat ng bagay na inutos
ni Haring Dario. **14** Kaya ang mga nakatatandang Judio ay
nagtayo sa paraang ipinagbilin nina Hagai at Zacarias sa
pamamagitan ng pagpropesiya. Itinayo nila ito ayon sa utos
ng Diyos ng Israel at ni Ciro, ni Dario, at ni Artaxerxes, mga
hari ng Persia. **15** Ang tahanan ay natapos sa ikatlong araw
ng buwan ng Adar, sa ikaanim na taon ng paghahari ni Haring
Dario. **16** Itinalaga ng mga Israelita, mga pari, mga Levita,
at ng iba pang nalalabing mga bihag ang tahanan ng Diyos
nang may kagalakan. **17** Naghandog sila ng isandaang toro,
isandaang lalaking tupa, at apatnaraang batang tupa para sa
pagtatalaga sa tahanan ng Diyos. Ladindalawang lalaking
kambing ay inialay din bilang isang handog para sa kasalanan
ng lahat ng Israelita, isa para sa bawat tribu ng Israel. **18**
Itinalaga rin nila ang mga pari at mga Levita na gumawa ng
kaniya-kaniyang gawain para sa paglilingkod sa Diyos sa
Jerusalem, gaya ng nasusulat sa Aklat ni Moises. **19** Kaya
ang mga galing sa pagkakatapon ay nagdiwang ng Paskua
sa ikalabing-apat na araw ng unang buwan. **20** Nilinis ng mga
pari at mga Levita ang kanilang mga sarili at kinatay ang mga
Pampaskua na mga alay para sa lahat ng mga nanggaling sa
pagkakatapon, kasama ang mga pari at Levita. **21** Ang mga

Israelitang kumain nang ilan sa karne ng Paskua ay ang mga
bumalik galing sa pagkakatapon at ihiniwalay ang kanilang
mga sarili mula sa karumihan ng mga tao sa lupain at hinanap
si Yahweh, ang Diyos ng Israel. **22** Buong kagalakan nilang
ipinagdiwang ang Pista ng Tinapay na Walang Pampaalsa
nang pitong araw, dahil binigyan sila ni Yahweh ng kagalakan
at binago ang puso ng hari ng Asiria upang palakasin ang
kanilang mga kamay sa gawain ng kaniyang tahanan, ang
tahanan ng Diyos ng Israel.

7 Pagkatapos ng mga bagay na ito, sa panahon ng
paghahari ni Haring Artaxerxes, si Ezra, na ang kaniyang
mga ninuno ay sina Seraias, Azarias, Hilcias, **2** Sallum,
Sadoc, Ahitub, **3** Amarias, Azarias, Meraiot, **4** Zeraias,
Uzzi, Buki, **5** Abisua, Finehas, Eleazar, at si Aaron na
pinakapunong pari - **6** Umalis si Ezra mula sa Babilonia. Isa
siyang dalubhasang eskriba sa batas ni Moises na ibinigay ni
Yahweh, ang Diyos ng Israel. Ibinigay ng hari sa kaniya ang
kahit anong bagay na kaniyang hingin yamang ang kamay ni
Yahweh ay kasama niya. **7** Ang ilan sa mga kaapu-apuhan ng
Israel at ng mga pari, mga Levita, mga mang-aawit sa templo,
mga bantay-pinto, at ang mga itinalaga na maglingkod sa
templo ay umakyat sa Jerusalem sa ikapitong taon ni Haring
Artaxerxes. **8** Siya ay dumating sa Jerusalem sa ikalimang
buwan ng parehong taon. **9** Siya ay umalis ng Babilonia sa
unang araw ng unang buwan. Noong unang araw ng ika-
limang buwan nang siya ay dumating sa Jerusalem, yamang
kasama niya ang mabuting kamay ng Diyos. **10** Pinatatag ni
Ezra ang kaniyang puso sa pag-aaral, sa pagsasagawa, at
pagtuturo sa mga alituntunin at mga utos ng batas ni Yahweh.
11 Ito ay ang utos na ibinigay ni Haring Artaxerxes kay Ezra na
pari at eskriba ng mga kautusan at mga alituntunin ni Yahweh
para sa Israel: **12** "Ang Hari ng mga haring si Artaxerxes,
kay paring Ezra, isang eskriba ng kautusan ng Diyos ng
langit: **13** Aking iniuutos na ang sinumang mula sa Israel
sa aking kaharian, kasama ang kanilang mga pari at mga
Levita, na nagnanais na pumunta ng Jerusalem, ay maaring
sumama sa iyo. **14** Ako, ang hari, at ang aking pitong mga
tagapayo, ay ipapadala ko kayong lahat upang siyasatin ang
tungkol sa Juda at Jerusalem ayon sa batas ng Diyos na
inyong naunawaan, **15** at upang dalhin sa Jerusalem, na
kaniyang tahanan, ang pilak at ginto na kanilang malayang
ihahandog sa Diyos ng Israel. **16** Ibigay ng libre ang lahat ng
pilak at ginto na binigay ng mga taga-Babilonia kasama ang
anumang malayang inialay sa pamamagitan ng mga tao at
mga pari para sa tahanan ng Diyos sa Jerusalem. **17** Kaya
bilhin ninyo sa kabuuan halaga ang baka, mga lalaking tupa
at mga batang tupa, at butil at inuming mga handog. Ihandog
ninyo ang mga ito sa altar na nasa tahanan ng inyong Diyos
sa Jerusalem. **18** Gawin ninyo sa natitirang pilak at ginto ang
anumang tingin ninyong mabuti para sa inyo at sa inyong
mga kapatid, upang malugod ninyo ang inyong Diyos. **19**
Ilagay ninyo ang mga bagay na malayang ibinigay sa inyo
sa harap niya para sa paglilingkod sa tahanan ng inyong
Diyos sa Jerusalem. **20** Anumang bagay na kakailanganin
sa tahanan ng inyong Diyos, kunin ninyo ang mga gastos
mula sa aking kabang-yaman. **21** Ako, si Haring Artaxerxes,
ang gumagawa ng utos sa lahat ng mga ingat-yaman sa
ibayong Ilog, na ang kahit anong hingin ni Ezra mula sa inyo
ay dapat ninyong maibigay ng buo, **22** hanggang sa isang
daang talentong pilak, isang daang takal ng butil, isang daang
malaking sisidlan ng alak, at isang daang malaking sisidlan
ng langis, pati asin na walang limitasyon. **23** Anumang
nagmula sa utos ng Diyos ng Langit, gawin ninyo ito nang
may malasakit para sa kaniyang tahanan. Sapagkat bakit
kailangang dumating ang kaniyang poot sa aking kaharian at
sa aking mga anak? **24** Ipinababatid namin sa kanila ang
tungkol sa iyo hindi upang magpataw ka ng kahit na anong
pagkilala o mga buwis sa sinuman sa mga pari, mga levita,
mga musikero, mga bantay-pinto, o sa mga taong itinalaga sa
paglilingkod sa templo at sa mga tagapaglingkod sa tahanang
ito ng Diyos. **25** Ezra, sa karunungang ipinagkaloob sa iyo
ng Diyos, ikaw ay dapat magtalaga ng mga hukom at mga
lalaking may mahusay na pagpapasya upang maglingkod
sa lahat ng tao sa ibayong Ilog, at upang maglingkod sa
sinumang nakakaalam sa batas ng Diyos. Ikaw ay dapat
ring magturo sa mga hindi pa nakakaalam sa batas. **26**
Parusahan mo ang sinumang hindi buo ang pagsunod sa
batas ng Diyos o sa batas ng hari, maging sa pamamagitan
ng kamatayan, pagpapalayas, pagsamsam ng kanilang mga
kalakal, o pagkakabilanggo." **27** Sinabi ni Ezra, "Purihin si
Yahweh, ang Diyos ng ating mga ninuno, ang siyang naglagay
ng lahat ng ito sa puso ng hari para sa kapurihan ng tahanan
ni Yahweh sa Jerusalem, **28** at siyang nagpaabot ng tipan
ng katapatan sa akin sa harap ng hari, sa kaniyang mga
tagapayo, at sa lahat ng kaniyang makapangyarihang mga
opisyal. Ako ay napalakas sa pamamagitan ng kamay ni
Yahweh na aking Diyos, at ako ay nagkalap ng mga pinuno
mula sa Israel na humayong kasama ko."

8 Ito ang mga pinuno ng mga pamilya ng kanilang mga
ninuno na umalis mula sa Babilonia kasama ko sa
panahon ng paghahari ni Haring Artaxerxes. **2** Mula sa mga
kaapu-apuhan ni Finehas: si Gersom, sa mga kaapu-apuhan
ni Itamar: si Daniel, sa mga kaapu-apuhan ni David: si Hatus.
3 sa mga kaapu-apuhan ni Secanias, mga kaapu-apuhan
ni Paros: si Zacarias, Kasama niyang nakalista ang 150 na
mga lalaki. **4** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Pahat-Moab:
si Eliehoenai na anak ni Zeraias. Kasama niyang nakalista
ang dalawandaang lalaki. **5** Mula sa mga kaapu-apuhan ni
Secanias: si Ben Jahaziel. Kasama niyang nakalista ang
tatlong daang lalaki. **6** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Adin:
si Ebed na anak ni Jonatan. Kasama niyang nakalista ang
limampung lalaki. **7** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Elam: si
Jesaias na anak ni Atalias. Kasama niyang nakalista ang
pitumpung lalaki. **8** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Sefatias: si
Zebadias na anak ni Micael. Kasama niyang nakalista ang
walumpung lalaki. **9** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Joab: si
Obadias na anak ni Jehiel. Kasama niyang nakalista ang
218 na lalaki. **10** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Selomit
na anak ni Josifias. Kasama niyang nakalista ang 160 na
lalaki. **11** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Bebai: si Zacarias na
anak ni Bebai. Kasama niyang nakalista ang dalawampu't
walong lalaki, **12** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Azgad: si
Johanan na anak ni Hacatan. Kasama niyang nakalista ang
110 na lalaki, **13** Ang mga kaapu-apuhan ni Adonicam ay
huling dumating. Ito ang kanilang mga pangalan: sina Elifelet,
Jeiel, at Semaias. Kasama nilang dumating ang animnapung
lalaki. **14** Mula sa mga kaapu-apuhan ni Bigvai: sina Utai
at Zacur. Kasama niyang nakalista ang pitumpung lalaki.
15 Sinabi ni Ezra, "Tinipon ko ang mga manlalakbay sa
lagusang papunta sa Ahava, at nanatili kami roon ng tatlong
araw. Sinuri ko ang mga tao at mga pari, ngunit wala akong
nakitang kaapu-apuhan ni Levi roon. **16** Kaya pinapunta ko

sina Eliezer, Ariel, Semaias, Elnatan, Jarib, at Elnatan at
Natan, Zacarias, at Mesulam—na mga pinuno—at sina Joarib
at Elnatan—na mga guro. **17** Sumunod, ipinadala ko sila kay
Ido, ang pinuno sa Casifia. Sinabi ko sa kanila kung ano ang
sasabihin nila kay Ido at sa kaniyang mga kamag-anak, ang
mga tagapaglingkod sa templo na naninirahan sa Casifia, ito
ay upang magpadala sa amin ng mga tagapaglingkod para
sa tahanan ng Diyos. **18** Kaya nagpadala sila sa amin sa
pamamagitan ng mabuting kamay ng ating Diyos ng isang
lalaking nagngangalang Serebias, isang matalinong tao. Siya
ay kaapu-apuhan ni Mali na anak ni Levi na anak ni Israel.
Dumating siya kasama ang kaniyang labing walong mga
anak na lalaki at mga kapatid na lalaki. **19** Kasama niyang
dumating si Hasabias. Naroon din sina Jesaias, isa sa mga
anak ni Merari, kasama ang kaniyang mga kapatid na lalaki at
kaniyang mga anak na lalaki, dalawampung lalaki lahat. **20**
Mula sa mga itinalagang maglingkod sa templo, na ibinigay
ni David at kaniyang mga opisyal na maglingkod sa mga
Levita: 220, ang bawat isa sa kanila ay itinalaga ayon sa
kanilang pangalan. **21** Pagkatapos nagdeklara ako ng pag-
aayuno sa Lagusan ng mga Ahava upang magpakumbaba
kami sa harap ng Diyos, upang humingi ng tuwid na landas
mula sa kaniya para sa amin, sa aming mga anak, at sa
lahat ng aming mga ari-arian. **22** Nahiya akong humingi
sa hari ng hukbo o mga mangangabayo para ipagtanggol
kami laban sa mga kaaway sa aming daraanan, yamang
sinabi namin sa hari, 'Ang kamay ng aming Diyos ay nasa
lahat ng humahanap sa kaniya para sa kabutihan, ngunit ang
kaniyang kapangyarihan at poot ay nasa lahat ng sinumang
nakakalimot sa kaniya.' **23** Kaya nag-ayuno kami at humingi
sa Diyos tungkol dito, at nagmakaawa kami sa kaniya. **24**
Sumunod, pumili ako ng labindalawang lalaki mula sa mga
opisyal ng pagkapari: sina Serebias, Hasabias, at sampu sa
kanilang mga kapatid na lalaki. **25** Tumimbang ako para sa
kanila ng pilak, ginto, at ng mga kagamitan at mga handog
para sa tahanan ng Diyos na malayang inihandog ng hari, ng
kaniyang mga tagapayo at mga opisyal, at lahat ng Israelita.
26 Kaya tinimbang ko sa kanilang mga kamay ang 650
talentong pilak, isandaang talento ng mga kagamitang pilak,
isandaang talentong ginto, **27** dalawampung gintong mangkok
na kapag pinagsama ay nagkakahalaga ng isanlibong darika,
at dalawang makinang na tansong sisidlan na kasinghalaga
ng ginto. **28** Pagkatapos, sinabi ko sa kanila, 'Kayo ay inilaan
para kay Yahweh, maging ang mga kagamitang ito. At ang
pilak at ginto na ito ay kusang-kaloob na handog kay Yahweh,
ang Diyos ng inyong mga ninuno. **29** Bantayan ninyo ang
mga ito at ingatan hanggang matimbang ninyo sa harap ng
mga opisyal sa pagkapari, mga Levita, at mga pinuno ng
mga angkan ng mga ninuno ng Israelita sa Jerusalem sa
mga silid ng tahanan ng Diyos.' **30** Tinanggap ng mga pari
at mga Levita ang aking tinimbang na pilak, ginto, at mga
kagamitan upang madala nila sa Jerusalem, sa tahanan ng
ating Diyos. **31** Umalis kami mula sa Lagusan ng Ahava
noong ika-labindalawang araw ng unang buwan para pumunta
sa Jerusalem. Ang kamay ng ating Diyos ay nasa amin;
pinagtanggol niya kami mula sa kamay ng kaaway at sa
sinumang nagnais na lusubin kami habang nasa daan. **32**
Kaya pumasok kami sa Jerusalem at nanatili roon ng tatlong
araw. **33** At noong ikaapat na araw, ang pilak, ginto, at mga
kagamitan ay tinimbang sa tahanan ng aming Diyos sa kamay
ni Meremot na anak ni Urias, na pari. Kasama niya sina
Eleazar na anak ni Finehas, si Jozabad na anak ni Josue, at
Noadias na anak ni Binui na Levita. **34** Ang bilang at timbang
ng bawat isa ay nalaman; lahat ng timbang ay naisulat sa oras
na iyon. **35** Ang mga bumalik mula sa pagkakabihag, ang
mga tao sa pagkakatapon ay nag-alay sila ng mga handog na
susunugin para sa Diyos ng Israel: labindalawang toro para
sa buong Israel, siyamnapu't anim na tupang lalaki, pitumpu't
pitong batang tupa, at labindalawang lalaking kambing bilang
handog sa kasalanan. Lahat ay handog na susunugin para
kay Yahweh. **36** At ibinigay nila ang mga utos ng hari sa
matataas na mga opisyal ng hari at sa mga gobernador sa
ibayo ng Ilog, at tinulungan nila ang mga tao at ang tahanan
ng Diyos."

9 "Nang matapos na ang mga bagay na ito, nilapitan ako
ng mga opisyal at sinabi, 'Hindi pa inihihiwalay ng mga
tao ng Israel, mga pari at mga Levita ang kanilang mga
sarili mula sa mga bayan ng iba pang lupain at sa mga
karumal-dumal na gawain: sa mga Cananeo, mga Heteo,
mga Perezeo, mga Jebuseo, mga Amonita, mga Moabita,
mga taga-Ehipto at mga Amoreo. **2** Dinala nila ang ilan sa
kanilang mga anak na babae at anak na lalaki, at pinagsama
nila ang mga taong banal sa mga mamamayan ng ibang
mga lupain. At ang mga opisyal at mga pinuno ang nanguna
sa kawalan ng pananampalatayang ito. **3** Nang marinig ko
ito, pinunit ko ang aking damit at balabal at ginupit ko ang
aking buhok at balbas. At umupo ako na hiyang-hiya. **4** Ang
lahat ng mga nanginig sa salita ng Diyos ng Israel tungkol sa
kawalang pananampalatayang ito ay lumapit sa akin habang
ako ay nakaupong hiyang-hiya hanggang sa gabi ng pag-
aalay. **5** Ngunit sa gabi ng pag-aalay tumayo ako mula sa
aking kahiya-hiyang kinalalagyan na suot ang aking mga
gulagulanit na mga damit at balabal, lumuhod ako at itinaas
ko ang aking mga kamay kay Yahweh na aking Diyos. **6**
Sinabi ko, 'Aking Diyos, hiyang-hiya ako at nasa lubos na
kahihiyan upang itingala ang aking mukha sa iyo, sapagkat
ang aming mga kasamaan ay lumagpas na sa aming mga ulo
at umabot na ang aming kasalanan sa kalangitan. **7** Simula
noong panahon ng aming mga ninuno hanggang ngayon kami
ay nasa matinding pagkakasala. Sa aming mga kasamaan,
kami, ang aming mga hari, at mga pari ay ipinasakamay mo
sa mga hari ng mundong ito, sa espada, sa pagkabihag, at
pagpapagnanakaw at sa mga mukhang hiyang-hiya, tulad namin
ngayon. **8** Subalit ngayon sa maikling panahon, dumating ang
habag mula kay Yahweh na aming Diyos upang mag-iwan
sa amin ng ilang mga nakaligtas at bigyan kami ng bahagi
sa kaniyang dakong banal. Ito ay upang paliwanagin ng
aming Diyos ang aming mga mata at bigyan kami ng kaunting
ginhawa sa aming pagkakaalipin. **9** Sapagkat kami ay mga
alipin, ngunit hindi kami kinalimutan ng aming Diyos bagkus
hinabaan niya ang kaniyang tipan ng katapatan sa amin.
Ginawa niya ito sa harap ng hari ng Persia upang bigyan
niya kami ng kalakasan, upang muli naming maitayo ang
tahanan ng Diyos at buuin ang mga nawasak. Ginawa niya ito
upang mabigyan niya kami ng isang pader ng kaligtasan sa
Juda at Jerusalem. **10** Subalit ngayon, aming Diyos, ano ang
masasabi namin pagkatapos nito? Kinalimutan namin ang
iyong mga utos, **11** ang mga utos na ibinigay mo sa iyong
mga lingkod na mga propeta, nang sabihin mo, "Ang lupaing
ito na inyong papasukin upang ariin ay isang maruming lupain.
Dinumihan ito ng mga tao sa mga lupain sa pamamagitan
ng kanilang mga kasuklam-suklam na mga gawain. Pinuno
nila ito ng kanilang karumihan hanggang sa magkabilang

dulo. 12 Kaya ngayon, huwag ninyong ibigay ang inyong
mga anak na babae sa kanilang mga anak; at huwag ninyong
kunin ang kanilang mga anak na babae para sa inyong mga
anak, at huwag ninyong asamin ang kanilang kasalukayang
kapayayapaan at mabuting kalalagayan, upang manatili kayong
malakas at makakain ang bunga ng lupain, upang dulutan
ninyo ang inyong mga anak na magmay-ari nito sa lahat ng
panahon." 13 Subalit matapos ang lahat ng dumating sa amin
dahil sa aming mga masasamang gawain at aming matinding
kasalanan—yamang ikaw, aming Diyos, pinigilan mo ang
nararapat sa aming mga kasalanan at iniwanan kaming mga
nakaligtas— 14 susuwayin ba namin muli ang iyong mga
kautusan at makikipag-asawa sa mga kasuklam-suklam na
taong ito? Hindi ka ba magagalit at pupuksain kami upang
wala ni isa ang matira, ni makatakas? 15 Yahweh, Diyos ng
Israel, ikaw ay matuwid, sapagkat nanatili kaming ilan na
makaligtas sa araw na ito. Tingnan mo! Kami ay nasa iyong
harapan sa aming mga kasalanan, sapagkat walang sinuman
ang makakatayo sa iyong harapan dahil dito."

10 Habang si Ezra ay nananalangin at nagtatapat, siya ay
tumangis at nagpatirapa sa harap ng tahanan ng Diyos.
Isang napakalaking kapulungan ng mga Israelitang lalaki,
mga babae, at mga bata ay nagtipon sa kaniya, sapagkat ang
mga tao ay labis na tumatangis. 2 Sinabi ni Secanias na anak
ni Jehiel mula sa kaapu-apuhan ni Elam kay Ezra, "Kami nga
mismo ay nakagawa ng kataksilan laban sa ating Diyos at
nanirahan kasama ng mga dayuhang babae mula sa mga
tao ng ibang mga lupain. Ngunit ngayon ay mayroong pag-
asa para sa Israel patungkol dito. 3 Kaya ngayon gumawa
tayo ng isang tipan sa ating Diyos na palabasin ang lahat
ng mga babae at kanilang mga anak ayon sa mga tagubilin
ng Panginoon at sa mga tagubilin ng mga nanginig sa mga
utos ng ating Diyos, at mangyari nawa ito ayon sa batas. 4
Tumayo ka, sapagkat ang bagay na ito ay para iyo upang
gawin mo, at kasama mo kami. Magpakatatag ka at gawin
ito." 5 Kaya tumayo si Ezra at ang mga pinakapunong
pari, ang mga Levita, at ang lahat ng mga Israelita ay
nanumpa na kumilos sa ganitong paraan. Sila ay nangako.
6 At tumayo si Ezra mula sa harap ng bahay ng Diyos at
pumunta sa mga silid ni Jehohanan na anak ni Eliasib. Hindi
siya kumain ng anumang tinapay at uminom ng anumang
tubig, yamang siya ay nagluluksa tungkol sa kawalan ng
pananampalataya ng mga nanggaling sa pagkakabihag. 7
Kaya nagpadala sila ng mensahe sa Juda at Jerusalem sa
lahat ng taong nanggaling sa pagkatapon upang magtipun-
tipon sa Jerusalem. 8 Sinuman ang hindi pumunta sa loob
ng tatlong araw ayon sa tagubilin ng mga opisyal at mga
nakatatandang lalaki ay kukunin ang lahat ng kanilang mga
ari-arian at hindi ibibilang sa napakalaking kapulungan ng
mga taong bumalik mula sa pagkakatapon. 9 Kaya lahat
ng mga lalaki ng Juda at Benjamin ay nagtipun-tipon sa
Jerusalem sa loob ng tatlong araw. Ito ay ang ika-siyam na
buwan at ang ika-dalawampung araw ng buwan. Tumayo ang
lahat ng tao sa liwasan sa harap ng tahanan ng Diyos at
nanginig dahil sa salita at sa ulan. 10 Tumayo ang paring
si Ezra at sinabi, "Kayo mismo ay nakagawa ng kataksilan.
Nanirahan kayo kasama ang mga dayuhang babae kaya
pinalaki ninyo ang kasalanan ng Israel. 11 Ngunit ngayon
purihin si Yahweh, ang Diyos ng inyong mga ninuno, at
gawin ang kaniyang kaloooban. Humiwalay kayo sa mga tao
sa lupain at mula sa mga dayuhang babae. 12 Lahat ng
kapulungan ay sumagot sa malakas na tinig, "Gagawin namin
ang tulad ng iyong sinabi. 13 Gayunpaman, maraming tao, at
ito ay maulan na panahon. Wala kaming lakas para tumayo sa
labas, at ito ay hindi lamang isa o dalawang araw na gawain,
yamang kami ay labis na lumabag sa bagay na ito. 14 Kaya
hayaan natin ang ating mga opisyal na kumatawan sa lahat
ng kapulungan. Hayaan na ang lahat ng nagpahintulot ng
mga dayuhang babaeng tumira sa ating mga lungsod ay
lumapit sa panahong pagtitibayin ng mga nakakatanda sa
lungsod at mga hukom sa lungsod hanggang sa lumayo mula
sa atin ang nagngingitngit na poot ng ating Diyos." 15 Tumutol
dito sina Jonatan na lalaking anak ni Asahel at Jazeias na
lalaking anak ni Tikva, at sina Mesulam at Sabetai na Levita
ay sumang-ayon sa kanila. 16 Kaya ginawa ito ng mga
taong bumalik mula sa pagkatapon. Ang paring si Ezra ay
pumili ng mga lalaki, ang mga pinuno sa angkan ng kanilang
mga ninuno at mga bahay—lahat sila ayon sa pangalan, at
siniyasat nila ang usapin sa unang araw ng ika-sampung
buwan. 17 Sa unang araw ng unang buwan natapos nilang
tuklasin kung sino ang mga lalaking nanirahan kasama ang
mga dayuhang babae. 18 Sa mga kaapu-apuhan ng mga pari
ay mayroong mga nanirahan kasama ang mga dayuhang
babae. Sa mga kaapu-apuhan ni Josue na anak ni Jehozadak
at ng kaniyang mga kapatid na lalaki ay sina Maaseias,
Eliezer, Jarib, at Gedalia. 19 Kaya nagpasya sila na palayasin
ang kanilang mga asawa. Sapagkat sila ay nagkasala, sila ay
naghandog ng tupang lalaki mula sa kawan para sa kanilang
kasalanan. 20 Sa mga kaapu-apuhan ni Imer: sina Hanani at
Zebadias. 21 Sa mga kaapu-apuhan ni Harim: sina Maaseias,
Elias, Semaias, Jehiel, at Uzias. 22 Sa mga kaapu-apuhan ni
Pashur: Elioenai, Maaseias, Ismael, Netanael, Jozabad, at
Elasa. 23 Sa mga Levita: sina Jozabad, Simei, Kelaias—iyon
ay, Kelita, Petahias, Juda, at Eliezer. 24 Sa mga mang-aawit:
si Eliasib. Sa mga bantay-pinto: sina Sallum, Telem, at Uri. 25
Kabilang sa mga nalabing Israelita —sa mga kaapu-apuhan ni
Paros: Ramias, Izias, Malquijas, Mijamin, Eleazar, Malquijas,
at Benaias. 26 Sa mga kaapu-apuhan ni Elam: sina Matanias,
Zecarias, Jehiel, Abdi, Jeremot, at Elias. 27 Sa mga kaapu-
apuhan ni Zatu: sina Elioenai, Eliasib, Matanias, Jeremot,
Zabad, at Aziza. 28 Sa mga kaapu-apuhan ni Bebai: sina
Jehohanan, Hananias, Zabai, at Atlai. 29 Sa mga kaapu-
apuhan ni Bani: sina Mesulam, Maluc, Adaias, Jasub, at Seal
Jeremot. 30 Sa mga kaapu-apuhan ni Pahat Moab: sina
Adna, Helal, Benaias, Maaseias, Matanias, Bezalel, Binui, at
Manases. 31 Sa mga kaapu-apuhan ni Harim: sina Eliezer,
Isijas, Malquijas, Semaias, Simeon, 32 Benjamin, Maluc, at
Semarias. 33 Sa mga kaapu-apuhan ni Hasum: sina Matenai,
Matata, Zabad, Elifelet, Jeremai, Manases, at Simei. 34 Sa
mga kaapu-apuhan ni Bani: sina Maadai, Amram, Uel, 35
Benaias, Bedeias, Heluhi, 36 Vanias, Meremot, Eliasib, 37
Matanias, Matenai, Jaasu, 38 Bani, Binui, Simei, 39 Selemias,
Natan, Adaias, 40 Macnadebai, Sasai, Sarai, 41 Azarel,
Selemias, Semarias, 42 Salum, Amarias at Jose. 43 Kabilang
sa mga kaapu-apuhan ni Nebo: sina Jeiel, Matitias, Zabad,
Zebina, Ido, Joel, at Benaias. 44 Lahat ng mga ito ay kumuha
ng mga dayuhang asawa at nagka-anak sa ilan sa kanila.

Nehemias

1 Ang mga salita ni Nehemias na anak ni Hacalias: Ngayon
ito ay nangyari sa buwan ng Kislev, sa ikadalawampung
taon, habang ako ay nasa tanggulang lungsod ng Susa, **2** na
ang isa sa aking mga kapatid, na si Hanani, ay dumating
kasama ang ilang mga tao mula sa Juda, at tinanong ko sila
tungkol sa mga Judio na nakatakas, mga natirang Judio, at
tungkol sa Jerusalem. **3** Sinabi nila sa akin, "Silang mga nasa
lalawigan na nakaligtas sa pagkabihag ay nasa matinding
kaguluhan at kahihiyan dahil ang pader ng Jerusalem ay
gumuho, at ang mga tarangkahan nito ay sinunog." **4** At nang
marinig ko ang mga salitang ito, ako ay umupo at umiyak, at
ilang araw akong patuloy na nagdalamhati at nag-ayuno at
nanalangin sa harap ng Diyos ng langit. **5** Sinabi ko, "Yahweh,
ikaw ang Diyos ng langit, ang Diyos na dakila at kahanga-
hanga, na tumutupad sa kaniyang tipan at kagandahang-loob
sa mga umiibig sa kaniya at tumutupad sa kaniyang mga
kautusan. **6** Pakinggan mo ang aking panalangin at buksan
mo ang iyong mga mata, para marinig mo ang panalangin ng
iyong lingkod na aking ipinanalangin sa harapan mo araw
at gabi para sa mga bayan ng Israel na iyong mga lingkod.
Ipinagtatapat ko ang mga kasalanan ng mga bayan ng Israel,
na kami ay nagkasala laban sa iyo. Ako at ang tahanan ng
aking ama ay nagkasala. **7** Kami ay namuhay ng may labis
na kasamaan laban sa iyo, at hindi namin iningatan ang mga
kautusan, mga batas, at ang mga utos na inutos mo sa iyong
lingkod na si Moises. **8** Mangyaring alalahanin mo ang salita
na iyong iniutos sa iyong lingkod na si Moises, 'Kung kayo ay
namumuhay ng hindi tapat, ikakalat ko kayo sa iba't ibang
mga bansa, **9** pero kung kayo ay magbabalik sa akin at
susunod sa aking mga kautusan at gagawin ang mga ito, kahit
na ang iyong bayan ay nagkalat sa ilalim ng pinakamalayong
kalangitan, titipunin ko sila mula doon at dadalhin ko sila sa
lugar na aking pinili para mapanatili ang aking pangalan.' **10**
Ngayon sila ang iyong mga lingkod at iyong bayan, na iyong
iniligtas sa pamamagitan ng iyong dakilang kapangyarihan
at sa pamamagitan ng iyong makapangyarihang kamay. **11**
Yahweh, ako ay nakikiusap sa iyo, pakinggan mo ngayon ang
panalangin ng iyong lingkod at ang panalangin ng iyong mga
lingkod na nasisiyahang parangalan ang iyong pangalan.
Ngayon bigyan mo ng katagumpayan ang iyong lingkod
sa araw na ito, at ipagkaloob mo sa kaniya ang habag sa
paningin ng taong ito." Ako ay naglingkod bilang tagapagdala
ng kopa ng hari.

2 Sa buwan ng Nisan, sa ikadalawampung taon ni Haring
Artaxerxes, siya ay pumili ng alak, at kinuha ko ang alak
at ibinigay ito sa hari. Ngayon ako ay hindi kailanman naging
malungkot sa kaniyang harapan. **2** Kaya sinabi sa akin ng
hari, "Bakit malungkot ang iyong mukha? Hindi ka naman
mukhang may sakit. Marahil ito ay kalungkutan ng puso."
Pagkatapos nito, ako ay lubos na natakot. **3** Sinabi ko sa
hari, "Nawa mabuhay ang hari magkailanman! Bakit hindi
malulungkot ang aking mukha? Ang lungsod, ang lugar ng
mga libingan ng aking ama, ay nananatiling giba, at ang mga
tarangkahan nito ay winasak sa pamamagitan ng apoy." **4**
Pagkatapos sinabi sa akin ng hari. "Ano ang gusto mong
gawin ko?" Kaya ako ay nanalangin sa Diyos ng kalangitan.
5 Tumugon ako sa hari, "Kung mabuti ito para sa hari, at
kung ang iyong lingkod ay gumawa ng mabuti sa iyong
paningin, maaari mo akong ipadala sa Juda, sa lungsod ng
libingan ng aking mga ninuno, para maitayo ko itong muli."
6 Tumugon ang hari sa akin (at ang reyna ay nakaupo rin
sa tabi niya), "Gaano katagal kang mawawala at kailan ka
babalik?" Ang hari ay nagalak na isugo ako matapos kong
maibigay sa kaniya ang mga petsa. **7** Pagkatapos sinabi ko
sa hari, "Kung makalulugod sa hari, nawa bigyan ako ng mga
liham para ibigay sa mga gobernador sa kabilang ilog, para
ako ay pahintulutang makaraan sa kanilang mga lupain sa
aking pagpunta sa Juda. **8** Mangyaring mayroon din sanang
liham para kay Asaf ang tagapag-ingat ng kagubatan ng hari,
nang sa gayon ay maaaring niya akong bigyan ng troso para
gawing mga biga sa mga pintuan ng tanggulang kasunod
sa templo, at sa pader ng lungsod, at sa aking bahay na
aking pananahanan." Dahil ang mabuting kamay ng Diyos
ay nasa akin, ipinagkaloob sa akin ng hari ang aking mga
kahilingan. **9** Pumunta ako sa mga gobernador sa kabilang
ilog, at ibinigay sa kanila ang mga liham ng hari. Ngayon ang
hari ay nagpadala ng mga opisyal at mga mangangabayo
para samahan ako. **10** Nang marinig ito nina Sanballat na
Horonita at ni Tobias na lingkod na Ammonita, sila ay labis na
nayamot na may isang taong dumating para tulungan ang
bayan ng Israel. **11** Kaya nagpunta ako sa Jerusalem, at
nanatili roon ng tatlong araw. **12** Bumangon ako ng gabi, ako
at ilan sa mga kalalakihang kasama ko. Hindi ko sinabi kahit
kanino kung ano ang inilagay ng aking Diyos sa aking puso
na gagawin para sa Jerusalem. Wala akong ibang hayop na
kasama, maliban sa isa na aking sinasakyan. **13** Lumabas
ako ng gabi sa Tarangkahan ng Lambak, malapit sa Bukal ng
Dragon at sa Tarangkahan ng Dumi, at siniyasat ang mga
pader ng Jerusalem na nasira at ang mga tarangkahang
kahoy na nawasak ng apoy. **14** Pagkatapos pumunta ako sa
Tarangkahan ng Bukal at sa paliguan ng hari. Napakasikip ng
lugar para daanan ng hayop na aking sinasakyan. **15** Kaya
umakyat kami ng gabing iyon sa lambak at siniyasat ang
pader, bumalik ako at pumasok sa Tarangkahan ng Lambak,
gayundin pabalik. **16** Hindi alam ng mga namumuno kung
saan ako pumunta o kung ano ang ginawa ko, at hindi ko pa
ipinaalam sa mga Judio, maging sa mga pari, mga maharlika,
mga namumuno, at maging sa mga iba pang gumawa ng
trabaho. **17** Sinabi ko sa kanila, "Nakikita ninyo ang kaguluhan
kung saan tayo naroroon, kung paano nananatiling giba ang
Jerusalem at ang mga tarangkahan nito ay winasak ng apoy.
Halikayo, itayo nating muli ang pader ng Jerusalem, para
hindi na tayo kailanman mapahiya." **18** Sinabi ko sa kanila na
ang mabuting kamay ng Diyos ay nasa akin at tungkol din sa
mga salita ng hari na kaniyang sinabi sa akin. Sinabi nila
"Tayo nang bumangon at magtayo." Kaya pinalakas nila ang
kanilang mga kamay para sa mabubuting gawain. **19** Pero
nang marinig nila Sanballat na Horonita, at ni Tobias ang
Ammonitang lingkod, at Gesem na taga-Arabya ang tungkol
dito, pinagtawanan nila kami at nilait, at sinabi nila, "Ano ang
ginagawa ninyo? Naghihimagsik ba kayo laban sa hari?"
20 Pagkatapos sinagot ko sila, "Bibigyan kami ng Diyos ng
kalangitan ng katagumpayan. Kami ay kaniyang mga lingkod
at babangon kami at magtatayo. Pero kayo ay walang bahagi,
walang karapatan, at walang kasaysayang pinanghahawakan
sa Jerusalem."

3 Pagkatapos tumayo si Eliasib ang punong pari kasama
ng kaniyang mga kapatirang pari, at itinayo nila ang
Tarangkahan ng Tupa. Pinagingbanal nila ito at naglagay

ng mga pinto. Pinagingbanal nila ito hanggang sa Tore ng
Sandaan at hanggang sa Tore ng Hananel. 2 Kasunod niyang
nagtrabaho ang mga kalalakihan ng Jerico, at kasunod nilang
nagtrabaho si Zacur na anak ni Imri. 3 Itinayo ng mga anak ni
Hasenaa ang Tarangkahan ng Isda. Inilagay nila ang mga
biga sa lugar at inilagay ang mga pinto nito, mga tornilyo, at
mga rehas. 4 Si Meremot ang nag-ayos ng katabing bahagi.
Siya ay anak ni Urias na anak ni Hakoz. At Si Mesulam ang
kasunod nilang nag-ayos. Siya ang anak ni Berequias na
anak ni Mesezabel. Kasunod nilang nag-ayos ay si Zadok.
Siya ang anak ni Baana. 5 Kasunod nilang nag-ayos ang mga
taga-Tekoa, pero ang kanilang mga pinuno ay tumangging
gawin ang inutos ng kanilang mga tagapangasiwa. 6 Sina
Joiada anak ni Pasea at Mesullam anak ni Besodeias ang
nag-ayos ng Lumang Tarangkahan. Nilagay nila ng mga biga,
at inilagay ang mga pinto nito, mga tornilyo, at mga rehas.
7 Kasunod nilang nag-ayos sina Melatias na taga-Gibeon,
kasama si Jadon na taga-Meronot. Sila ang namumuno sa
mga kalalakihan ng Gibeon at Mizpa. Ang Mizpa ay tirahan
ng gobernador ng lalawigan sa kabilang Ilog. 8 Kasunod niya
na nag-ayos ang anak ni Harhaia na si Uziel, isa sa mga
platero, at kasunod niya si Hanania, manggagawa ng mga
pabango. Itinayo nilang muli ang Jerusalem hanggang sa
Malapad na Pader. 9 Kasunod nilang nag-ayos si Refaias
na anak ni Hur. Siya ang pinuno ng kalahating distrito ng
Jerusalem. 10 Kasunod nila si Jedias anak ni Harumaf na
nag-ayos katabi ng kaniyang bahay. Kasunod niyang nag-
ayos si Hatus na anak ni Hasabneias. 11 Sina Malquias
anak ni Harim at Hasub anak ni Pahath Moab ang nag-ayos
ng isa pang bahagi sa gawi na Tore ng mga Pugon. 12
Kasunod nila si Sallum anak ni Haloles, pinuno ng kalahating
distrito ng Jerusalem, ang nag-ayos kasama ang kaniyang
mga anak na babae. 13 Sila Hanun at ang mga naninirahan
sa Zanoa ang nag-ayos ng Lambak na Tarangkahan. Itinayo
nila ito at inilagay ang mga pinto nito, mga tornilyo, at mga
rehas nito. Sila ang nag-ayos ng isang libong siko hanggang
sa Tarangkahan ng Dumi. 14 Si Malquias anak ni Recab,
ang pinuno ng distrito sa Beth Hakerem, ang nag-ayos ng
Tarangkahan ng Dumi. Itinayo niya ito at inilagay ang mga
pinto nito, mga tornilyo, at mga rehas nito. 15 Si Sallun anak
ni Col hoze, ang pinuno ng distrito ng Mizpa, ang nagtayo
muli ng Bukal na Tarangkahan. Itinayo niya ito, at inilagay
ang isang takip sa ibabaw nito at at inilagay ang mga pinto
nito, mga tornilyo, at mga rehas nito. Itinayo niyang muli ang
pader ng Paliguan ng Siloam sa hardin ng hari, hanggang sa
hagdan patungo sa ibaba mula sa lungsod ni David. 16 Si
Nehemias anak ni Azbuk, ang pinuno ng kalahating distrito
ng Beth Zur, ang nag-ayos ng lugar sa kabila mula sa mga
libingan ni David, hanggang sa paliguan na gawa ng tao, at
sa bahay ng malalakas na lalaki. 17 Pagkatapos niya ang
mga Levita ang nag-ayos, kasama si Rehum anak ni Bani at
kasunod niya si Hashabias, ang pinuno ng kalahating distrito
ng Keila, para sa kaniyang distrito. 18 Pagkatapos niya ang
kanilang mga kababayan ang nag-ayos, kabilang si Bavai,
anak ni Henadad, pinuno ng kalahating distrito ng Keila. 19
Si Ezer ang sumunod sa kaniya na nag-ayos. Siya ay anak ni
Jeshua, pinuno ng Mizpa, na nag-ayos sa isa pang bahagi
sa kabila ng paakyat patungo sa taguan ng mga armas, sa
tukod. 20 Pagkatapos niya, si Baruch anak ni Zabai ang
buong pusong nag-ayos ng isa pang bahagi mula sa tukod
hanggang sa pinto ng bahay ng punong paring si Eliasib. 21
Pagkatapos niya, si Meremot anak ni Urias na anak ni Hakoz
ang nag-ayos ng isa pang bahagi, mula sa pintuan ng bahay
ni Eliasib hanggang sa dulo ng bahay ni Eliasib. 22 Kasunod
niya ang mga pari, ang mga kalalakihan mula sa lugar sa
palibot ng Jerusalem ang nag-ayos. 23 Pagkatapos nila, sina
Benjamin at Hassub ang nag-ayos sa kabila ng kanilang
sariling bahay. Pagkatapos nila, si Azarias anak ni Maaseias
na anak ni Ananias ang nag-ayos sa tabi ng kanilang sariling
bahay. 24 Pagkatapos niya, si Binui anak ni Henadad ang
nag-ayos ng isa pang bahagi, mula sa bahay ni Azarias
hanggang sa tukod. 25 Si Palal anak ni Uzai ang nag-ayos sa
itaas salungat sa tukod at toreng aabot pataas mula sa itaas
ng bahay ng hari sa patyo ng mga guwardiya. Pagkatapos
niya, si Pedeias anak ni Paros ang nag-ayos. 26 Ngayon ang
mga lingkod ng templo na naninirahan sa Ofel ang nag-ayos
sa kabilang bahagi ng Tarangkahan ng Tubig sa silangan ng
nakausling tore. 27 Pagkatapos niya ang mga taga-Tekoa
ang nag-ayos ng isa pang bahagi, sa kabila ng malaking
tore na namumukod tangi, hanggang sa pader ng Ofel. 28
Inayos ng mga pari ang ibabaw ng Tarangkahan ng mga
Kabayo, bawat tapat ng sarili nilang bahay. 29 Pagkatapos
nila, si Zadok anak ni Immer ang nag-ayos ng katapat na
bahagi ng sarili niyang bahay. At pagkatapos niya, inayos ni
Semias anak ni Secanias, ang tagapagbantay ng silangang
tarangkahan. 30 Pagkatapos niya, sina Hananias anak ni
Selemias, at Hanun ang ikaanim na anak ni Zalap ang nag-
ayos ng kabilang bahagi. Pagkatapos niya, inayos ni Mesulam
anak ni Berequias ang tapat na kaniyang tinitirahang mga
silid. 31 Pagkatapos niya ay si Malquias, isa sa mga platero,
ang nag-ayos hanggang sa bahay ng mga lingkod sa templo
at mga mangangalakal na nasa kabila ng Tarangkahan ng
Tipan at ang silid sa sulok na tinitirahan sa itaas. 32 Nag-
ayos ang mga platero at ang mga mangangalakal sa gitna ng
itaas na silid at ang Tarangkahan ng mga Tupa.

4 Ngayon nang narinig ni Sanbalat na itinatayo namin ang
pader, ito ay nagpaalab ng kaniyang kalooban, at siya ay
galit na galit, at kinutya niya ang mga Judio. 2 Sa harapan ng
kaniyang mga kapatid at ng hukbo ng Samaria, sinabi niya,
“Ano ang ginagawa ng mga mahihinang Judiong ito? Nais ba
nilang maibalik sa dating kalagayan ang lungsod para sa
kanila? Sila ba ay maghahandog ng mga alay? Matatapos ba
nila ang trabaho sa isang araw? Nais ba nilang buhayin ang
mga bato mula sa mga tumpok ng durog na bato pagkatapos
itong masunog? 3 Si Tobias na Ammonita ay kasama niya,
at sinabi niya, “Kung ang isang asong-gubat ay aakyat sa
kanilang itinatayo, maaaring ikabagsak ito ng kanilang pader
na bato!” 4 Makinig ka, aming Diyos, dahil kami ay hinahamak.
Ibalik mo ang kanilang mga panunuya sa sarili nilang mga
ulo at pabayaan mo sila para nakawan sila sa lupain kung
saan mga bilanggo sila. 5 Huwag mong pagtakpan ang
kanilang mabigat na sala at huwag mong burahin ang kanilang
kasalanan mula sa harap mo, dahil ginalit nila ang mga
tagapagtayo. 6 Kaya itinayo namin ang pader at lahat ng
pader ay naitayo hanggang sa kalahating taas nito, dahil
ang mga tao ay may pagnanais na magtrabaho. 7 Pero
nang marinig nina Sanbalat, Tobias, na mga taga-Arabia,
ang mga Ammonita, at ang mga Asdod na nagpapatuloy
ang gawain sa pagsasaayos ng mga pader sa Jerusalem, at
isinasara na ang mga nasirang bahagi ng pader, nag-alab ang
matinding galit sa kanilang kalooban. 8 Silang lahat ay sama-
samang nagsabwatan, at pumunta sila para makipag-away
laban sa Jerusalem at magdulot ng pagkalito rito. 9 Pero

nanalangin kami sa aming Diyos at naglagay ng bantay bilang
tagapagtanggol laban sa kanila araw at gabi dahil sa kanilang
pananakot. **10** Pagkatapos sinabi ng mamamayan ng Juda,
“Ang lakas nilang mga umako ng trabaho ay nanghihina.
Napakarami ng durog na bato, at hindi na namin kayang
itayong muli ang pader.” **11** At sinabi ng aming mga kaaway,
“Hindi nila malalaman o makikita hanggang makalapit kami
sa kanila at mapatay sila, at mapatigil ang trabaho.” **12** Sa
panahong iyon, ang mga Judiong naninirahan malapit sa
kanila ay dumating mula sa lahat ng direksiyon at nakipag-
usap sa amin ng sampung beses, binalaan kami tungkol sa
mga pamamaraan na kanilang ginagawa laban sa amin. **13**
Kaya naglagay ako ng mga tao sa pinakamababang bahagi
ng pader sa lantad na mga lugar. Nagbigay ako ng pwesto sa
bawat pamilya. Sila ay may kanya-kanyang tabak, mga sibat,
at mga pana. **14** Tumingin ako at tumayo, at sinabi sa mga
maharlika, at sa mga namumuno, at sa natitirang ibang mga
tao, “Huwag kayong matatakot sa kanila. Alalahanin ninyo
ang Panginoon, na dakila at kahanga-hanga. Ipaglaban ninyo
ang inyong mga pamilya, ang inyong mga anak na lalaki at
babae, ang inyong mga asawa, at ang inyong mga tahanan.
15 Nangyari na nang narinig ng aming mga kalaban na batid
na namin ang kanilang mga balak, at binigo ng Diyos ang
kanilang mga balak, lahat kami ay bumalik sa pader, bawat
isa sa kaniyang trabaho. **16** Kaya mula noon kalahati ng
aking mga lingkod ay nagtrabaho lamang sa pagtatayo muli
ng pader, at kalahati sa kanila ay may hawak na mga sibat,
panangga, mga pana at nagsuot ng kalasag, habang ang mga
pinuno ay nakatayo sa likuran ng lahat ng mamamayan sa
Juda. **17** Kaya ang parehong mga manggagawa na nagtatayo
ng pader at nagdadala ng mga pasanin ay nagbabantay din ng
kanilang mga kinalalagyan. Ang bawat isa ay nagtatrabaho sa
pamamagitan ng isang kamay, at sa kabilang kamay naman
ay hawak ang kaniyang sandata. **18** Bawat tagapagtayo ay
nagsuot ng kaniyang espada sa kaniyang tagiliran at ganoon
siya nagtatrabaho. At nanatili sa aking tabi ang nagpapatunog
ng trumpeta. **19** Sinabi ko sa mga maharlika at sa mga
opisyales at sa natitirang mga tao, “Ang gawain ay malaki at
malawak, at kami ay napahiwalay doon sa pader, malayo
sa isa't-isa. **20** Bilisan ninyo ang takbo sa lugar kung saan
maririnig ninyo ang trumpeta at kayo ay magtipon doon. Ang
ating Diyos ang lalaban para sa atin.” **21** Kaya ginagawa
namin ang trabaho. Kalahati sa kanila ay may hawak-hawak
na mga sibat mula sa pagsikat ng araw hanggang sa paglabas
ng mga bituin. **22** Sinabi ko rin sa mga tao sa oras na iyon,
“Hayaan ninyo ang bawat lalaki at ang kaniyang lingkod na
magpalipas ng gabi sa kalagitnaan ng Jerusalem, sa gayon
sila ay magiging bantay natin sa gabi at manggagawa sa
araw.” **23** Kaya kahit ako, maging ang aking mga kapatid
na lalaki, aking mga lingkod, mga lalaki na nagbabantay na
sumunod sa akin, ay hindi nagpalit ng aming mga damit, at
bawat isa sa amin ay nagdala ng kaniya-kaniyang sandata,
kahit na siya ay kumukuha ng tubig.

5 Pagkatapos, ang mga lalaki at ang kanilang mga asawa
ay dumaing nang napakalakas laban sa kanilang mga
kapwa Judio. **2** Dahil may mga iba na nagsabi “Kasama ng
aming mga anak na lalaki at babae, kami ay marami. Kaya
hayaan ninyong makakuha kami ng butil para makakain kami
at patuloy na mabuhay.” **3** May mga iba rin na nagsabing,
“Sinasanla namin ang aming mga bukirin, ang aming ubasan,
at ang aming mga bahay para makakuha ng butil sa panahon
ng taggutom.” **4** May mga iba rin na nagsabing, “Humiram
kami ng pera para bayaran ang buwis ng hari sa aming mga
bukirin at sa aming mga ubasan. **5** Pero ngayon ang aming
laman at dugo ay pareho na ng sa mga kapatid namin, at
ang aming mga anak ay pareho na ng kanilang mga anak.
Napilitan kaming ipagbili ang aming mga anak na lalaki at
babae para maging mga alipin. Ang iba naming mga anak na
babae ay inalipin na. Pero wala sa aming kapangyarihan na
baguhin ito dahil ibang mga tao na ngayon ang nagmamay-
ari ng aming mga bukirin at aming mga ubasan.” **6** Galit na
galit ako nang narinig ko ang kanilang daing at ang mga
salitang ito. **7** Pagkatapos ay pinag-isipan ko ito, at nagharap
ng sakdal laban sa mga maharlika at opisyales. Sinabi ko sa
kanila, “Naniningil kayo ng tubo, bawat isa sa kanyang sariling
kapatid.” Nagdaos ako ng isang malaking pagpupulong laban
sa kanila **8** at sinabi sa kanila, “Tayo, hangga't makakaya
natin, ay muling binili mula sa pagkaalipin ang ating mga
kapatid na Judio na naipagbili sa mga bansa, pero kayo
ipinagbibili pa ninyo ang inyong mga kapatid na lalaki at babae
para muling maipagbili sa amin!” Tahimik sila at ni minsan ay
walang masabi ni isang salita. **9** Sinabi ko rin, “Hindi mabuti
ang ginagawa ninyo. Hindi ba dapat kayong lumakad na may
takot sa ating Diyos para maiwasan ang paghamak ng mga
bansa na mga kaaway natin? **10** Ako at ang aking mga
kapatid at ang mga lingkod ko ay nagpapautang sa kanila ng
pera at butil. Pero dapat nating itigil ang paniningil ng tubo sa
mga pautang na ito. **11** Ibalik sa kanila ngayon mismong
araw na ito ang kanilang mga bukirin, ang kanilang ubasan,
at kanilang taniman ng olibo at ang kanilang mga bahay at
ang porsiyento ng pera, ng butil, ng bagong alak, at ng langis
na siningil ninyo mula sa kanila.” **12** Pagkatapos sinabi nila,
“Ibabalik namin kung ano ang kinuha namin sa kanila, at wala
kaming hihingin mula sa kanila. Gagawin namin ang sinabi
mo.” Pagkatapos tinawag ko ang mga pari, at pinanumpa sila
na gagawin ang kanilang ipinangako. **13** Ipinagpag ko ang
tiklop ng aking kasuotan at sinabi, “Ganito nawa ipagpag ng
Diyos mula sa kanyang bahay at mga ari-arian ang bawat
taong hindi tutupad ng kanyang pangako. Ganito nawa siya
maipagpag at mawalan.” Lahat ng kapulungan ay nagsabing,
“Amen,” at pinuri nila si Yahweh. At ginawa ng mga tao ang
ipinangako nila. **14** Kaya mula ng pahanon na itinalaga
ako bilang gobernador nila sa lupain ng Juda, mula sa ika-
dalawampung taon hanggang sa ika-tatlumpu't dalawang taon
ni Artaxerxes ang hari, labindalawang taon, hindi ako kumain,
maging ang aking mga kapatid na lalaki, ng pagkain na inilaan
para sa gobernador. **15** Pero ang mga dating gobernador na
nauna sa akin ay nagpatong ng mabibigat na mga pasanin sa
mga tao, at kinuha mula sa kanila ang apatnapung sekel ng
pilak para sa kanilang pang-araw-araw na pagkain at alak.
Kahit ang kanilang mga lingkod ay pinahirapan ang mga tao.
Pero hindi ko ito ginawa dahil sa takot sa Diyos. **16** Patuloy
rin akong gumawa sa pader, at wala kaming biniling lupa. At
lahat ng mga lingkod ko ay nagtipon doon para sa gawain. **17**
Sa mesa ko ay mga Judio at opisyales, 150 lalaki, maliban pa
sa mga dumating sa amin mula sa mga kasamang bansa na
nakapaligid sa amin. **18** Ngayon ang hinanda bawat araw ay
isang baka, anim na piling tupa, at mga ibon din, at sa bawat
sampung araw sagana sa lahat ng uri ng alak. Gayumpaman
para sa lahat ng ito hindi ko hiningi ang nakalaang halaga
para sa pagkain ng gobernador, dahil ang mga hinihingi ay
masyadong mabigat sa mga tao. **19** Alalahanin mo ako, aking

Diyos, sa kabutihan, dahil sa lahat ng aking ginawa para sa
mga taong ito.

6 Ngayon nang narinig nila Sanbalat, Tobias, at Gesem ang
taga-Arabia at ng iba pang mga kalaban natin na muli ko
nang naitayo ang pader at wala nang ibang mga bahagi na
nananatiling sira, bagama't hindi ko pa nailalagay ang mga
pinto sa mga tarangkahan, **2** nagpadala sina Sanbalat at
Gesem sa akin na sinasabing, "Halika, sama-sama tayong
magpulong kahit saan sa kapatagan ng Ono." Pero binalak
nila na gawan ako ng masama. **3** Nagpadala ako ng mga sugo
sa kanila, na nagsasabing, "Gumagawa ako ng mahalagang
gawain at hindi ako makababababa. Bakit kailangang mahinto
ang gawain habang iniiwan ko ito at bumaba sa inyo?" **4**
Pinadalhan nila ako ng parehong mensahe nang apat na
beses, at sumagot ako sa kanila sa parehong paraan sa bawat
pagkakataon. **5** Ipinadala ni Sanbalat ang kanyang lingkod sa
akin sa parehong paraan nang ika-limang beses, na may
isang bukas na liham sa kanyang kamay. **6** Nasusulat dito,
"Ito ay nauulat sa mga bansa, at sinasabi rin ito ni Gesem,
na ikaw at ang mga Judio ay nagbabalak na maghimagsik,
iyan ang dahilan kung bakit mo muling tinatayo ang pader.
Mula sa sinasabi ng mga ulat na ito, ikaw ay malapit ng
maging hari nila. **7** At nagtalaga ka rin ng mga propeta para
ipahayag ang tungkol sa iyo sa Jerusalem, na nagsasabing,
'May isang hari sa Juda!' Matitiyak mong maririnig ng hari ang
mga ulat na ito. Kaya halika, mag-usap tayo." **8** Pagkatapos
nagpadala ako sa kanya ng kasagutan na nagsasabing,
"Walang ganyang mga bagay ang nangyari gaya ng sinabi
mo, dahil sa loob ng iyong puso gawa-gawa mo lang ang
mga iyan." **9** Dahil gusto nilang lahat na takutin kami, nag-
iisap na, "Bibitiwan ng mga kamay nila ang kanilang trabaho,
at hindi ito magagawa." Pero ngayon, O Diyos, palakasin mo
ang mga kamay ko. **10** Pumunta ako sa bahay ni Semaya
anak ni Delaias anak ni Mehetabel, na nananatili sa kanyang
tahanan. Sinabi niya, "Sama-sama tayong magpulong sa
tahanan ng Diyos, sa loob ng templo, at isara natin ang mga
pinto ng templo, dahil darating sila para patayin ka. Sa gabi,
darating sila para patayin ka." **11** Sumagot ako, "Tatakas ba
ang isang lalaking katulad ko? At ang isa bang lalaking tulad
ko ay papasok sa templo para lang manatiling buhay? Hindi
ako papasok." **12** Napag-isip-isip ko na hindi ang Diyos ang
nagpadala sa kanya, kundi nagpropesiya siya laban sa akin.
Binayaran siya nina Tobias at Sanbalat. **13** Binayaran nila
siya para takutin ako, para gawin ko kung ano ang sinabi
niya at magkasala, para mabigyan nila ako ng masamang
pangalan para hiyain ako. **14** Alalahanin mo sina Tobias at
Sanbalat, aking Diyos, at lahat ng ginawa nila. Alalahanin
mo rin ang babaeng propetang si Noadias at ang iba pang
mga propeta na sinubukan akong takutin. **15** Ang pader ay
natapos sa ika-dalawampu't limang araw ng buwan ng Elul,
pagkaraan ng limampu't dalawang araw. **16** Nang narinig ng
lahat ng mga kalaban namin ang tungkol dito, lahat ng mga
bansa na nakapaligid sa amin, natakot sila at malaki ang
nawalang tiwala sa kanilang sarili. Dahil alam nila na nagawa
ang gawain sa tulong ng aming Diyos. **17** Sa panahong ito
nagpadala ang mga maharlika sa Juda ng maraming liham
kay Tobias, at dumating sa kanila ang mga liham ni Tobias.
18 Dahil marami sa Juda ang nakatali sa panunumpa sa
kanya dahil siya ang manugang ni Secanias ni Arah. Ang
kanyang anak na si Jehohanan ay napangasawa ang anak ni
Mesulam anak ni Berequias. **19** Sinabi rin nila sa akin ang
tungkol sa mabubuting mga gawa niya at iniulat ang mga
salita ko pabalik sa kanya. Ang mga liham ay ipinadala sa
akin mula kay Tobias para takutin ako.

7 Nang matapos maitayo ang pader at nailagay ko na
ang mga pinto nito, at naitalaga na ang mga bantay
ng mga tarangkahan at mga mang-aawit at mga Levita, **2**
ibinigay ko sa aking kapatid na si Hanani ang pamamahala sa
Jerusalem, kasama ni Hananias na namuno sa tanggulan,
dahil siya ay taong tapat at may takot sa Diyos higit pa kaysa
sa karamihan. **3** At sinabi ko sa kanila, "Huwag ninyong
buksan ang mga tarangkahan ng Jerusalem hangga't hindi pa
tirik ang araw. Habang may nagbabantay sa tarangkahan,
maaari ninyong isara ang mga pinto at lagyan ng harang
ang mga ito. Magtalaga kayo ng mga tagapagbantay mula
doon sa mga naninirahan sa Jerusalem, ang ilan ay italaga
sa kanilang himpilan, at ang ilan sa harap ng kanilang mga
bahay." **4** Ngayon ang lungsod ay malawak at malaki, pero
kaunti lang ang mga taong nasa loob nito, at wala pang mga
bahay ang muling naitatayo. **5** Inilagay ng aking Diyos sa
aking puso na tipunin ang mga maharlika, ang mga opisyales,
at ang mga tao na itala ang kanilang mga pangalan ayon
sa kanilang mga pamilya. Natagpuan ko ang Talaan ng
Lahi ng unang pangkat ng mga bumalik at aking natagpuan
ang mga sumusunod na nakasulat dito. **6** "Ito ang mga
mamamayan ng lalawigan na umakyat mula sa pagkatapon
at naging bihag ni Nebucadnezar, ang hari ng Babilonia.
Bumalik sila sa Jerusalem at sa Judah, ang bawat isa sa
kani-kaniyang lungsod. **7** Dumating sila na kasama sila
Zerubabbel, Jeshua, Nehemias, Azarias, Raamias, Nahamani,
Mordecai, Bilsan, Misperet, Bigvai, Nehum, at Baana. Ang
bilang ng mga kalalakihan ng bayan ng Israel ay kabilang ang
mga sumusunod. **8** Ang mga kaapu-apuhan ni Paros, 2, 172.
9 Ang mga kaapu-apuhan ni Shefatias, 372. **10** Ang mga
kaapu-apuhan ni Arah, 652. **11** Ang mga kaapu-apuhan ni
Pahath Moab, sa pamamagitan ng mga kaapu-apuhan ni
Jeshua at Joab, 2, 818. **12** Ang mga kaapu-apuhan ni Elam,
1, 254. **13** Ang mga kaapu-apuhan ni Zatu, 845. **14** Ang mga
kaapu-apuhan ni Zacai, 760. **15** Ang mga kaapu-apuhan ni
Binui, 648. **16** Ang mga kaapu-apuhan ni Bebai, 628. **17** Ang
mga kaapu-apuhan ni Azgad, 2, 322. **18** Ang mga kaapu-
apuhan ni Adonikam, 667. **19** Ang mga kaapu-apuhan ni
Bigvai, 2, 067. **20** Ang mga kaapu-apuhan ni Adin, 655. **21**
Ang mga kaapu-apuhan ni Ater, ni Hezekias, 98. **22** Ang mga
kaapu-apuhan ni Hasum, 328. **23** Ang mga kaapu-apuhan ni
Bezai, 324. **24** Ang mga kaapu-apuhan ni Harif, 112. **25** Ang
mga kaapu-apuhan ni Gibeon, 95. **26** Ang mga lalaki mula sa
Bethlehem at Netofa, 188. **27** Ang mga lalaki mula sa Anatot,
128. **28** Ang mga lalaki ng Beth Azmavet, 42. **29** Ang mga
lalaki ng Kiriat Jearim, Chephira, at Beerot, 743. **30** Ang mga
lalaki ng Rama at Geba, 621. **31** Ang mga lalaki ng Micmas,
122. **32** Ang mga lalaki ng Bethel at Ai, 123. **33** Ang mga
lalaki sa iba pang Nebo, 52. **34** Ang mga tao sa iba pang
Elam, 1, 254. **35** Ang mga lalaki ng Harim, 320. **36** Ang mga
lalaki ng Jerico, 345. **37** Ang mga lalaki ng Lod, Hadid, at
Ono, 721. **38** Ang mga lalaki ng Senaa, 3, 930. **39** Ang mga
pari: Ang mga kaapu-apuhan ni Jedaias (sa bahay ni Jeshua),
973. **40** Ang mga kaapu-apuhan ni Imer, 1, 052. **41** Ang mga
kaapu-apuhan ni Pashur, 1, 247. **42** Ang mga kaapu-apuhan
ni Harim, 1, 017. **43** Ang mga Levita: ang mga kaapu-apuhan
ni Jeshua, ni Kadmiel, ang kaapu-apuhan ni Hodavias, 74.
44 Ang mga mang-aawit: ang mga kaapu-apuhan ni Asaf,

148. **45** Ang mga tagapagbantay ng tarangkahan na kaapu-
apuhan ni Sallum, ang mga kaapu-apuhan ni Ater, ang mga
kaapu-apuhan ni Talmon, ang mga kaapu-apuhan ni Akub,
ang mga kaapu-apuhan ni Hatita, ang mga kaapu-apuhan
ni Sobai, 138. **46** Ang mga lingkod ng templo: ang mga
kaapu-apuhan ni Ziha, ang mga kaapu-apuhan ni Hasufa, ang
mga kaapu-apuhan ni Tabaot, **47** ang mga kaapu-apuhan
ni Keros, ang mga kaapu-apuhan ni Sia, ang mga kaapu-
apuhan ni Padon, **48** ang mga kaapu-apuhan ni Lebana,
ang mga kaapu-apuhan ni Hagaba, ang mga kaapu-apuhan
ni Salmai, **49** ang mga kaapu-apuhan ni Hanan, ang mga
kaapu-apuhan ni Gidel, ang mga kaapu-apuhan ni Gahar. **50**
Ang mga kaapu-apuhan ni Reaias, ang mga kaapu-apuhan
ni Rezin, ang mga kaapu-apuhan ni Nekoda, **51** ang mga
kaapu-apuhan ni Gazam, ang mga kaapu-apuhan ni Uza, ang
mga kaapu-apuhan ni Pasea, **52** ang mga kaapu-apuhan ni
Besai, ang mga kaapu-apuhan ni Meunim, ang mga kaapu-
apuhan ni Nefusesim. **53** Ang mga kaapu-apuhan ni Bakbuk,
ang mga kaapu-apuhan ni Hakufa, ang mga kaapu-apuhan ni
Harhur, **54** ang mga kaapu-apuhan ni Bazlit, ang mga kaapu-
apuhan ni Mehida, ang mga kaapu-apuhan ni Harsa, **55** ang
mga kaapu-apuhan ni Barkos, ang mga kaapu-apuhan ni
Sisera, ang mga kaapu-apuhan ni Tema, **56** ang mga kaapu-
apuhan ni Nezias, ang mga kaapu-apuhan ni Hatifa. **57** Ang
mga kaapu-apuhan ng mga lingkod ni Solomon: ang mga
kaapu-apuhan ni Sotai, ang mga kaapu-apuhan ni Soferet,
ang mga kaapu-apuhan ni Perida, **58** ang mga kaapu-apuhan
ni Jaala, ang mga kaapu-apuhan ni Darkon, ang mga kaapu-
apuhan ni Gidel, **59** ang mga kaapu-apuhan ni Shefatias,
ang mga kaapu-apuhan ni Hatil, ang mga kaapu-apuhan ni
Poqereth Hazebaim, ang mga kaapu-apuhan ni Amon. **60**
Lahat ng mga lingkod ng templo, at lahat ng mga kaapu-
apuhan ng mga lingkod ni Solomon, ay 392. **61** At ang mga
sumusunod ay ang mga pumunta mula sa Tel Mela, Tel
Charsa, Cherub, Adon, at Imer; pero hindi nila mapatunayan
na sila o ang mga pamilya ng kanilang mga ninuno ay mga
kaapu-apuhan mula sa Israel: **62** Ang mga kaapu-apuhan ni
Delaias, ang mga kaapu-apuhan ni Tobias, ang mga kaapu-
apuhan ni Nekoda, 642. **63** At ang mga pari: ang mga kaapu-
apuhan ni Hobaias, ang mga kaapu-apuhan ni Hakoz, ang
mga kaapu-apuhan ni Barzilai na ginawang asawa ang mga
anak na babae ni Barzilai na taga-Galaad at tinawag ayon sa
kanilang pangalan. **64** Sinaliksik nila ang pagkakatala ng
kanilang pangalan kung kasama sa mga nakatala ayon sa
kanilang lahi, pero hindi nila matagpuan, kaya sila ay ibinukod
mula sa pagkapari bilang marumi. **65** At sinabi ng gobernador
sa kanila na hindi dapat sila payagan na kumain sa bahagi
ng pagkain ng mga pari na mula sa mga alay hanggang sa
pagkakataon na may lumitaw na pari na may Urim at Tumim.
66 Ang buong kapulungan na magkakasama ay 42, 360, **67**
maliban pa sa kanilang mga lalaking lingkod at kanilang mga
babaeng lingkod, na ang bilang ay 7, 337. Sila ay mayroong
245 na mang-aawit na mga lalaki at mga babae. **68** Ang
kanilang mga kabayo ay 736, ang kanilang mga mola, 245,
69 ang kanilang mga kamelyo, 435, at ang kanilang mga
asno, 6, 720. **70** Ang ilan sa mga pinuno ng mga angkan ng
mga ninuno ay nagbigay ng mga kaloob para sa gawain. Ang
gobernador ay nagbigay sa pananalapi ng isang libong daric
ng ginto, 50 mga mangkok, at 530 mga kasuotang pang-
pari. **71** Ang ilan sa mga pinuno ng angkan ng mga ninuno ay
nagbigay sa pananalapi para sa gawain ng 20, 000 mga daric
ng ginto at 2, 200 na mga mina ng pilak. **72** Ang natirang mga
tao ay nagbigay ng 20, 000 na mga daric ng ginto, at 2, 200
na mga mina ng pilak, at animnapu't pitong mga balabal para
sa mga pari. **73** Kaya ang mga pari, ang mga Levita, ang
mga tagapagbantay ng tarangkahan, ang mga mang-aawit,
ang ilan sa mga mamamayan, ang mga lingkod sa templo, at
lahat ng Israelita ay nanirahan sa kani-kanilang mga lungsod.
Nang ika-pitong buwan ang mga bayan ng Israel ay nanahan
sa kanilang mga lungsod."

8 Ang lahat ng tao ay nagtipon-tipon para sa isang layunin
sa liwasan sa harap ng Tarangkahan ng Tubig. Sinabi
nila kay Ezra, ang eskriba na dalhin ang Aklat na Batas ni
Moises, na iniutos ni Yahweh sa Israel. **2** Sa unang araw ng
ika-pitong buwan, si Ezra, ang pari ay dinala ang batas sa
harap ng pagpupulong, sa kapwa mga lalaki at babae, at
sa lahat ng nakakarinig at nakakaunawa. **3** Humarap siya
sa liwasan sa harap ng Tarangkahan ng Tubig, at binasa
niya ito mula umaga hanggang tanghali, sa harap ng mga
lalaki at babae, at sinumang nakauunawa. At ang lahat ng
tao ay nakinig nang masigasig sa Aklat ng Batas. **4** At si
Ezra, ang eskriba ay tumayo sa isang mataas na entabladong
kahoy na ginawa ng mga tao para sa layuning iyon. Ang mga
nakatayo sa kaniyang tabi ay sina Matanias, Sema, Anaya,
Urias, Hilkias, at Maaseias, sa kaniyang kanan; at Pedaias,
Misael, Malquias, Hasum, Hasbadana, Zacarias at Mesulam
ay nakatayo sa kaniyang kaliwa. **5** Binuksan ni Ezra ang
aklat sa paningin ng lahat ng mga tao, dahil siya ay nakatayo
nang mataas sa mga tao, at nang binuksan niya ito, ang lahat
ng tao ay tumayo. **6** Si Ezra ay nagbigay ng pasasalamat
kay Yahweh, ang dakilang Diyos, at lahat ng mga tao ay
itinaas ang kanilang mga kamay at sumagot, "Amen, Amen!"
Pagkatapos, iniyuko nila ang kanilang mga ulo at sumamba
kay Yahweh na nakasayad ang kanilang mukha sa lupa. **7**
Maging sila Jeshua, Bani, Serebias, Jamin, Akub, Sabetai,
Hodias, Maaseias, Kelita, Azarias, Jozabad, Hanan, Pelaias
at ang mga Levita ay tumulong sa mga tao na maintindihan
ang batas, habang ang mga tao ay nanatili sa kanilang
lugar. **8** At kanilang binasa ang aklat, ang batas ng Diyos,
pinapaliwanag nang malinaw at binibigyan ng kahulugan para
maintindihan nila ang binabasa. **9** Sinabi nina Nehemias, ang
gobernador, at si Ezra, ang pari at eskriba, at ang mga Levita
na nagbibigay-kahulugan sa mga tao sa kanila, "Ang araw na
ito ay banal kay Yahweh na inyong Diyos. Huwag kayong
mamighati at umiyak." Dahil ang lahat ng tao ay umiyak nang
marinig nila ang mga salita ng batas. **10** Pagkatapos, sinabi
ni Nehemias sa kanila, "Humayo na kayo, kainin ninyo ang
taba at kumuha kayo ng matamis na maiinom, at ipadala ang
ilan nito sa mga walang naihanda, dahil ang araw na ito ay
banal sa ating Panginoon. Huwag kayong magdalamhati,
dahil ang kagalakan ni Yahweh ang inyong lakas." **11** Kaya
pinatahimik ng mga Levita ang mga tao, na sinasabing,
"Tumahimik kayo! Dahil ang araw na ito ay banal. Huwag
kayong magdalamhati." **12** At lahat ng tao ay humayo para
kumain, uminom, magbahagi ng pagkain at magdiwang ng
may matinding kagalakan dahil naunawaan nila ang mga
salitang ipinahayag sa kanila. **13** Sa ikalawang araw ang
mga pinuno ng mga pamilya ng kanilang mga ninuno mula
sa lahat ng tao, ang mga pari at mga Levita, ay nagpunta
nang sama-sama kay Ezra, ang eskriba para makatanggap
ng kaalaman mula sa mga salita ng batas. **14** At kanilang
natagpuan na nakasulat sa batas kung paano iniutos ni
Yahweh sa pamamagitan ni Moises na ang bayan ng Israel ay

kailangan manirahan sa mga kubol sa panahon ng kapistahan
sa ikapitong buwan. **15** Kailangan nilang gumawa ng isang
panukala sa lahat ng kanilang mga lungsod, at sa Jerusalem,
na nagsasabing, "Pumunta kayo sa burol, at magdala kayo
ng mga sanga pabalik mula sa mga puno ng olibo at ligaw na
olibo, at mula sa mirto, mga palma at mayabong na mga
puno, para gumawa ng pansamantalang bahay, katulad nang
nasusulat." **16** Kaya ang mga tao ay pumunta at nagdala ng
mga sanga pabalik at ginawan nila ang kanilang mga sarili
ng kubol, bawat isa sa kanilang mga bubong, sa kanilang
mga patyo, sa mga hukuman ng bahay ng Diyos, sa bukas
na lugar sa Tarangkahan ng Tubig, at sa bukas na lugar sa
Tarangkahan ng Efraim. **17** At lahat ng kapulungan ng mga
bumalik mula sa pagkabihag ay gumawa ng mga kubol at
tumira doon. Dahil simula noong mga araw ni Josue, anak na
lalaki ni Nun, hanggang sa araw na iyon, ang bayan ng Israel
ay hindi ipinagdiwang ang kapistahang ito. At ang kagalakan
nila ay lubos-lubos. **18** Gayundin araw-araw, mula sa unang
araw hanggang sa huli, si Ezra ay nagbasa mula sa Aklat ng
Batas ng Diyos. Pinanatili nila ang kapistahan nang pitong
araw at sa ikawalong araw ay isang taimtim na pagpupulong,
bilang pagsunod sa kautusan.

9 Ngayon sa ika-dalawampu't-apat na araw ng parehong na
buwan, ang bayan ng Israel ay nagpulong at sila ay nag-
ayuno, at nagsuot sila ng telang sako, at naglagay ng alikabok
sa kanilang mga ulo. **2** Inihiwalay ng mga kaapu-apuhan
ng Israel ang kanilang sarili mula sa lahat ng mga dayuhan.
Tumayo sila at nagtapat ng kanilang sariling mga kasalanan
at masasamang mga gawain ng kanilang mga ninuno. **3**
Tumayo sila sa kanilang mga lugar, at sa ika-apat na araw
nagbasa sila mula sa Aklat ng Batas ni Yahweh na kanilang
Diyos. Sa isa pang ika-apat na araw sila ay nagtatapat at
yumuyuko sa harap ni Yahweh na kanilang Diyos. **4** Ang
mga Levita, sila Jeshua, Bani, Kadmiel, Sebanias, Buni,
Serebias, Bani, at Kenani, ay tumayo sa mga hagdan at sila
ay tumawag ng may malakas na tinig kay Yahweh na kanilang
Diyos. **5** Tapos ang mga Levita, Jeshua, at Kadmiel, Bani,
Hasabneias, Serebias, Hodias, Sebanias at Petahias, ay
sinabing, "Tumayo kayo at magbigay ng papuri kay Yahweh
na inyong Diyos magpakailanman." "Nawa pagpalain nila ang
iyong maluwalhating pangalan, at madakila ito nang higit
sa anumang pagpapala at pagpupuri. **6** Ikaw si Yahweh.
Ikaw lamang. Ginawa mo ang langit, ang pinakamataas na
kalangitan, kasama ng lahat ng kanilang mga anghel na
nakahanda para sa digmaan, at ang lupa at lahat nang
naroon, at ang mga dagat at lahat ng nasa kanila. Nagbigay
ka ng buhay sa kanilang lahat, at ang hukbo ng mga anghel
ng langit ay sumasamba sa iyo. **7** Ikaw si Yahweh, ang Diyos
na pumili kay Abram, at ang naglabas sa kaniya sa Ur ng
Caldea, at ang nagbigay sa kaniya ng pangalang Abraham. **8**
Natagpuan mong tapat ang kaniyang puso sa iyong harapan,
at gumawa ka ng tipan sa kaniya na ibibigay mo sa kaniyang
mga kaapu-apuhan ang lupain ng Cananeo, Heteo, Amoreo,
Perezeo, Jebuseo at ng Gergeseo. Pinanatili mo ang iyong
pangako dahil ikaw ay matuwid. **9** Nakita mo ang paghihirap
ng aming mga ninuno sa Ehipto at narinig mo ang kanilang
mga hinagpis sa dagat ng mga Tambo. **10** Nagbigay ka ng
mga tanda at kababalaghan laban sa Paraon, at sa lahat
ng kaniyang mga alipin, at sa lahat ng mga tao sa kaniyang
lupain, dahil alam mo na ang mga taga-Ehipto ay kumilos
nang may pagmamataas laban sa kanila. Pero gumawa ka ng
pangalan para sa iyong sarili na nananatili hanggang sa araw
na ito. **11** At hinati mo ang dagat sa kanilang harapan, kaya
dumaan sila sa tuyong lupa sa gitna ng dagat; at tinapon ang
mga humabol sa kanila papunta sa mga kailaliman, gaya
ng isang bato sa malalim na katubigan. **12** Ginabayan mo
sila sa pamamagitan ng isang haliging ulap sa araw, at sa
pamamagitan ng haliging apoy sa gabi, para ilawan ang
kanilang daan nang sa gayon makalakad sila sa liwanag nito.
13 Sa bundok ng Sinai bumaba ka at kinausap sila mula sa
langit at binigyan mo sila ng makatuwirang mga kautusan
at totoong mga batas, mabuting mga alituntunin at mga
kautusan. **14** Pinaalam mo ang iyong Banal na Pamamahinga
sa kanila, at binigyan mo sila ng mga kautusan at alituntunin
at batas sa pamamagitan ni Moises na iyong lingkod. **15**
Binigyan mo sila ng tinapay mula sa langit para sa kanilang
gutom, at tubig mula sa isang bato para sa kanilang uhaw, at
sinabi mo sa kanila na pumunta para angkinin ang lupain
na pinangako mo na ibibigay sa kanila. **16** Pero sila at ang
aming mga ninuno ay kumilos ng may kalapastanganan, at
matigas ang ulo nila, at hindi nakinig sa iyong mga kautusan.
17 Tumanggi silang makinig, at hindi nila inisip ang tungkol sa
mga kababalaghan na iyong ginawa sa kanilang kalagitnaan,
pero naging mapagmatigas sila, at sa kanilang paghihimagsik
sila ay nagtalaga ng pinuno na magbabalik sa kanila sa
pagkakaalipin. Pero ikaw ang Diyos na puno ng kapatawaran,
mapagbigay-loob at mahabagin, hindi madaling magalit, at
sagana sa pag-ibig na hindi nagbabago. Hindi mo sila iniwan.
18 Hindi mo sila iniwan kahit na sila ay gumawa ng guya mula
sa tinunaw na bakal at sinabing, 'Ito ang inyong Diyos na nag-
alis sa inyo sa Ehipto,' habang sila ay gumagawa ng labis na
mga kalapastanganan. **19** Ikaw, at ang iyong kahabagan,
ay hindi nagpabaya sa kanila sa ilang. Ang haliging ulap
na gagabay sa kanila sa kanilang daan ay hindi sila iniwan
sa araw, maging ang haliging apoy sa gabi para bigyan ng
liwanag ang kanilang daan kung saan sila maglalakad. **20**
Binigay mo ang mabuti mong Espiritu para turuan sila, at ang
iyong manna ay hindi mo ipinagkait sa kanilang mga bibig, at
binigyan mo sila ng tubig para sa kanilang pagkauhaw. **21** Sa
apatnapung taon ibinigay mo ang kanilang pangangailangan
sa ilang, at hindi sila nagkulang. Ang kanilang mga kasuotan
ay hindi nasira at ang kanilang mga paa ay hindi namaga.
22 Binigyan mo sila ng mga kaharian at mamamayan, at
nagtakda ka sa kanila ng lupain sa bawat malalayong sulok.
Kaya kinuha nila bilang pag-aari ang lupain ni Haring Sihon ng
Hesbon, at ang lupain ng Og na hari ng Bashan. **23** Ginawa
mo ang kanilang mga anak na kasing dami ng bituin sa
langit, at dinala mo sila sa lupain. Sinabi mo sa kanilang mga
ninuno na pumunta at angkinin iyon. **24** Kaya ang mga tao ay
pumunta doon at inangkin ang lupain, at sinakop mo bago pa
man sila manirahan sa lupain, ang mga Cananeo. Binigay mo
sila sa kanilang mga kamay, kasama ng kanilang mga hari
at mga mamamayan ng lupain, para magawa ng Israel ang
anumang naisin nila sa kanila. **25** Nasakop nila ang mga
matatatag na lungsod at masaganang lupain, at nasakop nila
ang mga bahay na puno ng lahat ng mabubuting bagay, ang
mga balon ay nahukay na, ang mga ubasan at halamanan ng
olibo, at punong prutas ay nananagana. Kaya sila ay kumain,
nabusog, nasiyahan, at labis na natuwa sa kanilang mga sarili
dahil sa iyong dakilang kabutihan. **26** Pagkatapos, sila ay
naging suwail at naghimagsik laban sa iyo. Tinapon nila ang
iyong batas sa kanilang likuran. Pinatay nila ang iyong mga
propeta na nagbabala sa kanila na bumalik sa iyo, at gumawa

sila ng matinding mga kalapastanganan. **27** Kaya binigay
mo sila sa kamay ng kanilang mga kaaway, na nagdulot ng
kanilang paghihirap. At sa oras ng kanilang paghihirap, sila ay
umiyak sa iyo at dininig mo sila mula sa langit at maraming
beses mo silang iniligtas sa kamay ng kanilang mga kaaway
dahil sa inyong dakilang awa. **28** Pero pagkatapos nilang
makapagpahinga, gumawa ulit sila ng kasamaan sa harapan
mo, at ipinaubaya mo sila sa kamay ng kanilang mga kaaway,
kaya pinamahalaan sila ng kanilang mga kaaway. Pero nang
bumalik sila at umiyak sa iyo, dininig mo sila mula sa langit,
at maraming beses, dahil sa iyong habag, na iniligtas mo sila.
29 Binalaan mo sila para manumbalik sila sa iyong batas.
Pero kumilos sila nang may pagmamataas at hindi nakinig sa
iyong mga kautusan. Sila ay nagkasala laban sa iyong mga
kautusan na nagbibigay ng buhay sa sinumang sumusunod
dito. Hindi nila sinunod ang mga iyon, at hindi nila ito binigyan
ng pansin, at tinanggihan nilang makinig sa mga iyon. **30**
Sa maraming taon, sila ay pinagtiisan mo at binalaan ayon
sa iyong Espiritu sa pamamagitan ng iyong mga propeta.
Gayumpaman hindi pa rin sila nakinig. Kaya ibinigay mo sila
sa mga kalapit-bansa. **31** Pero sa iyong dakilang habag
hindi mo sila lubusang nilipol, o pinabayaan, dahil ikaw ay
mahabagin at maawain na Diyos. **32** Kaya ngayon, aming
Diyos, ang dakila, ang makapangyarihan, at ang kamangha-
manghang Diyos, na siyang tumutupad sa kaniyang tipan at
tapat na pagmamahal, huwag mong maliitin ang lahat ng
paghihirap na dumating sa amin, sa aming mga hari, sa aming
mga prinsipe, sa aming mga pari, sa aming mga propeta, at
sa aming mga ninuno, at sa lahat na iyong mga tao mula sa
araw ng mga hari ng Asiria hanggang sa araw na ito. **33** Ikaw
ay makatuwiran sa lahat ng bagay na dumating sa amin, dahil
matapat mo kaming pinakitunguhan, at kami ay kumilos nang
may kasamaan. **34** Ang aming mga hari, mga prinsepe, mga
pari, at mga ninuno ay hindi pinanatili ang iyong batas, ni
binigyang pansin ang iyong mga kautusan o ang mga utos
mo sa tipan na babala sa kanila. **35** Kahit na sa kanilang
sariling kaharian, habang sila ay nagsasaya sa iyong dakilang
kabutihan sa kanila, sa malaki at masaganang lupain na
hinanda mo sa kanila, hindi sila naglingkod sa iyo o lumayo
mula sa kanilang masasamang gawi. **36** Ngayon sa lupain na
binigay mo sa aming mga ninuno para masiyahan sa mga
prutas at mabubuting kaloob, kami ay mga alipin, tingnan mo,
kami ay mga alipin! **37** Ang masaganang ani mula sa aming
mga lupain ay napupunta sa mga hari na iyong itinakda para
sa amin dahil sa aming mga kasalanan. Sila ang namamahala
sa aming mga katawan at sa aming mga alagang hayop ayon
sa kanilang kagustuhan. Kami ay nasa labis na pagdurusa.
38 Dahil sa lahat ng ito, kami ay gumawa ng isang matatag
na tipan sa kasulatan. Sa selyadong dokumento ay ang mga
pangalan ng aming mga prinsipe, mga Levita at mga pari."

10 Ang mga naglagay ng mga pangalan nila sa selyadong
kasulatan ay sina: Nehemias anak ni Hachalias, ang
gobernador, at ang mga pari na siyang lumagda ay sila
Zedekias, **2** Seraias, Azarias, Jeremias, **3** Pashur, Amarias,
Malchias, **4** Hattus, Sebanias, Maluch, **5** Harim, Meremot,
Obadias, **6** Daniel, Ginnethon, Baruch, **7** Mesullam, Abias,
Miamim, **8** Maazias, Bilgai, at Semeias. Ito ang mga pari. **9**
Ang mga Levita ay sina: Jeshua anak ni Azanias, Binui mula
sa pamilya ni Henadad, Kadmiel, **10** at ang kapwa nila mga
Levita, Sebanias, Hodias, Kelita, Pelaias, Hanan, **11** Mica,
Rehob, Hashabias, **12** Zacur, Serebias, Sebanias, **13** Hodias,
Bani, at Beninu. **14** Ang mga pinuno ng bayan ay sina: Paros,
Pahat-moab, Elam, Zatu, Bani, **15** Bunni, Azgad, Bebai, **16**
Adonijas, Bigvia, Adin, **17** Ater, Hezekias, Azur, **18** Hodias,
Hasum, Besai, **19** Hariph, Anathoth, Nebai, **20** Magpias,
Mesulam, Hezir, **21** Mesezabel, Zadok, Jaddua, **22** Pelatias,
Hanan, Anaias, **23** Oseas, Hananias, Hasub, **24** Halohesh,
Pilha, Sobek, **25** Rehum, Hasabna, Maaseias, **26** Ahias,
Hanan, Anan, **27** Maluc, Harim, at Baana. **28** At sa mga
natitirang mga tao, na mga pari, Levita, mga tagapagbantay
ng tarangkahan, mga mang-aawit, mga tagapaglingkod sa
templo, at lahat ng binukod ang kanilang mga sarili mula sa
mga tao ng mga kalapit-bayan at ipinangako ang kanilang mga
sarili sa batas ng Diyos, kasama ang kanilang mga asawa,
mga anak na lalaki at babae, lahat ng mayroong kaalaman
at pang-unawa, **29** sumama sila kasama ng kanilang mga
kapatid, mga maharlika, at tinali nila ang kanilang mga sarili
sa isang sumpaan at pangako na lalakad sa batas ng Diyos,
na ibinigay sa pamamagitan ni Moises ang lingkod ng Diyos,
at sisiyasatin at susunod sa lahat ng mga kautusan ni Yahweh
na ating Panginoon at sa kaniyang utos at alintuntunin. **30**
Nangako kami na hindi namin ibibigay ang aming mga anak
na babae para sa mga tao sa lupain o kukuha ng kanilang
mga anak na babae para sa mga anak naming lalaki. **31**
Nangako rin kami na kung ang mga tao sa lupain ay nagdala
ng mga kalakal o anumang butil para itinda sa Araw ng
Pamamahinga, hindi kami bibili sa kanila sa anumang banal
na araw. Tuwing ikapitong taon hahayaan namin ang aming
kabukiran na mapahinga, at aalisin namin ang lahat ng utang
na pinagkasunduan ng ibang mga Judio. **32** Tinanggap namin
ang mga utos na magbigay ng ikatlo ng siklo bawat taon para
sa paglilingkod sa tahanan ng ating Diyos, **33** na magkaloob
ng tinapay sa kaniyang presensiya, at para sa karaniwang
handog na butil, ng mga sinusunog na handog sa mga Araw
ng Pamamahinga, para sa pagdiriwang ng bagong buwan at
mga tinakdang kapistahan, at para sa banal na mga handog,
at para sa mga handog sa kasalanan para mabayaran ang
kasalanan ng Israel, gayundin sa lahat ng gawain sa tahanan
ng ating Diyos. **34** At ang mga pari, ang mga Levita, at
ang mga tao ay nagpalabunutan para sa handog na kahoy.
Ang palabunutan ay pipili kung sino sa mga pamilya ang
magdadala ng kahoy sa tahanan ng ating Diyos sa mga
itinalagang panahon bawat taon. Ang kahoy ay susunugin sa
altar ni Yahweh na ating Diyos, katulad ng nasusulat sa batas.
35 Pinangako namin na magdadala sa tahanan ni Yahweh ng
mga unang bunga na tumubo sa aming lupain, at ng unang
bunga ng bawat puno sa bawat taon. **36** At tulad ng nasusulat
sa batas, nangako kami na dadalhin namin sa tahanan ng
Diyos at sa mga pari na siyang naglilingkod doon, ang aming
mga anak na lalaki at ang aming mga kawan at kalupunan.
37 Dadalhin namin ang unang minasang tinapay at ang aming
mga handog na butil, at ang bunga ng bawat puno, at ang
bagong alak at ang langis na dadalhin namin sa mga pari, sa
mga imbakan sa tahanan ng ating Diyos. Dadalhin namin sa
mga Levita ang mga ikapu mula sa aming lupa dahil ang
mga Levita ang lumilikom ng mga ikapu mula sa lahat ng
bayan kung saan kami naghahanapbuhay. **38** Isang pari,
mula sa kaapu-apuhan ni Aaron, ay kailangan sumama sa
mga Levita kapag tumatanggap sila ng mga ikapu. Ang mga
Levita ay kailangang dalhin ang ikasampu ng mga ikapu sa
tahanan ng ating Diyos sa mga imbakan ng ingat-yaman.
39 Dahil ang bayan ng Israel at ang mga kaapu-apuhan ni
Levi ay magdadala ng ambag na butil, bagong alak, at langis

sa mga imbakan kung saan nilalagay ang mga kagamitan
ng santuwaryo at kung saan nananatili ang mga pari na
naglilingkod, ang mga tagapagbantay ng tarangkahan, at ang
mga mang-aawit. Hindi namin pababayaan ang tahanan ng
ating Diyos.

11 Ang mga pinuno ng bayan ay nanirahan sa Jerusalem,
at ang naiwang mga tao ay nagpalabunutan para
dalhin ang isang pamilya mula sa sampu na manirahan sa
Jerusalem, ang banal na lungsod, at ang iba pang siyam ay
nanatili na sa ibang mga bayan. **2** At pinagpala ng mga tao
ang lahat ng mga nagkusang manirahan sa Jerusalem. **3** Ito
ang mga pinuno sa lalawigan na nanirahan sa Jerusalem.
Gayumpaman, sa mga bayan ng Juda, bawat isa ay nanirahan
sa kaniyang sariling lupa, kasama ang ilang mga Israelita,
mga pari, mga Levita, mga tagapaglingkod sa templo at mga
kaapu-apuhan ng mga lingkod ni Solomon. **4** Nanirahan sa
Jerusalem ang ilan sa mga kaapu-apuhan ni Juda at ilan
sa mga kaapu-apuhan ni Benjamin. Ang mga mamamayan
mula sa Juda kasama: si Ataias na anak ni Uzias na anak ni
Zacarias na anak ni Amarias na anak ni Sefatias na anak
ni Mahalael, na kaapu-apuhan ni Peres. **5** At naroon si
Maaseias na anak ni Baruc na anak Colhoze na anak ni
Hazaias na anak ni Adaias na anak ni Joiarib na anak ni
Zacarias, na anak ng Silonita. **6** Lahat ng mga anak ni Peres
na nanirahan sa Jerusalem ay 468. Sila ay mga tanyag na
kalalakihan. **7** Ang mga ito ay mula sa kaapu-apuhan ni
Benjamin: sina Salu na anak ni Mesulam na anak ni Joed na
anak ni Pedaias na anak ni Kolaias na anak ni Maaseias na
anak ni Itiel na anak ni Jesaias. **8** Ang sumunod sa kaniya
ay sina Gabai at Salai, na may kabuuang 928 katao. **9** Si
Joel na anak ni Zicri ay tagapamahala, nila at si Juda na
anak ni Hesenua ay ang pangalawang tagapamahala sa
buong lungsod. **10** Mula sa mga pari: sina Jedaias na anak ni
Joiarib, Jaiquin, **11** Seraias na anak ni Helkias na anak ni
Mesulam na anak ni Zadok na anak ni Meraiot na anak ni
Ahitub, ang pinuno sa tahanan ng Diyos, **12** at ang kanilang
mga kasamahan na gumawa ng trabaho ng angkan, 822 na
mga kalalakihan, kasama si Adaias na anak ni Jeroham na
anak ni Pelalias na anak ni Amzi na anak ni Zacarias na anak
ni Pashur na anak ni Malquijas. **13** At ito ang kaniyang mga
kasamahan na pinuno ng mga sambahayan, 242 na mga
lalaki, at si Amasai ang na anak ni Azarel na anak ni Azai na
anak ni Mesilemot na anak ni Immer, **14** at kanilang mga
kapatid, mga matatapang na mandirigma, ang bilang ay 128;
ang kanilang pangunahing pinuno ay si Zabdiel na anak ni
Hagedolim. **15** At mula sa mga Levita: si Semaias na anak ni
Hasub na anak ni Azrikam na anak ni Hashabias na anak ni
Buni, **16** at si Sabitai at Jozabad, na mula sa mga pinuno ng
mga Levita na nakatalaga sa gawaing panlabas ng tahanan
ng Diyos. **17** Doon si Matanias na anak ni Mica na anak ni
Zabdi, mula sa kaapu-apuhan ni Asaf, ang tagapangasiwa na
nanguna sa panalangin ng pagpapasalamat, at si Bakbukuias,
na pangalawa sa kaniyang mga kasamahan, at si Abda na
anak ni Samua na anak ni Galal na anak ni Jeduthun. **18** Sa
kabuuan ng banal na lungsod ay may 284 na mga Levita.
19 Ang mga tagapagbantay ng tarangkahan: sina Akub,
Talmon, at kanilang mga kasamahan, na nagbabantay ng mga
tarangkahan, 172 mga lalaki. **20** At ang natira mula sa Israel
at sa mga pari at sa mga Levita ay naroon sa lahat ng mga
bayan ng Juda. Bawat isa ay nanirahan sa sariling minanang
lupain. **21** Ang mga manggagawa ng templo ay nanirahan
sa Ofel, at sina Ziha at Gispa ang namahala sa kanila. **22**
Ang pangunahing pinuno ng mga Levita na naglilingkod sa
Jerusalem ay si Uzi na anak ni Bani na anak ni Hashabias
na anak ni Matanias na anak ni Mica, mula sa mga kaapu-
apuhan ni Asap na mga mang-aawit na namamahala sa
gawain sa tahanan ng Diyos. **23** Sila ay nasa ilalim ng mga
kautusan ng hari at mahigpit na kautusan ang ibinibigay sa
mga mag-aawit na araw-araw kailangang gawin. **24** At si
Petahias na anak ni Mesezabel, mula sa kaapu-apuhan ni
Zera na anak ni Juda, ay palaging nasa tabi ng hari sa lahat
ng usapin tungkol sa mga tao. **25** Tungkol sa mga nayon at
kanilang mga bukirin, ilan sa mga mamamayan ng Juda ay
nanirahan sa Kiriat Arba at sa mga nayo nito, at sa Dibon
at mga nayon nito, at sa Jekabzeel at mga nayon nito. **26**
Sila ay nanirahan din sa Jeshua, Molada, Beth-Pelet, **27**
Hazar-shual, Beer-seba at mga nayon nito. **28** At sila ay
nanirahan sa Ziklag, Mecona, at mga nayon nito, **29** sa En-
rimon, Zora, Jarmut, **30** Zanoa, Adullam, at mga nayon nito,
at sa Laquis sa kabukiran nito at sa Azeka at mga nayon nito.
Kaya nanirahan sila mula sa Beer-seba patungo sa lambak
ng ng Ben Hinom. **31** Ang mga lipi ni Benjamin ay nanirahan
din mula at paakyat sa Geba, at Micmas, at Aija, at sa Bethel
at kanilang mga nayon. **32** Sila ay nanirahan din sa Anatot,
Nob, Ananias, **33** Hazor, Rama, Gitaim, **34** Hadid, Zeboim,
Nebalat, **35** Lod, at Ono, ang lambak ng mga manggagawa.
36 Ilan sa mga Levita na nanirahan sa Juda ay itinalaga sa
bayan ni Benjamin.

12 Ito ang mga pari at mga Levita na umakyat kasama
sina Zerubabel na anak ni Sealtiel at kasama ni Josue:
sina Sereias, Jeremias, Ezra, **2** Amarias, Maluc, Hatus, **3**
Secanias, Rehum, at Meremot. **4** Naroon sina Ido, Ginetoi,
Abijas, **5** Mijamin, Maadias, Bilga, **6** Semaias, at Joiarib,
Jedaias. **7** Sina Saul, Amok, Hilkias, at Jedaias. Ito ang mga
pinuno ng mga pari at kanilang mga kasamahan sa mga araw
ni Josue. **8** Ang mga Levita ay sina Josue, Binui, Kadmiel,
Serebias, Juda, at Matanias, na siyang tagapangasiwa sa mga
awit ng pasasalamat, kasama ang kaniyang mga kasamahan.
9 Sina Bakbukuias at Uno, ang kanilang mga kasamahan, ay
nakatayo sa tapat nila habang may gawain. **10** Si Josue ang
ama ni Jehoiakim, si Joiakim ang ama ni Eliasib, si Eliasib
ang ama ni Joiada, **11** si Joiada ang ama ni Jonatan, at si
Jonatan ang ama ni Jadua. **12** Sa mga araw ni Jehoiakim
ito ang mga pari, ang mga pinuno ng mga ama ng mga
pamilya: Si Meraias ang pinuno ni Seraias, si Hananias ang
pinuno ni Jeremias, **13** si Mesulam ang pinuno ni Ezra,
si Jehohanan ang pinuno ni Amarias, **14** si Jonatan ang
pinuno ni Maluqui, at si Jose ang pinuno ni Sebanias. **15**
Sa pagpapatuloy, si Adna ang pinuno ni Harim, si Helkai
ang pinuno ni Meraiot, **16** si Zacarias ang pinuno ni Ido, si
Mesulam ang pinuno ni Gineton, at **17** si Zicri ang pinuno
ni Abijas. Mayroon ding pinuno si Miniamin. Si Piltai ang
pinuno ni Moadias. **18** Si Samua ang pinuno ni Bilga, si
Jehonatan ang pinuno ni Semaias, **19** si Matenai ang pinuno
ni Joiarib, si Uzi ang pinuno ni Jedaias, **20** si Kalai ang pinuno
ni Salai, si Eber ang pinuno ni Amok, **21** si Hashabias ang
pinuno ni Hilkias, at si Nathanael ang pinuno ni Jedaias.
22 Sa mga araw ni Eliasib, ang mga Levitang sina Eliasib,
Joiada, Johanan, at Jadua ay naitala bilang mga pinuno ng
mga pamilya, at ang mga pari ay naitala habang naghahari
si Dario ang Persiano. **23** Ang mga kaapu-apuhan ni Levi
at ang mga pinuno ng kanilang mga pamilya ay naitala sa

Aklat ng mga Salaysay hanggang sa mga araw ni Johanan
na anak ni Eliasib. **24** At ang mga pinuno ng mga Levita
ay sina Hashabias, Serabias, at Josue na anak ni Kadmiel,
kasama ang kanilang mga kasamahan na nakatayo sa tapat
nila para magbigay ng papuri at magbigay ng pasasalamat,
tumutugon ng pangkat sa pangkat, bilang pagsunod sa utos ni
David, ang lingkod ng Diyos. **25** Sina Matanias, Bakbukuias,
Obadias, Mesulam, Talmon at Akub ay mga tagapagbantay
ng tarangkahan na nakatayong nagbabantay sa mga bodega
ng mga tarangkahan. **26** Naglingkod sila sa mga araw ni
Joiakim na anak ni Josue na anak ni Jehozadak, at sa mga
araw ni Nehemias ang gobernador at ni Ezra ang pari at
eskriba. **27** Sa pagtatalaga ng pader ng Jerusalem, hinanap
ng mga tao ang mga Levita saanman sila nanirahan, para
dalhin sila sa Jerusalem para magdiwang ng pagtatalaga
ng may kagalakan, may pasasalamat at umaawit na may
mga pompiyang, alpa, at may mga lira. **28** Ang samahan
ng mga mang-aawit ay sama-samang nagtipon mula sa
distrito sa paligid ng Jerusalem at mula sa mga nayon ng
mga taga-Netofa. **29** Sila ay nagmula rin sa Beth Gilgal at
mula sa mga kabukiran ng Geba at Azmavet, dahil ang mga
mang-aawit ay gumawa ng mga nayon para sa kanilang mga
sarili sa paligid ng Jerusalem. **30** Ang mga pari at ang mga
Levita ay dinalisay ang kanilang mga sarili, at pagkatapos ay
dinalisay nila ang mga tao, ang mga tarangkahan, at ang
pader. **31** Pagkatapos ay kasama ko ang mga pinuno ng
Juda na umakyat sa taas ng pader, at nagtalaga ako ng
dalawang malaking pangkat ng mang-aawit na magbibigay
pasasalamat. Ang isa ay pumunta sa kanan ng pader patungo
sa Tarangkahan ng Dumi. **32** Si Hoshaias at kalahati ng mga
pinuno ng Juda ay sumunod sa kanila, **33** at pagkatapos
nila ay pumunta sina Azarias, Ezra, Mesulam, **34** Juda,
Benjamin, Semaias, Jeremias, **35** at ilan sa mga anak ng
mga pari na may mga trumpeta, at si Zacarias na anak ni
Jonatan na anak ni Semaias na anak ni Matanias na anak ni
Micaias na anak ni Zacur, ang kaapu-apuhan ni Asaf. **36**
Naroon din ang mga kamag-anak ni Zacarias, sina Semaias,
Azarel, Milalai, Gilalai, Maai, Nathanael, Juda, Hanani, na
may instrumento sa musika ni David ang lingkod ng Diyos. Si
Ezra ang eskriba ay nasa harap nila. **37** Sa pamamagitan ng
Tarangkahan ng Bukal, sila ay pumanhik sa pamamagitan
ng mga hagdanan sa lungsod ni David paakyat ng pader,
sa itaas ng palasyo ni David, patungo sa Tarangkahan ng
Tubig sa silangan. **38** At ang ibang pangkat ng mang-aawit
na nagbigay pasasalamat ay pumunta sa ibang direksiyon.
Sinundan ko sila sa pader kasama ang kalahati ng mga tao,
sa itaas ng Tore ng mga Pugon, sa Malapad na Pader, **39** at
sa itaas ng Tarangkahan ng Efraim, at sa pamamagitan ng
Lumang Tarangkahan, at sa pamamagitan ng Tarangkahan ng
Isda, at ng Tore ni Hananel at ng Tore ng Sandaan, patungo
sa Tarangkahan ng mga Tupa, at huminto sila sa Tarangkahan
ng Bantay. **40** Kaya ang parehong mga pangkat ng mang-
aawit na nagbigay pasasalamat ay pumunta kung saan sila
nakatalaga sa tahanan ng Diyos, at pumunta rin ako kung
saan ako nakatalaga kasama ang kalahati ng mga pinuno. **41**
At ang mga pari ay pumunta rin kung saan sila nakatalaga:
sina Eliakim, Maaseias, Miniamin, Micaias, Elioenai, Zacarias,
at Hananias, na may mga trumpeta, **42** sina Maaseias,
Semaias, Eleazar, Uzi, Jehohanan, Malquijas, Elam, at Ezer.
Ang mga mang-aawit ay umawit kasama si Jezrahias bilang
tagapanguna. **43** At naghandog sila ng maraming mga alay
ng araw na iyon, at nagsaya, dahil dinulot ng Diyos na sila ay
magdiwang ng may labis na kagalakan. Ang mga babae rin at
mga bata ay nagsaya. Kaya ang kagalakan ng Jerusalem
ay maririnig mula sa malayo. **44** Sa araw na iyon ang mga
lalaki ay itinalaga na maging tagapangasiwa sa mga silid-
imbakan para sa mga kontribusyon, mga unang bunga, at
mga ikapu, para ipunin nila ang mga bahagi na hiningi ng
kautusan para sa mga pari at para sa mga Levita. Ang
bawat isa ay inatasang magtrabaho sa mga bukirin malapit
sa mga bayan. Dahil ang mga taga-Juda ay nagsaya para
sa mga pari at mga Levita na nakatayo sa harapan nila.
45 Naisagawa nila ang paglilingkod sa kanilang Diyos, at
sa gawain ng pagdadalisay, bilang pagpapanatili sa utos ni
David at ni Solomon na kaniyang anak, at gayundin ang
mga mang-aawit at mga tagapagbantay ng tarangkahan.
46 Sa mahabang panahon, sa mga araw ni David at Asaf,
ay mayroong mga tagapamahala ng mga mang-aawit, at
mayroong mga awiting papuri at pasasalamat sa Diyos. **47**
Sa mga araw ni Zerubabel at sa mga araw ni Nehemias, lahat
ng mga Israelita ay nagbigay ng kanilang pang-araw-araw na
mga bahagi para sa mga mang-aawit at mga tagapagbantay
ng tarangkahan. Itinabi nila ang bahagi na para sa mga
Levita, at ang mga Levita ay itinabi ang bahagi para sa mga
kaapu-apuhan ni Aaron.

13 Nang araw na iyon binasa nila ang Aklat ni Moises
na naririnig ng mga tao. Natuklasan nila na nakasulat
doon na walang Ammonita o Moabita ang dapat sumali sa
kapulungan ng Diyos, magpakailanman. **2** Ito ay dahil hindi
sila lumapit sa mga mamamayan ng Israel nang may tinapay
at tubig, sa halip binayaran nila si Balaam para sumpain
ang Israel. Gayumpaman, ginawa ng ating Diyos na isang
pagpapala ang sumpa. **3** Nang marinig nila ang Batas, pinaalis
nila mula sa Israel ang bawat dayuhan. **4** Bago nito, si
Eliasib na pari ay itinalaga sa mga imbakan ng tahanan ng
ating Diyos. Siya ay kamag-anak ni Tobias. **5** Naghanda si
Eliasib ng isang malaking imbakan para kay Tobias, kung
saan pinaglalagyan dati ng mga handog na pagkaing butil, ng
insenso, mga kagamitan, at ng mga ikapu ng butil, bagong
alak, at ng langis, na itinalaga para sa mga Levita, mga
mang-aawit, mga tagapagbantay ng tarangkahan, at ang mga
ambag para sa mga pari. **6** Pero wala ako sa Jerusalem nang
mga panahong ito. Dahil pumunta ako sa hari ng Babilonia
na si Artaxerxes sa kaniyang ika-tatlumpu't dalawang taon.
Pagkatapos ng ilang panahon ay humingi ako ng pahintulot
sa hari para umalis, **7** at bumalik ako sa Jerusalem. Nabatid
ko ang kasamaan na ginawa ni Eliasib sa pagbibigay kay
Tobias ng isang imbakan sa patyo ng bahay ng Diyos. **8**
Nagalit ako nang lubos at itinapon ko ang lahat ng mga
kagamitan sa bahay ni Tobias palabas ng imbakan. **9** Iniutos
ko na gawin nilang dalisay ang mga imbakan, at ibinalik ko sa
loob ng mga ito ang mga kagamitan sa tahanan ng Diyos,
ang mga handog na pagkaing butil, at ang insenso. **10** At
nalaman ko na ang mga bahaging nakatakda para sa mga
Levita ay hindi naibigay sa kanila, kaya naman mabilis nilang
nilisan ang templo, ang bawat isa sa kani-kaniyang bukid,
tulad din ng ginawa ng mga mang-aawit. **11** Kaya hinarap ko
ang mga opisyales at sinabi, “Bakit napabayaan ang bahay
ng Diyos?” Tinipon ko sila at inilagay sila sa kanilang mga
puwesto. **12** Pagkatapos, dinala ng buong Juda ang ikapu
ng butil, ng bagong alak, at ng langis sa mga imbakan. **13**
Itinalaga ko bilang mga tagapag-ingat yaman sa mga kamalig
na imbakan si Selemias, ang pari, at si Sadoc, ang eskriba,

at mula sa mga Levita, si Pedaias. Sunod sa kanila ay si
Hanan na anak ni Zacur na anak ni Matanias, dahil itinuring
silang mapagkakatiwalaan. Ang kanilang mga tungkulin ay
ang ibigay ang mga panustos sa kanilang mga kasamahan.
14 Alalahanin mo ako, aking Diyos, tungkol dito, at huwag
niyo ng burahin ang mga ginawa kong magaganda para sa
tahanan ng aking Diyos at ang mga pakinabang nito. **15**
Sa mga araw na iyon nakita ko sa Juda ang mga taong
umaapak sa mga pigaan ng ubas sa Araw ng Pamamahinga
at nagpapasok ng mga tumpok ng butil at isinasakay ang mga
ito sa mga asno, at pati alak, mga ubas, mga igos, at lahat ng
uri ng mga mabibigat na pasanin, na dinala nila sa Jerusalem
sa Araw ng Pamamahinga. Tinutulan ko sila sa pagtitinda ng
pagkain sa araw na iyon. **16** Ang mga lalaking mula sa Tiro
na nakatira sa Jerusalem ay nagdala ng mga isda at lahat ng
uri ng mga kalakal, at itininda nila ang mga iyon sa Araw ng
Pamamahinga sa mga mamamayan ng Juda at sa lungsod!
17 Kaya hinarap ko ang mga pinuno ng Juda, "Ano itong
masamang bagay na inyong ginagawa, nilalapastangan ninyo
ang Araw ng Pamamahinga? **18** Hindi ba ito ang ginawa
ng inyong mga ama? At hindi ba nagdala ang ating Diyos
ng lahat ng kasamaang ito sa atin at sa lungsod na ito?
Ngayon nagdadala kayo ng mas higit pang poot sa Israel
dahil sa paglalapastangan ng Araw ng Pamamahinga." **19**
Nang dumilim na sa mga tarangkahan ng Jerusalem bago
ang Araw ng Pamamahinga, iniutos ko na ang mga pinto
ay isara at hindi dapat buksan ang mga ito hanggang sa
matapos ang Araw ng Pamamahinga. Inilagay ko ang ilan sa
aking mga lingkod sa mga tarangkahan para walang kargada
ang maipasok sa Araw ng Pamamahinga. **20** Ang mga
mangangalakal at tagapagtinda ng lahat ng uri ng paninda
ay nanatili sa labas ng Jerusalem ng isa o dalawang beses.
21 Pero binalaan ko sila, "Bakit kayo nananatili sa labas ng
pader? Kung uulitin niyo iyan, pagbubuhatan ko kayo ng
kamay!" Mula nang panahong iyon hindi na sila pumunta sa
Araw ng Pamamahinga. **22** At inutusan ko ang mga Levita
na gawing dalisay ang kanilang mga sarili, at lumapit at
bantayan ang mga tarangkahan, para gawing banal ang Araw
ng Pamamahinga. Alalahanin mo rin ako dahil dito, aking
Diyos, at kaawaan mo ako dahil sa katapatan ng pangako mo
na mayroon ka para sa akin. **23** Sa mga araw na iyon nakita
ko rin ang mga Judio na nag-asawa ng mga babae mula
sa Asdod, Ammon, at Moab. **24** Kalahati sa kanilang mga
anak ang nakakapagsalita ng wika ng Asdod, pero hindi sila
makapagsalita ng wika ng Juda, liban sa isang wika ng ibang
mga bansa. **25** Kaya hinarap ko sila, at isinumpa, at sinaktan
ko ang iba sa kanila at sinabunutan ko sila. Pinasumpa ko
sila sa Diyos, na nagsasabing, "Hindi niyo dapat ibigay ang
inyong mga anak na babae sa kanilang mga anak na lalaki,
o kunin ang kanilang mga anak na babae para sa inyong
mga anak na lalaki, o para sa inyong mga sarili. **26** Hindi
ba si Solomon na hari ng Israel ay nagkasala nang dahil sa
mga babaeng ito? Sa maraming mga bansa walang haring
tulad niya, at siya ay minahal ng kaniyang Diyos. At ginawa
siya ng Diyos na hari ng buong Israel. Gayunpaman, ang
kaniyang mga dayuhang asawa ang nagtulak sa kaniyang
magkasala. **27** Dapat nga ba kaming makinig sa inyo at
gawin ang lahat ng malaking kasamaang ito, at kumilos ng
may pagtataksil laban sa ating Diyos sa pamamagitan ng
pag-aasawa ng mga dayuhang babae?" **28** Isa sa mga anak
ni Joiada anak ni Eliasib na punong pari ay manugang na
lalaki ni Sanbalat ang Horonita. Kaya, inalis ko siya sa aking
presensya. **29** Alalahanin mo ang mga ito, aking Diyos, dahil
sa nilapastangan nila ang kaparian, at ang tipan ng kaparian
at ang mga Levita. **30** Kaya nilinis ko sila mula sa lahat ng
dayuhan, at itinatag ang mga tungkulin ng mga pari at ng
mga Levita, bawat isa sa kani-kanyang mga tungkulin. **31**
Naglaan ako para sa handog ng mga kahoy sa itinakdang
mga oras at para sa mga unang bunga. Alalahanin niyo ako,
aking Diyos, magpakailanman.

Ester

1 Sa mga araw ni Assuero (ito ang Assuero na naghari mula India hanggang sa Ethiopia, mahigit 127 lalawigan), 2 sa mga araw na iyon naupo si Haring Assuero sa kanyang maharlikang trono sa kuta ng Susa. 3 Sa ikatlong taon ng kanyang paghahari, nagbigay siya ng isang pista sa lahat ng kanyang mga opisyal at kanyang mga lingkod. Ang hukbo ng Persia at Media, ang magigiting na mga lalaki, ang mga gobernador ng mga lalawigan ay nasa kanyang harapan. 4 Ipinakita niya ang yaman ng karangyaan ng kanyang kaharian at ang dangal ng kaluwalhatian ng kanyang kadakilaan nang maraming araw, sa loob ng 180 araw. 5 Nang natapos ang mga araw na ito, nagbigay ang hari ng pista na tumagal ng pitong araw. Ito ay para sa lahat ng tao sa palasyo ng Susa, mula sa pinakadakila hanggang sa pinakahamak. Idinaos ito sa bulwagan ng hardin ng palasyo ng hari. 6 Ang bulwagan ng hardin ay pinalamutian ng mga kurtina na kulay puti ang tela at kulay-ube, na may mga tali ng pinong lino at kulay-ube, ibinitin sa sabitang pilak mula sa mga haliging marmol. May mga sopang ginto at pilak na nasa bangketang may dibuhong palamuti na yari sa batong kristal, marmol, ina ng perlas, at mga batong panlatag na may kulay. 7 Ang mga inumin ay inihain sa mga gintong tasa. Di-pangkaraniwan ang bawat tasa, at maraming maharlikang alak na dumating dahil sa pagiging mapagbigay ng hari. 8 Ang inuman ay isinagawa alinsunod sa kautusang, "Dapat walang pilitan." Nagbigay ng mga utos ang hari sa lahat ng mga tauhan ng kanyang palasyo na gawin para sa kanila ang anumang naisin ng bawat panauhin. 9 Pati si Reyna Vashti ay nagbigay ng pista para sa mga kababihan sa maharlikang palasyo ni Haring Assuero. 10 Sa ika-pitong araw, nang ang puso ng hari ay nasisiyahan dahil sa alak, sinabihan niya sina Memuhan, Biztha, Harbona, Bigtha, Abagtha, Zethar at Carcas (ang pitong opisyal na naglilingkod sa harap niya), 11 na dalahin si Reyna Vashti sa harap niya dala ang kanyang maharlikang korona. Gusto niyang ipakita sa mga tao at mga opisyal ang kanyang kagandahan, sapagkat ang mga katangian niya ay napakaganda. 12 Ngunit tumangging sumunod si Reyna Vashti sa salita ng hari na ipinadala sa kanya ng mga opisyal. Pagkatapos labis na nagalit ang hari; nag-alab ang matinding galit sa kalooban niya. 13 Kaya sumangguni ang hari sa mga lalaking kilalang matalino, na nakakaintindi sa mga panahon (dahil ito ang pamamaraan ng hari sa lahat ng mga bihasa sa batas at paghahatol). 14 Ngayon ang mga taong malapit sa kanya ay sina Carshena, Shethar, Admatha, Tarshish, Meres, Marsena at Memucan, pitong prinsipe ng Persia at Media. May paraan sila ng paglapit sa hari, at may pinakamataas na mga katungkulan sa loob ng kaharian. 15 "Alinsunod sa batas, ano ang gagawin kay Reyna Vashti dahil hindi niya sinunod ang utos ni Haring Assuero, na dinala sa kanya ng mga opisyal?" 16 Sinabi ni Memucan sa harap ng hari at ng mga opisyal, "Hindi lamang laban sa Hari nakagawa ng mali si Reyna Vashti, kundi pati na rin sa lahat ng mga opisyal at lahat ng taong nasa loob ng lahat ng lalawigan ni Haring Assuero. 17 Dahil ang paksa ng reyna ay malalaman ng lahat ng kababaihan. Magdudulot ito sa kanila na ituring nang may paghamak ang kanilang mga asawa. Sasabihin nilang, 'Inutusan ni Haring Assuero si Vashti ang reyna na pumunta sa kanyang harapan, ngunit tumanggi siya.' 18 Bago pa matapos ang mismong araw na ito ang mararangal na mga babae ng Persia at Media na nakarinig sa paksa ng reyna ay magsasabi ng parehong bagay sa lahat ng mga opisyal ng hari. Magkakaroon ng matinding paghamak at galit. 19 Kung ito ay makalulugod sa hari, hayaang isang maharlikang kautusan ang palabasin mula sa kanya, at hayaan itong maisulat sa mga batas ng mga Persiano at ng mga Medeo, na hindi na maaaring pawalang-bisa, upang si Vashti ay hindi na muling makapunta sa harap niya. Hayaan ang hari na ibigay ang kanyang kalagayan bilang reyna sa ibang higit na mabuti kaysa kanya. 20 Nang maihayag na ang utos ng hari sa lahat ng kabuuang lawak ng kaharian, lahat ng asawa ay pararangalan ang kanilang mga asawa, mula sa pinakadakila hanggang sa pinakamaliit ang kahalagahan." 21 Ang hari at kanyang mga marangal na kalalakihan ay nasiyahan sa kanyang payo, at ginawa ng hari ang panukala ni Memucan. 22 Nagpadala siya ng mga liham sa lahat ng maharlikang lalawigan, sa bawat lalawigan sa sarili nitong pagsulat, at sa bawat tao sa kanilang sariling wika. Iniutos niya na ang bawat lalaki ay dapat maging amo ng kanyang sariling sambahayan. Ang utos na ito ay ibinigay sa wika ng bawat tao sa imperyo.

2 Pagkatapos ng mga bagay na ito, nang humupa ang galit ni Haring Assuero, naisip niya si Vashti at kung ano ang ginawa niya. Inisip din niya ang tungkol sa kautusang ginawa niya laban kay Vashti. 2 Pagkatapos ay sinabi ng mga binatang tauhan ng Hari na naglilingkod sa kanya, "Hayaang magsagawa ng paghahanap sa ngalan ng hari para sa mga magagandang dalagang birhen 3 Hayaang humirang ang hari ng mga opisyal sa lahat ng mga lalawigan ng kanyang kaharian, upang pagsama-samahin ang lahat ng magagandang mga dalagang birhen sa harem sa palasyo ng Susa. Hayaan silang mailagay sa ilalim ng pangangalaga ni Hegai, ang opisyal ng hari, na siyang namamahala sa mga babae, at hayaang ibigay niya ang kanilang mga pampaganda. 4 Hayaan ang sinumang dalagang babaeng makalugod sa hari na maging reyna kapalit ni Vashti." Naibigan ng hari ang payong ito at ginawa niya ito. 5 Mayroong isang Judio na nakatira sa siyudad ng Susa na nagngangalang Mordecai, anak na lalaki ni Jair na apo ni Simei na anak na lalaki ni Kis na lipi ni Benjamin. 6 Kinuha siya palayo mula sa Jerusalem kasama ng mga tinapon pati na mga dinakip na kasama ni Jehoiakin, hari ng Juda, na tinangay ni Nebuchadezzar na hari ng Babilonia. 7 Siya ang nag-aalaga kay Hadasa, iyon ay, si Esther, ang anak na babae ng kanyang tiyo, sapagkat wala na siyang ama o ina. Ang dalaga ay may magandang hugis at kaibig-ibig ang panlabas na anyo. Inaruga siya ni Mordecai na parang sariling anak. 8 Nang pinahayag ang utos at batas ng hari, maraming dalaga ang dinala sa palasyo ng Susa. Sila ay inilagay sa ilalim ng pangangalaga ni Hegai. Dinala rin si Esther papuntang palasyo ng hari at inilagay sa ilalim ng pangangalaga ni Hegai, ang siyang tagapangasiwa sa mga dalaga. 9 Ang dalaga ay nakapag-bigay lugod sa kanya, at nakuha niya ang pabor nito. Agad niya itong binigyan ng mga pampaganda at bahagi ng pagkain niya. Itinalaga niya sa kanya ang pitong aliping babae mula sa palasyo ng hari, at siya at mga aliping babae ay inilipat niya sa pinakamagandang lugar sa bahay ng mga kababaihan. 10 Walang sinumang sinabihan si Esther kung sino ang kanyang lahi o mga kamag-anak, sapagkat sinabihan siya ni Mordecai na huwag sabihin. 11 Araw-araw naglalakad si Mordecai papunta at pabalik sa harapan ng patyo sa labas ng bahay ng mga kababaihan, upang malaman ang

tungkol sa kapakanan ni Esther, at tungkol sa kung ano ang
gagawin sa kanya. **12** Nang dumating ang pagkakataon para
sa bawat dalaga upang pumunta kay Haring Assuero—sa
pagsunod ng mga alintuntunin para sa mga babae, ang bawat
babae ay kinakailangang tapusin ang labindalawang buwan
ng pagpapaganda, anim na buwan na may langis ng mira, at
anim na may pabango at pampaganda — **13** Kapag ang
dalaga ay pumunta sa hari, anuman ang kagustuhan nito
ay ibinibigay sa kanya mula sa bahay ng mga kababaihan,
para madala niya sa palasyo. **14** Sa gabi siya ay papasok,
at sa umaga siya ay babalik sa ikalawang tahanan ng mga
babae, at sa pangangalaga ni Saasgaz, ang opisyal ng hari,
na siyang namamahala sa ibang mga asawa. Hindi na siya
muling makakabalik sa hari maliban na lamang kung siya ay
malugod sa kanya at ipatawag siyang muli. **15** Ngayon nang
dumating ang panahon para kay Esther (anak na babae ni
Abihail, ang tiyo ni Mordecai, na siyang kumuha sa kanya
bilang sariling anak) na pumunta sa hari, hindi siya humingi
ng anumang bagay subalit kung ano ang iminungkahi ni
Hegai na namamahala sa mga babae. Ngayon naibigan si
Esther ng sinumang makakita sa kanya. **16** Dinala si Esther
kay Haring Asssuero sa maharlikang tirahan sa ika-sampung
buwan, ang buwan ng Tebeth, sa ikapitong taon ng kanyang
pamumuno. **17** Higit na minamahal ng hari si Esther sa lahat
ng mga babae, nakuha nito ang pabor at kabaitan sa harapan
niya, higit sa lahat ng ibang mga birhen, kaya ipinatong
niya ang maharlikang korona sa ulo nito at ginawa siyang
reyna sa halip na si Vasthi. **18** Nagbigay ang hari ng isang
malaking handaan para sa lahat ng mga opisyal at mga alipin
niya, "Handaan ni Esther," at nagbigay siya ng kaluwagan
mula sa pagbubuwis sa mga lalawigan. Nagbigay rin siya ng
mga regalo na may pangmaharlikang pagkabukas-palad. **19**
Nang tipunin ang mga birhen sa ikalawang pagkakataon, si
Mordecai ay naka-upo sa tarangkahan ng Hari. **20** Hindi pa
sinabi ni Esther ang tungkol sa kanyang mga kamag-anak o
kanyang lahi, tulad ng tagubilin ni Mordecai sa kanya. Patuloy
niyang sinunod ang payo ni Mordecai tulad ng ginawa niya
nang pinapalaki siya nito. **21** Sa panahong iyon, habang si
Mordecai ay nakaupo sa tarangkahan ng hari, dalawa sa mga
opisyal ng hari na sina Bigtan at Teres, na nagbabantay sa
daanan ng pintuan, ay nagalit at naghanap ng paraan para
gumawa ng masama kay Haring Assuero. **22** Nang mapag-
alaman ni Mordecai ang bagay na ito, sinabihan niya si Reyna
Esther, at kinausap ni Esther ang hari sa ngalan ni Mordecai.
23 Ang ulat ay siniyasat at napatunayan, kaya binitay ang
dalawang lalaki sa bitayan. Isinulat ang pangyayaring ito sa
Aklat ng mga Alaala sa presensya ng hari.

3 Pagkatapos ng mga bagay na ito, itinaas ni Haring Assuero
ang tungkulin ni Haman na anak na lalaki ni Hammedatha
na Agageo, at inilagay ang sentro ng kanyang kapangyarihan
na mataas sa lahat ng opisyal na kasama niya. **2** Lahat ng
mga lingkod ng hari na nasa tarangkahan ng hari ay palaging
lumuluhod at nagpapatirapa kay Haman tulad ng inutos ng
hari na gawin nila. Ngunit si Mordecai ay hindi lumuhod ni
pinatirapa ang kanyang sarili. **3** Pagkatapos ang mga lingkod
ng hari na nasa tarangkahan ng hari ay sinabihan si Mordecai,
"Bakit mo sinusuway ang utos ng hari?" **4** Kinausap nila
siya araw-araw, ngunit tumanggi siyang sundin ang kanilang
kagustuhan. Kaya kinausap nila si Haman upang alamin kung
ang usapin tungkol kay Mordecai ay mananatiling ganoon,
sapagkat sinabi niya na siya ay isang Judio. **5** Nang makita ni
Haman na si Mordecai ay hindi lumuhod at yumuko sa kanya,
napuno si Haman ng matinding galit. **6** May paghamak na
inisip niya ang pagpatay lamang kay Mordecai, sapagkat
sinabi ng mga lingkod ng hari kung sino ang lahi ni Mordecai.
Gustong lipulin ni Haman lahat ng mga Judio, ang lahi ni
Mordecai, na nasa buong kaharian ni Assuero. **7** Sa unang
buwan (iyon ay ang buwan ng Nisan), sa ikalabindalawang
taon ni Haring Assuero, nagtapon sila ng Pur—iyon ay,
nagpalabunutan sila—sa harapan ni Haman—palabunutan sa
bawat araw matapos ang araw at buwan, upang pumili ng
araw at buwan— hanggang mapili nila ang ikalabindalawang
buwan (ang buwan ng Adar). **8** Pagkatapos sinabi ni Haman
kay Haring Assuero, "May isang lahing nagkalat at nakatira sa
lahat ng lalawigan ng iyong kaharian. Ang kanilang mga batas
ay iba mula sa ibang mga tao, at hindi nila sinusunod ang mga
batas ng hari, kaya hindi nararapat para sa hari na hayaan
silang manatili. **9** Kung mamarapatin ng hari, magbigay ng
utos upang patayin sila, at maglalagay ako ng sampung
libong talentong pilak sa kamay ng namamahala sa kalakalan
ng hari, upang ilagay nila ito sa kabang-yaman ng hari." **10**
Pagkatapos ay hinubad ng hari ang panselyong singsing sa
kanyang kamay at ibinigay ito kay Haman na anak na lalaki ni
Hammedatha ng Agageo, ang kaaway ng mga Judio. **11**
Sinabi ng hari kay Haman, "Sisiguraduhin kong maibalik ang
pera sa iyo at sa iyong lahi. Magagawa mo anuman ang
iyong naisin para dito." **12** Pagkatapos ay pinatawag ang mga
manunulat ng hari sa ikalabintatlong araw ng unang buwan,
at isang utos na naglalaman ng lahat ng iniutos ni Haman ang
sinulat para sa mga panlalawigang gobernador ng hari, iyong
mga namumuno sa lahat ng lalawigan, sa mga gobernador
ng iba't-ibang mga lahi, at sa lahat ng mga opisyal ng lahat
ng tao, sa bawat lalawigan sa sarili nilang pagsulat, at sa
bawat tao sa sarili nilang wika. Ito ay isinulat sa pangalan ni
Haring Assuero at sinelyuhan ng kanyang singsing. **13** Ang
mga kasulatan ay inihatid sa pamamagitan ng tagahatid ng
liham sa lahat ng lalawigan ng hari, upang lipulin, patayin, at
wasakin ang lahat ng Judio, mula bata hanggang matanda,
mga bata at kababaihan, sa isang araw—sa ikalabintatlong
araw ng ikalabindalawang buwan (ang buwan ng Adar) —at
samsamin ang kanilang mga ari-arian. **14** Ang kopya ng liham
ay ginawang batas sa bawat lalawigan. Sa bawat lalawigan
ito ay ipinagbigay-alam sa lahat ng mga tao na dapat silang
maghahanda para sa araw na ito. **15** Lumabas ang mga
tagahatid at nagmadaling ipinamahagi ang kautusan ng hari.
Ang batas ay ipinamahagi rin sa palasyo ng Susa. Ang hari at
si Haman ay umupo upang uminom, ngunit ang siyudad ng
Susa ay nasa kaguluhan.

4 Nang malaman ni Mordecai ang lahat ng ginawa, pinunit
niya ang kanyang mga damit at isinuot ang telang
magaspang at mga abo. Lumabas siya sa gitna ng siyudad, at
umiyak ng isang malakas at mapait na iyak. **2** Pumunta lamang
siya hanggang sa tarangkahan ng hari, dahil walang sinuman
ang pinahihintulutang makadaan dito na nakadamit ng telang
magaspang. **3** Sa bawat lalawigan, saan man nakarating ang
utos at batas ng hari, mayroong matinding pagluluksa ang
mga Judio, may pag-aayuno, iyakan, at taghuyan. Marami sa
kanila ang nakahiga sa telang magaspang at mga abo. **4** Nang
ang mga kabataang babae ni Esther at kanyang mga lingkod
ay dumating at sinabihan siya, ang reyna ay nagdalamhati.
Nagpadala siya ng mga damit upang damitan si Mordecai
(para mahubad niya ang kanyang telang magaspang), subalit

ayaw niyang tanggapin ang mga ito. 5 Pagkatapos pinatawag
ni Esther si Hathach, isa sa mga opisyal ng hari na naatasan
para paglingkuran siya. Inutusan niya ito na pumunta kay
Mordecai para alamin kung ano ang nangyari at ano ang ibig
sabihin nito. 6 Kaya nagpunta si Hathach kay Mordecai sa
plasa ng siyudad sa harap ng tarangkahan ng hari. 7 Iniulat
ni Mordecai sa kanya ang lahat ng nangyari sa kanya, at
ang kabuuang halaga ng pilak na pinangako ni Haman para
timbangin at ilagay sa pananalapi ng hari upang ipapatay
ang mga Judio. 8 Binigyan niya rin siya ng kopya ng batas
na nilathala sa Susa para sa pagkawasak ng mga Judio.
Ginawa niya ito upang maipakita ito ni Hathach kay Esther, at
mabigyan niya siya ng pananagutan ng pagpunta sa hari
para hingin ang kanyang pabor, at magmakaawa sa kanya
ngalan ng kanyang lahi. 9 Kaya pumunta si Hathach kay
Esther at sinabi sa kanya kung ano ang sinabi ni Mordecai.
10 Pagkatapos kinausap ni Esther si Hathach at sinabi
sa kanyang bumalik kay Mordecai. 11 Sinabi niya, “Ang
lahat ng mga lingkod ng hari at mga tao sa mga lalawigan
ng hari ay nakakaalam na kung sinumang lalaki o babae
ang pumunta sa hari sa panloob na bulwagan nang hindi
pinapatawag, mayroon lamang isang batas: na siya ay dapat
patayin—maliban sa sinuman na iunat ng hari sa kaniya ang
gintong setro upang mabuhay siya. Hindi pa ako pinapatawag
upang pumunta sa hari sa tatlumpung araw na ito.” 12 Kaya
iniulat ni Hathach ang sinabi ni Esther kay Mordecai. 13
Pinabalik ni Mordecai ang mensaheng ito: “Hindi mo dapat
isipin na sa palasyo ng hari, makakatakas ka higit pa sa ibang
mga Judio. 14 Kung mananatili kang tahimik sa oras na ito,
ang pagsaklolo at pagliligtas ay darating para sa mga Judio
mula sa ibang lugar, subalit ikaw at ang sambahayan ng iyong
ama ay mamamatay. Sinong nakakaalam kung dumating ka
sa maharlikang kalagayan para sa panahong tulad nito?”
15 Pagkatapos pinadala ni Esther ang mensaheng ito kay
Mordecai, 16 “Pumunta ka, tipunin mo ang lahat ng mga
Judio na naninirahan sa Susa, at mag-ayuno kayo para sa
akin. Huwag kayong kumain o uminom ng tatlong araw, gabi
o araw. Ako at ang aking mga kabataang babae ay mag-
aayuno sa parehong paraan. Pagkatapos pupunta ako sa
hari, kahit na labag ito sa batas. At kung ako ay mamatay,
ako ay mamamatay.” 17 Pumunta si Mordecai at ginawa ang
lahat ng sinabi ni Esther na kanyang gagawin.

5 Makalipas ng tatlong araw, isinuot ni Esther ang kanyang
damit pangreyna at nagtungo upang tumayo sa panloob
na patyo ng palasyo ng hari, sa tapat ng bahay ng hari.
Nakaupo ang hari sa kanyang trono sa loob ng palasyo,
paharap sa pasukan ng maharlikang tahanan. 2 Nang makita
ng hari si Reyna Esther na nakatayo sa patyo, nakasumpong
ito ng pabor sa kanyang paningin. Itinuro niya sa kanya
ang kanyang gintong setro na nasa kanyang kamay. Kaya
lumapit at hinawakan ni Esther ang dulo ng kanyang setro.
3 Pagkatapos sinabi ng hari sa kanya, “Ano ang nais mo,
Reyna Esther? Ano ang iyong kahilingan?” Ibibigay sa iyo
hanggang sa kalahati ng aking kaharian.” 4 Sinabi ni Esther,
“Kung mamarapatin ng hari, hayaang dumalo ang hari at si
Haman sa handaang inihanda ko ngayon para sa kanya.” 5
Pagkatapos sinabi ng hari “Dalhin agad si Haman, upang
gawin kung ano ang sinabi ni Esther.” Kaya pumunta ang
hari at si Haman sa handaang inihanda ni Esther. 6 Nang
inihahain na ang alak sa handaan, sinabi ng hari kay Esther,
“Ano ang iyong kahilingan? Ipagkakaloob sa iyo. Ano ang
iyong pakiusap? Hanggang kalahati ng aking kaharian, ito ay
ipagkakaloob.” 7 Sumagot si Esther, “Ito ang aking kahilingan
at pakiusap, 8 kung nakasumpong ako ng pabor sa paningin
ng hari at mamarapatin ng hari na ipagkaloob ang aking
kahilingan, at igalang ang aking pakiusap. Hayaan na ang
hari at si Haman ay dumalo sa ihahanda kong handaan para
sa inyo bukas, at sasagutin ko ang katanungan ng hari.” 9
Masayang lumabas si Haman nang araw na iyon at may
galak sa puso. Ngunit nang makita ni Haman si Mordecai sa
tarangkahan ng hari na hindi tumayo ni hindi nanginig sa takot
sa kanyang harapan, napuno siya ng matinding galit laban
kay Mordecai. 10 Gayunman, nagtimpi si Haman sa kanyang
sarili at umuwi sa kanyang sariling bahay. Pinatawag niya
ang kanyang mga kaibigan at tinipon sila, kasama si Zeresh
na kanyang asawa. 11 Ipinagmalaki ni Haman sa kanila
ang karangyaan ng kanyang kayamanan at ang bilang ng
kanyang maraming anak na lalaki, kung paano siya sumulong
angat sa lahat ng mga opisyal at mga lingkod ng hari. 12
Sinabi ni Haman, “Kahit si Reyna Esther ay walang ibang
inimbita na pumunta maliban sa akin kasama ng hari sa
handaan na kanyang inihanda. Kahit bukas muli niya akong
inimbitahan kasama ang hari. 13 Ngunit lahat ng ito na aking
nararanasan ay walang halaga sa akin, hanggang sa nakikita
ko si Mordecai na Judio na nakaupo sa tarangkahan ng hari.”
14 Kaya sinabi ni Zeresh kay Haman na kanyang asawa at sa
lahat ng kanyang kaibigan, “Hayaan mo silang gumawa ng
bitayang may taas na limampung kubit. Sa umaga makipag-
usap ka sa hari na ibitay nila roon si Mordecai. Pagkatapos
pumunta kang masaya kasama ng hari sa handaan. Naging
kasiya-siya ito kay Haman, at nagpagawa siya ng bitayan.

6 Nang gabing iyon hindi makatulog ang hari. Inutusan niya
ang kanyang mga lingkod na dalhin ang mga talaan ng
mga pangyayari sa kanyang paghahari, at ito ay basahin
nang malakas sa harap ng hari. 2 At natagpuang nakatala
roon na isinumbong ni Mordecai ang tungkol kina Bigthana at
Teres, dalawa sa mga opisyal ng hari na nagbabantay sa
pasukan, na siyang sinubukang saktan si Haring Assuero.
3 Nagtanong ang hari, “Anong karangalan at pagkilala ang
nagawa kay Mordecai sa paggawa nito?” Pagkatapos sinabi
ng kanyang mga kabataang lalaki, na lingkod niya, “Walang
anumang nagawa para sa kanya.” 4 At sinabi ng hari,
“Sino ang nasa patyo?” Ngayon si Haman ay pumasok sa
panlabas na patyo ng bahay ng hari upang kausapin siya
tungkol sa pagbitay kay Mordecai sa bitayang inihanda niya
para sa kanya. 5 Sinabi ng mga lingkod ng hari sa kanya,
“Si Haman ay nakatayo sa patyo.” Sinabi ng hari, “Hayaan
siyang pumasok.” 6 Nang pumasok si Haman, sinabi ng hari
sa kanya, “Anong dapat gawin sa lalaki na kinalulugdang
parangalan ng hari?” Ngayon sinabi ni Haman sa kanyang
puso, “Sino ang kinalulugdang parangalan ng hari na higit
kaysa sa akin?” 7 Sinabi ni Haman sa hari, “Sa lalaki na
kinalulugdang parangalan ng hari, 8 hayaang dalhin ang mga
maharalikang balabal, mga balabal na isinuot ng hari, at isang
kabayong sinakyan ng hari at sa ulo nito ay ang sagisag ng
hari. 9 Pagkatapos payagang ibigay ang mga balabal at
ang kabayo sa isa sa pinakamarangal na opisyal ng hari.
Hayaan silang bihisan ang lalaking kinalulugdang parangalan
ng hari, at hayaang pasakayin siya sa kabayong lilibot sa
mga lansangan ng bayan. Hayaang ipahayag nila sa harapan
niya, 'Ganito ang ginagawa sa kinalulugdang parangalan ng
hari!'” 10 Pagkatapos sinabi ng hari kay Haman, “Magmadali,

kunin mo ang mga balabal at ang kabayo, gaya ng iyong
sinabi, at gawin mo iyon kay Mordecai na Judio na nakaupo
sa tarangkahan ng hari. Huwag mabigo sa isa mang bagay
na iyong sinabi." **11** Pagkatapos kinuha ni Haman ang
mga balabal at ang kabayo. Binihisan niya si Mordecai at
pinasakay sa kabayo patungo sa mga lansangan ng siyudad.
Ipinahayag sa unahan niya, "Ganito ang ginagawa sa tao na
kinalulugdang parangalan ng hari!" **12** Bumalik si Mordecai sa
tarangkahan ng hari. Ngunit nagmadali si Haman sa kanyang
bahay, nagluluksa, na may takip ang ulo. **13** Sinabi ni Haman
kay Zeres na kanyang asawa at sa lahat niyang mga kaibigan
ang lahat ng bagay na nangyari sa kanya. Pagkatapos sinabi
sa kanya ng kanyang mga kalalakihang kilala sa kanilang
karunungan, at Zeres na kanyang asawa, "Kapag si Mordecai,
ang tao na siyang nagsimula kang bumagsak, ay Judio, hindi
mo siya matatalo, ngunit ikaw ay tiyak na babagsak sa harap
niya. **14** Habang nakikipag-usap sila sa kanya, dumating
ang mga opisyal ng hari. Nagmadaling dinala si Haman sa
handaang inihanda ni Esther.

7 Kaya pumunta ang hari at si Haman sa pista kasama
ni Reyna Esther. **2** Sa ikalawang araw na ito, habang
nagsisilbi sila ng alak, sinabi ng hari kay Esther, "Ano ang
iyong kahilingan, Reyna Esther? Ipagkakaloob ito sa iyo.
Ano ang iyong pakiusap? Hanggang sa kalahati ng kaharian,
ipagkakaloob ito." **3** Pagkatapos ay sumagot si Reyna Esther,
"Kung nakasumpong ako ng kagandahang loob sa iyong
mga mata, hari, at kung ito ay mamarapatin mo, hayaang
ibigay sa akin ang aking buhay—ito ang aking kahilingan,
at pakiusap ko rin ito para sa aking lahi. **4** Dahil kami ay
ipinagbili, ako at ang aking lahi, upang wasakin, patayin, at
lipulin. Kung kami ay ipinagbili lamang sa pagkaalipin, bilang
lalaki at babaing alipin, tatahimik na lang sana ako, sapagkat
walang kapighatiang tulad nito na magbigay-katarungan
para gagambalain ang hari." **5** Pagkatapos sinabi ni Haring
Assuero kay Esther na reyna, "Sino siya? Nasaan ang taong
pumuno sa kanyang puso na gumawa ng ganyang bagay?" **6**
Sinabi ni Esther, "Ang taong napopoot, ang kaaway na iyon,
ay itong masamang si Haman!" Pagkatapos lubhang nasindak
si Haman sa harap ng Hari at ng reyna. **7** Tumayo ang hari
sa matinding galit mula sa pag-inom ng alak sa kapistahan at
pumunta sa hardin ng palasyo, ngunit naiwan si Haman upang
magmakaawa para sa kanyang buhay mula kay Reyna Esther.
Nakita niya na ang kapahamakan ay pinagpapasyahan na ng
hari laban sa kanya. **8** Pagkatapos bumalik ang hari mula
sa hardin ng palasyo patungo sa silid kung saan isinilbi ang
alak. Kababagsak lamang ni Haman sa upuang kinaroroonan
ni Esther. Sinabi ng hari, "Pagsasamantalahan ba niya ang
reyna sa aking harapan sa sarili ko pang pamamahay?"
Pagkalabas mismo ng mga salitang ito mula sa bibig ng hari,
tinakpan ng mga lingkod ang mukha ni Haman. **9** Pagkatapos
si Harbona, isa sa mga opisyal na naglilingkod sa hari, ay
nagsabing, "Isang bitayang limampung kubit ang taas ang
nakatayo sa tabi ng bahay ni Haman. Itinayo niya ito para kay
Mordecai, ang nagsalita upang mapangalagaan ang hari."
Sinabi ng hari, "Bitayin siya roon." **10** Kaya binitay nila si
Haman sa bitayang kanyang inihanda para kay Mordecai.
Pagkatapos humupa ang matinding galit ng hari.

8 Sa araw na iyon ibinigay ni Haring Assuero kay Reyna
Esther ang ari-arian ni Haman, na kaaway ng mga
Judio. At nagsimulang maglingkod si Mordecai sa hari, dahil
sinabihan ni Esther ang hari kung ano ang kaugnayan niya
sa kanya. **2** Kinuha ng hari ang panselyong singsing, na
binawi niya mula kay Haman, at ibinigay ito kay Mordecai.
Itinalaga ni Esther si Mordecai na maging tagapamahala ng
lahat ng ari-arian ni Haman. **3** Pagkatapos nakipag-usap muli
si Esther sa hari. Iniyuko niya ang kanyang mukha sa lupa
at umiyak habang nagmamakaawa sa kanya na tapusin na
ang masamang balak ni Haman na Agageo, ang pakanang
binuo niya laban sa mga Judio. **4** Pagkatapos itinuro ng hari
ang gintong setro kay Esther; bumangon at tumayo siya sa
harap ng hari. **5** Sinabi niya, "Kung mamarapatin ng hari,
at kung nakasumpong ako ng kagandahang-loob sa iyong
paningin, kung ang bagay ay parang wasto sa harap ng hari,
at ako ay kalugud-lugod sa iyong mga mata, hayaang isang
kautusan ang maisulat upang mapawalang-bisa ang mga
liham ni Haman na anak ni Hammedatha na Agageo, ang
mga liham na kanyang sinulat para wasakin ang mga Judio
na nasa lahat ng mga lalawigan ng hari. **6** Sapagkat paano
ko makakayang tingnan ang kapahamakang mangyayari sa
aking lahi? Paano ko matitiis na panoorin ang pagkalipol ng
aking mga kamag-anak? **7** Sinabi ni Haring Assuero kina
Esther at Mordecai na Judio, "Tingnan ninyo, ibinigay ko kay
Esther ang bahay ni Haman, at binitay nila si Haman sa
bitayan, dahil sasalakayin niya ang mga Judio. **8** Sumulat
ka ng iba pang kautusan para sa mga Judio sa pangalan
ng hari, at selyuhan ito sa pamamagitan ng singsing ng
hari. Sapagkat ang kautusang naisulat na sa pangalan ng
hari at naselyuhan sa pamamagitan ng singsing ng hari ay
hindi maaaring mapawalang-bisa." **9** Kaya pinatawag ang
mga manunulat ng hari sa oras na iyon, sa ikatlong buwan,
na buwan ng Sivan, sa ikadalawampu't tatlong araw ng
buwan. Isang kautusan ang isinulat na naglalaman ng lahat
ng iniuutos ni Mordecai na may kinalaman sa mga Judio.
Isinulat ito para sa mga panlalawigang gobernador, ang mga
gobernador at mga opisyal ng mga lalawigang matatagpuan
mula India hanggang Ethiopia, 127 na lalawigan, sa bawat
lalawigan ang liham ay isinulat sa kanilang sariling pagsulat,
at sa bawat lahi sa kanilang wika, at sa mga Judio sa kanilang
pagsulat at wika. **10** Sumulat si Mordecai sa pangalan ni
Haring Assuero at sinelyuhan ito ng panselyong singsing
ng hari. Pinadala ang mga kasulatan sa pamamagitan ng
mga tagahatid na nakasakay sa mabibilis na mga kabayo
na siyang ginagamit sa paglilingkod sa hari, pinarami mula
sa maharlikang palahiang hayop. **11** Pinahintulutan ng
hari ang mga Judio na nasa bawat siyudad na magtipun-
tipon at gumawa ng paninindigan upang pangalagaan ang
kanilang buhay; upang ubusin, patayin, at lipulin ang anumang
sandatahang lakas mula sa alinmang lahi o lalawigang
gustong sumalakay sa kanila, kasali ang mga bata at mga
kababaihan o dambungin ang kanilang mga ari-arian. **12**
Ipapairal ito sa lahat ng lalawigan ni Haring Assuero, sa
ikalabintatlong araw ng ikalabindalawang buwan, na buwan
ng Adar. **13** Ang kopya ng utos ay ilalathala bilang batas at
ilalantad ito sa lahat ng tao. Ang mga Judio ay dapat handa
sa araw na iyon upang maghiganti sa kanilang mga kaaway.
14 Kaya sumakay ang mga tagahatid sa maharlikang mga
kabayong ginagamit para sa paglilingkod sa hari ang mga
tagahatid. Humayo sila nang walang antala. Ang kautusan ng
hari ay inilathala rin mula sa palasyo ng Susa. **15** Pagkatapos
umalis si Mordecai sa presensya ng hari na nakasuot ng
maharlikang damit na bughaw at puti, na may malaking
gintong korona at kulay-ubeng balabal ng pinong lino. At

sumigaw at nagsaya ang siyudad ng Susa. **16** Nagkaroon ng kaliwanagan, kagalakan, kasiyahan, at karangalan ang mga Judio. **17** Sa bawat lalawigan at sa bawat siyudad, saanman makarating ang kautusan ng hari, may kagalakan at kasiyahan ang mga Judio, isang pagdiriwang at isang araw ng pangilin. Maraming naging Judio ang nagmula sa ibat-ibang lahi ng mga tao, dahil ang takot ng mga Judio ay bumagsak sa kanila.

9 Ngayon sa ikalabindalawang buwan, ang buwan ng Adar, sa ikalabintatlong araw, nang ang batas ng hari at ang kautusan ay malapit nang ipatupad, sa araw na ang mga kaaway ng mga Judio ay umaasang makakuha ng kapangyarihan sa ibabaw nila, ito ay nabaliktad. Ang mga Judio ang nakakuha ng kapangyarihan sa ibabaw ng mga galit sa kanila. **2** Nagpulong ang mga Judio sa kanilang mga siyudad sa kabuuan ng lahat ng mga lalawigan ni Haring Ahasuerus, upang pagbuhatan ng kamay ang mga sumubok na magdala ng kapahamakan sa kanila. Wala ni isa ang makapanindigan laban sa kanila, dahil ang takot sa kanila ay bumagsak sa lahat ng mga lahi. **3** Lahat ng mga opisyal ng mga lalawigan, ang mga panlalawigang gobernador, ang mga gobernador, at ang mga tagapangasiwa ng hari, tumulong sa mga Judio dahil sa takot kay Mordecai na bumagsak sa kanila. **4** Dahil si Mordecai ay dakila sa bahay ng hari, at ang kanyang kasikatan ay kumalat sa kabuuan ng lahat ng mga lalawigan, dahil ang taong si Mordecai ay nagiging dakila. **5** Sinalakay ng mga Judio ang kanilang mga kaaway gamit ang espada, pinagpapatay at pinagwawasak sila, at ginawa ang anumang naisin nila sa mga galit sa kanila. **6** Sa mismong kuta ng Susa, pinatay at winasak ng mga Judio ang limandaang kalalakihan. **7** Pinatay nila sina Parshandatha, Dalphon, Aspatha, **8** Poratha, Adalia, Aridatha, **9** Parmashta, Arisai, Aridai, Vaizatha, **10** at ang sampung anak na lalaki ni Haman na anak na lalaki ni Hammedatha, ang kaaway ng mga Judio. Ngunit hindi sila kumuha ng kahit anong nakaw. **11** Sa araw na iyon ang bilang ng namatay sa Susa, ang pinatibay na siyudad, ay ibinalita sa hari. **12** Sinabi ng hari kay Reyna Esther, “Pinatay ng mga Judio ang limandaang lalaki sa siyudad ng Susa, kasama ang sampung anak na lalaki ni Haman. Pagkatapos ano pa ang ginawa nila sa mga natitirang lalawigan ng hari? Ngayon ano ang iyong kahilingan? Ito ay ipagkakaloob sa iyo. Ano ang pakiusap mo? Ito ay ipagkakaloob sa iyo.” **13** Sinabi ni Esther, “Kung makalulugod ito sa Hari, hayaang ang mga Judio na nasa Susa ay pahintulutang dalhin ang kautusan ng araw na ito bukas din, at hayaang bitayin ang katawan ng mga anak na lalaki ni Haman sa mga bitayan.” **14** Kaya iniutos ng hari na ito ay gawin. Isang kautusan ang pinalabas sa Susa at binitay nila ang sampung anak na lalaki ni Haman. **15** Ang mga Judio na nasa Susa ay dumating na magkakasama sa ikalabing-apat na araw ng buwan ng Adar, at pumatay ng karagdagang tatlondaang lalaki sa Susa, ngunit walang gumalaw sa mga nakaw. **16** Ang natirang mga Judio na nasa mga lalawigan ng hari ay nagsama-sama upang ipagtanggol ang kanilang mga buhay, at nagkaroon sila ng kaginhawaan mula sa kanilang mga kaaway at pumatay ng pitumpu't-limang libo sa mga namumuhi sa kanila, ngunit hindi nila ginalaw ang mga mahahalagang bagay ng mga pinatay nila. **17** Sa ikalabintatlong araw ng buwan ng Adar, sa ikalabing-apat na araw, nagpahinga sila at gumawa ng isang araw ng kapistahan at pagsasaya. **18** Ngunit ang mga Judio na nasa Susa ay magkakasamang nagtipon sa ikalabintatlo at ikalabing-apat na araw. Sa ikalabinlimang araw nagpahinga sila at ginawa nila itong isang araw ng kapistahan at pagsasaya. **19** Iyan ang dahilan kung bakit ang mga Judio ng mga nayon, na gumagawa ng kanilang mga tahanan sa mga bayang bukirin, ay ipinagdiriwang ang ikalabing-apat na araw sa buwan ng Adar bilang isang araw ng pagsasaya at kapistahan, at bilang isang araw kung saan nagpapadala sila ng mga regalong pagakain sa isa't-isa. **20** Itinala ni Mordecai ang mga bagay na ito at nagpadala ng mga liham sa lahat ng mga Judio na nasa lahat ng mga lalawigan ni Haring Ahasueros, kapwa malapit at malayo, **21** pinipilit silang tandaan ang ikalabing-apat at ikalabinlimang araw ng Adar bawat taon. **22** Ito ang mga araw na nakakuha ng kaginhawaan ang mga Judio mula sa kanilang mga kaaway, at ang panahon kung kailan ang kanilang pighati ay napalitan ng kagalakan, at mula sa pagluluksa naging isang araw ng pangilin. Gagawin nila ang mga iyon na araw ng kapistahan at pagsasaya, at ng pagpapadala ng mga regalong pagkain sa isa't-isa at mga regalo para sa mahirap. **23** Kaya nagpatuloy ang mga Judio sa pagdiriwang ng kanilang nasimulan, paggawa sa kung ano ang isinulat ni Mordecai sa kanila. **24** At sa panahong iyon si Haman na anak na lalaki ni Hammedatha na Agageo, ang kaaway ng lahat ng mga Judio, ay nagpakana laban sa mga Judio para lipulin sila at nagtapon siya ng Pur (iyon ay, nagpalabunutan), upang durugin at wasakin sila. **25** Ngunit nang dumating iyon sa harapan ng Hari, nagbigay siya ng mga kautusan sa pamamagitan ng mga liham na ang masamang balak ni Haman na kanyang binuo laban sa mga Judio ay dapat ibalik sa kanyang sariling ulo at siya at ang kanyang mga anak na lalaki ay dapat bitayin sa bitayan. **26** Kaya tinawag nila ang mga araw na ito na Purim, sunod sa pangalan ng Pur. Dahil sa lahat ng bagay na naitala sa liham na ito at lahat ng bagay na kanilang nakita at nangyari sa kanila, **27** tinanggap ng mga Judio ang isang bagong kaugalian at tungkulin. Itong kaugalian ay para sa kanilang mga sarili, kanilang mga kaapu-apuhan, at bawat isang sasama sa kanila. Ipagdiriwang nila ang dalawang araw na ito bawat taon. Ipagdiriwang nila sa tiyak na paraan at sa parehong panahon bawat taon. **28** Itong mga araw ay ipagdiriwang at tatandaan ng bawat salinlahi, bawat pamilya, bawat lalawigan at bawat siyudad. Itong mga Judio at kanilang mga kaapu-apuhan ay hindi hihinto sa matapat na pagdiriwang ng mga araw na ito ng Purim, upang hindi nila makalimutan. **29** Si Reyna Esther na anak ni Abihail at Mordecai na Judio, sumulat na may ganap na kapangyahiran at pinatunayan ang pangalawang liham na ito patungkol sa Purim. **30** Ipinadala ang mga liham sa lahat ng mga Judio sa 127 na mga lalawigan ng kaharian ni Ahasuerus, ninanais ang kaligtasan at katotohanan ng mga Judio. **31** Ang mga liham na ito ay nagpatunay sa mga araw ng Purim sa kanilang mga itinakdang panahon, ayon sa ibinilin sa mga Judio ni Mordecai na Judio at Reyna Esther. Tinanggap ng mga Judio ang tungkuling ito para sa kanilang mga sarili at sa kanilang mga kapu-apuhan, katulad din ng pagtanggap nila sa mga panahon ng pag-aayuno at pagdaing. **32** Ang utos ni Esther ay pinagtibay ang mga alituntuning ito hinggil sa Purim, at nakasulat ito sa aklat.

10 Pagkatapos nagpataw ng isang buwis sa lupain at sa mga lupang baybayin sa tabing-dagat si Haring Ahasueros. **2** Lahat ng mga nagawa ng kanyang

kapangyarihan at kalakasan, kasama ang buong kasaysayan
ng kadakilaan ni Mordecai kung saan inangatan siya ng hari,
nakasulat ang mga iyon sa Aklat ng mga Alaala ng mga Hari
ng Media at Persia. **3** Si Mordecai na Judio ay pangalawa
sa antas kay Haring Ahasueros. Siya ay dakila sa gitna ng
mga Judio at tanyag sa kanyang maraming kapatid na Judio,
sapagkat hinahangad niya ang kapakanan ng kanyang lahi,
at siya ay nagsalita para sa kapayapaan ng lahat ng kanyang
lahi.

Job

1 May isang lalaki sa lupain ng Uz na ang pangalan ay
Job; walang maipipintas kay Job at siya ay matuwid, may
takot siya sa Diyos at tumatalikod sa anumang kasamaan.
2 Binigyan siya ng pitong anak na lalaki at tatlong anak
na babae. 3 May pag-aari siyang pitong libong mga tupa,
tatlong libong kamelyo, limang daang pares ng mga baka, at
limang daang mga asno at napakaraming mga lingkod. Ang
lalaking ito ang pinaka-dakila sa lahat ng tao sa Silangan.
4 Sa bawat araw na may kani-kaniyang pagdiriwang ang
mga anak na lalaki, ipinapatawag nila ang kanilang tatlong
kapatid na babae para kumain at uminom kasama nila. 5
Pagkatapos ng mga araw ng pista, sila ay ipinapatawag at
muli silang itatalaga ni Job sa Diyos. Babangon siya nang
maagang-maaga at mag-aalay ng sinunog na handog para
sa bawat kaniyang mga anak, dahil iniisip niya na, “Marahil
nagkasala ang aking mga anak at isinumpa ang Diyos sa
kanilang mga puso.” Ito ay laging ginagawa ni Job. 6 At
dumating naman ang isang araw para humarap ang mga
anak ng Diyos kay Yahweh, at si Satanas ay dumalo kasama
nila. 7 Ang tanong ni Yahweh kay Satanas, “Saan ka naman
nanggaling?” Sumagot si Satanas kay Yahweh, “Galing ako
sa isang paglalakad-lakad sa mundo, nagpabalik-balik ako
rito.” 8 Nagtanong muli si Yahweh, “Ano naman ang masasabi
mo sa lingkod kong si Job? Dahil wala siyang katulad sa
mundong ito, walang maipipintas at tapat na tao, may takot sa
Diyos at tumatalikod sa lahat ng kasamaan.” 9 Saka sumagot
si Satanas kay Yahweh, “Basta na lang ba magkakaroon ng
takot sa iyo si Job nang walang kadahilanan?” 10 Hindi ka ba
gumawa ng bakod sa kaniyang paligid, sa paligid ng kaniyang
bahay, at sa lahat ng kaniyang mga pag-aari? Pinagpala mo
ang kaniyang hanap-buhay at pinarami mo ang kaniyang
kayamanan. 11 Pero iunat mo ang iyong kamay laban sa
kaniyang mga pag-aari, at makikita mo na itatanggi ka niya
sa iyong harapan. 12 Sinabi ni Yahweh sa kaniya, “Makinig
ka, ang lahat ng kaniyang pag-aari ay hawakan mo, pero
huwag mo siyang pagbubuhatan ng kamay.” Saka umalis si
Satanas sa presensiya ni Yahweh. 13 Dumating ang isang
araw habang nagkakainan at nag-iinuman ang kaniyang mga
anak sa bahay ng kanilang panganay na kapatid, 14 isang
mensahero ang pumunta kay Job at nagbalita, “Habang ang
mga baka ay nag-aararo at ang mga asno ay nanginginain sa
kanilang tabi; 15 lumusob ang mga Sabano at tinangay sila.
Pinatay nga nila ang ibang mga lingkod gamit ang espada;
ako lang ang nag-iisang nakatakas para ibalita sa iyo.” 16
Habang siya ay nagsasalita pa, dumating ang isa pang lingkod
at nagbalita. “Umulan ng apoy ng Diyos mula sa langit at
tinupok ang mga tupa kasama na ang mga lingkod; at ako
lang ang tanging nakaligtas para sabihin sa iyo.” 17 Habang
siya rin ay nagsasalita, may dumating pang isang lingkod at
nagbalitang “Gumawa ng tatlong pangkat ang mga Caldea,
nilusob ang mga kamelyo, at tinangay silang lahat. Totoo ito,
at pinatay pa nila ang mga lingkod gamit ang espada, at ako
lang ang nakaligtas para ibalita sa iyo.” 18 Habang siya ay
nagsasalita dumating ang isa pa at nagbalitang, “Nagkakainan
at nag-iinuman ng alak ang iyong mga anak sa bahay ng
kanilang panganay na kapatid. 19 Isang malakas na hangin
ang umihip mula sa disyerto at giniba ang apat na haligi ng
bahay, nadaganan nito ang mga kabataan, at namatay silang
lahat, at ako na lang ang nakatakas para sabihin ito sa iyo.”
20 Napatayo si Job, pinunit ang kaniyang damit, inahit ang
kaniyang buhok, nagpatirapa sa lupa at sinamba ang Diyos.”
21 Sabi niya, “Hubad akong lumabas sa sinapupunan ng
aking ina, hubad din akong babalik doon. Si Yahweh ang
nagbigay, si Yahweh rin ang babawi; ang pangalan nawa ng
Diyos ang mapapurihan.” 22 Sa lahat ng mga pangyayaring
ito, hindi nagkasala si Job at hindi siya naging hangal para
akusahan ang Diyos.

2 Muling dumating ang araw para humarap kay Yahweh ang
mga anak ng Diyos, pumunta rin si Satanas para iharap
ang kaniyang sarili kay Yahweh. 2 Tinanong ni Yahweh si
Satanas, “Saan ka naman nanggaling ngayon?” Sumagot si
Satanas, “Galing ako sa paglalakad sa lupa nang pabalik-
balik.” 3 Nagtanong muli si Yahweh kay Satanas, “Ano naman
ang masasabi mo sa lingkod kong si Job? Sapagkat wala
siyang katulad sa mundong ito, walang maipipintas at tapat na
tao, may takot sa Diyos at tumatalikod sa lahat ng kasamaan.
Nananatili pa rin siya sa kaniyang integridad kahit na pinilit
mo akong gumawa ng laban sa kaniya, para sirain siya
nang walang dahilan.” 4 Sumagot si Satanas kay Yahweh at
sinabing, “Balat sa balat naman; kayang ibigay ng tao ang
lahat-lahat ng pag-aari niya para lamang siya mabuhay. 5
Pero subukan mong iunat ang iyong kamay at galawin ang
kaniyang mga buto at katawan, tingnan mo kung hindi ka niya
isumpa nang harapan.” 6 Sinabi ni Yahweh kay Satanas,
“Sige, siya ay nasa iyong mga kamay, pero huwag mo lang
siyang babawian ng buhay.” 7 Kaya umalis si Satanas sa
presensiya ni Yahweh at nilagyan ng mga malubhang pigsa si
Job mula sa kaniyang talampakan hanggang sa bumbunan.
8 Pumulot si Job ng isang piraso ng basag na palayok para
kayurin ang sarili gamit nito, saka siya umupo sa ibabaw
ng mga abo. 9 Saka sinabi sa kaniya ng kaniyang asawa,
“Panghahawakan mo pa rin ba ang iyong integridad? Isumpa
mo na ang Diyos at mamatay ka na.” 10 Pero sinabi niya
sa kaniyang asawa, “Kung makapagsalita ka parang wala
kang isip, hindi mo ba naisip na hindi lang kabutihan ang
maaari nating maranasan sa kamay ng Diyos at maaari rin
tayong makaranas ng masama?” Sa lahat ng pangyayaring
ito, hindi nagkasala si Job sa kaniyang mga labi. 11 Ngayon
naman, nabalitaan ng tatlong kaibigan ni Job ang lahat ng
masamang nangyari sa kaniya, nilisan nila ang kani-kanilang
lugar para puntahan si Job: Si Eliphaz na Temaneo, Bildad na
Shuhita, at Zophar na Naamita. Naglaan sila ng panahon para
makidalamhati sa kaniya at aliwin siya. 12 Nang tumanaw sila
sa kalayuan, hindi nila agad nakilala si Job, napahiyaw sila at
humagulgol sa iyak; pinunit ng bawat isa ang kani-kaniyang
damit, nagsaboy ng abo sa hangin at sa kanilang mga ulo. 13
Saka sila umupo sa tabi ni Job sa loob ng pitong araw at
pitong gabi, wala ni isa sa kanila ang nangahas magsalita sa
kaniya, dahil nakita nila ang sobrang hirap ni Job.

3 Pagkatapos nito, binuksan ni Job ang kaniyang bibig at
isinumpa ang araw ng kapanganakan niya. 2 Sinabi niya,
3 “Sana napuksa na lang ang araw na ipinanganak ako, ang
gabi na binalitang 'isang sanggol na lalaki ang ipinanganak.' 4
Sana napuno na lang ng kadiliman ang araw na iyon, huwag
na sana itong maalala ng Diyos, o kaya sikatan pa ito ng
araw. 5 Sana angkinin na lang ito ng kadiliman at ng anino
ng kamatayan; balutan na lang ng madilim na ulap at ang
lahat na nagpapadilim sa umaga ay gawing mas kalagim-
lagim. 6 At sa gabing iyon, hayaan na lang na makapal
na kadiliman ang bumalot dito: huwag na itong hayaan na

magalak sa mga araw ng taon, huwag na itong paabutin sa
hustong bilang ng mga buwan. **7** Masdan mo, sana naging
baog na lang ang gabing iyon, at walang masayang tinig ang
narinig. **8** Hayaan na lang na isumpa ang araw na iyon ng
mga marunong gumising sa Leviatan. **9** Hayaan na ang mga
bituin sa hating-gabi ay magdilim. Hayaan na maghanap ng
liwanag ang araw na iyon pero walang matagpuan, o kaya
ang mga talukap ng mga mata ay huwag nang makakita ng
bukang liwayway, **10** dahil hindi nito sinara ang pintuan ng
sinapupunan ng aking ina, ni itinago ang kaguluhan mula sa
aking mga mata. **11** Bakit hindi pa ako namatay noong ako
ay lumabas sa sinapupunan? Bakit hindi ko pa isinuko ang
aking espiritu noong ako ay ipinagbubuntis pa lang ng aking
ina? **12** Bakit pa ako kinandong sa kaniyang mga tuhod? O
tinanggap ng kaniyang didbdib para ako ay makasuso? **13**
Dapat sana tahimik na akong nakahiga ngayon, nakatulog na
sana ako at namamahinga **14** kasama ng mga hari at taga-
payo sa lupa, na nagtayo ng mga puntod para sa kanilang
mga sarili na ngayon ay gumuho na. **15** O kaya naman
ay nakahiga na kasama ang mga prinsipe na minsan nang
nagkaroon ng maraming ginto, na pinuno ang kanilang mga
bahay ng pilak. **16** O kaya, patay na ako nang ipinanganak,
tulad ng mga sanggol na hindi na nasilayan ang liwanag.
17 Sa lugar na iyon, ang mga masasama ay wala nang
kaguluhan, at ang mga pagod ay nakakapagpahinga. **18** Na
kung saan ang mga bilanggo ay nagkakasundo, hindi na
nila maririnig ang boses ng mga tagapamahala sa kanila.
19 Ang mga karaniwan at mga tanyag na tao ay naroroon,
ang lingkod doon ay malaya mula sa kayang amo. **20** Bakit
pa ibinigay ang liwanag sa isang taong naghihirap, bakit
pa ibinigay ang buhay sa taong ang kaluluwa ay puno ng
pait; **21** ang taong gusto nang mamatay pero hindi mamatay-
matay, ang taong naghahanap ng kamatayan higit pa sa
paghahanap ng kayamanan? **22** Bakit pa ibinigay ang liwanag
sa isang taong lubos na masaya at nagagalak kung hinahanap
naman niya ay libingan? **23** Bakit ibinibigay ang liwanag sa
isang taong inililihim ang kaniyang pamamaraan, isang tao
kung saan naglagay ang Diyos ng mga bakod? **24** Dahil
mas nangyayari ang aking hikbi kaysa kumain; ang aking
panaghoy ay ibinubuhos na parang tubig. **25** Dahil ang bagay
na kinatatakutan ko ay dumating na sa akin; kung ano ang
ikinatatakot ko ay narito na. **26** Wala akong kaginhawaan,
katahimikan at kapahingahan bagkus ang dumating sa akin
ay kabalisahan.

4 Sumagot si Elifaz ang Temaneo at sinabing, **2** “Kung
sakaling may kumausap sa iyo, malulungkot ka ba? Pero
sino ba ang makakapigil sa kaniyang sarili para magsalita? **3**
Tingnan mo nga naman, nagturo ka sa marami, pinalakas
mo ang mga nanghihinang kamay. **4** Inalalayan ng iyong
salita ang mga nahuhulog, at ang mga nanlalambot na tuhod
ay pinatigas mo. **5** Pero ngayong ikaw naman ang may
kaguluhan, nanghihina ka; ikaw ay dinapuan ng kaguluhan,
at ikaw ay naguluhan. **6** Hindi ba dapat ang takot mo sa
Diyos ang nagbibigay sa iyo ng lakas ng loob? Hindi ba ang
integridad mo sa iyong mga ginagawa ang nagbibigay sa iyo
ng pag-asa? **7** Parang awa mo na, isipin mo itong mabuti:
may inosente bang naghirap? O kaya may matuwid bang
pinalayas? **8** Ayon sa aking natunghayan, siyang nagbungkal
ng kasalanan, at nagtanim ng kaguluhan, ay umani rin nito. **9**
Sila ay mamamatay sa pamamagitan ng hininga ng Diyos; sa
pagsabog ng kaniyang galit sila ay matutupok. **10** Ang atungal
ng mga leon, ang tinig ng mabangis na leon, maging ang
pangil ng mga batang leon—ang lahat ay nabasag. **11** Ang
matandang leon ay namatay dahil sa kawalan ng mga biktima;
ang mga batang leon ng inahin ay nagkalat saan mang lugar.
12 Subalit ngayon, may lihim na dumating sa akin, may
bumulong sa aking tainga tungkol dito. **13** Sa mga kahulugan
ng mga pangitain sa gabi, habang ang mga tao ay natutulog
nang mahimbing. **14** Matinding takot ang siyang lumukob sa
akin, at sa aking mga buto ay nanginig. **15** Pagkatapos isang
espiritu ang dumaan sa aking harapan, at ang mga balahibo
ko ay nagsipagtayuan. **16** Ang espiritu ay tumigil at tumayo,
pero di ko maaninag ang kaniyang anyo. Isang anyo ang nasa
aking harapan, tahimik ang paligid at may bigla akong narinig,
17 “Ang isang mortal na tao ba ay mas matuwid kaysa sa
Diyos? Mas dalisay ba ang tao kaysa sa kaniyang Manlilikha?
18 Tingnan mo, kung hindi pinagkakatiwalaan ng Diyos ang
kaniyang mga lingkod, at pinaparatangan ang kaniyang mga
anghel nang kahangalan, **19** ano pa kaya silang mga nakatira
sa mga bahay na gawa sa putik, at ang mga pundasyon ay
nasa buhangin, na mas marupok sa mga kulisap na madaling
durugin? **20** Sa pagitan ng umaga at gabi sila ay winasak;
naglaho na sila magpakailanman nang walang nakakapansin
sa kanila. **21** Hindi ba nabunot ang tali ng kanilang mga
tolda? Namatay sila, namatay sila nang walang karunungan.

5 Manawagan ka na ngayon, mayroon bang makikinig sa
iyo? Sino sa mga banal ang malalapitan mo? **2** Dahil
papatayin ng galit ang isang hangal, papatayin ng selos ang
walang isip. **3** Nakakita na ako ng isang hangal na lumalalim
na ang ugat, pero bigla kong sinumpa ang kaniyang tahanan.
4 Ang kaniyang mga anak ay malayo sa kaligtasan; naipit
sila sa mga tarangkahan ng lungsod. Wala kahit isa ang
magliligtas sa kanila — **5** ang ani nila ay kinain ng mga
nagugutom, ng mga taong kumukuha nito mula sa mga
matinik na lugar; ang mga kayamanan nila ay sinimot ng mga
taong nauuhaw dito. **6** Sapagkat ang mga paghihirap ay
hindi tumutubo mula sa lupa; kahit ang kaguluhan ay hindi
umuusbong mula sa lupa; **7** Pero gumagawa ang sangkatuhan
ng sarili niyang kaguluhan, gaya ng mga apoy na lumilipad
paitaas. **8** Pero ako, sa Diyos ako lalapit, ipagkakatiwala ko
sa Diyos ang aking kalagayan — **9** siya na gumagawa ng
mga dakila at makabuluhang mga bagay, mga kamangha-
manghang bagay na hindi na mabilang. **10** Nagbibigay siya
ng ulan sa lupa, at nagpapadala ng tubig sa mga taniman. **11**
Ginawa niya ito para itaas ang mga mabababa; para ilikas
ang mga taong nagdadalamhati sa mga abo. **12** Binibigo niya
ang mga balak ng mga tuso, para hindi makamit ang mga
binalak nila. **13** Binibitag niya ang mga matatalino sa kanilang
katusuhan; ang mga plano ng matatalino ay matatapos din.
14 Nagpupulong sila sa dilim tuwing umaga, at nangangapa
sa tanghali na tulad nang sa gabi. **15** Pero inililigtas niya ang
mga mahihirap mula sa mga espada na nasa kanilang mga
bibig, at ang mga nangangailangan mula sa mga mayayaman.
16 Kaya may pag-asa ang mahihirap, at ang kawalan ng
katarungan ay itinitikom ang kaniyang sariling bibig. **17**
Tingnan mo, masaya ang taong tinutuwid ng Diyos; kaya
huwag mong kamuhian ang pagtutuwid ng Makapangyarihan.
18 Dahil siya ay sumusugat at tumatapal, sumusugat siya
at siya rin ang gumagamot. **19** Ililigtas ka niya sa anim na
kaguluhan; lalo na, sa pitong kaguluhan, walang anumang
masama ang makagagalaw sa iyo. **20** Sa tag-gutom ikaw ay
kaniyang ililigtas mula sa kamatayan; sa digmaan mula sa

kapangyarihan ng espada. **21** Ikukublli ka mula sa latay ng
mga dila; at hindi ka matatakot kapag ang pagkawasak ay
dumating. **22** Tatawanan mo ang pagkawasak at tag-gutom,
at hindi ka matatakot sa mga mababangis na hayop. **23**
Sapagkat may kasunduan ka sa mga bato sa iyong taniman;
magiging mapayapa ka sa mga mababangis na hayop. **24**
Matitiyak mo na ang iyong tolda ay ligtas; dadalawin mo ang
iyong kawan at makikitang hindi ito nabawasan. **25** Matitiyak
mo na dadami ang iyong lahi, na ang iyong mga anak ay
matutulad sa mga damo sa lupa. **26** Uuwi ka sa iyong puntod
sa iyong katandaan, tulad ng mga naipong mga tangkay
ng palay na dinadala sa giikan. **27** Tingnan mo, siniyasat
namin ang bagay na ito; ganito talaga ito; pakinggan mo ito at
patunayan sa iyong sarili."

6 Pagkatapos sumagot si Job at sinabing, **2** "O, kung
titimbangin lamang ang aking paghihirap, at susukatin
ang lahat ng aking mga sakuna! **3** Sa ngayon mas magiging
mabigat pa ito kaysa sa lahat ng buhangin sa dagat. Kaya nga
naging padalos-dalos ako sa aking mga salita. **4** Dahil ang
mga palaso ng Makapangyarihan ay nakaabang sa akin, ang
aking espiritu ay iniinom ang lason; ang mga kaparusahan ng
Diyos ay nagsunod-sunod laban sa akin. **5** Ang isa bang
mabangis na asno ay uungal kung marami namang damo?
O ang mga baka ba ay uungal kung may dayami naman
silang makakain? **6** Ang isang pagkain ba na walang lasa ay
makakain kung walang asin? O may kung anong lasa ba sa
puti ng itlog? **7** Tumatanggi akong hawakan sila; tulad sila ng
mga nakakapandiring pagkain sa akin. **8** O, sana matanggap
ko na ang aking hinihiling, oh, ibigay na sana ng Diyos ang
aking minimithi; **9** na malugod ang Diyos na durugin niya
ako ng isang beses, na bitawan niya ako at putulin sa buhay
na ito. **10** Sana ito na lang ang aking maging pampalubag-
loob—kahit na magsaya ako sa hindi napapawing hapdi:
na hindi ko sinuway ang mga salita ng Tanging Banal. **11**
Ano ba ang aking lakas, na kailangan ko pang maghintay?
Ano ba ang aking katapusan, na kailangan kong pahabain
ang aking buhay? **12** Ang lakas ko ba ay kasing lakas ng
mga bato? O ang aking mga kalamnan ay gawa sa tanso?
13 Hindi ba totoo na hindi ko kayang tulungan ang aking
sarili, at ang karunungan ay tinanggal sa akin? **14** Para sa
isang taong malapit nang mawalan ng malay, dapat ipakita ng
kaniyang kaibigan ang katapatan; kahit na pinabayaan niya
pa ang kaniyang takot sa Makapangyarihan. **15** Pero naging
matapat ang mga kapatid ko sa akin, na tulad ng mga batis sa
disyerto, na tulad ng mga daluyan ng tubig na natutuyo, **16** na
dumidilim dahil sa mga yelong tumatakip sa mga ito, at dahil
sa mga niyebe na ikinukubli ang sarili sa kanila. **17** Kapag
sila ay natunaw, sila ay mawawala; kapag ang panahon ay
mainit, nalulusaw sila sa kanilang kinalalagyan. **18** Ang mga
karawan ay gumigilid para maghanap ng tubig, nagpapaikot-
ikot sila sa tuyong lupain at saka mamamatay. **19** Ang mga
karawan mula sa Tema ay pinagmamasdan sila, gayun din sa
pangkat ng mga taga-Sheba na umaasa sa kanila. **20** Sila ay
nabigo dahil umaasa sila na makakahanap ng tubig; pumunta
sila roon pero sila ay nilinlang. **21** Kaya ngayon, kayong mga
kaibigan ko ay wala nang halaga sa akin; nakita ninyo ang
aking kaawa-awang kalagayan pero kayo ay natatakot. **22**
'Sinabi ko ba sa inyo na bigyan ninyo ako ng kahit ano?' 'O,
regaluhan ninyo ako mula sa inyong kayamanan?' **23** O,
'Iligtas ako mula sa kamay ng aking kalaban?' O, 'Tubusin
ako sa kamay ng mga nang-aapi sa akin?' **24** Ituro ninyo
sa akin, at ako ay mananahimik, ipaintindi ninyo sa akin
kung saan ako nagkamali. **25** Sadya ngang napakasakit ng
katotohanan! Pero ang inyong mga sinasabi, paano ba nito
ako maitutuwid? **26** Balak ba ninyong hindi pansinin ang
aking mga sinasabi, ituring ito ang salita ng isang tao na
parang ito ay hangin? **27** Totoo nga, pinagpupustahan ninyo
ang naulila sa ama, at pinagtatalunan ang inyong kaibigan na
tulad ng isang kalakal. **28** Subalit ngayon, tingnan ninyo ako
at papatunayan ko sa inyo na hindi ako nagsisinungaling. **29**
Pigilan ninyo ang inyong sarili, parang awa ninyo na; maging
makatarungan kayo, maghunos-dili kayo dahil nasa tamang
panig ako. **30** May kasamaan ba sa aking dila? Hindi ba
malalaman ng aking bibig ang malisyosong mga bagay?

7 Hindi ba't may mabigat na gawain ang bawat isang tao sa
ibabaw ng lupa? **2** Hindi ba na ang kaniyang mga araw
ay gaya ng isang taong upahan? **3** Katulad ng isang alipin
na maalab na ninanais ang mga anino ng gabi, katulad ng
isang taong upahan na naghihintay sa kaniyang mga sahod-
kaya nagtiis ako sa mga buwan ng kahirapan; nagkakaroon
ako ng mga gabing punong-puno ng kaguluhan. **4** Kapag
ako ay humihiga, sinasabi ko sa aking sarili, "Kailan ako
babangon at kailan lilipas ang gabi? Punong-puno ako ng
kabalisahan hanggang sa magbukang-liwayway. **5** Ang aking
laman ay nadadamitan ng mga uod at mga tipak ng alikabok;
nanigas na ang mga sugat sa aking balat at saka malulusaw
at mananariwang muli. **6** Ang aking mga araw ay mas
mabilis kaysa sa panghabi; lilipas sila nang walang pag-
asa. **7** Alalahanin mo O Diyos na ang aking buhay ay isa
lamang hininga; ang aking mata ay hindi na makakakita pa ng
kabutihan. **8** Ang mata ng Diyos, na nakikita ako, ay hindi
na muli ako makikita; Ang mga mata ng Diyos ay tutuon sa
akin pero hindi na ako mabubuhay. **9** Gaya ng isang ulap na
napapawi at nawawala, gayon din ang siyang bumababa sa
sheol ay hindi na aahon pa. **(Sheol h7585)** **10** Siya ay hindi
na babalik pa sa kaniyang tahanan; ni makikilala pa siya
muli sa kaniyang lugar. **11** Kaya hindi ko pipigilin ang aking
bibig; Magsasalita ako sa kadalamhatian ng aking espiritu;
Ako ay dadaing sa kapaitan ng aking kaluluwa. **12** Ako ba
ay isang dagat, o isang halimaw sa dagat para lagyan mo
ng bantay? **13** Kapag sinasabi ko, 'Aaliwin ako ng aking
higaan, at pakakalmahin ng aking upuan ang aking daing,
14 pagkatapos tinatakot mo ako sa mga panaginip at ako
ay sinisindak sa mga pangitain, **15** kaya pipiliin ko ang
magbigti at kamatayan sa halip na panatilihin pang buhay ang
aking mga buto. **16** Kinasusuklaman ko ang aking buhay;
Hindi ko hinahangad na patuloy akong mabuhay; hayaan mo
akong mag-isa dahil walang silbi ang aking mga araw. **17**
Ano ang tao na dapat bigyan mo ng pansin, na dapat iyong
ituon ang isip sa kaniya, **18** na dapat mong bantayan tuwing
umaga at sinusubok mo siya sa bawat sandali? **19** Gaano
katagal bago mo alisin ang iyong tingin sa akin? bago mo ako
hayaang mag-isa nang may sapat na panahon para lunukin
ang aking sariling laway? **20** Kahit ako ay nagkasala, ano
ang magagawa nito sa iyo, ikaw na nagbabantay sa mga tao?
Bakit mo ako ginawang isang pakay, para ba ako ay maging
pasanin sa iyo? **21** Bakit hindi mo mapatawad ang aking mga
pagsuway at alisin ang aking kasamaan? Sa ngayon ako ay
hihiga sa alikabok; maingat mo akong hahanapin, pero wala
na ako."

8 Pagkatapos sumagot si Bildad ang Suhita at nagsabing,
2 “Hanggang kailan mo sasabihin ang mga bagay na ito?
Gaano katagal magiging kagaya ng malakas na hangin ang
mga salita sa iyong bibig? Binabaluktot ba ng Diyos ang
katarungan? **3** Maaari bang baluktutin ng Makapangyarihang
Diyos ang katuwiran? **4** Ang iyong mga anak ay nagkasala
laban sa kaniya; Alam namin ito, dahil pinarusahan niya sila
sa kanilang mga kasalanan. **5** Sabihin nating masigasig mong
hinanap ang Diyos at iyong inilahad ang iyong mga kahilingan
sa Makapangyarihan. **6** Sabihin nating ikaw ay dalisay at
matuwid; pagkatapos siguradong gagawa siya para sa iyo at
gagantipalaan ka ng tahanan na tunay mong pag-aari. **7**
Kahit na maliit ang iyong simula, ang iyong huling kalagayan
ay magiging mas higit. **8** Para sa kaalaman, nagmamakaawa
ako sa iyo, tungkol sa mga dumaang panahon, ihanda ang
iyong sarili para matutunan kung ano ang mga natuklasan ng
ating mga ninuno. **9** (Ipinanganak lamang tayo kahapon
at wala tayong nalalaman sapagkat ang ating mga araw sa
daigdig ay isang anino.) **10** Hindi ba nila ituturo at sasabihin
sa iyo? Hindi ba sila magsasalita mula sa kanilang mga puso?
11 Maaari bang tumubo ang papirus na walang lati? Maaari
bang tumubo ang tambo na walang tubig? **12** Habang sila
ay mga sariwa pa at hindi pinuputol, sila ay natutuyo bago
ang anumang halaman. **13** Kaya gayon din ang mga landas
ng lahat nang nakakalimot sa Diyos, ang pag-asa ng mga
walang diyos ay maglalaho — na ang may pagtitiwala ay
nagkakahiwa-hiwalay, **14** na ang may tiwala ay marupok tulad
ng isang sapot ng gagamba. **15** Ang ganoong tao ay sasandig
sa kaniyang bahay, pero hindi ito magtatagal. Hahawak siya
dito, pero hindi ito mananatili. **16** Siya ay sariwa sa ilalim ng
araw, at ang kaniyang mga sibol ay kumakalat sa kaniyang
buong hardin. **17** Ang kaniyang mga ugat ay pumupulupot sa
tambak ng bato; naghahanap sila ng magagandang lugar
sa gitna ng batuhan. **18** Pero kung ang taong ito ay sinira
sa kaniyang lugar, saka siya ipagkakaila ng lugar na iyon at
sasabihing, 'Hindi kailanman kita nakita.' **19** Masdan mo,
Ito ay ang “kagalakan” ng ganoong pag-uugali ng isang tao;
Sisibol muli ang ibang halaman sa parehong lupa sa kaniyang
lugar. **20** Masdan mo, hindi itatakwil ng Diyos ang isang
taong walang kasalanan; ni aalalayan ang kamay ng mga
gumagawa ng masama. **21** Pupunuin pa niya ang iyong bibig
ng tuwa, at ang iyong mga labi ng sigawan. **22** Sila na mga
napopoot sa iyo ay dadamitan ng kahihiyan; Ang tolda ng
mga masasama ay maglalaho.”

9 Pagkatapos sumagot si Job at sinabi, “ **2** tunay na alam
ko na ganito nga ito. Pero paano magiging matuwid
ang isang tao sa harap ng Diyos? **3** Kung gusto niyang
makipagtalo sa Diyos, hindi niya siya sasagutin kahit minsan
lang sa libong beses. **4** Ang Diyos ay marunong sa puso
at makapangyarihan sa lakas; Sino ang nagmatigas laban
sa kaniya ang nagtagumpay kailanman? — **5** siya na
nagtatanggal ng mga bundok na walang babala sa sinuman
kapag pinapataob niya ang mga ito dahil sa kaniyang galit—
6 siyang yumayanig sa daigdig mula sa kinalalagyan nito at
pinapanginig ang mga sandigan nito. **7** Ito rin ang Diyos
na nagsasabi sa araw na huwag sumikat, at ito nga ay
hindi sumikat, at siyang nagtatakip sa mga bituin, **8** siya na
mismong naglatag ng mga kalangitan at siyang yumuyurak
at sumusupil sa mga alon ng dagat, **9** siya na gumawa sa
Oso, sa Orion, sa Pleyades, at sa kumpol ng mga bituin
sa katimugan. **10** Ito rin ang Diyos na gumagawa ng mga
dakilang bagay, mga bagay na hindi kayang maunawaan—sa
katunayan, mga kahanga-hangang bagay na hindi mabibilang.
11 Masdan mo, sinasamahan niya ako, at hindi ko siya
nakikita; Dumadaan din siya, pero hindi ko siya napapansin.
12 Kung makakahuli siya ng biktima, sino ang makakapigil
sa kaniya? Sino ang magsasabi sa kaniya, “Ano ang iyong
ginagawa?” **13** Hindi babawiin ng Diyos ang kaniyang galit;
ang mga katulong ni Rahab ay yumuko sa ilalim niya. **14**
Paano ako makakasagot sa kaniya, maaari ba akong mamili
ng mga salita para ikatwiran sa kaniya? **15** Kahit na ako
ay matuwid, hindi ko siya kayang sagutin; ang puwede ko
lang gawin ay magmakaawa sa aking hukom. **16** Kahit na
ako ay tumawag at sinagot niya ako, hindi ako naniniwala
na nakikinig siya sa aking tinig. **17** Dahil binabasag niya
ako sa pamamagitan ng bagyo at pinaparami ang aking
mga sugat nang walang dahilan. **18** Hindi man lamang ako
hinayaang mahabol ang aking hininga; sa halip ay pinuno
niya ako nang kapaitan. **19** Kung kami ay nagsasalita tungkol
sa kalakasan, bakit, siya ay makapangyarihan! At kung pinag-
uusapan natin ang tungkol sa katarungan, 'Sino,' sabi niya,
'ang magtatanong sa akin?' **20** Kahit na ako ay matuwid,
ang sarili kong bibig ang hahatol sa akin; kahit na ako ay
walang kasalanan, patutunayan pa rin nito na ako ay may
pagkakasala. **21** Ako ay walang kapintasan pero wala na
akong pakialam sa aking sarili; kinasusuklaman ko ang sarili
kong buhay. **22** Wala itong pagkakaiba, kaya ko sinasabi na
magkasama niyang sinisira ang mga taong walang kasalanan
at ang mga masasamang tao. **23** Kung ang isang salot ay
biglang pumatay, tatawanan niya ang mga pagdurusa ng mga
taong walang kasalanan. **24** Ang lupa ay ibinigay sa kamay ng
mga masasamang tao; tinatakpan ng Diyos ang mga mukha
ng mga hukom nito. Kung hindi siya ang gumagawa nito, kung
gayon sino? **25** Ang aking mga araw ay mas matulin kaysa
tumatakbong mensahero; lumilipas ang aking mga araw;
wala silang nakikitang mabuti kahit saan. **26** Sila ay kasing-
bilis ng mga bangkang tambo ng papirus, at kasing-bilis ng
pagsalakay ng agila na dumadagit sa kaniyang biktima. **27**
Kung sinabi kong kakalimutan ko ang aking mga hinaing, na
huhubarin ko ang malungkot kong mukha at magpapakasaya,
28 ako ay maaring matakot sa lahat ng aking mga kalungkutan
dahil alam ko na hindi mo isaalang-alang na ako ay walang
sala. **29** Ako ay hahatulan; kung gayon, bakit pa ako susubok
nang wala namang kahihinatnan? **30** Kung huhugasan ko
ang aking sarili ng tubig-niyebe at gagawin kong napakalinis
ang aking mga kamay, **31** itutulak ako ng Diyos sa isang
hukay, at ang aking mga kasuotan ay mayayamot sa akin.
32 Dahil ang Diyos ay hindi tao, kagaya ko, na maaari ko
siyang sagutin, na pareho kaming pupunta sa hukuman. **33**
Walang hukom sa pagitan namin na maaaring magpatong
ng kaniyang kamay sa aming dalawa. **34** Walang ibang
hukom na maaring mag-alis ng pamalo ng Diyos sa akin, na
maaaring pumigil sa kaniyang bagsik para hindi ako matakot.
35 Sa gayon magsasalita ako at hindi matatakot sa kaniya.
Pero sa kasalukuyang kalagayan, hindi ko iyon magagawa.

10 Napapagod ako sa aking buhay; magbibigay ako ng
malayang pagpapahayag sa aking hinaing; magsasalita
ako sa kapaitan ng aking kaluluwa. **2** Sasabihin ko sa Diyos,
huwag mo akong basta isumpa; ipakita mo kung bakit mo ako
inaakusahan. **3** Makakabuti ba para sa iyo na ako ay iyong
apihin, na kasuklaman ang mga gawa ng iyong mga kamay
habang ikaw ay nakangiti sa mga plano ng masasama? **4**

Mayroon ka bang mga mata? Nakakakita ka ba kagaya ng nakikita ng tao? **5** Ang mga araw mo ba ay kagaya ng mga araw ng sangkatauhan o ang mga taon mo ba ay kagaya ng mga taon ng mga tao, **6** na nag-uusisa sa aking mga kasamaan at nagsasaliksik ng aking mga kasalanan, **7** kahit na alam mong wala akong kasalanan at walang sinumang makakasagip sa akin mula sa iyong mga kamay? **8** Ang iyong mga kamay ang nagbalangkas at humubog sa akin, pero sinisira mo ako. **9** Alalahanin mo, nagsusumamo ako sa iyo, na hinubog mo ako gaya ng putik; ibabalik mo ba muli ako sa alabok? **10** Hindi ba't ibinuhos mo ako na parang gatas at binuo mo ako na parang keso? **11** Binihisan mo ako ng balat at laman at hinabi mo akong magkakasama ng mga buto at mga litid. **12** Pinagkalooban mo ako ng buhay at katapatan sa tipan; ang tulong mo ang nagbantay sa aking espiritu. **13** Gayon man itinago mo ang mga bagay na ito sa iyong puso—alam ko ito ang iyong iniisip: **14** na kung ako ay nagkasala, napapansin mo ito; Hindi mo ako ipapawalang-sala sa aking mga kasamaan. **15** Kung ako ay masama, sumpain ako; kahit ako ay matuwid, hindi ko maaring itaas ang aking ulo, yamang puno ako nang kahihiyan at pinagmamasdan ang sarili kong paghihirap. **16** Kung titingala ang aking ulo, hinuhuli mo ako tulad ng isang leon; muli mong ipinapakita sa akin na ikaw ay makapangyarihan. **17** Nagdadala ka ng mga bagong saksi laban sa akin at dinadagdagan mo ang iyong galit sa akin; sinasalakay mo ako ng mga bagong hukbo. **18** Bakit, kung gayon, inilabas mo ako mula sa sinapupunan? Sana ay isinuko ko na ang aking espiritu para wala ng mata ang nakakita sa akin kailanman. **19** hindi na sana ako nabuhay; binitbit na sana ako mula sa sinapupunan diretso sa libingan. **20** Hindi ba kaunti na lang ang aking mga araw? Kung gayon ay tapusin na, hayaan akong mag-isa, para magkaroon naman ako ng kaunting pahinga **21** bago ako pumunta kung saan hindi na ako makakabalik, sa lupain ng kadiliman at sa anino ng kamatayan, **22** ang lupain na kasing-dilim ng hatinggabi, sa lupain ng anino ng kamatayan, walang kahit anong kaayusan, kung saan ang liwanag ay kagaya ng hatinggabi.""

11 Pagkatapos sumagot si Zofar ang Naamita at nagsabi, **2** Hindi ba dapat sagutin ang ganyang napakaraming salita? Nararapat ba sa taong ito, na puno ng mga salita, na paniwalaan? **3** Nararapat ba na ang iyong pagmamagaling ay nagpapanatili sa iba na manahimik? Kapag kinutya mo ang aming katuruan, wala bang sinuman na magpapahiya sa iyo? **4** Dahil sinasabi mo sa Diyos, 'Ang aking mga paniniwala ay dalisay, ako ay walang kasalanan sa iyong mga mata. **5** Pero, kung sana lang magsalita ang Diyos at buksan ang kaniyang bibig laban sa iyo; **6** na ipakita sa iyo ang mga lihim ng karunungan. Dahil dakila siya sa pang-unawa. Saka mo alamin na ang hinihingi sa iyo ng Diyos ay mas magaan sa nararapat sa iyong kasalanan. **7** Maiintindihan mo ba ang Diyos sa pamamagitan ng paghahanap sa kania? Maaari mo bang mauunawaan ang Makapangyarihan nang lubusan? **8** Ang mga bagay ay kasing-taas ng langit; ano ang magagawa mo? Mas malalim pa ito kaysa sa sheol; ano ang malalaman mo? **(Sheol h7585)** **9** Ang kaniyang sukat ay mas mahaba pa kaysa daigdig, mas malawak pa kaysa dagat. **10** Kung siya ay dumadaan at ikinukulong ang sinuman, kung tinatawag ang sinuman sa hukuman, sa gayon sino ang makakapigil sa kaniya? **11** Sapagkat kilala niya ang mga taong mapagpanggap; kapag nakakakita ng kasamaan, hindi ba niya napapansin ito? **12** Pero ang mga taong hangal ay walang pang-unawa; Makukuha nila ito kapag ang isang ligaw na asno ay magsilang ng isang tao. **13** Pero ipagpalagay na itinakda mong ayusin ang iyong puso at iniunat ang iyong mga kamay patungo sa Diyos; **14** ipagpalagay mo na ang kasamaan ay nasa iyong mga kamay, kung gayon ilayo mo ito mula sa iyo, at hindi hinayaan ang kasamaan na manahan sa iyong mga tolda. **15** Sa gayon ay tiyak na maitataas mo ang iyong mukha na walang tanda ng kahihiyan; tunay nga, magiging matatag ka at hindi matatakot. **16** Makakalimutan mo ang iyong paghihirap; maaalala mo lamang ito gaya ng tubig na umagos palayo. **17** Ang iyong buhay ay magiging mas maliwanag kaysa katanghaliang tapat; kahit na mayroong kadiliman, ito ay magiging gaya ng umaga. **18** Magiging ligtas ka dahil may pag-asa; sa katunayan, matatagpuan mo ang iyong kaligtasan at ikaw ay makapagpapahinga nang ligtas. **19** At walang pwedeng tumakot sa iyo; tunay, marami ang lalapit sa iyo para humingi ng pabor. **20** Pero ang mga mata ng mga masasamang tao ay mabibigo; wala silang paraan para tumakas. Ang kanilang tanging pag-asa ay ang huling hinga ng buhay."

12 Pagkatapos sumagot si Job at sinabi, **2** walang pag-aalinlangan na kayo ang bayan; ang karunungan ay mamamatay na kasama ninyo. **3** Pero mayroon din akong pang-unawa na kagaya ninyo; Hindi ako mas mababa kaysa sa inyo. Sa katunayan, sino ang hindi nakaka-alam ng mga bagay na gaya nito? **4** Ako ay isang katatawanan para sa aking kapwa —ako, na siyang tumawag sa Diyos at kaniyang sinagot! Ako, isang taong makatarungan at walang kasalanan—ako ngayon ay isa nang katatawanan. **5** Sa isip ng isang taong matiwasay, may paglait para sa kasawian; Iniisip niya sa paraang magdadala nang mas marami pang kasawian sa mga nadudulas ang paa. **6** Sumasagana ang mga tolda ng mga manloloob, at ang mga nagpapagalit sa Diyos ay dama ang katiyakan; ang kanilang mga sariling mga kamay ang kanilang mga diyos. **7** Pero ngayon tanungin mo ang mga mababangis na hayop; at tuturuan ka nila; Tanungin mo ang mga ibon sa mga himpapawid at sasabihin nila sa iyo. **8** O magsalita ka sa lupa, at ikaw ay tuturuan; Ang mga isda sa dagat ay magpapahayag sa iyo. **9** Alin sa mga hayop ang hindi alam na ang kamay ni Yahweh ang gumawa nito—ang nagbigay sa kanila ng buhay— **10** Yahweh, sa kaninong kamay ang bawat bagay na may buhay at ang hininga ng sangkatauhan? **11** Hindi ba ang tainga ang sumusuri sa mga salita gaya ng dila na tumitikim sa pagkain? **12** Sa mga taong may edad ay karunungan; sa kahabaan ng mga araw ay pang-unawa. **13** Sa Diyos ay may karunungan at kalakasan; mayroon siyang mabuting kaisipan at pang-unawa. **14** Tingnan mo, siya ay nasisira, at hindi na ito maitatayong muli; kung ikinukulong niya ang isang tao, hindi na maaring palayain. **15** Masdan mo, kung pinipigil niya ang mga tubig, natutuyo ang mga ito, at kung pakakawalan ang mga ito, natatabunan nila ang lupain. **16** Nasa kaniya ang kalakasan at karunungan; ang mga taong nilinlang at ang mga luminlang ay parehong nasa ilalim ng kaniyang kapangyarihan. **17** Pinapangunahan niyang ilayo ang mga tagapayo ng nakayapak sa kalungkutan; inililiko niya ang mga hukom para maging hangal. **18** Tinatanggal niya ang hanay ng kapangyarihan mula sa mga hari; binabalutan niya ng tela ang kanilang mga baywang. **19** Pinapangunahan niyang ilayo ang mga pari na nakayapak sa kalungkutan at patalsikin ang

mga makapangyarihang tao. 20 Inalis niya ang pananalita
ng mga taong mapagkakatiwalaan at inaalis niya ang pang-
unawa ng mga matatanda. 21 Ibinubuhos niya ang paghamak
sa mga prinsipe at kinanakalas niya ang sinturon ng mga
malalakas na tao. 22 Inilalantad niya ang mga malalalim
na bagay mula sa kadiliman at inilalabas sa liwanag ang
mga anino kung saan naroon ang mga patay. 23 Ginagawa
niyang malakas ang mga bansa, at winawasak din niya ang
mga ito. Pinapalawak niya ang mga bansa, at dinadadala
din niya ang mga ito bilang mga bihag. 24 Tinatanggal niya
ang pang-unawa mula sa mga pinuno ng mga bayan sa
daigdig; Idinudulot niyang magpaikot-ikot sila sa ilang kung
saan walang daan. 25 Nangangapa sila sa dilim na walang
liwanag; Ginagawa silang parang lasing na pasuray-suray.

13 Tingnan mo, nakikita ko ang lahat; Nakikinig at
nauunawaan ko ito. 2 Kung ano ang alam mo, alam
ko rin; hindi ako mas mababa sa iyo. 3 Gayunman, mas
gugustuhin ko na lang na makipag-usap sa Makapangyarihan;
aking hihilingin na makapagdahilan sa Diyos. 4 Pero inyong
pinagtakpan ang katotohanan ng kasinungalingan; kayo ay
manggagamot na walang silbi. 5 O, nais mo bang hawakang
mabuti ang iyong kapayapaan! Iyon ang inyong karunungan.
6 Pakinggan mo ang aking mga paliwanag; pakinggan mo ang
panawagan ng aking mga labi. 7 Magsasabi ka ba ng hindi
matuwid sa Diyos, at magsasalita ka ba ng mapanlinlang sa
kaniya? 8 Dapat mo ba talagang ipakita ang kabaitan sa
kaniya? Ginusto mo ba talagang makipagtalo sa hukuman
bilang mga manananggol para sa Diyos? 9 Makabubuti ba
talaga sa iyo kung siya na hukom ay titingnan at suriin ka?
O tulad ng ibang nanglololoko ng iba, talaga bang magiging
maling kinatawan sa kaniya sa hukuman? 10 Siguradong
susumbatan ka niya kung lihim mong ipapakita ang pagtatangi
sa kaniya. 11 Hindi ka ba magawang matakot ng kaniyang
kamahalan? Hindi ba babagsak ang pagkatakot niya sa iyo?
12 Hindi malilimutang kasabihan mo ay kawikaan na gawa sa
mga abo; ang mga pananangol mo ay pananangol na gawa
sa putik. 13 Manahimik ka muna, hayaan mo muna ako, para
makapagsalita ako, dumating na kung anuman ang nararapat
sa akin. 14 Kukunin ko ang sarili kong laman sa aking ngipin;
kukunin ko ang aking buhay sa aking mga kamay. 15 Tingnan
mo, kung papatayin niya ako, mawawalan ako ng pag-asa;
gayon pa man, ipagtatanggol ko ang aking mga pamamaraan
sa harapan mo. 16 Ito ang magiging dahilan ko para sa aking
pagpapawalang-sala, hindi na ako pupunta sa harapan mo
tulad ng isang taong walang diyos. 17 O Diyos, pakinggan
ng mabuti ang aking sasabihin; hayaan mong madinig ng
iyong mga tainga ang aking pagpapahayag. 18 Tingnan mo
ngayon, inilagay ko ang aking tanggulan sa ayos; Alam ko na
ako ay inosente. 19 Sinong maaaring makipagtalo sa akin
laban sa akin sa hukuman? Kung pupunta ka para gawin
iyon, at kung mapapatunayan mong mali ako, kung gayon
mananahimik at isusuko ko ang aking buhay. 20 O Diyos,
gumawa ka ng dalawang bagay para sa akin, at pagkatapos
hindi ko na itatago ang aking sarili sa iyong mukha: 21
babawiin mo ang mapang-aping kamay mo, at huwag mong
hayaan ang iyong mga paninindak para takutin ako. 22
Pagkatapos tatawag ka, at tutugon ako; O hayaan mong
ako ay magsalita, at iyong tugunin. 23 Ilan ang aking mga
kasamaan at kasalanan? Hayaan mong malaman ko ang
aking pagsuway at kasalanan. 24 Bakit mo itinatago ang
iyong mukha sa akin at itinuturing mo akong tulad ng iyong
kaaway? 25 Uusigin mo ba ang isang tinangay na dahon?
Hahabulin mo ba ang tuyong dayami? 26 Dahil sumulat ka
ng mga mapapait na mga bagay laban sa akin; ipinamana mo
sa akin ang mga kasamaan ng aking kabataan. 27 Inilagay
mo rin ang aking paa sa mga kandadong kahoy; tinitingnan
mong mabuti ang lahat ng aking mga landas; sinusuri mo ang
lupa kung saan ang mga nilakaran ng talampakan ng aking
paa 28 bagaman tulad ako ng isang mabahong bagay na
nabubulok, tulad ng isang damit na kinakain ng gamugamo.

14 Ang mga tao, na ipinanganak ng babae, na nabubuhay
ng kaunting araw at puno ng kaguluhan. 2 Umuusbong
siya mula sa lupa tulad ng isang bulaklak at pinuputol;
tumatakas siya tulad ng isang anino at hindi nagtatagal. 3
Tumitingin ka ba alinman sa mga ito? Dinadala mo ba ako
sa paghatol kasama mo? 4 Sinong magdadala ng mga
bagay na malinis mula sa mga bagay na marumi? Walang
sinuman. 5 Ang mga araw ng tao ay tiyak; Ang bilang ng
kaniyang mga buwan ay nasa iyo; itinakda mo ang kaniyang
mga hangganan para hindi siya makalampas. 6 Lumayo
ka mula sa kaniya para siya ay maaaring makapahinga,
sa gayon siya ay maaaring masiyahan sa kaniyang araw
tulad ng isang inupahang tao kung magagawa niya. 7
Maaaring magkaroon ng pag-asa roon para sa isang puno;
kung puputulin ito, maaaring sumibol muli, itong sariwang
sanga ay hindi matatapos. 8 Kahit tumanda na ang ugat nito
sa lupa, at ang mga tangkay nito ay mamatay sa lupa, 9
kahit na ito ay nakakaamoy ng tubig lamang, uusbong ito at
magkakasanga tulad ng isang halaman. 10 Pero ang tao ay
namamatay; nagiging mahina; sa katunayan nga, nalalagutan
ng hininga ang tao, at kung gayon nasaan siya? 11 Gaya ng
tubig na nawawala sa isang lawa, at tulad ng isang ilog na
nauubusan ng tubig at natutuyo, 12 gayundin ang mga tao ay
humimlay at hindi na bumangon muli. Hanggang mawala
ang kalangitan, hindi na sila gigising ni magigising man sa
kanilang pagkakatulog. 13 O, nais mo akong itagong palayo
sa sheol na malayo mula sa mga kaguluhan, at nais mo
akong panatilihing itago hanggang matapos ang iyong poot,
nais mo akong ilagay sa takdang panahon para manatili doon
at pagkatapos alalahanin mo ako! **(Sheol h7585)** 14 Kung
ang isang tao ay mamamatay, mabubuhay ba siyang muli?
Kung gayon, hinahangad kong maghintay sa nakakapagod
na panahon doon hanggang dumating ang aking paglaya.
15 Tatawag ka, at sasagutin kita. Nais mong magkaroon ng
hangarin para sa gawa ng iyong mga kamay. 16 Binilang mo
at iningatan ang aking mga yapak; hindi mo nais panatilihin
ang bakas ng aking kasalanan. 17 Ang aking mga kasalanan
ay itinago sa isang lalagyan; nais mong takpan ang aking
kasalanan. 18 Pero kahit ang mga bundok ay gumuguho at
nawawala; kahit ang mga bato ay nilipat sa kanilang lugar; 19
sinisira ng tubig ang mga bato; tinatangay ng mga baha ang
mga alikabok sa lupa. Tulad nito, winawasak mo ang pag-asa
ng tao. 20 Lagi mo siyang tinatalo, at siya ay pumapanaw;
pinalitan mo ang kaniyang mukha at pinalayas mo siya para
mamatay. 21 Ang kaniyang mga anak na lalaki ay maaaring
dumating para magparangal, pero hindi niya ito nalalaman;
maaari silang ibaba, pero hindi niya ito nakikitang nangyayari.
22 Nararamdaman lamang niya ang kirot sa kaniyang sariling
katawan, at siya ay nagdadalamhati para sa kaniyang sarili.

15 Pagkatapos sumagot si Elifaz ang Temanita at sinabi,
2 Nararapat bang sumagot ang isang matalinong

tao nang walang kabuluhang kaalaman at pupunuin ba ng
kaniyang sarili ng hanging silangan? 3 Nararapat ba siyang
magdahilan nang walang pakinabang na pakikipag-usap o
mga pananalita na maaaring hindi makakagawa sa kaniya
ng mabuti? 4 Tunay nga, inalis mo ang paggalang para sa
Diyos; pinigilan mo ang debosyon para sa kaniya, 5 dahil ang
iyong kasalanan ang nagtuturo sa iyong bibig; pinili mong
magkaroon ka ng dila ng isang taong mapanlinlang. 6 Ang
sarili mong bibig ang sumusumpa sa iyo, hindi sa akin; sa
katunayan nga, ang sarili mong mga labi ang nagpapatunay
laban sa iyo. 7 Ikaw ba ang unang taong ipinanganak?
Dinala ka ba na mabuhay bago ang mga burol? 8 Narinig
mo ba ang lihim na kaalaman ng Diyos? Nilimitahan mo ba
ang karunungan sa iyong sarili? 9 Anong nalalaman mo na
hindi namin nalalaman? Anong nauunawaan mo na wala rin
sa amin? 10 Kasama namin ang kapwa puti ang buhok at
napakatandang tao na mas matanda pa kaysa sa iyong ama.
11 Ang mga kaaliwan ba ng Diyos ay napakaliit para sa iyo,
ang mga salitang mahinahon sa iyo? 12 Bakit ka nadaig ng
iyong puso? Bakit ang iyong mga mata ay nanglilisik, 13
sa gayon ibaling mo ang iyong espiritu laban sa Diyos at
maglabas ka ng ganoong mga salita mula sa iyong bibig? 14
Ano ang tao na siya ay dapat maging malinis? Ano siya na
ipinanganak ng isang babae na dapat maging matuwid? 15
Tingnan mo, hindi nagtitiwala ang Diyos kahit sa kaniyang
mga hinirang; sa katunayan nga, ang kalangitan ay hindi
malinis sa kaniyang paningin; 16 gaano kaunti ang isang
malinis na karumal-dumal at makasalanan, isang tao na
umiinom ng kasalanan tulad ng tubig! 17 Ipapakita ko sa iyo;
pakinggan mo ako; ipapahayag ko sa iyo ang mga bagay na
aking nakita, 18 ang mga bagay na ipinasa ng mga taong
matatalino mula sa kanilang mga ama, ang mga bagay na
hindi itinago ng kanilang mga ninuno. 19 Ang mga ito ay
kanilang mga ninuno, sa nag-iisang binigyan ng lupain, at
sa kanilang kalagitnaan ay walang dayuhan ang dumaan.
20 Ang masasamang tao na namimilipit sa sakit sa lahat ng
araw niya, ang bilang ng mga taon na inilaan para sa taong
mapang-api para magdusa. 21 Isang kalila-kilabot na tunog ay
nasa kaniyang mga tainga; habang siya ay nasa kasaganaan,
ang tagapagwasak ay darating sa kanila. 22 Hindi niya naiisip
na babalik siya sa kadiliman; nakaabang ang espada para sa
kaniya. 23 Gumagala siya sa iba-ibang mga lugar dahil sa
tinapay, na sinasabing, 'Nasaan na ito?' Nalalaman niya ang
araw ng kadiliman ay malapit na. 24 Ang pagdadalamhati at
pagkahapis ay ginagawa siyang takot; nagwagi sila laban sa
kaniya, tulad ng isang hari na handa sa labanan. 25 Dahil
inabot niya ng kaniyang kamay laban sa Diyos at kumikilos
nang may pagmamalaki laban sa Makapangyarihan, 26 ang
masamang taong ito na lumalaban sa Diyos na may matigas
na leeg, na may isang makapal na kalasag. 27 Totoo ito, kahit
tinakpan niya ang kaniyang mukha ng kaniyang katabaan at
mataba rin ang kaniyang mga pigi, 28 at nanirahan sa mga
wasak na lungsod; sa mga bahay na walang taong nakatira
ngayon at handa nang maging mga tambakan. 29 Hindi siya
magiging mayaman; hindi magtatagal ang kaniyang yaman;
kahit ang kaniyang anino ay hindi magtatagal sa daigdig. 30
Hindi siya umalis sa kadiliman; isang apoy ang magtutuyo
sa kaniyang mga sanga; at sa hininga ng bibig ng Diyos
siya ay papanaw. 31 Huwag siyang hayaang magtiwala sa
mga walang kabuluhang bagay, nililinlang niya ang kaniyang
sarili; dahil ang walang pakinabang ang kaniyang magiging
gantimpala. 32 Mangyayari ito bago ang panahon ng kaniyang
kamatayan; ang kaniyang sanga ay hindi magiging luntian.
33 Ihuhulog niya ang kaniyang mga hilaw na ubas tulad ng
puno ng ubas; itatapon niya ang kaniyang mga bulaklak tulad
ng puno ng olibo. 34 Dahil ang mga kasamahan ng hindi
maka-diyos na tao ay hindi mamumunga; tutupukin ng apoy
ang kanilang mga tolda ng panunuhol. 35 Nagbubuntis sila
ng kasamaan at nanganganak ng kasalanan; sa kanilang
sinapupunan ay nagbubuntis ng panlilinlang."

16 Pagkatapos sumagot si Job at sinabi, 2 "Narinig ko
ang maraming ganoong mga bagay; kayong lahat ay
nakakainis na mga tagapag-aliw. 3 May katapusan ba ang
mga walang saysay na mga salita? Ano ang nangyayari
sa iyo na ganito ang iyong sagot? 4 Maaari din akong
magsalita tulad ng ginagawa mo, kung ikaw ay nasa aking
kinalalagyan; maaari kong tipunin at pagsama-samahin ang
mga salita laban sa iyo at ilingin ang aking ulo sa iyo nang
may pangungutya. 5 O, paano ko palalakasin ang loob mo
gamit ang aking bibig! Paano ko mapapagaan ang iyong
pighati gamit ang aking mga labi! 6 Kung magsasalita ako,
ang aking pighati ay hindi mababawasan; kung hindi ako
magsasalita, paano ako matutulungan? 7 Pero ngayon,
O Diyos, pinahirapan mo ako; pinabayaan mo ang buong
pamilya ko. 8 Ginawa mo akong matuyo, na sa sarili nito ay
isang saksi laban sa akin; ang pagpayat ng aking katawan ay
tumatayo laban sa akin, at nagpapatotoo ito laban sa aking
mukha. 9 Sa matinding galit ng Diyos nilupig at inusig niya
ako; nagngangalit siya sa akin gamit ang kaniyang ngipin;
ipinako ng kaaway ang kaniyang paningin sa akin habang
sinisira niya ako. 10 Napanganga sa akin ang mga tao;
sinampal niya ako nang may mapanisi sa pisngi; sila ay
nagsama-samang nagtipon laban sa akin. 11 Ibinigay ako ng
Diyos sa taong hindi maka-diyos, at inihagis ako sa kamay
ng masamang tao. 12 Nasa kaginhawahan ako at sinira
niya ako. Tunay nga, hinalbot ako sa leeg at binasag ako ng
pira-piraso; inilagay niya rin ako bilang kaniyang puntirya.
13 Pinalibutan ako ng kaniyang tagapana; O Diyos tinusok
mo ang aking laman-loob at hindi ako kinaawaan; pinalabas
niya ang aking bituka sa lupa. 14 Dinurog niya ng paulit-ulit
ang aking pader; tumakbo siya tulad ng isang mandirigma.
15 Tinahi ko ang sako sa aking balat; sinaksak ko sa lupa
ang aking sungay. 16 Mamula-mula ang aking mukha sa
pag-iyak; nasa pilik-mata ko ang anino ng kamatayan 17
bagaman walang karahasan sa aking mga kamay, at ang
aking panalangin ay dalisay. 18 O lupa, huwag mong tabunan
ang aking dugo; hayaan ang aking iyak ay walang lugar ng
kapahingahan. 19 Kahit ngayon, tingnan mo, ang aking saksi
ay nasa langit; siyang mananagot sa akin ay nasa kaitaasan.
20 Hinahamak ako ng aking mga kaibigan, pero umiiyak ko
sa Diyos. 21 Hiniling ko sa saksi ng kalangitang iyon na
makipagtalo para sa taong ito kasama ang Diyos tulad ng
isang tao na ginagawa sa kaniyang kapwa! 22 Nang lumipas
ang ilang taon, pupunta ako sa isang lugar na hindi na ako
babalik.

17 Ang aking espiritu ay naubos, at ang aking mga araw
ay tapos na; handa na ang libingan para sa akin. 2
Tunay nga na mayroong mangungutyang kasama ko; lagi ko
dapat makita ang kanilang pagtatangka. 3 Ibigay ngayon
ang isang pangako, maging isang tagapanagot para sa akin
sa iyong sarili; sino pa roon ang tutulong sa akin? 4 Dahil
sa iyo, O Diyos, iningatan mo ang kanilang mga puso na
maunawaan ito; kaya, hindi mo sila maitatas nang higit sa

akin. 5 Siyang bumabatikos sa kaniyang mga kaibigan para sa isang gantimpala, sa mata ng kaniyang mga anak ay hindi magtatagumpay. 6 Pero ginawa niya akong isang usap-usapan ng mga tao; dinuraan nila ang aking mukha. 7 Malabo na rin ang aking mata dahil sa kalungkutan; payat na ang buong katawan ko gaya ng mga anino. 8 Sinisindak nito ang mga matutuwid; ang inosente ay ginugulo ang kaniyang sarili laban sa taong hindi maka-diyos. 9 Nag-iingat ang taong matuwid sa kaniyang landas; siyang may malinis na mga kamay ay lalakas nang lalakas. 10 Pero para sa inyong lahat, halika ka ngayon; hindi ako makakakita ng matalinong tao sa kalagitnaan ninyo. 11 Lumipas na ang mga araw ko, tapos na ang mga plano ko, kahit ang mga kahilingan ng aking puso. 12 Ang mga taong ito, ang mga mangungutya, pinalitan ang gabi ng araw; ang liwanag, sinabi nila, malapit na sa kadiliman. 13 Nang tumingin ako sa sheol bilang aking tahanan; mula nang lumaganap ang aking higaan sa kadiliman; **(Sheol h7585)** 14 mula nang sinabi ko sa hukay, 'ikaw ang aking ama,' at sa uod, 'ikaw ang aking ina o aking kapatid na babae,' 15 nasaan na ngayon ang aking pag-asa?, dahil sa aking pag-asa, sinong makakakita ng anuman? 16 Ang pag-asa ba ay bababa sa tarangkahan ng sheol kapag kami ay pumanaog sa alabok? **(Sheol h7585)**

18 Pagkatapos sumagot si Bildad ang Suhita at sinabi, 2 Kailan ka titigil sa iyong pagsasalita? Pag-isipan mo, at pagkatapos saka kami magsasalita. 3 Bakit mo pinapalagay na gaya kami ng mga halimaw; bakit kami naging hangal sa iyong paningin? 4 Ikaw na sinisira ang sarili sa iyong galit, dapat bang pabayaan ang daigdig para lang sa iyo o dapat bang alisin ang mga bato mula sa kanilang mga lugar? 5 Tunay nga, ang liwanag ng masamang tao ay papatayin; ang kislap ng kaniyang apoy ay hindi magliliwanag. 6 Magdidilim ang liwanag sa kaniyang tolda; ang kaniyang ilawan sa itaas niya ay papatayin. 7 Ang mga hakbang ng kaniyang lakas ay magiging maikli; ang kaniyang sariling mga plano ang magpapabagsak sa kaniya. 8 Dahil siya ay ihahagis sa isang lambat ng kaniyang sariling mga paa; lalakad siya sa isang patibong. 9 Isang bitag ang huhuli sa kaniya sa sakong; isang patibong ang huhuli sa kaniya. 10 Nakatago sa lupa ang isang silo; at isang bitag para sa kaniyang daraanan. 11 Mga kakila-kilabot ang tatakot sa bawat tabi; siya ay kanilang hahabulin sa kaniyang mga sakong. 12 Ang kaniyang kayamanan ay mapapalitan ng kagutuman, at ang kalamidad ay magiging handa sa kaniyang tabi. 13 Ang mga bahagi ng kaniyang katawan ay lalamunin; tunay nga, ang panganay ng kamatayan ang lalamon sa kaniyang mga bahagi. 14 Siya ay tatanggalin sa kaniyang tolda, ang tahanan na ngayon ay kaniyang pinagkakatiwalaan; dadalhin siya sa kamatayan, ang hari ng mga takot. 15 Ang mga tao na hindi kaniyang pag-aari ay maninirahan sa kaniyang tolda pagkatapos nilang makita na kumalat ang asupre sa loob ng kaniyang tahanan. 16 Ang kaniyang mga ugat ay matutuyo sa ilalim; sa ibabaw ay puputulin ang kaniyang mga sanga. 17 Ang kaniyang alaala ay mawawala sa lupa; mawawalan siya ng pangalan sa lansangan. 18 Itutulak siya mula sa liwanag patungo sa kadiliman at itatapon sa labas ng mundong ito. 19 Hindi siya magkakaroon ng anak o apo sa kalagitnaan ng kaniyang bayan, ni anumang natitirang kaanak ang mananatili kung saan siya natira. 20 Silang naninirahan sa kanluran ay nanginig sa takot sa kung ano ang mangyayari sa kaniya isang araw; silang naninirahan sa silangan ay matatakot sa pamamagitan nito. 21 Tunay na ganoon ang mga tahanan ng mga hindi matutuwid na tao, ang mga lugar ng mga taong hindi nakakakilala sa Diyos."

19 Pagkatapos sumagot si Job at sinabi, 2 "Hanggang kailan ninyo ako pahihirapan at babasagin ng piraso na may mga salita? 3 Sampung beses ninyo na akong pinagsasabihan; hindi kayo nahihiya na pinagmamalupitan ninyo ako. 4 Kung totoo nga na nagkasala ako, mananatiling panagutan ko ang aking pagkakamali. 5 Kung totoo nga na magmamalaki kayo laban sa akin at mapaniwala ang lahat ng mga tao na nagkasala ako, 6 kung gayon dapat alam ninyo na ginawan ako ng mali ng Diyos at nahuli ako sa kaniyang lambat. 7 Tingnan ninyo, sumisigaw ako na ginawan ako ng mali, pero hindi ako narinig; nanawagan ako ng tulong, pero walang katarungan. 8 Pinaderan niya ang aking daanan para hindi ako makatawid, at pinadilim niya ang aking nilalakaran. 9 Hinubad niya ang aking karangalan, at kinuha niya ang korona mula sa ulo ko. 10 Giniba niya ako sa bawat dako, at naglaho na ako; binunot niya ang aking mga pag-asa katulad ng isang puno. 11 Pinasiklab din niya ang kaniyang galit laban sa akin; tinuturing niya ako bilang isa sa kaniyang mga kaaway. 12 Nagtitipon ang mga hukbo niya, nagtayo sila ng tungtungan na panlusob laban sa akin at nagkampo sa paligid ng aking tolda. 13 Nilayo niya mula sa akin ang mga kapatid ko, nilayo niya ako mula sa aking mga kakilala. 14 Binigo ako ng aking mga kamag-anak; kinalimutan na ako ng malapit kong mga kaibigan. 15 Ang mga taong minsang tumuloy sa bahay ko bilang panauhin pati na ang mga lingkod kong babae ay itinuring akong ibang tao; isa akong dayuhan sa paningin nila. 16 Nananawagan ako sa aking lingkod, pero hindi niya ako tinutugon kahit na nagmamakaawa ako sa pamamagitan ng aking bibig. 17 Nakasusulasok sa asawa ko ang aking paghinga; nakapandidiri ang aking panawagan sa sariling kong mga kapatid na lalaki at babae. 18 Kahit ang mga bata ay kinasusuklaman ako; kung babangon ako para magsalita, pinagsasalitaan nila ako. 19 Kinamumuhian ako ng lahat ng aking mga kaibigan; tinalikuran ako ng lahat ng mga minamahal ko. 20 Nakakapit ang mga buto ko sa aking balat at laman; buto't balat na lamang ang natitira sa akin. 21 Maawa kayo sa akin, maawa kayo sa akin, mga kaibigan ko, dahil hinawakan ako ng kamay ng Diyos. Bakit ninyo ako inaapi na parang kayo ang Diyos? 22 Bakit hindi pa kayo nasisiyahan sa pag-ubos ng laman ko? 23 O, sana ay maisulat na ngayon ang mga sinasabi ko! O, sana maitala sa aklat ang mga ito! 24 O, sana ay magpakailanmang maiukit ito ng bakal na panulat at tingga sa isang bato! 25 Pero para sa akin, alam ko na nabubuhay ang aking Manunubos, at balang araw ay tatayo siya sa daigdig; 26 pagkatapos mawasak ang balat ko, iyon ay, ang aking katawan, saka makikita ko ang Diyos sa aking pangangatawan. 27 Makikita ko siya, ako mismo ang makakakita sa kaniya sa aking tabi; makikita siya ng aking mga mata, at hindi bilang isang dayuhan. Bibigay ang lamang-loob ko. 28 Kung sinasabi ninyo, 'Paano natin siya pahihirapan! Nasa kaniya ang ugat ng kaniyang mga kaguluhan', 29 matakot kayo sa espada, dahil ang poot ang nagdadala ng kaparusahan ng espada, para malaman ninyo na mayroong paghahatol."

20 Pagkatapos sumagot si Zofar ang taga-Naaman, 2 "Mabilis akong pinapasagot ng aking kaisipan dahil sa aking pag-aalala. 3 Nakarinig ako mula sa iyo ng isang

pagsaway na nagpahiya sa akin, pero tinutugon ako ng
espiritu na higit sa aking pang-unawa. **4** Hindi mo ba alam ang
katotohanan na ito noong sinaunang panahon, nang nilagay
ng Diyos ang tao sa lupa: **5** saglit lang ang katagumpayan
ng masama, at ang kagalakan ng taong hindi naniniwala
diyos ay hindi nagtatagal? **6** Bagaman umabot sa kalangitan
ang tangkad niya, at umabot ang ulo niya sa kaulapan, **7**
pero maglalaho ang taong iyon katulad ng kaniyang dumi;
sasabihin ng mga nakakita sa kaniya, 'Nasaan siya?' **8** Lilipad
siya palayo tulad ng panaginip at hindi na masusumpungan;
itataboy siya palayo katulad ng pangitain sa gabi. **9** Hindi na
siya muling makikita ng mga mata na nakakita sa kaniya;
hindi na siya muling makikita ng pinanggalingan niya. **10**
Hihingi ng kapatawaran ang mga anak niya sa mga dukha,
ibabalik ng mga kamay niya ang kaniyang kayamanan. **11**
Puno ng kasiglahan ang kaniyang mga buto, pero kasama
niya itong hihiga sa kaniya sa alabok. **12** Bagaman matamis
ang kasamaan sa kaniyang bibig, bagaman itinatago niya ito
sa ilalim ng kaniyang dila, **13** bagaman pinipigilan niya ito at
hindi pinapakawalan pero pinapanatili pa rin ito sa kaniyang
bibig— **14** magiging mapait ang pagkain sa kaniyang bituka,
magiging kamandag ito ng mga ahas sa loob niya. **15**
Nilulunok niya ang kaniyang mga kayamanan, pero isusuka
niya ulit ito; palalabasin ito ng Diyos mula sa kaniyang tiyan.
16 Sisipsipin niya ang kamandag ng mga ahas; papatayin
siya ng dila ng ulupong. **17** Hindi siya mabubuhay para
magalak sa panonood ng mga ilog at dumadaloy na agos ng
pulot at mantikilya. **18** Pagbabayaran niya ang kaniyang mga
pinaghirapan; hindi niya ito lulunukin; hindi siya magagalak sa
kayamanan na nakuha niya. **19** Dahil inapi niya at pinabayaan
ang mga dukha; sapilitan niyang inagaw ang mga bahay
na hindi niya itinayo. **20** Dahil hindi siya makahanap ng
kasiyahan sa kaniyang sarili, hindi niya maliligtas ang kahit
anong bagay na nagbibigay sa kaniya ng kaligayahan. **21**
Walang naiwang bagay ang hindi niya nilamon; kaya hindi
magtatagal ang kaniyang kasaganaan. **22** Sa kasaganaan
ng kaniyang kayamanan siya ay mahuhulog sa kaguluhan;
darating sa kaniya ang kamay ng lahat ng nasa kahirapan. **23**
Kapag naghahanda na siyang magpakabusog, ibubuhos ng
Diyos ang bagsik ng kaniyang poot sa taong iyon; papaulanin
niya ito sa kaniya habang kumakain siya. **24** Bagaman
tatakas ang taong iyon sa bakal na sandata, patatamaan
siya ng isang tanso na pana. **25** Tatagos ang palaso mula
sa likod niya; tunay nga, lalabas mula sa atay niya ang
kumikinang na dulo nito; katakot-takot na mga bagay ang
darating sa kaniya. **26** Nakalaan ang ganap na kadiliman
para sa kaniyang mga kayamanan; lalamunin siya ng apoy
na hindi naapula; lalamunin nito kung ano ang nalabi sa
kaniyang tolda. **27** Ipapakita ng kalangitan ang kaniyang mga
kasalanan, at babangon ang kalupaan laban sa kaniya bilang
isang saksi. **28** Maglalaho ang kayamanan ng kaniyang
bahay; aanurin ang kaniyang mga kalakal sa araw ng poot ng
Diyos. **29** Ito ang bahagi ng masamang tao mula sa Diyos,
ang pamana ng Diyos na nakalaan para sa kaniya."

21 Pagkatapos sumagot si Job at sinabing, **2** "Pakinggang
mabuti ang aking sasabihin, at hayaan ninyong maging
tulong ninyo ito sa akin. **3** Pagtiisan ako, at magsasalita rin
ako; pagkatapos kong magsalita, ipagpatuloy ninyo ang inyong
panlalait. **4** Para sa akin, sa tao ba dapat ako magreklamo?
Bakit hindi dapat ako mainip? **5** Tingnan ninyo ako at mabigla,
at ilagay ninyo ang inyong mga kamay sa inyong mga
bibig. **6** Kapag iniisp ko ang aking mga paghihirap, ako ay
nababagabag, at nananaig ang takot sa aking laman. **7** Bakit
patuloy pang nabubuhay ang masasamang tao, tumatanda, at
umaangat ang antas sa buhay? **8** Natatatag ang mga kaapu-
apuhan nila sa kanilang paningin, at natatatag ang kanilang
mga anak sa harap ng kanilang mga mata. **9** Ligtas ang
tahanan nila mula sa takot; kahit sa pamalo ng Diyos sa kanila.
10 Nanganganak ang kanilang mga toro, at hindi nabibigo
ang mga ito; nanganganak ang kanilang mga baka at hindi
namamatay ang guya nito dahil sa maagang pagkapanganak
nito. **11** Pinapalaya nila ang kanilang mga anak na parang
mga kawan, at sumasayaw ang mga ito. **12** Umaawit sila
sa tamburin at alpa at nagagalak sa tugtog ng plauta. **13**
Lumilipas ang mga araw nila sa kasaganaan, at tahimik silang
bumababa sa sheol. **(Sheol h7585)** **14** Sinasabi nila sa Diyos,
'Lumayo ka sa amin dahil wala kaming nais na malaman
sa pamamaraan mo. **15** Sino ba ang Makapangyarihan,
na dapat namin siyang sambahin? Anong kapakinabangan
ang makukuha namin kung nagdasal kami sa kaniya?' **16**
Tingnan ninyo, hindi ba nasa mga kamay nila ang kanilang
kasaganaan? Wala akong gagawin sa payo ng masasamang
tao. **17** Gaano kadalas pinapatay ang ilawan ng masasamang
tao, o dumadating ang kapahamakan sa kanila? Gaano
kadalas kinakalat ng Diyos ang kalungkutan sa kanila dahil sa
kaniyang galit? **18** Gaano sila kadalas nagiging katulad ng
putol na halaman sa hangin o tulad ng ipa na tinatangay ng
bagyo? **19** Sinasabi ninyo, 'Nilalaan ng Diyos ang kasalanan
ng tao para pagbayaran ng kaniyang mga anak'. Hayaan mo
siyang pagbayaran ito mismo, para malaman niya kung ano
ang kasalanan niya. **20** Hayaan mong makita ng kaniyang
mga mata ang sarili niyang pagkawasak, at hayaan mong
inumin niya ang poot ng Makapangyarihan. **21** Dahil ano ang
pakialam niya sa kaniyang pamilya kapag naputol na ang
kaniyang mga araw? **22** Mayroon bang makapagtuturo ng
kaalaman sa Diyos dahil siya ang humahatol kahit ng mga
nasa nakatataas? **23** Namamatay ang isang tao habang
malakas pa siya, nang payapa at panatag. **24** Puno ang
katawan niya ng gatas, at matibay ang kaniyang mga buto at
nasa mabuting kalagayan. **25** Ang iba naman ay namamatay
nang may kapaitan sa kaniyang kaluluwa, ang siyang hindi
pa nakararanas ng kahit anong mabuti. **26** Pareho silang
nahihiga sa alikabok; pareho silang binabalutan ng mga uod.
27 Tingnan ninyo, alam ko ang nasa isip ninyo, alam ko
ang mga paraan kung paano ninyo ako nais hamakin. **28**
Dahil sinasabi ninyo, 'Nasaan na ngayon ang tahanan ng
prinsipe? Nasaan na ang tolda na minsang pinapamahayan
ng masama?' **29** Hindi ninyo pa ba tinatanong ang mga
manlalakbay? Hindi ninyo ba alam ang katibayan na kaya
nilang sabihin, **30** na ang masamang tao ay iniingatan mula
sa araw ng kapahamakan, at nilalayo siya mula sa araw ng
poot? **31** Sino ang hahatol sa kaniya nang harapan dahil sa
masasama niyang pamamaraan? Sino ang maghihiganti sa
kaniya dahil sa kaniyang mga ginawa? **32** Pero ililibing siya;
babantayan ng mga tao ang kaniyang puntod. **33** Magiging
matamis sa kaniya ang mga tipak ng lambak; susundan siya
ng lahat ng mga tao, dahil hindi mabilang ang tao na nauna sa
kaniya. **34** Paano ninyo ako ngayon aaliwin sa pamamagitan
ng walang kabuluhan, dahil walang mabuti sa mga sagot
ninyo kung hindi puro kasinungalingan?"

22 Pagkatapos sumagot si Elifaz ang taga-Teman at
sinabing, **2** "Magiging kagamit-gamit ba ang tao sa

Diyos? Magiging kagamit-gamit ba ang matalino sa kaniya?
3 Kasiyahan ba para sa Makapangyarihan kung ikaw ay
matuwid? Kapakinabangan ba para sa kaniya kung ginawa
mong tuwid ang iyong pamamaraan? **4** Dahil ba sa iyong
paggalang para sa kaniya kaya ka niya sinasaway at dinadala
sa paghuhukom? **5** Hindi ba napakatindi ng kasamaan mo?
Wala bang katapusan ang mga kasalanan mo? **6** Dahil
naningil ka ng pangseguridad mula sa kapatid mong lalaki
nang walang dahilan; hinubaran mo ang isang tao. **7** Hindi
mo binigyan ng tubig na maiinom ang mga nanghihina;
nagdamot ka ng tinapay mula sa mga nagugutom **8** bagaman
ikaw, isang makapangyarihan, ay nagmamay-ari ng mundo,
bagaman ikaw, na taong pinaparangalan, ay namumuhay dito.
9 Pinaalis mo ang mga balo nang walang dala; nabali ang
mga bisig ng mga walang ama. **10** Kaya, nakapaligid sa iyo
ang mga patibong, at binabagabag ka ng hindi inaasahang
mga takot. **11** Mayroong kadiliman, para hindi ka makakita;
binabalutan ka ng kasaganaan ng mga tubig. **12** Hindi
ba't nasa kalangitan ang Diyos? Pagmasdan mo ang taas
ng mga tala, napakataas nila! **13** Sinasabi mo, 'Ano bang
alam ng Diyos? Kaya ba niyang humatol sa makapal na
kadiliman? **14** Binabalutan siya ng makapal na mga ulap,
para hindi niya tayo makita; lumalakad siya sa ibabaw ng
arko ng langit.' **15** Papanatilihin mo ba ang dating daan
kung saan lumakad ang masamang mga tao— **16** ang
mga dinampot palayo sa panahon nila, ang mga tinangay
ang pundasyon katulad ng ilog, **17** ang mga nagsabi sa
Diyos, 'Lumayo ka sa amin'; ang mga nagsabing, 'Ano ba
ang kayang gawin ng Makapangyarihan sa atin?' **18** Pero
pinuno niya ang kanilang mga tahanan ng mabubuting bagay;
malayo sa akin ang mga balak ng mga masama. **19** Nakikita
ang kanilang kapalaran ng mga taong tuwid at nagagalak;
pinagtatawanan sila ng mga taong walang sala para hamakin.
20 Sinasabi nila, 'Siguradong pinuputol ang mga tumayo laban
sa atin; tinupok ng apoy ang kanilang mga pagmamay-ari. **21**
Ngayon, sumang-ayon ka sa Diyos at makipagpayapaan sa
kaniya; sa ganoong paraan, darating sa iyo ang kabutihan.
22 Pakiusap, tanggapin mo ang tagubilin mula sa kaniyang
bibig; ingatan mo ang kaniyang mga salita sa iyong puso.
23 Kung babalik ka sa Makapangyarihan, kung itataboy mo
ang hindi makatuwiran mula sa iyong mga tolda, maitatatag
ka. **24** Ilatag mo ang iyong mga kayamanan sa alikabok,
ang ginto ng Ofir sa gitna ng mga bato ng batis, **25** at
ang Makapangyarihan ang iyong magiging kayamanan at
mahalagang pilak sa iyo. **26** Dahil sa ganoon masisiyahan ka
sa Makapangyarihan; itataas mo ang iyong mukha sa Diyos.
27 Mananalangin ka sa kaniya, at diringgin ka niya; tutuparin
mo ang iyong mga pangako sa kaniya. **28** Mag-uutos ka rin
ng kahit ano, at pagtitibayin ito para sa iyo; magliliwanag
ang ilaw sa iyong daan. **29** Binababa ng Diyos ang mga
mapagmataas, nililigtas niya ang mga nakababa ang mga
mata. **30** Ililigtas niya ang taong walang sala; maliligtas ka sa
pamamagitan ng kalinisan ng iyong mga kamay."

23 Pagkatapos sumagot si Job at sinabi, **2** "Kahit ngayon
ay mapait ang aking dinadaing; mas mabigat ang
aking paghihirap kaysa sa aking paghihinagpis. **3** O,
sana alam ko kung saan ko siya matatagpuan! O, sana
makalapit ako sa kinaroroonan niya! **4** Ilalatag ko sa kaniyang
harapan ang aking kaso at pupunuin ang aking bibig ng
pangangatwiran. **5** Matututunan ko ang mga salita na
isasagot niya at mauunawaan ko ang sasabihin niya sa
akin. **6** Makikipagtalo ba siya laban sa akin sa kadakilaan
ng kaniyang kapangyarihan? Hindi, pakikinggan niya ako. **7**
Doon maaaring makipagtalo sa kaniya ang taong matuwid. Sa
ganitong paraan mapapawalang-sala ako magpakailanman ng
aking hukom. **8** Tingnan ninyo, pumupunta ako pasilangan,
pero wala siya roon, at pumupunta ako pakanluran, pero
hindi ko siya maramdaman. **9** Sa hilaga, kung saan siya
gumagawa, pero hindi ko siya makita, at sa timog, kung
saan niya tinatago ang kaniyang sarili para hindi ko siya
makita. **10** Pero alam niya ang daanan na aking tinatahak;
kapag sinubukan na niya ako, lilitaw ako tulad ng ginto. **11**
Nanindigan ang aking mga paa sa kaniyang mga yapak;
pinanatili ko ang pamamaraan niya at hindi lumihis. **12**
Hindi ko tinalikuran ang mga kautusan ng kaniyang mga
labi; iningatan ko sa aking puso ang mga salita ng kaniyang
bibig. **13** Pero kakaiba siya, sino ang kayang magpatalikod
sa kaniya? Kung ano ang ninanais niya, ginagawa niya. **14**
Dahil isinasakatuparan niya ang mga atas niya laban sa
akin; marami ang mga tulad nito. **15** Kaya, natatakot ako sa
kaniyang presensiya; kapag iniisip ko siya, natatakot ako sa
kaniya. **16** Dahil pinahina ng Diyos ang aking puso; sinindak
ako ng Makapangyarihan. **17** Hindi dahil sa pinutol ako ng
kadiliman, ni tinatakpan ng makapal na kadiliman ang aking
mukha.

24 Bakit hindi tinakda ng Makapangyarihan ang panahon
ng paghahatol sa masasamang tao? Bakit hindi nakikita
ng mga tapat sa Diyos ang paparating na panahon ng
kaniyang paghuhukom? **2** Mayroong mga masasama na
tinatanggal ang mga hangganan ng tagamarka; mayroong
mga masasama na pilit kinukuha ang mga kawan at nilalagay
sa sarili nilang mga pastulan. **3** Tinataboy nila ang alagang
asno ng mga taong walang ama; kinukuha nila ang kapong
baka ng balo bilang kasiguraduhan. **4** Pinapalayas nila ang
mga nangangailangan sa kanilang dinaraanan; tinatago ng
mga mahihirap sa mundo ang sarili nila mula sa kanila. **5**
Tingnan ninyo, pumupunta ang mga mahihirap na ito sa
kanilang trabaho gaya ng mga ligaw na asno sa ilang, maingat
na naghahanap ng pagkain; marahil pagkakalooban sila ng
pagkain ng Araba para sa kanilang mga anak. **6** Umaani sa
gabi ang mga mahihirap sa palayan ng ibang tao; namumulot
sila ng mga ubas mula sa inani ng mga masasama. **7** Buong
gabi silang hubad na nakahiga nang walang damit; wala
silang panakip sa lamig. **8** Basa sila ng mga ambon ng mga
bundok; nahihiga sila sa tabi ng malalaking bato dahil wala
silang masisilungan. **9** Mayroong masasama na kinukuha
ang mga ulila mula sa dibdib ng kanilang ina, at masasamang
tao na kinukuha ang mga bata bilang kasiguraduhan mula sa
mga mahihirap. **10** Pero naglilibot ang mga mahihirap nang
walang damit; bagaman sila ay nagugutom, dinadala nila
ang bungkos ng mga butil ng iba. **11** Gumagawa ng langis
ang mga mahihirap sa loob ng mga pader ng masasama.
Tinatapakan nila ang pampiga ng ubas ng masasama, pero
sila mismo ay nagdudusa ng kauhawan. **12** Dumadaing ang
mga tao sa lungsod, umiiyak ang mga sugatan, pero hindi
pinapansin ng Diyos ang kanilang mga panalangin. **13** Ang
ilan sa masasama ay naghihimagsik laban sa liwanag; hindi
nila alam ang pamamaraan nito, ni nagpapatuloy sa daan nito.
14 Bumabangon ang mamamatay-tao kasabay ng liwanag;
pinapatay niya ang mahihirap at nangangailangan; sa gabi ay
tulad siya ng magnanakaw. **15** Gayundin, inaabangan ng
mata ng nakikiapid ang takipsilim, sinasabi niya, 'Walang mata

ang makakakita sa akin'. Tinatago niya ang kaniyang mukha.
16 Sa kadiliman ay nagbubungkal sa loob ng bahay ang
mga masasama; pero kinukulong nila ang kanilang sarili sa
araw; wala silang pakialam sa liwanag. **17** Dahil ang umaga
para sa kanilang lahat ay gaya ng makapal na kadiliman;
maginhawa sila sa mga katakot-takot na mga bagay sa
makapal na kadiliman. **18** Pero, mabilis silang lumilipas
gaya ng bula sa ibabaw ng mga tubig; may sumpa ang
bahagi ng kanilang lupa; walang nagtatrabaho sa kanilang
ubasan. **19** Tinutupok ng tagtuyot at init ang tubig ng niyebe;
gayundin nilalamon ng sheol ang mga nagkasala. **(Sheol
h7585)** **20** Makakalimutan siya ng sinapupunang nagdala sa
kaniya; matamis siyang kakainin ng mga uod, hindi na siya
maaalala magpakailanman; sa ganitong paraan, mababali ang
kasamaan gaya ng puno. **21** Nilalamon ng masama ang mga
baog na babae na kailanman ay hindi nanganak; wala siyang
ginagawang mabuti sa balo. **22** Pero tinatangay ng Diyos ang
makapangyarihang mga tao sa pamamagitan ng kaniyang
kapangyarihan; bumabangon siya at hindi pinalalakas ang
kanilang buhay. **23** Hinahayaan ng Diyos na isipin nila na
ligtas sila, at masaya sila roon, pero ang mata niya ay
nasa kanilang mga kinikilos. **24** Tinatanghal ang mga taong
ito; pero, sa ilang sandali lamang, maglalaho sila; tunay
nga, ibababa sila; titipunin sila gaya ng ilan; mapuputol sila
gaya ng dulo ng butil ng palay. **25** Kung hindi ito totoo,
sino ang makapagpapatunay na sinungaling ako; sino ang
makapagpapawalang-bisa ng aking mga salita?”

25 Pagkatapos sumagot si Bildad ang Suhita at sinabi,
2 “Nasa kaniya ang kapangyarihan at takot; nagtatakda
siya ng kaayusan sa kaniyang mga matataas na lugar sa
langit. **3** May katapusan ba sa bilang ng kaniyang mga
hukbo? Kanino ba hindi sumisikat ang kaniyang liwanag? **4**
Kung gayon, paano magiging matuwid ang tao sa Diyos?
Paano ba magiging malinis, katanggap-tanggap sa kaniya,
siya na ipinanganak ng isang babae? **5** Masdan mo, kahit
na ang buwan ay walang liwanag sa kaniya; sa kaniyang
paningin, ang mga bituin ay hindi dalisay. **6** Gaano pa kaya
ang tao, na isa lamang uod — isang anak ng tao, na isang
uod!”

26 Pagkatapos sumagot si Job at sinabi, **2** Ganoon mo
natulungan ang isang walang kapangyarihan! Ganoon
mo iniligtas ang bisig na walang kalakasan! **3** Ganoon
mo pinayuhan ang isang walang karunungan at ipinahayag
sa kaniya ang tamang kaalaman! **4** Kaninong tulong ang
tinutukoy mo? Kaninong espiritu ang lumabas mula sa iyo? **5**
Tumugon si Bildad, “Ang mga namatay, ang mga kaluluwa, ay
nanginginig, ang mga naninirahan sa ilalim ng karagatan.
6 Hubad ang Sheol sa harap ng Diyos; mismong ang
pagkawasak ay walang panakip laban sa kaniya. **(Sheol h7585)**
7 Inuunat niya ang hilaga sa walang laman na kalawakan at
ibinibitin ang daigdig sa gitna ng kawalan. **8** Binibigkis niya
ang mga tubig sa kaniyang mga makapal na ulap, pero hindi
sumasabog ang mga ulap sa ilalim nila. **9** Tinatakpan niya
ang mukha ng buwan at inilalatag dito ang kaniyang mga ulap.
10 Umukit siya ng isang pabilog na hangganan sa ibabaw ng
mga tubig bilang guhit sa pagitan ng liwanag at kadiliman. **11**
Nanginginig ang mga haligi ng langit at nabibigla sa kaniyang
pagsasaway. **12** Pinakalma niya ang dagat sa pamamagitan
ng kaniyang kapangyarihan; sa pamamagitan ng kaniyang
pang-unawa, winasak niya si Rahab. **13** Sa pamamagitan ng
kaniyang hininga, pinagliwanag niya ang kalangitan mula sa
mga bagyo; ang mga kalangitan ay pinagliwanag mula sa
mga bagyo; sinaksak ng kaniyang kamay ang tumatakas na
ahas. **14** Tingnan mo, ang mga ito ay mga palawit lamang ng
kaniyang mga pamamaraan; kay hinang bulong ang naririing
natin mula sa kaniya! Sino ang makakaunawa sa kulog ng
kaniyang kapangyarihan?

27 Muling nagsalita si Job at sinabi, **2** Habang nabubuhay
ang Diyos, na siyang nag-alis ng aking katarungan,
ang Makapangyarihan, na may gawa ng kapaitan ko sa aking
buhay, **3** na habang nasa akin pa ang aking buhay at ang
hininga mula sa Diyos ay nasa mga butas ng aking ilong,
4 tunay nga hindi magsasalita ng hindi matuwid ang aking
mga labi, ni magsasalita ng panlilinlang ang aking dila. **5**
Hinding-hindi ko matatanggap na kayo ay tama; hanggang
mamatay ako, hindi ko kailanman itatanggi ang aking dangal.
6 Pinaninindigan ko ang aking pagkamatuwid at hindi ko ito
bibitiwan; hindi ako susumbatan ng aking mga isipan habang
ako ay nabubuhay. **7** Hayaang ang aking kaaway ay maging
tulad ng isang masamang tao; hayaang ang lumalaban sa
akin ay maging tulad ng isang makasalanang tao. **8** Para
saan ang pag-asa ng isang taong walang diyos kapag kinitil
siya ng Diyos, kapag kinuha ng Diyos ang kaniyang buhay?
9 Maririnig ba ng Diyos ang kaniyang iyak kapag dumating
ang kaguluhan sa kaniya? **10** Kaluluguran ba niya ang
Makapangyarihan at tatawag sa Diyos sa lahat ng oras? **11**
Ituturo ko sa inyo ang tungkol sa kamay ng Diyos; hindi ko
itatago ang mga isipan ng Makapangyarihan. **12** Tingnan
ninyo, kayong lahat mismo ang nakakita nito; kung gayon
bakit ninyo sinabi ang lahat ng mga walang katuturan na
ito? **13** Ito ang kapalaran na itatakda ng Diyos para sa isang
masamang tao, ang pamana na tinatanggap ng nang-aapi
mula sa Makapangyarihan: **14** Kapag dumami ang kaniyang
mga anak, ito ay para sa tabak; ang kaniyang mga anak ay
hindi kailanman magkakaroon ng sapat na pagkain. **15** Ang
mga mananatiling buhay ay ililibing ng salot, at ang kanilang
mga biyuda ay hindi magluluksa para sa kanila. **16** Kahit
na ang masamang tao ay nagtatambak ng pilak na parang
alikabok, at nagtatamabk ng kasuotan na parang luwad, **17**
maaaring magyambak siya ng kasuotan, pero isusuot ito ng
mga matutuwid na tao, at paghahati-hatian ng mga inosenteng
tao ang pilak. **18** Tinatayo niya ang kaniyang bahay tulad ng
isang gagamba, tulad ng isang kubo na ginagawa ng isang
bantay. **19** Mayaman siyang humihiga sa kama, pero hindi
niya laging gagawin ito; imumulat niya ang kaniyang mga
mata, at lahat ng bagay ay wala na. **20** Inaabutan siya ng mga
malalaking takot tulad ng tubig sa baha; tinatangay siya ng
isang bagyo sa gabi. **21** Tinatangay siya ng hanging silangan,
at siya ay nawawala; tinatangay siya nito mula sa kaniyang
lugar. **22** Binabayo siya nito nang walang humpay; sinisikap
niyang tumakas mula sa mga kamay nito. **23** Ipinapalakpak
nito ang kaniyang mga kamay sa kaniya sa pangungutya;
sinasagitsit siya nito mula sa kaniyang lugar.

28 Tiyak na mayroong isang mina ng pilak, isang lugar
kung saan dinadalisay nila ang ginto. **2** Hinuhukay ang
bakal mula sa lupa; tinutunaw ang tanso mula sa bato. **3**
Nagtatakda ang tao ng wakas sa kadiliman at hinahanap sa
pinakamalayong hangganan, ang mga bato sa karimlan at
makapal na kadiliman. **4** Gumagawa siya ng isang hukay
pangminahan malayo sa kung saan naninirahan ang mga tao,
mga lugar na nalimutan ng kaninumang paa. Naglalambitin
siya malayo sa ibang mga tao; pabalik-balik na umiindayog.

5 Tungkol sa lupa, mula kung saan nanggagaling ang tinapay,
tinutupok ito sa ilalim na parang ng apoy. **6** Ang mga bato
nito ay ang lugar kung saan matatagpuan ang mga safiro, at
ang alabok nito ay naglalaman ng ginto. **7** Walang ibong
mahuhuli ang nakakaalam ng landas patungo rito, ni nakita
ito ng mata ng palkon. **8** Hindi pa nalalakaran ang ganitong
landas ng mga mapagmalaking hayop, ni dumaan na doon
ang mabangis na leon. **9** Ipinapatong ng isang tao ang
kaniyang kamay sa matigas na bato; itinataob niya ang
mga bundok sa kanilang mga ugat. **10** Bumubutas siya ng
mga lagusan sa mga bato; nakikita ng kaniyang mata ang
bawat mahahalagang bagay doon. **11** Ginagapos niya ang
mga batis para hindi sila umaagos; anumang nakatago roon
kaniyang dinadala sa liwanag. **12** Saan kaya matatagpuan
ang karunungan? Saan kaya ang lugar ng pang-unawa? **13**
Hindi alam ng tao ang halaga nito; ni hindi ito natatagpuan sa
lupain ng mga buhay. **14** Sinasabi ng malalim na mga tubig
sa ilalim ng lupa, “Wala ito sa akin'; Sinasabi ng karagatan,
“Wala ito sa akin.' **15** Hindi ito matatamo kapalit ng ginto;
ni hindi matitimbang ang pilak bilang presyo nito. **16** Hindi
ito matutumbasan ng ginto ng Ofir, ng mahalagang oniks o
safiro. **17** Ang halaga nito ay hindi matutumbasan ng ginto at
kristal; ni hindi ito maipagpapalit sa mga alahas ng mainam
na ginto. **18** Hindi karapat-dapat banggitin ang koral o haspe;
tunay nga, ang presyo ng karunungan ay higit kaysa sa mga
rubi. **19** Hindi ito matutumbasan ng topaz ng Etiopia; ni hindi
ito mapapahalagahan sa purong ginto. **20** Kung gayon, saan
nga nagmumula ang karunungan? Saan ang lugar ng pang-
unawa? **21** Natatago ang karunungan mula sa mga mata ng
lahat ng mga buhay na bagay at pinanatiling nakatago mula
sa mga ibon ng mga kalangitan. **22** Sinasabi ng Pagkawasak
at Kamatayan, 'Isa lamang sabi-sabi tungkol dito ang narinig
ng aming mga tainga.' **23** Nauunawaan ng Diyos ang landas
patungo rito; Alam niya ang lugar nito. **24** Dahil tumitingin siya
hanggang sa mga pinakadulo ng daigdig at nakikita lahat ng
nasa ilalim ng mga kalangitan. **25** Sa nakaraan, ginawa niya
ang pwersa ng hangin at binaha-bahagi ang mga tubig ayon
sa sukat. **26** Gumawa siya ng isang kautusan para sa ulan at
isang landas para sa kidlat ng kulog. **27** Pagkatapos nakita
niya ang karunungan at ipinahayag ito; tunay nga, itinatag
niya ito at sinuri niya ito. **28** Sa mga tao sinabi niya, 'Tingnan
ninyo, ang takot sa Panginoon — iyan ang karunungan; ang
lumayo sa kasamaan ay pang-unawa.”

29 Muling nagsalita si Job at sinabi, **2** “O, na ako ay
parang noong mga nakalipas na mga buwan nang
pinapangalagaan ako ng Diyos, **3** nang lumiwanag ang
kaniyang ilawan sa aking ulo, at nang lumakad ako sa
kadilimang ginagabayan ng kaniyang liwanag. **4** O, kung
katulad lang sana ako noong nasa kahinugan pa ng aking
mga araw nang ang pagkakaibigan ng Diyos ay nasa aking
tolda, **5** nang kapiling ko pa ang Makapangyarihan, at
ang aking mga anak ay nakapaligid sa akin, **6** nang ang
aking landas ay umaapaw sa gatas, at ibinubuhos sa akin
ng bato ang mga batis ng langis! **7** Nang lumabas ako
patungo sa tarangkahan ng lungsod, nang naupo ako sa
aking lugar sa plasa, **8** natanaw ako ng mga kabataang
lalaki at pinanatili ang kanilang distansya mula sa akin bilang
tanda ng paggalang, at ang mga matatanda ay tumindig
at tumayo para sa akin. **9** Dati ay itinitigil ng mga prinsipe
ang kanilang usapan kapag dumadating ako; tinatakpan nila
ng kanilang kamay ang kanilang mga bibig. **10** Tumahimik
ang mga boses ng mga maharlilka, at kumapit ang kanilang
dila sa bubong ng kanilang mga bibig. **11** Dahil matapos
akong marinig ng kanilang mga tainga, pagpapalain nila ako;
matapos akong makita ng kanilang mga mata, nagpapatotoo
sila at sumasang-ayon sa akin **12** dahil dati ay sinasagip ko
ang taong mahirap na sumisigaw, pati na ang lahat ng mga
walang ama, na walang sinumang tutulong sa kaniya. **13**
Ang pagpapala ng taong malapit nang masawi ay dumarating
sa akin; dinulot kong kumanta ang puso ng biyuda dahil sa
kagalakan. **14** Sinuot ko ang katuwiran, at dinamitan ako
nito; ang katarungan ko ay tulad ng isang kasuotan at isang
turban. **15** Naging mga mata ako ng mga bulag; naging mga
paa ako ng mga pilay. **16** Naging isang ama ako ng mga
nangangailangan; sinusuri ko ang kaso kahit na ng isang hindi
ko kilala. **17** Binasag ko ang mga panga ng masama; hinalbot
ko ang biktima mula sa pagitan ng kaniyang mga ngipin. **18**
Pagkatapos sinabi ko, “Mamamatay ako sa aking pugad;
pararamihin ko ang aking mga araw tulad ng mga butil ng
buhangin. **19** Umaabot ang aking mga ugat sa mga tubig, at
nasa mga sanga ko ang hamog buong gabi. **20** Ang parangal
sa akin ay laging sariwa, at ang pana ng aking kalakasan ay
laging bago sa aking kamay; **21** Sa akin nakinig ang mga
tao; hinintay nila ako; nanatili silang tahimik para marinig
ang aking payo. **22** Matapos kong sabihin ang aking mga
salita, hindi na sila muling nagsalita; ang aking pananalita
ay pumatak sa kanila tulad ng tubig. **23** Lagi nila akong
hinihintay na parang paghintay nila sa ulan; ibinuka nila nang
malaki ang kanilang bibig para inumin ang aking mga salita,
gaya ng ginagawa nila para sa ulan sa panahon ng tag-araw.
24 Ngumiti ako sa kanila nang hindi nila ito inasahan; hindi
nila tinanggihan ang liwanag ng aking mukha. **25** Pinili ko ang
kanilang landas at umupo bilang kanilang hepe; namuhay
akong tulad ng isang hari sa kaniyang hukbo, tulad ng isang
umaaliw sa mga taong nagdadalamhati sa isang libing.

30 Ngayon ang mga mas nakababata sa akin ay walang
maidulot kundi pangungnutya sa akin - ang mga
kabataang lalaking ito na ang mga ama ay gusto kong
tanggihang magtrabaho katabi ng mga aso sa aking kawan.
2 Tunay nga, ang lakas ng mga kamay ng kanilang mga
ama - paano nito ako matutulungan - mga lalaki na kung
saan ang lakas ng kanilang kaganapan sa gulang ay naglaho
na? **3** Sila ay mga payat dahil sa kahirapan at kagutuman,
ngumangatngat sila sa tuyong lupa sa kadiliman ng ilang
at kapanglawan. **4** Namitas sila ng halaman ng soltwot at
mga dahon ng palumpong; ang mga ugat ng puno ng tambo
ang kanilang pagkain. **5** Pinalayas sila mula sa mga tao na
sumigaw sa kanila na parang isang tao na sinisigawan ang
isang magnanakaw. **6** Kaya kinailangan nilang manirahan sa
ilog lambak, sa mga lungga ng lupa at ng mga bato. **7** Sa
mga palumpong, umungal sila tulad ng mga asno; sa ilalim ng
mga palumpong nagtitipon-tipon sila. **8** Sila ay mga inapo
ng mga hangal; tunay nga, na walang kwentang mga tao;
pinalayas sila sa lupain sa pamamagitan ng mga pamalo. **9**
Pero ngayon, para sa kanilang mga anak, naging paksa ako
ng isang kanta ng pangungutya; tunay nga, naging isang
katatawanan ako sa kanila. **10** Kinasusuklaman nila ako
at hindi lumalapit sa akin; hindi sila nag-aatubiling dumura
sa aking mukha. **11** Dahil tinanggal ng Diyos ang lubid
ng aking pana at pinahirapan ako, kaya sa harapan ko ay
nawawala ang lahat ng pagpipigil sa sarili ng mga taong
ito. **12** Sa aking kanang kamay naghimagsik ang magulong

pulutong ng mga tao; itinaboy nila ako at itinambak laban sa
akin ang kanilang punso ng paglusob. **13** Sinisira nila ang
aking landas; Itinutulak nila ang kapahamakan para sa akin,
mga lalaki na walang sinumang makapipigil. **14** Sinasalakay
nila ako tulad ng isang hukbo sa pamamagitan ng isang
malaking butas sa pader ng lungsod; sa gitna ng pagkawasak
gumulong sila sa akin. **15** Nilukuban ako ng malaking takot;
itinaboy ang aking karangalan na parang ng hangin; naglaho
ang aking kasaganaan na parang isang ulap. **16** Ngayon
ang buhay ko ay ibinubuhos mula sa akin. Hinawakan ako
ng maraming araw ng pagdurusa. **17** Sa gabi sinasaksak
ang aking mga buto sa loob ng aking katawan; ang mga
sakit na nagpapahirap sa akin ay walang kapahingahan. **18**
Hinablot ng malakas na pwersa ng Diyos ang aking kasuotan;
binalutan ako nito tulad ng kwelyo ng aking tunika. **19** Inihagis
niya ako sa putik; Naging tulad ako ng alabok at mga abo.
20 Umiiyak ako sa iyo, Diyos, pero hindi mo ako sinasagot;
tumatayo ako pero tinitingnan mo lang ako. **21** Nagbago ka
na at naging malupit sa akin; sa kapangyarihan ng iyong
kamay ay pinapahirapan mo ako. **22** Itinaas mo ako sa
hangin at dinulot na tangayin ako nito; tinutunaw mo ako sa
bagyo. **23** Dahil alam kong dadalhin mo ako sa kamatayan,
sa bahay na nakatadhana para sa lahat ng mga buhay na
bagay. **24** Pero, wala bang umaabot ng kaniyang kamay para
humingi ng tulong kapag siya ay bumabagsak? Wala bang
nasa kaguluhan na nagmakaawa para sa tulong? **25** Hindi ba
ako umiyak para sa kaniya na nasa kaguluhan? Hindi ba
ako nagdalamhati para sa taong nangangailangan? **26** Nang
naghanap ako ng kabutihan, ang dumating ay kasamaan;
nang ako ay naghintay para sa liwanag, sa halip ay dumating
ang kadiliman. **27** Naguguluhan ang aking puso at hindi
nagpapahinga; mga araw ng dalamhati ang dumating sa akin.
28 Patuloy na nangingitim ang aking balat hindi dahil sa araw;
tumatayo ako sa kapulungan at humihingi ng tulong. **29** Ako
ay kapatid ng asong gubat, isang kasama ng mga ostrich. **30**
Maitim ang aking balat at natutuklap; nasunog sa init ang
aking mga buto. **31** Kaya ang aking alpa ay nakatono para sa
mga kanta ng pagluluksa, ang aking plauta para sa pagkanta
ng mga nananaghoy.

31 Gumawa ako ng tipan sa aking mga mata; paano
kaya ako makakatingin nang may pagnanasa sa isang
birhen? **2** Dahil ano ang gantimpala mula sa Diyos sa itaas,
ang mana mula sa Makapangyarihan na nasa itaas? **3** Dati ay
iniisip ko na ang kalamidad ay para sa mga makasalanan, na
ang kapahamakan ay para sa mga gumagawa ng kasamaan.
4 Hindi ba nakikita ng Diyos ang aking mga pamamaraan at
binibilang ang lahat ng aking mga hakbang? **5** Kung ako
ay lumakad nang may kasinungalingan, kung ang paa ko
ay nagmadali patungo sa panlilinlang, **6** (hayaang ako ay
timbangin sa isang parehas na timbangan para malaman ng
Diyos ang aking integridad). **7** kung nalihis mula sa tamang
daan ang aking hakbang, kung sumunod ang aking puso sa
aking mga mata, kung may anumang bahid ng karumihan
ang dumikit sa aking mga kamay, **8** kung gayon hayaang
maghasik ako at hayaang ang iba ang kumain; tunay nga,
hayaang bunutin ang ani mula sa aking bukid. **9** Kung naakit
ang aking puso sa ibang babae, kung ako ay naghintay sa
pinto ng aking kapwa para sa kaniyang asawang babae, **10**
kung gayon hayaang gumiling ng butil ang aking asawa para
sa ibang lalaki, at hayaang sumiping ang ibang mga lalaki sa
kaniya. **11** Dahil iyon ay magiging kakila-kilabot na krimen;
tunay nga, iyon ay magiging isang krimen na parurusahan ng
mga hukom. **12** Dahil iyon ay isang apoy na sumusunog sa
lahat ng bagay para sa sheol at susunugin niyon ang lahat
ng aking mga ani. **13** Kung hindi ko pinansin ang pagsamo
para sa katarungan mula sa aking lalaki o babaeng lingkod
nang sila ay nakipagtalo sa akin, **14** ano kung ganoon ang
gagawin ko kapag tumayo ang Diyos para akusahan ako?
Kapag dumating siya para husgahan ako, paano ko siya
sasagutin? **15** Hindi ba't ginawa rin sila ng siyang gumawa
sa akin sa sinapupunan? Hindi ba't pareho ang nag-iisa na
bumuo sa ating lahat sa sinapupunan? **16** Kung ipinagkait
ko ang mga ninanais ng mga mahihirap, o kung idinulot ko
na lumabo ang mga mata ng mga biyuda dahil sa pag-iyak,
17 o kung kinain kong mag-isa ang aking pagkain at hindi
pinayagang kumain din nito ang mga walang ama - **18** (sa
halip, mula sa aking pagkabata ang ulila ay lumaki kasama ko
parang sa isang ama, at ginabayan ko ang kaniyang ina,
isang biyuda, mula sa sinapupunan ng sarili kong ina) — **19**
kung nakita ko ang sinuman na namatay dahil sa kakulangan
ng pananamit, o kung nakita ko ang isang nangangailangang
tao na walang pananamit; **20** o kung hindi ako binasbasan ng
kaniyang puso dahil hindi siya nainitan ng balahibo ng aking
tupa, **21** kung iniamba ko ang aking kamay laban sa mga
taong walang ama dahil nakita ko ang pagsuporta para sa
akin sa tarangkahan ng lungsod — **22** kung ganoon hayaang
malaglag ang aking balikat mula sa paypay, at hayaang ang
bisig ko ay mabali mula sa hugpungan. **23** Dahil ang sakuna
mula sa Diyos ay magiging malaking takot sa akin; dahil sa
kaniyang kamahalan, hindi ko kayang gawin ang mga bagay
na ito. **24** Kung ginawa kong aking pag-asa ang ginto, at
kung sinabi ko sa mainam na ginto, 'Sa iyo ako may tiwala;'
25 Kung ako ay nagalak dahil labis ang aking kayamanan,
dahil kinuha ng aking kamay ang maraming pag-aari; **26**
kung nakita ko ang araw nang ito ay lumiwanag, o ang buwan
na naglalakad sa kaniyang kaliwanagan, **27** at kung lihim na
naakit ang aking puso, kaya hinalikan ng aking bibig ang aking
kamay sa pagsamba sa kanila - **28** ito rin ay magiging isang
krimen na paparusahan ng mga hukom, sapagkat ikakaila
ko sana ang Diyos na nasa itaas. **29** Kung nagalak ako sa
pagkasira ng sinumang namumuhi sa akin at binati ang aking
sarili nang inabutan siya ng sakuna — **30** (tunay nga, hindi ko
pinayagan ang aking bibig na magkasala sa pamamagitan ng
paghingi ng kaniyang buhay gamit ang isang sumpa) **31** kung
hindi kailanman sinabi ng mga tao sa aking tolda, “Sino ang
makakahanap ng isang hindi nabusog sa pagkain ni Job?”
32 (hindi kailanman kinailangan ng dayuhan na manatili sa
lansangan; sa halip, lagi kong binubuksan ang aking mga
pinto sa manlalakbay) **33** kung, tulad ng sangkatauhan,
itinago ko ang aking mga kasalanan sa pamamagitan ng
pagtatago ng aking kasalanan sa loob ng aking tunika **34** -
dahil kinatakutan ko ang napakaraming tao, dahil lubha akong
natakot sa paghamak ng mga pamilya, kung kaya't nanahimik
ako at hindi lumabas ng aking bahay. **35** O, kung mayroon
lang sanang makikinig sa akin! Tingnan ninyo, narito ang
aking lagda; hayaang sagutin ako ng Makapangyarihan! Kung
nasa akin lang sana ang sakdal na isinulat ng aking kalaban!
36 Tiyak na lantarang dadalhin ko ito sa aking balikat; isusuot
ko ito nang tulad ng isang korona. **37** Magpapahayag ako sa
kaniya ng isang pagsusulit ng aking mga hakbang; gaya ng
isang prinsipeng malakas ang loob, lalapitan ko siya. **38** Kung
sakaling sumigaw laban sa akin ang aking lupain, at ang mga
daan ng araro nito ay sama-samang umiyak, **39** kung kinain

ko ang ani nito nang hindi ito binabayaran o naging dahilan
na mamatay ang mga may-ari nito, **40** kung ganoon hayaang
tumubo ang mga tinik sa halip na trigo at damo sa halip na
barley." Tapos na ang mga salita ni Job.

32 Kaya tumigil sa pagsagot kay Job ang tatlong mga
lalaking ito dahil siya ay matuwid sa sarili niyang
paningin. **2** Pagkatapos sumiklab ang galit ni Elihu anak
ni Baraquel, apo ni Bus ng pamilya ni Ram; sumiklab ito
laban kay Job dahil binigyang katwiran niya ang kaniyang
sarili sa halip na ang Diyos. **3** Sumiklab din ang galit ni
Elihu laban sa tatlo niyang mga kaibigan dahil wala silang
nahanap na sagot kay Job, gayunman hinatulan nila si Job **4**
Ngayon naghintay si Elihu na makapagsalita kay Job dahil
mas matanda sa kaniya ang tatlong ibang lalaki. **5** Pero,
nang nakita ni Elihu na walang sagot sa bibig ng tatlong
mga lalaking ito, sumiklab ang kaniyang galit. **6** Pagkatapos
nagsalita si Elihu na anak ni Baraquel, apo ni Bus at sinabi,
"Bata pa ako, at kayo ay napakatanda na. Iyon ang kung
bakit nagpigil ako at hindi nangahas na sabihin sa inyo ang
aking palagay. **7** Sinabi ko, "Ang haba ng mga araw ay dapat
magsalita; ang maraming mga taon ay dapat magturo ng
karunungan. **8** Pero may espiritu sa isang tao; binibigyan siya
ng pang-unawa ng hininga ng Makapangyarihan. **9** Hindi
lamang ang mga dakilang tao ang marunong, ni ang mga
matatanda lamang ang nakakaunawa ng katarungan. **10** Dahil
dito sinasabi ko sa inyo, "Dinggin ninyo ako; Sasabihin ko rin
sa inyo ang aking kaalaman.' **11** Tingnan ninyo, naghintay
ako para sa inyong mga salita; nakinig ako sa inyong mga
pangangatuwiran habang iniisip ninyo tungkol sa ano ang
sasabihin. **12** Tunay nga, nakinig akong mabuti sa inyo,
pero, tingnan ninyo, wala isa man sa inyo ang makakumbinsi
kay Job o makatugon sa kaniyang mga salita. **13** Ingatan
ninyong huwag sabihing, "Natagpuan namin ang karunungan!
Kailangang daigin ng Diyos si Job; hindi ito magagawa ng tao
lamang. **14** Dahil hindi itinuon ni Job ang kaniyang mga salita
laban sa akin, kaya hindi ko siya sasagutin gamit ang inyong
mga salita. **15** Hindi makaimik ang tatlong mga lalaking
ito; hindi na nila masagot si Job; ni isang salita ay wala na
silang masabi. **16** Dapat ba akong maghintay dahil hindi sila
nagsasalita, dahil nakatayo sila doon nang tahimik at hindi
na sumasagot? **17** Hindi, sasagot din ako sa aking panig;
sasabihin ko rin sa kanila ang aking nalalaman. **18** Puno
ako ng mga salita; itinutulak ako ng espiritung nasa akin. **19**
Tingnan ninyo, ang aking dibdib ay tulad ng nangangasim
na alak na walang singawan; tulad ng bagong mga sisidlan
ng alak, handa nang pumutok. **20** Magsasalita ako para
ako ay maginhawahan; ibubuka ko ang aking mga labi at
sasagot. **21** Hindi ako magpapakita ng pagtatangi; hindi rin
ako magbibigay kaninuman ng titulo ng panggalang. **22** Dahil
hindi ko alam kung paano magbigay ng ganoong titulo; kung
ginawa ko iyon, maaga akong kukunin ng aking Tagalikha.

33 Kaya ngayon Job, nagmamakaawa ako sa iyo,
pakinggan ang aking sasabihin; makinig ka sa lahat ng
aking mga salita. **2** Tingnan mo ngayon, binuksan ko ang
aking bibig; nagsalita na ang aking dila sa aking bibig. **3** Mga
salita ko'y magsasabi ng pagkamatapat ng aking puso; kung
ano ang alam ng aking mga labi, matapat silang magsasabi
sa iyo. **4** Ang Espiritu ng Diyos ang gumawa sa akin; ang
hininga ng Makapangyarihan ang nagbigay buhay sa akin.
5 Kung kaya mo, sagutin mo ako; ihanda mo ang iyong
sasabihin sa harap ko at tumayo ka. **6** Tingnan mo, matuwid
din ako tulad mo sa paningin ng Diyos; hinulma din ako mula
sa luwad. **7** Tingnan mo, hindi ka matatakot sa akin; maging
ang aking presensya ay hindi rin magiging mabigat sa iyo. **8**
Sa aking pandinig tiyak kang nagsalita; narinig ko ang tunog
ng iyong mga salita na nagsasabi, **9** "Malinis ako at walang
pagkakasala; ako ay inosente, at ako ay walang kasalanan. **10**
Tingnan mo, naghanap ng pagkakataon ang Diyos na lusubin
ako; tinuring niya akong kaaway. **11** Ginapos niya ang aking
mga paa sa mga kahoy na posas; tinitingnan niya lahat ng
aking daraanan. **12** Tingnan mo, sasagutin kita; nagkakamali
ka sa pagsasabi nito, dahil ang Diyos ay mas higit kaysa sa
tao. **13** Bakit ka nakikibaka sa kaniya? Hindi niya kailangan
ipaliwanag ang lahat ng kaniyang mga ginagawa. **14** Minsan
nang nagsalita ang Diyos - oo, dalawang beses, bagama't
hindi ito napapansin ng tao. **15** Sa panaginip, sa pangitain sa
gabi, kapag mahimbing na natulog ang mga tao ay dumating,
sa pagkakatulog sa higaan - **16** pagkatapos binubuksan ng
Diyos ang mga tainga ng tao, at tatakutin sila ng mga banta,
17 para hilahin sila mula sa kaniyang makasalanang mga
layunin, at ilayo ang kayabangan sa kaniya. **18** Nilalayo ng
Diyos ang buhay ng tao mula sa hukay, ang buhay niya mula
sa pagtawid sa kamatayan. **19** Pinarurusahan din ang tao ng
may kirot sa kaniyang higaan, na may patuloy na paghihirap
sa kaniyang mga buto, **20** para mapoot ang kaniyang buhay
sa pagkain, at mapoot ang kaniyang kaluluwa sa masasarap
na pagkain. **21** Inubos ang kaniyang laman para hindi na
ito makita; ang kaniyang mga buto na minsan ay hindi na
nakikita, ngayon ay nakalitaw na. **22** Sa katunayan, nalalapit
na sa hukay ang kaniyang kaluluwa, ang kaniyang buhay
sa mga humihiling na wasakin ito. **23** Pero kung mayroong
lamang na anghel na maaaring mamagitan para sa kaniya,
isang tagapamagitan mula sa libi-libong mga anghel, para
ipakita kung ano ang tamang gawin, **24** at kung ang anghel
ay mabait sa kaniya at sasabihin sa Diyos na, "Iligtas mo
ang taong ito mula sa pagbaba sa hukay; nakahanap ako
ng pangtubos para sa kaniya, **25** pagkatapos ang kaniyang
laman ay magiging mas sariwa kaysa sa isang bata; babalik
siya sa mga araw ng kalakasan ng kaniyang kabataan. **26**
Mananalangin siya, at magiging mabait ang Diyos sa kaniya,
para makita niya ang mukha ng Diyos nang may kasiyahan at
bibigyan siya ng tagumpay. **27** Pagkatapos aawit ang taong
iyon sa harap ng mga tao at sasabihin, "Nagkasala ako at
binaluktot kung alin ang tama, pero hindi pinarusahan ang
aking kasalanan. **28** Iniligtas ng Diyos ang aking kaluluwa
mula sa pagpunta sa hukay; patuloy na makikita ng aking
buhay ang liwanag.' **29** Tingnan mo, ginawang lahat ito ng
Diyos sa isang tao, dalawang beses, oo, kahit tatlong beses
pa, **30** para makuha ang kaniyang kaluluwa mula sa hukay,
kaya maliliwanagan siya nang liwanag ng buhay. **31** Bigyang-
pansin mo ito Job, at makinig ka sa akin; tumahimik ka at
magsasalita ako. **32** Kung may sasabihin ka, sagutin mo
ako; magsalita ka, dahil hiling ko na mapatunayan na ikaw ay
nasa tama. **33** Kung hindi, makinig ka sa akin; manatili kang
tahimik, at tuturuan kita ng karunungan."

34 Higit pa rito, nagpatuloy sa pagsasalita si Elihu; **2**
"Makinig ka sa aking mga sasabihin, kayong matatalino;
pakinggan ninyo ako, kayong may kaalaman. **3** Sinusubok
ng tainga ang mga salita, gaya ng dila na tumitikim ng
pagkain. **4** Piliin natin para sa ating sarili kung ano ang
matuwid: alamin natin sa ating mga sarili kung ano ang

tama. **5** Dahil sinabi ni Job, "Ako ay matuwid, pero kinuha ng Diyos ang aking mga karapatan. **6** Sa kabila ng aking mga karapatan, itinuring akong isang sinungaling. Walang lunas ang aking sugat, kahit wala naman akong kasalanan.' **7** Sino ang katulad ni Job, na umiinom ng pangungutya gaya ng tubig, **8** na sumasama sa mga gumagawa ng masama, at lumalakad kasama ang masasamang tao? **9** Dahil kaniyang sinabi, "walang pakinabang sa isang tao ang magalak sa paggawa ng nais ng Diyos." **10** Kaya makinig kayo sa akin, kayong mga matatalino: malayong gawin ng Diyos na gumawa ng kasamaan; malayong gawin ng Makapangyarihan na magkasala. **11** Dahil kaniyang binabayaran ang gawa ng isang tao; pinapatanggap niya sila ng gantimpala sa kanilang sariling mga pamamaraan. **12** Tunay nga na hindi gumagawa ng kasamaan ang Diyos, ni hindi binabaluktot ng Makapangyarihan ang katarungan. **13** Sino ang nagtalaga sa kaniya na pamahalaan ang buong mundo? Sino ang naglagay ng buong daigdig sa kaniyang pamamahala? **14** Kung itatakda lamang ng Diyos ang kaniyang layunin para sa kaniyang sarili, at kung iipunin niya pabalik para sa kaniyang sarili ang kaniyang espiritu at kaniyang hininga, **15** sama-samang mawawala ang lahat ng laman; babalik muli sa alabok ang sangkatauhan. **16** Kung mayroon kayong pang-unawa, pakinggan ninyo ito; makinig kayo sa tunog ng aking mga sasabihin. **17** Kaya bang mamahala ng taong namumuhi sa katarungan? Hahatulan mo ba ang Diyos na siyang matuwid at makapangyarihan? **18** Ang Diyos, na nagsasabi sa isang hari, "Ikaw a hamak", o sinasabi sa mga maharlika, 'Ikaw ay masama"? **19** Hindi nagpapakita ang Diyos ng pagtatangi sa mga pinuno at hindi niya kinikilala ang mayayaman kaysa sa mahirap, dahil silang lahat ay ginawa ng kaniyang kamay. **20** Sa isang sandali sila ay namatay; sa hating-gabi mayayanig ang mga tao at mamamatay; ang mga taong malalakas ay kukunin, pero hindi sa pamamagitan ng mga kamay ng tao. **21** Dahil ang mga mata ni Yahweh ay nakatuon sa pamumuhay ng tao; nakikita niya ang lahat ng hakbang niya. **22** Walang kadiliman, walang makapal na karimlan ang makakapagtago sa kanilang sarili sa mga gumagawa ng kasalanan. **23** Dahil hindi na kailangan ng Diyos na suriin pa nang maigi ang isang tao; hindi na kailangang pumunta ng sinuman sa harapan niya para sa paghuhukom. **24** Winawasak niya nang pira-piraso ang mga malalakas na tao dahil ang kanilang mga pamumuhay ay hindi na kailangan pang suriin; naglalagay siya ng iba sa kanilang mga lugar. **25** Sa paraang ito, mayroong siyang kaalaman sa kanilang mga ginagawa; binabagsak niya ang mga taong ito sa gabi; sila ay winasak. **26** Sa harapan ng lahat ng tao, pinatay niya sila dahil sa kanilang masasamang gawa gaya ng mga kriminal **27** dahil lumayo sila mula sa pagsunod sa kaniya at tumangging kilalanin ang kaniyang mga pamamaraan. **28** Sa paraang ito, ginawa nilang ilapit ang iyak ng mahihirap sa kaniya; pinakinggan niya ang iyak ng mga taong nahihirapan. **29** Kapag siya ay nanatiling tahimik, sino ang maaring magparatang sa kaniya? Kung itatago niya ang kaniyang mukha, sino ang maaring makakakilala sa kaniya? Namamahala siya sa lahat ng bansa at bawat tao, **30** kaya hindi mamahala ang hindi maka-diyos, kaya walang ni isa ang mabibitag. **31** Ipagpalagay natin na may taong nagsabi sa Diyos, "Tiyak akong may sala, pero hindi na ako magkakasala; **32** ituro mo kung ano ang hindi ko nakikita; gumawa ako ng kasalanan, pero hindi ko na ito gagawin." **33** Sa tingin mo parurusahan ng Diyos ang kasalanan ng taong iyon, dahil sa hindi mo gusto ang ginawa ng Diyos? Dapat kang mamili, hindi ako. Kaya sabihin mo ang iyong nalalaman. **34** Sasabihin sa akin ng matatalinong tao - tunay nga, na sasabihin sa akin ng bawat matatalinong tao na nakaririnig sa akin, **35** "Nagsasalita si Job nang walang kaalaman; walang karunungan ang mga sinasabi niya.' **36** Dapat mailagay si Job sa paglilitis sa maliliit na detalye ng kaniyang kaso dahil nagsasalita siya gaya ng masasamang tao. **37** Dahil nagdadagdag siya ng pagrerebelde sa kaniyang kasalanan; pinapalakpak niya ang kaniyang mga kamay para inisin kami sa aming kalagitnaan; nagsasabi siya ng mga salita laban sa Diyos."

35 Higit pa rito nagpatuloy si Elihu, sinasabing, " **2** Sa tingin mo wala kang sala? Iniisip mo ba na, "Mas matuwid ako kaysa sa Diyos?" **3** Dahil sabi mo, "Ano pang silbi sakin na matuwid ako? Anong kabutihan ang maidudulot nito para sa akin, kung mas mabuti pa kung nagkasala ako?" **4** Sasagutin kita, ikaw at ang iyong mga kaibigan. **5** Tumingala ka sa himpapawid, at tingnan mo ito; tingnan mo ang himpapawid, na mas mataas kaysa sa iyo. **6** Kung nagkasala ka, anong pinsala ang nagawa mo sa Diyos? Kung maipon ang iyong mga kasalanan, ano ang ginagawa mo sa kaniya? **7** Kung ikaw ay matuwid, ano ang maibibigay mo sa kaniya? Ano ang matatanggap niya mula sa iyong kamay? **8** Maaaring makasakit ang iyong kasamaan sa tao, na katulad mo at maaring pakinabangan ng ibang mga anak ng tao ang iyong katuwiran. **9** Dahil sa maraming pang-aapi, umiiyak ang mga tao; tumawag sila ng tulong mula sa kamay ng mga malalakas na tao. **10** Pero, walang nagsabi, "Nasaan ang aking Diyos na aking manlilikha, na nagbibigay ng mga awitin sa gabi, **11** na nagtuturo sa amin na mas higit sa pagtuturo niya sa mga hayop sa lupa, at ginagawa kaming mas matalino kaysa sa mga ibon sa himpapawid?' **12** Doon umiyak sila, pero hindi nagbigay ang Diyos ng kasagutan dahil sa pagmamataas ng mga masasamang tao. **13** Tiyak na hindi pakikinggan ng Diyos ang iyak ng isang hangal; hindi papansinin ito ng Makapangyarihan. **14** Paano pa kaya siya sasagot sa iyo kung sinasabi mo na hindi mo siya nakikita, na nasa harapan niya ang iyong kaso, at naghihintay ka sa kaniya! **15** Paano pa kaya siya sasagot sa iyo kung sinasabi mo na kailanman hindi niya pinarurusahan ang sinuman dahil sa galit, at wala siyang pakialam sa kayabangan ng mga tao. **16** Kaya binubuksan lang ni Job ang kaniyang bibig para lamang magsalita ng kahangalan; marami siyang sinasabi na walang kaalaman."

36 Nagpatuloy si Elihu at sinabi, **2** "Hayaan mong magsalita ako nang kaunti pa, at ipakikita ko sa iyo ang ilang mga bagay dahil may konti pa akong sasabihin para ipagtanggol ang Diyos. **3** Marami akong nakuhang karunungan mula sa malayo; kinilala ko ang katuwiran ng aking Manlilikha. **4** Sigurado, hindi kasinungalingan ang aking mga sasabihin; kasama mo ang isang taong matalino. **5** Tingnan mo, ang Diyos ay makapangyarihan, at hindi namumuhi kaninuman; siya ay makapangyarihan sa lawak ng kaunawaan. **6** Hindi niya pananatilihin ang buhay ng masasamang tao sa halip gagawin niya ang nararapat para sa mga nagdurusa. **7** Hindi niya inaalis ang kaniyang mga mata sa mga matutuwid na tao sa halip inihahanda sila sa mga trono gaya ng mga hari, at naitaas sila. **8** Gayunman kapag nakagapos sila sa kadena, at kung nahuli sila ng mga lubid ng paghihirap, **9** saka niya ipakikita sa kanila ang kanilang ginawa - ang kanilang mga kasalanan at kung paano

sila kumilos nang may pagmamataas. **10** Binubuksan din
niya ang kanilang mga tainga para sa kaniyang tagubilin, at
inutusan niya sila na tumalikod mula sa kasalanan. **11** Kung
makikinig sila sa kaniya at sasamba sa kaniya, ilalaan nila ang
kanilang mga araw sa kasaganahan, ang kanilang mga taon
sa kaligayahan. **12** Gayon pa man, kung hindi sila makikinig,
mamamatay sila sa pamamagitan ng espada; mamamatay
sila dahil wala silang alam. **13** Ang mga hindi maka-diyos ay
nagkikimkim ng galit sa kanilang puso; hindi sila humihingi
ng tulong kahit na tinatali na sila ng Diyos. **14** Mamamatay
sila sa kanilang kabataan; magtatapos ang kanilang buhay
kasama ang kababaihang sumasamba sa diyus-diyosan. **15**
Inililigtas ng Diyos ang mga taong naghihirap sa pamamagitan
ng kahirapan; binubuksan niya ang kanilang mga tainga sa
pamamagitan ng pang-aapi sa kanila. **16** Tunay nga na
gusto niyang tanggalin ka mula sa pagkabalisa tungo sa
malawak na lugar kung saan walang paghihirap at kung saan
nakahanda ang iyong hapag na puno ng pagkain na maraming
taba. **17** Pero puno ka ng paghatol sa mamasamang tao;
hatol at katarungan ang ginawad sa iyo. **18** Huwag mong
hayaan na maakit ka ng kayamanan sa pandaraya; huwag
mong hayaan na malihis ka mula sa katarungan dahil sa
malaking suhol. **19** May pakinabang ba ang kayaman sa
iyo, para hindi ka na mabalisa, o kaya ba ng buong lakas
mo na tulungan ka? **20** Huwag mong naisin ang gabi, para
gumawa ng kasalanan laban sa iba, kapag nawala na ang
mga tao sa kanilang kinalalagyan. **21** Mag-ingat ka na hindi
ka magkasala dahil sinusubukan ka sa pamamagitan ng
pagdurusa kaya manatili kang malayo mula sa pagkakasala.
22 Tingnan mo, dakila ang kapangyarihan ng Diyos; sinong
tagapagturo ang katulad niya? **23** Sino ang minsang nagturo
tungkol sa kaniyang pamumuhay? Sino ang makapagsasabi
sa kaniya, “Nakagawa ka ng kasamaan?' **24** Alalahanin mo
na purihin ang kaniyang mga ginawa, na kinanta ng mga
tao. **25** Tumingin ang lahat ng tao sa mga ginawa niya, pero
nakita lang nila ang mga gawang ito mula sa malayo. **26**
Tingnan mo, dakila ang Diyos, pero hindi namin siya lubos na
maintindihan; hindi mabilang ang kaniyang mga taon. **27**
Dahil kinukuha niya ang mga singaw mula sa mga patak ng
tubig para gawing ulan, **28** na binubuhos ng mga ulap at
bumabagsak nang masagana sa sangkatauhan. **29** Tunay
nga, mayroon bang makauunawa ng paggalaw ng mga ulap
at kidlat mula sa kaniyang tolda? **30** Tingnan mo, kinalat niya
ang kaniyang kidlat sa paligid niya; binalot niya ng kadiliman
ang dagat. **31** Sa pamamagitan nito, pinakain niya ang mga
tao at binigyan sila ng masaganang pagkain. **32** Binalot niya
ang kaniyang kamay ng kidlat hanggang sa inutusan sila na
patayin ang kanilang mga target. **33** Ang kanilang ingay ay
naghuhudyat sa mga tao na paparating na ang bagyo; alam
din ng mga baka ang pagdating nito.

37 Tunay nga, kumakabog dito ang aking dibdib; naalis ito
sa kaniyang kinalalagyan. **2** Pakinggan ang ingay ng
kaniyang tinig, ang tunog na lumalabas mula sa kaniyang
bibig. **3** Pinadadala niya ito sa buong himpapawid, pinadadala
niya ang kaniyang kidlat sa lahat ng dako ng mundo. **4** Isang
tinig ang dumadagundong pagkatapos nito; kumulog ang
kaniyang maluwalhating tinig; hindi niya pinipigilan ang mga
kidlat kapag narinig ang kaniyang tinig. **5** Kahanga-hangang
kumukulog ang tinig ng Diyos; gumagawa siya ng mga
kadakilaan na hindi natin maunawaan. **6** Sabi niya sa niyebe,
“Mahulog ka sa lupa'; gaya sa ambon, 'Maging isang malakas
na pagbuhos ng ulan.' **7** Pinatigil niya ang bawat kamay ng
mga tao sa pagtatrabaho, para makita sa lahat ng tao na
kaniyang nilalang ang kaniyang mga ginawa. **8** Pagkatapos,
pumunta ang mga hayop sa kanilang taguan at nanatili sa
kanilang mga lungga. **9** Sa timog nagmula ang bagyo at sa
hilaga nagmula ang malamig na hangin. **10** Sa pamamagitan
ng hininga ng Diyos ibinigay ang yelo; nanigas ang tubig gaya
ng bakal. **11** Tunay nga, pinupuno niya ang makapal na ulap
ng tubig; kinakalat niya ang kidlat mula sa mga ulap. **12**
Pinaikot niya ang mga ulap sa pamamagitan ng kaniyang
gabay, para magawa nila ang kahit anong inuutos niya mula sa
ibabaw ng buong daigdig. **13** Ginawa niya ang lahat ng ito na
mangyari; minsan nangyayari ito para sa pagtatama, minsan
para sa lupain, at minsan bilang mga pagkilos sa katapatan
sa tipan. **14** Makinig ka dito Job; huminto ka at isipin mo ang
kamangha-manghang mga ginawa ng Diyos. **15** Alam mo ba
kung papaano pinilit ng Diyos ang kaniyang kagustuhan sa
mga ulap at pinakislap ang mga kidlat? **16** Naiintindihan mo
ba ang paglutang ng mga ulap, ang kamangha-manghang
mga ginawa ng Diyos, na siyang nakaaalam ng lahat? **17**
Naiintindihan mo ba kung papaano ang iyong mga damit ay
natuyo nang walang mainit na hangin na mula sa timog? **18**
Kaya mo bang palawakin ang himpapawid gaya ng ginawa
niya - ang himpapawid, na kasing tibay ng salaming bakal?
19 Turuan mo kami kung ano ang sasabihin namin sa kaniya,
dahil hindi namin matanto ang aming mga katuwiran dahil sa
kadiliman ng aming mga pag-iisip. **20** Dapat ko bang sabihin
sa kaniya na nais kung makausap siya? Sinong tao ang nais
malulon? **21** Ngayon, hindi makatingin ang mga tao sa araw
kapag nagliliwanag ito sa himpapawid pagkatapos umihip
ng hangin at nagliwanag ang mga ulap nito. **22** Mula sa
hilaga ang ginintuang kaluwalhatian - dahil sa kagila-gilalas
na kaningningan ng Diyos. **23** Tungkol sa Makapangyarihan,
hindi namin siya makita; dakila ang kaniyang kapangyarihan
at katuwiran. Hindi siya nang-aapi ng mga tao. **24** Kaya,
kinatatakutan siya ng mga tao. Hindi niya pinapansin ang
mga nag-iisip na matalino sila.”

38 Pagkatapos tinawag ni Yahweh si Job sa malakas na
bagyo at sinabi, **2** “Sino itong nagdadala ng kadiliman
sa aking mga plano sa pamamagitan ng mga salita na walang
kaalaman? **3** Talian mo ang iyong baywang gaya ng isang
lalaki dahil magtatanong ako sa iyo, at kailangan mo akong
sagutin. **4** Nasaan ka nang inilatag ko ang pundasyon ng
mundo? Sabihin mo sa akin, kung mayroon kang labis na
kaunawaan. **5** Sino ang nakaaalam ng lawak nito? Sabihin mo
sa akin, kung alam mo. Sino ang nag-unat ng panukat dito? **6**
Saan nakalatag ang mga pundasyon nito? Sino ang naglatag
ng mga panulukang-bato nito **7** nang magkakasamang
kumanta ang mga bituin sa umaga at sumigaw sa galak ang
lahat ng mga anak ng Diyos? **8** Sino ang nagsara ng dagat
gamit ang pinto kapag bumubulwak ito, na parang lumabas
sa sinapupunan - **9** nang ginawa ko ang mga ulap bilang
damit nito, at makapal na kadiliman bilang mga bigkis nito?
10 Iyon ay noong nilagyan ko ng tanda ang hangganan ng
dagat, at naglagay ako ng mga rehas at mga pinto, **11** at
nang sinabi ko dito, 'Maari kang pumunta hanggang dito, pero
hanggang dito lamang; dito ko ilalagay ang hangganan ng
pagmamalaki ng iyong mga alon.' **12** Binuksan mo na ba,
buhat noong nagsimula ang iyong mga araw, na magbigay ng
utos na magsimula ang umaga, at idulot ang bukang-liwayway
na malaman ang lugar nito sa takbo ng mundo, **13** para

mahawakan nito ang mga dako ng mundo para yanigin ang
mga masasamang tao? 14 Nagbago ang anyo ng mundo gaya
ng luwad na nagbabago sa ilalim ng tatak; nangingibabaw
ang lahat ng naroroon gaya ng mga tiklop na piraso ng damit.
15 Mula sa masasamang tao ang kanilang 'liwanag' ay kinuha;
sinira ang nakataas nilang braso. 16 Nakapunta ka na ba sa
mga pinagmumulan ng tubig sa dagat? Nakapaglakad ka na
ba sa pinakamababang bahagi ng kailaliman? 17 Naipakita
na ba sa iyo ang tarangkahan ng kamatayan? Nakita mo
na ba ang mga tarangkahan ng anino ng kamatayan? 18
Naintindihan mo ba ang kalawakan ng mundo? Sabihin mo
sa akin, kung alam mo ang lahat ng ito. 19 Nasaan ang daan
patungo sa kinalalagyan ng liwanag - para sa kadiliman, saan
ito nakalagay? 20 Kaya mo bang dalahin ang liwanag at
kadiliman sa kanilang pinagtatrabahuhan? Kaya mo bang
hanapin ang pabalik sa bahay nila? 21 Siguradong alam mo,
dahil pinanganak ka roon; ang bilang ng iyong mga araw ay
napakahaba! 22 Nakapasok ka na ba sa mga imbakan ng
niyebe, o nakita mo na ba ang mga imbakan ng yelo, 23
ang mga bagay na itinatago kong ito ay para sa panahon ng
kaguluhan, para sa araw ng labanan at digmaan? 24 Saang
daanan binabahagi ang mga kidlat o saan kinakalat ang mga
hangin mula sa silangan para sa buong mundo? 25 Sino ang
gumawa ng mga agusan ng mga pagbaha ng ulan, o sino
ang gumawa ng mga daanan ng mga dagundong ng kulog,
26 para idulot ito na umulan sa mga lupain kung saan walang
tao ang nabubuhay, at sa ilang, kung saan walang ni isang
tao, 27 para matugunan ang mga pangangailangan ng baog
at malungkot na mga rehiyon, at para pasibulin ang sariwang
damo? 28 May ama ba ang ulan? Sino ang nagbunga ng
mga patak ng hamog? 29 Kaninong sinapupunan galing ang
yelo? Sino ang nagsilang ng puting hamog ng yelo mula sa
himpapawid? 30 Tinago ng mga tubig ang kanilang mga sarili
at naging gaya ng bato; tumigas ang ibabaw ng kailaliman.
31 Kaya mo bang ikandado ang mga kadena sa Pleyades, o
kalagan ang mga tali ng Orion? 32 Kaya mo bang patnubayan
ang mga bituin para lumitaw sa kanilang nararapat na mga
panahon? Kaya mo bang patnubayan ang Oso sa kaniyang
mga anak? 33 Alam mo ba ang mga batas sa himpapawid?
Kaya mo bang ipatupad ang batas ng himpapawid sa mundo?
34 Kaya mo bang sumigaw sa mga ulap, para masaganang
bumuhos ang ulan sa iyo? 35 Kaya mo bang ipadala ang
mga kidlat para makalabas sila, na sasabihin nila sa iyo,
'Narito na kami'? 36 Sino ang naglagay ng karunungan sa
mga ulap o nagbigay ng pang-unawa sa mga ambon? 37
Sino ang makabibilang ng mga ulap sa pamamagitan ng
kaniyang kahusayan? Sino ang kayang magbuhos ng tubig sa
himpapawid 38 kapag nagsama-sama ang maraming alikabok
at nagkumpulan nang magkakasama ang tipak ng lupa? 39
Kaya mo bang maghanap ng biktima para sa babaeng leon o
pawiin ang gutom ng mga batang leon 40 kapag yumuyukyok
sila sa kanilang mga lungga at nakahigang naghihintay sa
kanilang taguan? 41 Sino ang nagbibigay ng biktima sa
mga uwak kapag umiiyak ang mga batang uwak sa Diyos at
sumusuray dahil sa kakulangan ng pagkain?

39 Alam mo ba kung anong panahon ipinapanganak
ng ligaw na kambing sa mga bato ang kaniyang
anak? Kaya mo bang pagmasdan ang mga usa habang
ipinapanganak nila ang mga batang usa? 2 Kaya mo bang
bilangin ang mga buwan na sila ay nagbubuntis? Alam mo
ba ang panahon na kanilang dinadala ang kanilang mga
anak? 3 Yumuyukod sila at pinapanganak ang kanilang anak,
at pagkatapos winawakasan nila ang kanilang mga sakit
sa panganganak. 4 Ang kanilang mga anak ay lumalakas
at lumalaki sa mga damuhan; lumalabas sila at hindi na
bumabalik muli. 5 Sino ang nagpalaya sa ligaw na asno?
Sino ang nagkalag sa mga gapos ng mabilis na asno, 6 na
ang tahanan ay ginawa ko sa Araba, ang kaniyang bahay sa
asin na lupain? 7 Tumatawa siya nang may panghahamak sa
mga ingay sa lungsod; hindi niya naririnig ang mga sigaw ng
kutsero. 8 Gumagala siya sa mga bundok bilang kaniyang
pastulan; doon siya humahanap ng mga luntiang halaman
para kainin. 9 Masaya bang maglilingkod sa iyo ang mabangis
na toro? Pahihintulutan niya bang manatili sa iyong sabsaban?
10 Gamit ang lubid, kaya mo bang pasunurin ang mabangis na
toro para mag-araro ng mga tudling? Susuyurin niya ba ang
mga lambak para sa iyo? 11 Magtitiwala ka ba sa kaniya dahil
kahanga-hanga ang kaniyang lakas? Iiwan mo ba sa kaniya
para gawin ang iyong tungkulin? 12 Aasahan mo ba siyang
dadalhin sa bahay ang iyong butil na titipunin para sa iyong
giikan? 13 Ang mga pakpak ng ostrich ay nagmamalaking
pumapagaspas, pero sila ba ang mga pakpak at balahibo ng
pag-ibig? 14 Dahil iniiwan niya ang kaniyang mga itlog sa
lupa, at hinahayaan niyang malimliman sila sa alikabok; 15
nalilimutan niyang maaari silang madurog ng paa o maapakan
ng isang mabangis na hayop. 16 Magaspang ang kaniyang
pakikitungo sa kanila na parang sila ay hindi kaniya; hindi siya
natatakot na ang kaniyang hirap ay mawalan ng kabuluhan,
17 dahil pinagkaitan siya ng Diyos ng karunungan at hindi
siya binigyan ng anumang pang-unawa. 18 Kapag mabilis
siyang tumatakbo, tumatawa siya sa panlilibak sa kabayo
at sa sakay nito. 19 Binigyan mo ba ng lakas ang kabayo?
Dinamitan mo ba ang leeg niya ng kaniyang malambot na
buhok? 20 Napatalon mo na ba siya na parang balang?
Ang katanyagan ng kaniyang pagsinghal ay nakakatakot. 21
Yumayabag siya sa kapangyarihan at nagagalak sa kaniyang
kalakasan; tumatakbo siya nang mabilis para salubungin ang
mga sandata. 22 Kinukutya niya ang takot at hindi nasisiraan
ng loob; hindi siya umaatras sa espada. 23 Ang suksukan
ng mga palaso ay kumakalampag sa kaniyang tagiliran,
kasama ang kumikintab na sibat at dyabelin. 24 Nilulunok
niya ang lupa nang may bagsik at matinding galit; sa tunog
ng trumpeta, hindi siya makatayo sa isang lugar. 25 Tuwing
tutunog ang trumpeta, sinasabi niyang, 'Aha!' Naaamoy niya
ang labanan sa malayo— ang dumadagundong na mga sigaw
ng mga kumander at mga hiyawan. 26 Sa pamamagitan ba
ng karunungan mo nakakalipad ang lawin, na inuunat niya
ang kaniyang mga pakpak papuntang timog? 27 Sa mga
utos mo ba umaakyat ang agila at gumagawa ng kaniyang
pugad sa matataas na lugar? 28 Naninirahan siya sa mga
bangin at ginagawa ang kaniyang tahanan sa mga tuktok
ng mga bangin, isang matibay na tanggulan. 29 Mula roon
naghahanap siya ng mga biktima; nakikita sila ng kaniyang
mga mata mula sa malayo. 30 Ang kaniyang anak ay umiinom
din ng dugo; kung nasaan ang mga taong pinatay, naroon
siya."

40 Patuloy na kinausap ni Yahweh si Job; sinabi niya, 2
"Dapat bang itama ang Makapangyarihan ng sinumang
naghahangad na magbatikos? Siya na nakikipagtalo sa Diyos,
hayaan siyang sumagot." 3 Pagkatapos sumagot si Job kay
Yahweh at sinabing, 4 "Tingnan mo, ako ay walang halaga;
paano kita sasagutin? Nilagay ko ang kamay ko sa aking

bibig. 5 Minsan akong nagsalita, at hindi ako sasagot; sa
katunayan, dalawang beses, pero hindi na ako magpapatuloy."
6 Pagkatapos sumagot si Yahweh kay Job sa isang malakas
na bagyo at sinabing, 7 "Ngayon, bigkisin mo ang iyong
damit bilang isang tunay na lalaki, dahil tatanungin kita,
at dapat mo akong sagutin. 8 Sasabihin mo ba talaga na
hindi ako makatarungan? Hahatulan mo ba ako para masabi
mong tama ka? 9 Mayroon ka bang bisig na katulad ng
sa Diyos? Kaya mo bang magpakulog sa boses na katulad
ng sa kaniya? 10 Ngayon damitan mo ang iyong sarili ng
kaluwalhatian at dignidad; gayakan mo ang iyong sarili ng
karangalan at karangyaan. 11 Ikalat mo ang labis sa iyong
galit; tingnan mo ang bawat isang mayabang at ibagsak siya.
12 Tingnan mo ang lahat ng mayabang at pabagsakin mo
siya; tapakan mo ang mga masasamang tao kung saan sila
nakatayo. 13 Sama-sama mo silang ilibing sa lupa; ikulong
mo ang kanilang mga mukha sa isang liblib na lugar. 14
Pagkatapos kikilalanin ko rin ang tungkol sa iyo na ang iyong
sariling kanang kamay ay kaya kang maligtas. 15 Masdan mo
ngayon ang dambuhalang hayop, na ginawa ko na katulad ng
paggawa ko sa iyo; kumakain siya ng damo katulad ng toro.
16 Tingnan mo ngayon, ang kaniyang kalakasan ay nasa
kaniyang mga hita; ang kaniyang kapangyarihan ay nasa
kalamnan ng kaniyang tiyan. 17 Ginagalaw niya ang kaniyang
buntot na parang sedar; ang kalamnan ng kaniyang mga hita
ay magkakarugtong. 18 Ang kaniyang mga buto ay parang
mga tubo ng tanso; ang kaniyang mga binti ay parang mga
rehas ng bakal. 19 Siya ang puno ng mga nilikha ng Diyos.
Tanging ang Diyos, na gumawa sa kaniya, ang makatatalo sa
kaniya. 20 Dahil ang mga burol ay nagbibigay sa kaniya ng
pagkain; ang mga hayop sa damuhan ay naglalaro sa malapit.
21 Nahihiga siya sa ilalim ng mga halamang tubig sa silungan
ng mga talahib, sa putikan. 22 Tinatakpan siya ng mga
halamang tubig gamit ang kanilang lilim; ang mga puno sa
batis ay nakapaligid sa kaniya. 23 Tingnan mo, kung umapaw
ang ilog sa mga pampang nito, hindi siya nanginginig; panatag
siya, kahit na ang Ilog Jordan ay umapaw hanggang sa nguso
niya. 24 Kaya ba ng sinuman na hulihin siya gamit ang isang
kawit, o butasin ang ilong niya gamit ang patibong?

41 Kaya mo bang palabasin ang leviatan gamit ang kawit
sa pangingisda? O igapos ang mga panga niya gamit
ang tali? 2 Kaya mo bang maglagay ng lubid sa ilong niya, o
butasin ang panga niya gamit ang kawit? 3 Magsusumamo
ba siya sa iyo nang paulit-ulit? Magsasabi ba siya ng mga
malumanay na salita sa iyo? 4 Gagawa ba siya ng kasunduan
sa iyo, na dapat mo siyang gawing alipin magpakailanman? 5
Makikipaglaro ka ba sa kaniya nang katulad sa ibon? Itatali mo
ba siya para sa iyong mga aliping babae? 6 Tatawad ba ang
mga pangkat ng mga mangingisda para sa kaniya? Hahatiin
ba nila siya para makipagkalakalan sa mga mangangalakal?
7 Kaya mo bang punuin ang tagiliran niya ng mga salapang o
ang ulo niya ng mga sibat sa pangingisda? 8 Ilagay mo ang
iyong kamay sa kaniya minsan lamang, at maaalala mo ang
labanan at hindi na ito gagawin. 9 Tingnan mo, ang pag-
asa ng sinumang ginagawa iyon ay kasinungalingan; hindi
ba mapapatirapa sa lupa sa pagtingin lamang sa kaniya?
10 Walang matapang na maglalakas-loob na pukawin ang
leviatan; sino ngayon, ang makatatayo sa harap ko? 11 Sino
ang unang nagbigay sa akin ng anumang bagay na dapat ko
siyang bayaran pabalik? Anuman ang nasa ilalim ng buong
kalangitan ay sa akin. 12 Hindi ako mananahimik tungkol
sa mga binti ng leviatan, maging ang tungkol sa kaniyang
kalakasan, maging ang kaniyang kaaya-ayang anyo. 13
Sino ang makatatanggal ng kaniyang panlabas na takip?
Sino ang makapapasok sa kaniyang dobleng baluti? 14 Sino
ang makapagbubukas ng mga pinto ng kaniyang mukha—
napalilibutan ng kaniyang mga ngipin na kakila-kilabot? 15
Ang kaniyang likod ay gawa sa mga hanay ng mga kalasag,
magkakalapit na katulad ng saradong selyo. 16 Magkalapit
sila sa isa't isa na walang hangin na nakapapasok sa gitna
nila. 17 Magkadugtong sila; magkadikit sila, para hindi sila
mapaghihiwalay. 18 Kumikislap ang liwanag mula sa kaniyang
pagsinghal; ang kaniyang mga mata ay tulad ng talukap
ng bukang-liwayway. 19 Mula sa bibig niya ay mga nag-
aapoy na sulo, ang mga kislap ng apoy ay nagtatalsikan. 20
Mula sa mga butas ng kaniyang ilong ay usok katulad ng
kumukulong palayok sa apoy na pinaypayan para maging
sobrang init. 21 Ang kaniyang hininga ay sinisindihan ng mga
uling para lumagablab; apoy ang lumalabas sa bibig niya. 22
Kalakasan ang nasa leeg niya, at sumasayaw ang takot sa
harap niya. 23 Magkakadugtong ang mga tupi ng kaniyang
laman; nakakapit sila sa kaniya; hindi sila magagalaw. 24
Ang kaniyang puso ay kasing tigas ng bato— sa katunayan,
kasing tigas ng batong gilingan. 25 Kapag tinataas niya ang
kaniyang sarili, kahit ang mga diyos ay natatakot; dahil sa
takot, umaatras sila. 26 Kung tatamaan siya ng espada, wala
itong magagawa— at maging ang sibat, palaso at iba pang
matulis na sandata. 27 Ang tingin niya sa bakal ay parang
dayami, at sa tanso ay parang bulok na kahoy. 28 Hindi siya
mapapatakbo ng palaso; sa kaniya ang mga bato ng tirador
ay nagiging ipa. 29 Ang mga pamalo ay parang dayami;
pinagtatawanan niya ang sumusuray na paglipad ng sibat.
30 Ang kaniyang mga pambabang bahagi ay tulad ng mga
matatalim na piraso ng basag na palayok; iniiwan niya ang
malaking bakas sa putik na para siyang karetang giikan. 31
Pinabubula niya ang kailaliman katulad ng kumukulong tubig
sa palayok; ginagawa niya ang dagat na parang palayok ng
pamahid. 32 Pinakikinang niya ang landas na dinaanan niya;
iisipin ng isang tao na ang kailaliman ay puti. 33 Sa lupa ay
walang makapapantay sa kaniya, na ginawa para mamuhay
nang walang takot. 34 Nakikita niya ang lahat ng mayabang;
siya ang hari ng lahat ng mga anak ng kayabangan."

42 Pagkatapos sumagot si Job kay Yahweh at sinabing,
2 "Alam kong kaya mong gawin ang lahat ng bagay, na
wala kang layunin na mapipigilan. 3 Tinanong mo ako, 'Sino
ba itong walang nalalaman na nagdadala ng kadiliman sa
aking mga plano?' Kaya sinabi ako ang mga bagay na hindi
ko naintindihan, mga bagay na napakahirap para maunawaan
ko, na hindi ko alam. 4 Sinabi mo sa akin, 'Makinig ka,
ngayon, at magsasalita ako; magtatanong ako sa iyo ng
mga bagay, at sasabihin mo sa akin.' 5 Narinig ko na ang
tungkol sa iyo sa pandinig ng aking tainga, pero ngayon
nakikita ka na ng aking mata. 6 Kaya kinamumuhian ko ang
sarili ko; nagsisisi ako sa alikabok at abo." 7 Mangyaring
pagkatapos niyang sabihin ang mga salitang ito kay Job,
sinabi ni Yahweh kay Elifaz ang Temaneo, "Ang aking poot
ay sumiklab laban sa iyo at laban sa dalawa mong kaibigan
dahil hindi ninyo sinabi ang mga katotohanan tungkol sa
akin katulad ng ginawa ng aking lingkod na si Job. 8 Kaya
ngayon, kumuha kayo ng pitong toro at pitong tupa, pumunta
kayo sa aking lingkod na si Job, at mag-alay ng handog na
susunugin. Ang aking lingkod na si Job ay ipapanalangin

kayo, at tatanggapin ko ang kaniyang panalangin, para hindi
ko kayo parusahan dahil sa inyong kamangmangan. Hindi
ninyo sinabi ang totoo tungkol sa akin, katulad ng ginawa ng
aking lingkod na si Job." **9** Kaya sila Elifaz ang Temaneo,
Bildad na Suhita, at Zofar ang Naamita ay umalis at ginawa
kung ano ang inutos ni Yahweh sa kanila, at tinanggap ni
Yahweh si Job. **10** Nang ipinanalangin ni Job ang kaniyang
mga kaibigan, ibinalik ni Yahweh ang yaman niya. Binigay
ni Yahweh ang doble ng kung ano ang pag-aari niya dati.
11 Pagkatapos lahat ng kapatid na lalaki ni Job, at lahat ng
kaniyang kapatid na babae, at lahat silang naging kasama
niya dati—pumunta sila sa kaniya at kumain sa bahay niya.
Nakidalamhati sila sa kaniya at inaliw siya dahil sa lahat ng
mga sakuna na dinala sa kaniya ni Yahweh. Ang bawat isa ay
binigyan si Job ng piraso ng pilak at gintong singsing. **12**
Mas pinagpala ni Yahweh ang huling bahagi ng buhay ni Job
kaysa sa una; nagkaroon siya ng labing-apat na libong tupa,
anim na libong kamelyo, isang libong pamatok ng baka, at
isang libong babaeng asno. **13** Nagkaroon din siya ng pitong
anak na lalaki at tatlong anak na babae. **14** Pinangalanan
niya ang unang anak na babae na Jemima, ang pangalawa
Kezia, at ang pangatlo Keren-hapuc. **15** Sa buong lupain,
walang babae ang matatagpuang kasing ganda ng mga anak
ni Job. Binigyan sila ni Job ng pamana kasama ng kanilang
mga kapatid na lalaki. **16** Pagkatapos nito, nabuhay pa si Job
ng 140 taon; nakita niya ang kaniyang mga anak na lalaki
at ang mga anak ng mga anak niya, hanggang sa apat na
salinlahi. **17** Pagkatapos namatay si Job, sa katandaan at
puspos ng mga kaarawan.

Mga Awit

1 Mapalad ang taong hindi lumalakad sa payo ng masama, o tumatayo sa daanan kasama ang mga makasalanan, o umuupo sa kapulungan ng mga nangungutya. **2** Pero ang kaniyang kagalakan ay nasa batas ni Yahweh, at sa kaniyang batas, nagbubulay-bulay siya araw at gabi. **3** Siya ay matutulad sa isang puno na nakatanim malapit sa mga batis ng tubig na namumunga sa panahon nito, na ang mga dahon ay hindi nalalanta; anuman ang kaniyang gawin ay sasagana. **4** Ang mga masasama ay hindi katulad nito, sa halip (sila) ay katulad ng ipa na tinatangay ng hangin. **5** Kaya ang masama ay hindi makatatayo sa paghahatol, maging ang mga makasalanan sa kapulungan ng matuwid. **6** Dahil sinasang-ayunan ni Yahweh ang daanan ng matuwid, pero ang daanan ng masama ay mapupuksa.

2 Bakit naghihimagsik ang mga bansa, at ang mga tao ay nagsasabwatan nang walang kabuluhan? **2** Ang mga hari ng lupa ay nagsasama-sama at ang mga namamahala ay nagsasabwatan laban kay Yahweh at laban sa kaniyang Mesias, sinasabing, **3** “Tanggalin natin ang mga posas na nilagay nila sa atin at itapon ang kanilang mga kadena.” **4** Siya na nakaupo sa kalangitan ay hahamakin (sila) kinukutya (sila) ng Panginoon. **5** Pagkatapos, kakausapin niya (sila) sa kaniyang galit at tatakutin (sila) sa kaniyang poot, sinasabing, **6** “Ako mismo ang naghirang sa aking hari sa Sion, ang aking banal na bundok.” **7** Ihahayag ko ang kautusan ni Yahweh. Sinabi niya sa akin, “Ikaw ay aking anak! Ngayong araw, ako ay naging iyong ama. **8** Hilingin mo sa akin, at ibibigay ko sa iyo ang mga bansa para sa iyong mana at ang pinakamalalayong mga bahagi ng lupain para sa iyong pag-aari. **9** Wawasakin mo (sila) gamit ang isang bakal na setro; dudurugin mo (sila) tulad ng isang banga ng magpapalayok.” **10** Kaya ngayon, kayong mga hari, maging maingat; magpatuwid kayong mga namamahala sa mundo. **11** Sambahin si Yahweh nang may takot at magdiwang nang may panginginig. **12** Ibigay ang totoong katapatan sa kaniyang anak para hindi siya magalit sa inyo, at para hindi kayo mamatay kapag mabilis na sumiklab ang kaniyang galit. Mapalad ang lahat ng kumukubli sa kaniya.

3 Yahweh, napakarami ng aking mga kaaway! Marami ang tumalikod at nilusob ako. **2** Maraming nagsasabi tungkol sa akin, “Walang tulong mula sa Diyos na darating para sa kaniya.” (Selah) **3** Pero ikaw, Yahweh, ay isang kalasag sa aking paligid, aking kaluwalhatian, at ang siyang nag-aangat ng aking ulo. **4** Tinataas ko ang aking tinig kay Yahweh, at sinasagot niya ako mula sa kaniyang banal na burol. (Selah) **5** Nahiga ako at natulog; nagising ako, dahil inalagaan ako ni Yahweh. **6** Hindi ako matatakot sa maraming tao sa bawat dako na inihanda ang kanilang mga sarili laban sa akin. **7** Bumangon ka, Yahweh! Iligtas mo ako, aking Diyos! Dahil sasaktan mo ang lahat ng aking mga kalaban sa panga; sisirain mo ang mga ngipin ng masasama. **8** Ang kaligtasan ay nanggagaling kay Yahweh. Nawa makamit ang iyong mga pagpapala ng iyong bayan. (Selah)

4 Tumugon ka kapag ako ay nananawagan, Diyos ng aking katuwiran; bigyan mo ako ng silid kapag ako ay napapalibutan. Kaawaan mo ako at makinig ka sa aking panalangin. **2** Kayong mga tao, gaano ninyo katagal papalitan ang aking karangalan ng kahihiyan? Gaano ninyo katagal mamahalin ang mga walang halaga at maghahangad ng mga kasinungalingan? (Selah) **3** Pero alamin ninyo na hinihiwalay ni Yahweh ang mga maka-Diyos para sa kaniyang sarili. Didinig si Yahweh kapag tumatawag ako sa kaniya. **4** Manginig kayo sa takot, pero huwag kayong magkasala! Magnilay-nilay sa inyong puso sa inyong higaan at manahimik. (Selah) **5** Ihandog ang mga alay ng katuwiran at ilagay ang inyong tiwala kay Yahweh. **6** Maraming nagsasabi, “Sino ang magpapakita ng anumang kabutihan sa atin?” Yahweh, itaas mo ang liwanag ng iyong mukha sa amin. **7** Binigyan mo ang aking puso ng higit na kagalakan kaysa sa iba tuwing sumasagana ang kanilang mga butil at bagong alak. **8** Sa kapayapaan, ako ay hihiga at matutulog, dahil tanging ikaw, Yahweh, ang nagliligtas at nagpapatiwasay sa akin.

5 Makinig ka sa aking panawagan sa iyo, Yahweh; isipin mo ang aking mga daing. **2** Makinig ka sa tunog ng aking panawagan, aking Hari at aking Diyos, dahil sa iyo ako nananalangin. **3** Yahweh, sa umaga naririnig mo ang aking iyak; sa umaga dadalhin ko ang aking kahilingan sa iyo at maghihintay nang may pananabik. **4** Tiyak ngang hindi ka ang Diyos na pinahihintulutan ang kasamaan; ang mga masasamang tao ay hindi mo magiging mga panauhin. **5** Ang mayabang ay hindi tatayo sa harapan mo; kinamumuhian mo ang lahat nang kumikilos nang masama. **6** Wawasakin mo ang mga sinungaling; hinahamak ni Yahweh ang mga mararahas at mandarayang mga tao. **7** Pero para sa akin, dahil sa iyong dakilang katapatan sa tipan, papasok ako sa iyong tahanan; sa paggalang, ako ay yuyuko sa dako ng iyong banal na templo. **8** O Panginoon, akayin mo ako sa iyong katuwiran dahil sa aking mga kaaway; gawin mong tuwid ang iyong landas sa harap ko. **9** Dahil walang katotohanan sa kanilang bibig; ang kanilang panloob na pagkatao ay masama; ang kanilang lalamunan ay isang bukas na libingan; nang-uuto (sila) gamit ang kanilang dila. **10** Ihayag mong (sila) ay may sala, O Diyos; nawa ang kanilang mga balakin ang magpabagsak sa kanila! Itaboy mo (sila) dahil sa maraming kasalanan nila, dahil (sila) ay sumuway laban sa iyo. **11** Pero nawa ang lahat ng kumukubli sa iyo ay magalak; hayaan mo silang laging sumigaw sa galak dahil ipinagtatanggol mo (sila) hayaan mo silang magalak sa iyo, (sila) na nagmamahal sa iyong pangalan. **12** Dahil pagpapalain mo ang matuwid, Yahweh; palilibutan mo (sila) ng pagpapala tulad ng isang kalasag.

6 Yahweh, huwag mo akong sawayin sa iyong galit o ituwid sa iyong poot. **2** Maawa ka sa akin, Yahweh, dahil mahina ako; pagalingin mo ako, Yahweh, dahil nanginginig ang aking mga buto. **3** Labis ding nababagabag ang aking kaluluwa. Pero ikaw, Yahweh—hanggang kailan ito magpapatuloy? **4** Bumalik ka, Yahweh! Sagipin mo ako. Iligtas mo ako dahil sa iyong katapatan sa tipan! **5** Dahil walang ala-ala tungkol sa iyo sa kamatayan. Sino ang magbibigay ng pasasalamat sa iyo sa sheol? **(Sheol h7585)** **6** Pagod na ako sa aking paghihinagpis. Buong gabi kong binabasa ng luha ang aking higaan; hinuhugasan ko ng luha ang aking upuan. **7** Lumalabo ang aking mga mata dahil sa kalungkutan; nanghihina ang mga ito dahil sa aking mga kaaway. **8** Lumayo kayo sa akin, kayo na gumagawa ng kasalanan; dahil narinig ni Yahweh ang ingay ng aking pagtangis. **9** Narinig ni Yahweh ang aking

pagmamakaawa; tinanggap ni Yahweh ang aking panalangin.
10 Lahat ng mga kaaway ko ay mapapahiya at labis na
mababalisa. Aatras (sila) at agad silang hahamakin.

7 Yahweh aking Diyos, sa iyo ako kumukubli! Iligtas mo
ako mula sa lahat ng humahabol sa akin, at iyong
sagipin. 2 Kung hindi, gugutay-gutayin nila ako tulad ng leon,
luluray-lurayin ako ng pira-piraso nang walang sinuman ang
makakapagligtas sa akin. 3 Yahweh aking Diyos, kailanman
ay hindi ko ginawa ang ibinibintang sa akin ng mga kaaway ko;
walang kawalan ng katarungan sa mga kamay ko. 4 Hindi ako
kailanman gumawa ng mali sa mga taong may kapayapaan
sa akin, o sinaktan nang walang katuturan ang mga laban sa
akin. 5 Kung hindi ako nagsasabi ng katotohanan hayaan
mong habulin ng aking kaaway ang buhay ko at sagasaan
ako; hayaan mo siyang tapak-tapakan ang katawan ko sa
lupa at iwanan akong nakahiga sa kahihiyan sa alikabok.
(Selah) 6 Bumangon ka, Yahweh, sa iyong galit; tumayo ka
laban sa matinding galit ng mga kaaway ko; gumising ka para
sa kapakanan ko at isakatuparan ang makatuwirang mga
kautusan para sa kanila. 7 Ang mga bansa ay nagsama-
sama sa paligid mo; bawiin mong muli mula sa kanila ang
lugar na nararapat sa iyo. 8 Yahweh, hatulan mo ang mga
bansa; ipawalang-sala mo ako, Yahweh, dahil ako ay matuwid
at walang kasalanan, Kataas-taasan. 9 Nawa dumating na sa
katapusan ang mga gawain ng mga masasamang tao, pero
patatagin mo ang mga taong matuwid, makatuwirang Diyos,
ikaw na sumisiyasat ng mga puso at mga isipan. 10 Ang
aking kalasag ay nanggagaling mula sa Diyos, ang nagliligtas
ng mga pusong matuwid. 11 Ang Diyos ay makatuwirang
hukom, ang Diyos na galit bawat araw. 12 Kung hindi
magsisisi ang isang tao, hahasain ng Diyos ang kaniyang
espada at ihahanda ang kaniyang pana para sa labanan. 13
Naghahanda siya para gumamit ng mga sandata laban sa
kaniya; ginagawa niya ang kaniyang umaapoy na palaso.
14 Isipin mo ang isang buntis na may kasamaan, ang nag-
iisip ng mapanirang mga balak, ang nanganganak ng mga
mapanirang kasinungalingan. 15 Nagbubungkal siya ng
hukay, tatakpan ito at saka mahuhulog siya sa hukay na
binungkal niya. 16 Ang kaniyang sariling mapanirang mga
balak ay babalik din sa kaniya, dahil ang kaniyang kasamaan
ay babagsak sa sarili niyang ulo. 17 Pasasalamatan ko si
Yahweh dahil sa kaniyang katarungan; aawit ako ng papuri
kay Yahweh ang Kataas-taasan.

8 Yahweh aming Panginoon, kahanga-hanga ang pangalan
mo sa buong mundo, hinahayag mo ang iyong
kaluwalhatian sa kalangitan. 2 Mula sa mga bibig ng mga
bata at sanggol ay lumikha ka ng papuri dahil sa mga kaaway
mo, para patahimikin ang kaaway at ang tagapaghiganti. 3
Kapag tumitingin ako sa iyong mga kalangitan, na ginawa ng
iyong mga daliri, ang buwan at mga tala, na nilagay mo sa
lugar, 4 ano ang halaga ng sangkatauhan na pinapansin mo
(sila) o ang mga tao na pinapakinggan (sila) 5 Gayumpaman
ginawa mo (sila) ng mababa ng kaunti kaysa sa mga nilalang
sa kalangitan at kinoronahan (sila) ng may kaluwalhatian at
karangalan. 6 Ginawa mo siyang tagapamahala ng lahat ng
ginawa ng iyong mga kamay; niligay mo ang lahat ng bagay
sa ilalim ng kaniyang mga paa: 7 lahat ng mga tupa at mga
baka, at kahit ang mga hayop ng bukid, 8 ang mga ibon ng
langit, at ang mga isda ng dagat, lahat ng dumadaan sa mga
agos ng dagat. 9 Yahweh aming Panginoon, kahanga-hanga
ang pangalan mo sa buong mundo!

9 Para sa punong manunugtog; nakatakda sa estilo ng
Muth Laben. Isang awit ni David. Buong puso akong
magpapasalamat kay Yahweh; ihahayag ko ang lahat ng
kamangha-mangha mong mga gawain. 2 Magagalak ako at
magsasaya sa iyo; aawit ako ng papuri sa iyong pangalan,
Kataas-taasan! 3 Kapag bumalik ang mga kaaway ko,
madadapa (sila) at mapupuksa sa harapan mo. 4 Dahil
pinagtanggol mo ang aking makatuwirang layunin; nakaluklok
ka sa iyong trono, makatuwirang hukom! 5 Sinindak mo
ang mga bansa sa pamamagitan ng iyong panlabang sigaw;
winasak mo ang masama; binura mo ang kanilang alaala
magpakailanman. 6 Nagiba ang mga kaaway tulad ng mga
lugar na gumuho nang gapiin mo ang kanilang mga lungsod.
Lahat ng alaala tungkol sa kanila ay naglaho. 7 Pero nananatili
si Yahweh magpakailanman; tinatatag niya ang kaniyang
trono para sa katarungan. 8 Hinahatulan niya ang mundo
ng pantay. Gumagawa siya ng makatarungang mga pasya
para sa mga bansa. 9 Magiging matibay na tanggulan din si
Yahweh para sa mga inaapi, isang matibay na tanggulan sa
panahon ng kaguluhan. 10 Nagtitiwala ang nakakakilala ng
pangalan mo, dahil ikaw, Yahweh, ay hindi nang-iiwan ng mga
lumalalapit sa iyo. 11 Umawit ng mga papuri kay Yahweh, ang
namumuno sa Sion; sabihin sa lahat ng bansa ang kaniyang
ginawa. 12 Dahil ang Diyos na naghihiganti sa pagdanak
ng dugo ay nakaaalala; hindi niya nakalilimutan ang daing
ng mga inaapi. 13 Maawa ka sa akin, Yahweh; tingnan mo
kung paano ako inaapi ng mga kinamumuhian ako, ikaw na
kayang agawin ako mula sa mga tarangkahan ng kamatayan.
14 Para maihayag ko ang lahat ng kapurihan mo. Sa mga
tarangkahan ng anak na babae ng Sion magsasaya ako sa
iyong kaligtasan! 15 Lumubog ang mga bansa sa hukay na
ginawa nila; nahuli ang mga paa nila sa lambat na tinago
nila. 16 Hinayag ni Yahweh ang kaniyang sarili; nagsagawa
siya ng paghatol; nahuli sa patibong ang masama dahil sa
sarili niyang mga ginawa. (Selah) 17 Ang mga masasama
ay binalik at pinadala sa sheol, ang patutunguhan ng mga
bansa na lumimot sa Diyos. **(Sheol h7585)** 18 Dahil ang
mga nangangailangan ay hindi kailanman makalilimutan, o
itataboy ang mga pag-asa ng mga inaapi. 19 Bumangon ka,
Yahweh; huwag mo kaming hayaang lupigin ng tao; nawa
mahatulan ang mga bansa sa iyong paningin. 20 Sindakin
mo (sila) Yahweh; nawa malaman ng mga bansa na (sila) ay
tao lamang. (Selah)

10 Yahweh, bakit ka nakatayo sa malayo? Bakit tinatago
mo ang iyong sarili sa oras ng kaguluhan? 2 Dahil
sa kanilang kayabangan, hinahabol ng masasamang tao
ang mga api; pero pakiusap hayaan mong mahuli ang
mga masasama sa ginawa nilang sariling mga balakin. 3
Dahil ipinagyayabang ng masasamang tao ang kaniyang
pinakamalalim na mga hangarin; pinagpapala niya ang sakim
at iniinsulto si Yahweh. 4 Ang masasamang tao ay nakataas-
noo; hindi niya hinahanap ang Diyos. Hindi niya kailanman
iniisip ang tungkol sa Diyos dahil siya ay wala talagang
pakialam sa kaniya. 5 Siya ay matatag sa lahat ng oras,
pero ang iyong mga makatuwirang mga kautusan ay labis
na mataas para sa kaniya; sinisinghalan niya ang lahat ng
kaniyang mga kaaway. 6 Sinasabi niya sa kaniyang puso,
“Hindi ako mabibigo; hindi ako makahaharap ng pagkatalo

sa lahat ng salinlahi." 7 Ang kaniyang bibig ay puno ng
pagsusumpa at mapanlinlang, mapaminsalang mga salita;
ang kaniyang dila ay nakasasakit at nakasisira. 8 Siya ay
naghihintay sa pagtambang malapit sa mga nayon; sa lihim
na mga lugar niya pinapatay ang inosente; ang kaniyang mga
mata ay naghahanap ng ilang biktimang walang laban. 9
Siya ay nagtatago ng palihim katulad ng leon sa masukal
na lugar; siya ay nag-aabang para humuli ng api. Nahuhuli
niya ang api kapag hinihila niya ang kaniyang lambat. 10
Ang kaniyang mga biktima ay dinudurog at binubugbog;
(sila) ay nahulog sa kaniyang matibay na mga lambat. 11
Sinasabi niya sa kaniyang puso, "Nakalimot ang Diyos;
tinakpan niya ang kaniyang mukha; hindi siya mag-aabalang
tumingin." 12 Bumangon ka, Yahweh; itaas mo ang iyong
kamay sa paghatol, O Diyos. Huwag mong kalimutan ang
mga api. 13 Bakit itinatanggi ng masamang tao ang Diyos at
sinasabi sa kaniyang puso, "Hindi mo ako pananagutin"? 14
Binigyang pansin mo, dahil lagi mong nakikita ang gumagawa
ng paghihirap at kalungkutan. Pinagkakatiwala ng ulila ang
kaniyang sarili sa iyo; inililigtas mo ang mga walang ama. 15
Baliin mo ang bisig ng masama at buktot na tao; panagutin siya
sa kaniyang mga masasamang gawain, na akala niya hindi
mo matutuklasan. 16 Si Yahweh ay Hari magpakailanpaman;
ang mga bansa ay pinalalayas mo sa kanilang mga lupain.
17 Yahweh, narinig mo ang mga pangangailangan ng mga
api; pinalalakas mo ang kanilang puso, pinakikinggan mo
ang kanilang panalangin; 18 Ipinagtatanggol mo ang walang
mga ama at ang mga api para walang tao sa mundo ang
magdudulot muli ng malaking takot.

11 Kumukubli ako kay Yahweh; paano mo sasabihin sa
aking, "Tumakas ka katulad ng isang ibon sa bundok"?
2 Tingnan mo! Inihahanda ng mga masasama ang kanilang
mga pana. Inihahanda nila ang kanilang mga palaso sa tali
para panain sa dilim ang pusong matuwid. 3 Dahil kung
ang mga pundasyon ay nasira, ano ang kayang gawin ng
matuwid? 4 Si Yahweh ay nasa kaniyang banal na templo;
ang kaniyang mga mata ay nagmamasid, sinusuri ng kaniyang
mga mata ang mga anak ng mga tao. 5 Parehong sinusuri ni
Yahweh ang matuwid at masama, pero kinapopootan niya
ang mga gumagawa ng karahasan. 6 Nagpapaulan siya
ng mga nagbabagang uling at asupre sa mga masasama;
nakakapasong hangin ang kanilang magiging bahagi sa
kaniyang kopa! 7 Dahil si Yahweh ay matuwid, at mahal niya
ang katuwiran; makikita ng matuwid ang kaniyang mukha.

12 Tulong, Yahweh, dahil ang mga maka-diyos ay naglaho;
ang mga matatapat ay nawala. 2 Ang lahat ay
nagsasabi ng walang kabuluhang mga salita sa kaniyang
kapwa; ang lahat ay nagsasalita ng hindi matapat na papuri
at may salawahang puso. 3 Yahweh, putulin mo ang lahat ng
labing hindi matapat ang papuri, bawat dila na nagpapahayag
ng dakilang mga bagay. 4 Ito ang mga nagsabing, "Sa
pamamagitan ng ating dila, tayo ay mangingibabaw. Kapag
ang ating mga labi ang nagsalita, sino ang maaaring maging
panginoon sa atin?" 5 "Dahil sa karahasan laban sa mahirap,
dahil sa mga daing ng nangangailangan, ako ay babangon,"
sinasabi ni Yahweh. "Magbibigay ako ng kaligtasan na
kanilang hinahangad." 6 Ang mga salita ni Yahweh ay dalisay,
katulad ng pilak na dinalisay sa pugon sa lupa, na tinunaw
ng pitong beses. 7 Ikaw si Yahweh! Iniingatan mo (sila)
Pinangangalagaan mo ang maka-diyos mula sa masamang
salinlahing ito at magpakailanman. 8 Ang masasama ay
naglalakad sa bawat panig kapag ang masama ay naitaas sa
mga anak ng mga tao.

13 Yahweh, gaano katagal mong kalilimutan ang tungkol
sa akin? Gaano katagal mo itatago ang iyong mukha
sa akin? 2 Gaano katagal ako dapat mag-alala at magkaroon
ng kalungkutan sa aking puso sa buong araw? Gaano katagal
magtatagumpay ang aking mga kaaway? 3 Tumingin ka sa
akin at sagutin mo ako, Yahweh aking Diyos! Paliwanagin
ang aking mga mata, o ako ay matutulog sa kamatayan. 4
Huwag mong hayaan na sabihin ng aking kaaway, "Natalo
ko siya", para ang aking kaaway ay hindi magsabing, "Ako
ay nanaig sa aking kalaban"; kung hindi, ang aking mga
kaaway ay magdiriwang kapag ako ay bumagsak. 5 Pero
nagtiwala ako sa katapatan mo sa tipan; ang aking puso ay
nagagalak sa iyong kaligtasan. 6 Aawit ako kay Yahweh dahil
pinakitunguhan niya ako nang mabuti.

14 Sinasabi ng mangmang sa kaniyang puso, "Walang
Diyos." (Sila) ay masama at nakagawa ng kasuklam-
suklam na kasalanan; walang sinuman ang gumagawa ng
mabuti. 2 Si Yahweh ay tumingin sa baba mula sa langit
sa mga anak ng sangkatauhan para makita kung mayroong
sinuman ang nakauunawa, kung sino ang naghahanap sa
kaniya. 3 Ang lahat ay tumalikod; ang lahat ay naging marumi;
walang sinuman ang gumagawa ng mabuti, wala, kahit isa. 4
Hindi ba nila alam ang kahit na ano, (sila) na nakagawa ng
kasalanan, (sila) na nilalamon ang aking mga tao gaya ng
pagkain ng tinapay, pero hindi tumatawag kay Yahweh? 5
(Sila) ay nanginginig ng may pangamba, dahil kasama ng
Diyos ang matuwid na kapulungan! 6 Gusto mong hiyain ang
taong mahirap kahit na si Yahweh ang kaniyang kanlungan.
7 Oh, ang kaligtasan ng Israel ay manggagaling mula sa
Sion! Kapag binalik ni Yahweh ang kaniyang bayan mula sa
pagkakabihag, magagalak si Jacob at matutuwa ang Israel!

15 Sinong puwedeng manatili sa iyong tabernakulo, Oh
Yahweh? Sinong maaaring manirahan sa iyong banal
na burol? 2 Siya ay lumalakad sa katuwiran at gumagawa
ng tama and nagsasabi ng katotohanan mula sa kaniyang
puso. 3 Hindi siya naninirang-puri gamit ang kaniyang dila,
o nananakit ng iba, o nang-iinsulto ng kaniyang kapwa. 4
Ang taong walang halaga ay kasuklam-suklam sa kaniyang
paningin, pero pinararangalan niya ang lahat ng may takot kay
Yahweh. Sumusumpa siya sa kaniyang sariling kakulangan at
hindi tumatalikod sa kaniyang mga pangako. 5 Hindi siya
naniningil ng tubo sa tuwing siya ay nagpapautang. Hindi rin
siya tumatanggap ng suhol para tumestigo laban sa walang-
sala. Sinumang gumagawa ng mga bagay na ito ay hindi
kailanman mayayanig.

16 Ingatan mo ako, O Diyos, dahil sa iyo ako kumukubli.
2 Sinasabi ko kay Yahweh, "Ikaw ang aking Diyos; ang
kabutihan ko ay walang saysay nang malayo sa iyo. 3 Para
sa mga taong banal na nasa daigdig, (sila) ay mararangal
na tao; ang kasiyahan ko ay nasa kanila. 4 Ang kanilang
kapahamakan ay lalawig, silang naghahanap ng ibang diyos.
Hindi ako magbubuhos ng inuming handog na dugo sa
kanilang mga diyos o magtataas ng kanilang mga pangalan
gamit ang aking mga labi. 5 Ikaw ang aking bahagi at ang
aking kopa, O Yahweh. Hawak mo aking tadhana. 6 Mga
panukat na guhit ay inalagay para sakin sa mga kalugod-

lugod na lugar; tiyak na magandang pamana ang inilaan para
sa akin. **7** Pupurihin ko si Yahweh na naggagabay sa akin;
maging sa gabi, ang isipan ko ay nagtuturo sa akin. **8** Inuuna
ko si Yahweh sa lahat ng oras, kaya't hindi ako mayayanig
mula sa kaniyang kanang kamay! **9** Kaya nga ang puso ko ay
magagalak, ang nagpaparangal kong puso ay magpupuri sa
kaniya; tiyak na mabubuhay ako nang panatag. **10** Dahil hindi
mo iiwan ang aking kaluluwa sa Sheol. Hindi mo pababayaan
ang tapat sa iyo na masilayan ang hukay. **(Sheol h7585)** **11**
Tinuturo mo sa akin ang landas ng buhay; nag-uumapaw na
kagalakan ay nananahan sa iyong piling; labis na tuwa ay
nananatili sa iyong kanang kamay magpakailanman!

17 Pakinggan mo ang pagsamo ko ng katarungan, O
Yahweh; pansinin mo ang aking panawagan ng tulong!
Paglaanan mo ng iyong tainga ang panalangin ko, mula
sa mga labi na walang panlilinlang. **2** Hayaan mong ang
pagpapawalang-sala sa akin ay magmula sa iyon piling;
makita nawa ng iyong mga mata kung ano ang tama! **3**
Kung susubukin mo ang puso ko, kung daratnan mo ako
sa gabi, lilinisin mo ako at wala kang makikitang anumang
masamang balakin; ang bibig ko ay hindi magkakasala. **4**
Patungkol sa gawi ng sangkatauhan, sa salita ng mga labi mo
kaya lumayo ako sa kasamaan. **5** Ang mga yapak ko ay
nanatiling nakatuon sa iyong gabay; ang paanan ko ay hindi
lumihis. **6** Nananawagan ako sa iyo, dahil tinutugon mo ako,
O Diyos; ibaling mo ang pandinig mo sa akin at pakinggan
mo ako sa aking sasabihin. **7** Ipakita mo ang katapatan
mo sa tipan sa kaaya-ayang paraan, ikaw na nagliligtas, sa
pamamagitan ng iyong kanang kamay, ng mga kumukibli sa
iyo mula sa kanilang mga kaaway. **8** Ingatan mo ako tulad ng
sinta mong irog; itago mo ako sa ilalim ng anino ng iyong mga
pakpak **9** mula sa presensiya ng masasama na nananakit
sa akin, mga kaaway kong pumapaligid sa akin. **10** Wala
silang awa kaninuman; ang mga bibig nila ay nagsasalita
nang may kayabangan. **11** Pinaligiran nila ang aking mga
yapak. Binabalak nila na pabagsakin ako. **12** Tulad (sila) ng
isang leon na sabik para sa isang biktima, tulad ng isang
batang leon na nakaabang sa mga liblib na lugar. **13** Tumayo
ka, O Yahweh! Lusubin mo (sila) Pabagsakin mo (sila) Iligtas
mo ako mula sa masasama sa pamamagitan ng iyong tabak!
14 Sagipin mo ako mula sa mga tao sa pamamagitan ng
iyong kamay, O Yahweh, mula sa mga tao ng mundong ito
na ang yaman ay sa buhay na ito lamang! Pupunuin mo
ng yaman ang mga tiyan ng iyong mga pinahahalagahan;
magkakaroon (sila) ng maraming anak at iiwan ang kanilang
yaman sa kanilang mga anak. **15** Ako, makikita ko ang iyong
mukha sa katuwiran; masisiyahan ako sa paggising ko nang
ikaw ang aking nakikita.

18 Mahal kita, O Yahweh, ang aking lakas. **2** Si Yahweh
ang aking bato, ang aking tanggulan, ang siyang
nagdadala sa akin sa kaligtasan; siya ang aking Diyos, ang
aking bato; sa kaniya ako kumukubli. Siya ang aking kalasag,
ang tambuli ng aking kaligtasan, at ang aking muog. **3**
Mananawagan ako kay Yahweh na siyang karapat-dapat
na purihin, at maliligtas ako mula sa aking mga kaaway.
4 Nakapalibot sa akin ang mga lubid ng kamatayan, at
inanod ako ng rumaragasang tubig ng kawalan ng halaga. **5**
Nakapaligid sa akin ang mga lubid ng Sheol; ang patibong
ng kamatayan ay binitag ako. **(Sheol h7585)** **6** Sa aking
pagkabalisa, tumawag ako kay Yahweh, tumawag ako para
humingi ng tulong sa aking Diyos. Pinakinggan niya ang
tinig ko mula sa kaniyang templo; ang aking panawagan ng
tulong ay nakarating sa kaniyang presensiya; nakarating ito
sa kaniyang tainga. **7** Kaya nayugyog at nayanig ang lupa;
maging ang mga pundasyon ng mga bundok, nayanig at
nayugyog dahil nagalit ang Diyos. **8** Umangat ang usok na
lumabas mula sa kaniyang ilong, at naglalagablab na apoy
ang lumabas mula sa kaniyang bibig. Nagbaga ang mga uling
dahil dito. **9** Binuksan niya ang kalangitan at siya ay bumaba,
at makapal na kadiliman ay nasa ilalim na kaniyang paanan.
10 Sumakay siya sa isang anghel at lumipad; pumagaspas
siya sa mga pakpak ng hangin. **11** Ginawa niyang tolda sa
kaniyang paligid ang kadiliman, mabigat na mga ulap-ulan sa
kalangitan. **12** Mula sa kidlat sa kaniyang harapan, bumagsak
ang mga yelo at nag-aapoy na uling. **13** Dumagundong si
Yahweh sa mga kalangitan! Ang Kataas-taasan ay sumigaw
at nagpadala ng mga yelo at kidlat. **14** Pinana at ikinalat
niya ang kaniyang mga kaaway; pinaghiwa-hiwalay (sila) ng
maraming kidlat. **15** Pagkatapos, ang daluyan ng mga tubig
ay lumitaw; ang mga pundasyon ng mundo ay nahayag sa
iyong sigaw na pandigma, O Yahweh—sa pagbuga ng hininga
ng iyong ilong. **16** Bumaba siya mula sa itaas; hinawakan
niya ako! Iniahon niya ako mula sa rumaragasang tubig. **17**
Sinagip niya ako mula sa aking malakas na kalaban, mula sa
mga namumuhi sa akin, dahil (sila) ay higit na malakas kaysa
sa akin. **18** Sinugod nila ako sa araw ng aking pagdadalamhati
pero si Yahweh ang aking tagapagtanggol! **19** Pinalaya niya
ako tungo sa isang malawak na lugar; iniligtas niya ako dahil
siya ay nalulugod sa akin. **20** Ginantimpalaan ako ni Yahweh
dahil sa aking katuwiran; tinulungan niya akong bumangon
dahil ang aking mga kamay ay malinis. **21** Dahil pinanatili ko
ang mga pamamaraan ni Yahweh at hindi tumalikod sa aking
Diyos patungo sa kasamaan. **22** Dahil ang lahat ng kaniyang
makatuwirang mga kautusan ay nanguna sa akin; maging sa
kaniyang mga alintuntunin, hindi ako tumalikod. **23** Nanatili
akong walang-sala sa kaniyang harapan, at lumayo ako
mula sa kasalanan. **24** Kaya tinulungan akong bumangon ni
Yahweh dahil sa aking katuwiran, dahil ang aking mga kamay
ay malinis sa kaniyang paningin. **25** Sa sinumang tapat,
ipakita mo na ikaw ay tapat; sa taong walang-sala, ipakita mo
na ikaw ay walang-sala. **26** Sa sinumang dalisay, ipakita mo
na ikaw ay dalisay; pero ikaw ay tuso sa sinumang baluktot.
27 Dahil nililigtas mo ang mga hinahamak, pero ibinabagsak
mo ang lahat ng nagyayabang, ang mapagmataas na mga
mata! **28** Dahil nagbibigay ka ng liwanag sa aking ilawan; si
Yahweh na aking Diyos ang nagbibigay liwanag sa aking
kadiliman. **29** Sa pamamagitan mo, kaya kong lampasan ang
isang barikada; sa pamamagitan ng aking Diyos, kaya kong
talunan ang isang pader. **30** Patungkol sa Diyos: ang kaniyang
pamamaraan ay ganap. Ang salita ni Yahweh ay dalisay!
Siya ang panangga sa sinumang kumukubli sa kaniya. **31**
Dahil sino ang Diyos maliban kay Yahweh? Sino ang bato
maliban sa ating Diyos? **32** Ang Diyos ang nagbibigay ng
lakas sa akin tulad ng isang sinturon, na nagdadala sa isang
matuwid na tao sa kaniyang landas. **33** Pinabibilis niya ang
aking mga paa na parang isang usa at inilalagay niya ako sa
kabundukan! **34** Sinasanay niya ang aking mga kamay para
sa digmaan at ang aking mga braso para matutong gumamit
ng tansong pana. **35** Ibinigay mo sa akin ang panangga ng
iyong kaligtasan. Ang iyong kanang kamay ay sumusuporta sa
akin, at ang pabor mo ay ginawa akong tanyag. **36** Gumawa
ka ng isang malawak na lugar para sa aking paanan sa ilalim

kaya ang aking paanan ay hindi lumihis. **37** Hinabol ko ang
aking mga kaaway at hinuli ko (sila) hindi ako tumalikod
hangga't hindi (sila) nawawasak. **38** Hinambalos ko (sila)
hangga't hindi na nila kayang bumangon; bumagsak (sila) sa
ilalim ng aking paanan. **39** Dahil binigyan mo ako ng lakas
tulad ng sinturon para sa digmaan; inilagay mo ako sa ilalim
ng mga nag-aalsa laban sa akin. **40** Ibinigay mo sa akin ang
batok ng aking mga kaaway; nilipol ko lahat ng namumuhi
sa akin. **41** Humingi (sila) ng tulong pero walang sumagip
sa kanila; tumawag (sila) kay Yahweh, pero hindi niya (sila)
pinakinggan. **42** Dinurog ko (sila) tulad ng alikabok sa hangin;
itinapon ko (sila) tulad ng putik sa kalsada. **43** Iniligtas mo
ako mula sa pagtatalo ng mga tao. Ginawa mo akong pinuno
sa lahat ng bansa. Mga taong hindi ko kilala ay naglingkod sa
akin. **44** Sa oras na narinig nila ako, sumunod (sila) sa akin;
ang mga dayuhan ay napilitang yumuko sa akin. **45** Ang mga
dayuhan ay dumating na nanginginig mula sa kanilang mga
tanggulan. **46** Buhay si Yahweh; nawa ang aking bato ay
purihin. Nawa ang Diyos ng aking kaligtasan ay maitaas. **47**
Ito ang Diyos na naghihiganti para sa akin, ang nagdudulot sa
mga bayan na sumailalim sa akin. **48** Napalaya ako mula sa
aking mga kaaway! Totoo, itinaas mo ako nang higit sa mga
tumuligsa sa akin. Iniligtas mo ako mula sa mga marahas
na kalalakihan. **49** Kaya magpapasalamat ako sa iyo, O
Yahweh, sa lahat ng bansa; aawit ako ng mga papuri sa
iyong pangalan! **50** Ang Diyos ay nagbibigay ng tagumpay sa
kaniyang hari, at ipinakikita niya ang kaniyang katapatan sa
tipan sa kaniyang hinirang, kay David at sa kaniyang kaapu-
apuhan magpakailanman.

19 Ang kalangitan ay nagpapahayag ng kaluwalhatian
ng Diyos, at ipinapaalam ng himpapawid ang ginawa
ng kaniyang kamay! **2** Bawat araw ang pananalita ay
bumubuhos; bawat gabi nagpapahayag ito ng kaalaman. **3**
Walang pananalita o salaysay; ni hindi naririnig ang kanilang
tinig. **4** Gayumpaman ang kanilang mga salita ay umaabot
sa buong mundo; at ang kanilang pananalita ay hanggang
sa dulo ng mundo. Nagtayo siya ng tolda para sa araw sa
kalagitnaan nila. **5** Ang araw ay parang lalaking ikakasal na
lumalabas sa kaniyang silid at parang isang lalaking malakas
na nagagalak kapag siya ay tumatakbo sa kaniyang karera. **6**
Ang araw ay sumisikat mula sa isang dako at tumatawid sa
himpapawid hanggang sa kabila; walang makatatakas sa init
nito. **7** Ang batas ni Yahweh ay perpekto, pinasisigla ang
kaluluwa; ang patotoo ni Yahweh ay maaasahan, ginagawang
marunong ang payak ang kaisipan. **8** Ang mga tagubilin ni
Yahweh ay matuwid, pinasasaya ang puso; ang kautusan ni
Yahweh ay dalisay, nagdadala ng liwanag sa mga mata. **9**
Ang takot kay Yahweh ay dalisay, nananatili magpakailanman;
ang makatuwirang mga kautusan ni Yahweh ay totoo at
matuwid sa kabuuan! **10** Ang mga ito ay mas mahalaga
kaysa ginto, mas higit pa kaysa pinong ginto; mas matamis
kaysa pulot na tumutulo mula sa pulot-pukyutan. **11** Oo, sa
pamamagitan ng mga ito ang iyong lingkod ay binalaan; sa
pagsunod dito ay may malaking gantimpala. **12** Sino ang
makababatid sa lahat ng kaniyang sariling mga kamalian?
Linisin mo ako sa mga lihim na kasalanan. **13** Ingatan mo rin
ang iyong lingkod sa mga kasalanang mapagmataas; huwag
mong hayaan na ang mga ito ay maghari sa akin. Sa gayon
ako ay magiging ganap, at inosente sa maraming kasalanan.
14 Nawa ang mga salita ng aking bibig at mga saloobin ng
aking puso ay maging katanggap-tanggap sa iyong paningin,
Yahweh, aking bato at aking manunubos.

20 Nawa ay tulungan ka ni Yahweh sa araw ng kaguluhan;
nawa ang pangalan ng Diyos ni Jacob ang mangalaga
sa iyo **2** at magpadala ng tulong mula sa banal na lugar
para magtaguyod sa iyo sa Sion. **3** Nawa maalala niya ang
lahat ng iyong mga alay at tanggapin ang iyong sinunog
na handog. (Selah) **4** Nawa ay ipagkaloob niya sa iyo ang
hinahangad ng iyong puso at tuparin ang lahat ng iyong mga
plano. **5** Pagkatapos magagalak kami sa iyong tagumpay, at,
sa pangalan ng ating Diyos, itataas namin ang mga bandila.
Nawa ay ipagkaloob ni Yahweh ang lahat ng iyong kahilingan.
6 Ngayon alam ko na ililigtas ni Yahweh ang kaniyang hinirang;
sasagutin siya mula sa kaniyang banal na kalangitan na may
lakas ng kaniyang kanang kamay na maaari siyang sagipin. **7**
Nagtitiwala ang ilan sa mga kalesang pandigma at ang iba ay
sa mga kabayo, pero ang tinatawagan namin ay si Yahweh
na aming Diyos. **8** (Sila) ay ibababa at ibabagsak, pero tayo
ay babangon at tatayong matuwid! **9** Yahweh, sagipin mo
ang hari; tulungan mo kami kapag kami ay nananawagan.

21 Nagagalak ang hari sa iyong lakas, Yahweh! Labis
siyang nagagalak sa kaligtasan na iyong ibinibigay!
2 Ibinigay mo sa kaniya ang inaasam ng kaniyang puso
at hindi mo pinigilan ang kahilingan ng kaniyang mga labi.
(Selah) **3** Dahil dinadalhan mo siya ng mayamang mga
pagpapala; inilagay mo sa kaniyang ulo ang pinakadalisay
na gintong korona. **4** Humihiling siya sa iyo ng buhay;
ibinigay mo ito sa kaniya; binigyan mo siya ng mahabang
buhay magpakailanman. **5** Ang kaniyang kaluwalhatian ay
dakila dahil sa iyong tagumpay; iginawad mo sa kaniya ang
kaningningan at pagiging maharlika. **6** Dahil pinagkalooban
mo siya ng mga pangmatagalang pagpapala; hinayaan mo
siyang magalak nang may kasiyahan sa iyong presensya. **7**
Dahil ang hari ay nagtitiwala kay Yahweh; sa pamamagitan ng
katapatan sa tipan ng Kataas-taasan siya ay hindi matitinag.
8 Dadakpin ng iyong kamay ang lahat ng iyong mga kaaway;
dadakpin ng iyong kanang kamay ang mga napopoot sa iyo.
9 Sa panahon ng iyong galit; susunugin mo (sila) na parang
nasa maalab na pugon. Lilipulin (sila) ni Yahweh sa kaniyang
matinding galit, at lalamunin (sila) ng apoy. **10** Pupuksain
mo ang kanilang mga anak mula sa lupa at ang kanilang
mga kaapu-apuhan na kabilang sa sangkatauhan. **11** Dahil
hinangad nila ang masama laban sa iyo; bumuo (sila) ng
masamang balak na kung saan hindi (sila) magtatagumpay!
12 Dahil (sila) ay iyong paaatrasin; (sila) ay iyong papanain.
13 Maitanghal, ka Yahweh, sa iyong lakas; aawitin at pupurihin
namin ang iyong kapangyarihan.

22 Diyos ko, Diyos ko, bakit mo ako pinabayaan? Bakit
napakalayo mo mula sa pagliligtas sa akin at malayo
mula sa mga salita ng aking paghihirap? **2** Diyos ko, maghapon
akong nananawagan sa iyo, pero hindi ka sumasagot, at
maging sa gabi ako ay walang katahimikan! **3** Pero ikaw
ay banal; ikaw ay nakaupo bilang hari kasama ang mga
papuri ng Israel. **4** Ang aming mga ninuno ay nagtiwala
sa iyo; nagtiwala (sila) sa iyo at (sila) ay niligtas mo. **5**
Dumaing (sila) sa iyo at (sila) ay niligtas mo. Nagtiwala (sila)
sa iyo at hindi (sila) nabigo. **6** Pero ako ay parang isang
uod at hindi isang tao, isang kahihiyan sa sangkatauhan at
pinagtatawanan ng mga tao. **7** Silang lahat na nakakakita

sa akin ay kinukutya ako; hinahamak nila ako; ang kanilang
mga ulo ay napapailing sa akin. **8** Sinasabi nila, “Nagtitiwala
siya kay Yahweh, hayaan natin na iligtas siya ni Yahweh.
Hayaan natin na sagipin siya ni Yahweh, dahil nalulugod siya
sa kaniya.” **9** Dahil kinuha mo ako mula sa sinapupunan;
hinayaan mong magtiwala ako sa iyo habang ako ay nasa
dibdib ng aking ina. **10** Ipinagkatiwala na ako sa iyo mula pa
sa sinapupunan; ikaw ang aking Diyos simula pa ng ako ay
nasa sinapupunan ng aking ina! **11** Huwag kang lumayo mula
sa akin dahil malapit lang ang kaguluhan; walang sinuman
ang tutulong. **12** Pinaliligiran ako ng maraming mga toro;
pinapaligiran ako ng malalakas na mga toro ng Bashan. **13**
Binubuksan nila ang kanilang bibig para sa akin na parang
isang umaatungal na leon na niluluray ang kaniyang biktima.
14 Ako ay parang natapong tubig, at lahat ng aking mga buto
ay nalinsad. Ang aking puso ay tulad ng pagkit; natutunaw ito
sa kaloob-loobang bahagi ko. **15** Ang aking lakas ay parang
natuyong piraso ng palayukan; ang aking dila ay dumidikit sa
aking ngalangala. Inilagay mo ako sa alabok ng kamatayan.
16 Dahil pinapaligiran ako ng mga aso; napalibutan ako ng
samahan na mga mapaggawa ng masama; tinusok nila ang
aking mga kamay at mga paa. **17** Nabibilang ko na ang
aking mga buto. Tumitingin at tumititig (sila) sa akin. **18**
Pinaghahatian nila ang aking mga kasuotan sa kanilang mga
sarili, pinagpipilian nila ang aking mga damit. **19** Huwag kang
lumayo, Yahweh; hinihiling kong magmadali ka para tulungan
ako, aking kalakasan! **20** Iligtas mo ang aking kaluluwa mula
sa espada, ang tanging buhay ko mula sa mga kuko ng
mabangis na mga aso. **21** Iligtas mo ako mula sa bibig ng
leon; iligtas mo ako mula sa mga sungay ng mababangis
na toro. **22** Ihahayag ko ang iyong pangalan sa aking mga
kapatid; sa gitna ng kapulungan ay pupurihin kita. **23** Kayo
na may takot kay Yahweh, purihin siya! Kayong lahat na mga
kaapu-apuhan ni Jacob, parangalan siya! Ipakita niyo ang
inyong pagkamangha sa kaniya, kayong lahat na mga kaapu-
apuhan ng Israel! **24** Dahil hindi niya hinamak o pinabayaan
ang pagdurusa ng naghihirap; hindi tinago ni Yahweh ang
kaniyang mukha mula sa kaniya; nang umiyak ang naghihirap
sa kaniya, dininig niya. **25** Ang aking pagpupuri ay dahil sa
iyo sa gitna ng napakalaking kapulungan; tutuparin ko ang
aking mga panata sa harap nilang may takot sa kaniya. **26**
Ang mga naaapi ay makakakain at mabubusog; (sila) na
naghahanap kay Yahweh ay magpupuri sa kaniya. Nawa ang
inyong mga puso ay mabuhay magpakailanman. **27** Ang lahat
ng mga tao sa lupa ay aalalahanin at babalik kay Yahweh;
lahat ng mga pamilya ng mga bansa ay luluhod sa iyong
harapan. **28** Dahil ang kaharian ay kay Yahweh; siya ang
namumuno sa mga bansa. **29** Lahat ng mga mayayaman sa
lupa ay magpipista at sasamba; silang lahat na mapupunta sa
alabok ay luluhod sa harapan niya, (sila) na hindi kayang
panatilihin ang kanilang sariling buhay. **30** Ang isang salinlahi
ay darating para siya ay paglingkuran; sasabihin nila sa
susunod na salinlahi ang tungkol sa Panginoon. **31** Darating
(sila) at ipapahayag ang kaniyang katuwiran; ipamamalita
nila sa mga taong hindi pa naipapanganak kung ano ang
kaniyang nagawa!

23 Si Yahweh ang aking pastol; hindi ako magkukulang. **2**
Pinahihiga niya ako sa luntiang mga pastulan; inaakay
niya ako sa tabi ng payapang tubigan. **3** Binabalik niya ang
aking buhay; ginagabayan niya ako sa tamang landas alang-
alang sa kaniyang pangalan. **4** Kahit na lumakad ako sa gitna
ng napakadilim na anino ng lambak, hindi ko katatakutan ang
kapahamakan dahil ikaw ang kasama ko; ang iyong pamalo
at iyong tungkod ang nagpapayapa sa akin. **5** Ipinaghahanda
mo ako ng isang hapag sa harapan ng aking mga kaaway;
binuhusan mo ng langis ang aking ulo; ang saro ko ay nag-
uumapaw. **6** Tiyak na kabutihan at katapatan sa tipan ang
hahabol sa akin sa lahat ng mga araw ng aking buhay; at ako
ay mananahanan sa tahanan ni Yahweh habang buhay!

24 Ang buong lupain ay kay Yahweh, ang daigdig at ang
lahat ng naninirahan dito. **2** Dahil itinatag niya ito sa
mga karagatan at itinaguyod sa mga ilog. **3** Sino ang aakyat
sa bundok ni Yahweh? Sino ang tatayo sa kaniyang banal na
lugar? **4** Siya na may malinis na mga kamay at dalisay na
puso; siyang hindi nagtatanghal ng mga kasinungalingan, at
hindi nanunumpa para lang manlinlang. **5** Makatatanggap
siya ng pagpapala mula kay Yahweh at katuwiran mula
sa Diyos ng kaniyang kaligtasan. **6** Iyan ang salinlahi ng
mga naghahanap sa kaniya, (sila) na humahanap sa mukha
ng Diyos ni Jacob. (Selah) **7** Bumukas kayo, kayong mga
tarangkahan, bumukas kayo, kayong walang-hanggang mga
pintuan, para ang Hari ng kaluwalhatian ay makapasok! **8**
Sino ang Hari ng kaluwalhatian? Si Yahweh, ang malakas
at makapangyarihan; si Yahweh, ang makapangyarihan
sa digmaan. **9** Bumukas kayo, kayong mga tarangkahan,
bumukas kayo, kayong walang-hanggang mga pintuan, para
ang Hari ng kaluwalhatian ay makapasok! **10** Sino ang Hari
ng kaluwalhatian? Si Yahweh ng mga hukbo, siya ang Hari ng
kaluwalhatian. (Selah)

25 Sa iyo Yahweh, Itinataas ko ang aking buhay! **2** Aking
Diyos, ako ay nagtitiwala sa iyo. Huwag mo akong
hayaang mapahiya; huwag mong hayaan na magalak ng may
katagumpayan sa akin ang aking mga kaaway. **3** Nawa walang
sinumang umaasa sa iyo ang maalipusta; nawa ang mga
nagsisigawa ng kataksilan na walang dahilan ay mapahiya! **4**
Ipaalam mo sa akin ang iyong mga kaparaanan, Yahweh,
ituro mo sa akin ang iyong mga landas. **5** Patnubayan mo
ako sa iyong katotohanan at turuan mo ako, dahil ikaw ang
Diyos ng aking kaligtasan; Ako ay umaasa sa iyo buong
araw. **6** Alalahanin mo, Yahweh, ang iyong mga gawa
ng kahabagan at sa katapatan sa tipan; dahil lagi silang
nananatili magpakailanman. **7** Huwag mong alalahanin
ang tungkol sa mga kasalanan ng aking kabataan o ang
aking pagrerebelde; alalahanin mo ako na may katapatan
sa tipan dahil sa iyong kabutihan, Yahweh! **8** Si Yahweh
ay mabuti at matuwid; kaya itinuturo niya ang daan sa mga
makasalanan. **9** Pinapatnubayan niya ang mapagpakumbaba
na may katarungan at itinuturo niya ang kanyang daan sa
mga mapagpakumbaba. **10** Ang lahat ng mga landas ni
Yahweh ay ginawa mula sa katapatan sa tipan at pagiging
mapagkakatiwalaan sa mga nag-iingat ng kanyang tipan at
kanyang mga tapat na kautusan. **11** Alang-alang sa iyong
pangalan, Yahweh, patawarin mo ang aking kasalanan, dahil
ito ay napakalaki. **12** Sino ang taong may takot kay Yahweh?
Tuturuan siya ng Panginoon sa daan na dapat niyang piliin.
13 Ang kanyang buhay ay magpapatuloy sa kabutihan; at ang
kanyang mga kaapu-apuhan ay magmamana ng lupain. **14**
Ang pakikipagkaibigan ni Yahweh ay para sa mga nagbibigay
karangalan sa kanya, at pinapahayag ang kanyang tipan
sa kanila. **15** Ang aking mga mata ay laging nakatuon kay
Yahweh, dahil pakakawalan niya ang aking mga paa mula sa
lambat. **16** Bumaling ka sa akin at kaawaan mo ako; dahil

ako ay nag-iisa at nahihirapan. **17** Ang mga kaguluhan ng aking puso ay lumalawak; hanguin mo ako mula sa aking pagkabalisa. **18** Masdan mo ang aking paghihirap at mga pasakit; patawarin mo lahat ng aking mga kasalanan. **19** Masdan mo ang aking mga kaaway, dahil (sila) ay marami; kinamumuhian nila ako nang may malupit na pagkagalit. **20** Pangalagaan mo ang aking buhay at sagipin mo ako; hindi ako mapapahiya, dahil nagkukubli ako sa iyo! **21** Nawa ingatan ako ng dangal at pagkamakatwiran, dahil umaasa ako sa iyo. **22** Sagipin mo ang Israel, O Diyos, sa lahat ng kaniyang mga kaguluhan!

26 Hatulan mo ako, Yahweh, dahil lumakad ako nang may dangal; Nagtiwala ako kay Yahweh nang walang pag-aalinlangan. **2** Siyasatin mo ako, Yahweh, at ako ay iyong subukin; subukin mo ang kadalisayan ng aking mga kaloob-looban at ang aking puso! **3** Dahil ang iyong katapatan sa tipan ay nasa harap ng aking mga mata, at ako ay lumalakad sa iyong katotohanan. **4** Hindi ako nakikisama sa mga mandaraya, o nakikisalamuha sa mga hindi tapat. **5** Napopoot ako sa kapulungan ng mga gumagawa ng kasamaan, at hindi ako nakikipamuhay sa mga masasama. **6** Hinuhugasan ko ang aking mga kamay sa kawalan ng kasalanan, at pumupunta ako sa paligid ng iyong altar, Yahweh, **7** para umawit ng isang malakas na awitin ng papuri at ibalita ang lahat ng iyong mga kahanga-hangang mga gawa. **8** Yahweh, mahal ko ang tahanan kung saan ka naninirahan, ang lugar na pinananahanan ng iyong kaluwalhatian. **9** Huwag mo akong walisin kasama ng mga makasalanan, o ang aking buhay kasama ng mga taong hayok sa dugo, **10** kung saan ang mga kamay ay may masamang balak, at sa kanang kamay ay puno ng mga suhol. **11** Pero para sa akin, lalakad ako nang may dangal; tubusin mo ako at maawa ka sa akin. **12** Nakatayo ang aking paa sa pantay na tuntungan; sa mga kapulungan ay pupurihin ko si Yahweh!

27 Si Yahweh ang aking liwanag at aking kaligtasan; kanino ako matatakot? Si Yahweh ang kanlungan ng aking buhay; kanino ako mangangamba? **2** Nang lumapit sa akin ang mga gumagawa ng kasamaan para lamunin ang aking laman, ang aking mga kalaban at ang aking mga kaaway ay nadapa at nabuwal. **3** Kahit ang isang hukbo ay nagsasama-sama laban sa akin, ang aking puso ay hindi matatakot; kahit digmaan ay umusbong laban sa akin, kahit ganoon ay mananatili akong nagtitiwala. **4** Isang bagay ang aking hiniling kay Yahweh, at iyon ay aking hahanapin: na ako ay mananahan sa tahanan ni Yahweh sa lahat ng mga araw ng aking buhay, para makita ang kagandahan ni Yahweh at para magnilay-nilay sa kanyang templo. **5** Dahil sa araw ng kaguluhan ay ikukubli niya ako sa kanyang kubol; sa loob ng kanyang tolda ay itatago niya ako. Itataas niya ako sa ibabaw ng isang malaking bato! **6** Pagkatapos ay itataas ang aking ulo nang mas angat kaysa aking mga kaaway na nasa paligid ko, at ako ay maghahain ng mga handog ng kagalakan sa kanyang tolda! Aawit ako at gagawa ng mga awitin kay Yahweh! **7** Pakinggan mo, Yahweh, ang aking tinig kapag ako ay umiiyak! Maawa ka sa akin, at sagutin mo ako! **8** Sinasabi ng aking puso tungkol sa iyo, "Hanapin ang kaniyang mukha!" Hahanapin ko ang iyong mukha, Yahweh! **9** Huwag mong itago ang iyong mukha sa akin; huwag mong saktan ang iyong lingkod sa galit! Ikaw ang aking naging katuwang; huwag mo akong pabayaan o iwanan, Diyos ng aking kaligtasan! **10** Kahit na pabayaan ako ng aking ama o ng aking ina, si Yahweh ang mag-aaruga sa akin. **11** Ituro mo sa akin ang iyong daan, Yahweh! Pangunahan mo ako sa patag na landas dahil sa aking mga kaaway. **12** Huwag mo akong ibigay sa mga hangarin ng aking mga kaaway, dahil ang mga sinungaling na saksi ay nagsitindig laban sa akin, at (sila) ay bumuga ng karahasan! **13** Ano kaya ang nangyari sa akin kung hindi ako naniwala na makikita ko ang kabutihan ni Yahweh sa lupain ng mga buhay? **14** Maghintay kayo kay Yahweh; maging matatag, at hayaan na maging matapang ang inyong puso! Maghintay kayo kay Yahweh!

28 Sa iyo, Yahweh, ako ay umiiyak; aking malaking Muog, huwag mo akong pabayaan. Kung hindi mo ako tutugunan, mabibilang ako sa mga bumababa sa libingan. **2** Dinggin ang tinig ng aking pagsusumamo kapag ako ay humihingi ng tulong sa iyo, kapag itinataas ko ang aking mga kamay sa iyong pinakabanal na lugar! **3** Huwag mo akong kaladkarin palayo kasama ng masasama, silang gumagawa ng malaking kasalanan, na nagsasalita ng kapayapaan sa kanilang kapwa pero may kasamaan sa kanilang mga puso. **4** Ibigay sa kanila kung ano ang nararapat sa kanilang mga gawa at ibalik sa kanila kung ano ang hinihingi ng kanilang kasamaan; ibalik sa kanila ang mga gawa ng kanilang mga kamay; igawad sa kanila ang nararapat. **5** Dahil hindi nila nauunawaan ang mga paraan ni Yahweh o ang gawa ng kaniyang mga kamay, (sila) ay kaniyang pupuksain at hindi kailanman itatayong muli. **6** Pagpalain si Yahweh dahil dininig niya ang tinig ng aking pagsusumamo! **7** Si Yahweh ang aking kalakasan at ang aking kalasag; ang puso ko ay nagtitiwala sa kaniya, at tinulungan ako. Kaya labis na nagagalak ang aking puso, at pupurihin ko siya nang may pag-awit. **8** Si Yahweh ang kalakasan ng kaniyang bayan, at kanlungang nagliligtas sa kaniyang hinirang. **9** Iligtas mo ang iyong bayan at pagpalain ang iyong pamana. kayo ay maging pastol nila at aalagaan (sila) magpakailanman.

29 Kilalanin na si Yahweh— kayo na mga anak ng makapangyarihan— kilalanin na si Yahweh ay may kaluwalhatian at kapangyarihan! **2** Ibigay kay Yahweh ang karangalan na nararapat sa kaniyang pangalan; sambahin si Yahweh sa pananamit na naaangkop para sa kaniyang kabanalan. **3** Ang tinig ni Yahweh ay naririnig sa ibabaw ng mga katubigan; dumadagundong ang Diyos ng kaluwalhatian, dumadagundong si Yahweh sa ibabaw ng katubigan. **4** Ang tinig ni Yahweh ay makapangyarihan; ang tinig ni Yahweh ay kamangha-mangha. Ang tinig ni Yahweh ay nakawawasak ng mga sedar; **5** Ang tinig ni Yahweh ay napagpipira-piraso ang mga sedar ng Lebanon. **6** Pinalulukso niya ang Lebanon tulad ng isang guya at ang Sirion tulad ng isang batang baka. **7** Bumubuga ng lumalagablab na apoy ang tinig ni Yahweh. **8** Ang tinig ni Yahweh ang yumayanig sa ilang; si Yahweh ang yumayanig sa ilang ng Kades. **9** Ang tinig ni Yahweh ang nagdudulot na manganak ang babaeng usa; kinakalbo nito ang mga gubat; pero sa kaniyang templo ang lahat ay nagsasabing, "Kaluwalhatian!" **10** Si Yahweh ay umuupo bilang hari sa ibabaw ng baha; si Yahweh ay umuupo bilang hari magpakailanman. **11** Si Yahweh ang nagbibigay-lakas sa kaniyang bayan; Pinagpapala ni Yahweh ng kapayapaan ang kaniyang bayan.

30 Itinataas kita, Yahweh, dahil ibinangon mo ako at hindi pinahintulutan ang aking mga kalaban na magalak dahil sa akin. **2** Yahweh aking Diyos, humingi ako sa iyo ng

tulong, at pinagaling mo ako. 3 Yahweh, hinango mo ang
aking kaluluwa mula sa Sheol; pinanatili mo akong buhay
mula sa pagbaba sa libingan. **(Sheol h7585)** 4 Umawit ng
mga papuri kay Yahweh, kayong bayan niyang matapat!
Magbigay ng pasasalamat kapag naalaala ninyo ang kaniyang
kabanalan. 5 Dahil ang kaniyang galit ay isang saglit lamang;
pero ang kaniyang pabor ay panghabangbuhay. Ang pag-iyak
ay dumarating sa gabi, pero ang kagalakan ay dumarating sa
umaga. 6 Buong tiwala kong sinabi, “Hindi ako kailanman
mayayanig.” 7 Yahweh sa pamamagitan ng iyong pabor ako
ay itinatag mo tulad ng isang matatag na bundok; pero kapag
itinago mo ang iyong mukha, ako ay naligalig. 8 Umiyak ako sa
iyo, Yahweh, at naghanap ng pabor mula sa aking Panginoon!
9 Anong pakinabang mayroon sa aking kamatayan, kung ako
ay bababa sa libingan? Mapapapurihan ka ba ng alabok?
Maipapahayag ba nito na ikaw ay mapagkakatiwalaan? 10
Pakinggan mo, Yahweh, at ako ay kaawaan! Yahweh, ikaw ay
maging katuwang ko. 11 Pinalitan mo ang aking pagluluksa
ng pagsasayaw; hinubad mo ang aking sako at dinamitan
ako ng kagalakan. 12 Kaya ngayon ang naparangalan kong
puso ay aawit nang papuri sa iyo at hindi mananahimik;
Yahweh aking Diyos, magbibigay ako ng pasasalamat sa iyo
magpakailanman!

31 Sa iyo, Yahweh, kumukubli ako; huwag mo akong
hayaan na mapahiya. Iligtas mo ako sa iyong katuwiran.
2 Makinig ka sa akin; sagipin mo ako agad; ikaw ang aking
maging bato ng kanlungan, isang matibay na tanggulan para
iligtas ako. 3 Dahil ikaw ang aking bato at aking tanggulan;
alang-alang sa iyong pangalan, gabayan at patnubayan mo
ako. 4 Kunin mo ako sa lambat na kanilang ikinubli para sa
akin, dahil ikaw ang aking kanlungan. 5 Ipinagkakatiwala ko
sa iyong mga kamay ang aking espiritu; tutubusin mo ako,
Yahweh, Diyos ng katapatan. 6 Kinamumuhian ko ang mga
naglilingkod sa mga walang kwentang diyos-diyosan, pero
nagtitiwala ako kay Yahweh. 7 Matutuwa ako at magagalak
sa iyong katapatan sa tipan, dahil nakita mo ang aking
kapighatian; alam mo ang pagkabalisa ng aking kaluluwa.
8 Hindi mo ako isinuko sa aking mga kaaway. Inilagay mo
ang aking mga paa sa isang malawak na lugar. 9 Maawa ka
sa akin, Yahweh, dahil ako ay nasa kahirapan; ang aking
mga mata ay napapagod sa kalungkutan kasama ang aking
kaluluwa at aking katawan. 10 Dahil ang aking buhay ay
pagod sa kalungkutan at ang mga taon ko na puro daing.
Ang aking lakas ay nabibigo dahil sa aking kasalanan, at ang
aking mga buto ay unti-unting nanghihina. 11 Dahil sa lahat
ng aking mga kaaway, hinahamak ako ng mga tao; ang aking
mga kapitbahay ay nangingilabot dahil sa aking kalagayan,
at mga taong nakakakilala sa akin ay nangangamba. Ang
mga nakakakita sa akin sa kalye ay tumatakbo palayo sa
akin. 12 Nilimot ako na parang patay na walang sinuman
ang nakakaalala. Ako ay tulad ng isang basag na palayok.
13 Dahil aking narinig ang bulong-bulungan ng nakararami,
nakakasindak na balita mula sa lahat ng dako habang ang
mga iba ay parang nagpaplano na magkakasama laban sa
akin. (Sila) ay nagpaplanong kunin ang aking buhay. 14 Pero
umaasa ako sa iyo, Yahweh; sinasabi ko, “Ikaw ang aking
Diyos.” 15 Ang aking kapalaran ay nasa iyong mga kamay.
Iligtas mo ako sa kamay ng aking mga kaaway at mula sa
mga humahabol sa akin. 16 Paliwanagin mo ang iyong mukha
sa iyong lingkod; iligtas mo ako sa iyong katapatan sa tipan.
17 Huwag mong hayaan na mapahiya ako, Yahweh; dahil
nananawagan ako sa iyo! Nawa ang masama ay mapahiya!
Nawa (sila) ay mapatahimik sa Sheol. **(Sheol h7585)** 18 Nawa
mapatahimik ang mga sinungaling na labi na nagsasalita ng
suwail laban sa matuwid ng may pagmamataas at paghamak.
19 Napakadakila ng iyong kabutihang hinanda mo para sa mga
sumasamba sa iyo, na tinupad mo para sa mga nagkukubli
sa iyo sa harap ng buong sangkatauhan! 20 Sa kanlungan ng
iyong presensya, ikinukubli mo (sila) mula sa mga balakin ng
mga tao. Ikinukubli mo (sila) sa isang kanlungan mula sa
marahas na mga dila. 21 Purihin si Yahweh, dahil ipinakita
niya sa akin ang kaniyang kagila-gilalas na katapatan sa
tipan noong ako ay nasa isang nilusob na lungsod. 22 Kahit
na nabanggit ko sa aking pagmamadali, “Ako ay napalayo
mula sa iyong mga mata,” gayumpaman dininig mo ang aking
pagmamakaawa, nang ako ay dumaing sa iyo. 23 O, ibigin
si Yahweh, kayong lahat na mga matatapat na tagasunod.
Iniingatan ni Yahweh ang tapat, pero pinagbabayad niya ng
buo ang mapagmataas. 24 Maging matatag at panatag, lahat
kayo na nagtitiwala kay Yahweh para sa tulong.

32 Mapalad ang tao na pinatawad ang kaniyang pagsuway,
na tinakpan ang kaniyang kasalanan. 2 Mapalad ang
tao na siyang pinapalagay ni Yahweh na walang pagkakasala
at ang espiritu na walang panlilinlang. 3 Kapag nanatili
akong tahimik, ang aking mga buto ay unti-unting nadudurog
habang ako ay dumadaing buong araw. 4 Dahil araw at
gabi ang iyong kamay ay mabigat sa akin. Nalanta ang
aking kalakasan tulad ng tagtuyot sa tag-araw. (Selah) 5
Pagkatapos inamin ko ang aking kasalanan sa iyo, at hindi
ko na ikinubli ang aking kasamaan. Sinabi ko, “aaminin ko
ang pagsuway ko sa iyo Yahweh,” at pinatawad mo ang
kabigatan ng aking kasalanan. (Selah) 6 Dahil dito, ang
lahat ng makadiyos ay dapat manalangin sa iyo sa oras ng
mabigat na paghihirap. Pagkatapos kapag ang daluyong
ng tubig ay umapaw, hindi nila maabot ang mga tao. 7
Ikaw ang aking kublihan; babantayan mo ako sa kaguluhan.
Papalibutan mo ako ng mga awit ng pagtatagumpay. (Selah)
8 Pangangaralan kita at ituturo sa iyo ang daan na dapat
mong lakaran. Pangangaralan kita habang nagmamasid ako
sa iyo. 9 Huwag kang tumulad sa isang kabayo o katulad
ng isang asno, na walang pagkakaintindi; dahil lamang sa
renda sa bibig kaya napapasunod (sila) kung saan mo (sila)
gustong papuntahin. 10 Ang mga masasama ay maraming
kapighatian, pero ang katapatan sa tipan ni Yahweh ang
papalibot sa nagtitiwala sa kaniya. 11 Magalak kay Yahweh,
at magalak kayo, kayong mga matutuwid; sumigaw sa galak,
ang lahat ng pusong matuwid.

33 Magalak kay Yahweh, kayong mga matuwid; ang papuri
ay angkop para sa matuwid. 2 Pasalamatan si Yahweh
na may alpa; awitan siya ng mga papuri niya ng may alpa na
sampung kuwerdas. 3 Awitan siya ng bagong awit; tumugtog
nang mahusay at umawit ng may kagalakan. 4 Dahil ang
salita ni Yahweh ay matuwid, at ang lahat ng kaniyang
ginagawa ay patas. 5 Iniibig niya ang katuwiran at katarungan.
Ang lupa ay puno ng katapatan sa tipan ni Yahweh. 6 Sa
pamamagitan ng salita ni Yahweh ang mga langit ay nalikha,
at ang lahat ng mga bituin ay nagawa sa pamamagitan ng
hininga ng kaniyang bibig. 7 Tinitipon niya ang tubig ng dagat
na parang isang tumpok; nilalagay niya ang mga karagatan
sa mga imbakan. 8 Hayaan ang buong mundo na matakot
kay Yahweh; hayaan ang lahat ng nananahan sa mundo ay

mamangha sa kanya. **9** Dahil siya ay nagsalita, at nangyari
ito; siya ay nag-utos, at tumayo ng matayog. **10** Binibigo ni
Yahweh ang pagsasanib ng mga bansa; siya ang nananaig
sa mga plano ng mga tao. **11** Ang mga plano ni Yahweh
ay nananatili magpakailanman, ang mga plano ng kanyang
puso para sa lahat ng salinlahi. **12** Mapalad ang bansa na
ang Diyos ay si Yahweh; ang bayan na kaniyang pinili bilang
kanyang sariling pag-aari. **13** Nagmamasid si Yahweh mula
sa kalangitan; nakikita niya ang lahat ng mga tao. **14** Mula
sa lugar kung saan siya nananahan, siya ay tumingin sa
lahat ng nananahan sa lupa. **15** Siya na humuhubog ng
mga puso nilang lahat ay nagmamasid sa lahat ng kanilang
mga gawi. **16** Walang hari ang naligtas sa pamamagitan ng
isang malaking hukbo; ang isang mandirigma ay hindi naligtas
sa pamamagitan ng kanyang dakilang lakas. **17** Ang isang
kabayo ay hindi tunay na kasiguruhan ng tagumpay; sa kabila
ng kanyang kalakasan, ay hindi siya makakapagligtas. **18**
Tingnan ninyo, ang mata ni Yahweh ay nasa kanila na may
takot sa kaniya, sa mga taong umaasa sa kaniyang katapatan
sa tipan **19** para mailigtas ang kanilang mga buhay mula sa
kamatayan at panatilihin silang buhay sa mga panahon ng
taggutom. **20** Kami ay naghihintay kay Yahweh; siya ang
aming saklolo at aming kalasag. **21** Ang aming mga puso ay
nagagalak sa kaniya, dahil kami ay nagtitiwala sa kaniyang
banal na pangalan. **22** Hayaan mo ang iyong katapatan sa
tipan, Yahweh, ay mapasaamin habang nilalagay namin ang
aming pag-asa sa iyo.

34 Pupurihin ko si Yahweh sa lahat ng oras; ang kaniyang
kapurihan ay laging mamumutawi sa aking bibig. **2**
Pupurihin ko si Yahweh; nawa marinig ito ng api at (sila)
ay matuwa. **3** Purihin natin si Yahweh; sama-sama nating
itaas ang kaniyang pangalan. **4** Hinanap ko si Yahweh,
at tumugon siya, at sa lahat ng mga takot ko tagumpay
ang ibinigay niya. **5** Nagniningning ang mga tumitingin sa
kaniya, at ang kanilang mga mukha ay hindi nahihiya. **6**
Ang inapi ay umiyak, at narinig siya ni Yahweh at niligtas
mula sa lahat ng kaniyang mga kaguluhan. **7** Ang anghel
ni Yahweh ay nagkakampo sa paligid ng may mga takot sa
kaniya, at (sila) ay nililigtas niya. **8** Tikman at masdan na si
Yahweh ay mabuti; mapalad ang taong kumukubli sa kaniya.
9 Katakutan ninyo si Yahweh, kayo na kaniyang banal na
bayan; hindi nagkukulang ang mga may takot sa kaniya.
10 Ang batang leon minsan ay nagkukulang sa pagkain
at nagugutom; pero ang mga humahanap kay Yahweh ay
hindi magkukukulang ng anumang bagay na mabuti. **11**
Halikayo, mga bata, makinig kayo sa akin; ituturo ko sa inyo
ang takot kay Yahweh. **12** Sinong naghahangad ng buhay
at naghahangad ng mahabang panahon na mabuhay at
magkaroon ng magandang buhay? **13** Kung ganoon, lumayo
kayo sa pagsasabi ng masama, at ilayo ang inyong mga
labi sa pagsasabi ng mga kasinungalingan. **14** Tumalikod
kayo sa kasamaan at gumawa ng mabuti; hangarin ninyo
ang kapayapaan at ito ay palaganapin. **15** Ang mga mata ni
Yahweh ay nasa mga matutuwid, at sa kanilang mga iyak
nakatuon ang kaniyang pandinig. **16** Si Yahweh ay laban sa
mga gumagawa ng masama, para burahin ang kanilang alala
sa mundo. **17** Ang mga matutuwid ay umiiyak, at naririnig
ito ni Yahweh at mula sa lahat ng kanilang mga kaguluhan,
nililigtas (sila) **18** Si Yahweh ay malapit sa mga wasak ang
puso, at inililigtas niya ang mga nadurog ang espiritu. **19**
Maraming mga problema ang mga matutuwid, pero sa lahat
ng iyon si Yahweh ang nagbibigay ng tagumpay. **20** Iniingatan
niya ang lahat ng kaniyang mga buto; ni isa sa kanila ay
walang masisira. **21** Papatayin ng masama ang makasalanan;
ang mga galit sa matutuwid ay mahahatulan. **22** Ang mga
kaluluwa ng kaniyang mga lingkod ay tinutubos ni Yahweh;
walang mahahatulan sa mga kumukubli sa kaniya.

35 Kumilos ka laban sa mga kumikilos laban sa akin O
Yahweh; labanan mo ang mga lumalaban sa akin. **2**
Kunin mo ang iyong maliit na pananggalang at malaking
pananggalang; bumangon ka at ako ay iyong tulungan. **3**
Sa mga humahabol sa akin gamitin mo ang iyong mga sibat
at palakol; sa kaluluwa ko ay iyong sabihin, "Ako ang iyong
kaligtasan." **4** Nawa ang mga naghahangad sa aking buhay
ay mapahiya at masira ang puri. Nawa ang mga nagbabalak
na saktan ako ay tumalikod at malito. **5** Nawa (sila) ay maging
tulad ng hinanging ipa, sa pagtataboy ng anghel ni Yahweh
sa kanila. **6** Nawa ang kanilang daraanan ay maging madilim
at madulas, habang tinutugis (sila) ng anghel ni Yahweh. **7**
Nang walang dahilan, naglagay (sila) ng lambat para sa akin;
nang walang dahilan nagbungkal (sila) ng hukay para sa
aking buhay. **8** Hayaan mo na dumating sa kanila nang hindi
inaasahan ang pagkawasak. Hayaan mo na mahuli (sila)
ng inilagay nilang lambat. Sa kanilang pagkawasak, hayaan
mong (sila) ay bumagsak. **9** Pero magsasaya ako kay Yahweh
at magagalak sa kaniyang kaligtasan. **10** Sa aking buong
lakas sasabihin ko, "Sino ang katulad mo, Yahweh, na siyang
nagliligtas sa mga api mula sa mas malakas kaysa sa kanila at
ang mahihirap at nangangailangan mula sa mga nagtatangka
na nakawan (sila) **11** Dumarami ang masasamang saksi;
pinararatangan nila ako nang hindi totoo. **12** Binayaran nila
ng kasamaan ang aking kabutihan. Ako ay nagdadalamhati.
13 Pero, nang maysakit (sila) nagsuot ako ng sako; nag-
ayuno ako para sa kanila na nakatungo ang aking dibdib. **14**
Nagdalamhati ako para sa aking mga kapatid; lumuhod ako
sa pagluluksa para sa aking ina. **15** Pero nang ako ay natisod,
natuwa (sila) at nagsama-sama; nagsama-sama (sila) laban
sa akin, at ako ay ginulat nila. Winarak nila ako nang walang
humpay. **16** Walang galang nila akong hinamak; nangalit
ang kanilang mga ngipin sa akin. **17** Panginoon hanggang
kailan ka titingin? Iligtas mo ang aking kaluluwa mula sa
kanilang mga mapangwasak na pag-atake, ang buhay ko
mula sa mga leon. **18** Pagkatapos magpapasalamat ako sa
iyo sa dakilang pagpupulong; pupurihin kita sa maraming
tao. **19** Huwag mong hayaang magdiwang sa akin ang
mapanlinlang kong mga kaaway; huwag mo silang hayaang
magawa ang kanilang masasamang mga balak. **20** Dahil
hindi (sila) nagsasalita ng kapayapaan, sa halip, nagpaplano
(sila) ng mga salitang mapanlinlang laban sa naninirahan sa
aming lupain na mapayapang namumuhay. **21** Binubuka nila
ng malaki ang kanilang mga bibig laban sa akin; sabi nila,
"Ha, ha, nakita namin ito." **22** Nakita mo ito, Yahweh, huwag
kang manahimik; huwag kang lumayo sa akin Panginoon.
23 Bumangon ka at gumising para ipagtanggol ako; aking
Diyos at Panginoon, ipagtanggol mo ang aking panig. **24**
Ipagtanggol mo ako, Yahweh aking Diyos, dahil sa iyong
katuwiran; huwag mo silang hayaang magalak sa akin. **25**
Huwag mong hayaang sabihin nila sa kanilang puso na, "Aha,
nakuha na namin ang aming nais." Huwag mong hayaan
na sabihin nila, "Nilamon namin siya." **26** Ilagay mo (sila)
sa kahihiyan at lituhin mo silang nagnanais na saktan ako.
Nawa ang mga gustong humamak sa akin ay mabalot ng

kahihiyan at kasiraan. **27** Hayaan mong ang mga nagnanais
ng paglaya ko ay sumigaw sa galak at matuwa; nawa patuloy
nilang sabihin, "Purihin si Yahweh, siya na nasisiyahan sa
kapakanan ng kaniyang lingkod." **28** Pagkatapos nito ang
katarungan mo at kapurihan ay buong araw kong ihahayag.

36 Nagsasalita ang kasalanan gaya ng mensahe sa puso
ng taong masama; walang pagkatakot sa Diyos sa
kaniyang mga mata. **2** Dahil pinagiginhawa niya ang kaniyang
sarili, iniisip na ang kaniyang kasalanan ay hindi matutuklasan
at kasusuklaman. **3** Ang kaniyang mga salita ay makasalanan
at mapanlinlang; ayaw niyang maging matalino at gumawa
ng mabuti. **4** Habang siya ay nakahiga sa kaniyang kama,
nagbabalak siya ng mga paraan para magkasala; siya ay
nagtatakda ng masamang paraan; hindi niya iniiwasan ang
kasalanan. **5** Ang iyong katapatan sa tipan, Yahweh, ay
umaabot sa kalangitan; ang iyong katapatan ay umaabot
sa mga kaulapan. **6** Ang iyong katarungan ay gaya ng
pinakamataas na mga bundok; ang iyong katarungan ay gaya
ng pinakamalalim na dagat. Yahweh, pinangangalagaan mo
ang kapwa sangkatauhan at mga hayop. **7** Napakahalaga
ng iyong katapatan sa tipan, O Diyos! Ang sangkatauhan
ay kumakanlong sa ilalim ng anino ng iyong mga pakpak.
8 (Sila) ay masaganang masisiyahan sa kayamanan ng
mga pagkain sa iyong bahay; hahayaan mo silang uminom
mula sa ilog ng iyong mahalagang mga pagpapala. **9** Dahil
kasama mo ang bukal ng buhay; sa iyong liwanag ay aming
makikita ang liwanag. **10** Palawigin mo ang iyong katapatan
sa tipan nang lubusan sa mga na nakakakilala sa iyo, ang
pagtatanggol mo sa matuwid ang puso. **11** Huwag mong
hayaan ang paa ng mayabang na makalapit sa akin. Huwag
mong hayaan ang kamay ng masama na palayasin ako. **12**
Doon ang masasama ay natalo; (sila) ay bumagsak at wala
ng kakayahang bumangon.

37 Huwag kang mainis dahil sa masasamang tao; huwag
kang mainggit sa mga umasal nang hindi makatuwiran.
2 Dahil (sila) ay malapit nang matuyo gaya ng damo at
malanta gaya ng luntiang mga halaman. **3** Magtiwala ka
kay Yahweh at gawin kung ano ang matuwid; tumira ka sa
lupain at gawin mong tungkulin ang katapatan. **4** Pagkatapos
hanapin mo ang kaligayahan kay Yahweh, at ibibigay niya
sa iyo ang mga naisin ng iyong puso. **5** Ibigay mo ang
iyong pamamaraan kay Yahweh; magtiwala ka sa kaniya,
at siya ang kikilos para sa iyo. **6** Itatanghal niya ang iyong
katarungan gaya ng liwanag ng araw at ang iyong kawalang-
muwang gaya ng araw sa tanghali. **7** Tumigil ka sa harap ni
Yahweh at matiyagang maghintay sa kaniya. Huwag kang
mag-alala kung may taong mapagtatagumpayan ang kaniyang
masamang balakin kung ang tao ay gumagawa ng masamang
mga plano. **8** Huwag kang magalit at madismaya. Huwag
kang mag-alala, ito ay gumagawa lamang ng problema. **9**
Ang mga mapaggawa ng kasamaan ay aalisin, pero ang mga
naghihintay kay Yahweh ay magmamana ng lupain. **10** Sa
maikling panahon ang masama ay mawawala, mamamasdan
mo ang kaniyang kinalulugaran, pero siya ay mawawala.
11 Pero ang mapagkumbaba ay mamanahin ang lupain at
magagalak sa lubos na kasaganahan. **12** Ang makasalanan
ay nagbabalak laban sa matuwid at nginangalit ang kaniyang
ngipin laban sa kaniya. **13** Ang Panginoon ay tinatawanan
siya, dahil nakikita niya na ang kaniyang araw ay parating
na. **14** Binunot ng masama ang kanilang mga espada at
binaluktot ang kanilang mga pana para ilugmok ang mga
naaapi at nangangailangan, para patayin ang mga matuwid.
15 Ang kanilang mga espada ay sasaksak sa kanilang
mga puso, at ang kanilang mga pana ay masisira. **16**
Mas mabuti ang kaunti na mayroon ang matuwid kaysa sa
kasaganahan ng masasama. **17** Dahil ang mga bisig ng
masasama ay mababali, pero si Yahweh ang sumusuporta sa
mga matutuwid. **18** Binabantayan ni Yahweh ang mga walang
kasalanan araw-araw, at ang kanilang mana ay mananatili
magpakailanman. **19** Hindi (sila) mahihiya sa panahon ng
problema. Sa panahon na dumating ang taggutom, (sila)
ay may sapat na kakainin. **20** Pero ang masasama ay
mamamatay. Ang mga kaaway ni Yahweh ay magiging tulad
ng kasaganahan ng mga pastulan; (sila) ay mawawala at
maglalaho sa usok. **21** Ang masama ay nangungutang pero
hindi nagbabayad, pero ang matuwid ay mapagbigay at
nagbibigay. **22** Ang mga pinagpala ni Yahweh ay mamanahin
ang lupain; ang mga isinumpa niya ay tatanggalin. **23** Sa
pamamagitan ni Yahweh naitatag ang mga hakbang ng isang
tao, ang tao na ang balakin ay kapuri-puri sa paningin ng
Diyos. **24** Bagama't siya ay nadapa, siya ay hindi babagsak,
dahil hinahawakan siya ni Yahweh sa kaniyang kamay. **25**
Ako ay naging bata at ngayon ay matanda na; hindi pa ako
nakakakita ng matuwid na pinabayaan o mga anak niyang
nagmamakaawa para sa tinapay. **26** Sa kahabaan ng araw
siya ay mapagbigay-loob at nagpapahiram, at ang kaniyang
anak ay naging isang pagpapala. **27** Tumalikod ka mula sa
kasamaan at gawin mo kung ano ang tama; pagkatapos,
magiging ligtas ka magpakailanman. **28** Dahil iniibig ni Yahweh
ang katarungan at hindi pinababayaan ang kaniyang tapat
na mga tagasunod. (Sila) ay pag-iingatan magpakailanman,
pero ang kaapu-apuhan ng masama ay tatanggalin. **29**
Mamanahin ng matuwid ang lupain at mamumuhay (sila) roon
magpakailanman. **30** Ang bibig ng matuwid ay nagsasalita ng
karunungan at nagdaragdag ng katarungan. **31** Ang batas
ng kaniyang Diyos ay nasa kaniyang puso; ang kaniyang
paa ay hindi madudulas. **32** Binabantayan ng masamang
tao ang matuwid at binabalak siyang patayin. **33** Hindi siya
pababayaan ni Yahweh na mapunta sa kamay ng masama o
hatulan kapag siya ay nahusgahan. **34** Maghintay ka kay
Yahweh at panatalihin mo ang kaniyang kaparaanan, at
ikaw ay kaniyang itataas para angkinin ang lupain. Makikita
mo kapag ang masasama ay tatanggalin. **35** Nakita ko
ang masama at nakakikilabot na tao na nagkalat gaya ng
luntiang puno sa likas nitong lupa. **36** Pero nang ako ay
dumaan muli, siya ay wala na roon. Hinanap ko siya, pero
hindi na siya matagpuan. **37** Pagmasdan mo ang taong may
dangal, at tandaan mo ang matuwid; mayroong mabuting
kinabukasan para sa taong may kapayapaan. **38** Ang mga
makasalanan ay tuluyang mawawasak; ang kinabukasan para
sa masasamang tao ay mapuputol. **39** Ang kaligtasan ng
matutuwid ay nagmumula kay Yahweh; (sila) ay kaniyang
pinangangalagaan sa mga panahon ng kaguluhan. **40** (Sila)
ay tinutulungan at sinasagip ni Yahweh. Sinasagip niya (sila)
mula sa masasama at iniligtas (sila) dahil (sila) ay kumubli sa
kaniya.

38 Yahweh, huwag mo akong sawayin sa iyong galit
at huwag akong parusahan sa iyong poot. **2** Dahil
tumatagos sa akin ang iyong mga palaso at ibinabagsak
ako ng iyong kamay. **3** May karamdaman ang aking buong
katawan dahil sa iyong galit; walang kalakasan ang aking

mga buto dahil sa aking kasalanan. **4** Dahil nilunod ako ng aking mga kasalanan; napakabigat ng pasanin na ito para sa akin. **5** Lumala at nangamoy ang aking mga sugat dahil sa mga hangal kong kasalanan. **6** Tinatapakan ako at pinahihiya araw-araw; buong araw akong nagluluksa. **7** Dahil dinaig ako ng kahihiyan, may karamdaman ang aking buong katawan. **8** Manhid na ako at labis na nanlulupaypay; naghihinagpis ako dahil sa galit ng aking puso. **9** Panginoon, naiintindihan mo ang masidhing pagnanais ng aking puso at ang aking mga paghihinagpis ay hindi ko maitatago mula sa iyo. **10** Kumakabog ang aking puso, naglalaho ang aking lakas, at nanlalabo ang aking paningin. **11** Iniiwasan ako ng aking mga kaibigan dahil sa aking kalagayan; nilalayuan ako ng aking kapwa. **12** Silang mga naghahangad ng masama sa aking buhay ay naglagay ng mga patibong para sa akin. Silang naghahangad ng aking kapahamakan ay nagsasabi ng mga mapanira at mapanlinlang na mga salita buong araw. **13** Pero ako, tulad ako ng isang bingi na walang naririnig; tulad ako ng isang pipi na walang sinasabi. **14** Tulad ako ng isang taong hindi nakaririnig at walang katugunan. **15** Siguradong maghihintay ako para sa iyo, Yahweh; ikaw ay sasagot, Panginoong aking Diyos. **16** Sinasabi ko ito para hindi ako maliitin ng aking mga kaaway. Kung madudulas ang aking paa, gagawan nila ako ng mga nakakakilabot na mga bagay. **17** Dahil matitisod na ako at ako ay patuloy na naghihinanakit. **18** Inaamin ko ang aking pagkakasala; nababahala ako sa aking kasalanan. **19** Pero napakarami ng aking mga kaaway; ang mga napopoot ng mali ay marami. **20** Gumaganti (sila) ng masama sa aking kabutihan; nagbabato (sila) ng paratang sa akin kahit pinagpatuloy ko kung ano ang mabuti. **21** Huwag mo akong pabayaan, Yahweh; aking Diyos, huwag kang lumayo sa akin. **22** Magmadali kang pumunta para tulungan ako, Panginoon, na aking kaligtasan.

39 Napagpasyahan ko, "Iingatan ko kung ano ang aking sasabihin para hindi magkasala dahil sa aking dila. Bubusalan ko ang aking bibig habang nasa harapan ng masamang tao." **2** Nanatili akong tahimik; pinigilan ko ang aking mga salita kahit na sa pagsasabi ng mabuti, at ang aking paghihirap ay lalong lumala. **3** Nag-aalab ang aking puso; kapag iniisip ko ang tungkol sa mga bagay na ito, nakapapaso ito tulad ng isang apoy. Kaya sa wakas nagsalita na ako. **4** Yahweh, ipaalam mo sa akin kung kailan ang katapusan ng aking buhay at ang kahabaan ng aking mga araw. Ipakita mo sa akin kung paano ako lilipas. **5** Tingnan mo, ginawa mo lamang kasing lapad ng aking kamay ang aking mga araw, at ang haba ng aking buhay ay balewala para sa iyo. Tunay na ang bawat tao ay parang isang hininga. (Selah) **6** Tunay nga na ang bawat tao ay lumalakad tulad ng isang anino. Tunay nga na ang lahat ng tao ay nagmamadali sa pag-iipon ng kayamanan kahit na hindi nila alam kung kanino mapupunta ito. **7** Ngayon, Panginoon, para saan ang aking paghihintay? Ikaw lamang ang aking pag-asa. **8** Ako ay bigyan mo ng katagumpayan sa lahat ng aking mga kasalanan: huwag mo akong gawing paksa ng pangungutya ng mga mangmang. **9** Nananahimik ako at hindi binubuksan ang aking bibig dahil sa iyong ginawa. **10** Itigil mo na ang pagpapahirap sa akin; nalulula ako sa pamamagitan ng hampas ng inyong kamay. **11** Kapag itinutuwid mo ang mga tao dahil sa kasalanan, dahan-dahan mong inuubos ang kanilang lakas tulad ng isang gamu-gamo; tunay na balewala ang lahat ng tao tulad ng singaw. (Selah) **12** Pakinggan mo ang aking dalangin, Yahweh, makinig ka sa akin, makinig ka sa aking pag-iyak! Huwag kang maging bingi sa akin, dahil tulad ako ng isang dayuhang kasama ninyo, isang nangibang-bayan tulad ng lahat ng aking mga ninuno. **13** Ibaling mo ang iyong pagtitig mula sa akin para muli akong makangiti bago ako mamatay."

40 Matiyaga akong naghintay kay Yahweh; pinakinggan niya ako at dininig ang aking pag-iyak. **2** Inahon niyo din ako mula sa kakilakilabot na hukay, mula sa putikan, at itinayo niya ang aking mga paa sa isang bato at itinatag ang aking paglalakbay. **3** Siya ang naglagay sa aking mga bibig ng bagong awit, papuri sa ating Diyos. Marami ang makakaalam nito at pararangalan siya at magtitiwala kay Yahweh. **4** Mapalad ang taong ginagawa niyang sandigan si Yahweh at hindi nagpaparangal sa mayayabang o silang tumalikod mula sa kaniya tungo sa kasinungalingan. **5** Marami, Yahweh aking Diyos, ang kamangha-manghang bagay na iyong ginawa at hindi mabibilang ang iyong mga iniisip para sa akin; kung ihahayag ko at sasabihin ang mga ito, higit pa sa maaaring mabilang ang mga ito. **6** Hindi kayo nagagalak sa pag-aalay o paghahandog pero binuksan mo ang aking tainga; hindi mo hiniling ang mga sinunog na alay o mga alay sa kasalanan. **7** Pagkatapos sinabi ko, "Masdan mo, dumating ako; nasusulat sa balunbon nang kasulatan ang tungkol sa akin. **8** Nalulugod akong gawin ang iyong kalooban, aking Diyos; ang iyong mga batas ay nasa aking puso." **9** Pinahayag ko ang magandang balita ng iyong katuwiran sa malaking pagtitipon; Yahweh, alam mong hindi ko mapipigilan ang labi ko sa pagsasabi nito. **10** Hindi ko ikinubli ang iyong katuwiran sa aking puso; inihayag ko ang iyong katapatan at kaligtasan; hindi ko itinago ang iyong katapatan sa tipan o iyong pagiging mapagkakatiwalaan sa malaking pagtitipon. **11** Huwag mong ipagkait ang iyong mga maawing pagkilos sa akin, Yahweh; hayaan mong ang katapatan mo sa tipan at ang iyong pagiging mapagkakatiwalaan ay lagi pag-ingatan ako. **12** Nakapalibot sa akin ang hindi mabilang na kaguluhan; naipit ako ng aking kasamaan kaya wala na akong makitang anumang bagay; marami pa (sila) kaysa sa mga buhok sa aking ulo, at binigo ako ng aking puso. **13** Malugod ka, Yahweh, na ako ay iyong sagipin; magmadali kang tulungan ako, Yahweh. **14** Hayaan mo silang mapahiya at ganap na mabigo, silang mga naghahangad na kunin ang aking buhay. hayaan mo silang tumalikod at madala sa kahihiyan, silang mga nagagalak na saktan ako. **15** Hayaan mo silang masindak dahil sa kanilang kahihiyan, silang mga nagsasabi sa akin ng, "Aha, aha!" **16** Pero magalak nawa silang mga naghahanap sa iyo at sa iyo ay maging masaya; hayaan mong ang lahat ng nagmamahal sa iyong pagliligtas ang patuloy na magsabi, "Nawa si Yahweh ay mapapurihan." **17** Ako ay mahirap at nangangailangan; pero iniisip pa rin ako ng Panginoon. Ikaw ang aking katuwang at dumating ka para sagipin ako; huwag kang magtagal aking Diyos.

41 Mapalad siya na may malasakit para sa mga mahihina; sa araw ng kaguluhan, Si Yahweh ang magliligtas sa kaniya. **2** Pangangalagaan siya ni Yahweh at buhay niya ay pananatilihin, at sa lupa siya ay pagpapalain. Hindi siya ibibigay ni Yahweh sa kapangyarihan ng kaniyang mga kaaway. **3** Si Yahweh ang aalalay sa kaniya sa higaan ng paghihirap; gagawin mong higaan ng kagalingan ang kaniyang higaan ng karamdaman. **4** Sinabi ko, "Yahweh, maawa ka sa akin! Pagalingin mo ako dahil nagkasala ako laban sa

iyo." **5** Ang mga kaaway ko ay nagsasalita ng masama laban sa akin, nagsasabing, "Kailan kaya siya mamamatay at maglalaho ang kaniyang pangalan? **6** Kapag pumupunta ang kaaway ko para makita ako, nagsasabi siya ng mga bagay na walang kwenta; iniipon ng kaniyang puso ang aking sakuna para sa kaniyang sarili, kapag lumayo siya mula sa akin, ipinagsasabi niya sa iba ang tungkol dito. **7** Lahat ng mga napopoot sa akin ay sama-samang nagbubulungan laban sa akin; laban sa akin, umaasa (sila) na masaktan ako. **8** "Isang masamang karamdaman," sinasabi nila, "ang kumakapit ng mahigpit sa kaniya; ngayon na nakahiga na siya, hindi na siya makakabangon pa." **9** Sa katunayan, kahit ang sarili kong malapit na kaibigan na aking pinagkakatiwalaan, ang siyang kumain ng aking tinapay, ay inangat ang sakong niya laban sa akin. **10** Pero ikaw, Yahweh, ay naawa sa akin at ibinangon ako para pagbayarin ko (sila) **11** Sa pamamagitan nito nalaman ko na nasisiyahan ka sa akin, dahil ang mga kaaway ko ay hindi nagtatagumpay laban sa akin. **12** Para sa akin, tinulungan mo ako sa aking katapatan at iingatan ako sa harap ng iyong mukha magpakailanman. **13** Nawa si Yahweh, ang Diyos ng Israel, ay purihin magpakailan pa man. Amen at Amen. Ikalawang Aklat

42 Gaya ng usa na hinihingal at nananabik para sa tubig na umaagos, gayon ang pagkauhaw ko para sa iyo, O Diyos. **2** Nauuhaw ako para sa Diyos, para sa Diyos na buhay; kailan kaya ako makapupunta at makahaharap sa Diyos? **3** Ang mga luha ko ang naging pagkain ko araw at gabi, habang ang mga kaaway ko ay laging nagsasabi sa akin, "Nasaan ang Diyos mo?" **4** Inaalala ko ang mga bagay na ito habang binubuhos ko ang aking kaluluwa: kung paano ako pumunta kasama ang napakaraming tao at pangunahan (sila) patungo sa tahanan ng Diyos na may tinig ng kagalakan at pagpupuri, ang napakaraming tao na nagdiriwang ng kapistahan. **5** Bakit ka yumuyukod, aking kaluluwa, at bakit ka nababalisa sa aking kalooban? Umasa ka sa Diyos, dahil pupurihin ko siya sa tulong ng kaniyang presensiya. **6** Diyos ko, ang aking kaluluwa ay yumuyukod sa aking kalooban, kaya inaalala kita mula sa lupain ng Jordan, mula sa tatlong tuktok ng Bundok ng Hermon, at mula sa burol ng Mizar. **7** Tumatawag ang kalaliman sa kalaliman ng ingay ng iyong mga talon, lahat ng iyong mga alon at mga nagtataasang alon ay dumating sa akin. **8** Pero uutusan ni Yahweh ang kaniyang katapatan sa tipan sa umaga; sa gabi kasama ko ang kaniyang awit, ang panalangin sa Diyos ng buhay ko. **9** Sasabihin ko sa aking Diyos na aking malaking bato, "Bakit mo ako kinalimutan? Bakit ako nagluluksa dahil sa pang-aapi ng aking kaaway? **10** Gaya ng espada sa aking mga buto, kinukutya ako ng aking mga katunggali habang palagi nilang sinasabi sa akin, "Nasaan na ang Diyos mo?" **11** Bakit ka yumuyukod, aking kaluluwa? Bakit ka nababalisa sa aking kalooban? Umasa ka sa Diyos, dahil magpupuri pa ako sa kaniya, na saklolo ng aking mukha at aking Diyos.

43 Hatulan mo ako, O Diyos, at ipagtanggol ang aking kapakanan laban sa makasalanang bansa; **2** Dahil ikaw ang Diyos ng aking kalakasan; bakit mo ako itinapon palayo? Bakit ako nagluluksa dahil sa pang-aapi ng kaaway? **3** O, ipadala mo ang iyong liwanag at katotohanan; hayaan mong pangunahan nila ako; hayaan mong dalhin ako sa banal mong burol at sa iyong tabernakulo. **4** Pagkatapos, pupunta ako sa altar ng Diyos, sa Diyos na aking lubos na kaligayahan; at sa aking alpa pupurihin kita, O Diyos, aking Diyos. **5** Bakit ka yumuyukod, aking kaluluwa? Bakit ka nababalisa sa aking kalooban? Umasa ka sa Diyos; dahil magpupuri pa ako sa kaniya, siya na aking saklolo at aking Diyos.

44 Narinig ng aming mga tainga, O Diyos, ang sinabi ng aming mga ninuno sa amin tungkol sa ginawa mo sa kanilang mga araw, noong unang panahon. **2** Pinalayas mo ang mga bansa gamit ang iyong kamay, pero itinanim mo ang aming bayan; pinahirapan mo ang mga tao, pero ikinalat mo ang aming bayan sa buong lupain. **3** Dahil hindi nila nakuha ang lupain para maging ari-arian nila sa pamamagitan ng sarili nilang espada; ni ang kanilang sandata ang nagligtas sa kanila; kundi ang iyong kanang kamay, ang iyong bisig at ang ningning ng iyong mukha, dahil sinang-ayunan mo (sila) **4** O Diyos, ikaw ang aking hari; pamahalaan mo ang tagumpay para kay Jacob. **5** Sa pamamagitan mo, ibabagsak namin ang aming mga kalaban; sa pamamagitan ng iyong pangalan, tatapakan namin silang mga tumitindig laban sa amin. **6** Dahil hindi ako nagtitiwala sa aking pana, ni sa aking espada na ililigtas ako. **7** Pero iniligtas mo kami mula sa aming mga kalaban at inilagay sa kahihiyan ang mga napopoot sa amin. **8** Ang Diyos ang aming ipinagmamalaki buong araw, at magpapasalamat kami sa iyong pangalan magpakailanman. (Selah) **9** Pero ngayon, kami ay iyong itinapon, at dinala kami sa kahihiyan, at hindi mo na sinasamahan ang aming mga hukbo. **10** Pinaatras mo kami mula sa aming kalaban; at ang mga napopoot sa amin ay kinamkam ang yaman para sa kanilang mga sarili. **11** Ginawa mo kaming tulad ng tupa na nakalaan para kainin at ikinalat kami sa mga bansa. **12** Ipinagbili mo ang iyong bayan para sa wala; hindi mo napalago ang iyong kayamanan sa paggawa nito. **13** Ginagawa mo kaming katawa-tawa sa aming mga kapwa, hinamak at kinutya kami ng mga taong nakapaligid sa amin. **14** Ginagawa mo kaming isang panlalait sa kalagitnaan ng mga bansa, isang pag-iiling sa kalagitnaan ng mga tao. **15** Buong araw nasa harapan ko ang aking kasiraan, at nabalot ng kahihiyan ang aking mukha **16** dahil sa tinig niyang nanlalait at nanghahamak, dahil sa kaaway at naghihiganti. **17** Lahat ng ito ay dumating sa amin, pero hindi ka namin kinalimutan o pinakitunguhan ng mali ang iyong tipan. **18** Hindi tumalikod ang aming mga puso; hindi lumayo ang aming mga hakbang mula sa iyong daan. **19** Pero lubha mo pa rin kaming pinahirapan sa lugar ng mga aso at binalot kami ng anino ng kamatayan. **20** Kung nakalimot kami sa pangalan ng aming Diyos o nag-unat ng aming mga kamay sa hindi kilalang diyos, **21** hindi kaya ito sisiyasatin ng Diyos? Dahil nalalaman niya ang mga lihim ng puso. **22** Sa katunayan, para sa iyong kapakanan, kami ay pinapatay buong araw; itinuring kaming mga tupa para katayin. **23** Gumising ka, bakit ka natutulog, Panginoon? **24** Tumindig ka, huwag mo kaming ilayo ng tuluyan. Bakit mo tinatago ang iyong mukha at kinakalimutan ang aming paghihirap at kaapihan? **25** Dahil natunaw kami sa alabok; ang aming mga katawan ay kumakapit sa lupa. **26** Bumangon ka para sa aming tulong at tubusin kami alang-alang sa iyong katapatan sa tipan.

45 Nag-uumapaw ang aking puso sa mabuting paksa; babasahin ko nang malakas ang mga salita na aking isinulat tungkol sa hari; ang aking dila ang panulat ng isang manunulat na handa. **2** Ikaw ay mas makisig kaysa mga anak ng tao; biyaya ay binuhos sa iyong mga labi; kaya

alam namin na pinagpala ka ng Diyos magpakailanman.
3 Ilagay mo ang iyong espada sa iyong hita, ikaw na
makapangyarihan, sa iyong kaluwalhatian at kamaharlikahan.
4 Sa iyong kamaharlikahan matagumpay kang sumakay
dahil sa pagiging mapagkakatiwalaan, kapakumbabaan at
katuwiran; ituturo ng iyong kanang kamay ang mga katakot-
takot na mga bagay. 5 Ang iyong mga palaso ay matalim;
ang mga tao ay babagsak sa iyong ilalim; ang iyong mga
palaso ay nasa puso ng mga kalaban ng hari. 6 Ang
iyong trono, O Diyos, ay magpakailanpaman; ang setro ng
katarungan ay setro ng iyong kaharian. 7 Minamahal mo ang
matuwid at kinasusuklaman ang kasamaan; kaya O Diyos,
ang iyong Diyos, ay hinirang ka sa pamamagitan ng langis
ng kasayahan na higit sa iyong mga kasamahan. 8 Ang
lahat ng iyong kasuotan ay amoy mira, mga sabila at kasia;
mula sa mga palasyong gawa sa garing pinasasaya kayo
ng mga instrumentong may kwerdas. 9 Ang mga anak na
babae ng mga hari ay kabilang sa mga kagalang-galang na
kababaihan; sa iyong kanang kamay nakatayo ang reyna na
nadaramtan ng ginto ng Ophir. 10 Makinig ka, anak na babae,
isaalang-alang mo at ikiling ang iyong pandinig; kalimutan mo
ang iyong sariling bayan at ang tahanan ng iyong ama. 11 Sa
ganitong paraan nanaisin ng hari ang iyong kagandahan;
siya ang iyong panginoon; igalang mo siya. 12 Ang anak na
babae ng Tiro ay pupunta na may dalang isang handog; ang
mga mayayaman kasama ng mga tao ay magmamakaawa
ng iyong tulong. 13 Ang maharlika na anak na babae sa
palasyo ay lahat maluwalhati; ang kaniyang kasuotan ay ginto
ang palamuti. 14 Dadalhin siya sa hari na may binurdahang
damit, ang mga birhen, ang mga kasama niyang sumusunod
sa kanya ay dadalhin sa iyo. 15 Pangungunahan (sila) ng
kagalakan at pagsasaya; at sa palasyo ng hari papasok (sila)
16 Sa lugar ng iyong mga ama naroon ang iyong mga anak,
na siyang gagawin mong mga prinsipe sa buong mundo. 17
Gagawin ko ang lahat para ang iyong pangalan ay maalala
ng lahat ng salinlahi; kaya ang mga tao ay bibigyan ka ng
pasasalamat magpakailanpaman.

46 Ang Diyos ang ating kublihan at kalakasan, ang
handang tumulong kapag may kaguluhan. 2 Kaya
nga, hindi kami matatakot, kahit na ang lupa ay mabago,
kahit na ang mga kabundukan ay mayanig papunta sa puso
ng karagatan, 3 kahit na ang mga tubig nito ay umugong
at mangalit, at kahit ang mga kabundukan ay mayanig sa
pagragasa ng tubig. (Selah) 4 Doon ay may isang ilog, na
ang agos ay pinasasaya ang lungsod ng Diyos, ang banal na
lugar ng mga tabernakulo ng Kataas-taasan. 5 Ang Diyos ay
nasa gitna niya; siya ay hindi matitinag; tutulungan siya ng
Diyos, at gagawin niya ito sa pagbubukang-liwayway. 6 Ang
mga bansa ay napoot at ang mga kaharian ay nayanig; ang
tinig niya ay kaniyang itinaas, at ang lupa ay naagnas. 7
Si Yahweh, ang Diyos ng mga hukbo ay kasama natin; ang
Diyos ni Jacob na kublihan natin. (Selah) 8 Lumapit kayo,
masdan ang mga ginawa ni Yahweh, ang pagkawasak na
kaniyang idinulot sa mundo. 9 Pinahihinto niya ang mga
digmaan sa dulo ng mundo; binali niya ang mga pana at
ang mga sibat ay pinagpira-piraso; ang mga panangga ay
kaniyang sinunog. 10 Tumahimik kayo at kilalanin ninyo
na ako ay Diyos; itatanghal ako sa ginta ng mga bansa;
itatanghal ako sa mundo. 11 Si Yahweh ng mga hukbo ay
sasaatin; ang Diyos ni Jacob ang kublihan natin. (Selah)

47 Kayong lahat na mga tao, ipalakpak ninyo ang inyong
mga kamay; sumigaw kayo sa Diyos sa tunog ng
tagumpay. 2 Dahil kasindak-sindak ang Kataas-taasang si
Yahweh; sa buong mundo siya ang dakilang Hari. 3 Nilulupig
niya ang mga tao sa ilalim natin at ang mga bansa sa ilalim
ng ating mga paa. 4 Pinipili niya ang ating mamanahin para
sa atin, ang kaluwalhatian ni Jacob na minahal niya. (Selah)
5 Sa pamamagitan ng isang sigaw ang Diyos ay naitaas,
si Yahweh sa pamamagitan ng tunog ng isang trumpeta. 6
Umawit ng mga papuri sa Diyos, umawit ng mga papuri;
umawit ng mga papuri sa ating Hari, umawit ng mga papuri.
7 Dahil ang Diyos ang Hari ng buong mundo; umawit ng
papuri na may pang-unawa. 8 Ang Diyos ay naghahari sa
lahat ng mga bansa; ang Diyos ay nakaupo sa kaniyang
banal na trono. 9 Ang mga prinsipe ng mga tao ay nagtipon-
tipon kasama ang bayan ng Diyos ni Abraham; dahil ang
mga pananggalang ng mundo ay pag-aari ng Diyos; siya ay
pinarangalan ng lubos.

48 Dakila si Yahweh at lubos na dakila para purihin, sa
lungsod ng ating Diyos sa kaniyang bundok na banal.
2 Ang pagiging matayog nito ay kay gandang pagmasdan, ang
kagalakan ng buong mundo, ay ang Bundok ng Sion, sa mga
dako ng hilaga, ang lungsod ng Haring dakila. 3 Nagpakilala
ang Diyos sa kaniyang mga palasyo bilang isang kublihan. 4
Pero, tingnan niyo, ang mga hari ay pinulong ang kanilang
mga sarili; (sila) ay dumaan nang magkakasama. 5 Nakita
nila ito, pagkatapos (sila) ay namangha, (sila) ay nasiraan ng
loob at nagmamadaling lumayo. 6 Pangangatog ang bumalot
sa kanila doon, sakit gaya ng isang babaeng nanganganak. 7
Sa pamamagitan ng hangin ng silangan sinira mo ang mga
barko ng Tarsis. 8 Gaya ng aming narinig, ay ganoon din
ang aming nakita sa lungsod ni Yahweh ng mga hukbo, sa
lungsod ng ating Diyos; itatatag ito ng Diyos magpakailanman.
(Selah) 9 Naalala namin ang tungkol sa iyong katapatan sa
tipan, O Diyos, sa gitna ng iyong templo. 10 Gaya ng iyong
pangalan, O Diyos, gayundin ang papuri sa iyo hanggang sa
mga dulo ng mundo; ang iyong kanang kamay ay puno ng
katuwiran. 11 Hayaan mong ang Bundok ng Sion ay matuwa,
hayaan mong ang mga anak na babae ng Juda ay magsaya
dahil sa iyong makatuwirang mga kautusan. 12 Maglakad sa
palibot ng Bundok Sion, umikot ka sa kaniya; bilangin mo ang
kaniyang mga tore, 13 masdan mong mabuti ang kaniyang
mga pader, at tingnan ang kaniyang mga palasyo nang sa
gayon masabi mo ito sa susunod na salinlahi. 14 Dahil ang
Diyos na ito ang ating Diyos magpakailanpaman; siya ang
ating magiging gabay hanggang sa kamatayan.

49 Pakinggan ninyo ito, lahat kayong mga mamamayan;
ibaling ang inyong pandinig, lahat kayong mga
naninirahan sa mundo, 2 kapwa mababa at mataas, mayaman
at mahirap na magkakasama. 3 Magsasabi ang aking bibig
ng karunungan at ang magiging pagbubulay-bulay ng aking
puso ay pang-unawa. 4 Ikikiling ko ang aking pandinig
sa isang parabola; sisimulan ko ang aking parabola gamit
ang alpa. 5 Bakit kailangang matakot ako sa mga araw
ng kasamaan, kapag napapaligiran ako ng kasamaan sa
aking mga sakong? 6 Ang mga nagtitiwala sa kanilang
yaman at ipinagmamalaki ang halaga ng kanilang yaman
- 7 tiyak na walang makatutubos sa kaniyang kapatid o
makapagbibigay sa Diyos ng panubos para sa kaniya, 8
Dahil mahal ang pagtubos ng buhay ng isang tao, at sa

ating pagkakautang walang makakapagbayad. **9** Walang
mabubuhay ng magpakailanman nang hindi mabubulok ang
kanyang katawan. **10** Dahil makararanas siya ng pagkabulok.
Ang mga marurunong ay namamatay; ang mga hangal at ang
mga malupit ay parehong mamamatay at iiwanan nila ang
kanilang kayamanan sa iba. **11** Ang nasa kaloob-looban ng
kaisipan nila ay magpapatuloy ang kanilang mga pamilya
magpakailanman, pati na ang mga lugar kung saan (sila)
naninirahan, sa lahat ng mga salinlahi; tinawag nila ang
kanilang mga lupain ayon sa kanilang mga pangalan. **12** Pero
ang tao na may taglay na yaman ay hindi nananatiling buhay;
tulad siya ng mga hayop na namamatay. **13** Ito, ang kanilang
pamamaraan, ay kanilang kahangalan; pero pagkatapos
nila, ang mga tao ay sumasang-ayon sa kanilang mga
sinasabi. (Selah) **14** Itinatalaga (sila) tulad ng isang kawan
na pupunta sa sheol; kamatayan ang kanilang magiging
pastol; ang matuwid ay magkakaroon ng kapangyarihan sa
kanila pagsapit ng umaga; lalamunin ng sheol ang kanilang
mga katawan at wala silang lugar na matitirahan. **(Sheol
h7585)** **15** Pero tutubusin ng Diyos ang aking buhay mula
sa kapangyarihan ng sheol; ako ay kaniyang tatanggapin.
(Selah) **(Sheol h7585)** **16** Huwag matakot kapag may isang
taong yumayaman, kapag ang kapangyarihan ng kaniyang
pamilya ay lumalawak, **17** dahil kapag siya ay namatay, wala
siyang dadalhin kahit anong bagay; hindi niya kasamang
bababa ang kanyang kapangyarihan. **18** Pinagpala niya ang
kaniyang kaluluwa habang siya ay nabubuhay - at pinupuri ka
ng mga tao kapag namumuhay ka para sa iyong sarili - **19**
pupunta siya sa salinlahi ng kanyang mga ama at hindi nila
kailanman makikitang muli ang liwanag. **20** Ang isang taong
may yaman pero walang pang-unawa ay tulad ng mga hayop
na namamatay.

50 Ang Tanging Makapangyarihan, ang Diyos, si Yahweh,
ay nagsalita at tinawag ang daigdig mula sa pagsikat
ng araw hanggang sa paglubog nito. **2** Mula sa Sion, ang
kaganapan ng kagandahan, ang Diyos ay nagniningning. **3**
Dumarating ang ating Diyos at hindi nananatiling tahimik;
isang apoy ang lumalamon sa harapan niya, at bumabagyo
nang napakalakas sa kanyang paligid. **4** Nananawagan siya
sa kalangitan at sa lupa para mahatulan niya ang kaniyang
bayan: **5** "Tipunin ang mga matatapat sa akin, ang mga
nakipagtipan sa akin sa pamamagitan ng pag-aalay." **6**
Ipahahayag ng kalangitan ang kaniyang katuwiran, dahil ang
Diyos mismo ay hukom. (Selah) **7** "Makinig, aking bayan, at
ako ay magsasalita; ako ang Diyos, ang inyong Diyos. **8**
Hindi ko kayo susumbatan dahil sa inyong mga alay; ang
sinunog ninyong mga handog ay laging nasa aking harapan.
9 Wala akong kukuning toro mula sa inyong bahay, o lalaking
mga kambing mula sa inyong mga kawan. **10** Dahil ang
bawat hayop sa kagubatan ay sa akin, at ang mga baka
na nasa isang libong burol. **11** Kilala ko ang lahat ng mga
ibon sa mga bundok, at ang mga mababangis na hayop sa
bukid ay sa akin. **12** Kung ako ay nagugutom, hindi ko sa
inyo sasabihin; dahil ang mundo ay sa akin, at ang lahat
ng mga bagay dito, ay sa akin din. **13** Kakainin ko ba ang
laman ng mga toro o iinumin ang dugo ng mga kambing? **14**
Maghandog kayo sa Diyos ng alay ng pasasalamat, at tuparin
ninyo ang inyong mga banal na panata sa Kataas-taasan.
15 Tumawag kayo sa akin sa araw ng kaguluhan; sasagipin
ko kayo, at ako ay inyong luluwalhatiin." **16** Pero sa mga
makasalanan sinasabi ng Diyos, "Ano ang kinalaman mo sa
pagpapahayag ng aking mga kautusan, at sinasambit mo
ang aking tipan, **17** gayong ang aking tagubilin ay inyong
kinamumuhian at ang aking mga salita ay inyong itinatapon?
18 Kapag nakakakita kayo ng isang magnanakaw, sumasang-
ayon kayo sa kanya; nakikisali kayo sa mga nangangalunya.
19 Nagsasabi kayo ng kasamaan, at naghahayag ang inyong
dila ng kasinungalingan. **20** Umuupo kayo at nagsasalita
laban sa inyong kapatid; ang anak ng sarili ninyong ina ay
inyong sinisiraang puri. **21** Ginawa ninyo ang mga bagay
na ito, pero nanatili akong tahimik, kaya inisip ninyo na isa
lamang akong katulad ninyo. Pero susumbatan ko kayo at
ipapakita ko ang lahat ng mga bagay na inyong ginawa. **22**
Ngayon isaalang-alang niyo ito, kayong nakakalimot sa Diyos;
dahil kung hindi ay dudurugin ko kayo at walang sinumang
darating para tulungan kayo: **23** Sinumang naghahandog ng
alay ng pasasalamat ay nagpupuri sa akin, at sa sinumang
nagpaplano ng kaniyang landas sa tamang paraan, ipakikita
ko sa kaniya ang pagliligtas ng Diyos."

51 Kaawaan mo ako, Diyos, dahil sa iyong katapatan
sa tipan; alang-alang sa iyong mga maawaing gawa,
burahin mo ang aking mga kasalanan. **2** Mula sa aking
mabigat na pagkakasala ako ay hugasan mo nang lubusan
at linisin ako mula sa aking kasalanan. **3** Dahil alam ko
ang aking mga paglabag, at laging naaalala ang aking
kasalanan. **4** Laban sa iyo, sa iyo lamang ako nagkasala
at sa iyong paningin ginawa kung ano ang napakasama;
matuwid ka kapag nagsasalita; tama ka kapag humahatol. **5**
Masdan mo, ako ay isinilang sa malaking kasalanan; nang
ipinagdadalang-tao ako ng aking ina, ako ay naroon na sa
kasalanan. **6** Masdan mo, sa aking puso ang ninanais mo ay
ang pagiging-mapagkakatiwalaan; sa aking puso ipaaalam
mo ang karunungan. **7** Dalisayin mo ako ng isopo, at ako ay
magiging malinis; hugasan mo ako at magiging mas maputi
ako kaysa niyebe. **8** Iparinig mo sa akin ang kasiyahan at
kagalakan para magsaya ang mga buto na iyong binali. **9**
Itago mo ang iyong mukha sa aking mga kasalanan at pawiin
ang lahat ng mga nagawa kong kasamaan. **10** Likhain mo sa
akin ang isang malinis na puso, Diyos, at ipanumbalik sa akin
ang isang matuwid na espiritu. **11** Sa iyong presensiya huwag
mo akong paalisin, at huwag alisin ang iyong Banal na Espiritu
mula sa akin. **12** Ibalik mo sa akin ang kagalakan ng iyong
pagliligtas, at pagkalooban mo ako ng espiritung handang
sumunod. **13** Pagkatapos ituturo ko sa mga lumalabag sa
iyong mga utos ang iyong mga pamamaraan, at magbabalik-
loob sa iyo ang mga makasalanan. **14** Patawarin mo ako
dahil sa pagdadanak ng dugo, Diyos ng aking kaligtasan, at
sisigaw ako nang buong kagalakan sa iyong katuwiran. **15**
Panginoon, buksan mo ang aking mga labi, at ipahahayag ng
aking bibig ang iyong kapurihan. **16** Pero hindi ka nagagalak
sa alay, kundi ito ay aking ibibigay; sa mga sinunog na handog
hindi ka nasisiyahan. **17** Ang mga alay na karapat-dapat sa
Diyos ay isang basag na kalooban. Hindi mo hahamakin, O
Diyos, ang isang basag at nagsisising puso. **18** Gawan mo
ng mabuti ang Sion ayon sa iyong kasiyahan; itayo mong
muli ang mga pader ng Jerusalem. **19** Kung magkagayon ay
malulugod ka sa mga alay ng katuwiran, sa sinunog na mga
handog at lubusang sinunog na mga handog; pagkatapos,
ang aming bayan ay maghahandog ng mga toro sa iyong
altar.

52 Bakit mo ipinagyayabang ang iyong panggugulo, ikaw
malakas na lalaki? Ang katapatan ng Diyos sa tipan ay
dumarating araw-araw. **2** Nagbabalak ang iyong dila tulad ng
matalim na labaha na mapandayang gumagawa. **3** Minamahal
mo ang kasamaan kaysa sa kabutihan at kasinungalingan
kaysa sa pagsasabi ng katuwiran. (Selah) **4** Mahal mo ang
lahat ng mga salitang sumisira sa iba, ikaw na mandarayang
dila. **5** Kaya wawasakin ka rin ng Diyos magpakailanman;
siya ang mag-aalis sa iyo at hahatakin kang palabas sa iyong
tolda at bubunutin ka mula sa lupain ng mga nabubuhay.
(Selah) **6** Ang matuwid ay makikita rin ito at matatakot;
tatawanan siya nila at sasabihing, **7** "Tingnan mo, ito ang
taong hindi ang Diyos ang ginawang kalakasan pero nagtiwala
sa kasaganahan ng kaniyang kayamanan at pinatunayan ang
kaniyang sarili sa kasamaang kaniyang ginagawa." **8** Pero
para sa akin, katulad ko ang isang berdeng punong olibo
sa tahanan ng Diyos; ako ay magtitiwala sa katapatan ng
Diyos sa tipan magpakailanpaman. **9** Ako ay magbibigay
pasasalamat, O Diyos, magpakailanman dahil sa mga bagay
na iyong ginawa. Umaasa ako sa iyong pangalan, dahil ito ay
mabuti sa harapan ng mga matatapat.

53 Sinasabi ng mangmang sa kaniyang puso, "Walang
Diyos." Masama (sila) at gumawa ng kasuklam-suklam
na pagkakasala; walang sinuman ang gumagawa ng mabuti.
2 Mula sa langit nakatanaw ang Diyos sa mga anak ng tao
para tingnan kung may nakauunawa na naghahanap sa
kaniya. **3** Ang bawat isa sa kanila ay tumalikod; ang lahat ay
naging marumi; wala ni isang gumagawa ng mabuti, wala,
wala kahit isa. **4** Wala ba silang nalalaman, silang gumagawa
ng pagkakasala, silang mga kumakain ng aking bayan gaya
ng pagkain ng tinapay pero hindi tumatawag sa Diyos? **5**
(Sila) ay nasa kalagitnaan ng matinding pagkatakot, kahit na
walang dahilan para matakot; dahil ikakalat ng Diyos ang
mga buto ng sinumang nagsasama-sama laban sa inyo;
ang ganiyang mga tao ay ilalagay sa kahihiyan dahil (sila)
ay tinanggihan ng Diyos. **6** O, ang kaligtasan ng Israel
ay darating mula sa Sion! Kapag ibinalik na ng Diyos ang
kaniyang bayan mula sa pagkakabihag, magdiriwang si Jacob
at ang Israel ay magagalak!

54 Iligtas mo ako, O Diyos, sa pamamagitan ng iyong
pangalan, at sa iyong kalakasan, hatulan mo ako. **2**
Pakinggan mo ang aking panalangin, O Diyos; pakinggan mo
ang mga salita ng aking bibig. **3** Dahil ang mga dayuhan ay
naghimagsik laban sa akin, at ang mga walang awang mga
lalaki ay pinagtangkaan ang aking buhay; hindi nila itinakda
ang Diyos sa kanilang harapan. (Selah) **4** Masdan mo, ang
Diyos ang tumutulong sa akin; ang Panginoon ang siyang
nagtataas sa akin. **5** Ibabalik niya sa aking mga kaaway ang
kasamaan; sa iyong katapatan, wasakin mo (sila) **6** Mag-
aalay ako ng kusang-loob na handog; ako ay magbibigay
pasasalamat sa iyong pangalan, Yahweh, dahil ito ay mabuti.
7 Dahil siya ang sumagip sa akin mula sa bawat kaguluhan;
ang aking mata ay nakatingin ng matagumpay laban sa aking
mga kaaway.

55 Pakinggan mo aking panalangin, O Diyos; at huwag
mong itago ang iyong sarili sa aking pagsamo. **2**
Pakinggan mo ako at ako ay iyong sagutin; wala akong
kapahingahan sa aking mga kaguluhan. **3** dahil sa tinig ng
aking mga kaaway, dahil sa pang-aapi ng masasama; dahil
nagdala (sila) ng kaguluhan sa akin at galit akong inuusig.
4 Lubhang nasaktan ang aking puso, at binagsakan ako
ng malaking takot sa kamatayan. **5** Dumating sa akin ang
pagkatakot at panginginig, at kilabot ang nanaig sakin. **6**
Aking sinabi, "O, kung mayroon lamang akong mga pakpak
tulad ng kalapati! Kung magkagayon lilipad akong palayo
at magpapahinga. **7** Tingnan, ako ay gagala sa malayo;
doon ako mananahan sa ilang. (Selah) **8** Magmamadali
ako para sumilong mula sa malakas na hangin at unos".
9 Wasakin mo (sila) Panginoon, at guluhin ang kanilang
mga wika, dahil nakita ko ang karahasan at kaguluhan sa
lungsod. **10** Lumiligid (sila) araw at gabi sa ibabaw ng
kanyang pader, kasalanan at kalokohan ay nasa kalagitnaan
niya. **11** Kasamaan ang nasa gitna nito; ang pang-aapi at
pandaraya sa mga lansangan nito ay hindi umaalis. **12** Dahil
hindi isang kaaway ang sumasaway sa akin. kaya maaari ko
itong tiisin; ni hindi siya ang napopoot sa akin na itinaas ang
kaniyang sarili laban sa akin, dahil kung hindi itinago ko sana
ang aking sarili sa kanya. **13** Pero ikaw iyon, isang lalaking
kapantay ko, aking kasama at aking malapit na kaibigan. **14**
Mayroon tayong matamis na pagsasamahan; naglakad tayo
kasama ang maraming tao sa tahanan ng Diyos. **15** Hayaang
mong biglang dumating ang kamatayan sa kanila; hayaang
mo silang bumaba ng buhay sa Sheol, dahil sa kalagitnaan
nila, sa kasamaan (sila) namumuhay. **(Sheol h7585)** **16** Para
sa akin, tatawag ako sa Diyos, at ililigtas ako ni Yahweh. **17**
Magsusumbong ako at dadaing sa gabi, sa umaga at sa
tanghaling tapat; maririnig niya ang aking tinig. **18** Ligtas
niyang sasagipin ang aking buhay mula sa digmaang laban
sa akin, dahil marami silang mga lumaban sa akin. **19** Ang
Diyos, ang nananatili mula noon pang unang panahon, ay
makikinig at tumutugon sa kanila. (Selah) Ang mga taong
iyon ay hindi nagbago; (sila) ay hindi natatakot sa Diyos.
20 Itinataas ng aking kaibigan ang kaniyang mga kamay
laban sa kaniyang mga kasundo; hindi na niya iginalang ang
tipan na mayroon siya. **21** Ang kaniyang bibig ay kasindulas
ng mantikilya, pero ang kaniyang puso ay naghamon; mas
malambot pa kaysa sa langis ang kaniyang mga salita, pero
ang totoo (sila) ay mga binunot na espada. **22** Ilagay mo ang
iyong pasanin kay Yahweh, at ikaw ay kaniyang aalalayan;
hindi niya papayagang sumuray- suray sa paglalakad ang
taong matuwid. **23** Pero ikaw, O Diyos, ay dadalhin sa hukay
ng pagkawasak ang masama; ang mga uhaw sa dugo at
mandaraya ay hindi mabubuhay kahit kalahati ng buhay ng
iba, pero ako ay sa iyo magtitiwala.

56 Maawa ka sa akin, o Diyos, dahil may naghahangad
na lamunin ako; buong araw ay nilalabanan niya ako at
inaapi. **2** Hinahangad ng aking mga kaaway na lamunin ako
buong araw; dahil marami ang mayabang na kumakalaban
sa akin. **3** Kapag ako ay natatakot, magtitiwala ako sa iyo.
4 Sa Diyos, na ang salita ay aking pinupuri - sa Diyos ako
nagtitiwala; hindi ako matatakot; ano ang magagawa sa akin
ng mga pawang tao lamang? **5** Buong araw, binabaluktot nila
ang aking mga salita; lahat ng kanilang iniisip ay laban sa akin
para sa kasamaan. **6** Nagtitipon-tipon (sila) tinatago nila ang
kanilang mga sarili, at tinatandaan ang aking mga hakbang,
katulad ng kanilang paghihintay sa aking buhay. **7** Huwag
mo silang hayaang makatakas na gumagawa ng kasamaan.
Pabagsakin mo ang mga tao sa iyong galit, O Diyos. **8**
Binibilang mo ang aking mga paglalakbay at inilalagay mo ang
aking mga luha sa iyong bote; wala ba ang mga ito sa iyong
aklat? **9** Pagkatapos tatalikod ang aking mga kaaway sa araw

ng aking pagtawag sa iyo; ito ang aking nalalaman, na ang Diyos ay para sa akin. **10** Sa Diyos, na ang salita ay pinupuri ko - kay Yahweh, na ang salita ay pinupuri ko - **11** sa Diyos ako nagtitiwala; hindi ako matatakot; ano ang magagawa sa akin ng pawang tao lamang? **12** Ang tungkulin na tuparin ang lahat ng panata ko sa iyo ay nasa akin, O Diyos; magbibigay ako ng mga handog ng pasasalamat sa iyo. **13** Dahil sinagip mo ang aking buhay mula sa kamatayan; pinigilan mo ang aking mga paa na mahulog, para ako ay makalakad sa harapan ng Diyos sa liwanag ng mga nabubuhay.

57 Maging maawain ka sa akin, o Diyos, maging maawain ka, dahil kumukubli ako sa iyo hanggang matapos ang mga kaguluhan na ito. Nananatili ako sa ilalim ng iyong mga pakpak para sa pag-iingat hanggang matapos na ang pagwasak na ito. **2** Mananawagan ako sa Kataas-taasang Diyos, sa Diyos, na ginagawa ang lahat ng bagay para sa akin. **3** Magpapadala siya ng tulong mula sa langit at ililigtas ako, kapag ang taong gusto akong lamunin ay nagagalit sa akin; (Selah) ipadadala ng Diyos sa akin ang kaniyang katapatan sa tipan at kaniyang pagiging mapagkakatiwalaan. **4** Ang aking buhay ay nasa kalagitnaan ng mga leon; ako ay nasa kalagitnaan ng mga handang lumapa sa akin. Ako ay nasa kalagitnaan ng mga tao na ang mga ngipin ay mga sibat at palaso, at ang mga dila ay matalim na mga espada. **5** Maitanghal ka, O Diyos, sa taas ng kalangitan; nawa ang iyong kaluwalhatian ay maitaas pa sa buong mundo. **6** Naglalatag (sila) ng isang lambat sa aking mga paa; ako ay nabagabag. Nagbungkal (sila) ng hukay sa harap ko. (Sila) mismo ang nahulog sa gitna nito! (Selah) **7** Ang aking puso ay naninindigan, O Diyos, ang aking puso ay naninindigan; aawit ako, oo, aawit ako ng mga papuri. **8** Gumising ka, marangal kong puso; gumising kayo, plauta at alpa; gigisingin ko ang bukang-liwayway. **9** Magpapasalamat ako sa iyo, Panginoon, sa gitna ng mga tao; aawit ako sa iyo ng mga papuri sa gitna ng mga bansa. **10** Dahil ang iyong katapatan sa tipan ay dakila sa kalangitan at ang iyong pagiging mapagkakatiwalaan ay umaabot sa himpapawid. **11** Maitanghal ka, O Diyos, sa taas ng kalangitan; nawa ang iyong kaluwalhatian ay maitaas pa sa buong mundo.

58 Nagsasabi ba kayong mga tagapamahala ng katuwiran? Tuwid ba kayong humatol, kayong mga tao? **2** Hindi, gumagawa kayo ng kasamaan sa inyong puso; naghahasik kayo ng karahasan sa buong kalupaan gamit ang inyong mga kamay. **3** Ihinihiwalay ang mga masasama mula sa sinapupunan; naliligaw na (sila) simula nang kapanganakan pa lamang, na nagsasabi ng mga kasinungalingan. **4** Ang kanilang kamandag ay katulad ng kamandag ng ahas; katulad (sila) ng binging ulupong na tinatakpan ang kanilang mga tainga, **5** na hindi pinapansin ang tinig ng mga nang-aamo, kahit gaano pa (sila) kagaling. **6** Sirain mo ang mga ngipin ng kanilang mga bibig, O Diyos; sirain mo ang mga malalaking ngipin ng mga batang leon, Yahweh. **7** Hayaan mong matunaw (sila) katulad ng tubig na dumadaloy; kapag pinapana nila ang kanilang mga palaso, hayaan mong ang mga ito ay parang walang mga tulis. **8** Hayaan mo silang maging parang kuhol na natutunaw at namamatay, katulad ng sanggol na kulang sa buwan na ipinanganak ng isang babae, na hindi kailanman makikita ang sikat ng araw. **9** Bago pa maramdaman ng iyong mga paso ang nakakapasong init ng mga tinik, aalisin niya ang mga iyon sa pamamagitan ng buhawi, ang parehong luntian at nakakapasong mga tinik. **10** Ang matuwid ay magagalak kapag nakita niya ang paghihiganti ng Diyos; huhugasan niya ang kaniyang mga paa sa dugo ng mga masasama, **11** para ang mga tao ay makapagsabing, “Tunay nga, may gantimpala para sa taong matuwid; tunay ngang mayroong Diyos na humahatol sa mundo.”

59 Sagipin mo ako mula sa aking mga kaaway, aking Diyos; itaas mo ako na malayo mula sa mga kumakalaban sa akin. **2** Panatilihin mo akong ligtas mula sa mga gumagawa ng malaking kasalanan, at iligtas mo ako mula sa mga taong uhaw sa dugo. **3** Dahil, tingnan mo, nag-aabang (sila) para kunin ang buhay ko. Ang mga makapangyarihang gumagawa ng kasamaan ay nagsasama-sama laban sa akin, pero hindi dahil sa aking pagsuway o kasalanan, Yahweh. **4** Naghahanda silang tumakbo tungo sa akin kahit na wala akong kasalanan; gumising ka at tulungan mo ako at tingnan. **5** Ikaw, Yahweh ang Diyos ng mga hukbo, ang Diyos ng Israel, bumangon ka at parusahan mo ang lahat ng mga bansa; huwag kang maging maawain sa sinumang gumagawa ng masasama. (Selah) **6** Bumabalik (sila) sa gabi, umalulong (sila) na parang mga aso at lumilibot sa lungsod. **7** Tingnan mo, dumidighay (sila) sa kanilang mga bibig; mga espada ay nasa kanilang mga labi, dahil sinasabi nila, “Sino ang nakaririnig sa atin?” **8** Pero ikaw, Yahweh, ay tinatawanan (sila) kinukutya mo ang mga bansa. **9** O Diyos, aking kalakasan, magbibigay pansin ako sa iyo; ikaw ang aking matayog na tore. **10** Katatagpuin ako ng Diyos sa kaniyang katapatan sa tipan; hahayaan ng Diyos na makita ko ang aking nais sa aking mga kaaway. **11** Huwag mo silang papatayin, o makakalimutan ito ng aking bayan. Ikalat mo (sila) gamit ang iyong kapangyarihan at ilaglag (sila) Panginoon na aming kalasag. **12** Dahil sa mga kasalanan ng kanilang mga bibig at sa mga salita ng kanilang mga labi, hayaan mo silang madakip ng kanilang kayabangan, at para sa mga sumpa at kasinungalingan na ipinapahayag nila. **13** Tupukin mo (sila) sa poot, tupukin mo (sila) para (sila) ay mawala na; hayaan mo silang malaman na namumuno ang Diyos kay Jacob at sa dulo ng mundo. (Selah) **14** Sa gabi hayaan mo silang bumalik, hayaan mo silang umalulong na parang mga aso at lumibot sa lungsod. **15** Maglalakbay (sila) pataas at pababa para sa pagkain at maghihintay buong gabi kung hindi (sila) masiyahan. **16** Pero aawit ako tungkol sa iyong kalakasan; dahil ikaw ang naging matayog kong tore at isang kublihan sa araw ng aking kapighatian. **17** Sa iyo, aking kalakasan, aawit ako ng mga papuri; dahil ang aking Diyos ang aking matayog na tore, ang Diyos ng katapatan sa tipan.

60 O Diyos, itinakwil mo kami; nilupig mo kami; ikaw ay nagalit; ibalik mo aming muli sa aming kalagayan. **2** Pinayayanig mo ang lupain; pinaghiwa-hiwalay mo ito; pagalingin mo ang pagkakasira nito, dahil ito ay nayayanig. **3** Ipinakita mo sa iyong bayan ang mga matitinding bagay; pinainom mo sa amin ang alak na nagpapasuray. **4** Nagbigay ka ng isang bandera sa mga nagpaparangal sa iyo para maipakita ito dahil sa katotohanan. (Selah) **5** Para silang mga minamahal mo ay masagip, sagipin mo kami ng iyong kanang kamay at sagutin ako. **6** Ang Diyos ay nagsalita sa kaniyang kabanalan, “Ako ay nagagalak; hahatiin ko ang Shekem at ipamamahagi ang lambak ng Sucot. **7** Sa akin ang Galaad, at sa akin ang Manases; sanggalang ko sa ulo ang Efraim; setro ko ang Juda. **8** Ang Moab ay aking hilamusan; sa ibabaw ng Edom ihahagis ko ang aking sapatos; sisigaw ako sa

tagumpay dahil sa Filistia. **9** Sino ang magdadala sa akin
sa malakas na lungsod? Sino ang maghahatid sa akin sa
Edom?" **10** Pero ikaw, O Diyos, hindi mo ba kami itinakwil?
Hindi mo sinamahan sa laban ang aming hukbo. **11** Tulungan
mo kami laban sa kaaway, dahil ang tulong ng tao ay walang
silbi. **12** Magtatagumpay kami sa pamamagitan ng tulong ng
Diyos; yuyurakan niya ang aming mga kaaway.

61 O Diyos pakinggan mo ako; pansinin mo ang aking
panalangin. **2** Tumatawag ako mula sa dulo ng daigdig
kapag nagapi ang aking puso; dalhin mo ako sa bato na
mataas kaysa sa akin. **3** Dahil naging kanlungan ka sa akin,
isang matatag na muog mula sa kaaway. **4** Magpakailanman
akong mananahan sa iyong tolda; magtatago ako sa ilalim ng
iyong mga pakpak. (Selah) **5** Dahil narinig mo, O Diyos, ang
aking mga panata; binigyan mo ako ng mana para sa mga
nagpaparangal sa iyong pangalan. **6** Pahahabain mo ang
buhay ng hari; ang kaniyang mga taon ay magiging katulad
ng maraming salinlahi. **7** Mananatili siyang nasa harapan ng
Diyos magpakailanman; **8** Magpupuri ako sa iyong pangalan
magpakailanman para araw-araw kong magawa ang aking
mga panata.

62 Sa Diyos lamang ako naghihintay nang tahimik;
magmumula sa kaniya ang aking kaligtasan. **2** Siya
lamang ang aking muog at aking kaligtasan; siya ang aking
mataas na tore; ako ay hindi matitinag. **3** Hanggang kailan
kayong lahat sasalakay sa isang tao, para pabagsakin
siya tulad ng isang pader o isang maugang bakuran? **4**
Sumasangguni (sila) sa kaniya para ibagsak siya mula sa
kaniyang marangal na posisyon; mahilig silang magsabi ng
mga kasinungalingan; siya ay pinagpapala nila sa kanilang
mga bibig, pero sa kanilang mga puso siya ay kanilang
isinusumpa. (Selah) **5** Naghihintay ako nang tahimik para
lamang sa Diyos; dahil nakatuon ang aking pag-asa sa kaniya.
6 Siya lamang ang aking muog at kaligtasan; siya ang aking
mataas na tore; ako ay hindi matitinag. **7** Sa Diyos ang aking
kaligtasan at kaluwalhatian; nasa Diyos ang saligan ng aking
kalakasan at kanlungan. **8** Magtiwala kayo sa kaniya sa lahat
ng oras, kayong mga tao; ibuhos ninyo ang inyong puso sa
kaniyang harapan; kanlungan natin ang Diyos. (Selah) **9**
Tunay na walang kabuluhan ang mga lalaking mahina ang
katayuan, at kasinungalingan ang mga lalaking mataas ang
katayuan; magaan silang tinimbang sa sukatan; pareho silang
tinimbang, (sila) ay magaan kaysa sa wala. **10** Huwag kang
magtitiwala sa pang-aapi o pagnanakaw; at huwag umasa
sa walang kabuluhan na mga kayamanan, dahil wala itong
maibubunga; huwag mong itutuon ang iyong puso sa mga
ito. **11** Minsang nagsalita ang Diyos, dalawang beses kong
narinig ang mga ito: sa Diyos nauukol ang kapangyarihan.
12 Gayundin sa inyo, Panginoon, nauukol ang katapatan sa
tipan, dahil binabayaran mo ang bawat tao kung ano ang
kaniyang ginawa.

63 O Diyos, ikaw ang aking Diyos! Masigasig kitang
hinahanap, nauuhaw ang aking kaluluwa sa iyo, at
nananabik ang aking laman sa iyo, sa tuyot at tigang na
lupa na walang tubig. **2** Kaya tumingin ako sa iyo sa mga
banal na mga tao para makita ko ang iyong kapangyarihan at
kaluwalhatian. **3** Dahil higit pa sa buhay ang iyong katapatan
sa tipan, magpupuri ang aking mga labi sa iyo. **4** Kaya
pagpapalain kita habang ako ay nabubuhay; itataas ko ang
aking mga kamay sa iyong pangalan. **5** Parang tulad ito ng
pagkain ng utak sa buto at mga taba; sa aking mga labing
nagagalak pupurihin ka ng aking bibig. **6** Kapag naiisip ko
ang tungkol sa iyo sa aking higaan at pinagninilay-nilayan
kita sa mga oras ng gabi. **7** Dahil ikaw ang aking tulong, at
magagalak ako sa anino ng iyong mga pakpak. **8** Kumakapit
ako sa iyo; inaalalayan mo ako ng iyong kanang kamay. **9**
Pero mapupunta sa kailaliman ng bahagi ng mundo (sila) na
naghahanap para wasakin ang buhay ko. **10** Ibibigay (sila) sa
ilalim ng kapangyarihan ng espada, at magiging pagkain (sila)
para sa mga asong ligaw. **11** Pero magagalak ang hari sa
Diyos; ang lahat ng nanunumpa sa kaniya ay ipagmamalaki
siya, pero ang bibig ng mga nagsasalita ng kasinungalingan
ay mahihinto.

64 Dinggin mo ang aking tinig, O Diyos, pakinggan mo ang
aking daing; ingatan mo ang aking buhay mula sa takot
mula sa aking mga kaaway. **2** Itago mo ako mula sa lihim na
pakana ng mga mapaggawa ng masama, mula sa kaguluhan
ng mga gumagawa ng masama. **3** Hinasa nila ang kanilang
mga dila gaya ng mga espada; itinutok nila ang kanilang mga
palaso, mapapait na mga salita, **4** para panain nila mula sa
lihim na mga lugar ang mga taong walang kasalanan; agad
nilang papanain siya at walang kinatatakutan. **5** Pinalalakas
nila ang kanilang loob sa masamang plano; palihim silang
nagpulong para maglagay ng mga patibong; sinasabi nila,
"Sino ang makakikita sa atin?" **6** Lumikha (sila) ng mga
planong makasalanan; "Natapos namin," sinasabi nila, "ang
isang maingat na plano." Malalim ang saloobin at puso ng tao.
7 Pero papanain (sila) ng Diyos; kaagad silang masusugatan
ng kaniyang mga palaso. **8** Madarapa (sila) dahil laban sa
kanila ang kanilang mga dila; iiling sa kanilang mga ulo ang
lahat ng makakakita sa kanila. **9** Matatakot ang lahat ng
mga tao at ihahayag ang mga gawa ng Diyos. Pag-iisipan
nilang mabuti ang tungkol sa kaniyang mga ginawa. **10**
Magagalak kay Yahweh ang matuwid at kukubli (sila) sa
kaniya; magmamalaki ang lahat ng matapat sa puso.

65 Dahil sa iyo, Diyos sa Sion, matutupad ang aming mga
panata sa iyo; dadalhin namin ang aming mga panata
sa iyo. **2** Ikaw na dumidinig ng panalangin, sa iyo pupunta
ang lahat ng laman. **3** Nananaig ang kasamaan sa amin; para
sa aming mga kasalanan, patatawarin mo (sila) **4** Mapalad
ang taong pinipili mo para mapalapit sa iyo para manahan
siya sa iyong bakuran. Masisiyahan kami sa kabutihan ng
iyong tahanan, ang iyong banal na templo. **5** Sasagutin
mo kami sa iyong katuwiran sa pamamagitan ng paggawa
ng mga kamangha-manghang mga bagay, Diyos ng aming
kaligtasan; ikaw na siyang pinagtitiwalaan ng lahat sa dulo ng
daigdig at sa malalayong ibayo ng dagat. **6** Dahil ikaw ang
siyang nagpatatag ng mga kabundukan, ikaw na binabalot
ng kalakasan. **7** Ikaw ang nagpapatahimik sa umaatungal
na mga dagat, umaatungal na mga alon, at kaguluhan ng
mga tao. **8** (Sila) na nabubuhay sa dulong bahagi ng mundo
ay matatakot sa katibayan ng iyong mga gawa; pinapasaya
mo ang silangan at kanluran. **9** Pumunta ka para tulungan
ang mundo; dinidiligan mo ito; pinagyayaman ng lubos; ang
ilog ng Diyos ay puno ng tubig; pinagkalooban mo ng mga
butil ang sangkatauhan nang inihanda mo ang daigdig. **10**
Tinutubigan mo ang mga bukirin nang masagana; inaayos mo
ang mga taniman; ginagawa mong malambot ang mga ito
sa mga patak ng ulan; pinagpapala mo ang mga tumutubo
sa pagitan nito. **11** Kinokoronahan mo ang taon ng iyong

kabutihan; naghuhulog ng pataba sa lupa ang mga bakas ng
iyong karwahe. 12 Nahuhulog ang mga ito sa pastulan sa
mga ilang, at ang mga kaburulan ay sinuotan ng sinturon
ng kagalakan. 13 Ang mga pastulan ay dinamitan ng mga
kawan; ang mga lambak ay nababalutan ng butil; sumisigaw
(sila) ng kagalakan, at (sila) ay umaawit.

66 Mag-ingay sa galak para sa Diyos, lahat ng nilalang;
2 Awitin ang kaluwalhatian ng kaniyang pangalan;
gawing maluwalhati ang kaniyang kapurihan. 3 Sabihin mo sa
Diyos, "Nakakikilabot ang iyong mga gawa! Sa pamamagitan
ng kadakilaan ng iyong kapangyarihan, magpapasakop sa
iyo ang iyong mga kaaway. 4 Sasamba at aawit sa iyo ang
lahat ng nasa lupa; aawit (sila) sa iyong pangalan." (Selah)
5 Halika at tingnan ang mga gawa ng Diyos; kinatatakutan
siya sa kaniyang mga ginagawa sa mga anak ng mga
tao. 6 Ginawa niyang tuyong lupa ang dagat; tumawid
(sila) sa ilog nang naglalakad; nagalak kami sa kaniya
roon. 7 Namumuno siya magpakailanman sa pamamagitan
ng kaniyang kapangyarihan; pinagmamasdan ng kaniyang
mga mata ang mga bansa; huwag hayaang itaas ng mga
suwail ang kanilang mga sarili. (Selah) 8 Purihin ang Diyos,
kayong mga tao, hayaang marinig ang tinig ng kaniyang
kapurihan. 9 Iniingatan niya tayo sa mga nabubuhay, at hindi
pinapahintulutang madulas ang ating mga paa. 10 Dahil ikaw,
O Diyos, ang sumubok sa amin; sinubok mo kami gaya ng
pilak. 11 Dinala mo kami sa isang lambat; nilagyan mo kami
ng matinding pabigat sa aming mga balakang. 12 Pinasakay
mo ang mga tao sa aming mga ulo; dumaan kami sa apoy at
tubig; pero inilabas mo kami sa malawak na lugar. 13 Pupunta
ako sa iyong tahanan na may mga sinunog na handog;
tutuparin ko ang aking mga panata 14 na ipinangako ng aking
labi at sinabi ng aking bibig nang ako ay nasa kahirapan. 15
Magsusunog ako ng taba ng mga hayop bilang handog na
may mabangong samyo ng mga tupa; mag-aalay ako ng mga
toro at kambing. (Selah) 16 Halika at makinig, lahat kayo na
may takot sa Diyos, at ipahahayag ko kung ano ang ginawa
niya para sa aking kaluluwa. 17 Nananawagan ako sa kaniya
gamit ang aking bibig, at pinuri siya ng aking dila. 18 Kung
alam kong may kasalanan sa aking puso, hindi makikinig
ang Diyos sa akin. 19 Pero tunay ngang nakinig ang Diyos;
binigyan niya ng pansin ang tinig ng aking panalangin. 20
Purihin ang Diyos, na hindi itinakwil ang aking panalangin o
kaniyang katapatan sa tipan mula sa akin.

67 Maging maawain nawa ang Diyos sa atin at pagpalain
tayo at pahintulutan na magningning ang kaniyang
mukha sa atin 2 nang sa gayon ang iyong mga pamamaraan
ay maihayag sa lupa, ang iyong kaligtasan sa lahat ng
mga bansa. 3 Hayaan mong purihin ka ng mga tao, O
Diyos; hayaan mong purihin ka ng lahat. 4 O, hayaan mong
matuwa at umawit sa galak ang mga bansa para sa iyo,
dahil hahatulan mo ang mga tao nang may katarungan at
pamumunuan mo ang mga bansa sa lupa. (Selah) 5 Hayaan
mong purihin ka ng mga tao, O Diyos; hayaang mong purihin
ka ng lahat. 6 Pinalago ng lupa ang ani nito at ang Diyos,
ang ating Diyos, ang nagpala sa atin. 7 Pinagpala tayo ng
Diyos, at pinararangalan siya sa lahat ng sulok ng mundo.

68 Hayaang tumayo ang Diyos; hayaang kumalat ang
kaniyang mga kaaway; hayaan ding magtakbuhan
palayo ang mga napopoot sa kaniya. 2 Kung paano itinaboy
ang usok, gayundin ang pagtaboy mo sa kanila; kung paano
natutunaw ang kandila sa harap ng apoy, hayaang maglaho
ang mga masama sa presensiya ng Diyos. 3 Pero hayaang
matuwa ang mga matutuwid; hayaan silang magpakasaya sa
harap ng Diyos; nawa ay magalak (sila) at maging masaya.
4 Umawit sa Diyos, umawit ng mga papuri sa kaniyang
pangalan; gumawa ng daan sa kapatagan para sa naglalakbay
sa gitna ng lambak sa Ilog Jordan; Yahweh ang kaniyang
pangalan; magalak kayo sa harap niya. 5 Ang ama ng mga
walang ama, ang hukom ng mga balo, ay Diyos sa banal na
lugar kung saan siya nananahan. 6 Inilalagay ng Diyos ang
mga nalulungkot na magkaroon ng mga pamilya; pinalalaya
niya ang mga bilanggo na nag-aawitan; pero maninirahan sa
tigang na lupa ang mga suwail. 7 O Diyos, nang lumabas
ka sa harap ng iyong bayan, nang lumakad ka sa ilang, 8
nanginig ang lupa; nagbuhos din ng ulan ang kalangitan sa
presensiya ng Diyos, sa presensiya ng Diyos nang pumunta
siya sa Sinai, sa presensiya ng Diyos, ang Diyos ng Israel. 9
Ikaw, O Diyos, ay nagpadala ng saganang ulan; pinalakas mo
ang iyong pamana noong nanghina ito. 10 Dito nanirahan ang
iyong bayan; Ikaw, O Diyos, ay nagbigay sa mga mahihirap
mula sa iyong kabutihan. 11 Nag-utos ang Panginoon, at
isang malaking hukbo ang nagpamalita sa mga ito. 12
Nagsitakas ang mga hari ng mga hukbo, tumakbo (sila)
kaya pinaghati-hatian ng mga kababaihan na naghihintay
sa tahanan ang mga nasamsam: 13 mga kalapati na balot
ng pilak na may mga pakpak na ginto. Nang nagpaiwan
kayo sa mga kuwadra, bakit ninyo nagawa ito? 14 Itinaboy
ng Maykapal ang mga hari roon; kagaya nang pag-ulan ng
niyebe sa Bundok ng Salmon! 15 Ang bulubunduking bayan
ng Bashan ay isang matatag na bundok; isang matayog
na bundok ang bulubunduking bayan ng Bashan. 16 Bakit
mo pa kinaiinggitan, ikaw na mataas na bulubunduking
bayan ang lugar na nais ng Diyos na panahanan? Tunay
nga na maninirahan si Yahweh doon magpakailanman. 17
Dalawampung-libo ang karwahe ng Diyos, libo-libo; kasama
nila ang Panginoon sa banal na lugar, gaya ng sa Sinai. 18
Naitanghal ka; pinalaya mo ang mga bihag; at tumanggap ka
ng mga kaloob mula sa mga tao, maging sa mga lumaban sa
iyo, nang sa gayon ikaw, Panginoong Diyos, ay manahan
doon. 19 Purihin ang Panginoon, siya na bumubuhat ng
ating mga pasanin araw-araw, ang Diyos ng ating kaligtasan.
(Selah) 20 Ang ating Diyos ay ang Diyos na nagliligtas;
Si Yahweh ang Panginoon ang siyang may kakayahang
magligtas sa atin mula sa kamatayan. 21 Pero papaluin ng
Diyos ang mga ulo ng kaniyang mga kaaway, sa anit ng mga
nagkasala laban sa kaniya. 22 Sinabi ng Panginoon, "Ibabalik
ko ang aking mga kaaway mula sa Bashan; ibabalik ko (sila)
mula sa kailaliman ng dagat 23 para madurog mo ang iyong
mga kaaway, na parang sinasawsaw ang iyong paa sa dugo,
at para magkaroon ng bahagi ang mga dila ng iyong mga aso
mula sa iyong mga kaaway. 24 Nakita nila ang iyong mga
prusisyon, O Diyos, ang mga prusisyon ng aking Diyos, aking
Hari, tungo sa banal na lugar. 25 Naunang lumakad ang mga
mang-aawit, sumunod ang mga manunugtog, at sa gitna ang
mga dalagang tumutugtog ng mga tamburin. 26 Purihin ang
Diyos sa kapulungan; purihin si Yahweh, kayong totoong
kaapu-apuhan ng Israel. 27 Nauna roon ang Benjamin, ang
pinakamaliit na tribo, pagkatapos ang mga pinuno ng Juda at
kanilang kapulungan, ang mga pinuno ng Zebulun at ang
mga pinuno ng Naptali. 28 Ang iyong Diyos, Israel, ang
nagsaad ng iyong kalakasan; ipakita mo sa amin ang iyong

kapangyarihan, O Diyos, gaya ng ipinakita mo noon. **29**
Ipakita mo ang iyong kapangyarihan mula sa iyong templo sa
Jerusalem kung saan nagdadala ng mga kaloob ang mga
hari sa iyo. **30** Sumigaw sa paglaban sa mga mababangis
na hayop sa mga kasukalan, laban sa mga tao, na gaya ng
mga toro at guya. Ipahiya mo (sila) at padalahin mo (sila) ng
mga kaloob sa iyo; ikalat mo ang mga tao na gustong-gusto
ang digmaan. **31** Magsisilabas ang mga prinsipe sa Ehipto;
magmamadali ang Etiopia na i-abot ang kaniyang mga kamay
sa Diyos. **32** Umawit sa Diyos, kayong mga kaharian sa
mundo; Umawit ng mga papuri kay Yahweh. **33** Sa kaniya
na nakasakay sa langit ng mga kalangitan, na namuhay
mula pa noong unang panahon; tingnan ninyo, itinataas niya
ang kaniyang tinig ng may kapangyarihan. **34** I-ukol ang
kalakasan sa Diyos; ang kaniyang kadakilaan ay nasa Israel;
ang kaniyang kalakasan ay nasa kalangitan. **35** O Diyos,
ikaw ay kinatatakutan sa iyong banal na lugar; ang Diyos ng
Israel—nagbibigay siya ng kalakasan at kapangyarihan sa
kaniyang bayan. Purihin ang Diyos.

69 Iligtas mo ako, O Diyos, dahil nilagay ng katubigan ang
buhay ko sa panganib. **2** Lumulubog ako sa malalim
na putikan kung saan walang lugar na matatayuan; pumunta
ako sa malalim na katubigan kung saan rumaragasa ang
baha sa akin. **3** Napapagal ako sa aking pag-iyak; nanunuyo
ang aking lalamunan; nanlalabo ang aking mga mata habang
naghihintay ako sa Diyos. **4** Higit pa sa aking mga buhok
sa ulo ang mga napopoot sa akin ng walang dahilan; ang
mga pumapatay sa akin, ang naging mga kaaway ko dahil sa
mga maling dahilan, ay makapangyarihan; ang mga hindi ko
ninakaw ay kailangan kong ibalik. **5** O Diyos, alam mo ang
aking kahangalan, at hindi nalilihim ang mga kasalanan ko
sa iyo. **6** Huwag mong hayaang malagay sa kahihiyan ang
mga naghihintay sa iyo dahil sa akin, Panginoong Diyos ng
mga hukbo; huwag mong hayaang malagay sa kasiraang-
puri ang mga naghahanap sa iyo dahil sa akin, O Diyos
ng Israel. **7** Para sa iyong kapakanan, tinanggap ko ang
panlalait; kahihiyan ang bumalot sa aking mukha. **8** Naging
dayuhan ako sa aking mga kapatid, dayuhan sa mga anak
ng aking ina. **9** Dahil nilamon ako ng kasigasigan sa iyong
tahanan, at ang mga lait ng mga nanlalait sa iyo ay bumagsak
sa akin. **10** Noong umiyak ako at hindi kumain, hinamak
nila ako. **11** Noong ginawa kong kasuotan ang sako, naging
paksa ako ng kawikaan sa kanila. **12** Pinag-uusapan ako ng
mga nakaupo sa tarangkahan ng lungsod; ako ang awit ng
mga manginginom. **13** Pero para sa akin, sa iyo ang aking
panalangin, Yahweh, sa panahon na tatanggap ka; sagutin mo
ako sa pagiging mapagkakatiwalaan ng iyong kaligtasan. **14**
Hilahin mo ako mula sa putikan, at huwag mo akong hayaang
lumubog; hayaan mo akong malayo mula sa napopoot sa
akin at sagipin mo mula sa malalim na katubigan. **15** Huwag
mong hayaang tabunan ako ng baha, ni hayaang lamunin ako
ng kalaliman. Huwag mong hayaang isara ng hukay ang bibig
nito sa akin. **16** Sagutin mo ako Yahweh, dahil mabuti ang
iyong katapatan sa tipan; dahil labis ang iyong kahabagan sa
akin, humarap ka sa akin. **17** Huwag mong itago ang iyong
mukha sa iyong mga lingkod, dahil ako ay nasa kalungkutan;
sagutin mo ako agad. **18** Lumapit ka sa akin at tubusin ako.
Dahil sa aking mga kaaway, iligtas mo ako. **19** Alam mo ang
aking paghihirap, kahihiyan at kasiraang-puri; nasa harap mo
ang lahat ng aking mga kalaban. **20** Winasak ng pagtutuwid
ang aking puso; punong-puno ako ng kabigatan; naghahanap
ako ng sinumang maaawa sa akin, pero wala ni isa man.
Naghahanap ako ng mga mag-aaliw, pero wala akong nakita.
21 Binigyan nila ako ng lason para kainin ko; sa aking pagka-
uhaw binigyan nila ako ng suka para inumin. **22** Hayaan
mong maging bitag ang mesa sa harap nila; kapag iniisip
nila na ligtas (sila) hayaan mong maging patibong ito. **23**
Hayaan mong magdilim ang kanilang mga mata para hindi
(sila) makakita; lagi mong yugyugin ang mga baywang nila.
24 Ibuhos mo ang iyong labis na galit sa kanila, hayaang
mong abutan (sila) ng bagsik ng iyong galit. **25** Hayaan mong
ang kanilang lugar ay maging kapanglawan; hayaang mong
walang sinuman ang manirahan sa kanilang mga tolda. **26**
Dahil inuusig nila ang siyang sinaktan mo; ibinalita nila sa iba
ang hapdi ng mga sinugatan mo. **27** Isakdal mo (sila) dahil sa
paggawa ng sunod-sunod na kasalanan; huwag mo silang
hayaang pumasok sa matuwid mong katagumpayan. **28**
Hayaan mo silang mabura sa aklat ng buhay at hindi maisulat
kasama ng mga matutuwid. **29** Pero ako ay naghihirap at
nagdadalamhati; hayaan mo, O Diyos, na parangalan ako ng
iyong kaligtasan. **30** Pupurihin ko ang pangalan ng Diyos ng
may awit at dadakilain siya ng may pasasalamat. **31** Higit na
kalulugdan ito ng Diyos kaysa sa isang baka o toro na may
mga sungay at paa. **32** Nakita ito ng mga mapagpakumbaba
at natuwa; kayo na mga naghahanap sa Diyos, hayaan niyong
mabuhay ang inyong mga puso. **33** Dahil naririnig ni Yahweh
ang mga nangangailangan at hindi hinahamak ang mga
bilanggo. **34** Purihin siya ng langit at lupa, ng mga dagat at
lahat ng mga gumagalaw dito. **35** Dahil ililigtas ng Diyos ang
Sion at itatayong muli ang mga lungsod sa Juda; maninirahan
ang mga tao roon at aangkinin ito. **36** Mamanahin ito ng mga
lingkod ng kaniyang mga kaapu-apuhan; maninirahan doon
silang mga nagmamahal sa kaniyang pangalan.

70 Iligtas mo ako, O Diyos! Yahweh, pumunta ka agad
at tulungan ako. **2** Hayaan mong mapahiya ang mga
nagtatangka sa aking buhay at mapahamak; hayaan mo silang
tumalikod at madala sa kahihiyan, silang nakuhang magsaya
sa aking kalungkutan. **3** Hayaan mo silang tumalikod dahil sa
kanilang kahihiyan, silang mga nagsasabi ng, “Aha, aha.”
4 Hayaan mong ang mga iyon na naghahanap sa inyo ay
matuwa at magalak sa inyo; hayaan mong ang mga umiibig
sa iyong kaligtasan na sabihin lagi, “Purihin nawa ang Diyos.”
5 Pero ako ay mahirap at nangangailangan; magmadali ka sa
akin, O Diyos; ikaw ang tutulong at sasagip sa akin. Yahweh,
huwag kang maantala.

71 Sa iyo, Yahweh, ako ay kumukubli; huwag mo ako
kailanman ilagay sa kahihiyan. **2** Sagipin mo ako at
iligtas sa iyong katuwiran; ibaling mo ang iyong tainga sa akin
at iligtas ako. **3** Maging batong kublihan ka para sa akin kung
saan man ako pumunta; nagbigay ka ng utos para iligtas
ako, dahil ikaw ang aking bato at tanggulan. **4** Sagipin mo
ako, aking Diyos, mula sa kamay ng masasama, mula sa
kamay ng makasalanan at malupit. **5** Dahil ikaw ang aking
pag-asa, Panginoong Yahweh. Nagtiwala ako sa iyo mula
noong ako ay bata pa. **6** Habang ako ay nasa sinapupunan,
inalalayan mo ako; ikaw ang siyang kumuha sa akin palabas
sa tiyan ng aking ina; ang aking papuri ay tungkol palagi
sa iyo. **7** Isa akong halimbawa sa maraming tao; ikaw ang
aking matibay na kublihan. **8** Ang aking bibig ay mapupuno
ng iyong papuri, na may karangalan mo sa buong araw. **9**
Sa panahon ng aking pagtanda huwag mo akong itapon;
huwag mo akong iwanan kapag ang aking lakas ay manghina.

10 Dahil ang aking mga kaaway ay pinag-uusapan ako,
silang mga nagmamasid sa aking buhay ay sama-samang
nagbabalak. 11 Sinasabi nila, “Pinabayaan siya ng Diyos”
habulin at kunin siya, dahil wala ni isa ang magliligtas sa
kaniya.” 12 O Diyos, huwag kang lumayo sa akin; aking
Diyos, magmadali ka sa pagtulong sa akin. 13 Hayaan mo
silang mapunta sa kahihiyan at masira, silang mga laban
sa aking buhay; hayaan mo silang mapuno ng pagsaway at
kasiraan, silang naghahangad na ako ay saktan. 14 Pero lagi
akong aasa sa iyo at pupurihin kita nang higit pa. 15 Buong
araw sasabihin ng aking bibig ang tungkol sa iyong katuwiran
at iyong kaligtasan, bagamat hindi ko ito kayang unawain. 16
Pupunta ako sa kanila kasama ang mga makapangyarihang
gawa ng Panginoong Yahweh; Aking babanggitin ang iyong
katuwiran, ang iyo lamang. 17 O Diyos, tinuruan mo ako
mula pa sa aking pagkabata; kahit ngayon ihinahayag ko ang
iyong mga kahanga-hangang gawa. 18 Tunay nga, kahit na
matanda na ako at maputi na ang buhok, O Diyos, huwag mo
akong pabayaan, dahil ihinahayag ko ang iyong kalakasan sa
susunod na salinlahi, at iyong kapangyarihan para sa lahat
ng darating. 19 Maging ang iyong katuwiran, O Diyos, ay
napakataas; ikaw na gumawa ng mga dakilang bagay, O
Diyos, sino ang katulad mo? 20 Ikaw na nagpakita sa amin
ng mga matitinding suliranin ay bubuhay sa amin at mag-
aangat sa amin mula sa kailaliman ng mundo. 21 Dagdagan
mo nawa ang aking karangalan; bumalik kang muli at aliwin
ako. 22 Magpapasalamat din ako sa iyo gamit ang alpa para
sa iyong pagiging mapagkakatiwalaan, aking Diyos; aawit
ako sa iyo ng mga papuri gamit ang alpa, nag-iisang Banal
na Diyos ng Israel. 23 Sisigaw sa galak ang aking mga labi
habang inaawit ko ang mga papuri sa iyo, maging ako na
iyong tinubos. 24 Sasabihin rin ng aking dila ang tungkol sa
iyong katuwiran buong araw; dahil inilagay (sila) sa kahihiyan
at nilito, (sila) na hinahangad ang aking kapahamakan.

72 Ibigay mo sa hari ang iyong mga matuwid na mga
tuntunin, O Diyos, ang iyong katuwiran sa anak na
lalaki ng hari. 2 Hatulan niya nawa ang mga tao nang
may katuwiran at ang mahihirap na may katarungan. 3
Magbunga nawa ang mga kabundukan ng kapayapaan sa
bayan; magbunga nawa ng katuwiran ang mga burol. 4
Hatulan niya nawa ang mahihirap sa bayan; iligtas niya nawa
ang mga anak ng nangangailangan at pira-pirasuhin ang mga
mapang-api. 5 Parangalan nila nawa ikaw habang nananatili
ang araw, at hangga't ang buwan ay mananatili sa lahat ng
salinlahi. 6 Bumaba siya nawa tulad ng ulan sa tuyong damo,
tulad ng ambon na dinidiligan ang mundo. 7 Umunlad nawa
ang matuwid sa kaniyang mga araw at magkaroon nawa
ng kasaganahan ng kapayapaan hanggang sa mawala ang
buwan. 8 Magkaroon nawa siya ng kapangyarihan mula
mga dagat, at mula sa Ilog hanggang sa dulo ng mundo. 9
Yumuko nawa sa harapan niya silang mga naninirahan sa
ilang; dilaan nawa ng kaniyang mga kaaway ang alikabok.
10 Magbigay nawa ng handog ang mga mga hari ng Tarsis
at ng mga isla; mag-alay nawa ng mga handog ang mga
hari ng Sheba at Seba. 11 Tunay nga, magsiyuko nawa sa
harapan niya ang lahat ng mga hari; maglingkod nawa sa
kaniya ang lahat ng mga bansa. 12 Dahil tinutulungan niya
ang mga nangangailangan na tumatawag at mahihirap na
walang ibang katulong. 13 May awa siya sa mga mahihirap
at nangangailangan, at nililigtas niya ang buhay ng mga
nangangailangan. 14 Tinutubos niya ang mga buhay nila
mula sa pang-aapi at karahasan, at ang kanilang mga
dugo ay mahalaga sa kaniyang paningin. 15 Mabuhay ang
hari! Ipagkaloob nawa sa kaniya ang mga ginto ng Sheba.
Manalangin nawa ang mga tao sa kaniya; pagpalain siya nawa
ng Diyos buong araw. 16 Magkaroon nawa ng kasaganahan
ng binhi sa tuktok ng mga kabundukan ng mundo; kumampay
nawa sa hangin ang kanilang mga ani tulad ng mga puno sa
Lebanon, at ang mga tao sa mga lungsod ay dumami gaya ng
mga damo sa lupa. 17 Manatili nawa ang pangalan ng hari
magpakailanman; nawa tumagal ang pangalan niya gaya ng
araw; pagpalain nawa ang mga tao sa kaniya; nawa ang lahat
ng bansa ay tawagin siyang pinagpala. 18 Pagpalain nawa si
Yahweh, ang Diyos ng Israel, siya lamang na gumagawa
ng mga kahanga-hangang mga bagay. 19 Pagpalain nawa
ang kaniyang maluwalhating pangalan magpakailanaman, at
mapuno nawa ang mundo ng kaniyang kaluwalhatian. Amen
at Amen. 20 Ang mga panalangin ni David, na anak ni Jesse,
ay tapos na. Ikatlong Libro

73 Sadyang mabuti ang Diyos sa Israel sa mga may
dalisay na puso. 2 Pero para sa akin, halos dumulas
ang aking mga paa; halos dumulas ang aking mga paa sa
aking paghakbang 3 dahil nainggit ako sa arogante nang
makita ko ang kasaganaan ng masasama. 4 Dahil wala
silang sakit hanggang sa kanilang kamatayan, kundi (sila)
ay malakas at nakakakain nang mabuti. 5 Malaya (sila)
mula sa mga pasanin tulad ng ibang mga tao; hindi (sila)
nahihirapan katulad ng ibang mga tao. 6 Ang pagmamalaki ay
nagpapaganda sa kanila na tulad ng kwintas na nakapalibot
sa kanilang leeg; dinadamitan (sila) ng karahasan tulad ng
balabal. 7 Mula sa ganoong pagkabulag nagmumula ang
kasalanan; ang masamang mga kaisipan ay tumatagos sa
kanilang mga puso. 8 Nangungutya silang nagsasabi ng mga
masasamang bagay; nagmamalaki silang nagbabanta ng
karahasan. 9 Nagsasalita (sila) laban sa kalangitan, at ang
kanilang mga dila ay gumagala sa daigdig. 10 Kaya, ang
bayan ng Diyos ay nakikinig sa kanila at ninanamnam ang
kanilang mga salita. 11 Sinasabi nila, “Paano nalalaman ng
Diyos? Alam ba ng Diyos kung ano ang nangyayari?” 12
Pansinin ninyo: ang mga taong ito ay masama; wala silang
inaalala, lalo pa silang nagiging mayaman. 13 Sadyang
walang kabuluhan na bantayan ko ang aking puso at hugasan
ang aking mga kamay sa kawalang-kasalanan. 14 Dahil
buong araw akong pinahirapan at dinisiplina bawat umaga.
15 Kung aking sinabi, “Sasabihin ko ang mga bagay na ito,”
parang pinagtaksilan ko ang salinlahi ng inyong mga anak.
16 Kahit na sinubukan kong unawain ang mga bagay na ito,
napakahirap nito para sa akin. 17 Pagkatapos pumasok
ako sa santuwaryo ng Diyos at naunawaan ang kanilang
kapalaran. 18 Sadyang inilalagay mo (sila) sa madudulas na
mga lugar; dinadala mo (sila) sa pagkawasak. 19 Paano (sila)
naging disyerto sa isang iglap! Sumapit (sila) sa kanilang
wakas at natapos sa kahindik-hindik na takot. 20 Katulad
(sila) ng panaginip matapos magising; Panginoon, kapag
ikaw ay tumindig, wala kang iisiping ganoong mga panaginip.
21 Dahil nagdalamhati ang aking puso, at ako ay labis na
nasugatan. 22 Ako ay mangmang at kulang sa pananaw; ako
ay katulad ng walang alam na hayop sa harapan mo. 23
Gayumpaman, ako ay palaging kasama mo; hawak mo ang
aking kanang kamay. 24 Gagabayan mo ako ng iyong payo at
pagkatapos tanggapin mo ako sa kaluwalhatian. 25 Sino ang
hahanapin ko sa langit bukod sa iyo? Walang sinuman na

nasa daigdig ang aking ninanais kundi ikaw. 26 Humina man
ang aking katawan at ang aking puso, pero ang Diyos ang
lakas ng aking puso magpakailanman. 27 Ang mga malayo
sa iyo ay mamamatay; wawasakin mo ang lahat ng mga taksil
sa iyo. 28 Pero para sa akin, ang kailangan ko lang gawin ay
lumapit sa Diyos. Ginawa kong kublihan si Yahweh na aking
Panginoon. Ipahahayag ko ang lahat ng iyong mga gawa.

74 O Diyos, bakit mo kami laging tinatanggihan? Bakit
ang iyong galit ay nag-aalab laban sa mga tupa ng
iyong pastulan? 2 Alalahanin mo ang iyong bayan, na
iyong tinubos noong sinaunang panahon, na iyong binili para
maging sarili mong pamana, at sa Bundok ng Sion, kung
saan ka nananahan. 3 Halika, tingnan mo ang mga lubos na
pagkawasak, lahat ng pininsala na ginawa ng kaaway sa
banal na lugar. 4 Ang iyong mga kalaban ay umatungal sa
gitna ng iyong itinakdang lugar; inilagay nila ang kanilang
mga bandila. 5 Sinibak nila gamit ang mga palakol gaya ng
sa makapal na gubat. 6 Dinurog at sinira nila ang lahat ng
mga inukit; sinira nila iyon gamit ang mga palakol at maso. 7
Sinunog nila ang iyong santuwaryo; nilapastangan nila kung
saan ka naninirahan, at giniba ito. 8 Sinabi nila sa kanilang
mga puso, "Wawasakin namin silang lahat. "Sinunog nila ang
lahat ng iyong mga tagpuang lugar sa lupain. 9 Hindi na
kami nakakikita ng anumang mga himala mula sa Diyos;
wala ng propeta, at walang sinuman sa atin ang nakakaalam
kung gaano ito tatagal. 10 O Diyos, gaano katagal ka lalaitin
ng mga kaaway? Lalapastanganin ba ng kaaway ang iyong
pangalan habang panahon? 11 Bakit mo pinipigilan ang iyong
kamay, ang iyong kanang kamay? Gamitin mo ang iyong
kanang kamay mula sa iyong kasuotan at wasakin (sila) 12
Gayumpaman, ang Diyos ang aking naging hari mula pa
noong sinaunang panahon, na nagdadala ng kaligtasan sa
daigdig. 13 Hinati mo ang dagat sa pamamagitan ng iyong
lakas; dinurog mo ang mga ulo ng halimaw na nasa dagat. 14
Dinurog mo ang mga ulo ng leviatan; pinakain mo siya sa mga
naninirahan sa ilang. 15 Binuksan mo ang mga bukal at batis;
tinuyo mo ang mga dumadaloy na ilog. 16 Ang araw ay sa
iyo, at ang gabi ay sa iyo rin; nilagay mo ang araw at buwan.
17 Inilagay mo ang lahat ng mga hangganan sa daigdig;
ginawa mo ang tag-araw at taglamig. 18 Alalahanin mo,
Yahweh, kung paano ka binato ng kaaway ng mga panlalait, at
nilapastangan ng mga hangal ang iyong pangalan. 19 Huwag
mong ibigay ang buhay ng iyong kalapati sa isang mabangis
na hayop. Huwag mong tuluyang kalimutan ang buhay ng
iyong inaping bayan magpakailanman. 20 Alalahanin mo ang
iyong tipan, dahil ang madidilim na mga rehiyon sa daigdig ay
puno ng mga lugar ng karahasan. 21 Huwag mong hayaang
maibalik ang mga inapi sa kahihiyan; nawa purihin ng mahirap
at inaapi ang iyong pangalan. 22 Tumindig ka, O Diyos;
ipagtanggol mo ang iyong sariling karangalan; alalahanin mo
kung paano ka nilait ng mga hangal buong araw. 23 Huwag
mong kalimutan ang tinig ng iyong mga kalaban o sigaw ng
mga patuloy na sumasalungat sa iyo.

75 O Diyos, kami ay magbibigay ng pasasalamat sa iyo;
nagpapasalamat kami sa iyo dahil ipinakita mo ang
iyong presensya; sinasabi ng mga tao ang iyong kahanga-
hangang mga gawa. 2 Sa takdang panahon, hahatol ako ng
patas. 3 Kahit na ang mundo at lahat ng mga naninirahan
ay nanginginig sa takot, papanatagin ko ang mga haligi
ng daigdig. (Selah) 4 Sinabi ko sa mga arogante, "Huwag
kayong maging mayabang," at sa masasama, "Huwag
kayong magtiwala sa tagumpay. 5 Huwag magpakasiguro na
magtatagumpay kayo; huwag kayong taas-noong magsalita.
6 Hindi dumarating ang tagumpay mula sa silangan, mula sa
kanluran, o mula sa ilang. 7 Pero ang Diyos ang hukom;
binababa niya ang isa at itinataas ang iba. 8 Dahil hawak
ni Yahweh ang kopa na may bumubulang alak sa kaniyang
kamay, na may halong mga pampalasa, at ibinubuhos ito.
Tunay nga, ang lahat ng masasama sa daigdig ay iinumin ito
hanggang sa huling patak. 9 Pero patuloy kong sasabihin
kung ano ang iyong nagawa; aawit ako ng papuri sa Diyos ni
Jacob. 10 Sinasabi niya, "Aking puputulin ang lahat ng mga
sungay ng masasama, pero ang mga sungay ng matutuwid
ay itataas."

76 Ipinakilala ng Diyos ang kaniyang sarili sa Juda; ang
kaniyang pangalan ay dakila sa Israel. 2 Ang kaniyang
tolda ay nasa Salem; ang kaniyang pinananahanan ay nasa
Sion. 3 Doon, sinira ang mga palaso ng pana, ang kalasag,
ang espada, at ang ibang mga sandata sa labanan. (Selah)
4 Kumikinang ka at ipinakita mo ang inyong kaluwalhatian,
habang bumababa ka mula sa mga bundok, kung saan
pinatay mo ang iyong mga biktima. 5 Ang mga matatapang
ay nanakawan; nakatulog (sila) Lahat ng mga mandirigma
ay walang nagawa. 6 Sa iyong pagsaway, Diyos ni Jacob,
parehong nakatulog ang kabayo at ang sakay nito. 7 Totoong
ikaw nga ay dapat katakutan; sino ang makakatagal sa iyong
paningin kapag ikaw ay nagalit? 8 Ang iyong paghatol ay
nagmula sa langit; ang mundo ay takot at tahimik. 9 Ikaw, O
Diyos, ay tumindig para isagawa ang paghatol at para iligtas
ang lahat ng naapi sa mundo. (Selah) 10 Tunay nga, na ang
iyong galit na paghatol sa mga taong iyon ay magdadala
sa iyo ng papuri. Ganap mong ipinakita ang iyong galit.
11 Gumawa kayo ng mga pangako kay Yahweh na iyong
Diyos at tuparin ang mga ito. Nawa lahat ng nakapaligid sa
kaniya ay magdala ng kaloob, na siyang dapat katakutan. 12
Ibinababa niya ang lakas ng loob ng mga prinsipe; siya ay
kinatatakutan ng mga hari sa mundo.

77 Tatawag ako sa Diyos gamit ang aking tinig; tatawag
ako sa Diyos gamit ang aking tinig, at diringgin ako
ng aking Diyos. 2 Sa mga araw ng aking mga kaguluhan,
hinanap ko ang Panginoon; sa gabi, inunat ko ang aking mga
kamay, at hindi nito nagawang mapagod. Tumanggi akong
mapanatag. 3 Inisip ko ang Diyos habang naghihinagpis ako;
inisip ko siya habang nanghihina ako. (Selah) 4 Binuksan mo
ang aking mga mata; labis akong nabahala para magsalita. 5
Iniisip ko ang nakaraan, tungkol sa mga panahong matagal
nang nakalipas. 6 Sa kahabaan ng gabi inaalala ko ang awit
na minsan kong inawit. Nag-isip akong mabuti at sinubukang
unawain ang nangyari. 7 Tatanggihan ba ako ng Panginoon
habang buhay? Hindi na ba niya muli ipakikita ang kaniyang
tulong? 8 Ang kaniya bang katapatan sa tipan ay wala
na habang buhay? 9 Habangbuhay na bang bigo ang
kaniyang pangako? Nakalimutan na ba ng Diyos na maging
mapagbigay-loob? Napigil na ba ng galit ang kaniyang habag?
(Selah) 10 Sabi ko, "Ito ang aking hinagpis: ang pagbabago ng
kanang kamay ng Makapangyarihang Diyos sa atin." 11 Pero,
aalalahanin ko ang mga ginawa mo Yahweh; Iisipin ko ang
mga kahanga-hangang mga ginawa mo noon. 12 Pagninilay-
nilayan ko ang lahat ng mga ginawa mo at pagmumuni-
munihin ko ang mga iyon. 13 Ang paraan ninyo O Diyos ay
banal; anong diyos-diyosan ang maihahambing sa aming

dakilang Diyos? 14 Ikaw ang Diyos na gumagawa ng mga
kababalaghan; ipinakita mo ang iyong lakas sa mga tao. 15
Binigyan mo ng tagumpay ang iyong bayan sa pamamagitan
ng iyong dakilang kapangyarihan - ang mga kaapu-apuhan ni
Jacob at Jose. (Selah) 16 Nakita ka ng katubigan O Diyos;
nakita ka ng katubigan, at natakot (sila) ang kailaliman ng
tubig ay nanginig. 17 Nagbuhos ng tubig ang mga ulap; ang
kalangitan ay kumulog; kumikislap ang iyong mga palaso sa
buong paligid. 18 Ang madagundong mong boses ay narinig
sa hangin; inilawan ng kidlat ang mundo; nanginig at nayanig
ito. 19 Papunta sa dagat ang iyong landas at ang iyong daan
ay patungo sa umaalong tubig, pero ang mga bakas ng iyong
mga paa ay hindi nakita. 20 Inakay mo ang iyong bayan tulad
ng isang kawan sa pamamagitan ng mga kamay ni Moises at
Aaron.

78 Dinggin ninyo ang aking mga tinuturo, aking bayan,
makinig kayo sa mga salita ng aking bibig. 2 Bubuksan
ko ang aking bibig sa mga talinhaga; aawit ako tungkol sa
mga bagay na lihim tungkol sa nakaraan. 3 Ito ang mga
bagay na narinig at natutunan natin, mga bagay na sinabi
sa atin ng ating mga ninuno. 4 Hindi natin ito itatago sa
kanilang mga kaapu-apuhan. Sasabihin natin sa susunod
na salinlahi ang tungkol sa kapuri-puring mga bagay na
ginawa ni Yahweh, ang kaniyang kalakasan, at ang mga
kababalaghan na kaniyang ginawa. 5 Dahil tinatag niya ang
mga utos sa tipan kay Jacob at nagtalaga ng batas sa Israel.
Inutusan niya ang ating mga ninuno na ituro ito sa kanilang
mga anak. 6 Inutos niya ito para malaman ng darating na
salinlahi ang kaniyang mga tuntunin, ang mga bata na hindi
pa ipinapanganak ay dapat din nilang sabihin ito sa kanilang
mga magiging anak. 7 Pagkatapos, ilalagak nila ang kanilang
pag-asa sa Diyos at hindi kalilimutan ang mga ginawa niya
pero susundin ang kaniyang mga kautusan. 8 Pagkatapos,
hindi (sila) magiging katulad ng kanilang mga ninuno, na
matigas ang ulo at rebeldeng salinlahi, salinlahi na hindi
tama ang mga puso, at hindi mapagkakatiwalaan at hindi
tapat sa Diyos. 9 Ang mga taga-Efraim ay armado ng mga
pana, pero umatras (sila) sa araw ng labanan. 10 Hindi nila
iningatan ang tipan sa Diyos, at tumanggi silang sumunod
sa kaniyang batas. 11 Nakalimutan nila ang kaniyang mga
ginawa, ang mga kamangha-manghang bagay na ipinakita
niya sa kanila. 12 Gumawa siya ng kahanga-hangang mga
bagay sa harap ng kanilang mga ninuno sa lupain ng Ehipto,
sa lupain ng Soan. 13 Hinati niya ang dagat at dinala (sila) sa
kabila nito; pinatayo niya ang mga tubig na gaya ng mga
pader. 14 Sa umaga, pinangunahan niya (sila) ng ulap at
sa buong gabi sa liwanag ng apoy. 15 Biniyak niya ang
mga bato sa ilang, at binigyan (sila) ng maraming tubig,
sapat para punuin ang kailaliman ng dagat. 16 Nagpaagos
siya ng tubig mula sa bato at pinadaloy ang tubig gaya ng
mga ilog. 17 Pero pinagpatuloy pa rin nilang magkasala
sa inyo, nagrerebelde laban sa Kataas-taasang Diyos sa
ilang. 18 Hinamon nila ang Diyos sa kanilang mga puso
sa pamamagitan ng paghingi ng pagkain para pawiin ang
kanilang gutom. 19 Nagsalita (sila) laban sa Diyos: Sabi nila,
“Kaya ba talaga ng Diyos na maglatag ng lamesa para sa atin
sa ilang? 20 Tingnan ninyo, nang hinampas niya ang bato,
bumulwak ang tubig at nag-umapaw ang pagdaloy nito. Pero
kaya din ba niya na magbigay ng tinapay? Magbibigay ba
siya ng karne para sa kaniyang bayan? 21 Nang narinig ito
ni Yahweh, nagalit siya; kaya nag-alab ang kaniyang apoy
laban kay Jacob, nilusob ng galit niya ang Israel, 22 dahil
hindi (sila) naniwala sa Diyos at hindi (sila) nagtiwala sa
kaniyang kaligtasan. 23 Gayumpaman, inutusan niya ang
mga kalangitan at binuksan ang pinto nito. 24 Nagpaulan
siya ng manna para sa kainin nila, at binigyan (sila) ng butil
mula sa langit. 25 Kinain ng mga tao ang tinapay ng mga
anghel. Nagpadala siya sa kanila ng masaganang pagkain.
26 Pinaihip niya ang silangang hangin sa kalangitan, at sa
pamamagitan ng kaniyang kapangyarihan, ginabayan niya
ang katimugang hangin. 27 Nagpaulan siya ng karne para
sa kanila gaya ng alikabok, mga ibon na singdami ng mga
buhangin sa dagat. 28 Nahulog ito sa gitna ng kanilang
kampo, sa buong paligid ng kanilang mga tolda. 29 Kaya
kumain (sila) at nabusog. Binigay niya ang gusto nila. 30 Pero
hindi pa rin (sila) nabusog; ang kanilang pagkain ay nasa
mga bibig pa rin nila. 31 Pagkatapos, nilusob (sila) ng galit ng
Diyos at pinatay ang pinakamalalakas sa kanila. Tinumba niya
ang mga batang lalaki ng Israel. 32 Sa kabila nito, patuloy
pa rin silang nagkasala at hindi (sila) naniwala sa kaniyang
kahanga-hangang mga ginawa. 33 Dahil dito, pinaikli ng
Diyos ang kanilang mga araw; ang kanilang mga taon ay
napuno ng takot. 34 Sa tuwing pinapahirapan (sila) ng Diyos,
nagsisimula silang hanapin siya, at babalik (sila) at masidhing
hahanapin siya. 35 Maaalala nila na ang Diyos ang kanilang
bato at ang Kataas-taasang Diyos ang kanilang tagapagligtas.
36 Pero bobolahin siya nila sa pamamagitan ng kanilang bibig
at magsisinungaling (sila) sa pamamagitan ng kanilang mga
salita. 37 Dahil ang kanilang mga puso ay hindi matatag na
nakatuon sa kaniya, at hindi (sila) tapat sa kaniyang tipan.
38 Gayumpaman, siya ay naging maawain, pinatawad niya
ang kanilang labis na kasalanan at hindi (sila) winasak. Oo,
maraming beses niyang pinigil ang kaniyang galit at hindi
pinukaw lahat ang kaniyang matinding galit. 39 Inalala niya na
(sila) ay gawa sa laman, isang hangin na umiihip at hindi na
bumalik. 40 Napakadalas nilang nagrebelde laban sa kaniya
sa ilang at pinagdalamhati siya sa tigang na mga rehiyon! 41
Paulit-ulit nilang sinubok ang Diyos at sinaktan ang Banal
ng Israel. 42 Hindi nila inisip ang kaniyang kapangyarihan,
kung paano niya (sila) niligtas mula sa mga kalaban 43 nang
ipinakita niya ang nakasisindak na mga tanda sa Ehipto at
kababalaghan niya sa rehiyon ng Soan. 44 Ginawa niyang
dugo ang mga ilog ng Ehipto para hindi (sila) makainom mula
sa kanilang mga batis. 45 Nagpadala siya ng kulupon ng mga
langaw na lumamon sa kanila at mga palaka na kumalat sa
kanilang lupain. 46 Binigay niya ang kanilang mga pananim
sa mga tipaklong at ang trabaho nila sa mga balang. 47
Winasak niya ang kanilang mga taniman gamit ang yelo at
ang kanilang mga punong sikamore ng mas maraming pang
yelo. 48 Nagpaulan siya ng yelo sa kanilang mga baka at
naghagis ng mga kidlat sa kanilang mga baka. 49 Ang bagsik
ng kaniyang galit ay humagupit laban sa kanila. Pinadala niya
ang kaniyang poot, matinding galit, at kaguluhan tulad ng mga
kinatawan na sinugo para magdala ng sakuna. 50 Itinaas
niya ang landas ng kaniyang galit; hindi niya (sila) niligtas
mula sa kamatayan pero ibinigay niya (sila) sa salot. 51
Pinatay niya ang lahat ng panganay sa Ehipto, ang panganay
ng kanilang lakas sa mga tolda ni Ham. 52 Inakay niya ang
sarili niyang bayan gaya ng tupa at ginabayan (sila) mula
sa ilang gaya ng isang kawan. 53 Inakay niya (sila) nang
may kapanatagan at walang takot, pero nagapi ng dagat
ang kanilang mga kaaway. 54 Pagkatapos, dinala niya (sila)
sa hangganan ng kaniyang banal na lupain, sa kaniyang

bundok na nakuha ng kaniyang kanang kamay. **55** Tinaboy
niya ang mga bansa sa kanilang mga harapan at itinalaga
(sila) sa kanilang pamana; pinatira niya ang mga tribu ng
Israel sa kanilang mga tolda. **56** Pero hinamon at sumuway
(sila) sa Kataas-taasang Diyos at hindi sinunod ang kaniyang
banal na mga kautusan. **57** Hindi (sila) tapat at kumilos (sila)
nang may kataksilan gaya ng kanilang mga ama; hindi (sila)
maaasahan tulad ng isang sirang pana. **58** Dahil siya ay
ginalit nila sa kanilang paganong mga templo at pinukaw siya
na magalit dahil sa kanilang mga diyos-diyosan. **59** Nang
marinig ito ng Diyos, nagalit siya at lubusang itinakwil ang
Israel. **60** Iniwan niya ang banal na santuwaryo ng Shilo,
ang tolda kung saan siya naninirahan kasama ng mga tao.
61 Hinayaan niyang mahuli ang kaniyang lakas at ibinigay
niya ang kaniyang kaluwalhatian sa kamay ng kaniyang mga
kaaway. **62** Ibinigay niya ang kaniyang bayan sa mga espada,
at nagalit siya sa kaniyang pamana. **63** Nilamon ng apoy
ang kanilang mga binata, at ang mga dalaga nila ay walang
mga kantang pangkasal. **64** Nahulog ang kanilang mga pari
sa espada, at ang kanilang mga balo ay hindi makaiyak.
65 Pagkatapos, gumising ang Diyos mula sa pagkakatulog,
gaya ng isang mandirigma na sumisigaw dahil sa alak. **66**
Pinaatras niya ang kaniyang mga kaaway; inilagay niya (sila)
sa walang hanggang kahihiyan. **67** Tinanggihan niya ang
tolda ni Jose, at hindi niya pinili ang tribu ni Efraim. **68** Pinili
niya ang tribu ng Juda at Bundok ng Sion na iniibig niya. **69**
Itinayo niya ang kaniyang banal na santuwaryo gaya ng langit,
gaya ng daigdig na kaniyang itinatag magpakailanman. **70**
Pinili niya si David, ang kaniyang lingkod, at kinuha siya mula
sa kulungan ng mga tupa. **71** Kinuha siya mula sa pagsunod
sa mga babaeng tupa kasama ng mga kanilang anak, at
dinala siya para maging pastol ni Jacob, ng kaniyang bayan,
at ng Israel, na kaniyang pamana. **72** Pinatnubayan (sila) ni
David nang may dangal sa kaniyang puso, at ginabayan (sila)
sa pamamagitan ng kahusayan ng kaniyang mga kamay.

79 O Diyos, ang mga dayuhang bansa ay dumating sa
iyong pamana; dinungisan nila ang iyong banal na
templo; ginawa nilang isang bunton ng pagkawasak ang
Jerusalem. **2** Ibinigay nila ang mga patay na katawan ng iyong
mga lingkod bilang pagkain ng mga ibon sa himpapawid, ang
mga katawan ng iyong tapat na bayan sa mga halimaw ng
daigdig. **3** Ibinuhos nila ang kanilang dugo na parang tubig sa
paligid ng Jerusalem, at walang naglilibing sa kanila. **4** Kami
ay naging isang kasiraan para sa aming mga kapwa para
magawan ng panunuya at pangungutya ng mga nakapaligid
sa amin. **5** Gaano katagal, Yahweh? Mananatili ba ang iyong
galit magpakailanman? Gaano katagal mag-iinit tulad ng
apoy ang galit ng iyong pagseselos? **6** Ibuhos mo ang iyong
poot sa mga bansa na hindi nakakakilala sa iyo at sa mga
kaharian na hindi tumatawag sa iyong pangalan. **7** Dahil
nilamon nila si Jacob at winasak ang kaniyang mga nayon. **8**
Huwag ibilang ang mga kasalanan ng aming mga ninuno
laban sa amin; dumating nawa ang mga mahabaging pagkilos
mo sa amin, dahil napakahina namin. **9** Tulungan mo kami,
Diyos ng aming kaligtasan, alang-alang sa kaluwalhatian ng
iyong pangalan; iligtas mo kami at patawarin ang aming mga
kasalanan alang-alang sa iyong pangalan. **10** Bakit kailangan
sabihin ng mga bansa, “Nasaan ang kanilang Diyos?” Nawa
ang dugo ng iyong mga lingkod na ibinuhos ay maipaghiganti
sa mga bansang nasa harap ng aming mga mata. **11** Nawa
ang mga pagdaing ng mga bilanggo ay dumating sa harap
mo; sa kadakilaan ng iyong kapangyarihan panatilihin mong
buhay ang mga anak ng kamatayan. **12** Pagbayarin mo sa
mga kandungan ng aming mga karatig- bansa ng pitong
beses ang mga pang-iinsulto sa iyo, Panginoon. **13** Kaya
kami na bayan mo at tupa ng iyong pastulan ay magbibigay
ng pasasalamat sa iyo magpakailanman. Sasabihin namin
ang iyong mga papuri sa lahat ng mga salinlahi.

80 Bigyang pansin mo, Pastol ng Israel, ikaw na
nangunguna kay Jose tulad ng isang kawan; ikaw na
nakaupo sa ibabaw ng kerubin, magliwanag ka sa amin! **2**
Sa paningin ni Efraim at Benjamin at Manases, palakasin
mo ang iyong kapangyarihan; lumapit ka at iligtas kami. **3**
O Diyos, panumbalikin mo kaming muli; pagliwanagin mo
ang iyong mukha sa amin, at kami ay maliligtas. **4** Yahweh
Diyos ng mga hukbo, hanggang kailan ka magagalit sa iyong
bayan kapag (sila) ay nananalangin? **5** Pinakain mo (sila) ng
tinapay ng luha at binigyan (sila) ng napakaraming luha para
mainom. **6** Ginagawan mo kami ng bagay para pagtalunan
kami ng aming kapwa, at pinagtatawanan kami ng aming
mga kaaway. **7** Diyos ng mga hukbo, panumbalikin mo kami;
pagliwanagin mo ang iyong mukha sa amin, at kami ay
maliligtas. **8** Nagdala ka ng puno ng ubas mula sa Egipto;
pinalayas mo ang mga bansa at itinanim ito sa ibang lugar. **9**
Nilinis mo ang lupain para dito; nag-ugat ito at pinuno ang
lupain. **10** Ang mga bundok ay natakpan ng lilim nito, ang
pinakamataas na mga puno ng sedar ng Diyos sa mga sanga
nito. **11** Umaabot ang mga sanga nito hanggang sa dagat at
mga usbong nito hanggang sa Ilog Eufrates. **12** Bakit mo
winasak ang mga pader nito para ang lahat ng dumaraan ay
pipitas ng bunga nito? **13** Sinisira ito ng mga baboy-ramong
nasa gubat, at kinakain ito ng mga halimaw sa bukid. **14**
Bumalik ka, Diyos ng mga hukbo; pagmasdan mo mula sa
langit at pansinin at alagaan ang puno ng ubas na ito. **15** Ito
ang ugat na itinanim ng iyong kanang kamay, ang usbong na
pinalago mo **16** Ito ay sinunog at pinutol; nawa mapuksa ang
iyong mga kaaway dahil sa iyong pagsaway. **17** Nawa ang
iyong kamay ay maipatong sa taong iyong kanang kamay,
sa anak ng tao na pinalakas mo para sa iyong sarili. **18** Sa
gayon hindi kami tatalikod mula sa iyo; pasiglahin mo kami, at
tatawag kami sa iyong pangalan. **19** Ibalik mo kami, Yahweh,
Diyos ng mga hukbo; magliwanag ka sa amin, at kami ay
maliligtas.

81 Umawit nang malakas sa Diyos ng aming kalakasan;
sumigaw nang may kagalakan para sa Diyos ni Jacob.
2 Umawit at tumugtog ng tamburin, ng kaaya-ayang lira
kasama ng alpa. **3** Hipan ang sungay ng lalaking tupa sa
araw ng bagong buwan, sa araw ng kabilugan ng buwan,
kapag nagsimula ang araw ng aming kapistahan. **4** Dahil ito
ay isang batas para sa Israel, isang kautusan na ibinigay ng
Diyos ni Jacob. **5** Nagpalabas siya nito bilang isang patakaran
kay Jose noong siya ay nagtungo sa lupain ng Ehipto, kung
saan nakarinig ako ng wika na hindi ko naintindihan. **6** “Inalis
ko ang pasanin mula sa kaniyang balikat; ang kaniyang mga
kamay ay nakalaya mula sa pagkakahawak ng basket. **7**
Sa iyong pagdadalamhati ikaw ay tumawag, at tinulungan
kita; Tinugon kita mula sa isang madilim na ulap na may
kasamang kulog. Sinubok kita sa mga tubig ng Meriba.
(Selah) **8** Makinig kayo, aking bayan, dahil babalaan ko
kayo, Israel, kung makikinig lamang kayo sa akin! **9** Walang
dapat na maging dayuhang diyos sa inyo; hindi ninyo dapat
sambahin ang anumang dayuhang diyos. **10** Ako si Yahweh

na inyong Diyos, na naglabas sa inyo mula sa lupa ng Ehipto.
Ibuka ninyo nang malaki ang inyong bibig, at pupunuin ko
ito. **11** Pero hindi nakinig ang aking bayan sa aking mga
salita; hindi ako sinunod ng Israel. **12** Kaya hinayaan ko (sila)
na sundin ang katigasan ng sarili nilang pamamaraan para
maaari nilang gawin kung ano sa tingin nila ang tama. **13** O,
nawa makinig ang aking bayan sa akin; O, nawa lumakad sa
aking mga landas ang aking bayan. **14** Pagkatapos agad
kong pasusukuin ang kanilang mga kaaway at ibabaling ko
ang aking kamay laban sa mga nang-aapi sa kanila. **15** Nawa
ang mga napopoot kay Yahweh ay yumuko nang may takot
sa harap niya! Nawa (sila) ay mapahiya magpakailanman.
16 Pakakainin ko ang Israel ng pinakamainam na trigo;
pasisiyahin ko kayo ng pulot na lumalabas mula sa bato."

82 Tumatayo ang Diyos sa banal na pagtitipon; sa
kalagitnaan ng mga diyos, nagbibigay siya ng paghatol.
2 Gaano katagal kang hahatol nang walang katarungan
at magpapakita ng pagtatangi sa masasama? (Selah) **3**
Ipagtanggol mo ang mahihirap at mga ulila sa ama; panatilihin
mo ang mga karapatan ng pinapahirapan at dukha. **4**
Sagipin mo ang mahihirap at nangangailangan; alisin mo
(sila) sa kamay ng masasama. **5** Hindi nila nalalaman ni
nauunawaan; nagpapalabuy-laboy (sila) sa kadiliman; lahat
ng mga pundasyon ng lupa ay gumuguho. **6** Sinabi ko,
"Kayo ay mga diyos, at lahat kayong mga anak ng Kataas-
taasan. **7** Gayumpaman mamamatay kayo tulad ng mga tao
at babagsak tulad ng isa sa mga prinsipe." **8** Bumangon, O
Diyos, hatulan mo ang daigdig, dahil mamanahin mo ang
lahat ng mga bansa.

83 O Diyos, huwag kang manahimik! Huwag mo kaming
isawalang bahala at manatiling hindi kumikilos, O
Diyos. **2** Tingnan mo, ang iyong mga kaaway ay nanggugulo,
at ang mga napopoot sa iyo ay nagmamataas. **3** (Sila) ay
nagsasabwatan laban sa iyong bayan at magkakasamang
nagbabalak laban sa iyong mga pinangangalagaan. **4** Sinabi
nila, "Halina, at wasakin natin (sila) bilang isang bansa. Sa
gayon ang pangalan ng Israel ay hindi na maaalala pa." **5**
Sama-sama silang nagbalak ng isang mahusay na paraan;
gumawa (sila) ng alyansa laban sa iyo. **6** Kabilang dito
ang mga tolda ng Edom at ang mga Ismaelita, at ang mga
mamamayan ng Moab at ang Agarenos, na nagbalak ng
masama kasama nina **7** Gebal, Ammon, Amalek; kabilang
din dito ang Filistia at ang mga nakatira sa Tiro. **8** Ang Asiria
ay kaanib din nila; (sila) ay tumutulong sa kaapu-apuhan
ni Lot. (Selah) **9** Gawin mo sa kanila ang tulad ng ginawa
mo sa Midian, sa Sisera at sa Jabi sa Ilog ng Kison. **10**
Namatay (sila) sa Endor at naging tulad ng pataba sa lupa.
11 Gawin mong tulad nina Oreb at Zeeb ang kanilang mga
maharlika, at lahat ng kanilang mga prinsipe tulad nina Zeba
at Zalmuna. **12** Sinabi nila, "Kunin natin ang mga pastulan
ng Diyos." **13** Aking Diyos, gawin mo silang tulad ng ipo-
ipong alikabok, tulad ng ipa sa hangin, **14** tulad ng apoy
na sumusunog sa gubat, at tulad ng apoy na sumusunog
sa kabundukan. **15** Habulin mo (sila) ng iyong malakas na
hangin, at sindakin (sila) ng iyong bagyo. **16** Balutan mo ang
kanilang mga mukha ng kahihiyan para hanapin nila ang
iyong mukha, Yahweh. **17** Nawa mailagay (sila) sa kahihiyan
at masindak magpakailanman; nawa ay mamatay (sila) sa
kahihiyan. **18** At malalaman nila na ikaw lamang, Yahweh,
ang Kataas-taasan sa buong mundo.

84 Kaibig-ibig ang lugar kung saan kayo nakatira, Yahweh
ng mga hukbo! **2** Nananabik ako sa mga patyo ni
Yahweh, pinagod ako ng aking pagnanais para dito. Ang
aking puso at ang buo kong pagkatao ay tumatawag sa
buhay na Diyos. **3** Kahit ang maya ay nakahanap ng isang
tirahan para sa kaniya na maging ang pugad ng inakay ng
layang-layang ay malapit sa inyong mga altar, Yahweh ng
mga hukbo, aking Hari, at aking Diyos. **4** Pinagpala mo (sila)
na nakatira sa inyong tahanan; patuloy ka nilang pinupuri.
(Selah) **5** Pinagpala ang tao na ang lakas ay nasa iyo, na
ang puso ay mga daanan papunta sa Sion. **6** Sa pagdaan
sa lambak ng Pag-iyak, nakahanap (sila) ng bukal ng tubig
para inumin. Ang mga maagang ulan ay tinatakpan ito ng
maraming tubig. **7** (Sila) ay naglalakbay mula sa kalakasan
patungo sa kalakasan; ang bawat isa sa kanila ay humaharap
sa Diyos sa Sion. **8** Yahweh ang Diyos ng mga hukbo, dinggin
mo ang aking panalangin; Diyos ni Jacob, pakinggan mo
ang aking sinasabi! (Selah) **9** O Diyos, bantayan ang aming
kalasag; magpakita ka ng pag-aalala sa inyong hinirang. **10**
Dahil ang isang araw sa iyong patyo ay mas mabuti kaysa
isang libo sa ibang dako. Mas nanaisin kong maging bantay
sa pinto ng tahanan ng aking Diyos, kaysa mabuhay sa tolda
ng mga masasama. **11** Dahil si Yahweh na Diyos ay ang
ating araw at kalasag; si Yahweh ay magbibigay ng biyaya at
kaluwalhatian; hindi niya pinagkakait ang anumang mabuting
bagay mula sa lumalakad na may dangal. **12** Yahweh ng mga
hukbo, pinagpala ang taong nagtitiwala sa inyo.

85 Yahweh, nagpakita ka ng pabor sa iyong lupain; ibinalik
mo ang kagalingan ni Jacob. **2** Pinatawad mo ang
kasalanan ng iyong mamamayan; tinakpan mo ang lahat
ng kanilang kasalanan. (Selah) **3** Binawi mo ang lahat ng
iyong poot; tumalikod ka mula sa iyong galit. **4** Panumbalik
mo kami, Diyos ng aming kaligtasan, at bitawan ang iyong
inis sa amin. **5** Magagalit ka ba sa amin magpakailanman?
Mananatili ka bang galit hanggang sa mga salinlahi sa
hinaharap? **6** Hindi mo ba kami bubuhaying muli? Pagkatapos
ang iyong bayan ay magagalak sa iyo. **7** Ipakita mo sa amin
ang iyong katapatan sa tipan, Yahweh, ipagkaloob mo sa
amin ang iyong kaligtasan. **8** Makikinig ako sa sasabihin ni
Yahweh na Diyos, dahil siya ay makikipag-ayos sa kaniyang
bayan, ang kaniyang matapat na tagasunod. Pero hindi (sila)
dapat bumalik sa hangal na pamamaraan. **9** Tiyak na ang
kaniyang kaligtasan ay malapit sa mga may takot sa kaniya,
kaya ang kaluwalhatian ay mananatili sa ating lupain. **10**
Ang katapatan sa tipan at pagiging mapagkakatiwalaan ay
nagkatagpo, ang katuwiran at kapayapaan ay hinalikan ang
isa't isa. **11** Ang pagiging mapagkakatiwalaan ay uusbong
mula sa lupa, at ang tagumpay ay dudungaw mula sa langit.
12 Oo, si Yahweh ay magbibigay ng kaniyang mabubuting
pagpapala, at mamumunga ang mga pananim sa ating lupain.
13 Pangungunahan siya ng katuwiran at gagawa ng daan
para sa kaniyang mga yapak.

86 Makinig ka, Yahweh, at sagutin mo ako, dahil ako ay
mahirap at inapi. **2** Pangalagaan mo ako, dahil ako
ay matapat; aking Diyos, iligtas mo ang iyong lingkod na
nagtitiwala sa iyo. **3** Maawa ka sa akin, Panginoon, dahil
ako ay tumatawag sa iyo buong araw. **4** Pasayahin mo ang
iyong lingkod, dahil sa iyo, Panginoon, ako nagdarasal. **5**
Ikaw, Panginoon, ay mabuti, at handang magpatawad, at
nagpapakita ka ng malaking awa sa lahat ng tumatawag

sa iyo. **6** Yahweh, makinig ka sa aking panalangin, dinggin
mo ang aking pagsamo. **7** Sa araw ng aking kaguluhan
tumatawag ako sa iyo, dahil sasagutin mo ako. **8** Walang
sinuman ang maihahambing sa iyo sa mga diyos, Panginoon.
Walang mga gawa ang makakatulad sa mga ginawa mo. **9**
Lahat ng bansa na iyong ginawa ay pupunta at yuyuko sa
iyo, Panginoon. Pararangalan nila ang iyong pangalan. **10**
Dahil ikaw ay dakila at gumagawa ng kamangha-manghang
mga bagay, ikaw lamang ang Diyos. **11** Turuan mo ako ng
iyong mga pamamaraan, Yahweh. At ako ay lalakad sa iyong
katotohanan. Pag-isahin mo ang aking puso sa pagsamba
sa iyo. **12** Panginoon aking Diyos, pupurihin kita ng buong
puso, luluwalhatiin ko ang iyong pangalan magpakailanman.
13 Dahil dakila ang iyong katapatan sa tipan para sa akin,
iniligtas mo ang aking buhay mula sa kailaliman ng sheol.
(Sheol h7585) **14** O Diyos, ang mayayabang ay naghihimagsik
laban sa akin. Ang isang pangkat ng marahas na mga lalaki
ay nagbabanta sa aking buhay. Wala silang pagsasaalang-
alang para sa iyo. **15** Pero kayo, Panginoon, ay maawain at
mabait na Diyos, matagal magalit, at sagana sa pagiging tapat
at mapagkakatiwalaan sa tipan. **16** Harapin mo ako at maawa
ka sa akin, ibigay mo ang iyong kalakasan sa iyong lingkod;
iligtas mo ang anak ng babaeng lingkod mo. **17** Magpakita
kayo sa akin ng tanda ng iyong pabor. Kung ganoon sinumang
napopoot sa akin ay makikita ito at malalagay sa kahihiyan
dahil ikaw, Yahweh, ang tumulong at umaliw sa akin.

87 Ang lungsod ng Panginoon ay naitatag sa banal na
mga kabundukan. **2** Mas minamahal ni Yahweh ang
mga tarangkahan ng Sion kaysa sa lahat ng mga tolda ni
Jacob. **3** Mga maluwalhating bagay ay sinabi sa iyo, lungsod
ng Diyos. (Selah) **4** Binanggit ko ang Rahab at Babilonia
sa mga tagasunod ko. Masdan ninyo, may Filistia, at Tiro,
kasama ang Etiopia. Ang isang ito ay ipinanganak doon.
5 Sa Sion ay sasabihin ito, "Bawat isa rito ay ipinanganak
sa kaniya; at ang Kataas-taasan mismo ang magtatatag sa
kaniya." **6** Tinatandaan ni Yahweh habang inililista niya ang
mga tao, "Ang isang ito ay ipinanganak doon." (Selah) **7** Kaya
sinasabi ng mang-aawit at mananayaw, "Ang lahat ng aking
bukal ng tubig ay nasa iyo."

88 Yahweh, Diyos ng aking kaligtasan, araw at gabi
akong umiiyak sa iyo. **2** Pakinggan mo ang aking
panalangin; pansinin mo ang aking pag-iyak. **3** Dahil puno
ako ng mga kaguluhan, at umabot na ang buhay ko sa Sheol.
(Sheol h7585) **4** Tinuturing ako ng mga tao na gaya ng mga
bumababa sa hukay; ako ay isang taong walang lakas. **5**
Iniwan ako sa gitna ng mga patay; katulad ako ng mga patay
na nakahimlay sa libingan, na wala ka nang pakialam dahil
naalis na (sila) mula sa iyong kapangyarihan. **6** Inilagak mo
ako sa pinakamalalim na bahagi ng hukay, sa madilim at
malalim na mga lugar. **7** Nakadagan sa akin ang bigat ng
iyong poot, at lahat ng iyong mga alon ay humahampas sa
akin. (Selah) **8** Dahil sa iyo, iniiwasan ako ng mga kasama
ko. Ginawa mo akong katakot-takot na tanawin sa kanila.
Nakagapos ako at hindi ako makatakas. **9** Namamaga ang
mga mata ko dahil sa pighati; Buong araw akong tumatawag
sa iyo, Yahweh; inuunat ko ang aking mga kamay sa iyo.
10 Gagawa ka ba ng mga himala para sa patay? Babangon
ba ulit silang mga namatay para papurihan ka? (Selah) **11**
Maihahayag ba sa libingan ang iyong katapatan sa tipan, ang
iyong pagiging tapat sa lugar ng mga patay? **12** Malalaman
ba ang kamangha-mangha mong mga ginawa sa kadiliman, o
ang iyong katuwiran sa lugar ng pagkamakalimutin? **13** Pero
dumadaing ako sa iyo, Yahweh; sa umaga ay idinudulog ko sa
iyong harapan ang aking mga panalangin. **14** Yahweh, bakit
mo ako tinatanggihan? Bakit mo tinatago ang iyong mukha
mula sa akin? **15** Matagal na akong naghihirap at nasa bingit
na ng kamatayan simula pa nang aking kabataan. Nagdusa
na ako sa labis mong galit; wala na akong magagawa. **16**
Dinaanan na ako ng iyong galit, at pinuksa ako ng katakot-
takot mong mga gawain. **17** Buong araw nila akong pinaligiran
katulad ng tubig; pinalibutan nila ako. **18** Tinanggal mo ang
bawat kaibigan at kasama mula sa akin. Ang tanging kasama
ko lang ay ang kadiliman.

89 Magpakailanman kong aawitin ang mga ginawa ni
Yahweh sa kaniyang katapatan sa tipan. Ihahayag
ko sa mga susunod na salinlahi ang iyong pagiging totoo.
2 Dahil aking sinabi, "Ang katapatan sa tipan ay naitatag
magpakailanman; itinatag mo ang iyong pagkamatapat sa
kalangitan." **3** "Nakipagtipan ako sa aking pinili, nangako ako
sa aking lingkod na si David. **4** Itataguyod ko ang iyong mga
kaapu-apuhan magpakailanman, at itataguyod ko ang iyong
trono sa bawat salinlahi." (Selah) **5** Pinupuri ng kalangitan
ang iyong kamanghaan, Yahweh; ang iyong pagiging totoo
ay pinupuri sa pagtitipon ng mga banal. **6** Dahil sino sa
kalangitan ang maihahambing kay Yahweh? Sino sa mga
anak ng mga diyos ang katulad ni Yahweh? **7** Siya ay Diyos
na lubos na pinararangalan sa konseho ng mga banal at
ang kamangha-mangha sa gitna ng lahat ng nakapalibot sa
kaniya. **8** Yahweh, Diyos ng mga hukbo, sino ang kasing
lakas mo, Yahweh? Pinapaligiran ka ng iyong katapatan. **9**
Pinaghaharian mo ang nagngangalit na mga dagat; kapag
gumugulong ang mga alon, pinapayapa mo ang mga ito. **10**
Dinurog mo si Rahab katulad ng isang taong pinatay. Kinalat
mo ang mga kaaway mo sa pamamagitan ng malakas mong
bisig. **11** Sa iyo ang kalangitan, pati na ang kalupaan. Nilikha
mo ang mundo at lahat ng nilalaman nito. **12** Nilikha mo ang
hilaga at timog. Nagsasaya ang Tabor at Hermon sa pangalan
mo. **13** Mayroon kang makapangyarihang bisig at malakas na
kamay, at nakataas ang iyong kanang kamay. **14** Katuwiran
at hustisya ang saligan ng iyong trono. Katapatan sa tipan
at pagiging mapagkakatiwalaan ang nasa harapan mo. **15**
Mapalad ang mga sumasamba sa iyo! Yahweh, lumalakad
(sila) sa liwanag ng iyong mukha. **16** Buong araw silang
nagsasaya sa pangalan mo, at itinataas ka nila sa katuwiran
mo. **17** Ikaw ang kanilang dakilang kalakasan, at sa iyong
pabor kami ay nagtatagumpay. **18** Dahil ang kalasag namin
ay pagmamay-ari ni Yahweh; ang hari namin ay Ang Banal
ng Israel. **19** Matagal na ang nakalipas nang nagsalita ka
sa matatapat sa iyo sa pamamagitan ng pangitain; sinabi
mo, "Pinatungan ko ng korona ang isang taong magiting;
humirang ako mula sa mga tao. **20** Pinili ko si David na aking
lingkod; hinirang ko siya gamit ang aking banal na langis. **21**
Aalalayan siya ng aking kamay; palalakasin siya ng aking
bisig. **22** Walang kaaway ang makapanlilinlang sa kaniya;
walang anak ng kasamaan ang mang-aapi sa kaniya. **23**
Dudurugin ko ang mga kaaway niya sa kaniyang harapan;
papatayin ko ang mga namumuhi sa kaniya. **24** Makakasama
niya ang aking katotohanan at ang aking katapatan sa tipan;
sa pamamagitan ng pangalan ko siya ay magtatagumpay. **25**
Ipapatong ko ang kaniyang kamay sa ibabaw ng dagat at ang
kanang kamay niya sa ibabaw ng mga ilog. **26** Tatawagin

niya ako, 'Ikaw ang aking Ama, aking Diyos, ang bato ng
aking kaligtasan.' **27** Gagawin ko rin siyang panganay kong
anak na lalaki, ang pinaka-tinatanghal sa mga hari ng lupa.
28 Ipagpapatuloy ko ang aking katapatan sa tipan sa kaniya
magpakailanman; at ang tipan ko sa kaniya ay magiging
matatag. **29** Itataguyod ko ang kaniyang mga kaapu-apuhan
magpakailanman at ang kaniyang trono ay magiging kasing
tatag ng kalangitan. **30** Kung iiwanan ng kaniyang mga anak
ang aking batas at susuwayin ang aking mga kautusan,
31 kung lalabagin nila ang aking mga patakaran at hindi
susundin ang aking mga kautusan, **32** parurusahan ko
ang kanilang paghihimagsik gamit ang isang pamalo at ang
kanilang mga kasalanan ng aking mga suntok. **33** Pero hindi
ko aalisin ang aking katapatan sa tipan mula sa kaniya o
hindi magiging totoo sa aking pangako. **34** Hindi ko puputulin
ang aking tipan o babaguhin ang mga salita ng aking mga
labi. **35** Higit kailanman ako ay nangako sa aking kabanalan
- hindi ako magsisinungaling kay David: **36** ang kaniyang
mga kaapu-apuhan at ang kaniyang trono ay magpapatuloy
magpakailanman na kasing tagal ng araw sa aking harapan.
37 Magiging matatag ito magpakailanman katulad ng buwan,
ang tapat na saksi sa kalangitan. (Selah) **38** Pero itinanggi
mo at itinakwil; nagalit ka sa iyong hinirang na hari. **39**
Tinalikuran mo ang tipan ng iyong lingkod. Nilapastangan mo
ang kaniyang korona sa lupa. **40** Giniba mo ang lahat ng
kaniyang mga pader. Sinira mo ang kaniyang mga tanggulan.
41 Ninakawan siya ng lahat ng dumaan sa kaniya. Siya ay
naging kasuklam-suklam sa mga kapitbahay niya. **42** Itinaas
mo ang kanang kamay ng mga kaaway niya; pinasaya mo
ang lahat ng mga kaaway niya. **43** Binaliktad mo ang dulo ng
kaniyang espada at hindi mo siya pinagtatagumpay kapag
nasa labanan. **44** Tinapos mo ang kaniyang karangyaan;
giniba mo ang kaniyang trono. **45** Pinaikli mo ang araw ng
kaniyang kabataan. Binihisan mo siya ng kahihiyan. (Selah)
46 Hanggang kailan, Yahweh? Itatago mo ba ang iyong
sarili, habang buhay? Hanggang kailan maglalagablab ang
iyong galit tulad ng apoy? **47** Isipin mo kung gaano na lang
kaikli ang oras ko, at ang kawalan ng pakinabang ng lahat
ng mga anak ng tao na nilikha mo! **48** Sino ang kayang
mabuhay at hindi mamamatay, o sino ang makapagliligtas ng
kaniyang buhay mula sa kapangyarihan ng sheol? (Selah)
(Sheol h7585) **49** Panginoon, nasaan na ang dati mong
mga gawain ng katapatan sa tipan na pinangako mo kay
David sa iyong katotohanan? **50** Alalahanin mo, Panginoon,
ang pangungutya sa iyong mga lingkod at kung paano ko
kinikimkim sa aking puso ang napakaraming panlalait mula sa
mga bansa. **51** Nagbabato ng panlalait ang mga kaaway mo,
Yahweh; kinukutya nila ang mga hakbangin ng iyong hinirang.
52 Pagpalain nawa si Yahweh magpakailanman. Amen at
Amen.

90 Ika-apat na aklat. Isang panalangin ni Moises ang
lingkod ng Diyos. Panginoon, ikaw ang aming kublihan
sa mga nakalipas na mga salinlahi. **2** Bago nahubog ang mga
bundok, o hinubog mo ang lupa at ang mundo, hanggang sa
habang panahon, ikaw ay Diyos. **3** Binabalik mo sa alabok
ang tao, at sinasabi mo, “Bumalik ka, ikaw na lahi ng tao.” **4**
Dahil ang isang libong taon ay parang kahapon na lumipas,
na tulad ng hudyat sa gabi. **5** Tinatangay mo (sila) tulad
ng baha at nakakatulog (sila) sa umaga ay tulad (sila) ng
sumisibol na damo. **6** Sa umaga ito ay namumulaklak at
tumutubo; sa gabi ito ay nalalanta at natutuyot. **7** Tunay nga
na nilalamon kami ng iyong galit, at sa iyong poot kami ay
lubhang natatakot. **8** Nilagay mo ang mga kasalanan namin
sa iyong harapan, ang aming mga nakatagong kasalanan sa
liwanag ng iyong presensiya. **9** Lumilipas ang aming buhay
sa ilalim ng iyong poot; ang aming mga taon ay madaling
lumilipas na tulad ng buntong-hininga. **10** Ang aming mga
taon ay pitumpu, walumpu kung kami ay malusog; pero kahit
na ang aming pinakamainam na taon ay may suliranin at
kapighatian. Oo, mabilis itong lumilipas, at tinatangay kami
palayo. **11** Sino ang nakakaalam ng tindi ng iyong galit; ang
poot mo na katumbas sa takot na dinudulot nito? **12** Kaya
turuan mo kaming isaalang-alang ang aming buhay para
mamuhay kami ng may karunungan. **13** Bumalik ka, Yahweh!
Gaano pa ba katagal? Maawa ka sa iyong mga lingkod. **14**
Bigyan mo kami sa umaga ng kasiyahan sa iyong katapatan
sa tipan para magsaya kami at magalak sa lahat ng mga araw
namin. **15** Hayaan mo kaming magalak katumbas ng mga
araw nang sinaktan mo kami at sa mga taon na nakaranas
kami ng suliranin. **16** Hayaan mong makita ng iyong mga
lingkod ang iyong mga gawa, at hayaang makita ng aming
mga anak ang iyong kaluwalhatian. **17** Nawa ang pabor ng
Panginoon ay mapasaamin; pasaganahin ang gawa ng aming
mga kamay; tunay nga, pasaganahin mo ang gawa ng aming
mga kamay.

91 Siya na nananahan sa kanlungan ng Kataas-taasan
ay mananatili sa lilim ng Makapangyarihan sa lahat. **2**
Aking sasabihin kay Yahweh, “Siya ang aking kanlungan at
aking tanggulan, aking Diyos, na aking pinagkakatiwalaan.” **3**
Dahil sasagipin ka niya mula sa patibong ng mangangaso
at mula sa nakamamatay na salot. **4** Tatakpan ka niya ng
kaniyang mga pakpak, at sa ilalim ng kaniyang mga pakpak
ay makakatagpo ka ng kanlungan. Ang kanyang pagiging
mapagkakatiwalaan ay isang kalasag at proteksyon. **5** Hindi
ka matatakot sa kilabot ng gabi, o sa palaso na lumilipad sa
araw, **6** o ang salot na gumagala sa kadiliman, o ang sakit na
nanggagaling sa katanghalian. **7** Libo ang maaaring mabuwal
sa iyong tabi, at sampung libo sa iyong kanang kamay, pero
hindi ito makakaabot sa iyo. **8** Mamamasdan mo lamang at
makikita ang mga kaparusahan ng masasama. **9** Dahil si
Yahweh ang aking kanlungan! Gawin mo ring kanlungan ang
Kataas-taasan. **10** Walang kasamaang makakaabot sa iyo;
walang paghihirap ang makakalapit sa iyong tahanan. **11**
Dahil uutusan niya ang kaniyang mga anghel na protektahan
ka, para ingatan ka sa lahat ng iyong mga kaparaanan. **12**
Itataas ka nila gamit ang kanilang mga kamay para hindi ka
madulas at mahulog sa bato. **13** Dudurugin mo ang mga
leon at ulupong sa iyong mga paa; iyong yuyurakan ang mga
batang leon at mga ahas. **14** Dahil matapat siya sa akin,
ililigtas ko siya. Poproktetahan ko siya dahil matapat siya sa
akin. **15** Kapag tumatawag siya sa akin, ako ay tutugon sa
kaniya. Makakasama niya ako sa kaguluhan; bibigyan ko siya
ng katagumpayan at pararangalan siya. **16** Bibigyan ko siya
ng kasiyahan sa mahabang buhay at ipapakita ko sa kaniya
ang aking kaligtasan.

92 Ito ay isang mabuting bagay para magbigay ng
pasasalamat kay Yahweh at para umawit ng papuri sa
iyong ngalan, Kataas-taasan, **2** para ipahayag ang iyong
katapatan sa tipan sa umaga at ang iyong katotohanan tuwing
gabi, **3** na may alpa na may sampung kuwerdas at may
himig ng lira. **4** Dahil ikaw, Yahweh, ay pinasaya mo ako sa

pamamagitan ng iyong mga gawa. Aawit ako sa tuwa dahil sa
gawa ng iyong mga kamay. **5** Napakadakila ng iyong mga
gawa, Yahweh! Ang iyong kaisipan ay napakalalim. **6** Hindi
alam ng malupit na tao, ni maiintindihan ng hangal: **7** Kapag
sumisibol ang masasama katulad ng damo, at kahit ang
lahat ng gumagawa ng masama ay magtagumpay, mananatili
silang nasa tiyak na kapahamakan magpakailanman. **8**
Pero ikaw, Yahweh, ay maghahari magpakailanman. **9** Sa
katunayan, tingnan mo ang iyong mga kaaway, Yahweh;
lahat ng gumagawa ng masama ay nakakalat. **10** Itinaas mo
ang aking sungay katulad ng sungay ng mabangis na toro;
pinahiran mo ako ng sariwang langis. **11** Nakita ng aking mga
mata ang pagkabagsak ng aking mga kaaway; ang aking mga
tainga ay narinig ang katapusan ng aking mga masasamang
kaaway. **12** Ang mga matutuwid ay yayabong katulad ng puno
ng palma; ito ay lalago katulad ng isang sedar sa Lebanon. **13**
(Sila) ay nakatanim sa tahanan ni Yahweh; (sila) ay yayabong
sa patyo ng ating Diyos. **14** Namumunga (sila) kahit (sila) ay
matanda na; nananatili silang sariwa at luntian, **15** para ihayag
na si Yahweh ay makatuwiran. Siya ang aking bato, at walang
hindi matuwid sa kaniya.

93 Si Yahweh ay naghahari; siya ay binabalutan ng
kamaharlikahan; si Yahweh ay nakadamit ng kalakasan;
sinusuot niya ito na parang isang sinturon. Ang mundo
ay matatag na itinayo; hindi ito matitinag. **2** Ang iyong
trono ay naitayo mula noong unang panahon; ikaw ay
mula sa magpakailanman. **3** Tumataas ang karagatan,
Yahweh; kanilang itinaas ang kanilang mga tinig; ang
alon ng karagatan ay nagsasalpukan at dumadagundong.
4 Sa ibabaw ng nagsasalpukang mga alon, ang mga
makapangyarihang naghahati ng dagat, si Yahweh na kataas-
taasan ay makapangyarihan. **5** Ang iyong taos pusong
mga kautusan ay tunay na mapagkakatiwalaan; ang iyong
kabanalan ang nagpapalamuti ng iyong tahanan, Yahweh,
magpakailanman.

94 Yahweh, ang Diyos na naghihiganti, magliwanag
ka sa amin. **2** Bumangon ka, hukom ng mundo,
ibigay mo sa mapagmalaki kung ano ang nararapat sa
kanila. **3** Yahweh, gaano magtatagal ang kasamaan, gaano
magtatagal ang kaligayahan ng masasama? **4** Nagbubuhos
(sila) ng pagmamataas at mapanghamon na mga salita, at
nagmamayabang silang lahat. **5** Wawasakin nila ang iyong
bayan, Yahweh; sinasaktan nila ang bansa na nabibilang sa
iyo. **6** Pinapatay nila ang balo at ang dayuhan, at pinapaslang
nila ang mga ulila. **7** Sinasabi nila, “Hindi makikita ni Yahweh,
ang Diyos ni Jacob ay hindi mapapansin ito.” **8** Unawain
ninyo, kayong mangmang; kayong mga hangal, kailan kayo
matututo? **9** Siya na lumikha ng tainga, hindi ba niya naririnig?
Siyang naghulma ng mata, hindi ba siya nakakakita? **10**
Siya na dumidisiplina ng mga bansa, hindi ba niya tinatama?
Siya ang nagbigay ng kaalaman sa tao. **11** Alam ni Yahweh
ang isipan ng mga tao, na (sila) ay masama. **12** Pinagpala
siya na iyong tinuruan, Yahweh, siya na tinuruan mo mula
sa iyong batas. **13** Binigyan mo siya ng kapahingahan sa
oras ng kaguluhan hanggang ang isang hukay ang binungkal
para sa masasama. **14** Dahil hindi iiwanan ni Yahweh ang
kaniyang mga tao o pababayaan ang kanyang pag-aari. **15**
Dahil mananaig ang katarungan; at lahat ng matuwid ay
susunod. **16** Sino ang babangon para ipagtanggol ako mula
sa mga gumagawa ng masama? Sino ang tatayo para sa
akin laban sa mga masasama? **17** Maliban na lang kung si
Yahweh ang aking naging tulong, sa kalaunan, ako ay hihiga
sa lugar ng katahimikan. **18** Nang sinabi ko, “Ang aking paa
ay nadudulas,” ang iyong katapatan sa tipan, Yahweh, ay
itinaas ako. **19** Kapag ang mga alalahanin na nasa akin ay
nagbabadya na tabunan ako, ang iyong kaginhawaan ang
nagpapasaya sa akin. **20** Kaya ba ng masasamang mga
pinuno na makiisa sa iyo, silang mga gumawa ng walang
katarungan sa pamamagitan ng alituntunin? **21** (Sila) ay
magkasama na nagsasabwatan para kunin ang buhay ng
matuwid at kanilang sinsusumpa sa kamatayan ang walang
sala. **22** Pero si Yahweh ang naging matayog kong tore,
at ang aking Diyos ang naging bato sa aking kanlungan.
23 Dadalhin niya sa kanila ang kanilang sariling labis na
kasalanan at puputulin niya ang sarili nilang kasamaan. Si
Yahweh ang ating Diyos ang puputol sa kanila.

95 O halika, tayo ay umawit kay Yahweh; tayo ay umawit ng
may kagalakan para sa bato ng ating kaligtasan. **2** Tayo
ay pumasok sa kaniyang presensya ng may pasasalamat;
tayo ay umawit sa kaniya ng may salmong papuri. **3** Dahil si
Yahweh ay dakilang Diyos at dakilang Hari na nananaig sa
lahat ng diyos. **4** Sa kaniyang kamay ay ang kalaliman ng
kalupaan; ang katayugan ng bundok ay sa kaniya. **5** Ang
dagat ay kaniya, dahil nilikha niya ito, at hinulma ng kaniyang
mga kamay ang tuyong lupa. **6** O halika, tayo ay magpuri
at yumukod; tayo ay lumuhod sa harapan ni Yahweh, ang
ating tagapaglikha: **7** Dahil siya ang ating Diyos, at tayo ang
mga tao sa kaniyang pastulan at ang mga tupa ng kaniyang
kamay. Ngayon, marinig niyo nawa ang kaniyang tinig! **8**
“Huwag niyong patigasin ang inyong puso, tulad sa Meribah,
o sa araw ng Masah sa ilang, **9** nang sinubukan ng inyong
ninuno na hamunin ang aking kapangyarihan at sinubukan
ang aking pasensya, kahit na nakita nila ang aking mga gawa.
10 Sa apatnapung taon ako ay galit sa salinlahi na iyon at
sinabi, 'Ito ang mga tao na ang mga puso ay lumihis ng
landas; hindi nila alam ang aking mga pamamaraan.' **11** Kaya
nga nangako ako sa aking poot na hindi na (sila) kailanman
makakapasok sa aking lugar ng kapahingahan.”

96 O, umawit kay Yahweh ng isang bagong awitin; umawit
kay Yahweh, buong daigdig. **2** Umawit kay Yahweh,
purihin ang kanyang pangalan; ipahayag ang kanyang
kaligtasan araw-araw. **3** Ipahayag ang kanyang kaluwalhatian
sa gitna ng mga bansa, ang kanyang kahanga-hangang mga
gawa sa gitna ng lahat ng mga bansa. **4** Dahil si Yahweh ay
dakila at marapat siyang papurihan ng lubos. Dapat siyang
katakutan higit sa lahat ng ibang mga diyos. **5** Dahil lahat
ng mga diyos ng mga bansa ay mga diyus-diyosan, pero
si Yahweh ang lumikha ng kalangitan. **6** Kaningningan at
kamahalan ang nasa kanyang presensiya. Kalakasan at
kagandahan ang nasa kanyang santuwaryo. **7** Iukol kay
Yahweh, kayong mga angkan ng mga tao, iukol kay Yahweh
ang kaluwalhatian at kalakasan. **8** Iukol kay Yahweh ang
kaluwalhatiang nararapat sa kanyang pangalan. Magdala ng
handog at magsipasok sa kanyang mga silid. **9** Magbigay
galang kay Yahweh sa kanyang banal na kaningningan.
Manginig kayo sa kanyang harapan, buong daigdig. **10**
Sabihin ninyo sa gitna ng mga bansa, si Yahweh ang
naghahari. Ang mundo rin ay itinatag; hindi ito mayayanig.
Hinahatulan niya ang mga tao nang patas. **11** Hayaang
ang kalangitan ay magalak, at ang daigdig ay magdiwang;

hayaang ang dagat ay rumagasa at ang mga laman nito ay
sumigaw nang may kagalakan. 12 Hayaang magalak ang
mga bukirin at lahat ng nasa kanila. Pagkatapos hayaang
ang mga puno sa kagubatan sumigaw sa kagalakan 13 sa
harapan ni Yahweh, dahil siya ay darating. Siya ay darating
para hatulan ang daigdig batay sa katuwiran at ang mga tao
batay sa kanyang katapatan.

97 Naghahari si Yahweh; hayaang magalak ang daigdig;
hayaang matuwa ang maraming kapuluan. 2
Pumapalibot sa kanya ang mga ulap at kadiliman. Katuwiran
at katarungan ang saligan ng kanyang trono. 3 Ang apoy ang
nasa kanyang unahan at tumutupok sa kanyang mga kaaway
sa lahat ng dako. 4 Ang kanyang kidlat ang lumiliwanag sa
mundo; nakikita ng daigdig at nayayanig. 5 Ang mga bundok
ay natutunaw gaya ng kandila sa harapan ni Yahweh, ang
Panginoon ng buong daigdig. 6 Ipinapahayag ng kalangitan
ang kanyang katarungan, at nakikita ng lahat ng mga bansa
ang kanyang kaluwalhatian. 7 Ang lahat ng sumasamba sa
mga inukit na bagay ay mapapahiya, ang mga nagyayabang
sa mga walang katuturang mga diyos-diyosan— yumukod
kayo sa kanya, kayong lahat na mga diyos! 8 Narinig ng
Sion at natuwa, at ang mga bayan ng Juda ay nagalak
dahil sa iyong matuwid na mga kautusan, Yahweh. 9 Dahil
ikaw, Yahweh, ay kataas-taasan sa buong daigdig. Ikaw
ay dinadakila higit sa lahat ng mga diyos. 10 Kayong mga
nagmamahal kay Yahweh, kamuhian ninyo ang masama!
Ipinagtatanggol niya ang buhay ng kanyang mga banal at
inililigtas niya (sila) sa kamay ng mga masasama. 11 Ang
liwanag ay itinatanim para sa mga matuwid at katuwaan para
sa mga may matapat na puso. 12 Magalak kay Yahweh,
kayong matutuwid; at magbigay ng pasasalamat sa kanyang
banal na pangalan.

98 O, umawit kay Yahweh ng bagong awitin, dahil gumawa
siya ng mga kahanga-hangang mga bagay; ang
kanyang kanang kamay at ang kanyang banal na bisig, ay
nagbibigay sa atin ng tagumpay. 2 Inihayag ni Yahweh ang
kanyang kaligtasan; hayagan niyang ipinakita ang kanyang
katarungan sa lahat ng mga bansa. 3 Inaalala niya ang
kaniyang tipan ng kagandahang loob at katapatan para sa
sambahayan ng Israel; lahat ng mga hangganan ng daigdig
ay makikita ang katagumpayan ng ating Diyos. 4 Sumigaw
kay Yahweh ng may kagalakan, buong daigdig; isambulat sa
awit at umawit ng may kagalakan, umawit ng mga papuri.
5 Umawit kay Yahweh ng mga papuri sa pamamagitan ng
alpa, sa pamamagitan ng alpa at malambing na awit. 6 Sa
pamamagitan ng mga trumpeta at mga tunog ng tambuli,
mag-ingay kayo na may kagalakan sa harapan ng Hari, si
Yahweh. 7 Hayaang sumigaw ang dagat at ang lahat ng
bagay sa loob nito, ang buong mundo at ang mga naninirahan
dito. 8 Hayaan ang mga ilog na ipalakpak ang kanilang mga
kamay at hayaan ang mga bundok na sumigaw sa kagalakan.
9 Darating si Yahweh para hatulan ang daigdig. Hahatulan
niya ang mundo nang may katuwiran at ang mga bansa nang
patas.

99 Naghahari si Yahweh; hayaang manginig ang mga
bansa. Siya ay nakaluklok sa itaas ng mga kerubin;
ang daigdig ay yumayanig. 2 Si Yahweh ay dakila sa Sion;
itinataas siya sa lahat ng mga bansa. 3 Hayaan mong
purihin nila ang iyong dakila at kahanga-hangang pangalan;
siya ay banal. 4 Ang hari ay malakas, at minamahal niya
ang katarungan. Itinatag mo ang pagkakapantay-pantay;
nilikha mo ang makatarungang pamamahala kay Jacob.
5 Purihin si Yahweh ang ating Diyos at sambahin siya sa
kanyang tuntungan. Siya ay banal. 6 Sina Moises at Aaron
ay kabilang sa kanyang mga pari, at si Samuel ay kabilang sa
mga nanalangin sa kanya. Nanalangin (sila) kay Yahweh, at
sinagot niya (sila) 7 Kinausap niya (sila) mula sa haliging ulap.
Iningatan nila ang kanyang tapat na mga kautusan at mga
batas na ibinigay sa kanila. 8 Sinagot mo (sila) Yahweh na
aming Diyos. Ikaw ang Diyos na nagpatawad sa kanila, kahit
na pinarusahan mo ang kanilang mga kasalanan. 9 Purihin si
Yahweh ang ating Diyos, at sambahin siya sa kanyang banal
na burol, dahil si Yahweh ang ating Diyos na banal.

100 Sumigaw na may kagalakan kay Yahweh, buong
daigdig. 2 Maglingkod kay Yahweh ng may
kasiyahan; magsilapit sa kanyang presensiya na umaawit
nang may kagalakan. 3 Kilalalanin ninyo na si Yahweh ay
Diyos; siya ang gumawa sa atin, at tayo ay sa kanya. Tayo
ang kanyang bayan at mga tupa sa kanyang pastulan. 4
Magsipasok kayo sa loob ng kanyang mga tarangkahan na
may pagpapasalamat at sa loob ng kanyang mga silid na may
pagpupuri. Pasalamatan at purihin ang kanyang pangalan. 5
Dahil si Yahweh ay mabuti; ang kanyang katapatan sa tipan
ay mananatili magpakailanman at ang kanyang pagiging totoo
ay magpapatuloy sa lahat ng mga salinlahi.

101 Aawit ako tungkol sa katapatan sa tipan at
katarungan; sa iyo, Yahweh, ako ay aawit ng mga
papuri. 2 Lalakad ako sa daan ng katapatan. O, kailan ka
lalapit sa akin? Lalakad ako ng may katapatan sa loob ng
aking tahanan. 3 Hindi ako gagawa ng mga pagkakamali
sa harapan ng aking mga mata; nasusuklam ako sa walang
katuturang kasamaan. Hindi ito kakapit sa akin. 4 Iiwanan ako
ng mga taong matigas ang ulo; hindi ako tapat sa kasamaan.
5 Lilipulin ko ang sinumang lihim na naninirang puri sa
kanyang kapwa. Hindi ko papayagan ang sinumang may
mapagmataas at aroganteng pag-uugali. 6 Babantayan ko
ang mga tapat sa kalupaan na uupo sa aking gilid. Ang mga
taong lumalakad na may katapatan ay makakapaglingkod sa
akin. 7 Ang mga mandarayang tao ay hindi mananatili sa
loob ng aking tahanan; ang mga sinungaling ay hindi malugod
na tatanggapin sa aking harapan. 8 Sa bawat umaga ay
wawasakin ko ang mga masasama mula sa lupain. Aalisin ko
ang lahat ng masamang tao mula sa lungsod ni Yahweh.

102 Dinggin mo ang aking panalangin, Yahweh; dinggin
mo ang aking pag-iyak sa iyo. 2 Huwag mong itago
ang iyong mukha mula akin sa oras ng aking kaguluhan.
Makinig ka sa akin. Kapag ako ay nanawagan sa iyo, agad
mo akong sagutin. 3 Dahil lumilipas na parang usok ang
aking mga araw, at nasusunog ang aking mga buto tulad ng
apoy. 4 Nadudurog ang aking puso, at tulad ako ng damo na
natutuyo. Nalilimutan kong kumain ng anumang pagkain. 5
Sa patuloy kong pagdaing, labis akong pumayat. 6 Tulad ako
ng isang pelikano sa kaparangan; ako ay naging tulad ng
isang kwago sa wasak na lugar. 7 Gising akong nakahiga na
parang isang malungkot na ibon, nag-iisa sa bubungan. 8
Buong araw akong tinutuya ng aking mga kaaway; ginagamit
ang aking pangalan sa mga pagsumpa ng mga nanlilibak sa
akin. 9 Kumakain ako ng abo tulad ng tinapay at hinahaluan
ng mga luha ang aking inumin. 10 Dahil sa iyong matinding
galit, binuhat mo ako para ibagsak. 11 Ang aking mga araw

ay tulad ng isang anino na unti-unting nawawala, at natutuyo
ako tulad ng damo. **12** Pero ikaw, Yahweh, ay nabubuhay
magpakailanman, at ang katanyagan mo ay para sa lahat ng
mga salinlahi. **13** Babangon ka at maaawa sa Sion. Panahon
na ngayon para kaawaan siya; dumating na ang takdang
oras. **14** Dahil minamahal ng iyong mga lingkod ang kanyang
mga bato at nahahabag sa alikabok ng kanyang pagkawasak.
15 Igagalang ng mga bansa ang iyong pangalan, Yahweh,
at pararangalan ng lahat ng mga hari sa daigdig ang iyong
kaluwalhatian. **16** Muling itatayo ni Yahweh ang Sion at
makikita sa kanyang kaluwalhatian. **17** Sa oras na iyon,
tutugon siya sa panalangin ng dukha; hindi niya tatanggihan
ang kanilang panalangin. **18** Ito ay masusulat para sa mga
darating na salinlahi, at pupurihin si Yahweh ng isang bayan
na hindi pa ipinapanganak. **19** Dahil tumingin siya pababa
mula sa kanyang banal na kaitaasan; mula sa langit tiningnan
ni Yahweh ang daigdig, **20** para dinggin ang pagdaing ng mga
bilanggo, para palayain ang mga nahatulan ng kamatayan. **21**
Pagkatapos ihahayag ng mga tao ang pangalan ni Yahweh sa
Sion at ang kanyang papuri sa Jerusalem **22** sa panahon na
ang mga tao at mga kaharian ay magtitipon para paglingkuran
si Yahweh. **23** Inalis niya ang aking kalakasan sa kalagitnaan
ng aking buhay. Pinaikli niya ang aking mga araw. **24** Sinabi
ko, "Aking Diyos, huwag mo akong kunin sa kalagitnaan ng
aking buhay; naririto ka sa lahat ng mga salinlahi. **25** Nang
mga sinaunang panahon inilagay mo sa lugar ang daigdig;
ang kalangitan ay gawa ng iyong mga kamay. **26** Mawawala
(sila) pero mananatili ka; tatanda silang lahat tulad ng isang
damit; tulad ng pananamit, huhubarin mo (sila) at maglalaho
(sila) **27** Pero wala kang pagbabago, at ang mga taon mo ay
hindi magwawakas. **28** Patuloy na mabubuhay ang mga anak
ng iyong mga lingkod, at ang kanilang mga kaapu-apuhan ay
mabubuhay sa iyong presensya.

103 Binibigyang papuri ko si Yahweh ng buong buhay
ko, at ng lahat ng mayroon ako, binibigyang papuri
ko ang kanyang banal na pangalan. **2** Binibigyang papuri
ko si Yahweh ng buong buhay ko, at naaalala ko ang lahat
ng kanyang mga mabubuting gawa. **3** Pinapatawad niya
lahat ng inyong mga kasalanan; pinapagaling niya lahat ng
inyong mga sakit. **4** Tinutubos niya ang inyong buhay mula sa
pagkawasak; kinokoronahan niya kayo ng kanyang katapatan
sa tipan at mga gawain ng pagkahabag. **5** Binibigyang
kasiyahan niya ang inyong buhay ng mabubuting bagay
para mapanumbalik ang inyong kabataan tulad ng agila.
6 Ginagawa ni Yahweh kung ano ang makatarungan at
gumagawa ng mga gawain ng katarungan para sa lahat ng
mga naaapi. **7** Ipinaalam niya ang kanyang mga pamamaraan
kay Moises, ang kanyang mga gawa sa mga kaapu-apuhan
ng Israel. **8** Si Yahweh ay maawain at mapagbigay-loob; siya
ay mapagpaumanhin; mayroon siyang labis na katapatan sa
tipan. **9** Hindi siya laging magdidisiplina; hindi siya laging
nagagalit. **10** Hindi niya tayo tinatrato ayon sa nararapat sa
ating mga kasalanan o ginagantihan ayon sa kung ano ang
hinihingi ng ating mga kasalanan. **11** Dahil kung gaano kataas
ang kalangitan sa ibabaw ng daigdig, ganoon kadakila ang
kanyang katapatan sa tipan sa mga nagbibigay ng parangal
sa kanya. **12** Kung gaano kalayo ang silangan mula sa
kanluran, ganoon kalayo niya inalis mula sa atin ang ating
mga kasalanan. **13** Kung paanong may pagkahabag ang
isang ama sa kanyang mga anak, gayundin pagkahabag
ni Yahweh sa mga nagbibigay ng parangal sa kanya. **14**
Dahil alam niya kung paano tayo binuo; alam niya na tayo ay
alabok. **15** Pero ang tao, parang damo ang kanyang mga
araw; lumalago siya tulad ng isang bulaklak sa isang bukid.
16 Hinihipan ito ng hangin, at ito ay naglalaho, at wala man
lamang makapagsabi kung saan ito minsang tumubo. **17**
Pero ang katapatan sa tipan ni Yahweh ay magpasawalang-
hanggan sa mga nagbibigay parangal sa kanya. Ang kanyang
katuwiran ay umaabot sa kanilang mga kaapu-apuhan. **18**
Iniingatan nila ang kanyang tipan at tinatandaang sumunod sa
kanyang mga tagubilin. **19** Itinatag ni Yahweh ang kanyang
trono sa mga kalangitan, at pinamamahalaan ang bawat isa
ng kanyang kaharian. **20** Bigyang papuri si Yahweh kayong
mga anghel na napakalakas at sumusunod sa kanyang salita,
na masunurin sa kanyang mga kautusan. **21** Bigyang papuri
si Yahweh lahat ng kanyang hukbo ng mga anghel, kayo ay
kanyang mga lingkod na nagsasagawa ng kanyang kalooban.
22 Bigyang papuri si Yahweh lahat ng kanyang mga nilalang,
sa lahat ng mga lugar kung saan siya naghahari. Pupurihin ko
si Yahweh nang buong buhay ko.

104 Pupurihin ko si Yahweh nang buong buhay ko,
Yahweh aking Diyos, lubhang kahanga-hanga ka;
dinadamitan ka ng kaningningan at kamahalan. **2** Nilulukuban
mo ang iyong sarili ng liwanag gaya ng isang damit; inilalatag
mo ang kalangitan na parang isang kurtina ng tolda. **3**
Nilalagay mo ang mga biga ng iyong mga silid sa ibabaw
ng mga ulap; ginagawa mong sariling karwahe ang mga
ulap; lumalakad ka sa ibabaw ng mga pakpak ng hangin.
4 Ginagawa niyang mensahero niya ang mga hangin, mga
liyab ng apoy ay kanyang mga lingkod. **5** Inilagay niya ang
mga pundasyon ng daigdig, at hindi ito kailanman matitinag.
6 Binalot mo ang daigdig ng tubig tulad ng isang damit;
binalot ng tubig ang mga bundok. **7** Ang pagsusuway mo ang
nagpaurong ng mga tubig; sa tunog ng iyong dumadagundong
na tinig, (sila) ay lumayo. **8** Lumitaw ang mga bundok,
lumatag ang mga lambak sa mga lugar na itinalaga mo sa
kanila. **9** Nagtakda ka ng isang hangganan para sa kanila na
hindi nila tatawirin; hindi na nila muling babalutin ang daigdig.
10 Pinadaloy niya ang mga bukal sa mga lambak; Dumadaloy
ang mga batis sa pagitan ng mga bundok. **11** Nagdadala (sila)
ng tubig para sa lahat ng mga hayop sa bukid; napapawi ang
pagkauhaw ng mga maiilap na asno. **12** Sa may tabing-ilog,
ginagawa ng mga ibon ang kanilang mga pugad; umaawit
(sila) sa mga sanga. **13** Dinidiligan niya ang mga bundok mula
sa kanyang mga silid ng tubig sa kalangitan. Napupuno ang
daigdig ng bunga ng kanyang mga gawain. **14** Pinapatubo
niya ang damo para sa mga baka at mga halaman para
linangin ng tao nang sa gayon ay makapag-ani ang tao ng
pagkain mula sa lupa. **15** Gumagawa siya ng alak para
pasayahin ang tao, langis para magliwanag ang kanyang
mukha, at pagkain para magpatuloy ang kanyang buhay. **16**
Nadidiligan nang mabuti ang mga puno ni Yahweh; itinanim
niya ang mga sedar ng Lebanon. **17** Doon ginagawa ng mga
ibon ang kanilang mga pugad. Ginagawang tahanan ng tagak
ang puno ng pir. **18** Naninirahan sa matataas na bundok
ang mababangis na kambing; ang kaitaasan ng bundok ay
isang kanlungan para sa mga kuneho. **19** Itinalaga niya ang
buwan bilang tanda ng mga panahon; alam ng araw ang
oras ng kanyang paglubog. **20** Ginawa mo ang kadiliman ng
gabi kung kailan lahat ng mga hayop sa gubat ay lumalabas.
21 Umuungol ang mga batang leon para sa kanilang huli
at naghahanap (sila) ng pagkain mula sa Diyos. **22** Sa

pagsikat ng araw, bumabalik at natutulog (sila) sa kanilang
mga lungga. **23** Samantala, nagtatrabaho ang mga tao at
gumagawa hanggang gabi. **24** Yahweh, kayrami at iba't iba
ang iyong mga gawa! Ginawa mo ang lahat ng mga iyon nang
may karunungan; umaapaw ang daigdig sa mga gawa mo.
25 Banda roon ay ang dagat, malalim at malawak, punong-
puno ng hindi mabilang na mga nilalang, kapwa maliit at
malaki. **26** Naglalakbay doon ang mga barko, at naroroon
din si Leviatan, na hinubog mo para maglaro sa dagat. **27**
Ang lahat ng mga ito ay tumitingin sa iyo para bigyan (sila)
ng pagkain sa tamang oras. **28** Kapag nagbibigay ka sa
kanila, (sila) ay nagtitipon; kapag binubuksan mo ang iyong
palad, (sila) ay nasisiyahan. **29** Kapag itinatago mo ang
iyong mukha, (sila) ay nababagabag; kapag nilalagot mo ang
kanilang hininga, (sila) ay namamatay at nauuwi sa alabok.
30 Kapag ipinapadala mo ang iyong Espiritu, (sila) ay nalilikha,
at pinapanumbalik mo ang kanayunan. **31** Nawa manatili
magpakailanman ang kaluwalhatian ni Yahweh; masiyahan
nawa si Yahweh sa kanyang nilikha. **32** Pinagmamasdan
niya ang daigdig, at ito ay nayayanig; hinahawakan niya ang
kabundukan, at ang mga iyon ay umuusok. **33** Aawit ako kay
Yahweh ng buong buhay ko; aawit ako ng papuri sa aking
Diyos habang ako ay nabubuhay. **34** Nawa maging matamis
ang aking mga isipan sa kanya; magagalak ako kay Yahweh.
35 Mawala nawa ang mga makasalanan mula sa daigdig, at
ang mga masasama ay maglaho. Nagbibigay ako ng papuri
kay Yahweh ng buong buhay ko. Purihin si Yahweh.

105 Magpasalamat kayo kay Yahweh, tumawag kayo
sa kaniyang pangalan; ipaalam ninyo ang kaniyang
mga gawa sa mga bansa. **2** Umawit sa kaniya, umawit sa
kaniya ng mga papuri; Ipahayag ang lahat ng kaniyang mga
kamangha-manghang gawa. **3** Magmalaki sa kaniyang banal
na pangalan; hayaang magalak ang puso nilang naghahanap
kay Yahweh. **4** Hanapin si Yahweh at ang kaniyang kalakasan;
patuloy na hanapin ang kaniyang presensya. **5** Alalahanin
ang mga kahanga-hangang bagay na kaniyang ginawa,
ang kaniyang mga himala at ang mga kautusan mula sa
kaniyang bibig, **6** kayong mga kaapu-apuhan ni Abraham na
kaniyang lingkod, kayong mga anak ni Jacob, na kaniyang
mga pinili. **7** Siya si Yahweh, ang ating Diyos. Ang kaniyang
mga kautusan ay sumasaklaw sa buong mundo. **8** Inaalala
niya ang kaniyang tipan magpakailanman, ang salita na
kaniyang iniutos sa sanlibong salinlahi. **9** Iniisip niya ang tipan
na kaniyang ginawa kasama ni Abraham at ang kaniyang
panunumpa kay Isaac. **10** Ito ay kung ano ang pinagtibay
kay Jacob na alituntunin at sa Israel na magpasawalang-
hanggang tipan. **11** Sinabi niya, “Ibibigay ko ang lupain ng
Canaan bilang bahagi ng iyong mana.” **12** Sinabi niya ito
noong kaunti pa lamang ang bilang nila, labis na kaunti, at
mga dayuhan pa sa lupain. **13** Galing (sila) mula sa isang
bansa tungo sa ibang bansa at mula sa isang kaharian
patungo sa isa pa. **14** Hindi niya ipinahintulutang apihin (sila)
ng sinuman; kaniyang sinuway ang mga hari dahil sa kanilang
kapakanan. **15** Sinabi niya, “Huwag ninyong galawin ang mga
hinirang, at huwag ninyong gawan ng masama ang aking
mga propeta.” **16** Nagdala siya ng taggutom sa lupa; pinutol
niya ang lahat ng pinagkukunan ng tinapay. **17** Pinauna niya
ang isang lalaki sa kanila; ipinagbili si Jose bilang isang alipin.
18 Ginapos ang kaniyang mga paa ng kadena; mga bakal na
kadena ang itinali sa kaniya. **19** hanggang sa panahon na
ang kaniyang hula ay nagkatotoo. Pinatunayan ng salita ni
Yahweh na siya ay matuwid. **20** Nagpadala ang hari ng mga
lingkod para pakawalan siya; pinalaya siya ng pinuno ng mga
tao. **21** Siya ay itinalagang mamahala sa kaniyang bahay
bilang pinuno ng lahat ng kaniyang mga ari-arian **22** para
pangunahan ang kaniyang mga prinsipe ayon sa kaniyang
hiling at para turuan ang mga nakatatanda ng karunungan.
23 Pagkatapos, dumating ang Israel sa Ehipto, at si Jacob ay
nanirahan ng matagal sa lupain ng Ham. **24** Pinarami ng
Diyos ang kaniyang bayan at ginawa niyang mas marami
kaysa sa kanilang mga kalaban. **25** Siya ang nagdulot sa
kanilang mga kaaway na kapootan ang kaniyang bayan, para
abusuhin ang kaniyang mga lingkod. **26** Pinadala niya si
Moises, ang kaniyang lingkod, at si Aaron, na kaniyang pinili.
27 Isinagawa nila ang kaniyang mga himala sa mga taga-
Ehipto, ang kaniyang mga kababalaghan sa lupain ng Ham.
28 Nagpadala siya ng kadiliman at pinadilim ang lupain, pero
hindi sumunod sa kaniyang mga utos ang mga tao rito. **29**
Ginawa niyang dugo ang tubig at pinatay ang kanilang mga
isda. **30** Ang kanilang lupain ay napuno ng mga palaka,
kahit sa mga silid ng kanilang mga pinuno. **31** Nagsalita
siya, at dumating ang mga pulutong ng langaw at niknik sa
buong bansa nila. **32** Nagpadala siya ng yelo at ulan na may
kasamang kidlat at kulog sa kanilang lupain. **33** Winasak
niya ang kanilang ubasan at mga puno ng igos; at binali
niya ang mga puno sa kanilang bansa. **34** Nagsalita siya,
at dumating ang mga balang, napakaraming mga balang.
35 Kinain ng mga balang ang lahat ng gulayan sa kanilang
lupain; at kinain nila ang lahat ng mga pananim sa lupa.
36 Pinatay niya ang lahat ng panganay sa kanilang lupain,
ang mga unang bunga ng lahat ng kanilang kalakasan. **37**
Inilabas niya ang mga Israelita na may dalang pilak at ginto;
walang sinuman sa kaniyang angkan ang natisod sa daan.
38 Natuwa ang Ehipto nang (sila) ay umalis, dahil takot sa
kanila ang mga taga-Ehipto. **39** Ikinalat niya ang ulap para
maging takip at gumawa ng apoy para magbigay liwanag sa
gabi. **40** Humingi ng pagkain ang mga Israelita, at nagdala
siya ng mga pugo at binusog (sila) ng tinapay mula sa langit.
41 Biniyak niya ang malaking bato, at bumulwak ang tubig
mula rito; umagos ito sa ilang tulad ng ilog. **42** Dahil inaalala
niya ang kaniyang banal na pangako na kaniyang ginawa kay
Abraham na kaniyang lingkod. **43** Inilabas niya ang kaniyang
bayan na may kagalakan, ang kaniyang pinili na may sigaw
ng katagumpayan. **44** Ibinigay niya sa kanila ang mga lupain
ng mga bansa; inangkin nila ang mga kayamanan ng mga
tao **45** nang sa gayon ay mapanatili nila ang kaniyang mga
alituntunin at sundin ang kaniyang mga kautusan. Purihin si
Yahweh.

106 Purihin si Yahweh. Magpasalamat kay Yahweh,
dahil siya ay mabuti, dahil ang kaniyang katapatan
sa tipan ay mananatili magpakailanman. **2** Sinong
makapagsasalaysay ng mga makapangyarihang gawa ni
Yahweh o makapagpapahayag sa lahat ng kaniyang mga
kapuri-puring gawa nang buong-buo? **3** Mapalad silang
gumagawa ng tama, at laging makatuwiran ang mga gawa.
4 Alalahanin mo ako, Yahweh, noong nagpakita ka ng
kabutihang-loob sa iyong bayan; tulungan mo ako kapag
iniligtas mo (sila) **5** Pagkatapos, makikita ko ang kasaganahan
ng iyong hinirang, nagdiriwang ng may katuwaan ang iyong
bansa, at kaluwalhatian sa iyong mana. **6** Nagkasala kami
tulad ng aming mga ninuno; nakagawa kami ng mali, at
nakagawa kami ng kasamaan. **7** Ang aming ama ay hindi

pinahalagahan ang iyong kamangha-manghang mga gawa
sa Ehipto; hindi nila pinansin ang karamihan sa iyong mga
ginawa sa katapatan sa tipan; (sila) ay rebelde sa dagat,
sa Dagat ng Tambo. **8** Gayumpaman, iniligtas niya tayo
para sa kapakanan ng kaniyang pangalan para maihayag
ang kaniyang kapangyarihan. **9** Sinuway niya ang Dagat na
Tambo, at natuyo ito. Pagkatapos pinatnubayan niya (sila)
sa mga kalaliman, gaya ng sa ilang. **10** Iniligtas niya (sila)
mula sa kamay ng mga napopoot sa kanila, at iniligtas niya
(sila) mula sa kapangyarihan ng kaaway. **11** Pero tinabunan
ng tubig ang kanilang mga kalaban; walang nakaligtas sa
kanila ni isa. **12** Pagkatapos, naniwala (sila) sa kaniyang
mga salita, at inawit nila ang kaniyang papuri. **13** Pero
mabilis nilang kinalimutan ang kaniyang mga ginawa; hindi
nila hinintay ang mga tagubilin niya. **14** Mayroon silang
masidhing paghahangad sa ilang, at sinubok nila ang Diyos
sa disyerto. **15** Binigay niya sa kanila ang kanilang hiling,
pero nagpadala siya ng karamdaman na sumisira sa kanilang
mga katawan. **16** Sa kampo, nagselos (sila) kay Moises at
Aaron, ang banal na pari ni Yahweh. **17** Bumuka ang lupa at
nilamon si Dathan at tinakpan ang mga tagasunod ni Abiram.
18 Nagningas ang apoy sa kanilang kalagitnaan; sinunog ng
apoy ang mga masasama. **19** Gumawa (sila) ng guya sa
Horeb at sumamba sa larawang metal. **20** Ipinagpalit nila ang
kaluwalhatian ng Diyos para sa larawan ng isang toro na
kumakain ng damo. **21** Nilimot nila ang Diyos na kanilang
tagapagligtas, ang gumawa ng mga dakilang gawa sa Ehipto.
22 Gumawa siya ng mga kahanga-hangang bagay sa lupain
ng Ham at makapangyarihang gawa sa Dagat ng Tambo. **23**
Ipag-uutos niya ang kanilang pagkalipol, kung hindi si Moises,
na kaniyang hinirang, ay namagitan sa kaniya sa puwang
para pawiin ang kaniyang galit mula sa pagkakalipol nila. **24**
Hinamak nila ang masaganang lupain; hindi (sila) naniniwala
sa kaniyang pangako, **25** pero nagrereklamo (sila) sa loob
ng kanilang mga tolda, at hindi (sila) sumunod kay Yahweh.
26 Kaya itinaas niya ang kaniyang kamay at sumumpa sa
kanila na hindi niya hahayaang mamatay (sila) sa disyerto,
27 ikakalat ang mga kaapu-apuhan sa mga bansa, at ikakalat
(sila) sa lupain ng mga dayuhan. **28** Sumamba (sila) kay Baal
sa Peor at kinain ang mga alay na handog sa mga patay.
29 Siya ay inuudyukan nila sa kanilang mga gawa, at ang
salot ay kumalat sa kanila. **30** Pagkatapos tumayo si Pinehas
para mamagitan, at ang salot ay tumigil. **31** Ibinilang ito
sa kaniya na isang matuwid na gawa sa lahat ng salinlahi
magpakailanman. **32** Ginalit nila si Yahweh sa katubigan ng
Meriba, at nagdusa si Moises dahil sa kanila. **33** Pinasama
nila ang loob ni Moises, at nagsalita siya ng masakit. **34**
Hindi nila nilipol ang mga bansa gaya ng iniutos ni Yahweh
sa kanila, **35** pero nakisalamuha (sila) sa mga bansa at
ginaya ang kanilang mga pamamaraan **36** at sinamba ang
kanilang mga diyus-diyosan, na naging patibong sa kanila. **37**
Inalay nila ang kanilang mga anak na lalaki at babae sa mga
demonyo. **38** Dumanak ang dugo ng mga walang kasalanan,
ang dugo ng kanilang mga anak na lalaki at babae, na
kanilang inalay sa diyus-diyosan ng Canaan, at nilapastangan
nila ang lupain sa pagdanak ng dugo. **39** Nadungisan (sila)
dahil sa kanilang mga gawa; sa kanilang mga kilos, katulad
(sila) ng mga babaeng bayaran. **40** Kaya nagalit si Yahweh
sa kaniyang bayan, at hinamak niya ang kaniyang sariling
bayan. **41** Ibinigay niya (sila) sa kamay ng mga bansa, at
pinamunuan (sila) ng mga napopoot sa kanila. **42** Inapi (sila)
ng kanilang mga kaaway, at (sila) ay pinasakop sa kanilang
kapangyarihan. **43** Maraming beses, pumunta siya para
tulungan (sila) pero nanatili silang naghihimagsik at ibinaba
(sila) dahil sa sarili nilang kasalanan. **44** Gayumpaman,
binigyan niya ng pansin ang kanilang kahirapan nang narinig
niya ang kanilang daing para sa tulong. **45** Inalala niya ang
kaniyang pangako at nahabag dahil sa kaniyang katapatan
sa tipan. **46** Dinulot niya na maawa sa kanila ang lahat ng
kanilang mga mananakop. **47** Iligtas mo kami, Yahweh, aming
Diyos. Tipunin mo kami mula sa mga bansa para magbigay
kami ng pasasalamat sa iyong banal na pangalan at luwalhati
sa iyong mga papuri. **48** Si Yahweh nawa, ang Diyos ng
Israel, ay purihin mula sa lahat ng panahon. Ang lahat ng tao
ay sumagot ng, “Amen.” Purihin si Yahweh. Ikalimang Aklat

107 Magpasalamat kay Yahweh, dahil sa kaniyang
kabutihan at ang kaniyang katapatan sa tipan ay
mananatili magpakailanman. **2** Hayaang magsalita ang
mga tinubos ni Yahweh, ang kaniyang mga sinagip mula
sa kapangyarihan ng kaaway. **3** Tinipon niya (sila) mula sa
ibang mga lupain ng dayuhan, mula sa silangan at kanluran,
mula sa hilaga at mula sa timog. **4** Naligaw (sila) sa ilang
sa disyertong daan at walang lungsod na natagpuan para
matirhan. **5** Dahil gutom at uhaw (sila) nanghina (sila) sa
kapaguran. **6** Pagkatapos tumawag (sila) kay Yahweh sa
kanilang pagkabalisa, at sinagip niya (sila) mula sa kagipitan.
7 Pinangunahan niya (sila) sa tuwid na landas para mapunta
(sila) sa lungsod para manirahan. **8** O papupurihan si Yahweh
ng mga tao dahil sa kaniyang katapatan sa tipan at para
sa mga kamangha-manghang bagay na kaniyang ginawa
sa sangkatauhan! **9** Dahil panapawi niya ang pananabik
nilang mga nauuhaw, at ang mga pagnanasa nilang mga
gutom ay kaniyang pinupuno ng magagandang bagay. **10**
Naupo ang ilan sa kadiliman at sa lumbay, mga bilanggo
sa kalungkutan at pagkagapos. **11** Dahil nagrebelde (sila)
laban sa salita ng Diyos at tinanggihan ang tagubilin ng nasa
Kataas-taasan. **12** Ibinaba niya ang kanilang mga puso sa
paghihirap; Natisod (sila) at wala ni isa ang tumulong sa
kanila. **13** Kaya tumawag (sila) kay Yahweh sa kanilang
problema at inalis niya (sila) mula sa kanilang kagipitan.
14 Inalis niya (sila) mula sa kadiliman at lumbay at nilagot
ang kanilang pagkakatali. **15** Magpupuri ang mga taong
iyon kay Yahweh dahil sa kaniyang katapatan sa tipan
at para sa mga kamangha-manghang bagay na kaniyang
ginawa sa sangkatauhan! **16** Dahil winasak niya ang mga
tarangkahan na tanso at pinutol ang mga bakal na rehas.
17 Hangal (sila) sa kanilang suwail na mga pamamaraan at
naghihirap dahil sa kanilang mga kasalanan. **18** Nawalan
(sila) ng pagnanais na kumain ng kahit na anong pagkain
at napalapit (sila) sa mga tarangkahan ng kamatayan. **19**
Kaya (sila) ay tumawag kay Yahweh sa kanilang problema at
inalis niya (sila) mula sa kagipitan. **20** Ipinadala niya ang
kaniyang salita at pinagaling (sila) at sinagip niya (sila) mula
sa kanilang pagkawasak. **21** Papupurihan nang mga taong
iyon si Yahweh dahil sa kaniyang katapatan sa tipan at dahil
sa mga kamangha-manghang bagay na kaniyang ginawa
para sa sangkatauhan! **22** Hayaan mo silang maghandog ng
pasasalamat at magpahayag ng kaniyang mga ginawa sa
pag-aawitan. **23** Naglakbay ang iba sa dagat sa barko at
nagnegosyo sa ibang bansa. **24** Nakita nila ang mga gawa ni
Yahweh at kaniyang kababalaghan sa mga dagat. **25** Dahil
ipinag-utos niya at ginising ang hangin ng bagyo na nagpaalon
sa karagatan. **26** Umabot ito sa himpapawid; bumaba (sila)

sa pinakamalalim na lugar. Ang kanilang mga buhay ay
nalusaw ng pagkabalisa. **27** Nayanig (sila) at sumuray-suray
tulad ng mga lasinggero at (sila) ay nasa dulo ng kanilang
diwa. **28** At tumawag (sila) kay Yahweh sa kanilang problema
at inalis niya (sila) sa kanilang pagkabalisa. **29** Pinayapa
niya ang bagyo at pinatahimik ang mga alon. **30** Nagdiwang
(sila) dahil kumalma ang dagat at dinala niya (sila) sa nais
nilang daungan. **31** Nawa papupurihan ng mga taong iyon si
Yahweh dahil sa kaniyang katapatan sa tipan at dahil sa mga
kamangha-manghang bagay na kaniyang ginawa para sa
sangkatauhan! **32** Hayaan silang dakilain siya sa pagtitipon ng
mga tao at papurihan siya sa samahan ng mga nakatatanda.
33 Ginagawa niyang ilang ang mga ilog, tuyong lupa ang
mga bukal na tubig, **34** at tigang na lupa ang matabang lupa
dahil sa kasamaan ng mga tao rito. **35** Ginagawa niyang
paliguan ang ilang at mga bukal na tubig ang tuyong lupa. **36**
Doon pinapatira niya ang nagugutom at (sila) ay nagtayo ng
isang lungsod para tirahan. **37** Gumagawa (sila) ng isang
lungsod para maglagay ng bukirin para taniman ng ubasan,
at para mamunga ito ng masaganang ani. **38** Pinagpala
niya (sila) para maging napakarami. Hindi niya hinayaan ang
kanilang mga baka na mabawasan ng bilang. **39** Nawala
(sila) at ibinaba sa pamamagitan ng kagipitan at paghihirap.
40 Nagbuhos siya ng galit sa mga pinuno at nagdulot sa
kanila na maligaw sa ilang, kung saan walang mga daan. **41**
Pero iniingatan niya ang nangangailangan mula sa sakit at
inilagaan ang kaniyang mga pamilya tulad ng isang kawan. **42**
Makikita ito ng matuwid at magdiriwang at mananahimik ang
kasamaan. **43** Dapat tandaan ng sinuman ang mga bagay na
ito at magnilay-nilay sa tipan na pagkilos ni Yahweh.

108 Nakatuon ang aking puso, O Diyos; aawit ako,
oo, aawit ako ng mga papuri kasama ng aking
naparangalang puso. **2** Gising, lira at alpa; gigisingin ko ang
madaling araw. **3** Magbibigay ako ng pasasalamat sa iyo,
Yawheh, sa gitna ng mamamayan; aawit ako ng mga papuri
sa iyo sa mga bansa. **4** Dahil ang iyong katapatan sa tipan
ay dakila sa ibabaw ng kalangitan; at ang iyong pagiging
mapagkakatiwalaan ay umaabot sa himpapawid. **5** Itanghal
ka, O Diyos, sa ibabaw ng kalangitan, at nawa ang iyong
kaluwalhatian ay maparangalan sa buong mundo. **6** Para
ang iyong mga minahal ay maligtas, sagipin mo kami ng
iyong kanang kamay at sagutin kami. **7** Nagsalita ang Diyos
sa kaniyang kabanalan; "Magdiriwang ako; hahatiin ko ang
Shekem at hahatiin ang lambak ng Sucot. **8** Akin ang Gilead,
at akin ang Manases; akin rin ang salakot ang Efraim; ang
Juda ang aking setro. **9** Ang Moab ang aking palanggana;
sa Edom itatapon ko ang aking sapatos; sisigaw ako sa
pagtatagumpay dahil sa Filistia. **10** Sino ang magdadala sa
akin sa matatag na bayan? Sino ang papatnubay sa akin sa
Edom?" **11** O Diyos, hindi mo ba kami tinalikuran? Hindi ka
pumunta sa digmaan kasama ng aming mga sundalo. **12**
Bigyan mo kami ng tulong laban sa kaaway, dahil walang
saysay ang tulong ng tao. **13** Magtatagumpay kami sa tulong
ng Diyos; tatapakan niya ang aming mga kaaway.

109 Diyos na aking pinupuri, huwag kang manahimik,
2 dahil nilulusob ako ng masasama at mapanlinlang;
nagsasabi (sila) ng mga kasinungalingan laban sa akin.
3 Pinalilibutan nila ako at nagsasabi nang mga bagay na
nakamumuhi, at nilulusob nila ako nang walang dahilan.
4 Kapalit ng pag-ibig ko ay ang paninirang-puri nila, pero
ipinapanalangin ko (sila) **5** Ginantihan nila ako ng kasamaan
para sa kabutihan at namumuhi (sila) sa aking pag-ibig. **6**
Maghirang ka ng masamang tao sa kaaway na katulad nila;
magtalaga ka ng tagapagbintang para tumayo sa kaniyang
kanang kamay. **7** Kapag siya ay hinatulan, nawa mapatunayan
siyang may-sala; nawa maituring na makasalanan ang
kaniyang panalangin. **8** Nawa umigsi ang kaniyang mga
araw; nawa may ibang kumuha ng kaniyang katungkulan.
9 Nawa ang kaniyang mga anak ay mawalan ng ama, at
nawa ang kaniyang asawang babae ay maging balo. **10**
Nawa mahibang at magmakaawa ang kaniyang mga anak,
na nanghihingi ng limos sa kanilang pag-alis sa kanilang
wasak na tahanan. **11** Nawa kunin ng pinagkakautangan ang
lahat ng kaniyang pag-aari; nawa nakawin ng mga dayuhan
ang kaniyang kinikita. **12** Nawa walang sinuman ang mag-
abot ng kabutihan sa kaniya; nawa walang sinuman ang
magkaroon ng awa sa kaniyang mga anak na walang ama.
13 Nawa ang kaniyang mga anak ay mawala; nawa ang
kanilang mga pangalan ay mabura sa susunod na salinlahi.
14 Nawa mabanggit ang kasalanan ng kaniyang mga ninuno
kay Yahweh; at nawa ang kasalanan ng kaniyang ina ay
hindi malimutan. **15** Nawa ang kanilang pagkakasala ay
palaging nasa harapan ni Yahweh; nawa burahin ni Yahweh
ang kanilang alaala mula sa mundong ito. **16** Nawa gawin ito
ni Yahweh dahil ang taong ito ay hindi kailanman nag-abala
na magpakita ng kahit anong katapatan sa tipan, pero sa
halip ay ginugulo ang mga api, mga nangangailangan, at
mga pinanghinaan ng loob sa kamatayan. **17** Inibig niya ang
pagsusumpa; nawa bumalik ito sa kaniya. Kinasusuklaman
niya ang pagpapala; nawa walang pagpapala ang dumating
sa kaniya. **18** Sinuotan niya ang kaniyang sarili ng sumpa
bilang kaniyang damit, at ang kaniyang sumpa ay pumasok sa
kaniyang kalooban gaya ng tubig, gaya ng langis sa kaniyang
mga buto. **19** Nawa ang mga sumpa ay maging gaya ng mga
damit na kaniyang sinusuot para balutan ang kaniyang sarili,
gaya ng sinturon na palagi niyang suot-suot. **20** Nawa ito ang
maging gantimpala ng aking mga tagapagbintang mula kay
Yahweh, mga nagsasabi ng masasamang bagay tungkol sa
akin. **21** Yahweh aking Panginoon, pakitunguhan mo ako
nang mabuti alang-alang sa ngalan mo. Dahil ang iyong
katapatan sa tipan ay mabuti, iligtas mo ako. **22** Dahil sa ako
ay naaapi at nangangailangan, at ang aking puso ay sugatan.
23 Naglalaho ako gaya ng anino sa gabi; niyugyog ako gaya
ng isang balang. **24** Humina ang aking mga tuhod mula sa
pag-aayuno; nagiging balat at buto na ako. **25** Hinamak ako
ng mga nagbibintang sa akin; kapag nakikita nila ako, iniiling
nila ang kanilang mga ulo. **26** Tulungan mo ako, O Yahweh
na aking Diyos; iligtas mo ako sa pamamagitan ng iyong
katapatan sa tipan. **27** Nawa malaman nila na ito ay iyong
gawain, na ikaw, Yahweh ang gumawa nito. **28** Kahit sumpain
nila ako, pakiusap pagpalain mo ako; kapag sinalakay nila
ako, nawa (sila) ay mapahiya, pero nawa ang iyong lingkod
ay magalak. **29** Nawa ang mga kaaway ko ay mabalutan ng
kahihiyan; nawa suotin nila ang kanilang kahihiyan gaya ng
isang balabal. **30** Sa pamamagitan ng aking bibig magbibigay
ako ng labis na pasasalamat kay Yahweh; pupurihin ko siya
sa gitna ng maraming tao. **31** Dahil siya ay tatayo sa kanang
kamay ng nangangailangan, para iligtas siya mula sa mga
nanghuhusga sa kaniya.

110 Sinabi ni Yahweh sa aking panginoon, "Umupo ka
sa aking kanang kamay hanggang ang iyong mga

kaaway ay gawin kong iyong tuntungan." **2** Hahawakan ni
Yahweh ang setro ng iyong kalakasan mula sa Sion; mamuno
ka sa iyong mga kaaway. **3** Ang iyong bayan ay susunod
sa iyo sa banal na kasuotan ng kanilang sariling kalooban
sa araw ng iyong kapangyarihan; mula sa sinapupunan ng
bukang liwayway ang iyong pagkabata ay mapapasaiyo gaya
ng hamog. **4** Sumumpa si Yahweh, at hindi magbabago:
"Ikaw ay isang pari magpakailanman, ayon sa paraan ni
Melkisedek." **5** Ang Panginoon ay nasa iyong kanang kamay.
Papatayin niya ang mga hari sa araw ng kaniyang galit. **6**
Hahatulan niya ang mga bayan; pupunuin niya ang lugar ng
digmaan ng mga bangkay; papatayin niya ang mga pinuno ng
maraming mga bansa. **7** Iinom siya sa batis sa tabi ng daan,
at pagkatapos ay ititingala niya ang kaniyang ulo pagkatapos
ng tagumpay.

111 Purihin si Yahweh. Magbibigay ako ng pasasalamat
kay Yahweh ng buong puso sa kapulungan ng
matutuwid, sa kanilang pagtitipon. **2** Ang mga gawain ni
Yahweh ay dakila, nananabik na hinihintay ng lahat nang
nagnanais sa kanila. **3** Ang kaniyang mga gawain ay dakila
at maluwalhati, at ang kaniyang katuwiran ay mananatili
magpakailanman. **4** Gumagawa siya ng mga kahanga-
hangang mga bagay na maaalala; si Yahweh ay mapagbigay-
loob at maawain. **5** Nagbibigay siya ng pagkain sa kaniyang
tapat na mga tagasunod. Palagi niyang inaalala ang kaniyang
tipan. **6** Ipinamalas niya ang kaniyang makapangyarihang mga
gawa sa kaniyang bayan sa pamamagitan ng pagbibigay sa
kanila ng mana sa mga bansa. **7** Ang mga gawain ng kaniyang
mga kamay ay mapagkakatiwalaan at makatarungan; lahat
ng kaniyang mga tagubilin ay maaasahan. **8** Pinatatag
(sila) magpakailanman, para masiyasat nang tapat at nang
wasto. **9** Nagbigay siya ng tagumpay sa kaniyang bayan;
itinalaga niya ang kaniyang tipan magpakailanman; banal at
kahanga-hanga ang kaniyang pangalan. **10** Ang parangalan
si Yahweh ay simula ng karunungan; ang mga gumagawa ng
kaniyang mga tagubilin ay mayroong mabuting pang-unawa.
Ang kaniyang kapurihan ay mananatili magpakailanman.

112 Purihin si Yahweh. Mapalad ang tao na sumusunod
kay Yahweh, na siyang labis na nagagalak sa
kaniyang mga kautusan. **2** Ang kaniyang mga kaapu-apuhan
ay magiging makapangyarihan sa mundo; ang salinlahi ng
maka-diyos ay pagpapalain. **3** Kasaganaan at kayamanan
ay nasa kaniyang tahanan; ang kaniyang katuwiran ay
mananatili magpakailanman. **4** Nagliliwanag ang ilaw sa
kadiliman para sa maka-diyos; siya ay mapagbigay-loob,
maawain, at makatarungan. **5** Umaayos ang buhay ng
taong nakikitungo nang may kahabagan at nagpapahiram
ng salapi, ng nagsasagawa ng kaniyang mga gawain nang
may katapatan. **6** Dahil siya ay hindi kailanman matitinag;
ang matuwid ay maaalala magpakailanman. **7** Hindi siya
natatakot sa masamang balita; siya ay panatag at nagtitiwala
kay Yahweh. **8** Mapayapa ang kaniyang puso, walang takot,
hanggang siya ay magtagumpay laban sa kaniyang mga
kaaway. **9** Bukas-palad siyang nagbibigay sa mga mahihirap;
ang kaniyang katuwiran ay nananatili magpakailanman; siya
ay maitataas nang may karangalan. **10** Makikita ito ng
masamang tao at magagalit; magngangalit ang kaniyang
mga ngipin at matutunaw; ang pagnanais ng masasama ay
mawawala.

113 Purihin si Yahweh. Purihin siya, kayong mga
lingkod ni Yahweh; purihin ang pangalan ni
Yahweh. **2** Pagpalain ang pangalan ni Yahweh, ngayon at
magpakailanman. **3** Mula sa pagsikat ng araw hanggang sa
paglubog nito, ang pangalan ni Yahweh ay dapat papurihan.
4 Itataas sa lahat ng mga bansa si Yahweh, at umaabot
hanggang kalangitan ang kaniyang kaluwalhatian. **5** Sino
ang katulad ni Yahweh ang ating Diyos, na nakaupo sa
kataas-taasan, **6** na nakatingin sa langit at sa lupa? **7**
Ibinabangon niya ang mahihirap mula sa alabok at itinataas
ang nangangailangan mula sa bunton ng abo, **8** para siya ay
makaupo kasama ng mga prinsipe, mga prinsepe ng kaniyang
bayan. **9** Binibigyan niya ng upuan ang babaeng baog na
nasa bahay tulad ng isang masayahing ina ng mga anak.
Purihin si Yahweh.

114 Nang lumabas ang Israel sa Ehipto, ang sambahayan
ni Jacob mula sa mga dayuhan na iyon, **2** ang
Juda ang naging banal niyang lugar, ang Israel ang kaniyang
kaharian. **3** Nakita ito ng dagat, at tumakas ito; umatras
ang Jordan. **4** Ang mga bundok ay lumukso na parang mga
tupa, ang mga burol ay lumukso na parang mga batang tupa.
5 Bakit ka tumakas, O dagat? Jordan, bakit ka tumakas?
6 Mga bundok, bakit kayo lumukso na parang mga tupa?
Kayong maliliit na burol, bakit kayo lumukso na parang batang
tupa? **7** Mayanig ka, O lupa, sa harap ng Panginoon, sa
presensiya ng Diyos ni Jacob. **8** Ginawa niyang lawa ng tubig
ang malaking bato, ginawa niyang bukal ng tubig ang matigas
na bato.

115 Huwag sa amin, O Yahweh, huwag sa amin, pero sa
iyong pangalan maibigay ang karangalan, dahil sa
iyong katapatan sa tipan. **2** Bakit sasabihin ng mga bansa,
"Saan naroon ang kanilang Diyos?" **3** Ang aming Diyos
ay nasa langit; ginagawa niya ang kaniyang maibigan. **4**
Ang diyos-diyosan ng mga bansa' ay pilak at ginto, gawa
sa mga kamay ng mga tao. **5** Silang mga diyos-diyosang
ay may mga bibig, pero (sila) ay hindi nagsasalita; mayroon
silang mga mata, pero hindi (sila) nakakakita; **6** mayroong
silang mga tainga, pero hindi (sila) nakakarinig; mayroong
silang mga ilong, pero hindi (sila) nakakaamoy; **7** Mayroon
silang mga kamay, pero hindi (sila) nakakaramdam; mayroon
silang mga paa, pero hindi (sila) nakakalakad; ni hindi nila
magawang magsalita sa kanilang mga bibig. **8** Silang mga
gumawa sa kanila ay tulad nila, gaya ng lahat ng nagtitiwala
sa kanila. **9** O Israel, magtiwala kayo kay Yahweh; siya ang
iyong saklolo at kalasag. **10** Ang tahanan ni Aaron, magtiwala
kayo kay Yahweh; siya ang iyong saklolo at kalasag. **11**
Kayong gumagalang kay Yahweh, magtiwala sa kaniya; siya
ang iyong saklolo at kalasag. **12** Pinapansin at pagpapalain
tayo ni Yahweh; kaniyang pagpapalain ang sambahayan
ng Israel; kaniyang pagpapalain ang sambahayan ni Aaron.
13 Kaniyang pagpapalain ang nagpaparangal sa kaniya,
kapwa bata at matanda. **14** Nawa palalaguin ni Yahweh ang
inyong bilang ng higit pa, kayo at ang inyong mga kaapu-
apuhan. **15** Pagpalain kayo ni Yahweh, na siyang gumawa ng
langit at lupa. **16** Ang kalangitan ay kay Yahweh; pero ang
lupa ay kaniyang ibinigay sa sangkatauhan. **17** Ang patay
ay hindi magpupuri kay Yahweh, ni sinumang bumaba sa
katahimikan; **18** Pero aming pagpapalain si Yahweh ngayon
at magpakailanman. Purihin si Yahweh.

116 Mahal ko si Yahweh dahil naririnig niya ang aking
tinig at mga pakiusap para sa awa. **2** Dahil siya ay
nakinig sa akin, ako ay tatawag sa kaniya habang ako ay
nabubuhay. **3** Ang mga tali ng kamatayan ay pinaligiran ako,
at ang mga patibong ng Sheol ay nasa harapan ko; aking
nadama ang hapis at kalungkutan. **(Sheol h7585)** **4** Pagkatapos
tumawag ako sa pangalan ni Yahweh: "Pakiusap O Yahweh,
iligtas mo ang buhay ko." **5** Maawain at makatarungan si
Yahweh; ang ating Diyos ay mahabagin. **6** Pinagtatanggol ni
Yahweh ang walang muwang; ako ay ibinaba, at kaniyang
iniligtas. **7** Maaaring bumalik ang aking kaluluwa sa lugar ng
kaniyang kapahingahan, dahil si Yahweh ay naging mabuti sa
akin. **8** Dahil iniligtas mo ang buhay ko mula sa kamatayan,
at ang mata ko mula sa mga luha, at ang mga paa ko mula sa
pagkatisod. **9** Maglilingkod ako kay Yahweh sa lupain ng mga
buhay. **10** Naniwala ako sa kaniya, kahit sinabi kong "Lubha
akong nahirapan. **11** Padalos-dalos kong sinabing, "Lahat
ng tao ay mga sinungaling." **12** Paano ako makakabayad
kay Yahweh sa lahat ng kabutihan niya sa akin? **13** Aking
itataas ang saro ng kaligtasan, at tatawag ako sa pangalan ni
Yahweh. **14** Aking tutuparin ang mga panata ko kay Yahweh
sa harapan ng kaniyang buong bayan. **15** Mahalaga sa
paningin ni Yahweh ang kamatayan ng kaniyang mga santo.
16 O Yahweh, tunay nga, ako ay iyong lingkod; ako ang iyong
lingkod, na anak ng iyong lingkod na babae; iyong kinalag ang
aking mga pagkakatali. **17** Aking iaalay sa iyo ang handog
na pasasalamat at tatawag sa pangalan ni Yahweh. **18**
Aking tutuparin ang mga panata ko kay Yahweh sa harapan
ng kaniyang buong bayan, **19** sa mga silid ng tahanan ni
Yahweh, sa inyong kalagitnaan, sa Jerusalem. Purihin si
Yahweh.

117 Purihin si Yahweh, lahat ng bansa; siya ay
parangalan, lahat ng mga tao. **2** Dahil ang
kanyang katapatan sa tipan ay dakila para sa atin, at
ang pagiging mapagkakatiwalaan ni Yahweh ay mananatili
magpakailanman. Purihin si Yahweh.

118 Magpasalamat kay Yahweh, dahil siya ay mabuti, ang
kaniyang katapatan sa tipan ay magpakailanman. **2**
Hayaangm magsabi ang Israel, "Ang kaniyang katapatan sa
tipan ay manananatili magpakailanman. **3** Hayaang magsabi
ang sambahayan ni Aaron, "Ang kaniyang katapatan sa
tipan ay mananatili magpakailanman. **4** Hayaang magsabi
ang mga matapat na tagasunod ni Yahaweh, "Ang kaniyang
katapatan sa tipan ay manananatili magpakailanman." **5**
Sa aking pagdurusa ay tumawag ako kay Yahweh; sinagot
ako ni Yahweh at pinalaya ako. **6** Si Yahweh ay kasama
ko; hindi ako matatakot; anong magagawa ng tao sa akin?
7 Si Yahweh ay katulong ko sa aking panig: kaya nakikita
ang tagumpay ko sa kanila na napopoot sa akin. **8** Mas
mabuting kumanlong kay Yahweh kaysa magtiwala sa tao. **9**
Mas mabuting magkubli kay Yahweh kaysa magtiwala sa mga
tao. **10** Nakapalibot sakin ang buong bansa; sa pangalan ni
Yahweh ay pinutol ko (sila) **11** Ako ay pinalilibutan nila; oo,
ako ay pinalilibutan nila; sa pangalan ni Yahweh ay pinutol ko
(sila) **12** Ako ay pinalibutan nila na parang mga bubuyog;
(sila) ay mabilis na naglaho na parang apoy sa gitna ng mga
tinik; sa pangalan ni Yahweh ay pinutol ko (sila) **13** Nilusob
nila ako para patumbahin, pero tinulungan ako ni Yahweh. **14**
Kalakasan at kagalakan ko si Yahweh, at siya ang nagligtas
sa akin. **15** Ang sigaw ng kagalakan ng tagumpay ay narinig
sa mga tolda ng matuwid; ang kanang kamay ni Yahweh ay
nananakop. **16** Ang kanang kamay ni Yahweh ay itinaas;
ang kanang kamay ni Yahweh ay nananakop. **17** Hindi ako
mamamatay, pero mabubuhay at magpapahayag ako ng
mga gawa ni Yahweh. **18** Pinarusahan ako ng malupit ni
Yahweh; pero hindi niya ako inilagay sa kamatayan. **19**
Buksan para sa akin ang mga tarangkahan ng katuwiran;
papasok ako sa kanila at magpapasalamat kay Yahweh.
20 Ito ang tarangkahan ni Yahweh; ang mga matuwid ay
papasok dito. **21** Ako ay magpapasalamat sa iyo dahil sinagot
mo ako, at ikaw ang naging kaligtasan ko. **22** Ang bato na
tinanggihan ng mga nagtayo ay naging panulukang bato. **23**
Ito ay gawa ni Yahweh; kagila-gilalas ito sa harap ng ating
mga mata. **24** Ito ang araw na kumilos si Yahweh; tayo ay
magalak at magsaya. **25** Pakiusap, O Yahweh, bigyan mo
kami ng tagumpay! Pakiusap, O Yahweh, bigyan mo kami ng
tagumpay! **26** Pagpapalain siyang dumarating sa pangalan ni
Yahweh; pinagpapala ka namin mula sa tahanan ni Yahweh.
27 Si Yahweh ay Diyos, at binigyan niya kami ng liwanag; itali
ninyo ang handog ng mga panali sa mga sungay ng altar. **28**
Ikaw ang aking Diyos, at magpapasalamat ako sa iyo; ikaw
ang aking Diyos, ikaw ang aking itataas. **29** O, magpasalamat
kay Yahweh; dahil siya ay mabuti; ang kaniyang katapatan sa
tipan ay mananatili magpakailanman.

119 Mapalad silang malinis ang mga kaparaanan, silang
lumalakad ayon sa batas ni Yahweh. **2** Mapalad
silang pinapanatili ang kaniyang banal na mga kautusan,
silang buong pusong naghahanap sa kaniya. **3** Wala silang
ginagawang kamalian; lumalakad (sila) sa kaniyang mga
kaparaanan. **4** Inutusan mo kaming ingatan ang iyong mga
tagubilin para masunod namin ito nang mabuti. **5** O, tatatag
ako sa pagsunod sa iyong mga alituntunin! **6** Pagkatapos,
hindi ako malalagay sa kahihiyan kapag iniisip ko ang lahat
ng iyong mga kautusan. **7** Taos-puso akong magpapasalamat
sa iyo kapag ang matuwid mong mga utos ay natutunan ko.
8 Susundin ko ang iyong mga alituntunin; huwag mo akong
iwanang nag-iisa. BETH **9** Paano pananatilihing dalisay ng
isang kabataan ang kaniyang landas? Sa pamamagitan ng
pagsunod sa iyong salita. **10** Busong puso kitang hahanapin;
huwag mo akong hayaang malihis mula sa iyong mga
kautusan. **11** Iningatan ko ang iyong salita sa aking puso para
hindi ako magkasala laban sa iyo. **12** Purihin ka, O Yahweh;
ituro mo sa akin ang iyong mga alituntunin. **13** Ipinahayag
ng aking bibig ang lahat nang matuwid na utos na ipinakita
mo. **14** Nagagalak ako sa paglakad sa mga utos mo sa tipan
higit pa sa lahat ng kayamanan. **15** Pagninilayan ko ang
iyong mga tagubilin at bibigyang-pansin ang mga kaparaanan
mo. **16** Nasisiyahan ako sa iyong mga alituntunin; salita mo
ay hindi ko kalilimutan. GIMEL. **17** Maging mabuti ka sa
iyong lingkod para mabuhay ako at mapanatili ang iyong
salita. **18** Buksan mo ang aking mga mata para makita ko sa
batas mo ang mga kahanga-hangang bagay. **19** Isa akong
dayuhan sa lupain, huwag mong itago ang mga kautusan mo
sa akin. **20** Dinudurog ang mga nasa ko ng pananabik na
malaman ang matuwid mong mga utos sa lahat ng oras. **21**
Itinutuwid mo ang mga mapagmataas, ang mga isinumpa at
ang mga naligaw mula sa iyong mga kautusan. **22** Ilayo mo
ako mula sa kahihiyan at panghahamak dahil sinunod ko ang
mga utos mo sa tipan. **23** Kahit na pinagpaplanuhan ako ng
masama at sinisiraan ng mga namumuno, pinag-iisipan nang
mabuti ng lingkod mo ang iyong mga alituntunin. **24** Ang mga

utos mo sa tipan ang kasiyahan ko, at ito ang aking mga
tagapayo. DALETH 25 Nakakapit sa alabok ang buhay ko!
Bigyan mo ako ng buhay sa pamamagitan ng salita mo. 26
Sinabi ko sa iyo ang aking mga kaparaanan at tinugon mo
ako; ituro mo sa akin ang iyong mga alituntunin. 27 Ipaunawa
mo sa akin ang mga kaparaanan ng mga tagubilin mo, para
mapag-isipan ko nang mabuti ang mga kamangha-manghang
katuruan mo. 28 Tinabunan ako ng kalungkutan! Palakasin
mo ako sa pamamagitan ng iyong salita. 29 Ilayo mo ako
sa landas ng pandaraya; magiliw mong ituro sa akin ang
iyong batas. 30 Pinili ko ang landas ng katapatan; lagi kong
ginagawa ang matuwid mong mga utos. 31 Kumakapit ako sa
mga utos mo sa tipan; huwag mo akong hayaang mapahiya,
Yahweh. 32 Tatakbo ako sa landas ng mga kautusan mo
dahil pinataba mo ang aking puso na gawin ito. HE. 33 Ituro
mo, Yahweh, ang pamamaraan ng iyong mga alituntunin, at
iingatan ko ang mga ito hanggang sa katapusan. 34 Bigyan
mo ako ng pang-unawa at iingatan ko ang iyong utos; buong
puso ko itong susundin. 35 Gabayan mo ako sa landas ng
mga kautusan mo dahil nasisiyahan akong lumakad dito. 36
Akayin mo ang aking puso sa iyong tipan at ilayo mula sa
mga bagay na hindi makatuwiran. 37 Ibaling mo ang aking
mga mata mula sa pagtingin sa mga bagay na walang halaga;
pasiglahin mo ako sa mga kaparaanan mo. 38 Tuparin mo
alang-alang sa iyong lingkod ang mga pangakong ginawa mo
para sa mga nagpaparangal sa iyo. 39 Alisin mo sa akin ang
mga panlalait na kinatatakutan ko, dahil mabuti ang matuwid
mong paghatol. 40 Tingnan mo, nananabik ako para sa
iyong tagubilin; panatilihin mo akong buhay sa pamamagitan
ng iyong matuwid na pagpapalaya. VAV. 41 Iparanas mo
sa akin, Yahweh, ang pag-ibig mong hindi nagmamaliw—
ang kaligtasan mo ayon sa iyong pangako; 42 para may
itutugon ako sa mga nangungutya sa akin, dahil nagtitiwala
ako sa iyong salita. 43 Huwag mong alisin sa aking bibig ang
salita ng katotohanan, dahil naghintay ako para sa matuwid
mong mga utos. 44 Patuloy kong susundin ang iyong batas
magpakailanpaman. 45 Maglalakad ako nang ligtas, dahil
hinahanap ko ang iyong mga tagubilin. 46 Magsasalita ako
tungkol sa mga banal mong utos sa harap ng mga hari at hindi
mahihiya. 47 Nasisiyahan ako sa iyong mga kautusan, na
lubos kong minamahal. 48 Itataas ko ang aking mga kamay sa
iyong mga kautusan, na aking minamahal. Pag-iisipan kong
mabuti ang iyong mga alituntunin. ZAYIN. 49 Alalahanin mo
ang mga ipinangako mo sa iyong lingkod dahil binigyan mo
ako ng pag-asa. 50 Ito ang kaaliwan ko sa aking paghihirap:
na pinapanatili akong buhay ng pangako mo. 51 Hinahamak
ako ng mga mapagmalaki, pero hindi ako tumalikod sa iyong
batas. 52 Inisip ko ang tungkol sa mga matuwid mong utos
noong unang panahon, Yahweh, at inaaliw ko ang aking sarili.
53 Napuno ako ng matinding galit dahil sa mga masasama na
hindi sumusunod sa iyong batas. 54 Ang mga alituntunin mo
ang naging mga awit ko sa bahay na pansamantala kong
tinitirhan. 55 Iniisip ko ang pangalan mo sa gabi, Yahweh,
at iniingatan ang iyong batas. 56 Ito ang naging gawain
ko dahil sinunod ko ang mga tagubilin mo. HETH. 57 Si
Yahweh ang kabahagi ko; napagpasiyahan kong sundin ang
kaniyang mga salita. 58 Buong puso kong hinihiling ang
iyong kagandahang-loob; maging mahabagin ka sa akin gaya
ng pinangako ng iyong salita. 59 Siniyasat ko ang aking
mga pamumuhay at binaling ko ang aking mga paa sa iyong
mga utos. 60 Nagmamamadali ako at hindi ipinagpaliban
ang pagsunod sa iyong mga kautusan. 61 Nabitag ako ng
lubid ng masasama; hindi ko kinalimutan ang iyong batas. 62
Bumabangon ako nang hatinggabi para magpasalamat sa
iyo dahil sa matuwid mong mga utos. 63 Kasamahan ako
ng lahat ng mga nagpaparangal sa iyo, ng lahat ng mga
sumusunod sa mga tagubilin mo. 64 Ang mundo, Yahweh,
ay puno ng katapatan mo sa tipan; ituro mo sa akin ang
iyong mga alituntunin. TETH 65 Gumawa ka ng kabutihan sa
iyong lingkod, Yahweh, sa pamamagitan ng iyong salita. 66
Turuan mo ako ng tamang pagpapasya at pang-unawa, dahil
naniniwala ako sa mga kautusan mo. 67 Bago ako nasaktan,
naligaw ako, pero ngayon, sumusunod ako sa salita mo. 68
Mabuti ka at ikaw lang ang siyang gumagawa ng kabutihan;
ituro mo sa akin ang iyong alituntunin. 69 Siniraan ako sa
mga kasinungalingan ng mayayabang, pero buong puso kong
pinapanatili ang mga tagubilin mo. 70 Tumigas ang kanilang
mga puso, pero nasisiyahan ako sa batas mo. 71 Nakabubuti
para sa akin na naghirap ako para matutunan ko ang mga
alituntunin mo. 72 Mas mahalaga ang mga tagubilin mula
sa iyong bibig kaysa sa libo-libong piraso ng ginto at pilak.
YOD 73 Ang mga kamay mo ang gumawa at humubog sa
akin; bigyan mo ako ng pang-unawa para matutunan ko ang
mga kautusan mo. 74 Matutuwa ang mga nagpaparangal
sa iyo kapag nakikita nila ako dahil nakatagpo ako ng pag-
asa sa iyong salita. 75 Alam ko, Yahweh, na makatarungan
ang mga utos mo, at sa katapatang ito, pinahirapan mo ako.
76 Hayaan mong aliwin ako ng katapatan mo sa tipan gaya
ng ipinangako mo sa iyong lingkod. 77 Kahabagan mo ako
para mabuhay ako, dahil ang batas mo ang kasiyahan ko. 78
Hayaan mong malagay sa kahihiyan ang mga mapagmalaki,
dahil siniraan nila ako; pero magninilay ako sa mga tagubilin
mo. 79 Nawa bumalik sa akin ang mga nagpaparangal sa iyo,
silang mga nakakaalam ng mga utos mo sa tipan. 80 Maging
malinis nawa ang aking puso na may paggalang sa mga
alituntunin mo para hindi ako malagay sa kahihiyan. KAPH.
81 Nanghihina ako nang may pananabik na ako ay iyong
sagipin! Umaasa ako sa iyong salita! 82 Nananabik ang aking
mga mata na makita ang iyong pinangako; kailan mo kaya ako
aaliwin? 83 Dahil naging tulad ako ng pinauusukang sisidlan
ng alak; hindi ko kinakalimutan ang iyong mga alituntunin.
84 Gaano katagal ito pagtitiisan ng iyong lingkod; kailan
mo hahatulan ang mga umuusig sa akin? 85 Naghukay ng
malalim ang mga mapagmalaki para sa akin, na nilalabag ang
iyong batas. 86 Lahat ng mga kautusan mo ay maaasahan;
inuusig ako ng mga tao nang may kamalian; tulungan mo ako.
87 Halos tapusin nila ang buhay ko sa mundo, pero hindi ko
itinakwil ang mga tagubilin mo. 88 Panatilihin mo akong buhay
gaya ng ipinangako ng katapatan mo sa tipan, para maingatan
ko ang sinabi mo sa mga utos mo sa tipan. LAMEDH. 89
Mananatili ang salita mo, Yahweh, magpakailanman; matatag
ang salita mo sa kalangitan. 90 Mananatili ang katapatan
mo sa lahat ng salinlahi; itinatag mo ang mundo, at ito ay
mananatili. 91 Nagpapatuloy hanggang ngayon ang lahat
ng mga bagay, gaya ng sinabi mo sa matuwid mong mga
utos, dahil mga lingkod mo ang lahat ng mga bagay. 92
Kung hindi ko naging kasiyahan ang iyong batas, namatay
na sana ako sa aking paghihirap. 93 Hindi ko kailanman
makakalimutan ang mga tagubilin mo, dahil sa pamamagitan
nito, pinanatili mo akong buhay. 94 Ako ay sa iyo; iligtas
mo ako, dahil hinahanap ko ang mga tagubilin mo. 95 Ang
mga masasama ay naghahanda para ako ay sirain, pero
uunawain ko ang mga utos mo sa tipan. 96 Nakita ko na may
hangganan ang lahat ng bagay, pero malawak ang iyong

mga kautusan at walang hangganan. MEM. **97** O iniibig
ko ang iyong batas! Ito ang pinagninilayan ko buong araw.
98 Higit akong pinatatalino ng mga kautusan mo kaysa sa
mga kaaway ko, dahil lagi kong kasama ang mga kautusan
mo. **99** Mayroon akong higit na pang-unawa kaysa sa lahat
ng aking mga guro, dahil pinagninilayan ko ang mga utos
mo sa tipan. **100** Higit akong nakauunawa kaysa sa mga
nakatatanda sa akin; dahil ito sa pagsunod ko sa iyong mga
tagubilin. **101** Tumalikod ako mula sa landas ng kasamaan
para masunod ko ang salita mo. **102** Hindi ako tumalikod
mula sa matuwid mong mga utos dahil tinuruan mo ako. **103**
Napakatamis sa aking panlasa ang iyong mga salita, oo, mas
matamis kaysa sa pulot sa aking bibig! **104** Sa pamamagitan
ng mga tagubilin mo, natamo ko ang tamang pagpapasiya;
kaya nga kinapopootan ko ang bawat maling paraan. NUN.
105 Ang salita mo ay ilawan ng aking mga paa at liwanag
para sa aking landas. **106** Nangako ako at pinagtibay ko
ito, na susundin ko ang mga utos mo. **107** Labis akong
nasasaktan; panatilihin mo akong buhay, Yahweh, gaya ng
ipinangako mo sa iyong salita. **108** Pakiusap, tanggapin mo
Yahweh ang kusang-loob na mga alay ng aking bibig, at
ituro mo sa akin ang matuwid mong mga utos. **109** Nasa
kamay ko palagi ang aking buhay, pero hindi ko kinalilimutan
ang iyong batas. **110** Naglagay ng patibong para sa akin
ang mga masasama, pero hindi ako naligaw mula sa mga
tagubilin mo. **111** Inaangkin ko ang mga utos mo sa tipan
bilang aking mana magpakailanman, dahil ito ang kagalakan
ng aking puso. **112** Nakalaan ang aking puso sa pagsunod sa
mga alituntunin mo magpakailanman hanggang sa wakas.
SAMEKH. **113** Galit ako sa mga walang paninindigan, pero
mahal ko ang iyong batas. **114** Ikaw ang aking kublihan at
kalasag; naghihintay ako para sa iyong salita. **115** Lumayo
kayo sa akin, kayong mga gumagawa ng masama, para
masunod ko ang mga kautusan ng aking Diyos. **116** Palakasin
mo ako sa pamamagitan ng iyong salita para mabuhay ako
at hindi mapahiya sa aking inaasahan. **117** Tulungan mo
ako at magiging ligtas ako; lagi kong pinagninilayan ang
mga alituntunin mo. **118** Itinatakwil mo ang lahat ng mga
nalilihis mula sa iyong mga alituntunin, dahil mapanlinlang
at hindi maaasahan ang mga taong iyon. **119** Inaalis mo
ang lahat ng masasama sa mundo katulad ng dumi; kaya
nga, minamahal ko ang banal mong mga kautusan. **120**
Nanginginig ang aking katawan sa takot sa iyo, at natatakot
ako sa matuwid mong mga utos. AYIN. **121** Ginagawa ko
kung ano ang makatarungan at matuwid; huwag mo akong
iwanan sa mga nang-aapi sa akin. **122** Siguraduhin mo ang
kapakanan ng iyong lingkod, huwag mong hayaang apihin
ako ng mga mapagmalaki. **123** Napapagal ang aking mga
mata sa paghihintay para sa iyong kaligtasan at sa matuwid
mong salita. **124** Ipakita mo sa iyong lingkod ang katapatan
mo sa tipan, at ituro mo sa akin ang iyong mga alituntunin.
125 Ako ay iyong lingkod; bigyan mo ako ng pang-unawa
para malaman ko ang mga utos mo sa tipan. **126** Oras na
para kumilos si Yahweh, dahil nilalabag ng mga tao ang
iyong batas. **127** Tunay ngang minamahal ko ang iyong mga
kautusan higit sa ginto, higit sa purong ginto. **128** Kaya nga,
sumusunod ako nang mabuti sa lahat ng mga tagubilin mo,
at napopoot ako sa bawat landas ng kamalian. PE. **129**
Kahanga-hanga ang mga patakaran mo, kaya nga sinusunod
ko ang mga ito. **130** Ang paglalahad ng mga salita mo ay
nagbibigay ng liwanag; nagbibigay ito ng pang-unawa sa
mga hindi naturuan. **131** Binubuksan ko ang aking bibig at
humihingal dahil nananabik ako para sa mga kautusan mo.
132 Humarap ka sa akin at mahabag, gaya ng lagi mong
ginagawa para sa mga nagmamahal sa iyong pangalan. **133**
Akayin mo ang aking mga yapak sa pamamagitan ng iyong
salita; huwag mong hayaang pamunuan ako ng kahit anong
kasalanan. **134** Tubusin mo ako mula sa pang-aapi ng mga tao
para masunod ko ang mga tagubilin mo. **135** Hayaan mong
magliwanag ang iyong mukha sa iyong lingkod, at ituro mo sa
akin ang iyong mga alituntunin. **136** Napakaraming mga luha
ang umaagos mula sa aking mga mata dahil hindi sinusunod
ng mga tao ang iyong batas. TSADHE. **137** Matuwid ka,
Yahweh, at makatarungan ang mga utos mo. **138** Matuwid
at matapat mong ibinigay ang mga utos mo sa tipan. **139**
Winasak ako ng galit dahil kinakalimutan ng mga kalaban ko
ang mga salita mo. **140** Labis nang nasubok ang iyong salita,
at iniibig ito ng iyong lingkod. **141** Ako ay walang halaga at
inalipusta, pero hindi ko pa rin kinalilimutan ang mga tagubilin
mo. **142** Ang katarungan mo ay matuwid magpakailanman, at
ang batas mo ay mapagkakatiwalaan. **143** Kahit na natagpuan
ako ng bagabag at paghihirap, ang kautusan mo pa rin ang
aking kasiyahan. **144** Ang mga utos mo sa tipan ay matuwid
magpakailanman; bigyan mo ako ng pang-unawa para ako
ay mabuhay. QOPH. **145** Nanawagan ako ng buong puso,
"Sagutin mo ako, Yahweh, iingatan ko ang mga alituntunin
mo. **146** Tumatawag ako sa iyo; iligtas mo ako, at susundin
ko ang mga utos mo sa tipan. **147** Bumabangon ako bago
sumikat ang araw at humihingi ng tulong. Umaasa ako sa
mga salita mo. **148** Mulat ang aking mga mata bago magpalit
ng mga yugto ang gabi, para mapagnilayan ko ang mga salita
mo. **149** Dinggin mo ang aking tinig sa katapatan mo sa tipan;
panatilihin mo akong buhay, Yahweh, gaya ng ipinangako mo
sa matuwid mong mga utos. **150** Papalapit nang papalapit
sa akin ang mga umuusig sa akin, pero malayo (sila) sa
iyong batas. **151** Ikaw ay malapit, Yahweh, at lahat ng mga
kautusan mo ay mapagkakatiwalaan. **152** Natutunan ko noon
mula sa mga utos mo sa tipan na itinakda mo ang mga ito
magpakailanman. RESH **153** Tingnan mo ang aking mga
paghihirap at tulungan mo ako, dahil hindi ko kinalilimutan
ang batas mo. **154** Ipagtanggol mo ang aking kapakanan
at tubusin ako; ingatan mo ako gaya ng ipinangako mo sa
iyong salita. **155** Malayo ang kaligtasan mula sa masasama,
dahil hindi nila minamahal ang iyong alituntunin. **156** Dakila
ang iyong mahabaging mga gawa, Yahweh; panatilihin mo
akong buhay gaya ng lagi mong ginagawa. **157** Marami
ang aking mga taga-usig at kaaway, pero hindi pa rin ako
tumalikod sa mga utos mo sa tipan. **158** Tinitingnan ko
ng may pagkasuklam ang mga mandaraya dahil hindi nila
sinusunod ang iyong salita. **159** Tingnan mo kung gaano
ko minamahal ang mga tagubilin mo; panatilihin mo akong
buhay, Yahweh, gaya ng ipinangako mo sa pamamagitan
ng katapatan mo sa tipan. **160** Ang diwa ng iyong salita ay
mapagkakatiwalaan; bawat isa sa mga utos mo ay mananatili
magpakailanman. SHIN. **161** Inuusig ako ng mga prinsipe ng
walang dahilan; nanginginig ang aking puso, takot na suwayin
ang iyong salita. **162** Nagagalak ako sa iyong salita tulad ng
nakahanap ng malaking gantimpala. **163** Kinapopootan ko
at kinasusuklaman ang kasinungalingan, pero minamahal
ko ang iyong batas. **164** Pitong beses sa isang araw kitang
pinupuri dahil sa matuwid mong mga utos. **165** Malaking
kapayapaan ang nakakamtan ng mga nagmamahal sa batas
mo, walang makatitisod sa kanila. **166** Naghihintay ako para
sa iyong kaligtasan, Yahweh, at sinusunod ko ang iyong mga

kautusan. **167** Sinusunod ko ang mga banal mong kautusan
at labis ko itong minamahal. **168** Iniingatan ko ang mga
tagubilin mo at banal na kautusan, dahil alam mo ang lahat
ng ginagawa ko. TAV. **169** Pakinggan mo ang aking iyak ng
paghingi ng tulong, Yahweh; bigyan mo ako ng pang-unawa
sa iyong salita. **170** Makarating nawa ang aking pagsamo
sa harap mo; tulungan mo ako gaya ng ipinangako mo sa
iyong salita. **171** Nawa ay magbuhos ng papuri ang aking
mga labi, dahil itinuro mo sa akin ang alituntunin mo. **172**
Hayaang mong umawit ang aking dila tungkol sa iyong salita,
dahil matuwid lahat ng mga kautusan mo. **173** Nawa tulungan
ako ng iyong kamay, dahil pinili ko ang mga tagubilin mo.
174 Nananabik ako para sa pagliligtas mo, Yahweh, at ang
batas mo ang aking kasiyahan. **175** Nawa mabuhay ako
at mapapurihan ka, at matulungan ako ng matuwid mong
mga utos. **176** Naligaw ako tulad ng nawalang tupa; hanapin
mo ang iyong lingkod, dahil hindi ko kinalimutan ang mga
kautusan mo.

120 Sa aking kahirapan tumawag ako kay Yahweh, at
sinagot niya ako. **2** Iligtas mo ang aking buhay,
O Yahweh, mula sa mga sinungaling na labi at mula sa
mandarayang dila. **3** Paano ka niya parurusahan, at ano pa
ang magagawa sa iyo, ikaw na may sinungaling na dila? **4**
Papanain ka niya ng matalim na mga pana ng mandirigma,
kung saan hinulma sa mainit na mga uling ng puno ng tambo.
5 Kaawaan ako dahil pansamantala akong naninirahan sa
Mesech; nanirahan ako dati sa mga tolda ng Kedar. **6** Matagal
akong nanirahan kasama silang napopoot sa kapayapaan. **7**
Ako ay para sa kapayapaan, pero kapag ako ay nagsasalita,
(sila) ay para sa digmaan.

121 Itataas ko ang aking mga mata sa mga bundok.
Mula saan manggagaling ang aking saklolo? **2** Ang
saklolo sa akin ay nanggagaling kay Yahweh, na gumawa ng
langit at lupa. **3** Hindi niya papayagang madulas ang paa mo;
siya na nag-iingat sa iyo ay hindi iidlip. **4** Tingnan mo, ang
tagapangalaga ng Israel ay hindi kailanman iidlip o matutulog.
5 Tagapangalaga ninyo si Yahweh; si Yahweh ay lilim sa
inyong kanang kamay. **6** Hindi ka masasaktan ng araw sa
umaga, ni ng buwan sa gabi. **7** Iingatan ka ni Yahweh sa
lahat ng kapahamakan, at iingatan niya ang iyong buhay. **8**
Iingatan ni Yahweh ang lahat ng iyong ginagawa ngayon at
magpakailanman.

122 Ako ay nagalak nang kanilang sabihin sa akin,
"Tayong pumunta sa tahanan ni Yahweh." **2** Ang
mga paa natin ay nakatayo sa loob ng iyong tarangkahan, O
Jerusalem. **3** Ang Jerusalem ay itinayo tulad ng isang lungsod
na matatag. **4** Ang mga angkan ni Yahweh ay umakyat doon,
ang mga angkan ni Yahweh, bilang isang batas para sa Israel
para magbigay pasasalamat sa pangalan ni Yahweh. **5** Doon
ang mga pinuno ay nakaupo sa mga trono para sa hatol ng
sambahayan ni David. **6** Manalangin para sa kapayapaan ng
Jerusalem! (Sila) ay giginhawa na nagmamahal sa inyo. **7**
Magkaroon nawa ng kapayapaan sa loob ng inyong mga
pader at kaginhawahan sa inyong mga tore. **8** Para sa mga
kapakanan ng aking mga kapatid at kasamahan, sasabihin
ko ngayon, "Magkaroon nawa ng kapayapaan sa inyo." **9**
Para sa kapakanan ng tahanan ni Yahweh na ating Diyos,
mananalangin ako para sa inyong ikabubuti.

123 Sa iyo ko itataas ang aking mga mata, ikaw na
nakaupo sa kalangitan. **2** Tingnan mo, kung paanong
tumitingin ang mga mata ng mga alipin sa kamay ng kanilang
amo, kung paanong tumitingin ang mga mata ng isang alilang
babae sa kamay ng kaniyang among babae, gayundin ang
pagtingin ng aming mga mata kay Yahweh na aming Diyos
hanggang siya ay magkaroon ng awa sa amin. **3** Maawa ka
sa amin, O Yahweh, maawa ka sa amin, dahil kami ay puno ng
kahihiyan. **4** Kami ay higit na punong-puno ng pangungutya
ng mga walang-galang at paghamak ng mapagmalaki.

124 "Kung wala si Yahweh sa ating panig," hayaang
sabihin ng Israel ngayon, **2** "kung hindi si Yahweh
ang nasa ating panig nang lumusob ang mga tao laban sa
atin, **3** tiyak lalamunin nila tayo ng buhay nang sumiklab ang
kanilang matinding galit laban sa atin. **4** Tatangayin tayo
ng tubig; lalamunin tayo ng malakas na agos ng tubig. **5**
Pagkatapos lulunurin tayo ng rumaragasang tubig." **6** Purihin
si Yahweh, siyang hindi nagpahintulot na magutay-gutay tayo
sa pamamagitan ng kanilang mga ngipin. **7** Nakatakas tayo
tulad ng isang ibon mula sa patibong ng mga manghuhuli; ang
patibong ay nasira at tayo ay nakatakas. **8** Ang ating saklolo
ay na kay Yahweh, na siyang gumawa ng langit at lupa.

125 Silang mga nagtitiwala kay Yahweh ay tulad ng
bundok ng Sion, hindi matitinag, at mananatili
magpakailanman. **2** Gaya ng mga bundok na nakapalibot
sa Jerusalem, gayundin nakapalibot si Yahweh sa kaniyang
bayan ngayon at magpakailanman. **3** Ang setro ng kasamaan
ay hindi dapat mamuno sa lupain ng mga matutuwid. Kung
hindi, ang mga matutuwid ay maaring gawin kung ano ang
mali. **4** Yahweh, gumawa ka ng mabuti, sa kanilang mga
mabuti at sa mga matuwid sa kanilang mga puso. **5** Pero
para naman sa kanilang mga lumilihis para sa kanilang
masasamang pamamaraan, itataboy (sila) ni Yahweh kasama
ang mga gumagawa ng masasama. Kapayapaan nawa ang
makamtan ng Israel.

126 Nang ibinalik ni Yahweh ang magandang kapalaran
sa Sion, tulad kami nilang mga nananaginip. **2**
Pagkatapos napuno ang aming mga bibig ng tawanan at ang
aming mga dila ng may awitan. Pagkatapos sinabi nila sa
mga bansa. "Si Yahweh ay gumawa ng mga dakilang bagay
para sa kanila." **3** Gumawa si Yahweh ng dakilang bagay
para sa atin; labis kaming nagalak! **4** Yahweh, ibalik mo
ang aming kayamanan tulad ng batis sa Negeb. **5** Silang
mga naghahasik ng mga luha ay mag-aani ng sigaw para
sa kagalakan. **6** Siyang umiiyak na lumabas, dala-dala ang
binhing ihahasik, babalik muli nang may sigaw ng kagalakan,
dala-dala ang kaniyang mga bungkos.

127 Maliban na lang kung si Yahweh ang magtatayo
ng bahay, walang saysay ang trabaho ng mga
nagtayo nito. Maliban na lang na si Yahweh ang magbabantay
ng lungsod, walang saysay ang pagbabantay ng mga
tagapagbantay nito. **2** Walang saysay na ikaw ay gumising ng
maaga at umuwi nang gabing-gabi, o kainin ang tinapay na
pinaghirapan, dahil si Yahweh ang nagbibigay ng pinakaaasam
na tulog. **3** Masdan mo, ang mga bata ay isang pamana
mula kay Yahweh at ang bunga ng sinapupunan ay isang
gantimpala mula sa kaniya. **4** Tulad ng mga palaso sa kamay
ng isang mandirigma, gayundin ang mga anak ng iyong
kabataan. **5** Mapalad ang taong puno ang kaniyang talangga

ng palaso. Hindi siya malalagay sa kahihiyan kapag hinarap
niya ang kaniyang mga kaaway sa tarangkahan.

128 Mapalad ang lahat ng nagpaparangal kay Yahweh,
siyang lumalakad sa kaniyang kaparaanan. **2** Kung
ano ang ibinigay ng iyong mga kamay, ikaw ay masisiyahan;
ikaw ay pagpapalain at mananagana. **3** Ang iyong asawang
babae ay tulad ng mabungang ubasan sa iyong tahanan; at
ang iyong mga anak ay magiging tulad ng tanim ng olibo
habang (sila) ay nakaupo sa palibot sa iyong lamesa. **4** Oo,
tunay nga, ang tao ay pagpapalain, siyang nagpaparangal
kay Yahweh. **5** Nawa pagpalain ka ni Yahweh mula sa Sion;
nawa makita mo ang kasaganahan ng Jerusalem sa lahat ng
araw ng iyong buhay. **6** Nawa mabuhay ka para makita ang
anak ng iyong mga anak. Kapayapaan nawa ang makamtan
ng Israel.

129 “Mula pa ng aking kabataan madalas akong lusubin
nila,” hayaang sabihin ng Israel. **2** “Mula pa ng
aking kabataan, nilusob nila ako, pero hindi nila ako natalo.
3 Inararo ng mga mang-aararo ang aking likuran; gumawa
(sila) ng mahabang ukit na daan. **4** Si Yahweh ay matuwid,
pinutol niya ang mga lubid ng masama.” **5** Nawa malagay
silang lahat sa kahihiyan at tumalikod silang mga napopoot
sa Sion. **6** Nawa maging tulad (sila) ng mga damo na nasa
bubungan na nalalanta bago pa ito lumago, **7** na hindi na
maaaring punuin ang kamay ng manggagapas o ang dibdib
nilang nagtatali ng mga bungkos. **8** Nawa huwag sabihin
ng mga dumadaan, “Nawa ang pagpapala ni Yahweh ay
sumainyo; pinagpapala namin kayo sa pangalan ni Yahweh.”

130 Yahweh, mula sa kailaliman ako ay umiiyak sa
iyo. **2** Panginoon, pakinggan mo ang aking boses;
hayaan ang iyong mga tainga na tumuon sa aking mga
pagsusumamo ng iyong awa. **3** Yahweh, kung tatandaan mo
ang mga kasamaan, Panginoon, sino ang makatatagal? **4**
Pero mayroong kapatawaran sa iyo, para ikaw ay sambahin.
5 Naghihintay ako para kay Yahweh, naghihintay ang aking
kaluluwa, at sa kaniyang salita ako ay umaasa. **6** Naghihintay
ang aking kaluluwa para sa Panginoon ng higit kaysa sa
tagabantay na naghihintay na mag-umaga. **7** O Israel, umasa
ka kay Yahweh. Si Yahweh ay maawain, at siya ay labis na
nagnanais magpatawad. **8** Siya ang tutubos sa Israel mula
sa lahat ng kanilang mga kasalanan.

131 Yahweh, ang aking puso ay hindi nagmamalaki o
aking mga mata ay hindi nagmamataas, wala akong
matataas na pangarap para sa aking sarili o pag-aalala sa
mga bagay na hindi ko naaabot. **2** Tunay nga na pinanatili ko
at pinatahimik ang aking kaluluwa; tulad ng batang nawalay
na sa kaniyang ina, ang aking kaluluwa ay nasa loob ko tulad
ng isang batang nawalay na. **3** Israel, umasa ka kay Yahweh
ngayon at magpakailanman.

132 Yahweh, para sa kapakanan ni David alalahanin
mo ang lahat ng kaniyang paghihirap. **2** Alalahanin
mo kung paano siya nangako kay Yahweh, paano siya
namanata sa Makapangyarihang Diyos ni Jacob. **3** Sinabi
niya, “Hindi ako papasok sa aking bahay o pupunta sa aking
higaan, **4** hindi ko bibigyan ng tulog ang aking mga mata
o pagpapahingahin ang aking mga talukap **5** hanggang
mahanap ko ang lugar para kay Yahweh, isang tabernakulo
para sa Makapangyarihang Diyos ni Jacob.” **6** Tingnan mo,
narinig namin ang tungkol dito sa Efrata; natagpuan namin
ito sa bukirin ng Jaar. **7** Pupunta kami sa tabernakulo ng
Diyos; sasamba kami sa kaniyang tuntungan. **8** Bumangon
ka Yahweh; pumunta ka sa lugar ng iyong kapahingahan. **9**
Nawa ang iyong mga pari ay madamitan ng katapatan; nawa
ang siyang tapat sa iyo ay sumigaw para sa kagalakan. **10**
Para sa kapakanan ng iyong lingkod na si David, huwag
kang tumalikod mula sa hinirang mong hari. **11** Nangako si
Yahweh na magiging matapat kay David; hindi siya tatalikod
mula sa kaniyang pangako: “Ilalagay ko ang isa sa iyong mga
kaapu-apuhan sa iyong trono. **12** Kung pananatilihin ng iyong
mga anak ang aking tipan at ang mga batas na ituturo ko
sa kanila, ang kanilang mga anak ay mauupo rin sa iyong
trono magpakailanman.” **13** Totoong pinili ni Yahweh ang
Sion; siya ay ninais niya para sa kaniyang upuan. **14** Ito ang
aking lugar ng kapahingahan magpakailanman; mamumuhay
ako rito, dahil ninais ko siya. **15** Pagpapalain ko siya ng
masaganang pagpapala; Papawiin ko ang kaniyang kahirapan
sa pamamagitan ng tinapay. **16** Dadamitan ko ang kaniyang
mga pari ng kaligtasan; ang mga tapat sa kaniya ay sisigaw
ng malakas para sa kagalakan. **17** Doon palalakihin ko ang
sungay ni David; inilagay ko ang lampara doon para sa
hinirang ko. **18** Dadamitan ko ang kaniyang mga kaaway na
may kahihiyan, pero ang kaniyang korona ay magniningning.

133 Masdan niyo, napakabuti at kaaya-aya para sa
mga kapatiran na sama-samang manatili ng may
pagkakaisa! **2** Tulad ito ng mamahaling langis sa ulo na
dumaloy pababa sa balbas ni Aaron, na dumaloy sa kaniyang
mga kasuotan. **3** Tulad ito ng hamog sa Hermon, na
bumababa sa bundok ng Sion. Dahil doon nag-utos si Yahweh
ng pagpapala, buhay magpakailanman.

134 Halikayo, pagpalain si Yawheh, lahat kayong mga
lingkod ni Yahweh, kayong mga naglilingkod sa
tahanan ni Yahweh tuwing gabi. **2** Itaas ninyo ang inyong mga
kamay sa banal na lugar at pagpalain si Yahweh. **3** Nawa
pagpalain kayo ni Yahweh mula sa Sion, siya na gumawa ng
langit at lupa.

135 Purihin si Yahweh. Purihin ang pangalan ni Yahweh,
Purihin siya, kayong mga lingkod ni Yahweh, **2**
kayong mga nakatayo sa tahanan ni Yahweh, sa mga patyo
ng tahanan ng ating Diyos. **3** Purihin si Yahweh, dahil siya ay
mabuti; umawit ng mga papuri sa kaniyang pangalan, dahil ito
ay nakalulugod na gawin. **4** Dahil pinili ni Yahweh si Jacob
para sa kaniyang sarili, ang Israel bilang kaniyang pag-aari. **5**
Alam kong si Yahweh ay dakila, na ang ating Panginoon ay
mataas sa lahat ng diyos. **6** Kahit na anong naisin ni Yahweh,
ginagawa niya sa langit, sa lupa, sa dagat at sa kailaliman ng
karagatan. **7** Inilagay niya ang mga ulap mula sa malayo,
na gumagawa ng lumiliwanag na kidlat kasama ng ulan at
nagdadala ng hangin mula sa kaniyang imbakan. **8** Pinatay
niya ang panganay na anak ng Ehipto, maging tao at mga
hayop. **9** Nagpadala siya ng mga tanda at mga kababalaghan
sa inyong kalagitnaan, Ehipto, laban sa Paraon at sa lahat
ng kaniyang mga lingkod. **10** Maraming bansa ang nilusob
niya at pinatay ang malalakas na hari, **11** sina Sihon hari ng
Amoreo at Og hari ng Bashan at lahat ng kaharian sa Canaan.
12 Ibinigay niya ang kanilang mga lupain para ipamana,
isang pamana sa kaniyang bayang Israel. **13** Yahweh, ang
iyong pangalan ay mananatili magpakailanman; Yahweh, ang

iyong katanyagan ay mananatili sa lahat ng henerasyon. **14**
Dahil ipinagtatanggol ni Yahweh ang kaniyang bayan at may
habag siya sa kaniyang mga lingkod. **15** Ang mga bansa
ng mga diyos-diyosan ay pilak at ginto, gawa sa kamay ng
mga tao. **16** Ang mga diyos-diyosan ay may mga bibig,
pero hindi (sila) nagsasalita; mayroon silang mga mata, pero
hindi nakakikita; **17** mayroon silang mga tainga, pero hindi
nakaririnig, ni hininga ay wala sa kanilang mga bibig. **18** Ang
mga gumagawa sa kanila ay tulad din nila, gaya ng lahat
ng nagtitiwala sa kanila. **19** Mga kaapu-apuhan ng Israel,
purihin ninyo si Yahweh; mga kaapu-apuhan ni Aaron, purihin
ninyo si Yahweh. **20** Mga kaapu-apuhan ni Levi, purihin
ninyo si Yahweh; kayong nagpaparangal kay Yahweh, purihin
ninyo si Yahweh. **21** Purihin ninyo si Yahweh sa Sion, siyang
naninirahan sa Jerusalem. Purihin si Yahweh.

136 O, magpasalamat kay Yahweh; dahil siya ay mabuti,
dahil ang kaniyang katapatan sa tipan ay mananatili
magpakailanman. **2** O, magpasalamat sa Diyos ng mga
diyos, dahil ang kaniyang katapatan sa tipan ay mananatili
magpakailanman. **3** O, magpasalamat sa Panginoon ng mga
panginoon, dahil ang kaniyang katapatan sa tipan ay mananatili
magpakailanman. **4** Sa kaniya na nag-iisang gumagawa ng
labis na kamanghaan, dahil ang kaniyang katapatan sa tipan
ay mananatili magpakailanman— **5** sa kaniyang karunungan
ginawa ang kalangitan, dahil ang kaniyang katapatan sa tipan
ay mananatili magpakailanman— **6** sa kaniya na nagkalat ng
lupa sa ibabaw ng katubigan, dahil ang kaniyang katapatan sa
tipan ay mananatili magpakailanman— **7** sa kaniya na gumawa
ng kahanga-hangang mga liwanag, dahil ang kaniyang
katapatan sa tipan ay mananatili magpakailanman— **8** ng
araw na naghahari sa umaga, dahil ang kaniyang katapatan sa
tipan ay mananatili magpakailanman— **9** ng buwan at bituin
na naghahari sa gabi, dahil ang kaniyang katapatan sa tipan ay
mananatili magpakailanman— **10** na siyang pumatay sa mga
panganay na anak ng Ehipto, dahil ang kaniyang katapatan
sa tipan ay mananatili magpakailanman— **11** at naglabas sa
Israel mula sa kanila, dahil ang kaniyang katapatan sa tipan
ay mananatili magpakailanman— **12** na may malakas na
kamay at nakataas na braso, dahil ang kaniyang katapatan sa
tipan ay mananatili magpakailanman— **13** na siyang naghati
sa dagat na Pula dahil ang kaniyang katapatan sa tipan ay
mananatili magpakailanman— **14** at nagawang padaanin ang
Israelita sa kalagitnaan nito, dahil ang kaniyang katapatan sa
tipan ay mananatili magpakailanman— **15** pero ipinatapon
ang Paraon at ang kaniyang hukbo sa dagat na Pula, dahil ang
kaniyang katapatan sa tipan ay mananatili magpakailanman—
16 siya na nagdala sa kaniyang bayan sa ilang, dahil ang
kaniyang katapatan sa tipan ay mananatili magpakailanman—
17 siya na nagpapatay sa mga dakilang hari, dahil ang
kaniyang katapatan sa tipan ay mananatili magpakailanman—
18 at pinatay ang tanyag na mga hari, dahil ang kaniyang
katapatan sa tipan ay mananatili magpakailanman— **19** sina
Sihon hari ng mga Amoreo, dahil ang kaniyang katapatan
sa tipan ay mananatili magpakailanman— **20** at Og hari ng
Bashan, dahil ang kaniyang katapatan sa tipan ay mananatili
magpakailanman— **21** at binigay ang kanilang lupain bilang
pamana, dahil ang kaniyang katapatan sa tipan ay mananatili
magpakailanman— **22** isang pamana sa Israel na kaniyang
lingkod, dahil ang kaniyang katapatan sa tipan ay mananatili
magpakailanman— **23** siyang umalala sa atin at tumulong sa
ating kahihiyan, dahil ang kaniyang katapatan sa tipan ay
nananatili magpakailanman— **24** at siyang nagbigay sa atin
ng katagumpayan sa ating mga kaaway, dahil ang kaniyang
katapatan sa tipan ay nananatili magpakailanman— **25** siyang
nagbibigay ng pagkain sa lahat ng nabubuhay, dahil ang
kaniyang katapatan sa tipan ay nananatili magpakailanman.
26 O, magpasalamat sa Diyos sa langit, dahil ang kaniyang
katapatan sa tipan ay nananatili magpakailanman.

137 Kami ay naupo sa tabi ng ilog ng Babilonia at umiyak
nang aming naisip ang tungkol sa Sion. **2** Sa mga
puno ng alamo namin isinabit ang aming mga alpa. **3** Doon
ang aming mga manlulupig ay pinakanta kami, at silang
mga nangutya sa amin ay inatasan kaming maging masaya,
sinasabing, "Awitan niyo kami ng isa sa mga awit ng Sion."
4 Paano kami makakakanta ng isang awitin tungkol kay
Yahweh sa isang dayuhang lupain? **5** Jerusalem, kung aking
babalewalain ang alaala mo, hayaan mo ang aking kanang
kamay na makalimutan ang kaniyang kakayahan. **6** Hayaan
mo ang aking dila na kumapit sa aking ngalangala kung
hindi na kita muling iisipin pa, kung hindi ko gugustuhin na
ang Jerusalem ang maging aking pinakadakilang kasiyahan.
7 Alalahanin mo, Yahweh, kung ano ang ginawa ng mga
Edomita noong araw na bumagsak ang Jerusalem. Sinabi
nila, "Wasakin ito, wasakin ito hanggang sa pundasyon
nito." **8** Anak na babae ng Babilonia, na malapit na ang
pagkawasak— nawa ang tao ay pagpalain, kung sinuman
ang magbalik ng kabayaran sa kung ano ang iyong ginawa sa
amin. **9** Nawa ang taong iyon ay pagpalain, sinuman ang
kumuha at nagpira-piraso ng inyong maliliit na anak sa bato.

138 Magpapasalamat ako sa iyo ng buong puso; aawitan
kita ng mga papuri sa harap ng mga diyos-diyosan.
2 Luluhod ako sa iyong banal na templo at magpapasalamat
sa iyong ngalan para sa katapatan sa tipan at sa iyong
pagiging mapagkakatiwalaan. Dinakila mo ang iyong salita
at iyong pangalan higit sa lahat. **3** Sa araw na tumawag
ako sa iyo, sinagot mo ako; pinalakas mo ang aking loob at
ang aking kaluluwa. **4** Yahweh, lahat ng hari sa mundo ay
magpapasalamat sa iyo dahil maririnig nila ang mga salita ng
iyong bibig. **5** Tunay nga na aawitin nila ang mga ginawa ni
Yahweh, dahil dakila ang kaluwalhatian ni Yahweh. **6** Kahit na
mataas si Yahweh, sa mga mabababa siya nag-aaruga, pero
malayo sa kaniya ang mga mapagmalaki. **7** Kahit na lumakad
ako sa kalagitnaan ng kapamahakan, pangangalagaan mo
ang aking buhay; iuunat mo ang iyong kamay laban sa galit
ng aking mga kaaway, at ililigtas ako ng iyong kanang kamay.
8 Kasama ko si Yahweh hanggang sa huli; Yahweh panatilihin
mo ang iyong katapatan sa tipan magpakailanman; huwag
mong pabayaan ang mga nilikha ng iyong mga kamay.

139 Yahweh, sinayasat mo ako at kilala. **2** Alam mo kung
kailan ako uupo at babangon; kahit malayo ka sa
akin nauunawaan mo ang aking saloobin. **3** Minamasdan mo
ang aking daan at kapag ako ay nahihiga; alam mo ang lahat
sa aking pamumuhay. **4** Yahweh, wala akong sinasabi na
hindi mo lubos na alam. **5** Sa likuran at harapan ay nandoon
ang iyong mga kamay sa akin. **6** Ang ganoong kaalaman ay
labis para sa akin; ito ay labis na mataas at hindi ko ito kayang
maunawaan. **7** Saan ako maaaring pumunta para makatakas
mula sa iyong Espiritu? Saan ako makakalayo mula sa iyong
presensiya? **8** Kung aakyat ako sa kalangitan, naroon ka;
kung gagawa ako ng higaan sa sheol, makikita na naroon
ka. **(Sheol h7585)** **9** Kung lilipad ako palayo sa mga pakpak

ng umaga at pupunta para mamuhay sa pinakamalayong
mga bahagi sa kabila ng karagatan, **10** kahit doon ang iyong
kamay ang aakay sa akin, at ang iyong kanang kamay ang
hahawak sa akin. **11** Kung sasabihin ko, “Tiyak na itatago
ako ng kadiliman at ang gabi ang aking magiging liwanag;”
12 hindi makakapagtago kahit ang kadiliman mula sa iyo.
Lumiliwanag ang gabi tulad ng umaga, dahil ang kadiliman
at liwanag ay magkatulad sa iyo. **13** Ikaw ang humulma sa
aking pagkatao; ikaw ang humulma sa akin sa sinapupunan
ng aking ina. **14** Magpapasalamat ako sa iyo, dahil ang
iyong mga gawa ay kahanga-hanga at kamangha-mangha.
Alam na alam mo ang aking buhay. **15** Ang aking katawan
ay hindi naitago mula sa iyo noong ako ay lihim na binuo,
noong ako ay magulong nilikha sa kailaliman ng mundo. **16**
Nakita mo ako sa loob ng sinapupunan; ang lahat ng araw
na nakatalaga para sa akin ay nakatala sa iyong libro kahit
bago pa ito ang unang nangyari. **17** Napakahalaga ng iyong
kaisipan sa akin, O Diyos! Napakalawak ng kanilang kabuuan.
18 Kung susubukan ko itong bilangin, (sila) ay higit pa sa
bilang ng mga buhangin. Sa aking paggising, ako ay nasa iyo
pa rin. **19** Kung iyo lamang papatayin ang masasama, O
Diyos; lumayo sa akin, ikaw na marahas na tao. **20** (Sila) ay
naghihimagsik laban sa iyo at kumikilos nang may pandaraya;
ang iyong mga kaaway ay nagsisinungaling. **21** Hindi ko ba
kapopootan ang mga napopoot sa iyo, Yahweh? Hindi ko ba
kasusuklaman silang lumalaban sa iyo? **22** Lubos ko silang
kinapopootan; (sila) ay naging mga kaaway ko. **23** Siyasatin
mo ako, O Diyos, at kilalanin mo ang aking puso; subukin
mo ako at alamin ang aking saloobin. **24** Tingnan mo kung
mayroong masamang paraan sa akin, at pangunahan mo ako
sa daan ng walang hanggan.

140 Yahweh, sagipin mo ako mula sa masama;
pangalagaan mo ako mula sa mararahas na mga
tao. **2** Nagpaplano (sila) ng kasamaan sa kanilang mga puso;
(sila) ang pasimuno ng hindi pagkakasundo araw-araw. **3** Ang
kanilang dila ay nakakasugat tulad ng mga ahas, ang lason
ng ulupong ay nasa kanilang mga labi. (Selah) **4** Ilayo mo ako
sa mga kamay ng masasama, Yahweh; pangalagaan mo ako
sa mararahas na mga tao na nagpaplano na patumbahin ako.
5 Ang mapagmalaki ay naghanda ng patibong para sa akin;
nagkalat (sila) ng lambat; naghanda (sila) ng silo para sa
akin. (Selah) **6** Sinabi ko kay Yahweh, “Ikaw ang aking Diyos;
makinig ka sa aking mga paghingi ng awa.” **7** Yahweh, aking
Panginoon, ikaw ay malakas para magligtas; sa araw ng
labanan nilagyan mo ng panangga ang aking ulo. **8** Yahweh,
huwag mong ipagkaloob ang nais ng masasama; huwag mong
hayaan ang kanilang mga plano na magtagumpay. (Selah) **9**
Silang mga nakapalibot sa akin ay itiningala ang kanilang
mga ulo; hayaan mo silang tabunan ng kalokohan ng kanilang
labi. **10** Hayaan mong bumagsak ang nagbabagang mga
uling sa kanila; itapon mo (sila) sa apoy, sa napakalalim na
hukay, na hindi na kailanman makakabangon. **11** Nawa ang
sinumang nagsasabi ng masasamang mga bagay tungkol sa
iba ay hindi mailigtas sa mundo; nawa hanapin ng kasamaan
ang mararahas para ibagsak siya. **12** Alam kong si Yahweh
ang magpapanatili ng kapakanan ng mga nasaktan, at siyang
magpapatuloy ng katarungan para sa mga nangangailangan.
13 Tiyak na ang mga makatuwiran ay magpapasalamat sa
ngalan mo; ang matutuwid na mga tao ay mamumuhay sa
iyong presensya.

141 Yahweh, ako ay tumatawag sa iyo; lumapit ka agad
sa akin. Makinig ka sa akin kapag tumawag ako
sa iyo. **2** Nawa ang aking panalangin ay maging gaya ng
insenso sa harapan mo; nawa ang nakataas kong mga kamay
ay maging katulad ng alay sa gabi. **3** Yahweh, maglagay ka
ng isang bantay sa aking bibig; bantayan mo ang pintuan ng
aking mga labi. **4** Huwag mong hayaan ang aking puso na
magnais ng kahit anong masamang bagay o sumama sa
makasalanang mga gawain kasama ang mga taong kumikilos
ng masama. Nawa ang kanilang masarap na pagkain ay hindi
ko kainin. **5** Hayaan mong saktan ako ng taong matuwid;
ito ay isang kabutihan sa akin. Hayaan mo siyang itama
ako; ito ay magiging gaya ng langis sa aking ulo; nawa hindi
ito tanggihan ng aking ulo. Pero ang aking panalangin ay
palaging laban sa mga gawa ng masasama. **6** Ang kanilang
mga pinuno ay ihuhulog mula sa itaas ng bangin; maririnig
nila na aking sariling mga salita ay kaaya-aya. **7** Kanilang
sasabihin, “Gaya ng isang nag-aararo at nagbubungkal ng
lupa, gayundin ang ating mga buto na kakalat sa bibig ng
sheol.” **(Sheol h7585)** **8** Tiyak na ang aking mga mata ay
nasa iyo, Yahweh, Panginoon; sa iyo ako nagkukubli; huwag
mong iwanan ang aking kaluluwa ng walang pagtatanggol. **9**
Pangalagaan mo ako mula sa mga bitag na kanilang inilatag
para sa akin, mula sa mga patibong ng mga gumagawa
ng masama. **10** Hayaan mong mahulog ang masasama sa
kanilang sariling lambat habang ako ay tumatakas.

142 Gamit ang aking boses ako ay tumatawag kay
Yahweh; nagsumamo ako gamit ang aking boses
kay Yahweh. **2** Ibinuhos ko ang aking pagdadalamhati sa
harap niya; sinabi ko sa kaniya ang aking mga kaguluhan.
3 Kapag nanghina ang aking espiritu, alam mo ang aking
landas. Sa aking paglalakad (sila) ay nagtago ng patibong
para sa akin. **4** Tumingin ako sa aking kanan at nakita na
walang sinuman ang nagmamalasakit sa akin. Hindi na ako
makakatakas; walang nag-aalala sa aking buhay. **5** Ako ay
tumawag sa iyo, Yahweh; at sinabi, “Ikaw ang aking kublihan,
ang aking bahagi sa lupain ng mga buhay. **6** Makinig ka sa
aking tawag, dahil napakalungkot ko; sagipin mo ako mula sa
aking mga taga-usig, dahil (sila) ay mas malakas kaysa sa
akin. **7** Ilabas mo ang aking kaluluwa mula sa kulungan para
ako ay makapagpasalamat sa iyong pangalan. Ang matutuwid
ay magtitipon sa aking paligid dahil ikaw ay naging mabuti sa
akin.”

143 Dinggin mo ang aking panalangin, Yahweh; makinig
ka sa aking pagsamo. Dahil sa iyong katapatan at
katuwiran, sagutin mo ako! **2** Huwag mong hatulan ang iyong
lingkod, dahil walang matuwid sa iyong paningin. **3** Hinangad
ng kaaway ang aking kaluluwa; ako ay kaniyang ibinaon sa
lupa; pinatira niya ako sa kadiliman tulad ng mga matagal ng
namatay. **4** Ang aking espiritu ay nanglulupaypay; ang aking
puso ay nawalan ng pag-asa. **5** Inalala ko ang nakalipas,
nagnilay ako sa iyong mga gawa; nagmuni-muni ako sa iyong
mga katagumpayan. **6** Itinataas ko ang aking mga kamay
sa iyo sa panalangin; ang aking kaluluwa ay nananabik sa
iyo sa isang tuyong lupain. (Selah) **7** Yahweh, sumagot ka
agad sa akin dahil ang aking espiritu ay nanghihina. Huwag
mong itago ang iyong mukha sa akin, o ako ay magiging
gaya ng mga bumaba sa hukay. **8** Hayaan mong marinig ko
ang iyong katapatan sa tipan sa umaga, dahil nagtitiwala ako
sa iyo. Ipakita mo sa akin ang daan kung saan ako dapat

lumakad, dahil itinataas ko ang aking kaluluwa sa iyo. **9**
Sagipin mo ako mula sa aking mga kaaway, Yahweh; ako ay
tumakas sa iyo para magtago. **10** Turuan mo ako na gawin
ang iyong kalooban dahil ikaw ang aking Diyos. Nawa ang
iyong mabuting Espiritu ay pangunahan ako sa lupain ng
katuwiran. **11** Yahweh, para sa kapakanan ng ngalan mo,
panatilihin mo akong buhay; sa iyong katuwiran ilayo mo ang
aking kaluluwa sa kaguluhan. **12** Sa iyong katapatan sa tipan
alisin mo ang aking mga kaaway at wasakin ang lahat ng
mga kaaway ng aking buhay dahil ako ay iyong lingkod.

144 Purihin si Yahweh, aking muog, na siyang
nagsasanay ng aking mga kamay para sa digmaan
at sa aking mga daliri para sa labanan. **2** Ikaw ang aking
katapatan sa tipan at aking tanggulan, ang aking matayog na
tore at siyang sumasagip sa akin, ang aking pananggalang at
siyang aking kanlungan, na siyang nagpasuko ng mga bayan
sa ilalim ko. **3** Yahweh, ano ang tao na nakukuha niya ang
iyong pansin o sa anak ng tao na iniisip mo ang tungkol sa
kaniya? **4** Ang tao ay gaya ng isang hininga, ang kaniyang
mga araw ay gaya ng isang dumaraang anino. **5** Yahweh,
palubugin mo ang kalangitan at bumaba ka; hawakan mo
ang mga bundok at pausukin (sila) **6** Magpadala ka ng mga
kislap ng kidlat at bulabugin mo ang aking mga kaaway;
pakawalan mo ang iyong palaso at ibalik (sila) sa kaguluhan.
7 Iabot mo ang iyong kamay mula sa itaas, sagipin mo ako sa
maraming tubig mula sa mga kamay ng mga dayuhan. **8**
Ang kanilang mga bibig ay nagsisinungaling, at ang kanilang
kanang kamay ay kabulaanan. **9** Ako ay aawit ng bagong
awitin sa iyo, O Diyos; sa isang alpa na may sampung
kwerdas, aawitan kita ng mga papuri. **10** Nagbigay ka ng
kaligtasan sa mga hari; sinagip mo si David na iyong lingkod
mula sa masamang espada. **11** Sagipin mo ako at palayain
mula sa mga kamay ng mga dayuhan. Ang kanilang mga
bibig ay nagsisinungaling, at ang kanilang kanang kamay
ay kabulaanan. **12** Nawa ang aming mga anak na lalaki
ay maging tulad ng halaman na lumago ng buong laki sa
kanilang kabataan at ang mga anak na babae ay tulad ng
inukit na sulok na poste, na may magandang hubog gaya ng
mga nasa palasyo. **13** Nawa ang ating kamalig ay mapuno
ng sari-saring bunga, at ang ating tupa ay manganak ng libo-
libo sa ating mga bukirin. **14** Pagkatapos ang ating mga
baka ay magkakaroon ng maraming anak. Walang sinuman
ang makakasira ng ating mga pader; doon ay walang taong
itatapon at hihiyaw sa aming mga lansangan. **15** Mapalad
ang mga tao na may ganitong mga pagpapala; maligaya ang
tao na ang Diyos ay si Yahweh.

145 Ipagbubunyi kita, aking Diyos na Hari; pupurihin ko
ang iyong pangalan magpakailanman. **2** Araw-araw
pupurihin kita, pupurihin ko ang ngalan mo magpakailanman.
3 Dakila si Yahweh at karapat-dapat na papurihan; ang
kaniyang kadakilaan ay hindi matatagpuan. **4** Ang isang
henerasyon ay papupurihan ang iyong mga gawa hanggang
sa mga susunod at ipahahayag ang iyong makapangyarihang
mga gawa. **5** Magninilay ako sa katanyagan ng iyong
kaluwalhatian at sa iyong kahanga-hangang mga gawa. **6**
(Sila) ay magsasalita tungkol sa iyong makapangyarihang mga
gawa; ipahahayag ko ang iyong kaluwalhatian. **7** Ihahayag
nila ang iyong masaganang kabutihan, at (sila) ay aawit
tungkol sa iyong katuwiran. **8** Mapagbigay-loob at maawain si
Yahweh, hindi mabilis magalit at sagana sa katapatan sa tipan.
9 Si Yahweh ay mabuti sa lahat, ang kaniyang mapagmahal
na awa ay nasa kaniyang mga gawa. **10** Yahweh, ang lahat
ng iyong nilikha ay magpapasalamat sa iyo; silang matatapat
sa iyo ay pagpapalain ka. **11** Silang matatapat sa iyo ay
magsasalita ng kaluwalhatian ng iyong kaharian, at (sila) ay
magsasabi ng iyong kapangyarihan. **12** Kanilang ipapakilala
ang makapangyarihang mga gawa ng Diyos sa sangkatauhan
at ang maluwalhating kadakilaan ng kaniyang kaharian. **13**
Ang iyong kaharian ay walang hanggang kaharian, at ang
iyong kapangyarihan ay mananatili sa lahat ng henerasyon.
14 Itinataguyod ni Yahweh ang lahat ng bumabagsak at
ibinabangon silang mga nanghihinang loob. **15** Ang mga mata
ng lahat ay naghihintay para sa iyo; ibinigay mo sa tamang
oras ang kanilang pagkain. **16** Binuksan mo ang iyong kamay
at pinupunan ang nais ng bawat may buhay. **17** Si Yahweh ay
matuwid sa lahat ng kaniyang kaparaanan at mapagbigay-
loob sa lahat ng kaniyang ginagawa. **18** Si Yahweh ay
malapit sa lahat ng mga tumatawag sa kaniya, ang lahat ng
tumatawag sa kaniya ng may pagtitiwala. **19** Tinutupad niya
ang nais na mga nagpaparangal sa kaniya; dinidinig niya
ang kanilang iyak at inililigtas (sila) **20** Pinagmamasdan ni
Yahweh ang lahat ng nagmamahal sa kaniya, pero siya ang
wawasak sa lahat ng masasama. **21** Sasabihin ng aking bibig
ang papuri kay Yahweh; hayaang pagpalain ng sanlibutan
ang kaniyang banal na pangalan magpakailanman.

146 Purihin si Yahweh. Aking kaluluwa, purihin si
Yahweh. **2** Ako ay magpupuri kay Yahweh habang
ako ay nabubuhay; ako ay aawit ng mga papuri sa aking
Diyos habang ako ay nabubuhay. **3** Huwag mong ilagay
ang iyong pagtitiwala sa mga prinsipe o sa sangkatauhan,
kung saan walang kaligtasan. **4** Kapag ang hininga ng isang
tao ay huminto, siya ay bumabalik sa lupa; sa araw na iyon
matatapos ang kaniyang mga plano. **5** Mapalad siya na may
Diyos ni Jacob para tulungan siya, na ang pag-asa ay na
kay Yahweh na kaniyang Diyos. **6** Nilikha ni Yahweh ang
langit at lupa, ang dagat, at ang lahat ng mayroon (sila)
kaniyang pinagmamasdan ang pagiging mapagkakatiwalaan
magpakailanman. **7** Siya ang nagpapatupad ng katarungan
sa mga inaapi at nagbibigay ng pagkain sa nagugutom.
Pinapalaya ni Yahweh ang mga bilanggo; **8** minumulat ni
Yahweh ang mga mata ng bulag; ibinabangon ni Yahweh ang
mga nalulugmok; iniibig ni Yahweh ang mga matutuwid. **9**
Inaalagaan ni Yahweh ang mga dayuhan sa lupain; kaniyang
pinapasan ang mga walang ama at mga balo, pero siya ang
sumasalungat sa masasama. **10** Si Yahweh na iyong Diyos,
ang maghahari magpakailanman, Sion, para sa lahat ng
henerasyon. Purihin si Yahweh.

147 Purihin si Yahweh! Mabuting umawit sa ating Diyos.
Kasiya-siya at nararapat lang na gawin ito. **2**
Nawasak ang Jerusalem, pero tinutulungan tayo ni Yahweh na
itayo ulit ito. **3** Ibinabalik niya ang mga taong dinala sa ibang
bayan. Pinalalakas niya ulit ang mga pinanghihinaan ng loob
at pinagagaling ang kanilang mga sugat. **4** Siya ang lumikha
ng mga bituin. **5** Dakila at makapangyarihan si Yahweh,
at walang kapantay ang kaniyang karunungan. **6** Itinataas
ni Yahweh ang mga inaapi, at ibinababa niya ang mga
masasama. **7** Umawit kay Yahweh ng may pasasalamat; gamit
ang alpa, umawit ng papuri para sa ating Diyos. **8** Tinatakpan
niya ang kalangitan ng mga ulap at hinahanda ang ulan para
sa lupa, na nagpapalago ng mga damo sa mga kabunkukan.

9 Binibigyan niya ng pagkain ang mga hayop at mga inakay
na uwak kapag (sila) ay umiiyak. **10** Hindi siya humahanga
sa bilis ng kabayo o nasisiyahan sa lakas ng binti ng isang
tao. **11** Nasisiyahan si Yahweh sa mga nagpaparangal sa
kaniya, sa mga umaasa sa katapatan niya sa tipan. **12** Purihin
niyo si Yahweh, kayong mga mamamayan ng Jerusalem!
Purihin niyo ang inyong Diyos, Sion. **13** Dahil pinalalakas
niya ang rehas ng inyong mga tarangkahan, pinagpapala
niya ang mga batang kasama ninyo. **14** Pinagyayaman
niya ang mga nasa loob ng inyong hangganan, pinasasaya
niya kayo sa pamamagitan ng pinakamaiinam na trigo. **15**
Pinadadala niya ang kaniyang kautusan sa mundo, dumadaloy
ito nang maayos. **16** Ginagawa niyang parang nyebe ang
lana, pinakakalat niya ang mga yelo na parang abo. **17**
Nagpapaulan siya ng yelo na parang mumo, sinong makatitiis
ng ginaw na pinadala niya? **18** Ipinahahayag niya ang
kaniyang utos at tinutunaw ito, pina-iihip niya ang hangin at
pinadadaloy niya ang tubig. **19** Ipinahayag niya ang kaniyang
salita kay Jacob, ang mga alituntunin niya at makatuwirang
mga utos sa Israel. **20** Hindi niya ginawa ito sa ibang bayan,
wala silang alam sa kaniyang mga utos. Purihin si Yahweh.

148 Purihin si Yahweh. Purihin niyo si Yahweh, kayo
na nasa kalangitan; purihin niyo si Yahweh, kayo na
nasa kaitaas-taasan. **2** Purihin niyo siya, lahat kayong mga
anghel; purihin niyo siya, lahat kayong mga hukbo ng anghel.
3 Purihin niyo siya, araw at buwan; purihin niyo siya, kayong
mga nagniningning na bituin. **4** Purihin niyo siya, kayong
pinakamataas na kalangitan at kayong mga katubigan sa
kaulapan. **5** Hayaan silang purihin ang pangalan ni Yahweh,
dahil binigay niya ang utos at (sila) ay nalikha. **6** Itinatag niya
rin (sila) magpakailanman; nagbigay siya ng utos na hindi
magbabago. **7** Purihin si Yahweh mula sa mundo, kayong
mga hayop sa lahat ng karagatan, **8** apoy at yelo, nyebe
at mga ulap, malakas na hangin, sa pagtupad ng kaniyang
salita, **9** mga bundok at mga burol, mga bungang-kahoy at
lahat ng sedar, **10** mga mabangis at maamong hayop, mga
hayop na gumagapang at mga ibon, **11** mga hari sa mundo
at lahat ng bansa, mga prinsipe at lahat ng namamahala sa
lupa, **12** mga binata at dalaga, mga nakatatanda at mga bata.
13 Hayaang silang purihin ang pangalan ni Yahweh dahil
ang pangalan niya lamang ang itinatanghal at ang kaniyang
kadakilaan ay bumabalot sa buong mundo at kalangitan. **14**
Itinaas niya ang tambuli ng kaniyang bayan para sa pagpupuri
mula sa kaniyang mga tapat na lingkod, mga Israelita, mga
taong malapit sa kaniya. Purihin si Yahweh.

149 Purihin si Yahweh! Umawit ng bagong awit para kay
Yahweh; purihin siya sa pagtitipon ng mga tapat! **2**
Hayaang magdiwang ang Israel sa kaniya na ginawa silang
isang bayan; magdiwang ang mga mamamayan ng Sion
sa kanilang hari. **3** Purihin nila ang kaniyang pangalan na
may sayawan; umawit (sila) ng papuri sa kaniya nang may
tamburin at alpa. **4** Dahil nasisiyahan si Yahweh sa kaniyang
bayan; dinadakila niya ang mapagkumbaba ng kaligtasan.
5 Magdiwang ang mga maka-diyos sa tagumpay; umawit
(sila) sa galak sa kanilang mga higaan. **6** Nawa mamutawi
sa kanilang mga bibig ang mga papuri para sa Diyos at sa
kanilang kamay, isang espadang may magkabilang-talim, **7**
para maghiganti sa mga bayan at parusahan ang mga tao. **8**
Igagapos nila ang mga hari sa kadena at ang mararangya
sa mga bakal na posas. **9** Isasagawa nila ang hatol na
nasusulat. Ito ay magiging karangalan para sa mga tapat.
Purihin si Yahweh.

150 Purihin si Yahweh. Purihin ang Diyos sa kaniyang
banal na lugar; purihin siya sa matataas na
kalangitan. **2** Purihin siya dahil sa kaniyang dakilang
mga gawain; purihin siya sa kaniyang kadakilaang walang
katumbas. **3** Purihin siya sa ihip ng tambuli; purihin siya
gamit ang plawta at alpa. **4** Purihin siya gamit ang tamburin
at sayawan; purihin siya gamit ang mga instrumentong may
kuwerdas at mga instrumentong hinihipan. **5** Purihin siya
gamit ang maiingay na pompyang; purihin siya gamit ang
matitinis na pompyang. **6** Purihin si Yahweh ng lahat ng may
hininga. Purihin si Yahweh.

Mga Kawikaan

1 Ang kawikaan ni Solomon na anak na lalaki ni David, ang hari ng Israel. **2** Ang mga kawikaan na ito ay para magturo ng karunungan at tagubilin, para magturo ng mga salita ng kaalaman, **3** upang kayo ay makatanggap nang pagtutuwid para mamuhay kayo sa paggawa ng kung ano ang tama, makatarungan at patas. **4** Ang mga kawikaan ay para din magbigay ng karunungan sa mga hindi pa naituro at para magbigay kaalaman at mabuting pagpapasya sa mga kabataan. **5** Hayaan ang mga matatalinong tao na makinig at dagdagan ang kanilang nalalaman, at hayaan ang mga nakakaintinding tao na makakuha ng patnubay, **6** para maunawaan ang mga kawikaan, mga kasabihan, at mga salita ng matatalinong tao at kanilang mga palaisipan. **7** Ang pagkatakot kay Yahweh ay ang simula ng kaalaman - ang mga hangal ay kinamumuhian ang karunungan at disiplina. **8** Aking anak, pakinggan ang tagubilin ng iyong ama at huwag isang tabi ang mga utos ng iyong ina; **9** ito ay magiging kaaya-ayang korona sa iyong ulo at mga palawit sa iyong leeg. **10** Aking anak, kung sinusubukan kang udyukan ng mga makasalanan sa kanilang mga pagkakasala, tumangging sumunod sa kanila. **11** Kung kanilang sasabihin na, “Sumama ka sa amin, tayo ay mag-abang upang makagawa ng pagpatay, tayo ay magtago at sugurin ang mga walang malay na mga tao ng walang kadahilanan. **12** Lunukin natin sila ng buhay, katulad ng paglayo ng sheol sa mga malulusog at gawin silang katulad ng mga nahulog sa hukay. **(Sheol h7585)** **13** Dapat nating hanapin ang lahat ng klaseng mga mahahalagang bagay; pupunuin natin ang ating tahanan ng mga bagay na ating ninakaw sa iba, **14** Makipagsapalaran ka sa amin, tayo ay magkakaroon ng iisang lalagyanan.” **15** Aking anak, huwag kang maglalakad sa daanang iyon kasama nila; huwag mong hayaang dumampi ang iyong paa kung saan sila naglalakad; **16** ang kanilang mga paa ay tumatakbo sa kasamaan at sila ay nagmamadali para sa pagdanak ng dugo. **17** Sapagkat walang saysay na ikalat ang lambat upang bumitag ng isang ibon habang nanonood ang ibon. **18** Ang mga lalaking ito ay nag-aabang para patayin ang kanilang mga sarili - sila ay naglagay ng bitag para sa kanilang mga sarili. **19** Ganoon din ang mga paraan ng lahat na nagtamo ng kayaman sa pamamagitan ng hindi makatarungan; ang hindi makatuwirang pagtamo ay nag-aalis ng buhay sa mga kumakapit dito. **20** Umiiyak ng malakas sa lansangan ang karunungan, kaniyang nilalakasan ang kaniyang boses sa isang liwasang-bayan, **21** sa gitna ng maingay na lansangan siya ay umiyak, sa pasukan ng lungsod ng tarangkahan siya ay nagsalita. **22** “Kayong mga walang karunungan, Gaano katagal ninyo mamahalin ang inyong hindi naiintindihan? Kayong mga nangungutya, gaano kayo katagal magalak sa pangungutya at kayong mga hangal, gaano kayo katagal mamumuhi sa kaalaman? **23** Bigyang pansin ang aking paninita; ibubuhos ko ang aking saloobin sa inyo, ipapaalam ko ang salita ko sa inyo. **24** Ako ay tumawag, at kayo ay tumangging makinig; inaabot ko sila ng aking kamay, ngunit walang nagbigay pansin. **25** Ngunit isinawalang bahala ninyo ang aking mga bilin at hindi ninyo binigyan ng pansin ang aking pagsasaway. **26** Tatawanan ko kayo sa inyong kapamahakan, kukutyain ko kayo kapag dumating ang malaking takot — **27** kapag dumating ang inyong kinakatakutang pangamba tulad ng bagyo at tinangay kayo ng sakuna na parang buhawi, kapag ang kabalisahan at dalamhati ay dumating sa inyo. **28** Pagkatapos sila ay tatawag sa akin at hindi ako sasagot; desperado silang tatawag sa akin, ngunit hindi nila ako mahahanap. **29** Dahil kanilang kinapopootan ang karunungan at hindi pinili ang pagkatakot kay Yahweh, **30** hindi nila susundin ang aking tagubilin, at kanilang kinamuhian ang aking mga pagtatama. **31** Kakainin nila ang bunga sa kanilang pamamaraan, at sa bunga ng kanilang mga balak sila ay maaaring mabusog. **32** Ang mga hindi naturuan ay pinapatay kapag sila ay umalis, at ang kakulangan ng mga hangal ang sisira sa kanila. **33** Pero ang sinumang makikinig sa akin ay mamumuhay nang ligtas at magtatamo ng walang pagkatakot sa mga sakuna.”

2 Anak, kung tatanggapin mo ang aking mga salita at paka-ingatan ang aking mga kautusan, **2** makinig sa karunungan at itutuon mo ang iyong puso sa pang-unawa. **3** Kung ikaw ay magmakaawa para sa kaunawaan at sumigaw para dito, **4** kung hahanapin mo ito kagaya ng paghahanap ng pilak at hahanapin mo ang pang-unawa kagaya ng paghahanap mo ng mga nakatagong kayamanan, **5** saka mo mauunawaan ang pagkatakot kay Yahweh at matatagpuan mo ang kaalaman ng Diyos. **6** Sapagkat si Yahweh ang nagbibigay ng karunungan, mula sa kanyang bibig nanggagaling ang kaalaman at kaunawaan. **7** Nag-iimbak siya ng tamang karunungan para sa mga taong nagbibigay kaluguran sa kanya, siya ay kalasag para sa mga lumalakad na may katapatan **8** binabantayan niya ang mga daan ng katarungan at pananatilihin niya ang landas ng mga tapat sa kanya. **9** Pagkatapos ay mauuunawaan mo ang katuwiran, katarungan, pagkamakatao at bawat mabuting landas. **10** Sapagkat ang karunungan ay darating sa iyong puso, at ang kaalaman ay magiging kalugod-lugod sa iyong kaluluwa. **11** Ang mabuting pagpapasya ang magmamasid sa iyo, at pang-unawa ang magbabantay sa iyo. **12** Sila ang sasagip sa iyo sa daan ng masama, mula sa mga taong nagsasalita ng masasamang bagay, **13** silang mga tumalikod sa mga tamang landas at lumakad sa mga pamamaraan nang kadiliman. **14** Sila ay nagagalak kapag gumagawa ng kasamaan at nagagalak sa katiwalian ng kasamaan. **15** Sila ay sumusunod sa mga maling landas, at gumagamit nang pandaraya para itago ang kanilang pinagdaanan. **16** Ang karunungan at mabuting pagpapasya ang magliligtas sa iyo mula sa imoral na babae, mula sa babaeng naghahanap ng pakikipagsapalaran at sa kanyang mga matatamis na pananalita. **17** Siya ay tumalikod sa kasamahan ng kaniyang kabataan at nakalimutan ang tipan ng kaniyang Diyos. **18** Dahil ang kaniyang tahanan ay sumasamba sa kamatayan at ang kaniyang mga landas ang maghahatid sa iyo doon sa mga nasa libingan. **19** Lahat nang pumupunta sa kaniya ay hindi makakabalik muli at hindi na matatagpuan ang landas ng buhay. **20** Kaya ikaw ay lalakad sa daan ng mga mabubuting tao at sundin ang mga landas ng mga matutuwid. **21** Magtatayo ng tahanan sa lupain ang mga gumagawa ng mabuti, at mananatili doon ang namumuhay nang may katapatan. **22** Ngunit puputulin sa lupain ang mga masasama, at ang hindi tapat ay aalisin mula rito.

3 Aking anak, huwag kalimutan ang aking mga utos, at isapuso ang aking mga katuruan, **2** dahil ang haba ng mga araw at mga taon ng buhay at kapayapaan ang idadagdag ng mga ito sa iyo. **3** Huwag hayaang lisanin ka ng pagiging tapat sa tipan at pagiging katiwa-tiwala, itali ito ng magkasama sa iyong leeg, isulat ito sa kaloob-looban ng iyong puso. **4** Pagkatapos ikaw ay makakahanap ng pabor

at mabuting reputasyon sa paningin ng Diyos at ng tao. **5**
Magtiwala kay Yahweh ng buong puso at huwag umasa sa
sarili mong pang-unawa; **6** sa lahat ng iyong ginagawa ay
kilalanin siya at gagawin niyang matuwid ang iyong mga
landas. **7** Huwag maging marunong sa iyong sariling mga
mata; matakot kay Yahweh at talikuran ang kasamaan. **8** Ito
ay kagalingan sa iyong laman at inuming makapagpanibagong
sigla para sa iyong katawan. **9** Parangalan si Yahweh ng
iyong kayamanan at ng mga unang bunga ng lahat ng iyong
ani, **10** at ang iyong mga kamalig ay mapupuno at ang iyong
mga bariles ay aapaw, puno ng bagong alak. **11** Aking anak,
huwag hamakin ang disiplina ni Yahweh at huwag mapoot
sa kaniyang pagsaway, **12** dahil dinidisiplina ni Yahweh
ang kaniyang mga minamahal, katulad ng pakikitungo ng
ama sa kaniyang anak na nakalulugod sa kaniya. **13** Siya
na nakasusumpong ng karunungan ay masaya, siya din
ay nakakuha ng kaunawaan. **14** Ang matatamo ninyo sa
karunungan ay mas mabuti kaysa sa maibibigay ng pilak
at ang pakinabang ay mas mabuti kaysa sa ginto. **15** Ang
karunungan ay mas mahalaga kaysa sa mga hiyas at wala sa
mga ninanais mo ang maikukumpara sa kaniya. **16** Mayroon
siyang haba ng mga araw sa kaniyang kanang kamay; sa
kaniyang kaliwang kamay ay mga kayamanan at karangalan.
17 Ang kaniyang mga daan ay mga daan ng kabaitan at lahat
ng kaniyang mga landas ay kapayapaan. **18** Siya ay isang
puno ng buhay sa mga humahawak dito, ang mga kumakapit
dito ay masasaya. **19** Sa pamamagitan ng karunungan
itinatag ni Yahweh ang mundo, sa pamamagitan ng pang-
unawa itinayo niya ang kalangitan. **20** Sa pamamagitan
ng kaniyang kaalaman, ang mga kailaliman ay bumukas at
ibinagsak ng mga ulap ang kanilang hamog. **21** Aking anak,
panatilihin ang mahusay na pagpapasya at talas ng pag-iisip,
at huwag mawala ang paningin sa mga ito. **22** Ang mga ito ay
buhay sa iyong kaluluwa at isang palamuti ng pabor para isuot
sa iyong leeg. **23** Pagkatapos ikaw ay lalakad sa iyong daan
sa kaligtasan at ang iyong paa ay hindi madarapa; **24** kapag
ikaw ay humiga, hindi ka matatakot; kapag ikaw ay humiga,
ang iyong tulog ay magiging mahimbing. **25** Huwag matakot
sa biglaang pagkakilabot o pagkawasak na idinulot ng mga
masasama, kapag dumating ang mga ito, **26** dahil si Yahweh
ay nasa iyong tabi at iingatan ang iyong paa na huwag mahuli
sa bitag. **27** Huwag ipagkait ang mabuti sa mga karapat-
dapat dito, kapag nasa iyong kapangyarihan upang kumilos.
28 Huwag sabihin sa iyong kapwa, "pumunta ka, at bumalik
muli at bukas ibibigay ko ito," kapag ang pera ay nasa iyo. **29**
Huwag gumawa ng plano para makasakit ng iyong kapwa—
siya na nakatira sa malapit at nagtitiwala sa iyo. **30** Huwag
makipagtalo sa isang tao ng walang dahilan, kapag wala
siyang ginawa para saktan ka. **31** Huwag kainggitan ang
isang marahas na tao o piliin ang kahit na ano sa kaniyang
mga paraan. **32** Dahil ang sinungaling na tao ay kasuklam-
suklam kay Yahweh, nguniit dinadala niya ang matuwid na
tao sa kaniyang pagtitiwala. **33** Ang sumpa ni Yahweh ay
nasa tahanan ng masasamang tao, ngunit pinagpapala niya
ang tahanan ng mga matuwid. **34** Kinukutya niya ang mga
nangungutya, ngunit ibinibigay niya ang kaniyang pabor sa
mga taong may mababang loob. **35** Ang mga marurunong na
tao ay nagmamana nang karangalan, ngunit ang mga hangal
ay iaangat sa kanilang kahihiyan.

4 Makinig, mga anak na lalaki, sa tagubilin ng ama, at
bigyang pansin para malaman ninyo kung ano ang pang-
unawa. **2** Ibinibigay ko sa inyo ang mga mabuting tagubilin;
huwag ninyong pabayaan ang aking katuruan. **3** Nung ako ay
anak na lalaki ng aking ama at tanging anak ng aking ina,
4 tinuruan niya ako at sinabi sa akin, "Panghawakan mong
mabuti sa iyong puso ang aking mga salita; panatilihin ang
aking mga utos at ipamuhay. **5** Pagsumikapan na magkaroon
ng karunungan at kaunawaan; huwag kalilimutan at huwag
tatanggihan ang mga salita sa aking bibig; **6** huwag iiwanan
ang karunungan at ikaw ay kaniyang babantayan; mahalin
mo ito at pananatilihin kang ligtas. **7** Ang karunungan ay
ang pinakamahalagang bagay, kaya pagsumikapan ang
karunungan at gamitin lahat ng mayroon ka para ikaw ay
maaaring makakuha nang pang-unawa. **8** Pahalagahan ang
karunungan at ikaw ay kaniyang itataas; pararangalan ka
kapag niyakap mo ito. **9** Ito ay maglalagay ng isang korona ng
karangalan sa iyong ulo; bibigyan ka nito ng isang magandang
korona." **10** Makinig, aking anak, at pansinin ang aking mga
salita, at ikaw ay magkakaroon ng maraming mga taon sa
iyong buhay. **11** Papatnubayan kita sa daan ng karunungan;
pangungunahan kita sa matuwid na mga landas. **12** Kapag
ikaw ay lumalakad, walang hahadlang sa iyong daanan at
kapag ikaw ay tatakbo, hindi ka matitisod. **13** Kumapit ka
sa disiplina, huwag itong bibitawan; bantayan ito, dahil ito
ay iyong buhay. **14** Huwag sumunod sa landas ng masama
at huwag sumama sa kaparaanan ng mga gumagawa ng
masama. **15** Iwasan ito, ito ay huwag magpatuloy; tumalikod
mula dito at tumungo sa ibang daan. **16** Dahil hindi sila
nakakatulog hanggang sila ay makagawa ng masama at
nanakawan sila ng tulog hanggang sila ay magdulot ng
pagkatisod ng isang tao. **17** Dahil sila ay kumakain ng tinapay
ng kasamaan at iniinom ang alak ng karahasan. **18** Ngunit
ang landas ng isang tao na gumagawa ng matuwid ay katulad
ng unang liwanag na patuloy na nagliliwanag; ito ay lalong
nagliliwanag hanggang sa kapunuan ng araw ay dumating.
19 Ang daan ng masama ay katulad ng kadiliman- hindi nila
alam kung ano itong kanilang kinatitisuran. **20** Aking anak na
lalaki, bigyang pansin ang aking mga salita; makinig sa aking
mga kasabihan. **21** Huwag hayaan silang malayo mula sa
iyong paningin; panatilihin sila sa iyong puso. **22** Dahil ang
aking mga salita ay buhay sa mga nakakatagpo sa kanila at
kalusugan sa kanilang buong katawan. **23** Panatilihing ligtas
ang iyong puso at bantayan ito nang may buong sigasig, dahil
mula dito dumadaloy ang mga bukal ng buhay. **24** Ilayo ang
baluktot na pananalita mula sa iyo at ilayo ang maruruming
salita mula sa iyo. **25** Hayaan mong tumingin nang tuwid ang
iyong mga mata at ipirmi ng tuwid ang iyong pagtitig sa harap
mo. **26** Gumawa ng isang patag na landas para sa iyong
paa; sa gayon lahat ng iyong mga daraanan ay magiging
ligtas. **27** Huwag kang liliko sa kanan o sa kaliwa; ipihit ang
iyong paa palayo mula sa kasamaan.

5 Aking anak na lalaki, bigyang pansin ang aking
karunungan; makinig mabuti sa aking kaunawaan, **2**
upang ikaw ay matuto tungkol sa mabuting pagpapasya, at
ang iyong mga labi ay maaaring pangalagaan ang kaalaman.
3 Sapagkat ang labi ng isang nangangalunyang babae ay
dinadaluyan ng pulot, at ang kaniyang bibig ay mas madulas
kaysa sa langis, **4** pero sa huli siya ay katulad ng halamang
mapait, humihiwa tulad ng isang matalim na espada. **5** Ang
kaniyang mga paa ay humahakbang papunta sa kamatayan;
at tumutungo papunta sa sheol. **(Sheol h7585)** **6** Hindi niya
binibigyang pansin ang landas ng buhay. Ang kaniyang

mga yapak ay gumagala; hindi niya alam kung saan siya
patungo. 7 At ngayon, aking mga anak, makinig sa akin;
huwag tumalikod mula sa pakikinig sa mga salita ng aking
bibig. 8 Lumayo kayo sa kaniyang landas, at huwag kayong
lumapit sa pintuan ng kaniyang bahay. 9 Sa ganoong paraan
hindi ninyo ipamimigay ang inyong karangalan sa iba o ang
mga taon ng inyong buhay sa isang malupit na tao; 10
ang mga taong hindi kilala ay hindi magdiriwang sa inyong
kayamanan; ang inyong pinaghirapan ay hindi mapupunta sa
bahay ng mga taong hindi kilala. 11 Sa katapusan ng inyong
buhay kayo ay dadaing kapag ang inyong laman at inyong
katawan ay nabulok. 12 Sasabihin ninyo, "Kinapopootan ko
ang disiplina at hinamak ng aking puso ang pagtatama! 13
Hindi ako sumunod sa aking mga guro o nakinig sa aking
mga tagapagturo. 14 Malapit na akong ganap na masira sa
gitna ng kapulungan, sa pagtitipon ng mga tao." 15 Uminom
ng tubig mula sa inyong sariling sisidlan, at uminom ng bukal
na tubig mula sa inyong sariling balon. 16 Dapat bang ang
inyong mga bukal ay umapaw sa lahat ng dako, at ang inyong
mga batis ng tubig ay umagos sa mga liwasang-bayan? 17
Hayaan na ang mga ito ay sa inyo lamang, at hindi para sa
mga hindi kilalang taong kasama ninyo. 18 Nawa'y ang inyong
bukal ay pagpalain, at nawa'y kayo ay magalak sa asawa sa
inyong kabataan. 19 Sapagkat siya ay isang mapagmahal at
kaaya-aya tulad ng usang babae. Hayaan ninyo ang kaniyang
dibdib ay punuin kayo ng galak sa lahat ng panahon; laging
maging bihag ng kaniyang pag-ibig. 20 Sapagkat bakit
ikaw, aking anak, ay dapat na mabihag ng isang babaeng
nangangalunya; bakit mo kailangang yakapin ang dibdib
ng isang hindi kilalang babae? 21 Nakikita ni Yahweh ang
lahat ng ginagawa ng isang tao at pinanonood ang lahat ng
landas na kaniyang tinatahak. 22 Ang isang masamang tao
ay mabibitag ng kaniyang sariling mga kasalanan; ang mga
lubid ng kaniyang kasalanan ay pipigilan siya ng mahigpit. 23
Siya ay mamamatay dahil kulang siya ng disiplina; siya ay
inililigaw ng kaniyang labis na kamangmangan.

6 Anak ko, kapag ikaw ay nagtabi ng pera bilang isang
pag-aako ng pagkakautang ng iyong kapit-bahay, kapag
nagbigay ka ng pangako sa pagkakautang ng isang tao na
hindi mo kilala, 2 kung gayon naglatag ka ng isang patibong
para sa iyong sarili sa pamamagitan ng iyong pangako, at
ikaw ay nahuli ng mga salita ng iyong bibig. 3 Kung gayon,
anak kong lalaki, gawin mo ito at iligtas mo ang iyong sarili,
dahil sa ikaw ay nasa habag ng iyong kapitbahay. Pumunta
ka at magpakumbaba ka ng iyong sarili at magsumamo sa
iyong kapitbahay na pakawalan ka. 4 Bigyan mo ang iyong
mga mata ng walang tulog at ang iyong talukap ng walang
pagkakaidlip. 5 Iligtas mo ang iyong sarili gaya ng isang
usa mula sa kamay ng mangangaso, katulad ng isang ibon
mula sa kamay ng tagahuli ng hayop. 6 Tingnan mo ang
langgam, ikaw na tamad na tao, pagmasdan mo ang kaniyang
mga pamamaraan, at maging matalino. 7 Wala siyang
tagapag-utos, opisyal, o tagapamahala, 8 gayon pa man ay
naghahanda siya ng pagkain sa tag-init, at habang sa pag-aani
ay nagtatabi ito ng kung ano ang kakainin. 9 Gaano katagal
ka matutulog, ikaw na tamad na tao? Kailan ka babangon
mula sa iyong pagkatulog? 10 "Isa pang kaunting pagtulog,
isa pang kaunting pagkaidlip, isa pang kaunting pagtiklop ng
mga kamay upang magpahinga"— 11 at ang iyong kahirapan
ay darating sa iyo gayang isang magnanakaw at ang iyong
pangangailangan gaya ng isang armadong sundalo. 12
Ang isang walang kwentang tao— isang masamang tao—
namumuhay sa kabaluktutan ng kaniyang salita, 13 pagkindat
ng kaniyang mga mata, gumagawa ng hudyat gamit ang
kaniyang mga paa, at pagturo ng kaniyang mga daliri. 14
Siya ay may balak na masama na may daya sa kaniyang
puso; palagi siyang nag-uudyok ng pag-aalitan. 15 Kaya
lulupigin siya sa isang iglap ng kaniyang kapahamakan; sa
isang sandali siya ay masisira na higit sa kagalingan. 16
Mayroong anim na bagay na kinamumuhian ni Yahweh, pito
na kasuklam-suklam sa kaniya: 17 Ang mga mata ng isang
mapagmataas na tao, ang isang dila na nagsisinungaling, ang
mga kamay na nagpapadanak ng dugo ng mga inosenteng
tao, 18 isang puso na lumikha ng mga masasamang balakid,
mga paa na mabilis tumakbo para gumawa ng masama, 19
isang saksi na nagsasabi ng mga kasinungalingan, at ang isa
na siyang naghahasik ng alitan sa kaniyang mga kapatid. 20
Aking anak na lalaki, sundin mo ang utos ng iyong ama, at
huwag mong talikdan ang katuruan ng iyong ina. 21 Palagi
mong igapos ang mga ito sa iyong puso; itali mo ang mga ito
sa iyong leeg. 22 Kapag ikaw ay lumakad, papatnubayin ka
ng mga ito; kapag ikaw ay natulog, pagmamasdan ka nila; at
kapag ikaw ay nagising, tuturuan ka nila. 23 Sapagkat ang
mga utos ay isang ilawan, at ang katuruan ay isang liwanag;
ang mga pagsaway ng disiplina ay ang mga daan ng buhay.
24 Iingatan ka nito mula sa imoral na babae, mula sa mapang-
akit na mga salita ng nangangalunyang babae. 25 Huwag
kang magnasa sa iyong puso sa kaniyang kagandahan, at
huwag mo siyang hayaang mabihag ka ng kaniyang mga
pilik mata. 26 Ang pagtulog na kasama ang isang bayarang
babae ay maaaring kabayaran ng halaga ng tinapay, pero
ang babaeng asawa ng iba ay maaaring kabayaran ng buhay
mo mismo. 27 Kaya ba ng isang lalaki na magbitbit ng apoy
sa kaniyang dibdib na hindi nasusunog ang kaniyang mga
damit? 28 Kaya ba ng isang lalake na lumakad sa ibabaw
ng maiinit na mga uling na hindi napapaso ang kaniyang
mga paa? 29 Gayon din sa lalakeng nakikiapid sa asawang
babae ng kaniyang kapwa; ang siyang natutulog kasama niya
ay hindi maparusahan. 30 Hindi hinahamak ng mga tao na
ang isang magnanakaw kung siya ay nagnanakaw upang
mabusog sa panahong gutom siya. 31 Gayon pa man kapag
siya ay nahuli, siya ay magbabayad ng pitong beses kung
ano ang kaniyang ninakaw; kailangan niya isuko ang lahat ng
mahahalagang bagay sa kaniyang tahanan. 32 Ang isa na
nagkasala ng pangangalunya ay walang kaisipan; ang siyang
gumagawa nito ay sinisira ang kaniyang sarili. 33 Sugat at
kahihiyan ay nararapat sa kaniya, at ang kaniyang kasiraang
puri ay hindi maaalis. 34 Dahil ang pagseselos ay ginagawang
galit na galit ang isang lalaki; kapag siya ay gumanti hindi
siya magpapakita ng awa. 35 wala siyang tatanggaping
kabayaran, at hindi siya mabibili, kahit maghandog ka ng
maraming regalo sa kaniya.

7 Aking anak na lalaki, sundin ang aking mga salita at ipunin
ang aking mga utos sa iyong kalooban. 2 Sundin ang
aking mga utos upang mabuhay at sundin ang aking tagubilin
tulad ng mansanas sa iyong paningin. 3 Itali ang mga ito
sa iyong mga daliri; isulat ang mga ito sa talaan ng iyong
puso. 4 Sabihin sa karunungan, "Ikaw ang aking kapatid na
babae," at tawagin ang kaunawaan na inyong kamag-anak, 5
upang ikaw ay ilayo mula sa mapanuksong babae, mula sa
babaeng mapangalunya kasama ng kaniyang mapang-akit
na mga salita. 6 Sa bintana ng aking bahay ay tumitingin

ako sa pamamagitan ng dungawan **7** at aking nakita ang
karamihan ng batang lalaki na hindi pa natuturuan. Nakita ko
sa karamihan ng kabataan ang isang batang lalaking na wala
sa kaisipan. **8** Ang batang lalaking iyon ay naglalakad sa
kalye malapit sa sulok ng kaniyang kalye at siya ay tumuloy
patungo sa kaniyang bahay— **9** iyon ay takip-silim, sa gabi
ng araw na iyon, sa oras ng gabi at kadiliman. **10** At doon
kinatagpo siya ng isang babae, nakadamit tulad ng isang
bayarang babae at alam niya kung bakit siya naroon. **11**
Siya ay maingay at magulo, ang kaniyang mga paa ay hindi
mapanatili sa tahanan— **12** ngayon nasa mga kalye, ngayon
nasa pamilihan, at bawat sulok siya ay nag-aabang. **13**
Kaya siya ay hinawakan niya at pinaghahalikan, na may
katapangang mukha, sinabi niya sa kaniya, **14** natupad ko ang
handog ng kapayapaan ngayon, naibigay ko ang aking mga
panata, **15** kaya lumabas ako para makita ka, kinasasabikan
ko na makita ang iyong mukha, at ikaw ay aking natagpuan.
16 Inilatag ko ang mga panakip sa aking higaan, mga linong
makukulay mula sa Egipto. **17** Pinabanguhan ko ang aking
higaan ng mira, mga aloe, at kanela. **18** Halina't, hayaang
umapaw ang ating pagmamahalan hanggang umaga; hayaan
nating makakuha tayo ng labis na ligaya sa iba't ibang gawi
ng pagtatalik. **19** Ang aking asawa ay wala sa bahay; siya
ay nasa malayo sa isang matagal na paglalakbay. **20** May
dala siyang isang supot ng pera sa kaniya; siya ay babalik
sa araw ng kabilugan ng buwan." **21** Sa kaniyang mapang-
akit na salita ay hinihikayat siya, at sa kaniyang mahusay na
pagsasalita siya ay mapipilit niya. **22** Sumunod siya sa kaniya
na tulad ng isang bakang lalaki na papunta sa katayan, o
tulad ng isang usa na nahuli sa isang patibong **23** hanggang
ang isang palaso ay tumatagos sa kaniyang atay— o katulad
ng ibong sumusugod sa isang patibong, hindi alam na ito ang
magiging kabayaran ng kaniyang buhay. **24** At ngayon, ang
aking mga anak na lalaki, makinig sa akin; bigyang pansin
kung ano ang aking sinasabi. **25** Huwag ninyong hayaan ang
inyong puso na lumihis sa kaniyang mga kaparaanan; huwag
maligaw sa kaniyang mga landas. **26** Maraming biktima ang
nadala niya pababa; hindi sila mabilang. **27** Ang kaniyang
bahay ay daan patungo sa sheol; ito ay patungo pababa sa
mga silid ng kamatayan. **(Sheol h7585)**

8 Hindi ba nananawagan ang Karunungan? Hindi ba itinataas
ng Pang-unawa ang kaniyang tinig? **2** Sa mga taluktok ng
bundok sa tabi ng daan, sa mga daang nagsasalubong, ang
Karunungan ay naninindigan. **3** Sa tabi ng mga pasukan sa
lungsod, malapit sa tarangkahan ng mga lungsod, siya ay
nananawagan. **4** Mga mamamayan, tinatawag ko kayo at
itinataas ko ang aking tinig sa mga anak ng sangkatauhan.
5 Kayong mga hindi naturuan, dapat ninyong maintindihan
ang katalinuhan at kayong kinasusuklaman ang kaalaman,
kayo ay dapat magkaroon ng isang maunawaing puso. **6**
Makinig kayo at magsasalita ako ng mga marangal na
bagay at kapag bumuka ang aking mga bibig ay sasabihin ko
kung ano ang tama— **7** dahil ang aking bibig ay nagsasalita
kung ano ang mapagkakatiwalan, at ang aking mga labi ay
napopoot sa kasamaan. **8** Lahat ng mga salita sa aking
bibig ay makatarungan; walang baluktot at nakaliligaw sa
kanila. **9** Ang lahat ng aking mga salita ay matuwid para
sa nakakaunawa; ang mga salita ko ay matuwid sa mga
nakatatagpo ng kaalaman. **10** Piliin ninyo ang aking katuruan
kaysa sa pilak at kaalaman kaysa purong ginto. **11** Dahil
ako, ang Karunungan, ay mas mabuti kaysa sa mga hiyas;
wala sa inyong ninanais ang maaaring maihalintulad sa
akin. **12** Ako, ang Karunungan, ay namumuhay nang may
Kabaitan, at aking taglay ang kaalaman at kahinahunan. **13**
Ang pagkatakot kay Yahweh ay para kapootan ang kasamaan
— kinapopootan ko ang pagmamataas at kayabangan, ang
masamang paraan, at malaswang pananalita — kinapopootan
ko sila. **14** Mayroon akong mabuting payo at maayos na
karunungan; mayroon akong mahusay na pananaw, at taglay
ko ang kalakasan. **15** Sa pamamagitan ko, ang mga hari
ay naghahari—pati na taong marangal, at lahat ng mga
namumuno ng makatarungan. **16** Sa pamamagitan ko,
ang mga prinsipe ay naghahari at ang mga marangal at
lahat ng namamahala nang may katarungan. **17** Mahal ko
silang mga nagmamahal sa akin, at silang mga masisipag
na humahanap sa akin ay matatagpuan ako. **18** Nasa
akin ang mga kasaganaan at karangalan, walang maliw
na kayamanan at katuwiran. **19** Ang aking bunga ay mas
mabuti pa kaysa ginto, mas mabuti pa kahit sa pinong ginto;
ang aking ibinibigay ay mas mabuti pa sa purong pilak.
20 Lumalakad ako sa daan na matuwid, sa mga landas
na patungo sa katarungan, **21** para makapagbigay ako ng
pamana sa mga nagmamahal sa akin at punuin ang kanilang
mga imbakan ng yaman. **22** Nilikha ako ni Yahweh mula
pa noong pasimula — ang una sa kaniyang mga ginawa
noong unang panahon. **23** Mula pa noong unang panahon,
inilagay na ako sa pagkalalagyan—mula ng una, mula pa
sa pasimula ng mundo. **24** Bago pa magkaroon ng mga
karagatan, ako ay isinilang na—bago pa magkaroon ng mga
bukal na may masaganang tubig, bago pa ilagay ang mga
bundok, **25** at bago pa ang mga burol, ako ay ipinanganak
na. **26** Ipinanganak na ako bago pa likhain ni Yahweh ang
lupa o mga bukirin, o kahit ang unang alikabok sa mundo.
27 Naroon na ako nang naitatag niya ang kalangitan, nang
kaniyang ginuhit ang hangganan sa ibabaw ng kailaliman.
28 Naroon na ako nang naitatag niya ang mga kalangitan
sa itaas at nang ginawa niya ang mga bukal sa kalaliman.
29 Naroon na ako nang ginawa niya ang hangganan para
sa dagat, kaya ang katubigan ay hindi kumalat lagpas kung
saan niya iniutos, at kung saan niya inutos ilagay ang mga
pundasyon ng lupa. **30** Ako ay nasa tabi niya, bilang isang
dalubhasang manggagawa, at ako ang kanyang kasiyahan sa
araw araw, laging nagagalak sa harap niya. **31** Nagagalak
ako sa kanyang buong daigdig, at ang kasiyahan ko ay nasa
sangkatauhan. **32** At ngayon, aking mga anak na lalaki,
makinig kayo sa akin, dahil silang mga nananatili sa aking
mga pamamaraan ay magiging masaya. **33** Makinig kayo
sa aking katuruan at maging marunong; huwag kaligtaan
ito. **34** Ang siyang nakikinig sa akin ay magiging masaya
— nagmamasid bawat araw sa aking mga tarangkahan,
naghihintay sa akin sa tabi ng mga pintuan ng aking tahanan.
35 Dahil ang sinumang nakakatagpo sa akin ay nakakatagpo
ng buhay, at matatagpuan niya ang kagandahang loob ni
Yahweh. **36** Pero siya na nabibigong matagpuan ako ay
pinapahamak ang kaniyang sarili; ang lahat ng namumuhi sa
akin ay umiibig sa kamatayan."

9 Ang karunungan ay nagtayo ng kaniyang tahanan; nag-
ukit siya ng pitong mga poste mula sa bato. **2** Hinanda
niya ang mga karne niya para ihain sa hapunan; hinalo
niya ang kaniyang alak; at inihanda niya ang kaniyang
hapag-kainan. **3** Nagpadala siya ng mga paanyaya kasama
ang mga lingkod niyang babae at tumatawag siya mula sa

pinakamataas na dako ng lungsod: **4** “Hayaan ang mga
hindi naturuan na lumapit dito!” sinasabi niya roon sa mga
walang alam. **5** “Lumapit kayo, kainin ninyo ang aking
pagkain, at inumin ang alak na aking hinalo. **6** Iwanan na
ninyo ang mga kaparaanan ng kamangmangan upang kayo
ay mabuhay; lumakad sa daan ng pang-unawa. **7** Kung
sinuman ang magtama ng mangungutya ay nag-aanyaya ng
pag-abuso, at kung sinuman ang magtuwid ng masamang
tao ay masasaktan. **8** Huwag sawayin ang mangungutya,
o kamumuhian ka niya; magtuwid ng matalinong tao, at
mamahalin ka niya. **9** Magbigay ng gabay sa matalinong
tao, at siya ay magiging mas matalino; turuan ang matuwid
na tao, at dadagdag ang kaniyang pagkatuto. **10** Ang takot
kay Yahweh ang simula ng karunungan, at ang kaalaman
sa Isang Banal ay kaunawaan. **11** Dahil sa pamamagitan
ko ang mga araw mo ay dadami, at dadagdag ang taon ng
buhay mo. **12** Kung matalino ka, matalino ka para sa sarili
mo, pero kung mangungutya ka, dadalhin mo ito nang mag-
isa.” **13** Ang isang mangmang na babae ay maingay— hindi
siya naturuan at wala siyang alam. **14** Nauupo siya sa pinto
ng bahay niya, sa upuan ng pinakamataas na lugar ng bayan.
15 Tinatawag niya ang mga taong dumadaan, ang mga taong
naglalakad ng tuwid sa kanilang daan. **16** “Hayaan ang mga
hindi naturuan na lumapit dito” sinasabi niya doon sa mga
walang alam. **17** “Ang ninakaw na tubig ay matamis, at ang
tinapay na kinain ng palihim ay kaaya-aya.” **18** Pero hindi
niya alam na nandoon ang mga patay, na ang mga panauhin
niya ay nasa kailaliman ng sheol. **(Sheol h7585)**

10 Ang mga kawikaan ni Solomon. Ang isang marunong
na anak ay ikinagagalak ng kaniyang ama ngunit ang
isang hangal na anak ay nagdadala ng pighati sa kaniyang ina.
2 Ang mga yamang naipon sa pamamagitan ng kasamaan
ay walang halaga, ngunit ang paggawa ng kung ano ang
tama ay naglalayo sa kamatayan. **3** Hindi hinahayaan ni
Yahweh na magutom ang mga gumagawa ng masama,
ngunit kaniyang binibigo ang mga pagnanasa ng masama.
4 Ang kamay na tamad ay nagdudulot sa isang tao para
maging mahirap, ngunit ang kamay ng masipag na tao ay
magtatamo ng kayamanan. **5** Ang marunong na anak ay
magtitipon ng pananim sa tag-araw, ngunit kahihiyan sa
kaniya para matulog habang anihan. **6** Ang mga kaloob mula
sa Diyos ay nasa isipan ng mga gumagawa ng tama, ngunit
ang bibig ng masama ay pinagtatakpan ang karahasan. **7**
Ang taong gumagawa ng tama ay natutuwa tuwing siya ay
ating naiisip ang tungkol sa kaniya, ngunit ang pangalan
ng masama ay mabubulok. **8** Silang mga maunawain ay
tumatanggap ng mga utos, ngunit ang isang madaldal na
hangal ay mapapahamak. **9** Ang siyang lumalakad sa
katapatan ay lumalakad sa kaligtasan, subalit ang isa na
gumagawa ng kabuktutan, siya ay malalantad. **10** Siya na
kumikindat ang mata ay nagdudulot ng kalungkutan, ngunit
ang isang madaldal na hangal ay masisira. **11** Ang bibig ng
gumagawa ng tama ay isang bukal ng buhay, ngunit ang bibig
ng masama ay nagtatago ng karahasan. **12** Ang galit ay
nagpapasimula ng mga kaguluhan, subalit ang pag-ibig ay
matatakpan ang lahat ng pagkakasala. **13** Ang karunungan
ay matatagpuan sa labi ng isang taong marunong umunawa,
ngunit ang isang pamalo ay para sa likod ng isang walang
pang-unawa. **14** Ang mga taong marunong ay nag-iipon ng
kaalaman, ngunit ang bibig ng isang hangal ay nagpapalapit
ng kapahamakan. **15** Ang kayamanan ng isang mayamang
tao ay ang kaniyang pinatibay na lungsod, ang kasalatan
ng mahirap ay kanilang pagkawasak. **16** Ang kabayaran
ng mga gumagawa ng tama ay patungo sa buhay; ang
pakinabang ng masama ay patungo sa kasalanan. **17** Doon
ay may isang daan sa buhay para sa isang sumusunod
sa disiplina, ngunit ang tumatanggi sa pagpuna ay inaagos
sa pagkaligaw. **18** Ang sinumang magtago ng pagkagalit
ay may mga sinungaling na labi, at sinumang magkalat ng
paninirang puri ay isang hangal. **19** Kung maraming salita,
pagkakasala ay hindi nagkukulang, ngunit ang siyang nag-
iingat sa kaniyang sasabihin ay isang matalino **20** Ang dila na
siyang gumagawa nang matuwid ay purong pilak; ito ay may
maliit na halaga sa puso ng masama. **21** Ang mga labi ng isa
na gumagawa ng tama ay nagpapalusog ng marami, ngunit
ang mga mangmang ay mamamatay dahil sa kakulangan
ng kanilang pang-unawa. **22** Ang mga mabuting kaloob ni
Yahweh ay nagdadala ng kayamanan at hindi ito nagdagdag
ng sakit. **23** Ang kasamaan ay laro ng isang hangal, ngunit
ang karunungan ay isang kasiyahan para sa isang tao ng
may pang-unawa. **24** Ang takot ng masama ay sasaklawan
siya, ngunit ang pagnanais ng isang matuwid ay ibibigay.
25 Ang masama ay tulad ng isang bagyo na dumadaan, at
sila ay wala na, ngunit silang gumagawa ng tama ay isang
pundasyon na magtatagal kailanman. **26** Tulad ng suka sa
ngipin at usok sa mata, ganoon din ang batugan na nagpadala
sa kaniya. **27** Ang takot kay Yahweh nagpapahaba ng buhay,
ngunit ang mga taon ng masama ay mapapaiksi. **28** Ang
pag-asa ng mga gumagawa ng tama ay kanilang kagalakan,
ngunit ang mga taon ng mga masama ay mapapaiksi. **29** Ang
paraan ni Yahweh ay nag-iingat sa kanila na may katapatan,
ngunit ito ay pagkawasak para sa masama. **30** Silang mga
gumagawa ng tama ay hindi kailanman maibabagsak, ngunit
ang masama ay hindi mananatili sa lupain. **31** Mula sa bibig
ng mga gumagawa ng tama ay dumarating ang bunga ng
karunungan, ngunit ang masamang dila ay mapuputol. **32**
Alam ng mga labing gumagawa nang tama kung ano ang
katanggap-tanggap, ngunit ang bibig ng masama ay alam
kung ano ang masama

11 Kinapopootan ni Yahweh ang timbangang hindi tama,
ngunit siya ay nagagalak sa wastong timbang. **2** Kapag
dumating ang pagmamataas, saka dumarating ang kahihiyan,
pero sa kapakumbabaan dumarating ang karunungan. **3**
Ang katapatan ng matuwid ay gumagabay sa kanila, pero
ang mga baluktot na pamamaraan ng mga taksil ay sumisira
sa kanila. **4** Ang kayamanan ay walang halaga sa araw
nang matinding kapootan, pero ang paggawa ng matuwid
ay maglalayo sa iyo mula sa kamatayan. **5** Ang matuwid
na pag-uugali ng taong walang kapintasan ay ginagawang
matuwid ang kaniyang daan, pero ang masama ay babagsak
dahil sa kaniyang sariling kasamaan. **6** Ang matuwid na pag-
uugali ng mga nakalulugod sa Diyos ang siyang nag-iingat sa
kanila, pero ang taksil ay nabitag ng kanilang sariling mga
pagnanasa. **7** Kapag ang taong masama ay namatay, ang
kaniyang pag-asa ay mamamatay, at ang pag-asa na naging
kaniyang kalakasan ay mapupunta sa wala. **8** Ang isang
taong gumagawa ng tama ay laging nailalayo sa kaguluhan,
at sa halip ito ay dumarating sa mga masasama. **9** Sinisira
ng bibig ng mga walang Diyos ang kaniyang kapwa, ngunit sa
pamamagitan ng kaalaman ang mga gumagawa ng tama ay
pinanatiling ligtas. **10** Kapag ang mga gumagawa ng tama ay
sumasagana, ang isang lungsod ay nagdiriwang; kapag ang

masama ay namatay; ay may mga sigaw ng kagalakan. **11** Sa
pamamagitan ng mabubuting mga kaloob ng mga nakalulugod
sa Diyos, ang lungsod ay magiging tanyag; sa bibig ng mga
masasama, ang lungsod ay mawawasak. **12** Ang taong may
paghamak sa kaniyang kaibigan ay walang ulirat, pero ang
isang may pang-unawa ay tumatahimik. **13** Sinumang tao na
patuloy na naninirang puri ay nagbubunyag ng mga lihim,
ngunit ang isang taong tapat ay laging iniingatang pagtakpan
ang isang bagay. **14** Kung saan walang matalinong direksiyon,
ang isang bansa ay bumabagsak, pero ang tagumpay ay
dumarating sa pagsangguni sa maraming tagapayo. **15**
Sinumang mananagot sa utang ng isang hindi niya kilala ay
tiyak na mapapahamak, pero ang isa na siyang kinapopootang
magbigay ng isang garantiya sa ganiyang uri ng pangako
ay ligtas. **16** Makakamit ng isang mahabaging babae ang
karangalan ngunit ang mga taong walang habag ay mahigpit
na kakapit para sa kayamanan. **17** Ang isang mabait na tao
ay makikinabang sa kanyang sarili, pero ang isang taong
malupit ay sinasaktan ang kaniyang sarili. **18** Ang taong
masama ay nagsisinungaling para makuha ang kaniyang
kabayaran, pero ang isang nagtatanim ng kung ano ang tama
ay mag-aani ng kabayaran ng katotohanan. **19** Ang isang
taong tapat na gumagawa kung ano ang tama ay mabubuhay,
pero ang isa na humahabol sa masama ay mamamatay.
20 Si Yahweh ay napopoot sa mga pusong tiwali, pero siya
ay nagagalak sa kanila na kung saan ang pamamaraan ay
walang kapintasan. **21** Maging tiyak dito—ang mga taong
masama ay hindi maaaring hindi maparusahan, pero ang mga
kaapu-apuhan ng mga gumagawa ng tama ay mananatiling
ligtas. **22** Katulad ng isang gintong singsing sa ilong ng baboy
ang isang magandang babae na walang hinahon. **23** Ang
hangarin ng mga yaong gumagawa ng tama ay nagbubunga
ng mabuti, pero ang masamang mga tao ay makaka-asa
lamang sa matinding galit. **24** May isa na siyang naghahasik
ng binhi—siya ay makaiipon nang higit pa; ang isa pa ay hindi
naghahasik—siya ay darating sa kahirapan. **25** Ang taong
mapagbigay ay sasagana, at ang isa na siyang nagbibigay ng
tubig sa iba ay magkakaroon ng tubig para sa kaniyang sarili.
26 Sinusumpa ng mga tao ang taong ayaw magbenta ng butil,
pero ang mabuting mga kaloob ay kumu-korona sa ulo ng
nagbebenta nito. **27** Ang isa na nagsisipag na hanapin ang
mabuti ay naghahanap din ng kagandahang-loob, pero ang
isa na naghahanap sa masama ay makatatagpo nito. **28** Sila
na nagtitiwala sa kanilang kayamanan ay babagsak, pero
tulad ng dahon, sila na gumagawa ng tama ay lalago. **29**
Ang isa na siyang nagdadala ng gulo sa kaniyang sariling
sambahayan ay magmamana ng hangin, at ang mangmang
ay magiging isang alipin sa matalinong puso. **30** Sila na
gumagawa ng tama ay tulad ng isang puno ng buhay, pero
ang karahasan ay bumabawi ng mga buhay. **31** Kung sila
na gumagawa ng matuwid ay tumatanggap kung ano ang
karapat-dapat sa kanila, paano pa kaya ang masama at ang
makasalanan!

12 Sinumang umiibig sa disiplina ay iniibig ang kaalaman,
pero sinumang namumuhi sa pagtatama ay mangmang.
2 Nagbibigay si Yahweh ng pabor sa mabuting tao, pero
pinarurusahan niya ang taong gumagawa ng masasamang
plano. **3** Ang isang tao ay hindi tatatag sa pamamagitan
ng kasamaan, pero silang gumagawa ng katuwiran ay
hindi mabubunot kailanman. **4** Ang isang karapat-dapat
na asawang babae ay korona ng kaniyang asawang lalaki,
ngunit ang babaeng nagdadala nang kahihiyan ay tulad ng
isang sakit na sumisira ng kaniyang mga buto. **5** Ang mga
balakin ng lahat ng gumagawa ng tama ay makatarungan,
ngunit ang payo ng masasama ay mapanlinlang. **6** Ang
mga salita ng masasamang tao ay bitag na nakaabang ng
pagkakataong pumatay, ngunit ang mga salita ng matutuwid
ang siyang nag-iingat sa kanila. **7** Ang masasama ay
bumabagsak at naglalaho, pero ang bahay ng mga taong
gumagawa ng tama ay mananatili. **8** Pinupuri ang isang tao
sa kaniyang karunungan, ngunit sinumang gumagawa ng
baluktot na mga pagpili ay kinamumuhian. **9** Mas mabuti
na magkaroon ng mababang katayuan—ang maging isang
lingkod lamang, kaysa ang magmalaki patungkol sa iyong
katayuan ngunit walang namang makain. **10** Nagmamalasakit
ang matuwid sa pangangailangan ng kaniyang alagang hayop,
pero maging ang habag ng masasama ay kalupitan. **11**
Sinumang nagbubungkal ng kaniyang lupain ay magkakaroon
ng kasaganaan ng pagkain, pero sinumang naghahabol
ng mga proyektong walang halaga ay hindi nag-iisip. **12**
Hinahangad ng masama ang mga ninakaw ng makasalanan
mula sa iba, pero ang bunga ng mga matuwid ay galing sa
kanilang mga sarili. **13** Ang masamang tao ay nabibitag
ng kaniyang masamang pananalita, pero ang mga taong
gumagawa ng tama ay nakaliligtas sa kapahamakan. **14**
Mula sa bunga ng kaniyang mga salita, ang tao ay napupuno
ng mabuting mga bagay, tulad ng paggagantimpala ng mga
kamayy niyang nagtatrabaho. **15** Ang kaparaanan ng isang
mangmang ay tama sa kaniyang paningin, pero ang taong
may karunungan, sa payo ay nakikinig. **16** Ang mangmang
ay kaagad nagpapakita ng galit, pero ang nagsasawalang-
kibo sa insulto ay maingat. **17** Sinumang nagsasabi ng totoo
ay nagsasalita ng tama, pero ang bulaang saksi ay nagsasabi
ng kasinungalingan. **18** Ang mga salitang padalos-dalos ay
tulad ng saksak ng isang espada, pero ang dila ng matalino,
kagalingan ang dinadala. **19** Ang makatotohanang mga labi
ay tumatagal habang-buhay, pero ang sinungaling na dila
ay panandalian lamang. **20** Mayroong panlilinlang sa puso
ng mga taong nagbabalak ng kasamaan, pero kagalakan
ang dumarating sa mga tagapagpayo ng kapayapaan. **21**
Walang karamdaman ang dumarating sa mga matuwid, pero
ang masasama ay puno ng paghihirap. **22** Galit si Yahweh
sa sinungaling na mga labi, pero ang mga namumuhay
nang tapat ay ang kasiyahan ng Diyos. **23** Itinatago ng
taong maingat ang kaniyang kaalaman, pero ang puso ng
hangal ay sumisigaw ng kamangmangan. **24** Ang kamay
ng matiyaga ay maghahari, pero ang tamad ay sasailalim
sa sapilitang pagtatrabaho. **25** Ang pangamba sa puso ng
tao ay nagpapabigat sa kaniya, ngunit nagpapagalak ang
mabuting salita. **26** Ang matuwid ay gabay sa kaniyang
kaibigan, pero ang paraan ng masama ay nag-aakay sa
kanila sa lihis na daan. **27** Ang mga tamad ay hindi nilulut o
ang kanilang sariling huli, pero ang matiyaga ay magkakaroon
pa ng yamang natatangi. **28** Ang mga lumalakad sa tamang
daan, buhay ang nasusumpungan at sa kaniyang landas ay
walang kamatayan.

13 Ang matalinong anak ay nakikinig sa tagubilin ngunit
ang manunuya ay hindi makikinig sa pagtutuwid. **2**
Mula sa bunga ng kaniyang bibig, sa mga mabubuting bagay
ang isang tao ay nasisiyahan, pero ang gana ng taksil ay
para sa karahasan. **3** Ang binabantayan ang kaniyang bibig
ay pinapangalagaan ang kaniyang buhay, pero sisirain ang

sarili nang nagbubukas ng labi ng maluwang. **4** Ang gana ng
taong tamad ay nananabik nang labis pero walang makukuha,
pero ang gana ng mga taong masisipag ay masisiyahan
nang masagana. **5** Napopoot sa mga kasinungalingan ang
siyang gumagawa ng tama, pero ang isang masamang tao ay
ginagawang kamuhi-muhi ang sarili, at ginagawa niya kung
ano ang kahiya-hiya. **6** Silang walang kapintasan sa kanilang
landas ay ipinagtatanggol ng katuwiran, ngunit ang kasamaan
ay inililigaw ang mga gumagawa ng kasalanan. **7** May isang
tao na pinayayaman ang sarili, pero halos walang-wala, at
may isang tao na pinamimigay ang lahat ng bagay, pero siyang
tunay na masagana. **8** Ang taong mayaman ay maaaring
tubusin ang kaniyang buhay sa pamamagitan ng kaniyang
mga ari-arian, pero ang taong mahirap ay hindi makatatanggap
ng ganiyang uri ng pagbabanta kailanman. **9** Ang ilaw nang
gumagawa ng matuwid ay nagsasaya, pero papatayin ang
lampara ng masama. **10** Ang pagmamataas ay nagbubunga
lamang ng pag-aaway-away, pero mayroong karunungan
para sa mga nakikinig ng mabuting payo. **11** Ang kayamanan
ay nauubos kapag mayroong labis na kalayawan, pero ang
siyang kumikita ng salapi sa pamamagitan ng pagtatrabaho
gamit ang kaniyang kamay ay mapapalago ang kaniyang
salapi. **12** Kapag ang pag-asa ay ipinagpaliban, dinudurog
nito ang puso, pero ang isang natupad na pananabik ay isang
puno ng buhay. **13** Ang nagsasawalang-bahala ng tagubilin ay
magiging sakop pa rin nito, pero ang nagpaparangal sa utos
ay gagantimpalaan. **14** Ang katuruan ng isang matalinong tao
ay bukal ng buhay, ilalayo ka mula sa patibong ng kamatayan.
15 Kagandahang-loob ang tinatamo ng mabuting pananaw,
pero ang daan ng taksil ay walang katapusan. **16** Ang
taong marunong ay kumikilos sa bawat pagpapasya mula
sa kaalaman, pero pinapangalandakan ng isang mangmang
ang kaniyang kamangmangan. **17** Ang isang masamang
tagapagbalita ay nahuhulog sa gulo, pero ang isang tapat na
sugo ay nagdadala ng pagkakasundo. **18** Magkakaroon ng
kahirapan at kahihiyan ang hindi pumapansin sa disiplina,
pero karangalan ang darating sa kaniya na natututo mula sa
pagtutuwid. **19** Ang pananabik na nakamit ay matamis sa gana
ng panlasa, pero ang mangmang ay nasusuklam na tumalikod
mula sa masama. **20** Lumakad kasama ang mga matatalinong
tao at ikaw ay magiging matalino, pero ang kasamahan
ng mga mangmang ay magdurusa ng kapamahakan. **21**
Sakuna ang humahabol sa mga makasalanan, pero silang
mga gumagawa ng tama ay gagantimpalaan ng kabutihan.
22 Nag-iiwan ng mana para sa kaniyang mga apo ang taong
mabuti, pero ang kayamanan ng makasalanan ay inipon para
sa gumagawa ng matuwid. **23** Ang hindi pa nabubungkal na
bukirin na pag-aari ng mahirap ay maaaring magbunga ng
maraming pagkain, pero ito ay natangay dahil sa kawalan ng
katarungan. **24** Ang hindi dinidisiplina ang kaniyang anak ay
napopoot dito, pero ang nagmamahal sa kaniyang anak ay
maingat na disiplinahin ito. **25** Ang gumagawa ng tama ay
kumakain hanggang masiyahan ang kaniyang gana, pero
laging nagugutom ang tiyan ng masama.

14 Ang marunong na babae ay nagtatayo ng kaniyang
bahay, ngunit ang hangal na babae ay sinisira ito
ng kaniyang sariling mga kamay. **2** Ang lumalakad ng
matuwid ay may takot kay Yahweh, ngunit ang hindi tapat
sa kaniyang pamumuhay ay hinahamak siya. **3** Mula sa
bibig ng isang hangal ay lumalabas ang isang sanga ng
kaniyang pagmamataas, ngunit ang mga labi ng marunong ay
iingatan sila. **4** Kung saan walang baka ang sabsaban ay
malinis, ngunit ang isang masaganang pananim ay maaaring
dumating sa pamamagitan ng lakas ng isang baka. **5**
Ang tapat na saksi ay hindi nagsisinungaling, ngunit ang
huwad na saksi ay nabubuhay sa kasinungalingan. **6** Ang
nangungutya ay naghahanap ng karunungan at walang
makita, ngunit ang kaalaman ay madaling dumating sa
taong may pang-unawa. **7** Umiwas mula sa isang taong
hangal, dahil ikaw ay hindi makakakita ng kaalaman sa
kaniyang mga labi. **8** Ang karunungan ng taong maingat ay
para maunawaan ang kaniyang sariling paraan, ngunit ang
kamangmangan ng mga hangal ay panlilinlang. **9** Ang mga
hangal ay nangungutya kapag ang handog sa pagkakasala
ay inialay, ngunit sa matuwid ang kagandahang-loob ay
ibinabahagi. **10** Alam ng puso ang sarili niyang kapaitan,
at walang sinuman ang nakikibahagi sa kagalakan nito. **11**
Ang bahay ng mga taong masama ay wawasakin, ngunit
ang tolda ng taong matuwid ay sasagana. **12** Mayroong
isang landas na tila tama sa isang tao, ngunit ang dulo
nito ay naghahatid lamang sa kamatayan. **13** Ang puso ay
maaaring tumawa ngunit nananatiling nasasaktan, at ang
kagalakan ay maaaring magtapos sa kapighatian. **14** Ang
hindi tapat ay makukuha kung ano ang karapat-dapat sa
kaniyang pamumuhay, ngunit ang taong mabuti ay makukuha
kung ano ang kaniya. **15** Ang hindi naturuan ay naniniwala sa
lahat ng bagay, ngunit ang taong maingat, iniisip ang kaniyang
mga hakbang. **16** Ang marunong ay may takot at lumalayo
mula sa kasamaan, ngunit ang hangal ay panatag na hindi
pinapansin ang babala. **17** Ang isang madaling magalit ay
nakagagawa ng mga kahangalan, at ang tao na gumagawa
ng masasamang pamamaraan ay kinamumuhian. **18** Ang
mga taong hindi naturuan ay magmamana ng kahangalan,
ngunit ang taong maingat ay napapaligiran ng kaalaman. **19**
Ang mga masasama ay yuyuko sa harap ng mabubuti, at ang
mga masama ay luluhod sa tarangkahan ng mga matuwid.
20 Ang mahihirap ay kinamumuhian kahit ng kaniyang sariling
mga kasamahan, ngunit ang mga mayayaman ay maraming
kaibigan. **21** Ang isang nagpapakita ng paghamak sa kaniyang
kapwa ay nagkakasala, ngunit ang isang nagpapakita ng
kagandahang-loob para sa mahirap ay masaya. **22** Hindi ba
ang mga nagbabalak ng masama ay naliligaw? Ngunit ang
mga nagbabalak na gumawa ng mabuti ay makatatanggap
nang katapatan sa tipan at pagtitiwala. **23** Sa lahat ng mahirap
na gawain ay may darating na kapakinabangan, ngunit kung
puro salita lamang, ito ay hahantong sa kahirapan. **24** Ang
korona ng mga taong marunong ay ang kanilang kayamanan,
ngunit ang kamangmangan ng mga hangal ay nagdadala ng
lalong maraming kahangalan. **25** Ang matapat na saksi ay
naglilitas ng mga buhay, ngunit ang isang huwad na saksi
ay nabubuhay sa kasinungalingan. **26** Kapag ang isang
tao ay takot kay Yahweh, siya rin ay may higit na tiwala sa
kaniya; ang mga bagay na ito ay magiging katulad ng isang
matatag na lugar na proteksyon para sa mga anak ng taong
ito. **27** Ang pagkatakot kay Yahweh ay isang bukal ng buhay,
para ang tao ay makalayo mula sa patibong ng kamatayan.
28 Ang kaluwalhatian ng hari ay matatagpuan sa malaking
bilang ng kaniyang mga tao, ngunit kung walang mga tao
ang prinsipe ay napapahamak. **29** Ang matiyaga ay may
malawak na pang-unawa, ngunit ang taong mabilis magalit
ay itinataas ang kamangmangan. **30** Ang pusong panatag
ay buhay para sa katawan, ngunit ang inggit ay binubulok
ang mga buto. **31** Ang isang nagmamalupit sa mahihirap

ay isinusumpa ang kaniyang Maykapal, ngunit ang isang nagpapakita ng kagandahang-loob para sa nangangailangan ay pinaparangalan siya. **32** Ang masama ay ibinagsak sa pamamagitan ng kaniyang masamang mga gawa, ngunit ang matuwid ay may isang kanlungan kahit sa kamatayan. **33** Ang karunungan ay nasa puso ng nakakakilala ng mabuti, ngunit sa kasamahan ng mga hangal ay ibinunyag niya ng kaniyang sarili. **34** Ang paggawa ng tama ay nagtataas ng isang bansa, ngunit ang kasalanan ay isang kahihiyan para sa sinuman. **35** Ang kagandahang-loob ng hari ay para sa maingat na lingkod, ngunit ang kaniyang galit ay para sa isang kumikilos nang kahiya-hiya.

15 Ang malumanay na sagot ay nag-aalis ng poot, pero ang malupit na salita ay nagsasanhi ng galit. **2** Ang dila ng mga matatalinong tao ay sinasang-ayunan ng kaalaman, pero ang bibig ng mga mangmang ay nagbubugso nang kamangmangan. **3** Ang mga mata ni Yahweh ay nasa lahat ng dako, patuloy na nagmamasid sa masama at mabuti. **4** Ang dilang nagpapagaling ay puno ng buhay, pero ang mapanlinlang na dila ay sumisira ng kalooban. **5** Hinahamak ng mangmang ang disiplina ng kaniyang ama, pero ang siyang natututo mula sa pagtatama ay marunong. **6** Sa bahay ng mga gumagawa ng tama ay mayroong labis na kayamanan, pero ang kinikita ng mga masasamang tao ay nagbibigay ng gulo sa kanila. **7** Ang labi ng mga matatalinong tao ay nagbabahagi ng kaalaman, pero hindi ang puso ng mga mangmang. **8** Kinasusuklaman ni Yahweh ang mga pag-aalay ng mga masasamang tao, pero kasiyahan sa kaniya ang panalangin ng mga matuwid na tao. **9** Kinasusuklaman ni Yahweh ang paraan ng mga masasamang tao, pero mahal niya ang siyang nanatili sa tama. **10** Ang malupit na disiplina ay hinihintay ang sinumang tatalikod sa tamang daan at ang siyang galit sa pagtatama ay mamamatay. **11** Ang Sheol at pagkawasak ay nasa harap ni Yahweh; gaano pa kaya ang puso ng mga kaapu-apuhan ng sangkatauhan? **(Sheol h7585)** **12** Ang mangungutya ay galit sa pagtatama; hindi siya magiging marunong. **13** Ang pusong nagagalak ay ginagawang maaya ang mukha, pero ang matinding lungkot ay sumisira ng diwa. **14** Ang puso ng umuunawa ay humahanap ng kaalaman, pero ang bibig ng mga mangmang ay kumakain ng kahangalan. **15** Lahat ng araw ng mga taong inaapi ay napakahirap, pero ang nagagalak na puso ay may piging na walang katapusan. **16** Mas mabuti ang kaunti na may takot kay Yahweh kaysa sa labis na kayamanan na may kaguluhan. **17** Mas mabuti ang pagkain na may mga gulay na may mayroong pag-ibig kaysa sa isang pinatabang guya na hinain na may galit. **18** Ang galit na tao ay pumupukaw ng mga pagtatalo, pero ang taong matagal magalit ay pinapayapa ang isang alitan. **19** Ang daanan ng taong tamad ay tulad ng isang lugar na may bakod na tinik, pero ang daanan ng matuwid ay gawa sa daanang tuloy-tuloy. **20** Ang matalinong anak na lalaki ay nagdadala ng kasiyahan sa kaniyang ama, pero ang mangmang ay namumuhi sa kaniyang ina. **21** Ang kahangalan ay kasiyahan ng hindi nag-iisip, pero ang siyang nakauunawa ay naglalakad sa tuwid na daanan. **22** Ang mga balak ay namamali kapag walang payo, pero kapag marami ang tagapayo sila ay nagtatagumpay. **23** Ang tao ay nakakahanap ng kaligayahan kapag siya ay nagbibigay ng matalinong sagot; Napakabuti ng napapanahong salita! **24** Ang landas ng buhay ay gabay pataas para sa marurunong na tao, upang siya nawa ay makalayo mula sa sheol na nasa ilalim. **(Sheol h7585)** **25** Winawasak ni Yahweh ang pamana ng mapagmataas, pero pinapangalagaan niya ang ari-arian ng balo. **26** Kinasusuklaman ni Yahweh ang mga kaisipan ng mga masasamang tao, pero ang mga salita ng kagandahang-loob ay busilak. **27** Nagdadala ng gulo ang magnanakaw sa kaniyang pamilya, pero mabubuhay ang siyang galit sa mga suhol. **28** Ang pusong gumagawa ng tama ay nag-iisip bago sumagot, ngunit ang bibig ng masasama ay ibinubuhos ang lahat ng kasamaan nito. **29** Si Yahweh ay malayo sa mga masasamang tao, pero naririnig niya ang panalangin ng mga gumagawa ng tama. **30** Ang ilaw ng mga mata ay nagdadala ng kasiyahan sa puso, at ang mabuting mga balita ay mabuti sa katawan. **31** Kung ikaw ay magbibigay ng pansin sa taong nagtatama sa kung papaano ka mamuhay, ikaw ay mananatiling kabilang sa mga matatalino. **32** Ang siyang tumatanggi sa disiplina ay namumuhi sa kaniyang sarili, pero ang siyang nakikinig sa pagtatama ay nagtatamo ng kaunawaan. **33** Ang takot kay Yahweh ay nagtuturo ng karunungan, at ang pagpapakumbaba ay nauuna bago ang karangalan.

16 Ang mga balak ng puso ay pag-aari ng isang tao, ngunit mula kay Yahweh ang sagot mula sa kaniyang dila. **2** Lahat ng pamamaraan ng isang tao ay dalisay sa kaniyang sariling paningin, pero tinitimbang ni Yahweh ang mga kalooban. **3** Ipagkatiwala mo ang iyong mga gawain kay Yahweh at magtatagumpay ang mga balak mo. **4** Ginawa ni Yahweh ang lahat ng bagay ukol sa kaniyang layunin, maging ang mga masama para sa araw ng kaguluhan. **5** Kinamumuhian ni Yahweh ang bawat isa na may mapagmataas na puso, kahit na tumayo pa sila nang magkahawak, hindi sila maliligtas sa kaparusahan. **6** Sa pamamagitan ng katapatan sa kasunduan at pagtitiwala ang pagkakasala ay nabayaran at sa pamamagitan ng takot kay Yahweh, tinatalikuran ng mga tao ang kasamaan. **7** Kapag ang pamamaraan ng isang tao ay kalugod-lugod kay Yahweh, ginagawa niya kahit na ang mga kaaway nito ay makipagbati sa kaniya. **8** Mabuti pa ang may kakaunti nang nasa tama, kaysa sa malaking kita na may kaakibat na kawalan ng katarungan. **9** Sa kaniyang puso, ang isang tao ay nagpaplano ng kaniyang landas, pero si Yahweh ang nagtuturo ng kaniyang mga hakbang. **10** Ang isang pahayag na may karunungan ay nasa labi ng isang hari, sa paghahatol ang kaniyang bibig ay hindi nagsasalita nang may panlilinlang. **11** Ang tapat na mga timbangan ay nagmumula kay Yahweh; lahat ng mga pabigat sa sako ay kanyang gawain. **12** Kapag gumagawa ng napakasamang mga bagay ang mga hari, ito ay isang bagay na dapat kasuklaman sapagkat ang trono ay itinatag sa pamamagitan ng paggawa ng kung ano ang tama. **13** Nalulugod ang isang hari sa mga labi na nagsasabi ng kung ano ang tama at kinagigiliwan niya ang isang nagsasalita nang tuwiran. **14** Ang matinding galit ng isang hari ay sugo ng kamatayan pero ang isang marunong na tao ay magsisikap na pahupain ang kanyang galit. **15** Sa liwanag ng mukha ng isang hari ay buhay, at ang kanyang pagkiling ay parang isang ulap na nagdadala ng ulan sa tagsibol. **16** Higit na mainam ang pagtamo ng karunungan kaysa ginto. Ang pagtamo ng kaunawaan ay dapat higit na piliin kaysa pilak. **17** Ang daang-bayan ng mga matuwid na tao ay palayo sa kasamaan; ang taong nangangalaga ng kanyang buhay ay nag-iingat sa kanyang landas. **18** Nauuna ang kayabangan bago sa kapahamakan

at ang mapagmataas na kalooban ay nauuna bago sa isang
pagbagsak. **19** Mas mabuti pang maging mapagpakumbaba
kasama ng mga mahihirap na tao kaysa makipaghatian ng
mga nasamsam na bagay sa mga mayayabang na tao.
20 Sinumang pinagninilay-nilayan ang itinuturo sa kanila
ay makakasumpong nang mabuti at iyong mga nagtitiwala
kay Yahweh ay masisiyahan. **21** Ang isang marunong sa
kanyang puso ay tatawaging marunong makita ang kaibhan,
at pinahuhusay ng matamis na pananalita ang kakayahang
magturo. **22** Ang kaunawaan ay isang bukal ng buhay sa
isang mayroon nito, pero ang kaparusahan ng mga hangal ay
ang kanilang kahangalan. **23** Ang puso ng isang marunong
na tao ay nagbibigay ng mahusay na pananaw sa kaniyang
bibig at nagdadagdag ng panghihikayat sa kaniyang mga labi.
24 Ang kaaya-ayang mga salita ay isang pulot-pukyutan -
matamis sa kaluluwa at kagalingan sa mga buto. **25** May
daan na tama sa tingin ng isang tao ngunit ang dulo nito ay
ang daan sa kamatayan. **26** Ang gana ng isang manggagawa
ay kapaki-pakinabang sa kaniya, ang kanyang gutom ang
patuloy na nagtutulak sa kaniya. **27** Ang isang walang
kwentang tao ay naghuhukay ng kapilyuhan, at ang kaniyang
pananalita ay tulad ng isang nakakapasong apoy. **28** Ang
isang napakasamang tao ay pumupukaw ng pagtatalo at ang
isang tsismoso ay naghihiwalay ng malalapit na magkaibigan.
29 Ang isang taong marahas ay nagsisinungaling sa kaniyang
kapwa at naghahatid sa kaniya pababa sa isang landas na
hindi mabuti. **30** Ang isang kumikindat ay nagbabalak ng
napakasamang mga bagay; iyong mga nagtitikom ng mga
labi ay gagawa ng kasamaan. **31** Ang uban ay isang korona
ng karangalan; nakukuha ito sa pamamagitan ng pamumuhay
sa tamang paraan. **32** Mas mabuting maghinay-hinay sa galit
kaysa maging isang mandirigma; ang isang nagpipigil sa
kanyang sarili ay mas malakas kaysa sa isang sumasakop
sa isang lungsod. **33** Ang mga palabunutan ay hinahagis
sa kandungan, pero ang kapasyahan ay nagmumula kay
Yahweh.

17 Mas mabuti na magkaroon ng tahimik na may isang
subong tuyong tinapay kaysa sa isang bahay na
puno ng kapistahan na mayroong pagkaka-alitan. **2** Ang
isang matalinong alipin ay mamamahala sa isang anak na
gumagawa ng kahihiyan at makikibahagi ng mana gaya ng
isa sa magkakapatid. **3** Ang tunawan ng metal ay para sa
pilak at ang hurno ay para sa ginto, ngunit dinadalisay ni
Yahweh ang mga puso. **4** Ang taong gumagawa ng masama
ay nakikinig sa mga taong nagsasalita ng kasamaan; Ang
sinungaling ay nagbibigay pansin sa mga taong nagsasalita
ng mga masasamang bagay. **5** Ang sinumang nanglalait
sa mahirap ay hinahamak ang kanyang Tagapaglikha, at
ang taong nagagalak sa kasawian ay hindi makakaligtas sa
kaparusahan. **6** Ang mga apo ay korona ng mga matatanda,
at ang mga magulang ay nagbibigay dangal sa kanilang
mga anak. **7** Ang mahusay na pananalita ay hindi angkop
para sa isang mangmang; lalong hindi angkop ang mga
labing sinungaling para sa isang maharlika. **8** Ang suhol
ay parang isang mahikang-bato sa isang nagbibigay nito;
saan man siya dumako, siya ay magtatagumpay. **9** Ang
sinumang nagpapaumanhin sa paglabag ay naghahanap ng
pagmamahal, pero ang sinumang umuulit sa isang bagay ay
nagpapalayo sa mga malalapit na kaibigan. **10** Ang pagsaway
ay taimtim na tumutungo sa isang tao na may pang-unawa
kaysa sa isang daang dagok sa isang hangal. **11** Ang
masamang tao ay naghahanap lamang ng himagsikan, kaya
ang isang malupit na mensahero ay ipapadala laban sa kaniya.
12 Mabuti pa na makasalubong ang isang inahing oso na
ninakawan ng anak kaysa makatagpo ng isang mangmang sa
kanyang kahangalan. **13** Kung ang isang tao ay nagbabalik ng
masama para sa mabuti, hindi kailanman iiwan ng kasamaan
ang kaniyang tahanan. **14** Ang simula ng hindi pagkakasundo
ay gaya ng isang taong nagpapakawala ng tubig sa lahat ng
dako, kaya lumayo ka sa mga pagtatalo bago ito magsimula.
15 Ang sinumang nagpapawalang-sala sa mga masasamang
tao o humahatol sa mga taong gumagawa ng tama—kapwa
ang mga taong ito ay karumal-dumal kay Yahweh. **16** Bakit
kailangang magbayad ng salapi ang isang mangmang para
matuto tungkol sa karunungan, kung wala naman siyang
kakayahang matutunan ito? **17** Ang kaibigan ay mapagmahal
sa lahat ng oras, at ang kapatid ay isinilang para sa mga oras
ng kaguluhan. **18** Ang taong walang isip ay gumagawa ng
mga pangakong kailangang tuparin at mananagot sa mga
utang ng kaniyang kapwa. **19** Ang sinuman na nagmamahal
sa mga hidwaan ay nagmamahal sa kasalanan; Ang taong
gumagawa ng mataas na pintuan ay sanhi para ang buto
ay mapilayan. **20** Ang taong may mandarayang puso ay
walang mabuting bagay na matatagpuan. Ang taong may
napakasamang dila ay nahuhulog sa kapahamakan. **21**
Kung sinumang umanak ng isang hangal ay magdudulot
ng kapighatian sa kanyang sarili; Kung sinumang umaruga
ng isang hangal ay hindi makakapagdiwang. **22** Ang isang
masayahing puso ay mainam na gamot, pero ang mabigat na
kalooban ay nakakatuyo ng mga buto. **23** Ang masamang tao
ay tumatanggap ng suhol na palihim para iligaw ang mga
daan ng katarungan. **24** Ang taong mayroong pang-unawa ay
itinutuon ang kanyang mukha sa karunungan, pero ang mga
mata ng isang hangal ay nakatuon sa dulo ng daigdig. **25**
Ang isang mangmang na anak ay pighati sa kanyang ama at
kapaitan sa babaeng nagsilang sa kanya, **26** At saka, hindi
kailanman mabuting parusahan ang sinumang gumagawa
ng tama; ni hindi mabuting paluin ang mga taong marangal
na taglay ang katapatan. **27** Ang isang may kaalaman ay
gumagamit ng kaunting mga salita at ang mahinahon ay
may pang-unawa. **28** Kahit ang isang mangmang ay iisiping
marunong kapag siya ay nananahimik; kung pinapanatili
niyang tikom ang kaniyang bibig, siya ay itinuturing na
matalino.

18 Sinumang ihinihiwalay ang kaniyang sarili ay
naghahangad ng sariling kagustuhan at siya ay
nakikipagtalo sa lahat ng kaisipang may katuturan. **2** Hindi
nakasusumpong ng kasiyahan sa pag-unawa ang isang
hangal maliban sa paghahayag ng laman ng kaniyang puso.
3 Sa pagdating ng masama, kasama niya ay paghamak,
kahihiyan at kasiraan. **4** Ang mga salitang mula sa bibig ng
tao ay malalim na katubigan, ang bukal na pinagdadaluyan
ng karunungan. **5** Hindi mabuti na pumanig sa masama o
ang ipagkait ang katarungan sa mga matuwid. **6** Ang labi ng
mangmang ay nagdadala ng alitan at ang kaniyang bibig ay
nag-aanyaya ng kaguluhan. **7** Ang bibig ng mangmang ay
ang kaniyang pagkasira, at ang kaniyang sarili ay nalilinlang
ng kaniyang mga labi. **8** Ang mga salitang tsismis ay tulad
ng masarap na pagkain, bumababa ito sa kaloob-looban
ng katawan. **9** Sinumang tamad sa gawain ay kapatid sa
taong mapanira. **10** Ang pangalan ni Yahweh ay matibay na
tore; ang matuwid na tumatakbo patungo rito ay ligtas. **11**

Ang kayamanan ng mayaman ay ang kaniyang tanggulang-lungsod, at sa kaniyang imahinasyon ito ay tulad ng isang mataas na pader. **12** Bago ang kaniyang pagbagsak, ang puso ng tao ay mapagmataas, pero ang kababaang-loob ay nauuna bago ang karangalan. **13** Sinumang sumasagot bago pa man makinig ay mangmang at kahiya-hiya. **14** Ang espiritu ng tao ay mananaig sa karamdaman, ngunit ang espiritung mahina, sino ang makatitiis? **15** Ang puso ng matalino ay nagkakamit ng kaalaman at ang pandinig ng marunong ay naghahangad nito. **16** Ang kaloob ng tao ay maaaring magbukas ng daan para dalhin siya patungo sa isang mahalagang tao. **17** Ang unang magsumamo ng kaniyang kaso ay mukhang tama hangga't ang kaniyang kalaban ay dumating at tanungin siya. **18** Ang palabunutan ay nag-aayos ng gulo at naghihiwalay ng malalakas na katunggali. **19** Ang kapatid na nasaktan ang damdamin ay mas mahirap na amuin kaysa isang matatag na lungsod, at ang pakikipagtalo ay tulad ng mga harang ng isang kastilyo. **20** Mula sa bunga ng kaniyang bibig, ang kaniyang tiyan ay napupuno; sa ani ng kaniyang mga labi, siya ay nasisiyahan. **21** Ang kamatayan at ang buhay ay nasa kapangyarihan ng dila, at ang mga nagmamahal dito ay kakain ng bunga nito. **22** Ang sinumang nakatatagpo ng asawang babae ay nakahahanap ng mabuting bagay at tatanggap ng pagpapala mula kay Yahweh. **23** Ang mahirap ay nanlilimos ng awa, pero ang sagot ng mayaman ay magaspang. **24** Sinumang umaangkin ng maraming kaibigan ay nadadala sa pagkasira ng mga kaibigang iyon, pero mayroong isang kaibigan na mas malapit pa sa isang kapatid.

19 Mas mabuti ang isang mahirap na lumalakad nang may karangalan kaysa sa isang baluktot magsalita at isang mangmang. **2** Gayon din, hindi mabuting magkaroon ng nais na walang karunungan at ang tumatakbo nang mabilis ay lumilihis sa landas. **3** Pinapahamak ng kamangmangan ng tao ang kaniyang buhay, at ang puso niya ay nagagalit laban kay Yahweh. **4** Ang kayamanan ay nakadaragdag ng maraming kaibigan, pero ang mahirap ay hiwalay mula sa kaniyang mga kaibigan. **5** Ang bulaang saksi ay hindi makakaalis ng hindi napaparusahan, at hindi makakatakas ang siyang nabubuhay sa mga kasinungalingan. **6** Maraming hihingi ng tulong mula sa mapagbigay na tao, at lahat ay kaibigan ng siyang nagbibigay ng mga regalo. **7** Lahat ng mga kapatid ng mahirap ay napopoot sa kaniya; paano pa ang kaniyang mga kaibigan na lumalayo mula sa kaniya! Siya ay nananawagan sa kanila, pero sila ay naglaho na. **8** Ang nagsisikap na magkaroon ng karunungan ay nagmamahal sa kaniyang sariling buhay; ang nagpapanatili sa pang-unawa ay makatatagpo ng kabutihan. **9** Ang bulaang saksi ay hindi makaaalis ng hindi mapaparusahan, ngunit mapapahamak ang mga nabubuhay sa kasinungalingan. **10** Hindi angkop para sa isang mangmang na mamuhay ng may karangyaan— lalong hindi para sa isang alipin ang mamuno sa mga prinsipe. **11** Ang pag-iingat ay nagdudulot sa isang tao na hindi agad magalit at ang kaniyang dangal ay ang hindi pagpansin sa kasalanan. **12** Ang poot ng hari ay parang batang leon na umaatungal, pero ang kaniyang kagandahang loob ay katulad ng hamog sa mga damuhan. **13** Kasiraan sa kaniyang ama ang isang mangmang na anak at ang mapang-away na asawang babae ay tulo ng tubig na walang tigil. **14** Ang bahay at kayamanan ay namamana mula sa mga magulang, ngunit mula kay Yahweh ang masinop na asawang babae. **15** Hinahagis ng katamaran ang isang tao sa mahimbing na tulog, pero magugutom ang isang tao na ayaw maghanapbuhay. **16** Ang tumutupad ng kautusan ay nag-iingat ng kaniyang buhay, pero ang hindi pinag-iisipan ang kaniyang mga pamamaraan ay tiyak na mamamatay. **17** Ang sinumang mabait sa mahihirap ay nagpapahiram kay Yahweh, at babayaran siya ni Yahweh dahil sa kaniyang ginawa. **18** Disiplinahin mo ang iyong anak habang may pag-asa pa, at huwag mong patatagin ang iyong kagustuhan na ilagay siya sa kamatayan. **19** Ang taong mainitin ang ulo ay dapat magbayad kung siya ay iyong sinagip, gagawin mo ito ulit sa pangalawang pagkakataon. **20** Dinggin mo at sundin ang aking katuruan, at ikaw ay magiging marunong hanggang sa katapusan ng iyong buhay. **21** Marami ang mga plano sa puso ng isang tao, pero ang layunin ni Yahweh ang siyang mananaig. **22** Katapatan ang ninanais ng isang tao, at higit na mainam ang mahirap kaysa sa isang sinungaling. **23** Ang paggalang at pagsunod kay Yahweh ay nagbibigay ng buhay; ang gumagawa nito ay masisiyahan at ligtas sa kapahamakan. **24** Binabaon ng batugan ang kaniyang kamay sa pagkain; hindi man lamang niya ito maibalik pataas sa kaniyang bibig. **25** Kapag iyong pinarusahan ang isang mangungutya, matututo pati ang walang pinag-aralan; itama mo ang may pang-unawa at lalawak ang kaniyang kaalaman. **26** Ang isang ninanakawan ang kaniyang ama at pinapalayas ang kaniyang ina ay isang anak na nagdadala ng kahihiyan at kasiraan. **27** Kung hindi ka na makikinig sa katuruan, aking anak, ikaw ay mapapalayo mula sa mga salita ng kaalaman. **28** Ang masamang saksi ay kinukutya ang katarungan, at ang bibig ng masama ay lumulunok ng malaking kasalanan. **29** Nakahanda ang paghatol sa mga mapangutya, at paghahagupit sa likod ng mga mangmang.

20 Ang alak ay mangungutya at ang matapang na inumin ay basag-ulero; ang sinumang naliligaw sa pamamagitan ng pag-inom ay hindi matalino. **2** Ang takot sa hari ay katulad ng takot sa batang leon na umaatungal; ang sinumang maging dahilan ng kaniyang galit ay itinatapon ang kaniyang buhay. **3** Isang karangalan para sa sinuman ang umiwas sa hindi pagkakasundo, ngunit ang bawat hangal ay sumasali sa isang pagtatalo. **4** Ang taong tamad ay hindi nag-aararo sa taglagas; siya ay naghahanap ng isang bunga sa panahon ng tag-ani ngunit hindi magkakaroon nang anuman. **5** Ang mga layunin ng puso ng isang tao ay katulad ng malalim na tubig, ngunit ang isang taong may pang-unawa ay aalamin ito. **6** Maraming tao ang nagpapahayag na sila ay tapat, ngunit sino ang makakahanap ng isang taong matapat? **7** Ang taong gumagawa ng tama ay naglalakad sa kaniyang dangal, at ang kaniyang mga anak na lalaki na sumusunod sa kaniya ay masaya. **8** Ang isang hari na nakaupo sa trono na ginagampanan ang mga tungkulin ng isang hukom ay pinipili sa kaniyang mga mata ang lahat ng masasama na nasa harapan niya. **9** Sino ang maaaring magsabi, “Pinapanatili kong malinis ang aking puso; Ako ay malaya mula sa aking kasalanan”? **10** Ang magkakaibang timbang at hindi pantay na mga sukat— parehong kinapopootan ang mga ito ni Yahweh. **11** Maging ang isang kabataan ay nakikilala sa kaniyang mga kilos, kung ang kaniyang pag-uugali ay dalisay at matuwid. **12** Ang mga tainga na nakakarinig at ang mga mata na nakakakita— parehong ginawa ito ni Yahweh. **13** Huwag mahalin ang pagtulog o ikaw ay darating sa paghihirap; buksan mo ang iyong mga mata at ikaw ay magkakaroon ng

maraming kakainin. 14 "“Masama! Masama!” sabi ng mga
bumibili, pero kapag umalis siya, siya ay nagmamayabang.
15 Mayroong ginto at kasaganaan sa mamahaling mga bato,
ngunit ang mga labi ng kaalaman ay isang mamahaling
hiyas. 16 Ang sinumang nagbibigay ng kasiguruhan para
sa utang ng iba, kuhanan mo ng damit bilang sangla. 17
Ang tinapay na nakamit sa pamamagitan ng panlilinlang ay
matamis sa panlasa, ngunit pagkatapos ang kaniyang bibig
ay mapupuno ng graba. 18 Ang mga plano ay pinagtitibay
sa pamamagitan ng payo, at sa marunong na patnubay
lamang ay dapat kang makipaglaban. 19 Ang tsismis ay
nagbubunyag ng mga lihim, at kaya hindi ka dapat makisama
sa mga taong nagsasalita ng sobra. 20 Kapag isinusumpa ng
isang tao ang kaniyang ama o kaniyang ina, ang kaniyang
ilawan ay papatayin sa kalagitnaan ng kadiliman. 21 Ang
isang mana na madaling nakamit sa simula ay gagawa ng
mas kaunting kabutihan sa bandang huli. 22 Huwag sabihing,
“Gagantihan kita para sa pagkakamaling ito!” Hintayin si
Yahweh at siya ang sasagip sa iyo. 23 Kinamumuhian ni
Yahweh ang mga hindi parehas na timbang, at ang hindi tapat
na mga timbangan ay hindi mabuti. 24 Ang mga hakbang
ng isang tao ay pinapatnubayan ni Yahweh; paano niya
mauunawaan ang kaniyang paraan kung gayon? 25 Isang
patibong para sa isang tao ang pagsasabi nang padalus-
dalos, “Ang bagay na ito ay banal,” at iniisip lamang ang
kahulugan pagkatapos niyang masabi ang kaniyang panata.
26 Ang marunong na hari ay inihihiwalay ang masama, at
pagkatapos sinasagasaan ng panggiik na kariton sa ibabaw
nila. 27 Ang espiritu ng isang tao ay ang ilawan ni Yahweh,
hinahanap ang lahat ng kaniyang kaloob-loobang mga bahagi.
28 Ang tipan ng katapatan at pagtitiwala ay nangangalaga sa
hari; ang kaniyang trono ay iniingatan sa pamamagitan ng
pag-ibig. 29 Ang dangal ng mga kabataang lalaki ay ang
kanilang kalakasan, at ang karangyaan ng matatanda ay ang
kanilang mga uban. 30 Ang mga hampas na sumusugat,
nililinis ang kasamaan, at ang mga palo ay nililinis ang mga
kaloob-loobang mga bahagi.

21 Ang puso ng hari ay isang batis ng tubig sa kamay
ni Yahweh; siya ang pumapatnubay dito kahit saan
niya naisin. 2 Ang bawat pamamaraan ng tao ay maaaring
tama sa kaniyang paningin, ngunit si Yahweh ang sumusukat
ng mga puso. 3 Ang paggawa ng kung ano ang tama
at makatarungan ay mas katanggap-tanggap kay Yahweh
kaysa sa sakripisyo. 4 Ang mapagmalaking mga mata
at mapagmataas na puso - ang ilawan ng masama - ay
kasalanan. 5 Ang mga plano ng masipag ang tanging
daan sa kasaganahan, ngunit ang lahat ng kumikilos ng
masyadong mabilis ay sasapit lamang sa kahirapan. 6 Ang
pagtamo ng kayamanan ng isang sinungaling na dila ay
panandaliang singaw at isang patibong na nakamamatay.
7 Ang karahasan ng kasamaan ay tatangayin sila palayo,
sapagkat sila ay tumatanggi na gawin kung ano ang patas. 8
Ang paraan ng makasalanang tao ay liku-liko; ngunit ang
taong dalisay ay gumagawa ng tama. 9 Mas mabuti pang
mamuhay sa sulok ng bubungan kaysa sa bahay na kahati
ang palaaway na asawang babae. 10 Ang gana ng masama
ay nagmimithi ng labis na kasamaan; ang kaniyang kalapit-
bahay sa kaniyang mga mata ay walang nakikitang kabaitan.
11 Kapag ang nangungutya ay naparusahan, ang mangmang
ay nagiging matalino, at kapag ang taong marunong ay
naturuan, nadadagdagan siya ng kaalaman. 12 Ang isang
gumagawa ng tama ay binabantayan ang bahay ng masama;
kaniyang dinadala ang masama sa kasiraan. 13 Ang isa
na hindi dinig ang iyak ng mga mahihirap na tao, kapag
siya din ay umiyak, hindi siya maririnig. 14 Ang lihim na
regalo ay nagpapahupa ng galit at ang isang tagong regalo
ay nag-aalis nang matinding galit. 15 Kapag ang katarungan
ay tapos na, nagbibigay ito ng kagalakan sa gumagawa ng
tama, ngunit ito ay nagdadala ng takot sa mga masasamang
tao. 16 Ang siyang naliligaw sa daan ng pang-unawa, ay
mamamahinga sa pagpupulong ng mga walang buhay. 17
Ang sinumang minamahal ang aliw ay magiging mahirap,
ang taong minamahal ang alak at langis ay hindi magiging
mayaman. 18 Ang masamang tao ay magiging katubusan sa
gumagawa ng tama, at ang hindi tapat ay katubusan para sa
matuwid. 19 Mas mabuti pang mamuhay sa disyerto kaysa
makasama ang babaeng nagdudulot nang alitan at sobrang
makapagreklamo. 20 Ang pinakamahal na yaman at langis ay
nasa tahanan ng matalino, ngunit inaaksaya ito ng mangmang
na lalaki. 21 Ang gumagawa ng tama at mabait—ang taong
ito ay makasusumpong ng buhay, katuwiran at karangalan.
22 Isang matalinong tao ang pumunta laban sa lungsod nang
makapangyarihan, at kaniyang ginigiba ang matibay na moog
na nagtatanggol nito. 23 Sinumang nagbabantay sa kaniyang
bibig at dila ay nag-iingat na hindi makasali sa gulo. 24
Ang hambog at mapagmataas na tao - “mangungutya” ang
kaniyang pangalan - kumikilos nang may pagmamataas na
kayabangan. 25 Ang pagnanais ng tamad ay pumapatay sa
kaniyang sarili, dahil ang kaniyang mga kamay ay tumatanggi
sa pagtatrabaho. 26 Buong araw siyang nagmimithi at
nagmimithi nang labis, ngunit ang isang gumagawa ng tama
ay nagbibigay at hindi nagpipigil. 27 Ang alay ng masamang
tao ay kasuklam-suklam; ito ay mas kasuklam-suklam pa
kapag dinala niya ito ng may masasamang motibo. 28 Ang
hindi totoong saksi ay mamamatay, ngunit ang isang nakikinig
ay magsasalita sa lahat ng oras. 29 Ang masamang lalaki ay
ginagawa ang sarili na tila malakas, pero ang matuwid na tao
ay maingat sa kaniyang mga kilos. 30 Walang karunungan,
pag-unawa o payo na kayang makatalo kay Yahweh. 31
Ang kabayo ay handa para sa araw ng labanan, ngunit kay
Yahweh ang tagumpay ay nabibilang.

22 Ang isang magandang pangalan ay dapat piliin higit
pa sa labis na kayamanan, at mas mainam ang
kagandahan ng loob kaysa sa pilak at ginto. 2 Ang mayaman
at mahirap na mga tao ay mayroong pagkakatulad— si Yahweh
ang tagapaglikha nilang lahat. 3 Ang isang marunong na tao
ay nakikita ang kaguluhan at itinatago ang kaniyang sarili,
pero ang walang karanasan na mga tao ay magpapatuloy at
magdurusa dahil dito. 4 Ang gantimpala sa pagpapakumbaba
at takot kay Yahweh ay kayamanan, karangalan at buhay.
5 Ang mga tinik at mga patibong ay nakalatag sa daan ng
sutil; kung sino man ang mag-ingat ng kaniyang buhay ay
papanatilihing malayo mula sa kanila. 6 Turuan ang isang bata
sa daan kung saan siya nararapat pumunta, at kapag siya ay
matanda na hindi siya tatalikod mula sa bilin na iyon. 7 Ang
mayayamang tao ay pinamumunuan ang mahihirap na tao, at
ang isa na siyang humihiram ay isang alipin sa isa na siyang
nagpapahiram. 8 Siyang naghahasik ng kasamaan ay mag-
aani ng kaguluhan, at ang pamalo ng kaniyang matinding galit
ay magiging walang pakinabang. 9 Ang isang mapagbigay
na mata ay pagpapalain, sapagkat siya ay nagbabahagi ng
kaniyang tinapay sa mahihirap. 10 Itaboy ang mangungutya

at aalis ang alitan; ang mga hindi pagkakaunawaan at mga
panlalait ay matitigil. **11** Ang siyang nagmamahal ng isang
busilak na puso at ang salita ay magiliw, siya ay magiging
kaibigan ng hari. **12** Ang mga mata ni Yahweh ay nanatiling
nakamasid sa kaalaman, ngunit ibabagsak niya ang mga
salita ng taksil. **13** Sinasabi ng tamad na tao, "Mayroong
isang leon sa lansangan! Ako ay mapapatay sa mga hayag
na lugar." **14** Ang bibig ng isang babaeng nangangalunya ay
isang malalim na hukay; ang galit ni Yahweh ay sumiklab
laban sa sinuman na mahulog dito. **15** Ang kahangalan ay
nasa puso ng isang bata, pero ang pamalo ng pagdisiplina
ay nagpapaalis dito. **16** Ang isa na siyang nagpapahirap sa
mahihirap na tao para lumago ang kaniyang karangyaan,
o nagbibigay para sa mayayamang tao, ay magiging isang
mahirap. **17** Magbigay pansin at pakinggan ang mga salita ng
mga matalino at idulog ang iyong puso sa aking kaalaman,
18 dahil magiging kaaya-aya ito para sa iyo kung panatilihin
mo ang mga ito sa iyo, kung lahat ng ito ay handa sa iyong
mga labi. **19** Sa gayon, mailagak kay Yahweh ang iyong
tiwala, ituturo ko ang mga ito sa inyo ngayon— maging sa iyo.
20 Hindi ko ba naisulat sa iyo ang tatlumpung kasabihan ng
tagubilin at kaalaman, **21** para ituro sa iyo ang katotohanan
sa mga mapagkakatiwalaang mga salitang ito, sa gayon
maaaring kang makapagbigay ng mapagkakatiwalaang mga
sagot sa mga nagpadala sa iyo? **22** Huwag mo pagnakawan
ang mahirap na tao, dahil siya ay mahirap, o wasakin ang
nangangailangang tao sa tarangkahan, **23** dahil si Yahweh
ang mangangatwiran sa kanilang kaso, at nanakawin niya
ang buhay na siyang nagnakaw sa kanila. **24** Huwag ka
makipagkaibigan sa isang tao na siyang pinamumuan ng
galit, at huwag kang sumama sa isang nagagalit nang labis,
25 o matututunan mo ang kaniyang mga pamamaraan, at
papaluputan mo ang iyong sarili sa isang patibong. **26**
Huwag kang makiisa sa nagbibigay ng nakakagapos na mga
panunumpa tungkol sa pera, at huwag kang magbibigay
ng kasiguraduhan para sa mga pagkakautang ng iba. **27**
Kung kulang ka ng pamamaraan para magbayad, ano ang
makakapigil sa isang tao mula sa pagkuha ng iyong higaan
mula sa iyo? **28** Huwag mong alisin ang sinaunang batong
nagtatakda ng hangganan na inalagay ng iyong mga ama.
29 Nakikita mo ba ang isang bihasang lalaki sa kaniyang
gawain? Siya ay tatayo sa harapan ng mga hari; hindi siya
tatayo sa harapan ng pangkaraniwang mga tao.

23 Kapag ikaw ay umupo para kumain kasama ang isang
pinuno, magmasid ng mabuti kung ano ang nasa harap
mo, **2** at maglagay ng isang kutsilyo sa iyong lalamunan
kung ikaw ay isang tao na gustong kumain ng maraming
mga pagkain. **3** Huwag naisin ang kaniyang napakasarap na
pagkain, dahil ito ay pagkain nang kasinungalingan. **4** Huwag
magtrabaho ng sobrang hirap para lang ikaw ay maging
mayaman; maging marunong para malaman kung kailan titigil.
5 Kapag ang iyong mga mata ay nagliliwanag sa pera, nawala
na ito, at bigla itong nagkakaroon ng mga pakpak at lumilipad
sa himpapawid tulad ng isang agila. **6** Huwag kakainin ang
pagkain ng isang masamang tao- isang tao na nakatingin nang
napakatagal sa iyong pagkain- at huwag naisin ang kaniyang
masarap na mga pagkain, **7** sapagkat siya ang uri ng tao na
inaalam ang halaga ng pagkain. "Kumain at uminom!" sabi
niya sa iyo, pero ang kaniyang puso ay wala sa iyo. **8** Iyong
isusuka ang kakaunting kinain mo, at sasayangin mo ang
iyong mga mabubuting sasabihin. **9** Huwag magsasalita na
naririnig ng isang mangmang, sapagkat kaniyang hahamakin
ang karunungan ng iyong mga salita. **10** Huwag mong aalisin
ang sinaunang hangganang bato o angkinin ang mga bukirin
ng mga ulila, **11** sapagkat ang kanilang Tagapagligtas ay
malakas, at ipangangatuwiran niya ang kanilang kapakanan
laban sa iyo. **12** Ilagay ang iyong puso sa pagtuturo at buksan
ang iyong mga tainga sa mga salita ng karunungan. **13**
Huwag pigilin ang disiplina sa isang bata, **14** dahil kung siya
ay iyong papaluin, siya ay hindi mamamatay. Kung siya ay
iyong papaluin, iyong ililigtas ang kaniyang kaluluwa mula sa
sheol. **(Sheol h7585)** **15** Aking anak, kung ang iyong puso ay
marunong, sa gayon ang aking puso ay magiging masaya
rin; **16** ang aking kaloob-looban ay magagalak kapag ang
iyong labi ay magsasalita ng nang matuwid. **17** Huwag mong
hayaang mainggit ang iyong puso sa mga makasalanan,
pero magpatuloy sa takot kay Yahweh sa buong araw. **18**
Siguradong may kinabukasan at ang iyong pag-asa ay hindi
mapuputol. **19** Makinig, aking anak, at maging matalino at
patnubayan ang iyong puso sa daan. **20** Huwag makikisama
sa mga lasenggero, o sa mga matatakaw na kumakain ng
karne, **21** dahil ang lasenggero at ang matakaw ay nagiging
mahirap, at ang naiidlip ay madadamitan ng mga basahan.
22 Makinig sa iyong ama na nag-alaga sa iyo at huwag
hamakin ang iyong ina kung matanda na siya. **23** Bilhin
ang katotohanan, ngunit huwag itong ipagbili; bilhin ang
karunungan, disiplina at pang-unawa. **24** Ang ama ng isang
gumagawa ng matuwid ay labis na magagalak at siya na nag-
alaga sa isang matalinong bata ay matutuwa sa kaniya. **25**
Hayaang matuwa ang iyong ama at ang iyong ina at hayaang
magsaya ang siyang nagsilang sa iyo. **26** Aking anak, ituon
mo sa akin ang iyong puso, at hayaan mong mamasdan ng
iyong mga mata ang aking mga paraan. **27** Dahil ang isang
bayarang babae ay isang malalim na hukay at ang asawa ng
ibang lalaki ay isang makitid na hukay. **28** Siya ay nag-aabang
katulad ng isang magnanakaw at siya ay nagdadagdag ng
bilang ng mga traydor sa sangkatauhan. **29** Sino ang may
kasawian? Sino ang may kalungkutan? Sino ang may mga
laban? Sino ang nagrereklamo? Sino ang may mga sugat
na walang dahilan? Sino ang may matang namumula? **30**
Silang sugapa sa alak, sila na sinusubukan ang pinaghalong
alak. **31** Huwag tumingin sa alak kung ito ay mapula, kung ito
ay kumikinang sa tasa at bumaba nang tuloy-tuloy. **32** Sa
bandang huli ito ay tumutuklaw katulad ng isang ulupong at ito
ay kumakagat tulad ng isang ahas. **33** Ang iyong mga mata
ay makakakita ng kakaibang mga bagay at ang iyong puso
ay magsasabi ng napakasamang mga bagay. **34** Ikaw ay
magiging gaya ng isang natutulog sa mataas na karagatan o
humihiga sa ibabaw ng isang duyan. **35** "Tinamaan nila ako!"
iyong sasabihin, "pero ako ay hindi nasaktan. Binugbog nila
ako, pero hindi ko ito naramdaman. Kailan ako magigising?
Maghahanap ako ng isa pang maiinom."

24 Huwag kang mainggit sa mga masasama, ni hangarin
na makisama sa kanila, **2** dahil ang kanilang mga puso
ay nagbabalak ng karahasan, at ang kanilang mga labi ay
nag-uusap tungkol sa kaguluhan. **3** Sa pamamagitan ng
karunungan ang isang bahay ay naitatayo at sa kaunawaan
ito ay naitatatag. **4** Sa kaalaman ang mga silid ay puno ng
lahat ng mga mamahalin at kaaya-ayang kayamanan. **5**
Ang isang matalinong tao ay nagpapatunay na malakas, at
ang isang taong mayroong kaalaman ay mas maigi kaysa
sa isang malakas, **6** sapagkat sa matalinong mga utos

kaya mong itaguyod ang iyong digmaan, at kasama ang
maraming mga tagapangaral mayroong tagumpay. **7** Ang
karunungan ay masyadong mataas para sa isang mangmang;
sa tarangkahan hindi niya binubuksan ang kaniyang bibig.
8 Mayroong isang nagbabalak na gumawa ng masama—
tinatawag siya ng mga tao na bihasa sa mga masamang
balakin. **9** Ang isang hangal na hangarin ay kasalanan, at
ang mga tao ay hinahamak ang nangungutya. **10** Kung
ipinapakita mo ang iyong kaduwagan sa araw ng kaguluhan,
kung gayon ang iyong lakas ay hindi sapat. **11** Sagipin mo
silang mga inilalayo papunta sa kamatayan, at pigilan mo
silang mga nalilito papunta sa pagpatay. **12** Kung sinabi
mo, “Diyan! Wala kaming alam tungkol dito.” Hindi ba't ang
Siyang nagtitimbang ng puso ay naiintindihan kung ano ang
sinasabi mo? At Siyang nagbabantay ng iyong buhay, hindi
ba niya alam ito? At hindi ba ibibigay ng Diyos sa bawat
isa kung ano ang karapat-dapat sa kaniya? **13** Aking anak,
kumain ng pulot dahil ito ay mabuti, dahil ang mga katas ng
pulut-pukyutan ay matamis sa iyong panlasa. **14** Katulad nito
ang karunungan para sa iyong kaluluwa— kung nahanap
mo ito, magkakaroon ng kinabukasan at ang iyong pag-
asa ay hindi mapuputol. **15** Huwag kang mag-abang tulad
ng mga masasamang tao na lumulusob sa bahay ng mga
gumagawa ng mabuti. Huwag mong wasakin ang bahay
niya! **16** Sapagkat kung ang isang taong gumagawa ng tama
ay bumagsak ng pitong beses, siya ay tatayo muli, ngunit
ang mga masasama ay ibabagsak ng kalamidad. **17** Huwag
magdiwang kapag ang iyong kaaway ay bumagsak at huwag
hayaan ang iyong puso ay magalak kapag siya ay nadapa,
18 o si Yahweh ay makikita at tututulan at tatalikuran ang
kaniyang galit mula sa kaniya. **19** Huwag kang mag-alala
dahil sa kanila na gumagawa ng mga masasamang bagay, at
huwag kang mainggit sa mga masasamang tao, **20** sapagkat
ang masamang tao ay walang kinabukasan, at ang ilawan ng
masama ay mamamatay. **21** Matakot kay Yahweh, at matakot
sa hari, aking anak; huwag makisama sa mga naghihimagsik
laban sa kanila, **22** sapagkat darating nang biglaan ang
kanilang kapamahakan at sino ang nakakaalam nang lawak
ng pagkawasak na parehong darating mula sa kanila? **23**
Ito rin ang mga kasabihan ng matalino. Ang pagkiling sa
paghahatol ng isang kaso sa batas ay hindi mabuti. **24**
Sinuman ang nagsasabi sa may kasalanan, “Ikaw ay nasa
tama,” ay susumpain ng mga tao at kapopootan ng mga
bansa. **25** Pero sila na pinagsasabihan ang masama ay
magkakaroon ng galak, at ang mga kaloob nang kabutihan ay
darating sa kanila. **26** Ang isang nagbibigay ng tapat na sagot
ay nagbibigay ng halik sa mga labi. **27** Ihanda mo ang iyong
panlabas na gawain, at gawin mong handa ang lahat para sa
iyong sarili sa bukirin; pagkatapos noon, itayo mo ang iyong
bahay. **28** Huwag kang sumaksi laban sa iyong kapwa nang
walang dahilan at huwag kang manlinlang gamit ang iyong
mga labi. **29** Huwag mong sabihing, “Gagawin ko sa kaniya
kung ano ang ginawa niya sa akin; babalikan ko siya dahil sa
kaniyang ginawa.” **30** Dumaan ako sa bukirin ng isang tamad
na tao, lagpas sa ubasan ng taong walang isip. **31** Ang mga
tinik ay tumubo sa lahat ng dako, ang lupa ay nababalot
ng halamang matinik at ang batong pader nito ay sira. **32**
Pagkatapos ay nakita ko at pinag-isipan ito; tumingin ako at
nakatanggap ng katuruan. **33** Kaunting tulog, kaunting idlip,
kaunting pagtitiklop ng mga kamay para magpahinga— **34** at
ang kahirapan ay pupunta sa iyo tulad ng isang magnanakaw
at ang iyong mga pangangailangan ay pupunta sa iyo tulad
ng isang armadong sundalo.

25 Ito ay mga karagdagan pang mga kawaikaan ni
Solomon, na kinopya ng mga tauhan ni Hezekias,
hari ng Juda. **2** Kaluwalhatian ng Diyos na ikubli ang isang
bagay, pero kaluwalhatian ng mga hari na saliksikin ito. **3**
Tulad ng kalangitan ay para sa taas at ang lupa para sa
lalim, gayun din ang puso ng mga hari ay hindi malirip. **4**
Alisin ang kalawang mula sa pilak, at magagamit ng panday
ang pilak para sa kaniyang kasanayan. **5** Gayun din, alisin
ang masamang mga tao mula sa harapan ng hari, at ang
kaniyang trono ay maitatatag sa pamamagitan ng paggawa
kung ano ang tama. **6** Huwag mong parangalan ang iyong
sarili sa harapan ng hari, at huwag kang tumayo sa lugar
na nakalaan para sa mga dakilang mga tao. **7** Mas mabuti
para sa kaniya na sabihin sa iyo, “Umakyat ka rito,” kaysa sa
mapahiya ka sa harapan ng marangal na tao. Kung ano ang
iyong nasaksihan, **8** huwag mo agad dalhin sa paglilitis. Dahil
ano ang gagawin mo sa bandang huli, kapag pinahiya ka
ng kapwa mo? **9** Ipangatwiran mo ang kaso mo sa kapwa
mo mismo, at huwag ipaalam ang lihim ng isa pang tao; **10**
kung hindi, ang isa na nakakarinig sa iyo ay magdadala ng
kahihiyan sa iyo at ng masamang balita tungkol sa iyo na
hindi mabibigyang katahimikan. **11** Ang pagsasabi ng salitang
napili ng mabuti, ay katulad ng mga disenyo ng ginto na
nakalagay sa pilak. **12** Katulad ng gintong singsing o alahas
na gawa sa pinong ginto ay ang matalinong pagsaway sa
nakikinig na tainga. **13** Tulad ng lamig ng niyebe sa oras ng
pag-aani ay ang tapat na mensahero para sa mga nagpadala
sa kaniya; ipinanunumbalik niya ang buhay ng kaniyang mga
amo. **14** Tulad ng mga ulap at hangin na walang ulan ay
ang taong nagmamalaki sa regalo na hindi niya binibigay. **15**
Kapag may pagtitiis maaaring mahikayat ang isang pinuno,
at ang malambot na dila ay kayang makabali ng buto. **16**
Kapag nakahanap ka ng pulot, kumain ka lang ng sapat—
kung hindi, ang kalabisan nito, ay isusuka mo. **17** Huwag
mong ilagay ang iyong paa ng napakadalas sa bahay ng
iyong kapwa, maaari siyang magsawa sa iyo at kamuhian
ka. **18** Ang taong nagdadala ng huwad na patotoo laban
sa kaniyang kapwa ay katulad ng pamalo na ginagamit sa
digmaan, o isang espada, o isang matalim na palaso. **19** Ang
taong hindi tapat na pinagkakatiwalaan mo sa oras ng gulo
ay katulad ng sirang ngipin o isang nadudulas na paa. **20**
Tulad ng tao na naghubad ng kaniyang damit sa malamig na
panahon, o tulad ng suka na binuhos sa matapang na inumin,
ang siyang umaawit ng mga kanta sa isang nabibigatang
puso. **21** Kung nagugutom ang kaaway mo, bigyan mo siya
ng makakain, at kung nauuhaw siya, bigyan mo siya ng tubig
na maiinom, **22** dahil lalagyan mo siya sa kaniyang ulo ng
isang pala ng umaapoy na uling, at gagantimpalaan ka ni
Yahweh. **23** Gaya ng katiyakan na ang hanging mula sa
hilaga ay may dalang ulan, ang taong naghahayag ng mga
lihim ay nagpapagalit ng mga mukha. **24** Mas mabuti pa na
mamuhay sa sulok ng bubungan kaysa sa makibahagi sa
tahanan ng babaeng palaaway. **25** Tulad ng malamig na
tubig sa taong uhaw, gayun din ang mabuting balita mula sa
malayong bansa. **26** Tulad ng maruming batis o nasirang
bukal ng tubig ang mabuting tao na naglalakad kasama ang
masamang tao. **27** Hindi mabuting kumain ng napakaraming
pulot; iyon ay parang naghahanap ng labis na karangalan. **28**

Ang tao na walang pagpipigil sa sarili ay tulad ng lungsod na
napasok at walang pader.

26 Tulad ng niyebe sa tag-araw o ulan sa panahon
ng tag-ani, ang isang hangal na hindi karapat-dapat
sa karangalan. **2** Gaya ng isang maya na mabilis na
nagpapalipat-lipat at ng layanglayang na humahagibis kapag
sila ay lumilipad, gayundin hindi tatalab ang isang sumpa
na hindi nararapat. **3** Ang latigo ay para sa kabayo, ang
kabisada ay para sa asno, at ang pamalo ay para sa likod ng
mga hangal. **4** Huwag sagutin ang isang hangal at sumali sa
kanyang kahangalan, o magiging tulad ka niya. **5** Sumagot
sa isang hangal at sumali sa kaniyang kahangalan upang
hindi siya maging marunong sa kaniyang sariling paningin. **6**
Sinumang magpadala ng isang mensahe sa pamamagitan ng
kamay ng isang hangal ay pinuputol ang kaniyang sariling
mga paa at umiinom nang karahasan. **7** Ang mga binti ng
isang paralitiko na nakabitin ay tulad ng isang kawikaan sa
bibig ng mga hangal. **8** Ang pagtatali ng bato sa isang tirador
ay gaya ng pagbibigay karangalan sa isang hangal. **9** Ang
halamang tinik na hawak ng isang lasing ay tulad ng isang
kawikaan sa bibig ng mga hangal. **10** Ang isang mamamana
na sumusugat ng lahat ay tulad ng isang umuupa ng isang
hangal o ng kahit sinumang dumadaan. **11** Gaya ng isang
asong bumabalik sa kanyang sariling suka, ganoon din ang
isang hangal na inuulit ang kanyang kahangalan. **12** Nakikita
mo ba ang taong marunong sa kanyang sariling paningin?
Higit na may pag-asa ang isang hangal kaysa sa kanya.
13 Ang tamad na tao ay nagsasabing, “May isang leon sa
kalsada! May isang leon sa pagitan ng mga lantad na lugar!
14 Kung paanong ang isang pinto ay bumabaling sa kaniyang
bisagra, ang tamad na tao naman ay sa ibabaw ng kaniyang
kama. **15** Nilalagay ng isang tamad na tao ang kaniyang
kamay sa pagkain, pero wala siyang lakas na isubo ito sa
kaniyang bibig. **16** Ang tamad na tao ay mas marunong sa
kanyang paningin kaysa sa pitong lalaking may kakayahang
kumilatis. **17** Tulad ng isang humahawak ng mga tainga ng
isang aso ay isang taong dumadaan na nagagalit sa alitan
na hindi kanya. **18** Tulad ng isang baliw na pumapana ng
nagliliyab na mga palaso, **19** ay ang isang nandaraya ng
kanyang kapwa at nagsasabing, “Di ba't nagbibiro lang ako?”
20 Dahil sa kakulangan ng gatong, namamatay ang apoy,
at kung saan walang tsismoso, tumitigil ang pag-aaway. **21**
Tulad ng isang uling na nagbabaga at panggatong ay sa apoy,
ganoon din ang isang palaaway na tao na nagpapasiklab
ng alitan. **22** Ang mga salita ng isang tsismoso ay tulad
ng masarap na mga pagkain; bumababa sila sa kaloob-
loobang mga bahagi ng katawan. **23** Ang pampakintab na
bumabalot sa isang banga ay tulad ng nagbabagang mga labi
at isang napakasamang puso. **24** Ang isang namumuhi sa
iba ay kinukubli ang kanyang damdamin sa pamamagitan ng
kaniyang mga labi at nag-iimbak ng panlilinlang sa kaniyang
sarili. **25** Magiliw siyang mangungusap, pero huwag siyang
paniwalaan, dahil may pitong mga pagkasuklam sa kaniyang
puso. **26** Kahit na natatakpan ng panlilinlang ang kaniyang
pagkamuhi, ang kaniyang kabuktutan ay malalantad sa
kapulungan. **27** Sinumang gumagawa ng isang hukay ay
mahuhulog dito at ang bato ay gugulong pabalik sa taong
tumulak nito. **28** Ang isang nagsisinungaling na dila ay
namumuhi sa mga taong dinudurog nito at ang nambobolang
bibig ay nagiging dahilan ng pagkawasak.

27 Huwag ipagyabang ang patungkol bukas, dahil hindi
mo alam kung ano ang maaaring dala ng isang araw.
2 Hayaan mong purihin ka ng isang tao at hindi ang sarili
mong labi; isang hindi mo kilala at hindi sa sarili mong
mga labi. **3** Isaalang-alang ang mga kabigatan ng isang
bato at ang timbang ng buhangin, at ang pagpapagalit ng
isang hangal ay mas mabigat kaysa sa dalawa. **4** Mayroon
kalupitan ang kapootan at baha ng galit, ngunit sino ang
kayang makatatagal sa pagseselos? **5** Mas mabuti ang
lantaran na pagsaway kaysa sa lihim na pag-ibig. **6** Tapat ang
mga sugat na sanhi ng isang kaibigan, ngunit ang kaaway
maaaring humalik sa iyo nang maraming beses. **7** Ang
isang tao na kumain hanggang mabusog ay tinatanggihan
kahit isang bahay-pukyutan, pero sa isang taong gutom,
bawat mapait na bagay ay matamis. **8** Ang isang ibon na
pagala-gala mula sa pugad nito ay katulad ng isang taong
naliligaw sa kaniyang tinitirhan. **9** Ang pabango at insenso
ay nagpapagalak ng puso, ngunit ang katamisan ng isang
kaibigan ay mas mabuti pa sa kaniyang payo. **10** Huwag
pababayaan ang iyong kaibigan at kaibigan ng iyong ama, at
huwag pupunta sa bahay ng iyong kapatid sa araw ng iyong
kalamidad. Mas mabuti ang isang kapwa na malapit kaysa sa
isang kapatid na malayo. **11** Maging matalino, aking anak, at
gawin mong masaya ang aking puso; pagkatapos sasagot
ako sa taong kumukutya sa akin. **12** Ang isang maingat na
tao ay nakikita ang gulo at itinatago ang kaniyang sarili, pero
ang taong walang karanasan ay sumusulong at nagdurusa
dahil dito. **13** Kunin ang isang kasuotan kung ang may-ari
nito ay nagbibigay ng pera bilang panagot para sa utang ng
isang hindi kilala; at kunin ito kung siya ay maglalagay ng
panagot para sa isang nangangalunya. **14** Kung sinuman ang
nagbibigay sa kaniyang kapwa ng isang pagpapala nang may
isang malakas na tinig ng maagang-maaga, ang pagpapalang
iyon ay ituturing na isang sumpa! **15** Ang isang nakikipag-
away na asawang babae ay tulad ng pumapatak lagi sa
araw na maulan; **16** ang pagpipigil sa kaniya ay tulad ng
pagpipigil sa hangin, o sinusubukang huluhin ang langis sa
iyong kanang kamay. **17** Bakal ang nagpapatalas sa bakal;
gaya ng parehong paraan, ang isang tao ay nagpapatalas
sa kaniyang kaibigan. **18** Ang isa na siyang nag-aalaga ng
puno ng igos ang siyang kakain ng bunga nito, at ang isa na
siyang nag-iingat sa kaniyang panginoon ay pararangalan. **19**
Gayundin naman ang tubig na sumasalamin sa mukha ng
isang tao, gayundin ang puso ng isang tao ay sinasalamin
ang kaniyang pagkatao. **20** Gayundin naman ang sheol at
Abaddon na hindi kailanman nasisiyahan, kaya ang mga mata
ng isang tao ay hindi nasisiyahan kailanman. **(Sheol h7585)**
21 Ang tunawan ng bakal ay para sa pilak at ang isang hurno
ay para sa ginto, at nasusubok ang isang tao kapag siya ay
pinuri. **22** Kahit na durugin mo ang isang hangal ng pangbayo
- -kasama ng butil — gayon pa man hindi siya iiwanan ng
kaniyang kahangalan. **23** Tiyakin na alam mo ang kalagayan
ng iyong kawan at magmalasakit ka sa iyong mga kawan, **24**
dahil ang kayamanan ay hindi panghabang panahon. Ang
isang korona ba ay nanatili sa lahat ng mga henerasyon?
25 Ang damo ay nawawala at lumilitaw ang bagong tubo at
tinipon ang pagkain ng baka sa kabundukan. **26** Ang mga
tupa ay magbibigay ng iyong kasuotan, at ang mga kambing
ay magbibigay ng halaga para sa bukid. **27** Magkakaroon ng
gatas ng kambing para sa iyong pagkain—ang pagkain para
sa iyong sambahayan—at pagkain para sa iyong mga aliping
babae.

28 Ang masamang tao ay tumatakbo kahit walang humahabol sa kanila, ngunit ang mga gumagawa ng tama ay kasintapang ng batang leon. **2** Dahil sa kasalanan ng isang lupain, ito ay papalit-palit ng mga pinuno, ngunit ang isang taong may pang-unawa at kaalaman, ito ay magtatagal sa mahabang panahon. **3** Ang taong dukha na nagpapahirap sa kapwa niya dukha ay tulad ng isang humahampas sa ulan na nag-iiwan ng walang pagkain. **4** Sila na mga tumalikod sa batas ay pinupuri ang masamang tao, ngunit silang nagpapanatili ng batas ay lumalaban sa kanila. **5** Ang mga masasamang tao ay hindi naiintindihan ang katarungan, ngunit sila na naghahanap kay Yahweh ay naiintindihan ang lahat ng bagay. **6** Mas mainam sa isang dukha na lumakad sa kaniyang katapatan, kaysa sa isang mayaman na baluktot sa kaniyang mga paraan. **7** Ang siyang nagpapanatili ng batas ay isang bata na may pang-unawa, ngunit ang isa na kasama ang mga matatakaw ay hinihiya ang kaniyang ama. **8** Siya na nagpapayaman sa pamamagitan nang labis na pagsingil ng tubo ay nag-iipon ng kaniyang yaman para sa iba na maaawa sa mga dukha. **9** Kung ang isa na hindi ibinaling ang kaniyang tainga sa pakikinig ng batas, kahit na ang kaniyang panalangin ay kasuklam-suklam. **10** Ang sinumang maglihis sa matuwid sa isang masamang paraan ay babagsak sa kaniyang sariling hukay, ngunit ang walang sala ay magkakaroon ng mabuting pamana. **11** Ang mayaman ay maaaring matalino sa kaniyang sariling mga mata, ngunit ang dukha na may pang-unawa ay matutuklasan siya. **12** Kung may katagumpayan sa mga gumawa ng kung ano ang tama, mayroong dakilang kaluwalhatian, ngunit kung ang masama ay bumangon, tinatago ng mga tao ang kanilang sarili. **13** Ang isa na nagtatago ng kaniyang mga kasalanan ay hindi yayaman, ngunit ang nagpapahayag at nagpapabaya sa kanila ay pakikitaan ng habag. **14** Masaya ang isa na laging namumuhay na may paggalang, ngunit ang sinumang nagmamatigas ng kaniyang puso ay babagsak sa kaguluhan. **15** Katulad ng isang umaatungal na leon o isang lumulusob na oso ang isang masamang pinuno sa lahat ng mga dukha. **16** Ang pinuno na nagkukukulang ng pang-unawa ay isang mabagsik na nagpapahirap, pero ang isa na namumuhi sa di matapat ay mapapahaba ang kaniyang mga araw. **17** Kung ang isang tao ay maysala dahil nagdanak siya ng dugo sa isang tao, siya ay magiging isang pugante hanggang sa kamatayan, at wala ni isa ang tutulong sa kaniya. **18** Ang sinumang maglalakad ng may katapatan ay pinapanatiling ligtas, pero ang isa na ang paraan ay baluktot ay biglang babagsak. **19** Ang isa na siyang nagtatrabaho sa kaniyang lupa ay magkakaroon ng maraming pagkain, pero ang sinumang sumusunod sa walang kabuluhang gawain ay magkakaroon ng maraming kahirapan. **20** Ang isang tapat na tao ay magkakaroon ng malaking mga biyaya, ngunit ang nagmamadaling yumaman ay tiyak na hindi makakaiwas sa kaparusahan. **21** Hindi mabuti magpakita nang may pinapanigan, ngunit para sa isang pirasong tinapay ang isang tao ay maaaring gumawa ng masama. **22** Ang isang maramot na tao ay nagmamadaling yumaman, pero hindi niya alam na ang kahirapan ay darating sa kaniya. **23** Sinumang nagsasaway sa isang tao ay makakahanap nang higit na pabor mula sa kaniya kaysa sa mga pumupuri sa kaniya gamit ang kaniyang dila. **24** Sinumang magnanakaw sa kaniyang ama at kaniyang ina at sasabihing, “hindi iyon kasalanan,” kasama siya ng mga maninira. **25** Ang taong sakim ay lumilikha nang away, ngunit ang isa na nagtitiwala kay Yahweh ay magtatagumpay. **26** Ang isa na nagtitiwala sa kaniyang sariling puso ay isang hangal, pero ang isang lumalakad sa karunungan ay lalayo mula sa kapahamakan. **27** Ang nagbibigay sa mahirap ay hindi magkukulang, pero sinumang magsara ng kaniyang mga mata sa kanila ay tatanggap ng maraming mga sumpa. **28** Kapag nagtagumpay ang mga masasamang tao, itinatago ng mga tao ang kanilang mga sarili, kung masusugpo ang masasamang tao, dadami ang gumagawa ng tama.

29 Ang isang tao na nakatanggap ng maraming pagsasaway pero pinatitigas ang kaniyang leeg ay mababali sa isang sandali na hindi na mapapagaling. **2** Kapag silang mga gumagawa ng tama ay umaangat, ang mga tao ay nagdidiwang, pero kapag ang isang masamang tao ang namuno, ang mga tao ay maghihinagpis. **3** Sinuman ang nagmamamahal sa karunungan ay nagagawa ang kaniyang ama na magdiwang, ngunit ang isang nananatiling kasama ang mga masasamang tao ay sinisira ang kaniyang kayamanan. **4** Ang hari ay itinatatag ang lupa sa pamamagitan ng katarungan, ngunit wawasakin ito ng isang humuhingi ng suhol. **5** Ang isang tao na pumupuri sa kaniyang kapit-bahay ay inilalatag ang isang lambat para sa kaniyang mga paa. **6** Ang isang masamang tao ay nahuli sa isang patibong sa pamamagitan ng kaniyang sariling kasalanan, pero ang isang gumagawa ng tama ay umaawit at nagsasaya. **7** Siyang gumagawa ng tama ay nakikiusap sa kapakanan ng mahirap; ang masamang tao ay hindi naiintindihan ang ganyang kaalaman. **8** Inilalagay ng mga mangungutya ang isang lungsod sa apoy, pero silang mga matatalino ay nag-aalis ng poot. **9** Kapag nakikipagtalo ang isang taong matalino sa isang mangmang, siya ay galit na galit at natatawa at ito ay walang tigil. **10** Ang uhaw sa dugo ay galit sa isang walang kasalanan at hinahanangad ang buhay nang matuwid. **11** Ang isang mangmang ay ipinahahayag ang lahat ng kaniyang galit, pero ang isang taong matalino ay pinipigilan ito at kinakalma ang kaniyang sarili. **12** Kung ang isang pinuno ay nagbibigay pansin sa mga kasinungalingan, lahat ng kaniyang mga opisyal ay magiging masama. **13** Ang taong mahirap at mapang-api ay magkatulad, sapagkat si Yahweh ay parehong nagbibigay liwanag sa kanilang mga mata. **14** Kung ang isang hari ay humahatol sa mga mahihirap sa pamamagitan ng katotohanan, ang kaniyang trono ay maitatatag nang walang hanggan. **15** Ang pamalo at pagsaway ay nagbibigay ng karunungan, pero ang isang batang malaya mula sa pagdidisiplina ay inilalagay ang kaniyang ina sa kahihiyan. **16** Kapag ang mga masasamang tao ay nasa kapangyarihan, ang pagsuway ay dumadami, ngunit sila na gumagawa nang matuwid ay makikita ang pagbagsak ng taong masama. **17** Disiplinahin ang inyong anak at bibigyan ka niya nang kapahingahan; bibigyan ka niya ng mga kagalakan sa inyong buhay. **18** Kapag walang pahayag na pangitain, ang mga tao ay mamumuhay nang marahas, ngunit pinagpala ang isang pinapanatili ang batas. **19** Ang isang alipin ay hindi maitatama ng mga salita, dahil kahit na naintindihan niya, walang magiging tugon. **20** Tingnan ang isang tao na padalus-dalos sa kaniyang mga salita? Mayroong higit pang pag-asa para sa isang taong mangmang kaysa sa kaniya. **21** Ang siyang nagbibigay ng layaw sa kaniyang alipin mula sa kaniyang pagkabata, sa huli nito ay magkakaroon ng kaguluhan. **22** Ang isang taong galit ay pumupukaw ng away at ang isang pinuno ng pagkapoot ay gumagawa ng maraming kasalanan. **23**

Ang pagmamataas ng isang tao ay ang magdadala sa kaniya
pababa, pero ang siyang may mapagpakumbabang kalooban
ay bibigyan nang karangalan. **24** Ang siyang nakikibahagi
sa isang magnanakaw ay nasusuklam sa kaniyang sariling
buhay; naririnig niya ang sumpa at walang anumang sinasabi.
25 Ang takot ng tao ay gumagawa ng isang bitag, ngunit
ang taong nagtitiwala kay Yahweh ay mapapangalagaan.
26 Marami ang humahanap sa mukha ng mga namumuno,
ngunit kay Yahweh nanggagaling ang katarungan para sa
kaniya. **27** Ang isang taong hindi makatarungan ay kasuklam-
suklam sa kanilang mga gumagawa ng matuwid, ngunit ang
isang may daang matuwid ay kasuklam-suklam sa mga taong
masasama.

30 Ang mga kasabihan ni Agur, anak na lalaki ni
Jakeh—isang orakulo: Ipinahayag ng lalaking ito kay
Itiel, kay Itiel at Ucal: **2** Tiyak na ako ay mas katulad ng
isang hayop kaysa sa sinumang tao, at wala akong pang-
unawa ng isang tao. **3** Hindi ko natutunan ang karunungan,
ni mayroon akong kaalaman ng Tanging Banal. **4** Sino ang
umakyat sa langit at bumaba? Sino ang nagtipon ng hangin
sa ilalim ng kaniyang mga kamay? Sino ang nagtipon ng
mga tubig sa balabal? Sino ang nagtatag ng lahat ng mga
hangganan ng lupa? Ano ang kaniyang pangalan, at ano ang
pangalan ng kaniyang anak? Tiyak na alam mo! **5** Bawat
salita ng Diyos ay nasubok, siya ay isang panangga sa mga
nagkukubli sa kaniya. **6** Huwag magdagdag sa kaniyang mga
salita, o pagsasabihan ka niya at ikaw ay mapapatunayang
isang sinungaling. **7** Dalawang bagay ang hinihingi ko sa iyo,
huwag mo silang ipagkait sa akin bago ako mamatay. **8** Ilayo
mo sa akin ang kayabangan at kasinungalingan. Bigyan mo
ako ng hindi kahirapan ni kayamanan, bigyan mo lamang ako
ng pagkain na aking kailangan. **9** Dahil kung mayroon akong
labis, itatanggi kita at sasabihin, “Sino si Yahweh?” O kung ako
ay magiging mahirap, magnanakaw ako at lalapastanganin ko
ang pangalan ng aking Diyos. **10** Huwag mong siraan ng
puri ang isang alipin sa harapan ng kaniyang panginoon, o
isusumpa ka niya at papaniwalaang ikaw ang may kasalanan.
11 Ang isang salinlahi na sinusumpa ang kanilang ama
at hindi pinagpapala ang kanilang ina, **12** iyan ang isang
salinlahi na dalisay sa kanilang sariling mga mata, ngunit
hindi sila nahugasan sa kanilang karumihan. **13** Iyan ang
isang salinlahi—gaano mapagmataas ang kanilang mga mata
at ang kanilang takipmata ay nakaangat! — **14** sila ang isang
salinlahi na ang mga ngipin ay mga espada, at kanilang mga
panga ay mga kutsilyo, para lapain nila ang mahirap mula sa
lupa at ang nangangailangan mula sa sangkatauhan. **15** Ang
linta ay mayroong dalawang anak na babae, “Magbigay at
magbigay,” sigaw nila. May tatlong bagay na hindi kailanman
nasisiyahan, apat na hindi kailanman nagsabing, “Tama na”:
16 Ang Sheol, ang baog na sinapupunan, ang lupa na uhaw
sa tubig, at ang apoy na hindi kailanman nagsabing, “Tama
na.” **(Sheol h7585)** **17** Ang mata na nangungutya sa isang ama
at nasusuklam sa pagsunod sa isang ina, ang kaniyang mga
mata ay tutukain ng mga uwak sa lambak, at siya ay kakainin
ng mga buwitre. **18** May tatlong bagay na labis na kamangha-
mangha para sa akin, apat na hindi ko maintindihan: ang
daan ng isang agila sa langit; **19** ang ginagawa ng isang
ahas sa isang bato; ang ginagawa ng isang barko sa puso ng
karagatan; at ang ginagawa ng isang lalaki kasama ang isang
dalaga. **20** Ito ang ginagawa ng isang nangangalunyang
babae— siya ay kumakain at kaniyang pinupunasan ang
kaniyang bibig at sinasabi, “Wala akong ginawang mali.” **21**
Sa ilalim ng tatlong bagay ang lupa ay nayayanig, at ang
pang-apat ay hindi na makakayanan nito: **22** ang isang alipin
kapag siya ay naging hari; ang isang hangal kapag siya ay
puno ng pagkain; **23** kapag ang isang kinamumuhian na
babae ay nagpakasal; at kapag ang isang babaeng utusan ay
pumalit sa pwesto ng kaniyang babaeng amo. **24** May apat
na bagay sa lupa na malilit, pero napakatatalino: **25** ang mga
langgam ay mga nilalang na hindi malalakas, pero hinahanda
nila ang kanilang pagkain sa tag-araw; **26** ang mga kuneho
ay hindi makapangyarihang nilalang, pero ginagawa nila ang
kanilang mga tahanan sa mga batuhan. **27** Ang mga balang
ay walang hari, pero lahat sila ay lumalakad ng maayos. **28**
Para sa butiki, maaari mo itong hawakan ng iyong dalawang
kamay, pero sila ay natatagpuan sa mga palasyo ng mga
hari. **29** Mayroong tatlong bagay na marangal sa kanilang
mahabang hakbang, apat na marangal kung paano lumakad:
30 ang isang leon, ang pinakamalakas sa mga mababangis
na hayop— hindi ito tumatalikod mula sa kahit ano; ang isang
tandang mayabang sa paglalakad; **31** isang kambing; at
isang hari kung saan ang mga sundalo ay nasa tabi niya. **32**
Kung ikaw ay naging hangal, dinadakila ang iyong sarili, o
kung ikaw ay nag-iisip ng kasamaan— ilagay mo ang iyong
kamay sa iyong bibig. **33** Katulad ng hinalong gatas na
nakakagawa ng mantikilya, at katulad ng ilong ng sinuman na
magdurugo kapag piningot, kaya ang gawain na ginawa sa
galit ay lumilikha nang kaguluhan.

31 Ang mga salita ni Haring Lemuel—ang pananalita
na itinuro ng kaniyang ina sa kaniya. **2** Ano, aking
anak? At ano, anak sa aking sinapupunan? At ano, anak
ng aking mga panata? — **3** Huwag mong ibigay ang lakas
mo sa mga babae, o ang mga kaparaanan mo sa mga
naninira sa mga hari. **4** Hindi ito para sa mga hari, Lemuel,
hindi para sa mga hari ang uminom ng alak, ni para sa
mga namumuno ang magtanong, “Nasaan ang matapang
na inumin? **5** Dahil kung sila ay iinom, makakalimutan
nila kung ano ang naisabatas, at mababaluktot ang mga
karapatan ng lahat ng mga naghihirap. **6** Bigyan ang mga
taong nasasawi ng inuming matapang at alak sa mga taong
may mapait na kalungkutan. **7** Iinom siya at makakalimutan
niya ang kaniyang kahirapan, at hindi niya maaalala ang
kaniyang kabalisahan. **8** Magsalita ka para sa mga hindi
nakakapagsalita, para sa mga kapakanan ng lahat ng mga
napapahamak. **9** Magpahayag at humatol sa pamamagitan
ng panukat na matuwid at ipagtanggol ang kapakanan ng
mga mahihirap at ng mga taong nangangailangan. **10** Sino
ang makatatagpo ng may kakayahang asawang babae? Ang
halaga niya ay higit sa mamahaling hiyas. **11** Ang puso
ng kaniyang asawang lalaki ay nagtitiwala sa kaniya, at
kailanman hindi siya maghihirap. **12** Mga mabubuting bagay
ang ginagawa niya para sa kaniya at hindi masama sa lahat
ng mga araw ng kaniyang buhay. **13** Pumipili siya ng balahibo
at lana at gumagawa ng may kasiyahan ang kaniyang mga
kamay. **14** Katulad siya ng mga barko ng mangangalakal;
nagdadala siya ng pagkain mula sa malayo. **15** Bumabangon
siya habang gabi pa at nagbibigay ng pagkain sa kaniyang
sambahayan, at ipinamamahagi niya ang mga gawain sa
kaniyang mga aliping babae. **16** Isinasaalang-alang niya ang
bukirin at ito ay binibili, sa pamamagitan ng bunga ng kaniyang
mga kamay, nakapagtanim siya ng ubasan. **17** Dinadamitan
niya ang kaniyang sarili ng lakas at pinalalakas niya ang

kaniyang mga braso. **18** Nauunawaan niya kung ano ang
magbibigay ng malaking kita para sa kaniya; buong gabi ay
hindi namatay ang kaniyang lampara. **19** Inilalagay niya ang
kaniyang mga kamay sa ikiran, at buhol na sinulid ay kaniyang
hinahawakan. **20** Ang mga taong mahihirap ay inaabot niya
ng kaniyang kamay; ang mga taong nangangailangan ay
inaabot niya ng kaniyang mga kamay. **21** Hindi siya natatakot
sa lamig ng niyebe para sa kaniyang sambahayan, dahil
ang kaniyang buong sambahayan ay nababalot ng pulang
makapal na kasuotan. **22** Gumagawa siya ng mga sapin para
sa higaan niya at mga lilang damit na pinong lino ang sinusuot
niya. **23** Ang kaniyang asawa ay kilala sa mga tarangkahan,
kapag umuupo siya kasama ng mga nakatatanda sa bayan.
24 Gumagawa at nagbebenta siya ng linong kasuotan, at
nagmumula sa kaniya ang mga sintas ng mga mangangalakal.
25 Ang kalakasan at karangalan ay suot niya, at sa oras
na darating, siya ay tumatawa. **26** Binubuksan niya ang
kaniyang bibig ng may karunungan, at nasa kaniyang dila ang
batas ng kabaitan. **27** Binabantayan niya ang pamamaraan
ng kaniyang sambahayan at hindi kumakain ng tinapay ng
pagkabatugan. **28** Ang kaniyang mga anak ay babangon at
tinatawag siyang pinagpala; ang kaniyang asawang lalaki ay
pupurihin na nagsasabing, **29** "Maraming mga babae ang
gumawa ng mabuti, ngunit hinihigitan mo silang lahat." **30**
Ang pagiging elegante ay mapanlinlang, ang kagandahan ay
walang kabuluhan, pero ang babaeng may takot kay Yahweh
ay mapapapurihan. **31** Ibigay mo sa kaniya ang bunga ng
mga kaniyang kamay, at hayaan mong ang kaniyang mga
gawa, sa mga tarangkahan, siya ay papurihan.

Mangangaral

1 Ito ang mga salita ng Mangangaral, ang anak ni David
at hari sa Jerusalem. 2 Sabi ng Manganagaral. “Tulad ng
isang singaw ng ambon, tulad ng isang simoy sa hangin,
lahat ay maglalaho, mag-iiwan ng maraming katanungan. 3
Anong mapapala ng sangkatauhan mula sa lahat ng gawain
na kanilang pinaghirapan sa ilalim ng araw? 4 Isang angkan
ang lumilipas, at isa namang angkan ang dumarating, ngunit
mananatili ang daigdig magpakailanman. 5 Sumisikat ang
araw at lumulubog ito at nagmamadaling babalik sa lugar
kung saan muli itong sisikat. 6 Umiihip ang hangin sa timog
at magpapaikot-ikot hanggang sa hilaga, laging lilibot sa
ganitong landas at magpapabalik-balik muli. 7 Umaagos
patungo sa dagat ang lahat ng mga ilog, ngunit ang dagat
ay di mapupuno. Kung saan patungo ang ilog, doon muli ito
tutungo. 8 Ang lahat ay nakakapagod, at wala ni isa man
makapagpapaliwanag nito. Ang mata ay walang kasiyahan
sa nakikita nito, ni tainga man ay napupuno ng naririnig
nito. 9 Anuman ang nangyari ay siya rin ang mangyayari, at
anuman ang nagawa ay siyang magagawa. Walang bago
sa ilalim ng araw. 10 Mayroon bang anumang bagay na
maaaring masabi, 'Masdan mo, ito ay bago'? Anuman ang
nangyayari ay nangyari na sa matagal na panahon, noong
mga panahong nauna pa sa atin. 11 Tila wala ni isa man
ang nakakaalala sa mga bagay na naganap sa sinaunang
panahon. At ang mga bagay na nangyari sa nauna pang
panahon at ang mangyayari sa hinaharap ay malamang na
hindi rin maaalala.” 12 Ako ang Mangangaral, at ako ay
naging hari ng buong Israel sa Jerusalem. 13 Inilaan ko
ang aking pag-iisip sa pag-aaral at pagsisiyasat gamit ang
karunungan sa lahat ng ginawa sa ilalim ng kalangitan. Ang
pagsisiyasat na iyon ay isang mabigat na gawain na ibinigay
ng Diyos sa mga anak ng tao upang pagka-abalahan. 14
Nakita ko ang lahat ng gawaing ginanap sa ilalim ng araw,
at masdan, lahat ng mga ito ay magiging singaw at isang
pagtangkang habulin ang hangin. 15 Ang baluktot ay hindi na
maitutuwid. Ang nawala ay hindi na mabibilang. 16 Sinabi
ko sa aking puso, “Masdan, ang nakamit kong karunungan
ay higit kaysa mga nauna sa akin sa Jerusalem. Nakita ng
aking isip ang malawak na karunungan at kaalaman. 17 Kaya
inilagay ko sa aking puso na matutunan ang karunungan at
maging kabaliwan at kahangalan din. Naintindihan ko rin
na ito ay isang pagtangkang habulin ang hangin. 18 Dahil
sa kasaganaan ng karunungan ay maraming kabiguan, at
siya na nagdaragdag nang kaalaman ay nagdaragdag nang
kalungkutan.

2 Sinabi ko sa aking puso, “Pumarito ka ngayon, susubukin
kita sa kasayahan. Kaya magsawa ka sa kalayawan.”
Ngunit masdan, ito rin ay pansamantala lamang. 2 Sabi
ko tungkol sa halakhak, “ito ay kabaliwan,” at tungkol sa
kasiyahan, “Anong silbi nito” 3 Sinaliksik ko sa aking puso
kung paano ko mapagbibigyan ang aking mga pagnanasa sa
pag-inom ng alak. Hinayaan kong gabayan ako ng karunungan
kahit na pinanghahawakan ko pa rin ang kahangalan. Nais
kong malaman kung ano ang makabubuti para sa tao na
gawin sa ilalim ng kalangitan sa mga araw ng kanilang mga
buhay. 4 Nagawa ko ang mga dakilang bagay. Nagtayo
ako ng mga bahay para sa aking sarili at nagtanim ng mga
ubasan. 5 Nagtayo ako ng mga hardin at mga liwasan para
sa aking sarili; sa loob ng mga ito ay nagtanim ako nang
lahat ng uri ng bungang kahoy. 6 Lumikha ako ng mga
lawa ng tubig upang diligan ang isang kagubatan kung saan
naglalakihan ang mga puno. 7 Bumili ako ng mga aliping
lalaki at aliping babae; mayroon akong mga aliping isinilang
sa aking palasyo. Mayroon din akong mga malalaking pag-
aari na mga bakahan at mga kawan, higit na marami kaysa
sa sinumang haring namuno sa Jerusalem bago ako. 8
Nakapag-ipon ako para sa aking sarili ng pilak at ginto, ang
mga kayamanan ng mga hari at mga lalawigan. Mayroon
akong mga lalaki at babaeng mang-aawit para sa aking sarili;
sa pagmamagitan ng maraming asawa at mga iba pang
babaeng kinakasama, ginawa ko ang mga bagay na maaaring
magdulot nang kaligayahan sa sinumang lalaki sa ibabaw
ng mundo. 9 Kaya ako ay naging higit na dakila at mas
mayaman kaysa sa lahat ng nauna sa akin sa Jerusalem, at
ang aking karunungan ay nanatili sa akin. 10 Anuman ang
hangarin ng aking mga mata, hindi ako nagpipigil sa kanila.
Hindi ko pinipigil ang aking puso sa anumang kasiyahan,
dahil ang puso ko ay natuwa sa lahat ng pinaghihirapan
ko, at ang kasiyahan ay ang aking gantimpala sa lahat ng
aking gawain. 11 Pagkatapos minasdan ko ang lahat ng
mga gawain na tinapos gawin ng aking mga kamay, at sa
pinagsikapang gawin, ngunit muli, ang lahat ng bagay ay
parang singaw at isang pagtangkang habulin ang hangin.
Wala itong pakinabang sa ilalim ng araw. 12 Pagkatapos
bumaling ako para pagtuunan ang karunungan, gayundin ang
kabaliwan at kahangalan. Para ano ang maaaring gawin ng
susunod na hari, na hindi pa rin nagagawa? 13 Pagkatapos
nagsimula kong maunawaan na ang karunungan ay mayroong
kalamangan sa kamangmangan, gaya ng liwanag na mas
mabuti kaysa kadiliman. 14 Ang matalinong tao ay ginagamit
ang kaniyang mga mata sa kaniyang ulo para makita ang
kaniyang patutunguhan, pero ang mangmang ay naglalakad
sa kadiliman, kahit na alam kong iisang kapalaran ang
nakalaan sa lahat. 15 Pagkatapos sinabi ko sa aking puso,
“Kung ano ang mangyayari sa mangmang ay mangyayari
rin sa akin. Kaya anong mayroong pagkakaiba kung ako ay
napakatalino?” Napagpasyahan ko na sa aking puso, “Ito
man ay parang singaw lamang.” 16 Para sa matalinong tao,
tulad ng mangmang, ay hindi na maaalala sa mahabang
panahon. Sa mga darating na mga panahon ang lahat ay
matagal na kalilimutan. Ang taong matatalino ay mamamatay
katulad lang ng mangmang. 17 Kaya kinamuhian ko ang
buhay dahil lahat ng ginawa sa ilalaim ng araw ay masama
para sa akin. Ito ay dahil ang lahat ay parang singaw at isang
pagtangkang habulin ang hangin. 18 Kinamuhian ko ang lahat
ng aking natupad na aking pinaghirapan sa ilalim ng araw
dahil kailangang iwanan ko sila sa taong susunod sa akin. 19
At sino ang nakakaalam kung siya ay magiging matalinong tao
o isang mangmang? Gayunman siya ay magiging panginoon
sa lahat ng bagay sa ilalim ng araw kung saan naitayo ang
aking gawa at naitatag ang aking karunungan. Ito rin ay
usok. 20 Dahil doon nag-umpisang malungkot ang aking
puso sa lahat ng paghihirap na aking ginawa sa ilalim ng
araw. 21 Sapagkat maaaring may isang taong gumagawa
nang may karunungan, may kaalaman, at kahusayan, ngunit
iiwan niya ang lahat na mayroon siya sa isang taong walang
nagawa sa anuman dito. Ito rin ay usok at isang malaking
kapahamakan. 22 Para sa anong pakinabang ang makukuha
ng tao na nagsisikap magtrabaho at sa kaniyang puso ay
pinipilit tapusin ang kaniyang mga gawain sa ilalim ng araw?

23 Bawat araw, ang kaniyang trabaho ay masakit at mahirap,
kaya sa gabi ang kaniyang kaluluwa ay hindi makahanap
nang kapahingahan. Ito rin ay usok. 24 Walang mabuti sa
isang tao maliban lamang sa kumain at uminom at masiyahan
sa kung ano ang mabuti sa kaniyang ginagawa. Nakita ko na
ang katotohanang ito ay nagmumula sa kamay ng Diyos.
25 Kaya sino ang makakakain o sino ang magkakamit ng
kahit anong uri nang kasiyahan na hiwalay sa Diyos? 26
Kaya sa isang taong nagbibigay lugod sa kaniya, ibinibigay
ng Diyos ang karunungan, kaalaman at kagalakan. Gayun
man, sa makasalanan ibinibigay niya ang gawain ng pag-iipon
at pagtatabi para maaari niyang ibigay ito sa isang taong
nagbibigay kaluguran sa Diyos. Ito rin ay katumbas ng singaw
at isang pagtangkang habulin ang hangin.

3 Sa lahat ng mga bagay ay mayroong isang itinakdang
panahon, at isang kapanahunan sa bawat layunin sa
ilalim ng langit. 2 Panahon ng kapanganakan at panahon
ng kamatayan, panahon ng pagtatanim at panahon ng
pagbubunot ng mga pananim, 3 panahon ng pagpatay at
panahon ng pagpapagaling, panahon ng paggiba at panahon
ng pagtatayo, 4 panahon ng pag-iyak at panahon ng pagtawa,
panahon ng pagtangis at panahon ng pagsayaw, 5 panahon
ng paghahagis ng mga bato at panahon ng pag-iipon ng
mga bato, panahon na pagyakap sa ibang tao, at panahong
hindi pagyakap, 6 panahon sa paghahanap sa mga bagay
at panahon ng paghinto sa paghahanap, panahon ng pag-
iingat ng mga bagay at panahon ng pagtatapon ng mga
bagay, 7 panahon ng pagpunit ng kasuotan at panahon ng
pananahi ng kasuotan, panahon ng pananahimik at panahon
ng pagsasalita, 8 panahon ng pag-ibig at panahon ng
pagkamuhi, panahon ng digmaan at panahon ng kapayapaan.
9 Anong pakinabang ang makukuha ng manggagawa sa
kaniyang gawain? 10 Nakita ko na ang gawain na ibinigay ng
Diyos sa tao para tapusin. 11 Ginawang angkop ng Diyos
ang lahat ng bagay para sa bawat panahon. Inilagay din niya
ang kawalang hanggan sa kanilang mga puso. Ngunit hindi
nauunawaan ng sangkatauhan ang mga gawang ginawa ng
Diyos, mula sa simula hanggang sa wakas. 12 Alam ko na
walang mabuti sa isang tao maliban sa magsaya at gumawa
nang kabutihan habang siya ay nabubuhay— 13 at ang
bawat isa ay dapat kumain at uminom, at dapat maunawaan
kung paano matuwa sa kabutihang nagmumula sa lahat ng
kanyang ginawa. Ito ay isang kaloob mula sa Diyos. 14
Alam ko na anuman ang ginawa ng Diyos ay magtatagal
magpakailanman. Walang maaaring maidagdag pa o maalis,
dahil ang Diyos ang siyang gumawa dito upang lumapit ang
mga tao sa kaniya nang may karangalan. 15 Anuman ang
nangyayari ay nangyari na; anuman ang mangyayari pa
ay nangyari na. Hinahayaan ng Diyos na hanapin ng tao
ang mga nakatagong bagay. 16 At nakita ko sa ilalim ng
araw na kasamaan ang nangyayari kung saan dapat naroon
ang katarungan, at sa lugar nang katuwiran, kasamaan ay
madalas matagpuan. 17 Sinabi ko sa aking puso, "Hahatulan
ng Diyos ang matuwid at ang masama sa tamang panahon
sa bawat bagay at sa bawat ginawa. 18 Sinabi ko sa aking
puso, "Sinusubok ng Diyos ang tao para ipakita sa kanila na
sila ay tulad ng mga hayop. 19 Dahil parehong kapalaran ang
nagaganap sa mga tao na nagaganap sa mga hayop. Katulad
ng mga hayop, ang mga tao ay lahat namamatay. Lahat
sila ay dapat ihinga ang parehong hangin, upang sa gayong
paraan ang mga tao ay walang kalamangan sa mga hayop.
Hindi ba ang lahat ng bagay ay isang mabilis na paghinga
lamang. 20 Lahat ng bagay ay mapupunta sa iisang lugar.
Lahat ng bagay ay nagmula sa alabok, at lahat ng bagay
ay nagbabalik sa alabok. 21 Sinong nakakaalam kung ang
kaluluwa ng mga tao ay mapupunta paitaas at ang kaluluwa
ng mga hayop ay mapupunta sa lupa? 22 Kaya muli kong
naunawaan na walang mainam sa kahit na sinong tao kundi
magalak sa kaniyang gawain, dahil ito ang kaniyang bahagi.
Sino ang maaaring magpabalik sa kaniya upang maipakita
kung ano ang magaganap pagkatapos niya?

4 Minsan inisip ko ang tungkol sa lahat nang pag-uusig na
ginagawa sa ilalim ng araw. Pagmasdan ang mga luha ng
mga taong inusig. Wala silang taga-aliw. Ang kapangyarihan
ay nasa kamay ng kanilang mang-uusig, ngunit walang taga-
aliw ang mga taong inuusig. 2 Kaya binabati ko ang mga
patay na tao, silang mga namatay na, hindi ang nabubuhay,
sila na nanatiling buhay pa. 3 Subalit, mas mapalad kaysa sa
kanilang dalawa ang isang hindi pa nabubuhay, ang isang hindi
nakakita ng anumang masamang gawain na ginawa sa ilalim
ng araw. 4 Pagkatapos aking nakita na ang bawat paggawa
at bawat mahusay na paggawa ay kinaiingitan ng kanilang
kapwa. Ito rin ay parang singaw at isang pagtangkang habulin
ang hangin. 5 Ang mangmang ay naghahalupkipkip ang
kaniyang mga kamay at hindi gumagawa, kaya ang kaniyang
pagkain ay kaniyang sariling laman. 6 Ngunit mas mabuti ang
isang dakot na pakinabang sa matahimik na gawain kaysa
dalawang dakot ng gawain na sinusubukang habulin ang
hangin. 7 Pagkatapos muli kong naisip ang tungkol sa marami
pang walang kabuluhan, marami pang naglalahong usok sa
ilalim ng araw. 8 Mayroong isang uri ng tao na nag-iisa.
Wala siyang kahit na sino, walang anak o kapatid. Walang
katapusan ang lahat ng kaniyang gawain, at ang kaniyang
mga mata ay hindi nasisiyahan sa pagdami ng kayamanan.
Nagtataka siya, "Para kanino ang aking pagbubungkal at
inaalis sa sarili ko ang kasiyahan? Ito rin ay usok, isang
masamang kalagayan. 9 Ang gawain ng dalawang tao ay
mas mabuti kaysa sa isa; sabay silang makikinabang sa
isang mainam na kabayaran sa kanilang gawain. 10 Kapag
nabuwal ang isa, maaaring ibangon ng isa ang kaniyang
kaibigan. Subalit, kalungkutan ang sumusunod sa nag-iisa
kapag nabuwal siya kung walang magbabangon sa kaniya.
11 At kung ang dalawa ay magkasamang mahihiga, maaari
silang mainitan, ngunit paanong maaaring mainitan ang nag-
iisa. 12 Ang isang taong nag-iisa ay maaaring madaig, ngunit
maaring mapagtagumpayan ng dalawa ang isang pagsalakay,
at ang isang tatlong ikit na lubid ay hindi agad malalagot.
13 Mainam pa ang maging isang mahirap pero matalinong
kabataan kaysa sa isang matanda at hangal na haring hindi
na marunong makinig sa mga babala. 14 Ito ay totoo kahit
maging hari ang kabataang mula sa bilangguan, o kahit
ipinanganak siyang mahirap sa kaniyang kaharian. 15 Subalit,
nakita ko ang lahat nang nabubuhay at naglilibot sa ilalim
ng araw ipinapasailalim ang kanilang mga sarili sa isa pang
kabataang tumayo bilang hari. 16 Walang katapusan ang
lahat ng taong nais sundin ang bagong hari, pero kalaunan
marami sa kanila ay hindi na pupuri sa kaniya. Sigurado
ang kalagayang ito ay parang singaw at isang pagtangkang
habulin ang hangin.

5 Ingatan ang inyong pag-uugali kapag kayo ay nasa
tahanan ng Diyos. Magtungo doon para makinig. Mas

mabuti ang pakikinig kaysa mga handog ng mga mangmang habang hindi nalalaman na ang kanilang ginagawa sa buhay ay masama. **2** Huwag agad-agad magsasalita ang inyong bibig, at huwag hayaan ang inyong puso ay agad-agad maghain ng anumang bagay sa harapan ng Diyos. Ang Diyos ay nasa langit, ngunit ikaw ay nasa ibabaw ng mundo, kaya hayaang kakaunti ang iyong mga salita. **3** Kapag ikaw ay napakaraming ginagawa at iniintindi, ikaw ay maaaring magkaroon ng mga masamang panaginip. At habang dumadami ang iyong sinasabi, lalong dumadami ang mga kahangalang maaaring masasabi mo pa. **4** Kapag ikaw ay mamamanata sa Diyos, huwag patagalin ang pagtupad nito, dahil walang kasiyahan ang Diyos sa mga mangmang. Gawin ang iyong panata. **5** Mas mainam pa na hindi magbigay ng isang panata kaysa magbigay ng isa na hindi mo naman matutupad. **6** Huwag hayaan ang inyong mga bibig ay magdulot ng kasalanan sa inyong katawan. Huwag ninyong sabihin sa tagapagbalita ng pari, "Ang panatang iyon ay isang pagkakamali." Bakit ginagalit ang Diyos sa maling panata, hinahamon ang Diyos upang wasakin ang gawa ng iyong mga kamay? **7** Kaya sa maraming mga panaginip, katulad ng maraming mga salita, ito ay walang kabuluhang parang singaw. Kaya matakot sa Diyos. **8** Kapag nakikita mong inaapi ang mahihirap at pinagnanakawan ng katarungan at wastong pagtrato sa iyong lalawigan, huwag magtaka na para bang walang nakaka-alam, dahil mayroong mga taong nasa kapangyarihan na nangangalaga sa kanilang nasasakupan at mayroon pang mas mataas sa kanila. **9** Karagdagan pa, ang ani ng lupain ay para sa lahat, at nakikinabang ang hari mismo sa ani mula sa mga bukirin. **10** Sinumang nagmamahal sa pilak ay hindi masisiyahan sa pilak, at sinuman ang nagmamahal sa yaman ay maghahangad pa nang marami. Ito din ay parang singaw. **11** Habang nadaragdagan ang kasaganaan, gayon din naman ang mga taong nangangailangan nito. Anong pakinabang sa may-ari ng yaman ang mayroon ito kundi pagmasdan ito ng kaniyang mga mata? **12** Ang tulog ng isang manggagawa ay mahimbing, kahit kaunti ang kinain o napakarami, ngunit ang kayamanan ng taong mayaman ay hindi siya pinahihintulutang matulog nang mahimbing. **13** Mayroon isang malubhang kasamaan na aking nakita sa ilalim ng araw: mga kayamanang inimbak ng may-ari, nagdudulot ng sarili niyang kapighatian. **14** Kapag nawala ng mayaman na tao ang kaniyang kayamanan dahil sa kamalasan, ang sarili niyang anak, na kaniyang inaruga ay walang naiwang anuman sa kaniyang mga kamay. **15** Gaya ng isang taong ipinanganak nang hubad mula sa sinapupunan ng kaniyang ina, gayon din hubad niyang iiwan ang buhay na ito. Walang madadala ang kaniyang kamay mula sa kaniyang paggawa. **16** Isa pang malubhang kasamaan ay kung paanong dumating ang isang tao, gayon din siya dapat umalis. Kaya anong pakinabang ang makukuha ng sinuman na gumagawa para sa hangin? **17** Sa kaniyang kapanahunan, kumakain siya kasama ang kadiliman at lubhang balisa sa kaniyang karamdaman at galit. **18** Pagmasdan mo, ang nakita kong mabuti at karapat-dapat ay kumain at uminom at magsaya sa pakinabang mula sa lahat ng ating gawain, habang tayo ay gumagawa sa ilalim ng araw sa lahat ng mga araw nitong buhay na ibinigay ng Diyos sa atin. Dahil ito ang bahagi ng tao. **19** Ang sinumang pinagkalooban ng Diyos ng kayamanan, kasaganaan at ang kakayahang tanggapin ang kaniyang bahagi at magalak sa kaniyang gawain – ito ay isang kaloob mula sa Diyos. **20** Sapagkat hindi niya madalas inaalala ang mga araw ng kaniyang buhay, dahil ginagawa ng Diyos na siya ay maging abala sa mga bagay na nasisiyahan niyang gawin.

6 Mayroon akong nakitang masama sa ilalim ng araw, at ito ay malubha para sa mga tao. **2** Maaaring magbigay ang Diyos ng kayamanan, kasaganaan at karangalan sa isang tao upang hindi siya magkulang sa mga hinahangad niya para sa kaniyang sarili, ngunit pagkatapos, hindi ibibigay ng Diyos ang kakayahan upang magsaya sa mga ito. Sa halip, iba pa ang makikinabang ng kaniyang mga kagamitan. Ito ay parang singaw, isang masamang kalungkutan. **3** Kung ang isang lalaki ay maging ama ng isang daang anak at mabuhay ng maraming taon, sa gayon ang mga araw ng kaniyang mga taon ay marami, ngunit kung hindi nasiyahan ang kaniyang puso sa kabutihan at siya ay hindi inilibing nang may karangalan, kaya aking sasabihin na ang isang sanggol na patay ipinanganak ay mas mabuti pa kaysa sa kaniya. **4** Kahit pa ang isang sanggol ay isinilang nang walang kabuluhan at mamamatay sa kadiliman at ang kaniyang pangalan ay mananatiling lihim. **5** Kahit hindi na nakita ng batang ito ang araw o nalaman ang anumang bagay, ito ay may kapahingahan bagaman ang taong iyon ay wala. **6** Kahit mabubuhay ang isang tao ng dalawang libong taon ngunit hindi matutunang matuwa sa mabuting mga bagay, mapupunta siya sa parehong lugar kagaya ng iba pa. **7** Kahit na lahat ng gawain ng isang tao ay para punuin ang kaniyang bibig, gayon man ang kaniyang gana sa pagkain ay hindi mapupunan. **8** Kaya, anong pakinabang mayroon ang matalinong tao na higit pa sa hangal? Anong pakinabang mayroon ang isang mahirap na tao kahit pa malaman niya kung paano kumilos sa harapan ng iba? **9** Mabuti pang masiyahan sa nakikita ng mga mata kaysa sa paghahangad ng isang lumalawak na pananabik sa pagkain, na para ring singaw at isang pagtangkang habulin ang hangin. **10** Anumang bagay ang naririto ay nabigyan na ng kaniyang pangalan, at nalalaman na kung ano ang katulad ng sangkatauhan. Kaya walang saysay makipagtalo sa isang makapangyarihang hukom ng lahat. **11** Kapag mas maraming sinasabi, lalong walang kabuluhan, kaya ano nga ba pakinabang niyan sa isang tao? **12** Dahil sino ang nakakaalam ng mabuti sa buhay ng tao sa kaniyang walang kabuluhan at bilang na mga araw na kaniyang dadaanan tulad ng isang anino? Sino ang makapagsasabi sa isang tao kung ano ang sasapitin sa ilalim ng araw pagkatapos siyang mamatay?

7 Ang mabuting pangalan ay mas mahalaga sa mamahaling pabango at ang araw ng kamatayan ay higit na mabuti sa araw nang kapanganakan. **2** Mas mabuting magtungo sa lamayan kaysa bahay ng kasayahan, dahil dumarating sa lahat ng tao ang pagluluksa sa katapusan ng buhay, kaya dapat ilagay ito sa puso ng mga taong nabubuhay pa. **3** Ang kalungkutan ay mas mabuti sa katuwaan, dahil pagkatapos ng kalungkutan ng mukha sasapit ang kagalakan ng puso. **4** Ang puso ng matalino ay nasa bahay ng pagluluksa, ngunit ang puso ng mangmang ay nasa bahay nang kasayahan. **5** Mas mabuting makinig sa pagsuway ng matalino kaysa pakinggan ang awit ng mga mangmang. **6** Dahil tulad ng nasusunog na mga tinik sa ilalim ng isang palayok, gayon din ang halakhak ng mga mangmang. Ito man ay usok. **7** Tunay na ang pangingikil ay nagpapamangmang sa mga matatalinong tao, at ang suhol ay nagdudungis ng puso.

8 Mas mabuti ang katapusan ng isang bagay kaysa sa
simula; at ang taong may diwang mahinahon ay mas mabuti
kaysa ang palalong kaisipan. 9 Huwag madaling magalit
sa iyong diwa, dahil naninirahan ang galit sa puso ng mga
mangmang. 10 Huwag sabihin, "Bakit ang mga nakaraang
mga araw ay mas mabuti kaysa sa mga ito? Ngunit ito ay
hindi dahil sa karunungan kaya tinanong n'yo ito. 11 Ang
karunungan ay kasing-inam ng mahahalagang mga bagay
na ating minana mula sa ating mga ninuno. Nagdudulot
ito ng mga pakinabang sa mga nakakakita sa araw. 12
Sapagkat ang karunungan ay nagdudulot ng pangangalaga
gaya ng pagdudulot ng salapi nang pangangalaga, ngunit
ang kalamangan ng kaalaman ay nagbibigay ng buhay ang
karunungan sa sinumang mayroon nito. 13 Pag-isipan ang
mga ginawa ng Diyos: Sino ang maaaring magtuwid ng
anumang bagay na ginawa niyang baluktot? 14 Kapag
mabuti ang mga panahon, masayang mamuhay sa kabutihang
iyon, ngunit kapag masama ang mga panahon, pag-isipan
ito: ipinahintulot ng Diyos na magkatabing mamalagi ang
dalawang ito. Sa kadahilanang ito, walang isa man ang
makakaalam ng anumang bagay na darating sa kaniya. 15
Nakita ko ang maraming bagay sa aking walang kahulugang
mga panahon. Mayroong mga matuwid na taong naglalaho
sa kabila ng kanilang pagkamakatuwiran, at mayroong
masasamang taong nabubuhay nang mahabang buhay kahit
na sila ay masama. 16 Huwag maging mapagmatuwid sa
sarili, matalino sa iyong sariling mga mata. Bakit dapat mong
sirain ang iyong sarili? 17 Huwag maging napakasama
o mangmang. Bakit dapat kang mamatay ng wala pa sa
iyong oras? 18 Makakabuti na iyong panghahawakan ang
karunungang ito, at huwag nang ilalayo ang iyong mga
kamay sa katuwiran. Dahil ang taong may takot sa Diyos
ay makatutupad sa lahat ng kaniyang mga tungkulin. 19
Ang karunungan ay makapangyarihan sa matalinong tao,
higit pa sa sampung pinuno ng isang lungsod. 20 Walang
isang matuwid na tao sa ibabaw ng mundo na gumagawa
nang kabutihan at kailanman hindi nagkasala. 21 Huwag
mong pakinggan ang bawat salitang sinasabi, dahil maaaring
mong marinig ang sumpa ng alipin mo sa iyo. 22 Sapagkat
madalas ding nalalaman ng iyong sarili na sa iyong puso ay
malimit mong sinusumpa ang iba. Katulad nang pagkilala
mo sa iyong sarili na sa iyong sariling puso ay madalas
mong sumpain ang iba. 23 Ang lahat ng ito ay napatunayan
ko sa pamamagitan ng karunungan. Sinabi ko, "Magiging
matalino ako," ngunit ito ay higit sa ninais ko. 24 Napakalayo
at napakalalim ng karunungan. Sino ang makakahanap nito?
25 Ibinaling ko ang aking puso sa pag-aaral at pagsusuri
at pagsaliksik sa karunungan at ang mga paliwanag ng
katotohanan, at maunawaan na ang kasamaan ay kahangalan
at ang kamangmangan ay kabaliwan. 26 Natuklasan ko
na mas mapait kaysa kamatayan ang sinumang babae na
ang puso ay puno ng mga patibong at mga bitag at ang
kaniyang mga kamay ay mga tanikala. Sinumang nakalulugod
sa Diyos ay makakatakas sa kaniya, ngunit ang makasalanan
ay makukuha niya. 27 "Pag-isipan kung ano ang aking
natuklasan," sabi ng Mangangaral. Idinadagdag ko ang isang
natuklasan sa iba pa para magkaroon ng isang paliwanag
ng katotohanan. 28 Ito pa rin ang aking hinahanap, ngunit
hindi ko pa rin ito natatagpuan. May natagpuan akong isang
matuwid na lalaki sa gitna ng isang libo, ngunit hindi ko
natagpuan ang isang babae sa kanilang lahat. 29 Natuklasan
ko ang isang ito: na nilikha ng Diyos ang sangkatauhan na
matuwid, ngunit sila ay lumayong naghahanap sa maraming
kahirapan.

8 Ano ang isang taong matalino? Ito ay isang taong
nakakaalam ng kahulugan ng mga kaganapan sa buhay.
Ang karunungan sa isang tao ay nagpapaningning ng
kaniyang mukha, at ang katigasan sa kaniyang mukha
ay nagbabago. 2 Pinapayuhan ko kayong sundin ang
utos ng hari dahil sa pangako ng Diyos na ipagtatanggol
siya. 3 Huwag magmadaling lumayo sa harapan niya at
huwag kang mamalagi sa maling bagay, dahil magagawa
ng hari ang anumang ninanais niya. 4 Ang salita ng hari ay
maghahari, kaya sino ang magsasabi sa kaniya, "Ano ang
iyong ginagawa?" 5 Sinumang sumusunod sa mga utos ng
hari ay lumalayo sa kapahamakan. Ang isang matalinong
puso ng tao ay nakikilala ang nararapat na landas at oras ng
pagkilos. 6 Sapagkat sa bawat bagay ay mayroong wastong
pagtugon at oras sa pagtugon, dahil ang mga kaguluhan
ng tao ay napakalaki. 7 Walang nakakaalam kung ano ang
susunod. Sino ang makapagsasabi sa kaniya kung ano
ang susunod? 8 Walang may kapangyarihang pigilan ang
paghinga ng hangin ng buhay, at walang may kapangyarihan
sa araw ng kaniyang kamatayan. Walang tinitiwalag sa hanay
ng hukbo habang nasa isang digmaan, at ang kasamaan ay
hindi magliligtas sa mga alipin nito. 9 Naintindihan ko ang
lahat ng ito; inilagay ko sa aking puso ang bawat uri ng gawa
na naganap sa ilalim ng araw. Mayroong isang panahon kung
saan ang isang tao ay may kakayahang gumawa ng masama
sa iba. 10 Kaya nakita kong lantarang inilibing ang masama.
Sila ay dinala mula sa lugar at inilibing saka pinuri ng mga tao
sa lungsod kung saan nila ginagawa ang masasamang mga
gawain. Ito rin ay walang pakinabang. 11 Kapag ang isang
hatol sa isang masamang krimen ay hindi agad ipinatupad,
hinihikayat nito ang puso ng taong gumawa ng masama.
12 Kahit isang daang ulit gumagawa ng masama ang isang
makasalanan at nabubuhay pa rin sa mahabang panahon,
gayon man alam ko na magiging mabuti sa mga gumagalang
sa Diyos, siyang pinararangalan ang kaniyang presensiya
sa kanila. 13 Ngunit hindi magiging mabuti sa isang taong
masama; ang kaniyang buhay ay hindi pahahabain. Ang
kaniyang mga araw ay katulad ng isang naglalahong anino
dahil hindi niya pinararangalan ang Diyos. 14 May isa pang
walang silbing usok - isang bagay pa na naganap sa ibabaw
ng mundo. Ang mga bagay na nangyayari sa taong matuwid
ay nangyayari din sa taong masama, at ang mga bagay na
nangyayari sa taong masama ay nangyayari din sa taong
matuwid. Sinasabi ko na ito rin ay walang silbing parang
singaw. 15 Kaya ipinayo ko ang kasayahan, dahil ang isang
tao ay walang mas mabuting gawin sa ilalim ng araw maliban
sa kumain at uminom at maging masaya. Itong kasiyahan ang
makakasama niya sa kaniyang gawain sa lahat ng mga araw
ng kaniyang buhay na ibinigay ng Diyos sa kaniya sa ilalim
ng araw. 16 Nang ginamit ko ang aking puso upang malaman
ang karunungan at maunawaan ang gawaing naganap sa
ibabaw ng mundo, ang gawaing madalas nagaganap nang
walang tulog para sa mga mata sa gabi o sa araw, 17 at
namasdan ko lahat ng gawain ng Diyos at hindi maunawaan
ng tao ang gawaing ginawa sa ilalim ng araw. Gaano man ang
pagsisikap ng tao para hanapin ang mga kasagutan, hindi
niya ito mahahanap. Kahit na sa paniwala ng isang matalino
ay alam na niya ang lahat, sa totoo lang hindi niya alam.

9 Dahil inisip kong mabuti ang lahat ng mga ito para
maintindihan ang mga matuwid at matalino at ang kanilang
mga gawa. Lahat sila ay nasa mga kamay ng Diyos. Dahil
walang nakakaalam kung pag-ibig o pagkamuhi ang darating
sa isang tao. **2** Ang lahat ng tao ay may parehong kapalaran.
Parehong kapalaran ang naghihintay sa mga matuwid na
tao at makasalanan, mabuting mga tao at masama, ang
malinis at marumi, at ang nag-aalay at ang hindi nag-aalay.
Tulad ng pagkamatay ng mabubuting tao, ganoon din ang
makasalanan. Tulad ng pagkamatay ng nanunumpa, ganoon
din ang taong takot gumawa ng panunumpa. **3** Mayroong
masamang kapalaran para sa lahat ng ginawa sa ilalim ng
araw, isang tadhana para sa lahat ng tao. Ang mga puso ng
tao ay puno ng kasamaan, at kahibangan ay nasa kanilang
mga puso habang sila ay nabubuhay. Kaya pagkatapos noon,
pumupunta sila sa mga patay. **4** Dahil mayroon pang pag-asa
para sa nabubuhay, katulad ng buhay na aso na mas maigi
pa kaysa sa patay na leon. **5** Dahil alam ng mga nabubuhay
na tao na mamamatay sila, ngunit walang alam ang mga
patay. Wala na silang gantimpala dahil ang kanilang alaala
ay nakalimutan na. **6** Ang kanilang pag-ibig, pagkamuhi, at
inggit ay matagal nang naglaho. Hindi na sila magkakaroon
ng lugar sa anumang bagay na ginawa sa ilalim ng araw. **7**
Humayo ka, masaya mong kainin ang tinapay mo, at inumin
ang alak mo nang may masayang puso, dahil pinapayagan
ng Diyos ang pagdiriwang ng mga mabubuting gawa. **8** Lagi
mong panatilihing puti ang iyong mga damit at ang iyong ulo
ay pinahiran ng langis. **9** Masaya kang mamuhay kasama
ang iniibig mong asawa sa lahat ng araw ng buhay mo nang
walang pakinabang, ang mga araw na ibinigay sa iyo ng Diyos
sa ilalim ng araw sa mga araw nang walang pakinabang. Iyon
ang gantimpala ng buhay mo para sa ginawa mo sa ilalim ng
araw. **10** Anuman ang gawin ng mga kamay mo, gawin mo
ito gamit ang iyong lakas, dahil walang gawain o paliwanag o
kaalaman o karunungan sa libingan, ang lugar kung saan
ka pupunta. **(Sheol h7585)** **11** Nakakita ako ng ilang kawili-
wiling bagay sa ilalim ng araw: Ang takbuhan ay hindi para sa
mabibilis na tao. Ang labanan ay hindi para sa malalakas
na tao. Ang tinapay ay hindi para sa matatalinong tao. Ang
kayamanan ay hindi para sa mga taong may pang-unawa.
Ang pabor ay hindi para sa mga taong may kaalaman. Sa
halip, ang oras at pagkakataon ang nakakaapekto sa kanilang
lahat. **12** Dahil walang nakakaalam ng oras ng kaniyang
pagkamatay, tulad ng isda na nahuli sa lambat ng kamatayan,
o katulad ng mga ibon na nahuli sa patibong. Katulad ng
mga hayop, ang mga tao ay nakakulong sa masasamang
panahon na biglang dumarating sa kanila. **13** Nakita ko rin
ang karunungan sa ilalim ng araw sa paraan na kahanga-
hanga para sa akin. **14** Mayroong isang maliit na lungsod
na may kaunting mamamayan, at may isang malakas na
haring dumating laban dito, sinalakay ito at nagtayo ng mga
malalaking rampang pangsalakay dito. **15** Ngayon sa lungsod
na iyon, mayroong isang mahirap na matalinong lalaki, na sa
pamamagitan ng kaniyang karunungan ay nailigtas niya ang
lungsod. Ngunit kinalaunan, walang nakaalala sa mahirap na
taong iyon. **16** Kaya pinagpalagay ko, "Ang karunungan ay
mas mainam kaysa sa kalakasan, ngunit ang karunungan
ng mahirap na tao ay hinamak at ang kaniyang mga salita
ay hindi pinakinggan." **17** Ang mga salita ng matatalino na
sinabi nang pabulong ay mas naririnig kaysa sa mga sigaw ng
sinumang pinuno sa mga mangmang. **18** Ang karunungan ay
mas mabuti kaysa sa mga sandata sa digmaan, ngunit kayang
sirain ng isang makasalanan ang maraming kabutihan.

10 Katulad ng mga patay na langaw na nagpapabaho ng
pabango, ganoon din ang munting kamangmangan ay
kayang mahigitan ang karunungan at karangalan. **2** Ang puso
ng matalinong tao ay papunta sa kanan, ngunit ang puso
ng mangmang ay papunta sa kaliwa. **3** Kapag naglalakad
ang mangmang sa lansangan, kulang ang kaniyang pag-
iisip, pinatutunayan sa lahat na siya ay mangmang. **4** Kapag
ang mga damdamin ng pinuno ay sumiklab laban sa iyo,
huwag mong iwan ang gawain mo. Kayang patahimikin
ng kahinahunan ang labis na galit. **5** May nakita akong
kasamaan sa ilalim ng araw, isang uri ng pagkakamali na
nanggagaling sa isang pinuno: **6** Ang mga mangmang ay
binibigyan ng posisyon sa pagkapinuno, habang ang mga
taong matagumpay ay binibigyan ng mababang posisyon. **7**
Nakakita ako ng mga alipin na nakasakay sa mga kabayo, at
ang mga taong matagumpay ay naglalakad na parang mga
alipin sa lupa. **8** Sinuman ang nagbubungkal ng hukay ay
maaaring mahulog dito, at kapag mayroong sumisira sa pader,
maaari siyang kagatin ng ahas. **9** Sinuman ang nagtatapyas
ng bato ay masasaktan nito, at ang taong nagpuputol ng
kahoy ay nanganganib dito. **10** Kung ang talim ng bakal ay
mapurol, at hindi ito hinahasa ng isang tao, kailangan niyang
gumamit nang mas maraming lakas, ngunit nagbibigay ng
kalamangan ang karunungan para sa katagumpayan. **11**
Kung ang ahas ay nanuklaw bago pa ito mapaamo, walang
kalamangan para sa nang-aamo. **12** Magiliw ang mga salita
ng bibig ng matalinong tao, ngunit nilululon ang mangmang
ng kaniyang sariling mga labi. **13** Sa pag-agos ng mga
salita mula sa bibig ng mangmang, ang kamangmangan ay
lumalabas, at sa huli umaagos sa bibig niya ang masamang
kahibangan. **14** Pinaparami ng mangmang ang mga salita,
ngunit walang nakakaalam kung ano ang paparating. Sino
ang nakaaalam kung ano ang parating pagkatapos niya? **15**
Pinapagod ng mga mabibigat na gawain ang mga mangmang,
kaya hindi man lang nila alam ang daan papuntang bayan.
16 Mayroong gulo sa inyong lupain kapag bata pa ang inyong
hari, at ang mga pinuno ninyo ay magdiriwang sa umaga! **17**
Ngunit masaya ang lupain kapag ang hari ay anak ng mga
maharlika, at kumakain ang mga pinuno ninyo kapag oras na
ng kainan at ginagawa nila iyon para lumakas, hindi para sa
paglalasing! **18** Dahil sa katamaran nalalaglag ang bubong,
at dahil sa mga tamad na kamay may tagas ang bahay. **19**
Naghahanda ang mga tao ng pagkain para sa pagtawa,
nagbibigay ng kasiyahan sa buhay ang alak, at pinupuno ng
pera ang pangangailangan sa lahat ng bagay. **20** Huwag
mong sumpain ang hari, kahit sa iyong isipan, at huwag mong
sumpain ang mayayaman sa iyong silid-tulugan. Sapagkat
maaaring dalhin ng ibon sa himpapawid ang mga salita mo;
maaaring ikalat ng anumang may pakpak ang bagay na iyon.

11 Magtapon ka ng tinapay sa katubigan, at makikita
mo ulit ito pagkatapos ng ilang araw. **2** Ibahagi ito
sa pito, maging sa walong tao, dahil hindi mo alam kung
anong mga sakuna ang darating sa mundo. **3** Kung puno
ng ulan ang mga ulap, ipinapatak ito sa lupa, at kung
natumba ang puno sa dakong timog o hilaga, saan man ito
natumba, doon ito mananatili. **4** Sinuman ang pinanonood
ang hangin ay maaaring hindi makapagtanim, at sinuman
ang pinanonood ang ulap ay maaaring hindi makapag-ani.

5 Kung paanong hindi mo alam kung saan manggagaling
ang hangin, maging kung paano lumalaki ang mga buto ng
sanggol sa sinapupunan ng kaniyang ina, gayon din hindi
mo rin mauunawaan ang gawa ng Diyos, na siyang lumikha
ng lahat. 6 Sa umaga, itanim mo ang binhi; hanggang sa
gabi, magtrabaho ka gamit ang iyong mga kamay ayon
sa pangangailangan, dahil hindi mo alam kung alin ang
sasagana, umaga man o gabi, o ito o iyan, o pareho man
silang magiging mabuti. 7 Tunay nga na matamis ang liwanag,
at kaaya-ayang makita ng mga mata ang araw. 8 Kung may
taong mabubuhay ng maraming mga taon, hayaan mo siyang
sumaya sa lahat ng iyon, ngunit hayaan mo siyang isipin
ang paparating na mga araw ng kadiliman, dahil marami
sila. Lahat ng darating ay naglalahong usok. 9 Magalak ka,
batang lalaki, sa iyong kabataan, at hayaang magalak ang
iyong puso sa mga araw ng iyong kabataan. Ipagpatuloy ang
mga mabubuting hangarin ng iyong puso at anumang nakikita
ng iyong mga mata. Gayunpaman, isipin mo na hahatulan ka
ng Diyos para sa lahat ng mga bagay na ito. 10 Palayasin mo
ang galit mula sa iyong puso, at huwag mong pansinin ang
anumang sakit ng iyong katawan, dahil ang kabataan at ang
lakas nito ay usok.

12 Alalahanin mo rin ang iyong Manlilikha sa araw ng iyong
kabataan, bago dumating ang araw ng paghihirap, at
bago dumating ang mga taon na sasabihin mong, “Hindi ako
nasisiyahan sa kanila,” 2 bago dumilim ang liwanag ng araw
at buwan at mga bituin, at bumalik ang mga maiitim na ulap
pagkatapos ng ulan. 3 Iyon ang panahon na manginginig
ang mga tagapagbantay ng palasyo, at yuyuko ang mga
malalakas na tao, at ang mga babaeng nagdidikdik ay titigil
dahil kaunti sila, at ang mga tumatanaw sa mga bintana ay
hindi na makakakita nang malinaw. 4 Iyon ang panahon na
isasara ang mga pinto sa lansangan, at titigil ang tunog ng
pagdidikdik, kapag nasisindak ang mga lalaki sa tinig ng
ibon, at kapag lumilipas na ang mga kanta ng mga babae.
5 Iyon ang panahon na matatakot ang mga lalaki sa mga
matataas na lugar at sa mga kapahamakan sa lansangan,
kapag sumagana ang puno ng pili, at kapag hinahatak ng mga
tipaklong ang mga sarili nila, at kapag naglaho ang mga likas
na pagnanasa. Pagkatapos, pupunta ang tao sa kaniyang
walang hanggang tahanan at ang mga nagdadalamhati ay
tutungo sa mga lansangan. 6 Alalahanin mo ang iyong
Manlilikha bago maputol ang pilak na tali, o madurog ang
gintong mangkok, o mabasag sa batis ang lalagyan ng tubig,
o masira ang gulong ng tubig sa balon, 7 bago bumalik
ang alabok sa lupa kung saan ito nanggaling, at bumalik sa
Diyos ang espiritu na siyang nagbigay nito. 8 “Usok,” ang
sabi ng Mangangaral, “ang lahat ay naglalahong usok.” 9
Ang Mangangaral ay matalino, at tinuruan niya ang mga tao
nang kaalaman. Inaral, inisip at iniayos niya ang maraming
kawikaan. 10 Hinangad ng Mangangaral na magsulat ng mga
malinaw at tuwid na mga salita nang katotohanan. 11 Ang
mga salita ng mga matatalinong tao ay parang mga panusok.
Gaya ng mga pako na ibinaon nang malalim ang mga salita
ng mga dalubhasa sa maraming mga kawikaan na itinuro ng
isang pastol. 12 Aking anak, maging maingat ka sa mas higit
na mga bagay: ang paggawa ng maraming libro, na walang
katapusan. Ang matinding pag-aaral ay nagbibigay pagod sa
katawan. 13 Sa huli, pagkatapos marinig ang lahat ng bagay,
ay dapat kang matakot sa Diyos at ingatan ang kaniyang
mga utos, dahil ito ang buong tungkulin ng sangkatauhan. 14
Dahil hahatulan ng Diyos ang bawat gawain, kasama ang
bawat nakatagong bagay, mabuti man ito o masama.

Awit ng mga Awit

1 Ang Awit ng mga Awit ni Solomon. Nagsasalita sa kaniyang kasintahan ang dalaga **2** O, halikan mo ako ng mga halik ng iyong bibig, dahil mas mainam kaysa sa alak ang iyong pag-ibig. **3** May kaaya-ayang halimuyak ang iyong mga langis na pamahid; parang pabangong dumadaloy ang iyong pangalan, kaya iniibig ka ng mga dalaga. **4** Isama mo ako, at tayo ay tatakbo. Nagsasalita sa kaniyang sarili ang dalaga. Dinala ako ng hari sa kaniyang mga silid. Nagsasalita sa kaniyang kasintahan ang dalaga Masaya ako, nagagalak sa iyo; hayaan mong ipagdiwang ko ang iyong pag-ibig, mas mainam ito kaysa sa alak. Tama lang na hangaan ka ng ibang mga kababaihan. Nagsasalita ang babae sa ibang kababaihan. **5** Nagsasalita ang babae sa ibang mga kababaihan. Ako ay kayumanggi pero maganda, kayong mga dalaga ng mga kalalakihan ng Jerusalem- kayumanggi tulad ng mga tolda ng Kedar, maganda tulad ng mga kurtina ni Solomon. **6** Huwag akong titigan dahil sa ako ay kayumanggi, dahil ako ay bahagyang sinunog ng araw. Ang mga lalaking kapatid ko sa ina ay galit sa akin; ginawa nila akong taga-pangalaga ng ubasan, pero ang sarili kong ubasan hindi ko napanatili. Nagsasalita sa kaniyang kasintahan ang babae **7** Sabihin mo sa akin, ikaw na aking mahal, saan mo pinapakain ang iyong kawan? Saan mo pinagpapahinga ang iyong kawan sa katanghalian? Bakit ako dapat maging katulad ng isang tao na nagpapalakad-lakad sa tabi ng mga kawan ng iyong mga kasamahan? Sumasagot sa kaniya ang kaniyang mangingibig. **8** Kung hindi mo alam, pinakamaganda sa mga kababaihan, sundan mo ang dinaraanan ng aking kawan, at ipastol mo ang iyong mga batang kambing malapit sa mga tolda ng mga pastol. **9** Inihahambing kita, aking mahal, sa isang inahing kabayo na nabibilang sa mga kabayo ng mga karwahe ni Paraon. **10** Ang iyong mga pisngi ay magandang may palamuti, ang iyong leeg may kwintas ng mga hiyas. **11** Gagawan kita ng gintong mga palamuti na may mga batik-batik na pilak. Nagsasalita sa kaniyang sarili ang babae **12** Habang nakahiga ang hari sa kaniyang papag, naglabas ng halimuyak ang aking nardo. **13** Para sa akin, tulad ng isang sisidlan ng mira ang aking minamahal na nagpapalipas ng gabi nakahiga sa pagitan ng aking mga dibdib. **14** Para sa akin, ang aking minamahal ay tulad ng isang kumpol ng mga bulaklak ng hena sa ubasan ng En-gedi. Nagsasalita sa kaniya ang kaniyang kasintahan **15** Tingnan mo, maganda ka aking mahal, tingnan mo, maganda ka; parang mga kalapati ang iyong mga mata. Nagsasalita ang babae sa kaniyang mangingibig. **16** Tingnan mo, makisig ka, aking minamahal, o anong kisig mo. Ang mga malalagong halaman ay nagsisilbing ating higaan. **17** Ang mga biga ng ating bahay ay mga sanga ng puno ng sedar, at ang pamakuan ng ating bubong ay mga sanga ng pir.

2 Ako ay isa lamang bulaklak na nasa isang kapatagan, isa lamang liryo na nasa isang lambak. Nagsasalita sa kaniya ang lalaki. **2** Gaya ng isang liryo sa mga tinik, gayon ka rin, aking mahal, sa mga dalaga ng aking mga kababayan. Nagsasalita sa kaniyang sarili ang babae. **3** Gaya ng puno ng aprikot sa mga puno ng kagubatan, gayon din ang aking minamahal sa gitna ng mga kabinataan. Umuupo ako sa ilalim ng kaniyang anino na may labis na kasiyahan, at ang kaniyang bunga ay matamis sa aking panlasa. **4** Dinala niya ako sa bulwagan ng salu-salo, ang kaniyang bandila sa akin ay pag-ibig. Nagsasalita sa kaniyang mangingibig ang babae. **5** Muli akong palakasin sa pamamagitan ng keyk na pasas at pasiglahin muli sa pamamagitan ng mga aprikot, dahil ako ay mahina sa pag-ibig. Nagsasalita sa kaniyang sarili ang babae. **6** Ang kaniyang kaliwang kamay ay nasa ilalim ng aking ulo, at ang kaniyang kanang kamay ay niyayakap ako. Nagsasalita sa ibang mga kababaihan ang babae. **7** Nais kong ipangako ninyo, mga anak na dalaga ng Jerusalem, kasama ng mga gasel at ng mga babaeng usa ng kabukiran, na hindi ninyo gagambalain ang aming pagtatalik hanggang ito ay matapos. Nagsasalita sa kaniyang sarili ang babae **8** Nanjan na ang tinig ng aking minamahal! O, parating na siya rito, lumulukso sa ibabaw ng mga bundok, tumatalon sa ibabaw ng mga burol. **9** Ang aking minamahal ay tulad ng isang gasel o isang batang lalaking usa, masdan mo, siya ay nakatayo sa likod ng aming pader, sumisilip sa bintana, sumusungaw sa sala-sala. **10** Ang aking minamahal ay nagsalita sa akin at nagsabi, “Bumangon ka, aking mahal; aking magandang sinta, sumama ka sa aking pag-alis. **11** Tingnan mo, lumipas na ang tag-lamig; tapos na ang tag-ulan at ito ay wala na. **12** Lumitaw na ang mga bulaklak sa lupain; ang oras ng pagpuputol ng puno at ang pag-aawitan ng mga ibon ay dumating na, at ang tinig ng mga kalapati ay naririnig sa ating lupain. **13** Hinihinog ng puno ng igos ang kaniyang mga berdeng igos, at ang mga puno ng ubas ay namumulaklak; naglalabas ang mga ito ng halimuyak. Bumangon ka, aking mahal, aking magandang sinta, at sumama ka. **14** Aking kalapati, sa mga siwang ng mga batuhan, sa lihim na siwang ng mga bundok, hayaan mong makita ko ang iyong mukha. Hayaan mong marinig ko ang iyong tinig, dahil matamis ang iyong tinig, at ang iyong mukha ay kaibig-ibig”. Nagsasalita sa kaniyang sarili ang babae **15** Hulihin ang mga soro para sa atin, ang mga maliliit na soro na sumisira ng mga ubasan, dahil ang ating ubasan ay namumulaklak. **16** Ang aking minamahal ay akin, at ako ay sa kanya; siya ay nanginginain sa mga liryo na may kasiyahan. Nagsasalita sa kanyang kasintahan ang babae **17** Lumayo ka, aking minamahal, bago umihip ang mahinang hangin ng bukang-liwayway at ang mga anino ay maglaho. Lumayo ka; maging tulad ng isang gasel o ng isang batang lalaking usa sa baku-bakong bundok.

3 Sa gabi sa aking higaan ako ay nananabik sa aking mahal, hinanap ko siya, pero hindi ko siya matagpuan. **2** Sabi ko sa aking sarili, “Babangon ako at pupunta sa iba't ibang dako ng lungsod, sa mga lansangan at mga plasa; hahanapin ko ang aking minamahal”. Hinanap ko siya pero, hindi ko siya matagpuan. **3** Natagpuan ako ng mga bantay habang sila ay nag-iikot sa lungsod. Tinanong ko sila, “Nakita ba ninyo ang aking minamahal?” **4** Ilang sandali palang ang nakalipas pagkatapos ko silang malampasan nang natagpuan ko siya na minamahal ng aking kaluluwa. Hinawakan ko siya at hindi siya binitiwan hanggang nadala ko siya sa bahay ng aking ina, sa silid ng nagbuntis sa akin. Nagsasalita sa ibang kababaihan ang babae **5** Nais kong mangako kayo, mga anak na dalaga ng bayang Jerusalem, kasama ng mga gasel at mga babaing usa sa parang, na hindi ninyo gagambalain ang aming pagtatalik hanggang ito ay matapos. Nagsasalita sa kaniyang sarili ang babae **6** Ano iyon na dumarating mula sa ilang tulad ng isang hanay ng usok, pinabanguhan ng mira at kamanyang, kasama ng lahat ng mga pulbos na ipinagbili ng mga mangangalakal? **7** Tingnan mo, ang arag-arag ni

Solomon na binubuhat; animnapung mga mandirigma ang
nakapaligid dito, animnapung mga sundalo ng Israel. **8** Sila
ay mga dalubhasa sa espada at bihasa sa digmaan. Bawa't
lalaki ay may espada sa kaniyang tagiliran, armado laban
sa mga kilabot ng gabi. **9** Ginawan ni Haring Solomon ang
kaniyang sarili ng isang upuan na yari sa kahoy na Sedan
na mula sa Lebanon. **10** Ang mga poste nito ay gawa sa
pilak, ang likuran ay gawa sa ginto, at ang upuan sa lilang
tela. Ang panloob nito ay pinalamutian ng may pag-ibig ng
mga anak na dalaga ng bayang Jerusalem. Nagsasalita sa
ibang kababaihan ng Jerusalem ang dalaga. **11** Lumabas
kayo, mga dalaga ng bayang Sion, at masdang mabuti si
Haring Solomon, suot-suot ang korona na siyang ikinorona sa
kaniya ng kaniyang ina sa araw ng kaniyang kasal, doon sa
masayang araw ng kaniyang buhay.

4 O, kay ganda mo, aking mahal; kay ganda mo. Ang
iyong mga mata ay katulad ng mga kalapati sa likuran ng
iyong belo. Ang iyong buhok ay tulad ng isang kawan ng
mga kambing na bumababa mula sa Bundok ng Gilead. **2**
Ang iyong mga ngipin ay katulad ng isang kawan ng mga
tupang babae na bagong gupit, na umaahon mula sa lugar ng
pinagpaliguan. Bawa't isa ay may isang kakambal at walang
isa sa kanila ang namatayan. **3** Ang labi mo ay katulad ng
isang hibla ng eskarlata; ang bibig mo ay kaibig-ibig. Ang
mga pisngi mo ay katulad ng kabiyak na granada sa likuran
ng iyong belo. **4** Ang leeg mo ay katulad ng tore ni David
na itinayo sa mga hanay ng bato, na may isang libong mga
kalasag na nakasabit dito, lahat ng mga kalasag ng mga
sundalo. **5** Ang dalawang dibdib mo ay katulad ng dalawang
munting usa, magkakambal na gasel, na nanginginain sa
kalagitnaan ng mga liryo. **6** Hanggang dumating ang bukang-
liwayway at ang mga anino ay naglaho, ako ay magpupunta
sa bundok ng mira at sa burol ng kamanyang. **7** Kay ganda
mo sa lahat ng paraan, aking mahal at walang kapintasan sa
iyo. **8** Sumama ka sa akin mula sa Lebanon, babaeng aking
pakakasalan. Sumama ka sa akin mula sa Lebanon; sumama
ka mula sa tuktok ng Bundok ng Amana, mula sa tuktok ng
Bundok ng Senir at Hermon, mula sa mga lungga ng leon,
mula sa lunggang bundok ng mga leopardo. **9** Ninakaw mo
ang puso ko, aking kapatid, babaeng aking pakakasalan;
nabihag mo ang puso ko, sa isang sulyap lamang sa akin, sa
isang hiyas lamang ng iyong kuwintas. **10** Kay ganda ng
iyong pag-ibig, aking kapatid, babaeng aking pakakasalan!
Mas mainam ang pag-ibig mo kaysa sa alak, at ang halimuyak
ng pabango mo kaysa sa anumang sangkap ng pabango.
11 Ang iyong labi, babaeng aking pakakasalan, tumutulong
pulot; ang pulot at gatas ay nasa ilalim ng iyong dila; ang
halimuyak ng iyong mga kasuotan ay katulad ng halimuyak
ng Lebanon. **12** Aking kapatid, babaeng aking pakakasalan
ay isang harding nakakandado, isang harding nakakandado,
isang bukal na nakasarado. **13** Ang mga sanga mo ay isang
kahuyan ng mga puno ng granada na may piling bunga,
at ng hena at mga halamang nardo, **14** Pakong nardo at
safron, kalamo at kanela kasama ang lahat ng mga uri ng
sangkap ng pabango, mira at mga aloe kasama lahat ng
pinakamainam na mga sangkap ng pabango. **15** Ikaw ay
bukal sa hardin, isang balon na may sariwang tubig, mga
batis na umaagos pababa mula sa Lebanon. Ang dalaga
ay nagsasalita sa kaniyang mangingibig. **16** Gumising ka,
hanging hilaga; lumapit ka hanging timog; umihip ka sa aking
hardin para itong mga sangkap ng pabango ay maaaring
maglabas ng kanilang halimuyak. Nawa ang aking minamahal
ay pumarito sa kaniyang hardin at kumain ng ilang piling
bunga nito.

5 Dumating ako sa aking hardin, aking kapatid na babae,
babaeng aking pakakasalan; Tinipon ko ang aking mira
na may sangkap ng aking pabango. kinain ko ang aking
pulot-pukyutan kasama ng aking pulot; Ininom ko ang aking
alak kasama ang aking gatas. Kumain, ka kaibigan. kumain,
kaibigan; uminom ka nang malaya, aking mahal. Kinakausap
ng dalaga ang kaniyang sarili **2** Ako ay natutulog, pero ang
puso ko ay gising sa isang panaginip. Naroroon ang tunog ng
aking minamahal na kumakatok at sinasabi, “Pagbuksan mo
ako, aking kapatid na babae, aking mahal, aking kalapati,
aking dalisay, dahil ang ulo ko ay basa sa hamog, ang
buhok ko sa gabing mamasa-masa.” **3** Hinubad ko ang
aking balabal; dapat ko ba itong isuot muli? Hinugasan ko
ang aking mga paa; dapat ko ba silang dumihan muli? **4**
Inilagay ng aking minamahal ang kaniyang kamay sa bungad
ng trangkahan ng pintuan, at sumigla ang puso ko para sa
kaniya. **5** Bumangon ako para pagbuksan ng pintuan ang
aking minamahal; ang aking mga kamay ay may tumutulong
mira, ang aking mga daliri ay mamasa-masang may mira,
sa hawakan ng pintuan. **6** Pinagbuksan ko ng pintuan ang
aking minamahal, pero ang aking minamahal ay umalis at
wala na. Ang puso ko ay nalugmok; Nawalan ako ng pag-
asa. Hinanap ko siya, pero hindi ko siya natagpuan; Tinawag
ko siya, pero hindi niya ako sinagot. **7** Natagpuan ako ng
mga bantay na nagpunta malapit sa lungsod; hinagupit at
sinugatan nila ako; kinuha mula sa akin ng mga nagbabatay
ng pader ang aking balabal. Ang dalaga ay nakikipag-usap sa
mga kababaihan ng lungsod **8** Nais ko kayong mangako,
mga anak na babae ng Jerusalem, na kung makikita ninyo
ang aking minamahal, sabihin ninyo sa kaniya ako ay may
sakit dahil sa aking pag-ibig sa kaniya. Ang mga kababaihan
ng lungsod ay nagsasalita sa dalaga. **9** Paanong mas mabuti
ang iyong minamahal kaysa sa ibang lalaking minamahal,
ikaw na maganda sa lahat ng mga babae? Bakit mas higit ang
iyong minamahal kaysa sa ibang minamahal, na hiniling mo
sa amin para manumpa tulad nito? Ang dalaga ay nagsasalita
sa mga kababaihan ng lungsod **10** Ang aking minamahal
ay nagniningning at mamula-mula, namumukod tangi sa
kalagitnaan ng sampung libo. **11** Ang kaniyang ulo ay ang
pinakadalisay na ginto; kulot ang kaniyang buhok at kasing
itim ng isang uwak. **12** Ang kaniyang mga mata ay katulad ng
mga kalapati sa tabi ng mga dumadaloy na tubig, hinugasan
sa gatas, ikinabit katulad ng mga hiyas. **13** Ang kaniyang
mga pisngi ay katulad ng mga nakatainim na mga sangkap
ng pabango, nagbibigay ng mabangong mga amoy. Ang
kaniyang labi ay mga liryo, tumutulong mira. **14** Ang kaniyang
mga bisig ay mabilog na ginto na may nakalagay na mga
hiyas; ang kaniyang tiyan ay nabalutan ng garing na may
mga sapiro. **15** Ang kaniyang mga binti ay mga poste na
marmol, nakalagay sa mga patungan ng dalisay na ginto; ang
kaniyang mukha ay katulad ng Lebanon, pinili gaya ng mga
cedar **16** Ang kaniyang bibig ay napakatamis; siya ay ganap
na kaibig-ibig. Ito ang aking minamahal, at ito ang aking
kaibigan, mga anak na babae ng mga lalaki sa Jerusalem.

6 Saang direksyon nagpunta ang iyong minamahal,
pinakamaganda sa lahat ng babae? Sa anong direksiyon
nagpunta ang iyong minamahal, sa gayon hahanapin namin

siya para sa iyo? Nagsasalita ang dalaga sa kaniyang sarili. **2**
Ang aking minamahal ay bumaba sa kaniyang hardin, sa mga
nakatanim na mga sangkap ng pabango, para manginain
sa hardin at magtipon ng mga liryo. **3** Pag-aari ako ng
aking mangingibig, at pag-aari ko ang aking mangingibig;
nanginginain siya sa mga liryo na may kasiyahan. Ang
mangingibig ng babae ay nagsasalita sa kaniya sarili. **4**
Kasing ganda mo ang Tirsa, aking mahal, kasing kaibig-ibig
tulad ng Jerusalem, kahanga-hanga katulad ng isang hukbo
na may mga bandera. **5** Ilayo mo ang iyong paningin mula sa
akin, dahil ako ay nadadaig ng mga ito. Ang iyong buhok ay
tulad ng isang kawan ng mga kambing na bumababa mula sa
mga libis ng Bundok ng Galaad. **6** Ang mga ngipin mo ay
katulad ng kawan ng mga babaeng tupa na umaahon mula sa
lugar na pinagliguan ng mga ito. Bawa't isa ay may kakambal,
at wala isa man sa kanila ang namatayan. **7** Ang mga pisngi
mo ay tulad ng kabiyak na granada sa likuran ng iyong
belo. Ang mangingibig ng babae ay nagsasalita sa kaniyang
sarili. **8** Mayroong animnapung reyna, walumpung babaeng
kinakasama ng hari, at mga dalaga na hindi mabilang. **9**
Ang aking kalapati, aking dalisay, ay nag-iisa lamang; siya
ang natatanging anak na babae ng kaniyang ina; siya ang
nag-iisang paborito ng babae na nag-silang sa kaniya. Ang
mga anak na babae ng mga kababayan ko ay nakita siya at
tinawag siyang pinagpala; nakita rin siya ng mga reyna at ng
mga babaeng kinakasama ng hari, at siya ay pinuri nila: Ano
ang sinabi ng mga reyna at ng mga babaeng kinakasama ng
hari **10** "Sino ito na lumilitaw katulad ng bukang-liwayway,
kasing ganda ng buwan, kasing liwanag ng araw, na kahanga-
hanga tulad ng isang hukbo na may mga bandera nito?"
Ang mangingibig ng babae ay nagsasalita sa kaniyang sarili.
11 Bumaba ako sa mga kahuyan ng mga puno ng pili para
tingnan ang murang usbong sa lambak, para tingnan kung
sumibol ang mga puno ng ubas, at kung namulaklak ang mga
bunga ng granada. **12** Napakasaya ko na maramdamang
nakasakay ako sa karwahe ng isang prinsipe. Ang mangingibig
ng babae ay nagsasalita sa kaniyang sarili. **13** Magbalik ka,
bumalik ka, ikaw na babaeng walang kapintasan; magbalik
ka, magbalik para ikaw ay aking mapagmasdan. Nagsasalita
ang dalaga sa kaniyang mangingibig. Bakit ka nakatitig sa
akin, babaeng walang kapintasan, na parang sumasayaw ako
sa pagitan ng dalawang hanay ng mga mananayaw?

7 Kay ganda ng iyong mga paa sa iyong sandalyas, anak
na babae ng prinsipe! Ang hugis ng iyong mga hita ay
katulad ng hiyas, gawa ng mga kamay ng isang dalubhasa.
2 Ang pusod mo ay katulad ng isang bilugang mangkok;
nawa ito ay hindi kailanman magkukulang ng pinaghalong
alak. Ang puson mo ay tulad ng isang tambak ng trigo na
napaligiran ng mga liryo. **3** Ang dalawang dibdib mo ay tulad
ng dalawang munting mga usa, magkakambal na gasel. **4**
Ang iyong leeg ay tulad ng isang tore ng garing; ang iyong
mga mata ay tulad ng mga lawa sa Hesbon sa tarangkahan
ng Bat Rabim. Ang iyong ilong ay tulad ng tore sa Lebanon
na nakamasid patungo sa Damasco. **5** Parang bundok ng
Carmelo ang iyong ulo; ang buhok sa iyong ulo ay itim na
lila. Ang hari ay nabihag sa pamamagitan ng mga tirintas
nito. **6** Kay ganda at kaibig-ibig mo, nag-iisang minamahal,
kasama ang iyong kagalakan! **7** Ang iyong taas ay katulad
ng isang puno ng palmang datiles, at ang mga dibdib mo
ay tulad ng mga kumpol na bunga. **8** Iniisip ko, "Nais kong
akyatin ang punong palmang iyon; Ako ay hahawak sa mga
sanga nito." Nawa maging katulad ng kumpol na mga ubas
ang iyong mga dibdib, at nawa ang halimuyak ng iyong ilong
ay maging katulad ng mga aprikot. **9** Nawa ang iyong bibig
ay maging katulad ng pinakamasarap na alak, banayad na
dumadaloy sa aking minamahal, dumudulas sa ating mga
labi at mga ngipin. Ang dalaga ay nagsasalita sa kaniyang
mangingibig. **10** Ako ay sa aking minamahal, at ninanais
niya ako. **11** Lumapit ka, aking minamahal, lumabas tayo sa
kabukiran; hayaan nating magpalipas ng gabi sa mga nayon.
12 Halina tayo ay bumangon ng maaga para magtungo sa
mga ubasan; tingnan natin kung umusbong ang mga puno ng
ubas, kung ang kanilang mga bulaklak ay namukadkad, at
kung ang bunga ng granada ay namulaklak. Doon ibibigay
ko sa iyo ang aking pag-ibig. **13** Nagbibigay ng kanilang
halimuyak ang mga mandragora; sa pintuan kung saan tayo
nananatili ay may mga uri lahat ng piling mga bunga, bago at
luma, na aking inimbak para sa iyo, aking minamahal.

8 Hinahangad kong maging tulad ka ng aking kapatid
na lalaki, na sumuso sa dibdib ng aking ina. At, sa
tuwing nakikita kita sa labas, mahahalikan kita, at walang
maaaring humamak sa akin. **2** Pangungunahan kita at
dadalhin kita sa bahay ng aking ina, at ako ay tuturuan
mo. Bibigyan kita ng alak na hinaluan ng pampalasa para
inumin at kaunting katas ng aking mga bunga na granada.
Ang dalagang babae ay nagsasalita sa kaniyang sarili. **3**
Hinahawakan ng kaniyang kaliwang kamay ang aking ulo;
niyayapos niya ako ng kaniyang kanang kamay. Ang babae
ay nagsasalita sa ibang kababaihan. **4** Nais kong manumpa
kayo, mga anak na babae ng kalalakihan ng Jerusalem, na
hindi ninyo gagambalain ang aming pagtatalik hanggang ito ay
matapos. Ang mga kababaihan ng Jerusalem ay nagsasalita
5 Sino ito na dumarating mula sa ilang, na sumasandal sa
kaniyang minamahal? Ang dalaga ay nagsasalita sa kaniyang
mangingibig ginising kita sa ilalim ng puno ng aprikot kung
saan ipinagbuntis ka ng iyong ina, kung saan ka niya isinilang.
6 Ilagay mo ako bilang isang tatak sa iyong puso, katulad
ng isang selyo sa iyong bisig, dahil ang pag-ibig ay kasing
lakas tulad ng kamatayan. Ang madamdaming debosyon
ay tulad ng pagpupumilit ng sheol; ang mga apoy nito ay
lumalagablab; ito ay isang nagliliyab na apoy, isang apoy
na mas mainit kaysa sa anumang apoy. **(Sheol h7585)** **7**
Hindi kayang pawiin ng mga tubig na dumadaluyong ang
pag-ibig, kahit mga baha ay hindi kayang tangayin nito. Kung
ibinigay ng isang lalaki ang lahat ng mga pag-aari sa kaniyang
tahanan para sa pag-ibig, ang inaalok niya ay maaaring lubos
na hamakin. Ang mga kapatid na lalaki ng dalagang babae ay
nagsasalita sa kanilang mga sarili. **8** Kami ay mayroong isang
batang kapatid na babae, at hindi pa lumalaki ang kaniyang
mga dibdib. Ano ang magagawa namin para sa aming kapatid
na babae sa araw na siya ay ipapangakong ikakasal? **9**
Kung siya ay isang pader, magtatayo kami sa kaniya ng
isang tore na pilak. Kung siya ay isang pintuan, siya ay
aming pagagandahin na may mga tabla ng cedar. Ang dalaga
ay nagsasalita sa kaniyang sarili. **10** Ako ay isang pader,
pero ang dibdib ko ay katulad ng kuta ng mga tore; kaya
ako ay ganap ng hinog sa kaniyang paningin. Ang dalaga
ay nagsasalita sa kaniyang sarili. **11** May isang ubasan si
Solomon sa Baal Hamon; pinaupahan niya ang ubasan sa
mga nais mag-alaga nito. Bawa't isa ay magdadala ng isang
libong halaga ng pilak para sa bunga nito. **12** Ang aking
ubasan ay talagang akin; ang libong pera ay iyong pag-aari,

minamahal kong Solomon, at ang dalawang daang pera ay
para sa mga nag-aalaga para sa bunga nito. Ang kasintahan
ng babae ay nagsasalita sa kaniya **13** Ikaw na naninirahan
sa mga hardin, ang aking mga kasama ay nakikinig sa iyong
tinig; hayaan mong ako ay makarinig din nito. Ang dalaga ay
nagsasalita sa kaniyang kasintahan **14** Magmadali ka, aking
minamahal, at maging katulad ng isang gasel o isang batang
usang barako sa mga bundok ng mga sangkap ng pabango.

Isaias

1 Ang pangitain ni Isaias, anak ni Amos, na kaniyang nakita
patungkol sa Judah at Jerusalem, sa mga araw ni Uzias,
Jotam, Ahaz at Hezekias, ang mga hari ng Juda. 2 Makinig
kayong mga langit, at pakinggan mo ako lupa; dahil nagsalita
si Yahweh: "Nag-alaga at nag-aruga ako ng mga bata pero
nagrebelde sila sa akin. 3 Kilala ng baka ang nagmamay-ari
sa kaniya, at alam din ng asno ang pakainan ng kaniyang
amo, pero ang Israel hindi, hindi nakauunawa ang Israel. 4
Nakalulungkot —ang mga bansa, mga makasalanan, mga
taong lubog sa kasalanan, mga anak ng mga mapaggawa
ng masama, mga anak ng tiwali! Iniwan nila si Yahweh,
kinasuklaman nila ang Banal ng Israel, lumayo sila mula
sa kaniya. 5 Bakit pa kayo nasasaktan? Bakit pa kayo
nagrerebelde nang paulit-ulit? May sakit ang inyong buong
ulo, nanghihina ang buong puso niyo. 6 Mula talampakan
hanggang sa ulo, walang bahagi na katawan niyo ang walang
pinsala; mga gasgas, at pasa at mga sariwang sugat; hindi
sila nagsara, ni nilinisan, ni ginamot o nilagyan ng langis. 7
Wasak ang bansa niyo; sinunog ang mga lungsod niyo; sa
harapan niyo, sinisira ng mga dayuhan ang lupain niyo; iniwan
nila itong wasak at sira-sira, pinabagsak ng mga dayuhan.
8 Ang anak na babae ng Sion, iniwan na parang kubo sa
ubasan, gaya ng isang silong sa hardin ng pipino, gaya ng
isang lungsod na sinakop. 9 Kung hindi nag-iwan si Yahweh
ng mga hukbo ng ilan sa ating mga kababayan, naging tulad
na sana tayo ng Sodoma, naging gaya tayo ng Gomorra. 10
Dinggin niyo ang salita ni Yahweh, kayong mga tagapamahala
ng Sodoma; makinig kayo sa batas ng ating Diyos, kayong
bayan ng Gomorra: 11 "Ano ang silbi ng marami ninyong mga
alay sa akin?" sabi ni Yahweh. "Sawa na ako sa mga tupa, at
taba ng mga hayop na sinunog niyo para ihandog; at sa dugo
ng toro, tupa at kambing, hindi ako nalulugod. 12 Sa tuwing
lalapit kayo sa harapan ko, sinong nagsabi sa inyo na maaari
niyong yurakan ang aking mga patyo? 13 Huwag na kayong
magdala ng mga handog na walang halaga; kasuklam-suklam
sa akin ang insenso; ang mga pagtitipon niyo tuwing bagong
buwan at araw ng pamamahinga —hindi ko na matiis ang
lahat ng makasalanan niyong mga pagtitipon. 14 Namumuhi
ako sa mga bagong buwan at mga pista ninyo; pabigat sila sa
akin; pagod na akong tiisin sila. 15 Kaya sa tuwing itinataas
ninyo ang mga kamay ninyo, tinatago ko ang mga mata ko
sa inyo; kahit na nag-alay kayo ng maraming panalangin,
hindi ako makikinig; puno ng dugo ang mga kamay ninyo.
16 Maghugas kayo, linisin ninyo ang mga sarili niyo; alisin
ninyo ang kasamaan sa mga gawain ninyo sa paningin ko;
tigilan ninyo na ang pagiging masama; 17 alamin ninyo
paano maging mabuti; isulong ninyo ang katarungan, tulungan
niyo ang mga inaapi, bigyan ninyo ng katarungan ang mga
walang ama, protektahan ninyo ang mga balo." 18 "Halika at
pag-usapan natin ito," sabi ni Yahweh; "bagaman ang mga
kasalanan ninyo ay tulad ng iskarlata, magiging kasing-puti
ng bulak ang mga ito; bagaman pula sila tulad ng krimson,
magiging tulad sila ng lana. 19 Kung handa kayo at susunod,
kakainin ninyo ang maiinam na bunga ng lupain. 20 Pero
kung magmamatigas kayo at magrerebelde, lalamunin kayo
ng espada dahil ang bibig ni Yahweh ay nagsalita." 21 Naging
babaeng bayaran ang tapat na lungsod! Siya na dating puno
ng katarungan ay puno ng katuwiran, pero ngayon puno
siya ng mamamatay-tao. 22 Naging marumi ang mga pilak
ninyo, at ang alak ninyo hinaluan ng tubig. 23 Mga rebelde
at kasama ng mga magnanakaw ang mga prinsipe niyo;
ang bawat isa, nagnanais ng suhol at naghahabol ng bayad.
Hindi nila pinoprotektahan ang mga ulila, maging ang mga
hinaing pang-legal ng mga balo sa kanilang harapan. 24
Kaya, ito ang pahayag ng Diyos, si Yahweh ng mga hukbo,
ang Magiting ng Israel: "Kaawa-awa sila! Maghihiganti ako
laban sa mga kaaway ko, at ipaghihiganti ko ang aking sarili
laban sa mga kalaban ko; 25 itutuon ko sa inyo ang kamay ko
para alisin ang kalawang sa inyo at para tanggalin ang lahat
ng karumihan ninyo. 26 Ibabalik ko ang mga hukom ninyo
gaya noon, at ang mga taga-payo ninyo gaya noong simula;
matapos nito, tatawagin kayong lungsod ng katuwiran, isang
tapat na bayan. 27 Mababawi ang Sion sa pamamagitan
ng katarungan, maging ang mga nagsisisi sa pamamagitan
ng katuwiran. 28 Parehong madudurog ang mga rebelde
at mga makasalanan, at ang mga tumalikod kay Yahweh
ay maglalaho. 29 Dahil ikahihiya ninyo ang banal na mga
punong owk na ninais ninyo, at ipapahiya kayo ng mga hardin
na pinili ninyo. 30 Dahil magiging tulad kayo ng mga owk, na
ang mga dahon ay nalalanta, at tulad ng isang hardin na
walang tubig. 31 Ang malakas ay magiging tulad kusot, at
ang ginagawa nila ay magiging tulad ng kislap; magkasama
silang masusunog at walang aapula sa mga ito."

2 Ang mga nakita ni Isaias, anak ni Amos, sa isang pangitain
patungkol sa Juda at Jerusalem. 2 Sa mga huling araw,
ang bundok ng tahanan ni Yahweh ay itataguyod bilang
pinakamataas sa mga bundok, at itataas sa tuktok ng mga
burol; at dadaloy ang lahat ng bansa mula dito. 3 Maraming
tao ang pupunta at magsasabing, "Halika, umakyat tayo
sa bundok ni Yahweh, sa tahanan ng Diyos ni Jacob para
turuan niya tayo ng kaniyang mga pamamaraan at sa gayon
lumakad tayo sa kaniyang landas." Dahil sa Sion magmumula
ang batas, at ang salita ni Yahweh mula sa Jerusalem. 4
Hahatulan niya ang mga bansa at magbababa siya ng mga
desisyon para sa mga tao; papandayin nila ang mga espada
nila para gawing pang-araro at ang mga sibat nila para gawing
tabak; hindi na huhugot ng espada ang isang bansa laban sa
isang bansa o magsasanay pa para sa digmaan. 5 Lumapit
ka, angkan ni Jacob, at lumakad tayo sa liwanag ni Yahweh.
6 Dahil iniwan mo ang iyong bayan, ang angkan ni Jacob,
dahil puno sila ng kaugaliang galing sa silangan at sila ay
mga manghuhula gaya ng mga Filisteo, at nakikipagkamay
sila sa mga anak ng mga dayuhan. 7 Puno ng pilak at ginto
ang lupain nila, at walang hanggan ang yaman nila; puno
ng mga kabayo ang lupain nila, maging ang mga karwahe
nila, hindi rin mabilang. 8 Puno rin ng diyus-diyosan ang
lupain nila; sinasamba nila ang mga inukit ng sarili nilang mga
kamay, mga bagay na hinulma ng mga daliri nila. 9 Yuyuko
ang mga tao at magpapatirapa ang bawat isa; huwag mo
silang tanggapin. 10 Pumunta kayo sa mababatong lugar
at magtago kayo sa ilalim ng lupa dahil sa pagkatakot kay
Yahweh at dahil sa kaluwalhatian at karangyaan niya. 11
Ibababa ang mapagmataas na titig ng mga tao, ibabagsak
ang kahambugan ng mga tao at si Yawheh lang ang itataas
sa araw na iyon. 12 Dahil darating ang araw ni Yahweh ng
mga hukbo laban sa bawat hambog at matatayog, at laban
sa mapagmataas, at siya ay babagsak — 13 at laban sa
lahat ng sedar ng Lebanon na mataas at inangat, at laban sa
mga owk ng Bashan, 14 at laban sa lahat ng matataas na
bundok, at laban sa lahat ng itinaas na burol, 15 at laban

sa bawat mataas na tore, at laban sa bawat matitibay na pader, at laban sa mga barko ng Tarsis, **16** at laban sa lahat ng magagandang barkong panglayag. **17** Ang yabang ng tao ay ibababa at ang kapalaluan ng mga tao ay babagsak; tanging si Yahweh lang ang itataas sa araw na iyon. **18** Ganap na maglalaho ang mga diyus-diyosan. **19** Pupunta ang mga tao sa mga kweba ng mga bato at mga butas ng lupa mula sa pagkatakot kay Yahweh, at mula sa kaluwalhatian ng kaniyang karangyaan kapag tumayo siya para sindakin ang mundo. **20** Sa araw na iyon, itatapon ng mga tao ang mga diyus-diyosan nila na yari sa pilak at ginto na ginawa nila para sambahin nila —itatapon nila ito sa mga mowl at paniki. **21** Pupunta ang mga tao sa mga kweba ng mga bato tungo sa siwang ng mga sira-sirang bato, mula sa pagkatakot kay Yahweh at sa kaluwalhatian ng karangyaan niya, kapag tumayo siya para sindakin ang mundo. **22** Huwag na kayong magtiwala sa tao, na ang hininga ng buhay ay nasa mga ilong niya, sapagkat ano ang halaga niya?

3 Masdan ninyo, aalisin ng Panginoon, si Yahweh ng mga hukbo, ang mga tauhan at kawani ng Juda at Jerusalem; ang lahat ng pinagkukunan ng tinapay, at ang lahat ng pinagkukunan ng tubig; **2** ang magiting, ang mandirigma, ang hukom, ang propeta, ang manghuhula, ang nakatatanda, **3** ang kapitan ng limampu, ang tinitingalang mamamayan, ang tagapayo, ang dalubhasang mang-uukit, ang mahusay na mambabarang. **4** "Magtatalaga ako ng mga kabataan bilang pinuno nila, at ang mga nakababata ang mamamahala sa kanila. **5** Aapihin ang mga tao, bawat isa ng isa pa, at bawat isa ng kapwa nila; buong pagmamataas na tutuligsain ng bata ang nakatatanda, at hahamunin ng mga minamaliit ang mga kagalang-galang. **6** Kukunin maging ng isang lalaki ang kapatid niya mula sa bahay ng kaniyang ama at sasabihing, 'May balabal ka; pamunuan mo kami, at pangasiwaan mo ang kaguluhang ito.' **7** Sa araw na iyon, sisigaw siya at sasabihing, 'Hindi ako magiging manggagamot; wala akong tinapay ni damit. Hindi mo ako maaaring gawing tagapamahala ng mga tao.'' **8** Sapagkat wasak na ang Jerusalem, at bumagsak ang Juda, dahil ang mga sinasabi nila at ang mga ginagawa nila ay laban kay Yahweh, pagsuway sa marangal niyang kapangyarihan. **9** Ang mga mukha nila ay tumetestigo laban sa kanila; at pinagsasasabi nila ang mga kasalanan nila gaya ng Sodom; hindi nila itinatago ito. Kaaawa-awa sila! Dahil nagdulot sila ng sakuna sa mga sarili nila. **10** Sabihin mo sa matuwid na magiging maayos ang lahat sa kaniya; dahil kakainin niya ang bunga ng mga gawain niya. **11** Kaawa-awa ang masasama! Mamalasin siya, dahil aanihin niya ang ginawa ng mga kamay niya. **12** Bayan ko —mga bata ang nag-uusig, at ang mga babae ang namamahala sa kanila. Bayan ko, nililinlang kayo ng mga pinuno niyo at nililito ang direksyon ng inyong landas. **13** Tumatayo si Yahweh para humatol sa hukuman; tumatayo siya para hatulan ang kaniyang bayan. **14** Ibababa ni Yahweh ang hatol sa mga nakatatanda at sa mga opisyales ng kaniyang bayan: "Kinain niyo ang ubasan; ang mga nakaw sa mahihirap ay nasa inyong mga bahay. **15** Bakit niyo dinudurog ang mga tao at inginungudngod ang mukha ng mahihirap?" Ito ang pahayag ng Panginoon, si Yahweh ng mga hukbo. **16** Sinasabi ni Yahweh na hambog ang mga anak ng babae ni Sion at lumalakad sila nang nakatingala, nang-aakit gamit ang mga mata nila, kunwari'y mahinhing naglalakad, at pinatutunog ang mga palawit sa mga paa nila. **17** Kaya bibigyan ng Diyos ng galis ang mga anak na babae ni Sion, at kakalbuhin sila ni Yahweh. **18** Sa araw na iyon, aalisin ng Panginoon ang magaganda nilang mga alahas sa paa, mga panali nila ng buhok, mga agimat, **19** mga hikaw, mga pulseras at mga belo, **20** mga panakip ng ulo, mga kadena sa paa, ang mga laso, at kahong-kahong pabango at mga pampaswerteng palamuti. **21** Aalisin niya ang mga singsing nila at mga alahas sa ilong; **22** ang mga pangpistang balabal, ang mantel, ang belo, at ang mga sisidlan, **23** ang salamin, ang magandang lino, ang mga palamuti sa ulo at mga pambalot. **24** Sa halip na matamis na pabango, magkakaroon ng masangsang na amoy, at sa halip na laso ay lubid, sa halip na buhok na maganda ang gupit ay pagkakalbo, at sa halip na balabal ay panakip sa sako, at kahihiyan sa halip na kagandahan. **25** Mamamatay ang inyong mga kalalakihan sa espada, at ang malalakas niyong kalalakihan ay babagsak sa digmaan. **26** Ang tarangkahan ng Jerusalem ay magluluksa at maghihinagpis, at mag-isa siyang uupo sa lupa.

4 Sa araw na iyon, pitong babae ang kukuha ng isang lalaki para maging asawa at magsasabing, "Kami na ang bahala sa sarili naming pagkain, kami na rin ang bahala sa aming isusuot pero hayaan mong dalhin namin ang iyong pangalan para maalis ang aming kahihiyan." **2** Sa araw na iyon, ang sanga ni Yahweh ay gaganda at maluluwalhati, at ang bunga ng lupain ay magiging masarap at kasiya-siya para sa mga nakaligtas sa Israel. **3** Pagkatapos, siya na naiwan sa Sion, at siya na nanatili sa Jerusalem, ang bawat isa na nakatala na naninirahan sa Jerusalem, ay tatawaging banal, **4** kapag nahugasan na ng Panginoon ang karumihan ng mga anak na babae ng Sion, at nalinis na ang mga bakas ng dugo sa kalagitnaan ng Jerusalem, sa pamamagitan ng espiritu ng katarungan at espiritu ng naglalagablab na apoy. **5** Pagkatapos, lilikha si Yahweh ng ulap at usok sa umaga at ningning ng nag-aalab na apoy sa gabi para sa buong kampo sa Bundok ng Sion at sa kaniyang lugar kung saan sila nagtitipon-tipon; isang silungan ng lahat ng kaluwahatian. **6** Magsisilbi itong lilim para sa init sa araw at kublihan at silungan sa bagyo at ulan.

5 Hayaan mong umawit ako para sa aking pinakamamahal, isang awit ng aking pinakamamahal tungkol sa kaniyang ubasan. Ang aking pinakamamahal ay nagkaroon ng ubasan sa isang napakatabang lupain sa burol. **2** Hinukay niya ito at inalis ang mga bato, at tinaniman ito ng pinakamasasarap na ubas. Nagtayo siya ng isang tore sa gitna nito, at nagtayo rin siya ng isang pigaan ng ubas. Umasa siyang mamumunga ito ng matatamis na ubas, pero namunga ito ng maaasim. **3** Kaya ngayon, mga naninirahan sa Jerusalem at mga mamamayan sa Juda, kayo ang humatol sa akin at sa aking ubasan. **4** Ano pa ang maaari kong gawin na hindi ko nagawa para sa aking ubasan? Nang inasahan kong mamunga ito ng matatamis na ubas, bakit namunga ito ng maaasim? **5** Ngayon, ipaaalam ko sa inyo kung ano ang gagawin ko sa aking ubasan; puputulin ko ang mga halamang nakapaligid dito; gagawin ko itong isang pastulan; wawasakin ko ang pader nito, at tatapak-tapakan ito. **6** Pababayaan ko itong nakatiwangwang, at hindi ito mapuputol ni mabubungkal. Pero tutubuan ito ng madawag at matinik na halaman, uutusan ko rin ang mga ulap na hindi magpaulan dito. **7** Dahil ang ubasan ni Yahweh ng mga hukbo ay ang tahanan ng Israel, at ang mga tao sa Juda ang kaniyang kinasisiyang pananim; naghintay siya ng

katarungan, pero sa halip, nagkaroon ng patayan; naghintay
siya para sa katuwiran, sa halip, umiiyak na humihingi ng
tulong. **8** Kaawa-awa ang mga kumakamkam sa mga bahay-
bahay, kumakamkam sa mga bukirin, hanggang wala ng
natira para sa iba, at kayo na lang ang nakatira sa lupain! **9**
Sinabi sa akin ni Yahweh ng mga hukbo, maraming bahay
ang mawawalan ng mga taong nakatira, kahit pa ang mga
malalaki at magagandang bahay, ay walang nakatira. **10**
Dahil ang sampung ektaryang ubasan ay makapagbibigay
lamang ng isang banyerang alak, at ang isang homer ng
binhi ay makapagbibigay lamang ng isang epa. **11** Kaawa-
awa sila na bumabangon nang maaga para maghanap ng
matapang na alak; sila na nagkakasiyahan sa hating-gabi
hanggang malunod sila sa kalasingan! **12** Nagsasalo-salo
sila ng may alpa, lira, tamburin, plauta, at alak, pero hindi nila
kinikilala ang gawa ni Yahweh, ni iniisip ang mga ginawa ng
kaniyang mga kamay. **13** Kaya nga, ang bayan ko ay binihag
dahil sa kakulangan ng pang-unawa; nagutom ang kanilang
mga pinuno, at walang mainom ang kanilang mga tao. **14**
Kaya nga lalong naging matakaw ang kamatayan at ibinuka
ang bibig nito nang malaki; ang mga maharlika, ang mga
tao, ang kanilang mga pinuno at ang mga nagdiriwang at
nagsasaya, ay bumagsak sa sheol. **(Sheol h7585)** **15** Ang
tao ay ibinagsak, ang dakila ay ibinaba, at ang mga mata
ng mayayabang ay inilugmok. **16** Si Yahweh ng mga hukbo
ay itinaas dahil sa kaniyang katarungan, at ang Diyos, ang
Banal ay ipinakita ang kaniyang kabanalan sa pamamagitan
ng kaniyang katuwiran. **17** Pagkatapos, ang mga tupa ay
kakain tulad ng sa sarili nilang pastulan, at sa mga guho ng
mayayaman, ang mga batang tupa ay manginginain ng damo.
18 Kaawa-awa sila na hinahatak ang kasamaan gamit ang
tali ng kawalan at kinakaladkad ang kasalanan ng lubid ng
kariton; **19** sila na nagsasabi, "Hayaan nating magmadali ang
Diyos, hayaan natin siyang kumilos agad, para makita natin na
mangyayari ito; at hayaan natin na ang mga plano ng Banal
ng Israel ay mabuo at dumating, para makilala natin sila!"
20 Kaawa-awa silang nagsasabing mabuti ang kasamaan,
at masama ang kabutihan; silang nagsasabing liwanag ang
kadiliman, at kadiliman ang liwanag; silang nagsasabing
matamis ang mapait, at mapait ang matamis! **21** Kaawa-
awa silang matalino sa sarili nilang mga mata, at marunong
sa sarili nilang pang-unawa! **22** Kaawa-awa silang mga
pasimuno sa pag-inom ng alak, at dalubhasa sa paghahalo-
halo ng matatapang na alak; **23** silang nagpapawalang-sala
sa masasama kapalit ng kabayaran, at nag-aalis ng karapatan
ng mga inosente! **24** Kaya nga, gaya ng pinaggapasan na
nilamon ng dila ng apoy at tuyong damo na sinunog, gayundin
ang ugat nila ay matutuyot, at bulaklak nito ay tatangayin
na parang alikabok, dahil itinakwil nila ang batas ni Yahweh
ng mga hukbo, at nilapastangan ang salita ng Banal ng
Israel. **25** Kaya nga, ang galit ni Yahweh ay sumiklab laban
sa kaniyang bayan, at inabot niya sila ng kaniyang kamay
at pinarusahan; nanginig ang mga bundok, at ang kanilang
mga bangkay ay naging tulad ng basura sa mga lansangan.
Sa kabila ng lahat ng ito, hindi napawi ang kaniyang galit,
kaya ang kaniyang kamay ay nakataas pa rin para handang
humampas muli. **26** Itataas niya ang bandila na nagbibigay-
hudyat para sa malayong bansa at sisipol para sa kanila
mula sa dulo ng mundo. Masdan ninyo, magmamadali at
maagap silang darating. **27** Walang mapapagod o matitisod
sa kanila, walang iidlip ni matutulog; walang matatanggalan
ng sinturon, ni masisiraan ng sandalyas; **28** matalim ang
kanilang mga palaso at nakaumang na ang lahat ng kanilang
mga pana; ang paa ng kanilang mga kabayo ay tulad ng
bato, at ang mga gulong ng kanilang karwahe ay tulad ng
mga bagyo. **29** Ang kanilang atungal ay magiging tulad sa
isang leon; aatungal sila tulad ng mga batang leon. Aatungal
sila at susunggaban ang biktima at kakaladkarin ng walang
sinuman ang tutulong. **30** Sa araw na iyon, aatungal sila
laban sa kanilang biktima gaya ng pag-ugong ng dagat. Kung
titingnan ng isang tao ang lupain, kadiliman at kalungkutan
ang kaniyang makikita, at tatakpan ng mga ulap ang liwanag.

6 Sa taon ng kamatayan ni Haring Uzias, nakita ko ang
Panginoon na nakaupo sa isang trono; siya ay mataas
at nakaangat; at ang laylayan ng kaniyang kasuotan ay
bumalot sa templo. **2** Nasa taas niya ang mga serapin, bawat
isa ay mayroong anim na pakpak, dalawa ang nakatakip
sa kaniyang mukha, at dalawa ang nakatakip sa kaniyang
mga paa, at ang dalawa ay ginagamit niya sa paglipad. **3**
Bawat isa ay nagsasabi sa isa't isa, "Banal, banal, banal
si Yahweh na pinuno ng mga hukbo! Puno ng kaniyang
kaluwalhatian ang buong mundo." **4** Nayanig ang mga pinto
at mga pundasyon sa mga tinig ng mga nananawagan, at
napuno ng usok ang bahay. **5** Pagkatapos sinabi ko, "Kaawa-
awa ako! Mapapahamak ako dahil ako ay isang taong marumi
ang labi, at namumuhay kasama ng mga taong marurumi
ang mga labi, dahil nakita ng aking mga mata ang Hari, si
Yahweh, si Yahweh na pinuno ng mga hukbo!" **6** Pagkatapos,
isang serapin ang lumipad papalapit sa akin; mayroon siyang
hawak na nagbabagang uling na kinuha niya gamit ang
panipit mula sa altar. **7** Idinampi niya ito sa aking bibig at
sinabi, "Masdan mo, naidampi na ito sa iyong labi; ang iyong
kasalanan ay nilinis at tinubos na. **8** Narinig ko ang tinig
ng Panginoon na nagsasabing, "Sino ang aking isusugo?
Sino ang magpapahayag para sa atin? Pagkatapos sinabi ko,
"Narito ako; ako ang iyong isugo." **9** Sinabi niya, "Humayo ka
at sabihin mo sa mga taong ito, makinig man kayo, hindi kayo
makauunawa; tumingin man kayo, hindi kayo makakikita.
10 Patigasin mo ang puso ng mga taong ito, gawin mong
bingi ang kanilang mga tainga, at bulagin mo ang kanilang
mga mata para hindi sila makakita o hindi sila makarinig at
hindi makaunawa ang kanilang mga puso, at manumbalik
sila sa akin at sila ay gagaling." **11** Pagkatapos sinabi ko,
"Panginoon, hanggang kailan?" Sumagot siya, "Hanggang sa
mawasak ang mga lungsod at mawalan ng naninirahan dito,
at mawalan ng tao ang mga bahay, at nakatiwangwang ang
lupain, **12** at hanggang ipatapon ni Yahweh ang ang mga tao
palayo, at tuluyang mawalan ng pakinabang ang lupain. **13**
Manatili man ang ikasampung bahagi ng mga tao roon, muli
itong wawasakin; gaya ng isang roble o owk na pinutol at
naiwan ang katawan nito, ang banal na binhi naman ay nasa
tuod na ito."

7 Sa panahon ni Ahaz na anak ni Jotam na anak ni Uzias,
ang hari ng Juda, si Rezin ang hari ng Aram, at si Peka
anak ni Remalias, ang hari ng Israel, ay umakyat sa Jerusalem
para makipagdigma, pero hindi sila nagtagumpay. **2** Naibalita
sa bahay ni David na nakipagkasundo ang Aram sa Efraim.
Kumabog ang dibdib niya pati ng kaniyang bayan, gaya ng
mga puno sa gubat na hinahampas ng hangin. **3** Pagkatapos,
sinabi ni Yahweh kay Isaias, "Lumabas ka kasama ng iyong
anak na si Sear-Yasub para makipagkita kay Ahaz sa dulo ng
daluyan ng paliguan sa taas, sa daan kung saan naroon ang
lugar na pinaglalabhan ng mga kababaihan. **4** Sabihin mo sa

kaniya, 'Mag-ingat ka, at mapanatag, huwag kang matakot at
masindak sa dalawang nagbabagang piraso ng mga kahoy
na ito at sa nag-aapoy na galit ni Rezin ng Aram, at ni Peka
na anak ni Remalias. **5** Ang Aram, Efraim at ang anak ni
Remalias ay nagplano ng masama laban sa iyo. Sinabi nila,
6 "Lusubin natin ang Juda at takutin siya, lusubin natin siya at
magluklok tayo ng hari doon, ang anak ni Tabeel." **7** Sinasabi
ng Panginoong si Yahweh, "Hindi ito magaganap, hindi ito
mangyayari, **8** dahil ang kabisera ng Aram ay Damascus,
at ang pinuno ng Damascus ay si Rezin. Sa loob naman
ng animnapu't limang taon, ang Efraim ay magkakawatak-
watak at hindi na muling magiging bayan. **9** Ang kabisera
ng Efraim ay Samaria, at ang pinuno ng Samaria ay ang
anak ni Remalias. Kung hindi kayo magpapakatatag, tiyak na
hindi kayo mananatiling ligtas." **10** Nagsalita muli si Yahweh
kay Ahaz, **11** "Humingi ka ng tanda ni Yahweh, ang iyong
Diyos; hingin mo ito sa kailaliman o sa kataas-taasan." **(Sheol
h7585)** **12** Pero sinabi ni Ahaz, "Hindi ako hihingi, ni hindi
susubukin si Yahweh." **13** Kaya tumugon si Isaias, "Makinig
ka, sambahayan ni David. Hindi pa ba sapat para inyo na
subukin ang pagtitimpi ng mga tao? Kailangan mo bang
subukin din ang pagtitimpi ng aking Diyos? **14** Dahil diyan,
ang Panginoon mismo ang magbibigay sa iyo ng tanda:
masdan mo, nagbubuntis ang isang babae, magsisilang ng
isang sanggol na lalaki, at tatawagin ang kaniyang pangalan
na Immanuel. **15** Kakain siya ng namuong gatas at pulot
kapag natutunan na niyang tumanggi sa kasamaan at piliin
ang kabutihan. **16** Dahil bago matutunan ng bata na tumanggi
sa kasamaan at piliin ang kabutihan, wawasakin muna ang
lupain ng dalawang hari na kinatatakutan mo. **17** Si Yahweh
ay magbibigay sa inyo, sa bayan ninyo at sambahayan ng
iyong ama ng mga mga araw na walang katulad simula nang
humiwalay ang Efraim sa Juda—ipasasakop niya kayo sa
hari ng Asiria." **18** Sa panahong iyon, sisipol si Yahweh
para sa isang langaw mula sa malalayong batis sa Ehipto,
at isang bubuyog mula sa lupain ng Asiria. **19** Pupunta
silang lahat at mananatili sa lahat ng mga bangin, sa bitak
ng mga malalaking bato, at lahat ng matitinik na halaman,
at sa lahat ng mga pastulan. **20** Sa panahong iyon, mag-
aahit ang Panginoon gamit ang labaha na inupahan niya
mula sa kabilang ibayo ng Ilog ng Eufrates—sa hari ng
Asiria—aahitin niya ang inyong buhok, buhok sa inyong hita;
at aahitin niya rin ang inyong balbas. **21** Sa araw na iyon,
pananatilihing buhay ng isang lalaki ang isang batang baka
at dalawang tupa, **22** at dahil sa kasaganahan ng gatas na
kanilang binibigay, kakain siya ng namuong gatas, dahil lahat
ng naiwan sa lupain ay kakain ng namuong gatas at pulot. **23**
Sa panahong iyon, sa lugar kung saan ang isang libong puno
ng ubas ay nagkakahalaga sana ng isang libong salaping
pilak, magiging dawagan at puro tinik lang ito. **24** Pupunta
roon ang mga kalalakihan para mangaso gamit ang palaso,
dahil ang buong lupain ay puro dawag at tinik. **25** Lalayo sila
mula sa lahat ng mga burol na kanilang binungkal gamit ang
asarol, dahil sa takot sa mga dawag at tinik; pero magiging
lugar ito kung saan manginginain ang mga baka at tupa.

8 Sinabi sa akin ni Yahweh, "Kumuha ka ng malapad na
bato at iukit mo dito ang, 'Maher Shalal Has Baz.' **2**
Tatawag ako ng mga tapat na mga saksi para magpatotoo
para sa akin, ang paring si Urias, at Zacarias na anak ni
Jeberequias." **3** Pumunta ako sa babaeng propeta, at siya
ay nagbuntis at nagsilang ng anak na lalaki. At sinabi sa
akin ni Yahweh, "Pangalanan mo siyang Maher Shalal Has
Baz." **4** Sapagkat bago pa lang matutong sumigaw ang
bata ng 'Aking tatay' at 'Aking nanay,' ang kayamanan ng
Damasco at ang nasamsam ng Samaria ay dadalhin ng hari
ng Asiria. **5** Nangusap muli si Yahweh sa akin, **6** "Dahil
tinanggihan ng mga tao ang banayad na tubig ng Shiloah,
at masaya pa sila kay Rezin at sa anak ni Remalias, **7**
kaya ipapadala sa kanila ng Panginoon ang mga tubig ng
Ilog, malakas at marami, ang hari ng Asiria at ang lahat ng
kaniyang kaluwalhatian. Dadaloy sa lahat ng mga kanal nito
at aapaw sa mga pampang, **8** at palulubugin nito ang Juda,
babaha at aagos, hanggang sa umabot ito sa inyong mga
leeg. Ang kaniyang nakabukang mga pakpak ang tatabon sa
buong lupain, Immanuel." **9** Madudurog kayong mga tao ng
pira-piraso. Makinig, kayong malalayong bansa: maghanda
kayo para sa digmaan at kayo ay dudurugin ng pira-piraso.
Ihanda ang inyong sarili at kayo ay dudurugin. **10** Gumawa
kayo ng plano, pero hindi ito maisasakatuparan; magbigay
kayo ng utos pero hindi ito susundin, dahil ang Diyos ay
kasama namin. **11** Nangusap sa akin si Yahweh, ang kaniyang
makapangyarihang kamay ay nasa akin, at binalaan akong
huwag sumunod sa pamumuhay ng mga taong ito. **12** Huwag
ninyong tawaging pagsasabwatan ang alinmang tinuturing
na pagsasabwatan ng mga taong ito; huwag kang matakot
sa kinakatakutan nila, at huwag kang magpasindak. **13**
Si Yahweh ng mga hukbo, pararangalan ninyo siya bilang
banal, katatakutan ninyo siya, at siya ang dapat ninyong
pangambahan. **14** Siya ay magiging santuaryo; pero siya ay
tulad ng isang bato na tatama sa kanila, at isang malaking bato
na makakapagpatumba sa dalawang bahay ng Israel. At siya
ay magiging patibong at silo sa mamamayan ng Jersusalem.
15 Marami ang matitisod dito, madadapa at masisira, masisilo
at mabibihag. **16** Ibalumbon mo ang aking patotoo, selyuhan
ang opisyal na tala, at ibigay ito sa aking mga alagad. **17**
Maghihintay ako kay Yahweh, siya na itinatago ang kaniyang
mukha mula sa bahay ni Jacob; maghihintay ako sa kaniya.
18 Tingnan, ako at ang mga anak na lalaki na binigay sa
akin ni Yahweh ang magsisilbing tanda at himala sa Israel
mula kay Yahweh ng mga Hukbo, na nananahan sa Bundok
ng Sion. **19** Sasabihan ka nila, "Kumunsulta ka sa mga
manghuhula at mga salamangkero," silang mga nagsasambit
at bumubulong ng mga dasal. Pero hindi ba dapat sa Diyos
kumukunsulta ang mga tao? Mas nararapat bang konsultahin
nila ang patay para sa mga nabubuhay? **20** Kaya inyong
ituon ang inyong atensyon sa batas at patotoo! Kapag hindi
nila sinabi ang bagay na ito, ito ay dahil wala silang liwanag
ng umaga. **21** Sila ay maglalakbay sa lupain na naghihirap
at nagugutom. Kapag sila ay nagutom, magagalit sila at
susumpain nila ang kanilang hari at ang Diyos, habang sila ay
nakatingala. **22** Pagmamasdan nila ang lupa at makikita ang
paghihirap, kadiliman at mapang-aping kalungkutan. Sila ay
itataboy tungo sa lupain ng kadiliman.

9 Mapapawi ang lungkot ng siyang nasa pagdadalamhati.
Sa nakaraang panahon, pinahiya niya ang lupain ng
Zebulun at ang lupain ng Neftali, pero sa darating na panahon
ay gagawin niya itong maluwalhati, ang landas tungo sa
dagat, ang malayong dako mula sa Jordan, ang Galilea ng
mga bansa. **2** Ang mga taong naglalakad sa dilim ay nakakita
ng isang dakilang liwanag; silang mga naninirahan sa lambak
ng anino ng kamatayan, ang liwanag ay sumikat sa kanila.
3 Pinarami mo ang bansa, dinagdagan mo ang kanilang

kagalakan; nagagalak sila sa iyo gaya nang sa anihan,
gaya ng mga kalalakihan kapag pinaghahatian na nila ang
nasamsam sa labanan. **4** Dahil ang pasan niyang pamatok,
ang kahoy sa kaniyang balikat, ang pamalo ng kaniyang
mang-aapi, ay iyong sinira na gaya noong araw sa Midian. **5**
Sapagkat ang mga bota ay lumalakad sa kaguluhan, ang
damit na nababad sa dugo ay susunugin, bilang pandingas
sa apoy. **6** Dahil para sa atin, isang sanggol ang isinilang,
isang anak na lalaki ang binibigay; at ang kapamahalaan
ay nasa kaniyang balikat; at ang pangalang itatawag sa
kaniya ay Kahanga-hangang Taga-payo, Makapangyarihang
Diyos, Walang-hanggang Ama, Prinsipe ng Kapayapaan. **7**
Sa paglawak ng kaniyang kapamahalaan, mananatili ang
kapayapaan, habang siya ay nakaluklok sa trono ni David,
sakop ang kaniyang kaharian, patatatagin niya at panatilihin
ito nang may katarungan at katuwiran mula ngayon at
magpakailanman. Ang kasigasigan ni Yahweh ng mga hukbo
ang tutupad nito. **8** Nagpadala ng mensahe ang Panginoon
laban kay Jacob, at ito ay naipataw sa Israel. **9** Malalaman
ng lahat, maging ng Efraim at ng mga taga-Samaria, na
nagmamayabang at nagmamataas sa puso nang sinabi nila,
10 "Nagiba ang mga laryo, pero bubuuin namin muli sa
pamamagitan ng inukit na bato; naputol ang mga sikamore,
pero magtatanim kami ng mga sedar pamalit sa kanila."
11 Kaya lalabanan siya ni Yahweh, si Rezin, ang kaniyang
kalaban, at hihimukin ang kaniyang mga kalabang **12** mga
Arameo sa silangan, at ang mga Filisteo sa kanluran. Lalapain
nila ang Israel nang may nakabukang bibig. Dahil sa kanyang
galit hindi hihinto si Yahweh, at nakataas pa rin ang kaniyang
kamay para humampas. **13** Pero hindi babalik ang mga tao
sa humampas sa kanila, ni hahanapin si Yahweh ng mga
hukbo. **14** Kaya puputulin ni Yahweh mula sa Israel ang ulo
at ang buntot, ang sanga ng palma at tangkay, sa loob lang
ng isang araw. **15** Ang mga pinuno at ang mga mayayaman
ay ang ulo; at ang propetang nagtuturo ng kasinungalingan
ay ang buntot. **16** Inililigaw sila ng mga taong nangunguna
sa kanila, at ang mga sumunod ay nilamon. **17** Kaya hindi
magsasaya ang Diyos sa kanilang mga kabataang lalaki, o
kaya magkakaroon ng awa sa mga naulila sa ama at mga
balo, dahil ang karamihan ay walang Diyos at masasama,
at ang bawat bibig ay nagsasalita ng kahangalan. Dahil sa
lahat ng mga ito, ang kaniyang galit ay hindi huhupa, pero
nakataas pa rin ang kaniyang kamay para humampas. **18**
Ang kasamaan ay tumutupok na parang apoy, inuubos nito
ang mga damo at mga tinik; at sinusunog pa nito maging
ang kasukalan ng kagubatan, na umaangat ang usok na
parang haligi. **19** Sa pamamagitan ng nag-uumapaw na galit
ni Yahweh ng mga hukbo ang lupain ay nasunog at ang mga
tao ay tulad ng langis para sa apoy. Walang patatakasin sa
kaniyang mga kapatid. **20** Hihiwa sila ng laman sa kanilang
kanang kamay pero magugutom pa rin sila; kakainin nila ang
laman ng kanilang kaliwang kamay pero hindi sila mabubusog.
21 Ang bawat isa ay kakainin ang kanilang sariling kamay.
Lalapain ng Manases ang Efraim, at ang Efraim ang Manases
at ang dalawa ay lulusob sa Juda. Sa lahat ng mga ito ang
galit ni Yahweh ay hindi huhupa, pero nakataas pa rin ang
kaniyang kamay para humampas.

10 Anong kapighatian ang nakalaan sa mga gumagawa
nang hindi makatuwirang mga batas at hindi patas na
mga tuntunin. **2** Pinagkaitan nila ng katarungan ang mga
nangangailangan, ninakawan ng karapatan ang naghihirap
kong bayan, ninanakawan ang mga balo, at binibiktima ang
mga ulila sa ama! **3** Ano ang gagawin mo sa araw ng
paghuhukom kapag dumating na ang pagkawasak mula sa
malayo? Kanino ka tatakbo para magkubli at ilalagak ang
iyong kayamanan? **4** Walang matitira, gagapang ka kasama
ng mga bihag, o babagsak kasama ng mga napaslang. Sa
lahat ng mga ito, hindi pa humuhupa ang galit ni Yahweh,
pero nakataas pa rin ang kaniyang kamay para humampas.
5 Anong kapighatian ang nakalaan sa mga taga-Asiria,
ang pamalo ng aking galit, ang pamalo ng aking poot! **6**
Ipapadala ko siya laban sa isang mayabang na bansa at
laban sa mga taong pasan ang nag-uumapaw kong poot.
Inutusan ko siyang samsamin ang mga kayamanan, para
kunin ang biktima, at para apakan sila tulad ng mga putik sa
mga lansangan. **7** Pero hindi ito ang kaniyang intensyon, o
hindi niya inisip ang ganitong pamamaraan. Nasa kaniyang
puso ang wasakin ang maraming bansa. **8** Dahil sinabi
niya, "Hindi ba lahat ng aking mga prinsipe ay mga hari?
9 Hindi ba tulad ng Calno ang Carquemis? Hindi ba ang
Hamat ay tulad ng Arpad? Hindi ba ang Samaria ay tulad
ng Damasco? **10** Gaya ng pagsakop ko sa mga paganong
kaharian, na ang mga inukit na rebulto ay mas malaki kaysa
sa Jerusalem at Samaria, **11** tulad ng ginawa ko sa Samaria
at sa mga walang kwenta niyang diyus-diyosan, hindi ko
rin ba ito gagawin sa Jerusalem at sa kaniyang mga diyus-
diyosan?" **12** Kapag natapos na ang ginagawa ng Diyos
sa Bundok ng Sion at sa Jerusalem, siya ay magsasabi ng
"paparusahan ko ang mga kayabangan na sinabi ng hari
ng Asiria at kaniyang mapagmataas na hitsura. **13** Dahil
sinabi niya, "Sa pamamagitan ng aking lakas at katalinuhan
kaya ko ito nagawa, at tinanggal ko ang mga hangganan
ng mga tao. Ninakaw ko ang kanilang mga kayamanan, at
tulad ng isang makapangyarihang tao winasak ko silang
mga nakaupo sa mga trono. **14** Kinuha ng aking kamay, na
tila mula sa isang pugad, ang kayamanan ng mga bansa,
na parang kumukuha lang ng mga naiwang itlog, ganoon
ko kinamkam ang buong mundo. Walang nagpagaspas ng
kanilang pakpak o nagbukas sa kanilang bibig para humuni."
15 Makakapagmayabang ba ang palakol sa taong gumagamit
nito? Pupurihin ba ng lagari ang kaniyang sarili nang higit pa
kaysa sa mamumutol na gumagamit nito? O kaya naman
kaya bang iangat ng pamalo ang namamalo o ang pamalo
ba ay kayang buhatin ang bumubuhat sa kaniya? **16** Kaya
magpapadala ng pagkagutom ang Panginoong Yahweh ng
mga hukbo sa kaniyang mga magigiting na mandirigma, at sa
silong ng kaniyang kaluwalhatian ay may nagniningas na
apoy. **17** Ang liwanag ng Israel ay magiging isang apoy, at
ang kaniyang Banal ay alab; tutupukin niya ang mga damo
at mga tinik sa loob lang ng isang araw. **18** Tutupukin ni
Yahweh ang kaluwalhatian ng kaniyang kagubatan at ang
kaniyang masaganang lupain, ang parehong kaluluwa at
katawan, ito ay magiging tulad ng isang lalaking may sakit
na unti-unting nawawalan ng buhay. **19** Ang mga maiiwan
na bahagi ng mga puno sa kaniyang kagubatan ay kakaunti
lamang, na kaya itong bilangin ng isang bata. **20** Sa araw na
iyon, ang mga naiwan sa Israel, ang pamilya ni Jacob na
nakatakas, ay hindi na patuloy aasa sa sumakop sa kanila,
bagkus kay Yahweh na sila aasa, Ang Banal ng Israel. **21**
May mga naiwan kay Jacob ang babalik kay Yahweh. **22**
Kahit na ang iyong mamamayan, Israel, ay kasing dami ng
mga buhangin sa dalampasigan, kakaunti lamang mula sa
kanila ang babalik. Ang pagkawasak ay naitalaga na, ayon sa

hinihingi ng nag-uumapaw na katuwiran. **23** Dahil ipapatupad
na ng Panginoong Yahweh ng mga hukbo, ang hatol na
wasakin ang lupain. **24** Kaya sinabi ng Panginoong Yahweh
ng mga hukbo, "Ang aking bayan na nakatira sa Sion ay
hindi natatakot sa mga taga-Asiria. Hahampasin niya kayo
ng kaniyang pamalo, at papaluin ng kaniyang tungkod, na
tulad ng ginawa sa mga taga-Ehipto. **25** Huwag kayong
matakot sa kaniya, dahil sa konting sandali na lang ang
aking galit sa inyo ay matatapos na, at itutuon ko naman
sa kaniya ang aking galit na wawasak sa kaniya." **26** At
hahampasin sila ni Yahweh ng mga hukbo ng latigo, tulad
nang pagtalo niya sa Midian sa bato ng Oreb. Itataas niya
ang kaniyang pamalo sa ibabaw ng dagat tulad nang ginawa
niya sa Ehipto. **27** Sa araw na iyon, ang mga pabigat ay
aalisin sa inyong balikat at ang pamatok ay tatanggalin mula
sa inyong mga leeg, at sisirain ang mga pamatok dahil
malayo na ang inyong mga leeg mula rito. **28** Tinahak ng
mga kalaban ang Migron at dumating sa Aiat, at inilagak
ang kanilang mga kagamitan sa Micmas. **29** Tinawid nila
ang lambak at gumawa ng kuta sa Geba. Nanginig sa takot
ang Ramah at ang Gibea ni Saul ay tumakas. **30** Sumigaw
kayo nang malakas, mga dalaga ng Galim! Makinig kayo,
Laisa! Kayong mga kaawa-awang Anatot! **31** Tumatakas ang
Madmenah, at ang mga nananahan sa Gebim ay naghanap
ng mapagkakanlungan. **32** Ngayong araw mismo, titigil siya
sa Nob at iuumang ang kaniyang kamao sa bundok ng
anak ng Sion, sa bulubundukin ng Jerusalem. **33** Masdan,
puputulin ng Panginoong Yahweh ng mga hukbo ang mga
sanga ng puno sa isang kasindak-sindak na pagbagsak; ang
mga matataas na puno ay puputulin, at ang mga matatayog
ay babagsak. **34** puputulin niya ang kasukalan ng kagubatan
gamit ang palakol, at ang tanyag na Lebanon ay babagsak.

11 Isang sibol ang magmumula sa ugat ni Jesse,
at ang isang sanga mula sa kaniyang ugat ang
magbubunga. **2** Mapapasakanya ang espiritu ni Yahweh,
espiritu ng karunungan at pang-unawa, espiritu ng paggabay at
kapangyarihan, ang espiritu ng kaalaman at takot kay Yahweh.
3 Ang pagkatakot kay Yahweh ang magiging kagalakan niya;
hindi siya manghahatol ayon sa nakikita ng kaniyang mga
mata, ni magpapasya ayon sa naririnig ng kaniyang tainga. **4**
Sa halip, hahatulan niya ang mahihirap nang makatwiran at
magpapasya ng patas sa mga mapagkumbaba sa mundo.
Hahampasin niya ang mundo ng pamalo ng kaniyang bibig, at
sa pamamagitan ng kaniyang mga labi, papatayin niya ang
masasama. **5** Ang katuwiran ang magiging sinturon niya sa
kaniyang baywang, at katapatan ang sinturon na nakasuot
sa kaniyang balakang. **6** Mamumuhay ang lobo kasama ng
kordero, at hihiga ang leopardo kasama ng batang kambing,
guya, batang leon at pinatabang guya. Isang maliit na bata
ang mamumuno sa kanila. **7** Magkasamang kakain ang baka
at oso, at magkakasamang matutulog ang kanilang mga anak.
Kakain ang leon ng damo gaya ng baka. **8** Makapaglalaro
ang isang sanggol sa bahay ng ahas, at mailalagay ng
batang hindi na sumususo sa kaniyang ina ang kaniyang
mga kamay sa lungga ng ahas. **9** Hindi nila sasaktan ni
wawasakin ang lahat ng banal na bundok; dahil mapupuno
ang mundo ng maraming kaalaman kay Yahweh, gaya ng
tubig na binabalutan ang dagat. **10** Sa araw na iyon, titindig
ang ugat ni Jesse bilang isang bandila para sa mga tao.
Hahanapin siya ng mga bansa, at magiging maluwalhati ang
kaniyang lugar ng kapahingahan. **11** Sa araw na iyon, muling
iuunat ng Panginoon ang kaniyang kamay para mabawi ang
nalabi sa kaniyang mga tao sa Asiria, Ehipto, Patros, Etiopia,
Elam, Sinar, Hamat, at mga isla sa karagatan. **12** Maglalagay
siya ng bandila para sa mga bansa at titipunin ang mga
taga-Israel at Juda na tinapon mula sa apat na sulok ng
mundo. **13** Ititigil niya ang inggit ng Efraim, at aalisin niya
ang mga laban sa Juda. Hindi na maiinggit ang Efraim sa
Juda, at hindi na laban ang Juda sa Efraim. **14** Sa halip,
lulusob sila sa mga burol ng Filisteo sa kanluran, at sama-
sama nilang susugurin ang mga tao sa silangan. Lulusubin
nila ang Edom at Moab, at susunod sa kanila ang bayan
ng Ammon. **15** Lubusang wawasakin ni Yahweh ang gulpo
ng dagat ng Ehipto. Sa pamamagitan ng tuyong hangin,
iwawagayway niya ang kaniyang kamay sa Ilog ng Eufrates
at hahatiin ito sa pitong batis, para matawiran gamit ang mga
sandalyas. **16** Magkakaroon doon ng malapad na daanan
para sa mga nalabing tao na bumalik mula sa Asiria, kung
paanong nakadaan ang Israel palabas mula sa lupain ng
Ehipto.

12 Sa araw na iyon, sasabihin ninyo, "Magbibigay kami ng
papasalamat sa iyo, Yahweh. Kahit na galit ka sa amin,
nawala na ang iyong poot, at inaliw mo kami. **2** Tingnan
ninyo, ang Diyos ang aming kaligtasan; magtitiwala kami at
hindi matatakot, dahil si Yahweh, oo, si Yahweh ang aming
kalakasan at awitin. Siya ang aming naging kaligtasan." **3**
Masaya kayong kukuha ng tubig mula sa mga balon ng
kaligtasan. **4** Sa araw na iyon, inyong sasabihin, "Magbigay ng
pasasalamat kay Yahweh at tumawag sa kaniyang pangalan;
sabihin ang kaniyang mga ginawa sa kalagitnaan ng mga tao,
ihayag ang dakila niyang pangalan. **5** Umawit kay Yahweh,
dahil gumawa siya ng mga dakilang bagay; ipaalam ito sa
buong mundo. **6** Umiyak nang malakas at sumigaw sa
tuwa, kayong mga naninirahan sa Sion, dahil nasa inyong
kalagitnaan ang Banal na Diyos ng Israel."

13 Isang pahayag tungkol sa Babilonia, na natanggap ni
Isaias anak ni Amoz: **2** Sa kalbong bundok maglagay
ka ng isang bandilang panghudyat, umiyak kayo ng malakas
sa kanila, iwagayway ang inyong kamay para pumunta
sila sa mga tarangkahan ng mga maharlika. **3** Inutusan
ko ang aking mga banal, oo, tinawag ko ang malalakas
kong mandirigma para isagawa ang aking galit, pati ang
malalakas kong mandirigma ay matutuwa. **4** Ang ingay ng
karamihan sa mga bundok, ay gaya ng maraming tao! Ang
ingay ng kaguluhan sa mga kaharian ay gaya ng maraming
bansa na nagtipon-tipon! Tinitipon ni Yahweh ng mga hukbo
ang mga kawal para sa labanan. **5** Nanggaling sila mula
sa malayong bansa na hindi na natatanaw. Si Yahweh
ang wawasak ng buong lupain gamit ang kaniyang mga
instrumento ng paghahatol. **6** Umungol kayo, dahil papalapit
na ang araw ni Yahweh; darating ito nang may pagwasak
mula sa Makapangyarihan. **7** Dahil dito, manlalambot ang
lahat ng kamay at matutunaw ang bawat puso; Matatakot
sila; matinding kirot at kalungkutan ang lulupig sa kanila,
gaya ng isang babaeng nanganganak. **8** Titingin sila ng
may pagkamangha sa isa't-isa; mag-aalab ang kanilang mga
mukha. **9** Tingnan ninyo, dadating ang araw ni Yahweh nang
may mabagsik na poot at nag-uumapaw na galit, para gawing
malagim ang lupain at para wasakin ang mga makasalanan
doon. **10** Hindi ibibigay ng mga bituin sa langit at mga grupo
ng bituin ang kanilang liwanag. Magdidilim ang araw kahit

na bukang-liwayway, at hindi magniningning ang buwan. **11** Parurusahan ko ang daigdig dahil sa kasamaan nito at dahil sa kanilang kasalanan. Tatapusin ko ang kayabangan ng mga mapagmataas at ibababa ko ang kayabangan ng mararahas. **12** Gagawin kong mas madalang ang mga tao kaysa sa pinong ginto at mas mahirap hanapin kaysa sa purong ginto ng Ofir. **13** Dahil dito, papanginigin ko ang kalangitan, at yayanigin ang lupa sa kinalalagyan nito, sa pamamagitan ng matinding poot ni Yahweh ng mga hukbo, at sa araw ng kaniyang matinding galit. **14** Gaya ng isang hinahabol na gasel o gaya ng isang tupang walang pastol, babalik ang bawat tao sa kanilang sariling bayan at tatakas patungo sa sarili nilang lupain. **15** Ang bawat taong matatagpuan ay papatayin, at ang bawat taong mahuhuli ay mamamatay sa pamamagitan ng espada. **16** Dudurugin din ng pira-piraso ang kanilang mga anak sa kanilang harapan. Nanakawan ang kanilang mga bahay at huhulihin ang kanilang mga asawa at sisipingan. **17** Tingnan ninyo, pupukawin ko ang Medes para lusubin sila, na hindi iisipin ang tungkol sa pilak, ni hindi matutuwa sa ginto. **18** Tutusok ang mga palaso nila sa mga kabataan. Hindi sila maaawa sa mga sanggol at walang ititirang mga bata. **19** At Babilonia, ang pinakahinahangaan sa mga kaharian, ang pinagmamalaking kaluwalhatian ng Chaldea ay itatapon ng Diyos gaya ng Sodoma at Gomorra. **20** Hindi na ito matitirahan o pamumuhayan mula sa saling-lahi hanggang sa isa pang saling-lahi. Hindi na itatayo ng Arabo ang kaniyang tolda doon, ni pagpapahingahin ng pastol ang kawan ng tupa doon. **21** Pero ang mga mababangis na hayop ng ilang ang hihiga doon. Mapupuno ang kanilang mga bahay ng mga kwago; at mga ostrich at mga ligaw na kambing ang magluluksuhan doon. **22** Aatungal ang hiyena sa kanilang mga kuta, at mga asong-gubat sa magagandang palasyo. Nalalapit na ang oras niya, at hindi na magtatagal ang kaniyang mga araw.

14 Mahahabag si Yahweh sa Jacob; pipiliin niya muli ang Israel at ibabalik sila sa sarili nilang lupain. Sasapi ang mga dayuhan sa kanila at iaanib ang kanilang mga sarili sa bayan ng Jacob. **2** Dadalahin sila ng mga bansa sa kanilang lugar. Pagkatapos, kukunin sila ng bayan ng Israel sa lupain ni Yahweh bilang lalaki at babaeng mga alipin. Mabibihag nila ang mga bumihag sa kanila, at pamumunuan nilang lahat ng mga nang-api sa kanila. **3** Sa araw na bibigyan kayo ni Yahweh ng kapahingahan mula sa paghihirap at pagdurusa, at mula sa mahirap na pagtratrabaho na kailangan ninyong gawin, **4** aawit kayo ng awiting panghamak laban sa hari ng Babilonia, "Paano natapos ang nang-aapi, ang pagmamataas nila ay tapos na! **5** Sinira na ni Yahweh ang tungkod ng masasama, ang setro ng mga namamahala, **6** na pumapalo sa mga tao nang paulit-ulit, na galit na pinamahalaan ang mga bansa, sa pamamagitan ng walang tigil na paglusob. **7** Nasa kapayapaan at katahimikan ang buong mundo; nagsimula silang magdiwang na may awitan. **8** Nagdiriwang maging ang mga puno ng pir sa mga sedar ng Lebanon; sabi nila, 'Ngayong naputol ka na, walang tagaputol ng puno ang pupunta dito para putulin tayo.' **9** Sabik kang sasalubungin ng Sheol kapag bumaba ka doon. Papabangunin nito ang mga patay para sa iyo, lahat ng hari sa mundo, itataas sila mula sa kanilang mga trono. **(Sheol h7585)** **10** Kakausapin ka nilang lahat at sasabihin sa'yo, 'naging mahina ka na gaya namin. Gaya ka na namin. **11** Binaba ang iyong karangyaan sa Sheol kasama ng tunog ng iyong instrumentong may kuwerdas. Nakakalat ang mga uod sa iyong ilalim, at nakabalot ang mga bulate sa iyo. **(Sheol h7585)** **12** Paano ka nahulog mula sa kalangitan, ikaw na bituin sa araw, anak ng umaga! Paano ka naputol sa lupa, ikaw na sumakop sa mga bansa! **13** Sabi mo sa iyong puso, 'Aakyat ako sa langit, itataas ko ang aking trono sa taas ng mga bituin ng Diyos, at uupo ako sa bundok ng kapulungan, sa malayong bahagi ng hilaga. **14** Aakyat ako na mas mataas sa mga ulap; gagawin kong Kataas-taasang Diyos ang aking sarili.' **15** Pero ngayon nadala ka dito pababa sa Sheol, sa ilalim ng hukay. **(Sheol h7585)** **16** Titingnan ka nila at iisipin ang nangyari sa iyo. Sasabihin nila. 'Ito ba ang taong nagpanginig sa mundo, na nagpayanig ng mga kaharian, na siyang ginawang ilang ang daigdig, **17** na siyang nagbagsak ng mga lungsod at ang siyang hindi nagpauwi sa mga bilanggo sa kanilang mga tahanan? **18** Lahat ng hari sa mga bansa, matutulog sa kaluwalhatian, sa bawat libingan nila. **19** Pero hindi ka kabilang sa iyong libingan gaya ng isang sangang tinapon, matatabunan ka ng mga patay gaya ng isang damit, sa mga natusok ng espada - sa mga nahulog sa mga batuhan ng hukay. **20** Gaya ng isang bangkay na tinapon sa ilalim, hindi ka makakasama sa kanila sa libingan, dahil winasak mo ang iyong lupain. Ikaw na pumatay sa iyong kababayan ay anak ng mga gumagawa ng masama at hindi na muling babanggitin kailanman." **21** Maghanda ka sa pagkatay sa kaniyang mga anak, dahil sa kasalanan ng kanilang mga ninuno, upang hindi sila tumaas at makuha ang mundo at punuin ang buong daigdig ng mga lungsod. **22** "Lalaban ako sa kanila" - pahayag ito ni Yahweh ng mga hukbo." Puputulin ko ang pangalan ng Babilonia, kaapu-apuhan, at saling-lahi sa hinaharap" - payahag ito ni Yahweh. **23** Gagawin ko din silang papunta sa lugar ng mga kuwago, at sa mga sapa, at wawalisin ko siya ng walis ng pagkawasak" - payahag ito ni Yahweh ng mga hukbo. **24** Nanumpa si Yahweh ng mga hukbo, "Sigurado, gaya ng nais ko, mangyayari iyon; at gaya ng layunin ko, mangyayari iyon: **25** Wawasakin ko ang mga taga-Asiria sa aking lupain, at tatapakan ko sila sa aking mga bundok. Pagkatapos, maiaangat ang pamatok sa kaniya at kaniyang pasanin sa kaniyang mga balikat." **26** Ito ang plano na nais ko para sa buong mundo, at ito ang kamay na nakataas sa lahat ng mga bansa. **27** Dahil binalak ni Yahweh ng mga hukbo ito; sino ang makapipigil sa kaniya? Nakataas ang kaniyang kamay, at sino ang makabababa nito? **28** Sa panahon na namatay si haring Ahaz, dumating ang pahayag na ito: **29** Huwag kayong magalak, Filisteo, dahil nasira na ang pamalong hinampas sa inyo. Dahil sa pinanggalingan ng ahas ay may paparating na isa pa, at magiging lumilipad na ahas ang kaniyang anak. **30** Kakain ang panganay ng mahirap, at makakatulog ng ligtas ang mga nangangailangan. Papatayin ko ang pinanggalingan mo sa pamamagitan ng kagutuman na papatay sa lahat ng nakaligtas sa inyo. **31** Umungol kayo, umiyak kayo; lungsod; matutunaw ang lahat ng mayroon ka; Filistio. Dahil mula sa hilaga, darating ang ulap na usok, at walang nakahiwalay sa hanay niya. **32** Paano sasagutin ng isang tao ang mga mensahero ng bansang iyon? Si Yahweh ang nagtalaga ng Sion, at sa Sion makatatagpo ng kanlungan ang mga nahirapang bayan niya.

15 Pahayag tungkol sa Moab. Tunay nga, sa loob ng isang gabi, nasalaula at nawasak ang Ar ng Moab; tunay nga, sa loob ng isang gabi, nasalaula at nawasak ang Kir ng Moab. **2** Pumunta sila sa templo, pumunta sa matataas

na lugar ang mga tao sa Dibon para umiyak; nagluksa ang Moab dahil sa Nebo at Medeba. Kinalbo ang kanilang mga ulo at pinutol ang kanilang mga balbas. **3** Sa kanilang mga lansangan, nagsuot sila ng sako; nanangis sila sa tuktok ng kanilang mga bahay at sa plasa. **4** Tumawag ng tulong ang Hesbon at Eleale; narinig ang kanilang tunog sa kasing layo ng Jahaz. kaya tumawag ng tulong ang mga armadong kalalakihan ng Moab; nanginginig sila. **5** Umiiyak ang aking puso para sa Moab; pumunta ang mga takas sa kanila sa Zoar at Eglat-Selisiya. Pumunta sila sa taas ng Luhit nang umiiyak; papunta sa Horonaim, malakas silang nanangis dahil sa kanilang pagkawasak. **6** Natuyo ang mga tubig sa Nimrim; natuyot ang mga damo at namatay ang mga bagong tubong damo; wala ng luntiang makikita. **7** Ang kasaganahang pinalaki nila at inipon ay natangay palayo sa batis ng mga poplar. **8** Maririnig ang kanilang mga iyak sa buong teritoryo ng Moab; maririnig ang kanilang pagtatangis na kasing layo ng Eglaim at Beer-elim. **9** Dahil puno ng dugo ang mga tubig ng Dimon; pero magdadala pa ako ng mas marami sa Dimon. Isang leon ang aatake sa mga tatakas mula sa Moab at pati ang mga naiwan sa lupain.

16 Magpadala ka ng mga tupa sa tagapamahala ng lupain mula sa Sela sa ilang, sa mga babaing anak sa bundok ng Sion. **2** Gaya ng naggagalang mga ibon, gaya ng isang nakakalat na pugad, kaya ang mga babae ng Moab ay nasa mga tawiran ng Ilog Arnon. **3** Magbigay ng tagubilin, gawin ang makatwiran; magbigay ng ilang silungan gaya ng gabi sa kalagitnaan ng araw; itago ang mga takas; huwag pagtaksilan ang mga takas. **4** Hayaan silang mamuhay kasama ninyo, mga takas mula sa Moab; maging taguan kayo para sa kanila mula sa tagapagwasak." Dahil hihinto ang pang-aapi, at titigil ang pagkawasak, mawawala sa lupain ang mga yumuyurak. **5** Isang trono ang maitatatag sa katapatan sa tipan; at isa mula sa tolda ni David ang matapat na uupo doon. Maghuhusga siya habang naghahanap ng katarungan at gumagawa ng katwiran. **6** Narinig natin ang pagmamataas ng Moab, kaniyang kayabangan, kaniyang kahambugan at kaniyang galit. Pero ang kaniyang kahambugan ay walang lamang mga salita. **7** Kaya mananangis ang Moab para sa Moab, mananangis ang lahat. Magluluksa kayo para sa mamon na may pasas ng Kir-Hareset na lubos na nawasak. **8** Natuyo ang mga taniman sa Hesbon pati ang mga ubasan ng Sibma. Tinapakan ng mga namamahala sa mga bansa ang napiling mga ubusan na umabot sa Jazer at kumalat sa ilang. Malawak na kumalat ang mga sibol; napunta sila lagpas sa dagat. **9** Tunay nga na iiyak ako kasama ng Jazer dahil sa taniman ng ubas ng Sibma. Tutubigan kita ng aking luha, Hesbon, at Eleale. Dahil sa iyong taniman ng mga prutas at tinapos ko ang aking pag-ani nang may sigaw ng kagalakan. **10** Nawala ang kagalakan at kasiyahan mula sa mga prutasan; at wala ng awitan ni masasayang sigawan sa iyong taniman ng ubas. Wala ng taga-tapak ang umaapak sa pagawaan ng alak; ginawa kong pahintuin ang antigong sigawan. **11** Kaya naghihinagpis ang aking puso gaya ng isang alpa para sa Moab, at aking kalooban para sa Kir-heres. **12** Nang pinagod ng Moab ang kaniyang sarili sa mataas na lugar at pumasok sa kaniyang templo para manalangin, walang magagawa ang kaniyang panalangin. **13** Ito ang salita na nakaraang sinabi ni Yahweh tungkol sa Moab. **14** Muli nagsalita si Yawheh, "Sa loob ng tatlong taon, mawawala ang kaluwalhatian ng Moab; kahit na marami siyang mga tao, kakaunti lang ang matitira at hindi pa mahalaga."

17 Isang kapahayagan tungkol sa Damasco. Pagmasdan ninyo, hindi na magiging lungsod ang Damasco; ito ay magiging tambak ng mga guho. **2** iiwanan ang mga lungsod ng Aroer. Ito ay magiging mga lugar na hihigaan ng mga kawan, at walang makakapanakot sa kanila. **3** Maglalaho ang matitibay na lungsod mula sa Efraim, ang kaharian mula sa Damasco, at ang mga nalabi ng Aram—magiging gaya sila ng kaluwalhatian ng bayan ng Israel—ito ang kapahayagan ni Yahweh ng mga hukbo. **4** Sa araw na iyon ay manghihina ang kaluwalhatian ni Jacob, at papayat ang katabaan ng kaniyang laman. **5** Ito ay magiging gaya ng mga nag-aani kapag tinitipon nila ang mga butil, at inaani ng kaniyang mga bisig ang mga ulo ng butil. Ito ay magiging gaya ng mga namumulot ng butil sa lambak ng Refaim. **6** Pero, ititigil ang pamumulot kapag nayanig ang puno ng olibo: dalawa o tatlong olibo sa tuktok ng mataas na bahagi ng sanga, apat o lima sa pinaka mataas na sanga ng masagang puno—ito ang kapahayagan ni Yahweh, ang Diyos ng Israel. **7** Sa araw na iyon ay titingin ang mga tao sa kanilang Manlilikha, at titingin ang mga mata nila sa Banal ng Israel. **8** Hindi sila titingin sa mga altar, ang ginawa ng kanilang mga kamay, ni titingin sa mga nilikha ng kanilang mga daliri, ang mga poste ni Asera o ang mga imahe ng araw. **9** Sa araw na iyon, ang matitibay nilang lungsod ay magiging gaya ng mga iniwan na kahoy na dalusdos sa rurok ng mga burol, na pinabayaan dahil sa bayan ng Israel at iyon ay magiging isang bayan na pinabayaan. **10** Dahil kinalimutan ninyo ang Diyos ng inyong kaligtasan, at iniwan ang bato ng inyong kalakasan. Kaya nagtatanim kayo ng mga kaaya-ayang mga halaman, at naghahasik ng kakaibang mga binhi **11** sa araw ng inyong pagtatanim, pagbabakod ng halaman, at paglilinang. Balang araw ay tutubo ang mga binhi ninyo, pero mabibigo ang pag-aani sa araw ng kapighatian at labis na kalungkutan. **12** Kaawa-awa! Ang paghihiyawan ng mga tao, ang pag-ugong gaya ng pag-ugong ng mga dagat, at ang pagragasa ng mga bansa, gaya ng rumaragasang malalakas na tubig! **13** Uugong ang mga bansa gaya ng rumaragasang mga tubig, pero sasawayin sila ng Diyos. Tatakbo sila palayo at hahabulin gaya ng mga patay na damo sa bundok na nasa harap ng mga hangin, at gaya ng mga damo na umiikot sa harap ng bagyo. **14** Sa gabi, tingnan ninyo, ang lagim! At maglalaho sila bago dumating ang umaga; ito ang bahagi ng mga nagnakaw sa atin, ang kapalaran ng mga nanloob sa atin.

18 Pighati sa lupain ng kumakaluskos na mga pakpak, na nasa kabilang ibayo ng mga ilog ng Etiopia; **2** ang nagpapadala ng mga kinatawan sa karagatan, sakay ng mga bangkang gawa sa papirus sa katubigan. Kayong mabibilis na mga mensahero, pumunta kayo sa bansa ng matatangkad at makikinis, sa bansang kinakatakutan ng mga malapit at malayo dito, isang bansang malakas at manlulupig, na nagmamay-ari ng lupain kung saan hinahati ang mga ilog! **3** Lahat kayong nananahan sa mundo at lahat kayong namumuhay sa lupain, kapag may itinaas na panghudyat sa mga kabundukan, tingnan ninyo; at kapag hinipan ang trumpeta, pakinggan ninyo. **4** Ito ang sinabi sa akin ni Yahweh, "Tahimik akong magmamasid mula sa tahanan ko, gaya ng matinding init sa sikat ng araw, gaya ng ulap ng hamog sa init

ng pag-aani." 5 Bago ang pag-aani, kapag natapos na ang
pagsisibol, at kapag ang mga bulaklak ay nagiging ubas na,
puputulin niya ang mga sanga gamit ang pamutol na karit, at
kaniyang puputulin at itatapon ang mga kumakalat na mga
sanga. 6 Iiwanan sila para sa mga ibon ng kabundukan at
para sa mga hayop ng kalupaan. Magsisilbi silang pagkain
para sa mga ibon sa tag-araw, at sa mga hayop sa lupa
sa panahon ng tag-lamig. 7 Sa panahon na iyon, dadalhin
kay Yahweh ng mga hukbo ang mga parangal na mula sa
mga taong matatangkad at makikinis, mula sa mga taong
kinakatakutan ng lahat, isang bansang makapangyarihan at
manlulupig, sa nagmamay-ari ng lupaing humahati ng mga
ilog, sa kinaroroonan ng pangalan ni Yahweh ng mga hukbo,
sa Bundok Sion.

19 Isang kapahayagan tungkol sa Ehipto. Pagmasdan
ninyo, nakasakay si Yahweh sa mabilis na ulap at
paparating sa Ehipto; nayayanig ang mga diyos-diyosan ng
Ehipto sa kaniyang harapan, at natutunaw ang mga puso ng
mga taga-Ehipto. 2 "Paglalabanin ko ang mga taga-Ehipto
laban sa kapwa taga-Ehipto: lalabanan ng isang tao ang
kaniyang kapatid, at ang isang tao laban sa kaniyang kapwa;
ang lungsod ay lalaban sa lungsod, at kaharian laban sa
kaharian. 3 Mapanghihinaan ng loob ang Ehipto. Wawasakin
ko ang kaniyang payo sa kaniya, bagama't humingi sila ng
payo mula sa mga diyos-diyosan, mga espiritu ng patay,
manghuhula, at mga espirtista. 4 Ibibigay ko sa kamay ng
malupit na amo ang mga taga-Ehipto, at pamamahalaan
sila ng makapangyarihang hari—ito ang kapahayagan ng
Panginoon, Yahweh ng mga hukbo." 5 Matutuyo ang tubig
ng karagatan, matutuyo ang ilog at mawawalan ng laman.
6 Babaho ang mga ilog; mauubos ang agos ng mga ilog
ng Ehipto at matutuyo; malalanta ang mga tambo at mga
halaman. 7 Ang mga tambo sa pampang ng Nilo, sa may
bibig ng Nilo, at ang lahat ng bukirin na pinagtaniman sa Nilo
ay matutuyo, magiging alikabok, at tatangayin ng hangin.
8 Magluluksa at iiyak ang mga mangingisda, ang lahat
ng naghagis ng mga pamingwit sa Nilo ay iiyak gaya ng
pagdadalamhati ng mga naghahagis ng kanilang lambat sa
mga tubig. 9 Mamumutla ang mga nagtatrabaho sa sinuklay
na hibla ng bulaklak pati ang mga naghahabi ng puting
tela. 10 Dudurugin ang mga gumagawa ng tela sa Ehipto;
magdadalamhati sa kanilang kalooban ang lahat ng mga
nagtatrabaho para kumita. 11 Ganap na hangal ang mga
prinsipe ng Soan. Naging walang kabuluhan ang payo ng
pinakamatalinong taga-payo ng Paraon. Paano mo nasasabi
sa Paraon, "Ako ang anak ng matatalinong tao, isang anak ng
sinaunang mga hari"? 12 Nasaan ngayon ang matatalino
mong mga tao? Hayaan mong sabihin nila sa iyo at ipahayag
kung ano ang mga plano ni Yahweh ng mga hukbo tungkol
sa Ehipto. 13 Naging hangal ang mga prinsipe ng Soan,
nalinlang ang mga prinsipe ng Memfis; niligaw nila ang Ehipto,
ang panulukang bato ng kaniyang mga tribo. 14 Nilagay ni
Yahweh sa kanilang kalagitnaan ang espiritu ng kaguluhan, at
niligaw nito ang Ehipto sa lahat ng kaniyang ginagawa, gaya
ng isang lasing na sumusuray-suray sa kaniyang suka. 15
Walang sinuman ang may magagawa para sa Ehipto, ulo
man o buntot, sanga man ng palma o tambo. 16 Sa panahon
na iyon, ang mga taga-Ehipto ay magiging tulad ng mga
babae. Manginginig sila at matatakot dahil sa nakataas na
kamay ni Yahweh ng mga hukbo na kaniyang itinataas sa
kanila. 17 Ang kalupaan ng Juda ang magiging sanhi ng
pagkasuray ng Ehipto. Sa tuwing may magpapaalala sa kanila
ng tungkol sa kaniya, matatakot sila, dahil sa mga plano na
binabalak ni Yahweh laban sa kanila. 18 Sa panahon na iyon,
magkakaroon ng limang mga lungsod sa lupain ng Ehipto na
nagsasalita ng wika sa Cana at manunumpa ng katapatan
kay Yahweh ng mga hukbo. Ang isa sa mga lungsod na iyon
ay tatawaging Ang Lungsod ng Araw. 19 Sa araw na iyon,
magkakaroon ng altar kay Yahweh sa gitna ng kalupaan
ng Ehipto, at isang batong haligi sa hangganan para kay
Yahweh. 20 Ito ay magiging tanda at patotoo kay Yahweh
ng mga hukbo sa kalupaan ng Ehipto. Kapag tumawag sila
kay Yahweh dahil sa mga nang-aapi sa kanila, magpapadala
siya sa kanila ng tagapagligtas at ng tagapagtanggol, at
kaniyang ililigtas sila. 21 Makikilala si Yahweh sa Ehipto,
at sa araw na iyon ay makikilala si Yahweh ng mga taga-
Ehipto. Sasamba sila nang may mga alay at mga handog,
at manunumpa sila kay Yahweh at kanilang tutuparin ito.
22 Pahihirapan ni Yahweh ang Ehipto, pahihirapan niya at
pagagalingin ito. Babalik sila kay Yahweh; pakikinggan niya
ang kanilang mga panalangin at pagagalingin niya sila. 23 Sa
araw na iyon, magkakaroon ng malawak na daanan mula
Ehipto hanggang Asiria, at pupunta ang mga taga-Asiria
sa Ehipto, at ang mga taga-Ehipto sa Asiria; at sasamba
ang mga taga-Ehipto kasama ng mga taga-Asiria. 24 Sa
panahon na iyon, magiging pangatlo ang Israel kasama ng
Ehipto at Asiria, isang pagpapala sa gitna ng sanlibutan;
25 pagpapalain sila ni Yahweh ng mga hukbo at sasabihin,
"Pagpalain ang Ehipto, ang aking bayan; ang Asiria, ang
gawa ng aking mga kamay; at ang Israel, ang aking mana."

20 Sa taon nang pumunta si Tartan sa Asdod, nang
pinadala siya ni Sargon ang hari ng Asiria, nilabanan
niya at sinakop ang Asdod. 2 Sa panahon na iyon, nagsalita
si Yahweh kay Isaias ang anak na lalaki ni Amoz at sinabing,
"Hubarin mo ang iyong sako sa iyong baywang, at tanggalin
mo ang iyong sandalyas". Ginawa niya ito, naglalakad ng
hubad at nakayapak. 3 Sinabi ni Yahweh, "Gaya ng lingkod
kong si Isaias na naglakad ng hubad at nakayapak ng tatlong
taon, isa iyong palatandaan at pangitain tungkol sa Ehipto
at tungkol sa Etiopia— 4 sa ganitong paraan dadalhin ng
hari ng Asiria ang mga bihag ng Ehipto, ang mga tapon ng
Etiopia, bata at matanda, hubad at nakayapak, at walang
panakip sa pigi, sa kahihiyan ng Ehipto. 5 Sila ay malulungkot
at mapapahiya, dahil sa Etiopia na kanilang pag-asa at dahil
sa Ehipto na kanilang kaluwalhatian. 6 Sa araw na iyon,
sasabihin ng mga naninirahan sa mga pampang na ito, 'Tunay
nga, ito ang naging pinaggagalingan ng ating mga pag-asa,
kung saan tayo tumakbo para masagip mula sa hari ng Asiria,
pero ngayon, paano tayo makakatakas?'"

21 Isang kapahayagan tungkol sa disyerto sa may dagat.
Gaya ng mga hanging bagyo na umiihip sa Negev
umiihip ito mula sa ilang, mula sa nakakatakot na lupain. 2
Isang nakakabagabag na pangitain ang ipinakita sa akin:
nagtataksil ang taksil, at nagwawasak ang taga-wasak.
Umakyat kayo at lumusob, Elam; lupigin ninyo, Media; ihihinto
ko ang lahat ng kaniyang paghihinagpis. 3 Kaya napupuno
ng kirot ang aking laman; kirot na gaya ng kirot ng babaeng
nanganganak ang nanaig sa akin; napaluhod ako sa aking
narinig; nabagabag ako sa aking nakita. 4 Kumakabog
ang aking puso; nanaig sa akin ang panginginig; ang gabi
na aking ninanais ay naging panginginig para sa akin. 5

Hinahanda nila ang hapag kainan, nilalatag nila ang sapin
at kumakain at umiinom; bumangon kayo, mga prinsipe, at
pahiran ninyo ng langis ang inyong mga kalasag. **6** Dahil ito
ang sinabi ng Panginoon sa akin, “Maglagay ka ng bantay
sa tore; dapat iulat niya ang kaniyang nakikita. **7** Kapag
nakakita siya ng karwahe, ng pares ng mangangabayo, ng
mga nakasakay sa asno, ng mga nakasakay sa kamelyo,
dapat siyang magbigay pansin at maging alerto.” **8** Sumisigaw
ang bantay ng tore, “Panginoon, nagbabantay ako sa tore
buong araw, bawat araw, at nakatayo ako sa aking himpilan
buong gabi.” **9** Paparating na ang mangangarwahe nang may
kasamang hukbo, mga pares ng mangangabayo. Sumisigaw
siya, “Bumagsak na, bumagsak na ang Babilonia, at nawasak
ang lahat ng rebulto ng mga diyus-diyosan na sira sa lupa.”
10 Ang aking mga giniik at mga tinahip, mga anak ko sa
aking giikan! Ipinahayag ko sa inyo ang aking narinig mula
kay Yahweh ng mga hukbo, Diyos ng Israel. **11** Isang
kapahayagan tungkol sa Duma. Ang tumatawag sa akin mula
sa Seir, “Bantay, ano na lang ang natira sa gabi? Bantay,
ano na lang ang natira sa gabi?” **12** Sinabi ng bantay ng
tore, “Paparating na ang umaga, at gayun din ang gabi: kung
magtatanong ka, magtanong ka, at bumalik ka na lang muli.”
13 Isang kapahayagan tungkol sa Arabia. Pinapalipas ninyo
ang gabi sa disyerto ng Arabia, kayong mga karawan ng
taga-Dedan. **14** Magdala ng tubig para sa mga nauuhaw;
mga naninirahan sa lupain ng Tema, salubungin nang may
dalang tinapay ang mga takas. **15** Dahil tumakas sila mula sa
espada, mula sa inilabas na espada, mula sa nakaumang
na pana, at mula sa bigat ng digmaan. **16** Dahil ito ang
sinabi ng Diyos sa akin, “Sa loob ng isang taon, gaya ng
makikita ng isang manggagawa, lahat ng kaluwalhatian ng
Kedar ay magwawakas. **17** Ilan lang sa mga mamamana, sa
mga mandirigma ng Kedar ang matitira, dahil nagsalita na si
Yahweh, ang Diyos ng Israel.”

22 Isang kapahayagan tungkol sa lambak ng pangitain:
Ano ang dahilan ng pagakyat ninyong lahat sa mga
bubungan? **2** Isang maingay na lungsod, isang bayan na
puno ng katuwaan; hindi napatay ng espada ang inyong mga
patay, at hindi sila namatay sa labanan. **3** Sama-samang
tumakas ang lahat ng inyong mga pinuno, pero nahuli sila
nang walang dalang mga pana, nahuli silang lahat at sama
samang nabihag; tumakas sila papunta sa malalayong lugar.
4 Kaya sinabi ko, “Huwag ninyo akong tingnan, mapait akong
hahagulgol; huwag niyo akong subukang aliwin dahil sa
pagkawasak ng anak na babae ng aking bayan.” **5** Dahil
ang Panginoon, ang Diyos ng mga hukbo ay may araw ng
kaguluhan, pagwasak, at kalituhan. At sa lambak ng pangitain,
magkakaroon ng pagkagiba ng mga pader, at pagtawag
ng mga tao mula sa mga kabundukan. **6** Dinala ng Elam
ang lalagyan ng palaso, kasama ang mga karwahe ng mga
lalake at mangangabayo, at hinahanda ng Kir ang kalasag.
7 Mapupuno ng karwahe ang inyong mabubuting lambak,
at magbabantay sa tarangkahan ang mga mangangabayo.
8 Tinanggal niya ang proteksiyon ng Juda; at sa panahon
na iyon ay tumingin kayo sa mga sandata ng Palasyo ng
Gubat. **9** Nakita niyo ang mga butas ng lungsod ni David, na
napakarami ng mga ito, at nag imbak kayo ng tubig mula
sa ibabang tubigan. **10** Binilang ninyo ang mga tahanan ng
Jerusalem, giniba ninyo ang mga bahay para patibayin ang
pader. **11** Gumawa kayo ng imbakan ng tubig sa pagitan
ng dalawang pader para sa tubig ng lumang tubigan. Pero
hindi ninyo isinaalang-alang ang manlilikha ng lungsod, ang
nagplano nito noon pa. **12** Ang Panginoon, si Yahweh ng mga
hukbo sa ay tumawag sa panahong iyon para sa pagtatangis,
pananaghoy, pag-aahit ng buhok sa ulo, at pagsusuot ng
sako. **13** Pero tingnan ninyo, sa halip na magdiwang at
magalak, magkatay ng baka at magpakatay ng tupa, kumain
ng karne at uminom ng alak; tayo ay kumain at uminon,
dahil bukas ay mamamatay na tayo. **14** Ipinahayag ito ni
Yahweh ng mga hukbo sa aking pandinig: “Tiyak na hindi
patatawarin ang inyong mga kasalanan na ito, kahit na
mamatay na kayo” iyon ang sinasabi ng Panginoon, Yahweh
ng mga hukbo. **15** Sinasabi ito ng Panginoon, Yahweh ng
mga hukbo, “Pumunta ka sa tagapamahala, kay Shebna, na
siyang namamahala sa tahanan na iyon, at sabihin mo, **16**
'Ano ang pagmamay-ari mo dito, sino ka, na naghukay ka
ng libingan? Naghukay ng libingan sa kaitaasan, umukit sa
bato ng sarili mong libingan!'” **17** Tingnan mo, malapit ka
nang itapon ni Yahweh, ikaw na makapangyarihan, malapit
ka na niyang itapon; hahawakan ka niya ng mahigpit. **18**
Tiyak na paiikot-ikutin ka niya, at itatapon ka sa malayong
bansa gaya ng bola. Mamamatay ka roon, at papupunta
doon ang dakila mong mga karwahe; magiging kahihiyan ka
ng tahanan ng iyong amo! **19** “Aalisin kita mula sa iyong
tungkulin at mula sa iyong himpilan. Mahihila ka pababa. **20**
Sa panahon na iyon, tatawagin ko ang aking lingkod na si
Eliakim ang anak na lalaki ni Hilkias. **21** Idadamit ko sa kaniya
ang iyong tunika at ilalagay ko sa kaniya ang iyong bigkis, at
ililipat ko ang iyong kapangyarihan sa kaniyang kamay. Siya
ang magiging ama ng mga naninirahan sa Jerusalem at sa
tahanan ng Juda. **22** Ilalagay ko sa kaniyang balikat ang
susi ng tahanan ni David; bubuksan niya, at walang sinuman
ang makapagsasara; isasara niya, at walang sinuman ang
makapagbubukas. **23** Patatatagin ko siya gaya ng isang
pako na nakabaon ng maigi, at siya ay magiging trono ng
kaluwalhatian sa tahanan ng kaniyang ama. **24** Ilalagay
nila sa kaniya ang lahat ng kaluwalhatian ng tahanan ng
kaniyang ama, ang anak at mga kaapu-apuhan, bawat maliliit
na sisidlan mula sa mga kopa papunta sa lahat ng mga
tapayan. **25** Sa panahon na iyon—ito ang kapahayagan
ni Yahweh ng mga hukbo—bibigay ang pakong kahoy na
nakabaon, mababali, at malalaglag, at mapuputol ang pabigat
na nakalagay dito—dahil nagsalita na si Yahweh.

23 Isang pahayag tungkol sa Tiro: Umungol kayo, kayong
mga barko ng Tarsis; dahil wala na kayong tahanan ni
daungan; naihayag ito sa kanila mula sa lupain ng Kittim. **2**
Mamangha, kayong mga naninirahan sa baybayin, kayong
mangangalakal ng Sidon, na naglalayag sa karagatan, na ang
mga kinatawan ang nagtutustos sa inyo. **3** At sa malawak na
katubigan ang butil ng rehiyon ng Sihor, ang ani ng Nilo ay
dinala sa Tiro; siya ang pamilihang lugar ng mga bansa. **4**
Mahiya kayo lupain ng Sidon; dahil nagsalita na ang dagat,
ang isang makapangyarihang dagat. Sinasabi niya, “hindi ako
naghirap o nanganak, ni nag-alaga ng mga batang lalaki o
nagpalaki ng mga batang babae.” **5** Kapag dumating ang
balita sa Ehipto, magdadalamhati sila tungkol sa Tiro. **6**
Tumawid kayo sa Tarsis; manangis, kayong mga naninirahan
sa baybayin. **7** Nangyari ba ito sa inyo, ang masayahing
lungsod, na nagmula sa sinaunang panahon, na dinala siya
ng kaniyang mga paa sa napakalayong dayuhan lugar para
manirahan? **8** Sino ang nagplano nito laban sa Tiro? ang
tagapagbigay ng mga korona, na ang mga negosyante ay

mga prinsipe, na ang mga mangangalakal ay silang may
karangalan sa lupa? **9** Si Yahweh ng mga hukbo ang nagplano
nito para ilagay sa kahihiyan ang kaniyang pagmamataas
at lahat ng kaniyang kaluwalhatian, para ipahiya ang lahat
ng kaniyang pinarangalan sa lupa. **10** Araruhin ninyo ang
inyong lupain, gaya ng nag-araro ng Nilo, anak na babae ng
Tarsis. Wala nang pamilihan sa Tiro. **11** Inabot ni Yahweh ang
kaniyang kamay sa karagatan, at niyanig ang mga kaharian;
nagbigay siya ng utos ukol sa Ponecia, para sirain ang
matibay na kutang tanggulan. **12** Sinabi niya, "Hindi ka na
muling makapagdiriwang, pinahirapang birheng dalagang
anak ng Sidon; bumangon ka, dumaan ka sa Sayprus; pero
kahit doon ay wala kang kapahingahan." **13** Tingnan mo ang
lupain ng mga Caldea. Wala na ang mga tao nito; ginawa
itong ilang ng mga taga-Asirya para sa mga mababangis na
hayop. Inilagay nila ang kanilang mga toreng taguan. Sinira
nila ang mga palasyo nito; Ginawa nila itong tambakan ng
mga guho. **14** Umungol kayo, kayong mga barko ng Tarsis;
dahil nasira na ang inyong kanlungan. **15** Sa araw na iyon,
makakalimutan ang Tiro nang pitumpung taon, tulad ng mga
araw ng isang hari. Pagkatapos ng pitumpung taon may
isang bagay na mangyayari sa Tiro tulad ng awit ng babaeng
bayaran. **16** Kumuha ka ng alpa, pumunta sa lungsod, ikaw
na kinalimutang taong bayaran; tugtugin mo ito ng mabuti, at
umawit ng maraming mga awit, para ikaw ay maalaala. **17**
Darating ito pagkatapos ng pitumpung taon, si Yahweh ang
tutulong sa Tiro, at babalik siya sa kaniyang pagpapaupa.
Ipagbibili niya ang kaniyang sarili sa lahat ng kaharian sa
lahat ng sulok ng mundo. **18** "Lahat ng kaniyang mga tinubo
at mga kinita ay ilalaan kay Yahweh. Hindi maiimbak ang
mga ito o maitatabi. Ang mga nananahan sa presensya ni
Yahweh— ang kaniyang paninda ay magiging pagkain sa
kanila at para magkaroon ng pangmatagalang kasuotan.

24 Masdan, malapit nang ubusin ni Yahweh ang laman
ng mundo, para sirain ito, dungisan ang ibabaw nito, at
ikalat ang mga naninirahan dito. **2** Mangyayari ito, sa mga
tao, ganun din sa mga pari; sa mga lingkod, ganun din sa
kaniyang amo; sa mga katulong na babae, ganun din sa
kaniyang among babae; sa mga mamimimili, ganun din sa
nagbebenta; sa mga pinagkakautangan, ganun din sa mga
nangungutang; sa mga tumatanggap ng tubo, ganun din
sa mga tagapagbigay ng tubo. **3** Ganap na masisira ang
mundo at ganap na huhubaran; dahil sinabi na ni Yahweh
ang salitang ito. **4** Manunuyo at malalanta ang mundo,
mabubulok at maglalaho ang mundo, mabubulok ang mga
kilalang tao sa lupa. **5** Ang mundo ay narumihan dahil
sinuway ng mga naninirahan dito ang mga batas, nilabag ang
mga kautusan, at winasak ang walang hanggang tipan. **6**
Kaya nilamon ng sumpa ang mundo, at napatunayan na ang
naninirahan dito ay maysala. Sinunog ang mga naninirahan
sa mundo, at kaunting tao lang ang natira. **7** Natuyo ang
bagong alak, nabulok ang ubasan, lahat ng masasayang puso
ay naghihinagpis. **8** Huminto ang masayang tunog ng mga
tamburin, at ang maingay at magulong pagsasaya ng mga
nagdidiwang; ang kagalakan ng mga lira ay naglalaho. **9** Hindi
na sila umiinom ng alak at nag-aawitan, at mapait ang alak sa
mga umiinom nito. **10** Bumagsak ang lungsod ng kaguluhan;
sarado at walang laman ang bawat bahay. **11** Sa bawat
lansangan ay may umiiyak dahil sa alak; nagdilim ang lahat ng
kagalakan, ang kasiyahan sa lupa ay naglaho. **12** Isang lagim
na lungsod ang naiwan, at ang tarangkahan ay basag sa
pagkawasak. **13** Dahil ito ang mangyayari sa buong mundo
sa kalagitnaan ng mga bansa, gaya ng pagpalo sa puno ng
olibo, gaya ng pamumulot ng mga natira nang matapos ang
pag-ani ng ubas. **14** Ilalakas nila ang kanilang mga boses
at isisigaw ang kapurihan ni Yahweh, at magagalak silang
sisigaw mula sa dagat. **15** Kaya sa silangan luluwalhatiin si
Yahweh, at sa maliliit na mga pulo ng dagat magbigay ng
kaluwalhatian sa pangalan ni Yahweh, ang Diyos ng Israel.
16 Mula sa pinakamalayong bahagi ng mundo aming narinig
ang mga awit, "Kaluwalhatian sa matuwid!" Pero sinabi ko,
"Sinayang ko lang, sinayang ko lang, kasawian ay sa akin!
Ang taksil ay gumagawa ng pagtataksil; oo, ang taksil ay
gumagawa ng matinding pagtataksil." **17** Matinding takot,
ang hukay, at ang patibong ang sasainyo, mga naninirahan
sa mundo. **18** Siyang tumakas mula sa tunog ng takot ang
mahuhulog sa hukay, at siyang umahon sa kalagitnaan ng
hukay ay mahuhuhli sa silo. Magbubukas ang bintana ng
kalangitan, at ang pundasyon ng mundo ay mayayanig. **19**
Ang mundo ay ganap na masisira. ang mundo ay mahahati
sa gitna; ang mundo ay marahas na mayayanig. **20** Ang
mundo ay magsusuray-suray tulad ng isang lasing na lalaki at
gumigiwang-giwang at pabalik-ballik tulad ng isang duyan.
Ang kasalanan nito ay magiging mabigat dito, at babagsak
ito at hindi na muling babangon. **21** Darating ang araw na
paparusahan ni Yahweh ang hukbo na dakila sa kataas-
taasan, at mga hari ng mundo sa lupa. **22** Sila ay sama-
samang titipunin, mga bilanggo sa hukay, at ikukulong sa
isang bilangguan; at pagkatapos ng maraming araw sila ay
hahatulan. **23** At ang buwan ay mahihiya, at ang araw ay
mapapahiya, dahil si Yahweh ng mga hukbo ay maghahari
sa Bundok Sion at sa Jerusalem, at sa harap ng kaniyang
nakatatanda sa kaluwalhatian.

25 Yahweh, ikaw ang aking Diyos; dadakilain kita, pupurihin
ko ang pangalan mo; dahil gumawa ka ng mga
kahanga-hangang bagay, mga bagay na matagal mo nang
binalak, sa ganap na katapatan. **2** Dahil ginawa mong isang
tambakan ang lungsod, isang pinatibay na lungsod, isang
guho at ang isang tanggulan ng mga dayuhan na maging
walang lungsod. **3** Kaya ang malalakas na tao ay luluwalhatiin
ka; matatakot ang lungsod ng mga walang-awang bansa. **4**
Dahil ikaw ay proteksyon sa mahirap, isang tagabantay para
sa mga nangangailangan na nasa pagkabalisa, isang silungan
mula sa bagyo, isang lilim mula sa init, kapag ang ihip ng
isang walang awa ay tulad ng isang bagyo na laban sa pader.
5 Gaya ng init sa tagtuyo, patatahimikin mo ang ingay ng mga
dayuhan; gaya ng init sa lilim ng ulap, ang awit ng walang-
awa ay ibababa. **6** Sa bundok na ito maghahanda si Yahweh
ng mga hukbo para sa lahat ng mga tao ng isang pista ng
matatabang bagay, ng mga piling alak, ng malalambot na
karne, isang pista ng mga pinakamainam na alak. **7** Sisirain
niya sa bundok na ito ang tumatakip sa lahat ng mamayan,
ang bahay na hinabi sa lahat ng mga bansa. **8** Lulunukin niya
ang kamatayan habang buhay, at ang Panginoong Yahweh ay
pupunasan ang mga luha mula sa lahat ng mga mukha; ang
mga kahihiyan ng kaniyang bayan ay aalisin niya sa mundo,
dahil sinabi na ito ni Yahweh. **9** Sasabihin ito sa araw na iyon.
Masdan, ito ang ating Diyos, hinintay natin siya at ililigtas
niya tayo. Ito si Yahweh; Naghintay tayo para sa kaniya,
magagalak tayo at magdidiwang sa kaniyang kaligtasan."
10 Dahil dito sa bundok na ito mamamalagi ang kamay ni
Yahweh; at tatapakan ang Moab sa kaniyang lugar, kahit na

ang dayami na yinapakan sa isang pataba na puno ng dumi.
11 Iuunat nila ang kanilang mga kamay sa gitna nito; gaya ng
manlalangoy na inuunat ang kaniyang kamay para lumangoy;
pero ibababa ni Yahweh ang kanilang kayabangan kahit
na nagpupumiglas ang kanilang mga kamay. **12** Ang iyong
mataas na kuta ng pader ay ibaba niya sa lupa, sa alikabok.

26 Sa araw na iyon ang awit na ito ay aawitin sa lupain
ng Juda: Mayroon tayong malakas na lungsod; ginawa
ng Diyos ang kaligtasan nitong mga pader at mga kuta.
2 Buksan ang mga tarangkahan, para ang matuwid na
bansa na nananatiling tapat na nananampalataya ay maaring
makapasok. **3** Nanatili sa iyo ang kaisipan, pananatalihin
mo siya sa ganap na kapayapaan, dahil nagtitiwala siya sa
iyo. **4** Magtiwala kay Yahweh magpakailanman; dahil kay
Yah, Yahweh, ay ang walang hanggang tanggulan. **5** Dahil
ibabagsak niya ang mga namumuhay ng mapagmataas;
ang matibay na lungsod ay ibaba niya, kaniyang ibababa
sa lupa; ipapantay niya ito sa alikabok. **6** Tatapakan ito sa
pamamagitan ng mga paa ng mahirap at ang pagtutungtungan
ng nangangailangan. **7** Ang daan ng matuwid ay patag,
Siyang Matuwid; ginawa mong tuwid ang daan ng mga
matuwid. **8** Oo, sa paraan ng iyong paghuhukom, Yahweh,
kami ay maghihintay para sa iyo; ang iyong pangalan at iyong
reputasyon ay aming ninanais. **9** Nananabik ako sa iyo sa
gabi; oo, ang espiritu sa aking kalooban ay masigasig kang
hinahanap. Dahil kapag dumating ang iyong paghuhukom,
ang mga naninirahan sa mundo ay malalaman ang tungkol
sa katuwiran. **10** Hayaang makita ng masama ang iyong
kabutihan, pero hindi niya matututunan ang katuwiran. Sa
lupain ng katapatan siya ay gumagawa ng kasamaan at hindi
nakikita ang kadakilaan ni Yahweh. **11** Yahweh, nakataas ang
iyong kamay, pero hindi nila ito napapansin. Pero makikita nila
ang iyon kasigasigan para sa mga tao at sila ay mapapahiya,
dahil ang apoy ng iyong mga kaaway ay lalamunin sila. **12**
Yahweh, ikaw ay magbibigay ng kapayaan para sa amin, dahil
tunay nga, tinapos mo na ang lahat ng aming mga gawain
para sa amin. **13** Yahweh aming Diyos, ang ibang mga
pinuno maliban sa iyo ay namuno sa amin, pero pangalan mo
lamang ang aming pinupuri. **14** Sila ay patay, hindi na sila
mabubuhay; pumanaw na sila, hindi na sila muling babangon.
Tunay nga, na dumating ka sa paghuhukom at winasak
sila, at pinatay ang bawat alaala nila. **15** Pinaunlad mo ang
bansa, Yahweh, pinaunlad mo ang bansa; pinarangalan ka;
pinalawak mo ang mga hangganang ng lupain. **16** Yahweh,
sa kanilang kaguluhan tumingin sila sa iyo; nagsabi rin sila ng
mga bulong laban sa masama nang ang iyong pagtutuwid ay
nasa kanila. **17** Tulad ng isang babaeng buntis na malapit na
ang oras ng panganganak, siya ay nasa kirot at sumisigaw
sa sakit ng panganganak; kaya kami ay nasa harapan mo,
Panginoon. **18** Nakapagdalang-tao na kami, Nakapaghilab na
kami sa panganganak, pero para bang kami ay nanganak
lang ng hangin. Hindi namin nadala sa mundo ang kaligtasan,
at ang mga naninirahan sa mundo ay hindi bumagsak. **19**
Ang iyong patay ay mabubuhay; ang aming mga patay na
katawan ay babangon. Ang mga namalagi sa alikabok; gising
na at umawit ng may galak dahil ang iyong hamog ay hamog
ng halamang damo, at ang mundo ay ibabagsak ang patay,
ang mga sisilain. **20** Aking bayan, pumasok sa inyong mga
silid at isara ang pinto; panandaliang magtago, hanggang
ang galit ay lumipas na. **21** Tingnan ninyo, dahil, si Yahweh
ay parating na mula sa kaniyang lugar para parusahan ang
mga naninirahan sa mundo dahil sa kanilang kasalanan;
ihahayag ng mundo ang pagdanak ng kaniyang dugo, at hindi
na itatago ang kaniyang patay.

27 Sa araw na iyon si Yahweh at ang kaniyang matigas,
malaki at mabalasik na espada ay parurusahan ang
Leviatan, ang madulas na ahas, ang Leviatan na namamaluktot
na ahas, at papatayin niya ang halimaw na nasa dagat.
2 Sa araw na iyon: Isang ubasan ng alak, aawit nito. **3**
"Ako si Yahweh, ang tagapag-ingat nito; dinidiligan ko ito
bawat sandali; para walang manakit dito, binabantayan ko
ito sa gabi at araw. **4** Hindi ako galit, dahil mayroon mga
dawag at tinik! Sa digmaan nagmamartsa ako laban sa
kanila; susunugin ko silang lahat ng magkakasama; **5** kung
hahawakan nila ng maiigi ang aking pag-iingat at makipag
kasundo sa akin; hayaan silang makipag kasundo sa akin. **6**
Sa darating na araw, lalalim ang ugat ni Jacob; at ang Israel
ay mamumulaklak at uusbong; at pupunuin nila ng bunga ang
ibabaw ng lupa." **7** Nilusob ba ni Yahweh si Jacob at Israel
gaya ng pagsugod niya sa mga bansa? Si Jacob ba at Israel
ay pinatay gaya ng pagpatay sa bayan na kanilang pinatay? **8**
Sa wastong panukat ikaw ay nakipaglaban, itinaboy si Jacob
at ang Israel palayo; hinayaan mo silang matangay palayo sa
pamamagitan ng iyong matinding hangin, sa araw ng hanging
silanganan. **9** Sa ganitong paraan, ang matinding kasalanan
ni Jacob ay mapapawalang sala, dahil ito ang magiging
buong bunga sa pagtalikod niya sa kaniyang kasalanan:
Gagawin niyang tisa at ginawang pulbos ang lahat ng altar na
bato at walang mga poste ni Asera o mga altar ng insenso
ang mananatiling nakatayo. **10** Dahil winasak ang matibay
na lungsod, ang tahanan ay iniwanan at pinabayaan tulad
ng ilang. Doon isang guya ang nanginginain, at doon siya
nagpahinga at kinain ang mga sanga nito. **11** Kapag nalanta
ang mga sanga, sila ay puputulin. Dadating ang mga babae
at gagawa ng apoy sa pamamagitan ng mga ito, dahil ang
mga ito ay mga taong walang pang-unawa. Sa gayon ang
kanilang manlilikha ay hindi mahahabag sa kanila, at siyang
gumawa sa kanila ay hindi maaawa sa kanila. **12** Mangyayari
sa araw na iyon na ihihiwalay ni Yahweh ang dumadaloy na
agos ng Ilog ng Eufrates, hanggang sa batis ng Ehipto, at isa-
isa kayong titipunin, bayan ng Israel. **13** Sa araw na iyon
hihipan ang malaking trumpeta; at ang mga nawasak mula sa
lupain ng Asirya ay dadating, at ang mga itinakwil sa lupain
ng Ehipto, sila ay sasamba kay Yahweh sa banal na bundok
ng Jerusalem.

28 Kaawaan ang ipinagyayabang na kwintas na bulaklak
ng mga lasenggo ng Efraim at sa kumukupas na
bulaklak ng kanyang maluwalhating kagandahan, na nasa
tuktok ng masaganang lambak ng mga lango sa alak! **2**
Masdan ninyo, may isang makapangyarihan at malakas
na tao mula sa Panginoon; gaya ng isang ulan ng yelo,
isang namiminsalang bagyo, gaya ng isang laganap na
napakalakas na ulan. Papaluin niya ang daigdig ng kanyang
kamay. **3** Ang ipinagmamayabang na kwintas na bulaklak ng
mga lasenggo ng Efraim ay tatapakan. **4** Ang kumukupas
na bulaklak ng kanyang maluwalhating kagandahan, na
nasa tuktok ng mayamang lambak, ay magiging gaya ng
unang hinog na igos bago magtag-araw, na kapag nakita ito
ng isang tao, habang ito ay nasa kamay pa lamang niya,
nilulunok na niya ito. **5** Sa araw na iyon si Yahweh na
pinuno ng mga hukbo ng mga anghel ay magiging isang

magandang korona at isang putong ng kagandahan para
sa mga natitira pa sa kanyang bayan, 6 isang espiritu ng
katarungan para sa kanya na nakaupo sa paghuhukom, at
lakas para sa mga nagpapaatras sa kanilang mga kaaway sa
kanilang mga tarangkahan. 7 Pero kahit na ang mga ito ay
humahapay-hapay sa alak, at nagpapasuray-suray sa inuming
matapang. Ang pari at ang propeta ay humahapay-hapay sa
malakas na alak, at nalululon sila ng alak. Nagpapasuray-
suray sila sa malakas na alak, nagsusuray-suray sa pangitain
at humahapay-hapay sa pagpasya. 8 Tunay nga, lahat ng
mesa ay natatakpan ng suka, kung kaya't walang malinis
na lugar. 9 Kanino niya ituturo ang kaalaman, at kanino
niya ipapaliwanag ang mensahe? Sa mga naawat na sa
pagsuso sa ina o sa mga kakaawat pa lamang mula sa mga
dibdib? 10 Sapagkat ito ay utos pagkaraan ng utos, utos
pagkaraan ng utos; panuntunan pagkaraan ng panuntunan,
panuntunan pagkaraan ng panuntunan; kaunti dito, kaunti
doon. 11 Tunay nga, gamit ang mapanuyang mga labi at
isang banyagang dila, magsasalita siya sa bayang ito. 12
Sa nakalipas sinabi niya sa kanila "Ito ang kapahingahan,
bigyan ng kapahingahan ang siyang napapagod; at ito ang
pagpapanariwa," pero ayaw nilang makinig. 13 Kaya ang
salita ni Yahweh ay mapapasakanila, utos pagkaraan ng
utos; panuntunan pagkaraan ng panuntunan, panuntunan
pagkaraan ng panuntunan; kaunti dito, kaunti doon; nang
sa gayon sumulong sila at mabuwal, at masaktan, mahulog
sa bitag at mabihag. 14 Kaya makinig sa salita ni Yahweh,
kayo na nangungutya, na namamahala sa bayang ito sa
Jerusalem. 15 Sinabi ninyo, "Nakipagtipan kami sa kamatayan;
nakipagkasundo kami sa Sheol. Kaya kapag dumaan ang
umaapaw na paghatol, hindi nito kami aabutan, sapagkat
ginawa naming kanlungan ang isang kasinungalingan, at
sa kabulaanan kami ay nagtago." **(Sheol h7585)** 16 Kaya
sinasabi ni Yahweh, "Tingnan ninyo: Maglalagay ako ng
isang pundasyong bato sa Sion, isang subok na bato, isang
tanging panulukang bato, isang tiyak na pundasyon. Siya
na naniniwala ay hindi mapapahiya. 17 Gagawin kong
panukat na kahoy ang katarungan, at panukat na hulog ang
katuwiran. Tatangayin ng ulan na yelo ang tanggulan ng mga
kasinungalingan, at tatabunan ng mga tubig baha ang taguan.
18 Mawawalang bisa ang inyong tipan sa kamatayan, at ang
kasunduan ninyo sa Sheol ay hindi magkakabisa. Kapag
dumaan ang rumaragasang baha, tatabunan kayo nito. **(Sheol
h7585)** 19 Tuwing dumadaan ito, aanurin kayo nito, at tuwing
umaga dadaan ito at sa araw at sa gabi ay darating ito. Kapag
naunawaan ang mensahe, ito ay magdudulot ng matinding
takot. 20 "Dahil napakaikli ng kama para makapag-unat ang
isang tao, at napakakitid ng kumot para talukbungan niya ang
kanyang sarili." 21 Aakyat si Yahweh tulad ng sa Bundok
ng Perazim; gigisingin niya ang kanyang sarili tulad ng sa
lambak ng Gideon para gawin ang kanyang gawain, ang
kanyang kakaibang trabaho, at isakatuparan ang kanyang
kakaibang gawa. 22 Kaya ngayon huwag kayong mang-inis
o ang mga gapos ninyo ay hihigpitan. Nakarinig ako mula
sa Panginoon, Yahweh na pinuno ng mga hukbo ng mga
anghel, isang kautusan ng pagkawasak sa daigdig. 23 Bigyan
ninyo ng pansin at makinig sa aking tinig; bigyan ninyo ng
masusing pansin at makinig sa aking mga salita. 24 Ang
magsasaka ba na buong araw nag-aararo para maghasik, ay
nag-aararo lang ng lupa? Patuloy ba niyang binubungkal at
sinusuyod ang bukid? 25 Kapag naihanda na niya ang lupa,
hindi ba niya ikinakalat ang buto ng anis, inihahasik ang linga,
inilalagay ang trigo sa mga hanay at ang sebada sa tamang
lugar, at ang espelta sa mga gilid nito? 26 Tinatagubilinan
siya ng Diyos; tinuturuan niya siya nang may karunungan.
27 Higit pa rito, ang linga ay hindi ginigiik gamit ang isang
paragos, ni pinapagulungan ang linga ng gulong ruweda ng
karitela; pero ang anis ay binabayo ng isang kahoy, at ang
linga ng isang pamalo. 28 Ang butil ay ginigiling para sa
tinapay pero hindi napakapino, at kahit na ikinakalat ito ng
mga gulong ng kanyang karitela at ng kanyang mga kabayo,
hindi ito dinudurog ng kanyang mga kabayo. 29 Ito rin ay
nanggagaling mula kay Yahweh na pinuno ng mga hukbo ng
mga anghel, na kahanga-hanga sa pagpapayo at mahusay
sa karunungan.

29 Kaawa-awa kay Ariel, Ariel, ang lungsod na
pinagkampohan ni David! Magdagdag ng taon sa taon;
hayaang dumating ang mga pista. 2 Pero sasalakayin ko
ang Ariel, at siya ay magluluksa at mananaghoy; siya ay
magiging tulad ng Ariel sa akin. 3 Magkakampo ako laban
sa inyo sa paligid ninyo at lulusob laban sa inyo gamit ang
isang tulos, at magtatatag ng mga armas pagkubkob laban sa
inyo. 4 Ibabagsak kayo at magsasalita kayo mula sa lupa;
ang pananalita ninyo ay magiging mababa mula sa alabok.
Ang tinig ninyo ay magiging tulad ng isang multo mula sa
lupa, at ang pananalita ninyo ay magiging napakahina mula
sa alabok. 5 Ang kawan ng mga sumasalakay sa inyo ay
magiging tulad ng maliliit na alikabok at ang maraming mga
malulupit tulad ng ipa na naglalaho. Mangyayari ito nang
biglaan, sa isang saglit. 6 Paparusahan kayo ni Yahweh
na pinuno ng mga hukbo ng mga anghel na may kulog,
lindol, malakas na ingay, ng malalakas na mga hangin at
matinding bagyo, at mga liyab ng isang lumalamong apoy. 7
Ito ay magiging tulad ng isang panaginip, isang pangitain ng
gabi: Lalabanan si Ariel at ang kanyang kutang tanggulan
ng isang kawan ng lahat ng mga bansa. Sasalakayin siya
at ang kanyang mga tanggulan para siluhin siya. 8 Ito ay
tulad ng isang nagugutom na tao na nananaginip na siya ay
kumakain, pero nang siya ay gumising, walang laman ang
kanyang tiyan. Ito ay tulad ng nananaginip na uhaw na tao
na umiinom, pero nang siya ay gumising, siya ay nahihilo,
dahil ang kanyang pagka-uhaw ay hindi mapawi. Oo, ganoon
ang mangyayari sa kawan ng mga bansa na lumalaban sa
Bundok ng Sion. 9 Pahangain ninyo ang inyong mga sarili
at mamangha; bulagin ninyo ang inyong sarili at mabulag!
Malasing kayo, pero hindi sa alak; magsuray-suray kayo, pero
hindi sa serbesa. 10 Dahil ibinuhos sa inyo ni Yahweh ang
espiritu ng mahimbing na tulog. Isinara niya ang inyong mga
mata, mga propeta, at tinakpan ang inyong mga ulo, mga
manghuhula. 11 Ang lahat ng mga paghahayag ay naging
sa inyo tulad ng mga salita sa isang aklat na selyado, na
maaaring ibigay ng mga tao sa isang may pinag-aralan, na
sinasabing "Basahin mo ito". Sinasabi rin niya, "Hindi maaari,
dahil ito ay selyado." 12 Kung ang aklat na ito ay ibinigay
sa isa na hindi makabasa, na sinasabing. "Basahin mo ito",
sinasabi niya, "hindi ako makabasa". 13 Sinabi ng Panginoon,
"Ang bayang ito ay lumalapit sa akin gamit ang kanilang
bibig at pinararangalan ako gamit ang kanilang mga labi,
pero malayo ang kanilang puso sa akin. Ang pagpaparangal
nila sa akin ay isang kautusan na itinuro ng mga tao. 14
Kaya nga, tingnan ninyo, magpapatuloy akong gumawa ng
kamangha-manghang bagay sa mga taong ito, kababalaghan
kasunod ng isa pang kababalaghan. Ang karunungan ng

kanilang matatalinong tao ay mawawala, at ang pang-unawa
ng kanilang mga nakakaunawang mga tao ay maglalaho."
15 Kaawa-awa ang mga lubos na itinatago ang kanilang
mga plano mula kay Yahweh, at na ang kanilang mga gawa
ay nasa kadiliman. Sinasabi nila, "Sino ang nakakakita sa
atin, at sino ang nakakakilala sa atin? **16** Ibinabaligtad
ninyo ang mga bagay! Dapat bang ituring ang magpapalayok
na tulad ng luwad, para sabihin na ang bagay na ginawa
niya ay tungkol sa kanya na siyang gumawa nito, "Hindi
niya ako ginawa," o ang bagay na hinubog ay sasabihin sa
kanyang manghuhubog, "Hindi niya nauunawaan?" **17** Hindi
magtatagal, magiging isang bukid ang Lebanon, at ang bukid
ay magiging isang gubat. **18** Sa araw na iyon, maririnig ng
bingi ang mga salita ng aklat, at ang mga mata ng bulag
ay makakakita mula sa malalim na kadiliman. **19** Muling
magagalak kay Yahweh ang mga api, at magagalak sa Ang
Banal ng Israel ang mga mahihirap. **20** Mawawala na ang
malupit, at maglalaho ang mapangutya. Aalisin ang lahat ng
mga mahilig gumawa ng kasamaan, **21** na sa pamamagitan
ng isang salita ay pinapalabas na may sala ang isang tao.
Naglalatag sila ng isang silo para sa kanya na naghahanap
ng katarungan sa tarangkahan at ibinababa ang matuwid sa
pamamagitan ng walang laman na mga kasinungalingan. **22**
Kaya nga ito ang sinasabi ni Yahweh tungkol sa sambahayan
ni Jacob — si Yahweh, na tumubos kay Abraham, "Hindi na
mapapahiya si Jacob, ni mamumutla ang kanyang mukha. **23**
Pero kapag nakita niya ang kanyang mga anak, na gawa ng
aking mga kamay, gagawin nilang banal ang aking pangalan.
Gagawin nilang banal ang pangalan ng Banal ni Jacob at
hahanga sila sa Diyos ng Israel. **24** Ang mga nagkamali sa
kanilang iniisip ay magkakaroon ng pang-unawa, ang mga
mareklamo ay matututo ng kaalaman. "

30 "Kaawa-awa ang mga suwail na anak," ito ang pahayag
ni Yahweh. "Gumagawa sila ng mga plano, pero hindi
mula sa akin; gumagawa sila ng mga alyansa sa mga ibang
bansa, pero hindi sila ginabayan ng aking Espiritu, kaya
nagdadagdag sila ng kasalanan sa kasalanan. **2** Pumunta sila
sa Ehipto, pero hindi hiningi ang aking direksyon. Naghahanap
sila ng proteksyon mula sa Faraon at kumubli sa anino ng
Ehipto. **3** Kaya nga ang proteksyon ni Faraon ay magiging
kahihiyan ninyo, at ang kublihan sa lilim ng Ehipto, ay inyong
kahihiyan, **4** kahit na nasa Zoan ang kanilang mga prinsipe,
at ang kanilang mga mensahero ay dumating sa Hanes.
5 Mapapahiya silang lahat dahil sa bayan na hindi sila
matulungan, na hindi tulong o saklolo, kundi kahihiyan, at
isa pang kadungisan. **6** Isang pagpapapahayag tungkol sa
mga halimaw ng Negev: Sa iba't ibang dako ng lupain ng
kaguluhan at panganib, ng babaeng leon at ng lalaking leon,
ang ulupong at ang umaapoy na dragon, ikinakarga nila
ang kanilang mga kayamanan sa likod ng mga asno, at ang
kanilang yaman sa mga umbok ng mga kamelyo, patungo
sa isang grupo ng mga tao na hindi sila matutulungan. **7**
Dahil ang tulong ng Ehipto ay walang halaga; kaya nga
tinawag ko siyang Rahab, na walang ginagawa. **8** Ngayon
humayo kayo, isulat ninyo sa kasama sila sa isang bato,
at itala ito sa isang balumbon, para mapanatili ito para sa
darating na panahon bilang isang katibayan. **9** Dahil ang mga
ito ay mga suwail na bayan, mga sinungaling na bata, mga
bata na hindi nakikinig sa tagubilin ni Yahweh. **10** Sinasabi
nila sa mga manghuhula, "Huwag kayong manghula", at
sa mga propeta, "Huwag kayong magpahayag sa amin ng
tuwirang katotohanan; magsabi kayo sa amin ng mga bagay
na magandang pakinggan; magpahayag ng mga panlilinlang;
11 lumiko mula sa daan; lumiko mula sa landas; alisin Ang
Diyos na Banal ng Israel mula sa aming harapan." **12** Kaya
nga sinasabi ng Diyos na Banal ng Israel, "Dahil tinatanggihan
ninyo ang salitang ito at nagtitiwala kayo sa pang-aapi at
panlilinlang at umaasa dito, **13** kaya ang kasalanang ito ay
magiging sa inyo tulad ng isang sirang bahagi na handa nang
bumagsak, tulad ng isang umbok sa isang mataas na pader
na kung saan ang kanyang pagbagsak ay mangyayari nang
biglaan, sa isang saglit. **14** Babasagin niya ito na parang
ang sisidlan ng isang magpapalayok na nabasag; hindi niya
ititira ito, kung kaya't walang matatagpuan sa mga piraso
nito ng isang matalas na piraso na maaaring gamitin para
kayurin ang apoy mula sa apuyan, o salukin ang tubig mula
sa malaking imbakan ng tubig. **15** Dahil ito ang sinasabi ng
Panginoong Yahweh, Ang Banal ng Israel, "Sa panunumbalik
at pagpapahinga kayo ay maliligtas; sa katahimikan at sa
pagtitiwala ang inyong magiging kalakasan. Pero hindi kayo
pumapayag. **16** Sinabi ninyo, 'Hindi, dahil tatakas kami sakay
ng mga kabayo,' kaya tatakas nga kayo; at, ' Sasakay kami sa
matutulin na mga kabayo,' kaya ang mga hahabol sa inyo ay
magiging matulin. **17** Isang libo ang tatakas sa banta ng isa;
sa banta ng lima tatakas kayo hanggang ang mga nalalabi sa
inyo ay magiging tulad ng isang poste ng bandila sa tuktok ng
isang bundok, o tulad ng isang bandila sa isang burol." **18**
Gayunman naghihintay si Yahweh na maging mapagbigay-
biyaya sa inyo. Kaya nga siya ay itataas, handa na bigyan
kayo ng awa. Dahil si Yahweh ay isang Diyos ng katarungan;
pinagpala ang lahat na naghihintay sa kanya. **19** Dahil isang
pangkat ng mga tao ang maninirahan sa Sion, sa Jerusalem,
at hindi na kayo iiyak. Tiyak na magbibigay-biyaya siya sa
inyo sa tunog ng inyong pag-iyak. Kapag narinig niya ito,
sasagot siya sa inyo. **20** Kahit na binibigyan kayo ni Yahweh
ng tinapay ng kahirapan at tubig ng kalungkutan, kahit gayon,
hindi na itatago ng inyong guro ang kanyang sarili, pero
makikita ninyo ang inyong guro sa sarili ninyong mga mata.
21 Maririnig ng inyong mga tainga ang salita sa inyong likuran
na nagsasabing, "Ito ang daan, lakaran ninyo ito," kapag
lumiko kayo sa kanan o kapag lumiko kayo sa kaliwa. **22**
Lalapastanganin ninyo ang inyong mga inukit na imahe na
nababalutan ng pilak at ang inyong mga pigurang hinulma sa
ginto. Itatapon ninyo ang mga iyon tulad ng isang pasador.
Sasabihin ninyo sa kanila, "Umalis kayo dito." **23** Ibibigay
niya ang ulan para sa inyong binhi kapag maghahasik kayo
sa lupa, at tinapay na masagana mula sa lupa. At magiging
masagana ang mga pananim. Sa araw na iyon, ang inyong
mga baka ay manginginain ng damo sa mga malawak na
mga pastulan. **24** Ang mga baka at mga asno, na nag-aararo
ng lupa, ay kakain ng tinimplahang pagkain na tinahip ng
isang pala at isang pangkalaykay. **25** Sa bawat mataas na
bundok at sa bawat mataas na burol, magkakaroon ng mga
umaagos na batis at mga sapa ng mga tubig, sa araw ng
walang habas na pagpatay sa panahon na bumabagsak
ang mga tore. **26** Ang liwanag ng buwan ay magiging tulad
ng liwanag ng araw, at ang liwanag ng araw ay magiging
pitong beses na mas maliwanag, tulad ng liwanag ng araw ng
pitong araw. Bibigkisin ni Yahweh ang pagkabali ng kanyang
bayan at pagagalingin ang mga sugat ng kanyang panunugat
sa kanila. **27** Masdan ninyo, ang pangalan ni Yahweh ay
dumarating mula sa malayong lugar, lumiliyab sa kanyang
galit at nasa makapal na usok. Ang kanyang labi ay puno

ng matinding galit, at ang kanyang dila ay tulad ng isang
lumalamon na apoy. **28** Ang kanyang hininga ay tulad ng
isang umaapaw na malakas na agos na umaabot pataas
sa gitna ng leeg, para salain ang mga bansa ng salaan ng
pagkawasak. Ang kanyang hininga ay isang kabisada sa mga
panga ng mga tao para dulutin silang magpagala-gala. **29**
Magkakaroon kayo ng awitin sa gabi kapag ipinagdiriwang
ang isang banal na pista, at kagalakan ng puso, kapag ang
isa ay pumunta dala ang isang plauta sa bundok ni Yahweh,
sa Bato ng Israel. **30** Ipaparinig ni Yahweh ang karangyaan ng
kanyang tinig at ipapakita ang galaw ng kanyang bisig nang
may silakbo ng galit at mga liyab ng apoy, kasama ng bagyo
na may malakas na hangin, ulan kasama ng unos, at mga
yelo. **31** Dahil, sa tinig ni Yahweh, mawawasak ang Asiria;
sila ay hahampasin niya ng baston. **32** At bawat paghampas
ng inilaang pamalo na ipapatama ni Yahweh sa kanila ay
sasamahan ng musika ng mga tamburin at mga alpa habang
sila ay ginigiyera at nilalabanan niya. **33** Dahil may isang
lugar ng pagsusunugan ang matagal nang inihanda. Tunay
nga, ito ay inihanda para sa hari, at ginawa ito ng Diyos na
malalim at malawak. Handa na ang salansanan na may apoy
at maraming kahoy. Sisindihan ito ng hininga ni Yahweh, na
tulad ng isang batis ng asupre.

31 Nakaaawa ang mga bumababa sa Ehipto para humingi
ng tulong at umaasa sa mga kabayo, at magtitiwala sa
mga karwahe (dahil sila ay marami) at sa mangangabayo
(dahil sila ay hindi mabilang). Pero hindi nila isinasaalang-
alang ang Banal ng Israel, ni hinahanap nila si Yahweh! **2**
Gayunman siya ay marunong, at nagdadala siya ng sakuna
at hindi niya binabawi ang kaniyang mga salita. At siya
ay babangon laban sa masamang sambahayan at laban
sa mga alipin na nakagawa ng kasalanan. **3** Ang Ehipto
ay isang tao at hindi Diyos, ang kanilang mga kabayo ay
laman at hindi espiritu. Kapag inunat ni Yahweh ang kaniyang
kamay, parehas na matitisod ang tumulong, at mahuhulog ang
tinulungan; parehas silang maglalaho. **4** Ito ang sinasabi sa
akin ni Yahweh, “Tulad ng isang leon, kahit ang batang leon,
na umaatungal sa gutay-gutay na biktima nito, pagkatapos
na ang isang pangkat ng mga pastol ay tinawag laban dito,
pero hindi ito manginginig sa kanilang mga tinig, ni tatakas sa
kanilang ingay; kaya si Yahweh ng mga hukbo ng mga anghel
ay bababa para lumaban sa Bundok ng Sion, sa burol na
iyon. **5** Tulad ng mga ibon na lumilipad, si Yahweh ng mga
hukbo ng mga anghel ay pangangalagaan ang Jerusalem;
mangangalaga at magliligtas siya habang dumadaan dito at
pinapanatili ito. **6** Bumalik kayo sa kaniya kayong malalim na
tumalikod, bayan ng Israel. **7** Dahil sa araw na iyon aalisin
ng bawat isa ang kaniyang mga diyus-diyosang pilak at ang
kaniyang mga diyus-diyosang ginto na makasalanang ginawa
ng inyong sariling mga kamay. **8** Babagsak ang Asiria sa
pamamagitan ng espada, isang espada na hindi ginawa
ng tao ang papatay sa kaniya. Makatatakas siya mula sa
espada, at ang kaniyang mga binata ay pipiliting gumawa
nang mabibigat na trabaho. **9** Panghihinaan sila ng loob
dahil sa takot, at ang kaniyang mga prinsipe ay matatakot sa
pagtanaw nila ng bandilang pandigma ni Yahweh.” - Ito ang
pagpapahayag ni Yahweh, na ang apoy ay nasa Sion at ang
pugon niya ay nasa Jerusalem.

32 Pagmasdan mo, isang hari ang maghahari sa katuwiran,
at mga prinsipe ang mamumuno sa katarungan. **2**
Bawat isa ay magiging tulad ng isang kanlungan sa hangin
at isang kublihan sa bagyo, tulad ng tubig sa batis sa
isang tuyong lugar, tulad ng lilim ng isang malaking bato sa
isang lupain ng kapaguran. **3** Pagkatapos ang mga mata
ng nakakikita ay hindi lalabo, at ang mga tainga ng mga
nakaririnig ay makakarinig ng mabuti. **4** Ang walang pag-iingat
ay mag-iisip ng mabuti na may pagkaunawa, at ang nauutal
ay magsasalita ng malinaw at madali. **5** Hindi magtatagal
ang hangal ay tatawaging marangal, ni ang mandaraya ay
tatawaging may prinsipyo. **6** Dahil nagsasalita ang hangal ng
kahangalan, at ang kaniyang puso ay nagpaplano ng masama
at hindi maka-diyos na gawain, at nagsasalita siya ng mali
laban kay Yahweh. Ginugutom niya ang gutom, at inuuhaw
niya ang mga uhaw. **7** Ang mga paraan ng mandaraya ay
masama. Mag-iisip siya ng mga masamang balak nang may
kasinungalingan para wasakin ang mahirap, kahit na sinasabi
ng dukha kung ano ang tama. **8** Pero ang taong marangal ay
gumagawa ng mga marangal na plano; at dahil sa kaniyang
mga marangal na kilos siya ay mananatili. **9** Bumangon kayo,
kayong mga babaeng kampante, at makinig sa aking tinig;
kayong mga anak na babae na walang inaalala, makinig
kayo sa akin. **10** Dahil pagkalipas ng isang taon ang iyong
kumpiyansa ay masisira, kayong mga babae na walang
inaalala, dahil ang aning ubas ay magkukulang, ang pagtitipon
ay hindi darating. **11** Manginig kayo, kayong mga babaeng
kampante; maging maligalig, kayong mga panatag; hubarin
ninyo ang inyong magagandang kasuotan at ilantad ninyo
ang inyong kahubaran; magsuot kayo ng sako sa inyong mga
baywang. **12** Mananangis kayo para sa mga bukid na kaaya-
aya, para sa mabungang puno ng mga ubas. **13** Ang lupain ng
aking bayan ay labis na tutubuan ng mga tinik at mga dawag,
kahit ang lahat na minsang may kagalakan ng mga bahay
sa lungsod ng katuwaan. **14** Dahil ang palasyo ay iiwan,
ang matataong lungsod ay pababayaan; ang burol at ang
bantayang tore ay magiging mga kweba habang-buhay, isang
kagalakan para sa mga ligaw na asno, isang pastulan ng mga
kawan; **15** hanggang ibuhos sa atin ang Espiritu mula sa
kaitaasan, at ang ilang ay magiging isang bukid na mabunga,
at ang bukid na mabunga ay ituturing na isang gubat. **16**
Pagkatapos ang katarungan ay maninirahan sa ilang; at ang
katuwiran ay maninirahan sa mabungang bukid. **17** Ang
gawa ng katuwiran ay magiging kapayapaan; at ang bunga
ng katuwiran, katahimikan at pagtitiwala magpakailanman. **18**
Ang bayan ko ay maninirahan sa isang mapayapang tirahan,
sa mga ligtas na tahanan, at sa matahimik na mga lugar ng
kapahingahan. **19** Pero kahit kung umulan ng mga yelo at ang
gubat ay mawawasak, at ang lungsod ay ganap na nalipol, **20**
kayong naghahasik sa tabi ng lahat ng mga batis ay magiging
mapalad, kayong nagpapalabas ng inyong baka at asno para
manginain.

33 Kayo ay kaawa-awa, kayong mga tagawasak na hindi
pa nawawasak! Kaawa-awa kayong mga taksil na hindi
pinagtaksilan! Kapag itinigil ninyo ang pangwawasak, kayo
ay mawawasak. Kapag itinigil ninyo ang pagtataksil, sila ay
magtataksil sa inyo. **2** Yahweh, maging maawain ka sa amin;
maghihintay kami para sa iyo; maging aming bisig tuwing
umaga, aming kaligtasan sa panahon ng kaguluhan. **3** Sa
lakas ng ingay tumatakas ang mga tao; kapag bumangon
ka, ang mga bansa ay nagkakawatak-watak. **4** Ang iyong
nasamsam ay tinitipon gaya ng mga balang na nagtitipon;
gaya ng paglukso ng mga balang, ang mga tao ay lumulukso
dito. **5** Si Yahweh ay itinaas. Siya ay naninirahan sa isang

mataas na lugar. Pupunuin niya ang Sion ng katarungan at
katuwiran. **6** Siya ay magiging katatagan sa mga panahon
ninyo, kasaganaan ng kaligtasan, karunungan, at kaalaman;
ang pagkatakot kay Yahweh ay ang kaniyang kayamanan.
7 Pagmasdan mo, umiyak ang kanilang mga sugo sa mga
lansangan; kinatawang umaasa para sa kapayapaan ay
nanangis nang may kalungkutan. **8** Ang mga malawak na
daanan ay napabayaan; wala ng mga manlalakbay. Ang mga
kasunduan ay nasira, ang mga saksi ay hinamak, at ang mga
lungsod ay hindi iginalang. **9** Ang lupain ay nagdadalamhati
at natutuyot; ang Lebanon ay nalalanta at natutuyot; ang
Sharon ay tulad ng isang patag na disyerto; at ang Bashan
at Carmelo ay nagpapagpag ng kanilang mga dahon. **10**
"Ngayon babangon ako," sabi ni Yahweh; "Ngayon maitataas
ako; ngayon ako ay itataas. **11** Nagbuntis kayo ng ipa, at
ipanganganak ninyo ay dayami; ang inyong hininga ay isang
apoy na tutupok sa inyo. **12** Ang bayan ay masusunog sa
apog, gaya ng mga mayabong na halamang tinik na pinuputol
at sinusunog. **13** Kayo na nasa malayo, pakinggan ninyo kung
ano ang aking nagawa; at, kayo na nasa malapit, kilalanin
ninyo ang aking kakayahan." **14** Ang mga makasalanan sa
Sion ay natatakot; panginginig ang lumukob sa mga hindi
maka-diyos. Sino sa atin ang kayang manirahan ng ilang
araw sa lumalagablab na apoy? Sino sa atin ang kayang
manirahan sa walang hanggang pagkakasunog? **15** Siya na
lumalakad nang matuwid at nagsasalita nang matapat; siyang
namumuhi sa pakinabang sa pang-aapi, na tumatanggi para
tumanggap ng suhol, na hindi nagbabalak ng marahas na
krimen, at hindi tumitingin sa masama. **16** Siya ay gagawa ng
kaniyang tahanan sa kaitaasan; ang lugar ng kaniyang kuta
ay magiging mga batong tanggulan; ang kaniyang pagkain at
tubig ay magpapatuloy na dadaloy. **17** Makikita ng inyong
mga mata ang hari sa kaniyang kagandahan; sila ay tatanaw
ng isang malawak na lupain. **18** Magugunita ng inyong puso
ang kilabot; nasaan ang eskriba, nasaan siya na nagtimbang
ng pera? Nasaan siya na bumilang ng mga tore? **19** Hindi na
ninyo makikita ang bayan na suwail, isang bayan na may isang
kakaibang wika, na hindi ninyo mauunawaan. **20** Pagmasdan
ang Sion, ang lungsod ng aming mga pista; makikita ng
inyong mga mata ang Jerusalem bilang isang tahimik na
matitirahan, isang tolda na hindi maaalis, na ang mga tulos ay
hindi mahihila ni anuman sa mga tali nito ang masisira. **21**
Sa halip, ang kadakilaan ni Yahweh ay mapapasaatin, sa
isang lugar na malawak na mga ilog at batis. Walang bapor
na pandigma na may mga sagwan ang maglalakbay dito, at
walang mga malalaking barko ang maglalayag dito. **22** Dahil
si Yahweh ay ating hukom, si Yahweh ay ating tagapagbigay
ng batas, si Yahweh ay ating hari; ililigtas niya tayo. **23**
Ang inyong mga palubid at palayag ay maluwag; hindi nila
mapipigilan ang poste ng bapor sa lugar; hindi nila mailaladlad
ang layag; kapag ang malaking samsam ay nahati, kahit ang
pilay ay hihilahin ang nasamsam. **24** Hindi sasabihin ng mga
naninirahan, "Ako ay may sakit;" ang bayan na naninirahan
doon ay patatawarin sa kanilang kasalanan.

34 Lumapit kayo, kayong mga bansa, at makinig; bigyang-
pansin, kayong bayan! Ang lupa at lahat ng pumupuno
rito ay dapat makinig, ang mundo, at lahat ng mga bagay na
nanggagaling mula rito. **2** Dahil si Yahweh ay galit sa lahat ng
mga bansa, at galit na galit laban sa lahat ng kanilang mga
hukbo; sila ay lubos niyang winasak, ibinigay niya sila para
katayin. **3** Ang mga pinatay nila ay maiiwang hindi nakalibing;
ang masangsang na amoy ng kanilang mga bangkay ay
nasa lahat ng dako, at ang mga bundok ay mabababad ng
kanilang dugo. **4** Lahat ng bituin sa kalawakan ay maglalaho,
at ang kalawakan ay ibabalumbon gaya ng isang balumbon
ng kasulatan; at lahat ng kanilang mga bituin ay maglalaho,
gaya ng dahon na nalalagas mula sa patay na puno ng ubas,
at gaya ng labis na hinog ng mga igos mula sa puno ng
igos. **5** Sa oras na mabusog ang aking espada sa langit mula
sa pag-inom; pagmasadan ninyo, bababa ito sa Edom, sa
bayan na ibinukod ko para wasakin. **6** Ang espada ni Yahweh
ay puno ng dugo at nababalutan ng taba, may tumutulong
dugo ng mga batang tupa at mga kambing, nababalutan
ng taba ang mga lamang-loob ng mga lalaking tupa. Dahil
si Yahweh ay may isang handog sa Bosra at may isang
malaking katayan sa lupain ng Edom. **7** Ang mababangis
na baka ay kakatayin kasama nila, at ang mga batang toro
na kasama ang mas nakatatanda. Ang kanilang lupain ay
magiging lango sa dugo, at ang kanilang alikabok ay pinataba
ng katabaan. **8** Dahil ito ay magiging araw ng paghihiganti
para kay Yahweh at taon kung saan maghihiganti siya laban
sa kanila para sa kapakanan ng Sion. **9** Ang mga batis ng
Edom ay mapapalitan ng alkitran, ang kaniyang alikabok ay
asupre, at kaniyang lupain ay magiging sunog na alkitran.
10 Masusunog ito sa gabi at araw; ang usok nito ay tataas
magpakailanman; mula sa bawat salinlahi ito ay magiging
isang tambakan ng basura; walang sinuman ang makararaan
dito magpakailanman pa man. **11** Pero ang mga mailap na
ibon at hayop ay maninirahan doon; ang kuwago at ang
uwak ay gagawa ng kanilang pugad dito. Iuunat niya sa
ibabaw nito ang hangganan ng pagkawasak at ang panukat
ng pagkasira. **12** Ang kaniyang mga maharlika ay mawawalan
ng matatawag na kaharian, at ang lahat ng kaniyang mga
prinsipe ay mababalewala. **13** Ang mga tinik ay lubos na lalaki
sa kaniyang mga palasyo, kulitis at mga dawag sa kaniyang
tanggulan. Magiging tahanan ito ng mga asong-gala, ang lugar
para sa mga ostrich. **14** Ang mga mabangis na hayop at ang
mga asong-gubat ay magtatagpo doon, at ang mabangis na
mga kambing ay nagsigawan sa isat-isa. Ang mga panggabing
hayop ay mamamalagi doon at maghahanap para sa kanila
ng isang lugar na mapapahingahan. **15** Ang mga kuwago
ay gagawa ng mga pugad, mangingitlog at pipisain ang
kanilang mga itlog, pipisain at pangangalagaan ang kanilang
inakay. Oo, magtitipon doon ang mga lawin, bawat isa ay may
kapareha. **16** Maghanap kayo mula sa balumbon ng kasulatan
ni Yahweh; wala isa man sa mga ito ang mawawala. Walang
magkukulang ng kapareha; dahil inutos ito ng kaniyang bibig,
at sila ay tinipon ng kaniyang espiritu. **17** Nagpalabunutan
siya para sa kanilang nasasakupan, at sinukat ito ng kaniyang
kamay para sa kanila sa pamamagitan ng isang tali. Aangkinin
nila ito magpakailanman, mula sa bawat salinlahi sila ay
maninirahan doon.

35 Ang ilang at ang Araba ay magagalak; at ang ilang
ay magsasaya at mamumulaklak gaya ng rosas. **2**
Ito ay mamumulaklak ng masagana at magsasaya na may
kagalakan at awitan; ang kaluwalhatian ng Lebanon ay
ibibigay dito, ang karangyaan ng Carmelo at Sharon; makikita
nila ang kaluwalhatian ni Yahweh, ang karangyaan ng ating
Diyos. **3** Palakasin ninyo ang mahihinang kamay, at patatagin
ninyo ang mga tuhod na nangangatog. **4** Sabihin ninyo
sa mga taong natatakot na puso, "Maging matapang kayo,
huwag matakot! Pagmasdan ninyo, ang inyong Diyos ay

darating na may paghihiganti, kasama ang paniningil ng
Diyos. Darating siya at ililigtas kayo." **5** Pagkatapos ang mga
mata ng bulag ay makakakita, at ang mga tainga ng bingi ay
makakarinig. **6** Pagkatapos ang taong pilay ay lulukso tulad
ng isang usa, at ang piping dila ay aawit, dahil magkakatubig
sa bukal mula sa Araba, at magkakabatis sa ilang. **7** Ang
nasusunog na buhangin ay magiging isang lawa, at ang uhaw
na lupa ay magiging mga bukal na tubig, sa tinitirahan ng
mga asong-gubat, kung saan sila ay minsang humihiga, ay
magiging damo na may mga tambo at mga talahib. **8** Isang
malawak na daanan ang naroroon at tinawag iyon na Ang
Banal na Daan. Hindi makapaglalakbay dito ang marumi.
Pero ito ay magiging sa kaniya na maglalakad dito. Walang
hangal ang makapupunta dito. **9** Hindi magkakaroon ng
leon at mabangis na hayop doon; hindi sila matatagpuan
doon, pero ang tinubos ay lalakad doon. **10** Ang tinubos
ni Yahweh ay babalik at darating na may pag-aawitan sa
Sion, at magkakaroon ng walang hanggang kagalakan sa
kanilang mga ulo; kasiyahan at kagalakan ang pupuno sa
kanila; kalungkutan at pagbuntong-hininga ay mawawala.

36 Sa ika-labing-apat na taon ni Haring Hezekias, si
Senaquerib, Hari ng Asiria, ay nilusob ang lahat ng
pinagtibay na lungsod ng Juda at nabihag ang mga ito. **2**
Pagkatapos ang Hari ng Asiria ay isinugo ang pangunahing
pinuno mula sa Laquis sa Jerusalem kay Haring Hezekiaz
kasama ng isang malaking hukbo. Lumapit siya sa daluyan
ng tubig ng lawang nasa itaas, sa daang patungo sa bukid
ng labahan, at nanatili dito. **3** Ang opisyales ng Israel na
sumalubong sa labas ng lungsod para kausapin sila ay
sina Eliakim anak ni Hilkias, ang administrador ng palasyo,
Sebna ang kalihim ng hari, at Joa anak ni Asaf, na may-
akda ng mga kapasyahan ng pamahalaan. **4** Sinabi ng
pangunahing pinuno sa kanila, "Sabihin kay Hezekias na
ang dakilang hari, ang hari ng Asiria, sinasabing, 'Ano ang
pinagmumulan ng inyong lakas ng loob? **5** Nagsasabi kayo
ng walang kabuluhang mga salita, sinasabing mayroong
pagpapayo at kakayahan para sa pakikidigma. Ngayon kanino
kayo nagtitiwala? Sino ang nagbigay ng tapang sa inyo
para labanan ako? **6** Tingnan ninyo, kayo ay nagtitiwala sa
Ehipto, iyang buhong may lamat na ginagamit mong tungkod,
pero kung madiinan ito, babaon ito sa kanyang kamay at
susugat ito. Iyon ay kung ano ang Faraon hari ng Ehipto
sa sinumang magtitiwala sa kanya. **7** Pero kung sasabihin
mo sa akin, "Kami ay nagtitiwala kay Yahweh aming Diyos,"
hindi ba siya ang isang ang mga bantayog at altar ay giniba
ni Hezekias, at nagsabi kay Juda at sa Jerusalem, "Dapat
kayong sumamba sa harap ng altar na ito sa Jerusalem? **8**
Kaya ngayon, gusto ko kayong bigyan ng magandang alok
mula sa aking panginoon na hari ng Asiria. Bibigyan ko kayo
ng dalawang libong kabayo, kung makakahanap kayo ng
sasakay sa mga ito. **9** Paano kayo mananaig kahit sa isang
kapitan ng pinakamahina ng mga alipin ng aking panginoon.
Inilagay mo ang inyong pagtitiwala sa Ehipto para sa mga
karwaheng pandigma at mangangabayo! **10** Kaya ngayon,
naglakbay ba ako dito nang wala si Yahweh para labanan at
lipulin ang lupaing ito? Sinabi ni Yahweh sa akin," "Lusubin at
wasakin ang lupaing ito."" **11** Pagkatapos sinabi nii Eliakim
anak ni Hilkias, at Sebna, at Joa sa pangunahing pinuno,
"Maaari bang kausapin ang inyong mga lingkod sa wikang
Araminia, ang Aramaic, dahil naiintindihan namin ito. Huwag
ninyo kaming kausapin sa wika ng Juda na naririnig ng mga
tao na nasa itaas ng pader. **12** Pero sinabi ng pinunong
kumander, "Ipinadala ba ako ng aking panginoon sa inyong
panginoon at sa inyo para sabihin ang mga salitang ito?
Hindi ba ipinadala niya ako para sa mga nakaupo sa pader,
silang mga kakain ng kanilang sariling dumi at iinom ng
kanilang sariling ihi kasama ninyo?" **13** pagkatapos tumayo
ang pangunahing pinuno at sumigaw ng malakas sa wika
ng mga Judio, sinasabing, "Pakingggan ang mga salita ng
dakilang hari, ang hari ng Asiria. **14** Sinasabi ng hari, 'Huwag
hayaang linlangin kayo ni Hezekias, dahil hindi niya kayo
kayang sagipin. **15** Huwag ninyong hayaan pagtiwalain kayo
ni Hezekias kay Yahweh, sinasabing, "Totoong ililigtas tayo ni
Yahweh; hindi niya ibibigay ang lungsod na ito sa hari ng
Asiria"" **16** Huwag kayong makinig kay Hezekias, dahil ito ang
sinasabi ng hari ng Asiria: Makipagkasundo kayo at lumapit sa
akin. Pagkatapos ang lahat ay makakakain mula sa kanyang
sariling ubasan at mula sa kaniyang sariling puno ng igos, at
uminom mula sa tubig ng kanyang sariling balon. **17** Gagawin
mo ito hanggang ako ay dumating at aalisin ka sa iyong
sariling lupain, lupain ng butil at bagong alak, lupain ng tinapay
at mga ubasan.' **18** Huwag ninyong hayaan na iligaw kayo ni
Hezekias, sinasabing, 'sasagipin tayo ni Yahweh'. Mayroon
bang mga diyos ng mga tao ang sasagip sa kanila mula sa
kapangyarihan ng hari ng Asiria? **19** Nasaan ang mga diyos
ng Hamat at Arpad? Nasaan ang mga diyos ng Sefarvaim?
Sinagip ba nila ang Samaria mula sa aking kapangyarihan?
20 Sa lahat ng mga diyos ng mga lupaing ito, mayroon bang
sinumang diyos na sumagip ng kanyang lupain mula sa
aking kapangyarihan, na parang maililigtas ni Yahweh ang
Jerusalem mula sa aking kapangyarihan?" **21** Pero nanatiling
tahimik ang mga tao at hindi sumagot, dahil ang kautusan ng
hari ay, "Huwag ninyo siyang sasagutin." **22** Kaya si Eliakim
anak ni Hilkias, na namumuno sa sambahayan, Sebna ang
escriba, at Joa anak ni Asaf, ang tagapagtala, ay nagtungo
kay Hezekias nang punit ang kanilang damit, at iniulat sa
kanya ang mga sinabi ng pinunong kumander.

37 Ito ang nangyari nang narinig ni Haring Hezekias ang
kanilang ulat, pinunit niya ang kanyang kasuotan,
sinuotan ang sarili ng sako, at nagtungo sa tahanan ni Yahweh.
2 Ipinadala niya si Eliakim, na namumuno sa sambayahan, at
Sebna ang escriba, at ang mga nakatatanda ng mga pari,
lahat nakasuot ng sakong tela, kay Isaias anak ni Amos, ang
propeta. **3** Sinabi nila sa kaniya, "Sinasabi ni Hezekias, 'Ang
araw na ito ay araw ng paghihirap, pagsasaway at kahihiyan,
tulad kapag ang isang sanggol ay handa ng isilang, pero ang
ina ay walang kalakasang iluwal ang kanyang sanggol. **4**
Maaaring maririnig ni Yahweh inyong Diyos ang mga salita ng
pangunahing pinuno, na siyang ipinadala ng hari ng Asiria
kanyang panginoon para hamunin ang buhay na Diyos,
at sasawayin ang mga salitang narinig ni Yahweh inyong
Diyos. Itaas ninyo ngayon ang inyong panalangin para sa
mga nalalabi na naroroon pa."" **5** Kaya ang mga lingkod
ni Haring Hezekias ay nagtungo kay Isaias **6** at sinabi sa
kanila ni Isaias, 'Sabihin ninyo sa inyong panginoon: sinabi ni
Yahweh, "Huwag kayong matakot sa mga salitang inyong
narinig, na kung saan hinamak ako ng mga lingkod ng hari ng
Asiria. **7** Pagmasdan ninyo, maglalagay ako ng isang espiritu
sa kanya, at makakarinig siya ng isang ulat at magbabalik
sa kanyang sariling lupain. Dudulutin kong siyang mahulog
sa espada sa kanyang sariling lupain."" **8** Pagkatapos ang
pinunong kumander ay nagbalik at inabot ang Hari ng Asiriang

nakikipagdigma kay Libna, dahil narinig niya na ang hari ay
umalis mula sa Laquis. **9** Pagkatapos narinig ni Senaquerib
na si Tirhaka hari ng Etiopia at Ehipto ay naghahanda
para lumaban sa kanya, kaya muli siyang nagpadala ng
tagapagbalita kay Hezekias kasama ng isang mensahe:
10 “Sabihin kay Hezekias, hari ng Juda, 'Huwag hayaang
linlalingin kayo ng inyong Diyos na inyong pinagtitiwalaan,
nagsasabing, “Hindi ibibgay sa kamay ng hari ng Asiria ang
Jerusalem.” **11** Masdan ninyo, narinig ninyo kung ano ang
ginawa ng mga hari ng Asiria sa lahat ng lupain na ganap
nang winasak. Kaya maililigtas ba kayo? **12** Nailigtas ba sila
ng mga diyos ng mga bansa, mga bansang winasak ng aking
mga ama: ang Gozan, Haran, Resef, at mamamayan ng
Eden sa Telasar? **13** Nasaan ang hari ng Hamat, hari ng
Arpad, hari ng mga lunsod ng Sefarvaim, ng Hena at Iva?” **14**
Tinanggap ni Hezekias ang liham na ito mula sa mensahero
at binasa ito. Pagkatapos umakyat siya sa bahay ni Yahweh
at inilatag ito sa kanyang harapan. **15** Nanalangin si Hezekias
kay Yahweh: **16** Yahweh ng mga hukbo, Diyos ng Israel, ikaw
na nakaupo sa ibabaw ng kerubin, ikaw ang tangging Diyos
sa lahat ng kaharian ng mundo. Ikaw na gumawa ng mga
langit at lupa. **17** Ibaling mo ang inyong tainga, Yahweh, at
makinig. Imulat mo ang inyong mga mata, Yahweh, at tingnan
mo, at dingin mo ang mga salita ni Senaquerib, na kanyang
ipinadala para alipustahin ang Diyos na buhay. **18** Totoo ito,
Yahweh, winasak ng mga hari ng Asiria lahat ng mga bansa
at kanilang mga lupain. **19** Inilagay nila sa apoy ang kanilang
mga diyos, dahil sila ay hindi mga diyos pero gawa ng kamay
ng mga tao, kahoy lamang at bato. Kaya winasak sila ng mga
taga-Asiria. **20** Pero ngayon, Yahweh aming Diyos, iligtas
mo kami mula sa kanyang kapangyarihan, para malaman
ng lahat ng kaharian sa mundo na ikaw Yahweh ang nag-
iisa.” **21** Pagkatapos magpadala ni Isaias anak ni Amos ng
mensahe kay Hezekias, nagsasabing, “Yahweh, ang Diyos ng
Israel ay sinasabing, 'Dahil ikaw ay nanalangin sa akin tungkol
kay Senaquerib hari ng Asiria, **22** ito ang salitang sinalita ni
Yahweh tungkol sa kanya: “Ang birheng anak ng Sion ay
kinamumuhian ka at tinatawanan ka para kutyain; ang mga
anak na babae ng Jerusalem ay iniiling ang kanilanh ulo para
sa iyo. **23** Sino ang iyong nilapastangan at hinamak? at laban
kanino mo itinaas ang iyong tinig at nagmataas sa iyong mga
tinggin? Laban sa Ang Banal ng Israel. **24** Sa iyong mga
lingkod nilapastangan mo ang Panginoon at nagsabing, 'Sa
dami ng aking mga karwaheng pandigma umangat ako ng
kasingtaas ng mga bundok, sa pinakamataas na sukat mula
sa lupa ng Lebanon. Puputulin ko ang kanyang mataas na
mga punong cedar at piling puno ng pir doon, at papasukin
ko ang dulo ng kanilang matataas ng mga lugar, sa kanilang
mayamang gubat. **25** Nakapaghukay ako ng mga balon at
uminom ng kanilang tubig; tinuyo ko ang mga ilog ng Ehipto
sa ilalim ng aking mga paa.' **26** Hindi mo ba narinig kung
paano ko binalak ito noon pa man at gawin ito ng sinaunang
panahon? Ngayon, gagawin ko na itog mangyari. Ikaw ay
naririto para gawing tumpok ng batong durog ang mga hindi
matinag na mga lunsod. **27** Ang mga naninirahan dito, na
walang kalakasan, ay litong-lito at hiyang-hiya. Sila ay mga
pananim sa bukid, damong luntian, ang damo sa ibabaw
ng bubong o sa bukid, sa harap ng hanging silangan. **28**
Pero alam ko ang iyong pag-upo, ang iyong paglabas, ang
iyong pagpasok, at iyong labis na galit sa akin. **29** Dahil sa
labis mong galit sa akin, at dahil sa iyong pagmamataas ay
nakaabot sa aking mga tainga, ilalagay ko ang aking kawit
sa iyong ilong, at aking lubid sa iyong bibig; ibabalik kita
sa pinanggalingan mo.” **30** Ito ang magiging palatandaan
sa iyo: Sa taong ito kakain ka ng ligaw na halaman, at sa
ikalawang taon kung ano ang bunga nito. Pero sa ikatlong
taon kailangan mong magtanim at mag-ani, magtanim ng
ubasan at kainin ang kanilang bunga. **31** Ang nalalabing lahi
ni Juda ay muling mag-uugat at mamumunga. **32** Kaya may
nalalabi mula sa Jerusalem ang lalabas; may mga nakaligtas
mula sa Bundok ng Sion ang darating.' Ang kasigasigan ni
Yahweh ng mga hukbo ang gagawa nito.” **33** Kaya ito ang
sinasabi ni Yahweh sa hari ng Asiria: “Hindi siya makararating
sa lungsod na ito, ni papana ng palaso dito. Ni makakalapit
ito ng may panangga o gumawa ng taguan laban dito. **34**
Ang daang pinanggalingan niya ay ang daan din na kanyang
pag-aalisan; hindi siya makakapasok sa lungsod na ito. Ito
ang kapahayagan ni Yahweh. **35** Dahil ipagtatanggol ko
ang lungsod na ito at sasagipin ito, sa aking kapakanan at
sa kapakanan ni David aking lingkod.” **36** Pagkatapos ay
dumating ang angel ni Yahweh at lumusob sa kampo ng
Asiria, pinatay ang 185, 000 na sundalo. Nang maagang
gumising ang mga kawal, nagkalat ang patay kahit saan. **37**
Kaya si Senaquerib hari ng Asiria ay umuwi at nanatili sa
Nineveh. **38** Kalaunan, habang siya ay nagpupuri sa tahanan
ng kanyang diyos na si Nisroc, pinatay siya ng kanyang
mga anak na si Adramelec at Sarezer gamit ang espada.
Pagkatapos sila ay nagtago sa lupain ng Ararat. Tapos ang
kanyang anak si Esarhadon ang naghari kapalit niya.

38 Nang mga araw na iyon, malubhang nagkasakit si
Hezekias. Kaya dinalaw siya ni Isaias anak ni Amos,
ang propeta, at sinabi sa kaniya, “pinasasabi ni Yahweh,
'Ilagay mo sa ayos ang iyong sambahayan; dahil mamamtay
ka na at hindi na mabubuhay.'” **2** Pagkatapos humarap sa
pader si Hezekias at nanalangin kay Yahweh. **3** Kanyang
sinabi, “Paki-usap, Yahweh, alalahanin kung paaanong
matapat akong namuhay ng buong puso sa iyong harapan
at ginawa ko kung ano ang mabuti sa iyong paningin.” At
tumangis si Hezekias. **4** Pagkatapos dumating ang salita ni
Yahweh kay Isaias, sinasabing, **5** Magtungo ka at sabihin
kay Hezekias, ang lider ng aking bayan, 'Ito ang sinabi ni
Yahweh, ang Diyos ni David inyong ninuno, nagsasabing:
narinig ko ang iyong panalangin, at nakita ko ang iyong
mga luha. Tingnan mo, labinlimang taon ang idadagdag ko
sa iyong buhay. **6** At ililigtas kita at ang lunsod na ito sa
kapangyarihan ng hari ng Asiria, at ipagtatanggol ko ang
lunsod na ito. **7** At ito ang magiging palatandaan sa iyo
mula sa akin, Yahweh, na aking gagawin ang sinabi ko: **8**
Masdan, paaatrasin ko ng sampung hakbang ang anino ni
Ahaz sa hagdan.'" Kaya umatras ng sampung hakbang ang
anino sa hagdan na kung saan ito ay nagpauna. **9** Ito ang
nakasulat na panalangin ni Hezekias hari ng Juda, noong
siya ay nagkasakit at gumaling: **10** sinabi ko na sa kalahati
ng aking buhay na mapupunta ako sa tarangkahan ng sheol;
mananatili ako doon sa nalalabing mga taon ko. **(Sheol h7585)**
11 Sinabi kong hindi ko na makikita pa si Yahweh, nasa
lupain ng mga buhay si Yahweh; hindi ko na makikita pa ang
sangkatauhan o ang mga naninirahan sa mundo. **12** Inalis at
tinangay ang aking buhay mula sa akin tulad ng isang tolda
ng pastol; binalumbon ko ang aking buhay tulad ng isang
manghahabi; tinatabas mo ako mula sa habihan; araw at
sa gabi, winawakasan mo ang aking buhay. **13** Lumuluha
ako hanggang umaga; tulad ng isang leon na binabali lahat

ng aking mga buto; sa araw at sa gabi winawakasan mo ang buhay ko. **14** Tulad ng isang layang-layang ako ay sumisiyap; tulad ng isang kalapati ako ay humuhuni; aking mata ay napagod sa kakatingala. Panginoon, inapi ako: tulungan mo ako. **15** Ano ang dapat kong sabihin? Parehong siyang nagpahayag sa akin at tinupad ito; dahan-dahan kong lalakarin ang laaht ng aking taon dahil binabalot mo ako ng kalungkutan. **16** Panginoon, ang mga pagdurusang mula sa iyo ay mabuti sa akin; nawa ay ibalik mo sa akin ang aking buhay; naibalik mo ang aking buhay at kalusugan. **17** Ito ay sa kabutihan ko na naranasan ko ang ganoong kalungkutan. Niligtas mo ako sa hukay ng pagkawasak; dahil tinapon mo lahat ng aking kasalanan sa iyong likuran. **18** Dahil hindi nagpapasalamat sa iyo ang sheol; hindi ka pinupuri ng kamatayan; silang nananaog sa hukay ay hindi umaasa sa iyong pagkamapagkakatiwalaan. **(Sheol h7585)** **19** Ang taong nabubuhay, ang taong nabubuhay, siya ay ang isang magbibigay pasasalamat sa iyo, tulad ng ginagawa ko sa araw na ito; ipinaaalam ng isang ama sa mga anak ang iyong pagkamapagkakatiwalaan. **20** Malapit na akong iligtas ni Yahweh, at magdiriwang kami na may kantahan sa araw ng ating mga buhay sa bahay ni Yahweh."" **21** Ngayon sinabi ni Isaias, "Hayaan silang pumitas ng isang bungkos na igos at itapal sa iyong pigsa, at ikaw ay gagaling. **22** Sinabi din ni Hezekias, "Ano ang magiging tanda na ako ay aakyat sa tahanan ng Diyos?"

39 Sa mga oras na iyon si Merodac Baladan anak ni Baladan, hari ng Babylonia, ay nagpadala ng mga liham at regalo kay Hezekias; dahil narinig niya na nagkasakit si Hezekias at gumaling. **2** Si Hezekias ay nagalak sa mga bagay na ito; ipinakita niya sa mensahero ang kanyang imbakan ng mga mahahalagang bagay - ang pilak, ang ginto, ang pabango at mamahaling langis. ang imbakan ng kanyang mga sandata, at lahat ng matatagpuan sa kaniyang mga imbakan. Wala siyang hindi ipinakita sa kanila, sa kaniyang tahanan, ni sa kaniyang kaharian. **3** Pagkatapos lumapit si Isaias ang propeta kay Haring Hezekias at tinanong siya, "Ano ang sinabi sa iyo ng mga taong ito? Saan sila nagmula?" Sumagot si Hezekias, "Naparito sila sa akin mula sa malayong bansa ng Babilonia." **4** Tinanong ni Isaias, "Ano ang nakita nila sa tahanan mo?" Sagot ni Hezekias, "Nakita nilang ang lahat sa tahanan ko. Walang mahalagang bagay ang hindi ko ipinakita sa kanila." **5** Pagkatapos sinabi ni Isaias kay Hezekias, "Makinig ka sa salita ni Yahweh ng mga hukbo: **6** 'Masdan mo, darating ang araw na ang lahat sa iyong kaharian, mga bagay na itinabi ng iyong ninuno hanggang sa mga panahong ito, ay dadalahin sa Babilonia. Walang matitira, sabi ni Yahweh. **7** At ang mga lalaking nagmula sa iyo, na ikaw mismo ang ama - sila ay kukunin palayo, at sila ay magiging mga eunuko sa palasyo ng hari ng Babilonia."' **8** Pagkatapos sinabi ni Hezekias kay Isaias, "Ang sinabi ni Yahweh na iyong binanggit ay mabuti." Dahil kanyang inakala, "Magkakaroon ng kapayapaan at tatatag ang aking mga araw."

40 "Aliwin, aliwin mo ang aking bayan," sabi ng inyong Diyos. **2** "Kausapin mo nang may pagmamahal ang Jerusalem; at ihayag sa kaniya na ang kaniyang pakikipagdigmaan ay tapos na, pinatawad na ang kaniyang mabigat na pagkakasala, na doble ang kaniyang natanggap na mula sa kamay ni Yahweh dahil sa lahat ng kaniyang mga kasalanan." **3** May isang tinig na sumisigaw, "ihanda ang daan ni Yahweh sa ilang; sa Araba, lumikha ng tuwid na daanan para sa ating Diyos." **4** Ang bawat lambak ay itataas, at bawat bundok at burol ay papatagin; at ang baku-bakong lupa ay gagawing patag, at papantayin ang mabatong mga lugar; **5** at ang kaluwalhatian ni Yahweh ay maihahayag, at magkakasama itong makikita ng lahat; dahil ang bibig ni Yahweh ang nagsabi nito. **6** Sinabi ng tinig, "umiyak". Sumagot ang isa "Ano ang dapat kong iiyak?" "Ang lahat ng laman ay damo, at lahat ng kanilang katapatan sa tipan ay tulad ng bulaklak sa bukid. **7** Ang damo ay natutuyot at ang bulaklak ay nalalanta kapag ang hininga ni Yahweh ay umihip dito; totoo ang sangkatauhan ay damo. **8** Ang damo ay natutuyot, ang bulaklak ay nalalanta, ngunit ang salita ng Diyos ay mananatili magpakailanman." **9** Umakyat ka sa mataas na bundok Sion, tagapagdala ng mabuting balita; buong lakas mong itaas ang iyong tinig, ipahayag mo sa Jerusalem ang mga mabuting balita. Sumigaw ka nang malakas; huwag kang matakot. Sasabihin mo sa mga lungsod ng Juda, "Narito ang inyong Diyos!" **10** Masdan niyo, ang Panginoon na si Yahweh ay dumadating bilang matagumpay na mandirigma, at ang kaniyang malakas na bisig ang namumuno para sa kaniya. Tingnan mo, ang kaniyang gantimpala ay nasa kaniya, at ang kaniyang gantimpala ay nauuna sa kaniya. **11** Papakainin niya ang kaniyang kawan tulad ng isang pastol, titipunin niya ang mga tupa sa kaniyang bisig, at dadalhin sila ng malapit sa kaniyang puso, at dahan-dahang pangungunahan ang mga babaing tupa na inaalagaan ang kanilang anak. **12** Sino ang sumukat ng katubigan sa guwang ng kaniyang palad, sinukat ang lapad ng himpapawid, hinawakan ng alikabok ng mundo sa isang sisidlan, timbangin ang mga kabundukan o ang mga burol sa timbangan? **13** Sino ang nakakaunawa ng isipan ni Yahweh, o nagturo sa kaniya bilang kaniyang tagapayo? **14** Mula kanino siya kailanman nakatanggap ng tagubilin? Sino ang nagturo sa kaniya ng tamang paraan para gawin ang mga bagay, at nagturo sa kaniya ng kaalaman, o nagpakita sa kaniya ng daan sa kaunawaan? **15** Masdan, ang mga bansa ay tulad ng isang patak sa isang sisidlan, at itinuturing na tulad ng alikabok ng timbangan; tingnan, kaniyang tinimbang ang maliliit na mga isla na gaya ng isang puwing **16** Ang Lebanon ay hindi sapat na panggatong, ni ang mga mababangis na hayop ay sapat para sa isang susunuging handog. **17** Ang lahat ng mga bansa ay hindi sapat sa harap niya; ito ay itinuturing niyang walang halaga. **18** Kanino mo ihahambing ang Diyos? Sa anong diyus-diyusan mo siya itutulad? **19** Isang diyus-diyusan! Isang mahusay na manggagawa ay hinubog ito: ang panday-ginto ay pinapatungan ito ng ginto at dinikitan ito ng pilak na kuwintas. **20** Sa paggawa ng alay ang isa ay mamimili ng kahoy na hindi mabubulok; siya ay naghahanap ng dalubhasang sanay sa paggawa ng diyus-diyusan na hindi babagsak. **21** Hindi niyo ba nalaman? Hindi niyo ba narinig? Hindi ba nasabi sa inyo ito mula simula? Hindi niyo ba nauunawaan mula sa mga pundasyon ng mundo? **22** Siya ang nakaupo sa itaas ng kapatagan ng lupa; at ang mga naninirahа'y tulad ng tipaklong sa harap niya. Kaniyang nilatag ang kalangitan tulad ng isang kurtina at inuunat ito tulad ng isang tolda para matirhan. **23** Binabawasan niya ang mga pinuno at ginagawang walang halaga ang mga pinuno sa mundo. **24** Tingnan, sila ay bahagyang nakatanim; tingnan, sila ay bahagyang inani; tingnan, sila ay bahagyang nagkaugat sa mundo, bago niya sila hipan, at sila ay nalalanta, at ang hangin ay hihipan sila tulad ng dayami. **25** "Kung

ganoon, kanino niyo ako ihahambing, sino ang katulad ko?"
sinabi ng Banal. **26** Tumingala ka sa himpapawid! Sino ang
lumikha ng lahat ng mga bituin? Pinangungunahan niya
ang kanilang mga pagkakaayos at tinatawag silang lahat sa
pangalan. Sa kadakilaan ng kaniyang lakas at sa kalakasan
ng kaniyang kapangyarihan, walang isang mawawala. **27**
Bakit mo sinasabi, Jacob at pinapahayag, Israel, "ang aking
paraan ay nakatago mula kay Yahweh, at ang aking Diyos ay
hindi nababahala tungkol sa aking pagtatanggol? **28** Hindi mo
ba alam? Hindi mo ba narinig? Ang walang hanggang Diyos,
si Yahweh, ang Manlilikha ng mga dulo ng mundo, ay hindi
napapagod o nanghihina; walang hangganan ang kaniyang
kaunawaan. **29** Nagbibigay siya ng kalakasan sa mga pagod;
sa mga mahihina nagbibigay siya ng bagong lakas. **30** Kahit
ang mga kabataan ay napapagod at nanghihina, at ang
kabataang lalaki ay nadadapa at nahuhulog: **31** pero silang
naghihintay kay Yahweh ay panunumbalikin ang kanilang
kalakasan; pumailanglang sila ng may pakpak tulad ng mga
agila; sila ay tatakbo at hindi manghihina; sila ay maglalakad
at hindi mahihimatay.

41 Sa aking harapan ay makinig kayo nang tahimik,
kayong mga nakatira sa baybayin; hayaan niyong
bumalik ang lakas ng mga bansa; hayaan silang lumapit
at magsalita; hayaan tayong magkasamang lumapit para
pag-usapan ang hindi pagkakaunawaan. **2** Sinong nagbuyo
ng isang ito sa silangan? Sino ang tumatawag sa kaniya
sa mabuting kaayusan sa kaniyang paglilingkod? Siya ang
nagbigay ng mga bansa sa kaniya at ginawa siyang may
kakayahan na pasukuin ang mga hari; sila ay ginawang
tulad ng alikabok sa kaniyang espada, parang hinipang
pinaggapasan gamit ang palaso. **3** Hinabol niya sila at
ligtas na nakalagpas, sa isang matuling paglalakbay na ang
daan na ang kaniyang paa ay madaling matapakan. **4** Sino
ang nakagawa at nagtupad ng mga gawang ito? Sino ang
nagpatawag ng mga henerasyon mula sa simula? Ako, si
Yahweh, ang una, at kasama ang mga nahuli, ako ay siya. **5**
Nakita ng mga maliit na pulo at sila'y natakot; ang mga dulo ng
mundo ay nayanig; sila ay dumating. **6** Ang lahat ay tumulong
sa kaniyang kapit-bahay, at ang bawat isa ay nagsabi sa isa't
isa, 'lakasan mo ang loob mo'. **7** Kaya sinikap ng karpintero
ang pagpapanday ng ginto, at ang siyang nagtatrabaho gamit
ang martilyo ay hinikayat ang siyang nagtatrabaho gamit
ang maso, na sinasabi ng nanghihinang, 'ito ay maganda'
Ito ay kanilang ikinabit gamit ang mga pako para hindi ito
bumaliktad. **8** Pero kayo, Israel, na aking lingkod, Jacob na
siyang aking pinili, ang anak ni Abraham na aking kaibigan, **9**
ikaw na ibabalik ko mula sa dulo ng mundo, at siyang tinawag
ko mula sa malalayong mga lugar, at sa aking sinabihan, "Ikaw
ang aking lingkod;" pinili kita at hindi tinanggihan. **10** Huwag
kang matakot, sapagkat ako ay kasama mo. Huwag kang
mabalisa, sapagkat ako ang iyong Diyos. Pagtitibayin kita, at
tutulungan kita, at aalalayan kita sa pamamagitan ng aking
kanang kamay ng aking marapat na tagumpay. **11** Tingnan
mo, sila ay mahihiya at manliliit, lahat nang nagagalit sa iyo;
sila ay papanaw at maglalaho, silang kumakalaban sa iyo. **12**
Hahanapin mo at hindi matatagpuan silang mga nakipaglaban
sa iyo; silang nakipagdigma laban sa iyo ay papanaw, ganap
nang mawawala. **13** Sapagkat ako, si Yahweh na iyong Diyos,
ay hahawakan ang iyong kanang kamay, sasabihin sa iyo,
'Huwag kang matakot; tutulungan kita.' **14** Huwag matakot,
Jacob ikaw na uod, at kayong mga Israelita; tutulungan ko
kayo" — ito ang pahayag ni Yahweh, ang iyong tagapagligtas,
ang Banal ng Israel. **15** Tingnan, ginagawa ko kayong katulad
ng isang matalas na karetang panggiik; bago at dalawang
talim; inyong gigiikin ang mga kabundukan at dudurugin sila;
ang mga burol ay gagawin mong tulad ng ipa. **16** Tatahipan
mo at tatangayin sila ng hangin; ikakalat sila ng hangin.
Ikaw ay magagalak kay Yahweh, ikaw ay magagalak sa
Banal ng Israel. **17** Naghahanap ng tubig ang mga api at
nangangailangan, pero doon ay wala, at ang kanilang mga
dila ay tigang sa uhaw; Ako, si Yahweh, ang tutugon sa
kanilang panalangin; Ako, ang Diyos ng Israel, ay hindi sila
pababayaan. **18** Gagawa ako ng batis na aagos sa mga hilig
ng lupa, at mga bukal sa kalagitnaan ng mga lambak; ang
disyerto ay gagawin kong lawa ng tubig, at ang tuyong lupain
sa bukal ng batis. **19** Sa ilang, ang sedro, ang akasya, at ang
mertel, at ang puno ng oliba ay lalago; ako ang magsasanhi
para lumago sa disyerto ang puno ng igos, puno ng pino,
at ng saypres. **20** Gagawin ko ito para makita ng mga tao,
kilalanin at maunawaan ng lahat, na ang kamay ni Yahweh
ang gumawa nito, na ang Banal ng Israel ang lumikha nito.
21 "Ihain mo ang iyong kaso", sabi ni Yahweh, "sabihin mo
ang iyong pinakamagagaling na katuwiran para sa iyong
mga diyus-diyusan', sabi ng Hari ni Jacob. **22** Hayaan mong
dalhin nila sa atin ang kanilang sariling mga argumento,
hayaan mo silang lumapit sa atin at ipahayag sa atin ang
mangyayari, para malaman nating mabuti ang mga bagay
na ito. Hayaan mong sabihin nila sa atin ang mga bagay na
noo'y ipinahayag na mangyayari, para ang mga ito ay mapag-
isipan namin at para malaman kung paano ito natupad. **23**
Magsabi kayo ng mga bagay tungkol sa hinaharap, para
malaman natin kung kayo ay mga diyos; gumawa kayo ng
mabuti o masama, para kami ay matakot at mapabilib. **24**
Tingnan mo, ang inyong diyus-diyusan ay walang kwenta,
at ang inyong mga gawa ay walang kabuluhan, sinumang
pumili sa inyo ay kasuklam-suklam. **25** Ako ay may isang
itinalaga mula sa hilaga, at siya ay dumating na; mula sa
pagsikat ng araw tinawag ko siyang tumatawag sa aking
pangalan, at kaniyang yuyurakan ang mga pinuno gaya ng
putik, gaya ng manggagawa ng palayok na nakatungtong sa
luad. **26** Sino ang naghayag nito mula nung umpisa, para
maaari nating malaman? At bago ang panahon maaari nating
sabihin, "Siya ay tama"? Tunay nga na wala nag-utos nito, oo,
walang nakarinig na nagsabi ka ng kahit ano. **27** Una kong
sinabi kay Sion, "masdan ninyo, nandito na sila;" nagpadala
ako ng tagapagbalita sa Jerusalem. **28** Walang sinuman
ang nandoon nang ako ay tumingin, walang ni isa sakanila
ang makapagbibigay ng mabuting payo, sino, kapag ako ay
nagtanong, ang makakasagot. **29** Masdan na, lahat sila ay
walang kabuluhan, at ang kanilang mga gawa ay walang
kahulugan; ang kanilang mga diyus-diyusan ay hangin at
walang alam.

42 Masdan, aking lingkod, na aking itinataas; ang aking
pinili, sa kaniya ako ay nagagalak. Ang aking Espiritu
ay nasa kaniya; siya ang magdudulot ng katarungan sa mga
bansa. **2** Hindi siya iiyak o hihiyaw o magtataas ng boses sa
lansangan. **3** Ang napitpit na tambo ay hindi niya mababali,
at hindi niya maaapula ang mahinang apoy ng mitsa: siya
ay matapat na magsasagawa ng katarungan. **4** Siya ay
hindi manglulupaypay o mapanghihinaan ng loob hanggang
matatag niya ang katarungan sa mundo; at ang mga nakatira
sa babayin ay maghihintay sa kaniyang batas. **5** Ito ang

sinabi ni Yahweh ating Diyos, na siyang lumikha ng kalangitan
at naglatag sa kanila; siyang naglatag ng mundo at binigyang
buhay ito; siyang nagbigay ng hininga sa mga tao doon, at
buhay sa mga namumuhay doon: **6** “Ako, si Yahweh, ang
tumawag sa iyo sa katuwiran at hahawak sa iyong kamay.
Iingatan kita at itatakda kita bilang tipan para sa mga tao,
bilang isang liwanag para sa mga dayuhan, **7** para buksan
ang mga mata ng bulag, para palayain ang mga bilanggo
mula sa piitan, at mula sa tahanan ng pagkakulong silang
mga nakaupo sa kadiliman. **8** Ako si Yahweh, iyon ang aking
pangalan; at ang aking kaluwalhatian ay hindi ko ibabahagi sa
iba ni ang aking papuri sa mga inukit na mga diyus-diyusan.
9 Tingnan mo, ang mga nakaraang mga bagay ay nangyari
na, ngayon ay ipapahayag ko ang mga bagong kaganapan.
Bago sila magsimulang mangyari sasabihin ko sa iyo ang
tungkol sa kanila.” **10** Umawit kay Yahweh ng bagong awitin,
at ang kaniyang kapurihan mula sa dulo ng mundo; ikaw na
bumaba sa dagat, at ang lahat ng nakapaloob dito, ang mga
baybayin at silang naninirahan doon. **11** Hayaan ang disyerto
at ang mga lungsod na tumawag, ang mga nayon kung saan
na namumuhay ang Cedar, sumigaw ng may kagalakan!
Hayaang umawit ang mga nakatira sa Sela; hayaan silang
sumigaw mula sa tuktok ng mga bundok. **12** Hayaan silang
magbigay kaluwalhatian kay Yahweh at magpahayag ng
kaniyang papuri sa mga baybayin. **13** Si Yahweh ay lalabas
bilang isang mandirigma; siya ay magpapatuloy bilang isang
lalaking pangdigmaan. Kaniyang ipupukaw ang kasigasigan.
Siya ay sisigaw, oo, siya ay hihiyaw ng kaniyang hiyaw na
pandigmaan; ipapakita niya sa kaniyang mga kaaway ang
kaniyang kapangyarihan. **14** Nanahimik ako ng mahabang
panahon; ako ay hindi kumibo at nagpigil sa sarili; ngayon
iiyak ako gaya ng isang babaeng nanganganak; ako ay
maghahabol ng hininga at hihingalin. **15** Aking wawasakin
ang mga bundok at mga burol at patutuyuin ko ang lahat ng
kanilang pananim; at ang mga ilog ay gagawin kong mga isla
at patutuyuin ko ang mga sapa. **16** Dadalhin ko ang bulag sa
daan na hindi nila alam; dadalhin ko sila sa mga landas na
hindi nila alam na dadalhin ko sila. Ang kadiliman ay gagawin
kong liwanag sa harap nila at itutuwid ang baluktot na mga
lugar. Ang mga bagay na ito ay aking gagawin, at hindi ko
sila pababayaan. **17** Sila ay tatalikuran, at sila ay ganap na
mailalagay sa kahihiyan, silang nagtitiwala sa mga inukit na
mga diyos-diyusan, na nagsasabi sa mga hinulmang bakal na
mga diyus-diyosan, “kayo ang aming mga diyos.” **18** Makinig
kayo, kayong mga bingi; at tumingin, kayong bulag, para kayo
ay makakita. **19** Sino ang bulag kundi ang aking lingkod?
O bingi gaya ng mensaherong aking pinadala? Sino ang
kasing bulag gaya ng aking tipan ng kasunduan, o bulag
gaya ng lingkod ni Yahweh? **20** Maraming kang nakikitang
mga bagay, pero hindi nauunawaan; ang mga tainga nila
ay nakabukas, pero walang nakaririnig. **21** Nagpapalugod
kay Yahweh ang mapapurihan ang kaniyang katarungan
at maluwalhati ang kaniyang mga kautusan. **22** Pero ito
ang mga taong nanakawan at nasamsaman; silang lahat ay
nakulong sa mga hukay, nabihag sa mga bilangguan; sila ay
naging isang inagaw na walang sinumang makakasagip sa
kanila at walang makakapagsabi, “ibalik sila!” **23** Sino sa
inyo ang makikinig nito? Sino ang makikinig at pakikinggan
ang hinaharap? **24** Sino ang nagbigay kay Jacob sa mga
magnanakaw, at ang Israel sa mga mandarambong? Hindi ba
si Yahweh, laban sa kaniya na nagawan natin ng kasalanan,
kaninong daan tayo nakagawa ng kasalanan, kaninong mga
daan tayo tumangging lumakad, at kaninong batas tayo
tumangging sumunod? **25** Kaya ibinuhos niya ang kaniyang
mabangis na galit laban sa kanila, kasama ang pagkawasak
ng digmaan. Ito ay nagliyab sa kanilang kapaligiran, pero
hindi nila ito maunawaan; tinupok sila nito, pero hindi nila ito
isinapuso.

43 Pero ngayon ito ang sinasabi ni Yahweh, ang siyang
lumikha sa iyo, Jacob, at siyang humubog sa iyo, Israel:
“huwag kang matakot, sapagkat tinubos kita; tinawag kita sa
iyong pangalan, ikaw ay akin. **2** Kapag ikaw ay dumaraan
sa mga tubigan, ako ay kasama mo; at sa mga ilog, hindi
ka malulunod. Kapag ikaw ay lumalakad sa apoy, hindi ka
masusunog, ni sa apoy ay hindi ka masasaktan. **3** Dahil
ako si Yahweh ang iyong Diyos, ang Banal ng Israel, iyong
Tagapagligtas. Ibinigay ko na pang tubos sa iyo ang Ehipto,
Etiopia at ang Seba kapalit mo. **4** Dahil ikaw ay mahalaga at
natatangi sa aking paningin, mahal kita; kaya magbibigay
ako ng mga tao kapalit mo, at ibang mga tao sa iyong
buhay. **5** Huwag kang matakot, dahil ako ay kasama mo;
aking dadalhin ang iyong lahi mula sa silangan, at titipunin
kayo mula sa kanluran; **6** Aking sasabihin sa hilaga, 'ibalik
sila;' at sa timog, 'huwag silang pigilan' Dalhin ang aking
mga anak na lalaki mula sa malayo, at aking mga anak
na babae mula sa malayong mga lugar ng mundo, **7** ang
lahat ng tumatawag sa aking pangalan, na aking nilikha
para sa aking kaluwalhatian, na aking hinubog, oo, na aking
ginawa. **8** Ilabas ang mga bulag na may mga mata, at
ang bingi, kahit siya ay may mga tainga. **9** Ang lahat ng
bansa ay sama-samang magtitipon, at magpupulong ang mga
bayan. Sino sa kanilang ang maaaring makapagsasabi nito
at makapagpapahayag ng mga unang kaganapan? Hayaan
silang dalhin ang kanilang saksi para patuyan na sila ay tama,
hayaan silang makinig at pagtibayin, 'ito ay katotohanan,' **10**
Kayo ang aking mga saksi, “ipinapahayag ni Yahweh, “at
aking lingkod na aking pinili, para malaman ninyo at maniwala
kayo sa akin, at inyong mauunawaan na Ako ay siya nga.
Walang nilikhang ibang diyos sa aking harapan, at walang
makasusunod sa akin. **11** Ako, Ako ay si Yahweh, at wala
nang ibang tagapagligtas maliban sa akin. **12** Nagsalita
ako, nagligtas, at nagpahayag na walang ibang diyos sa
gitna ninyo. Kayo ang aking mga saksi,” Ipinapahayag ni
Yahweh, “Ako ang Diyos. **13** Mula sa araw na ito Ako ay
siya, at walang makakasagip sa sinuman mula sa aking
kamay. Ako ang gagawa, at sinong ang makakabalik nito?”
14 Ito ang sinasabi ni Yahweh, ang inyong Manunubos, ang
Banal ng Israel: “Dahil sa inyong kapakanan nagsugo ako sa
Babilonia at pinangunahan ang pagbagsak nila gaya ng mga
pugante, ginawang mga awit ng panaghoy ang kapahayagan
ng kasiyahan ng Babilonia. **15** Ako si Yahweh, ang Banal, ang
lumikha ng Israel, ang inyong Hari.” **16** Ito ang sinasabi ni
Yaweh (na siyang nagbukas ng isang daan sa dagat, at isang
landas sa malawak na katubigan, **17** na siyang naglabas ng
mga karwahe at kabayo, ang kawal at ang makapangyarihang
hukbo. Sila ay magkakasamang nahulog sa baba; sila ay
hindi na babangon muli; sila ay malilipol, pinatay tulad ng
isang nag-aapoy na mitsa.) **18** Huwag ninyong isipin ang mga
dating pangyayari, ni alalahanin ang mga bagay na nangyari
noong unang panahon. **19** Masdan mo, ako ay gagawa ng
isang bagong bagay; ngayon ito ay magsisimulang mangyari;
hindi mo ba ito naunawaan? Gagawa ako ng isang daanan sa
disyerto at batis ng tubig sa ilang. **20** Pararangalan ako ng

mga mababangis na hayop sa bukid, ang mga asong-gubat
at mga ostrich, dahil ako ay magbibigay ng tubig sa ilang, at
ng mga ilog sa disyerto, para painumin ang aking bayan na
pinili, **21** Ang bayang ito na aking hinubog para sa aking
sarili, para isalaysay nila ang aking kapurihan. **22** Pero hindi
ka tumawag sa akin, Jacob; Ikaw ay nagsawa na sa akin, O
Israel. **23** Hindi mo dinala sa akin ang alinman sa iyong mga
tupa bilang handog na susunugin; ni pinarangalan mo ako ng
iyong mga alay. Hindi ko kayo pinahirapan sa mga handog
na butil, ni pinagod kayo sa mga handog na insenso. **24**
Hindi mo ako binilihan ng mabangong tubo gamit ang pera,
o binigyan man ng taba ng iyong mga alay; pero binigyan
mo ako ng pabigat dahil sa ginawa mong mga kasalanan,
pinagod mo ako sa iyong mga masasamang gawain. **25**
Ako, oo, ako, ang siyang nag-aalis ng iyong mga kasalanan
para sa aking kapakanan; at hindi ko na tatandaan pa ang
iyong mga kasalanan kahit kailan. **26** Ipaalaala mo sa akin
kung ano ang nangyari. Magkasama tayong pagusapan ito;
Ihain mo ang iyong hangarin, para mapatunayang ikaw ay
walang kasalanan. **27** Nagkasala ang iyong unang ama, at
ang iyong mga pinuno ay lumabag laban sa akin. **28** Kaya
aking dudungisan ang mga banal na pamunuan; ibibigay ko
sa ganap na pagkawasak si Jacob at sa labis na kahihiyan
ang Israel."

44 Ngayon makinig ka, Jacob aking lingkod, at Israel, na
aking pinili: **2** Ito ang sinasabi ni Yahweh, ang lumikha
sa iyo at humubog sa iyo sa sinapupunan at siyang tutulong
sa iyo: Huwag kang matakot, O Jacob na aking lingkod; at
ikaw, Jeshurun, na aking pinili. **3** Dahil aking ibubuhos ang
tubig sa uhaw na lupa, sa tuyong lupa dadaloy ang mga
batis, at ibubuhos ko sa iyong mga supling ang aking Espiritu,
at ang mga anak mo ay pagpapalain. **4** Sila ay sisibol sa
gitna ng damo, gaya ng mga puno sa tabi ng mga tubig
sa batis. **5** Sasabihin ng isa, 'Ako ay kay Yahweh; ' at ang
isa ay ipapangalan kay Jacob; at ang isa pa ay isusulat
sa kaniyang kamay 'Pag-aari ni Yahweh' at tatawagin sa
pangalan ng Israel." **6** Ito ang sinasabi ni Yahweh - ang Hari
ng Israel at kaniyang Manunubos, Yahweh ng mga hukbo:
"Ako ang una, at ako ang huli; walang ibang Diyos kundi
ako. **7** Sino ang katulad ko? Hayaan siyang ipahayag ito
at ipaliwanag sa akin ang mga nangyari simula nang aking
itinatag ang sinaunang bayan, at hayaan silang ipahayag ang
mga pangyayaring darating. **8** Huwag matakot o mangamba.
Hindi ba ipinahayag ko sa iyo nang unang panahon, at
ipinaalam ito? Kayo ang aking mga saksi: May ibang Diyos
ba maliban sa akin? Walang ibang Bato; wala akong ibang
kilala." **9** Silang nagbibigay anyo sa diyus-diyosan ay walang
halaga; at ang mga bagay na kanilang kinatutuwaan ay
walang saysay; ang kanilang mga saksi ay hindi nakakikita
o nakakaalam ng anumang bagay, at sila ay malalagay sa
kahihiyan. **10** Sino ang huhulma ng isang diyos o maghuhugis
ng diyus-diyosan na walang halaga? **11** Masdan mo, ang
lahat ng kaniyang mga kasama ay ilalagay sa kahihiyan; ang
mga mang-uukit ay tao lamang. Hayaan mo silang magsama-
sama sa kanilang paninindigan; sila ay yuyukod at malalagay
sa kahihiyan. **12** Ang panday ay gumagawa sa pamamagitan
ng kaniyang mga kagamitan, naghuhulma ito, gumagawa
sa init ng nagbabagang bato. Gamit ang maso at kaniyang
malalakas na bisig hinubog niya ito. Siya ay nagugutom, at
ang kaniyang lakas ay nawawala; siya ay hindi umiinom ng
tubig at nanghihina. **13** Sinusukat ng karpintero ang kahoy ng
isang pisi at tinatandaan ng pantanda. Nagkakahugis ito sa
pamamagitan ng kaniyang mga kagamitan at tinatandaan ito
gamit ang mga kompas. Kaniyang hinuhubog ito sa anyo ng
isang tao gaya ng isang kaakit-akit na tao, para ito ay ilagay
sa isang altar. **14** Pumuputol siya ng mga cedar, o pumipili
siya ng puno ng sipres o isang puno ng ensena. Siya ay
kumukuha ng mga puno sa kagubatan para sa kaniyang sarili.
Siya ay nagtatanim ng puno ng pir at pinalalaki ito ng ulan.
15 Pagkatapos ginagamit ito ng tao bilang pangsiga kung
saan siya nagpapainit. Oo, pinalililiyab niya ang isang apoy at
pinangluluto ng tinapay. Pagkatapos ginagawa niya mula dito
ang isang diyos at sasambahin ito. **16** Kaniyang iginagatong
ang ilang bahagi ng kahoy sa apoy, iniihaw ang kaniyang
karne dito. kumain siya at nabubusog. Kaniyang nadarama
ang init at sinasabi, "Ah, ako ay naiinitan, aking nakita ang
apoy." **17** Siya ay gumagawa ng diyos sa pamamagitan ng
tirang kahoy, kaniyang inukit na imahe; at kaniyang niluluhuran
ito at ginagalang ito, at nananalangin dito at sinasabing,
"Iligtas mo ako, sapagkat ikaw ang aking diyos." **18** Hindi nila
nalalaman, ni naiintindihan, dahil ang kanilang mga mata
ay bulag at hindi nakakakita, at ang kanilang mga puso ay
hindi nakakaunawa. **19** Walang sinumang nakaka-isip, ni
nakakaunawa at sinasabi, "Aking iginatong ang bahagi ng
kahoy sa apoy; oo, ako ay nagluto rin ng tinapay sa mga
baga nito; ako ay nag-ihaw ng karne sa baga nito at kumain.
Ngayon gagawin ko ba ang ibang bahagi ng kahoy sa isang
bagay na kasuklam-suklam para sambahin? Dapat ba akong
lumuhod sa isang piraso ng kahoy?" **20** Para bang siyang
kumakain ng abo; ang kaniyang nadayang puso ay niligaw
siya. Hindi niya mailigtas ang kaniyang sarili, ni masabi,
"Ang bagay na ito sa aking kanang kamay ay isang bulaang
diyos." **21** Iyong alalahanin tungkol sa mga bagay na ito,
O Jacob, at Israel, dahil kayo ay aking lingkod: kayo ay
aking nilikha; ikaw ang aking lingkod: Israel, ikaw ay hindi
ko malilimutan. **22** Isinantabi ko, tulad ng makapal na ulap,
ang iyong mga mapanghimagsik na mga gawain; at gaya ng
isang ulap, ang iyong mga kasalanan; manumbalik ka sa
akin, sapagkat tinubos kita. **23** Umawit kayo, kayong mga
kalangitan, dahil si Yahweh ay kumilos; sumigaw kayo, kayong
mga nasa kailaliman ng lupa; magsimula kayong umawit,
kayong mga bundok, at kayo, mga gubat, sa bawat puno;
dahil tinubos ni Yahweh si Jacob, at ipapakita ang kaniyang
kaluwalhatian sa Israel. **24** Ito ang sinasabi ni Yahweh, iyong
Manunubos, na siyang humubog sa iyo mula sa sinapupunan:
Ako si Yahweh, na gumawa ng lahat ng bagay, na nag-iisang
naglatag ng kalangitan, na nagiisang naghugis ng kalupaan.
25 Ako na humahadlang sa mga hula ng mga sinungaling
at silang mga bumabasa ng mga hula; Binabaliktad ko ang
karunungan ng mga pantas at ginagawang kamangmangan
ang kanilang payo. **26** Ako si, Yahweh! - ang nagpapatupad
ng mga pahayag ng kaniyang lingkod at isinasagawa ang
payo ng kaniyang mga mensahero, na nagsasabi ng tungkol
sa Jerusalem, 'Siya ay pananahanan' at ang mga lungsod ng
Juda, sila ay muling itatatag, at ibabangon ko ang kanilang
mga wasak na lugar' **27** na sinasabi sa malalim na karagatan,
' matuyo ka, at aking tutuyuin ang iyong mga agos— **28** na
siyang nagsasabi tungkol kay Ciro, 'Siya ang aking pastol,
gagawin niya ang lahat ng naisin ko' - kaniyang ipag-uutos
tungkol sa Jerusalem, 'Hayaan siyang muling maitatag,' at
ang tungkol sa templo, 'Hayaan na ang pundasyon mo ay
mailatag."

45 Ito ang sinasabi ni Yahweh, sa kaniyang hinirang,
kay Ciro na ang kanang kamay ay aking hawak, para
lupigin ang mga bansa sa harap niya, para tanggalan ng
sandata ang mga hari, at para buksan ang mga pintuan sa
kaniyang harapan, kaya ang mga tarangkahan ay mananatiling
nakabukas: **2** Ako ay mauuna sa iyo at ang mga bundok ay
aking papatagin; aking wawasakin ang mga pintuang tanso at
puputol-putulin ang kanilang bakal na rehas, **3** at ibibigay
ko sa iyo ang mga kayamanang nasa kadiliman at ang mga
natatagong kayamanan, para inyong malaman na ako ito, si
Yahweh, na tumatawag sa iyong pangalan, ako, ang Diyos
ng Israel. **4** Para sa kapakanan ni Jacob na aking lingkod,
at sa Israel na aking pinili, tinawag kita sa iyong pangalan:
bibigyan ka ng isang pangalan na may karangalan, kahit hindi
mo ako kinilala. **5** Ako si Yahweh, at walang iba; walang
ibang Diyos maliban sa akin. Bibigyan kita ng sandata para
sa digmaan, kahit hindi mo ako kinilala; **6** Para malaman
ng mga tao mula sa pagsikat ng araw, at mula sa kanluran,
na walang ibang diyos maliban sa akin: ako si Yahweh, at
wala ng iba. **7** Ako ang lumikha ng liwanag at dilim; Ako ang
nagbibigay ng kapayapaan at lumilikha ng kapahamakan;
Ako si Yahweh, na gumagawa ng lahat ng bagay na ito. **8**
Kayong mga langit, ibagsak ninyo ang ulan mula sa itaas!
Hayaan ang mga himpapawid na umulan ng makatarungang
kaligtasan. Hayaan ito ay sipsipin ng lupa, nang kaligtasan ay
sumibol, at kasama nito tutubo ang katwiran. Ako, si Yahweh,
ang lumikha sa kanilang dalawa. **9** Kaawa-awa ang sinumang
nakikipagtalo sa lumalang sa kanya! Isang basag na palayok
sa kalagitnaan ng lahat ng basag na palayok sa lupa! Dapat
bang sabihin ng putik sa manlililok,' 'Ano ang iyong ginagawa?
o, Ano ang iyong nililikha— wala ka bang mga kamay noong
likhain mo ito? **10** Kaawa-awa ang nagsasabi sa isang ama,
Para saan pa ang iyong pagiging ama? o sa isang babae,
'para saan at ikaw ay manganganak pa?' **11** Ito ang sinasabi
ni Yahweh, ang Banal ng Israel, kaniyang Manlilikha: tungkol
sa mga bagay na darating, tinatanong ninyo ba ako tungkol
sa aking mga anak? Sasabihin niyo ba sa akin kung ano ang
gagawin ko sa gawa ng aking mga kamay?' **12** Aking nilikha
ang lupa at nilalang ang tao mula rito. Itong aking mga kamay
ang naglatag ng kalangitan, at aking inutos sa lahat ng mga
bituin na lumitaw. **13** Pinakilos ko si Ciro sa katuwiran, at
tutuwirin ang lahat ng kaniyang mga landas. Itatayo niya ang
aking lungsod; pauuwiin niya ang aking bayang ipinatapon,
nang walang kapalit na bayad o suhol, "sinasabi ni Yahweh
ng mga hukbo. **14** Ito ang sinasabi ni Yahweh, "Ang yaman
ng Ehipto, at pangangalakal ng Ethiopia sa mga Sabeo, mga
taong matataas ang kalagayan, ay dadalhin sa iyo. Sila ay
magiging inyo. Sila ay magsisisunod sa inyo, magsisidating
na may mga tanikala. Sila ay magpapatirapa sa iyo, at sila
ay makikiusap sa iyo na sinasabing, Tunay na ang Diyos
ay nasa iyo, at walang iba liban sa kanya. **15** Tunay nga
na ikaw ay isang Diyos na kinukubli ang iyong sarili, Diyos
ng Israel, na Tagapagligtas. **16** Mapapahiya at kahiya-hiya
silang lahat; silang mga gumagawa ng diyus-diyosan ay
lalakad sa kahihiyan. **17** Pero ang Israel ay ililigtas ni Yahweh
nang walang hanggang kaligtasan; kayo ay hindi na muli
mapapahiya. **18** Ito ang sinasabi ni Yahweh, na lumikha
ng kalangitan, ang tunay na Diyos na gumawa ng lupa at
lumikha nito, na siyang nagtatag nito. Kaniyang nilikha ito,
hindi para masayang, para panahanan: "Ako si Yahweh, at
wala akong kapantay. **19** Ako ay hindi nagsalita ng palihim, sa
mga tagong lugar; hindi ko sinabi sa lahi ni Jacob, 'Hanapin
ninyo ko ng walang katuturan!' Ako si Yahweh, ay nagsasalita
ng totoo; inihahayag ko ang mga bagay na matuwid. **20**
Tipunin ang inyong mga sarili at lumapit! Magsama-sama
kayong mga nakasumpong ng kanlungan mula sa mga bansa!
Sila ay walang nalalaman, sila na nagdadala ng larawang
inukit at nanalangin sa mga diyos na hindi nakapagliligtas. **21**
Magsilapit at ipahayag ito sa akin, magdala ng katibayan!
Hayaan silang magsisabwatan. Sino ang nagpakita nito mula
nang unang panahon? Sinong nagpahayag nito? Hindi ba
ako, na si Yahweh? At walang ibang Diyos maliban sa akin,
ang makatarungang Diyos at ang Tagapagligtas; walang iba
maliban sa akin. **22** Bumalik kayo sa akin at maligtas, lahat
ng nasa sulok ng mundo; dahil ako ang Diyos, at walang
ibang diyos. **23** Ako ay sumusumpa sa aking sarili, sinasabi
ang aking makatarungang atas, at hindi ito babalik: Sa akin
ang bawat tuhod ay luluhod, bawat dila ay susumpa, **24**
na nagsasabing, "Kay Yahweh lamang ang kaligtasan at
kalakasan. Ang lahat ng nagagalit sa kaniya ay manliliit
sa kahihiyan sa kaniyang harapan. **25** Kay Yahweh, ang
lahat ng kaapu-apuhan ng Israel ay mapapawalang sala;
ipagmamalaki nila siya.

46 Si Bel ay nagpatirapa, si Nebo ay yumuyukod; nabigatan
ang mga hayop na nagdadala ng kanilang diyus-
diyosan. Ang mga diyus-diyosan na kanilang dala ay mabigat
na pasanin sa mga pagod na mga hayop. **2** Magkakasama
silang yumuyukod at lumuluhod; hindi nila mailigtas ang
imahe, at sila mismo ay mapupunta sa pagkabihag. **3** Makinig
kayo sa akin, sambahayan ni Jacob, at lahat kayo, ang mga
nalabi sa sambahayan ni Jacob, kayong inalagaan ko mula
sa inyong pagsilang, na maalagaan mula sa sinapupunan: **4**
Hanggang sa katandaan ay Ako ay siya nga, at hanggang
sa magkauban ay dadalhin kita. Ginawa kita, at tutulungan
kita, akin kitang dadalhin sa kaligtasan. **5** Kanino ninyo ako
itutulad? at kanino ninyo ako ipaparis, para kami ay ihambing?
6 Sila ay nagbuhos ng ginto mula sa supot at nagtitimbang
ng pilak sa timbangan. Sila ay umuupa ng isang panday, at
ginagawa niya ito ng isang diyos; sila ay nagpapatirapa at
sinasamba ito. **7** Pinapasan nila ito sa balikat at dinadala
nila ito; inilalagay ito sa kaniyang lugar, at ito ay nakatayo sa
kaniyang lugar at hindi gumagalaw mula dito. Tumatawag sila
dito, gayun man hindi ito makakasagot ni makapagliligtas
ng sinuman sa kanilang kaguluhan. **8** Tandaan ninyo ang
mga bagay na ito; huwag ninyo itong balewalain, kayong
mga suwail! **9** Isipin ninyo ang mga unang pangyayari, mga
nakaraang panahon, dahil ako ang Diyos, wala ng iba, Ako ay
Diyos, at walang ibang katulad ko. **10** Ipinapahayag ko ang
wakas mula sa pasimula, at mga bagay na mangyayari na
hindi pa nangyayari; Sinasabi ko, "magaganap ang lahat ng
balak ko, at gagawin ko ang lahat ng nais kong gawin." **11**
Tumatawag ako ng ibong mangdadagit mula sa silangan,
ng taong aking pinili mula sa malayong lupain; Oo, ako ay
nagsalita; tutuparin ko rin ito; ako ang nagplano; ako rin ang
gagawa nito. **12** Makinig kayo sa akin, kayong mga taong
matitigas ang ulo; na malayo sa paggawa ng matuwid. **13**
Aking inilalapit ang aking kabanalan; ito ay hindi malayo at
ang pagliligtas ko ay hindi maghihintay; at Ibibigay ko ang
kaligtasan sa Sion at ang aking kagandahan sa Israel.

47 Bumaba ka at umupo ka sa alikabok, birheng anak
na babae ng Babilonia; maupo ka sa lupa nang walang
trono, anak na babae ng mga taga-Caldea. Hindi ka na

magiging kaakit-akit at kahali-halina. 2 Kunin mo ang batong
gilingan at gilingin mo ang harina; tanggalin mo ang iyong
belo, punitin mo ang iyong magandang kasuotan, alisin mo
ang takip ng iyong mga binti, tawirin mo ang mga batis. 3
Malalantad ang iyong kahubaran, oo, makikita ang iyong
kahihiyan: Maghihiganti ako at walang taong makakaligtas.
4 Ang aming Tagapagligtas, Yahweh ng mga hukbo ang
kaniyang pangalan, ang Banal ng Israel. 5 Maupo ka sa
katahimikan at pumunta ka sa kadiliman, anak na babae ng
mga taga-Caldea; dahil hindi ka na tatawagin na Reyna ng
mga kaharian. 6 Nagalit ako sa aking bayan; dinungisan ko
ang aking pamana at binigay ko sila sa iyong kamay, pero
hindi mo sila pinakitaan ng awa; nagpatong ka ng napakabigat
na pamatok sa mga matatanda. 7 Sinabi mo, "Mamumuno
ako bilang pinakamataas na reyna magpakailanman." Hindi
mo isinapuso ang mga bagay na ito, maging inisip kung anong
mangyayari sa mga ito. 8 Kaya ngayon pakinggan mo ito, ikaw
na mahilig sa kasiyahan at nauupo nang may kasiguraduhan,
ikaw na sinasabi sa iyong puso, "Nabubuhay ako, at wala
akong katulad; hindi ako mauupo bilang isang balo kailanman,
maging ang maranasan ang mawalan ng mga anak." 9 Pero
ang dalawang bagay na ito ay biglang darating sa iyo sa isang
araw: ang pagkawala ng mga anak at pagiging balo; darating
sila sa iyo nang buong lakas, sa kabila ng mga pangkukulam
mo at maraming mga dasal at anting-anting. 10 Nagtiwala ka
sa iyong kasamaan; sinabi mo, "Walang nakakakita sa akin;"
nililigaw ka ng iyong karunungan at kaalaman, pero sinasabi
mo sa iyong puso, "Nabubuhay ako, at walang akong katulad."
11 Magagapi ka ng sakuna; hindi mo matataboy ito gamit
ang iyong mga dasal. Babagsak sa iyo ang pagkawasak;
hindi mo ito makakayang salagin. Bigla kang tatamaan ng
kalamidad, bago mo pa ito malaman. 12 Magpatuloy ka sa
paggamit ng salamangka at maraming pangkukulam na tapat
mong binibigkas mula pa nang iyong pagkabata; marahil ay
magtatagumpay ka, marahil ay matataboy mo ang sakuna.
13 Pagod ka na sa marami mong pagsangguni; hayaan mong
tumayo at iligtas ka ng mga lalaking iyon—sila na tinatala ang
kalangitan at tumitingin sa mga bituin, sila na nagpapahayag
ng mga bagong buwan—hayaan mo silang iligtas ka mula
sa mangyayari sa iyo. 14 Tingnan mo, sila ay magiging
parang mga pinaggapasan. Susunugin sila ng apoy. Hindi nila
maliligtas ang mga sarili nila mula sa kamay ng apoy. Walang
uling na magpapainit sa kanila at walang apoy para tabihan
nila! 15 Para sa iyo, wala silang silbi kundi kapaguran, sila na
mga nakasama mo sa pangangalakal simula noong kabataan
mo pa; gagala sila sa kani-kaniyang landas; kaya walang
magliligtas sa iyo.

48 Pakinggan ninyo ito, sambahayan ni Jacob, na tinawag
sa pangalang Israel, at mula sa semilya ni Juda; kayo
na nanunumpa sa pangalan ni Yahweh at tinatawag ang
Diyos ng Israel, pero hindi taos-puso o sa matuwid na paraan.
2 Dahil tinatawag nila ang mga sarili nilang mga mamamayan
ng banal na lungsod at nagtitiwala sa Diyos ng Israel; Yahweh
ng mga hukbo ang kaniyang pangalan. 3 "Pinahayag ko ang
mga bagay na mula pa dati; lumabas sila sa aking bibig, at
hinayag ko sila; at ginawa ko sila, at nangyari sila. 4 Dahil
alam kong matigas ang ulo ninyo, kasing tigas ng bakal ang
mga leeg ninyo, at parang tanso ang inyong noo, 5 kaya
pinahayag ko ang mga bagay na ito sa simula pa; ipinaalam
ko sa inyo bago sila mangyari, para hindi ninyo masasabing,
'Ang aking diyus-diyosan ang gumawa nito,' o 'ang aking
inukit na rebulto, o ang aking bakal na rebulto ang nagtalaga
ng mga bagay na ito.' 6 Narinig ninyo ang tungkol sa mga
bagay na ito; tingnan ninyo ang lahat ng mga patunay na ito;
at kayo, hindi ba ninyo aaminin na totoo ang sinabi ko? Mula
ngayon, mga bagong bagay ang ipapakita ko sa inyo, mga
nakatagong bagay na hindi ninyo alam. 7 Ngayon, at hindi
mula nung una, nangyari sila, at bago ngayon hindi ninyo
narinig ang tungkol sa kanila, kaya hindi ninyo masasabing,
'Oo, alam ko ang tungkol sa kanila.' 8 Hindi ninyo narinig
kailanman; hindi ninyo alam; ang mga bagay na ito ay hindi
isiniwalat sa mga tainga ninyo nung simula pa. Dahil alam ko
na kayo ay napakamapanlinlang, at mapaghimagsik mula
sa kapanganakan. 9 Para sa kapakanan ng pangalan ko
ipagpapaliban ko ang aking galit, at para sa aking karangalan
pipigilin ko ang pagwasak sa inyo. 10 Tingnan ninyo, nilinang
ko kayo, pero hindi bilang pilak; ginawa ko kayong dalisay
sa pugon ng pagdurusa. Para sa kapakanan ko, para sa
kapakanan ko ay kikilos ako; dahil paano ko pahihintulutang
malagay sa kahihiyan ang aking pangalan? 11 Hindi ko
ibibigay ang aking kaluwalhatian sa sinuman. 12 Makinig
kayo sa akin, Jacob, at Israel, na tinawag ko: Ako ay siya;
Ako ang una, Ako rin ang huli. 13 Oo, ang kamay ko ang
naglagay ng pundasyon ng mundo, at ang aking kanang
kamay ang naglatag ng kalangitan; kapag tinatawag ko sila,
sama-sama silang tumatayo. 14 Magtipon kayo, lahat kayo,
at pakinggan; Sino sa inyo ang nagpahayag ng mga bagay
na ito? Ang kakampi ni Yahweh ay tatapusin ang kaniyang
layunin laban sa Babilonia. Gagawin niya ang kalooban ni
Yahweh laban sa mga taga-Caldea. 15 Ako, Ako ay nagsalita,
oo, Ako ang tumawag sa kaniya, Ako ang nagdala sa kaniya,
at magtatagumpay siya. 16 Lumapit kayo sa akin, makinig
kayo dito; mula sa simula hindi ako nagsalita nang palihim;
kapag nangyari ito, nandoon ako; at ngayon si Yahweh na
Panginoon ay pinadala ako, at ang kaniyang Espiritu." 17
Ito ang sinasabi ni Yahweh, ang inyong Tagapagligtas, ang
Banal ng Israel, "Ako si Yahweh na Diyos ninyo, na nagtuturo
sa inyo kung paano magtagumpay, na nangunguna sa inyo
sa landas na dapat ninyong tahakin. 18 Kung sinunod ninyo
lamang ang aking mga utos! Ang inyong kapayapaan at
kasaganaan sana ay umagos tulad ng ilog, at ang inyong
kaligtasan ay tulad ng mga alon ng dagat. 19 Ang inyong
mga kaapu-apuhan sana ay kasing dami ng buhangin, at
ang mga anak mula sa inyong sinapupunan ay kasing dami
ng mga butil ng buhangin; ang pangalan nila ay hindi sana
pinutol o inalis mula sa aking harapan. 20 Lumabas kayo
mula sa Babilonia! Tumakas kayo mula sa mga taga-Caldea!
Sa tunog ng hiyaw ay ipahayag ninyo ito! Ipaalam ninyo ito,
paabutin ninyo ito sa dulo ng mundo! Sabihin ninyo, 'Niligtas
ni Yahweh ang kaniyang lingkod na si Jacob.' 21 Hindi sila
nauhaw nang hinatid niya sila sa mga disyerto; pinaagos niya
ang tubig mula sa bato para sa kanila; biniyak niya ang bato,
at bumulwak ang tubig. 22 Walang kapayapaan para sa mga
masasama— ang sabi ni Yahweh."

49 Makinig kayo sa akin, kayong mga baybayin! At
magbigay kayo ng pansin, kayong mga malalayong tao.
Tinawag ako ni Yahweh sa pangalan mula sa kapanganakan,
nang dinala ako ng aking ina sa mundo. 2 Ginawa niyang
parang matalim na espada ang aking bibig; tinago niya ako
sa anino ng kaniyang kamay; ginawa niya akong pinakinis
na palaso; tinago niya ako sa kaniyang lalagyan ng palaso.
3 Sinabi niya sa akin, "Ikaw ang aking lingkod, Israel, na

gagamitin ko para ipakita ang aking kaluwalhatian." **4** Kahit
na inakala kong nagsikap ako para sa wala, ginamit ko ang
aking lakas para sa wala, pero ang aking katarungan ay na
kay Yahweh, at ang aking gantimpala ay nasa Diyos ko. **5** At
ngayon ay nagsalita si Yahweh, siya na hinubog ako mula
sa kapanganakan para maging lingkod niya, para ibalik si
Jacob ulit sa kaniyang sarili, at tipunin ang Israel sa kaniya.
Marangal ako sa mga mata ni Yahweh, at ang aking Diyos
ang naging kalakasan ko. **6** Sinasabi niya, "Maliit na bagay
para sa iyo na maging aking lingkod para itatag muli ang
mga tribo ni Jacob, at ibalik ang mga nakaligtas sa Israel.
Gagawin kitang ilaw ng mga dayuhan, na ikaw ang aking
kaligtasan sa dulo ng mundo." **7** Ito ang sinasabi ni Yahweh,
ang Tagapagligtas ng Israel, ang kanilang Banal, sa isang
hinamak ang buhay, kinamuhian ng mga bansa, at isang alipin
ng mga pinuno, "Makikita ka ng mga hari at tatayo sila, at
makikita ka ng mga prinsipe at luluhod sila, dahil kay Yahweh
na tapat, kahit ang Banal ng Israel, na pumili sa iyo." **8** Ito ang
sinasabi ni Yahweh, "Sa oras na napagpasyahan kong ipakita
ang aking pabor, sasagutin kita, at sa araw ng kaligtasan
tutulungan kita; pangangalagaan kita, at ibibigay kita bilang
isang tipan para sa mga tao, para itayo muli ang lupain, para
itakda muli ang pinabayaang pamana. **9** Sasabihin mo sa
mga bilanggo, 'Lumabas kayo;' sa mga nasa madidilim na
kulungan, 'Ipakita ninyo ang inyong mga sarili.' Manginginain
sila sa mga daanan, at magiging pastulan nila ang mga
kalbong dalusdos. **10** Hindi sila magugutom o mauuhaw;
maging ang init o ang araw ay hindi sila tatamaan, dahil
siyang may awa sa kanila ay pangungunahan sila; gagabayan
niya sila sa mga bukal ng tubig. **11** At gagawin kong daanan
ang lahat ng aking mga bundok, at papatagin ko ang aking
mga malawak na daanan." **12** Tingnan mo, ang mga ito ay
nanggaling pa mula sa malayo, ang iba ay mula sa hilaga at
kanluran; at ang iba ay mula sa lupain ng Syene. **13** Umawit
kayo, mga kalangitan, at magpakasaya ka, kalupaan; umawit
kayo, mga bundok! Dahil inaaliw ni Yahweh ang kaniyang
bayan, at mahahabag sa mga nasasaktan. **14** Pero sinabi
ng Sion, "Pinabayaan ako ni Yahweh, at kinalimutan ako
ng Panginoon." **15** "Makakalimutan ba ng isang babae ang
kaniyang sanggol, na pinasususo sa kaniyang suso, kaya
wala siyang habag sa kaniyang anak na ipinanganak? Oo,
maaaring makalimutan nila, pero hindi kita makakalimutan.
16 Tingnan mo, sinulat ko ang pangalan mo sa aking mga
palad; nasa harapan ko palagi ang iyong mga pader. **17**
Nagmamadaling bumalik ang mga anak mo, habang ang
mga nagwasak sa iyo ay umaalis na. **18** Tingnan mo ang
paligid mo at masdan, lahat sila ay nagtitipon at papunta
sa iyo. Habang ako ay nabubuhay—ito ang pahayag ni
Yahweh—tiyak na isusuot mo sila na parang mga alahas;
isusuot mo sila, tulad ng babaing ikakasal. **19** Kahit na
basura at pinabayaan ka, isang lupain na nasa mga guho,
ngayon ay masyado kang liliit para sa mga naninirahan, at
silang mga lumamon sa iyo ay lalayo. **20** Ang mga batang
pinanganak sa panahon ng iyong pangungulila ay sasabihin
sa iyong pandinig, 'Masyadong masikip ang lugar na ito para
sa atin, bigyan ninyo kami ng lugar, para manirahan kami
dito.' **21** Pagkatapos ay tatanungin mo ang iyong sarili, 'Sino
ang nagpaanak ng mga batang ito para sa akin? Nangulila
ako at baog, tinapon at hiniwalayan. Sino ang nagpalaki sa
mga batang ito? Tingnan mo, naiwan akong nag-iisa; saan
nanggaling ang mga ito?'" **22** Ito ang sinasabi ni Yahweh na
ating Panginoon, "Tingnan mo, itataas ko ang aking kamay sa
mga bansa; itataas ko ang aking bandilang panghudyat sa
mga tao. Dadalhin nila ang mga anak mong lalaki sa kanilang
mga bisig at bubuhatin nila ang mga anak mong babae sa
kanilang mga balikat. **23** Magiging mga ama-amahan mo
ang mga hari, at mga tagapag-alaga mo ang mga reyna
nila; yuyuko sila sa iyo na nasa lupa ang mga mukha nila
at didilaan nila ang alikabok sa mga paa mo; at malalaman
mo na ako si Yahweh; silang naghihintay sa akin ay hindi
mapapahiya." **24** Maaari bang makuha ang mga nasamsam
mula sa mandirigma, o masagip ang mga bihag mula sa
taong malupit? **25** Pero ito ang sinasabi ni Yahweh, "Oo,
makukuha ang mga bihag mula sa mandirigma, at ang mga
nasamsam ay masasagip; dahil kakalabanin ko ang iyong
kaaway at ililigtas ang iyong mga anak. **26** At ipapakain ko sa
mga nang-aapi sa iyo ang sarili nilang laman; at malalasing
sila sa sarili nilang dugo, na para bang alak ito; at ang
buong sangkatauhan ay malalaman na Ako, si Yahweh, ang
iyong Tagapagligtas at Manunubos, ang Makapangyarihan ng
Jacob."

50 Ito ang sinasabi ni Yahweh, "Nasaan ang katibayan ng
paghihiwalay na ginamit ko para hiwalayan ang inyong
ina? At kanino sa mga tagapagbili ko kayo pinagbili? Tingnan
ninyo, pinagbili kayo dahil sa inyong mga kasalanan, at dahil
sa inyong paghihimagsik, pinatapon ang inyong ina. **2** Bakit
nagpunta ako pero walang naroroon? Bakit tumawag ako
pero walang sumagot? Masyado bang maiksi ang kamay ko
para tubusin kayo? Wala ba akong kapangyarihan para iligtas
kayo? Tingnan ninyo, sa aking pagsasaway natutuyo ko ang
dagat; ginagawa kong disyerto ang mga ilog; namamatay ang
mga isda nito dahil sa kakulangan ng tubig at nabubulok. **3**
Dinadamitan ko ang himpapawid ng kadiliman; tinatakpan ko
ito ng sako." **4** Binigyan ako ng Panginoong si Yahweh ng
dila na katulad ng mga marunong, kaya nagsasabi ako ng
nakakatulong na salita sa napapagod; ginigising niya ako
bawat umaga; ginigising niya ang tainga ko para makarinig
tulad ng mga marunong. **5** Binuksan ng Panginoong si
Yahweh ang aking tainga, at hindi ako mapaghimagsik,
maging ang tumalikod. **6** Binigay ko ang aking likod sa
mga bumubugbog sa akin, at ang aking mga pisngi sa mga
bumunot ng aking balbas; hindi ko tinago ang aking mukha
mula sa pamamahiya at panunura. **7** Dahil tutulungan ako
ng Panginoong si Yahweh; kaya hindi ako napahiya; kaya
ginawa kong matigas na bato ang mukha ko, dahil alam kong
hindi ako malalagay sa kahihiyan. **8** Siya na magpapawalang-
sala sa akin ay malapit lang. Sino ang sasalungat sa akin?
Tumayo tayo at harapin ang bawat isa. Sino ang nag-aakusa
sa akin? Hayaan ninyo siyang lumapit sa akin. **9** Tingnan
ninyo, tutulungan ako ng Panginoong si Yahweh. Sino ang
magpapahayag na makasalanan ako? Tingnan ninyo, masisira
sila tulad ng damit; kakainin sila ng gamu-gamo. **10** Sino sa
inyo ang natatakot kay Yahweh? Sino ang sumusunod sa
boses ng kaniyang lingkod? Sino ang naglalakad sa malalim
na kadiliman nang walang liwanag? Dapat siyang magtiwala
sa pangalan ni Yahweh at sumandal sa kaniyang Diyos.
11 Tingnan ninyo, lahat kayong nagsisindi ng apoy, kayong
nagdadala ng mga sulo: maglakad kayo sa liwanag ng inyong
apoy at sa alab na sinindihan ninyo. Ito ang natanggap ninyo
mula sa akin: hihimlay kayo sa lugar ng kirot.

51 Makinig kayo sa akin, kayong mga naghahabol ng
katuwiran, kayong naghahanap kay Yahweh: tingnan

ninyo ang bato kung saan kayo tinapyas at sa tibagan ng
bato kung saan kayo tinibag. **2** Tingnan ninyo si Abraham,
ang inyong ama, at si Sara, na nagpanganak sa inyo; dahil
nang siya ay mag-isa, tinawag ko siya. Pinagpala ko siya
at pinarami. **3** Oo, aaliwin ni Yahweh ang Sion; aaliwin
niya ang kaniyang mga napabayaang lugar; ang kaniyang
ilang ay ginawa niyang parang Eden, at ang kaniyang mga
disyerto sa tabi ng lambak ng Ilog Jordan na parang hardin
ni Yahweh; kagalakan at kaligayahan ay matatagpuan sa
kaniya, pasasalamat, at ang tunog ng pag-awit. **4** Pansinin
ninyo ako, aking bayan; at makinig kayo sa akin, aking bayan!
Dahil maglalabas ako ng kautusan, at gagawin kong ilaw
ang aking katarungan para sa mga bansa. **5** Ang aking
katuwiran ay malapit na; lalabas ang aking kaligtasan, at
hahatulan ng aking bisig ang mga bansa; hihintayin ako ng
mga baybayin; sabik nilang hihintayin ang aking bisig. **6** Itaas
ninyo ang inyong mga mata sa himpapawid, at tingnan ninyo
ang lupa sa ibaba, dahil maglalaho ang kalangitan tulad ng
usok, masisira ang mundo tulad ng damit, at mamamatay
ang mga naninirahan dito na parang mga langaw. Pero ang
aking kaligtasan ay magpapatuloy magpakailanman, at ang
aking katuwiran ay hindi titigil na kumilos. **7** Makinig kayo
sa akin, kayong nakakaalam ng tama, kayong mga taong
may batas ko sa inyong puso: Huwag ninyong katakutan
ang mga insulto ng mga tao, maging ang mapanghinaan ng
loob dahil sa kanilang abuso. **8** Dahil kakainin sila ng gamu-
gamo tulad ng damit, at kakainin sila ng bulate tulad ng lana;
pero ang aking katuwiran ay magpakailanman, at ang aking
kaligtasan sa lahat ng salinlahi." **9** Gumising ka, gumising ka,
damitan mo ng kalakasan ang iyong sarili, bisig ni Yahweh.
Gumising ka tulad nung nakaraan, ang mga salinlahi ng
mga sinaunang panahon. Hindi ba ikaw ang dumurog sa
halimaw ng dagat, ikaw na sumaksak sa dragon? **10** Hindi ba
ikaw ang nagpatuyo ng dagat, ang tubig ng kailaliman, at
ginawang daanan ang kailaliman ng dagat para makadaan
ang mga iniligtas? **11** Babalik ang mga tinubos ni Yahweh
at pupunta sa Sion nang may mga sigaw ng kagalakan at
may kaligayahan magpakailanman sa kanilang mga ulo;
at kaligayahan at kagalakan ang mananaig sa kanila, at
lalayo ang kalungkutan at pagluluksa. **12** "Ako, Ako, ang
siyang umaaliw sa inyo. Bakit kayo natatakot sa mga tao, na
mamamatay, ang mga anak ng tao, na ginawa tulad ng damo?
13 Bakit ninyo nakalimutan si Yahweh na inyong Manlilikha,
na umunat ng kalangitan at naglatag ng mga pundasyon
ng mundo? Kayo ay nasa patuloy na pangamba araw-araw
dahil sa nag-aalab na galit ng mang-aapi kapag nagpasya
siyang magwasak. Nasaan ang galit ng mang-aapi? **14** Ang
isang nakayuko, magmamadali si Yahweh na pakawalan;
hindi siya mamamatay at pupunta sa hukay, maging ang
mawalan ng tinapay. **15** Dahil ako si Yahweh na inyong Diyos,
na ginagambala ang dagat, para dumagundong ang mga
alon—Yahweh ng mga hukbo ang kaniyang pangalan. **16**
Nilagay ko ang aking mga salita sa inyong bibig, at tinakpan
ko kayo ng anino ng aking kamay, para matanim ko ang
kalangitan, mailatag ang mga pundasyon ng mundo, at sabihin
sa Sion, 'Kayo ang aking bayan.'" **17** Gumising ka, gumising
ka, bumangon ka, Jerusalem, ikaw na ininom ang mangkok
ng galit ni Yahweh mula sa kaniyang kamay; ikaw na ininom
ang mangkok, ang mangkok ng pagsuray, at inubos mo ito.
18 Wala sa lahat ng mga anak niya ang gagabay sa kaniya;
wala sa lahat ng mga anak niyang pinalaki ang kukuha sa
kaniyang kamay. **19** Nangyari sa iyo ang dalawang kaguluhan
na ito—sino ang makikidalamhati sa iyo? —pangungulila at
pagkawasak, at ang taggutom at ang espada. Sino ang aaliw
sa iyo? **20** Nahimatay ang mga anak mo; nakahiga sila sa
bawat sulok ng lansangan, tulad ng antilope sa lambat; puno
sila ng galit ni Yahweh, ang pagsaway ng iyong Diyos. **21**
Pero ngayon pakinggan mo ito, ikaw na inapi at lasing, pero
hindi lasing sa alak: **22** Ang iyong Panginoong si Yahweh, na
iyong Diyos, na nakikiusap para sa kapakanan ng kaniyang
bayan, ay sinasabi ito, "Tingnan mo, kinuha ko ang kopa ng
pagsuray mula sa iyong kamay—ang kopa ng tasa ng aking
galit—para hindi mo na ito iinumin muli. **23** Ilalagay ko ito sa
kamay ng mga nagpapahirap sa iyo, silang sinabi sa iyo,
'Mahiga ka, para malakaran ka namin'; ginawa mong tulad ng
lupa ang likod mo at tulad ng lansangan para malakaran nila."

52 Gumising ka, gumising ka, Sion; isuot mo ang
iyong kalakasan, Isuot mo ang iyong magagandang
kasuotan, Jerusalem, banal na lungsod; dahil hindi na muling
makakapasok sa iyo ang mga hindi tuli o ang mga marurumi.
2 Pagpagin mo ang mga alikabok mula sa iyong sarili;
bumangon ka at umupo, Jerusalem; tanggalin mo ang kadena
mula sa iyong leeg, bihag, na anak na babae ng Sion. **3** Dahil
ito ang sinasabi ni Yahweh, "Kayo ay ipinagbili ng walang
bayad, at kayo ay tutubusin ng walang salapi." **4** Dahil ito
ang sinasabi ng Panginoon na si Yahweh, "Sa panimula
ang bayan ko ay bumaba sa Ehipto para mamuhay doon
pansamantala; kamakalailan lamang ay inapi sila ng Asiria.
5 Ngayon, ano ang mayroon ako dito—ito ang pahayag
ni Yahweh— nakikita ko ang aking bayan na inilalayo ng
walang dahilan? Humahagulgol ang mga namumuno sa
kanila—ito ang pahayag ni Yahweh—ang aking pangalan
ay patuloy na sinisiraan buong araw. **6** Kaya makikilala ng
aking bayan ang pangalan ko; malalaman nila sa araw na
iyon na ako nga ang siyang nagsabi nito. Oo, ako nga ito!" **7**
Kay ganda sa mga kabundukan ang mga paa ng mensahero
na nagdadala ng mabuting balita, na siyang nagpapahayag
ng kapayapaan, na nagdadala ng mga mabuting balita, na
nagpapahayag ng kaligtasan, na sinasabi sa Sion, "Ang Diyos
ninyo ay naghahari!" **8** Makinig kayo, ang inyong mga bantay
ay nilalakasan ang kanilang mga tinig, sabay sabay silang
sumisigaw sa kagalakan, dahil makikita nila, sa kanilang
bawat mata ang pagbabalik ni Yahweh sa Sion. **9** Magsimula
kayong umawit ng sabay-sabay ng may kagalakan; kayong
mga guho ng Jerusalem, dahil inaliw ni Yahweh ang kanyang
bayan: tinubos niya ang Jerusalem. **10** Inilantad ni Yahweh
ang kanyang makapangyarihang kamay sa paningin ng lahat
ng mga bansa; makikita ng buong daigdig ang pagliligtas ng
ating Diyos. **11** Umalis kayo, umalis kayo, lumabas kayo roon;
huwag kayong humipo ng kahit anong maruruming bagay;
umalis kayo sa kaniyang kalagitnaan; dalisayin ninyo ang
inyong mga sarili, kayong mga nagdadala ng mga sisidlan
ni Yahweh. **12** Dahil hindi kayo magmamadaling lumabas,
ni aalis kayo nang may pagkatakot; dahil si Yahweh ang
mangunguna sa inyo; at ang Diyos ng Israel ang magiging
bantay sa inyong likuran. **13** Masdan, ang aking lingkod ay
makikipagkasundo ng may karunungan at katagumpayan:
siya ay itataas at dadakilain; siya ay magiging kapuri-puri.
14 Gaya nang maraming nasisindak sa iyo—ang kanyang
anyo ay pinapangit, kaya ang kanyang hitsura ay malayo
sa anumang anyo ng tao— **15** kaya gugulatin niya ang
maraming bansa; ititikom ng mga hari ang kanilang mga bibig

dahil sa kanya. Na kung saan sila hindi nasabihan, makikita
nila, na kung saan sila hindi narinig, ay mauunawaan nila.

53 Sino ang maniniwala sa aming narinig? At ang bisig ni
Yahweh, kanino ito ipinahayag? **2** Dahil lumaki siya sa
harapan ni Yahweh gaya ng isang supling, at gaya ng isang
usbong sa tigang na lupa; wala siyang taglay na kapansin-
pansin na hitsura o kaningningan; noong makita namin siya,
walang kagandahan para kami ay maakit. **3** Siya ay hinamak
at itinakwil ng mga tao; isang taong maraming kalungkutan, at
siyang pamilyar sa sakit. Kagaya ng isang pinagtataguan ng
mga tao ng kanilang mga mukha, siya ay hinamak; Itinuring
namin siyang hindi mahalaga. **4** Pero tiyak na pinasan
niya ang ating mga karamdaman at dinala ang ating mga
kalungkutan; gayon man ay inakala natin na pinarusahan
siya ng Diyos, pinalo siya ng Diyos, at pinahirapan. **5** Pero
sinaksak siya dahil sa ating mga ginawang paghihimagsik;
nadurog siya dahil sa ating mga kasalanan. Ang kaparusahan
para sa ating kapayapaan ay nasa kanya, at pinagaling niya
tayo sa pamamagitan ng kanyang mga sugat. **6** Tayong
lahat ay gaya ng mga tupang ligaw; ang bawat isa ay
nagkanya-kanyang daan, at ipinataw sa kanya ni Yahweh ang
kasamaan nating lahat. **7** Siya ay pinahirapan; gayun man
nang nagpakumbaba siya, hindi niya ibinuka ang kanyang
bibig, gaya ng isang kordero na dinadala sa katayan, at
gaya ng tupa na bago ito gupitan ay tahimik, kaya hindi niya
ibinuka ang kanyang bibig. **8** Sa pamamagitan ng pamimilit at
paghuhusga siya ay hinatulan; sino mula sa henerasyon iyon
ang nakaalala pa sa kanya? Pero siya ay nahiwalay mula sa
lupain ng mga buhay; dahil sa mga kasalanan ng aking bayan
ay ipinataw sa kanya ang parusa. **9** Sinadya nilang gumawa
ng libingan para sa kanya kasama ang mga pumapatay,
kasama ang isang mayaman sa kanyang kamatayan, kahit na
hindi siya nakagawa ng anumang karahasan, ni nagkaroon
ng anumang pandaraya sa kanyang bibig. **10** Ito ay kalooban
ni Yahweh para durugin siya at gawin siyang masama; at
kung ginagawa niyang handog ang kanyang buhay para sa
kasalanan, makikita niya ang kanyang mga anak, pahahabain
niya ang kanyang mga araw, at ang kalooban ni Yahweh ay
matutupad sa pamamagitan niya. **11** Pagkatapos niyang
magdusa, makikita niya at masisiyahan sa pamamagitan ng
kaalaman kung ano ang kanyang nagawa. Ang aking matuwid
na lingkod ay ipawawalang-sala ang marami; dadalhin niya
ang kanilang kasamaan. **12** Kaya ibibigay ko sa kanya ang
kanyang kabahagi sa gitna ng maraming tao, at hahatiin niya
ang mga nasamsam sa karamihan, dahil inilantad niya ang
kanyang sarili sa kamatayan at ibinilang siyang kasama ng
mga makasalanan. Dinala niya ang kasalanan ng marami at
namagitan siya para sa mga makasalanan.

54 "Umawit ka, baog na babae, ikaw na hindi pa
nagkakaanak; ikaw ay biglang umawit nang may galak
at umiyak nang malakas, kayong mga hindi pa kailanman
nakaranas manganak. Dahil ang mga anak ng naulila ay
mas marami kaysa sa mga anak ng babaeng may asawa,"
ang sinasabi ni Yahweh. **2** Gawin ninyong mas malaki ang
inyong tolda at ilatag ang inyong mga kurtina ng tolda nang
mas malawak; nang walang panghihinayang, pahabain ang
inyong mga lubid at patibayin ang inyong mga tulos. **3** Dahil
lalaganap kayo sa kanang kamay at sa kaliwa, at lulupigin
ng inyong mga kaapu-apuhan ang mga bansa at muling
maninirahan sa pinabayaang mga lungsod. **4** Huwag kayong
matakot dahil hindi kayo mapapahiya, ni panghinaan ng loob
dahil hindi kayo dudulutan ng kahihiyan; makakalimutan ninyo
ang kahihiyan ng inyong kabataan at ang kahihiyan ng inyong
pagpapabaya. **5** Dahil ang inyong Manlilikha ay ang inyong
asawa; Yahweh ng mga hukbo ang kanyang pangalan. At
Ang Banal ng Israel ay ang inyong Manunubos; Tinatawag
siyang Diyos ng buong daigdig. **6** Dahil tinatawag kayo muli
ni Yahweh bilang asawa napabayaan at nagdadalamhati sa
espiritu, gaya ng isang babaeng maagang nag-asawa at
itinakwil, Ang sabi ng iyong Diyos. **7** Sa maikling sandali ay
pinabayaan ko kayo, pero sa matinding kahabagan ay titipunin
ko kayo. **8** Sa pagbaha ng aking galit ay pansamantala kong
itinago ang aking mukha sa inyo; pero sa pamamagitan ng
walang hanggang katapatan sa tipan ay maaawa ako sa
inyo—sinasabi ni Yahweh, ang siyang nagliligtas sa inyo.
9 Katulad ito ng mga tubig sa panahon ni Noe sa akin:
kagaya ng pagsumpa ko sa mga tubig noong panahon ni
Noe na hindi na muli babahain ang ibabaw ng mundo, kaya
isinumpa kong hindi na ako magagalit sa inyo o sawayin
kayo. **10** Kahit na ang mga bundok ay maaring bumagsak at
yayanigin ang mga burol, gayon man ang aking katapatan
sa tipan ay hindi hihiwalay mula sa inyo, ni ang aking tipan
ng kapayapaan ay mayayanig—sinasabi ni Yahweh, siyang
naaawa sa inyo. **11** Kayo na sinugatan, kayo na tinangay
ng bagyo at walang kaaliwan, masdan ninyo, ilalatag ko
ang inyong daanan sa turkesa at lalatagan ko ng mga
safiro ang inyong mga pundasyon. **12** Gagawin kong mga
rubi ang inyong mga tore at ang inyong mga tarangkahan
ng mga nagniningning na bato, at magagandang bato sa
labas ng inyong pader. **13** At tuturuan ni Yahweh ang lahat
ng inyong mga anak; at ang kapayapaan ng inyong mga
anak ay magiging dakila. **14** Sa katuwiran ay itatatag ko
kayo muli. Hindi na kayo makakaranas ng pag-uusig, dahil
hindi kayo matatakot, walang anumang nakakatakot ang
makakalapit sa inyo. **15** Masdan, kung sinuman ang mag-
uumpisa ng kaguluhan, hindi ito magmumula sa akin; ang
sinumang mag-uumpisa ng kaguluhan sa inyo ay babagsak
sa pagkatalo. **16** Masdan, nilikha ko ang panday na siyang
umiihip sa mga nagbabagang uling at nagpapanday ng mga
sandata bilang kanyang hanapbuhay, nilikha ko ang manlilipol
para lumipol. **17** Walang sandata na ginawa laban sa inyo
ang magtatagumpay; at isusumpa ninyo ang lahat nang
nagpaparatang sa inyo. Ito ang pamana ng mga lingkod ni
Yahweh, at kanilang pagbibigay-matuwid mula sa akin—ito
ang pahayag ni Yahweh.

55 Lumapit kayo, ang bawat isang nauuhaw, magsiparito
kayo sa tubig! At kayo na walang salapi, bumili kayo at
kumain! Halikayo, bumili kayo ng alak at gatas na walang
pera at walang bayad. **2** Bakit ninyo tinitimbang ang pilak
na hindi naman tinapay? At gumagawa ng hindi naman
nakasisiya? Makinig mabuti sa akin at kainin kung ano ang
mabuti, at malugod kayo sa taba. **3** Ikiling ang inyong mga
tainga at lumapit sa akin! Makinig, upang kayo ay mabuhay!
Tiyak na gagawa ako ng walang hanggang tipan sa inyo,
ang mga gawa ng katapatan sa tipan na ibinigay kay David.
4 Masdan, itinalaga ko siyang saksi sa mga bansa, bilang
pinuno at tagapag-utos ng mga bansa. **5** Masdan, tatawag
kayo sa bansa na hindi ninyo nakikilala; at ang isang bansa
na hindi ninyo kilala ay pupunta sa inyo dahil si Yahweh ang
inyong Diyos, Ang Banal ng Israel, na siyang dumakila sa
inyo." **6** Hanapin si Yahweh habang siya ay maaari pang

matagpuan; tumawag sa kaniya habang siya ay nasa malapit.
7 Hayaaan ang masasama na umalis sa kaniyang landas, at
ang mga kaisipan ng taong nasa kasalanan. Hayaan siyang
manumbalik kay Yahweh, at maaawa siya sa kaniya, at sa
ating Diyos, na siyang lubusang magpapatawad sa kaniya. 8
Dahil ang aking mga kaisipan ay hindi ninyo mga kaisipan, ni
ang inyong mga kaparaanan ay aking kaparaanan—ito ay
pahayag ni Yahweh tungkol sa kanyang sarili— 9 dahil gaya
ng mga langit na mas mataas kaysa sa lupa, kaya ang aking
mga pamamaraan ay mas mataas kaysa sa inyong mga
pamamaraan, at ang aking mga kaisipan kaysa sa inyong
mga kaisipan. 10 Dahil ang ulan at niyebe na bumabagsak
mula sa langit at hindi na bumabalik doon maliban kung
binababaran nila ang lupa at nagpapatubo at nagpapasibol at
nagbibigay binhi sa maghahasik at tinapay sa mga kumakain,
11 gaya rin ng aking salita na lumalabas sa aking bibig: hindi
ito babalik sa akin nang walang kabuluhan, pero tutuparin nito
ang aking nais, at magtatagumpay kung saan ko ito ipinadala.
12 Dahil lalabas kayo ng may kagalakan at magpapatuloy ng
may kapayapaan; ang mga bundok at mga burol ay mag-
uumpisang sumigaw nang may kagalakan sa inyong harapan
at lahat ng mga puno sa mga bukirin ay ipapalakpak ang
kanilang mga kamay. Sa halip na mga matitinik na halaman,
tutubo ang mga luntiang halaman; 13 Sa halip na dawag,
tutubo ang puno ng mirtel, at magiging para kay Yahweh,
para sa kaniyang pangalan, bilang isang walang hanggang
tanda na hindi mapuputol.

56 Ito ang sinasabi ni Yahweh. "Sundin kung ano ang
tama, gawin kung ano ang makatarungan; dahil malapit
na ang aking pagliligtas, at ang aking katuwiran ay ibubunyag
na. 2 Mapalad ang taong gumagawa nito, at sa sinumang
mahigpit na humahawak dito. Sumusunod siya sa Araw ng
Pamamahinga, hindi niya ito dinudungisan, at iniingatan ang
kanyang kamay mula sa paggawa ng anumang kasamaan."
3 Huwag ninyong hayaan ang sinumang dayuhan na naging
tagasunod ni Yahweh ang magsabi na, "Tiyak na ihihiwalay
ako ni Yahweh mula sa kanyang bayan. "Huwag sasabihin
ng isang eunuko na, "Tingnan mo, ako ay isang tuyot na
puno." 4 Dahil ito ang sinasabi ni Yahweh, "Sa mga eunuko
na sumusunod sa aking mga Araw ng Pamamahinga at
pumipili kung ano ang nakalulugod sa akin at mahigpit na
pinanghahawakan ang aking tipan— 5 Itatatag ko sa kanila
sa loob aking tahanan at sa loob ng aking mga pader ang
isang bantayog na mas mabuti kaysa pagkakaroon ng mga
anak na lalaki at mga babae; bibigyan ko sila ng walang
hanggang bantayog na hindi mapuputol. 6 Gayon din ang mga
dayuhan na umanib kay Yahweh, para maglingkod sa kanya,
at nagmamahal sa pangalan ni Yahweh, para sambahin siya,
lahat na tumutupad sa Araw ng Pamamahinga at mga nag-
iingat na dungisan ito, at mahigpit na pinanghahawakan
ang aking tipan, 7 dadalhin ko ang mga ito sa aking banal
na bundok at gagawin ko silang maligaya sa aking bahay-
dalanginan; ang kanilang mga handog na susunugin at
kanilang mga alay ay tatanggapin sa aking altar. Dahil ang
aking tahanan ay tatawagin na bahay dalanginan para sa
lahat ng mga bansa, 8 ito ang pahayag ng Panginoon na si
Yahweh, na siyang nagtitipon sa mga taong pinabayaan sa
Israel— titipunin ko pa rin ang iba para idagdag sa kanila." 9
Lahat kayong mga ligaw na hayop sa parang, magsiparito
kayo at lumamon, lahat kayong mga hayop sa kagubatan!
10 Lahat ng kanilang mga bantay ay mga bulag; hindi sila
nakakaunawa; silang lahat ay mga asong pipi; sila ay hindi
makatahol; nananaginip, nakahiga at mahilig matulog. 11 Ang
mga aso ay matatakaw; hindi kailanman sila mabubusog;
sila ay mga pastol na walang mabuting pasya; silang lahat
ay bumaling sa kanilang sariling pamamaraan, bawat isa
ay mapag-imbot sa hindi makatarungang pakinabang. 12
Halikayo, "sabi nila, uminom tayo ng alak at matapang na
alak; bukas ay magiging tulad ng araw na ito, isang dakilang
araw na hindi kayang sukatin."

57 Ang mga matutuwid ay pupuksain, pero hindi
isinasaalang-alang ito ng sinuman, at ang mga tao ng
katapatan sa tipan ay titipuning palayo, pero walang nakaka-
unawa na ang mga matuwid ay ilalayo mula sa kasamaan.
2 Siya ay pumapasok sa kapayapaan; magpapahinga sila
sa kanilang mga higaan, silang mga lumalakad sa kanilang
katapatan. 3 Ngunit magsilapit kayo, kayong mga anak na
lalaki ng babaeng mangkukulam, mga anak ng mapakiapid at
ang masamang babae na ipinagbili ang kanyang sarili. 4 Para
kanino ang masaya ninyong panunukso? Laban kanino ang
pagbuka ng inyong bibig at ang inyong pandidila? Hindi ba
kayo mga anak ng paghihimagsik, mga anak ng pandaraya?
5 Pinapainit ninyo ang inyong mga sarili na magkasamang
nagsisiping sa ilalim ng mga puno ng ensena? sa ilalim ng
bawat luntiang puno, kayong mga pumapatay ng inyong
mga anak sa mga tuyong ilog, sa ilalim ng mga mabatong
bangin. 6 Sa gitna ng mga makikinis na bagay sa ilog ng
lambak ay ang mga bagay na itinalaga sa inyo. Sila ang
pinagtutuunan ng inyong debosyon. Ibinubuhos ninyo ang
inyong inuming handog sa kanila at nagtataas ng handog
na butil. Dapat ba akong masiyahan sa mga bagay na ito?
7 Inihanda ninyo ang inyong higaan sa isang mataas ng
bundok; umakyat din kayo doon para maghandog ng mga
alay. 8 Sa likod ng pinto at mga haligi ay inilagay ninyo
ang iyong mga simbolo; iniwanan ninyo ako at hinubaran
ninyo ang inyong mga sarili, at kayo ay umakyat; pinalawak
ninyo ang inyong higaan. Gumawa kayo ng tipan sa kanila;
nagustuhan ninyo ang kanilang mga higaan; nakita ninyo ang
kanilang mga maseselang bahagi. 9 Kayo ay pumunta sa
hari na may langis; pinarami ninyo ang inyong mga pabango.
Ipinadala ninyo sa malayo ang inyong mga kinatawan; kayo
ay bumaba sa sheol. **(Sheol h7585)** 10 Kayo ay napagod
mula sa inyong mahabang paglalakbay, pero hindi ninyo
kailanman sinabi "Ito ay walang pag-asa." Natagpuan ninyo
ang buhay sa inyong mga kamay; kaya hindi kayo nanghina.
11 Kanino ba kayo nag-aalala? Kanino ba kayo labis na
natatakot na siyang nagdudulot para kumilos kayo nang may
panlilinlang, kaya halos hindi ninyo maala-ala o maisip ang
tungkol sa akin? Dahil nanahimik ako nang napakatagal, hindi
na kayo natatakot sa akin. 12 Ipapahayag ko ang inyong
mga matuwid na gawain at sabihin ang lahat ng inyong mga
nagawa, pero hindi nila kayo tutulungan. 13 Kapag kayo
ay umiiyak, hayaan ninyong sagipin kayo ng mga inipon
ninyong mga diyus-diyosan. Sa halip ay tatangayin silang
lahat ng hangin palayo, ang isang hininga ang tatangay sa
kanila palayo. Ngunit ang nagkukubli sa akin ay magmamana
ng lupain at magmamay-ari ng aking banal na bundok. 14
Sasabihin niya, "Magtayo kayo, magtayo kayo! Linisin ninyo
ang daan! Alisin lahat ang mga hadlang sa landas ng aking
bayan!"" 15 Dahil ito ang sinasabi ng Nag-iisang mataas at
matayog, na nabubuhay magpakailanman, na ang pangalan
ay banal." Namumuhay ako sa dakila at banal na lugar,

kasama rin niya ang durog at mapagpakumbabang espiritu, para muling buhayin ang espiritu ng mga mababababang loob at muling buhayin ang puso ng mga nagsisisi. **16** Dahil hindi ako magpaparatang magpakailanman; ni magagalit nang walang katapusan, dahil pagkatapos ang espiritu ng tao ay manlulupaypay sa harapan ko, ang mga buhay na aking ginawa. **17** Dahil sa kasalanan ng kanyang marahas na pakinabang, ako ay nagalit, at pinarusahan ko siya; itinago ko ang aking mukha at ako ay nagalit, pero siya ay nanumbalik sa pamamaraan ng kanyang puso. **18** Nakita ko ang kanilang mga pamamaraan, pero pagagalingin ko sila. Papatnubayan ko sila at pagiginhawain at aaliwin ang mga nagdadalamhati para sa kaniya, **19** at nilikha ko ang bunga ng mga labi. Kapayapaan, kapayapaan, sa mga malalayo at sa mga malalapit—sinasabi ni Yahweh—pagagalingin ko sila. **20** Pero ang mga masasama ay gaya nang maalon na dagat, kung saan hindi nagpapahinga, at ang tubig nito ay umaalimbukay ng burak at putik. **21** Walang kapayapaan para sa isang masama—sinasabi ng Diyos."

58 "Umiyak ka ng malakas, huwag mong pigilin, lakasan mo ang iyong tinig katulad ng isang trumpeta, harapin mo ang aking bayan sa kanilang pagrerebelde, at ang angkan ni Jacob kasama ng kanilang mga kasalanan. **2** Gayun pa man ako ay sinisiyasat nila araw-araw at nasisiyahan sa kaalaman ng aking mga paraan, katulad ng isang bansa na isinasabuhay ang katuwiran at hindi tinalikuran ang batas ng kanilang Diyos. Sila ay humingi sa akin ng makatuwirang mga paghatol; sila ay nasisiyahan na lumalapit sa Diyos. **3** Bakit tayo nag-ayuno; sinabi nila, "pero hindi ninyo nakikita ito? Bakit tayo nagpakumbaba, pero hindi ninyo napapansin?" Pagmasdan ninyo, sa araw ng inyong pag-aayuno ang sarili ninyong kasiyahan ang inyong hinahanap at pinapahirapan ang lahat ng inyong mga manggagawa. **4** Pagmasdan ninyo, kayo ay nag-aayuno para makipag-away at makipag-laban, at para sumuntok sa pamamagitan ng inyong kamaong makasalanan; hindi kayo nag-aayuno ngayon para marinig ang inyong tinig sa kaitaasan. **5** Ito ba talaga ang uri ng pag-aayuno na ninanais ko: Isang araw para sinuman ang magpakumbaba, para iyuko niya ang kaniyang ulo tulad ng isang tambo, at para ilatag ang magaspang na tela at mga abo sa ilalim niya? Ito ba talaga ang tinatawag mong isang pag-aayuno, isang araw na nakalulugod kay Yahweh? **6** Hindi ba ito ang pag-aayuno na pinili ko: na palayain ang mga masamang pagkakagapos, na kalagin ang mga lubid ng pamatok, na palayain ang mga dinurog, at baliin ang bawat pamatok? **7** Hindi ba ito para ipamahagi ang inyong tinapay sa nagugutom at dalhin ang dukha at walang tahanan sa inyong bahay?" Kapag nakakita kayo ng isang taong nakahubad, dapat ninyo siyang bihisan; at hindi ninyo dapat itago ang inyong sarili mula sa sarili ninyong mga kamag-anak. **8** Pagkatapos ang inyong liwanag ay magbubukas tulad ng pagsikat ng araw, at mabilis na manunumbalik ang inyong kagalingan; pangungunahan kayo ng inyong katuwiran, at ang kaluwalhatian ni Yahweh ay maaari ninyong maging bantay sa inyong likuran. **9** Pagkatapos kayo ay tatawag, at si Yahweh ay sasagot; kayo ay tatangis para tulungan, at kaniyang sasabihin, "Naririto ako." Kung aalisin ninyo mula sa inyong mga sarili ang pamatok, ang nagpaparatang na daliri, at ang pananalita ng kasamaan, **10** kung kayo mismo ay nagbibigay para sa nagugutom at tumutugon sa pangangailangan ng nagdurusa; sa gayon ang inyong liwanag ay sisikat sa kadiliman, at ang inyong kadiliman ay magiging katulad sa katanghalian. **11** Kung ganoon patuloy kayong pagungunahan ni Yahweh at bibigyan kayo ng kasiyahan sa mga rehiyon kung saan walang tubig, at palalakasin niya ang inyong mga buto. Kayo ay magiging katulad ng isang nadiligang hardin, at katulad ng isang bukal ng tubig, na hindi natutuyuan ng tubig kailanman. **12** Ang ilan sa inyo ay muling magtatayo ng mga sinaunang gusali na gumuho; itatayo ninyo ang mga gumuhong lungsod ng maraming mga salinlahi; tatawagin kayong "Ang tagakumpuni ng pader," "Ang tagapanumbalik ng mga lansangan para matirahan." **13** Ipagpalagay ninyo na tumalikod kayo mula sa paglalakbay sa Araw ng Pamamahinga, at mula sa ginagawa ninyong sariling kasiyahan sa aking banal na araw. Ipagpalagay ninyo na ang Pamamahinga ay tinatawag ninyong isang kasiyahan, at tinatawag ninyo na banal at pinarangalan ang mga bagay ni Yahweh. Ipagpalagay ninyo na pinararangalan ninyo ang Araw ng Pamamahinga sa pamamagitan ng pag-iwan ng inyong sariling negosyo, at sa pamamagitan ng hindi paghahanap ng sarili ninyong kasiyahan at sa pamamagitan ng hindi pagsasalita ng sarili ninyong mga salita. **14** Kung ganoon makatatagpo kayo ng kasiyahan kay Yahweh; at pasasakayin ko kayo sa mga matataas na lugar ng daigdig; pakakainin ko kayo mula sa minana ni Jacob na inyong ama— dahil ang bibig ni Yahweh ang nagsalita."

59 Pagmasdan ninyo, Ang kamay ni Yahweh ay hindi napakaigsi para hindi ito makapagligtas; ni ang kaniyang pandinig ay napakahina, para hindi ito makarinig. **2** Ang inyong makasalanang mga kilos, gayunman, ay naghiwalay sa inyo mula sa inyong Diyos, at dahil sa inyong mga kasalanan ay nagawa niyang maitago ang kaniyang mukha mula sa inyo at mula sa pakikinig sa inyo. **3** Dahil ang inyong mga kamay ay narumihan ng dugo at ang inyong mga daliri ng kasalanan. Ang inyong mga labi ay nagsasalita ng mga kasinungalingan at ang inyong dila ay nagsasalita ng may malisya. **4** Walang isa man ang tumatawag sa katuwiran, at walang nagsusumamo ng kaniyang kalagayan nang totoo. Sila ay nagtitiwala sa walang kabuluhang mga salita, at nagsasabi ng mga kasinungalingan; sila ay nagbabalak ng kaguluhan at nagbubunga ng kasalan. **5** Sila ay nagpipisa ng mga itlog ng isang makamandag na ahas at naghahabi ng sapot ng gagamba. Sinuman ang kumakain ng kanilang mga itlog ay namamatay, at kung ang isang itlog ay mapisa, ito ay napipisa para maging isang makamandag na ahas. **6** Ang kanilang mga sapot ay hindi maaaring magamit para sa mga kasuotan, ni maaaring takpan nila ang kanilang mga sarili sa pamamagitan ng kanilang mga gawain. Ang kanilang mga gawa ay mga gawa ng kasalanan, at ang mga gawain ng karahasan ay nasa kanilang mga kamay. **7** Ang kanilang mga paa ay tumatakbo sa kasamaan, at sila ay tumatakbo para magbuhos ng dugo ng walang kasalanan. Ang kanilang mga kaisipan ay mga kaisipan ng kasalanan; karahasan at kasiraan ay kanilang mga daan. **8** Ang daan ng kapayapaan ay hindi nila nalalaman, at walang katarungan sa kanilang mga landas. Sila ay gumawa ng mga likong mga landas; ang sinumang naglalakbay sa mga landas na ito ay hindi nalalaman ang kapayapaan. **9** Kaya ang katarungan ay malayo mula sa amin, ni ang katuwiran ay nakararating sa amin. Kami ay naghihintay sa liwanag, pero kadiliman ang nakikita, naghahanap kami ng kaningningan, pero naglalakad kami sa kadiliman. **10** Kinakapa namin ang pader katulad ng

bulag, katulad ng mga hindi nakakikita. Kami ay natitisod
sa katanghalian na parang sa takip-silim; sa kalagitnaan
ng malakas kami ay katulad ng mga patay. 11 Kami ay
umuungal katulad ng mga oso at dumadaing katulad ng
mga kalapati; kami ay naghihintay ng katarungan, pero wala;
para masagip, pero ito ay malayo mula sa amin. 12 Dahil
ang aming maraming paglabag sa iyong kautusan ay nasa
harapan mo, at ang aming mga kasalanan ay magpapatotoo
laban sa amin; dahil ang aming mga pagkakasala ay nasa
amin, at nalalaman namin ang aming mga kasalanan. 13
Kami ay nagrebelde, itinatanggi si Yahweh at tumatalikod
mula sa pagsunod sa aming Diyos. Kami ay nagsalita ng
paniniil at sa paglihis, nag-isip ng reklamo mula sa puso
at mga salita ng kasinungalingan. 14 Ang katarungan ay
ipinagkait, at ang katuwiran ay nananatiling malayo; dahil
ang katotohanan ay nakatitisod sa liwasang-bayan, at ang
matuwid ay hindi makararating. 15 Ang mapagkakatiwalaan
ay naglaho ng tuluyan, at siya na tumalikod mula sa kasamaan
ay ginagawang biktima ang kaniyang sarili. Nakita ito ni
Yahweh at nagalit siya na wala ng katarungan. 16 Nakita
niya na wala ng tao, at nagtaka na walang isa man para
mamagitan. Kaya ang kaniyang sariling bisig ang nagdala
ng kaligtasan para sa kaniya, at ang kaniyang katuwiran ay
pinalakas siya. 17 Isinuot niya ang katuwiran bilang isang
baluti sa dibdib at isang helmet ng kaligtasan sa kaniyang
ulo. Dinamitan niya ang kaniyang sarili ng mga kasuotan ng
paghihiganti at nagsuot ng kasigasigan bilang isang balabal.
18 Sila ay kaniyang pinagbayad sa kanilang ginawa, galit
na paghatol sa kaniyang mga kaaway, paghihiganti para sa
kaniyang mga kalaban, sa mga isla ng kaparusahan bilang
gantimpala nila. 19 Kaya sila ay matatakot sa pangalan ni
Yahweh mula sa kanluran, at ang kaniyang kaluwalhatian
mula sa pagsikat ng araw; dahil siya ay darating tulad ng isang
batis na mabilis na umaagos, pinadadaloy sa pamamagitan
ng paghinga ni Yahweh. 20 Isang manunubos ay darating sa
Sion at sa mga tumalikod mula sa kanilang pagrerebeldeng
mga gawain kay Jacob—Ito ang kapahayagan ni Yahweh. 21
At para sa akin, ito ang aking tipan sa kanila—sinasabi ni
Yahweh—ang aking espiritu na nasa inyo, at ang aking mga
salita na inilagay ko sa inyong bibig, ay hindi mawawala sa
inyong bibig, o mawawala sa bibig ng inyong mga anak, o
mawawala sa bibig ng mga anak ng inyong mga anak—sinabi
ni Yahweh—mula sa panahon na ito at magpakailanman."

60 Bumangon kayo, magliwanag kayo; dahil ang inyong
liwanag ay dumating na, at ang kaluwalhatian ni
Yahweh ay sumikat na sa inyo. 2 Kahit na ang kadiliman
ay magtatakip sa mundo, at makapal na kadiliman sa mga
bansa; gayon man si Yahweh ay magliliwanag sa inyo, at
ang kaniyang kaluwalhatian ay makikita sa inyo. 3 Ang
mga bansa ay lalapit sa inyong liwanag, at ang mga hari
sa inyong maliwanag na ilaw na sumisikat. 4 Pagmasdan
ninyo ang buong paligid at tingnan. Tinipon nilang lahat ang
kanilang mga sarili at lumalapit sa iyo. Ang inyong mga
anak na lalaki ay darating mula sa malayo, at ang inyong
mga anak na babae ay bubuhatin sa kanilang mga bisig. 5
Pagkatapos pagmamasdan mo at magiging makinang, at
ang inyong puso ay magagalak at mag-uumapaw, dahil ang
kasaganaan ng dagat ay ibubuhos sa inyo, ang kayamanan
ng mga bansa ay darating sa inyo. 6 Ang mga karawan
ng kamelyo ay magtatakip sa inyo, ang mga dromedario ng
Midian at Efa; lahat sila ay darating mula sa Seba; sila ay
magdadala ng ginto at kamanyang, at aawit ng mga papuri ni
Yahweh. 7 Lahat ng mga kawan ng Kedar ay sama-samang
titipunin para sa inyo, paglilingkuran kayo sa inyong mga
pangangailangan ng mga lalaking tupa ng Nebaioth, sila ay
magiging katanggap-tanggap na mga handog sa aking altar;
at aking luluwalhatiin ang aking maluwalhating bahay. 8 Sino
ang mga ito na lumilipad katulad ng isang ulap, at katulad ng
mga kalapati patungo sa kanilang mga silungan? 9 Ang mga
baybaying-lugar ay maghahanap sa akin, at nangunguna ang
mga barko sa Tarsis, para dalhin ang inyong mga anak na
lalaki mula sa malayo, ang kanilang pilak at kanilang ginto na
dala nila, para sa pangalan ni Yahweh na inyong Diyos, at
para sa Banal ng Israel, dahil kayo ay pinarangalan niya. 10
Ang mga anak ng mga dayuhan ay muling magtatayo ng
inyong mga pader, at ang kanilang mga hari ay maglilingkod
sa inyo; kahit sa aking matinding galit kayo ay pinarusahan
ko, gayon pa man sa aking pabor kinahahabagan ko kayo.
11 Ang inyong mga tarangkahan din ay mananatiling bukas
palagi; ang mga ito ay hindi isasara araw o gabi, sa gayon
ang kayaman ng mga bansa ay maaaring dalhin, kasama ang
kanilang mga hari na pinangungunahan. 12 Sa katunayan,
ang mga bansa at kaharian na hindi maglilingkod sa inyo ay
maglalaho; ang mga bansang iyon ay ganap na mawawasak.
13 Ang kaluwalhatian ng Lebanon ay darating sa inyo, ang
punong sipres, ang pir, at puno ng pino na magkakasama,
para pagandahin ang aking santuwaryo; at luluwalhatiin ko
ang lugar ng aking mga paa. 14 Sila ay lalapit sa inyo para
yumuko, ang mga anak na lalaki na humamak sa inyo; sila ay
yuyuko sa inyong mga paanan; kayo ay tatawagin nilang,
Ang Lungsod ni Yahweh, Sion ang Banal ng Israel. 15 Sa
halip na kayo ang nananatiling napabayaan at kinapopootan,
na walang sinuman ang pumapansin sa inyo, gagawin ko
kayong isang bagay na ipagmamalaki magpakailanman,
isang kagalakan mula sa bawat salinlahi. 16 Iinumin din
ninyo ang gatas ng mga bansa, at sususo sa dibdib ng mga
hari; malalaman ninyo na Akong, si Yahweh, ako ang inyong
Tagapagligtas at inyong Manunubos, ang Tanging Kalakasan
ni Jacob. 17 Sa halip na tanso, ako ay magdadala ng ginto,
sa halip na bakal ako ay magdadala ng pilak; sa halip na
kahoy, tanso, at sa halip na mga bato, bakal. Maghihirang ako
ng kapayapaan bilang inyong mga gobernador, at katarungan
sa inyong mga namumuno. 18 Ang karahasan ay hindi na
kailanman maririnig sa inyong lupain, o ang pagkawasak, ni
paninira sa loob ng inyong mga nasasakupan; pero tatawagin
ninyong Kaligtasan ang inyong mga pader, at Papuri ang
inyong mga tarangkahan. 19 Ang araw ay hindi mo na
kailanman magiging liwanag sa maghapon, ni ang liwanag
ng buwan ay magliliwanag sa inyo; pero si Yahweh ang
inyong magiging walang hanggang liwanag, at ang inyong
Diyos ang inyong kaluwalhatian. 20 Ang inyong araw ay hindi
na kailanman lulubog, ni ang inyong buwan ay lulubog at
mawawala; dahil si Yahweh ang inyong magiging walang
hanggang liwanag, at ang mga araw ng inyong pagluluksa ay
matatapos na. 21 Lahat ng inyong mamamayan ay magiging
matuwid; sila ang magmamay-ari ng lupain sa lahat ng
panahon, ang sanga ng aking pagtatanim, ang gawa ng aking
mga kamay, para ako ay maaaring luwalhatiin. 22 Ang isang
kakaunti ay magiging isang libo, at ang isang maliit, isang
malakas na bansa; akong si Yahweh, agad na tutuparin ang
mga bagay na ito kapag dumating ang panahon.

61 Ang Espiritu ng Panginoong Yahweh ay sumasaakin,
dahil hinirang ako ni Yahweh para ipahayag ang
mabuting balita sa mapagpakumbaba. Sinugo niya ako para
pagalingin ang sugatang-puso, para ipahayag ang kalayaan
sa mga nakabilanggo, at ang pagbubukas ng bilangguan
sa mga nakagapos. **2** Pinadala niya ako para ipahayag
ang taon ng pabor ni Yahweh, ang araw ng paghihiganti
ng aming Diyos, at para aliwin ang lahat ng nagluluksa—
3 para ilagay sa lugar ang mga tumatangis sa Sion—para
bigyan sila ng isang turban sa halip na mga abo, langis ng
kagalakan sa halip na pagtatangis, isang balabal ng papuri
kapalit ng isang espiritu ng kalungkutan, para tawagin silang
mga puno ng katuwiran, ang pagtatanim ni Yahweh, para
siya ay maaaring luwalhatiin. **4** Muli nilang itatayo ang mga
sinaunang lugar na gumuho; papanumbalikin nila ang mga
dating pinabayaan. Panunumbalikin nila ang mga gumuhong
lungsod, ang mga kasiraan mula sa maraming naunang
salinlahi. **5** Ang mga dayuhan ay tatayo at magpapakain ng
inyong mga kawan, at ang mga anak ng mga dayuhan ay
magtatrabaho sa inyong mga bukid at mga ubasan. **6** Kayo
ay tatawaging mga pari ni Yahweh; kayo ay tatawagin nilang
mga lingkod ng aming Diyos. Kakainin ninyo ang kayamanan
ng mga bansa, at ipagmamalaki ninyo ang kanilang mga
yaman. **7** Sa halip ng inyong kahihiyan magkakaroon kayo ng
kasaganaan; at sa halip ng kasiraang-puri sila ay magagalak
sa kanilang bahagi. Kaya sila ay magkakaroon ng isang
dobleng bahagi ng kanilang lupa; walang-hanggang kagalakan
ay mapapasakanila. **8** Dahil Ako, si Yahweh, ay maibigin
sa katarungan, at kinasusuklaman ko ang pagnanakaw at
marahas na kawalan ng katarungan. Tapat akong gaganti
sa kanila, at aking puputulin ang walang hanggang tipan sa
kanila. **9** Ang kanilang mga kaapu-apuhan ay makikilala sa
kalagitnaan ng mga bansa, at ang kanilang mga anak sa
kalagitnaan ng mga tao. Lahat ng nakakakita sa kanila ay
kikilalanin sila, silang bayan na pinagpala ni Yahweh. **10**
Ako ay lubos na magagalak kay Yahweh; sa aking Diyos
ako ay labis na magsasaya. Dahil ako ay binihisan niya
ng mga kasuotan ng kaligtasan; binihisan niya ako ng may
balabal ng katuwiran, tulad ng isang lalaking ikakasal na
ginagayakan ang kaniyang sarili sa pamamagitan ng isang
turban, at tulad ng isang babaeng ikakasal na nagpapaganda
sa kaniyang sarili ng kaniyang mga hiyas. **11** Kung paanong
pinagsisibol ng lupa ang mga halaman nito, at tulad sa hardin
na pinalalago ang itinanim na halaman dito, gayon din ang
Panginoong Yahweh ay idudulot na ang katuwiran at papuri
ay sumibol sa harapan ng lahat ng mga bansa.

62 Para sa kapakanan ng Sion ako ay hindi mananahimik,
at para sa kapakanan ng Jerusalem ako ay hindi
tatahimik, hanggang tuloy-tuloy nang magliwanag ang
kaniyang katuwiran, at ang kaniyang kaligtasan tulad ng
isang nag-aapoy na sulo. **2** Makikita ng mga bansa ang
inyong katuwiran, at ang inyong kaluwalhatian ng lahat ng
mga hari. Ikaw ay tatawagin sa isang bagong pangalan na
si Yahweh ang pipili. **3** Kayo rin ay magiging isang korona
ng kagandahan sa kamay ni Yahweh, at isang turban ng
pagkahari sa kamay ng inyong Diyos. **4** Hindi ka na kailanman
tatawaging, “Pinabayaan”; ni ang inyong lupain ay kailanman
tatawaging, “Malungkot.” Sa katunayan, kayo ay tatawaging
“Ang aking kaluguran ay nasa kaniya,” at ang iyong lupain
“May asawa,” dahil si Yahweh ay nasisiyahan sa inyo, at
ang inyong lupain ay ikakasal. **5** Tulad ng isang lalake na
ikinakasal sa isang babae, sa gayon kayo ay pakakasalan
ng inyong mga anak na lalaki. Tulad ng isang lalaking
ikakasal na nagagalak sa babaeng kaniyang pakakasalan,
ang inyong Diyos ay magagalak sa inyo. **6** Ako ay naglagay
ng mga bantay sa inyong mga pader, Jerusalem; sila ay hindi
nananahimik araw at gabi. Ikaw na patuloy na nagpapaalala
kay Yahweh, huwag tumigil sandali. **7** Huwag mo siyang
papayagang magpahinga hanggang maitatag niya muli ang
Jerusalem at gawin itong isang papuri sa daigdig. **8** Si Yahweh
ay nangako sa pamamagitan ng kaniyang kanang kamay at
sa pamamagitan ng lakas ng kaniyang bisig, “Siguradong
hindi ko na kailanman ibibigay ang inyong butil bilang pagkain
para sa inyong mga kaaway. Ang mga dayuhan ay hindi iinom
ng inyong bagong alak, na inyong pinagtrabahuhan. **9** Dahil
ang mga umaani ng butil ang kakain nito at magpupuri kay
Yahweh, at ang mga pumipitas ng mga ubas ay iinom ng alak
sa mga patyo ng aking banal na santuwaryo.” **10** Lumabas
kayo, lumabas kayo sa mga tarangkahan! Ihanda ang daan
para sa bayan! Itayo ito, itayo ang daanang-bayan! Alisin ang
mga bato! Magtaas ng isang hudyat na bandera para sa mga
bansa! **11** Pagmasdan ninyo, si Yahweh ay nagpapahayag
sa dulo ng daigdig, “Sabihin sa anak na babae ng Sion:
Pagmasdan mo, dumarating ang inyong Manunubos! Tingnan
ninyo, dala niya ang kaniyang gantimpala,” at ang kaniyang
pabuya ay mauuna sa kaniya. **12** Kayo ay tatawagin nilang,
“Ang bayang banal; ang tinubos ni Yahweh,” at tatawagin
kayong “Tanyag; isang lungsod na hindi pinabayaan.”

63 Sino itong dumarating mula sa Bozra, nasa Edom,
na nakadamit na pula? Sino siyang naka maharlikang
kasuotan, nagmamartsa nang may katiyakan dahil sa kanyang
dakilang kalakasan? Ako ito na nagsasalita ng katuwiran
at may makapangyarihang kakayanan magligtas. **2** Bakit
pula ang suot mo na mukhang nagpipisa ka ng mga ubas
sa pigaan nito? **3** Mag-isa kong tinapakan ang mga ubas
sa pigaan, at walang sinuman mula sa mga bansa ang
sumama sa akin. Tinapakan ko sila sa aking poot at dinurog
ko sila sa aking matinding galit. Tumilamsik ang kanilang
dugo at minantsahan ang lahat ng aking kasuotan. **4** Dahil
inaasam-asam ko ang araw ng paghihiganti, at dumating na
ang taon para sa aking pagtubos. **5** Naghanap ako pero
walang sinuman ang makakatulong. Nagtaka ako na walang
makakatulong, pero ang aking sariling bisig ang nagdala sa
akin sa katagumpayan at pinalakas ako ng aking matinding
galit. **6** Sa aking galit dinurog ko ang mga mamamayan at
sa aking poot nilasing ko sila, at isinaboy ko ang kanilang
dugo sa lupa. **7** Sasabihin ko ang mga gawa ng katapatan sa
tipan ni Yahweh, ang mga kapuri-puring mga ginawa niya
para sa atin at ang kanyang dakilang kabutihan sa bayan ng
Israel. Ang kahabagang ito ay naipakita niya sa atin dahil sa
kanyang awa at sa maraming mga gawa ng katapatan sa
tipan. **8** Dahil sinabi niya, “Tiyak na sila ang aking bayan, mga
anak na hindi taksil.” Siya ay kanilang naging Tagapagligtas.
9 Nagdusa rin siya sa lahat ng kanilang pagdurusa at ang
anghel mula sa kanyang presensya ang nagligtas sa kanila.
Sa kanyang pag-ibig at habag sila ay kanyang iniligtas, sila ay
kanyang itinaas at iningatan sa buong sinaunang panahon.
10 Pero sila ay nagrebelde at pinighati ang kanyang Banal na
Espiritu. Kaya siya ay naging kaaway nila at nakipaglaban
sa kanila. **11** Naalala ng kanyang bayan ang tungkol sa
sinaunang panahon ni Moises. Sinabi nila, “Nasaan ang
Diyos, na naglabas sa kanila sa dagat kasama ang mga

pastol ng kanyang kawan? Nasaan ang Diyos na naglagay sa
kanila ng kanyang Banal na Espiritu? **12** Nasaan ang Diyos,
na naglagay ng kanyang dakilang kapangyarihan sa kanang
kamay ni Moises, at hinawi ang tubig ng dagat sa kanilang
harapan para gumawa ng walang hanggang pangalan para
sa kanyang sarili? **13** Nasaan ang Diyos na pinangunahan
sila sa pagtawid sa malalim na dagat? Tulad ng isang kabayo
na tumatakbo sa patag na lupa, sila ay hindi nadapa. **14**
Gaya ng baka na bumababa papunta sa lambak, ganun
din sila binigyan ng kapahingahan ng Espiritu ni Yahweh.
Kaya ginabayan mo ang iyong bayan para sa kapurihan
ng iyong sariling pangalan. **15** Tumingin ka mula sa langit
at magbigay pansin mula sa iyong banal at maluwalhating
tahanan. Nasaan ang iyong kasigasigan at makapangyarihang
mga gawa? Ipinagkait sa amin ang iyong awa at habag. **16**
Dahil ikaw ay aming ama, kahit hindi kami kilala ni Abraham
at hindi kinikilala ng Israel, ikaw, Yahweh, ang aming ama.
'Aming Manunubos' ang naging pangalan mo mula pa noong
sinaunang panahon. **17** Yahweh, bakit mo kami hinayaang
maligaw mula sa iyong mga landas at tumigas ang aming mga
puso kaya hindi ka na namin sinusunod? Bumalik ka para
sa kapakanan ng iyong mga lingkod, ang mga lipi ng iyong
pamana. **18** Ang bayan mo ang nagmay-ari ng iyong banal
na lugar sa maiksing panahon, pero pagkatapos niyurakan ito
ng aming mga kaaway. **19** Kami ay naging tulad ng mga hindi
mo kailanman pinamahalaan at tinawag sa pamamagitan ng
iyong pangalan."

64 O Yahweh, kung binuksan mo ang kalangitan at ikaw
ay bumaba! Nayanig sana ang mga bundok sa iyong
presensya, **2** tulad nang pagningas ng apoy sa kasukalan,
o ng apoy na nagpapakulo ng tubig. O, na malalaman ng
iyong mga kaaway ang iyong pangalan, na manginginig ang
mga bansa sa iyong presensya! **3** Noon, nang gumawa ka
ng mga kamangha-manghang mga bagay na hindi namin
inaasahan, bumaba ka, at ang mga bundok ay nayanig sa
iyong presensya. **4** Mula noong sinaunang panahon wala
pang sinuman ang nakarinig o nakakilala, ni nakakita ng
anumang Diyos maliban sa iyo, na gumagawa ng mga bagay
para sa sinumang umaasa sa kanya. **5** Dumarating ka para
tulungan ang mga nagagalak na gumawa kung ano ang tama,
sila na nakakaalala ng iyong mga paraan at sumusunod sa
mga ito. Nagalit ka ng kami ay nagkasala. Sa iyong mga
paraan lagi kaming maliligtas. **6** Dahil kaming lahat ay naging
tulad ng isang taong marumi, at lahat ng aming matutuwid
na gawa ay parang pasador. Kaming lahat ay nalanta na
parang dahon; ang aming mga kasamaan, tulad ng hangin,
ay naglayo sa amin. **7** Walang sinumang tumatawag sa
pangalan mo ang nagsikap na humawak sa iyo, dahil itinago
mo sa amin ang iyong mukha at pinaubaya kami sa aming
mga kasalanan. **8** Gayun pa man, Yahweh, ikaw ang aming
ama, kami ang putik. Ikaw ang nagbigay hugis sa amin, at
kaming lahat ay gawa ng iyong kamay. **9** Yahweh, huwag
kang magalit nang labis sa amin, ni laging alalahanin ang
aming mga kasalanan. Pakiusap masdan mo kaming lahat,
ang iyong bayan. **10** Ang iyong mga banal na lungsod at ang
Sion ay naging isang ilang, ang Jerusalam isang kalungkutan.
11 Ang aming banal at magandang templo, kung saan ang
aming mga ninuno ay nagpuri sa iyo, ay nawasak ng apoy,
at lahat ng mga mamahalin ay wasak na. **12** Paano ka pa
nakakapagpigil, Yahweh? Paano mo nagagawang manatiling
tahimik at nakapagpapatuloy na hiyain kami?"

65 Nakahanda akong tanggapin ng sinumang hindi
humihingi; handa na akong matagpuan ng sinumang
hindi naghahanap. Sinabi ko, 'Narito ako! Narito ako! sa isang
bansa na hindi tumatawag sa aking pangalan. **2** Buong
maghapong nakaunat ang aking mga kamay sa isang bayang
matigas ang ulo, na lumalakad sa masamang daan, na
sumunod sa sarili nilang mga kaisipan at mga plano. **3** Sila
ang mga taong patuloy na sinasaktan ang damdamin ko,
nag-aalay ng mga handog sa mga hardin at nagsusunog
ng insenso sa mga tisang bato. **4** Umuupo sila sa mga
libingan at nananatiling nakabantay buong gabi, at kumakain
ng baboy na may sabaw ng napakaruming karne sa kanilang
mga pinggan. **5** Sinasabi nila, 'Lumayo kayo, huwag kayong
lalapit sa akin dahil ako ay mas banal kaysa sa inyo.' Ang
mga bagay na ito ay parang usok sa aking ilong, isang
apoy na nagniningas buong maghapon. **6** Masdan ninyo,
nakasulat sa aking harapan: hindi ako mananatiling tahimik,
dahil gagantihan ko sila, paparusahan ko sila ng sukdulan **7**
sa kanilang mga kasalanan at sa kasalanan ng kanilang mga
ninuno," sinabi ni Yahweh. "Gagantihan ko sila sa pagsusunog
ng insenso sa mga kabundukan at sa pangungutya sa akin sa
mga kaburulan. Kaya susukatin ko ang nakalipas nilang mga
gawa sa kanilang kandungan. **8** Ito ang sinabi ni Yahweh,
"Tulad nang katas na makukuha mula sa isang kumpol ng
ubas, kapag sinabi ng sinuman, "Huwag itong sirain, dahil
may mabuti rito, ganun din ang gagawin ko alang-alang sa
aking mga lingkod, hindi ko sila lahat wawasakin. **9** Dadalhin
ko ang mga kaapu-apuhan mula kay Jacob, at mula kay
Juda ang mga magmamay-ari ng aking mga kabundukan.
Ang aking mga pinili ay magmamay-ari ng lupain at doon
maninirahan ang aking mga lingkod. **10** Ang Sharon ay
magiging isang pastulan para sa mga kawan at ang lambak
ng Achor isang pahingahang lugar para sa mga kawan, para
sa aking bayan na naghahanap sa akin. **11** Pero kayo na
tumalikod kay Yahweh, na lumimot ng aking banal na bundok
at naghanda ng isang mesa para sa diyos ng Suwerte, at
nagpupuno ng hinalong alak sa mga baso para sa diyos na
tinawag na Kapalaran- **12** itatakda ko kayo para sa espada,
at lahat kayo ay yuyukod sa magkakatay, dahil nang tumawag
ako, hindi kayo sumagot; nang nagsalita ako, hindi kayo
nakinig, sa halip, ginawa ninyo kung ano ang masama sa
aking harapan, at piniling gawin yung mga hindi nakalulugod
sa akin. **13** Ito ang sinabi ng Panginoon na si Yahweh,
"Masdan ninyo, ang aking mga lingkod ay magsisikain at
magsisiinom, pero kayo ay magugutom at mauuhaw; sila
ay magsasaya, pero kayo ay malalagay sa kahihiyan. **14**
Masdan ninyo, ang aking mga lingkod ay sisigaw sa tuwa
dahil sa kasayahan ng puso, pero kayo ay iiyak dahil sa sama
ng loob, at mananaghoy dahil sa pagkadurog ng espiritu.
15 Iiwanan ninyo ang inyong pangalan para maging isang
sumpa para sa aking mga pinili; ako, ang Panginoon na
si Yahweh, ang papatay sa inyo; tatawagin ko ng ibang
pangalan ang aking mga lingkod. **16** Sinumang nasa lupa
ang magpahayag ng isang pagpapala ay pagpapalain ko, ang
Diyos ng katotohanan. Sinumang nasa lupa ang mangako
ay nangangako sa akin, ang Diyos ng katotohanan, dahil
malilimutan na ang nakaraang kaguluhan, dahil ang mga
ito ay matatago na sa aking paningin. **17** Kaya masdan
ninyo, malapit na akong lumikha ng bagong langit at bagong
lupa, at ang nakaraang mga bagay ay hindi na maaalala o
maiisip. **18** Pero kayo ay magagalak at magsasaya nang
walang hanggan sa aking lilikhain. Masdan ninyo, malapit ko

nang likhain ang Jerusalem bilang isang kaligayahan, at ang
kanyang mamamayan bilang isang kagalakan. **19** Ako ay
magsasaya sa Jerusalam at magagalak sa aking bayan; ang
pag-iyak at pananangis sa pagdurusa ay hindi na maririnig
sa kaniya. **20** Hindi na muling mabubuhay doon ang isang
sanggol ng ilang araw lamang; ni ang isang matandang lalaki
ay mamamatay bago ang kaniyang takdang oras. Sinumang
mamamatay ng isang daang taong gulang ay ituturing na
isang kabataan. Ang isang makasalanan na namatay ng isang
daang taong gulang ay ituturing na isinumpa. **21** Magtatayo
sila ng mga bahay at titirahan ang mga ito, magtatanim sila
sa mga ubasan at kakainin ang mga bunga nito. **22** Hindi na
sila magtatayo ng isang bahay at titirahan ng iba, hindi na sila
magtatanim at iba ang kakain, dahil magiging kasing haba ng
buhay ng mga puno ang magiging buhay ng aking bayan.
Ganap na mabubuhay ang aking mga pinili higit pa sa gawa
ng kanilang mga kamay. **23** Hindi mawawalan ng kabuluhan
ang kanilang pagtatrabaho, ni maghihirap ang kanilang mga
anak. Dahil sila ay mga anak ng mga pinagpala ni Yahweh,
kasama ang kanilang mga kaapu-apuhan. **24** Bago pa sila
manalangin, tutugunin ko na; at habang nagsasalita pa lang
sila, diringgin ko na. **25** Ang asong-gubat at ang tupa ay
magkasamang manginginain, at ang leon ay kakain ng damo
tulad ng baka; pero alikabok ang magiging pagkain ng ahas.
Hindi na sila makakapanakit ni makakapinsala sa lahat ng
aking banal na bundok," sinabi ni Yahweh.

66 Ito ang sinabi ni Yahweh, "Ang langit ay aking trono,
at ang daigdig ay aking tuntungan. Nasaan na ang
bahay na itatayo ninyo para sa akin? Nasaan ang lugar na
maari kong pagpahingahan? **2** Ang kamay ko ang gumawa
ng lahat ng mga bagay na ito; ganoon nilikha ang lahat ng
mga ito — ito ang pahayag ni Yahweh. Ang taong sinasang-
ayunan ko ay ang mga nagpapakumbaba at nagsisipagsisi,
at nanginginig sa aking salita. **3** Sinumang pumapatay ng
baka ay pumapatay din ng isang tao; ang siyang nag-aalay
ng isang tupa ay bumabali rin ng leeg ng isang aso; ang
siyang naghahandog ng isang butil ay naghahandog din ng
dugo ng baboy; ang siyang naghahandog ng isang pang-
alaala na insenso ay nagpapala rin ng kasamaan. Pinili
nila ang kanilang sariling mga paraan, at natutuwa sila sa
kanilang kalapastanganan. **4** Sa ganun ding paraan ko
pipiliin ang kanilang sariling kaparusahan; ipaparanas ko
sa kanila kung ano ang kanilang kinatatakutan, dahil ng
ako ay tumawag, walang tumugon kahit isa; nang ako ay
nagsalita, walang sinumang nakinig. Ginawa nila kung ano
ang masama sa aking paningin, at piniling gawin kung ano
ang hindi nakalulugod sa akin." **5** Pakinggan ang salita ni
Yahweh, kayong mga nanginginig sa kanyang salita. "Ang
mga kababayan ninyo na napopoot at nagpapalayas sa inyo
ng dahil sa aking pangalan ay nagsabi, "Maluwalhati nawa
si Yahweh, para makita namin ang inyong kagalakan,' pero
sila ay malalagay sa kahihiyan. **6** Isang tunog ng kaguluhan
sa labanan ay dumarating mula sa lungsod, isang tunog
mula sa templo, ang tunog ng paghihiganti ni Yahweh sa
kanyang mga kaaway. **7** Bago humilab ang kanyang tiyan,
siya ay manganganak; bago siya lukuban ng sakit, siya ay
nagsilang ng isang lalaki. **8** Sino ang nakarinig at nakakita
na ng ganung bagay? Maaari bang isilang ang isang lupain
sa isang araw? Maaari bang maitatag ang isang bansa sa
isang sandali? Gayunman sa sandaling humilab ang tiyan ng
Sion, nagsilang siya sa kanyang mga anak. **9** Dadalhin ko ba
ang isang sanggol sa may labasan ng panganganak at hindi
pahihintulutan ang pagluwal nito? — tinatanong ni Yahweh. O
dadalhin ko ba ang isang bata sa panahong dapat nang iluwal
at pagkatapos pipigilan ang pagsilang nito? — tinatanong ng
inyong Diyos. **10** Makisaya sa Jerusalam at magalak para sa
kanya, lahat kayong nagmamahal sa kanya, kayo'y makisaya
sa kanya, lahat kayong nagdalamhati para sa kanya! **11** Dahil
kayo ay pasusususuhin at masisiyahan; sa kanyang dibdib kayo
ay magiginhawahan, dahil makakainom kayo ng lubos at
masisiyahan kayo sa kasaganaan ng kanyang kaluwalhatian.
12 Ito ay kung anong sinabi ni Yahweh, "Palalaganapin ko
na ang kasaganaan sa kanya tulad ng isang ilog, at ang
kayamanan ng mga bansa tulad ng umaapaw na batis. Ikaw
ay pasusususuhin sa kanyang tabi, bubuhatin sa kanyang mga
bisig, at ihehele sa kanyang kandungan. **13** Gaya ng pag-
aaliw ng isang ina sa kanyang anak, gayun din aaliwin ko
kayo, at kayo ay aaliwin sa Jerusalem. **14** Makikita ninyo ito
at masisiyahan ang inyong puso, at ang inyong mga buto
ay uusbong gaya ng murang damo. Mahahayag ang kamay
ni Yahweh sa kaniyang mga lingkod, pero magagalit siya
sa kaniyang mga kaaway. **15** Kaya masdan ninyo, darating
si Yahweh na may apoy, at ang kaniyang mga karwahe ay
darating tulad ng malakas na bagyo para dalhin ang sidhi ng
kaniyang galit at ang kaniyang pagsaway na may lagablab ng
apoy. **16** Dahil pinapatupad ni Yahweh ang paghahatol sa
sangkatauhan sa pamamagitan ng apoy at kaniyang espada.
Marami ang mapapatay ni Yahweh. **17** Itinatalaga at ginagawa
nilang dalisay ang kanilang mga sarili kay Yahweh para
makapasok sila sa mga hardin, kasunod ng mga kumakain
ng laman ng baboy at kasuklam-suklam na mga bagay
gaya ng mga daga. "Darating sila sa pagwawakas— ito ang
pahayag ni Yahweh. **18** Dahil nalalaman ko ang kanilang
mga ginagawa at iniisip. Darating ang panahon na titipunin ko
lahat ng mga bansa at mga wika. Darating sila at makikita
nila ang aking kaluwalhatian. **19** Maglalagay ako ng isang
makapangyarihang tanda sa kanila. Pagkatapos ipapadala ko
ang mga nakaligtas mula sa kanila sa mga bansa: Sa Tarsis,
Put, at Lud, mga mamamana na gumagamit ng kanilang
mga palaso, sa Tubal, Javan at sa mga malalayong baybayin
kung saan sila ay hindi pa nakarinig ng tungkol sa akin ni
nakakita ng aking kaluwalhatian. Ipapahayag nila ang aking
kaluwalhatian sa mga bansa. **20** Bilang isang handog kay
Yahweh, ibabalik nila ang lahat ng inyong mga kababayan
sa lahat ng mga bansa. Sila ay darating na sakay ng mga
kabayo, at mga nasa karwahe, sa bagon, sa mga asno, at mga
kamelyo patungo sa aking banal na bundok sa Jerusalem—
sinabi ni Yahweh. Dahil ang bayan ng Israel ay magdadala
ng handog na butil na nasa malinis na sisidlan patungo sa
tahanan ni Yahweh. **21** Ang iba sa mga ito ay pipiliin ko
bilang mga pari at mga Levita— sinabi ni Yahweh. **22** Ito
ang pahayag ni Yahweh— kung gaano katagal mananatili sa
harapan ko ang bagong langit at ang bagong lupa na aking
gagawin, ganoon din katagal mananatili ang inyong kaapu-
apuhan, at ang inyong pangalan ay mananatili. **23** Sinabi ni
Yahweh— Mula sa isang buwan hanggang sa mga susunod,
at mula sa isang Araw ng Pamamahinga hanggang sa mga
susunod, lahat ng mga tao ay darating para yumukod sa akin.
24 Lalabas sila at makikita nila ang mga bangkay ng mga
taong nagrebelde laban sa akin, dahil ang mga uod na kakain
sa kanila ay hindi mamamatay, at ang apoy na lalamon sa
kanila ay hindi maapula; at ito ay magiging nakakadiri sa
buong sangkatauhan."

Jeremias

1 Ito ang salita ni Jeremias na anak ni Hilkias, isa siya sa
mga pari sa Anatot sa lupain ng Benjamin. 2 Dumating sa
kaniya ang salita ni Yahweh noong ikalabintatlong taon ng
paghahari ni Josias na anak ni Ammon na hari ng Juda. 3
Muli itong dumating sa mga araw ni Jehoiakim na anak ni
Josias na hari ng Juda hanggang sa ikalimang buwan ng
ikalabing isang taon ng paghahari ni Zedekias na anak ni
Josias na hari ng Juda, nang binihag ang mga taga-Jerusalem
bilang mga bilanggo. 4 Dumating sa akin ang salita ni Yahweh
na nagsasabi, 5 “Bago kita binuo sa sinapupunan, pinili na
kita. Bago ka ipanganak, itinalaga na kita. Ginawa kitang
propeta sa mga bansa.” 6 “O! Panginoong Yahweh!” Sinabi
ko, “Hindi ako marunong magsalita sapagkat napakabata ko
pa.” 7 Ngunit sinabi sa akin ni Yahweh, “Huwag mong sabihin
na, 'Napakabata ko pa.' Dapat kang pumunta saanman kita
ipadala at dapat mong sabihin ang anumang iuutos ko sa iyo!
8 Huwag kang matakot sa kanila sapagkat sasamahan kita
upang iligtas ka. Ito ang pahayag ni Yawheh.” 9 Pagkatapos,
iniabot ni Yahweh ang kaniyang kamay, hinipo niya ang
aking bibig at sinabi, “Ngayon, inilagay ko ang aking mga
salita sa iyong bibig. 10 Hinihirang kita ngayon sa mga
bansa at sa mga kaharian upang magbunot at magpabagsak,
magsira at magwasak, magtayo at magtatag. 11 Dumating
ang salita ni Yahweh sa akin na nagsasabi, “Ano ang iyong
nakikita Jeremias?” Sinabi ko, “Nakikita ko ang sanga ng
almendra.” 12 Sinabi sa akin ni Yahweh, “Nakita mong
mabuti, sapagkat nagbabantay ako sa aking mga salita upang
maisakatuparan ito.” 13 Dumating sa akin ang salita ni
Yahweh sa pangalawang pagkakataon at sinabi, “Ano ang
iyong nakikita? “Sinabi ko, “Nakikita ko ang isang pinakuluan
na palayok, na nakatagilid mula sa hilaga.” 14 Sinabi sa
akin ni Yahweh, “Kapahamakan ang mangyayari sa lahat
ng naninirahan sa lupaing ito na magmumula sa hilaga.” 15
Sapagkat tinatawagan ko ang lahat ng tribo sa mga hilagang
kaharian, pahayag ni Yahweh. Darating sila at ilalagay nila
ang kanilang trono sa pasukan sa mga tarangkahan ng
Jerusalem, laban sa lahat ng pader na nakapaligid dito, at
laban sa lahat ng mga lungsod ng Juda. 16 Ihahayag ko ang
hatol laban sa kanila dahil sa lahat ng kanilang kasamaan
sa pagtalikod sa akin, sa pagsusunog ng mga insenso sa
ibang mga diyos at sa pagsamba sa mga ginawa ng sarili
nilang mga kamay. 17 Ihanda mo ang iyong sarili! Tumayo
ka at sabihin mo sa kanila ang lahat ng iniuutos ko sa iyo.
Huwag kang manlupaypay sa kanila, baka panlupaypayin
kita sa harapan nila! 18 Tingnan mo! Ngayong araw, ginawa
kitang matatag na lungsod, isang haliging bakal at mga pader
na tanso laban sa buong lupain, laban sa mga hari ng Juda
at sa kanilang mga opisyal, sa mga pari at ng mga tao sa
lupain. 19 Kakalabanin ka nila ngunit hindi ka nila matatalo
sapagkat sasamahan kita upang iligtas ka. Ito ang pahayag ni
Yahweh.”

2 Dumating sa akin ang salita ni Yahweh at sinabi, 2
“Pumunta ka at ipahayag mo sa pandinig ng Jerusalem.
Sabihin mo, 'Ito ang sinasabi ni Yahweh: Alang-alang sa
iyo, inaalala ko ang iyong pangako ng katapatan sa iyong
kabataan, ang iyong pag-ibig nang magkasundo tayong
magpakasal, nang sundan mo ako sa ilang, ang lupain na
walang tanim. 3 Nakalaan ang Israel para kay Yahweh,
ang unang bunga ng mga ani! Nagkakasala ang lahat ng
kumain mula sa mga unang bunga! Darating ang kasamaan
sa kanila. Ito ang pahayag ni Yahweh.” 4 Pakinggan ninyo
ang salita ni Yahweh, sambahayan ni Jacob at bawat pamilya
sa sambahayan ng Israel. 5 Ito ang sinasabi ni Yahweh, “Ano
ang pagkakamaling nakita sa akin ng inyong mga ama upang
lumayo sila sa pagsunod sa akin? At sumunod sila sa mga
walang kabuluhang diyus-diyosan at sila mismo ay naging
walang kabuluhan? 6 Hindi nila sinabi, 'Nasaan si Yahweh,
ang nagpalaya sa atin mula sa lupain ng Egipto? Nasaan si
Yahweh, ang nanguna sa atin sa ilang sa lupain ng Araba, sa
may tuyong hukay at madilim na lupain, ang lupaing hindi
nilalakaran at walang sinuman ang naninirahan?' 7 Ngunit
dinala ko kayo sa lupain ng Carmel upang kainin ang mga
bunga nito at iba pang mga magagandang bagay! Ngunit
nang dumating kayo, dinungisan ninyo ang aking lupain,
ginawa ninyong kasuklam-suklam ang aking mana! 8 Hindi
sinabi ng pari, 'Nasaan si Yawheh?' at hindi ako inalala ng
mga dalubhasa sa batas! Lumabag ang mga pastol laban
sa akin. Nagpahayag ang mga propeta para kay Baal at
lumakad sa hindi kapaki-pakinabang na mga bagay. 9 Kaya
pararatangan ko pa rin kayo at ang anak ng inyong mga
anak. Ito ang pahayag ni Yahweh. 10 Tumawid kayo sa
baybayin ng Chittim at inyong tingnan. Magpadala kayo ng
mga mensahero sa Cedar upang malaman at makikita ninyo
kung mayroong nangyari noon na gaya nito. 11 May bansa
bang ipinagpalit ang mga diyos kahit hindi naman sila mga
diyos? Ngunit ipinagpalit ng aking mga tao ang kanilang
kaluwalhatian sa hindi makakatulong sa kanila. 12 Manginig
kayo, mga kalangitan dahil dito! Masindak kayo at mangilabot.
Ito ang pahayag ni Yahweh. 13 Sapagkat nakagawa sa akin
ang aking mga tao ng dalawang kasamaan. Pinabayaan nila
ang mga bukal na nagbibigay-buhay sa paggawa ng mga
balon para sa kanilang mga sarili, mga sirang balon na walang
tubig! 14 Alipin ba ang Israel? Hindi ba siya isinilang sa
tahanan? Kung gayon, bakit siya ninakawan? 15 Umaatungal
ang mga batang leon laban sa kaniya. Nagsihiyawan sila at
ginawang katakot-takot ang kaniyang lupain! Nawasak ang
kaniyang mga lungsod ng walang sinuman ang naninirahan.
16 Inahitan rin ng mga taga-Memfis at taga-Tafnes ang iyong
bungo at ginawa kang alipin! 17 Hindi mo ba ito ginawa
sa iyong sarili nang talikuran mo si Yahweh na iyong Diyos
habang pinangungunahan ka niya sa iyong paglalakbay? 18
Kaya ngayon, bakit ka pupunta sa Egipto at iinom ng tubig
sa Sikor? Bakit ka pupunta sa Asiria at iinom ng tubig sa
Ilog ng Eufrates? 19 Sinasaway ka ng iyong kasamaan at
pinarurusahan ka ng iyong kataksilan. Kaya pag-isipan mo ito,
unawain mo na masama at mapait para sa iyo na talikuran ako
at hindi na ako katakutan, akong si Yahweh na iyong Diyos.
Ito ang pahayag ni Yahweh, ang Panginoon ng mga hukbo.
20 Sapagkat sinira ko ang iyong pamatok na mayroon ka
noong mga sinaunang araw, sinira ko ang iyong mga tanikala.
Ngunit sinabi mo pa rin, 'Hindi ako maglilingkod!' sapagkat
yumuko ka sa bawat matataas na burol at sa ilalim ng bawat
madahong puno, ikaw na mangangalunya. 21 Ngunit ako
mismo ang nagtanim sa iyo bilang isang piniling puno ng
ubas, na isang tunay na binhi. Ngunit papaanong nagbago ka
sa akin, isang hindi tapat mula sa ibang puno ng ubas! 22
Sapagkat kahit linisin mo ang iyong sarili sa ilog o maghugas
ka ng matapang na sabon, ang iyong pagkakasala ay isang
bahid sa aking harapan. Ito ang pahayag ng Panginoong
Yahweh. 23 Paano mo nasasabi, “Hindi ako nadungisan!

Hindi ako sumunod sa mga Baal? Tingnan mo ang iyong
pag-uugali sa mga lambak! Unawain mo ang iyong ginawa,
para kang kamelyo na nagmamadaling tumakbo sa sarili
nitong daan! **24** Isa kang mailap na asno, na sanay sa ilang,
nananabik sa buhay at humihingal sa walang kabuluhang
hangin! Sino ang makapagbabalik sa kaniya kapag siya ay
nag-iinit? Hindi mapapagod ang sinumang maghahanap sa
kaniya. Pinupuntahan siya sa kabuwanan ng kaniyang pag-
iinit. **25** Dapat mong iwasan na walang suot ang iyong mga
paa at ang iyong lalamunan sa pagkauhaw! Ngunit sinabi
mo, 'Walang pag-asa! Hindi, iniibig ko ang mga dayuhan at
sasama ako sa kanila!' **26** Katulad ng kahihiyan ng isang
magnanakaw kapag siya ay nahuli, gayon din ang kahihiyan
ng sambahayan ng Israel. Sila, ang kanilang mga hari, mga
prinsipe, mga pari, at mga propeta! **27** Sila ang mga nagsabi
sa puno, 'Ikaw ang aking ama,' at sa bato, 'Ipinanganak mo
ako.' Sapagkat nakaharap sa akin ang kanilang likuran at
hindi ang kanilang mga mukha. Gayunpaman, sinasabi nila
sa oras ng mga kaguluhan, 'Tumayo ka at iligtas mo kami!'
28 Ngunit nasaan ang mga diyos na inyong ginawa para sa
inyong mga sarili? Patayuin ninyo sila kung nais nila kayong
iligtas sa oras ng inyong mga kaguluhan, sapagkat kasindami
ng inyong diyos ang inyong mga lungsod, oh Juda! **29** Kaya
bakit ninyo ako pinararatangan na gumagawa ng masama?
Nagkasala kayong lahat sa akin. Ito ang pahayag ni Yahweh.
30 Pinarusahan ko ang inyong mga tao ng walang kabuluhan.
Hindi nila tinanggap ang pagtutuwid. Nilamon ng inyong mga
tabak ang mga propeta gaya ng mapaminsalang leon! **31**
Kayong mga nabibilang sa salinlahing ito! Bigyan ninyo ng
pansin ang aking salita, ang salita ni Yahweh! Naging ilang
ba ako sa Israel? O naging lupain ng matinding kadiliman?
Bakit sinasabi ng aking mga tao, 'Maglibot tayo, hindi na kami
pupunta sa iyo kailanman'? **32** Makakalimutan ba ng isang
birhen ang kaniyang alahas, o ang talukbong ng babaing
ikakasal? Ngunit nakalimutan na ako ng aking mga tao sa
hindi na mabilang na mga araw! **33** Ganoon ka na lamang
kahusay na humanap ng pag-ibig. Itinuro mo pa ang iyong
mga pamamaraan sa mga makasalanang kababaihan. **34**
Nakita sa iyong mga kasuotan ang dugo ng mga dukha at
walang kasalanang tao. Sila ang mga taong hindi nahuli
sa mga gawaing pagnanakaw. **35** Sa halip, sa lahat ng
bagay na ito, patuloy mong sinasabi, 'Wala akong kasalanan,
tiyak na hindi ibabaling ni Yahweh ang galit sa akin.' Ngunit
tingnan mo! Mahahatulan ka sapagkat sinabi mo, 'Hindi
ako nagkasala.' **36** Bakit ninyo itinuturing na napakadali ng
pagbabagong ito sa inyong pamamaraan? Bibiguin ka rin ng
Egipto gaya ng ginawa sa iyo ng Asiria. **37** Malulungkot ka
ring lalabas mula roon na nakapatong ang iyong mga kamay
sa iyong ulo, sapagkat tinanggihan ni Yahweh ang iyong mga
pinagkatiwalaan upang hindi ka nila matulungan."

3 "Sinabi nila, 'Pinapaalis ng isang lalaki ang kaniyang
asawa, kaya umalis siya at naging asawa ng ibang lalaki.
Dapat ba siyang bumalik muli sa kaniyang asawang babae?
Hindi ba siya ganap ng marumi?' Ang babaing iyan ay ang
lupaing ito! Kumilos ka na gaya ng babaing bayaran na may
maraming kakampi at ngayon nais mo bang bumalik sa
akin? Ito ang pahayag ni Yahweh. **2** Tumingala ka sa mga
tigang na burol at tingnan mo! Saan ka hindi nakipagsiping?
Nakaupo ka sa mga tabing-daan at hinihintay ang iyong
mga mangingibig, gaya ng isang taong pagala-gala sa ilang.
Dinungisan mo ang lupain ng iyong kahalayan at kasamaan.
3 Kaya pinigilan ko ang pagbuhos ng ulan ng tagsibol at
hindi na pumatak ang huling ulan. Ngunit mapagmataas
ang iyong mukha, gaya ng mukha ng babaing bayaran.
Tinanggihan mong maramdaman ang kahihiyan. **4** Hindi
ka ba tatawag sa akin simula sa oras na ito, 'Aking ama!
Ikaw ang pinakamatalik kong kaibigan magmula pa sa aking
kabataan. **5** Magagalit ka ba magpakailanman? Palagi mo
bang itatago ang iyong galit?' Tingnan mo! Ipinahayag mo na
gagawa ka ng kasamaan at ginawa mo ito. Kaya ipagpatuloy
mo itong gawin!" **6** Kaya sinabi sa akin ni Yahweh sa mga
araw ni Josias na hari, 'Nakikita mo ba kung gaano kataksil
ang Israel sa akin? Nagtutungo siya sa bawat mataas na
bundok at sa ilalim ng bawat mayabong na punong kahoy at
doon, siya ay kumikilos gaya ng babaing bayaran. **7** Sinabi
ko, 'Pagkatapos niyang gawin ang lahat ng mga bagay na ito,
babalik siya sa akin,' ngunit hindi siya bumalik. At nakita ng
taksil niyang kapatid na Juda ang kaniyang ginawa. **8** Kaya
nakita ko na sa lahat ng mga dahilang ito, nangalunya siya.
Israel na tuluyang tumalikod! Pinalayas ko siya at binigyan
ng mga atas ng pakikipaghiwalay. Ngunit hindi natakot ang
taksil niyang kapatid na Juda, lumabas at kumilos din siya
gaya ng babaing bayaran! **9** Walang halaga sa kaniya na
dinungisan niya ang lupain, kaya gumawa sila ng mga diyus-
diyosan mula sa bato at punongkahoy. **10** At pagkatapos
ng lahat ng ito, hindi bumalik sa akin nang buong puso ang
taksil niyang kapatid na Juda, kundi isang kasinungalingan!
Ito ang pahayag ni Yahweh." **11** At sinabi ni Yahweh sa akin,
"Ang taksil na Israel ay mas matuwid kaysa sa taksil na Juda!
12 Pumunta ka at ihayag ang mga salitang ito sa hilaga.
Sabihin mo, 'Magbalik ka taksil na Israel. Ito ang pahayag ni
Yahweh. Sapagkat tapat ako, hindi ako mananatiling galit
magpakailanman. Ito ang pahayag ni Yahweh **13** Aminin mo
ang iyong malaking kasalanan, sapagkat lumabag ka laban
kay Yahweh na iyong Diyos, nakisama ka sa mga dayuhan sa
ilalim ng bawat mayabong na punongkahoy! Sapagkat hindi
mo pinakinggan ang aking tinig! Ito ang pahayag ni Yahweh.
14 Magbalik kayo mga taksil na tao! Sapagkat pinakasalan
ko kayo! Kukunin ko kayo, isa sa isang lungsod, dalawa sa
isang angkan at dadalhin ko kayo sa Zion! Ito ang pahayag
ni Yahweh. **15** Bibigyan ko kayo ng mga pastol na umiibig
sa akin at pamumunuan nila kayo nang may katalinuhan
at kaalaman. **16** At mangyayari nga na dadami kayo at
mamumunga sa lupain sa mga araw na iyon. Ito ang pahayag
ni Yahweh. Hindi na nila sasabihin, "Ang kaban ng tipan ni
Yahweh!" Hindi na aalalahanin ng kanilang mga puso ang
bagay na ito, sapagkat hindi na nila iisipin ang tungkol dito o
bibigyang pansin ito. Ang pahayag na ito ay hindi na gagawin.'
17 Sa oras na iyon ihahayag nila ang tungkol sa Jerusalem,
'Ito ang trono ni Yahweh at magtitipon ang lahat ng bansa sa
Jerusalem sa ngalan ni Yahweh. Hindi na sila maglalakad sa
katigasan ng kanilang mga masasamang puso. **18** Sa mga
araw na iyon, maglalakad ang sambahayan ng Juda kasama
ang sambahayan ng Israel. Magkasama silang pupunta mula
sa lupain sa hilaga patungo sa lupaing ibinigay ko sa inyong
mga ninuno bilang kanilang mana. **19** Para sa akin, sinabi ko,
'Gayon na lamang kita nais parangalan bilang aking anak
na lalaki at bigyan ka ng kaaya-ayang lupain, isang mana
na mas maganda kaysa sa anumang nasa ibang bansa!'
Sasabihin ko, 'Tatawagin mo ako, "aking Ama".' Sasabihin
ko na hindi ka dapat tumalikod sa pagsunod sa akin. **20**
Ngunit gaya ng isang babaing taksil sa kaniyang asawa,
pinagtaksilan mo ako, sambahayan ng Israel. Ito ang pahayag

ni Yahweh." **21** "Isang ingay ang narinig sa mga kapatagan,
ang pag-iyak at pagsusumamo ng mga Israelita! Sapagkat
binago nila ang kanilang mga pamamaraan, nilimot nila ako,
si Yahweh na kanilang Diyos. **22** Magbalik kayo, mga taong
taksil! Pagagalingin ko kayo sa inyong kataksilan!" "Masdan!
Lalapit kami sa iyo, sapagkat ikaw si Yahweh na aming Diyos!
23 Kasinungalingan lamang ang nagmumula sa mga burol,
mula sa mga kabundukan. Tiyak na ang kaligtasan ng Israel
ay na kay Yahweh lamang na ating Diyos. **24** Ngunit inubos
ng kahiya-hiyang mga diyus-diyosan ang pinaghirapan ng
ating mga ninuno, ang kanilang mga kawan at baka, ang
kanilang mga anak na lalaki at babae! **25** Humiga tayo sa
kahihiyan. Takpan nawa tayo ng ating kahihiyan, sapagkat
nagkasala tayo kay Yahweh na ating Diyos! Tayo mismo at
ang ating mga ninuno, mula sa panahon ng ating kabataan
hanggang sa kasalukuyan ay hindi nakinig sa tinig ni Yahweh
na ating Diyos.

4 Ito ang pahayag ni Yahweh. "Kung babalik ka Israel, dapat
lamang na sa akin ka bumalik. Kung inalis mo ang mga
kasuklam-suklam na bagay sa aking harapan at hindi na
lilihis muli sa akin **2** at kung ipapangako mo, 'Namumuhay si
Yahweh sa katotohanan, katarungan at katuwiran,' hihilingin
ng mga bansa ang aking pagpapala at pupurihin nila ako. **3**
Sapagkat ito ang sinasabi ni Yahweh sa bawat tao sa Juda
at Jerusalem, 'Bungkalin ninyo ang sarili ninyong lupain at
huwag kayong maghasik sa mga matitinik. **4** Maging tuli
kay Yahweh at alisin ninyo ang kasamaang bumabalot sa
inyong puso, mga kalalakihan ng Juda at mga naninirahan sa
Jerusalem, kung hindi, lalabas ang aking galit gaya ng apoy at
sunog na walang sinumang makapapatay nito. Mangyayari ito
dahil sa kasamaan ng inyong mga gawa. **5** Ibalita sa Juda at
hayaan itong marinig sa Jerusalem. Sabihin ninyo, "Hipan ang
trumpeta sa lupain." Ihayag ninyo, 'Magtipun-tipon. Pumunta
tayo sa matitibay na mga lungsod." **6** Itaas ang bandilang
panghudyat at ituro ito sa Zion at tumakbo para sa kaligtasan!
Huwag kayong manatili sapagkat magdudulot ako ng sakuna
mula sa hilaga at isang malaking pagkawasak. **7** Isang leon
ang paparating mula sa kasukalan at naghahanda na ang
wawasak ng mga bansa. Iiwan niya ang kaniyang lugar upang
magdala ng matinding takot sa inyong lupain, upang wasakin
ang inyong mga lungsod kung saan walang sinuman ang
maninirahan. **8** Dahil dito, magsuot kayo ng damit panluksa,
magsipanaghoy at magsitangis. Sapagkat hindi nawala ang
matinding poot ni Yahweh sa atin. **9** Ito ang pahayag ni
Yahweh. At mangyayari ito sa araw na iyon, na ang puso ng
hari at ng kaniyang mga opisyal ay mamamatay. Manlulumo
ang mga pari at manginginig sa takot ang mga propeta.'"
10 Kaya sinabi ko, 'Oh! Panginoong Yahweh. Tunay nga na
nilinlang mo ng lubusan ang mga taong ito at ang Jerusalem
sa pagsasabi, 'Magkakaroon kayo ng kapayapaan.' Ngunit
nag-aaklas ang mga espada laban sa kanilang mga buhay.
11 Sa oras na iyon, sasabihin ito sa mga tao at sa Jerusalem,
"Isang nag-aapoy na hangin mula sa mga kapatagan sa
disyerto ang darating sa anak na babae ng aking mga tao.
Hindi ito ang magtatahip o maglilinis sa kanila. **12** Isang
hangin na mas malakas pa dito ang darating sa aking utos, at
ngayon ay hahatulan ko sila. **13** Tingnan ninyo, lumulusob
siya katulad ng mga ulap at ang kaniyang mga karwahe ay
gaya ng isang bagyo. Ang kaniyang mga kabayo ay mas
mabilis pa kaysa sa mga agila. Kaawa-awa tayo sapagkat
mawawasak tayo! **14** Linisin mo ang iyong puso mula sa
kasamaan, Jerusalem, upang ikaw ay maaaring maligtas.
Gaano katagal mong iisipin ng malalim ang tungkol sa kung
paano magkasala? **15** Sapagkat ang isang tinig ay nagdadala
ng mga balita mula sa Dan at narinig ang paparating na
sakuna mula sa kabundukan ng Efraim. **16** Hayaang isipin
ng mga bansa ang tungkol dito. Tingnan ninyo, ipahayag
ninyo sa Jerusalem na paparating ang mga mananakop
sa malayong lupain upang sumigaw ng pakikidigma laban
sa mga lungsod ng Juda. **17** Magiging tulad sila ng mga
kalalakihang tagapagbantay na nakapalibot sa sinasakang
bukid, sapagkat naghihimagsik siya laban sa akin. **18** At
ang iyong mga pag-uugali at mga gawain ang gumawa ng
mga bagay na ito sa iyo. Ito ang magiging kaparusahan mo.
Magiging katakot-takot ito! Tatagos ito sa kaibuturan ng iyong
puso. Ito ang pahayag ni Yahweh. **19** Aking puso! Aking
puso! Nagdadalamhati ang aking puso. Gulung-gulo ang
aking puso. Hindi ako matahimik sapagkat naririnig ko ang
tunog ng tambuli, isang hudyat ng labanan. **20** Pagkagiba
pagkatapos ng pagkagiba ang inihayag, sapagkat biglang
nawasak ang lahat ng lupain. Bigla nilang winasak ang aking
tabernakulo at ang aking tolda. **21** Gaano katagal kong
makikita ang pamantayan? Maririnig ko ba ang tunog ng
tambuli? **22** Sapagkat ang kahangalan ng aking mga tao ay
hindi nila ako kilala. Mga hangal silang tao at wala silang
pang-unawa. Mahusay sila sa paggawa ng kasamaan ngunit
hindi nila alam ang gumawa ng kabutihan. **23** Nakita ko ang
lupain at tingnan mo! Wala itong hugis at walang laman.
Sapagkat walang liwanag sa kalangitan. **24** Tiningnan ko
ang mga kabundukan. Masdan, nanginginig sila at nayayanig
ang lahat ng mga burol. **25** Tumingin ako. Masdan, wala ni
isa man at nagsitakas ang lahat ng ibon sa kalangitan. **26**
Tumingin ako. Masdan, ang mga halamanan ay naging isang
ilang at ang lahat ng mga lungsod ay pinabagsak sa harapan
ni Yahweh, sa harap ng kaniyang matinding poot." **27** Ito ang
sinasabi ni Yahweh, "Ang lahat ng lupain ay mawawasak,
ngunit hindi ko sila lubos na sisirain. **28** Sa kadahilanang ito,
magdadalamhati ang lupain at ang kalangitan sa itaas ay
magdidilim. Sapagkat inihayag ko ang aking mga layunin,
hindi ko ito babawiin, hindi ko tatalikuran ang pagpapatupad
ng mga ito. **29** Ang bawat lungsod ay tatakas mula sa
ingay ng mga mangangabayo at mamamana, tatakbo sila
sa kagubatan. Bawat lungsod ay aakyat sa mga mabatong
lugar. Mapapabayaan ang mga lungsod, sapagkat walang
sinuman ang maninirahan dito. **30** Ngayong nawasak ka na,
ano ang gagawin mo? Bagaman nakasuot ka ng mapulang
damit, nakagayak ng gintong alahas at pinalalaki ng pintang
pampaganda ang iyong mga mata, itinakwil ka na ng mga
kalalakihang nagnasa sa iyo. Sa halip, sinusubukan ka nilang
patayin. **31** Kaya narinig ko ang ingay ng pagdadalamhati,
pagdaing gaya ng pagsilang sa panganay na anak, ang ingay
ng anak na babae ng Zion. Hinihingal siya. Iniunat niya ang
kaniyang mga kamay. 'Kaawa-awa ako! Nanghihina ako dahil
sa mga mamamatay-taong ito.'"

5 "Magmadali ka sa mga lansangan ng Jerusalem,
maghanap din sa mga pamilihan ng kaniyang lungsod.
Tingnan at pag-isipan ang tungkol dito. Kung makakatagpo
ka ng tao o sinumang kumikilos nang makatarungan at
sinusubukang kumilos nang tapat, patatawarin ko ang
Jerusalem. **2** Kahit na sinasabi nila, 'Sa pamamagitan ng
buhay ni Yahweh,' sumusumpa sila ng hindi totoo." **3** Yahweh,
hindi ba't tumitingin ka sa katapatan? Hinampas mo ang mga

tao ngunit hindi sila nakaramdam ng sakit. Ganap mo silang
nilipol, ngunit tumanggi pa rin silang tanggapin ang iyong
pagdidisiplina. Ginawa nilang mas matigas kaysa sa bato ang
kanilang mga mukha sapagkat tumanggi silang magsisi. **4**
Kaya sinabi ko, “Totoong mahihirap lamang ang mga taong
ito. Mga hangal sila, sapagkat hindi nila alam ang mga
pamamaraan ni Yahweh ni ang mga atas ng kanilang Diyos.
5 Pupuntahan ko ang mga mahahalagang tao at ihahayag sa
kanila ang mga mensahe ng Diyos, dahil kahit papaano ay
alam nila ang mga pamamaraan ni Yahweh, ang mga atas ng
kanilang Diyos. Ngunit sama-sama nilang sinira ang kanilang
mga pamatok, sinira nila ang mga tanikalang nag-uugnay sa
kanila sa Diyos. **6** Kaya isang leon mula sa kasukalan ang
sasalakay sa kanila. Isang lobo mula sa Araba ang wawasak
sa kanila. Isang nagkukubling leopardo ang darating laban sa
kanilang mga lungsod. Ang sinumang lalabas sa kaniyang
lungsod ay lalapain. Sapagkat tumindi ang kanilang mga
pagkakasala. Ang kanilang kataksilan ay walang hangganan.
7 Bakit ko patatawarin ang mga taong ito? Tinalikuran ako ng
iyong mga anak at sumumpa sa mga hindi diyos. Binusog ko
sila, ngunit nangalunya sila at ginugol ang mga panahon sa
bahay aliwan. **8** Mga kabayo silang nag-iinit. Naglilibot sila sa
kagustuhang makipagtalik. Bawat lalaki ay humahalinghing sa
asawa ng kaniyang kapwa. **9** Kaya hindi ko ba sila dapat
parusahan at hindi ko ba dapat ipaghiganti ang aking sarili sa
bansang gaya nito? Ito ang pahayag ni Yahweh. **10** Akyatin
ninyo ang bakuran ng kaniyang mga ubasan at wasakin.
Ngunit huwag silang lubusang wasakin. Putulin ang kanilang
mga puno ng ubas, sapagkat ang mga puno ng ubas na
iyon ay hindi galing kay Yahweh. **11** Sapagkat labis akong
pinagtaksilan ng mga sambahayan ng Israel at Juda. Ito
ang pahayag ni Yahweh. **12** At ikinaila nila ako. Sinabi nila,
'Hindi siya totoo. Hindi darating sa atin ang kasamaan, ni
hindi tayo makakakita ng espada o taggutom. **13** Sapagkat
naging walang silbi ang mga propeta gaya ng hangin at
wala ni isa ang magpapahayag sa atin ng mga mensahe
ni Yahweh. Hayaang dumating sa kanilang mga sarili ang
kanilang mga pagbabanta.'” **14** Kaya sinabi ito ni Yahweh
na Diyos ng mga hukbo, “Dahil sinabi ninyo ito, tingnan
mo, ilalagay ko na ang aking salita sa iyong bibig. Magiging
tulad ito ng apoy at ang mga taong ito ay magiging tulad ng
mga kahoy! Sapagkat tutupukin sila nito. **15** Tingnan ninyo!
Magpapadala ako ng isang bansa mula sa malayo laban sa
inyo, sambahayan ng Israel. Ito ay magtatagal na bansa at
sinaunang bansa! Ito ay isang bansang hindi ninyo alam ang
kanilang wika, ni maiintindihan ang kanilang sinasabi. Ito ang
pahayag ni Yahweh. **16** Ang lalagyan nito ng palaso ay tulad
ng isang bukas na libingan. Lahat sila ay mga kawal. **17**
Kaya mauubos ang inyong ani, gayon din ang inyong mga
anak at ang inyong pagkain. Kakainin nila ang inyong mga
kawan at baka, kakainin nila ang mga bunga mula sa mga
puno ng inyong ubas at mga puno ng igos. Pababagsakin
nila sa pamamagitan ng espada ang inyong mga matitibay
na lungsod na inyong pinagkakatiwalaan. **18** Ngunit kahit
sa mga araw na iyon, hindi ko ninais na lubusan kayong
wasakin. Ito ang pahayag ni Yahweh. **19** Mangyayari ito
kapag sinabi ninyo, Israel at Juda, 'Bakit ginawa ni Yahweh
na ating Diyos ang lahat ng mga bagay na ito sa atin?' At
sasabihin mo Jeremias sa kanila, 'Kung paanong tinalikuran
ninyo si Yahweh at sumamba sa mga dayuhang diyos sa
inyong lupain, maglilingkod din kayo sa mga dayuhan sa isang
lupaing hindi ninyo pag-aari.' **20** Ibalita ito sa sambahayan
ni Jacob at hayaang marinig ito sa Juda. Sabihin mo, **21**
'Pakinggan ninyo ito mga hangal na tao! Sapagkat ang mga
diyus-diyosan ay walang kakayahan, may mga mata sila
ngunit hindi sila nakakakita. May mga tainga sila ngunit
hindi sila nakaririnig. **22** Hindi ba ninyo ako kinatatakutan o
manginig sa aking harapan? Naglagay ako ng mga buhangin
na hangganan sa dagat, isang patuloy na atas na hindi nito
nilalabag, kahit na tumataas at bumababa ang dagat, hindi
pa rin nito nilalabag. Kahit pa dumagundong ang mga alon
nito, hindi nito nilalagpasan. Ito ang pahayag ni Yahweh. **23**
Ngunit matitigas ang puso ng mga taong ito. Naghimagsik sila
at lumayo. **24** Sapagkat hindi nila sinabi sa kanilang mga
puso, “Matakot tayo kay Yahweh na ating Diyos, ang siyang
nagdadala ng ulan, ang maaga at huling ulan sa kanilang
takdang panahon at naglalaan ng mga takdang linggo ng pag-
aani para sa atin.” **25** Ang inyong mga kasamaan ang pumigil
upang mangyari ang mga bagay na ito. Ang inyong mga
kasalanan ang pumigil sa mga mabubuting bagay na dumating
para sa inyo. **26** Sapagkat ang mga masasamang kalalakihan
ay matatagpuan sa aking mga tao. Nagbabantay sila gaya
ng taong nakahandang manghuli ng mga ibon, naglalagay
sila ng bitag at nanghuhuli ng mga tao. **27** Katulad ng hawla
na punung-puno ng mga ibon, ang kanilang mga bahay ay
punung-puno ng panlilinlang. Kaya dumami sila at naging
mayaman. **28** Naging mataba sila at naging tanyag nang may
kagalingan. Ginawa nila ang lahat ng kasamaan. Hindi nila
ipinaglaban ang kapakanan ng mga tao o ang kapakanan ng
mga ulila. Nagtagumpay sila kahit na hindi sila nagbigay ng
katarungan sa mga nangangailangan. **29** Hindi ko ba sila
dapat parusahan dahil sa mga bagay na ito? At hindi ko ba
ipaghihiganti ang aking sarili sa isang bansang gaya nito? Ito
ang pahayag ni Yahweh. **30** Naganap ang mga kasamaan
at katakot-takot ang nangyari sa lupain. **31** Nagpahayag
ang mga propeta nang may panlilinlang at namuno ang mga
pari gamit ang kanilang sariling kapangyarihan. Inibig ng
aking mga tao ang mga pamamaraang ito, ngunit ano ang
mangyayari sa huli?

6 Humanap kayo ng kaligtasan, mga tao mula sa tribo ni
Benjamin, sa pamamagitan ng paglisan sa Jerusalem.
Hipan ang trumpeta sa Tekoa. Magbigay ng hudyat sa Beth-
Hakerem, sapagkat ang kasamaan ay lumilitaw mula sa
hilaga, isang matinding pagkawasak ang paparating. **2**
Ang anak na babae ng Zion, mawawasak ang babaeng
maganda at mahinhin. **3** Pupunta sa kanila ang mga pastol at
ang kanilang mga kawan. Magtatayo sila ng mga tolda sa
palibot niya, magpapastol ang bawat isa sa pamamagitan ng
kaniyang sariling kamay. **4** Sasabihin ng mga hari, “Ilaan
ninyo ang inyong mga sarili sa mga diyus-diyosan para sa
labanan. Tumayo kayo, lulusob tayo sa tanghali. Napakasama
nito na naglalaho ang liwanag ng araw at dumarating ang
mga anino ng gabi. **5** Ngunit lulusob tayo sa gabi at sirain
ang kaniyang mga kuta.” **6** Sapagkat ito ang sinasabi ni
Yahweh ng mga hukbo: Putulin ang kaniyang mga puno
at gumawa ng mga paglusob laban sa Jerusalem. Ito ang
lungsod na dapat lusubin dahil puno ito ng pang-aapi. **7**
Gaya ng balon na patuloy na nagbibigay ng tubig, patuloy din
na gumagawa ng kasamaan ang lungsod na ito. Narinig sa
kaniya ang karahasan at kaguluhan. Patuloy sa aking harapan
ang pagdurusa at salot. **8** Jerusalem, tanggapin mo ang
pagtutuwid, kung hindi tatalikuran kita at wawasakin, isang
lupain na walang maninirahan.'” **9** Sinabi ito ni Yahweh ng

mga hukbo, “Tiyak na pupulutin nila ang mga naiwan sa Israel
tulad ng isang ubasan. Muli ninyong iabot ang inyong mga
kamay upang pitasin ang mga ubas mula sa mga puno nito.
10 Kanino ako magsasabi at magbibigay ng babala upang
makinig sila? Tingnan ninyo! May takip ang kanilang mga
tainga. Hindi nila kayang bigyan ng pansin! Tingnan ninyo!
Dumating sa kanila ang salita ni Yahweh upang itama sila
ngunit hindi nila ito nais.” 11 Ngunit napuno ako ng matinding
poot ni Yahweh. Napagod ako sa pagpipigil nito. Sinabi niya
sa akin, “Ibuhos mo ito sa mga bata sa mga lansangan at sa
mga pangkat ng mga binata. Sapagkat kukunin ang bawat
lalaki kasama ang kaniyang asawa at ang bawat matanda na
nabibigatan ng mga taon. 12 Ibibigay sa iba ang kanilang mga
bahay, gayundin ang kanilang mga bukirin at mga asawa.
Sapagkat lulusubin ko sa pamamagitan ng aking kamay ang
mga naninirahan sa lupain. Ito ang pahayag ni Yahweh.
13 Sapagkat mula sa pinakahamak sa kanila hanggang sa
pinakadakila, ang bawat isa sa kanila ay makasarili para sa
hindi tapat na kapakinabangan. Mula sa propeta hanggang
sa pari, ang bawat isa sa kanila ay nandaraya. 14 Ngunit
pinagaling lamang nila ng bahagya ang sugat ng aking mga
tao, nang sabihin nila, 'Kapayapaan! Kapayapaan!' ngunit
walang kapayapaan. 15 Nahiya ba sila nang gumawa sila ng
mga kasuklam-suklam na gawain? Hindi talaga sila nahiya,
hindi sila nakaranas ng anumang kapakumbabaan. Kaya
babagsak sila kasama ng mga babagsak sa panahon na
parurusahan ko sila. Ipapatapon sila,” sabi ni Yahweh. 16 Ito
ang sinasabi ni Yahweh, “Tumayo kayo sa panulukang-daan
at tumingin, magtanong para sa mga lumang daan. 'Nasaan
ang magandang daan na ito?' At pumunta kayo doon at
maghanap ng lugar na mapagpapahingahan para sa inyong
mga sarili. Ngunit sinabi ng mga tao, 'Hindi kami pupunta.' 17
Nagtalaga ako para sa inyo ng mga bantay upang pakinggan
ang trumpeta. Ngunit sinabi nila, 'Hindi kami makikinig.' 18
Kaya, mga bansa, makinig kayo! Tingnan ninyo, kayong mga
saksi, kung ano ang mangyayari sa kanila. 19 Dinggin mo,
daigdig! Tingnan mo, maghahatid ako ng sakuna sa mga
tao na ito, ang bunga ng kanilang mga pag-iisip. Hindi nila
binigyan ng pansin ang aking salita o kautusan, sa halip
itinakwil nila ito.” 20 “Ano ang kahulugan para sa akin ng pag-
angat ng kamanyang mula sa Sheba? O ng mga mabangong
samyo na ito mula sa malayong lupain? Hindi katanggap-
tanggap sa akin ang inyong mga handog na susunugin ni ang
inyong mga alay. 21 Kaya sinabi ito ni Yahweh, 'Tingnan
ninyo, maglalagay ako ng katitisuran laban sa mga taong ito.
Matitisod sila dito, ang mga ama kasama ang mga anak na
lalaki. Ang mga naninirahan sa lugar na iyon at ang kanilang
kapwa ay mamamatay rin. 22 Ito ang sinasabi ni Yahweh,
'Tingnan ninyo, dumarating ang mga tao mula sa lupain sa
hilaga. Sapagkat nahikayat na pumunta ang isang dakilang
bansa mula sa malayong lupain. 23 Kukuha sila ng mga
pana at mga sibat. Malulupit sila at walang awa. Gaya ng
dagundong ng dagat ang kanilang tunog at nakasakay sila sa
mga kabayo na nakahanay bilang mga mandirigma, anak na
babae ng Zion.'” 24 Narinig natin ang balita tungkol sa kanila.
Nabali ang ating mga kamay dahil sa kaguluhan. Napupuno
tayo ng pagdadalamhati gaya ng isang babaeng magsisilang
ng sanggol. 25 Huwag kayong pupunta sa mga bukirin at
huwag kayong maglakad sa mga lansangan sapagkat ang
espada ng kaaway at ang matinding takot ay nasa paligid. 26
Anak na babae ng aking mga tao, magsuot kayo ng damit-
panluksa at gumulong sa alikabok ng isang paglilibing para sa
kaisa-isang anak. Magsagawa kayo ng mapait na paglilibing
para sa inyong mga sarili sapagkat biglang darating sa atin
ang taga-wasak. 27 “Ginawa kita, Jeremias, na susubok sa
aking bayan tulad ng isang tao na sumusubok sa metal, kaya
sisiyasatin mo at susubukin ang kanilang mga kaparaanan.
28 Silang lahat ang pinakamatitigas ang ulo na patuloy na
sinisiraan ang iba. Silang lahat ay mga tanso at bakal na
nandaraya. 29 Ang pang-ihip ay pinainit sa pamamagitan ng
apoy na sumusunog sa kanila. Natunaw sa apoy ang tingga.
Patuloy ang pagdalisay sa kanila, ngunit wala itong saysay
dahil hindi natanggal ang kasamaan. 30 Tatawagin silang
mga itinakwil na pilak sapagkat itinakwil sila ni Yahweh.”

7 Ito ang salita na dumating kay Jeremias mula kay Yahweh,
2 “Tumayo ka sa tarangkahan ng tahanan ni Yahweh at
ipahayag mo ang mga salitang ito! Sabihin mo, 'Pakinggan
ninyo ang salita ni Yahweh, lahat kayong mga taga-Juda,
kayong mga pumasok sa mga tarangkahan na ito upang
sambahin si Yahweh. 3 Ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga
hukbo na Diyos ng Israel: Gawin ninyo nang may kabutihan
ang inyong mga kaparaanan at kaugalian at hahayaan
ko kayong mamuhay sa lugar na ito. 4 Huwag ninyong
ipagkatiwala ang inyong mga sarili sa mga mapanlinlang
na salita at sabihin, “Templo ni Yahweh! Templo ni Yahweh!
Templo ni Yahweh!” 5 Sapagkat kung ganap ninyong gagawing
mabuti ang inyong mga kaparaanan at mga kaugalian,
kung ganap ninyong ipinapakita ang katarungan sa pagitan
ng isang tao at ng kaniyang kapwa. 6 Kung hindi ninyo
sinasamantala o inaabuso ang isang tao na naninirahan sa
lupain, ang ulila o ang balo at hindi dumanak ang inosenteng
dugo sa lugar na ito at hindi kayo sumunod sa ibang mga
diyos para sa inyong sariling kapahamakan. 7 Hahayaan
ko kayong manatili sa lugar na ito, sa lupain na ibinigay ko
sa inyong mga ninuno magmula pa noong unang panahon
at magpakailanman. 8 Masdan ninyo! Nagtitiwala kayo sa
mga mapanlinlang na salita na hindi nakakatulong sa inyo. 9
Nagnakaw ba kayo, pumatay at nangalunya? At nangako ba
kayo nang may panlilinlang at nag-alay ng insenso kay Baal
at sumunod sa iba pang mga diyos na hindi ninyo kilala? 10
Kung gayon, pumunta ba kayo at tumayo sa aking harapan
sa tahanang ito kung saan inihayag ang aking pangalan at
sinabi, “Naligtas kami,” kaya magagawa ninyo ang lahat ng
mga kasuklam-suklam na bagay na ito? 11 Ang tahanan
bang ito na nagtataglay ng aking pangalan ay isang kuta ng
mga magnanakaw sa inyong paningin? Ngunit masdan ninyo,
nakita ko ito. Ito ang pahayag ni Yahweh.' 12 'Kaya pumunta
kayo sa aking lugar na nasa Shilo, kung saan hinayaan ko
ang aking pangalan na manatili doon sa simula pa at tingnan
ninyo kung ano ang ginawa ko doon dahil sa kasamaan ng
aking mga taong Israel. 13 Kaya ngayon dahil sa paggawa
ninyo ng lahat ng mga kaugaliang ito, ito ang pahayag ni
Yahweh, 'Paulit-ulit ko kayong sinabihan ngunit hindi kayo
nakinig. Tinawag ko kayo ngunit hindi kayo sumagot. 14
Kaya, kung ano ang ginawa ko sa Shilo, gagawin ko rin sa
tahanang ito na tinawag sa aking pangalan, ang tahanan
kung saan kayo nagtiwala, ang lugar na ito na ibinigay ko sa
inyo at sa inyong mga ninuno. 15 Sapagkat palalayasin ko
kayo sa aking harapan gaya ng pagpapalayas ko sa lahat
ng inyong mga kapatid, ang lahat ng mga kaapu-apuhan ni
Efraim.' 16 At ikaw, Jeremias, huwag kang manalangin para
sa mga taong ito at huwag kang tumangis ng panaghoy o
manalangin para sa kanila at huwag kang makiusap sa akin

sapagkat hindi kita pakikinggan. **17** Hindi mo ba nakikita
kung ano ang ginagawa nila sa lungsod ng Juda at sa mga
lansangan ng Jerusalem? **18** Nagtitipon ng kahoy ang mga
bata at sinisindihan ito ng kanilang mga ama! Nagmamasa
ng harina ang mga kababaihan upang gumawa ng mga
tinapay para sa reyna ng kalangitan at nagbubuhos ng mga
inuming handog para sa ibang mga diyos upang galitin ako.
19 Ito ang pahayag ni Yahweh. Sinasaktan ba talaga nila
ako? Hindi ba ang sarili nila ang kanilang sinasaktan, kaya
nasa kanila ang kahihiyan? **20** Kaya ito ang sinasabi ng
Panginoong Yahweh, 'Tingnan ninyo, bubuhos ang aking
poot at galit sa lugar na ito, sa tao at sa hayop, sa puno
sa mga bukirin at sa bungang kahoy sa lupa. Aapoy ito at
hindi mapapatay kailanman.' **21** Ito ang sinasabi ni Yahweh
ng mga hukbo na Diyos ng Israel, 'Idagdag ninyo ang mga
handog na susunugin sa inyong mga alay at ang mga karne
mula sa mga ito. **22** Sapagkat nang pinalaya ko mula sa
lupain ng Egipto ang inyong mga ninuno, wala akong hiningi
na anuman mula sa kanila. Wala akong ibinigay na utos
tungkol sa handog na susunugin at sa mga alay. **23** Ibinigay
ko lamang sa kanila ang utos na ito, "Makinig kayo sa aking
tinig at ako ang magiging Diyos ninyo at kayo ay magiging
aking mga tao. Kaya lumakad kayo sa lahat ng kaparaanan
na iniuutos ko sa inyo upang maging maayos ito sa inyo."
24 Ngunit hindi sila nakinig o nagbigay pansin. Namuhay
sila sa pamamagitan ng mga mapagmataas na balak ng
kanilang mga masasamang puso, kaya sila ay paurong at
hindi pasulong. **25** Simula pa noong araw na lumabas sa
lupain ng Egipto ang inyong mga ninuno hanggang sa araw
na ito, ipinadala ko sa inyo ang lahat ng aking mga lingkod at
mga propeta. Nagtiyaga akong ipadala sila. **26** Ngunit hindi
sila nakinig sa akin. Hindi nila binigyan ng pansin. Sa halip,
pinatigas nila ang kanilang mga leeg. Mas masama sila kaysa
sa kanilang mga ninuno.' **27** Kaya ipahayag mo sa kanila ang
lahat ng mga salitang ito, ngunit hindi ka nila pakikinggan.
Ipahayag mo sa kanila ang mga bagay na ito, ngunit hindi ka
nila sasagutin. **28** Sabihin mo sa kanila, 'Ito ay isang bansa na
hindi nakikinig sa tinig ni Yahweh na kaniyang Diyos at hindi
tumatanggap ng pagtutuwid. Nasira at naalis ang katotohanan
mula sa kanilang mga bibig. **29** Gupitin ninyo ang inyong
buhok at mag-ahit kayo at itapon ninyo ang inyong buhok.
Umawit kayo ng mga awiting panlibing sa mga bukas na lugar.
Sapagkat itinakwil at tinalikuran ni Yahweh ang salinlahing ito
dahil sa kaniyang matinding galit. **30** Sapagkat gumawa ng
kasamaan sa aking paningin ang mga anak ni Juda, inilagay
nila ang mga bagay na kasuklam-suklam sa tahanan kung
saan inihayag ang aking pangalan, upang dungisan ito. Ito
ang pahayag ni Yahweh. **31** Pagkatapos, itinayo nila ang
dambana ng Tofet na nasa lambak ng Ben Hinom. Ginawa
nila ito upang sunugin sa apoy ang kanilang mga anak, bagay
na hindi ko ipinag-utos. Hindi ito kailanman sumagi sa aking
isipan. **32** Kaya tingnan ninyo, paparating na ang panahon
na hindi na ito tatawagin na Tofet o nayon ng Ben Hinom.
Magiging lambak ito ng Pagpatay, ililibing nila sa Tofet ang
mga bangkay hanggang wala nang maiiwang silid doon. Ito
ang pahayag ni Yahweh. **33** Magiging pagkain ng mga ibon
sa himpapawid at ng mga hayop sa lupa ang mga bangkay ng
mga tao na ito at walang sinumang makakapagpaalis sa mga
ito. **34** Wawakasan ko ang mga lungsod ng Juda at ang mga
lansangan ng Jerusalem, ang mga himig ng pagpaparangal at
pagsasaya, ang mga himig ng mga lalaki at babaing ikakasal,
yamang magiging isang malagim ang lupain."

8 Ito ang pahayag ni Yahweh, "Sa panahong iyon, ilalabas
nila mula sa mga libingan ang mga buto ng mga hari
ng Juda at ng mga opisyal nito, ang mga buto ng mga pari
at ng mga propeta at ang mga buto ng mga naninirahan
sa Jerusalem. **2** Pagkatapos, ikakalat nila ang mga ito sa
liwanag ng araw, ng buwan at ng mga bituin sa kalangitan,
ang mga bagay na ito sa langit na kanilang sinunod at
pinaglingkuran, na kanilang nilapitan at hinanap at kanilang
sinamba. Hindi na muling titipunin o ililibing ang mga buto.
Magiging gaya sila ng dumi sa ibabaw ng lupa. **3** Sa bawat
natitirang lugar kung saan ko sila ipinatapon, pipiliin nila
ang kamatayan sa halip na buhay para sa kanilang mga
sarili, ang lahat ng mga natitira pa mula sa masamang bansa
na ito. Ito ang pahayag ni Yahweh ng mga hukbo. **4** Kaya
sabihin mo sa kanila, 'Ito ang sinasabi ni Yahweh, May tao
bang nadapa at hindi bumangon? May tao bang naligaw at
hindi sinubukang bumalik? **5** Bakit ang mga taong ito, ang
Jerusalem, ay tumalikod ng walang hanggang pagtalikod?
Nagpatuloy sila sa pagtataksil at tumangging magsisi. **6**
Binigyan ko sila ng pansin at pinakinggan ngunit hindi tama
ang kanilang sinabi. Walang sinuman ang nagsisi sa kaniyang
kasamaan, walang sinuman ang nagsabi, "Ano ang nagawa
ko?" Pumupunta silang lahat kung saan nila nais, gaya ng
kabayong pandigma na tumatakbo patungo sa labanan. **7**
Kahit ang ibon sa langit, mga kalapati, mga layang-layang
at ang mga tagak ay nalalaman ang mga tamang panahon.
Pumupunta ang mga ito sa kanilang mga paglilipatan sa
tamang panahon ngunit hindi alam ng aking mga tao ang mga
atas ni Yahweh. **8** Bakit sinasabi ninyo, "Marurunong kami! At
nasa amin ang kautusan ni Yahweh?" Sa katunayan tingnan
ninyo! Lumikha ng panlilinlang ang mapanlinlang na panulat
ng mga eskriba. **9** Mapapahiya ang mga marurunong na tao.
Nabigo sila at nabitag. Tingnan ninyo! Itinakwil nila ang salita
ni Yahweh, kaya anong silbi ng kanilang karunungan? **10**
Ibibigay ko sa iba ang kanilang mga asawang babae at ang
kanilang mga bukirin ay sa mga magmamay-ari ng mga iyon,
sapagkat magmula sa pinakabata hanggang sa pinakadakila,
napakasakim nilang lahat! Magmula sa propeta hanggang sa
pari, lahat sila ay nagsasagawa ng panlilinlang. **11** Sapagkat
ginagamot nila ang bali ng anak na babae ng aking mga tao
na para bang wala itong halaga. Sinabi nila, "Kapayapaan,
Kapayapaan" ngunit walang kapayapaan. **12** Nahihiya ba
sila kapag gumagawa sila ng mga kasuklam-suklam na
gawain? Hindi sila nahihiya. Wala silang kapakumbabaan.
Kaya babagsak sila sa panahon ng kanilang kaparusahan
kasama ng mga bumagsak na. Ibabagsak sila, sabi ni Yahweh.
13 Ganap ko silang aalisin, ito ang pahayag ni Yahweh, hindi
magkakaroon ng mga ubas sa puno ng ubas, ni magkakaroon
ng mga igos sa mga puno ng igos. Sapagkat malalanta ang
mga dahon at mawawala ang ibinigay ko sa kanila. **14** Bakit
tayo nakaupo dito? Magsama-sama tayo, pumunta tayo sa
mga matitibay na lungsod at magiging tahimik ang ating
kamatayan doon. Sapagkat patatahimikin tayo ni Yahweh na
ating Diyos. Paiinumin niya tayo ng lason yamang nagkasala
tayo laban sa kaniya. **15** Umaasa tayo para sa kapayapaan
ngunit walang magiging mabuti. Umaasa tayo sa oras ng
kagalingan, ngunit tingnan ninyo, magkakaroon ng kaguluhan.
16 Narinig mula sa Dan ang pagsinghal ng kaniyang mga
kabayong lalaki. Nayayanig ang buong daigdig sa tunog ng
halinghing ng kaniyang mga malalakas na kabayo. Sapagkat
darating sila at kukunin ang lupain at ang kayamanan nito,
ang lungsod at ang mga naninirahan dito. **17** Sapagkat

tingnan ninyo, magpapadala ako sa inyo ng mga ahas, mga
ulupong na hindi ninyo kayang paamuhin. Tutuklawin kayo ng
mga ito, ito ang pahayag ni Yahweh." **18** Walang katapusan
ang aking kalungkutan at nasasaktan ang aking puso. **19**
Pakinggan ninyo! Ang hiyaw ng anak na babae ng aking
mga tao mula sa malayong lupain! Hindi ba nasa Zion si
Yahweh? O hindi ba nasa kaniya ang kaniyang hari? Bakit
kaya nila sinasaktan ang aking damdamin sa pamamagitan
ng kanilang mga inukit na imahen at mga walang kabuluhang
diyus-diyosan ng mga dayuhan? **20** Lumipas na ang anihan,
tapos na ang tag-init. Ngunit hindi tayo naligtas. **21** Nasaktan
ako dahil sa sakit na naramdaman ng anak na babae ng
aking mga tao. Nagluksa ako dahil sa mga katakot-takot na
bagay na nangyari sa kaniya, pinanghinaan ako ng loob.
22 Wala bang lunas sa Galaad? Wala bang manggagamot
doon? Bakit hindi gumagaling ang anak ng aking mga tao?

9 Kung maaari lamang magpalabas ng tubig ang aking ulo at
maging bukal ng luha ang aking mga mata! Sapagkat nais
kong umiyak sa umaga at gabi para sa mga anak ng aking
mga tao na pinatay. **2** Kung may makapagbibigay lamang sa
akin ng isang lugar sa ilang na para sa mga manlalakbay
upang panirahan, na aking mapupuntahan upang talikuran
ang aking bayan. Kung maaari ko lamang silang iwanan,
yamang mga nakikiapid silang lahat, isang pangkat ng mga
taksil! **3** Ipinahayag ni Yahweh, "Nagsasabi ang kanilang mga
dila ng mga kasinungalingan, na kanilang mapanlinlang na
sandata, ngunit hindi sila dakila sa katapatan sa lupa. Patuloy
silang gumagawa ng masama sa iba. Hindi nila ako kilala." **4**
Bantayan ng bawat isa sa inyo ang inyong kapwa at huwag
magtiwala sa sinumang kapatid. Sapagkat mandaraya ang
bawat kapatid at namumuhay sa paninirang-puri ang bawat
kapwa. **5** Kinukutya ng bawat isa ang kaniyang kapwa at hindi
nagsasabi ng katotohanan. Nagtuturo ng mga mapanlinlang
na bagay ang kanilang mga dila. Pagod na pagod sila sa
paggawa ng malaking kasalanan. **6** Namuhay kayo sa gitna
ng pandaraya. Sa kanilang panlilinlang, tinanggihan nila
akong kilalanin. Ito ang pahayag ni Yahweh." **7** Kaya ito ang
sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo, "Tingnan ninyo, susubukin
at susuriin ko sila. Ano pa ang aking gagawin para sa anak ng
babae ng aking mga tao? **8** Matatalas na palaso ang kanilang
mga dila at nagsasalita sila ng mga bagay na kasinungalingan.
Sa pamamagitan ng kanilang mga bibig, naghahayag sila ng
kapayapaan sa kanilang kapwa, ngunit sa kanilang mga puso
inaabangan nila sila. **9** Hindi ko ba sila dapat parusahan dahil
sa mga bagay na ito at hindi ko ba ipaghihiganti ang aking
sarili sa bansang tulad nito? Ito ang pahayag ni Yahweh.
10 Aawit ako ng mga awiting panluksa at panaghoy para
sa mga kabundukan, at isang awit na panlibing ang aawitin
para sa kaparangan. Sapagkat nasunog ang mga ito kaya
walang sinuman ang makadadaan dito. Hindi sila makaririnig
ng anumang huni ng baka. Nagsilayo lahat ang mga hayop at
ang mga ibon sa kalangitan. **11** Kaya gagawin kong bunton
ng pagkasira ang Jerusalem, isang taguan ng mga asong-
gubat. Gagawin kong mga wasak na lugar ang mga lungsod
ng Juda na walang maninirahan. **12** Sino ang matalinong tao
na makauunawa nito? Ano ang ipinahayag ni Yahweh sa
kaniya upang maaari niya itong iulat? Bakit nawasak ang
kalupaan? Nawasak ito tulad ng ilang, kung saan walang
sinuman ang makadadaan dito. **13** Sinasabi ni Yahweh, "Dahil
ito sa pagtalikod nila sa kautusan na aking ibinigay sa kanila
at dahil hindi nila pinakinggan ang aking tinig o ipinamuhay
ito. **14** Ito ay dahil namuhay sila sa pamamagitan ng kanilang
mga matitigas na puso at sa pagsunod sa mga Baal tulad
ng itinuro sa kanila ng kanilang mga ama na gagawin nila.
15 Kaya, ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo, ang
Diyos ng Israel. 'Tingnan ninyo, pakakainin ko ang mga taong
ito ng mapapait na halaman at paiinumin ng nakalalasong
tubig. **16** At ikakalat ko sila sa mga bansa na hindi nila
nakikilala maging ng kanilang mga ninuno. Magpapadala
ako ng espadang tutugis sa kanila hanggang sa ganap ko
silang mawasak.'" **17** Ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga
hukbo, "Unawain ninyo ito: Tawagin ninyo ang mga mang-
aawit sa paglilibing at hayaan silang lumapit, magpadala
kayo ng mga babaeng mahuhusay sa pagdadalamhati at
hayaan silang lumapit. **18** Madaliin sila at paawitin ng awiting
panluksa sa atin, upang dumaloy ang luha sa ating mga
mata at daluyan ng tubig ang talukap ng ating mga mata. **19**
Sapagkat narinig sa Zion ang hiyaw ng panaghoy. 'Ganap
kaming nawasak. Labis kaming nahiya, sapagkat nilisan
namin ang lupain matapos nilang gibain ang aming mga
tahanan.' **20** Kaya kayong mga kababaihan, pakinggan ang
salita ni Yahweh, bigyang pansin ang mga mensahe na
nagmula sa kaniyang bibig. At turuan ninyo ang inyong mga
anak na babae ng awiting panluksa at sa kapwa babae ng
awiting panlibing. **21** Sapagkat dumating na ang kamatayan
sa ating mga bintana, pupunta ito sa ating mga palasyo,
pupuksain nito ang mga bata na nasa labas at mga kabataang
nasa mga pamilihan ng lungsod. **22** 'Ito ang pahayag ni
Yahweh. 'Ipahayag ninyo ito, Malalaglag ang mga bangkay ng
mga tao tulad ng dumi sa kabukiran at tulad ng mga tangkay
ng butil sa likod ng manggagapas at walang sinuman ang
magtitipon sa kanila.'" **23** Ito ang sinasabi ni Yahweh, "Huwag
ninyong hayaang magyabang ang mga matatalino sa kanilang
karunungan o ang mandirigma sa kaniyang kalakasan. Huwag
ninyong hayaang magyabang ang mayamang tao sa kaniyang
kayamanan. **24** Sapagkat kung magyayabang ang isang tao
sa anumang bagay, ito dapat ang mayroon sa kaniya, na
mayroon siyang pang-unawa at pagkilala sa akin. Sapagkat
ako si Yahweh, na gumagawa ng matapat na kasunduan,
katarungan at katuwiran sa sanlibutan. Sapagkat ito ang mga
bagay na aking kinagagalak. Ito ang pahayag ni Yahweh."
25 Tingnan ninyo, darating ang mga araw na parurusahan
ko ang lahat ng tuli lamang sa kanilang mga katawan. Ito
ang pahayag ni Yahweh. **26** Parurusahan ko ang Egipto,
Juda, Edom, mga tao sa Ammon, Moab at lahat ng tao na
nagpaputol ng kanilang mga buhok sa ulo, na naninirahan
sa disyerto. Sapagkat hindi tuli ang lahat ng bansang ito at
matigas ang puso ng lahat ng nasa sambahayan ng Israel."

10 Pakinggan ninyo ang mga salitang ihahayag sa inyo ni
Yahweh, sambahayan ng Israel. **2** Ganito ang sinasabi
ni Yahweh, 'Huwag ninyong pag-aralan ang mga kaparaanan
ng ibang mga bansa at huwag kayong mabahala sa mga
palatandaan sa mga kalangitan, sapagkat nababahala ang
mga bansa ng dahil dito. **3** Sapagkat walang kabuluhan ang
mga kaugalian ng mga tao. Sapagkat may pumuputol ng
punong kahoy sa kagubatan. Ang mga kamay ng manlililok ang
gumagawa nito sa pamamagitan ng palakol. **4** Pagkatapos,
pinapalamutian nila ito ng pilak at ginto. Pinatitibay nila ito
gamit ang martilyo at mga pako upang hindi ito bumagsak.
5 Tulad ng panakot ng ibon sa taniman ng pipino ang mga
diyus-diyosang ito sapagkat hindi sila makapagsalita ng
anuman. Kailangan silang buhatin, sapagkat hindi man lang

sila makahakbang. Huwag ninyo silang katakutan, sapagkat
hindi nila kayang gumawa ng masama ni makagagawa ng
anumang mabuti.'" **6** Wala kang katulad, Yahweh. Dakila ka
at dakila ang kapangyarihan ng iyong pangalan. **7** Sino ang
hindi matatakot sa iyo, hari ng mga bansa? Sapagkat ito ang
karapat-dapat sa iyo, sapagkat wala kang katulad sa lahat ng
matatalinong tao sa mga bansa o sa lahat ng kanilang mga
maharlikang kaharian. **8** Pare-pareho silang lahat, malulupit
sila at hangal, mga alagad ng diyus-diyosan na mga kahoy
lamang. **9** Nagdadala sila ng pilak na pinanday mula sa Tarsis
at ginto mula sa Upaz na gawa ng mga manggagawa at ng
kamay ng mga panday. Asul at lila ang kanilang mga damit.
Ang kanilang mga dalubhasang tauhan ang gumawa ng lahat
ng bagay na ito. **10** Ngunit si Yahweh ang tunay na Diyos.
Siya ang buhay na Diyos at hari magpakailanman. Nayayanig
ang mundo at hindi kayang tiisin ng mga bansa ang kaniyang
galit. **11** Ganito ang sasabihin mo sa kanila, "Malilipol sa lupa
at sa ilalim ng kalangitan ang mga diyos na hindi lumikha ng
kalangitan at ng lupa. **12** Ang lumikha ng daigdig sa kaniyang
kapangyarihan ang nagtatag ng kalupaan sa pamamagitan
ng kaniyang karunungan at nagpalaganap ng kalangitan sa
pamamagitan ng kaniyang pang-unawa. **13** Ang kaniyang
tinig ang lumilikha ng dagundong ng katubigan sa kalangitan
at siya ang nagpapaangat ng hamog mula sa bawat sulok ng
daigdig. Lumilikha siya ng kidlat para sa ulan at nagpapalabas
ng hangin mula sa kaniyang kamalig. **14** Naging mangmang
ang mga tao na walang kaalaman. Nailagay sa kahihiyan
ang bawat panday dahil sa kaniyang diyus-diyosan sapagkat
manlilinlang ang mga ginawa niyang imahen at walang buhay
ang mga ito. **15** Walang silbi ang mga ito, ang gawa ng
mga mangungutya. Malilipol sila sa panahon ng kanilang
kaparusahan. **16** Ngunit hindi nito katulad ang Diyos na
kabahagi ni Jacob sapagkat siya ang humubog sa lahat ng
bagay. Ang Israel ang tribo ng kaniyang mana, Yahweh ng
mga hukbo ang kaniyang pangalan. **17** Tipunin ang inyong
bigkis at umalis sa lupain, kayong mga taong namumuhay sa
ilalim ng pananakop. **18** Sapagkat ganito ang sinasabi ni
Yahweh, "Tingnan ninyo, ipapatapon ko sa panahong ito ang
mga naninirahan sa lupain. Pahihirapan ko sila at malalaman
nila ito." **19** Aba sa akin! Dahil sa mga nabali kong buto,
malubha ang aking sugat. Kaya sinabi ko, "Tiyak na matinding
paghihirap ito, ngunit dapat ko itong tiisin." **20** Ganap na
nawasak ang aking tolda at nahati sa dalawa ang lahat ng tali
nito. Kinuha sa akin ang aking mga anak, kaya wala na sila.
Wala ng maglalatag ng aking tolda o magtataas ng aking
mga kurtina. **21** Sapagkat naging hangal ang mga pastol.
Hindi nila hinanap si Yahweh kaya hindi sila nagtagumpay at
nagsikalat ang lahat ng kanilang kawan. **22** Dumating na ang
ulat ng mga balita, "Tingnan ninyo! Parating na ito! Isang
malakas na lindol ang paparating mula sa hilagang lupain
upang sirain ang mga lungsod ng Juda at maging taguan
ng mga asong-gubat." **23** Alam ko Yahweh na ang landas
ng tao ay hindi nagmula sa kaniyang sarili. Walang tao ang
nangunguna sa sarili niyang mga hakbang. **24** Ituwid mo ako
Yahweh ng may katarungan ngunit hindi sa pamamagitan
ng iyong galit at baka mapuksa mo ako. **25** Ibuhos mo ang
iyong matinding galit sa mga bansa na hindi nakakakilala sa
iyo at sa mga pamilya na hindi tumatawag sa pangalan mo.
Sapagkat nilamon nila si Jacob at inubos siya upang ganap
na wasakin at buwagin ang kaniyang tirahan.

11 Ito ang salita na dumating kay Jeremias mula kay
Yahweh, at sinabi niya, **2** "Makinig ka sa mga salita ng
kasunduang ito, at ipahayag ang mga ito sa bawat tao sa Juda
at sa mga naninirahan sa Jerusalem. **3** Sabihin mo sa kanila,
"Ito ang sinasabi ni Yahweh, ang Diyos ng Israel: Sumpain
ang sinumang hindi makikinig sa mga salita ng kasunduang
ito. **4** Ito ang kasunduan na iniutos ko sa inyong mga ninuno
na dapat alalahanin simula ng araw na inilabas ko sila sa
lupain ng Egipto, mula sa pugon ng tunawan ng bakal. Sinabi
ko, "Makinig kayo sa aking tinig at gawin ninyo ang lahat ng
mga bagay na ito gaya ng iniutos ko sa inyo, sapagkat kayo
ang magiging tao ko at ako ang inyong magiging Diyos." **5**
Sundin ninyo ako upang mapatunayan ko ang sumpaan na
aking ipinangako sa inyong mga ninuno, ang panunumpa
na ibibigay ko sa kanila ang lupain na umaapaw sa gatas
at pulot-pukyutan kung saan kayo naninirahan ngayon."' At,
akong si Jeremias ay sumagot at nagsabi, "Oo, Yahweh!"
6 Sinabi sa akin ni Yahweh, "Ipahayag ang lahat ng mga
bagay na ito sa mga lungsod ng Juda at sa mga lansangan
ng Jerusalem. Sabihin mo, 'Makinig kayo sa mga salita ng
kasunduang ito at gawin ninyo ang mga ito. **7** Sapagkat
nagbigay ako ng taimtim na mga utos sa inyong mga ninuno
mula ng araw na inilabas ko sila sa Egipto hanggang sa
kasalukuyang panahon, patuloy na nagbabala sa kanila at
nagsasabi, "Makinig kayo sa aking tinig."' **8** Ngunit hindi sila
nakinig o nagbigay ng pansin. Lumalakad ang bawat tao sa
katigasan ng kaniyang masamang puso. Kaya dinala ko ang
lahat ng sumpa sa kasunduang ito na inutusan kong dumating
laban sa kanila. Ngunit hindi pa rin sumunod ang mga tao."
9 Sumunod na sinabi sa akin ni Yahweh, "Natuklasan ang
pagsasabwatan ng mga kalalakihan ng Juda at ng mga
naninirahan sa Jerusalem. **10** Bumaling sila sa mga kasamaan
ng kanilang sinaunang mga ninuno na tumangging makinig
sa aking salita, sa halip namuhay sila sa pagsamba sa ibang
mga diyos. Sinira ng sambahayan ng Israel at sambahayan
ng Juda ang aking kasunduan na itinatag ko sa kanilang
mga ninuno. **11** Kaya ito ang sinasabi ni Yahweh, 'Tingnan
ninyo, magpapadala ako ng kapahamakan sa kanila, isang
kapahamakan na hindi nila maaaring takasan. Pagkatapos,
tatawag sila sa akin, ngunit hindi ako makikinig sa kanila.
12 Pupunta at tatawag ang mga lungsod ng Juda at ang
mga naninirahan sa Jerusalem sa mga diyos na pinagbigyan
nila ng mga alay, ngunit tiyak na hindi sila maililigtas ng
mga ito sa oras ng kanilang kapahamakan. **13** Sapagkat
dumami ang bilang ng iyong mga diyos na pumantay sa
bilang ng iyong mga lungsod, Juda. At gumawa kayo ng
kahiya-hiyang bilang ng mga altar sa Jerusalem, mga altar ng
insenso para kay Baal na pumantay sa bilang ng kaniyang
mga lansangan. **14** Kaya ikaw mismo Jeremias, hindi mo
dapat ipanalangin ang mga taong ito. Hindi ka dapat tumangis
o manalangin para sa kanila. Sapagkat hindi ako makikinig
kapag tumawag sila sa akin sa kanilang kapahamakan. **15**
Bakit nasa aking tahanan ang minamahal kong mga tao na
may napakaraming masamang hangarin? Sapagkat hindi
makakatulong sa inyo ang mga nakalaang karne para sa
inyong mga alay dahil gumawa kayo ng kasamaan at nagalak
kayo dito. **16** Sa nakaraan, tinawag kayo ni Yahweh na
mayabong na puno ng olibo, maganda na may kaibig-ibig na
bunga. Ngunit magsisindi siya ng apoy dito na katulad ng
tunog ng dagundong ng bagyo, kaya mababali ang mga sanga
nito. **17** Sapagkat si Yahweh ng mga hukbo ang nagtanim sa
inyo, ang nag-atas ng kapahamakan laban sa inyo dahil sa

mga gawaing masama na ginawa ng sambahayan ng Israel at
ng sambahayan ng Juda. Ginalit nila ako sa pamamagitan ng
pagbibigay ng mga alay kay Baal.'" **18** Ipinaalam ni Yahweh
sa akin ang mga bagay na ito, kaya alam ko ang mga ito. Ikaw
Yahweh, ang nagpakita sa akin ng kanilang mga gawain. **19**
Tulad ako ng isang maamong tupa na dinala sa mangangatay.
Hindi ko alam na may binalak sila laban sa akin, "Sirain
natin ang puno maging ang mga bunga nito! Putulin natin
siya sa lupain ng mga buhay upang hindi na maalala pa
ang kaniyang pangalan." **20** Ngunit matuwid na hukom si
Yahweh ng mga hukbo na siyang sumisiyasat ng puso at
isipan. Magiging saksi ako sa iyong paghihiganti laban sa
kanila, sapagkat iniharap ko ang aking kalagayan sa iyo. **21**
Kaya ito ang sinasabi ni Yahweh tungkol sa mga taga-Anatot
na umuusig sa iyong buhay, "Sinabi nila, 'Hindi ka dapat
mag-propesiya sa ngalan ni Yahweh, o mamamatay ka sa
pamamagitan ng aming mga kamay.' **22** Kaya ito ang sinasabi
ni Yahweh ng mga hukbo, 'Tingnan mo, parurusahan ko
sila. Mamamatay sa pamamagitan ng espada ang malalakas
nilang mga kabataan. Mamamatay sa gutom ang mga anak
nilang lalaki at babae. **23** Walang matitira sa kanila dahil
magdadala ako ng kapahamakan sa mga taga-Anatot, ang
panahon ng kanilang kaparusahan.'"

12 Sa tuwing nakikipagtalo ako sa iyo, Yahweh, ikaw ay
matuwid. Tunay nga na dapat kong sabihin sa iyo
ang aking dahilan upang magreklamo. Bakit nagtatagumpay
ang pamamaraan ng mga masasama? Nagtatagumpay ang
lahat ng mga taong walang pananampalataya. **2** Itinanim
mo sila at nagkaroon ng mga ugat. Nagpatuloy sila upang
makapamunga. Malapit ka sa kanilang mga labi, ngunit
malayo sa kanilang mga puso. **3** Ngunit ikaw mismo Yahweh,
kilala mo ako. Nakikita mo ako at sinusuri ang aking puso.
Dalhin mo sila sa katayan tulad ng isang tupa. Ibukod mo sila
para sa araw ng pagkatay. **4** Gaano katagal magpapatuloy
ang lupain sa pagluluksa at nalalanta na ang mga halaman
sa bawat bukirin dahil sa kasamaan ng mga naninirahan dito?
Nawala lahat ang mga maiilap na hayop at mga ibon. Sa
katunayan, sinasabi ng mga tao, "Hindi alam ng Diyos kung
ano ang mangyayari sa atin." **5** Sinabi ni Yahweh, "Sapagkat
kung ikaw, Jeremias ay nakipagtakbuhan sa mga nakapaang
kawal at pinagod ka nila, paano ka makikipag-unahan sa
mga kabayo? Kung nadapa ka sa kapatagan sa ligtas na
kabukiran, paano mo gagawin sa mga kasukalan sa daan
ng Jordan? **6** Sapagkat nagtaksil din sa iyo at labis kang
tinuligsa ng iyong mga kapatid na lalaki at pamilya ng iyong
ama. Huwag kang magtiwala sa kanila, kahit magsabi pa
sila ng mga mabubuting bagay sa iyo. **7** Pinabayaan ko ang
aking tahanan at tinalikuran ang aking mana. Ibinigay ko ang
aking mga minamahal na tao sa mga kamay ng kaniyang
mga kaaway. **8** Naging katulad na ng isang leon sa isang
kasukalan ang aking mana, ibinukod niya ang kaniyang sarili
laban sa akin sa pamamagitan ng sarili niyang tinig, kaya
kinamumuhian ko siya. **9** Ang aking mga mahahalagang
pag-aari ay isang mabangis na aso at pinalilibutan ng mga
ibong mandaragit ang itaas ng kaniyang ulo. Pumunta kayo
at tipunin ang lahat ng mga nabubuhay na nilalang sa mga
bukirin at dalhin ang mga ito upang kainin sila. **10** Sinira
ng maraming pastol ang aking ubasan. Tinapakan nila ang
buong bahagi ng aking lupain, ginawa nilang isang ilang at
malagim ang aking kaakit-akit na bahagi. **11** Ginawa nila
siyang isang lagim. Nagluluksa ako para sa kaniya dahil
pinabayaan siya. Pinabayaan ang buong lupain dahil wala ni
isa ang tumanggap nito sa kanilang puso. **12** Dumating ang
mga maninira laban sa lahat ng mga tigang na lugar sa ilang,
sapagkat ang espada ni Yahweh ang umuubos sa dulo ng
lupain hanggang sa iba pa. Walang kaligtasan sa lupain para
sa anumang nabubuhay na nilalang. **13** Naghasik sila ng trigo
ngunit umani ng tinik ng mga palumpong. Nagpakapagod
sila sa pagtatrabaho ngunit walang napakinabangan. "Kaya,
mahiya kayo sa inyong gawa dahil sa poot ni Yahweh." **14** Ito
ang sinasabi ni Yahweh laban sa lahat ng aking mga kapwa,
ang mga taong masasama na sumira sa aking mga pag-
aari na ipinamana ko sa aking mga taong Israelita, "Tingnan
ninyo, ako ang siyang bubunot sa kanila mula sa kanilang
sariling lupain at bubunutin ko ang sambahayan ng Juda
mula sa kanila. **15** At pagkatapos kong bunutin ang mga
bansang iyon, mangyayari na magkakaroon ako ng habag sa
kanila at pababalikin ko sila. Ibabalik ko sila, ang bawat tao
sa kaniyang mana at ang kaniyang lupain. **16** Mangyayari
na kapag maingat na natutunan ng mga bansang iyon ang
mga pamamaraan ng aking mga tao na sumumpa sa aking
pangalan 'Dahil buhay si Yahweh!' tulad ng itinuro nila sa
aking mga tao na sumumpa kay Baal, kung gayon maitatayo
sila sa kalagitnaan ng aking mga tao. **17** Ngunit kung sinuman
ang hindi makikinig, bubunutin ko ang bansang iyon. At
tiyak itong mabubunot at mawawasak. Ito ang pahayag ni
Yahweh."

13 Sinabi ito sa akin ni Yahweh, "Pumunta ka at bumili ng
isang lino na damit-panloob at isuot mo ito sa palibot ng
iyong baywang, ngunit huwag mo muna itong ilagay sa tubig."
2 Kaya bumili ako ng isang damit-panloob gaya ng iniutos
ni Yahweh at isinuot ko ito sa palibot ng aking baywang. **3**
At dumating ang salita ni Yahweh sa akin sa pangalawang
pagkakataon at sinabi, **4** "Kunin mo ang damit-panloob na
iyong binili na nakapalibot sa iyong baywang, tumayo ka at
maglakbay sa Eufrates. Itago mo ito doon sa siwang ng isang
bato." **5** Kaya pumunta ako at itinago ito sa Eufrates gaya
ng iniutos sa akin ni Yahweh. **6** Makalipas ang maraming
araw, sinabi sa akin ni Yahweh, "Tumayo ka at bumalik sa
Eufrates. Kunin mo mula doon ang damit-panloob na sinabi
kong itago mo." **7** Kaya, bumalik ako sa Eufrates at hinukay
ang damit-panloob kung saan ko ito itinago. Ngunit, masdan
mo! Nawasak ang damit-panloob, hindi na ito maganda. **8** At
muling dumating sa akin ang salita ni Yahweh at sinabi, **9**
"Sinasabi ito ni Yahweh: Sa parehong paraan, wawasakin
ko ang labis na kayabangan ng Juda at Jerusalem. **10** Ang
mga masasamang taong ito na tumangging makinig sa aking
mga salita, mga taong lumalakad sa katigasan ng kanilang
mga puso, mga taong sumusunod sa ibang mga diyos upang
sumamba at yumukod sa kanila, magiging katulad sila ng
damit-panloob na ito na maganda na naging walang halaga.
11 Sapagkat gaya ng isang damit-panloob na dumikit sa
baywang ng isang tao, ginawa ko ang buong sambahayan
ng Israel at ang buong sambahayan ng Juda na kumapit
sa akin, na magiging aking mga tao na magbibigay sa akin
ng katanyagan, kapurihan at karangalan. Ngunit hindi sila
nakikinig sa akin. Ito ang pahayag ni Yahweh. **12** Kaya dapat
mong sabihin ang salitang ito sa kanila, 'Ito ang sinasabi ni
Yahweh na Diyos ng Israel: Mapupuno ng alak ang bawat
banga.' Sasabihin nila sa iyo, 'Hindi nga ba talaga namin alam
na mapupuno ng alak ang bawat banga?' **13** Kaya sabihin
mo sa kanila, 'Ito ang sinasabi ni Yahweh: Tingnan ninyo,

pupunuin ko ng kalasingan ang bawat naninirahan sa lupaing
ito, ang mga hari na nakaupo sa trono ni David, ang mga
pari, ang mga propeta, at ang lahat ng mga naninirahan sa
Jerusalem. **14** At pag-aawayin ko ang bawat tao laban sa
iba, ang mga ama at mga anak. Hindi ko sila kaaawaan o
kahahabagan at hindi ko sila ililigtas mula sa pagkawasak.
Ito ang pahayag ni Yahweh.'" **15** Makinig kayo at bigyang
pansin. Huwag kayong maging mayabang, sapagkat sinasabi
Yahweh. **16** Bigyan ng karangalan si Yahweh na inyong Diyos
bago siya magdulot ng kadiliman at bago siya maging dahilan
ng pagkatisod ng inyong mga paa sa mga bundok sa takip-
silim. Sapagkat naghahangad kayo para sa liwanag ngunit
labis niyang padidilimin ang lugar na magiging isang maitim na
ulap. **17** Kaya, kung hindi kayo makikinig, iiyak akong mag-isa
dahil sa inyong kayabangan. Tiyak na iiyak ako at dadaloy ang
mga luha mula sa aking mga mata, sapagkat mabibihag ang
mga kawan ni Yahweh. **18** “Sabihin ninyo sa hari at sa inang
reyna, 'Magpakumbaba kayo at umupo, sapagkat bumagsak
na ang mga korona sa inyong ulo, ang inyong pagmamataas
at ang inyong karangalan.' **19** Maisasara ang mga lungsod sa
Negev at walang sinuman ang makapagbubukas ng mga ito.
Mabibihag ang mga taga-Juda at ipapatapon ang lahat ng
nasa kaniya. **20** Imulat mo ang iyong mga mata at pagmasdan
ang mga parating mula sa hilaga. Nasaan ang kawan na
ibinigay niya sa iyo, ang kawan na pinakamaganda sa iyo?
21 Ano ang sasabihin mo kapag inilagay ng Diyos sa iyong
itaas ang mga inaakala mong mga kaibigan mo? Hindi ba ito
ang umpisa ng mga paghihirap na sasakop sa iyo gaya ng
isang babaing nanganganak? **22** At maaari mong sabihin
sa iyong puso, 'Bakit nangyayari sa akin ang mga bagay na
ito?' Sapagkat dahil ito sa napakarami mong kasamaan na
itinaas ang iyong mga palda at nilapastangan ka. **23** Maaari
bang baguhin ng mga tao sa Cus ang kulay ng kanilang
balat o baguhin ng isang leopardo ang kaniyang mga batik?
Kung gayon, ikaw mismo, kaya mong gumawa ng kabutihan
bagaman nasanay ka sa kasamaan. **24** Kaya, ikakalat ko sila
tulad ng mga ipa na naglalaho sa hangin sa disyerto. **25**
Ito ang ibinigay ko sa inyo, ang bahagi na iniatas ko para
sa inyo, dahil kinalimutan ninyo ako at nagtiwala kayo sa
kasinungalingan. Ito ang pahayag ni Yahweh. **26** Kaya, ako
rin mismo ang huhubad ng inyong mga palda at makikita
ang mga maseselang bahagi ng inyong katawan. **27** Ang
inyong pangangalunya at paghalinghing, ang inyong kahiya-
hiyang kahalayan sa mga burol at sa mga parang! Ilalantad
ko ang mga ito, ang mga nakasusuklam na mga bagay na
ito! Kaawa-awa ka, Jerusalem! Hindi ka pa malinis. Gaano
katagal ito magpapatuloy?”

14 Ito ang salita ni Yahweh na dumating kay Jeremias
tungkol sa tagtuyot, **2** “Hayaang magluksa ang
Juda, hayaang gumuho ang kaniyang mga tarangkahan.
Tumataghoy sila para sa lupain, lumalakas ang kanilang
pag-iyak para sa Jerusalem. **3** Pinadadala ng kanilang
mga makapangyarihang tao ang kanilang mga lingkod para
sa tubig. Kapag pumunta sila sa mga balon wala silang
mahahanap na tubig. Babalik silang lahat na bigo, tinatakpan
nila ang kanilang mga ulo na kahiya-hiya at hindi iginagalang.
4 Dahil dito, nabitak ang lupa sapagkat walang ulan sa lupain.
Nahihiya ang mga mag-aararo at tinatakpan nila ang kanilang
mga ulo. **5** Sapagkat iniiwan din maging ng babaing usa ang
kaniyang maliliit na anak sa parang at pinababayaan ang mga
ito sapagkat walang damo. **6** Tumatayo sa mga tigang na
kapatagan ang mga maiilap na asno at humihingal sa hangin
tulad ng mga asong-gubat. Lumalabo ang kanilang mga mata
dahil walang halaman.” **7** Kahit na nagpapatotoo laban sa
amin ang aming mga kasamaan, Yahweh, kumilos ka para
sa kapakanan ng iyong pangalan. Nagkasala kami sa iyo
sapagkat lumalala ang kawalan ng aming pananampalataya.
8 Ang pag-asa ng Israel, ang siyang nagligtas sa kaniya sa
panahon ng matinding pagkabalisa, bakit ka magiging katulad
ng isang dayuhan sa lupain, katulad ng isang banyagang
gumagala na nagpapalipas at nananatili lamang ng isang
gabi? **9** Bakit ka magiging katulad ng isang taong nalilito,
katulad ng isang mandirigma na hindi kayang sagipin ang
sinuman? Sapagkat nasa kalagitnaan ka namin, Yahweh!
Ipinahayag sa amin ang iyong pangalan. Huwag mo kaming
iwanan. **10** Sinabi ito ni Yahweh sa mga taong ito: “Yamang
ibig nilang maglibot at hindi nila pinigil ang kanilang mga paa
na magpatuloy.” Hindi nalugod si Yaweh sa kanila. Ngayon,
inalala niya ang kanilang kasamaan at pinarusahan niya
ang kanilang mga kasalanan. **11** Sinabi ni Yahweh sa akin,
“Huwag kang manalangin para sa ikabubuti ng mga taong ito.
12 Sapagkat, kapag nag-ayuno sila, hindi ako makikinig sa
kanilang pagdaing at kapag nag-alay sila ng mga handog na
susunugin at mga handog na pagkain, hindi ako malulugod sa
mga ito. Sapagkat lilipulin ko sila sa pamamagitan ng espada,
taggutom at salot.” **13** At sinabi ko, “O, Panginoong Yahweh!
Tingnan mo! Sinasabi ng mga propeta sa mga tao, 'Hindi
kayo makakakita ng espada, walang taggutom para sa inyo,
sapagkat bibigyan ko kayo ng tunay na katiwasayan sa lugar
na ito.'” **14** Sinabi sa akin ni Yahweh, “Panlilinlang sa aking
pangalan ang pahayag ng mga propeta. Hindi ko sila isinugo,
ni binigyan ng anumang utos o kinausap sila. Ngunit ang
mapanlinlang nilang mga pangitain, ang walang kabuluhan at
ang mga mapanlinlang na hula ay nagmumula sa kanilang
mga sariling puso, ito ang mga ipinahahayag nila sa inyo.” **15**
Kaya ito ang sinasabi ni Yahweh, “Tungkol sa mga propeta na
nagpapahayag sa aking pangalan ngunit hindi ko ipinadala at
ang mga nagsasabing walang espada at taggutom sa lupaing
ito. Mamamatay ang mga propetang ito sa pamamagitan
ng espada at taggutom. **16** At ang mga tao na kanilang
pinagpahayagan ay maitatapon sa labas ng mga lansangan
ng Jerusalem dahil sa taggutom at espada, sapagkat walang
sinuman ang maglilibing sa kanila. Sa kanila, sa kanilang mga
asawang babae o sa kanilang mga anak. Sapagkat ibubuhos
ko sa kanila ang kanilang mga kasamaan. **17** Sabihin mo ang
salitang ito sa kanila: 'Hayaang dumaloy sa aking mata ang
mga luha sa araw at gabi. Huwag itong pigilan, sapagkat
magkakaroon ng isang matinding pagkawasak ang birhen na
anak ng aking mga tao. Isang napakalaki at walang lunas na
sugat. **18** Kung lalabas ako sa parang at tumingin! mayroong
mga pinatay sa pamamagitan ng espada. At kung pupunta
ako sa lungsod at tumingin! mayroong mga nagkasakit dahil
sa taggutom. Kahit na ang mga propeta at ang mga paring
naglilibot sa lupain ay walang nalalaman.'” **19** Ganap mo
bang tinalikuran ang Juda? Galit ka ba sa Zion? Bakit mo
kami hinahayaang magkasakit gayong walang kagalingan
sa amin? Naghangad kami ng kapayapaan, ngunit walang
anumang kabutihan. Ngunit tingnan ninyo, para sa oras ng
kagalingan, kaguluhan lamang ang mayroon. **20** Inaamin
namin, Yahweh, ang aming mga kasalanan at ang kasamaan
ng aming mga ninuno, sapagkat nagkasala kami sa iyo. **21**
Huwag mo kaming itakwil! Huwag mong gawing kahihiyan
ang iyong maluwalhating trono para sa kapakanan ng iyong

pangalan. Alalahanin at huwag sirain ang iyong kasunduan
sa amin. 22 Mayroon ba sa mga diyus-diyosan ng mga bansa
na kayang gawin ang sinuman na paulanin ang kalangitan sa
panahon ng tagsibol? Hindi ba ikaw Yahweh, na aming Diyos
ang gumawa ng mga ito? Umaasa kami sa iyo, sapagkat ikaw
ang gumawa ng lahat ng mga bagay na ito.

15 At sinabi sa akin ni Yahweh, "Kahit na tumayo sa
aking harapan si Moises o si Samuel, hindi pa rin ako
maaawa sa mga taong ito. Paalisin sila sa aking harapan
para makapunta sa malayo. 2 At mangyayari na sasabihin
nila sa iyo, 'Saan kami dapat pumunta?' At dapat mong
sabihin sa kanila, 'Sinasabi ito ni Yahweh: Dapat mamatay
ang mga nakatakda sa kamatayan; dapat sa espada ang mga
nakatakda sa espada. Dapat magutom ang mga nakatakda
sa pagkagutom at dapat mabihag ang mga nakatakda sa
pagkabihag.' 3 Ito ang pahayag ni Yahweh: Sapagkat itatalaga
ko sila sa apat na pangkat. Ang espada ay upang patayin ang
ilan, ang mga aso ay upang kaladkarin ang ilan palayo, ang
mga ibon sa kalangitan at ang mga mababangis na hayop
sa daigdig ay upang kainin at wasakin ang ilan. 4 Gagawin
ko sa kanila ang mga katakut-takot na bagay sa lahat ng
mga kaharian sa daigdig, sa pananagutan ni Manases na
anak ni Hezekias na hari ng Juda dahil sa ginawa niya sa
Jerusalem. 5 Sapagkat sino ang mahahabag para sa iyo,
Jerusalem? Sino ang magluluksa para sa iyo? Sino ang
lilingon upang magtanong tungkol sa iyong kapakanan? 6
Ito ang pahayag ni Yahweh: Tinalikuran mo ako at lumayo
ka sa akin. Kaya hahampasin kita ng aking mga kamay at
wawasakin kita. Pagod na akong magkaroon ng awa sa iyo.
7 Kaya, tatahipan ko sila sa mga tarangkahan ng lupain sa
pamamagitan ng isang pantuhog ng mga dayami. Gagawin
ko silang ulila. Wawasakin ko ang aking mga tao yamang
hindi sila tumatalikod sa kanilang mga gawain. 8 Gagawin
kong mas marami ang bilang ng kanilang mga balo kaysa sa
mga buhangin sa dalampasigan. Sa katanghalian, ipadadala
ko ang mga maninira laban sa mga ina ng mga batang
lalaki. Hahayaan kong dumating sa kanila ng biglaan ang
pagkasindak at pagkatakot. 9 Mawawalan ng malay ang
isang ina na mamamatay ang pitong anak. Kakapusin siya sa
paghinga. Magdidilim ang kaniyang araw habang maliwanag
pa. Mahihiya at mapapahiya siya, sapagkat ibibigay ko
ang mga natira sa espada ng kanilang mga kaaway. Ito
ang pahayag ni Yahweh." 10 Kaawa-awa ako, aking ina!
Dahil isinilang mo ako, isa akong tao na pinag-uusapan at
pinagtatalunan sa buong lupain. Hindi ako nagpautang, ni
walang sinuman ang umutang sa akin, ngunit sinusumpa nila
akong lahat. 11 Sinabi ni Yahweh: "Hindi ba kita sasagipin
para sa iyong kabutihan? Titiyakin ko na hihingi ng tulong
sa panahon ng kalamidad at matinding pagkabalisa ang
iyong mga kaaway. 12 Kaya ba ng isang tao na durugin ang
bakal? Lalung-lalo na ang mga bakal na nagmula sa hilaga
na may halong mga tanso? 13 Ibibigay ko sa iyong mga
kaaway ang iyong karangyaan at mga kayamanan bilang
malayang pagnanakaw. Gagawin ko ito dahil sa lahat ng mga
kasalanang ginawa ninyo sa lahat ng inyong nasasakupan.
14 At hahayaan kong dalhin kayo ng inyong mga kaaway
sa isang lupain na hindi ninyo alam, sapagkat magliliyab
ang isang apoy at sisiklab ang aking poot sa inyo." 15 Alam
mo sa iyong sarili, Yahweh! Alalahanin mo ako at tulungan
ako. Ipaghiganti mo ako laban sa aking mga manunugis.
Sa iyong pagtitiis, huwag mo akong ilayo. Kilalanin mo na
nagdusa ako sa pagsisi para sa iyo. 16 Natagpuan ang iyong
mga salita at naintindihan ko ang mga ito. Kagalakan sa
akin ang iyong mga salita, isang kagalakan sa aking puso,
sapagkat ipinahayag sa akin ang iyong pangalan, Yahweh
na Diyos ng mga hukbo. 17 Hindi ako umupo sa gitna ng
mga nagdiwang at nagsaya. Umupo akong nag-iisa dahil sa
makapangyarihan mong kamay, sapagkat pinuno mo ako ng
iyong pagkagalit. 18 Bakit hindi nawawala ang sakit at walang
lunas ang aking mga sugat at hindi gumagaling? Magiging
katulad ka ba ng mapanlinlang na tubig sa akin, mga tubig na
natuyo? 19 Kaya sinabi ito ni Yahweh, "Kung magsisisi ka
Jeremias, panunumbalikin kita at tatayo ka sa aking harapan
at maglilingkod sa akin. Sapagkat kapag pinaghiwalay mo
ang mga bagay na walang kabuluhan sa mga mahahalagang
bagay, magiging tulad ka ng aking bibig. Babalik sa iyo ang
mga tao, ngunit dapat hindi ikaw ang mismong bumalik sa
kanila. 20 Gagawin kitang tulad ng isang tansong pader na
hindi matitibag ng mga taong ito at magsasagawa sila ng
digmaan laban sa iyo. Ngunit hindi ka nila matatalo sapagkat
kasama mo ako upang iligtas at sagipin ka. 21 Sapagkat
sasagipin kita mula sa kamay ng mga masasama at tutubusin
kita mula sa kamay ng mga mang-aapi. Ito ang pahayag ni
Yahweh."

16 At dumating ang salita ni Yahweh sa akin, nagsasabi,
2 "Huwag kang mag-aasawa, at huwag magkaroon
ng mga anak na lalaki o babae sa lugar na ito. 3 Sapagkat
sinasabi ito ni Yahweh sa mga anak na lalaki at babae na
ipinanganak sa lugar na ito, sa mga ina na nagsilang sa
kanila, at sa mga ama na naging dahilan ng pagkakasilang
nila sa lupaing ito. 4 Sila ay mamamatay sa sakit. Walang
magluluksa para sa kanila at manlilibing. Magiging katulad
sila ng dumi na nasa lupa. Sapagkat darating ang kanilang
wakas sa pamamagitan ng espada at taggutom, at ang mga
bangkay nila ay magiging pagkain ng mga ibon sa kalangitan
at ng mga hayop sa lupa.' 5 Sapagkat sinasabi ito ni Yahweh,
'Huwag kang pumasok sa anumang bahay kung saan may
nagluluksa. Huwag kang pupunta sa may nananaghoy, at
huwag kang makidalamhati sa mga taong ito. Dahil tinipon
ko ang aking kapayapaan, tipan na may katapatan, at mga
gawang may kaawaan, mula sa mga taong ito! —Ito ang
pahayag ni Yahweh— 6 kaya ang dakila at ang hamak ay
mamamatay sa lupang ito. Sila ay hindi ililibing, at walang
sinumang magluluksa para sa kanila. Isa man ay walang
magsusugat sa kanilang sarili o mag-aahit ng kanilang mga
ulo para sa kanila. 7 Wala isa mang magbabahagi ng pagkain
sa pagluluksa upang aliwin sila dahil sa kamatayan, at walang
dapat magbigay ng pang-aliw na baso sa kaniyang ama o
ina para aliwin sila. 8 Hindi ka dapat pumunta sa handaan
sa isang tahanan upang makiupo sa kanila na kumain at
uminom.' 9 Sapagkat si Yahweh ng mga hukbo, ang Diyos
ng Israel, ang nagsasabi nito, 'Tingnan mo, sa harapan mo,
sa iyong mga araw at sa lugar na ito, wawakasan ko ang
inyong mga tugtugang masasaya at pagdiriwang, ang mga
tinig ng lalaki at at ng babaeng ikakasal.' 10 At kung nangyari
ito, ibalita mo sa lahat ang mga salitang ito sa mga tao, at
sasabihin nila sa iyo, "Bakit niloob ni Yahweh ang lahat ng
malaking sakunang ito sa atin? Anong kasamaan at kasalanan
ang aming nagawa laban sa ating Diyos na si Yahweh? 11
Kaya sabihin mo sa kanila, 'Dahil iniwan ako ng inyong mga
ninuno—Ito ang pahayag ni Yahweh—at sumunod sila sa
ibang mga diyos at sumamba at lumuhod sa mga ito. Iniwan

nila ako at hindi sinunod ang aking kautusan. **12** Ngunit
nagdala kayo ng higit na kasamaan kaysa sa inyong mga
ninuno, sapagkat tingnan ninyo, bawat tao ay lumalakad sa
katigasan at kasamaan ng kaniyang puso; wala isa mang
nakikinig sa akin. **13** Kaya ipapatapon ko kayo mula sa
lupaing ito patungo sa isang lupaing hindi ninyo kilala, kayo o
ang inyong mga ninuno, at sasamba kayo roon sa ibang mga
diyos sa araw at gabi, sapagkat wala na akong ibibigay sa
inyo na anumang tulong.” **14** Kaya tingnan ninyo! Darating
ang mga araw—ito ang pahayag ni Yahweh—at hindi na
magtatagal wala ng magsasabi nito, 'Buhay si Yahweh, na
siyang nagdala sa mga tao ng Israel mula sa lupain ng Egipto.'
15 Sapagkat buhay si Yahweh, ang nagdala sa mga tao ng
Israel sa hilagang lupain at sa mga lupain na kung saan
ikinalat niya sila, ibabalik ko sila sa lupain na ibinigay ko sa
kanilang mga ninuno. **16** Tingnan ninyo! magpapadala ako ng
maraming mangingisda—Ito ang pahayag ni Yahweh—upang
hulihin nila ang mga tao. Pagkatapos nito, ipadadala ko
ang maraming mangangaso upang hanapin sila sa lahat
ng kabundukan at mga burol, at sa mga bitak ng bato. **17**
Sapagkat ang aking paningin ay laging nasa kanilang mga
gawa. Hindi sila makapagtatago sa harapan ko. Ang kanilang
mga kasamaan ay hindi nalilingid sa aking mga paningin. **18**
Una kong pagbabayarin ng dalawang beses ang kanilang
kasamaan at kasalanan dahil dinungisan nila ang aking lupain
ng kanilang mga kasuklam-suklam na diyus-diyosang imahen,
at dinungisan nila ang aking mana ng kanilang mga kasuklam-
suklam na mga diyus-diyosan.” **19** Yahweh, ikaw ang aking
matibay na tanggulan, aking kanlungan, aking ligtas na lugar
sa panahon ng kabagabagan. Ang mga bansa ay pupunta
sa iyo mula sa wakas ng lupa at magsasabi, “Tunay na ang
aming mga ninuno ay nagmana ng panlilinlang. Wala silang
alam; walang pakinabang sa kanila. **20** Gumawa ba ang mga
tao ng diyus-diyosan para sa kanilang mga sarili? Ngunit sila
ay hindi mga diyos. **21** Kaya tingnan ninyo! Ipapaalam ko sa
kanila sa panahong ito, ipapakilala ko sa kanila ang aking
kamay at ang aking kapangyarihan, kaya makikilala nila na
ang pangalan ko ay Yahweh.”

17 “Ang kasalanan ng Juda ay nasulat gamit ang isang
panulat na bakal na may diyamante sa dulo. Ito ay
nakaukit sa kanilang mga puso at sa mga sungay ng inyong
mga altar. **2** Naalala ng kanilang mga anak ang kanilang mga
altar at ang imahen ni Ashera na nasa madahong mga puno
sa mataas na mga burol. **3** Naalala nila ang kanilang mga altar
na nasa mga bundok sa nayon. Gagawin ko ang inyong mga
kayamanan bilang samsam para sa iba. Sapagkat ang inyong
kasalanan ay nasa lahat ng mga hangganan. **4** Mawawala sa
inyo ang mga mana na ibinigay ko sa inyo. Aalipinin kayo ng
inyong mga kaaway sa lupaing hindi ninyo alam, sapagkat
kayo ang nagpaalab ng aking galit, kung saan mag-aapoy
magpakailanman.” **5** Sinasabi ni Yahweh, “Sumpain ang mga
tao na nagtitiwala sa kapwa tao; ang kaniyang kalakasan ay
sa laman ngunit itinalikod niya ang kaniyang puso palayo kay
Yahweh. **6** Sapagkat siya ay tulad ng maliit na halaman sa
Araba at hindi makikita ang anumang kabutihang darating.
Siya ay nananatili sa mabatong lugar sa ilang, tigang na
lupain na walang nananahan. **7** Ngunit mapalad ang tao na
nagtitiwala kay Yahweh, sapagkat si Yahweh ang kaniyang
pag-asa. **8** Sapagkat magiging katulad siya ng halaman na
itinanim sa tabi ng tubig-batis; ang kaniyang mga ugat ay
kakalat. Hindi niya makikita ang init na parating, sapagkat
ang kaniyang mga dahon ay malalapad at maganda. At sa
panahon ng tag-tuyot hindi siya mangangamba, ni titigil ang
kaniyang pamumunga. **9** Ang puso ay higit na mapanlinlang
sa anumang bagay. Ito ay sakit; sino ang nakakaunawa
rito? **10** Ako si Yahweh, ang nakakasaliksik ng kaisipan, ang
sumusubok sa puso. Ibibigay ko sa bawat tao ang nararapat
sa kaniya, parurusahan ko siya sa bunga ng kaniyang mga
nagawa. **11** Nililimliman ng isang pugo ang itlog na hindi
naman siya ang nangitlog. Maaaring may taong yayaman sa
kalikuan. Ngunit sa panahon ng kalakasan sa kaniyang buhay,
iiwan siya ng mga kayamanang iyon at magiging mangmang
sa huli.” **12** Ang lugar ng ating templo ay isang maluwalhating
trono, nakataas mula sa simula. **13** Si Yahweh ang pag-asa ng
Israel. Lahat ng mang-iwan sa iyo ay mapapahiya. Ang mga
tumalikod sa iyo na nasa lupain ay puputulin. Sapagkat iniiwan
nila si Yahweh, ang bukal ng tubig ng buhay. **14** Pagalingin
mo ako, Yahweh, at ako ay gagaling! Iligtas mo ako, at ako
ay maliligtas. Sapagkat ikaw ang aking awit ng papuri. **15**
Tingnan ninyo, sinasabi nila sa akin, 'Nasaan na ang salita ni
Yahweh? Hayaang ito ay pumarito! **16** Para sa akin, hindi ako
tumakbo sa pagiging isang pastol na sumusunod sa inyo.
Hindi ko hinangad ang araw ng sakuna. Alam mo ang mga
pahayag na lumabas sa aking mga labi. Sila ay ginawa sa
iyong harapan. **17** Huwag maging katatakutan sa akin. Ikaw
ang aking kanlungan sa panahon ng kalamidad. **18** Nawa
ang mga tumutugis sa akin ay mapapahiya, ngunit huwag
mo akong gawing kahiya-hiya. Nawa sila ay panghinaan ng
loob, ngunit huwag mong hayaang panghinaan ako ng loob.
Ipadala ang araw ng sakuna laban sa kanila at wasakin sila
ng ibayong pagkawasak.” **19** Sinabi ni Yahweh ito sa akin:
“Pumunta ka at tumayo sa tarangkahan ng mga tao kung
saan pumapasok at lumalabas ang mga hari ng Juda, at sa
lahat ng ibang tarangkahan ng Jerusalem. **20** Sabihin mo sa
kanila, 'Pakingggan ninyo ang salita ni Yahweh, mga hari ng
Juda at lahat ng mga tao ng Juda, at sa bawat naninirahan
sa Jerusalem na pumapasok sa mga tarangkahang ito. **21**
Ito ang sinasabi ni Yahweh: “Maging maingat kayo alang-
alang sa inyong mga buhay at huwag kayong magpapasan
ng mabibigat sa Araw ng Pamamahinga upang dalhin ito sa
tarangkahan ng Jerusalem. **22** At huwag kayong magdala
ng pasan mula sa inyong bahay sa Araw ng Pamamahinga.
Huwag kayong gagawa ng anumang gawain, kundi ilaan
ninyo ang Araw ng Pamamahinga kay Yahweh, gaya ng
aking inutos sa inyong mga ninuno na gawin. **23** Hindi sila
nakinig o nagbigay pansin, kundi pinatigas nila ang kanilang
mga leeg upang hindi na nila ako pinakinggan ni tanggapin
ang aking pagtutuwid. **24** Ito ay mangyayari kung tunay na
nakinig kayo sa akin—ito ang pahayag ni Yahweh—at huwag
kayong magbuhat ng pasan sa mga tarangkahan ng lungsod
na ito sa Araw ng Pamamahinga ngunit sa halip ilaan ninyo
kay Yahweh ang Araw ng Pamamahinga at huwag kayong
gagawa ng anumang gawain— **25** At ang mga hari, mga
prinsipe, at sa mga umupo sa trono ni David na pupunta
sa mga tarangkahan ng lungsod na ito na nakakarwahe at
may mga nakakabayo, sila at ang kanilang mga pinuno, mga
kalalakihan ng Juda at lahat ng naninirahan sa Jerusalem.
At ang lungsod na ito ay mananatili magpakailanman. **26**
Darating sila mula sa mga lungsod ng Juda at sa lahat ng
nasa palibot ng Jerusalem, at mula sa lupain ng Benjamin at
mula sa mababang lupain, mula sa mga bundok at mula sa
Negev, magdadala ng mga susunuging handog, mga alay, at
mga pagkaing handog at kamanyang. At magdadala sila ng

mga handog pasasalamat sa aking tahanan. **27** Ngunit kung
hindi kayo makikinig, upang ilaan ang Araw ng Pamamahinga
kay Yahweh—kung magpapasan kayo ng mga pasanin sa
mga tarangkahan ng Jerusalem sa Araw ng Pamamahinga,
kung gayon sisindihan ko ng apoy ang mga tarangkahan,
apoy na susunog sa mga tanggulan ng Jerusalem, at hindi ito
mapapatay."

18 Ito ang salita ni Yahweh na dumating kay Jeremias
at sinabing, **2** "Bumangon ka at pumunta sa bahay ng
magpapalayok, sapagkat ipaparinig ko sa iyo ang aking salita
roon." **3** Kaya pumunta ako sa bahay ng magpapalayok, at
masdan! Gumagawa ang magpapalayok sa kaniyang gawaan.
4 Ngunit ang hawak niyang malagkit na lupa na kaniyang
hinuhulma ay nasira sa kaniyang kamay, kaya nagbago ang
kaniyang isip at gumawa ng isa pang bagay na sa tingin
niya ay mabuti na gawin. **5** Pagkatapos, dumating ang
salita ng Panginoon sa akin at sinabing, **6** "Wala ba akong
kakayahan na kumilos sa inyo ng tulad ng magpapalayok na
ito, sambahayan ng Israel? — Ito ang pahayag ni Yahweh.
Tingnan mo! tulad ng malagkit na lupa sa kamay ng isang
magpapalayok— ganyan kayo sa aking kamay, sambahayan
ng Israel. **7** Sa isang sandali, maaari akong magpahayag ng
isang bagay tungkol sa isang bansa o isang kaharian, na
aking aalisin, gigibain, o wawasakin ito. **8** Ngunit, kung ang
bansa na aking pinahayagan ay tatalikod sa kasamaan nito,
kung gayon mahahabag ako mula sa sakuna na binabalak
kong dalhin dito. **9** Sa isa pang sandali, maaari kong ipahayag
ang tungkol sa isang bansa o isang kaharian, na aking itatayo
o itatanim ito. **10** Ngunit kung gagawa ito ng masama sa
aking paningin sa pamamagitan ng hindi pakikinig sa aking
tinig, ititigil ko ang aking sinabi na gagawin kong mabuti para
sa kanila. **11** Kaya ngayon, magsalita ka sa mga kalalakihan
ng Juda at sa mga naninirahan sa Jerusalem at sabihin, "Ito
ang sinasabi ni Yahweh: Tingnan mo, bubuo ako ng sakuna
laban sa inyo. May binabalak ako laban sa inyo. Magsisi,
ang bawat tao mula sa kaniyang masamang landas, kaya
ang inyong mga pamamaraan at inyong mga nakaugalian
ang magdadala ng mabuti sa inyo.' **12** Ngunit sasabihin nila,
'Hindi ito mahalaga. Kikilos kami ayon sa aming sariling mga
balak. Gagawin ng bawat isa kung ano ang masama sa
kaniya, ang mga ninanais ng kanilang matitigas na puso.'
13 Samakatwid ito ang sinasabi ni Yahweh, 'Tanungin mo
ang mga bansa, sino ang nakarinig ng ganitong bagay? Ang
birheng Israel ay nakagawa ng isang kakila-kilabot na gawa.
14 Mawawala ba ang niyebe ng Lebanon sa mga mabatong
mga burol sa mga parang? Ang mga batis ng kabundukan
na mula sa malayo ay natutuyuan ba ng tubig? **15** Ngunit
kinalimutan ako ng aking mga tao. Gumawa sila ng mga
handog para sa walang kabuluhang diyus-diyosan at gumawa
ng ikakatisod sa kanilang daraanan; iniwan nila ang sinaunang
daan upang lumakad sa maikling daan. **16** Ang kanilang mga
lupain ay magiging isang katatakutan, isang bagay ng walang
hanggang panunutsut. Bawat isa na dadaan sa kaniya ay
mangangatog at iiling ang kaniyang ulo. **17** Pangangalatin ko
sila sa harap ng kanilang mga kaaway tulad ng hangin sa
silangan. Ipapakita ko sa kanila ang aking likuran, at hindi
ang aking mukha, sa araw ng kanilang sakuna." **18** Kaya
sinabi ng mga tao, "Halikayo, gumawa tayo ng masamang
balak laban kay Jeremias, sapagkat ang kautusan ay hindi
mawawala sa mga pari, o payo sa mga taong marurunong, o
mga salita sa mga propeta. Halikayo, atin siyang labanan
ng ating mga pananalita at huwag nang magbigay pansin
sa anumang bagay na kaniyang ipapahayag." **19** Magbigay
pansin sa akin, Yahweh! At makinig sa ingay ng aking mga
kaaway. **20** Talaga bang ang sakuna mula sa kanila ang aking
gantimpala sa pagiging mabuti sa kanila? Sapagkat humukay
sila ng isang malalim na hukay para sa akin. Alalahanin kung
paano sila tumayo sa iyong harapan upang magsalita sa
kanilang mga pangangailangan, upang ang iyong matinding
galit ay ilayo mula sa kanila. **21** Samakatwid ipasakamay mo
ang kanilang mga anak sa pagkagutom, at ibigay sila sa ilalim
ng kapangyarihan ng espada. Kaya hayaan ang kanilang
mga kababaihan na mawalan at maging mga balo, at ang
kanilang mga kalalakihan ay mapatay, at ang mga batang
kalalakihan nila ay mamatay sa labanan sa pamamagitan ng
espada. **22** Hayaang marinig ang isang hiyaw ng pagkabalisa
mula sa kanilang mga tahanan, kapag biglaang magpapadala
ka ng mga tao laban sa kanila. Sapagkat humukay sila
ng isang malalim na hukay upang bihagin ako at may
nakatagong patibong para sa aking paa. **23** Ngunit ikaw
Yahweh, nalalaman mo ang kanilang mga balak laban sa akin
upang patayin ako. Huwag mong patawarin ang kanilang
mga kasamaan at mga kasalanan. Huwag mong alisin ang
kanilang mga kasalanan mula sa iyo. Sa halip, hayaan silang
matanggal mula sa harapan mo. Kumilos laban sa kanila sa
panahon ng iyong poot.

19 Sinabi ito ni Yahweh, "Pumunta ka at bumili ng
banga ng magpapalayok habang kasama mo ang mga
nakatatanda sa mga tao at ang mga pari. **2** At pumunta
ka sa lambak ng Ben Hinom kung saan nakabukas ang
tarangkahan ng Magpapalayok, at ipahayag mo roon ang mga
salitang sasabihin ko sa iyo. **3** Sabihin mo, 'Pakinggan ang
salita ni Yahweh, mga hari ng Juda at mga naninirahan sa
Jerusalem! Sinasabi ito ni Yahweh ng mga hukbo, Diyos ng
Israel, "Tingnan ninyo, magpapadala ako ng sakuna sa lugar
na ito at papanting ang mga tainga ng bawat makikinig nito. **4**
Gagawin ko ito dahil tinalikuran nila ako at hindi iginalang
ang lugar na ito. Sa lugar na ito, nag-aalay sila sa ibang
mga diyos na hindi nila kilala. Pinuno rin ng kanilang mga
ninuno at mga hari ng Juda ang lugar na ito ng walang-salang
dugo. **5** Nagtayo sila ng mga dambana para kay Baal upang
sunugin ang kanilang mga anak na lalaki sa apoy bilang mga
handog na susunugin para sa kaniya—isang bagay na hindi
ko iniutos. Hindi ko sinabi sa kanilang gawin ito ni sumagi
man lang sa aking puso. **6** Kaya, tingnan ninyo, darating
ang mga araw na hindi na tatawaging Tofet ang lugar na ito,
ang lambak ng Ben Hinom, sapagkat ito ay magiging lambak
ng Patayan. Ito ang pahayag ni Yahweh. **7** Sa lugar na ito,
gagawin kong walang saysay ang mga balak ng Juda at
Jerusalem. Bubuwalin ko sila sa pamamagitan ng espada
sa harapan ng kanilang mga kaaway at sa pamamagitan
ng kamay ng mga naghahangad ng kanilang mga buhay.
At ibibigay ko ang kanilang mga bangkay bilang pagkain
ng mga ibon sa kalangitan at ng mga hayop sa lupa. **8** At
gagawin kong wasak at paksa ng panunutsut ang lungsod na
ito, sapagkat ang lahat ng daraan dito ay mangangatog at
susutsut dahil sa lahat ng salot nito. **9** Ipapakain ko sa kanila
ang laman ng kanilang mga anak, kakainin ng bawat isa ang
laman ng kaniyang kapwa sa pagkakulong at sa kagipitan
na dinala sa kanila ng kanilang mga kaaway at ng mga
naghahangad ng kanilang buhay.'" **10** Pagkatapos, babasagin
mo ang banga sa harapan ng mga kalalakihang sumama sa

iyo. 11 Sasabihin mo sa kanila, 'Ito ang sinasabi ni Yahweh ng
mga hukbo: Gagawin ko ang ganitong bagay sa mga taong
ito at sa lungsod na ito—ito ang pahayag ni Yahweh—gaya
ng pagbasag ni Jeremias sa banga upang hindi na mabuong
muli. Ililibing ng mga tao ang mga patay sa Tofet hanggang
sa wala nang matirang lugar para sa mga namatay. 12 Ito
ang gagawin ko sa lugar na ito at sa mga naninirahan dito
kapag gagawin kong tulad ng Tofet ang lugar na ito—ito ang
pahayag ni Yahweh— 13 kaya magiging katulad ng Tofet
ang mga bahay ng Jerusalem at ng mga hari ng Juda—lahat
ng mga tahanan na ang bubungan ay pinagsasambahan ng
mga hindi malinis na tao sa lahat ng mga bituin sa langit at
nagbubuhos ng inuming mga alay sa ibang mga diyos.'" 14
Pagkatapos, pumunta si Jeremias mula sa Tofet, kung saan
siya isinugo ni Yahweh upang magpahayag ng propesiya.
Tumayo siya sa patyo ng tahanan ni Yahweh at sinabi niya
sa lahat ng tao, 15 "Ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga
hukbo, Diyos ng Israel, 'Makinig kayo, magdadala ako sa
lungsod na ito at sa lahat ng bayan nito ng sakuna na aking
ipinahayag laban dito, sapagkat pinatigas nila ang kanilang
leeg at tumangging makinig sa aking mga salita.'"

20 Si Pashur na lalaking anak ni Imer na pari—siya
ang namumunong opisyal—narinig si Jeremias na
nagpapahayag ng mga salitang ito sa harapan ng tahanan ni
Yahweh. 2 Kaya hinampas ni Pashur si Jeremias na propeta at
pagkatapos inilagay siya sa mga pangawan na nasa Itaas na
Tarangkahan ni Benjamin sa tahanan ni Yahweh. 3 Nangyari
sa sumunod na araw, pinalaya ni Pashur si Jeremias mula sa
mga pangawan. At sinabi ni Jeremias sa kaniya, "Hindi ka
pinangalanan ni Yahweh na Pashur, ngunit ikaw ay si Magot
Missabib. 4 Sapagkat ito ang sinasabi ni Yahweh, 'Tingnan
mo, gagawin kitang isang bagay na kakikilabutan—ikaw at
lahat ng iyong minamahal—sapagkat mabubuwal sila sa
pamamagitan ng espada ng kanilang mga kaaway at makikita
ito ng iyong mga mata. Ibibigay ko ang buong Juda sa kamay
ng hari ng Babilonia. Gagawin niya silang mga bihag sa
Babilonia o lulusubin sila gamit ang espada. 5 Ibibigay ko
sa kaniya ang lahat ng karangyaan at lahat ng kasaganaan
ng lungsod na ito, lahat ng mahahalagang bagay at lahat
ng kayamanan ng mga hari ng Juda. Ilalagay ko ang mga
bagay na ito sa kamay ng inyong mga kaaway at sasamsamin
nila ang mga ito. Kukunin nila ang mga ito at dadalhin sa
Babilonia. 6 Ngunit ikaw Pashur at ang lahat ng naninirahan
sa iyong tahanan ay mabibihag. Pupunta ka sa Babilonia at
mamamatay doon. Ikaw at ang lahat ng iyong minamahal na
siyang pinagpahayagan mo ng mapanlinlang na mga bagay
ay maililibing doon'". 7 Hinikayat mo ako, Yahweh. Tunay nga
akong nahikayat. Tinalo at nilupig mo ako. Ako ay naging
katatawanan. Araw-araw akong kinukutya ng mga tao, sa lahat
ng araw. 8 Sapagkat sa tuwing magsasalita ako, isinisigaw at
ipinapahayag ko ang, 'Karahasan at pagkawasak.' At ang
salita ni Yahweh ay naging paninisi at pangungutya para
sa akin araw-araw. 9 Kung sasabihin kong, 'Hindi ko na
iisipin si Yahweh. Hindi ko na ipapahayag ang kaniyang
pangalan.' Magiging tulad ito ng apoy sa aking puso na
nasa aking mga buto. Kaya nagsusumikap akong pigilan ito
ngunit hindi ko kaya. 10 Nakarinig ako ng usap-usapan ng
katatakutan mula sa maraming tao sa paligid. 'Iulat! Dapat
natin itong iulat!' Ang mga malapit sa akin ay nanonood
upang makita kung babagsak ako. 'Marahil maaari siyang
madaya. Kung gayon, maaari natin siyang mahigitan at
makapaghiganti sa kaniya.' 11 Ngunit kasama ko si Yahweh
tulad ng makapangyarihang mandirigma, kaya ang mga
humahabol sa akin ay matitisod. Hindi nila ako matatalo.
Labis silang mapapahiya dahil hindi sila magtatagumpay.
Magkakaroon sila ng walang katapusang kahihiyan at hindi
ito kailanman malilimutan. 12 Ngunit ikaw, Yahweh ng mga
hukbo, ikaw na sumusuri sa matuwid at nakakaalam ng isip at
puso. Hayaan mong makita ko ang iyong paghihiganti sa
kanila sapagkat ipinakita ko ang aking kalagayan sa iyo. 13
Umawit kay Yahweh! Purihin si Yahweh! Sapagkat iniligtas
niya ang mga buhay ng mga naapi mula sa kamay ng mga
gumagawa ng masama. 14 Isumpa nawa ang araw ng aking
kapanganakan. Huwag pagpalain ang araw na ipinanganak
ako ng aking ina. 15 Isumpa ang taong nagsabi sa aking ama
na, 'Isang sanggol na lalaki ang ipinanganak para sa iyo,' na
nagdulot ng labis na kagalakan. 16 Hayaan ang taong iyon
ay maging tulad ng mga lungsod na winasak ni Yahweh nang
nawala ang kaniyang awa. Nawa ay marinig niya ang isang
panawagan ng tulong sa madaling araw at ang sigaw ng
labanan sa tanghali. 17 Mangyari nawa ito, yamang hindi ako
pinatay ni Yahweh sa sinapupunan o ginawang libingan ko
ang aking ina, isang sinapupunang buntis magpakailanman.
18 Bakit ako lumabas sa sinapupunan upang makita ang
mga kaguluhan at matinding paghihirap, upang mapuno ng
kahihiyan ang aking mga araw?"

21 Ito ang salita na nagmula kay Yahweh para kay
Jeremias nang ipinadala ni Haring Zedekias si Pashur
na anak ni Malchias at ang pari na si Zefanias na anak
ni Maaseias sa kaniya. Sinabi nila sa kaniya, 2 "Humingi
ka ng payo mula kay Yahweh para sa amin, sapagkat
nakikipagdigma sa amin si Nebucadnezar na hari ng Babilonia.
Marahil ay gagawa si Yahweh ng mga himala para sa amin
gaya ng mga nakalipas na panahon at gagawa siya ng paraan
para umurong siya sa amin." 3 Kaya sinabi ni Jeremias
sa kanila, "Ito ang dapat ninyong sabihin kay Zedekias, 4
sinabi ito ni Yahweh, ang Diyos ng Israel: Tingnan ninyo,
ibabalik ko ang mga sandatang pandigma na nasa inyong
kamay, na inyong ginagamit sa pakikipaglaban sa hari ng
Babilonia at sa mga Caldeo na pumapalibot sa inyo mula
sa labas ng mga pader! Sapagkat titipunin ko sila sa gitna
ng lungsod na ito. 5 At ako mismo ang lalaban sa inyo na
nakataas ang kamay at malakas na bisig, at may matinding
poot, kabangisan at matinding galit. 6 Sapagkat lulusubin ko
ang mga naninirahan sa lungsod na ito, maging tao at hayop.
Mamamatay sila sa matinding salot. 7 Pagkatapos nito— ito
ang pahayag ni Yahweh—si Zedekias na hari ng Juda, ang
kaniyang mga lingkod, ang mga tao, at ang sinumang natira
sa lungsod na ito pagkatapos ng salot, ang espada at ang
kagutuman—ipapasakamay ko silang lahat kay Nebucadnezar
na hari ng Babilonia, na kanilang mga kaaway at sa mga
naghahangad ng kanilang buhay. At papatayin niya sila gamit
ang talim ng espada. Hindi niya sila kaaawaan, ililigtas,
o kahahabagan.' 8 At dapat mong sabihin sa mga taong
ito, 'Ito ang sinasabi ni Yahweh: Tingnan ninyo, inilalagay
ko sa harapan ninyo ang daan ng buhay at ang daan ng
kamatayan. 9 Ang sinumang mananatili sa lungsod na ito ay
mamamatay sa pamamagitan ng espada, kagutuman at salot;
ngunit sinuman ang lalabas at magpapatirapa sa harapan ng
mga Caldeo na nasa palibot ninyo ay mabubuhay. Maililigtas
niya ang kaniyang sarili. 10 Sapagkat nagpasya ako laban
sa lungsod na ito upang magdala ng sakuna, at hindi ang

magdala ng kabutihan—ito ang pahayag ni Yahweh. Ito ay
naibigay sa kamay ng haring Babilonia, at susunugin niya
ito.' 11 Tungkol sa sambahayan ng haring Juda, makinig sa
salita ni Yahweh. 12 Sa sambahayan ni David, sinasabi ni
Yahweh, 'Magdala ka ng katarungan sa umaga. Iligtas ang
isang ninakawan sa kamay ng mapang-api, kung hindi lalabas
ang aking matinding galit na kagaya ng apoy at magliliyab.
Dahil walang makakaapula nito dahil sa masama ninyong
mga gawain. 13 Tingnan ninyo, mga naninirahan sa lambak!
Ako ay laban sa inyo, bato sa kapatagan—ito ang pahayag
ni Yahweh—Ako ay laban sa sinumang nagsasabing, "Sino
ang bababa upang lusubin kami?" o "Sino ang papasok sa
aming mga tahanan?" 14 Nagtakda ako ng bunga ng inyong
mga gawain na maging laban sa inyo—ito ang pahayag ni
Yahweh—at magsisindi ako ng apoy sa mga kasukalan, at
lalamunin ang lahat ng nakapalibot dito."

22 Ito ang sinasabi ni Yahweh, "Bumaba ka sa tahanan ng
hari ng Juda at ipahayag mo ang salitang ito doon. 2
Sabihin mo, 'Hari ng Juda, ikaw na nakaupo sa trono ni David,
makinig ka sa salita ni Yahweh. At makinig, kayo na mga
lingkod niya, at kayo na kaniyang mamamayan na pumasok
dito sa mga tarangkahan. 3 Ito ang sinasabi ni Yahweh,
"Maging makatarungan at makatuwiran, at sinuman ang
ninakawan—iligtas siya sa kamay ng mang-aapi sa kaniya.
Huwag apihin ang mga dayuhan sa inyong bayan, o anumang
ulila o balo. Huwag gagawa ng karahasan o magbubuhos ng
dugo ng walang kasalanan sa lugar na ito. 4 Sapagkat kung
talagang gagawin ninyo ang mga bagay na ito, ang mga haring
umupo sa trono ni David ay papasok sa mga tarangkahan ng
tahanan niya na nakasakay ng karwahe at mga kabayo. Siya,
ang kaniyang mga lingkod, at ang kaniyang mga tao! 5 Ngunit
kung hindi kayo makikinig sa mga salitang ito mula sa akin
na inihayag ko—ito ang pahayag ni Yahweh—kung gayon
ang maharlikang palasyong ito ay masisira.'" 6 Sapagkat
ganito ang sinasabi ni Yahweh tungkol sa palasyo ng hari
ng Juda, 'Para sa akin, ikaw ay gaya ng Gilead, o gaya ng
tuktok ng bundok ng Lebanon. Ngunit gagawin kitang isang
ilang, mga lungsod na walang mga naninirahan. 7 Dahil may
itinalaga akong mga tagapagwasak upang pumunta laban sa
inyo! Mga kalalakihan na may dalang sandata at puputulin
ang inyong mga piling puno ng sedar at ilalaglag ang mga
ito sa apoy. 8 Pagkatapos maraming bansa ang dadaan
sa lungsod na ito. Bawat taong daraan ay sasabihin sa
kaniyang kasunod, "Bakit kaya nagawa ni Yahweh ang ganito
sa dakilang lungsod na ito?" 9 At sumagot ang isa, "Dahil
pinabayaan nila ang kasunduan nila kay Yahweh na kanilang
Diyos at yumukod sa ibang mga diyos at sumamba sa kanila."
10 Huwag iyakan ang namatay. Huwag siyang ipagluksa.
Ngunit tiyak na tatangisan ninyo ang sinuman na bibihagin,
dahil hindi na siya kailanman makakabalik upang makitang
muli ang lupain kung saan siya ipinanganak.' 11 Dahil ito
ang sinasabi ni Yahweh tungkol kay Jehoahaz na anak ni
Josias na hari ng Juda, na naglingkod bilang hari sa halip na
si Josias na kaniyang ama, 'Umalis siya mula sa lugar na ito
at hindi na babalik. 12 Doon siya mamamatay sa lugar kung
saan nila siya binihag, at hindi niya kailanman makikitang
muli ang lupain na ito.' 13 Aba sa sinuman na magpapatayo
ng kaniyang tahanan sa paraan na hindi makatuwiran at ang
kaniyang mga silid sa itaas na hindi makatarungan; sapagkat
pinagawa niya sa ibang manggagawa, ngunit hindi niya sila
binayaran. 14 Aba sa sinuman na magsasabi, 'Magpapatayo
ako ng sarili kong tahanan na napakataas at maluluwang na
mga silid sa itaas, at malalaki ang pinagawang mga bintana
para sa kaniyang sarili at mga dingding na may sedar, at
pininturahan lahat ito ng pula.' 15 Ito ba ang magpapakita na
ikaw ay mabuting hari, kaya gusto mong magkaroon ng sedar
na mga dingding? Hindi ba kumain at uminom din ang iyong
ama, ngunit gumawa siya ng makatarungan at makatuwiran?
Kaya mabuti ang mga bagay na nangyari sa kaniya. 16
Ang paghuhukom niya ay panig sa mga mahihirap at mga
nangangailangan. At maayos ang lahat noon. Hindi ba ito
ang kahulugan ng pagkilala sa akin? —Ito ang pinahayag
ni Yahweh. 17 Ngunit walang laman ang inyong mga mata
at puso maliban ang pag-aalala sa hindi makatarungan na
kikitain ninyo at pagbuhos sa mga dugo ng walang kasalanan,
at sa paggawa ng pagpapahirap at pagmamalupit sa mga iba.
18 Kaya ito ang sinasabi ni Yahweh tungkol kay Jehoiakim na
anak ni Josias, hari ng Juda: Hindi nila siya tatangisan ng
'Aba, ang aking kapatid na lalaki!' o 'Aba, ang aking kapatid
na babae!' At hindi sila tatangis ng "Aba, panginoon!' o 'Aba,
kamahalan!' 19 Maililibing siya tulad ng paglibing ng isang
patay na asno, kakaladkarin palayo at ihahagis sa kabila ng
mga tarangkahan ng Jerusalem. 20 Umakyat ka sa mga
bundok ng Lebanon at sumigaw. Lakasan mong sumigaw sa
Bashan. Sumigaw mula sa mga bundok ng Abarim, dahil
lilipulin ang lahat ng iyong mga kaibigan. 21 Kinausap kita
noong panahon na ikaw ay ligtas, ngunit ang sinabi mo,
'Hindi ako makikinig.' Ito ang dati mong kaugalian mula pa
ng kabataan mo, dahil hindi ka nakinig sa aking tinig. 22
Ang hangin ang siyang aakay palayo sa lahat ng iyong mga
pastol, at ang mga kaibigan mo ay mapupunta sa pagkabihag.
Pagkatapos ay tiyak na mapapahiya at hahamakin ka dahil
sa mga masasama ninyong gawa. 23 Ikaw na hari, kayo
na nakatira sa Tahanan sa Kagubatan ng Lebanon, kayo
na nagpupugad sa mga sedar, paano ninyo matitiis kapag
darating sa inyo ang pagpapahirap na gaya ng sakit ng
panganganak." 24 Dahil buhay ako—ito ang pahayag ni
Yahweh— kahit na ikaw, Jehoiakin na anak ni Jehoiakim,
hari ng Juda, ay ang singsing na pantatak na nasa aking
kanang kamay, sisirain kita. 25 Dahil ibinigay na kita sa mga
kamay ng mga naghahangad sa buhay mo at sa mga dati
mong kinatatakutan, ang kamay ni Nebucadnezar na hari
ng Babilonia at ang mga Caldeo. 26 Itatapon kita at ang
iyong ina na nagsilang sa iyo, sa ibang lupain na hindi ka
doon ipinanganak. Doon ka mamamatay. 27 At tungkol sa
bansang ito kung saan nila gustong bumalik, hindi na sila
makababalik dito. 28 Ito ba ay hamak at basag na sisidlan?
Ito bang lalaking si Jehoiakin ay isang palayok na walang
magkakagusto? Bakit kailangan siyang itapon palabas at ang
kaniyang mga kaapu-apuhan, at ibuhos sila sa lupaing hindi
nila alam? 29 O Lupa, Lupa, Lupa! Pakinggan mo ang salita
ni Yahweh! 30 Ito ang sinasabi ni Yahweh, 'Isulat ang tungkol
sa lalaking ito na si Jehoiakin: Siya ay mawawalan ng anak.
Hindi siya naging masagana sa kaniyang panahon, at wala
sa kaniyang mga angkan ang magtatagumpay o kailanman
ay hindi makauupo sa trono ni David at maghari sa buong
Juda.'"

23 "Aba sa inyong mga pastol na sumisira at nagsisingalat
sa mga tupa ng aking pastulan—Ito ang pahayag ni
Yahweh." 2 Kaya si Yahweh, ang Diyos ng Israel, sinasabi ito
tungkol sa mga pastol na nagpapastol sa kaniyang mga tao,
"Inyong pinapangalat ang aking kawan at itinaboy ninyo sila

palayo. Hindi ninyo sila inalagaan kailanman. Alamin ninyo
ito! Pagbabayarin ko kayo sa mga kasamaang ginagawa
ninyo—Ito ang pahayag ni Yahweh. **3** Ako mismo ang
magtitipon sa mga nalabi sa aking mga kawan mula sa lahat
ng mga lupain kung saan ko sila dinala, at ibabalik ko sila sa
isang masaganang lugar, kung saan sila ay magiging mabunga
at dadami. **4** Pagkatapos ay magbabangon ako ng mga
pastol na magpapastol sa kanila upang hindi na sila matatakot
o magugulo. Wala ng maliligaw sa kanila—Ito ang pahayag ni
Yahweh. **5** Tingnan ninyo, ang mga araw ay paparating—ito
ang pahayag ni Yahweh—kapag magbabangon ako para kay
David ng isang matuwid na sanga. Mamumuno siya bilang
hari; magdadala siya ng kasaganaan at magpapatupad siya
ng katarungan at katuwiran sa lupain. **6** Sa kaniyang mga
kapanahunan, maliligtas ang Juda at mamumuhay ang Israel
ng may katiwasayan. At ito ang pangalan na itatawag sa
kaniya: Si Yahweh ang ating Katuwiran. **7** Samakatuwid
tingnan, paparating ang mga araw—ito ang pahayag ni
Yahweh—kapag hindi na nila sasabihing,' Sapagkat buhay si
Yahweh, na naglabas sa mga tao ng Israel mula sa lupain
ng Egipto.' **8** Sa halip sasabihin nila, 'Sapagkat buhay si
Yahweh, na naglabas at nagbalik sa mga kaapu-apuhan ng
sambahayan ng Israel mula sa hilagang lupain at sa lahat ng
mga lupain kung saan sila dinala.' At mamumuhay sila sa
kanilang sariling lupain." **9** Tungkol sa mga propeta, nawasak
ang aking puso, at nanginig ang lahat ng aking mga buto.
Naging tulad ako ng isang lasing na lalaki, tulad ng isang
lalaking nadaig ng alak, dahil kay Yahweh at sa kaniyang
mga banal na salita. **10** Sapagkat ang lupain ay puno ng mga
mangangalunya. Dahil sa mga ito ang lupain ay tumatangis.
Ang mga parang sa ilang ay natuyo. Ang mga landas ng
mga propetang ito ay masama; ang kanilang kapangyarihan
ay hindi ginamit sa tamang paraan. **11** "Sapagkat ang mga
propeta at ang mga pari ay parehong marumi. Maging sa
aking tahanan ay natagpuan ko ang kanilang kasamaan! —ito
ang pahayag ni Yahweh— **12** samakatuwid ang kanilang
mga landas ay magiging tulad ng isang madulas na lugar sa
kadiliman. Itutulak sila pababa. Mahuhulog sila rito. Sapagkat
magpapadala ako ng sakuna laban sa kanila sa taon ng
kanilang kaparusahan—ito ang pahayag ni Yahweh— **13**
Sapagkat nakita ko ang mga kasalanan ng mga propeta sa
Samaria. Nagpahayag sila sa pamamagitan ni Baal at iniligaw
ang aking Israelita sa maling landas. **14** At maging sa mga
propeta sa Jerusalem ay nakita ko ang mga kakila-kilabot na
mga bagay: Nangalunya at lumalakad sila sa kasinungalingan.
Pinapalakas nila ang mga kamay ng mga gumagawa ng
masama: walang isa man ang tumalikod mula sa kaniyang
ginagawang kasamaan. Lahat sila ay naging tulad ng Sodoma
sa akin at ang mga naninirahan dito ay tulad ng Gomorra!"
15 Samakatwid ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo
tungkol sa mga propeta, "Tingnan ninyo, pakakainin ko sila
ng halamang mapait at paiinumin ng tubig na nakakalason,
sapagkat lumabas ang karumihan mula sa mga propeta ng
Jerusalem sa buong lupain." **16** Ito ang sinasabi ni Yahweh
ng mga hukbo, "Huwag ninyong pakinggan ang mga salita ng
mga propeta na nagpapahayag sa inyo. Dinaya nila kayo!
Naghahayag sila ng mga pangitain mula sa kanilang sariling
mga kaisipan, hindi nagmula sa bibig ni Yahweh. **17** Patuloy
nilang sinasabi sa mga taong hindi nagpaparangal sa akin,
'Ipinapahayag ni Yahweh na magkakaroon ng kapayapaan
para sa inyo.' At ang bawat isa na lumalakad sa katigasan ng
kanilang puso ay sinasabing, 'Ang sakuna ay hindi darating sa
inyo.' **18** Ngayon, sino ang tatayo sa konseho ng pagtitipon ni
Yahweh? Sino ang makakakita at makakarinig sa kaniyang
salita? Sino ang magbibigay pansin sa kaniyang salita at
makikinig? **19** Tingnan, may isang bagyo na parating mula
kay Yahweh! Ang kaniyang matinding galit ay lalabas na, at
ang bagyo ay paikot-ikot. Ito ay iikot-ikot sa palibot ng mga
ulo ng masasama. **20** Ang galit ni Yahweh ay hindi huhupa
hanggang sa maisagawa ang mga ito at maisakatuparan ang
layunin ng kaniyang puso. Maiintindihan ninyo ito, sa mga
huling araw. **21** Hindi ko ipinadala ang mga propetang ito.
Lumitaw lamang sila. Hindi ako nagpahayag ng anumang
bagay sa kanila, ngunit patuloy silang nagpapahayag, **22**
Sapagkat kung sila ay tumayo sa aking konsehong pagtitipon,
ipaparinig nila sa aking mga tao ang aking salita; ito ang
dahilan upang tumalikod sila sa kanilang mga masasamang
salita at maruruming mga gawain. **23** Diyos lamang ba ako
sa malapit—Ito ang pahayag ni Yahweh—at hindi rin ba Diyos
sa malayo? **24** Maaari bang makapagtago ang sinuman sa
tagong lugar na hindi ko siya nakikita? —Ito ang pahayag ni
Yahweh—at hindi ba ako ang nagpuno ng mga langit at ang
lupa? —ito ang pahayag ni Yahweh. **25** Narinig ko kung ano
ang sinabi ng mga propeta, doon sa mga nagpapahayag ng
may panlilinlang sa aking pangalan. Sinabi nila, 'Mayroon
akong isang panaginip! Mayroon akong isang panaginip!'
26 Gaano katagal ito magpapatuloy, ang mga propetang
nagpapahayag ng kasinungalingan mula sa kanilang mga
kaisipan, at sa mga nagpapahayag ng panlilinlang sa kanilang
mga puso? **27** Binabalak nilang gawin na kalimutan ng aking
mga tao ang aking pangalan ayon sa mga panaginip na
kanilang ibinalita, bawat isa sa kaniyang kapwa, gaya lamang
ng kanilang mga ninuno na kinalimutan ang aking pangalan
alang-alang sa pangalan ni Baal. **28** Ang propetang may
panaginip, hayaang ibalita ang kaniyang panaginip. Ngunit
sa isa na pinahayagan ko ng ilang bagay, ipahayag niya ng
makatotohanan ang aking salita. Ano ang gagawin ng dayami
sa kaniyang butil? —Ito ang pahayag ni Yahweh— **29** at ang
aking salita ay hindi ba tulad ng apoy? —ito ang pahayag
ni Yahweh—at tulad ng maso na dinudurog ang bato? **30**
Kaya tingnan ninyo, hindi ako sang-ayon sa mga propeta—ito
ang pahayag ni Yahweh—sinumang magnanakaw ng salita
mula sa ibang tao at sinasabi nilang sila ay galing sa akin.
31 Tingnan, hindi ako sang-ayon sa mga propeta—ito ang
pahayag ni Yahweh—na gumagamit ng kanilang mga dila
upang magpahayag ng mga babala. **32** Tingnan ninyo,
hindi ako sang-ayon sa mga propeta na nananaginip ng
mapanlinlang—Ito ang pahayag ni Yahweh—at pagkatapos
ay ipapahayag ang mga ito at sa paraang ito naliligaw ang
aking mga tao sa kanilang panlilinlang at pagmamataas. Hindi
ako sang-ayon sa kanila, sapagkat hindi ko sila isinugo ni
binigyan ng mga utos. Kaya tiyak na hindi nila tutulungan ang
mga taong ito—ito ang pahayag ni Yahweh. **33** Kapag ang
mga taong ito o isang propeta o isang pari ang magtatanong
sa iyo, 'Ano ang pahayag ni Yahweh?' at dapat mong sabihin
sa kanila, 'Anong pahayag? Sapagkat iniwan ko na kayo'—ito
ang pahayag ni Yahweh. **34** Para sa mga propeta, mga pari
at ang mga taong nagsasabing, 'Ito ang pahayag ni Yahweh,'
Parurusahan ko ang taong iyon at ang kaniyang sambahayan.
35 Patuloy ninyong sinasabi, bawat tao sa kaniyang kapwa at
bawat tao sa kaniyang kapatid na lalaki, 'Ano ang sagot ni
Yahweh?' at 'Ano ang pahayag ni Yahweh?' **36** Ngunit hindi
na ninyo kailangan pang magsalita tungkol sa pahayag ni
Yahweh, sapagkat sa bawat pahayag mula sa bawat tao ay

naging kaniyang sariling mensahe, at binago ninyo ang mga
salita ng buhay na Diyos, si Yahweh ng mga hukbo, na ating
Diyos. **37** Ito ang inyong tinatanong sa propeta, 'Ano ang
isinagot ni Yahweh sa inyo? Ano ang ipinahayag ni Yahweh?
38 Pagkatapos ibabalita ninyo ang isang pahayag mula kay
Yahweh, ngunit ito ang sinasabi ni Yahweh, 'Sinasabi mo,
"Narito ang pahayag ni Yahweh," kahit na magpapadala ako
ng utos sa inyo at sinabing, "Huwag mong sabihin: Ito ang
isang pahayag mula kay Yahweh." **39** Kaya, tingnan ninyo,
pupulutin ko kayo at itatapon palayo mula sa akin, kasama
ang lungsod na ibinigay ko sa inyo at sa inyong mga ninuno.
40 Pagkatapos ay ilalagay ko kayo sa walang hanggang
kahihiyan at lalaitin kayo ng hindi malilimutan.'"

24 Nagpakita si Yahweh ng isang bagay sa akin. Masdan,
dalawang basket ng igos ang nakalagay sa harapan
ng templo ni Yahweh. (Ang pangitain na ito ay nangyari
pagkatapos dalhin ni Nebucadnezar, na hari ng Babilonia,
sa pagkakabihag si Jeconias na anak ni Jehoiakim, na hari
ng Juda, ang mga pinuno ng Juda, mga mang-uukit at mga
manggagawa ng bakal mula sa Jerusalem at dinala sila sa
Babilonia.) **2** Ang isang basket ng igos ay napakaganda,
tulad ng mga unang nahinog na igos, ngunit ang ibang mga
basket ng igos ay napakasama na hindi maaring kainin. **3**
Sinabi ni Yahweh sa akin, "Ano ang nakikita mo, Jeremias?"
sinabi ko, "Mga igos. Mga igos na napakaganda at igos na
napakasama na hindi ito maaaring kainin." **4** Pagkatapos,
ang salita ni Yahweh ay dumating sa akin at sinabi, **5**
"Sinasabi ito ni Yahweh, ang Diyos ng Israel: Titingnan ko ang
pagkakabihag ng Juda para sa kanilang kapakinabangan,
tulad ng mabubuting igos na ito, ang mga bihag na aking
ipinadala mula sa lugar sa lupain ng Caldeo. **6** Ibabaling ko
ang aking mga mata sa kanila para sa kabutihan at muli silang
ibabalik sa lupaing ito. Itatayo ko sila at hindi ibabagsak.
Itatanim ko sila, at hindi bubunutin. **7** At bibigyan ko sila ng
isang puso upang kilalanin ako, sapagkat ako si Yahweh. Sila
ay magiging aking mga tao at ako ay magiging kanilang Diyos,
kaya babalik sila sa akin nang buong puso. **8** Ngunit tulad ng
masamang igos na hindi maaaring kainin—ito ang sinasabi ni
Yahweh—gagawin ko ang paraang ito kina Zedekias, na hari
ng Juda, kasama ang kaniyang mga opisyal, at ang ilan pa sa
mga taga-Jerusalem na nananatili sa lupaing ito o pupunta
upang manatili sa lupain ng Egipto. **9** Ibabaling ko sila sa
isang nakakatakot na bagay, isang sakuna, sa paningin ng
lahat ng kaharian sa lupa, isang kahihiyan at isang sentro
ng mga salawikain, mga paghamak, at mga sumpa sa lahat
ng lugar kung saan ko sila dinala. **10** Magpapadala ako
ng espada, taggutom, at salot laban sa kanila, lubos silang
mauubos mula sa lupain na aking ibinigay sa kanila at sa
kanilang mga ninuno."

25 Ito ang salitang dumating kay Jeremias tungkol sa lahat
ng mga tao ng Juda. Dumating ito sa ikaapat na taon
ni Jehoaikim na anak ni Josias, hari ng Juda. Iyon ang unang
taon ni Nebucadnezar, na hari ng Babilonia. **2** Ipinahayag ito
ni Jeremias na propeta sa lahat ng taga-Juda at sa lahat ng
naninirahan sa Jerusalem. **3** Sinabi niya, "Sa dalawampu't
tatlong taon, mula sa ikalabing-tatlong taon ni Josias na anak
ni Amon, na hari ng Juda hanggang sa araw na ito, dumating
ang mga salita ni Yahweh sa akin. Ipinapahayag ko ang
mga ito sa inyo. Masigasig kong ipinapahayag ang mga ito,
ngunit hindi kayo nakinig. **4** Isinugo ni Yahweh ang lahat ng
kaniyang mga lingkod na mga propeta sa inyo. Masigasig
silang humayo, ngunit hindi kayo nakinig o nagbigay-pansin.
5 Sinabi ng mga propetang ito, 'Hayaan ninyong tumalikod
ang bawat tao mula sa kaniyang masasamang gawa at ang
katiwalian na kanilang mga kinagawian at bumalik sa lupain
na ibinigay ni Yahweh noong unang panahon sa inyong mga
ninuno at sa inyo, bilang isang permanenteng kaloob. **6**
Kaya huwag kayong lumakad sa ibang diyos upang sambahin
sila o yumukod sa kanila, at huwag ninyo silang udyukan
sa pamamagitan ng gawa ng inyong mga kamay upang
gawan nila kayo ng ikakasakit ninyo.' **7** Ngunit hindi kayo
nakinig sa akin—ito ang pahayag ni Yahweh—kaya inudyukan
ninyo ako sa pamamagitan ng gawa ng inyong mga kamay
upang saktan ko kayo. **8** Kaya ito ang sinasabi ni Yahweh na
pinuno ng mga hukbo, 'Dahil hindi kayo nakinig sa aking mga
salita, **9** tingnan ninyo, magpapadala ako ng isang utos na
tipunin ang lahat ng mga tao sa hilaga—ito ang pahayag ni
Yahweh—kasama ni Nebucadnezar na aking lingkod, ang
hari ng Babilonia, at dalhin sila laban sa lupaing ito at ang
bawat naninirahan dito, at laban sa lahat ng mga bansa na
nakapalibot sa inyo. Sapagkat inihiwalay ko sila para sa
pagkasira. Gagawin ko silang isang katatakutan, sila ang
paksa ng mga panunutsot, at walang hanggang pagkawasak.
10 Ang mga tunog ng kagalakan at pagdiriwang—ang mga
tinig ng ikakasal na lalake at babae, ang tunog ng mga batong
gilingan at ang liwanag ng mga ilawan—pahihintulutan kong
mawala ang lahat ng mga bagay na ito mula sa mga bansang
ito. **11** Pagkatapos mawawasak ang lahat ng lupaing ito
at magiging isang katatakutan, at maglilingkod sa hari ng
Babilonia ang mga bansang ito ng pitumpung taon. **12** At
mangyayari ang mga ito kapag nabuo na ang pitumpung
taon, na aking parurusahan ang hari ng Babilonia at ang
bansang iyon, ang lupain ng mga Caldeo— Ito ang pahayag
ni Yahweh—dahil sa kanilang mga kasalanan at gagawin ito
ng walang katapusang pagkawasak. **13** Pagkatapos dadalhin
ko laban sa lupaing iyon ang lahat ng mga salita na aking
sinabi, at lahat ng mga bagay na isinulat sa aklat na ito
na inihula ni Jeremias laban sa lahat ng mga bansa. **14**
Sapagkat marami rin sa ibang bansa at mga dakilang hari ang
gagawing mga alipin mula sa mga bansang ito. Pagbabayarin
ko sila sa kanilang mga gawa at sa mga ginawa ng kanilang
mga kamay." **15** Sapagkat ito ang sinabi sa akin ni Yahweh,
ang Diyos ng Israel, "Kunin mo ang saro ng alak ng matinding
galit sa aking mga kamay at painumin mo ang lahat ng mga
bansa kung saan kita isusugo. **16** Sapagkat iinom sila at
pagkatapos madarapa at tatakbo ng may kabaliwan bago
ang espada na aking isusugo sa kanila." **17** Kaya kinuha
ko ang saro mula sa kamay ni Yahweh, at pinainom ko ang
lahat ng mga bansa kung saan ako isinugo ni Yaweh— **18**
Jerusalem, ang mga lungsod ng Juda at ang kaniyang mga
hari at mga opisyal—na gawin silang pagkawasak at isang
bagay na nakakatakot, at isang paksa para sa panunutsut at
pagsusumpa, nanatili silang gayon hanggang ngayon. **19**
Kinakailangang inumin din ito ng ibang bansa: Si Faraon na
hari ng Egipto at ang kaniyang mga alipin; ang kaniyang mga
opisyal at ang lahat ng kaniyang mga tao; **20** ang lahat ng
mga tao na may ibat-ibang lahi at lahat ng mga hari sa lupain
ng Uz; ang lahat ng mga hari sa lupain ng Filisteo—Ascalon,
Gaza, Ekron, at ang mga natira sa Asdod; **21** Edom at Moab
at lahat ng mga tao sa Ammon; **22** ang mga hari ng Tiro at
Sidon; ang mga hari sa mga baybayin sa kabilang bahagi ng
dagat; **23** Dedan, Tema, at Buz kasama ang lahat ng mga

nagputol ng buhok sa mga gilid ng kanilang mga ulo. **24**
Kinakailangang inumin din ito ng mga taong ito: ang lahat
ng mga hari sa Arabia at sa lahat ng mga hari ng mga tao
na may ibat-ibang mga lahi na naninirahan sa ilang; **25**
lahat ng mga hari ng Zimri, lahat ng mga hari ng Elam, at
lahat ng mga hari ng Media; **26** lahat ng mga hari sa hilaga,
lahat ng malalapit at mga malalayo—bawat isang kasama ng
kaniyang kapatid at lahat ng mga kaharian ng mundo na nasa
ibabaw ng lupa. Sa wakas, ang hari ng Babilonia ay iinom
pagkatapos ng lahat. **27** Sinabi ni Yahweh sa akin, "Ngayon
kinakailangan mong sabihin sa kanila, 'Si Yahweh na pinuno
ng mga hukbo, ang Diyos ng Israel, sinasabi niya ito: Uminom
kayo at malasing, pagkatapos ay sumuka, bumagsak, at
huwag babangon bago ang espada na ipadadala ko sa
inyo.' **28** At mangyayari ito kung tatanggi silang kunin ang
saro mula sa iyong mga kamay upang inumin, sasabihin mo
sa kanila, 'Sinasabi ni Yahweh na pinuno ng mga hukbo:
Kinakailangan ninyo itong inumin. **29** Sapagkat tingnan
ninyo, magpapadala ako ng sakuna sa lungsod na tatawag
sa aking pangalan, at dapat ba na hindi kayo kasama sa
kaparusahan? Hindi kayo magiging malaya, sapagkat tatawag
ako ng isang espada laban sa lahat ng naninirahan sa lupain!
—Ito ang pahayag ni Yahweh na pinuno ng mga hukbo.'
30 Kaya ikaw mismo, Jeremias, ay dapat magpropesiya sa
kanila ng mga salitang ito. Kinakailangan mong sabihin sa
kanila, 'Dumagundong ang tinig ni Yahweh mula sa itaas at
inilalakas niya ang kaniyang tinig mula sa nilaan niyang lugar
na pinananahanan. Dumagundong siya mula sa lugar na
kaniyang pinananahanan; sumisigaw siya laban sa lahat ng
naninirahan sa lupain, gaya ng mga taong umaawit kapag sila
ay magsisiyapak sa mga ubas. **31** Isang ingay ang dumating
sa dulo ng lupain, sapagkat ang isang hindi pagkakasundo kay
Yahweh ay magdadala ng isang pagsasakdal laban sa mga
bansa. Mangangasiwa siya ng katarungan sa lahat ng laman.
Ipapasakamay niya ang mga masasama sa espada—Ito ang
pahayag ni Yahweh.' **32** Ito ang sinabi ni Yahweh na pinuno
ng mga hukbo, 'Tingnan ninyo, lalabas ang sakuna mula sa
bansa patungo sa bansa, at isang napakalakas na bagyo
ang pasimula mula sa pinakamalayong bahagi ng mundo.
33 Pagkatapos, silang mga napatay ni Yahweh ng araw na
iyon ay madaragdagan mula sa dulo ng mundo hanggang sa
kabilang dulo; hindi sila pagluluksaan, titipunin, o ililibing.
Magiging tulad sila ng mga dumi sa lupa. **34** Tumangis kayo,
mga pastol, at sumigaw para humingi ng tulong! Gumulong
sa lupa, kayo na mga kamahalan sa mga kawan. Sapagkat
ang inyong mga araw ay kakatayin at ang paghihiwalay ay
darating. Babagsak kayong gaya ng mga piniling tupang
lalaki. **35** Ang kanlungan ng mga pastol ay nawala. Walang
makakatakas para sa kamahalan sa mga kawan. **36** May
pagkabalisang mga panaghoy ng mga pastol at ang pagtangis
ng kamahalan sa kawan, sapagkat wawasakin ni Yahweh ang
kanilang mga pastulan. **37** Kaya ang mapayapang pastulan
ay mawawasak sapagkat labis ang galit ni Yahweh. **38** Tulad
ng isang batang leon, na iniwan niya ang kaniyang yungib,
dahil ang kanilang mga lupain ay magiging isang katatakutan
dahil sa kaniyang mapang-aping galit, dahil sa kaniyang
matinding galit."

26 Sa pasimula ng paghahari ni Jehoiakim na anak ni
Josias, ang hari ng Juda, dumating ang salitang ito
mula kay Yahweh at sinabi, **2** "Sinasabi ito ni Yahweh: Tumayo
ka sa patyo ng aking tahanan at magsalita sa lahat ng mga
lungsod ng Juda na pumupunta upang sumamba sa aking
tahanan. Ipahayag mong lahat ang mga salitang iniutos ko sa
iyo na iyong sasabihin sa kanila. Huwag mong babawasan
ng kahit na anumang salita! **3** Baka sakaling makinig sila,
na bawat tao ay tatalikod sa kanilang mga masasamang
kaparaanan, upang bawiin ko ang tungkol sa kapahamakang
binabalak kong ipadala sa kanila dahil sa kasamaan ng
kanilang mga nakasanayan. **4** Kaya dapat mong sabihin sa
kanila, 'Sinasabi ito ni Yahweh: Kung hindi kayo makikinig
sa akin at susunod sa kautusan na aking inilagay sa inyong
harapan. **5** Kung hindi kayo makikinig sa mga salita ng
aking mga lingkod na mga propeta na siyang patuloy kong
isinusugo sa inyo—ngunit hindi ninyo pinakinggan! — **6** kaya
gagawin ko ang tahanang ito na tulad ng Shilo. Gagawin
kong isinumpa ang lungsod na ito sa paningin ng lahat ng
mga bansa sa lupa.'" **7** Narinig ng mga pari, ng mga propeta,
at ng lahat ng mga tao ang mga salita na ipinapahayag ni
Jeremias sa tahanan ni Yahweh. **8** Kaya nangyari na, nang
matapos ipahayag ni Jeremias sa lahat ng tao, sa mga pari,
at sa mga propeta ang ipinapasabi ni Yahweh sa kaniya,
hinuli siya ng lahat ng tao at sinabi, "Tiyak na mamamatay ka!
9 Bakit ka nagpahayag sa pangalan ni Yahweh at sinabi na
magiging gaya ng Shilo ang tahanang ito at mapapabayaan
ang lungsod na ito na walang maninirahan?" Sapagkat ang
lahat ng tao ay nakabuo ng isang nagkakagulong mga tao
laban kay Jeremias sa tahanan ni Yahweh. **10** At narinig
ng mga opisyal ng Juda ang mga salitang ito kaya mula sa
tahanan ng hari nagtungo sila sa tahanan ni Yahweh. Umupo
sila sa daanan sa may Bagong Tarangkahan ng tahanan ni
Yahweh. **11** Nakipag-usap ang mga pari at ang mga propeta
sa mga opisyal at sa lahat ng tao. Sinabi nila, "Marapat
lamang na mamatay ang taong ito, sapagkat nagpahayag siya
laban sa lungsod na ito, gaya ng mga narinig ng inyong mga
tainga!" **12** Kaya nagsalita si Jeremias sa lahat ng opisyal
at sa lahat ng tao at sinabi, "Isinugo ako ni Yahweh upang
magpahayag laban sa tahanan at sa lungsod na ito upang
sabihin sa inyo ang lahat ng mga salita na inyong narinig.
13 Kaya ngayon, ayusin ninyo ang inyong pamumuhay at
mga nakasanayan at makinig kayo sa tinig ni Yahweh na
inyong Diyos upang mahabag siya tungkol sa kapahamakan
na kaniyang ipinahayag laban sa inyo. **14** Tumingin kayo sa
akin! Ako mismo ay nasa inyong mga kamay. Gawin ninyo
sa akin kung ano ang mabuti at matuwid sa inyong mga
mata. **15** Ngunit dapat ninyong malaman na kapag pinatay
ninyo ako, nagdadala kayo ng walang-salang dugo sa inyong
mga sarili, sa lungsod na ito at sa mga naninirahan dito,
sapagkat tunay na isinugo ako sa inyo ni Yahweh upang
ipahayag ko ang lahat ng mga salitang ito sa inyong mga
tainga." **16** Pagkatapos, sinabi ng mga opisyal at ng lahat
ng tao sa mga pari at sa mga propeta, "Hindi tama para sa
taong ito na mamatay, sapagkat nagpahayag siya sa atin
ng mga bagay sa pangalan ni Yahweh na ating Diyos." **17**
Pagkatapos, tumayo ang mga lalaki mula sa mga nakatatanda
at nagsalita sa buong kapulungan ng mga tao. **18** Sinabi
nila, "Si Mikas na isang Morastita ay nagpahayag sa mga
panahon ni Hezekias, na hari ng Juda. Nagsalita siya sa
lahat ng taga-Juda at sinabi, "Sinabi ito ni Yahweh ng mga
hukbo: Magiging gaya ng isang parang na binubungkal ang
Zion, magiging isang bunton ng mga durog na bato ang
Jerusalem at magiging isang masukal na burol ang bundok na
kinatatayuan ng templo.' **19** Ipinapatay ba siya ni Hezekias na
hari ng Juda at ng buong Juda? Hindi ba niya kinatakutan si

Yawheh at pinahinahon ang mukha ni Yahweh upang bawiin
ni Yahweh ang tungkol sa kapahamakang ipinahayag niya sa
kanila? Kaya, gagawa ba tayo nang mas matinding kasamaan
laban sa ating mga sariling buhay?" **20** Samantala, may isa
pang taong nagpahayag sa pangalan ni Yahweh, si Urias
na anak ni Semaya na taga-Kiriat Jearim. Nagpahayag din
siya laban sa lungsod at sa lupaing ito na sumasang-ayon
sa lahat ng sinabi ni Jeremias. **21** Ngunit nang marinig ni
Haring Jehoiakim at ng lahat ng kaniyang mga kawal at mga
opisyal ang kaniyang sinabi, sinubukan siyang ipapatay ng
hari ngunit nalaman ito ni Urias at natakot, kaya tumakas
siya at nagtungo sa Egipto. **22** Gayunpaman, nagpadala si
Haring Jehoiakim ng mga tauhan sa Egipto, si Elnatan na
anak ni Acbor at mga tauhan na kasama niya sa Egipto. **23**
Dinakip nila si Urias mula sa Egipto at dinala kay Haring
Jehoiakim. Pagkatapos, pinatay siya ni Jehoiakim gamit ang
espada at ipinadala ang kaniyang bangkay sa libingan ng
mga karaniwang tao. **24** Ngunit na kay Jeremias ang mga
kamay ni Ahikam na anak ni Safan, kaya hindi siya ibinigay
sa mga kamay ng mga tao upang kanilang patayin.

27 Sa pasimula ng paghahari ni Jehoiakim na anak ni
Josias, na hari ng Juda, dumating ang salitang ito
kay Jeremias mula kay Yahweh. **2** Ito ang sinabi sa akin ni
Yahweh, "Gumawa ka ng mga tanikala at pamatok para sa
iyong sarili. Ilagay mo ang mga ito sa iyong leeg. **3** At ipadala
mo ang mga ito sa hari ng Edom, sa hari ng Moab, sa hari ng
mga Amonita, sa hari ng Tiro, at sa hari ng Sidon. Ipadala mo
ang mga ito sa pamamagitan ng mga kamay ng mga sugo
ng hari na pumunta sa Jerusalem kay Zedekias na hari ng
Juda. **4** Magbigay ka ng mga utos sa kanila para sa kanilang
mga panginoon at sabihin, 'Sinabi ito ni Yahweh ng mga
hukbo, ang Diyos ng Israel: Ganito ang dapat ninyong sabihin
sa inyong mga panginoon, **5** "Ako mismo ang gumawa ng
lupa sa pamamagitan ng aking dakilang kapangyarihan at ng
aking nakataas na braso. Ginawa ko rin ang mga tao at mga
hayop sa lupa at ibibigay ko ito sa sinumang nararapat sa
aking paningin. **6** Kaya ngayon, ako mismo ang magbibigay
ng lahat ng lupaing ito sa kamay ni Nebucadnezar, ang
hari ng Babilonia, na aking lingkod. Gayundin, ibinibigay ko
sa kaniya ang mga bagay na nabubuhay sa mga parang
upang maglingkod sa kaniya. **7** Sapagkat maglilingkod sa
kaniya ang lahat ng mga bansa, sa kaniyang mga anak at sa
kaniyang mga apo hanggang sa dumating ang panahon na
magwakas ang kaniyang lupain. At maraming bansa at mga
makapangyarihang hari ang tatalo sa kaniya. **8** Kaya ang
bansa at kahariang hindi maglilingkod kay Nebucadnezar, na
hari ng Babilonia at hindi maglalagay ng kaniyang leeg sa
pamatok ng hari ng Babilonia, parurusahan ko ang bansang
iyon sa pamamagitan ng espada, taggutom at salot hanggang
sa mawasak ko sila sa pamamagitan ng kaniyang kamay.
Ito ang pahayag ni Yahweh. **9** At kayo! Itigil na ninyo ang
pakikinig sa inyong mga propeta, sa inyong mga manghuhula,
sa mga nagpapaliwanag ng inyong mga panaginip at sa mga
salamangkero na nagsasalita sa inyo at sinasabi, 'Huwag
ninyong paglilingkuran ang hari ng Babilonia.' **10** Sapagkat
nagpapahayag sila ng panlilinlang sa inyo upang sa gayon
maipatapon kayo sa malayo mula sa inyong mga lupain,
sapagkat ipatatapon ko kayo at kayo ay mamamatay. **11**
Ngunit ang bansa na naglalagay ng leeg nito sa pamatok ng
hari ng Babilonia at maglilingkod sa kaniya, pahihintulutan
kong magpahinga sa lupain nito at ihahanda nila ito at
gagawa ng kanilang mga tahanan dito. Ito ang pahayag ni
Yahweh."'" **12** Kaya sinabi ko kay Zedekias na hari ng Juda
at ibinigay ko sa kaniya ang mensaheng ito, "Ilagay ninyo
sa inyong mga leeg ang pamatok ng hari ng Babilonia at
paglingkuran siya at ang kaniyang mga tao at mabubuhay
kayo. **13** Bakit kayo mamamatay, kayo at ang inyong mga
tao sa pamamagitan ng espada, taggutom at salot, gaya ng
ipinahayag ko tungkol sa bansa na tumanggi na paglingkuran
ang hari ng Babilonia? **14** Huwag kayong makinig sa mga
salita ng inyong mga propeta na nagsasalita sa inyo at
sinasabi, 'Huwag ninyong paglilingkuran ang hari ng Babilonia,'
sapagkat mga kasinungalingan ang ipinapahayag nila sa inyo.
15 'Sapagkat hindi ko sila isinugo dahil nagpapahayag sila ng
panlilinlang sa aking pangalan upang ipatapon ko kayo at
mamamatay, kayo at ang mga propeta na nagpapahayag
sa inyo. Ito ang pahayag ni Yahweh.'" **16** Ipinahayag ko ito
sa mga pari at sa lahat ng tao at sinabi, "Ito ang sinasabi ni
Yahweh: Huwag kayong makinig sa mga salita ng inyong
mga propetang nagpapahayag sa inyo at sinasabi, 'Tingnan
ninyo! Ang mga bagay na pag-aari ng tahanan ni Yahweh
ay ibinabalik ngayon mula sa Babilonia!' Nagpapahayag
sila ng mga kasinungalingan sa inyo. **17** Huwag kayong
makinig sa kanila. Dapat ninyong paglingkuran ang hari
ng Babilonia at mabuhay. Bakit kailangang maging isang
lungsod ng pagkawasak ang lungsod na ito? **18** Kung mga
propeta sila at totoo na dumating ang salita ni Yahweh sa
kanila, hayaan mong magmakaawa sila kay Yahweh ng mga
hukbo na huwag ipadala sa Babilonia ang mga bagay na
nananatili sa kaniyang tahanan, ang tahanan ng hari ng Juda
at Jerusalem. **19** Sapagkat si Yahweh ng mga hukbo ay
nagpapahayag tungkol sa mga haligi, sa ipunan ng tubig
at sa pundasyon at sa iba pang mga bagay na nananatili
sa lungsod na ito, **20** ang mga bagay na hindi kinuha ni
Nebucadnezar, na hari ng Babilonia, nang dinala niya sa
pagkabihag si Jeconias na anak ni Jehoiakim, na hari ng Juda
mula sa Jerusalem patungo sa Babilonia kasama ang lahat
ng mga maharlika ng Juda at Jerusalem. **21** Ito ang sinabi
ni Yahweh ng mga hukbo, ang Diyos ng Israel, tungkol sa
mga bagay na nananatili sa tahanan ni Yahweh, ang tahanan
ng hari ng Juda at Jerusalem, **22** 'Dadalhin ang mga ito sa
Babilonia at mananatili doon hanggang sa dumating ang araw
na aking itinakda para sa mga ito at dadalhin ko ang mga ito
at ibabalik sa lugar na ito.'" Ito ang pahayag ni Yahweh.

28 Nangyari ito sa taong iyon, sa simula ng paghahari
ni Zedekias na hari ng Juda, sa ika-apat na taon at sa
ika-limang buwan, si Ananias na anak ni Azur na propeta, na
mula sa Gibeon ay nagsalita sa akin sa tahanan ni Yahweh
sa harap ng mga pari at sa lahat ng mga tao. Sinabi niya, **2**
Si Yahweh ng mga hukbo, Diyos ng Israel, ang nagsasabi
nito: Binali ko ang pamatok na ipinataw ng hari ng Babilonia.
3 Sa loob ng dalawang taon ibabalik ko sa lugar na ito ang
lahat ng mga bagay na pag-aari ng tahanan ni Yahweh na
kinuha ni Nebucadnezar na hari ng Babilonia mula sa lugar
na ito at dinala sa Babilonia. **4** At ibabalik ko sa lugar na ito
si Jeconias na anak ni Jehoiakim, na hari ng Juda at lahat
ng mga bihag ng Juda na ipinadala sa Babilonia, sapagkat
sisirain ko ang pamatok ng hari ng Babilonia." Ito ang pahayag
ni Yahweh. **5** Kaya nagsalita si Jeremias na propeta kay
Ananias na propeta sa harap ng mga pari at sa lahat ng
mga taong nakatayo sa tahanan ni Yahweh. **6** Sinabi ni
Jeremias na propeta, "Gawin nawa ito ni Yahweh! Patunayan

nawa ni Yahweh ang mga salita na iyong ipinahayag at ibalik
sa lugar na ito ang mga bagay na pag-aari ng tahanan ni
Yahweh at ang lahat ng mga bihag mula sa Babilonia. **7**
Gayunpaman, makinig sa mga salita na aking ipapahayag sa
inyong pandinig at sa pandinig ng lahat ng mga tao. **8** Ang
mga propeta na nauna sa akin at sa inyo matagal ng panahon
ang lumipas ay nagpahayag din tungkol sa maraming bansa
at laban sa mga dakilang kaharian, tungkol sa digmaan,
tag-gutom at salot. **9** Kaya ang propetang nagpapahayag
na magkakaroon ng kapayapaan, kung magkakatotoo ang
kaniyang sinabi, kung gayon malalaman na tunay siyang
propeta na isinugo ni Yahweh.” **10** Ngunit kinuha ni Ananias
na propeta ang pamatok sa leeg ni Jeremias na propeta at
binali ito. **11** At nagsalita si Ananias sa harap ng lahat ng tao
at sinabi, “Ito ang sinasabi ni Yahweh, Katulad lamang nito,
sa loob ng dalawang taon babaliin ko mula sa leeg ng bawat
bansa ang pamatok na ipinataw ni Nebucadnezar na hari ng
Babilonia.” At nagpatuloy sa kaniyang daan si Jeremias na
propeta. **12** Pagkatapos baliin ni Ananias na propeta ang
pamatok mula sa leeg ni Jeremias na propeta, ang salita ni
Yahweh ay dumating kay Jeremias at sinabi, **13** “Pumunta ka
at magsalita kay Ananias at sabihin mo, 'Ito ang sinasabi ni
Yahweh: binali mo ang pamatok na kahoy, ngunit, sa halip
gagawa ako ng pamatok na bakal.” **14** Sapagkat si Yahweh
ng mga hukbo, ang Diyos ng Israel, ang nagsasabi nito:
Inilagay ko ang pamatok na bakal sa leeg ng lahat ng mga
bansang ito upang paglingkuran si Nebucadnezar na hari
ng Babilonia at maglilingkod sila sa kaniya. Ibinigay ko rin
sa kaniya ang mababangis na hayop sa mga parang upang
pamunuan.” **15** Sumunod na sinabi ni Jeremias na propeta
kay Ananias na propeta, “Makinig ka Ananias! hindi ka sinugo
ni Yahweh, ngunit ikaw mismo ang naging dahilan upang
maniwala sa kasinungalingan ang mga taong ito. **16** Kaya
ito ang sinasabi ni Yahweh: Tingnan mo palalayasin na kita
sa mundong ito. Mamamatay ka sa taon na ito, yamang
ipinahayag mo ang paghihimagsik laban kay Yahweh.” **17** At
namatay si Ananias na propeta sa ika-pitong buwan sa taong
iyon.

29 Ito ang mga salitang nakasulat sa kasulatang
binalumbon na ipinadala ni Jeremias na propeta mula
Jerusalem para sa mga natitirang nakatatanda na kasama sa
mga bihag at sa mga pari, sa mga propeta at sa lahat ng
tao na sapilitang dinala ni Nebucadnezar mula Jerusalem
hanggang Babilonia. **2** Ito ay pagkatapos na palayasin mula
Jerusalem si Jeconias na hari, ang inang reyna, ang mga
matataas na pinuno, ang mga pinuno ng Juda at Jerusalem,
at ang mga manggagawa. **3** Ipinadala niya ang kasulatang
binalumbon sa pamamagitan ng kamay ni Elasa na anak ni
Safan at Gemarias na lalaking anak ni Hilkias na ipinadala
ni Zedekias na hari ng Juda kay Nebucadnezar na hari ng
Babilonia. **4** Ang nakasaad sa kasulatang binalumbon, “Si
Yahweh ng mga hukbo, Diyos ng Israel, ang nagsasabi nito
sa lahat ng mga bihag na ipinadala ko nang sapilitan sa
Babilonia mula Jerusalem, **5** 'Magtayo kayo ng mga bahay at
manirahan sa mga ito. Magtanim kayo at kainin ang mga
bunga nito. **6** kumuha kayo ng mapapangasawang babae
at magsilang ng mga anak na lalaki at babae. At kumuha
kayo ng mga asawang babae para sa inyong mga anak
na lalaki at ibigay ang inyong mga anak na babae sa mga
asawang lalaki. Hayaan ninyong magsilang sila ng mga
anak na lalaki at babae at magparami kayo roon upang sa
gayon, hindi kayo maging napakaunti. **7** Hanapin ninyo ang
kapayapaan ng lungsod kung saan ko kayo ipinadala nang
sapilitan, at mamagitan kayong kasama ko alang-alang dito
sapagkat magkakaroon ng kapayapaan para sa inyo kung ito
ay mapayapa.' **8** Sapagkat si Yahweh ng mga hukbo, na
Diyos ng Israel, ang nagsasabi nito, 'Huwag ninyong hayaan
na linlangin kayo ng inyong mga propeta at inyong mga
manghuhula na nasa inyong kalagitnaan at huwag kayong
makining sa mga panaginip na mayroon kayo. **9** Sapagkat
nagpapahayag sila ng panlilinlang sa inyo sa aking pangalan.
Hindi ko sila ipinadala, ito ang pahayag ni Yahweh.' **10**
Sapagkat ito ang sinasabi ni Yahweh, 'Kapag pinamunuan
kayo ng Babilonia sa loob ng pitumpung taon, tutulungan ko
kayo at ipagpapatuloy ang mabuting salita ko para sa inyo
upang ibalik kayo sa lugar na ito. **11** Sapagkat ako mismo
ang nakakaalam ng mga plano na mayroon ako para sa inyo,
mga plano para sa kapayapaan at hindi para sa sakuna,
upang bigyan kayo ng isang kinabukasan at pag-asa. Ito ang
pahayag ni Yahweh. **12** At tatawag kayo sa akin, pupunta
kayo at mananalangin sa akin, at pakikinggan ko kayo. **13**
Sapagkat hahanapin ninyo ako at masusumpungan, sapagkat
hahanapin ninyo ako nang buong puso. **14** At matatagpuan
ninyo ako at ibabalik ko ang inyong mga kayamanan. Ito
ang pahayag ni Yahweh. Titipunin ko kayo mula sa lahat
ng mga bansa at mga lugar kung saan ko kayo ikinalat,
sapagkat ibabalik ko kayo mula sa lugar kung saan ko kayo
ipinadala nang sapilitan.' Ito ang pahayag ni Yahweh. **15**
Yamang sinabi ninyo na nagtalaga si Yahweh ng mga propeta
para sa amin sa Babilonia **16** Ito ang sinasabi ni Yahweh sa
hari na nakaupo sa trono ni David at sa lahat ng mga tao
na nananatili sa lungsod na iyon, ang inyong mga kapatid
na hindi ninyo kasama sa inyong pagkabihag. **17** Ito ang
sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo, 'Tingnan ninyo, ipadadala
ko na ang espada, taggutom at sakit sa kanila. Sapagkat
gagawin ko silang katulad ng mga bulok na igos na hindi
maaaring kainin. **18** At hahabulin ko sila ng espada, taggutom,
at salot at gagawin silang isang kakila-kilabot sa paningin
ng lahat ng kaharian sa mundo, isang katatakutan, isang
bagay tungkol sa mga sumpa at panunutsot na mga salita, at
isang kahihiyan sa lahat ng mga bansa kung saan ko sila
ikinalat. **19** Ito ay dahil hindi sila nakinig sa aking mga salita
na ipinadala ko sa kanila sa pamamagitan ng aking mga
lingkod na propeta, ito ang pahayag ni Yahweh. Paulit-ulit ko
silang isinugo, ngunit hindi kayo nakinig. Ito ang pahayag
ni Yahweh.' **20** Kaya kayo mismo ang makinig sa salita ni
Yahweh, kayong lahat na ipinatapon at ipinadala niya sa
Babilonia mula Jerusalem. **21** Akong si Yahweh ng mga
hukbo, Diyos ng Israel, ang nagsabi nito tungkol kay Ahab
na anak ni Kolaias at kay Zedekias na anak ni Maasias, na
nagpahayag ng kasinungalingan sa inyo sa aking pangalan:
Tingnan ninyo, ibibigay ko sila sa kamay ni Nebucadnezar na
hari ng Babilonia. Papatayin niya sila sa inyong harapan.
22 At isang sumpa ang bibigkasin tungkol sa mga taong ito
sa lahat ng mga bihag ng Juda sa Babilonia. Sasabihin sa
sumpa: Gawin nawa kayo ni Yahweh na katulad ni Zedekias at
Ahab na inihaw sa apoy ng hari ng Babilonia. **23** Mangyayari
ito dahil sa mga kahiya-hiyang bagay na ginawa nila sa
Israel nang mangalunya sila sa asawa ng kanilang kapwa
at nagpahayag ng mga salitang kasinungalingan sa aking
pangalan, bagay na hindi ko kailanman iniutos upang sabihin
nila. Sapagkat ako ang siyang nakakaalam, ako ang saksi.
Ito ang pahayag ni Yahweh.” **24** Tungkol kay Semaias na

Nehelamita, sabihin mo ito: **25** 'Si Yahweh ng mga hukbo,
Diyos ng Israel, ang nagsasabi nito: Dahil nagpadala ka ng
mga sulat sa iyong sariling pangalan sa lahat ng mga tao sa
Jerusalem, kay Zefanias na anak ni Maasias na pari, at sa
lahat ng mga pari at sinabi, **26** "Ginawa kang pari ni Yahweh
sa halip na si Joiada na pari, upang maging tagapangasiwa
ka ng tahanan ni Yahweh. Ikaw ang namamahala sa lahat ng
mga taong nagmamamagaling at ginawang propeta ang kanilang
mga sarili. Kailangan mo silang lagyan ng mga pangawan at
mga tanikala. **27** Kaya ngayon, bakit hindi mo sinaway si
Jeremias ng Anatot, na ginawang propeta ang kaniyang sarili
laban sa iyo? **28** Sapagkat sinugo siya sa atin sa Babilonia at
sinabi, 'Ito ay magiging mahabang panahon. Magtayo kayo
ng mga bahay at manirahan sa mga ito, magtanim at kainin
ang mga bunga nito.''''' **29** Binasa ni Zefanias na pari ang
sulat na ito na naririnig ni Jeremias na propeta. **30** Kaya
dumating ang salita ni Yahweh kay Jeremias at sinabi, **31**
"Magpadala ka ng balita sa lahat ng mga sapilitang dinala at
sabihin, 'Ito ang sinasabi ni Yahweh tungkol kay Semaias
na Nehelamita. Dahil nagpahayag sa inyo si Semaias nang
hindi ako mismo ang nagsugo sa kaniya, dahil pinangunahan
niya kayo upang maniwala sa mga kasinungalingan, **32**
samakatuwid ito ang sinasabi ni Yahweh. Tingnan ninyo,
parurusahan ko si Semaias na Nehelamita at ang kaniyang
mga kaapu-apuhan. Hindi magkakaroon ng isang tao para sa
kaniya upang manatili sa gitna ng mga taong ito. Hindi niya
makikita ang kabutihang gagawin ko para sa aking mga tao,
sapagkat ipinahayag niya ang kawalan ng pananampalataya
laban sa akin, si Yahweh." Ito ang pahayag ni Yahweh.

30 Ito ang salita na dumating kay Jeremias mula kay
Yahweh at sinabi, **2** "Ito ang sinasabi ni Yahweh, ang
Diyos ng Israel, 'Isulat mo mismo sa kasulatang binalumbon
ang lahat ng salita na ipinahayag ko sa iyo sa kasulatang
binalonbon. **3** Sapagkat tingnan mo, parating na ang mga
araw—Ito ang pahayag ni Yahweh—kapag pinanumbalik ko
ang mga kayamanan ng aking mga tao, ang Israel at Juda.
Akong si Yahweh ang nagsabi nito. Sapagkat ibabalik ko sila
sa lupain na ibinigay ko sa kanilang mga ninuno at aariin nila
ito.'" **4** Ito ang mga salita na ipinahayag ni Yahweh tungkol sa
Israel at Juda, **5** "Sapagkat ito ang sinasabi ni Yahweh, '
Narinig namin ang isang nanginginig na tinig ng pangamba
at hindi ng kapayapaan. **6** Magtanong at tingnan, kung
magsisilang ng isang sanggol ang isang lalaki. Bakit nakikita
ko ang bawat batang lalaki na nasa kanilang puson ang
kanilang mga kamay? Gaya ng isang babaeng nagsisilang ng
isang sanggol, bakit namumutla ang lahat ng kanilang mga
mukha? **7** Aba! Sapagkat magiging dakila at walang katulad
ang araw na ito. Ito ay magiging panahon ng pagkabalisa
para kay Jacob, ngunit maliligtas siya mula rito. **8** Ito ang
pahayag ni Yahweh, ang pinuno ng mga hukbo. Sapagkat
sa araw na iyon, babaliin ko ang pamatok sa inyong leeg at
sisirain ko ang inyong mga tanikala, upang hindi na kayo
alipinin ng mga dayuhan kailanman. **9** Ngunit sasamba sila
kay Yahweh na kanilang Diyos at maglilingkod kay David na
kanilang hari na siyang gagawin kong hari na mamumuno sa
kanila. **10** Kaya ikaw Jacob na aking lingkod, huwag kang
matakot at huwag kang panghinaan ng loob, Israel. Ito ang
pahayag ni Yahweh. Sapagkat tingnan ninyo, ibabalik ko na
kayo sa malayo at ang inyong mga kaapu-apuhan sa lupain
ng pagkabihag. Babalik si Jacob at magiging mapayapa at
magiging ligtas siya at wala ng katatakutan kailanman **11**
Sapagkat ako ay nasa inyo upang iligtas ka—ito ang pahayag
ni Yahweh. At magdadala ako ng isang ganap na katapusan
sa lahat ng bansa kung saan ko kayo ikinalat. Ngunit tinitiyak
ko na hindi ako maglalagay ng katapusan sa inyo, bagaman
didisiplinahin ko kayo na may katarungan at tinitiyak kong
hindi ko kayo iiwan na hindi naparusahan.' **12** Sapagkat
ito ang sinasabi ni Yahweh, 'Ang iyong pinsala ay hindi na
magagamot at ang iyong mga sugat ay naimpeksiyon na. **13**
Walang sinuman ang nakiusap tungkol sa iyong kalagayan;
wala ng lunas ang iyong sugat para ikaw ay pagalingin.
14 Kinalimutan ka na ng lahat ng iyong mga mangingibig.
Hindi ka nila hahanapin sapagkat sinugatan kita kagaya ng
sugat ng isang kalaban at pagdidisiplina ng isang malupit na
panginoon dahil sa iyong napakaraming kasamaan at mga
hindi mabilang mong mga kasalanan. **15** Bakit ka humihingi
ng tulong para iyong pinsala? Hindi na magagamot ang iyong
sakit. Dahil sa napakarami mong kasamaan at hindi mabilang
mong mga kasalanan, ginawa ko ang mga bagay na ito sa
iyo. **16** Kaya ang lahat ng umubos sa iyo ay mauubos at
ang lahat ng iyong mga kaaway ay mabibihag. Sapagkat sa
mga nagnakaw sa iyo ay mananakawan at sasamsamin ang
lahat ng sumamsam sa iyo. **17** Sapagkat magdadala ako ng
kagalingan sa iyo, pagagalingin ko ang iyong mga sugat, ito
ang pahayag ni Yahweh. Gagawin ko ito dahil tinawag ka
nilang: Itinakwil. Walang nagmamalasakit sa Zion na ito.'" **18**
Ito ang sinasabi ni Yahweh, "Tingnan mo, ibinabalik ko na
ang mga kasaganaan sa mga tolda ni Jacob at magkakaroon
ng pagkahabag sa kaniyang mga tahanan. At itatayo ang
lungsod sa bunton ng mga pagkawasak at magkakaroon ng
isang matibay na tanggulan na muling magagamit. **19** At
ang isang awit ng papuri at isang tunog ng kasiyahan ay
lalabas mula sa kanila, sapagkat pararamihin ko sila at hindi
babawasan; Pararangalan ko sila upang hindi sila hamakin.
20 At magiging tulad ng dati ang kanilang mga tao at itatatag
ang kanilang kalipunan sa aking harapan kapag pinarusahan
ko ang lahat ng mga nagpapahirap sa kanila ngayon. **21**
Manggagaling mula sa kanila ang kanilang pinuno. Lilitaw
siya mula sa kanilang kalagitnaan kapag palalapitin ko siya at
kapag lumapit siya sa akin. Kung hindi ko ito gagawin, sino
pa ang maglalakas-loob na lumapit sa akin? Ito ang pahayag
ni Yahweh. **22** At kayo ay magiging aking mga tao at ako
ang magiging Diyos ninyo. **23** Tingnan ninyo, ang silakbo ng
matinding galit ni Yahweh ay lumabas na. Ito ay silakbong
nagpapatuloy. Iikot ito sa ulo ng mga masasamang tao. **24**
Ang matinding poot ni Yahweh ay hindi babalik hanggang
hindi natutupad ito at naisasakatuparan ang ninanais ng
kaniyang puso. Maiintindihan mo ito sa mga huling araw.

31 "Sa panahong iyon—ito ang pahayag ni Yahweh— Ako
ang magiging Diyos ng lahat ng mga angkan ng Israel
at sila ay magiging mga tao ko." **2** Ito ang sinasabi ni Yahweh,
"Ang mga tao na nakaligtas sa dumating na pagpatay sa
Israel sa pamamagitan ng espada ay nakasumpong ng biyaya
sa ilang." **3** Nagpakita sa akin si Yahweh noong nakaraan at
sinabi, "Minahal kita Israel, ng walang hanggang pagmamahal.
Kaya inilapit kita sa aking sarili na may matapat na kasunduan.
4 Itatayo kitang muli, upang sa gayon ikaw ay makatatayo,
birheng Israel. Maaari mong damputin muli ang iyong mga
tamburin at lumabas nang may mga masasayang sayaw. **5**
Muli kayong makapagtatanim ng mga ubasan sa kabundukan
ng Samaria; magtatanim ang mga magsasaka at gagamitin
ang mga bunga sa mabuti. **6** Sapagkat darating ang araw

kapag ipinahayag ng taga-bantay sa kabundukan ng Efraim,
'Tumindig kayo at pumunta tayo sa Sion kay Yahweh na ating
Diyos.'" **7** Sapagkat ito ang sinasabi ni Yahweh, "Sumigaw
sa galak para kay Jacob! Sumigaw ng may kagalakan para
sa pinuno ng mga tao sa mga bansa! Hayaang marinig ang
papuri. Sabihing, 'Iniligtas ni Yahweh ang kaniyang mga tao,
ang natitira ng Israel.' **8** Tingnan mo, dadalhin ko na sila sa
hilagang mga lupain. Titipunin ko sila sa mga pinakamalayong
dako ng mundo. Kasama nila ang mga bulag at pilay, ang
mga nagdadalang tao at ang mga malapit nang manganak ay
kasama nila. Isang malaking kapulungan ang babalik dito. **9**
Darating sila na umiiyak, pangungunahan ko sila habang sila
ay nagsusumamo. Paglalakbayin ko sila sa mga batis ng tubig
sa isang tuwid na daan. Hindi sila madadapa dito, sapagkat
ako ang magiging isang ama ng Israel at ang Efraim ang
magiging una kong anak." **10** "Dinggin ninyo mga bansa ang
salita ni Yahweh. Ibalita sa mga baybayin na nasa kalayuan.
Kayong mga bansa, dapat ninyong sabihin, "Ang nagkalat sa
Israel ang nagtitipon at nag-iingat sa kaniya kagaya ng pag-
iingat ng isang pastol sa kaniyang tupa" **11** Sapagkat tinubos
ni Yahweh si Jacob at iniligtas siya sa kamay ng napakalakas
para sa kaniya. **12** Pagkatapos, darating sila sa taas ng Sion
na may galak. Magagalak sila dahil sa kabutihan ni Yahweh,
dahil sa mais at sa bagong alak, sa langis at sa anak ng mga
kawan at mga inahin. Sapagkat ang kanilang pamumuhay
ay magiging katulad ng isang dinidiligang hardin at hindi na
sila muling makakaramdam ng anumang kalungkutan **13** At
sasayaw nang may galak ang mga birhen at mga binata at
mga matatandang kalalakihan. Sapagkat papalitan ko ang
kanilang pagdadalamhati ng pagdiriwang. Kahahabagan ko
sila at magagalak sa halip na nagluluksa. **14** Pagkatapos,
pananatilihin ko na sagana ang pamumuhay ng mga pari.
Mapupuno ang aking mga tao ng aking kabutihan. Ito ang
pahayag ni Yahweh." **15** Ito ang sinasabi ni Yahweh, "Isang
tinig ang narinig sa Rama na nananaghoy at mapait na
nagluluksa. Ito ay si Raquel na umiiyak para sa kaniyang mga
anak. Tumanggi siyang paaliw sa kanila, sapagkat sila ay
patay na." **16** Ito ang sinasabi ni Yahweh, "Pigilin mo ang
iyong tinig sa pagluluksa at ang iyong mga mata sa pagluha,
dahil mayroong kabayaran para sa iyong paghihirap. Ito ang
pahayag ni Yahweh babalik ang iyong mga anak mula sa
lupain ng kalaban. **17** Mayroong pag-asa sa iyong hinaharap,
ito ang pahayag ni Yahweh, babalik ang iyong mga kaapu-
apuhan sa loob ng kanilang mga hangganan." **18** Tiyak
na narinig kong nagdadalamhati ang Efraim, 'Pinarusahan
mo ako at ako ay naparusahan. Ibalik mo ako kagaya ng
baka na hindi pa naturuan at ako ay babalik, sapagkat ikaw
si Yahweh na aking Diyos. **19** Sapagkat matapos akong
tumalikod sa iyo, ako ay nagsisisi; matapos akong maturuan,
pinaghahampas ko ang aking hita dahil sa kalungkutan. Ako
ay nahihiya at napahiya sapagkat dala-dala ko ang pag-uusig
sa aking kabataan. **20** Hindi ba si Efraim ang mahal kong
anak? Hindi ba siya ang minamahal at kinalulugdan kong
anak? Sapagkat sa tuwing magsasalita ako laban sa kaniya,
tinitiyak kong inaalala ko pa rin siya sa aking mapagmahal na
isipan. Sa ganitong paraan nananabik ang puso ko sa kaniya.
Tinitiyak kong kahahabagan ko siya. Ito ang pahayag ni
Yahweh." **21** Maglagay ka ng mga palatandaan sa daan para
sa iyong sarili. Magtayo ka ng mga posteng-patnubay para sa
iyong sarili. Ituon mo ang iyong isipan sa tamang landas, ang
daan na dapat mong tahakin. Bumalik kayo, birheng Israel!
Bumalik kayo sa mga lungsod na ito na pagmamay-ari ninyo.
22 Gaano katagal mong ipagpapatuloy ang pag-aalinlangan
anak kong walang pananampalataya? Sapagkat lumikha si
Yahweh ng isang bagay na bago sa mundo: nakapalibot ang
mga babae sa mga malalakas na lalaki upang protektahan
sila. **23** Si Yahweh ng mga hukbo, ang Diyos ng Israel
ang nagsabi nito, "Kapag ibinalik ko na ang aking mga tao
sa kanilang lupain, sasabihin nila ito sa lupain ng Juda at
sa kaniyang mga lungsod, 'Pagpalain ka nawa ni Yahweh,
ikaw na matuwid na lugar kung saan siya nananahan, ikaw
na banal na bundok. **24** Sapagkat ang Juda at ang lahat
ng kaniyang mga lungsod ay sama-samang maninirahan
sa kaniya. Naroon ang mga magsasaka at mga pastol
kasama ang kanilang mga kawan. **25** Sapagkat bibigyan
ko ng tubig na maiinom ang mga napapagod at papawiin
ko ang pagdurusa ng bawat isa mula sa pagkakauhaw."
26 Pagkatapos nito, nagising ako at napagtanto ko na ang
pagtulog ko ay naging kaginha-ginhawa. **27** mo, ang mga
araw ay dumarating, Ito ang pahayag ni Yahweh, kapag
hahasikan ko ang mga tahanan ng Israel at Juda kasama
ang mga kaapu-apuhan ng tao at hayop. **28** Sa nakalipas,
pinasubaybayan ko sila upang bunutin sila at upang sirain,
pabagsakin, wasakin at magdala ng pinsala sa kanila. Ngunit
sa darating na mga araw, babantayan ko sila upang itayo
sila at upang itanim sila. Ito ang pahayag ni Yahweh. **29** Sa
mga araw na iyon, wala nang magsasabi na, 'Kumain ang
mga ama ng mga maaasim na ubas, ngunit mapurol ang
mga ngipin ng mga bata.' **30** Sapagkat mamamatay ang
bawat tao sa kaniyang sariling kasalanan. Magiging mapurol
ang mga ngipin ng sinumang kumain ng mga maaasim na
ubas. **31** Tingnan mo, paparating na ang mga araw. Ito ang
pahayag ni Yahweh. Kapag magtatatag ako ng isang bagong
kasunduan sa sambahayan ng Israel at sa sambahayan ng
Juda. **32** Hindi na ito kagaya ng kasunduan na itinatag ko
sa kanilang mga ama sa mga panahong kinuha ko sila sa
kanilang mga kamay upang ilabas mula sa lupain ng Egipto.
Iyon ang mga araw na nilabag nila ang aking kasunduan,
bagaman, ako ay isang asawang lalaki para sa kanila. Ito ang
pahayag ni Yahweh. **33** Ngunit ito ang kasunduan na aking
itatatag sa sambahayan ng Israel pagkatapos ng mga araw
na ito. Ito ang pahayag ni Yahweh. Ilalagay ko ang aking
kautusan sa kanilang kalooban at isusulat ito sa kanilang
puso, sapagkat ako ang kanilang magiging Diyos at sila ay
magiging aking mga tao. **34** At hindi na tuturuan ng bawat tao
ang kaniyang kapwa o tuturuan ng isang tao ang kaniyang
kapatid at sabihin, "Kilalanin si Yahweh!' Sapagkat lahat sila
mula sa pinakamababa hanggang sa pinakadakila sa kanila
ay makikilala ako. Ito ang pahayag ni Yahweh. Sapagkat
patatawarin ko ang kanilang mga kasalanan at hindi na
aalalahanin pa ang kanilang mga kasalanan." **35** Ito ang
sinasabi ni Yahweh. Si Yahweh ang nagdudulot sa araw
upang magliwanag sa umaga at umaayos sa buwan at sa mga
bituin upang magliwanag sa gabi. Siya ang nagpapagalaw
ng dagat upang ang alon nito ay dadagundong. Yahweh, ng
mga hukbo ang kaniyang pangalan. Ito ang sinasabi niya, **36**
"Kung kusang mawawala ang mga permanenteng bagay na
ito sa aking paningin —Ito ang pahayag ni Yahweh—hindi
titigil ang mga kaapu-apuhan ng Israel sa pagiging isang
bansa sa harapan ko." **37** Ito ang sinasabi ni Yahweh,
"Kung ang pinakamataas na kalangitan ay masusukat, at
kung malalaman ang pundasyon ng mundo, tatanggihan ko
ang lahat ng mga kaapu-apuhan ng Israel dahil sa lahat ng
kanilang mga ginawang iyon. Ito ang pahayag ni Yahweh." **38**

Tingnan mo, paparating na ang mga araw—kapag muling
itatayo ang lungsod para sa akin, mula sa Tore ng Hananel
hanggang sa Sulok ng Tarangkahan. Ito ang pahayag ni
Yahweh. **39** At ang linyang panukat ay muling pupunta sa
malalayo, sa burol ng Gareb at sa palibot ng Goah. **40**
Ang buong lambak ng libingan at mga abo at ang lahat ng
mga parang sa Kapatagan ng Kidron hanggang sa sulok ng
Tarangkahan ng Kabayo sa silangan ay ilalaan para sa akin,
kay Yahweh. Hindi na ito kayang hugutin o kaya patumbahing
muli.

32 Ito ang salitang dumating kay Jeremias mula kay
Yahweh sa ikasampung taon ni Zedekias na hari ng
Juda, sa ikalabing-walong taon ni Nebucadnezar. **2** Sa
panahong iyon, sinasalakay ng hukbo ng hari ng Babilonia
ang Jerusalem, at si Jeremias na propeta ay nakakulong sa
patyo ng bantay sa tahanan ng hari ng Juda. **3** Ikinulong siya
ni Zedekias na hari ng Juda at sinabi, "Bakit ka nagpapahayag
at sinasabi, ito ang sinasabi ni Yahweh: Tingnan mo, ibibigay
ko ang lungsod na ito sa kamay ng hari ng Babilonia at
sasakupin niya ito. **4** Hindi makatatakas si Zedekias na
hari ng Juda sa kamay ng mga Caldeo, sapagkat tunay
ngang ipinasakamay siya sa hari ng Babilonia. Ang bibig
niya ay makikipag-usap sa bibig ng hari, at makikita ng
kaniyang mga mata ang mga mata ng hari. **5** Sapagkat
pupunta si Zedekias sa Babilonia at mananatili siya roon
hanggang sa may gawin ako sa kaniya, ito ang pahayag ni
Yahweh, sapagkat nilabanan ninyo ang mga Caldeo. Hindi
kayo magiging matagumpay." **6** Sinabi ni Jeremias, "Ang
salita ni Yahweh ay dumating sa akin at sinabi, **7** 'Tingnan mo,
pupunta sa iyo si Hanamel ang lalaking anak ng iyong tiyuhin
na si Salum at sasabihin, "Bilhin mo ang aking bukid na nasa
Anatot para sa iyong sarili, sapagkat nasa iyo ang karapatang
bilhin ito."' **8** At gaya ng ipinahayag ni Yahweh, pumunta sa
akin si Hanamel na lalaking anak ng aking tiyuhin sa patyo ng
mga bantay, at sinabi sa akin, 'Bilhin mo ang aking bukid na
nasa Anatot sa lupain ng Benjamin, sapagkat nasa iyo ang
karapatan sa mana, at nasa iyo ang karapatang bilhin ito.
Bilhin mo ito para sa iyong sarili.' At alam ko na salita ito ni
Yahweh. **9** Kaya binili ko ang bukid na nasa Anatot mula kay
Hanamel, ang lalaking anak ng aking tiyuhin, at tinimbang ko
ang pilak para sa kaniya, labing-pitong siklo. **10** At sumulat
ako sa isang kasulatang binalumbon at sinelyuhan ko ito,
at may mga saksing nakasaksi nito. At tinimbang ko ang
pilak sa timbangan. **11** Pagkatapos, kinuha ko ang katibayan
ng pagkabili na naselyuhan, bilang pagsunod sa utos at sa
mga kautusan, gayon din ang hindi naselyuhang katibayan.
12 Ibinigay ko ang selyadong kasulatang nakabalumbon
kay Baruc na lalaking anak ni Nerias na anak naman ni
Maaseias sa harapan ni Hanamel, ang lalaking anak ng aking
tiyuhin, at ng mga saksing nakasulat sa selyadong kasulatang
binalumbon, at sa harapan ng lahat ng taga-Juda na nakaupo
sa patyo ng bantay. **13** Kaya nagbigay ako ng isang utos
kay Baruc sa harap nila. Sinabi ko, **14** 'Ito ang sinasabi ni
Yahweh ng mga hukbo, ang Diyos ng Israel: Kunin mo ang
mga kasulatang binalumbon na ito kasama ang resibo ng
pagbili na naselyuhan at itong hindi naselyuhan na kasulatang
binalumbon. Ilagay mo ang mga ito sa bagong lalagyan upang
tumagal ang mga ito sa mahabang panahon. **15** Sapagkat ito
ang sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo, ang Diyos ng Israel:
Ang mga tahanan, mga bukirin, at mga ubasan ay muling
bibilhin sa lupaing ito.' **16** Pagkatapos kong ibigay ang resibo
ng pagbili kay Baruc na lalaking anak ni Nerias, nanalangin
ako kay Yahweh at sinabi, **17** 'Oh, Panginoong Yahweh!
Tingnan mo! Ikaw lamang ang lumikha sa kalangitan at sa lupa
sa pamamagitan ng iyong dakilang lakas at sa pamamagitan
ng iyong nakataas na braso. Wala kang sinabi na napakahirap
para sa iyo na gawin. **18** Nagpakita ka ng tipan ng katapatan
sa libu-libo at ibinuhos mo ang kasamaan ng mga tao sa
mga kandungan ng kanilang magiging mga anak. Ikaw ang
dakila at makapangyarihang Diyos, Yahweh ng mga hukbo
ang iyong pangalan. **19** Ikaw ay dakila sa karunungan at
makapangyarihan sa mga gawa, sapagkat bukas ang iyong
mga mata sa lahat ng ginagawa ng mga tao, upang ibigay
sa bawat tao kung ano ang nararapat sa kaniyang pag-
uugali at mga gawa. **20** Gumawa ka ng mga tanda at mga
kababalaghan sa lupain ng Egipto. Maging sa kasalukuyang
panahon dito sa Israel at sa lahat ng sangkatauhan, ginawa
mong tanyag ang iyong pangalan. **21** Sapagkat inilabas mo
ang iyong mga Israelita sa lupain ng Egipto sa pamamagitan
ng mga tanda at mga kamangha-mangha, sa isang malakas
na kamay, isang nakataas na braso, at nang may matinding
takot. **22** At ibinigay mo sa kanila ang lupaing ito, na iyong
ipinangako sa kanilang mga ninuno na ibibigay sa kanila,
isang lupaing umaapaw sa gatas at pulot-pukyutan. **23** Kaya
pumasok sila at inangkin ito. Ngunit hindi nila sinunod ang
iyong tinig o namuhay sa pagsunod sa iyong kautusan. Wala
silang ginawa sa mga iniutos mo na kanilang gagawin, kaya
dinala mo sa kanila ang lahat ng sakunang ito. **24** Tingnan
mo! Ang mga bunton ng paglusob ay nakaabot sa lungsod
upang sakupin ito. Sapagkat dahil sa espada, taggutom
at salot, ang lungsod ay naipasakamay sa mga Caldeo
na siyang na nakikipaglaban dito. Sapagkat nangyayari na
ang sinabi mong mangyayari, at tingnan mo, pinanonood
mo. **25** At ikaw mismo ang nagsabi sa akin, "Bumili ka ng
isang bukid para sa iyong sarili sa pamamagitan ng pilak at
tumawag ng mga saksi upang saksihan ito, bagaman ibinigay
ang lungsod na ito sa mga Caldeo."" **26** Ito ang salita ni
Yahweh na dumating kay Jeremias at sinabi, **27** "Tingnan
mo! Ako si Yahweh, ang Diyos ng sangkatauhan. Mayroon
bang bagay na napakahirap gawin para sa akin? **28** Kaya ito
ang sinasabi ni Yahweh, 'Tingnan, ibibigay ko ang lungsod
na ito sa kamay ng mga Caldeo at kay Nebucadnezar, ang
hari ng Babilonia. Sasakupin niya ito. **29** Darating ang mga
Caldeo na nakikipaglaban sa lungsod na ito at susunugin
ang lungsod na ito, kasama ang mga bahay kung saan ang
mga bubungan ay pinagsambahan ng mga tao kay Baal at
pinagbuhusan ng mga inuming handog sa ibang diyos upang
galitin ako. **30** Sapagkat tiyak na ang mga Israelita at ang
mga taga-Juda ay mga tao na gumagawa ng kasamaan sa
harap ng aking mga mata mula pa sa kanilang pagkabata.
Ang mga Israelita ay talagang sinaktan ako sa pamamagitan
ng mga gawa ng kanilang mga kamay. Ito ang pahayag ni
Yahweh. **31** sapagkat ang lungsod na ito ang nagpaalab ng
aking poot at matinding galit mula noong araw na itinayo nila
ito. Ganito pa rin hanggang sa kasalukuyan. Kaya aalisin ko
ito mula sa aking harapan **32** dahil sa lahat ng kasamaan
ng mga tao sa Israel at Juda, ang mga bagay na kanilang
ginawa upang galitin ako... sila, ang kanilang mga hari, mga
prinsipe, mga pari, mga propeta, at bawat tao sa Juda at
mga naninirahan sa Jerusalem. **33** Tinalikuran nila ako,
sa halip na harapin, kahit pa masigasig ko silang tinuruan.
Sinubukan kong turuan sila, ngunit wala ni isa sa kanila ang
nakinig upang tumanggap ng pagtutuwid. **34** At inilagay nila

ang kanilang mga kasuklam-suklam na bagay sa tahanan
upang dumihan ito, sa tahanan kung saan tinawag ang aking
pangalan. **35** Pagkatapos, nagtayo sila ng dambana para kay
Baal sa lambak ng Ben Hinom upang ialay ang kanilang mga
anak na lalaki at babae kay Molec, isang bagay na hindi ko
iniutos na gawin nila, isang bagay na hindi kailanman sumagi
sa aking puso't isipan. Itong kasuklam-suklam na bagay para
gawin nila upang magkasala ang Juda.' **36** At kaya ngayon,
akong si Yahweh, ang Diyos ng Israel ang nagsasabi nito
tungkol sa lungsod na ito, ang lungsod na sinasabi ninyong,
'Naipasakamay na ito sa hari ng Babilonia sa pamamagitan
ng espada, taggutom, at salot.' **37** Tingnan mo, malapit ko
na silang tipunin sa bawat lupain kung saan itinaboy ko sila
sa aking galit, poot, at matinding galit. Malapit ko na silang
ibalik sa lugar na ito at mamumuhay sila nang matiwasay.
38 At sila ay magiging aking mga tao, at ako ay magiging
Diyos nila. **39** Bibigyan ko sila ng isang puso at isang paraan
upang parangalan ako sa bawat araw kaya magiging mabuti
ito para sa kanila at sa magiging mga kaapu-apuhan nila.
40 At magtatatag ako ng isang panghabang panahon na
kasunduan sa kanila kaya hindi ko na sila tatalikuran. Gagawin
ko ito upang magdala ng kabutihan sa kanila at maglagay
sa kanilang mga puso ng parangal para sa akin. Kaya hindi
na sila tatalikod sa pagsunod sa akin. **41** At magagalak
ako sa paggawa ng kabutihan sa kanila. Matapat ko silang
patitirahin sa lupaing ito nang buong puso at buong buhay ko.
42 Sapagkat ito ang sinasabi ni Yahweh, 'Tulad ng pagdala ko
sa lahat ng matitinding sakunang ito sa mga taong ito, gayon
din, dadalhin ko sa kanila ang lahat ng mabubuting bagay na
sinabi kong gagawin ko para sa kanila. **43** At bibilhin ang mga
bukirin sa lupaing ito, na inyong sinasabi, "Ito ay nawasak na
lupain, na walang tao o hayop. Naipasakamay na ito sa mga
Caldeo." **44** Bibili sila ng mga bukirin sa pamamagitan ng
pilak at isusulat sa mga selyadong kasulatang binalumbon.
Titipunin nila ang mga saksi sa lupain ni Benjamin, sa palibot
ng buong Jerusalem at sa mga lungsod ng Juda, sa mga
lungsod sa maburol na bansa at sa mga mababang lugar, at
sa mga lungsod ng Negeb. Sapagkat ibabalik ko ang kanilang
kayamanan. Ito ang pahayag ni Yahweh.'"

33 At ang salita ni Yahweh ay dumating kay Jeremias sa
ikalawang pagkakataon, habang nakakulong siya sa
loob ng patyo ng bantay, at kaniyang sinabi, **2** "Ito ang sinasabi
ni Yahweh na manlilikha, Si Yahweh na umaanyo upang
magtatag, Yahweh ang kaniyang pangalan, **3** 'Tumawag
ka sa akin at sasagutin kita. Magpapakita ako ng dakilang
mga bagay sa iyo, mga hiwaga na hindi mo nauunawaan.' **4**
Sapagkat ito ang sinasabi ni Yahweh, ang Diyos ng Israel
tungkol sa mga tahanan sa lungsod na ito at sa mga tahanan
ng mga hari ng Juda na nagiba dahil sa mga bunton ng
paglusob at sa espada, **5** 'Parating na ang mga Caldeo
upang makipaglaban at upang punuin ang mga tahanan
ng mga bangkay ng mga tao na aking papatayin sa aking
galit at poot, kapag ikukubli ko ang aking mukha mula sa
lungsod na ito dahil sa lahat na kasamaan nila. **6** Ngunit
tingnan mo, magdadala ako ng kagalingan at isang lunas,
sapagkat pagagalingin ko sila at magdadala ako sa kanila ng
kasaganaan, kapayapaan at katapatan. **7** Sapagkat ibabalik
ko ang mga kayamanan ng Juda at Israel. Itatayo ko silang
muli gaya noong simula. **8** At lilinisin ko sila mula sa lahat ng
kasamaang kanilang ginawa laban sa akin. Patatawarin ko
ang lahat ng kanilang mga kasamaang kanilang nagawa laban
sa akin, at ang lahat ng kanilang paghihimagsik laban sa
akin. **9** Sapagkat ang lungsod na ito ay magiging kagalakan
sa akin, isang awit ng papuri at karangalan para sa lahat
ng bansa sa daigdig na makaririnig ng lahat ng mabubuting
bagay na aking gagawin para dito. At manginginig sila dahil
sa lahat ng mabubuting bagay at sa kapayapaang aking
ibibigay dito.' **10** Ito ang sinasabi ni Yahweh, 'Sa lugar na ito
na inyong sinasabi ngayon, "Ito ay napabayaan. Walang tao
ni hayop sa mga lungsod ng Juda at walang naninirahan sa
mga lansangan ng Jerusalem, tao man o hayop." **11** Muling
makaririnig dito ng mga ingay ng kagalakan at pagdiriwang,
mga ingay ng mga lalaki at mga babaeng ikakasal, mga ingay
ng mga taong nagsasabi, "Magpasalamat kay Yahweh ng
mga hukbo, sapagkat siya ay mabuti at ang kaniyang tipan
ng katapatan ay walang hanggan." Magdala ng handog ng
pasasalamat sa aking tahanan, sapagkat panunumbalikin
ko ang kayamanan ng lupain gaya noong simula,' sabi ni
Yahweh. **12** Ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo, 'Sa
napabayaang lugar na ito, na ngayon ay mayroon nang tao at
hayop, magkakaroon muli ng pastulan sa lahat ng lungsod
nito para sa mga pastol na umaakay sa kanilang mga kawan
upang mamahinga. **13** Sa mga lungsod sa maburol na lugar,
sa mga kapatagan, at sa Negeb, sa lupain ng Benjamin
at sa buong paligid ng Jerusalem, at sa mga lungsod ng
Juda, daraan muli ang mga kawan sa ilalim ng mga kamay
ng bibilang sa kanila,' sabi ni Yahweh. **14** Tingnan mo!
Dumarating ang mga araw, ito ang pahayag ni Yahweh, na
gagawin ko ang aking ipinangako sa sambahayan ng Israel
at sa sambahayan ng Juda. **15** Sa mga araw na iyon at sa
panahong iyon, gagawa ako ng isang matuwid na sanga na
magmumula sa lahi ni David, at kaniyang ipatutupad ang
katarungan at katuwiran sa lupain. **16** Sa mga araw na iyon,
maliligtas ang Juda, at mamumuhay nang matiwasay ang
Jerusalem, sapagkat ito ang itatawag sa kaniya, "Si Yahweh
ay ang ating katuwiran.'" **17** Sapagkat ganito ang sinasabi ni
Yahweh, 'Ang isang lalaki na magmumula sa lahi ni David ay
hindi kailanman kukulangin na uupo sa trono sa tahanan ng
Israel **18** ni ang isang lalaki mula sa mga Levitang pari ay
magkukulang sa aking harapan na magtaas ng mga sinunog
na handog, upang maghandog ng mga pagkaing susunugin,
at upang maghandog ng mga butil sa lahat ng panahon.'"
19 Dumating ang salita ni Yahweh kay Jeremias at sinabi, "
20 Ito ang sinasabi ni Yahweh, 'Kung magagawa ninyong
sirain ang aking tipan sa araw at sa gabi nang sa gayon
wala nang araw at gabi sa kanilang tamang panahon, **21**
kung gayon ay magagawa rin ninyong sirain ang aking tipan
kay David na aking lingkod, nang sa gayon hindi na siya
magkakaroon ng isang anak na lalaking uupo sa kaniyang
trono, at ang aking tipan sa mga paring Levita, na aking mga
lingkod. **22** Gaya ng mga hukbo ng langit na hindi mabilang,
at ng mga buhangin sa dalampasigan na hindi masukat, tulad
nito ang pagpaparami ko sa mga kaapu-apuhan ni David na
aking lingkod at ang mga Levita na naglilingkod sa akin."
23 Dumating ang salita ni Yahweh kay Jeremias at sinabi,
24 "Hindi mo ba isinaalang-alang ang ipinahayag ng mga
taong ito nang sabihin nila, 'Ang dalawang angkan na pinili
ni Yahweh, ngayon sila ay tinanggihan niya? Sa paraang
ito, hinamak nila ang aking mga tao, sinasabi na hindi na
sila isang bansa sa kanilang paningin. **25** Akong si Yahweh
ang nagsabi nito, 'Kung wala na ang aking tipan para sa
araw at gabi, o hindi ko pinanatili ang kaayusan ng langit
at lupa, **26** at kung gayon, hindi ko tatanggapin ang mga

kaapu-apuhan ni Jacob at David na aking lingkod, at hindi
ako magdadala sa kanila ng isang taong mamumuno sa lahat
ng kaapu-apuhan ni Abraham, Isaac, at Jacob. Sapagkat
ibabalik ko ang kanilang kayamanan at magiging mahabagin
ako sa kanila."

34 Ito ang salitang dumating kay Jeremias mula
kay Yahweh. Dumating ang salitang ito nang si
Nebucadnezar na hari ng Babilonia at ang lahat ng kaniyang
hukbo, kasama ang lahat ng mga kaharian sa lupa, ang
mga lupain sa ilalim ng kaniyang kapangyarihan at lahat ng
kanilang mga tao ay nakikipagdigma sa Jerusalem at sa lahat
ng kaniyang mga lungsod. Sinabi ng salitang ito, **2** 'Sinasabi
ito ni Yahweh, ang Diyos ng Israel: Pumunta ka at magsalita
kay Zedekias na hari ng Juda at sabihin mo sa kaniya, "Ito ang
sinasabi ni Yahweh: Tingnan mo, aking ibibigay ang lungsod
na ito sa kamay ng hari ng Babilonia. Susunugin niya ito. **3**
Hindi ka makakatakas mula sa kaniyang kamay, sapagkat
tiyak na masasakop at mapapasakamay ka niya. Titingin ang
iyong mga mata sa mata ng hari ng Babilonia, kakausapin
ka niya ng harap-harapan sa pagpunta mo sa Babilonia.' **4**
Makinig ka sa salita ni Yahweh, Zedekias na hari ng Juda!
Sinasabi ito ni Yahweh tungkol sa iyo, 'Hindi ka mamatay sa
pamamagitan ng espada. **5** Mamatay ka sa kapayapaan.
Gaya ng pagsusunog sa paglilibing sa iyong mga ninuno, na
mga haring nauna sa iyo, susunugin nila ang iyong katawan.
Sasabihin nila, "Aba sa iyo, panginoon!" Tatangis sila para sa
iyo. Ngayon, nagsalita ako—ito ang pahayag ni Yahweh."
6 Kaya ipinahayag ng propetang si Jeremias kay Zedekias
na hari ng Juda ang lahat ng salitang ito sa Jerusalem. **7**
Nakipagdigma ang hukbo ng hari ng Babilonia laban sa
Jerusalem at lahat ng natitirang mga lungsod ng Juda: ang
Laquis at Azeka. Ang mga lungsod na ito ng Juda ay nanatili
bilang matatag na mga lungsod. **8** Ito ang salitang dumating
kay Jeremias mula kay Yahweh pagkatapos na itinatag ni
Haring Zedekias ang isang kasunduan sa lahat ng tao sa
Jerusalem upang ipahayag ang kalayaan: **9** Dapat palayain
ng bawat tao ang kaniyang aliping Israelita, lalaki at babae.
Walang sinuman ang dapat mang-alipin sa kapwa Israelita
sa Juda kailanman. **10** Kaya sumunod ang lahat ng mga
pinuno at mga tao na sumali sa kasunduan. Palalayain ng
bawat tao ang kaniyang aliping lalaki at babae at hindi na
sila aalipinin kailanman. Pinakinggan nila at pinalaya sila.
11 Ngunit pagkatapos nito, nagbago ang kanilang mga isip.
Pinabalik nila ang mga aliping kanilang pinalaya. Pinilit nila
silang maging mga alipin muli. **12** Kaya ang salita ni Yahweh
ay dumating kay Jeremias at sinabi, **13** "Sinasabi ito ni
Yahweh, ang Diyos ng Israel, 'Ako mismo ang nagtatag
ng isang kasunduan sa inyong mga ninuno sa panahong
inilabas ko sila mula sa lupain ng Egipto, mula sa tahanan ng
pagkakaalipin. Iyon ay nang sinabi ko, **14** "Sa pagtatapos ng
bawat ika-pitong taon, ang bawat tao ay dapat palayain ang
kaniyang kapatid, mga kapwa niyang Hebreo na ibinenta ang
kaniyang sarili sa inyo at naglingkod sa inyo ng anim na taon.
Palayain ninyo siya sa paglilingkod sa inyo." Ngunit hindi
nakinig o nagbigay ng pansin ang iyong mga ninuno sa akin.
15 Ngayon, kayo mismo na nagsisi at nagsimulang gawin ang
tama sa aking paningin. Ipinahayag ninyo ang kalayaan, sa
bawat tao sa kaniyang kapwa. At itinatag ninyo ang isang
kasunduan sa aking harapan sa tahanan na tinawag sa
aking pangalan. **16** Ngunit tumalikod kayo at dinungisan ang
aking pangalan, pinabalik ninyo sa bawat tao ang kanilang
mga aliping lalaki at babae, ang mga pinalaya ninyo upang
pumunta kung saan nila naisin. Pinilit ninyo sila na maging
mga alipin ninyong muli.' **17** Kaya sinasabi ito ni Yahweh,
'Kayo mismo ay hindi nakinig sa akin. Dapat ipinahayag ninyo
ang kalayaan, bawat isa sa inyo, sa inyong mga kapatid at
kapwa Israelita. Kaya tingnan ninyo! Ipapahayag ko na ang
kalayaan sa inyo—ito ang pahayag ni Yahweh—kalayaan
sa espada, sa salot at taggutom, sapagkat gagawa ako ng
kakila-kilabot na bagay sa paningin ng bawat kaharian sa
lupa. **18** At parurusahan ko ang mga taong lumabag sa aking
kasunduan, silang hindi sumunod sa mga salita ng kasuduang
ipinatupad nila sa aking harapan noong hinati nila ang isang
toro sa dalawa at lumakad sa pagitan ng mga bahagi nito, **19**
at pagkatapos lumakad sa pagitan ng mga bahagi ng toro ang
mga pinuno ng Juda at Jerusalem, mga eunuko at mga pari,
at lahat ng mga tao sa lupain. **20** Ibibigay ko sila sa kamay ng
kanilang mga kaaway at sa mga naghahangad ng kanilang
buhay. Magiging pagkain ng mga ibon sa kalangitan at mga
hayop sa lupa ang kanilang mga katawan. **21** Kaya ibibigay
ko si Zedekias na hari ng Juda at ang kaniyang mga pinuno
sa kamay ng kanilang mga kaaway at sa mga naghahangad
ng kanilang buhay at sa kamay ng hukbo ng hari ng Babilonia
na tumindig laban sa inyo. **22** Tingnan ninyo, magbibigay
ako ng isang utos—ito ang pahayag ni Yahweh—at ibabalik
ko sila sa lungsod na ito upang makipagdigma laban dito
at sasakupin, at sunugin nila ito. Sapagkat gagawin kong
nawasak na mga lugar ang mga lungsod ng Juda kung saan
walang makakatira roon.'"

35 Ito ang salitang dumating kay Jeremias mula kay
Yahweh sa mga panahon ni Jehoiakim na anak ni
Josias na hari ng Juda, at sinabi niya, **2** "Pumunta ka sa
angkan ng mga Recabita at magsalita ka sa kanila. At dalhin
mo sila sa aking tahanan, sa isa sa mga silid doon at bigyan
mo sila ng alak na maiinom." **3** Kaya dinala ko si Jaazanias
na anak ni Jeremias na anak ni Habasinias at ang kaniyang
mga kapatid na lalaki, ang lahat ng kaniyang mga anak na
lalaki at ang lahat ng angkan ng Recabita. **4** Dinala ko sila sa
tahanan ni Yahweh, sa mga silid ng mga anak ni Heman na
anak ni Igdalias, na lingkod ng Diyos. Ang mga silid na ito
ay katabi ng silid ng mga pinuno kung saan nasa itaas ng
silid ni Maaseias na anak ni Sallum, na tagapagbantay ng
tarangkahan. **5** Pagkatapos, naglagay ako ng mga mangkok
at mga kopang puno ng alak sa harapan ng mga Recabita
at sinabi ko sa kanila, "Uminom kayo ng alak." **6** Ngunit
sinabi nila, "Hindi kami iinom ng anumang alak, sapagkat
inutusan kami ng aming ninunong si Jonadab na anak ni
Recab na, 'Huwag kayong uminom ng anumang alak, kayo o
ng inyong mga kaapu-apuhan, magpakailanman. **7** Huwag
din kayong magtayo ng anumang mga bahay, maghasik ng
anumang mga butil o magtanim ng anumang mga ubasan,
hindi ito para sa inyo. Sapagkat dapat kayong manirahan sa
mga tolda sa buong buhay ninyo, upang sa gayon kayo ay
mamumuhay ng mahabang panahon sa lupain kung saan
kayo nananatili gaya ng mga dayuhan.' **8** Sinunod namin
ang tinig ni Jonadab na anak ni Recab, na aming ninuno
sa lahat ng kaniyang iniutos sa amin, na huwag kailanmang
uminom ng alak sa buong buhay namin, kami ng aming
mga asawa, ng aming mga anak na lalaki at babae. **9** At
huwag kailanman kaming magtatayo ng mga bahay upang
tirahan, at hindi kami magkakaroon ng ubasan, bukirin o
binhi na aming pag-aari. **10** Nanirahan kami sa mga tolda at

nakinig at sumunod sa lahat ng iniutos ng aming ninunong si Jonadab. **11** Ngunit nang nilusob ni Nebucadnezar na hari ng Babilonia ang lupain, sinabi namin, 'Halikayo, dapat tayong pumunta sa Jerusalem upang tumakas mula sa mga hukbo ng Caldeo at ng taga-Siria.' Kaya naninirahan kami sa Jerusalem." **12** At dumating ang salita ni Yahweh kay Jeremias at sinabi, **13** "Sinasabi ito ni Yahweh ng mga hukbo, na Diyos ng Israel, 'Pumunta ka at sabihin sa mga kalalakihan ng Juda at sa mga naninirahan sa Jerusalem, "Hindi ba ninyo tatanggapin ang pagtutuwid at hindi pakikinggan ang aking mga salita? —ito ang pahayag ni Yahweh. **14** Ang mga salita ni Jonadab na anak ni Recab na ibinigay niya sa kaniyang mga anak bilang utos, na huwag uminom ng anumang alak ay sinusunod hanggang sa panahong ito. Sinunod nila ang utos ng kanilang ninuno. Ngunit para sa akin, ako mismo ang patuloy na nagpapahayag sa inyo, ngunit hindi kayo nakikinig sa akin. **15** Ipinadala ko ang lahat ng aking mga lingkod, na mga propeta. Patuloy ko silang ipinapadala upang sabihin, 'Tumalikod ang bawat tao sa kaniyang masamang pamamaraan at gumawa ng mabubuting bagay, huwag nang sumunod ang sinuman sa ibang diyos at sambahin ang mga ito. Sa halip, bumalik kayo sa lupain na ibinigay ko sa inyo at sa inyong mga ninuno.' Ngunit hindi kayo makikinig sa akin o magbibigay pansin. **16** Sapagkat sinunod ng mga kaapu-apuhan ni Jonadab na anak ni Recab ang mga utos ng kanilang mga ninuno na ibinigay niya sa kanila, ngunit hindi nakikinig ang mga taong ito sa akin."' **17** Kaya sinasabi ni Yahweh, na Diyos ng mga hukbo at Diyos ng Israel, 'Tingnan ninyo, ang lahat ng mga sakunang aking ipinahayag laban sa kanila—dadalhin ko ang mga sakunang ito sa Juda at sa lahat ng naninirahan sa Jerusalem, dahil nagbabala ako sa kanila, ngunit hindi sila nakinig. Tinawag ko sila, ngunit hindi sila sumagot.'" **18** Sinabi ni Jeremias sa sambahayan ng mga Recabita, "Sinasabi ito ni Yahweh ng mga hukbo, na Diyos ng Israel: Pinakinggan ninyo ang mga utos ni Jonadab na inyong ninuno at ginawa ang lahat ng mga ito—sinunod ninyo ang lahat ng kaniyang iniutos na gawin ninyo— **19** kaya sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo, na Diyos ng Israel, 'Laging magkakaroon ng taong nagmula kay Jonadab na anak ni Recab na maglilingkod sa akin.'"

36 Nangyari ito sa ika-apat na taon ni Jehoiakim na anak ni Josias na hari ng Juda, na dumating ang salitang ito kay Jeremias mula kay Yahweh, at sinabi niya, **2** "Kumuha ka nang isang kasulatang balumbon para sa iyong sarili at isulat dito ang lahat ng mga salitang sinabi ko sa iyo tungkol sa Israel at Juda, at bawat bansa. Gawin ito para sa lahat ng sinabi ko mula sa mga araw ni Josias hanggang sa araw na ito. **3** Marahil, pakikinggan ng mga tao ng Juda ang lahat ng mga sakuna na nais kong dalhin sa kanila. Marahil, tatalikod ang bawat isa mula sa kaniyang masamang landas, kaya patatawarin ko ang kanilang kasamaan at kanilang kasalanan." **4** At ipinatawag ni Jeremias si Baruc na anak ni Nerias at isinulat ni Baruc sa isang kasulatang balumbon, sa pagsasalaysay ni Jeremias, ang lahat ng mga salita ni Yahweh na sinabi sa kaniya. **5** Kasunod nito, nagbigay ng utos si Jeremias kay Baruc. Sinabi niya, "Nasa kulungan ako at hindi makakapunta sa tahanan ni Yahweh. **6** Kaya kailangan mong pumunta at basahin mula sa kasulatang balumbon na iyong isinulat mula sa aking pagsasalaysay. Sa araw ng pag-aayuno, kailangan mong basahin sa kaniyang tahanan ang mga salita ni Yahweh sa pakikinig ng mga tao, at sa pakikinig ng buong Juda na dumating mula sa kanilang mga lungsod. Ipahayag mo ang mga salitang ito sa kanila. **7** Marahil, ang kanilang pagsamo ng habag ay makakarating sa harapan ni Yahweh. Marahil, ang bawat tao ay tatalikod mula sa kanilang masasamang gawa, dahil matindi ang poot at galit na ipinahayag ni Yahweh laban sa mga taong ito." **8** Kaya ginawa ni Baruc na anak ni Nerias ang lahat ng iniutos ni propeta Jeremias na kaniyang gagawin. Binasa niya ng malakas ang mga salita ni Yahweh sa tahanan ni Yahweh. **9** Nangyari ito sa ika-limang taon at ika-siyam na buwan ni Jehoiakim na anak ni Josias, na hari ng Juda, na ang lahat ng mga tao sa Jerusalem at ang mga tao na dumating sa Jerusalem sa mga lungsod ng Juda na nagpahayag ng pag-aayuno sa pagpaparangal kay Yahweh. **10** Binasa ni Baruc ng malakas ang mga salita ni Jeremias sa tahanan ni Yahweh, mula sa silid ni Gemarias na anak ni Safan na eskriba, sa itaas ng patyo, malapit sa tarangkahan patungo sa tahanan ni Yahweh. Ginawa niya ito sa pakikinig ng lahat ng mga tao. **11** Ngayon, si Micaias na anak ni Gemarias na anak ni Safan ay narinig ang lahat ng mga salita ni Yahweh sa kasulatang balumbon. **12** Bumaba siya sa tahanan ng hari, sa silid ng kalihim. Tingnan ninyo, lahat ng mga opisyal ay nakaupo roon, si Elisama na eskriba, si Delaias na anak ni Semias, si Elnatan na anak ni Acbor, si Gemarias na anak ni Safan at Zedekias na anak ni Hananias at ang lahat ng mga opisyal. **13** At ibinalita ni Micaias sa kanila ang lahat ng mga salita na kaniyang narinig na binasa ng malakas ni Baruc sa pakikinig ng mga tao. **14** Kaya ipinadala ng lahat ng mga opsiyal si Jehudi na anak ni Netanias na anak ni Selemias na anak ni Cusi kay Baruc. Sinabi ni Jehudi kay Baruc, "Kunin mo ang kasulatang balumbon na iyong binasa sa pakikinig ng mga tao at ikaw ay lumapit." Kaya kinuha ni Baruc na anak ni Nerias ang kasulatang binalumbon at pumunta sa mga opisyal. **15** At sinabi nila sa kaniya, "Maupo ka at basahin mo ito sa aming pakikinig. "Kaya binasa ni Baruc ang kasulatang balumbon. **16** At nangyari nang kanilang narinig ang lahat ng mga salitang ito, natakot ang bawat tao at sinabi kay Baruc, "Nararapat nating ibalita ang lahat ng mga salitang ito sa hari." **17** Pagkatapos, tinanong nila si Baruc, "Sabihin mo sa amin, paano mo nagawang isulat ang lahat ng mga salitang ito, sa pagsasalaysay ni Jeremias?" **18** Sinabi ni Baruc sa kanila, "Isinalaysay niya sa akin ang lahat ng mga salitang ito at isinulat ko ang mga ito sa tinta sa balumbon na ito." **19** At sinabi ng mga opisyal kay Baruc, "Umalis ka at magtago, at ganoon din si Jeremias. Huwag ninyong ipaalam kahit kanino ang kinaroroonan ninyo." **20** Pagkatapos, pumunta sila sa bulwagan ng hari at ibinalita ang mga salitang ito sa kaniya. Ngunit una nilang inilagay ang kasulatang balumbon sa silid ng kalihim na si Elisama. **21** At isinugo ng hari si Jehudi upang kunin ang kasulatang balumbon. Kinuha iyon ni Jehudi sa silid ng kalihim na si Elisama. At binasa niya ito nang malakas sa hari at sa lahat ng mga opisyal na nakatayo sa kaniyang tabi. **22** Ngayon, nanatili ang hari sa tahanang pang-taglamig sa ika-siyam na buwan, at isang apuyan na nagniningas sa kaniyang harapan. **23** Nangyari ito nang mabasa ni Jehudi ang tatlo o apat na mga hanay, nais itong tanggalin nang hari gamit ang isang kutsilyo at itapon ito sa apuyan hanggang masira ang lahat ng kasulatang balumbon. **24** Ngunit wala sa hari ni ang sinuman sa kaniyang mga lingkod ang nakarinig sa lahat ng mga salitang ito ang natakot, ni punitin ang kanilang mga kasuotan. **25** Maging sina Elnatan, Delaias at Gemarias ay hinimok ang hari upang hindi sunugin ang kasulatang

balumbon, ngunit hindi siya nakinig sa kanila. **26** At inutusan ng hari si Jerameel, isang kamag-anak, si Seraias na anak ni Azriel at Selenias na anak ni Abdeel upang hulihin si Baruc na eskriba at ang propetang si Jeremias, ngunit itinago sila ni Yahweh. **27** At dumating ang salita ni Yahweh kay Jeremias pagkatapos sunugin ng hari ang kasulatang balumbon at ang mga salita na isinulat ni Baruc sa pagsasalaysay ni Jeremias, at sinabi niya. **28** "Bumalik ka, kumuha ka ng ibang balumbon para sa iyong sarili at isulat doon ang lahat ng mga salitang naroon sa naunang kasulatang balumbon, na sinunog ni Jehoiakim na hari ng Juda. **29** At kailangan mo itong sabihin kay Jehoiakim na hari ng Juda: 'Sinunog mo ang kasulatang balumbon na iyon! At sinabi mo: Bakit mo isinulat iyon, "Tiyak na darating ang hari ng Babilonia at wawasakin ang lupaing ito, sapagkat wawasakin niya ang tao at mga hayop dito"?'" **30** Samakatuwid, sinabi ito ni Yahweh tungkol sa iyo, Jehoiakim na hari ng Juda, "Wala sa mga kaapu-apuhan mo ang makakaupo kahit kailan sa trono ni David. Para sa iyo, ang iyong bangkay ay itatapon sa init ng araw at sa lamig ng gabi. **31** Sapagkat parurusahan kita, ang iyong mga kaapu-apuhan, at iyong mga lingkod para sa mga kasamaan ninyong lahat. Dadalhin ko sa iyo, sa lahat ng mga naninirahan sa Jerusalem, at bawat tao sa Juda, ang lahat ng mga sakuna na aking ibinanta sa iyo, ngunit hindi mo ito binigyang pansin." **32** Kaya kumuha pa ng ibang balumbon si Jeremias at ibinigay ito kay Baruc na anak ng eskribang si Nerias. Isinulat iyon ni Baruc sa pagsasalaysay ni Jeremias sa lahat ng mga salitang nasa kasulatang balumbon na sinunog ni Jehoiakim na hari ng Juda. At saka, maraming ibang magkatulad na mga salita ang idinagdag sa balumbon na ito.

37 Ngayon, si Zedekias na anak ni Josias ang namuno bilang hari sa halip na si Jehoiakin na anak ni Jehoiakim. Ginawang hari ni Nebucadnezar na hari ng Babilonia si Zedekias sa buong lupain ng Juda. **2** Ngunit si Zedekias, ang kaniyang mga lingkod, at ang mga tao sa lupain ay hindi nakinig sa mga salita ni Yahweh na kaniyang ipinahayag sa pamamagitan ng kamay ni Jeremias na propeta. **3** Kaya si Haring Zedekias, at Jehucal na anak ni Selemias, at Zefanias na anak ni Maasias na pari ay nagpadala ng isang mensahe kay Jeremias na propeta. Sinabi nila, "Manalangin ka para sa amin kay Yahweh na ating Diyos." **4** Ngayon, paparating na si Jeremias at pupunta sa mga tao, sapagkat hindi pa siya nakakulong. **5** Lumabas ang mga hukbo ng Faraon mula sa Egipto at ng narinig ng mga Caldeo na sumalakay sa Jerusalem ang mga balita tungkol sa kanila, at umalis sa Jerusalem. **6** At dumating ang salita ni Yahweh kay Jeremias na propeta at sinabi, **7** "Ito ang sinasabi ni Yahweh na Diyos ng Israel: Ito ang sasabihin mo sa hari ng Juda, sapagkat ipinadala ka niya upang humingi ng payo mula sa akin, 'Tingnan ninyo, ang hukbo ng Faraon na dumating upang tulungan kayo ay pabalik na sa Egipto sa kanilang sariling lupain. **8** Babalik ang mga Caldeo. Makikipaglaban sila laban sa lungsod na ito, bibihagin at susunugin ito.' **9** Ito ang sinasabi ni Yahweh: Huwag ninyong linlangin ang inyong mga sarili sa pamamagitan ng pagsasabi, 'Tiyak na iiwanan tayo ng mga Caldeo,' ngunit hindi sila aalis. **10** Kahit na matalo ninyo ang buong hukbo ng Caldeo na nakipaglaban sa inyo, kaya, ang mga sugatan na kalalakihan na natitira sa kanilang mga tolda, babangon sila at susunugin ang lungsod na ito." **11** At nang paalis na ang hukbo ng mga Caldeo sa Jerusalem, paparating din ang hukbo na Faraon, **12** at lumabas si Jeremias mula sa Jerusalem upang pumunta sa lupain ng Benjamin. Ninais niyang kunin ang kaunting bahagi ng isang ari-arian sa lupain doon sa kaniyang mga tao. **13** Habang nasa Tarangkahan siya ng Benjamin, nandoon ang isang pinunong bantay. Ang kaniyang pangalan ay Irijas na anak ni Selemias na anak ni Hananias. Hinawakan niya ng mahigpit si Jeremias na propeta at sinabi, "Tumatakas ka upang kumampi sa mga Caldeo." **14** Ngunit sinabi ni Jeremias, "Hindi iyan totoo. Hindi ako tumatakas upang kumampi sa mga Caldeo." Ngunit hindi nakinig si Irijas sa kaniya. Kinuha niya si Jeremias at dinala siya sa mga opisyal. **15** Nagalit ang mga opisyal kay Jeremias. Binugbog nila siya at inilagay sa bilangguan na tahanan ni Jonatan na eskriba, sapagkat ginawa nila itong bilangguan. **16** Kaya inilagay si Jeremias sa seldang nasa ilalim ng lupa, kung saan siya nanatili ng maraming araw. **17** At nagpadala si Haring Zedekias ng isang tao na nagdala sa kaniya sa palasyo. Sa kaniyang tahanan, tinanong siya ng hari ng sarilinan, "Mayroon bang ibang salita mula kay Yahweh?" Sumagot si Jeremias, "Mayroon pang isang salita: Ibibigay kayo sa kamay ng hari ng Babilonia." **18** At sinabi ni Jeremias kay Haring Zedekias, "Paano ako nagkasala laban sa iyo, sa iyong mga lingkod o sa mga taong ito upang ilagay mo ako sa bilangguan? **19** Nasaan ang iyong mga propeta, ang mga nanghula para sa iyo at sinabing ang hari ng Babilonia ay hindi darating laban sa iyo o laban sa lupaing ito? **20** Ngunit ngayon, makinig ka aking panginoon na hari! Hayaan mo na ang aking pagsamo ay makarating sa iyong harapan. Huwag mo akong ibalik sa tahanan ni Jonatan na eskriba, kung hindi mamamatay ako roon." **21** Kaya nagbigay ng isang utos si Haring Zedekias. ipinasok ng kaniyang lingkod si Jeremias sa loob ng patyo ng mga bantay. Binibigyan siya ng isang tinapay araw-araw mula sa lansangan ng mga panadero, hanggang maubos ang lahat ng tinapay sa lungsod. Kaya nanatili si Jeremias sa patyo ng mga bantay.

38 Narinig ni Sefatias na anak ni Matan, ni Gedalias na anak ni Pashur, ni Jucal na anak naman ni Selenias, at ni Pashur na anak ni Malquias ang mga salita na ipinahayag ni Jeremias sa mga tao. Sinasabi niya **2** "Sinasabi ito ni Yahweh: Ang sinumang mananatili sa lungsod na ito ay papatayin sa pamamagitan ng espada, taggutom, at salot. Ngunit makakaligtas ang sinumang lalabas sa mga Caldeo. Tatakas siya at mabubuhay. **3** Sinasabi ito ni Yahweh: Ibibigay ang lungsod na ito sa kamay ng hukbo ng hari ng Babilonia, at bibihagin niya ito." **4** Kaya sinabi ng mga opisyal sa hari, "Patayin ang taong ito, sapagkat sa paraang ito pinahihina niya ang mga kamay ng mga mandirigmang kalalakihan na nananatili sa lungsod na ito, at ang mga kamay ng lahat ng mga tao. Pinahayag niya ang mga salitang ito, sapagkat ang taong ito ay hindi gumagawa ng kaligtasan para sa mga taong ito, kundi kapahamakan." **5** Kaya sinabi ni Haring Zedekias, "Tingnan ninyo, siya ay nasa inyong kamay sapagkat wala namang haring may kakayahang pigilan kayo." **6** At dinala nila si Jeremias at hinagis siya sa balon ni Malquias na anak ng hari. Nasa patyo ng mga bantay ang balon. Ibinaba nila si Jeremias sa pamamagitan ng mga lubid. Walang tubig ang balon, ngunit maputik ito, at lumubog siya sa putik. **7** Ngayon, si Ebed-Melec na taga-Cush ay isa sa mga eunuko sa tahanan ng hari. Nabalitaan niya na inilagay nila si Jeremias sa balon. Ngayon ang hari ay nakaupo sa

Tarangkahan ng Benjamin. **8** Kaya pumunta si Ebed-Melec
mula sa tahanan ng hari at nakipag-usap sa hari. Sinabi
niya, **9** “Aking panginoong hari, masama ang ginawa ng mga
kalalakihang ito sa ginawang pagtrato nila sa propetang si
Jeremias. Siya ay hinagis nila sa balon upang mamatay doon
mula sa gutom, sapagkat wala ng pagkain sa lungsod.” **10** At
nagbigay ng utos ang hari kay Ebed-Melec na taga-Cush.
Sinabi niya, “Pangunahan mo ang tatlumpung kalalakihan
mula rito at iahon ninyo si propeta Jeremias na nasa balon
bago siya mamatay.” **11** Kaya pinangunahan ni Ebed-Melec
ang tatlumpung mga kalalakihang iyon at pumunta sa tahanan
ng hari, sa isang silid-imbakan ng mga damit sa ilalim ng
tahanan. Mula roon kumuha siya ng mga basahan at mga
lumang damit at ibinaba nila ang mga ito sa pamamagitan
ng mga lubid kay Jeremias na nasa balon. **12** Sinabi ni
Ebed-Melec na taga-Cush kay Jeremias, “Ilagay mo ang mga
basahan at lumang damit sa ilalim ng iyong mga braso at sa
dulo ng mga lubid.” Kaya ginawa ito ni Jeremias. **13** At hinila
nila si Jeremias sa pamamagitan ng mga lubid. Sa ganitong
paraan nila siya iniahon mula sa balon. Kaya nanatili si
Jeremias sa patyo ng mga bantay. **14** At nagpadala ng salita
si Haring Zedekias at dinala si propeta Jeremias sa kaniya,
sa pangatlong pasukan sa tahanan ni Yahweh. Sinabi ng hari
kay Jeremias, “May nais akong itanong sa iyo. Huwag mong
ilihim ang sagot sa akin.” **15** Sinabi ni Jeremias kay Zedekias,
“Kung sasagot ako sa iyo, hindi mo ba talaga ako papatayin?
At kung bibigyan kita ng payo, hindi ka makikinig sa akin.”
16 Ngunit sumumpa si Haring Zedekias nang palihim kay
Jeremias at sinabi, “Sapagkat buhay si Yahweh, ang gumawa
sa atin, hindi kita papatayin o ibibigay sa kamay ng mga
kalalakihang iyon na naghahangad sa iyong buhay”. **17** Kaya
sinabi ni Jeremias kay Zedekias, “Sinasabi ito ni Yahweh, ang
Diyos ng mga hukbo, ang Diyos ng Israel: Kung lalabas ka
patungo sa mga opisyal ng hari ng Babilonia, mabubuhay ka,
at hindi masusunog ang lungsod na ito. Mabubuhay ka at ang
iyong pamilya. **18** Ngunit kapag hindi ka lalabas patungo sa
mga opisyal ng hari ng Babilonia, ibibigay ang lungsod na
ito sa kamay ng mga Caldeo. Susunugin nila ito, at hindi ka
makakatakas sa kanilang mga kamay.” **19** Sinabi ni Haring
Zedekias kay Jeremias, “Ngunit natatakot ako sa mga tao ng
Juda na tumakas patungo sa mga Caldeo, dahil maaaring
ibigay ako sa kanilang mga kamay, upang tratuhin nila ako ng
masama.” **20** Sinabi ni Jeremias, “Hindi ka nila ibibigay sa
kanila. Sumunod ka sa mensaheng mula kay Yahweh na
sinasabi ko sa iyo, upang maging mabuti ang mga bagay
para sa iyo, at upang ikaw ay mabuhay. **21** Ngunit kung
tatanggi kang lumabas, ito ang ipinakita sa akin ni Yahweh:
22 Tingnan mo! Lahat ng mga naiwang babae sa iyong
tahanan, hari ng Juda, ay dadalhin sa mga opisyal ng hari ng
Babilonia. Sasabihin ng mga babaing ito sa iyo, “Nilinlang ka
ng iyong mga kaibigan; sinira ka nila. Nakalubog na ngayon
sa putik ang iyong mga paa, at tatakbo palayo ang iyong
mga kaibigan.' **23** Sapagkat ang lahat ng iyong mga asawa
at mga anak ay dadalhin patungo sa mga Caldeo, at ikaw
mismo ay hindi makakatakas mula sa kanilang mga kamay.
Mabibihag ka sa pamamagitan ng kamay ng hari ng Babilonia,
at masusunog ang lungsod na ito.” **24** Pagkatapos sinabi ni
Zedekias kay Jeremias, “Huwag mong ipaalam kaninuman
ang mga salitang ito, upang hindi ka mamatay. **25** Kung
marinig ng mga opisyal na nakipag-usap ako sa iyo—kung
pupunta sila at sasabihin sa iyo, 'Sabihin mo sa amin kung
ano ang pinag-usapan ninyo ng hari. Huwag mo itong itago
sa amin, kung hindi ay papatayin ka namin. At sabihin mo sa
amin kung ano ang sinabi sa iyo ng hari'— **26** pagkatapos
sabihin mo sa kanila, 'Nakiusap ako sa hari na huwag niya
akong ibalik sa bahay ni Jonatan upang mamatay doon.'” **27**
Pagkatapos, pumunta ang lahat ng mga opisyal kay Jeremias
at tinanong siya, kaya sumagot siya sa kanila ayon sa ibinilin
ng hari sa kaniya. Kaya tumigil sila sa pakikipag-usap sa
kaniya, dahil hindi nila napakinggan ang pinag-usapan sa
pagitan ni Jeremias at ng hari. **28** Kaya nanatili si Jeremias
sa patyo ng mga bantay hanggang sa araw na nasakop ang
Jerusalem.

39 Sa ikasiyam na taon at ikasampung buwan ni Zedekias
na hari ng Juda, dumating si Nebucadnezar na hari
ng Babilonia kasama ang lahat ng kaniyang hukbo laban sa
Jerusalem at sinakop ito. **2** Sa ikalabing isang taon at ika-
apat na buwan ni Zedekias, sa ikasiyam na araw ng buwan,
nawasak ang lungsod. **3** At dumating ang lahat ng opisyal
ng hari ng Babilonia at umupo sa gitnang tarangkahan: Ang
mga ito ay sina Nergal-salezer, Samgar-nebo, at Sarsequim,
isang mahalagang opisyal. Isang mataas na opisyal si Nergal-
salezer, at ang iba pa ay mga opisyal ng hari ng Babilonia. **4**
Nangyari nang makita sila ni Zedekias, na hari ng Juda, at ng
lahat ng kaniyang mga mandirigmang kalalakihan, tumakas
sila. Lumabas sila sa gabi mula sa lungsod sa pamamagitan
ng daanan sa hardin ng hari, sa tarangkahan sa pagitan ng
dalawang mga pader. Umalis ang hari patungo sa Araba. **5**
Ngunit hinabol sila ng hukbo ng mga Caldeo at naabutan
si Zedekias sa mga kapatagan sa lambak ng Ilog Jordan
malapit sa Jerico. Pagkatapos, binihag nila siya at dinala kay
Nebucadnezar na hari ng Babilonia, sa Ribla sa lupain ng
Hamat, kung saan binigyan siya ng hatol ni Nebucadnezar.
6 Pinatay ng hari ng Babilonia ang mga anak na lalaki ni
Zedekias sa kaniyang harapan sa Ribla. Pinatay din niya
ang lahat ng mga maharlikang tao ng Juda. **7** At tinanggal
niya ang mga mata ni Zedekias at iginapos sa kadenang
tanso upang dalhin siya sa Babilonia. **8** At sinunog ng mga
Caldeo ang tahanan ng hari at ang mga tahanan ng mga
tao. Ibinagsak din nila ang mga pader ng Jerusalem. **9** Si
Nebuzaradan, ang kapitan ng mga tagapagbantay ng hari ay
dinalang bihag ang natirang mga tao sa lungsod. Kabilang
dito ang mga taong tumakas upang kumampi sa mga Caldeo
at ang mga taong naiwan sa lungsod. **10** Ngunit pinayagan ni
Nebuzaradan na kapitan ng mga tagapagbantay ng hari ang
pinakamahihirap na mga taong walang wala para sa kanilang
mga sarili upang manatili sa lupain ng Juda. Binigyan niya
sila ng mga ubasan at mga bukid sa araw ding iyon. **11**
Nagbigay si Nebucadnezar na hari ng Babilonia ng isang utos
tungkol kay Jeremias kay Nebuzaradan na kapitan ng mga
tagapagbantay ng hari. Sinabi niya, **12** “Kunin at alagaan
mo siya. Huwag mo siyang saktan. Gawin mo ang anumang
sasabihin niya sa iyo.” **13** Kaya nagpadala ng mga kalalakihan
si Nebuzaradan na kapitan ng mga tagapagbantay ng hari, si
Nebuzazban ang mataas na eunuko, si Nergal Sarezer ang
punong opisyal, at lahat ng pinakamahalagang opisyal ng
hari ng Babilonia. **14** Kinuha ng kanilang mga kalalakihan si
Jeremias mula sa patyo ng mga bantay at ipinagkatiwala
siya kay Gedalias na anak ni Ahikam na anak naman ni
Safan, upang iuwi siya, kaya nanatili si Jeremias kasama
ng mga tao. **15** Ngayon dumating ang salita ni Yahweh
kay Jeremias habang siya ay nakakulong sa patyo ng mga
bantay, at sinabi niya, **16** “Magsalita ka kay Ebed-Melec

na taga-Cush, 'Sinasabi ito ni Yahweh ng mga hukbo, ang
Diyos ng Israel: Tingnan mo, gagawin ko na ang aking mga
salita laban sa bayang ito para sa kapahamakan at hindi sa
kabutihan. Sapagkat magkakatotoo ang lahat ng mga ito sa
iyong harapan sa araw na iyon. **17** Ngunit ililigtas kita sa araw
na iyon—ito ang pahayag ni Yahweh—at hindi ka na ibibigay
sa mga kalalakihan na iyong kinatatakutan. **18** Sapagkat
tiyak ililigtas kita. Hindi ka babagsak sa pamamagitan ng
espada. Makakatakas ka dahil nagtitiwala ka sa akin—ito ang
pahayag ni Yahweh.'"

40 Ito ang salitang dumating kay Jeremias mula kay
Yahweh pagkatapos siyang ipinadala mula sa Rama ni
Nebuzaradan, na kapitan ng tagapagbantay ng hari. Na kung
saan nadala na roon si Jeremias, at kung saan ginapos siya
ng mga kadena. Kasama niya ang mga bihag sa Jerusalem
at sa Juda na ipapatapon sa Babilonia. **2** Kinuha ng punong
tagapagbantay si Jeremias at sinabi sa kaniya, "Si Yahweh
na iyong Diyos ang nag-utos sa kapahamakang ito laban sa
lugar na ito. **3** Kaya dinala ito ni Yahweh. Ginawa niya ang
kaniyang iniutos, sapagkat kayong mga tao ay nagkasala
laban sa kaniya at hindi sumunod sa kaniyang tinig. Kaya
nangyari ang bagay na ito sa inyong mga tao. **4** Ngunit
tingnan mo ngayon! Pinakawalan kita sa araw na ito mula
sa mga kadenang nasa iyong mga kamay. Kung mabuti sa
iyong paningin na sumama sa akin sa Babilonia, halika, at
aalagaan kita. Ngunit kung hindi mabuti sa iyong paningin
ang sumama sa akin sa Babilonia, kung gayon huwag mong
gawin. Tumingin ka sa lahat ng lupaing nasa iyong harapan.
Pumunta ka kung saan mabuti at tama sa iyong paninging
puntahan." **5** Nang hindi sumagot si Jeremias, sinabi ni
Nebuzaradan, "Pumunta ka kay Gedalias na anak ni Ahikam
na anak naman ni Safan, na itinalaga ng hari ng Babilonia
sa mga lungsod ng Juda. Manatili ka sa kaniya kasama
ang mga tao o pumunta ka kung saanman ang mabuti sa
iyong paninging puntahan." Binigyan siya ng pinuno ng mga
tagapagbantay ng hari ng pagkain at ng isang kaloob, at
pinalaya siya. **6** Kaya pumunta si Jeremias kay Gedalias na
anak ni Ahikam, sa Mizpa. Nanatili siya sa kaniya kasama
ang mga tao na naiwan sa lupain. **7** Ngayon, narinig ng ilang
mga pinuno ng mga kawal ng Juda na nasa kabukiran—sila
at ng kanilang mga kalalakihan—na ginawang gobernador ng
hari ng Babilonia sa lupain si Gedalias na anak ni Ahikam.
Narinig din nila na itinalaga niya siyang mamahala sa mga
kalalakihan, kababaihan at sa mga batang pinakamahirap na
mga tao sa lupain, ang mga hindi binihag sa Babilonia. **8** Kaya
pumunta sila kay Gedalias sa Mizpa. Ang mga kalalakihang
ito ay sina Ismael na anak ni Netanias; Johanan at Jonatan
na mga anak ni Karea; Serias anak ni Tanhumet; ang mga
anak nlalaki ni Efai na taga-Metofat; at si Jezanias na anak
ng taga-Maaca—sila at ng kanilang mga kalalakihan. **9** Si
Gedalias na anak ni Ahikam na anak ni Safan ay sumumpa
sa kanila at sa kanilang mga kalalakihan, at sinabi sa kanila,
"Huwag kayong matakot na maglingkod sa mga opisyal na
mga Caldeo. Manirahan kayo sa lupain at paglingkuran ang
hari ng Babilonia, at makakabuti ito sa inyo. **10** At tingnan
ninyo, naninirahan ako sa Mizpa upang makipagkita sa mga
Caldeo na dumating sa atin. Kaya mag-ani kayo ng mga
alak, mga bunga sa tag-araw, at langis at ilagay ninyo sa
inyong mga lalagyan. Manirahan kayo sa mga lungsod na
inyong tinirahan." **11** At narinig ng lahat ng mga taga-Juda na
nasa Moab, kasama ng mga tao ng Amon, at sa Edom, at sa
bawat lupain na pinahintulutang manatili ng hari ng Babilonia
ang nalalabi ng Juda, na itinalaga niya sa kanila si Gedalias
na anak ni Ahikam na anak ni Sapan. **12** Kaya bumalik sa
bawat lugar ang lahat ng mga taga-Juda kung saan sila
ikinalat. Bumalik sila sa lupain ng Juda, kay Gedalias sa
Mizpa. Inaani nila ang alak at mga bunga sa tag-araw sa
labis na kasaganaan. **13** Pumunta kay Gedalias sa kabukiran
ng Mizpa si Johanan na anak ni Karea at ang lahat ng mga
pinuno ng hukbo. **14** Sinabi nila sa kaniya, "Alam mo ba na
ipinadala ni Baalis na hari ng mga tao ng Amon si Ismael na
anak ni Netania upang patayin ka?" Ngunit hindi naniwala sa
kanila si Gedalias na anak ni Ahikam. **15** Kaya nakipag-usap
nang palihim si Johanan na anak ni Karea kay Gedalias sa
Mizpa at sinabi, "Pahintulutan mo akong pumunta at patayin
si Ismael na anak ni Netania. Hindi ako paghihinalaan ng
sinuman. Bakit ka niya papatayin? Bakit pinahihintulutan mo
na ang lahat ng mga taga Juda na tinipon mo ay maikalat
at malipol ang mga nalalabi sa Juda?" **16** Ngunit sinabi ni
Gedalias na anak ni Ahikam kay Johanan na anak ni Karea,
"Huwag mong gawin ang bagay na ito, sapagkat nagsasabi
ka ng mga kasinungalingan tungkol kay Ismael."

41 Ngunit nangyari na sa ikapitong buwan, si Ismael
na anak ni Netanias na anak ni Elisama, mula sa
maharlikang pamilya at ilan sa mga opisyal ng hari ay
dumating kasama ang sampung lalaki kay Gedalias na anak
ni Ahicam, sa Mizpa. Sama-sama silang kumain ng pagkain
doon sa Mizpa. **2** Ngunit si Ismael na anak ni Netanias at ang
sampung mga lalaki na kasama niya ay tumayo at sinalakay
si Gedalias na anak ni Ahicam na anak ni Safan gamit ang
espada. Pinatay ni Ismael si Gedalias na itinakda ng hari
ng Babilonia na mangasiwa sa lupain. **3** At pinatay lahat ni
Ismael ang mga Judio na kasama ni Gedalias sa Mizpa at ang
mga lalaking mandirigmang taga-Caldeo ang natagpuan doon.
4 At ito ang ikalawang araw pagkatapos nang pagpatay kay
Gedalias, ngunit walang sinuman ang nakaalam. **5** May ilang
lalaki ang dumating galing Shekem, galing sa Shilo, at galing
sa Samaria—walumpung kalalakihan ang nag-ahit ng kanilang
mga balbas, pinunit ang kanilang mga damit at sinugatan ang
kanilang mga sarili—na may dalang mga pagkaing ihahandog
at kamanyang sa kanilang mga kamay upang pumunta sa
tahanan ni Yahweh. **6** Kaya lumabas si Ismael na anak
ni Netanias mula sa Mizpa upang salubungin sila habang
naglalakad at umiiyak. At nangyari ito nang masalubong
niya sila, sinabi niya sa kanila, "Pumunta kayo kay Gedalias
na anak ni Ahicam!" **7** Nangyari ito nang pagpasok nila sa
lungsod, pinatay sila ni Ismael na anak ni Netanias at itinapon
sila sa isang hukay, siya at ang mga kalalakihang kasama
niya. **8** Ngunit mayroong sampung kalalakihan na kasama
nila ang nagsabi kay Ismael, "Huwag mo kaming patayin,
sapagkat may mga pagkain sa aming bukid: trigo at sebada,
langis at pulot-pukyutan." Kaya hindi niya sila pinatay pati ang
iba pa nilang mga kasama. **9** Ang hukay kung saan itinapon
ni Ismael ang lahat ng mga bangkay ng mga kalalakihan na
kaniyang pinatay kasama si Gedalias—ang malaking hukay
na ito ay hinukay ni Haring Asa nang salakayin sila ni Haring
Baasa ng Israel. Pinuno ito ni Ismael na anak ni Netanias ng
kaniyang mga napatay. **10** Kasunod nito, binihag ni Ismael
ang lahat ng taong nasa Mizpa, ang mga anak na babae ng
hari at ang lahat ng mga taong naiwan sa Mizpa na itinalaga ni
Nebezaradan na punong tagapagbantay ni Gedalias na anak
ni Ahicam. Kaya binihag sila ni Ismael na anak ni Netanias at

tumawid sa mga Ammonita. **11** Ngunit narinig ni Johanan na anak ni Karea at ng lahat ng mga pinunong hukbo na kasama niya ang lahat ng ginawang pinsala ni Ismael na anak ni Netanias. **12** Kaya dinala nila ang lahat ng kanilang mga tauhan at pumunta upang makipaglaban kay Ismael na anak ni Netanias. Natagpuan nila siya sa malaking lawa ng Gibeon. **13** At nangyari ito nang nakita ng lahat ng mga taong kasama ni Ismael si Johanan na anak ni Karea at ang lahat ng mga pinuno ng hukbo na kasama niya, labis silang natuwa. **14** Kaya ang lahat ng mga taong nabihag ni Ismael sa Mizpa ay bumalik at pumunta kay Johanan na anak ni Karea. **15** Ngunit tumakas si Ismael na anak ni Netanias kasama ang walong kalalakihan mula kay Johanan. Pumunta siya sa mga Ammonita. **16** Kinuha ni Johanan na anak ni Karea at ang lahat ng mga pinuno ng hukbo na kasama niya mula Mizpa ang lahat ng mga taongnaligtas mula kay Ismael na anak ni Netanias. Ito ay matapos patayin ni Ismael si Gedalias na anak ni Ahicam. Kinuha ni Johanan at ng kaniyang mga kasama ang malalakas na kalalakihan, mga lalaking mandirigma, mga kababaihan at mga bata, at ang mga eunuko na nailigtas sa Gibeon. **17** Pagkatapos pumunta sila at nanatili ng isang saglit sa Gerut-quimam na malapit sa Bethlehem. Pupunta sila patungong Egipto **18** dahil sa mga Caldeo. Natakot sila sa kanila matapos patayin ni Ismael na anak ni Netanias si Gedalias na anak ni Ahicam, na inilagay ng hari ng Babilonia upang mangasiwa sa lupain.

42 At lumapit kay propeta Jeremias ang lahat ng mga pinuno ng hukbo at sina Johanan na anak ni Karea, Azarias na anak ni Hosaias at lahat ng mga tao mula sa pinakamaliit hanggang sa pinakadakila. **2** Sinabi nila sa kaniya, "Hayaan na ang aming mga kahilingan ay makarating sa iyong harapan. Ipanalangin mo kami kay Yahweh na iyong Diyos sapagkat kakaunting bilang na lamang ng mga tao ang natira, tulad ng nakikita mo. **3** Tanungin mo kay Yahweh na iyong Diyos upang sabihin sa amin ang daang dapat naming puntahan at kung ano ang dapat naming gawin." **4** Kaya sinabi ni propeta Jeremias sa kanila, "Narinig ko kayo. Tingnan ninyo, ipapanalangin ko kay Yahweh na inyong Diyos gaya ng inyong hiniling. Anuman ang mga tugon ni Yahweh, sasabihin ko sa inyo. Wala akong ililihim sa inyo." **5** Sinabi nila kay Jeremias, "Nawa ay maging tunay at tapat na saksi laban sa atin si Yahweh, kung hindi namin gagawin ang lahat ng bagay na pinagagawa sa amin ni Yahweh na iyong Diyos. **6** Maging mabuti man ito o masama, susundin namin ang tinig ni Yahweh na ating Diyos, na aming isinusugo sa iyo, nang sa gayon ay makakabuti ito sa amin kapag susundin namin ang tinig ni Yahweh na ating Diyos." **7** At nangyari nga ito pagkaraan ng sampung araw, dumating kay Jeremias ang salita ni Yahweh. **8** Kaya tinawag ni Jeremias si Johanan na anak ni Karea at ang lahat ng mga pinuno ng hukbo kasama niya at ang lahat ng mga tao mula sa pinakamaliit hanggang sa pinakadakila. **9** At sinabi niya sa kanila, "Yahweh, ang Diyos ng Israel, na sa kaniya ninyo ako ipinadala upang maaari kong mailapit ang inyong pagsamo sa kaniya. Sinasabi ito ni Yahweh, **10** 'Kung babalik kayo at maninirahan sa lupaing ito, itatayo ko kayo at hindi ko kayo ibabagsak; itatanim ko kayo at hindi bubunutin, sapagkat aalisin ko ang mga sakuna na dinala ko sa inyo. **11** Huwag kayong matakot sa hari ng Babilonia, na inyong kinatatakutan. Huwag kayong matakot sa kaniya sapagkat kasama ninyo ako upang iligtas kayo at sagipin kayo mula sa kaniyang kamay, ito ang pahayag ni Yahweh. **12** Sapagkat kaaawaan ko kayo. Mahahabag ako sa inyo at ibabalik ko kayo sa inyong lupain. **13** Ngunit ipagpalagay na sinabi ninyo na, "Hindi na kami mananatali sa lupaing ito"—kung hindi kayo makikinig sa aking tinig, ang tinig ni Yahweh na inyong Diyos. **14** Ipagpalagay na sinabi ninyo na, "Hindi! Pupunta kami sa lupain ng Egipto, kung saan wala kaming makikitang anumang digmaan, kung saan hindi namin maririnig ang tunog ng trumpeta, at hindi kami magugutom sa pagkain. Maninirahan kami roon." **15** Ngayon, makinig kayo sa salitang ito ni Yahweh, kayong natira ng Juda. Si Yahweh ng mga hukbo na Diyos ng Israel ang nagsasabi nito, 'Kung nais ninyo talagang umalis papuntang Egipto, upang pumunta at manirahan doon, **16** at ang espada na inyong kinatatakutan ay mauunahan kayo roon sa lupain ng Egipto. Ang taggutom na inyong inaalala ang hahabol sa inyo sa Egipto. At mamamatay kayo roon. **17** Kaya mangyayari ito na ang lahat ng mga kalalakihang umalis upang magpunta sa Egipto na maninirahan doon ay mamamatay sa pamamagitan ng espada, taggutom o salot. Walang makakaligtas sa kanila, walang sinuman ang makakatakas sa sakuna na aking dadalhin sa kanila. **18** Sapagkat si Yahweh ng mga hukbo na Diyos ng Israel ang nagsasabi nito: Tulad ng aking matinding poot at galit na ibinuhos sa mga naninirahan sa Jerusalem, ganoon din ang aking galit na ibubuhos ko sa inyo kung pupunta kayo sa Egipto. Kayo ay magiging isang sinumpaang bagay at isang katatakutan, isang bagay sa pagsasabi ng mga sumpa, at isang bagay na kahiya-hiya. At ang lugar na ito ay hindi na ninyo muli makikita.'" **19** Pagkatapos, sinabi ni Jeremias, "Nagsalita si Yahweh tungkol sa inyo—ang natira ng Juda. Huwag kayong pumunta sa Egipto! Natitiyak ko na alam ninyo na ako ang naging saksi laban sa inyo ngayon. **20** Sapagkat babayaran ninyo ng inyong mga buhay nang isugo ninyo ako kay Yahweh na inyong Diyos at sinabi na, 'Ipanalangin mo kami kay Yahweh na ating Diyos. Lahat ng mga bagay na sinasabi ni Yahweh na ating Diyos, sabihin mo sa amin, at gagawin namin ito. **21** Sapagkat ibinalita ko sa inyo ngayon, ngunit hindi kayo nakinig sa tinig ni Yahweh na inyong Diyos o sa anumang bagay tungkol sa kaniyang ipinadala sa akin para sa inyo. **22** Kaya ngayon, tiyak na dapat ninyong malaman na mamamatay kayo sa pamamagitan ng espada, taggutom, at salot sa lugar kung saan nais ninyong puntahan upang manirahan."

43 Nangyari na matapos ang pagpapahayag ni Jeremias sa lahat ng tao ang lahat ng mga salita ni Yahweh na kanilang Diyos ang nagsabi sa kaniya na sabihin. **2** Sina Azarias na anak ni Osias, Johanan na anak ni Karea at lahat ng mga lalaking mayayabang ay sinabi kay Jeremias na, "Nagsasabi ka ng mga kasinungalingan. Hindi ka isinugo ni Yahweh na ating Diyos upang sabihin, 'Huwag pumunta sa Egipto upang manirahan doon.' **3** Sapagkat inuudyukan ka ni Baruc na anak ni Nerias laban sa amin upang ibigay kami sa kamay ng mga Caldeo, upang maipapatay mo kami at upang maging mga bihag kami sa Babilonia." **4** Kaya si Johanan na anak ni Karea, lahat ng mga prinsipe ng hukbo at lahat ng mga tao ay tumanggi na pakinggan ang tinig ni Yahweh na manirahan sa lupain ng Juda. **5** Kinuha lahat ang natira ng Juda nina Johanan na anak ni Karea at lahat ng mga pinuno ng hukbo na bumalik mula sa lahat ng bansa kung saan sila nagkahiwa-hiwalay upang manirahan sa lupain ng Juda. **6** Kinuha nila ang mga lalaki at mga babae, mga anak at ang

mga anak na babae ng hari at ang bawat tao na hinayaang
manatili ni Nebuzeradan na pinuno ng tagabantay ng hari
kasama si Gedalias na anak ni Ahicam na anak ni Safan.
Kinuha din nila si propeta Jeremias at si Baruc na anak
ni Nerias. **7** Pumunta sila sa lupain ng Egipto, sa Tafnes,
dahil hindi sila nakinig sa tinig ni Yahweh. **8** Kaya dumating
ang salita ni Yahweh kay Jeremias sa Tafnes at sinabi, **9**
“Kumuha ka ng ilang malalaking mga bato sa iyong kamay, at
sa paningin ng mga tao sa Juda, itago mo ito sa latag ng
semento sa pasukan ng bahay ng Faraon sa Tafnes. **10** At
sabihin mo sa kanila, “Ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga
hukbo na Diyos ng Israel, 'Tingnan ninyo, malapit ko ng isugo
ang mga mensahero upang kunin si Nebucadnezar na hari ng
Babilonia bilang aking lingkod. Ilalagay ko ang kaniyang trono
sa ibabaw ng mga batong ito na iyong ibinaon, Jeremias.
Ilalagay ni Nabucadnezar ang kaniyang pabilyon sa ibabaw
ng mga ito. **11** Sapagkat darating siya at lulusubin ang lupain
ng Egipto. Sinuman ang itinalagang mamatay ay ibibigay sa
kamatayan. Sinuman ang itinalagang mabihag ay bibihagin. At
ang sinumang itinalaga sa espada ay maibibigay sa espada.
12 At susunugin ko ang mga templo ng mga diyus-diyosan
ng Egipto. Susunugin sila o sasakupin ni Nebucadnezar.
Lilinisin niya ang lupain ng Egipto tulad ng mga pastol na
nagtatanggal ng kuto sa kanilang kasuotan. Lalabas siya na
matagumpay sa lugar na iyon. **13** Babasagin niya ang mga
batong haligi sa Heliopolis sa lupain ng Egipto. Susunugin
niya ang mga templo ng mga diyus-diyosan sa Egipto.

44 Ito ang salitang dumating kay Jeremias tungkol sa
lahat ng mga taga-Juda na nanirahan sa lupain ng
Egipto, ang mga naninirahan sa Migdol, Tafnes, Memfis, at
sa lupain ng Patros. **2** Si Yahweh ng mga hukbo, na Diyos
ng Israel ang nagsasabi nito: nakita ninyo mismo ang lahat
ng kapahamakan na dinala ko sa Jerusalem at sa lahat ng
lungsod ng Juda. Tingnan ninyo, nawasak sila ngayon. Wala
nang kahit isang nanirahan sa kanila. **3** Ito ay dahil sa mga
masasamang bagay na kanilang ginawa upang saktan ako
sa pamamagitan ng pagsunog ng insenso at pagsamba sa
ibang mga diyos. Ang mga ito ay mga diyos na kahit sila
sa kanilang sarili, kahit kayo, kahit ang inyong mga ninuno
ay hindi kilala. **4** Kaya paulit-ulit kong ipinadala sa kanila
ang lahat ng mga lingkod kong propeta. Ipinadala ko sila
upang sabihin, 'Itigil ang paggawa ng mga kasuklam-suklam
na mga bagay na aking kinapopootan.' **5** Ngunit hindi sila
nakinig. Tumanggi silang magbigay pansin o tumalikod sa
kanilang kasamaan sa pagsunog ng insenso sa ibang mga
diyos. **6** Kaya ibinuhos ko ang aking matinding galit at poot
at nagpasiklab ng apoy sa mga lungsod ng Judah at sa
mga lansangan ng Jerusalem. Kaya sila ay naging lugar
ng pagkasira at pagkawasak, gaya ng sa kasalukuyan.” **7**
Kaya ito ang sinasabi ngayon ni Yahweh, ang Diyos ng
mga hukbo at ang Diyos ng Israel, “Bakit kayo gumagawa
ng matinding kasamaan laban sa inyong mga sarili? Bakit
nagiging sanhi kayo sa inyong mga sarili na maihiwalay
mula sa Juda—mga kalalakihan at kababaihan, mga bata
at mga sanggol? Walang natira sa inyo ang maiiwan. **8** Sa
pamamagitan ng inyong kasamaan sinaktan ninyo ako sa mga
gawa ng inyong mga kamay, sa pamamagitan ng pagsusunog
ng insenso sa ibang mga diyos sa lupain ng Egipto, na
inyong pinuntahan upang manirahan. Pumunta kayo roon
upang kayo ay malipol, upang kayo ay magiging sumpa at
kahihiyan sa lahat ng mga bansa sa lupa. **9** Nakalimutan na
ba ninyo ang kasamaang ginawa ng inyong mga ninuno at
ang kasamaang ginawa ng mga hari ng Juda at ng kanilang
mga asawa? Nakalimutan na ba ninyo ang mga kasamaang
inyong ginawa at ng inyong mga asawa sa lupain ng Juda at
sa mga lansangan ng Jerusalem? **10** Hanggang sa araw na
ito, hindi pa rin sila nagpakumbaba. Hindi nila ginagalang
ang aking kautusan o mga atas na inilagay ko sa kanilang
harapan at sa kanilang mga ninuno, ni lumakad sila sa mga
ito.” **11** Kaya sinabi ito ni Yahweh ng mga hukbo, ang Diyos
ng Israel, “Tingnan ninyo, malapit ko ng ibaling ang aking
mukha laban sa inyo upang magdala ng kapahamakan sa
inyo at upang lipulin ang buong Juda. **12** Sapagkat kukunin ko
ang natira sa Juda na nakatakdang lumabas upang pumunta
sa lupain ng Egipto upang manirahan doon. Gagawin ko
ito upang silang lahat ay mamatay sa lupain ng Egipto.
Mamamatay sila sa pamamagitan ng espada at taggutom.
Mula sa pinakahamak hanggang sa pinakadakila mamamatay
sila sa pamamagitan ng espada at taggutom. Mamamatay sila
at magiging kaganapan ng panunumpa, pagsusumpa, paninisi
at isang kakila-kilabot na bagay. **13** Sapagkat parurusahan
ko ang mga taong naninirahan sa lupain ng Egipto tulad ng
pagparusa ko sa Jerusalem sa pamamagitan ng espada,
taggutom at salot. **14** Walang nakatakas o nakaligtas sa mga
natira ng Juda ang pupunta at maninirahan doon sa lupain ng
Egipto na makababalik sa lupain ng Juda, kahit nais nilang
bumalik at manirahan doon. Walang makababalik sa kanila,
maliban sa ilang makatatakas mula rito.” **15** Kaya sumagot
ang lahat ng mga kalalakihang nakakaalam na ang kanilang
mga asawa ay nagsusunog ng insenso sa ibang mga diyos at
ang lahat ng kababaihan na nasa malaking pagtitipon, at lahat
ng mga taong naninirahan sa lupain ng Egipto sa Patros kay
Jeremias. **16** Sinabi nila, “Tungkol sa salita na sinabi mo sa
amin sa pangalan ni Yahweh: Hindi kami makikinig sa iyo. **17**
Sapagkat tiyak na gagawin namin ang lahat ng mga bagay na
aming sinabi na gagawin: magsusunog kami ng insenso sa
Reyna ng Langit at magbubuhos ng mga handog na inumin sa
kaniya, na gaya ng ginawa namin, ng aming mga ninuno, ng
aming mga hari at ng aming mga pinuno sa mga lungsod ng
Juda at sa mga lansangan sa Jerusalem. At mapupuno tayo
ng mga pagkain at sasagana, na hindi dadanas ng anumang
sakuna. **18** Kapag itinigil namin ang paggawa ng mga bagay
na ito, ang hindi maghahandog ng insenso sa Reyna ng
Langit at hindi magbubuhos ng handog na inumin sa kaniya,
makararanas kaming lahat ng kahirapan at mamamatay
sa pamamagitan ng espada at taggutom.” **19** Sinabi ng
mga kababaihan, “Noong gumawa kami ng mga handog na
insenso sa harapan ng Reyna ng Langit at nagbuhos ng
inuming mga handog sa kaniya, ginawa ba namin ang mga
bagay na ito na hindi nalalaman ng aming mga asawa?” **20**
Pagkatapos sinabi ni Jeremias sa lahat ng mga tao—sa mga
kalalakihan at kababaihan, at sa lahat ng mga taong sumagot
sa kaniya—nagpahayag siya at sinabi, **21** “Hindi ba naalala ni
Yahweh ang insenso na inyong sinunog sa mga lungsod ng
Juda at sa mga lansangan ng Jerusalem—kayo at ang inyong
mga ninuno, inyong mga hari at mga pinuno, at ang mga
tao sa lupain? Sapagkat naaalala ito ni Yahweh; at pumasok
ito sa kaniyang isipan. **22** Kaya hindi na niya kayang tiisin
ito dahil sa inyong mga masasamang gawain, dahil sa mga
kasuklam-suklam na inyong ginawa. Kaya ang inyong lupain
ay naging malungkot, nakakatakot at isinumpa kaya wala ng
nakatira mula sa araw na ito. **23** Sapagkat kayo ay nagsunog
ng insenso at nagkasala laban kay Yahweh at dahil hindi

kayo nakinig sa kaniyang tinig, sa kaniyang kautusan, sa
kaniyang mga alituntunin, o mga atas ng kasunduan, kaya
nangyari laban sa inyo ang kapahamakang ito hanggang sa
kasalukuyan." **24** Pagkatapos sinabi ni Jeremias sa lahat ng
tao at sa lahat ng kababaihan, "Pakinggan ninyo ang salita ni
Yahweh, sa buong Juda na nasa lupain ng Egipto. **25** Ito ang
sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo na Diyos ng Israel, 'Kayo
at ang inyong mga asawang babae ang parehong nagsabi
sa pamamagitan ng inyong mga bibig at ginawa ninyo sa
inyong mga kamay kung ano ang inyong sinabi, "Tiyak na
gagawin namin ang panunumpa na aming ginawa upang
sumamba sa Reyna ng Langit, upang magbuhos ng inuming
mga handog sa kaniya." Ngayon tuparin ninyo at gawin ninyo
ang inyong mga sinumpa.' **26** Kaya ngayon, pakinggan ang
salita ni Yahweh, buong Juda na naninirahan sa lupain ng
Egipto, 'Tingnan ninyo, sumumpa ako sa pamamagitan ng
aking dakilang pangalan—sabi ni Yahweh. Hindi na muling
tatawagin kailanman ang aking pangalan sa pamamagitan ng
mga bibig ng kahit na sinumang kalalakihan ng Juda sa buong
lupain ng Egipto, kayong mga nagsasabi ngayon, "Sapagkat
ang Panginoong si Yahweh ay buhay." **27** Tingnan ninyo,
binabantayan ko sila sa kapahamakan at hindi sa kabutihan.
Ang bawat tao ng Juda sa lupain ng Egipto ay mamamatay
sa pamamagitan ng espada at taggutom hanggang silang
lahat ay maubos na. **28** At ang mga nakaligtas sa espada ay
magbabalik mula sa lupain ng Egipto tungo sa lupain ng Juda,
kaunti lamang ang bilang nila. Kaya lahat ng natirang taga-
Juda na nagpunta sa lupain ng Egipto upang doon manirahan
ay malalaman kung kaninong salita ang mangyayari: sa akin
o sa kanila. **29** Ito ang magiging tanda para sa inyo—ito ang
pahayag ni Yahweh—na aking itinakda laban sa inyo sa lugar
na ito, upang malaman ninyo na ang aking mga salita ay tiyak
na sasalakay sa inyo sa pamamagitan ng kapahamakan.' **30**
Ito ang sinasabi ni Yahweh, 'Tingnan ninyo, aking ibibigay si
Faraon Hophra, na hari ng Egipto, sa mga kamay ng kaniyang
mga kaaaway at sa mga nagnanais sa kaniyang buhay. Gaya
ito ng pagbigay ko kay Zedekias na hari ng Juda sa kamay ni
Nebucadnezar na hari ng Babilonia, at sa kaniyang kaaway
na naghahangad ng kaniyang buhay."

45 Ito ang salita na sinabi ni propeta Jeremias kay Baruc
na anak ni Nerias. Nangyari ito nang isinulat niya sa
isang balumbon ang mga salitang ito sa pagsasalaysay ni
Jeremias—ito ay sa ika-apat na taon ni Jehoiakim na anak ni
Josias na hari ng Juda, at sinabi niya, **2** "Baruc, sinasabi
ito sa iyo: **3** Sinabi mo, 'Aba ako, sapagkat nagdagdag si
Yahweh ng matinding paghihirap sa aking kirot. Pinapahina
ako ng aking paghihinagpis; Wala akong masumpungang
kapahingahan.' **4** Ito ang dapat mong sabihin sa kaniya: 'Ito
ang sinasabi ni Yahweh: Tingnan mo, kung ano ang aking
itinayo, ako ngayon ang tumitibag nito. Kung ano ang aking
itinanim, ako ngayon ang bumubunot nito. Ito ay totoo sa
buong daigdig. **5** Ngunit umaasa ka ba ng dakilang mga
bagay para sa iyong sarili? Huwag kang umasa ng ganoon.
Sapagkat tingnan mo, darating ang kapahamakan sa buong
sangkatauhan—ito ang pahayag ni Yahweh—ngunit ibinibigay
ko sa iyo ang iyong buhay bilang iyong ninakaw sa lahat ng
dakong iyong pupuntahan.'"

46 Ito ang salita ni Yahweh na dumating kay propetang
Jeremias tungkol sa mga bansa. **2** Para sa Egipto:
"Tungkol ito sa hukbo ni Faraon Neco na hari ng Egipto, na
nasa Carquemis sa tabi ng Ilog Eufrates. Ito ang hukbong
tinalo ni Nebucadnezar na hari ng Babilonia sa ika-apat na
taon ni Jehoiakim na anak ni Josias, na hari ng Juda: **3** Ihanda
ninyo ang mga maliliit at mga malalaking kalasag, at sumugod
sa labanan. **4** Isingkaw ninyo ang mga kabayong lalaki at
sakyan ninyo ang mga ito, kayong mga mangangabayo.
Humanay kayo, kasama ang inyong mga helmet na nasa
inyong mga ulo. Hasain ninyo ang mga sibat at isuot ang
inyong mga baluti. **5** Ano ang aking nakikita rito? Napuno
sila ng matinding takot at tumatakbo palayo, sapagkat natalo
ang kanilang mga kawal. Tumatakbo sila upang makaligtas
at hindi lumilingon. Ang matinding takot ay nasa lahat ng
dako—ito ang pahayag ni Yahweh— **6** ang matulin ay hindi
makatatakbo palayo, at ang mga kawal ay hindi makatatakas.
Natitisod sila sa hilaga at bumabagsak sa tabi ng Ilog Eufrates.
7 Sino itong bumabangon tulad ng Nilo, na iniitsa pataas
at pababa ang tubig tulad ng mga ilog? **8** Bumabangon
ang Egipto tulad ng Nilo, at iniitsa pataas at pababa ang
tubig nito tulad ng mga ilog. Sinasabi nito, 'Babangon ako,
tatakpan ko ang lupa. Wawasakin ko ang mga lungsod at
ang mga naninirahan sa mga ito. **9** Bumangon kayo, mga
kabayo. Magalit kayo, kayong mga karwahe. Palabasin ang
mga kawal, Cus at Puth, mga kalalakihang dalubhasa sa
kalasag, at Ludio, mga kalalakihang dalubhasa sa paghatak
ng kanilang mga pana.' **10** Ang araw na iyon ang magiging
araw ng paghihiganti para sa Panginoong Yahweh ng mga
hukbo, at ipaghihiganti niya ang kaniyang sarili sa kaniyang
mga kaaway. Lalamon at mabubusog ang espada. Iinumin
nito ang kanilang dugo hanggang sa mapuno. Sapagkat
magkakaroon ng alay sa Panginoong Yahweh ng mga hukbo
sa hilagang lupain sa tabi ng Ilog Eufrates. **11** Umakyat ka
sa Gilead at kumuha ng gamot, birheng anak na babae ng
Egipto. Wala itong saysay na naglalagay ka ng maraming
gamot sa iyong sarili. Walang lunas para sa iyo. **12** Nabalitaan
ng mga bansa ang iyong kahihiyan. Napuno ng iyong mga
pagtangis ang lupa, sapagkat natitisod ang kawal laban
sa kawal, pareho silang bumabagsak." **13** Ito ang salitang
sinabi ni Yahweh kay propetang Jeremias nang dumating si
Nebucadnezar na hari ng Babilonia at sinalakay ang lupain
ng Egipto: **14** "Iulat ninyo sa Egipto at hayaang mabalitaan
sa Migdol at sa Memfis. Sa Tafnes, sinabi nila, 'Lumugar
kayo at tumindig, sapagkat nilalamon ng espada ang lahat
ng nasa paligid ninyo. **15** Bakit tumakbo palayo ang inyong
diyos na si Apis? Bakit hindi tumatayo ang inyong diyos na
toro? Ibinagsak siya ni Yahweh. **16** Dinagdagan niya ang
bilang ng mga natitisod. Bumabagsak ang bawat kawal sa
sumusunod. Sinasabi nila, "Bumangon kayo. Umuwi na tayo.
Bumalik na tayo sa ating sariling mga tao, sa ating katutubong
lupain. Iwanan na natin ang espadang ito na tumatalo sa
atin." **17** Ipinahayag nila roon, "Ang Faraon na hari ng
Egipto ay isang ingay lamang, na hinayaang makawala ang
kaniyang pagkakataon." **18** "Sapagkat buhay ako—ito ang
pahayag ng hari—Yahweh ng mga hukbo ang pangalan, may
darating tulad ng Bundok ng Tabor at Bundok ng Carmelo sa
tabing-dagat. **19** Ihanda ninyo para sa inyong mga sarili ang
inyong dalahin para sa pagkabihag, kayong mga anak na
babae na naninirahan sa Egipto. Sapagkat magiging isang
katatakutan at isang pagkawasak ang Memfis upang walang
sinuman ang maninirahan doon. **20** Ang Egipto ay isang
napakagandang batang baka, ngunit dumarating ang isang
nangangagat na insekto mula sa hilaga. Dumarating na ito.
21 Ang mga upahang kawal sa kaniyang kalagitnaan ay tila

mga pinatabang toro, ngunit tatalikod at tatakbo rin sila. Hindi
sila titindig ng magkakasama, sapagkat ang araw ng kanilang
kapahamakan ay dumarating sa kanila, ang oras ng kanilang
kaparusahan. **22** Sumusutsot at gumagapang papalayo ang
Egipto tulad ng isang ahas, sapagkat lumalakad laban sa
kaniya ang kaniyang mga kaaway. Lumalakad sila patungo sa
kaniya tulad ng mga namumutol ng kahoy na may mga palakol.
23 Pupulutin nila ang mga kakahuyan—ito ang pahayag ni
Yahweh—bagaman ito ay labis na masikip. Sapagkat mas
magiging marami ang mga kaaway kaysa sa mga balang,
hindi sila mabibilang. **24** Mapapahiya ang anak na babae ng
Egipto. Ibibigay siya sa kamay ng mga taong mula sa hilaga."
25 Sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo, ang Diyos ng Israel,
"Tingnan mo, parurusahan ko si Ammon na taga-Tebes, ang
Faraon, ang Egipto at ang kaniyang mga diyos, ang kaniyang
mga haring Faraon, at ang mga nagtitiwala sa kanila. **26**
Ibinibigay ko sila sa kamay ng mga humahangad sa kanilang
mga buhay, sa kamay ni Nebucadnezar na hari ng Babilonia
at sa kaniyang mga lingkod. At pagkatapos nito, pananahanan
ang Egipto gaya noong unang panahon—ito ang pahayag ni
Yahweh." **27** "Ngunit ikaw, lingkod kong Jacob, huwag kang
matakot. Huwag kang mangamba, Israel, sapagkat tingnan
mo, ibabalik ko kayo mula sa malayo, at ang inyong mga
anak mula sa lupain ng kanilang pagkabihag. Pagkatapos,
manunumbalik si Jacob, makakatagpo ng kapayapaan, at
magiging ligtas, at wala ng sisindak sa kaniya. **28** Ikaw,
lingkod kong Jacob, huwag kang matakot—Ito ang pahayag
ni Yahweh—sapagkat kasama mo ako, kaya magdadala ako
ng ganap na pagkawasak laban sa lahat ng bansa kung saan
ko kayo ikinalat. Ngunit hindi kita lubusang wawasakin. Gayon
pa man, makatarungan kitang didisiplinahin at tiyak na hindi
kita iiwang hindi napaparusahan.'"

47 Ito ang salita ni Yahweh na dumating kay propetang
Jeremias tungkol sa mga Filisteo. Dumating ang
salitang ito sa kaniya bago sinalakay ni Faraon ang Gaza. **2**
"Sinasabi ito ni Yahweh: Tingnan mo, tumataas ang maraming
tubig sa hilaga. Magiging tulad ng umaapaw na ilog ang mga
ito! Pagkatapos, aapaw ang mga ito sa lupain at sa lahat
ng naroon, sa mga lungsod nito at sa mga naninirahan dito!
Kaya sisisgaw ng tulong ang bawat isa, at tatangis ang lahat
ng mga naninirahan sa lupain. **3** Sa tunog ng malalakas
na pagpadyak ng mga paa ng kanilang mga kabayo, sa
dagundong ng kanilang mga karwahe at ingay ng kanilang
mga gulong, hindi tutulungan ng mga ama ang kanilang
mga anak dahil sa kanilang sariling kahinaan. **4** Sapagkat
darating ang araw na wawasak sa lahat ng mga Filisteo,
upang ihiwalay sa Tiro at Sidon ang bawat nakaligtas na
nagnanais silang tulungan. Sapagkat winawasak ni Yahweh
ang mga Filisteo, ang mga nalalabi mula sa pulo ng Caftor. **5**
Makakalbo ang Gaza. Sa Ashkelon naman, patatahimikin ang
mga taong naiwan sa kanilang mga lambak. Gaano katagal
ninyong susugatin ang inyong mga sarili sa pagluluksa? **6**
Kapighatian, ang espada ni Yahweh! Gaano katagal hanggang
sa manahimik ka? Bumalik ka sa iyong kaluban! Tumigil ka at
manahimik. **7** Paano ka mananahimik, sapagkat inutusan ka
ni Yahweh. Tinawag ka niya upang salakayin ang Ashkelon at
laban sa mga kapatagan sa tabi ng dagat."

48 Sinabi ito ni Yahweh ng mga hukbo, ang Diyos ng
Israel para sa Moab, "Kaawa-awa ang Nebo sapagkat
winasak na ito. Ang Kiryataim ay nasakop na at hinamak. Ang
kaniyang kutang tanggulan ay dinurog at naging kahihiyan.
2 Nawala na ang karangalan ng Moab. Ang kanilang mga
kaaway sa Hesbon ay may masamang balak laban sa
kaniya. Sinabi nila, 'Halikayo at wasakin natin siya bilang
isang bansa. Ang Madmena ay mawawala din— hahabulin
kayo ng isang espada.' **3** Pakinggan ninyo! Isang tunog ng
sumisigaw ang dumarating mula sa Horonaim kung saan
may pagguho at malaking pagkawasak. **4** Nawasak na ang
Moab. Ipinarinig ng kaniyang mga anak ang kanilang pag-
iyak. **5** Umiiyak silang umakyat sa burol ng Luhit, sapagkat sa
daanan pababa ng Horonaim, ang mga hiyawan ay naririnig
dahil sa pagkawasak. **6** Tumakas na kayo! Iligtas ninyo
ang inyong mga buhay at maging tulad ng mga puno ng
juniper sa ilang. **7** Nang dahil sa tiwala ninyo sa inyong
mga kaugalian at kayamanan, kayo ay masasakop. At si
Quemos ay ilalayo at bibihagin kasama ng kaniyang mga pari
at mga pinuno. **8** Sapagkat darating ang mga tagawasak sa
bawat lungsod, walang lungsod ang makakatakas. Kaya ang
lambak ay mamamatay at ang kapatagan ay mawawasak,
gaya ng sinabi ni Yahweh. **9** Bigyan ng pakpak ang Moab
sapagkat tiyak na lilipad ito palayo. Ang kaniyang mga
lungsod ay magiging isang kaparangan kung saan walang
maninirahan sa kanila. **10** Sumpain nawa ang mga tamad
sa paggawa ng mga gawain ni Yahweh! Isumpa nawa ang
sinumang patuloy na ginagamit ang espada sa pagdanak
ng dugo! **11** Naramdaman ng Moab na ligtas siya mula pa
sa pagkabata. Katulad siya ng kaniyang alak na hindi pa
naibuhos sa mga banga. Hindi siya nakaranas ng pagkabihag.
Samakatuwid, ang lasa niya ay nanatiling masarap gaya ng
dati, ang kaniyang linamnam ay hindi nagbago. **12** Kaya
tingnan mo, ang mga araw ay paparating—ito ang pahayag
ni Yahweh— paparating na ang panahon na ipadadala ko
ang mga magpapatiwarik sa kaniya at ibubuhos ang lahat ng
kaniyang palayok at babasagin ang kaniyang mga banga.
13 Pagkatapos, mapapahiya ang Moab kay Quemos, na
gaya ng sambahayan ng Israel na napahiya sa Bethel na
dahilan ng kanilang pagtitiwala. **14** Paano ninyo masasabi,
'Kami ay mga kawal, mga makapangyarihang mandirigmang
lalaki'? **15** Mawawasak ang Moab at sasalakayin ang kanilang
mga lungsod. Sapagkat ang mga makikisig na binata nito ay
napunta na sa lugar ng patayan. Ito ang pahayag ng Hari!
Yahweh ng mga hukbo ang kaniyang pangalan. **16** Ang
kapahamakan ng Moab ay malapit ng mangyari, ang mga
sakuna ay mabilis na darating. **17** Kayong lahat na nasa
paligid ng Moab, tumangis kayo. Kayong lahat na nakakaalam
sa kaniyang katanyagan, isigaw ninyo ito, 'Kaawa-awa, ang
matibay na tungkod at ang ikinararangal na pamalo ay
nawasak na'. **18** Bumaba kayo mula sa inyong mga dakilang
lugar at umupo kayo sa tuyong lupa, kayong mga babaeng
anak na naninirahan sa Dibon. Sapagkat sinasalakay ka ng
wawasak sa Moab, siya na sisira sa iyong mga matibay na
tanggulan. **19** Tumayo kayo sa mga lansangan at magbantay,
kayong mga tao na nakatira sa Aroer. Tanungin ninyo ang
mga nagsisitakbuhan at nagsisitakas, sabihin ninyo, 'Ano ang
nangyari?' **20** Ipinahiya na ang Moab, sapagkat dinurog na ito.
Tumangis at tumaghoy. Sumigaw para sa tulong. Sabihin ito
sa mga tao malapit sa Ilog ng Arnon na ang Moab ay winasak
na. **21** Dumating na ngayon ang kaparusahan sa maburol na
lupain, sa Holon, Jaza at Mefaat, **22** sa Dibon, Nebo at Beth-
Diblataim, **23** sa Kiryataim, Bethgamul at Bethmeon, **24** sa
Keriot at Bozra at sa lahat ng lungsod sa lupain ng Moab, sa
mga pinakamalayo at pinakamalapit na mga lungsod. **25** Ang

sungay ng Moab ay sinibak na, ang kaniyang bisig ay nabali
na. Ito ang pahayag ni Yahweh. **26** Lasingin siya, sapagkat
nagmayabang siya laban sa akin, akong si Yahweh. Ngayon
ay ipinapalakpak ng Moab ang kaniyang mga kamay sa
kahihiyan sa sarili niyang suka, kaya naging tampulan na rin
siya ng katatawanan. **27** Sapagkat, hindi ba naging tampulan
ng katatawanan sa inyo ang Israel? Natagpuan ba siyang isa
sa mga magnanakaw kaya umiiling kayo sa tuwing sinasabi
ninyo ang tungkol sa kaniya? **28** Kayong mga naninirahan sa
Moab, lisanin ninyo ang mga lungsod at magkampo kayo sa
mga matarik na dalisdis. Maging tulad ng isang kalapati na
nakapugad sa bunganga ng butas sa mga batuhan. **29** Narinig
namin ang pagmamataas ng Moab, ang kaniyang kapalaluan,
ang kaniyang kayabangan, ang kaniyang pagmamalaki,
ang kaniyang pansariling kaluwalhatian, at ang kaniyang
kahambugan sa kaniyang puso. **30** Ito ang pahayag ni
Yahweh—alam ko mismo ang kaniyang mga mapanghamon
na pananalitang walang pakinabang, tulad ng kaniyang mga
gawa. **31** Kaya hahagulhol ako ng pagtatangis para sa Moab
at sisigaw ako sa pighati para sa lahat ng tao ng Moab.
Mananaghoy ako para sa mga tao ng Kir-heres **32** Tatangis
ako sa inyo ng higit sa pagtatangis ko sa Jazer, sa iyo na
puno ng ubas ng Sibma! Ang iyong mga sanga ay lumampas
sa Dagat na Asin at umabot hanggang sa Jazer. Nilusob ng
mga tagawasak ang iyong mga bunga sa tag-araw at ang
iyong alak. **33** Kaya ang pagdiriwang at pagsasaya ay kinuha
na mula sa mga bungang-kahoy sa lupain ng Moab. Pinatigil
ko na ang alak mula sa mga pigaan ng ubas. Hindi na sila
yayapak ng may sigaw ng kasiyahan. Anumang sigaw ay
hindi na magiging sigaw ng kasiyahan. **34** Mula sa mga sigaw
sa Hesbon hanggang sa Eleale, ang kanilang tunog ay narinig
sa Jajaz, mula sa Zoar hanggang sa Horonaim at Eglat-
selisiya, sapagkat kahit ang mga katubigan sa Nimrim ay
natuyo na. **35** Sapagkat tatapusin ko ang sinuman sa Moab
na mag-aalay ng handog sa mga dambana at sa sinumang
magsusunog ng insenso sa kaniyang mga diyos. Ito ang
pahayag ni Yahweh. **36** Kaya ang puso ko ay tumatangis
para sa Moab na katulad ng isang plauta. Ang puso ko ay
tumatangis na katulad ng mga plauta para sa mga tao ng Kir-
Heres. Ang mga kayamanang natamo nila ay nawala na.
37 Sapagkat ang bawat ulo ay kinalbo na, lahat ng balbas
ay inahit na. May mga hiwa sa bawat kamay at ang telang
magaspang ay nasa kanilang mga baywang. **38** Mayroong
pagtatangis sa lahat ng dako, sa bawat bubungan sa Moab at
sa kaniyang mga plasa. Sapagkat sinira ko ang Moab na
gaya ng paso na walang may gusto. Ito ang mga pahayag ni
Yahweh. **39** Paano ito nadurog! Paano sila humagulgol sa
kanilang pananaghoy! Tumalikod ang Moab sa kahihiyan.
Kaya ang Moab ay magiging tampulan ng panunukso at
katatakutan sa lahat ng nakapalibot sa kaniya. **40** Sapagkat
ito ang sinasabi ni Yahweh, "Tingnan, ang mga kaaway ay
darating na katulad ng lumilipad na agila, na nakaunat ang
mga pakpak sa ibabaw ng Moab. **41** Ang Keriot ay nabihag
at ang kaniyang mga matibay na tanggulan ay nasakop.
Sapagkat sa araw na iyan, ang puso ng mga kawal ng
Moab ay magiging katulad ng mga puso ng mga babaeng
nanganganak. **42** Kaya ang Moab ay mawawasak na tulad
ng isang tao dahil sila ay nagmalaki laban sa akin, akong si
Yahweh. **43** Mga naninirahan sa Moab, darating sa inyo ang
katatakutan at ang hukay at isang patibong. Ito ang pahayag
ni Yahweh. **44** Ang sinumang tumakas dahil sa malaking
takot ay mahuhulog sa hukay at sinumang aakyat palabas
ng hukay ay mahuhuli sa patibong. Sapagkat ipadadala ko
ang lahat ng ito sa taon ng aking paghihiganti laban sa
kanila. Ito ang pahayag ni Yahweh. **45** Ang mga tumatakas
ay tatayo sa anino ng Hesbon na walang anumang lakas,
sapagkat magmumula ang sunog sa Hesbon, liliyab mula
sa kalagitnaan ng Sihon. Lalamunin nito ang noo ng Moab
at ang ibabaw ng mga ulo ng mga taong mayayabang. **46**
Kaawa-awa ka, Moab! Ang mga tao ni Quemos ay nawasak
na. Sapagkat ang iyong mga anak na lalaki ay kinuhang
bihag at binihag ang iyong mga anak na babae. **47** Ngunit
ibabalik ko ang kayamanan ng Moab sa mga huling araw. Ito
ang pahayag ni Yahweh." Dito nagtatapos ang paghuhukom
sa Moab.

49 Tungkol sa mga tao ng Ammon, ito ang sinasabi ni
Yahweh, "Wala bang mga anak ang Israel? Wala bang
magmamana ng anumang bagay sa Israel? Bakit naninirahan
si Molek sa Gad at naninirahan ang kaniyang mga tao sa
mga lungsod nito? **2** Kaya tingnan ninyo, darating ang mga
araw—ito ang pahayag ni Yahweh—na patutunugin ko ang
hudyat para sa digmaan laban sa Rabba sa mga tao ng
Ammon, kaya ito ay magiging pinabayaang bunton at ang
mga anak na babae nito ay magsisindi ng apoy. Sapagkat
aangkinin ng Israel ang mga umangkin sa kaniya," sinabi ni
Yahweh. **3** "Humagulgol ka sa pagtangis, Hesbon, sapagkat
mawawasak ang Ai! Sumigaw kayo, mga anak na babae ng
Rabba! Magsuot kayo ng telang magaspang. Tumangis at
magsitakbo kayo nang walang saysay sapagkat mabibihag si
Molek kasama ng kaniyang mga pari at mga pinuno. **4** Bakit
ninyo ipinagmamalaki ang inyong lakas? Ang inyong lakas ay
lilipas, mga anak na babaeng walang pananampalataya, kayo
na nagtitiwala sa inyong kayamanan. Sinasabi ninyo, 'Sinong
lalaban sa akin?' **5** Tingnan ninyo, padadalhan ko kayo ng
matinding takot—ito ang pahayag ni Yahweh, ang Panginoon
ng mga hukbo—magmumula ang matinding takot na ito sa
lahat ng pumapalibot sa inyo. Ang bawa't isa sa inyo ay
kakalat sa harapan nito. Walang magtitipon sa mga tumatakbo
palayo. **6** Ngunit pagkatapos nito, ibabalik ko ang kayamanan
ng mga tao ng Amon—ito ang pahayag ni Yahweh." **7** Tungkol
sa Edom, ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo, "Wala
na bang karunungan na matatagpuan sa Teman? Naglaho na
ba ang magandang payo mula sa mga may pang-unawa?
Nawala na ba ang kanilang karunungan? **8** Tumakas kayo!
Umalis kayo! Manatili sa mga butas sa lupa, mga naninirahan
sa Dedan. Sapagkat dadalhin ko ang kapahamakan ni Esau
sa kaniya sa panahon na parurusahan ko siya. **9** Kung
pumunta sa inyo ang mga taga-ani ng ubas, hindi ba magtitira
sila ng kaunti? Kung dumating ang mga magnanakaw sa
gabi, hindi ba nanakawin lamang nila ang kasindami ng
naisin nila? **10** Ngunit hinubaran ko si Esau. Inilantad ko
ang kaniyang mga taguan kaya hindi niya maitatago ang
kaniyang sarili. Nilipol ang kaniyang mga anak, mga kapatid
na lalaki at mga kapitbahay at siya ay wala na. **11** Iwan
ninyo ang inyong mga ulilang anak. Iingatan ko ang kanilang
buhay at mapagkakatiwalaan ako ng inyong mga balo." **12**
Sapagkat ito ang sinasabi ni Yahweh, "Tingnan ninyo, ang
mga hindi nararapat dito ay dapat uminom ng kaunti sa tasa.
Iniisip ba ninyo na aalis kayo ng walang kaparusahan? Hindi,
sapagkat tiyak na iinom kayo. **13** Sapagkat sumumpa ako sa
aking sarili—ito ang pahayag ni Yahweh—na ang Bozra ay
magiging katatakutan, kahihiyan, kasiraan at isang bagay
na gagamitin sa pagsumpa. Ang lahat ng lungsod nito ay

magiging wasak magpakailanman. 14 Narinig ko ang balita
mula kay Yahweh, at isang mensahero ang ipinadala sa mga
bansa, 'Magsama-sama kayo at salakayin siya. Maghanda
kayo para sa digmaan.' 15 “Sapagkat tingnan ninyo, ginawa
ko kayong maliit kumpara sa ibang bansa na kinasuklaman ng
mga tao. 16 Sa inyong pagiging nakakatakot, nilinlang kayo
ng pagmamalaki ng inyong puso, kayong mga naninirahan sa
mga lugar sa talampas, kayo na tumira sa mga pinakamataas
na burol upang pataasin ang inyong mga pugad tulad ng agila.
Ibababa ko kayo mula roon—ito ang pahayag ni Yahweh. 17
Magiging katatakutan ang Edom sa lahat ng mapapadaan
dito. Ang bawat taong iyon ay manginginig at susutsot dahil
sa lahat ng kapahamakan nito. 18 Katulad ng pagbagsak ng
Sodoma at Gomora at ng kanilang mga kalapit na bayan,”
sinasabi ni Yahweh, “wala ni isang titira roon; walang taong
mananatili roon. 19 Tingnan ninyo, aakyat siya na gaya ng
isang leon na mula sa gubat ng Jordan papunta sa berdeng
lupaing pastulan. Sapagkat bigla kong patatakbuhin ang
Edom mula rito at maglalagay ako ng isang taong mapipiling
mamahala rito. Sapagkat sino ang katulad ko, at sino ang
magpapatawag sa akin? Anong pastol ang may kakayahang
labanan ako? 20 “Kaya makinig kayo sa mga balak na
ipinasya ni Yahweh laban sa Edom, ang mga balak na
kaniyang binuo laban sa mga naninirahan sa Teman. Tiyak
na kakaladkarin sila palayo, kahit na ang pinakamaliit na
kawan. Magiging wasak na lugar ang kanilang mga lupang
pastulan. 21 Sa tunog ng kanilang pagbagsak, mayayanig
ang mundo. Maririnig sa dagat ng Tambo ang tunog ng mga
sigaw ng pagkabalisa. 22 Tingnan ninyo, may sasalakay
na gaya ng isang agila, at lilipad pababa at ibubuka ang
kaniyang pakpak sa Bozra. At sa araw na iyon, ang mga
puso ng mga kawal ng Edom ay magiging katulad ng puso ng
babaing malapit ng manganak.” 23 Tungkol sa Damasco:
“Mapapahiya ang Hamat at Arpad sapagkat nakarinig sila
ng balita ng kapahamakan. Natutunaw sila! Nababagabag sila
katulad ng dagat, na hindi mapanatiling mapayapa. 24 Naging
napakahina ng Damasco. Tumatalikod ito upang tumakas;
binalot ito ng matinding takot. Binalot ito ng pagkabalisa
at sakit, katulad ng sakit ng babaing nanganganak. 25
Sinasabi ng mga tao, 'Kumusta ang tanyag na lungsod,
ang lungsod kung saan ako nagalak, hindi pa nililisan?' 26
Kaya ang mga binata nito ay babagsak sa mga plasa nito at
lahat ng mandirigmang kalalakihan ay mamamatay sa araw
na iyon—ito ang pahayag ni Yahweh ng mga Hukbo.” 27
“Sapagkat magsisindi ako ng apoy sa pader ng Damasco,
at lalamunin nito ang mga matibay ng tanggulan ni Ben-
hadad.” 28 Tungkol sa Kedar at sa mga kaharian ng Hazor,
ito ang sinasabi ni Yahweh kay Nebucadnezar (sasalakayin ni
Nebucadnezar na hari ng Babilonia ang mga lugar na ito):
“Bumangon ka at salakayin ang Kedar at sirain ang mga taong
iyon sa silangan. 29 Kukunin ng kaniyang hukbo ang kanilang
mga tolda at ang kanilang mga kawan, ang kanilang mga
tabing ng tolda at lahat ng kanilang mga kagamitan. Kukunin
nila ang kanilang mga kamelyo mula sa mga tao ng Kedar at
isisigaw sa kanila, 'Katakot-takot ang nasa lahat ng dako!” 30
Tumakas kayo! Magpagala-gala kayo sa malayo! Manatili
kayo sa mga butas sa lupa, mga nananahan sa Hazor—ito
ang pahayag ni Yahweh— sapagkat bumuo ng plano si
Nebucadnezar na hari ng Babilonia laban sa inyo. Tumakas
kayo! Bumalik kayo! 31 Bumangon kayo! Salakayin ninyo ang
bansang payapa, na naninirahan ng ligtas,” sinabi ni Yahweh.
“Wala silang tarangkahan o rehas, at namumuhay ng mag-isa
ang mga tao nito. 32 Sapagkat ang kanilang mga kamelyo ay
magiging nakaw, at ang kasaganaan ng kanilang ari-arian ay
magiging nakaw sa digmaan. Pagkatapos ay ikakalat ko sa
bawat hangin ang mga pumutol ng kanilang mga buhok at
magdadala ako sa kanila ng kapahamakan mula sa bawat
panig—ito ang pahayag ni Yahweh. 33 Magiging lungga ng
asong-gubat ang Hazor, isang ganap na pinabayaang lupa.
Walang maninirahan doon, walang taong mananatili roon.” 34
Ito ang salita ni Yahweh na dumating kay Jeremias na propeta
tungkol sa Elam. Nangyari ito sa simula ng paghahari ni
Zedekias na hari ng Juda, at sinabi niya, 35 “Ito ang sinasabi
ni Yahweh ng mga Hukbo: Tingnan ninyo, babasagin ko ang
lalaking mamamana ng Elam, ang pangunahing bahagi ng
kanilang kapangyarihan. 36 Sapagkat dadalhin ko ang apat
na hangin mula sa apat na sulok ng kalangitan at ikakalat ko
ang mga tao ng Elam sa lahat ng hangin na iyon. Walang
bansang hindi pupuntahan ng mga taong nakakalat mula
sa Elam. 37 Kaya dudurugin ko ang Elam sa harapan ng
kaniyang kaaway at sa harapan ng mga naghahangad ng
kaniyang buhay, sapagkat magdadala ako ng kapahamakan
laban sa kanila, ang bagsik ng aking galit—ito ang pahayag ni
Yahweh—at ipadadala ko ang espada hanggang sa mapuksa
ko sila. 38 Pagkatapos ay ilalagay ko ang aking trono sa
Elam at wawasakin ko roon ang hari at mga pinuno nito—ito
ang pahayag ni Yahweh— 39 at mangyayari sa darating
na araw na ibabalik ko ang kayamanan ng Elam—ito ang
pahayag ni Yahweh.”

50 Ito ang salita na ipinahayag ni Yahweh tungkol sa
Babilonia, ang lupain ng mga Caldeo sa pamamagitan
ni Jeremias na propeta, 2 “Ipahayag mo sa mga bansa at
maging dahilan upang makinig sila. Magbigay ka ng isang
hudyat at maging dahilan upang makinig sila. Huwag mo itong
ilihim at sabihin mo, “Nasakop na ang Babilonia at nalagay na
sa kahihiyan ang Bel. Nanlupaypay na ang Merodac. Nalagay
sa kahihiyan ang kanilang mga diyus-diyosan, nasira ang mga
imahen nito.' 3 Isang bansa mula sa hilaga ang lilitaw laban
dito, upang gawing malagim ang kaniyang lupain. Walang
maninirahan dito, tao man o mabangis na hayop. Tatakas
sila palayo. 4 Sa mga araw na iyon at sa oras na iyon, ang
mga tao ng Israel at ang mga tao ng Juda ay sama-samang
iiyak at hahanapin si Yahweh na kanilang Diyos. Ito ang
pahayag ni Yahweh. 5 Tatanungin nila ang daan papuntang
Zion at tutungo sila roon. Pupunta sila at makikipag-isa kay
Yahweh para sa isang tipan na hindi masisira kailanman.
6 Mga nawawalang kawan ang aking mga tao. Hinayaan
sila ng kanilang mga pastol na maligaw sa mga bundok at
inilayo sila sa mga burol. Pumunta sila at nakalimutan nila
ang lugar kung saan sila nanirahan. 7 Nilapa sila ng mga
nakatagpo sa kanila. Sinabi ng kanilang mga kaaway, “Wala
kaming kasalanan dahil nagkasala sila kay Yahweh, ang
tunay nilang tahanan, si Yahweh ang pag-asa ng kanilang
mga ninuno.' 8 Umalis kayo sa kalagitnaan ng Babilonia,
umalis kayo sa lupain ng mga Caldeo at maging gaya ng
isang lalaking kambing na umaalis bago pa magawa ng ibang
kawan. 9 Dahil makikita ninyo, pakikilusin at pababangunin
ko ang isang grupo ng mga dakilang bansa mula sa hilaga
laban sa Babilonia. Ihahanay nila ang kanilang mga sarili
laban sa kaniya. Dito mabibihag ang Babilonia. Tulad ng
isang bihasang mandirigma ang kanilang mga palaso na
hindi bumabalik na walang dala. 10 Magiging isang nakaw
ang Caldeo. Masisiyahan ang lahat ng magnanakaw nito.

Ito ang pahayag ni Yahweh. **11** Nagalak kayo, ipinagdiwang
ninyo ang pagnanakaw sa aking mana; tumalon kayo na
gaya ng isang baka na pumapadyak sa kaniyang pastulan, at
humalinghing kayo na gaya ng isang malakas na kabayo. **12**
Kaya malalagay sa kahihiyan ang inyong ina at mapapahiya
ang nagluwal sa inyo. Tingnan ninyo, siya ang magiging
pinakamaliit sa mga bansa, magiging isang ilang, isang tuyong
lupain at isang disyerto. **13** Dahil sa galit ni Yahweh, walang
maninirahan sa Babilonia, bagkus, magiging ganap na wasak.
Manginginig ang lahat ng dadaan dito dahil sa Babilonia at
susutsot dahil sa lahat ng kaniyang mga sugat. **14** Ihanay
ninyo ang inyong mga sarili na nakapalibot laban sa Babilonia.
Kailangan patamaan siya ng bawat papana sa kaniya. Huwag
kayong magtitira ng inyong mga palaso, dahil nagkasala siya
laban kay Yahweh. **15** Sumigaw kayo ng katagumpayan
laban sa kaniya ang lahat ng nakapalibot sa kaniya. Isinuko
na niya ang kaniyang kapangyarihan, bumagsak na ang
kaniyang mga tore. Nasira na ang kaniyang mga pader dahil
ito ang paghihiganti ni Yahweh. Maghiganti kayo sa kaniya!
Gawin ninyo sa kaniya kung ano ang ginawa niya sa ibang
mga bansa! **16** Wasakin ninyo ang manghahasik at ang
gumagamit ng karit sa oras ng pag-aani sa Babilonia. Hayaan
ninyong bumalik ang bawat tao sa kaniyang sariling bayan
mula sa espada ng mga taong mapang-api, hayaan ninyo
silang makatakas sa kanilang sariling lupain. **17** Parang
isang tupa ang Israel na nakakalat at itinataboy ng mga
leon. Una, nilapa siya ng hari ng Asiria at matapos nito, si
Nebucadnezar na hari ng Babilonia ay binali ang kaniyang
mga buto. **18** Kaya ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga
hukbo na Diyos ng Israel: Tingnan ninyo, parurusahan ko
ang hari ng Babilonia at ang kaniyang lupain, katulad ng
pagparusa ko sa hari ng Asiria. **19** Ibabalik ko ang Israel
sa kaniyang sariling bayan; manginginain siya sa Carmel at
sa Basan. At masisiyahan siya sa burol ng bansang Efraim
at Gilead. **20** Sa mga araw na iyon at sa oras na iyon,
sinabi ni Yahweh, uusigin ang kasamaan sa Israel, ngunit
walang matatagpuan. Tatanungin ko ang mga kasalanan
ng Juda ngunit walang matatagpuan dahil patatawarin ko
ang natira na aking iniligtas." **21** "Tumindig kayo laban sa
lupain ng Merataim, labanan ninyo ito at ang mga naninirahan
na Pekod. Patayin ninyo sila ng mga espada at itakda ang
mga ito para sa pagkawasak, gawin ninyo ang lahat ng
aking inuutos. Ito ang pahayag ni Yahweh. **22** Ang ingay
ng digmaan at matinding pagkawasak ay nasa lupain. **23**
Kung gaano nasira at nawasak ang pamukpok sa lahat ng
mga lupain. Kung gaano naging katakot-takot ang Babilonia
sa buong bansa. **24** Naghanda ako ng isang bitag para
sa inyo. Nabihag kayo Babilonia at hindi ninyo ito alam!
Natagpuan kayo at nasakop nang hinamon ninyo ako, si
Yahweh. **25** Binuksan ni Yahweh ang kaniyang taguan ng
sandata at ilalabas niya ang kaniyang mga sandata dahil sa
kaniyang galit. May gawain ang Panginoong Yahweh ng mga
hukbo sa lupain ng mga Caldeo. **26** Salakayin ninyo siya
sa kalayuan. Buksan ninyo ang kaniyang mga kamalig at
isalansan siya na parang tambak ng butil. Itakda ninyo siya
para sa pagkawasak. Huwag kayong magtitira para sa kaniya.
27 Patayin ninyo ang lahat ng kaniyang mga toro at dalhin
ninyo sila sa lugar ng katayan. Kaawa-awa sila dahil dumating
na ang kanilang araw, ang oras ng kanilang kaparusahan. **28**
Magkakaroon ng ingay sa mga tumatakas, sa mga nakaligtas
mula sa lupain ng Babilonia. Ito ang magiging kapahayagan
sa paghihiganti ni Yahweh na ating Diyos para sa Zion, at
ang paghihiganti sa kaniyang templo." **29** "Ipatawag ang
mga mamamana laban sa Babilonia, ang lahat ng mga
bumabaluktot ng kanilang mga pana. Magkampo kayo laban
sa kaniya, at huwag hayaang may makatakas. Gantihan
ninyo siya sa kaniyang mga nagawa. Gawin din ninyo sa
kaniya ayon sa sukat na kaniyang ginamit. Dahil kinalaban
niya si Yahweh, ang Banal ng Israel. **30** Kaya babagsak
ang kaniyang mga tauhan sa lansangan ng mga lungsod
at mawawasak ang lahat ng kaniyang mga mandirigma sa
araw na iyon. Ito ang pahayag ni Yahweh." **31** "Tingnan
ninyo, ako ay laban sa inyo, kayong mga palalo, sapagkat
dumating na ang inyong araw, kayong mga palalo, ang oras
na parurusahan ko kayo. Ito ang pahayag ng Panginoong
Yahweh ng mga hukbo. **32** Kaya madadapa at babagsak
ang mga palalo. Walang sinuman ang makapagpapabangon
sa kanila. Magpapaningas ako ng apoy sa kanilang mga
lungsod at tutupukin nito ang lahat ng nakapalibot sa kaniya.
33 Sinabi ito ni Yahweh ng mga hukbo: pinahirapan ang mga
tao sa Israel kasama ang mga tao sa Juda. Hawak pa din
sila ng lahat ng mga dumakip sa kanila at tumanggi sila
na hayaan silang makatakas. **34** Malakas ang magliligtas
sa kanila. Yahweh ng mga hukbo ang kaniyang pangalan.
Tiyak na ipagtatanggol niya ang kanilang kalagayan upang
magkaroon ng kapahingaan sa lupain at upang magkaroon
ng alitan ang mga naninirahan sa Babilonia. **35** Laban sa
mga Caldeo ang espada at laban sa mga naninirahan sa
Babilonia, sa kaniyang mga pinuno at sa kaniyang mga
matatalinong kalalakihan. Ito ang pahayag ni Yahweh. **36**
Darating ang espada laban sa mga magsasabi ng mga
salitang paghula upang ihayag ang kanilang mga sarili bilang
mga hangal. Darating ang espada laban sa kaniyang mga
kawal kaya mababalot sila ng matinding takot. **37** Darating
ang espada laban sa kanilang mga kabayo, sa kanilang
mga karwahe at ang lahat ng mga taong nasa kalagitnaan
ng Babilonia upang maging katulad sila ng isang babae.
Darating ang espada laban sa kaniyang mga imbakan at
mananakaw ang mga ito. **38** Darating ang espada laban
sa kaniyang mga katubigan kaya matutuyo ang mga ito.
Sapagkat lupain siya ng mga walang makabuluhang diyus-
diyosan at kumikilos sila na tulad ng mga taong nababaliw
sa kanilang kakila-kilabot na mga diyus-diyosan. **39** Kaya
maninirahan ang mga mababangis na hayop sa disyerto
kasama ng mga asong-gubat at maninirahan din sa kaniya
ang mga inakay ng mga avestruz. At kahit kailan, wala ng
maninirahan dito. Hindi na maninirahan dito ang anumang
sali't salinlahi. **40** Tulad nang kung paano pinabagsak ni
Yahweh ang Sodoma at Gomorra at ang kanilang mga karatig
na walang maninirahan doon, walang sinuman ang mananatili
roon. Ito ang pahayag ni Yahweh " **41** Tingnan ninyo, darating
ang mga tao mula sa hilaga, sapagkat magsasama-sama ang
mga makapangyarihang bansa at mga hari mula sa malayong
lupain. **42** Magdadala sila ng mga pana at mga sibat. Malulupit
sila at walang awa. Gaya ng ugong ng dagat ang kanilang
tunog at nakasakay sila sa mga kabayo na tila nakaayos na
mandirigma laban sa inyo, anak ng Babilonia. **43** Narinig
ng hari ng Babilonia ang kanilang balita at nanlupaypay ang
kaniyang mga kamay dahil sa pagkabalisa. Nilamon siya ng
pagdadalamhati na tulad ng isang babaeng manganganak. **44**
Tingnan ninyo! Aakyat siya na parang isang leon sa kaitaasan
ng Jordan patungo sa lugar ng kanilang pastulan sapagkat
agad ko silang itataboy mula rito at ako ang magtatalaga kung
sino ang mapipiling mamamahala rito. Sapagkat sino ang

katulad ko at sino ang magpapatawag sa akin? Sinong pastol
ang lalaban sa akin? **45** Kaya makinig kayo sa mga balak
ni Yahweh na kaniyang napagpasiyahan na gawin laban sa
Babilonia, ang mga layunin na kaniyang binalak laban sa
lupain ng mga Caldeo. Tiyak na maitataboy sila palayo kahit
pa ang mga maliliit na kawan. Magiging wasak na lugar ang
kanilang mga pastulan. **46** Mayayanig ang lupa sa ingay ng
pagkabihag ng Babilonia, at maririnig sa buong bansa ang
kanilang sigaw ng pagdadalamhati."

51 "Ito ang sinasabi ni Yahweh, tingnan ninyo, pupukawin
ko ang isang hangin ng pagkawasak laban sa Babilonia
at laban sa mga nakatira sa Leb Kamai. **2** Magpapadala ako
ng mga dayuhan sa Babilonia. Ikakalat nila ito at wawasaking
ganap ang kaniyang lupain, sapagkat darating sila laban sa
kaniya mula sa lahat ng dako sa araw ng malaking sakuna. **3**
Huwag ninyong hayaang mahatak ng mga mamamana ang
kanilang mga pana, huwag ninyo silang hayaang makapagsuot
ng baluti. Huwag kayong magtira ng mga kabataang lalaki,
itakda ninyo ang kaniyang buong hukbo sa pagkawasak. **4**
Sapagkat ang mga taong sugatan ay babagsak sa mga lupain
ng mga Caldeo, ang mga pinatay ay babagsak sa kaniyang
mga lansangan. **5** Sapagkat ang Israel at ang Juda ay hindi
pinabayaan ng kanilang Diyos, si Yahweh ng mga hukbo,
kahit na ang kanilang lupain ay puno ng mga ginawang
paglabag laban sa Kaniya na Banal ng Israel. **6** Lumayo kayo
sa kalagitnaan ng Babilonia, hayaang iligtas ng bawat tao ang
kaniyang sarili. Huwag kayong malilipol sa kaniyang labis
na malaking kasalanan. Sapagkat ito na ang panahon ng
paghihiganti ni Yahweh. Pababayaran niya ang lahat ng ito sa
kaniya. **7** Ang Babilonia ay isang gintong kopa sa kamay ni
Yahweh na naging dahilan ng pagkalasing ng buong lupain,
ininom ng mga bansa ang kaniyang alak at nabaliw. **8** Ang
Babilonia ay biglaang babagsak at mawawasak. Tumangis
para sa kaniya! Bigyan siya ng gamot para sa kaniyang
karamdaman, baka sakaling siya ay gumaling. **9** 'Hinangad
naming lunasan ang Babilonia ngunit hindi siya gumaling.
Siya ay iwanan nating lahat at lumayo patungo sa sarili nating
lupain. Sapagkat ang kaniyang pagkakasala ay umaabot na
sa mga kalangitan, patung-patong ang mga ito hanggang
sa mga ulap.' **10** 'Inihayag ni Yahweh ang ating kawalan
ng kasalanan. Halina kayo, sabihin natin sa Zion ang mga
ginawa ni Yahweh na ating Diyos.' **11** Patalasin ninyo ang
inyong mga palaso at kunin ang mga panangga. Pinapakilos
na ni Yahweh ang espiritu ng hari ng Medes para sa layuning
wasakin ang Babilonia. Ito ay para sa paghihiganti ni Yahweh,
paghihiganti para sa pagkawasak ng kaniyang templo. **12**
Itaas ninyo ang bandila sa ibabaw ng mga pader ng Babilonia
at ilagay sa pwesto ang mga taga-bantay. Italaga ninyo ang
mga magbabantay at ikubli ang mga kawal upang hulihin ang
sinumang tumatakbo mula sa lungsod, sapagkat gagawin
ni Yahweh ang kaniyang mga plano. Gagawin niya ang
kaniyang ipinahayag laban sa mga naninirahan sa Babilonia.
13 Kayong mga taong naninirahan sa maraming dumadaloy
na tubig, kayong mga taong sagana sa kayamanan, dumating
na ang inyong katapusan. Ang mitsa ng inyong buhay ngayon
ay pinaikli na. **14** Si Yahweh ng mga hukbo ay nanumpa ayon
sa kaniyang sariling buhay, "Pupunuin ko kayo ng inyong
mga kalaban, katulad ng isang salot ng mga balang, isisigaw
sila ng isang pandigma laban sa iyo." **15** Ginawa niya ang
lupa sa pamamagitan ng kaniyang kapangyarihan, inilagay
niya sa kaayusan ang mundo ayon sa kaniyang karunungan.
Sa pamamagitan ng kaniyang pang-unawa, pinalawak niya
ang kalangitan. **16** Kapag ginagawa niya ang mga kulog,
mayroong dagundong ng mga tubig sa mga kalangitan,
sapagkat itinataas niya ang ambon mula sa mga hangganan
ng sanlibutan. Gumagawa siya ng kidlat para sa ulan at
nagpapadala ng hangin mula sa kaniyang mga kamalig. **17**
Ang bawat tao ay nagiging tulad ng isang hayop na walang
kaalaman, ang bawat manggagawa ng bakal ay ipinapahiya
ng kaniyang mga diyus-diyosan. Sapagkat ang inanyuang
mga imahe ay mga panlilinlang, walang buhay sa kanila. **18**
Wala silang pakinabang, gawa ng mga manloloko, malilipol
sila sa oras ng kanilang kaparusahan. **19** Ngunit ang Diyos
na kabahagi ni Jacob ay hindi katulad ng mga ito, sapagkat
siya ang humuhubog sa lahat ng bagay. Ang Israel ang tribu
ng kaniyang mana. Yahweh ng mga hukbo ang kaniyang
pangalan. **20** Ikaw ang aking martilyong pandigma, ang aking
sandata sa labanan. Sa pamamagitan mo, dudurugin ko ang
mga bansa at sisirain ang mga kaharian. **21** Sa pamamagitan
mo, dudurugin ko ang mga kabayo at ang kanilang mga sakay.
Sa pamamagitan mo dudurugin ko ang mga pandigmang
karwahe pati ang nagpapatakbo nito. **22** Sa pamamagitan
mo, dudurugin ko ang bawat lalaki at babae, sa pamamagitan
mo, dudurugin ko ang matanda at bata. Sa pamamagitan mo,
dudurugin ko ang mga binata at mga babaeng birhen. **23**
Sa pamamagitan mo, dudurugin ko ang mga nagpapastol at
ang kanilang mga kawan, Sa pamamagitan mo, dudurugin
ko ang mga nag-aararo at ang kanilang mga kasama. Sa
pamamagitan mo, dudurugin ko ang mga namumuno at ang
mga opisyal. **24** Para sa inyong paningin, pagbabayarin ko
ang Babilonia at lahat ng naninirahan sa Caldea dahil sa
lahat ng masamang ginawa nila sa Zion— Ito ang pahayag ni
Yahweh." **25** "Tingnan mo, ako ay laban sa iyo, sa iyo na
bundok, sa iyo na pumatay sa ibang tao—ito ang pahayag ni
Yahweh—na winawasak ang lahat sa mundo. Hahampasin
kita sa pamamagitan ng aking kamay at ihuhulog ka sa mga
bangin. Pagkatapos ay gagawin kitang bundok na lubusang
nasunog. **26** Upang hindi sila kailanman kukuha ng mga bato
mula sa iyo upang gumawa ng pundasyon ng isang gusali,
dahil magiging ganap kang kasiraan magpakailanman—ito
ang pahayag ni Yahweh." **27** "Magtaas kayo ng isang bandila
sa mundo. Hipan ninyo ang trumpeta sa lahat ng mga bansa.
Italaga ninyo ang mga bansa upang lusubin siya. Ipamalita
ninyo sa mga kaharian ng Ararat, Mini at Askenaz ang
tungkol sa kaniya, magtalaga kayo ng isang pinuno ng mga
kawal upang salakayin siya, magdala kayo ng mga kabayo
tulad ng napakaraming balang. **28** Italaga ninyo ang mga
bansa upang salakayin siya, ang mga hari ng Medes at ang
kaniyang mga namumuno, lahat ng mga opisyal at lahat ng
mga lupain sa ilalim ng kaniyang pamumuno. **29** Sapagkat
ang lupain ay mayayanig at labis na malulungkot, sapagkat
patuloy ang plano ni Yahweh laban sa Babilonia, upang
gawing kaparangan ang lupain ng Babilonia kung saan walang
naninirahan. **30** Tumigil na sa pakikipagdigma ang mga kawal
ng Babilonia, nanatili sila sa kanilang mga tanggulan. Ang
kanilang lakas ay nanghina na, sila ay naging mga babae
na—ang kaniyang mga tahanan ay tinutupok na ng apoy,
at ang mga rehas ng kaniyang tarangkahan ay nasira na.
31 Ang isang mensahero ay tumatakbo upang ipahayag sa
iba pang mensahero, at ipinapahayag ng mananakbo sa
iba pang mananakbo sa Hari ng Babilonia na ang kaniyang
lungsod ay nasakop na sa magkabilang dulo. **32** Kaya
hinuhuli ang lahat ng mga tumatawid sa ilog, sinusunog

ng kaaway ang mga tuyong tambo sa mga sapa, at ang
mga lalaking mandirigma ng Babilonia ay nalito na." **33**
Sapagkat ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo, ang
Diyos ng Israel: Ang babaeng anak ng Babilonia ay katulad
ng isang giikan. Panahon na upang tapak-tapakan siya. Hindi
magtatagal at sasapit na sa kaniya ang oras ng anihan. **34**
Sinasabi ng Jerusalem, 'Nilamon ako ni Nebucadnezar na
hari ng Babilonia. Piniga niya ako hanggang sa matuyo at
ginawa niya akong banga na walang laman. Nilunok niya
ako na tulad ng isang dragon. Binusog niya ang kaniyang
tiyan ng masarap kong pagkain at ako ay kaniyang isinuka.'
35 Sasabihin ng mga taga-Zion, 'Maibalik nawa laban sa
Babilonia ang pagmamalupit na ginawa sa akin at sa aking
pamilya.' Sasabihin ng Jerusalem, 'Maibalik nawa laban sa
mga naninirahan sa Caldea ang kanilang kasalanan nang
dumanak ang aking dugo.'" **36** Kaya nga, ito ang sinasabi
ni Yahweh: Tingnan mo, ipagtatanggol ko kayo sa inyong
kalagayan at ipaghihiganti ko kayo. Sapagkat tutuyuin ko
ang mga tubig sa Babilonia at tutuyuin ko ang kaniyang mga
bukal. **37** Ang Babilonia ay magiging bunton ng mga durog
na bato, pugad ng mga asong-gubat, isang katatakutan at
tampulan ng panunutsot, kung saan walang maninirahan. **38**
Ang mga taga-Babilonia ay sama-samang aatungal katulad
ng mga batang leon. Sila ay aangil na tulad ng mga batang
leon. **39** Kapag sila ay uminit sa kanilang kasakiman, gagawa
ako ng handaan para sa kanila. Lalasingin ko sila upang
sumaya sila, at pagkatapos ay matutulog sila nang walang
katapusan at hindi na magigising pa—ito ang pahayag ni
Yahweh. **40** Ipadadala ko sila na tulad ng mga batang tupa sa
katayan, tulad ng mga lalaking tupa na may kasamang mga
lalaking kambing. **41** Paanong nasakop ang Babilonia! Kaya
ang papuri ng mundo ay inagaw. Paanong ang Babilonia ay
naging wasak na lugar na lamang sa lahat ng bansa. **42**
Sinakluban na ng dagat ang Babilonia. Natakpan na ito ng
kaniyang mga umuugong na alon. **43** Ang kaniyang mga
lungsod ay pinabayaan na, isang tuyong lupain at ilang, isang
lupain na walang naninirahan, at walang taong dumaraan. **44**
Kaya parurusahan ko si Bel sa Babilonia, ilalabas ko mula
sa kaniyang bibig ang kaniyang nilunok, at hindi na muling
dadaloy sa kaniya ang handog ng mga bansa. Babagsak
ang mga pader ng Babilonia. **45** Umalis kayo sa kaniyang
kalagitnaan, aking bayan. Iligtas ninyo ang sarili ninyong
buhay mula sa bangis ng aking galit. **46** Huwag ninyong
hayaan na manghina ang inyong mga puso o matakot sa mga
narinig ninyong mga balita sa lupain, sapagkat ang mga balita
ay darating sa isang taon. Pagkatapos nito, sa susunod na
taon ay magkakaroon ng mga balita at darating ang mga
karahasan sa lupain. Maglalaban-laban ang mga namumuno.
47 Kaya nga tingnan, darating ang mga araw na parurusahan
ko ang mga inukit na diyus-diyosan ng Babilonia. Mapapahiya
ang lahat ng kaniyang lupain at lahat ng kaniyang mga pinatay
ay mahuhulog sa kaniyang kalagitnaan. **48** Magdiriwang
ang kalangitan at ang lupa, ang lahat ng nilalaman nito ay
magagalak sa Babilonia. Sapagkat darating sa kaniya ang
mga maninira mula sa hilaga—ito ang pahayag ni Yahweh.
49 "Gaya ng ginawa ng Babilonia, kung saan pinabagsak niya
ang kaniyang mga pinatay sa Israel, kaya ang mga namatay
sa kaniyang lupain ay babagsak din sa Babilonia." **50** Kayong
mga nakaligtas mula sa espada, lumayo kayo. Huwag kayong
manatili. Tumawag kayo kay Yahweh mula sa malayo, isipin
ninyo ang Jerusalem. **51** Tayo ay napahiya sapagkat nakarinig
tayo ng pang-iinsulto, nabalot ng pagsisisi ang ating mga
mukha sapagkat ang mga dayuhan ay pumasok sa mga banal
na dako ng templo ni Yahweh. **52** Samakatuwid, tingnan
ninyo, dumarating na ang mga araw, ito ang pahayag ni
Yahweh, na parurusahan ko ang kaniyang mga inukit na
diyus-diyosan at ang mga taong sugatan ay tatangis sa lahat
ng kaniyang lupain, ito ang pahayag ni Yahweh. **53** Sapagkat
kahit na pupunta sa kalangitan ang Babilonia o patibayin pa
niya ang kaniyang mga pinakamataas na tanggulan, darating
ang mga wawasak sa kaniya mula sa akin. Ito ang pahayag ni
Yahweh. **54** Isang sigaw ng pagkabahala ang manggagaling
sa Babilonia, isang malaking pagguho mula sa lupain ng mga
Caldeo. **55** Sapagkat winawasak ni Yahweh ang Babilonia.
Siya ang dahilan na mawawala ang kaniyang malakas na
tinig. Ang kanilang mga kalaban ay umuugong na gaya ng
maraming alon ng tubig, ang kanilang ingay ay magiging
napakalakas. **56** Sapagkat dumating ang mga wawasak sa
kaniya, wawasak sa Babilonia, at nahuli na ang kaniyang
mga mandirigma. Ang kanilang mga pana ay nabali sapagkat
si Yahweh ay ang Diyos ng paghihiganti, tiyak na gagawin
niya ang pagbabayad na ito. **57** Dahil lalasingin ko ang
lahat ng kaniyang mga prinsipe, mga pantas, mga opisyal at
mga kawal, at matutulog sila nang walang hanggan at hindi
na magigising pa. Ito ang pahayag ng Hari. Ang kaniyang
pangalan ay Yahweh ng mga hukbo." **58** "Ito ang sinasabi ni
Yahweh ng mga hukbo. Ang makapal na pader sa Babilonia
ay lubusang guguho at ang kaniyang mataas na tarangkahan
ay susunugin. Pagkatapos, ang lahat ng tutulong sa kaniya
ay magpapagal ng walang kabuluhan at lahat ng sisikaping
gawin ng mga bansa sa kaniya ay masusunog. **59** Ito ang
salitang ipinahayag ni Jeremias na propeta kay Seraias na
lalaking anak ni Neraias na lalaking anak ni Macsaias noong
magkasama silang pumunta ni Zedekias na hari ng Juda
sa Babilonia sa ikaapat na taon ng kaniyang pamumuno.
Ngayon, si Seraias ay isang punong opisyal. **60** Sapagkat
isinulat ni Jeremias sa isang kasulatang balumbon ang mga
pahayag ng lahat ng malaking kapahamakan na darating
sa Babilonia—ang lahat ng salitang ito na nakasulat tungkol
sa Babilonia. **61** Sinabi ni Jeremias kay Seraias, "Kapag
pumunta ka sa Babilonia, tiyaking basahin mong lahat ang
mga salitang ito. **62** At sasabihin mo, 'Ikaw Yahweh, ikaw
ang nagsabi na wawasakin mo ang lugar na ito. Walang
maninirahan dito, maging mga tao man o mga hayop. Ito ay
magiging ganap na kaparangan.' **63** At pagkatapos mong
basahin ang balumbon na ito, magtali ka dito ng isang bato at
ihagis mo ito sa ilog Euphrates. **64** Sabihin mo, 'Lulubog
ang Babilonia tulad nito. Hindi na ito muling lulutang pa dahil
babagsak dito ang kapahamakan na aking ipinapadala laban
dito.'" Dito nagtatapos ang mga salita ni Jeremias.

52 Si Zedekias ay dalawampu't isang taon nang siya
ay magsimulang maghari; naghari siya ng labing-
isang taon sa Jerusalem. Ang pangalan ng kaniyang ina ay
Hamutal; siya ang anak na babae ni Jeremias na mula sa
Libna. **2** Ginawa niya ang masama sa paningin ni Yahweh
at ginawa niya ang lahat ng ginawa ni Jehoiakim. **3** Sa
galit ni Yahweh, nangyari ang lahat ng pangyayaring ito sa
Jerusalem at Juda, hanggang sa itakwil niya sila sa kaniyang
harapan. Pagkatapos ay naghimagsik si Zedekias laban sa
hari ng Babilonia. **4** Nangyari na sa ikasiyam na taon ng
paghahari ni Haring Zedekias, sa ikasampung buwan, at sa
ikasampung araw ng buwan, dumating si Nebucadnezar na
hari ng Babilonia, kasama ang lahat ng kaniyang mga hukbo

laban sa Jerusalem. Nagkampo sila sa kabila nito, at nagtayo
sila ng pader sa palibot nito. **5** Kaya ang lungsod ay nilusob
hanggang sa ikalabing-isang taon ng paghahari ni Haring
Zedekias. **6** Sa ikaapat na buwan, sa ikasiyam na araw ng
taon na iyon, matindi ang taggutom sa lungsod na walang
pagkain para sa mga tao ng lupain. **7** Pagkatapos nilusob
at winasak ang lungsod, at ang lahat ng mga kalalakihang
mandirigma ay tumakas at lumabas sa lungsod sa gabi,
dumaan sila sa tarangkahan na nasa pagitan ng dalawang
pader, malapit sa hardin ng hari, kahit na ang mga Caldea ay
nakapalibot sa lungsod. Kaya nagtungo sila sa direksiyon ng
Araba. **8** Ngunit hinabol ng mga Caldean ang hari at inabot si
Zedekias sa kapatagan ng Ilog Jordan na malapit sa Jerico.
Ang lahat ng kaniyang hukbo ay nagkalat palayo sa kaniya. **9**
Binihag nila ang hari at dinala sa hari ng Babilonia sa Ribla
sa lupain ng Hamat, kung saan niya ibinigay ang hatol sa
kaniya. **10** Pinatay ng hari ng Babilonia ang mga anak na
lalaki ni Zedekias sa kaniyang harapan, at pinatay din niya
sa Ribla ang lahat ng mga pinuno ng Juda. **11** Pagkatapos
dinukot niya ang mga mata ni Zedekias, at iginapos siya
ng tansong tanikala at dinala siya sa Babilonia. Ikinulong
siya ng hari ng Babilonia hanggang sa araw ng kaniyang
kamatayan. **12** Ngayon sa ikalimang buwan, sa ikasampung
araw ng buwan, na siyang ikalabinsiyam na taon ng paghahari
ni Haring Nebucadnezar, na hari ng Babilonia, dumating si
Nebuzaradan sa Jerusalem. Siya ang pinuno ng mga bantay
ng hari at isang lingkod ng hari ng Babilonia. **13** Sinunog niya
ang tahanan ni Yahweh, ang palasyo ng hari, at lahat ng mga
bahay sa Jerusalem. Ganoon din sinunog niya ang lahat ng
mga mahahalagang gusali sa lungsod. **14** Ang mga pader
naman sa palibot ng Jerusalem ay winasak ng lahat ng hukbo
ng Babilonia kasama ng pinuno ng mga bantay. **15** At ang mga
pinakamahihirap na tao, ang mga taong naiwan sa lungsod,
ang mga nagsitakas patungo sa hari ng Babilonia, at ang
mga nalabing manggagawa—dinalang bihag ni Nebuzaradan,
na pinuno ng mga bantay, ang ilan sa kanila ay ipinatapon.
16 Ngunit iniwan ni Nebuzaradan, na pinuno ng bantay, ang
ilan sa mga pinakamahihirap sa lupain upang magtrabaho sa
ubasan at sa mga bukid. **17** Ang mga posteng tanso naman
na nasa tahanan ni Yahweh, at ang mga patungan at ang
dagat na tanso na nasa tahanan ni Yahweh, sinira at dinurog
ng mga Caldea sa malilit na piraso ang tanso at dinala sa
Babilonia. **18** Ang mga palayok, mga pala, mga gunting, mga
mangkok, at lahat ng mga kagamitang tanso na ginagamit ng
mga pari sa paglilingkod sa templo ay kinuhang lahat ng mga
Caldea. **19** Ang mga palanggana at ang mga sunugan ng
insenso, ang mga mangkok, mga palayok, mga kandelero,
at mga palanggana na gawa sa ginto, at ang mga gawa sa
pilak ay kinuha rin ng kapitan ng bantay ng hari. **20** Ang
dalawang poste, ang dagat-dagatan, at ang labindalawang
tansong toro na nasa ilalim ng mga patungan, ang mga
bagay na ginawa ni Solomon para sa tahanan ni Yahweh ay
naglalaman ng maraming tanso na higit sa kanilang kayang
timbangin. **21** Ang poste ay may taas na labing walong kubit
bawat isa, at ang bawat paikot ay nasukat ang bawat isa ng
labindalawang kubit. Ang bawat isa ay may apat na daliri ang
kapal ngunit walang laman sa loob. **22** May pangunahing
tanso sa ibabaw nito. Ang sukat nito ay may limang kubit
ang taas, na may palamuti at mga granada sa palibot. Ang
lahat ay gawa sa tanso. Ang ibang poste at mga granada ay
kapareho ng nauna. **23** Kaya mayroong siyamnapu't anim
na granada sa tagiliran ng kapitel, at isandaang granada
sa itaas ng nakapalibot na palamuti. **24** Dinalang bihag
ng pinuno ng bantay si Seraias, na pinakapunong pari,
kasama si Zepanias, na pangalawang pari, at ang tatlong
bantay ng tarangkahan. **25** Mula sa lungsod dinala niyang
bihag ang isang opisyal na namamahala sa mga kawal, at
pitong mga kalalakihan na tagapayo ng hari, na nananatili sa
lungsod. Kinuha din niyang bilanggo ang opisyal ng hukbo ng
hari na tumatawag sa mga kalalakihan para maging kawal,
kasama ang animnapung mahahalagang mga kalalakihan
mula sa lupain na nasa lungsod. **26** Pagkatapos kinuha at
dinala sila ni Nebuzaradan, na pinuno ng bantay, sa hari ng
Babilonia sa Ribla. **27** Ipinapatay sila ng hari ng Babilonia
sa Ribla sa lupain ng Hamat. Sa ganitong paraan lumabas
ang Juda sa lupain nito sa pagpapatapon. **28** Ito ang mga
taong dinalang bihag ni Haring Nebucadnezar: sa ikapitong
taon ay 3, 023 na mga taga-Judea. **29** Sa ikalabing-walong
taon ni haring Nebucadnezar kinuha niya ang 832 mga tao
mula sa Jerusalem. **30** Sa ikadalawampu't tatlong taon ni
Nebucadnezar, dinalang bihag ni Nebuzaradan, na pinuno ng
bantay ng hari ang 745 na mga Judio. Ang lahat ng kabuuan
ng mga taong ipinatapon ay 4, 600. **31** Nangyari na sa ika-
tatlumpu't pitong taon ng pagpapatapon kay Jehoiakin, na
hari ng Juda, sa ikalabindalawang buwan, sa ikadalawampu't
limang araw ng buwan, na pinalaya ni Evil-merodac na hari ng
Babilonia si haring Jehoiakin mula sa kulungan. Nangyari ito
sa taon nang simulang maghari si Evil-merodac. **32** Siya ay
nagsalita ng kagandahang loob at binigyan siya ng upuan na
mas kagalang-galang kaysa sa ibang hari na kasama niya sa
Babilonia. **33** Inalis ni Evil-merodac ang damit pangbilanggo
ni Jehoiakin at palaging kumakain si Jehoiakin sa hapag ng
hari sa natirang taon ng kaniyang buhay. **34** At binigyan
ng pagkain sa araw-araw sa natitira pang taon ng kaniyang
buhay hanggang sa araw ng kaniyang kamatayan.

Panaghoy

1 Ang lungsod na minsan ay puno ng mga tao ay nakaupo
ngayong ganap na malungkot! Naging katulad siya ng
isang balo, bagaman isa siyang makapangyarihang bansa!
Naging prinsesa siya sa mga bansa, ngunit ngayon ay
sapilitang inalipin! **2** Tumatangis at humahagulgol siya sa
gabi, at tinatakpan ng kaniyang mga luha ang kaniyang
mga pisngi. Wala sa kaniyang mangingibig ang umaaliw sa
kaniya. Pinagtaksilan siya ng lahat ng kaniyang mga kaibigan.
Naging mga kaaway niya sila. **3** Pagkatapos ng kahirapan at
dalamhati, nabihag ang Juda. Nanirahan siya kasama ang
mga bansa at hindi nakatagpo ng kapahingahan. Naabutan
siya ng lahat ng mga humahabol sa kaniya sa kaniyang
kawalan ng pag-asa. **4** Tumangis ang mga daan ng Zion
dahil walang dumating sa itinakdang mga pista. Pinabayaan
ang lahat ng kaniyang mga tarangkahan. Naghihinagpis ang
kaniyang mga pari. Nalulungkot ang kaniyang mga birhen at
siya mismo ay ganap na nabalisa. **5** Naging panginoon niya
ang kaniyang mga kaaway; sumagana ang kaniyang mga
kaaway. Pinahirapan siya ni Yahweh sa kaniyang maraming
kasalanan. Binihag ng kaniyang mga kaaway ang kaniyang
mga maliliit na anak. **6** At nawala ang kagandahan ng anak
na babae ng Zion. Naging tulad ng usa ang kaniyang mga
prinsipe na hindi makahanap ng pastulan at umalis sila na
walang lakas sa harap ng mga humahabol sa kanila. **7**
Sa mga araw ng kaniyang pagdadalamhati at kawalan ng
tahanan, aalalahanin ng Jerusalem ang lahat ng kaniyang
mga mamahaling kayamanang mayroon siya sa nakaraang
mga araw. Nang bumagsak ang kaniyang mga tao sa kamay
ng kaniyang mga kaaway, wala ni isang tumulong sa kaniya.
Nakita at pinagtawanan siya ng kaniyang mga kaaway
sa kaniyang pagkawasak. **8** Matindi ang pagkakasala ng
Jerusalem, kaya, hinamak siya na gaya ng isang bagay
na marumi. Hinamak siya ngayon ng lahat ng pumuri sa
kaniya simula nang makita nila ang kaniyang kahubaran.
Dumaing siya at sinubukang tumalikod. **9** Naging marumi
siya sa ilalim ng kaniyang mga palda. Hindi niya inisip
ang tungkol sa kaniyang kinabukasan. Kakila-kilabot ang
kaniyang pagbagsak. Walang sinuman ang umaaliw sa kaniya.
Sumigaw siya, "'Tingnan mo ang aking dalamhati, Yahweh,
nagiging napakalakas ng mga kaaway!" **10** Inilagay ng kaaway
ang kaniyang kamay sa lahat ng kaniyang mamahaling mga
kayamanan. Nakita niya ang mga bansa na pumasok sa
kaniyang santuwaryo, kahit na ipinag-utos mo na hindi sila
maaring pumasok sa lugar ng pagpupulong. **11** Dumadaing
ang lahat ng kaniyang mga tao habang naghahanap sila
ng tinapay. Ibinigay nila ang kanilang mga mamahaling
kayamanan para sa pagkain upang mapanatili ang kanilang
buhay. Tingnan mo, Yahweh, at isaalang-alang mo ako,
sapagkat ako ay naging walang kabuluhan. **12** Wala bang
halaga sa inyo, kayong lahat na dumaraan? Pagmasdan at
tingnan kung mayroong kalungkutan kaninuman tulad ng
kalungkutan na nagpahirap sa akin, yamang pinahirapan
ako ni Yahweh sa araw ng kaniyang mabagsik na galit.
13 Nagpadala siya ng apoy mula sa itaas sa aking mga
buto, at tinalo sila ng mga ito. Naglatag siya ng lambat
sa aking mga paa at pinabalik ako. Patuloy niya akong
pinabayaan at ginawang mahina. **14** Iginapos nang sama-
sama sa pamamagitan ng kaniyang kamay ang pamatok ng
aking mga paglabag. Pinagsama-sama at inilagay sa aking
leeg. Pinanglulupaypay niya ang aking kalakasan. Ibinigay
ako ng Panginoon sa kanilang mga kamay, at wala akong
kakayahang tumayo. **15** Itinaboy ng Panginoon ang lahat
ng aking mga makapangyarihang kalalakihang nagtatanggol
sa akin. Tinawag niya ang kapulungan laban sa akin upang
durugin ang aking malalakas na mga kalalakihan. Niyapakan
ng Panginoon ang birheng anak na babae ng Juda tulad ng
mga ubas sa isang pigaan ng alak. **16** Tumatangis ako dahil
sa mga bagay na ito. Ang aking mga mata, dumadaloy ang
tubig pababa mula sa aking mga mata dahil ang tagapag-
aliw na dapat magpanumbalik ng aking buhay ay malayo sa
akin. Napabayaan ang aking mga anak dahil nagtagumpay
ang kaaway. **17** Inunat ng Zion ang kaniyang mga kamay;
wala ni isa ang umaaliw sa kaniya. Iniutos ni Yahweh na ang
mga nasa paligid ni Jacob ang dapat na maging mga kaaway
niya. Isang bagay na marumi sa kanila ang Jerusalem. **18**
Matuwid si Yahweh, sapagkat naghimagsik ako laban sa
kaniyang kautusan. Makinig kayo, lahat kayong mga tao,
at tingnan ang aking kalungkutan. Napasok sa pagkabihag
ang aking mga birhen at mga malalakas na kalalakihan. **19**
Tinawag ko ang aking mga mangingibig ngunit hindi sila tapat
sa akin. Namatay ang aking mga pari at mga nakatatanda
sa lungsod, habang naghahanap sila ng pagkain upang
mailigtas ang kanilang mga buhay. **20** Tingnan mo, Yahweh,
sapagkat ako ay nasa pagkabalisa; nababagabag ang aking
kaloob-loobang mga bahagi. Nagulumihanan ang aking puso
sapagkat labis akong naghimagsik. Pinatay sa mga lansangan
ang aming mga anak sa pamamagitan ng espada; ang sa
tahanan ay magiging tulad ng mundo ng mga patay. **21**
Pakinggan mo akong dumadaing. Wala ni isa ang umaaliw
sa akin. Narinig ng lahat ng aking mga kaaway ang aking
kahirapan. Nagalak sila na natapos mo ito. Paratingin ang
araw na iyong ipinahayag; maging tulad nawa nila ako. **22**
Hayaang dumating ang kanilang kasamaan sa iyong harapan.
Pahirapan mo sila gaya ng pagpapahirap mo sa akin sa lahat
ng aking mga paglabag; sapagkat marami ang aking mga
[pag]daing, at mahina ang aking puso.

2 Ganap na tinakpan ng Panginoon ang anak na babae
ng Zion sa pamamagitan ng isang maitim na ulap sa
kaniyang galit. Inilugmok niya ang kagandahan ng Israel
mula sa langit hanggang sa lupa; ipinagsawalang-bahala
niya ang kaniyang tungtungan sa araw ng kaniyang galit.
2 Nilamon at nawalan ng habag ang Panginoon sa buong
bayan ni Jacob. Sa kaniyang poot pinabagsak niya ang mga
matitibay na lungsod ng anak na babae ng Juda; ihinampas
niya sa lupa sa kawalan ng dangal at kahihiyan ang kaharian
at ang kaniyang mga prinsipe. **3** Pinutol niya ang lahat ng
kalakasan ng Israel sa pamamagitan ng kaniyang matinding
galit. Iniurong niya ang kaniyang kanang kamay sa harap ng
kaaway. Sinunog niya ang Jacob tulad ng isang nagliliyab
na apoy na tumutupok sa lahat ng nasa paligid nito. **4**
Ihinampas niya ang kaniyang pana sa atin tulad ng isang
kaaway. Tumayo siya sa labanan bilang isang kaaway na
nakahanda ang kamay upang pumana. Pinatay niya ang
lahat ng mga taong pinakamahalaga sa kaniyang paningin.
Ibinuhos niya ang kaniyang poot gaya ng apoy a tolda ng
anak na babae ng Zion. **5** Naging tulad ng isang kaaway ang
Panginoon. Nilamon niya ang Israel. Nilamon niya ang lahat
ng kaniyang mga palasyo; winasak niya ang kaniyang mga
matibay na tanggulan. Dinagdagan niya ang pagluluksa at
pananaghoy sa anak na babae ng Juda. **6** Sinalakay niya ang

tabernakulo tulad ng isang kubo sa hardin. Winasak niya ang
mataimtim na lugar ng kapulungan. Ipinalimot ni Yahweh ang
mataimtim na pagtitipon at Araw ng Pamamahinga sa Zion,
sapagkat hinamak niya ang hari at pari sa pagngingitngit ng
kaniyang galit. **7** Tinanggihan ng Panginoon ang kaniyang
altar; kinamuhian niya ang kaniyang santuwaryo. Ibinigay niya
sa kamay ng mga kaaway ang ang mga pader ng kaniyang
mga palasyo. Gumawa sila ng isang ingay ng tagumpay sa
tahanan ni Yahweh, gaya sa araw ng mataimtim na pagtitipon.
8 Walang pag-aalinlangang nagpasiya si Yahweh na wasakin
ang lungsod na pader ng anak na babae ng Zion. inunat niya
ang lubid na panukat at hindi pinigilan ang kaniyang kamay sa
pagwasak sa pader. At kaniyang pinapanaghoy ang mga kuta
at naging mahina ang mga pader. **9** Lumubog ang kaniyang
mga tarangkahan sa lupa; winasak at sinira niya ang mga
rehas ng kaniyang mga tarangkahan. Mula sa mga Gentil ang
kaniyang hari at mga prinsipe, kung saan walang kautusan
ni Moises. Maging ang kaniyang mga propeta ay walang
masumpungang pangitain mula kay Yahweh. **10** Nakaupo sa
lupa at tahimik na nagdadalamhati ang mga nakatatanda ng
anak na babae ng Zion. Nagsabog sila ng alabok sa kanilang
mga ulo; nakasuot sila ng telang magaspang. Ibinaba ng
mga birhen ng Jerusalem ang kanilang mga ulo sa lupa.
11 Natapos na ang aking mga luha; mapula ang aking
mga mata; naligalig ang aking kalooban. Naibuhos sa lupa
ang aking atay dahil sa pagkadurog ng anak na babae ng
aking mga tao sapagkat mahinag mahina ang mga bata at
mga pasusuhing mga sanggol sa lansangan ng nayon. **12**
Sinasabi nila sa kanilang mga ina, "'Nasaan ang butil at
alak?'" nahihimatay tulad ng mga sugatang kalalakihan sa
mga lansangan ng lungsod, ibinubuhos ang kanilang mga
buhay sa mga kandungan ng kanilang mga ina. **13** Ano ang
masasabi ko tungkol sa iyo, anak na babae ng Jerusalem?
Birheng anak ng Zion, ano ang maihahambing ko sa iyo upang
aliwin ka? Kasing lawak ng dagat ang iyong pagguho. Sino
ang magpapagaling sa iyo? **14** Nakakita ng mga pandaraya at
kamangmangang pangitain ang inyong mga propeta sa inyo.
Hindi nila inihayag ang inyong matinding kasalanan upang
panumbalikin ang inyong mga kapalaran, ngunit nakahiwatig
ng mapanlinlang na mga pagpapahayag at mga tukso sa inyo.
15 Ipinapalakpak ng lahat ng mga dumadaan ang kanilang
kamay sa inyo. Sumusutsot sila at iniiling ang kanilang mga
ulo laban sa anak na babae ng Jerusalem at sinasabi, "'Ito
ba ang lungsod na tinatawag nilang 'Ang Kasakdalan ng
Kagandahan,' 'Ang Kagalakan ng buong Lupa?'" **16** Lahat ng
inyong mga kaaway ay bubuksan ang kanilang mga bibig
at kukutyain kayo. Sisipol sila at nagngangalit ang kanilang
mga ngipin; sinasabi nila, "Nilamon namin siya! Tunay na ito
ang araw na ating hinihintay! Nakita natin ito!" **17** Ginawa ni
Yahweh ang kaniyang napagpasyahan. Tinupad niya ang
kaniyang salita na kaniyang ipinahayag matagal na ang
nakalipas. Siya ay ibinagsak niya; hindi siya nagpakita ng
habag, sapagkat pinahintulutan niya upang magalak sa inyo
ang kaaway; itinaas niya ang lakas ng inyong mga kaaway.
18 Sumisigaw ang kanilang mga puso sa Panginoon, "Mga
Pader ng anak na babae ng Zion, hayaang dumaloy ang
mga luha tulad ng isang ilog sa araw at gabi. Huwag mong
pagpahingahin ang iyong sarili. Huwag mong pigilin ang pag-
agos sa iyong mga mata. **19** Tumayo at sumigaw ka sa gabi;
sa pasimula ng oras ibuhos mo ang iyong puso tulad ng
tubig sa harapan ng Panginoon. Itaas mo ang iyong mga
kamay sa kaniya dahil ang buhay ng iyong mga anak na
nakahigang mahina sa gutom sa dulo ng bawat lansangan."
20 Tingnan mo, Yahweh, at tingnan mo ng mabuti ang mga
pinakitunguhan mo ng napakatindi. Kinakailangan bang kainin
ng mga kababaihan ang kanilang sariling bunga, ang mga
anak na kanilang inalagaan? Kinakailangan bang patayin ang
pari at propeta sa santuwaryo ng Panginoon? **21** Humiga sa
lupa sa mga lansangan ang mga bata at mga matatanda.
Namatay sa pamamagitan ng espada ang aking mga birhen
at malalakas na mga kalalakihan. Pinatay mo sila sa araw
ng iyong matinding galit; walang awa mo silang pinatay at
hindi nagpakita ng kahabagan. **22** Ipinatawag mo ang aking
kinatatakutan sa lahat ng dako gaya sa araw ng mataimtim na
pagtitipon; walang nakatakas, at walang nakaligtas sa araw
ng matinding galit ni Yahweh. Nilipol ng aking mga kaaway
ang aking mga inalagaan at pinalaki.

3 Ako ay isang taong nakakita ng paghihirap sa ilalim ng
pamalo ng matinding galit ni Yahweh. **2** Itinaboy niya ako
at pinalakad sa kadiliman sa halip na liwanag. **3** Tunay siyang
bumaling laban sa akin, buong araw niyang ibinabaling ang
kamay niya laban sa akin. **4** Ang aking laman at balat ay
ginutay niya, ang aking mga buto ay binali niya. **5** Gumawa
siya ng mga gawaing paglusob na sa akin ay laban, at
pinaligiran ako ng kapaitan at kahirapan. **6** Sa mga madilim
na lugar niya ako pinatira, tulad nilang mga patay na noon
pa. **7** Gumawa siya ng pader sa paligid ko at hindi ako
makatakas. Pinabigat niya ang aking mga posas. **8** Kahit na
tumawag at sumigaw ako ng tulong, aking mga panalangin ay
kaniyang kinukulong. **9** Hinarangan niya ang aking landas ng
mga pader na gawa sa sinibak na bato, hindi tuwid ang bawat
daanang aking tinatahak. **10** Tulad siya ng osong naghihintay
upang tambangan ako, isang leon na nasa pagtatago. **11**
Inilihis niya ang mga landas ko. Ginugutay at pinapabayaan
niya ako. **12** Iniunat niya ang kaniyang pana at minarkahan
ako bilang tudlaan ng palaso. **13** Ipinadala niya ang mga
palaso mula sa kaniyang sisidlan upang pumasok sa aking
mga bato. **14** Ako ay naging katatawanan sa lahat ng aking
mga kababayan, ang paksa sa mapanuyang awit nila sa
araw-araw. **15** Pinuno niya ako ng kapaitan at pinilit painumin
ng ajenjo. **16** Dinurog niya ang aking mga ngipin ng bato,
sa alikabok ay isinubsob niya ako. **17** Sa aking buhay ay
tinanggal mo ang kapayapaan, hindi ko na maalala pa ang
alinmang kaligayahan. **18** Kaya sinabi ko, "Ang aking tatag ay
nawala na at ang aking pag-asa kay Yahweh ay naubos na."
19 Inaalala ko ang aking kahirapan at ang aking pagkaligaw
sa ajenjo at kapaitan. **20** Tiyak na ito ay aking inaalala, at
sa loob ko ay yumuyukod ako sa kawalan ng pag-asa. **21**
Ngunit ito ang aking inaalala, at ito ang dahilang ako ay
may pag-asa: **22** Ito ay sa pamamagitan ng katapatan sa
kasunduan ni Yahweh kaya hindi tayo nalipol, sapagkat ang
kaniyang mga kilos ng kahabagan ay hindi nagwakas. **23**
Ang mga kilos ng kahabagan niya ay muling nagaganap sa
bawat umaga, katapatan mo ay dakila! **24** "Si Yahweh ay
aking mana," sinabi ko sa aking sarili, kaya aasa ako sa
kaniya. **25** Si Yahweh ay mabuti sa sinumang naghihintay
sa kaniya, sa buhay na naghahanap sa kaniya. **26** Mabuti
ang maghintay sa pagliligtas ni Yahweh nang tahimik. **27**
Mabuti sa isang tao na ang pamatok sa kaniyang kabataan ay
kaniyang natitiis. **28** Hayaan siyang manahimik at umupong
mag-isa, dahil inilagay ito ni Yahweh sa kaniya. **29** Hayaang
ilagay niya sa alikabok ang bibig niya, at marahil mayroong
pag-asa. **30** Hayaang ang kaniyang pisngi ay ibigay niya sa

sinumang humahampas sa kaniya. Hayaang mapuno siya ng
kahihiyan, **31** sapagkat hindi siya tatanggihan ng Panginoon
magpakailanman! **32** Sapagkat kahit na nagdadala siya ng
kalungkutan, nagpapakita rin siya ng kahabagan na lumalabas
mula sa kaniyang kadakilaan ng kaniyang katapatan sa
kasunduan. **33** Sapagkat hindi siya nagmamalupit mula
sa kaniyang puso, o nagpapahirap sa mga anak ng mga
tao. **34** Sa pagdurog sa lahat ng mga bihag sa lupa sa
ilalim ng kaniyang paa, **35** sa paglihis sa katarungan ng
mga tao sa harapan ng mukha ng Kataas-taasan, **36** sa
paghadlang sa isang tao sa kaniyang katwiran—hindi ba
nakikita ng Panginoon? **37** Sino ang nagsasalita at nangyayari
kapag hindi ito iniutos ng Panginoon? **38** Hindi ba parehong
kapahamakan at katagumpayan ay nagmumula sa bibig
ng Kataas-taasan? **39** Paano makakadaing ang sinumang
taong nabubuhay? Paaano makakadaing ang sinumang tao
tungkol sa kaparusahan ng kaniyang mga kasalanan? **40**
Siyasatin at suriin natin ang ating mga pamamaraan, at muling
manumbalik kay Yahweh. **41** Itaas natin ang ating mga puso
at mga kamay sa Diyos sa kalangitan at manalangin: **42**
“Laban sa iyo kami ay nagkasala at naghimagsik, kaya kami
ay hindi mo pinatawad. **43** Tinakpan mo ang iyong sarili ng
galit at hinabol kami. Pinagpapatay mo kami, at hindi mo
kami kinahahabagan. **44** Tinakpan mo ang iyong sarili ng ulap,
upang walang panalangin ang makakalampas. **45** Ginawa
mo kaming mga taong itinakwil at dumi sa iba't ibang mga
lahi. **46** Ibinuka ng lahat ng aming mga kaaway ang kanilang
bibig nang may pangungutya laban sa amin. **47** Dumating
sa amin ang takot sa hukay, pagkasira at pagkaluray.” **48**
Umaagos ng daloy ng tubig ang mata ko dahil sa pagkaluray
ng anak na babae ng mga kababayan ko. **49** Umaagos ang
mga mata ko, at hindi tumitigil ang mga ito, sapagkat wala
itong katapusan **50** hanggang sa tumunghay at tumingin si
Yahweh mula sa kalangitan. **51** Nagbibigay ng matinding
sakit sa aking buhay ang mata ko dahil sa lahat ng mga anak
na babae sa lungsod ko. **52** Walang tigil akong tinutugis tulad
ng isang ibon ng aking mga kaaway nang walang dahilan. **53**
Sinira nila sa balon ang buhay ko at sa ibabaw ko ay naglagay
ng isang bato. **54** Dumaloy ang tubig sa aking ulo, sinabi ko,
“Nilagot ako!” **55** Tinawag ko ang iyong pangalan, Yahweh,
mula sa pinakamababang hukay. **56** Narinig mo ang aking
tinig nang sinabi ko, “Huwag mong itago ang iyong tainga sa
aking pagtawag ng tulong, sa aking pagsigaw ng saklolo!
57 Lumapit ka sa araw na tinawag kita, sinabi mo sa akin,
“Huwag kang mangamba!” **58** Panginoon, ipinagtanggol mo
ako nang ako ay nasa paglilitis para sa buhay ko, iniligtas mo
ang buhay ko! **59** Yahweh, nakita mo ang kanilang pang-aapi
sa akin. Hatulan mo nang makatarungan ang aking usapin.
60 Nakita mo ang lahat kanilang mga kilos ng paghihiganti,
lahat ng kanilang binabalak laban sa akin. **61** Narinig mo ang
panghahamak nila, Yahweh, at lahat ng kanilang mga balak
tungkol sa akin. **62** Narinig mo ang mga labi ng mga tumindig
laban sa akin, narinig mo ang kanilang malalim na kaisipang
laban sa akin sa buong araw. **63** Maging sa kanilang pag-upo
o sa kanilang pagtayo, tingnan mo Yahweh! Ako ang paksa
sa kanilang awit ng pangungutya. **64** Gumanti ka sa kanila,
Yahweh, gaya ng pinsalang ginawa ng kanilang mga kamay.
65 Lagyan mo ng takot ang kanilang mga puso, lagyan mo
sila ng sumpa. **66** Habulin mo sila sa iyong galit at lipulin mo
sila saanman sa ilalim ng kalangitan, Yahweh!

4 Ganap na nawalan ng kinang ang ginto; nagbago ang
pinakadalisay na ginto. Naibuhos ang mga banal na bato
sa dulo ng bawat lansangan. **2** Mahalaga ang mga anak na
lalaki ng Zion, higit na mahalaga kaysa sa dalisay na ginto.
Ngunit ngayon itinuturing silang walang halaga kundi gaya ng
mga tapayan na gawa sa pamamagitan ng mga kamay ng
magpapalayok. **3** Maging ang mga asong gubat ay nagpakita
ng suso upang pasusuhin ang kanilang mga anak, ngunit ang
anak na babae ng aking mga tao ay gaya ng mabagsik na
ostrits sa ilang. **4** Nakadikit sa ngalangala ng kaniyang bibig
ang dila ng sumususong sanggol dahil sa uhaw; humihingi
ng tinapay ang mga bata, ngunit wala ng para sa kanila
5 Napabayaan ngayon ang mga taong kumakain dati ng
mamahaling pagkain, na nagugutom sa mga lansangan;
silang mga nagsuot ng matingkad na pulang kasuotan ay
nasa ibabaw na ngayon ng tambak ng basura. **6** Ang mabigat
na pagkakasala ng anak na babae ng aking mga tao ay higit
na malaki kaysa sa kasalanan ng Sodoma, na itinapon sa
isang iglap, bagaman walang mga kamay na sumunggab
sa kaniya. **7** Makinang tulad ng niyebe at maputi gaya ng
gatas ang kaniyang mga pinuno. Ang kanilang katawan ay
mas mapula kaysa sa koral; tulad ng safiro ang kanilang
anyo. **8** Pinaitim ng kadiliman ang kanilang itsura ngayon,
hindi sila makilala sa mga lansangan, sapagkat kumapit ang
kanilang balat sa kanilang tuyong mga buto. Naging gaya ito
ng tuyong kahoy! **9** Mas mabuti ang mga napatay sa gutom
kaysa sa mga namatay sa pamamagitan ng espada; mas
mabuti sila kaysa sa mga nanghihina, tinuhog sa gutom sa
kakulangan ng anumang mga ani mula sa mga bukirin. **10**
Pinakuluan ng mga kamay ng mga mahabaging kababaihan
ang kanilang sariling mga anak; ang mga batang ito ang
naging pagkain nila sa panahon ng pagkawasak ng anak
na babae ng aking mga tao. **11** Nasisiyahan si Yahweh sa
kaniyang pagkapoot. Ibinuhos niya ang kaniyang nag-aapoy
na galit; nagpaningas siya ng apoy sa Zion, at nilamon nito
ang kaniyang mga pundasyon. **12** Maging ang mga hari sa
lupa o sinumang naninirahan sa mundo ay hindi maniniwalang
makakapasok sa mga tarangkahan ng Jerusalem ang kalaban
at kaaway. **13** Ngunit nagawa nila, dahil sa mga kasalanan ng
kaniyang mga propeta, at sa mga mabibigat na pagkakasala
ng kaniyang mga pari na nagdanak ng dugo ng matuwid
sa kaniyang kalagitnaan. **14** Gumagala ngayon ang mga
propeta at mga paring iyon sa mga lansangan tulad ng mga
bulag na lalaki. Nadungisan sila ng dugong iyon kaya walang
sinuman ang maaaring makahawak sa kanilang mga damit.
15 “Magsilayo kayo! Marurumi,” isinisigaw ng mga propeta at
mga paring ito. “Magsilayo kayo, magsilayo kayo! Huwag
ninyo kaming hawakan!” Kaya nagpagala-gala sila sa ibang
mga lupain, ngunit sinasabi maging ng mga Gentil, “Hindi
na sila maaaring manirahan dito bilang mga dayuhan.” **16**
Ikinalat sila ni Yahweh mula sa kaniyang harapan; hindi na
niya sila tinitingnan pa nang may pagpanig. Kailanman walang
anumang paggalang ang tumanggap sa mga pari, at hindi na
sila nagpapakita ng pagmamalasakit sa mga nakatatanda. **17**
Patuloy na nabigo ang aming mga mata sa paghahanap ng
kahit na walang kabuluhang tulong, bagaman sabik silang
nagbantay sa isang bansang hindi makapagliligtas sa amin.
18 Inaabangan nila ang aming mga hakbang patungo sa
aming mga lansangan. Malapit na ang aming wakas at
natapos na ang aming mga kaarawan, sapagkat dumating na
ang aming wakas. **19** Mas matulin pa sa mga agilang nasa
alapaap ang aming mga manunugis. Hinahabol nila kami sa

mga kabundukan at nag-aabang sila sa amin sa ilang. **20**
Ang hininga sa mga butas ng aming ilong, ang pinahiran ni
Yahweh—na aming hari, ay nahuli sa kanilang mga hukay;
siya ang aming hari na aming sinasabi, "'Mabubuhay kami sa
ilalim ng kaniyang pangangalaga kasama ng mga bansa.'" **21**
Magalak at matuwa, anak na babae ng Edom na naninirahan
sa lupain ng Uz, sapagkat dadaan din ang kopa sa iyo.
Malalasing ka at huhubaran ang iyong sarili. **22** Natapos
na ang iyong kasamaan, anak na babae ng Zion. Hindi ka
na niya bibihagin. Ngunit kaniyang parurusahan ang iyong
kasamaan, anak na babae ng Edom. Kaniyang ilalantad ang
iyong mga kasalanan.

5 Iyong alalahanin, Yahweh, kung ano ang nangyari sa
amin. Masdan at tingnan ang aming kahihiyan. **2** Ibinigay
sa mga dayuhan ang aming mana; ang aming mga tahanan
sa mga dayuhan. **3** Naging mga ulila kami, sapagkat wala na
kaming mga ama, at katulad ng mga balo ang aming mga
ina. **4** Nagkakahalaga ng pilak ang tubig na aming iinumin, at
ipinagbibili sa amin ang aming sariling kahoy. **5** Hinahabol
kami ng aming mga kaaway; sila ay napakalapit na humihinga
na sa aming mga leeg. Pagod na kami; wala ng kapahingahan
para sa amin. **6** Iniaabot namin ang aming mga kamay
sa mga taga-Egipto at mga taga-Asiria upang mabusog sa
pagkain. **7** Nagkasala ang aming mga ama; wala na sila, at
pinasan namin ang kanilang mga kasalanan. **8** Pinamunuan
kami ng mga alipin, at wala ni isang makapagligtas sa amin
sa kanilang mga kamay. **9** Inilagay namin sa panganib ang
aming mga buhay upang kunin ang aming mga tinapay sa
pagharap sa mga espada sa ilang. **10** Tulad ng isang hurno
ang aming mga balat, nasunog mula sa init ng pagkagutom.
11 Pinagsamantalahan nila ang mga kababaihan sa Zion, ang
mga birhen sa mga lungsod ng Juda. **12** Ibinitin nila ang
mga prinsipe sa pamamagitan ng sarili nilang mga kamay, at
hindi nila iginagalang ang mga nakatatanda. **13** Dinala nila
ang mga masisiglang na kalalakihan sa gilingan, at ang mga
susuray-suray na binata sa ilalim ng mga puno ng kahoy.
14 Tinanggal nila ang mga nakatatanda sa tarangkahan sa
lungsod at ang masisiglang kalalakihan mula sa kanilang
tugtugin. **15** Tumigil ang kagalakan ng aming mga puso;
napalitan ng pagluluksa ang aming pagsasayaw. **16** Nahulog
ang korona mula sa aming mga ulo! sa aba namin! Sapagkat
nangagkasala kami. **17** Nagkasakit ang aming mga puso,
at lumabo ang aming mga mata, **18** dahil gumagala ang
mga asong gubat sa Bundok ng Zion na iniwanan. **19**
Ngunit ikaw si Yahweh, maghari ka magpakailanman, at ang
iyong luklukan ay mula sa sali't salinlahi. **20** Bakit mo kami
kakalimutan ng magpakailanman? Pababayaan mo ba kami
ng napakatagal? **21** Panumbalikin mo kami sa iyo, Yahweh at
magsisisi kami. Papanumbalikin mo ang aming mga araw
gaya nang unang panahon, **22** maliban na lamang kung kami
ay tunay na tinanggihan at labis ang iyong galit sa amin.

Ezekiel

1 Sa ikatatlumpung taon, sa ikaapat na buwan, at sa
ikalimang araw ng buwan, nangyaring naninirahan akong
kasama ng mga bihag sa tabi ng Kanal Kebar. Nabuksan ang
kalangitan, at nakakita ako ng mga pangitain ng Diyos! 2
Noong ikalimang araw ng buwan na iyon—ito ang ikalimang
taon ng pagkatapon kay Haring Jehoiakin, 3 dumating nang
may kapangyarihan ang salita ni Yahweh kay Ezekiel na
anak ni Buzi at ang pari sa lupain ng mga Caldeo sa tabi
ng Kanal Kebar. Dumating ang kamay ni Yahweh sa kaniya
roon. 4 Pagkatapos, tumingin ako, at mayroong dumarating
na malakas na hangin mula sa hilaga—isang malaking ulap
na may kumikinang na apoy sa loob nito, at liwanag ang nasa
palibot at loob nito, at kulay ng ambar ang apoy sa loob ng
ulap. 5 Sa gitna ay anyo ng apat na buhay na nilalang. Ito
ang kanilang wangis: mayroon silang anyong tao, 6 ngunit
ang bawat isa sa kanila ay mayroong apat na mukha, at ang
bawat isa sa mga nilalang ay may apat na pakpak. 7 Tuwid
ang kanilang mga binti, ngunit ang talampakan ng kanilang
mga paa ay tulad ng mga kuko ng isang guya na makinang
tulad ng pinakintab na tanso. 8 Gayon pa man, mayroon
silang mga kamay ng tao sa ilalim ng kanilang mga pakpak
sa lahat ng apat na dako. Sa kanilang apat, ang kanilang
mga mukha at mga pakpak ay ganito: 9 ang kanilang mga
pakpak ay sumasagi sa mga pakpak ng kasunod na nilalang,
at hindi sila lumiliko habang umuusad, sa halip, ang bawat isa
ay umusad pasulong. 10 Ang wangis ng kanilang mga mukha
ay tulad ng mukha ng isang tao, sunod, ang mukha ng isang
leon sa kanan, sunod, ang mukha ng isang toro sa kaliwa, at
sa huli, ang mukha ng isang agila. 11 Ganyan ang kanilang
mga mukha, at ang kanilang mga pakpak ay nakabuka sa
itaas, upang ang bawat nilalang ay may pares ng mga pakpak
na nakasagi sa pakpak ng isa pang nilalang, at isang pares
din ng mga pakpak ang nakatakip sa kanilang mga katawan.
12 Ang bawat isa ay umusad pasulong, upang saanman
sila utusang pumunta ng Espiritu, pumunta sila nang hindi
lumilingon. 13 Tulad ng mga nagliliyab na baga ang mga
buhay na nilalang, o tulad ng mga sulo, may maliwanag na
apoy din na gumagalaw kasama ng mga nilalang, at may mga
kumikislap na kidlat. 14 Mabilis na gumagalaw nangpabalik-
balik ang mga buhay na nilalang, at mukha silang kidlat!
15 At tumingin ako sa mga buhay na nilalang, may isang
gulong sa ilalim na nasa tabi ng mga buhay na nilalang.
16 Ito ang wangis at balangkas ng mga gulong: ang bawat
gulong ay tulad ng berilyo, at magkakatulad lahat ang apat,
tila binabagtas ng isang gulong ang isa pang gulong. 17
Kapag gumulong ang mga gulong, nakakapunta sila sa bawat
direksyon nang hindi lumilingon. 18 Para naman sa mga
gilid naman ng mga ito, matataas at nakakatakot, sapagkat
ang mga gilid ay puno ng mga mata paikot! 19 Kapag
gumagalaw ang mga buhay na nilalang, gumagalaw ang mga
gulong sa tabi nila. Kapag pumapaitaas ang mga buhay na
nilalang mula sa lupa, pumapaitaas din ang mga gulong. 20
Saanman pumupunta ang Espiritu, pumupunta sila kung saan
tumutungo ang Espiritu, pumapaitaas sa tabi nila ang mga
gulong, sapagkat ang espiritu ng mga buhay na nilalang ay
nasa mga gulong. 21 Kapag gumagalaw ang mga nilalang,
gumagalaw rin ang mga gulong, at kapag tumitigil ang mga
nilalang, tumitigil ang mga gulong, kapag pumapaitaas mula
sa lupa ang mga nilalang, pumapaitaas ang mga gulong sa
tabi nila, sapagkat ang espiritu ng mga buhay na nilalang ay
nasa mga gulong. 22 Sa ibabaw ng mga ulo ng mga buhay
na nilalang ay may tulad ng isang napakalaking pabilog na
bubong, tulad ito ng kahanga-hangang kristal na nakabuka
sa ibabaw ng kanilang mga ulo. 23 Sa ilalim ng pabilog
na bubong, ang bawat isa sa mga pakpak ng nilalang ay
nakabuka nang tuwid at nakasagi sa mga pakpak ng isa
pang nilalang. Ang bawat buhay na nilalang ay may isang
pares din upang takpan ang kanilang mga sarili—ang bawat
isa ay may isang pares upang takpan ang kaniyang sariling
katawan. 24 At narinig ko ang tunog ng kanilang mga pakpak!
Tulad ng ingay ng rumaragasang tubig. Tulad ng tinig ng
Makapangyarihan. Kapag gumagalaw sila, nagkakaroon ng
tunog ng isang bagyong ulan. Tulad ito ng tunog ng isang
hukbo. Kapag tumitigil sila, ibinababa nila ang kanilang mga
pakpak. 25 At isang tinig ang nagmula sa itaas ng pabilog na
bubong sa ibabaw ng kanilang mga ulo kapag tumitigil sila at
ibinababa ang kanilang mga pakpak. 26 Sa itaas ng pabilog
na bubong sa ibabaw ng kanilang mga ulo ay may anyo ng
isang tronong tulad ng safiro, at ang nasa trono ay ang wangis
ng isang tulad ng tao. 27 Nakita ko ang isang anyong tulad ng
nagliliwanag na metal na may apoy sa loob mula sa kaniyang
baywang pataas, mula sa kaniyang baywang pababa ay tulad
ng apoy at liwanag ang nasa buong paligid. 28 Tulad ito ng
isang bahagharing lumilitaw sa mga ulap sa isang maulang
araw—at tulad ng maliwanag na ilaw ang pumapaligid dito.
Nagpakita ito tulad ng anyo ng kaluwalhatian ni Yahweh.
Nang makita ko ito, nagpatirapa ako, at narinig ko ang isang
tinig na nagsasalita.

2 Sinabi sa akin ng tinig, "Anak ng tao, tumayo ka at
magsasalita ako sa iyo." 2 At dinala ako ng Espiritu
habang siya ay nagsasalita sa akin at itinayo niya ako, at
narinig ko siyang nagsasalita sa akin. 3 Sinabi niya sa akin,
"Anak ng tao, sinusugo kita sa mga tao ng Israel, sa suwail
na bansang naghimagsik laban sa akin—nagkasala sila at ng
kanilang mga ninuno laban sa akin hanggang sa panahong
ito! 4 Ang kanilang mga kaapu-apuhan ay may mga matitigas
na mukha at mga matitigas na puso. Isinusugo kita sa kanila.
At sasabihin mo sa kanila, 'Ito ang sinasabi ng Panginoong
Yahweh.' 5 Makinig man sila o hindi sila makikinig. Sila ay
suwail na sambahayan, ngunit malalaman man lamang nila
na isang propeta ang kabilang sa kanila. 6 At ikaw, anak
ng tao, huwag kang matakot sa kanila o sa kanilang mga
salita. Huwag kang matakot, kahit na kasama mo ang mga
dawag at mga tinik, at kahit na ikaw ay namumuhay kasama
ng mga alakdan. Huwag kang matakot sa kanilang mga salita
o panghinaan ng loob sa kanilang mga mukha, sapagkat sila
ay suwail na sambahayan. 7 Ngunit sasabihin mo sa kanila
ang aking mga salita, makinig man sila o hindi, dahil sila
ay napakasuwail. 8 Ngunit ikaw, anak ng tao, makinig ka
sa sinasabi ko sa iyo. Huwag kang maging suwail tulad ng
suwail na sambahayang iyon. Buksan mo ang iyong bibig at
kainin ang ibibigay ko sa iyo!" 9 Pagkatapos, tumingin ako at
isang kamay ang nag-abot sa akin, dito ay may kasulatang
binalumbon. 10 Inilatag niya ito sa aking harapan, nasulatan
ang harap at ang likod nito, at mga panaghoy, pagluluksa, at
kapighatian ang nakasulat dito.

3 Sinabi niya sa akin, "Anak ng tao, kainin mo kung
ano ang natagpuan mo! Kainin mo itong kasulatang
binalumbon, pagkatapos ay humayo sa sambahayan ng

Israel at magsalita." 2 Kaya ibinuka ko ang aking bibig,
at ipinakain niya sa akin ang kasulatang binalumbon. 3
Sinabi niya sa akin, "Anak ng tao, pakainin mo ang iyong
sikmura at busugin ang iyong tiyan sa pamamagitan ng
kasulatang binalumbong ito na ibinigay ko sa iyo!" Kaya
kinain ko ito, at ito ay kasintamis ng pulot-pukyutan sa aking
bibig. 4 Pagkatapos, sinabi niya sa akin, "Anak ng tao,
pumunta ka sa sambahayan ng Israel at sabihin sa kanila
ang aking mga salita. 5 Sapagkat hindi ka isinugo sa mga
taong may kakaibang salita o isang mahirap na wika, kundi
sa sambahayan ng Israel— 6 hindi sa makapangyarihang
bansang may kakaibang salita o mahirap na wika, na ang mga
salita ay hindi mo maintindihan! Kung isusugo kita sa kanila,
makikinig sila sa iyo! 7 Ngunit ang sambahayan ng Israel ay
hindi nahahandang makinig sa iyo, sapagkat sila ay hindi
nahahandang makinig sa akin. Kaya lahat ng sambahayang
Israel ay mataas ang kilay at matigas ang puso. 8 Masdan
mo! Ang iyong mukha ay ginawa kong kasintigas ng kanilang
mga mukha at ang iyong kilay ay kasintigas ng kanilang mga
kilay. 9 Ginawa kong tulad ng isang diamante ang iyong
kilay, mas matigas kaysa pingkian! Huwag kang matakot sa
kanila o panghinaan ng loob sa pamamagitan ng kanilang
mga mukha, yamang sila ay mga suwail na sambahayan."
10 At sinabi niya sa akin, "Anak ng tao, ang lahat ng mga
salitang ipinahayag ko sa iyo—ilagay mo ang mga ito sa
iyong puso at pakinggan mo sila sa pamamagitan ng iyong
mga tainga! 11 At pumunta ka sa mga bihag, sa iyong mga
kababayan, at magsalita ka sa kanila. Sabihin mo sa kanila,
'Ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh,' makinig man sila o
hindi." 12 Pagkatapos, itinaas ako ng Espiritu, at nakarinig
ako ng tunog sa aking likuran na tulad ng isang malakas na
lindol, na nagsasabi, "Pagpalain ang kaluwalhatian ni Yahweh
mula sa kaniyang lugar!" 13 Kaya narinig ko ang tunog ng
mga pakpak ng mga buhay na mga nilalang habang sumasag
sa isa't isa, at ang tunog ng mga gulong na nasa kanila, at
ang tunog ng isang malakas na lindol! 14 Itinaas ako ng
Espiritu at dinala ako palayo; at pumunta akong may kapaitan
sa galit ng aking espiritu, sapagkat ubod ng lakas na nakadiin
sa akin ang kamay ni Yahweh! 15 Kaya pumunta ako sa
mga bihag sa Tel Abib na nakatira sa tabi ng Ilog Kebar, at
nananatili ako roon sa loob ng pitong araw, punong-puno ako
ng pagkamangha kasama nila. 16 At nangyari na makalipas
ang pitong araw ay dumating sa akin ang salita ni Yahweh
at sinabi, 17 Anak ng tao, ginawa kitang tagapagbantay
para sa sambahayan ng Israel, kaya makinig ka sa salita
mula sa aking bibig, at ibigay sa kanila ang aking babala!
18 Kapag sinabi ko sa masama, 'Tiyak na mamamatay ka'
at hindi mo siya binigyan ng babala o nagsabi ng isang
babala sa masama tungkol sa kaniyang masamang mga
gawa upang siya ay mabuhay—mamamatay ang masama
sa kaniyang kasalanan, ngunit sisingilin ko mula sa iyong
kamay ang kaniyang dugo. 19 Ngunit kung bibigyan mo ng
babala ang masama, at hindi siya tumalikod mula sa kaniyang
kasamaan o sa kaniyang masasamang gawain, mamamatay
siya sa kaniyang kasalanan, ngunit maililigtas mo ang iyong
sariling buhay. 20 At kung tatalikod ang isang matuwid na
tao mula sa kaniyang pagiging matuwid at gumawa ng hindi
makaturungan, maglalagay ako ng batong katitisuran sa
kaniyang harapan, at mamamatay siya, dahil hindi mo siya
binigyan ng babala. Mamamatay siya sa kaniyang kasalanan,
at hindi ko aalalahanin ang kaniyang mabuting mga gawa na
kaniyang ginawa, ngunit sisingilin ko mula sa iyong kamay ang
kaniyang dugo. 21 Ngunit kung babalaan mo ang matuwid na
tao na tumigil sa pagkakasala upang hindi na siya magkasala,
tiyak na mabubuhay siya dahil nabigyan siya ng babala; at
maililigtas mo ang iyong sariling buhay." 22 Kaya nasa akin
doon ang kamay ni Yahweh, at sinabi niya sa akin, Tumayo
ka! Pumunta sa kapatagan, at makikipag-usap ako sa iyo
doon! 23 Bumangon ako at pumunta sa patag, at nanatili
doon ang kaluwalhatian ni Yahweh, tulad ng kaluwalhatiang
nakita ko sa gilid ng kanal Kebar; kaya nagpatirapa ako. 24
Dumating sa akin ang Espiritu at itinayo ako sa aking mga
paa; at nagsalita siya sa akin, at sinabi sa akin, "Pumunta ka
at pagsarhan ang iyong sarili sa loob ng iyong bahay, 25
kaya ngayon, anak ng tao, igagapos ka nila ng lubid at itatali
ka upang hindi ka makapunta sa kanila. 26 Gagawin kong
nakadikit ang iyong dila sa ngalangala ng iyong bibig, upang
ikaw ay magiging pipi at hindi mo sila mapagsasabihan,
yamang sila ay mapanghimagsik silang sambahayan. 27
Ngunit kapag magsalita ako sa iyo, bubuksan ko ang iyong
bibig upang sabihin mo sa kanila, 'Ito ang sinasabi ng
Panginoong Yahweh; Siya na makakarinig ay makinig; at siya
na hindi makinig ay hindi makikinig, yamang sila ay suwail na
sambahayan!"

4 Ngunit ikaw, anak ng tao, kumuha ka ng isang laryo
para sa iyong sarili at ilagay ito sa iyong harapan. At
iukit mo rito ang lungsod ng Jerusalem. 2 At lagyan mo
ng panglusob laban dito, at magtayo ng mga tanggulan
laban dito. Maglagay ng daanan na pangsalakay laban dito
at maglagay ng mga kampo sa palibot nito. Maglagay ng
mga pambayo sa buong palibot nito. 3 At ikaw, magdala
ka ng kawaling bakal, at gamitin mo ito bilang bakal na
pader sa pagitan mo at ng lungsod. Iharap mo ang iyong
mukha sa dakong iyon at sa lungsod, sapagkat lulusubin
ito. Kaya maglagay ka ng panglusob dito! Magiging isang
palatandaan ito ng sambahayan ng Israel. 4 Pagkatapos,
humiga ka ng patagilid sa iyong kaliwa at ilagay mo sa iyong
sarili ang kasalanan ng sambahayan ng Israel; papasanin mo
ang kanilang kasalanan sa bilang ng mga araw na ikaw ay
nakahiga paharap sa sambahayan ng Israel. 5 Ako mismo
ang magtatalaga sa iyo ng isang araw upang kumatawan sa
bawat taon ng kanilang kaparusahan: 390 araw! Sa ganitong
paraan, papasanin mo ang kasalanan ng sambahayan ng
Israel. 6 Kapag natapos mo na ang mga araw na ito, humiga
ka patagilid sa iyong kanan sa pangalawang pagkakataon,
sapagkat papasanin mo ang kasalanan ng sambahayan ng
Juda sa loob ng apatnapung araw. Magtatalaga ako sa iyo ng
isang araw sa bawat taon. 7 At Ihaharap mo ang iyong mukha
sa Jerusalem na kasalukuyang linulusob na hindi natatakpan
ang iyong bisig, at maghahayag ka ng propesiya laban dito.
8 Sapagkat masdan mo! Maglalagay ako ng panali sa iyo
upang hindi ka lumingon sa magkabilang bahagi hanggang sa
matapos mo ang mga araw ng iyong pagkalusob. 9 Magdala
ka ng trigo, sebada, bitsuwelas, lentil, dawa at espelta; ilagay
mo sila sa isang sisidlan at gumawa ka ng tinapay para sa
iyong sarili ayon sa bilang ng mga araw na nakahiga kang
patagilid. Kakainin mo ito nang 390 na araw! 10 Ito ang
pagkaing kakainin mo: Dalawampung siklo ang timbang sa
bawat araw. Kakainin mo ito sa bawat oras. 11 At iinom ka ng
tubig, na may sukat na anim na bahagi ng hin. Iinumin mo ito
maya't-maya. 12 Kakainin mo ito tulad ng mga tinapay na
gawa sa sebada, ngunit lulutuin mo ito gamit ang dumi ng
tao sa kanilang paningin!" 13 Sapagkat sinasabi ni Yahweh,

“Nangangahulugan ito na magiging marumi ang tinapay na
kakainin ng mga tao ng Israel, doon sa mga bansa kung saan
ko sila itataboy.” **14** Ngunit sinabi ko, “O, Panginoong Yahweh!
Kailan man ay hindi ako naging marumi! Hindi ako kailanman
kumakain ng anumang namatay o anumang pinatay ng mga
hayop, mula sa aking pagkabata hanggang ngayon, at hindi
kailanman nakapasok sa aking bibig ang maruming karne!”
15 Kaya sinabi niya sa akin, “Tingnan mo! Binigyan kita ng
dumi ng baka sa halip na dumi ng tao upang maaari mo nang
lutuin ang iyong tinapay sa ibabaw ng dumi ng baka.” **16**
Sinabi rin niya sa akin, “Anak ng tao, masdan mo! Sinisira
ko ang imbakan ng tinapay sa Jerusalem, at kakain sila ng
tinapay habang nirarasyon ito sa kabalisaan at iinom ng
tubig habang nirarasyon ito na may panginginig. **17** Dahil
kukulangin sila ng tinapay at tubig, panghihinaan ng loob ang
bawat tao sa kaniyang kapatid na lalaki at matutunaw dahil sa
kanilang kasalanan.”

5 At ikaw, anak ng tao, kumuha ka ng matalim na espada
na parang isang pang-ahit ng barbero para sa iyong
sarili. At padaanin mo ang pang-ahit sa iyong ulo at sa iyong
balbas, at kumuha ka ng mga timbangan upang timbangin
at hatiin ang iyong buhok. **2** Sunugin ang ikatlong bahagi
nito sa apoy sa gitna ng lungsod kapag natapos na ang mga
araw ng paglusob. At kunin mo ang ikatlong bahagi ng buhok
at ihampas mo ito sa pamamagitan ng espada sa buong
palibot ng lungsod. At ikalat ang isang ikatlong bahagi nito
sa hangin, at huhugot ako ng isang espada upang habulin
ang mga tao. **3** Ngunit kumuha ng kaunting buhok mula sa
kanila at itali ang mga ito sa iyong manggas. **4** At kumuha
ng mas maraming buhok at ihagis ito sa gitna ng apoy; at
sunugin ito sa apoy; mula roon ang apoy ay lalabas sa lahat
ng sambahayan ng Israel.” **5** Sinasabi ito ng Panginoong
Yahweh, “Ito ang Jerusalem sa gitna ng mga bansa, kung
saan ko siya inilagay, at kung saan pinalilibutan ko siya ng
ibang mga lupain. **6** Ngunit tinanggihan niya ang aking mga
kautusan sa pamamagitan ng kasamaan higit sa mga bansa,
at ang aking mga palatuntunan higit pa sa mga bansang
nakapalibot sa kaniya. At tinanggihan nila ang aking mga
hatol at hindi lumalakad sa aking mga palatuntunan!” **7** Kaya
sinasabi ito ng Panginoong si Yahweh, “Sapagkat ikaw ay
higit na mapanggulo kaysa mga bansang nakapalibot sa iyo at
hindi lumakad sa aking mga utos o kumilos ayon sa aking mga
kautusan, o kumilos ayon sa mga kautusan ng mga bansang
nakapalibot sa iyo.” **8** Kaya sinasabi ito ng Panginoong
Yahweh, “Masdan ninyo! Ako mismo ay kikilos laban sa inyo!
Isasagawa ko ang mga hatol sa inyong kalagitnaan upang
makita ng mga bansa. **9** Gagawin ko sa inyo kung ano ang
hindi ko pa nagagawa at ang katulad nito na hindi ko na
gagawing muli, dahil sa lahat ng inyong kasuklam-suklam na
mga gawa. **10** Kaya kakainin ng mga ama ang mga bata sa
inyong kalagitnaan, at kakainin ng mga anak na lalaki ang
kanilang mga ama, yamang magsasagawa ako ng paghatol
sa inyo at ikakalat sa bawat dako kayong lahat na naiwan! **11**
Samakatuwid, habang ako ay buhay - ito ang pahayag ng
Panginoong Yahweh - tiyak ito sapagkat dinungisan ninyo
ang aking santuwaryo sa pamamagitan ng lahat ng inyong
kamuhi-muhing mga bagay at sa lahat ng inyong kasuklam-
suklam na gawa, ako mismo ang babawas ng inyong bilang;
hindi maaawa sa inyo ang aking mata at hindi ko kayo
patatawarain. **12** Mamamatay sa salot ang ikatlong bahagi
ninyo, at mauubos sila ng kagutuman sa inyong kalagitnaan.
Ang ikatlong bahagi sa inyo ay mamamatay sa pamamagitan
ng espada sa paligid ninyo. At ikakalat ko ang ikatlong bahagi
sa inyo sa bawat dako, at huhugot ng espada upang habulin
din sila. **13** At magiging ganap ang aking poot, at ititigil ko ang
aking matinding galit sa kanila. Masisiyahan ako, at makilala
nila na akong si Yahweh ang nagsasabi ng mga bagay na ito
dahil sa aking poot nang matapos ko ang aking matinding
galit laban sa kanila. **14** Gagawin ko kayong isang lagim at
kahihiyan sa mga bansang nakapalibot sa inyo sa paningin
ng bawat isa na dumadaan. **15** Kaya magiging isang bagay
ang Jerusalem para sa ibang tao upang isumpa at kutyain,
isang babala at isang katatakutan para sa mga bansa na
nakapaligid sa inyo. Isasagawa ko ang paghahatol laban sa
inyo sa poot at matinding galit, at sa pamamagitan ng isang
matinding pagsaway—Ako, si Yahweh ang nagpahayag nito!
16 Magpapadala ako ng malulupit na mga pana ng taggutom
laban sa inyo na magiging dahilan upang sirain ko kayo.
Sapagkat dadagdagan ko ang taggutom sa inyo at babaliin
ko ang inyong tungkod ng tinapay. **17** Magpapadala ako ng
taggutom at mga sakuna laban sa inyo upang hindi kayo
magkaanak. Dadaan sa inyo ang salot at dugo, at magdadala
ako ng espada sa inyo—Ako, si Yahweh ang nagpahayag
nito.

6 Dumating sa akin ang salita ni Yahweh at sinabi, **2** “Anak
ng tao, iharap mo ang iyong mukha laban sa mga bundok
ng Israel at magpropesiya sa kanila. **3** Sabihin mo, 'Mga
bundok ng Israel, makinig kayo sa salita ng Panginoong
Yahweh! Sinasabi ito ng Panginoong Yahweh sa mga bundok
at sa mga burol, sa mga batis at sa mga lambak: Tingnan
ninyo! magdadala ako ng isang espada laban sa inyo at
wawasakin ko ang inyong matataas na lugar. **4** Pagkatapos,
magiging ulila ang inyong mga dambana at mawawasak ang
inyong mga haligi at itatapon ko ang inyong mga patay sa
harapan ng inyong mga diyus-diyosan. **5** Ilalatag ko ang
patay na mga katawan ng mga tao ng Israel sa harapan ng
kanilang mga diyus-diyosan at ikakalat ang inyong mga buto
sa palibot sa inyong mga altar. **6** Saanman kayo manirahan,
masasayang ang inyong mga lungsod at maging ulila ang
inyong matataas na lugar upang ang inyong mga altar ay
masasayang at magiging ulila. Pagkatapos, mawawasak ang
mga ito at maglalaho, ang inyong mga poste ay ibabagsak
at mabubura ang inyong mga gawa. **7** Babagsak ang
patay sa inyong kalagitnaan at malalaman ninyo na ako
si Yahweh! **8** Ngunit magpapanatili ako ng isang natira
sa inyo, at may ilan na makakatakas sa espada sa mga
bansa, nang maikalat kayo sa buong mga bansa. **9** At silang
mga nakatakas ay alalahanin ako sa mga bansa kung saan
sila binihag, nagdalamhati ako sa kanilang hindi matinong
puso na tumalikod mula sa akin at sa pamamagitan ng
kanilang mga mata na sumumpa sa kanilang mga diyus-
diyosan. At nagpapakita sila ng pagkamuhi sa kanilang sarili
sa kasamaan na kanilang nagawa kasama ang lahat ng
kanilang pagkasuklam. **10** Upang kanilang malaman na
ako si Yahweh. Ito ay isang kadahilanan na sinabi kong
dadalhin ko ang masamang bagay na ito sa kanila. **11** Ang
Panginoong Yahweh ang nagsabi nito: Ipalakpak ang iyong
kamay at ipadyak ang iyong paa! Sabihin, “O!” dahil sa
lahat ng kasamaang kasuklam-suklam ng sambahayan ng
Israel! Sapagkat babagsak sila sa pamamagitan ng espada,
taggutom at salot. **12** Ang isang nasa malayo ay mamamatay
sa pamamagitan ng salot at ang isang nasa malapit ay

babagsak sa pamamagitan ng espada. Silang mga natira at
nakaligtas ay mamamatay sa pamamagitan ng taggutom;
sa ganitong paraan ko gagawin ang aking poot laban sa
kanila. **13** At malalaman ninyo na ako si Yahweh, kapag
ang kanilang mga patay ay nakahiga kasama ng kanilang
mga diyus-diyosan sa palibot ng kanilang mga altar sa bawat
mataas na burol—sa lahat ng mga taluktok ng bundok at sa
ilalim ng bawat malagong punong kahoy at mayabong na
ensena—ang mga lugar kung saan sila nagsusunog ng mga
insenso sa kanilang mga diyus-diyosan. **14** Ipapakita ko ang
aking kapangyarihan at gagawin kong ulila at masasayang
ang lupain, mula sa ilang hanggang sa Diblah, sa buong
lugar kung saan sila naninirahan. At malalaman nila na ako si
Yahweh."

7 Dumating sa akin ang salita ni Yahweh at sinabi, **2**
"Ikaw, na anak ng tao—Ang Panginoong Yahweh ang
nagsasabi nito sa lupain ng Israel, 'Isang wakas! Isang
wakas ang darating sa apat na hangganan ng lupain! **3**
Ngayon, ang wakas ay sumasainyo, sapagkat ipinapadala
ko sa inyo ang aking poot at hahatulan ko kayo ayon sa
inyong mga pamamaraan, pagkatapos dadalhin kong lahat sa
inyo ang inyong mga pagkasuklam. **4** Sapagkat hindi kayo
titingnan ng aking mga mata ng may habag at hindi ko kayo
kaaawaan, kundi dadalhin ko ang inyong pamamaraan sa inyo
at ang inyong mga pagkasuklam ay nasa inyong kalagitnaan,
upang malaman ninyo na ako si Yahweh! **5** Sinasabi ito
ng Panginoong Yahweh: Sakuna! Sunod-sunod na sakuna!
Tingnan ninyo, paparating na ito! **6** Isang pagtatapos ang
tiyak na darating, ang wakas ay nagising laban sa inyo!
Masdan ninyo, paparating na ito! Ang inyong katapusan
ay paparating na sa inyong mga naninirahan sa lupa. **7**
Dumating na ang oras, malapit na ang araw ng pagkawasak
at hindi na magagalak ang mga bundok. **8** Ngayon, hindi
magtatagal ay ibubuhos ko ang aking poot laban sa inyo at
mapupuno ang aking matinding galit sa inyo kapag hahatulan
ko kayo ayon sa inyong pamaraan, pagkatapos dadalhin
ko ang lahat ng mga pagkasuklam sa inyo. **9** Sapagkat
hindi kayo titingnan ng aking mata ng may habag at hindi
ko kayo kaaawaan. Ayon sa inyong nagawa, gagawin ko
sa inyo, at ang inyong mga pagkasuklam ay nasa inyong
kalagitnaan upang malaman ninyo na ako si Yahweh, ang
siyang nagpaparusa sa inyo. **10** Masdan ninyo! Ang araw
ay parating na. Naririto na ang kaparusahan. Namukadkad
sa tungkod ang bulaklak ng pagmamataas. **11** Lumago ang
karahasan ng isang tungkod ng kasamaan—wala sa kanila at
wala sa karamihan, wala sa kanilang kayamanan at wala sa
kanilang kahalagahan ang magtatagal! **12** Paparating na ang
oras, papalapit na ang araw. Huwag magalak ang mamimili,
ni tumangis ang manininda, sapagkat ang aking galit ay nasa
buong sangkatauhan! **13** Sapagkat hindi na babalikan ng
manininda ang ipinagbili habang sila ay nabubuhay, sapagkat
ang pangitain ay laban sa buong sangkatauhan, hindi na
sila babalik, sapagkat walang sinumang tao na namumuhay
sa kasalanan ang mapapalakas! **14** Hinipan na nila ang
trumpeta at inihanda na ang lahat, ngunit wala ni isa ang
lumakad upang makilaban, sapagkat ang aking galit ay nasa
buong sangkatauhan! **15** Nasa labas ang espada at nasa
loob ng gusali ang salot at taggutom. Ang mga nasa bukirin
ay mamamatay sa pamamagitan ng espada, habang ang
mga nasa lungsod ay uubusin ng taggutom at salot. **16**
Ngunit ang ilang mga nakaligtas ay tatakas mula sa kanila
at pupunta sila sa mga bundok. Tulad ng mga kalapati sa
mga lambak, mananaghoy silang lahat—bawat tao dahil
sa kaniyang kasalanan. **17** Bawat kamay ay manghihina
at bawat tuhod ay magiging kasing lambot ng tubig, **18** at
magsusuot sila ng magaspang na tela at mababalot sila
ng takot at ang kahihiyan ay nasa bawat mukha at ang
pagkakalbo sa lahat ng kanilang mga ulo. **19** Itatapon nila
ang kanilang pilak sa mga lansangan at ang kanilang ginto
ay magiging tulad ng hindi katanggap-tanggap. Hindi sila
kayang iligtas ng kanilang pilak at ginto sa panahon ng
matinding galit ni Yahweh. Hindi maliligtas ang kanilang buhay
at hindi mapapawi ang kanilang gutom, sapagkat naging
isang nakakatisod na hadlang ang kanilang kasalanan. **20**
Kumuha sila ng palamuting hiyas sa kanilang pagmamataas
at gumawa sila ng diyus-diyosang imahen na naglalarawan
ng kanilang pagkasuklam—ang kanilang kamuhi-muhing mga
kilos na kanilang ginawa ay kasama nila, kaya, ginagawa
kong marumi ang mga bagay na ito sa kanila. **21** At ibibigay
ko ang mga bagay na iyon sa kamay ng mga dayuhan
bilang samsam at sa masasama sa mundo bilang samsam at
dudungisan nila ang mga ito. **22** Pagkatapos itatalikod ko ang
aking mukha mula sa kanila nang dinudungisan nila ang aking
itinatanging lugar, papasukin ito ng mga tulisan at dudungisan
ito! **23** Gumawa ka ng isang tanikala, sapagkat pinuno ang
lupain ng paghahatol ng dugo at puno ng karahasan ang
lungsod. **24** Kaya magdadala ako ng pinakamasama sa
mga bansa at aangkinin nila ang kanilang mga tahanan at
wawakasan ko ang pagmamataas ng makapangyarihan,
sapagkat madudungisan ang kanilang banal na mga lugar.
25 Darating ang takot! Hahanapin nila ang kapayapaan,
ngunit hindi ito masusumpungan! **26** Sunod-sunod na sakuna
ang darating at magkakaroon ng sunod-sunod na bulung-
bulungan! Pagkatapos, maghahanap sila ng pangitain mula sa
isang propeta, ngunit mawawala ang kautusan mula sa mga
pari at payo mula sa sa mga nakatatanda. **27** Magluluksa ang
hari at ang prinsipe ay magdadamit ng kawalan, habang ang
mga kamay ng mga tao sa lupain ay manginginig sa takot.
Ayon sa sarili nilang kaparaanan, gagawin ko ito sa kanila!
At hahatulan ko sila sa kanilang mga sariling pamantayan
hanggang malaman nila na ako si Yahweh!'"

8 At nangyari na sa ika-anim na taon at ika-anim na buwan
sa ika-limang araw ng buwan, habang nakaupo ako
sa aking bahay at nakaupo sa aking harapan ang mga
nakatatanda ng Juda, ang kamay ng Panginoong Yahweh
ay muling dumating sa akin doon. **2** Kaya tumingin ako, at
pinagmasdan, mayroong larawan na tulad ng isang lalaki
na may anyong tulad ng apoy mula sa kaniyang balakang
pababa! At mayroong isang nagniningning na anyo na tulad
ng kumikinang na metal mula sa kaniyang balakang pataas!
3 At inabot niya ang hugis ng isang kamay at dinala ako
sa pamamagitan ng buhok ng aking ulo; itinaas ako ng
Espiritu sa pagitan ng lupa at langit at sa mga pangitain
mula sa Diyos, dinala niya ako sa Jerusalem, sa pasukan ng
pinakaloob ng hilagang tarangkahan, kung saan nakatayo
ang diyus-diyosang pumupukaw ng matinding paninibugho. **4**
At ang kaluwalhatian ng Diyos ng Israel ay naroon, na ang
anyo ay tulad ng aking nakita sa kapatagan. **5** Pagkatapos,
sinabi niya sa akin, "Anak ng tao, ibaling mo ang iyong mga
mata sa hilaga." Kaya ibinaling ko ang aking mga mata sa
hilaga, at sa hilaga ng tarangkahan patungo sa altar, doon
sa pasukan ay mayroong diyus-diyosan ng paninibugho. **6**

Kaya sinabi niya sa akin, “Anak ng tao, nakikita mo ba ang
kanilang ginagawa? Ito ay malaking pagkasuklam na ginawa
ng sambahayan ng Israel dito upang lumayo ako mula sa
aking sariling santuwaryo! Ngunit lumingon ka at makakakita
ng mas malalaking pagkasuklam!” **7** At dinala niya ako sa
pintuan ng patyo at tumingin ako, at mayroong isang butas sa
pader. **8** Sinabi niya sa akin, “Anak ng tao, maghukay ka sa
pader na ito.” Kaya naghukay ako sa pader at mayroong isang
pintuan! **9** At sinabi niya sa akin “Pumasok ka at tingnan ang
kasamaang kasuklam-suklam na kanilang ginagawa rito.” **10**
Kaya pumasok ako at tumingin, at hala! Mayroong ibat-ibang
anyo mula sa mga gumagapang hanggang sa mga kamuhi-
muhing hayop! Bawat diyus-diyosan ng sambahayan ng Israel
ay iniukit sa pader sa palibot. **11** Pitumpung nakatatanda ng
sambahayan ng Israel ang nandoon at sa kanilang kalagitnaan
ay nakatayo si Jaasanias na anak na lalaki ni Safan. Nakatayo
sila sa harapan ng mga imahen at ang bawat tao ay may
pangsuub sa kaniyang kamay upang ang amoy ng ulap ng
insenso ay pumaitaas. **12** Pagkatapos, sinabi niya sa akin,
“Anak ng tao, nakikita mo ba kung ano ang ginagawa sa dilim
ng mga nakatatanda ng sambahayan ng Israel? Ginagawa ito
ng bawat tao sa kaniyang nakatagong kamara kasama ng
kaniyang diyus-diyosan, sapagkat sinasabi nila, ''Hindi kami
nakikita ni Yahweh! Pinabayaan ni Yahweh ang lupain!'” **13** At
sinabi niya sa akin, “Lumingon ka muli at tingnan ang ibang
mas malaking pagkasuklam na kanilang ginagawa.” **14** Ang
sumunod, dinala niya ako sa pasukan ng tarangkahan ng
tahanan ni Yahweh na naroon sa hilagang bahagi, at masdan
ninyo! Ang mga kababaihang nakaupo roon ay nagluluksa
para kay Tammuz. Kaya sinabi niya sa akin, **15** “Nakikita mo
ba ito, anak ng tao? “Lumingon ka muli at tingnan ang ibang
mas malaking pagkasuklam kaysa sa mga ito.” **16** At dinala
niya ako sa loobang patyo sa tahanan ni Yahweh, at hala!
Sa pasukan ng templo ni Yahweh sa pagitan ng portiko at
ng altar, mayroong halos dalawampu't limang kalalakihan
na nakatalikod sa templo ni Yahweh at ang kanilang mga
mukha ay nakaharap sa silangan at sumasamba sila kay
Shemesh. **17** Sinabi niya sa akin, “Nakikita mo ba ito anak ng
tao? Ito ba ay napakaliit na bagay para sa sambahayan ng
Juda upang gawin ang mga nakasusuklam na ito na kanilang
ginagawa rito? Sapagkat pinuno nila ang lupain ng karahasan
at bumalik muli upang pukawin ang aking galit, naglalagay ng
mga sanga sa kanilang mga ilong. **18** Kaya kikilos din ako sa
kanila, hindi mahahabag ang aking mata sa kanila at hindi ko
sila kaaawaan. Kahit tatawag sila sa aking mga tainga na
may isang malakas na tinig, hindi ko sila diringgin!”

9 Pagkatapos, narinig ko siyang umiyak ng may malakas
na tinig, at sinabi, “Hayaan ninyong umakyat ang mga
bantay sa lungsod, may pangwasak na sandata ang bawat
isa sa kaniyang kamay.” **2** At masdan! Dumating ang
anim na lalaki mula sa daanan ng itaas na tarangkahan
na nakaharap sa hilaga, may pangpatay na sandata ang
bawat isa sa kaniyang kamay. At mayroong isang lalaki sa
kanilang kalagitnaan na nakasuot ng lino na may kasamang
kagamitan ng eskriba sa kaniyang tagiliran. Kaya pumasok
sila at tumayo sa tabi ng altar na tanso. **3** At umakyat ang
kaluwalhatian ng Diyos ng Israel mula sa kerubin na nasa
bungad ng pintuan ng tahanan. At tinawag niya ang lalaking
nakasuot ng lino na may kagamitan ng eskriba sa kaniyang
tagiliran. **4** Sinabi ni Yahweh sa kaniya, “Dumaan ka sa
kalagitnaan ng lungsod, ang kalagitnaan ng Jerusalem, at
gumawa ng isang palatandaan sa mga noo ng mga lalaking
naghihinagpis at nagbubuntong-hininga tungkol sa lahat
ng mga kasuklam-suklam na naganap sa kalagitnaan ng
lungsod.” **5** Pagkatapos, narinig ko siyang nagsalita sa iba,
“Dumaan kayo sa lungsod na kasunod niya at pumatay!
Huwag ninyong hayaang magkaroon ng awa ang inyong mga
mata, at huwag mahabag **6** maski alin sa matatanda, binata,
dalaga, maliliit na mga bata o kababaihan. Patayin ninyo
silang lahat! Ngunit huwag ninyong lapitan ang sinumang
lalaki na may palatandaan sa kaniyang ulo. Magsimula kayo
sa aking santuwaryo!” Kaya sinimulan nila sa matatandang
lalaki na nasa harap ng bahay. **7** Sinabi niya sa kanila,
“Dungisan ninyo ang bahay, at punuin ang mga patyo nito ng
mga patay. Magpatuloy kayo!” Kaya lumabas sila at sinalakay
ang lungsod. **8** At habang sinasalakay nila ito, natagpuan ko
ang aking sariling nag-iisa at nagpatirapa ako at umiyak at
sinabi, “O, Panginoong Yahweh! Lilipulin mo ba ang lahat
ng natira sa Israel sa pagbubuhos ng iyong matinding galit
sa Jerusalem?” **9** Sinabi niya sa akin, “Ang kasalanan ng
sambahayan ng Israel at Juda ay napakalaki. Ang lupain ay
puno ng dugo at ang lungsod ay puno ng kabuktutan, yamang
sinasabi nila, 'Kinalimutan ni Yahweh ang lupain,' at 'Hindi na
tinitingnan ni Yahweh!' **10** Kung gayon, hindi titingin nang
may awa ang aking mata, at hindi ko sila kaaawaan. Sa halip,
dadalhin ko ang lahat ng mga ito sa kanilang mga ulo.” **11** At
masdan ninyo! Bumalik ang taong nakasuot ng lino na may
kagamitan ng eskriba sa kaniyang tagiliran. Ibinalita niya at
sinabi, “Nagawa ko na ang lahat ng iyong ipinag-uutos.”

10 At tumingin ako sa pabilog na bubong na nasa itaas
ng ulo ng kerubin; may lumitaw sa itaas nila tila isang
sapiro na may anyong gaya ng isang trono. **2** At nagsalita si
Yahweh sa lalaking nakasuot ng lino at sinabi, “Pumunta ka sa
pagitan ng mga gulong, sa ilalim ng kerubin, at pareho mong
punuin ang iyong mga kamay ng mga nagliliyab na baga
mula sa pagitan ng kerubin at ikalat ang mga ito sa buong
lungsod.” At pumasok ang lalaki habang ako ay nakatingin.
3 Tumayo ang kerubin sa kanang bahagi ng tahanan nang
pumasok ang lalaki, at pinuno ng ulap ang dakong loob ng
patyo. **4** Pumaitaas ang kaluwalhatian ni Yahweh mula sa
kerubin at tumayo sa bungad ng pintuan ng bahay; pinuno
nito ang tahanan ng ulap, at puno ng liwanag ang patyo
ng kaluwalhatian ni Yahweh. **5** At narinig ko ang tunog ng
mga pakpak ng kerubin sa labas ng patyo, tulad sa tinig ng
Makapangyarihang Diyos kapag siya ay nagsasalita. **6** At
nangyari ito nang inutusan ng Diyos ang lalaking nakasuot
ng lino at sinabi, “Kumuha ka ng apoy mula sa pagitan ng
dalawang gulong na nasa pagitan ng kerubin,” at pumasok
ang lalaki at tumayo sa tabi ng isang gulong. **7** Inabot ng
isang kerub ang kaniyang kamay sa pagitan ng kerubin sa
apoy na nasa gitna ng kerubin, at itinaas ito at inalagay ito sa
mga kamay ng isang nakasuot ng lino. Kinuha ito ng lalaki at
nagpunta sa labas. **8** Nakita ko sa kerubin ang isang bagay
na tulad ng isang kamay ng tao sa ilalim ng kanilang mga
pakpak. **9** Kaya tumingin ako, at hala! Apat na gulong ang
nasa tabi ng kerubin—isang gulong bawat kerub—at ang
anyo ng mga gulong ay tulad ng isang batong berila. **10**
Lumitaw silang apat na may pagkakahawig, tulad ng isang
gulong na pinagsalikupan sa isa pang gulong. **11** Kapag
gumalaw sila, pumunta sila sa kahit saanmang dako; hindi
sila lumingon nang sila ay gumalaw sapagkat gumalaw sila
patungo sa lugar kung saan nakaharap ang ulo. Hindi sila

lumilingon kapag gumalaw na sila. **12** Ang kanilang buong katawan—kasama ang kanilang mga likod, mga kamay, at mga pakpak—ay natakpan ng mga mata, at tinakpan din ng mga mata ang palibot ng apat na mga gulong. **13** Habang nakikinig ako, tinawag ang mga gulong na, “Umiikot.” **14** May apat na mukha ang bawat isa; ang unang mukha ay mukha ng isang kerub, ang ikalawang mukha ay mukha ng isang tao, ang ikatlo ay mukha ng isang leon, at ang ika-apat ay mukha ng isang agila. **15** At pumaitaaas ang kerubin—ito ang mga nabubuhay na nilalang na nakita ko sa Ilog Kebar. **16** Kapag gumalaw ang kerubin, ang mga gulong ay sumasama sa kanilang tabi; at kapag itataas ng kerubin ang kanilang mga pakpak upang pumaitaas mula sa lupa, hindi umiikot ang mga gulong. Nananatili ang mga ito sa kanilang tabi. **17** Kapag nakatayo pa rin ang mga kerubin, nananatili din ang mga gulong, at kapag pumapaitaas sila, pumapaitaas din ang mga gulong kasama nila, sapagkat ang espiritu ng nabubuhay na nilalang ay nasa mga gulong. **18** At umalis ang kaluwalhatian ni Yahweh mula sa ibabaw ng bungad ng pintuan ng bahay at tumayo sa ibabaw ng kerubin. **19** Itinaas ng kerubin ang kanilang mga pakpak at pumaitaas mula sa lupa sa aking paningin nang sila ay lumabas, at ganoon din ang ginawa ng mga gulong sa kanilang tabi. Tumayo sila sa silanganang pasukan sa tahanan ni Yahweh, at ang kaluwalhatian ng Diyos ng Israel ay dumating sa kanila mula sa itaas. **20** Ito ang mga nabubuhay na nilalang na nakita ko sa ibaba ng Diyos ng Israel sa kanal Kebar, kaya alam kong mga kerubin sila! **21** Mayroon silang apat na mukha bawat isa at apat na mga pakpak, at ang pagkakahawig ng mga kamay ng tao sa ilalim ng kanilang mga pakpak; **22** at ang pagkakahawig ng kanilang mga mukha ay tulad ng mga mukha na nakita ko sa pangitain sa kanal Kebar, at naunang pumaroon ng tuwiran ang bawat isa sa kanila.

11 Pagkatapos itinaas ako ng Espiritu at dinala sa silanganang tarangkahan ng tahanan ni Yahweh na nakaharap sa silangan; at masdan ninyo! Sa pintuang-daanan ng tarangkahan ay may dalawampu't limang kalalakihan. Nakita ko si Jaazanias na anak na lalaki ni Azur, at Pelatia na anak na lalaki ni Benaias, mga pinuno ng mga tao ang nasa gitna nila. **2** Sinabi ng Diyos sa akin, “Anak ng tao, ito ang mga lalaking nag-iisip ng kasamaan, at ang nagpapasiya ng mga masasamang plano sa lungsod na ito. **3** Sinasabi nila, 'Ang panahon ng pagtatayo ng mga bahay ay hindi rito; ang lungsod na ito ang palayok, at tayo ang karne.' **4** Kaya magpropesiya ka laban sa kanila. Magpropesiya ka, anak ng tao!” **5** Pagkatapos, bumaba ang Espiritu ni Yahweh sa akin at sinabi niya sa akin, “Sabihin mo: Ito ang sinasabi ni Yahweh: gaya ng iyong sinasabi, Sambahayan ng Israel; sapagkat alam ko ang mga bagay na naiisip ninyo. **6** Pinarami ninyo ang mga taong inyong pinatay sa lungsod na ito at pinuno ninyo ang mga lansangan sa pamamagitan nila. **7** Kaya, ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh: Ang mga taong pinatay ninyo, na inyong inalatag ang mga katawan sa gitna ng Jerusalem, ay ang mga karne, at ang lungsod na ito ay ang palayok. Ngunit palalayasin kayo mula sa gitna ng lungsod na ito. **8** Kinatakutan ninyo ang espada, kaya dadalhin ko ang espada sa inyo—Ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh. **9** Dadalhin ko kayo palabas sa gitna ng lungsod, at ibibigay sa mga kamay ng mga dayuhan, sapagkat magdadala ako ng hatol laban sa inyo. **10** Babagsak kayo sa pamamagitan ng espada. Hahatulan ko kayo sa loob ng mga hangganan ng Israel kaya malalaman ninyo na ako si Yahweh! **11** Ang lungsod na ito ay hindi ninyo magiging lutuang palayok, ni magiging karne kayo sa kaniyang kalagitnaan. Hahatulan ko kayo sa loob ng mga hangganan ng Israel. **12** At malalaman ninyo na ako si Yahweh, ang kautusan na hindi ninyo nilakaran at ang mga utos na hindi ninyo tinupad. Sa halip, tinupad ninyo ang mga utos ng mga bansang nakapalibot sa inyo.” **13** At nangyari ito habang ako ay nagpapahayag, namatay si Pelatia na anak na lalaki ni Benaias. Kaya nagpatirapa ako at umiyak ng may isang malakas na tinig at sinabi, “O, Panginoong Yahweh! Ganap mo bang lilipulin ang nalalabi sa Israel?” **14** Dumating sa akin ang salita ni Yahweh at sinabi, **15** “Anak ng tao, ang iyong mga kapatid! Ang iyong mga kapatid! Ang mga kalalakihan sa inyong angkan at ang lahat ng sambahayan ng Israel! Silang lahat na nagsabing mga naninirahan sa Jerusalem, 'Malayo na sila kay Yahweh! Ibinigay ang lupaing ito sa atin bilang ating pag-aari!' **16** Kaya sabihin mong, 'Sinasabi ito ng Panginoong Yahweh: bagaman inalis ko sila palayo sa mga bansa, at bagaman ikinalat ko sila sa mga lupain, gayunpaman ako ang naging isang santuwaryo para sa kanila sa isang sandali sa mga lupain kung saan sila pumunta.' **17** Kaya sabihin mong, 'Sinasabi ito ng Panginoong Yahweh: Titipunin ko kayo mula sa mga tao, at iipunin mula sa mga lupain kung saan kayo ikinalat, at ibibigay ko sa inyo ang lupain ng Israel!' **18** Pagkatapos, pupunta sila doon at tatanggalin ang bawat kamuhi-muhing bagay at pagkasuklam mula sa lugar na iyon. **19** At bibigyan ko sila ng isang puso, at lalagyan ng bagong espiritu kapag lumapit sila sa akin; tatanggalin ko ang pusong bato mula sa kanilang laman at bibigyan ko sila ng isang pusong laman, **20** upang lumakad sila sa aking mga kautusan, tutuparin nila ang aking utos at gawin ang mga ito. At magiging mga tao ko sila, at ako ang magiging Diyos nila. **21** Ngunit sa mga lumalakad ng may pagkabighani tungo sa kanilang kamuhi-muhing mga bagay at kanilang mga pagkasuklam, dadalhin ko ang kanilang gawa sa sarili nilang mga ulo. Ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh.” **22** At itinaas ng kerubin ang kanilang mga pakpak at ang mga gulong na nasa tabi nila, at ang kaluwalhatian ng Diyos ng Israel ay pumaitaas sa ibabaw nila. **23** At umakyat ang kaluwalhatian ni Yahweh mula sa loob sa gitna ng lungsod at tumayo sa bundok sa silangan ng lungsod. **24** At itinaas ako ng Espiritu at dinala sa Caldea, sa mga binihag, sa pangitain mula sa Espiritu ng Diyos. At ang pangitaing aking nakita ay umakyat mula sa akin. **25** Pagkatapos, ihinayag ko sa mga bihag ang lahat ng mga bagay na ipinakita sa akin ni Yahweh.

12 Dumating sa akin ang salita ni Yahweh at sinabi, **2** “Anak ng tao, naninirahan ka sa kalagitnaan ng mapanghimagsik na sambahayan kung saan may mga mata sila upang makakita ngunit hindi sila nakakakita at kung saan may mga tainga sila upang makarinig ngunit hindi nakikinig dahil mapanghimagsik sila na sambahayan! **3** Kaya ikaw, anak ng tao, ihanda mo ang iyong mga gamit para sa pagkakapatapon at simulan mong umalis sa umaga sa kanilang mga paningin, sapagkat sa kanilang mga paningin, ipapatapon kita mula sa iyong lugar patungo sa isa pang lugar. Marahil masisimulan nilang makita kahit pa mapanghimagsik sila na sambahayan. **4** At ilalabas mo sa umaga ang iyong mga gamit para sa pagkakatapon sa kanilang mga paningin, lumabas ka sa gabi sa kanilang mga paningin sa paraan kung paano maipapatapon ang sinuman. **5** Maghukay ka ng isang

butas sa pader sa kanilang mga paningin at lumabas ka sa
pamamagitan nito. **6** Sa kanilang mga paningin, pasanin mo
ang iyong mga gamit sa iyong balikat at ilabas ang mga ito
sa kadiliman. Takpan mo ang iyong mukha sapagkat hindi
mo dapat makita ang lupain, yamang itinalaga kita bilang
isang tanda sa sambahayan ng Israel.” **7** Kaya ginawa ko ito
gaya ng inutos sa akin. Inilabas ko ang aking mga gamit ng
pagkakatapon sa umaga at sa gabi naghukay ako ng butas
sa pader gamit ang aking kamay. Inilabas ko sa kadiliman
ang aking mga gamit at pinasan ko ang mga ito sa aking
balikat sa kanilang mga paningin. **8** At noong madaling araw,
dumating sa akin ang salita ni Yahweh at sinabi, **9** “Anak
ng tao, hindi ba nagtatanong sa iyo ang sambahayan ng
Israel, ang mapanghimagsik na sambahayang iyon kung,
'Ano ang iyong ginagawa?' **10** Sabihin mo sa kanila, 'Ito
ang sinasabi ng Panginoong Yahweh: para sa prinsipe ng
Jerusalem ang gawain ng pagpapahayag na ito at sa lahat ng
sambahayan ng Israel na kinalalakipan nila.' **11** Sabihin mo,
'Isa akong tanda sa inyo. Tulad ng aking ginawa, gayundin
ang mangyayari sa kanila, maipapatapon sila at malalagay sa
pagkabihag. **12** Papasanin ng kasama nilang prinsipe sa
kaniyang mga balikat ang kaniyang mga gamit sa kadiliman
at lalabas sa pamamagitan ng pader. Maghuhukay sila sa
pader at ilalabas ang kanilang mga gamit. Tatakpan niya
ang kaniyang mukha upang hindi niya makita ang lupain
gamit ang kaniyang mga mata.' **13** Sasakluban ko siya ng
aking lambat at mahuhuli siya sa aking bitag at dadalhin
ko siya sa Babilonia, ang lupain ng mga Caldeo, ngunit
hindi niya ito makikita. Doon siya mamamatay. **14** Ikakalat
ko rin sa lahat ng dako ang lahat ng mga nakapalibot sa
kaniya na tutulong sa kaniya at ng kaniyang buong hukbo
at magpapadala ako ng espada sa kanilang likuran. **15** At
malalaman nila na Ako si Yahweh, kapag ikinalat ko sila sa
mga bansa at pinaghiwa-hiwalay ko sila sa buong lupain.
16 Ngunit magtitira ako ng ilang mga kalalakihan sa kanila
mula sa espada, taggutom at salot nang sa gayon ay maitala
nila ang lahat ng kanilang mga kasuklam-suklam na mga
gawain sa lupain kung saan ko sila dinala upang malaman
nila na Ako si Yahweh!” **17** Dumating sa akin ang salita ni
Yahweh at sinabi, **18** “Anak ng tao, kainin mo ang iyong
tinapay nang may panginginig at inumin mo ang iyong tubig
nang may pangangatal at pag-aalala. **19** At sabihin mo sa
mga tao sa lupain, 'Ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh
para sa mga naninirahan sa Jerusalem at sa lupain ng Israel:
Kakainin nila ang kanilang tinapay nang may panginginig
at iinumin ang kanilang tubig habang nangangatal, yamang
masasamsam ang lupain at kabuuan nito dahil sa karahasan
ng lahat ng mga naninirahan doon. **20** Kaya mapapabayaan
ang mga pinaninirahang lungsod at magiging kaparangan
ang lupain; kaya malalaman ninyo na Ako si Yahweh!'” **21**
Muling dumating sa akin ang salita ni Yahweh at sinabi, **22**
“Anak ng tao, ano itong kasabihang mayroon kayo sa lupain
ng Israel na nagsasabing, 'Matagal pa ang mga araw at
hindi natutupad ang bawat pangitain?' **23** Kaya sabihin mo
sa kanila, 'Sinasabi ito ng Panginoong Yahweh: Lalagyan
ko ng katapusan ang kasabihang ito upang hindi na ito
magamit pa ng mga Israelita kailanman.' At ipahayag mo
sa kanila, 'Nalalapit na ang mga araw at maihahayag ang
bawat pangitain!' **24** Sapagkat hindi na magkakaroon ng
anumang mga pangitaing hindi totoo o mga pagtatanging
panghuhula sa loob ng sambahayan ng Israel. **25** Sapagkat
ako si Yahweh! Nagsasalita ako at isinasagawa ko ang lahat
ng mga salitang sinasabi ko. Hindi na magtatagal ang bagay
na ito. Sapagkat ihahayag ko ang mga salitang ito sa inyong
mga araw, kayo na mga mapanghimagsik na sambahayan, at
isasagawa ko ang mga ito! —Ito ang pahayag ng Panginoong
Yahweh.” **26** Muling dumating sa akin ang salita ni Yahweh at
sinabi, **27** “Anak ng tao, tingnan mo! 'Sinabi ng sambahayan
ng Israel, 'Matagal pang mangyayari mula sa araw na ito
ang pangitain na kaniyang nakikita at matatagalan pa ang
kaniyang mga ipinahayag.' **28** Kaya sabihin mo sa kanila, 'Ito
ang sinasabi ng Panginoong Yahweh: Hindi na maaantala
ang aking mga salita ngunit mangyayari ang mga salitang
sinabi ko! —Ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh!'”

13 Muling dumating sa akin ang salita ni Yahweh at sinabi,
2 “Anak ng tao, magpahayag ka laban sa mga propetang
nagpapahayag sa Israel at sabihin mo sa mga nagpapahayag
mula sa kanilang mga sariling isipan, 'Makinig kayo sa salita
ni Yahweh! **3** Ito ang sinabi ng Panginoong Yahweh, 'Kaawa-
awa ang mga hangal na propeta na sinusunod ang kanilang
sariling diwa, ngunit wala namang nakita! **4** Israel, parang
naging mga asong gubat sa mga kaparangan ang inyong
mga propeta. **5** Hindi ninyo pinuntahan ang mga bitak sa
pader sa palibot ng sambahayan ng Israel para ayusin ito
upang makalaban sa digmaan sa araw ni Yahweh. **6** May
mga pangitaing hindi totoo ang mga tao at gumagawa ng mga
panghuhulang hindi totoo, ang mga nagsasabi, “Ito ang mga
pahayag ni Yahweh.” Hindi sila isinugo ni Yahweh, ngunit
gayon pa man, pinapaasa nila ang mga tao na magkakatotoo
ang kanilang mga mensahe. **7** Hindi ba may mga pangitain
kayo na hindi totoo at gumagawa kayo ng mga panghuhulang
hindi totoo, kayo na mga nagsasabi, “Ito ang mga pahayag
ni Yahweh” kahit hindi ko naman ito sinabi?' **8** Kaya ito
ang sinasabi ng Panginoong Yahweh, 'Dahil nagkaroon
kayo ng mga pangitaing hindi totoo at nagsabi ng mga
kasinungalingan—kaya ito ang pahayag ng Panginoong
Yahweh laban sa inyo: **9** Magiging kalaban ng aking kamay
ang mga propetang may mga pangitaing kasinungalingan
at gumagawa ng mga panghuhulang hindi totoo. Hindi sila
mapapabilang sa pagtitipon ng aking mga tao o maitatala sa
talaan ng sambahayan ng Israel, hindi sila dapat makapunta
sa lupain ng Israel. Sapagkat malalaman ninyo na Ako ang
Panginoong Yahweh! **10** Dahil dito at dahil pinangunahan nila
ang aking mga tao upang mailigaw at sinabi, “Kapayapaan!
kahit walan namang kapayapaan, nagpapatayo sila ng mga
pader na kanilang pipintahan ng kalburong pampinta.' **11**
Sabihin mo sa mga nagpipinta ng kalburong pampinta sa
pader, “Guguho ito, magkakaroon ng malakas na pagbuhos ng
ulan at magpapadala ako ng mga ulan na may kasamang yelo
upang pabagsakin ito at isang napakalakas na hangin upang
masira ito. **12** Tingnan ninyo, babagsak ang pader. Hindi ba
sinabi ng iba sa inyo, “Nasaan na ang kalburong pampinta na
inyong itinapal dito?”' **13** Kaya ito ang sinasabi ng Panginoong
Yahweh, “Magpapadala ako ng napakalakas na hangin dahil
sa aking galit at magkakaroon ng pagbaha ng ulan dahil sa
aking poot! Ganap na sisirain ito ng ulan na may kasamang
yelo dahil sa aking galit! **14** Sapagkat pababagsakin ko ang
pader na pinintahan ng kalburong pampinta at pababagsakin
ko ito sa lupa at mabubuwal hanggang sa pundasyon nito.
Kaya babagsak ito at malilipol kayong lahat sa kalagitnaan
nito. At malalaman ninyo na Ako si Yahweh! **15** Sapagkat
lilipulin ko sa aking matinding galit ang pader at ang mga
nagpinta nito ng kalburong pampinta. Sasabihin ko sa inyo,

"Mawawala na ang pader maging ang mga taong nagpinta nito
ng kalburong pampinta— **16** ang mga propeta ng Israel na
nagpahayag tungkol sa Jerusalem at ang mga may pangitain
ng kapayapaan para sa kaniya. Ngunit walang kapayapaan!
—ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh."' **17** Kaya ikaw,
anak ng tao, humarap ka laban sa mga babaeng anak ng
iyong mga tao na nagpapahayag mula sa kanilang mga
sariling isipan at magpahayag ka laban sa kanila. **18** Sabihin
mo, 'Ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh: "Kaawa-awa
ang mga kababaihang gumagawa ng mga agimat sa lahat
ng bahagi ng kanilang mga kamay at gumagawa ng mga
talukbong na may iba't ibang sukat para sa kanilang mga
ulo na ginagamit upang makabihag ng mga tao. Bibihagin
ba ninyo ang aking mga tao ngunit ililigtas ang inyong mga
sariling buhay? **19** Nilapastangan ninyo ako sa harap ng
aking mga tao para lamang sa sandakot na sebada at mga
durog na tinapay upang patayin ang mga tao na hindi naman
dapat mamatay at upang pangalagaan ang buhay ng mga
hindi dapat manatiling buhay, dahil sa mga kasinungalingan
ninyo sa aking mga tao na nakarinig sa inyo. **20** Kaya ito ang
sinasabi ng Panginoong Yahweh, "Tutol ako sa mga agimat
na inyong ginamit upang mabitag ang buhay ng mga tao na
parang mga ibon. Sa katunayan, hahablutin ko ang mga ito
mula sa inyong mga braso at hahayaan kong lumaya ang
mga taong nabihag ninyo na parang mga ibon—pakakawalan
ko sila. **21** Pupunitin ko ang inyong mga talukbong at ililigtas
ko ang aking mga tao mula sa inyong kamay upang hindi na
sila muling mabihag sa inyong mga kamay. At malalaman
ninyo na Ako si Yahweh! **22** Dahil pinahina ninyo ang puso
ng matuwid na tao sa pamamagitan ng mga kasinungalingan,
kahit na hindi ko ninais ang kaniyang kawalan ng pag-asa,
at sa halip, hinimok ninyo ang gawain ng masasamang tao
upang hindi siya tumalikod mula sa kaniyang kaparaanan
upang mailigtas ang kaniyang buhay— **23** kaya hindi na kayo
magkakaroon pa ng mga pangitang hindi totoo o magpatuloy
na gumawa ng mga panghuhulang hindi totoo sapagkat
ililigtas ko ang aking mga tao mula sa inyong kamay. At
malalaman ninyo na Ako si Yahweh!"'

14 Pumunta sa akin ang ilang mga nakatatanda ng Israel
at umupo sa aking harapan. **2** At dumating sa akin ang
salita ni Yahweh at sinabi, **3** "Anak ng tao, taglay ng mga
kalalakihang ito ang kanilang mga diyus-diyosan sa kanilang
mga puso at inilagay ang katitisuran ng kanilang kasamaan
sa harap ng kanilang mga sariling mukha. Dapat ba silang
sumangguni sa akin? **4** Kaya ipahayag mo ito sa kanila at
sabihin mo sa kanila, 'Ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh:
'Ang bawat tao sa sambahayan ng Israel na nagtataglay ng
kaniyang diyus-diyosan sa kaniyang puso o ang naglalagay
ng katitisuran ng kaniyang kasamaan sa kaniyang harapan at
ang pupunta sa propeta—ako si Yahweh, sasagutin ko siya
ayon sa bilang ng kaniyang mga diyus-diyosan. **5** Gagawin ko
ito upang mabawi ko ang sambahayan ng Israel, ang kanilang
mga puso na inilayo sa akin sa pamamagitan ng kanilang mga
diyus-diyosan!' **6** Kaya sabihin mo sa sambahayan ng Israel,
'Sinasabi ito ng Panginoong Yahweh: Magsisi na kayo at
talikuran na ninyo ang inyong mga diyus-diyosan! Tumalikod
na kayo sa lahat ng inyong mga kasuklam-suklam na gawain!
7 Sapagkat ang bawat isa na mula sa sambahayan ng Israel
at ang bawat isa na mga dayuhang naninirahan sa Israel na
lumayo sa akin, na taglay ang kaniyang mga diyus-diyosan
sa kaniyang puso at inilagay ang katitisuran ng kaniyang
kasamaan sa harap ng kaniyang sariling mukha, at pupunta
sa isang propeta upang hanapin ako—Ako, si Yahweh ang
mismong sasagot sa kaniya! **8** Kaya haharap ako laban
sa taong iyon at gagawin ko siyang isang tanda at isang
kawikaan, sapagkat ihihiwalay ko siya sa kalagitnaan ng aking
mga tao, at malalaman ninyo na Ako si Yahweh! **9** Kapag
nilinlang ang isang propeta at nagsabi ng isang mensahe, at
ako, si Yahweh, lilinlangin ko ang propetang iyon, iuunat ko
ang aking kamay laban sa kaniya at wawasakin ko siya sa
kalagitnaan ng aking mga Israelita. **10** At papasanin nila ang
kanilang sariling kasamaan; ang kasamaan ng propeta ay
magiging katulad ng kasamaan ng mga sumasangguni sa
kaniya. **11** Dahil dito, hindi na lilihis sa pagsunod sa akin
ang sambahayan ng Israel o ni dudungisan ang kanilang
mga sarili sa lahat ng kanilang mga pagsuway kailanman.
Magiging mga tao ko sila at ako ang kanilang magiging
Diyos—Ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh!"' **12** At
dumating sa akin ang salita ni Yahweh at sinabi, **13** "Anak
ng tao, kapag nagkasala ang isang lupain laban sa akin sa
pamamagitan ng paggawa ng kasalanan upang iunat ko ang
aking kamay laban dito at babaliin ang tungkod ng tinapay
nito at magpapadala ako sa kaniya ng taggutom at papatayin
ang tao at hayop mula sa lupain; **14** at kahit na ang tatlong
kalalakihang ito—Noe, Daniel, at Job—ay nasa kalagitnaan
ng lupain, maililigtas lamang nila ang sarili nilang buhay sa
pamamagitan ng kanilang pagiging matuwid—Ito ang pahayag
ng Panginoong Yahweh. **15** Kung magpapadala ako ng mga
mababangis na hayop sa lupain at gawin itong tigang upang
maging kaparangan na walang mga tao ang makakadaan
dahil sa mga mababangis na hayop, **16** at kahit pa naroon
ang mga dating tatlong kalalakihan na ito—habang ako ay
nabubuhay, ang pahayag ng Panginoong Yahweh—hindi nila
maililigtas kahit pa ang kanilang mga sariling anak na lalaki at
babae, ang sariling buhay lamang nila ang maililigtas, ngunit
magiging kaparangan ang lupain! **17** O kung magpapadala
man ako ng espada laban sa lupain na iyon at sabihin,
'Espada, pumunta ka sa mga lupain at patayin mo ang tao at
hayop mula rito'— **18** at kahit pa nasa kalagitnaan ng lupain
ang tatlong kalalakihang ito—habang ako ay nabubuhay,
ang pahayag ng Panginoong Yahweh—hindi nila maililigtas
kahit pa ang kanilang mga sariling anak na lalaki at babae,
ang sarili lamang nilang buhay ang kanilang maililigtas. **19**
O kung magpapadala man ako ng salot laban sa lupain
na ito at ibubuhos ko ang aking matinding galit laban dito
sa pamamagitan ng pagdanak ng dugo upang patayin ang
mga tao at hayop **20** at kahit pa nasa lupaing iyon sina
Noe, Daniel, at Job—habang ako ay buhay, ang pahayag
ng Panginoong Yahweh—hindi nila maililigtas kahit pa ang
kanilang mga sariling anak na lalaki at babae, ang sarili
lamang nilang buhay ang kanilang maililigtas sa pamamagitan
ng kanilang pagiging matuwid. **21** Sapagkat ito ang sinasabi
ng Panginoong Yahweh: tinitiyak kong magiging malala ang
lahat ng bagay sa pamamagitan ng ipapadala kong apat na
kaparusahan—taggutom, espada, mababangis na hayop at
salot—laban sa Jerusalem upang patayin ang mga tao at
hayop mula sa kaniya. **22** Gayunman, tingnan mo! May mga
matitira sa kaniya, mga nakaligtas na lalabas kasama ang
mga anak na lalaki at babae. Tingnan mo! Lalabas sila mula
sa iyo at makikita mo ang kanilang mga kaparaanan at mga
kilos at maaaliw hinggil sa kaparusahan na aking ipinadala
sa Jerusalem at tungkol sa lahat ng mga bagay na aking
ipinadala laban sa lupain. **23** Aaliwin ka ng mga nakaligtas

kapag makikita mo ang kanilang mga kaparaanan at ang
kanilang mga kilos kaya malalaman mo na ginawa ko ang
lahat ng bagay na ito laban sa kaniya na hindi ko ito ginawa
sa kanila nang walang kabuluhan! —Ito ang pahayag ng
Panginoong Yahweh!"

15 Pagkatapos, dumating sa akin ang salita ni Yahweh
at sinabi, **2** "Anak ng tao, paanong mas higit ang
isang puno ng ubas kaysa sa anumang punong may mga
sanga na nasa isang kagubatan? **3** Makakakuha ba ng
kahoy ang mga tao mula sa puno ng ubas upang gumawa ng
anumang bagay? O makakagawa ba sila ng tulos mula dito
upang pagsabitan ng anumang bagay? **4** Tingnan mo! Kung
ihahagis ito sa apoy bilang panggatong, at kung natupok na
ng apoy ang magkabilang dulo nito, pati na ang gitna, may
pakinabang pa ba ito? **5** Tingnan mo! Nang ito ay buo pa,
walang magagawang anumang bagay dito, kapag nasunog
ng apoy, tiyak na hindi pa rin ito mapakikinabangan! **6** Kaya
ito ang sinabi ng Panginoong Yahweh, di gaya ng mga puno
sa mga kagubatan, ibinigay ko ang puno ng ubas bilang
panggatong sa apoy; ganoon ding paraan ang gagawin ko sa
mga naninirahan sa Jerusalem. **7** Sapagkat itatakda ko ang
aking mukha laban sa kanila. Kahit na makalabas sila mula sa
apoy, matutupok parin sila ng apoy, kaya malalaman ninyo na
ako si Yahweh, kapag itinakda ko ang aking mukha laban sa
kanila. **8** At gagawin kong tinalikuran at walang naninirahan
ang kanilang lupain dahil sa ginawa nilang kasalanan—Ito
ang pahayag ng Panginoong Yahweh!"

16 At dumating ang salita ni Yahweh sa akin at sinabi, **2**
"Anak ng tao, ipaalam mo sa Jerusalem ang tungkol sa
kaniyang mga gawang kasuklam-suklam, **3** at ipahayag, 'Ito
ang sinasabi ng Panginoong Yahweh sa Jerusalem: Nangyari
ang iyong pasimula at kapanganakan sa lupain ng Canaan;
isang Amoreo ang iyong ama at isang Heteo ang iyong ina.
4 Sa araw ng iyong kapanganakan, hindi pinutol ng iyong
ina ang iyong pusod, ni hindi ka niya nilinisan sa tubig o
kinuskos ng asin o binalot ng tela. **5** Walang matang nahabag
sa iyo upang gawin sa iyo ang alinman sa mga bagay na ito,
ang mahabag sa iyo! Sa araw na ipinanganak ka, habang
naliligo sa sarili mong dugo, mayroong nasuklam sa iyong
buhay, itinapon ka sa isang malawak na kaparangan. **6**
Ngunit nadaanan kita at nakita kitang naliligo sa iyong sariling
dugo, kaya sinabi ko sa iyo habang duguan, "Mabuhay
ka!" **7** Pinalaki kitang katulad ng isang halaman sa isang
kaparangan. Dumami ka at naging tanyag, at napalamutian
ng mga hiyas. Namuo ang iyong dibdib at kumapal ang
iyong buhok, ngunit ikaw ay hubo't hubad parin. **8** Nadaanan
kitang muli, at nakita kita at tingnan mo! Dumating na sa
iyo ang oras ng pag-ibig kaya sinuotan kita ng balabal at
tinakpan ang iyong kahubaran. Pagkatapos, nangako ako
sa iyo at dinala kita sa isang kasunduan—ito ang pahayag
ng Panginoong Yahweh—at ikaw ay naging akin. **9** Kaya
hinugasan kita ng tubig at binanlawan ko ang iyong dugo
mula sa iyo, at pinahiran kita ng langis. **10** Dinamitan kita ng
mga naburdahang damit at nilagyan ng balat na sandalyas
ang iyong paa, binalot kita ng pinong lino at tinakpan ng
sedang damit. **11** Ang sumunod, pinalamutian kita ng mga
alahas at nilagyan ko ng pulseras ang iyong mga kamay at
kuwintas sa iyong leeg. **12** Nilagyan ko ng hikaw ang iyong
ilong at tainga at isang magandang korona sa iyong ulo.
13 Kaya napalamutian ka ng ginto at pilak at nadamitan ka
ng pinong lino, sedang damit at mga binurdahang damit;
kumain ka ng pinakamainam na harina, pulot-pukyutan, at
langis, at napakaganda mo, at ikaw ay naging isang reyna.
14 Lumaganap ang iyong katanyagan sa mga bansa dahil sa
iyong kagandahan, sapagkat ito ay ganap sa karangyaang
ibinigay ko sa iyo—ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh.
15 Ngunit nagtiwala ka sa iyong sariling kagandahan, at
kumilos kang tulad ng mga babaeng bayaran dahil sa iyong
katanyagan; ibinuhos mo ang iyong gawaing kahalayan sa
sinumang dumaraan. Naging pag-aari ka ng mga kalalakihang
iyon! **16** Pagkatapos, hinubad mo ang iyong mga damit at
gumawa kang kasama nila ng mga dambanang pinalamutian
ng iba't ibang kulay, at kumilos ka sa kanilang tulad ng isang
babaeng bayaran. Hindi ito dapat dumating! Hindi ito dapat
nangyari! **17** Kinuha mo ang mga magagandang alahas na
ginto at pilak na ibinigay ko sa iyo, at gumawa ka ng mga
anyong lalaki para sa iyong sarili, at gumawa kang kasama
nila ng mga gawaing katulad ng ginagawa ng babaeng
bayaran. **18** Kinuha mo ang iyong mga naburdahang kasuotan
at ibinalot mo sa kanila, at inilagay mo sa kanila ang aking
mga langis at mga pabango. **19** At ang aking mga tinapay
na gawa sa mga pinong harina, langis at pulot-pukyutan
na ibinigay ko sa iyo— mga ipinakain ko sa iyo! — inilagay
mo sa harapan nila upang magdulot ng matamis na amoy.
Tunay nga itong nangyari! —ito ang pahayag ng Panginoong
Yahweh. **20** Pagkatapos ay kinuha mo ang iyong mga lalaki at
babaeng anak na iyong isinilang para sa akin at iyong inialay
sa mga imahe upang lamunin bilang pagkain. Maliit na bagay
ba ang iyong ginagawang kahalayan? **21** Pinatay mo ang
aking mga anak at inialay mo silang handog sa mga imahe
sa pamamagitan ng apoy. **22** Sa lahat ng iyong gawaing
kasuklam-suklam at kahalayan, hindi mo inisip ang tungkol sa
mga araw ng iyong kabataan, nang ikaw ay hubo't hubad na
nagugumon sa iyong dugo. **23** Kaawa-awa! Kaawa-awa ka!
—ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh—samakatuwid,
dagdag pa sa lahat ng iyong kasamaan, **24** nagtayo ka sa
iyong sarili ng altar at gumawa ka ng dambana sa bawat
pampublikong lugar. **25** Nagtayo ka ng mga dambana sa
ulo ng bawat lansangan at nilapastangan mo ang iyong
kagandahan sapagkat ibinuka mo ang iyong mga hita sa
bawat isang dumaraan at gumawa ka ng marami pang mga
gawaing kahalayan. **26** Kumilos kang parang bayarang babae
sa mga taga-Egipto, ang iyong karatig-bansang may labis na
mahalay na pagnanasa, at gumawa ka ng maraming mga
mahahalay na gawain upang galitin ako. **27** Kaya tingnan
mo! Hahampasin kita gamit ang aking kamay at ititigil ko
ang iyong pagkain. Ibibigay ko ang iyong buhay sa iyong
mga kaaway, ang mga babaeng anak ng mga Filisteo, upang
hiyain ka dahil sa iyong mahahalay na pag-uugali. **28** Kumilos
kang tulad ng mga babaeng bayaran kasama ang mga taga-
Asiria sapagkat hindi ka nasiyahan. Kumilos ka tulad ng isang
babaeng bayaran at hindi pa rin nasiyahan. **29** At patuloy
kang gumawa ng marami pang kahalayan sa mga lupain ng
mga mangangalakal ng Caldea, ngunit maging dito ay hindi
ka nasiyahan. **30** Bakit napakahina ng iyong puso? —ito
ang pahayag ng Panginoong Yahweh—upang gawin mo ang
mga bagay na ito, gawain ng isang mapangalunya at walang
hiyang babae? **31** Noong itinayo mo ang mga dambana sa ulo
ng bawat lansangan at gumawa ka ng iyong mga dambana
sa bawat pampublikong lugar, hindi ka talaga isang babaeng
bayaran, sapagkat tumanggi kang magpabayad sa iyong mga
ginawa! **32** Ikaw babaeng nakikiapid, tinatanggap mo ang

mga hindi mo kilalang tao sa halip na ang iyong asawa! **33**
Binabayaran ng mga tao ang bawat babaeng bayaran, ngunit
ibinibigay mo ang iyong mga kinita sa iyong mga mangingibig
at sinusuhulan mo sila upang pumunta sa iyo mula sa lahat
ng dako para sa iyong mga mahahalay na gawain. **34** Kaya
mayroon kang kaibahan sa ibang mga babaeng iyon, yamang
walang tumatawag sa iyo upang makisiping sa kanila. Sa
halip, binabayaran mo sila! Walang nagbabayad sa iyo. **35**
Kung gayon, ikaw babaeng bayaran, makinig ka sa salita ni
Yahweh! **36** Sinabi ito ng Panginoong Yahweh: Dahil ibinuhos
mo ang iyong pagnanasa at inihayag mo ang iyong mga
nakatagong bahagi sa pamamagitan ng iyong mahahalay na
gawain kasama ang iyong mga mangingibig at ang iyong
mga kasuklam-suklam na mga diyus-diyosan, at dahil sa mga
dugo ng iyong mga anak na ibinigay mo sa iyong mga diyus-
diyosan; **37** kaya tingnan mo! Titipunin ko ang lahat ng mga
nakilala mong mangingibig, lahat ng inibig mo at lahat ng
kinamuhian mo, at titipunin ko sila laban sa iyo sa lahat ng
dako. Ilalantad ko sa kanila ang mga pribado mong bahagi
upang makita nila ang lahat ng iyong kahubaran! **38** Sapagkat
parurusahan kita sa iyong pangangalunya at sa pagdanak
ng dugo at dadalhin ko sa iyo ang dugo ng aking galit at
paninibugho! **39** Ibibigay kita sa kanilang mga kamay upang
kanilang pabagsakin ang iyong mga altar at wasakin ang
iyong mga dambana, pagkatapos ay huhubarin nila ang iyong
damit at kukunin ang lahat ng iyong alahas, at iiwanan ka
nilang hubo't hubad. **40** At magdadala sila ng maraming tao
laban sa iyo at babatuhin ka ng mga bato, at hahatiin ka nila
sa pamamagitan ng kanilang mga espada. **41** At susunugin
nila ang iyong mga bahay at gagawa sila ng maraming
pagpaparusa sa iyo sa harap ng maraming mga babae,
sapagkat patitigilin ko na ang iyong pagbebenta ng aliw at
hindi ka na muling magbabayad ng kahit sino pa sa kanila!
42 Pagkatapos, pahuhupain ko ang aking poot laban sa iyo,
mawawala ang galit ko sa iyo, sapagkat ako ay masisiyahan
at hindi na ako magagalit. **43** Sapagkat hindi mo inalala ang
mga araw ng iyong kabataan nang hinayaan mong manginig
ako sa galit sa lahat ng mga bagay na ito—pagmasdan! Ako
mismo ang magdadala ng kaparusahan sa ikinilos mo sa
sarili mong ulo dahil sa iyong gawain—ito ang pahayag ng
Panginoong Yahweh—upang hindi ka na muling gagawa
ng mga kasamaan sa lahat ng iyong kasuklam-suklam na
kaparaanan! **44** Masdan ninyo! Bawat isang nagsasabi ng
mga kawikaan tungkol sa iyo ay magsasabing, “Katulad ng
ina, gayon din ang kaniyang anak.” **45** Ikaw ang babaeng
anak ng iyong ina, na kinamuhian ang kaniyang asawa at mga
anak; at ikaw ang kapatid ng mga babae mong kapatid na
kinamuhian ang kanilang mga asawa at kanilang mga anak.
Isang Heteo ang iyong ina at isang Amoreo ang iyong ama.
46 Ang Samaria ang iyong nakatatandang kapatid na babae at
ang kaniyang mga anak na babae ay ang mga naninirahan sa
hilaga, habang ang iyong nakababatang kapatid na babae ay
ang naninirahan sa katimugan mong bahagi, na ang Sodoma
at ang kaniyang mga anak babae. **47** Ngayon, huwag ka
nang lumakad sa kanilang mga pamamaraan o batay sa
kanilang mga ginagawang kasuklam-suklam, na para bang
napakaliliit na bagay ang mga iyon. Totoo ngang sa lahat
ng iyong kaparaanan, naging mas masahol ka pa kaysa sa
kanila. **48** Ako ay buhay—ito ang pahayag ng Panginoong
Yahweh—Sodoma, ang iyong mga kapatid na babae at ang
kaniyang mga anak na babae ay hindi gumawa ng kasamaang
higit kaysa sa mga ginawa mo at ng iyong mga anak na
babae! **49** Pakinggan mo! Ito ang naging kasalanan ng
Sodoma na iyong kapatid: malaya siyang nagmataas, walang
malasakit at walang pakialam sa anumang bagay. Hindi niya
pinalakas ang mga kamay ng mga mahihirap at mga taong
nangangailangan. **50** Siya ay nagmataas at gumawa ng mga
gawaing kasuklam-suklam sa aking harapan, kaya inalis ko
sila gaya ng nakita mo. **51** Hindi gumawa ang Samaria ni
kahit kalahati man lang ng iyong mga kasalanan; sa halip,
mas marami ka pang ginawang kasuklam-suklam na bagay
kaysa sa kanila, at ipinakita mong mas mabuti pa sa iyo ang
mga kapatid mong babae dahil sa lahat ng mga kasuklam-
suklam na mga bagay na iyong ginagawa! **52** Lalong lalo ka
na, ipakita mo ang sarili mong kahihiyan, sa ganitong paraan,
ipinakita mong mas mabuti ang iyong mga kapatid kaysa sa
iyo, dahil sa lahat ng mga ginawa mong kasuklam-suklam na
pagkakasala. Ang iyong mga kapatid ay parang mas mabuti
sa iyo. Lalong lalo ka na, ipinakita mo ang iyong sariling
kahihiyan, sa ganitong paraan, ipinakita mong mas mabuti
ang iyong mga kapatid kaysa sa iyo. **53** Sapagkat ibabalik
ko ang kanilang mga kayamanan—ang mga kayamanan ng
Sodoma at ng kaniyang mga babaeng anak, at ang mga
kayamanan ng Samaria at ng kaniyang mga babaeng anak;
ngunit ang iyong kayamanan ay nasa kanilang kalagitnaan.
54 Sa pananagutan ng mga bagay na ito, ipapakita mo ang
iyong kahihiyan, mapapahiya ka dahil sa lahat ng mga bagay
na iyong ginawa, at sa ganitong paraan, magiging kaaliwan ka
para sa kanila. **55** Kaya ang iyong kapatid na Sodoma at ang
kaniyang mga babaeng anak ay maibabalik sa kanilang dating
kalagayan, at maibabalik sa Samaria at sa kaniyang mga
babaeng anak ang kanilang dating kayamanan. Pagkatapos,
ikaw at ang iyong mga babaeng anak ay maibabalik sa inyong
dating kalagayan. **56** Ang Sodoma na iyong kapatid ay hindi
man lang nabanggit ng iyong bibig sa mga araw na ikaw ay
nagmataas, **57** bago naihayag ang iyong kasamaan. Ngunit
ngayon, ikaw ay tampulan ng pagkasuklam sa mga babaeng
anak ng Edom at ng lahat ng mga babaeng anak ng mga
Filisteo sa kaniyang palibot. Kinamumuhian ka ng lahat ng
tao. **58** Ipapakita mo ang iyong kahihiyan at ang iyong mga
kasuklam-suklam na kilos! —ito ang pahayag ni Yahweh!
59 Sinabi ito ng Panginoong Yahweh: Ituturing kita katulad
ng pagturing ko sa sinumang taong lumimot sa kaniyang
sinumpaang pangako upang sirain ang isang tipan. **60** Ngunit
aalalahanin ko sa aking isipan ang ginawa kong kasunduan
sa iyo noong bata ka pa, at gagawa ako sa iyo ng isang
kasunduang walang hanggan. **61** Pagkatapos, maaalala mo
ang iyong dating pamumuhay at mapapahiya kapag tinanggap
mo ang iyong mga nakatatanda at nakababatang kapatid
na babae. Ibibigay ko sila sa iyo bilang mga babaeng anak,
ngunit hindi dahil sa iyong tipan. **62** Itatatag ko mismo ang
aking kasunduan sa iyo at malalaman mong ako si Yahweh!
63 Dahil sa mga bagay na ito, maaalala mo ang lahat ng
bagay sa iyong isipan at mapapahiya ka, kaya hindi mo na
muling maibubuka ang iyong bibig upang magsalita dahil sa
iyong kahihiyan, kapag pinatawad na kita sa lahat ng iyong
ginawa—ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh.'”

17 Ang salita ni Yahweh ay dumating sa akin at sinabi,
2 “Anak ng tao, maghayag ka ng isang bugtong at
magsalita ka ng isang talinghaga sa sambahayan ng Israel. **3**
Sabihin mo, 'Ito ang sinabi ng Panginoong Yahweh: Ang isang
malaking agila na may malaki at mahabang pakpak, makapal
ang mga balahibo, at may ibat' ibang kulay ay nagtungo sa

Lebanon at dumapo sa itaas na bahagi ng puno ng sedar. **4**
Pinutol nito ang mga dulo ng mga sanga at dinala ang mga
ito sa lupain ng Canaan; itinanim niya ito sa lungsod ng mga
mangangalakal. **5** Kumuha rin siya ng ilang binhi sa lupa at
itinanim ito sa lupang handa nang taniman. Itinanim niya ito
sa tabi ng malawak na bahagi ng tubig katulad ng punong
kahoy na tinatawag na wilow. **6** At pagkatapos tumubo ito at
naging isang gumagapang na baging pababa sa lupa. Ang
bawat mga sanga nito ay patungo sa kaniya, at ang mga ugat
nito ay lumago sa ilalim nito. Kaya ito ay naging isang baging
at nagkaroon ng mga sanga at umusbong. **7** Subalit may
isa pang napakalaking agila na may mga malaking pakpak
at maraming balahibo. At tingnan mo! Ang baging at ang
kaniyang mga ugat ay humarap sa agila, at kumalat ang mga
sanga patungo sa agila mula sa lugar kung saan ito nakatanim
upang ito ay matubigan. **8** Ito ay nakatanim sa magandang
lupa sa tabi ng malawak na bahagi ng tubig upang ito ay
magkaroon ng maraming sanga at mamunga, upang maging
kahangahangang baging! **9** Sabihin mo sa mga tao, 'Sinasabi
ito ng Panginoong Yahweh: Ito ba ay yayabong? Hindi ba niya
bubunutin ang mga ugat at pipitasin ang mga bunga nito kaya
ang lahat ng malagong mga dahon ay matutuyo? Walang
malakas na braso o maraming tao ang mga makakabunot
ng mga ugat nito. **10** Kaya tingnan mo! Pagkatapos itong
maitanim, lalago ba ito? hindi ba ito malalanta kapag ito ay
dadampian ng hanging mula sa silangan? Ito ay ganap na
matutuyo sa kaniyang kinatataniman.'" **11** Pagkatapos, ang
salita ni Yahweh ay dumating sa akin at sinabi, **12** "Sabihin
mo sa mga mapanghimagsik na sambahayan, 'Hindi ba ninyo
alam ang ibig sabihin ng mga bagay na ito? Tingnan mo! Ang
hari ng Babilonia ay nagpunta sa Jerusalem at kinuha ang
hari at ang kaniyang mga prinsipe at dinala sila sa kaniya sa
Babilonia. **13** Pagkatapos ay kumuha siya ng maharlikang
kaapu-apuhan at gumawa sila ng kasunduan, at pinanumpa
siya nito. At dinala niya ang mga makapangyarihang tao sa
lupain, **14** upang ang kaharian ay maging mababa at hindi na
nito maibangon ang sarili. Sa pamamagitan ng pagtupad sa
kaniyang kasunduan ang lupain ay makaliligtas. **15** Ngunit
ang hari ng Jerusalem ay naghimagsik laban sa kaniya sa
pamamagitan ng pagpapadala ng mga kinatawan sa Egipto
upang kumuha ng mga kabayo at ng hukbo. Siya ba ay
magtatagumpay? Makatatakas ba ang taong gumagawa ng
mga bagay na ito? Kung lalabagin niya ang kasunduan,
makatatakas ba siya? **16** Habang ako ay nabubuhay! —
ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh— siya ay tiyak
na mamamatay sa lupain ng hari na gumawa sa kaniya
bilang hari, ang hari na siyang gumawa ng panunumpang
hinamak niya at sa kasunduan na hindi niya sinunod. Siya
ay mamamatay sa gitna ng Babilonia! **17** At ang Paraon,
kasama ang kaniyang malakas na hukbo at ang pagtitipon ng
maraming kalalakihan para sa digmaan ay hindi siya kayang
protektahan sa labanan, kapag ang hukbo ng Babilonia
ay gagawa ng tambak ng lupa at mga pader upang sirain
ang maraming buhay. **18** Sapagkat hinamak ng hari ang
kaniyang panunumpa sa pamamagitan ng hindi pagtupad sa
kasunduan. Tingnan mo, iniabot niya ang kaniyang kamay
upang mangako, subalit ginawa niya ang lahat ng mga bagay
na ito. Hindi siya makatatakas. **19** Kung gayon—ito ang
sinabi ng Panginoong Yahweh—habang Ako ay nabubuhay,
hindi ba ang aking panunumpa na kaniyang hinamak at
hindi sinunod at kasunduan na kaniyang hindi tinupad na
inyong winasak? Kaya dadalhin ko ang kaparusahan niya
sa kaniyang ulo! **20** Ilalatag ko ang aking lambat sa kaniya
at mahuhuli siya sa aking lambat. Pagkatapos ay dadalhin
ko siya sa Babilonia at hahatulan ko siya doon dahil ang
pagtataksil na ginawa niya nang ipagkanulo niya ako! **21** At
lahat ng mga bihag sa kaniyang mga hukbo ay babagsak
sa pamamagitan ng espada, at ang mga matitira ay kakalat
sa lahat ng dako. At malalaman ninyo na ako si Yahweh;
Ipinahayag ko na ito ay mangyayari!' **22** Sinasabi ito ng
Panginoong Yahweh, 'Kaya ako mismo ang magtatanggal ng
pinakamataas na bahagi ng puno ng sedar, at itatanim ko ito
nang malayo ang mga malambot na sanga nito. Babaliin ko
ito, at ako mismo ang magtatanim nito sa mataas na bundok!
23 Itatanim ko ito sa mga bundok ng Israel kaya ito ay lalago
magkakaroon ng mga sanga at mamumunga, at magiging
kahanga-hangang sedar kaya mamumuhay sa ilalim nito
ang mga ibon. Sila ay mamumugad sa lilim ng mga sanga
nito. **24** Pagkatapos lahat ng puno sa bukid ay malalaman
na ako si Yahweh. Ibinababa ko ang mga matatayog na
puno; Itinataas ko ang mga mababang puno! tinutuyo ko ang
punong nadiligan Pinapayabong ko ang tuyong puno! Ako si
Yahweh; ipinahayag ko na mangyayari ito at nagawa ko na
ito!'"

18 Ang salita ni Yahweh ay muling dumating sa akin at
sinabi, **2** "Ano ang ibig mong sabihin, ikaw na gumamit
ng kawikaang ito tungkol sa lupain ng Israel at nagsasabi, 'Ang
mga ama na kumain ng mga maaasim na ubas, at ang ngipin
ng mga anak ay nangilo?' **3** Habang Ako ay nabubuhay—ito
ang pahayag ng Panginoong Yahweh—tiyak na hindi na
magkakaroon pa ng anumang okasyon upang gamitin ninyo
ang kawikaang ito sa Israel. **4** Tingnan mo! Ang bawat buhay
ay sa akin! At gayon din ang buhay ng ama at ang buhay ng
anak sila ay sa akin! Ang taong nagkakasala ay mamamatay!
5 Sapagkat ang tao, kung siya ay matuwid at taglay ang
katarungan at katuwiran— **6** kung hindi siya kumain sa
mga dambana sa bundok, at hindi itinaas ang kaniyang mga
mata sa mga diyus-diyosan ng sambahayan ng Israel— kung
hindi niya dinungisan ang asawa ng kaniyang kapitbahay, o
ni hindi lumapit sa isang babae sa panahong siya ay may
regla— **7** kung wala siyang inaping sinuman sa halip ay
nagsauli ng sangla sa umutang—kung hindi niya kinuha ang
ninakaw, ngunit sa halip ay ibinibigay niya ang kaniyang
pagkain sa mga nagugutom at tinatakpan ng mga damit ang
hubad; **8** kung hindi siya nagpapatong ng anumang tubo sa
pagpaputang, o kumuha ng labis na kita— kung isinasagawa
niya ang katarungan at pinatitibay ang katapatan sa pagitan
ng mga tao— **9** kung lumalakad siya sa aking mga kautusan
at sinusunod ang aking mga alituntunin upang kumilos nang
tapat—ang taong ito ay matuwid; siya ay mabubuhay! —ito
ang pahayag ng Panginoong Yahweh. **10** Subalit kung may
anak siyang marahas na nagpapadanak ng dugo at ginagawa
alinman sa mga bagay na ito— **11** kahit na hindi ginagawa ng
kaniyang ama ang alinman sa mga bagay na ito— subalit
kung ang kaniyang anak na lalaki ay kumain sa mga dambana
sa bundok at sipingan ang asawa ng kapitbahay— **12**
kung inaapi niya ang mahirap at nangangailangan, kung
sumasamsam siya at nagnanakaw at hindi ibinabalik ang
sangla, kung itinataas niya ang kaniyang mga mata sa mga
diyos-diyusan o gumagawa ng mga kasuklam-suklam na
gawain; **13** at kung nagpapautang siya na nagpapabayad
ng tubo at kumukuha ng hindi makatarungang kita, dapat
ba siyang mabuhay? Siya ay hindi mabubuhay! Ginawa

niya ang lahat ng kasuklam-suklam na ito. Siya ay tiyak na
mamamatay; ang kaniyang dugo ay nasa kaniya. **14** Subalit
tingnan mo! Kung magkaanak siya ng isang lalaking nakikita
ang lahat ng kasalanang ginawa ng kaniyang ama, at kung
siya mismo ay may takot sa Diyos at hindi ginagawa ang
mga ganoong bagay— **15** at kung hindi siya kumain sa mga
dambana sa bundok o itinaas ang kaniyang mga mata sa
mga diyus-diyosan ng sambahayan ng Israel—kung hindi niya
sumiping sa asawa ng kaniyang kapitbahay; **16** Kung hindi
niya inaapi ang sinuman, sinasamsam ang sangla, o kinukuha
ang mga nakaw na bagay, ngunit sa halip ibinibigay ang
kaniyang pagkain sa nagugutom at tinatakpan ng mga damit
ang hubad— **17** kung iniurong niya ang kaniyang kamay
sa paghatol sa mahirap at hindi kumukuha ng tubo o hindi
makatarungang kita; kung sinusunod niya ang aking mga
alituntunin at lumalakad ayon sa aking mga kautusan, hindi
siya mamamatay para sa kasalanan ng kaniyang ama. Siya
ay tiyak na mabubuhay! **18** Ang kaniyang ama, sapagkat
inapi niya ang iba sa pamamagitan ng pagkuha nang sapilitan
at ninakawan ang kaniyang kapatid na lalaki, at ginawa ang
hindi mabuti sa mga tao—tingnan mo, siya ay mamamatay
sa kaniyang malaking kasalanan. **19** Subalit sinasabi mo,
'Bakit hindi magawang akuin ng anak ang katampalasan
ng kaniyang ama?' Dahil isinasagawa ng lalaking anak ang
katarungan at katuwiran; at iniingatan ang aking mga utos at
ginagawa niya ang mga ito. Tiyak na mabubuhay siya! **20**
Ang siyang nagkasala, siya ang mamamatay. Hindi dadalhin
ng anak ang kasalanan ng kaniyang ama, at hindi dadalhin
ng ama ang kasalanan ng kaniyang anak. Ang katuwiran ng
taong kumikilos nang makatarungan ay sa kaniyang sarili, at
ang kasamaan ng masamang tao ay sa kaniyang sarili. **21**
Ngunit kung ang taong makasalanan ay tatalikod sa lahat ng
kaniyang mga ginawang kasalanan, at iingatan ang aking
mga kautusan at isasagawa ang katarungan at katuwiran,
tiyak na mabubuhay siya at hindi mamamatay. **22** Lahat ng
pagsuway na kaniyang ginawa ay hindi na aalalahanin laban
sa kanila. Siya ay mabubuhay sa pamamagitan ng katuwiran
na kaniyang ginagawa na patuloy na ginagawa. **23** Labis ko
bang ikinagagalak ang pagkamatay ng makasalanan—ito
ang pahayag ng Panginoong Yahweh—at hindi ang kaniyang
pagtalikod mula sa kaniyang kaparaanan upang siya ay
mabuhay? **24** Subalit kung ang matuwid na tao ay tumalikod sa
kaniyang pagkamakatuwiran at isinagawa ang mga kasuklam-
suklam tulad ng lahat ng kasuklam-suklam na ginagawa ng
masamang tao, mabubuhay ba siya? Lahat ng matuwid na
kaniyang ginawa ay hindi aalalahanin kapag ipinagkanulo
niya ako sa kaniyang kataksilan. Kaya siya ay mamamatay
sa mga kasalanang kaniyang ginawa. **25** Subalit sinabi mo,
'Ang pamamaraan ng Panginoon ay hindi makatarungan!
Makinig ka sambahayan ng Israel! Ang pamamaraan ko ba
ay hindi makatarungan? **26** Kung ang matuwid na tao ay
tumalikod sa kaniyang pagkamakatuwiran, at gumawa ng
kasalanan at mamatay dahil sa mga ito, mamamatay siya sa
kasalanang ginawa niya. **27** Ngunit kapag ang masamang
tao ay tumalikod sa kasamaang ginawa niya at gumawa
ng katarungan at katuwiran, kung gayon pinangangalagaan
niya ang kaniyang buhay! **28** Sapagkat nakita niya at
tumalikod mula sa lahat ng mga kasalanang ginawa niya.
Siya ay mabubuhay; hindi siya mamamatay! **29** Sinabi ng
sambahayang Israel, 'Ang kaparaanan ng Panginoon ay
hindi makatarungan! Paanong ang aking kaparaanan ay
hindi makatarungan, sambahayan ng Israel? At paanong ang
iyong pamamaraan ay makatarungan? **30** Kaya hahatulan
ko ang bawat isa sa inyo ayon sa inyong kaparaanan,
sambahayan ng Israel! —ito ang pahayag ng Panginoong
Yahweh. Magsisi kayo at talikuran ninyo ang lahat ng inyong
mga pagsalangsang upang ang mga ito ay hindi maging
kasalanan na katitisuran laban sa inyo. **31** Itapon palayo mula
sa inyong sarili ang lahat ng mga pagsuway na inyong ginawa;
magkaroon kayo ng bagong puso at bagong espiritu para sa
inyong sarili. Sapagkat bakit kayo mamamatay, sambahayan
ng Israel? **32** Sapagkat hindi ako nagagalak sa pagkamatay
ng isang namatay—ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh-
kaya magsisi at mabuhay!”

19 “Kaya ikaw! Maghayag ka ng isang panaghoy laban
sa mga pinuno ng Israel **2** at sabihin mo, 'Sino ang
iyong ina? Isang babaing leon, namuhay siya kasama ng
lalaking anak ng leon; sa kalagitnaan ng mga batang leon,
inalagaan niya ang kaniyang mga anak. **3** At pinalaki niya
ang isa sa kaniyang mga anak upang maging batang leon
na natutong lumapa ng kaniyang mga biktima. Nilamon niya
ang mga tao. **4** Pagkatapos ay narinig ng mga bansa ang
tungkol sa kaniya. Nahuli siya sa kanilang patibong, at dinala
siya sa lupain ng Egipto gamit ang mga kawit. **5** At nakita
niya na kahit naghintay siya para sa kaniyang pagbabalik,
wala na ngayon ang kaniyang pag-asa, kaya kumuha siya
ng isa pa sa kaniyang mga anak at pinalaki niya ito upang
maging isang batang leon. **6** Nagpagala-gala ang batang
leon na ito sa kalagitnaan ng mga leon. Siya ay isang batang
leon at natutong lumapa ng kaniyang mga biktima; nilamon
niya ang mga tao. **7** At hinalay niya ang kanilang mga balo
at winasak ang kanilang mga lungsod. Ang lupain at ang
kabuuan nito ay iniwan dahil sa tunog ng kaniyang atungal! **8**
Ngunit dumating laban sa kaniya ang mga bansang mula
sa mga nakapalibot na probinsiya; inilatag nila ang kanilang
lambat sa ibabaw niya. Nahuli siya sa kanilang patibong. **9**
Inilagay siya sa kulungan na may mga kawit at dinala siya sa
hari ng Babilonia. Dinala nila siya sa bundok na tanggulan
upang hindi na muling marinig ang kaniyang tinig sa mga
kabundukan ng Israel. **10** Ang iyong ina ay tulad ng isang
puno ng ubas na nakatanim sa iyong dugo sa tabi ng tubig.
Mabunga siya at puno ng mga sanga dahil sa kasaganaan ng
tubig. **11** Mayroon siyang mga matitibay na sanga para sa
mga setro ng mga pinuno at hinangaan ang kaniyang taas sa
gitna ng mga sanga ng kasukalan. **12** Ngunit binunot ang
puno ng ubas dahil sa matinding galit at itinapon sa lupa, at
tinuyo ng hanging mula sa silangan ang kaniyang bunga.
Nabali at nalanta ang kaniyang mga matitibay na sanga;
tinupok sila ng apoy. **13** Kaya ngayon, nakatanim siya sa
ilang, sa isang tuyo at uhaw na lupain. **14** Sapagkat lumabas
ang apoy mula sa kaniyang mga malalaking sanga at tinupok
ang mga bunga nito. Walang matibay na sanga sa kaniya,
walang setro upang mamuno.' Ito ay isang panaghoy at ito ay
aawitin bilang isang panaghoy.”

20 At nangyari nang ikapitong taon, sa ikasampung araw
ng ikalimang buwan, dumating ang mga nakatatanda
ng Israel upang sumangguni kay Yahweh at umupo sila
sa aking harapan. **2** Pagkatapos, dumating sa akin ang
salita ni Yahweh at sinabi, **3** “Anak ng tao, ihayag mo
sa mga nakatatanda ng Israel at sabihin mo sa kanila,
'Sinasabi ito ng Panginoong Yahweh: Pumarito ba kayo upang
sumangguni sa akin? Habang ako ay nabubuhay, hindi ninyo
ako mapagsasanggunian! —ito ang pahayag ng Panginoong

Yahweh.' 4 Hahatulan mo ba sila? Hahatol ka ba, anak ng
tao? Ipaalam mo sa kanila ang kasuklam-suklam na ginawa
ng kanilang mga ama! 5 Sabihin mo sa kanila, 'Sinasabi
ito ng Panginoong Yahweh: Sa araw na pinili ko ang Israel
at itinaas ko ang aking kamay upang manumpa ng isang
pangako sa mga kaapu-apuhan ng sambahayan ni Jacob, at
ipinakilala ko ang aking sarili sa kanila sa lupain ng Egipto,
nang itinaas ko ang aking kamay upang manumpa ng isang
pangako sa kanila. Sinabi ko, "Ako si Yahweh na inyong
Diyos"— 6 sa araw na iyon itinaas ko ang aking kamay
upang manumpa ng isang pangako sa kanila na ilalabas ko
sila sa lupain ng Egipto papunta sa isang lupain na maingat
kong pinili para sa kanila. Ito ay dinadaluyan ng gatas at
pulot-pukyutan; ito ay pinakamagandang palamuti sa lahat
ng mga lupain! 7 Sinabi ko sa kanila, "Hayaang itapon ng
bawat tao ang mga kasuklam-suklam na bagay mula sa
kaniyang mga mata at ang mga diyus-diyosan ng Egipto.
Huwag ninyong gawing marumi ang inyong mga sarili; ako si
Yahweh na inyong Diyos." 8 Ngunit naghimagsik sila laban
sa akin at ayaw nilang makinig sa akin. Hindi itinapon ng
bawat tao ang mga kasuklam-suklam na bagay mula sa
kaniyang mga mata, ni hindi nila tinalikuran ang mga diyus-
diyosan ng Egipto, kaya ipinasya kong ibuhos sa kanila ang
aking matinding galit upang mapawi ang aking poot sa kanila
sa kalagitnaan ng lupain ng Egipto. 9 Kumilos ako alang-
alang sa aking pangalan upang hindi ito malapastangan sa
mata ng mga bansa kung saan sila nananatili. Ipinakilala
ko ang aking sarili sa kanila, sa kanilang mga mata, sa
pamamagitan ng paglalabas ko sa kanila mula sa lupain ng
Egipto. 10 Kaya pinaalis ko sila sa lupain ng Egipto at dinala
sila sa ilang. 11 Pagkatapos ay ibinigay ko sa kanila ang
aking mga kautusan at ipinaalam ko sa kanila ang aking
mga alituntunin, na kung susundin ng tao ang mga ito ay
mabubuhay siya. 12 Ibinigay ko rin sa kanila ang aking mga
Araw ng Pamamahinga bilang palatandaan sa akin at sa
kanila upang malaman nila na ako si Yahweh, na siyang
naglaan sa kanila sa aking sarili. 13 Ngunit naghimagsik
ang sambahayan ng Israel laban sa akin sa ilang. Hindi sila
lumakad sa aking mga kautusan; sa halip, tinanggihan nila
ang aking mga alituntunin, na kung susundin ng tao ang mga
ito ay mabubuhay siya. Labis nilang nilapastangan ang aking
mga Araw ng Pamamahinga, kaya sinabi kong, ibubuhos ko
sa kanila sa ilang ang aking matinding galit upang tapusin
sila. 14 Ngunit kumilos ako alang-alang sa aking pangalan
upang hindi ito malapastangan sa mata ng mga bansa, na
nakakitang inilabas ko sila sa Egipto. 15 Kaya itinaas ko ang
aking kamay upang manumpa ng isang pangako sa kanila
sa ilang na hindi ko sila dadalhin sa lupaing ibibigay ko sa
kanila, ang lupaing dinadaluyan ng gatas at pulot-pukyutan,
na siyang pinakamagandang palamuti sa lahat ng mga lupain.
16 Isinumpa ko ito dahil tinanggihan nila ang aking mga
alituntunin at hindi sila lumakad sa aking mga kautusan, at
nilapastangan nila ang aking mga Araw ng Pamamahinga,
sapagkat lumakad ang kanilang puso batay sa kanilang mga
diyus-diyosan. 17 Ngunit nahabag ang aking mata sa kanila
dahil sa kanilang pagkawasak, kaya hindi ko sila pinuksa sa
ilang. 18 Sinabi ko sa kanilang mga anak na lalaki at babae
sa ilang, "Huwag kayong lumakad ayon sa mga kautusan ng
inyong mga magulang; huwag ninyong sundin ang kanilang
mga alituntunin o lapastanganin ang inyong sarili sa mga
diyus-diyosan. 19 Ako si Yahweh na inyong Diyos! Lumakad
kayo sa aking mga kautusan; ingatan ninyo ang aking mga
alituntunin at sundin ang mga ito! 20 Panatilihin ninyong
banal ang aking mga Araw ng Pamamahinga upang ang
mga ito ay maging palatandaan sa akin at sa inyo, upang
malaman ninyo na ako si Yahweh na inyong Diyos." 21
Ngunit naghimagsik laban sa akin ang kanilang mga anak na
lalaki at babae. Hindi sila lumakad sa aking mga kautusan
o sinunod ang aking mga alituntunin, na kung susundin ng
tao ang mga ito ay mabubuhay siya. Nilapastangan nila ang
aking Araw ng Pamamahinga, kaya ipinasya kong ibuhos sa
kanila ang aking matinding galit upang mapawi ang aking
poot laban sa kanila sa ilang. 22 Ngunit binawi ko ang aking
kamay at kumilos ako alang-alang sa aking pangalan, upang
hindi ito malapastangan sa mata ng mga bansa na siyang
nakakita na inilabas ko ang mga Israelita. 23 Itinaas ko rin
ang aking kamay sa kanila sa ilang, upang manumpa na
ikakalat ko sila sa mga bansa at ikakalat ko sila sa mga
lupain. 24 Ipinasya kong gawin ito sapagkat hindi nila sinunod
ang aking mga alituntunin, at dahil tinanggihan nila ang aking
mga kautusan at nilapastangan ang aking mga Araw ng
Pamamahinga. Nasasabik ang kanilang mga mata sa diyus-
diyosan ng kanilang mga ama. 25 At binigyan ko rin sila ng
mga hindi mabubuting utos, at mga alituntunin na hindi nila
ikabubuhay. 26 Ginawa ko silang marumi sa pamamagitan
ng kanilang mga kaloob, nang ipinadaan nila sa apoy ang
bawat panganay mula sa sinapupunan. Ginawa ko ito upang
sindakin sila upang malaman nila na ako si Yahweh!' 27 Kung
gayon, anak ng tao, ipahayag mo ito sa sambahayan ng Israel;
sabihin mo sa kanila, 'Ito ang sinabi ng Panginoong Yahweh:
Nilapastangan ako ng inyong mga ama sa pamamagitan ng
pagtataksil laban sa akin. Ginawa nila ito sa ganitong paraan:
28 nang dinala ko sila sa lupaing ipinangako kong ibibigay sa
kanila, at nang nakita nila ang mga matatayog na burol at
mga mayayabong na puno, at inialay nila ang kanilang mga
handog doon at ginalit ako sa pamamagitan ng kanilang mga
handog doon. Nagsunog din sila roon ng mabangong insenso
at nagbuhos ng mga inuming handog. 29 At sinabi ko sa
kanila, "Ano itong matayog na lugar na inyong pinagdadalhan
ng inyong mga handog?" Kaya ang pangalan ay tinawag
na Bama hanggang sa araw na ito.' 30 Kaya sabihin mo
sa sambahayan ng Israel, 'Ito ang sinabi ng Panginoong
Yahweh: Bakit ninyo ginagawang marumi ang inyong mga
sarili sa mga pamamaraan ng inyong mga ama? At bakit kayo
kumikilos na tulad ng mga babaeng bayaran, naghahanap
ng mga kasuklam-suklam na bagay? 31 Sapagkat kapag
iniaalay ninyo ang inyong mga kaloob at ipinapadaan ninyo
sa apoy ang inyong mga anak na lalaki, ginagawa ninyong
marumi ang inyong mga sarili dahil sa lahat ng inyong mga
diyus-diyosan hanggang sa araw na ito. Kaya dapat ba
kayong sumangguni sa akin, sambahayan ng Israel? Habang
ako ay nabubuhay—ito ang pahayag ni Yahweh—hindi kayo
makasasangguni sa akin! 32 Ang kaisipang nabubuo sa
inyong mga isipan ay magkakatotoo. Sinasabi ninyo, "Tularan
natin ang ibang bansa, tulad ng mga angkan sa ibang
mga lupaing sumasamba sa kahoy at bato!" 33 Habang
ako ay nabubuhay—ito ang pahayag ni Yahweh—tiyak na
pamumunuan ko kayo nang may makapangyarihang kamay,
nakataas na braso, at matinding galit na maibubuhos sa inyo!
34 Ilalabas ko kayo mula sa ibang mga lahi at titipunin ko
kayo mula sa mga bansa kung saan kayo nakakalat. Gagawin
ko ito nang may makapangyarihang kamay at may buhos ng
matinding galit. 35 Pagkatapos ay dadalhin ko kayo sa ilang
ng ibang mga lahi, at doon ay hahatulan ko kayo nang harap-

harapan. **36** Katulad ng paghatol ko sa inyong mga ama sa
ilang sa lupain ng Egipto, gayon ko rin kayo hahatulan! —ito
ang pahayag ng Panginoong Yahweh. **37** Padadaanin ko kayo
sa ilalim ng aking pamalo at dadalhin ko kayo sa bigkis ng
tipan; **38** Aalisin ko mula sa inyo ang mga mapanghimagsik
at ang mga sumusuway laban sa akin. Paaalisin ko sila mula
sa lupain kung saan sila naninirahan bilang mga dayuhan,
ngunit hindi sila papasok sa lupain ng Israel. Kaya malalaman
ninyo na ako si Yahweh! **39** Kaya sa iyo, sambahayan ng
Israel, ito ang sinabi ng Panginoong Yahweh: Ang bawat isa
sa inyo ay dapat pumunta sa kaniyang sariling diyus-diyosan.
Sambahin ninyo sila kung ayaw ninyong makinig sa akin,
ngunit hindi na ninyo dapat lapastanganin ang aking banal na
pangalan sa pamamagitan ng inyong mga kaloob at mga
diyus-diyosan. **40** Sapagkat sa aking banal na bundok, sa
tuktok ng bundok ng Israel—ito ang pahayag ng Panginoong
Yahweh—pupurihin ako ng lahat ng sambahayan ng Israel
doon sa lupain. Malulugod akong hingin ang inyong mga
handog doon, at gayon din ang mga unang bunga ng inyong
kaloob kasama ng lahat ng inyong banal na bagay. **41**
Tatanggapin ko kayo na parang mabangong insenso kapag
inilabas ko kayo mula sa ibang mga lahi at titipunin ko kayo
palabas sa mga bansa kung saan kayo ikinalat. Ipapakita ko
sa inyo ang aking sarili na banal upang makita ng mga bansa.
42 Pagkatapos, kapag dinala ko kayo sa lupain ng Israel,
sa lupain na pinagtaasan ko ng aking kamay upang ibigay
sa inyong mga ama, malalaman ninyo na ako si Yahweh.
43 At maaalala ninyo roon ang inyong mga masasamang
kaparaanan at ang lahat ng inyong gawaing nagparumi sa
inyong mga sarili, at kamumuhian ninyo ang inyong sarili sa
sarili ninyong paningin dahil sa lahat ng masamang gawain na
inyong ginawa. **44** Kaya malalaman ninyo na ako si Yahweh
kapag ginawa ko ito sa inyo alang-alang sa aking pangalan,
hindi dahil sa inyong mga masamang kaparaanan o sa inyong
mga masasamang gawa, sambahayan ng Israel! —ito ang
pahayag ng Panginoong Yahweh.'" **45** Pagkatapos, dumating
sa akin ang salita ni Yahweh at sinabi, **46** "Anak ng tao,
humarap ka sa mga lupain sa timog at magsalita ka laban sa
timog, maghayag ka ng propesiya laban sa kagubatan ng
Negev. **47** Sabihin mo sa kagubatan ng Negev, 'Pakinggan
mo ang pahayag ni Yahweh! Ito ang sinabi ng Panginoong
Yahweh: Tingnan mo, magpapasiklab ako ng apoy sa iyo.
Lalamunin nito ang bawat sariwang puno at bawat tuyong
puno sa iyo. Hindi maaapula ang naglalagablab na apoy; ang
bawat mukha mula sa timog at hilaga ay masusunog. **48**
Pagkatapos, makikita ng lahat ng laman na ako si Yahweh
kapag sinindihan ko ang apoy, at ito ay hindi maaapula.'" **49**
At sinabi ko, "Ah! Panginoong Yahweh, sinasabi nila tungkol
sa akin, 'Hindi ba isa lamang siyang tagasalaysay ng mga
talinghaga?'"

21 At ang salita ni Yahweh ay dumating sa akin at sinabi, **2**
"Anak ng tao, iharap mo ang iyong mukha sa Jerusalem
at magsalita ka laban sa mga santuwaryo; magpropesiya
ka laban sa lupain ng Israel. **3** Sabihin mo sa lupain ng
Israel, 'Ito ang sinasabi ni Yahweh: Masdan mo! Ako ay laban
sa iyo! Bubunutin ko ang aking espada mula sa kaluban at
papatayin kong pareho ang matuwid at ang masasamang tao
mula sa iyo! **4** Upang mapatay kong pareho ang matuwid
at ang masasama na mula iyo, lalabas mula sa kaluban
ang aking espada laban sa lahat ng laman mula sa timog
hanggang sa hilaga. **5** At malalalaman ng lahat ng laman
na Ako, si Yahweh, ang naglabas ng aking espada mula
sa kaluban. Hindi na ito magpapapigil!' **6** At ikaw, anak ng
tao, maghinagpis ka gaya ng pagkabali ng iyong balakang!
Maghinagpis ka na may kapaitan sa harapan ng kanilang mga
paningin! **7** At mangyayari magtatanong sila sa iyo, 'Sa anong
dahilan ka naghihinagpis?' At sabihin mo, 'Dahil sa balitang
dumarating, sapagkat bawat puso ay manlulumo at bawat
kamay ay manghihina! Bawat espiritu ay panghihinaan ng
loob, at bawat tuhod ay mangangatog tulad ng tubig. Masdan
mo! Darating at magiging gaya nito! —ito ang pahayag ng
Panginoong Yahweh.'" **8** At dumating ang salita ni Yahweh sa
akin at sinabi, **9** "Anak ng tao, magpropesiya ka at sabihin mo,
'Ganito ang sinasabi ng Panginoon: Sabihin mo: Isang espada!
Isang espada! Patatalimin ito at pakikintabin! **10** Patatalimin
ito para magamit sa malakihang pagpatay! Pakikintabin ito
para maging gaya ng kidlat! Dapat ba tayong magsaya sa
setro ng aking anak? Ang darating na espada ay namumuhi
sa bawat ganyang tungkod! **11** Kaya ipapahawak ang espada
para pakintabin at pagkatapos ay dadamputin ng kamay! Ang
espada ay pinatalim! At ito ay napakintab upang ibigay sa
kamay ng isang pumapatay!' **12** Tumawag ka ng tulong at
managhoy, anak ng tao! Sapagkat ang espada ay dumating
na sa aking mga tao! Ito ay nasa lahat ng mga pinuno ng
Israel na inihagis sa espada! Sila ang aking mga tao, kaya
paluin mo ang iyong hita sa kalungkutan! — **13** Sapagkat
may isang pagsubok, ngunit paano kung ang setro ay hindi
magtatagal? —ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh. **14**
Ngayon ikaw, anak ng tao, magpropesiya ka at pagsuntukin
mo ang iyong dalawang kamay, sapagkat ang espada ay
lulusob kahit tatlong beses pa! Isang espada para sa mga
papatayin! Ito ang espada na papatay sa marami, tatagos
sa kanila saanmang dako! **15** Upang tunawin ang kanilang
puso at paramihin ang kanilang mga kinatitisuran, inihanda
ko ang pagpatay ng espada sa kanilang mga tarangkahan!
Sa Aba! Ito ay ginawa tulad ng kidlat, pinakawalan upang
kumatay! **16** Ikaw, espada! Itaga mo sa kanan! itaga mo
sa kaliwa! Pumunta ka kung saan naisin ng iyong matalas
na talim. **17** Sapagkat isusuntok ko rin ang aking dalawang
kamay, at pagkatapos ay hihinahon na ang aking galit! Ako, si
Yahweh, ang nagpahayag nito!" **18** Ang salita ni Yahweh ay
dumating muli sa akin at sinabi, **19** Ngayon ikaw, anak ng tao,
magtalaga ka ng dalawang daanan para sa espada ng hari ng
Babilonia na darating. Ang dalawang daanan ay magsisimula
sa parehong lupain, at isang posteng pananda ang magtuturo
ng papunta sa isang lungsod. **20** Tatakan mo ang isang
daanan para sa hukbo ng Babilonia na pupunta sa Raba, sa
lungsod ng mga Amonita. Tatakan mo ang isa pa upang ituro
ang hukbo patungo sa Juda at sa lungsod ng Jerusalem, na
pinatibay. **21** Sapagkat ang hari ng Babilonia ay hihinto sa krus
na daan, sa sangang daan, sa pagnanais na makakuha ng
isang propesiyang mensahe mula sa manghuhula. Kakalugin
niya ang ilang mga palaso at hihingi ng gabay mula sa ilang
mga diyus-diyosan. Susuriin niya ang isang atay! **22** Sa
kaniyang kanang kamay ay mayroong isang hula tungkol sa
Jerusalem, para maihanda niya ang isang malaking trosong
panggiba laban dito! Para ibuka niya ang kaniyang bibig upang
iutos ang pagsisimula ng pagpatay! Para isigaw niya ang
isang labanan! Para ihanda nya ang mga malaking trosong
panggiba sa tarangkahan! Para ibuhos niya ang tambak na
lupa upang itayo sa kinubkob na mga pader! **23** Ito ay parang
walang kabuluhang panghuhula sa paningin ng mga nasa
Jerusalem, silang mga nanumpa ng isang panata sa mga

taga-Babilonia! Ngunit aakusahan sila ng hari ng paglabag sa
kanilang kasunduan upang makubkub sila! **24** Kaya sinasabi
ito ng Panginoong Yahweh: Dahil dinala ninyo ang inyong
kasalanan sa aking alaala, ang inyong mga pagsuway ay
maihahayag! Ang inyong mga kasalanan ay makikita sa
inyong mga kilos! Sa kadahilanang ito ay maipaalala ninyo sa
bawat isa na kayo ay mabibihag sa kamay ng inyong mga
kaaway! **25** At ikaw, walang galang at masamang pinuno ng
Israel kung saan ang mga araw ng kaparusahan ay dumating
na, ang mga araw ng paggawa ng kasalanan ay natapos
na, **26** Sinasabi ito ng Panginoong Yahweh: Hubarin mo ang
turbante at tanggalin mo ang korona! Hindi na magiging gaya
ng dati ang mga bagay! Itinaas ang nasa mababa at ibinaba
ang nataas! **27** wawasakin ko ang lahat ng mga bagay! Isang
pagkawasak! Isang pagkawasak! Ang korona ay mawawala
na, hanggang hindi dumarating ang siyang nararapat para
dito. Saka ko ito ibibigay sa kaniya. **28** Kaya ikaw, anak ng
tao, magpropesiya at sabihin, 'Ang Panginoong Yahweh ay
nagsasabi sa mga Ammonita patungkol sa darating nilang
kahihiyan: Isang espada, isang espada ay hinugot! Ito ay
pinatalim para sa pagpatay upang lumamon, kaya ito ay
magiging gaya ng kidlat! **29** Habang ang mga propeta ay
nakakakita ng mga walang saysay na pangitain para sa iyo,
habang gumagawa sila ng mga rituwal upang makabuo ng
mga kasinungalingan para saiyo, itong espada ay nakaabang
na sa mga leeg ng masasama na siyang papatayin, ang mga
araw ng kanilang kaparusahan ay dumating na at ang oras ng
kanilang kalikuan ay magtatapos na. **30** Ibalik mo ang espada
sa kaluban nito. Sa lugar ng iyong pagkalikha, sa lugar ng
iyong pinagmulan, hahatulan kita! **31** Ibubuhos ko ang aking
pagkagalit sa iyo! Hihipan ko ang apoy ng aking galit laban sa
iyo at ilalagay kita sa kamay ng mga malulupit na tao, mga
bihasa sa pagwasak! **32** Ikaw ay magiging panggatong sa
apoy! Ang iyong dugo ay mapapagitna sa lupain. Hindi ka na
maaalala, sapagkat ako si Yahweh ang nagpahayag nito!"'

22 At dumating ang salita ni Yahweh sa akin at sinabi.
2 Ngayon ikaw, anak ng tao, hahatol ka ba? Hahatulan
mo ba ang lungsod ng dugo? Ipaalam mo sa kaniya ang
lahat ng kaniyang kasuklam-suklam na gawain. **3** Dapat
mong sabihing, 'Sinasabi ito ng Panginoong Yahweh: Ito ang
lungsod na nagpadanak ng dugo sa kaniyang kalagitnaan sa
gayon ang kaniyang panahon ay dumating na; isang lungsod
na gumagawa ng mga diyus-diyosan upang gawing marumi
ang kaniyang sarili! **4** Ikaw ay nagkasala sa dugo na iyong
pinadanak, at naging marumi dahil sa mga diyus-diyosan na
iyong ginawa! Sapagkat pinalalapit mo ang iyong mga araw at
nalalapit na ang iyong mga huling taon. Kaya gagawin kitang
kahihiyan sa mga bansa at isang kakutyaan sa paningin
ng bawat lupain. **5** Ang mga malalapit at sila na malalayo
ay parehong manlilibak sa iyo, ikaw na maruming lungsod,
kasama ang karangalan na kilala sa bawat lugar bilang puno
ng kaguluhan!' **6** Masdan! ang mga pinuno ng Israel, bawat
isa sa kaniyang kapangyarihan ay pumunta sa iyo upang
magpadanak ng dugo! **7** Hindi na nila iginalang ang mga
ama at mga ina na nasa iyo, at inapi nila ang mga dayuhan
na nasa kalagitnaan ninyo. Inabuso nila ang mga ulila at
mga balo na nasa iyo. **8** Kinasuklaman ninyo ang aking
mga banal na bagay at nilapastangan ninyo ang aking mga
Araw ng Pamamahinga! **9** Pumunta ang mga kalalakihang
maninirang puri sa inyo upang magpadanak ng dugo, at sila
ay kakain sa mga bundok. Gagawa sila ng kasamaan sa iyong
kalagitnaan! **10** Ang kahubaran ng isang ama ay inilantad
sa iyo. Inabuso nila ang maruming babae sa kalagitnaan
ng kaniyang pagreregla. **11** Mga kalalakihang gumagawa
ng mga kasuklam -suklam sa asawa ng kanilang kapwa, at
mga kalalakihang gumawa ng karumihang kahiya-hiya sa
kani-kanilang mga manugang na babae, mga kalalakihang
nang-abuso ng kanilang mga kapatid na babae, mga ama
na nang-abuso sa kanilang mga anak na babae—ang lahat
ng ito ay nasa iyo. **12** Kumukuha ang mga kalalakihang ito
ang mga suhol sa iyo upang magpadanak ng dugo. Kinuha
ninyo ang tubo at labis na kinita, sinira mo ang iyong kapwa
sa pamamagitan ng panggigipit, at kinalimutan mo ako—ito
ang pahayag ng Panginoong Yahweh. **13** Kaya tumingin ka!
Hinampas ko ng aking kamay ang kumikita sa pandaraya, at
ang pagdanak ng dugo sa gitna mo. **14** Matatag ba ang iyong
puso, malakas ba ang iyong mga kamay sa panahon na
ikaw ay aking haharapin? Ako, si Yahweh, na nagpapahayag
nito, at gagawin ko ito. **15** Kaya ikakalat kita sa mga bansa
at paghiwa-hiwalayin kita sa mga lupain. Sa paraang ito,
papawiin ko ang karumihan mo. **16** Kaya magiging marumi
ka sa paningin ng mga tao. Sa ganoon malalaman mo na ako
si Yahweh!" **17** Sumunod nito dumating muli ang salita ni
Yahweh sa akin at sinabi, **18** "Anak ng tao, ang sambahayan
ng Israel ay kalawang na sa akin. Lahat sila ay mga tira-
tirang tanso at lata, bakal, at tingga sa iyong kalagitnaan. Sila
ay magiging gaya ng kalawang ng tanso sa iyong pugon.
19 Kaya sinasabi ito ng Panginoong Yahweh, 'Dahil lahat
kayo ay naging gaya ng latak, kaya masdan! Titipunin ko
kayo sa gitna ng Jerusalem. **20** Gaya ng naipong pilak at
tanso, bakal, tingga at lata na nailagay sa gitna ng pugon
ay dapat mahipan ang apoy nito, tutunawin ko kayo. Kaya
iipunin ko kayo sa aking galit at poot. Ilalagay ko kayo doon
at bubugahan ng apoy ito upang matunaw; Kaya iipunin kayo
sa aking galit at poot, at ilalagay ko kayo doon at ibubuhos.
21 Kaya iipunin ko kayo at bubugahan ng apoy ng aking
poot kaya mabubuhos kayo sa kaniyang kalagitnaan. **22**
Gaya ng natutunaw na pilak sa gitna ng pugon, matutunaw
kayo sa gitna nito, at malalaman ninyo na ako, si Yahweh,
ang nagbuhos ng aking galit laban sa inyo!"" **23** Dumating
ang salita ni Yahweh sa akin at sinasabi, **24** "Anak ng tao,
sabihin mo sa kaniya, ' Ikaw ang lupain na hindi pa nalilinis.
Walang ulan sa araw ng poot! **25** Mayroong sabwatan ang
kaniyang mga propeta sa kaniyang kalagitnaan, tulad ng isang
umaatungal na leon na nilalapa ang biktima; inuubos nila ang
buhay at kinukuha ang mahahalagang yaman! Pinaparami
nila ang mga balo sa kaniyang kalagitnaan! **26** Ang kaniyang
mga pari ay gumagawa ng karahasan sa aking kautusan, at
nilapastangan nila ang aking mga banal na bagay. Hindi nila
nalalaman ang pagkakaiba ng banal na mga bagay at sa
mga bagay na kalapastangan, at hindi itinuro ang pagkakaiba
ng marumi at ng malinis. Hindi nila binigyan pansin ang
mga Araw ng Pamamahinga kaya hindi ako ginalang sa
kanilang kalagitnaan! **27** Ang kaniyang mga prinsipe na nasa
kaniya ay tulad ng mga asong lobo na niluluray ang kanilang
mga biktima. Pinapadanak nila ang dugo at sinisira nila ang
buhay, para kumita sa pamamagitan ng pandaraya. **28** At
pinintahan pa siya ng kaniyang mga propeta gamit ang apog
na pampinta; mga huwad ang kanilang mga pangitain at
kasinungalingan ang kanilang mga ipinapahayag sa kanila,
ang sinasabi nila "Ito ang sinabi ng Panginoong Yahweh"
kahit hindi naman nagsalita si Yahwehi! **29** Ang mga tao
ng lupain ay nang-aapi sa pamamagitan ng panghuhuthut

at pandarambong dahil sa pagnanakaw, at inaabuso ang mahihirap at mga kapos, at inapi ang mga dayuhan nang walang katarungan. 30 Kaya naghanap ako ng isang tao mula sa kanila na magtatayo ng pader at siyang tatayo sa harapan ko sa paglabag na ito para sa lupain upang hindi ko na sirain ito, ngunit wala akong natagpuan isa man. 31 Kaya ibubuhos ko ang aking galit sa kanila! Tatapusin ko sila sa apoy ng aking galit at ilalagay sila sa paraan na kanilang sariling iniisip—ito ang Pahayag ng Panginoong Yahweh.'"

23 Dumating ang salita ni Yahweh sa akin at sinabing, 2 "Anak ng tao, mayroong dalawang babae, mga anak na babae na iisa ang kanilang ina. 3 Kumilos sila bilang mga nagbebenta ng aliw sa Egipto sa panahon ng kanilang kabataan. Nagbenta sila ng aliw roon. Pinisil ang kanilang mga suso at kinakarinyo roon ang kanilang mga birheng utong. 4 Ang kanilang mga pangalan ay sina Ohola—ang nakatatandang kapatid na babae—at si Oholiba—ang kaniyang nakababatang kapatid na babae. Pagkatapos naging akin sila at nanganak ng mga anak na lalake at mga anak na babae. Ito ang ibig sabihin ng kanilang mga pangalan: Samaria ang kahulugan ng Ohola, at Jerusalem ang kahulugan ng Oholiba. 5 Ngunit kumilos si Ohola bilang isang nagbebenta ng aliw kahit nang siya ay akin pa; pinagnasahan niya ang kaniyang mga mangingibig, para sa mga taga-Asiria na makapangyarihan, 6 ang gobernador na nagsusuot ng kulay ube, at para sa kaniyang mga opisyal, na malalakas at makikisig, lahat sila ay mga kalalakihan na nakasakay sa mga kabayo! 7 Kaya ibinigay niya ang kaniyang sarili bilang isang nagbebenta ng aliw sa kanila, sa lahat ng pinakamahusay na kalalakihan ng Asiria! At ginagawa niyang marumi ang kaniyang sarili kasama ng bawat isa na kaniyang pinagnasaan, kasama ng kanilang mga diyus-diyosan na kaniyang pinagnasaan. 8 Sapagkat hindi niya iniwan ang kaniyang ugaling nagbebenta ng aliw sa Egipto, nang sumiping sila sa kaniya noong siya ay bata pa, nang una nilang sinimulang karinyuhin ang kaniyang birheng suso, nang una nilang sinimulang ibuhos ang kanilang walang kahihiyang pag-uugali sa kaniya. 9 Kaya ibinigay ko siya sa kamay ng kaniyang mga mangingibig, sa kamay ng mga taga-Asiria kung kanino siya nagnanasa! 10 Hubo't hubad nila siyang hinubaran. Kinuha nila ang kaniyang mga anak na lalake at mga anak na babae, at pinatay siya sa pamamagitan ng espada, at naging kahiya-hiya siya sa ibang mga kababaihan, kaya hinatulan nila siya. 11 Nakita ito ni Oholiba na kaniyang kapatid na babae, ngunit mas higit na mapusok siyang nagnasa kumilos ng parang isang nagbebenta ng aliw nang mas higit kaysa sa kaniyang kapatid na babae! 12 Pinagnasaan niya ang mga taga-Asiria, ang mga gobernador at ang mga makapangyarihan na mga pinuno na nagdamit ng kahanga-hanga, mga lalaking nakasakay sa mga kabayo! Malalakas silang lahat, makikisig na lalake! 13 Nakita ko na ginawa niyang marumi ang kaniyang sarili. Magkapareho ito para sa dalawang magkapatid na babae. 14 Pagkatapos dinagdagan pa niya ang pagbebenta niya ng aliw! Nakita niya ang mga kalalakihang nakaukit sa mga pader, anyo ng mga Caldeo na iginuhit ng kulay pula, 15 nakasuot ng mga sinturon sa kanilang baywang, na may kasamang humahampay na turbante sa kanilang mga ulo! Nagpakita silang lahat na parang mga pinuno ng mga hukbo ng mga karwahe, mga kalalakihan sa Babilonia ang lugar ng kanilang kapanganakan. 16 Nang makita agad sila ng kaniyang mga mata, pinagnasahan na niya sila, kaya nagsugo siya ng mga mensahero sa kanila sa Caldea. 17 Pagkatapos dumating ang mga taga-Babilonia sa kaniya at sa kaniyang higaan ng pagnanasa, at ginawa nila siyang marumi sa pamamagitan nila na walang kahihiyan. Sa pamamagitan kung ano ang kaniyang ginawa siya ay naging marumi, kaya tumalikod siya palayo mula sa kanila dahil sa pagkayamot. 18 Ipinakita niya ang kaniyang mga gawa ng pagbebenta ng aliw at ipinakita niya ang kaniyang hubad na katawan, kaya tumalikod ang aking Espiritu mula sa kaniya, tulad lamang ng pagtalikod ng aking Espiritu mula sa kaniyang kapatid na babae! 19 At nakagawa siya ng napakaraming gawa ng pagbebenta ng aliw, na kaniyang inilagay sa kaniyang kaisipan at ginaya niya ang mga panahon ng kaniyang kabataan, Nang kumilos siya bilang isang nagbebenta ng aliw sa lupain ng Egipto! 20 Kaya nagnasa siya para sa kaniyang mga mangingibig, na ang maselang bahagi ng katawan ay tulad ng sa asno, at ang lumalabas upang mag-kaanak ay tulad ng sa kabayo. 21 At nakagawa siyang muli ng kahiya-hiyang pag-uugali sa kaniyang kabataan, nang kinakarinyo ang kaniyang mga suso ng mga taga-Egipto sapagkat nasa kasariwaan ang kaniyang mga suso! 22 Kung gayon, Oholiba, ito ang sinasabi ng Panginoon Yahweh, 'Masdan ninyo, papatalikurin ko ang iyong mangingibig laban sa iyo, dadalhin ko sila laban sa iyo mula sa bawat dako! 23 Sa mga Taga-Babilonia at sa lahat ng taga Caldeo! Pecod, Soa, at Koa! At sa lahat ng mga taga-Asiria na kasama nila! Malakas, makisig na kalalakihan! Mga gobernador at mga pinuno, lahat sila ay mga pinuno at mga kalalakihang may dangal! Nakasakay silang lahat sa mga kabayo! 24 Darating sila laban sa iyo na may mga sandata, at na may mga karwahe at mga karitob, at kasama ng napakaraming mga tao! Maghahanda sila ng malaking panangga, maliit na panangga, at mga helmet, laban sa inyong lahat na nakapalibot! Bibigyan ko sila ng pagkakataon upang parusahan kayo, at parurusahan nila kayo ayon sa inyong mga kinikilos! 25 Dahil itatakda ko ang aking galit sa inyo, at pakikitunguhan nila kayo ng may matinding galit! Tatapyasin nila ang iyong mga ilong at inyong mga tenga, at ang mga natira sa inyo ay papatayin sa pamamagitan ng espada! Kukunin nila ang inyong mga anak na lalake at inyong mga anak na babae, kaya lalamunin ng apoy ang inyong mga kaapu-apuhan! 26 Huhubarin nila ang inyong mga kasuotan at kukunin ang lahat ng inyong mga alahas! 27 Kaya aalisin ko ang pag-uugaling kahiya-hiya mula sa inyo at ang inyong mga gawa ng pagbebenta ng aliw mula sa lupain ng Egipto. Hindi ninyo itataas ang inyong mga paningin sa harapan nila na may pananabik, at hindi na ninyo iisipan pa ang Egipto! 28 Ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh, 'Masdan ninyo! Ibibigay ko kayo sa kamay ng mga kinamumuhian ninyo, ibabalik sa kamay kung kanino kayo tumalikod! 29 Pakikitunguhan nila kayo ng may pagkamuhi; Kukunin nila ang lahat ng inyong pag-aari at iiwan kayong walang kasuotan at hubad. Mahahayag ang hubad na kahihiyan ng inyong pagbebenta ng aliw, ang inyong kahiya-hiyang pag-uugali at kawalan ninyo ng delikadesa! 30 Mangyayari ang mga bagay na ito sa inyo sa inyong pagkilos tulad ng isang nagbebenta ng aliw, nagnanasa sa mga bansa sa pamamagitan kung saan kayo naging marumi kasama ng kanilang mga diyus-diyosan. 31 Lumakad kayo sa daan ng inyong mga kapataid na babae, kaya ilalagay ko ang saro ng kaparusahan sa inyong mga kamay!' 32 Ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh, 'Iinum ka sa saro ng iyong kapatid na babae, kung

saan ito ay malalim at malawak; magiging katatawanan ka
at isang paksa para sa panunuya—naglalaman ang sarong
ito ng napakarami! **33** Mapupuno ka ng may kalasingan at
kalumbayan, ang saro ng katatakutan at pagkawasak! Saro
ito ng iyong kapatid na babaeng si Samaria! **34** Iinumin mo
ito at uubusin; at dudurugin mo ito at tatanggalin ang iyong
mga suso ng pira-piraso. Dahil ito ang ipinahayag ko! Ito
ang pahayag ng Panginoong Yahweh!' **35** Samakatuwid, ito
ang sinasabi ng Panginoong Yahweh 'Sapagakat kinalimutan
ninyo ako at tinalikuran ninyo ako, kaya dadalhin din ninyo
ang kahihinatnan ng inyong kahiya-hiyang pag-uugali at mga
gawa ng sekwal na imoralidad!" **36** Sinabi ni Yahweh sa akin,
"Anak ng Tao, iyo bang hahatulan sina Ohola at Oholiba?
Kaya ipakita mo sa kanila ang kanilang nakasusuklam na
mga pagkilos, **37** yamang nakagawa sila ng pangangalunya,
at mula noong may dugo sa kanilang mga kamay! Nakagawa
sila ng pangangalunya, kasama ng kanilang mga diyus-
diyosan at kahit na ipinasa nila ang kanilang mga anak na
lalaki kung saan nayamot sila sa akin sa pamamagitan ng
apoy upang masunog! **38** At nagpatuloy sila na gawin ito
sa akin: Ginawa nilang marumi ang aking santuaryo, at sa
araw ring iyon ay nilapastangan nila ang aking mga Araw
ng Pamamahinga! **39** Dahil nang pinatay nila ang kanilang
mga anak para sa kanilang mga diyus-diyosan, pagkatapos
pumunta sila sa aking santuaryo ng araw ding iyon upang
lapastanganin ito! Kaya masdan ninyo! Ito ang kanilang
ginawa sa kalagitnaan ng aking tahanan! **40** Isinugo mo
para sa mga kalalakihan na dumating mula sa malayo, kung
kanino ang mga mensaherong isinugo—ngayon masdan mo!
Sa katunayan dumating sila, sa kanilang iyong pinaliguan,
iginuhit ang iyong mga mata, at pinaganda ang iyong mga
sarili sa pamamagitan ng alahas. **41** At nakaupo ka sa
ibabaw ng isang magandang higaan at isang dulang na
nakagayak sa harapan nito. Pagkatapos inilagay ninyo ang
aking insenso at aking langis sa ibabaw nito! **42** Kaya ang
tinig ng maraming tao na may mga alalahanin ay kasama
ninyo, at mga manginginom na dinala sa ilang na kasama ng
ibang kalalakihan na walang halaga. Naglagay sila ng mga
pulseras sa inyong mga kamay at mapalamuting mga korona
sa inyong mga ulo. **43** Pagkatapos sinabi ko ang tungkol sa
napagod sa mga gumagawa ng pangangalunya, 'Ngayon
makikipagtalik sila sa kaniya, at siya ay makikipagtalik sa
kanila.' **44** Pagkatapos pumunta sila at sumiping sa kaniya
gaya ng nais nila sa sinumang nagbebenta ng aliw; sa ganoon
ding pamamaraan sinipingan nila sina Ohola at Oholiba,
mga babaeng nagkasala ng pangangalunya! **45** Ngunit
hahatulan sila ng mga lalaking matuwid sa kaparusahan ng
pangangalunya at kaparusahan sa mga nagbubo ng dugo,
mula noong nagkasala sila ng pangangalunya at nagkaroon
ng dugo sa kanilang mga kamay. **46** Kaya sinasabi ito ng
Panginoong Yahweh: Magbabangon ako ng isang kapulungan
laban sa kanila at ibibigay sila upang sindakin at nakawan. **47**
Pagkatapos babatuhin sila ng bato ng kapulungan at tatagain
sila ng mga espada. Papatayin nila ang kanilang mga anak na
lalake at mga anak na babae at susunugin ang kanilang mga
bahay! **48** Sapagkat aalisin ko ang nakahihiyang pag-uugali
mula sa lupain at susupilin ang lahat ng mga kababaihan
kaya hindi na sila gagawin ang tulad sa isang nagbebenta
ng aliw. **49** Kaya ihahanda nila ang inyong nakahihiyang
pag-uugali laban sa inyo. Inyong dadalhin ang kahatulan
ng inyong mga kasalanan kasama ng inyong mga diyus-
diyosan, at sa pamamaraang ito malalaman ninyo na ako ang
Panginoong Yahweh!"

24 Muling dumating ang salita ni Yahweh sa akin sa
ika-siyam na taon, ang ika-sampung buwan sa ika-
sampung araw ng buwan, at sinabi, **2** "Anak ng tao, isulat mo
ang pangalan ng araw na ito para sa iyo, ang mismong araw
na ito; sapagkat ang mismong araw na ito, sinalakay ng hari
ng Babilonia ang Jerusalem. **3** At magsalita ng kawikaan
laban sa mapanghimagsik na bahay na ito, isang talinghaga,
at sabihin sa kanila, 'Sinasabi ito ng Panginoong Yahweh:
Ilagay ang lutuang palayok! Ilagay ito! Lagyan din ng tubig
ang loob nito! **4** Pagsama-samahin ang mga sangkap ng
pagkain sa loob nito, bawat magagandang bahagi—ang hita
at ang balikat; punuin ito nang pinakamainam na mga buto!
5 Kunin ang pinakamainam na kawan at ibunton ang mga
buto sa ilalim nito; pakuluan ito ng maigi at lutuin din ang
mga buto na nasa gitna nito. **6** Samakatuwid sinasabi ito
ng Panginoong Yahweh: Aba sa lungsod ng dugo, isang
lutuang palayok na may kalawang sa loob nito at hindi
matatanggal ang kalawang na iyon! Tanggalin man ito ng pira-
piraso, ngunit huwag magsapalaran para rito. **7** Sapagkat
ang kaniyang dugo ay nasa kaniyang kalagitnaan! Inilagay
niya ito sa makinis na bato; hindi niya ito ibinuhos sa lupa
upang matakpan ito ng alikabok, **8** kaya magdadala ito
nang matinding galit upang maging ganap na paghihiganti!
Inilagay ko ang kaniyang dugo sa makinis na bato upang hindi
ito matakpan! **9** Samakatuwid, sinasabi ito ng Panginoong
Yahweh: Aba sa lungsod ng dugo! Lalakihan ko rin ang
bunton ng kahoy! **10** Dadamihan ang kahoy! Sindihan ng
apoy! Lutuin ang karne nang maigi at lagyan ng pampalasa?
ang sabaw! At hayaang masunog nang mabuti ang mga buto!
11 Pagkatapos, ilagay ang palayok na walang laman sa uling,
upang painitin at sunugin ang tanso nito, upang malusaw
ang karumihan nito, masisira nito ang kalawang!' **12** Siya ay
mapapagod dahil sa mabigat na trabaho, ngunit ang kaniyang
kalawang ay hindi matanggal sa kaniya sa pamamagitan ng
apoy. **13** Ang iyong nakakahiyang pag-uugali ay nasa iyong
karumihan, dahil nilinis kita, ngunit nanatili ka paring marumi.
Hindi ka parin magiging malaya mula sa iyong karumihan
hanggang humupa ang matinding galit ko sa iyo. **14** Ako, si
Yahweh, ipinahayag na mangyayari ito, at gagawin ko ito!
Hindi ako magbabalik-loob ni manghihinayang dito. Gaya ng
inyong mga pamamaraan, at ayon sa iyong mga gawain,
hahatulan ka nila! —ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh."
15 Pagkatapos, ang salita ni Yahweh ay dumating sa akin
at sinabi, **16** "Anak ng tao, masdan! Aalisin ko ang nais ng
iyong mga mata sa pamamagitan ng isang salot, ngunit hindi
ka dapat tumangis ni umiyak at hindi dapat umagos ang
iyong mga luha. **17** Dapat kang maghinagpis nang tahimik.
Huwag magsagawa ng pagluluksa para sa patay. Itali ang
iyong turbante at isuot mo ang sandalyas sa iyong paa,
ngunit huwag mong takpan ng belo ang iyong balbas o kainin
ang tinapay ng mga kalalakihang nagdadalamhati sapagkat
namatay ang kanilang mga asawa." **18** Kaya nakipag-usap
ako sa mga tao sa umaga, at kinagabihan namatay ang
aking asawa. At ginawa ko kinabukasan ang iniutos sa akin.
19 Tinanong ako ng mga tao, "Hindi mo ba sasabihin sa
amin kung ano ang ibig sabihin ng mga bagay na ito, ang
mga bagay na iyong ginagawa?" **20** Kaya sinabi ko sa
kanila "Ang salita ni Yahweh ay dumating sa akin at sinabi,
21 'Sabihin mo sa sambahayan ng Israel, sinasabi ito ng

Panginoong Yahweh: Masdan! Ang kapalaluan ng inyong lakas, ang nais ng inyong mga mata, at ang inyong mga pagnanasa ang dumudungis sa aking santuwaryo! Kaya ang inyong mga anak na lalaki at mga anak na babae na inyong iniwan ay babagsak sa pamamagitan ng espada. **22** At gagawin ninyo ang mismong ginawa ko: hindi ninyo tatakpan ng belo ang inyong balbas, ni kumain ng mga tinapay ng mga kalalakihang nagluluksa! **23** Sa halip, ang inyong mga turbante ay ilalagay sa inyong mga ulo at ang inyong mga sandalyas sa inyong mga paa; hindi kayo tatangis ni iiyak, sapagkat matutunaw kayo sa inyong mga kasamaan at ang bawat kalalakihan ay maghihinagpis para sa kaniyang kapatid na lalaki. **24** Kaya si Ezekiel ay magiging tanda para sa inyo, ang lahat ng mga bagay na kaniyang ginawa ay inyong gagawin kapag ito ay dumating. At malalaman ninyo na ako ang Panginoong Yahweh!'" **25** "Ngunit ikaw, anak ng tao, sa araw na mabibihag ko ang kanilang templo, na kanilang kagalakan, ang kanilang kapalaluan at kung ano ang kanilang nakikita at hinahangad—at kapag kinuha ko ang kanilang mga anak na lalaki at mga babae— **26** sa araw na iyon, isang nakatakas ang pupunta sa inyo upang ipaalam sa inyo ang balita! **27** Sa araw na iyon, bubuka ang iyong bibig sa nakatakas na iyon at ikaw ay magsasalita—hindi ka na mananahimik kailanman. Ikaw ay magiging tanda sa kanila upang malaman nila na ako si Yahweh!"

25 Pagkatapos dumating ang salita ni Yahweh sa akin at sinabing, **2** "Anak ng tao, iharap mo ang iyong mukha laban sa mga tao ng Ammon at magpropesiya ka laban sa kanila. **3** Sabihin mo sa mga mamamayan ng Ammon, 'Pakingggan ang salita ng Panginoong Yahweh. Ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh: Sinabi ninyo, "Aha" laban sa aking santuwaryo nang lapastanganin ito, at laban sa lupain ng Israel nang pinabayaan ito, at laban sa sambahayan ng Juda nang sila ay dalhing bihag. **4** Kaya masdan ninyo! ibibigay ko kayo sa mga tao sa silangan bilang kanilang mga pag-aari; maghahanda sila ng mga kampamento laban sa inyo at gagawa ng mga tolda sa inyo. Kakainin nila ang inyong prutas, at iinumin nila ang inyong mga gatas! **5** At gagawin kong isang pastulan si Rabba ng mga kamelyo at ang mga mamamayan ng Ammon ay isang pastulan ng mga tupa, kaya inyong malalaman na ako si Yahweh! **6** Sapagkat ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh: Ipinalakpak ninyo ang inyong mga kamay at ipinadyak ang inyong mga paa, at nagalak sa lahat ng mga paghamak sa inyo laban sa lupain ng Israel. **7** Kaya masdan ninyo! Hahampasin ko kayo ng aking kamay at ibibigay ko kayo bilang mga samsam sa mga bansa. Ihihiwalay ko kayo mula sa mga tao at kayo lamang ang pupuksain mula sa maraming mga bansa! Wawasakin ko kayo, at inyong malalaman na ako si Yahweh!' **8** Ito ang sinasabi ng Panginoon Yahweh, 'Dahil sinasabi ng Moab at Seir, "Masdan ninyo! Ang sambahayan ni Juda ay tulad ng ibang mga bansa!" **9** Kaya nga masdan ninyo! bubuksan ko ang libis ng Moab, simula sa mga hangganan ng kaniyang mga lunsod— Ang karangyaan ng Beth-jesimot, Baal-meon, at **10** Kiryataim—Sa mga tao ng silangan na laban sa mga tao ng Ammon. Ibibigay ko sila na parang isang pag-aari kaya hindi na maaalala pa ang mga mamamayan ng Ammon sa mga bansa. **11** Kaya magsasagawa ako ng mga kahatulan laban sa Moab, at kanilang malalaman na ako si Yahweh!' **12** Ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh, 'Maghihiganti ang Edom laban sa sambahayan ng Juda at sa nakagawa rin ng pagkakamali na gawin ito. **13** Kaya, ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh: Hahampasin ko ang Edom ng aking kamay at wawasakin ang bawat tao at hayop doon. Gagawin ko silang isang sira, iniwang lugar, mula sa Teman at Dedan. Sila ay mahuhulog sa pamamagitan ng mga espada! **14** Sa ganitong pamamaraan maghihiganti ako sa Edom sa pamamagitan ng kamay ng aking mamamayang Israel, at gagawin nila sa Edom ang ayon sa aking poot at matinding galit! Kaya malalaman nila ang aking paghihiganti! —ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh!' **15** Ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh, 'naghiganti ang mga Filisteo ng may masamang hangarin at mula sa kanilang mga sarili paulit-ulit nilang sinubukang wasakin ang Juda. **16** Kaya ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh: Masdan ninyo! Iaabot ko ang aking kamay laban sa mga Filisteo, at ihihiwalay ko ang mga taga-Creta at wawasakin ang mga nalabi na nasa gilid ng baybayin ng dagat! **17** Maghihiganti ako ng labis sa kanila na may matinding galit ng kaparusahan, kaya malalaman nila na ako si Yahweh, kapag isinagawa ko ang paghihiganti sa kanila!"

26 Sa ika-labing isang taon, sa unang araw ng buwan, dumating sa akin ang salita ni Yahweh at sinabi, **2** "Anak ng tao, dahil sinabi ng Tiro laban sa Jerusalem na, 'Aha! Nasira na ang mga tarangkahan ng mga tao! Humarap na siya sa akin; Ako ay mapupuno habang siya ay nasisira!' **3** Kaya sinasabi ito ng Panginoong Yahweh, 'Makinig! Ako ay laban sa iyo, Tiro, at magtatatag ako ng maraming bansa laban sa iyo tulad ng pagtaas ng dagat sa mga alon nito! **4** Wawasakin nila ang mga pader ng Tiro at gigibain ang kaniyang mga tore. Wawalisin ko ang kaniyang alikabok at gagawin ko siyang tulad ng isang hubad na bato. **5** Magiging isang lugar siya na patuyuan ng mga lambat sa gitna ng dagat, yamang ipinahayag ko ito —ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh —at magiging samsam siya para sa mga bansa! **6** Papatayin sa pamamagitan ng mga espada ang kaniyang mga anak na babae na nasa bukid at malalaman nilang ako si Yahweh! **7** Sapagkat sinasabi ito ng Panginoong Yahweh: Masdan! Dadalhin ko si Nebucadnezar, ang hari ng Babilonia, laban sa Tiro na nasa silangan, ang hari ng mga hari na may mga kabayo, mga karwahe, at kabalyero! Isang malaking hukbo ng maraming tao! **8** Papatayin niya ang iyong mga anak na babae sa mga bukirin gamit ang espada at magtatayo ng mga tanggulan laban sa iyo. Gagawa siya ng mga rampang panglusob laban sa iyo at itataas ang mga kalasag laban sa iyo! **9** Ilalagay niya ang kaniyang malalaking trosong panggiba upang hampasin ang iyong mga pader at ang kaniyang mga kagamitan ang gigiba sa iyong mga tore! **10** Tatabunan ka niya ng alikabok ng napakaraming kabayo! Yayanig ang iyong mga pader sa tunog ng mga kabayo at mga gulong ng mga karwahe kapag pumasok na siya sa iyong mga tarangkahan gaya ng pagsalakay sa mga tarangkahan ng lungsod! **11** Tatapak-tapakan ng kaniyang mga kabayo ang lahat ng iyong mga lansangan; papatayin niya ang iyong mga tao gamit ang espada at babagsak sa lupa ang iyong matitibay na mga haligi. **12** Sa paraang ito nanakawin nila ang iyong lakas at ang iyong mga kalakal! Gigibain nila ang iyong mga pader at ang iyong mga mariringasang bahay hanggang ang iyong bato at kahoy at alikabok ay mailatag sa gitna ng katubigan. **13** Sapagkat patitigilin ko ang ingay ng iyong mga awitin at hindi na maririnig pa ang tunog ng iyong mga lira! **14** Sapagkat gagawin kitang puro bato lamang; magiging isang

lugar ka na patuyuan ng mga lambat. Hindi ka na muling
maitatayo pa, dahil ako, si Yahweh, ay ipinahayag ito! - ito
ang pahayag ng Panginoong Yahweh!' **15** Sinasabi ito ng
Panginoong Yahweh sa Tiro, 'Hindi ba mayayanig ang mga
isla sa tunog ng iyong pagbagsak at sa pagdaing ng mga
nasugatan kapag ang katakot-takot na pagpatay ay nasa
iyong kalagitnaan? **16** Dahil bababa sa kanilang mga trono
ang lahat ng mga namumuno ng karagatan at isasantabi
ang kanilang mga balabal at huhubarin ang kanilang mga
makukulay na kasuotan! Babalutin nila ng takot ang kanilang
mga sarili! Uupo sila sa lupa at tuloy-tuloy na mangangatog at
manginginig sa takot sa iyo! **17** Aawitan ka nila ng awit ng
panaghoy para sa iyo at sasabihin nila sa iyo, Paanong ikaw,
na siyang tinitirahan ng mga mandaragat, ay nawasak! Ang
tanyag na lungsod na napakalakas - ngayon ay naglaho na sa
dagat! At ang mga nananahan sa kaniya ay minsang nagbigay
takot sa lahat ng iba pang naninirhan malapit sa kanila. **18**
Yumayanig ngayon ang mga baybayin sa araw ng iyong
pagbagsak! Nasisindak ang mga isla sa karagatan dahil ikaw
ay namatay. **19** Dahil sinasabi ito ng Panginoong Yahweh:
Kapag ginawa kitang isang mapanglaw na lungsod, tulad ng
ibang mga lungsod na walang naninirahan, kapag itinaas
ko ang kailaliman laban sa iyo at kapag tinabunan ka ng
malalaking katubigan, **20** pagkatapos ay ibababa kita sa mga
tao ng sinaunang panahon tulad ng iba na bumaba sa hukay;
dahil gagawin kitang naninirahan sa pinakamababang bahagi
ng lupa gaya ng mga nasira noong sinaunang panahon.
Dahil dito hindi ka na makakabalik sa lupain kung saan
nabubuhay ang mga tao. **21** Ipaparanas ko sa iyo ang mga
kapahamakan, at ganap kang mawawala. Pagkatapos ikaw
ay hahanapin, ngunit hindi ka na muli pang mahahanap - ito
ang pahayag ng Panginoong Yahweh!'"

27 Muling dumating sa akin ang salita ni Yahweh at
sinabi, **2** "Ngayon ikaw, anak ng tao, magsimula ka
ng panaghoy tungkol sa Tiro, **3** at sabihin sa Tiro, 'Ikaw na
nananahan sa pasukan ng dagat, mga mangangalakal ng mga
tao sa maraming mga isla, sinasabi ito ng Panginoong Yahweh:
Tiro! Sinabi mo, "Wala akong kapintasan sa kagandahan!" **4**
Nasa pusod ng mga karagatan ang iyong mga hangganan;
ginawang walang kapintasan ng iyong mga manggagawa ang
iyong kagandahan. **5** Ginawa nila ang iyong mga tabla mula
sa mga pirs na galing sa Bundok ng Hermon; kumuha sila ng
sedar mula sa Lebanon upang makagawa ng poste ng barko
para sa iyo. **6** Ginawa nila ang iyong mga sagwan mula sa
mga owk mula sa Bashan; ginawa nila ang iyong mga palapag
mula sa kahoy na galing sa Cyprus at pinalamutian nila ito
ng garing. **7** Makukulay na lino ang iyong mga layag na
galing sa Egipto na parang inyong mga bandera! **8** Ang mga
taong naninirahan sa Sidon at Arvad ay ang iyong mga taga-
sagwan; ang mga taga-Tiro ay nasa sa iyo; sila ang iyong
mga kapitan. **9** Ang iyong mga lamat ay pinunan ng mga
bihasang manggagawa; dala-dala ng lahat ng mga barko sa
dagat at ng kanilang mga manlalayag ang iyong mga kalakal
na pangkalakal! **10** Nasa iyong hukbo ang mga taga-Persia,
Lydia at Libya, ang iyong mga mandirigma! Isinabit nila sa
iyo ang mga kalasag at mga helmet; ipinakita nila ang iyong
kaluwalhatian! **11** Nakapalibot sa iyong mga pader ang mga
kalalakihan ng Arvad at Helec sa iyong hukbo at ang mga tao
sa Gamad ay nasa iyong mga tore! Isinabit nila ang kanilang
mga kalasag sa iyong mga pader sa palibot mo! Kinumpleto
nila ang iyong kagandahan! **12** Naging suki mo ang Tarsis
dahil sa napakaraming uri ng kayamanan: pilak, bakal, lata, at
tingga. Binili at ibinenta nila ang iyong mga paninda! **13** Ang
Javan, Tubal, at Meshec—nagpalitan sila ng mga alipin at
mga kagamitang gawa sa tanso. Sila ang namahala sa iyong
mga kalakal. **14** Nagbigay ang Beth-Togarma ng mga kabayo,
mga lalaking kabayo at mola bilang iyong mga pangkalakal.
15 Ang mga kalalakihan ng Rodes ang iyong naging mga
mangangalakal sa maraming mga baybayin. Nasa iyong
mga kamay ang mga kalakal; nagpadala sila pabalik ng mga
sungay, garing, at itim na kahoy bilang pagpaparangal! **16**
Naging mangangalakal mo ang Aram sa karamihan ng iyong
produkto; nagbigay sila ng mga esmeralda, mga telang kulay
lila, pinong tela, mga perlas at mga pulang rubi bilang iyong
mga kalakal. **17** Nakikipagpalitan sa iyo ang Juda at ang
lupain ng Israel. Nagbibigay sila ng trigo mula sa Minith,
trigo, pulot, langis at balsamo bilang iyong mga kalakal. **18**
Ang Damasco ay iyong mangangalakal sa lahat ng iyong
mga produkto, lahat ng iyong napakalaking kayamanan, at
ng alak ng Helbon at lana ng Zahar. **19** Binigyan ka ng
mga taga-Dan at mga taga-Javan na mula sa Uzal ng mga
kalakal na yari sa bakal, kanela at kalamo. **20** Naging kalakal
ang mga ito para sa iyo. Mga pinong upuang kumot naman
ang kinakalakal sa iyo ng Dedan. **21** Ang Arabia at ang
lahat ng mga pinuno ng Kedar ay mga nakikipagkalakalan
sa iyo; sa kanila nanggagaling ang mga tupa, mga lalaking
tupa at mga kambing. **22** Pumupunta sa iyo ang mga
mangangalakal ng Seba at Raama upang ibenta sa iyo ang
bawat pinakamasasarap na pampalasa at ang lahat ng uri
ng mga mamahaling bato; at nakikipagkalakalan sila ng
ginto para sa iyong mga kalakal. **23** Nakikipagkalakalan
sa iyo ang Haran, Canne at ang Eden, kasama ng Seba,
Assur at Kilmad. **24** Ito ang mga nangangalakal sa iyo ng
pinalamutiang balabal na kulay lila ang tela na may makukulay
na habi at mga sari-saring kulay ng mga kumot, naburdahan
at telang pulido ang pagkakahabi sa iyong mga pamilihan. **25**
Ang mga barko ng Tarsis ang mga tagapagdala ng iyong
mga kalakal! Kaya ikaw ay napuno lulan ng mabibigat na
mga kalakal sa pusod ng mga karagatan! **26** Dinala ka ng
iyong mga tagasagwan sa mga malalawak na karagatan;
winasak ka ng hangin ng silangan sa kanilang kalagitnaan.
27 Ang iyong kayamanan, produkto at mga kalakal; ang
iyong mga marino, mandaragat, at mga manggagawa ng
barko; ang iyong mga mangangalakal ng mga produkto at
ang lahat ng mga kalalakihang mandirigmang nasa iyo at
lahat ng iyong mga tauhan - lulubog sila sa kailaliman ng
dagat sa araw ng iyong pagkawasak. **28** Yayanig ang mga
lungsod sa karagatan sa tunog ng sigaw ng iyong kapitan; **29**
Bababa ang lahat ng mga humahawak ng sagwan mula sa
kanilang mga barko; tatayo sa lupa ang mga marino at bawat
manlalayag ng dagat. **30** Pagkatapos ay ipaparinig nila sa iyo
ang kanilang mga boses at mananaghoy ng buong kapaitan;
lalagyan nila ng alikabok ang kanilang mga ulo. Gugulong-
gulong sila sa mga abo. **31** Kakalbuhin nila ang kanilang mga
ulo para sa iyo at babalutin ang kanilang mga sarili gamit
ang sako, at tatangis sila nang may pait at sila ay sisigaw.
32 Lalakasan nila ang kanilang pagdaing ng panaghoy para
sa iyo at aawit ng panambitan sa iyo, Sino ang tulad ng
Tiro, na ngayon ay nadala sa katahimikan sa kalagitnaan ng
dagat? **33** Nang dumaong ang iyong mga kalakal mula sa
dagat, nasiyahan ang maraming tao; pinayaman mo ang mga
hari ng mundo sa iyong labis na kayamanan at kalakal! **34**
Ngunit nang mawasak ka ng karagatan, sa pamamagitan ng

mga katubigan, lumubog ang iyong mga kalakal at ang lahat
ng iyong mga tripulante! **35** Nanlumo sa iyo ang lahat ng
mga naninirahan sa mga baybayin at nanginig sa takot ang
kanilang mga hari! Nanginig ang kanilang mga mukha! **36**
Pinalatakan ka ng mga mangangalakal ng mga tao; ikaw ay
naging isang katatakutan at hindi ka na muling mabubuhay
kailanman.'"

28 Pagkatapos nagsalita si Yahweh sa akin at sinabi, **2**
"Anak ng tao, sabihin mo sa namumuno ng Tiro, 'Ito
ang sinasabi ng Panginoong Yahweh: Mapagmataas ang
iyong puso! Sinabi mo, "Ako ay isang diyos! Uupo ako sa
upuan ng mga diyos sa kalagitnaan ng dagat!" Kahit na
ikaw ay tao at hindi Diyos, ginawa mo ang inyong puso na
gaya ng puso ng isang diyos; **3** iniisip mo na mas matalino
ka kaysa kay Daniel, at walang lihim na nakamamangha
sa iyo! **4** Pinayaman mo sa karunungan at kahusayan
mo ang iyong sarili at nagtamo ka ng ginto at pilak sa
iyong kabang yaman! **5** Sa pamamagitan ng iyong labis na
kaalaman at sa iyong pangangakalakal, naparami mo ang
iyong kayamanan, kaya ang iyong puso ay mapagmataas
dahil sa iyong kayamanan! **6** Kaya, sinabi ito ng Panginoong
Yahweh: Dahil ginawa mo ang iyong puso na tulad ng puso
ng isang diyos, **7** kaya magpapadala ako ng mga dayuhan
laban sa iyo, kakilakilabot na mga kalalakihan mula sa ibang
mga bansa! At dadalhin nila ang kanilang mga espada laban
sa kagandahan ng iyong karunungan at hindi nila igagalang
ang iyong kaningningan! **8** Dadalhin ka nila sa hukay at ang
kamatayan mo ay kamatayan ng mga namatay sa ilalim ng
mga dagat! **9** Masasabi mo pa kaya na, "Ako ay isang diyos"
sa harapan ng taong papatay sa iyo? Ikaw ay isang tao at
hindi Diyos at ikaw ay nasa kamay ng sasaksak sa iyo! **10**
Ang ikamamatay mo ay ang kamatayan ng hindi natuli sa
kamay ng mga dayuhang, sapagkat ipinahayag ko ito—ito
ang kapahayagan ng Panginoong Yahweh!'" **11** Nagsalitang
muli sa akin si Yahweh at sinabi, **12** "Anak ng tao, lakasan mo
ang pagtangis para sa hari ng Tiro at sabihin sa kaniya, 'Ito
ang sinabi ng Panginoong Yahweh: Ikaw ang halimbawa ng
walang kapintasan, punong-puno ng karunungan at walang
kapintasan na kagandahan! **13** Ikaw ay nasa Eden, ang
hardin ng Diyos! Bumabalot sa iyo ang bawat mahahalagang
bato: carnelian, krisolait, at onise! Topaz, at diyamanteng
nagniningning, at jasper! Safiro, esmeralda at berilo! Sa ginto
nakahulma ang mga batong ito para sa iyo! Inihanda nila ang
mga ito upang ipasuot sa iyo sa araw na ikaw ay lilikhain! **14**
Inilagay kita sa banal na bundok ng Diyos gaya ng kerubin na
itinalaga ko upang magbantay sa sangkatauhan! Nasa gitna
ka ng mga kumikinang na mga bato kung saan ka naglakad.
15 Mayroon kang karangalan sa iyong mga pamamaraan
mula sa araw na ikaw ay nilikha hanggang sa nakita sa iyo
ang kawalan ng katarungan. **16** Sa dami ng bilang ng iyong
kalakal napuno ka ng karahasan, kaya ka nagkasala! Itinapon
kitang narumihan mula sa bundok ng Diyos at sinira kita,
ikaw, na bantay na kerubin, mula sa mga kumikinang na
bato. **17** Ang iyong puso ay mapagmataas dahil sa iyong
kagandahan; sinira mo ang iyong karunungan dahil sa inyong
kaningningan! Inihagis kita sa lupa! Inilagay kita sa harapan
ng mga hari upang makita ka nila! **18** Dahil sa marami mong
kasalanan at sa iyong hindi tapat na pangakalakal, dinungisan
mo ang iyong mga banal na lugar! Kaya nagpalabas ako
ng apoy galing sa iyo; tutupukin ka nito. Gagawin kitang
abo sa mundo sa harapan ng lahat na manonood sa iyo.
19 Lahat ng mga nakakilala sa iyo na kabilang sa mga tao
ay iiling sa iyo; masisindak sila at hindi ka na mabubuhay
muli!'"' **20** At nagsalita sa akin si Yahweh at sinabi, **21**
"Anak ng tao, ibaling mo ang iyong mukha laban sa Sidon at
magpahayag laban sa kaniya! **22** Sabihin mo, 'Sinasabi ito ng
Panginoong Yahweh: Masdan! Ako ay laban sa iyo, Sidon!
Dahil ako ay maluluwalhati sa gitna mo upang malaman ng
iyong mga tao na ako si Yahweh kapag iginawad ko na ang
katarungan sa iyo. Makikita nila sa inyo na ako ay banal! **23**
Magpapadala ako ng salot sa iyo at dugo sa inyong mga
lansangan at ang mga pinaslang ay babagsak sa kalagitnaan
mo. Kapag dumating ang espada laban sa iyo mula sa
lahat ng dako, dito mo malalaman na ako si Yahweh! **24**
Pagkatapos noon ay wala ng dawag na nakakasalubsob at
mga tinik na nagpapahirap sa sambahayan ng Israel sa alin
man sa nakapalibot sa kaniya na nanlalait sa kaniyang mga
tao, kaya malalaman nila na ako ang Panginoong Yahweh!'
25 Ito ang sinabi ng Panginoong Yahweh, "Kapag tinipon ko
ang sambahayan ng Israel mula sa mga tao na kung saan sila
naikalat, at kapag ako ay naitalaga sa kanila, upang makita
ng ibang mga bansa. Pagkatapos ay gagawa sila ng kanilang
mga tahanan doon sa lupain na ibibigay ko kay Jacob na
aking lingkod! **26** At sila ay mamuhay ng matiwasay roon at
magtatayo sila ng mga bahay, magtanim ng mga ubasan
at mamuhay sila ng matiwasay kapag isakatuparan ko ang
kahatulan sa lahat ng namumuhi sa kanila mula sa iba't-ibang
dako; upang malaman nila na ako si Yahweh ang Diyos nila!'"

29 Sa ika-sampung taon, sa ika-siyam na buwan at ika-
labing dalawang araw ng buwan, nagsalita sa akin si
Yahweh at sinabi, **2** "Anak ng tao, ihanda mo ang iyong
sarili laban sa Paraon, ang hari ng Egipto; magpahayag ka
laban sa kaniya at laban sa lahat ng taga Egipto! **3** Ipahayag
mo at sabihin, 'Ang Panginoong Yahweh ang nagsabi nito:
Masdan! Laban ako sa iyo, Paraon, hari ng Egipto! Ikaw,
ang dambuhalang nilalang sa dagat na nakahiga sa ilalim
ng ilog, na nagsasabi sa akin, "Pinagawa ko ang ilog para
sa sarili ko!" **4** Dahil maglalagay ako ng pangawil sa iyong
panga at ang mga isda ng iyong Nilo ay kakapit sa iyong
mga kaliskis; iaangat kita paitaas mula sa gitna ng iyong ilog
kasama ang lahat ng isda sa ilog na kumapit sa iyong kaliskis.
5 Itatapon kita pababa sa ilang, ikaw at ang lahat ng isda
mula sa iyong ilog. Malalaglag ka sa ibabaw ng parang, hindi
ka pupulutin ni itataas. Ibibigay kita bilang pagkain ng mga
nabubuhay na mga bagay sa mundong ito at mga ibon sa
mga kalawakan! **6** At malalaman ng lahat ng mga naninirahan
sa Egipto na ako si Yahweh, dahil sila ay naging tungkod
na tambo sa sambahayan ng Israel! **7** Nang mahawakan
ka nila sa kanilang kamay, nabali ka at nagkaputol-putol
at tinusok mo ang kanilang balikat, at nang sumandal sila
sa iyo, dinurog mo ang kanilang mga hita at pinanginig mo
ang kanilang balakang. **8** Kaya ito ang sinasabi ni Yahweh:
Masdan! Magdadala ako ng espada laban sa iyo; papatayin
kong pareho mula sainyo ang tao at ang hayop. **9** Kaya
magigiba at masisira ang lupain ng Egipto; at malalaman nila
na ako si Yahweh, dahil sinabi ng dambuhala sa dagat, "Ang
ilog ay akin, dahil ako ang gumawa nito!" **10** Kaya, masdan!
Laban ako sa iyo at laban sa iyong ilog, kaya gagawin kong
ilang ang lupain ng Egipto at hindi mapakinabangan, kaya
ikaw ay magiging lupain na walang pakinabang magmula sa
Migdol hanggang Sevene at sa mga hangganan ng Kush. **11**
Walang paa ng tao ang dadaan dito! Walang paa ng mga

hayop ang dadaan dito! At hindi ito matitirahan ng apatnapung
taon! **12** Dahil gagawin kong ilang sa gitna ng mga lupain ng
Egipto na hindi natirahan at ang kaniyang mga lungsod sa
gitna ng mga walang pakinabang na lungsod at magiging
ilang ng apatnapung mga taon; pagkatapos ay ikakalat ko
ang mga taga-Egipto sa mga bansa at paghihiwa-hiwalayin
ko sila sa mga lupain. **13** Sapagkat ito ang sinasabi ng
Panginoong Yahweh: Sa pagtatapos ng apatnapung taon,
titipunin ko ang mga taga-Egipto mula sa mga tao kung saan
sila ikinalat. **14** Ibabalik ko ang mga kabuhayan sa Egipto
at ibabalik ko sila sa lupain ng Patros, sa lupain kung saan
sila nagmula. Pagkatapos sila ay magiging isang mababang
kaharian doon. **15** At ito ang magiging pinakamababa sa mga
kaharian at hindi na siya kailanman makakahigit sa ibang
mga bansa. At babawasan ko sila upang hindi sila muling
mamumuno sa mga bansa. **16** At hindi na ang mga taga-
Egipto ang idadahilan na sasandalan ng mga sambayanan
ng Israel. Sa halip, ipaalaala nila sa mga sambayanan ni
Israel ang kanilang nagawanng kasalanan noong sila ay
nagpunta sa Egipto upang humingi ng tulong. Pagkatapos
ay malalaman nila na Ako ang Panginoon Yahweh!"" **17** At
nangyari na noong ika-dalawampu at pitong taon sa unang
araw ng unang buwan, nagsalita sa akin si Yahweh at sinabi,
18 "Anak ng tao, inihanda na ni Nebucadnezar na hari ng
Babilonia ang kaniyang mga kawal upang gawin ang mabigat
na gawain laban sa Tiro. Bawat ulo ay naahit at bawat balikat
ay nalapnos ngunit kahit kailan wala silang bayad mula sa
Tiro para sa kaniya at sa kaniyang hukbo sa mabigat na
trabaho na ginawa nila laban sa Tiro. **19** Kaya ito ang sinabi
ng Panginoong Yahweh, 'Masdan! Ibibigay ko ang lupain ng
Egipto kay Nebucadnezar na hari ng Babilonia at hahakutin
nila ang mga kayamanan nila at lilimasin ang mga ari-arian
at dadalhin lahat ang kaniyang matagpuan doon; at iyan
ang maging sahod ng kaniyang mga kawal! **20** Ibinigay
ko sa kaniya ang lupain ng Egipto para sa mga sahod sa
ginawa nilang trabaho para sa akin - ito ang ipinahayag ng
Panginoong Yahweh. **21** Sa araw na iyon ay palilitawin ko ang
isang sungay para sa sambahayan ni Israel, at pagsasalitain
ko kayo sa gitna nila, upang malaman nila na ako si Yahweh!'"

30 Ang salita ni Yahweh ay dumating sa akin at sinabi,
2 "Anak ng tao, magpropesiya ka at sabihin, 'ito ang
sinasabi ng Panginoong Yahweh: Managhoy, "Aba sa darating
na araw!" **3** Ang araw ay malapit na! Malapit na ang araw
para kay Yahweh! Magiging maulap ang araw na ito, isang
panahon ng katapusan para sa mga bansa! **4** At isang
espada ang darating laban sa Egipto at magkakaroon ng
pagdadalamhati sa Cush kapag babagsak sa Egipto ang mga
taong pinatay—kapag kinuha nila ang kaniyang kayamanan
at kapag gumuho ang kaniyang mga pundasyon! **5** Ang
Cush, Libya at Lidya at ang lahat ng mga dayuhan kasama
ang mga taong kabilang sa kasunduan—babagsak silang
lahat sa pamamagitan ng espada! **6** Sinasabi ito ni Yahweh:
Kaya ang sinumang tutulong sa Egipto ay babagsak, at ang
kapalaluan ng kaniyang lakas ay manghihina. Mula sa Migdal
patungo sa Sevene ang kanilang mga kawal ay babagsak sa
pamamagitan ng espada! —ito ang pahayag ng Panginoong
Yahweh! **7** Manlulumo sila sa gitna ng nilayasang mga lupain,
at ang kanilang mga lungsod ay magiging kabilang ng lahat ng
mga nasirang lungsod! **8** At malalaman nilang ako si Yahweh,
kapag susunugin ko ang Egipto, at kapag nawasak ang lahat
ng kaniyang mga katulong! **9** Sa araw na iyon magsisilabasan
ang mga mensahero mula sa harapan ko sa mga barko
upang kilabutan ang matiwasay na Cush, at magkakaroon ng
pagdadalamhati sa kanila sa araw ng pagwakas ng Egipto.
Sapagkat masdan! Ito ay paparating! **10** Sinasabi ito ng
Panginoong Yahweh: Wawakasan ko ang karamihan sa
Egipto sa pamamagitan ng kamay ni Nebucadnezar, ang hari
ng Babilonia. **11** Siya at ang kaniyang hukbong kasama niya,
ang kinatatakutan ng mga bansa ay dadalhin upang sirain
ang lupain; ilalabas nila ang kanilang mga espada laban sa
Egipto at pupunuin ang lupain ng mga patay na tao! **12**
Gagawin kong tuyong lupa ang mga ilog, at ibebenta ko ang
lupain sa kamay ng mga masasamang tao. Pababayaan ko
ang lupain at ang kabuuan nito sa pamamagitan ng kamay ng
mga banyaga! Ako, si Yahweh, ang nagpapahayag nito! **13**
Sinasabi ito ng Panginoong Yahweh: Sisirain ko ang mga
diyus-diyosan at wawakasan ko ang mga walang silbing diyus-
diyosan ng Memfis. Wala ng magiging prinsipe sa lupain ng
Egipto at maglalagay ako ng katatakutan sa lupain ng Egipto!
14 Pagkatapos, pababayaan ko ang Patros at susunugin ko
ng apoy ang Zoan, at magsasagawa ako ng mga kahatulan
sa Tebez. **15** Sapagkat ibubuhos ko ang aking matinding
galit sa Pelesium, ang tanggulan ng Egipto, at papatayin ang
karamihan ng Tebez. **16** Pagkatapos, susunugin ko ng apoy
ang Egipto. Magiging labis ang kahirapan ng Pelesium at
ang Tebez ay mawawasak. Araw-araw ay magkakaroon ng
mga kaaway ang Memfis! **17** Ang mga binata sa Heliopolis
at Bubastis ay babagsak sa pamamagitan ng espada at
ang kanilang mga lungsod ay mabibihag. **18** Sa Tafnes,
hindi magliliwanag ang araw na iyon kapag sisirain ko ang
pamatok ng Egipto roon at ang kapalaluan ng kaniyang lakas
ay magwawakas. Magkakaroon ng ulap na kukubkob sa
kaniya at ang kaniyang mga anak na babae ay dadaan sa
pagkakabihag. **19** Magsasagawa ako ng paghuhukom sa
Egipto, at malalaman nila na ako si Yahweh."' **20** At nangyari
nga sa ika-labingisang taon, sa unang buwan, sa ika-pitong
araw ng buwan, na ang salita ni Yahweh ay dumating sa
akin at sinabi, **21** "Anak ng tao, binali ko ang braso ng
Paraon, ang hari ng Egipto. Masdan! Hindi ito nabendahan
at hindi makatatanggap ng gamot; walang sinuman ang
makakapaglagay ng benda nito, kaya wala itong magiging
sapat na lakas upang humawak ng espada. **22** Samakatuwid
sinasabi ito ng Panginoong Yahweh, 'Masdan ang Paraon,
ang hari ng Egipto! Sapagkat babaliin ko ang kaniyang braso,
ang malakas at ang bali na, at pababagsakin ko ang espada
mula sa kaniyang kamay. **23** Pagkatapos ay ikakalat ko ang
Egipto sa mga bansa at pagwawatak-watakin sila sa mga
lupain. **24** Palalakasin ko ang mga braso ng hari ng Babilonia
at ilalagay ko ang aking espada sa kaniyang kamay upang
maaari kong masira ang mga braso ng Paraon. Maghihinagpis
siya sa harapan ng hari ng Babilonia tulad ng paghihinagpis
ng taong mamamatay na. **25** Sapagkat palalakasin ko ang
mga braso ng hari ng Babilonia, habang bumabagsak ang
mga braso ng Paraon. Pagkatapos, malalaman nila na ako si
Yahweh, kapag inilagay ko ang aking espada sa kamay ng
hari ng Babilonia; sapagkat kaniyang lulusubin ang lupain
ng Egipto gamit ito. **26** Kaya ikakalat ko ang Egipto sa mga
bansa at pagwatak-watakin sila sa mga lupain. At malalaman
nila na ako si Yahweh!"'

31 At nangyari ito sa ikalabing isang taon sa unang araw
ng ikatlong buwan na ang salita ni Yahweh ay dumating
sa akin at sinabi, **2** "Anak ng tao, sabihin mo kay Faraon,

ang hari ng Egipto, at sa kaniyang mga tagapaglingkod na
nakapalibot sa kaniya, 'Sa iyong kadakilaan, sino ang katulad
mo? **3** Masdan ninyo! Ang Asiria ay isang punong sedar sa
Lebanon na may mga magagandang sanga, mayayabong
na lilim, at napakataas! At ang dulo nito ay nasa itaas ng
mga sanga. **4** Pinataas ito ng maraming tubig; pinalaki ito ng
mga malalalim na tubig. Umaagos ang mga ilog sa lahat ng
palibot nito kung saan ito nakatanim, sapagkat ang kanilang
mga lagusan ay umaabot sa lahat ng mga punongkahoy sa
parang. **5** Ang labis na taas nito ay higit sa kahit na anong
punongkahoy sa parang, at naging napakarami ang mga
sanga nito; humaba ang mga sanga nito dahil sa maraming
tubig habang lumalaki ang mga ito. **6** Pinamugaran ng lahat
ng ibon sa kalangitan ang mga sanga nito, habang ang
lahat ng nabubuhay sa parang ay nagsisilang ng kanilang
mga anak sa ilalim ng mga dahon nito. Nakatira ang lahat
ng maraming bansa sa ilalim ng lilim nito. **7** Sapagkat
ang kagandahan nito ay sa kalakihan at sa haba ng mga
sanga nito, sapagkat ang mga ugat nito ay nasa maraming
tubig! **8** Hindi ito kayang tumbasan ng mga punong sedar
sa halamanan ng Diyos! Wala sa mga punong abeto ang
makapapantay sa mga sanga nito, at walang anumang mga
punongkahoy ang makatutumbas sa mga sanga nito. Walang
punongkahoy sa halamanan ng Diyos ang makatutumbas
sa ganda nito! **9** Pinaganda ko ito sa kaniyang maraming
mga sanga; at kinaiingitan ito ng lahat ng mga punongkahoy
sa Eden na nasa halamanan ng Diyos. **10** Kaya, ito ang
sinasabi ng Panginoong Yahweh: Dahil sa napakataas nito, at
dahil sa itinaas niya ang dulo ng kaniyang punongkahoy sa
itaas ng mga sanga at itinaas niya ang kaniyang puso sa
taas na iyon— **11** kaya ibinigay ko siya sa kamay ng mga
pinaka-makapangyarihang pinuno ng mga bansa! Kumilos
ang pinunong ito laban sa kaniya at pinalayas siya dahil
sa kaniyang kasamaan! **12** Pinutol siya ng mga dayuhang
kinatatakutan ng lahat ng mga bansa at pagkatapos ay iniwan
siya. Ang mga sanga nito ay nagsihulog sa mga bundok at
sa mga lambak, at nasira ang mga sanga nito sa lahat ng
mga batis sa mundo. At lumabas ang lahat ng mga bansa sa
mundo mula sa lilim nito at iniwan siya. **13** At nagpahinga sa
mga puno nito ang lahat ng mga ibon sa mga kalangitan, at
umupo sa mga sanga nito ang lahat ng mga mababangis
na hayop sa parang. **14** Nangyari ito upang walang mga
punongkahoy na sagana sa tubig ang lalago nang ganoong
kataas, upang hindi nila itaas ang kanilang mga dulo sa itaas
ng mga dahon, sapagkat wala ng iba pang punongkahoy na
nakainom ng tubig ang muling lalago nang ganoong kataas.
Sapagkat ipinasakamay silang lahat sa kamatayan hanggang
sa pinakamababang bahagi ng mundo, sa gitna ng mga tao
ng sangkatauhan na bumaba sa hukay. **15** Ito ang sinasabi
ng Panginoong Yahweh: Sa araw na bumaba siya sa sheol,
nagdala ako ng pagtangis sa mundo. Tinakpan ko ang mga
malalalim na tubig dahil sa kaniya, at pinigilan ko ang mga
tubig sa karagatan. Ipinagkait ko ang mga malalawak na tubig
at nagdala ako ng pagtangis sa Lebanon para sa kaniya!
Kaya ang lahat ng mga punongkahoy sa parang ay tumangis
sa kaniya. **(Sheol h7585)** **16** Nagdala ako ng panginginig
sa mga bansa sa ugong ng kaniyang pagbagsak, nang
itinapon ko siya sa sheol kasama ng mga bumaba sa hukay!
At napanatag ko ang lahat ng mga punongkahoy ng Eden
sa mga pinakamababang bahagi ng mundo! Ito ang mga
pinakapili at pinakamagandang punongkahoy ng Lebanon,
ang mga puno na nagsiinom ng mga tubig! **(Sheol h7585)** **17**
Sapagkat bumaba din silang kasama niya sa sheol, silang
mga pinatay sa pamamagitan ng mga espada! Ito ang mga
malalakas niyang braso, ang mga bansa na nanirahan sa
kaniyang lilim. **(Sheol h7585)** **18** Alin sa mga punongkahoy sa
Eden ang papantay sa iyong kaluwalhatian at kadakilaan?
Sapagkat dadalhin ka pababa kasama ng mga punongkahoy
ng Eden sa mga pinakamababang bahagi ng mundo kasama
ng mga taong hindi tuli; mamumuhay ka kasama ng mga
taong pinatay sa pamamagitan ng espada! Ito ay si Faraon
at ang lahat ng kaniyang mga tagapaglingkod! —ito ang
pahayag ng Panginoong Yahweh!"'

32 At nangyari ito sa unang araw ng ikalabindalawang
buwan ng ikalabindalawang taon, na ang salita ni
Yahweh ay dumating sa akin at sinabi. **2** "Anak ng tao,
managhoy ka tungkol kay Faraon, ang hari ng Egipto; sabihin
mo sa kaniya, 'Para kang isang batang leon sa gitna ng mga
bansa, parang isang dambuhala sa mga karagatan; pinalalabo
mo ang tubig, pinapagalaw mo ang mga tubig sa pamamagitan
ng iyong mga paa at pinapaputik mo ang kanilang mga tubig!
3 Ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh: Kaya ilaladlad ko
sa iyo ang aking lambat sa kapulungan ng maraming tao, at
iaahon ka nila sa aking lambat! **4** Pababayaan kita sa lupain!
Ihahagis kita sa isang parang at padadapuin ko sa iyo ang
lahat ng mga ibon sa kalangitan; ang pagka-gutom ng lahat
ng mga nabubuhay na mga hayop sa lupa ay mabubusog sa
iyo. **5** Sapagkat ilalagay ko ang iyong mga laman sa mga
kabundukan at pupunuin ko ang mga lambak ng mga inuuod
mong bangkay! **6** Pagkatapos ibubuhos ko ang iyong dugo
sa mga kabundukan at mapupuno ang mga sapa ng iyong
dugo! **7** At kapag patayin ko ang iyong ilawan, tatakpan
ko ang kalangitan at padidilimin ko ang mga bituin nito.
Tatakpan ko ang araw sa pamamagitan ng mga ulap, at hindi
magliliwanag ang buwan! **8** padidilimin ko sa iyo ang lahat
ng maningning na liwanag sa kalangitan at ilalagay ko ang
kadiliman sa iyong lupain! Ito ang pahayag ng Panginoong
Yahweh. **9** Kaya sisindakin ko ang puso ng maraming tao sa
mga lupain na hindi mo nakikilala, kapag dadalhin ko ang
iyong pagkabagsak sa mga bansa. **10** Gugulatin ko ang
maraming mga tao tungkol sa iyo; ang kanilang mga hari ay
mangangatog sa takot tungkol sa iyo kapag aking ikakampay
ang aking espada sa kanilang harapan. Bawat sandali,
manginginig ang bawat isa dahil sa iyo, sa araw ng iyong
pagkabagsak. **11** Sapagkat ito ang sinasabi ng Panginoong
Yahweh: Ang espada ng hari ng Babilonia ay darating laban
sa iyo! **12** Pababagsakin ko ang iyong mga tagapaglingkod sa
pamamagitan ng mga espada ng mga mandirigma—kakila-
kilabot sa mga bansa ang bawat mandirigma! Ganap na
sisirain ng mga mandirigmang ito ang kaluwalhatian ng Egipto
at ang lahat ng mga tao nito! **13** Sapagkat wawasakin ko ang
lahat ng mga alagang hayop mula sa tabi ng mga saganang
tubig; hindi na kailanman pagagalawin ng paa ng tao ang
mga tubig, o kaya pagagalawin ng mga ito sa kuko ng
baka! **14** Pagkatapos pakakalmahin ko ang kanilang mga
tubig at padadaluyin ko ang kanilang mga ilog na parang
langis. Ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh! **15** Kapag
gagawin ko ang lupain ng Egipto—ang lupaing puno— isang
lugar ng pagkawasak, isang lugar na pinabayaan; kapag
sasalakayin ko ang lahat na naninirahan dito, saka nila
malalaman na ako si Yahweh! **16** Magkakaroon ng isang
panaghoy! Sapagkat mananaghoy sa kaniya ang mga anak
na babae ng mga bansa; mananaghoy sila para sa Egipto.

Mananaghoy sila para sa lahat ng mga tagapaglingkod nito!
Ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh!'" **17** At nangyari ito
sa ikalabindalawang taon, sa ikalabinlimang araw ng buwan,
na ang salita ni Yahweh ay dumating sa akin at sinabi, **18**
"Anak ng tao, tumangis ka para sa mga tagapaglingkod ng
Egipto at ihagis mo sila pababa, siya at ang mga anak na
babae ng maharlikang mga bansa—sa pinakamababang
bahagi ng lupa kasama ang mga bumaba na sa hukay! **19**
Tanungin mo sila, 'Talaga bang mas maganda kayo kaysa
sa sinuman? Bumaba kayo at humiga kasama ang mga
hindi tuli!' **20** Babagsak sila sa gitna ng mga pinatay sa
pamamagitan ng espada! Ibinigay ang Egipto sa espada;
sasakupin siya ng kaniyang mga kaaway at ang kaniyang
mga tagapaglingkod! **21** Ang pinakamalakas na mandirigma
sa sheol ay magpapahayag tungkol sa Egipto at sa kaniyang
mga kaanib, 'Bumababa na sila rito! Hihiga sila kasama
ang mga hindi tuli na namatay sa pamamagitan ng espada!'
(Sheol h7585) **22** Naroon ang Asiria kasama ang lahat ng
kaniyang kapulungan! Nakapalibot ang kanilang mga libingan
sa kaniya; lahat sila ay pinatay sa pamamagitan ng espada.
23 Sa mga libingan na nakatalaga sa pinakamalalim na hukay
ay nandoon, kasama ang lahat ng kaniyang kapulungan.
Nakapalibot sa kaniyang libingan ang lahat ng pinatay, at
bumagsak sa pamamagitan ng espada, Sa mga nagdala
ng kakila-kilabot sa lupain ng mga buhay! **24** Naroon si
Elam kasama ang lahat ng kaniyang mga tagapaglingkod!
Nakapalibot sa kaniya ang kaniyang mga libingan; lahat sila
ay pinatay! Sa mga bumagsak sa pamamagitan ng espada, sa
mga hindi tuli na bumaba sa pinakamababang bahagi ng lupa,
na siyang nagdala ng kanilang kakila-kilabot/matinding takot
sa lupain ng buhay at ngayon ay dala-dala nila ang kanilang
kahihiyan, sila ay pababa sa hukay! **25** Naglatag sila ng isang
nirolyong/binilot na higaan para kay Elam at lahat niyang mga
lingkod sa gitna/kalagitnaan ng mga pinatay; Nakapalibot sa
kaniya ang kaniyang mga libingan! Silang lahat ay mga hindi
tuli, silang mga pinatay sa pamamagitan ng espada, sila na
nagdala ng kanilang mga kakila-kilabot sa lupain ng mga
buhay! Kaya dala-dala nila ang kanilang sariling kahihiyan na
nasa kanila, kasama ang mga bumababa sa hukay sa gitna
ng mga pinatay, iyong mga pababa sa hukay. Si Elam ay
nasa gitna ng lahat ng mga pinatay. **26** Sina Mesech, Tubal
at ang lahat ng kaniyang mga tagapaglingkod ay naroon!
Ang kanilang mga libingan ay nakapalibot sa kanila! Lahat
sila ay hindi tuli, na pinatay sa pamamagitan ng espada,
dahil dinala nila ang kanilang mga kakila-kilabot sa lupain ng
buhay. **27** Hindi ba sila hihiga kasama ng mga bumagsak
na mandirigma na hindi tuli na bumaba sa sheol dala-dala
ang lahat ng kanilang mga sandata sa pakikipagdigma,
at ang kanilang mga espada na nakalagay sa ilalim ng
kanilang mga ulo? Ang kanilang mga kalasag ay nakalagay
sa ibabaw ng kanilang mga buto. Sapagkat sila ang mga
mandirigmang kakila-kilabot sa lupain ng mga buhay! **(Sheol
h7585)** **28** Kaya ikaw, Egipto ay mawawasak sa gitna ng
mga hindi tuli! At ikaw ay hihiga kasama ng mga pinatay sa
pamamagitan ng espada! **29** Ang Edom ay naroon kasama
ang kaniyang mga hari at lahat ng kaniyang mga pinuno.
Makapangyarihan sila, ngunit nakahiga sila ngayon kasama
ang mga pinatay sa pamamagitan ng espada, kasama ang
hindi tuli, sila na bumaba na sa hukay. **30** Ang mga prinsipe
ng hilaga ay naroon—silang lahat at lahat ng mga taga-Sidon
na bumaba kasama ang mga patay! Makapangyarihan sila at
nagagawang takutin ang iba, ngunit ngayon nakahiga sila
roon na kahiyahiya, sa mga hindi tuli kasama ang mga pinatay
sa pamamagitan ng espada. Dala-dala nila ang kanilang
sariling kahihiyan, kasama ang mga iba pang bumababa
sa hukay. **31** Makikita ng Faraon at mapapanatag tungkol
sa lahat ng kaniyang mga tagapaglingkod na pinatay sa
pamamagitan ng espada. Ito ang pahayag ng Panginoong
Yahweh. **32** Pinahintulutan ko siyang gumawa ng kakila-
kilabot sa lupain ng buhay, ngunit hihiga siya sa gitna ng
mga hindi tuli, kasama ang mga pinatay sa pamamagitan ng
espada. Ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh!"

33 dumating ang salita ni Yahweh sa akin at sinabi, **2**
"Anak ng tao, ipahayag mo ito sa iyong mga tao;
sabihin mo sa kanila, 'Kapag magdadala ako ng isang espada
laban sa anumang lupain, at ang mga tao sa lupaing iyon
ay kukuha ng isang lalaki mula sa kanila at gagawin siyang
isang tagapagbantay para sa kanila. **3** Titingnan niya kung
may paparating na espada sa lupain, at hihipan niya ang
kaniyang trumpeta upang bigyan ng babala ang mga tao! **4**
Kung marinig ito ng mga tao at hindi nila binigyang pansin, at
kung dumating ang espada at pinatay silang lahat, at ang
dugo ng bawat isa ay nasa sarili na nitong ulo. **5** Kung
sinumang makarinig sa tunog ng trumpeta ngunit hindi niya
binigyang pansin, ang kaniyang dugo ay nasa sa kaniya;
ngunit kung binigyan niya ng pansin, maililigtas niya ang
sariling buhay. **6** Gayunman, kung makita ng tagapagbantay
na paparating ang espada, ngunit hindi niya hinipan ang
trumpeta, ang kahihinatnan nito ay hindi nabigyang babala
ang mga tao, at kung dumating ang espada at kukunin ang
buhay ng sinuman, kung gayon, namatay ang taong iyon
sa kaniyang sariling kasalanan, ngunit hahanapin ko ang
kaniyang dugo mula sa tagapagbantay.' **7** Ngayon ikaw
mismo, anak ng tao! Ginawa kitang isang tagapagbantay sa
buong sambahayan ng Israel; mapapakinggan mo ang mga
salita mula sa aking bibig at balaan mo sila sa halip na ako.
8 Kung sasabihin ko sa isang masamang tao, 'Masamang
tao, ikaw ay tiyak na mamamatay!' ngunit kung hindi mo ito
ipinahayag para bigyang babala ang masama tungkol sa
kaniyang pamamaraan at siyang masama ay mamamatay
sa kaniyang kasalanan, ngunit hahanapin ko ang kaniyang
dugo mula sa iyong kamay! **9** Ngunit ikaw, kung binalaan
mo ang masama tungkol sa kaniyang pamamaraan, para sa
ganoon ay matalikuran niya ito, at kung hindi niya tatalikuran
ang kaniyang pamamaraan, mamamatay siya sa kaniyang
kasalanan, ngunit maliligtas mo ang iyong sariling buhay. **10**
Kaya ikaw, anak ng tao, sabihin mo sa sambahayan ng Israel,
'Sinasabi ninyo ito: Ang aming pagsuway at ang aming mga
kasalanan ay nasa amin, at nabubulok kami dahil dito! Paano
kami mabubuhay?' **11** Sabihin mo sa kanila, 'Buhay ako—ito
ang pahayag ng Panginoong Yahweh—. Hindi ko ikinagagalak
ang kamatayan ng masama, sapagkat kung pagsisisihan ng
masama ang kaniyang pamamaraan, kung gayon mabubuhay
siya! Magsisi kayo! Magsisi kayo mula sa mga masasama
ninyong pamamaraan! Sapagkat bakit ninyo kailangang
mamatay, sambahayan ng Israel?' **12** At ikaw, anak ng tao,
sabihin mo sa iyong mga tao, 'Ang pagkamatuwid ng isang
matuwid na tao ay hindi makapagliligtas sa kaniya kung
magkakasala siya! At ang kasamaan ng masamang tao ay
hindi magdudulot sa kaniya ng kamatayan kung pagsisisihan
niya ang kaniyang kasalanan. Sapagkat ang taong matuwid
ay hindi mabubuhay dahil sa kaniyang pagkamatuwid kung
siya ay magkakasala. **13** Kung sasabihin ko sa matuwid na

“Tiyak na mabubuhay siya!” at kung magtitiwala siya sa sarili
niyang pagkamatuwid at pagkatapos makagawa siya ng hindi
makatarungan, hindi ko na iisipin pa ang anumang kaniyang
pagkamatuwid, mamamatay siya sa kasamaan na kaniyang
nagawa. **14** At kung sasabihin ko sa masama, “siguradong
mamamatay ka!” ngunit kung pagsisisihan niya ang kaniyang
mga kasalanan at gagawin kung ano ang makatarungan at
tama— **15** kung isasauli niya ang garantiya ng sangla na
sapilitang hiningi niya, o kung isasauli niya kung ano ang
kaniyang ninakaw, at lalakad sa mga alituntunin ng batas na
nagbibigay buhay at hindi na kailanman gagawa ng anumang
kasalanan, tiyak na mabubuhay siya at hindi mamamatay. **16**
Wala na sa kaniyang mga nagawang kasalanan ang aking
iisipin para sa kaniya. Kumilos siya ng makatarungan at
makatuwiran, kaya siguradong mabubuhay siya! **17** Ngunit
sinasabi ng iyong mga tao, “Hindi patas ang kaparaanan
ng Panginoon!” ngunit ang inyong mga kaparaanan ang
hindi patas! **18** Kapag tinalikuran ng isang matuwid na tao
ang kaniyang pagkamatuwid at gagawa ng kasalanan, kung
gayon mamamatay siya dahil dito! **19** At kapag ang masama
ay tumalikod sa kaniyang mga kasamaan at gawin ang
makatarungan at matuwid, mabubuhay siya dahil sa mga
bagay na iyon! **20** Ngunit sinasabi ninyong mga tao, “Hindi
patas ang kaparaanan ni Yahweh” Hahatulan ko ang bawat isa
sa inyo ayon sa kaniyang kaparaanan, sambahayan ng Israel.
21 Nangyari ito sa ikalabindalawang taon, sa ikalimang araw
sa ikasampung buwan ng ating pagkabihag, isang pugante
ang dumating sa akin mula sa Jerusalem at sinabi, “Nabihag
na ang lungsod!” **22** Nasa akin na ang kamay ni Yahweh sa
gabi bago dumating ang pugante, at nabuksan ang aking
bibig sa pagkakataon na dumating siya sa akin ng madaling
araw. Kaya nabuksan ang aking bibig at nakakapagsalita na
ako/hindi na ako pipi! **23** At dumating ang salita ni Yahweh sa
akin at sinabi, **24** “Anak ng tao, nagsasalita at nagsasabi
ang mga naninirahan sa lugar ng pagkawasak sa lupain ng
Israel ay nagsasalita at sinasabi, 'Nag-iisang tao lamang si
Abraham, at minana niya ang lupain, ngunit marami tayo! Ang
lupain ay ibinigay na sa atin bilang isang ari-arian.' **25** Kaya
nga sabihin mo sa kanila, 'Ito ang sinasabi ng Panginoong
Yahweh: Kumain kayo ng dugo at ibinaling ninyo ang inyong
mga mata sa inyong mga diyus-diyosan at ibinuhos ninyo
ang dugo ng mga tao. Dapat ba ninyong ariin ang lupain?
26 Nagtiwala kayo sa inyong mga espada at gumawa ng
kasuklam-suklam na mga bagay. Dinudungisan ng bawat
lalaki ang asawang babae ng kanilang kapwa. Dapat ba
ninyong ariin ang lupain?' **27** Maaari mong sabihin ito sa
kanila, 'Ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh: Habang
buhay ako, siguradong ang mga nasa wasak na lungsod ay
babagsak sa pamamagitan ng espada at ibibigay ko ang mga
nasa parang sa mga nilalang na nabubuhay bilang pagkain
at sa mga nasa tanggulan at mga kuweba ay mamamatay
sa mga salot. **28** At gagawin kong isang malagim at isang
katakot-takot ang lupain at matatapos ang pagmamataas nito,
At magiging napabayaan ang mga kabundukan ng Israel, at
walang sinuman ang dadaan sa mga ito. **29** Kaya malalaman
nila na ako si Yahweh, kapag gagawin kong isang malagim
ang lupain at katakot-takot dahil sa lahat ng mga kasuklam-
suklam na mga bagay na kanilang ginawa. **30** At ikaw, anak
ng tao—nagsasabi ang iyong mga tao ng mga bagay tungkol
sa iyo sa tabi ng mga pader at sa mga tarangkahan ng mga
tahanan, at nagsasabi ang isa—sa bawat lalaki sa kapatid
niyang lalaki, 'Pumaroon tayo at makinig sa salita ng propeta
na mula kay Yahweh!' **31** Kaya pupunta ang aking mga tao
sa iyo gaya ng madalas nilang ginagawa, at uupo sa iyong
harapan at makikinig sa iyong mga salita, ngunit hindi nila ito
susundin. Nasa kanilang mga bibig ang mga mabubuting
salita ngunit sa kanilang mga puso, naghahangad sila ng
hindi makatarungang pakinabang. **32** Sapagkat ikaw ay
parang isang kaibig-ibig na awitin sa kanila, isang magandang
tunog na maayos na tinutugtog sa isang instrumentong may
kuwerdas, kaya makikinig sila sa iyong mga salita ngunit wala
sa kanila ang susunod nito. **33** Kaya kapag mangyayari ang
lahat ng ito—masdan! mangyayari ito! at malalaman nila na
may isang propeta na kasama nila.”

34 At ang salita ni Yahweh ay dumating sa akin at sinabi,
2 “Anak ng tao, magpahayag ka laban sa mga pastol ng
Israel! Magpahayag ka at sabihin sa kanila, 'Ito ang sinasabi
ng Panginoong Yahweh sa mga pastol. Sa Aba ng mga pastol
ng Israel na ipinapastol ang kanilang mga sarili! Hindi ba ang
mga pastol dapat ang magbabantay sa kawan? **3** Kinakain
ninyo ang mga matatabang bahagi at nakadamit kayo ng
lana! Kinatay ninyo ang mga pinatabang kawan! Hindi talaga
kayo nagpapastol. **4** Hindi ninyo pinalakas ang mga may
sakit, at hindi ninyo pinagaling ang mga may karamdaman.
Hindi ninyo binendahan ang mga may pilay, at hindi ninyo
pinanumbalik ang mga naitaboy o hinanap ang nawawala. Sa
halip, pinamunuan ninyo sila sa pamamagitan ng lakas at
karahasan. **5** At nangagkalat sila na walang pastol, at sila
ay naging pagkain para sa lahat ng mga mababangis na
hayop na nabubuhay sa mga parang, pagkatapos na sila ay
nangagkalat. **6** Ang aking kawan ay nagkalat sa lahat ng mga
kabundukan at sa bawat mataas na burol, at nagkawatak-
watak ang mga ito sa ibabaw ng buong mundo. Ngunit wala
kahit isa ang naghahanap sa kanila. **7** Kaya nga, mga pastol,
pakinggan ang pahayag ni Yahweh: **8** Dahil buhay ako—ito
ang pahayag ng Panginoong Yahweh—dahil ang aking kawan
ay tinangay at naging pagkain ng lahat ng mga mababangis
na hayop sa mga parang (dahil walang pastol at wala sa aking
mga pastol ang humanap sa aking kawan, ngunit binantayan
ng mga pastol ang kanilang mga sarili at hindi ang aking
kawan ang ipinastol)— **9** Kaya nga, mga pastol, pakinggan
ang pahayag ni Yahweh: **10** Ito ang sinasabi ng Panginoong
Yahweh, Masdan ninyo! Ako ay laban sa mga pastol, at
kukunin ko ang aking kawan mula sa kanilang kamay. At
paaalisin ko sila sa pagpapastol ng kawan; Ni maging ang
mga pastol ay hindi na magpapastol sa kanilang sarili yamang
kukunin ko ang aking kawan mula sa kanilang mga bibig,
upang ang aking mga kawan ay hindi na magiging pagkain
para sa kanila. **11** Sapagkat ito ang sinasabi ng Panginoong
Yahweh: Masdan ninyo! Ako mismo ang hahanap sa aking
kawan at ako ang mag-aalaga sa kanila, **12** tulad ng isang
pastol na hinahanap ang kaniyang kawan sa araw na siya ay
nasa kalagitnaan ng kaniyang nangagkalat na kawan. Ganoon
ko hahanapin ang aking kawan, at sasagipin ko sila mula sa
lahat ng mga lugar kung saan sila nangagkalat sa araw ng
mga kaulapan at kadiliman. **13** At ilalabas ko sila mula sa mga
tao; Titipunin ko sila mula sa mga lupain at dadalhin sila sa
inyong lupain. Ilalagay ko sila sa mga pastulan sa mga bahagi
ng kabundukan ng Israel, sa tabi ng mga bukal, at sa bawat
pamayanan sa lupain. **14** Ilalagay ko sila sa magandang mga
pastulan; ang mataas na kabundukan ng Israel ang magiging
lugar na kanilang panginginainan. Hihiga sila roon sa mga
magagandang lugar na panginainan, sa masasaganang mga

pastulan, at sila ay manginginain sa mga kabundukan ng
Israel. **15** Ako mismo ang magpapastol sa aking kawan, at
ako mismo ang magpapahiga sa kanila—ito ang pahayag ng
Panginoong Yahweh— **16** Hahanapin ko ang mga nawawala
at panunumbalikin ang mga naitaboy; Bebendahan ko ang
napilay na tupa at pagagalingin ang may sakit na tupa. At
aking lilipulin ang mga pinataba at malalakas! Magpapastol
ako nang may katarungan! **17** At kayo, aking kawan—ito
ang sinasabi ng Panginoong Yahweh— masdan ninyo! Ako
ang magiging hukom sa mga tupa, sa mga lalaking tupa,
at sa mga kambing! **18** Maliit na bagay ba ang maipastol
sa magandang pastulan, kaya ninanais rin ninyong tapakan
ng inyong mga paa kung ano ang natira sa pastulan? O
maliit na bagay ba ang makainom mula sa mga malinaw na
tubig, na kailangang gawin ninyong maputik ang mga ilog
sa pamamagitan ng inyong mga paa? **19** Ngunit ang aking
mga tupa ay ipinapastol ngayon kung saan tinapakan ng
inyong mga paa; sila ngayon ay umiinom sa mga tubig na
ginawa ninyong maputik gamit ang inyong mga paa! **20** Kaya
ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh sa kanila: Masdan
ninyo! Ako mismo ang hahatol sa pagitan ng matabang
tupa at sa mapapayat, **21** sapagkat tinulak ninyo sila gamit
ang inyong mga tagiliran at mga balikat, at sinuwag ninyo
ang lahat ng mga mahihina gamit ang inyong mga sungay
hanggang sa naikalat ninyo sila palayo mula sa lupain! **22**
Kaya ililigtas ko ang aking kawan; hindi na sila maitatangay.
At ako ang hahatol sa mga tupa! **23** Hihirang ako ng isang
pastol sa kanila, at siya ang magpapastol sa kanila— ang
aking lingkod na si David! Siya ang magpapastol sa kanila;
siya ang magiging pastol sa kanila! **24** Sapagkat akong si
Yahweh ang magiging Diyos nila, at ang aking lingkod na si
David ang magiging tagapamuno sa kanilang kalagitnaan—
Akong si Yahweh, ang nagpahayag nito! **25** At gagawa ako
ng isang tipan ng kapayapaan sa kanila at aalisin ang mga
masasama at mababangis na hayop mula sa lupain, kaya ang
aking tupa ay mamumuhay ng ligtas sa ilang at matutulog sa
mga kagubatan. **26** Magdadala rin ako ng mga pagpapala
sa kanila at ang aking nakapalibot na mga burol, sapagkat
magpapadala ako ng mga ambon sa takdang panahon. Ito ay
mga ambon ng pagpapala! **27** At ang mga punongkahoy sa
bukirin ay mamumunga, at ang lupa ang siyang mag-aani sa
mga bunga nito. Ang aking tupa ay magiging matiwasay sa
kanilang lupain; at malalaman nila na ako si Yahweh, kapag
pinutol ko ang mga kabilya ng kanilang pamatok, at kapag
sinagip ko sila mula sa kamay ng mga umalipin sa kanila.
28 Hindi na sila madadambong pa ng mga bansa, at hindi
na sila lalamunin ng mga mababangis na hayop sa lupa!
Sapagkat sila ay mamumuhay nang matiwasay, at hindi na
sila matatakot. **29** Sapagkat lilikha ako ng mapayapang lugar
na taniman para sa kanila kaya hindi na sila mamamatay sa
gutom sa lupain, at hindi na sila lalaitin pa ng mga bansa. **30**
At malalaman nila na akong si Yahweh na kanilang Diyos
ay kasama nila. Sila ay aking mga tao, ang sambahayan
ng Israel— ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh. **31**
Sapagkat kayo ay aking tupa, ang kawan ng aking pastulan,
at aking mga tao! Ako ang magiging Diyos ninyo—ito ang
pahayag ng Panginoong Yahweh."

35 At dumating sa akin ang salita ni Yahweh at sinabi, **2**
"Anak ng tao, iharap mo ang iyong mukha sa Bundok ng
Seir at magpahayag(magpropesiya) ka laban dito. **3** Sabihin
mo rito, 'Ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh: Pagmasdan
mo! Ako ay laban sa iyo, Bundok ng Seir, at hahampasin kita
sa pamamagitan ng aking kamay at gagawin kitang isang
mapanglaw at isang katatakutan." **4** Wawasakin ko ang iyong
mga lungsod, at ikaw mismo ay magiging mapanglaw; at
malalaman mong Ako si Yahweh. **5** Dahil napopoot ka lagi sa
mga Israelita, at dahil ibinuhos mo sila sa mga kamay ng
espada sa panahon ng kanilang paghihirap, sa panahon na
nasa sukdulan sila ng kaparusahan, **6** samakatwid dahil Ako
ay buhay, ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh, ihahanda
kita para sa pagdanak ng dugo, at hahabulin ka ng pagdanak
ng dugo! Yamang hindi mo kinamuhian ang pagdanak ng
dugo, susundan ka ng pagdanak ng dugo. **7** Gagawin kong
isang mapanglaw ang Bundok ng Seir, isang mapanglaw
kapag papatayin ko mula rito ang sinumang dumadaan at
muling bumabalik. **8** At pupunuin ko ang mga bundok nito
ng mga patay. Ang iyong matataas na mga burol at mga
kapatagan, at lahat ng iyong batis, mahuhulog sa mga ito ang
mga napatay sa pamamagitan ng espada. **9** Gagawin kitang
mapanglaw habang-buhay. Hindi na matitirhan ang iyong
mga lungsod, ngunit malalaman mong Ako si Yahweh. **10**
Iyong sinabi, "Itong dalawang bansa at itong dalawang lupain
ay magiging akin, at aangkinin namin ang mga ito," nang
kasama nila si Yahweh. **11** Kaya, dahil ako ay buhay—ito
ang pahayag ng Panginoong Yahweh—Kaya gagawin ko
ayon sa iyong galit at ayon sa iyong paninibughong nasa
iyong pagkapoot sa Israel, at ipapakilala ko ang aking sarili sa
kanila kapag hinatulan na kita. **12** Kaya malalaman mong
Ako si Yahweh! Narinig ko lahat ang iyong pang-aalipusta
nang magsalita ka laban sa mga kabundukan ng Israel
at sinabi, "Sila ay mapanglaw! Ibinigay sila sa atin upang
lamunin." **13** Narinig kita nang magmalaki ka laban sa akin sa
pamamagitan ng iyong bibig; nagsalita ka ng maraming bagay
laban sa akin. Narinig ko ang mga ito. **14** Ito ang sinasabi
ng Panginoong Yahweh: Gagawin kitang isang mapanglaw,
habang nagagalak ang buong mundo. **15** Kung gaano ka
nagalak sa buong mana ng mga Israelita dahil sa pagkawasak
nito, ganito rin ang gagawin ko sa iyo. Ikaw ay magiging
mapanglaw, Bundok ng Seir, at buong Edom, lahat ng ito! At
malalaman nilang Ako si Yahweh!'"

36 Ngayon, ikaw anak ng tao, magpahayag ka sa mga
kabundukan ng Israel at sabihin, 'Mga kabundukan ng
Israel, makinig kayo sa salita ni Yahweh! **2** Ito ang sinasabi ng
Panginoong Yahweh: Sinabi ng kaaway tungkol sa iyo, "Aha!"
at "Ang mga sinaunang matataas na lugar ay naging pag-aari
namin." **3** Kaya magpahayag ka at sabihin, ' Ito ang sinasabi
ng Panginoong Yahweh: Dahil sa inyong kapanglawan at
dahil sa mga pagsalakay na dumating sa inyo mula sa lahat
ng dako, kayo ay naging pag-aari ng ibang mga bansa; kayo
ay naging paksa ng mga mapanirang-labi at mga dila, at
ng kuwentuhan ng mga tao. **4** Kaya nga, mga kabundukan
ng Israel, makinig sa salita ng Panginoong Yahweh: Ito ang
sinasabi ng Panginoong Yahweh sa mga kabundukan at sa
matataas na mga burol, sa mga daanan ng tubig at mga
lambak, sa mga walang nakatira at mapanglaw na lugar at
sa napabayaang mga lungsod na sinamsam at isang paksa
ng panunukso para sa ibang mga bansa na nakapalibot sa
kanila— **5** kaya ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh:
Ako ay tiyak na nagsasalita sa alab ng aking poot laban
sa ibang mga bansa, laban sa Edom at sa lahat ng mga
umangkin sa aking lupain bilang pag-aari para sa kanilang
mga sarili, laban sa lahat nang may galak sa kanilang mga

puso at may panghahamak sa kanilang mga espiritu, habang
sinasakop nila ang aking lupain na baka sakaling maangkin
nila ang pastulan nito para sa kanilang mga sarili.' **6** Kaya,
magpahayag ka sa mga lupain ng Israel at sabihin sa mga
kabundukan at sa matataas na mga burol, sa mga daanan ng
tubig at sa mga lambak, 'ito ang sinasabi ng Panginoong
Yahweh: Pagmasdan ninyo! Sa aking poot at sa aking galit,
aking ipinahahayag ito dahil taglay ninyo ang pang-aalipusta
ng mga bansa. **7** Kaya, ito ang sinasabi ng Panginoong
Yahweh: Ako mismo ang magtataas ng aking kamay upang
manumpa na ang mga bansa na nakapalibot sa iyo ay tiyak
na dadalhin nila ang sarili nilang kahihiyan. **8** Ngunit kayo,
mga kabundukan ng Israel, magpapalago kayo mga sanga
at mamumunga para sa aking mga taong Israelita, yamang
malapit na silang bumalik sa iyo. **9** Sapagkat masdan ninyo,
Ako ay para sa inyo, at pakikitunguhan ko kayo nang may
kagandahang-loob; aararuhin kayo at tataniman ng binhi. **10**
Kaya magpaparami ako sa inyo mga tao ng kabundukan sa
lahat ng sambahayan ng Israel. Lahat! At ang mga lungsod
ay titirahan at itatayong muli ang lugar ng pagkasira. **11**
Pararamihin ko ang tao at ang mababangis na hayop sa inyo
mga kabundukan upang sila ay dumami at maging mabunga.
At pananahanan kita gaya nang dati mong kalagayan, at
gagawin kitang mas masagana kaysa sa iyong nakalipas,
sapagkat malalaman mo na Ako si Yahweh. **12** Magdadala
ako ng mga tao, aking taong Israel, upang lumakad sa ibabaw
mo. Aangkinin ka nila, at ikaw ang magiging mana nila,
hindi ka na magiging dahilan ng pagkamatay ng kanilang
mga anak. **13** Ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh:
Dahil sinasabi nila sa inyo, “Nilamon ninyo ang mga tao,
at ang mga anak ng inyong bansa ay nangamatay,” **14**
kaya hindi na ninyo muling uubusin ang mga tao, at hindi na
ninyo pagdadalamhatiing muli ang inyong bansa sa kanilang
kamatayan. Ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh. **15**
At hindi ko na hahayaang marinig ninyo ang mga pang-
aalipusta ng mga bansa; hindi na ninyo kailangang tiisin pa
ang kahihiyan ng mga tao o magdulot sa inyong bansa ng
pagbagsak—ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh.” **16**
At ang salita ni Yahweh ay dumating sa akin at sinabi, **17**
“Anak ng tao, kapag ang sambahayan ng Israel ay nanirahan
sa kanilang lupain, dinungisan nila ito ng kanilang mga
kaparaanan at ng kanilang mga gawa. Ang kanilang mga
kaparaanan ay gaya ng maruming regla ng isang babae sa
aking harapan. **18** Kaya ibinuhos ko ang aking poot laban sa
kanila para sa dugo na pinadanak nila sa lupain at para sa
kanilang pagdungis rito sa pamamagitan ng kanilang mga
diyus-diyosan. **19** Ikinalat ko sila sa mga bansa; nagkahiwa-
hiwalay sila sa mga lupain. Hinatulan ko sila ayon sa kanilang
mga kaparaanan at sa kanilang mga gawa. **20** Pagkatapos
sila ay pumunta sa mga bansa, at saanman sila pumunta,
nilalapastangan nila ang aking banal na pangalan nang
sabihin ng mga tao sa kanila, Mga tao ba talaga ito ni Yahweh?
Sapagkat itinapon sila palabas sa kaniyang lupain.' **21** Ngunit
mayroon akong kahabagan para sa aking banal na pangalan
na dinungisan ng sambahayan ng Israel sa ang mga bansa,
nang pumunta sila doon. **22** Kaya sabihin sa sambahayan
ng Israel, 'Ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh: Hindi
ko ito ginagawa para sa inyong kapakanan, sambahayan
ng Israel, ngunit para sa aking banal na pangalan, kung
saan nilapastangan ninyo sa mga bansa sa lahat ng dako na
inyong pinanggalingan. **23** Sapagkat gagawin kong banal ang
aking dakilang pangalan, na nilapastangan ninyo sa mga
bansa—sa gitna ng mga bansa, ito ay nilapastangan ninyo.
At malalaman ng mga bansa na ako si Yahweh— ito ang
pahayag ng Panginoong Yahweh—kapag nakita ninyo na
ako ay banal. **24** Kukunin ko kayo mula sa mga bansa at
titipunin ko kayo mula sa bawat lupain, at dadalhin ko kayo
sa inyong lupain. **25** Pagkatapos ay wiwisikan ko kayo ng
dalisay na tubig upang maging dalisay kayo mula sa lahat ng
inyong karumihan. At dadalisayin ko kayo mula sa lahat ng
inyong mga diyus-diyosan. **26** Bibigyan ko kayo ng isang
bagong puso at isang bagong espiritu sa mga kaloob-loobang
bahagi ninyo, at aalisin ko ang pusong bato mula sa inyong
laman. Sapagkat bibigyan ko kayo ng isang pusong laman.
27 Ilalagay ko ang aking Espiritu sa inyo at palalakarin ko
kayo sa aking mga kautusan at inyong iingatan ang aking
mga utos, upang magawa ninyo ang mga ito. **28** At titirahan
ninyo ang lupain na ibinigay ko sa inyong mga ninuno; kayo
ay magiging mga tao ko, at ako ang magiging Diyos ninyo. **29**
Sapagkat ililigtas ko kayo mula sa lahat ninyong karumihan.
Ipatatawag ko ang butil at pararamihin ito. Hindi na ako
maglalagay ng taggutom sa inyo. **30** Pararamihin ko ang
bunga ng punongkahoy at ang ani ng bukirin upang hindi na
ninyo mararanasan ang kahihiyan ng taggutom sa mga bansa.
31 At maiisip ninyo ang inyong masasamang mga kaparaanan
at ang mga gawa ninyong hindi mabuti, at kamumuhian ninyo
ang inyong mga sarili dahil sa inyong mga sariling kasalanan
at ang kasuklam-suklam ninyong mga gawa. **32** Hindi ko ito
ginagawa para sa inyong kapakanan—ito ang pahayag ng
Panginoong Yahweh— dapat ninyo itong malaman. Kaya
mahiya kayo at magkaroon ng kahihiyan dahil sa iyong mga
kaparaanan, sambahayan ng Israel. **33** Ito ang sinasabi ng
Panginoong Yahweh: Sa araw na dadalisayin ko kayo mula
sa lahat ng inyong kasamaan, patitirahin ko kayo sa mga
lungsod at upang maitayong muli ang mga lugar na nawasak.
34 Sapagkat aararuhin ninyo ang mga nawasak na lupain
hanggang ng hindi na ito isang lugar ng pagkawasak sa
paningin ng lahat ng nagdaraan. **35** At kanilang sasabihin,
“Ang lupaing ito ay napabayaan, ngunit naging gaya ito nang
hardin ng Eden; ang pinabayaang mga lungsod at ang mga
lugar ng pagkawasak na walang nakatira na hindi nararating
ay tinitirhan na ngayon.” **36** At malalaman ng ibang mga
bansa na nakapalibot sa inyo na ako si Yahweh, na ako ang
nagtayo ng mga lugar ng pagkawasak at muling nagtanim sa
mga lugar na pinabayaan. Ako si Yahweh. Ipinahayag ko
ito at gagawin ko ito. **37** Ito ang sinasabi ng Panginoong
Yahweh: Hihilingin muli sa akin ng sambahayang Israel na
gawin ito para sa kanila, upang paramihin sila tulad ng isang
kawan ng mga tao. **38** Katulad ng mga kawan na itinalaga
kay Yahweh, tulad ng mga kawan sa Jerusalem sa kaniyang
nakatakdang mga kapistahan, ang pinabayaang mga lungsod
ay mapupuno ng mga kawan ng mga tao, at malalaman nila
na ako si Yahweh.”

37 Ang kamay ni Yahweh ay dumating sa akin, dinala ako
sa gitna ng isang lambak sa pamamagitan ng Espiritu
ni Yahweh. Punong-puno ito ng mga buto. **2** At inilibot niya
ako sa mga ito. Masdan! Napakarami ng mga ito sa lambak.
At masdan! Tuyong-tuyo ang mga ito. **3** Sinabi niya sa akin,
“Anak ng tao, mabubuhay pa bang muli ang mga butong
ito?” Kaya sinabi ko, “Panginoong Yahweh, ikaw lamang
ang nakakaalam!” **4** At sinabi niya sa akin, “Magpahayag
ka sa mga butong ito at sabihin mo sa kanila, 'Mga tuyong
buto! Makinig kayo sa salita ni Yahweh. **5** Ito ang sinasabi

ng Panginoong Yahweh sa mga butong ito: Masdan ninyo!
“Magdadala ako ng espiritu sa inyo, at mabubuhay kayo. **6**
Maglalagay ako ng mga litid sa inyo at magbibigay ng laman
sa inyo. Babalutin ko kayo ng balat at bibigyan ko kayo ng
hininga upang kayo ay mabuhay. At malalaman ninyo na
ako si Yahweh.” **7** Kaya nagpahayag ako gaya ng iniutos
sa akin; habang nagpapahayag ako, narito, isang tunog ng
pagyanig ang dumating. At ang mga buto ay nagkadikit-
dikit—buto sa buto. **8** Tiningnan ko at, masdan, nagkaroon
na sila ng mga litid! At nagkaroon na ng laman at binalot ng
balat ang mga ito! Ngunit wala pa rin silang mga buhay. **9**
At sinabi sa akin ni Yahweh, “Magpahayag ka sa hangin!
Magpahayag ka, anak ng tao, at sabihin sa hangin, 'Ito ang
sinasabi ng Panginoong Yahweh: Espiritu! Pumunta ka mula
sa apat na hangin. At hingahan ang mga patay na ito upang
mabuhay silang muli.'” **10** Kaya nagpahayag ako gaya ng
iniutos sa akin; dumating ang Espiritu sa kanila at sila ay
nabuhay! Pagkatapos ay tumayo sila, isang napakalaking
hukbo! **11** At sinabi sa akin ng Diyos, “Anak ng tao, ang mga
butong ito ay ang buong sambahayan ng Israel. Masdan mo!
Sinasabi nila, 'Natuyo na ang aming mga buto, at nawala na
ang aming pag-asa. Pinutol kami para sa pagkawasak!' **12**
Kaya magpahayag ka at sabihin sa kanila, “Ito ang sinasabi
ng Panginoong Yahweh: Pagmasdan ninyo! Aking mga tao!
Bubuksan ko ang inyong mga libingan at ilalabas ko kayo
mula sa mga ito. At ibabalik ko kayo sa lupain ng Israel! **13**
Kaya aking mga tao, malalaman ninyo na ako si Yahweh,
kapag binuksan ko ang inyong mga libingan at ilabas kayo sa
mga ito. **14** Ilalagay ko ang aking Espiritu sa inyo upang kayo
ay mabuhay, at pagpapahingain ko kayo sa inyong lupain
kapag nalaman ninyo na ako si Yahweh. Ipinahayag ko at
gagawin ko ito—ito ang pahayag ni Yahweh.'” **15** At dumating
ang salita ni Yahweh sa akin at sinabi, **16** “Ngayon, ikaw na
anak ng tao, kumuha ka ng isang patpat at at sulatan ito,
'Para sa Juda at para sa mga Israelita na kasama niya.' At
kumuha ka muli ng isa pang patpat at at sulatan ito, “Para kay
Jose, ang sanga ng Efraim, at para sa lahat ng mga Israelita
namga kasama nila.' **17** At pagsamahin mo ang dalawang ito
upang maging isang patpat, upang maging iisa ang mga ito
sa iyong kamay. **18** Kapag makipag-usap sa iyo ang iyong
mga tao at sasabihin, 'Hindi mo ba sasabihin sa amin kung
ano ang ibig sabihin ng mga bagay na ito?' **19** at sabihin mo
sa kanila, 'Ito ang sinasabi ni Yahweh: Pagmasdan ninyo!
Kukunin ko ang sanga ni Jose na nasa kamay ng Efraim at
sa mga tribo ng Israel na mga kasama niya at isasama ko ito
sa sanga ng Juda, upang sila ay maging isang sanga, at
magiging isa sila sa aking kamay!' **20** At hawakan mo sa
iyong kamay ang mga sanga na sinulatan mo sa harapan
ng kanilang mga mata. **21** At ipahayag mo sa kanila, 'Ito
ang sinasabi ng Panginoong Yahweh: Masdan! Kukunin ko
ang Israelita mula sa mga bansa kung saan sila pumunta.
Titipunin ko sila mula sa mga nakapalibot na mga lupain.
Sapagkat dadalhin ko sila sa kanilang lupain. **22** Gagawin
ko silang isang bansa sa lupain, sa mga bundok ng Israel;
at magkakaroon ng isang hari na maghahari sa kanilang
lahat, at hindi na sila kailanman magiging dalawang bansa;
hindi na sila kailanman mahahati sa dalawang kaharian. **23**
At hindi na nila kailanman dudungisan ang kanilang mga
sarili sa pamamagitan ng kanilang mga diyus-diyosan, sa
kanilang mga kasuklam-suklam na mga bagay o anuman sa
iba pa nilang mga kasalanan. Sapagkat ililigtas ko sila mula
sa lahat ng kanilang mga gawaing walang pananamplataya
kung saan sila ay nagkasala, at lilinisin ko sila, upang sila
ay maging aking mga tao at ako ang kanilang magiging
Diyos. **24** Si David na aking lingkod ang maghahari sa kanila.
Kaya magkakaroon ng isang pastol sa kanilang lahat, at
lalakad sila ayon sa aking mga utos at tutuparin nila ang
aking mga panuntunan at susundin nila ang mga ito. **25**
Maninirahan sila sa lupaing ibinigay ko sa lingkod kong si
Jacob, kung saan nanatili ang inyong mga ama. Maninirahan
sila dito magpakailanman—sila, ang kanilang mga anak,
at ang kanilang mga apo, sapagkat ang lingkod kong si
David ang kanilang magiging pinuno magpakailanman. **26**
Magtatatag ako ng isang tipan ng kapayapaan sa kanila.
Magiging walang hanggang kasunduan ito sa kanila. Kukunin
at pararamihin ko sila at ilalagay ko ang aking banal na lugar
sa kanilang kalagitnaan magpakailanman. **27** Dala-dala nila
ang tirahan kung saan ako nananahan; Ako ang kanilang
magiging Diyos, at sila ang aking magiging mga tao! **28**
At malalaman ng mga bansa na ako si Yahweh, na siyang
nagtatalaga sa Israel sa aking sarili, kapag ang aking banal
na lugar ay nasa kanilang kalagitnaan magpakailanman!'”

38 Ang salita ni Yahweh ay dumating sa akin at sinabi,
2 “Anak ng tao, iharap mo ang iyong mukha kay Gog,
ang lupain ng Magog, ang pinuno ng Mesech at Tubal; at
magpahayag ka laban sa kaniya! **3** Sabihin mo, 'Ito ang
sinasabi ng Panginoong Yahweh: Pagmasdan mo! Ako ay
laban sa iyo, Gog, ang pinuno ng Mesech at Tubal. **4** Kaya,
ihaharap kita at kakawitan sa iyong panga; Ipadadala ko
kayo kasama ang lahat ng iyong hukbo, mga kabayo, at
mangangabayo, lahat sila ay nakasuot ng buong baluti, isang
napakaraming pulutong na may malalaki at maliliit na mga
kalasag, lahat sila ay may hawak na mga espada! **5** Ang
Persia, ang Cush, at ang Put ay kasama nila, lahat sila ay
may mga kalasag at mga helmet! **6** Ang Gomer at ang lahat
ng kaniyang mga pangkat, at ang Beth-togarma, mula sa
malayong bahagi ng hilaga, at ang lahat ng mga pangkat nito!
Marami kang mga kasamang tao! **7** Maghanda ka! Oo, ihanda
mo ang iyong sarili at tipunin mo ang iyong mga pangkat na
kasama mo, at maging ang kanilang pinuno. **8** Tatawagin ka
pagkalipas ng maraming araw, at pagkatapos ng ilang mga
taon, pupunta ka sa isang lupain na nakabangon mula sa
espada at tinipon mula sa mga maraming tao, tinipon pabalik
sa mga bundok ng Israel sa patuloy na pagbagsak. Ngunit
ang mga taong naninirahan sa lupain ay ilalabas sa mga tao,
at mamumuhay silang lahat nang ligtas! **9** Kaya sasalakay
ka na gaya ng pagdating ng isang bagyo; magiging katulad
ka ng isang ulap na babalot sa lupain, ikaw at ang lahat ng
iyong mga pangkat, lahat ng napakaraming kawal na kasama
mo. **10** Ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh: mangyayari
ito sa araw na ang mga plano ay mabubuo sa inyong mga
puso, at gagamit ka ng masasamang pamamaraan.' **11** At
sasabihin mo, 'Pupunta ako sa bukas na lupain; Pupunta ako
sa mga taong namumuhay nang tahimik at ligtas, silang lahat
na naninirahan kung saan walang mga pader o mga harang,
at kung saan ang lungsod ay walang mga tarangkahan.
12 Kukunin ko ang mga nasamsam at nanakawin ko ang
mga bagay na kinuha sa pandarambong, upang madala
ko ang aking kamay laban sa mga lugar na winasak na
ngayon ay tinitirahan, at laban sa mga taong tinipon mula sa
mga bansa, mga taong maraming mga hayop at ari-arian,
at silang mga nakatira sa gitna ng mundo.' **13** Ang Sheba
at Dedan, at ang mga mangangalakal ng Tarsis kasama

ang lahat ng kanilang mga batang mandirigma—sasabihin
nilang lahat sa iyo, 'Pumunta ka ba dito para kunin ang
mga nasamsam? Tinipon mo ba ang iyong hukbo upang
nakawin ang mga bagay na kinuha sa pandarambong, upang
magbuhat ng pilak at ginto, upang kumuha ng baka at ari-
arian, upang kumuha pa ng mas maraming bagay na kinuha
sa pagdarambong?' **14** Kaya magpahayag ka, anak ng tao,
at sabihin mo kay Gog, 'Ito ang sinasabi ng Panginoong
Yahweh: Sa araw na iyon, kapag ang mga tao kong Israelita
ay namumuhay nang matiwasay, hindi mo kaya malalaman
ang tungkol sa kanila? **15** Pupunta ka mula sa iyong lugar sa
dulong hilaga kasama ang napakalaking hukbo, lahat sila ay
nakasakay sa mga kabayo, isang napakalaking pulutong,
isang malaking hukbo? **16** At sasalakayin mo ang mga tao
kong Israelita na gaya ng isang ulap na bumabalot sa lupain.
Mangyayari ito sa mga darating na araw, dadalhin ko kayo
laban sa aking lupain, upang makilala ako ng mga bansa
kapag nakita na ni Gog ang aking kabanalan. **17** Ito ang
sinasabi ng Panginoong Yahweh: Hindi ba ikaw ang aking
kinausap noong mga nakalipas na araw sa pamamagitan
ng kamay ng aking mga lingkod, ang mga propeta ng Israel
na nagpahayag sa kanilang sariling kapanahunan sa loob
ng maraming taon na dadalhin ko kayo laban sa kanila? **18**
Kaya darating ito sa araw na iyon kapag sasalakayin na ni
Gog ang lupain ng Israel—ito ang pahayag ng Panginoong
Yahweh—ang matindi kong galit ay lalabas sa mga butas ng
aking ilong! **19** Sapagkat inihayag ko ito sa alab ng aking galit
at sa nag-aapoy kong poot: tiyak na magkakaroon ng isang
napakalakas na lindol sa araw na iyon sa lupain ng Israel. **20**
Manginginig sila sa aking harapan—ang isda sa dagat at
ang mga ibon sa mga kalangitan, ang mga mababangis na
hayop sa mga kaparangan, at ang lahat ng mga gumagapang
sa kalupaan, at ang bawat tao na nasa ibabaw ng lupain.
Guguho ang mga bundok at babagsak ang mga matatarik
na dalisdis, hanggang ang bawat pader ay babagsak sa
kalupaan. **21** Sapagkat ipatatawag ko ang isang espada
laban sa kaniya sa lahat ng aking mga bundok—ito ang
pahayag ng Panginoong Yahweh—ang bawat espada ng
isang tao ay laban sa kaniyang kapatid. **22** At hahatulan ko
sila sa pamamagitan ng salot, dugo, napakalakas na mga
ulan, at malalaking yelo ng apoy. Pauulanin ko ng asupre sa
kaniya at sa kaniyang mga pangkat at sa maraming mga
tao na kasama niya. **23** Sapagkat ipapakita ko ang aking
kadakilaan at ang aking kabanalan at ipakikilala ko ang aking
sarili sa mga mata ng maraming bansa, at malalaman nila na
ako si Yahweh!'"

39 Ngayon, ikaw, anak ng tao, magpahayag ka ng
propesiya laban sa Gog at magsabi, 'Ito ang sinabi ng
Panginoong Yahweh: Masdan mo! Laban ako sa iyo, Gog na
pinuno ng Meshec at Tubal. **2** Palilikuin kita at pangungunahan
kita. Iaangat kita mula sa malayong hilaga at dadalhin kita sa
mga kabundukan ng Israel. **3** At ilalaglag ko ang iyong pana
mula sa iyong kaliwang kamay at ibabagsak ko ang mga
palaso mula sa iyong kanang kamay. **4** Mamamatay ka sa
mga kabundukan ng Israel, ikaw at ang lahat ng iyong mga
hukbo at mga kawal na kasama mo. Ibibigay kita sa mga ibong
mandaragit at sa mga mababangis na hayop sa kaparangan
upang maging pagkain. **5** Mamamatay ka sa ibabaw ng bukid,
sapagkat ako mismo ang nagpahayag nito. Ito ang pahayag
ng Panginoong Yahweh. **6** Pagkatapos, susunugin ko ang
Magog at ang mga nabubuhay nang ligtas sa mga baybayin
at makikilala nila na ako si Yahweh. **7** Sapagkat ipakikilala
ko ang aking banal na pangalan sa kalagitnaan ng aking
mga taong Israel at hindi ko na hahayaang lapastanganin
ang aking banal na pangalan. Makikilala ng mga bansa na
ako si Yahweh, ang Isang Banal ng Israel. **8** Masdan ninyo!
Parating na ang araw na ipinahayag ko at magaganap ito.
Ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh. **9** Lalabas ang
mga naninirahan sa mga lungsod ng Israel at susunugin
ang mga sandata, mga maliliit at malalaking kalasag, mga
pana, mga palaso, mga pamalo at mga sibat. Susunugin nila
sa apoy ang mga ito sa loob ng pitong taon. **10** Hindi sila
magtitipon ng mga kahoy mula sa mga bukirin o puputol
ng mga punong kahoy sa kagubatan, yamang susunugin
nila ang mga sandata. Kukuha sila mula sa mga kumuha
mula sa kanila, sasamsamin nila ang mga nagsamsam sa
kanila. Ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh. **11** At
mangyayari ito sa araw na iyon na gagawa ako ng isang lugar
para sa Gog, isang libingan sa Israel, isang lambak para sa
mga naglalakbay sa silangan ng dagat. Hahadlangan nito
ang mga nagnanais na makatawid. Ililibing nila doon ang
Gog kasama ang lahat ng kaniyang napakaraming mga tao.
Tatawagin nila itong lambak ng Hamon Gog. **12** Sa loob ng
pitong buwan, ililibing sila ng sambahayan ng Israel upang
dalisayin ang lupain. **13** Sapagkat ililibing sila ng lahat ng
tao sa lupain. Magiging isang hindi makakalimutang araw ito
para sa kanila kapag linuwalhati ako. Ito ang pahayag ng
Panginoong Yahweh. **14** Pagkatapos, magtatalaga sila ng
ilang mga kalalakihan para sa tungkulin ng pagdaan sa mga
lupain upang ilibing ang mga natitira sa balat ng lupa, upang
dalisayin ito. Sisimulan nila ang tungkuling ito pagkatapos ng
ika-pitong buwan. **15** Habang dumadaan sa lupain ang mga
kalalakihang ito, kapag nakakita sila ng anumang buto ng
tao, lalagyan nila ito ng palatandaan, hanggang sa dumating
ang mga tagapaghukay ng libingan at ilibing ito sa lambak
ng Hamon Gog. **16** May lungsod doon na ang pangalan ay
Hamonah. Sa ganitong paraan nila dadalisayin ang lupain.' **17**
Ngayon sa iyo, anak ng tao, ito ang sinasabi ng Panginoong
Yahweh: Sabihin mo sa lahat ng mga ibong may pakpak
at sa lahat ng mga mababangis na hayop sa mga bukirin,
'Halikayo at magtipun-tipon! Magtipun-tipon mula sa lahat ng
dako patungo sa handog na ako mismo ang gumagawa para
sa inyo, isang malaking handog sa mga kabundukan ng Israel
upang maaari ninyong kainin ang laman at inumin ang dugo.
18 Kakainin ninyo ang laman ng mga mandirigma at iinumin
ninyo ang dugo ng mga prinsipe sa daigdig; magiging mga
lalaking tupa sila, mga kordero, mga kambing at mga toro,
pinataba silang lahat sa Bashan. **19** At kakain kayo ng taba
hanggang sa mabusog kayo; Iinom kayo ng dugo hanggang
sa malasing kayo, ito ang magiging alay na aking kakatayin
para sa inyo. **20** Mabubusog kayo sa aking hapag ng kabayo,
karwahe, mandirigma at sa bawat lalaki sa digmaan. Ito ang
pahayag ng Panginoong Yahweh. **21** At ipapakita ko ang aking
kaluwahatian sa mga bansa at makikita ng lahat ng bansa ang
paghatol na aking ginawa at ang aking kamay na inihanda
ko laban sa kanila. **22** Mula sa araw na iyon, makikilala ng
sambahayan ng Israel na ako si Yahweh na kanilang Diyos.
23 At malalaman ng mga bansa na nabihag ang sambahayan
ng Israel dahil sa kanilang mabigat na kasalanan kung saan
pinagtaksilan nila ako, kaya itinago ko ang aking mukha
mula sa kanila at ipinasakamay sila sa kanilang mga kaaway
upang mamatay silang lahat sa pamamagitan ng espada. **24**
Ginawa ko ito sa kanila ayon sa kanilang mga karumihan

at sa kanilang mga kasalanan kapag itinago ko ang aking
mukha mula sa kanila. 25 Kaya ito ang sinabi ng Panginoong
Yahweh: Ngayon panunumbalikin ko ang mga kayamanan
ni Jacob at kahahabagan ko ang buong sambahayan ng
Israel, kapag kumilos ako nang masigasig para sa aking
banal na pangalan! 26 At makakalimutan nila ang kanilang
kahihiyan at ang lahat ng kanilang kataksilan kung saan
pinagtaksilan nila ako. Makakalimutan nila ang lahat ng ito
kapag mamamahinga sila nang ligtas sa kanilang lupain na
walang sinumang makapagbibigay ng takot sa kanila. 27
Kapag pinanumbalik ko sila mula sa mga tao at tinipon sila
mula sa mga lupain ng kanilang mga kaaway, ipapakita ko
ang aking sarili na banal sa paningin ng maraming bansa.
28 At makikilala nila na ako si Yahweh na kanilang Diyos,
sapagkat pinabihag ko sila sa mga bansa, gayunpaman,
tinipon ko silang muli pabalik sa kanilang lupain. Wala akong
iniwan ni isa man sa kanila sa mga bansa. 29 Hindi ko na
itatago ang aking mukha mula sa kanila kapag ibinuhos ko
ang aking Espiritu sa sambahayan ng Israel. Ito ang pahayag
ng Panginoong Yahweh.'"

40 Sa ikadalawampu't limang taon ng ating pagkabihag
sa simula ng taon sa ika-sampung araw ng buwan,
sa ikalabing-apat na taon matapos mabihag ang lungsod.
Sa araw ding iyon, nasa akin ang kamay ni Yahweh at
dinala ako roon. 2 Dinala ako ng Diyos sa lupain ng Israel
sa pamamagitan ng mga pangitain. Dinala niya ako upang
tumuntong sa isang napakataas na bundok; sa timog ay
ang mga tulad ng gusali ng isang lungsod. 3 At dinala niya
ako roon. Masdan mo, may lumitaw na isang lalaki na tulad
ng tanso. May linong panali at isang patpat na panukat
sa kaniyang kamay at nakatayo siya sa tarangkahan ng
lungsod. 4 Sinabi sa akin ng lalaki, "Anak ng tao, tumingin
ka sa pamamagitan ng iyong mga mata at makinig ka sa
pamamagitan ng iyong mga tainga at ituon mo ang iyong
isipan sa lahat ng inihahayag ko sa iyo sapagkat dinala ka
rito upang ihayag ko sa iyo ang mga ito. Ipamalita mo sa
sambahayan ng Israel ang lahat ng makikita mo." 5 Mayroong
pader sa palibot ng templo at may isang panukat na patpat
sa kamay ng lalaki, anim na siko ang haba—ang bawat
"mahabang" siko ay katumbas ng isang siko at isang dangkal.
Sinukat ng lalaki ang lawak ng pader, isang patpat ang lawak
at isang patpat ang taas. 6 At pumunta siya sa tarangkahan
ng templo na nakaharap sa silangan at umakyat sa mga
baitang nito. Sinukat niya ang pasukan ng tarangkahan, isang
patpat ang lalim. 7 Isang patpat ang haba at isang patpat
ang lapad ng mga silid ng mga tagapagbantay, limang siko
ang pagitan ng dalawang silid ng mga tagapagbantay. At
isang patpat ang lalim ng pasukan ng templo patungo sa
portiko ng templo. 8 Sinukat niya ang portiko ng tarangkahan,
isang patpat ang haba nito. 9 Sinukat niya ang portiko
ng tarangkahan, isang patpat ang lalim nito. At dalawang
siko ang lawak ng mga haligi ng pinto. Ito ang portiko ng
tarangkahan na nakaharap sa templo. 10 Tatlo ang bilang
ng mga silid ng mga tagapagbantay sa magkabilang bahagi
ng tarangkahan at pareho ang sukat ng mga ito at pareho
rin ang sukat ng pader na naghihiwalay sa lahat ng mga
ito mula sa isa't isa. 11 At sinukat ng lalaki ang lapad ng
pasukan ng tarangkahan—sampung siko at sinukat niya
ang haba ng pasukan ng tarangkahan—labintatlong siko.
12 Sinukat niya ang pader na nakapalibot sa harapan ng
mga silid, isang siko ang taas. At ang mga silid, anim na
siko sa bawat bahagi. 13 Pagkatapos, sinukat niya ang
pasukan ng tarangkahan, mula sa bubong ng isang silid
hanggang sa kasunod na silid—dalawampu't-limang siko,
mula sa pasukan ng unang silid hanggang sa pangalawa. 14
At sinukat niya ang pader na patungo sa pagitan ng mga silid
ng tagapagbantay, animnapung siko ang haba. Sinukat niya
hanggang sa portiko ng tarangkahan. 15 Limampung siko
ang pasukan mula sa harapan ng tarangkahan hanggang
sa kabilang dulo ng portiko ng tarangkahan. 16 Mayroong
masisikip na bintana sa mga silid at sa mga pader na
naghihiwalay sa mga ito, gayundin sa portiko at nasa panloob
na bahagi ang lahat ng mga bintana. Mayroong mga nakaukit
na puno ng palma sa mga pader. 17 Pagkatapos, dinala
ako ng lalaki sa panlabas na patyo ng templo. Masdan mo,
mayroong mga silid at mayroong latag na bato sa patyo, may
tatlumpung silid kasunod ng latag na bato. 18 Pataas ang
latag na bato patungo sa bahagi ng mga tarangkahan at
pareho ang lapad nito sa haba ng mga tarangkahan. Ito ang
pang-ibabang latag na bato. 19 At sinukat ng lalaki ang layo
mula sa harapan ng pang-ibabang tarangkahan hanggang sa
harapan ng panloob na tarangkahan; isandaang siko ito sa
silangang bahagi at gayundin naman sa hilagang bahagi. 20
At sinukat niya ang haba at lapad ng tarangkahan na nasa
hilaga ng panlabas na patyo. 21 Mayroong tatlong silid sa
bawat bahagi ng tarangkahan na iyon at pareho ang sukat ng
tarangkahan at ng portiko nito sa pangunahing tarangkahan,
limampung siko ang kabuuang haba at dalawampu't limang
siko ang lapad. 22 Halos katumbas ng nasa tarangkahan na
nakaharap sa silangan ang mga bintana nito, portico, mga
silid at ang mga puno ng palma nito. Pitong baitang paakyat
dito at sa portico nito. 23 May isang tarangkahan patungo sa
panloob na patyo sa harap ng tarangkahan na nakaharap
sa hilaga gaya rin ng tarangkahan sa silangan. Sinukat ng
lalaki mula sa isang tarangkahan hanggang sa isa pang
tarangkahan, isandaang siko ang layo. 24 Pagkatapos, dinala
ako ng lalaki sa tarangkahan ng timog na pasukan, pareho
sa panlabas na tarangkahan ang sukat ng mga pader at ng
portico. 25 Mayroong mga masisikip na bintana sa pasukan
ng tarangkahan at sa portiko nito gaya ng nasa tarangkahang
iyon. Limampung siko ang haba at dalawapu't limang siko
ang lapad ng tarangkahan sa timog at ng portiko nito. 26
Mayroong pitong baitang pataas patungo sa tarangkahan at
sa portico nito at may mga nakaukit na puno ng palma sa
magkabilang bahagi ng mga pader. 27 Mayroong tarangkahan
patungo sa panloob na patyo sa bahaging timog at sinukat ng
lalaki mula sa tarangkahang iyon hanggang sa tarangkahan
ng pasukan sa timog, isandaang siko ang layo. 28 At
dinala ako ng lalaki sa panloob na patyo sa pamamagitan
ng daanan sa tarangkahan sa timog na pareho ang sukat
sa iba pang mga tarangkahan. 29 Pareho ang sukat ng
mga silid, mga pader at mga portiko nito sa iba pang mga
tarangkahan; mayroong mga bintana sa buong palibot ng
portiko. Limampung siko ang haba at dalawampu't limang
siko ang lawak ng panloob na tarangkahan at ng portiko nito.
30 May mga portiko rin sa buong palibot ng panloob na pader.
Dalawampu't lima ang haba ng mga ito at limang siko ang
lawak. 31 Nakaharap sa panlabas na patyo ang portiko na ito
na may nakaukit na mga puno ng palma sa mga pader nito at
walong baitang patungo sa itaas nito. 32 At dinala ako ng
lalaki sa panloob na patyo sa pamamagitan ng silangang
daanan at sinukat ang tarangkahan na pareho ang sukat sa
iba pang mga tarangkahan. 33 Pareho ang sukat ng mga

silid, mga pader at portiko nito sa iba pang mga tarangkahan
at mayroong mga bintana sa buong palibot. Limampung
siko ang haba at dalawampu't limang siko ang lawak ng
panloob na tarangkahan at ng portiko nito. **34** Nakaharap
sa panlabas na patyo ang portiko nito. Mayroong mga puno
ng palma sa magkabilang bahagi nito at walong baitang
patungo sa itaas nito. **35** Pagkatapos, dinala ako ng lalaki sa
tarangkahan sa hilaga at sinukat ito, pareho ang sukat nito sa
iba pang mga tarangkahan. **36** Pareho ang sukat ng mga
silid, mga pader at portiko nito sa iba pang mga tarangkahan
at may mga bintana sa buong palibot. Limampung siko ang
haba at dalawampu't limang siko ang lawak ng daanan sa
tarangkahan at ng portico nito. **37** Nakaharap ang portiko
nito sa panlabas na patyo, mayroong mga puno ng palma
sa magkabilaang bahagi nito at walong baitang patungo
sa itaas nito. **38** May isang silid na may pinto patungo sa
bawat panloob na daanan ng tarangkahan. Dito nila nililinis
ang mga alay na susunugin. **39** May dalawang hapag sa
magkabilang bahagi ng portiko kung saan kinakatay ang alay
na susunugin at gayundin ang alay para sa kasalanan at ang
alay para sa pagkakasala. **40** May dalawang hapag sa tabi
ng pader ng patyo, pataas patungo sa tarangkahan sa hilaga.
Mayroon ding dalawang hapag sa kabilang bahagi, sa portico
ng tarangkahan. **41** Mayroong apat na hapag sa magkabilang
bahagi ng tarangkahan. Kinakatay nila ang mga hayop sa
walong hapag. **42** Mayroong apat na hapag na tinapyas na
bato para sa mga handog na susunugin, isa at kalahating
siko ang haba, isa at kalahating siko ang lawak at isang siko
ang taas. Inilatag nila sa mga ito ang mga kagamitan kung
saan nila sinusunog ang mga alay na susunugin para sa mga
handog. **43** Nakalagay sa palibot ng portiko ang kalawit na
may dalawang ngipin na isang dangkal ang haba at ilalagay
sa mga hapag ang laman ng mga alay. **44** Malapit sa panloob
na tarangkahan, sa panloob na patyo ay mayroong mga silid
ng mga mang-aawit. Nasa dakong hilaga ang isa sa mga
silid na ito at nasa timog ang isa. **45** At sinabi sa akin ng
lalaki, "Para sa mga pari na naglilingkod sa templo ang silid
na ito na nakaharap sa timog. **46** At para naman sa mga pari
na naglilingkod sa altar ang silid na nakaharap sa hilaga.
Ito ang mga anak ni Zadok na lumapit kay Yahweh upang
paglingkuran siya; kabilang sila sa mga anak ni Levi." **47**
Pagkatapos, sinukat niya ang patyo, isandaang siko ang haba
at isandaang siko ang lawak sa isang kuwadrado na may
altar sa harapan ng tahanan. **48** At dinala ako ng lalaki sa
portiko ng tahanan at sinukat niya ang mga haligi ng pinto,
limang siko ang kapal sa magkabilang bahagi. Ang pasukan
mismo ay labing-apat na siko ang lawak, at tatlong siko ang
lawak ng mga pader sa bawat bahagi nito. **49** Dalawampung
siko ang haba at labing-isang siko ang lalim ng portiko ng
santuwaryo. May mga baitang patungo sa itaas nito at mga
haligi na nakatayo sa magkabilang bahagi nito.

41 Pagkatapos, dinala ako ng lalaki sa banal na lugar
ng templo at sinukat ang mga haligi ng pinto, anim
na siko ang lawak sa magkabilang dako. **2** Sampung siko
ang lapad ng pintuan, limang siko ang haba ng pader sa
bawat bahagi nito. Pagkatapos, sinukat ng lalaki ang banal
na lugar, apatnapung siko ang haba at dalawampung siko
ang lawak. **3** Pagkatapos, pumunta ang lalaki sa kabanal-
banalang lugar at sinukat ang mga haligi ng pintuan, dalawang
siko at anim na siko ang lawak ng pintuan. Pitong siko ang
lawak ng mga pader sa magkabilang dako. **4** Pagkatapos,
sinukat niya ang haba ng silid, dalawampung siko. At ang
luwang nito ay dalawampung siko patungo sa harap ng
bulwagan ng templo. Pagkatapos, sinabi niya sa akin, "Ito
ang kabanal-banalang lugar." **5** Pagkatapos, sinukat ng lalaki
ang pader ng tahanan(bahay), anim na siko ang kapal nito.
Apat na siko ang lapad ng mga tagilirang silid sa buong
palibot ng tahanan(bahay). **6** Mayroong tatlong palapag
na mga tagilirang silid, sapagkat may mga silid sa ibabaw
ng mga silid, tatlumpu sa bawat palapag. At may mga
pasimano sa pader sa palibot ng tahanan(bahay) para sa
mga tagilirang silid sa buong palibot upang maging suporta
sa mga silid sa itaas, sapagkat walang inilagay na suporta
sa pader ng tahanan(bahay). **7** Kaya pinaluwang ang mga
tagilirang silid at paikot patungo sa itaas, sapagkat paikot ang
tahanan(bahay) na pataas nang pataas sa buong palibot,
pinaluwang ang mga silid habang pataas nang pataas ang
tahanan(bahay). At papunta sa pinakamataas na palapag ang
hagdanan sa pamamagitan ng gitnang palapag. **8** At may
nakita akong tuntungan sa buong palibot ng tahanan(bahay),
ang pundasyon para sa mga tagilirang silid, may sukat itong
buong patpat na anim na siko ang taas. **9** Limang siko ang
lapad ng pader ng mga tagilirang silid sa labas. May isang
bakanteng lugar sa labas ng mga silid na ito sa santuwaryo.
10 Sa kabilang bahagi ng bakanteng lugar na ito ay ang mga
panlabas na tagilirang silid ng mga pari. Ang lugar na ito
ay may lawak na dalawampung siko sa buong palibot ng
santuwaryo. **11** May mga pinto patungo sa mga tagilirang silid
mula sa isa pang bakanteng lugar. Ang isang pintuan ay nasa
hilagang bahagi at ang isa ay nasa bahaging timog. Limang
siko ang lapad ng bakanteng lugar na ito sa buong palibot. **12**
Pitumpung siko ang lawak ng gusali na nakaharap sa patyo
sa dakong kanluran. Ang sukat ng pader nito sa buong palibot
ay limang siko ang kapal at siyamnapung siko ang haba nito.
13 Pagkatapos, sinukat ng lalaki ang santuwaryo, isandaang
siko ang haba. At ang hiwalay na gusali, ang pader nito at ang
patyo ay mayroon ding sukat na isandaang siko ang haba. **14**
Isandaang siko rin ang lapad ng harapan ng patyo sa harap
ng santuwaryo. **15** Pagkatapos, sinukat ng lalaki ang haba
ng gusali sa likod ng santuwaryo, patungo sa kanluran nito
at ang mga galerya sa magkabilang bahagi ay isandaang
siko. Ang banal na lugar at ang portiko, **16** ang panloob
na mga pader at ang mga bintana kabilang ang masisikip
na mga bintana at ang mga galerya sa buong palibot ng
tatlong palapag ay nababalutan lahat ng tabla. **17** Sa itaas
ng pasukan patungo sa santuwaryo at ang puwang sa tabi
ng lahat ng pader na nakapalibot ay may mga nakaukit na
kerubin at mga puno ng palmera, nagsasalitan ang bawat isa.
18 At pinalamutian ito ng kerubin at mga puno ng palmera,
may puno ng palmera sa pagitan ng bawat kerubin. At ang
bawat kerubin ay may dalawang mukha. **19** Ang mukha
ng tao na nakatingin sa puno ng palmera sa isang dako
at ang mukha ng isang batang leon na nakatingin sa puno
ng palmera sa kabilang dako. Pinalamutian nito ang buong
palibot ng tahanan, **20** mula sa ibaba hanggang sa itaas
ng pintuan ay mayroong mga palamuting kerubin at mga
puno ng palmera sa pader ng templo. **21** Ang mga haligi ng
tarangkahan ay parisukat at magkakatulad ang mga ito. **22**
Ang kahoy na altar sa harap ng banal na lugar ay tatlong
siko ang taas at dalawang siko ang haba sa bawat bahagi.
Ang mga panulukang haligi nito, pundasyon at balangkas ay
gawa sa kahoy. Pagkatapos, sinabi sa akin ng lalaki, "Ito ang
hapag na nakatayo sa harapan ni Yahweh." **23** Mayroong

dalawahang pinto para sa banal at kabanal-banalang lugar.
24 May dalawang bisagra ang bawat isang pinto na ito,
dalawang bisagra para sa isang pinto at dalawang bisagra
para sa isa pa. 25 Iniukit sa mga pinto ng banal na lugar ang
kerubin at mga puno ng palmera gaya ng ipinalamuti sa mga
pader at mayroong kahoy na bubong sa ibabaw ng portiko sa
harap. 26 Mayroong masisikip na mga bintana at mga puno
ng palmera sa magkabilang bahagi ng portiko. Ito ang mga
tagilirang silid ng tahanan(bahay) at mayroon din itong mga
nakausling bubungan.

42 Pagkatapos, dinala ako ng lalaki palabas patungo sa
panlabas na patyo sa dakong hilaga at dinala niya ako
sa mga silid sa harap ng panlabas na patyo at sa hilagang
panlabas na pader. 2 Sa tapat ng mga silid na iyon ay
isandaang siko ang haba at limampung siko ang lawak. 3
Ang ilan sa mga silid na iyon ay nakaharap sa panloob na
patyo at dalawampung siko ang layo mula sa santuwaryo.
Mayroong tatlong palapag na mga silid, ang mga nasa itaas
ay nakatanaw sa mga nasa ibaba at bukas sa mga ito na
mayroong daanan. At ang ilan sa mga silid ay nakatanaw sa
panlabas na patyo. 4 Sampung siko ang lawak at isandaang
siko ang haba ng isang daanan na nasa harapan ng mga silid.
Ang mga pinto ng mga silid ay nasa dakong hilaga. 5 Ngunit
mas maliit ang mga pang-itaas na bulwagan, sapagkat kinuha
ng mga daanan ang mas higit na espasyo nito kaysa sa ibaba
at gitnang palapag ng gusali. 6 Sapagkat tatlong palapag
ang mga ito at wala itong mga haligi, hindi katulad ng mga
patyo na may mga haligi. Kaya ang pang-itaas na palapag ay
binawasan ang sukat kaysa sa pang-ibaba at gitnang palapag.
7 At ang mga nasa labas na pader na nasa tabi ng mga silid
patungo sa panlabas na patyo, ang patyo na nasa harap ng
mga silid. Ang pader na iyon ay limampung siko ang haba. 8
Limampung siko ang haba ng mga silid ng panlabas na patyo
at isandaang siko ang haba ng mga silid na nakaharap sa
santuwaryo. 9 Mayroong pasukan sa pinakaibabang mga
silid mula sa dakong silangan na nagmumula sa panlabas
na patyo. 10 Mayroon ding mga silid sa tabi ng pader ng
panlabas na patyo sa dakong silangan ng panlabas na patyo,
sa harap ng panloob na patyo ng santuwaryo. 11 Ang daanan
sa harap ng mga ito ay katulad ng haba at lapad ng nasa
harap ng mga silid sa dakong hilaga. Magkapareho rin ang
bilang ng mga pasukan ng mga ito. 12 Sa dakong timog ay
may mga pinto patungo sa mga silid na katulad ng mga nasa
dakong hilaga. Ang daanan sa loob ay may pinto sa ulunan
nito at ang daanan ay nakabukas patungo sa iba't ibang mga
silid. Sa dakong silangan ay may pintuan sa daanan sa isang
dulo. 13 Pagkatapos, sinabi sa akin ng lalaki, “Ang timog at
hilagang mga silid na nasa harap ng panlabas na patyo ay
mga banal na silid kung saan maaaring kainin ng mga paring
nagtatrabaho na pinakamalapit kay Yahweh ang pinakabanal
na pagkain. Ilalagay nila doon ang mga pinakabanal na bagay,
ang handog na pagkain, ang handog para sa kasalanan at
ang alay para sa pagkakasala, sapagkat ito ay banal na
lugar. 14 Kapag pumasok doon ang mga pari, hindi sila dapat
lumabas sa banal na lugar patungo sa panlabas na patyo
nang hindi hinuhubad ang mga pansilbing kasuotan, yamang
banal ang mga ito. Kaya dapat silang magsuot ng ibang mga
damit bago lumapit sa mga tao.” 15 Tinapos ng lalaki ang
pagsusukat sa kaloob-looban ng bahay at inilabas ako sa
tarangkahan na nakaharap sa silangan at sinukat ang lahat
ng nakapalibot na lugar doon. 16 Sinukat niya ang silangang
bahagi gamit ang panukat na patpat, limandaang siko gamit
ang panukat na patpat. 17 Sinukat niya ang hilagang bahagi,
limandaang siko gamit ang panukat na patpat. 18 Sinukat
din niya ang katimugang bahagi, limandaang siko gamit ang
panukat na patpat. 19 Tumalikod din siya at sinukat ang
kanlurang bahagi, limandaang siko gamit ang panukat na
patpat. 20 Sinukat niya ito sa apat na panig, ang pader nito at
ang lahat na nakapalibot dito ay may haba na limandaang
siko at may lapad na limandaang siko upang ihiwalay ang
banal at ang hindi banal.

43 Pagkatapos, dinala ako ng lalaki sa tarangkahan na
nakabukas sa silangan. 2 Masdan mo! Dumating
mula sa silangan ang kaluwalhatian ng Diyos ng Israel.
Ang kaniyang tinig ay tulad ng tunog ng maraming tubig at
nagniningning ang lupa dahil sa kaniyang kaluwalhatian! 3
At katulad ito ng pangitaing nakita ko nang dumating siya
upang wasakin ang lungsod at katulad ng pangitain na nakita
ko sa ilog Kebar at nagpatirapa ako! 4 Kaya dumating ang
kaluwalhatian ni Yahweh sa tahanan sa pamamagitan ng
tarangkahan na nakabukas sa silangan. 5 Pagkatapos, itinayo
ako ng Espiritu at dinala ako sa panloob na patyo. Masdan
mo! Pinupuno ng kaluwalhatian ni Yahweh ang tahanan!
6 Nakatayo sa aking tabi ang lalaki at narinig ko na may
isa pang kumakausap sa akin na mula sa bahay. 7 Sinabi
niya sa akin, “Anak ng tao, ito ang lugar ng aking trono at
ang lugar na tuntungan ng aking mga paa, kung saan ako
maninirahan magpakailanman sa kalagitnaan ng mga tao ng
Israel. Hindi na lalapastanganin ng sambahayan ng Israel ang
aking banal na pangalan, sila o ang kanilang mga hari dahil sa
kanilang kawalan ng pananampalataya o sa 'mga bangkay' ng
kanilang mga hari sa kanilang mga dambana. 8 Hindi na nila
lalapastanganin ang aking banal na pangalan sa pamamagitan
ng paglalagay ng mga pintuan ng kanilang dambana sa
tabi ng aking pintuan at ang mga haligi ng tarangkahan ng
kanilang mga dambana sa tabi ng mga haligi ng aking sariling
tarangkahan na walang namamagitan sa amin kundi pader.
Nilapastangan nila ang banal kong pangalan sa pamamagitan
ng kanilang mga kasuklam-suklam na gawain, kaya nilipol
ko sila ng aking galit. 9 Ngayon, hayaan silang alisin ang
kanilang kawalan ng pananampalataya, ang 'mga bangkay'
ng kanilang mga hari sa aking harapan at maninirahan
ako sa kanilang kalagitnaan magpakailanman! 10 Anak ng
tao, ikaw mismo ang dapat magsabi sa sambahayan ng
Israel tungkol sa tahanang ito upang mahiya sila dahil sa
kanilang mga kasalanan. Dapat nilang isipin ang tungkol sa
paglalarawang ito. 11 Sapagkat kung mahihiya sila dahil sa
lahat ng kanilang ginawa, ihayag mo sa kanila ang disenyo
ng tahanan, ang mga detalye nito, ang mga labasan nito,
ang mga pasukan nito, ang lahat ng detalye nito at ang
lahat ng atas at patakaran nito. Pagkatapos, isulat mo ito
sa harapan ng kanilang mga mata upang maigatan nila ang
lahat ng disenyo at lahat ng patakaran nito upang masunod
nila ang mga ito. 12 Ito ang alituntunin para sa tahanan.
Mula sa tuktok ng burol patungo sa lahat ng nakapalibot na
hangganan dito ay magiging kabanal-banalan. Tingnan mo!
Ito ang alituntunin para sa tahanan. 13 Ito ang magiging
sukat ng altar sa mahabang siko, ang bawat mahabang
siko sa pangkaraniwan ay isang siko at isang kamay ang
haba. Kaya ang kanal sa palibot ng altar ay isang siko ang
lalim at isang siko din ang lapad. At ang gilid sa palibot ng
dulo nito ay isang dangkal. Ito ang magiging tuntungan ng

altar. 14 Mula sa kanal sa lupa pataas sa mas mababang
pasimano ng altar ay dalawang siko at ang pasimano mismo
ay dalawang siko ang lawak. At mula sa maliit na pasimano
hanggang sa malaking pasimano ng altar, ito ay apat na
siko at ang malaking pasimano ay isang siko ang lawak. 15
Ang sunugan sa altar ng mga sinusunog na alay ay apat
na siko ang taas at mayroong apat na sungay na nakaturo
sa itaas sa sunugan. 16 Labindalawang siko ang haba ng
sunugan at labindalawang siko ang lawak, isang parisukat.
17 Labing apat na siko ang haba ng hangganan nito at labing
apat na siko ang lawak ng bawat isa sa apat nitong bahagi at
ang gilid nito ay kalahating siko ang lawak. Ang kanal ay
isang siko ang lawak sa buong palibot na may mga baitang
na nakaharap sa silangan." 18 Pagkatapos, sinabi niya sa
akin, "Anak ng tao, sinasabi ito ng Panginoong Yahweh. Ito
ang mga alituntunin para sa altar sa araw na gawin nila ito,
para sa paghahandog ng mga alay na susunugin dito at
para sa pagwiwisik ng dugo dito. 19 Ikaw ay magbibigay ng
toro mula sa mga baka bilang alay para sa kasalanan sa
mga paring Levita na mga kaapu-apuhan ni Zadok, ang mga
lumalapit sa akin upang paglingkuran ako. Ito ang pahayag
ng Panginoong Yahweh. 20 Pagkatapos, ikaw ay kukuha
ng kaunting dugo nito at ilalagay ito sa apat na sungay ng
altar, sa apat na sulok ng dulo nito at sa gilid sa palibot nito.
Lilinisin mo ito at gagawing kabayaran para sa kasalanan.
21 Pagkatapos, kunin mo ang toro para sa alay para sa
kasalanan at sunugin mo ito sa inilaang bahagi ng templo sa
labas ng santuwaryo. 22 At sa ikalawang araw, ikaw ay mag-
aalay ng lalaking kambing na walang kapintasan mula sa
mga kambing bilang handog para sa kasalanan. Lilinisin ng
mga pari ang altar gaya ng paglilinis nila sa pamamagitan
ng toro. 23 Kapag natapos mo ang paglilinis dito, mag-
alay ka ng walang kapintasang toro mula sa mga baka at
walang kapintasang lalaking tupa mula sa kawan. 24 Ialay
mo ang mga ito kay Yahweh, sasabuyan ng mga pari ang
mga ito ng asin at itataas nila ang mga ito kay Yahweh bilang
alay na susunugin. 25 Ikaw ay dapat maghanda ng lalaking
tupa bilang alay para sa kasalanan araw-araw sa loob ng
pitong araw at dapat ding maghanda ang mga pari ng walang
kapintasang toro mula sa mga baka at walang kapintasang
lalaking tupa mula sa kawan. 26 Dapat silang mag-alay para
sa altar sa loob ng pitong araw at dalisayin ito at sa ganitong
paraan dapat nila itong gawing banal. 27 Dapat nilang buuin
ang mga araw na ito, sa ikawalong araw at sa susunod pang
araw ay mangyayaring ihahanda ng mga pari ang inyong
mga alay na susunugin at ang inyong mga alay para sa
kapayapaan sa altar at tatanggapin ko kayo. Ito ang pahayag
ng Panginoong Yahweh."

44 At dinala ako ng lalaki pabalik sa panlabas na
santuwaryong tarangkahan na nakaharap sa silangan,
mahigpit itong isinara. 2 Sinabi sa akin ni Yahweh, "Mahigpit
na isinara ang tarangkahang ito at hindi ito mabubuksan.
Walang taong makakadaan dito, sapagkat dumaan dito si
Yahweh na Diyos ng Israel, kaya mahigpit itong isinara. 3
Uupo sa loob nito ang pinuno ng Israel upang kumain sa
harapan ni Yahweh. Papasok siya sa pamamagitan ng daan
sa tarangkahan ng portiko at lalabas sa daan din na iyon."
4 Pagkatapos, dinala niya ako sa daanang nasa hilagang
tarangkahan na nakaharap sa tahanan. Kaya tumingin ako
at pinagmasdan, napuno ng kaluwalhatian ni Yahweh ang
kaniyang tahanan at nagpatirapa ako! 5 At sinabi sa akin ni
Yahweh, "Anak ng tao, ihanda mo ang iyong puso, tumingin
ka at makinig sa lahat ng mga ipipapahayag ko sa iyo,
sa lahat ng mga batas sa tahanan ni Yahweh at sa lahat
ng mga panuntunan nito. Isipin mo ang tungkol sa mga
pasukan at mga labasan ng tahanan. 6 At sabihin mo sa mga
suwail na sambahayan ng Israel, 'Sinasabi ito ng Panginoong
Yahweh: Itigil na ninyo ang inyong mga kasuklam-suklam
na gawain, sambahayang Israel— 7 na dinala ninyo ang
mga dayuhang hindi tuli ang mga puso at hindi tuli sa laman
upang pumunta sa aking santuwaryo at lapastanganin ito—
ang aking tahanan! — Habang dinadala ninyo sa akin ang
aking tinapay, taba at dugo— sinusuway ninyo ang aking
tipan sa pamamagitan ng inyong mga kasuklam-suklam na
gawain. 8 Hindi ninyo ginampanang mabuti ang inyong
mga tungkulin sa akin. Sa halip, ibinigay ninyo sa iba ang
tungkuling pangalagaan ang aking banal na lugar. 9 Sinasabi
ito ng Panginoong Yahweh: Walang maaaring pumasok sa
aking santuwaryo sa sinuman sa mga dayuhang iyon na nasa
kalagitnaan ng mga tao ng Israel na mga hindi tuli sa puso at
laman. 10 Ngunit ang mga Levitang lumayo sa akin nang
malihis ang Israel, mga taong lumihis sa akin upang sumamba
sa kanilang mga diyus-diyosan— ngayon magbabayad sila sa
kanilang kasalanan. 11 Mga lingkod sila sa aking santuwaryo,
nagbabantay sa mga tarangkahan at naglilingkod sa tahanan.
Kinakatay nila ang mga alay na susunugin at mga handog ng
mga tao; tumatayo sila sa harapan nila upang paglingkuran
sila. 12 Ngunit dahil nagsagawa sila ng mga paghahandog
sa harapan ng kanilang mga diyus-diyosan, naging mga
katitisuran sila nang kasalanan para sa sambahayan ng Israel.
Kaya itataas ko ang aking kamay upang sumumpa nang isang
pangako laban sa kanila na magbabayad sila para sa kanilang
kasalanan! Ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh. 13 Hindi
sila makakalapit sa akin upang kumilos bilang aking mga pari
o makakalapit sa anuman sa aking mga banal na bagay, sa
mga kabanal-banalang mga bagay! Sa halip, dadalhin nila
ang kanilang kahihiyan at ang kanilang mga pagkakasala
dahil sa mga kasuklam-suklam na gawaing kanilang ginawa.
14 Ngunit itatalaga ko sila bilang tagapangasiwa ng mga
gawain sa tahanan para sa lahat ng mga tungkulin at lahat ng
mga ginagawa rito. 15 At ang mga paring Levita na mga
anak na lalaki ni Zadok ang tumupad sa mga tungkulin ng
aking santuwaryo nang lumilihis sa pagsunod sa akin ang
mga Israelita— lalapit sila sa akin upang sambahin ako at
tatayo sa aking harapan upang magdala ng taba at dugo sa
akin— ito ang pahayag ng Panginoong Yaweh. 16 Pupunta
sila sa aking santuwaryo; lalapit sila sa aking mesa upang
sambahin ako at upang tuparin ang kanilang mga tungkulin
sa akin. 17 Kaya mangyayari na kapag pumasok sila sa mga
tarangkahan ng panloob na patyo, kailangan nilang magsuot
ng mga linong damit, sapagkat hindi sila dapat pumasok sa
loob na nakasuot ng lana sa mga tarangkahan ng panloob
na patyo at sa tahanang ito. 18 Kailangang mayroong mga
linong turbante sa kanilang mga ulo at linong pamigkis sa
kanilang mga balakang. Hindi sila dapat magsuot ng mga
damit na nagpapapawis sa kanila. 19 Kapag lumabas sila sa
panlabas na patyo upang pumunta sa mga tao, kailangan
nilang hubarin ang damit na isinuot nila nang maglingkod sila;
dapat nilang hubarin ang mga ito at ilagay sa isang banal na
silid, upang hindi nila gawing banal ang ibang mga tao sa
pamamagitan ng pagsagi sa kanilang natatanging kasuotan.
20 Hindi rin nila dapat ahitin ang kanilang mga ulo, ni hayaang
nakalugay ang kanilang buhok, ngunit dapat nilang gupitin

ang kanilang buhok sa kanilang mga ulo. **21** Walang pari ang
maaaring uminom ng alak kapag pumunta siya sa panloob
na patyo, **22** ni kumuha ng isang balo o isang babaeng
hiwalay sa asawa bilang kaniyang asawa, ngunit isang birhen
lamang mula sa hanay ng sambahayan ng Israel o isang balo
na dating asawa ng isang pari. **23** Sapagkat ituturo nila sa
aking mga tao ang pagkakaiba sa pagitan ng banal at hindi
banal. Ipapaalam nila sa kanila ang pagkakaiba ng marumi at
malinis. **24** Sa isang alitan, mamamagitan sila upang humatol
sa pamamagitan ng aking mga atas at dapat silang maging
makatarungan. At pananatilihin nila ang aking mga kautusan
at ang aking mga batas sa bawat pista at ipagdiriwang nila
ang aking mga banal na Araw ng Pamamahinga. **25** Hindi sila
dapat pumunta sa isang patay na tao upang maging marumi,
maliban lamang kung ama o ina nila ito, anak na lalaki o
anak na babae, kapatid na lalaki o kapatid na babae na
hindi pa nakisiping sa isang lalaki; dahil kung hindi, magiging
marumi sila. **26** Pagkatapos maging marumi ng isang pari,
magbibilang ang mga tao ng pitong araw para sa kaniya.
27 Bago ang araw ng pagpunta niya sa banal na lugar, sa
panloob na patyo upang maglingkod sa banal na lugar, dapat
siyang magdala ng isang handog dahil sa kasalanan para sa
kaniyang sarili— Ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh.
28 At ito ang kanilang mana: Ako ang magiging mana nila!
Kaya hindi ninyo dapat sila bigyan ng ari-arian sa Israel; Ako
ang kanilang ari-arian! **29** Kakainin nila ang mga handog na
pagkain, ang mga handog dahil sa kasalanan at ang mga
handog dahil sa pagkakasala; magiging pag-aari nila ang
lahat ng mga bagay na inilaan kay Yahweh sa Israel. **30** Ang
pinakamainam na mga unang bunga ng lahat ng mga bagay
at ang bawat ambag, anumang bagay na magmumula sa
lahat ng inyong mga ambag ay magiging pag-aari ng mga
pari, at ibibigay ninyo ang pinakamainam ninyong handog na
pagkain sa mga pari upang manatili ang pagpapala sa inyong
tahanan. **31** Hindi kakain ang mga pari ng anumang patay
na hayop o hayop na ginutay-gutay ng mabangis na hayop,
maging ibon o mabangis na hayop.

45 Kapag nagpalabunutan kayo upang paghatian ang
lupain bilang isang mana, dapat kayong gumawa ng
isang handog kay Yahweh. Magiging isang banal na bahagi
ng lupain ang handog na ito na dalawampu't limanglibong
siko ang haba at sampung libong siko ang lawak. Magiging
banal ang lahat ng lugar na nakapalibot dito. **2** Mula dito,
magkakaroon ng limang daang siko ang haba at limang
daang sikong parisukat ang lawak na nakapalibot sa banal
na lugar na may hangganang limampung siko ang lawak.
3 Mula sa lugar na ito, susukat kayo ng isang bahagi na
dalawampu't limang libong siko ang haba at sampung libo
ang lawak. Magiging isang banal na lugar ito para sa inyo,
isang kabanal-banalang lugar. **4** Magiging isang banal na
lugar ito sa lupain para sa mga paring naglilingkod kay
Yahweh, ang mga lumapit kay Yahweh upang maglingkod
sa kaniya. Magiging isang lugar ito para sa kanilang mga
tahanan at isang banal na bahagi para sa banal na lugar.
5 Kaya magiging dalawampu't limang libong siko ang haba
at sampung libong siko ang lawak nito, at magiging para
sa bayan ito ng mga Levitang naglilingkod sa tahanan.
6 Maglalaan kayo ng isang bahagi para sa lungsod na
limang libong siko ang lawak at dalawampu't limang libong
siko ang haba, iyan ang magiging kasunod sa bahagi na
nakalaan para sa banal na lugar. Magiging pag-aari ng buong
sambahayan ng Israel ang lungsod na ito. **7** Dapat nasa
magkabilang gilid ng lugar na nakalaan para sa banal na
lugar at lungsod ang lupain ng mga prinsipe. Nasa dakong
kanluran at sa dakong silangan ng mga ito. Tutugma ang
haba nito sa haba ng isa sa mga bahaging iyon, mula sa
kanluran hanggang sa silangan. **8** Magiging pag-aari ng
prinsipe ng Israel ang lupaing ito. Hindi na kailanman aapihin
ng aking mga prinsipe ang aking mga tao; sa halip, ibibigay
nila ang lupain sa sambahayan ng Israel para sa kanilang
mga tribu. **9** Sinasabi ito ng Panginoong Yahweh: Tama
na para sa inyong mga prinsipe ng Israel! Alisin na ninyo
ang karahasan at pag-aawayan, gawin ang makatarungan at
makatuwiran! Itigil na ninyo ang pagpapalayas sa aking mga
tao! —Ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh. **10** Dapat
magkaroon kayo ng tamang mga timbangan, tamang mga
efa at tamang mga bath! **11** Magiging pantay ang dami ng
efa at bath upang magiging ikasampu ng isang homer ang
isang bath at magiging ikasampu ng isang homer ang efa.
Dapat tumugma sa homer ang sukat ng mga ito. **12** Magiging
dalawampung gera ang siklo at gagawa ng animnapung
siklo ng isang mina para sa iyo. **13** Ito ang ambag na dapat
ninyong ibigay: ang ikaanim na bahagi ng isang efa para sa
bawat homer ng trigo, at magbibigay kayo ng ikaanim na
bahagi ng isang efa para sa bawat homer ng sebada. **14**
Ang alituntunin para sa paghahandog ng langis ay magiging
ikasampung bahagi ng isang bath para sa bawat kor (na
sampung bath) o para sa bawat homer, sapagkat sampung
bath din ang isang homer. **15** Gagamitin para sa anumang
handog na susunugin o handog pangkapayapaan bilang
kabayaran para sa mga tao ang isang tupa o kambing mula
sa kawan sa bawat dalawang daang hayop mula sa matubig
na mga rehiyon ng Israel—ito ang pahayag ng Panginoong
Yahweh. **16** Ibibigay ng lahat ng mga tao sa lupain ang
ambag na ito sa prinsipe sa Israel. **17** Magiging tungkulin
ng prinsipe na magbigay ng mga hayop para sa mga alay
na susunugin, mga handog na butil, mga handog na inumin
sa mga pagdiriwang at ang mga pagdiriwang ng Bagong
Buwan, at sa mga Araw ng Pamamahinga—sa lahat ng mga
itinakdang pagdiriwang ng sambahayan ng Israel. Magbibigay
siya ng mga handog dahil sa kasalanan, mga handog na butil,
mga handog na susunugin at mga handog pangkapayapaan
para sa kabayaran sa kapakanan ng sambahayan ng Israel.
18 Sinasabi ito ng Panginoong Yahweh: Sa unang buwan,
sa unang araw ng unang buwan, kukuha kayo ng isang
torong walang kapintasan mula sa kawan at magsagawa ng
isang paghahandog dahil sa kasalanan para sa santuwaryo.
19 Kukuha ang pari ng kaunting dugo ng handog dahil sa
kasalanan at ilalagay niya ito sa mga haligi ng pintuan ng
tahanan at sa apat na sulok ng hangganan ng altar, at sa mga
haligi ng pintuan ng tarangkahan sa panloob na patyo. **20**
Gagawin ninyo ito sa ikapito ng buwan para sa bawat taong
nagkasala ng hindi sinasadya o dahil sa kamangmangan;
sa paraang ito, malilinis ninyo ang templo. **21** Sa ikalabing
apat na araw ng unang buwan, magkakaroon sa inyo ng
isang pagdiriwang, pitong araw na pagdiriwang. Kakain kayo
ng tinapay na walang pampaalsa. **22** Sa araw na iyon,
maghahanda ang prinsipe ng isang toro bilang handog dahil
sa kasalanan, para sa kaniyang sarili at para sa lahat ng
tao sa lupain. **23** Para sa pitong araw ng pagdiriwang,
maghahanda ang prinsipe ng handog na susunugin para kay
Yahweh: pitong toro at pitong walang kapintasang lalaking
tupa sa bawat araw para sa pitong araw, at isang lalaking

kambing sa bawat araw bilang handog dahil sa kasalanan. **24** Pagkatapos, magsasagawa ang prinsipe ng isang handog na pagkain ng isang efa para sa bawat toro at isang efa para sa bawat lalaking tupa kasama ang isang hin ng langis para sa bawat efa. **25** Sa ika labinlimang araw ng ikapitong buwan, sa pagdiriwang, magsasagawa ang prinsipe ng mga paghahandog sa pitong araw na ito: mga handog dahil sa kasalanan, mga handog na susunugin, handog na pagkain at mga handog na langis.

46 Sinabi ito ng Panginoong Yahweh: Isasara sa loob ng anim na araw ng pagtatrabaho ang tarangkahan ng panloob na patyo na nakaharap sa silangan, ngunit bubuksan ito sa Araw ng Pamamahinga at sa araw ng Bagong Buwan. **2** Papasok ang prinsipe sa panlabas na patyo sa pamamagitan ng daan sa tarangkahan at sa portiko nito mula sa labas, at tatayo siya sa harapan ng mga haligi ng pintuan ng panloob na tarangkahan habang isinasagawa ng mga pari ang kaniyang handog na susunugin at handog pangkapayapaan. Pagkatapos, sasamba siya sa pasukan ng panloob na tarangkahan at lalabas siya, ngunit hindi isasara ang tarangkahan hanggang gabi. **3** Sasamba rin ang mga tao ng lupain sa harapan ni Yahweh sa pasukan ng tarangkahang ito sa mga Araw ng Pamamahinga at mga Bagong Buwan. **4** Ang handog na susunugin na iaalay ng prinsipe kay Yahweh sa Araw ng Pamamahinga ay anim na walang kapintasang mga kordero at isang walang kapintasang lalaking tupa. **5** Ang handog na butil kasama ng lalaking tupa ay magiging isang efa at ang handog na butil na kasama ng mga kordero ay kung ano lamang ang naisin niyang ibigay at isang hin ng langis sa bawat efa ng butil. **6** Sa araw ng Bagong Buwan, dapat mag-alay kayo ng isang walang kapintasang toro mula sa isang kawan, anim na kordero, at isang walang kapintasang lalaking tupa. **7** Dapat siyang gumawa ng handog na butil ng isang efa sa toro at isang efa sa lalaking tupa, at kung anuman ang naisin niyang ibigay sa mga kordero at isang hin ng langis para sa bawat efa ng butil. **8** Kapag pumasok ang prinsipe sa pamamagitan ng daan sa tarangkahan at sa portiko nito, dapat siyang lumabas sa daanan din na iyon. **9** Ngunit kapag pumunta ang mga tao ng lupain sa harapan ni Yahweh sa mga itinalagang pagdiriwang, ang sinumang papasok sa tarangkahang nasa hilaga upang sumamba ay dapat umalis sa pamamagitan ng tarangkahang nasa timog; at ang sinumang papasok sa tarangkahang nasa timog ay dapat umalis sa pamamagitan ng tarangkahang nasa hilaga. Walang sinuman ang maaaring bumalik sa tarangkahan kung saan siya pumasok sapagkat dapat siyang lumabas nang tuwiran. **10** At dapat nasa kalagitnaan nila ang prinsipe. Kapag pumasok sila, dapat din siyang pumasok at kapag umalis sila, dapat din siyang umalis. **11** At sa mga pagdiriwang, ang handog na butil ay dapat isang efa ng butil para sa toro at isang efa sa lalaking tupa at anumang naisin niyang ibigay sa mga kordero, at isang hin ng langis para sa bawat efa. **12** Kapag nagbigay ang prinsipe ng isang kusang handog, maging isang handog na susunugin man o handog pangkapayapaan kay Yahweh, dapat niyang buksan ang tarangkahang nakaharap sa silangan para dito, at magsagawa ng kaniyang handog na susunugin at ng kaniyang handog pangkapayapaan gaya ng kaniyang ginagawa sa Araw ng Pamamahinga. Pagkatapos, dapat siyang lumabas at isara ang tarangkahan pagkatapos niyang makalabas. **13** Magbibigay rin kayo araw-araw ng isang walang kapintasang kordero na isang taong gulang bilang handog na susunugin para kay Yahweh. Gagawin ninyo ito tuwing umaga. **14** At magbibigay kayo ng isang handog na butil kasama nito tuwing umaga, ikaanim na bahagi ng isang efa at ikatlong hin ng langis upang basain ang harina ng handog na butil para kay Yahweh, ayon sa panuntunang hindi maaaring baguhin. **15** Ihahanda nila ang kordero, ang handog na butil at ang langis tuwing umaga bilang isang permanenteng handog na susunugin. **16** Sinasabi ito ng Panginoong Yahweh: Kung magbibigay man ang prinsipe ng isang kaloob sa sinuman sa kaniyang mga anak na lalaki, ito ay kaniyang mana. Isang mana ito at magiging ari-arian ito ng kaniyang mga anak na lalaki. **17** Ngunit kung magbibigay siya ng isang kaloob sa isa sa kaniyang mga lingkod mula sa kaniyang mana, kung gayon, magiging pag-aari ito ng lingkod hanggang sa taon ng kaniyang kalayaan, at pagkatapos maibabalik ito sa prinsipe. Tiyak na para lamang sa kaniyang mga anak na lalaki ang kaniyang mana. **18** Hindi kukunin ng prinsipe ang mana ng mga tao mula sa kanilang mga sariling ari-arian; dapat siyang magbigay para sa kaniyang mga anak na lalaki mula sa kaniyang sariling ari-arian upang hindi magkahiwalay ang aking mga tao, ang bawat tao mula sa kaniyang sariling ari-arian.'" **19** Pagkatapos, dinala ako ng lalaki sa pasukan ng tarangkahang patungo sa mga banal na silid para sa mga pari na nakaharap sa hilaga at pinagmasdan ko! May isang lugar sa gawing kanluran. **20** Sinabi niya sa akin, "Ito ang lugar kung saan dapat pakuluan ng mga pari ang handog sa pagkakasala, ang handog dahil sa kasalanan at kung saan nila dapat lutuin ang handog na butil. Hindi nila dapat ilabas ang mga ito sa panlabas na patyo upang ilaan ang mga tao kay Yahweh." **21** At dinala niya ako sa panlabas na patyo at sinamahan niya akong dumaan sa apat na sulok ng patyong iyon, at nakita ko na sa bawat sulok ng patyo, may iba pang mga patyo. **22** Sa apat na sulok ng panlabas na patyo, may apat na sulok na mga patyo na apatnapung siko ang haba at tatlumpu ang lawak. Magkakapareho ang mga sukat para sa lahat ng apat na sulok ng mga patyo. **23** Mayroong isang hilera sa buong paligid ng apat na ito na gawa sa bato, at nasa ilalim ng hilera ng bato ang mga lutuang sunungan. **24** Sinabi sa akin ng lalaki, "Ito ang mga lugar kung saan pakukuluan ng mga lingkod ng templo ang alay ng mga tao."

47 At dinala ako ng lalaki pabalik sa pasukan ng templo at masdan ninyo! Umaagos ang tubig mula sa ilalim ng bungad ng tahanan ng templo sa gawing silangan, sapagkat nakaharap sa silangan ang harapan ng templo at umaagos ang tubig sa gawing timog ng templo, sa may kanan ng altar. **2** Kaya dinala niya ako palabas sa hilagang tarangkahan at hinatid sa palibot ng tarangkahan na nakaharap sa silangan. Masdan ninyo, umaagos ang tubig mula sa tarangkahang ito sa gawing timog nito. **3** Habang naglalakad ang lalaki patungong silangan, mayroong isang panukat na lubid sa kaniyang kamay, sumukat siya ng isang libong siko at dinala ako sa tubig na hanggang bukung-bukong ang lalim. **4** At sumukat siyang muli ng isang libong siko at dinala ako sa tubig na hanggang tuhod ang lalim at sumukat siya muli ng isang libong siko at dinala ako sa tubig na hanggang balakang ang lalim. **5** Pagkatapos sumukat pa siya ng isang libong siko ng mas malayo, dito isa na itong ilog na hindi ko kayang tawirin, napakalalim nito. Kailangan lamang itong languyin ng sinuman. **6** Sinabi sa akin ng lalaki: "Anak ng tao, nakikita mo ba ito?" at dinala niya ako palabas at sinamahan ako

sa paglalakad pabalik sa tabing-ilog. **7** Habang naglalakad
ako pabalik, masdan ninyo, mayroon ng maraming puno
sa bahaging ito ng tabing-ilog at pati na rin sa kabilang
bahagi. **8** Sinabi ng lalaki sa akin: “Ang tubig na ito ay
lalabas sa lupaing sakop ng silangan at bababa sa Araba,
dadaloy ang tubig na ito sa Dagat na Maalat at maibabalik
ang kasariwaan nito. **9** Nag-uumpukan ang bawat nabubuhay
na nilalang kung saan pumupunta ang tubig, magkakaroon
ng maraming isda sapagkat dumadaloy roon ang mga tubig
na ito. Gagawin nitong sariwa ang tubig alat. Mabubuhay
ang lahat kung saan dumadaloy ang ilog. **10** At mangyayari
na tatayo sa tabi ng tubig ang mga mangingisda ng En-
gedi at magkakaroon ng isang lugar na patuyuan ng mga
lambat sa En-eglaim. Magkakaroon ng maraming uri ng isda
sa Dagat na Maalat, tulad ng isda sa Malaking Dagat para
sa kanilang kasaganaan. **11** Ngunit hindi magiging sariwa
ang mga latian at mga ilat ng Dagat na Maalat, ito ang mga
magiging tagapagbigay ng asin. **12** Sa tabi ng ilog sa mga
pampang nito, sa magkabilang dako, tutubo ang lahat ng
uri ng puno na nakakain ang bunga. Hindi malalanta ang
mga dahon nito at hindi kailanman titigil sa pamumunga
ang mga ito. Mamumunga ang mga puno sa bawat buwan,
yamang nanggaling sa Santuwaryo ang tubig ng mga ito.
Magiging pagkain ang mga bunga nito at magiging gamot
ang mga dahon nito. **13** Ito ang sinasabi ng Panginoong
Yahweh: Ito ang magiging paraan ng paghati ninyo sa lupain
para sa labin-dalawang tribo ng Israel: Magkakaroon ng
dalawang bahagi si Jose. **14** At ikaw, bawat tao at kapatid
na lalaki sa inyo ang magmamana nito. Gaya ng pagtaas
ko ng aking kamay upang sumumpang ibigay ito sa inyong
mga ama, sa parehong paraan na itong lupain ang naging
inyong mana. **15** Ito ang magiging hangganan ng lupain sa
hilagang bahagi mula sa Malaking Dagat papuntang Hetlon
at sa Lebo Hamat hanggang Sedad. **16** At ang hangganan
ay aabot sa Berota hanggang Sibraim na nasa pagitan ng
Damasco at Hamat, hanggang Haser-hatticon na malapit sa
hangganan ng Hauran. **17** Kaya ang hangganan ay aabot
mula sa dagat hanggang Hazar-enon sa hangganan ng
Damasco at Hamat hanggang sa hilaga. Ito ang magiging
hilagang bahagi. **18** Sa silangang bahagi, sa pagitan ng
Hauran at Damasco at sa pagitan ng Gilead at sa lupain
ng Israel ang magiging Ilog Jordan. Aabot hanggang sa
Tamar ang hangganang ito. **19** At ang bahaging timog: sa
timog ng Tamar hanggang sa katubigan ng Meriba-kades,
ang batis sa Egipto hanggang sa Malaking Dagat at sa
katimugang bahagi patungo sa timog. **20** At ang hangganan
ng kanluranin ay ang Malaking Dagat hanggang sa kung
saan pumupunta ito sa kabila ng Hamat. Ito ang magiging
kanluraning bahagi. **21** Sa ganitong paraan ninyo hahatiin
ang lupaing ito para sa inyong mga sarili, para sa mga tribo
ng Israel. **22** At mangyayari na magpapalabunutan kayo
para sa mga mana para sa inyong mga sarili at para sa mga
dayuhan na nasa inyong kalagitnaan, ang mga nagsilang
ng mga bata sa inyong kalagitnaan at nakasama ninyo,
tulad ng mga katutubong naipanganak na mga tao ng Israel.
Magpapalabunutan kayo para sa mga mana sa mga tribo ng
Israel. **23** At mangyayari na makakasama ng dayuhan ang
tribo kung saan siya nakikitira. Dapat ninyo siyang bigyan ng
mana. Ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh.”

48 Ito ang mga pangalan ng mga tribo. Ang tribo ng Dan
ay makakatanggap ng isang bahagi ng lupain: ang
hangganan nito ay aabot sa tabi ng hangganan sa hilaga ng
Israel papunta sa Hethlon at Lebo Hamat. Ang hangganan
nito ay aabot hanggang sa Hazar-enan at sa mga hangganan
ng Damasco hanggang sa hilaga at hanggang sa Hamat. Ang
hangganan ng Dan ay aabot mula sa timog hanggang sa
Dagat ng Mediteraneo. **2** Isang bahagi ng lupain sa timog ng
hangganan ng Dan ang magiging lupain ng Aser na aabot
mula sa silangan hanggang sa kanluran. **3** Sa timog ng
hangganan ng Aser ay magiging isang bahagi ng Neftali
mula sa silangang bahagi hanggang sa kanlurang bahagi.
4 Ang hangganan ng timog ng Neftali ang magiging isang
bahagi ng Manases na mula sa silangang bahagi hanggang
sa kanlurang bahagi. **5** Sa timog ng hangganan ng Manases
mula sa dakong silangang hanggang sa dakong kanluran ang
magiging isang bahagi ng Efraim. **6** Sa timog ng hangganan
ng Efraim mula sa dakong silangan hanggang sa dakong
kanluran ang magiging isang bahagi ng Ruben. **7** Sa tabi ng
hangganan ni Ruben mula sa dakong silangan hanggang
sa dakong kanluran ang magiging isang bahagi ng Juda.
8 Ang handog na lupain na inyong gagawin ay sa tabi ng
hangganan ng Juda at pinalawak mula sa dakong silangan
hanggang sa dakong kanluran at magiging dalawampu't-
limang libong siko ang lawak. Tumutugma ang haba nito sa
isang bahagi ng tribo mula sa dakong silangan hanggang sa
dakong kanluran at ang templo ang magiging gitna nito. **9**
Itong lupain na ihahandog ninyo kay Yahweh ay dalawampu't-
limang libong siko ang haba at sampung libong siko ang
luwang. **10** Ito ang mga nakatakda para sa bahaging ito ng
banal na lupain: magkakaroon ng lupain ang mga pari na
maitatalaga sa kanila na may sukat na dalwampu't-limang
libong siko ang luwang sa dakong hilaga, sampung libong
siko ang luwang sa dakong kanluran, sampung libong siko
ang luwang sa dakong silangan at dalawampu't-limang libong
siko ang haba sa dakong timog na nasa gitna nito ang banal
na lugar ni Yahweh. **11** Ito dapat ang para sa mga tao na
inilaan kay Yahweh: ang mga pari sa lahi ni Zadok na matapat
na naglingkod sa akin na hindi naligaw nang naligaw ang mga
tao ng Israel, gaya ng ginawa ng mga Levita. **12** Ang handog
para sa kanila ay magiging isang bahagi nitong pinakabanal
na lupain na palalawakin hanggang sa hangganan ng mga
Levita. **13** Ang lupain ng mga Levita sa tabi ng hangganan
kasama ang lupain ng mga pari ay magiging dalawampu't-
limang libong siko ang haba at sampung libong siko ang
lawak. Ang kabuuang haba ng dalawang sukat ng lupain ay
magiging dalawampu't-limang libong siko at dalawampung
libong siko ang lawak. **14** Hindi nila ito dapat ibenta o
ipagpalit, wala sa unang mga bunga ng lupain ng Israel ang
dapat maihiwalay mula sa mga sukat nito, sapagkat lahat
ng ito ay banal kay Yahweh. **15** Ang natitirang lupain na
limang-libong siko ang lawak at dalawampu't limang libong
siko ang haba ay para sa karaniwang kagamitan ng lungsod,
mga tahanan at ang pastulan. Ang lungsod ang nasa gitna
nito. **16** Ito ang magiging mga sukat ng lungsod: ang dakong
hilaga ay magiging 4, 500 siko ang haba, ang dakong timog
ay magiging 4, 500 siko ang haba, ang dakong silangan ay
magiging 4, 500 siko ang haba at ang dakong kanluran ay
magiging 4, 500 siko ang haba. **17** Magkakaroon ng pastulan
para sa lungsod sa dakong hilaga, na may 250 siko ang
lalim, sa timog na may 250 siko ang lalim, sa silangan na
may 250 siko ang lalim at sa kanluran na may 250 siko ang
lalim. **18** Pahahabain ng sampung libong siko sa silangan
at sampung libong siko sa kanluran ang natitirang sukat ng

banal na handog. Pahahabain ito sa tabi ng hangganan ng
banal na handog at ang bunga nito ang magiging pagkain
para sa mga nagtatrabaho sa lungsod. 19 Sasakahin ang
lupaing iyon ng mga tao na kabilang sa buong tribo ng Israel,
mga tao na siyang nagtatrabaho sa lungsod. 20 Lahat ng
handog na lupain ay may sukat na dalawampu't limang libong
siko ang haba at dalawampu'tlimang libong siko ang luwang.
Sa paraang ito gagawin ninyong isang lupain ang handog
na banal, gayun din ang lupaing para sa lungsod. 21 Ang
natitirang lupain sa magkabilang bahagi ng banal na handog
at ang bahagi ng lungsod ay para sa prinsipe. Ang sukat
ng lupain ng prinsipe sa silangan ay aabot ng dalawampu't-
limang libong siko mula sa hangganan ng banal na handog
hanggang sa silanganing hangganan at ang kaniyang sukat
sa kanluran ay palalawakin ng dalawampu't-limang libong
siko hanggang sa kanluraning hangganan. Sa gitna nito ay
ang banal na handog at ang banal na lugar ng templo. 22
Ang lupain na palalawakin mula sa pag-aari ng mga Levita
at ang bahagi ng lungsod sa gitna nito ay para sa prinsipe.
Ito ay sa pagitan ng hangganan ng Juda at hangganan ng
Benjamin. Para sa prinsipe ang lupaing ito. 23 Para sa mga
natitirang tribo, aabot ang kanilang mga bahagi mula dakong
silangan hanggang sa dakong kanluran. Makakatanggap ang
Benjamin ng isang bahagi. 24 Sa timog ng hangganan ng
Benjamin na aabot mula sa dakong silangan hanggang sa
kanluran ang magiging isang bahaging lupain ng Simeon.
25 Sa timog ng hangganan ng Simeon na aabot sa dakong
silangan hanggang sa kanluran ang magiging isang bahagi ng
lupain ng Issachar. 26 Sa timog ng hangganan ng Issachar
na aabot mula sa dakong silangan hanggang sa dakong
kanluran ang magiging isang bahagi ng lupain ng Zebulun.
27 Sa timog ng hangganan ng Zebulun na aabot mula sa
dakong silangan hanggang sa kanluran ang magiging isang
bahagi ng lupain ng Gad. 28 Ang katimugang hangganan ng
Gad ay aabot mula sa Tamar hanggang sa mga katubigan
ng Meribat-cadesh at mas malayo sa batis ng Egipto at
sa Malaking Dagat. 29 Magpapalabunutan kayo para sa
lupaing ito at ito ang magiging mana ng mga tribo ng Israel.
Ito ang kanilang mga magiging bahagi. Ito ang pahayag ng
Panginoong Yahweh. 30 Ito ang magiging mga labasan mula
sa lungsod: sa gawing hilaga na may sukat na 4, 500 siko
ang haba 31 ang tatlong tarangkahan na nakapangalan sa
mga tribo ng Israel: isang tarangkahan para kay Ruben, isang
tarangkahan para kay Juda at isang tarangkahan para kay
Levi. 32 May tatlong tarangkahan sa gawing silangan na
may sukat na 4, 500 siko ang haba: isang tarangkahan para
kay Jose, isang tarangkahan para kay Benjamin at isang
tarangkahan para kay Dan. 33 May tatlong tarangkahan sa
gawing silangan na may sukat na 4, 500 siko ang haba: isang
tarangkahan para kay Simeon, isang tarangkahan para kay
Issachar at isang tarangkahan para kay Zebulon. 34 May
tatlong tarangkahan sa gawing kanluran na may sukat na 4,
500 siko ang haba: isang tarangkahan para kay Gad, isang
tarangkahan para kay Asher at isang tarangkahan para kay
Nephtali. 35 Ang lawak ng palibot ng lungsod ay labing-
walong libong siko at mula sa araw na iyon, ang magiging
pangalan ng lungsod ay “Naroon si Yahweh.”

Daniel

1 Sa ikatlong taon ng paghahari ni Jehoiakim na hari ng
Juda, dumating si Nebucadnezar na hari ng Babilonia
sa Jerusalem at kinubkob ang lungsod upang putulin ang
lahat ng mga tulong para rito. **2** Binigyan ng Panginoon si
Nebucadnezar ng katagumpayan laban kay Jehoiakim na hari
ng Juda at ibinigay sa kaniya ang ilan sa mga sagradong
bagay mula sa tahanan ng Diyos. Dinala niya ang mga ito sa
lupain ng Babilonia, sa tahanan ng kaniyang diyos at inilagay
ang sagradong mga bagay sa kabang-yaman ng kaniyang
diyos. **3** At nakipag-usap ang hari kay Aspenaz, ang kaniyang
pinunong opisyal upang dalhin ang ilan sa mga Israelita, sa
maharlikang angkan at mga dakilang tao— **4** mga binatang
walang kapintasan, kaakit-akit ang itsura, at mahusay sa lahat
ng karunungan, puno ng kaalaman at pang-unawa at karapat-
dapat na maglingkod sa palasyo ng hari. Tuturuan niya sila ng
panitikan at wika ng mga taga-Babilonia. **5** At ibinilang sila ng
hari ng bahagi sa araw ng kaniyang mga pagkain at sa alak na
kaniyang iinumin. Sasanayin ang mga binatang ito sa tatlong
taon at pagkatapos, maglilingkod sila sa hari. **6** Kabilang sa
mga ito ay sina Daniel, Hananaias, Misael, at Azarias, ilan
sa mga tao ng Juda. **7** Binigyan sila ng mga pangalan ng
pinunong opisyal: tinawag si Daniel na Beltesazar, tinawag si
Hananias na Shadrac, si Misael na Meshac, at si Azarias na
Abednego. **8** Ngunit ipinasiya ni Daniel sa kaniyang isipan na
hindi niya dudungisan ang kaniyang sarili sa mga pagkain
ng hari o sa mga alak na kaniyang iniinom. Kaya humiling
siya ng pahintulot mula sa pinunong opisyal na hindi niya
maaaring dungisan ang kaniyang sarili. **9** Binigyang pabor at
habag ng Diyos si Daniel sa pamamagitan ng pagkakaroon
ng paggalang ng pinuno ng mga opisyal sa kaniya. **10** Sinabi
ng pinunong opisyal kay Daniel, "Natatakot ako sa aking
panginoong hari. Ipinag-utos ng hari kung ano ang inyong
kakainin at ang inyong iinumin. Bakit kailangan niyang makita
na mukhang mahina kayo kaysa sa mga binata na kasing-
edad ninyo? Pupugutan ako ng ulo ng hari dahil sa inyo." **11**
At nakipag-usap si Daniel sa katiwala na siyang itinalaga ng
pinunong opisyal kina Daniel, Hananias, Misael at Azarias.
12 Sinabi niya, "Nakikiusap ako na subukin mo kami, ang
iyong mga lingkod, sa sampung araw. Bigyan mo lamang
kami ng ilang mga gulay na makakain at tubig upang inumin.
13 At ihambing ang aming itsura sa itsura ng mga binatang
nagsikain ng pagkain ng hari, at pakitunguhan mo kami, na
iyong mga lingkod, batay sa kung ano ang iyong nakita." **14**
Kaya sumang-ayon ang tagapamahala sa kaniya na gawin
ito. At sinubukan niya sila sa loob ng sampung araw. **15**
At pagkatapos ng sampung araw ang kanilang itsura ay
naging mas malusog, at malakas ang pangangatawan kaysa
sa lahat ng mga binata na kumain ng pagkain ng hari. **16**
Kaya kinuha ng mga katiwala ang kanilang mga pagkain at
ang kanilang alak at binigyan lamang sila ng mga gulay. **17**
Para sa apat na binatang ito, pinagkalooban sila ng Diyos ng
kaalaman at maliwanag na pagkaunawa sa lahat ng panitikan
at karunungan at nauunawaan ni Daniel ang lahat ng uri ng
mga pangitain at mga panaginip. **18** At sa pagtatapos ng
araw na itinakda ng hari upang sila ay dalhin, dinala sila ng
pinunong opisyal sa harapan ni Nebucadnezar. **19** Kinausap
sila ng hari, at sa kanilang lahat walang maihahalintulad kay
Daniel, Hananias, Misael, at Azarias. Nakatayo sila sa harap
ng hari, nakahandang paglingkuran siya. **20** At sa bawat
katanungan ng karunungan at pang-unawa na itinanong sa
kanila ng hari, nasumpungan niya na sila ay sampung beses
na mas mainam kaysa sa lahat ng salamangkero at ang mga
umaangking nakakausap ang mga patay na nasa kaniyang
buong kaharian. **21** Namalagi si Daniel hanggang sa unang
taon ng haring Ciro.

2 Sa ikalawang taon ng paghahari ni Nebucadnezar,
nagkaroon siya ng mga panaginip. Naguluhan ang
kaniyang isip, at hindi siya makatulog. **2** At ipinatawag ng hari
ang mga salamangkero at ang mga nagsasabing nakakausap
ang patay. Ipinatawag din niya ang mga mangkukulam at
matatalinong kalalakihan. Nais niya na sabihin nila sa kaniya
ang tungkol sa kaniyang mga panaginip. Kaya dumating
sila at tumayo sa harapan ng hari. **3** Sinabi ng hari sa
kanila, "Nagkaroon ako ng isang panaginip, at nababahala
ang aking isipan na malaman ang kahulugan ng panaginip."
4 Pagkatapos, nagsalita ang matatalinong kalalakihan sa
wikang Aramaico, "Hari, mabuhay ka magpakailanman!
Sabihin mo ang panaginip sa amin, ang inyong mga lingkod
at ihahayag namin ang kahulugan." **5** Sumagot ang hari
sa matatalinong kalalakihan, "Nalutas na ang usaping ito.
Kung hindi ninyo maihahayag ang panaginip sa akin at
bigyang kahulugan ito, pagpuputul-putulin ko ang inyong
katawan at gagawin kong tambakan ng basura ang inyong
mga tahanan. **6** Ngunit kung sasabihin ninyo sa akin ang
panaginip at kahulugan nito, makakatanggap kayo ng mga
kaloob mula sa akin, isang gantimpala at dakilang karangalan.
Kaya sabihin ninyo sa akin ang panaginip at kahulugan nito."
7 Sumagot silang muli at sinabi, "Hayaang sabihin ito sa
amin ng hari, ang kaniyang mga lingkod, ang panaginip at
sasabihin namin sa inyo ang kahulugan nito." **8** Sumagot ang
hari, "Nakatitiyak ako na nangangailangan pa kayo ng mas
maraming panahon dahil nakita ninyo kung gaano katatag
ang aking pagpapasiya tungkol dito. **9** Ngunit kung hindi ninyo
sasabihin sa akin ang panaginip, may iisang hatol lamang
para sa inyo. Napagpasiyahan ninyong maghanda ng bulaan
at mapanlinlang na mga salita na sinang-ayunan ninyo upang
sabihin sa akin hanggang magbago ang aking isip. Kung
kaya, sabihin ninyo sa akin ang panaginip at pagkatapos
ay alam ko na mabibigyang kahulugan ninyo ito para sa
akin." **10** Sumagot ang matatalinong kalalakihan sa hari,
"Walang tao sa lupa ang may kakayanang matugunan ang
pangagailangan ng hari. Walang dakila at makapangyarihang
hari ang mangangailangan ng ganoong bagay mula sa
sinumang salamangkero, o mula sa sinumang umaangkin
na makipag-usap sa patay, o mula sa isang matalinong
tao. **11** Ang pangangalingan ng hari ay mahirap, at walang
sinuman ang makakapagsabi nito sa hari maliban sa mga
diyos at hindi sila naninirahan kabilang sa mga tao." **12** Ito
ang ikinagalit at labis na nagpagalit sa hari, at nagbigay
siya ng utos na lipulin ang lahat ng mga nasa Babilonia na
kinikilala sa kanilang karunungan. **13** Kaya nailabas ang
kautusan. Lahat ng mga nakilala sa kanilang karunungan
ay nahatulan ng kamatayan; hinanap din nila si Daniel at
ang kaniyang mga kaibigan upang mailagay din sila sa
kamatayan. **14** Pagkatapos, sumagot si Daniel ng may
hinahon at mabuting pagpapasiya kay Arioc na pinuno ng mga
tagabantay ng hari, na dumating upang patayin ang lahat ng
mga nasa Babilonia na kinikilala sa kanilang karunungan. **15**
Tinanong ni Daniel ang pinuno ng tagabantay ng hari, "Bakit
pabigla-bigla ang kautusan ng hari?" Kaya sinabi ni Arioc kay

Daniel ang nangyari. **16** Pagkatapos, pumasok si Daniel at
humiling ng kasunduan sa hari upang maiharap niya ang
pagpapaliwanag sa hari. **17** Pagkatapos, pumunta si Daniel
sa kaniyang tahanan at ipinaliwanag niya kay Hananias,
Misael, at Azarias kung ano ang nangyari. **18** Hinimok niya
sila na hanapin ang habag mula sa Diyos ng langit tungkol sa
hiwagang ito upang siya at sila ay hindi maaaring patayin
kasama ang mga natirang kalalakihan sa Babilonia na kilala
sa kanilang karunungan. **19** Nang gabing iyon, naihayag ang
lihim kay Daniel sa isang pangitain. At pinuri ni Daniel ang
Diyos ng kalangitan **20** at sinabi, "Purihin ang pangalan ng
Diyos ng walang hanggan at magpakailanman; sapagkat ang
karunungan at kapangyarihan ay sa kaniya. **21** Binabago niya
ang mga panahon at mga kapanahunan; tinatanggal niya ang
mga hari at inilalagay ang mga hari sa kanilang mga trono.
Nagbibigay siya ng karunungan sa matalino at kaalaman sa
mga mayroong pag-unawa. **22** Inihahayag niya ang malalim
at nakatagong mga bagay dahil alam niya ang mga nasa
kadiliman at ang liwanag ay nananahan sa kaniya. **23** Diyos
ng aking mga ninuno, pinasasalamatan at pinupuri ko kayo
para sa karunungan at kapangyarihan na ibinigay ninyo sa
akin. Ngayon, ipinaalam mo sa akin kung ano ang aming
ipinapanalangin sa iyo; ipinaalam mo sa amin ang bagay
na nagpapaalala sa hari." **24** Sa lahat ng mga ito, pumunta
si Daniel upang makipagkita kay Arioc, ang isa na itinakda
ng hari upang patayin ang lahat ng matatalino sa Babilonia.
Lumapit siya at sinabi sa kaniya, "Huwag mong patayin ang
matatalinong kalalakihan sa Babilonia. Samahan mo ako sa
harapan ng hari at sasabihin ko ang kahulugan ng panaginip
ng hari. **25** At dinala agad ni Arioc si Daniel sa harapan ng hari
at sinabi, "Natagpuan ko na ang lalaki sa mga bihag ng Juda
na makapaghahayag ng kahulugan sa panaginip ng hari." **26**
Sinabi ng hari kay Daniel (na tinatawag na Beltesazar), "May
kakayahan ka bang sabihin sa akin ang panaginip na nakita
ko at ang kahulugan nito?" **27** Sumagot si Daniel sa hari
at sinabi, "Ang hiwagang pangagailangan ng hari ay hindi
maihahayag sa pamamagitan ng mga may karunungan, ni
sa pamamagitan ng mga nagsasabi na nakikipag-usap sa
patay, ni sa mga salamangkero, at hindi sa mga manghuhula.
28 Gayon pa man, mayroong isang Diyos na naninirahan
sa langit, na naghahayag ng mga lihim, at ipinaalam niya
sa iyo, Haring Nebucadnezar kung ano ang mangyayari sa
mga darating na araw. Ang iyong panaginip at mga pangitain
ng iyong isip habang nakahiga ka sa iyong higaan ay ang
mga ito: **29** Para sa iyo, hari, ang iyong mga pag-iisip ay
dumating sa iyo sa iyong higaan kung ano ang mangyayari
sa panahong darating, at ang isang makapaghahayag ng
mga lihim na ipaalam sa iyo ay malapit ng mangyari. **30**
Para sa akin, hindi maihahayag ang lihim na ito sa akin
dahil sa anumang karunungan na mayroon ako higit pa sa
kahit sinong nabubuhay na tao. Inihayag ang lihim na ito
sa akin upang ikaw na hari ay maaaring maunawaan ang
kahulugan nito at upang maaari mong malaman ang mga
pag-iisip na nasa iyong kalooban. **31** Hari, tumingala ka at
nakita mo ang isang malaking imahen. Ang imaheng ito ay
napaka-makapangyarihan at maliwanag na nakatayo sa iyong
harapan. Kakila-kilabot ang liwanag nito. **32** Gawa sa purong
ginto ang ulo ng imahen. Gawa sa pilak ang dibib at mga
braso nito. Ang gitna at hita nito ay gawa sa tanso, **33** at
gawa sa bakal ang mga binti nito. Gawa sa pinaghalong
bakal at putik ang mga paa nito. **34** Tumingala ka, at natibag
ang isang bato, bagaman hindi sa pamamagitan ng mga
kamay ng tao, at tumama ito sa bakal at putik na paa ng
imahen at nabasag nila ito. **35** At magkakasabay na nabasag
ang bakal, putik, tanso, pilak at ginto nang pira-piraso at
naging parang dayami sa giikan sa tag-araw. Tinangay sila ng
hangin palayo at walang naiwang bakas sa kanila. Ngunit ang
batong tumama sa imahen ay naging malaking bundok at
pinuno nito ang buong mundo. **36** Ito ang iyong panaginip.
Ngayon, sasabihin na namin sa hari ang kahulugan. **37** Ikaw
hari, ay hari ng mga hari na siyang binigyan ng kaharian ng
Diyos sa langit, ang kapangyarihan, ang kalakasan, at ang
karangalan. **38** Ibinigay niya sa iyong kamay ang lugar kung
saan naninirahan ang mga tao. Ibinigay niya ang lahat ng
hayop sa parang at mga ibon sa kalangitan sa iyong kamay,
at ipinamahala niya ang lahat ng ito sa iyo. Ikaw ang gintong
ulo ng imahen. **39** Pagkatapos mo, isa pang kaharian ang
babangon na mas mababa sa iyo, at gayunman ang ikatlong
kaharian ng tanso ang mamamahala sa buong mundo. **40**
Magkakaroon ng ikaapat na kaharian, kasintibay ng bakal,
dahil winawasak ng bakal ang ibang bagay nang pira-piraso
at dudurugin ang lahat ng bagay. Dudurugin niya ang lahat
ng mga bagay at wawasakin ang mga ito. **41** Tulad lamang
ng nakita mo, ang paa at mga daliri ng paa na bahagyang
gawa sa lutong putik at bahagyang gawa sa bakal, kaya
ito ay magiging nahating kaharian; ilan sa kalakasan ng
bakal ay naroon, tulad lamang ng nakita mong pinaghalong
bakal kasama ang malambot na putik. **42** Habang ang mga
daliri sa paa ay bahagyang gawa sa bakal at bahagyang
gawa sa putik, kaya ang kaharian ay bahagyang matibay at
bahagyang marupok. **43** Habang nakita mo na inihalo ang
bakal sa malambot na putik, kaya magkakahalo ang mga tao;
hindi na sila mananatiling magkasama, gaya ng bakal na
hindi inihahalo sa putik. **44** Sa mga panahon ng mga haring
iyon, magtatayo ang Diyos ng langit ng kaharian na hindi
kailanman mawawasak, ni masasakop ng ibang mga tao.
Dudurugin nito ang ibang mga kaharian nang pira-piraso
at maglalagay ng wakas sa kanilang lahat at mananatili ito
magpakailanman. **45** Gaya ng iyong nakita, isang batong
natibag sa bundok, ngunit hindi sa pamamagitan ng mga
kamay ng tao. Dinurog nito ang bakal, tanso, putik, pilak at
ginto nang pira-piraso. Ipinaalam sa iyo ng dakilang Diyos,
hari, ang mangyayari pagkatapos nito. Ang panaginip ay
totoo at ang pagpapaliwanag na ito ay maaasahan." **46**
Nagpatirapa si Haring Nebucadnezar sa harap ni Daniel at
pinarangalan siya; iniutos niya na magsagawa ng handog
at ang insensong iyon ay maihandog sa kaniya. **47** Sinabi
ng hari kay Daniel, "Totoo na ang iyong Diyos ay Diyos
ng mga diyos, ang Panginoon ng mga hari, at ang siyang
naghahayag ng mga lihim, sapagkat may kakayahan kang
makapaghayag ng hiwagang ito." **48** Pagkatapos, binigyan
ng mataas na parangal ng hari si Daniel at binigyan siya ng
maraming kamangha-manghang mga kaloob. Ginawa niya
siyang pinuno sa buong lalawigan ng Babilonia. **49** Si Daniel
ang naging punong gobernador sa lahat ng matatalinong
kalalakihan ng Babilonia. Gumawa ng kahilingan si Daniel sa
hari, at hinirang ng hari sina Shadrac, Meshac at Abednego
na maging tagapangasiwa sa buong lalawigan ng Babilonia.
Ngunit nanatili si Daniel sa palasyo ng hari.

3 Gumawa ng isang gintong imahen si Nebucadnezar na
animnapung siko ang taas at anim na siko ang lapad.
Ipinatayo niya ito sa Kapatagan ng Dura sa lalawigan ng
Babilonia. **2** Pagkatapos, nagpadala ng mga mensahe

si Nebucadnezar upang sama-samang tipunin ang mga
gobernador ng lalawigan, mga gobernador ng rehiyon at lokal
na mga gobernador kasama ng mga konsehal, mga taga-ingat
yaman, mga hukom, mga mahistrado at lahat ng matataas
na opisyal ng lalawigan upang pumunta sa pagtatalaga ng
imahen na kaniyang ipinatayo. **3** Pagkatapos, ang mga
gobernador ng lalawigan, mga gobernador ng rehiyon at
lokal na mga gobernador kasama ang mga konsehal, mga
tagapag-ingat yaman, mga hukom mga mahistrado at lahat ng
matataas na opisyal ng lalawigan ay sama-samang nagtipon
sa pagtatalaga ng imahen na ipinatayo ni Nebucadnezar.
Tumayo sila sa harapan nito. **4** At sumigaw ng malakas
ang isang tagapamalita, "Inuutusan kayo, mga tao, mga
bansa at mga wika, **5** sa oras na marinig ninyo ang tunog
ng mga tambuli, mga plauta, mga sitar, mga lira, mga alpa
at mga saltero at lahat ng uri ng instrumentong panugtog,
magpatirapa kayo at magsisamba sa harapan ng gintong
imahen na ipinatayo ni Haring Nebucadnezar. **6** Sinuman
ang hindi magpatirapa at sumamba sa sandaling iyon ay
itatapon sa naglalagablab na pugon." **7** Kaya nang marinig
ng mga tao ang mga tunog ng mga tambuli, mga plauta,
mga sitar, mga lira, mga alpa at mga saltero at lahat ng
uri ng instrumentong panugtog, ang lahat ng mga tao, mga
bansa at mga wika ay nagpatirapa at nagsisamba sa harapan
ng gintong imahen na ipinatayo ni haring Nebucadnezar. **8**
Ngayon, sa panahong ito dumating ang ilan sa mga taga-
Caldeo at nagdala ng mga paratang laban sa mga Judio.
9 Sinabi nila kay haring Nebucadnezar, "Hari, mabuhay ka
magpakailanman! **10** Ikaw, na hari ay gumawa ng kautusan
na ang bawat tao na makakarinig ng tunog ng mga tambuli,
mga plauta, mga sitar, mga lira, mga alpa at mga saltero
at lahat ng uri ng instrumentong panugtog ay magpatirapa
at dumapa sa harapan ng gintong imahen **11** Sinuman ang
hindi magpatirapa at sumamba ay kailangang itapon sa
naglalagablab na pugon. **12** Ngayon, may ilang mga Judio na
iyong itinalaga sa mga gawain sa lalawigan ng Babilonia,
ang kanilang mga pangalan ay sina Shadrac, Meshac at
Abednego. Ang mga kalalakihang ito, o hari, ay hindi nakinig
sa inyo. Hindi nila sinamba, pinaglingkuran ang iyong diyos
o nagpatirapa sa harapan ng gintong imahen na iyong
ipinatayo." **13** At napuno ng galit at poot si Nebucadnezar
at iniutos na dalhin sa kaniya sina Shadrac, Meshac at
Abednego. Kaya dinala nila ang mga kalalakihang ito sa
harapan ng hari. **14** Sinabi ni Nebuchadnezar sa kanila,
nakapagpasya na ba kayo, Shadrac, Meshac at Abednego
upang hindi sambahin ang aking mga diyos o magpatirapa sa
harapan ng gintong imahen na aking ipinatayo? **15** Ngayon,
kung handa na kayo—kapag maririnig ninyo ang mga tunog ng
mga tambuli, mga plauta, mga sitar, mga lira, mga alpa at mga
saltero at lahat ng uri ng tugtugin—magpatirapa at dumapa
sa imahen na aking ginawa at magiging maayos ang lahat.
Ngunit kapag hindi kayo sasamba, kaagad kayong itatapon
sa naglalagablab na pugon. Sinong diyos ang maaaring
magligtas sa inyo mula sa aking mga kamay?" **16** Sumagot
sa hari sina Shadrac, Meshac at Abednego, "Nebucadnezar,
hindi namin kailangang sumagot sa usaping ito. **17** Kung
mayroon mang sagot, ito ay ang aming Diyos na aming
pinaglilingkuran ang may kakayahan na magligtas sa amin
mula sa naglalagablab na pugon at ililigtas niya kami mula
sa inyong mga kamay, o hari. **18** Ngunit kung hindi man,
nais naming malaman mo ito, o hari, na hindi kami sasamba
sa iyong mga diyos at hindi kami magpatirapa sa gintong
imahen na iyong ipinatayo." **19** Pagkatapos, napuno ng poot
si Nebucadnezar, nagbago ang kaniyang mukha laban kay
Shadrac, Meshac at Abednego. Iniutos niya na painitin ang
pugon ng pitong beses na mas mainit kaysa sa karaniwang
init nito. **20** At iniutos niya sa ilan ng kaniyang pinakamalakas
na mga kalalakihan ng kaniyang hukbo upang gapusin sina
Shadrac, Meshac at Abednego at itapon sila sa naglalagablab
na pugon. **21** Tinalian sila na suot pa ang kanilang mga
balabal, mga tunika, mga turban at iba pang mga kasuotan at
itinapon sila sa loob ng naglalagablab na pugon. **22** Dahil
mahigpit na sinunod ang utos ng hari at pinainit ang pugon,
ang apoy ang pumatay sa mga kalalakihan na nagdala kina
Shadrac, Meshac at Abednego. **23** Bumagsak ang tatlong
kalalakihang ito sa naglalagablab na pugon nang nakagapos.
24 At namangha ang haring si Nebucadnezar at agad na
tumayo. Tinanong niya ng kaniyang mga tagapayo, Hindi
ba't tatlong kalalakihan na nakagapos ang ating itinapon
sa apoy?" Sumagot sila sa hari, "totoo mahal na hari." **25**
Sumagot siya, "Ngunit apat na kalalakihan ang aking nakikita
na hindi nakagapos at naglalakad sa gitna ng apoy at hindi
sila nasaktan. Ang kinang ng ika-apat ay tulad ng anak ng
mga diyos." **26** Pagkatapos, lumapit si Nebucadnezar sa
pintuan ng naglalagablab na pugon at tumatawag, "Shadrac,
Meshac at Abednego, mga lingkod ng Kataas-taasang Diyos,
lumabas kayo! Halikayo rito" Pagkatapos, lumabas mula sa
apoy sila Shadrac, Meshac at Abednego. **27** Nakita ang
mga kalalakihang ito ng mga gobernador ng lalawigan, mga
gobernador ng rehiyon at iba pang mga gobernador at nang
mga konsehal ng mga hari na sama-samang nagtitipon.
Hindi nasaktan ng apoy ang kanilang mga katawan, hindi
natupok ang buhok sa kanilang mga ulo, hindi nasira ang
kanilang mga balabal at hindi sila nag-amoy sunog. **28** Sinabi
ni Nebucadnezar, "Purihin natin ang Diyos nina Shadrac,
Meshac at Abednego na nagpadala ng kaniyang mensahero
at nagbigay ng kaniyang mensahe sa kaniyang mga lingkod.
Nagtiwala sila sa kaniya nang isinantabi nila ang aking utos
at isinuko ang kanilang mga katawan kaysa sumamba o
magpatirapa sa sinumang diyos maliban sa kanilang Diyos.
29 Kaya gagawa ako ng isang kautusan na sinumang tao,
bansa o wika ang magsalita ng anumang laban sa Diyos
nina Shadrac, Meshac at Abednego ay pagpipira-pirasuhin at
gagawing tambakan ng basura ang kanilang mga tahanan
sapagkat walang ibang diyos ang makakapagligtas tulad
nito. **30** At itinaas niya sa tungkulin sina Shadrac, Meshac at
Abednego sa lalawigan ng Babilonia.

4 Ipinadala ni Haring Nebucadnezar ang atas na ito sa
lahat ng mga lahi, mga bansa, at mga wikang naninirahan
sa lupa: "Sumagana nawa ang inyong kapayapaan. **2** Tila
mabuti sa aking sabihin sa inyo ang tungkol sa mga tanda
at mga himalang ginawa sa akin ng Kataas-taasan. **3**
Kahanga-hanga ang kaniyang mga tanda at makapangyarihan
ang kaniyang mga himala! Walang hanggang kaharian
ang kanyang kaharian, at nananatili sa sali't saling lahi
ang kaniyang kapangyarihan. **4** Ako, si Nebucadnezar,
masayang naninirahan sa aking tahanan at nagpapakasaya sa
kasaganaan sa aking palasyo. **5** Ngunit natakot ako sa isang
panaginip ko. Habang nakahiga ako roon, nababagabag ako
sa mga larawang aking nakita at sa mga pangitain sa aking
isipan. **6** Kaya nagbigay ako ng isang atas na dalhin sa aking
harapan ang lahat ng mga kalalakihan sa Babilonia na may
karunungan upang maipaliwanag nila ang panaginip sa akin.

7 At dumating ang mga salamangkero, mga nagsasabing
nakikipag-usap sa mga patay, mga matatalinong kalalakihan,
at mga astrologo. Sinabi ko sa kanila ang panaginip, ngunit
hindi nila ito maipaliwanag sa akin. 8 Ngunit sa huli, pumasok
si Daniel—na pinangalanang Beltesazar ayon sa pangalan
ng aking diyos, at sumasakanya ang espiritu ng mga banal
na diyos. Sinabi ko sa kaniya ang panaginip. 9 "Beltesazar,
pinuno ng mga salamangkero, alam kong sumasaiyo ang
espiritu ng mga banal na diyos at walang hiwaga ang labis na
mahirap sa iyo. Sabihin mo sa akin kung ano ang aking nakita
sa aking panaginip at kung ano ang kahulugan nito. 10 Ito ang
mga pangitaing aking nakita sa aking isipan habang nakahiga
ako sa aking higaan: Tumingin ako, at may isang puno sa gitna
ng lupa, at labis na kahanga-hanga ang taas nito. 11 Lumaki
ang puno at naging matatag. Umabot hanggang sa kalangitan
ang tuktok nito at makikita ito hanggang sa mga dulo ng
buong daigdig. 12 Magaganda ang mga dahon, sagana ang
bunga at narito ang pagkain para sa lahat. Sumisilong sa lilim
nito ang mga mababangis na hayop at namumugad ang mga
ibon sa mga sanga nito. Mula dito, napapakain ang lahat ng
nilalang. 13 Nakita ko sa aking isipan habang nakahiga ako
sa aking higaan, at isang banal na mensahero ang bumaba
mula sa kalangitan. 14 Sumigaw siya at sinabing, 'Sibakin
ang puno at putulin ang mga sanga nito, tanggalin ang mga
dahon, at ikalat ang mga bunga. Hayaang umalis ang mga
hayop mula sa ilalim nito at lumipad ang mga ibon mula sa
mga sanga nito. 15 Iwan ang tuod ng mga ugat nito sa lupa,
na nakagapos ng isang gapos na bakal at tanso sa gitna
ng mga murang damo sa parang. Hayaang mabasa ito ng
hamog mula sa kalangitan. Hayaang mamuhay ito kasama ng
mga hayop sa mga halaman sa lupa. 16 Hayaang mapalitan
ang kaniyang isipan mula sa isipan ng tao at hayaaang
isang isipan ng hayop ang maibigay sa kaniya hanggang
sa pagkaraan ng pitong taon. 17 Ang pasyang ito ay sa
pamamagitan ng atas na iniulat ng mensahero. Ito ay pasyang
ginawa ng mga banal upang malaman ng mga nabubuhay
na ang Kataas-taasan ang naghahari sa mga kaharian ng
mga tao at ibinibigay ang mga ito sa sinumang naisin niyang
mamuno sa mga ito, maging sa mga pinakamababababang tao.'
18 Ako, si Haring Nebucadnezar ay nagkaroon ng ganitong
panaginip. Ngayon, ikaw Beltesazar, sabihin mo sa akin ang
paliwanag, dahil wala sa mga may karunungang kalalakihan
sa aking kaharian ang makapagpaliwanag nito sa akin. Ngunit
makakaya mong gawin, dahil sumasaiyo ang espiritu ng mga
banal na diyos." 19 At labis na nabahala nang sandali si
Daniel na pinangalanang Beltesazar, at nangamba siya sa
kaniyang mga saloobin. Sinabi ng hari, "Beltesazar, huwag
mong pangambahan ang panaginip o ang paliwanag nito."
Sumagot si Beltesazar, "Aking panginoon, nawa sa mga
namumuhi sa iyo mangyari ang panaginip, nawa para sa
iyong mga kaaway ang paliwanag nito. 20 Ang punong nakita
mo—na lumaki at naging matatag, at umabot hanggang sa
kalangitan ang tuktok nito, at nakikita sa mga dulo ng buong
daigdig— 21 na magaganda ang mga dahon, at sagana ang
bunga, upang ito ay pagkain para sa lahat, at sumisilong sa
lilim nito ang mga hayop, at kung saan namumugad ang mga
ibon sa kalangitan— 22 ang punong ito ay ikaw, hari, ikaw
na lumaking napakatatag. Lumaki ang iyong kadakilaan at
umaabot sa kalangitan, at umaabot sa mga dulo ng daigdig
ang iyong kapangyarihan. 23 Nakita mo, hari, ang isang banal
na mensaherong bumababa mula sa langit at sinasabing,
'Sibakin ang puno at wasakin ito, ngunit iwan ang tuod ng
mga ugat nito sa lupa, na nakagapos ng isang gapos na
bakal at tanso sa gitna ng mga murang damo sa parang.
Hayaang mabasa ito ng hamog mula sa kalangitan. Hayaang
mamuhay ito kasama ng mga mababangis na hayop sa
parang hanggang sa pagkaraan ng pitong taon.' 24 Ito
ang paliwanag, hari. Isang atas ito ng Kataas-taasan na
nakarating sa iyo, aking panginoong hari. 25 Itataboy ka mula
sa mga tao, at maninirahan ka kasama ng mga mababangis
na hayop sa parang. Kakain ka ng damo tulad ng isang baka,
at mababasa ka ng hamog mula sa kalangitan, at lilipas ang
pitong taon hanggang kilalanin mong ang Kataas-taasan ang
naghahari sa mga kaharian ng mga tao at ibinibigay niya ang
mga ito sa sinumang naisin niya. 26 Gaya ng iniutos na iwan
ang tuod ng mga ugat ng puno, sa paraang ito, maibabalik
ang kaharian sa iyo sa panahong kilalanin mong naghahari
ang langit. 27 Kaya hari, hayaang maging katanggap-tanggap
ang payo ko sa iyo. Tumigil ka sa pagkakasala at gawin kung
ano ang matuwid. Talikuran mo ang iyong mga kasamaan
sa pamamagitan ng pagpapakita ng habag sa mga inaapi,
at maaaring magpatuloy pa ang iyong kasaganaan." 28
Nangyari ang lahat ng ito kay Haring Nebucadnezar, 29
pagkaraan ng labindalawang buwan, Naglalakad siya sa
maharlikang palasyo sa Babilonia. 30 Sinasabi ng hari, "Hindi
ba ito ang dakilang Babilonia, na aking itinatag para sa
aking maharlikang tirahan, para sa kaluwalhatian ng aking
kapangyarihan?" 31 Habang sinasabi pa ito ng hari, isang
tinig ang nagmula sa langit: "Haring Nebucadnezar, iniatas
laban sa iyo na hindi mo na pag-aari pa ang kahariang ito. 32
Itataboy ka palayo mula sa mga tao, at sa parang ang iyong
magiging tahanan kasama ng mga mababangis na hayop.
Kakain ka ng damo tulad ng isang baka. Lilipas ang pitong
taon hanggang sa kilalanin mong ang Kataas-taasan ang
naghahari sa mga kaharian ng tao at ibinibigay niya ang
mga ito sa sinumang naisin niya." 33 Natupad kaagad kay
Nebucadnezar ang atas na ito. Itinaboy siya palayo mula sa
mga tao. Kumain siya ng damo tulad ng isang baka, at nabasa
ang kaniyang katawan ng hamog mula sa kalangitan. Humaba
ang kaniyang buhok na kasing haba ng mga balahibo ng mga
agila, at naging tulad ng mga pangalmot ng mga ibon ang
kaniyang mga kuko. 34 At sa katapusan ng mga araw, ako, si
Nebucadnezar ay tumingin sa langit, at ibinalik sa akin ang
aking katinuan. "Pinuri ko ang Kataas-taasan, at pinarangalan
at niluwalhati ko ang siyang nabubuhay magpakailanman.
Sapagkat ang kaniyang paghahari ay walang hanggang
paghahari, at nananatili ang kaniyang kaharian sa lahat ng
sali't saling lahi. 35 Itinuturing niyang walang halaga ang lahat
ng mga naninirahan sa lupa, ginagawa niya sa hukbo ng
langit at sa mga naninirahan sa lupa ang anumang naaayon
sa kaniyang kagustuhan. Walang makakapigil o makakatutol
sa kaniya. Walang makakapagsasabi sa kaniyang, 'Bakit
mo ito ginawa?" 36 Sa gayunding panahong nanumbalik
sa akin ang aking katinuan, nanumbalik sa akin ang aking
kapangyarihan at kaningningan para sa kaluwalhatian ng
aking kaharian. Hinangad ng aking mga tagapayo at aking
mga tagapamahala ang aking pagpanig. Ibinalik ako sa aking
trono, at higit pang kadakilaan ang ibinigay sa akin. 37
Ngayon, ako, si Nebucadnezar ay nagpupuri, nagbubunyi, at
nagpaparangal sa Hari ng langit, sapagkat matuwid ang lahat
ng kaniyang mga gawa, at makatarungan ang kaniyang mga
pamamaraan. Kaya niyang ibaba ang mga namumuhay sa
kanilang sariling kapalaluan.

5 Nagdaos si haring Belsazar nang napakalaking handaan
para sa isang libo niyang maharlikang tauhan, at uminom
siya ng alak sa harapan nilang lahat na isang libo. 2 Habang
tinitikman ni Belsazar ang alak, nagbigay siya ng mga utos na
ilabas ang mga sisidlan na gawa sa ginto at pilak na kinuha sa
templo ng Jerusalem ng kaniyang amang si Nebucadnezar,
upang mainuman niya at ng kaniyang mga maharlikang tauhan
at ng kaniyang mga asawa at mga asawang tagapaglingkod.
3 Dinala ng mga tagapaglingkod ang mga gintong sisidlan
na kinuha sa templo, ang bahay ng Diyos sa Jerusalem. At
ito ang pinag-inuman ng hari at ang mga maharlika niyang
tauhan at kaniyang mga asawa at mga asawang niyang taga-
paglingkod. 4 Ininom nila ang alak at nagpuri sa kanilang
mga diyus-diyosan na gawa sa ginto at pilak, tanso, bakal,
kahoy at bato. 5 Sa sandaling iyon, lumitaw ang mga daliri
ng isang kamay ng tao sa harapan ng patungan ng ilaw at
nagsulat sa napalitadahang pader sa palasyo ng hari. At
nakikita ng hari ang bahagi ng kamay habang nagsusulat.
6 Nagbago ang mukha ng hari at tinakot siya ng kaniyang
isipan; ang kaniyang mga hita ay hindi siya kayang suportahan
at ang kaniyang mga tuhod ay nag-uumpugan. 7 Sumigaw
ang hari at nag-utos na papasukin ang mga nagsasabing
nakikipag-usap sa mga patay, mga matatalinong kalalakihan
at mga astrologo. At sinabi ng hari sa mga kilala dahil sa
kanilang mga karunungan sa Babilonia, “Kung sino man
ang makapagpapaliwanag sa nakasulat at makapagsasabi
ng kahulugan nito ay dadamitan ng kulay ube at lalagyan
ng gintong kuwintas sa kaniyang leeg. Magkakaroon siya
ng kapangyarihan ng ikatlong pinakamataas na pinuno sa
kaharian.” 8 At ang lahat ng mga kalalakihan ng hari na kilala
sa kanilang karunungan ay pumasok, ngunit hindi nila mabasa
ang nakasulat o maipaliwanag sa hari ang kahulugan nito. 9
At labis na nabagabag si haring Belsazar at nagbago ang
anyo ng kaniyang mukha. At namangha ang mga maharlika
niyang tauhan. 10 Ngayon, pumasok ang inang reyna sa
loob ng pinagpigingang bahay kung saan ang handaan dahil
sa sinabi ng hari at ng kaniyang mga maharlikang tauhan.
Sinabi ng inang reyna, “Hari, mabuhay ka magpakailanman!
Huwag mong hayaang guluhin ka ng iyong pag-iisip. Huwag
mong hayaang magbago ang anyo ng iyong mukha. 11 May
isang lalaki sa iyong kaharian na nagtataglay ng espiritu ng
mga banal na diyos. Sa mga panahon ng iyong ama, nakikita
sa kaniya ang ilaw, pang-unawa at karunungan gaya ng
karunungan ng mga diyos. Si haring Nebucadnezar, na iyong
amang hari, ang nagtalaga sa kaniya na maging pinuno ng
mga salamangkero at siya rin ang pinuno ng mga nakikipag
usap sa patay, ng matatalinong kalalakihan at ng mga
astrologo. 12 Ang lahat ng mga katangian na ito, natatanging
espiritu, karunungan, pang-unawa, pagbibigay kahulugan sa
mga panaginip, nagpapaliwanag sa mga matalinhagang salita,
paglulutas ng mga suliranin ay matatagpuan sa mismong
Daniel na pinangalanan ng hari na Beltesazar. Ipatawag mo
si Daniel ngayon at sasabihin niya sa iyo ang kahulugan ng
nakasulat.” 13 Pagkatapos dinala si Daniel sa harapan ng
hari. Sinabi ng hari sa kaniya, “Ikaw iyong Daniel, na isa sa
mga taong binihag sa Juda, na kinuha ng aking ama mula sa
Juda. 14 Nabalitaan ko ang tungkol sa iyo, na ang espiritu
ng mga diyos ay nasa iyo, ang ilaw, ang pang-unawa at
natatanging karunungan ay matatagpuan sa iyo. 15 At dinala
sa harapan ko ang mga kalalakihan na kilala sa kanilang
mga karunungan at ang mga nagsasabing nakikipag-usap
sa mga patay, upang basahin ang nakasulat at sabihin sa
akin ang kahulugan nito, ngunit hindi nila kayang sabihin
ang kahulugan nito. 16 Narinig ko na kaya mong magbigay
ng kahulugan at lumutas ng mga suliranin. Ngayon kapag
nabasa mo ang nakasulat at sabihin sa akin ang kahulugan
nito, dadamitan ka ng kulay ube at lalagyan ang iyong leeg ng
gintong kuwintas, at ipagkakaloob sa iyo ang kapangyarihan
ng ikatlong pinakamataas na pinuno sa kaharian.” 17 At
sumagot si Daniel sa harapan ng hari, “Hayaang mong sa iyo
ang iyong mga kaloob at ibigay ang iyong mga gantimpala
sa ibang tao. Ganoon pa man, babasahin ko sa iyo ang
nakasulat, hari, at sasabihin ko sa iyo ang kahulugan. 18
Para sa iyo, hari, ang Kataas-taasang Diyos ang nagbigay
ng kaharian kay Nebucadnezar na iyong ama nang may
kadakilaan, karangalan at kapangyarihan. 19 At dahil sa
kadakilaang ibinigay ng Diyos sa kaniya, ang lahat ng tao,
mga bansa at mga wika ay nanginig at natakot sa kaniya.
Ipinapatay niya ang mga gusto niyang mamatay at pinapanatili
niyang buhay ang mga gusto niyang mabuhay. Binigyan niya
ng karangalan ang mga gusto niyang parangalan, at ibinababa
niya ang mga gusto niyang ibaba. 20 Ngunit nang magmataas
ang kaniyang puso at naging matigas ang kaniyang espiritu
kaya kumilos siya ng may kapalaluan, ibinaba siya mula sa
pagkahari, at tinanggal nila ang kaniyang kapangyarihan.
21 Itinaboy siya mula sa mga tao, at siya ay nagkaroon
ng pag-iisip ng isang hayop, at nabuhay siya na kasama
ang maiilap na mga asno. Kumakain siya ng damo tulad ng
baka. Nababasa ang kaniyang katawan sa hamog na mula
sa kalangitan hanggang sa natutuhan niyang ang Kataas-
taasang Diyos ang naghahari sa mga kaharian ng mga tao
at itinatalaga niya ang sinumang nais niyang maghari sa
kanila. 22 Ikaw Belsazar, na kaniyang anak na lalaki, hindi mo
ipinakumbaba ang iyong puso, kahit na alam mo ang lahat ng
mga ito. 23 Itinaas mo ang iyong sarili laban sa Panginoon
ng langit. Mula sa kaniyang tahanan dinala sa iyo ang mga
sisidlang ininuman mo ng alak at iyong mga maharlikang
tauhan at ng iyong mga asawa at ng iyong mga asawang
lingkod at nagpuri kayo sa inyong mga diyus-diyosang gawa
sa pilak at ginto, tanso, bakal, kahoy at bato—-mga diyus-
diyosang hindi makakita, hindi makarinig, o hindi nakakaalam
ng anumang bagay. Hindi mo iginalang ang Diyos na may
hawak ng iyong hininga sa kaniyang kamay at nakakaalam sa
lahat ng iyong mga pamamaraan. 24 Kaya nagpadala ang
Dios ng isang kamay mula sa kaniya at isinulat ito. 25 At ito
ang kaniyang isinulat: MENE, MENE, TEKEL, UPHARSIN. 26
Ito ang kahulugan nito: MENE, ''Binilang' ng Diyos ang iyong
kaharian at ito ay kaniyang winakasan. 27 TEKEL, ikaw ay
'tinimbang' sa mga timbangan at nakita na ikaw ay nagkulang.
28 PERES, ang iyong kaharian ay 'nahati' at ibinigay sa
Medes at Persia.” 29 Pagkatapos nito, nagbigay ng utos si
Belsazar na damitan ng kulay ube si Daniel. Isang kuwintas
na ginto ang isinuot sa kaniyang leeg at nagpahayag ang hari
tungkol sa kaniya na siya ay magkakaroon ng kapangyarihan
sa ikatlong pinakamataas na pinuno sa kaharian. 30 Sa
gabing iyon pinatay si Belsazar, ang hari ng Babilonia, 31 at
natanggap ni Darius na taga-Mede ang kaharian nang siya ay
mag-aanimnapu't dalawang taong gulang.

6 Nalugod si Dario na magtalaga sa buong kaharian ng 120
na mga gobernador ng lalawigan na mamahala sa buong
kaharian. 2 Sa kanila ay may tatlong punong tagapamahala,
at si Daniel ang isa sa kanila. Naitalaga ang mga punong
tagapamahala upang pangasiwaan ang mga gobernador ng

lalawigan, upang ang hari ay hindi makaranas pa ng kawalan.
3 Higit na natatangi si Daniel sa lahat ng mga punong
tagapamahala at sa mga gobernador ng mga lalawigan dahil
siya ay may natatanging espiritu. Binabalak ng hari na siya ay
hiranging mamahala sa buong kaharian. **4** Kaya ang ibang
punong tagapamahala at ang mga gobernador ng lalawigan
ay naghahanap ng mga kamalian sa trabaho ni Daniel sa
kaharian, ngunit wala silang makitang katiwalian o kakulangan
sa kaniyang trabaho dahil matapat siya. Walang pagkakamali
o kapabayaang natagpuan sa kaniya. **5** Kaya sinabi ng mga
kalalakihang ito, "Wala tayong makitang anumang dahilan
upang magreklamo laban sa Daniel na ito maliban lamang
kung may makita tayong laban sa kaniya tungkol sa kautusan
ng kaniyang Diyos. **6** Kaya nagdala ng plano ang mga
namamahala at mga gobernador sa harapan ng hari na.
Sinabi nila sa kaniya, "Haring Dario, mabuhay ka nawa
magpakailanman! **7** Lahat ng mga pinunong tagapamahala
ng kaharian, ang mga gobernador ng mga rehiyon, at ang
mga gobernador ng lalawigan, ang mga tagapayo, at ang
mga gobernador ay sumangguni sa isa't-isa at nagpasya na
ikaw, ang hari, ay kailangang maglabas ng isang batas at
kailangan itong ipatupad, upang ang sinumang gumawa ng
panalangin sa anumang diyos o tao sa loob ng tatlumpung
araw, maliban sa iyo, o hari, dapat maihagis ang taong iyon
sa yungib ng mga leon. **8** Ngayon, o hari, magpalabas ka ng
isang atas at lagdaan ang kasulatan upang sa gayon hindi
na ito maaaring mabago, ayon sa mga batas na itinuturo
ng mga Medo at Persia, sa gayon hindi ito mapawalang
bisa. **9** Kaya nilagdaan ni Haring Dario ang dokumento na
gawing batas ang kautusan. **10** Nang nalaman ni Daniel na
nalagdaan na ang kasulatan na isina-batas, pumunta siya
sa kaniyang bahay (ngayon ang kaniyang bintana sa itaas
ay nakabukas sa dakong Jerusalem) at siya ay lumuhod,
gaya ng ginagawa niya ng tatlong beses sa isang araw,
at nanalangin at nagpapasalamat sa harapan ng kaniyang
Diyos, gaya ng kaniyang dating ginagawa. **11** At nakita
ng mga kalalakihang ito na magkakasamang bumuo ng
masamang balak si Daniel na humihiling at humahanap ng
tulong mula sa Diyos. **12** Pagkatapos, sila ay lumapit sa hari
at nagsalita sa kaniya tungkol sa kaniyang batas: "Hindi ba
gumawa ka ng batas na sinumang gumawa ng kahilingan sa
anumang diyos o tao sa loob ng tatlumpung araw, maliban sa
iyo hari ay dapat ihagis sa yungib ng mga leon?" Sumagot
ang hari, "Naiayos na ang mga bagay na ito, ayon sa
batas ng mga taga-Medo at mga taga-Persia; hindi na ito
mapapawalang bisa." **13** At, sumagot sila sa hari, "Ang taong
si Daniel, na isa sa mga taong bihag mula sa Juda ay hindi
nakinig sa iyo, o hari, o sa iyong batas na iyong nilagdaan.
Nanalangin siya sa kaniyang Diyos ng tatlong beses sa isang
araw." **14** Nang marinig ito ng hari, labis siyang nabalisa
at naghanap siya ng paraang iligtas si Daniel sa ganitong
kapasyahan. Pinagsikapan niya hanggang sa paglubog ng
araw na subukang iligtas si Daniel. **15** Pagkatapos, ang mga
kalalakihang ito na nagbalak ng masama ay nagtipon kasama
ang hari at sinabi sa kaniya, "Alam mo, o hari, nabatas ng
Medo at Persia, na walang batas o kautusan na pinalabas ng
hari ang maaaring mabago." **16** At nagbigay ng utos ang hari,
at dinala nila sa loob si Daniel at inihagis nila siya sa yungib
ng mga leon. At sinabi ng hari kay Daniel, "Iligtas ka nawa ng
iyong Diyos na patuloy mong pinaglilingkuran." **17** Dinala
ang isang bato sa pasukan ng yungib, at tinatakan ito ng
hari ng kaniyang singsing na pangtatak at kasama ng mga
tatak ng singsing ng mga maharlika upang walang anumang
mabago tungkol kay Daniel. **18** Pagkatapos, pumunta ang
hari sa kaniyang palasyo at magdamag siyang nag-ayuno.
Walang mang-aaliw na dinala sa harapan niya at hindi siya
nakatulog. **19** At nang madaling araw, bumangon ang hari
at nagmamadaling nagtungo sa yungib ng mga leon. **20**
Habang siya ay papalapit sa yungib, tinawag niya si Daniel,
na may tinig na puno ng pagdadalamhati. Sinabi niya kay
Daniel, "Daniel, lingkod ng buhay na Diyos, nailigtas ka ba ng
iyong Diyos na lagi mong pinaglilingkuran mula sa mga leon?"
21 Pagkatapos sinabi ni Daniel sa hari, "Hari, mabuhay ka
magpakailanman! **22** Nagsugo ang aking Diyos ng kaniyang
mensahero at tinikom ang mga bibig ng mga leon at hindi nila
ako sinaktan. Sapagkat nalaman nilang wala akong sala sa
harapan niya at gayundin sa harapan mo, hari at hindi kita
ginawan ng anumang kasamaan." **23** Pagkatapos, ang hari
ay masayang masaya. Nagbigay siya ng utos na kailangang
ilabas sa yungib si Daniel. Kaya itinaas nila si Daniel palabas
ng yungib. Walang nakitang sugat sa kaniya, dahil siya ay
nagtiwala sa kaniyang Diyos. **24** Nagbigay ng isang utos ang
hari, na dalhin ang mga kalalakihang nagparatang kay Daniel
at ihagis sila sa yungib ng mga leon, sila at ang kanilang mga
anak, at ang kanilang mga asawa. Bago sila sumayad sa
sahig ay sinunggaban na sila ng mga leon at pinagbabali
ang kanilang mga buto nang pira-piraso. **25** Pagkatapos,
sumulat si Haring Dario sa lahat ng mga tao, mga bansa
at mga wika na naninirahan sa buong mundo: "Sumagana
nawa ang kapayapaan sa inyo. **26** Ipinag-uutos ko na sa
lahat ng nasasakupan ng aking kaharian, ang manginig at
matakot ang mga tao sa harap ng Diyos ni Daniel, sapagkat
siya ay buhay na Diyos at nabubuhay magpakailanman
at hindi nawawasak ang kaniyang kaharian; ang kaniyang
kapangyarihan ay maging hanggang sa wakas. **27** Iniingatan
niya tayo at inililigtas at gumagawa siya ng mga tanda at
kababalaghan sa langit at sa lupa; iningatan niyang ligtas
si Daniel mula sa kapangyarihan ng mga leon." **28** Kaya
sumagana ang Daniel na ito sa panahon ng paghahari ni
Dario at sa panahon ng paghahari ni Ciro ang Persiano.

7 Sa unang taon ni haring Belsazar ng Babilonia, nagkaroon
si Daniel ng panaginip at mga pangitain habang siya ay
nakahiga sa kaniyang higaan. Pagkatapos, isinulat niya kung
ano ang kaniyang nakita sa panaginip. Isinulat niya ang mga
pinakamahalagang kaganapan. **2** Ipinaliwanag ni Daniel, "Sa
aking pangitain kagabi, nakita ko na pinapagalaw ng apat
na hangin ng langit ang malaking dagat. **3** Lumitaw mula
sa dagat ang apat na malalaking hayop, bawat isa ay hindi
magkakapareho **4** Ang una ay tulad ng isang leon ngunit
mayroong mga pakpak ng agila. Habang ako ay nagmamasid,
natanggal ang mga pakpak nito at iniangat ito mula sa
lupa at pinatayo sa dalawang paa tulad ng tao. Ibinigay
rito ang pag-iisip ng isang tao. **5** At mayroong ikalawang
hayop na tulad ng isang oso, nakayuko at mayroon itong
tatlong tadyang sa pagitan ng mga ngipin sa bunganga nito.
Sinabihan ito na, "Tumayo ka at lamunin ang maraming
tao.' **6** Pagkatapos, muli akong tumingin. Mayroon pang
isang hayop na kahawig ng isang leopardo. Sa likod nito
ay mayroong apat na pakpak na tulad ng mga pakpak ng
ibon at mayroon itong apat na ulo. Binigyan ito ng karapatan
upang mamahala. **7** Pagkatapos nito, nakita ko sa aking
panaginip kagabi ang ika-apat na hayop na nakakasindak,
nakakatakot at napakalakas. Mayroon itong malaking bakal na

ngipin. Lumalamon ito, dumudurog ng mga piraso at tinapak-
tapakan ang natira. Kakaiba ito sa iba pang mga hayop at
mayroon itong sampung sungay. **8** Habang pinagmamasdan
ko ang mga sungay, tumingin ako at nakita ko ang isa pang
sungay na tumubo mula sa kanila, isang maliit na sungay.
Tatlo mula sa mga sungay ang pinihit palabas sa kanilang
mga ugat. Nakita ko sa sungay na ito ang mga mata na
tulad ng mga mata ng tao at isang bibig na nagmamayabang
tungkol sa dakilang mga bagay. **9** Habang nakatingin ako,
inihanda ang mga trono sa lugar nito at naupo sa kaniyang
upuan ang Sinaunang mga Araw. Kasing puti ng niyebe ang
kaniyang damit at ang buhok sa kaniyang ulo ay tulad ng
balahibo ng tupa. Nagliliyab na apoy ang kaniyang trono at
nagliliyab na apoy ang mga gulong nito. **10** Isang ilog na
apoy ang umaagos palabas sa kaniyang harapan, milyon-
milyon ang naglilingkod sa kaniya, at isang daang milyon
ang nakatayo sa kaniyang harapan. Nasa pagpupulong ang
hukuman at nabuksan ang mga libro. **11** Patuloy akong
tumingin dahil sa mayayabang na mga salitang binanggit ng
sungay. Pinanood ko ang hayop habang pinapatay, nawasak
ang katawan nito at ibinigay upang sunugin. **12** Para sa mga
natitira sa apat na hayop, inalis ang kanilang kapangyarihan
ng pamamahala, ngunit pinahaba ang kanilang buhay para sa
nalalabing panahon. **13** Sa aking pangitain nang gabing iyon,
nakita ko ang isang dumarating kasabay ang mga ulap ng
langit tulad ng isang anak ng tao. Lumapit siya sa Sinaunang
mga Araw at iniharap siya sa kaniya. **14** Ibinigay sa kaniya
ang karapatan upang mamuno, ang kaluwalhatian at ang
makaharing kapangyarihan upang ang lahat ng mga tao, mga
bansa, at mga wika ay dapat maglingkod sa kaniya. Walang
hanggan ang kaniyang karapatang mamuno na hindi lilipas
at hindi kailanman mawawasak ang kaniyang kaharian. **15**
Ngunit para sa akin, na si Daniel, nagdadalamhati sa aking
kaloob-looban ang aking espiritu at ginagambala ako ng mga
pangitain na aking nakita sa aking isipan. **16** Nilapitan ko ang
isa sa kanila na nakatayo roon at hiniling ko sa kaniya na
ipakita sa akin ang kahulugan ng mga bagay na ito. **17** Ang
malalaking hayop na ito, na apat ang bilang, ay apat na haring
manggagaling mula sa daigdig. **18** Ngunit tatanggapin ng mga
taong banal ng Kataas-taasan ang kaharian at aangkinin nila
ito magpakailanman. **19** At nais ko pang malaman ang tungkol
sa ikaapat na hayop, labis itong kakaiba sa mga iba at labis
na kakila-kilabot ang bakal na ngipin at ang tansong mga kuko
nito. Lumalamon ito, dumudurog ng mga piraso at tinatapakan
ang anumang natira. **20** Nais kong malaman ang tungkol sa
sampung sungay sa kaniyang ulo at ang tungkol sa ibang
sungay na tumubo bago pa mahulog ang tatlong sungay.
Nais ko pang malaman ang tungkol sa sungay na mayroong
mga mata at tungkol sa bibig na nagyayabang tungkol sa
mga dakilang mga bagay na parang mas nakatataas ito
sa kaniyang mga kasamahan. **21** Habang nakatingin ako,
nagtaguyod ng digmaan ang sungay na ito laban sa mga
taong banal at tinatalo ang mga ito **22** hanggang dumating
ang Sinaunang mga Araw at ibinigay ang katarungan sa mga
taong banal ng Kataas-taasan. At dumating ang panahon na
tinanggap ng mga taong banal ang kaharian. **23** Ito ang sinabi
ng taong iyon, 'Ngunit para sa ikaapat na hayop, magiging
ikaapat na kaharian ito sa daigdig na magiging kakaiba mula
sa iba pang mga kaharian. Lalamunin, aapakan at dudurugin
nito nang pira-piraso ang buong daigdig. **24** Ngunit para
sa sampung sungay, mula sa kahariang ito manggagaling
ang sampung hari at isa pa ang lilitaw pagkatapos nila.
Magiging kakaiba siya mula sa mga nauna. At masasakop
niya ang tatlong hari. **25** Magsasabi siya ng mga salita laban
sa Kataas-taasan at aapihin niya ang mga taong banal ng
Kataas-taasang Diyos. Susubukan niyang palitan ang mga
pagdiriwang at ang kautusan. Maibibigay ang mga bagay na
ito sa kaniyang mga kamay sa isang taon, dalawang taon
at kalahating taon. **26** Ngunit magpupulong ang hukuman
at kukunin ang kaniyang makaharing kapangyarihan upang
tupukin at wasakin sa huli. **27** Maibibigay sa mga taong
kabilang sa mga banal na tao ng Kataas-taasan ang kaharian,
at ang kapangyarihan, ang mga kadakilaan ng mga kaharian
sa ibaba ng buong kalangitan. Walang hanggang kaharian
ang kaniyang kaharian, paglilingkuran at susundin siya ng
lahat ng iba pang mga kaharian. **28** Narito ang katapusan ng
lahat ng bagay. Ngunit para sa akin, na si Daniel, labis na
nabahala ang aking isipan at nabago ang itsura ng aking
mukha. Ngunit itinago ko ang mga bagay na ito sa aking
sarili."

8 Sa ikatlong taon ng paghahari ni Haring Belsazar, may
pangitaing lumitaw sa akin, akong si Daniel (pagkatapos
ng naunang ipinakita niya sa akin). **2** Nakita ko sa pangitain
habang tumitingin ako, na ako ay nasa matatag na lungsod ng
Susa sa lalawigan ng Elam. Nakita ko sa pangitain na nasa
tabi ako ng Ilog Ulai. **3** Tumingin ako sa itaas at nakita ko
sa aking harapan ang isang lalaking tupa na may dalawang
sungay na nakatayo sa tabi ng ilog. Mas mahaba ang isang
sungay kaysa sa isa. Ngunit mas mabagal ang paglaki ng mas
mahaba kaysa sa mas maiksi at nalampasan nito ang haba.
4 Nakita kong sumasalakay ang lalaking tupa sa kanluran, sa
hilaga at sa timog; walang ibang hayop ang kayang tumayo
sa kaniyang harapan. Wala sa mga ito ang may kakayahang
iligtas ang sinuman mula sa kaniyang kamay. Ginagawa niya
ang anumang naisin niya at naging dakila siya. **5** Habang
iniisip ko ang tungkol dito, nakakita ako ng isang lalaking
kambing na nagmula sa kanluran, sa ibabaw ng buong
mundo, tumatakbo nang mabilis na parang hindi sumasayad
sa lupa. Ang kambing ay may isang malaking sungay sa
pagitan ng kaniyang mga mata. **6** Lumapit siya sa lalaking
tupa na may dalawang sungay—nakita ko ang lalaking tupa
na nakatayo sa pampang ng ilog—at galit na galit na tumakbo
ang kambing patungo sa lalaking tupa. **7** Nakita ko na lumapit
ang kambing sa lalaking tupa. Galit na galit siya sa lalaking
tupa, sinugod niya ang lalaking tupa at binali ang dalawang
sungay nito. Walang kapangyarihan ang lalaking tupa upang
tumayo sa harapan niya. Ibinuwal siya ng kambing sa lupa
at tinapakan siya. Walang sinuman ang makapagliligtas sa
lalaking tupa mula sa kaniyang kapangyarihan. **8** At naging
napakalaki ng kambing. Ngunit nang maging malakas siya,
nabali ang malaking sungay at tumubo sa lugar nito ang apat
na iba pang mga sungay na nakaturo sa apat na hangin ng
kalangitan. **9** Tumubo ang isa pang sungay mula sa isa sa
mga ito, maliit sa una, ngunit naging napakalaki sa timog, sa
silangan at sa maluwalhating lupain ng Israel. **10** Naging
napakalaki nito upang makipagdigma sa hukbo ng langit.
Ang ilan sa mga hukbo at ilan sa mga bituin ay itinapon
sa lupa at tinapakan sila. **11** Naging dakila ito, kasindakila
ng banal na pinuno ng hukbo. Kinuha mula sa kaniya ang
karaniwang alay na susunugin at naging marumi ang lugar ng
kaniyang santuwaryo. **12** Dahil sa paghihimagsik, ibibigay
ang hukbo sa sungay ng kambing at ititigil ang alay na
susunugin. Ihahagis ng sungay ang katotohanan sa lupa at

magtatagumpay ito sa kaniyang ginagawa. 13 At narinig ko
na nagsasalita ang isang banal at sinasagot siya ng isa pang
banal, “Gaano katagal mananatili ang mga bagay na ito, ang
pangitaing ito tungkol sa alay na susunugin, ang kasalanan
na nagdadala ng kapahamakan, ang pagpapasakamay ng
santuwaryo at ang pagtapak sa hukbo ng langit?” 14 Sinabi
niya sa akin, “Magtatagal ito sa loob ng 2, 300 na araw at
gabi. Pagkatapos nito, magiging maayos ang santuwaryo.”
15 Nang akong si Daniel ay nakita ang pangitain, sinubukan
kong unawain ito. At may tumayo sa harapan ko na katulad
ng isang lalaki. 16 Narinig ko ang tinig ng isang lalaking
tumatawag sa pagitan ng mga pampang ng Ilog Ulai. Sinabi
niya, “Gabriel, tulungan mo ang lalaking ito na maunawaan
ang pangitain.” 17 Kaya lumapit siya sa kinatatayuan ko.
Nang lumapit siya, natakot ako at nagpatirapa sa lupa. Sinabi
niya sa akin, “Unawain mo, anak ng tao, na ang pangitain ay
para sa panahon ng pagwawakas.” 18 Nang kausapin niya
ako, nakatulog ako nang mahimbing na nasa lupa ang aking
mukha. Pagkatapos, hinawakan niya ako at pinatayo. 19
Sinabi niya, “Tingnan mo, ipapakita ko sa iyo kung ano ang
susunod na mangyayari sa panahon ng matinding galit dahil
may kinalaman ang pangitain sa mangyayari sa panahon na
nakatakda para sa wakas. 20 Ang lalaking tupa na iyong
nakita, ang isa na may dalawang sungay—sila ang mga
hari ng Media at Persia. 21 Ang lalaking kambing ang hari
ng Grecia. Ang malaking sungay sa pagitan ng kaniyang
mga mata ay ang unang hari. 22 Ang naputol na sungay sa
lugar kung saan lumitaw ang apat na iba pa—lilitaw mula sa
kaniyang bansa ang apat na kaharian, ngunit hindi kasinlakas
ng kaniyang dakilang kapangyarihan. 23 Sa huling panahon
ng mga kahariang iyon, kapag umabot na sa sukdulan
ang mga lumalabag sa batas, lilitaw ang isang haring may
mabagsik na mukha na napakatalino. 24 Magiging dakila
ang kaniyang kapangyarihan—ngunit hindi sa pamamagitan
ng kaniyang sariling kapangyarihan. Magdudulot siya nang
malawakang pagkawasak at magtatagumpay siya sa anumang
gagawin niya. Lilipulin niya ang mga makapangyarihang tao,
ang mga taong banal. 25 Sa pamamagitan ng kaniyang
katusuhan, pasasaganain niya ang panlilinlang sa ilalim
ng kaniyang kamay. Lilitaw din siya laban sa Hari ng mga
hari at mawawasak siya—ngunit hindi sa pamamagitan ng
kapangyarihan ng tao. 26 Totoo ang pangitain na sinabi
tungkol sa mga gabi at mga umaga. Ngunit selyohan mo
ang pangitain, sapagkat tumutukoy ito sa maraming araw sa
hinaharap.” 27 At akong si Daniel ay napagod at nanghina sa
loob ng ilang araw. Pagkatapos, bumangon ako at pumunta
sa gawain ng hari. Ngunit kinilabutan ako dahil sa pangitain at
walang sinumang nakaunawa nito.

9 Si Dario ay ang anak ni Assuero, isang kaapu-apuhan
ng Medo. Ito ay si Dario na ginawang hari sa buong
kaharian ng mga taga-Babilonia. 2 Ngayon sa unang taon ng
paghahari ni Dario, ako si Daniel, ay pinag-aaralan ko ang
mga aklat na naglalaman ng salita ni Yahweh, ang salitang
dumating kay Jeremias na propeta. Napag-aralan kong may
pitumpung taon hanggang sa matapos ang pagpapabaya sa
Jerusalem. 3 Iniharap ko ang aking mukha sa Panginoong
Diyos, upang hanapin siya sa pamamagitan ng panalangin at
mga kahilingan, ng pag-aayuno, at pagsuot ng magaspang na
tela at pag-upo sa mga abo. 4 Nanalangin ako kay Yahweh
na aking Diyos, at ipinahayag ko ang aming mga kasalanan.
Sinabi ko, “Nagsusumamo ako sa iyo, Panginoon, ikaw ay
dakila at kahanga-hangang Diyos na siyang tumutupad ng
kasunduan at tapat sa mga umiibig sa iyo at sumusunod
sa iyong mga kautusan. 5 Nagkasala kami at gumawa ng
mali. Gumawa kami ng masama at kami ay naghimagsik,
tumalikod mula sa iyong mga kautusan at mga atas. 6 Hindi
kami nakinig sa iyong mga lingkod na propetang nagsalita sa
iyong pangalan sa aming mga hari, sa aming mga pinuno, sa
aming mga ninuno at sa lahat ng tao sa lupain. 7 Sa iyo
ang katuwiran, Panginoon. Gayunman sa amin ngayon, ang
kahihiyan ay sa aming mga mukha—para mga taga-Juda at
sa mga naninirahan sa Jerusalem, at sa lahat ng taga-Israel.
Kasama ng mga ito ang mga malapit at malayo sa buong
lupain kung saan mo sila ikinalat. Ito ay dahil sa labis na
pagtataksil na ginawa namin laban sa iyo. 8 Sa amin, Yahweh,
ang kahihiyan ay sa aming mga mukha—para sa aming mga
hari, sa aming mga pinuno at sa aming mga ninuno—dahil
nagkasala kami laban sa iyo. 9 Sa aming Panginoong
Diyos ang pinanggagalingan nang habag at kapatawaran,
sapagkat naghimagsik kami laban sa kaniya. 10 Hindi namin
sinunod ang tinig ni Yahweh na aming Diyos sa pamamagitan
ng paglakad sa kaniyang mga kautusan na ibinigay sa
pamamagitan ng kaniyang lingkod na mga propeta. 11 Lahat
ng taga-Israel ay lumabag sa iyong mga utos at tumalikod
sa iyong mga kautusan, tinatanggihang sundin ang iyong
tinig. Ang sumpa at mga panunumpa na naisulat sa kautusan
ni Moises, ang lingkod ng Diyos, ay naibuhos sa amin,
sapagkat nagkasala kami laban sa kaniya. 12 Pinatunayan ni
Yahweh ang mga salitang kaniyang sinabi laban sa amin
at laban sa mga namumuno sa amin, sa pamamagitan ng
pagdadala sa amin ng malaking kapahamakan. Sapagkat sa
ilalim ng kabuuan ng langit wala pang nangyaring anumang
bagay na maaaring ihambing sa kung ano ang nangyari sa
Jerusalem. 13 Gaya ng nasusulat sa kautusan ni Moises,
dumating ang lahat ng kapahamakan sa amin, ngunit hindi
parin kami nagmakaawa mula kay Yahweh na aming Diyos
sa pamamagitan ng pagtalikod mula sa aming mga kalikuan
at bigyang pansin ang iyong katotohanan. 14 Samakatwid
inihanda ni Yahweh ang kapahamakan at dinala ito sa amin,
sapagkat matuwid si Yahweh na ating Diyos sa lahat ng
mga gawang kaniyang ginagawa, ngunit hindi parin natin
sinunod ang kaniyang tinig. 15 Ngayon, Panginoon na
aming Diyos, inilabas mo ang iyong mga tao mula sa lupain
ng Egipto sa pamamagitan ng isang makapangyarihang
kamay, at gumawa ka ng tanyag na pangalan para sa iyong
sarili, maging sa kasalukuyan. Ngunit nagkasala parin kami;
gumawa parin kami ng masasamang bagay. 16 Panginoon,
dahil sa lahat ng iyong mga matuwid na mga gawa, hayaan
mong mawala ang iyong galit at ang iyong poot mula sa iyong
lungsod na Jerusalem, ang iyong banal na bundok. Dahil sa
aming mga kasalanan, at dahil sa kalikuan ng aming mga
ninuno, naging isang paksa ng pangungutya ang Jerusalem
at ang iyong mga tao sa lahat ng nakapalibot sa amin. 17
Ngayon, aming Diyos, pakinggan mo ang dalangin ng iyong
lingkod at sa kaniyang pagsusumamo para sa habag; para sa
iyong kapakanan, Panginoon, pagliwanagin mo ang iyong
mukha sa iyong santuwaryo na pinabayaan. 18 Aking Diyos,
buksan mo ang iyong mga tainga at makinig; buksan mo
ang iyong mga mata at tingnan. Ganap kaming nawasak;
tingnan mo ang lungsod na tinawag sa pamamagitan ng iyong
pangalan. Hindi kami nagsumamo sa iyo ng tulong dahil sa
aming katuwiran, ngunit dahil sa iyong labis na habag. 19
Panginoon makinig! Panginoon magpatawad! Panginoon,

magbigay pansin at kumilos ka! Para sa iyong kapakanan,
huwag mong ipagpaliban, aking Diyos, sapagkat ang iyong
lungsod at ang iyong tao ay tinawag sa pamamagitan ng iyong
pangalan." **20** Habang ako ay nagsasalita—nananalangin at
nagpapahayag ng aking mga kasalanan at ang kasalanan
ng aking kababayang taga-Israel, at idinudulog ang aking
mga kahilingan kay Yahweh na aking Diyos alang-alang sa
banal na bundok ng Diyos— **21** habang ako ay nananalangin,
ang lalaking si Gabriel, na nakita ko sa unang pangitain ay
mabilis na lumipad pababa sa akin, sa panahon ng pag-
aalay sa gabi. **22** Binigyan niya ako ng pang-unawa at sinabi
sa akin, "Daniel, pumunta ako ngayon upang bigyan kita
ng kaalaman at pang-unawa. **23** Nang ikaw ay humihingi
ng habag, ibinigay ang atas at pumunta ako upang sabihin
sa iyo ang sagot, sapagkat labis kang iniibig. Samakatwid
isaalang-alang ang salitang ito at unawain ang pahayag.
24 Pito na tig-pipitumpong taon ang iniatas para sa iyong
mga tao at sa iyong banal na lungsod upang wakasan ang
pagkakasala at wakasan ang kasalanan, upang pagbayaran
ang kasamaan, upang dalhin ang walang hanggang katuwiran,
upang tuparin ang pangitain at propesiya at upang gawing
banal ang dakong kabanal-banalan. **25** Alamin at unawain
na mula sa pagpapalaganap ng utos na panunumbalikin at
itatayong muli ang Jerusalem sa pagdating ng isang hinirang
(na magiging isang pinuno), magkakaroon ng pito na tig-
pipito at pito na tig-aanimnaputdalawa. Muling maitatayo ang
Jerusalem kasama ang mga lansangan at isang kanal kahit pa
sa mga panahon ng kabalisahan. **26** Pagkatapos ng pito na
tig-aanimnapu't dalawang taon, ang isang hinirang ay malilipol
at mawawalan. Wawasakin ng hukbo ng isang parating na
pinuno ang lungsod at ang banal na lugar. Darating ang
katapusan nito sa pamamagitan ng baha at magkakaroon
ng digmaan hanggang sa huli. Ang pagkawasak ay itinakda
na. **27** Pagtitibayin niya ang isang kasunduan sa marami
sa loob ng isang pito. Sa kalagitnaan ng pito wawakasan
niya ang pag-aalay at ang paghahandog. Sa pakpak ng mga
kasuklam-suklam darating ang isang tao na siyang gagawa
ng pagkasira. Isang ganap na pagwawakas at pagkawasak
ang itinakdang ibubuhos sa gumawa ng pagkasira."

10 Sa ikatlong taon ng paghahari ni Ciro na hari ng Persia,
isang mensahe ay ipinahayag kay Daniel, (na tinawag
na Beltesazar) at ang mensaheng ito ay totoo. Tungkol ito sa
isang malaking digmaan. Naunawaan ni Daniel ang mensahe
nang ipinakita sa kaniya sa pamamagitan ng pangitain. **2**
Sa mga araw na iyon akong si Daniel ay tumatangis ng
tatlong linggo. **3** Hindi ako kumain ng masasarap na pagkain,
hindi ako kumain ng karne, hindi ako uminom ng alak, at
hindi ko pinahiran ng langis ang aking sarili hanggang sa
matapos ang buong tatlong linggo. **4** Sa ika dalawampu't
apat na araw ng unang buwan, samantalang ako ay nasa
tabi ng malaking ilog (ito ang Tigris), **5** Tumingala ako at
nakita ko ang isang lalaki na nakadamit ng telang lino, na
may sinturon na nakapalibot sa kaniyang baywang na yari sa
purong ginto mula sa Uphas. **6** Ang kaniyang katawan ay
katulad ng topaz, ang kaniyang mukha ay katulad ng kidlat,
ang kaniyang mga mata ay katulad ng ningas ng mga tanglaw,
ang kaniyang mga braso at kaniyang mga paa ay katulad ng
makinis na tanso, at ang tunog ng kaniyang salita ay katulad
ng ingay ng napakaraming tao. **7** Akong si Daniel lamang
ang nakakita ng pangitain, sapagkat hindi nakita ng mga
lalaking kasama ko ang pangitain. Gayunman, isang malaking
takot ang dumating sa kanila at tumakbo sila upang magtago.
8 Kaya naiwan akong mag-isa at nakita ko ang dakilang
pangitain na ito. Nawalan ako ng lakas; ang aking maningning
na anyo ay binago ng takot at wala akong natirang lakas.
9 Pagkatapos narinig ko ang kaniyang mga salita- at nang
marinig ko ang mga ito, bumagsak ako sa mahimbing na
pagkakatulog na nakasubsob sa lupa ang aking mukha. **10**
May kamay na humawak sa akin, at sobrang nangatog ang
aking mga tuhod at ang palad ng aking mga kamay. **11** Sinabi
ng anghel sa akin, "Daniel, lalaking lubos na iniibig, unawain
mo ang mga salitang sasabihin ko sa iyo, at tumayo ka ng
matuwid sapagkat ipinadadala ako sa iyo. "Nang sabihin
niya ang salitang ito sa akin, tumayo akong nanginginig.
12 Pagkatapos, sinabi niya sa akin, "Huwag kang matakot,
Daniel. Samantalang sa unang araw na itinakda mo ang iyong
isipan upang unawain at upang magpakumbaba ang iyong
sarili sa harapan ng Diyos, ang iyong mga salita ay narinig at
dumating ako dahil sa iyong mga salita. **13** Tinanggihan ako
ng prinsipe ng kaharian ng Persia, at ako ay nanatili roon
kasama ang mga hari ng Persia ng dalawampu't-isang araw.
Subalit si Miguel, isa sa mga pinakapunong prinsipe, pumunta
at tinulungan ako. **14** Ngayon ay naparito ako upang tulungan
kang unawain kung ano ang mangyayari sa iyong mga tao sa
mga huling araw. Sapagkat ang pangitain ay para sa mga
araw na darating." **15** "Nang magsalita siya sa akin gamit ang
mga salitang ito, iniharap ko ang aking mukha sa lupa at hindi
ako makapagsalita. **16** May isang anyong tulad ng tao ang
humipo sa aking mga labi, at ibinukas ko ang aking bibig
at nakipag-usap sa kaniya na nakatayo sa aking harapan,
"Aking panginoon, ibinalik ng pangitain ang dalamhati sa
akin at wala na akong natirang lakas. **17** Ako ang iyong
lingkod. Paano ako makikipag-usap sa aking panginoon? Na
ngayon ay wala na akong lakas, at walang natirang hininga
sa akin." **18** Hinawakan ako ng isang anyong tulad ng tao at
pinalakas ako. **19** Sabi niya, "Lalaki na lubos na iniibig, huwag
kang matakot. Sumaiyo ang kapayapaan. Magpakatatag ka
ngayon; magpakatatag ka! "Nang magsalita siya sa sa akin,
napalakas ako at sinabi ko, "Hayaan mong magsalita ang
aking panginoon, sapagkat pinalakas mo ako." **20** Sinabi niya,
"Alam mo ba kung bakit ako pumunta sa iyo? Babalik na ako
ngayon para labanan ang prinsipe ng Persia. Kapag lumabas
ako, darating ang prinsipe ng Grecia. **21** Subalit sasabihin
ko sa iyo kung ano ang nakasulat sa Aklat ng Katotohanan-
walang sinuman ang magpapakita sa akin ng kaniyang sarili
na malakas, maliban kay Miguel na iyong prinsipe."

11 "Sa unang taon ni Dario na taga-Media, dumating ako
mismo upang tulungan at pangalagaan si Miguel. **2**
At ngayon, ipapahayag ko sa iyo ang isang katotohanan.
Tatlong hari ang lilitaw sa Persia at ang ika-apat ay higit na
mayaman kaysa sa kanilang lahat. Nang magkaroon siya ng
kapangyarihan sa pamamagitan ng kaniyang mga kayamanan,
hihimukin niya ang bawat isa laban sa kaharian ng Grecia. **3**
At mamumuno ang isang makapangyarihang hari sa isang
napakalaking kaharian at gagawin niya ang lahat ng bagay na
kaniyang naisin. **4** Sa kaniyang paglitaw, mawawasak ang
kaniyang kaharian at mahahati sa apat na hangin ng langit.
Ngunit hindi ito maibibigay sa kaniyang mga kaapu-apuhan,
at hindi ito magkakaroon ng dati nitong kapangyarihan nang
pinamumunuan niya ito. Sapagkat mabubunot ang kaniyang
kaharian at ibibigay sa hindi niya sariling kaapu-apuhan. **5**
Magiging malakas ang hari ng Timog ngunit isa sa kaniyang

mga pinuno ng hukbo ang magiging mas malakas sa kaniya at
pamumunuan ang mas malaki pang kaharian. **6** Pagkatapos
ng ilang taon, sa tamang panahon, gagawa sila ng isang
kasunduan. Pupunta ang babaeng anak ng hari ng Timog
sa hari ng Hilaga upang patunayan ang kasunduan. Ngunit
mawawala ang kaniyang kapangyarihan, at iiwanan siya—siya
at ang mga nagdala sa kaniya, ang kaniyang ama, at ang
isang taong tumulong sa kaniya sa mga panahong iyon.
7 Ngunit lilitaw ang isang sanga mula sa kaniyang mga
ugat na papalit sa kaniyang puwesto. Sasalakayin niya ang
mga hukbo at papasukin ang mga tanggulan ng hari ng
Hilaga. Lalabanan niya sila at sasakupin. **8** Dadalhin niya
sa Egipto ang kanilang mga diyos kasama ang kanilang
mga inukit na imaheng metal at ang kanilang mahahalagang
lalagyan ng pilak at ginto at sa loob ng ilang taon, iiwasan
niyang salakayin ang hari ng Hilaga. **9** Sasakupin ng hari ng
Hilaga ang kaharian ng hari ng Timog, ngunit aatras siya sa
kaniyang sariling lupain. **10** Magsisimula ng digmaan ang
kaniyang mga anak na lalaki at magtitipon ng isang malaking
hukbong patuloy na darating at aapaw na tulad ng isang baha,
makakapasok at muling sasalakay hanggang sa kaniyang
tanggulan. **11** Ang hari ng Timog ay galit na magmamartsa at
makikipaglaban sa hari ng Hilaga. Magpapalakas ng malaking
hukbo ang hari ng Hilaga, ngunit ibibigay ito sa hari ng Timog.
12 Kapag nagtagumpay na ang mga hukbo, mapupuno ng
pagmamataas ang hari ng Timog, at papatayin ang libu-libo
sa kaniyang mga kaaway. Ngunit hindi siya magtatagumpay.
13 Muling bubuo ng isa pang hukbo ang hari ng Hilaga, mas
malaki kaysa nauna. Pagkatapos ng ilang taon, ang hari ng
Hilaga ay tiyak na babalik na may isang malaking hukbo na
natustusan ng maraming kagamitan. **14** Sa mga panahong
iyon, marami ang lilitaw laban sa hari ng Timog. Ang mga
pinakamarahas sa iyong mga tao ay tatayo sa kanilang mga
sarili upang tuparin ang pangitain, ngunit matitisod sila at
mahuhulog. **15** Darating ang hari ng Hilaga at magtatayo
ng mga tambak na daraanan at bibihagin ang pinatibay
na lungsod. Hindi makakayanang tumayo ng puwersa ng
Timog, maging ang kanilang pinakamalalakas na kawal ay
walang lakas upang tumayo. **16** Ngunit gagawin ng hari ng
Hilaga ang lahat ng gusto niyang gawin laban sa hari ng
Timog at walang sinumang pipigil sa kaniya; itatatag niya ang
kaniyang sarili sa mainam na lupaing dala-dala ng kaniyang
kamay ang ganap na pagkawasak. **17** Ang hari ng Hilaga ay
magpapasyang pumunta na taglay ang lakas ng kaniyang
buong kaharian, at dala-dala niya ang isang makatarungang
kasunduan na kaniyang ipatutupad kasama ang hari ng
Timog. Ibibigay niya sa hari ng Timog ang isang babaeng
anak na ipapakasal upang wasakin ang kaharian ng Timog.
Ngunit hindi magtatagumpay o makakatulong sa kaniya ang
balak na ito. **18** Pagkatapos nito, bibigyang pansin ng hari ng
Hilaga ang mga baybaying lugar at bibihagin ang marami sa
kanila. Ngunit isang pinuno ang pipigil sa kaniyang kalikuan
at ibabalik ng pinunong ito ang kaniyang kalikuan sa kaniya.
19 At bibigyan niya ng pansin ang mga kutang tanggulan sa
kaniyang sariling lupain, ngunit matitisod siya at babagsak;
hindi na siya matatagpuan. **20** Pagkatapos ay may isang
lilitaw na kapalit niya at sapilitang maniningil ng pambayad sa
buwis para tustusan ang kayamanan ng kaharian. Ngunit
sa loob lamang ng ilang araw, siya ay mawawasak, ngunit
hindi sa pamamagitan ng galit o labanan. **21** Lilitaw na kapalit
niya ang isang hamak na tao, taong hindi pinararangalan ng
mga tao ng pangharing parangal; tahimik siyang papasok
at kukunin niya ang kaharian dahil sa hindi tapat na papuri.
22 Isang malaking hukbo ang matatangay tulad ng isang
baha sa kaniyang harapan. Mawawasak ang hukbong iyon
at ang pinunong itinatag ng tipan. **23** Mula sa oras ng
pakikipagkasundo sa kaniya, kikilos siya nang may pandaraya;
at sa kaunting bilang ng mga tao ay magiging malakas siya.
24 Pupunta siya sa mga pinakamayayamang lalawigan nang
walang pasabi at gagawin niya ang mga bagay na hindi
man lamang ginawa ng kaniyang ama ni ginawa ng ama ng
kaniyang ama— na ikakalat sa kaniyang mga tagasunod
ang mga nasamsam, ang mga ninakaw at ang kayamanan.
Balak niyang alisin ang pinagtibay na tanggulan, ngunit sa
sandaling panahon lamang. **25** Palalakasin niya ang kaniyang
kapangyarihan at ang kaniyang tapang laban sa hari ng Timog
taglay ang isang malaking hukbo. Magsisimula ng digmaan
ang hari ng Timog kasama ang makapangyarihang hukbo,
ngunit hindi siya makakatayo dahil sa dami ng banta laban sa
kaniya. **26** Maging ang mga kasama ng haring kumakain sa
hapag-kainan ay susubukan siyang wasakin. Tatangayin ng
agos ang kaniyang mga hukbo tulad ng baha at marami sa
kanila ang papatayin. **27** Ang dalawang haring ito ay uupo sa
parehong hapag-kainan taglay ang kasamaan ng kanilang
mga puso laban sa isa't isa, at magsisinungaling sa bawat
isa, ngunit walang layunin. Sapagkat darating ang katapusan
sa nakatakdang panahon. **28** At babalik ang hari ng Hilaga sa
kaniyang lupain na may maraming kayamanan, ngunit lalabag
ang kaniyang puso laban sa banal na tipan. Gagawin niya ang
kaniyang ninanais at babalik siya sa kaniyang sariling lupain.
29 Sa nakatakdang panahon, babalik siya at sasakuping muli
ang Timog. Ngunit sa pagkakataong ito, hindi ito magiging
tulad ng dati. **30** Sapagkat darating ang mga barko ng Kitim
laban sa kaniya at mawawalan siya ng pag-asa at babalik.
Sisiklab ang galit niya laban sa banal na tipan at masisiyahan
siya sa mga taong sumasalungat sa banal na tipan. **31** Lilitaw
ang kaniyang mga hukbo at lalapastanganin ang santuwaryo
at ang kutang tanggulan; kukunin nila ang mga karaniwang
handog na susunugin at magsisimula sila ng pagkasuklam
na magiging sanhi ng ganap na pagkawasak. **32** Lilinlangin
ang mga lumabag sa tipan at aakitin sila, ngunit ang mga
taong nakakakilala sa kanilang Diyos ay magiging malakas at
kikilos. **33** Magbibigay nang pang-unawa sa marami ang mga
matatalinong tao. Ngunit sa loob ng ilang araw ay mamamatay
sila sa espada at sa apoy, bibihagin sila bilang mga bilanggo
at nanakawin ang kanilang mga pag-aari. **34** Kapag natisod
sila, makatatanggap sila ng kaunting tulong at marami ang
sasama sa kanila na walang isang salita. **35** Ang ilan sa
mga matatalino ay matitisod upang maging dalisay, malinis at
malinang hanggang sa panahon ng katapusan. Sapagkat
ang nakatakdang panahon ay paparating pa lamang. **36**
Gagawin ng hari ang lahat ng kaniyang ninanais. Itataas
niya at palalakihin ang kaniyang sarili sa ibabaw ng bawat
diyus-diyosan, at magsasalita ng mga bagay na kagulat-
gulat laban sa Diyos ng mga diyos. Magtatagumpay siya
hanggang sa maganap ang poot. Sapagkat matutupad ang
ipinasyang magaganap. **37** Hindi niya isasaalang-alang ang
mga diyos ng kaniyang mga ninuno, ang diyos na ninanais
ng mga kababaihan, o iba pang mga diyos. Magmamataas
siya at aangkining mas mataas siya sa kanilang lahat. **38** Sa
halip na sila, sasambahin niya ang diyos ng mga tanggulan.
Paparangalan niya ng ginto at pilak ang isang diyos na hindi
kilala, kasama ang mga mahahalagang bato at mamahaling
handog. **39** Sasalakayin niya ang mga pinakamalalakas na

tanggulan sa tulong ng mga taong kabilang sa isang hindi
kilalang diyos. Pararangalan niya ang mga humahanga sa
kaniya. Gagawin niya silang mga pinuno ng maraming tao at
hahatiin niya ang lupain na may kabayaran. **40** Sa mga huling
panahon, sasalakay ang hari ng Timog. Mabilis na sasalakay
sa kaniya ang hari ng Hilaga na tulad ng isang bagyo
na may kasamang mga karwahe at mga mangangabayo
at maraming barko. Sasakupin niya ang maraming bansa
at tatangayin niya sila tulad ng isang baha. **41** Darating
siya sa maluwalhating lupain, at sampung libong Israelita
ang matitisod at babagsak, ngunit maraming taga-Edom
at Moab at mga natitirang tao ng Amon ang makakatakas
mula sa kaniyang kamay. **42** Palalawakin niya ang kaniyang
kapangyarihan sa maraming bansa; hindi makakatakas ang
lupain ng Egipto. **43** Magkakaroon siya ng kapangyarihan sa
lahat ng mga ginto at pilak, at sa lahat ng kayamanan ng
Egipto; paglilingkuran siya ng mga taga-Libya at Etiopia. **44**
Ngunit mangangamba siya sa mga ulat mula sa silangan at
hilaga at lalabas siya nang may napakatinding galit upang
ibukod ang karamihan para sa pagkawasak. **45** Itatayo niya
ang mga tolda ng kaniyang palasyo sa pagitan ng mga
karagatan, at sa magandang banal na bundok. Darating
siya sa kaniyang katapusan at walang sinumang tutulong sa
kaniya.

12 "Sa panahong iyon, tatayo si Miguel, ang dakilang
prinsipe na nagbabantay sa iyong mga kababayan.
Magkakaroon ng panahon ng kaguluhan na hindi pa
nararanasan kailanman magmula nang nagkaroon ng
anumang bansa hanggang sa panahong iyon. Sa panahong
iyon, maililigtas ang iyong mga kababayan, ang lahat ng
pangalang matatagpuang nakasulat sa aklat. **2** Marami sa
mga natutulog sa alabok ng daigdig ang babangon, ang ilan
ay sa walang hanggang buhay at ang ilan ay sa kahihiyan at
walang hanggang pagdurusa. **3** Ang mga marurunong ay
magliliwanag tulad ng liwanag ng kalangitan sa kaitaasan at
ang mga nakapagpanumbalik ng marami sa katuwiran ay
tulad ng mga bituin magpakailanman. **4** Ngunit ikaw Daniel,
isara mo ang mga salitang ito; panatilihin mong selyado
ang aklat hanggang sa panahon ng pagwawakas. Marami
ang magsisitakbuhan paroo't parito at madaragdagan ang
kaalaman." **5** At ako, si Daniel ay tumingin, at may dalawa
pang nakatayo roon. Ang isa ay nakatayo sa dakong gilid ng
ilog na ito at ang isa ay nakatayo sa pampang sa kabilang
dako ng ilog. **6** Sinabi ng isa sa kanila sa lalaking nakasuot
ng telang lino na nasa ibabaw ng tubig, "Gaano katagal
matatapos ang mga kamangha-manghang pangyayaring
ito?" **7** Narinig ko ang lalaking nakasuot ng telang lino na
nasa ibabaw ng tubig—itinaas niya ang kaniyang kanang
kamay at kaliwang kamay sa langit at nangako sa nabubuhay
magpakailanman na mangyayari ito sa isang panahon, mga
panahon at kalahati, ito ay tatlo at kalahating taon. Kapag
natapos ang pagsira sa kapangyarihan ng mga banal na tao,
matatapos ang lahat ng mga bagay na ito. **8** Narinig ko ngunit
hindi ko naunawaan. Kaya nagtanong ako, "Panginoon ko, ano
ang magiging kahihinatnan ng lahat ng mga bagay na ito?" **9**
Sinabi niya, "Makakaalis ka na Daniel sapagkat nakasara ang
mga salita at selyado hanggang sa panahon ng pagwawakas.
10 Marami ang dadalisayin, lilinisin at lilinangin ngunit ang
mga masasama ay magpapakasama. Wala ni isa sa mga
masasama ang makakaunawa, ngunit ang mga marurunong
ay makakaunawa. **11** Mula sa panahong inalis ang karaniwang
handog na susunugin at ang pagkasuklam na sanhi ng ganap
na pagkawasak ay handa na, magkakaroon ng 1, 290 na mga
araw. **12** Mapalad ang mga naghihintay hanggang sa matapos
ang 1, 335 na mga araw. **13** Kinakailangan mong manatili sa
iyong kaparaanan hanggang sa huli at mamamahinga ka.
Tatayo ka sa lugar na itinalaga sa iyo sa mga huling araw."

Hosea

1 Ito ang salita ni Yahweh na dumating kay Hosea, na
anak na lalaki ni Beeri sa panahon nina Uzias, Jotam,
Ahaz, at Hezekias na mga hari ng Juda, at sa panahon ni
Jeroboam, na anak na lalaki ni Jehoas na hari ng Israel.
2 Noong unang magsalita si Yahweh sa pamamagitan ni
Hosea, sinabi niya sa kaniya, “Humayo ka, mag-asawa ka
ng babaing nagbebenta ng aliw. Magkakaroon siya ng mga
anak na bunga ng kaniyang pagbebenta ng aliw. Sapagkat
nagkakasala ang lupain ng matinding gawain ng pagbebenta
ng aliw habang tinatalikuran ako.” **3** Kaya, humayo si Hosea
at pinakasalan si Gomer na anak na babae ni Diblaim, at
nagbuntis siya at nagsilang siya sa kaniya ng isang anak na
lalaki. **4** Sinabi ni Yahweh kay Hosea, “Tawagin mo siya sa
pangalang Jezreel. Sapagkat hindi magtatagal, paparusahan
ko ang sambahayan ni Jehu dahil sa pagdanak ng dugo
sa Jezreel at wawakasan ko ang kaharian ng sambahayan
ni Israel. **5** Mangyayari ito sa araw na iyon na babaliin ko
ang pana ng Israel sa lambak ng Jezreel.” **6** Nagbuntis muli
si Gomer at nagsilang ng isang anak na babae. At sinabi
ni Yahweh kay Hosea, “Tawagin mo siya sa pangalang Lo-
ruhama, sapagkat hindi na ako mahahabag sa sambahayan ni
Israel, ni dapat ko pa silang patawarin. **7** Ngunit mahahabag
ako sa sambahayan ni Juda, at ako mismo, si Yahweh na
kanilang Diyos ang magliligtas sa kanila. Hindi ko sila ililigtas
sa pamamagitan ng pana, espada, digmaan, mga kabayo, o
ng mga mangangabayo.” **8** Nang maawat ni Gomer si Lo-
ruhama sa pagsuso, nagbuntis siya at nagsilang ng isa pang
anak na lalaki. **9** At sinabi ni Yahweh, “Tawagin mo siya sa
pangalang Lo-ammi, sapagkat hindi ko kayo mga tao at hindi
ako ang inyong Diyos. **10** Ngunit ang bilang ng mga tao ng
Israel ay magiging tulad ng buhangin sa dalampasigan, na
hindi masusukat o mabibilang. Mangyayari ito kung saan
sinabi sa kanila na, 'Hindi ko kayo mga tao,' sasabihin ito sa
kanila, 'Kayo ay mga tao ng buhay na Diyos.' **11** Titipunin ang
mga tao ng Juda at mga tao ng Israel. Magtatalaga sila ng
isang pinuno para sa kanila at lalabas sila mula sa lupain,
sapagkat magiging dakila ang araw ng Jezreel.

2 Sabihin ninyo sa inyong mga kapatid na lalaki, 'Aking mga
tao!' at sa inyong mga kapatid na babae, 'Pinakitaan kayo
ng habag.'” **2** Isakdal mo ang iyong ina, isakdal mo, sapagkat
hindi ko siya asawa, at hindi rin niya ako asawa. Hayaan mong
alisin niya ang kaniyang pagbebenta ng aliw mula sa kaniyang
harapan, at ang kaniyang mga gawaing pangangalunya sa
pagitan ng kaniyang mga suso. **3** Kung hindi, huhubaran ko
siya at ipapakita ang kaniyang kahubaran gaya sa araw ng
kaniyang pagkasilang. Gagawin ko siyang tulad ng ilang, tulad
ng isang tigang na lupa at papatayin ko siya sa uhaw. **4** Hindi
ako mahahabag sa kaniyang mga anak, sapagkat sila ay mga
anak sa pagbebenta ng aliw. **5** Sapagkat ang kanilang ina ay
naging babaing nagbebenta ng aliw, at siya na nagbuntis sa
kanila ay gumawa ng kahiya-hiya. Sinabi niya, “Susundan
ko ang aking mga mangingibig, sapagkat ibinibigay nila sa
akin ang aking tinapay at tubig, ang aking lana at lino, ang
aking langis at inumin.” **6** Kaya gagawa ako ng bakod ng
mga tinik upang harangan ang kaniyang daraanan. Gagawa
ako ng pader laban sa kaniya upang hindi niya makita ang
kaniyang daraanan. **7** Hahabulin niya ang kaniyang mga
mangingibig, ngunit hindi niya sila maaabutan. Hahanapin
niya sila, ngunit hindi niya sila matatagpuan. Pagkatapos,
sasabihin niya, “Babalik ako sa aking unang asawa, sapagkat
mas mabuti para sa akin noon kaysa ngayon.” **8** Sapagkat
hindi niya nalamang ako ang nagbigay sa kaniya ng butil,
ng bagong alak at ng langis, at ang nagbigay sa kaniya ng
labis-labis na pilak at ginto, na ginamit naman nila para kay
Baal. **9** Kaya babawiin ko ang kaniyang butil sa panahon
ng anihan at ang aking bagong alak sa kapanahunan nito.
Babawiin ko ang aking lana at lino na ginamit upang takpan
ang kaniyang kahubaran. **10** Pagkatapos, huhubaran ko
siya sa harapan ng kaniyang mga mangingibig, at walang
magliligtas sa kaniya mula sa aking kamay. **11** Patitigilin ko
rin ang lahat ng kaniyang mga pagdiriwang—ang kaniyang
mga pista, ang kaniyang mga pagdiriwang sa bagong buwan,
ang kaniyang mga Araw ng Pamamahinga, at ang lahat ng
kaniyang mga itinakdang kapistahan. **12** Wawasakin ko ang
kaniyang mga puno ng ubas at ang kaniyang mga puno ng
igos, na sinabi niya, “Ito ang mga kabayarang ibinigay sa akin
ng aking mga mangingibig.” Gagawin kong gubat ang mga
ito, at kakainin ng mga hayop sa parang ang mga ito. **13**
Paparusahan ko siya dahil sa mga araw ng pista ng mga Baal,
nang nagsunog siya ng insenso sa kanila, nang pinalamutian
niya ang kaniyang sarili ng kaniyang mga singsing at alahas,
at sinundan niya ang kaniyang mga mangingibig at nilimot
ako.” Ito ang pahayag ni Yahweh. **14** Kaya susuyuin ko siya
upang manumbalik. Dadalhin ko siya sa ilang at magiliw ko
siyang kakausapin. **15** Ibabalik ko sa kaniya ang kaniyang
mga ubasan, at ang lambak ng Achor bilang pintuan ng
pag-asa. Sasagot siya sa akin doon gaya ng ginawa niya
sa panahon ng kaniyang kabataan, gaya sa panahon nang
lumabas siya sa lupain ng Egipto. **16** “Mangyayari ito sa araw
na iyon”—ito ang pahayag ni Yahweh—”na tatawagin mo
akong, 'Aking asawa,' at hindi mo na ako tatawagin pang,
'Aking Baal.' **17** Sapagkat tatanggalin ko ang mga pangalan
ng mga Baal mula sa kaniyang bibig, hindi na maaalala pa
ang kanilang mga pangalan.” **18** “Sa araw na iyon, gagawa
ako ng kasunduan para sa kanila sa mga hayop sa parang, sa
mga ibon sa himpapawid, at sa mga bagay na gumagapang
sa lupa. Paaalisin ko ang pana, ang espada, at ang digmaan
mula sa lupain at pahihigain kita nang ligtas. **19** Ipapangako
kong magiging asawa mo ako magpakailanman. Ipapangako
kong magiging asawa mo ako sa katuwiran, sa katarungan,
sa katapatan sa kasunduan at sa kahabagan. **20** Ipapangako
kong magiging asawa mo ako sa katapatan. At makikilala mo
ako, si Yahweh. **21** At sa araw na iyon, sasagot ako”—ito
ang pahayag ni Yahweh. “Sasagutin ko ang mga langit at
sasagutin ng mga ito ang lupa. **22** Sasagutin ng lupa ang
butil, ang bagong alak at ang langis at sasagutin ng mga ito
ang Jezreel. **23** Itatanim ko siya sa lupain para sa akin, at
kahahabagan ko si Lo-ruhama. Sasabihin ko kay Lo-Ammi,
'Ikaw si Ammi Attah,' at sasabihin niya sa akin, 'Ikaw ang
aking Diyos.'”

3 Sinabi sa akin ni Yahweh, “Humayo kang muli, umibig ka
sa isang babae, na inibig ng kaniyang asawa, ngunit isang
mangangalunya. Ibigin mo siya gaya ko, si Yahweh, na iniibig
ang mga tao ng Israel, kahit na bumabaling sila sa ibang mga
diyos at iniibig ang mga tinapay na may pasas.” **2** Kaya binili
ko siya para sa aking sarili ng labinlimang pirasong pilak at ng
isang homer at isang lethek ng sebada. **3** Sinabi ko sa kaniya,
“Mamuhay ka kasama ko ng mahabang panahon. Hindi ka na
magiging babaing nagbebenta ng aliw o magiging pag-aari

ng sinumang ibang lalaki. gayundin naman, makakasama
mo ako.” **4** Sapagkat mamumuhay sa mahabang panahon
ang mga tao ng Israel nang walang hari, prinsipe, alay,
haliging bato, efod o mga diyus-diyosan sa sambahayan.
5 Pagkatapos, manunumbalik at hahanapin ng mga tao ng
Israel si Yahweh na kanilang Diyos at si David na kanilang
hari. At sa huling mga araw, lalapit silang nanginginig sa
harapan ni Yahweh at sa kaniyang kabutihan.

4 Pakinggan ninyo ang salita ni Yahweh, kayong mga tao
ng Israel. May hindi pagkakasunduan si Yahweh laban sa
mga naninirahan sa lupain, sapagkat walang katotohanan
o katapatan sa kasunduan at walang kaalaman ng Diyos
sa lupain. **2** May pagsusumpa, pagsisinungaling, pagpatay,
pagnanakaw at pangangalunya. Nilabag ng mga tao ang
lahat ng hangganan at sunod-sunod ang pagdanak ng dugo.
3 Kaya natutuyo ang lupain at mawawala ang bawat isa na
nakatira roon. Ang mga hayop sa mga bukirin at ang mga ibon
sa himpapawid; maging ang mga isda sa dagat ay kukunin. **4**
Ngunit huwag payagang magsakdal ang sinuman; huwag
hayaang paratangan ng sinuman ang iba. Sapagkat kayo, ang
mga pari, na aking pinaparatangan. **5** Matitisod kayong mga
pari sa araw; matitisod din kasama ninyo ang mga propeta
sa gabi at aking wawasakin ang inyong ina. **6** Malilipol ang
aking mga tao dahil sa kakulangan ng kaalaman. Sapagkat
tinanggihan ninyong mga pari ang kaalaman, tatanggihan
ko rin kayo bilang mga pari sa akin. Sapagkat kinalimutan
ninyo ang aking kautusan, bagaman ako ang inyong Diyos,
kakalimutan ko din ang inyong mga anak. **7** Kung gaano
dumarami ang mga pari, mas lalo silang nagkasala laban sa
akin. Papalitan ko nang kahihiyan ang kanilang karangalan. **8**
Pinakain sila sa kasalanan ng aking mga tao; sakim sila sa
labis pa nilang kasamaan. **9** Magiging pareho ang para sa
mga tao gaya ng sa mga pari: paparusahan ko silang lahat
para sa kanilang mga ginagawa; pagbabayarin ko sila sa
kanilang mga ginagawa. **10** Makakakain sila ngunit hindi
sapat; magbebenta sila ng aliw ngunit hindi sila darami,
sapagkat lumayo sila sa akin, na si Yahweh at iniwan ako. **11**
Ang mahalay na gawain, ang alak at bagong alak ang nag-alis
sa kanilang pang-unawa. **12** Sumasangguni ang aking mga
tao sa kanilang mga diyus-diyosan na kahoy, ang kanilang
mga tungkod ang nagbibigay sa kanila ng mga hula. Sapagkat
ang espiritu ng kahalayan ang nagligaw sa kanila at iniwan
nila ako, na kanilang Diyos. **13** Nag-aalay sila sa mga tuktok
ng mga bundok at nagsusunog ng insenso sa mga burol, sa
ilalim ng mga ensina, mga alamo at mga roble, sapagkat
mabuti ang lilim ng mga iyon. Kaya naman nakagawa ng
sekswal na imoralidad ang inyong mga anak na babae at
nangangalunya ang inyong mga manugang na babae. **14**
Hindi ko parurusahan ang inyong mga anak na babae nang
pinili nilang gumawa ng sekswal na imoralidad ni ang inyong
mga manugang na babae nang nangalunya sila. Sapagkat
ibinigay din ng mga kalalakihan ang kanilang mga sarili sa
mga babaing nagbebenta ng aliw, at nag-alay sila ng mga
handog upang makagawa sila ng mga imoral na mga gawain
kasama ang mga babaing nagbebenta ng aliw. Kaya ang mga
taong ito na hindi nakakaunawa ay malilipol. **15** Bagaman,
ikaw Israel ay nakagawa ng pangangalunya, nawa ay hindi
magkasala ang Juda. Huwag kayong pumunta sa Gilgal,
kayong mga tao; huwag umakyat sa Beth-aven. At huwag
sumumpa, “Sapagkat buhay si Yahweh.” **16** Sapagkat matigas
ang ulo ng Israel, tulad ng isang babaing guya na matigas
ang ulo. Paano sila dadalhin ni Yahweh sa pastulan tulad ng
mga tupa sa isang malawak na pastulan? **17** Nakiisa ang
Efraim sa mga diyus-diyosan, pabayaan siyang mag-isa. **18**
Kahit maubos na ang kanilang matatapang na inumin, patuloy
silang gumagawa ng pangangalunya; iniibig ng kaniyang mga
pinuno ang kanilang kahihiyan. **19** Babalutin ng hangin sa
kaniyang mga pakpak; at mapapahiya sila dahil sa kanilang
mga handog.

5 Pakinggan ninyo ito, mga pari! Bigyan ninyo ng pansin,
sambahayan ng Israel! Makinig, sambahayan ng hari!
Sapagkat paparating na ang paghuhukom laban sa inyong
lahat. Naging isang bitag kayo sa Mizpa at isang nakalatag
na lambat sa buong Tabor. **2** Nalunod sa pagkakatay ang
mga maghihimagsik, ngunit sasawayin ko silang lahat. **3**
Kilala ko ang Efraim at hindi lingid sa akin ang Israel. Efraim,
ngayon na naging tulad ka ng isang babaing nagbebenta ng
aliw; nadungisan ang Israel. **4** Hindi sila pahihintulutan ng
kanilang mga gawa upang manumbalik sa akin, na kanilang
Diyos, sapagkat nasa kanila ang espiritu ng pangangalunya,
at hindi nila ako nakikilala, si Yahweh. **5** Nagpapatotoo ang
pagmamataas ng Israel laban sa kaniya; kaya matitisod ang
Israel at Efraim sa kanilang mga kasalanan; at matitisod din
ang Juda kasama nila. **6** Aalis sila kasama ang kanilang mga
kawan at mga bakahan upang hanapin si Yahweh, ngunit
hindi nila siya matatagpuan, sapagkat lumayo siya sa kanila.
7 Hindi sila naging tapat kay Yahweh, sapagkat nagkaroon sila
ng mga anak sa labas. Lalamunin sila ngayon ng mga pista
ng bagong buwan kasama ng kanilang mga bukirin. **8** Hipan
ang tambuli sa Gibea, at ang trumpeta sa Rama. Patunugin
ang hudyat ng pakikipaglaban sa Beth-aven: 'Susunod kami
sa iyo, Benjamin!' **9** Magiging isang lagim ang Efraim sa
araw ng pagpaparusa. Kabilang sa mga tribo ng Israel na
aking ipinahayag kung ano ang tunay na mangyayari. **10**
Ang mga pinuno ng Juda ay tulad ng mga naglilipat ng
batong palatandaan. Ibubuhos ko sa kanila ang aking galit
na tulad ng tubig. **11** Nadurog ang Efraim, nadurog siya sa
paghuhukom, dahil disidido siyang yumukod sa mga diyus-
diyosan. **12** Para akong isang tanga sa damit sa Efraim, at
tulad ng bulok sa tahanan ng Juda. **13** Nang makita ng Efraim
ang kaniyang pagkakasakit, at nakita ng Juda ang kaniyang
sugat, pumunta ang Efraim sa Asiria at nagpadala ang Juda
ng mga mensahero sa dakilang hari. Ngunit wala siyang
kakayahan upang pagalingin kayong mga tao o pagalingin
ang inyong sugat. **14** Kaya magiging tulad ako ng isang
leon sa Efraim, at tulad naman ng isang batang leon naman
sa sambahayan ng Juda. Ako, maging ako, ang gugutay at
aalis; ako ang mag-aalis sa kanila at walang sinuman ang
makapagliligtas sa kanila. **15** Aalis ako at babalik sa aking
lugar, hanggang sa aminin nila ang kanilang kasalanan at
hanapin ang aking mukha, hanggang sa hanapin nila ako ng
masigasig sa kanilang pagdadalamhati.”

6 Halikayo, manumbalik tayo kay Yahweh. Sapagkat
pinagpira-piraso niya tayo, ngunit pagagalingin niya tayo;
Sinugatan niya tayo, ngunit tatalian niya ang ating mga
sugat. **2** Pagkatapos ng dalawang araw, bubuhayin niya
tayo; ibabangon niya tayo sa ikatlong araw, at mabubuhay
tayo sa kaniyang harapan. **3** Kilalanin natin si Yahweh;
sikapin nating makilala si Yahweh. Ang kaniyang paglabas
ay tiyak na parang bukang-liwayway; darating siya sa atin
tulad ng ambon, tulad ng ulan sa tagsibol na dumidilig ng
lupain.” **4** Ano ang gagawin ko sa inyo, Efraim? Ano ang

gagawin ko sa inyo, Juda. Ang inyong katapatan ay tulad ng
ulap sa umaga, tulad ng hamog na mabilis na nawawala.
5 Kaya pinutol ko sila ng pira-piraso sa pamamagitan ng
mga propeta, pinatay ko sila ng mga salita ng aking mga
bibig. Ang iyong utos ay tulad ng ilaw na nagliliwanag. **6**
Sapagkat hangad ko ang katapatan at hindi mga handog at
ang aking kaalaman, ang Diyos ay higit pa sa mga susunuging
handog. **7** Tulad ni Adan, sinira nila ang kasunduan; hindi sila
naging tapat sa akin. **8** Ang Gilead ay isang lungsod ng mga
gumagawa ng kasamaan, puno ng bakas ng dugo. **9** Gaya
ng pangkat ng mga magnanakaw na naghihintay sa isang
tao, kaya nagsama-sama ang mga pari upang pumatay sa
daan patungong Shekem; nakagawa sila ng kahiya-hiyang
mga kasalanan. **10** Nakita ko sa sambahayan ng Israel ang
mga kakila-kilabot na bagay. Nandoon ang pagbebenta ng
aliw ng Efraim, at nadungisan ang Israel. **11** Sa iyo man,
Juda, ay may nakatakdang pag-aani, kapag naibalik ko na
ang mabuting kapalaran ng aking mga tao.

7 Kapag nais kong pagalingin ang Israel, mabubunyag ang
kasalanan ng Efraim, ganun din ang masamang mga gawa
ng Samaria, sapagkat gumagawa sila ng panlilinlang, pumasok
ang isang magnanakaw at isang pangkat ng mandarambong
ang lumusob sa lansangan. **2** Hindi napagtanto ng kanilang
mga puso na naalala ko ang lahat ng kanilang masasamang
gawa. Ngayon, napalibutan sila ng kanilang masasamang
gawa, sila ay nasa aking harapan. **3** Pinasaya nila ang hari
sa kanilang kasamaan at ang mga opisyal sa kanilang mga
kasinungalingan. **4** Mangangalunya silang lahat, tulad ng
pinapainit na isang pugon ng panadero, na humihinto sa
paggalaw sa apoy mula sa pagmamasa hanggang sa pag-
alsa nito. **5** Sa araw ng ating hari, nilasing ng mga opisyal ang
kanilang mga sarili sa pamamagitan ng init ng alak. Iniabot
niya ang kaniyang kamay sa mga nangutya. **6** Sapagkat
tulad ng isang pugon ang kanilang mga puso, binabalangkas
nila ang mapanlinlang nilang mga balak. Magdamag na
nagbabaga ang kanilang galit; nagliliyab ito na tulad ng apoy
sa umaga. **7** Mainit silang lahat tulad ng isang pugon, at
pinagpapatay nila ang mga namumuno sa kanila. Bumagsak
ang lahat ng kanilang mga hari; wala kahit isa sa kanila ang
tumawag sa akin. **8** Nakihalo ang Efraim sa mga tao, isang
manipis na tinapay ang Efraim na hindi pa nabaliktad. **9**
Inubos ng mga dayuhan ang kaniyang lakas, ngunit hindi
niya ito nalalaman. Nagkalat ang kaniyang puting buhok,
ngunit hindi niya ito nalalaman. **10** Ang pagmamataas ng
Israel ay nagpatotoo laban sa kaniya; gayunpaman, hindi sila
nagbalikloob kay Yahweh na kanilang Diyos, ni hinanap nila
siya, sa kabila ng lahat ng ito. **11** Tulad ng isang kalapati ang
Efraim, mapaniwalain at walang pang-unawa, tumatawag
sa Egipto at lilipad patungong Asiria. **12** Kapag aalis sila,
ilalatag ko sa kanila ang aking lambat, ibabagsak ko sila tulad
ng mga ibon sa kalangitan. Parurusahan ko sila sa kanilang
pagsasama-sama. **13** Kahabag-habag sila! Dahil kumawala
sila mula sa akin. Darating sa kanila ang pagkawasak!
Naghimagsik sila laban sa akin! Ililigtas ko sana sila, ngunit
nagsalita sila ng kasinungalingan laban sa akin. **14** Hindi sila
tumawag sa akin ng buong puso, ngunit humagulgol sila sa
kanilang mga higaan. Sinusugatan nila ang kanilang mga
sarili upang magkaroon ng trigo at bagong alak at lumayo sila
mula sa akin. **15** Bagama't sinanay ko sila at pinalakas ang
kanilang mga bisig, nagbabalak sila ngayon ng masama laban
sa akin. **16** Bumalik sila, ngunit hindi sila bumalik sa akin, ang
Kataas-taasan. Tulad sila ng isang sirang pana. Babagsak
ang kanilang mga opisyal sa pamamagitan ng espada dahil
sa kawalang-galang ng kanilang mga dila. Magiging dahilan
ito ng pangungutya sa kanila sa lupain ng Egipto.

8 “Maglagay ng isang trumpeta sa inyong mga labi.
Paparating ang isang agila sa aking tahanan, si Yahweh.
Nangyayari ito dahil sinuway ng mga tao ang aking kasunduan
at naghimagsik laban sa aking kautusan. **2** Tumawag sila
sa akin, 'Aking Diyos, kami sa Israel ay kilala ka.' **3** Ngunit
tinatalikuran ng Israel kung ano ang mabuti, at tutugisin siya
ng kaniyang kaaway. **4** Nagtalaga sila ng mga hari, ngunit
hindi sa pamamagitan ko, gumawa sila ng mga prinsipe, ngunit
hindi ko nalalaman. Sa pamamagitan ng kanilang mga pilak at
ginto gumawa sila ng mga diyus-diyosan para sa kanilang mga
sarili, ngunit ito ay nangyari upang sila ay mapapahamak.” **5**
Sinabi ng propeta, “itinapon niya ang inyong guya, Samaria.”
sinabi ni Yahweh, “Nagliliyab ang aking galit laban sa mga
taong ito. Hanggang kailan sila mananatiling marumi? **6**
Sapagkat nagmula ang diyus-diyosang ito sa Israel; ginawa
ito ng manggagawa; hindi ito Diyos! Dudurugin ng pira-piraso
ang guya ng Samaria. **7** Sapagkat itinanim ng mga tao
ang hangin at umani ng ipu-ipo. Ang nakatayong trigo ay
walang mga uhay; hindi ito makapagbibigay ng harina. Kung
mahihinog man ito, uubusin ito ng mga dayuhan. **8** Nilunok
ang Israel, ngayon nagsinungaling sila sa mga bansa tulad
ng walang pakinabang. **9** Sapagkat pumunta sila sa Asiria
tulad ng mailap na asno na nag-iisa. Umupa ang Efraim ng
mangingibig para sa kaniyang sarili. **10** Kahit na umupa
sila ng mangingibig sa mga bansa, muli ko silang titipunin.
Sisimulan ko silang itatapon dahil sa pang-aapi ng hari at mga
prinsipe. **11** Sapagkat nagparami ng mga altar ang Efraim
na alayan para sa kasalanan, subalit naging mga altar ang
mga ito para makagawa ng mga kasalanan. **12** Maaari kong
isulat ng sampung libong beses ang aking kautusan para sa
kanila, ngunit titingnan lang nila ito tulad ng isang bagay na
kakaiba sa kanila. **13** Patungkol sa mga alay na mga handog
sa akin, nag-alay sila ng karne at kinain ito, ngunit ako, si
Yahweh, ay hindi tinatanggap ang mga ito. Ngayon alalahanin
ko ang kanilang kasamaan at parurushan ang kanilang
mga kasalanan. Babalik sila sa Egipto. **14** Kinalimutan ako
ng Israel, ang kaniyang manlilikha at nagpatayo ng mga
palasyo. Pinatibay ni Juda ang maraming mga lungsod,
ngunit magpapadala ako ng apoy sa kaniyang mga lungsod
at sisirain nito ang kaniyang mga kuta.

9 Huwag kang magalak, Israel, sa tuwa na tulad ng ibang
mga tao. Sapagkat hindi ka naging tapat, tinalikuran ang
iyong Diyos. Kinagiliwan mo ang magbayad ng sahod na
hinihingi ng isang babaing nagbebenta ng aliw sa lahat ng
mga giikan. **2** Ngunit ang giikan at ang pisaan ng ubas ay hindi
magpapakain sa kanila; bibiguin siya ng bagong alak. **3** Hindi
sila patuloy na maninirahan sa lupain ni Yahweh, sa halip,
babalik sa Egipto ang Efraim, at isang araw kakain sila ng
maruming pagkain sa Asiria. **4** Hindi na sila magbubuhos ng
mga handog na alak kay Yahweh, ni hindi na nakalulugod sa
kaniya ang mga ito. Magiging tulad sa pagkain ng nagluluksa
ang kanilang mga alay: ang lahat ng kakain nito ay magiging
marumi. Sapagkat para sa kanila lamang ang kanilang
pagkain, hindi ito makakarating sa tahanan ni Yahweh. **5** Ano
ang gagawin mo sa araw ng itinakdang kapistahan, sa araw
ng kapistahan para kay Yahweh? **6** Sapagkat, tingnan ninyo,

kung nakatakas man sila mula sa pagkawasak, titipunin sila
ng Egipto at ililibing sila ng Memfis. Ang kanilang kayamanan
na pilak—matatakpan ang mga ito ng matatalim na dawag at
mapupuno ng mga tinik ang kanilang mga tolda. **7** Parating
na ang mga araw ng pagpaparusa, parating na ang araw ng
paghihiganti. Hayaang malaman ng buong Israel ang mga
bagay ito. Ang isang propeta ay hangal, nasiraan ng ulo ang
lalaking kinasiyahan, dahil sa labis ng inyong kasamaan at
labis na poot. **8** Ang propeta na kasama ng aking Diyos ay
ang bantay para sa Efraim, ngunit ang patibong sa mga ibon
ay nasa lahat ng kaniyang mga daanan, ang poot para sa
kaniya ay nasa tahanan ng kaniyang Diyos. **9** Lubha nilang
sinira ang kanilang mga sarili tulad sa mga panahon ng Gibea.
Aalalahanin ng Diyos ang kanilang kasamaan at parurusahan
niya ang kanilang mga kasalanan. **10** Sinasabi ni Yahweh,
“Nang natagpuan ko ang Israel, tulad ito ng paghahanap ng
mga ubas sa ilang. Tulad ng unang bunga sa panahon ng
puno ng igos, natagpuan ko ang inyong mga ama. Ngunit
nagpunta sila kay Baal Peor, at ibinigay nila ang kanilang mga
sarili sa kahiya-hiyang diyus-diyosang iyon. Naging kasuklam-
suklam sila tulad ng diyus-diyosan na kanilang inibig. **11**
Patungkol kay Efraim, lilipad na parang ibon ang kanilang
kaluwalhatian. Wala nang isisilang, wala nang pagbubuntis at
wala nang paglilihi. **12** Bagama't nagkaroon sila ng mga anak,
kukunin ko sila upang wala ng matira sa kanila. Kahabag-
habag sila kapag tumalikod ako sa kanila! **13** Nakita ko ang
Efraim, katulad ng Tiro, na naitanim sa isang parang, ngunit
dadalhin ng Efraim ang kaniyang mga anak sa isang tao
na papatay sa kanila.” **14** Bigyan mo sila, Yahweh—ano
ang ibibigay mo sa kanila? Bigyan mo sila ng sinapupunan
na makukunan at mga susong walang gatas. **15** Dahil
sa lahat ng kanilang kasamaan sa Gilgal, doon nagsimula
ang aking pagkasuklam sa kanila. Dahil sa makasalanang
mga gawa, paaalisin ko sila sa aking tahanan. Hindi ko na
sila iibigin, suwail ang lahat ng kanilang mga opisyal. **16**
Nagkasakit ang Efraim at natuyo ang kanilang mga ugat,
hindi na sila namumunga. Kahit may mga anak sila, ilalagay
ko ang kanilang minamahal na mga anak sa kamatayan.”
17 Itatakwil sila ng aking Diyos dahil hindi sila sumunod sa
kaniya. Magiging mga palaboy sila sa mga bansa.

10 Ang Israel ay isang malagong puno ng ubas na
namumunga. Habang dumarami ang kaniyang bunga,
mas dumarami ang mga altar na kaniyang itinatayo. Habang
namumunga ng marami ang kaniyang lupain, pinapabuti
niya ang kaniyang mga banal na haligi. **2** Mapanlinlang
ang kanilang puso; kinakailangan nila ngayong pasanin ang
kanilang kasalanan. Bubuwagin ni Yahweh ang kanilang
mga altar; at wawasakin niya ang kanilang mga banal na
haligi. **3** Sapagkat sasabihin nila ngayon, “Wala kaming
hari, sapagkat hindi kami natatakot kay Yahweh. At sa isang
hari—ano ang magagawa niya para sa atin?” **4** Nagsalita sila
ng mga salitang walang kabuluhan at gumagawa ng mga
kasunduan sa pamamagitan ng pagsumpa ng hindi totoo.
Kaya lumitaw ang katarungan tulad ng mga nakakalasong
damo sa mga tudling ng isang bukid. **5** Matatakot ang
mga naninirahan sa Samaria dahil sa mga guya ng Beth-
aven. Ipinagluksa sila ng mga tao nito, gaya ng ginawa ng
mga paring sumasamba sa mga diyus-diyosan na nagalak
sa kanila at sa kanilang kaluwalhatian, ngunit wala na sila
roon. **6** Dadalhin sila tungo sa Asiria bilang isang kaloob
para sa dakilang hari. Malalagay sa kahihiyan ang Efraim,
at mapapahiya ang Israel dahil sa pagsunod sa mga payo
ng mga diyus-diyosan. **7** Wawasakin ang hari ng Samaria,
tulad ng isang maliit na piraso ng kahoy na nasa ibabaw ng
tubig. **8** Ang mga dambana ng kasamaan—ang kasalanan
ng Israel—ay mawawasak. Tutubo ang mga tinik at mga
dawag sa kanilang mga altar. Sasabihin ng mga tao sa mga
bundok, “Takpan ninyo kami!” at sa mga burol, “Bumagsak
kayo sa amin!” **9** “Israel, nagkasala ka mula pa noong mga
araw ng Gibea; nanatili ka roon. Hindi ba nalampasan ng
digmaan ang mga gumagawa ng kasamaan sa Gibea? **10**
Kung nanaisin ko ito, itutuwid ko sila. Magtitipun-tipon ang
lahat ng mga bansa laban sa kanila at gagapusin sila dahil
sa kanilang dalawahang kasamaan. **11** Naturuang isang
dumalagang baka si Efraim na kinagigiliwang mag-giik ng
butil, kaya maglalagay ako ng isang pamatok sa kaniyang
magandang leeg. Lalagyan ko ng pamatok ang Efraim; mag-
aararo ang Juda; si Jacob mismo ang hihila sa pangsuyod.
12 Magtanim ng katuwiran para sa inyong sarili, at anihin ang
bunga ng matapat na kasunduan. Bungkalin ninyo ang hindi
pa naaararong lupa, sapagkat panahon na upang hanapin si
Yahweh, hanggang sa siya ay dumating at magpa-ulan ng
katuwiran sa inyo. **13** Nag-araro kayo ng kasamaan; umani
kayo ng kawalan ng katarungan. Kinain ninyo ang bunga
ng pandaraya dahil nagtiwala kayo sa inyong mga plano at
sa inyong maraming mga kawal. **14** Kaya isang ingay ng
digmaan ang babangon sa gitna ng inyong mga tao, at ang
lahat ng inyong matitibay na mga lungsod ay mawawasak.
Magiging tulad ito sa pagwasak ni Salman sa Beth-arbel sa
araw ng labanan, nang ang mga ina ay ginutay-gutay ng pira-
piraso kasama ng kanilang mga anak. **15** Kaya mangyayari
din ito sa inyo, Bethel, dahil sa napakalaki mong kasamaan.
Tiyak na mamamatay ang hari ng Israel sa pagsapit ng
bukang-liwayway.”

11 Minahal ko noong binata pa si Israel, at tinawag ko ang
aking anak mula sa Egipto. **2** Lalo ko silang tinawag,
lalo silang tumalikod palayo. Nag-alay sila sa mga Baal at
nagsunog ng insenso sa mga diyus-diyosan. **3** Gayunpaman
ako ang nagturo kay Efraim na lumakad. Ako ang nag-angat
sa kanila sa pamamagitan ng kanilang mga bisig, ngunit hindi
nila alam na iniingatan ko sila. **4** Pinangungunahan ko sila
nang mga tali ng sangkatauhan, may mga tali ng pag-ibig.
Katulad ako sa isang tao na nagpapagaan ng pamatok sa
kanilang mga panga, at yumuko ako upang pakainin sila. **5**
Hindi ba sila babalik sa lupain ng Egipto? Hindi ba mamumuno
ang Asiria sa kanila dahil tumanggi silang bumalik sa akin? **6**
Babagsak sa kanilang mga lungsod ang espada at wawasakin
ang mga harang ng kanilang mga tarangkahan; sisirain sila
nito dahil sa kanilang sariling mga plano. **7** Determinado
ang aking mga tao na tumalikod palayo sa akin. Bagaman
tumatawag sila sa akin, Ako na nasa itaas, walang sinumang
tutulong sa kanila. **8** Paano ba kita isusuko, Efraim? Paano
ba kita ibibigay, Israel? Paano ba kita gagawing katulad sa
Adma? Paano ba kita gagawing katulad sa Zeboim? Nagbago
ang saloobin ng aking puso; naghahalo ang lahat ng aking
habag. **9** Hindi ko isakatuparan ang aking matinding galit;
Hindi ko sisiraing muli ang Efraim. Sapagkat ako ay Diyos at
hindi isang tao; Ako ang Banal sa kalagitnaan ninyo, at hindi
ako darating sa matinding galit. **10** Lalakad silang sumusunod
sa akin, Yahweh. Aatungal ako katulad ng isang leon. Sa
katunayan aatungal ako, at manginginig na paparito ang mga
tao mula sa kanluran. **11** Manginginig sila na paparito katulad

sa isang ibon na mula sa Egipto, katulad ng isang kalapati mula sa lupain ng Asiria. Patitirahin ko sila sa kanilang mga bahay." Ito ang pahayag ni Yahweh. **12** Pinalilibutan ako ni Efraim ng kasinungalingan, at panlilinlang ng sangbahayan ng Israel. Ngunit nananatiling sumusunod parin si Juda sa akin, na Diyos, at tapat sa akin, ang Banal."

12 Pinapakain si Efraim sa hangin at sumusunod sa hanging silangan. Patuloy siyang nagpaparami ng mga kasinungalingan at karahasan. Gumawa sila ng kasunduan kasama ang Asiria at nagdala ng langis ng Olibo sa Egipto. **2** May paratang din si Yahweh laban kay Juda at parurusahan si Jacob sa kaniyang nagawa; magbabayad siya sa kaniyang mga ginawa. **3** Hinawakan ni Jacob sa sinapupunan ng mahigpit ang sakong ng kaniyang kapatid, at sa kaniyang paglaki nakipagbuno siya sa Diyos. **4** Nakipagbuno siya sa Anghel at nanalo. Umiyak siya at humingi ng awa. Nakatagpo niya ang Diyos sa Bethel; at doon nakipag-usap sa kaniya ang Diyos. **5** Si Yahweh ito, ang Diyos ng mga hukbo; "Yahweh" ang kaniyang pangalan na tatawagan. **6** Kaya magbalik-loob ka sa inyong Diyos. Panghawakan ang matapat na kasunduan at katarungan, at patuloy na maghintay sa inyong Diyos. **7** Hindi tama ang timbangan ng mga mangangalakal sa kanilang mga kamay; kinagigiliwan nila ang mandaya. **8** Sinasabi ni Efraim, "Talagang naging napaka-yaman ko; nakahanap ako ng kayamanan para sa aking sarili. Wala silang makitang anumang kasamaan sa akin sa lahat ng aking ginagawa, anumang bagay na kasalanan." **9** Ako si Yahweh na inyong Diyos, na kasama ninyo mula pa sa lupain ng Egipto. Patitirahin ko kayong muli sa mga tolda, katulad nang itinakdang mga araw ng pista. **10** Kinausap ko narin ang mga propeta, at binigyan ko sila ng maraming mga pangitain para sa inyo. Binigyan ko kayo ng mga talinghaga sa pamamagitan ng mga propeta." **11** Kung mayroong kasamaan sa Galaad, tiyak na walang kabuluhan ang mga tao. Nag-aalay sila sa Gilgal ng mga toro; Magiging tulad sa mga tambak na bato na dinaanan ng araro sa mga bukid ang kanilang mga altar. **12** Tumakas si Jacob sa lupain ng Aram; nagtrabaho si Israel upang magkaroon ng asawa; at nangangalaga ng mga kawan ng mga tupa upang magkaroon ng isang asawa. **13** Inilabas ni Yahweh ang Israel mula sa Egipto sa pamamagitan ng isang propeta, at iningatan niya sila sa pamamagitang ng isang propeta. **14** Labis na ginalit ni Efraim si Yahweh. Kaya iiwanan ng kaniyang Panginoon ang kasalanan ng kaniyang dugo sa kaniya at pagbayarin siya sa kaniyang kahiya-hiyang mga gawa.

13 "Nang nagsalita si Efraim ay mayroong panginginig. Itinaas niya ang kaniyang sarili sa Israel, ngunit siya ay nagkasala dahil sa pagsamba kay Baal, at namatay siya. **2** Ngayon sila ay mas lalong nagkakasala. Gumagawa sila ng mga larawang hinulma mula sa kanilang pilak, mga diyus-dyosan na hanggat maaari ay ginawa ng mahusay, lahat ng mga ito ay gawa ng mga mahuhusay na manggagawa. Sinasabi ng mga tao tungkol sa kanila, 'Ang mga kalalakihang ito na nag-aalay ay humalik sa mga guya.' **3** Kaya sila ay magiging tulad ng ulap sa umaga, tulad ng hamog na nawawala ng maaga, tulad ng ipa na tinatangay ng hangin palayo mula sa giikan, at tulad ng usok na lumalabas mula sa isang pausukan. **4** Ngunit ako si Yahweh na inyong Diyos, na nagpalabas sa inyo mula sa lupain ng Egipto. Wala kang dapat kilalaning Diyos kundi ako; dapat ninyong kilalanin na liban sa akin, wala nang ibang tagapagligtas. **5** Nakilala kita sa ilang, sa lupain ng may malaking katuyuan. **6** Nang kayo ay nagkaroon ng pastulan, saka kayo nabusog; nang kayo ay nabusog, ang inyong puso ay naging mapagmalaki; dahil doon kinalimutan ninyo ako. **7** Naging tulad ako ng isang leon sa kanila; tulad ng isang leopardo, ako ay magbabantay sa tabi ng daan. **8** Sasalakayin ko sila tulad ng isang oso na ninakawan ng kaniyang mga anak. lalaslasin ko ang kanilang mga dibdib, at doon ay lalapain ko sila tulad ng isang leon— tulad ng isang mabangis na hayop na pipilasin sila ng pira-piraso. **9** Ito ang iyong kapahamakan na darating, Israel, dahil ikaw ay laban sa akin, na tumutulong sa iyo. **10** Nasaan ngayon ang iyong hari, upang mailigtas ka sa lahat ng iyong mga lungsod? Nasaan ang iyong mga pinuno, na sinabi mo sa akin, 'Bigyan mo ako ng hari at mga prinsipe'? **11** Sa aking galit, binigyan kita ng hari, at sa aking poot, tinanggal ko siya. **12** Ang kasamaan ni Efraim ay nakatago; ang kaniyang pagkakasala ay nakatago. **13** Darating sa kaniya ang mga sakit ng panganganak, ngunit siya ay isang hindi matalinong anak, sapagkat sa panahon na isisilang, hindi siya lumabas mula sa sinapupunan. **14** Ililigtas ko ba talaga sila mula sa kapangyarihan ng sheol? Ililigtas ko ba talaga sila mula sa Kamatayan? Kamatayan, nasaan ang iyong mga salot? Dalhin mo sila rito. Sheol, nasaan ang iyong pagwawasak? Dalhin mo ito dito. Nakatago mula sa aking mga mata ang kahabagan." **(Sheol h7585)** **15** Kahit na masagana si Efraim sa kaniyang mga kapatid, darating ang isang hanging silangan; iihip ang hangin ni Yahweh mula sa ilang. Matutuyo ang bukal ni Efraim, at mawawalan ng tubig ang kaniyang balon. Sasamsamin ng kaniyang mga kaaway ang bawat mamahaling bagay sa kaniyang kamalig. **16** Nagkasala ang Samaria, sapagkat siya ay naghimagsik laban sa kaniyang Diyos. Mamamatay sila sa pamamagitan ng espada; ang kanilang mga sanggol ay gugutayin ng pira-piraso at lalaslasin ang tiyan ng kanilang mga nagdadalang tao.

14 Manumbalik ka Israel, kay Yahweh na inyong Diyos, sapagkat ikaw ay bumagsak dahil sa iyong kasamaan. **2** Magpahayag kayo ng mga salita ng pagsisisi at manumbalik kay Yahweh. Sabihin ninyo sa kaniya, "Tanggalin mo ang lahat ng aming mga kasamaan at tanggapin mo kami sa pamamagitan ng iyong habag, upang makapaghandog kami sa iyo ng aming papuri, ang bunga ng aming mga labi. **3** Hindi kami ililigtas ng Asiria; hindi kami sasakay sa mga kabayo sa digmaan. Ni magsasabi ng anupaman sa gawa ng aming mga kamay, 'Kayo ang aming mga diyos,' sapagkat sa iyo nakatagpo ng habag ang mga taong ulila." **4** Pagagalingin ko sila kapag manumbalik sila sa akin pagkatapos nila akong iwan; Malaya ko silang mamahalin, sapagkat nawala na ang galit ko sa kanila. **5** Magiging tulad ako ng hamog sa Israel; mamumulaklak siya tulad ng liryo at magkaka-ugat na tulad sa isang sedar sa Lebanon. **6** Lumatag ang kaniyang mga sanga; magiging tulad sa mga puno ng olibo ang kaniyang kagandahan, at ang kaniyang halimuyak na tulad ng mga sedar sa Lebanon. **7** Babalik ang mga taong naninirahan sa kaniyang lilim; sila ay muling mabubuhay tulad ng butil at mamumulaklak tulad ng mga puno ng mga ubas. Tulad ng alak ng Lebanon ang kaniyang katanyagan. **8** Sasabihin ni Efraim, 'Ano pa ang aking gagawin sa mga diyus-diyosan? Tutugon ako sa kaniya at pangangalagaan ko siya. Tulad ako ng isang sipres na ang mga dahon ay laging luntian;

nanggagaling sa akin ang iyong bunga.
9 Sino ang matalino
upang maunawaan niya ang mga bagay na ito? Sino ang nakakaunawa sa mga bagay na ito upang kaniyang makilala ang mga ito? Sapagkat ang mga daan ni Yahweh ay matuwid, at ang matuwid ay lalakad sa mga ito, ngunit ang mga sumusuway ay madadapa sa mga ito.

Joel

1 Ito ang salita ni Yahweh na dumating kay Joel na anak
ni Petuel. **2** Pakinggan ito, kayong mga nakatatanda, at
makinig kayo, lahat kayong naninirahan sa lupain. Nangyari
na ba ito noon sa inyong panahon o sa panahon ng inyong
mga ninuno? **3** Sabihin ninyo sa inyong mga anak ang tungkol
dito at sabihin ng inyong mga anak sa kanilang mga anak at
ng kanilang mga anak sa susunod na henerasyon. **4** Ang
iniwan ng napakaraming nagliliparang balang ay kinain ng
mga malalaking balang, ang iniwan ng mga malalaking balang
ay kinain ng mga tipaklong, at ang iniwan ng mga tipaklong
ay kinain ng mga uod. **5** Gumising kayo, kayong mga
lasenggo at tumangis! Humagulhol kayo, lahat kayong mga
manginginom ng alak dahil ang matamis na alak ay pinahinto
na sa inyo. **6** Sapagkat dumating ang isang bansang malakas
at hindi mabilang sa aking lupain. Ang kaniyang ngipin ay
ngipin ng leon at mayroon siyang ngipin ng babaeng leon. **7**
Ginawa niyang katakot-takot na lugar ang aking ubasan at
tinalupan ang aking puno ng igos. Binaklas niya ang upak
at itinapon ito, ang mga sanga nito ay namuti. **8** Magluksa
kayo gaya ng isang birheng nakadamit ng telang magaspang
dahil sa pagkamatay ng kaniyang batang asawa. **9** Ang butil
na handog at inuming handog ay pinahinto sa tahanan ni
Yahweh. Nagdadalamhati ang mga paring lingkod ni Yahweh.
10 Winasak ang mga bukirin at ang lupa ay nagdadalamhati.
Sapagkat sinira ang butil, natuyo ang bagong alak at nabulok
ang langis. **11** Mahiya kayo, kayong mga magsasaka at
humagulhol kayo, kayong mga nagpapalaki ng puno ng ubas,
para sa trigo at sebada. Sapagkat namatay ang ani ng mga
bukirin. **12** Nalanta ang mga puno ng ubas at natuyo ang
mga puno ng igos, ang mga puno ng granada, gayon din
ang mga puno ng palma at mga puno ng mansanas— ang
lahat ng puno ng bukirin ay nalanta. Sapagkat nalanta ang
kagalakan mula sa mga kaapu-apuhan ng tao. **13** Magsuot
kayo ng telang magaspang at magdalamhati kayo, kayong
mga pari! Humagulhol kayo, kayong mga lingkod ng altar.
Halikayo, humiga nang buong gabi na nakasuot ng telang
magaspang, kayong mga lingkod ng aking Diyos. Sapagkat
itinigil ang butil na handog at inuming handog sa tahanan ng
inyong Diyos. **14** Magpatawag kayo para sa isang banal na
pag-aayuno at magpatawag kayo para sa isang banal na
pagtitipon. Tipunin ninyo sa tahanan ni Yahweh, na inyong
Diyos, ang mga nakatatanda at lahat ng naninirahan sa lupain
at umiyak kay Yahweh. **15** Oh sa araw na iyon! Sapagkat ang
araw ni Yahweh ay malapit na. Kasama nitong darating ang
pagkawasak na mula sa Makapangyarihan. **16** Hindi ba't
nawala sa ating mga paningin ang pagkain, kagalakan at
kasayahan mula sa tahanan ng ating Diyos? **17** Nabulok ang
mga buto sa ilalim ng tumpok ng lupa, pinabayaan ang mga
kamalig at giniba ang mga kamalig sapagkat nalanta ang butil.
18 Ganoon na lamang ang atungal ng mga hayop! Nagdurusa
ang mga kawan ng baka dahil wala silang pastulan. Ganoon
din, ang mga kawan ng tupa ay nagdurusa. **19** Yahweh,
dumadaing ako sa iyo. Sapagkat nilamon ng apoy ang mga
pastulan sa ilang, at sinunog ng apoy ang lahat ng puno sa
parang. **20** Kahit ang mga hayop sa parang ay nagsisihingal
sa iyo, sapagkat natuyo ang tubig sa batis, at nilamon ng
apoy ang mga pastulan sa ilang.

2 Hipan ninyo ang trumpeta sa Zion, at magpatunog ng
hudyat sa aking banal na bundok! Manginig sa takot ang
lahat ng nakatira sa lupain sapagkat dumarating ang araw ni
Yahweh, tunay nga na ito ay malapit na. **2** Ito ay araw ng
kadiliman at kapanglawan, araw ng mga ulap at makapal
na kadiliman. Katulad ng bukang liwayway na lumalaganap
sa mga bundok, paparating ang napakarami at malakas
na hukbo. Hindi pa nagkaroon ng hukbong ganito at hindi
na muling magkakaroon ng katulad nito, lumipas man ang
maraming henerasyon. **3** Nilalamon ng apoy ang lahat ng
nasa harapan nito at lumiliyab ang apoy sa likuran nito.
Katulad ng hardin ng Eden ang lupain na nasa harapan nito
ngunit sa likuran nito ay wasak na ilang. Tunay nga na walang
makatatakas mula rito. **4** Ang anyo ng hukbo ay tulad ng mga
kabayo, at tumatakbo sila na gaya ng mga mangangabayo. **5**
Tumatalon sila nang may ingay na gaya ng mga karwahe sa
ibabaw ng mga bundok, gaya ng ingay ng naglalagablab na
apoy na tumutupok sa pinaggapasan, gaya ng napakaraming
hukbo na handa para sa labanan. **6** Sa kanilang pagdating,
nagdadalamhati ang mga tao at namumutla ang kanilang
mga mukha. **7** Tumatakbo sila na gaya ng malalakas na
mandirigma at inaakyat nila ang mga pader na gaya ng mga
kawal; nagmamartsa sila, ang bawat isa sa kani-kaniyang
hakbang at hindi sila humihiwalay sa kanilang mga hanay.
8 Hindi sila nagtutulakan, nagmamartsa sila, bawat isa sa
kaniyang daanan, pinapasok nila ang pananggalang at hindi
sila nawawala sa kanilang hanay. **9** Sumusugod sila nang
mabilis sa lungsod, tumatakbo sila sa pader, umaakyat sila
sa mga bahay at pumapasok sila sa mga bintana na gaya
ng mga magnanakaw. **10** Nayayanig ang lupa sa harapan
nila, nayayanig ang kalangitan, dumilim ang araw at buwan
at tumigil sa pagningning ang mga bituin. **11** Pinalakas ni
Yahweh ang kaniyang tinig sa harap ng kaniyang hukbo
sapagkat napakarami ng kaniyang mandirigma, sapagkat
sila ay malakas, ang mga gumagawa ng kaniyang mga utos.
Sapagkat ang araw ni Yahweh ay dakila at nakatatakot.
Sino ang makaliligtas dito? **12** "Gayon pa man," sinabi ni
Yahweh, "Manumbalik kayo sa akin nang buong puso. Mag-
ayuno kayo, tumangis at magdalamhati." **13** Punitin ninyo
ang inyong puso at hindi lamang ang inyong mga kasuotan,
at manumbalik kay Yahweh na inyong Diyos. Sapagkat siya
ay mapagbigay-loob at maawain, hindi madaling magalit,
sagana sa pagmamahal at nais niyang tumigil sa pagbibigay
ng parusa. **14** Sinong nakakaalam? Marahil ay manumbalik
siya at mahabag, at mag-iwan ng biyaya sa likuran niya, butil
na handog at inuming handog para kay Yahweh na inyong
Diyos. **15** Hipan ninyo ang trumpeta sa Zion, magpatawag
kayo para sa isang banal na pag-aayuno at magpatawag kayo
para sa isang banal na pagtitipon. **16** Tipunin ninyo ang mga
tao, magpatawag kayo para sa banal na pagtitipon. Tipunin
ninyo ang mga nakatatanda, ang mga bata at ang mga
sanggol. Lumabas ang mga ikakasal na lalaki sa kanilang
silid at ang mga babaeng ikakasal sa kanilang silid. **17**
Manangis ang mga paring lingkod ni Yahweh sa pagitan
ng balkonahe at altar. Sabihin nilang, "Maaawa ka sa iyong
mga tao, Yahweh, at huwag mong dalhin sa kahihiyan ang
iyong pamana upang pamahalaan sila ng mga bansa. Bakit
sasabihin ng mga bansa, nasaan ang kanilang Diyos?" **18** At
si Yahweh ay masikap para sa kaniyang lupain at naawa
sa kaniyang mga tao. **19** Sumagot si Yahweh sa kaniyang
mga tao, "Tingnan ninyo, magpapadala ako sa inyo ng butil,
bagong alak at langis. Masisiyahan kayo sa mga ito at hindi

ko na kayo gagawing kahiya-hiya sa mga bansa. **20** Aalisin
ko ang hilagang mananalakay mula sa inyo at itataboy sila sa
tuyo at pinabayaang lupain. Ang unahan ng kanilang hukbo
ay pupunta sa silangang dagat at ang kanilang hulihan ay
sa kanlurang dagat. Aalingasaw ang baho at masamang
amoy nito. Gagawa ako ng mga dakilang bagay." **21** Huwag
matakot, lupain, matuwa at magalak sapagkat gumawa si
Yahweh ng mga dakilang bagay. **22** Huwag kayong matakot,
mga hayop sa parang, sapagkat tutubo ang mga pastulan
sa ilang, mamumunga ang mga puno at mamumunga ng
maraming ani ang mga puno ng igos at ubas. **23** Matuwa
kayo, mga tao ng Zion at magalak kay Yahweh na inyong
Diyos. Sapagkat ibibigay niya sa inyo ang ulan ng taglagas sa
nararapat na sukat at pababababain ang ulan para sa inyo,
ang ulan ng taglagas at ang ulan ng tagsibol katulad noon.
24 Mapupuno ng trigo ang mga giikan, aapaw ang mga
lalagyan ng bagong alak at langis. **25** "Ibabalik ko sa inyo
ang mga taon ng mga pananim na kinain ng napakaraming
nagliliparang mga balang, ng mga malalaking balang, ng
mga tipaklong, at ng mga uod, ang aking malakas na hukbo
na aking ipinadala sa inyo. **26** Kakain kayo nang sagana
at mabubusog, at pupurihin ninyo ang pangalan ni Yahweh
na inyong Diyos na gumawa ng mga kamangha-mangha sa
inyo at hindi ko na muling ilalagay sa kahihiyan ang aking
bayan. **27** Malalaman ninyo na ako ay nasa Israel, na ako si
Yahweh na inyong Diyos, at wala ng iba, at hindi ko na muling
ilalagay sa kahihiyan ang aking bayan. **28** At mangyayari
pagkatapos, ibubuhos ko ang aking Espiritu sa lahat ng
laman, at maghahayag ng propesiya ang inyong mga anak na
lalaki at babae. Mananaginip ng mga panaginip ang inyong
mga matatandang lalaki, makakakita ng mga pangitain ang
inyong mga kabataang lalaki. **29** Gayon din sa mga utusan at
babaeng utusan, ibubuhos ko ang aking Espiritu sa mga araw
na iyon. **30** Magpapakita ako ng mga kamangha-mangha sa
kalangitan at sa lupa ng dugo, apoy at mga haligi ng usok.
31 Magiging kadiliman ang araw at dugo ang buwan, bago
dumating ang dakila at kakila-kilabot na araw ni Yahweh. **32**
Mangyayari na ang lahat ng tatawag sa pangalan ni Yahweh
ay maliligtas. Sapagkat may mga makatatakas sa Bundok ng
Zion at sa Jerusalem, gaya ng sinabi ni Yahweh, at sa mga
makaliligtas, ang mga tinawag ni Yahweh.

3 Tingnan ninyo, sa mga araw na iyon at sa oras na iyon,
kapag ibinalik ko ang pagkakabihag ng mga Juda at
Jerusalem, **2** titipunin ko ang lahat ng mga bansa at dadalhin
sila pababa sa bayan ni Jehoshafat. Hahatulan ko sila doon,
dahil sa aking mga tao at ang aking tagapagmanang Israel na
kanilang ikinalat sa mga bansa at dahil hinati-hati nila ang
aking lupain. **3** Nagpalabunutan sila para sa aking mga tao,
ipinagpalit ang batang lalaki para sa nagbebenta ng aliw
at ipinagbili ang batang babae para sa alak upang sila ay
makainom. **4** Ngayon, bakit kayo nagagalit sa akin mga taga-
Tiro, Sidon at sa lahat ng nasa rehiyon ng Filistea? Gagantihan
ba ninyo ako? Kahit pa gumanti kayo sa akin, kaagad kong
ibabalik ang paghihiganti sa inyong mga sariling ulo. **5**
Sapagkat kinuha ninyo ang aking pilak at ang aking ginto, at
idinala ninyo ang aking mga mahahalagang kayamanan sa
inyong mga templo. **6** Ipinagbili ninyo ang mga tao ng Juda
at Jerusalem sa mga Griego, upang mailayo ninyo sila sa
kanilang lupain. **7** Tingnan ninyo, paaalisin ko na sila mula sa
mga lugar kung saan ninyo sila ipinagbili at ibabalik ko sa
inyong mga ulo ang inyong ganti. **8** Ipagbibili ko ang inyong
mga anak sa pamamagitan ng mga kamay ng mga tao ng
Juda. Ipagbibili sila sa mga Sabeo, isang malayong bansa
sapagkat ito ang sinabi ni Yahweh. **9** Ipahayag ninyo ito
sa mga bansa: 'Ilaan ninyo ang inyong sarili para sa isang
digmaan, gisingin ninyo ang mga malalakas na kalalakihan,
hayaan silang lumapit at hayaang sumalakay ang lahat ng
mandirigma. **10** Gawin ninyong mga espada ang inyong mga
araro at ang inyong mga pangtabas na mga sibat. Hayaang
sabihin ng mga mahihina, "Ako ay malakas." **11** Magmadali
kayo at pumarito, kayong mga karatig bansa at magtipun-
tipon kayo.' Ipadala mo doon ang iyong mga malalakas na
mandirigma, Yahweh. **12** Hayaan mong gisingin ng mga
bansa ang kanilang mga sarili at pumunta sa lambak ni
Jehoshafat. Sapagkat doon ako uupo upang hatulan ang
lahat ng nakapalibot na mga bansa. **13** Gamitin ninyo ang
karit dahil hinog na ang ani. Halikayo, durugin ninyo ang mga
ubas dahil puno na ang mga pigaan ng ubas, umaapaw na
ang mga kawa dahil katakut-takot ang kanilang kasamaan.
14 Mayroong kaguluhan, isang kaguluhan sa lambak ng
Paghuhukom. Dahil ang araw ni Yahweh ay malapit sa lambak
ng Paghuhukom. **15** Didilim ang araw at buwan, mawawalan
ng liwanag ang mga bituin. **16** Sisigaw si Yahweh mula
sa Zion, at lalakas ang kaniyang tinig mula sa Jerusalem.
Mayayanig ang kalangitan at lupa, ngunit si Yahweh ang
magiging kanlungan ng kaniyang mga tao at sandigan para
sa mga tao ng Israel. **17** "Upang malaman ninyo na ako
si Yahweh ang inyong Diyos na nananahan sa Zion, sa
aking banal na bundok. At magiging banal ang Jerusalem, at
wala nang hukbo ang muling sasalakay pa sa kaniya. **18** At
mangyayari nga sa araw na iyon na papatak ang matamis na
alak sa mga bundok, aapaw ang gatas sa mga burol, dadaloy
ang tubig sa lahat ng mga batis ng Juda, at isang bukal
ang manggagaling sa tahanan ni Yahweh at didiligan ang
lambak ng Acacia. **19** Magiging wasak na lugar ang Egipto at
magiging napabayaang ilang ang Edom dahil sa ginawa nilang
karahasan sa mga tao ng Juda, dahil nagpadanak sila ng
dugo ng mga walang kasalanan sa kanilang lupain. **20** Ngunit
mananahan ang Juda magpakailanman, at mananahan ang
mga salinlahi ng Jerusalem. **21** Ipaghihiganti ko ang kanilang
dugo na hindi ko pa naipaghiganti," sapagkat nananahan si
Yahweh sa Zion.

Amos

1 Ito ang mga bagay tungkol sa Israel na natanggap sa
pamamagitan ng pagpapahayag kay Amos na isa sa
mga pastol sa Tekoa. Natanggap niya ang mga bagay na ito
noong panahon ni Uzias na hari ng Juda, at sa panahon din
ni Jeroboam na anak ni Joas na hari ng Israel, dalawang
taon bago ang lindol. **2** Sinabi niya, "Umaatungal si Yahweh
mula sa Zion; nilakasan niya ang kaniyang tinig mula sa
Jerusalem. Ang mga pastulan ng mga pastol ay nagluluksa,
ang tuktok ng Carmelo ay nalalanta." **3** Ito ang sinasabi ni
Yahweh: "Dahil sa tatlong kasalanan ng Damasco, kahit na
apat pa, hindi ko babawiin ang kaparusahan, sapagkat giniik
nila ang Gilead sa pamamagitan ng mga instrumentong bakal.
4 Magpapadala ako ng apoy sa bahay ni Hazael, at tutupukin
nito ang mga tanggulan ng Ben-Hadad. **5** Babaliin ko ang
mga bakal na tarangkahan ng Damasco at tatalunin ang
lalaking naninirahan sa Biqat Aven, at maging ang lalaking
humahawak sa setro mula sa Beth-eden; ang mga taga-Aram
ay mabibihag sa Kir," sabi ni Yahweh. **6** Ito ang sinasabi ni
Yahweh: "Dahil sa tatlong kasalanan ng Gaza, o kahit na
apat pa, hindi ko babawiin ang kaparusahan, dahil kinuha
nilang bihag ang lahat ng mga tao upang ipasakamay sila sa
Edom. **7** Magpapadala ako ng apoy sa mga pader ng Gaza at
tutupukin nito ang kaniyang mga tanggulan. **8** Lilipulin ko ang
lalaking naninirahan sa Asdod at ang lalaking humahawak sa
setro mula sa Ashkelon. Ibabaling ko ang aking kamay laban
sa Ekron at ang ibang mga Filisteo ay mamamatay," sabi ng
Panginoong Yahweh. **9** Ito ang sinasabi ni Yahweh: "Dahil sa
tatlong kasalanan ng Tiro, kahit na apat pa, hindi ko babawiin
ang kaparusahan, dahil ipinasakamay nila ang buong pangkat
ng mga tao sa Edom at sinira nila ang kanilang kasunduan
ng kapatiran. **10** Magpapadala ako ng apoy sa mga pader
ng Tiro, at tutupukin nito ang kaniyang mga tanggulan." **11**
Ito ang sinasabi ni Yahweh, "Dahil sa tatlong kasalanan ng
Edom, kahit na apat pa, hindi ko babawiin ang kaparusahan,
dahil tinugis niya ang kaniyang kapatid ng espada at hindi
man lang naawa. Nagpatuloy ang kaniyang matinding galit
at ang kaniyang poot ay tumagal nang walang hanggan.
12 Magpapadala ako ng apoy sa Teman, at tutupukin nito
ang mga palasyo ng Bozra." **13** Ito ang sinasabi ni Yahweh,
"Dahil sa tatlong kasalanan ng mga Ammonita, kahit na apat
pa, hindi ko babawiin ang kaparusahan, dahil nilaslas nila
ang tiyan ng mga buntis na kababaihang Gilead, upang
maaari nilang palawakin ang kanilang mga nasasakupan. **14**
Magsisindi ako ng apoy sa mga pader ng Rabba, at tutupukin
nito ang mga palasyo, na may kasamang sigaw sa araw ng
labanan, na may kasamang bagyo sa araw ng ipu-ipo. **15**
Ang kanilang hari at ang kaniyang mga opisyal ay sama-
samang mabibihag," sabi ni Yahweh.

2 Ito ang sinasabi ni Yahweh: "Dahil sa tatlong kasalanan
ng Moab, kahit na apat pa, hindi ko babawiin ang
kaparusahan, dahil sinunog niya ang mga buto ng hari ng
Edom hanggang sa naging apog. **2** Magpapadala ako ng
apoy sa Moab at tutupukin nito ang mga tanggulan ng Keriot.
Mamamatay ang mga taga-Moab sa isang kaguluhan, na may
sigaw at may tunog ng trumpeta. **3** Sisirain ko ang hukom sa
kaniya, at papatayin ko ang lahat ng mga prinsipeng kasama
niya," sabi ni Yahweh. **4** Ito ang sinasabi ni Yahweh: "Dahil sa
tatlong kasalanan ng Juda, kahit na apat pa, hindi ko babawiin
ang kaparusahan, dahil hindi nila sinunod ang kautusan ni
Yahweh at hindi iningatan ang kaniyang mga palatuntunan.
Ang kanilang kasinungalingan ang naging sanhi ng kanilang
pagkakasala, katulad ng tinahak ng kanilang mga ama. **5**
Magpapadala ako ng apoy sa Juda at tutupukin nito ang
mga tanggulan ng Jerusalem." **6** Ito ang sinasabi ni Yahweh:
"Dahil sa tatlong kasalanan ng Israel, kahit na apat pa, hindi
ko babawiin ang kaparusahan, dahil ibinenta nila ang mga
walang kasalanan para sa pilak at ang nangangailangan ay
para sa pares ng sandalyas. **7** Tinatapakan nila ang ulo ng
mga mahihirap gaya nang pagtapak ng mga tao sa alikabok
sa lupa; palayo nilang ipinagtutulakan ang naapi. Ang mag-
ama ay sumisiping sa iisang babae at nilalapastangan ang
aking banal na pangalan. **8** Nahiga sila sa tabi ng bawat altar
sa ibabaw ng kasuotang kinuha bilang mga panunumpa, at sa
tahanan ng Diyos ay ininom nila ang alak na multa. **9** Kaya
winasak ko ang mga Amoreo sa harap nila, na kasingtaas ng
puno ng sedar; siya ay kasinglakas ng ensina. Ngunit winasak
ko ang kaniyang bunga sa taas at kaniyang mga ugat sa
ilalim. **10** Gayundin, inilabas ko kayo sa lupaing Egipto at
pinangunahan ko kayo sa ilang ng apatnapung taon upang
maangkin ninyo ang lupain ng mga Amoreo. **11** Pumili ako ng
mga propetang mula sa inyong mga anak na lalaki at mga
Nazareo mula sa inyong mga nakababatang kalalakihan. Hindi
ba tama iyon, mga Israelita? —ito ang pahayag ni Yahweh."
12 "Ngunit hinimok ninyo ang mga Nazareo upang inumin ang
alak at inutusan ang mga propetang huwag magpropesiya.
13 Tingnan ninyo, dudurugin ko kayo gaya ng pagdurog ng
kariton na puno ng butil na maaaring durugin ang sinuman.
14 Ang mabilis na tao ay hindi makakatakas; ang malakas ay
hindi na madadagdagan pa ang kaniyang kalakasan; maging
ang magiting ay hindi niya maililigtas ang kaniyang sarili.
15 Ang mamamana ay hindi makatatayo; ang pinakamabilis
tumakbo ay hindi makakatakas; ang mangangabayo ay hindi
niya maililigtas ang kaniyang sarili. **16** Kahit na ang mga
pinakamatapang na mandirigma ay tatakas na hubad sa araw
na iyon—ito ang pahayag ni Yahweh."

3 Pakinggan ninyo ang salitang ito na sinabi ni Yahweh
laban sa inyong mga Israelita, laban sa buong pamilya na
aking inilabas sa lupain ng Egipto, **2** Kayo lamang ang pinili
ko sa lahat ng mga pamilya sa lupa. Dahil dito parurusahan ko
kayo sa inyong mga kasalanan. **3** Lalakad bang magkasama
ang dalawa nang walang pinagkasunduan? **4** Umaatungal
ba ang isang leon sa gubat kapag wala itong nabiktima?
Umuungol ba ang isang batang leon sa kaniyang yungib kung
wala siyang nahuling anuman? **5** Mabibitag ba ang isang ibon
sa lupa kung walang paing nakahanda sa kaniya? Iigkas ba
ang isang bitag sa lupa kung wala itong nahuling anuman? **6**
Tutunog ba ang trumpeta sa lungsod at hindi manginginig sa
takot ang mga tao? Darating ba ang sakuna sa isang lungsod
kung hindi si Yahweh ang nagpadala nito? **7** Tiyak na walang
gagawing anuman ang Panginoong Yahweh hanggang hindi
niya naipapahayag ang kaniyang plano sa kaniyang mga
lingkod na mga propeta. **8** Ang leon ay umatungal; sino ang
hindi matatakot? Nagsalita ang Panginoong Yahweh; sino
ang hindi magpapahayag? **9** Ipahayag ito sa mga tanggulan
ng Asdod at sa mga tanggulan sa lupain ng Egipto; na
sinabi: "Magtipon-tipon kayo sa mga bundok ng Samaria at
tingnan ninyo kung ano ang malaking kaguluhan at pang-aapi
ang nasa kaniya. **10** Sapagkat hindi nila alam kung paano
gumawa ng mabuti"—Ito ang pahayag ni Yahweh—"Nag-ipon

sila ng pagkawasak at kasiraan sa kanilang mga tanggulan."
11 Kaya, ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh: "Isang
kaaway ang papalibot sa inyong lupain. Ibabagsak ang inyong
pinatibay na moog at lolooban ang inyong mga tanggulan."
12 Ito ang sinasabi ni Yahweh: Gaya ng pagsagip ng pastol sa
bunganga ng leon na dalawang hita lamang ang makukuha
o isang piraso ng tenga, kaya ang masasagip ng mga
Israelita na naninirahan sa Samaria ay kapiraso ng sopa
lamang o isang piraso ng pantakip sa higaan." 13 Pakinggan
at magpatotoo laban sa sambahayan ni Jacob—ito ang
pahayag ng Panginoong Yahweh na Diyos ng mga hukbo. 14
"Sapagkat sa araw na parurursahan ko ang Israel sa kanilang
mga kasalanan, parurusahan ko rin ang mga altar ng Bethel.
Ang mga sungay sa altar ay mapuputol at babagsak sa lupa.
15 Wawasakin ko ang bahay na para sa taglamig kasama ang
bahay para sa tag-init. Ang mga bahay na gawa sa garing
ay mawawala, at ang malalaking mga bahay ay mawawala
rin,"—Ito ang pahayag ni Yahweh.

4 Pakinggan ninyo ang salitang ito, kayong mga baka
sa Bashan, kayong nasa bundok ng Samaria, kayo
na nagmamalupit sa mga mahihirap, kayo na nagkakait
sa mga nangangailangan, kayo na nagsasabi sa inyong
mga asawang lalaki, "Dalhan ninyo kami ng maiinom." 2
Ang Panginoong Yahweh ay sumumpa sa pamamagitan ng
kaniyang kabanalan: "Tingnan ninyo, darating ang mga araw
na kukunin nila kayo sa pamamagitan ng mga kalawit, ang
mga huli sa inyo ay bibingwitin. 3 Makakalabas kayo sa
mga nasirang pader ng lungsod, bawat isa na magpapatuloy
palabas dito, at kayo ay itatapon sa Harmon—ito ang pahayag
ni Yahweh." 4 Pumunta kayo sa Bethel at magkasala, sa
Gilgal at magparami ng kasalanan. Dalhin ninyo ang inyong
mga handog tuwing umaga, ang inyong mga ikapu sa bawat
ikatlong araw. 5 Mag-alay ng handog pasasalamat na may
tinapay; ipaalam ang kusang-loob na paghahandog. Sasabihin
ninyo sa kanila, sapagkat ito ay nakalulugod sa inyo, kayong
mga Israelita—ito ang pahayag ng Panginoong si Yahweh." 6
"Ibinigay ko sa inyo ang kalinisan ng mga ngipin sa lahat
ng inyong mga lungsod at kakulangan ng tinapay sa lahat
ng inyong mga lugar. Gayunpama'y hindi kayo bumalik sa
akin—Ito ang pahayag ni Yahweh." 7 "Pinigilan ko din ang
ulan sa inyo nang mayroon pang tatlong buwan para mag-
ani. Nagpaulan ako sa isang lungsod, at sa ibang lungsod ay
hindi ko pinaulan. Sa isang bahagi ng lupain ay naulanan,
ngunit sa isang bahagi ng lupain na hindi naulanan ay natuyo.
8 Nagpagala-gala ang dalawa o tatlong lungsod sa ibang
lungsod upang uminom ng tubig, ngunit hindi sila nasiyahan.
Ngunit hindi pa rin kayo bumalik sa akin—ito ang ang pahayag
ni Yahweh." 9 "Pahihirapan ko kayo ng pagkalanta at amag.
Marami sa inyong mga halamanan, ng inyong mga ubasan,
ng inyong mga puno ng igos at olibo—kakainin silang lahat ng
balang. Gayunpama'y hindi pa rin kayo bumalik sa akin—Ito
ang pahayag ni Yahweh." 10 Pinadala ko sa inyo ang salot
na gaya sa Egipto. Pinatay ko sa espada ang inyong mga
kabataang lalaki, kinuha ang inyong mga kabayo, at ginawa
kong mabaho ang inyong kampo na umabot sa inyong mga
pang-amoy. Gayunpama'y hindi kayo bumalik sa akin—Ito
ang pahayag ni Yahweh." 11 "Sinira ko ang inyong mga
lungsod, gaya ng pagsira ng Diyos sa Sodoma at Gomorra.
Katulad kayo ng nasusunog na patpat na hinango sa apoy.
Gayunpama'y hindi pa rin kayo bumalik sa akin—Ito ang
pahayag ni Yahweh." 12 "Dahil dito gagawa ako ng kakila-
kilabot na bagay sa inyo, Israel; at dahil sa gagawin kong
kakila-kilabot na bagay, maghanda kayo upang harapin ang
inyong Diyos, Israel! 13 Kaya, tingnan ninyo, ang bumuo sa
mga bundok pati na rin ang lumikha ng hangin, nagpahayag
ng kaniyang kaisipan sa sangkatauhan, ang nagpapadilim ng
umaga, at tumutungtong sa mga matataas na lugar sa Lupa."
Ang kaniyang pangalan ay Yahweh, Diyos ng mga hukbo.

5 Pakinggan ninyo ang mga salitang ito na itinataghoy ko
sa inyo, o sambahayan ng Israel. 2 Bumagsak na ang
birheng Israel; hindi na siya muling makatatayo; pinabayaan
siya sa kaniyang bayan; at wala ni isang tutulong upang itayo
siya. 3 Sapagkat ito ang sinasabi ng Panginoong Yahweh:
"Ang lungsod na isang libo ang lalabas ay isang daan ang
matitira, at ang isa na lalabas na may isang daan ay sampu
ang matitira na pagmamay-ari ng sambayanan ng Israel."
4 Sapagkat ito ang sinasabi ni Yahweh sa sambahayan ng
Israel: "Hanapin ako at mabuhay! 5 Huwag hanapin ang
Bethel; ni pumasok sa Gilgal, at huwag dumaan sa Beer-
seba. Dahil tiyak na bibihagin ang Gilgal, at magdadalamhati
ang Bethel. 6 Hanapin si Yahweh at mabuhay, kung hindi,
magliliyab siya na parang apoy sa tahanan ni Jose. Ito ay
tutupok, at wala kahit isa na makapapatay nito sa Bethel. 7
Ang mga taong ginagawang mapait na bagay ang katarungan
at itinatapon sa lupa ang katuwiran!" 8 Nilikha ng Diyos
ang Pleyades at Orion; ginawa niyang umaga ang dilim;
pinagdidilim niya ang araw na maging gabi at tinawag niya ang
mga tubig sa dagat; ibinubuhos niya ang mga iyon sa ibabaw
ng mundo. Yaweh ang kaniyang pangalan! 9 Nagdudulot
siya ng biglang pagkawasak sa malalakas upang sa gayon
masisira ang mga tanggulan 10 Kinamumuhian nila ang
sinumang magtuwid sa kanila sa tarangkahan ng lungsod at
kinapopootan nila ang sinumang magsasabi ng katotohanan.
11 Dahil tinatapakan ninyo ang mahihirap at kinukuha ninyo
ang mga bahagi ng trigo mula sa kanila—at kahit na nagtayo
kayo ng mga bahay na gawa sa bato, hindi ninyo matitirahan
ang mga ito. Mayroon kayong masaganang ubasan, ngunit
hindi ninyo maiinom ang mga alak nito. 12 Sapagkat alam ko
kung gaano karami ang inyong nagawang pagkakasala at
kung gaano karami ang inyong mga kasalanan—kayo na
nagpapahirap sa mga matutuwid, tumatanggap ng mga suhol,
at tinalikuran ang mga nangangailangan sa tarangkahan
ng lungsod. 13 Kaya sinumang taong matino ang pag-iisip
ay tatahimik sa panahong iyon, sapagkat panahon ito ng
kasamaan. 14 Hanapin ang mabuti at hindi ang masama,
upang kayo ay mabuhay. Upang si Yahweh, na Diyos ng
mga hukbo, ay tiyak na makakasama ninyo, tulad ng inyong
sinabi. 15 Kamuhian ang kasamaan, ibigin ang mabuti,
magtatag kayo ng katarungan sa tarangkahan ng lungsod.
Baka sakaling mahabag si Yahweh, ang Diyos ng mga hukbo,
sa mga nalalabi ni Jose. 16 Kaya, ito ang sinasabi ni Yahweh,
ang Diyos ng mga hukbo, ang Panginoon: "May tumataghoy
sa lahat ng mga liwasan, at sasabihin nila sa lahat ng
lansangan, 'Aba! Aba!' Tatawagin nila ang mga magsasaka
upang magluksa at ang mga manglulukṡa upang managhoy.
17 May tumatangis sa lahat ng ubasan, sapagkat dadaan ako
sa kalagitnaan ninyo," sabi ni Yahweh. 18 Aba sa inyo na
naghahangad sa araw ni Yahweh! Bakit ninyo hinahangad
ang araw ni Yahweh? Ito ay kadiliman at hindi liwanag. 19
Gaya ng isang tao na tinatakasan niya ang isang leon at
isang oso ang sumasalubong sa kaniya, o kaya pumapasok
siya sa tahanan at inihawak ang kaniyang kamay sa pader at

isang ahas ang tutuklaw sa kaniya. 20 Hindi ba kadiliman ang araw ni Yahweh at hindi liwanag? Makulimlim at walang liwanag? 21 "Kinamumuhian ko, at kinasusuklaman ko ang inyong mga kapistahan, hindi ako nasisiyahan sa inyong mga taimtim na mga pagpupulong. 22 Kahit na ihandog ninyo sa akin ang inyong mga handog na susunugin at mga handog na butil, hindi ko tatanggapin ang mga iyan, ni hindi ko titingnan ang mga pinataba ninyong hayop na ihahandog ninyong pangkapayapaan. 23 Huwag ninyong iparinig ang ingay ng inyong mga awit; hindi ko pakikinggan ang mga tunog ng inyong mga alpa. 24 Sa halip, paaagusin ninyo ang katarungan na tulad ng tubig na umaagos, at paaagusin ninyo ang katuwiran tulad ng batis na patuloy sa pag-agos. 25 Kayong mga sambahayan ni Israel, nagdala ba kayo ng mga alay at mga handog ninyo sa akin sa ilang ng apatnapung taon? 26 Bubuhatin ninyo si Sakut bilang inyong hari, at si Kaiwan, na bituwing diyus-diyosan ninyo—mga diyos diyusan na ginawa ninyo para sa inyong sarili. 27 Kaya ipabibihag ko kayo sa kabila ng Damasco," sabi ni Yahweh, na ang pangalan ay ang Diyos ng mga hukbo.

6

Aba sa mga taong panatag sa Zion, at sa mga taong ligtas na nasa burol ng bansang Samaria, ang mga tanyag na kalalakihang pinakamahuhusay sa mga bansa, na silang hinihingian ng tulong ng sambahayang Israel! 2 Sinasabi ng inyong mga pinuno, "Pumunta kayo sa Calne at tingnan ninyo; mula roon pumunta kayo sa Hamat, ang tanyag na lungsod; pagkatapos bumaba kayo sa Gat ng mga Filisteo. Mas mabuti ba sila kaysa sa dalawa ninyong kaharian? Mas malawak ba ang kanilang nasasakupan kaysa sa inyong nasasakupan?" 3 Aba sa inyong nagpapaliban ng araw ng kapahamakan at naglalapit sa trono ng karahasan. 4 Humihiga sila sa mga higaang gawa sa garing at nagpapahinga sa kanilang mga malalambot na upuan. Kinakain nila ang mga batang tupa mula sa kawan at mga pinatabang guya mula sa kuwadra. 5 Umaawit sila ng mga walang kabuluhang mga awitin sa tugtugin ng alpa; gumagawa sila ng mga pansarili nilang instrumento gaya ng ginawa ni David. 6 Umiinom sila ng alak mula sa mga mangkok at pinahiran ang kanilang mga sarili ng mga pinakapurong langis, ngunit hindi sila nagluluksa sa pagkawasak ni Jose. 7 Kaya dadalhin silang bihag ngayon kasama ng mga naunang bihag, at ang mga pista ng mga nagpapahinga ay lilipas na. 8 Ako, ang Panginoong Yahweh, ang mismong nangako —ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh, ang Diyos ng mga hukbo: "Kinamumuhian ko ang pagmamalaki ni Jacob. Kinamumuhian ko ang kaniyang mga tanggulan. Samakatuwid ipapasakamay ko ang lungsod kasama ang lahat ng nasa loob nito." 9 At mangyayari na kung may sampung kalalakihang naiwan sa isang bahay, mamamatay silang lahat. 10 Kapag dumating ang kamag-anak ng isang lalaki upang kunin ang kanilang mga bangkay—na magsusunog sa kanilang mga bangkay pagkatapos nitong ilabas sa bahay—kung sasabihin niya sa taong nasa loob ng bahay na, "Mayroon ka bang kasama?" At kapag sumagot ang taong iyon ng, "Wala," kung gayon, sasabihin niya, "Tumahimik ka, dahil hindi natin dapat banggitin ang pangalan ni Yahweh." 11 Sapagkat, tingnan ninyo, magbibigay si Yahweh ng utos, at madudurog sa maliliit na mga piraso ang malaking bahay at pagpipira-pirasuhin ang maliliit na bahay. 12 Tumatakbo ba ang mga kabayo sa mga mabatong bangin? May nag-aararo bang baka roon? Ngunit ginawa ninyong lason ang katarungan at kapaitan ang bunga ng katuwiran. 13 Kayong mga nagagalak sa Lo Debar, na nagsasabi, "Hindi ba namin nasakop ang Karnaim sa aming sariling kalakasan?" 14 "Ngunit tingnan ninyo, pipili ako ng isang bansang laban sa inyo, sambahayan ni Israel"—ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh, ang Diyos ng mga hukbo. "Pahihirapan nila kayo mula sa Lebo Hamat hanggang sa batis ng Araba."

7

Ito ang ipinakita sa akin ng Panginoong si Yahweh. Tingnan, lumikha siya ng isang pulutong ng mga balang nang magsimula ang tagsibol ng mga pananim, at, tingnan, ito ang huling pananim pagkatapos ng pag-ani ng hari. 2 Nang matapos nitong kainin ang mga halaman sa lupain, pagkatapos sinabi ko, "Panginoong Yahweh, isinasamo ko patawarin mo sila; paano makaliligtas si Jacob? sapagkat napakaliit niya." 3 Nahabag si Yahweh tungkol dito. "Hindi ito mangyayari," sinabi niya. 4 Ito ang ipinakita sa akin ng Panginoong Yahweh: Tingnan, tumawag ang Panginoong Yahweh ng apoy upang humatol. Tinuyo nito ang napakalawak, malalim na tubig sa ilalim ng lupa at sisirain pati na rin ang kalupaan. 5 Ngunit sinabi ko, "Panginoong Yahweh, isinasamo ko na itigil mo na; paano makaliligtas si Jacob? Sapagkat napakaliit niya." 6 Nahabag si Yahweh tungkol dito. "Hindi rin ito mangyayari," sinabi ng Panginoong Yahweh. 7 Ito ang ipinakita niya sa akin: Tingnan, nakatayo ang Panginoon sa gilid ng isang pader, na may isang hulog sa kaniyang kamay. 8 Sinabi ni Yahweh sa akin. "Amos, ano ang nakikita mo?" sinabi ko, "Isang hulog." Pagkatapos sinabi ng Panginoon, "Tingnan mo, ilalagay ko ang isang hulog kasama ng aking mga taong Israelita. Hindi ko na sila kaaawaan pa. 9 Mawawasak ang matataas na lugar ni Isaac, masisira ang mga santuwaryo ni Israel, at tatayo ako laban sa sambahayan ni Jeroboam na may kasamang espada." 10 Pagkatapos si Amazias na pari ng Bethel, nagpadala ng isang mensahe kay Jeroboam na hari ng Israel: "Nakipagsabwatan si Amos laban sa iyo sa pagitan ng sambahayan ni Israel. Hindi kayang pasanin ng lupain ang lahat ng kaniyang mga salita. 11 Sapagkat ito ang sinabi ni Amos: 'Mamamatay si Jeroboam sa pamamagitan ng espada, at tiyak na dadalhing bihag ang Israel palayo sa kaniyang lupain.'" 12 Sinabi ni Amazias kay Amos. "Propeta, humayo ka, tumakbo ka pabalik sa lupain ng Juda, at doon ka kumain ng tinapay at magpropesiya. 13 Ngunit huwag ka ng magpropesiya pa kailanman dito sa Bethel, sapagkat ito ay santuwaryo ng hari at isang maharlikang tahanan." 14 Pagkatapos sinabi ni Amos kay Amazias, "Hindi ako isang propeta o anak ng isang propeta. Isa akong pastol, at ako ang nangangalaga sa mga puno ng sikamoro. 15 Ngunit kinuha ako ni Yahweh mula sa pagbabantay ng mga tupa at sinabi sa akin, 'Humayo ka, magpropesiya ka sa aking mga taong Israelita.' 16 Pakinggan mo ngayon ang salita ni Yahweh. Sinasabi mo, 'Huwag akong magpropesiya laban sa Israel, at huwag akong magsalita laban sa sambahayan ni Isaac.' 17 Samakatwid ito ang sinasabi ni Yahweh: 'Ang iyong asawa ay magiging babaing nagbebenta ng aliw sa lungsod; mamamatay sa pamamagitan ng espada ang iyong mga anak na lalaki at mga anak na babae; susukatin ang iyong mga lupain at paghahati-hatian; mamamatay ka sa maruming lupain, at tiyak na dadalhin sa pagkabihag ang Israel mula sa kaniyang lupain."

8

Ito ang ipinakita sa akin ng Panginoong Yahweh. Tingnan, isang basket ng mga bungang pantag-araw! 2 Sinabi niya, "Ano ang nakikita mo, Amos?" Sinabi ko, "Isang basket

ng mga bungang pantag-araw." At sinabi ni Yahweh sa akin,
parating na ang katapusan ng aking bansang Israel; hindi ko
na sila kaaawaan pa. **3** Ang mga awit sa templo ay magiging
pagtangis. Sa araw na iyon" —ito ang pahayag ng Panginoong
Yahweh—"Magiging marami ang mga bangkay, sa bawat
lugar itatapon nila ang mga ito sa katahimikan!" **4** Pakinggan
ninyo ito, kayong mga umaapak sa mga nangangailangan
at nagpapaalis sa mga mahihirap sa lupain. **5** Sinabi nila,
"Kailan matatapos ang bagong buwan, upang muli kaming
makapagbenta ng butil? At ang Araw ng Pamamahinga,
kailan matatapos, upang makapagbenta kaming muli ng trigo?
Gagawin naming mababa ang sukat at tataasan ang halaga,
upang makapandaya kami ng maling timbang. **6** Upang
makapagbenta kami ng hindi magandang trigo at bilhin ng
pilak ang mga mahihirap, isang pares ng sandalyas para sa
nangangailangan." **7** Sumumpa si Yahweh sa kapalaluan ni
Jacob, "Tiyak na hindi ko malilimutan kailanman ang anumang
ginawa nila." **8** Hindi ba mayayanig ang lupain dahil sa mga
ito at tatangis ang bawat isang nakatira rito? Ang lahat ng ito
ay babangon tulad ng Ilog ng Nilo at tataas ang mga ito at
muling lulubog tulad sa ilog ng Egipto. **9** "Darating ang mga ito
sa araw na iyon"—ito ang pahayag ng Panginoong Yahweh—
"na palulubugin ko ang araw sa tanghaling tapat at padidilimin
ko ang buong daigdig sa liwanag ng araw. **10** Gagawin
kong pagdadalamhati ang inyong mga pista at ang lahat ng
inyong mga awit ay sa panaghoy. Pagsusuutin ko kayong
lahat ng telang magaspang at ang bawat ulo ay kakalbuhin.
Gagawin kong pagdadalamhati tulad sa nag-iisang anak, at
isang araw ng kapaitan sa bawat pagtatapos. **11** Tingnan,
parating na ang mga araw"—ito ang pahayag ng Panginoong
Yahweh— "Kapag magpapadala ako ng taggutom sa lupain,
hindi sa kagutuman sa tinapay, ni pagkauhaw sa tubig, kundi
sa pakikinig ng mga salita ni Yahweh. **12** Susuray-suray sila
sa magkabilaang dagat; tatakbo sila mula sa hilaga patungo
sa silangan upang hanapin ang salita ni Yahweh, ngunit
hindi nila ito masusumpungan. **13** Sa araw na iyon ang mga
magagandang dalaga at ang mga binata ay manghihina mula
sa pagkauhaw. **14** Sinumang sumusumpa sa kasalanan ng
Samaria at sabihing, 'Buhay ang diyos mo, Dan' at, 'Buhay
ang diyos ng Beerseba, —sila ay babagsak at kailanman ay
hindi na muling babangon."

9 Nakita ko ang Panginoon na nakatayo sa tabi ng altar,
at sinabi niya, "Hampasin mo ang mga ibabaw ng mga
haligi upang mayanig ang mga pundasyon. Durugin ng pira-
piraso ang mga ito sa kanilang mga ulo, at papatayin ko sa
espada ang mga nalabi sa kanila. Walang isa man sa kanila
ang makakalayo at makakatakas. **2** Kahit na maghukay sila
hanggang sa Sheol, naroon ang aking kamay upang kunin
sila. Kahit na umakyat sila patungo sa langit, mula roon
hihilain ko sila pababa. **(Sheol h7585)** **3** Kahit na magtago sila
sa tuktok ng Carmelo, doon ay hahanapin ko sila at kukunin.
Kahit na magtago sila mula sa aking paningin sa kailaliman
ng dagat, mula roon uutusan ko ang ahas at tutuklawin sila.
4 Kahit pumunta sila sa pagkabihag, pamunuan man sila
ng kaaway, doon ay mag-uutos ako ng espada, at ito ang
papatay sa kanila. Pananatilihin ko ang aking paningin sa
kanila para saktan at hindi para sa mabuti." **5** Ang Panginoon,
Yahweh ng mga hukbo na hihipo sa lupa at ito ay matutunaw;
magdadalamhati ang lahat ng mga naninirahan dito; ang lahat
ng ito ay aahon tulad ng Ilog, at muling lulubog tulad sa Ilog
ng Egipto. **6** Ito ang siyang magtatayo ng kaniyang mga silid
sa langit at ipinatayo niya ang mga malalaking pundasyon sa
mundo. Tatawagin niya ang mga tubig sa dagat, at ibubuhos
ang mga ito sa ibabaw ng lupa, Yahweh ang kaniyang
pangalan. **7** "Hindi ba tulad kayo ng mga tao ng Etiopia sa
akin, mga tao ng Israel? —ito ang pahayag ni Yahweh. Hindi
ba ako ang nagpalabas sa Israel mula sa lupain ng Egipto,
ang mga Filisteo mula sa Caftor, at ang mga Aramean mula
sa Kir? **8** Tingnan, ang mga mata ng Panginoong Yahweh ay
nakatingin sa makasalanang kaharian, at wawasakin ko ito
mula sa ibabaw ng lupa, maliban sa sambahayan ni Jacob
hindi ko ito lubusang wawasakin — "Ito ang pahayag ni
Yahweh." **9** Tingnan, magbibigay ako ng utos, liligligin ko
ang sambahayan ng Israel sa lahat ng mga bansa, tulad ng
isang pagkakaliglig ng butil sa salaan, kaya kahit na ang
pinakamaliliit na bato ay hindi malalaglag sa lupa. **10** Ang
lahat ng mga makasalanan sa aking mga tao ay mamamatay
sa pamamagitan ng espada, 'sinumang magsabi, 'Hindi tayo
mauunahan ng sakuna ni masasalubong natin."' **11** Sa araw
na iyon muli kong ibabangon ang tolda ni David na bumagsak,
at pagdudugtungin ko ang mga tukod nito. Ibabangon ko
ang mga nawasak, Itatayo ko ang mga ito tulad ng dati.
12 Upang kanilang ariin ang mga natira sa Edom at ang
lahat ng bansang tumawag sa aking pangalan —ito ang
pahayag ni Yahweh, na siyang gumawa nito." **13** "Tingnan,
darating ang mga araw"—Ito ang pahayag ni Yahweh—
"Kapag mauunahan ng mang-aararo ang mag-aani, at ang
taga-pisa ng ubas ay mauunahan ang mga taga-pagtanim ng
binhi. Papatak sa mga bundok ang matatamis na alak, at
aagos ito sa mga burol. **14** Ibabalik ko mula sa pagkakabihag
ang aking mga taong Israel. Itatayo nila ang nasirang lungsod
at maninirahan doon, magtatanim sila sa ubasan at iinumin
ang mga alak nito, gagawa sila ng hardin at kanilang kakainin
ang mga bunga nito **15** Itatanim ko ang mga ito sa kanilang
mga lupain, at kailan man ay hindi na sila muling mabubunot
mula sa lupain na ibinigay ko sa kanila," sinabi ni Yahweh na
inyong Diyos.

Obadias

1 Ang Pangitain ni Obadias. Ito ang sinabi ng Panginoong
Yahweh tungkol sa Edom: Nakarinig kami ng ulat na mula
kay Yahweh, at isang kinatawan ang ipinadala sa mga bansa,
na nagsasabi, "Tumindig kayo! Tayo ay tumindig laban sa
kaniya para sa digmaan!" **2** Tingnan mo, gagawin kitang maliit
sa lahat ng mga bansa, ikaw ay labis na hahamakin. **3** Nilinlang
ka ng pagmamataas ng iyong puso, ikaw na naninirahan sa
mga siwang ng bato, sa iyong matayog na tahanan, sinasabi
mo sa iyong puso, "Sino ang makapagpapabagsak sa akin
sa lupa? **4** Kahit na ang iyong tore ay mataas ka gaya
ng paglipad ng agila, at kahit na nakalagay na ang iyong
pugad kasama ng mga bituin, ibababa kita mula roon sabi ni
Yahweh. **5** Kung pumunta sa iyo ang mga magnanakaw,
kung dumating sa gabi ang mga magnanakaw (paano ka
nahiwalay!), hindi ba nanakawin lamang nila ang sapat para
sa kanilang mga sarili? Kung pumunta sa iyo ang mga mag-
aani ng ubas, hindi ba iiwan nila ang mga nalaglag? **6** Paano
nawasak si Esau at nakita ang kaniyang mga nakatagong
kayamanan! **7** Ang lahat ng kalalakihan na iyong kaanib ay
ipadadala ka sa hangganan ng daraanan. Nilinlang ka ng
mga taong kasundo mo, at nanaig sila laban sa iyo. Ang mga
kumain ng iyong tinapay ang naglagay ng bitag sa ilalim mo.
Walang pang-unawa sa kaniya. **8** Sabi ni Yahweh, hindi ba
wawasakin ko sa araw na iyon ang mga matatalinong lalaki
ng Edom, at aalisin ang kaalaman sa bundok ni Esau? **9** At
panghinaan ng loob ang iyong mga malalakas na kalalakihan,
Teman, upang maihiwalay ang bawat lalaki sa bundok ni
Esau sa pamamagitan ng malupit na pagpatay. **10** Dahil sa
karahasang ginawa sa iyong kapatid na si Jacob, ikaw ay
matatakpan ng kahihiyan at mahihiwalay magpakailanman.
11 Nang araw na tumayo ka sa malayo, nang araw na kinuha
ng mga dayuhan ang kaniyang kayamanan at pinasok ng mga
dayuhan ang kaniyang mga tarangkahan, at nagsapalaran
sila sa Jerusalem, para ka na ring katulad nila. **12** Ngunit
huwag mong ikalugod ang araw ng iyong kapatid, ang
araw ng kaniyang kasawian, at huwag mong ikagalak ang
mga tao ng Juda sa araw ng kanilang pagkawasak; huwag
magyabang sa araw ng kanilang paghihirap. **13** Huwag kang
pumasok sa tarangkahan ng aking bayan sa araw ng kanilang
kapahamakan; huwag mong ikalugod ang kanilang paghihirap
sa araw ng kanilang sakuna, huwag mong nakawin ang
kanilang kayamanan sa araw ng kanilang pagkawasak. **14** At
huwag kang tumayo sa sangang daan, upang pigilan ang
kaniyang mga tumatakas; at huwag mong ibigay ang mga
nakaligtas sa araw ng kanilang pagkabalisa. **15** Sapagkat
ang araw ni Yahweh ay malapit na sa lahat ng mga bansa.
Anuman ang iyong ginawa, ay gagawin din sa iyo; at lahat
ng iyong mga ginawa ay babalik sa iyong sariling ulo. **16**
Sapagkat kung paano kayo uminom sa aking banal na
bundok, ganoon patuloy na iinom ang lahat ng bansa. Iinom
sila, at lulunok, at para bang hindi sila kailanman nabuhay.
17 Ngunit sa Bundok n Sion mayroong mga nakatakas,
magiging banal ito; aariin muli ng sambahayan ni Jacob
ang sarili nilang mga ari-arian. **18** Magiging isang apoy ang
sambahayan ni Jacob, at isang liyab ang sambahayan ni
Jose, at ang magiging pinaggapasan ang sambahayan ni
Esau, at susunugin nila sila, at sila ay tutupukin. Walang
makaliligtas sa sambahayan ni Esau, sapagkat sinabi ito
ni Yahweh. **19** At aariin ng mula sa Negeb ang bundok ni
Esau, at aariin ang mga nasa Shepelah ang lupain ng mga
Filisteo; at aariin nila ang lupain ng Efraim, at ang lupain
ng Samaria; at aariin ng Benjamin ang Gilead. **20** Aariin
ng mga ipinatapon na mga Israelita ang lupain ng Canaan
hanggang sa Zarefat. Aariin ng mga ipinatapon na taga-
Jerusalem na nasa Sardis ay aariin ng Negeb. **21** Pupunta
ang mga magliligtas sa bundok ng Zion upang hatulan ang
bundok ni Esau, at ang kaharian ay magiging kay Yahweh.

Jonas

1 Ngayon ang salita ni Yahweh ay dumating kay Jonas
na anak ni Amitai, na nagsasabing, **2** "Bumangon ka at
pumunta sa Ninive, iyong malaking lungsod, at magsalita
ka laban dito, dahil ang kasamaan nila ay umabot sa akin."
3 Subalit bumangon si Jonas at tumakbo palayo mula sa
presensya ni Yahweh at nagtungo sa Tarsis. Bumaba siya
sa Joppa at nakakita ng isang barko patungong Tarsis.
Kaya nagbayad siya ng pamasahe at sumakay sa barko
upang sumama sa kanila patungong Tarsis, palayo mula
sa presensya ni Yahweh. **4** Subalit nagpadala si Yahweh
ng malakas na hangin sa dagat at ito ay naging malakas
na bagyo sa dagat. Hindi nagtagal ang barko ay parang
masisira na. **5** Kaya lubhang natakot ang mga mandaragat at
tumatawag ang bawat tao sa kaniya-kanyang sariling diyos.
Tinapon nila ang mga kargamento ng barko sa dagat upang
mapagaan ito. Ngunit bumaba si Jonas doon sa mga kaloob-
loobang bahagi ng barko, at nakahiga roon mahimbing na
natutulog. **6** Kaya pumunta ang kapitan sa kaniya at sinabi
sa kanya, "Anong ginagawa mong natutulog? Bumangon
ka! Tumawag ka sa iyong diyos! Marahil mapapansin tayo
ng iyong diyos at hindi tayo mamamatay." **7** Sinabi nilang
lahat sa bawat isa, "Halikayo, magpalabunutan tayo, para
malaman natin kung sino ang dahilan ng kasamaang ito
na nangyayari sa atin." Kaya nagpalabunutan sila at ang
bunot ay napunta kay Jonas. **8** Pagkatapos sinabi nila kay
Jonas, "Pakiusap sabihin sa amin kung sino ang dahilan
nitong kasamaang nangyayari sa atin. Ano ang iyong hanap-
buhay, at saan ka nanggaling? Ano ang iyong bansa at
mula sa aling lahi ka?" **9** Sinabi ni Jonas sa kanila, "Ako ay
isang Hebreo; at kinatatakutan ko si Yahweh, ang Diyos ng
langit, na siyang gumawa ng dagat at ng tuyong lupa." **10**
Pagkatapos lalong natakot ang mga tao at sinabi kay Jonas,
"Ano itong ginawa mo?" Dahil nalaman ng mga tao na siya ay
tumatakbo palayo mula sa presensya ni Yahweh, dahil sinabi
niya sa kanila. **11** Pagkatapos sinabi nila kay Jonas, "Ano ang
dapat naming gawin sa iyo upang humupa ang dagat para sa
atin?" Sapagkat ang dagat ay lalong naging marahas. **12**
Sinabi ni Jonas sa kanila, "Buhatin ninyo ako at itapon ninyo
ako sa dagat. Pagkatapos huhupa ang dagat para sa inyo,
sapagkat alam kong dahil sa akin kaya nangyayari sa inyo
ang malakas na bagyong ito." **13** Gayunpaman, ang mga
lalaki ay nagsumikap sumagwan ng matindi upang makabalik
sila sa lupa, ngunit hindi nila ito magawa dahil ang dagat ay
lalong nagiging marahas laban sa kanila. **14** Kaya tumawag
sila kay Yahweh at sinabing, "Nagmamakaawa kami sa iyo,
Yahweh, nagmakaawa kami, huwag mo kaming hayaang
mamatay dahil sa buhay ng taong ito, at huwag mong ipataw
sa amin ang pagkakasala sa kanyang kamatayan, dahil ikaw,
Yahweh ang gumawa kung ano ang makalulugod sa iyo." **15**
Kaya binuhat nila si Jonas at itinapon siya sa dagat, at tumigil
ang matinding galit ng dagat. **16** Pagkatapos lalong natakot
ang mga tao kay Yahweh. Naghandog sila ng mga alay kay
Yahweh at gumawa ng mga panata. **17** Ngayon inihanda ni
Yahweh ang isang malaking isda upang lunukin si Jonas, at si
Jonas ay nasa loob ng tiyan ng isda nang tatlong araw at
tatlong gabi.

2 Pagkatapos nanalangin si Jonas kay Yahweh na kaniyang
Diyos mula sa tiyan ng isda. **2** Sinabi niya, "Tumawag
ako kay Yahweh tungkol sa aking pagdadalamhati at sinagot
niya ako; mula sa tiyan ng lugar ng Sheol sumigaw ako
para sa tulong! Narinig mo ang aking tinig. **(Sheol h7585)**
3 Itinapon mo ako sa kailaliman, sa puso ng karagatan,
at pinalibutan ako ng alon; lahat ng iyong mga alon at
gumugulong na alon ay dumaan sa ibabaw ko. **4** At aking
sinabi, 'Pinaalis ako mula sa harapan ng iyong mga mata;
gayunman ako ay muling tatanaw sa dako ng iyong banal
na templo?' **5** Nilukuban ako ng mga tubig hanggang sa
aking leeg; nakapalibot sa akin ang kalaliman; nakabalot sa
aking ulo ang damong-dagat. **6** Bumaba ako sa mga paanan
ng kabundukan; ang lupa kasama ang mga rehas nito ay
lumukob sa akin magpakailanman. Gayunman iniangat mo
ang aking buhay mula sa hukay, Yahweh, aking Diyos! **7**
Nang nanlupaypay ang aking kaluluwa, naalala ko si Yahweh;
pagkatapos dumating sa iyo ang aking dalangin, sa iyong
banal na templo. **8** Ang mga nagbigay pansin sa mga walang
kabuluhang diyos ay tinatanggihan ang iyong katapatan para
sa kanilang sarili. **9** Subalit para sa akin, mag-aalay ako sa
iyo ng isang tinig ng pasasalamat; tutuparin ko kung alin
ang aking ipinangako. Ang kaligtasan ay nagmumula kay
Yahweh!" **10** Pagkatapos nangusap si Yahweh sa isda, at
iniluwa nito si Jonas paitaas sa ibabaw ng tuyong lupa.

3 Ang salita ni Yahweh ay dumating kay Jonas sa
pangalawang pagkakataon, na nagsasabing, **2** "Tumindig
ka, pumunta ka sa Ninive, iyong malaking lungsod, at ipahayag
dito ang mensaheng iniutos ko sa iyo para ibigay." **3** Kaya
tumayo si Jonas at pumunta sa Ninive bilang pagsunod sa
salita ni Yahweh. Ngayon ang Nineve ay isang napakalaking
lungsod, isang lungsod na may tatlong araw na paglalakbay. **4**
Nagsimulang pumasok si Jonas sa lungsod at pagkatapos ng
isang araw na paglalakbay sumigaw siya at sinabing, "Sa loob
ng apatnapung araw ang Ninive ay ibabagsak." **5** Ang mga tao
sa Ninive ay naniwala sa Diyos at nagpahayag sila ng isang
pag-aayuno. Nagsuot silang lahat ng magaspang na tela,
mula sa pinakamatasas sa kanila hanggang sa pinakamababa
sa kanila. **6** Madaling nakarating ang balita sa hari ng Ninive.
Tumayo siya mula sa kaniyang trono, hinubad ang kaniyang
balabal, tinakpan ang kaniyang sarili ng magaspang na
tela, at umupo sa mga abo. **7** Nagpadala siya ng isang
pahayag na nagsasabing, "Sa Ninive, sa pamamagitan ng
kapangyarihan ng hari at kanyang mga tauhang maharlika,
huwag hayaan na ang tao man ni hayop, pangkat ng mga
hayop ni kawan, ay tumikim ng anuman. Huwag silang
hayaang kumain ni uminom ng tubig. **8** Ngunit hayaan ang
kapwa tao at hayop ay matakpan ng magaspang na tela at
hayaan silang sumigaw nang malakas sa Diyos. Hayaan ang
bawat isa na tumalikod mula sa kanyang masamang gawi at
mula sa karahasang nasa kanyang mga kamay. **9** Sinong
nakakaalam? Maaring mahabag ang Diyos at mabago ang
kanyang isip at tumalikod mula sa kanyang mabangis na galit
upang hindi tayo mamatay." **10** Nakita ng Diyos kung ano
ang kanilang ginawa, na tumalikod sila mula sa kanilang
masasamang mga gawi. Kung kaya binago ng Diyos ang
kanyang isipan tungkol sa parusang sinabi niyang gagawin
niya sa kanila, at hindi niya ginawa ito.

4 Ngunit naghinanakit si Jonas, at nagalit siya nang labis.
2 Kaya nanalangin si Jonas kay Yahweh at sinabi,
"A, Yahweh, hindi ba ito ang sinabi ko nang bumalik ako
sa aking sariling bansa? Kaya nga kumilos muna ako at
sinubukang tumakas papuntang Tarsis—dahil alam kong

ikaw ay mapagbigay na Diyos, mahahabagin, mabagal magalit,
sagana sa katapatan, at naaawa kang magpadala ng
kapahamakan. **3** Kaya ngayon, Yahweh, nagmamakaawa
ako, kunin mo ang aking buhay, dahil higit na mabuti para
akin ang mamatay kaysa sa mabuhay." **4** Sinabi ni Yahweh,
"Mabuti bang ikaw ay lubos na magalit?" **5** Pagkatapos
lumabas si Jonas mula sa lungsod at umupo sa dakong
silangang bahagi ng lungsod. Doon gumawa siya ng silungan
at umupo sa ilalim nito sa lilim upang makita niya kung ano
ang maaaring mangyari sa lungsod. **6** Naghanda ang Diyos
na si Yahweh ng isang halaman at pinatubo niya ito sa ibabaw
ng ulo ni Jonas para maging lilim sa ibabaw ng ulo niya
para mapagaan ang kanyang pagkabalisa. Labis na natuwa
si Jonas nang dahil sa halaman. **7** Ngunit kinabukasan
sa pagsikat ng araw naghanda ang Diyos ng isang uod.
Sinalakay nito ang halaman at nalanta ang halaman. **8**
Nangyari na nang sumikat ang araw ng sumunod na umaga,
ang Diyos ay naghanda ng isang mainit na hangin mula sa
silangan. At saka, tinamaan ng sinag ng araw ang ulo ni
Jonas at naging maputla siya. Pagkatapos hinangad ni Jonas
na mamatay siya. Sinabi ni Jonas sa kanyang sarili, "Mas
mabuti pang mamatay ako kaysa sa mabuhay. **9** Pagkatapos
sinabi ng Diyos kay Jonas, "Tama bang labis kang magalit
dahil sa halaman? At sinabi ni Jonas, "Tama lang na magalit
ako, kahit hanggang sa kamatayan." **10** Sinabi ni Yahweh,
"Nagkaroon ka ng habag sa halaman, na hindi mo naman
pinaghirapan, ni pinatubo ito. Tumubo ito sa isang gabi at
namatay sa isang gabi. **11** Kaya para sa akin, hindi ba dapat
akong mahabag sa Ninive, ang malaking lungsod na iyon,
kung saan may mas marami pa sa isandaan at dalawampung
libong tao na hindi alam ang kaibahan sa pagitan ng kanilang
kanang kamay at kaliwang kamay, at saka maraming rin
baka?"

Mikas

1 Ito ang salita ni Yahweh na dumating kay Mikas na Morastita sa mga araw nina Jotam, Ahaz at Hezekias na mga hari ng Juda, ang salita na kaniyang nakita tungkol sa Samaria at Jerusalem. **2** Makinig, lahat kayong mga tao. Makinig ka lupa at ang lahat ng nasa iyo. Hayaan na ang Panginoong si Yahweh ang maging saksi laban sa iyo, ang Panginoon na mula sa kaniyang banal na templo. **3** Tingnan ninyo, lalabas si Yahweh sa kaniyang lugar; bababa siya at tatapakan ang mga dambana ng pagano sa lupa. **4** Matutunaw ang mga bundok sa ilalalim niya; mahahati ang mga lambak gaya ng pagkit sa harap ng apoy, gaya ng mga tubig na bumuhos sa isang matarik na lugar. **5** Ang lahat ng ito ay dahil sa paghihimagsik ni Jacob at dahil sa mga kasalanan ng sambahayan ng Israel. Ano ang dahilan ng paghihimagsik ni Jacob? Hindi ba ang Samaria? Ano ang dahilan ng mga dambana ni Juda? Hindi ba ang Jerusalem? **6** "Gagawin ko ang Samaria na isang bunton ng pagkawasak sa parang, gaya ng isang lugar para sa taniman ng mga ubas. Hihilahin ko ang mga bato ng kaniyang gusali sa lambak; Bubuksan ko ang kaniyang mga pundasyon. **7** Ang lahat ng kaniyang mga larawang inukit ay magkakadurog-durog at lahat ng kaloob sa kaniya ay masusunog. Ang lahat ng kaniyang mga diyus-diyosan ay aking wawasakin. Sapagkat sa mga kaloob sa kaniyang prostitusyon ay tinipon niya ang mga ito at babalik ang mga ito bilang kabayaran sa babaeng nagbebenta ng aliw." **8** Sa kadahilanang ito, mananaghoy ako at tatangis; Pupunta akong nakapaa at nakahubad; Tatangis ako na gaya ng asong gubat at magdadalamhati na gaya ng mga kuwago. **9** Sapagkat walang lunas ang kaniyang mga sugat, sapagkat dumating sila sa Juda. Narating nila ang tarangkahan ng aking mga tao sa Jerusalem. **10** Huwag mong sabihin sa Gat ang tungkol dito; huwag na huwag kang iiyak. Sa Bet Leafra, pagugulungin ko ang aking sarili sa alikabok. **11** Dumaan kayo sa kahubaran at kahihiyan, mga taga-Safir. Huwag kayong lumabas mga taga-Zaanan. Nagdadalamhati ang Bethezel, sapagkat kinuha sa kanila ang proteksiyon. **12** Sapagkat balisang naghihintay sa magandang balita ang mga taga-Marot, dahil dumating ang sakuna mula kay Yahweh hanggang sa mga tarangkahan ng Jerusalem. **13** Isingkaw ang karwahe sa pangkat ng mga kabayo, mga taga-Laquis. Ikaw Laquis, ang pinagsimulan ng kasalanan para sa anak na babae ng Zion, sapagkat nasumpungan sa iyo ang mga pagsuway ng Israel. **14** Kaya magbibigay ka ng isang kaloob ng pamamaalam sa Moreset-Gat, bibiguin ng bayan ng Aczib ang mga hari ng Israel. **15** Mga taga-Maresa, dadalhin ko sa iyo ang kukuha ng mga pag-aari mo. Pupunta sa kuweba ng Adullam ang mga pinuno ng Israel. **16** Ahitan mo ang iyong ulo at gupitan ang iyong buhok para sa kinalulugdan mong mga anak. Kalbuhin mo ang iyong sarili gaya ng mga agila, sapagkat patuloy na dadalhin ng sapilitan ang iyong mga anak mula sa iyo.

2 Aba sa mga nagbabalak ng kasamaan, sa mga nagbabalak sa kanilang higaan na gumawa ng masama. Isinasagawa nila ito sa pagliwanag ng umaga dahil mayroon silang kapangyarihan. **2** Naghahangad sila ng mga bukid at inaangkin ang mga ito; naghahangad sila ng mga bahay at kinukuha ang mga ito. Inaapi nila ang isang tao at ang kaniyang sambahayan, ang tao at ang kaniyang mana. **3** Kaya ito ang sinasabi ni Yahweh: "Tingnan ninyo, magdadala ako ng sakuna laban sa angkan na ito, kung saan hindi ninyo maiaalis ang inyong mga leeg. Hindi kayo makakalakad nang may kayabangan, sapagkat magiging isang panahon ito ng kasamaan. **4** Sa araw na iyon, ang inyong mga kaaway ay aawit ng isang awitin tungkol sa inyo at mananaghoy na may kasamang pagtangis. Aawit sila ng, 'Kaming mga Israelita ay ganap na nawasak, binabago ni Yahweh ang teritoryo ng aking mga (kababayan) tao. Paano niya ito aalisin mula sa akin? Ibinabahagi niya sa mga taksil ang aming mga bukid!'" **5** Kaya, kayong mga mayayamang tao ay hindi magkakaroon ng mga kaapu-apuhan na maghahati-hati ng lupain sa teritoryo sa kapulungan ni Yahweh. **6** "Huwag kayong magpahayag ng propesiya," sinasabi nila. "Hindi nila dapat ipahayag ang mga bagay na ito, hindi dapat dumating ang kahihiyan." **7** Dapat ba talaga itong sabihin, sambahayan ni Jacob, "Galit ba ang Espiritu ni Yahweh? Talaga bang gawa niya ang mga ito?" Hindi ba gumagawa ng kabutihan ang aking mga salita sa sinumang lumalakad nang matuwid? **8** Kamakailan lang, naghimagsik ang aking mga tao tulad ng isang kaaway. Inyong hinahablot ang balabal, ang kasuotan, mula sa mga dumadaan nang biglaan, gaya ng pagbalik ng mga kawal mula sa digmaan na kung saan iniisip nilang ligtas na. **9** Itinataboy ninyo ang mga babaeng nabibilang sa aking mga tao mula sa kanilang masasayang mga tahanan; kinukuha ninyo mula sa kanilang mga batang anak ang aking pagpapala magpakailanman. **10** Tumayo kayo at umalis, sapagkat hindi ito ang lugar kung saan maaari kayong manatili, dahil sa karumihan nito, nawasak ito nang lubusang pagkawasak. **11** Kung may sinumang pupunta sa inyo sa espiritu ng kabulaanan at kasinungalingan at sasabihin, "magpapahayag ako sa inyo ng propesiya tungkol sa alak at matapang na inumin," ituturing siyang isang propeta para sa mga taong ito. **12** Tiyak na titipunin ko kayong lahat, Jacob. Tiyak na titipunin ko ang mga natitirang Israelita. Dadalhin ko silang magkakasama tulad ng tupa sa isang kulungan, tulad ng isang kawan sa gitna ng kanilang pastulan. Magkakaroon ng malakas na ingay dahil sa napakaraming tao. **13** Mauuna sa kanila ang isang taong magbubukas ng kanilang daraanan. Bubuksan nila ang tarangkahan at lalabas, mauuna sa kanilang lalabas ang kanilang hari. Mauuna si Yahweh sa kanila.

3 Sinabi ko, "Ngayon makinig kayong mga pinuno ni Jacob at mga tagapamahala sa sambahayan ng Israel. Hindi ba matuwid para sa inyo na unawain ang katarungan? **2** Kayong napopoot sa kabutihan at umiibig sa kasamaan, kayo na pumilas ng kanilang balat, ng kanilang laman mula sa kanilang mga buto— **3** kayo rin na kumakain ng laman ng aking mga tao at pumipilas ng kanilang balat, bumabali ng kanilang mga buto at tumatadtad sa mga ito, tulad ng karne sa palayok, tulad ng karne sa kaldero. **4** At kayong mga tagapamahala ay dadaing kay Yahweh, ngunit hindi niya kayo sasagutin. Ikukubli niya ang kaniyang mukha mula sa inyo sa panahong iyon, dahil gumawa kayo ng mga masamang gawa." **5** Ito ang sinasabi ni Yahweh tungkol sa mga propeta na nagliligaw sa aking mga tao: "Sapagkat sinasabi nila sa mga nagpapakain sa kanila, 'Magkakaroon ng kasaganaan.' Ngunit para sa mga walang maisubo sa kanilang mga bibig, nagsisimula sila ng isang digmaan laban sa kaniya. **6** Kaya, ito ay magiging gabi sa inyo na hindi na kayo magkakaroon ng pangitain; ito ay magiging madilim upang hindi kayo makapanghuhula.

Lulubog ang araw sa mga propeta at magdidilim ang umaga sa kanila. **7** Mapapahiya ang mga propeta at malilito ang mga manghuhula. Tatakpan nilang lahat ang kanilang mga labi, sapagkat walang sagot na magmumula sa akin." **8** Ngunit para sa akin, puno ako ng kapangyarihan sa pamamagitan ng Espiritu ni Yahweh at puno rin ako ng katarungan at lakas, upang ipahayag kay Jacob ang kaniyang pagsuway, at kay Israel ang kaniyang kasalanan. **9** Ngayon pakinggan ninyo ito, kayong mga pinuno ng sambahayan ni Jacob at mga tagapamahala sa sambahayan ng Israel, kayong napopoot sa katarungan at bumabaluktot sa lahat ng matuwid. **10** Itinayo ninyo ang Sion sa pamamagitan ng dugo at ang Jerusalem sa pamamagitan ng kasamaan. **11** Humahatol ang inyong mga pinuno para sa isang suhol, nagtuturo ang inyong mga pari para sa isang gantimpala at nanghuhula ang inyong mga propeta para sa pera. Gayunman, umaasa kayo kay Yahweh at sinasabi, "Hindi ba't kasama natin si Yahweh? Walang darating sa atin na kapahamakan." **12** Kaya, dahil sa inyo, aararuhin ang Sion tulad ng isang bukid, ang Jerusalem ay magiging isang bunton ng mga guho at magiging masukal na burol ang burol ng templo.

4 Ngunit sa mga huling araw, mangyayari na ang bundok na kinatatayuan ng tahanan ni Yahweh ay itatatag sa ibabaw ng iba pang mga bundok. Ito ay dadakilain nang higit sa mga burol, at magpupuntahan ang mga tao rito. **2** Maraming bansa ang pupunta at sasabihin, "Halikayo, umakyat tayo sa bundok ni Yahweh, sa tahanan ng Diyos ni Jacob. Ituturo niya sa atin ang kaniyang mga kaparaanan at lalakad tayo sa kaniyang mga landas." Sapagkat mula sa Zion lalabas ang kautusan, at ang salita ni Yahweh mula sa Jerusalem. **3** Hahatulan niya ang karamihan sa mga tao at magpapasiya tungkol sa maraming bansa na malalayo. Papandayin nila ang kanilang mga espada upang maging mga talim ng araro at ang kanilang mga sibat upang maging mga kutsilyong pamutol. Ang bansa ay hindi na magtataas ng espada laban sa bansa, ni kailanman matututunan kung paano magsimula ng digmaan. **4** Sa halip, uupo ang bawat tao sa ilalim ng kaniyang tanim na ubas at sa ilalim ng kaniyang puno ng igos. Walang sinuman ang mananakot sa kanila, sapagkat nagsalita si Yahweh, ang pinuno ng mga hukbo. **5** Sapagkat lumalakad ang lahat ng tao, ang bawat isa, sa pangalan ng kanilang diyos. Ngunit lalakad tayo sa pangalan ni Yahweh na ating Diyos magpakailan pa man. **6** "Sa araw na iyon", sinabi ni Yahweh, "Pag-iisahin ko ang mga pilay at titipunin ko ang mga itinakwil, sila aking sinaktan. **7** Gagawin kong natitira ang mga pilay at ang mga itinaboy sa isang matatag na bansa, at Ako si Yahweh, ang maghahari sa kanila sa Bundok ng Zion ngayon at magpakailan man. **8** At ikaw, ang bantayan para sa kawan, ang burol ng anak na babae ng Zion, darating ito sa iyo— darating ang dating pamumuno, ang kaharian ng anak na babae ng Jerusalem. **9** Ngayon, bakit ka umiiyak nang malakas? Wala na ba sa iyo ang hari, namatay na ba ang iyong tagapayo, sumapit sa iyo ang matinding kirot katulad ng babaeng manganganak? **10** Magdusa ka at maghirap sa panganganak, anak na babae ng Zion, katulad ng isang babaeng nanganganak. Sapagkat ngayon aalis ka sa iyong lungsod, titira sa parang at pupunta sa Babilonia. Doon ay maliligtas ka. Ililigtas ka ni Yahweh doon mula sa kamay ng iyong mga kaaway. **11** Ngayon, maraming mga bansa ang nagtipon laban sa iyo; sabi nila, 'Hayaan siyang madungisan; ititig natin ang ating mga mata sa Zion.'" **12** Sinabi ng propeta, Hindi nila alam ang mga kaisipan ni Yahweh, ni nauunawaan man ang kaniyang mga plano, sapagkat tinipon niya sila na gaya ng mga bigkis para sa giikan. **13** Sinabi ni Yahweh, "Tumindig ka at gumiik, anak na babae ng Zion, sapagkat gagawin kong bakal ang iyong sungay at gagawin kong tanso ang iyong mga kuko. Dudurugin mo ang maraming tao. Itatalaga ko ang kanilang mga kayamanan na kinuha sa hindi makatarungang pamamaraan at ang kanilang mga ari-arian sa akin, ako si Yahweh, ang Panginoon ng buong mundo."

5 Ngayon ay humanay kayong lahat para sa labanan, mga taga-Jerusalem. Napapalibutan ng pader ang inyong lungsod, ngunit hahampasin nila ang pinuno ng Israel sa pisngi gamit ang isang pamalo. **2** Ngunit ikaw Bethlehem Efrata, kahit ikaw ay maliit sa mga angkan ni Juda, mula sa iyo ay may darating sa akin upang pamunuan ang Israel, na ang pinagmulan ay sa mga unang panahon, mula sa walang hanggan. **3** Kaya nga hahayaan na lang sila ng Diyos hanggang sa panahon na isang babae ang mahihirapan sa panganganak ng isang sanggol at ang iba niyang mga kapatid na lalaki ay babalik sa mga tao ng Israel. **4** Tatayo siya at ipapastol ang kaniyang kawan sa lakas ni Yahweh, sa kaluwalhatian ng pangalan ni Yahweh na kaniyang Diyos. Mananatili sila sapagkat magiging dakila siya sa bawat sulok ng mundo. **5** Siya ang magiging kapayapaan natin. Kung darating ang mga taga-Asiria sa ating lupain, kapag nagmartsa sila laban sa ating mga tanggulan, tatayo tayo laban sa kanila, pitong pastol at walong pinuno ng mga kalalakihan. **6** Pamumunuan ng mga kalalakihang ito ang lupain ng Asiria sa pamamagitan ng espada at ang lupain ng Nimrod dala ang mga espada sa kanilang mga kamay. Ililigtas niya tayo mula sa mga taga-Asiria kung darating sila sa ating lupain, kapag nagmamartsa sila sa loob ng ating mga hangganan. **7** Ang mga natitira mula kay Jacob ay mapapabilang sa maraming tao, tulad ng hamog mula kay Yahweh, tulad ng ambon sa mga damo na hindi naghihintay sa tao, hindi sa mga tao. **8** Ang mga natitira kay Jacob ay mapapabilang sa mga bansa, kasama ng maraming tao. Tulad ng isang leon na kasama ng mga hayop sa kagubatan, tulad ng isang batang leon na kasama sa mga kawan ng tupa. Kapag daraan siya sa kanila, sila ay kaniyang tatapakan at pagpipira-pirasuhin sila at walang sinuman ang makapagligtas sa kanila. **9** Maitataas ang inyong kamay laban sa inyong mga kaaway at wawasakin sila nito. **10** "Mangyayari ito sa araw na iyon," sinabi ni Yahweh "na aking wawasakin ang inyong mga kabayo kasama ninyo at gigibain ko ang inyong mga karwahe. **11** Wawasakin ko ang mga lungsod sa inyong lupain at pababagsakin ko ang inyong mga tanggulan. **12** Sisirain ko ang pangkukulam sa inyong kamay at hindi na kayo kailanman magkakaroon ng anumang manghuhula. **13** Sisirain ko ang mga imahen na inukit ng inyong mga kamay at ang mga batong haligi na kasama ninyo. Hindi na kayo kailanman sasamba sa mga ginawa ng inyong mga kamay. **14** Bubunutin ko ang haligi ni Ashera na kasama ninyo at wawasakin ko ang inyong mga lungsod. **15** Paiiralin ko ang paghihiganti sa galit at poot sa mga bansa na hindi nakikinig.

6 Ngayon makinig kayo kung ano ang sinasabi ni Yahweh. Sinabi ni Mikas sa kaniya, "Tumayo ka at sabihin ang iyong paratang sa harap ng mga bundok, hayaang mapakinggan ng mga burol ang iyong tinig. **2** Makinig sa paratang ni Yahweh, kayong mga bundok at kayong matatag na pundasyon ng mundo. Sapagkat may paratang si Yahweh sa kaniyang

mga tao at ipaglalaban niya sa hukuman laban sa Israel. 3
Aking mga tao, ano ang nagawa ko sa inyo? Paano ko kayo
pinagod? Magpatotoo kayo laban sa akin! 4 Sapagkat inilabas
ko kayo mula sa lupain ng Egipto at iniligtas ko kayo mula sa
tahanan ng pagka-alipin. Pinadala ko si Moises, Aaron at
Miriam sa inyo. 5 Aking mga tao, alalahanin ninyo ang mga
inisip ni Balak na Hari ng mga Moab at ang sagot sa kaniya ni
Balaam anak ni Boar sa iyong pagpunta sa Sitim hanggang
Gigal upang malaman ninyo ang matuwid kong mga ginawa,
si Yahweh." 6 Ano ang aking dadalhin kay Yahweh bilang
pagpapakumbaba sa kataas-taasang Diyos? Pupunta ba
ako sa kaniya na may dalang isang taong gulang na mga
guyang susunugin upang ialay? 7 Malulugod ba si Yahweh sa
isang libong lalaking tupa o kaya sampung libong mga ilog ng
langis? Dapat ko bang ibigay ang aking unang anak para sa
aking pagsuway, ang bunga ng aking katawan para sa aking
sariling kasalanan? 8 Sinabi niya sa inyo, tao, kung ano ang
mabuti at kung ano ang nais ni Yahweh mula sa iyo: Kumilos
ng makatarungan, umibig na may kabaitan at lumakad na may
pagpapakumbaba kasama ang inyong Diyos. 9 Gumagawa
ng pagpapahayag ang tinig ni Yahweh sa mga lungsod,
kahit ngayon kinikilala ng karunungan ang inyong pangalan:
"Bigyang pansin ang pamalo at kung sino ang naglagay sa
lugar nito. 10 Mayroong kayamanan sa mga tahanan ng mga
masasamang hindi tapat at may mandarayang mga panukat
na kasuklam-suklam. 11 Ituturing ko ba na walang sala ang
isang tao kung gumagamit siya ng mapandayang panukat,
kasama ang isang lalagyan na may dayang timbang? 12
Puno ng karahasan ang mga mayayaman, ang naninirahan
sa kaniya ay nagsasalita ng kasinungalingan at mapanlinlang
ang kanilang mga dila sa kanilang mga bibig. 13 Samakatuwid
hinampas ko kayo ng isang malubhang sugat, winasak ko
kayo dahil sa inyong mga kasalanan. 14 Kakain kayo ngunit
hindi mabubusog, ang inyong kawalan ay mananatili sa iyo.
Mag-iimbak ka ng mga pagkain ngunit hindi makapagtatabi at
kung ano ang iyong itinabi ay ibibigay ko sa espada. 15 Ikaw
ay magtatanim ngunit hindi ka mag-aani, ikaw ay magpipiga
ng olibo ngunit hindi mo mapapahiran ng langis ang iyong
sarili. Ikaw ay magpipisa ng ubas ngunit hindi ka makakainom
ng alak. 16 Ang mga kautusan na ginawa ni Omri ay sinunod,
at lahat ng mga gawa ng sambahayan ni Ahab. Lumakad
kayo sa pamamagitan ng kanilang payo. Kaya gagawin ko
kayo na isang sirang lungsod at isang mangungutya ang mga
naninirahan sa inyo at magdadala kayo ng kahihiyan bilang
aking mga tao."

7 Sa aba ko! Para sa akin ito ay katulad ng pagtatapos ng
pag-aani ng mga bunga sa tag-araw, at kahit na maging
ang pamumulot ng mga natitirang ubas sa ubasan. Wala ng
mga kumpol ng bunga na makikita, ngunit nananabik pa rin
ako sa unang hinog na mga bunga ng igos. 2 Namatay na
ang mabuting tao sa lupa, ni isa ay wala ng natira na matuwidi
sa mga tao. Sila ay nakahigang naghihintay upang magbubog
ng dugo ng iba; ang bawat isa at ang kaniyang kapatid ay
naghahanap ng mahuhuli sa pamamagitan ng isang lambat.
3 Ang kanilang mga kamay ay napakahusay sa paggawa ng
pinsala. Ang mga pinuno ay humihingi ng pera, ang hukom ay
handa sa mga suhol, at sinasabi ng makapangyarihang tao
sa iba kung ano ang gusto niyang makuha. Kaya nagbalak
sila ng masama. 4 Ang pinakamahusay sa kanila ay tulad ng
dawag, ang pinakamatuwid ay isang bakod na mga tinikan.
Ang araw na inihula sa pamamagitan ng inyong mga bantay,
ang araw ng inyong kaparusahan. Ngayon, ang kanilang
pagkalito ay dumating. 5 Huwag magtiwala sa kahit na sinong
kalapit bahay. Huwag magtiwala sa kahit na sinong kaibigan.
Mag-ingat tungkol sa inyong sinasabi maging sa babaeng
nakahiga sa inyong mga kamay. 6 Sapagkat hindi igagalang
ng isang anak ang kaniyang ama, ang anak na babae ay
titindig laban sa kaniyang ina, at ang manugang na babae ay
laban sa kaniyang biyenang babae. Ang mga kaaway ng tao
ay ang mga tao sa kaniyang sariling sambahayan. 7 Ngunit
para sa akin, ako ay titingin kay Yahweh. Maghihintay ako sa
aking Diyos ng aking kaligtasan, pakikinggan ako ng aking
Diyos. 8 Huwag kang magalak para sa akin, aking kaaway.
Pagkatapos kung bumagsak, titindig ako. Kapag ako ay uupo
sa kadiliman, si Yahweh ang magsisilbing liwanag para sa
akin. 9 Dahil nagkasala ako laban kay Yahweh, titiisin ko ang
kaniyang galit hanggang sa patawarin niya ang ang aking
pagkasala, at isagawa ang paghatol para sa akin. Dadalhin
niya ako sa liwanag, at makikita ko siyang ililigtas niya ako sa
kaniyang katarungan. 10 At makikita ito ng aking mga kaaway,
at kahihiyan ang babalot sa nagsabi sa akin na, "Nasaan si
Yahweh na iyong Diyos?" Titingnan siya ng aking mga mata,
yayapakan siya tulad ng isang putik sa mga lansangan. 11
Darating ang araw na itatayo ninyo ang inyong mga pader. 12
Sa araw na iyon, ang mga hangganan ay lalong lalawak ang
nasasakupan. Sa araw na iyon, darating ang mga sa inyo,
mula sa Asiria at sa mga lungsod ng Egipto, mula sa Egipto
hanggang sa napakalaking Ilog Eufrates, mula sa malalayong
dagat, at mula sa kabundukan. 13 At ang mga lupaing iyon ay
mapapabayaan dahil sa mga taong naninirahan ngayon dito,
dahil sa bunga ng kanilang mga kilos. 14 Patnubayan mo ang
iyong mga tao gamit ang iyong tungkod, ang kawan ng iyong
mana. Kahit na sila ay namumuhay mag-isa sa kagubatan ng
Bundok ng Carmelo, pakainin mo sila sa Basan at Galaad
na gaya noong mga unang araw. 15 Gaya noong araw
nang inilabas mo sila sa lupain ng Egipto. Sinabi ni Yahweh,
"Magpapakita ako sa kanila ng mga kamangha-manghang
mga bagay." 16 Makikita ng mga bansa at mapapahiya sa
lahat ng kanilang kapangyarihan. Ilalagay nila ang kanilang
mga kamay sa kanilang mga bibig, ang kanilang mga tainga
ay mabibingi. 17 Didilaan nila ang alikabok ng gaya ng isang
ahas, gaya ng nilalang na gumagapang sa lupa. Lalabas sila
sa kanilang mga lungga na may takot, lalapit sila sa iyo na
may takot, Yahweh na aming Diyos, at sila ay matatakot dahil
sa iyo. 18 Sino ang Diyos na gaya mo, ikaw na nag-aalis ng
kasalanan, ikaw na pinapalagpas ang mga pagkakasala ng
mga natira ng iyong mana? Hindi mo pinapanatili ang iyong
galit magpakailanman, dahil gustong-gusto mong ipakita sa
amin ang iyong kasunduan ng katapatan. 19 Magkakaroon
ka muli ng kahabagan sa amin. Tatapakan mo ang aming
kasalanan at itatapon mo ang lahat ng aming kasalanan sa
kailaliman ng dagat. 20 Ibibigay mo ang katotohanan kay
Jacob at ang kasunduan ng katapatan kay Abraham, gaya ng
iyong ipinangako sa aming mga ninuno noong unang mga
araw.

Nahum

1 Ang pahayag tungkol sa Ninive. Ang Aklat ng Pangitain ni
Nahum, ang Elkoshita. 2 Si Yahweh ay mapanibughuing
Diyos at mapaghiganti; si Yahweh ay mapaghiganti at puno
ng poot; naghihiganti si Yahweh sa kaniyang mga kalaban, at
ipinagpapatuloy ang galit niya sa kaniyang mga kaaway. 3
Banayad si Yahweh sa pagkagalit, at dakila sa kapangyarihan;
hindi niya ipahahayag na walang sala ang kaniyang mga
kaaway. Si Yahweh ay gumagawa ng kaniyang daan sa ipu-
ipo at sa bagyo, at ang mga ulap ay mga alabok ng kaniyang
mga paa. 4 Sinasaway niya ang dagat at ginagawa itong
tuyo; tinutuyo niya ang lahat ng ilog. Mahina ang Bashan, at
gayon din ang Carmel; nanlulupaypay rin ang mga bulaklak
sa Lebanon. 5 Nayayanig ang mga bundok sa kaniyang
presensiya at natutunaw ang mga burol; nagsisiguho ang lupa
sa kaniyang presensiya, sa katunayan, ang sanlibutan at ang
lahat ng taong nabubuhay dito. 6 Sino ang makakaharap sa
kaniyang poot? Sino ang makakapigil sa bagsik ng kaniyang
galit? Ibinubuhos na tulad ng apoy ang kaniyang poot, at
nahahati ang mga bato sa pamamagitan niya. 7 Si Yahweh
ay mabuti, isang tanggulan sa panahon ng kaguluhan at
tapat siya sa mga naglalagak ng kanilang tiwala sa kaniya.
8 Ngunit gagawa siya ng isang lubos na pagwawakas sa
kaniyang mga kaaway sa pamamagitan ng isang malaking
baha, at hahabulin niya sila hanggang sa kadiliman. 9
Ano ang masamang binabalak ninyong mga tao laban kay
Yahweh? Wawakasan niya ito nang lubusan at hindi na
magkakaroon ng kaguluhan sa ikalawang pagkakataon. 10
Sapagkat magiging sala-salabat silang tulad ng matinik na
mga halaman; malulunod sila sa kanilang sariling inumin;
lubos silang lalamunin sa pamamagitan ng apoy tulad ng
tuyong pinaggapasan. 11 May isang titindig mula sa iyo,
Ninive, ang siyang nagbalak ng masama laban kay Yahweh,
isang taong nagtaguyod ng kasamaan. 12 Ito ang sinasabi ni
Yahweh: “Kahit na napakalakas at napakarami ang bilang nila,
gayon pa man, sila ay gugupitin; mawawala ang kanilang mga
tao. Ngunit ikaw, Juda: Kahit na pinahirapan kita, hindi na kita
pahihirapang muli. 13 Ngayon aking babaliin ang pamatok
ng mga taong iyon paalis sa iyo; sisirain ko ang iyong mga
tanikala.” 14 At nagbigay si Yahweh ng isang utos tungkol sa
iyo, Ninive: “Wala nang kaapu-apuhan ang magdadala ng
iyong pangalan. Aking ihihiwalay ang inukit na mga larawan
at ang minoldeng mga larawang gawa sa metal mula sa mga
tahanan ng iyong mga diyos. Huhukayin ko ang iyong mga
libingan, sapagkat napakasama mo.” 15 Tingnan mo, nasa
mga kabundukan ang mga paa ng isang taong nagdadala ng
magandang balita, na siyang naghahayag ng kapayapaan!
Ipagdiwang mo ang iyong mga kapistahan, Juda, at tuparin
ang iyong mga pangako, sapagkat hindi ka na sasalakayin pa
ng masasama, siya ay lubos na naihiwalay.

2 Ang siyang dudurog sa iyo ng pira-piraso ay parating
na laban sa iyo. Maglagay ng bantay sa mga pader
ng siyudad, bantayan ang mga kalye, palakasin ang iyong
mga sarili, tipunin ang iyong mga hukbo. 2 Sapagkat
pinanunumbalik ni Yahweh ang pagkamaharlika ni Jacob,
tulad ng kamaharlikaan ng Israel, kahit na sinira ang mga
ito ng mga mandarambong at winasak ang mga sanga ng
puno ng kanilang ubas. 3 Pula ang mga kalasag ng kaniyang
mga magigiting na lalaki at nakadamit ng matingkad na pula
ang mga matatapang na lalaki; kumikislap ang metal ng
kanilang mga karwahe sa araw na iyon na sila ay nakahanda,
at ang mga sibat na saypres ay iwinagayway sa hangin. 4
Rumaragasa ang mga karwahe sa mga lansangan; mabilis
silang pumaroo't pumarito sa mga maluluwang na mga
lansangan. Para silang mga sulo, at tumatakbo sila na parang
mga kidlat. 5 Tinatawag ng siyang dudurog sa iyo ng pira-
piraso ang kaniyang mga pinuno; natitisod sila sa isa't isa
sa kanilang paglakad; nagmamadali sila upang lusubin ang
pader ng lungsod. Inihanda na ang malaking kalasag upang
pangalagaan itong mga manlulusob. 6 Pilit na binuksan ang
mga tarangkahan sa mga ilog, at ang palasyo ay babagsak
sa pagkawasak. 7 Hinubaran ng damit ang reyna at dinala
siya palayo, nanaghoy ang kaniyang mga lingkod na babae
na parang mga kalapati, dinadagukan ang kanilang mga
dibdib. 8 Ang Ninive ay parang isang lawa ng tubig na
tumatagas, kasama nitong tumatakas ang kaniyang mga tao
na parang rumaragasang tubig. Sumisigaw ang iba, “Tumigil
kayo, tumigil kayo,” ngunit walang lumilingon. 9 Kunin ninyo
ang sinamsam na pilak, kunin ninyo ang sinamsam na ginto,
sapagkat wala itong katapusan, ang karangyaan ng lahat ng
bagay na magaganda sa Ninive. 10 Walang nakatira sa Ninive
at nawasak. Natutunaw ang puso ng lahat, nag-uumpugan
ang mga tuhod ng bawat isa, at ang nagdadalamhati ang
bawat isa, maputlang lahat ang kanilang mga mukha. 11
Nasaan na ngayon ang lungga ng mga leon, ang lugar
kung saan pinapakain ang mga batang leon, ang lugar kung
saan dumadaan ang leon at ang babaeng leon, kasama ang
mga batang leon, kung saan wala silang kinatatakutan? 12
Niluray ng leon ng pirara-piraso ang kaniyang biktima para sa
kaniyang mga anak, sinakmal niya ang mga biktima para
sa kaniyang mga asawang leon, at pinupuno ang kaniyang
kuweba ng mga biktima, puno ang kaniyang mga lungga ng
mga nilapang patay na hayop. 13 “Masdan mo, ako ay laban
sa iyo”, ito ang pahayag ni Yahweh ng mga hukbo. “Susunugin
ko ang iyong mga karwahe sa usok at lalamunin ng espada
ang iyong mga batang leon. Ihihiwalay ko ang iyong mga
sinamsam mula sa iyong lupain at hindi na maririnig ang mga
tinig ng iyong mga mensahero.”

3 Aba sa lungsod na puno ng dugo! Puno ito ng lahat ng
kasinungalingan at ninakaw na ari-arian; at laging nasa
kaniya ang mga biktima. 2 Ngunit ngayon naroon ang ingay ng
pamamalo at tunog ng mga dumadagundong na mga gulong,
tumitigidig na mga kabayo, at rumaragasang mga karwahe.
3 May mga lumulusob na mangangabayo, kumikislap na
mga espada, kumikinang na mga sibat, mga tambak ng
mga bangkay, mataas na tumpok ng mga bangkay. Walang
katapusan sa mga katawan, natitisod ang mga manlulusob
sa kanila. 4 Nangyayari ito dahil sa mahahalay na kilos ng
magandang nagbebenta ng aliw, ang bihasa sa pangkukulam
na siyang nagbebenta ng mga bansa sa pamamagitan ng
kaniyang pagbebenta ng aliw, at ang mga tao sa pamamagitan
ng kaniyang paggawa ng pangkukulam. 5 “Pagmasdan
mo, ako ay laban sa iyo,” ito ang pahayag ni Yahweh ng
mga hukbo. “Aking itataas ang iyong palda hanggang sa
iyong mukha at ipapakita ang iyong mga maseselang bahagi
sa mga bansa, ang iyong kahihiyan sa mga kaharian.” 6
Magtatapon ako ng nakakadiring dumi sa iyo at gagawin
kang mabaho; Gagawin kitang isang bansa na titingnan
ng lahat. 7 Mangyayari ito na ang lahat ng makakakita sa
iyo ay lalayo at sasabihin, 'Nawasak ang Ninive, sino ang

iiyak para sa kaniya?' Saan ako makakahanap ng sinumang
aaliw sa iyo?" **8** Ninive, ikaw ba ay mas mabuti kaysa sa
Tebes, na itinayo sa Ilog Nilo, na napalibutan ng tubig, na
ang kaniyang depensa ay ang karagatan, na ang kaniyang
pader ay ang dagat mismo? **9** Etiopia at Egipto ang kaniyang
mga kalakasan, at wala itong katapusan; kaanib niya ang Put
at ang Libya. **10** Gayon pa man, dinala ang Tebes palayo;
napunta siya sa pagkabihag; nadurog ang kaniyang mga
batang anak sa dulo ng bawat lansangan; nagpalabunutan
ang kaniyang mga kaaway para sa kaniyang mga marangal
na tao, at lahat nang kaniyang mga dakilang tao ay ginapos
ng mga tanikala. **11** Ikaw rin ay malalasing; susubukan mong
magtago, at maghahanap ka rin ng isang mapagkukublihan
mula sa iyong mga kaaway. **12** Lahat ng iyong mga kuta
ay magiging tulad ng puno ng mga igos na may maagang
nahihinog na mga bunga: kung nayuyugyog ang mga ito,
nahuhulog ang mga ito sa bibig ng mangangain. **13** Tingnan
mo, ang mga taong kasama mo ay mga babae; maluwang
na nabuksan ang mga tarangkahan ng iyong lupain para sa
iyong mga kaaway; nilamon ng apoy ang kanilang mga baras.
14 Sumalok ka ng tubig para sa paglusob; pagtibayin mo
ang iyong mga kuta; pumasok ka sa putikan at tapakan mo
ang lusong; tibayan mo ang mga hulmahan ng mga laryo.
15 Lalamunin ka roon ng apoy, at sisirain ka ng espada.
Lalamunin ka nito gaya ng paglamon ng mga batang balang
sa lahat ng bagay. Paramihin mo ang iyong sarili gaya ng
batang mga balang, kasindami ng malalaking mga balang. **16**
Pinarami mo ang iyong mga mangangalakal nang mas marami
kaysa sa mga bituin sa kalangitan; ngunit para silang mga
batang balang; sinasamsam nila ang lupain at pagkatapos
ay lumilipad palayo. **17** Marami ang iyong mga prinsipe na
gaya ng malalaking mga balang, at ang iyong mga heneral
ay katulad ng mga dumapong balang na nagkampo sa mga
pader sa isang malamig na panahon. Ngunit kapag sumikat
ang araw nagsisilipad sila palayo sa walang nakakaalam kung
saan. **18** Hari ng Asiria, natutulog ang iyong mga pastol;
nagpapahinga ang iyong mga pinuno. Nakakalat sa mga
bundok ang iyong mga tao, at walang sinuman ang titipon sa
kanila. **19** Walang maaaring kagalingan para sa iyong mga
sugat. Malala ang iyong mga sugat. Lahat ng makakarinig ng
balita tungkol sa iyo ay ipapalakpak ang kanilang mga kamay
sa kagalakan dahil sa iyo. Sino ang makatatakas sa iyong
patuloy na kasamaan?

Habacuc

1 Ang pahayag na tinanggap ni propetang Habakuk: **2**
“Yahweh, hanggang kailan ako dapat humingi ng tulong,
at hindi mo pakikinggan? Sumisigaw ako sa iyo dahil sa
matinding takot, 'Karahasan!' ngunit hindi mo ako ililigtas! **3**
Bakit mo ipinapakita sa akin ang kasamaan at ipinamamasid
ang maling gawain? Pagkawasak at karahasan ang nasa
aking harapan; may alitan, at pagtatalong nabubuo! **4** Kaya
ang kautusan ay humina, at ang katarungan ay hindi na
umiiral. Dahil pinalibutan ng masama ang matuwid; kaya hindi
totoong katarungan ang lumalabas.” Tumugon si Yahweh
kay Habakuk. **5** “Tingnan mo ang mga bansa at suriin
ang mga ito; magtaka at mamangha! Sapagkat tinitiyak ko
na mayroon akong gagawin sa mga araw mo na hindi mo
paniniwalaan kapag ito ay ibinalita sa iyo. **6** Sapagkat tingnan
mo! Ibabangon ko ang mga Caldeo—ang malupit at marahas
na bansa—sila ay lumalakad sa buong kaluwangan ng lupain
upang sakupin ang mga tahanan na hindi sa kanila. **7** (Sila)
ay nakakasindak at nakakatakot; ang kanilang paghuhukom
at karangyaan ay mula sa kanilang sarili! **8** Ang kanilang mga
kabayo ay mas matulin kaysa sa mga leopardo, mas mabilis
kaysa sa mga lobo sa gabi! Ang kanilang mga mangangabayo
ay mula sa malayo kaya ang kanilang mga kabayo ay mabilis
tumakbo—lumilipad silang gaya ng agila na nagmamadaling
manakmal! **9** Dumating silang lahat para sa karahasan,
ang karamihan sa kanila ay pumunta na tulad ng hangin ng
disyerto at tinitipon nila ang mga bihag na tulad ng buhangin!
10 Kaya kinukutya nila ang mga hari, at ang mga namumuno
ay kakutyaan lang sa kanila! Tinatawanan nila ang bawat
kutang tanggulan, dahil nagbubunton (sila) ng lupa at kinukuha
ang mga ito! **11** At ang hangin ay mabilis na daraan; lalampas
ito—mga taong may kasalanan, (sila) na ang kanilang diyos
ay ang kanilang kapangyarihan!” Nagtanong si Habakuk kay
Yahweh ng isa pang katanungan. **12** “Hindi ba mula ka sa
walang hanggan, Yahweh na aking Diyos, ang aking Banal?
Hindi kami mamamatay. Itinalaga (sila) ni Yahweh para sa
paghatol, at ikaw na Bato ang nagtatag sa kanila para sa
pagtutuwid! **13** Ang iyong mga mata ay napakadalisay upang
tumitig sa kasamaan, at hindi mo kayang tumingin sa maling
gawain nang may pagsang-ayon; ngunit bakit ka tumingin
nang may pagsang-ayon sa mga nagkakanulo? Bakit ka
tahimik habang nilulunok ng mga taong masama ang mga
higit na matuwid kaysa sa kanila? **14** Ginawa mong gaya
ng mga isda sa dagat ang mga tao, gaya ng mga bagay na
gumagapang na walang namumuno sa kanila. **15** Inangat
silang lahat sa pamamagitan ng pamingwit, kinakaladkad nila
palayo ang mga tao gamit ang mga lambat at iniipon (sila) sa
kanilang lambat. Ito ang dahilan kaya (sila) ay nagagalak
at sumisigaw nang masayang-masaya! **16** Kaya (sila) ay
naghahandog sa kanilang lambat at nagsusunog ng insenso
sa kanilang lambat, sapagkat ang mga pinatabang hayop
ang kanilang bahagi, at ang matatabang karne ang kanilang
pagkain! **17** Kaya aalisin ba nila ang lahat ng laman ng
kanilang lambat at ipagpapatuloy na patayin ang mga bansa,
nang walang pagkahabag?”

2 Tatayo ako sa aking bantayan at ipupuwesto ang aking
sarili sa toreng bantayan, at magbabantay ako nang
mabuti upang malaman kung ano ang sasabihin niya sa
akin at kung paano ako dapat tumalikod mula sa aking
daing. **2** Sumagot si Yahweh sa akin at sinabi, “Itala mo
ang pangitaing ito at isulat mo nang malinaw sa mga tapyas
ng bato upang ang bumabasa sa mga ito ay makatakbo!
3 Sapagkat ang pangitain ay sa panahong hinaharap pa
at sa wakas ay magsasalita at hindi mabibigo. Kahit na
ito ay maaantala, hintayin mo ito! Sapagkat ito ay tiyak na
darating at hindi magtatagal! **4** Tingnan ninyo! Ang tao na
siyang naghahangad nang higit para sa kaniyang sarili nang
hindi matuwid, ay isang hambog. Ngunit ang matuwid ay
mabubuhay sa pamamagitan ng kaniyang pananampalataya!
5 Sapagkat ang alak ay isang mapanlinlang sa mayabang
na binata upang hindi siya manatili, ngunit pinapalawak ang
kaniyang nais gaya ng libingan at gaya ng kamatayan, at
hindi nasiyahan kailanman. Tinitipon niya sa kaniyang sarili
ang bawat bansa at lahat ng mga tao para sa kaniyang sarili.
(Sheol h7585) **6** Hindi ba magbabadya ang lahat ng taong ito
ng talinghaga laban sa kaniya at nanghahamak na kawikaan
tungkol sa kaniya, at sasabihin, 'Aba sa taong nagpaparami
nang hindi sa kaniya! Hanggang kailan mo palalakihin ang
bigat ng mga panunumpa na iyong kinuha?' **7** Hindi ba
tatayo ang mga nagngangalit sa iyo, at hindi ba babangon
ang nananakot sa iyo? Ikaw ay magiging biktima para sa
kanila! **8** Dahil sinamsam mo ang maraming bansa, lahat
ng mga natirang tao ay sasamsamin ka, dahilan sa dugo
ng tao at sa karahasan na ginawa sa lupain, sa lambak at
sa mga nanininirahan dito. **9** 'Aba sa taong nag-iipon nang
mula sa kasamaan para sa kaniyang sambahayan, upang
mailagay niya ang kaniyang pugad sa mataas para mapanatili
niyang ligtas ang kaniyang sarili mula sa kamay ng masama!'
10 Nag-isip ka ng kahihiyan para sa iyong sambahayan sa
pamamagitan ng paglipol mo sa maraming tao, at nagkasala
ka laban sa iyong sarili. **11** Sapagkat dadaing ang mga bato
mula sa pader, at ang tahilan ng troso ay sasagot sa kanila:
12 'Kaawa-awa ang taong nagtatayo ng lungsod nang may
dugo, at nagtatatag ng bayan sa kasamaan!' **13** Hindi ba ito
dahil kay Yahweh ng mga hukbo kaya nagtratrabaho ang mga
tao para sa apoy at pinapagod ng bansa ang kanilang mga
sarili para sa wala? **14** Kahit ganoon ang lupain ay mapupuno
ng kaalaman ng kaluwalhatian ni Yahweh kagaya ng tubig
na tinatakpan ang dagat. **15** 'Aba sa taong nagpapainom
sa kaniyang kapit-bahay, ikaw na nagdadagdag ng iyong
lason hanggang sa malasing mo (sila) upang makita mo
ang kanilang kahubaran!' **16** Mapupuno ka ng kahihiyan
at hindi ng karangalan! Inumin mo rin ito, at ipakita ang
iyong kahubaran! Ang saro ng kanang kamay ni Yahweh ay
darating at babaling sa iyo, at tatakpan ng kahihiyan ang
iyong karangalan. **17** Tatakpan ka ng karahasang ginawa
sa Lebanon, at kakikilabutan ka sa pagkawasak ng mga
mababangis na hayop dahil sa dugo ng mga tao at dahil sa
karahasang ginawa sa lupain, sa mga lungsod at sa lahat
ng mga naninirahan doon. **18** Ano ang pakinabang mo sa
inukit na anyo? Sapagkat ang taong nag-ukit nito, o siyang
gumawa ng anyo mula sa nilusaw na metal ay tagapagturo
ng kasinungalingan; dahil nagtitiwala siya sa kaniyang sariling
gawa nang ginawa niya ang mga piping diyos na ito. **19**
'Kaawa-awa sa taong nagsasabi sa mga kahoy, Gumising
ka! O sa mga tahimik na bato, Bumangon ka!' Nagtuturo
ba ang mga bagay na ito? Tingnan ninyo, ito ay nababalot
ng ginto at pilak, ngunit wala itong hininga man lang. **20**
Ngunit si Yahweh ay nasa loob ng kaniyang banal na templo!
Manahimik ka sa harapan niya, lahat ng lupain!”

3 Ang panalangin ni Habakuk na propeta: (Dinaragdag
ng teksto ng Hebreo ang “sa Sigionoth” na maaaring
tumutukoy sa musikal na direksiyon para sa mga mang-
aawit) 2 Yahweh, narinig ko ang iyong ulat, at ako ay
natakot! Yahweh, buhayin mo muli ang iyong gawain sa
gitna ng mga panahong ito; sa gitna ng mga panahong ito
ipaalam mo; alalahanin mo na magkaroon ng habag sa iyong
galit! 3 Ang Diyos ay nanggaling mula sa Teman, at ang
Banal mula sa Bundok Paran! (Selah) Tinakpan ng kaniyang
kaluwalhatian ang mga kalangitan, at ang mundo ay puno
ng kaniyang kapurihan. 4 Ang sinag ng kaniyang kamay
ay kumikinang gaya ng liwanag, at pinanatili niya roon ang
kaniyang kapangyarihan. 5 Ang salot ay nasa kaniyang
harapan, at sinusundan ng kamatayan ang kaniyang paa. 6
Tumayo siya at sinukat ang mundo; tumingin siya at niyanig
ang mga bansa! Maging ang mga walang haggang bundok ay
gumuho, at ang mga walang hanggang burol ay yumukod!
Ang kaniyang landas ay walang hanggan! 7 Nakita ko ang
mga tolda ng Cusan sa paghihirap, at ang tela ng mga tolda
sa lupain ng Midian ay nanginginig. 8 Nagalit ba si Yahweh
sa mga ilog? Ang iyong poot ba ay laban sa mga ilog, o ang
iyong matinding galit ay laban sa dagat nang sumakay ka
sa iyong mga kabayo, ang iyong karwahe nang kaligtasan?
9 Inilabas mo ang iyong pana nang walang takip; inilagay
mo ang iyong palaso sa iyong pana! (Selah) Hinati mo ang
mundo sa pamamagitan ng mga ilog. 10 Nakita ka ng mga
bundok at namimilipit sa sakit! Ang malakas na buhos ng
tubig ay dumaloy sa kanila; at ang kailaliman ng dagat ay
sumigaw! Itinaas nito ang kaniyang mga alon! 11 Ang araw at
ang buwan ay nanatiling nakatayo sa kanilang matayog na
lugar, umalis (sila) sa liwanag ng iyong mga palaso at sa
kumikinang na liwanag ng iyong sibat! 12 Lumakad kayo sa
mga lupain nang may galit. Sa poot ay giniik ninyo ang mga
bansa. 13 Lumabas ka para sa kaligtasan ng iyong mga tao,
para sa kaligtasan ng iyong pinili! Winasak mo ang pinuno
ng sambahayan ng masama para ipakita ang puno ng leeg!
(Selah) 14 Tinusok mo ang ulo ng kaniyang mga mandirigma
sa pamamagitan ng kaniyang sariling mga palaso yamang
pumarito (sila) gaya ng isang bagyo upang ikalat kami, ang
kanilang kasiyahan ay gaya ng isang taong sinasakmal ang
mahihirap sa isang taguan. 15 Naglakbay kayo sa dagat
kasama ang inyong mga kabayo, at pinaapaw ang malaking
tubig. 16 Narinig ko, at ang aking kaloob-loobang bahagi ay
nanginig! Ang aking mga labi ay nangatal sa tunog! Kabulukan
ay pumasok sa aking mga buto, at sa ilalim ng katawan ko ay
nanginig habang tahimik kong hinihintay na dumating ang
araw nang kaguluhan sa mga taong lumulusob sa amin. 17
Bagaman ang mga puno ng igos ay hindi sumibol at walang
bunga mula sa mga puno ng ubas; bagaman ang puno
ng olibo ay hindi namunga, at ang mga bukirin ay walang
naibibigay na pagkain; bagaman ang kawan ay naihiwalay
sa kulungan, at walang baka sa mga kuwadra— 18 Gayon
man, magagalak ako kay Yahweh! Matutuwa ako dahil ang
Diyos ang aking kaligtasan! 19 Ang Panginoong Yahweh
ang aking lakas, at ginagawa niya ang aking paa na tulad ng
paa ng usang babae at pinangungunahan ako sa aking mga
lugar na matataas! —Sa direktor ng musika, sa aking mga
instrumentong may kuwerdas.

Zefanias

1 Ito ang salita ni Yahweh na dumating kay Zefanias na
anak ni Cusi na anak ni Geldias na anak ni Amarias na
anak ni Hezekias, sa mga araw ni Josias na anak ni Ammon
na hari ng Juda. **2** "Ganap kong lilipulin ang lahat ng nasa
lupa! Ito ang pahayag ni Yahweh. **3** Lilipulin ko ang mga tao
at mga hayop, ang mga ibon sa kalangitan at ang mga isda sa
dagat, ang sanhi ng pagkasira kasama ng mga masasama!
Sapagkat lilipulin ko ang sangkatauhan sa lupa!" Ito ang
pahayag ni Yahweh. **4** "Iuunat ko ang aking kamay sa buong
Juda at sa lahat ng naninirahan sa Jerusalem. Papatayin
ko ang bawat nalalabi ni Baal sa lugar na ito at ang mga
pangalan ng mga taong sumasamba sa diyus-diyosan na
kabilang sa mga pari, **5** ang mga taong nasa mga bubungan
ng bahay na sumasamba sa mga natatanaw sa kalawakan
at ang mga taong sumasamba at nangangako kay Yahweh
ngunit nangangako rin kay Milcom. **6** Gayundin ang gagawin
ko sa mga tumalikod sa pagsunod kay Yahweh, maging ang
mga hindi naghahanap kay Yahweh, ni humihingi ng kaniyang
patnubay." **7** Manahimik ka sa harap ng Panginoong Yahweh
sapagkat paparating na ang araw ni Yahweh, sapagkat
naghanda si Yahweh ng alay na itinalaga niya sa kaniyang
mga panauhin. **8** "Mangyayari ito sa araw ng pag-aalay ni
Yahweh na parurusahan ko ang mga prinsipe at ang mga
anak ng hari at ang lahat ng nakasuot ng mga pandayuhang
kasuotan. **9** Sa araw na iyon, parurusahan ko ang mga
nagsisilukso sa pintuan, ang mga taong pumupuno sa bahay
ng kanilang panginoon sa pamamagitan ng karahasan at
panlilinlang! **10** Ito ang pahayag ni Yahweh. Kaya mangyayari
ito sa araw na iyan, na ang pag-iyak ng pagkabahala ay
magmumula sa Tarangkahang tinawag na Isda, pananaghoy
mula sa Ikalawang Distrito at isang napakalakas na ingay
ng pagbagsak mula sa mga burol. **11** Tumaghoy kayong
mga naninirahan sa Pamilihang Distrito, sapagkat lilipulin
ang lahat ng mangangalakal at mamamatay ang lahat ng
nagtitimbang ng mga pilak. **12** Darating ito sa panahong
iyon na maghahanap ako sa Jerusalem gamit ang mga
ilawan at parurusahan ko ang mga kalalakihang nasiyahan sa
kanilang mga alak at nagsabi sa kanilang mga puso, 'Walang
anumang gagawin si Yahweh, mabuti man o masama!' **13**
Nanakawin ang kanilang mga kayamanan at hahayaang
ganap na mawasak ang kanilang mga bahay! Magtatayo
sila ng mga bahay ngunit hindi maninirahan sa mga ito at
magtatanim sila ng mga ubasan ngunit hindi iinom ng alak
nito! **14** Malapit na ang dakilang araw ni Yahweh, malapit na
at nagmamadali! Ang tunog ng araw ni Yahweh ay magiging
tulad ng mandirigmang umiiyak nang may kapaitan! **15**
Ang araw na iyan ay magiging araw ng matinding galit,
araw ng pagkabahala at pagdadalamhati, araw ng unos at
pagkawasak, araw ng kadiliman at kalungkutan, araw ng
mga ulap at pumapaitaas na kadiliman! **16** Magiging araw ito
ng mga trumpeta at mga hudyat laban sa mga matitibay na
lungsod at mga matataas na kuta! **17** Sapagkat magdadala
ako ng pagkabahala sa sangkatauhan, upang lumakad sila
na gaya ng mga bulag na tao sapagkat nagkasala sila kay
Yahweh! Ibubuhos ang kanilang dugo na gaya ng alabok at
ang kanilang mga lamanloob gaya ng dumi! **18** Hindi sila
maililigtas maging ng kanilang mga pilak o ginto sa araw ng
matinding galit ni Yahweh! Tutupukin ng apoy ng matinding
poot ni Yahweh ang buong lupain sapagkat nakasisindak ang
paglipol na kaniyang idudulot laban sa lahat ng naninirahan
sa lupain!"

2 Bansang walang kahihiyan, magtulungan kayo at
magtipun-tipon, **2** bago isagawa ng kautusan ang
kahihinantan, bago lumipas ang araw na gaya ng ipa, bago
dumating ang matinding galit ni Yahweh sa inyo! Bago
dumating ang araw ng matinding poot ni Yahweh sa inyo! **3**
Hanapin ninyo si Yahweh, kayong mga mapagpakumbabang
tao sa lupa na sumusunod sa kaniyang mga kautusan!
Hanapin ninyo ang katuwiran! Hanapin ninyo ang kababaang-
loob at marahil na iingatan kayo sa araw ng matinding
poot ni Yahweh! **4** Sapagkat pababayaan ang Gaza at
mawawasak ang Ashkelon! Palalayasin nila ang mga Asdon
sa tanghali at bubunutin nila ang Ekron! **5** Kaawa-awa
ang mga naninirahan sa tabing-dagat, ang bansa ng mga
Queretita! Nagsalita si Yahweh laban sa inyo, Canaan, ang
lupain ng mga Filisteo! Lilipulin ko kayo hanggang sa walang
matira sa mga naninirahan! **6** Kaya ang tabing-dagat ay
magiging pastulan para sa mga pastol at para sa kulungan
ng mga tupa. **7** Mapapabilang ang baybaying rehiyon sa
mga nalalabi sa sambahayan ng Juda na magpapastol ng
kanilang mga kawan doon. Sa gabi, mahihiga ang kanilang
mga tao sa mga tahanan ng Ashkelon, sapagkat iingatan sila
ni Yahweh na kanilang Diyos at panunumbalikin ang kanilang
mga kapalaran. **8** "Narinig ko ang mga panghahamak ng
mga Moabita at ang pagsisiwalat ng mga Ammonita nang
hamakin nila ang aking mga tao at nilabag ang kanilang mga
hangganan. **9** Kaya, ako ay nabubuhay, ito ang pahayag
ni Yahweh ng mga hukbo, ang Diyos ng Israel, "Magiging
katulad ng Moab ang Sodoma at tulad ng mga Ammonita
ang Gomorra, isang madamong lugar at hukay na asin, na
pinabayaan magpakailanman! Ngunit nanakawan sila ng mga
nalalabi kong tao at mamanahin ng aking mga natitirang
tao ang mga nagmula sa kanila!" **10** Mangyayari ito sa
Moab at Amon dahil sa kanilang pagmamataas, sapagkat
hinamak at kinutya nila ang mga tao ni Yahweh ng mga
hukbo! **11** At matatakot sila kay Yahweh sapagkat hahamakin
niya ang lahat ng diyos sa lupa. Sasambahin siya ng lahat,
lahat ng nagmula sa kaniyang sariling lupain at mula sa
bawat dalampasigan! **12** Mamamatay din kayong mga taga-
Kush sa pamamagitan ng aking espada **13** at sasalakayin
ng kamay ng Diyos ang hilaga at wawasakin ang Asiria
upang pabayaang ganap na mawasak ang Nineve gaya ng
tuyong disyerto. **14** Pagkatapos, hihiga ang mga kawan
sa kalagitnaan ng Asiria, ang bawat hayop ng mga bansa
at magpupugad ang mga ibon at mga kuwago sa taas ng
kaniyang mga haligi. Magkakaroon ng tunog na huhuni sa
mga bintana at tatawag ang mga uwak sa kanilang pintuan
sapagkat inilantad niya ang mga kahoy na cedar. **15** Ito
ang pinakamasayang lungsod na namuhay nang walang
takot, na nagsabi sa kaniyang puso, "Ako nga, at wala akong
katulad!" Paano siya naging isang katatakutan, isang lugar
na hinihigaan ng mga mababangis na hayop! Susutsot ang
bawat daraan sa kaniya at ikukumpas ang kaniyang kamao
sa kaniya!

3 Kaawa-awa ang mapanghimagsik na lungsod! Nadungisan
ang marahas na lungsod! **2** Hindi siya nakinig sa tinig ng
Diyos, o tumanggap ng pagtutuwid mula kay Yahweh! Hindi
siya nagtiwala kay Yahweh at hindi lumapit sa kaniyang Diyos.
3 Umaatungal na mga leon ang kaniyang mga prinsipe sa

kaniyang kalagitnaan! Ang kaniyang mga hukom ay mga lobo
sa gabi na walang iniiwanang ngangatngatin sa umaga! **4** Ang
kaniyang mga propeta ay walang galang at taksil na mga tao!
Nilapastangan ng kaniyang mga pari ang banal at gumawa
ng karahasan sa batas! **5** Matuwid si Yahweh sa kaniyang
kalagitnaan! Wala siyang ginagawang mali! Araw-araw niyang
ibinibigay ang kaniyang katarungan! Hindi ito maitatago sa
liwanag ngunit hindi nahihiya ang mga makasalanan! **6** "Nilipol
ko ang mga bansa, nawasak ang kanilang mga kuta. Winasak
ko ang kanilang mga lansangan upang walang sinuman ang
makadaan sa mga ito. Nawasak ang kanilang mga lungsod
upang walang tao ang manirahan sa mga ito. **7** Sinabi
ko, 'Tiyak na matatakot kayo sa akin! Tanggapin ninyo ang
pagtutuwid at hindi kayo maihihiwalay sa inyong mga tahanan
sa pamamagitan ng binalak kong gawin sa inyo! Ngunit sabik
silang magsimula tuwing umaga sa pamamagitan ng pagsira
ng lahat ng kanilang mga gawain. **8** Kung gayon hintayin
ninyo ako" - ito ang pahayag ni Yahweh-" hanggang sa araw
na babangon ako upang manloob! Sapagkat nagpasya akong
tipunin ang mga bansa upang buuin ang mga kaharian at
upang ibuhos sa kanila ang aking galit, ang lahat ng aking
matinding poot upang tupukin ng apoy ng aking galit ang lahat
ng lupain. **9** Ngunit magbibigay ako ng dalisay na mga labi sa
mga tao, upang tawagin silang lahat sa pangalan ni Yahweh,
upang paglingkuran nila ako nang may pagkakaisa. **10** Mula
sa ibayo ng ilog ng Etopia, magdadala sa akin ng mga handog
ang mga taong sumasamba sa akin at ang aking mga taong
nagkawatak-watak. **11** Sa araw na iyon, hindi kayo malalagay
sa kahihiyan dahil sa lahat ng kasamaang ginawa ninyo laban
sa akin sapagkat mula sa araw na iyon, aalisin ko mula sa
inyo ang mga taong nagdiwang ng inyong pagmamataas at
dahil hindi na kayo magyayabang sa aking banal na bundok.
12 Ngunit iiwanan ko kayo gaya ng isang mababa at mahihirap
na mga tao at magiging kanlungan ninyo ang pangalan ni
Yahweh. **13** Hindi na magkakasala ang mga nalalabi sa
Israel o magsasalita ng mga kasinungalingan at hindi sila
mahahanapan ng mapanlinlang na dila sa kanilang bibig,
kaya kakain sila, hihiga at walang sinuman ang mananakot
sa kanila." **14** Umawit ka anak ng Zion! Sumigaw ka Israel!
Magsaya at magalak ka nang buong puso, anak ng Jerusalem!
15 Inalis ni Yahweh ang iyong kaparusahan, pinalayas niya
ang iyong mga kaaway! Si Yahweh ang hari ninyong mga
taga-Israel. Hindi na kayo muling matatakot sa kasamaan!
16 Sa araw na iyon, sasabihin nila sa Jerusalem, "Huwag
kang matakot, Zion. Huwag mong hahayaang manghina ang
iyong mga kamay. **17** Nasa iyong kalagitnaan si Yahweh
na iyong Diyos, isang makapangyarihang magliligtas sa iyo.
Magdiriwang siya sa iyo nang may kagalakan at mananahimik
siya dahil sa kaniyang pag-ibig sa iyo. Masisiyahan siya sa
iyo at sisigaw nang may kagalakan. **18** Tinipon ko mula
sa iyo ang mga nagdadalamhati sa itinalagang kapistahan,
naging pasanin sila at naging dahilan ng kahihiyan sa iyo. **19**
Pakinggan mo, sa panahong iyon, makikipagtuos ako sa mga
lumapastangan sa iyo. Sasagipin ko ang lumpo at titipunin
ko ang mga palaboy. Aalisin ko ang kanilang kahihiyan at
bibigyan sila ng papuri at parangal sa buong lupa. **20** Sa
panahong iyon, pangungunahan kita at titipunin. Igagalang at
pupurihin ka ng lahat ng bansa sa lupa kapag nakita mong
ibinalik kita", sabi ni Yahweh.

Hagai

1 Sa ikalawang taon ni haring Dario, sa unang araw
ng ikaanim na buwan, dumating ang salita ni Yahweh
sa pamamagitan ng kamay ni Hagai na propeta para sa
gobernador ng Juda na si Zerubabel na anak ni Sealtiel, at
sa pinakapunong pari na si Josue na anak ni Josadac, at
sinabi, **2** “Ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo: 'Sinasabi
ng mga taong ito, “Hindi pa ito ang panahon para pumunta
kami o para itayo ang tahanan ni Yahweh.”” **3** At dumating
ang salita ni Yahweh sa pamamagitan ng kamay ni Hagai
na propeta at sinabi, **4** “Ito ba ay ang oras para kayo ay
manirahan sa inyong mga sariling tahanan, samantalang ang
tahanang ito ay napabayaang wasak?” **5** Kaya ngayon ito ang
sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo: 'Isaalang-alang ang inyong
mga pamamaraan! **6** Naghasik kayo ng napakaraming binhi,
ngunit kakaunti ang inyong aanihin; kumain kayo ngunit hindi
nabubusog; uminom kayo ngunit nanatiling uhaw. Nagsuot
kayo ng mga damit ngunit hindi kayo naiinitan, at ang mga
manggagawa ay kumikita lamang ng pera para ilagay ito sa
isang sisidlan na puno ng mga butas!' **7** Ito ang sinasabi ni
Yahweh ng mga hukbo: 'Isaalang-alang ninyo ang inyong
mga kapamaraanan! **8** Umakyat kayo sa bundok, kumuha ng
kahoy, at itayo ninyo ang aking tahanan; at kalulugdan ko
ito, at ako ay luluwalhatiin!' sabi ni Yahweh. **9** 'Naghanap
kayo ng marami, ngunit masdan ninyo! kaunti ang inyong
naiuwi sa tahanan, sapagkat hinipan ko ito! Bakit?' -ito ang
pahayag ng Yahweh ng mga hukbo! 'Dahil napabayaang
wasak ang aking tahanan, samantlang pinapaganda ng lahat
ng tao ang kanilang sariling tahanan.' **10** Dahil dito, ipinagkait
ng kalangitan ang hamog sa inyo at ipinagkakait ng lupa ang
ani nito. **11** Ipinaranas ko ang tagtuyot sa lupain at sa mga
kabundukan, sa trigo at sa bagong alak, sa langis at sa mga
inaani sa lupa, sa mga tao at sa mga mababangis na hayop,
at sa lahat ng pinaghirapan ng inyong mga kamay!'” **12** At si
Zerubabel na anak ni Sealtiel at ang pinakapunong pari na
si Josue na anak ni Jehozadak, kasama ang lahat ng mga
natitirang tao, na sumunod sa tinig ni Yahweh na kanilang
Diyos at sa mga salita ni Hagai na propeta dahil isinugo siya
ni Yahweh na kanilang Diyos. At kinatakutan ng mga tao ang
mukha ni Yahweh. **13** At si Hagai, na mensahero ni Yahweh,
ang nagsalita ng mensahe ni Yahweh sa mga tao at sinabi,
“'Ako ay kasama ninyo!' —ito ang pahayag ni Yahweh!” **14**
Kaya pinakilos ni Yahweh ang espiritu ng gobernador ng
Juda, si Zerubabel na anak ni Sealtiel, at ang espiritu ng
pinakapunong pari na si Joshua na anak ni Jehozadak, at ang
espiritu nang lahat ng mga tao na natira, kaya sila pumunta at
ginawa ang tahanan ni Yahweh ng mga hukbo na kanilang
Diyos, **15** sa ikadalawampu't apat na araw ng ikaanim na
buwan, sa ikalawang taon ng paghahari ni Dario.

2 Sa ikadalawampu't isang araw ng ikapitong buwan,
dumating ang salita ni Yahweh sa pamamagitan ng kamay
ni Hagai, ang propeta at sinabi, **2** “Magsalita ka sa gobernador
ng Juda, kay Zerubabel na anak ni Sealtiel at sa punong
pari na si Josue na anak ni Josadac at sa mga natitirang
tao. Sabihin mo, **3** 'Sino ang nananatili sa inyo na nakakita
sa dating kaluwalhatian ng tahanang ito? At paano ninyo ito
nakikita ngayon? Parang wala lang ba ito sa inyong paningin?
4 Ngayon, magpakatatag ka, Zerubabel!' -ito ang pahayag ni
Yahweh- at magpakatatag ka, punong paring Josue anak
ni Josadac; at magpakatatag kayong lahat na mga tao sa
lupain!'—ito ang pahayag ni Yahweh— 'at gumawa kayo
sapagkat kasama ninyo ako! —ito ang pahayag ni Yahweh
ng mga hukbo. **5** 'Sa pamamagitan ng mga pangakong
nakapaloob sa kasunduang itinatag ko sa inyo nang lumabas
kayo sa Egipto at ang aking Espiritu ay kasama ninyo, huwag
kayong matakot!' **6** Sapagkat ito ang sinasabi ni Yahweh ng
mga hukbo: 'Sa sandaling panahon yayanigin kong muli ang
kalangitan at ang lupa, ang karagatan at ang tuyong lupain! **7**
At yayanigin ko ang bawat bansa, at ang bawat bansa ay
magdadala ng kanilang mga mahahalagang bagay sa akin,
at pupunuin ko ang tahanang ito ng kaluwalhatian!' sabi ni
Yahweh ng mga hukbo. **8** Akin ang pilak at ginto!'—ito ang
pahayag ni Yahweh ng mga Hukbo. **9** Magiging mas dakila
ang kaluwalhatian ng tahanang ito sa hinaharap kaysa sa
simula, sabi ni Yahweh ng mga hukbo, 'at ibibigay ko ang
kapayapaan sa lugar na ito!'—ito ang pahayag ni Yahweh
ng mga hukbo.” **10** Sa ikadalawampu't apat na araw ng
ikasiyam na buwan, sa ikalawang taon ni Dario, dumating ang
salita ni Yahweh sa pamamagitan ni Hagai, ang propeta at
sinabi, **11** “Ganito ang sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo:
'Tanungin mo ang mga pari tungkol sa kautusan, at sabihin
mo: **12** Kung magdadala ang isang tao ng isang karne na
naitalaga kay Yahweh sa laylayan ng kaniyang damit, at
kung masagi ng laylayan ng kaniyang damit ang tinapay o
sabaw, alak o langis, o anumang pagkain, magiging banal
din ba ang mga pagkaing iyon?” Sumagot ang mga pari at
sinabi, “Hindi.” **13** Pagkatapos, sinabi ni Hagai, “Kung masagi
ng isang taong marumi dahil sa patay ang alinman sa mga
bagay na ito, magiging marumi ba ang mga ito? Sumagot
ang mga pari at sinabi, “Oo, magiging marumi ang mga ito.”
14 Kaya sumagot si Hagai at sinabi, “'Gayon din ang mga
taong ito at ang bansa na nasa aking harapan! —ito ang
pahayag ni Yahweh—'at maging ang lahat ng mga bagay na
ginawa ng kanilang mga kamay: ang kanilang mga inialay
sa akin ay marumi. **15** Kaya ngayon, isipin ninyo mula sa
araw na ito at sa mga susunod pa, bago maipatong ang
alinmang bato sa isa pang bato sa templo ni Yahweh, **16** sa
tuwing pupunta ang sinuman sa kamalig para kumuha ng
dalawampung sukat ng butil, sampu lamang ang mayroon, at
sa tuwing pupunta ang sinuman sa pagawaan ng alak upang
kumuha ng limampung sukat ng alak, dalawampu lamang
ang mayroon. **17** Pinahirapan ko kayo at ang lahat ng gawa
ng inyong mga kamay sa pamamagitan ng pagkabulok at
pagkaaamag, ngunit hindi pa rin kayo bumalik sa akin'-ito
ang pahayag ni Yahweh. **18** Isipin ninyo mula sa araw na ito
at sa mga susunod na mga araw, mula sa ikadalawampu't
apat na araw ng ikasiyam na buwan, mula sa araw na
nailagay ang pundasyon ng templo ni Yahweh. Isipin ninyo
ito! **19** Mayroon pa bang mga binhi sa kamalig? Ang puno
ng ubas, ang puno ng igos, ang granada, at ang puno ng
olibo ay walang bunga! Ngunit pagpapalain ko kayo mula sa
araw na ito!'” **20** At sa pangalawang pagkakataon muling
dumating kay Hagai ang salita ni Yahweh sa ikadalawampu't
apat na araw ng buwan at sinabi **21** “Makipagusap ka sa
gobernador ng Juda, kay Zerubabel at sabihin mo, 'Yayanigin
ko ang kalangitan at ang lupa. **22** Sapagkat pababagsakin
ko ang trono ng mga kaharian at sisirain ko ang kalakasan
ng mga kaharian ng bansa, pababagsakin ko ang kanilang
mga karwahe at ang mga mangangarwahe nito. Ang mga
kabayo at mga mangangabayo ay malalaglag ang bawat
isa dahil sa espada ng kaniyang kapatid. **23** Sa araw na

iyon'—ito ang pahayag ni Yahweh ng mga hukbo—' kukunin kita Zerubabel anak ni Sealtiel bilang aking lingkod'- Ito ang pahayag ni Yahweh. Gagawin kitang tulad ng isang selyo sa aking singsing, sapagkat ikaw ang aking pinili! -ito ang pahayag ni Yahweh ng mga hukbo!”

Zacarias

1 Nang ikawalong buwan ng ikalawang taon ng paghahari
ni Dario, dumating ang salita ni Yahweh kay Zacarias na
anak ni Berequias na anak ni propeta Iddo na nagsasabi, **2**
“Lubhang nagalit si Yahweh sa inyong mga ama! **3** Sabihin mo
sa kanila, 'Ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo, “Bumalik
kayo sa akin!” Ito ang pahayag ni Yahweh ng mga hukbo.
“At babalik ako sa inyo.” Sabi ni Yahweh ng mga hukbo.
4 Huwag kayong maging katulad ng inyong mga amang
sinigawan ng mga propeta noong nakaraan na nagsasabi,
“Ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo: tumalikod kayo
sa inyong mga masasamang gawain at kaugalian!” Ngunit
hindi sila nakinig at hindi nila ako binigyan ng pansin.” Ito
ang pahayag ni Yahweh. **5** “Nasaan ang inyong mga ama?
At ang mga propeta, naririto ba sila magpakailanman? **6**
Ngunit ang aking mga salita at mga kautusan na iniutos ko
sa aking mga lingkod na mga propeta, hindi ba nito naabot
ang inyong mga ama? Kaya nagsisi sila at sinabi, “Gaya ng
binalak gawin sa atin ni Yahweh ng mga hukbo dahil sa ating
mga salita at gawain, kaya niya ginawa sa atin.” **7** Nang
ikadalawampu't-apat na araw ng ikalabing isang buwan, na
siyang buwan ng Sebath, na ikalawang taon ng paghahari
ni Dario, dumating ang salita ni Yahweh kay Zacarias na
anak ni Berequias na anak ni propeta Iddo na nagsasabi, **8**
“Nakita ko sa gabi at tingnan mo! nakasakay ang isang lalaki
sa pulang kabayo at nasa kalagitnaan siya ng mga puno ng
mirto na nasa lambak at sa likod niya ay may mga pula,
mapula na kayumanggi at mga puting kabayo.” **9** Sinabi ko,
“Ano ang mga ito Panginoon?” At sinabi sa akin ng anghel na
kumausap sa akin, “Ipapakita ko sa iyo kung ano ang mga ito.”
10 Pagkatapos, sumagot ang lalaking nakatayo sa kalagitnaan
ng mga puno ng mirto at sinabi, “Ito ang mga isinugo ni
Yahweh upang maglibot sa buong daigdig.” **11** Tumugon sila
sa anghel ni Yahweh na nakatayo sa kalagitnaan ng mga
puno ng mirto, sinabi nila sa kaniya, “Matagal na kaming
naglilibot sa buong daigdig, tingnan mo, ang buong daigdig
ay nananatili at nagpapahinga.” **12** Pagkatapos, sinagot ng
anghel si Yahweh at sinabi, “Yahweh ng mga hukbo, gaano
katagal kang hindi magpapakita ng pagkahabag sa Jerusalem
at sa mga lungsod ng Juda na nagdusa ng iyong pagkagalit
nitong pitumpung taon”? **13** Sinagot ni Yahweh ang anghel na
kumausap sa akin nang may mga magagandang salita at mga
salitang pang-aliw. **14** Kaya sinabi ng anghel na nakipag-usap
sa akin, “Sumigaw ka at iyong sabihin, 'Ito ang sinasabi ni
Yahweh ng mga hukbo: “Naninibugho ako para sa Jerusalem
at Sion nang may matinding damdamin! **15** At labis akong
nagagalit sa mga bansang matiwasay sapagkat hindi ako
nalugod at tumulong sila sa pagbubungad ng kadalamhatian.”
16 Kaya ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo: “Bumalik
ako sa Jerusalem ng may pagkaawa. Itatatag ang aking
tahanan sa kaniya at iuunat sa Jerusalem ang panukat na
linya!”- ito ang pahayag ni Yahweh ng mga hukbo. **17** Muli,
sumigaw ka na magsasabi, 'Ito ang sinasabi ni Yahweh ng
mga hukbo: 'Ang aking mga lungsod ay muling mapupuno
ng kabutihan at muling aaliwin ni Yahweh ang Sion at muli
niyang pipiliin ang Jerusalem.” **18** Pagkatapos, tumingala ako
at nakakita ng apat na sungay! **19** Nagsalita ako sa anghel
na nakipag-usap sa akin, “Ano ang mga ito?” Sinagot niya
ako, “Ito ang mga sungay na nagpakalat sa Juda, Israel at
Jerusalem.” **20** Pagkatapos, ipinakita sa akin ni Yahweh ang
apat na panday. **21** Sinabi ko, “Ano ang gagawin ng mga
taong ito?” Sumagot siya at sinabi, “Ito ang mga sungay na
nagpakalat sa Juda upang walang sinuman ang makapag-
angat ng kaniyang ulo. Ngunit dumarating ang mga taong ito
upang palayasin sila, upang ibagsak ang mga sungay ng mga
bansang nag-angat ng anumang sungay laban sa lupain ng
Juda upang ikalat siya.

2 Pagkatapos nito, itiningala ko ang aking mga mata at
nakita ko ang isang lalaki na mayroong panukat na lubid sa
kaniyang kamay. **2** Sinabi ko, “Saan ka pupunta?” Kaya sinabi
niya sa akin, “Susukatin ko ang Jerusalem, upang malaman
ang luwang at haba nito.” **3** Pagkatapos, umalis ang anghel
na nakipag-usap sa akin at lumabas ang isa pang anghel
upang salubungin siya. **4** Sinabi sa kaniya ng ikalawang
anghel, “Tumakbo ka at sabihin mo sa binatang iyon: sabihin
mo, 'Uupo ang Jerusalem sa bansang walang pader dahil sa
napakaraming tao at mga hayop na nasa kaniya. **5** Sapagkat
Ako ang magiging pader na apoy sa palibot niya at ako
ang magiging kaluwalhatian sa kalagitnaan niya — ito ang
pahayag ni Yahweh. **6** Oy! Oy! Tumakas kayo mula sa lupain
ng hilaga'— ito ang pahayag ni Yahweh, 'sapagkat ikinalat
ko kayo tulad ng apat na hangin sa himpapawid!' Ito ang
pahayag ni Yahweh, **7** 'Oy! Tumakas kayo papuntang Zion,
kayong mga naninirahan kasama ng mga anak na babae ng
Babilonia!'” **8** Sapagkat pagkatapos akong parangalan ni
Yahweh ng mga hukbo at ipadala ako laban sa mga bansa na
nanamsam sa inyo— sapagkat sinuman ang sumagi sa inyo
ay sumagi sa natatangi sa paningin ni Yahweh! Pagkatapos
itong gawin ni Yahweh, sinabi niya, **9** “Ako mismo ang
kukumpas ng aking kamay sa kanila, at magiging sinamsam
sila para sa kanilang mga alipin.” At malalaman ninyo na si
Yahweh ng mga hukbo ang nagpadala sa akin. **10** Umawit ka
nang may kagalakan, anak na babae ng Zion, sapagkat ako
mismo ang darating at mananahan sa inyo! Ito ang pahayag
ni Yahweh.” **11** Pagkatapos, makikiisa kay Yahweh ang mga
malalaking bansa sa araw na iyon. Sinasabi niya, “At kayo
ang magiging mga tao ko sapagkat mananahan ako sa inyong
kalagitnaan.” At malalaman ninyo na si Yahweh ng mga hukbo
ang nagpadala sa akin sa inyo. **12** Sapagkat mamanahin
ni Yahweh ang Juda bilang kaniyang nararapat na pag-aari
sa banal na lupain at muling pipiliin ang Jerusalem para sa
kaniyang sarili. **13** Ang lahat ng laman, manahimik kayo
sa harapan ni Yahweh, sapagkat siya ay ginising mula sa
kaniyang banal na lugar!

3 Pagkatapos, ipinakita sa akin ni Yahweh si Josue na
punong pari na nakatayo sa harapan ng anghel ni Yahweh
at nakatayo sa kaniyang kanang kamay si Satanas upang
paratangan siya ng kasalanan. **2** Sinabi ng anghel ni Yahweh
kay Satanas, “Sawayin ka nawa ni Yahweh, Satanas: Sawayin
ka nawa ni Yahweh, na siyang pumili sa Jerusalem! Hindi
ba ito isang gatong na hinila mula sa apoy? **3** Nakasuot
si Josue ng maruming kasuotan habang nakatayo siya sa
harapan ng anghel, **4** kaya nagsalita ang anghel at sinabi
sa mga nakatayo sa harapan niya, “Alisin ang maruming
kasuotan mula sa kaniya.” At sinabi niya kay Josue, “Tingnan
mo! Pinalampas ko ang mabigat mong kasalanan at bibihisan
kita ng magandang damit.” **5** Sinabi niya, “Suotan ninyo siya
ng malinis na turbante sa kaniyang ulo!” Kaya sinuotan nila
si Josue ng isang malinis na turbante sa kaniyang ulo at
binihisan siya ng malinis na kasuotan habang nakatayo sa

tabi ang anghel ni Yahweh. **6** Pagkatapos nito, taimtim na inutusan si Josue ng anghel ni Yahweh at sinabi, **7** “Ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo, 'Kung ikaw ay lalakad sa aking pamamaraan at kung pananatilihin mo ang aking mga kautusan, pamumunuan mo ang aking tahanan at babantayan mo ang aking mga hukuman, sapagkat pahihintulutan kita na pumunta at bumalik kasama nitong mga nakatayo sa aking harapan. **8** Makinig ka, Josue na punong pari, ikaw at ang iyong mga kasamahan na naninirahan sa iyo! Sapagkat ang mga taong ito ay isang katibayan, sapagkat ako mismo ang maglalabas sa aking lingkod, ang Sanga. **9** Ngayon tingnan ninyo ang bato na inilagay ko sa harapan ni Josue. Mayroong pitong tapyas sa isang batong ito, at uukitan ko ng isang tatak — ito ang pahayag ni Yahweh ng mga hukbo—at aalisin ko ang kasalanan ng lupaing ito sa loob ng isang araw. **10** Sa araw na iyon, ito ang pahayag ni Yahweh ng mga hukbo, 'aanyayahan ng bawat tao ang kaniyang kapwa upang mamahinga sa ilalim ng kaniyang puno ng ubas at ilalim ng kaniyang puno ng igos.'”

4 Pagkatapos ang anghel na nakikipag-usap sa akin ay bumalik at ginising ako na katulad ng isang lalaking ginising mula sa kaniyang pagkakatulog. **2** Sinabi niya sa akin, “Ano ang nakikita mo?” Sinabi ko, “Nakikita ko ang isang patungan ng lampara na gawa lahat sa ginto, may isang mangkok sa ibabaw nito. May pito itong lampara at pitong mitsa sa ibabaw ng bawat lampara. **3** Dalawang puno ng olibo ang nasa tabi nito, isa sa kanang bahagi ng mangkok at isa sa kaliwang bahagi.” **4** Kaya muli akong nagsalita sa anghel na nakikipag-usap sa akin. Sinabi ko, “Ano ang kahulugan ng mga bagay na ito, aking panginoon?” **5** Sumagot ang anghel na nakikipag-usap sa akin at sinabi, “Hindi mo ba alam kung ano ang kahulugan ng mga bagay na ito?” Sinabi ko, “Hindi, aking panginoon.” **6** Kaya sinabi niya sa akin, “Ito ang salita ni Yahweh kay Zerubabel: Hindi sa pamamagitan ng lakas ni sa pamamagitan ng kapangyarihan, ngunit sa pamamagitan ng aking Espiritu,' sabi ni Yahweh ng mga hukbo. **7** 'Ano ka, malaking bundok? Magiging isa kang kapatagan sa harapan ni Zerubabel at ilalabas niya ang itaas na bato upang sumigaw ng, “Biyaya! Biyaya!”'” **8** Dumating sa akin ang salita ni Yahweh: **9** “Ang mga kamay ni Zerubabel ang naglatag sa pundasyon ng tahanang ito at ang kaniyang mga kamay ang tatapos nito. At malalaman mo na si Yahweh ng mga hukbo ang nagsugo sa akin sa iyo. **10** Sino ang humamak sa araw ng mga malililit na bagay? Magagalak ang mga taong ito at makikita ang pampantay na bato sa kamay ni Zerubabel. (Ang pitong lamparang ito ang mga mata ni Yahweh na naglilibot sa buong daigdig.)” **11** Pagkatapos, tinanong ko ang anghel. “Ano itong dalawang puno ng olibo na nakatayo sa kaliwa at sa kanan ng patungan ng lampara?” **12** Muli ko siyang tinanong, “Ano ang dalawang sanga ng olibo na ito sa tabi ng dalawang gintong tubo na may gintong langis na bumubuhos mula sa mga ito? **13** “Hindi mo ba alam kung ano ang mga ito?” At sinabi ko, “Hindi, aking panginoon.” **14** Kaya sinabi niya, “Ito ang dalawang puno ng olibo na nakatayo upang paglingkuran ang Panginoon ng buong daigdig.”

5 Pagkatapos, lumingon ako at tumingala ako, at nakita ko, masdan ito, nakakita ako ng isang lumilipad na binalumbong kasulatan! **2** Sinabi sa akin ng anghel, “Ano ang nakikita mo?” Sumagot ako, “Nakikita ko ang isang lumilipad na binalumbong kasulatan, dalawampung siko ang haba at sampung siko ang lawak.” **3** Pagkatapos, sinabi niya sa akin, “Ito ang sumpa na darating sa ibabaw ng buong lupain, sapagkat mula ngayon, aalisin ang bawat magnanakaw batay sa sinasabi nito sa isang panig habang aalisin ang lahat ng nangako ng isang hindi totoong panata batay sa sinasabi nito sa kabilang panig, ayon sa kanilang mga salita. **4** 'Ipapadala ko ito' — ito ang pahayag ni Yahweh ng mga hukbo, 'kaya papasok ito sa tahanan ng magnanakaw at sa tahanan ng isang taong nangako ng hindi totoo sa pamamagitan ng aking pangalan. Mananatili ito sa kaniyang tahanan at tutupukin ang tabla at ang mga bato nito.'” **5** Pagkatapos, lumabas ang anghel na nakikipag-usap sa akin at sinabi sa akin, “Tumingin ka sa taas at tingnan kung ano ang dumarating!” **6** Sinabi ko, “Ano ito?” Sinabi niya, “Isang basket ito na naglalaman ng efa na paparating. Ito ang kanilang kasamaan sa buong lupain.” **7** Pagkatapos, itinaas ang isang takip na tingga sa basket at may isang babae sa ilalim nito na nakaupo sa loob nito! **8** Sinabi ng anghel, “Kasamaan ito!” At itinapon niya ang babae pabalik sa loob ng basket at itinapon niya ang takip na tingga sa ibabaw nito. **9** Tumingala ako at nakita ko ang dalawang babaeng papalapit sa akin at ang hangin ay nasa kanilang mga pakpak—sapagkat may mga pakpak sila na tulad ng mga pakpak ng isang tagak. Itinaas nila ang basket sa pagitan ng lupa at langit. **10** Kaya sinabi ko sa anghel na nakikipag-usap sa akin, “Saan nila dadalhin ang basket?” **11** Sinabi niya sa akin, “Itatayo ang isang templo sa lupain ng Sinar para rito, upang kapag handa na ang templo, ilalagay doon ang basket sa inihandang patungan nito.”

6 Pagkatapos, lumingon ako at tumingala, nakakita ako ng apat na karwahe na palabas sa pagitan ng dalawang bundok at gawa sa tanso ang dalawang bundok. **2** Ang unang karwahe ay may mga pulang kabayo, ang pangalawang karwahe ay may mga itim na kabayo, **3** ang pangatlong karwahe ay may mga puting kabayo at ang pang-apat na karwahe ay may mga batik na kulay abo na mga kabayo. **4** Kaya sumagot ako at sinabi sa anghel na kumausap sa akin, “Ano ang mga ito, aking panginoon?” **5** Sumagot ang anghel at sinabi sa akin, “Ito ang apat na hangin ng langit na lumabas mula sa lugar kung saan sila nakatayo sa harapan ng Panginoon ng buong daigdig. **6** Ang karwahe na may mga itim na kabayo ay papunta sa hilagang bansa, ang karwahe na may mga puting kabayo ay papunta sa kanlurang bansa at ang karwahe na may mga batik na kulay abo na mga kabayo ay papunta sa bansang timog.” **7** Lumabas ang mga malalakas na kabayong ito at hinangad na pumunta at maglibot sa buong daigdig, kaya sinabi ng anghel, “Humayo kayo at maglibot sa buong daigdig!” at umalis sila patungo sa buong daigdig. **8** Pagkatapos, tinawag niya ako, nagsalita at sinabi sa akin, “Tingnan mo ang mga papunta sa bansang hilaga, pahupain nila ang aking espiritu patungkol sa bansang hilaga. **9** Kaya dumating sa akin ang salita ni Yahweh at sinabi, **10** “Kumuha ka ng isang handog mula sa mga ipinatapon, mula kina Heldai, Tobias at Jedaias. Pumunta ka rin sa araw na ito at dalhin mo ito sa bahay ni Josias na anak ni Zefanias na dumating mula sa Babilonia. **11** At kunin mo ang pilak at ginto, gumawa ka ng isang korona at ilagay mo ito sa ulo ng pinakapunong pari na si Josue na anak ni Jehozadak. **12** Kausapin mo siya at sabihin, 'Sinasabi ito ni Yahweh ng mga hukbo: “Ang lalaking ito, Sanga ang kaniyang pangalan! At lalago siya kung nasaan siya at itatayo niya

ang templo ni Yahweh! 13 Siya ang magtatayo ng templo ni
Yahweh at magtataglay ng karangyaan nito, uupo siya at
maghahari sa kaniyang trono. Siya ang magiging pari sa
kaniyang trono at ang pang-unawa sa kapayapaan ang iiral
sa pagitan ng dalawa. 14 Ilalagay ang isang korona sa templo
ni Yahweh upang parangalan sina Heldai, Tobias at Jedaias
at bilang pag-alaala sa kabutihang-loob ng anak ni Zefanias.
15 At darating ang mga nasa malayo at itatayo ang templo ni
Yahweh, kaya malalaman ninyo na ipinadala ako sa inyo ni
Yahweh ng mga hukbo, sapagkat mangyayari ito kung tunay
kayong nakinig sa tinig ni Yahweh na inyong Diyos!"'"

7 Nang apat na taon nang pinuno si Haring Dario, sa ikaapat
na araw ng Kislev (kung saan ito ang ikasiyam na buwan),
dumating kay Zacarias ang salita ni Yahweh. 2 Ipinadala
ng mga tao ng Bethel sina Sarazer at Regem Melec at ang
kanilang mga tao upang humingi ng tulong kay Yahweh. 3
Kinausap nila ang mga pari na nasa tahanan ni Yahweh ng
mga hukbo at ang mga propeta, sinabi nila, "Dapat ba akong
magdalamhati sa ikalimang buwan sa pamamagitan ng pag-
aayuno, gaya ng ginawa ko sa loob ng maraming taon?" 4
Kaya dumating sa akin ang salita ni Yahweh ng mga hukbo at
sinabi, 5 "Magsalita ka sa lahat ng tao sa lupa at sa mga
pari, sabihin mo, 'Nang nag-ayuno at nagdalamhati kayo sa
ikalima at ikapitong buwan sa loob ng pitumpung taon na
ito, nag-aayuno ba talaga kayo para sa akin? 6 At nang
kumain at uminom kayo, hindi ba kayo kumain at uminom
para sa inyong mga sarili? 7 Hindi ba ito katulad ng mga
salitang ipinahayag ni Yahweh sa pamamagitan ng bibig ng
mga naunang propeta, nang naninirahan pa lamang kayo
sa Jerusalem at sa karatig na mga lungsod sa kasaganaan
at namalagi sa Negeb at sa mga paanan ng bundok sa
kanluran?'" 8 Dumating ang salita ni Yahweh kay Zacarias at
sinabi, 9 "Ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo: 'Humatol
nang may tunay na katarungan, katapatan sa kasunduan at
habag. Gawin ito ng bawat lalaki para sa kaniyang kapatid na
lalaki. 10 Tungkol naman sa balo at ulila, ang dayuhan at
ang mahirap na tao, huwag silang apihin. At sa paggawa ng
anumang masama sa bawat isa, hindi kayo dapat magbalak
ng anumang masama sa inyong puso.' 11 Ngunit tumanggi
silang magbigay ng pansin at pinatigas ang kanilang mga
balikat. Pinigilan nila ang kanilang mga tainga upang hindi
sila makarinig. 12 Ginawa nilang kasing tigas ng bato ang
kanilang mga puso upang hindi nila marinig ang kautusan o
ang mga salita ni Yahweh ng mga hukbo. Ipinadala niya ang
mga mensaheng ito sa mga tao sa pamamagitan ng kaniyang
Espiritu noong unang panahon, sa pamamagitan ng bibig
ng mga propeta. Ngunit tumangging makinig ang mga tao,
kaya nagalit sa kanila si Yahweh ng mga hukbo. 13 Nangyari
ito nang tumawag siya, hindi sila nakinig. 'Sa ganoon ding
paraan', sabi ni Yahweh ng mga hukbo, 'tatawag sila sa akin
ngunit hindi ako makikinig. 14 Sapagkat ikakalat ko sila sa
lahat ng bansa na hindi pa nila nakikita sa pamamagitan
ng ipu-ipo at mapapabayaan ang lupain kapag wala na
sila. Sapagkat walang sinuman ang makakadaan sa lupain
o makakabalik dito yamang pinabayaan ng mga tao ang
kanilang kaaya-ayang lupain.'"

8 Dumating sa akin ang salita ni Yaweh ng mga hukbo
at sinabi, 2 "Ito ang sinabi ni Yahweh ng mga hukbo:
'Madamdamin ako para sa Zion nang may matinding
kasigasigan, at madamdamin ako para sa kaniya nang may
matinding galit!' 3 Sinabi ito ni Yahweh ng mga hukbo: 'Babalik
ako sa Zion at mananahan ako sa kalagitnaan ng Jerusalem,
sapagkat tatawaging Lungsod ng Katotohanan ang Jerusalem
at tatawaging Banal na Bundok ang bundok ni Yahweh ng
mga hukbo!'" 4 Sinabi ito ni Yahweh ng mga hukbo: 'Muling
magkakaroon sa mga lansangan ng Jerusalem ng mga
matatandang kalalakihan at mga matatandang kababaihan at
kakailanganin ng bawat tao ang isang tungkod sa kaniyang
kamay dahil napakatanda na niya. 5 At mapupuno ang mga
lansangan ng lungsod ng mga batang lalaki at batang babaing
naglalaro dito.'" 6 "Ito ang sinabi ni Yahweh ng mga hukbo:
'Kung may isang bagay na hindi kapani-paniwala sa mga mata
ng nalalabi sa mga taong ito sa mga araw na iyon, hindi rin
ba ito kapani-paniwala sa aking mga mata?'" Ito ang pahayag
ni Yahweh. 7 "Ito ang sinabi ni Yahweh ng mga hukbo:
'Masdan ninyo, malapit ko ng iligtas ang aking mga tao mula
sa lupaing sinisikatan ng araw at mula sa lupaing linulubugan
ng araw! 8 Sapagkat ibabalik ko sila at maninirahan sila sa
kalagitnaan ng Jerusalem, kaya muli silang magiging aking
mga tao at ako ang magiging Diyos nila sa katotohanan at sa
katuwiran!'" 9 Ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo:
Kayong ngayong nagpapatuloy sa pakikinig sa mga salita
na nagmumula sa mga bibig ng mga propeta nang inilatag
ang pundasyon ng aking tahanan— itong aking tahanan na
Yahweh ng mga hukbo: Palakasin ninyo ang inyong mga
kamay upang maitayo ang templo. 10 Sapagkat bago pa ang
mga araw na iyon, walang pananim na naipon ang sinuman;
walang pakinabang maging para sa mga tao o hayop. At
walang kapayapaan mula sa mga kaaway para sa sinumang
umaalis o dumarating. Itinakda ko ang bawat tao laban sa
kaniyang kapwa. 11 Ngunit ngayon, hindi na ito tulad ng
naunang mga araw, sasamahan ko ang mga nalalabi sa
mga taong ito!'" Ito ang pahayag ni Yahweh ng mga hukbo.
12 "'Sapagkat maihahasik ang mga butil ng kapayapaan.
Mamumunga ang umaakyat na baging ng ubas at ibibigay ng
lupain ang ani nito. Ibibigay ng kalangitan ang hamog nito,
sapagkat ipapamana ko ang lahat ng mga bagay na ito sa
nalalabing mga taong ito. 13 Isa kayong halimbawa ng sumpa
sa ibang mga bansa, sambahayan ng Juda at sambahayan ng
Israel. Ngunit ngayon, ililigtas ko kayo, at pagpapalain kayo.
Huwag kayong matakot; palakasin ninyo ang inyong mga
kamay!'" 14 "Sapagkat ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga
hukbo:' Gaya ng aking binalak na saktan kayo nang galitin
ako ng inyong mga ninuno at hindi ako naglubag ng loob,'
sinabi ni Yahweh ng mga hukbo, 15 kaya binabalak ko rin sa
mga panahong ito na muling gumawa ng mabuti sa Jerusalem
at sa sambahayan ng Juda! Huwag kayong matakot! 16
Ito ang mga bagay na dapat ninyong gawin: Magsabi ang
bawat tao ng katotohanan sa kaniyang kapwa. Humatol nang
may katotohanan, katarungan, at kapayapaan sa inyong mga
tarangkahan. 17 At huwag hayaan ang sinuman sa inyo
na magbalak ng masama sa inyong puso laban sa inyong
kapwa, ni maakit sa mga hindi totoong panunumpa, sapagkat
kinamumuhian ko ang lahat ng mga bagay na ito!'" Ito ang
pahayag ni Yahweh. 18 At dumating sa akin ang salita ni
Yahweh ng mga hukbo at sinabi, 19 "Ito ang sinabi ni Yahweh
ng mga hukbo: 'Ang mga pag-aayuno sa ika-apat na buwan,
sa ika-limang buwan, sa ika-pitong buwan, at sa ika-sampung
buwan ay magiging panahon ng kagalakan, kasiyahan, at
masayang pagdiriwang para sa sambahayan ng Juda! Kaya
ibigin ang katotohanan at kapayapaan!'" 20 "Ito ang sinabi ni
Yahweh ng mga hukbo: 'Muling darating ang mga tao, maging
ang mga naninirahan sa iba't ibang mga lungsod. 21 Pupunta

ang mga naninirahan sa isang lungsod patungo sa ibang
lungsod at sasabihin, "Magmadali tayong pumunta upang
humingi ng tulong kay Yahweh at upang hanapin si Yahweh
ng mga hukbo! Pupunta rin kami mismo."' **22** Darating ang
maraming tao at malalakas na mga bansa upang hanapin si
Yahweh ng mga hukbo sa Jerusalem at hihingi ng tulong kay
Yahweh!" **23** Ito ang sinasabi ni Yahweh ng mga hukbo: 'Sa
mga panahong iyon, sampung kalalakihan mula sa bawat
wika at bansa ang hahawakan nang mahigpit ang laylayan ng
iyong balabal at sasabihin, “Sasama kami sa iyo, sapagkat
narinig namin na kasama mo ang Diyos!"'"

9 Ito ay isang pahayag na salita ni Yahweh tungkol sa
lupain ng Hadrac at Damasco. Sapagkat nasa buong
sangkatauhan ang mata ni Yahweh at sa lahat din ng tribo ng
Israel. **2** Ang pahayag na ito ay tungkol din sa Hamat, kung
saan nasa Damasco ang mga hangganan, at tungkol din ito
sa Tiro at Sidon, bagaman napakatalino nila. **3** Nagtayo ang
Tiro ng sarili nitong matibay na tanggulan at nagbunton ng
pilak tulad ng alabok at nilinang na ginto tulad ng putik sa
mga lansangan. **4** Masdan ninyo! Aalisin siya ng Panginoon
at wawasakin ang kaniyang kalakasan sa dagat, upang
lalamunin siya ng apoy. **5** Makikita ng Ascalon at matatakot!
Labis din na manginginig ang Gaza! Mabibigo ang pag-asa
ng Ekron! Mamamatay ang hari mula sa Gaza at wala nang
maninirahan sa Ascalon! **6** Sinabi ni Yahweh, “Gagawa ang
mga dayuhan ng kanilang mga tahanan sa Asdod at aalisin ko
ang kayabangan ng mga Filisteo. **7** Sapagkat aalisin ko mula
sa kanilang mga bibig ang kanilang dugo at ang kanilang mga
kasuklam-suklam mula sa pagitan ng kanilang mga ngipin." At
sila ang malalabi para sa ating Diyos tulad ng isang angkan
sa Juda, at magiging katulad ng mga Jebuseo ang Ekron. **8**
Sinasabi ni Yahweh, "Magtatayo ako ng kampo sa palibot ng
aking lupain laban sa mga hukbo ng kaaway kaya walang
sinuman ang makadadaan o makakabalik, sapagkat walang
mapang-api ang makadadaan dito kailanman. Sapagkat
ngayon, babantayan ko na ang aking lupain sa pamamagitan
ng aking sariling mga mata! **9** Sumigaw ka nang may labis
na kagalakan, anak na babae ng Zion! Sumigaw ka nang
may kasiyahan, anak na babae ng Jerusalem! Masdan ninyo!
Parating sa inyo ang inyong hari nang may katuwiran at
ililigtas kayo. Mapagpakumbaba at sasakay siya sa isang
asno, sa anak ng isang asno. **10** At aalisin ko ang karwahe
mula sa Efraim at ang kabayo mula sa Jerusalem at aalisin
ang pana mula sa digmaan; sapagkat magsasalita siya ng
kapayapaan sa mga bansa at mula sa bawat dagat ang
kaniyang pamamahala at mula sa Ilog hanggang sa mga
dulo ng daigdig! **11** At kayo, dahil sa dugo ng aking tipan sa
inyo, pinalaya ko ang inyong mga bilanggo mula sa hukay
kung saan walang tubig. **12** Bumalik kayo sa matibay na
tanggulan, mga bilanggo ng pag-asa! Kahit ngayon, ihahayag
ko na babalik ako ng dalawang beses sa inyo, **13** sapagkat
binaluktot ko ang Juda bilang aking pana. Pinuno ko ang
aking talanga ng palaso sa pamamagitan ng Efraim. Zion,
ginising ko ang iyong mga anak na lalaki laban sa iyong
mga anak na lalaki, Grecia, at ikaw Zion, ginawa kitang
tulad ng espada ng isang mandirigma!" **14** Magpapakita sa
kanila si Yahweh at ipapana ang kaniyang palaso tulad ng
kidlat! Sapagkat hihipan ng aking Panginoong Yahweh ang
trumpeta at mauuna siya sa mga bagyo mula sa Teman. **15**
Ipagtatanggol sila ni Yahweh ng mga hukbo at lilipulin nila
sila at tatalunin ang mga bato ng mga tirador. Pagkatapos,
iinom sila at sisigaw tulad ng mga kalalakihang lasing sa
alak at mapupuno sila ng alak tulad ng mga mangkok sa
altar, tulad ng mga sulok ng altar. **16** Kaya, ililigtas sila ni
Yahweh na kanilang Diyos sa araw na iyon, magiging katulad
sila ng isang kawan na kinabibilangan ng kaniyang mga tao,
sapagkat magiging mga hiyas sila ng isang korona, na itinayo
sa ibabaw ng kaniyang lupain. **17** Magiging napakabuti at
napakaganda nila! Uunlad sa trigo ang mga kabataang lalaki
at mga birhen sa matamis na alak!

10 Humingi kayo ng ulan kay Yahweh sa panahon ng tag-
ulan ng tagsibol —Si Yahweh na siyang gumagawa
ng bagyo! — at ipagkakaloob niya ang pagbuhos ng ulan
para sa kanila, at sa mga pananim sa kabukiran para sa
sangkatauhan. **2** Sapagkat nagsasabi ng kasinungalingan
ang mga diyus-diyosang nasa sambahayan; nagsasabi ang
mga manghuhula ng pangitaing kasinungalingan; nagsabi sila
ng mga mapanlinlang na mga panaginip at nagbibigay ng aliw
na walang kabuluhan. Kaya naliligaw sila na kagaya ng tupa
at nagdurusa dahil walang pastol. **3** Nagliliyab ang aking poot
laban sa mga pastol; ito ay ang mga lalaking kambing—ang
mga pinuno— na aking parurusahan. Aalagaan din ni Yahweh
ng mga hukbo ang kaniyang kawan, ang sambahayan ni
Juda, at gagawin silang kagaya ng kabayong pandigma sa
labanan! **4** Magmumula sa kanila ang panulukang bato,
magmumula sa kanila ang tulos ng tolda, magmumula sa
kanila ang panang pandigma; magmumula sa kanila ang
bawat pinuno. **5** Magiging kagaya sila ng mga mandirigmang
tinatapakan ang kanilang mga kaaway sa maputik na mga
daan sa labanan; makikipagdigma sila sapagkat nasa kanila
si Yahweh, at ipahihiya nila ang mga nakasakay sa mga
kabayong pandigma. **6** Palalakasin ko ang sambahayan
ni Juda at ililigtas ang sambahayan ni Jose; sapagkat
panunumbalikin ko sila at magkakaroon ako ng awa sa kanila.
Parang hindi ko sila itinakwil, sapagkat Ako si Yahweh ang
kanilang Diyos, at ako ay tutugon sa kanila. **7** At magiging
katulad ng isang mandirigma ang Efraim, at magagalak ang
kanilang mga puso na parang nakainom ng alak; makikita
ito ng kanilang mga anak at sila ay magagalak. Magagalak
ang kanilang mga puso sa akin. **8** Sisipulan ako sa sila at
titipunin, sapagkat sasagipin ko sila at magiging napakarami
nila kagaya ng dati. **9** Inihasik ko sila sa mga tao ngunit
naalala parin nila ako sa malayong mga bansa. Kaya sila
at ang kanilang mga anak ay mabubuhay at makakabalik.
10 Sapagkat panunumbalikin ko muli sila mula sa lupain
ng Egipto at titipunin sila mula sa Asiria, dadalhin ko sila
sa lupain ng Gilead at Lebanon hanggang sa wala nang
silid para sa kanila. **11** Dadaan ako sa dagat ng kanilang
kadalamhatian; hahampasin ko ang mga alon sa dagat at
patutuyuin ko ang lahat ng kalaliman ng Nilo. Babagsak ang
karangyan ng Asiria. At ang kapangyarihan ng setro ng Egipto
ay mawawala mula sa mga taga Egipto. **12** Palalakasin ko
sila sa aking sarili, at lalakad sila ayon sa aking pangalan. Ito
ang pahayag ni Yahweh.

11 Buksan mo ang iyong mga pintuan Lebanon, upang
tupukin ng apoy ang iyong mga sedar! **2** Managhoy
kayong mga puno ng sipres, sapagkat nabuwal na ang
mga puno ng sedar! Ang dating karangyaan ay ganap nang
nawasak. Managhoy kayo, mga ensina ng Bashan, sapagkat
bumagsak na ang matatag na kagubatan. **3** Humahagulgol ang
mga pastol sapagkat nawasak na ang kanilang kaluwalhatian.
Ang tinig ng batang leon ay umaatungal sapagkat ganap

nang nawasak ang ipinagmamalaki ng Ilog Jordan! **4** Ito ang sinabi ni Yahweh na aking Diyos: “Katulad ng isang pastol na nagbabantay sa mga kawan na nakatalaga para katayin. **5** (Ang sinumang bumili at kumatay sa mga ito ay hindi maparurusahan, at sasabihin ng mga nagbenta sa mga ito 'Purihin si Yahweh! Ako ay naging mayaman! Sapagka't walang awa sa kanila ang mga pastol na nagtatrabaho para sa kawan ng may ari.) **6** Sapagkat hindi na ako maaawa sa mga naninirahan sa lupain!” —Ito ang pahayag ni Yahweh” Tingnan mo! Ako mismo ang magpapasakamay ng bawat tao sa mga kamay ng kaniyang kapwa at sa mga kamay ng kaniyang hari. Wawasakin nila ang lupain. Hindi ko sasagipin ang Juda mula sa kanilang kamay.” **7** Kaya ako ang naging pastol ng mga kawan na itinalaga upang katayin, para sa mga nagbebenta ng tupa. Kumuha ako ng dalawang tungkod; ang isang tungkod ay tinawag kong “Kagandahang loob” at ang isa ay tinawag kong “Pagkakaisa.” Sa ganitong paraan ko ipapastol ang mga kawan. **8** Pinatay ko ang tatlong pastol sa loob ng isang buwan, at napagod na ako sa mga may-ari ng tupa, sapagkat kinasuklaman din nila ako. **9** At sinabi ko sa mga may-ari, “Hindi na ako makapagtatagal na magtatrabaho sa inyo bilang isang pastol. Ang mga tupang namamatay hayaan silang mamatay; ang mga tupang napapahamak hayaan silang mapahamak. Hayaan ang mga naiwang tupa na kakainin ang laman ng kanilang kapwa.” **10** Kaya kinuha ko ang aking tungkod ng “Kagandahang loob” at binali ito upang baliin ang kasunduan na aking ginawa sa lahat ng aking mga tribu. **11** Sa araw na iyon ang kasunduan ay nabali, at nalaman ng mga nagtitinda ng tupa at ng mga nanonood sa akin na si Yahweh ang nagsasabi. **12** Sinabi ko sa kanila na “Kung sa palagay ninyong makakabuti sa inyo, bayaran ninyo ang aking sahod. Ngunit kung hindi, huwag ninyong gawin ito.”Kaya tinimbang nila ang aking sahod, tatlumpung piraso ng pilak. **13** Pagkatapos sinabi ni Yahweh sa akin, “ilagay mo ang pilak sa kabang-yaman, ang pinakamahusay na halaga na halagang ibinigay nila sa iyo!” Kaya kinuha ko ang tatlumpung piraso ng pilak at inilagay ko sa kabang-yaman sa tahanan ni Yahweh. **14** Pagkatapos binali ko ang aking pangalawang tungkod ng “Pagkakaisa,” upang baliin ang pagkakapatiran sa pagitan ng Juda at Israel. **15** Sinabi sa akin ni Yahweh, “Muli, kunin mo ang mga kagamitan ng isang hangal na pastol para sa iyong sarili. **16** Sapagkat tingnan mo, magtatalaga ako ng isang pastol sa lupain, hindi niya pangangalagaan ang mga napapahamak na tupa. Hindi niya hahanapin ang nawawalang tupa o gagamutin man ang mga pilay na tupa. Hindi niya pakakainin ang malusog na tupa, ngunit kakainin niya ang laman ng mga pinatabang tupa at tinatanggal ang kanilang mga kuko. **17** Aba sa mga walang kabuluhang pastol na pinapabayaan ang kawan! Dumating nawa ang espada laban sa kaniyang braso at sa kaniyang kanang mata. Matutuyo nawa ang kaniyang braso at mabubulag nawa ang kaniyang kanang mata!”

12 Ito ang pahayag ng salita ni Yahweh tungkol sa Israel— ang pahayag ni Yahweh na siyang lumikha ng kalangitan at nagtatag sa pundasyon ng mundo, siya na lumalang sa espiritu ng sangkatauhan sa loob ng tao: **2** “Tingnan mo, gagawin kong isang tasa ang Jerusalem na magdudulot sa lahat ng mga taong nakapalibot sa kaniya para magpasuray-suray; magiging ganito rin ang Juda sa panahon ng paglusob laban sa Jerusalem. **3** Mangyayari ito sa panahong iyon na gagawin kong mabigat na bato ang Jerusalem para sa lahat ng mga tao. Ang sinumang sumubok na magbuhat sa batong iyon ay labis niyang masasaktan ang kaniyang sarili, at magsasama-sama laban sa lungsod na iyon ang lahat ng mga bansa sa mundo. **4** Ito ang pahayag ni Yahweh”— Sa araw na iyon, hahampasin ko ng malaking pagkatakot ang bawat kabayo at ng pagkabaliw ang bawat mangangabayo. Titingin ako ng may kagandahang-loob sa sambahayan ng Juda at bubulagin ang bawat kabayo ng mga hukbo. **5** At sasabihin ng mga pinuno ng Juda sa kanilang mga puso, 'Ang mga naninirahan sa Jerusalem ang aming kalakasan dahil kay Yahweh ng mga hukbo, na kanilang Diyos.' **6** Sa araw na iyon, gagawin kong parang paglutuan sa gitna ng panggatong ang mga pinuno ng Juda at parang umaapoy na sulo sa gitna ng mga nakatayong ginapas na mga trigo, sapagkat tutupukin nila ang lahat ng mga taong nakapalibot sa kanilang kanan at sa kanilang kaliwa. Muling mamumuhay ang Jerusalem sa kanilang sariling lugar. “ **7** Unang ililigtas ni Yahweh ang mga tolda ng Juda, upang ang karangalan ng sambahayan ni David at ang karangalan ng mga naninirahan sa Jerusalem ay hindi magiging higit kaysa sa buong Juda. **8** Sa araw na iyon si Yahweh ang magiging taga-pagtanggol ng mga naninirahan sa Jerusalem, at sa araw na iyon ang mga mahihina sa kanila ay magiging tulad ni David, habang ang sambahayan ni David ay magiging tulad ng Diyos, tulad ng anghel ni Yahweh sa harapan nila. **9** “Mangyayari ito sa araw na iyon na sisimulan kong wasakin ang lahat ng bansa na dumating laban sa Jerusalem.” **10** Ngunit ibubuhos ko ang espiritu ng pagkahabag at pagsusumamo sa sambahayan ni David at sa mga naninirahan sa Jerusalem, kaya titingin sila sa akin, na kanilang sinaksak. Tatangis sila para sa akin, gaya ng isang tumatangis para sa nag-iisang anak na lalaki; Mananaghoy sila nang may kapaitan para sa kaniya tulad ng mga nananaghoy sa pagkamatay ng panganay na anak na lalaki. **11** Sa araw na iyon ang mga panaghoy sa Jerusalem ay magiging katulad ng mga panaghoy sa Hagad-rimon sa kapatagan ng Megido. **12** Ang lupain ay tatangis, ang bawat angkan ay hiwalay mula sa ibang mga angkan. Ang angkan ng sambahayan ni David ay ihihiwalay, at ang kanilang mga asawa ay ihihiwalay mula sa mga lalaki. Ang angkan ng sambahayan ni Nathan ay ihihiwalay, at ang kanilang mga asawang babae ay ihihiwalay sa mga lalaki. **13** Ang angkan ng sambahayan ni Levi ay ihihiwalay, at ang kanilang mga asawang babae ay ihihiwalay sa mga lalaki. **14** Lahat ng natitirang mga angkan— ang bawat angkan ay ihihiwalay, at ang kanilang mga asawang babae ay ihihiwalay sa mga lalaki.”

13 “Sa araw na iyon, isang bukal ang bubuksan para sa sambahayan ni David at sa mga naninirahan sa Jerusalem, para sa kanilang kasalanan at karumihan. **2** At mangyayari ito sa araw na iyon, “—ito ang pahayag ni Yahweh ng mga hukbo—”na tatanggalin ko ang mga pangalan ng mga diyus-diyosan mula sa lupain upang hindi na sila maalala kailanman. Palalabasin ko rin sa lupain ang mga bulaang propeta at ang kanilang maruming espiritu. **3** Kung magpapatuloy sa pagpapahayag ang sinuman, sasabihin sa kaniya ng kaniyang ama at ina na siyang nagsilang sa kaniya, 'Hindi ka mabubuhay, sapagkat nagsalita ka ng kasinungalingan sa pangalan ni Yahweh!' At ang ama at ina na siyang nagsilang sa kaniya ang sasaksak sa kaniya kapag magpapahayag siya. **4** At mangyayari ito sa araw na iyon na

ang bawat propeta ay ikakahiya ang kaniyang pangitain kapag
siya ay magpapahayag na. Ang mga propetang ito ay hindi
na magsusuot kailanman ng mabalahibong balabal, upang
linlangin ang mga tao. **5** Sapagkat sasabihin ng bawat isa,
'Hindi ako isang propeta! Isa akong lalaking nagtatrabaho sa
lupa, sapagkat ang lupa ay naging trabaho ko na nang ako ay
binata pa lamang!' **6** Ngunit may isang magsasabi sa kaniya,
'Ano ang mga sugat na ito sa pagitan ng iyong mga braso?'
at sasagot siya, 'Ako ay nasugatan nang nasa bahay ako
ng aking mga kaibigan.'" **7** "Espada! Gisingin mo ang iyong
sarili labanan mo ang aking pastol, ang lalaki na nakatayo
ng malapit sa akin" —Ito ang pahayag ni Yahweh ng mga
hukbo." Patayin ang pastol, at ang kawan ay magkakawatak-
watak! Sapagkat ipipihit ko ang aking kamay laban sa mga
mahihina. **8** At mangyayari ito sa buong lupain"— ito ang
pahayag ni Yahweh— "na ang dalawa sa tatlong bahagi
nito ay mahihiwalay! Ang mga taong iyon ay mamatay; ang
ikatlong bahagi lamang ang mananatli doon. **9** Dadalhin
ko ang ikatlong bahaging iyon sa apoy at dadalisayin ang
mga ito na gaya ng pagdalisay sa pilak; susubukin ko sila
gaya ng pagsubok sa ginto. Tatawag sila sa aking pangalan,
at sasagutin ko sila at sasabihin, 'Ito ay aking mga tao!' at
sasabihin nila, 'Si Yahweh ay aming Diyos!"

14 Masdan ninyo! Darating ang araw para kay Yahweh na
hahatiin ang iyong sinamsam sa inyong kalagitnaan! **2**
Sapagkat titipunin ko ang bawat bansa laban sa Jerusalem
para sa isang labanan, at masasakop ang lungsod!
Sasamsamin ang mga tahanan at gagawan ng karahasan ang
mga kababaihan. Bibihagin ang kalahati ng lungsod, ngunit
ang mga matitirang tao ay hindi pupuksain mula sa lungsod.
3 Ngunit lalabas si Yahweh at magtataguyod ng digmaan
laban sa mga bansang iyon gaya nang pagtataguyod niya
ng digmaan sa panahon ng labanan. **4** Sa araw na iyon,
tatayo ang kaniyang mga paa sa Bundok ng mga Olibo, na
nasa tabi ng Jerusalem sa silangan. Ang Bundok ng mga
Olibo ay mahahati sa pagitan ng silangan at ng kanluran
sa pamamagitan ng isang napakalaking lambak, at kalahati
ng bundok ay maililipat sa dakong hilaga at ang kalahati
sa dakong timog. **5** At kayo ay magsisitakas pababa sa
lambak sa pagitan ng mga kabundukan ni Yahweh, sapagkat
ang lambak sa pagitan ng mga bundok na iyon ay aabot
hanggang sa Azal. Tatakas kayo gaya ng pagtakas ninyo
mula sa lindol sa panahon ni Uzias, hari ng Juda. Pagkatapos,
darating si Yahweh na aking Diyos, at kasama niya ang lahat
ng mga banal. **6** Mangyayari ito sa araw na iyon na hindi
na magkakaroon ng liwanag, ngunit wala nang lamig o ni
tubig na namumuo sa lamig. **7** Sa araw na iyon, ang araw na
si Yahweh lamang ang nakakaalam, hindi na magkakaroon
ng umaga o gabi, sapagkat magiging maliwanag sa oras ng
gabi. **8** At mangyayari din sa araw na iyon na ang umaagos
na tubig ay dadaloy mula sa Jerusalem. Dadaloy ang kalahati
ng tubig sa dagat sa silangan, at dadaloy ang kalahati sa
dagat sa kanluran, tag-araw man o taglamig. **9** Si Yahweh
ang magiging hari sa buong mundo. Sa araw na iyon, naroon
si Yahweh, ang nag-iisang Diyos, at ang kaniyang pangalan
lamang. **10** Magiging katulad ng Araba ang lahat ng lupain,
mula Geba hanggang Rimmon sa timog ng Jerusalem. At
patuloy na maitataas ang Jerusalem; mamumuhay siya sa
kaniyang sariling lugar, mula sa Tarangkahan ng Benjamin
hanggang sa dating kinaroroonan ng unang tarangkahan—na
ngayon ay Tarangkahan sa Sulok, at mula sa tore ng Hananel
hanggang sa mga pisaan ng ubas ng hari. **11** Maninirahan sa
Jerusalem ang mga tao, at hindi na magkakaroon ng lubusang
pagkawasak mula sa Diyos laban sa kanila; Mamumuhay ng
ligtas ang Jerusalem. **12** Ito ang magiging salot na gagamitin
ni Yahweh upang lusubin ang lahat ng tao na nakipagdigma
laban sa Jerusalem, mabubulok ang kanilang laman kahit na
nakatayo sila sa kanilang mga paa. Mabubulok ang kanilang
mga mata sa mga ukit nito, at mabubulok ang kanilang mga
dila sa loob ng kanilang mga bibig. **13** Mangyayari ito sa
araw na iyon na ang lubhang pagkatakot na magmumula
sa Diyos ay darating sa kanila. Susunggaban ng bawat
tao ang kamay ng kaniyang kapwa; bawat kamay ay laban
sa kaniyang kapwa. **14** Makikipaglaban din ang Juda sa
Jerusalem. Titipunin nila ang lahat ng kayamanan ng mga
karatig bansa— ginto, pilak, at mga magagandang kasuotan
na talagang sagana. **15** Magkakaroon din ng salot ang
mga kabayo at ang mga mola, ang mga kamelyo at mga
asno, at ang bawat hayop na naroon sa mga kampamentong
iyon; dadanasin din ng mga ito ang parehong salot. **16** At
mangyayari na lahat ng mananatili sa mga bansang iyon
na nakipaglaban sa Jerusalem ay aakyat taun-taon upang
sumamba sa hari, kay Yahweh ng mga hukbo, at upang
ipagdiwang ang Pista ng mga Tolda. **17** At mangyayari na
kung hindi aakyat sa Jerusalem ang sinuman mula sa lahat
ng bansa sa mundo upang sumamba sa hari, kay Yahweh
ng mga hukbo, hindi magbibigay ng ulan si Yahweh sa
kanila. **18** At kung ang bansa ng Egipto ay hindi aakyat, hindi
sila magkakaroon ng ulan. Isang salot na magmumula kay
Yahweh ang lulusob sa mga bansang hindi aakyat upang
ipagdiwang ang Pista ng mga Tolda. **19** Ito ang magiging
parusa sa Egipto at ang parusa sa bawat bansa na hindi
aakyat upang ipagdiwang ang Pista ng mga Tolda. **20** Ngunit
sa araw na iyon, sasabihin ng mga kampanilya ng mga
kabayo, "Naitalaga kay Yahweh," at ang mga palanggana sa
tahanan ng Diyos ay magiging tulad ng mangkok sa harap
ng altar. **21** Sapagkat itatalaga kay Yahweh ng mga hukbo
ang bawat palayok sa Jerusalem at Juda, at ang bawat isa
na magdadala ng alay ay kakain at magpapakulo sa mga
ito. Hindi na magkakaroon ng mangangalakal sa tahanan ni
Yahweh ng mga hukbo sa araw na iyon.

Malakias

1 Ang pagpapahayag ng salita ni Yahweh para sa Israel sa pamamagitan ng kamay ni Malakias. **2** “Inibig ko kayo,” sinabi ni Yahweh. Ngunit sinabi ninyo, “Paano mo kami inibig?” “Hindi ba kapatid ni Jacob si Esau?” ang pahayag ni Yahweh. “Gayon pa man, inibig ko si Jacob **3** ngunit kinamuhian ko si Esau. Ginawa kong wasak na lugar ang kaniyang mga bundok at ginawa kong lugar ng mga asong gubat sa ilang ang kaniyang mga mana.” **4** Kung sasabihin ng Edom, “Pinabagsak tayo ngunit ibabalik at itatayo natin ang mga nawasak;” Sinabi ni Yahweh ng mga hukbo, “Itatayo nila ngunit pababagsakin ko; at tatawagin sila ng mga tao, 'Ang bansa ng kasamaan', at 'Ang mga taong kinapopootan ni Yahweh magpakailanman.'” **5** Makikita ito ng sarili ninyong mga mata at sasabihin ninyo, “Dakila si Yahweh sa kabila ng mga hangganan ng Israel.” **6** “Pinararangalan ng isang anak ang kaniyang ama at pinararangalan ng isang lingkod ang kaniyang panginoon. At kung isa nga akong Ama, nasaan ang aking karangalan? At kung isa akong panginoon, nasaan ang paggalang para sa akin? Nagsasalita sa inyo si Yahweh ng mga hukbo, mga paring humamak sa aking pangalan. Ngunit sinabi ninyo, 'Paano namin hinamak ang iyong pangalan?' **7** Sa pamamagitan ng paghahandog ng maruming tinapay sa aking altar. At sinabi ninyo, 'Paano ka namin dinungisan?' Sa pamamagitan ng pagsasabing maaaring hamakin ang hapag ni Yahweh. **8** Kapag naghahandog kayo ng mga hayop na bulag para sa pag-aalay, hindi ba masama iyon? At kapag naghahandog kayo ng pilay at may sakit, hindi ba masama iyon? Ihandog ninyo iyan sa inyong gobernador, tatanggapin pa ba niya kayo o haharapin pa ba niya kayo?” sinabi ni Yahweh ng mga hukbo. **9** At ngayon, sinusubukan ninyong humingi ng tulong sa Diyos upang maaari siyang mahabag sa atin. “Sa mga ganitong handog ninyo, tatanggapin pa ba niya kayo?” sabi ni Yahweh ng mga hukbo. **10** “O, kung may isa man sa inyo ang maaaring magsara ng mga tarangkahan ng templo upang hindi kayo makapagsindi ng apoy sa aking altar nang walang kabuluhan! Hindi ako nalulugod sa inyo,” sabi ni Yahweh ng mga hukbo, “at hindi ko tatanggapin ang anumang handog mula sa inyong kamay. **11** Sapagkat mula sa pagsikat ng araw hanggang sa paglubog nito, magiging dakila ang aking pangalan sa mga bansa; sa bawat lugar na ihahandog ang insenso para sa aking pangalan at maging ang dalisay na handog. Sapagkat magiging dakila ang aking pangalan sa mga bansa,” sabi ni Yahweh ng mga hukbo. **12** “Ngunit nilalapastangan ninyo ito nang sabihin ninyong marumi ang hapag ng Panginoon at ang mga prutas nito, dapat hamakin ang pagkain nito. **13** Sinabi rin ninyo, 'Nakakapagod na ito,' at pasinghal ninyo itong hinamak,” sabi ni Yahweh ng mga hukbo. “Dinadala ninyo kung ano ang kinuha ng isang mabangis na hayop o ang pilay o may sakit; at dinala ninyo ito bilang inyong mga handog! Dapat ko ba itong tanggapin mula sa inyong kamay?” sabi ni Yahweh. **14** “Sumpain ang mandaraya na may isang lalaking hayop sa kaniyang kawan at nangakong ibibigay ito sa akin at gayon pa man inihandog sa akin, ang Panginoon, kung ano ang may kapintasan, sapagkat isa akong dakilang Hari,” sabi ni Yahweh ng mga hukbo, “at kinakatakutan ng mga bansa ang aking pangalan.”

2 At ngayon, kayong mga pari, ang utos na ito ay para sa inyo. **2** Sabi ng Diyos ng mga hukbo, “Kung hindi kayo makikinig at kung hindi ninyo ito tatanggapin sa inyong puso upang bigyan nang kaluwalhatian ang aking pangalan,” magpapadala ako ng sumpa sa inyo at susumpain ko ang inyong mga biyaya. Sa katunayan, sinumpa ko na sila, dahil hindi ninyo tinanggap sa inyong puso ang aking kautusan. **3** Tingnan ninyo, sasawayin ko ang inyong kaapu-apuhan at ipapahid ko ang dumi sa inyong mga mukha, ang dumi ng inyong mga inalay at alisin kayo kasama nito. **4** At malalaman ninyo na ipinadala ko ang utos na ito sa inyo at upang manatili ang aking kasunduan kay Levi,” sabi ni Yahweh ng mga hukbo. **5** Ang aking kasunduan sa kaniya ay isang buhay at kapayapaan at ibinigay ko ang mga bagay na ito sa kaniya bilang mga bagay na magpaparangal sa akin. Pinarangalan niya ako, natakot at nagpakababa sa aking pangalan. **6** Ang totoong katuruan ay nasa kaniyang mga bibig at ang kasamaan ay hindi masumpungan sa kaniyang mga labi. Kasama ko siyang lumakad sa kapayapaan at katuwiran at inilayo niya ang marami mula sa kasalanan. **7** Sapagkat ang labi ng pari ay dapat ingatan ang kaalaman at dapat sumangguni ang mga tao ng tagubilin sa kaniyang bibig, sapagkat siya ang aking mensahero, ako si Yahweh ng mga hukbo. **8** Ngunit lumihis kayo mula sa totoong daan. Nagdulot kayo ng pagkatisod ng marami sa paggalang sa kautusan. Sinira ninyo ang kasunduan ni Levi,” sabi ni Yahweh ng mga hukbo. **9** “Bilang kapalit, gagawin ko rin kayong kalait-lait at kahiya-hiya sa harapan ng lahat ng mga tao, dahil hindi ninyo iningatan ang aking mga pamamaraan, ngunit sa halip ay ipinakita ninyo na may pinapanigan kayo sa inyong pagtuturo.” **10** Hindi ba lahat tayo ay may isang ama? Hindi ba iisang Diyos ang lumikha sa atin? Bakit tayo nakikitungo nang may pandaraya laban sa ating kapatid, na nilalapastangan ang kasunduan ng ating mga ama? **11** Gumawa nang pandaraya ang Juda at kasuklam-suklam na mga bagay ang ginawa sa Israel at sa Jerusalem. Sapagkat nilapastangan ng Juda ang banal na lugar ni Yahweh na kaniyang iniibig at napangasawa niya ang anak na babae ng isang dayuhang diyus-diyosan. **12** Ihiwalay nawa ni Yahweh mula sa mga tolda ang sinumang kaapu-apuhan ng taong gumawa nito, kahit na ang isang nagdadala ng alay kay Yahweh ng mga hukbo. **13** At ginawa rin ninyo ito. Tinakpan ninyo ng mga luha ang altar ni Yahweh, nang may pagtatangis at paghihinagpis, dahil hindi na siya sumasang-ayon na tingnan ang alay at hindi niya ito tinatanggap nang may kaluguran mula sa inyong kamay. **14** Ngunit sinasabi ninyo, “Bakit ayaw niya?” Sapagkat saksi si Yahweh sa pagitan mo at sa asawa ng inyong kabataan na pinagtaksilan mo, kahit na kasama mo siya at asawa mo sa pamamagitan ng kasunduan. **15** Hindi ba ginawa kayong iisa nang may bahagi ng kaniyang espiritu? At bakit niya kayo ginawang iisa? Dahil umaasa siyang magkakaroon ng maka-Diyos na lahi. Kaya ingatan ninyo ang inyong mga sariling kalooban at huwag hayaan ang sinuman na magtaksil sa asawa ninyo noong kabataan ninyo. **16** “Sapagkat kinamumuhian ko ang paghihiwalay,” sabi ni Yahweh na Diyos ng Israel, at siya na tinatakpan ang kaniyang damit nang karahasan” sabi ni Yahweh ng mga hukbo. “Kaya ingatan ninyo ang inyong sariling kalooban at huwag mawalan ng tiwala.” **17** Pinagod ninyo si Yahweh sa pamamagitan ng inyong mga salita. Ngunit sinasabi ninyo, “Paano namin siya pinagod?” Sa pagsasabing, “Lahat ng gumagawa ng masama ay mabuti sa paningin ni Yahweh at nagagalak siya sa kanila;” o “Nasaan ang Diyos nang katarungan?”

3 “Tingnan ninyo, malapit ko ng isugo ang aking mensahero at ihahanda niya ang daan sa harapan ko. At ang Panginoon na inyong hinahanap, ay biglang darating sa kaniyang templo; at ang mensahero ng tipan na iyong kinaluluguran, tingnan ninyo, dumarating siya,” sabi ni Yahweh ng mga hukbo. **2** Ngunit sino ang makapagtitiis sa araw ng kaniyang pagdating? At sino ang tatayo kapag nagpakita siya? Sapagkat siya ay katulad ng apoy nang tagapaglinang at katulad ng sabong panlaba. **3** Uupo siya upang mamuno bilang isang tagapaglinang at tagapagdalisay ng pilak at dadalisayin niya ang mga anak na lalaki ni Levi. At lilinangin niya silang katulad ng ginto at pilak at magdadala sila ng mga alay ng katuwiran kay Yahweh. **4** At ang alay ng Juda at Jerusalem ay magiging kalugud-lugod kay Yahweh, gaya ng mga araw noong una at gaya ng mga sinaunang panahon. **5** “Pagkatapos lalapit ako sa inyo para sa paghahatol. Magiging isa akong mabilis na saksi laban sa mga manghuhula, sa mga mangangalunya, sa mga hindi totoong saksi, at laban sa mga nang-aapi sa mga inuupahang manggagawa sa kaniyang sahod, sila na nang-aapi sa mga balo at sa mga ulila, at naglalayo sa mga dayuhan sa kanilang mga karapatan, at laban sa mga taong hindi ako pinararangalan,” sabi ni Yahweh ng mga hukbo. **6** Sapagkat akong si Yahweh ay hindi nagbabago; kaya kayong mga tao ni Jacob ay hindi pa nalilipol. **7** Mula pa sa mga araw ng inyong mga magulang, tinalikuran ninyo ang aking mga batas at hindi ito iningatan. Manumbalik kayo sa akin at manunumbalik din ako sa inyo.” sabi ni Yahweh ng mga hukbo. “Ngunit sinasabi ninyo, 'Paano kami manunumbalik?' **8** Maaari bang nakawan ng tao ang Diyos? Gayon pa man, ninanakawan ninyo ako. Ngunit sinasabi ninyo, 'Paano ka namin ninakawan?' Sa mga ikapu at sa mga handog. **9** Isinumpa kayo sa pamamagitan ng isang sumpa, sapagkat ninakawan ninyo ako, ang buong bansang ito. **10** Dalhin ang buong ikapu sa silid-imbakan upang may makain sa aking tahanan. At subukan ninyo ako ngayon sa ganito,” sabi ni Yahweh ng mga hukbo, “kung hindi ko bubuksan sa inyo ang mga bintana ng langit sa inyo at ibuhos ang mga pagpapala sa inyo, hanggang sa walang sapat na silid na paglagyan nito. **11** Sasawayin ko ang maninira para sa inyo upang hindi nito sirain ang ani sa inyong lupain; hindi mawawala ang bunga ng mga ubas ninyo sa mga bukid bago ang takdang panahon,” sabi ni Yahweh ng mga hukbo. **12** “Tatawagin ka ng lahat ng mga bansa na pinagpala; sapagkat magiging lupain ka nang kagalakan,” sabi ni Yahweh ng mga hukbo. **13** “Ang mga salita ninyo ay naging lapastangan laban sa akin,” sabi ni Yahweh. “Ngunit sinasabi ninyo, “Ano ang sinabi namin laban sa iyo?' **14** Sinabi ninyo, "Walang kabuluhan ang maglingkod sa Diyos. Ano ang napapala natin dito sa pag-ingat ng kaniyang mga tagubilin at lumakad tayo nang may pagdadalamhati sa harapan ni Yahweh ng mga hukbo? **15** At ngayon, tinatawag nating mapalad ang palalo na tao. Hindi lamang pinagpapala ang mga masasama ngunit sinusubukan nila ang Diyos at tumatakas.” **16** At ang mga may takot kay Yahweh ay nagsabi sa isa't isa; nagbigay pansin si Yahweh at nakinig, at isang aklat ng alaala ang nasulat sa kaniyang harapan para sa mga may takot kay Yahweh at iginagalang ang kaniyang pangalan. **17** “Sila ay magiging akin,” sabi ni Yahweh ng mga hukbo, “ang tangi kong kayamanan, sa araw na aking gawin; ililigtas ko sila gaya ng pagligtas ng isang tao sa kaniyang anak na naglilingkod sa kaniya. **18** At minsan pa, muli ninyong makikita ang pagkakaiba sa pagitan ng matuwid at masama, sa pagitan ng sumasamba sa Diyos at sa hindi sumasamba sa kaniya.

4 Sapagkat tingnan ninyo, ang araw ay dumarating, na nagliliyab na parang isang pugon, kapag ang lahat ng mayabang at lahat ng gumagawa ng masama ay magiging parang dayami. Susunugin sila sa araw na paparating,” sabi ni Yahweh ng mga hukbo, “upang walang maiwan kahit ugat at maging sanga man. **2** Ngunit sa inyong may takot sa aking pangalan, sisikat ang araw nang katuwiran na may kagalingan sa mga pakpak nito. Lalabas kayo na lumulukso katulad ng guya mula sa kulungan. **3** Tatapakan ninyo ang masasama, sapagkat sila ay magiging mga abo sa ilalim ng mga talampakan ng inyong mga paa sa araw na gawin ko,” sabi ni Yahweh ng mga hukbo. **4** “Alalahanin ninyong sundin ang utos ng aking lingkod na si Moises, ang mga kasunduan at alituntunin na iniutos ko sa kaniya sa Horeb para sa buong Israel. **5** Tingnan ninyo, isusugo ko sa inyo si Elias, na propeta bago dumating ang dakila at katakut-takot na araw ni Yahweh. **6** At ipapanumbalik niya ang puso ng mga ama sa mga anak, at ang puso ng mga anak sa kanilang mga ama; upang hindi ako darating at lusubin ang lupain nang may ganap na pagkawasak.”

Sinabi ni Jesus, "Ama, patawarin mo sila, sapagkat hindi nila alam ang kanilang ginagawa."
At sila ay nagsapalaran, hinati-hati ang kaniyang kasuotan.
Lucas 23:34

Mateo

1 Ito ang aklat ng talaan ng angkan ni Jesu-Cristo na anak
ni David na anak ni Abraham. 2 Si Abraham ang ama ni
Isaac at si Isaac ang ama ni Jacob, at si Jacob ang ama ni
Juda at ng mga kapatid niya. 3 Si Juda ang ama ni Fares at
Zara kay Tamar, si Fares ang ama ni Esrom at si Esrom ang
ama ni Aram. 4 Si Aram ang ama ni Aminadab, si Aminadab
ang ama ni Naason, si Naason ang ama ni Salmon. 5 Si
Salmon ang ama ni Boaz kay Rahab, si Boaz ang ama ni
Obed kay Ruth, si Obed ang ama ni Jesse, 6 Si Jesse ang
ama ni David na hari, si David ang ama ni Solomon sa asawa
ni Urias. 7 Si Solomon ang ama ni Rehoboam, si Rehoboam
ang ama ni Abias, si Abias ang ama ni Asa. 8 Si Asa ang ama
ni Josafat, si Josafat ang ama ni Joram, si Joram ang ama ni
Ozias. 9 Si Ozias ang ama ni Jotam, si Jotam ang ama ni
Acaz, si Acaz ang ama ni Ezequias. 10 Si Ezequias ang ama
ni Manases, si Manases ang ama ni Amon, at si Amon ang
ama ni Josias. 11 Si Josias ang ama ni Jeconias at ng mga
kapatid niya noong panahon ng pagpapatapon sa Babilonia.
12 Pagkatapos ng pagpapatapon sa Babilonia, anak naman ni
Jeconias si Salatiel, si Salatiel ay ninuno ni Zerubabel. 13 Si
Zerubabel ang ama ni Abiud, si Abiud ang ama ni Eliakim, at
si Eliakim ang ama ni Azor. 14 Si Azor ang ama ni Sadok, si
Sadok ang ama ni Aquim, at si Aquim ang ama ni Eliud. 15 Si
Eliud ang ama ni Eliasar, si Eliasar ang ama ni Matan, at
si Matan ang ama ni Jacob. 16 Si Jacob ang ama ni Jose
na asawa ni Maria na nagsilang kay Jesus, na tinatawag na
Cristo. 17 Lahat ng salinlahi mula kay Abraham hanggang kay
David ay labing-apat na salinlahi, mula kay David hanggang
sa pagkakatapon sa Babilonia ay labing-apat na salinlahi,
mula sa pagpapatapon sa Babilonia hanggang kay Cristo ay
labing-apat na salinlahi. 18 Naganap ang kapanganakan ni
Jesu-Cristo sa ganitong kapamaraanan. Si Maria na kaniyang
ina ay naipagkasundong maikasal kay Jose. Ngunit bago
pa man sila magsama, nalamang nagdadalang tao siya sa
pamamagitan ng Banal na Espiritu. 19 Si Jose na asawa
niya ay isang matuwid na tao, ngunit ayaw niyang mapahiya
si Maria sa mga tao. Kaya palihim niyang tinapos ang
kasunduan niyang magpakasal sa kaniya. 20 Habang iniisip
ni Jose ang mga bagay na ito, nagpakita sa kaniya ang isang
anghel ng Panginoon sa panaginip at sinabi, “Jose, anak ni
David, huwag kang matakot na pakasalan si Maria dahil ang
kaniyang pinagbubuntis ay sa Banal na Espiritu. 21 Isisilang
niya ang isang anak na lalaki at papangalanan mo siyang
Jesus, sapagkat ililigtas niya ang kaniyang mga tao mula sa
mga kasalanan nila.” 22 Nangyari ang lahat ng ito upang
matupad ang mga sinabi ng Panginoon sa pamamagitan ng
propeta, na nagsasabi, 23 “Masdan ito, magdadalang tao ang
isang birhen at magsisilang ng isang lalaki at tatawagin nilang
Emmanuel”— na nangangahulugang, “kasama natin ang
Diyos.” 24 Nagising si Jose mula sa kaniyang pagkakatulog
at ginawa niya ang iniutos ng anghel ng Panginoon sa kaniya
at kinuha niya si Maria bilang asawa niya. 25 Gayunpaman,
hindi niya ito sinipingan hanggang sa isinilang niya ang anak
na lalaki. At tinawag niya ang kaniyang pangalan na Jesus.

2 Pagkatapos maipanganak si Jesus sa Bethlehem ng
Judea sa mga araw ni Haring Herodes, dumating sa
Jerusalem ang mga pantas na kalalakihan mula sa silangan
na nagsasabi, 2 “Nasaan siyang ipinanganak na Hari ng
mga Judio? Nakita namin ang bituin niya sa silangan kaya
pumarito kami upang sumamba sa kaniya.” 3 Nang marinig ito
ni haring Herodes, nabagabag siya at ang buong Jerusalem
na kasama niya. 4 At tinipon ni Herodes ang lahat ng mga
punong pari at mga eskriba ng mga tao, at tinanong niya ang
mga ito, “Saan ipapanganak ang Cristo?” 5 Sinabi nila sa
kaniya, “Sa Bethlehem ng Judea, sapagkat ito ang isinulat
ng propeta, 6 'At ikaw, Bethlehem, sa lupain ng Judah, ay
hindi pinakahamak sa mga pinuno ng Judah, sapagkat sayo
magmumula ang isang pinuno na magpapastol sa aking
mga taong Israelita.'” 7 At lihim na ipinatawag ni Herodes
ang mga pantas na kalalakihan upang tanungin kung ano
ang tiyak na oras na nagpakita ang bituin. 8 Pinapunta
niya ang mga ito sa Bethlehem at sinabing, “Humayo kayo
at hanaping mabuti ang bata. Kung nahanap ninyo siya,
ipaalam ninyo sa akin upang makapunta at makasamba din
ako sa kaniya.” 9 Pagkatapos nilang makinig sa hari, sila
ay tumuloy sa kanilang lakbayin, at pinangunahan sila ng
bituwin na kanilang nakita mula sa silangan hanggang sa
ito ay tumigil kung nasaan naroroon ang bata. 10 Nang
nakita nila ang bituin, sila ay nagalak nang may labis na
kagalakan. 11 Sila ay pumunta sa bahay at kanilang nakita
ang bata kasama ng kaniyang inang si Maria. Yumukod sila
at sumamba sa kaniya. Binuksan nila ang kanilang mga
kayamanan at inihandog nila ang kanilang mga kaloob na
ginto, kamanyang, at mira. 12 Binalaan sila ng Diyos sa
panaginip na huwag nang bumalik kay Herodes, kaya umiba
sila ng daan pauwi sa kanilang bayan. 13 Pagkatapos nilang
umalis, isang anghel ng Panginoon ang nagpakita kay Jose
sa panaginip at sinabi, “Bumangon ka, dalhin mo ang bata
at ang kaniyang ina at tumakas kayo patungong Egipto.
Manatili kayo doon hanggang sa sasabihin ko, sapagkat
hahanapin ni Herodes ang bata upang patayin siya”. 14
Sa gabing iyon, bumangon si Jose at kinuha ang bata at
ang kaniyang ina at umalis patungong Egipto. 15 Nanatili
siya roon hanggang sa pagkamatay si Herodes. Tinupad
nito ang sinabi ng Panginoon sa pamamagitan ng propeta,
“Mula sa Egipto tinawag ko ang aking anak.” 16 Nang nakita
ni Herodes na kinutya siya ng mga pantas na kalalakihan,
siya ay nagalit nang labis. Nagsugo siya at ipinapatay ang
lahat ng mga batang lalaking naroon sa Bethlehem at sa
buong rehiyon, ang mga may dalawang taong gulang pababa
ayon sa tiyak na panahong nalaman niya mula sa mga
pantas. 17 At natupad nga ang sinabi sa pamamagitan ng
propeta na si Jeremias, 18 “Isang tinig ang narinig sa Ramah,
pananangis at labis na pagdadalamhati, umiiyak si Raquel
para sa kaniyang mga anak at ayaw niyang paaliw sapagkat
sila ay wala na.” 19 Nang si Herodes ay namatay, masdan ito,
nagpakita sa isang panaginip ang isang anghel ng Panginoon
kay Jose sa Egipto at sinabi, 20 “Bumangon ka at kunin mo
ang bata at ang kaniyang ina at pumunta kayo sa lupain ng
Israel, sapagkat ang mga naghahangad sa buhay ng bata
ay patay na.” 21 Bumangon si Jose at kinuha ang bata at
ang kaniyang ina at tumungo sila sa lupain ng Israel. 22
Ngunit nang mabalitaan niya na si Arquelao na ang naghahari
sa Judea kapalit ng kaniyang ama na si Herodes, natakot
siyang pumunta roon. Pagkatapos siyang balaan ng Diyos
sa panaginip, umalis siya patungo sa rehiyon ng Galilea 23
at pumunta siya at nanirahan sa lungsod na tinatawag na
Nazaret. Natupad kung ano ang sinabi sa pamamagitan ng
mga propeta na siya ay tatawaging Nazareno.

3 Sa mga araw na iyon ay dumating si Juan na
Tagapagbautismo na nangangaral sa ilang ng Judea
at nagsasabi, **2** “Magsisi kayo, sapagkat malapit na ang
kaharian ng langit.” **3** Sapagkat siya ang binanggit ni propeta
Isaias na nagsasabi, “Isang tinig ang sumisigaw mula sa
ilang, 'Ihanda ang daan ng Panginoon, gawing matuwid ang
kaniyang landas.'” **4** Ngayon, nagsusuot si Juan ng damit na
gawa sa buhok ng kamelyo at sinturong balat sa kaniyang
baywang. Ang kaniyang pagkain ay mga balang at pulot-
pukyutan. **5** Pumunta sa kaniya ang mga taga-Jerusalem,
taga-Judea at lahat ng karatig rehiyon ng Ilog ng Jordan. **6**
Binautismuhan niya sila sa Ilog ng Jordan habang sila ay
nagpapahayag ng kanilang mga kasalanan. **7** Ngunit nang
makita niyang nagsisidatingan ang maraming mga Pariseo at
mga Saduseo upang magpabautismo sa kaniya, sinabi niya
sa kanila, “Kayong mga anak ng mga makamandag na mga
ahas, sino ang nagbabala sa inyo na makakaiwas kayo sa
poot na darating? **8** Mamunga kayo na karapat-dapat sa
pagsisisi. **9** Huwag ninyong isiping sabihin sa inyong mga
sarili na, 'Si Abraham ang aming ama.' Sapagkat sinasabi
ko sa inyo na kayang bumuhay ng Diyos ng mga anak ni
Abraham kahit pa mula sa mga batong ito. **10** Nakahanda na
ang palakol sa mga ugat ng mga puno. Kaya bawat punong
hindi namumunga ng mabuti ay puputulin at itatapon sa
apoy. **11** Binabautismuhan ko kayo sa tubig para sa pagsisisi.
Ngunit ang darating kasunod ko ay mas makapangyarihan
kaysa sa akin at ako ay hindi karapat-dapat na magdala
maging sa kaniyang sandalyas. Babautismuhan niya kayo sa
Banal na Espiritu at sa apoy. **12** Hawak niya ang kaniyang
kalaykay upang linising maigi ang kaniyang giikan at tipunin
ang kaniyang trigo sa bahay-imbakan. Ngunit susunugin niya
ang mga ipa sa pamamagitan ng apoy na kailanman ay hindi
maapula.” **13** Pagkatapos ay dumating si Jesus sa Ilog ng
Jordan mula Galilea upang magpabautismo kay Juan. **14**
Ngunit pinigilan siya ni Juan at nagsasabi, “Ako ang dapat
mong bautismuhan? Bakit ka lumalapit sa akin?” **15** Tumugon
si Jesus at sinabi sa kaniya, “Pahintulutan mo ito ngayon
sapagkat ito ang nararapat upang matupad natin ang lahat ng
katuwiran.” Kaya pinahintulutan siya ni Juan. **16** Pagkatapos
niyang mabautismuhan, agad umahon si Jesus sa tubig, at
masdan ito, bumukas ang mga langit sa kaniya. Nakita niya
ang pagbaba ng Espiritu ng Diyos na parang kalapati na
dumapo sa kaniya. **17** Masdan ito, may isang tinig na mula
sa mga langit na nagsasabi, “Ito ang pinakamamahal kong
Anak. Lubos akong nalulugod sa kaniya.”

4 Pagkatapos, pinangunahan ng Espiritu si Jesus sa ilang
upang tuksuhin ng diyablo. **2** Noong nag-ayuno siya
sa loob ng apatnapung araw at apatnapung gabi, siya ay
nagutom. **3** Dumating ang manunukso at sinabi sa kaniya,
“Kung ikaw ang Anak ng Diyos, utusan mo ang mga batong
ito na maging tinapay.” **4** Ngunit sumagot si Jesus at sinabi sa
kaniya, “Nasusulat, 'Hindi lamang sa tinapay nabubuhay ang
tao kundi sa bawat salitang lumalabas sa bibig ng Diyos.'”
5 Pagkatapos, dinala siya ng diyablo sa banal na lungsod
at dinala siya sa pinakamataas na bahagi ng gusali ng
templo **6** at sinabi sa kaniya, “Kung ikaw ang Anak ng Diyos,
magpatihulog ka sa baba, sapagkat nasusulat, 'Uutusan niya
ang kaniyang mga anghel upang pangalagaan ka,' at 'Itataas
ka nila sa kanilang mga kamay upang hindi tumama ang
iyong mga paa sa bato.'” **7** Sinabi ni Jesus sa kaniya, “At
nasusulat din, 'Huwag mong subukin ang Panginoon mong
Diyos.'” **8** Muli, dinala siya ng diyablo sa isang mataas na
lugar at ipinakita ang lahat ng mga kaharian ng mundo pat
na ang kanilang karingalan. **9** Sinabi niya sa kaniya, “Ang
lahat ng mga bagay na ito ay ibibigay ko sa iyo, kung ikaw
ay yuyukod at sasambahin ako.” **10** At sinabi ni Jesus sa
kaniya, “Umalis ka dito Satanas! Sapagkat nasusulat, 'Dapat
mong sambahin ang Panginoon mong Diyos at siya lamang
ang iyong paglingkuran.” **11** At iniwan siya ng diyablo at
masdan ito, dumating ang mga anghel at naglingkod sa
kaniya. **12** Ngayon, nang marinig ni Jesus na nadakip si
Juan, umalis siya patungong Galilea. **13** Umalis siya sa
Nazaret at nagpunta at nanirahan sa Capernaum, na nasa
Dagat ng Galilea, sa mga teritoryo ng Zebulun at Neftali. **14**
Nangyari ito upang matupad ang sinabi ni propeta Isaias,
15 “Ang lupain ng Zebulun at lupain ng Neftali, sa gawing
dagat, sa ibayo ng Jordan, Galilea ng mga Gentil! **16** Ang
mga taong nakaupo sa kadiliman ay nakakita ng matinding
liwanag at sumikat ang liwanag sa mga taong nakaupo sa
rehiyon at anino ng kamatayan. “ **17** Mula nang panahong
iyon, nagsimulang mangaral si Jesus at sinasabi, “Magsisi
na kayo, sapagkat malapit na ang kaharian ng langit.” **18**
Habang naglalakad si Jesus sa Dagat ng Galilea, nakita niya
ang dalawang magkapatid, si Simon na tinatawag na Pedro
at ang kapatid niyang si Andres na naghahagis ng lambat sa
dagat sapagkat sila ay mga mangingisda. **19** Sinabi ni Jesus
sa kanila, “Halikayo, sumunod kayo sa akin at gagawin ko
kayong mga mangingisda ng mga tao.” **20** Agad nilang iniwan
ang kanilang mga lambat at sumunod sa kaniya. **21** Habang
naglalakad si Jesus mula doon, nakita niya ang dalawa pang
magkapatid, si Santiago na anak na lalaki ni Zebedeo at
si Juan na kaniyang kapatid. Kasama nila si Zebedeo na
kanilang ama sa bangka na nagkukumpuni ng kanilang mga
lambat. Tinawag niya ang mga ito, **22** at agad nilang iniwan
ang kanilang ama at ang bangka at sumunod sa kaniya. **23**
Nilibot ni Jesus ang buong Galilea, nagtuturo siya sa kanilang
mga sinagoga, ipinangaral niya ang ebanghelyo ng kaharian,
pinapagaling niya ang lahat ng uri ng sakit at karamdaman ng
mga tao. **24** Kumalat ang balita tungkol sa kaniya sa buong
Siria at dinala ng mga tao sa kaniya ang lahat ng mga may
sakit, may iba't ibang uri ng karamdaman at sakit, ang mga
sinaniban ng mga demonyo, lahat ng epileptiko at paralisado,
pinagaling sila ni Jesus. **25** Maraming tao ang sumunod kay
Jesus mula sa Galilea, sa Decapolis, Jerusalem at Judea at
maging sa ibayo ng Jordan.

5 Noong nakita ni Jesus ang maraming tao, umakyat siya
sa bundok. Nang makaupo na siya, lumapit sa kaniya ang
mga alagad niya. **2** Nagsalita siya at tinuruan sila na sinasabi,
3 “Pinagpala ang mahihirap sa espiritu, sapagkat sa kanila
ang kaharian ng langit. **4** Pinagpala ang mga nagdadalamhati
sapagkat sila ay aaliwin. **5** Pinagpala ang mga maamo,
sapagkat mamanahin nila ang mundo. **6** Pinagpala ang
mga nagugutom at nauuhaw sa katuwiran, sapagkat sila
ay bubusugin. **7** Pinagpala ang mga mahabagin sapagkat
sila ay kahahabagan. **8** Pinagpala ang may pusong dalisay,
sapagkat makikita nila ang Diyos. **9** Pinagpala ang mga
mapagpayapa, sapagkat tatawagin silang mga anak ng Diyos.
10 Pinagpala ang mga inuusig alang-alang sa katuwiran,
sapagkat sa kanila ang kaharian ng langit. **11** Pinagpala kayo
kung inaalipusta kayo at inuusig ng mga tao o pagsalitaan ng
lahat ng uri ng mga masasamang bagay na pawang mga
kasinungalingan ng dahil sa akin. **12** Magsaya kayo at labis

na magalak sapagkat malaki ang inyong gantimpala sa langit.
Sapagkat sa ganitong paraan inusig ng mga tao ang mga
propetang nabuhay noon bago pa kayo. **13** Kayo ang asin
ng mundo. Ngunit kung nawala ang lasa ng asin, paano
muling maibabalik ang alat nito? Wala na itong pakinabang
pa kundi itapon at tapak-tapakan ng mga tao. **14** Kayo ang
ilaw ng mundo. Ang lungsod na nakatayo sa isang burol
ay hindi maitatago. **15** Ni hindi nagsisindi ang mga tao
ng lampara at ilagay sa loob ng basket, bagkus sa isang
patungan ng ilawan, at magliliwanag ito sa lahat ng nasa
bahay. **16** Hayaan ninyong magliwanag ang inyong ilaw sa
harapan ng mga tao sa paraang makikita nila ang inyong
mga mabubuting gawa at papurihin ang inyong Amang nasa
langit. **17** Huwag ninyong isipin na pumarito ako upang
sirain ang kautusan o ang mga propeta. Naparito ako hindi
upang sirain ang mga ito kundi upang ito ay tuparin. **18**
Sapagkat totoo itong sinasabi ko sa inyo, hanggang hindi
lilipas ang langit at lupa, wala ni isang tuldok o kudlit man
ang mawawala sa kautusan, hanggang sa ang lahat ng mga
bagay ay maganap. **19** Kung gayon, sinuman ang lalabag ng
kahit isa sa kaliit-liitan sa mga kautusang ito at nagtuturo sa
iba na gawin ang paglabag nito ay tatawaging pinakahamak
sa kaharian ng langit. Ngunit ang sinumang tumupad sa mga
ito at itinuturo sa iba na tupariin ito ay tatawaging dakila
sa kaharian ng langit. **20** Sapagkat sinasabi ko sa inyo na
hangga't hindi hihigit ang inyong katuwiran sa katuwiran ng
mga eskriba at mga Pariseo, hindi kayo makakapasok sa
kaharian ng langit. **21** Inyong narinig na sinabi sa kanila noong
mga unang panahon, 'Huwag kang pumatay,' at 'Sinumang
papatay ay manganganib sa paghuhukom.' **22** Ngunit sinasabi
ko sa inyo na sinumang magalit sa kaniyang kapatid ay
manganganib sa paghuhukom. At kung sinuman ang magsabi
sa kaniyang kapatid na, 'Wala kang kuwentang tao!' ay
manganganib sa konseho. At sinumang magsabi ng, 'Hangal
ka!' ay manganganib sa apoy ng impiyerno. **(Geenna g1067)**
23 Kaya kung ikaw ay naghahandog ng iyong kaloob sa altar
at maalala mo doon ang iyong kapatid na may anumang
bagay laban sa iyo, **24** iwan mo doon ang iyong kaloob sa
harap ng altar at humayo ka. Makipag-ayos ka muna sa iyong
kapatid, pagkatapos ay pumunta ka at ihandog mo ang iyong
kaloob. **25** Makipagkasundo ka agad sa nagsakdal sa iyo
habang siya ay kasama mo pa sa daan patungo sa hukuman,
o ipapasakamay ka ng nagsakdal sa iyo sa hukom at
ipapasakamay ka ng hukom sa pinuno at ikaw ay ipapatapon
sa bilangguan. **26** Totoo itong sinasabi ko sa inyo, hindi ka
kailanman makalalabas doon hanggang mapagbayaran mo
ang kahuli-hulihang salapi na iyong inutang. **27** Narinig ninyo
na sinabi, 'Huwag kang mangangalunya.' **28** Ngunit sinasabi
ko sa inyo, sinumang tumingin sa isang babae upang siya
ay pagnasaan ay nangalunya sa babaing iyon sa kaniyang
puso. **29** At kung ang iyong kanang mata ang nagiging sanhi
ng iyong pagkatisod, dukutin mo ito at itapon sa malayo
sapagkat mas mabuti para sa iyo na mapahamak ang isa
sa mga bahagi ng iyong katawan kaysa maitapon ang buo
mong katawan sa impiyerno. **(Geenna g1067)** **30** At kung
ang iyong kanang kamay ang sanhi ng iyong pagkadapa,
putulin mo ito at itapon sa malayo. Sapagkat mas mabuti na
mapahamak ang isa sa mga bahagi ng iyong katawan kaysa
ang buo mong katawan ay mapunta sa impiyerno. **(Geenna
g1067)** **31** At sinabi din, 'Kung sinuman ang magpalayas
sa kaniyang asawang babae, dapat niya itong bigyan ng
kasulatan ng paghihiwalay.' **32** Ngunit sinasabi ko sa inyo,
sinumang makipaghiwalay sa kaniyang asawang babae
maliban lamang kung sa sekswal na imoralidad ang dahilan
nito ay nagiging sanhi ng pangangalunya ng kaniyang asawa.
At kung sinumang magpakasal sa kaniya pagkatapos siyang
hiwalayan ay nangangalunya rin. **33** Narinig ninyo rin na
sinabi nang mga tao noong unang panahon, 'Huwag kang
manunumpa ng kasinungalingan ngunit tuparin mo ang iyong
mga sumpa sa Panginoon.' **34** Ngunit sinasabi ko sa inyo,
huwag na lamang kayong manumpa, huwag sa langit dahil ito
ang trono ng Diyos, **35** huwag sa lupa dahil ito ang tapakan
ng kaniyang mga paa, huwag din sa Jerusalem dahil ito ang
lungsod ng dakilang Hari. **36** Huwag ka ring manumpa sa
pamamagitan ng iyong ulo sapagkat ni isa mang buhok ay
hindi mo kayang gawing puti o itim. **37** Ngunit hayaan mo
ang iyong salita ay maging, 'Oo, kung oo' o 'Hindi, kung hindi.'
Anuman ang lalabis pa sa mga ito ay galing sa kaniya na
masama. **38** Narinig ninyo itong sinabi, 'Mata para sa mata at
ngipin para sa ngipin.' **39** Ngunit sinasabi ko sa inyo, huwag
ninyong labanan ang taong masama, sa halip, sinumang
sumampal sa iyong kanang pisngi, iharap mo rin sa kaniya
ang kabila. **40** At kung hiniling ng sinuman na magpunta sa
hukuman kasama ka at kunin ang iyong tuniko, hayaan mo rin
na mapasakaniya ang iyong balabal. **41** At sinumang pumilit
sa iyo na maglakad ng isang milya, lumakad ka ng dalawang
milya kasama niya. **42** Ibigay mo ang nanghihingi sa iyo at
huwag mong talikuran ang sinumang nanghihiram sa iyo. **43**
Inyong narinig na sinabing, 'Mahalin ninyo ang inyong kapwa
at kamuhian ang inyong kaaway.' **44** Ngunit sinasabi ko sa
inyo, mahalin ninyo ang inyong mga kaaway at ipanalangin
ang mga umuusig sa inyo, **45** upang magiging mga anak
kayo ng inyong Amang nasa langit, sapagkat pinasisikat niya
ang kaniyang araw sa mga masama at mabuti at kaniyang
ipinadadala ang ulan sa mga matutuwid at sa mga hindi
matutuwid. **46** Sapagkat kung mamahalin ninyo lamang ang
mga nagmamahal sa inyo, anong gantimpala ang inyong
makakamit? Hindi ba't ganiyan din ang ginagawa ng mga
maniningil ng buwis? **47** At kung ang mga kapatid ninyo
lamang ang inyong babatiin, ano ang ginawa ninyo na higit sa
iba? Hindi ba't ganiyan din ang ginagawa ng mga Gentil?
48 Kaya dapat kayong maging ganap sapagkat ang inyong
Amang nasa langit ay ganap.

6 Pag-ingatan ninyo na hindi ninyo gawin ang inyong mga
gawain ng katuwiran sa harap ng mga tao upang makita
nila ito, kung hindi ay wala kayong matatanggap na gantimpala
mula sa Ama na nasa langit. **2** Kung magbibigay ka ng mga
limos, huwag mong patunugin ang isang trumpeta para sa
iyong sarili tulad ng ginagawa ng mga mapagpanggap sa mga
sinagoga at sa mga lansangan, upang sumakanila ang papuri
ng mga tao. Totoo itong sasabihin ko sa inyo, natanggap na
nila ang kanilang gantimpala. **3** Ngunit kung magbibigay ka
ng mga limos, huwag mong hayaang malaman ng kaliwang
kamay ang ginagawa ng iyong kanang kamay, **4** upang
maibigay mo nang lihim ang iyong handog. At ang iyong Ama
na nakakakita sa lihim ang gagantimpala sa iyo. **5** At kung
manalangin kayo, huwag kayong maging katulad ng mga
mapagpanggap, sapagkat nais nilang tumayo at manalangin
sa mga sinagoga at mga sulok ng lansangan upang makita ng
mga tao. Totoo itong sinasabi ko sa inyo, natanggap na nila
ang kanilang gantimpala. **6** Ngunit ikaw, kung mananalangin
ka, pumasok ka sa loob ng iyong silid. Isara ang pinto at
manalangin ka sa iyong Ama na nasa lihim. At ang iyong

Ama na nakakakita sa lihim ang gagantimpala sa inyo. 7 At
kung mananalangin kayo, huwag kayong gumamit ng paulit-
ulit ng mga walang kabuluhang salita tulad ng ginagawa ng
mga Gentil, sapagkat iniisip nila na mas maririnig sila dahil sa
dami ng kanilang sinasabi. 8 Kaya, huwag kayong maging
katulad nila, sapagkat alam ng inyong Ama ang mga bagay
na inyong kailangan bago pa ninyo hilingin sa kaniya. 9
Kaya manalangin kayo ng katulad nito: 'Ama naming nasa
langit, gawing banal ang iyong pangalan. 10 Pumarito ang
inyong kaharian, mangyari ang iyong kalooban, dito sa lupa
katulad ng sa langit. 11 Bigyan mo kami ngayon ng aming
pang araw-araw na pagkain. 12 Patawarin mo kami sa aming
mga pagkakautang katulad din ng pagpapatawad namin sa
mga nagkautang sa amin. 13 At huwag mo kaming dalhin sa
tukso, ngunit iligtas mo mula sa masama. 14 Sapagkat kung
patatawarin ninyo ang pagkakasala ng mga tao, patatawarin
din kayo ng Ama na nasa langit. 15 Ngunit kung hindi
ninyo patatawarin ang kanilang pagkakasala, maging ang
inyong Ama ay hindi rin patatawarin ang inyong pagkakasala.
16 Bukod doon, kung mag-aayuno kayo, huwag kayong
magmukhang nagdadalamhati katulad ng ginagawa ng mga
mapagpanggap, sapagkat dinudungisan nila ang kanilang
mga mukha upang makita ng mga taong nag-aayuno sila.
Totoo itong sasabihin ko sa inyo, natanggap na nila ang
kanilang gantimpala. 17 Ngunit ikaw, kung mag-aayuno ka,
lagyan mo ng langis ang iyong ulo at maghilamos ka. 18 Sa
ganoon ay hindi ka mapansin ng mga tao na nag-aayuno,
ngunit sa iyong Ama na nasa lihim lamang. At gagantimpalaan
ka ng iyong Ama na nakakakita sa lihim. 19 Huwag kayong
mag-ipon ng mga kayamanan para sa inyong sarili dito sa
lupa, kung saan sisirain ng tanga at kalawang, at kung saan
papasukin at nanakawin ng mga magnanakaw. 20 Sa halip,
mag-ipon para sa inyong sarili ng mga kayamanan sa langit,
kung saan maging mga tanga ni kalawang ay di kayang
sirain, at kung saan ang mga magnanakaw ay di kayang
pasukin at nakawin. 21 Sapagkat kung saan naroon ang
iyong kayamanan, naroon din ang iyong puso. 22 Ang mata
ay ang ilaw ng katawan. Kaya kung mabuti ang inyong mata,
mapupuno ng liwanag ang buong katawan. 23 Ngunit kung
masama ang inyong mata, ang inyong buong katawan ay
puno ng kadiliman. Kaya kung ang liwanag na nasa inyo
ay pawang kadiliman, napakatindi ng kadilimang iyon! 24
Walang sinuman ang maaaring maglingkod sa dalawang
amo, sapagkat kakamuhian niya ang isa at mamahalin ang
isa, o di kaya tapat siya sa isa at hahamakin ang isa. Hindi
ninyo maaaring paglingkuran ang Diyos at ang kayamanan.
25 Ngayon sasabihin ko sa inyo, huwag kayong mabalisa sa
inyong buhay, kung ano ang inyong kakainin o ang inyong
iinumin—o tungkol sa inyong katawan, kung ano ang inyong
isusuot. Sapagkat hindi ba mas higit ang buhay kaysa sa
pagkain, at ang katawan kaysa sa mga damit? 26 Tingnan
ninyo ang mga ibon sa himpapawid. Hindi sila nagtatanim o
nag-aani ni nag-iipon sa mga kamalig, ngunit pinapakain sila
ng inyong Ama na nasa langit. Hindi ba higit kayong mahalaga
kaysa sa kanila? 27 At sino sa inyo ang kayang dagdagan ng
isang siko ang haba ng kaniyang buhay sa pamamagitan
ng pagkabalisa? 28 At bakit kayo nababalisa tungkol sa
inyong kasuotan? Isipin ninyo ang mga liryo sa mga bukirin
kung papaano sila tumubo. Hindi sila nagtatrabaho, at hindi
sila gumagawa ng damit. 29 Gayon pa man, sinasabi ko sa
inyo, kahit na si Solomon sa lahat ng kaniyang kaluwalhatian
ay hindi nakapagsuot ng tulad sa isa sa mga ito. 30 Kung
ganoong dinadamitan ng Diyos ang mga damo sa bukirin,
na nabubuhay ngayon at itatapon sa hurno kinabukasan,
gaano pa kaya na kayo ay higit na kaniyang dadamitan,
kayong may maliit na pananampalataya? 31 Kaya huwag
kayong mabalisa at sabihin, 'Ano ang aming kakainin?' o
'Ano ang aming iinumin?' o di kaya, 'Ano ang isusuot naming
mga damit?' 32 Sapagkat hinahanap ng mga Gentil ang
mga bagay na ito, at alam ng iyong makalangit na Ama na
kailangan ninyo ang lahat ng mga ito. 33 Sapagkat hanapin
muna ninyo ang kaniyang kaharian at ang kaniyang katuwiran
at ang lahat na ito ay maibibigay sa inyo. 34 Kaya huwag
kayong mabahala sa kinabukasan, sapagkat ang bukas ang
mababahala sa kaniyang sarili. Ang bawat araw ay may sapat
na sariliing kaguluhan.

7 Huwag kayong humatol, at kayo ay hindi hahatulan. 2
Sapagkat ang paghatol na iyong inihatol ay siyang ihahatol
sa inyo. At ang panukat na inyong ginamit ay siya ring panukat
na gagamitin sa inyo. 3 At bakit mo tinitingnan ang maliit na
pirasong dayami na nasa mata ng iyong kapatid, ngunit hindi
mo napapansin ang troso na nasa sarili mong mata? 4 Paano
mo sasabihin sa iyong kapatid, 'Hayaan mo akong alisin ang
pirasong dayami na nasa iyong mata,' habang ang troso ay
nasa iyong mata? 5 Mapagpanggap ka! Alisin mo muna
ang troso sa iyong mata, at pagkatapos ay malinaw kang
makakakita upang alisin ang piraso ng dayami na nasa mata
ng iyong kapatid. 6 Huwag ninyong ibigay ang anumang banal
sa mga aso, at huwag ninyong ihagis ang inyong mga perlas
sa harapan ng mga baboy. Kung hindi, ito ay tatapak-tapakan
lang nila, at kayo ay babalingan at pagpipira-pirasuhin. 7
Humingi kayo, at ito ay ibibigay sa inyo. Humanap kayo, at
kayo ay makakatagpo. Kumatok kayo, at bubuksan ito para sa
inyo. 8 Sapagkat ang lahat na humihingi, ay makatatanggap.
At ang lahat na maghahanap, ay makakatagpo. At sa kanila
na kumakatok, ito ay mabubuksan. 9 O anong tao sa inyo na
kapag humingi ng tinapay ang kaniyang anak ay bibigyan niya
ng bato? 10 O kapag humihingi siya ng isda, ay bibigyan niya
ng ahas? 11 Kaya kung kayong mga masasama ay marunong
magbigay ng mga mabubuting kaloob sa inyong mga anak,
gaano pa kaya ang inyong Amang nasa langit na nagbibigay
ng mga mabubuting bagay sa mga humihingi sa kaniya? 12
Kaya kung anuman ang gusto inyong gawin ng mga tao sa
inyo, ganoon din ang gawin ninyo sa kanila, sapagkat ito
ang sa kautusan at ng mga propeta. 13 Pumasok kayo sa
makipot na tarangkahan. Sapagkat malawak ang tarangkahan
at malapad ang daan patungo sa kapahamakan, at maraming
tao ang dumaraan doon. 14 Subalit makitid ang tarangkahan
at makitid ang daan na patungo sa buhay, at kakaunti ang
nakakahanap nito. 15 Mag-ingat kayo sa mga bulaang
propeta, na darating sa inyo na nakadamit na parang mga tupa
ngunit ang katotohanan ay para silang mga gutom na gutom
na mga lobo. 16 Sa pamamagitan ng kanilang mga bunga
sila ay inyong makikilala. Makapipitas ba ang tao ng mga
ubas mula sa puno ng dawag, o ng mga igos sa mga matitinik
na halaman? 17 Sa gayon ding paraan, ang lahat ng puno na
namumunga ng mabuti ay mabuti, ngunit ang masamang
puno ay namumunga ng masamang bunga. 18 Ang mabuting
puno ay hindi maaaring magbunga ng masamang bunga, hindi
rin magbubunga ng mabuti ang masamang puno. 19 Bawat
puno na hindi namumunga ng mabuting bunga ay puputulin
at itatapon sa apoy. 20 Sa gayon, makikilala ninyo sila sa
pamamagitan nang kanilang mga bunga. 21 Hindi lahat ng

nagsasabi sa akin, 'Panginoon, Panginoon,' ay makakapasok
sa kaharian ng langit, kundi ang gumagawa lamang sa
kagustuhan ng aking Amang nasa langit. **22** Maraming tao ang
magsasabi sa akin sa araw na iyon, 'Panginoon, Panginoon,
hindi ba kami nagsabi ng propesiya sa iyong pangalan,
sa iyong pangalan ay nagpalayas ng mga demonyo, at sa
iyong pangalan ay gumawa ng maraming makapangyarihang
gawain?' **23** At hayagan kong sasabihin sa kanila, 'Hindi ko
kayo nakikilala! Lumayo kayo sa akin, kayong gumagawa
ng masama!' **24** Kaya ang lahat ng nakikinig sa aking mga
salita at sumusunod sa kanila ay maihahalintulad sa isang
matalinong tao na nagtayo ng kaniyang bahay sa isang bato.
25 Bumuhos ang ulan at bumaha, umihip ang hangin at
hinagupit ang bahay ngunit hindi ito bumagsak, sapagkat ito
ay natatayo sa bato. **26** Subalit lahat ng nakarinig sa aking
mga salita at hindi sinusunod ang mga ito ay mahahalintulad
sa isang taong mangmang na nagtayo ng kaniyang bahay
sa buhanginan. **27** Bumuhos ang ulan, bumaha, umihip
ang hangin at hinagupit ang bahay. At ito ay bumagsak
at nawasak nang tuluyan." **28** At pagkatapos sabihin ni
Jesus ang mga salitang ito, namangha ang maraming tao sa
kaniyang pagtuturo, **29** sapagkat nagturo siya sa kanila tulad
ng isang may kapangyarihan, at hindi kagaya ng kanilang
mga eskriba.

8 Noong bumaba si Jesus mula sa burol, maraming tao
ang sumunod sa kaniya. **2** Masdan ito, isang lalaking
may ketong ang lumapit at lumuhod sa kaniya na nagsasabi,
"Panginoon, kung iyong nais, maaari mo akong gawing
malinis." **3** Inabot ni Jesus ang kaniyang kamay at hinawakan
siya na nagsasabin, "Nais ko. Maging malinis ka." Agad
siyang nalinis sa kaniyang ketong. **4** Sinabi sa kaniya ni
Jesus, "Huwag mo itong sabihin kahit kanino man. Humayo
ka sa iyong daan at magpakita ka sa pari at ihandog mo
ang kaloob na iniutos ni Moises, bilang patotoo sa kanila."
5 Pagpasok ni Jesus sa Capernaum, isang senturion ang
lumapit at kumausap sa kaniya **6** na nagsasabin, "Panginoon,
ang aking lingkod ay nakaratay sa bahay, paralisado at
lubhang nahihirapan." **7** Sinabi ni Jesus sa kaniya, "Pupunta
ako at pagagalingin ko siya." **8** Sumagot ang senturion at
sinabing, "Panginoon, hindi ako karapat-dapat na papasukin
ka sa ilalim ng aking bubong, sabihin mo lamang ang salita at
gagaling na ang aking lingkod. **9** Sapagkat ako ma'y isang
taong nasa ilalim ng kapangyarihan at may mga kawal ako na
napapasailalim sa akin. Sinasabi ko sa isa, 'Humayo ka' at
siya ay humayo, sa isa 'Halika' at siya ay lalapit at sa aking
lingkod 'Gawin mo ito' at ginawa nga niya." **10** Nang marinig
ito ni Jesus, siya ay namangha at kaniyang sinabi sa mga
taong sumusunod sa kaniya, "Totoo ito sasabihin ko sa inyo,
hindi pa ako nakakita ng may ganitong pananampalataya sa
Israel. **11** Sinasabi ko sa inyo, maraming darating mula sa
silangan at kanluran at sila ay sasandal sa mesa ni Abraham,
Isaac at Jacob sa kaharian ng langit. **12** Ngunit ang mga
anak ng kaharian ay ipatatapon sa kadiliman sa labas na
kung saan may pagtangis at pagngangalit ng ngipin." **13**
Sinabi ni Jesus sa senturion, "Humayo ka! Mangyari sa iyo
ang naaayon sa iyong pinaniwalaan." At gumaling nga ang
kaniyang lingkod sa ganap na oras na iyon. **14** Pagkarating
ni Jesus sa bahay ni Pedro, nakita niya ang biyenang babae
ni Pedro na nakahiga at nilalagnat. **15** Hinawakan ni Jesus
ang kaniyang kamay at inibsan siya ng lagnat. Bumangon
siya at nagsimulang maglingkod sa kaniya. **16** Nang sumapit
ang gabi, dinala ng mga tao kay Jesus ang maraming taong
sinapian ng mga demonyo. Pinalayas niya ang mga espiritu
sa pamamagitan ng salita at pinagaling niya ang lahat ng may
sakit. **17** Sa ganitong paraan natupad ang sinabi ni Isaias na
propeta, "Kinuha niya ang ating mga sakit at dinala ang ating
mga karamdaman." **18** Ngayon, nang nakita ni Jesus ang
maraming tao sa paligid niya, nagbigay siya ng mga tagubilin
na aalis siya upang magpunta sa kabilang ibayo ng Dagat ng
Galilea. **19** At may lumapit na eskriba sa kaniya at nagsabi,
"Guro, susunod ako sa iyo saan ka man magpunta." **20** Sinabi
ni Jesus sa kaniya, "May mga lungga ang mga asong-gubat,
may mga pugad ang mga ibon sa himpapawid, ngunit ang
Anak ng Tao ay wala man lamang lugar na mapagsandalan
ng kaniyang ulo." **21** May ibang alagad din ang nagsabi sa
kaniya, "Panginoon, payagan mo akong ilibing muna ang
aking ama." **22** Ngunit sinabi ni Jesus sa kaniya, "Sumunod ka
sa akin, hayaan mong ang patay ang maglibing sa sarili nilang
patay." **23** Nang sumakay na si Jesus sa bangka, sumunod
sa kaniya ang mga alagad niya. **24** Masdan ito, nagkaroon
ng isang malakas na bagyo sa dagat kaya natabunan ng mga
alon ang bangka. Ngunit natutulog si Jesus. **25** Pumunta
sa kaniya ang kaniyang mga alagad at siya ay ginising nila
na nagsasabi, "Iligtas mo tayo, Panginoon, mamamatay na
tayo!" **26** Sinabi ni Jesus sa kanila, "Bakit kayo natatakot,
kayong maliit ang pananampalataya?" At bumangon si Jesus
at sinaway ang mga hangin at ang dagat. At nagkaroon
ng labis na katahimikan. **27** Namangha ang mga lalaki at
sinabi nila, "Anong uring tao ito, maging ang dagat at hangin
ay sumusunod sa kaniya?" **28** Nang dumating si Jesus sa
kabilang dako, sa bayan ng mga Gadareno, may sumalubong
sa kaniya na dalawang lalaki na sinapian ng mga demonyo.
Galing sila sa mga libingan at lubhang napakarahas kaya
walang mga manlalakbay ang nakararaan sa daan na iyon.
29 Masdan ito, sumigaw sila at nagsabi, "Ano ang pakialam
namin sa iyo, Anak ng Diyos? Naparito ka ba upang kami ay
pahirapan bago ang itinakdang oras?" **30** Ngayon, may kawan
ng mga baboy ang nanginginain doon sa hindi kalayuan sa
kinarorooonan nila. **31** Patuloy na nagmakaawa kay Jesus
ang mga demonyo at nagsasabing, "Kung paaalisin mo kami,
ipadala mo kami at papasukin sa kawan ng mga baboy."
32 Sinabi ni Jesus sa kanila, "Pumunta kayo!" Lumabas
ang mga demonyo at pumasok sa mga baboy. At masdan
ito, nagmadali ang mga baboy pababa sa isang matarik na
burol sa dagat at namatay silang lahat sa tubig. **33** Ang
mga lalaking nag-aalaga sa mga baboy ay nagsitakbuhan.
Nagpunta sila sa lungsod at ipinamalita ang lahat, lalo na
ang nangyari sa mga lalaking sinapian ng mga demonyo. **34**
Masdan ito, lahat ng lungsod ay nagpunta upang makita si
Jesus. At nang makita nila siya, nagmakaawa sila na umalis
siya sa kanilang rehiyon.

9 Sumakay si Jesus sa bangka, tumawid sa kabilang
dako, at nakarating sa kaniyang lungsod. **2** Masdan
ito, dinala nila sa kaniya ang isang lalaking paralisado na
nakaratay sa isang higaan. Nang nakita niya ang kanilang
pananampalataya, sinabi ni Jesus sa paralisado, "Anak,
magalak ka. Ang iyong mga kasalanan ay napatawad na."
3 Masdan ito, may ilan sa mga eskriba ang nagsabi sa
kanilang mga sarili, "Ang taong ito ay lumalapastangan sa
Diyos," **4** Batid ni Jesus ang mga nasa isip nila at sinabi,
"Bakit kayo nag-iisip ng masama sa inyong mga puso? **5**
Sapagkat alin ba ang mas madaling sabihin, 'Napatawad

na ang iyong mga kasalanan' o ang sabihin, 'Tumayo ka at
lumakad'? **6** Ngunit para malaman ninyo na ang Anak ng
Tao ay may kapangyarihan na magpatawad ng kasalanan
dito sa lupa, ...” sinabi niya sa paralisado, “Tumayo ka,
buhatin mo ang iyong higaan, at umuwi ka sa iyong bahay.”
7 Pagkatapos ay tumayo ang lalaki at umuwi sa kaniyang
bahay. **8** Nang makita ito ng napakaraming tao, namangha
sila at nagpuri sa Diyos, na siyang nagbigay ng ganoong
kapangyarihan sa mga tao. **9** Nang si Jesus ay umalis mula
doon, nakita niya ang lalake na nagngangalang Mateo na
nakaupo sa lugar ng paningilan ng buwis. Sinabi niya sa
kaniya, “Sumunod ka sa akin.” Tumayo siya at sumunod
sa kaniya. **10** Habang nakaupo si Jesus upang kumain sa
bahay, masdan ito, dumating ang maraming mga maniningil
ng buwis at mga makasalanang tao at nakisalo sila kay Jesus
at sa mga alagad niya. **11** Nang makita ito ng mga Pariseo,
sinabi nila sa kaniyang mga alagad, “Bakit ang iyong guro
ay kumakain kasama ng mga maniningil ng buwis at mga
taong makasalan?” **12** Nang marinig ito ni Jesus, sinabi
niya,” Hindi nangangailangan ng manggagamot ang mga
taong may malalakas na pangangatawan, iyon lamang may
mga sakit. **13** Dapat kayong humayo at unawain ang ibig
sabihin nito, 'Nais ko ay habag at hindi alay.' Sapagkat ako
ay pumarito, hindi upang tawagin ang matuwid na magsisi,
kundi ang mga makasalanan.” **14** Pagkatapos ay pumunta
ang mga alagad ni Juan sa kaniya at sinabi, bakit kami at
ang mga Pariseo ay madalas na nag-aayuno, ngunit ang
iyong mga alagad ay hindi nag-aayuno? **15** Sinabi ni Jesus
sa kanila, “Malungkot ba ang mga panauhin habang kasama
pa nila ang lalaking ikakasal? Ngunit darating ang mga araw
na kukunin na sa kanila ang lalaking ikakasal at saka sila
mag-aayuno. **16** Walang tao ang maglalagay ng bagong tela
sa lumang damit, sapagkat pupunitin lamang ng tagpi ang
bagong damit, at gagawa lamang ito ng mas malalang punit.
17 Ni walang taong maglalagay ng bagong alak sa lumang
sisidlang balat. Kung ito ay gagawin, puputok ang sisidlang
balat at matatapon lang ang alak, at ang sisidlang balat ay
masisira. Sa halip, ilalagay nila ang bagong alak sa bagong
sisidlang balat, at pareho silang magtatagal.” **18** Habang
sinasabi ni Jesus ang mga bagay na ito sa kanila, masdan
ito, dumating ang isang opisyal at lumuhod sa kaniya. At
nagsabi, “Kamamatay pa lamang ng aking anak na babae,
ngunit sumama ka at ipatong mo ang iyong kamay sa kaniya,
at siya ay mabubuhay.” **19** Pagkatapos ay tumayo si Jesus at
sumunod sa kaniya, at ganoon din ang ginawa ng kaniyang
mga alagad. **20** Masdan ito, may isang babae na dinudugo ng
malala sa loob ng labindalawang taon ang lumapit sa likuran
ni Jesus at hinawakan ang laylayan ng kaniyang damit. **21**
Sapagkat sinabi niya sa kanyang sarili, “Kung mahawakan
ko lamang ang kaniyang damit, ay gagaling na ako.” **22**
Ngunit lumingon si Jesus at nakita siya at sinabi, “Anak,
magpakatatag ka. Pinagaling ka ng iyong pananampalataya.”
At agad na gumaling ang babae. **23** Nang dumating si Jesus
sa bahay ng opisyal nakita niya ang mga tumutugtog ng
plauta at ang mga tao na gumagawa ng matinding ingay. **24**
Sinabi niya, “Umalis kayo, sapagkat hindi patay ang babae
kundi natutulog lamang.” Ngunit siya ay pinagtawanan nila
nang may pangungutya. **25** Noong napalabas na ang mga
tao, pumasok siya sa silid at hinawakan niya ito sa kamay at
ang batang babae ay bumangon. **26** Ang balita tungkol dito
ay kumalat sa buong rehiyon na iyon. **27** Habang papalayo si
Jesus mula roon, dalawang bulag na lalaki ang sumunod sa
kaniya. Patuloy silang sumisigaw at nagsasabi, “Maawa ka sa
amin, Anak ni David!” **28** Nang dumating si Jesus sa bahay,
lumapit ang mga bulag sa kaniya. Sinabi ni Jesus sa kanila,
“Naniniwala ba kayo na magagawa ko ito?” Sinabi nila sa
kanya, “Opo, Panginoon.” **29** At hinawakan ni Jesus ang
kanilang mga mata at sinabi, “Mangyari ito sa inyo ayon sa
inyong pananampalataya.” **30** At nabuksan ang kanilang mga
mata. Pagkatapos ay mahigpit silang pinagbilinan ni Jesus,
“Tiyakin ninyo na walang makakaalam tungkol dito.” **31** Ngunit
lumabas ang dalawang lalake at ikinalat ang balitang ito sa
buong rehiyon. **32** Habang papalayo ang dalawang lalaki,
masdan ito, isang lalaking pipi na sinapian ng demonyo ang
dinala kay Jesus. **33** Nang mapalayas na ang demonyo, ang
lalaking pipi ay nakapagsalita. Ang mga tao ay namangha
at nagsabi, “Kailan man ay hindi pa ito nakita sa Israel!”
Ngunit sinabi ng mga Pariseo, **34** “Sa pamamagitan ng
pinuno ng mga demonyo, siya ay nakapagpapalayas ng mga
demonyo.” **35** Pumunta si Jesus sa lahat ng mga lungsod at
mga nayon. Nagpatuloy siyang nagtuturo sa kanilang mga
sinagoga, ipinangangaral ang mabuting balita ng kaharian, at
pinapagaling niya ang lahat ng mga uri ng karamdaman at ang
lahat ng uri ng sakit. **36** Nang makita niya ang napakaraming
tao, nahabag siya sa kanila, dahil sila ay naguguluhan at
pinanghihinaan ng loob. Para silang tupang walang pastol.
37 Sinabi niya sa kaniyang mga alagad, “Marami ang aanihin
ngunit kakaunti ang manggagawa. **38** Kaya madaliin ninyong
idalangin sa Panginoon ng pag-aani, upang makapagpadala
siya ng mga manggagawa sa kaniyang anihan.”

10 Tinawag ni Jesus ang kaniyang labindalawang alagad
nang magkakasama at binigyan sila ng kapangyarihan
laban sa mga masasamang espiritu, upang palayasin ang
mga ito, at upang pagalingin ang lahat ng uri ng karamdaman
at lahat ng uri ng sakit. **2** Ngayon ito ang mga pangalan
ng labindalawang apostol: Ang una, si Simon (na siya ring
tinatawag niyang Pedro), at si Andres na kaniyang kapatid;
si Santiago na anak ni Zebedeo, at si Juan na kaniyang
kapatid; **3** si Felipe, at si Bartolome; si Tomas, at si Mateo
na maniningil ng buwis; si Santiago na anak ni Alpeo, at si
Tadeo; **4** si Simon na Makabayan, at si Judas Escariote na
siyang magkakanulo sa kaniya. **5** Ipinadala ni Jesus ang
labindalawang ito. Tinagubilinan niya ang mga ito at sinabi,
“Huwag kayong pumunta sa alin mang lugar na tinitirhan ng
mga Gentil, at huwag kayong papasok sa alin mang bayan
ng mga Samaritano. **6** Sa halip, pumunta kayo sa mga
nawawalang tupa sa sambahayan ng Israel. **7** At sa pagpunta
ninyo, ipangaral ninyo at sabihing, 'Ang kaharian ng langit
ay nalalapit na.' **8** Pagalingin ninyo ang may sakit, buhayin
ang patay, linisin ang mga ketongin, at palayasin ang mga
demonyo. Tumanggap kayo nang walang bayad, ipamigay
ninyo nang walang bayad. **9** Huwag kayong magdala ng
anumang ginto, pilak o tanso sa inyong mga pitaka. **10** Huwag
kayong magdala ng panglakbay na lalagyan, o dagdag na
tunika, ni sandalyas, o di kaya'y tungkod, sapagkat nararapat
sa manggagawa ang kaniyang pagkain. **11** Anumang lungsod
o nayon ang inyong mapuntahan, hanapin ninyo ang karapat-
dapat at manatili kayo doon hanggang sa kayo ay aalis. **12**
Pagpasok ninyo sa bahay, batiin ninyo ang mga nandoon. **13**
Kung ang bahay ay karapat-dapat, pumaroon ang inyong
kapayapaan. Ngunit kung ito ay hindi karapat-dapat, hayaan
ninyong bumalik ang inyong kapayapaan sa inyo. **14** Sa mga
hindi naman tumatanggap sa inyo o nakikinig sa inyong mga

salita, kapag kayo ay umalis sa bahay o lungsod na iyon,
pagpagin ninyo ang mga alikabok mula sa inyong mga paa.
15 Totoo itong sinasabi ko sa inyo, mas mapagtitiisan pa
ang lupain ng Sodoma at Gomorra sa araw ng paghuhukom
kaysa sa lungsod na iyon. **16** Tingnan ninyo, ipadadala ko
kayo na parang mga tupa sa kalagitnaan ng mga asong lobo,
kaya maging marunong kayo tulad ng mga ahas at hindi
mapanakit tulad ng mga kalapati. **17** Mag-ingat kayo sa mga
tao! Dadalhin nila kayo sa mga konseho, at hahagupitin nila
kayo sa kanilang mga sinagoga. **18** At kayo ay dadalhin
at ihaharap sa mga gobernador at mga hari dahil sa akin,
bilang patotoo sa kanila at sa mga Gentil. **19** Kapag dinala
nila kayo, huwag kayong mabahala kung paano o kung ano
ang inyong sasabihin, sapagkat ibibigay sa inyo ang mga
dapat ninyong sabihin sa oras na iyon. **20** Sapagkat hindi
kayo ang magsasalita subalit ang Espiritu ng inyong Ama
ang siyang magsasalita sa inyo. **21** Dadalhin ng kapatid ang
kaniyang kapatid sa kamatayan, at ang ama sa kaniyang anak.
Sasalungat ang mga anak laban sa kanilang mga magulang
at ipapapatay nila sila. **22** Kamumuhian kayo ng lahat dahil sa
aking pangalan. Ngunit sinuman ang makapagtitiis hanggang
huli, ang taong iyon ay maliligtas. **23** Kapag inusig nila kayo
sa lungsod na ito, tumakas kayo sa kabila, sapagkat totoo
itong sinasabi ko sa inyo, hindi ninyo matatapos na puntahan
ang mga lungsod ng Israel bago dumating ang Anak ng Tao.
24 Ang alagad ay hindi nakahihigit sa kaniyang guro, ni mas
mataas ang lingkod sa kaniyang amo. **25** Sapat na ang
alagad ay maging katulad ng kaniyang guro, at ang lingkod
na katulad ng kaniyang amo. Kung tinawag nilang Beelzebub
ang amo ng bahay, gaano pa kaya nila ipapahiya ang buo
niyang sambahayan! **26** Samakatwid huwag ninyo silang
katakutan, sapagkat walang lihim ang hindi nabubunyag,
at walang natatago na hindi malalaman. **27** Ang sinabi ko
sa inyo sa kadiliman ay sabihin sa liwanag, at kung anong
narinig ninyo ng mahina sa inyong tainga, ipahayag sa ibabaw
ng mga bubungan. **28** Huwag kayong matakot sa mga
pumapatay ng katawan ngunit walang kakayahang pumatay
ng kaluluwa. Sa halip, matakot kayo sa kaniya na kayang
makapupuksa ng kaluluwa at katawan sa impyerno. **(Geenna
g1067)** **29** Hindi ba ang dalawang maya ay ibinenta sa isang
baryang maliit ang halaga? Ngunit wala ni isa sa kanila ang
nalaglag sa lupa na hindi nalalaman ng Ama. **30** At kahit na
ang mga buhok ng inyong ulo ay bilang lahat. **31** Huwag
kayong matakot. Mas mahalaga kayo kaysa sa maraming
maya. **32** Samakatwid ang lahat na kumikilala sa akin sa
harap ng mga tao ay kikilalanin ko din sa harap ng Ama
na nasa langit. **33** Ngunit ang magtanggi sa akin sa harap
ng mga tao ay itatanggi ko din sa harap ng aking Ama na
nasa langit. **34** Huwag ninyong isipin na pumarito ako sa
lupa upang magbigay ng kapayapaan. Hindi ako dumating
upang magbigay ng kapayapaan, kundi isang espada. **35**
Sapagkat naparito ako upang paglabanin ang isang lalaki
sa kaniyang ama, at ang anak na babae laban sa kaniyang
ina, at ang manugang na babae laban sa kaniyang biyenan
na babae. **36** Ang magiging kaaway ng tao ay kaniyang
sariling sambahayan. **37** Ang nagmamahal sa kaniyang ama
at ina nang higit sa akin ay hindi karapat-dapat sa akin.
Ang nagmamahal sa kaniyang anak na lalaki at babae nang
higit sa akin ay hindi karapat-dapat sa akin. **38** Ang hindi
nagbubuhat ng kaniyang krus at sumunod sa akin ay hindi
karapat-dapat sa akin. **39** Ang naghahanap ng kaniyang
buhay ay mawawalan nito. Ngunit ang mawawalan ng buhay
nang dahil sa akin ay makahahanap nito. **40** Ang tumatanggap
sa inyo ay tumatanggap sa akin, at ang tumatanggap sa akin
ay tumatanggap din sa kaniya na nagsugo sa akin. **41** Ang
tumatanggap sa isang propeta dahil isang propeta siya ay
makatatanggap ng gantimpalan ng isang propeta. At siya
na tumatanggap sa isang matuwid na tao dahil matuwid na
tao siya ay makatatanggap ng gantimpala ng isang matuwid
na tao. **42** Sinuman ang magbibigay sa isa sa mga hamak
na mga ito, kahit na isang basong malamig na tubig upang
inumin, dahil isa siyang alagad, totoo itong sasabihin ko
sa inyo, hindi maaring mawala sa kaniya ang kaniyang
gantimpala."

11 Nangyari nang matapos tagubilinan ni Jesus ang
labingdalawa niyang alagad, umalis siya mula doon
upang magturo at mangaral sa kanilang mga lungsod. **2**
Ngayon, nang marinig ni Juan mula sa bilangguan ang mga
bagay tungkol sa mga gawa ng Cristo, nagpadala siya ng
mensahe sa pamamagitan ng kaniyang mga alagad **3** at sinabi
nito sa kaniya, "Ikaw na nga ba Ang Darating o mayroon pang
ibang tao na dapat naming hanapin?" **4** Sumagot si Jesus
at sinabi sa kanila, "Humayo kayo at iulat ninyo kay Juan
kung ano ang inyong nakita at narinig. **5** Ang mga bulag ay
nakatatanggap ng paningin, nakapaglalakad ang mga lumpo,
ang mga may ketong ay nagiging malinis, ang mga bingi ay
nakaririnig nang muli, ang mga patay ay muling binuhay, at
ang mga mahihirap ay nasabihan na tungkol sa mabuting
balita. **6** At pinagpala ang sinumang hindi makahahanap ng
katitisuran sa akin." **7** Habang nagtungo ang mga lalaking ito
sa kanilang daan, sinimulang sabihin ni Jesus sa mga tao
ang tungkol kay Juan, "Ano ang nilabas ninyo sa ilang para
makita—isang tambo na inaalog-alog ng hangin? **8** Ngunit
ano ang nilabas ninyo para makita—isang lalaki na nakasuot
ng malambot na kasuotan? Totoo nga, ang nagsusuot lamang
ng ganoong kasuotan ay iyong naninirahan sa bahay ng mga
hari. **9** Ngunit ano ang nilabas ninyo para makita—isang
propeta? Oo, sinasabi ko sa inyo at mas higit pa sa isang
propeta. **10** Siya itong sinasabi sa naisulat, 'Tingnan ninyo,
ipadadala ko ang aking mensahero na mauuna sa iyo na
siyang maghahanda ng iyong daan.' **11** Sinasabi ko sa
inyo, totoo nga na sa lahat ng mga ipinanganak ng mga
babae, walang nakahihigit kay Juan na Tagapagbautismo.
Ngunit ang pinakahamak na tao sa kaharian ng langit ay mas
dakila kaysa sa kaniya. **12** Mula sa mga araw ni Juan na
Tagapagbautismo hanggang ngayon, ang kaharian ng langit
ay nagdurusa sa karahasan at sapilitan itong kinukuha ng
mga taong mararahas. **13** Sapagkat lahat ng mga propeta
at ang kautusan ay patuloy na nagpapahayag hanggang
kay Juan. **14** At kung nakahanda kayong tanggapin ito, ito
ay si Elias na paparating. **15** Ang may taingang pandinig
ay makinig. **16** Saan ko dapat ihalintulad ang salinlahing
ito? Tulad nito ay mga batang naglalaro sa may pamilihan,
na nakaupo at tinatawag ang isa't isa **17** at magsasabi,
'Kami ay tumugtog ng plauta para sa inyo ngunit hindi kayo
nagsayaw. Kami ay nagluksa ngunit hindi kayo tumangis.' **18**
Sapagkat dumating si Juan na hindi kumakain ng tinapay ni
umiinom ng alak, at sasabihin nilang, 'May demonyo siya.' **19**
Ang Anak ng Tao ay dumating na kumakain at umiinom at
sinasabi nilang, 'Tingnan ninyo, siya ay napakatakaw na tao at
lasenggero, kaibigan ng mga maniningil ng buwis at ng mga
makasalanan!' Ngunit ang karunungan ay napawalang-sala
sa pamamagitan ng kaniyang mga gawa." **20** At sinimulang

sawayin ni Jesus ang mga lungsod kung saan nangyari
ang karamihan sa mga makapangyarihan niyang gawa dahil
sila ay hindi nagsisi. **21** "Sa aba mo, Korazin! Sa aba
mo, Bethsaida! Kung ang mga makapangyarihang gawa na
ginawa sa inyo ay nangyari sa Tiro at Sidon, noon pa man
nagsisi na sana sila sa pamamagitan ng sako at mga abo. **22**
Ngunit mas mapagtitiisan pa ang Tiro at Sidon sa araw ng
paghuhukom kaysa sa inyo. **23** Ikaw, Capernaum, sa tingin
mo ba ay maitataas ka sa langit? Hindi, ikaw ay maibababa sa
hades. Kung sa Sodoma ginawa ang mga makapangyarihang
gawa na ginawa sa iyo, nananatili pa sana magpahanggang
ngayon ang bayan na iyon. **(Hadēs g86)** **24** Ngunit sinasabi ko
sa iyo na mas magiging madali pa para sa lupain ng Sodoma
sa araw ng paghuhukom kaysa sa iyo." **25** Nang mga oras
na iyon sinabi ni Jesus, "Pinupuri kita, Ama, Panginoon ng
langit at lupa, dahil ikinubli mo ang mga bagay na ito sa mga
marurunong at nakauunawa at iyong inihayag ang mga ito sa
mga hindi nakapag-aral, tulad ng mga maliliit na bata. **26**
Oo, Ama, sapagkat ito ang labis na nakalulugod sa iyong
paningin. **27** Lahat ng mga bagay ay ipinagkatiwala sa akin
ng aking ama. At walang nakakikilala sa Anak maliban sa
Ama at walang nakakikilala sa Ama maliban sa Anak, at
sa kahit sinuman na naisin ng Anak na ihayag ang Ama.
28 Lumapit kayo sa akin, kayong lahat na nahihirapan at
lubhang nabibigatan at bibigyan ko kayo ng kapahingahan.
29 Dalhin ninyo ang aking pamatok at matuto kayo sa akin
sapagkat ako ay mahinahon at may mapagpakumbabang
puso at makakamit ninyo ang kapahingahan para sa inyong
mga kaluluwa. **30** Sapagkat madali ang aking pamatok at ang
aking pasanin ay magaan."

12 Nang panahong iyon, sa Araw ng Pamamahinga,
napadaan si Jesus sa mga triguhan. Ang kaniyang
mga alagad ay nagutom at nag-umpisa silang pumitas ng
mga uhay at kinain iyon. **2** Ngunit nang makita ito ng mga
Pariseo, sinabi nila kay Jesus, "Tingnan mo, ang iyong mga
alagad ay gumagawa ng labag sa kautusan sa Araw ng
Pamamahinga." **3** Ngunit sinabi ni Jesus sa kanila, "Hindi ba
ninyo nabasa ang ginawa ni David nang siya ay nagutom
at pati ang mga lalaking kasama niya? **4** Kung paano siya
pumasok sa tahanan ng Diyos at kinain ang tinapay na
handog, na labag sa kautusan na kainin niya at labag sa
kautusan na kainin din ng kaniyang mga kasama, ngunit
nararapat lamang sa mga pari? **5** At hindi ba ninyo nabasa
sa kautusan na sa Araw ng Pamamahinga, ang mga pari sa
templo ay nilalapastanganan ang Araw ng Pamamahinga
ngunit hindi nagkakasala? **6** Ngunit sinasabi ko sa inyo na
ang mas dakila sa templo ay narito. **7** At kung alam sana
ninyo ang ibig sabihin nito, 'Ang nais ko ay habag at hindi
handog,' hindi sana ninyo hinatulan ang walang kasalanan.
8 Sapagkat ang Anak ng Tao ay Panginoon ng Araw ng
Pamamahinga." **9** Pagkatapos, umalis si Jesus mula doon at
pumasok sa kanilang sinagoga. **10** Masdan ito, may isang
lalake na tuyot ang kamay. Nagtanong ang mga Pariseo kay
Jesus, at sinabi, "Naaayon ba sa kautusan ang magpagaling
sa Araw ng Pamamahinga?" upang siya ay maparatangan
nila ng pagkakasala. **11** Sinabi ni Jesus sa kanila, "Sino
kaya sa inyo, na kung mayroon siyang nag-iisang tupa, at
nahulog ang tupang ito sa malalim na butas sa Araw ng
Pamamahinga ay hindi ito iaahon sa butas para ilabas? **12**
Gaano pa kaya kahalaga ang isang tao kaysa sa isang tupa.
Kaya hindi labag sa kautusan ang paggawa ng mabuti sa
Araw ng Pamamahinga." **13** At sinabi ni Jesus sa lalaki,
"Iunat mo ang iyong kamay." Iniunat nga niya ito, at bumalik
ang dating kalusugan nito, gaya ng kaniyang isang kamay.
14 Ngunit lumabas ang mga Pariseo at nagsabwatan laban
sa kaniya. Naghahanap sila ng paraan kung paano siya
maipapatay. **15** Nang mapansin ito ni Jesus, lumayo siya
doon. Maraming tao ang sumunod sa kaniya, at pinagaling
niya silang lahat. **16** Sila ay pinagbilinan niya na huwag
ipapaalam sa iba ang tungkol sa kaniya, **17** ito ay upang
magkatotoo ang sinabi sa pamamagitan ni Isaias na propeta,
na nagsasabi, **18** "Tingnan ninyo, ang aking lingkod na
aking pinili; ang aking pinakamamahal, na siyang lubos na
kinalulugdan ng aking kaluluwa. Ilalagay ko sa kaniya ang
aking Espiritu, at ihahayag niya ang paghuhukom sa mga
Gentil. **19** Hindi siya magpupumilit o makikipagsigawan ng
malakas, ni walang sinumang makaririnig ng kaniyang tinig sa
mga lansangan. **20** Hindi niya babaliin ang anumang tambong
marupok; hindi rin niya papatayin ang kahit na anong umuusok
na pabilo, hanggang maipadala niya ang paghuhukom sa
katagumpayan. **21** At ang mga Gentil ay magkakaroon ng
pananalig sa kaniyang pangalan." **22** Pagkatapos ay may
isang tao na bulag at pipi na sinapian ng demonyo ang dinala
kay Jesus. Pinagaling niya ito at ang lalaki ay nakapagsalita at
nakakita. **23** Ang lahat ng napakaraming tao ay namangha, at
sinabi, "Anak kaya ni David ang lalaking ito?" **24** Ngunit nang
marinig ng mga Pariseo ang mga himalang ito, kanilang sinabi,
"Ang taong ito ay hindi nakapagpapalayas ng mga demonyo
maliban sa pamamagitan ni Beelzebul, ang prinsipe ng mga
demonyo. " **25** Ngunit nalalaman ni Jesus ang kanilang mga
iniisip at sinabi sa kanila, "Ang bawat kahariang nahahati
laban sa kaniyang sarili ay magiging mapanglaw, at bawat
lungsod o bahay na nahahati laban sa kaniyang sarili ay hindi
mananatili. **26** Kung pinalalayas ni Satanas si Satanas, siya
ay nahahati laban sa kaniyang sarili. Paano mananatili ang
kaniyang kaharian? **27** At kung ako ay nagpapalayas ng mga
demonyo sa pamamagitan ni Beelzebul, sa kanino pinalalayas
ng inyong mga tagasunod ang mga demonyo? Dahil dito, sila
ang inyong magiging mga hukom. **28** Ngunit kung ako ay
nagpapalayas ng mga demonyo sa pamamagitan ng Espiritu
ng Diyos, samakatuwid, ang kaharian ng Diyos ay dumating
na sa inyo. **29** Paano malolooban ng sinuman ang bahay
ng isang malakas na tao at nanakawin ang kaniyang mga
pag-aari na hindi muna igagapos ang malakas na tao? Saka
pa niya nanakawin ang kaniyang mga pag-aari sa kaniyang
bahay. **30** Ang sinuman na hindi kasapi ko ay laban sa akin,
at sino man ang hindi nagtitipong kasama ko ay nagkakalat.
31 Kung gayon ay sinasabi ko sa inyo, ang lahat ng kasalanan
at kalapastangan sa tao ay mapapatawad. Ngunit ang lahat
ng kalapastanganan sa Espiritu ay hindi mapapatawad. **32**
Sinumang magbigkas ng anumang salita laban sa Anak ng
Tao, siya ay mapapatawad. Ngunit sinumang magsasalita
laban sa Banal na Espiritu, siya ay hindi mapapatawad,
maging dito sa mundo o sa darating. **(aiōn g165)** **33** O
gawing mabuti ang puno at ang bunga nito ay mabuti, o
gawing masama ang puno at ang bunga nito ay masama,
sapagkat makikilala ang bawat puno ayon sa bunga nito. **34**
Kayong mga anak ng mga ulupong, dahil kayo ay masama,
paano kayo magsasabi ng mga mabubuting bagay? Sapagkat
kung ano ang nilalaman ng puso ay siyang binibigkas ng
bibig. **35** Ang mabuting tao mula sa mabuting kayamanan ng
kaniyang puso ay naglalabas ng mabuti at ang masamang
tao na may masamang kayamanan sa kaniyang puso ay

naglalabas ng masama. **36** At sinasabi ko sa inyo na sa araw
ng paghuhukom, ang mga tao ay mananagot sa bawat salita
na kanilang binitawan na walang kabuluhan. **37** Sapagkat sa
iyong mga salita ikaw ay mapapawalang-sala, at sa iyong
mga salita ikaw ay parurusahan." **38** At sumagot ang ilang
mga eskriba at Pariseo kay Jesus at sinabi, "Guro, nais
naming makakita ng palatandaan mula sa iyo," **39** Ngunit
sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, "Isang masama at
mapangalunyang salinlahi ang naghahanap ng palatandaan.
Ngunit walang ibibigay na palatandaan sa kaniya maliban sa
palatandaan ni Jonas na propeta. **40** Sapagkat gaya ni Jonas
na tatlong araw at tatlong gabi sa tiyan ng malaking isda,
gayundin na ang Anak ng Tao ay tatlong araw at tatlong gabi
na nasa ilalim ng lupa. **41** Ang mga tao sa Nineve ay tatayo
sa paghuhukom kasama ng salinlahing ito at parurusahan ito.
Sapagkat sila ay nagsisi sa pangangaral ni Jonas, at tingnan
ninyo, ang narito ay mas dakila kay Jonas. **42** Ang Reyna
ng Timog ay tatayo sa paghuhukom kasama ng mga tao ng
salinlahing ito at parurusahan ito. Naglakbay siya mula sa
dulo ng mundo upang dinggin ang karunungan ni Solomon,
at tingnan ninyo, ang narito ay mas dakila kay Solomon.
43 Kung ang isang masamang espiritu ay umalis sa isang
tao, siya ay dadaan sa lugar na walang tubig, at siya ay
maghahanap ng mapagpapahingahan, ngunit hindi niya ito
mahanap. **44** At sasabihin nitong, 'Ako ay babalik sa dati
kong tahanan kung saan ako nanggaling.' Nang makabalik,
nakita niya ang bahay na malinis at maayos. **45** Siya ay aalis
at magsasama ng pito pang espiritu na mas masama pa
sa kaniya at silang lahat ay papasok at maninirahan doon.
At ang kalagayan ng taong iyon ay magiging mas malala
pa kaysa sa dati. Katulad ng masasamang salinlahing ito."
46 Habang nagsasalita pa si Jesus sa napakaraming tao,
masdan ito, ang kaniyang ina at mga kapatid ay nakatayo
sa labas, hinahanap siya upang kausapin. **47** May nagsabi
sa kaniya, "Tingnan mo, ang iyong ina at ang iyong mga
kapatid na lalaki ay nakatayo sa labas, hinahanap ka upang
makausap." **48** Ngunit sumagot si Jesus at sinabi sa kaniya,
"Sino ang aking ina? At sino ang aking mga kapatid?" **49**
Pagkatapos iniunat niya ang kaniyang kamay sa kaniyang
mga alagad at sinabi, "Tingnan ninyo, nandito ang aking
ina at ang aking mga kapatid! **50** Sapagkat ang sinumang
gumagawa sa kagustuhan ng aking Amang nasa langit, ang
taong iyon ay aking kapatid at ina."

13 Sa araw na iyon ay lumabas ng bahay si Jesus at
umupo sa tabi ng dagat. **2** May napakaraming bilang
ng tao ang pumalibot sa kaniya kaya sumakay siya sa
isang bangka at umupo doon. Ang lahat ng tao ay tumayo
sa dalampasigan. **3** At nagsabi si Jesus sa kanila ng
maraming bagay sa pamamagitan ng talinghaga. Kaniyang
sinabi, "Masdan ito, isang manghahasik ang lumabas upang
maghasik. **4** Sa kaniyang paghahasik, nahulog ang ilang
mga binhi sa tabi ng daan, dumating ang mga ibon at kinain
ang mga ito. **5** Ang ibang mga binhi naman ay nahulog sa
mabatong lupa kung saan kakaunti lamang ang lupa. Ang
mga ito ay mabilis na tumubo sapagkat mababaw lamang
ang lupa. **6** Ngunit nang sumikat na ang araw, ang mga ito ay
natuyo dahil wala itong mga ugat, at nalanta ang mga ito. **7**
Ang ibang mga binhi ay nahulog sa may mga matitinik na
halaman. Lumaki ang mga halamang may tinik at sinakal ang
mga ito. **8** Ang ibang mga binhi ay nahulog sa mabuting lupa
at ang mga ito ay namunga, ang iba ay tig-iisandaan, ang iba
ay tig-aanimnapu, at ang iba ay tigtatatlumpu. **9** Ang may
taingang pandinig, ay makinig." **10** Dumating ang mga alagad
at sinabi kay Jesus, "Bakit mo kinakausap ang mga tao sa
pamamagitan ng mga talinghaga?" **11** Sumagot si Jesus at
sinabi sa kanila, "Nabigyan kayo ng pribilehiyo ng pagkaunawa
sa mga hiwaga ng kaharian ng langit, ngunit sa kanila ay hindi
naibigay. **12** Dahil kung sinuman ang mayroon na ay higit
pang mabibigyan at siya ay magkakaroon ng sagana. Ngunit
ang sinuman na wala, kukunin sa kaniya maging ang tanging
mayroon siya. **13** Kaya kinakausap ko sila sa pamamagitan
ng mga talinghaga, sapagkat kahit na sila ay nakakakita, hindi
sila tunay na nakakakita. At bagaman nakaririnig sila ay hindi
naman sila tunay na nakaririnig, ni hindi sila makaunawa. **14**
Sa kanila natupad ang propesiya ni Isaias, na nagsasabi,
'Habang pinakikinggan ay inyong maririnig, ngunit hindi ninyo
talaga maintindihan; habang tinitingnan ay inyong nakikita,
ngunit hindi ninyo talaga maunawaan. **15** Sapagkat ang
puso ng mga taong ito ay naging mapurol, at hirap sila sa
pakikinig, at ipinikit nila ang kanilang mga mata upang hindi
sila makakita sa kanilang mga mata, o makarinig sa kanilang
mga tainga, o makaintindi sa kanilang mga puso, upang sila
ay babalik muli at sila ay aking pagagalingin.' **16** Ngunit
pinagpala ang inyong mga mata, sapagkat ang mga ito ay
nakakakita; at ang inyong mga tainga, sapagkat ang mga
ito ay nakakarinig. **17** Totoo itong sinasabi ko sa inyo na
maraming mga propeta at mga taong matuwid ang ninais na
makita ang mga bagay na inyong nakikita, ngunit hindi nila
ito nakita. Ninais nila na marinig ang mga bagay na inyong
mga naririnig, ngunit hindi nila ito napakinggan. **18** Ngayon,
makinig kayo sa talinghaga ng manghahasik. **19** Kapag
mapakinggan ng sinuman ang salita ng kaharian ngunit hindi
ito nauunawaan, darating ang masama at nanakawin ang
mga binhi na naihasik sa kaniyang puso. Ito ay ang binhi na
naihasik sa tabi ng daan. **20** Siya na naihasik sa mabatong
lupa ay siyang nakakarinig sa salita at agad itong tinatanggap
nang may galak. **21** Gayunman wala siyang mga ugat at
tumatagal lamang ng panandalian. At kung ang kapighatian at
pag-uusig ay dumating dahil sa salita, siya ay agad nadadapa.
22 Siya na naihasik sa may mga matitinik na halaman ay
nakaririnig ng salita, ngunit ang pagkabalisa sa mundo at ang
panlilinlang ng mga yaman ang siyang sumakal sa salita,
at hindi siya namunga. **(aiōn g165)** **23** Siya na naihasik sa
mabuting lupa ay siyang nakarinig sa salita at nakaunawa
dito. Siya ang tunay na namumunga at nagpapayabong
nito; ang ilan ay namunga ng tig-iisandaan, ang iba ay tig-
aanimnapu, at ang iba ay tig-tatatlumpu." **24** Nagkuwento si
Jesus ng isa pang talinghaga sa kanila. Sinabi niya, "Ang
kaharian ng langit ay tulad ng isang lalaking naghasik ng
mabuting binhi sa kaniyang bukid. **25** Ngunit habang tulog
ang mga tao, dumating ang kaniyang kaaway at naghasik din
ng mga damo kasama ng mga trigo saka umalis. **26** Nang
sumibol ang mga dahon at namunga ay lumitaw din ang mga
damo. **27** Dumating ang mga tagapaglingkod ng may-ari ng
lupa at sinabi sa kaniya, 'Ginoo, hindi ba mabuti ang inihasik
mong mga binhi sa iyong bukirin? Papaanong nagkaroon ito
ng mga damo?' **28** Sinabi niya sa kanila, 'Ginawa ito ng isang
kaaway.' Sinabi ng mga tagapaglingkod sa kaniya, 'Nais mo
bang puntahan namin at bunutin ang mga ito?' **29** Sinabi ng
may-ari ng lupa, 'Huwag, sapagkat kapag binunot ninyo ang
mga damo, baka mabunot niyo din ang mga trigo kasama
nito. **30** Hayaan lang silang parehong lumaki hanggang
dumating ang anihan. Sa oras na nang pag-aani ay sasabihin

ko sa mga tagapag-ani na, “Unahin ninyong bunutin ang mga
damo at bigkisin ang mga ito at inyong sunugin samantalang
ang mga trigo naman ay inyong ipunin sa aking kamalig.””
31 Muling nagkuwento si Jesus ng talinghaga sa kanila.
Kaniyang sinabi, “Ang kaharian ng langit ay tulad ng binhi ng
mustasa na kinuha ng isang tao at inihasik sa kaniyang bukid.
32 Tunay ngang pinakamaliit ang binhing ito sa lahat ng ibang
mga binhi. Ngunit nang ito ay lumaki, naging mas malaki ito
kaysa sa mga halamang panghardin. Ito ay naging puno kaya
ang mga ibon sa himpapawid ay pumunta at namugad sa
mga sanga nito.” **33** Muling nagsabi si Jesus ng talinghaga
sa kanila, “Ang kaharian ng langit ay tulad ng isang lebadura
na kinuha ng isang babae at inihalo sa tatlong takal ng harina
hanggang ito ay umalsa.” **34** Ang lahat ng mga bagay na ito
ay sinabi ni Jesus sa mga tao sa pamamagitan ng talinghaga.
At kung hindi sa pamamagitan ng talinghaga ay hindi siya
nagsalita sa kanila. **35** Ito ay upang magkatotoo ang mga
nasabi sa pamamagitan ng mga propeta noong sinabi niyang,
“Bubuksan ko ang aking bibig sa pamamagitan ng talinghaga,
sasabihin ko ang mga bagay na naitago buhat nang itatag ang
mundo.” **36** Pagkatapos ay iniwan ni Jesus ang maraming tao
at nagtungo sa isang bahay. Lumapit sa kaniya ang kaniyang
mga alagad at sinabi, “Ipaliwanag mo sa amin ang talinghaga
ng mga damo sa bukid.” **37** Sumagot si Jesus at sinabi, “Ang
naghasik ng mabuting buto ay ang Anak ng Tao. **38** Ang
bukid ay ang mundo; at ang mabuting binhi ay ang mga anak
ng kaharian. Ang mga damo ay ang mga anak ng masama,
39 at ang kaaway na naghasik sa kanila ay ang diyablo. Ang
pag-aani ay ang katapusan ng mundo at ang mga tagapag-
ani ay ang mga anghel. **(aiōn g165)** **40** Kaya gaya ng mga
damo na inipon at sinunog sa apoy, ganun din sa katapusan
ng mundo. **(aiōn g165)** **41** Magpapadala ang Anak ng Tao ng
kaniyang mga anghel at titipunin nila sa labas ng kaniyang
kaharian ang lahat ng bagay na sanhi ng kasalanan at ang
mga gumagawa ng masama. **42** Itatapon nila ang mga ito
sa pugon ng apoy na kung saan mayroong mga iyakan at
nagngangalit na ngipin. **43** At ang mga matutuwid na tao ay
magliliwanag tulad ng araw sa kaharian ng kanilang Ama.
Ang may taingang pandinig ay makinig. **44** Ang kaharian
ng langit ay tulad sa isang kayamanang nakatago sa bukid.
Natagpuan ito ng isang tao at itinago. Sa kaniyang kagalakan
ay umalis siya at ibinenta niya lahat ng mayroon siya at binili
ang bukid na iyon. **45** Gayun din naman, ang kaharian ng
langit ay tulad ng isang mangangalakal na naghahanap ng
mga mahahalagang perlas. **46** Nang mahanap niya ang isang
perlas na may malaking halaga, umalis siya at ibinenta niya
lahat ng mayroon siya at binili ito. **47** Gayun din naman,
ang kaharian ng langit ay tulad ng isang lambat na inihagis
sa dagat at nakahuli ng iba't ibang uri ng lamang dagat.
48 Nang ito ay napuno, hinila ito ng mga mangingisda sa
dalampasigan. Pagkatapos ay umupo sila at tinipon ang mga
mabuting bagay sa mga lalagyan, ngunit kanilang itinapon
ang mga bagay na walang pakinabang. **49** Ganito ang
mangyayari pagdating ng katapusan ng mundo. Darating
ang mga anghel at ihihiwalay ang masama sa mga matuwid.
(aiōn g165) **50** Sila ay itatapon nila sa pugon ng apoy na
kung saan mayroong mga iyakan at nagngangalit na ngipin.
51 Naiintindihan ba ninyo ang lahat ng mga bagay na ito?”
Sinabi ng mga alagad sa kaniya, “Oo.” **52** At sinabi ni Jesus
sa kanila, “Kaya bawat eskriba na naging alagad ng kaharian
ng langit ay katulad ng isang tao na nagmamay-ari ng isang
bahay, na naglalabas ng luma at mga bagong bagay mula sa
kaniyang kayamanan.” **53** At nangyari na nang matapos ni
Jesus ang mga talinghagang ito ay umalis na siya sa lugar
na iyon. **54** Pagkatapos ay pumasok si Jesus sa kaniyang
sariling rehiyon at nagturo sa mga tao sa kanilang mga
sinagoga. Ang kinalabasan nito ay namangha sila at sinabi,
“Saan kinuha ng taong ito ang kaniyang karunungan at saan
nagmula ang mga himalang ito? **55** Hindi ba siya ang anak
ng karpintero? Hindi ba't si Maria ang kaniyang ina? At ang
mga kapatid niya ay sina Santiago, Jose, Simon, at Judas?
56 At hindi ba ang kaniyang mga kapatid na babae ay kasama
din natin? Kaya saan nakuha ng taong ito ang lahat ng mga
bagay na ito?” **57** Nasaktan sila nang dahil sa kaniya. Ngunit
sinabi ni Jesus sa kanila, “Ang propeta ay hindi nawawalan ng
karangalan maliban sa kaniyang sariling bansa o sa kaniyang
sariling pamilya.” **58** At hindi siya gumawa ng maraming
himala doon dahil sa kawalan nila ng paniniwala.

14 Nang mga panahon na iyon, narinig ni Herodes na
tetrarka ang mga balita tungkol kay Jesus. **2** Sinabi niya
sa kaniyang mga lingkod, “Ito ay si Juan na Tagapagbautismo,
muli siyang nabuhay mula sa mga patay. Kaya ang mga
kapangyarihang ito ay gumagawa sa kaniya.” **3** Sapagkat
ipinadakip ni Herodes si Juan, iginapos siya at inilagay sa
bilangguan dahil kay Herodias na asawa ng kapatid niyang si
Felipe. **4** Sapagkat sinabi ni Juan sa kaniya, “Labag sa batas
na gawin mo siyang asawa mo.” **5** Nais ni Herodes na siya ay
ipapatay subalit natatakot siya sa mga tao sapagkat itinuring
nila itong propeta. **6** Ngunit noong dumating ang kaarawan
ni Herodes, ang anak na babae ni Herodias ay sumayaw
sa gitna at nalugod si Herodes. **7** Bilang tugon, nangako
siya na may panunumpa na ipagkakaloob ang anumang
hihilingin nito. **8** Pagkatapos matagubilinan ng kaniyang ina,
sinabi niya, “Ibigay mo sa akin dito, sa isang bandihado, ang
ulo ni Juan na Tagapagbautismo.” **9** Lubhang nabalisa ang
hari dahil sa kaniyang kahilingan, ngunit dahil sa kaniyang
sumpang binitawan at dahil sa lahat ng naroon sa hapunan
na kasama niya, iniutos niya na ito ay mangyari. **10** Nag-
utos siya at pinapugutan ng ulo si Juan sa bilangguan. **11**
Pagkatapos ay dinala ang kaniyang ulong nasa bandihado
at ibinigay sa babae at dinala niya ito sa kaniyang ina. **12**
Pagkatapos nito ay dumating ang kaniyang mga alagad at
kinuha ang kaniyang bangkay at saka inilibing. Pagkatapos
nito, umalis sila at ibinalita ito kay Jesus. **13** Ngayon, nang
marinig ito ni Jesus, umalis siya mula roon sa pamamagitan
ng bangka at nagpunta sa isang liblib na lugar. Nang marinig
ito ng mga tao, sinundan siya ng mga ito na naglalakad
mula sa mga lungsod. **14** At dumating si Jesus na nauna sa
kanila at nakita ang maraming tao. Nahabag siya sa kanila at
pinagaling ang mga may sakit sa kanila. **15** Nang sumapit
ang gabi, lumapit ang mga alagad sa kaniya at sinabi, “Ito ay
ilang na lugar at natapos na ang araw. Pauwiin na ninyo ang
mga taong napakarami, upang sila ay makapunta sa mga
nayon at makapamili ng makakain para sa kanilang sarili.” **16**
Ngunit sinabi ni Jesus sa kanila, “Hindi na nila kailangan pang
umalis. Bigyan ninyo sila ng makakain.” **17** Sinabi nila sa
kaniya, “Mayroon lamang kaming limang piraso ng tinapay at
dalawang isda rito.” **18** Sinabi ni Jesus, “Dalhin ninyo sa akin
ang mga iyan.” **19** Pagkatapos ay inutusan ni Jesus ang mga
maraming tao na maupo sa damuhan. Kinuha niya ang limang
pirasong tinapay at dalawang isda. Habang nakatingala sa
langit, binasbasan niya at pinagpira-piraso ang mga tinapay at
saka ibinigay sa mga alagad. Ipinamahagi naman ito ng mga

alagad sa mga tao. **20** Lahat sila ay nakakain at nabusog.
Pagkatapos ay inipon nila ang mga natira sa mga pinagpira-
pirasong pagkain—labindalawang basket ang napuno. **21**
Lahat ng kumain ay umabot sa limanlibong kalalakihan bukod
sa mga kababaihan at mga bata. **22** Kaagad na pinasakay
niya ang mga alagad sa bangka upang mauna silang tumungo
sa kabilang dako, habang pina-uuwi niya ang mga tao. **23**
Pagkatapos niyang mapauwi ang mga tao, umakyat siyang
mag-isa sa isang bundok upang manalangin. Nang lumalim
na ang gabi, mag-isa lamang siya roon. **24** Ngunit ang bangka
ay nasa kalagitnaan na ng dagat, halos hindi na ito mapigilan
dahil sa mga alon, sapagkat pasalubong ang hangin. **25**
Nang madaling araw na, nilapitan sila ni Jesus na naglalakad
sa dagat. **26** Nang makita siya ng kaniyang mga alagad
na naglalakad sa dagat, natakot sila at sinabi, “Multo,” at
sila ay nagsigawan sa takot. **27** Ngunit agad nagsalita si
Jesus sa kanila at sinabi, “Magpakatapang kayo! Ako ito!
Huwag kayong matakot.” **28** Sumagot si Pedro sa kaniya
at sinabi, “Panginoon, kung ikaw iyan, utusan mo akong
pumunta sa iyo sa tubig.” **29** Sinabi ni Jesus, “Halika.” Kaya
bumaba si Pedro sa bangka at lumakad sa tubig papunta kay
Jesus. **30** Ngunit nang napansin ni Pedro ang hangin, siya ay
natakot. Habang siya ay nagsimulang lumubog, sumigaw siya
at sinabi, “Panginoon, iligtas mo ako!” **31** Kaagad iniunat
ni Jesus ang kaniyang kamay at inabot si Pedro at sinabi
sa kaniya, “Ikaw na may maliit na pananampalataya, bakit
ka nag-alinlangan?” **32** At nang sumakay si Jesus at Pedro
sa bangka, huminto ang hangin sa pag-ihip. **33** At ang mga
alagad sa bangka ay sumamba kay Jesus at sinabi, “Tunay
ngang ikaw ang Anak ng Diyos.” **34** Nang makatawid na sila,
nakarating sila sa lupain ng Genasaret. **35** Nang nakilala si
Jesus ng mga taong tagaroon, ipinamalita nila saan mang
lugar sa palibotlibot at dinala nila sa kaniya ang bawat isa na
may sakit. **36** Nagmakaawa sila sa kaniya na kung maaari ay
mahawakan nila ang laylayan ng kaniyang kasuotan, at lahat
ng humawak dito ay gumaling.

15 At may ilang mga Pariseo at mga eskriba na mula
sa Jerusalem ang pumunta kay Jesus. Sinabi nila, **2**
“Bakit nilalabag ng iyong mga alagad ang mga kaugalian
ng mga nakatatanda? Sapagkat hindi nila hinuhugasan ang
kanilang mga kamay kapag sila ay kakain.” **3** Sumagot si
Jesus at sinabi sa kanila, “At kayo—bakit ninyo nilalabag ang
kautusan ng Diyos alang-alang sa inyong mga kaugalian? **4**
Sapagkat sinabi ng Diyos, 'Igalang mo ang iyong ama at iyong
ina,' at 'Sinuman ang magsalita ng masama sa kaniyang ama
o ina ay tiyak na mamamatay. **5** Ngunit sinabi ninyo, 'Sinuman
ang magsabi sa kaniyang ama o ina, “Anumang tulong ang
matanggap sana ninyo na galing sa akin, ngayon ay isa
nang kaloob na ibinigay sa Diyos,"' **6** hindi na kailangang
igalang ng taong iyon ang kaniyang ama. Sa ganitong paraan
binalewala ninyo ang salita ng Diyos alang-alang sa inyong
mga kaugalian. **7** Kayong mga mapagkunwari, tama ang
propesiya tungkol sa inyo ni Isaias noong sinabi niya, **8**
'Iginagalang ako ng mga taong ito sa kanilang mga labi ngunit
ang kanilang mga puso ay malayo sa akin. **9** Sinasamba nila
ako na walang kabuluhan, dahil ang itinuturo nila bilang mga
doktrina ay ang mga utos ng mga tao.'" **10** Pagkatapos ay
tinawag niya ang maraming tao palapit sa kaniya at sinabi
sa kanila, "Makinig kayo at intindihin ninyo— **11** Walang
pumapasok sa bibig ang nakapagpaparumi sa isang tao.
Sa halip, kung ano ang lumalabas sa kaniyang bibig, ito
ang nakapagpaparumi sa tao." **12** Pagkatapos, lumapit ang
kaniyang mga alagad at sinabi kay Jesus, “Alam ba ninyo
na nasaktan ang mga Pariseo nang marinig nila ang inyong
sinabi?” **13** Sumagot si Jesus at sinabi, “Bawat halaman na
hindi itinanim ng aking Amang nasa langit ay bubunutin. **14**
Hayaan ninyo sila, mga bulag sila na gabay. Kung ang isang
bulag na tao ay gagabayan ang kapwa niyang bulag, pareho
silang mahuhulog sa hukay.” **15** Sumagot si Pedro at sinabi
kay Jesus, “Ipaliwanag mo sa amin ang talinghagang ito.” **16**
Sinabi ni Jesus, “Kayo din ba ay wala pa ring pang-unawa?
17 Hindi ba ninyo nakikita na kung anumang pumapasok sa
inyong bibig ay dadaan sa tiyan at pagkatapos pinapalabas
sa palikuran? **18** Ngunit ang mga bagay na lumalabas
sa bibig ay galing sa puso. Ang mga bagay na ito ang
nakapagpaparumi sa tao. **19** Sapagkat sa puso nanggagaling
ang mga masasamang pag-iisip, pagpatay, pangangalunya,
sekswal na imoralidad, pagnanakaw, bulaang saksi at mga
paghamak. **20** Ito ang mga bagay na nakapagpaparumi sa tao.
Ngunit ang kumain na hindi naghugas ng mga kamay ay hindi
nakapagpaparumi sa tao.” **21** Pagkatapos, umalis si Jesus
mula roon at pumunta patungo sa mga rehiyon sa lungsod ng
Tiro at Sidon. **22** Masdan ito, may isang Cananeang babae
ang lumabas galing sa rehiyon na iyon. Sumigaw siya at
sinabing, “Kahabangan mo ako, Panginoon, anak ni David;
ang aking anak na babae ay lubhang pinapahirapan ng isang
demonyo. **23** Ngunit hindi siya sinagot ni Jesus kahit isang
salita. Lumapit ang kaniyang mga alagad at nagmakaawa sa
kaniya, sinabi, “Paalisin ninyo siya sapagkat sumisigaw siyang
sumusunod sa atin.” **24** Subalit sumagot si Jesus at sinabi,
“Hindi ako sinugo sa kaninuman maliban sa mga tupang
naliligaw sa tahanan ng Israel.” **25** Ngunit lumapit at lumuhod
ang babae sa kaniyang harapan, na nagsasabi, “Panginoon,
tulungan mo ako.” **26** Sumagot siya at sinabi, “Hindi tama na
kunin ang tinapay ng mga anak at ihagis sa mga tuta.” **27**
Sinabi niya, “Oo nga, Panginoon, ngunit kahit ang mga tuta
ay kinakain ang mga katiting na tinapay na nahulog mula
sa kainan ng kanilang mga amo. **28** Pagkatapos, sumagot
si Jesus at sinabi sa kaniya, “Babae, napakalaki ng iyong
pananampalataya. Mangyari sa iyo ayon sa iyong hinihiling.”
At gumaling ang kaniyang anak na babae sa oras na iyon. **29**
Umalis si Jesus sa lugar na iyon at pumunta malapit sa Dagat
ng Galilea. Pagkatapos umakyat siya sa isang burol at doon
umupo. **30** Napakaraming tao ang lumapit sa kaniya. Kasama
nila ang mga pilay, bulag, pipi at mga lumpo, at marami pang
iba na may mga sakit. Inilagay sila sa paanan ni Jesus at sila
ay pinagaling niya. **31** Kaya namangha ang maraming tao
nang nakita nila ang mga pipi na nakapagsalita, ang lumpo
na napagaling, ang pilay na nakakalakad at mga bulag na
nakakakita. Pinuri nila ang Diyos ng Israel. **32** Tinawag ni
Jesus ang kaniyang mga alagad at sinabi, “Nahahabag ako
sa mga tao dahil sila ay nanatili kasama ko sa loob na ng
tatlong araw at walang makain. Ayaw ko silang pauwiin na
hindi kumakain upang hindi sila himatayin sa daan.” **33** Sinabi
ng mga alagad sa kaniya, “Saan naman tayo kukuha ng sapat
na tinapay sa ilang para busugin ang napakamaraming tao?”
34 Sinabi ni Jesus sa kanila, “Ilan ang tinapay na meron
kayo?” Sinabi nila, “Pito, at kaunting maliliit na isda.” **35** At
inutosan ni Jesus ang maraming tao na maupo sa lupa. **36**
Kinuha niya ang pitong tinapay at mga isda, at pagkatapos
magbigay ng pasasalamat, pinagpira-piraso niya ang mga
tinapay at ibinigay sa kaniyang mga alagad. At ibinigay ng
mga alagad ang mga ito sa mga tao. **37** Ang lahat ng tao ay

nakakain at nabusog. At inipon nila ang mga pagkain mula sa
pira-pirasong natira, pitong basket ang napuno. **38** Mayroong
apat na libong lalaki ang kumain, bukod sa mga babae at mga
bata. **39** Pagkatapos, pinauwi ni Jesus ang maraming tao at
sumakay siya sa bangka at pumunta sa rehiyon ng Magadan.

16 Lumapit ang mga Pariseo at Saduseo at sinubok si
Jesus sa pamamagitan ng paghingi sa kaniya na ipakita
sa kanila ang isang palatandaan mula sa langit. **2** Ngunit
sumagot siya at sinabi sa kanila, "Pagsapit ng gabi, sasabihin
ninyo. 'Magiging maganda ang panahon, sapagkat pula ang
kalangitan.' **3** At sasabihin ninyo sa umaga, 'Hindi magiging
maganda ang panahon ngayon, sapagkat ang langit ay pula
at maulap.' Alam ninyo kung paano bigyan ng kahulugan ang
anyo ng langit, ngunit hindi ninyo kayang bigyang kahulugan
ang mga palatandaan ng mga panahon. **4** Maghahanap ng
palatandaan ang mga masama at mapang-apid na salinlahi,
ngunit walang maibibigay na palatandaan sa kanila maliban
sa palatandaan ni Jonas." Pagkatapos ay iniwan sila ni Jesus
at umalis. **5** Nagpunta ang mga alagad sa kabilang bahagi,
ngunit nakalimutang magdala ng tinapay. **6** Sinabi ni Jesus sa
kanila, "Unawain ninyo at mag-ingat kayo sa lebadura ng mga
Pariseo at mga Saduseo." **7** Nagdahilan ang mga alagad
sa kanilang mga sarili at sinabi, "Ito ay dahil wala tayong
nadalang tinapay." **8** Batid ito ni Jesus at sinabi, "Kayong
maliit ang pananampalataya, bakit kayo nagdadahilan sa
inyong mga sarili at sinasabi na ito ay dahil wala kayong
nadalang tinapay? **9** Hindi pa rin ba ninyo napapansin o
naaalala ang limang tinapay para sa limang-libo, at ilang mga
basket na tinapay ang naipon ninyo? **10** O ang pitong basket
na tinapay na para sa apat na libo at ilang mga basket ang
inyong naipon? **11** Paanong hindi ninyo naintindihan na hindi
ako nagsasalita sa inyo tungkol sa tinapay? "Unawain ninyo
at mag-ingat kayo sa lebadura ng mga Pariseo at Saduseo."
12 Pagkatapos naintindihan nila na sila ay hindi pinag-iingat
sa lebadura sa tinapay, kundi upang mag-ingat sa itinuturo ng
mga Pariseo at mga Saduseo. **13** Ngayon, nang dumating si
Jesus sa mga bahagi ng Cesarea ng Filipos, tinanong niya
ang kaniyang mga alagad, na sinasabi, "Ano ang sinasabi ng
mga tao kung sino ang Anak ng Tao?" **14** Sinabi nila, "Sabi
ng iba na si Juan na Tagapagbawtismo; ang iba, si Elias; at
ang iba, si Jeremias, o isa sa mga propeta." **15** Sinabi niya
sa kanila, "Ngunit ano ang sinasabi ninyo sa kung sino ako?"
16 Sumagot si Simon Pedro at sinabi, "Ikaw ang Cristo, ang
Anak ng buhay na Diyos." **17** Sumagot si Jesus at sinabi sa
kaniya, "Pinagpala ka, Simon Bar Jonas, sapagkat ito ay hindi
nahayag sa iyo ng laman o ng dugo, kundi ng aking Amang
nasa langit. **18** Sinasabi ko rin sa iyo na ikaw ay si Pedro at
sa ibabaw ng batong ito ay itatayo ko ang aking iglesiya. Ang
tarangkahan ng hades ay hindi mananaig laban dito. **(Hadēs
g86)** **19** Ibibigay ko sa iyo ang mga susi sa kaharian ng langit.
Anumang gapusin mo sa lupa ay gagapusin din sa langit, at
anumang kalagan ninyo sa lupa ay kakalagan din sa langit."
20 At inutusan ni Jesus ang mga alagad na huwag nilang
sabihin sa iba na siya ang Cristo. **21** Magmula sa oras na
iyon sinimulang sabihin ni Jesus sa kaniyang mga alagad
na kailangan niyang pumunta sa Jerusalem, magdurusa ng
maraming bagay sa kamay ng mga nakatatanda at sa mga
punong pari at sa mga eskriba, papatayin at mabubuhay
muli sa ikatlong araw. **22** Pagkatapos ay hinila siya ni Pedro
sa tabi at pinagsabihan siya, na sinasabi, "Mailayo sana
ito sa iyo, Panginoon, hindi sana ito mangyari sa iyo." **23**
Ngunit bumaling si Jesus kay Pedro at sinabi, "Lumayo ka
sa akin, Satanas! Hadlang ka sa akin, sapagkat wala kang
pakialam sa mga bagay ng Diyos, kundi sa mga bagay ng
mga tao." **24** Pagkatapos, sinabi ni Jesus sa kaniyang mga
alagad, "Kung sinuman ang nais sumunod sa akin, kailangan
niyang ikaila ang kaniyang sarili, buhatin ang kaniyang krus,
at sumunod sa akin. **25** Sapagkat sinuman ang may nais
iligtas ang kaniyang buhay ay mawawalan nito, at kung
sinuman ang mawala ang buhay alang-alang sa akin ay
matatagpuan niya ito. **26** Ano ang mapapala ng isang tao,
kung mapasakaniya man ang buong mundo ngunit ang
kabayaran ay ang kaniyang buhay? Ano ang maibibigay ng
tao kapalit ng kaniyang buhay? **27** Sapagkat ang Anak ng
Tao ay darating sa kaluwalhatian ng kaniyang Ama kasama
ang kaniyang mga anghel. Pagkatapos, bibigyan niya ang
bawat tao ayon sa kaniyang mga gawa. **28** Katotohanang
sinasabi ko sa inyo, may mga ilan sa inyo na nakatayo dito
na hindi makatitikim ng kamatayan hanggang sa makita nila
ang Anak ng Tao na dumarating sa kaniyang kaharian."

17 Makalipas ang anim na araw, isinama ni Jesus sina
Pedro, Santiago at si Juan na kaniyang kapatid at
sila ay dinala niya sa isang mataas na bundok nang sila
lang. **2** Siya ay nagbagong anyo sa kanilang harapan. Ang
kaniyang mukha ay nagliwanag na katulad ng araw, at ang
kaniyang mga damit ay naging puting-puti katulad ng liwanag.
3 Masdan ito, nagpakita sa kanila sina Moises at Elias na
nakikipag-usap sa kaniya. **4** Nagsalita si Pedro at sinabi
kay Jesus, "Panginoon, mabuti na kami ay narito. Kung nais
ninyo, gagawa ako dito ng tatlong pagsisilungan—isa para sa
inyo, at isa para kay Moises, at isa para kay Elias." **5** Habang
siya ay nagsasalita pa, masdan ito, isang nakakasilaw na
ulap ang lumilim sa kanila, at masdan ito, may isang tinig na
mula sa ulap na nagsasabi, "Ito ang minamahal kong Anak na
lubos kong kinalulugdan. Makinig kayo sa kaniya." **6** Nang
marinig ito ng mga alagad, sila ay nagpatirapa at lubhang
natakot. **7** Pagkatapos, lumapit si Jesus at sila ay hinawakan
at sinabi, "Tumayo kayo at huwag kayong matakot." **8** At sila
ay tumingala ngunit walang ibang nakita maliban kay Jesus
lamang. **9** Nang pababa na sila sa bundok, inutos ni Jesus sa
kanila, na nagsasabi, "Huwag ninyong ipagsabi sa sinuman
ang pangitaing ito hanggang ang Anak ng Tao ay muling
ibangon mula sa mga patay." **10** Tinanong siya ng kaniyang
mga alagad, na sinasabi, "Bakit sinasabi ng mga eskriba na
kailangan daw munang dumating si Elias?" **11** Sumagot si
Jesus at sinabi, "Totoo na darating si Elias at aayusin ang
lahat ng mga bagay. **12** Ngunit sinasabi ko sa inyo, si Elias
ay dumating na, ngunit siya ay hindi nila nakilala. Sa halip,
ginawa nila ang nais nilang gawin sa kaniya. Sa gayon ding
paraan, ang Anak ng Tao ay magdurusa rin sa kanilang mga
kamay." **13** At naintindihan ng mga alagad na ang tinutukoy
niya ay si Juan na Tagapagbautismo. **14** Pagbalik nila sa
kinaroroonan ng mga tao, lumapit ang isang tao at lumuhod
sa kaniyang harapan, at sinabi, **15** "Panginoon, mahabag
kayo sa aking anak na lalaki, sapagkat siya ay may epilepsiya
at lubhang nahihirapan. Sapagkat madalas siyang nahuhulog
sa apoy o sa tubig. **16** Dinala ko siya sa inyong mga alagad,
ngunit hindi nila siya mapagaling. **17** Sumagot si Jesus at
sinabi, "Kayong salinlahi na walang pananampalataya at mga
baluktot, hanggang kailan ba ako mananatili kasama ninyo?
Hanggang kailan ako magtitiis sa inyo? Dalhin ninyo siya sa
akin." **18** Sinaway siya ni Jesus at umalis ang demonyo sa

kaniya. Gumaling ang bata sa oras ding iyon. **19** Pagkatapos
nito sarilinang lumapit kay Jesus ang kaniyang mga alagad
at sinabi, “Bakit hindi namin ito mapalayas?” **20** Sinabi ni
Jesus sa kanila, “Dahil maliit ang inyong pananampalataya.
Sapagkat katotohanang sinasabi ko sa inyo, kung mayroon
kayong pananampalataya na kasinliit ng buto ng mustasa,
maaari ninyong sabihin sa bundok na ito, 'Lumipat ka roon,' at
lilipat nga ito at walang magiging imposible sa inyo. **21** (Ngunit
hindi mapapalayas ang ganitong uri ng demonyo maliban
sa panalangin at pag-aayuno.) **22** Habang sila ay nanatili
sa Galilea, sinabi ni Jesus sa kaniyang mga alagad, “Ang
Anak ng Tao ay ibibigay sa kamay ng mga tao. **23** At siya ay
papatayin nila, at mabubuhay siya sa ikatlong araw.” Labis
itong ikinalungkot ng kaniyang mga alagad. **24** Pagdating nila
sa Capernaum, lumapit kay Pedro ang mga lalaking naningil
ng kalahating siklo ng buwis at sinabi, “Nagbabayad ba ng
kalahating siklo ng buwis ang iyong guro?” **25** Sinabi niya,
“Oo.” Ngunit nang pumunta si Pedro sa bahay, una siyang
kinausap ni Jesus at sinabi, “Ano sa palagay mo, Simon? Ang
mga hari sa lupa, kanino sila tumatanggap ng buwis o ng
pagpupugay? Mula sa kanilang mga mamamayan o mula sa
mga dayuhan?” **26** Nang sinabi ni Pedro, “Sa mga dayuhan,”
sinabi ni Jesus sa kaniya, “Kung ganoon hindi kasama ang
kanilang mamamayan sa pagbabayad. **27** Ngunit upang hindi
tayo maging sanhi ng pagkakasala ng mga nangongolekta ng
buwis, pumunta ka sa dagat, ihagis mo ang iyong pamingwit,
at kunin ang unang isda na nahuli. Kapag binuka mo ang
bibig nito, makikita mo ang isang siklo. Kunin mo ito at ibigay
sa mga nangongolekta ng buwis para sa akin at para sa iyo.”

18 Sa oras ding iyon, lumapit kay Jesus ang mga alagad at
sinabi, “Sino ang pinakadakila sa kaharian ng langit?”
2 Tinawag ni Jesus ang isang bata sa kaniya, at inilagay niya
sa kanilang kalagitnaan, **3** at sinabi, “Totoo itong sinasabi
ko sa inyo, maliban na lamang kung kayo ay magsisi at
maging katulad ng mga maliliit na bata, hindi talaga kayo
makapapasok sa kaharian ng langit. **4** Kaya kung sinuman
ang nagpapakumbaba sa kaniyang sarili katulad ng maliit na
batang ito, ang taong iyon ang pinakadakila sa kaharian ng
langit. **5** At sinumang tumatanggap sa katulad ng maliit na
batang ito alang-alang sa aking pangalan ay tinatanggap ako.
6 Ngunit ang sinuman ang magiging sanhi ng pagkakasala ng
isa sa mga maliliit na bata na sumampalataya sa akin, mas
mabuti para sa kaniya na talian ang leeg ng malaking batong
gilingan, at dapat siyang ilubog sa kailaliman ng dagat. **7** Sa
aba sa sanlibutan dahil sa panahon ng pagkatisod! Sapagkat
kinakailangang dumating ang mga panahong iyon, ngunit sa
aba sa taong sanhi ng pinanggalingan nito! **8** Kung ang iyong
kamay o mga paa ay nagiging sanhi ng inyong pagkatisod,
putulin ninyo ito at itapon ninyo ito palayo sa inyo. Mas mabuti
para sa inyo ang pumasok sa buhay na may kapansanan
o lumpo, kaysa itapon sa walang hanggang apoy na may
dalawang kamay o dalawang paa. **(aiōnios g166)** **9** Kung ang
inyong mga mata ay maging dahilan ng inyong pagkatisod,
dukutin ninyo ito at itapon ninyo ito palayo sa inyo. Mas mabuti
para sa inyo ang pumasok sa buhay na may isang mata,
kaysa itapon sa walang hanggang apoy na may dalawang
mata. **(Geenna g1067)** **10** Tingnan ninyo na huwag ninyong
hahamakin kahit na isa sa mga maliliit na bata. Sapagkat
sasabihin ko sa inyo na sa langit, ang kanilang mga anghel ay
laging nakatingin sa mukha ng aking Amang nasa langit. (**11**
Sapagkat pumarito ang Anak ng Tao upang maligtas ang mga
nawawala.) **12** Ano sa palagay ninyo? Kung may isang taong
mayroong isandaang tupa, at ang isa ay naligaw, hindi ba
niya iiwan ang siyamnapu't siyam sa burol at maghahanap sa
isang naliligaw? **13** At kung matagpuan niya ito, totoo itong
sinasabi ko sa inyo, ikagagalak niya ito higit sa siyamnapu't
siyam na hindi naligaw. **14** Sa gayon ding paraan, hindi ito
ang kalooban ng inyong Ama na nasa langit na ang isa sa
mga maliliit na batang ito ay mapahamak. **15** Kung ang iyong
kapatid ay nagkasala laban sa iyo, pumuntahan mo, ipakita
mo ang kaniyang pagkakamali na ikaw at siya lamang. Kung
makikinig siya sa iyo, mapapanumbalik mo ang iyong kapatid.
16 Ngunit kung hindi siya makinig sa iyo, isama mo sa iyo ang
isa o dalawa pang mga kapatid, upang sa pamamamagitan
ng bibig ng dalawa o tatlong mga saksi ang bawat salita ay
maaaring mapatunayan. **17** At kung tumanggi siyang makinig
sa kanila, sabihin ito sa iglesiya. Kung siya ay tumanggi
na makinig sa iglesiya, ituring ninyo siyang gaya ng isang
Gentil at maniningil ng buwis. **18** Totoo itong sinasabi ko
sa inyo, anumang mga bagay ang igapos ninyo sa lupa ay
igagapos din sa langit. At anumang mga bagay ang inyong
kalagan sa lupa ay kakalagan din sa langit. **19** Dagdag pa
nito, sinasabi ko sa inyo, na kung ang dalawa sa inyo ay
sumang-ayon sa lupa tungkol sa anumang bagay na kanilang
hinihiling, mangyayari ito sa kanila sa pamamagitan ng aking
Amang nasa langit. **20** Sapagkat kung saan ang dalawa o
tatlo ang nagkatipon dahil sa aking pangalan, naroon ako sa
kanilang kalagitnaan.” **21** Pagkatapos, lumapit si Pedro at
sinabi kay Jesus, “Panginoon, ilang beses ba na magkakasala
ang aking kapatid laban sa akin at akin siyang patatawarin?
Hanggang pitong beses?” **22** Sinabi ni Jesus sa kaniya,
“Hindi ko sasabihin sa inyo na pitong beses, kundi hanggang
pitumpung ulit at pito. **23** Samakatuwid, ang kaharian ng
langit ay maihahalintulad sa isang hari na nais makipagsulit
sa kaniyang mga utusan. **24** Habang inuumpisahan ang
pagsusulit, isang utusan ang dinala sa kaniya na nagkautang
ng sampung libong mga talento. **25** Ngunit dahil sa wala
siyang kakayanan na magbayad, inutusan siya ng kaniyang
amo na ipagbili, kasama ng kaniyang asawa at mga anak
at lahat na mayroon siya, at nang makabayad. **26** Kaya
lumuhod ang utusan, yumuko sa kaniyang harapan, at sinabi,
'Amo, pagtiisan mo ako, at babayaran ko ang lahat.' **27**
Kaya nahabag ang amo sa kaniyang utusan, pinakawalan
siya at pinatawad ang kaniyang utang. **28** Ngunit lumabas
ang utusan at nakita ang isa sa kaniyang kapwa utusan na
nagkautang sa kaniya ng isang daang denario. Sinunggaban
niya ito, sinakal at sinabi, 'Bayaran mo ako sa iyong inutang.'
29 Ngunit lumuhod ang kaniyang kapwa utusan at nakiusap
sa kaniya na nagsasabi, “Pagtiisan mo ako, at babayaran
rin kita.' **30** Ngunit tumanggi ang naunang utusan. Sa halip,
pumunta siya at itinapon siya sa kulungan, hanggang sa
mabayaran niya ang kaniyang inutang. **31** Nang makita
ng kapwa mga utusan kung ano ang nangyari, labis silang
nagdamdam. Pumunta sila sa kanilang amo at sinabi ang
lahat ng nangyari. **32** Pagkatapos nito, ipinatawag ng amo
ang kaniyang utusan, at sinabi sa kaniya, 'Napakasama mong
utusan, pinatawad kita sa lahat ng iyong inutang dahil ikaw ay
nakiusap sa akin. **33** Hindi ba dapat naawa ka din sa iyong
kapwa utusan, gaya ng pagkahabag ko sa iyo? **34** Nagalit
ang kaniyang amo at ibinigay siya sa mga tagapagpahirap
hanggang sa mabayaran niya ang lahat ng kaniyang mga
inutang. **35** Kaya ganoon din ang gagawin sa inyo ng aking
Ama na nasa langit kung ang bawat isa sa inyo ay hindi

magpapatawad sa kaniyang kapatid na mula sa kaniyang
puso.”

19 Nangyari, nang matapos na ni Jesus ang mga
salitang ito, umalis siya mula sa Galilea at nakarating
sa hangganan ng Judea lampas pa ng Ilog Jordan. **2**
Napakaraming tao ang sumunod sa kaniya at sila ay pinagaling
niya roon. **3** Pumunta sa kaniya ang mga Pariseo upang
subukin siya na nagsasabi, “Pinahihintulutan ba sa batas
na hihiwalayan ng lalaki ang kaniyang asawa sa anumang
kadahilanan?” **4** Si Jesus ay sumagot at nagsabi, “Hindi ba
ninyo nabasa, na ang gumawa sa kanila sa simula pa lamang
ay ginawa silang lalaki at babae? **5** At sinabi rin niyang,
'Sa ganitong dahilan iiwan ng lalaki ang kaniyang ama at
ina upang makiisa sa kaniyang asawa, at ang dalawa ay
magiging iisang laman?' **6** Kaya nga sila ay hindi na dalawa,
kundi iisang laman. Samakatwid ang ano mang pinagsama
ng Diyos ay walang sinumang makapaghihiwalay.” **7** Sinabi
nila sa kaniya, “Bakit noon ay inutusan tayo ni Moises na
gumawa ng kasulatan ng paghihiwalay at paalisin na siya?” **8**
Sinabi niya sa kanila, “Dahil sa katigasan ng inyong puso
ay pinayagan ni Moises na hiwalayan ninyo ang inyong
mga asawa, subalit mula sa simula hindi gayon. **9** Sinasabi
ko sa inyo, ang sinumang makikipaghiwalay sa kaniyang
asawa, maliban sa sekwal na imoralidad, at mag-aasawa
ng iba, ay nangangalunya. At ang lalaki na magpapakasal
sa hiniwalayan na babae ay nakagawa ng pangangalunya.”
10 Sinabi ng mga alagad kay Jesus, “Kung ganyan ang
kalagayan ng lalaki sa kaniyang asawa, mabuti pang hindi na
mag-aasawa.” **11** Subalit sinabi ni Jesus sa kanila, “Hindi
lahat ay tatanggap sa aral na ito, kundi sila lamang na
pinahihintulutan na tanggapin ito. **12** Sapagkat mayroong
mga eunuko na ipinanganak sa sinapupunan ng kanilang ina.
At may mga eunoko na ginawang eunuko ng mga tao. At may
mga eunuko na ginawa nilang mga eunuko ang kanilang sarili
alang-alang sa kaharian ng langit. Siya na kayang tumanggap
sa aral na ito, tanggapin niya ito. **13** May maliliit na mga
bata na dinala sa kaniya upang patungan ng kaniyang mga
kamay at ipanalangin sila, ngunit pinagalitan sila ng mga
alagad. **14** Ngunit sinabi ni Jesus, “Hayaan ang maliliit na
mga bata, at huwag silang pagbawalan na pumunta sa akin,
sapagkat ang kaharian ng langit ay para sa mga ganito.”
15 At ipinatong niya ang kaniyang mga kamay sa kanila, at
pagkatapos umalis mula roon. **16** Masdan ito, isang lalaki
ang lumapit kay Jesus at sinabi, “Guro, ano ang mabuting
bagay na kinakailangan kong gawin upang ako ay magkaroon
ng buhay na walang hanggan?” **(aiōnios g166)** **17** Sinabi ni
Jesus sa kaniya, “Bakit mo ako tinatanong tungkol sa kung
ano ang mabuti? Isa lang ang mabuti, ngunit kung nais mong
pumasok sa buhay, tuparin mo ang mga kautusan.” **18** At
sinabi ng lalaki sa kaniya, “Alin sa mga kautusan? Sinabi ni
Jesus, “Huwag kang pumatay, huwag kang mangangalunya,
huwag kang magnakaw, huwag kang magsinungaling sa
iyong pagsaksi, **19** igalang mo ang iyong ama at ang iyong
ina, at ibigin mo ang iyong kapwa tulad ng pagmamamhal mo
sa iyong sarili. **20** At sinabi ng binatang lalaki sa kaniya, ang
lahat nang ito ay sinunod ko. Ano pa ba ang kailangan ko? **21**
Sinabi ni Jesus sa kaniya, “Kung nais mong maging ganap,
humayo ka at ipagbili mo ang iyong ari-arian at ibigay sa
mahihirap, at magkakaroon ka ng yaman sa langit. At halika,
sumunod ka sa akin.” **22** Subalit ng marinig ng binatang lalaki
ang sinabi ni Jesus, umalis siya na malungkot, sapagkat
siya ay may napakaraming mga ari-arian. **23** Sinabi ni Jesus
sa kaniyang mga alagad, “Totoo itong sinasabi ko sa inyo,
mahirap makapasok ang isang mayaman sa kaharian ng
langit. **24** Muling sinasabi ko sa inyo, madali pa sa isang
kamelyo ang pumasok sa butas ng karayom kaysa sa isang
mayaman na makapasok sa kaharian ng Diyos.” **25** Nang
mapakinggan ito ng mga alagad, sila ay namangha at sinabi,
“Sino kung gayon ang maaaring maligtas?” **26** Tumingin sa
kanila si Jesus at sinabi, “Sa mga tao ito ay imposible ngunit
sa Diyos, lahat ay posible.” **27** Sumagot si Pedro at sinabi sa
kaniya, “Tingnan mo, iniwan namin ang lahat at sumunod
saiyo. Ano ang makakamtan namin?” **28** Sinabi ni Jesus sa
kanila, “Totoo itong sinasabi ko sa inyo, kayo na sumunod
sa akin, sa bagong kapanganakan kapagka ang Anak ng
Tao ay uupo na sa trono sa kaniyang kaluwalhatian, kayo rin
naman ay uupo sa labindalawang mga trono, maghuhukom
sa labingdalawang mga tribu ng Israel.” **29** Ang bawat isa
na nag-iwan ng mga bahay, mga kapatid na lalaki, mga
kapatid na babae, ama at ina, o lupain alang alang sa akin,
ay makakatanggap ng isang daang beses at magmamana ng
buhay na walang hanggan. **(aiōnios g166)** **30** Subalit marami
ang nauna ngayon na mahuhuli at marami sa mga nahuhuli
ay mauuna.

20 Sapagkat ang kaharian ng langit ay tulad sa isang
nagmamay-ari ng lupain, na lumabas ng maagang-
maaga upang umupa ng mga manggagawa para sa kaniyang
ubasan. **2** Pagkatapos niyang makipagsundo sa mga
manggagawa sa isang denaryo sa isang araw, pinapunta
niya sila sa kaniyang ubasan. **3** Lumabas siya muli sa
dakong alas nuwebe noong umagang iyon at nakita niya ang
ibang mga manggagawa na nakatayong walang ginagawa
sa pamilihan. **4** Sinabi niya sa kanila, 'Pumunta rin kayo
sa ubasan, at kung ano ang nararapat sa inyo ay ibibigay
ko.' At sila ay pumunta upang magtrabaho. **5** Lumabas
siyang muli nang mag-aalas dose ng tanghali at muli nang
mag-aalas tres ng hapaon, at ganoon din ang ginawa niya.
6 At sa isa pang pagkakataon nang mag-aalas singko ng
hapon, siya ay lumabas at nakatagpo ng iba pang nakatayong
walang ginagawa. Sinabi niya sa kanila, 'Bakit kayo nakatayo
rito na walang ginagawa sa maghapon?' **7** Sinabi nila sa
kaniya, 'Sapagka't wala ni isang umupa sa amin,' Sinabi
niya sa kanila, 'Kayo rin ay pumunta sa ubasan.' **8** At nang
sumapit ang gabi, sinabi ng may-ari ng ubasan sa kaniyang
tagapangasiwa, 'Tawagin ang mga manggagawa at ibigay
ang kanilang sahod, mula sa nahuli hanggang sa nauna.' **9**
At nang ang mga manggagawa na inupahan nang mag-aalas
singko ay dumating, bawat isa sa kanila ay tumanggap ng
isang denaryo. **10** At nang ang mga naunang manggagawa
ay dumating, inisip nila na higit na marami ang kanilang
tatanggapin, subalit bawat isa sa kanila ay tumanggap rin ng
tig-iisang denaryo. **11** At nang matanggap nila ang kanilang
mga sahod, sila ay nagreklamo tungkol sa may-ari ng ubasan.
12 Sabi nila, 'Ang mga huling manggagawang ito ay isang
oras lang na nagtrabaho, ngunit ipinantay mo sila sa amin, sa
amin na nagdala ng pasan sa buong araw at sa nakakasunog
na init.' **13** Subalit sumagot ang may-ari ng ubasan at
nagsabi sa isa sa kanila, 'Kaibigan, wala akong nagawang
mali sa iyo, Hindi ba't nagkasundo tayo sa isang denaryo?
14 Tanggapin mo ang para sa iyo at humayo ka. Kagalakan
ko ang magbigay sa mga nahuling mga manggagawa na
inupahan katulad ng sa inyo. **15** Hindi ba marapat sa akin na

gawin kung ano ang nais kong gawin sa aking mga pag-aari?'
O ang iyong mata ay masama dahil ako ay mabuti? 16 Kaya
nga ang nauuna ay nahuhuli at ang nahuhuli ay nauuna." 17
Habang si Jesus ay patungo sa Jerusalem, ang labindalawa
ay isinama niya at habang nasa daan sinabi niya sa kanila,
18 "Tingnan ninyo, aakyat tayo patungo sa Jerusalem at ang
Anak ng Tao ay ibibigay sa mga punong mga pari at mga
eskriba. At siya ay hahatulan nila ng kamatayan 19 at ibibigay
sa mga Gentil upang siya ay kutyain, paluin, at ipako siya
sa krus. Ngunit sa ikatlong araw siya ay babangunin. 20 At
ang ina ng mga anak na lalaki ni Zebedeo ay pumunta kay
Jesus kasama ang kaniyang mga anak. Yumukod siya sa
kaniyang harapan at humiling ng isang bagay sa kaniya. 21
Sinabi ni Jesus sa kaniya, "Ano ang nais mong hilingin?"
Sinabi niya sa kaniya, "Ipag-utos mo na ang aking dalawang
anak ay makakaupo sa iyong kaharian, ang isa sa iyong
dakong kanang kamay at ang isa naman ay sa iyong dakong
kaliwang kamay," 22 Subalit sinagot siya ni Jesus at nagsabi,
"Hindi ninyo alam kung ano ang iyong hinihiling. Kaya ba
ninyong inumin ang tasa na aking iinumin?" Sinabi nila sa
kaniya, "Kaya namin." 23 Sinabi niya sa kanila, "Ang aking
tasa ay tunay ninyong inumin. Subalit ang pag-upo sa aking
dakong kanang kamay at sa aking dakong kaliwang kamay
ay hindi sa aking pagpapasya, ngunit ito ay para sa kanila
na pinaghandaan ng aking Ama." 24 At nang mapakinggan
ito ng sampung mga alagad, labis silang hindi nasiyahan sa
dalawang magkapatid. 25 Ngunit tinawag sila ni Jesus sa
kaniya at sinabi, "Alam ninyo na ang mga namumuno sa mga
Gentil ay nanglulupig sa kanila, at ang mga mahahalagang
mga tao sa kanila ay gumagamit ng kapangyarihan upang
sundin sila. 26 Subalit hindi dapat mangyari ito sa inyo.
Sa halip, ang sinumang nagnanais na maging dakila sa
inyo ay dapat maging tagapaglingkod ninyo. 27 At ang
sinumang nagnanais na maging una sa inyo ay dapat maging
tagapaglingkod ninyo. 28 Katulad ng Anak ng Tao hindi
siya naparito upang paglingkuran, kundi upang maglingkod,
at upang ibigay ang kaniyang buhay bilang pangtubos sa
marami. 29 Habang sila ay paalis mula sa Jerico, napaka-
raming tao ang sumunod sa kaniya. 30 At nakita nila ang
dalawang bulag na lalaki na nakaupo sa daan. Nang marinig
nila na si Jesus ay dumaraan, sila ay sumigaw at nagsabi,
"Panginoon, Anak ni David, mahabag ka sa amin." 31 Subalit
sinaway sila ng mga tao, sinabihan sila na tumahimik. Ngunit,
lalo silang nagsisisigaw ng malakas at nagsabi, "Panginoon,
Anak ni David, mahabag ka sa amin." 32 At huminto si Jesus
at tinawag sila at nagsabi, "Ano ang nais ninyong gawin ko sa
inyo?" 33 Sinabi nila sa kaniya, "Panginoon, na ang aming
mga mata ay mabuksan." 34 At si Jesus, na nakadama ng
pagkahabag, hinipo ang kanilang mga mata. Agad agad ay
natanggap nila ang kanilang paningin at sumunod sa kaniya.

21 Habang si Jesus at ang kaniyang mga alagad ay
papalapit na sa Jerusalem at dumating sa Bethfage,
sa Bundok ng mga Olibo, sinugo ni Jesus ang dalawa sa
kaniyang mga alagad 2 na nagsasabi sa kanila, "Pumunta
kayo sa susunod na nayon at makakakita kaagad kayo
ng nakataling asno at may kasamang isang batang asno.
Kalagan ninyo sila at dalhin sa akin. 3 Kung may magsabi
sa inyo ng kahit na ano sa inyo tungkol dito sabihin ninyo,
'Kailangan sila ng Panginoon,' at kaagad-agad ipapadala ng
taong iyon ang mga iyon sa inyo. 4 Ngayon nangyari nga
ito upang maganap kung ano ang sinabi sa pamamagitan
ng propeta. Sinabi niya, 5 "Sabihin sa anak na babae ng
Sion, 'Tingnan mo, ang inyong Hari ay darating sa inyo,
mapagpakumbaba at nakasakay sa asno at sa batang asno,
ang anak ng asno. 6 At ang mga alagad ay nagpunta at
ginawa kung ano ang ibinilin sa kanila ni Jesus. 7 Dinala nila
ang asno at ang batang asno, at inilagay nila ang kanilang
mga damit sa kanila, at umupo roon si Jesus. 8 Karamihan
sa mga tao ay naglatag ng kanilang mga damit sa daan,
ang iba ay pumutol ng mga sanga ng mga kahoy at inilatag
sa daan. 9 Ang mga taong nauna kay Jesus at ang mga
sumunod sa kaniya ay sumisigaw na nagsasabi, "Hosana sa
anak ni David! Pinagpala ang dumarating sa pangalan ng
Panginoon. Hosana sa kataas-taasan!" 10 Nang makarating
si Jesus sa Jerusalem, ang buong lungsod ay nagkagulo at
nagsabi, "Sino ba ito?" 11 Ang mga tao ay sumagot, "Si Jesus
ito na propeta, na taga-Nazaret ng Galelia." 12 Pumasok si
Jesus sa templo ng Diyos. At pinaalis palabas ang lahat ng
mga namili at nagbebenta sa templo. At pinagbubuwal din
niya ang mga mesa ng mga mamamalit ng pera at ang mga
upuan ng mga nagbebenta ng mga kalapati. 13 Sinabi niya
sa kanila, "Ito ay nasusulat, 'Ang aking tahanan ay tatawaging
bahay-panalanginan,' ngunit ginawa ninyo itong lungga ng
mga magnanakaw." 14 At pumunta sa kaniya sa templo ang
mga bulag at mga lumpo at sila ay pinagaling niya. 15 Subalit
nang makita ng mga pinunong pari at ng mga eskriba ang
mga kamanghamanghang mga bagay na kaniyang ginawa, at
nang mapakinggan nila ang mga bata na sumisigaw sa templo
at nagsasabi, "Hosana sa anak ni David," sila ay lubhang
nagalit. 16 Sinabi nila sa kaniya, "Narinig mo ba kung ano ang
sinasabi ng mga taong ito?" Sinabi ni Jesus sa kanila, "Oo!
Ngunit hindi ba ninyo nababasa, 'Na mula sa mga bibig ng
mga sanggol at mga sumususo pa lamang ay ginawa mong
ganap ang papuri'?" 17 At iniwan sila ni Jesus at nagtungo sa
lungsod ng Betania at natulog doon. 18 Kinaumagahan nang
pabalik na si Jesus sa lungsod, nagutom siya. 19 Nakakita
siya ng puno ng igos sa tabi ng daan. Pinuntahan niya ito,
subalit wala siyang nakitang bunga kundi mga dahon lamang.
At sinabihan niya ito, "Hindi ka na magbubunga mula ngayon
at magpakailan man." Kaagad-agad ang puno ng igos ay
natuyo. **(aiōn g165)** 20 At nang makita ito ng kaniyang mga
alagad, namangha sila at sinabi, "Paanong ang puno ng igos
ay kaagad-agad na natuyo?" 21 Sumagot at sinabi ni Jesus
sa kanila, "Totoo itong sinasabi ko sa inyo, kung kayo ay may
pananampalataya at hindi mag-alinlangan, hindi lang ninyo
magagawa kung ano ang nangyari sa puno ng igos, maaari
ninyo ring sabihin sa burol na ito, 'Maiangat ka at maihagis sa
dagat,' at ito ay magaganap. 22 Lahat ng hihilingin ninyo sa
panalangin na may paniniwala, matatanggap ninyo." 23 Nang
dumating si Jesus sa templo, pumunta sa kaniya ang mga
punong pari at mga nakatatanda sa mga tao habang siya ay
nagtuturo at sinabi nila sa kaniya, "Sa anong kapangyarihan
ginawa mo ang mga bagay na ito? At sino ang nagbigay sa
iyo ng kapangyarihan na ito?" 24 Sumagot si Jesus at sinabi
sa kanila, "Ako rin ay magtatanong sa inyo ng isang tanong.
Kung sasagutin ninyo ako, sasagutin ko rin kayo kung sa
anong kapangyarihan ginawa ko ang mga bagay na ito. 25
Ang bautismo ni Juan—saan ba ito galing, galing ba sa langit
o sa mga tao?" Pinag-usapan nila ito sa kanilang mga sarili,
na nagsasabi, "Kung sasabihin natin na, 'Nagmula sa langit,'
sasabihin niya sa atin, 'Bakit hindi kayo naniwala sa kaniya?'
26 Kung sasabihin natin na, 'Galing sa tao,' natatakot tayo
sa mga tao, sapagkat kinikilala nila si Juan bilang isang

propeta." **27** Sumagot sila kay Jesus at nagsabi, "Hindi namin
alam." Sinabi rin niya sa kanila, 'Kung gayon hindi ko rin
sasabihin sa inyo kung sa anong kapangyarihan ginawa ko
ang mga bagay na ito. **28** Subalit ano sa palagay ninyo? May
isang tao na may dalawang anak na lalaki. Pumunta siya
sa una at sinabi, 'Anak pumunta ka at magtrabaho sa araw
na ito sa ubasan,' **29** Sumagot ang anak at nagsabi, 'Ayaw
ko,' subalit, pagkatapos nito nagbago ang kaniyang isip at
pumunta siya. **30** At ang taong ito ay pumunta sa kaniyang
pangalawang anak at nagsabi ng ganoon din. Sumagot ang
anak na ito at nagsabi, 'Ginoo, pupunta ako.' Ngunit hindi siya
pumunta. **31** Alin sa dalawang anak na lalaki ang sumunod
sa kalooban ng kanilang ama?" Sabi nila, "Ang nauna." Sinabi
ni Jesus sa kanila, "Totoo itong sinasabi ko sa inyo na ang
mga maniningil ng buwis at ang mga babaing nagbebenta ng
aliw ay mauunang makapasok sa kaharian ng Diyos bago
kayo. **32** Sapagkat si Juan ay pumunta sa inyo sa daan ng
katuwiran, subalit hindi ninyo siya pinaniwalaan, samantalang
ang mga maniningil ng buwis at mga nagbebenta ng aliw ay
naniwala sa kaniya. At kayo, noong nakita ninyo na nangyari,
hindi man lang kayo nagsisi pagkatapos nito upang maniwala
sa kaniya. **33** Pakinggan ang isa pang talinghaga. May isang
tao na nagmamay-ari ng napakalawak na lupain. Nagtanim
ng mga ubas at binakuran niya ito, at naghukay ng pisaan
ng ubas, at nagtayo ng tore ng bantay, at pinaupahan ito sa
mga tagapag-alaga ng ubasan. At siya ay nagtungo sa ibang
bayan. **34** Nang ang panahon ng pag-aani ng ubasan ay
papalapit na, nagpadala siya ng ilan sa kaniyang mga utusan
sa mga tagapag-alaga ng ubasan upang kunin ang kaniyang
mga ubas. **35** Subalit sinunggaban ng mga tagapag-alaga ng
ubasan ang kaniyang mga utusan, pinalo ang isa, pinatay
ang iba, at binato rin ang iba. **36** Minsan pa, ang may ari
ay nagpadala ng iba pang mga utusan, mas marami pa sa
nauna, subalit ganoon din ang ginawa sa kanila ng mga
tagapag-alaga ng ubasan. **37** Pagkatapos noon, pinadala ng
may-ari ang kaniyang sariling anak sa kanila, na nagsabi,
"Igagalang nila ang aking anak.' **38** At nang makita ng mga
tagapag-alaga ng ubas ang anak, sinabi nila sa kanilang
mga sarili, "Ito ang tagapagmana. Halikayo, patayin natin
siya at angkinin natin ang mana.' **39** Kaya kinuha nila siya at
itinapon palabas ng ubasan, at pinatay siya. **40** Ngayon, kung
darating ang may ari ng ubasan, ano ang gagawin niya sa
mga tagapag-alaga ng ubasan?" **41** Sinabi nila sa kaniya,
"Pupuksain niya sila na tampalasan na mga tao sa mabagsik
na pamamaraan at ang ubasan ay pauupahan sa ibang
tagapagpangalaga ng ubasan, sa mga taong magbabayad
kapag ang ubas ay mahinog na." **42** At sinabi ni Jesus sa
kanila, "Hindi ba ninyo nabasa sa mga kasulatan, 'Ang bato
na tinanggihan ng mga tagapagtayo ng bahay ay naging
batong panulukan. Ito ay galing sa Panginoon, at ito ay
kamanghamangha sa ating mga mata.' **43** Kaya sinasabi ko
sa inyo, ang kaharian ng Diyos ay kukunin niya sa inyo at
ibibigay sa ibang bansa na mag-aalaga sa mga bunga nito.
44 Ang sinumang babagsak sa batong ito ay mababasag ng
pirapiraso. At kung kanino man ito babagsak, madudurog
siya." **45** Nang napakinggan ng mga punong pari at mga
Pariseo ang kaniyang mga talinghaga, nakita nila na ang
kaniyang sinasabi ay patungkol sa kanila. **46** Subalit sa
tuwing naisin nilang dakpin siya, natatakot sila sa mga tao
sapagkat tinuturing siya ng mga tao na isang propeta.

22 At muling nagsalita si Jesus sa kanila ng isang
talinghaga, at nagsabi, **2** "Ang kaharian ng langit ay
katulad sa isang hari na naghanda ng salu-salo sa kasal ng
kaniyang anak na lalaki. **3** Sinugo niya ang kaniyang mga
utusan na tawagin ang mga naanyayahan sa salu-salo sa
kasal, subalit ayaw nilang pumunta. **4** At muling nagsugo
ang hari ng iba pang mga utusan, na nagsabing, 'Sabihin sa
mga naanyayahan, "Tingnan ninyo, naihanda ko na ang aking
hapunan. Ang aking mga baka at pinatabang mga batang
baka ay nakatay na, at ang lahat ay nakahanda na. Pumunta
kayo sa salu-salo sa kasal.' **5** Subalit binabalewala ng mga
taong ito ang kaniyang paanyaya. Ang iba ay bumalik sa
kanilang sariling mga bukirin, ang iba naman ay nagtungo
sa mga lugar ng kanilang negosyo. **6** Ang iba naman ay
sinunggaban ang mga utusan ng hari, pinahiya at pinatay sila.
7 Subalit nagalit ang hari. Inutusan niya ang kaniyang mga
sundalo na patayin ang mga mamamatay na iyon, at sunugin
ang kanilang lungsod. **8** At sinabi niya sa kaniyang mga
utusan, 'Ang kasal ay handa na, ngunit ang mga naanyayahan
ay hindi karapat-dapat. **9** Kaya pumunta kayo sa mga
sangandaan at anyayahan ninyo kung gaano karaming tao
ang inyong matatagpuan sa salu-salo sa kasal.' **10** At ang
mga utusan ay nagtungo sa mga malalaking daan at inipon
ang lahat ng mga taong matagpuan nila kapwa mabuti at
masama. Kaya't ang bulwagan pangkasalan ay napuno ng
mga panauhin. **11** Subalit nang dumating ang hari upang
tingnan ang mga panauhin, nakakita siya ng tao na hindi
nakasuot ng pangkasal na kasuotan. **12** Sinabi ng hari sa
kaniya, 'Kaibigan, paano ka nakapasok dito nang walang
pangkasal na kasuotan?' At walang maisagot ang tao. **13**
At sinabi ng hari sa kaniyang mga utusan, 'Gapusin ang
kamay at paa ng taong ito, at ihagis siya sa kadiliman sa
labas, kung saan doon ay may pagtatangis at pagngangalit
ng mga ngipin.' **14** Sapagkat maraming tao ang tinawag,
ngunit kakaunti ang pinili." **15** At umalis ang mga Pariseo at
nagbalak kung papaanong mabitag nila si Jesus sa kaniyang
sariling salita. **16** At pinadala nila ang kanilang mga alagad sa
kaniya, kasama ang mga tagasunod ni Herodes. Sinabi nila
kay Jesus, "Guro, alam namin na ikaw ay makatotohanan, at
nagtuturo sa pamamaraan ng Diyos ng may katotohanan. At
wala kayong pakialam sa sinasabi nang sinuman, at hindi
nagpapakita ng pagtatangi sa mga tao. **17** Kaya sabihin mo
sa amin, ano sa palagay mo? Nararapat bang magbayad
ng mga buwis kay Cesar o hindi?" **18** Subalit nakakaintindi
ng kanilang kasamaan si Jesus at nagsabi, "Bakit ninyo ako
sinusubok, kayong mga mapagkunwari? **19** Ipakita ninyo
sa akin ang pangbuwis na salapi." Dinala nila ang isang
denaryo sa kaniya. **20** At sinabi ni Jesus sa kanila, "Kaninong
mukha at pangalan ang narito?" **21** Sinabi nila sa kaniya,
"Kay Cesar." At sinabi ni Jesus sa kanila, "Kung gayon ibigay
kay Cesar ang mga bagay na kay Cesar, at sa Diyos ang
mga bagay na sa Diyos." **22** Nang mapakinggan nila ito,
namangha sila. At iniwan nila siya at umalis sila. **23** Sa araw
na iyon ilan sa mga Saduseo na mga nagsasabi na walang
muling pagkabuhay ay pumunta sa kaniya. Tinanong nila siya,
24 na nagsasabi, "Guro, sinabi ni Moises na, 'Kung ang tao ay
mamatay, na walang anak, kailangang pakasalan ng kapatid
niya ang kaniyang asawa at magkaroon ng anak alang-alang
sa kaniyang kapatid.' **25** Mayroong pitong magkakapatid
na lalaki. Ang panganay ay nag-asawa at namatay, at hindi
nagkaanak. Iniwan niya ang kaniyang asawa sa kaniyang
kapatid na lalaki. **26** At ang pangalawang kapatid na lalaki

gayon din ang ginawa niya, at ang pangatlo, hanggang sa
pampitong kapatid na lalaki. **27** Pagkatapos nilang lahat,
namatay din ang babae. **28** Ngayon sa muling pagkabuhay,
kaninong asawa siya sa pitong magkakapatid? Sapagkat
siya ay naging asawa nilang lahat." **29** Subalit sumagot si
Jesus at sinabi sa kanila, "Nagkakamali kayo, sapagkat hindi
ninyo alam ang mga kasulatan maging ang kapangyarihan ng
Diyos. **30** Sapagkat sa muling pagkabuhay hindi na sila mag-
aasawa, o pag-aasawahin. Sa halip, sila ay katulad ng mga
anghel sa langit. **31** Ngunit tungkol sa muling pagkabuhay ng
mga patay, hindi ba ninyo nababasa kung ano ang sinabi sa
inyo ng Diyos, na nagsasabi, **32** 'Ako ang Diyos ni Abraham,
ang Diyos ni Isaac, at ang Diyos ni Jacob'? "Ang Diyos ay
hindi Diyos ng mga patay, kung hindi ng mga buhay." **33** Nang
mapakinggan ito ng mga tao, sila ay namangha sa kaniyang
katuruan. **34** Subalit nang mapakinggan ng mga Pariseo
na napatahimik ni Jesus ang mga Saduseo, nagtipuntipon
sila. **35** Isa sa kanila na isang abogado ay nagtanong sa
kaniya ng isang katanungan, upang subukin siya— **36** "Guro,
alin ba ang pinakadakilang utos sa kautusan?" **37** Sinabi ni
Jesus sa kaniya, "Kinakailangang ibigin mo ang Panginoon
mong Diyos, nang buong puso mo, nang buong kaluluwa
mo, at nang buong pag-iisip mo.' **38** Ito ang dakila at unang
kauutusan. **39** At ang pangalawang kautusan ay katulad
nito— 'Kinakailangang ibigin mo ang iyong kapwa katulad
ng pagmamahal mo sa iyong sarili.' **40** Dito sa dalawang
mga kautusang ito nakasalalay ang buong kautusan at ang
mga propeta." **41** Ngayon habang ang mga Pariseo ay
nagkakatipon pa rin, si Jesus ay nagtanong sa kanila ng
katanungan. **42** Sinabi niya, "Ano ang iniisip ninyo tungkol kay
Cristo? Kaninong anak siya?" Sinabi nila sa kaniya, "Ang anak
ni David." **43** Sinabi ni Jesus sa kanila, "Papaanong si David
sa Espiritu ay tumawag sa kaniyang Panginoon, na nagsabi,
44 'Ang Panginoon ay nagsabi sa aking Panginoon, "Umupo
ka sa dako ng aking kanang kamay, hanggang ang iyong
mga kaaway ay maging tungtungan ng iyong mga paa."'?" **45**
Kung si David nga ay tinawag niya ang Cristo na 'Panginoon',
paano siya naging anak ni David?" **46** Walang kahit isa na
makasagot sa kaniya ng isang salita, at mula sa araw na iyon
walang sinumang sumubok pang magtanong sa kaniya.

23 Pagkatapos nito, nagsalita si Jesus sa maraming tao
at sa kaniyang mga alagad. **2** Sinabi niya, "Ang mga
eskriba at mga Pariseo ay umuupo sa upuan ni Moises. **3**
Kaya kung ano man ang iutos nila na gawin ninyo, gawin at
sundin ninyo ang mga bagay na ito. Ngunit huwag ninyong
tularan ang mga gawa nila, dahil nagsasabi sila ngunit
hindi naman nila ginagawa. **4** Totoo nga, nagbibigkis sila
ng mga mabibigat na mga pasanin na mahirap dalhin, at
ipinapasan nila sa balikat ng mga tao. Ngunit sila mismo ay
hindi gagalaw ng iisang daliri upang buhatin nila ang mga
ito. **5** Lahat ng mga gawa nila, ginawa nila upang makita ng
mga tao. Sapagkat pinapalawak nila ang mga pilakterya nila
at pinalalaki nila ang mga laylayan ng kanilang mga damit.
6 Gusto nilang umupo sa mga pangunahing lugar ng mga
pista at sa mga pangunahing upuan sa sinagoga, **7** at mga
natatanging pagbati sa mga pamilihan at tawagin silang,
"Rabi" ng mga tao. **8** Ngunit hindi kayo dapat tawagin na
'Rabi', sapagkat iisa lang ang guro ninyo, at lahat kayo ay
magkakapatid. **9** At huwag ninyong tawagin na ama ang kahit
sinuman sa lupa dahil iisa lang ang inyong Ama at siya ay
nasa langit. **10** At hindi rin dapat kayong tawagin na 'guro'
dahil iisa lang ang inyong guro, ang Cristo. **11** Ngunit ang
pinakadakila sa inyo ay siyang maging tagapaglingkod sa
inyo. **12** Kung sinuman ang nagtataas sa kaniyang sarili ay
ibababa. At kung sinumang nagpapakababa sa kaniyang sarili
ay itataas. **13** Ngunit aba kayong mga eskriba at mga Pariseo,
mga mapagkunwari! Sinarhan ninyo ang kaharian ng langit sa
mga tao. Kayo nga mismo ay hindi pumapasok at hindi rin
ninyo pinayagan yung ibang papasok pa lamang. **14** (Ngunit
aba kayong mga eskriba at mga Pariseo, mga mapagkunwari!
Sinakmal ninyo ang mga bahay ng mga babaeng balo
habang nagpapakita kayo ng mahabang panalangin.) **15** Aba
kayong mga eskriba at mga Pariseo, mga mapagkunwari!
Sapagkat nilalakbay ninyo ang karagatan at lupain upang
makahikayat ng isang mananampalataya. At kung maging
mananampalataya na siya, dalawang beses ninyo siyang
ginawang anak ng impyerno na katulad ninyo mismo. **(Geenna
g1067)** **16** Aba kayo, kayong mga bulag na tagapaggabay,
kayo na nagsasabi, 'Kung ipanumpa ng ninuman ang templo,
balewala lang iyon. Ngunit kung ipanumpa ninuman ang ginto
sa templo, nakagapos siya sa kaniyang panunumpa.' **17**
Kayong mga hangal na bulag, alin ba ang mas mahalaga,
ang ginto o ang templo kung saan iniaalay ang ginto sa
Diyos? **18** At, 'Kung ipanumpa ninuman ang altar, balewala
lang iyon. Subalit kung ipanumpa ninuman ang handog na
nasa altar, nakagapos siya sa kaniyang panunumpa.' **19**
Kayong mga bulag, alin ba ang mas mahalaga, ang kaloob o
ang altar kung saan iniaalay ang kaloob sa Diyos? **20** Kaya
kung ipanumpa ninuman ang altar, ipanumpa niya ito at ang
lahat ng mga naroon. **21** At kung ipanumpa ninuman ang
templo, ipanumpa niya ito at sa kaniya na nakatira doon.
22 At kung ipanumpa ninuman ang langit, ipanumpa niya
ang trono ng Diyos at sa kaniya na nakaupo roon. **23** Aba
kayong mga eskriba at mga Pariseo, mga mapagkunwari!
Sapagkat nagbibigay kayo ng ikapu ng mga yerbabuena, anis
at kumin, ngunit hindi ninyo ginagawa ang mas mahalagang
mga bagay tungkol sa batas - katarungan, kahabagan at
pananampalataya. Subalit dapat sanang gawin ninyo ang
mga ito at huwag pabayaang gawin ang iba. **24** Kayong mga
bulag na tagagabay, kayong mga nagsasala ng mga niknik
ngunit nilulunok ang kamelyo! **25** Aba kayong mga eskriba at
mga Pariseo, mga mapagkunwari! Sapagkat nililinis ninyo
ang labas ng tasa at pinggan, ngunit sa loob puno ang mga
ito ng pangingikil at kalabisan. **26** Ikaw bulag na Pariseo,
linisin mo muna ang loob ng tasa at pinggan upang ang labas
ay magiging malinis din. **27** Aba kayong mga eskriba at
mga Pariseo, mga mapagkunwari! Sapagkat tulad kayo ng
mga mapuputing puntod na nilinis na magandang tingnan sa
labas, ngunit sa loob ay puno ng mga buto ng mga patay at
lahat ng karumihan. **28** Gayon din, kayo rin sa panlabas ay
matuwid sa paningin ng mga tao, ngunit sa loob ay puno
kayo ng pagkukunwari at mga katampalasanan. **29** Aba
kayong mga eskriba at mga Pariseo, mga mapagkunwari!
Sapagkat gumagawa kayo ng mga puntod ng mga propeta at
pinalamutian ang mga puntod ng mga matuwid. **30** Sinasabi
ninyo na, 'Kung nabuhay kami sa kapanahunan ng aming
mga ama, hindi kami sasali sa pag-ula ng dugo ng mga
propeta.' **31** Sa gayon kayo mismo ang nagpapatotoo na kayo
ay mga anak ng mga pumatay sa mga propeta. **32** Pinupuno
rin ninyo ang mga kota ng kasalanan ng inyong mga ama.
33 Kayong mga ahas, mga anak ng ulupong, paano ninyo
matatakasan ang hatol sa impyerno? **(Geenna g1067)** **34**
Kaya, tingnan ninyo, magsusugo ako ng mga propeta, mga

pantas, at mga eskriba. Ang iba sa kanila ay papatayin ninyo
at ipapako sa krus. At yung iba sa kanila hahagupitin ninyo sa
mga sinagoga ninyo at hahabulin ninyo sila saang lungsod
man sila. **35** Ang kalabasan ay mapapasainyo ang lahat ng
mga dugo ng mga matuwid na inula sa lupa, mula sa dugo ni
Abel na matuwid hanggang sa dugo ni Zacarias na anak ni
Baraquias na pinatay ninyo sa gitna ng santuwaryo at altar.
36 Katotohanang sinasabi ko sa inyo, lahat ng mga ito ay
mangyayari sa salin-lahing ito. **37** Jerusalem, Jerusalem,
kayo na pumatay sa mga propeta at bumato sa mga sinugo
ko sa inyo! Madalas kong ninais na tipunin ang mga anak
mo, gaya ng inahin na nililikom ang kaniyang mga sisiw sa
ilalim ng kaniyang mga pakpak, ngunit hindi kayo sumang-
ayon! **38** Tingnan ninyo, maiwan na sa inyo ang bahay
ninyo na napabayaan. **39** Sapagkat sasabihin ko sa inyo,
Magmula ngayon hindi na ninyo ako makikita hanggang sa
sasabihin ninyong, “Pinagpala ang darating sa pangalan ng
Panginoon.”

24 Lumabas si Jesus mula sa templo at nagpatuloy sa
kaniyang pupuntahan. Nilapitan siya ng mga alagad
niya upang ipakita sa kaniya ang mga gusali ng templo.
2 Ngunit sumagot siya at sinabi sa kanila, “Hindi ba ninyo
nakikita ang lahat ng mga ito? Totoo itong sinasabi ko sa
inyo, wala ni isa mang bato na maiiwang nakapatong sa
isa pang bato na hindi guguho.” **3** Habang nakaupo si
Jesus sa Bundok ng mga Olibo, sarilinang lumapit ang mga
alagad sa kaniya at sinabi nila, “Sabihin mo sa amin, kung
kailan mangyari ang mga ito? Ano ang magiging palatandaan
sa inyong pagparito at ang katapusan ng mundo?” **(aiōn
g165)** **4** Sumagot si Jesus sa kanila at sinabi, “Mag-ingat
kayo na walang makahikayat sa inyo na mailigaw kayo. **5**
Sapagkat marami ang paririto sa aking pangalan. Sasabihin
nila, 'Ako ang Cristo,' at marami ang maililigaw. **6** Makaririnig
kayo ng mga digmaan at mga balita tungkol sa digmaan.
Tingnan ninyo na hindi kayo mababalisa, sapagkat kailangang
mangyari ang mga ito; ngunit hindi pa ito ang katapusan. **7**
Sapagkat lalabanan ng isang bansa ang kapwa bansa, at
kaharian sa kapwa kaharian. Magkakaroon ng mga taggutom
at mga lindol sa iba't ibang mga lugar. **8** Ngunit lahat ng mga
ito ay simula pa lamang ng sakit ng paghilab ng babaeng
manganganak. **9** Pagkatapos nito, dadalhin nila kayo sa
kapighatian at papatayin kayo. Kasusuklaman kayo ng lahat
ng mga bansa ng dahil sa pangalan ko. **10** At marami ang
matitisod at ipagkanulo nila ang isa't isa, at kasusuklaman
nila ang isa't isa. **11** Marami ang lilitaw na mga bulaang
propeta at ililigaw nila ang marami. **12** Dahil lalaganap ang
katampalasanan, ang pag-ibig ng karamihan ay lalamig. **13**
Ngunit kung sino ang makapagtitiis hanggang sa katapusan,
siya ang maliligtas. **14** Itong ebanghelyo ng kaharian ay
ipangangaral sa buong mundo bilang patotoo sa lahat ng
mga bansa. At pagkatapos nito darating na ang katapusan.
15 Kaya, kapag makita na ninyo ang kasuklamsuklam na
kalagiman, na sinabi ng propetang si Daniel, na nakatayo na
sa banal na lugar (unawain ito ng nagbabasa), **16** kailangang
tumakas silang mga nasa Judea patungo sa kabundukan,
17 iyong nasa taas ng kanilang bahay huwag nang bumaba
upang kumuha ng anumang nasa bahay, **18** at iyong nasa
bukid huwag nang bumalik upang kumuha ng kaniyang
balabal. **19** Ngunit aba sila na mga nagdadalang tao at ang
mga nagpapasuso ng mga anak nila sa panahong iyon! **20**
Ipanalangin ninyo na ang pagtatakas ninyo ay hindi mangyari
sa taglamig o sa Araw ng Pamamahinga. **21** Sapagkat
magkaroon ng matinding kapighatian na hindi pa nararanasan
mula pa sa simula ng mundo hanggang ngayon, hindi, hindi
na muling mangyayari kailanpaman. **22** Maliban na lamang
kung paiikliin ang mga araw na iyon, wala ni isa mang laman
ang maliligtas. Ngunit alang-alang sa mga hinirang, ang mga
araw na iyon ay paiikliin. **23** Kaya kung mayroong magsasabi
sa inyo na, "Tingnan ninyo, narito ang Cristo!' o 'Nariyan ang
Cristo!' huwag ninyong paniwalaan. **24** Sapagkat darating ang
mga bulaang Cristo at mga bulaang propeta at magpapakita
ng kahanga-hangang palatandaan at kababalaghan, upang
iligaw, kung maaari, maging ang mga hinirang. **25** Tingnan
ninyo, ipinagpauna ko ng sabihin ito sa inyo. **26** Kaya kapag
pagsinasabi nila sa inyo, 'Tingnan ninyo, ang Cristo ay nasa
sa ilang', huwag kayong pumunta sa ilang. O, 'Tingnan ninyo,
siya ay nasa loobang silid, huwag ninyong paniwalaan ito. **27**
Sapagkat katulad ng pagliwanag ng kidlat galing sa silangan at
pagkislap nito sa kanluran, ganoon din ang pagdating ng Anak
ng Tao. **28** Kung saan man naroroon ang patay na hayop,
doon din magtitipon ang mga buwitre. **29** Ngunit agad-agad
pagkatapos ng kapighatian sa mga araw na iyon, ang araw ay
didilim, hindi na magliwanag ang buwan, malalaglag ang mga
bituin mula sa langit, at ang mga kapangyarihan ng kalangitan
ay mayayanig. **30** Pagkatapos nito, ang palatandaan ng Anak
ng Tao ay lilitaw sa himpapawid, at kakabugin ng lahat ng
mga tribu ang kanilang mga dibdib. Makikita nila ang Anak
ng Tao na darating mula sa langit na may kapangyarihan at
dakilang kaluwalhatian. **31** Susuguin niya ang kaniyang mga
anghel na may malakas na tunog ng trumpeta, at titipunin nila
ang lahat ng kaniyang hinirang mula sa apat na mga hangin,
mula sa isang dulo ng kalangitan hanggang sa kabilang dulo.
32 Pag-aralan ninyo ang aral mula sa puno ng igos. Kapag
nananariwa na ang mga sanga at nagdadahon na ito, alam
na ninyo na malapit na ang tag-araw. **33** Gayun din naman,
kung makikita ninyo ang lahat ng mga ito, dapat malaman
ninyo na malapit na siya, nasa tarangkahan na. **34** Totoo
itong sinasabi ko sa inyo, ang salinlahing ito ay hindi lilipas
hanggang mangyari ang lahat ng ito. **35** Lilipas ang langit at
ang lupa, ngunit ang mga salita ko ay hindi kailanman lilipas.
36 Ngunit tungkol sa araw at oras na iyon, walang nakakaalam
kahit ang mga anghel sa langit, ni ang Anak, tanging ang
Ama lamang. **37** Katulad sa kapanahunan ni Noe, ganoon din
ang pagparito ng Anak ng Diyos. **38** Dahil katulad sa mga
araw bago ang baha, sila ay nagkainan at nag-inuman, nag-
aasawa at pinahintulutan ang mga anak nila na mag-asawa
hanggang sa pumasok si Noe sa arka, **39** at wala silang
kaalam-alam hanggang sa dumating ang baha at kinuha
silang lahat—ganoon din sa pagparito ng Anak ng Tao. **40** Sa
panahong iyon ay may dalawang tao na nasa bukid — ang isa
ay kukunin at ang isa naman ay maiiwan. **41** Dalawang babae
ang naggigiling sa gilingan — ang isa ay kukunin at ang isa
naman ay maiiwanan. **42** Kaya magbantay kayo, dahil hindi
ninyo alam kung anong araw darating ang inyong Panginoon.
43 Ngunit alamin ninyo ito, kung alam lang sana ng amo
ng tahanan kung anong oras darating ang magnanakaw,
nagbantay sana siya at hindi niya hinayaang mapasukan
ang kaniyang bahay. **44** Kaya kailangang maghanda kayo,
sapagkat darating ang Anak ng Tao sa oras na hindi ninyo
inaasahan. **45** Kaya sino ang matapat, matalino na utusan na
pinagkatiwalaan ng kaniyang amo sa kaniyang sambahayan,
upang magbigay ng kanilang pagkain sa tamang panahon?
46 Pinagpala ang utusan na iyon, na maratnan ng kaniyang

among gumagawa nito sa kaniyang pagdating. **47** Totoo itong
sinasabi ko sa inyo na ipamamahala ng amo sa kaniya ang
lahat ng kaniyang ari-arian. **48** Ngunit kung may masamang
utusan na magsasabi sa puso niya, 'Naantala ang aking
amo,' **49** at nagsimulang mamalo ng kapwa niyang utusan,
at makipagkainan at makipag-inuman sa mga lasingero,
50 darating ang amo ng bahay na iyon sa araw na hindi
inaasahan ng utusan, sa oras na hindi niya alam. **51** Hahatiin
siya sa dalawa ng kaniyang amo at gagawin ang kaniyang
kapalaran katulad ng sasapitin ng mga mapagkunwari, kung
saan mayroong pagtatangis at pagngangalit ng mga ngipin.

25 Ang kaharian ng langit ay magiging katulad ng sampung
birhen na nagdala ng kanilang mga ilawan at pumuntang
sumalubong sa lalaking ikakasal. **2** Ang lima sa kanila ay
hangal at ang lima ay matatalino. **3** Sapagkat noong dinala
ng limang hangal na birhen ang kanilang mga ilawan, hindi
sila nagdala ng karagdagang langis. **4** Ngunit yung limang
matatalinong birhen ay nagdala ng mga langis sa lalagyan
kasama ng kanilang ilawan. **5** Ngayon habang naantala ang
lalaking ikakasal, lahat sila ay inantok at nakatulog. **6** Ngunit
noong hating gabi na ay may sumigaw, 'Tingnan ninyo ang
lalaking ikakasal! Pumunta na kayo at salubungin siya.' **7**
Kaya't tumayo ang lahat ng mga birhen at inayos ang kanilang
mga ilawan. **8** Sabi ng mga hangal sa mga matatalino, 'Bigyan
ninyo kami ng inyong langis sapagkat nauubusan na ang
aming ilawan.' **9** Ngunit sumagot at sinabi ng mga matatalino,
'Dahil hindi na sapat ang mga ito para sa amin at sa inyo,
pumunta nalang kayo doon sa mga nagbebenta at bumili
kayo para sa inyong mga sarili.' **10** Habang umalis sila upang
bumili, dumating ang lalaking ikakasal at ang mga nakahanda
na ay sumama sa kaniya sa handaan ng kasal at isinara
ang pintuan. **11** Pagkatapos nito ang ibang mga birhen ay
dumating din at nagsabi, 'Panginoon, panginoon, pagbuksan
ninyo kami.' **12** Ngunit sumagot siya at nagsabi, 'Totoo itong
sinasabi ko sa inyo, hindi ko kayo kilala.' **13** Kaya kailangan
kayong magbantay, sapagkat hindi ninyo alam ang araw o ang
oras. **14** Sapagkat ito ay katulad ng isang taong maglalakbay
sa ibang bansa. Tinawag niya ang sarili niyang mga utusan at
ipinagkatiwala sa kanila ang kaniyang kayamanan. **15** Ang isa
sa kanila ay binigyan niya ng limang talento, ang isa naman
ay binigyan niya ng dalawa at ang isa naman ay binigyan
niya ng isang talento. Nakatanggap ang bawat isa ayon sa
kaniya-kaniyang kakayahan, at ang taong iyon ay pumunta sa
kaniyang paglalakbay. **16** Agad-agad ang nakatanggap ng
limang talento ay umalis at ipinuhunan niya ang mga ito at
nagkaroon pa siya ng limang talento. **17** Ganoon din ang
nakatanggap ng dalawang talento, nagkaroon din ng dalawa
pa. **18** Ngunit ang utusan na nakatanggap ng isang talento
ay umalis, naghukay sa lupa at itinago ang pera ng kaniyang
amo. **19** Pagkalipas ng matagal na panahon, bumalik ang
amo ng mga utusan at nakipagsulit sa kanila. **20** Dumating
ang utusan na nakatanggap ng limang talento at nagdala ng
lima pang talento, at sinabi niya, “Panginoon, binigyan mo
ako ng limang talento. Tingnan mo, nagkaroon ako ng lima
pang talento.' **21** Sinabi ng amo sa kaniya, 'Magaling, mabuti
at matapat na utusan! Naging tapat ka sa kaunting mga
bagay. Gagawin kitang tagapamahala sa maraming bagay.
Makibahagi ka sa kagalakan ng iyong amo.' **22** Dumating din
ang utusan na nakatanggap ng dalawang talento, at sinabi
niya, 'Panginoon, binigyan mo ako ng dalawang talento.
Tingnan mo, nagkaroon ako ng dalawa pang talento.' **23**
Sinabi ng amo sa kaniya, 'Magaling, mabuti at matapat
na utusan! Naging tapat ka sa kaunting bagay. Gagawin
kitang tagapamahala sa maraming bagay. Makibahagi ka sa
kagalakan ng iyong amo.' **24** Pagkatapos nito, ang utusan
na nakatanggap ng isang talento ay dumating at nagsabi,
'Panginoon, alam ko na mahigpit kang tao. Gumagapas ka
kung saan hindi ka nagtanim, at umaani kung saan hindi ka
naghasik. **25** Natakot ako, kaya ako ay umalis at itinago
ko ang inyong talento sa lupa. Tingnan mo, nandito ang
pagmamay-ari mo.' **26** Ngunit sumagot ang kaniyang amo
at sinabi sa kaniya, 'Ikaw na masama at tamad na utusan,
alam mo naman na gumagapas ako kung saan hindi ako
nagtanim at umaani kung saan hindi ako naghasik. **27** Kaya
ibinigay mo sana ang pera ko sa mga tagabangko, upang
sa aking pagdating natanggap ko na may tubo ang aking
pera. **28** Kaya kunin ninyo ang talento sa kaniya at ibigay
ninyo doon sa mayroong sampung talento. **29** Sapagkat kung
sinuman ang mayroon, mas marami pa ang ibibigay — mas
masagana pa. Subalit kung sino ang walang pagmamay-ari,
kahit ang nasa sa kaniya ay kukunin pa. **30** Itapon ang walang
silbing utusan sa kadiliman sa labas, kung saan mayroong
pagtatangis at pagngangalit ng mga ngipin. **31** Pagdating ng
Anak ng Tao sa kaniyang kaluwalhatian at kasama ang lahat
ng kaniyang mga anghel, uupo siya sa kaniyang marangal
na trono. **32** Sa harap niya magtitipon ang lahat ng mga
bansa, at pagbubukud-bukurin niya ang mga tao sa isa't isa,
katulad ng pastol na hinihiwalay ang tupa at kambing. **33**
Ilalagay niya ang mga tupa sa kaniyang kanan ngunit ang
mga kambing ay sa kaniyang kaliwa. **34** At sasabihin ng
Hari sa mga nasa kanan niya, 'Halikayo, pinagpala kayo ng
aking Ama, mamanahin ninyo ang kaharian na inihanda para
sa inyo mula pa noong likhain ang mundo. **35** Sapagkat
ako ay nagutom at binigyan ninyo ako ng pagkain; ako ay
nauhaw at binigyan ninyo ako ng inumin; ako ay dayuhan at
pinatuloy ninyo ako; **36** ako ay hubad at dinamitan ninyo
ako, ako ay may sakit at inalagaan ninyo ako; ako ay nasa
kulungan at pinuntahan ninyo ako. **37** At sasagot ang mga
matuwid at sasabihin, 'Panginoon, kailan ka namin nakitang
nagutom at pinakain, o nauhaw at binigyan ng inumin? **38** at
kailan ka namin nakitang dayuhan at pinatuloy ka? O hubad
at dinamitan? **39** At kailan ka namin nakita na may sakit, o
nakulong at pinuntahan ka namin?' **40** At sasagot ang Hari at
sasabihin sa kanila, totoo itong sinasabi ko sa inyo, kung ano
man ang nagawa ninyo sa mga hamak kong kapatid dito,
ginawa ninyo ito sa akin.' **41** At sasabihin niya sa mga nasa
kaniyang kaliwa, 'Lumisan kayo sa akin, kayong sinumpa, sa
apoy na walang hanggan na inihanda para sa diyablo at sa
kaniyang mga anghel, **(aiōnios g166)** **42** sapagkat ako ay
nagutom ngunit hindi ninyo ako binigyan ng pagkain; nauhaw
ako ngunit hindi ninyo ako binigyan ng inumin; **43** ako ay
isang dayuhan ngunit hindi ninyo ako pinatuloy, hubo't hubad
ngunit hindi ninyo ako dinamitan, may sakit at nasa kulungan,
ngunit hindi ninyo ako inalagaan. **44** At sasagot din sila at
sasabihin, “Panginoon, kailan ka namin nakitang nagutom, o
nauhaw, o dayuhan, o hubad, o may sakit, o nasa kulungan,
at hindi kayo pinaglingkuran?' **45** At sasagot siya sa kanila at
magsabi, 'Totoo itong sasabihin ko sa inyo, anumang hindi
ninyo ginawa sa mga pinakahamak na ito, hindi ninyo ginawa
sa akin.' **46** Ang mga ito ay pupunta sa walang katapusang
parusa ngunit ang matuwid, sa buhay na walang hanggan.”
(aiōnios g166)

26 At nangyari nang matapos ni Jesus ang lahat ng mga
salitang ito, sinabi niya sa kaniyang mga alagad, **2**
“Alam ninyo na pagkalipas ng dalawang araw darating ang
Paskua, at ang Anak ng Tao ay ibibigay upang maipako sa
krus”. **3** At ang mga punong pari at ang mga nakatatanda ng
mga tao ay nagkatipun-tipon sa palasyo ng pinakapunong pari
na nagngangalang si Caifas. **4** Nagsabwatan sila na hulihin
si Jesus ng panakaw at patayin. **5** Sapagkat sinasabi nila,
“Hindi sa araw ng pista, upang hindi magkaroon ng kaguluhan
ang mga tao. **6** Ngayon, habang si Jesus ay nasa Betania sa
bahay ni Simon na ketongin, **7** habang siya ay nakasandal sa
mesa, may babae na lumapit sa kaniya na may dalang isang
sisidlang alabastro ng mamahaling pabango, at ibinuhos niya
ito sa kaniyang ulo. **8** Subalit ng makita ng kaniyang mga
alagad ito, sila'y nagalit at sinabi, “Anong dahilan sa pag-
aaksayang ito? **9** Maaari sana itong ipagbili ng malaking
halaga at ipamimigay sa dukha.” **10** Ngunit si Jesus, na
nalalaman ito, sinabi sa kanila, “Bakit ninyo binabagabag
ang babaing ito? Sapagkat gumagawa siya ng napakabuting
bagay sa akin. **11** Nasa inyo palagi ang mga dukha, subalit
hindi ninyo ako makakasama palagi. **12** Sapagkat nang
binuhos niya itong pabango sa aking katawan, ginawa niya ito
para sa aking paglilibing. **13** Totoo itong sinasabi ko sa inyo,
saan man ipangaral ang magandang balita sa buong mundo,
ang ginawa ng babaeng ito ay ipagsasabi din sa pag-alala sa
kaniya.” **14** At ang isa sa Labingdalawa na nagngangalang
Judas Iscariote ay pumunta sa mga punong pari **15** at sinabi,
“Ano ang nais ninyong ibigay sa akin, upang siya'y ibigay ko
sa inyo?” At nagtimbang sila ng tatlumpung piraso ng pilak
para sa kaniya. **16** Mula ng panahong iyon humanap siya
ng pagkakataon upang ibigay siya sa kanila. **17** Ngayon sa
unang araw ng tinapay na walang pampaalsa, nagsilapit ang
mga alagad kay Jesus at nagsabi, “Saan mo nais na tayo ay
maghanda upang iyong kainin ang pagkain ng Paskwa?” **18**
Sinabi niya, “Pumunta kayo sa lungsod sa isang tao roon at
sabihin ninyo sa kaniya, 'Sinabi ng Guro, “Ang panahon ko
ay malapit na. Gaganapin ko ang Paskwa sa inyong bahay
kasama ng aking mga alagad.”'” **19** Ginawa ng mga alagad
kung ano ang ipinag-utos ni Jesus sa kanila, at inihanda
nila ang pagkain ng Paskwa. **20** Nang sumapit ang gabi,
umupo siya upang kumain kasama ang mga labingdalawang
alagad. **21** Habang sila'y kumakain, sinabi niya, “Totoo itong
sinasabi ko sa inyo na ako'y ipagkakanulo ng isa sa inyo.” **22**
At sila'y lubhang nalungkot, at ang bawat isa ay nagsimulang
nagsipagtanong sa kaniya, “Tiyak na hindi ako, Panginoon?”
23 Sumagot siya, “Ang sinumang kasabay kong sumawsaw
ng kaniyang kamay ay siyang magkanulo sa akin. **24** Ang
Anak ng Tao ay aalis, katulad ng naisulat patungkol sa kaniya.
Ngunit aba sa lalaking iyon na magkanulo sa Anak ng Tao!
Mas mabuti pa sa lalaking iyon na hindi na siya ipinanganak.”
25 Si Judas, na siyang nagkanulo sa kaniya ay nagsabi,
“Ako ba, Rabi?” Sinabi niya sa kaniya. “Ikaw mismo ang
nagsabi.” **26** Habang sila'y kumakain, kumuha si Jesus ng
tinapay, ipinagpasalamat ito, at pinagputol-putol. Binigay niya
ito sa kaniyang mga alagad at sinabi, “Kunin ninyo, kainin
ninyo. Ito ay ang aking katawan.” **27** Kumuha siya ng kopa
at nagpasalamat, at ibinigay ito sa kanila at sinabi, “Inumin
ninyo ito, kayong lahat. **28** Sapagkat ito ay ang aking dugo ng
kasunduan na ibinuhos para sa marami para sa ikapapatawad
ng mga kasalanan. **29** Subalit sasabihin ko sa inyo, buhat
ngayon hindi na ako muling iinom nitong bunga ng ubas,
hanggang sa araw na ako ay iinom nito ng panibago kasama
ninyo sa kaharian ng aking Ama.” **30** At pagka-awit nila ng
isang himno, pumunta sila sa Bundok ng mga Olibo. **31** At
sinabi ni Jesus sa kanila, “Lahat kayo ay aalis ngayong gabi
nang dahil sa akin, sapagkat ito ay nasusulat, 'Hahampasin ko
ang pastol ng tupa at ang mga tupa ng kawan ay maikakalat.'
32 Ngunit pagkatapos nang aking pagkabuhay, mauuna ako
sa inyo sa Galilea.” **33** Ngunit sinabi ni Pedro sa kaniya,
“Kahit ang lahat ay aalis dahil sa iyo, ako ay hinding-hindi
aalis.” **34** Sinabi ni Jesus sa kaniya, “Totoo itong sinasabi ko
sa inyo, sa gabing ito bago tumilaok ang tandang, ikakaila mo
ako ng tatlong beses.” **35** Sinabi ni Pedro sa kaniya, “Kahit
ako ay mamatay, hindi kita ikakaila.” At ganoon din ang sinabi
ng lahat ng mga alagad. **36** Pagkatapos, pumunta si Jesus
na kasama sila sa isang lugar na tinawag na Getsemani at
sinabi sa kaniyang mga alagad, “Umupo kayo dito habang
ako ay pupunta doon at manalangin.” **37** Sinama niya si
Pedro at ang dalawang anak ni Zebedeo at nagsimula siyang
nalungkot at nabagabag. **38** At sinabi niya sa kanila, “Ang
kaluluwa ko ay lubha na namimighati, maging sa kamatayan.
Manatili kayo dito at magbantay kasama ko.” **39** Lumakad
siya nga medyo malayo, at siya'y nagpatirapa, at nanalangin.
Sinabi nya, “Aking Ama, kung maaari, hayaan na ang tasang
ito ay lalampas sa akin. Gayunman, hindi sa nais ko kundi
ayon sa nais mo.” **40** Lumapit siya sa mga alagad at sila'y
kaniyang nadatnang natutulog at sinabi niya kay Pedro, “Ano,
hindi ba ninyo kayang magbantay kasama ko ng isang oras?
41 Magbantay kayo at manalangin upang hindi kayo matukso.
Ang espiritu ay nagnanais, ngunit ang laman ay mahina.” **42**
Umalis siya sa pangalawang pagkakataon at nanalangin, at
nagsabi, “Aking Ama, kung hindi ito maaring lilipas maliban na
inumin ko ito, ang kalooban mo ang magaganap.” **43** At siya'y
nagbalik muli at nakita silang natutulog, sapagkat mabigat
na ang kanilang mga mata. **44** At muli niya silang iniwan at
siya'y umalis. Nanalangin siya sa ikatlong pagkakataon at
sinabi ang ganoon ding mga salita. **45** Pagkatapos, lumapit si
Jesus sa kaniyang mga alagad at sinabi sa kanila, “Natutulog
pa rin ba kayo at namamahinga? Tingnan ninyo, malapit
na ang oras, at ang Anak ng Tao ay ipagkanulo sa mga
kamay ng mga makasalanan. **46** Tumindig kayo, aalis na
tayo. Tingnan ninyo, malapit na ang magkanulo sa akin.” **47**
Habang siya'y nagsasalita, si Judas na isa sa Labingdalawa
ay dumating. Kasama niya ang napakaraming tao na mula sa
mga punong pari at mga nakatatanda sa mga tao. Dumating
sila na may dalang mga espada at mga pamalo. **48** Ngayon
ang tao na magkanulo kay Jesus ay nagbigay ng hudyat sa
kanila na nagsasabi, “Kung sinuman ang aking hahalikan,
siya na iyon. Sunggaban siya.” **49** Agad-agad lumapit siya
kay Jesus at sinabi, “Binabati kita, Rabi” At hinalikan niya
siya. **50** Sinabi ni Jesus sa kaniya, “Kaibigan, gawin mo kung
ano ang ipinunta mo dito.” Pagkatapos, nagsidatingan sila at
hinawakan si Jesus, at sinunggaban siya. **51** Masdan ito,
ang isa sa mga kasama ni Jesus ay inunat ang kaniyang
kamay at hinugot ang kaniyang espada at tinapyas ang
alipin ng pinakapunong pari, at tinagpas ang kaniyang tainga.
52 Pagkatapos, sinabi ni Jesus sa kaniya, “Ibalik mo ang
espada sa kaniyang kaluban, sapagkat ang lahat ng gagamit
ng espada ay masasawi sa pamamagitan din ng espada.
53 Iniisip ba ninyo na hindi ko kayang tumawag sa aking
Ama, at padadalhan niya ako ng higit pa sa labindalawang
pulutong ng mga anghel? **54** Ngunit paano matutupad ang
mga kasulatan, na dapat mangyari?” **55** Sa oras na iyon si
Jesus ay nagsabi sa maraming tao, “Pumunta kayo rito na

dala-dala ang mga espada at mga pamalo upang hulihin
ako katulad ng isang tulisan? Araw-araw ay nakaupo ako sa
templo na nagtuturo at hindi ninyo ako hinuli. **56** Ngunit lahat
ng ito ay kailangang mangyari upang ang mga sinusulat ng
mga propeta ay matupad." At iniwanan siya ng lahat ng mga
alagad at sila'y tumakas. **57** Ang mga humuli kay Jesus ang
nagdala sa kaniya sa pinakapunong pari na si Caifas, kung
saan ang mga eskriba at mga nakatatanda ay nagkatipun-
tipon. **58** Ngunit sumunod si Pedro sa kaniya na may kalayuan
hanggang sa patyo ng pinakapunong pari. Pumunta siya sa
loob at umupo kasama ng mga tagapagbantay upang makita
ang kahihinatnan. **59** Ngayon, ang mga punong pari at ang
buong Konseho ay naghahanap ng maling patotoo laban kay
Jesus, upang siya'y kanilang mapatay. **60** Ngunit wala silang
mahanap na kahit ano, bagamat maraming maling mga saksi
ang nagsilapit. Ngunit mayamaya may dalawang lumapit **61**
at sinabi, "Sinabi ng taong ito, 'Kaya kong gibain ang templo
ng Diyos at muling maipatayo sa loob ng tatlong araw.'" **62**
Tumayo ang pinakapunong pari at sinabi sa kaniya, "Wala ka
bang isasagot? Ano itong ipinapatotoo nila laban sa iyo? **63**
Ngunit si Jesus ay tahimik lamang. Sinabi ng pinakapunong
pari sa kaniya, "Inuutusan kita alang-alang sa Diyos na buhay,
sabihin mo sa amin kung ikaw nga ba si Cristo, ang Anak ng
Diyos. **64** Si Jesus ay sumagot sa kaniya, "Ikaw na mismo ang
nagsabi. Ngunit sasabihin ko sa inyo, magmula ngayon ay
inyo nang makikita ang Anak ng Tao na nakaupo sa kanang
kamay ng Kapangyarihan at darating na nasa mga ulap ng
langit." **65** At pinunit ng pinakapunong pari ang kaniyang mga
damit at nagsabi, "Siya ay nagsalita ng kalapastangan! Bakit
kailangan pa natin ang mga saksi? Ngayon inyo nang narinig
ang kalapastangan. **66** Ano sa tingin ninyo?" Sumagot sila at
nagsabi, "Siya'y karapatdapat na mamatay." **67** At dinuraan
nila siya sa mukha at pinagsusuntok at pinagsasampal **68** at
sinabi, "Hulaan mo sa amin, ikaw na Cristo. Sino sa amin
ang humampas sa iyo?" **69** Ngayon si Pedro ay nakaupo
sa labas ng patyo at isang utusang babae ang lumapit sa
kaniya at sinabi, "Kasama ka din ni Jesus na taga-Galilea."
70 Ngunit ikinaila niya ito sa harap nilang lahat, na sinasabi,
"Hindi ko alam kung ano ang sinasabi mo." **71** Nang siya ay
lumabas sa isang tarangkahan, isa pang utusang babae ang
nakakita sa kaniya at sinabi sa mga nandoon, "Ang taong ito
ay kasama din ni Jesus na taga-Nazaret." **72** At muli niyang
ikinaila na may sumpa, "Hindi ko kilala ang lalaking iyan."
73 At pagkalipas ng ilang sandali ay lumapit kay Pedro ang
mga nakatayo doon at sinabi, "Tiyak na ikaw rin ay isa sa
kanila, sapagkat halatang-halata ka sa iyong pananalita." **74**
Pagkatapos nito, nagsimula siyang magsalita ng masama
at nanumpang, "Hindi ko kilala ang lalaking iyan," at agad-
agad tumilaok ang tandang. **75** At naalala ni Pedro ang mga
salitang sinabi ni Jesus na, "Bago tumilaok ang tandang
ikakaila mo ako nga tatlong beses." At siya'y lumabas at labis
na umiyak.

27 Ngayon, nang dumating na ang umaga, ang lahat ng
mga punong pari, at mga nakatatanda ng mga tao
ay nagsabwatan laban kay Jesus upang siya ay patayin. **2**
Siya ay ginapos nila at dinala palabas at ibinigay kay Pilato
na gobernador. **3** Pagkatapos nang si Judas na nagkanulo
sa kaniya ay nakitang nahatulan si Jesus, siya ay nagsisisi
at isinauli ang tatlumpung pirasong pilak sa mga punong
pari at mga nakatatanda, **4** at sinabi, "Ako ay nagkasala sa
pamamagitan ng pagkakanulo sa dugong walang kasalanan."
Ngunit sinabi nila, "Ano ba sa amin iyon? Tingnan mo yan sa
iyong sarili." **5** At kaniyang itinapon pababa ang tatlumpung
piraso ng pilak sa templo, at umalis, at pumunta sa labas
at siya ay nagbigti. **6** At kinuha ng mga punong pari ang
tatlumpung piraso ng pilak at sinabi, "Labag sa kautusan na
ilagay ito sa kaban ng yaman, sapagkat ito ay kabayaran ng
dugo." **7** Sama-sama nilang pinag-usapan ang bagay na ito
at ang salapi ay ipinambili ng Bukid ng Magpapalayok upang
paglibingan ng mga dayuhan. **8** At dahil dito ang bukid na
iyon ay tinawag na, "Ang bukid ng dugo" magpa-hanggang
ngayon. **9** At ang sinabi ni Jeremias na propeta ay natupad,
na nagsasabi, "Kinuha nila ang tatlumpung piraso ng pilak,
ang halaga na inilaan sa kaniya ng mga tao ng Israel, **10** at
ibinigay nila ito para sa Bukid ng Magpapalayok, ayon sa
iniutos sa akin ng Panginoon." **11** Ngayon, nakatayo si Jesus
sa harap ng gobernador, at tinanong siya ng gobernador, "Ikaw
ba ang Hari ng mga Judio?" Sumagot si Jesus sa kaniya,
"Ikaw na ang nagsabi." **12** Ngunit nang siya ay paratangan
ng mga punong pari at mga nakatatanda, hindi siya sumagot
ng kahit ano. **13** At sinabi ni Pilato sa kaniya, "Hindi mo ba
naririnig ang mga paratang laban sa iyo?" **14** Ngunit hindi siya
sumagot ng kahit isang salita, kaya ang gobernador ay labis
na namangha. **15** Ngayon, sa kapistahan nakaugalian na ng
gobernador na magpalaya ng isang bilanggo na napili ng mga
tao. **16** At sa panahon na iyon mayroon silang pusakal na
bilanggo na ang pangalan ay si Barabas. **17** At nang sila ay
nagkatipun-tipon, sinabi sa kanila ni Pilato, "Sino ang gusto
ninyong palayain ko para sa inyo? Si Barabas, o si Jesus na
tinatawag na Cristo?" **18** Dahil alam niya na ipinasakamay
siya ng mga ito dahil sa inggit. **19** Habang siya ay nakaupo
sa upuan ng hukuman, ang kaniyang asawa ay nagpadala
ng pasabi sa kaniya na nagsabi, "Huwag kang makialam sa
matuwid na taong iyan. Sapagkat labis akong pinahirapan
ngayon sa panaginip tungkol sa kaniya." **20** Ngayon, ang
mga punong pari at ang mga nakatatanda ay hinikayat ang
mga tao upang hilingin si Barabas, at si Jesus ay patayin. **21**
At tinanong sila ng gobernador, "Sino sa dalawang ito ang
nais ninyong pakawalan ko?" Sinabi nila, si Barabas." **22** At
sinabi ni Pilato sa kanila, "Ano ang gagawin ko kay Jesus na
tinatawag na Cristo?" Sumagot silang lahat, "Ipako siya sa
krus." **23** At sinabi niya, "Bakit, ano ang krimen na kaniyang
nagawa?" Ngunit sila ay sumigaw pa ng mas malakas, "Ipako
siya sa krus." **24** At nang nakita ni Pilato na wala siyang
magagawa, dahil nagsimula na ang kaguluhan, kumuha siya
ng tubig, naghugas siya ng kamay sa harapan ng maraming
tao, at sinabi, "Wala na akong pananagutan sa dugo sa
matuwid na taong ito. Kayo na ang bahala niyan." **25** Ang
lahat ng mga tao ay nagsabi, "Nawa'y mapasaamin at sa
aming mga anak ang kaniyang dugo." **26** Pagkatapos ay
pinakawalan niya si Barabas sa kanila, ngunit hinampas niya
si Jesus at ipinasakamay niya upang mapako sa krus. **27**
Pagkatapos, dinala ng mga kawal ng gobernador si Jesus sa
pretorio at tinipon ang buong pulutong ng mga kawal. **28** At
hinubaran nila siya at nilagyan ng pulang pula na balabal. **29**
At gumawa sila ng koronang tinik at inilagay sa kaniyang
ulo, at naglagay ng tungkod sa kaniyang kanang kamay.
Sila ay nagpatirapa sa kaniyang harapan at kinutya siya, at
nagsabi, "Sambahin, ang Hari ng mga Judio!" **30** At siya ay
dinuraan nila, at kinuha nila ang tungkod at hinampas siya sa
ulo. **31** Pagkatapos nilang kutyain siya, tinanggal nila ang
kaniyang balabal at isinuot sa kaniya ang sarili niyang damit,
at inilabas nila siya upang ipako siya sa krus. **32** Habang

sila ay lumalabas, nakakita sila ng taong taga Cirene na nagngangalang Simon, na kanilang pinilit na sumama sa kanila upang pasanin niya ang kaniyang krus. **33** At sila ay nakarating sa lugar na tinatawag na Golgota, na ang ibig sabihin ay, “Lugar ng mga Bungo.” **34** At siya ay binigyan ng alak na may halong apdo. Ngunit nang matikman niya ito, ayaw niya itong inumin. **35** Nang siya ay ipinako nila sa krus, pinaghati-hatian nila ang kaniyang mga kasuotan sa pamamagitan ng pagsasapalaran. **36** At sila ay nagsiupo at binantayan siya. **37** Sa itaas ng kaniyang ulo ay nilagyan nila ng sakdal laban sa kaniya na nagsasabi, “Ito ay si Jesus, ang Hari ng mga Judio.” **38** May dalawang magnanakaw na naipako sa krus na kasama niya, ang isa ay sa kaniyang kanan at ang isa ay sa kaniyang kaliwa. **39** At hinamak siya ng mga dumaan, at iniling ang kanilang mga ulo **40** at nagsasabi, “Ikaw na sisira ng templo at itatayo ito sa loob ng tatlong araw, iligtas mo ang iyong sarili! Kung ikaw ang Anak ng Diyos, bumaba ka riyan sa krus!” **41** Sa ganoon ding paraan kinutya siya ng mga punong pari, kasama ng mga eskriba at mga nakatatanda, at sinabi, **42** Siya'y nagligtas ng iba, ngunit hindi niya kayang iligtas ang kaniyang sarili. Siya ay Hari ng Israel. Hayaan mo siyang bumaba mula sa krus at tayo ay maniniwala na sa kaniya. **43** Nagtiwala siya sa Diyos. Iligtas siya ng Diyos ngayon kung nais niya, dahil sinabi niya, 'Ako ay Anak ng Diyos.' **44** At ang mga magnanakaw na kasama niyang naipako sa krus ay nagsalita din ng katulad na panlalait sa kaniya. **45** Ngayon, mula sa tanghaling tapat dumilim ang buong paligid hanggang sa alas tres ng hapon. **46** At dakong alas tres ng hapon, sumigaw si Cristo na may malakas na tinig at sinabi, “Eli, Eli, lama sabachthani?” na ang kahulugan ay, “Diyos ko, Diyos ko, bakit mo ako pinabayaan?” **47** Nang ang ilan sa mga nakatayo doon ay nakarinig nito, sinabi nila, “Tinatawag niya si Elias.” **48** Agad-agad ang isa sa kanila ay tumakbo at kumuha ng spongha, pinuno ito ng maasim na alak, inilagay sa dulo ng tungkod at ibinigay ito sa kaniya upang inumin. **49** At ang iba sa kanila ay nagsabi, “Hayaan ninyo siya. Tingnan natin kung darating si Elias upang iligtas siya.” **50** Pagkatapos nito muling sumigaw si Jesus na may malakas na tinig at isinuko ang kaniyang espiritu. **51** Masdan ito, ang kurtina sa templo ay nahati sa dalawa mula itaas hanggang sa baba. At ang mundo ay nayanig, at ang mga bato ay nahati. **52** At ang mga libingan ay nabuksan, at ang katawan ng mga banal na tao na nakatulog ay bumangon. **53** At lumabas sila mula sa mga libingan pagkatapos ng kaniyang pagkabuhay, pumasok sa banal na lungsod, at nagpakita sa marami. **54** Ngayon nang masaksihan ng kapitan ng kawal at ng mga nagbabantay kay Jesus ang lindol at ang mga bagay na nangyari, lubha silang natakot at nagsabi, “Tunay na Anak siya ng Diyos.” **55** At maraming mga kababaihan na sumunod kay Jesus mula sa Galilea upang mag-aruga sa kaniya ay naroon at nakatinggin sa di kalayuan. **56** Kabilang sa kanila ay si Maria Magdalena, si Maria na ina ni Santiago at Jose, at ang ina ng mga anak na lalaki ni Zebedeo. **57** Nang sumapit ang gabi, may dumating na mayamang tao na taga-Arimatea na nagngangalang Jose, na isa ding alagad ni Jesus. **58** Kinausap niya si Pilato at hiningi ang katawan ni Jesus. Pagkatapos nito nag-utos si Pilato na ibigay ito sa kaniya. **59** Kinuha ni Jose ang katawan, binalot ito ng malinis na lino, **60** at hinimlay niya ito sa kaniyang bagong libingan na kaniyang inuka sa bato. Pagkatapos, pinagulong ang malaking bato at ipinangtakip sa pinto ng libingan at umalis. **61** Si Maria Magdalena at ang isa pang Maria ay naroon, nakaupo sa tapat ng libingan. **62** Sa sumunod na araw, na ang araw matapos ang Paghahanda, ang mga punong pari at ang mga Pariseo ay nagkatipun-tipon kasama ni Pilato. **63** At sinabi nila, “Ginoo, naalala namin noong nabubuhay pa ang mapanlinlang, sinabi niya, 'Pagkatapos ng tatlong araw ako ay muling mabubuhay.' **64** Kaya iutos mo na ang libingan ay mabantayang mabuti hanggang sa ikatlong araw. Kung hindi maaring pumunta ang kaniyang mga alagad at nakawin siya at sasabihin sa mga tao, 'Nabuhay siya mula sa mga patay.' At ang huling panlilinlang ay malala pa sa nauna.” **65** Sinabi ni Pilato sa kanila, “Magdala kayo ng tagapagbantay. Pumunta kayo at tiyakin ninyong ligtas hanggang sa kaya ninyo.” **66** Kaya pumunta sila at siniguradong ligtas ang libingan, sinelyohan ang bato at naglagay ng tagapagbantay.

28 Nang matapos na ang araw ng Pamamahinga at magsimulang magbukang liwayway sa unang araw ng linggo, si Maria Magdalena at ang isa pang Maria ay pumunta upang tingnan ang libingan. **2** Masdan ito, may malakas na lindol, dahil bumaba mula langit ang anghel ng Panginoon, dumating at ginulong ang bato at naupo sa ibabaw nito. **3** Ang kaniyang anyo ay katulad ng kidlat at ang kaniyang kasuotan ay kasing puti ng niyebe. **4** At nayanig ng takot ang mga tagapagbantay at naging tulad ng patay na mga tao. **5** Kinausap ng anghel ang mga babae at sinabi sa kanila, “Huwag kayong matakot, dahil alam kong hinanap ninyo si Jesus na ipinako sa krus. **6** Wala na siya dito, ngunit bumangon na katulad ng kaniyang sinabi. Halikayo tingnan ang lugar na hinimlayan ng Panginoon. **7** Pumunta kayo kaagad at sabihin sa kaniyang mga alagad, 'Siya ay bumangon na mula sa mga patay. Makinig kayo, siya ay mauuna sa inyo sa Galilea. At doon makikita ninyo siya.' Makinig kayo, nasabi ko na sa inyo.” **8** At kaagad na umalis ang mga babae sa libingan na may takot at malaking tuwa at nagsitakbo upang sabihin sa mga alagad. **9** Masdan ito, sinalubong sila ni Jesus at sinabi, “Binabati ko kayo.” At lumapit ang mga babae, hinawakan ang kaniyang mga paa at sinamba siya. **10** Pagkatapos nito sinabi ni Jesus sa kanila, “Huwag kayong matakot. Pumunta kayo at sabihin sa aking mga kapatid na pumunta sa Galilea. Doon makikita nila ako.” **11** Ngayon habang ang mga babae ay papunta, masdan ito, ang ilan sa mga tagapagbantay ay pumunta sa lungsod at sinabi sa mga punong pari ang lahat ng nangyari. **12** Nang nagtipun-tipon ang mga pari kasama ng mga nakatatanda at pinag-usapan nila ang pangyayaring iyon, nagbigay sila ng malaking halaga ng pera sa mga kawal **13** at sinabi sa kanila, “Sabihin ninyo sa iba, 'Pumunta ang mga alagad ni Jesus noong gabi at ninakaw ang kaniyang katawan habang kami ay natutulog.' **14** Kung makarating sa gobernador ang balitang ito, hihikayatin namin sila at alisin sa inyo ang anumang pagkabahala.” **15** Kaya kinuha ng mga kawal ang pera at ginawa kung ano ang iniutos sa kanila. Ang balitang ito ay kumalat agad sa mga Judio at nagpatuloy magpahanggang ngayon. **16** Ngunit ang labing-isa na mga alagad ay pumunta sa Galilea, sa bundok na kung saan itinuro ni Jesus sa kanila. **17** Nang siya ay nakita nila, sinamba nila siya, ngunit ang iba ay nag-alinlangan. **18** Pumunta si Jesus sa kanila at nagsalita sa kanila at sinabi, “Ibinigay sa akin ang lahat ng kapangyarihan sa langit at sa lupa. **19** Humayo kayo at gawing mga alagad ang lahat ng mga bansa. Bautismuhan sila sa ngalan ng Ama, ng Anak, at ng Banal na Espiritu.

20 Turuan sila na sumunod sa lahat ng mga iniutos ko sa
inyo. At pakinggan ninyo, Ako ay laging nasa inyo, maging sa
katapusan ng mundo.” **(aiōn g165)**

Marcos

1 Ito ang simula ng ebanghelyo tungkol kay Jesu-Cristo, na Anak ng Diyos. **2** Katulad ng nasusulat sa aklat ni Isaias na propeta, “Tingnan mo, ipapadala ko ang aking taga-pamalita na mauuna sa iyo, ang maghahanda ng iyong daan. **3** Ang tinig ng isang sumisigaw sa ilang, 'Ihanda ninyo ang daan ng Panginoon. Ituwid ang kaniyang daraanan.'” **4** Dumating si Juan na nagbabautismo sa ilang at nangangaral tungkol sa bautismo ng pagsisisi alang-alang sa kapatawaran ng mga kasalanan. **5** Ang buong bansa ng Judea at lahat ng taga-Jerusalem ay pumunta sa kaniya. Sila ay binautismuhan niya sa Ilog ng Jordan, na nagtatapat ng kanilang mga kasalanan. **6** Nakasuot si Juan ng balabal gawa sa balahibo ng kamelyo at sinturong balat sa palibot ng kaniyang baywang, at kumakain siya ng mga balang at pulot- pukyutan. **7** Nangaral siya at sinabi, “Mayroong darating na kasunod ko na mas makapangyarihan kaysa sa akin, at hindi ako karapat-dapat na yumuko para kalasin man lang ang tali ng kaniyang sandalyas. **8** Binautismuhan ko kayo ng tubig, ngunit babautismuhan niya kayo ng Banal na Espiritu.” **9** Nangyari sa mga araw na iyon na si Jesus ay dumating mula sa Nazaret sa Galilea at siya ay binautismuhan ni Juan sa ilog ng Jordan. **10** Nang si Jesus ay umahon sa tubig, nakita niya na bumukas ang langit at ang Espiritu ay bumaba sa kaniya na tulad ng kalapati. **11** At isang tinig ang nagmula sa langit, “Ikaw ang minamahal kong Anak. Ako ay labis na nalulugod sa iyo.” **12** At agad-agad, sapilitan siyang pinapunta ng Espiritu sa ilang. **13** Nanatili siya sa ilang sa loob ng apatnapung araw na tinutukso ni Satanas. Kasama niya ang mababangis na hayop at pinaglingkuran siya ng mga anghel. **14** Ngayon matapos madakip si Juan, dumating si Jesus sa Galilea na nagpapahayag ng ebanghelyo ng Diyos, **15** at sinasabi, “Ang panahon ay naganap na, at ang kaharian ng Diyos ay malapit na. Magsisi kayo at maniwala sa ebanghelyo.” **16** At habang dumadaan siya sa tabi ng Dagat ng Galilea, nakita niya si Simon at Andres na kapatid ni Simon na naghahagis ng lambat sa dagat, sapagkat sila ay mga mangingisda. **17** Sinabi ni Jesus sa kanila, “Halikayo, sumunod kayo sa akin at gagawin ko kayong mga mangingisda ng mga tao.” **18** At kaagad na iniwan nila ang mga lambat at sumunod sa kaniya. **19** Habang si Jesus ay naglalakad papalayo, nakita niya si Santiago na anak ni Zebedeo at Juan na kapatid nito, sila ay nasa bangka na nagkukumpuni ng mga lambat. **20** Agad silang tinawag ni Jesus at iniwan nila ang kanilang amang si Zebedeo sa bangka kasama ang mga binayarang katulong at sumunod sila sa kaniya. **21** At nakarating sila sa Capernaum at sa Araw ng Pamamahinga, agad na pumunta si Jesus sa sinagoga at nagturo. **22** Namangha sila sa kaniyang pagtuturo sapagkat siya ay nagtuturo katulad ng isang taong may kapangyarihan at hindi tulad ng mga eskriba. **23** Noon din ay may isang lalaki sa kanilang sinagoga na may masamang espiritu, at sumigaw siya, **24** na nagsasabi, “Ano ang kinalaman namin sa iyo, Jesus ng Nazaret? Pumarito ka ba upang puksain kami? Alam ko kung sino ka. Ikaw ang Banal na mula sa Diyos!” **25** Sinaway ni Jesus ang demonyo at sinabi, “Tumahimik ka at lumabas ka sa kaniya!” **26** At binagsak siya ng masamang espiritu, lumabas mula sa kaniya habang sumisigaw ng malakas. **27** At ang lahat ng tao ay namangha, kaya nagtanungan sila sa isa't isa, “Ano ito? Bagong katuruan na may kapangyarihan? Nauutusan niya kahit ang mga masasamang espiritu at sumusunod naman ang mga ito sa kaniya!” **28** At agad na kumalat sa lahat ng dako ang balita tungkol sa kaniya sa buong rehiyon ng Galilea. **29** At kaagad, nang lumabas sila sa sinagoga, pumunta sila sa tahanan ni Simon at Andres kasama sina Santiago at Juan. **30** Ngayon ang babaing biyenan ni Simon ay nakahigang nilalagnat, at agad nilang sinabi kay Jesus ang tungkol sa kaniya. **31** Kaya lumapit siya, hinawakan siya sa kamay at itinayo siya; nawala ang kaniyang lagnat at nagsimula siyang paglingkuran sila. **32** Nang gabing iyon, pagkatapos lumubog ng araw, dinala nila sa kaniya ang lahat ng may sakit at ang mga sinapian ng mga demonyo. **33** Ang buong lungsod ay nagkatipon sa may pinto. **34** Marami ang pinagaling niya na mayroong iba't ibang sakit at nagpalayas siya ng mga demonyo, ngunit hindi niya pinahintulutan ang mga demonyong magsalita dahil kilala siya ng mga ito. **35** Bumangon siya ng napaka-aga, habang madilim pa; umalis siya at pumunta sa isang lugar kung saan siya maaaring mapag-isa at nanalangin siya doon. **36** Hinanap siya ni Simon at ng mga kasama niyang naroon. **37** Natagpuan nila siya at sinabi sa kaniya, “Naghahanap ang lahat sa iyo.” **38** Sinabi niya, “Pumunta tayo sa ibang lugar, sa mga nakapaligid na mga bayan upang makapangaral din ako doon. Iyon ang dahilan kaya ako naparito.” **39** Pumunta siya sa lahat ng dako ng Galilea, nangangaral sa mga sinagoga at nagpapalayas ng mga demonyo. **40** Isang ketongin ang lumapit sa kaniya. Siya ay nagmamakaawa sa kaniya, lumuhod siya at sinabi sa kaniya, “Kung iyong nanaisin, maaari mo akong gawing malinis.” **41** Sa habag niya, iniabot ni Jesus ang kaniyang kamay at hinawakan siya, sinasabi sa kaniya, “Nais ko. Maging malinis ka.” **42** Kaagad na nawala ang kaniyang ketong at siya ay naging malinis. **43** Mahigpit siyang pinagbilinan ni Jesus at agad siyang pinaalis. **44** Sinabi niya sa kaniya, “Siguraduhin mong wala kang sasabihin sa kahit na sino, ngunit humayo ka at ipakita mo ang iyong sarili sa pari at maghandog kung ano ang iniutos ni Moises para sa iyong pagkalinis, bilang patotoo sa kanila.” **45** Ngunit siya ay umalis at sinimulang sabihin sa lahat, at labis na ikinalat ang nangyari, anupat si Jesus ay hindi na malayang makapasok sa kahit anong bayan. Kaya siya ay nanatili sa mga ilang na lugar at pumupunta ang mga tao sa kaniya mula sa lahat ng dako.

2 Nang makabalik si Jesus sa Capernaum makalipas ang ilang araw, napabalita na nakauwi na siya sa kaniyang tahanan. **2** At maraming tao ang nagtipun-tipon doon kaya wala nang puwang, maging sa may pintuan at ipinangaral ni Jesus ang salita sa kanila. **3** At may ilang lalaking pumunta sa kaniyang may dalang paralisadong lalaki; apat na tao ang bumuhat sa kaniya. **4** Nang hindi sila makalapit kay Jesus dahil sa maraming tao, inalis nila ang bubong sa taas kung saan siya naroon. At nang nakagawa sila ng butas doon, ibinaba nila ang higaan kung saan nakahiga ang lalaking paralisado. **5** Nang makita ni Jesus ang kanilang pananampalataya, sinabi niya sa lalaking paralisado, “Anak, pinatawad na ang iyong mga kasalanan.” **6** Ngunit nangatwiran sa kanilang mga puso ang ilan sa mga eskriba na nakaupo doon, **7** “Paano nakapagsasalita ang taong ito ng ganito? Lumapastangan siya! Sino ang makapagpapatawad ng mga kasalanan kundi ang Diyos lamang?” **8** At nalaman agad ni Jesus sa kaniyang espiritu kung ano ang kanilang iniisip. Sinabi niya sa kanila, “Bakit ninyo ito iniisip sa inyong mga puso? **9** Ano ang

mas madaling sabihin sa lalaking paralisado, ''Napatawad
na ang iyong mga kasalanan' o ang sabihin 'Bumangon ka,
kunin ang iyong higaan at lumakad ka'? **10** Ngunit upang
malaman ninyo na ang Anak ng Tao ay may kapangyarihan
dito sa mundo na magpatawad ng mga kasalanan," sinabi
niya sa paralitiko, **11** "Sinasabi ko sa iyo, bumangon ka,
kunin ang iyong higaan, at pumunta ka sa iyong bahay." **12**
Bumangon siya at kaagad kinuha ang kaniyang higaan at
lumabas siya sa bahay na iyon sa harap ng lahat, kaya't
silang lahat ay namangha at niluwalhati ang Diyos, at kanilang
sinabi, "Kailanman ay hindi pa kami nakakita ng katulad
nito." **13** Muli siyang bumalik sa tabi ng lawa at pumunta sa
kaniya ang napakaraming tao, at tinuruan sila ni Jesus. **14**
Sa kaniyang pagdaan, nakita niya si Levi na anak ni Alfeo
na nakaupo sa paningilan ng buwis at sinabi sa kaniya,
"Sumunod ka sa akin." Tumayo si Levi at sumunod siya sa
kaniya. **15** At nang kumakain si Jesus sa bahay ni Levi,
maraming maniningil ng buwis at mga makasalanang tao ang
nakikisalo kay Jesus at sa kaniyang mga alagad, sapagkat
marami sila na sumunod sa kaniya. **16** Nang makita ng mga
eskriba na mga Pariseo si Jesus na kumakain kasama ang
mga makasalanang tao at tagasingil ng buwis, sinabi nila sa
kaniyang mga alagad, "Bakit siya nakikisalo sa mga tagasingil
ng buwis at mga makasalanang tao?" **17** Nang marinig ito ni
Jesus, sinabi niya sa kanila, "Ang mga taong malakas ang
pangangatawan ay hindi nangangailangan ng manggagamot,
ang mga may sakit lamang ang nangangailangan. Hindi ako
pumarito upang tawagin ang mga matuwid na tao kundi ang
mga taong makasalanan." **18** Ang mga alagad ni Juan at ang
mga Pariseo ay nag-aayuno. Lumapit ang ilang tao at sinabi
sa kaniya, "Bakit nag-aayuno ang mga alagad ni Juan at mga
alagad ng mga Pariseo ngunit ang iyong mga alagad ay hindi
nag-aayuno?" **19** Sinabi ni Jesus sa kanila, "Maaari bang
mag-ayuno ang mga tagapaglingkod sa kasal kung kasama
pa nila ang lalaking ikakasal? Hanggang kasama pa nila ang
lalaking ikakasal ay hindi pa sila maaaring mag-ayuno. **20**
Ngunit darating din ang araw na ang lalaking ikakasal ay
mailalayo sa kanila at sa mga araw na iyon, mag-aayuno
sila. **21** Walang taong magtatahi ng bagong tela sa lumang
damit dahil kung ganoon ang itinagpi nito ay mapupunit at
magkakaroon ng mas malalang punit. **22** Walang taong
maglalagay ng bagong alak sa lumang sisidlang-balat dahil
kung ganoon ay masisira ng alak ang sisidlang-balat at kapwa
masasayang ang alak at ang sisidlang balat. Sa halip ay
maglagay ng bagong alak sa bagong sisidlang-balat." **23** Sa
Araw ng Pamamahinga, pumunta si Jesus at ang kaniyang
mga alagad sa triguhan at nagsimulang mamitas ang kaniyang
mga alagad ng mga uhay. **24** At sinabi ng mga Pariseo
sa kaniya, "Tingnan mo, bakit sila gumagawa ng bagay na
ipinagbabawal sa Araw ng Pamamahinga?" **25** Sinabi ni
Jesus sa kanila, "Hindi pa ba ninyo nababasa ang ginawa ni
David noong siya ay nangailangan at nagutom—siya at ang
mga lalaking kasama niya? **26** Kung paano siya pumasok sa
tahanan ng Diyos noong si Abiatar ang pinakapunong pari at
kinain ang tinapay—na handog na hindi naaayon sa batas na
kainin ng kahit na sino maliban sa mga pari—at binigyan pa
niya ang kaniyang mga kasama?" **27** Sinabi ni Jesus, "Ang
Araw ng Pamamahinga ay ginawa para sa sangkatauhan, at
hindi ang sangkatauhan para sa Araw ng Pamamahinga. **28**
Kung gayon, ang Anak ng Tao ay Panginoon maging sa Araw
ng Pamamahinga."

3 At muli siyang naglakad papasok sa loob ng sinagoga
at doon may isang lalaki na tuyot ang kamay. **2** Ilan sa
mga tao ay nagmamatyag ng mabuti kung papagalingin siya
ni Jesus sa Araw ng Pamamahinga upang maparatangan
nila siya. **3** Sinabi ni Jesus sa lalaki na tuyot ang kamay,
"Tumindig ka at tumayo sa gitna ng lahat." **4** At sinabi niya
sa mga tao, "Naaayon ba sa batas ang gumawa ng mabuti
sa Araw ng Pamamahinga o ang manakit; ang sumagip ng
buhay o ang pumatay?" Ngunit tahimik ang mga tao. **5**
Tiningnan niya sila ng may galit, labis siyang nalulungkot dahil
sa katigasan ng kanilang mga puso, at sinabi niya sa lalaki,
"Iunat mo ang iyong kamay." Iniunat niya ang kaniyang kamay
at pinagaling ito ni Jesus. **6** Lumabas ang mga Pariseo at
agad bumuo ng sabwatan kasama ng mga taga-sunod ni
Herodias laban sa kaniya upang ipapatay siya. **7** Pagkatapos,
pumunta si Jesus sa dagat kasama ng kaniyang mga alagad
at napakaraming tao ang sumunod sa kanila mula sa Galilea,
at Judea, **8** Jerusalem at mula sa Idumea at ibayo ng Jordan
at sa palibot ng Tiro at Sidon, napakaraming tao ang pumunta
sa kaniya nang marinig nila ang lahat ng mga ginagawa niya.
9 Hiniling niya sa kaniyang mga alagad na ipaghanda siya
ng isang bangka upang hindi siya maipit ng mga tao. **10**
Dahil sa marami na siyang napagaling, lahat ng may mga
malulubhang karamdaman ay gustong makalapit sa kaniya
upang mahawakan siya. **11** Sa tuwing makikita siya ng mga
maruming espiritu, nagpapatirapa sila at sumisigaw, "Ikaw
ang Anak ng Diyos." **12** Mahigpit niyang iniutos sa mga ito na
huwag nilang ipapaalam kung sino siya. **13** Umakyat siya sa
bundok at tinawag niya ang mga gusto niya at pumunta sila sa
kaniya. **14** Itinalaga niya ang Labindalawa (na tinawag niyang
mga apostol) para sila ay makasama niya at maaari niya
silang isugo upang mangaral, **15** at upang magkaroon sila ng
kapangyarihang magpalayas ng mga demonyo. **16** Itinalaga
niya ang Labindalawang apostol: Si Simon na pinangalanan
niyang Pedro, **17** si Santiago na anak ni Zebedeo, si Juan na
kapatid ni Santiago, na mga pinangalanan niyang Boanerges
na ang ibig sabihin ay mga anak ng kulog, **18** at sila Andres,
Felipe, Bartolomeo, Mateo, Tomas, Santiago na anak ni Alfeo,
Tadeo, Simon na makabayan, **19** at si Judas Iskaryote,
na magkakanulo sa kaniya. **20** Pagkatapos ay umuwi na
siya at muling nagtipon-tipon ang maraming tao, kung kaya
hindi man lang sila makakain ng tinapay. **21** Nang marinig
ng kaniyang pamilya ang balitang ito, agad silang lumabas
upang pilit siyang kunin, dahil sinasabi nilang, "Nahihibang na
siya." **22** Sinabi ng mga eskribang nanggaling sa Jerusalem,
"Sinaniban siya ni Beelzebul," at, "Sa pamamagitan ng pinuno
ng mga demonyo, pinapaalis niya ang mga demonyo." **23**
Tinawag sila ni Jesus at nagsalita sa kanila sa pamamagitan
ng talinghaga, "Paano maitataboy ni Satanas si Satanas?"
24 Kung nahahati ang isang kaharian laban sa kaniyang
sarili, ang kahariang ito ay hindi maaaring manatili. **25** Kung
ang isang tahanan ay nahahati laban sa kaniyang sarili, ang
tahanang ito ay hindi maaaring manatili. **26** Kung naghimagsik
si Satanas laban sa kaniyang sarili at magkabahabahagi,
hindi siya maaaring manatili, subalit siya ay magwawakas. **27**
Ngunit walang sinuman ang makapapasok sa bahay ng isang
malakas na tao at magnakaw ng kaniyang mga kagamitan
nang hindi niya ito gagapusin muna, saka pa lang niya
mananakawan ang bahay nito. **28** Totoo itong sinasabi ko sa
inyo, ang lahat ng mga kasalanan ng mga anak ng tao ay
mapapatawad, maging ang lahat ng mga kalapastanganang
sinasabi nila, **29** ngunit ang sinumang lumalapastangan laban

sa Banal na Espiritu ay hindi kailanman magkakaroon ng
kapatawaran, ngunit mayroong walang hanggang kasalanan."
(aiōn g165, aiōnios g166) **30** Sinabi ito ni Jesus dahil sinasabi
nilang, "Mayroon siyang maruming espiritu." **31** Pagkatapos
ay dumating ang kaniyang ina at mga kapatid na lalaki at
tumayo sila sa labas. Pinasundo nila siya at pinatawag. **32**
Umupo ang napakaraming tao sa palibot niya at sinabi sa
kaniya, "Nasa labas ang iyong ina at mga kapatid, hinahanap
ka nila." **33** Sinagot niya sila, "Sino ang ina at mga kapatid
ko?" **34** Tiningnan niya ang mga taong nakaupo sa palibot
niya at sinabi, "Tingnan ninyo, ito ang aking ina at mga
kapatid! **35** Dahil kung sino man ang tumutupad sa kalooban
ng Diyos, ang taong iyon ay ang aking kapatid na lalaki,
kapatid na babae, at ina."

4 Muli siyang nagsimulang mangaral sa tabi ng dagat. At
nagtipun-tipon ang napakaraming tao sa paligid niya, kaya
sumakay siya sa bangka na nasa dagat at naupo. Ang mga
tao ay nasa tabi ng dagat sa dalampasigan. **2** At tinuruan niya
sila ng maraming bagay sa pamamagitan ng mga talinghaga,
at sinabi niya sa kanila sa kaniyang pagtuturo, **3** "Makinig
kayo, lumabas ang manghahasik upang maghasik. **4** Habang
siya ay naghahasik, mayroong mga binhing napunta sa daan
at dumating ang mga ibon at inubos ang mga ito. **5** Ang
ibang mga binhi ay napunta sa mabatong lupa na kung saan
ang lupa ay kakaunti lamang. Agad silang tumubo dahil
hindi malalim ang lupa nito. **6** Ngunit nang sumikat ang
araw, nalanta ang mga ito at dahil wala silang ugat natuyo
ang mga ito. **7** Ang ibang mga binhi ay napunta sa tinikan.
Lumaki ang mga halamang may tinik at sinakal ang mga ito,
at hindi ito nakapamunga ng kahit isang butil. **8** Napunta
sa matabang lupa ang ibang binhi at nagkabutil habang
lumalago at dumarami, at may nagkabutil ng tigtatatlumpu,
tig-aanimnapu, at tig-iisangdaan". **9** At sinabi niya, "Sinuman
ang may taingang pandinig, makinig!" **10** Nang nag-iisa na si
Jesus, nagtanong ang mga malalapit sa kaniya kasama ang
Labindalawa tungkol sa talinghaga. **11** Sinabi niya sa kanila,
"Ipinagkaloob sa inyo ang hiwaga ng kaharian ng Diyos.
Ngunit sa ibang nasa labas ang lahat ay mga talinghaga,
12 nang sa gayon, kapag sila ay tumingin, oo titingin sila,
ngunit hindi sila makakakita, at kapag sila ay nakinig, oo
makaririnig sila, ngunit hindi sila makauunawa, o kundi sila
ay manumbalik at patatawarin sila ng Diyos." **13** At sinabi
niya sa kanila, "Hindi ba ninyo naiintindihan ang talinghagang
ito? Paano pa kaya ninyo maiintindihan ang iba pang mga
talinghaga? **14** Ang manghahasik ay naghasik ng salita. **15**
Ang ilan sa mga ito ay ang nahulog sa tabi ng daan, kung
saan ang salita ay naihasik. At nang marinig nila ito, agad na
dumating si Satanas upang alisin ang salitang naitanim sa
kanila. **16** At ang iba ay ang mga naitanim sa mabatong lupa,
nang makarinig sila ng salita, agad nila itong tinatanggap
nang may kagalakan. **17** At hindi sila nakapag-ugat kaya sila
nakatiis lang ng maikling panahon. At dumating ang mga
pagdurusa o pag-uusig dahil sa salita at agad silang nadapa.
18 At ang iba naman ay naihasik sa tinikan. Narinig nila ang
salita at tinanggap ito, **19** ngunit ang mga alalahanin sa
mundo, ang pandaraya ng kayamanan at ang pagnanasa
sa iba pang mga bagay ay pumasok at nasakal ang salita,
at ito ay hindi nakapamunga. **(aiōn g165)** **20** At mayroon
namang naihasik sa matabang lupa. Narinig nila ang salita at
tinanggap ito at nakapamunga: may tatlumpu, may animnapu,
at may isangdaan." **21** Sinabi ni Jesus sa kanila, "Magdadala
ba kayo ng lampara sa loob ng bahay upang ilagay ito sa
loob ng basket o sa ilalaim ng higaan? Dadalhin ninyo ito
sa loob at ilalagay sa lagayan ng lampara. **22** Sapagkat
walang itinatago na hindi maihahayag at walang lihim na
hindi maibubunyag. **23** Sinuman ang may taingang pandinig,
makinig. **24** Sinabi niya sa kanila, "Pakinggan ninyong mabuti
ang inyong naririnig, ang panukat na inyong ginagamit ay
siya ring gagamiting panukat sa inyo, at idadagdag ito sa
inyo. **25** Dahil sinumang mayroon ay pagkakalooban ng higit
pa, at sinumang wala, kukunin maging ang anumang nasa
kaniya." **26** At sinabi niya, "Ang kaharian ng Diyos ay tulad ng
isang taong naghasik ng kaniyang binhi sa lupa. **27** Sa gabi
siya ay natutulog at sa umaga siya ay bumabangon, at ang
binhi ay sumisibol at tumutubo, ngunit hindi niya alam kung
paano. **28** Ang lupa sa sarili niya ay namumunga ng butil:
una ang sibol, sunod ang mga tangkay, sunod ang mga hinog
na butil sa tangkay. **29** At kapag nahinog na ang butil, agad
niyang ipinadadala ang panggapas sapagkat dumating na
ang anihan." **30** At sinabi niya, "Saan natin maihahambing
ang kaharian ng Diyos, o anong talinghaga ang magagamit
natin upang maipaliwanag ito? **31** Ito ay katulad ng buto ng
mustasa na kapag ito ay itinanim, ito ang pinakamaliit sa
lahat ng mga buto sa daigdig. **32** Gayunpaman, kapag ito ay
naitanim, tumutubo ito at nagiging pinakamalaki sa lahat ng
mga tanim sa bukirin at nagkakaroon ito ng malalaking sanga,
kaya ang mga ibon sa himpapawid ay nakakapamugad sa lilim
nito. **33** Ipinangaral niya ang salita sa kanila sa pamamagitan
ng maraming talinghagang katulad nito, hanggang sa kaya
nilang maunawaan, **34** at hindi siya nangaral sa kanila nang
hindi gumagamit ng talinghaga. Ngunit kapag siya ay nag-
iisa na lamang, ipinapaliwanag niya ang lahat sa kaniyang
sariling mga alagad. **35** Kinagabihan, nang araw ding iyon,
sinabi niya sa kanila, "Tumawid tayo sa kabilang dako."
36 Kaya iniwan nila ang maraming tao na isinama nila si
Jesus dahil nakasakay na siya sa bangka. Mayroon ding
ibang mga bangkang sumama sa kaniya. **37** Nagkaroon ng
matinding unos at hinampas ng mga alon ang bangka kaya
halos mapuno na ito ng tubig. **38** Ngunit si Jesus naman ay
nasa dulo ng bangka at natutulog sa unan. Ginising nila si
Jesus at sinabi, "Guro, hindi ba kayo nababahala na malapit
na tayong mamatay? **39** At gumising siya at sinaway ang
hangin at sinabi sa dagat, "Pumayapa ka, tigil." Tumigil ang
hangin, at nagkaroon ng labis na kapayapaan. **40** At sinabi
niya sa kanila, "Bakit kayo natatakot? Wala pa rin ba kayong
pananampalataya?" **41** Lubha silang natakot at sinabi nila sa
isa't isa, "Sino ba talaga siya, dahil maging ang hangin at ang
dagat ay sumusunod sa kaniya?"

5 Dumating sila sa kabilang dako ng dagat, sa rehiyon ng
Geraseno. **2** At nang bumababa si Jesus sa bangka,
agad may isang lalaking may maruming espiritu ang pumunta
sa kaniya mula sa mga libingan. **3** Ang lalaki ay nakatira sa
mga libingan. Wala nang makapagpigil sa kaniya, kahit pa
kadena. **4** Ilang ulit na siyang ginapos gamit ang mga tanikala
at kadena. Sinisira niya ang mga kadena at winawasak niya
ang kaniyang mga tanikala. Walang sinuman ang may lakas
na supilin siya. **5** Bawat gabi at araw sa mga libingan at
sa mga bundok, sumisigaw siya at sinusugatan niya ang
kaniyang sarili ng mga matatalas na bato. **6** Nang nakita niya
si Jesus sa malayo, tumakbo siya sa kaniya at yumuko sa
kaniyang harapan. **7** Sumigaw siya nang may malakas na
boses, "Ano ang kinalaman ko sa iyo, Jesus, Anak ng Kataas-

taasang Diyos? Nakikiusap ako sa iyo sa Diyos mismo,
huwag mo akong pahirapan." **8** Sapagkat sinasabi niya
sa kaniya, "Lumabas ka sa lalaking ito, ikaw na maruming
espiritu." **9** At tinanong niya ito, "Ano ang pangalan mo?"
At sumagot siya, "Ang pangalan ko ay Pulutong, sapagkat
marami kami." **10** Paulit-ulit siyang nakiusap sa kaniya na
huwag silang papuntahin sa labas ng rehiyon. **11** Ngayon
may malaking kawan ng baboy ang naroon na kumakain
sa burol, **12** at nagmakaawa sila sa kaniya, na sinasabi,
"Papuntahin mo kami sa mga baboy, hayaan mo kaming
pumasok sa kanila." **13** Kaya pinayagan niya ang mga ito,
lumabas ang mga masamang espiritu at pumasok sa mga
baboy, at nagtakbuhan sila patungo sa matarik na burol
papunta sa dagat, halos dalawang libong baboy ang nalunod
sa dagat. **14** At tumakbo ang mga nagpapakain sa mga baboy
at ipinamalita sa lungsod at sa mga karatig-pook kung ano
ang nangyari. At maraming tao ang pumunta upang makita
kung ano ang nangyari. **15** Pagkatapos ay pumunta sila kay
Jesus at nakita nila ang lalaking sinapian ng demonyo— na
may Pulutong—na nakaupo, nakabihis, at nasa kaniyang
tamang kaisipan, at sila ay natakot. **16** Sinabi sa kanila ng
mga nakakita ng nangyari sa lalaking sinapian ng demonyo
kung ano ang nangyari sa kaniya at gayon din ang tungkol sa
mga baboy. **17** At nagsimula silang nagmakaawa sa kaniya
na umalis sa kanilang rehiyon. **18** At nang sumasakay na
siya sa bangka, nakiusap sa kaniya ang lalaking sinaniban ng
demonyo kung maaari siyang sumama sa kaniya. **19** Ngunit
hindi siya pumayag dito, subalit sinabi niya sa kaniya, "Umuwi
ka sa iyong bahay at sa mga kasama mo, at sabihin mo sa
kanila kung ano ang ginawa ng Panginoon para sa iyo at
kung paano ka niya kinahabagan." **20** Kaya siya ay umalis at
nagsimulang ihayag ang mga dakilang bagay na ginawa ni
Jesus para sa kaniya sa Decapolis at ang lahat ay namangha.
21 At nang si Jesus ay muling tumawid sa kabilang dako,
maraming mga tao ang pumalibot sa kaniya sa bangka,
sapagkat siya ay nasa tabing dagat. **22** At isa sa mga pinuno
ng sinagoga na nagngangalang Jairo ang dumating, at nang
makita niya si Jesus, nagpatirapa siya sa kaniyang paanan.
23 Nagmakaawa siya nang paulit-ulit na nagsasabi, "Ang aking
anak na babae ay malapit nang mamatay. Nakikiusap ako sa
iyo, halika ka at ipatong ang iyong mga kamay sa kaniya
upang siya ay gumaling at mabuhay." **24** Kaya sumama siya
sa kaniya at sumunod sa kaniya ang napakaraming tao at sila
ay nag-uumpukan sa palibot niya. **25** Ngayon, mayroong
isang babae na walang tigil na dinudugo sa loob ng labing
dalawang taon. **26** Dumanas siya ng maraming hirap sa
ilalim ng mga manggagamot at naubos na niya ang lahat ng
mayroon siya. Ngunit walang nakatulong sa kaniya, sa halip
ay lalo pang lumala. **27** Narinig niya ang mga balita tungkol
kay Jesus. Kaya pumunta siya sa kaniyang likuran habang
siya ay naglalakad sa gitna ng maraming tao, at hinawakan
niya ang kaniyang balabal. **28** Sapagkat iniisip niya, "Kung
mahawakan ko man lang kahit ang kaniyang damit, ako
ay gagaling." **29** Nang mahawakan niya siya, tumigil ang
pagdurugo, at naramdaman niya sa kaniyang katawan na
siya ay gumaling na sa kaniyang paghihirap. **30** At agad
napansin ni Jesus na may lumabas na kapangyarihan mula
sa kaniya. At lumingon siya sa mga tao at nagtanong, "Sino
ang humawak sa aking damit?" **31** Sinabi sa kaniya ng mga
alagad, "Nakita mo ang napakaraming taong nag-uumpukan
sa paligid mo, at sasabihin mong 'Sino ang humawak sa
akin?" **32** Ngunit si Jesus ay tumingin sa paligid upang
malaman kung sino ang may gawa nito. **33** Nang nalaman
ng babae ang nangyari sa kaniya, natakot siya at nanginig.
Lumapit siya at nagpatirapa sa kaniyang harapan at sinabi
ang buong katotohanan. **34** Sinabi niya sa kaniya, "Anak, ang
iyong pananampalataya ang nagpagaling sa iyo. Umuwi ka
nang may kapayapaan at gumaling ka sa iyong karamdaman."
35 Habang siya ay nagsasalita, ilang tao mula sa pinuno
ng sinagoga ang dumating at nagsabi, "Patay na ang iyong
anak. Bakit mo pa aabalahin ang Guro?" **36** Ngunit nang
marinig ni Jesus ang kanilang sinabi, sinabi niya sa pinuno ng
sinagoga, "Huwag kang matakot, maniwala ka lang." **37** Hindi
niya pinayagan ang kahit sino na sumama sa kaniya maliban
kay Pedro, Santiago, at Juan na kapatid ni Santiago. **38**
Nakarating sila sa bahay ng pinuno nang sinagoga at nakita
niya ang kaguluhan, napakaraming iyakan at pagtangis. **39**
Nang pumasok siya sa bahay, sinabi niya sa kanila, "Bakit
kayo nababalisa at bakit kayo umiiyak? Ang bata ay hindi
patay kundi natutulog." **40** Siya ay pinagtawanan nila, ngunit
pinalabas niya silang lahat, isinama niya ang ama at ina
ng bata at maging ang mga kasama niya, at pumunta sila
kung saan naroroon ang bata. **41** Kinuha niya ang kamay ng
bata at sinabi sa kaniya, "Talitha koum," na ang ibig sabihin
ay "Batang babae, sinasabi ko sa iyo, bumangon ka." **42**
Agad na tumayo ang bata at naglakad (sapagkat siya ay
labindalawang taon). At kaagad labis silang namangha. **43**
Mahigpit niya silang pinagbilinan na walang dapat makaalam
ng tungkol dito. At inutusan niya sila na bigyan ang bata ng
makakain.

6 Umalis siya doon at pumunta siya sa kaniyang sariling
bayan at sumunod ang kaniyang mga alagad. **2** Nang
dumating ang Araw ng Pamamahinga, nagturo siya sa
sinagoga. Maraming tao ang nakarinig sa kaniya at namangha
sila. Sinabi nila, "Saan niya nakuha ang mga katuruang ito?"
"Ano itong karunungan na naibigay sa kaniya?" "Ano itong
mga himala na nagagawa niya sa pamamagitan ng kaniyang
mga kamay?". **3** "Hindi ba ito ang karpintero, ang anak ni
Maria, at kapatid ni Santiago, Jose, Judas at Simon? Hindi ba't
kasama natin ang kaniyang mga kapatid na babae dito?" At
sumama ang kanilang loob kay Jesus. **4** At sinabi ni Jesus sa
kanila, "Ang isang propeta ay hindi nawawalan ng parangal,
maliban sa kaniyang sariling bayan at sa kaniyang mga
kamag-anak at sa kaniyang sariling sambahayan." **5** Hindi
siya makagawa ng kahit na anong makapangyarihang gawain,
maliban lamang sa pagpatong ng kaniyang mga kamay sa
ilang may sakit at pagalingin sila. **6** Ikinamangha niya ang
kanilang kawalan ng pananampalataya. At naglibot siyang
nagtuturo sa mga nayon. **7** Tinawag niya ang Labindalawa at
sinimulan silang isugo ng dalawahan at binigyan niya sila ng
kapangyarihan laban sa maruruming espiritu, **8** at ipinagbilin
niya sa kanila na huwag magdala ng kahit ano sa kanilang
paglalakbay maliban lamang sa tungkod, walang tinapay,
walang sisidlan at wala ring pera nailalagay sa kanilang
sinturon, **9** kundi magsuot ng sandalyas at huwag magsuot ng
dalawang tunika. **10** At sinabi ni Jesus sa kanila, "Sa tuwing
papasok kayo sa isang bahay, manatili kayo doon hanggang
makaalis kayo sa lugar na iyon. **11** At kung mayroong bayan
na hindi tatanggap o makikinig sa inyo, umalis kayo sa lugar
na iyon, pagpagin ninyo ang alikabok mula sa inyong mga
paa bilang patotoo sa kanila. **12** Humayo sila at inihayag na
dapat talikuran ng mga tao ang kanilang mga kasalanan.
13 Pinalayas nila ang maraming demonyo at pinahiran nila

ng langis ang mga taong may sakit at pinagaling sila. **14**
Nabalitaan ito ni Haring Herodes sapagkat kilalang-kilala
na ang pangalan ni Jesus. Sinasabi ng iba, “Si Juan na
Tagapagbautismo ay binuhay mula sa mga patay at dahil
dito, ang mga kamangha-manghang kapangyarihang ito ang
kumikilos sa kaniya.” **15** Sinasabi ng iba, “Siya si Elias.”
Sinabi pa ng iba, “Siya ay isang propeta, tulad ng isa sa
mga propeta noong sinaunang panahon.” **16** Ngunit nang
marinig ito ni Herodes, sinabi niya, “Si Juan na pinugutan
ko ng ulo ay binuhay.” **17** Sapagkat mismong si Herodes
ang nagpadakip kay Juan at ipinagapos siya sa bilangguan
dahil kay Herodias, (asawa ng kapatid niyang si Felipe)
dahil naging asawa niya ito. **18** Sapagkat sinabi ni Juan kay
Herodes, “Hindi naaayon sa batas na mapasaiyo ang asawa
ng iyong kapatid.” **19** Ngunit nagkimkim ng galit si Herodias
laban sa kaniya at gusto niya itong patayin, ngunit hindi niya
magawa, **20** sapagkat natatakot si Herodes kay Juan, alam
niyang matuwid at banal na tao si Juan, at pinanatili niya
itong ligtas. At sa pakikinig nito sa kaniya ay labis siyang
nabagabag, subalit siya ay nakinig sa kaniya na may galak.
21 At dumating ang araw ng pagkakataon nang ipagdiwang
ni Herodes ang kaniyang kaarawan at naghanda siya ng
hapunan para sa kaniyang mga opisyal, mga pinuno ng mga
kawal at mga pinuno ng Galilea. **22** Dumating ang mismong
anak na babae ni Herodias at sumayaw para sa kanila at
naaliw niya si Herodes at kaniyang mga panauhin. At sinabi
ng hari sa babae, “Humingi ka ng kahit na anong gusto mo
at ibibigay ko ito sa iyo.” **23** Sumumpa siya sa kaniya at
sinabi, “Kahit na anong hingin mo sa akin, ibibigay ko sa iyo,
hanggang sa kalahati ng aking kaharian.” **24** Lumabas siya
at sinabi sa kaniyang ina, “Ano ang dapat kong hingin sa
kaniya?” Sinabi niya, “Ang ulo ni Juan na Tagapagbautismo.”
25 At kaagad siyang pumasok nang nagmamadali papunta sa
hari at humingi, sinabi, “Gusto kong ibigay mo sa akin ngayon
din ang ulo ni Juan na Tagapagbautismo na nakalagay sa
bandehado.” **26** Lubhang nalungkot ang hari, ngunit dahil sa
pangako at sa mga panauhin, hindi niya matanggihan ang
kaniyang hinihingi. **27** Kaya pinapunta ng hari ang isang
kawal mula sa kaniyang mga bantay at inutusan niyang
dalhin sa kaniya ang ulo ni Juan. Pumunta ang kawal at
pinugutan siya sa bilangguan. **28** Dinala niya ang ulo na
nasa bandehado at ibinigay ito sa dalaga at ibinigay ito ng
dalaga sa kaniyang ina. **29** At nang marinig ito ng kaniyang
mga alagad, pumunta sila at kinuha ang kaniyang katawan
at inilagay sa isang libingan. **30** Nagtipun-tipon ang mga
apostol sa palibot ni Jesus at sinabi sa kaniya ang lahat
ng kanilang nagawa at naituro. **31** At sinabi ni Jesus sa
kanila, “Halikayo punta tayo sa ilang na lugar at sandaling
magpahinga.” Sapagkat maraming dumarating at umaalis,
at wala man lamang silang oras para kumain. **32** Kaya
sumakay sila sa bangka papunta sa ilang na lugar. **33** Ngunit
nakita silang umaalis at maraming nakakilala sa kanila, at
nagsitakbo ang mga tao mula sa mga bayan at naunahan
nila sina Jesus na dumating doon. **34** Nang makarating na
sila sa dalampasigan, nakita niya ang napakaraming tao
at nahabag siya sa kanila dahil para silang mga tupa na
walang pastol. At sinimulan niyang magturo sa kanila ng
maraming bagay. **35** Nang dapit-hapon na, nagpunta sa
kaniya ang kaniyang mga alagad at sinabi, “Ilang ang lugar
na ito at gumagabi na. **36** Paalisin mo nalang sila upang
makapunta sila sa karatig-pook at sa mga nayon upang bumili
ng makakain para sa kanilang sarili.” **37** Ngunit sumagot
siya at sinabi sa kanila, “Bigyan ninyo sila ng anumang
makakain.” Sinabi nila sa kaniya, “Maaari ba kaming pumunta
at bumili ng tinapay na nagkakahalaga ng dalawang daang
denario at ibigay sa kanila upang kainin?” **38** Sinabi niya sa
kanila, “Ilang pirasong tinapay ang mayroon kayo? Pumunta
kayo at tingnan ninyo.” Nang napag-alaman nila, sinabi nila,
“Limang pirasong tinapay at dalawang isda.” **39** Inutusan
niya ang lahat ng tao na umupo ng pangkat-pangkat sa may
damuhan. **40** Umupo silang pangkat-pangkat, mga pangkat
ng tig-iisang daan at tig-lilimampu. **41** Nang kinuha niya ng
limang tinapay at dalawang isda, tumingala siya sa langit,
pinagpasalamatan at pinagpira-piraso niya ang mga tinapay
at ibinigay sa kaniyang mga alagad upang ibigay sa mga tao.
At pinaghinati-hati niya ang dalawang isda para sa kanilang
lahat. **42** Kumain silang lahat hanggang sila ay nabusog. **43**
Tinipun nila ang pinagpira-pirasong tinapay, labindalawang
basket ang napuno, kasama na rin ang pinaghati-hating isda.
44 At may limanlibong mga kalalakihan ang kumain ng mga
tinapay. **45** Agad niyang pinasakay ang kaniyang mga alagad
sa bangka at pinauna sila sa kabilang dako, sa Betsaida,
habang pinaaalis niya ang mga tao. **46** Nang wala na sila,
umakyat siya sa bundok upang manalangin. **47** Sumapit ang
gabi, nasa kalagitnaan na ng dagat ang bangka, at siya ay
nag-iisa sa lupa. **48** At nakita niyang nahihirapan ang mga
alagad habang nagsasagwan dahil ang hangin ay salungat
sa kanila. Nang madaling-araw na pumunta siya sa kanila
na naglalakad sa dagat at gusto niyang lagpasan sila. **49**
Ngunit nang makita nilang naglalakad siya sa dagat, naisip
nila na isa siyang multo at nagsigawan sila, **50** dahil nakita at
natakot sila sa kaniya. Agad niya silang kinausap at sinabi
sa kanila, “Lakasan ninyo ang inyong loob! Ako ito! Huwag
kayong matakot!” **51** Sumakay siya sa bangka at tumigil ang
pag-ihip ng hangin at lubos silang namangha sa kaniya. **52**
Sapagkat hindi nila naintindihan kung ano ang kahulugan ng
tinapay, ngunit mabagal umintindi ang kanilang mga kaisipan.
53 Nang makatawid na sila, nakarating sila sa lupain ng
Genesaret at idinaong nila ang bangka. **54** Nang makababa
sila sa bangka, agad nilang nakilala siya. **55** At nagtakbuhan
sila sa buong rehiyon at nagsimulang dalhin sa kaniya ang
mga may sakit na nasa higaan, saan man nila mabalitaan
na siya ay pupunta. **56** Sa tuwing pumapasok siya sa mga
nayon, o sa mga lungsod, o sa mga bayan, inilalagay nila
ang mga may sakit sa mga pamilihan at nagmamakaawa
sila sa kaniya na payagan man lamang silang hawakan ang
laylayan ng kaniyang damit. At lahat ng humawak sa kaniya
ay gumaling.

7 Nagtipon-tipon sa paligid niya ang mga Pariseo at ilang
mga eskriba na nanggaling sa Jerusalem. **2** At nakita
nila ang ilan sa mga alagad niya na kumain ng tinapay na
madungis ang kanilang mga kamay; na hindi nahugasan
3 (Dahil ang mga Pariseo at lahat ng mga Judio ay hindi
kumakain hanggang hindi sila naghuhugas ng maigi ng
kanilang mga kamay; pinanghahawakan nila ang kaugalian
ng mga nakatatanda. **4** Tuwing nanggagaling sa pamilihan
ang mga Pariseo, hindi sila kumakain hanggang hindi sila
nakapaligo. At marami pang ibang mga patakaran ang
mahigpit nilang sinusunod, kasama na rito ang paghuhugas ng
mga tasa, palayok, mga sisidlang gawa sa tanso, pati na ang
mga upuan sa hapag-kainan.) **5** Tinanong ng mga Pariseo at
ng mga eskriba si Jesus, “Bakit hindi namumuhay alinsunod
sa kaugalian ng mga nakatatanda ang iyong mga alagad,

sapagkat kumakain sila ng tinapay ng hindi naghuhugas
ng kanilang mga kamay?” **6** Ngunit sinabi niya sa kanila,
“Malinaw na sinabi ng propetang Isaias ang tungkol sa inyong
mga mapagpaimbabaw, isinulat niya, 'Pinaparangalan ako
ng mga taong ito sa pamamagitan ng kanilang mga labi,
ngunit malayo ang kanilang puso sa akin. **7** Walang laman
ang pagsasamba na inaalay nila sa akin, itinuturo nila ang
mga patakaran ng mga tao bilang kanilang doktrina.' **8**
Tinalikuran ninyo ang kautusan ng Diyos at mahigpit ninyong
pinanghahawakan ang kaugalian ng mga tao.” **9** At sinabi
niya sa kanila, “Madali ninyong tinanggihan ang kautusan ng
Diyos para masunod ang inyong kaugalian! **10** Sapagkat
sinabi ni Moises, 'Igalang ninyo ang inyong ama at ina,' at
'Ang sinumang nagsasalita ng masama tungkol sa kaniyang
ama at ina ay tiyak na mamamatay.' **11** Ngunit sinasabi
ninyo, 'Kapag sinabi ng isang tao sa kaniyang ama at ina,
“Anumang tulong ang matatanggap ninyo mula sa akin ay
Corban,”' (ibig sabihin, 'Ibinigay sa Diyos') - **12** kung gayon
hindi na ninyo siya pinapayagang gumawa ng kahit na ano
para sa kaniyang ama at ina. **13** Pinapawalang-bisa ninyo
ang kautusan ng Diyos dahil sa mga ipinasa ninyong mga
kaugalian. At marami pang mga bagay na katulad nito ang
ginagawa ninyo.” **14** Tinawag niyang muli ang maraming tao
at sinabi sa kanila, “Makinig kayong lahat sa akin, at unawain
ninyo ito. **15** Walang kahit anumang pumapasok sa tao ang
makakapagpadungis sa kaniya. Ang mga bagay na lumalabas
sa tao ang nakapagpadungis sa kaniya.” **16** (Kung sinuman
ang taong may taingang nakakarinig, hayaang marinig niya.)
17 Ngayon nang iniwan ni Jesus ang maraming tao at pumasok
sa bahay, tinanong siya ng kaniyang mga alagad tungkol
sa talinghaga. **18** Sinabi ni Jesus, “Hindi pa rin ba ninyo
naiintindihan? Hindi ba ninyo alam na kahit anong pumasok
sa isang tao mula sa labas, ito ay hindi makapagpapadungis
sa kaniya, **19** dahil hindi ito maaaring mapunta sa kaniyang
puso kung hindi sa kaniyang sikmura at lalabas ito patungo
sa palikuran.” Dahil sa pahayag na ito, ginawang malinis
ni Jesus ang lahat ng mga pagkain. **20** Sinabi niya, “Ang
lumalabas sa tao ang siyang nakapagpapadungis sa kaniya.
21 Dahil kung ano ang sinasaloob ng tao, na nanggaling sa
kaniyang puso, lalabas ang masasamang pag-iisip, sekswal
na imoralidad, pagnanakaw, pagpatay, **22** pangangalunya,
pag-iimbot, kasamaan, pandaraya, kahalayan, inggit, paninira,
kayabangan, kahangalan. **23** Ang lahat ng mga ito na
masasama ay nanggagaling sa loob, at ito ang mga
nakakapagpapadungis sa isang tao.” **24** Tumayo siya mula
doon at umalis papunta sa lupain ng Tiro at Sidon. Pumasok
siya sa isang bahay at hindi niya nais na malaman ng
kahit na sino na naroroon siya, ngunit hindi niya nagawang
makapagtago. **25** Subalit may isang babae na may anak na
babae na sinapian ng maruming espiritu, nang nakarinig ng
tungkol sa kaniya ay agad-agad lumapit at nagpatirapa sa
kaniyang paanan. **26** Ngayon ang babaing ito ay isang Griego
na taga-Sirofenisa, ayon sa lahi. Nagmakaawa siya sa kaniya
na palayasin ang demonyo sa kaniyang anak na babae. **27**
Sinabi niya sa kaniya, “Hayaang pakainin muna ang mga
bata. Sapagkat hindi tamang kunin ang tinapay ng mga bata
at itapon ito sa mga aso.” **28** Ngunit sumagot ang babae at
sinabi sa kaniya, “Opo, Panginoon, kahit ang mga aso na
nasa ilalim ng lamesa ay kumakain ng mumo ng mga bata.”
29 Sinabi niya sa kaniya, “Dahil sa sinabi mo ito, malaya ka
nang makakaalis. Lumayas na ang demonyo sa anak mong
babae.” **30** Bumalik ang babae sa kaniyang bahay at nakita
ang bata na nakahiga sa higaan, at wala na ang demonyo.
31 Pagkatapos ay muli siyang umalis mula sa lupain ng Tiro,
at dumaan sa Sidon patungo sa Dagat ng Galilea, paakyat
sa lupain ng Decapolis. **32** At dinala sa kaniya ang isang
taong bingi at nahihirapang magsalita, at nagmakaawa sila sa
kaniya na ipatong niya ang kaniyang kamay sa lalaki. **33**
Inihiwalay niya siya mula sa maraming tao nang sarilinan
at hinawakan niya ang kaniyang mga tainga at pagkatapos
dumura, hinawakan niya ang kaniyang dila. **34** Tumingala
siya sa langit, at nagbuntong-hininga at sinabi sa kaniya,
“Effata”, na ang ibig sabihin ay, “Bumukas ka!” **35** Agad
bumukas ang kaniyang pandinig at napuksa ang pumipigil sa
kaniyang dila at malinaw na siyang nakapagsasalita. **36** At
ipinag-utos niya sa kanilang huwag itong ipagsabi sa kahit na
sino. Ngunit habang lalo pa niya itong pinagbabawal, mas lalo
nila itong inihahayag. **37** Lubos silang namangha at sinasabi
nilang, “Mahusay ang lahat ng kaniyang ginawa. Nagagawa
niyang makarinig ang bingi at makapagsalita ang pipi.”

8 Sa mga araw na iyon, naroon muli ang maraming tao at
wala silang makain. Tinawag ni Jesus ang kaniyang mga
alagad at sinabi sa kanila, **2** “Naaawa ako sa mga tao dahil
patuloy nila akong sinamahan ng tatlong araw at wala silang
makain. **3** Kung pauuwiin ko sila sa kanilang mga tahanan na
hindi pa nakakakain, maaari silang himatayin sa daan. At
nagmula pa sa malayo ang ilan sa kanila.” **4** Sinagot siya
ng kaniyang mga alagad, “Saan tayo maaaring makakuha
ng sapat na tinapay sa isang ilang na lugar upang busugin
ang mga taong ito?” **5** Tinanong sila ni Jesus, “Ilang tinapay
ang mayroon kayo?” Sinabi nila, “Pito.” **6** Inutusan niyang
umupo sa lupa ang mga tao. Kinuha niya ang pitong tinapay,
nagpasalamat at hinati-hati ang mga ito. Ibinigay niya ang
mga ito sa kaniyang mga alagad upang ipamigay nila, at
ipinamigay nila ang mga ito sa mga tao. **7** Mayroon din silang
ilang maliliit na isda, at matapos siyang makapagpasalamat
para sa mga ito, inutusan niya ang kaniyang mga alagad
na ipamahagi din ito. **8** Kumain sila at nabusog. At kinuha
nila ang mga natirang pinaghati-hati, umabot ang mga ito sa
pitong malalaking basket. **9** May apat na libo ang mga taong
naroroon. At pinauwi niya sila. **10** Agad siyang sumakay
sa bangka kasama ang kaniyang mga alagad at pumunta
sila sa rehiyon ng Dalmanuta. **11** At pumunta ang mga
Pariseo at nagsimulang makipagtalo sa kaniya. Humingi sila
sa kaniya ng palatandaan mula sa langit upang subukin siya.
12 Napabuntong-hininga siya sa kaniyang espiritu at kaniyang
sinabi, “Bakit naghahanap ng palatandaan ang salinlahing ito?
Totoong sinasabi ko sa inyo, walang palatandaang ibibigay
sa salinlahing ito.” **13** Pagkatapos ay iniwan sila ni Jesus,
muling sumakay sa bangka, at pumunta sa kabilang dako. **14**
Ngayon nakalimutan ng mga alagad na magdala ng tinapay.
Mayroon lamang silang natitirang isang tinapay sa bangka.
15 Binalaan niya sila at sinabi, “Magmasid kayo at magbantay
laban sa lebadura ng mga Pariseo at sa lebadura ni Herodes.”
16 Nangatwiran ang mga alagad sa isa't isa, “Ito ay dahil
wala tayong tinapay.” **17** Batid ito ni Jesus, at sinabi niya sa
kanila, “Bakit ninyo ipinangangatwirang wala kayong tinapay?
Hindi pa ba ninyo nababatid? Hindi ba ninyo nauunawaan?
Naging tigang na ba ang inyong mga puso? **18** Mayroon
kayong mga mata, hindi ba ninyo nakikita? Mayroon kayong
mga tainga, hindi ba ninyo naririnig? Hindi pa rin ba ninyo
naaalala? **19** Nang hinati ko ang limang tinapay para sa
limang libo, ilang basket ang inyong napuno ng mga hinati-

hating tinapay?" Sinabi nila sa kaniya, "Labindalawa." 20
"At nang hinati-hati ko ang pitong tinapay para sa apat na
libo, ilang basket ang inyong napuno?" Sinabi nila sa kaniya,
"Pito." 21 Sinabi niya, "Hindi pa rin ba ninyo nauunawaan?"
22 Nakarating sila sa Betsaida. Dinala sa kaniya ng mga
tao doon ang isang lalaking bulag at pinakiusapan nila si
Jesus na hawakan siya. 23 Inalalayan ni Jesus ang lalaking
bulag at dinala siya palabas ng nayon. Nang niluraan niya
ang kaniyang mga mata at pinatong ang kaniyang kamay sa
kaniya, tinanong niya ito, "May nakikita ka bang anumang
bagay?" 24 Tumingin siya at sinabi, "Nakakakita ako ng mga
taong parang mga punong naglalakad." 25 Kaya ipinatong
niyang muli ang kaniyang mga kamay sa kaniyang mga mata,
at iminulat ng lalaki ang kaniyang mga mata, nanumbalik ang
kaniyang paningin, at malinaw niyang nakita ang lahat ng
mga bagay. 26 Pinauwi siya ni Jesus sa kaniyang tahanan at
sinabi, "Huwag kang papasok sa bayan." 27 Umalis si Jesus
at ang kaniyang mga alagad patungo sa nayon ng Cesarea
Filipos. Sa daan tinanong niya ang kaniyang mga alagad,
"Sino ako ayon sa mga sinasabi ng mga tao?" 28 Sumagot
sila at sinabi, "Si Juan na Tagabautismo. Sinasabi ng iba, 'si
Elias,' at ang iba, 'Isa sa mga propeta.'" 29 Tinanong sila
ni Jesus, "Ngunit para sa inyo, sino ako?" Sinabi ni Pedro
sa kaniya, "Ikaw ang Cristo." 30 Binalaan sila ni Jesus na
huwag ipagsabi sa kahit kanino ang tungkol sa kaniya. 31 At
nagsimula siyang magturo sa kanila na ang Anak ng Tao ay
kailangang magdusa ng maraming bagay, at hindi tatanggapin
ng mga nakatatanda, ng mga punong pari at ng mga eskriba,
at ipapapatay, at muling babangon matapos ang tatlong araw.
32 Malinaw niya itong sinabi. At dinala siya ni Pedro sa isang
tabi at nagsimula siyang pagsabihan. 33 Ngunit lumingon
si Jesus at tumingin sa kaniyang mga alagad at sinaway
niya si Pedro at sinabi, "Layuan mo ako Satanas! Hindi mo
pinahahalagahan ang mga bagay tungkol sa Diyos ngunit
pinahahalagahan mo ang mga bagay tungkol sa mga tao."
34 Pagkatapos tinawag niya ang maraming tao, kasama ng
kaniyang mga alagad, at sinabi niya sa kanila, "Kung sinuman
ang nagnanais sumunod sa akin, kailangan niyang ikaila
ang kaniyang sarili, pasanin ang kaniyang krus at sumunod
sa akin. 35 Sapagkat ang sinumang nais magligtas ng
kaniyang buhay ay mawawalan nito at sinumang mawawalan
ng kaniyang buhay alang-alang sa akin at para sa ebanghelyo
ay makapagliligtas nito. 36 Ano ang mapapala ng isang tao,
na makuha ang buong mundo at pagkatapos ay mawala
ang kaniyang sariling buhay? 37 Ano ang maibibigay ng
isang tao kapalit ng kaniyang buhay? 38 Kapag ikinahiya
ako at ang aking salita ng sinuman sa mapangalunya at
makasalanang salinlahing ito, ikakahiya rin siya ng Anak ng
Tao kapag dumating na siya sa kaluwalhatian ng kaniyang
Ama kasama ang mga banal na anghel."

9 At sinabi niya sa kanila, "Totoo itong sasabihin ko sa
inyo, mayroong ilan sa inyo na nakatayo rito ang hindi
makakaranas ng kamatayan bago nila makita ang kaharian
ng Diyos na darating na may kapangyarihan." 2 At makalipas
ang anim na araw, sinama ni Jesus si Pedro, Santiago
at Juan na umakyat sa mataas na bundok, na sila lang
ang naroon. Pagkatapos, nagbago ang kaniyang anyo sa
kanilang harapan. 3 Ang kaniyang kasuotan ay kumikinang
nang napakaliwanag, labis na maputi, mas maputi kaysa sa
anumang pampaputi sa mundo na maaaring makapagpapaputi
sa mga ito. 4 Pagkatapos ay nagpakita sa kanila si Elias
kasama si Moises, at nakikipag-usap sila kay Jesus. 5
Nagsalita si Pedro at sinabi kay Jesus, "Guro, mabuti para sa
amin na kami ay naririto kaya hayaan mo kaming gumawa
ng tatlong silungan, isa para sa iyo, isa para kay Moises
at isa para kay Elias." 6 (Sapagkat hindi niya alam kung
ano ang sasabihin, sapagkat sila ay lubhang natakot.) 7
Isang ulap ang dumating at lumilim sa kanila. Pagkatapos,
isang boses ang nagmula sa ulap, "Ito ang aking minamahal
na Anak. Makinig kayo sa kaniya." 8 Biglang, nang sila
ay lumingon sa paligid, wala silang ibang nakitang kasama
nila kundi si Jesus lamang. 9 Habang sila ay bumababa
ng bundok, inutusan niya na walang sinuman ang kanilang
pagsasabihan kung ano ang kanilang nakita, hanggang ang
Anak ng Tao ay bumangon mula sa patay. 10 Kaya inilihim
nila ang nangyari sa kanilang mga sarili, ngunit pinag-usapan
nila kung ano ang ibig sabihin ng "bumangon mula sa patay."
11 Siya ay tinanong nila, "Bakit sinasabi ng mga eskriba na
dapat maunang dumating si Elias?" 12 Sinabi niya sa kanila,
"Tunay na mauunang darating si Elias upang ibalik sa dati
ang lahat ng bagay. Kung gayon bakit nasusulat na ang Anak
ng Tao ay maghihirap ng maraming bagay at kasusuklaman?
13 Ngunit sinasabi ko sa inyo na si Elias ay dumating na at
ginawa nila ang lahat ng gusto nilang gawin sa kaniya, tulad
ng sinasabi ng kasulatan tungkol sa kaniya." 14 At nang
makabalik sila sa mga alagad, nakita nila ang napakaraming
tao na nakapalibot sa kanila at nakikipagtalo ang mga eskriba
sa kanila. 15 At nang makita nila si Jesus, namangha ang
lahat ng mga tao at kaagad nagsipagtakbuhan papunta sa
kaniya upang siya ay batiin. 16 Tinanong niya ang kaniyang
mga alagad, "Ano ang inyong pinagtatalunan sa kanila?" 17
Sinagot siya ng isa sa mga taong naroroon, "Guro, dinala ko
sa iyo ang aking anak na lalaki, mayroon siyang espiritu na
pumipigil sa kaniya na makapagsalita, 18 at nagiging sanhi ito
ng kaniyang pangingisay at ibinabagsak siya nito, bumubula
ang kaniyang bibig, nagngangalit ang kaniyang mga ngipin at
naninigas. Hiniling ko sa iyong mga alagad na palayasin ito sa
kaniya ngunit hindi nila ito magawa." 19 Sinagot sila ni Jesus,
"Salinlahing walang pananampalataya, hanggang kailan ba
ako kailangang manatili kasama ninyo? Hanggang kailan ko
kayo pagtitiisan? Dalhin ninyo siya sa akin." 20 Dinala nila
ang batang lalaki sa kaniya. Nang makita ng espiritu si Jesus,
kaagad siya nitong pinangisay. Natumba ang bata sa lupa at
bumula ang bibig. 21 Tinanong ni Jesus ang ama ng bata,
"Gaano na siya katagal na ganito?" Sinabi ng ama, "Mula
pagkabata. 22 Madalas siyang tinatapon nito sa apoy o sa
tubig at sinubukan siya nitong patayin. Kung may magagawa
kang kahit ano, kaawaan mo kami at tulungan mo kami." 23
Sinabi ni Jesus sa kaniya, "'Kung may magagawa'? Ang lahat
ay magagawa sa mga naniniwala." 24 Agad na sumigaw ang
ama ng bata at nagsabi, "Naniniwala ako! Tulungan mo ang
aking kawalan ng paniniwala!" 25 Nang makita ni Jesus ang
mga tao na tumatakbo papunta sa kanila, sinaway niya ang
masamang espiritu at sinabi, "Ikaw pipi at binging espiritu,
inuutusan kita, lumabas ka at huwag nang bumalik pa sa
kaniya." 26 Sumigaw ito at matinding pinangisay ang bata at
pagkatapos ay lumabas. Nagmukhang parang isang patay
ang bata kaya marami ang nagsabi, "Patay na siya." 27
Ngunit hinawakan ni Jesus ang kaniyang kamay at ibinangon
siya, at tumayo ang batang lalaki. 28 Nang pumasok si
Jesus sa bahay, tinanong siya ng kaniyang mga alagad ng
sarilinan. "Bakit hindi namin iyon mapalayas?" 29 Sinabi niya
sa kanila, "Ang ganitong uri ay hindi mapapalayas maliban sa

pamamagitan ng panalangin." **30** Umalis sila mula roon at
dumaan sa Galilea. Ayaw niyang malaman ng kahit sino kung
nasaan sila, **31** sapagkat tinuturuan niya ang kaniyang mga
alagad. Sinabi niya sa kanila, "Ang Anak ng Tao ay ibibigay
sa kamay ng mga tao, at siya ay papatayin nila. Kung siya ay
pinatay na, babangon siyang muli pagkalipas ng tatlong araw."
32 Ngunit hindi nila naintindihan ang pahayag na ito, at natakot
silang tanungin siya. **33** At dumating sila sa Capernaum. At
nang siya ay nasa loob ng bahay, tinanong niya sila, "Ano
ang pinagtatalunan ninyo sa daan?" **34** Ngunit sila ay tahimik.
Sapagkat habang sila ay nasa daan nakikipagtalo sila sa
isa't isa kung sino ang pinakadakila sa kanila. **35** Umupo
siya at tinawag ang Labindalawa nang magkakasama, at
sinabi niya sa kanila, "Kung sino man ang nais mauna, dapat
siyang maging huli sa lahat at maging tagapaglingkod ng
lahat." **36** Kumuha siya ng isang maliit na bata at pinaupo sa
kanilang kalagitnaan. Binuhat niya ito at sinabi sa kanila, **37**
"Sinumang tumanggap sa isang batang katulad nito sa aking
pangalan ay tumanggap din sa akin, at kung sinuman ang
tumanggap sa akin, hindi lamang ako ang tinanggap niya,
kundi maging ang nagsugo sa akin." **38** Sinabi ni Juan sa
kaniya, "Guro, may nakita kaming nagpapalayas ng demonyo
sa iyong pangalan at pinatigil namin siya, dahil hindi siya
sumusunod sa atin." **39** Ngunit sinabi ni Jesus, "Huwag ninyo
siyang patigilin, sapagkat walang sinuman ang gagawa ng
dakilang bagay sa pangalan ko at pagkatapos ay magsasalita
ng anumang masama tungkol sa akin. **40** Sinumang hindi
laban sa atin ay sumasa atin, **41** Sinumang magbigay sa
inyo ng isang tasa ng tubig upang inumin dahil kabilang kayo
kay Cristo, totoong sinasabi ko sa inyo, hindi mawawala ang
kaniyang gantimpala. **42** Ang sinumang nagiging dahilan na
madapa ang isa sa mga bata na ito na naniniwala sa akin,
mas mabuti pa sa kaniya na talian ang kaniyang leeg ng
malaking gilingang bato at itapon siya sa dagat. **43** Kung ang
iyong kamay ang dahilan upang ikaw ay madapa, putulin mo
ito. Mas mabuti pang pumasok ka sa buhay na walang kamay
kaysa may dalawang kamay at pumunta sa impiyerno, sa
apoy na hindi namamatay. **(Geenna g1067)** **44** (kung saan ang
kanilang mga uod ay hindi kailanman mamamatay at ang
apoy ay hindi kailanman mamamatay) **45** Kung ang iyong
paa ang dahilan upang ikaw ay madapa, putulin mo ito. Mas
mabuti pa para sa iyo na pilay kang papasok sa buhay, kaysa
may dalawang paa at maitapon sa impiyerno. **(Geenna g1067)**
46 (kung saan ang kanilang mga uod ay hindi kailanman
mamamatay at ang apoy ay hindi kailanman mamamatay.) **47**
Kung ang iyong mata ang dahilan upang ikaw ay madapa,
dukutin mo ito. Mas mabuti pang pumasok sa kaharian ng
Diyos na may isang mata kaysa mayroong dalawang mata at
maitapon sa impiyerno, **(Geenna g1067)** **48** kung saan hindi
namamatay ang kanilang mga uod at hindi namamatay ang
apoy. **49** Dahil ang lahat ay maasinan ng apoy. **50** Ang asin
ay mabuti, ngunit kung mawala ang pagka-alat nito, paano
mo ito mapapaalat muli? Taglayin ninyo ang asin sa inyong
mga sarili at magkaroon kayo ng kapayapaan sa isa't-isa."

10 Iniwan ni Jesus ang lugar na iyon at pumunta sa rehiyon
ng Judea at sa lugar lampas sa Ilog ng Jordan at
muling pumunta ang mga tao sa kaniya. Tinuruan niyang muli
ang mga ito, gaya ng kaniyang nakagawian. **2** At pumunta sa
kaniya ang mga Pariseo upang subukin siya at nagtanong,
"Naaayon ba sa batas ang hiwalayan ng asawang lalaki ang
kaniyang asawa?" **3** Sumagot siya, "Ano ba ang iniutos sa
inyo ni Moises?" **4** Sinabi nila, "Pinahintulutan ni Moises ang
lalaki na sumulat ng katibayan ng paghihiwalay at pagkatapos
ay paaalisin siya." **5** Sinabi ni Jesus sa kanila, "Ito ay dahil sa
matitigas ninyong mga puso, kaya isinulat niya ang batas na
ito. **6** Ngunit sa simula pa lamang ng paglikha, 'Ginawa sila ng
Diyos na lalaki at babae.' **7** 'Sa kadahilanang ito, iiwanan ng
lalaki ang kaniyang ama at ina upang makipisan sa kaniyang
asawa, **8** at ang dalawa ay magiging isang laman.' Kaya hindi
na sila dalawa, kundi iisang laman. **9** Kaya ang pinagbuklod
ng Diyos, huwag paghiwalayin ng tao." **10** Nang nasa bahay
na sila, muli siyang tinanong ng kaniyang mga alagad tungkol
dito. **11** Sinabi niya sa kanila, "Sinumang makipaghiwalay sa
kaniyang asawang babae at mag-asawa ng ibang babae ay
nangangalunya laban sa kaniya. **12** At kung makikipaghiwalay
ang babae sa kaniyang asawa at mag-asawa ng ibang lalaki,
siya ay nangangalunya." **13** At dinala nila ang kanilang mga
anak sa kaniya upang sila ay maaari niyang hawakan, ngunit
sinaway sila ng mga alagad. **14** Ngunit nang mabatid ito
ni Jesus, labis na sumama ang kaniyang loob at sinabi sa
kanila, "Pahintulutan ninyong pumunta sa akin ang mga
maliliit na bata at huwag ninyo silang pagbawalan, dahil
nabibilang ang mga katulad nila sa kaharian ng Diyos. **15**
Totoo, sinasabi ko ito sa inyo, sinumang hindi tatanggap sa
kaharian ng Diyos na tulad ng isang maliit na bata ay tiyak na
hindi makakapasok dito." **16** Pagkatapos, kinalong niya ang
mga bata at binasbasan niya sila sa pagpatong ng kaniyang
kamay sa kanila. **17** At nang simulan niya ang kaniyang
paglalakbay, patakbong lumapit sa kaniya ang isang lalaki at
lumuhod sa harapan niya at nagtanong, "Mabuting Guro, ano
ang dapat kong gawin upang manahin ang buhay na walang
hanggan?" **(aiōnios g166)** **18** At sinabi ni Jesus, "Bakit mo ako
tinawag na mabuti? "Walang sinuman ang mabuti, maliban
lamang sa Diyos. **19** Alam mo ang mga kautusan: 'Huwag
kang papatay, huwag kang mangangalunya, huwag kang
magnakaw, huwag kang magpapatotoo ng kasinungalingan,
huwag kang mandaraya, igalang mo ang iyong ama at ina'."
20 Sinabi ng lalaki, "Guro, sinunod ko ang lahat ng mga
bagay na ito magmula pa sa aking pagkabata." **21** Tiningnan
siya ni Jesus at minahal siya. Sinabi niya sa kaniya, "Isang
bagay ang kulang sa iyo. Dapat mong ipagbili ang lahat ng
mayroon ka at ibigay sa mga mahihirap at magkakaroon
ka ng kayamanan sa langit. Pagkatapos ay sumunod ka sa
akin." **22** Ngunit pinanghinaan siya ng loob sa mga pahayag
na ito, umalis siya na lubusang nalungkot sapagkat marami
siyang ari-arian. **23** Tumingin si Jesus sa kaniyang paligid
at sinabi sa kaniyang mga alagad, "Napakahirap para sa
mga mayayaman ang makapasok sa kaharian ng Diyos!" **24**
Namangha ang mga alagad sa kaniyang mga salita. Ngunit
muling sinabi ni Jesus sa kanila, "Mga bata, napakahirap
ang makapasok sa kaharian ng Diyos! **25** Mas madali pang
makapasok sa butas ng karayom ang kamelyo, kaysa sa
isang mayaman na makapasok sa kaharian ng Diyos." **26**
Labis silang namangha at sinabi sa isa't isa, "Kung gayon
sino ang maliligtas?" **27** Tumingin si Jesus sa kanila at sinabi,
"Hindi magagawa ito sa mga tao, ngunit hindi sa Diyos.
Sapagkat magagawa ng Diyos ang lahat." **28** Nagsimulang
magsalita sa kaniya si Pedro, "Tingnan mo, iniwan namin
ang lahat at sumunod sa iyo." **29** Sinabi ni Jesus, "Totoo
ang sinasabi ko sa inyo, walang sinuman ang nang-iwan ng
bahay, mga kapatid, ina, ama, mga anak, o mga lupain alang-
alang sa akin at alang-alang sa mabuting balita, **30** ang hindi
makatatanggap ng isandaang ulit pa ng mga ito sa mundo

ngayon: mga bahay, mga kapatid, mga ina, mga anak at mga lupain na may mga pag-uusig, at sa mundong paparating, ang buhay na walang hanggan. **(aiōn g165, aiōnios g166)** **31** Ngunit marami ang nauuna na mahuhuli at ang nahuhuli ay mauuna." **32** Nasa daan sila, paakyat sa Jerusalem at nauuna si Jesus sa kanila. Namangha ang mga alagad at ang mga sumusunod ay natatakot. At muling ibinukod ni Jesus ang Labindalawa at nagsimulang sabihin sa kanila ang nalalapit na mangyayari sa kaniya, **33** "Tingnan ninyo, pupunta tayo sa Jerusalem, at ihaharap ang Anak ng Tao sa mga punong pari at sa mga eskriba. Hahatulan nila siya ng kamatayan at ibibigay siya sa mga Gentil. **34** Kukutyain nila siya, duduraan, hahagupitin at kanilang papatayin. Ngunit mabubuhay siya pagkatapos ng tatlong araw." **35** Pumunta sa kaniya sina Santiago at Juan, mga anak ni Zebedeo at sinabi, "Guro, gusto naming gawin mo para sa amin ang kahit anong hingin namin sa iyo." **36** Sinabi niya sa kanila, "Anong gusto ninyong gawin ko para sa inyo?" **37** Sinabi nila, "Payagan mo kaming umupo na kasama mo sa iyong kaluwalhatian, isa sa iyong kanang kamay at ang isa sa iyong kaliwa." **38** Ngunit sumagot si Jesus sa kanila, "Hindi ninyo alam ang inyong hinihingi. Makakaya ba ninyong uminom sa tasang iinuman ko o tiisin ang bautismo na ibabautismo sa akin?" **39** Sinabi nila sa kaniya, "Makakaya namin." Sinabi ni Jesus sa kanila, "Ang tasang iinuman ko, iinuman ninyo at ang bautismo na ibabautismo sa akin, titiisin ninyo. **40** Ngunit kung sino ang uupo sa aking kanang kamay o sa aking kaliwang kamay, hindi ako ang magkakaloob kundi para ito sa kaninumang naihanda na." **41** Nang marinig ng iba pang sampung alagad ang tungkol dito, nagsimula silang magalit ng labis kina Santiago at Juan. **42** Tinawag sila ni Jesus at sinabi, "Alam ninyo na ang itinuturing na mga pinuno ng mga Gentil ang nangingibabaw sa kanila, at ang kanilang mga mahahalagang tao ang nagpapatupad ng kapangyarihan sa kanila. **43** Ngunit hindi sa paraang ito ang nararapat sa inyo. Sinumang nagnanais na maging dakila sa inyo ay nararapat ninyong maging lingkod, **44** at sinumang nagnanais na manguna sa inyo ay nararapat na maging alipin ng lahat. **45** Sapagkat hindi dumating ang Anak ng Tao upang paglingkuran, ngunit upang maglingkod at upang ibigay ang kaniyang buhay bilang katubusan ng lahat." **46** Nakarating sila sa Jerico. Nang paalis na si Jesus sa Jerico kasama ang kaniyang mga alagad at ang napakaraming tao, ang anak ni Timeo, na si Bartimeo, isang bulag na pulubi ay nakaupo sa tabi ng daan. **47** Nang marinig niyang si Jesus na taga-Nazaret iyon, nagsimula siyang sumigaw at nagsabi, "Jesus, Anak ni David, maawa ka sa akin!" **48** Maraming sumusuway sa bulag, na nagsasabi na manahimik siya. Ngunit lalo pa siyang sumigaw, "Anak ni David, maawa ka sa akin!" **49** Huminto si Jesus at iniutos na siya ay tawagin. Tinawag nila ang bulag na sinasabi, "Maging matapang ka! Tumayo ka! Tinatawag ka niya." **50** Inihagis niya ang kaniyang balabal, lumukso at pumunta kay Jesus. **51** At sinagot siya ni Jesus at sinabi, "Anong gusto mong gawin ko para sa iyo?" Sinabi ng bulag, "Rabi, gusto kong matanggap ang aking paningin." **52** Sinabi ni Jesus sa kaniya, "Humayo ka. Ang iyong pananampalataya ang nagpagaling sa iyo." Kaagad niyang natanggap ang kaniyang paningin at sumunod siya kay Jesus sa daan.

11 Ngayon nang makarating sila sa Jerusalem, nang malapit na sila sa Betfage at Bethania, sa Bundok ng Olibo, inutusan ni Jesus ang dalawa niyang alagad **2** at sinabi sa kanila, "Pumunta kayo sa nayon sa tapat natin. Sa oras na makapasok kayo, makakakita kayo ng isang batang asno hindi pa nasasakyan. Kalagan ninyo ito at dalhin ninyo sa akin. **3** At kung sinuman ang magtatanong sa inyo, 'Bakit ninyo ginagawa iyan?', sabihin ninyo lang, 'Kailangan ito ng Panginoon at ibabalik din ito agad dito.'" **4** Umalis sila at nakita ang isang batang asno na nakatali sa labas ng isang pintuan sa lansangan at kinalagan nila ito. **5** May ilang mga tao ang nakatayo doon at nagtanong sa kanila, "Anong ginagawa ninyo at kinakalagan ninyo ang bisiro?" **6** Sinagot nila sila gaya ng sinabi sa kanila ni Jesus at pinabayaan na silang makaalis ng mga tao. **7** Dinala ng dalawang alagad ang bisiro kay Jesus at nilatagan nila ito ng kanilang kasuotan upang masakyan niya. **8** Maraming mga tao ang naglatag ng kanilang mga kasuotan sa daan at mayroon din namang naglatag ng mga sanga na pinutol nila mula sa bukirin. **9** Ang mga nauuna at sumusunod sa kaniya ay sumisigaw ng, "Hosanna! Pinagpala ang sinumang pumaparito sa pangalan ng Panginoon. **10** Pagpalain ang pagdating ng kaharian ng ating amang si David! Hosanna sa kataas-taasan!" **11** Pagkatapos ay pumasok si Jesus sa loob ng Jerusalem at tumuloy sa templo at tumingin sa paligid at sa lahat ng mga bagay. Ngayon, dahil hapon na, pumunta siya sa Bethania kasama ang Labindalawa. **12** Kinabukasan, sa kanilang pagbabalik mula sa Bethania, nagutom siya. **13** At nang nakakita siya sa malayo ng puno ng igos na may mga dahon, pumunta siya upang tingnan kung mayroon ba siyang makukuha rito. At pagkarating niya doon, wala siyang nakita kung hindi puro dahon, dahil hindi pa panahon ng mga igos. **14** Kinausap niya ito, "Wala ng makakakain muli ng bunga mula sa iyo." At narinig ito ng kaniyang mga alagad. **(aiōn g165)** **15** Nakarating sila sa Jerusalem, pumasok siya sa templo at sinimulan niyang palayasin ang mga nagtitinda at namimili sa templo. Tinaob niya ang mga lamesa ng mga nagpapalit ng salapi at ang mga upuan ng mga nagbebenta ng kalapati. **16** Hindi niya pinayagang makapasok ang kahit na sino na may dalang kahit na anong bagay na maaaring ibenta sa templo. **17** Tinuruan niya sila at sinabi, "Hindi ba nasusulat na, 'Ang aking tahanan ay tatawaging Bahay ng Panalangin para sa lahat ng mga bansa'? Ngunit ginawa ninyo itong yungib ng mga magnanakaw." **18** Narinig ng mga punong pari at ng mga eskriba ang sinabi niya, at naghanap sila ng paraan upang ipapatay siya. Kinatatakutan nila siya dahil ang lahat ng mga tao ay namangha sa kaniyang mga tinuturo. **19** At tuwing sumasapit ang gabi ay umaalis sila sa lungsod. **20** Nang dumaan sila kinaumagahan, nakita nilang nalanta na ang puno ng igos hanggang sa mga ugat nito. **21** Naalala ito ni Pedro at sinabi, "Rabi, tignan mo! Nalanta ang puno ng igos na sinumpa mo." **22** Sinagot sila ni Jesus, "Manampalataya kayo sa Diyos. **23** Totoo itong sinasabi ko sa inyo na kung sinuman ang magsasabi sa bundok na ito na, ''Mapataas ka at ihagais mo ang iyong sarili sa dagat,' at kung hindi siya magdududa sa kaniyang puso ngunit naniniwala siyang mangyayari ang sinabi niya, iyon ang gagawin ng Diyos. **24** Kaya sinasabi ko ito sa inyo: Ang lahat ng inyong ipapanalangin at hinihiling, maniwala kayong natanggap na ninyo, at ito ay mapapasa-inyo. **25** Kapag tumayo ka at mananalangin, kailangan mong patawarin ang kahit na anong mayroon ka laban sa kahit na sino, nang sa gayon ay mapatawad din ng inyong Amang nasa langit ang iyong mga pagsuway." **26** (Ngunit kung hindi ka magpapatawad, hindi rin patatawarin ng Amang nasa langit ang inyong

mga kasalanan.) **27** Nakarating silang muli ng Jerusalem,
habang si Jesus ay naglalakad sa templo, nilapitan siya ng
mga punong pari, mga eskriba, at ng mga nakatatanda. **28**
Sinabi nila sa kaniya, “Sa anong kapangyarihan mo ginagawa
ang mga bagay na ito? At sino ang nagbigay sa iyo ng
kapangyarihang gawin ang mga ito?” **29** Sinabi sa kanila ni
Jesus, “Tatanungin ko kayo ng isang katanungan. Sabihin
ninyo sa akin at sasabihin ko rin sa inyo kung sa anong
kapangyarihan ko ginagawa ang mga bagay na ito. **30** Ang
pagbabautismo ni Juan, nanggaling ba iyon sa langit o sa
tao? Sagutin ninyo ako.” **31** At sila ay nag-usap-usap at
nagtalu-talo at sinabi, “Kung sasabihin nating, 'Sa langit,'
sasabihin niyang, 'Bakit hindi ninyo siya pinaniwalaan?' **32**
Ngunit kung sasabihin nating, 'Mula sa tao,'...” Natakot sila sa
mga tao, dahil pinanghahawakan nilang lahat na si Juan ay
isang propeta. **33** Pagkatapos ay sinagot nila si Jesus at
sinabi, “Hindi namin alam.” At sinabi ni Jesus sa kanila, “Hindi
ko rin sasabihin sa inyo kung sa anong kapangyarihan ko
ginagawa ang mga bagay na ito.”

12 Pagkatapos nagsimulang magturo sa kanila si Jesus
ng mga talinghaga. Sinabi niya, “May isang tao na
gumawa ng ubasan, binakuran ang paligid nito, at gumawa
ng hukay para sa pisaan ng ubas. Nagtayo siya ng toreng
bantayan at pagkatapos ay pinaupahan niya ang ubasan sa
mga katiwala ng ubas. Pagkatapos ay naglakbay siya. **2** Sa
tamang panahon, ipinadala niya ang kaniyang lingkod sa mga
tagapag-alaga ng ubas upang tanggapin mula sa kanila ang
ilan sa mga bunga ng ubasan. **3** Ngunit kinuha nila siya,
binugbog at pinalayas na walang dalang anuman. **4** Muli
siyang nagpadala sa kanila ng iba pang lingkod, sinugatan
nila ito sa ulo at ipinahiya. **5** Nagpadala siya ng isa pa, at
pinatay rin nila ito. Ganito din ang pakikitungo nila sa mga iba
pa, binugbog ang ilan at pinapatay ang iba. **6** Mayroon pa
siyang isang taong maipapadala, ang pinakamamahal niyang
anak. Siya ang pinakahuling taong ipinadala niya sa kanila.
Sinabi niya, “Igagalang nila ang aking anak.” **7** Ngunit sinabi
ng mga katiwala sa isa't isa, “Ito ang tagapagmana. Halikayo,
patayin natin siya at mapapasaatin ang kaniyang mana.” **8**
Dinakip nila siya, pinatay at ipinatapon sa labas ng ubasan. **9**
Kaya, ano ang gagawin ng may-ari ng ubasan? Darating siya
at papatayin ang mga katiwala ng ubas at ibibigay ang ubasan
sa iba. **10** Hindi ba ninyo nababasa ang kasulatang ito? 'Ang
batong itinakwil ng mga tagapagtayo, ang naging batong-
panulukan. **11** Mula ito sa Panginoon at kamangha-mangha
ito sa ating mga mata.'” **12** Nais nilang hulihin si Jesus ngunit
natakot sila sa maraming tao, sapagkat alam nilang sinabi
niya ang talinghagang ito laban sa kanila. Kaya iniwan nila
siya at umalis. **13** Pagkatapos, nagpadala sila sa kaniya ng
ilan sa mga Pariseo at mga tauhan ni Herodes upang bitagin
siya sa pamamagitan ng mga salita. **14** Nang makarating
sila, sinabi nila sa kaniya, “Guro, alam namin na wala kayong
pakialam sa saloobin ninuman at hindi kayo nagpapakita ng
pagpanig sa pagitan ng mga tao. Tunay na iyong itinuturo
ang daan ng Diyos. Naaayon ba sa kautusan na magbayad
ng buwis kay Cesar o hindi? Kailangan ba kaming magbayad
o hindi?” **15** Ngunit batid ni Jesus ang kanilang pagkukunwari
at sinabi niya sa kanila, “Bakit ninyo ako sinusubok? Dalhan
ninyo ako ng denario upang matingnan ko ito.” **16** Nagdala
sila ng isa kay Jesus. Sinabi niya sa kanila, “Kaninong larawan
at tatak ito?” Sumagot sila, “Kay Cesar.” **17** Sinabi ni Jesus,
“Ibigay kay Cesar ang mga bagay na kay Cesar, at sa Diyos
ang mga bagay na sa Diyos.” Namangha sila sa kaniya.
18 Pagkatapos pumunta sa kaniya ang mga Saduceo na
nagsasabing walang pagkabuhay muli. Tinanong nila siya na
nagsasabi, **19** “Guro, sumulat si Moises para sa atin, 'Kung
namatay ang kapatid na lalaki ng isang lalaki at maiwan niya
ang asawa, ngunit walang anak, kailangang kunin ng lalaki
ang asawa ng kaniyang kapatid, at magkaroon ng mga anak
para sa kaniyang kapatid.' **20** Mayroong pitong magkakapatid
na lalaki; ang una ay nakapangasawa at pagkatapos ay
namatay na walang naiwang anak. **21** Pagkatapos kinuha
siya upang mapangasawa ng ikalawa at namatay na walang
naiwang anak. At gayundin ang ikatlo. **22** At walang naiwang
anak ang pito. Sa huli namatay din ang babae. **23** Sa
muling pagkabuhay, kapag sila ay bumangon muli, sino ang
kaniyang magiging asawa? Gayong napangasawa niya ang
lahat ng pitong magkakapatid.” **24** Sinabi ni Jesus, “Hindi
ba ito ang dahilan kaya kayo nagkakamali, dahil hindi ninyo
nalalaman ang kasulatan maging ang kapangyarihan ng
Diyos? **25** Sapagkat kapag bumangon sila mula sa mga
patay, hindi na sila mag-aasawa o makapag-aasawa, ngunit
katulad sila ng mga anghel sa langit. **26** Ngunit tungkol sa
mga patay na ibinangon, hindi ba ninyo nabasa sa Aklat ni
Moises, sa salaysay tungkol sa mababang punong kahoy,
kung paano nangusap sa kaniya ang Diyos at sinabi, 'Ako
ang Diyos ni Abraham at ang Diyos ni Isaac at ang Diyos ni
Jacob?' **27** Hindi siya ang Diyos ng mga patay, ngunit ng
mga buhay. Nagkakamali kayo. **28** Isa sa mga eskriba ang
nagpunta at nakarinig sa kanilang pag-uusap, nakita niyang
mahusay silang sinagot ni Jesus. Tinanong niya ito, “Ano
ang pinakamahalagang kautusan sa lahat?” **29** Sumagot si
Jesus, “Ang pinakamahalagang kautusan ay, 'Makinig kayo,
Israel, ang Panginoong ating Diyos, ang Panginoon ay iisa.
30 Ibigin ninyo ang Panginoon ninyong Diyos nang buong
puso, nang buong kaluluwa, nang buong pag-iisip, at nang
buong kalakasan.' **31** Ito ang ikalawang kautusan, 'Ibigin
ninyo ang inyong kapwa gaya ng inyong sarili.' Wala nang iba
pang kautusang higit na dakila kaysa mga ito.” **32** Sinabi
ng eskriba, “Mahusay, Guro! Tunay na nasabi ninyong iisa
ang Diyos, at wala ng iba pa maliban sa kaniya. **33** Ang
ibigin siya nang buong puso, nang buong pang-unawa, nang
buong kalakasan, at ang ibigin ang kapwa gaya ng sarili
ay higit na mahalaga kaysa sa lahat ng mga susunuging
mga alay at mga hain.” **34** Nang makita ni Jesus na siya ay
nagbigay ng matalinong kasagutan, sinabi niya sa kaniya,
“Hindi ka malayo sa kaharian ng Diyos.” Matapos iyon walang
sinumang nangahas magtanong kay Jesus ng anumang mga
katanungan. **35** At tumugon si Jesus, habang nangangaral
siya sa templo, sinabi niya, “Paano ito nasasabi ng mga
eskriba na ang Cristo ay anak ni David? **36** Si David mismo,
sa pamamagitan ng Banal na Espiritu ay nagsabi, 'Sinabi ng
Panginoon sa aking Panginoon, umupo ka sa aking kanang
kamay, hanggang magawa kong tapakan ng paa mo ang
iyong mga kaaway.' **37** Mismong si David ay tinawag na
Cristo ang 'Panginoon', kaya paano siya naging anak ni
David?” Masayang nakinig sa kaniya ang napakaraming tao.
38 Sa kaniyang pagtuturo, sinabi ni Jesus, “Mag-ingat kayo sa
mga eskriba na nagnanais na maglakad ng may mahabang
mga balabal at batiin sa mga pamilihan **39** at magkaroon
ng mga pangunahing upuan sa mga sinagoga at sa mga
pangunahing lugar sa mga kapistahan. **40** Kinakamkam
din nila ang mga bahay ng mga balo at nananalangin sila
ng mga mahahabang panalangin upang makita ng mga

tao. Makatatanggap ang mga taong ito ng mas mabigat na
parusa.” 41 Pagkatapos umupo si Jesus sa tapat ng lalagyan
ng kaloob sa templo; pinagmamasdan niya ang mga tao
habang inihuhulog nila ang kanilang pera sa kahon. Maraming
mayayamang tao ang naglalagay ng malalaking halagang
pera. 42 At dumating ang isang mahirap na balo at naglagay
ng dalawang kusing na nagkakahalaga ng isang pera. 43 At
tinawag niya ang kaniyang mga alagad at sinabi sa kanila,
“Mahalaga itong sinasabi ko sa inyo, ang mahirap na balong
ito ay nakapaglagay ng higit kaysa lahat ng nagbigay sa
lalagyan ng kaloob 44 Sapagkat nagbigay ang lahat sa kanila
mula sa kanilang kasaganahan. Ngunit ang balong ito, sa
kaniyang kahirapan, inilagay ang lahat ng perang mayroon
siya na kaniyang ikabubuhay.”

13 Habang si Jesus ay naglalakad papalayo mula sa
templo, sinabi sa kaniya ng isa sa kaniyang mga
alagad, “Guro, tingnan mo ang kamangha-manghang mga
bato at mga gusali!” 2 Sinabi niya sa kaniya, “Nakikita ba
ninyo ang naglalakihang mga gusali na ito? Walang isa mang
bato ang matitira sa ibabaw ng kapwa bato, ang lahat ay
maguguho.” 3 Nang umupo siya sa Bundok ng mga Olibo sa
tapat ng templo, tinanong siya nang sarilinan nina Pedro,
Santiago, Juan at Andres, 4 “Sabihin mo sa amin, kailan
mangyayari ang mga ito? Ano ang magiging palatandaan na
ang lahat na ito ay malapit nang mangyari?” 5 Nagsimulang
magsalita si Jesus sa kanila, “Mag- ingat kayo na walang
sinuman ang magligaw sa inyo. 6 Marami ang darating sa
aking pangalan at magsasabi, 'Ako siya,' at ililigaw nila ang
karamihan. 7 Kapag nakarinig kayo ng mga digmaan, at
mga balita ng digmaan, huwag kayong mag-alala; dapat
mangyari ang mga bagay na ito, ngunit hindi pa ito ang
wakas. 8 Sapagkat makikipaglaban ang isang bansa sa
kapwa niya bansa, at ang kaharian laban sa kapwa kaharian.
Magkakaroon ng mga lindol sa maraming lugar at mga tag-
gutom. Ito ang mga pasimula ng paghihirap na tulad ng
isang babaing manganganak. 9 Maging mapagbantay kayo.
Dadalhin nila kayo sa mga konseho, at kayo ay bubugbugin sa
mga sinagoga. Haharap kayo sa mga hari at mga gobernador
alang-alang sa akin, bilang isang patotoo sa kanila. 10 Ngunit
ang ebanghelyo ay dapat munang maihayag sa lahat ng
mga bansa. 11 Kapag hinuli nila kayo at ipasakamay sa iba,
huwag kayong mag-alala kung ano ang inyong dapat sabihin.
Dahil sa oras na iyon, ibibigay sa inyo kung ano ang dapat
ninyong sabihin; hindi kayo ang magsasalita, kundi ang Banal
na Espiritu. 12 Ipasakamay ng isang kapatid ang kaniyang
kapatid sa kamatayan, at ang isang ama naman ang kaniyang
anak. Ang mga anak ay lalaban sa kanilang mga magulang at
ipapapatay nila sila. 13 Kayo ay kamumuhian ng lahat dahil
sa aking pangalan. Ngunit sinuman ang makatitiis hanggang
sa wakas, ang taong iyon ay maliligtas. 14 Kapag nakita
ninyo ang kasuklam-suklam na lagim na nakatayo kung saan
ito hindi dapat nakatayo (intindihin ng bumabasa), tumakas
papunta sa mga bundok ang mga nasa Judea, 15 ang mga
nasa bubungan ay huwag ng bumaba pa sa loob ng bahay, o
magdala ng ano pa man mula doon, 16 at ang mga nasa
bukirin ay huwag ng umuwi upang kunin ang kanilang balabal.
17 Ngunit aba silang mga nagdadalang-tao at nagpapasuso
ng mga sanggol sa mga panahong iyon! 18 Ipanalangin
ninyong huwag itong mangyari sa panahon ng tag-lamig.
19 Sapagkat magkakaroon ng matinding kahirapan na wala
pang kagaya mula nang simula, nang likhain ng Diyos ang
daigdig hanggang sa ngayon at wala nang mangyayari pa na
katulad nito. 20 Maliban na lang kung paiksiin ng Panginoon
ang mga araw, walang sinuman ang maliligtas. Ngunit alang-
alang sa mga hinirang na mga pinili niya, paiiksiin niya ang
bilang ng mga araw. 21 At kung may nagsabi sa inyong,
'Tingnan ninyo, nandito ang Cristo!' o 'Tingnan ninyo, nandito
siya' huwag ninyo itong paniwalaan. 22 Sapagkat lilitaw ang
mga bulaang Cristo at bulaang mga propeta at magbibigay ng
mga himala at kababalaghan upang linlangin, kung maaari,
maging ang mga hinirang. 23 Maging mapagbantay kayo!
Ngayon pa lang ay sinabi ko na ang mga bagay na ito sa
inyo. 24 Ngunit pagkatapos ng matinding kahirapan sa mga
araw na iyon, ang araw ay didilim at ang buwan ay hindi na
magliliwanag, 25 ang mga bituwin ay mahuhulog mula sa
langit at ang kapangyarihan na nasa kalangitan ay mayayanig.
26 Pagkatapos, makikita nila ang Anak ng Tao na dumarating
mula sa mga ulap taglay ang dakila nitong kapangyarihan at
kaluwalhatian. 27 Pagkatapos ipapadala niya ang kaniyang
mga anghel upang tipunin ang kaniyang mga hinirang mula sa
apat na sulok ng mundo, mula sa mga dulo ng lupa hanggang
sa dulo ng langit. 28 Matuto kayo ng aral mula sa puno
ng igos. Sa oras na maging malambot ang sanga nito at
magsimulang sumibol ang mga dahon, alam ninyong malapit
nang dumating ang tag-araw. 29 Gayon din, kapag nakita
ninyong nangyayari ang mga bagay na ito, alam ninyong
malapit na siyang darating, malapit sa mga tarangkahan. 30
Totoo ang sinasabi ko sa inyo, hindi lilipas ang salinlahing ito
hanggang hindi nangyayari ang lahat ng mga ito. 31 Lilipas
ang langit at ang lupa, ngunit ang aking salita ay hinding-
hindi lilipas. 32 Ngunit patungkol sa araw o sa oras na iyon,
walang sinuman ang nakakaalam, maging ang mga anghel
sa langit o maging ang Anak, tanging ang Ama lamang. 33
Maging handa kayo! Magbantay kayo, sapagkat hindi ninyo
alam kung sa anong oras ito. 34 Katulad ito ng isang lalaking
naglakbay: umalis siya sa bahay niya at ipinagkatiwala sa
kaniyang mga lingkod ang pamamahala sa kaniyang bahay,
ang bawat isa ay may kani-kaniyang gawain. At inutusan niya
ang tagapagbantay na manatiling gising. 35 Kaya magbantay
kayo! Sapagkat hindi ninyo alam kung kailan uuwi ang amo
ng tahanan, maaaring sa gabi, sa hating gabi, kapag tumilaok
ang tandang, o sa umaga. 36 Kung bigla siyang dumating,
huwag ninyong hayaan na madatnan niya kayong natutulog.
37 Kung ano ang sinasabi ko sa inyo ay sinasabi ko sa lahat:
Magbantay kayo!”

14 Dalawang araw pa bago ang Paskua at ang Kapistahan
ng Tinapay na Walang Pampaalsa. Nag-iisip ang mga
punong pari at ang mga eskriba kung paano nila patagong
madakip si Jesus at pagkatapos ay papatayin. 2 Sapagkat
sinasabi nila, “Hindi sa panahon ng pista, sa gayon hindi
magkaroon ng kaguluhan ang mga tao.” 3 Nang si Jesus
ay nasa Bethania sa bahay ni Simon na ketongin, habang
nakasandal siya sa mesa, isang babae ang pumunta sa
kaniya na mayroong dalang alabastrong sisidlan na may
lamang napakamahal na likido na purong nardo. Binasag niya
ito at ibinuhos ang laman sa kaniyang ulo. 4 Ngunit may
ilang nagalit. Nag-usap-usap ang bawat isa at sinabi, “Ano
ang dahilan sa pag-aaksayang ito? 5 Ang pabangong ito
ay maaaring ipagbili ng higit pa sa tatlong daang denario
at maibigay sa mga mahihirap.” At sinasaway nila siya. 6
Ngunit sinabi ni Jesus, “Pabayaan ninyo siya. Bakit ninyo siya
ginugulo? Ginawa niya ang isang magandang bagay para sa

akin. **7** Nasa inyo lagi ang mga mahihirap, at kung gugustuhin
ninyo, matutulungan ninyo sila, ngunit hindi ninyo ako laging
kasama. **8** Ginawa niya ang kaniyang makakaya, pinahiran
niya ang aking katawan para sa paglilibing sa akin. **9** Totoo
ang sinasabi ko sa inyo, saanman maihayag ang mabuting
balita sa buong mundo, ang ginawa ng babaeng ito ay pag-
uusapan bilang alaala sa kaniya." **10** Pagkatapos, pumunta
sa mga pangulong pari si Judas Iscariote, isa sa Labindalawa
upang ibigay si Jesus sa kanila. **11** Nang marinig ito ng mga
punong pari, nasiyahan sila at nangakong bigyan siya ng
pera. Nagsimula siyang maghanap ng pagkakataon upang
maibigay si Jesus sa kanila. **12** Sa unang araw ng Tinapay
na Walang Pampaalsa, nang naghandog sila ng batang tupa
alang-alang sa Paskua, sinabi sa kaniya ng kaniyang mga
alagad, "Saan mo kami nais pumunta upang maghanda ng
hapunan alang-alang sa Paskua?" **13** Ipinadala niya ang
dalawa sa kaniyang mga alagad at sinabi sa kanila, "Pumunta
kayo sa lungsod, at isang lalaki na may dalang tubig na
nakalagay sa pitsel ang sasalubong sa inyo. Sundan ninyo
siya. **14** Sundan ninyo siya kung saang bahay siya papasok
at sabihin sa may-ari ng bahay na iyon, 'Ipinapatanong ng
Guro, "Nasaan ang aking silid na aking kakainan sa Paskua
kasama ang aking mga alagad?"' **15** "Ipapakita niya sa inyo
ang isang malaking silid sa itaas na kumpleto ang kagamitan
na nakahanda na. Gawin ninyo ang mga paghahanda para
sa atin doon." **16** Umalis ang mga alagad at pumunta sa
lungsod, natagpuan nila ang lahat gaya ng sinabi ni Jesus sa
kanila at inihanda nila ang hapunan alang-alang sa Paskua.
17 Kinagabihan, dumating siya kasama ang Labindalawa. **18**
Habang nakasandal sila sa lamesa at kumakain, sinabi ni
Jesus, "Totoo, sinasabi ko sa inyo. Isa sa inyo na kasama
kong kumakain ang magkakanulo sa akin. **19** Labis silang
nalungkot at isa-isang nagtanong sa kaniya, "Siguradong hindi
ako, di ba?" **20** Sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, "Isa
sa Labindalawa, ang kasama kong ngayong nagsasawsaw
ng tinapay sa mangkok. **21** Sapagkat tatahakin ng Anak ng
Tao ang daan na sinasabi sa kasulatan tungkol sa kaniya.
Ngunit aba sa taong magkakanulo sa Anak ng Tao! Mas
mabuti pang hindi na siya isinilang." **22** Habang kumakain
sila, kinuha ni Jesus ang tinapay, pinagpala at hinati-hati niya
ito at ibinigay sa kanila at sinabi, "Kunin ninyo ito. Ito ang
aking katawan." **23** Kumuha siya ng tasa, nagpasalamat,
ibinigay ito sa kanila at uminom silang lahat mula rito. **24**
Sinabi niya sa kanila, "Ito ang aking dugo ng kasunduan, ang
dugo na maibubuhos para sa marami. **25** Totoo, sinasabi
ko sa inyo, hindi ako muling iinom nitong bunga ng ubas
hanggang sa araw na iyon kung kailan ako iinom ng panibago
sa kaharian ng Diyos." **26** Pagkatapos nilang umawit ng
himno, pumunta sila sa Bundok ng mga Olibo. **27** Sinabi ni
Jesus sa kanila, "Iiwanan ninyo akong lahat, sapagkat ito ang
nasusulat, 'Papatayin ko ang pastol at magsisikalat ang mga
tupa.' **28** Ngunit pagkatapos kong mabuhay muli, mauuna
ako sa inyo sa Galilea." **29** Sinabi ni Pedro sa kaniya, "Kahit
iwanan kayo ng lahat, hindi kita iiwanan." **30** Sinabi ni Jesus
sa kaniya, "Totoo, sinasabi ko ito sa iyo, ngayong gabi, bago
tumilaok ang tandang ng dalawang beses, ipagkakaila mo ako
ng tatlong beses. **31** Ngunit sinabi ni Pedro, "Kung kailangan
kong mamatay kasama mo, hindi kita ipagkakaila." Ganun din
ang pangako na sinabi nilang lahat. **32** Dumating sila sa lugar
na tinatawag na Getsemani at sinabi ni Jesus sa kaniyang
mga alagad, "Umupo kayo dito habang ako ay nananalangin."
33 Isinama niya sina Pedro, Santiago at Juan. Nagsimula
siyang mabalisa at labis na nabahala. **34** Sinabi niya sa
kanila, "Ang aking kaluluwa ay labis na nagdadalamhati, kahit
sa kamatayan. Manatili kayo dito at magbantay." **35** Pumunta
si Jesus sa di kalayuan, nagpatirapa sa lupa at nanalangin
na kung maaari ay lampasan siya ng oras na ito. **36** Sinabi
niya, "Abba, Ama, kaya mong gawin ang lahat. Alisin mo ang
tasang ito sa akin. Ngunit hindi ang aking kalooban, kundi
ang iyong kalooban." **37** Bumalik siya at natagpuan silang
natutulog, at sinabi niya kay Pedro, "Simon, natutulog ka ba?
Hindi ka ba makapagbantay ng isang oras man lang? **38**
Magbantay kayo at manalangin na hindi kayo matukso. Tunay
na ang espiritu ay nakahandang sumunod, ngunit mahina
ang laman." **39** Muli siyang umalis at nanalangin at kaniyang
sinabi ang ganoon ding mga salita. **40** Muli siyang bumalik at
nadatnan silang natutulog, sapagkat antok na antok sila at
hindi nila alam kung ano ang kanilang sasabihin sa kaniya.
41 Bumalik siya sa pangatlong pagkakataon at sinabi sa
kanila, "Natutulog pa rin ba kayo at nagpapahinga? Tama
na! Dumating na ang oras. Tingnan ninyo! Ang Anak ng Tao
ay ipinagkakanulo sa mga kamay ng mga makasalanan. **42**
Bumangon kayo, umalis na tayo. Tingnan ninyo, malapit na
ang taong magkakanulo sa akin. **43** Habang nagsasalita si
Jesus, kaagad na dumating si Judas, isa sa Labindalawa, at
napakaraming tao ang kasama niya na may mga espada
at pamalo, mula sila sa mga punong pari, mga eskriba, at
mga nakatatanda. **44** Ngayon, nagbigay na ng palatandaan
ang magkakanulo sa kaniya, na nagsasabi, "Kung sino man
ang hahalikan ko, siya iyon. Hulihin ninyo siya at bantayang
mabuti sa pagdala ninyo sa kaniya. **45** Pagdating ni Judas,
kaagad niyang pinuntahan si Jesus at sinabi "Rabi!" At
kaniyang hinalikan. **46** At siya ay sinunggaban nila at dinakip.
47 Ngunit nagbunot ng kaniyang espada ang isa sa kanila
na nakatayo sa malapit at tinaga ang tainga ng lingkod ng
pinakapunong pari. **48** Sinabi ni Jesus sa kanila, "Kayo ba ay
nagsilabasan na laban sa isang magnanakaw, na may mga
espada at pamalo upang dakpin ako?" **49** Nang araw-araw
ninyo akong kasama at nagtuturo sa templo, hindi ninyo ako
dinakip. Ngunit nangyari ang mga ito upang matupad ang
mga kasulatan. **50** Iniwanan si Jesus ng lahat ng kasama niya
at nagsitakas sila. **51** Sumunod sa kaniya ang isang binatang
nakasuot lamang ng isang linong kasuotan na nakabalot
sa kaniya; hinuli nila siya ngunit **52** iniwan niya roon ang
linong kasuotan at tinakasan niya sila na nakahubad. **53**
Dinala nila si Jesus sa mga pinakapunong pari. Nagkatipun-
tipon doon kasama niya ang lahat ng mga punong pari,
mga nakatatanda, at mga eskriba. **54** Ngayon sumunod si
Pedro sa kaniya mula sa malayo, hanggang sa patyo ng
pinakapunong pari. Naupo siya kasama ng mga bantay na
malapit sa apoy na nagpapainit. **55** Ngayon ang mga punong
pari at ang buong Konseho ay naghahanap ng magpapatotoo
laban kay Jesus upang maipapatay nila siya. Ngunit wala
silang mahanap. **56** Sapagkat marami ang nagsabi ng maling
patotoo laban sa kaniya, ngunit maging ang kanilang patotoo
ay hindi nagtugma. **57** Tumayo ang ilan at nagsabi ng maling
patotoo laban sa kaniya, sinabi nila, **58** "Narinig namin siyang
nagsabi, 'Wawasakin ko ang templong ito na gawa ng mga
kamay at sa tatlong araw muli akong magtatayo ng isang
hindi gawa ng mga kamay.'" **59** Gayunpaman, hindi nagtugma
maging ang kanilang mga patotoo. **60** Tumayo sa kanila
ang pinakapunong pari at tinanong si Jesus, "Wala ka bang
kasagutan? Ano itong patotoo ng mga tao laban sa iyo?"
61 Ngunit tahimik siya at walang isinagot. Tinanong siyang

muli ng pinakapunong pari at sinabi, “Ikaw ba ang Cristo,
ang anak ng Pinagpala?” **62** Sinabi ni Jesus, “Ako nga. At
makikita ninyo ang Anak ng Tao kapag nakaupo na siya sa
bandang kanang kamay ng Kapangyarihan at darating na
nasa ulap sa langit.” **63** Pinunit ng pinakapunong pari ang
kaniyang mga kasuotan at sinabi, “Kailangan pa ba natin ng
mga saksi? **64** Narinig ninyo ang kalapastanganan na sinabi
niya. Ano ang inyong pasya?” At hinatulan siya nilang lahat
bilang isang nararapat sa kamatayan. **65** At sinimulan siyang
duraan ng ilan at tinakpan ang kaniyang mukha, hinampas
siya at sinabi sa kaniya, “Hulaan mo!” Kinuha siya ng mga
opisyal at binugbog siya. **66** Habang si Pedro ay nasa ibaba
ng patyo, isa sa mga babaing lingkod ng pinakapunong pari
ang pumunta sa kaniya. **67** Nakita niya si Pedro habang
nakatayo sa tapat ng apoy na nagpapainit at pinagmasdan
niya itong mabuti. Pagkatapos sinabi niya, “Kasama ka rin ng
taga-Nazaret na si Jesus.” **68** Ngunit itinangggi niya ito at
sinabi, “Hindi ko nalalaman o naiintindihan man ang iyong
sinasabi.” Pagkatapos lumabas siya sa patyo (at tumilaok
ang manok). **69** Ngunit nakita siya roon ng babaeng lingkod
at muling nagsimulang magsabi sa mga nakatayo roon,
“Ang taong ito ay isa sa kanila!” **70** Ngunit muli niya itong
itinanggi. Hindi nagtagal sinabi kay Pedro ng mga nakatayo
roon, “Siguradong isa ka sa kanila, sapagkat isa ka ring
taga-Galilea.” **71** Ngunit nagsimula siyang manungayaw at
manumpa, “Hindi ko nakikilala ang lalaking sinasabi ninyo.”
72 Pagkatapos tumilaok ang tandang ng ikalawang beses. At
naalala ni Pedro ang mga salitang sinabi ni Jesus sa kaniya,
“Bago tumilaok ang tandang ng dalawang ulit, tatlong beses
mo akong itatanggi.” At nanlumo siya at tumangis.

15 Maagang-maaga pa nagtipon-tipon na ang mga punong
pari kasama ang mga nakatatanda at mga eskriba, at
ang buong Konseho ng Sanedrin. Pagkatapos ay iginapos
nila si Jesus at inilabas siya. Ipinasa nila siya kay Pilato. **2**
Tinanong siya ni Pilato, “Ikaw ba ang hari ng mga Judio?”
Sinagot niya siya, “Kung iyan ang sinasabi mo.” **3** Nagpalabas
ang mga punong pari ng maraming mga bintang laban
kay Jesus. **4** Tinanong siya muli ni Pilato, “Wala ka bang
maibibigay na kasagutan? Nakikita mo ba kung ilan ang mga
inilalabas nilang mga bintang laban sa iyo?” **5** Ngunit hindi na
muling sinagot ni Jesus si Pilato, at dahil doon, namangha
siya. **6** Ngayon sa panahon ng pista, kadalasang nagpapalaya
si Pilato ng isang bilanggo, isang bilanggong hiniling nila. **7**
Doon, sa kulungan kasama sa mga manghihimagsik, kabilang
sa mga mamamatay tao na kasapi sa rebelyon, ay isang
lalaking nagngangalang Barabas. **8** Pumunta ang maraming
tao kay Pilato at nagsimula silang humiling sa kaniya na gawin
niya ang ginagawa niya noong mga nakaraang panahon. **9**
Sinagot sila ni Pilato at sinabi, “Gusto ba niyong palayain
ko sa inyo ang Hari ng mga Judio?” **10** Dahil alam niyang
dahil sa inggit ng mga punong pari kay Jesus kung kaya
siya ay ipinasa sa kaniya. **11** Ngunit sinulsulan ng mga
punong pari ang maraming tao para isigaw na si Barabas ang
dapat palayain. **12** Sinagot silang muli ni Pilato at sinabing,
“Ano ngayon ang gagawin ko sa Hari ng mga Judio?” **13**
Sumigaw silang muli, “Ipako siya sa krus!” **14** Sinabi sa kanila
ni Pilato, “Anong kasalanan ang ginawa niya?” Ngunit mas
lalo nilang isinigaw, “Ipako siya sa krus.” **15** Gusto ni Pilato
na malugod ang mga tao kaya pinalaya niya si Barabas
sa kanila. Hinampas niya si Jesus at ibinigay siya upang
maipako sa krus. **16** Dinala siya ng mga kawal sa loob ng
patyo (ng kwartel), at tinawag nila ang buong hukbo ng mga
kawal. **17** Nilagyan nila si Jesus ng balabal na kulay lila, at
gumawa sila ng isang koronang gawa sa tinik at ipinatong
ito sa kaniyang ulo. **18** Nagsimula silang saluduhan siya at
sinabi, “Mabuhay, Hari ng mga Judio!” **19** Hinampas nila
ang kaniyang ulo ng tambo at dinuraan siya. Nagluhod-
luhuran silang nagpakita ng paggalang sa kaniya. **20** Nang
matapos nila siyang kutyain, tinanggal nila mula sa kaniya
ang balabal na kulay lila at inilagay sa kaniya ang kaniyang
mga damit, at pagkatapos inilabas siya upang ipako sa
krus. **21** Pinilit nilang tumulong ang isang taong dumaan na
galing sa bukid na nagngangalang Simon na taga-Cirene
(ang ama ni Alejandro at Rufo); pinilit nila siyang pasanin
ang krus ni Jesus. **22** Dinala si Jesus ng mga kawal sa
lugar na kung tawagin ay Golgotha (na ang ibig sabihin ay,
Lugar ng Bungo). **23** Inalok nila siya ng alak na may halong
mira, ngunit hindi niya ito ininom. **24** Ipinako nila siya at
pinaghati-hatian ang kaniyang kasuotan sa pamamagitan
ng pagsasapalaran upang malaman kung anong parte ng
kasuotan ang makukuha ng bawat kawal. **25** Ikatlong oras na
nang siya ay ipinako nila. **26** Sinulat nila sa isang karatula
ang bintang laban sa kaniya, “Ang Hari ng mga Judio.” **27**
Kasama niyang ipinako sa krus ang dalawang magnanakaw,
isa sa kanan niya, at isa sa kaliwa. **28** (At naisakatuparan
ang Kasulatan na nagsasabing: At siya ay ibinilang sa mga
suwail.) **29** Ininsulto siya ng mga taong dumaraan, umiiling
ang kanilang mga ulo at sinasabi, “Oy! Ikaw na wawasak sa
templo at magtatayo muli nito sa loob ng tatlong araw, **30**
iligtas mo ang iyong sarili at bumaba ka mula sa krus!” **31** Sa
ganoong paraan din ay kinukutya siya ng mga punong pari,
kasama ng mga eskriba, at sinabi, “Iniligtas niya ang iba,
ngunit hindi niya mailigtas ang kaniyang sarili. **32** Hayaan
nating bumaba mula sa krus ang Cristo, ang Hari ng Israel,
nang makita natin at mapaniwala tayo.” Pati ang mga kasama
niyang nakapako sa krus ay nilalait rin siya. **33** Sa ika-anim
na oras, nagdilim ang buong lupain hanggang sa ika-siyam
na oras. **34** Sa ika-siyam na oras, sumigaw si Jesus ng may
malakas na boses, “Eloi, Eloi, lama sabachthani?” na ang ibig
sabihin, “Diyos ko, Diyos ko, bakit mo ako pinabayaan?” **35**
Narinig iyon ng ilan sa mga nakatayo na malapit sa kaniya
at sinabing, “Tignan ninyo, tinatawag niya si Elias.” **36** May
isang tumakbo, naglagay ng maasim na alak sa espongha,
inilagay ito sa isang tambong tungkod at ibinigay ito sa kaniya
upang inumin. Sinabi ng lalaki, “Tingnan natin kung darating
si Elias upang ibaba siya.” **37** Pagkatapos ay sumigaw si
Jesus ng may malakas na boses at namatay. **38** Napunit sa
dalawa ang kurtina ng templo mula itaas hanggang ibaba.
39 At nang makita ng senturion na nakatayo at nakaharap
kay Jesus na namatay siya sa ganitong paraan, sinabi niya,
“Tunay ngang siya ang Anak ng Diyos.” **40** Mayroon ding mga
babaing nakatingin sa malayo. Kabilang sa kanila ay sina
Maria Magdalena, Maria (ang ina ni Santiago na nakababata
at ni Jose), at si Salome. **41** Nang siya ay nasa Galilea
sumunod sila sa kaniya at pinaglingkuran siya. Marami ring
mga kababaihan ang sumama sa kaniya sa Jerusalem. **42**
Nang gumabi na, dahil ito ay araw ng Paghahanda, na ang
araw bago ang Araw ng Pamamahinga, **43** pumunta si Jose
na taga-Arimatea doon. Isa siya sa mga iginagalang na kasapi
ng Konseho na naghihintay sa Kaharian ng Diyos. Naglakas-
loob siyang pumunta kay Pilato upang hingin ang katawan ni
Jesus. **44** Namangha si Pilato nang malaman niyang patay
na si Jesus. Ipinatawag niya ang senturion upang tanungin

kung patay na nga si Jesus. **45** Nang malaman niya mula sa
senturion na patay na nga siya, ibinigay na niya ang katawan
ni Jesus kay Jose. **46** Bumili si Jose ng linong tela. Ibinaba
niya siya mula sa krus, ibinalot siya sa linong tela, at ihinimlay
siya sa isang libingan na tinapyas mula sa bato. Pagkatapos
ay iginulong niya ang isang malaking bato sa pasukan ng
libingan. **47** Nakita nila Maria Magdalena at ni Maria na ina ni
Jose ang lugar kung saan inilibing si Jesus.

16 Nang matapos ang Araw ng Pamamahinga, si Maria
Magdalena, si Mariang ina ni Santiago, at si Salome ay
bumili ng pabango upang makapunta sila at mapahiran ang
katawan ni Jesus para sa paglilibing. **2** Maagang-maaga sa
unang araw ng linggo, nang sumikat ang araw pumunta sila sa
libingan. **3** Sinabi nila sa isa't isa, "Sino ang magpapagulong
ng bato ng pasukan ng libingan para sa atin?" **4** Nang
tumingin sila sa itaas, nakita nila na mayroon ng nagpagulong
ng bato na napakalaki. **5** Pumasok sila sa libingan at nakita
nila ang isang binatang nakasuot ng puting balabal, nakaupo
sa gawing kanan at namangha sila. **6** Sinabi niya sa kanila,
"Huwag kayong matakot. Hinahanap ninyo si Jesus, ang
taga-Nazaret na ipinako sa krus. Bumangon na siya! Wala
siya rito. Tingnan ninyo kung saan siya inilagay. **7** Ngunit
humayo kayo, sabihin ninyo sa kaniyang mga alagad at kay
Pedro na mauuna siyang pupunta sa inyo sa Galilea. Doon
makikita ninyo siya, gaya ng sinabi niya sa inyo." **8** Lumabas
sila at tumakbo mula sa libingan; natakot sila at namangha.
Wala silang sinabi sa sinuman dahil matindi ang kanilang
takot. **9** **(note: The most reliable and earliest manuscripts do
not include Mark 16:9-20.)** Maaga sa unang araw ng linggong
iyon, matapos siyang bumangon, una siyang nagpakita kay
Maria Magdalena, na mula sa kaniya napalayas niya ang
pitong demonyo. **10** Umalis si Maria Magdalena at sinabi
sa mga kasama niya, habang nagluluksa sila at umiiyak.
11 Narinig nilang buhay si Jesus at nakita niya ito ngunit
hindi sila naniwala. **12** Matapos ng mga pangyayaring ito,
nagpakita siya sa kakaibang anyo sa dalawa pang tao,
habang naglalakad sila palabas ng bayan. **13** Pumunta sila at
nagbalita sa iba pang mga alagad ngunit hindi sila naniwala
sa kanila. **14** Sa ibang pagkakataon, nagpakita si Jesus sa
labing-isa habang nakasandal sila sa hapag, at sinaway sila
dahil sa kanilang kawalan ng pananampalataya at katigasan
ng puso, dahil hindi sila naniniwala sa mga nakakita sa kaniya
matapos siyang bumangon mula sa mga patay. **15** Sinabi niya
sa kanila, "Humayo kayo sa buong mundo at ipangaral ang
mabuting balita sa lahat ng nilikha. **16** Ang sumasampalataya
at mabautismuhan ay maliligtas at ang hindi naniniwala ay
hahatulan. **17** Ang mga palatandaang ito ay tataglayin ng mga
sumasampalataya. Sa aking pangalan sila ay magpapalayas
ng mga demonyo. Magsasalita sila sa mga bagong wika. **18**
Pupulot sila ng mga ahas, at kung iinom sila ng anumang
nakamamatay ay hindi sila masasaktan nito. Magpapatong
sila ng kamay sa mga may sakit at gagaling sila." **19** Matapos
magsalita sa kanila ang Panginoon, iniakyat siya patungo
sa langit at naupo sa kanang kamay ng Diyos. **20** Humayo
ang mga alagad at nangaral sa lahat ng dako, habang ang
Panginoon ay kumikilos kasama nila at pinatunayan ang
salita sa pamamagitan ng mga sumunod pang mga kahanga-
hangang palatandaan.

Lucas

1 Marami ang sumubok na ayusin ang salaysay tungkol
sa lahat ng bagay na naganap sa amin kalagitnaan, 2 na
gaya ng binigay nila sa amin, sila na sa simula pa ay naging
saksi at mga lingkod ng mensahe. 3 Sa akin din naman, nang
nasiyasat ko nang mabuti ang lahat ng pangyayaring ito mula
pa noong simula—sa tingin ko ay mabuti na isulat ko ang mga
ito ayon sa kanilang pagkasunod-sunod—pinakatanyag na
Teopilo. 4 Nang sa gayon ay malaman mo ang katotohanan
tungkol sa mga bagay na itinuro sa iyo. 5 Sa mga araw ni
Herodes, na hari ng Judea, may isang pari na nagngangalang
Zacarias na nagmula sa pangkat ni Abias. Ang kaniyang
asawa ay nagmula sa mga babaeng anak ni Aaron, at ang
kaniyang pangalan ay Elisabet. 6 Kapwa sila matuwid sa
harapan ng Diyos; sila ay namuhay nang walang kapintasan
sa lahat ng mga utos at alituntunin ng Panginoon. 7 Ngunit
wala silang anak, sapagkat si Elisabet ay baog, at silang
dalawa ay matanda na sa panahong ito. 8 Ngayon ay nangyari
na si Zacarias ay nasa presensiya ng Diyos, gumagawa
ng mga tungkulin bilang pari sa kapanahunan ng kaniyang
pangkat. 9 Ayon sa nakaugaliang paraan ng pagpili kung
sinong pari ang maglilingkod, siya ay pinili sa pamamagitan
ng sapalaran upang makapasok sa templo ng Panginoon at
upang siya ay makapagsunog ng insenso. 10 Napakaraming
tao ang nananalangin sa labas sa oras ng pagsusunog ng
insenso. 11 Ngayon, isang anghel ng Panginoon ay nagpakita
sa kaniya at tumayo sa kanang bahagi ng altar ng insenso.
12 Si Zacarias ay nasindak nang makita niya ito, labis ang
pagkatakot niya. 13 Ngunit sinabi ng anghel sa kaniya “Huwag
kang matakot Zacarias, sapagkat ang iyong panalangin ay
pinakinggan. Ipagbubuntis ng asawa mong si Elisabet ang
iyong anak na lalaki. Juan ang ipapangalan mo sa kaniya.
14 Magkakaroon ka ng kagalakan at saya, at marami ang
matutuwa sa pagsilang sa kaniya. 15 Sapagkat siya ay
magiging dakila sa paningin ng Panginoon. Hindi siya iinom
ng alak o matapang na inumin, at siya ay mapupuspos ng
Banal na Espiritu mula sa sinapupunan ng kaniyang ina. 16
At maraming tao sa bayan ng Israel ang mapapanumbalik sa
Panginoon na kanilang Diyos. 17 Mauuna siya sa Panginoon,
taglay ang espiritu at kapangyarihan ni Elias. Gagawin niya
ito upang mapanumbalik ang puso ng mga ama sa mga anak,
upang ang mga hindi sumusunod ay mamuhay sa karunungan
ng mga matuwid. Gagawin niya ito upang ihanda para sa
Panginoon, ang mga taong inihanda na para sa kaniya.”
18 Sinabi ni Zacarias sa anghel, “Paano ko malalaman ito?
Sapagkat ako ay matanda na at ang aking asawa ay may
pataw na ng maraming taon.” 19 Ang anghel ay sumagot at
sinabi sa kaniya, “Ako si Gabriel na nakatayo sa presensiya
ng Diyos. Ako ay inutusan upang makipag-usap sa iyo,
upang iparating sa iyo ang mabuting balita. 20 Masdan mo,
magiging pipi ka, hindi ka makapagsasalita hanggang sa
araw na maganap ang mga bagay na ito. Ito ay dahil sa
hindi ka naniwala sa aking mga salita na matutupad ito sa
tamang panahon.” 21 Ngayon ay inaantay ng mga tao si
Zacarias. Sila ay nagulat sapagkat siya ay labis na gumugol
ng panahon sa loob ng templo. 22 Ngunit nang siya ay
lumabas, hindi siya makapagsalita sa kanila. Naisip ng mga
tao na nagkaroon siya ng pangitain habang siya ay nasa loob
ng templo. Patuloy siyang gumagawa ng mga senyas sa
kanila at nanatiling hindi makapagsalita. 23 Dumating ang
panahon na natapos ang mga araw ng kaniyang paglilingkod,
umalis siya at bumalik sa kaniyang bahay. 24 Pagkatapos
ng mga araw na iyon, ang kaniyang asawang si Elisabet ay
nagbuntis. Siya ay nanatili sa kaniyang bahay sa loob ng
limang buwan. Sinabi niya, 25 “Ito ang ginawa ng Panginoon
sa akin nang tiningnan niya ako nang may biyaya upang
tanggalin ang aking kahihiyan sa harapan ng ibang tao.” 26
Ngayon sa kaniyang ikaanim na buwan, ang anghel na si
Gabriel ay inutusan ng Diyos sa isang lungsod sa Galilea na
ang pangalan ay Nazaret, 27 sa isang birhen na nakatakdang
ikasal sa lalaking nagngangalang Jose. Siya ay kabilang sa
angkan ni David at ang pangalan ng birhen ay Maria. 28 Siya
ay lumapit sa kaniya at sinabi, “Binabati kita, ikaw ay lubos na
pinagpala! Ang Panginoon ay nasa iyo.” 29 Ngunit siya ay
lubhang naguluhan sa kaniyang sinabi at siya ay namangha
kung anong uri ng pagbati ito. 30 Sinabi ng anghel sa kaniya,
“Huwag kang matakot, Maria, dahil ikaw ay nakatanggap ng
biyaya sa Diyos.” 31 At makikita mo, ikaw ay magbubuntis sa
iyong sinapupunan at magsisilang ng isang anak na lalaki.
Tatawagin mo ang kaniyang pangalan na 'Jesus'. 32 Siya
ay magiging dakila at tatawaging Anak ng Kataas-taasan.
Ang Panginoong Diyos ang magbibigay sa kaniya ng trono
ng kaniyang ninunong si David. 33 Siya ay maghahari sa
mga angkan ni Jacob magpakailanman, at walang katapusan
ang kaniyang kaharian.” **(aiōn g165)** 34 Sinabi ni Maria sa
anghel, “Paano mangyayari ito, yamang hindi pa naman
ako nakitabi kasama ang sinumang lalaki?” 35 Sumagot
ang anghel at sinabi sa kaniya, “Ang Banal na Espirito ay
darating sa iyo, at ang kapangyarihan ng Kataas-taasan ay
mapapasaiyo. Kaya ang banal na isisilang, ay tatawaging
Anak ng Diyos. 36 At tingnan mo, ang iyong kamag-anak
na si Elisabet ay nagbuntis din ng isang anak na lalaki sa
kaniyang katandaan. Ito na ang kaniyang ikaanim na buwan,
siya na tinawag na baog. 37 Sapagkat walang hindi kayang
gawin ang Diyos.” 38 Sinabi ni Maria, “Tingnan mo, ako
ay babaeng lingkod ng Panginoon. Mangyari nawa sa akin
ayon sa iyong mensahe.” At iniwan na siya ng anghel. 39
Pagkatapos, si Maria ay gumayak noong mga araw na iyon
at nagmadaling pumunta sa maburol na bahagi ng lupain,
sa isang lungsod sa Judea. 40 Siya ay pumunta sa bahay
ni Zacarias at binati si Elisabet. 41 At nangyari nga nang
marinig ni Elisabet ang pagbati ni Maria, lumukso ang bata sa
kaniyang sinapupunan at si Elisabet ay napuspos ng Banal
na Espiritu. 42 Ang kaniyang tinig ay tumaas at nagsabi nang
malakas, “Pinagpala ka sa lahat ng mga babae at Pinagpala
din ang bunga ng iyong sinapupunan. 43 At bakit ito nangyari
sa akin na ang ina ng aking Panginoon ay kailangan pang
pumunta sa akin? 44 Sapagkat tingnan mo, nang marinig ko
ang iyong pagbati ay tumalon sa galak ang bata sa aking
sinapupunan. 45 At pinagpala ang siyang nanampalataya na
mayroong katuparan ang mga bagay na ipinahayag sa kaniya
mula sa Panginoon.” 46 Sinabi ni Maria, “Ang kaluluwa ko
ay nagpupuri sa Panginoon, 47 at ang aking espiritu ay
nagalak sa Diyos na aking tagapagligtas.” 48 Sapagkat siya
ay tumingin sa kababaan ng kaniyang lingkod na babae. Kaya
tingnan mo, mula ngayon ang lahat ng salinlahi ay tatawagin
akong pinagpala. 49 Sapagkat siya na makapangyarihan ay
gumawa ng mga kahanga-hangang bagay para sa akin, at
ang kaniyang pangalan ay banal. 50 Ang kaniyang habag ay
walang katapusan mula sa lahat ng salinlahi para sa mga
nagpaparangal sa kaniya. 51 Nagpakita siya ng lakas ng
kaniyang mga bisig; ikinalat niya ang mga nagmamataas

ng nilalaman ng kanilang mga puso. **52** Pinabagsak niya
ang mga prinsipe mula sa kanilang mga trono at itinaas niya
ang mga may mababang kalagayan. **53** Binusog niya ng
mabubuting bagay ang mga nagugutom, ngunit ang mga
mayayaman ay pinaalis niyang gutom. **54** Nagkaloob siya
ng tulong sa Israel na kaniyang lingkod, na gaya ng pag-
alaala niya sa kaniyang pagpapakita ng habag **55** (na sinabi
niya sa ating mga ama) kay Abraham at sa kaniyang kaapu-
apuhan magpakailanman." **(aiōn g165)** **56** Nanatili si Maria
kina Elisabet sa loob ng mga tatlong buwan at pagkatapos ay
bumalik siya sa kaniyang bahay. **57** Ngayon ay dumating
ang panahon ng panganganak ni Elisabet at nagsilang siya
ng isang lalaki. **58** Narinig ng kaniyang mga kapitbahay
at mga kamag-anak na ang Panginoon ay nagpakita ng
dakilang habag para sa kaniya, at sila ay nagalak kasama
niya. **59** Ngayon ay nangyari sa ikawalong araw na tuliin nila
ang sanggol. Tatawagin sana nila siyang "Zacarias" mula sa
pangalan ng kaniyang ama, **60** ngunit sumagot ang kaniyang
ina at sinabi, "Hindi; siya ay tatawaging Juan." **61** Sinabi nila
sa kaniya, "Wala pa ni isa sa iyong angkan ang tinawag sa
ganyang pangalan." **62** Sumenyas sila sa kaniyang ama
kung ano ang gusto niyang ipangalan sa kaniya. **63** Humingi
ang kaniyang ama ng isang sulatan at nagsulat siya, "Ang
kaniyang pangalan ay Juan." Silang lahat ay namangha
dito. **64** Agad nabuksan ang kaniyang bibig at napalaya ang
kaniyang dila. Nagsalita at nagpuri sa Diyos. **65** Natakot ang
lahat ng nakatira malapit sa kanila. Lahat ng mga bagay na
ito ay kumalat sa lahat ng bahagi ng maburol na lupain ng
Judea. **66** At ito ay itinago ng lahat ng nakarinig sa kanilang
mga puso, na nagsasabi, "Ano kaya ang magiging kapalaran
ng batang ito?" Sapagkat ang kamay ng Panginoon ay nasa
kaniya. **67** Ang kaniyang amang si Zacarias ay napuspos ng
Banal na Espiritu at nagpahayag na nagsasabi, **68** "Purihin
ang Panginoon, ang Diyos ng Israel, sapagkat tumulong siya
at tinubos ang kaniyang mga tao. **69** Itinaas niya ang isang
sungay ng kaligtasan para sa atin sa bahay ng kaniyang
lingkod na si David, mula sa kaapu-apuhan ng kaniyang
lingkod na si David, **70** tulad ng sinabi niya sa pamamagitan
ng bibig ng kaniyang mga banal na propeta noong sinaunang
panahon. **(aiōn g165)** **71** Magdadala siya ng kaligtasan mula
sa ating mga kaaway at mula sa kamay ng lahat ng mga
galit sa atin. **72** Gagawin niya ito upang ipakita ang habag
sa ating mga ama at upang alalahanin ang kaniyang banal
na kasunduan, **73** ang pangako na kaniyang sinalita kay
Abraham na ating ama. **74** Siya ay nangako na kaniyang
tutuparin sa atin, upang tayo, bilang mga pinalaya mula sa
kamay ng lahat ng ating mga kaaway, ay makapaglingkod sa
kaniya nang walang takot, **75** sa kabanalan at katuwiran sa
kaniyang harapan sa lahat ng ating panahon. **76** Oo, at ikaw,
anak, ay tatawaging propeta ng Kataas-taasan, sapagkat ikaw
ay mauuna sa Panginoon upang ihanda ang kaniyang mga
daraanan, upang ihanda ang mga tao sa kaniyang pagdating,
77 upang magbigay kaalaman ng kaligtasan sa kaniyang
mga tao sa pamamagitan ng kapatawaran ng kanilang mga
kasalanan. **78** Mangyayari ito dahil sa dakilang habag ng ating
Diyos, dahil dito ay dumarating sa atin ang pagsikat ng araw
mula sa itaas, **79** upang magliwanag sa kanila na nakaupo sa
kadiliman at sa anino ng kamatayan. Gagawin niya ito upang
gabayan ang ating mga paa sa daan ng kapayapaan." **80**
Ngayon ang bata ay lumaki at naging malakas sa espiritu, at
siya ay nasa ilang hanggang sa kaniyang pagharap sa Israel.

2 Ngayon sa mga araw na iyon, nangyari na si Cesar
Agustus ay naglabas ng isang batas na nag-uutos na
magkaroon ng sensus sa lahat ng tao na nabubuhay sa
mundo. **2** Ito ang unang sensus na ginawa habang si Cirenio
ang gobernador ng Syria. **3** Kaya pumunta ang bawat isa
sa kaniyang sariling bayan upang mailista para sa sensus.
4 Si Jose ay umalis din mula sa lungsod ng Nazaret sa
Galilea at naglakbay papunta sa Betlehem na bayan ng
Judea na kilala bilang lungsod ni David, dahil siya ay kaapu-
apuhan mula sa pamilya ni David. **5** Pumunta siya doon
upang magpalista kasama si Maria na nakatakdang ikasal sa
kaniya at kasalukuyang nagdadalang tao. **6** At nangyari nang
habang sila ay naroroon, dumating ang oras para ipanganak
niya ang kaniyang sanggol. **7** Siya ay nagsilang ng anak na
lalaki, ang kaniyang panganay na anak, at maayos niya itong
binalot ng pirasong tela. Pagkatapos ay inilagay niya ito sa
sabsaban dahil wala nang bakanteng silid para sa kanila sa
bahay-panuluyan. **8** Sa rehiyon ding iyon, may mga pastol
na naninirahan sa parang at nagbabantay sa kanilang mga
kawan ng tupa sa gabi. **9** Biglang lumitaw sa kanila ang isang
anghel ng Panginoon, at ang kaluwalhatian ng Panginoon
ay nagliwanag sa palibot nila at lubha silang natakot. **10**
Pagkatapos, sinabi ng anghel sa kanila, "Huwag kayong
matakot, sapagkat ako ay may dala sa inyong mabuting balita
na magbibigay ng lubos na kagalakan sa lahat ng tao. **11**
Ngayong araw, isang tagapagligtas ang ipinanganak para
sa inyo sa lungsod ni David! Siya si Cristo ang Panginoon!
12 Ito ang palatandaan na maibibigay sa inyo, matatagpuan
ninyo ang isang sanggol na nababalot ng pirasong tela na
nakahiga sa isang sabsaban." **13** Kasama ng anghel, biglang
may malaking bilang ng hukbong makalangit na nagpupuri sa
Diyos, at sinasabi, **14** "Kaluwalhatian sa Diyos sa kaitaasan,
at nawa ay magkaroon ng kapayapaan dito sa lupa sa mga
tao na kaniyang kinalulugdan." **15** At nangyari nang umalis
ang mga anghel mula sa kanila patungong langit, sinabi ng
mga pastol sa bawat isa, "Tayo na pumunta sa Betlehem,
at tingnan ang bagay na ito na nangyari na ipinaalam ng
Panginoon sa atin". **16** Sila ay nagmadaling pumunta doon
at natagpuan sina Maria at Jose, at nakita ang sanggol na
nakahiga sa sabsaban. **17** Pagkatapos nilang makita ito,
ipinaalam nila sa mga tao kung ano ang sinabi sa kanila
tungkol sa batang ito. **18** Lahat ng nakarinig nito ay namangha
sa sinabi sa kanila ng mga pastol. **19** Ngunit laging iniisip ni
Maria ang lahat ng bagay na kaniyang narinig, iniingatan ang
mga ito sa kaniyang puso. **20** Bumalik ang mga pastol na
niluluwalhati at pinupuri ang Diyos sa lahat ng kanilang narinig
at nakita, tulad ng sinabi sa kanila. **21** Noong ikawalong araw
at siyang panahon para tuliin ang sanggol, pinangalanan
nila siyang Jesus, ang pangalan na ibinigay ng anghel bago
pa siya ipinagbuntis. **22** Nang lumipas ang nakatakdang
bilang ng mga araw ng kanilang seremonya ng paglilinis,
alinsunod sa kautusan ni Moises, dinala siya ni Jose at Maria
sa templo sa Jerusalem para iharap siya sa Panginoon. **23**
Sapagkat nasusulat sa kautusan ng Panginoon, "Ang bawat
anak na lalaki na nagbubukas sa sinapupunan ay tatawaging
nakatalaga sa Panginoon." **24** Sila rin ay dumating upang
mag-alay ng handog na alinsunod sa sinabi sa kautusan ng
Panginoon, "dalawang kalapati o dalawang inakay na batu-
bato." **25** Masdan ito, may isang lalaki sa Jerusalem na ang
pangalan ay Simeon. Ang taong ito ay matuwid at may taos
na pananalig. Siya ay naghihintay sa manga-aliw ng Israel,
at ang Banal na Espiritu ay nasa kaniya. **26** Ipinahayag

sa kaniya ng Banal na Espiritu na hindi siya mamamatay
bago niya makita ang Cristo ng Panginoon. **27** Isang araw,
siya ay pumunta sa templo sa pangunguna ng Banal na
Espiritu. Nang dinala ng mga magulang ang bata na si Jesus
upang gawin para sa kaniya ang nakaugaliang hinihingi ng
kautusan, **28** tinanggap siya ni Simeon sa kaniyang mga
bisig, at nagpuri sa Diyos at sinabi, **29** "Ngayon ay hayaan
mong pumanaw ang iyong lingkod nang may kapayapaan,
Panginoon, ayon sa iyong salita. **30** Sapagkat nakita ng
aking mga mata ang iyong pagliligtas **31** na iyong inihanda
sa paningin ng lahat ng tao. **32** Siya ay liwanag para sa
paghahayag sa mga Gentil at kaluwalhatian ng iyong mga
taong Israel." **33** Ang ama at ina ng bata ay namangha sa
mga bagay na sinabi tungkol sa kaniya. **34** Pagkatapos ay
pinagpala sila ni Simeon at sinabi niya kay Maria na ina ng
bata, "Makinig kang mabuti! Ang batang ito ay nakatadhana
para sa pagbagsak at pagbangon ng maraming tao sa Israel
at para sa tanda na tututulan. **35** Gayundin, isang espada
ang tatagos sa iyong sariling kaluluwa, upang ang mga iniisip
ng maraming puso ay maihayag. **36** Naroon din ang isang
babaeng propeta na ang pangalan ay Ana. Siya ay anak ni
Fanuel na nagmula sa tribo ni Aser. Napakatanda na niya.
Siya ay namuhay kasama ng kaniyang asawa sa loob ng
pitong taon pagkatapos ng kaniyang pag-aasawa, **37** at
pagkatapos ay balo ng walumpu't apat na taon. Hindi siya
kailanman umalis sa templo at patuloy siyang sumasamba
sa Diyos sa pamamagitan ng pag-aayuno at pananalangin,
gabi at araw. **38** Sa oras ding iyon, lumapit siya sa kanila
at nagsimulang magpasalamat sa Diyos. Siya ay nagsalita
tungkol sa bata sa lahat ng naghihintay para sa katubusan ng
Jerusalem. **39** Nang matapos nila ang lahat ng dapat nilang
gawin na naaayon sa kautusan ng Panginoon, bumalik sila
sa Galilea, sa kanilang sariling bayan na Nazaret. **40** Ang
bata ay lumaki at naging malakas, lumalawak sa karunungan
at ang biyaya ng Diyos ay nasa kaniya. **41** Ang kaniyang
mga magulang ay pumupunta sa Jerusalem taon-taon para
sa Pista ng Paskwa. **42** Nang siya ay labindalawang taong
gulang, sila ay muling umakyat para sa nakaugaliang panahon
para sa pista. **43** Pagkatapos nilang manatili sa buong bilang
ng araw para sa pista, nagsimula na silang umuwi. Ngunit
ang batang Jesus ay nanatili sa Jerusalem at ito ay hindi
alam ng kaniyang mga magulang. **44** Inakala nila na siya
ay nasa pangkat na kasama nilang naglalakbay, kaya sila
ay nagpatuloy ng isang araw sa paglalakbay. Pagkatapos
ay nagsimula silang hanapin siya sa kanilang mga kamag-
anak at kaibigan. **45** Nang siya ay hindi nila matagpuan,
bumalik sila sa Jerusalem at sinimulang hanapin siya roon.
46 At nangyari nga na makalipas ang tatlong araw, natagpuan
nila siya sa loob ng templo na nakaupo sa gitna ng mga
guro, nakikinig sa kanila at nagtatanong sa kanila ng mga
katanungan. **47** Lahat ng nakarinig sa kaniya ay namangha
sa kaniyang pang-unawa at sa kaniyang mga kasagutan.
48 Nang siya ay nakita nila, nagulat sila. Sinabi sa kaniya
ng kaniyang ina, "Anak, bakit mo kami pinakitunguhan ng
ganito? Makinig ka, ako at ang iyong ama ay nag-aalala na
naghahanap sa iyo." **49** Sinabi niya sa kanila, "Bakit ninyo ako
hinahanap? Hindi ba ninyo alam na ako ay dapat na narito sa
bahay ng aking Ama?" **50** Ngunit hindi nila naintindihan ang
ibig niyang sabihin sa mga salitang iyon. **51** Pagkatapos, siya
ay sumama sa kanila pabalik sa kanilang tahanan sa Nazaret
at naging masunurin sa kanila. Iningatan ng kaniyang ina ang
lahat ng bagay na ito sa kaniyang puso. **52** At si Jesus ay
patuloy na lumaki sa karunungan at pangangatawan at lalong
kinalugdan ng Diyos at ng mga tao.

3 Ngayon, sa ika-labinlimang taon na paghahari ni Tiberio
Cesar, habang si Poncio Pilato ay gobernador sa Judea,
at si Herodes ang tetrarka sa Galilea, at ang kaniyang kapatid
na si Felipe ang tetrarka sa rehiyon ng Iturea at Traconite, at
si Lisanias ang tetrarka sa Abilinia, **2** at sa panahon na sina
Anas at Caifas ang pinakapunong pari, dumating ang salita
ng Diyos ay kay Juan na anak ni Zacarias, sa ilang. **3** Siya
ay naglakbay sa buong rehiyon sa palibot ng ilog Jordan,
nangangaral ng bautismo ng pagsisisi para sa kapatawaran
ng mga kasalanan. **4** Gaya ito ng nasusulat sa libro ng mga
salita ni propeta Isaias, "Ang tinig ng isang sumisigaw sa
ilang, 'Ihanda ang daraanan ng Panginoon, gawing tuwid
ang kaniyang landas. **5** Ang bawat lambak ay mapupunan,
ang bawat bundok at burol ay gagawing patag, ang mga
likong daan ay magiging tuwid, at ang mga daang baku-bako
ay gagawing maayos. **6** Ang lahat ng tao ay makikita ang
pagliligtas ng Diyos." **7** Kaya sinabi ni Juan sa napakaraming
bilang ng tao na dumarating upang magpabautismo sa kaniya,
"Kayo na mga anak ng mga makamandag na ahas, sino
ang nagbabala sa inyo na tumakas sa poot na paparating?"
8 Mamunga kayo ng karapat-dapat sa pagsisisi, at huwag
ninyong simulan na sabihin sa inyong mga sarili, 'Mayroon
tayong Abraham bilang ama natin,' dahil sinasabi ko sa inyo
na ang Diyos ay may kakayahang lumikha ng mga anak
para kay Abraham kahit pa mula sa mga batong ito. **9** Ang
palakol ay nailagay na sa ugat ng mga puno. Kaya ang
bawat puno na hindi namumunga nang mabuti ay puputulin at
itatapon sa apoy." **10** At ang maraming tao ay nagtanong
sa kaniya, nagsasabi "Ano ang dapat naming gawin?" **11**
Siya ay sumagot at sinabi sa kanila, "Kung ang isang tao
ay may dalawang tunika, dapat niyang ibigay ang isa sa
sinumang wala nito at sinuman ang may pagkain ay ganoon
din ang dapat gawin." **12** At may ilang mga maniningil ng
buwis ang dumating upang mabautismuhan, at sinabi nila
sa kaniya, "Guro, ano ang dapat naming gawin?" **13** Sinabi
niya sa kanila, "Huwag kayong maningil nang higit sa dapat
ninyong sinisingil." **14** May ilang mga kawal rin ang nagtanong
sa kaniya, nagsasabi, "At paano naman kami? Ano ang
dapat naming gawin?" Sinabi niya sa kanila. "Huwag kayong
kumuha ng salapi kanino man nang sapilitan, at huwag
ninyong paratangan ang sinuman ng hindi totoo. Masiyahan
kayo sa inyong mga sahod." **15** Ngayon, habang ang mga
tao ay sabik na naghihintay na dumating si Cristo, nagtataka
ang bawat isa sa kanilang mga puso kung si Juan mismo ang
Cristo. **16** Sinagot sila ni Juan na nagsabi sa kanilang lahat,
"Para sa akin, binabautismuhan ko kayo ng tubig, ngunit may
isang paparating na mas higit na makapangyarihan kaysa sa
akin, at hindi ako karapat-dapat na magkalag man lang ng
tali ng kaniyang mgapnyapaks. Siya ang magbabautismo
sa inyo ng Banal na Espiritu at ng apoy. **17** Ang kaniyang
kalaykay ay hawak niya sa kaniyang kamay upang linisin
nang mabuti ang kaniyang giikan at upang tipunin ang trigo
sa kaniyang kamalig. Ngunit susunugin niya ang dayami sa
apoy na hindi mamamatay kailanman." **18** Sa pamamagitan
ng iba pang madaming panghihikayat, ipinangaral niya ang
magandang balita sa mga tao. **19** Sinaway din ni Juan si
Herodes na tetrarka, dahil pinakasalan niya ang asawa ng
kaniyang kapatid na lalaki, na si Herodias, at sa lahat ng iba
pang kasamaan na ginawa ni Herodes. **20** Ngunit gumawa

pa ng napakasamang bagay si Herodes. Ipinakulong niya sa
bilangguan si Juan. **21** At nangyari ngang habang ang lahat
ng tao ay binabautismuhan, si Jesus ay nabautismuhan din.
Habang siya ay nananalangin, ang kalangitan ay bumukas.
22 Ang Banal na Espiritu ay bumaba sa kaniya na may anyo
na gaya ng kalapati, habang may isang tinig ang nanggaling
sa langit, "Ikaw ang aking minamahal na Anak. Lubos akong
nalulugod sa Iyo." **23** Ngayon si Jesus mismo, nang siya ay
nagsimulang magturo, ay nasa edad na tatlumpung taon.
Siya ang anak na lalaki (ayon sa pagpapalagay ng mga tao)
ni Jose na anak ni Eli **24** na anak ni Matat na anak ni Levi
na anak ni Melqui na anak ni Janai na anak ni Jose **25** na
anak ni Matatias na anak ni Amos na anak ni Nahum na
anak ni Esli na anak ni Nagai **26** na anak ni Maat na anak ni
Matatias na anak ni Semei na anak ni Josec na anak ni Joda
27 na anak ni Joanan na anak ni Resa na anak ni Zerubabel
na anak ni Salatiel na anak ni Neri **28** na anak ni Melqui
na anak ni Adi na anak ni Cosam na anak ni Elmadam na
anak ni Er **29** na anak ni Josue na anak ni Eliezer na anak
ni Jorim na anak ni Matat na anak ni Levi **30** na anak ni
Simeon na anak ni Juda na anak ni Jose na anak ni Jonam
na anak ni Eliaquim **31** na anak ni Melea na anak ni Menna
na anak ni Matata na anak ni Natan na anak ni David **32** na
anak ni Jesse na anak ni Obed na anak ni Boaz, na anak
ni Salmon na anak ni Naason **33** na anak ni Aminadab na
anak ni Admin na anak ni Arni na anak ni Esrom na anak ni
Farez na anak ni Juda **34** na anak ni Jacob na anak ni Isaac
na anak ni Abraham na anak ni Terah na anak ni Nahor **35**
na anak ni Serug na anak ni Reu na anak ni Peleg na anak
ni Eber na anak ni Sala, **36** na anak ni Cainan na anak ni
Arfaxad na anak ni Shem na anak ni Noe na anak ni Lamec
na anak ni Metusalem na anak ni Enoc **37** na anak ni Jared
na anak ni Mahalaleel na anak ni Kenan **38** na anak ni Enos
na anak ni Set na anak ni Adan na anak ng Diyos.

4 Nang si Jesus ay na puspos ng Banal na Espiritu, bumalik
siya mula sa ilog Jordan at pinangunahan ng Espiritu sa
ilang **2** sa loob ng apatnapung araw at siya ay tinukso ng
diyablo. Sa mga araw na iyon, hindi siya kumain ng anuman at
sa huling mga araw siya ay nagutom. **3** Sinabi ng diyablo sa
kaniya, "Kung ikaw ang Anak ng Diyos, utusan mo ang batong
ito na maging tinapay." **4** Sinagot siya ni Jesus, "Nasusulat,
'Hindi lang sa tinapay nabubuhay ang tao.'" **5** At dinala siya
ng diyablo sa mataas na lugar, at ipinakita sa kaniya ang
lahat ng mga kaharian ng mundo nang ilang sandali. **6**
Sinabi ng diyablo sa kaniya, "Bibigyan kita ng kapangyarihang
mamuno sa lahat ng mga kahariang ito, pati na ang kanilang
kadakilaan. Kaya kong gawin ito dahil ibinigay ang mga ito sa
akin upang pamunuan, at maaari ko itong ibigay sa sinumang
gustuhin ko. **7** Kaya kung ikaw ay yuyuko at sasamba sa
akin, ang lahat ng ito ay mapapasaiyo." **8** Ngunit sumagot si
Jesus at sinabi sa kaniya, "Nasusulat, 'Dapat mong sambahin
ang Panginoon mong Diyos, at siya lang ang dapat mong
paglingkuran.'" **9** Pagkatapos dinala ng diyablo si Jesus sa
Jerusalem at inilagay siya sa pinakamataas na bahagi ng
templo, at sinabi sa kaniya, "Kung ikaw ang Anak ng Diyos,
magpatihulog ka mula dito, **10** Sapagkat nasusulat, 'Uutusan
niya ang kaniyang mga anghel upang alagaan ka at ingatan
ka,' **11** at, 'Iaangat ka nila sa kanilang mga kamay, upang
hindi tumama ang iyong paa sa bato '." **12** Sumagot si Jesus
na sinabi sa kaniya, "Nasasabi, 'Hindi mo dapat subukin
ang Panginoon mong Diyos.'" **13** Nang matapos tuksuhin
ng diyablo si Jesus, umalis siya at iniwanan siya hanggang
sa ibang pagkakataon. **14** Pagkatapos, bumalik si Jesus sa
Galilea as kapangyarihan ng Espiritu, at kumalat ang balita
tungkol sa kaniya sa buong paligid ng rehiyon. **15** Nagturo
siya sa kanilang mga sinagoga, at ang bawat isa ay nagpuri
sa kaniya. **16** Isang araw, siya ay pumunta sa Nazaret, ang
lungsod na kung saan siya pinalaki. Sa kaniyang nakagawian,
pumasok siya sa sinagoga sa Araw ng Pamamahinga, at
tumayo upang basahin ang kasulatan. **17** Ang balumbon
ni propeta Isaias ay iniabot sa kaniya, kaya binuksan niya
ang balumbon at nakita ang bahagi kung saan nakasulat,
18 "Ang Espiritu ng Panginoon ay nasa akin, dahil itinalaga
niya ako upang ipangaral ang magandang balita sa mga
mahihirap. Isinugo niya ako upang ipahayag ang kalayaan sa
mga bihag, at manumbalik ang paningin ng mga bulag, upang
palayain ang mga inaapi, **19** ipahayag ang pinagpalang
panahon ng Panginoon." **20** Pagkatapos ay inirolyo niya
ang kasulatang binalumbon, ibinalik sa tagapangasiwa ng
sinagoga, at umupo. Ang mga mata ng lahat ng tao sa
sinagoga ay nakatuon sa kaniya. **21** Siya ay nagsimulang
magsalita sa kanila, "Ngayon itong kasulatan ay natupad sa
inyong pandinig." **22** Bawat isa sa kanila ay nasaksihan ang
lahat ng kaniyang mga sinabi at lahat sila ay namangha sa
mga mapagpalang salitang lumalabas sa kaniyang bibig.
Sinasabi nila, "Ito ay anak lamang ni Jose, hindi ba?" **23**
Sinabi ni Jesus sa kanila, "Tinitiyak kong sasabihin ninyo
ang kawikaang ito sa akin, 'Manggagamot, gamutin mo ang
iyong sarili. Anuman ang aming narinig na ginawa mo sa
Capernaum, gawin mo din dito sa iyong bayang kinalakihan.'"
24 Sinabi din niya, "Tapat kong sinasabi sa inyo, walang
propeta ang tinanggap sa sarili niyang bayan. **25** Ngunit
sinasabi ko sa inyo ang katotohanan na maraming mga balo
sa Israel sa panahon ni Elias, noong sumara ang kalangitan
na walang ulan sa loob ng tatlo at kalahating mga taon, noong
nagkaroon ng matinding taggutom sa lahat ng kalupaan. **26**
Ngunit hindi ipinadala si Elias sa kahit sinuman sa kanila,
ngunit sa isang balo lamang na naninirahan sa Sarepta na
malapit sa lungsod ng Sidon. **27** Mayroon ding maraming
mga ketongin sa Israel sa panahon ni propeta Eliseo, ngunit
wala sa kanila ang gumaling maliban kay Naaman na taga-
Siria." **28** Lahat ng tao sa sinagoga ay napuno ng matinding
galit nang marinig nila ang mga bagay na ito. **29** Tumayo
sila at ipinagtabuyan siya paalis ng lungsod, at dinala siya
sa gilid ng burol kung saan itinayo ang kanilang lungsod,
upang siya ay maari nilang ihulog sa bangin. **30** Ngunit siya
ay lumakad palusot sa kanilang kalagitnaan at siya ay umalis.
31 At siya ay bumaba patungong Capernaum, isang lungsod
ng Galilea. Sa isang Araw ng Pamamahinga siya ay nagturo
sa mga tao sa sinagoga. **32** Sila ay namangha sa kaniyang
itinuturo, dahil nagsalita siya nang may kapangyarihan. **33**
Ngayon, sa sinagoga sa araw na iyon may isang tao na may
espiritu ng maruming demonyo, at siya ay sumigaw nang may
malakas na tinig, **34** "Ano ang nais mong gawin sa amin,
Jesus na taga-Nazaret? Ikaw ba ay pumarito para kami ay
puksain? Alam ko kung sino ka! Ikaw ang Banal ng Diyos!" **35**
Sinaway ni Jesus ang demonyo, na nagsasabi, "Manahimik
ka at lumabas ka sa kaniya!" Nang naihagis ng demonyo ang
lalaki sa kalagitnaan nila, siya ay lumabas mula sa kaniya
na walang nangyaring masama sa lalaki. **36** Lahat ng tao
ay lubhang namangha, at sila ay patuloy na nag-uusap sa
isa't isa sa nangyari. Sinabi nila, "Anong uri ang mga salitang
ito? Inutusan niya ang mga maruruming espiritu na may

kakayahan at kapangyarihan at sila ay lumabas." **37** Kaya
nagsimulang kumalat ang balita tungkol sa kaniya sa bawat
bahagi ng nakapaligid na rehiyon. **38** Pagkatapos, umalis si
Jesus sa sinagoga at pumunta sa bahay ni Simon. Ngayon,
ang biyenan ni Simon ay nahihirapan dahil sa mataas na
lagnat, at sila ay nakiusap para sa kaniya. **39** Kaya tumayo
siya malapit sa kaniya at sinaway ang kaniyang lagnat, at
umalis ito. Agad siyang tumayo at nagsimulang maglingkod sa
kanila. **40** Nang palubog na ang araw, dinala ng mga tao kay
Jesus ang bawat may sakit at may iba't ibang karamdaman.
Ipinatong niya ang kaniyang kamay sa bawat isa sa kanila
at sila ay gumaling. **41** May mga demonyo din na lumabas
mula sa kanila, sumusigaw at nagsasabi, "Ikaw ang Anak ng
Diyos!" Sinaway ni Jesus ang mga demonyo at hindi niya sila
pinayagang magsalita, dahil alam nila na siya ang Cristo.
42 Nang dumating ang dapit-umaga, pumunta siya sa isang
tahimik na lugar. Maraming mga tao ang naghahanap sa
kaniya at pumunta kung saang lugar siya naroon. Sinubukan
nila na pigilan siya sa pag-alis sa kanila. **43** Ngunit sinabi niya
sa kanila, "Dapat ko ring ipangaral ang magandang balita
tungkol sa kaharian ng Diyos sa marami pang lungsod, dahil
ito ang dahilan kung bakit ako ipinadala dito." **44** At siya ay
nagpatuloy na nangaral sa mga sinagoga sa buong Judea.

5 Ngayon nangyari na habang nagsisiksikan ang maraming
tao sa palibot ni Jesus at nakikinig sila sa salita ng Diyos, si
Jesus ay nakatayo sa tabi ng lawa ng Genesaret. **2** Nakakita
siya ng dalawang bangka na nakapagilid sa pampang ng lawa.
Nakababa na ang mga mangingisda mula dito at naglilinis sila
ng kanilang mga lambat. **3** Sumakay si Jesus sa isa sa mga
bangka, na pagmamay-ari ni Simon at hiniling niya sa kaniya
na dalhin niya ito sa tubig na hindi kalayuan sa dalampasigan.
Pagkatapos ay umupo siya at nagturo sa mga tao habang
nasa bangka. **4** Nang matapos na siyang magsalita, sinabi
niya kay Simon, "Dalhin mo ang bangka sa mas malalim na
tubig at ibaba ang inyong mga lambat para manghuli". **5**
Sumagot si Simon at sinabi, "Panginoon, magdamag kaming
nangisda ngunit wala kaming nahuli, ngunit sa iyong salita,
ibababa ko ang mga lambat." **6** Nang ginawa nila ito, nakahuli
sila ng napakaraming bilang ng isda, at ang kanilang mga
lambat ay nagsimulang mapunit. **7** Kaya't kumaway sila
kanilang kasamahan sa kabilang bangka upang puntahan at
tulungan sila. Dumating sila at napuno ang dalawang bangka,
kaya't sila ay nagsimulang lumubog. **8** Ngunit nang makita ito
ni Simon Pedro, siya ay lumuhod sa paanan ni Jesus, na
nagsasabi, "Lumayo ka sa akin, Panginoon, sapagkat ako
ay taong makasalanan." **9** Sapagkat siya ay namangha at
ang lahat din na kaniyang mga kasama, sa dami ng isdang
kanilang nahuli. **10** Kasama dito sina Santiago at Juan na
mga anak ni Zebedeo, na mga kasama ni Simon. At sinabi
ni Jesus kay Simon, "Huwag kang matakot, sapagkat mula
ngayon, mangingisda ka na ng tao." **11** Nang madala nila
sa dalampasigan ang kanilang mga bangka, iniwan nila ang
lahat at sumunod sa kaniya. **12** At nangyari nga na habang
siya ay nasa isa sa mga lungsod, isang taong puno ng ketong
ang naroon. Nang makita niya si Jesus, siya ay nagpatirapa
at nagmakaawa sa kaniya, na nagsabi, "Panginoon, kung
iyong nanaisin, ako ay maaari mong linisin." **13** Pagkatapos,
inabot ni Jesus ang kaniyang kamay at hinawakan siya, na
sinasabi, "Nais ko. Maging malinis ka." At agad nawala ang
kaniyang ketong. **14** Siya ay pinagbilinan niya na huwag
ipagsabi kahit kanino, sa halip, sinabi sa kaniya, "Pumunta ka
sa iyong pupuntahan, at magpakita ka sa mga pari at mag-
alay ka ng handog para sa iyong ikalilinis, batay sa mga
kautusan ni Moises, bilang pagpapatotoo sa kanila." **15** Ngunit
ang balita tungkol sa kaniya ay lalong kumalat, at maraming
mga tao ang dumating upang pakinggan siyang magturo at
upang mapagaling sa kanilang mga sakit. **16** Ngunit siya
ay madalas pumunta sa mga lugar na ilang at nanalangin.
17 At nangyari nga sa isa sa mga araw na iyon na siya ay
nagtuturo, at mayroong mga Pariseo at mga tagapagturo ng
kautusan ang nakaupo roon na nagmula pa sa mga iba't-
ibang lugar sa mga rehiyon ng Galilea at Judea, at mula rin
sa lungsod ng Jerusalem. Ang kapangyarihan ng Panginoon
ay nasa kaniya upang magpagaling. **18** Ngayon ay may mga
lalaking dumating, binubuhat ang isang paralitikong lalaki na
nakalagay sa higaan, at sila ay naghanap ng paraan upang
maipasok siya at mailagay sa harapan ni Jesus. **19** Hindi sila
makahanap ng paraan upang siya ay maipasok dahil sa dami
ng tao, kaya sila ay umakyat sa bubungan ng bahay at ibinaba
nila ang lalaking nasa higaan sa kalagitnaan ng mga tao, sa
mismong harapan ni Jesus. **20** Pagkakita niya sa kanilang
pananampalataya, sinabi ni Jesus, "Lalaki, pinatawad ka
na sa iyong mga kasalanan." **21** Ang mga eskriba at ang
mga Pariseo ay nagsimulang magtanong tungkol dito, na
sinasabi, "Sino itong nagsasalita ng kalapastanganan sa
Diyos?" Sino ang nagpapatawad ng kasalanan, hindi ba't
ang Diyos lamang?" **22** Ngunit si Jesus, na nalalaman ang
kanilang mga iniisip, sumagot at sinabi sa kanila, "Bakit
ninyo ito inuusisa sa inyong mga puso? **23** Alin ang mas
madaling sabihin, 'Napatawad ka na ng iyong mga kasalanan'
o ang sabihing 'Tumayo ka at maglakad?' **24** Ngunit upang
malaman ninyo na ang Anak ng Tao ay may kapangyarihan
sa mundo upang magpatawad ng mga kasalanan, sinasabi ko
sa iyo, 'Tumayo ka, buhatin mo ang iyong higaan at pumunta
ka sa iyong bahay.'" **25** Agad siyang tumayo sa kanilang
harapan at binuhat ang kaniyang higaan; pagkatapos ay
bumalik siya sa kaniyang bahay, na niluluwalhati ang Diyos.
26 Ang lahat ay namangha at niluwalhati nila ang Diyos.
Sila ay napuno ng takot na sinasabi, "Nakakita tayo ng mga
hindi pangkaraniwang bagay sa araw na ito." **27** Pagkatapos
mangyari ang mga bagay na ito, si Jesus ay umalis doon
at nakita ang isang maniningil ng buwis na nagngangalang
Levi, na nakaupo sa lugar kung saan siya nangongolekta
ng buwis. Sinabi niya sa kaniya, "Sumunod ka sa akin."
28 Kaya't iniwan ni Levi ang lahat, tumayo, at sumunod sa
kaniya. **29** Pagkatapos ay naghanda si Levi sa kaniyang
bahay ng malaking handaan para kay Jesus, at maraming
mga maniningil ng buwis ang nandoon, at iba pang mga taong
nakasandal sa mesa ang kumakain kasama nila. **30** Ngunit
ang mga Pariseo at kanilang mga eskriba ay nagreklamo sa
kaniyang mga alagad, na nagsasabi, "Bakit kayo kumakain
at umiinom kasama ang mga naniningil ng buwis at iba
pang mga taong makasalanan?" **31** Sumagot si Jesus sa
kanila, "Ang mga taong malulusog ay hindi nangangailangan
ng manggagamot, ang mga taong may sakit lamang ang
nangangailangan nito. **32** Hindi ako dumating upang tawagin
sa pagsisisi ang mga taong matuwid, kundi tawagin sa
pagsisisi ang mga taong makasalanan." **33** Sinabi nila sa
kaniya, "Ang mga alagad ni Juan ay madalas nag-aayuno at
nananalangin, gayundin ang mga alagad ng mga Pariseo.
Ngunit ang iyong mga alagad ay kumakain at umiinom." **34**
Sinabi ni Jesus sa kanila, "Mayroon bang mag-uutos sa mga
panauhin ng kasal na mag-ayuno habang kapiling pa nila

ang lalaking ikakasal? **35** Subalit darating ang mga araw na aalisin mula sa kanila ang lalaking ikakasal, at sa mga araw na iyon sila ay mag-aayuno." **36** Pagkatapos ay nagbahagi din si Jesus ng isang talinghaga sa kanila, "Walang tao ang gugupit ng kapirasong tela mula sa bagong damit upang tagpiin ang lumang damit. Kung ganyan ang gagawin niya, mapupunit niya ang bagong damit, at ang kapirasong tela mula sa bagong damit ay hindi babagay sa tela ng lumang damit. **37** Gayundin naman, walang tao ang naglalagay ng bagong alak sa lumang sisidlang balat. Kapag ginawa niya ito, puputukin ng bagong alak ang mga sisidlang balat, at matatapon ang mga alak, at ang mga sisidlan ay masisira. **38** Ngunit ang mga bagong alak ay marapat na ilagay sa bagong sisidlang balat. **39** Walang tao na pagkatapos uminom ng lumang alak, ay maghahangad na uminom ng bagong alak, dahil sasabihin niya, 'Ang luma ay mas mabuti.'"

6 Ngayon ay nangyari na sa Araw ng Pamamahinga, si Jesus ay naglalakad sa triguhan at ang kaniyang mga alagad ay nangunguha ng mga uhay, ang mga ito ay kinikiskis sa kanilang mga palad at kinakain ang mga butil. **2** Ngunit sinabi ng ibang mga Pariseo, "Bakit kayo gumagawa ng isang bagay na labag sa kautusan na gawin sa Araw ng Pamamahinga?" **3** Sumagot si Jesus sa kanila na sinabi, "Hindi man lamang ba ninyo nabasa ang tungkol sa ginawa ni David nang siya ay magutom, siya at ang kaniyang mga kasamang kalalakihan? **4** Pumasok siya sa bahay ng Diyos, at kinuha ang tinapay na handog at kumain ng ilan sa mga ito, at ibinigay din ang ilan sa kaniyang mga kasamang kalalakihan para kainin, kahit na ayon sa batas mga pari lamang ang pwedeng kumain." **5** Pagkatapos ay sinabi niya sa kanila, "Ang Anak ng Tao ay Panginoon ng Araw ng Pamamahinga." **6** Nangyari sa ibang Araw ng Pamamahinga na siya ay pumunta sa sinagoga at nagturo sa mga tao doon. Isang tao ang naroon na tuyot ang kanang kamay. **7** Ang mga eskriba at mga Pariseo ay nagmamanman sa kaniya upang makita kung si Jesus ay magpapagaling sa Araw ng Pamamahinga, upang sila ay makahanap ng dahilan upang siya ay paratangan na gumagawa ng masama. **8** Ngunit alam niya kung ano ang kanilang iniisip at sinabi niya sa tao na may tuyot na kamay, "Tumayo ka, at pumunta ka dito sa gitna ng lahat." Kung kaya't ang tao ay tumayo at pumaroon. **9** Sinabi ni Jesus sa kanila, "Itinatanong ko sa inyo, naaayon ba sa batas ang gumawa ng mabuti o gumawa ng masama sa Araw ng Pamamahinga, ang magligtas ng buhay o sirain ito?" **10** Pagkatapos ay tumingin siya sa kanilang lahat at sinabi sa lalaki, "Iunat mo ang iyong kamay." Ginawa nga niya at ang kaniyang kamay ay nanumbalik sa dati. **11** Ngunit sila ay napuno ng galit, at sila ay nag-usap-usap kung ano ang maari nilang gawin kay Jesus. **12** Nangyari sa mga araw na iyon na siya ay pumunta sa bundok upang manalangin. Siya ay patuloy na nanalangin sa Diyos ng buong gabi. **13** Kinaumagahan, tinawag niya ang kaniyang mga alagad at pumili siya sa kanila ng labindalawa, na tinawag din niyang "mga apostol." **14** Ang pangalan ng mga apostol ay sina Simon (na kaniya ring pinangalanang Pedro) at ang kaniyang kapatid na si Andres, Santiago, Juan, Felipe, Bartolome, **15** Mateo, Tomas, Santiago na anak ni Alfeo, Simon na tinawag na Masigasig, **16** Judas na anak ni Santiago at Judas Iscariote na siyang naging taksil. **17** Pagkatapos, si Jesus ay bumaba mula sa bundok kasama sila at tumayo sa patag na lugar. Naroon ang napakaraming bilang ng kaniyang mga alagad, ganoon din ang malaking bilang ng tao na mula sa Judea at Jerusalem at mula sa dalampasigan ng Tiro at Sidon. **18** Sila ay dumating upang makinig sa kaniya at para gumaling sa kanilang mga karamdaman. Ang mga taong binabagabag ng mga maruming espiritu ay pinagaling din. **19** Ang lahat ng napakaraming tao ay sinusubakan siyang hipuin dahil ang kapangyarihang magpagaling ay lumalabas mula sa kaniya, at pinagaling niya silang lahat. **20** Pagkatapos ay tumingin siya sa kaniyang mga alagad at sinabi, "Pinagpala kayong mga mahihirap sapagkat sa inyo ang kaharian ng Diyos. **21** Pinagpala kayo na nagugutom ngayon, sapagkat kayo ay mapupuno. Pinagpala kayo na tumatangis ngayon sapagkat kayo ay tatawa. **22** Pinagpala kayo kung kayo ay kinamumuhian ng mga tao at kung kayo ay ihinihiwalay at itinuturing ang inyong pangalan na masama alang-alang sa Anak ng Tao. **23** Magalak sa araw na iyon at tumalon sa galak sapagkat tiyak na kayo ay may dakilang gantimpala sa langit, sapagkat ang kanilang mga ninuno ay pinakitunguhan ang mga propeta sa ganoon ding paraan. **24** Ngunit aba kayo na mayayaman! Sapagkat natanggap na ninyo ang inyong ginhawa. **25** Aba kayo na busog ngayon! Sapagkat kayo ay magugutom. Aba kayo na tumatawa ngayon! Sapagkat kayo ay magdadalamhati at tatangis. **26** Aba kayo kung ang lahat ng tao ay nagsasabi ng mabuti tungkol sa inyo! Sapagkat pinakisamahan ng kanilang mga ninuno ang mga bulaang propeta sa ganoon ding paraan. **27** Ngunit sinasabi ko sa inyo na nakikinig, mahalin ninyo ang inyong mga kaaway at gumawa kayo ng mabuti sa mga namumuhi sa inyo. **28** Pagpalain ninyo ang mga sumusumpa sa inyo at ipanalangin ang mga umaapi sa inyo. **29** Sa sumasampal sa iyong pisngi, ialok mo rin sa kaniya ang kabila. Kung may kumuha ng iyong panlabas na damit, huwag mong ipagkait pati na ang iyong panloob na tunika. **30** Magbigay sa lahat ng humihingi sa iyo. Kung may kumuha ng isang bagay na pag-aari mo, huwag mong hingiin sa kaniya na ibalik ito sa iyo. **31** Kung anuman ang nais ninyong gawin ng mga tao sa inyo, ganoon din ang dapat ninyong gawin sa kanila. **32** Kung ang minamahal lamang ninyo ay ang mga taong nagmamahal sa inyo, anong kapurihan iyon sa inyo? Sapagkat kahit ang mga makasalan ay minamahal din ang mga nagmamahal sa kanila. **33** Kung sa mga taong gumawa sa inyo ng mabuti lamang kayo gumagawa ng mabuti, anong kapurihan iyon sa inyo? Sapagkat kahit ang mga makasalanan ay ganoon din ang ginagawa. **34** Kung ang inyong pinapahiraman lamang ay ang mga tao na inaasahan ninyong magbibigay ng mga ito pabalik sa inyo, anong kapurihan iyon sa inyo? Kahit ang mga makasalanan ay nagpapahiram sa mga makasalanan at umaasang iyon ding halaga ang muling matatanggap. **35** Ngunit mahalin ninyo ang inyong kaaway at gawin ang mabuti sa kanila. Pahiramin ninyo sila na hindi kailanman nag-aalala kung may babalik pa sa inyo at ang inyong gantimpala ay magiging dakila. Kayo ay magiging mga anak ng Kataas-taasan, sapagkat siya mismo ay mabuti sa mga taong hindi marunong magpasalamat at masasama. **36** Maging maawain, gaya ng inyong Ama na maawain. **37** Huwag humatol at hindi kayo hahatulan. Huwag magparusa at hindi kayo parurusahan. Patawarin ninyo ang iba at kayo ay patatawarin. **38** Magbigay sa iba at ito ay maibibigay sa inyo. Labis-labis na halaga—siksik, liglig at umaapaw—ang ibubuhos sa inyong kandungan. Sapagkat kung anumang batayan ng panukat ang inyong ginamit sa pagsukat, iyon din ang gagamiting batayan ng panukat para sa iyo." **39** At

sinabi rin niya sa kanila ang isang talinghaga. “Maaari bang
gabayan ng isang bulag ang kapwa bulag? Kung gagawin
niya ito, kapwa sila mahuhulog sa hukay, hindi ba? **40** Ang
isang alagad ay hindi higit kaysa sa kaniyang guro, ngunit
ang bawat isa na ganap na sinanay ay magiging kagaya
ng kaniyang guro. **41** At bakit mo tinitingnan ang maliit na
piraso ng dayami sa mata ng iyong kapatid ngunit hindi mo
napapansin ang troso sa iyong sariling mata? **42** Paano mo
masasabi sa iyong kapatid, 'Kapatid, hayaan mong tanggalin
ko ang maliit na dayami na nasa iyong mata,' kung ikaw
mismo ay hindi nakikita ang troso sa iyong sariling mata?
Ikaw na mapagkunwari! Tanggalin mo muna ang troso sa
iyong mata, at nang sa gayon ay malinaw kang makakakita
para alisin ang piraso ng dayami sa mata ng iyong kapatid.
43 Sapagkat walang mabuting puno ang namumunga ng
bulok na bunga, ni walang bulok na puno ang namumunga ng
mabuting bunga. **44** Sapagkat ang bawat puno ay nakikilala
sa uri ng kaniyang bunga. Sapagkat ang mga tao ay hindi
umaani ng igos sa matinik na damo, ni hindi sila umaani ng
ubas sa matinik na baging. **45** Inilalabas ng mabuting tao ang
kabutihan na nagmumula sa kayamanan ng kaniyang puso, at
inilalabas ng masamang tao ang masama mula sa masamang
kayamanan ng kaniyang puso. Sapagkat mula sa kasaganaan
ng kaniyang puso, nagsasalita ang kaniyang bibig. **46** Bakit
mo ako tinatatawag na, 'Panginoon, Panginoon,' ngunit hindi
mo sinusunod ang mga bagay na sinasabi ko? **47** Ang bawat
tao na lumalapit sa akin at nakikinig ng aking mga salita at
sinusunod ang mga ito, sasabihin ko sa inyo kung ano ang
kaniyang katulad. **48** Siya ay tulad ng isang tao na nagtatayo
ng bahay, na humukay nang malalim sa lupa at itinayo ang
pundasyon ng bahay sa matatag na bato. Nang dumating ang
baha, umagos ang malakas na tubig sa bahay ngunit hindi
nito kayang yanigin dahil ito ay itinayo nang mahusay. **49**
Ngunit ang tao na nakikinig sa aking mga salita at hindi ito
sinusunod, siya ay tulad ng isang tao na nagtayo ng bahay
sa ibabaw ng lupa na walang pundasyon. Nang umagos
ang malakas na tubig sa bahay, agad-agad itong gumuho at
ganap ang pagkasira ng bahay na iyon.

7 Pagkatapos ng lahat ng mga bagay na sinabi ni Jesus
sa mga taong nakikinig, pumunta siya sa Capernaum.
2 Isang alipin ng senturion, na mahalaga sa kaniya ang
may malubhang sakit at nasa bingit na ng kamatayan. **3**
Ngunit nang mabalitaan ang tungkol kay Jesus, nagsugo ang
senturion sa kaniya ng mga nakatatanda ng mga Judio upang
pakiusapan siya na pumunta at iligtas sa kamatayan ang
kaniyang alipin. **4** Nang malapit na sila kay Jesus, taimtim
silang nakiusap sa kaniya, na nagsasabi, “Karapat-dapat na
gawin mo ito sa kaniya, **5** dahil mahal niya ang aming bansa,
at isa siya sa nagtayo ng sinagoga para sa amin.” **6** Kaya si
Jesus ay nagpatuloy sa kaniyang lakad kasama nila. Ngunit
nang malapit na siya sa bahay, ang senturion ay nagpadala
ng mga kaibigan para sabihin sa kaniya, “Panginoon, huwag
na kayong mag-abala, dahil hindi ako karapat-dapat na
puntahan sa aking tahanan. **7** Sa dahilang ito, hindi ko rin
inisip na karapat-dapat ako na humarap man lamang sa iyo,
magbigay lang kayo ng salita at gagaling na ang aking alipin.
8 Sapagkat ako rin ay isang tao na itinalaga sa ilalim ng isang
may kapangyarihan at may mga kawal sa ilalim ko. Kapag
sinabi ko sa isa, 'Pumunta ka,' pupunta siya roon, at sa isa
naman, 'Halika,' at lumalapit siya, at sa aking alipin, 'Gawin
mo ito,' ginagawa niya ito." **9** Nang marinig ito ni Jesus,
siya ay namangha sa kaniya, at habang humarap sa mga
maraming taong sumusunod sa kaniya, sinabi niya, “Sinasabi
ko sa inyo, hindi pa ako nakakita ng may ganitong kalaking
pananampalataya kahit na sa Israel.” **10** Pagkatapos, bumalik
sa bahay ang mga isinugo at natagpuang magaling na ang
alipin. **11** Ilang panahon pagkatapos nito, nangyari na si Jesus
ay naglakbay sa lungsod na tinatawag na Nain. Ang kaniyang
mga alagad ay sumama sa kaniya kasama ang maraming
mga tao. **12** Nang palapit na siya sa tarangkahan papasok ng
lungsod, masdan ito, isang taong patay ang dinadala palabas,
ang kaisa-isang anak ng kaniyang ina. Siya ay isang balo,
at kasama niya ang isang malaking grupo ng mga tao na
galing sa lungsod. **13** Pagkakita sa kaniya, ang Panginoon
ay labis na nahabag sa kaniya at sinabi sa kaniya, “Huwag
kang umiyak.” **14** Pagkatapos lumapit siya at hinipo ang
kinalalagyan ng bangkay, at ang mga nagdadala ay napatigil.
Sinabi niya, “Binata, sinasabi ko sa iyo, bumangon ka.” **15**
Ang taong patay ay bumangon at nagsimulang magsalita. At
ibinigay siya ni Jesus sa kaniyang ina. **16** At silang lahat
ay nadaig ng takot. Nagpatuloy silang nagpuri sa Diyos, na
nagsasabi, “Isang dakilang propeta ang nakasama natin”
at “Tiningnan ng Diyos ang kaniyang mga tao.” **17** Itong
balita tungkol kay Jesus ay kumalat sa buong Judea at sa
lahat ng kalapit na mga rehiyon. **18** Sinabi kay Juan ng mga
alagad niya ang lahat ng mga bagay na ito. **19** Pagkatapos ay
tinawag ni Juan ang dalawa sa kaniyang mga alagad at sila ay
pinapunta sa Panginoon upang sabihin, “Ikaw ba ang Siyang
Darating, o mayroon pa bang iba na aming hahanapin?” **20**
Nang malapit na sila kay Jesus, sinabi ng mga lalaki, “Kami ay
ipinadala ni Juan na Tagapag-bautismo sa iyo upang sabihin,
'Ikaw ba ang Siyang Darating, o mayroon pang ibang tao na
aming hahanapin?'” **21** Sa oras na iyon siya ay nagpagaling
ng maraming tao mula sa pagkakasakit at mga paghihirap at
mula sa mga masamang espiritu, at maraming mga bulag ang
kaniyang binigyan ng paningin. **22** Sumagot si Jesus at sinabi
sa kanila, “Kapag nakaalis na kayo, ibalita ninyo kay Juan
kung ano ang inyong nakita at narinig. Ang mga bulag ay
nakatatanggap ng paningin, ang mga pilay ay nakakalakad,
ang mga ketongin ay nalilinis, ang mga bingi ay nakaririnig,
ang mga patay ay nabuhay, at ibinabahagi ang magandang
balita sa mga taong mahihirap. **23** Pinagpala ang taong hindi
tumitigil sa pananampalataya sa akin dahil sa aking mga
ginawa.” **24** Pagkatapos nang umalis ang mga tagapagbalita
ni Juan, si Jesus ay nagsimulang magsalita sa maraming
tao tungkol kay Juan, “Ano ang ipinunta ninyo sa disyerto
upang makita, isang tambo na inaalog ng hangin? **25** Ngunit
ano ang ipinunta ninyo upang makita, isang taong nakadamit
ng marilag na kasuotan? Tingnan ninyo, ang mga taong
nagsusuot ng marilag na damit at namumuhay sa karangyaan
ay nakatira sa palasyo ng mga hari. **26** Ngunit ano ang
ipinunta ninyo upang makita, isang propeta? Oo, sinasabi ko
sa inyo, at higit pa sa isang propeta. **27** Siya ang tinutukoy
sa nasusulat, 'Tingnan mo, aking ipinapadala ang aking
mensahero na mauuna sa iyo, na siyang maghahanda sa
iyong daraanan bago ka dumating.' **28** Sinasabi ko sa inyo, sa
mga ipinanganak ng mga babae, walang mas hihigit kay Juan,
ngunit ang pinakamababang tao sa kaharian ng Diyos ay
mas higit pa sa kaniya.” **29** Nang marinig ito ng lahat ng tao,
kabilang ang mga maniningil ng buwis, ipinahayag nila na ang
Diyos ay matuwid. Sila ay kabilang sa mga nabautismuhan
sa bautismo ni Juan. **30** Ngunit ang mga Pariseo at ang
mga dalubhasa sa kautusan ng mga Judio, na hindi niya

nabautismuhan, ay tinanggihan ang karunungan ng Diyos
para sa kanilang mga sarili. **31** “Sa ano ko ihahambing ang
mga tao sa salinlahing ito? Ano ang katulad nila? **32** Katulad
sila ng mga batang naglalaro sa pamilihan, na umuupo at
tumatawag sa bawat isa at sinasabi, 'Tumugtog kami ng
plauta para sa inyo, ngunit hindi kayo sumayaw. Nagdalamhati
kami, ngunit hindi kayo umiyak.' **33** Sapagkat naparito si Juan
na Tagapagbautismo na hindi kumakain ng tinapay at hindi
umiinom ng alak, at inyong sinabi, 'Siya ay may demonyo.' **34**
Ang Anak ng Tao ay dumating na kumakain at uminom at
inyong sinabi, 'Masdan ninyo, siya ay isang napakatakaw na
tao at isang manginginom, isang kaibigan ng mga maniningil
ng buwis at mga makasalanan!' **35** Ngunit ang karunungan
ay napawalang-sala ng lahat ng kaniyang mga anak.” **36**
Ngayon, may isang Pariseo ang nakiusap kay Jesus na
makisalo siya sa kaniya. Kaya nang pumasok si Jesus sa
bahay ng Pariseo, sumandal siya sa mesa upang kumain.
37 Masdan ito, may isang babae sa lungsod na makasalan.
Nalaman niya na si Jesus ay nakasandal sa hapagkainan
sa bahay ng Pariseo, at nagdala siya ng isang alabastro ng
pabango. **38** Tumayo siya sa likuran ni Jesus malapit sa
kaniyang mga paa at umiyak. At sinimulan niyang basain ng
kaniyang mga luha ang kaniyang mga paa, at pinunasan ang
mga ito ng kaniyang buhok, hinalikan ang kaniyang mga paa,
at binuhusan ang mga ito ng pabango. **39** Nang makita ito ng
Pariseong nag-anyaya kay Jesus, inisip niya sa kaniyang
sarili, na nagsasabi, “Kung ang taong ito ay isang propeta,
malalaman niya sana kung sino at anong klaseng babae
ang humahawak sa kaniya, na siya ay isang makasalanan.”
40 Sumagot si Jesus at sinabi sa kaniya, “Simon, mayroon
akong sasabihin sa iyo.” Sinabi niya, “Sabihin mo, Guro!” **41**
Sinabi ni Jesus, “May dalawang tao na may utang sa isang
taong nagpapahiram. Ang isa ay may utang ng limang daang
denaryo, at ang isa ay may utang ng limampung denaryo. **42**
Dahil sila ay walang pera na pangbayad, sila ay pareho niyang
pinatawad. Kaya, sino sa kanila ang higit na magmamahal sa
kanya?” **43** Sinagot siya ni Simon at sinabi, “Sa palagay ko ay
ang pinatawad niya nang lubos.” Sinabi ni Jesus sa kaniya,
“Tama ang iyong paghatol.” **44** Humarap si Jesus sa babae
at sinabi niya kay Simon, “Nakikita mo itong babae. Ako ay
pumasok sa iyong bahay. Hindi mo ako binigyan ng tubig para
sa aking mga paa, ngunit siya, ay binasa niya ang aking mga
paa sa pamamagitan ng kaniyang mga luha, at pinunasan
ang mga ito ng kaniyang buhok. **45** Hindi mo ako binigyan
ng isang halik, ngunit siya, mula nang ako ay dumating, ay
hindi tumigil sa paghalik sa aking mga paa. **46** Hindi mo
binuhusan ng langis ang aking ulo, ngunit binuhusan niya ng
pabango ang aking mga paa. **47** Dahil dito, sinasabi ko sa
iyo na siya na may maraming kasalanan at pinatawad nang
lubos, ay nagmahal din nang lubos. Ngunit siya na pinatawad
lamang nang kaunti, ay nagmamahal lamang nang kaunti.”
48 At sinabi niya sa babae, “Napatawad na ang iyong mga
kasalanan.” **49** Ang mga magkakasamang nakasandal sa
hapag kainan, nagsimulang magsalita sa kanilang mga sarili,
“Sino ito na nagpapatawad pa ng mga kasalanan?” **50** At
sinabi ni Jesus sa babae, “Ang iyong pananampalataya ang
nagligtas sa iyo. Humayo ka nang payapa.”

8 Pagkatapos, nangyari agad na si Jesus ay nagsimulang
maglakbay sa iba't ibang mga lungsod at mga nayon,
nangangaral at nagpapahayag ng magandang balita tungkol
sa kaharian ng Diyos at ang Labindalawa ay sumama
sa kaniya, **2** at gayundin ang mga ilang kababaihan na
napagaling mula sa mga masasamang espiritu at mga
karamdaman. Sila ay sina Maria na tinatawag na Magdalena,
na mula sa kaniya ay pitong demonyo ang pinalayas, **3** si
Juana ang asawa ni Cusa, na tagapangasiwa ni Herodes, si
Susana at marami pang ibang mga kababaihan na nagbigay
sa kanilang pangangailangan mula sa kanilang sariling mga
pinagkukunan. **4** Ngayon, nang ang napakaraming bilang ng
tao ay nagtipun-tipon, kasama ang mga tao na pumupunta sa
kaniya mula sa iba't-ibang mga lungsod, siya ay nagsalita sa
kanila gamit ang isang talinghaga. **5** “May isang manghahasik
na lumabas upang maghasik ng mga butil. Sa kaniyang
paghahasik, ang ilang mga butil ay nahulog sa tabi ng daan
at ang mga ito ay natapakan, at nilamon ang mga ibon sa
langit ang mga ito. **6** Ang ibang mga butil ay nahulog sa
mabatong lupa, at agad sa kanilang pagtubo, ang mga ito ay
nalanta dahil sa kawalan ng halumigmig. **7** Ang ibang mga
butil naman ay nahulog sa mga matitinik na halaman, at ang
mga matitinik na halaman ay tumubo kasabay ng mga butil at
sinakal ang mga ito. **8** Ngunit ang ilang mga butil ay nahulog
sa mabuting lupa at namunga ng higit pa sa isandaan.”
Pagkatapos na sabihin ni Jesus ang mga bagay na ito, siya
ay nangusap, “Sinuman ang may taingang pandinig, makinig
siya.” **9** Pagkatapos, ang kaniyang mga alagad ay nagtanong
kung ano ang ibig sabihin ng talinghagang ito. **10** Sinabi
ni Jesus sa kanila, “Ipinagkaloob sa inyo ang karapatang
maunawaan ang mga hiwaga sa kaharian ng Diyos, ngunit
ang ibang mga tao ay tuturuan lamang sa mga talinghaga,
kaya tumingin man sila ay hindi talaga sila makakakita, at
makinig man sila ay hindi talaga sila makakaunawa. **11**
Ngayon, ito ang ibig sabihin ng talinghaga. Ang butil ay ang
salita ng Diyos. **12** Ang mga butil na nahulog sa tabi ng daan
ay ang mga taong nakarinig ng salita ngunit ang diyablo ay
dumating at kinuha ang salita mula sa kanilang puso upang
sila ay hindi manampalataya at mailigtas. **13** At ang mga
nahulog sa mabatong lupa ay ang mga tao na, nang marinig
nila ang salita, tinanggap nila ito nang may galak, ngunit
sila ay walang anumang mga ugat; sila ay maniniwala nang
panandalian at pagkatapos, sa panahon ng pagsubok, sila ay
tumiwalag. **14** Ang mga butil na nahulog sa mga matitinik
na halaman ay ang mga taong nakarinig ng salita ngunit sa
kanilang pagtahak ng daan, sila ay nasakal ng kanilang mga
alalahanin at mga kayamanan at mga kaligayahan sa buhay
na ito, kaya wala silang bungang madala sa paglago. **15**
Ngunit ang mga butil na nahulog sa mabuting lupa, ito ay
ang mga tao na may tapat at mabuting puso, pagkatapos
nilang marinig ang salita, ito ay kanilang pinanghawakan nang
mabuti at nagbunga nang may pagtitiyaga. **16** Ngayon, walang
sinuman, na kung kaniyang sisindihan ang ilawan ay tatakpan
ito ng mangkok o ilalagay ito sa ilalim ng kama. Sa halip ito
ay kaniyang ilalagay sa patungan ng ilawan, upang ang lahat
ng papasok ay makikita ang liwanag. **17** Sapagkat walang
nakatago na hindi malalaman, ni anumang lihim na hindi
malalaman at mabubunyag sa liwanag. **18** Kaya mag-ingat
kung paano kayo makinig, dahil kung sinuman ang mayroon,
siya ay bibigyan pa ng mas marami, at kung sinuman ang
wala ay kukunin kahit na ang inaakala niyang mayroon siya.”
19 Pagkatapos, ang ina at mga kapatid na lalaki ni Jesus
ay lumapit sa kaniya, ngunit sila ay hindi makalapit dahil sa
napakaraming tao. **20** At ito ay sinabi sa kaniya, “Ang iyong
ina at ang iyong mga kapatid na lalaki ay nakatayo sa labas,
ninanais kang makita.” **21** Ngunit sumagot si Jesus at sinabi

sa kanila, “Ang aking ina at ang aking mga kapatid na lalaki
ay ang mga nakikinig ng salita ng Diyos at sinusunod ito.” **22**
Ngayon, nangyari isa sa mga araw na iyon na si Jesus at ang
kaniyang mga alagad ay sumakay sa isang bangka, at sinabi
niya sa kanila, “Pumunta tayo sa kabilang dako ng lawa.”
At sila ay naglayag. **23** Ngunit sa kanilang paglalayag, si
Jesus ay nakatulog, at isang bagyo na may napakalakas na
hangin ang dumating sa buong lawa, at ang kanilang bangka
ay nagsimulang mapuno ng tubig, at sila ay nasa matinding
panganib. **24** At lumapit ang mga alagad ni Jesus sa kaniya
at siya ay ginising, nagsasabi, “Panginoon! Panginoon! Tayo
ay nasa bingit ng kamatayan!” Siya ay gumising at sinaway
ang hangin at ang nagngangalit na tubig at ang mga ito ay
humupa, at nagkaroon ng kapanatagan. **25** Pagkatapos,
sinabi niya sa kanila, “Nasaan ang inyong pananampalataya?”
Sa pagkatakot, sila ay lubos na namangha, at sinabi sa
isa't isa. “Sino nga kaya ito, na kaniyang nauutusan kahit
na ang mga hangin at tubig at ang mga ito ay sumusunod
sa kaniya?” **26** Dumating sila sa rehiyon ng Geraseno, na
katapat ng Galilea. **27** Nang nakababa si Jesus sa lupa,
may isang lalaki mula sa lungsod ang sumalubong sa kaniya
at ang lalaking ito ay may mga demonyo. Sa matagal na
panahon, siya ay walang suot na damit at hindi tumira sa
isang bahay, sa halip, ay sa mga libingan. **28** Nang makita
niya si Jesus, sumigaw siya at lumuhod sa harap niya. Sa
malakas na tinig kaniyang sinabing, “Ano ang kinalaman ko sa
iyo, Jesus, Anak ng Kataas-taasang Diyos? Nakikiusap ako
sayo, huwag mo akong pahirapan.” **29** Sapagkat inuutusan ni
Jesus ang maruming espiritu na umalis sa lalaking iyon, dahil
maraming beses na siyang sinaniban nito. Kahit na siya ay
nakagapos sa mga kadena at mga tanikala at binabantayan
nang mabuti, napuputol niya ang mga gapos at dinadala
ng demonyo sa ilang. **30** At nagtanong sa kaniya si Jesus,
“Ano ang iyong pangalan?” At siya ay sumagot, “Pulutong”,
dahil maraming demonyo ang sumanib sa kaniya. **31** Patuloy
silang nagsusumamo sa kaniya na huwag silang utusang
itapon sa bangin na napakalalim. **(Abyssos g12)** **32** Ngayon,
may kawan ng mga baboy na kumakain sa burol, at nakiusap
ang mga demonyo na payagan silang pasukin ang mga
baboy. Pinahintulutan niya silang gawin ito. **33** Kaya ang
mga demonyo ay lumabas sa lalaki at pumasok sa mga
baboy, at ang kawan ng baboy ay tumakbo nang mabilis
pababa ng matarik na burol papunta sa lawa at nalunod. **34**
Nang makita ng mga lalaki na nagbabantay sa mga baboy
ang nangyari, tumakbo sila at ibinalita ito sa lungsod at sa
kabukiran. **35** Kaya ang mga taong nakarinig tungkol dito
ay lumabas upang makita kung ano ang nangyari, at sila
ay pumunta kay Jesus at nakita nila ang lalaki na pinalaya
mula sa mga demonyo. Siya ay nakadamit at nasa matinong
pag-iisip, nakaupo sa paanan ni Jesus at sila ay natakot.
36 Pagkatapos, ang mga nakakita sa nangyari ay sinabi sa
iba kung paanong ang lalaking dating nasasaniban ng mga
demonyo ay nailigtas. **37** Lahat ng taong nasa rehiyon ng
Geraseno at sa palibot na mga lugar ay humiling kay Jesus na
lumayo sa kanila, sapagkat sila ay nabalot ng matinding takot.
Kaya siya ay sumakay sa bangka upang bumalik. **38** Ang
lalaki na napalaya mula sa mga demonyo ay nagmakaawa
kay Jesus na siya ay hayaang sumama kasama niya, ngunit
siya ay pinaalis ni Jesus, na sinasabing, **39** “Bumalik ka sa
iyong bahay at sabihin ang lahat ng mga kahanga-hangang
bagay na ginawa ng Diyos para sa iyo.” Ang lalaki ay umalis,
ipinahayag sa buong lungsod ang lahat ng mga kamangha-
manghang bagay na ginawa ni Jesus para sa kaniya. **40**
Sa pagbabalik ni Jesus, sinalubong siya ng napakaraming
tao, dahil sa sila ay naghihintay sa kaniya. **41** Masdan ito,
may isang lalaki na dumating na nagngangalang Jairo, at
siya ay isa sa mga pinuno ng sinagoga. Si Jairo ay lumuhod
sa paanan ni Jesus at nakiusap na pumunta sa kaniyang
bahay, **42** dahil sa siya ay may kaisa-isang anak na babae,
na nasa labindalawang taon ang edad, at siya ay nag-aagaw-
buhay. Ngunit nang papunta siya kay Jesus, maraming tao
ang nagsisiksikan sa kaniya. **43** Isang babae ang naroroon
na labindalawang taon nang dinudugo at ginugol ang lahat
ng kaniyang pera sa mga manggagamot, ngunit hindi siya
mapagaling ng kahit sinuman sa kanila. **44** Siya ay pumunta
sa likuran ni Jesus at hinipo ang laylayan ng kaniyang damit,
at agad na huminto ang kaniyang pagdurugo. **45** Sinabi
ni Jesus, “Sino ang humipo sa akin?” Nang ang lahat ay
tumanggi, sinabi ni Pedro, “Panginoon, napakaraming tao ang
nagsisiksikan sa inyo at sila ay nanggigitgit sa inyo. **46** Ngunit
sinabi ni Jesus, “May isa ngang humipo sa akin, dahil alam ko
na may kapangyarihang lumabas sa akin.” **47** Nang makita
ng babae na hindi niya maitago ang kaniyang ginawa, siya
ay lumapit na nanginginig. Habang lumuluhod sa harap ni
Jesus, ipinahayag niya sa harap ng lahat ng tao ang dahilan
ng paghipo niya sa kaniya at kung paano siya gumaling
agad. **48** Pagkatapos, sinabi niya sa kaniya, “Anak, ang iyong
pananampalataya ang siyang nagpagaling sa iyo. Humayo ka
nang may kapayapaan.” **49** Habang siya ay patuloy pang
nagsasalita, may isang lumapit mula sa bahay ng pinuno
ng sinagoga, na nagsasabi, “Ang iyong anak na babae ay
patay na. Huwag mong gambalain ang guro.” **50** Ngunit nang
marinig iyon ni Jesus, siya ay sumagot sa kaniya, “Huwag
kang matakot. Manampalataya ka lang, at siya ay maliligtas.”
51 Pagkatapos, nang siya ay dumating sa bahay, hindi niya
pinayagan ang sinuman na pumasok kasama niya, maliban
kina Pedro, Juan, at Santiago, ang ama ng batang babae, at
ang kaniyang ina. **52** Ngayon, lahat ng taong naroroon ay
nagluluksa at tumataghoy para sa kaniya, ngunit sinabi niya,
“Huwag kayong tumaghoy. Hindi siya patay, ngunit natutulog
lamang.” **53** Ngunit siya ay pinagtawanan nila nang may
pangungutya, sa pagkakaalam na siya ay patay na. **54** Ngunit
hinawakan niya ang batang babae sa kaniyang mga kamay,
tumawag, na nagsasabing, “Bata, tumayo ka.” **55** Ang espiritu
ng bata ay bumalik, at siya ay agad na bumangon. Nag-utos
si Jesus na bigyan siya ng makakain. **56** Namangha ang mga
magulang ng bata, ngunit inutusan sila ni Jesus na huwag
sabihin kanino man kung ano ang nangyari.

9 Tinawag niya ang Labindalawa at binigyan sila ng
kapangyarihan at karapatan laban sa lahat ng mga
demonyo at upang magpagaling ng mga sakit. **2** Sila ay
isinugo niya upang ipangaral ang kaharian ng Diyos at upang
pagalingin ang mga may sakit. **3** Sinabi niya sa kanila,
“Huwag kayong magdadala ng anuman para sa inyong
paglalakbay—maging tungkod, o pitaka, o tinapay o salapi—ni
magdala ng dalawang panloob na tunika.” **4** Saanmang bahay
kayo pumasok, manatili kayo doon hanggang sa pag-alis
ninyo sa lugar na iyon. **5** Para naman sa mga hindi tatanggap
sa inyo, kung kayo ay aalis sa lungsod na iyon, pagpagin
ninyo ang alikabok sa inyong mga paa bilang patotoo laban
sa kanila.” **6** Pagkatapos sila ay umalis at pumunta sa mga
nayon, ipinapahayag ang magandang balita at nagpapagaling
ng mga tao sa lahat ng dako. **7** At ngayon, narinig ni Herodes

na tetrarka ang tungkol sa lahat ng mga nangyayari at siya ay
lubhang nabahala, sapagkat sinasabi ng iba na si Juan na
Tagapagbautismo ay nabuhay muli mula sa kamatayan, **8** at
sinabi ng iba na nagpakita si Elias, at sabi ng iba na isa sa
mga sinaunang propeta ang muling nabuhay. **9** Sinabi ni
Herodes, "Pinapugutan ko si Juan, ngunit patungkol kanino
itong mga bagay na naririnig ko?" At sinubukan ni Herodes na
gumawa ng paraan upang makita si Jesus. **10** Nang bumalik
ang mga isinugo ni Jesus, sinabi nila sa kaniya ang lahat ng
kanilang mga ginawa. Pagkatapos, isinama niya sila sa isang
lungsod na tinatawag na Betsaida. **11** Ngunit narinig ito ng
mga tao at sumunod sa kaniya, at sila ay tinanggap niya, at
siya ay nagsalita sa kanila tungkol sa kaharian ng Diyos, at
pinagaling ang mga nangailangan ng kagalingan. **12** Nang
patapos na ang araw, lumapit sa kaniya ang Labindalawa at
sinabi, "Pauwiin mo na ang mga tao upang sila ay makapunta
sa mga kalapit na nayon at kabukiran upang makapaghanap
ng matutuluyan at makakain sapagkat tayo ay nasa ilang na
lugar." **13** Ngunit sinabi niya sa kanila, "Bigyan ninyo sila
ng makakain." Sinabi nila, "Ang mayroon po tayo ay hindi
hihigit sa limang tinapay at dalawang isda, maliban na lamang
kung kami ay bibili ng pagkain para sa mga taong ito. **14**
Mayroong nasa limanlibong lalaki ang naroon. Sinabi niya sa
kaniyang mga alagad, "Paupuin ninyo sila sa grupong may
tiglilimampung bilang." **15** At ginawa nila iyon at lahat ng mga
tao ay umupo. **16** Kinuha niya ang limang tinapay at dalawang
isda, at habang nakatingin sa langit, pinagpasalamatan niya
ang mga ito, at pinagpira-piraso, at ibinigay niya ito sa
kaniyang mga alagad upang ipamahagi sa mga tao. **17** Silang
lahat ay nakakain at nabusog, at ang mga tira sa mga pagkain
ay pinulot at napuno ang labindalawang basket. **18** Nangyari
nga, na habang siya ay mag-isang nananalangin, kasama
ang kaniyang mga alagad, at sila ay kaniyang tinanong na
sinasabi, "Ano ang sinasabi ng maraming tao kung sino ako?"
19 Sumagot sila at nagsabi, "Si Juan na Tagapagbautismo,
ngunit ang iba ay nagsasabing ikaw ay si Elias, ang iba
ay nagsasabing isa ka sa mga propeta mula noong unang
panahon na nabuhay muli." **20** Sinabi niya sa kanila, "Ngunit
sino ako para sa inyo?" Sumagot si Pedro at sinabi, "Ang
Cristo na nagmula sa Diyos." **21** Ngunit nagbigay siya ng
babala sa kanila, binilin sa kanila ni Jesus na huwag nila
itong ipagsabi sa kahit kaninuman, **22** sinasabi niya na ang
Anak ng Tao ay kailangang dumanas ng maraming bagay
at hindi tatanggapin ng mga nakatatanda, mga punong-pari
at mga eskriba, at siya ay papatayin, at sa ikatlong araw
ay bubuhayin muli. **23** Sinabi niya sa kanilang lahat, "Kung
sinuman ang may gustong sumunod sa akin, kailangan niyang
tanggihan ang kaniyang sarili, pasanin niya ang kaniyang
krus araw-araw, at sumunod sa akin. **24** Sinumang sumubok
na iligtas ang kaniyang buhay ay mawawalan nito, at kung
sinuman ang mawawalan ng kaniyang buhay alang-alang
sa akin ay maliligtas ito. **25** Ano ang mapapala ng tao
kung makamit niya ang buong mundo, ngunit mawawala o
mapapahamak naman ang kaniyang sarili? **26** Ang sinuman
na ikakahiya ako at ang aking mga salita, siya din ay ikakahiya
ng Anak ng Tao kapag siya ay dumating na nasa kaniyang
sariling kaluwalhatian, at sa kaluwalhatian ng Ama, at ng mga
banal na anghel. **27** Ngunit katotohanang sinasabi sa inyo,
mayroong iba sa inyong nakatayo dito, na hindi makatitikim
ng kamatayan hanggang sa makita nila ang kaharian ng
Diyos." **28** At nangyari, pagkalipas ng mga walong araw
pagkatapos sabihin ni Jesus ang mga salitang ito, dinala
niya sina Pedro, Juan, at Santiago, at umakyat ng bundok
upang manalangin. **29** Habang siya ay nananalangin, nag-
iba ang anyo ng kaniyang mukha, ang kaniyang damit ay
naging puti at nagniningning. **30** Masdan ito, may dalawang
lalaking nakikipag-usap sa kaniya! Sila ay sina Moises at
Elias **31** na nag-anyong maluwalhati. Nagsalita sila patungkol
sa kaniyang paglisan na malapit na niyang maisakatuparan
sa Jerusalem. **32** Ngayon, si Pedro at ang kaniyang mga
kasama ay mahimbing na natutulog. Ngunit nang sila ay
magising, nakita nila ang kaniyang kaluwalhatian, at ang
dalawang lalaking nakatayo kasama niya. **33** At nangyari
nga, habang ang mga lalaki ay papalayo na kay Jesus, sinabi
ni Pedro sa kaniya, "Panginoon, mabuti at nandito kami at
marapat na magtayo kami ng tatlong kanlungan, isa para
sa iyo, isa para kay Moises, at isa para kay Elias." Hindi
niya naintindihan kung ano ang kaniyang mga sinasabi. **34**
Pagkatapos, habang sinasabi niya ang mga bagay na ito, may
ulap na dumating at nililiman sila; at sila ay natakot habang
sila ay napapalibutan ng ulap. **35** Isang tinig ang nanggaling
sa ulap, na nagsasabi, "Ito ang aking Anak na pinili. Makinig
kayo sa kaniya." **36** Nang matapos ang tinig, mag-isa na si
Jesus. Sila ay tumahimik, at sa mga araw na iyon ay wala
silang pinagsabihan sa mga bagay na kanilang nakita. **37**
At nangyari nga sa sumunod na araw, nang nakababa sila
sa bundok, sumalubong sa kaniya ang napakaraming tao.
38 Masdan ito, mayroong isang ama na sumisigaw mula sa
maraming tao na nagsasabi, "Guro, nagmamakaawa ako na
tingnan ninyo ang aking anak na lalaki, sapagkat siya ay nag-
iisa kong anak. **39** Sinasaniban siya ng isang espiritu, at bigla
siyang sumisigaw, kaya siya ay nangingisay na bumubula
ang bibig. Pahirapan itong umalis sa kaniya, lubha siyang
sinasaktan nito kapag ito ay umaalis. **40** Nagmakaawa ako
sa iyong mga alagad na piliting palabasin ito sa kaniya,
ngunit hindi nila magawa." **41** Sumagot si Jesus at sinabi,
"Kayong mga hindi nananampalataya at masamang salinlahi,
gaano katagal ko kailangang manatili sa inyo at pagtiisan
kayo? Dalhin mo dito ang iyong anak." **42** Habang lumalapit
ang batang lalaki ay ihinagis siya ng demonyo pababa at
pinangisay nang marahas. Ngunit sinaway ni Jesus ang
maruming espiritu, at pinagaling ang batang lalaki, at ibinalik
siya sa kaniyang ama. **43** Silang lahat ay namangha sa
kadakilaan ng Diyos. Ngunit habang sila ay namamangha
parin sa mga bagay na kaniyang ginawa, sinabi niya sa
kaniyang mga alagad, **44** "Palalimin ninyo ang mga salitang
ito sa inyong mga tainga, sapagkat ang Anak ng Tao ay
ibibigay sa mga kamay ng mga tao." **45** Ngunit hindi nila
naintindihan ang ibig sabihin ng mga pahayag na ito, at ito
ay lingid sa kanila, kaya hindi nila ito maintindihan. Natakot
silang magtanong sa kaniya tungkol sa pahayag na iyon. **46**
Pagkatapos, isang pagtatalo ang nagsimula sa kanila tungkol
sa kung sino ang magiging lubos na dakila. **47** Ngunit nang
malaman ni Jesus ang kanilang mga pangangatwiran sa
kanilang mga puso, kumuha siya ng isang bata at nilapit
sa kaniyang tabi, **48** at sinabi sa kanila, "Kung sinuman
ang tumanggap sa isang maliit na batang katulad nito sa
aking pangalan, siya rin ay tumatanggap sa akin, at kung
sinuman ang tumatanggap sa akin, siya rin ay tumatanggap
sa kaniya na nagsugo sa akin. Dahil kung sinuman ang
pinakamababa sa inyong lahat ay siyang dakila." **49** Sumagot
si Juan at sinabi, "Panginoon, may nakita kaming isang tao
na nagpapalayas ng demonyo gamit ang iyong pangalan at
pinigilan namin siya sapagkat siya ay hindi sumusunod sa

atin." **50** Ngunit sinabi ni Jesus sa kaniya, "Huwag ninyo
siyang pigilan, sapagkat siya na hindi laban sa inyo ay
kasama ninyo." **51** Nangyari ng habang papalapit na ang
kaniyang pag-akyat sa langit, lubos niyang inihanda ang
kaniyang sarili na pumunta sa Jerusalem. **52** Nagpadala siya
ng mga mensahero bago siya pumunta, at sila ay pumunta at
nakarating sa isang Samaritanong bayan upang maghanda
para sa kaniya. **53** Ngunit siya ay hindi tinanggap ng mga tao
roon, sapagkat nagpasya siyang pumunta sa Jerusalem. **54**
Pagkatapos, nang makita ito ng kaniyang mga alagad na sina
Santiago at Juan, sinabi nila, "Panginoon, nais mo bang iutos
naming bumaba ang apoy mula sa langit at puksain sila?" **55**
Ngunit hinarap niya sila at sinaway sila. **56** Pagkatapos, sila
ay pumunta sa ibang nayon. **57** Habang sila ay papunta sa
kanilang daraanan, may nagsabi sa kaniya, "Ako ay susunod
sa iyo saan ka man pumunta." **58** Sinabi ni Jesus sa kaniya,
"Ang mga asong-gubat ay may mga lungga, ang mga ibon
sa himpapawid ay may mga pugad, ngunit ang Anak ng
Tao ay walang malatagan ng kaniyang ulo." **59** At sinabi
niya sa isa pang tao, "Sumunod ka sa akin." Ngunit sinabi
niya, "Panginoon, hayaan mong ilibing ko muna ang aking
ama." **60** Ngunit sumagot siya sa kaniya, "Hayaan ninyo
ang patay na maglibing sa sarili nilang mga patay, ngunit
kayo ay humayo at ipahayag sa lahat ng dako ang kaharian
ng Diyos." **61** Isa pang tao naman ay nagsabi din, "Ako ay
susunod sa iyo, Panginoon, ngunit hayaan mo muna akong
magpaalam sa kanila na nasa aking bahay." **62** Ngunit si
Jesus ay sumagot sa kaniya, "Walang sinumang naglagay ng
kaniyang mga kamay sa araro at tumitingin sa likuran, ang
karapat-dapat para sa kaharian ng Diyos."

10 Ngayon, pagkatapos ng mga bagay na ito, ang
Panginoon ay naghirang ng pitumpung iba pa, at
isinugo sila nang dalawahan para mauna sa kaniya sa bawat
lungsod at lugar na ninanais niyang puntahan. **2** Sinabi niya
sa kanila, "Marami ang aanihin, ngunit ang manggagawa ay
kakaunti. Kaya nga madaliing manalangin sa Panginoon ng
ani, upang magpadala siya ng manggagawa sa kaniyang
ani. **3** Humayo kayo sa inyong lakad. Tingnan, Sinusugo
ko kayo bilang mga tupa sa gitna ng mga lobo. **4** Huwag
kayong magdala ng lalagyan ng pera, lalagyang panglakbay,
ni mga sandalyas, at huwag ninyong batiin ang sinuman
sa daan. **5** Anumang mga bahay na inyong tutuluyan, una
ninyong sabihin, 'Magkaroon nawa ng kapayapaan sa bahay
na ito.' **6** Kung ang isang taong payapa ay naroon, ang
inyong kapayapaan ay mapapasakaniya, ngunit kung hindi,
ito ay babalik sa iyo. **7** Manatili kayo sa bahay na iyon,
kumain at uminom ng anumang ibigay nila, sapagkat ang
manggagawa ay karapat-dapat sa kaniyang sahod. Huwag
kayong magpalipat-lipat ng bahay. **8** Sa lungsod na inyong
tutuluyan, at kayo ay tinanggap, kumain kayo ng anumang
ihain sa inyong harapan, **9** at pagalingin ninyo ang may sakit
na naroroon. Sabihin niyo sa kanila, 'Ang kaharian ng Diyos
ay malapit na sa inyo.' **10** Ngunit sa anumang mga lungsod
na inyong pupuntahan, at hindi nila kayo tinanggap, pumunta
kayo sa mga lansangan nito at sabihin, **11** 'Kahit ang alikabok
mula sa inyong lungsod na kumapit sa aming mga paa ay
aming pinupunasan laban sa inyo! Ngunit alamin ito, ang
kaharian ng Diyos ay malapit na.' **12** Sinasabi ko sa inyo na
sa araw ng paghuhukom, higit na mapagtitiisan ang Sodoma
kaysa sa lungsod na iyon. **13** Aba sa inyo, Corazin! Aba sa
inyo Betsaida! Kung ang makapangyarihang mga gawa na
nagawa sa inyo ay nagawa sa Tiro at Sidon, matagal na sana
silang nagsisi, na nakaupo sa telang magaspang at sa mga
abo. **14** Ngunit mapagtitiisan pa ang Tiro at Sidon sa panahon
ng paghuhukom kaysa sa inyo. **15** Ikaw, Capernaum, naiisip
mo ba na ikaw ay itataas sa langit? Hindi, kayo ay ibababa sa
Hades. **(Hadēs g86)** **16** Ang nakikinig sa inyo ay nakikinig sa
akin, at ang tumatanggi sa inyo ay tumatanggi sa akin, at
ang tumatanggi sa akin ay tumatanggi sa nagsugo sa akin."
17 Bumalik ang pitumpu na may kagalakan, nagsasabing,
"Panginoon, kahit ang mga demonyo ay nagpasakop sa amin
sa iyong pangalan." **18** Sinabi ni Jesus sa kanila, "Pinanood
ko si Satanas na nahulog mula sa langit gaya ng kidlat. **19**
Tingnan, binigyan ko kayo ng kapangyarihan na tapakan ang
mga ahas, at ang mga alakdan, at sa lahat ng kapangyarihan
ng kaaway, at walang makapananakit sa inyo sa anumang
paraan. **20** Gayon pa man huwag kayong magalak lamang sa
mga ito, na ang mga espiritu ay sumusunod sa inyo, ngunit
higit na magalak na ang inyong mga pangalan ay nakasulat
sa langit." **21** Sa parehong oras na iyon, siya ay nagalak nang
lubusan sa Banal na Espiritu, at sinabi, "Pinupuri kita, O Ama,
Panginoon ng langit at lupa, dahil itinago mo ang mga bagay
na ito mula sa matatalino at nakakaunawa, at ipinahayag
ang mga ito sa mga walang muwang, tulad ng mga maliliit
na bata. Oo, Ama, sapagkat ito ay nakalulugod sa inyong
paningin." **22** "Ang lahat ng mga bagay ay ipinagkatiwala sa
akin mula sa aking Ama, at walang nakakakilala sa Anak
maliban sa Ama, at walang nakakakilala sa Ama maliban
sa Anak, at kanino man na naisin ng Anak na ipahayag
siya." **23** Nang humarap siya sa mga alagad, sinabi niya
nang bukod, "Pinagpala ang mga nakakakita sa mga bagay
na nakikita ninyo. **24** Sinasabi ko sa inyo, maraming mga
propeta at mga hari na hinangad na makita ang mga bagay
na inyong nakikita, at hindi nila ito nakita, at marinig ang mga
bagay na inyong naririnig, at hindi nila narinig." **25** Masdan
ito, may isang guro ng kautusan ng Judio na tumindig at
sinubukan siya, sinabi, "Guro, anong dapat kong gawin upang
magmana ng walang hanggang buhay?" **(aiōnios g166)** **26**
Sinabi ni Jesus sa kaniya, "Ano ang nakasulat sa kautusan?
Paano mo ito binabasa?" **27** Sumagot na nagsabi siya,
"Ibigin mo ang Panginoon mong Diyos nang buong puso,
nang buong kaluluwa, nang buong lakas, at nang buong
kaisipan, at ang iyong kapwa gaya ng iyong sarili." **28** Sinabi
ni Jesus sa kaniya, "Tama ang iyong sinabi. Gawin mo ito, at
mabubuhay ka." **29** Ngunit ang guro na naghahangad na
na bigyang katuwiran ang kaniyang sarili, ay nagsabi kay
Jesus, "At sino ang aking kapwa?" **30** Sumagot na nagsabi
si Jesus, "May isang tao na bumaba sa Jerico mula sa
Jerusalem. Nahulog siya sa kamay ng mga magnanakaw, na
sumamsam sa kaniyang mga ari-arian, at binugbog siya, at
iniwan siyang halos patay na. **31** Nagkataon na may isang
pari ang bumaba sa daang iyon, at nang siya ay nakita nito,
siya ay dumaan sa kabila ng daan. **32** Gayon din naman sa
isang Levita, nang siya ay dumating sa lugar at nakita siya,
ay dumaan sa kabila ng daan. **33** Ngunit isang Samaritano,
sa kaniyang paglalakbay, ay dumating sa kinaroroonan niya.
Nang makita siya, siya ay nahabag. **34** Lumapit siya sa
kaniya at binendahan ang kaniyang mga sugat, nilagyan ng
langis at alak ang mga ito. Sinakay siya sa kaniyang sariling
hayop, at dinala siya sa bahay-panuluyan, at inalagaan siya.
35 Nang sumunod na araw, siya ay kumuha ng dalawang
denaryo, at ibinigay sa katiwala ng bahay-panuluyan, at
sinabi, 'Alagaan mo siya at anumang magagastos mong labis,

sa aking pagbalik, babayaran kita.' 36 Sino sa tatlong ito, sa
tingin mo, ang naging isang kapwa sa kaniya na nahulog
sa mga magnanakaw?" 37 Sinabi ng guro, "Ang nagpakita
ng awa sa kaniya." Sinabi ni Jesus sa kaniya, "Humayo ka
at gayon din ang gawin mo." 38 Ngayon sa pagpapatuloy
ng kanilang paglalakbay, siya ay pumunta sa isang nayon,
at isang babaeng nagngangalang Marta ang tumanggap sa
kaniya sa loob ng kaniyang bahay. 39 Mayroon siyang isang
kapatid na nagngangalang Maria, na nakaupo sa paanan ng
Panginoon at nakinig sa kaniyang salita. 40 Ngunit si Marta
ay sobrang abala sa paghahanda ng pagkain. Lumapit siya
kay Jesus, at sinabi, "Panginoon, pababayaan mo ba na
iniwan ako ng aking kapatid na mag-isang maglingkod? Kaya
sabihin mo sa kaniya na tulungan ako." 41 Ngunit sumagot
ang Panginoon at sinabi sa kaniya, "Marta, Marta, masyado
kang abala tungkol sa maraming bagay, 42 ngunit iisang
bagay lamang ang kinakailangan. Pinili ni Maria kung ano
ang pinakamabuti, na hindi makukuha mula sa kaniya."

11 At nangyari nang si Jesus ay nananalangin sa isang
lugar, sinabi sa kaniya ng isa sa kaniyang mga alagad,
"Panginoon, turuan mo kaming manalangin na gaya ng tinuro
ni Juan sa kaniyang mga alagad." 2 Sinabi ni Jesus sa kanila,
"Kung kayo ay mananalangin, sabihin ninyo, 'Ama, sambahin
ang iyong pangalan. Ang kaharian mo ay dumating. 3 Bigyan
mo kami ng aming tinapay sa araw-araw. 4 Patawarin mo
kami sa aming mga kasalan gaya ng pagpapatawad namin
sa may pagkakautang sa amin. Huwag mo kaming itungo
sa tukso.'" 5 Sinabi ni Jesus sa kanila, "Sino sa inyo ang
mayroong kaibigan, at pupunta ka sa kaniya sa hating gabi,
at sasabihin mo sa kaniya, 'Kaibigan, pahiramin mo ako
ng tatlong tinapay, 6 sapagkat kararating lamang ng isang
kaibigan ko mula sa paglalakbay at wala akong anumang
maihahanda sa kaniya.' 7 At ang nasa loob na sasagot na
magsasabi na, 'Huwag mo akong gambalain. Sarado na ang
pinto, ako at ang aking mga anak ay nakahiga na. Hindi ako
makabangon at makapagbigay sa iyo ng tinapay.' 8 Sinasabi
ko sa inyo, kahit na siya ay hindi bumangon at magbigay sa
iyo ng tinapay dahil ikaw ay kaibigan niya, ngunit dahil sa
iyong hindi nahihiyang pagpupumilit, siya ay babangon at
bibigyan ka ng tinapay ayon sa dami ng iyong kailangan. 9
Sinasabi ko rin sa inyo, humingi kayo at ito ay maibibigay sa
inyo, maghanap at inyong matatagpuan. Kumatok, at ito ay
mabubuksan para sa inyo. 10 Sapagkat ang bawat tao na
humihingi ay makatatanggap at ang tao na naghahanap ay
makatatagpo at sa tao na kumakatok, ito ay mabubuksan. 11
Aling ama sa inyo, kung ang iyong anak na lalaki ay humingi
ng isda ay bibigyan mo ng ahas sa halip na isda? 12 O kung
siya ay humingi ng itlog, bibigyan mo ba siya ng alakdan? 13
Kaya, kung kayong masasama ay marunong magbigay ng
mabubuting kaloob sa inyong mga anak, gaano pa kaya ang
inyong Ama mula sa langit na ibibigay ang Banal na Espiritu
sa mga humihingi sa kaniya?" 14 Pagkatapos, si Jesus ay
nagpapalayas ng demonyo at ito ay pipi. At nangyari nang
lumabas ang demonyo, nagsalita ang pipi. Namangha ang
napakaraming tao! 15 Ngunit sinabi ng ilang mga tao, "Sa
pamamagitan ni Beelzebub, ang pinuno ng mga demonyo,
siya ay nagpapalayas ng mga demonyo." 16 Sinubok siya ng
iba at naghanap sa kaniya ng palatandaan mula sa langit. 17
Ngunit alam ni Jesus ang kanilang iniisip at sinabi sa kanila,
"Bawat kaharian na nagkakabaha-bahagi laban sa kaniyang
sarili ay napababayaan at ang bahay na nagkakabaha-
bahagi laban sa kaniyang sarili ay bumabagsak. 18 Kung si
Satanas ay nagkakabaha-bahagi laban sa kaniyang sarili,
paano mananatili ang kaniyang kaharian? Sapagkat sinasabi
ninyo na ako ay nagpapalayas ng demonyo sa pamamagitan
ni Beelzebub. 19 Kung ako ay nagpapalayas ng mga
demonyo sa pamamagitan ni Beelzebub, sa pamamagitan
nino nagpapalayas ang inyong mga tagasunod? Dahil dito,
sila ang inyong magiging mga hukom. 20 Ngunit kung ako ay
nagpapalayas ng mga demonyo sa pamamagitan ng daliri ng
Diyos, kung gayon ang kaharian ng Diyos ay dumating sa
inyo. 21 Kung ang isang malakas na tao na lubos na armado
ay binabantayan ang kaniyang bahay, ang kaniyang mga ari-
arian ay ligtas 22 ngunit kung siya ay dinaig ng mas malakas
sa kaniya, kukunin ng mas malakas ang kaniyang baluti at
nanakawin ang pag-aari ng tao. 23 Ang hindi ko kasama
ay laban sa akin at ang hindi nagtitipon na kasama ako ay
naghihiwa-hiwalay. 24 Kung ang maruming espiritu ay umalis
mula sa isang tao, ito ay dumadaan sa mga tuyong lugar
at maghahanap ng mapagpapahingaan. Nang wala itong
mahanap, sasabihin nito, 'Ako ay babalik sa aking bahay
kung saan ako nanggaling.' 25 Sa kaniyang pagbabalik,
natagpuan nito ang bahay na iyon na nawalisan at maayos.
26 Pagkatapos, ito ay nagpatuloy at nagsama ng pitong iba
pang espiritu na mas masama pa sa kaniya at pumasok
silang lahat para tumira doon. Kaya ang kalagayan ng tao
ay naging mas malubha kaysa noong una. 27 Nangyari na,
habang sinasabi niya ang mga bagay na ito, may isang babae
na sumigaw sa gitna ng napakaraming tao at nagsabi sa
kaniya, "Pinagpala ang sinapupunan na nagsilang sa iyo at
ang nagpasuso sa iyo." 28 Ngunit sinabi niya, "Higit pa na
pinagpala ang mga nakarinig ng salita ng Diyos at iningatan
ito." 29 Nang nagtitipon ang napakaraming tao, sinimulan
niyang sabihin, "Ang salinlahi na ito ay masamang salinlahi.
Naghahanap ito ng palatandaan ngunit walang palatandaan
na maibibigay dito, kung hindi ay ang palatandaan ni Jonas.
30 Sapagkat katulad ni Jonas na naging palatandaan sa mga
taga-Nineveh, ganoon din na ang Anak ng Tao ay magiging
palatandaan sa salinlahi na ito. 31 Ang Reyna ng Timog ay
tatayo sa paghuhukom kasama ng mga tao sa salinlahi na ito
at sila ay hahatulan niya, sapagkat siya ay nanggaling sa
dulo ng mundo upang makinig sa karunungan ni Solomon, at
tingnan ninyo, narito ang higit na dakila kaysa kay Solomon.
32 Ang mga tao ng Nineveh ay tatayo sa paghuhukom kasama
ng mga tao sa salinlahi na ito at hahatulan ito, sapagkat sila
ay nagsisi sa pangangaral ni Jonas, at tingnan ninyo, narito
ang higit na dakila kaysa kay Jonas. 33 Wala kahit sino na
matapos sindihan ang ilawan ay ilalagay ito sa madilim na
silid o sa ilalim ng basket, kung hindi ay sa patungan ng
ilawan para magkaroon ng ilaw ang pumapasok. 34 Ang iyong
mata ay ilawan ng iyong katawan. Kapag ang iyong mata
ay malinaw, ang buong katawan ay napupuno ng liwanag.
Ngunit kung ang iyong mata ay malabo, ang iyong buong
katawan ay puno ng kadiliman. 35 Samakatuwid kayo ay
mag-ingat na ang liwanag na nasa inyo ay hindi kadiliman. 36
Kung ganoon nga, na ang iyong buong katawan ay puno ng
liwanag, na walang bahagi nito na nasa kadiliman, ang iyong
buong katawan ay magiging tulad ng ilawan na kumikinang
ang liwanag sa iyo." 37 Nang matapos siyang magsalita,
isang Pariseo ang humiling sa kaniya na kumain kasama
niya sa kaniyang bahay, kung kaya pumasok si Jesus at
sumandal. 38 At ang Pariseo ay nagulat dahil hindi muna
siya naghugas bago ang hapunan. 39 Ngunit sinabi ng

Panginoon sa kaniya, “Kayong mga Pariseo, nililinis ninyo
ang labas ng mga tasa at mga mangkok, ngunit ang inyong
loob ay puno ng kasakiman at kasamaan. **40** Kayong mga
walang saysay na tao! Hindi ba ang gumawa ng labas ay siya
ring gumawa ng loob? **41** Ibigay ninyo sa mga mahihirap
ang nasa loob at ang lahat ng bagay ay magiging malinis
para sa inyo. **42** Sa aba ninyong mga Pariseo, sapagkat
ibinibigay ninyo ang ikapu ng yerbabuena at ruda at ang
bawat ibang halaman sa hardin ngunit pinababayaan ninyo
ang katarungan at ang pag-ibig ng Diyos. Kinakailangan na
kumilos nang may katarungan at may pagmamahal sa Diyos
na hindi rin pinababayaan na gawin ang ibang mga bagay.
43 Sa aba ninyong mga Pariseo, sapagkat gustong gusto
ninyo ang mga upuan sa unahan sa mga sinagoga at mga
magalang na pagbati sa mga pamilihan. **44** Sa aba ninnyo
sapagkat kayo ay katulad ng libingan na walang marka na
nilalakaran ng mga tao nang hindi nila nalalaman.” **45** At
isang tagapagturo ng mga kautusan ng Judio ang sumagot sa
kaniya at nagsabi, “Guro, ang sinabi mo ay isang insulto rin
sa amin.” **46** Sinabi ni Jesus, “Sa aba ninyo, mga tagapagturo
ng kautusan! Sapagkat ipinapapasan ninyo sa mga tao ang
mga pasanin na mahirap dalhin ngunit hindi man lang ninyo
hinahawakan ang mga pasanin na iyon sa isa sa inyong
sariling mga daliri. **47** Sa aba ninyo, sapagkat nagtatayo kayo
ng mga bantayog para sa libingan ng mga propeta subalit ang
inyong mga ninuno ang pumatay sa kanila. **48** Kaya kayo ay
mga saksi at nagpahintulot sa ginawa ng inyong mga ninuno
dahil tunay nga na pinatay nila ang mga propeta na siyang
pinatayuan ninyo ng mga bantayog. **49** Sa kadahilanan ding
ito, sinabi ng karunungan ng Diyos, 'Ako ay magpapadala
sa kanila ng mga propeta at mga apostol, at uusigin nila at
papatayin ang iba sa kanila.' **50** Kung gayon ang salinlahi na
ito ang may pananagutan sa lahat ng dugo ng mga propeta na
dumanak mula sa simula ng mundo, **51** mula sa dugo ni Abel
hanggang sa dugo ni Zacarias, na pinatay sa pagitan ng altar
at santuwaryo. Oo, sinasabi ko sa inyo, ang salinlahi na ito
ang may pananagutan. **52** Sa aba ninyong mga tagapagturo
ng mga kautusan ng Judio sapagkat kinuha ninyo ang susi ng
kaalaman, kayo mismo ay hindi pumapasok at hinahadlangan
ninyo ang mga pumapasok.” **53** Pagkatapos umalis ni Jesus
doon, ang mga eskriba at ang mga Pariseo ay tutol sa kaniya
at nakipagtalo sa kaniya tungkol sa maraming bagay, **54**
sinusubukan siyang hulihin sa kaniyang mga salita.

12 Samantala, nang ang libu-libong mga tao ay nagkatipon-
tipon, na halos ang bawat isa ay nagkakatapak-tapakan,
sinimulan muna niyang sabihin sa kaniyang mga alagad,
“Mag-ingat sa lebadura ng mga Pariseo, na ang pagkukunwari.
2 Ngunit walang nakatago ang hindi maisisiwalat, at walang
lihim ang hindi malalaman. **3** Kaya kung anuman ang
inyong nasabi sa kadiliman ay maririnig sa liwanag, at
anuman ang inyong ibinulong sa pinakaloob ng mga silid ay
maihahayag sa ibabaw ng mga bubong. **4** Sinasabi ko sa
inyo aking mga kaibigan, huwag kayong matakot sa mga
pumapatay ng katawan, at pagkatapos iyon, ay wala na
silang magagawa. **5** Ngunit babalaan ko kayo tungkol sa
dapat ninyong katakutan. Katakutan ang taong pagkatapos
pumatay ay may kapangyarihang itapon kayo sa impiyerno.
Oo, sinasabi ko sa inyo, katakutan siya. **(Geenna g1067)** **6**
Hindi ba ang limang mga maya ay ipinagbibili sa dalawang
maliit na barya? Ganun pa man, wala ni isa sa kanila ang
nalilimutan sa paningin ng Diyos. **7** Ngunit kahit ang mga
buhok ninyo sa ulo ay bilang na lahat. Huwag matakot. Higit
kayong mas mahalaga kaysa sa maraming maya. **8** Sinasabi
ko sa inyo, ang bawat taong kumikilala sa akin sa harap ng
mga tao, kikilalanin din siya ng Anak ng Tao sa harap ng
mga anghel ng Diyos, **9** ngunit ang magkaila sa akin sa
harap ng mga tao ay ikakaila sa harap ng mga anghel ng
Diyos. **10** Ang bawat taong magsasabi ng salita laban sa
Anak ng Tao, ito ay patatawarin, ngunit ang lumapastangan
sa Banal na Espiritu, ay hindi patatawarin. **11** Kung kayo ay
dinala nila sa harap ng mga sinagoga, ng mga pinuno, at
mga may kapangyarihan, huwag kayong matakot kung paano
kayo magsasalita upang ipagtanggol ang inyong sarili, o kung
ano ang inyong sasabihin, **12** dahil ang Banal na Espiritu
ang magtuturo sa inyo sa oras na iyon kung ano ang dapat
ninyong sabihin. **13** At isang lalaki mula sa napakaraming tao
ang nagsabi sa kaniya, “Guro, sabihin mo sa aking kapatid
na paghatian na namin ang mana”, **14** Sinabi ni Jesus sa
kaniya, “Ginoo, sino ang naglagay sa akin upang maging
hukom o tagapamagitan ninyo?” **15** At sinabi niya sa kanila,
“Mag-ingat na kayo ay hindi masakop ng lahat ng kasakimang
pagnanasa, dahil ang buhay ng isang tao ay hindi batay sa
kasaganaan ng kaniyang mga ari-arian.” **16** Pagkatapos,
nagsabi sa kanila si Jesus ng isang talinghaga, na nagsasabi,
“Ang bukid ng isang mayamang tao ay umani ng masagana,
17 at nangatwiran sa kaniyang sarili, na nagsasabi, “Ano ang
aking gagawin, dahil wala na akong paglagyan ng aking mga
ani?' **18** Sinabi niya, 'Ito ang aking gagawin. Gigibain ko
ang aking mga kamalig at tatayuan ko ng mas malalaki at
doon ko ilalagay ang lahat ng aking butil at iba pang mga
ari-arian. **19** Sasabihin ko sa aking kaluluwa, “Kaluluwa,
marami kang mga ari-arian na naitago sa maraming taon.
Magpahinga ng mabuti, kumain, uminom, at magpakasaya.'”
20 Ngunit sinabi ng Diyos sa kaniya, 'Hangal na tao, ang iyong
kaluluwa ay kukunin ngayong gabi, at ang mga bagay na
iyong inihanda, kanino mapupunta ang mga ito? **21** Ganyan
ang isang tao na nag-iipon ng kayamanan para sa kaniyang
sarili at hindi mayaman para sa Diyos.” **22** Sinabi ni Jesus
sa kaniyang mga alagad, “Kaya sinasabi ko sa inyo, huwag
kayong mabahala tungkol sa inyong buhay—kung ano ang
inyong kakainin, o tungkol sa inyong katawan—kung ano ang
inyong susuotin. **23** Sapagkat ang buhay ay mas higit kaysa
sa pagkain at ang katawan ay mas higit kaysa sa mga damit.
24 Isipin ninyo ang mga uwak, hindi sila naghahasik o umaani.
Wala silang bodega o kamalig, ngunit sila ay pinapakain ng
Diyos. Gaano na lamang kayo kahalaga kaysa sa mga ibon!
25 At sino sa inyo ang sa pag-aalala ay makapagdaragdag
ng kahit isang kubit sa haba ng kaniyang buhay? **26** Kung
gayon na hindi ninyo magawa ang kahit pinakamaliit na
bagay, bakit kayo nababahala sa ibang mga bagay? **27**
Isipin ninyo ang mga liryo—kung paano sila lumalaki. Sila ay
hindi nagtatrabaho o ni nagsusulid man lang. Gayon pa man,
sinasabi ko sa inyo, kahit si Solomon sa lahat ng kaniyang
kaluwalhatian ay hindi nakapagdamit na tulad ng isa sa mga
ito. **28** Kung dinamitan nga ng Diyos ang damo sa bukid,
na nananatili ngayon, at bukas ay itatapon sa pugon, gaano
pa kayo na kaniyang dadamitan, O kayong mga maliit ang
pananampalataya! **29** Huwag hanapin kung ano ang inyong
kakainin, at kung ano ang inyong iinumin, at huwag kayong
mabahala. **30** Dahil ang mga bagay na ito ang hinahanap ng
lahat ng mga bansa sa mundo, at alam ng inyong Ama na
kailangan ninyo ang mga bagay na ito. **31** Ngunit hanapin
ang kaniyang kaharian, at ang lahat ng bagay na ito ay

maidadagdag sa inyo. **32** Huwag matakot, maliit na kawan,
dahil ang inyong Ama ay lubos na nalulugod na ibigay sa
inyo ang kaharian. **33** Ipagbili ang inyong mga ari-arian at
ibigay ito sa mahihirap. Gumawa kayo ng inyong mga sariling
mga pitaka na hindi nasisira—mga kayamanan sa kalangitan
na hindi nawawala, na hindi nilalapitan ng magnanakaw, at
hindi sinisira ng tanga. **34** Sapagkat kung nasaan ang inyong
kayamanan ay naroon din ang inyong puso. **35** Isuksok
ninyo ang inyong mahabang damit sa inyong sinturon, at
panatilihing nag-aapoy ang inyong mga ilawan, **36** at maging
katulad kayo ng mga taong naghihintay sa kanilang amo na
bumalik mula sa kasalan, upang kung siya ay bumalik at
kumatok, agad nilang bubuksan ang pinto para sa kaniya. **37**
Pinagpala ang mga lingkod na iyon, na masusumpungan
ng amo na nagbabantay sa kaniyang pagbabalik. Totoo,
sinasabi ko sa inyo na isusuksok niya ang mahaba niyang
damit sa kaniyang sinturon, pauupuin sila para sa pagkain, at
lalapit at pagsisilbihan sila. **38** Kung ang amo ay dadating
sa pangalawang pagbantay sa gabi o kahit sa pangatlong
pagbantay at nakita silang handa, pinagpala ang mga lingkod
na iyon. **39** Dagdag pa nito alamin ninyo ito, na kung alam
ng amo ang oras ng pagdating ng magnanakaw, hindi niya
hahayaang mapasok ang kaniyang tahanan. **40** Maging
handa din, dahil hindi niyo alam ang oras ng pagdating ng
Anak ng Tao." **41** Sinabi ni Pedro, "Panginoon, sa amin mo
lamang ba sinasabi ang talinghagang ito o para rin sa lahat?"
42 Sinabi ng Panginoon, "Sino ngayon ang tapat at matalinong
tagapamahala na itatakda ng kaniyang panginoon para sa
ibang lingkod upang ibigay sa kanila ang kanilang bahagi
ng pagkain sa tamang panahon? **43** Pinagpala ang lingkod
na iyon, na masusumpungan ng kaniyang panginoon na
gumagawa niyan sa kaniyang pagdating. **44** Totoong sinasabi
ko sa inyo na siya ay gagawing tagapamahala sa lahat ng
kaniyang ari-arian. **45** Ngunit kung sinasabi ng lingkod na
iyon sa kaniyang puso, "Matatagalan pa ang pagbabalik ng
aking panginoon,' at sinimulan niyang bugbugin ang mga
lalaki at babaeng lingkod, at kakain at iinom, at malalasing,
46 ang panginoon ng lingkod na iyon ay darating sa araw na
hindi niya inaasahan, at sa oras na hindi niya nalalaman, at
siya ay pagpipira-pirasuhin at magtatalaga siya ng lugar para
sa kaniya kasama ang mga hindi tapat. **47** Ang lingkod na
iyon, na alam ang kalooban ng kaniyang panginoon at hindi
naging handa o ginawa ang ayon sa kaniyang kalooban, ay
mabubugbog nang madami. **48** Ngunit ang hindi nakakaalam,
at gumawa ng mga bagay na karapat-dapat sa pagbugbog, ay
mabubugbog nang kaunti. Ang lahat ng binigyan ng marami,
marami din ang hihingiin sa kaniya, at ang pinagkatiwalaan
ng marami, marami ang hihingiin nila sa kaniya. **49** Pumarito
ako upang magbaba ng apoy sa mundo, at ninanais ko na
ito ay magningas. **50** Ngunit mayroon akong bautismo na
kailangang danasin, at labis akong namimighati hanggang sa
ito ay matapos! **51** Iniisip ba ninyo na ako ay naparito upang
magdala ng kapayapaan sa mundo? Hindi, sinasabi ko sa
inyo, sa halip ay pagkabaha-bahagi. **52** Dahil mula ngayon
may lima sa isang tahanan na magkakabaha-bahagi—tatlong
tao laban sa dalawa at dalawang tao laban sa tatlo. **53** Sila
ay magkakabaha-bahagi, ama laban sa anak na lalaki at
anak na lalaki laban sa ama; ina laban sa anak na babae at
anak na babae laban sa ina; ang biyenan na babae laban sa
manugang na babae at manugang na babae laban sa biyenan
na babae. **54** Sinasabi din ni Jesus sa napakaraming tao,
"Kung nakikita ninyong namumuo ang ulap sa kanluran, agad
ninyong sinasabi, 'May ulan na paparating', at gayon ang
nangyayari. **55** At kung iihip ang hangin sa timog, sinasabi
ninyo, 'Magkakaroon ng matinding init,' at ito ay nangyayari.
56 Mga mapagkunwari, alam ninyo kung paano ipakahulugan
ang anyo ng mundo at kalangitan, ngunit paanong hindi ninyo
alam bigyang-kahulugan ang kasalukuyang panahon? **57**
Bakit hindi ninyo hatulan kung ano ang tama para sa inyong
mga sarili? **58** Sapagkat kung ikaw ay pupunta sa harapan ng
hukom kasama ang iyong kaaway, sa daan ay sikapin mong
ayusin ang hindi pagkakaintindihan sa kaniya upang hindi ka
niya kaladkarin sa hukom, upang hindi ka dalhin ng hukom
sa opisyal at hindi ka ilagay ng opisyal sa bilangguan. **59**
Sinasabi ko sa iyo, hindi ka makakalaya mula doon hanggang
mabayaran mo ang kahuli-hulihang salapi."

13 Nang panahong iyon, sinabi sa kaniya ng ilang tao na
naroon ang tungkol sa mga taga-Galilea, na ang dugo
ng mga ito'y inihalo ni Pilato sa kanilang mga sariling alay. **2**
Sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, "Sa tingin ba ninyo
ay mas makasalanan ang mga taga-Galilea na ito kaysa
sa ibang mga taga-Galilea dahil nagdusa sila sa ganitong
paraan? **3** Hindi, sinasabi ko sa inyo. Ngunit kung hindi kayo
magsisisi, mamamatay kayong lahat sa ganoon ding paraan.
4 O iyong labing walong tao sa Siloam na nabagsakan ng
tore at namatay, sa tingin ba ninyo ay mas makasalanan
sila kaysa sa ibang tao sa Jerusalem? **5** Hindi, sinasabi ko.
Ngunit kung hindi kayo magsisisi, lahat kayo ay mamatay
din." **6** Sinabi ni Jesus ang talinghagang ito, "May isang taong
may isang puno ng igos na nakatanim sa kaniyang ubasan at
dumating siya at naghanap ng bunga nito ngunit wala siyang
matagpuan. **7** Sinabi niya sa hardinero, 'Tingnan mo, tatlong
taon na akong pumaparito, at sinubukang maghanap ng
bunga ng puno ng igos na ito ngunit wala akong natagpuan.
Putulin mo ito. Bakit hahayaang sayangin nito ang lupa?'
8 Sumagot ang hardinero at sinabi, 'Pabayaan mo muna
ito sa taong ito hanggang sa aking mahukayan ang palibot
nito at malagyan ito ng pataba. **9** Kung mamunga ito sa
susunod na taon, mabuti; ngunit kung hindi, putulin mo ito!'"
10 Ngayon, nagtuturo si Jesus sa isa sa mga sinagoga sa
Araw ng Pamamahinga. **11** Masdan, may isang babaeng
naroon na labing-walong taon nang may masamang espiritu
ng panghihina, at siya ay baluktot at hindi siya lubusang
makatayo. **12** Nang makita siya ni Jesus, tinawag niya ito at
sinabi, "Babae, napalaya ka na mula sa iyong panghihina."
13 Ipinatong niya ang kaniyang mga kamay sa babae, at
kaagad siyang naunat at niluwalhati niya ang Diyos. **14** Ngunit
nagalit ang pinuno ng sinagoga dahil nagpagaling si Jesus
sa Araw ng Pamamahinga. Kaya sumagot ang pinuno at
sinabi sa maraming mga tao, "May anim na araw kung saan
kinakailangang magtrabaho. Pumarito kayo at mapagaling sa
mga araw na iyon, huwag sa Araw ng Pamamahinga." **15**
Sinagot siya ng Panginoon at sinabi, "Mga mapagkunwari!
Hindi ba kinakalag ng bawat isa sa inyo ang tali ng kaniyang
asno o baka mula sa sabsaban nito upang painumin sa
Araw ng Pamamahinga? **16** Kaya ito ring babaeng anak ni
Abraham, na labing-walong taon nang iginapos ni Satanas,
hindi ba nararapat kalagan ang kaniyang gapos sa Araw
ng Pamamahinga?" **17** Nang sinabi niya ang mga bagay
na ito, lahat ng sumalungat sa kaniya ay napahiya, ngunit
nagagalak ang maraming tao sa mga maluwalhating bagay
na kaniyang ginawa. **18** At sinabi ni Jesus, "Ano ang katulad
ng kaharian ng Diyos, at ano ang maaari kong ihambing

dito? **19** Ito ay tulad ng isang buto ng mustasa na kinuha ng
isang tao at inihagis sa kaniyang halamanan, at ito ay tumubo
at naging isang malaking puno, at namugad sa mga sanga
nito ang mga ibon sa langit." **20** Muli, sinabi niya, "Saan ko
maaaring ihambing ang salita ng Diyos? **21** Ito ay tulad ng
lebadura na kinuha ng isang babae at inihalo sa tatlong takal
ng harina hanggang sa ito ay umalsa." **22** Binisita ni Jesus
ang bawat bayan at baryo sa daan patungong Jerusalem at
tinuruan sila. **23** May nagsabi sa kaniya, "Panginoon, kakaunti
lamang bang tao ang maliligtas?" Kaya sinabi niya sa kanila,
24 "Pagsikapan ninyong pumasok sa makipot na pintuan,
dahil marami ang susubok ngunit hindi sila makakapasok.
25 Kapag tumayo na ang may-ari ng bahay at isinara ang
pintuan, at kayo ay tatayo sa labas at kakalabugin ang pinto
at sasabihin, 'Panginoon, Panginoon, papasukin mo kami.' At
siya ay sasagot at sasabihin sa inyo, 'Hindi ko kayo kilala o
kung taga-saan kayo.' **26** Pagkatapos ay inyong sasabihin,
'Kami ay kumain at uminom sa iyong harapan at nagturo ka sa
aming mga lansangan.' **27** Ngunit sasagot siya, 'Sinasabi ko
sa inyo, hindi ko alam kung taga-saan kayo. Lumayo kayo sa
akin, kayong mga gumagawa ng masama!' **28** Magkakaroon
ng pagnanangis at pagngangalit ng ngipin kapag nakita
ninyo sina Abraham, Isaac, Jacob at ang lahat ng propeta
sa kaharian ng Diyos, ngunit kayo—kayo ay itinapon sa
labas. **29** Darating sila mula sa silangan, kanluran, hilaga,
at timog at sila ay uupo sa hapag-kainan sa kaharian ng
Diyos. **30** At alamin ninyo ito, ang mga pinakahuli ay ang mga
una, at ang una ay magiging huli." **31** Hindi nagtagal, may
ilang mga Pariseong dumating at sinabi sa kaniya, "Pumunta
ka at umalis dito dahil nais kang patayin ni Herodes." **32**
Sinabi ni Jesus, "Pumunta kayo at sabihin sa asong-gubat na
iyon, 'Tingnan mo, nagpapalayas ako ng mga demonyo at
nagpapagaling ako ngayon at bukas, at sa ikatlong araw ay
maaabot ko ang aking layunin.' **33** Gayunman, kinakailangan
na ako ay magpatuloy ngayon, bukas at sa susunod na araw,
sapagkat hindi katanggap-tanggap na pumatay ng isang
propeta sa labas ng Jerusalem. **34** Jerusalem, Jerusalem, na
pumapatay ng mga propeta at bumabato sa mga ipinadala sa
iyo. Kaydalas kong ninais na tipunin ang iyong mga anak
tulad ng pagtitipon ng inahing manok sa kaniyang mga sisiw
sa ilalim ng kaniyang mga pakpak, ngunit hindi mo ito ninais.
35 Tingnan mo, iniwan ang iyong bahay. Sinasabi ko sa iyo,
hindi mo ako makikita hanggang sabihin mo, 'Pinagpala siya
na dumarating sa pangalan ng Panginoon.'"

14 Nangyari sa isang Araw ng Pamamahinga, nang
pumunta si Jesus sa bahay ng isa sa mga pinuno ng
mga Pariseo upang kumain ng tinapay, na minamanmanan
nila si Jesus. **2** Masdan ito, doon sa kaniyang harapan ay may
isang lalaking nagdurusa dahil sa pamamanas. **3** Tinanong
ni Jesus ang mga dalubhasa sa kautusan ng Judio at ang
mga Pariseo, "Naaayon ba sa batas na magpagaling sa Araw
ng Pamamahinga o hindi?" **4** Ngunit nanatili silang tahimik.
Kaya hinawakan siya ni Jesus, pinagaling siya at pinaalis. **5**
Sinabi niya sa kanila, "Sino sa inyo ang may isang lalaking
anak o isang baka na kapag mahulog sa balon sa Araw ng
Pamamahinga, ang hindi kaagad mag-aahon sa kaniya?" **6**
Hindi sila nakapagbigay ng sagot sa mga bagay na ito. **7** Nang
mapansin ni Jesus kung paano pinili ng mga inanyayahan ang
mga upuang pandangal, nagsabi siya ng isang talinghaga,
sinasabi sa kanila, **8** "Kapag inanyayahan ka ng isang
tao sa isang kasalan, huwag kang umupo sa mga upuang
pandangal dahil maaaring may isang taong naanyayahan na
mas pinararangalan kaysa sa iyo. **9** Kapag dumating ang
taong nag-anyaya sa inyong dalawa, sasabihin niya sa iyo,
'Ibigay mo sa taong ito ang iyong upuan,' at sa kahihiyan
lilipat ka sa kabababababaang dako. **10** Ngunit kapag ikaw
ay inanyayahan, pumunta ka at umupo sa kabababababaang
dako, upang kung dumating ang taong nag-anyaya sa iyo,
maaari niyang sabihin sa iyo, 'Kaibigan, lumipat ka sa mas
mataas.' At ikaw ay maparangalan sa harapan ng lahat ng
kasalo mo sa hapag. **11** Sapagkat ang bawat nagmamataas
ay maibababa at siya na nagpapakababa ay maitataas. **12**
Sinabi rin ni Jesus sa taong nag-anyaya sa kaniya, "Kapag
naghanda ka ng pananghalian o hapunan, huwag mong
anyayahan ang iyong mga kaibigan, o ang iyong mga kapatid,
o ang iyong mga kamag-anak o ang mga mayayaman mong
kapit-bahay, sapagkat maaari ka din nilang anyayahan at
ikaw ay mababayaran. **13** Ngunit kapag ikaw ay maghahanda
ng salu-salo, anyayahan mo ang mga mahihirap, ang mga
lumpo, ang mga pilay, at ang mga bulag, **14** at ikaw ay
pagpapalain dahil hindi ka nila mababayaran. Sapagkat ikaw
ay mababayaran sa muling pagkabuhay ng mga matuwid." **15**
Nang marinig ng isa sa mga taong kasalo ni Jesus ang mga
bagay na ito, sinabi niya kay Jesus, "Pinagpala siya na kakain
ng tinapay sa kaharian ng Diyos!" **16** Ngunit sinabi ni Jesus
sa kaniya, "May isang taong naghanda ng malaking hapunan
at inanyayahan ang marami. **17** Nang maihanda na ang
hapunan, inutusan niya ang kaniyang utusan na sabihin sa
mga naanyayahan, 'Halikayo, dahil nakahanda na ang lahat.'
18 Silang lahat ay pare-parehong nagsimulang magdahilan.
Sabi ng una sa kaniya, 'Bumili ako ng bukid at kinakailangan
kong umalis at tingnan ito.' Pakiusap ipagpaumanhin mo ako.'
19 At sinabi naman ng isa, 'Bumili ako ng limang pares na
baka, at pupunta ako upang subukan ang mga ito. Pakiusap
ipagpaumanhin mo ako.' **20** At sabi naman ng isang lalaki,
'Kakakasal ko pa lamang sa aking asawa, at kaya hindi ako
makakadalo.' **21** Dumating ang utusan at sinabi sa kaniyang
panginoon ang mga bagay na ito. Pagkatapos, nagalit ang
panginoon ng bahay at sinabi sa kaniyang utusan, 'Bilisan
mo, pumunta ka sa mga kalye at sa mga daanan ng lungsod
at dalhin mo dito ang mga mahihirap, ang mga bulag, at ang
mga pilay.' **22** Sinabi ng utusan, 'Panginoon, ang iyong iniutos
ay nagawa na, ngunit mayroon pa ring silid.' **23** Sinabi ng
panginoon sa utusan, 'Pumunta ka sa mga kalsada at sa
mga bakuran at pilitin mo silang pumasok, upang mapuno
ang aking bahay. **24** Sapagkat sinasabi ko sa iyo, wala
sa mga taong naunang naanyayahan ang makakatikim ng
aking hapunan.'" **25** Ngayon maraming tao ang sumasama
sa kaniya, at bumaling siya at sinabi sa kanila, **26** "Kung
sinuman ang lumapit sa akin at hindi namumuhi sa kaniyang
sariling ama, ina, asawa, anak, mga kapatid—oo, at pati ang
kaniyang sariling buhay—hindi siya maaaring maging alagad
ko. **27** Ang sinumang hindi magbubuhat ng kaniyang sariling
krus at sumunod sa akin ay hindi maaaring maging alagad ko.
28 Sapagkat sino sa inyo, ang naghahangad na magtayo ng
isang tore, ang hindi muna mauupo at bibilangin ang gastos
upang kuwentahin kung nasa kaniya ang mga kailangan niya
upang ito ay tapusin? **29** Kung hindi, kapag nagtayo siya ng
pundasyon at hindi ito natapos, sisimulan siyang kutyain ng
lahat ng mga makakakita nito, **30** sinasabi, 'Ang taong ito ay
nagsimulang magtayo at hindi niya natapos.' **31** O anong
hari, sa kaniyang pagpunta upang sagupain sa digmaan
ang isa pang hari, ang hindi muna mauupo at hihingi ng

payo kung kaya ba niya kasama ang sampung libong tao na
labanan ang isa pang hari na dumarating laban sa kaniya na
may kasamang dalawampung libong tao? **32** At kung hindi,
habang malayo pa ang hukbo na iyon, magpapadala siya ng
kinatawan at hihingi ng mga kailangan sa pagkakasundo. **33**
Kaya, hindi maaaring maging alagad ko ang sinuman sa inyo
na hindi magsusuko ng lahat ng nasa kaniya. **34** Ang asin
ay mabuti, ngunit kung nawala ang lasa ng asin, paano ito
magiging maalat muli? **35** Ito ay wala nang pakinabang sa
lupa o kahit pa sa tumpok ng dumi. Itinatapon ito. Siya na
may tainga upang makarinig, makinig."

15 Ngayon, ang lahat ng mga maniningil ng buwis at
iba pang mga makasalanan ay lumalapit kay Jesus
upang makinig sa kaniya. **2** Nagbulung-bulungan ang mga
Pariseo at mga eskriba sa isa't isa, sinasabi, "Malugod na
tinatanggap ng taong ito ang mga makasalanan, at kumakain
pa kasama nila." **3** Sinabi ni Jesus ang talinghagang ito sa
kanila, sinasabi, **4** "Sino sa inyo, kung mayroon siyang isang
daang tupa at pagkatapos nawala ang isa sa kanila, ang hindi
iiwanan ang siyamnapu't siyam sa ilang, at hahanapin ang
nawawala hanggang sa matagpuan niya ito? **5** Pagkatapos,
kapag natagpuan niya ito, pinapasan niya ito sa kaniyang mga
balikat at nagagalak. **6** Pagdating niya sa bahay, tinitipon niya
ang kaniyang mga kaibigan at mga kapitbahay, sinasabi sa
kanila, 'Makisaya kayo sa akin, sapagkat natagpuan ko ang
aking nawawalang tupa.' **7** Sinasabi ko sa inyo na gayon din,
magkakaroon ng kagalakan sa langit sa isang makasalanang
nagsisisi, higit pa sa siyamnapu't siyam na taong matuwid na
hindi kailangang magsisi. **8** O sinong babaing may sampung
pilak na barya, kung mawalan siya ng isang barya, ang hindi
magsisindi ng ilawan, magwawalis sa bahay, at masikap
na maghahanap hanggang sa matagpuan niya ito? **9** At
kapag natagpuan niya ito, tinitipon niya ang kaniyang mga
kaibigan at mga kapitbahay, sinasabi, 'Makisaya kayo sa akin,
sapagkat natagpuan ko ang baryang nawala ko.' **10** Gayon
din, sinasabi ko sa inyo, may kagalakan sa kinaroroonan
ng mga anghel ng Diyos sa isang makasalanang nagsisisi.
11 Pagkatapos, sinabi ni Jesus, "May isang lalaking may
dalawang lalaking anak, **12** at sinabi ng nakababata sa
kanila sa kaniyang ama, 'Ama, ibigay mo na sa akin ngayon
ang ari-arian na nararapat na manahin ko.' Kaya hinati niya
ang kaniyang kayamanan sa pagitan nila. **13** Pagkaraan ng
ilang mga araw, tinipon ng nakababatang anak ang lahat ng
kaniyang pag-aari at pumunta sa isang malayong bansa, at
doon ay winaldas niya ang kaniyang pera sa pagbili ng mga
bagay na hindi niya kailangan, at pag-aaksaya ng kaniyang
pera sa masamang pamumuhay. **14** Ngayon, nang naubos na
niya ang lahat, matinding taggutom ang lumaganap sa buong
bansang iyon, at siya ay nagsimulang mangailangan. **15** Siya
ay pumunta at namasukan sa isa sa mga mamamayan ng
bansang iyon, na nagpapunta sa kaniya sa kaniyang bukirin
upang magpakain ng mga baboy. **16** At nais na sana niyang
kainin ang mga balat ng buto na kinakain ng mga baboy
dahil walang nagbigay sa kaniya ng anumang makakain. **17**
Ngunit nang nakapag-isip-isip ang nakababatang anak, sinabi
niya, 'Napakaraming mga upahang utusan ng aking ama
ang may higit pa sa sapat na pagkain, at ako ay nandito,
namamatay sa gutom! **18** Aalis ako rito at pupunta sa aking
ama, at sasabihin ko sa kaniya, "Ama, ako ay nagkasala
laban sa langit at sa iyong paningin. **19** Hindi na ako karapat-
dapat na tawaging anak mo; gawin mo akong isa sa iyong
mga upahang utusan."' **20** Kaya umalis ang nakababatang
anak at pumunta sa kaniyang ama. Habang siya ay malayo
pa, nakita siya ng kaniyang ama, at siya ay nahabag, at
tumakbo, at niyakap at hinagkan siya. **21** Sinabi ng anak
sa kaniya, "Ama, ako ay nagkasala laban sa langit at sa
iyong paningin. Hindi ako karapat-dapat na tawaging anak
mo." **22** Sinabi ng ama sa kaniyang mga utusan, 'Kunin ninyo
kaagad ang pinakamagandang balabal, at isuot sa kaniya, at
lagyan ng sing-sing ang kaniyang kamay, at sandalyas ang
kaniyang mga paa. **23** Pagkatapos, dalhin ninyo dito ang
pinatabang guya at katayin. Tayo ay magsikain at magdiwang.
24 Sapagkat ang anak ko ay namatay, at ngayon siya ay
nabuhay. Siya ay nawala, at ngayon siya ay natagpuan.' At
sila ay nagsimulang magdiwang. **25** Sa panahong iyon, ang
kaniyang nakatatandang anak ay nasa bukid. Nang siya ay
dumating at palapit na sa bahay, narinig niya ang tugtugan
at sayawan. **26** Tinawag niya ang isa sa mga utusan at
tinanong kung ano ang mga bagay na ito. **27** Sinabi ng
utusan sa kaniya, 'Dumating ang iyong kapatid at nagpakatay
ang iyong ama ng pinatabang guya, dahil nakabalik siya nang
ligtas.' **28** Nagalit ang nakatatandang anak, at ayaw niyang
pumasok, at lumabas ang kaniyang ama, at pinakiusapan
siya. **29** Ngunit sumagot ang nakatatandang anak at sinabi
sa kaniyang ama, 'Tingnan mo, nagpa-alipin ako sa iyo sa
loob ng maraming taon, at kailanman ay hindi ako sumuway
sa iyong utos, ngunit kailanman ay hindi mo ako binigyan ng
isang batang kambing upang magdiwang ako kasama ng
aking mga kaibigan, **30** ngunit nang dumating ang iyong anak,
na umubos ng iyong kabuhayan sa mga babaing nagbebenta
ng aliw, nagpakatay ka ng pinatabang guya para sa kaniya.'
31 Sinabi ng ama sa kaniya, 'Anak, lagi kitang kasama, at
lahat ng sa akin ay sa iyo. **32** Ngunit dapat lang na tayo ay
magdiwang at maging masaya, sapagkat ang kapatid mong
ito ay namatay, at ngayon ay nabuhay; siya ay nawala, at
ngayon ay natagpuan.'"

16 Sinabi rin ni Jesus sa mga alagad, "May isang
mayamang lalaki na may tagapamahala, at isinumbong
sa kaniya na nilulustay ng tagapamahalang ito ang kaniyang
pag-aari. **2** Kaya pinatawag siya ng mayamang lalaki at
sinabi sa kaniya, 'Ano itong naririnig ko tungkol sa iyo?
Magbigay-ulat ka ng iyong pamamahala, dahil ka na maaaring
maging tagapamahala.' **3** Sinabi ng tagapamahala sa
kaniyang sarili, 'Anong gagawin ko, dahil aalisin sa akin ng
amo ko ang pagiging tagapamahala? Wala akong lakas na
magbungkal, at nahihiya akong magpalimos. **4** Alam ko na
ang aking gagawin, para kapag natanggal ako sa pagiging
tagapamahala, malugod akong tatanggapin ng mga tao sa
kanilang mga bahay.' **5** At tinawag ng tagapamahala ang
mga tao na may utang sa kaniyang amo, at tinanong niya
ang una, 'Magkano ang utang mo sa amo ko?' **6** Sinabi
niya, 'Isang daang takal na langis ng olibo'. At sinabi niya sa
kaniya, 'Kunin mo ang iyong kasulatan, umupo kang madali
at isulat mong limampu.' **7** At sinabi ng tagapamahala sa isa
pa, 'Magkano ang utang mo?' Sumagot siya, 'Isang daang
takal ng trigo.' Sinabi niya sa kaniya, 'Kunin mo ang iyong
kasulatan at isulat mong walumpu.' **8** At pinuri ng amo ang
hindi makatarungang tagapamahala dahil kumilos siya nang
may katusuhan. Sapagkat ang mga anak ng mundong ito
ay mas tuso sa pakikitungo sa kanilang sariling tao kaysa
mga anak ng liwanag. **(aiōn g165)** **9** Sinasabi ko sa inyo,
makipagkaibigan kayo sa pamamagitan ng perang hindi

makatarungan, para kapag ito ay naubos na, maaari ka
nilang tanggapin sa walang hanggang tirahan. **(aiōnios g166)**
10 Ang tapat sa kakaunti ay tapat din sa marami, at ang
hindi makatarungan sa kakaunti ay hindi rin makatarungan
sa marami. **11** Kung hindi ka naging tapat sa paggamit ng
perang hindi makatarungan, sino ang magtitiwala sa iyo ng
tunay na kayamanan? **12** At kung hindi ka naging tapat sa
paggamit sa pera ng ibang tao, sino ang magbibigay sa iyo ng
sarili mong pera? **13** Walang lingkod ang magkapaglilingkod
sa dalawang amo, sapagkat kasusuklaman niya ang isa at
mamahalin niya ang isa, o magiging tapat siya sa isa at
kamumuhian niya ang isa. Hindi ninyo maaaring paglingkuran
ang Diyos at ang kayamanan." **14** Ngayon ang mga Pariseo,
na mangingibig ng pera, ay narinig ang lahat ng mga ito,
at siya ay kanilang kinutya. **15** At sinabi niya sa kanila,
"Pinapawalang-sala ninyo ang inyong mga sarili sa paningin
ng mga tao, ngunit nalalaman ng Diyos ang inyong mga puso.
Ang siya na dinadakila ng mga tao ay kasuklam-suklam sa
paningin ng Diyos. **16** Ang kautusan at ang mga propeta
ang umiiral hanggang sa dumating si Juan. Mula noon,
ipinangaral ang ebanghelyo ng kaharian ng Diyos, at ang
lahat ay sinusubukang pumasok nang pilit doon. **17** Ngunit
mas madaling maglaho ang langit at lupa kaysa mawalan ng
bisa ang isang kudlit ng isang letra ng kautusan. **18** Ang
bawat taong hinihiwalayan ang kaniyang asawang babae
at mag-asawa ng iba ay gumagawa ng pangangalunya, at
ang mag-asawa sa babaing hiwalay sa kaniyang asawa ay
magkakasala ng pangangalunya. **19** Ngayon, may isang
mayamang lalaki na nakadamit ng kulay lila na gawa sa
pinong lino, at araw-araw nagsasaya sa kaniyang labis na
kayamanan. **20** May isang pulubi na nagngangalang Lazarus
na pinahiga sa kaniyang tarangkahan na lipos ng sugat,
21 at inaasam-asam niyang kainin ang nahuhulog sa mesa
ng mayamang tao—at maliban doon, lumapit ang mga aso
at dinilaan ang kaniyang mga sugat. **22** At nangyari na
namatay ang pulubi at dinala ng mga anghel sa kinaroroonan
ni Abraham. Namatay din ang mayamang tao at inilibing, **23**
at doon sa hades, sa kaniyang pagdurusa, tumingala siya at
nakita si Abraham sa malayo at si Lazarus na nasa tabi niya.
(Hadēs g86) **24** At sumigaw siya at sinabi, 'Amang Abraham,
maawa ka sa akin at papuntahin mo si Lazarus, upang
isawsaw niya ang dulo ng kaniyang daliri sa tubig at palamigin
ang aking dila, dahil naghihirap ako sa apoy na ito.' **25**
Ngunit sinabi ni Abraham, 'Anak, alalahanin mo na sa buong
buhay mo, natanggap mo ang mga magagandang bagay, at
si Lazaro sa ganoon ding paraan ay masasamang bagay.
Ngunit ngayon, siya ay inaaliw dito, at ikaw ay nagdurusa.
26 At maliban sa lahat ng ito, may malaking bangin na
nakalagay upang ang mga gustong tumawid mula rito papunta
sa iyo ay hindi makakatawid, at wala ring makakatawid mula
riyan papunta sa amin.' **27** At sinabi ng mayamang tao,
'Nagmamakaawa ako, Amang Abraham, na papuntahin mo
siya sa bahay ng aking ama— **28** sapagkat ako ay may
limang kapatid na lalake—upang balaan niya sila, dahil baka
pumunta rin sila sa lugar na ito ng pagdurusa.' **29** Ngunit
sinabi ni Abraham, 'Nasa kanila si Moises at mga propeta;
makinig sila sa kanila.' **30** Sumagot ang mayamang tao,
'Hindi, Amang Abraham, ngunit kung may pumunta sa kanila
mula sa mga patay, magsisisi sila.' **31** Ngunit sinabi ni
Abraham sa kaniya, 'Kung hindi sila makikinig kay Moises at
sa mga propeta, hindi rin sila mahihikayat kung may mabuhay
mula sa mga patay.". /.

17 Sinabi ni Jesus sa kaniyang mga alagad, "Tiyak na
darating ang mga bagay na magiging dahilan upang
tayo ay magkasala, ngunit aba sa taong pagmumulan ng mga
ito! **2** Mas mabuti pa sa kaniya kung bitinan ang kaniyang
leeg ng isang gilingang bato at ihagis siya sa dagat, kaysa
maging sanhi ng pagkakatisod ng maliliit na ito. **3** Mag-ingat
kayo. Kung nagkasala ang iyong kapatid na lalaki, sawayin
mo siya, at kung siya ay nagsisi, patawarin mo siya. **4** Kapag
nagkasala siya laban sa iyo ng pitong beses sa isang araw,
at pitong beses na bumalik sa iyo, sinasabi, 'Nagsisisi ako,'
dapat mo siyang patawarin!" **5** Sinabi ng mga apostol sa
Panginoon, "Dagdagan mo ang aming pananampalataya." **6**
Sinabi ng Panginoon, "Kung may pananampalataya kayo na
tulad ng isang butil ng mustasa, sasabihin ninyo sa puno
ng sicamorong ito, 'Mabunot ka, at matanim sa dagat,' at
kayo ay susundin nito. **7** Ngunit sino sa inyo, na may lingkod
na nag-aararo o nag-aalaga ng tupa, ang magsasabi sa
kaniya kapag nakabalik na siya mula sa bukid, 'Pumarito ka
kaagad at umupo upang kumain'? **8** Hindi ba niya sasabihin
sa kaniya, 'Maghanda ka ng kakainin ko, magbigkis ka at
pagsilbihan mo ako hanggang sa matapos akong kumain
at uminom. At pagkatapos, kumain ka at uminom'? **9** Hindi
siya nagpapasalamat sa lingkod dahil ginawa niya ang mga
bagay na iniutos, nagpapasalamat ba siya? **10** Ganoon din
kayo, kapag nagawa ninyo ang lahat ng bagay na iniutos
sa inyo, dapat ninyong sabihin, 'Hindi kami karapat-dapat
na mga lingkod. Ginawa lang namin ang dapat naming
gawin.'" **11** Nangyari na habang sila ay nasa daan patungong
Jerusalem, siya ay naglalakbay sa lupaing pagitan ng Samaria
at Galilea. **12** At sa kaniyang pagpasok sa isang nayon,
doon ay sinalubong siya ng sampung lalaking ketongin.
Tumayo sila nang malayo sa kaniya **13** at nilakasan nila ang
kanilang tinig, sinasabi, "Jesus, Amo, maawa ka sa amin."
14 Nang makita niya sila, sinabi niya sa kanila, "Pumunta
kayo at ipakita ninyo ang inyong mga sarili sa mga pari." At
nangyari nga na habang sila ay papunta, sila ay nalinisan.
15 Nang makita ng isa sa kanila na gumaling siya, bumalik
siya nang may malakas na tinig na niluluwalhati ang Diyos.
16 Yumuko siya sa paanan ni Jesus, nagpapasalamat sa
kaniya. Isa siyang Samaritano. **17** Sumagot si Jesus, sinabi,
"Hindi ba sampu ang nilinis? **18** Nasaan ang siyam? Wala
bang ibang bumalik upang luwalhatiin ang Diyos, maliban sa
dayuhang ito?" **19** Sinabi niya sa kaniya, "Tumayo ka, at
humayo. Pinagaling ka ng iyong pananampalataya." **20** Nang
naitanong sa kaniya ng mga Pariseo kung kailan darating
ang kaharian ng Diyos, sinagot sila ni Jesus at sinabi, "Ang
kaharian ng Diyos ay hindi isang bagay na mapagmamasdan.
Ni hindi nila sasabihin, **21** 'Tumingin kayo rito!' o, 'Tumingin
kayo roon!' dahil ang kaharian ng Diyos ay nasa inyo." **22**
Sinabi ni Jesus sa mga alagad, "Darating ang mga araw
na nanaisin ninyong makita ang isa sa mga araw ng Anak
ng Tao, ngunit hindi ninyo ito makikita. **23** Sasabihin nila
sa inyo, 'Tingnan ninyo, naroon!' o, 'Tingnan ninyo, narito!'
Ngunit huwag kayong pumunta, ni sumunod sa kanila, **24**
sapagkat gaya ng paglitaw ng kidlat kapag ito ay kumislap
buhat sa isang panig ng kalangitan tungo sa ibang panig ng
kalangitan, gayon din naman ang Anak ng Tao sa kaniyang
araw. **25** Ngunit kailangan muna niyang magdusa ng labis at
itakwil ng salinlahing ito. **26** Katulad ng nangyari sa panahon
ni Noe, gayon din ang mangyayari sa mga araw ng Anak
ng Tao. **27** Nagsisikain sila, nagsisiinom, nagsisipag-asawa
at ibinibigay sila upang mag-asawa, hanggang sa araw na

pumasok sa arko si Noe—at dumating ang baha at pinatay
silang lahat. **28** Gayon din naman, katulad ng nangyari sa
panahon ni Lot, sila ay nagsisikain, nagsisiinom, nagsisibili,
nagsisitinda, nagsisipagtanim at sila ay nagsisipatayo ng
gusali. **29** Ngunit nang araw na lumabas mula sa Sodoma si
Lot, umulan ng apoy at asupre mula sa langit, at pinuksa
silang lahat. **30** Ganoon din naman ang mangyayari sa araw
na maihayag ang Anak ng Tao. **31** Sa araw na iyon, ang
nasa taas ng bahay ay huwag nang bumaba upang ilabas
ang kaniyang mga kagamitan sa bahay. At ang nasa bukid ay
huwag nang bumalik. **32** Alalahanin ninyo ang asawa ni Lot.
33 Sinumang naghahangad na iligtas ang kaniyang buhay ay
mawawalan nito, ngunit ang sinumang mawalan ng kaniyang
buhay ay makapagliligtas nito. **34** Sinasabi ko sa inyo, sa
gabing iyon ay mayroong dalawang tao sa isang higaan. Ang
isa ay kukunin, at ang isa ay iiwan. **35** Mayroong dalawang
babae ang magkasamang gigiling. Ang isa ay kukunin at ang
isa ay iiwan." **36** (Mayroong dalawang tao sa bukid, ang isa
ay kukunin at ang isa ay iiwan.) **37** Tinanong nila sa kaniya,
"Saan, Panginoon?" At sinabi niya sa kanila, "Kung saan
naroon ang bangkay, doon din nagtitipon ang mga buwitre."

18 Pagkatapos, sinabi niya ang isang talinghaga sa kanila
tungkol sa kung paano sila dapat laging manalangin, at
huwag panghinaan ng loob, **2** sinasabi, "Sa isang lungsod,
may isang hukom na hindi natatakot sa Diyos at hindi niya
iginagalang ang mga tao. **3** Ngayon may isang babaeng balo
sa lungsod na iyon, at madalas itong pumupunta sa kaniya,
sinasabi, 'Tulungan mo akong makamit ang katarungan laban
sa aking kaaway.' **4** Sa loob ng mahabang panahon hindi niya
ito nais na tulungan, ngunit pagkatapos ng maikling panahon,
sinabi niya sa kaniyang sarili, 'Bagaman hindi ako natatakot
sa Diyos o hindi ko iginagalang ang tao, **5** ngunit dahil
ginagambala ako ng balong ito, tutulungan ko siyang makamit
ang katarungan, upang hindi niya ako pagurin sa kaniyang
palagiang pagpunta rito.'" **6** Pagkatapos sinabi ng Panginoon,
"Pakinggan ninyo ang sinabi ng hindi makatarungang hukom.
7 Ngayon, hindi ba ibibigay din ng Diyos ang katarungan
sa kaniyang mga hinirang na dumaraing sa kaniya araw
at gabi? Hindi ba siya magiging matiyaga sa kanila? **8**
Sinasabi ko sa inyo na agad niyang dadalhin ang katarungan
sa kanila. Ngunit kapag dumating ang Anak ng Tao, may
matatagpuan ba siyang pananampalataya sa lupa?" **9** At
sinabi din niya ang talinghagang ito sa mga taong nagsasabi
sa kanilang mga sarili na sila ay matuwid at humahamak
sa ibang tao, **10** "Dalawang lalaki ang pumunta sa templo
upang manalangin—ang isa ay Pariseo at ang isa naman ay
maniningil ng buwis. **11** Tumayo ang Pariseo at ipinanalangin
ang mga bagay na ito tungkol sa kaniyang sarili, 'Diyos,
nagpapasalamat ako sa iyo dahil hindi ako katulad ng ibang
taong magnanakaw, mga hindi matuwid, mga mangangalunya,
o tulad ng maniningil ng buwis na ito. **12** Nag-aayuno ako
ng dalawang beses bawat linggo. Ibinibigay ko ang ikapu
ng lahat ng aking nakukuha.' **13** Ngunit ang maniningil ng
buwis, na nakatayo sa di-kalayuan, ayaw man lang tumingin
sa langit, ngunit dinadagukan niya ang kaniyang dibdib,
sinasabi, 'Diyos, kaawaan mo ako, na isang makasalanan.'
14 Sinasabi ko sa inyo, umuwi ang taong ito sa kaniyang
bahay na napawalang-sala kaysa sa isa, dahil maibababa ang
bawat taong nagmamataas ng kaniyang sarili at maitataas
ang bawat taong nagpapakababa ng kaniyang sarili." **15**
Dinadala rin ng mga tao kay Jesus ang kanilang mga sanggol,
upang sila ay kaniyang mahawakan, ngunit nang makita ito
ng mga alagad, sinaway nila ang mga ito, **16** Ngunit pinalapit
sila ni Jesus sa kaniya, sinasabi, "Payagan ninyo ang mga
maliliit na bata na lumapit sa akin at huwag ninyo silang
pagbawalan. Sapagkat ang kaharian ng Diyos ay nauukol sa
mga gaya nila. **17** Totoo, sinasabi ko sa inyo, ang sinumang
hindi tatanggap sa kaharian ng Diyos na tulad ng isang bata
ay tiyak na hindi makapapasok doon." **18** Isang pinuno ang
nagtanong sa kaniya, sinasabi, "Mabuting guro, ano ang
kailangan kong gawin upang magmana ng buhay na walang
hanggan?" **(aiōnios g166)** **19** Sinabi ni Jesus sa kaniya, "Bakit
mo ako tinatawag na mabuti? Walang mabuti, kundi ang
Diyos lamang. **20** Alam mo ang mga kautusan—huwag kang
mangalunya, huwag kang pumatay, huwag kang magnakaw,
huwag kang magpatotoo ng kasinungalingan, igalang mo
ang iyong ama at ina." **21** Sinabi ng pinuno, "Sinunod ko
ang lahat ng bagay na ito mula pa sa aking pagkabata." **22**
Nang marinig iyon ni Jesus, sinabi niya sa kaniya, "Isang
bagay pa ang kulang sa iyo. Dapat mong ipagbili ang lahat
ng mayroon ka at ipamahagi mo ito sa mga mahihirap, at
magkakaroon ka ng kayamanan sa langit—at halika, sumunod
ka sa akin." **23** Ngunit nang marinig ng mayamang lalaki
ang mga bagay na ito, labis siyang nalungkot, sapagkat
napakayaman niya. **24** Habang tinitingnan siya ni Jesus, lubha
siyang nalungkot at sinabi, "Gaano na lamang kahirap para
sa mga mayayaman na pumasok sa kaharian ng Diyos! **25**
Sapagkat mas madali para sa isang kamelyo na pumasok sa
butas ng isang karayom, kaysa sa isang taong mayaman na
pumasok sa kaharian ng Diyos." **26** Sinabi ng mga nakarinig
nito, "Kung ganoon sino ang maliligtas?" **27** Sumagot si
Jesus, "Ang mga bagay na hindi magagawa ng mga tao
ay magagawa ng Diyos." **28** Sinabi ni Pedro, "Tingnan mo,
iniwan namin ang lahat ng aming pag-aari at sumunod sa
iyo." **29** Kaya sinabi ni Jesus sa kanila, "Totoo, sinasabi ko sa
inyo na walang sinumang nag-iwan ng kaniyang bahay, o
asawang babae, o mga kapatid na lalaki, o mga magulang,
o mga anak, para sa kapakanan ng kaharian ng Diyos, **30**
ang hindi makatatanggap ng mas marami sa mundong ito
at sa mundong darating, ng buhay na walang hanggan."
(aiōn g165, aiōnios g166) **31** Pagkatapos niyang tipunin ang
Labindalawa, sinabi niya sa kanila, "Masdan ninyo, paakyat
tayo sa Jerusalem, at ang lahat ng bagay na isinulat ng mga
propeta tungkol sa Anak ng Tao ay matutupad. **32** Sapagkat
ibibigay siya sa mga Gentil, at kukutyain, at ipapahiya, at
duduraan. **33** Pagkatapos siyang hagupitin, siya ay papatayin
nila at sa ikatlong araw muli siyang mabubuhay." **34** Wala
silang naunawaan sa mga bagay na ito, at ang salitang ito
ay lingid sa kanila, at hindi nila naunawaan ang mga bagay
na nasabi. **35** At nangyari, nang palapit si Jesus sa Jerico,
may isang bulag na lalaking nakaupo sa tabi ng kalsada
na namamalimos, **36** at nang narinig niya ang maraming
tao na dumaraan, tinanong niya kung ano ang nangyayari.
37 Sinabi nila sa kaniya na dumaraan si Jesus na taga-
Nazaret. **38** Kaya sumigaw ang bulag na lalaki, sinasabi,
"Jesus, anak ni David, maawa ka sa akin." **39** Sinaway ng
mga naunang naglalakad ang bulag na lalaki, sinasabi sa
kaniya na manahimik. Ngunit lalo pa siyang sumigaw, "Anak ni
David, maawa ka sa akin." **40** Huminto si Jesus at iniutos na
dalhin sa kaniya ang lalaki. At nang malapit na ang bulag na
lalaki, tinanong siya ni Jesus, **41** "Ano ang gusto mong gawin
ko sa iyo?" Sinabi niya, "Panginoon, gusto kong makakita." **42**
Sinabi ni Jesus sa kaniya, "Tanggapin mo ang iyong paningin.

Pinagaling ka ng iyong pananampalataya." **43** Kaagad niyang
natanggap ang kaniyang paningin, at sumunod sa kainya na
niluluwalhati ang Diyos. Pagkakita nito, nagbigay ng papuri
ang lahat ng tao sa Diyos.

19 Pumasok si Jesus at dumaraan sa Jerico. **2** Masdan
ninyo, mayroong lalaki doon na nagngangalang Zaqueo.
Siya ay isang pinuno ng mga maniningil ng buwis at siya ay
mayaman. **3** Sinusubukan niyang makita kung sino si Jesus,
ngunit hindi niya makita sa dami ng tao, dahil siya ay maliit. **4**
Kaya tumakbo siya sa unahan ng mga tao at umakyat sa
isang puno ng sikamoro upang makita siya, dahil daraan si
Jesus sa daang iyon. **5** Nang makarating si Jesus sa dakong
iyon, tumingala siya at sinabi sa kaniya, "Zaqueo, bumaba ka
agad, sapagkat sa araw na ito, kinakailangan kong manatili sa
iyong tahanan." **6** Kaya nagmadali siya, bumaba at tinanggap
siya nang may galak. **7** Nang makita ito ng lahat, dumaing
silang lahat, sinasabi, "Pumunta siya upang bisitahin ang
isang taong makasalanan." **8** Tumayo si Zaqueo at sinabi niya
sa Panginoon, "Tingnan mo, Panginoon, ibabahagi ko sa mga
mahihirap ang kalahati ng aking mga ari-arian, at kung ako ay
may nadayang sinuman sa anuman, ibabalik ang halaga ng
maka-apat na beses." **9** Sinabi ni Jesus sa kaniya, "Sa araw
na ito, dumating ang kaligtasan sa bahay na ito, dahil anak din
siya ni Abraham. **10** Sapagkat ang Anak ng Tao ay naparito
upang hanapin at iligtas ang mga taong nawawala." **11**
Habang pinakikinggan nila ang mga bagay na ito, nagpatuloy
siyang magsalita at nagsabi ng isang talinghaga, dahil
malapit siya sa Jerusalem, at inakala nila na ang kaharian
ng Diyos ay magsisimula na kaagad. **12** Kaya sinabi niya,
"May isang maharlikang pumunta sa malayong bansa upang
tanggapin ang isang kaharian para sa kaniya at pagkatapos
ay babalik. **13** Tinawag niya ang sampu sa kaniyang mga
lingkod, at binigyan sila ng sampung mina, at sinabi sa kanila,
'Mag-negosyo kayo hanggang ako ay bumalik.' **14** Ngunit
kinamuhian siya ng kaniyang mga mamamayan at pinasunod
sa kaniya ang isang lupon ng kinatawan, sinasabi, 'Ayaw
namin na ang taong ito ang mamuno sa amin.' **15** Nangyari
nang siya ay bumalik, natanggap na niya ang kaharian,
pinatawag niya ang mga lingkod na binigyan niya ng pera,
upang malaman niya kung magkano ang kanilang tinubo sa
pagnenegosyo. **16** Ang una ay lumapit sa kaniyang harapan,
sinasabi, 'Panginoon, ang iyong mina ay nadagdagan pa ng
sampung mina.' **17** Sinabi ng maharlika sa kaniya, 'Magaling,
mabuting lingkod. Dahil ikaw ay naging tapat sa kakaunti, ikaw
ay magkakaroon ng kapangyarihan sa sampung lungsod.'
18 Ang pangalawa dumating, sinasabi, 'Ang iyong mina,
panginoon, ay nadagdagan pa ng limang mina.' **19** Sinabi sa
kaniya ng maharlika, 'Mamamahala ka sa limang lungsod.' **20**
At dumating ang isa pa, sinasabi, 'Panginoon, narito ang iyong
mina, na maingat kong itinago sa isang tela, **21** sapagkat
natatakot ako sa iyo, dahil ikaw ay mabagsik na tao. Kinukuha
mo ang hindi mo iniipon, at inaani ang hindi mo inihasik.'
22 Sinabi sa kaniya ng maharlika, 'Huhusgahan kita ayon
sa iyong mga salita, ikaw na masamang lingkod. Alam mo
na ako ay mabagsik na tao, kinukuha ang hindi ko inilagay,
at inaani ang hindi ko inihasik. **23** Kung gayon bakit hindi
mo inilagay ang aking pera sa bangko, upang sa pagbalik
ko, makuha ko ito nang may kasamang tubo?' **24** Sinabi ng
maharlika sa mga nakatayo doon, 'Kunin ninyo ang mina sa
kaniya, at ibigay ninyo sa may sampung mina.' **25** Sinabi nila
sa kaniya, 'Panginoon, mayroon siyang sampung mina.' **26**
'Sinasabi ko sa inyo, na ang lahat ng mayroon ay mabibigyan
pa ng mas marami, ngunit sa kaniya na wala, kahit ang
mayroon siya ay kukunin sa kaniya. **27** Ngunit ang aking mga
kaaway, ang mga may ayaw na maghari ako sa kanila, dalhin
ninyo sila rito at patayin sila sa harapan ko.'" **28** Nang nasabi
na niya ang mga bagay na ito, nauna na siyang pumunta,
paakyat sa Jerusalem. **29** At nangyari nang palapit na siya
sa Bethfage at sa Bethania, sa bundok na tinatawag na
Olivet, nagsugo siya ng dalawa sa mga alagad, **30** sinasabi,
"Pumunta kayo sa kabilang nayon. Sa inyong pagpasok,
matatagpuan ninyo ang isang bisiro na hindi pa kailanman
nasasakyan. Kalagan ninyo ito at dalhin sa akin. **31** Kung
may magtatanong sa inyo, 'Bakit ninyo kinakalagan iyan?'
sabihin ninyo, 'Kailangan ito ng Panginoon.'" **32** Ang mga
isinugo ay pumunta at natagpuan ang bisiro gaya ng sinabi
ni Jesus sa kanila. **33** Habang kinakalagan nila ang bisiro,
sinabi ng mga may-ari sa kanila, "Bakit ninyo kinakalagan
ang bisiro?" **34** Sinabi nila, "Kailangan ito ng Panginoon."
35 Dinala nila ito kay Jesus, at inilagay nila ang kanilang
mga kasuotan sa ibabaw ng bisiro at pinasakay si Jesus.
36 Habang siya ay nagpapatuloy, inilatag nila ang kanilang
mga kasuotan sa daan. **37** Nang palapit na siya sa libis ng
Bundok ng mga Olibo, ang buong karamihan ng mga alagad
ay nagsimulang magalak at magpuri sa Diyos nang may
malakas na tinig dahil sa lahat ng mga kamangha-manghang
gawa na kanilang nakita, **38** na sinasabi, "Pinagpala ang
hari na naparito sa pangalan ng Panginoon! Kapayapaan
sa langit at kaluwalhatian sa kataastaasan!" **39** Sinabi sa
kaniya ng ilan sa mga Pariseong kasama ng maraming tao,
"Guro, sawayin mo ang iyong mga alagad." **40** Sumagot si
Jesus at sinabing, "Sinasabi ko sa inyo, kung tatahimik sila,
ang mga bato ay sisigaw." **41** Nang palapit na si Jesus sa
lungsod, iniyakan niya ito, **42** sinasabi, "Kung alam mo lang
sa araw na ito, kahit ikaw, ang mga bagay na magbibigay
sa iyo ng kapayapaan! Ngunit ngayon ang mga ito ay lingid
sa iyong mga mata. **43** Sapagkat darating sa iyo ang mga
araw, na magtatayo ng harang ang iyong mga kaaway sa
palibot mo, at papalibutan ka, at gigipitin ka mula sa bawat
panig. **44** Hahampasin ka nila pababa sa lupa at kasama ang
iyong mga anak. Hindi sila magtitira ng isang bato sa ibabaw
ng isa pang bato, dahil hindi mo kinilala nang sinusubukan
kang iligtas ng Diyos." **45** Pumasok si Jesus sa templo at
sinimulang palayasin ang mga nagtitinda, **46** sinasabi sa
kanila, "Nasusulat, 'Ang aking bahay ay magiging bahay-
panalanginan,' ngunit ginawa ninyo itong lungga ng mga
magnanakaw." **47** Kaya araw-araw nagtuturo si Jesus sa
templo. Ang mga punong pari at ang mga eskriba at ang mga
pinuno ng mga tao ay nais siyang patayin, **48** ngunit wala
silang mahanap na paraan upang gawin ito, dahil ang lahat
ng mga tao ay nakikinig nang mabuti sa kaniya.

20 At nangyari sa isang araw, habang tinuturuan ni
Jesus ang mga tao sa templo at ipinapangaral ang
ebanghelyo, nilapitan siya ng mga punong pari at mga eskriba
kasama ang mga nakatatanda. **2** Nagsalita sila, at sinasabi
sa kaniya, "Sabihin mo sa amin kung sa anong kapangyarihan
mo ginagawa ang mga bagay na ito? O sino ang nagbigay
sa iyo ng kapangyarihang ito?" **3** Sumagot siya at sinabi sa
kanila, "May itatanong din ako sa inyo. Sabihin niyo sa akin
ang tungkol **4** sa pagbautismo ni Juan. Mula ba ito sa langit o
mula sa tao?" **5** Nagusap-usap sila at sinabi, "Kapag sasabihin
natin, 'Mula sa langit,' sasabihin niya, 'Kung ganoon bakit hindi

ninyo siya pinaniwalaan?' **6** Pero kung sasabihin natin, 'Mula sa tao,' babatuhin tayo ng lahat ng mga tao, dahil nahikayat sila na si Juan ay isang propeta." **7** Kaya sumagot sila na hindi nila alam kung saan ito nagmula. **8** Sinabi ni Jesus sa kanila, "Hindi ko din sasabihin sa inyo kung saan galing ang aking kapangyarihan na gumawa ng mga bagay na ito." **9** Sinabi niya sa mga tao ang talinghagang ito, "May isang taong nagtanim ng ubasan, pinaupa niya ito sa mga magtatanim ng ubas, at pumunta sa ibang bansa sa mahabang panahon. **10** Nang dumating ang takdang panahon, pinapunta niya ang kaniyang utusan sa mga magtatanim ng ubas, upang siya ay bigyan nila ng bunga ng ubasan. Ngunit binugbog siya ng mga magtatanim ng ubas, at pinaalis siyang nang walang dala. **11** Pagkatapos, pinapunta niya ang isa pang utusan, at siya ay binugbog din nila, at kahiya-hiya ang ginawa sa kaniya, at pinaalis siya nang walang dala. **12** At pinapunta pa rin niya ang ikatlo at sinugatan din nila, at itinapon siya palabas. **13** Kaya sinabi ng may-ari ng ubasan, 'Ano ang gagawin ko? Papupuntahin ko ang pinakamamahal kong anak na lalaki. Baka sakaling igalang nila siya.' **14** Ngunit nang makita siya ng mga magtatanim ng ubas, nag-usap-usap sila, sinasabing, 'Ito ang tagapagmana. Patayin natin siya upang mapunta sa atin ang kaniyang mana.' **15** Pinalayas nila siya sa ubasan, at pinatay. Ano nga kaya ang gagawin ng may-ari ng ubasan sa kanila? **16** Siya ay darating at pupuksain ang mga magtatanim ng ubas at ipamimigay sa iba ang ubasan." Nang marinig nila ito, sabi nila, "Huwag sanang pahintulutan ng Diyos ito!" **17** Ngunit tumingin si Jesus sa kanila at sinabi, "Ano ang kahulugan ng kasulatang ito? 'Ang bato na tinanggihan ng mga gumagawa ng gusali, ay ginawang batong panuluk'? **18** Ang bawat isa na babagsak sa batong iyon ay magkakadurog-durog. Ngunit kung sinuman ang mabagsakan ng batong ito ay madudurog." **19** Kaya pinagsikapan na hulihin ng mga eskriba at mga punong pari si Jesus sa oras ding iyon, dahil alam nila na sinabi niya ang talinghagang ito laban sa kanila. Ngunit natakot sila sa mga tao. **20** Maingat siyang inaabangan, nagpadala sila ng mga espiya na nagkukunwaring matuwid upang makahanap sila ng pagkakamali sa kaniyang salita, upang ibigay siya sa batas at sa kapangyarihan ng gobernador. **21** Sila ay nagtanong sa kaniya, at sinabi, "Guro, alam naming nagsasabi at nagtuturo ka nang tama, at hindi ka nahihikayat ng sinuman, ngunit itinuturo mo ang katotohanan tungkol sa daan ng Diyos. **22** Naayon ba sa batas na magbayad kami ng buwis kay Cesar, o hindi?" **23** Ngunit nalalaman ni Jesus ang kanilang katusuhan, at sinabi niya sa kanila, **24** "Ipakita niyo sa akin ang isang dinario. Kaninong larawan at pangalan ang nakaukit dito? At sinabi nila, "Kay Cesar." **25** Sinabi niya sa kanila, "Kung gayon, ibigay kay Cesar ang mga bagay na kay Cesar at sa Diyos ang mga bagay na sa Diyos." **26** Hindi mabatikus ng mga eskriba at mga pinunong pari ang kaniyang sinabi sa harap ng mga tao. Namangha sila sa kaniyang sagot at wala silang nasabi. **27** Nang magpunta sa kaniya ang ilan sa mga Saduceo, na nagsasabing walang muling pagkabuhay, **28** tinanong nila siya, sinabi, "Guro, sumulat si Moises sa amin na kung ang kapatid na lalaki ng isang lalaki ay namatay, na may asawa, at walang anak, dapat kunin ng lalaki ang asawa ng kaniyang kapatid, at magkaroon ng anak para sa kaniyang kapatid. **29** May pitong magkakapatid na lalaki at nag-asawa ang panganay, ngunit namatay nang walang anak, **30** at ganoon din ang pangalawa. **31** Napangasawa ng ikatlong kapatid ang babae, at ganoon din ang pito ay hindi nag-iwan ng mga anak, at namatay. **32** Pagkatapos ang babae ay namatay din. **33** Sa muling pagkabuhay, kaninong asawa ang babae? Sapagkat siya ay naging asawa ng pito? **34** Sinabi ni Jesus sa kanila, "Ang mga anak na lalaki ng mundong ito ay mag-aasawa at ibinibigay upang makapangasawa. **(aiōn g165)** **35** Ngunit ang mga nahatulan na karapat-dapat na tumanggap ng muling pagkabuhay mula sa mga patay at pumasok sa walang hanggang ay hindi mag-aasawa at hindi ibinibigay upang makapangasawa. **(aiōn g165)** **36** At hindi na rin sila mamamatay, sapagkat kapantay nila ang mga anghel at sila ay mga anak ng Diyos, bilang mga anak ng muling pagkabuhay. **37** Ngunit ang mga patay ay binuhay na muli, maging si Moises ay ipinakita niya, sa lugar ng mababang punong kahoy, na tinawag niya ang Panginoon na ang Diyos ni Abraham at Diyos ni Isaac at Diyos ni Jacob. **38** Ngayon, hindi siya Diyos ng mga patay kundi ng mga buhay, sapagkat ang lahat ay nabubuhay sa kaniya." **39** Sumagot ang ilan sa mga eskriba, "Guro, mahusay ang iyong sagot," **40** At hindi na sila nangahas pang magtanong sa kaniya ng anumang tanong. **41** Sinabi ni Jesus sa kanila, "Paano nila nasabi na ang Cristo ay anak ni David? **42** Sapagkat sinabi mismo ni David sa Aklat ng Mga Awit, Sinabi ng Panginoon sa aking Panginoon, 'Umupo ka sa aking kanang kamay, **43** hanggang gawin ko ang iyong mga kaaway na tungtungan ng iyong mga paa.' **44** Kaya tinawag ni David ang Cristo na 'Panginoon', kaya paano siya naging anak ni David?" **45** Habang nakikinig ang lahat ng mga tao, sinabi ni Jesus sa kaniyang mga alagad, **46** "Mag-ingat kayo sa mga eskriba na gustong maglakad na nakasuot ng mahabang mga balabal, at gustong-gusto ang mga pagbati sa mga lugar na pamilihan, at mga upuang pandangal sa sinagoga, at mga upuang pandangal sa mga pista. **47** Nililimas din nila ang mga bahay ng mga balong babae, at nagpapanggap na nananalangin nang mahaba. Sila ay tatanggap ng mas mabigat na paghatol."

21 Tumingala si Jesus at nakita niya ang mga mayayamang tao na inilalagay ang kanilang mga kaloob sa kabang-yaman. **2** Nakita rin ang isang mahirap na babaeng balo na inihuhulog ang dalawang katiting. **3** Kaya sinabi niya, "Totoo, sinasabi ko sa inyo, mas malaki ang inilagay ng mahirap na babaeng balong ito kaysa sa kanilang lahat. **4** Nagbigay silang lahat ng mga kaloob mula sa kanilang kasaganahan. Ngunit ang babaeng balo na ito, sa kabila ng kaniyang kahirapan, inilagay ang lahat ng salaping mayroon siya upang mabuhay." **5** Habang pinag-uusapan ng ilan ang templo, kung paano ito pinalamutihan ng magagandang bato at mga handog, kaniyang sinabi, **6** "Patungkol sa mga bagay na ito na inyong nakikita, darating ang mga araw na wala ni isang bato ang maiiwan sa ibabaw ng isa pang bato na hindi babagsak." **7** Kaya't siya ay kanilang tinanong, "Guro, kailan mangyayari ang mga bagay na ito? At ano ang magiging palatandaan kapag malapit ng mangyari ang mga bagay na ito?" **8** Sumagot si Jesus, "Mag-ingat kayo na hindi kayo malinlang. Sapagkat maraming darating sa pangalan ko, magsasabi, 'Ako ay siya' at, 'Malapit na ang panahon.' Huwag kayong sumunod sa kanila. **9** Kapag kayo ay nakarinig ng mga digmaan at mga kaguluhan, huwag kayong masindak, sapagkat kinakailangang mangyari muna ang mga bagay na ito, ngunit ang wakas ay hindi kaagad na magaganap." **10** At sinabi niya sa kanila, "Titindig ang isang bansa laban sa bansa, at kaharian laban sa kaharian.

11 Magkakaroon ng mga malalakas na lindol, at sa iba't
ibang dako ay magkakaroon ng taggutom at mga salot.
Magkakaroon ng mga kakila-kilabot na pangyayari at mga
dakilang palatandaan mula sa langit. 12 Ngunit bago ang
lahat ng ito, dadakipin nila kayo at uusigin, ibibigay kayo
sa mga sinagoga at sa mga bilangguan, dadalhin kayo sa
harapan ng mga hari at mga gobernador dahil sa aking
pangalan. 13 Ito ay magbibigay-daan ng pagkakataon para sa
inyong patotoo. 14 Kaya pagtibayin ninyo sa inyong puso na
huwag ihanda ang inyong isasagot nang maagang panahon,
15 sapagkat ibibigay ko sa inyo ang mga salita at karunungan,
na hindi malalabanan at matutulan ng lahat ng iyong kaaway.
16 Ngunit kayo ay ibibigay din ng inyong mga magulang, mga
kapatid, mga kamag-anak, at mga kaibigan, at papatayin nila
ang iba sa inyo. 17 Kayo ay kamumuhian ng lahat dahil
sa aking pangalan. 18 Ngunit hindi mawawala kahit isang
buhok sa inyong ulo. 19 Sa inyong pagtitiis ay makakamtan
ninyo ang inyong mga kaluluwa. 20 Kapag nakita ninyo
ang Jerusalem na napaliligiran ng mga hukbo, kung gayon
malalaman ninyo malapit na ang pagkawasak nito. 21 Kung
magkagayon, ang mga nasa Judea ay magsitakas patungo sa
mga bundok, at lahat ng mga nasa kalagitnaan ng lungsod ay
umalis, at ang mga nasa bayan ay huwag pumasok doon. 22
Sapagkat ito ang mga araw ng paghihiganti, upang matupad
ang lahat ng nasusulat. 23 Sa aba ng mga nagdadalang-
tao at sa mga nagpapasuso sa mga araw na iyon! Sapagkat
magkakaroon ng matinding kapighatian sa lupain, at poot
sa mga taong ito. 24 At sila ay babagsak sa pamamagitan
ng talim ng espada at sila ay dadalhing bihag sa lahat ng
mga bansa, at ang Jerusalem ay yuyurakan ng mga Gentil,
hanggang sa matupad ang mga panahon ng mga Gentil.
25 Magkakaroon ng mga palatandaan sa araw, sa buwan,
at sa mga bituin. At sa lupa, magkakaroon ng kapighatian
sa mga bansa, na walang pag-asa dahil sa dagundong
ng dagat at sa mga alon. 26 Manlulupaypay ang mga tao
dahil sa takot at dahil sa inaasahang darating sa mundo.
Sapagkat mayayanig ang mga kapangyarihan ng kalangitan.
27 At makikita nila ang Anak ng Tao na dumarating na nasa
ulap na may kapangyarihan at dakilang kaluwalhatian. 28
Ngunit kapag magsisimulang mangyari ang mga bagay na ito,
tumindig kayo, at tumingala, sapagkat nalalapit na ang inyong
kaligtasan." 29 Nagsabi si Jesus ng talinghaga sa kanila,
"Tingnan ninyo ang puno ng igos, at ang lahat ng mga puno.
30 Kapag ang mga ito ay umusbong, nakikita ninyo mismo at
nalalaman na malapit na ang tag-araw. 31 Gayon din naman,
kapag nakita ninyo na nangyayari na ang mga bagay na ito,
nalalaman ninyong nalalapit na ang kaharian ng Diyos. 32
Totoo, sinasabi ko sa inyo, hindi lilipas ang ang salinlahing ito,
hanggang sa maganap ang lahat ng mga bagay na ito. 33
Ang langit at lupa ay lilipas, ngunit ang aking mga salita ay
hindi lilipas. 34 Ngunit bigyang-pansin ang inyong mga sarili,
upang hindi magnais ang inyong mga puso ng kahalayan,
kalasingan, at mga alalahanin sa buhay. Sapagkat darating
ang araw na iyon sa inyo nang biglaan 35 na gaya ng bitag.
Sapagkat darating ito sa lahat ng naninirahan sa ibabaw
ng buong mundo. 36 Ngunit maging mapagmatiyag kayo
sa lahat ng oras, nananalangin na kayo ay magkaroon ng
sapat na lakas upang matakasan ninyo ang lahat ng ito na
magaganap, at upang tumayo sa harapan ng Anak ng Tao."
37 Kaya't tuwing umaga siya ay nagtuturo sa templo at sa
gabi siya ay lumalabas, at nagpapalipas ng gabi sa bundok na
tinatawag na Olivet. 38 Ang lahat ng mga tao ay dumarating
nang napakaaga upang makinig sa kaniya sa templo.

22 Ngayon, papalapit na ang Pista ng Tinapay na walang
Pampaalsa, na tinatawag na Paskwa. 2 Pinag-usapan
ng mga punong pari at mga eskriba kung paano nila
ipapapatay si Jesus, sapagkat natatakot sila sa mga tao. 3
Pumasok si Satanas kay Judas Iscariote, isa sa Labindalawa.
4 Nagpunta si Judas at nakipag-usap sa mga punong pari
at mga kapitan tungkol sa kung paano niya maidadala
si Jesus sa kanila. 5 Nagalak sila, at nakipagkasundong
bibigyan siya ng pera. 6 Sumang-ayon siya, at naghanap ng
pagkakataon upang madala niya si Jesus sa kanila malayo
sa maraming mga tao. 7 Dumating ang araw ng tinapay
na walang pampaalsa, na kung saan kailangang ialay ang
kordero ng Paskwa. 8 Isinugo ni Jesus sina Pedro at Juan, at
sinabi, "Pumunta kayo at maghanda ng hapunang Pampaskua
upang ito ay ating kainin." 9 Tinanong nila sa kaniya,
"Saan mo kami gustong gumawa ng mga paghahanda?"
10 Sinagot niya sila, "Makinig kayo, kapag nakapasok na
kayo sa lungsod, may isang lalaking sasalubong sa inyo
na may isang bangang tubig. Sundan ninyo siya sa bahay
kung saan siya papasok. 11 Pagkatapos, sabihin ninyo sa
panginoon ng bahay 'Ipinapatanong ng Guro sa iyo, "Nasaan
ang silid pampanauhin, kung saan kami kakain ng aking
mga alagad sa araw ng Paskwa?"' 12 Ipapakita niya sa inyo
ang malaki at maayos na silid sa itaas. Doon ninyo gawin
ang mga paghahanda. 13 Kaya pumunta sila, at nakita ang
lahat ayon sa sinabi niya sa kanila. At inihanda nila ang
hapunang Pampaskwa. 14 Nang dumating ang panahon,
umupo siya kasama ang mga apostol. 15 Pagkatapos sinabi
niya sa kanila, "Labis kong ninais na makasalo kayo sa
Pista ng Paskwang ito bago ako magdusa. 16 Sapagkat
sinasabi ko sa inyo, hindi ko na ito kakaining muli, hanggang
sa matupad ito sa kaharian ng Diyos." 17 Pagkatapos,
kumuha si Jesus ng isang kopa, at nang makapagpasalamat,
sinabi niya, "Kunin ninyo ito at ibahagi ito sa isa't isa. 18
Sapagkat sinasabi ko sa inyo, hindi na ako muling iinom
ng bunga ng ubas, hanggang sa dumating ang kaharian ng
Diyos." 19 Pagkatapos, kinuha niya ang tinapay at nang
makapagpasalamat, hinati-hati niya ito, at ibinigay sa kanila,
sinasabi, "Ito ang aking katawan na ibinigay para sa inyo.
Gawin ninyo ito bilang pag-alaala sa akin." 20 Kinuha niya
ang tasa sa parehong paraan pagkatapos ng hapunan,
sinasabi, "Ang tasang ito ang bagong tipan sa aking dugo, na
ibinuhos para sa inyo. 21 Ngunit makinig kayo. Ang taong
magkakanulo sa akin ay kasama ko ngayon sa hapag. 22
Sapagkat ang Anak ng Tao ay mamamatay ayon sa itinakda.
Ngunit sa aba sa taong iyon na magkakanulo sa kaniya!" 23
At nagsimula silang magtanong sa isa't isa, kung sino sa
kanila ang gagawa ng bagay na ito. 24 At nagkaroon din
ng pagtatalo sa kanila tungkol sa kung sino sa kanila ang
itinuturing na pinakadakila. 25 Sinabi niya sa kanila, "Ang
mga hari ng mga Gentil ay may kapangyarihang pamunuan
sila, at ang mga may kapangyarihan sa kanila ay tinawag na
mga pinunong kagalang-galang. 26 Ngunit sa inyo ay hindi
dapat maging tulad nito. Sa halip, ang pinakadakila sa inyo ay
maging katulad ng pinakabata. At ang pinakamahalaga sa
inyo ay maging katulad ng isang naglilingkod. 27 Sapagkat
sino ang mas dakila, ang taong nakaupo sa may hapag o ang
siyang naglilingkod? Hindi ba ang taong nakaupo sa may
hapag? Bagaman kasama ninyo ako bilang isang naglilingkod.

28 Ngunit kayo ang mga nagpatuloy na kasama ko sa aking
mga pagsubok. **29** Ibibigay ko sa inyo ang kaharian, katulad
ng aking Ama na nagbigay sa akin ng kaharian, **30** upang
kayo ay kumain at uminom sa aking mesa sa aking kaharian.
At uupo kayo sa mga trono na hahatol sa labindalawang
lipi ng Israel. **31** Simon, Simon, mag-ingat kayo, sapagkat
hinihingi kayo ni Satanas upang salain kayo tulad ng trigo.
32 Ngunit ipinanalangin kita, upang hindi humina ang iyong
pananampalataya. At pagkatapos mong muling manumbalik,
palakasin mo ang iyong mga kapatid.” **33** Sinabi ni Pedro
sa kaniya, “Panginoon, handa akong sumama sa iyo sa
bilangguan at sa kamatayan.” **34** Sumagot si Jesus, “Sinasabi
ko sa iyo, Pedro, hindi titilaok ang tandang sa araw na ito,
bago mo ikaila ng tatlong beses na kilala mo ako.” **35** At
sinabi ni Jesus sa kanila. “Nang ipinadala ko kayo na walang
pitaka, supot ng mga kakailanganin, o sapatos, nagkulang ba
kayo ng kahit na ano?” At sumagot sila, “Hindi.” **36** Kaya
sinabi niya sa kanila, “Ngunit ngayon, siya na may pitaka,
kunin niya ito, at maging ang supot ng pagkain. Ang walang
espada ay dapat ipagbili niya ang kaniyang balabal at bumili
ng isa. **37** Sapagkat sinasabi ko sa inyo, kinakailangang
matupad ang nasusulat tungkol sa akin, 'At itinuring siyang
isa sa mga lumalabag sa batas.' Sapagkat natutupad na ang
pahayag tungkol sa akin.” **38** Kaya sinabi nila, “Panginoon,
tingnan mo! Narito ang dalawang espada.” At sinabi niya
sa kanila, “Tama na iyan.” **39** Pagkatapos ng hapunan,
pumunta si Jesus sa Bundok ng mga Olibo gaya ng madalas
niyang ginagawa, at sumunod ang mga alagad sa kaniya. **40**
Nang dumating sila, sinabi niya sa kanila, “Ipanalangin ninyo
na hindi kayo matukso.” **41** Lumayo siya sa kanila sa di-
kalayuan, at lumuhod siya at nanalangin, **42** sinasabi, “Ama,
kung nais mo, alisin mo sa akin ang tasang ito. Gayunman,
hindi ang kalooban ko, kundi ang kalooban mo ang mangyari.”
43 Pagkatapos, isang anghel mula sa langit ang nagpakita
sa kaniya, pinapalakas siya. **44** Sa matinding paghihirap,
nanalangin siya nang lalong taimtim, at ang kaniyang pawis
ay naging tulad ng malalaking tulo ng dugo na nahuhulog sa
lupa. **45** Nang tumayo siya mula sa kaniyang pananalangin,
pumunta siya sa kaniyang mga alagad, at nakita niyang
natutulog ang mga ito dahil sa kanilang pagdadalamhati, **46**
at tinanong sila, “Bakit kayo natutulog?” Bumangon kayo at
manalangin, nang hindi kayo pumasok sa tukso.” **47** Habang
siya ay nagsasalita, masdan ito, dumating ang maraming tao,
kasama si Judas na isa sa Labindalawa na pinangungunahan
sila. Lumapit siya kay Jesus upang siya ay halikan, **48** ngunit
sinabi ni Jesus sa kaniya, “Judas, ipinagkakanulo mo ba
ang Anak ng Tao sa pamamagitan ng isang halik?” **49** Nang
makita ng mga nakapalibot kay Jesus ang nangyayari, sinabi
nila, “Panginoon, lulusob na ba kami gamit ang tabak?” **50**
At isa sa kanila ang lumusob sa lingkod ng pinakapunong
pari, at tinaga ang kaniyang kanang tainga. **51** Sinabi ni
Jesus, “Tigilan na ninyo ito.” At hinawakan ni Jesus ang
kaniyang tainga at pinagaling siya. **52** Sinabi ni Jesus sa
mga punong pari, sa mga kapitan ng templo, at sa mga
nakatatanda na dumating laban sa kaniya. “Nagpunta kayo
na tila laban sa isang magnanakaw, na may dalang mga
espada at mga pamalo? **53** Nang kasama ko kayo araw-
araw sa templo, hindi ninyo ako dinakip. Ngunit ito ang inyong
oras, at ang kapangyarihan ng kadiliman.” **54** Dinakip siya,
itinaboy siya palayo, at dinala sa bahay ng pinakapunong
pari. Ngunit sumunod si Pedro sa di-kalayuan. **55** Pagkatapos
nilang magpaningas ng apoy sa gitna ng patyo at sama-
samang umupo, umupo si Pedro sa kanilang kalagitnaan.
56 Nakita siya ng isang utusang babae habang nakaupo sa
naiilawan ng apoy, at tinitigan siya nito at sinabi, “Kasama
rin siya ng taong iyon.” **57** Ngunit ikinaila ito ni Pedro, at
sinabi, “Babae, hindi ko siya kilala.” **58** Pagkaraan ng ilang
sandali, nakita uli siya ng iba pang tao, at sinabi, “Isa ka
rin sa kanila.” Ngunit sinabi ni Pedro, “Lalaki, hindi.” **59**
Pagkatapos ng isang oras iginiit ng isa pang lalaki at sinabi,
“Totoo na ang lalaking ito ay kasama niya, sapagkat siya ay
taga-Galilea.” **60** Ngunit sinabi ni Pedro, “Lalaki, hindi ko
alam ang sinasabi mo.” At agad-agad, habang nagsasalita pa
siya, tumilaok ang tandang. **61** Lumingon ang Panginoon
at tumingin kay Pedro. At naalala ni Pedro ang salita ng
Panginoon, nang sabihin niya sa kaniya, “Bago tumilaok ang
tandang sa araw na ito, tatlong ulit mo akong ikakaila.” **62**
Siya ay lumabas, tumangis si Pedro ng labis. **63** Pagkatapos
ay kinutya at hinampas si Jesus ng mga lalaking nagbabantay
sa kaniya. **64** Pagkatapos siyang piringan, tinanong siya
at sinabi, “Hulaan mo! Sino ang humampas sa iyo?” **65**
Nagsalita pa sila ng maraming mga bagay laban kay Jesus,
nilalapastangan siya. **66** Kinaumagahan, nagtipun-tipon ang
mga nakatatanda, ang mga punong pari at mga eskriba. Siya
ay dinala nila sa Konseho, **67** sinasabi “Kung ikaw ang Cristo,
sabihin mo sa amin.” Ngunit sinabi niya sa kanila, “Kung
sabihin ko sa inyo, hindi kayo maniniwala, **68** at kung tanungin
ko kayo, hindi kayo sasagot. **69** Ngunit mula ngayon, ang
Anak ng Tao ay mauupo sa kanang kamay ng kapangyarihan
ng Diyos.” **70** Sinabi nilang lahat, “Kung gayon ikaw ang Anak
ng Diyos?” At sinabi ni Jesus sa kanila, “Sinabi ninyo na ako
nga.” **71** Sinabi nila, “Bakit pa natin kailangan ng isang saksi?
Sapagkat tayo na mismo ang nakarinig mula sa kaniyang
bibig.”

23 Ang buong kapulungan ay tumayo, at dinala si Jesus
sa harapan ni Pilato. **2** Nagsimula silang paratangan
siya, sinasabi, “Nalaman na inaakay ng taong ito ang aming
bansa sa kasamaan, ipinagbabawal niyang magbigay ng
buwis kay Ceasar, at sinasabing siya mismo ang Cristo, na
isang hari.” **3** Tinanong siya ni Pilato, sinasabi, “Ikaw ba ang
Hari ng mga Judio?” At sinagot siya ni Jesus at sinabi, “Ikaw
na ang may sabi.” **4** Sinabi ni Pilato sa mga punong pari at
sa maraming tao, “Wala akong makitang kasalanan sa taong
ito.” **5** Ngunit sila ay nagpupumilit, sinasabi, “Ginugulo niya
ang mga tao, nagtuturo sa buong Judea, mula sa Galilea
maging sa lugar na ito.” **6** Kaya nang marinig ito ni Pilato,
tinanong niya kung ang taong iyon ay taga-Galilea. **7** Nang
malaman niyang nasa ilalim siya ng pamumuno ni Herodes,
ipinadala niya si Jesus kay Herodes, na nasa Jerusalem din
sa mga araw na iyon. **8** Nang makita ni Herodes si Jesus,
labis siyang natuwa, dahil matagal na niya itong nais makita.
Nakarinig siya ng tungkol sa kaniya at ninais niyang makakita
ng ilang himala na ginawa niya. **9** Maraming itinanong si
Herodes kay Jesus, ngunit walang isinagot si Jesus sa kaniya.
10 Tumayo ang mga punong pari at mga eskriba, marahas
siyang pinaparatangan. **11** Inalipusta siya ni Herodes kasama
ng kaniyang mga kawal, at kinutya siya, at dinamitan siya ng
magandang kasuotan, at ipinadala si Jesus pabalik kay Pilato.
12 Naging magkaibigan sina Herodes at Pilato sa araw ding
iyon (dati silang magkaaway.) **13** Tinipon ni Pilato ang mga
punong pari at ang mga pinuno at ang napakaraming tao, **14**
at sinabi sa kanila, “Dinala ninyo ang taong ito sa akin na tila
isang taong pinangungunahan ang mga tao upang gumawa

ng masama, at tingnan ninyo, tinanong ko siya sa harapan
ninyo, wala akong nakitang kasalanan sa taong ito tungkol
sa mga bagay na inyong ipinaparatang sa kaniya. **15** Wala,
kahit si Herodes, sapagkat siya ay ipinabalik niya sa atin,
at tingnan ninyo, wala siyang ginawang karapat-dapat ng
kamatayan. **16** Kaya parurusahan ko siya, at pakakawalan
siya. **17** (Ngayon, sa pista, kailangang magpalaya ni Pilato
ng isang bilanggo para sa mga Judio.) **18** Ngunit sabay-
sabay silang sumigaw, sinasabi, "Alisin ninyo ang taong ito,
at palayain si Barabbas para sa amin!" **19** Si Barabbas ay
isang taong ibinilanggo dahil sa pagrerebelde sa lungsod at
dahil sa pagpatay. **20** Kinausap ulit sila ni Pilato, ninanais
na palayain si Jesus. **21** Ngunit sumigaw sila, sinasabi,
"Ipako siya sa krus, ipako siya sa krus." **22** Sinabi niya sa
kanila sa ikatlong pagkakataon, "Bakit, anong masamang
ginawa ng taong ito? Wala akong natagpuan upang siya ay
marapat na parusahan ng kamatayan. Kaya, pagkatapos
niyang maparusahan, pakakawalan ko siya." **23** Ngunit sila
ay mapilit na may malalakas na tinig, hinihiling na ipapako
siya krus. At nahikayat si Pilato ng kanilang mga tinig. **24**
Kaya nagpasya si Pilato na ibigay ang kanilang kahilingan. **25**
Pinalaya niya ang taong hiniling nila, na ibinilanggo dahil sa
panggugulo at pagpatay. Ngunit ibinigay niya si Jesus ayon
sa kalooban nila. **26** Nang siya inilalayo nila, sinunggaban
nila ang isang Simon na taga-Cirene, na nanggaling sa
kabukiran, at pinapasan nila ang krus sa kaniya upang buhatin
niya, na sumusunod kay Jesus. **27** Siya ay sinusundan ng
napakaraming tao, at mga kababaihang nagdadalamhati at
tumatangis dahil sa kaniya. **28** Ngunit lumingon si Jesus sa
kanila, at sinabi, "Mga anak na babae ng Jerusalem, huwag
ninyo akong tangisan, ngunit tangisan ninyo ang inyong sarili
at ang inyong mga anak. **29** Dahil tingnan ninyo, darating ang
mga araw na sasabihin nila, 'Pinagpala ang mga baog at ang
mga sinapupunang hindi nanganak, at ang mga suso na hindi
nagpasuso.' **30** Sa panahong iyon sasabihin nila sa mga
bundok, 'Bumagsak kayo sa amin,' at sa mga burol, 'Tabunan
ninyo kami.' **31** Sapagkat kung gagawin nila ang mga bagay
na ito habang ang puno ay berde, anong magyayari kapag
tuyo na ito?" **32** May iba pang dalawang lalaking na mga
kriminal ang dinala kasama niya upang patayin. **33** Nang
makarating sila sa lugar na kung tawagin ay Bungo, doon ay
kanilang ipinako siya sa krus kasama ang mga kriminal, isa
sa kaniyang kanan at isa sa kaniyang kaliwa. **34** Sinabi ni
Jesus, "Ama, patawarin mo sila, sapagkat hindi nila alam ang
kanilang ginagawa." At sila ay nagsapalaran, hinati-hati ang
kaniyang kasuotan. **35** Ang mga tao ay nakatayong nanonood
habang kinukutya rin siya ng mga pinuno, sinasabi, "Niligtas
niya ang iba. Hayaan ninyong iligtas niya ang kaniyang
sarili, kung siya nga ang Cristo ng Diyos, ang hinirang." **36**
Pinagtawanan din siya ng mga kawal, lumalapit sa kaniya,
inaalukan siya ng suka, **37** at sinasabi, "Kung ikaw ang
Hari ng mga Judio, iligtas mo ang iyong sarili." **38** Mayroon
ding isang karatula sa itaas niya, "ITO ANG HARI NG MGA
JUDIO." **39** Nilait siya ng isa sa mga kriminal na nakapako
sa krus, sinasabi, "Hindi ba ikaw ang Cristo? Iligtas mo ang
iyong sarili at kami." **40** Ngunit sumagot ang isa, sinaway siya
at sinabi, "Hindi ka ba natatakot sa Diyos, sapagkat ikaw ay
nasa ilalim ng parehong parusa? **41** Nararapat lang na narito
tayo, sapagkat tinatanggap natin ang nararapat sa ating mga
ginawa. Ngunit ang taong ito ay walang ginawang mali." **42** At
dagdag pa niya, "Jesus, alalahanin mo ako pagdating mo sa
iyong kaharian." **43** Sinabi ni Jesus sa kaniya, "Tunay ngang
sinasabi ko sa iyo, sa araw na ito, ikaw ay makakasama
ko sa paraiso." **44** Nang pasapit na ang Ika-anim na oras,
nagdilim sa buong lupain hanggang sa ika-siyam na oras **45**
habang nagdidilim ang araw. Pagkatapos, nahati sa gitna ang
kurtina ng templo. **46** At si Jesus, na may malakas na tinig
ay nagsabi, "Ama, ipinagkakatiwala ko ang aking espiritu sa
iyong mga kamay." Pagkasabi niya nito, siya ay namatay. **47**
Nang makita ng senturion ang nangyari, niluwalhati niya ang
Diyos, sinabi, "Tunay ngang matuwid ang taong ito." **48** Nang
ang mga bagay na naganap ay nakita ng napakaraming taong
sama-samang dumating upang saksihan ang pangyayaring
ito, nagsi-uwian sila na dinadagukan ang kanilang mga dibdib.
49 Ngunit ang lahat ng mga kakilala niya, at ang mga babaing
sumunod sa kaniya mula sa Galilea, ay nakatayo sa di-
kalayuan, pinapanood ang mga bagay na ito. **50** Masdan
ninyo, may isang lalaking nagngangalang Jose, na kabilang
sa Konseho, isang mabuti at matuwid na tao **51** (hindi siya
sumang-ayon sa kanilang pasya at sa kanilang ginawa), mula
sa Arimatea, isang Judiong lungsod, na siyang naghihintay sa
kaharian ng Diyos. **52** Ang taong ito ay lumapit kay Pilato,
hiningi ang katawan ni Jesus. **53** Ibinababa niya ito, at binalot
ito ng pinong lino, at inilagay siya sa isang libingang inukit sa
bato, na hindi pa napaglilibingan. **54** Noon ay ang Araw ng
Paghahanda, at nalalapit na ang Araw ng Pamamahinga.
55 Ang mga babaing kasama niyang lumabas sa Galilea ay
sumunod, at nakita ang libingan at kung paano inilagay ang
kaniyang katawan. **56** Sila ay umuwi, at naghanda ng mga
pabango at mga pamahid. At sa araw ng Pamamahinga, sila
ay nagpahinga ayon sa kautusan.

24 Maagang-maaga sa unang araw ng linggo, pumunta
sila sa libingan, dala-dala ang pabangong ihinanda nila.
2 Natagpuan nilang naigulong ang bato palayo sa libingan.
3 Pumasok sila sa loob, ngunit hindi nila natagpuan ang
katawan ng Panginoon Jesus. **4** At nangyari na, habang sila
ay nalilito tungkol dito, biglang may dalawang lalaking tumayo
sa tabi nila na nakakasilaw ang damit. **5** Ang mga babae ay
napuno ng takot at yumuko sa lupa, sinabi nila nila sa mga
babae, "Bakit ninyo hinahanap ang buhay sa mga patay? **6**
Wala siya dito, ngunit siya ay muling nabuhay! Alalahanin
niyo ang sinabi niya sa inyo noong nasa Galilea pa siya, **7**
sinabi niya na ang Anak ng Tao ay kailangang ipasakamay sa
mga makasalanang tao at ipapako sa krus, at sa ikatlong
araw ay muling mabubuhay." **8** Naalala ng mga babae ang
mga sinabi niya, **9** at bumalik sila galing ng libingan at sinabi
ang lahat ng nangyari sa labing isang alagad at lahat ng
iba pa. **10** Ngayon, sina Maria Magdalena, Juana, Maria na
ina ni Santiago, at ang iba pang mga babaeng kasama nila
ang nagbalita ng mga nangyari sa mga apostol. **11** Ngunit
ang balitang ito ay tila walang kabuluhan sa mga apostol, at
hindi nila pinaniwalaan ang mga babae. **12** Gayon pa man,
tumayo si Pedro, at tumakbo papunta sa libingan, at yumuko
siya at tumingin sa loob, nakita niya na ang mga telang lino
na lamang ang naroon. Kaya umuwi si Pedro sa kaniyang
tahanan, na nagtataka kung ano ang nangyari. **13** Masdan
ninyo, sa araw ding iyon, dalawa sa kanila ang papunta sa
nayon na tinatawag na Emaus, na animnapung stadia ang
layo mula sa Jerusalem. **14** Pinag-uusapan nila ang tungkol
sa lahat ng nangyari. **15** Nangyari na, habang nag-uusap
sila at nagtatanungan sa isat-isa, lumapit si Jesus mismo at
sumama sa kanila. **16** Ngunit ang kanilang mga mata ay
nahadlangan upang hindi siya makilala. **17** Sinabi ni Jesus

sa kanila, “Ano ang pinag-uusapan ninyong dalawa habang
naglalakad kayo?” Huminto sila na nalulungkot. **18** Isa sa
kanila na nagngangalang Cleopas, ang sumagot sa kaniya,
“Ikaw lang ba ang tao sa Jerusalem na hindi nakakaalam sa
mga bagay na nangyayari doon sa mga araw na ito?” **19**
Sinabi ni Jesus sa kanila, “Anong mga bagay?” Sumagot
sila sa kaniya, “Ang mga bagay tungkol kay Jesus na taga-
Nazaret, na isang propeta, na makapangyarihan sa gawa
at salita sa harapan ng Diyos at ng mga tao. **20** At kung
papaano siya ibinigay ng mga punong pari at mga pinuno
natin upang hatulan ng kamatayan at ipako sa krus. **21**
Ngunit umasa kami na siya ang magpapalaya sa Israel. Oo, at
maliban pa sa lahat ng ito, pangatlong araw na ngayon mula
ng nangyari ang mga bagay na ito. **22** Ngunit bukod dito,
pinamangha kami ng ilan sa mga kababaihang kasamahan
namin, na pumunta sa libingan nang maaga. **23** Nang hindi
nila nakita ang kaniyang katawan, pumunta sila sa amin,
sinasabing may nakita silang pangitain ng mga anghel na
nagsabing siya ay buhay. **24** Pumunta sa libingan ang ilan sa
mga kalalakihang kasama, at nakita nila ito na gaya ng sinabi
ng mga kababaihan. Ngunit hindi nila siya nakita.” **25** Sinabi
ni Jesus sa kanila, “O mga lalaking hangal at makukupad ang
puso na maniwala sa lahat ng sinabi ng mga propeta! **26**
Hindi ba kinakailangang si Cristo ay magdusa ng ganitong
mga bagay, at pumasok sa kaniyang kaluwalhatian?” **27** At
magmula kay Moises at sa lahat ng propeta, ipinaliwanag ni
Jesus sa kanila ang mga bagay tungkol sa kaniyang sarili
sa lahat ng mga kasulatan. **28** Habang papalapit sila sa
nayon, na kanilang pupuntahan, lumakad si Jesus na wari
magpapatuloy pa. **29** Ngunit siya ay pinigilan nila, sinasabi,
“Manatili ka sa amin, sapagkat malapit nang gumabi at
dumidilim na.” Kaya pumasok si Jesus upang tumuloy sa
kanila. **30** At nangyari, nang siya ay umupong kasalo nila
upang kumain, kinuha niya ang tinapay, at pinagpasalamatan
ito, at pinagpira-piraso ito, at ibinigay niya ito sa kanila. **31**
Pagkatapos, nabuksan ang kanilang mga mata, at siya ay
nakilala nila, at siya ay naglaho sa kanilang paningin. **32** At
sinabi nila sa isa't-isa, “Hindi ba umaalab ang ating puso,
habang kinakausap niya tayo sa daan, habang binubuksan
niya sa atin ang mga Kasulatan?” **33** Tumayo sila sa oras ding
iyon, at bumalik sa Jerusalem. Natagpuan nila ang labing-isa
na nagtipon-tipon at ang iba pang kasama nila, **34** sinasabi,
“Totoo ngang muling nabuhay ang Panginoon, at nagpakita
siya kay Simon”. **35** Kaya ikinuwento nila ang nangyari sa
daan, at kung paano nila nakilala si Jesus nang pagpira-
pirasuhin niya ang tinapay. **36** Habang pinag-uusapan nila
ang mga bagay na ito, tumayo si Jesus mismo sa kalagitnaan
nila, at sinabi niya sa kanila, “Kapayapaan ay sumainyo.”
37 Ngunit sila ay nasindak at napuno ng takot, at inakala
nila na espiritu ang kanilang nakita. **38** Sinabi ni Jesus sa
kanila, “Bakit kayo naguguluhan? Bakit may mga katanungan
sa inyong puso? **39** Tingnan ninyo ang aking mga kamay
at paa, na ako talaga ito. Hawakan ninyo ako at tingnan
ninyo. Sapagkat ang espiritu ay walang buto at laman, gaya
ng inyong nakikita na nasa akin.” **40** Pagkatapos niyang
sabihin ito, pinakita niya sa kanila ang kaniyang mga kamay
at paa. **41** Habang sila ay hindi pa rin makapaniwala dahil sa
galak, at namangha, sinabi ni Jesus sa kanila, “Mayroon ba
kayong anumang makakain?” **42** Siya ay binigyan nila ng
inihaw na isda. **43** Kinuha ito ni Jesus at kinain niya ito sa
harapan nila. **44** Sinabi niya sa kanila, “Nang kasama ko
kayo, sinabi ko sa inyo na lahat ng nakasulat sa kautusan
ni Moises at ng mga propeta at sa Aklat ng Mga Awit ay
kailangan matupad.” **45** At binuksan niya ang kanilang mga
isipan upang maunawaan nila ang Kasulatan. **46** Sinabi niya
sa kanila, “Nasusulat, na kailangang maghirap ang Cristo,
at muling mabuhay mula sa patay sa ikatlong araw. **47** At
ang pagsisisi at pagpapatawad ng mga kasalanan ay dapat
maipangaral sa kaniyang pangalan sa lahat ng mga bansa,
mula sa Jerusalem. **48** Kayo ay mga saksi ng lahat ng ito. **49**
Tingnan ninyo, ipadadala ko sa inyo ang ipinangako ng aking
Ama. Ngunit mag-hintay kayo sa lungsod, hanggang kayo ay
mapagkalooban ng kapangyarihang mula sa taas.” **50** At
inilabas sila ni Jesus hanggang malapit na sila sa Bethania.
Itinaas niya ang kaniyang mga kamay, at binasbasan sila.
51 Nangyari na, habang sila ay binabasbasan niya, sila ay
iniwan niya at siya ay dinala paakyat sa langit. **52** Kaya siya
ay sinamba nila, at bumalik sila sa Jerusalem nang may labis
na kagalakan. **53** Namalagi sila sa Templo, na nagpupuri sa
Diyos.

Juan

1 Sa simula pa lamang ay ang Salita, at ang Salita ay
kasama ng Diyos, at ang Salita ay Diyos. **2** Itong Salitang
ito ay nasa simula pa kasama ng Diyos. **3** Ang lahat nang
mga bagay ay nalikha sa pamamagitan niya, at kung wala
siya, ay wala kahit isang bagay ang nilikha na nalikha. **4**
Sa kaniya ay buhay, at ang buhay na iyon ay liwanag sa
lahat ng sangkatauhan. **5** Ang liwanag ay sumisinag sa
kadiliman, at ito ay hindi napawi nang kadiliman. **6** May
isang lalaki na isinugo mula sa Diyos, na ang pangalan ay
Juan. **7** Dumating siya bilang isang saksi upang magpatotoo
tungkol sa liwanag, upang ang lahat ay maaaring maniwala
sa pamamagitan niya. **8** Hindi si Juan ang liwanag, ngunit
naparito upang makapagpatotoo siya tungkol sa liwanag. **9**
Iyon ang tunay na liwanag na dumarating sa mundo at iyon
ang nagpapaliwanang sa lahat. **10** Siya ay nasa mundo, at
ang mundo ay nalikha sa pamamagitan niya, at ang mundo ay
hindi nakakakilala sa kaniya. **11** Dumating siya sa kaniyang
sariling kababayan, at hindi siya tinanggap ng kaniyang
sariling mga kababayan. **12** Ngunit sa kasing-dami nang
tumanggap sa kaniya, na naniwala sa kaniyang pangalan,
sa kanila niya ipinagkaloob ang karapatang maging mga
anak ng Diyos, **13** ipinanganak sila hindi sa pamamagitan
nang dugo, ni hindi sa pamamagitan nang kagustuhan ng
laman, ni hindi sa pamamagitan nang kagustuhan ng tao,
kundi sa pamamagitan ng Diyos. **14** Ngayon ang Salita ay
naging laman at namuhay na kasama namin. Nakita namin
ang kaniyang kaluwalhatian, kaluwalhatiang katulad ng nasa
nag-iisang natatanging katauhan na naparito mula sa Ama,
punong-puno ng biyaya at katotohanan. **15** Pinatotohanan ni
Juan ang tungkol sa kaniya at sumigaw na nagsasabi, “Siyang
sinabi ko sa inyo, 'Ang darating kasunod ko ay mas higit sa
akin, sapagkat siya ay nauna sa akin.'” **16** Sapagkat mula
sa kaniyang kapuspusan tayong lahat ay nakatanggap ng
sunod-sunod na libreng kaloob. **17** Sapagkat ang kautusan
ay ibinigay sa pamamagitan ni Moises. Biyaya at katotohanan
ay dumating sa pamamagitan ni Jesu-Cristo. **18** Kailanman,
walang tao ang nakakita sa Diyos. Ang isa at nag-iisang
katauhan, na mismo ay Diyos, na siyang nasa dibdib ng Ama,
nagawa niya siyang maipakilala. **19** Ngayon ito ang patotoo
ni Juan nang ang mga Judio ay nagpadala sa kaniya ng mga
pari at mga Levita mula sa Jerusalem para tanungin siyang,
“Sino ka?” **20** Malaya niyang inilahad, at hindi ikinaila, ngunit
tumugon, “Hindi ako ang Cristo.” **21** Kaya siya ay tinanong
nila, “Ano ka kung gayon? Ikaw ba si Elias?” Sabi niya, “Hindi
ako.” Sabi nila, “Ikaw ba ang propeta?” Sumagot siya, “Hindi.”
22 Pagkatapos ay sinabi nila sa kaniya, “Sino ka, upang may
maibigay kaming sagot sa mga nagsugo sa amin? Ano ang
masasabi mo tungkol sa iyong sarili?” **23** Sinabi niya, “Ako
ang boses ng isang sumisigaw sa ilang: 'Gawin ninyong tuwid
ang daraanan ng Panginoon,' gaya nang sinabi ni Isaias na
propeta.” **24** Ngayong mayroong mga isinugo duon mula
sa mga Pariseo. Tinanong nila siya at sinabi sa kaniya, **25**
“Kung ganoon bakit ka nagbabautismo kung hindi ikaw ang
Cristo, ni hindi si Elias, ni hindi ang propeta?” **26** Tumugon
si Juan sa kanila sinasabi, “Nagbabautismo ako ng tubig.
Subalit, sa kalagitnaan ninyo ay nakatayo ang isang hindi
ninyo nakikilala. **27** Siya ang darating kasunod ko. Hindi ako
karapat-dapat na magtanggal ng tali ng kaniyang sandalyas.”
28 Ang mga bagay na ito ay nangyari sa Bethania sa kabilang
ibayo nang Jordan, kung saan si Juan ay nagbabautismo. **29**
Sa sumunod na araw nakita ni Juan na paparating si Jesus
sa kaniya at sinabi, “Tingnan ninyo, ayun ang kordero ng
Diyos na siyang nag-aalis nang mga kasalanan ng mundo!
30 Siya ang sinabi ko sa inyo na, 'Ang darating kasunod ko
ay mas higit sa akin, sapagkat siya ay nauna sa akin.' **31**
Hindi ko siya nakilala, ngunit ito ay nangyari upang maihayag
siya sa Israel na siyang dahilan na ako ay nagbabautismo
ng tubig.” **32** Nagpatotoo si Juan, “Nakita ko ang Espiritu
na bumababa mula sa langit tulad ng isang kalapati, at ito
ay nanatili sa kaniya. **33** Hindi ko siya nakilala, ngunit ang
sabi sa akin ng nagsugo sa akin na magbautismo sa tubig,
'Kung kanino mo makikita ang Espiritu na bumababa at
nananatili, siya ang magbabautismo ng Banal na Espiritu.'
34 Pareho kong nakita at napatotohanan na ito ang Anak
ng Diyos. **35** Muli, sa sumunod na araw, habang si Juan ay
nakatayong kasama ang dalawang alagad **36** nakita nila si
Jesus na naglalakad sa malapit, at sinabi ni Juan, “Tingnan
ninyo, ayun ang Kordero ng Diyos!” **37** Narinig ng dalawang
alagad na sinabi ni Juan ito, at sila ay sumunod kay Jesus.
38 At si Jesus ay lumingon at nakita silang sumusunod at
sinabi sa kanila, “Anung nais ninyo?” Sumagot sila, “Rabi
(na ang ibig sabihin ay 'Guro'), saan ka nakatira?” **39** Sinabi
niya sa kanila, “Halikayo at tingnan.” At sila ay pumaroon at
nakita kung saan siya nakatira; sila ay tumira kasama niya sa
araw na iyon sapagkat noon ay halos mag-aalas kuwatro
na. **40** Isa sa dalawang nakarinig na nagsalita si Juan at
pagkatapos sumunod kay Jesus ay si Andres na kapatid ni
Simon Pedro. **41** Una niyang nakita ang kaniyang sariling
kapatid na si Simon at sinabi sa kaniya, “Nakita na namin
ang Mesias,” (na sinalin na, 'ang Cristo'). **42** Dinala niya siya
kay Jesus. Si Jesus ay tumingin sa kaniya at sinabi, “Ikaw si
Simon anak ni Juan. Ikaw ay tatawaging Cepas” (na ang ibig
sabihin ay 'Pedro'). **43** Kinabukasan, nang si Jesus ay nais
na umalis para pumunta sa Galilea, nakita niya si Felipe at
sinabi sa kaniya, “Sumunod ka sa akin.” **44** Ngayon si Felipe
ay galing sa Bethsaida, ang lungsod nila Andres at Pedro. **45**
Natagpuan ni Felipe si Nathanael at sinabi sa kaniya, “Ang
siyang naisulat sa kaustusan ni Moises at ng mga propeta -
ay nakita namin, si Jesus na taga-Nazaret na anak ni Jose.”
46 Sinabi ni Nathanael, “Maaari bang may magandang bagay
na magmula sa Nazaret?” Sinabi ni Felipe sa kaniya, “Halika
at tingnan mo.” **47** Nakita ni Jesus na palapit si Nataniel sa
kaniya at sinabi ang tungkol sa kaniya, “Tingnan ninyo, isa
ngang tunay na Israelita, na walang panlilinlang.” **48** Sinabi
sa kaniya ni Nataniel, “Papaano mo ako nakikilala?” Sumagot
si Jesus at sinabi sa kaniya, “Bago ka tawagin ni Felipe, nang
nasa ilalim ka ng puno ng igos, nakita na kita.” **49** Sumagot si
Nathanael, “Rabi, ikaw ang Anak ng Diyos! Ikaw ang Hari ng
Israel!” **50** Sumagot si Jesus at sinabi sa kaniya, “Dahil ba
sa sinabi ko sa iyo, 'Nakita kita sa ilalim ng puno ng igos',
naniniwala ka na? Makakakita ka ng mga bagay na mas higit
pa kaysa dito.” **51** Sinabi ni Jesus, “Totoo, totoo itong sinasabi
ko sa iyo, makikita mong magbukas ang mga kalangitan,
at ang mga anghel ng Diyos ay umaakyat at bumababa sa
kinaroroonan ng Anak ng Tao.”

2 Matapos ang tatlong araw, may kasalan sa Cana ng
Galilea, at ang ina ni Jesus ay naroon. **2** Si Jesus at ang
kaniyang mga alagad ay naanyayahan sa kasalan. **3** Nang
maubos ang alak, sinabi ng ina ni Jesus sa kaniya, “Wala
silang alak.” **4** Sumagot si Jesus, “Babae, ano ang kinalaman

niyan sa akin? Ang oras ko ay hindi pa dumarating." **5** Sinabi
nang kaniyang ina sa mga lingkod, "Anumang sabihin niya sa
inyo, gawin ninyo." **6** Ngayon mayroon doong anim na mga
banga ng tubig na ginagamit sa seremonya ng paghuhugas
ng mga Judio, na ang bawa't isa ay naglalaman ng may
dalawa hanggang tatlong metretes. **7** Sinabi ni Jesus sa
kanila, "Punuin ninyo ang banga ng tubig." Kaya pinuno nila
ang mga ito hanggang labi. **8** Pagkatapos ay sinabi niya sa
mga lingkod, "Kumuha kayo ng kaunti at ibigay sa punong
tagapag-silbi." Kaya ginawa nga nila. **9** Tinikman ng punong
tagapag-silbi ang tubig na naging alak, ngunit hindi niya alam
kung saan ito nanggaling (ngunit alam ito ng mga lingkod na
kumuha ng tubig). Pagkatapos ay tinawag niya ang lalaking
bagong kasal **10** at sinabi sa kaniya, "Ang unang hinahain
ng bawa't isa ay ang mainam na alak at pagkatapos ay ang
murang alak kapag ang mga tao ay lasing na. Ngunit itinira mo
ang napakainam na alak hanggang ngayon." **11** Ang himalang
ito sa Cana ng Galilea ay ang simula ng mga mahimalang
tanda na ginawa ni Jesus, ipinapahayag ang kaniyang
kaluwalhatian, kaya ang mga alagad ay nananampalataya
sa kaniya. **12** Pagkatapos nito, si Jesus, ang kaniyang ina,
ang kaniyang mga kapatid, at ang kaniyang mga alagad ay
pumunta pababa ng Capernaum, at duon nanatili sila ng mga
ilang araw. **13** Ngayon malapit na ang Paskwa ng mga Judio,
kaya si Jesus ay umakyat sa Jerusalem. **14** Natagpuan niya
sa templo ang mga nagbebenta ng mga baka, tupa at mga
kalapati. Ang mga tagapagpalit ng pera ay naroroon din at
nakaupo. **15** Kaya gumawa siya nang isang panghagupit na
lubid at pinaalis silang lahat palabas ng templo, pati na ang
mga tupa at baka. Itinapon niya ang pera ng tagapagpalit
ng salapi at itinaob ang kanilang mga mesa. **16** Sinabi niya
sa mga taga-benta nang kalapati, "Alisin ninyo rito ang mga
bagay na ito. Tigilan ninyong gawing palengke ang tahanan
ng aking Ama." **17** Naalala ng kaniyang mga alagad na
nasusulat, "Ang sigasig para sa iyong tahanan ay tutupok sa
akin." **18** Pagkatapos ay tumugon ang mga may katungkulang
Judio, sinasabi sa kaniya, "Anong tanda ang ipapakita mo sa
amin dahil ginagawa mo ang mga bagay na ito?" **19** Sumagot
si Jesus, "Wasakin ang templong ito, at sa tatlong araw aking
itatayo ito." **20** At sinabi ng mga may katungkulang Judio,
"Umabot nang apatnapu't anim na taon para magawa ang
templong ito, at itatayo mo ito sa tatlong araw?" **21** Subalit,
siya ay nagsasalita tungkol sa templo ng kaniyang katawan.
22 Kaya't pagkatapos noon nang siya ay ibangon mula sa
kamatayan, naalala ng kaniyang mga alagad na sinabi niya
ito, at sila ay nanalig sa kasulatan at sa pahayag na sinabi ni
Jesus. **23** Ngayon nang siya ay nasa Jerusalem, habang pista
ng Paskwa, marami ang naniwala sa kaniyang pangalan,
nang nakita nila ang ginawa niyang mapaghimalang tanda.
24 Ngunit walang tiwala si Jesus sa kanila dahil kilala niya
lahat ng sangkatauhan. **25** Hindi niya kailangan ang sinuman
para magpatotoo sa kaniya tungkol sa kung ano ang klase ng
mga tao, sapagkat alam niya kung anong nasa sa kanila.

3 Ngayon mayroon isang Pariseo na nagngangalang
Nicodemo, kasapi ng Konseho ng Judio. **2** Pumunta ang
taong ito kay Jesus nang bandang gabi, at sinabi niya "Rabi,
alam namin ikaw ay isang guro galing sa Diyos dahil walang
sinumang makagagawa ng mga tandang ito na ginawa mo
maliban na nasa kaniya ang Diyos." **3** Sumagot si Jesus
sa kanya, "Tunay nga, maliban kung isilang muli ang isang
tao hindi niya makikita ang kaharian ng Diyos." **4** Sinabi ni
Nicodemo sa kaniya, "Paano ipapanganak ang isang tao kung
siya ay matanda na? Hindi na siya pwedeng pumasok sa
pangalawang pagkakataon sa sinapupunan ng kaniyang ina
at ipanganak, kaya ba niya?" **5** Sumagot si Jesus, "Tunay
nga, maliban kung ipinanganak ang isang tao sa tubig at sa
Espiritu, hindi siya makakapasok sa kaharian ng Diyos. **6**
Iyong ipanganak sa laman ay laman, at iyong ipanganak sa
Espiritu ay espritu. **7** Huwag kayong mamangha na sinabi ko
sa inyo, 'Dapat kayong ipanganak muli.' **8** Umiihip ang hangin
kung saan niya gusto. Naririnig ninyo ang huni nito, ngunit
hindi ninyo alam kung saan ito nagmula o kung saan ito
pupunta. Gayon din naman ang sinumang isilang sa Espiritu."
9 Sumagot si Nicodemo, sinasabi, "Paano mangyayari ang
mga bagay na ito?" **10** Sinagot siya ni Jesus, "Ikaw ba ay
guro ng Israel, at hindi mo naiintindihan ang mga bagay na
ito? **11** Tunay nga, sinasabi namin iyong alam namin, at
pinatotohanan iyong nakita namin. Subalit kayong mga tao,
hindi ninyo tinatanggap ang aming patotoo. **12** Kung sinabi
ko sa iyo ang tungkol sa mga bagay na makalupa at hindi ka
naniwala, paano ka maniniwala kung sasabihin ko sa iyo ang
mga bagay na makalangit? **13** Walang sinumang umakyat sa
langit maliban ang bumaba mula sa langit, ang Anak ng Tao.
14 Tulad ng pagtaas ni Moises ng ahas sa ilang, gayon din
naman ang Anak ng Tao ay kailangang maitaas, **15** upang
ang lahat ng mananampalataya sa kaniya ay magkaroon ng
buhay na walang hanggan. **(aiōnios g166)** **16** Dahil labis na
inibig ng Diyos ang sangkatauhan, ibinigay niya ang kaniyang
natatangi at nag-iisang Anak upang ang sinumang manalig sa
kaniya ay hindi mamatay ngunit magkakaroon ng buhay na
walang hanggan. **(aiōnios g166)** **17** Dahil hindi isinugo ng
Diyos ang kaniyang Anak sa mundo para parusahan ang
sangkatauhan, ngunit para ang mundo ay marapat na maligtas
sa pamamagitan niya. **18** Ang nananampalataya sa kaniya ay
hindi mahatulan. Ang hindi nananampalataya ay nahatulan na
dahil hindi siya nananampalataya sa pangalan ng natatanging
Anak ng Diyos. **19** Ito ang dahilan sa paghahatol, na ang
ilaw ay dumating sa mundo, at minahal ng mga tao ang dilim
kaysa ang liwanag dahil masama ang kanilang mga naging
gawa. **20** Dahil ang sinuman na gumagawa ng masama ay
galit sa liwanag at hindi lumalapit sa ilaw upang ang kaniyang
mga gawa ay hindi malantad. **21** Subalit ang gumagawa ng
katotohanan ay lumalapit sa liwanag upang ang kaniyang mga
gawa ay malinaw na makita at ang mga iyon ay naganap dahil
sa pagsunod sa Diyos." **22** Pagkatapos nito, si Jesus at ang
kaniyang mga alagad ay pumunta sa lupain ng Judea. Doon
siya ay naglalaan ng panahon kasama nila at nagbabautismo.
23 Ngayon si Juan din ay nagbabautismo sa Enon malapit sa
Salim dahil higit na marami ang tubig doon. Lumalapit sa
kaniya amg mga tao at sila ay nababautismuhan, **24** dahil
hindi pa naipatapon sa bilangguan si Juan. **25** Pagkatapos ay
may lumitaw na alitan sa pagitan ng ilang alagad ni Juan at
sa isang Judio tungkol sa seremonya ng paghuhugas. **26**
Pumunta sila kay Juan, at sinabi nila sa kanya "Rabi, yung
kasama mo sa ibayo ng ilog Jordan, na iyong pinatotohanan,
tingnan mo, nagbabautismo siya at pumupunta ang lahat
sa kaniya." **27** Sumagot si Juan, "Walang anumang bagay
ang tatanggapin ng isang tao maliban na lamang kung ito
ay ibinigay sa kaniya mula sa langit. **28** Kayo mismo ang
makapagpapatunay na sinabi ko, 'Hindi ako ang Cristo' sa
halip sinabi ko, 'Isinugo ako bago pa siya." **29** Ang kasama
ng ikakasal na babae ay ang ikakasal na lalaki. Ngayon ang
kaibigan ng ikakasal na lalaki, na siyang nakatayo at nakikinig,

ay labis ang tuwa dahil sa tinig ng ikakasal na lalaki. Ito ngang
aking kagalakan ay naging ganap. **30** Siya ay dapat maitaas,
subalit ako ay dapat maibaba. **31** Ang mula sa kaitaasan ay
nakatataas sa lahat. Ang taga lupa ay nagmula sa lupa at
nagsasalita ng mga bagay na makalupa. Ang mula sa langit
ay nakatataas sa lahat. **32** Nagpapatotoo siya kung ano ang
kaniyang nakita at narinig, ngunit walang taong tumatanggap
sa kaniyang patotoo. **33** Ang tumanggap sa kaniyang patotoo
ay pinatunayan na totoo ang Diyos. **34** Dahil ang sinumang
ipinadala ng Diyos ay ipinapahayag ang mga salita ng Diyos.
Dahil hindi niya ibinigay ang Espiritu sa pamamagitan ng
sukat. **35** Mahal ng Ama ang Anak at ibinigay niya ang lahat
sa kaniyang mga kamay. **36** Ang nananampalataya sa Anak
ay may buhay na walang hanggan, ngunit ang sinumang hindi
sumusunod sa Anak ay hindi makakakita ng buhay, kundi
mananatili ang poot ng Diyos sa kaniya." **(aiōnios g166)**

4 Ngayon, nang malaman ni Jesus na narinig na ng mga
Pariseo na siya ay humihirang at nagbabautismo ng
mas maraming alagad kaysa kay Juan **2** (bagama't hindi si
Jesus mismo ang nagbabautismo kundi ang kaniyang mga
alagad), **3** iniwan niya ang Judea at lumisan papuntang
Galilea. **4** Ngayo'y kinakailangan niyang dumaan ng Samaria.
5 Kaya dumating siya sa isang bayan ng Samarya na tinawag
na Sicar, malapit sa isang lagay ng lupa na ibinigay ni
Jacob sa kaniyang anak na si Jose. **6** Naroon ang balon ni
Jacob. Napagod si Jesus sa kaniyang paglalakbay, at siya
ay umupo sa may balon. Ito ay magtatanghaling tapat. **7**
Isang Samaritana ang dumating upang mag-igib ng tubig, at
sinabi ni Jesus sa kaniya, "Bigyan mo ako ng konting tubig
na maiinom." **8** Dahil ang kaniyang mga alagad ay umalis
papuntang bayan upang bumili ng pagkain. **9** Pagkatapos
ay sinabi ng Samaritana sa kaniya, "Paanong ikaw, na
isang Judio, ay humihingi sa akin, na isang Samaritana, ng
maiinom?" Dahil ang mga Judio ay hindi nakikitungo sa mga
Samaritano. **10** Sinagot siya ni Jesus, "Kung batid mo ang
kaloob ng Diyos, at kung sino itong nagsasabi sa iyong,
'Bigyan mo ako ng inumin,' ikaw sana ang hihingi sa kaniya,
at ibibigay niya sa iyo ang tubig na buhay." **11** Sumagot ang
babae, "Ginoo, wala kang panalok, at malalim ang balon.
Saan kayo kukuha ng tubig na buhay? **12** Hindi ka higit na
dakila kaysa aming amang si Jacob, di ba, na nagbigay sa
amin ng balon, at uminom siya mula dito, gayun din ang
kaniyang mga anak at kaniyang mga baka?" **13** Sumagot si
Jesus, "Ang bawat iinom ng kaunting tubig na ito ay muling
mauuhaw, **14** ngunit ang sinumang uminom ng kaunting
tubig na ibibigay ko sa kaniya ay hindi kailan man muling
mauuhaw. Sa halip, ang tubig na ibibigay ko sa kaniya ay
magiging bukal ng tubig na magdudulot sa kaniya ng buhay
na walang hanggan." **(aiōn g165, aiōnios g166)** **15** Ang sabi
ng babae sa kaniya, "Ginoo, bigyan mo ako ng tubig na ito
para hindi na ako mauuhaw at hindi na pumunta dito para
umigib ng tubig." **16** Ang sabi ni Jesus sa kaniya, "Umuwi
ka, tawagin mo ang iyong asawa, at bumalik ka dito." **17**
Sumagot ang babae, sinasabi sa kanya, "Wala akong asawa."
Sumagot si Jesus, "Mabuti ang pagkasabi mo, 'wala akong
asawa,' **18** dahil nagkaroon ka na ng limang asawa at ang
kinakasama mo ngayon ay hindi mo asawa. Sa gayon mabuti
ang pagkasabi mo." **19** Ang sabi ng babae sa kaniya, "Ginoo,
nakikita kong ikaw ay isang propeta. **20** Dito sa bundok na
ito sumamba ang aming mga ninuno, ngunit iyong sinasabi
na itong Jerusalem ay ang lugar kung saan ang mga tao ay
dapat sumamba." **21** Sumagot si Jesus sa kaniya, "Babae,
maniwala ka sa sa akin, darating ang oras na sasambahin ninyo
ang Ama ni sa bundok na ito o sa Jerusalem. **22** Sinasamba
ninyo ang hindi ninyo nalalaman. Alam namin ang aming
sinasamba, sapagkat ang kaligtasan ay nagmula sa mga
Judio. **23** Subalit darating ang oras, at narito na nga, na
ang mga tunay na sumasamba ay sasambahin ang Ama
sa espiritu at katotohanan, dahil ang Ama ay naghahanap
ng mga ganoong tao na sasamba sa kaniya. **24** Ang Diyos
ay isang Espiritu, at ang mga taong sasamba sa kaniya ay
dapat sumamba sa espiritu at katotohanan." **25** At sinabi ng
babae sa kaniya, "Alam ko na ang Mesias ay darating (ang
tinatawag na Cristo). Kapag dumating siya, ihahayag niya ang
lahat ng bagay sa amin." **26** Sinabi ni Jesus sa kaniya, "Ako,
na nagsasalita sa iyo, ay siya nga." **27** At sa sandaling iyon
bumalik ang kaniyang mga alagad. Ngayon sila ay nagtataka
bakit siya nakikipag-usap sa isang babae. Ngunit walang
isa man ang nagsabi, "Ano ang iyong gusto?" o "Bakit ka
nakikipag-usap sa kanya?" **28** Kaya iniwan ng babae ang
kaniyang sisidlan ng tubig. Bumalik sa bayan, at sinabi sa mga
tao, **29** "Halikayo tingnan niyo ang lalaking nagsabi sa akin ng
lahat ng aking ginawa. Hindi maaaring maging siya ang Cristo,
maaari kaya? " **30** Nagsilabasan sila sa bayan, at nagpunta
sa kaniya. **31** Samantala hinihimuk siya ng mga alagad,
sinasabi, "Rabi, kumain ka." **32** Ngunit sinabi niya sa kanila,
"Mayroon akong pagkaing kakanin na hindi niyo nalalaman."
33 Kaya sinabi ng mga alagad sa isa't-isa, "Wala namang
nagdala sa kaniya ng anumang kakainin, mayroon ba?" **34**
Sinabi ni Jesus sa kanila, "Ang aking pagkain ay ang gawin
ang kalooban ng siyang nagpadala sa akin, at para tapusin
ang kaniyang gawa. **35** Hindi ba sinasabi ninyo, 'Mayroon
pang apat na buwan at pagkatapos darating ang anihan'?
Sinasabi ko sa inyo, tingnan ninyo at pagmasdan ang mga
kabukiran, dahil ang mga iyon ay hinog na upang anihin! **36**
Ang nag-aani ay tatanggap ng bayad at nagtitipon ng bunga
para sa buhay na walang hanggan, upang ang nagtatanim at
ang umaanii ay maaaring magkasamang magdiwang. **(aiōnios
g166)** **37** Dahil dito totoo ang kasabihan 'Isa ang nagtatanim,
at iba ang nag-aani.' **38** isinugo ko kayo upang anihin iyong
hindi kayo ang nagpagal. Iba ang nagpagal at kayo mismo
ay napabilang sa kanilang pagpapagal." **39** Marami sa mga
Samaritano sa lunsod na yun ang nananampalataya sa kaniya
dahil sa ulat ng babae na nagpapatotoo, "Sinabi niya sa akin
ang lahat ng aking nagawa." **40** Nang dumating ang mga
Samaritano sa kaniya, nagsumamo sa kaniya na manatili
sa kanila, at siya ay nanatili doon ng dalawang araw. **41** At
marami pa ang nananampalataya dahil sa kaniyang salita.
42 Sinasabi nila sa babae, "Kami ay naniwala, hindi lamang
dahil sa iyong mga salita, sapagkat napakinggan namin siya
sa aming sarili, at alam namin na tunay ngang siya ang
tagapagligtas ng mundo." **43** Pagkalipas ng dalawang araw
na iyon, lumisan siya mula roon patungong Galilea. **44** Dahil
si Jesus mismo ang nagpahayag na ang isang propeta ay
walang karangalan sa kaniyang sariling bansa. **45** Nang
dumating siya sa Galilea, malugod na tinanggap siya ng
mga taga Galilea. Nakita nila ang lahat ng mga bagay na
kaniyang ginawa sa Jerusalem at sa kapistahan, dahil sila din
ay nagpunta sa kapistahan. **46** Ngayon dumating muli siya sa
Cana na nasa Galilea, sa lugar na ginawa niyang alak ang
tubig. Mayroong isang maharlikang pinuno na ang anak na
lalaking nasa Capernaum ay may sakit. **47** Nang marinig niya
na si Jesus ay dumating sa Galilea mula Judea, pumunta siya

kay Jesus at nagsumamo siya upang lumusong at pagalingin ang kaniyang anak, na nasa bingit ng kamatayan. **48** At sinabi ni Jesus sa kaniya, “Maliban na inyong makita ang mga tanda at mga kahanga-hangang mga gawa, hindi kayo maniniwala.” **49** Sinabi ng pinuno sa kaniya, “Ginoo, halina't sumama ka na bago mamatay ang aking anak.” **50** Sinabi ni Jesus sa kaniya, “Humayo ka, mabubuhay ang iyong anak.” Ang lalaki ay naniwala sa salita na sinabi ni Jesus sa kaniya, at tumuloy sa kaniyang landas. **51** Habang siya ay bumababa, sinalubong siya ng kaniyang mga lingkod, nagsasabing buhay ang kaniyang anak. **52** Kaya nagtanong siya sa kanila kung anong oras siya nagsimulang gumaling. Sumagot sila sa kaniya, “Kahapon ng ala una ay nawala ang kaniyang lagnat.” **53** At napagtanto ng ama na iyon din ang oras nang binanggit ni Jesus sa kaniya, “Mabubuhay ang iyong anak.” Kaya siya mismo at ang kaniyang buong sambahayan ay nanampalataya. **54** Ito ang pangalawang tanda na ginawa ni Jesus mula nang umalis siya sa Judea patungong Galilea.

5 Pagkatapos nito mayroong isang kapistahan ang mga Judio, at si Jesus ay umakyat pa Jerusalem. **2** Ngayon, mayroon sa Jerusalem, sa may tarangkahan ng tupa, isang palanguyan na tinatawag sa Hebreo na Bethzata. Ito ay mayroong limang mga portico na may bubungan. **3** Maraming bilang ng mga tao na may sakit, bulag, pilay, o lumpo ang mga nakahiga sa mga portico na ito. **4** (naghihintay sa paggalaw ng tubig) **5** Nandoon ang isang lalaki na tatlumpu't walong taon ng lumpo. **6** Nang makita siya ni Jesus na nakahiga doon, at napag-alaman niyang matagal na siya nandoon, sinabi niya sa kaniya, “Ibig mo bang gumaling?” **7** Sumagot ang lalaking may sakit, “Ginoo, wala akong sinumang magdadala sa akin sa palanguyan kapag napukaw ang tubig. Kapag aking sinusubukan, mayroong nauuna sa akin.” **8** Sinabi ni Jesus sa kaniya, “Bumangon ka, kunin mo ang iyong banig, at lumakad ka.” **9** Agad-agad gumaling ang lalaki, binuhat ang kaniyang higaan at lumakad. Ngayon ang araw na iyon ay Araw ng Pamamahinga. **10** Kaya sinabihan ng mga Judio sa kaniyang pinagaling, “Ito ang Araw ng Pamamahinga, at hindi ka pinapayagang magbuhat ng iyong banig.” **11** Sumagot siya, “Ang nagpagaling sa akin ang nagsabi sa akin, 'Damputin mo ang iyong banig at lumakad ka.'” **12** Tinanong nila siya, “Sino ang taong nagsabi sa iyong, 'Damputin mo ang iyong banig at lumakad ka?'” **13** Subalit, hindi kilala ng pinagaling kung sino siya sapagkat si Jesus ay palihim na umalis papalayo, dahil maraming ng tao sa lugar. **14** Pagkatapos, natagpuan siya ni Jesus sa templo at sinabi sa kaniya, “Tingnan mo, ikaw ay gumaling na! Huwag ka nang magkasala pa, baka may malala pang mangyari sa iyo.” **15** Ang lalaki ay umalis papalayo at pinagbigay-alam sa mga Judio na si Jesus ang nagpagaling sa kanya. **16** Ngayon dahil sa mga bagay na ito, inusig ng mga Judio si Jesus sapagkat ginawa niya ang mga ito sa Araw ng Pamamahinga. **17** Sinabi ni Jesus sa kanila, “Ang aking Ama ay gumagawa kahit ngayon, at ako rin ay gumagawa. **18** Dahil dito, hinangad lalo ng mga Judio na patayin siya sapagkat hindi lamang niya nilabag ang Araw ng Pamamahinga, ngunit tinawag din niya ang Diyos na kaniyang Ama, at ginagawang kapantay ang kaniyang sarili sa Diyos. **19** Sinagot sila ni Jesus, “Tunay nga, walang magagawa ang Anak sa kaniyang sarili lamang, maliban lamang sa anong nakikita niya na ginagawa ng Ama, sapagkat anuman ang ginagawa ng Ama, ang mga bagay na ito ay ginagawa din ng Anak. **20** Sapagkat iniibig ng Ama ang Anak, at ipinapakita niya sa kaniya ang lahat ng kaniyang ginagawa, at ipapakita niya ang mga mas dakilang bagay kaysa sa mga ito para kayo ay mamangha. **21** Sapagkat tulad ng Ama na binabangon ang mga patay at binibigyan sila ng buhay, gayun din naman ang Anak ay nagbibigay ng buhay kung kanino niya naisin. **22** Sapagkat walang hinuhusgahan ang Ama, kundi ibinigay na niya ang lahat ng paghuhusga sa Anak **23** upang ang lahat ay parangalan ang Anak katulad ng pagparangal nila sa Ama. Ang hindi nagpaparangal sa Anak ay hindi nagpaparangal sa Ama na nagsugo sa kaniya. **24** Tunay nga, ang nakarinig ng aking salita at naniwala sa kaniya na nagsugo sa akin ay mayroong buhay na walang hanggan at hindi mahahatulan. Sa halip, nailipat na siya mula sa kamatayan patungo sa buhay. **(aiōnios g166)** **25** Tunay nga, sinasabi ko sa inyo na darating ang panahon at narito na, na maririnig ng patay ang tinig ng Anak ng Diyos, at ang mga nakarinig ay mabubuhay. **26** Sapagkat tulad ng Ama na may buhay sa kaniyang sarili, kaya binigyan din niya ang Anak ng buhay sa kaniyang sarili, **27** at binigyan ng Ama ang Anak ng kapangyarihan na gampanan ang paghahatol sapagkat siya ang Anak ng Tao. **28** Huwag mamangha dito, sapagkat darating ang panahon kung saan lahat ng nasa libingan ay maririnig ang kaniyang tinig **29** at sila ay magsilabasan: iyong mga nakagawa ng mabuti sa pagkabuhay muli sa buhay, at iyong mga nakagawa ng masama sa pagkabuhay na muli sa paghahatol. **30** Wala akong magagawa mula sa aking sarili. Kung anon narinig ko, humahatol ako, at ang aking hatol ay matuwid dahil hindi ko hinahangad ang sarili kong kalooban ngunit ang kalooban ng nagpadala sa akin. **31** Kung ako ay magpapatotoo tungkol sa aking sarili lamang, ang aking patotoo ay hindi magiging tunay. **32** Mayroong isa pa na siyang nagpapatotoo patungkol sa akin, at alam ko na ang patotoo na ibibigay niya tungkol sa akin ay tunay. **33** Nagpasugo kayo kay Juan, at nagpatotoo siya sa katotohanan. **34** Subalit, ang patotoo na aking natanggap ay hindi galing sa tao. Sinasabi ko ang mga bagay na ito upang kayo ay maligtas. **35** Si Juan ay isang lamparang nagniningas at nagliliwanag, at kayo ay kusang nagalak ng isang kapanahunan sa kaniyang liwanag. **36** Ngunit ang patotoo na mayroon ako ay higit na dakila kaysa kay Juan, sapagkat ang mga gawaing ibinigay sa akin ng Ama na dapat kong ganapin, ang mismong mga gawain na ginagawa ko, ay nagpapatotoo tungkol sa akin na ako ay isinugo ng Ama. **37** Ang Ama na siyang nagpadala sa akin ang siya ring nagpatotoo tungkol sa akin. Hindi ninyo kailanman narinig ang kaniyang tinig o nakita ang kaniyang anyo. **38** Hindi nananatili ang kaniyang salita sa inyo, sapagkat hindi kayo naniniwala sa kaniyang isinugo. **39** Sinaliksik ninyo ang mga kasulatan sapagkat akala ninyo na sa mga ito ay mayroon na kayong buhay na walang hanggan, at ang mga kasulatan ding ito ay nagpatotoo tungkol sa akin, **(aiōnios g166)** **40** at hindi ninyo gustong lumapit sa akin upang kayo ay magkaroon ng buhay. **41** Hindi ako tumatanggap ng papuri mula sa mga tao, **42** ngunit alam ko na wala ang pag-ibig ng Diyos sa inyong mga sarili. **43** Ako ay dumating sa ngalan ng aking Ama at hindi ninyo ako tinatanggap. Kung may iba na dumating sa kaniyang sariling pangalan, tatanggapin ninyo siya. **44** Papaano kayo maniniwala, kayo na tumatanggap ng papuri mula sa isa't isa ngunit hindi naghahangad ng papuri na nagmumula sa kaisa-isang Diyos? **45** Huwag ninyong isipin na ako mismo ang magpaparatang sa inyo sa harap ng Ama.

Ang nagpaparatang sa inyo ay si Moises, na pinaglalagyan
ninyo ng inyong mga pag-asa. **46** Kung naniniwala kayo
kay Moises, maniniwala kayo sa akin sapagkat sumulat siya
tungkol sa akin. **47** Kung hindi kayo naninniwala sa kaniyang
mga isinulat, paano kayo maniniwala sa aking mga salita?"

6 Pagkatapos ng mga bagay na ito, si Jesus ay umalis
papunta sa kabilang ibayo ng Dagat ng Galilea, na
tinatawag din na Dagat ng Tiberias. **2** Napakaraming tao
ang sumusunod sa kaniya dahil nakikita nila ang mga tanda
na ginagawa niya sa may mga sakit. **3** Umakyat si Jesus
sa gilid ng bundok at naupo doon kasama ang kaniyang
mga alagad. **4** (Ngayon ang Paskwa na kapistahan ng mga
Judio ay malapit na). **5** Nang tumanaw si Jesus at nakita
ang napakaraming taong lumalapit sa kaniya, sinabi niya kay
Felipe, "Saan tayo makabili ng tinapay upang ang mga taong
ito ay makakain?" **6** (Ngunit sinabi ito ni Jesus upang subukin
si Felipe, sapagkat alam niya sa kaniyang sarili kung ano ang
kaniyang gagawin.) **7** Sumagot si Felipe sa kaniya, "Ang
tinapay na nagkakahalaga ng dalawang daang denario ay
hindi magkakasya para sa bawa't isa kahit na bigyan ng tig-
kakaunti." **8** Isa sa mga alagad, si Andres, kapatid ni Simon
Pedro, ay nagsabi kay Jesus, **9** "Mayroong isang batang
narito na mayroong limang sebadang tinapay at dalawang
isda, ngunit ano ang mga ito sa ganito karaming tao?" **10**
Sinabi ni Jesus, "Paupuin ninyo ang mga tao." (Ngayon
madamo sa lugar na iyon.) Kaya naupo ang mga tao, mga
limang libo ang bilang. **11** At kinuha ni Jesus ang mga tinapay
at matapos makapagpasalamat ay ipinamahagi niya sa mga
taong nakaupo. Sa ganoon ding paraan, ipinamahagi din niya
ang mga isda, hangga't sa gusto nila. **12** Nang nabusog na
ang mga tao, sinabi niya sa kaniyang mga alagad, "Ipunin
ang natirang mga pira-piraso, para walang masayang." **13**
Kaya inipon nila ang mga ito at puno ang labindalawang kaing
ng mga pira-pirasong mula sa limang sebadang tinapay -
ang mga pirasong natira mula sa mga nakakain. **14** At nang
makita ng mga tao ang tandang ito na kaniyang ginawa,
sinabi nila, "Ito ang tunay na propeta na siyang darating sa
mundo." **15** Nang napagtanto ni Jesus na sila ay papunta at
sapilitan siyang gagawing hari, muli siyang lumayo at mag-
isang umakyat sa bundok. **16** Nang dumating ang gabi, ang
mga alagad ay bumaba papunta sa lawa. **17** Sumakay sila sa
bangka, patawid ng dagat papuntang Capernaum. (Madilim
na nang oras na iyon at hindi pa pumunta si Jesus sa kanila).
18 Ngayon, isang malakas na hangin ang umiihip at ang dagat
ay nagiging maalon. **19** At nang nakapagsagwan na ang
mga alagad ng mga dalawampu't lima o tatlumpung istadya,
nakita nila si Jesus na lumalakad sa ibabaw ng dagat at
papalapit sa bangka, at sila ay natakot. **20** Subalit sinabi niya
sa kanila, "Ako ito, huwag kayong matakot." **21** Pagkatapos
kusa nilang tinanggap siya sa bangka, at kaagad nakarating
ang bangka sa lugar kung saan sila papunta. **22** Kinabukasn,
nakita ng karamihang nakatayo sa kabilang ibayo ng dagat na
walang ibang bangka doon maliban sa isa at si Jesus ay hindi
sumakay doon na kasama ang kaniyang mga alagad, kundi
ang kaniyang mga alagad lamang. **23** (Subalit, may ilang mga
bangka na nanggaling mula sa Tiberias malapit sa lugar kung
saan nila kinain ang tinapay pagkatapos makapagpasalamat
ang Panginoon.) **24** Nang matuklasan ng karamihan na si
Jesus o ang kaniyang mga alagad ay wala doon, sila sila rin
ay sumakay sa mga bangka at nagpunta sa Capernaum at
hinahanap si Jesus. **25** Pagkatapos nila siyang matagpuan
sa kabila ng lawa, sinabi nila sa kaniya, "Rabi, kailan ka
nagpunta dito? **26** Sumagot si Jesus sa kanila, sinasabi,
"Tunay nga, hinanap ninyo ako, hindi dahil nakakita kayo ng
mga tanda, ngunit dahil nakakain kayo ng ilang tinapay at kayo
ay nabusog. **27** Tumigil kayo sa pagtrabaho para sa pagkaing
nasisira, ngunit pagtrabahuhan ang pagkaing mananatili pang
habang-buhay na ibibigay sa inyo ng Anak ng Tao, sapagkat
inilagay ng Diyos Ama ang kaniyang tatak sa kaniya. **(aiōnios
g166)** **28** Pagkatapos sinabi nila sa kaniya, "Ano ang dapat
naming gawin, upang magawa namin ang mga gawain ng
Diyos?" **29** Sumagot si Jesus, "Ito ay ang gawa ng Diyos:
na kayo ay sumampalataya sa kaniyang isinugo. **30** Kaya
sinabi nila sa kaniya, "Kung gayon anong tanda ang gagawin
mo na maari naming makita at maniwala sa iyo? Ano ang
gagawin mo? **31** Kinain ng aming mga ninuno ang manna sa
ilang, katulad ng nasusulat, "Binigyan niya sila ng tinapay
mula sa langit upang kainin." **32** Pagkatapos, sumagot si
Jesus sa kanila, "Tunay nga, hindi si Moises ang nagbigay sa
inyo ng tinapay mula sa langit, ngunit ang aking Ama ang
nagbibigay sa inyo ng tunay na tinapay mula sa langit. **33**
Sapagkat ang tinapay ng Diyos ay nanggagaling mula sa
langit at nagbibigay buhay sa mundo. **34** Kaya sinabi nila sa
kaniya, "Ginoo, lagi mo kaming bigyan ng tinapay na ito." **35**
Sinabi ni Jesus sa kanila, "Ako ang tinapay ng buhay, ang
lalapit sa akin ay hindi magugutom at ang sumampalataya
sa akin ay hindi mauuhaw kailanman. **36** Subalit, sinabi ko
sa inyo na nakita ninyo na ako, ngunit hindi pa rin kayo
naniniwala. **37** Lahat ng ibibigay sa akin ng Ama ay lalapit sa
akin, at ang lalapit sa akin ay hinding hindi ko itataboy. **38**
Sapagkat ako ay bumaba mula sa langit, hindi upang gawin
ang aking kalooban kundi ang kalooban ng nagsugo sa akin.
39 At ito ang kalooban ng nagsugo sa akin, na dapat walang
sinuman akong maiwala sa lahat ng ibinigay niya sa akin,
subalit dapat maibangon sila sa huling araw. **40** Dahil ito ang
kalooban ng aking Ama, na bawat isa na nakakakita sa Anak
at sumampalataya sa kaniya ay magkakaroon ng buhay na
walang hanggan at bubuhayin ko siya sa huling araw. **(aiōnios
g166)** **41** Pagkatapos nagbulungan ang mga Judio tungkol sa
kaniya dahil sa sinabi niya, "Ako ang tinapay na bumaba mula
sa langit." **42** Sinabi nila, "Hindi ba ito ay si Jesus na anak ni
Jose, na kilala natin kung sino ang ama at ina? Paano niya
masasabi, 'Ako'y bumaba mula sa langit'?" **43** Sumagot si
Jesus, sinasabi sa kanila, "Tigilan ninyo ang pagbubulung-
bulungan sa inyong mga sarili." **44** Walang taong maaaring
makalapit sa akin maliban na lamang kung ilapit siya ng Ama
na siyang nagsugo sa akin, at ibabangon ko siya sa huling
araw. **45** Ito ay nasusulat sa mga propeta, "Silang lahat ay
tuturuan ng Diyos.' Bawat isang nakarinig at natuto mula sa
Ama ay lalapit sa akin. **46** Hindi sa ang sinuman ang nakakita
sa Ama, maliban sa siyang nagmula sa Diyos - nakita na
niya ang Ama. **47** Tunay nga, ang mananampalataya ay
may buhay na walang hanggan. **(aiōnios g166)** **48** Ako ang
tinapay ng buhay. **49** Kinain ng inyong mga ninuno ang
manna sa ilang at sila ay namatay. **50** Ito ang tinapay na
nagmula sa langit, upang ang isang tao ay kumain nito at
hindi mamamatay. **51** Ako ang buhay na tinapay na nagmula
sa langit. Kung sinuman ang kumain ng ilang tinapay na ito,
siya ay mabubuhay magpakailanman. Ang tinapay na aking
ibibigay ay ang aking laman para sa buhay ng mundo. **(aiōn
g165)** **52** Ang mga Judio ay nagalit sa isa't isa at nagsimulang
magtalo-talo, na sinasabi, "Paanong ibibigay sa atin ng taong
ito ang kaniyang laman upang kainin natin?" **53** At sinabi sa

kanila ni Jesus, “Tunay nga, maliban na lang kung kakainin
ninyo ang laman ng Anak ng Tao at inumin ang kaniyang
dugo, hindi kayo magkakaroon ng buhay sa inyong mga sarili.
54 Sinuman ang kakain ng aking laman at iinom ng aking
dugo ay may buhay na walang hanggan, at ibabangon ko
siya sa huling araw. **(aiōnios g166)** **55** Sapagkat ang aking
laman ay tunay na pagkain, at ang aking dugo ay tunay na
inumin. **56** Ang kakain ng aking laman at iinom ng aking dugo
ay nananatili sa akin, at ako sa kaniya. **57** Gaya ng buhay na
Ama na nagsugo sa akin, at gaya ng ako ay nabuhay dahil sa
Ama, ang kakain sa akin ay mabubuhay din dahil sa akin.
58 Ito ang tinapay na bumaba mula sa langit, hindi tulad ng
kinain ng mga ninuno at namatay. Ang kakain ng tinapay na
ito ay mabubuhay magpakailanman. **(aiōn g165)** **59** Sinabi
ni Jesus ang mga bagay na ito sa sinagoga habang siya
ay nagtuturo sa Capernaum. **60** Pagkatapos nang narinig
ng marami sa kaniyang mga alagad ito, sinabi nila, “Ito ay
mahirap na katuruan; sino kaya ang tatanggap nito?” **61** Dahil
alam ni Jesus sa kaniyang sarili na ang kaniyang mga alagad
ay naguusap-usap tungkol dito, sinabi niya sa kanila, “Ito ba
ay nakasakit sa inyo? **62** Kung ganoon, paano kung makita
ninyo ang Anak ng Tao na umaakyat papunta sa dati niyang
kinaroroon? **63** Ang Espiritu ang siyang nagbibigay buhay.
Walang pakinabang ang laman. Ang mga salita na nasabi ko
sa inyo ay mga espiritu, at ang mga ito ay buhay. **64** Gayun
man mayroong ilan sa inyo na hindi mananampalataya.”
Sapagkat alam ni Jesus mula pa sa simula sino ang hindi
mananampalataya at sino itong magkakanulo sa kaniya. **65**
Sinabi niya, “Dahil dito ay sinabi ko sa inyo na walang isa
man na maaring makalapit sa akin maliban na ipagkaloob sa
kaniya ng Ama.” **66** Pagkatapos nito, marami sa kaniyang
mga alagad ang bumalik at hindi na lumakad kasama niya.
67 Kaya sinabi ni Jesus sa Labingdalawa, “Hindi rin ninyong
gustong umalis? hindi ba?” **68** Sinagot siya ni Simon Pedro,
“Panginoon, kanino kami pupunta? Ikaw ang may mga salita
ng buhay na walang hanggan, **(aiōnios g166)** **69** at kami ay
naniwala at nalaman namin na ikaw ang Banal ng Diyos.
“ **70** Sinabi ni Jesus sa kanila, “Hindi ko ba kayo pinili,
na Labindalawa, at ang isa sa inyo ay isang diyablo?” **71**
Ngayon sinabi niya ang tungkol kay Judas anak ni Simon
Iscariote, sapagkat siya iyon na kabilang sa Labingdalawan
na magkakanulo kay Jesus.

7 At pagkatapos ng mga bagay na ito si Jesus ay naglakbay
sa Galilea, sapagkat hindi niya gustong pumunta sa
Judea dahil ang mga Judio ay nagpaplanong patayin siya.
2 Ngayon, nalalapit na ang kapistahan ng mga Hudyo, na
Kapistahan ng mga Kanlungan. **3** Kaya sinabi sa kaniya
ng kaniyang mga kapatid na lalaki, “Iwanan mo ang lugar
na ito at pumunta ka sa Judea, upang makita din ng iyong
mga alagad ang mga gawaing ginagawa mo. **4** Walang
sinumang gumagawa ng anumang bagay na palihim kung
siya mismo ay gustong makilala ng hayagan. Kapag ginawa
mo ang mga bagay na ito, ipakita mo ang iyong sarili sa
buong mundo.” **5** Sapagkat kahit ang mga kapatid niya
ay hindi naniniwala sa kaniya. **6** Kaya sinabi ni Jesus sa
kanila, “Ang aking panahon ay hindi pa dumating, ngunit ang
inyong panahon ay palaging nakahanda. **7** Hindi ka maaring
kamuhian ng mundo, ngunit kinamumuhian ako nito dahil
ako ay nagpatotoo tungkol dito na ang kaniyang mga gawa
ay masama. **8** Pumunta na kayo sa kapistahan; hindi ako
pupunta sa kapistahang ito dahil ang aking oras ay hindi pa
natutupad.” **9** Pagkatapos niyang sinabi ang mga bagay na ito
sa kanila, siya ay nanatili sa Galilea. **10** Subalit, pagkatapos
pumunta ng kaniyang mga kapatid sa kapistahan, sumunod
din siya, hindi hayagan ngunit palihim. **11** Hinahanap siya
ng mga Judio sa kapistahan at sinabi, “Nasaan siya?” **12**
Nagkaroon ng matinding talakayan sa maraming tao tungkol
sa kaniya, sinabi ng ilan, “Siya ay mabuting tao.” Sinabi ng iba,
“Hindi, nililigaw niya ang karamihan.” **13** Ngunit wala ni isa na
hayagang nagsalita tungkol sa kaniya dahil sa takot sa mga
Judio. **14** Nang malapit na matapos ang kapistahan, umakyat
si Jesus sa templo at nagsimulang magturo. **15** Namanghang
ang mga Judio at sinasabi, “Paano nagkaroon ng maraming
karunungan ang taong ito? Hindi naman siya nakapag-
aral.” **16** Sinagot sila ni Jesus at sinabi, “Ang aking katuruan
ay hindi akin, ngunit sa kaniya na nagsugo sa akin. **17**
Kung sinuman ang nagnanais gawin ang kaniyang kalooban,
malalaman niya ang tungkol sa katuruang ito, kung ito ay
nangagaling sa Diyos o nanggaling sa sarili ko. **18** Sinuman
ang magsalita mula sa kaniyang sarili ay naghahangad ng
sariling kalulwalhatian, ngunit sinuman ang naghahangad ng
kalulwalhatian sa kaniya na nagsugo sa kaniya, ang taong
iyon ay totoo at walang kasamaan sa kaniya. **19** Hindi ba
binigay sa inyo ni Moises ang kautusan? Gayunman wala
sa inyo ang gumagawa ng batas. Bakit gusto ninyo akong
patayin?” **20** Sumagot ang maraming tao, “Mayroon kang
isang demonyo. Sino ang may gustong pumatay sa iyo? **21**
Sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, “Gumawa ako ng isang
bagay, at namangha kayo dahil dito. **22** Binigyan kayo ni
Moises ng pagtutuli (hindi sa iyon ay nagmula kay Moises,
ngunit nagmula sa mga ninuno), at sa Araw ng Pamamahinga
tinutuli ninyo ang isang lalaki. **23** Kung ang isang lalaki ay
tumanggap ng pagtutuli sa Araw ng Pamamahinga upang
ang batas ni Moises ay hindi malabag, bakit kayo nagagalit
sa akin dahil ginawa kong ganap na magaling ang isang
tao sa Araw ng Pamamahinga? **24** Huwag humatol ayon
sa anyo, ngunit humatol ng may katuwiran. **25** Sinabi ng
ilan sa kanila na taga-Jerusalem, “Hindi ba ito ang siyang
hinahangad nilang patayin? **26** At tingnan ninyo, hayagan
siyang nagsasalita at wala silang sinabi sa kaniya. Hindi
kaya alam ng mga pinuno na ito ang Cristo, maaari kaya?
27 Alam natin kung saan nanggaling ang taong ito. Subalit,
kapag dumating ang Cristo, walang isa man ang nakakaalam
kung saan siya mangagaling.” **28** Sumisigaw si Jesus sa
loob ng templo, nagtuturo at nagsasabi, “Kilala ninyo ako at
alam ninyo kung saan ako nanggaling. Hindi ako pumarito
sa aking sarili, ngunit ang nagsugo sa akin ay totoo at hindi
niyo siya kilala. **29** Kilala ko siya dahil ako ay nanggaling
mula sa kaniya at ako ay isinugo niya. **30** Sinusubukan nilang
dakpin siya, ngunit walang sinumang nangahas na hulihin
siya dahil hindi pa dumadating ang kaniyang panahon. **31**
Subalit, marami sa mga tao ang sumampalataya sa kaniya.
Sinabi nila, “Kapag dumating ang Cristo, gagawa ba siya ng
mas maraming tanda kaysa sa mga ginawa ng taong ito?” **32**
Narinig ng mga Pariseo ang bulong-bulungan ng maraming
tao tungkol kay Jesus, at ang mga punong pari at ang mga
Pariseo ay nagsugo ng mga opisyal upang hulihin siya. **33** At
sinabi ni Jesus, “Sa sandaling panahon mananatili pa ako
kasama ninyo, pagkatapos pupunta na ako sa nagsugo sa
akin. **34** Hahanapin ninyo ako ngunit hindi ninyo ako makikita;
kung saan ako papunta, hindi kayo makakasama.” **35** Kaya
nag-usap-usap ang mga Judio, “Saan papunta ang taong
ito na hindi natin siya kayang hanapin? Pupunta ba siya sa

Pagkakalat sa mga Griyego at tuturuan ang mga Griyego? **36**
Ano itong salita na kaniyang sinabi, 'Hahanapin ninyo ako
ngunit hindi ako makikita; kung saan ako pupunta, hindi kayo
makakasama'?" **37** Ngayon sa huling araw, ang dakilang araw
ng kapistahan, tumayo si Jesus at sumigaw na nagsasabi,
"Kung sinuman ang nauuhaw, hayaan siyang lumapit sa akin
at uminom. **38** Kung sino ang sumampalataya sa akin, gaya
ng sinabi ng kasulatan, mula sa kaniya dadaloy ang mga
ilog ng tubig na buhay. **39** Ngunit sinabi niya ito tungkol sa
Espiritu na tatanggapin ng mga mananampalataya sa kaniya;
ang Espiritu ay hindi pa naibibigay dahil si Jesus ay hindi pa
nalululwalhati. **40** Ang ilan sa maraming tao, nang narinig
nila ang mga salitang itoay nagsabi, "Tunay nga na ito ang
propeta." **41** Sinabi ng iba, "Ito ang Cristo." Ngunit sinabi ng
iba, "Ano, ang Cristo ba ay mangagaling sa Galilea? **42** Hindi
ba sinabi ng mga kasulatan na ang Cristo ay manggagaling
sa lahi ni David at mula sa Betlehem, ang nayon kung saan
galing si David?" **43** Kaya nagkaroon ng pagbabahagi sa
maraming tao dahil sa kaniya. **44** Ang iba sa kanila ay ninais
sanang dakpin siya, ngunit walang isa man ang humuli sa
kaniya. **45** Pagkatapos bumalik ang mga opisyal sa mga
punong pari at mga Pariseo, na nagsabi sa kanila, "Bakit hindi
ninyo siya dinala?" **46** Sumagot ang mga opisyal, "Walang
pang tao ang nagsalita kailanman ng katulad nito." **47** Kaya
sinagot sila ng mga Pariseo, "Kayo ba ay nailigaw na rin?" **48**
Mayroon ba sa mga namumuno o kahit sino sa mga Pariseo
ang sumampalataya sa kaniya? **49** Ngunit itong maraming
tao na hindi alam ang batas—sila ay sinumpa." **50** Sinabi ni
Nicodemo sa kanila, (siya na kabilang sa mga Pariseo na
pumunta noong una pa kay Jesus), **51** "Ang ating batas ba
ay humahatol sa isang tao nang hindi muna marinig siya at
nabatid kung ano ang kaniyang ginagawa?" **52** Sumagot
sila at sinabi sa kaniya, "Nanggaling ka din ba sa Galilea?
Saliksikin at tingnan mo na walang propetang manggagaling
sa Galilea. " **53** [Pagkatapos bawat tao ay nagtungo sa
kanilang sariling bahay.

8 Si Jesus ay nagtungo sa Bundok ng mga Olibo. **2**
Kinaumagahan, pumunta siyang muli sa templo, at lahat
ng mga tao ay pumunta sa kaniya; umupo siya at tinuruan
sila. **3** Ang mga eskriba at mga Pariseo ay nagdala ng isang
babaeng nahuli sa kasalukuyan ng pangangalunya. Nilagay
nila siya sa gitna. **4** At sinabi nila kay Jesus, "Guro, ang
babaeng ito ay nahuli sa kasalukuyang ng pangangalunya. **5**
Ngayon sa batas inuutos ni Moises na batuhin ang ganitong
uri ng mga tao; ano ang iyong masasabi tungkol sa kaniya?"
6 Sinabi nila ito upang bitagin siya upang mayroon silang
maiparatang sa kaniya, ngunit yumuko si Jesus at sumulat
sa lupa gamit ang kaniyang daliri. **7** Nang patuloy sila sa
pagtatanong sa kaniya, siya ay tumayo at sinabi sa kanila,
"Ang walang kasalanan sa inyo, siya ang unang magtapon
ng bato sa kaniya." **8** Muli siyang yumuko at nagsulat sa
lupa gamit ang kaniyang daliri. **9** Nang narinig nila ito, isa
isa silang umalis, simula sa pinakamatanda. Sa bandang
huli naiwan si Jesus mag-isa, kasama ang babae na nasa
kanilang kalagitnaan. **10** Tumayo si Jesus at sinabi sa kaniya,
"Babae, nasaan ang iyong mga taga-usig? Wala bang humatol
sa iyo?" **11** Sabi niya "Wala ni sinuman, Panginoon." Sabi
ni Jesus, "Hindi rin kita hahatulan. Humayo ka sa iyong
pupuntahan; mula ngayon huwag ka nang magkakasala
pa."] **12** Muli nagsalita si Jesus sa mga tao at sinabi, "Ako
ang ilaw ng mundo; ang sumusunod sa akin ay hindi na
maglalakad sa kadiliman kundi magkakaroon ng liwanag
ng buhay." **13** Sinabi sa kaniya ng mga Pariseo, "Ikaw ang
nagpapatotoo tungkol sa iyong sarili; ang iyong patotoo ay
hindi tunay." **14** Sumagot si Jesus at sinabi sa kanila, "Kahit
na ako ang nagpapatotoo tungkol sa aking sarili, ang aking
patotoo ay tunay. Alam ko kung saan ako nanggaling at saan
ako pupunta, ngunit kayo hindi ninyo alam kung saan ako
nanggaling o saan ako pupunta. **15** Humahatol kayo ayon sa
laman; ako ay walang hinahatulan. **16** Ngunit paghumatol
ako, ang aking paghatol ay tunay dahil hindi ako nag-iisa,
ngunit kasama ko ang aking Ama na nagsugo sa akin. **17**
Tama, at sa inyong batas ay nakasulat ang pagpapatotoo ng
dalawang tao ay tunay. **18** Ako ang nagpapatotoo tungkol sa
aking sarili, at ang Ama na nagsugo sa akin ay nagpapatotoo
tungkol sa akin. **19** Sinabi nila sa kaniya, "Nasaan ang
iyong ama?" Sumagot si Jesus, "Hindi ninyo ako kilala ni
ang aking Ama; kung nakilala ninyo ako, makilala niyo na
rin ang aking Ama." **20** Sinabi niya ang mga salitang ito na
malapit sa lugar ng ingat-yaman noong siya ay nagturo sa
templo, at walang sinuman ang humuli sa kaniya dahil hindi
pa dumarating ang kaniyang oras. **21** Sinabi niya muli sa
kanila, "Ako ay aalis; hahanapin ninyo ako at mamamatay
kayo sa inyong kasalanan. Kung saan ako pupunta, hindi
kayo makakasama." **22** Sabi ng mga Judio "Papatayin ba
niya ang kaniyang sarili, siya na nagsabi, 'Kung saan ako
pupunta, hindi kayo makakasama'?" **23** Sinabi ni Jesus sa
kanila, "Kayo ay nagmula sa ibaba; ako ay nagmula sa itaas.
Kayo ay sa sanlibutang ito; ako ay hindi sa sanlibutang ito.
24 Kaya, sinabi ko sa inyo na mamamatay kayo sa inyong
mga kasalanan. Sapagkat maliban na maniniwala kayo na
AKO NGA, mamamatay kayo sa inyong mga kasalanan." **25**
Kaya sinabi nila sa kaniya, "Sino ka?" Sinabi ni Jesus sa
kanila, "Kung ano sinabi ko sa inyo mula pa sa simula. **26**
Marami akong mga bagay na sasabihin at hahahtulan tungkol
sa inyo. Subalit, ang nagpadala sa akin ay totoo; at ang mga
bagay na narinig ko sa kaniya, ang mga ito ay sinasabi ko sa
mundo." **27** Hindi nila naunawaan na siya ay nagsasalita sa
kanila tungkol sa Ama. **28** Sinabi ni Jesus, "Kapag itinaas na
ninyo ang Anak ng Tao, saka ninyo makikilala na AKO NGA,
at wala akong ginawa sa aking sarili. Ayon sa itinuro ng aking
Ama, sinasabi ko ang mga bagay na ito. **29** Ang nagsugo sa
akin ay nasa akin, at hindi niya ako iniwang mag-isa, dahil
palagi kong ginagawa ang mga bagay na nakakalugod sa
kaniya." **30** Habang sinasabi ni Jesus ang tungkol sa mga
bagay na ito, marami ang naniwala sa kaniya. **31** Sinabi ni
Jesus sa mga Judio na naniwala sa kaniya, "Kapag kayo ay
nanatili sa aking salita, kayo nga ay tunay kong mga alagad;
32 at malalaman ninyo ang katotohan, at ang katotohanan
ang magpapalaya sa inyo. **33** Sumagot sila sa kaniya, "Kami
ay mga lahi ni Abraham at hindi kailanman inalipin ng kahit
sinuman; paano mo nasabi, 'Kayo ay mapapalaya?" **34** Si
Jesus ay sumagot sa kanila, "Tunay nga, sinabi ko sa inyo,
kung sinuman ang magkasala ay alipin ng kasalanan. **35**
Ang alipin ay hindi laging nananatili sa tahanan; ang anak ay
laging nananatili. **(aiōn g165)** **36** Kung gayon, kapag pinalaya
na kayo ng Anak, kayo ay tunay ngang malaya. **37** Alam ko
na kayo ay kaapu-apuhan ni Abraham; gusto ninyo akong
patayin dahil ang aking mga salita ay walang lugar sa inyo.
38 Sinasabi ko ang mga bagay na nakita ko sa aking Ama, at
kayo din ginagawa ninyo ang mga bagay na narinig ninyo
mula sa inyong ama. **39** Sila ay sumagot at sinabi sa kaniya,
"Ang aming ama ay si Abraham." Sinabi ni Jesus sa kanila,

“Kung kayo ay mga anak ni Abraham, gagawin ninyo ang
mga gawain ni Abraham. **40** Ngunit, ngayon ninanais ninyo
na patayin ako na isang taong nagsabi sa inyo ng katotohan
na narinig ko mula sa Diyos. Hindi ito ginawa ni Abraham. **41**
Ginawa ninyo ang gawain ng inyong ama.” Sinabi nila sa
kaniya, “Hindi kami ipinanganak sa seksual na imoralidad;
may isa kaming Ama, ang Diyos.” **42** Sabi ni Jesus sa kanila,
“Kung ang Diyos ang inyong Ama, mamahalin ninyo ako,
sapagkat ako ay nagmula at nanggaling sa Diyos; sapagkat
hindi ako naparito dahil sa aking sarili lamang, kundi isinugo
niya ako. **43** Bakit hindi ninyo naiintindihan ang aking mga
salita? Ito ay dahil hindi ninyo kayang makinig sa aking mga
salita. **44** Kayo ay mula sa inyong ama na ang diablo, at
hinahangad ninyong gawin ang mga kahalayan mula sa
inyong ama. Siya ay isang mamamatay tao mula sa simula at
hindi nananatili sa katotohanan dahil walang katotohanan sa
kaniya. Kapag nagsalita siya ng kasinungalingan, siya ay
nagsasalita sa sarili niyang kalikasan dahil siya ay sinungaling
at ang ama ng kasinungalingan. **45** Subalit, dahil nagsasalita
ako ng katotohanan hindi kayo naniniwala. **46** Sino sa inyo
ang hahatol sa aking kasalanan? Kung nagsasalita ako
ng katotohanan, bakit hindi ninyo ako pinapaniwalaan? **47**
Ang sa Diyos ay nakikinig sa mga salita ng Diyos; hindi
ninyo naririnig ang mga ito dahil hindi kayo sa Diyos.” **48**
Ang mga Judio ay sumagot at sinabi sa kaniya “Hindi ba
tama ang sinabi namin na ikaw ay isang Samaritano at may
demonyo,” **49** Sumagot si Jesus, “Wala akong demonyo;
pero pinaparangalan ko ang aking ama, at hindi ninyo ako
pinaparangalan. **50** Hindi ko hinahanap ang sarili kong
kaluwalhatian; mayroong isang naghahanap at naghahatol.
51 Tunay nga, sinabi ko sa inyo, kung sinuman ang tutupad
ng aking salita, hindi niya kailanman makikita ang kamatayan.
(aiōn g165) **52** Sinabi ng mga Judio sa kaniya, “Ngayon alam
namin na mayroon kang demonyo. Si Abraham at ang mga
propeta ay namatay; pero sinasabi mo, 'Kung sinuman ang
tutupad sa aking salita ay hindi kailanman matitikman ang
kamatayan.' **(aiōn g165)** **53** Hindi ka nakakahigit sa aming
amang si Abraham na namatay, hindi ba? Ang mga propeta
din ay namatay. Kanino mo hinahalintulad ang iyong sarili?”
54 Sumagot si Jesus, “Kung niluluwalhati ko ang aking sarili,
ang aking kaluwalhatian ay walang halaga; ang nagluluwalhati
sa akin ay ang aking Ama—na sinasabi ninyo na siya ang
inyong Diyos. **55** Hindi niyo siya nakikila, pero kilala ko siya.
Kung sasabihin ko, 'Hindi ko siya kilala,' maitutulad ako sa
inyo na sinungaling. Subalit, kilala ko siya at tinutupad ko ang
kaniyang salita. **56** Ang iyong amang si Abraham ay nagalak
na nakikita ang araw ko; nakita niya ito at natuwa.” **57** Sabi
ng mga Judio sa kanya, “Hindi ka pa limampung taon gulang,
at nakita mo na si Abraham?” **58** Sabi ni Jesus sa kanila,
“Tunay nga, sinasabi ko sa inyo, bago ipanganak si Abraham,
ay AKO NGA.” **59** Kaya dumampot sila ng mga bato para
batuhin siya ngunit nagtago si Jesus at lumabas ng templo.

9 Ngayon nang si Jesus ay dumaan, nakakita siya ng isang
taong bulag mula pa sa kapanganakan. **2** Tinanong siya
ng kaniyang mga alagad, “Rabi, sino ang nagkasala, ang
taong ito o ang kaniyang mga magulang, na dapat siyang
isilang na bulag?” **3** Sumagot si Jesus, “Hindi nagkasala
ang taong ito ni ang kaniyang mga magulang, kundi upang
ang mga gawa ng Dios ay mahayag sa kaniya. **4** Kailangan
nating gawin ang mga gawain niya na siyang nagpadala
sa akin habang araw pa. Darating ang gabi na kung kailan
wala ng kayang gumawa. **5** Habang ako ay nasa sanlibutan,
ako ang ilaw ng sanlibutan.” **6** Pagkatapos sabihin ni Jesus
ang mga bagay na ito, dumura siya sa lupa, gumawa ng
putik sa pamamagitan ng laway, at pinahiran ng putik ang
mga mata ng lalake. **7** Sinabi niya sa kaniya, “Pumunta
ka at maghilamos sa languyan ng Siloam (na isinalin na
'isinugo').” Kaya't umalis ang lalake, naghilamos, at bumalik
nang nakakakakita na. **8** Pagkatapos, ang mga kapitbahay
ng lalake at iyong mga dating nakakita sa kaniya bilang
isang pulubi ay nagsasabi, “Hindi ba't ito ang lalaking dating
nakaupo at namamalimos?” **9** Sinabi ng ilan, “Siya nga.”
Sinabi ng iba, “Hindi, ngunit siya ay kamukha niya.” Ngunit
sinasabi niya, “Ako nga iyon.” **10** Sinabi nila sa kaniya, “Kung
gayon paanong nabuksan ang iyong mga mata?” **11** Sumagot
siya, “Ang taong tinatawag na Jesus ay gumawa ng putik at
pinahiran ang aking mga mata at sinabi sa akin, “Pumunta ka
sa Siloam at maghilamos.' Kaya umalis ako at naghilamos, at
nanumbalik ang aking paningin.” **12** Sinabi nila sa kaniya,
“Nasaan siya?” sumagot siya, “Hindi ko alam.” **13** Dinala nila
ang lalaki na dating bulag sa mga Pariseo. **14** Ngayon iyon
ay Araw ng Pamamahinga nang si Jesus ay gumawa ng putik
at pinadilat ang kaniyang mga mata. **15** Pagkatapos tinanong
siya muli ng mga Pariseo kung paano niya natanggap ang
kaniyang paningin. Sinabi niya sa kanila, “Nilagyan niya
ng putik ang aking mga mata, naghilamos ako, at ngayon
nakakakita na ako.” **16** Sinabi ng ilang mga Pariseo, “Ang
taong ito ay hindi galing sa Dios dahil hindi niya tinutupad
ang Araw ng Pamamahinga.” Sinabi ng iba, “Papaanong
makakagawa ng ganyang mga pangitain ang isang tao na
iyon na makasalanan?” Kaya nagkaroon ng pagkakabaha-
bahagi sa kanilang kalagitnaan. **17** Kaya tinanong nilang muli
ang lalaking bulag, “Ano ang masasabi mo tungkol sa kaniya
dahil pinadilat niya ang iyong mga mata?” Sinabi ng lalaking
bulag, “Siya ay isang propeta.” **18** Ngayon ang mga Judio ay
hindi pa din naniniwala tungkol sa kaniya na dating bulag at
nakamit ang kaniyang paningin hanggang sa tinawag nila
ang mga magulang ng iyong nagkamit ng kaniyang paningin.
19 Tinanong nila ang mga magulang, “Ito ba ang inyong
Anak na sinasabi ninyong pinangangak na bulag? Papaanong
nakakakita na siya ngayon?” **20** Kaya sumagot ang kaniyang
mga magulang sa kanila, “Alam naming ito ang aming anak at
siya ay bulag nang isilang. **21** Kung paano siya ngayon ay
nakakakita na, hindi namin alam, at kung sino ang nagpadilat
sa kaniyang mga mata, hindi namin alam. Tanungin ninyo
siya. Siya ay matanda na. Makakapag-salita siya para sa
kaniyang sarili.” **22** Sinabi ito ng kaniyang mga magulang
sapagkat takot sila sa mga Judio. Sapagkat nagkasundo na
ang mga Judio na kung sinumang magpahayag na si Jesus
ay ang Cristo, dapat siyang palayasin sa sinagoga. **23** Dahil
dito, sinabi ng kaniyang mga magulang, “Siya ay matanda na.
Tanungin ninyo siya. **24** Kaya sa pangalawang pagkakataon
tinawag nila ang lalake na naging bulag at sinabi sa kaniya,
“Magbigay papuri ka sa Dios. Alam naming makasalanan
ang taong iyon.” **25** At sumagot ang taong iyon, “Kung siya
man ay isang makasalanan, hindi ko alam. Isang bagay ang
alam ko: Noon ako ay bulag, at ngayon ako ay nakakakita
na.” **26** At sinabi nila sa kaniya, “Ano ang ginawa niya sa
iyo? Paano niya pinadilat ang iyong mga mata?” **27** Sumagot
siya, “Sinabi ko na sa inyo at hindi ninyo pinakinggan! Bakit
ninyo gustong itong marinig muli? Hindi ninyo nais maging
alagad din niya, hindi ba?” **28** Nilait nila siya at sinabi, “Ikaw
ay kaniyang alagad, ngunit kami ay mga alagad ni Moises.

29 Alam namin na ang Dios ay nakipag-usap kay Moises,
ngunit para sa taong iyon, hindi namin alam kung saan siya
nanggaling." **30** Ang lalake ay sumagot at sinabi sa kanila,
"Bakit, ito ay isang kamangha-manghang bagay, at hindi
ninyo alam kung saan siya nagmula, gayon pinadilat niya
ang aking mga mata. **31** Alam natin na ang Diyos ay hindi
nakikinig sa mga makasalanan, ngunit kung ang isang tao ay
sumasamba sa Diyos at gumagawa ng kaniyang kalooban,
siya ay pakikinggan ng Diyos. **32** Mula ng nagsimula ang
mundo hindi kailanman narinig na napadilat ng sinuman ang
mga mata ng isang taong isinilang na bulag. **(aiōn g165)** **33**
Kung ang taong ito ay hindi galing sa Diyos, wala siyang
kayang gawin." **34** Sumagot sila at sinabi sa kaniya, "Ikaw ay
pawang ipinanganak sa mga kasalanan, at tinuturuan mo kami
ngayon?" Pagkatapos ay pinalabas nila siya sa sinagoga. **35**
Narinig ni Jesus na pinalayas nila siya sa sinagoga. Nakita
niya siya at sinabi, "Sumasampalataya ka ba sa Anak ng
Tao?" **36** Sumagot siya at sinabi, "Sino siya, Panginoon,
upang sasampalataya ako sa kaniya?" **37** Sinabi ni Jesus
sa kaniya, "Nakita mo na siya, at siya itong nakikipag-usap
sa iyo." **38** Sinabi ng lalake, "Panginoon, sumasampalataya
ako." Pagkatapos, sumamba siya sa kaniya. **39** Sinabi ni
Jesus, "Naparito ako sa mundong ito para sa paghuhukom
upang ang mga hindi nakakakita ay makakita, at upang ang
mga nakakakita ay maging bulag." **40** Narinig ng ilan sa mga
Pariseo na kasama niya ang mga bagay na ito, at nagtanong
sa kaniya, "Bulag din ba kami?" **41** Sinabi ni Jesus sa kanila,
"Kung kayo ay mga bulag, wala sana kayong kasalanan.
Subalit, ngayon sinasabi ninyong, "Nakakakita kami," kaya
ang inyong kasalanan ay nananatili.

10 "Tunay nga, sinasabi ko sa inyo, ang hindi pumasok
sa pamamagitan ng pinto papasok sa kulungan ng
tupa, subalit umaakyat sa ibang daanan, ang taong iyon
ay isang magnanakaw at isang tulisan. **2** Ang pumapasok
sa pamamagitan ng pinto ay ang tagapag-alaga ng tupa.
3 Binubuksan siya ng tagapagbantay ng tarangkahan.
Pinapakinggan ng mga tupa ang kaniyang boses, at tinatawag
niya ang sarili niyang tupa sa kani-kanilang pangalan at
pinangungunahan silang palabas. **4** Kapag nailabas na niya
ang lahat nang sariling kaniya, pinangungunahan niya sila, at
sumusunod sa kaniya ang mga tupa sapagkat kilala nila ang
kaniyang boses. **5** Hindi sila susunod sa isang estranghero
ngunit sa halip ay iiwasan ito, sapagkat hindi nila kilala ang
boses ng mga estranghero." **6** Sinabi ni Jesus sa kanila
ang talinghagang ito, ngunit hindi nila naintindihan kung
ano ang mga bagay na ito na sinasabi niya sa kanila. **7**
Pagkatapos muling sinabi ni Jesus sa kanila, "Tunay nga,
sinasabi ko sa inyo, ako ang pinto ng mga tupa. **8** Lahat
nang naunang dumating sa akin ay mga magnanakaw at
mga tulisan, ngunit ang mga tupa ay hindi nakinig sa kanila.
9 Ako ang tarangkahan. Kung sinumang pumapasok sa
pamamagitan ko, siya ay maliligtas; siya ay papasok at
lalabas at makakahanap ng pastulan. **10** Ang magnanakaw
ay hindi pumarito maliban sa pagnanakaw, pagpatay, at
pagwasak. Ako ay pumarito upang sila ay magkaroon ng
buhay at magkaroon ng kasaganaan nito. **11** Ako ang
mabuting pastol. Inialay ng mabuting pastol ang kaniyang
buhay para sa mga tupa. **12** Ang isang bayarang-lingkod,
na hindi isang pastol, na hindi nagmamay-ari ng mga tupa,
ay nakikitang dumarating ang lobo at pinababayaan ang
mga tupa at tumatakas. Tinatangay ng lobo ang mga ito at
pinangangalat ang mga ito. **13** Siya ay tatakbo dahil siya
ay isang bayarang-lingkod at hindi nagmamalasakit sa mga
tupa. **14** Ako ang mabuting pastol, at kilala ko ang sa akin,
at ang sa akin ay nakikilala ako. **15** Kilala ako ng Ama, at
kilala ko ang Ama, at ibinigay ko ang aking buhay para sa
mga tupa. **16** Mayroon akong iba pang mga tupa na wala sa
tupahang ito. Sila din, kailangan kong dalhin, at makikinig sila
sa aking boses upang magkaroon lamang ng isang kawan at
isang pastol. **17** Ito ang dahilan kung bakit ako iniibig ng
Ama: Ibibigay ko ang aking buhay upang muli kong kunin.
18 Walang sinumang kukuha nito sa akin, kundi kusa ko
itong ibibigay. Ako'y mayroong kapangyarihang ibigay ito,
at mayroon din akong kapangyarihan na ito ay kunin muli.
Natanggap ko ang utos na ito mula sa Ama." **19** Isang
pagkakabaha-bahagi ang muling nangyari sa gitna ng mga
Judio dahil sa mga salitang ito. **20** Sinabi ng marami sa kanila,
"Mayroon siyang demonyo at nababaliw. Bakit kayo nakikinig
sa kaniya?" **21** Sinabi ng iba, "Hindi ito ang mga pahayag
ng isang inaalihan ng isang demonyo. Kaya ba ng isang
demonyo na makapagpadilat ng mga mata ng isang bulag?"
22 At dumating ang Kapistahan ng Pagtatalaga sa Jerusalem.
23 Taglamig noon, at naglalakad si Jesus sa templo sa portiko
ni Solomon. **24** At pinaligiran siya ng mga Judio at sinabi sa
kaniya, "Hanggang kailan mo kami pananatilihing bitin? Kung
ikaw ang Cristo, sabihin mo nang maliwanag." **25** Sumagot
si Jesus sa kanila, "Sinabihan ko kayo, ngunit hindi kayo
naniwala. Ang mga gawain na aking ginawa sa ngalan ng
aking Ama, ang mga ito ang magpapatotoo patungkol sa akin.
26 Gayunman hindi kayo naniwala dahil hindi ko kayo mga
tupa. **27** Naririnig ng aking tupa ang aking boses; kilala ko
sila, at sila ay sumusunod sa akin. **28** Ibinigay ko sa kanila
ang buhay na walang hanggang; hindi sila malilipol, at walang
sinumang makaaagaw sa kanila sa aking kamay. **(aiōn g165,
aiōnios g166)** **29** Ang aking Ama na siyang nagbigay sa
kanila sa akin, ay dakila kaysa sa lahat, at walang sinuman
na kayang umagaw sa kanila sa kamay ng Ama. **30** "Ako
at ang Ama ay iisa." **31** Pagkatapos ay kumuhang muli ng
mga bato ang mga Judio upang batuhin siya. **32** Sinagot sila
ni Jesus, "Ipinakita ko sa inyo ang maraming mabubuting
gawain mula sa Ama. Alin sa mga gawaing ito ang dahilan na
pagbabatuhin ninyo ako?" **33** Sumagot ang mga Judio sa
kaniya, "Hindi ka namin binabato dahil sa anumang mabuting
gawain, kundi dahil sa paglapastangan, dahil ikaw na isang
tao, ginagawa mong Diyos ang iyong sarili." **34** Sumagot si
Jesus sa kanila, "Hindi ba nasusulat sa inyong batas, 'Sinabi
ko, "kayo ay mga diyos?'" **35** Kung tinatawag niyang mga
diyos sila na dinatnan ng salita ng Diyos (at ang kasulatan
ay hindi maaaring sirain), **36** sinasabi ba ninyo ang tungkol
sa kaniya na siyang itinalaga ng Ama at isinugo sa mundo,
'Ikaw ay naglalapastangan,' dahil sinabi kong, 'Ako ang
Anak ng Diyos'? **37** Kung hindi ko ginagawa ang gawain
ng aking Ama, huwag kayong manampalataya sa akin. **38**
"Subalit, kung ginagawa ko ang mga iyon, kahit na hindi
kayo manampalataya sa akin, maniwala kayo sa mga gawain
upang malaman ninyo at maunawaan na ang Ama ay nasa
sa akin at ako ay nasa sa Ama." **39** Sinubukan muli nilang
lupigin si Jesus, ngunit siya ay umalis sa kanilang mga kamay.
40 Umalis muli si Jesus patungo sa ibayo ng Jordan sa lugar
nang una'y pinagbabautismuhan ni Juan, at siya ay nanatili
doon. **41** Maraming tao ang lumapit kay Jesus. Patuloy nilang
sinasabi, "Sa katunayan walang ginawang mga tanda si Juan,
ngunit lahat ng mga bagay na sinabi ni Juan tungkol sa taong

ito ay totoo." **42** Doon ay maraming sumampalataya kay
Jesus.

11 Ngayon, may isang lalaki na nagngangalang Lazaro
na may karamdaman. Siya ay mula sa Bethania na
ang nayon ni Maria at ng kaniyang babaeng kapatid na si
Martha. **2** Siya rin ang Maria na magpapahid ng mira sa
Panginoon at magpupunas gamit ang kaniyang buhok sa mga
paa ng Panginoo, siya ang kapatid ni Lazaro na siyang may
karamdaman. **3** At nagpasabi ng mensahe ang magkapatid
na babae kay Jesus at sinabi, "Panginoon, tingnan mo, ang
iyong minamahal ay may karamdaman." **4** Nang marinig ito ni
Jesus, sinabi niya, "Ang karamdamang ito ay hindi magtatapos
sa kamatayan, sa halip ito ay para sa kaluwalhatian ng Diyos
upang ang Anak ng Diyos ay maluwalhati sa pamamagitan
nito." **5** Ngayon mahal ni Jesus si Marta at ang kaniyang
kapatid na babae at si Lazaro. **6** Nang marinig ito ni Jesus,
nanatili pa siya ng dalawang araw sa lugar kung nasaan siya.
7 Pagkatapos nito, sinabi niya sa kaniyang mga alagad, "Tayo
nang muli sa Judea." **8** Sinabi ng mga alagad sa kaniya,
"Rabi, ngayon palang ay sinusubukan kang batuhin ng mga
Judio, at babalik ka ba muli roon? **9** Sumagot si Jesus, "Hindi
ba sa isang araw ay may labingdalawang oras na liwanag?
Kapag ang isang tao ay lumalakad samantalang araw, hindi
siya matitisod sapagkat nakakakita siya sa pamamagitan ng
liwanag ng araw. **10** Gayon pa man, kung siya ay lumalakad
sa gabi, siya ay matitisod dahil wala sa kaniya ang liwanag.
11 Sinabi ni Jesus ang mga bagay na ito, at pagkatapos ng
mga bagay na ito, sinabi niya sa kanila, "Ang ating kaibigan
na si Lazaro ay nakatulog, subalit pupunta ako doon upang
gisingin siya mula sa kaniyang pagkakatulog." **12** Kaya sinabi
ng mga alagad sa kaniya, "Kung si Lazaro ay nakatulog,
siya ay gagaling. **13** Ngayon, sinabi sa kanila ni Jesus ang
tungkol sa kamatayan ni Lazaro, ngunit inakala nilang lahat
na ito ay tungkol lamang sa pagpapahinga sa pagtulog. **14**
Pagkatapos, sinabi sa kanila ni Jesus nang malinaw, "Si
Lazaro ay patay na." **15** Para sa inyong kapakanan, masaya
ako na wala ako roon upang kayo ay maniwala. Pumunta
tayo sa kaniya. **16** Si Tomas na dating tinatawag na Didimo,
sinabi niya sa kapwa niya alagad, "Pumunta rin tayo, upang
mamatay din tayo kasama ni Jesus." **17** Nang dumating si
Jesus, nalaman niya na apat na araw ng nasa libingan si
Lazaro. **18** Ngayon, malapit ang Bethania sa Jerusalem, mga
labinglimang estadio ang layo. **19** Maraming mga Judio ang
pumunta kina Marta at Maria, upang aliwin sila tungkol sa
kanilang kapatid na si Lazaro. **20** At nang marinig ni Marta na
paparating si Jesus, pumunta siya at sinalubong siya, ngunit
si Maria ay nanatiling nakaupo pa rin sa kanilang bahay. **21**
Sinabi ni Marta kay Jesus, "Panginoon, kung nandito ka lang
sana, hindi mamamatay ang kapatid ko. **22** Kahit ngayon,
alam ko na kahit ano ang iyong hingiin sa Diyos ay ibibigay
niya sa iyo." **23** Sinabi ni Jesus sa kaniya, "Ang kapatid mo ay
babangong muli." **24** Sinabi ni Marta sa kaniya, "Alam ko na
muli siyang babangon sa muling pagkabuhay sa huling araw."
25 Sinabi ni Jesus sa kaniya, "Ako ang muling pagkabuhay at
ang buhay; ang sumasampalataya sa akin, bagama't siya ay
mamamatay, gayon ma'y mabubuhay siya; **26** at sinuman
ang nabubuhay at sumasampalataya sa akin ay hindi na
mamatay. Naniniwala ka ba dito?" **(aiōn g165)** **27** Sinabi
niya sa kaniya, "Oo Panginoon, naniniwala ako na ikaw ang
Cristo, ang Anak ng Diyos na siyang paparito sa mundo." **28**
Matapos niyang sabihin ito, umalis siya at tinawag si Maria
na kaniyang kapatid, nang sarilinlan. Sinabi niya, "Narito
ang Guro at ipinatatawag ka." **29** Nang marinig ito ni Maria,
mabilis siyang tumayo at pumunta kay Jesus. **30** Ngayon,
hindi pa nakakarating sa nayon si Jesus, kundi nandoon
pa rin siya sa lugar kung saan siya kinatagpo ni Marta. **31**
At ang mga Judio na kasama ni Maria sa kanilang bahay,
na umaaliw sa kaniya, nang makita nilang nagmamadali
siyang tumayo at umalis, sinundan nila siya, inakala nila
na pupunta siya sa libingan upang doon umiyak. **32** Nang
makarating si Maria kung saan naroroon si Jesus, at siya
ay nakita niya, nagpatirapa siya sa kaniyang mga paa at
sinabi sa kaniya, "Panginoon, kung nandito lamang kayo,
hindi sana namatay ang aking kapatid." **33** Nang makita
ni Jesus na siya ay umiiyak at ang mga Judio na kasama
niya ay umiiyak din, naghinagpis ang kaniyang espirtu at
nabagabag; **34** sinabi niya, "Saan niyo sya inilibing?" Sinabi
nila sa kaniya, "Panginoon, pumarito kayo at tingnan." **35** Si
Jesus ay tumangis. **36** Pagkatapos, sinabi ng mga Judio,
"Tignan ninyo kung gaano niya kamahal si Lazaro!" **37** Pero
sinabi ng ilan, "Hindi ba kaya ng taong ito na siyang nagmulat
ng mga mata ng dati ay bulag, na gawin ring hindi mamatay
ang lalaking ito?" **38** Pagkatapos, habang si Jesus ay muling
naghihinagpis, pumunta siya sa libingan. Ngayon ito ay isang
kuweba at may isang batong nakatakip dito. **39** Sinabi ni
Jesus, "Alisin ang bato." Si Martha, na kapatid ni Lazaro na
namatay, ay nagsabi kay Jesus, "Panginoon, sa mga oras na
ito ang kaniyang katawan ay naaagnas na, sapagkat apat
na araw na ang nakalipas mula nang siya ay mamatay."
40 Sinabi ni Jesus sa kaniya, "Hindi ko ba sinabi sa iyo na
kung ikaw ay maniwala makita mo ang kaluwalhatian ng
Diyos?" **41** Kaya inalis nila ang bato. Tumingala si Jesus at
sinabi, "Ama, nagpapasalamat ako sa iyo dahil pinakinggan
mo ako. **42** Alam ko na lagi mo akong pinakikinggan, pero
ito ay dahil sa mga taong nakatayong palibot sa akin kaya
sinabi ko ito, upang maniwala sila na isinugo mo ako." **43**
Matapos niyang sabihin ito, sumigaw siya nang may malakas
na boses, "Lazaro, lumabas ka!" **44** Lumabas ang patay na
lalaki, na nakabalot ang mga kamay at mga paa ng damit
panglibing at ang kaniyang mukha ay nababalot din ng tela.
Sinabi ni Jesus sa kanila, kalagan ninyo siya at pakawalan."
45 At ang maraming Judio na pumunta kay Maria at nakita
kung ano ang ginawa ni Jesus, ay sumampalataya sa kaniya;
46 ngunit may ilan sa kanila ang umalis papunta sa mga
Pariseo at sinabi ang mga ginawa ni Jesus. **47** At tinipon
ng mga pinunong pari at ng mga Pariseo ang konseho at
sinabi, "Ano ang ating gagawin? Ang taong ito ay maraming
ginagawang mga tanda. **48** Kung hahayaan natin siyang
mag-isa katulad ng ganito, lahat ay maniniwala sa kaniya;
ang mga Romano ay paparito at kukunin ang ating lugar at
gayon din ang ating bansa. **49** Gayon pa man, may isang
lalaki sa kanila, si Caifas na ang pinakapunong pari nang
taong iyon ay nagsabi sa kanila, "Wala kayong nalalaman. **50**
Hindi ba ninyo iniisip na ito ay naaangkop na may isang taong
dapat mamatay para sa mga tao kaysa ang buong bansa
ang mamatay." **51** Ngayon, sinabi niya ito hindi sa kaniyang
sariling pagkukusa; sa halip, dahil siya ang pinakapunong
pari ng taong iyon, nagpropesiya siya na si Jesus ay dapat
mamatay para sa bansa, **52** at hindi para sa bansa lamang,
kundi upang tipunin din ni Jesus ang mga anak ng Diyos na
nakakalat sa iba't ibang lugar. **53** Kaya mula ng araw na iyon
ay pinagplanuhan na nila kung paano papatayin si Jesus.
54 Hindi na naglalakad ng hayag si Jesus sa gitna ng mga

Judio, ngunit umalis siya doon at pumunta sa isang bansa na malapit sa ilang sa isang bayan na tinatawag na Efraim. Doon ay nanatili siya kasama ang mga alagad. **55** Ngayon ang Paskwa ng mga Judio ay nalalapit na, marami ang pumunta sa Jerusalem mula sa mga bansa upang linisin ang kanilang mga sarili. **56** Hinahanap nila si Jesus, at pinag-uusapan nila sa isa't isa habang sila ay nakatayo sa templo, "Ano sa inyong palagay? Hindi kaya siya darating sa kapistahan?" **57** Ngayon, ipinag-utos ng mga punong pari at mga Pariseo na kung sinuman ang nakakaalam kung nasaan si Jesus ay ipagbigay-alam nila ito upang sa gayon maaari nila siyang dakipin.

12 Anim na araw bago ang Paskwa, nagpunta si Jesus sa Bethania, kung saan naroon si Lazaro na siyang binuhay niya mula sa mga patay. **2** Kaya hinandaan nila siya ng hapunan doon, at si Marta ang nagsisilbi, habang si Lazaro ay isa sa mga naupo sa mesa kasama ni Jesus. **3** Pagkatapos kumuha si Maria ng isang litra ng pabango mula sa purong nardo na napakamahal, at pinahiran nito ang mga paa ni Jesus at pinunasan ng kaniyang buhok ang kaniyang mga paa, at napuno ang buong bahay ng halimuyak ng pabango. **4** Si Judas Iscariote, isa sa mga alagad na magkakanulo sa kaniya, ay nagsabi, **5** "Bakit hindi ipinagbili ang pabango na ito ng tatloong daang dinario at ibigay sa mahihirap. **6** Ngayon, sinabi niya ito, hindi dahil sa may malasakit siya sa mga mahihirap, kundi dahil siya ay isang magnanakaw: siya ang may hawak ng sisidlan ng pera, at kumukuha dito ng ilang pera para sa kaniyang sarili. **7** Sinabi ni Jesus, "Hayaan ninyong ilaan niya ang mayroon siya para sa araw ng aking libing. **8** Palagi ninyong kapiling ang mga mahihirap, ngunit hindi ninyo ako laging makakasama." **9** Ngayon, napag-alaman ng maraming mga Judiio na naroon si Jesus, at sila ay dumating, hindi lamang dahil kay Jesus, ngunit nagbabakasakali rin silang makita si Lazaro na binuhay ni Jesus mula sa mga patay. **10** Ang mga punong pari ay nagsabwatan upang patayin na rin si Lazaro, **11** dahil siya ang dahilan kung bakit maraming mga Judio ang nagsi-alis at sumampalataya kay Jesus. **12** Nang sumunod na araw, napakaraming tao ang dumating para sa kapistahan. Nang kanilang marinig na si Jesus ay darating sa Jerusalem, **13** kumuha sila ng mga sanga sa mga puno ng palma, at lumabas upang salubungin siya at sumigaw: "Osana! Pinagpala siya na pumaparito sa pangalan ng Panginoon, ang Hari ng Israel!" **14** Nakita ni Jesus ang isang asno, at umupo siya rito, gaya ng nasusulat, **15** "Huwag kang matakot, mga anak na babae ng Sion, tingnan, ang inyong Hari ay dumarating, nakaupo sa isang batang asno." **16** Hindi naunawaan ng kaniyang mga alagad ang mga ito sa simula, ngunit nang maluwalhati na si Jesus, naalala nila na ang mga bagay na ito ay nasulat patungkol sa kaniya at na ginawa nila sa kaniya ang mga bagay na ito ay. **17** Ngayon ang maraming mga tao na nakasama ni Jesus ng tawagin niya si Lazarus palabas sa libingan at binuhay mula sa mga patay, ay nagpatotoo sa iba. **18** Ito rin ang dahilan kung bakit ang mga tao ay lumabas upang salubungin siya, dahil narinig nilang ginawa niya ang tandang ito. **19** Kaya nagsabi ang mga Pariseo sa isa't isa: Tingnan ninyo, wala kayong magagawa; tingnan ninyo, ang sanlibutan ay sumusunod sa kaniya." **20** Ngayon, may ilang mga Griyego na kasama nilang umakyat upang sumamba sa kapistahan. **21** Lumapit sila kay Felipe na mula sa Bethsaida ng Galilea, at tinanong siya na nagsasabi, "Ginoo, nais naming makita si Jesus." **22** Pumunta si Felipe at sinabi kay Andres; si Andres ay pumunta kasama si Felipe, at sinabi nila kay Jesus. **23** Sinagot sila ni Jesus at sinabi, "Ang oras ay dumating na upang ang Anak ng Tao ay luwalhatiin. **24** Tunay nga na sinasabi ko sa inyo, maliban na ang butil ng trigo ay mahulog sa lupa at mamatay, ito ay nanatili sa kaniyang sarili na mag-isa, ngunit kung ito ay mamatay, magbubunga ito ng napakarami. **25** Ang nagmamahal sa kaniyang buhay ay mawawalan nito, subali't ang namumuhi sa kaniyang buhay sa mundong ito ay mapapanatili ito para sa walang hanggang buhay. **(aiōnios g166)** **26** Kung sinuman ang maglingkod sa akin, sumunod siya sa akin, at kung saan ako naroroon, ang aking lingkod ay naroon din. Kung sinuman ang maglingkod sa akin, pararangalan siya ng Ama. **27** Ang aking kaluluwa ay nababagabag ngayon, "Ano ang aking sasabihin? 'Ama, iligtas mo ako sa oras na ito'? Subalit dahil dito, naparito ako sa oras na ito. **28** Ama, luwalhatiin mo ang iyong pangalan." Pagkatapos isang tinig ang nagmula sa langit, at nagsabi, "Niluwalhati ko na at muli ko rin itong luluwalhatiin" **29** Pagkatapos ang maraming mga tao na nakatayo sa malapit at nakarinig nito ay nagsabi na kumulog. Sinabi ng iba, "Isang anghel ang nagsalita sa kaniya." **30** Sumagot si Jesus at nagsabi, "Ang tinig na ito ay hindi dumating alang-alang sa akin, kundi para sa inyong kapakanan. **31** Ngayon na ang paghuhukom nitong mundo. Ngayon itataboy ang prinsipe ng mundong ito. **32** At ako, kung ako ay maitaas mula sa lupa, aking ilalapit ang mga tao sa aking sarili. **33** Sinabi niya ito upang ipahiwatig kung sa paanong paraan na kamatayan siya mamamatay. **34** At sumagot ang maraming tao sa kaniya, "Narinig namin mula sa kautusan na ang Cristo ay mananatili magpakailanman. Paano mo masasabi, "Ang Anak ng Tao ay kailangan itaas?" "Sino itong Anak ng Tao?" **(aiōn g165)** **35** Saka sinabi ni Jesus sa kanila, "Gayunman sa kaunting panahon na lamang ay kasama ninyo ang ilaw. Lumakad habang nasa inyo ang liwanag upang hindi kayo abutan ng kadililman. Ang lumalakad sa kadiliman ay hindi nakakaalam kung saan siya patutungo. **36** Habang mayroon sa inyo ang liwanag, sumampalataya kayo sa liwanag upang kayo ay maging mga anak ng liwanag. Sinabi ni Jesus ang mga bagay na ito, at pagkatapos umalis siya at hindi na muling nagpakita sa kanila. **37** Kahit na maraming nagawang mga tanda si Jesus sa harapan nila, hindi pa rin sila sumampalataya sa kaniya **38** upang ang salita ni Isaias na propeta ay maaring matupad, na kaniyang sinabi: "Panginoon, sino ang naniwala sa aming ulat? At kanino nahayag ang bisig ng Panginoon?" **39** Sa kadahilanang ito hindi sila sumasampalataya, sapagkat sinabi rin ni Isaias, **40** "Binulag niya ang kanilang mga mata, at pinatigas niya ang kanilang mga puso, kung hindi man, makikita nila sa kanilang mga mata at makauunawa sa kanilang mga puso, at manumbalik, at pagagalingin ko sila. **41** Sinabi ang mga bagay na ito ni Isaias sapagkat nakita niya ang kaluwalhatian ni Jesus, at nagsalita siya ng tungkol sa kaniya. **42** Gayunpaman, maraming mga pinuno ang naniwala kay Jesus, pero dahil sa mga Pariseo, hindi nila inaamin ito upang hindi sila ipagbawal sa sinagoga. **43** Minahal nila ang papuri na nagmumula sa mga tao kaysa sa papuring nagmumula sa Diyos. **44** Sumigaw si Jesus at nagsabi, "Ang sumasampalataya sa akin ay hindi lang sa akin sumasampalataya kundi maging sa kaniya na nagsugo sa akin. **45** At ang nakakakita sa akin ay nakakakita sa kaniya na nagsugo sa akin. **46** Ako ay naparito bilang isang liwanag

sa mundo upang ang sinumang maniwala sa akin ay hindi
na manatili sa kadiliman. **47** Kung sinuman ang nakakarinig
ng aking mga salita, subalit hindi sinusunod ang mga ito,
hindi ko siya hinahatulan, sapagkat hindi ako naparito upang
hatulan ang mundo, kundi upang iligtas ang mundo. **48** Ang
sinumang tumanggi sa akin at hindi tumatanggap ng aking
mga salita ay mayroong isang hahatol sa kaniya, ito ay ang
salita na aking sinabi na siyang hahatol sa kaniya sa huling
araw. **49** Sapagkat hindi ako nagsalita mula sa aking sarili.
Sa halip ang Ama na siyang nagsugo sa akin, na siyang
nagbigay sa akin ng utos tungkol sa kung ano ang aking
dapat sabihin at dapat ipahayag. **50** Alam ko na ang kaniyang
utos ay buhay na walang hanggan; kaya iyong mga sinasabi
ko—na ayon sa sinasabi ng Ama sa akin, ay sinasabi ko sa
kanila.” **(aiōnios g166)**

13 Ngayon, bago ang Kapistahan ng Paskuwa, dahil alam
ni Jesus na ang kaniyang oras ay dumating na, na siya
ay dapat ng umalis ng mundong ito tungo sa kaniyang Ama,
minamahal niya ang sariling kaniya na nasa mundo, minahal
niya sila hanggang sa huli. **2** Ngayon, nailagay na sa puso ni
Judas Iscariote na anak ni Simon, na ipagkanulo si Jesus. **3**
Alam ni Jesus na ibinigay ng Ama sa kaniyang mga kamay
ang lahat ng mga bagay at siya ay galing sa Diyos at babalik
sa Diyos. **4** Tumayo siya nang hapunan at ibinaba ang
kaniyang panglabas na kasuotan. At kumuha siya ng tuwalya
at ibinigkis ito sa kaniyang sarili. **5** Pagkatapos, nagbuhos
siya ng tubig sa palanggana at sinimulang hugasan ang mga
paa ng mga alagad at upang punasan sila ng tuwalya na
ibinigkis sa kaniyang sarili. **6** Lumapit si Jesus kay Simon
Pedro, at sinabi ni Simon Pedro sa kaniya, “Panginoon,
huhugasan mo ba ang aking mga paa?” **7** Sumagot si
Jesus at sinabi sa kaniya, “Sa ngayon ang ginagawa ko ay
hindi mo pa maintindihan, ngunit sa darating na panahon ay
maiintindihan mo rin ito” **8** Sinabi ni Pedro sa kaniya, “Hindi
mo kailanman huhugasan ang aking mga paa.” Sumagot si
Jesus, “Kung hindi kita huhugasan, hindi ka magkakaroon
ng bahagi sa akin.” **(aiōn g165)** **9** Sinabi ni Simon Pedro
sa kaniya, “Panginoon, huwag lamang ang aking mga paa
ang iyong hugasan, ngunit pati na rin ang aking mga kamay
at aking ulo.” **10** Sinabi sa kaniya ni Jesus, “Ang sinuman
na nakaligo na ay hindi na kailangang maghugas ng kahit
ano pa maliban sa kaniyang mga paa, at siya ay malinis
na malinis na; malinis ka na, ngunit hindi lahat kayo.” **11**
Dahil alam ni Jesus kung sino ang magkakanulo sa kaniya;
kaya sinabi niya; “Hindi ang lahat sa inyo ay malinis.” **12**
Pagkatapos hugasan ni Jesus ang kanilang mga paa at kunin
ang kaniyang mga damit at muling umupo, sinabi niya sa
kanila, “Alam ba ninyo ang ginawa ko para sa inyo? **13**
Tinatawag ninyo akong 'Guro' at 'Panginoon', at tama ang
sinasabi ninyo, dahil ako nga iyon. **14** Kung ako nga na
Panginoon at Guro, ay hinugasan ang iyong mga paa, dapat
ninyo ring hugasan ang mga paa ng iba. **15** Dahil binigyan ko
kayo ng halimbawa upang dapat gawin din ninyo tulad ng
ginawa ko sa inyo. **16** Tunay nga sinasabi ko sa inyo, ang
lingkod ay hindi mas matataas sa kaniyang Panginoon; ni ang
isinugo ay mas mataas kaysa sa nagsugo sa kaniya. **17** Kung
alam mo ang mga bagay na ito, pinagpala ka kung ginagawa
mo ang mga ito. **18** Hindi ako nagsasalita tungkol sa inyong
lahat, dahil alam ko ang aking mga pinili — ngunit sinasabi ko
ito upang ang kasulatan ay maganap: 'Ang kumakain ng aking
tinapay ay nagtaas ng kaniyang sakong laban sa akin.' **19**
Sinasabi ko ito ngayon sa inyo upang kung ito ay mangyayari,
maniniwala kayo na AKO NGA. **20** Tunay nga ang sinasabi
ko sa inyo, ang tumatanggap sa akin ay tinatanggap ang
sinumang aking isinusugo, at ang tumatanggap sa akin ay
tinatanggap ang siyang nagsugo sa akin. **21** Nang sinabi ni
Jesus ito, siya ay nabagabag sa espiritu at sinabi “Tunay nga
sinasabi ko sa inyo, na isa sa inyo ang magkakanulo sa akin.”
22 Nagtinginan ang mga disipulo sa isa't-isa, nagtataka kung
sino ang kaniyang tinutukoy. **23** May isa na nasa lamesa ang
nakasandal sa dibdib ni Jesus na isa sa kaniyang mga alagad,
ang minamahal ni Jesus. **24** Kaya hinudyatan ni Simon Pedro
ang alagad na ito at sinabi, “Sabihin mo sa amin kung sino
ang kaniyang tinutukoy. **25** Sumandal ang alagad na iyon
sa dibdib ni Jesus at sinabi sa kaniya, “Panginoon, sino po
iyon?” **26** At sumagot si Jesus, “Iyong aking ipagsasawsaw
ng pirasong tinapay at bibigyan. “Nang kaniyang isawsaw
ang tinapay, ibinigay niya ito kay Judas na anak ni Simon
Iscariote. **27** At pagkatapos ng tinapay, pumasok si Satanas
sa kaniya. Sinabi ni Jesus sa kaniiya, “Kung ano ang iyong
gagawin, gawin mo ito agad.” **28** Ngayon, walang sinuman na
nasa lamesa ang nakaaalam nang dahilan kung bakit sinabi
ni Jesus ito sa kaniya. **29** Naisip ng iba na, dahil si Judas
ang nangangalaga sa supot ng salapi, sinabi ni Jesus sa
kaniya, “Bumili ka ng mga bagay na kailangan natin para
sa kapistahan,” o kaya naman na siya ay dapat magbigay
sa mga mahihirap. **30** Pagkatapos tanggapin ni Judas ang
tinapay, agad siyang lumabas; at gabi na noon. **31** Nang
si Judas ay umalis na, sinabi niJesus, “Ngayon ang Anak
ng Tao ay naluwalhati. **32** At ang Diyos ay naluwalhati sa
kaniya. Luluwalhatiin siya ng Diyos sa kaniyang sarili, at agad
siyang luluwalhatiin niya. **33** Mga batang paslit, makakasama
pa ninyo ako ng maikli pang panahon. Hahanapin ninyo
ako, at tulad ng sinabi ko sa mga Judio, 'Kung saan ako
pupunta, hindi kayo makakapunta.' Ngayon sinasabi ko rin ito
sa inyo. **34** Binibigyan ko kayo ng isang bagong kautusan,
na dapat ninyong mahalin ang bawat isa, kung paano ko
kayo minahal, gayundin naman dapat ninyong mahalin ang
bawat isa. **35** Sa pamamagitan nito, malalaman ng lahat ng
tao na kayo ay aking mga alagad, kung mahahalin niyo ang
bawat isa.” **36** Sinabi sa kaniya ni Simon Pedro, “Panginoon,
saan kayo pupunta?” Sumagot si Jesus, kung saan ako
pupunta, sa ngayon ay hindi kayo makakasunod, ngunit
makakasunod kayo pagkatapos nito.” **37** Sinabi ni Pedro
sa kaniya, “Panginoon, bakit hindi kita masusundan kahit
ngayon? Ibibigay ko ang buhay ko para sa iyo.” **38** Sumagot
si Jesus, “Ibibigay mo ang buhay mo para sa akin? Tunay
nga sinasabi ko sa iyo, hindi titiilaok ang tandang hanggang
ikaila mo ako ng tatlong beses.

14 Huwag ninyong hayaan mabalisa ang inyong puso.
Manampalataya kayo sa Diyos; manampalataya rin
kayo sa akin. **2** Sa tahanan ng aking Ama ay maraming
mga tirahan; Kung hindi gayon, sinabi ko na sana sa inyo;
sapagka't aalis ako upang maghanda ng tirahan para sa
inyo. **3** Kung aalis ako at maghanda ng matititrahan ninyo,
ako ay muling babalik at tatanggapin kayo sa aking sarili,
upang kung saan man ako, kayo ay naroon din. **4** Alam
ninyo ang daan kung saan ako pupunta.” **5** Sinabi ni Tomas
kay Jesus, “Panginoon, hindi namin alam kung saan kayo
pupunta, papaano namin malalaman ang daan? **6** Sabi ni
Jesus sa kaniya, “Ako ang daan, ang katotohanan, at ang
buhay; walang sinuman ang makararating sa Ama maliban

sa pamamagitan ko. 7 Kung nakilala mo na ako, dapat kilala mo na rin ang aking Ama; mula ngayon kilala mo na siya at nakita mo na siya." 8 Ang sabi ni Felipe kay Jesus, "Panginoon, ipakita mo sa amin ang Ama, at iyon ay sapat na sa amin". 9 Ang sabi ni Jesus sa kaniya, "Felipe, hindi ba matagal na akong kasama ninyo, at hindi mo pa rin ako nakikilala? Kung sinuman ang nakakita sa akin, nakakita sa Ama; paano mo nasasabi, 'Ipakita sa amin ang Ama'? 10 Hindi ka ba naniniwala na ako ay nasa Ama at ang Ama ay nasa akin? Ang mga salitang sinasabi ko sa inyo ay sinasabi ko hindi sa aking sariling kapasyahan; sa halip, ito ay ang Ama na nananahan sa akin na siyang gumagawa ng kaniyang gawain. 11 Maniwala kayo sa akin, na ako ay nasa Ama, at ang Ama ay nasa akin; o kaya, maniwala kayo sa akin dahil sa mismo kong ginagawa. 12 Tunay nga ang sinasabi ko sa inyo, sinuman ang sumasampalataya sa akin, sa mga gawain na ginagawa ko, gagawin niya rin itong mga ginagawa ko; at gagawa siya ng mas higit na dakilang mga gawain dahil ako ay pupunta sa Ama. 13 Anuman ang inyong hingin sa aking pangalan, gagawin ko upang ang Ama ay maluluwalhati sa Anak. 14 Kung anuman ang inyong hingin sa aking pangalan, iyon ay gagawin ko. 15 Kung mahal ninyo ako, susundin ninyo ang aking mga kautusan. 16 At mananalangin ako sa Ama, at bibigyan niya kayo ng isa pang Manga-aliw upang siya ay sumainyo magpakailanman, **(aiōn g165)** 17 na ang Espiritu ng katotohanan. Hindi siya maaaring tanggapin ng mundo dahil hindi siya nakikita nito o nakikilala man. Subalit, kayo, kilala ninyo siya, dahil nanatili siya sa inyo at sasainyo. 18 Hindi ko kayo iiwanan nang nag-iisa. Babalik ako sa inyo. 19 Sa sandaling panahon, hindi na ako makikita ng mundo, ngunit makikita ninyo ako. Sapagkat nabubuhay ako, mabubuhay din kayo. 20 Sa araw na iyon, malalaman ninyo na ako ay nasa Ama, at kayo ay nasa akin, at ako ay nasa inyo. 21 Ang sinuman na mayroon ng aking mga kautusan at isinasagawa ang mga ito; siya ang nagmamahal sa akin; at siya na nagmamahal sa akin ay mamahalin ng aking Ama, at mamahalin ko rin siya, at ipakikita ko sa kaniya ang aking sarili." 22 Sinabi ni Judas (hindi si Iscariote) kay Jesus, "Panginoon, ano ang nangyayari na inyong ipakikita ang iyong sarili sa amin at hindi sa mundo?" 23 Sumagot si Jesus at sinabi sa kaniya: "Kung sinuman ang magmamahal sa akin, isasagawa niya ang aking salita. Mamahalin siya ng aking Ama, at kami ay paparoon sa kaniya at gagawa kami ng aming tirahan kasama niya. 24 Ang sinumang hindi nagmamahal sa akin ay hindi isinasagawa ang aking mga salita. Ang salitang inyong naririnig ay hindi sa akin, ngunit sa Ama na nagsugo sa akin. 25 Sinabi ko na sa inyo ang mga bagay na ito, habang ako ay nabubuhay pa kasama ninyo. 26 Subalit, ang Manga-aliw na ang Banal na Espiritu na ipapadala ng Ama sa aking pangalan ay magtuturo sa inyo ng lahat ng mga bagay at magpapaalala ng lahat ng aking sinabi sa inyo. 27 Kapayapaan ang iiwan ko sa inyo; ibinibigay ko ang aking kapayapaan sa inyo. Hindi ko ito ibinibigay katulad ng pagbibigay ng mundo. Huwag hayaang mabalisa ang inyong puso, at huwag ito hayaang matakot. 28 Narinig ninyo ang sinabi ko sa inyo, "Ako ay aalis, at babalik ako sa inyo'. Kung minahal ninyo ako, nagagalak na sana kayo dahil pupunta ako sa Ama, sapagkat ang Ama ay higit na dakila kaysa sa akin. 29 Ngayon nasabi ko na sa inyo bago pa ito mangyayari upang kung mangyari man ito, kayo ay maaring maniwala. 30 Hindi na ako masyadong magsasalita sa inyo, dahil darating na ang prinsipe ng mundong ito. Wala siyang kapangyarihan sa akin, 31 ngunit upang malaman ng mundo na mahal ko ang Ama, ginagawa ko kung ano ang inuutos ng Ama sa akin, katulad lamang ng pagbigay niya sa akin ng kautusan. Magsitindig na kayo, umalis na tayo sa lugar na ito."

15 Ako ang tunay na puno ng ubas at ang aking Ama ang tagapag-alaga ng ubasan. 2 Inaalis niya sa akin ang bawat sanga na hindi nagbubunga, at nililinis niya ang bawat sanga na nagbubunga upang ito ay lalong mamunga ng higit pa. 3 Kayo ay malinis na dahil sa mensahe na sinabi ko sa inyo. 4 Manatili kayo sa akin at ako sa inyo. Katulad ng sanga na hindi maaring magbunga sa kaniyang sarili, maliban na ito ay nananatili sa puno, kaya hindi rin kayo maaring magbunga, maliban kung kayo ay mananatili sa akin. 5 Ako ang puno ng ubas, kayo ang mga sanga. Ang mananatili sa akin at ako sa kaniya, ang tao ring ito ay namumunga ng marami, sapagka't wala kayong magagawa kung kayo ay hiwalay sa akin. 6 Ang sinumang hindi nanatili sa akin, tinatapon siya katulad ng sanga at natutuyo; tinitipon ng mga tao ang mga sanga at itinatapon ang mga ito sa apoy, at ang mga ito ay sinusunog. 7 Kung kayo ay mananatili sa akin, at kung ang aking mga salita ay mananatili sa inyo, humingi kayo ng anumang nais ninyo, at ito ay gagawin para sa inyo. 8 Sa ganito ay naluluwalhati ang aking Ama na kayo ay mamunga ng marami at na kayo ay maging aking mga alagad. 9 Katulad ng pagmamahal sa akin ng Ama, kayo rin ay minahal ko, manatili kayo sa aking pagmamahal. 10 Kung tutuparin ninyo ang aking mga kautusan, mananatili kayo sa aking pagmamahal katulad ng pagtutupad ko sa mga kautusan ng Ama at nanatili sa kaniyang pagmamahal. 11 Sinasabi ko ang mga bagay na ito sa inyo upang ang aking kagalakan ay sumainyo at upang ang inyong kagalakan ay maging lubos. 12 Ito ang akin kautusan, na dapat ninyong mahalin ang isa't isa katulad ng pagmamahal ko sa inyo. 13 Walang sinuman ang nagmahal na hihigit pa rito, na kaniyang inaalay ang kaniyang buhay para sa kaniyang mga kaibigan. 14 Kayo ay mga kaibigan ko kung ginagawa ninyo ang mga bagay na iniuutos ko sa inyo. 15 Hindi ko na kayo tinatawag na mga lingkod, dahil hindi nalalaman ng lingkod kung ano ang ginagawa ng kaniyang Panginoon. Tinawag ko kayong mga kaibigan dahil ipinaalam ko sa inyo ang lahat ng mga bagay na narinig ko mula sa aking Ama. 16 Hindi kayo ang pumili sa akin ngunit pinili ko kayo at itinalaga kayo na humayo at magbunga at manatili ang inyong bunga. Ito ay upang kung anuman ang hingin ninyo sa Ama sa aking pangalan, ibibigay niya ito sa inyo. 17 Ang mga bagay na ito ay iniuutos ko sa inyo, na magmahalan kayo sa isa't isa. 18 Kung kinamumuhian kayo ng mundo, alam ninyo na kinamuhian muna ako nito bago kayo kamuhian nito. 19 Kung kayo ay sa mundo, mamahalin kayo ng mundo bilang sa kaniya; ngunit dahil hindi kayo sa mundo, at dahil pinili ko kayo mula sa mundo, sa kadahilanang ito kayo ay kinamumuhian ng mundo. 20 Tandaan ninyo ang salitang sinabi ko sa inyo. 'Ang lingkod ay hindi mas dakila kaysa sa kaniyang panginoon'. Kung inusig nila ako, uusigin din nila kayo; kung sinunod nila ang aking salita, susundin din nila ang sa inyo. 21 Gagawin nila ang lahat ng mga bagay na ito sa inyo dahil sa aking pangalan sapagkat hindi nila kilala ang nagsugo sa akin. 22 Kung hindi ako dumating at nagsalita sa kanila, hindi sana sila nagkasala; subali't ngayon wala silang maidadahilan para sa kanilang kasalanan. 23 Ang namumuhi sa akin ay

namumuhi rin sa akin Ama. 24 Kung hindi ko sana ginawa sa
kanilang kalagitnaan ang mga gawain na hindi pa nagawa
ninuman; hindi sana sila nagkaroon ng kasalanan, ngunit
ngayon, pareho na nilang nakita at kinamuhian ako at ang
aking Ama. 25 Ito ay nangyayari upang ang salita ay matupad
na ayon sa nakasulat sa kanilang kautusan: Kinamumuhian
nila ako ng walang kadahilanan." 26 Kapag darating na ang
Manga-aliw na siyang aking isusugo sa inyo mula sa Ama, na
ang Espiritu ng katotohanan, na nanggaling mula sa Ama,
magpapatotoo siya tungkol sa akin. 27 Magpapatotoo rin
kayo dahil kasama ko na kayo mula pa sa simula.

16 Sinabi ko ang mga bagay na ito sa inyo upang hindi
kayo matisod. 2 Palalayasin nila kayo sa mga sinagoga;
tunay nga na darating ang oras na ang sinumang papatay sa
inyo ay mag-aakalang gumagawa siya ng mabuting gawain
para sa Diyos. 3 Gagawin nila ang mga bagay na ito dahil
hindi nila nakikilala ang Ama o ako. 4 Sinabi ko ang mga
bagay na ito sa inyo upang kung ang oras ay dumating para
ang mga ito ay mangyari, maaari ninyong maalala ang mga
ito at kung paano ko sinabi sa inyo ang mga bagay tungkol sa
mga ito. Hindi ko sinabi sa inyo ang mga bagay na ito noong
simula dahil ako ay kasama ninyo. 5 Subalit, ngayon ako ay
pupunta sa kaniya na nagsugo sa akin, ngunit wala ni isa
man sa inyo ang nagtanong sa akin: "Saan ka pupunta?" 6
Dahil sa sinabi ko sa inyo ang mga bagay na ito, napuno
ng kalungkutan ang inyong puso. 7 Gayunpaman, sinasabi
ko sa inyo ang katotohanan: makabubuti sa inyo na ako ay
lumisan; dahil kung hindi ako lilisan; hindi darating sa inyo
ang Manga-aliw, subalit kung ako ay lilisan, susuguin ko siya
sa inyo. 8 Sa kaniyang pagdating, ipahahayag ng Mangaaliw
sa mundo tungkol sa kasalanan, tungkol sa katuwiran at
tungkol sa paghuhukom— 9 tungkol sa kasalanan, dahil hindi
sila naniniwala sa akin, 10 tungkol sa katuwiran, dahil ako
ay pupunta sa Ama, at hindi na ninyo ako makikita, 11 at
tungkol sa paghuhukom, dahil ang prinsipe ng mundong ito
ay nahatulan na. 12 Maraming mga bagay akong sasabihin
sa inyo, subalit hindi ninyo mauunawaan ang mga ito sa
ngayon. 13 Subalit, kapag siya na Espiritu ng Katotohanan ay
dumating, gagabayan niya kayo sa lahat ng katotohanan:
dahil hindi siya magsasalita mula sa kaniyang sarili, ngunit
anumang mga bagay ang naririnig niya, sasabihin niya ang
mga ito, at ihahayag niya sa inyo ang mga bagay na darating.
14 Luluwalhatiin niya ako, dahil kukunin niya ang mga bagay
na akin, at ihahayag ang mga ito sa inyo. 15 Ang lahat ng
anumang bagay na mayroon ang Ama ay akin. Kaya nga
sinabi ko na kukunin ng Espritu ang mga bagay na akin at
ihahayag ang mga ito sa inyo. 16 Sa kaunting panahon na
lamang, ako ay hindi na ninyo makikita, pagkatapos muli ng
kaunting panahon makikita ninyo ako." 17 Ang ilan sa mga
alagad ay nagsabi sa isa't -isa, "Ano itong sinasabi niya sa
atin, 'Sa kaunting panahon at hindi na ninyo ako makikita,' at
muli 'Sa kaunting panahon at makikita ninyo ako' at 'Dahil ako
ay pupunta sa Ama?' 18 Kaya nga sinabi nila, "Ano nga ito
na sinabi niya, 'Sa kaunting panahon?' Hindi natin alam ang
sinasabi niya." 19 Nakita ni Jesus na sila ay sabik na tanungin
siya, at sinabi niya sa kanila, "Tinatanong ba ninyo ang inyong
mga sarili tungkol dito, na aking sinabi, 'Sa kaunitng panahon
ay hindi na ninyo ako makikita; at matapos ang kaunting
panahon, muling makikita ninyo ako?' 20 Tunay nga na
sinasabi ko sa inyo, kayo ay mananangis at mananaghoy,
subalit ang mundo ay magagalak; kayo ay magdadalamhati
subalit ang inyong dalamhati ay magiging kagalakan. 21 Ang
babae ay may dalamhati kapag siya ay nakararamdam ng
pananakit ng tiyan dahil ang oras ng kaniyang panganganak
ay malapit na; ngunit kapag naipanganak na niya ang bata,
hindi na niya naaalala ang sakit dahil sa kaniyang kagalakan
na isang sanggol ay naipanganak na sa mundo. 22 Kayo
rin, may dalamhati kayo ngayon, ngunit makikita ko kayong
muli; at ang inyong puso ay magagalak, at walang sinumang
makapag-aalis ng kagalakang ito mula sa inyo. 23 Sa araw
na iyon, hindi kayo magtataong ng kahit anong tanong. Tunay
nga na sinasabi ko sa inyo, kung anuman ang hingin ninyo
sa Ama, ibibigay niya ito sa inyo sa aking pangalan. 24
Hanggang ngayon wala pa kayong hinihinging anuman sa
aking pangalan; humingi kayo at kayo ay tatanggap upang
ang inyong kagalakan ay maging lubos. 25 Sinabi ko sa inyo
ang mga bagay na ito sa nakakubling wika, ngunit ang oras ay
darating, na hindi na ako magsasalita sa inyo sa nakakubling
wika, ngunit sa halip sasabihin ko ng malinaw ang tungkol sa
Ama. 26 Sa araw na iyon kayo ay hihingi sa aking pangalan,
at hindi ko sinasabi na ako ay dadalangin sa Ama para sa
inyo; 27 dahil ang Ama mismo ay nagmamahal sa inyo, dahil
minahal ninyo ako at sapagka't kayo ay naniwala na ako
ay nagmula sa Ama. 28 Nagmula ako sa Ama, at ako ay
dumating sa mundo; muling lilisanin ko ang mundo at ako
ay pupunta sa Ama. 29 Sinabi ng kaniyang mga alagad sa
kaniya, "Tingnan mo, ngayon ay nagsasalita ka sa amin ng
malinaw at hindi gumagamit ng matalinghagang pananalita.
30 Ngayon alam na namin na nalalaman mo ang lahat ng
mga bagay at hindi mo kailangan ang sinuman upang ikaw
ay tanungin ng mga katanungan. Dahil dito naniniwala kami
na ikaw ay nagmula sa Diyos. 31 Sinagot sila ni Jesus,
"Naniniwala na ba kayo?" 32 Tingnan ninyo, ang oras ay
paparating, oo at dumating na nga, na kayo ay magkakahiwa-
hiwalay, bawa't isa sa kaniyang sariling pag-aari, at iiwanan
ninyo akong mag-isa. Subalit ako ay hindi nag-iisa dahil ang
Ama ay kasama ko. 33 Sinabi ko na sa inyo ang mga bagay
na ito upang magkaroon kayo ng kapayapaan sa akin. Sa
mundo, kayo ay mayroong mga kabalisahan, subalit lakasan
ninyo ang inyong loob; napagtagumpayan ko na ang mundo.

17 Sinabi ni Jesus ang mga bagay na ito; pagkatapos,
tumingala siya sa langit at sinabi, "Ama, dumating na
ang oras; luwalhatiin mo ang iyong Anak upang ikaw ay
luwalhatiin ng Anak— 2 tulad ng pagbigay mo sa kaniya ng
kapangyarihan sa lahat ng laman upang siya ay makapagbigay
ng buhay na walang hanggan sa lahat ng sinumang ibinigay
mo sa kaniya. **(aiōnios g166)** 3 Ito ang buhay na walang
hanggan: na ikaw ay dapat nilang makilala, ang nag-iisang
tunay na Diyos, at ang isinugo mong si Jesu-Cristo. **(aiōnios
g166)** 4 Ikaw ay niluwalhati ko sa lupa, pagkatupad ko sa mga
gawain na ibinigay mo sa akin para gawin. 5 Ngayon, Ama,
luwalhatiin mo ako kasama ng iyong sarili sa kaluwalhatian
na mayroon ako sa iyo bago pa nalikha ang mundo. 6
Ipinahayag ko ang iyong pangalan sa mga tao na ibinigay
mo sa akin mula sa mundo. Sila ay iyo; at ibinigay mo sila
sa akin, at pinanatili nila ang iyong salita. 7 Ngayon, alam
nila na kahit anumang mga bagay na ibinigay mo sa akin ay
nagmula sa iyo, 8 dahil ang mga salitang ibinigay mo sa akin
— ibinigay ko ang mga salitang ito sa kanila. Tinanggap nila
ang mga ito at totoong nalaman na ako ay nanggaling sa
iyo, at naniwala sila na ako ay isinugo mo. 9 Nananalangin
ako para sa kanila. Hindi ako nananalangin para sa mundo

ngunit para sa kanilang mga ibinigay mo sa akin, dahil sila
ay sa iyo. **10** Ang lahat ng bagay na akin ay sa iyo, at ang
mga bagay na sa iyo ay akin; naluwalhati ako sa kanila. **11**
Ako ay hindi na sa mundo, ngunit ang mga taong ito ay
nasa mundo, at ako ay pupunta na sa iyo. Banal na Ama,
panatilihin sila sa iyong pangalan na ibinigay mo sa akin
upang sila ay maging isa, katulad natin na iisa. **12** Habang
ako ay kasama nila, pinanatili ko sila sa iyong pangalan na
ibinigay mo sa akin; binantayan ko sila, at wala ni isa sa kanila
ang napahamak, maliban sa anak ng kapahamakan, upang
ang kasulatan ay matupad. **13** Ngayon, ako ay pupunta sa
iyo; ngunit sinasabi ko ang mga bagay na ito sa mundo upang
sila ay magkaroon ng aking kagalakan na ginawang lubos sa
kanilang mga sarili. **14** Naibigay ko na sa kanila ang iyong
salita; ang mundo ay namuhi sa kanila sapagkat hindi sila sa
mundo, katulad lamang na ako ay hindi sa mundo. **15** Hindi
ko ipinapanalangin na dapat mo silang kunin mula sa mundo
ngunit sila ay dapat mong pangalagaan mula sa kaniya na
masama. **16** Sila ay hindi mula sa mundo, tulad ko na hindi
mula sa mundo. **17** Italaga mo sila sa iyong sarili na nasa
katotohanan; ang iyong salita ay katotohanan. **18** Isinugo mo
ako sa mundo, at isinugo ko sila sa mundo. **19** Alang-alang
sa kanila itinalaga ko ang aking sarili sa iyo ng sa gayon
sila din ay maitalaga sa iyo sa katotohanan. **20** Hindi ako
nanalangin para lang sa mga ito, ngunit pati na rin sa mga
mananampalataya sa akin sa pamamagitan ng kanilang salita
21 upang lahat sila ay maging isa, na gaya mo, Ama, ay
nasa akin, at ako ay nasa iyo. Ipinapanalangin ko na sila
rin ay magig isa sa atin upang ang mundo ay maniwala na
isinugo mo ako. **22** Ang kaluwalhatian na ibinigay mo sa akin
— ibinigay ko ito sa kanila, upang sila ay maging isa, tulad
natin na iisa — **23** ako sa kanila, at ikaw sa akin, na sila ay
maging ganap na iisa; nang malaman ng mundo na ikaw ang
nagsugo sa akin, at minahal ko sila, tulad ng pagmamahal mo
sa akin. **24** Ama, silang mga ibinigay mo sa akin — nais
ko rin na sila ay makasama ko kung nasasaan ako, upang
makita nila ang kaluwalhatian ko, na ibinigay mo sa akin: dahil
ako ay minahal mo mula noong bago pa lang natatag ang
mundo. **25** Amang matuwid, hindi ka kilala ng mundo, ngunit
ikaw ay kilala ko; at alam ng mga ito na isinugo mo ako. **26**
Ipinahayag ko ang iyong pangalan sa kanila, at ipapahayag
ko ito upang ang pagmamahal na iyong ibinigay sa akin ay
mapasakanila, at ako ay mapasakanila."

18 Pagkatapos sabihin ni Jesus ang mga salitang ito,
lumabas siya kasama ang kaniyang mga alagad sa
Lambak ng Cedron, kung saan mayroong isang hardin na
kaniyang pinasok, siya at ang kaniyang mga alagad. **2**
Ngayon si Judas na magkakanulo sa kaniya ay alam din ang
lugar, dahil madalas magpunta roon si Jesus kasama ang
kaniyang mga alagad. **3** Pagkatapos, si Judas, pagkatanggap
sa grupo ng mga sundalo at ang mga opisiyal mula sa mga
pinunong mga pari at ng mga Pariseo, dumating roon ng may
mga lampara, mga sulo at mga sandata. **4** Pagkatapos, si
Jesus, na nakaaalam ng lahat ng mga bagay na nangyayari
sa kaniya, ay pumunta sa harapan at tinanong sila, "Sino ang
inyong hinahanap?" **5** Sumagot sila sa kaniya "Si Jesus ng
Nazaret." Sinabi ni Jesus sa kanila, "Ako iyon." Si Judas,
na siyang nagkanulo sa kaniya, ay nakatayo rin kasama
ng mga sundalo. **6** Kaya nang sinabi niya sa kanila, "Ako
nga," umatras sila at bumagsak sa lupa. **7** Pagkatapos,
muli niya silang tinanong, "Sino ang inyong hinahanap?"
Muli nilang sinabi, "Si Jesus ng Nazaret." **8** Sumagot si
Jesus, "Sinabi ko na sa inyo na ako nga siya; kaya kung
ako ang inyong hinahanap, hayaan ninyong makaalis ang
mga ito." **9** Ito ay upang matupad ang salita na kaniyang
sinabi: "Sa lahat ng mga ibinigay mo sa akin, wala ni isang
nawala." **10** Pagkatapos, si Simon Pedro na may isang
espada, ay hinugot ito at tinaga ang lingkod ng pinunong
pari at tinapyas ang kaniyang kanang tenga. Ngayon, ang
pangalan ng lingkod ay Malco. **11** Sinabi ni Jesus kay Pedro,
"Ibalik mo ang espada sa lalagyan nito. Ang tasa na ibinigay
ng Ama sa akin, hindi ko ba ito dapat iinumin?" **12** Kaya
dinakip si Jesus ng grupo ng mga sundalo, at ng kapitan, at
ng mga opisiyal ng mga Judio at ginapos siya. **13** Una siyang
dinala nil kay Annas, sapagkat siya ang biyenan ni Caifas
na pinunong pari ng taong iyon. **14** Ngayon, si Caifas ang
nagbigay ng payo sa mga Judio na naaangkop na isang tao
ang dapat mamatay para sa mga tao. **15** Sinundan ni Simon
Pedro si Jesus, gayun din ang isa pang alagad. Ngayon,
ang alagad na iyon ay kilala ng pinakapunong pari, at siya
ay pumasok kasama ni Jesus sa patyo ng pinakapunong
pari; **16** ngunit nakatayo si Pedro sa pinto sa labas. Kaya
ang isa pang disipulo, na kilala ng pinakapunong pari, ay
lumabas at kinausap ang babaeng lingkod na nagbabantay
ng pinto, at ipinasok si Pedro. **17** Pagkatapos, sinabi ng
babaeng lingkod na nagbabantay sa pinto kay Pedro, "Hindi
ba isa ka rin sa mga alagad ng lalaking ito?" Sinabi niya,
"Hindi." **18** Ngayon, ang mga lingkod at ang mga opisiyal
ay nakatayo roon; gumawa sila ng apoy gamit ang uling,
sapagkat malamig noon, at pinapainitan nila ng kanilang mga
sarili. Si Pedro ay kasama rin nilang nakatayo at pinapainitan
ang kaniyang sarili. **19** Tinanong ng pinakapunong pari si
Jesus tungkol sa kaniyang mga alagad at kaniyang katuruan.
20 Sinagot siya ni Jesus, "Ako ay hayagang nagsasalita sa
mundo; palagi akong nagtuturo sa mga sinagoga at sa templo
kung saan ang lahat ng mga Judio ay nagsasama -sama.
Wala akong sinabi na palihim. **21** Bakit mo ako tinatanong?
Tanungin mo ang mga nakapakinig sa akin tungkol sa aking
sinabi. Alam ng mga taong ito ang mga bagay na aking
sinabi." **22** Nang masabi ito ni Jesus, hinampas si Jesus ng
isa sa mga opisiyal na nakatayo sa malapit sa pamamagitn
ng kaniyang kamay at sinabi, "Ganiyan ka ba dapat sumagot
sa pinakapunong pari?" **23** Sinagot siya ni Jesus, "Kung
may sinabi akong anumang masama, maging saksi ka sa
kasamaan. Gayunman, kung maayos akong sumagot, bakit
mo ako hinampas?" **24** Pagkatapos nito pinadala ni Annas
si Jesus na nakagapos kay Caifas na pinakapunong pari.
25 Ngayon si Simon Pedro ay nakatayo at pinapainitan ang
kaniyang sarili. At sinabi ng mga tao sa kaniya, "Hindi ba isa
ka rin sa kaniyang mga alagad? Itinanggi niya ito at sinabi,
"Hindi." **26** Ang isa sa mga lingkod ng pinakapunong pari,
na kamag-anak ng lalaking tinapyas ni Pedro ang tenga, ay
nagsabi, "Hindi ba nakita kita sa hardin kasama niya?" **27**
At itinanggi itong muli ni Pedro, at agad-agad tumilaok ang
tandang. **28** Pagkatapos ay dinala nila si Jesus mula kay
Caifas patungo sa Pretorio. Umagang-umaga pa noon at
sila mismo ay hindi pumasok sa Pretorio upang hindi sila
marumihan at upang sila ay makakain sa Paskwa. **29** Kaya
lumabas si Pilato sa kanila at sinabing, "Anong paratang ang
dala-dala ninyo laban sa lalaking ito?" **30** Sumagot sila at
sinabi sa kaniya, "Kung ang lalaking ito ay hindi manggagawa
ng masama, hindi namin siya dadalhin sa iyo." **31** Kaya
sinagot sila ni Pilato, "Dalhin ninyo siya, at hatulan siya ayon

sa inyong batas." Sinabi ng mga Judio sa kaniya, "Hindi
naaayon sa batas para sa amin ang pumatay ng sinumang
tao." **32** Sinabi nila ito upang matupad ang mga salita ni
Jesus, ang salita na kaniyang sinabi na ipinahiwatig kung
anong uri ng kamatayan siya mamamatay. **33** Pagkatapos,
muling pumasok si Pilato sa Pretorio at tinawag si Jesus,
sinabi niya sa kaniya, "Ikaw ba ang hari ng mga Judio?"
34 Sumagot si Jesus, "Tinatanong mo ba ito ayon sa iyong
sariling palagay, o sinabi ng iba sa iyo na itanong ito sa akin?
35 Sumagot si Pilato, "Hindi ako Judio, di ba? Ang iyong
sariling bayan at ang mga pinunong pari ay dinala ka dito
sa akin; ano ba ang iyong ginawa?" **36** Sumagot si Jesus,
"Ang aking kaharian ay hindi sa mundong ito. Kung ang aking
kaharian ay kabahagi ng mundong ito, makikipaglaban ang
aking mga lingkod upang hindi ako maibigay sa mga Judio.
Sa katunayan, ang aking kaharian ay hindi nagmumula dito."
37 Pagkatapos, sinabi ni Pilato sa kaniya, "Ikaw nga ba ay
isang hari?" Sumagot si Jesus, "Sinabi mo na ako ay hari.
Ako ay ipinanganak para sa layuning ito, at para sa layuning
ito ako naparito sa mundo upang ako ay magpatotoo sa
katotohanan. Lahat ng kabilang sa katotohanan ay nakikinig
ng aking tinig." **38** Sinabi ni Pilato sa kaniya, "Ano ang
katotohanan?" Nang masabi niya ito, lumabas siya muli sa
mga Judio at sinabi sa kanila, "Wala akong nakitang krimen
sa taong ito. **39** Mayroon kayong kaugalian na dapat akong
magpalaya ng isang tao sa Paskwa. Kaya gusto ba ninyong
pakawalan ko sa inyo ang Hari ng mga Judio?" **40** Sumigaw
silang muli at sinabi, "Hindi ang lalaking ito, kundi si Barabas.
Ngayon si Barabas ay isang tulisan.

19 Pagkatapos kinuha ni Pilato si Jesus at nilatigo siya.
2 Ang mga sundalo ay pumilipit ng mga tinik upang
gumawa ng korona. Inilagay nila ito sa ulo ni Jesus at
dinamitan siya ng kulay lilang na kasuotan. **3** Lumapit sila sa
kaniya at sinabi, "Bigyang parangal, ang Hari ng mga Judio!"
At hinampas nila siya ng kanilang mga kamay. **4** Pagkatapos
ay lumabas muli si Pilato at sinabi sa mga tao. "Tingnan ninyo,
inilalabas ko ang lalaki sa inyo upang malaman ninyo na
wala akong nakitang kasalanan sa kaniya." **5** Kaya lumabas
si Jesus; suot- suot niya ang koronang mga tinik at kulay
lilang na kasuotan. Pagkatapos sinabi ni Pilato sa kanila,
"Tingnan ninyo, narito ang lalaki." **6** Kaya nga nang makita
ng mga pinunong pari at ng mga opisiyal si Jesus, sumigaw
sila at sinabin, "Ipako siya! Ipako siya!" Sinabi ni Pilato sa
kanila, "Kayo na mismo ang kumuha sa kaniya at ipako
siya sapagkat wala akong nakitang krimen sa kaniya." **7**
Sumagot ang mga Judio kay Pilato, "Mayroon kaming isang
batas, at sa pamamagitan ng batas na iyon dapat siyang
mamatay dahil ginawa niya ang kaniyang sarili na Anak ng
Diyos." **8** Nang marinig ni Pilato ang pahayag na ito, mas
lalo pa siyang natakot, **9** at pumasok siyang muli sa Pretorio
at sinabi kay Jesus, "Saan ka nanggaling?" Subalit hindi
siya binigyan ng sagot ni Jesus. **10** Pagkatapos, sinabi ni
Pilato sa kaniya, "Hindi ka ba magsasalita sa akin? Hindi
mo ba alam na may kapangyarihan ako na palayain ka at
kapangyarihan na ipapako ka?" **11** Sumagot si Jesus sa
kaniya, "Wala kang kapangyarihan laban sa akin maliban
kung ito ay ibinigay sa iyo mula sa itaas. Kaya ang taong
nagdala sa akin sa iyo ay may mas malaking kasalanan." **12**
Sa sagot na ito, sinubukan ni Pilato na palayain siya, ngunit
ang mga Judio ay sumigaw at sinabi, "Kung papalayain mo
ang lalaking ito, ikaw ay hindi kaibigan ni Cesar: Lahat ng tao
na ginagawa ang kaniyang sarili na isang hari ay nagsasalita
laban kay Cesar." **13** Nang marinig ni Pilato ang mga salitang
ito, inilabas niya si Jesus at umupo sa upuan ng paghuhukom
sa lugar na tinatawag na Ang Entablado, ngunit sa Hebreo
ay Gabbatha. **14** Ngayon, ito ay ang araw ng paghahanda
para sa Paskwa, nang mag-iika-anim na oras. Sinabi ni Pilato
sa mga Judio, "Tingnan ninyo, narito ang inyong hari!" **15**
Sumigaw sila, "ilayo ninyo siya sa amin, ilayo ninyo siya
amin, ipako siya." Sinabi ni Pilato sa kanila, "Dapat ko bang
ipako ang inyong Hari?" Sumagot ang mga pinunong pari,
"Wala kaming ibang hari kundi si Cesar." **16** Pagkatapos,
ibinigay ni Pilato si Jesus sa kanila upang maipako. **17** Kaya
dinala nila si Hesus, at siya ay lumabas, pasan-pasan niya
ang krus, tungo sa lugar na kung tawagin ay Ang Lugar ng
Bungo, na sa Hebreo ay tinatawag na Golgota. **18** Doon nila
ipinako si Jesus, kasama niya ang dalawa pang lalaki, isa sa
magkabilang tabi, at nasa gitna si Jesus. **19** Sumulat rin si
Pilato ng karatula at inilagay ito sa krus. Ito ang nakasulat
doon: SI JESUS Na TAGA NAZARET, ANG HARI NG MGA
JUDIO. **20** Maraming mga Judio ang nakabasa ng karatulang
ito dahil ang lugar kung saan ipinako si Jesus ay malapit sa
lungsod. Ang karatula ay naisulat sa Hebreo, sa Latin at sa
Griyego. **21** At sinabi ng mga pinunong pari ng mga Judio
kay Pilato, "Huwag mong isulat, 'Ang hari ng mga Judio', sa
halip ay ang sinabi niyang, 'Ako ang Hari ng mga Judio.'" **22**
Sumagot si Pilato, "Ang naisulat ko na ay naisulat ko na." **23**
Pagkatapos ipako ng mga sundalo si Jesus, kinuha nila ang
kaniyang kasuotan at pinaghatihati ng apat, isang bahagi sa
bawat sundalo, at gayon din ang tunika. Ngayon ang tunika
ay walang tahi, ito ay hinabi mula sa itaas at sa lahat ng
bahagi. **24** Pagkatapos sinabi nila sa isa't isa, "Huwag nating
punitin ito, sa halip tayo ay magsapalaran para dito upang
malaman natin kung kanino ito mapupunta." Nangyari ito
upang maganap ang kasulatan na nagsasabi, "Pinaghati-
hatian nila ang mga kasuotan ko sa kanilang mga sarili, at
para sa aking damit sila ay nagsapalaran." **25** Ginawa ng
mga sundalo ang mga bagay na ito. Ang ina ni Jesus, ang
kapatid ng ina ni Jesus, si Maria na asawa ni Cleopas, at
Maria Magdalena— ang mga babaeng ito ay nakatayo malapit
sa krus ni Jesus. **26** Nang makita ni Jesus ang kaniyang
ina at ang alagad na kaniyang minamahal na nakatayo sa
malapit, sinabi ni Jesus sa kaniyang ina, "Babae, tingnan mo,
narito ang iyong anak." **27** Pagkatapos, sinabi ni Jesus sa
alagad, "Tingnan mo, narito ang iyong ina!" Mula sa mga oras
na iyon tinanggap na siya ng alagad na kabahagi ng sariling
niyang tahanan. **28** Pagkatapos nito si Jesus, dahil alam niya
na ang lahat ng mga bagay ay tapos na, upang ang kasulatan
ay magkatotoo sinabi niya, "Ako ay nauuhaw." **29** Isang
lalagyan na puno ng maasim na alak ang nailagay doon, kaya
naglagay sila ng isang espongha puno ng maasim na alak sa
isang tukod ng isopo at iniangat ito sa kaniyang bibig. **30**
Nang matanggap ni Jesus ang maasim na alak, sinabi niya,
"Naganap na." Iniyuko niya ang kaniyang ulo at isinuko ang
kaniyang espiritu. **31** Noon ay Paghahanda, at upang hindi
manatili ang katawan sa krus habang Araw ng Pamamahinga,
(sapagkat ang Araw ng Pamamahinga ay isang mahalagang
araw), hiniling ng mga Judio kay Pilato na ang mga binti ng
mga lalaking ipinako ay baliin, at ibaba na ang kanilang mga
katawan. **32** At pumunta ang mga sundalo at binali ang mga
binti ng unang lalaki at ng ikalawang lalaki na napako kasama
ni Jesus. **33** Nang pumunta sila kay Jesus, nakita nila na
siya ay patay na kaya hindi na nila binali ang kaniyang mga

binti. **34** Gayunpaman, tinusok ng isa sa mga sundalo ang
kaniyang tagiliran gamit ang sibat, at agad-agad lumabas ang
dugo at tubig. **35** Ang nakakita nito ay naging saksi at at
ang kaniyang patotoo ay totoo. Alam niya na anuman ang
kaniyang sinabi ay totoo upang kayo din ay maniwala. **36**
Ang mga bagay na ito ay nangyari upang ang kasulatan ay
matupad, "Walang mababali ni isa sa kaniyang mga buto." **37**
Isa pang kasulatan ay nagsabi, "Pagmamasdan nila siya na
kanilang ipinako." **38** Pagkatapos ng mga bagay na ito, si
Jose na taga Arimatea, dahil siya ay isa sa mga alagad ni
Jesus, ngunit sa takot sa mga Judio ay palihim na hiniling
kay Pilato kung maaari niyang kunin ang katawan ni Jesus.
Binigyan siya ni Pilato ng pahintulot. Kaya pumunta si Jose at
kinuha ang kaniyang katawan. **39** Pumunta rin si Nicodemo,
na siyang unang pumunta kay Jesus ng gabi. Nagdala siya
ng pinaghalong mira at sabila, mga isang daang litras ang
bigat. **40** Kaya kinuha nila ang katawan ni Jesus at binalot
ito ng telang lino na may kasamang mga pabango, ayun
sa kaugalian ng mga Judio sa paglilibing ng mga katawan.
41 Ngayon, sa lugar kung saan siya napako ay may isang
hardin; at sa hardin na iyon ay may isang bagong libingan na
kung saan ay wala pang tao na naililibing. **42** Dahil ito ay
araw ng paghahanda para sa mga Judio at dahil sa malapit
lang ang libingan, inilagay nila si Jesus doon.

20 Ngayon madaling araw ng unang araw ng linggo
habang madilim pa, nagpunta si Maria Magdalena
sa libingan; nakita niya na naigulong ang bato malayo sa
libingan. **2** Kaya siya ay tumakbo at nagpunta kay Simon
Pedro at sa isa pang alagad na minamahal ni Jesus, at
sinabi niya sa kanila, "Kinuha nila ang katawan ng Panginoon
mula sa libingan at hindi namin alam kung saan nila siya
dinala." **3** Kaya lumabas si Pedro at ang isa pang alagad
at nagpunta sila sa libingan. **4** Kapwa silang tumakbong
magkasama, naunahan sa pagtakbo ng isa pang alagad si
Pedro at naunang dumating sa libingan. **5** Yumuko siya at
tumingin sa loob; nakita niya ang telang lino na nakalatag
doon, ngunit hindi pa siya pumasok sa loob. **6** Pagkatapos ay
dumating si Simon Pedro kasunod niya at ito ay pumasok sa
loob ng libingan. Nakita niya ang mga telang lino na nakalatag
doon **7** at ang tela na dati ay nasa kaniyang ulo. Hindi ito
kasamang nakalatag sa mga damit na lino ngunit ito ay
nakabalumbon sa lugar kung saan ito nakalagay. **8** At ang isa
pang alagad ay pumasok rin, na unang dumating sa libingan;
nakita niya at siya ay naniwala. **9** Dahil hanggang sa mga
oras na iyon hindi pa rin nila alam ang kasulatan na si Jesus
ay dapat mabuhay na muli mula sa kamatayan. **10** Kaya
ang mga alagad ay umalis muli at umuwi sa kanilang mga
tahanan. **11** Gayunpaman si Maria ay nakatayo sa labas ng
libingan na tumatangis; habang siya ay umiiyak, yumuko siya
at tumingin sa loob ng libingan. **12** Nakita niya ang dalawang
anghel na nakaputing kasuotan na nakaupo, isa sa may
ulunan, at ang isa sa may paanan, kung saan ang katawan ni
Jesus ay inihiga. **13** Sinabi nila sa kaniya, "Babae, bakit ka
tumatangis?" Sinabi niya sa kanila, "Dahil kinuha nila ang
aking Panginoon at hindi ko alam kung saan nila siya inilagay.
14 Nang sinabi niya ito, napalingon siya at nakitang nakatayo
doon si Jesus, ngunit hindi niya alam na ito ay si Jesus. **15**
Sinabi sa kaniya ni Jesus, "Babae, bakit ka tumatangis? "Sino
ang hinahanap mo?" Akala niya na siya ang hardinero kaya
sinabi niya sa kaniya, "Ginoo, kung kinuha ninyo siya, sabihin
ninyo kung saan ninyo siya inilagay at kukunin ko siya." **16**
Sinabi sa kaniya ni Jesus, "Maria!" Iniharap niya ang kaniyang
sarili, at sinabi sa kaniya sa Aramaic, "Rabboni," ibig sabihin
"Guro." **17** Sinabi sa kaniya ni Jesus, "Huwag mo akong
hawakan, dahil hindi pa ako nakakaakyat sa Ama; ngunit
pumunta ka sa aking mga kapatid at sabihin sa kanila na
aakyat ako sa aking Ama at inyong Ama, at aking Diyos at
inyong Diyos". **18** Pumunta si Maria Magdalena at sinabi sa
mga alagad, "Nakita ko ang Panginoon," at sinabi ni Jesus
ang mga bagay na ito sa kaniya. **19** Kinagabihan ng araw
na iyon na unang araw ng linggo, at habang nakasara ang
mga pintong kinaroroonan ng mga alagad dahil sa takot nila
sa mga Judio, dumating si Jesus at tumayo sa kalagitnaan
nila at sinabi sa kanila, "Sumainyo ang kapayapaan." **20**
Nang sinabi niya ito, ipinakita niya sa kanila ang kaniyang
mga kamay at kaniyang tagiliran. At nang makita ng mga
alagad ang Panginoon, nagalak sila. **21** At muling sinabi sa
kanila ni Jesus, "Nawa ang kapayapaan ay sumainyo. Kung
paano ako isinugo ng Ama, gayun din ko kayo sinusugo."
22 Nang sinabi ito ni Jesus, hiningahan niya sila, at sinabi
sa kanila, "Tanggapin ninyo ang Banal na Espiritu. **23** Kung
kanino mang kasalanan ang inyong patatawarin, ang mga
ito ay pinatatawad para sa kanila; kung kanino mang mga
kasalanan ang inyong pinanatili, ang mga ito ay mananatili."
24 Si Tomas, na isa sa Labindalawa, na tinatawag na Didimo,
ay hindi nila kasama nang si Jesus ay dumating. Paglaon
ay sinabi ng iba pang mga alagad sa kaniya, **25** "Nakita
namin ang Panginoon." Sinabi niya sa kanila, "Maliban na
makita ko ang mga bakas ng mga pako sa kaniyang mga
kamay, at mailagay ko ang aking daliri sa bakas ng mga
pako, at mailagay ko ang aking kamay sa kaniyang tagiliran,
ay hindi ako maniniwala." **26** Pagkalipas ng walong araw,
muling nasa loob ang mga alagad at si Tomas ay kasama
nila. Dumating si Jesus habang ang mga pinto ay nakasara,
tumayo sa gitna nila at sinabi, "Nawa ang kapayapaan ay
sumainyo." **27** At sinabi niya kay Tomas, "Iabot mo dito ang
iyong daliri at tingnan ang aking mga kamay; iabot mo rito ang
iyong mga kamay at ilagay sa aking tagiliran; huwag maging
walang pananampalataya ngunit maniwala ka." **28** Sumagot
si Tomas at sinabi sa kaniya, "Aking Panginoon at aking
Diyos." **29** Sinabi sa kaniya ni Jesus, "Dahil nakita mo ako,
ikaw ay naniwala". Pinagpala silang mga hindi nakakita ngunit
naniwala." **30** Ngayon, si Jesus ay gumawa ng maraming mga
tanda sa harapan ng mga alagad, mga tandang hindi naisulat
sa aklat na ito, **31** ngunit naisulat ang mga ito upang kayo ay
maniwala na si Jesus ay ang Cristo, ang Anak ng Diyos, at
upang habang kayo ay naniniwala, kayo ay magkakaroon ng
buhay sa kaniyang pangalan.

21 Pagkatapos ng mga ito, nagpakita muli si Jesus sa mga
alagad sa Dagat ng Tiberias; sa ganito niya pinakita
ang kaniyang sarili: **2** Si Simon Pedro kasama sila Tomas
na tinatawag na Didimus, Nataniel na mula sa Cana ng
Galilea, ang mga anak ni Zebedee, at iba pang dalawang
alagad ni Jesus. **3** Sinabi ni Simon Pedro sa kanila, "Ako ay
mangingisda." Sinabi nila sa kaniya, "Kami rin ay sasama sa
iyo." Umalis sila at sumakay sa isang bangka, ngunit sa buong
gabing iyon ay wala silang nahuli. **4** Nang magbubukang
liwayway na, tumayo si Jesus sa dalampasigan, ngunit hindi
nakikilala ng mga alagad na iyon ay si Jesus. **5** At sinabi ni
Jesus sa kanila, "Mga kabataan, mayroon ba kayong kahit
anumang makakain? Sumagot sila sa kaniya, "Wala." **6** Sinabi
niya sa kanila, "Ihagis ninyo ang lambat sa kanang bahagi ng

bangka at mayroon kayong mahuhuli.” Kaya inihagis nga nila
ang kanilang lambat, ngunit hindi na nila ito mahatak dahil sa
dami ng mga isda. **7** Pagkatapos sinabi kay Pedro ng alagad
na minamahal ni Jesus, “Ang Panginoon iyon.” Nang marinig
ni Simon Pedro na siya ang Panginoon, sinuot niya ang
kaniya damit panlabas (dahil siya ay bahagyang nakahubad),
at tumalon sa dagat. **8** Ang ibang mga alagad ay sumakay
sa bangka (dahil sila ay hindi naman malayo mula sa lupa,
humigit kumulang, mga dalawang daang kubit), at kanilang
hinihila ang lambat na puno ng isda. **9** Nang makaahon sila
sa lupa, may nakita sila nagbabagang uling at may isdang
nakalagay sa ibabaw nito, at may tinapay. **10** Sinabi sa kanila
ni Jesus, “Magdala kayo ng ilang mga isda na kahuhuli ninyo
pa lamang.” **11** Umakyat si Simon Pedro at hinatak ang
lambat sa lupa, puno ng malalaking isda, 153 ang mga ito,
kahit napakarami ng mga ito, ang lambat ay hindi napunit. **12**
Sinabi ni Jesus sa kanila, “Halikayo at mag-almusal.” Wala sa
mga alagad ang nagtangkang magtanong sa kaniya na, “Sino
ka?” Alam nila na siya ang Panginoon. **13** Lumapit si Jesus,
kinuha ang tinapay, at ibinigay ito sa kanila, ganoon din ang
isda. **14** Ito ang ikatlong beses na pinakita ni Jesus ang
kaniyang sarili sa mga alagad pagkatapos niyang bumangon
mula sa patay. **15** Pagkatapos nilang mag-agahan, sinabi ni
Jesus kay Simon Pedro, “Simon anak ni Juan, mas mahal
mo ba ako kaysa sa mga ito?” Sinabi ni Pedro sa kaniya,
“Oo, Panginoon; alam mo na mahal kita.” Sinabi ni Jesus
sa kaniya, “Pakainin mo ang aking mga tupang bata.” **16**
Sa pangalawang pagkakataon, sinabi niya muli sa kaniya,
“Simon, anak ni Juan, mahal mo ba ako? Sinabi ni Pedro sa
kaniya, “Oo, Panginoon, alam mo na mahal kita.” Sinabi ni
Jesus sa kaniya, “Alagaan mo ang aking mga tupa”. **17** Sinabi
ni Jesus sa ikatlong pagkakataon, “Simon, anak ni Juan,
mahal mo ba ako?” Nalungkot si Pedro dahil sinabi sa kanya
ni Jesus ng ikatlong beses, “Mahal mo ba ako?” Sinabi niya
sa kaniya, “Panginoon, alam mo ang lahat ng mga bagay;
alam mo na mahal kita.” Sinabi ni Jesus sa kaniya, “Pakainin
mo ang aking tupa”. **18** Tunay nga sinabi ko sa iyo, noong
bata ka pa, dinadamitan mo ang iyong sarili at lumalakad ka
kahit saan mo gusto; subalit pagtumanda ka na, iuunat mo
ang iyong mga kamay, at ibang tao ang magdadamit sa iyo at
dadalhin ka sa lugar na ayaw mong puntahan.” **19** Ngayon
sinabi ito ni Jesus upang ipakita kung anong uri ng kamatayan
na maluluwalhati ni Pedro ang Diyos. Pagkatapos niyang
sabihin ito, sinabi niya kay Pedro, “Sumunod ka sa akin.”
20 Lumingon si Pedro at nakita ang alagad na minamahal
ni Jesus na sumusunod sa kanila - na siya ring sumandal
sa dibdib ni Jesus sa hapunan at nagsabi, “Panginoon, sino
ang magkakanulo sa iyo? **21** Nakita siya ni Pedro at sinabi
kay Jesus, “Panginoon, ano ang gagawin ng lalaking ito?”
22 Sinabi ni Jesus sa kaniya, “Kung nais kong maghintay
siya hangang sa aking pagbalik, ano iyon sa iyo? Sumunod
ka sa akin.” **23** Kaya itong pahayag na ito ay kumalat sa
mga kapatiran, na yung alagad na iyon ay hindi mamamatay.
Ngunit hindi sinabi ni Jesus kay Pedro na ang alagad na ito
ay hindi mamamatay, ngunit, “Kung nais ko na dapat siyang
maghintay hanggang sa aking pagbalik, ano iyon sa iyo?” **24**
Ito ang alagad na nagpapatotoo tungkol sa mga bagay na
ito, at siya ang sumulat ng mga bagay na ito, at alam namin
na ang kaniyang patotoo ay totoo. **25** Marami pa ring ibang
mga bagay ang ginawa ni Jesus. Kung ang bawat isa ay
naisulat, sa palagay ko kahit ang mundo mismo ay hindi
mapagkakasya ang mga aklat na maisusulat.

Mga Gawa

1 Teofilo, nabanggit sa unang aklat na aking isinulat ang
lahat ng mga gawain na sinimulan at itinuro ni Jesus.
2 Hanggang sa araw na siya ay tinanggap sa itaas. Ito
ay matapos siyang bigyan ng utos sa pamamagitan ng
Banal na Espiritu para sa mga Apostol na kaniyang pinili. **3**
Pagkatapos ng kaniyang paghihirap, iniharap niyang buhay
ang kaniyang sarili sa kanila kasama ang marami pang
mga kapani-paniwalang katibayan. Sa loob ng apatnapung
araw, nagpakita siya sa kanila at nagsalita siya tungkol sa
kaharian ng Diyos. **4** Noong nakikipagkita pa siya sa kanila,
iniutos niya sa kanila na huwag umalis ng Jerusalem, kundi
maghintay sa pangako ng Ama na kung saan sinabi niya
“Narinig ninyo mula sa akin **5** na tunay na nagbautismo si
Juan gamit ang tubig, ngunit kayo ay mababautismuhan sa
Banal na Espiritu sa mga susunod na araw." **6** Nang sama-
sama silang nagkatipon tinanong nila siya, "Panginoon, ito
na ba ang oras na ibabalik mo ang kaharian sa Israel?" **7**
Sinabi niya sa kanila, "Hindi na para malaman ninyo ang mga
oras o ang mga panahon na itinakda ng Ama sa kaniyang
sariling kapamahalaan. **8** Ngunit makakatanggap kayo ng
kapangyarihan, kapag sumainyo ang Banal na Espiritu at
kayo ay magiging saksi ko sa Jerusalem at sa buong Judea
at Samaria, at hanggang sa mga dulo ng mundo." **9** Nang
sabihin ng Panginoong Jesus ang mga bagay na ito, habang
nakatingala sila, siya ay itinaas, at itinago siya ng ulap mula
sa kanilang mga mata. **10** Habang nakatitig sila sa langit
nang siya ay paalis, bigla na lamang may dalawang lalaking
nakatayo sa tabi nila na nakasuot ng puti. **11** Sinabi nila,
“Kayong mga lalaking taga-Galilea, bakit kayo nakatayo
dito na nakatingin sa langit? Itong Jesus na umakyat sa
langit ay babalik rin sa paraang katulad ng nakita ninyo na
pagpunta niya sa langit.” **12** At bumalik sila sa Jerusalem
mula sa Bundok ng Olibo, na malapit sa Jerusalem, isang
Araw ng Pamamahinga na paglalakbay. **13** Pagkarating nila,
umakyat sila sa silid na nasa itaas, kung saan sila nananatili.
Sila ay sina Pedro, Juan, Santiago, Andres, Filipe, Tomas,
Bartolome, Mateo, Santiago na anak ni Alfeo, Simon na
Makabayan at si Judas na anak ni Santiago. **14** Sama-
sama silang nagkakaisa habang patuloy silang masigasig na
nananalangin. Kasama rito ang mga kababaihang sina Maria
na ina ni Jesus at ang kaniyang mga kapatid. **15** Sa mga
araw na iyon, tumayo si Pedro sa kalagitnaan ng mga kapatid,
na halos 120 katao at sinabi, **16** “Mga kapatid, kinailangan
na ang kasulatan ay matupad, na ang Banal na Espiritu ay
magsalita sa pamamagitan ng bibig ni David tungkol kay
Judas, na siyang gumabay sa mga dumakip kay Jesus. **17**
Sapagkat nakasama natin siya at tinanggap ang kaniyang
bahagi ng kapakinabangan sa ministeryong ito.” **18** (Ngayon
bumili ang taong ito ng bukid mula sa kaniyang natanggap
kita dahil sa kaniyang kasamaan, at doon ay nahulog siya
na nauna ang ulo, ang kanyang katawan ay sumambulat, at
lahat ng kanyang bituka ay sumabog. **19** Narinig ng lahat ng
mga naninirahan sa Jerusalem ang tungkol dito, kaya tinawag
nila ang bukid na iyon na “Akeldama,” na ang ibig sabihin sa
kanilang salita ay, “Bukid ng Dugo”.) **20** “Sapagkat nasusulat
sa Aklat ng Mga Awit, 'Hayaan ninyong walang manirahan
sa kaniyang bukirin, at huwag ninyong hayaan ang kahit na
isang tao na manirahan doon'; at 'Hayaang may isang tao
na kumuha sa kanyang posisyon ng pamumuno.' **21** Ito ay
kinakailangan, samakatuwid, na isa sa mga kalalakihang
nakasama natin sa lahat ng oras nang ang Panginoong Jesus
ay kasa-kasama pa natin, **22** simula sa pagbautismo ni Juan
hanggang sa araw na kunin siya sa atin, dapat ay isa siyang
saksing kasama natin sa kaniyang muling pagkabuhay.” **23**
Naglapit sila sa harapan ng dalawang kalalakihan, si Jose
na tinatawag na Barsabas, na pinangalanan ring Justo, at
si Matias. **24** Nanalangin sila at sinabi, “Ikaw, Panginoon,
ang nakakaalam ng puso ng lahat ng tao, kaya ipahayag mo
kung sino sa dalawang ito ang iyong pinili **25** upang pumalit
sa gawaing ito at sa pagka-apostol mula nang si Judas ay
lumabag upang magtungo sa kaniyang sariling lugar." **26** Sila
ay nagpalabunutan para sa kanila; at napunta kay Matias ang
palabunutan at siya ang ibinilang na kasama ng labing-isang
apostol.

2 Nang sumapit ang araw ng Pentecostes, lahat sila ay
sama-sama sa iisang lugar. **2** Bigla na lamang may tunog
mula sa langit na tila humahagibis na hangin, at napuno
nito ang buong bahay kung saan sila nakaupo. **3** Doon ay
nagpakita sa kanila ang tulad ng dilang apoy na napamahagi
at dumapo sa bawat isa sa kanila. **4** Napuspos silang lahat ng
Banal na Espiritu at nagsimula silang magsalita sa iba't ibang
wika ayon sa ipinagkaloob ng Espiritu sa kanila na sabihin.
5 Ngayon may mga Judiong naninirahan sa Jerusalem,
mga maka-diyos na tao, galing sa bawat bansa sa ilalim
ng langit. **6** Nang marinig ang tunog na ito, nagpuntahan
ang maraming tao at nalito sapagkat narinig nang lahat na
nagsasalita sila sa kanilang sariling wika. **7** Nagtaka sila
at labis na namangha; sinabi nila, “Totoo ba, hindi ba at
ang lahat ng mga nagsasalitang ito ay mga taga-Galilea?
8 Bakit kaya naririnig natin sila, bawat isa sa ating sariling
wika na ating kinalakihan? **9** Mga taga- Partia, taga-Media at
mga taga- Elam, at sa mga naninirahan sa Mesopotamia,
sa Judea at Capadocia, sa Ponto at sa Asya, **10** sa Frigia
at Panfilia, sa Egipto at sa bahagi ng Libya na malapit sa
Cirene at mga panauhin mula sa Roma, **11** Mga Judio at
mga taong nagbago ng paniniwala, at mga taga-Creta at
mga taga- Arabia, naririnig namin sila na nagsasabi ayon
sa ating mga wika tungkol sa mga kamangha- manghang
gawa ng Diyos.” **12** Nagtaka silang lahat at naguluhan;
at sinabi nila sa isa't- isa, “Ano ang ibig sabihin nito?” **13**
Ngunit nangutya ang iba at sinabi, “Lasing na lasing sila
ng bagong alak.” **14** Ngunit tumayo si Pedro kasama ang
labing isa, tinaasan niya ang kaniyang boses, at sinabi sa
kanila, “Mga tao ng Judea at kayong lahat na naninirahan sa
Jerusalem, dapat ninyo itong malaman; pakinggan ninyong
mabuti ang aking sasabihin. **15** Sapagkat ang mga taong ito
ay hindi lasing gaya ng inyong inaakala, sapagkat pangatlong
oras pa lamang nang araw. **16** Ngunit ito ang sinabi sa
pamamamagitan ni propeta Joel: **17** 'Mangyayari ito sa mga
huling araw,' sinabi ng Diyos, 'Ibubuhos ko ang aking Espiritu
sa lahat ng tao. Magpapahayag ang inyong mga anak na
lalaki at mga babae, makakakita ng mga pangitain ang inyong
mga kabataang lalaki, at magkakaroon ng mga panaginip ang
inyong mga matatandang lalaki. **18** Gayundin sa aking mga
lingkod at sa aking mga lingkod na babae ibubuhos ko ang
aking Espiritu sa araw na iyon, at sila ay magpapahayag. **19**
Magpapakita ako ng mga kamangha-manghang bagay mula
sa langit at mga tanda dito sa lupa, dugo, apoy, at singaw ng
usok. **20** Magiging madilim ang araw at magiging dugo ang
buwan, bago dumating ang dakila at hindi pangkaraniwang

araw ng Panginoon. 21 Iyon ay ang pagkakaligtas ng bawat isa na tatawag sa pangalan ng Panginoon.' 22 Mga taga-Israel, pakinggan ninyo ang mga salitang ito: Si Jesus ng Nazaret, ang lalaking pinatunayan ng Diyos sa inyo sa pamamagitan ng mga makapangyarihang gawa at mga kamangha- manghang bagay at mga palatandaang ginawa ng Diyos sa pamamagitan niya, sa inyong kalagitnaan, katulad ng inyong nalalaman- 23 dahil sa nakatakdang plano at kaalaman ng Diyos mula sa simula pa siya ay isinuko ninyo sa mga kamay ng taong lumalabag sa batas, ipinako siya sa krus at pinatay; 24 binuhay ng Diyos, inalis ang mga sakit at kamatayan sa kaniya, sapagakat hindi siya maaaring pigilan nito. 25 Sapagkat sinasabi ni David tungkol sa kaniya, 'Nakita kong lagi ang Panginoon sa aking harapan, sapagkat siya ay nasa aking kanang kamay upang hindi ako matinag. 26 Samakatuwid, natuwa ang aking puso at nagalak ang aking dila. Maging ang aking laman ay mamumuhay nang may pananalig. 27 Sapagkat hindi mo pababayaan ang aking kaluluwa na mapunta sa hades, o papayagan ang iyong Nag-iisang Banal na makitang mabulok. **(Hadēs g86)** 28 Ipinahayag mo sa akin ang mga daan ng buhay; pupunuin mo ako ng kagalakan sa iyong harapan.' 29 Mga kapatid, kaya kong magsalita sa inyo ng may katiyakan tungkol sa patriarkang si David: namatay siya at inilibing, at ang kaniyang libingan ay nasa atin hanggang sa ngayon. 30 Kaya naman, siya ay isang propeta at alam niya na may sinumpaang panata ang Diyos sa kaniya, na itinalaga niya sa kaniyang kaapu-apuhan ang maupo sa kaniyang trono. 31 Nahulaan niya na ito at nagsalita tungkol sa pagkabuhay ni Cristo, Na hindi siya pinabayaan doon sa hades, o ang kanyang laman ay makitang mabulok.' **(Hadēs g86)** 32 Ang Jesus na ito ay binuhay ng Diyos kung saan saksi kaming lahat. 33 Kaya naman pinarangalan siya sa kanang kamay ng Diyos at tinanggap ang pangako ng Banal na Espiritu mula sa Ama, ibinuhos niya ito, na inyong nakikita at naririnig. 34 Sapagkat si David ay hindi pumaitaas sa langit, ngunit sinabi niya, 'Sinabi ng Panginoon sa aking Panginoon, "Umupo ka sa aking kanang kamay, 35 hanggang sa gawin kong maging tuntungan ng iyong mga paa ang iyong mga kaaway." 36 Kaya naman siguraduhing ipaalam sa lahat ng tahanan sa Israel na ginawa siya ng Diyos na parehong Panginoon at Cristo, ang Jesus na ito na ipinako ninyo sa krus." 37 Nang marinig nila ito, nadurog ang kanilang puso, at sinabi kay Pedro at sa iba pang mga apostol, "Mga kapatid, ano ba ang dapat naming gawin?" 38 At sinabi ni Pedro sa kanila, "Magsisi at magpabautismo, ang bawat isa sa inyo sa pangalan ni Jesu-Cristo para sa kapatawaran ng inyong mga kasalanan, at inyong tatanggapin ang kaloob ng Banal na Espiritu. 39 Sapagkat sa inyo ang pangako at sa inyong mga anak at sa lahat ng mga nasa malayo, at sa mga tao na tatawagin ng ating Panginoong Diyos." 40 Pinatotohanan at hinimok niya sila sa pamamagitan ng maraming mga salita; sinabi niya," Iligtas ninyo ang inyong mga sarili mula sa mga masasamang salin-lahing ito. 41 Pagkatapos tinanggap nila ang kaniyang salita at nabautismuhan, at ng araw na iyon may mga naidagdag na aabot sa tatlong libong mga kaluluwa. 42 Nagpatuloy sila sa mga katuruan ng mga apostol at pagsasama-sama, sa pagpipira-piraso ng tinapay at sa pananalangin. 43 Dumating ang takot sa bawat kaluluwa, at maraming mga kamangha- manghang bagay at mga tanda ang nagawa ng mga apostol. 44 Ang lahat ng nanampalataya ay nagsama-sama at ibinahagi ang kanilang mga ari-arian, 45 at ipinagbili nila ang kanilang mga pag-aari at mga ari-arian at ipinamahagi sa lahat, ayon sa pangangailangan ng bawat-isa. 46 Nagpatuloy sila sa bawat araw na may iisang layunin sa templo, at nagpira-piraso sila ng tinapay sa kanilang mga tahanan, at namamahagi ng pagkain na may kagalakan at kapakumbabaan ng puso. 47 Nagpupuri sila sa Diyos at kinalugdan sila ng lahat ng mga tao. Dinagdag sa kanila ng Panginoon araw-araw ang mga naliligtas.

3 Ngayon papunta sina Pedro at Juan sa templo sa oras ng pananalangin, alas tres ng hapon. 2 May isang lalaking pilay mula pa nang isinilang ang dinadala doon araw-araw at ipinapahiga sa harapan ng templo na tinawag na Pintuang Maganda, upang mamalimos sa mga taong pumupunta sa templo. 3 Nang makita niya sina Pedro at Juan na papasok sa templo, humingi siya ng limos. 4 Tinitigan siya ni Pedro, kasama si Juan na nagsabi, "Tumingin ka sa amin." 5 Tumingin sa kanila ang lalaking pilay, na umaasang makatatangap ng anuman mula sa kanila. 6 Ngunit sinabi ni Pedro, "Wala akong pilak at ginto, ngunit ibibigay ko sa iyo kung ano ang mayroon ako. Sa pangalan ni Jesu-Cristo na taga-Nazaret, lumakad ka." 7 Hinawakan siya ni Pedro sa kanang kamay, at itinayo: kaagad na lumakas ang kaniyang mga paa at ang mga buto sa kaniyang bukung-bukong. 8 Paluksong tumayo ang lalaki at nagsimulang maglakad, pumasok siya na kasama sina Pedro at Juan sa templo, lumalakad, lumulundag, at nagpupuri sa Diyos. 9 Nakita siya ng lahat ng mga tao na naglalakad at nagpupuri sa Diyos. 10 Nakilala nila na ito ang lalaking nakaupo at tumatanggap ng limos sa may Magandang Pintuan ng templo, at labis silang nagtaka at namangha dahil sa nangyari sa kaniya. 11 Habang nakahawak siya kina Pedro at Juan, tumakbong magkakasama papunta sa kanila ang lahat ng mga tao sa tinatawag na portiko ni Solomon, na labis na nagtataka. 12 Nang makita ito ni Pedro, sumagot siya sa mga tao, "Kayong mga Israelita, bakit kayo nagtataka? Bakit kayo nakatitig sa amin, na parang kami ang nakapagpalakad sa kaniya sa pamamagitan ng aming sariling kapangyarihan o pagiging makadiyos? 13 Ang Diyos ni Abraham, Isaac, at ni Jacob. Ang Diyos ng ating mga ninuno ay niluwalhati ang kaniyang lingkod na si Jesus. Siya na inyong dinala at itinakwil sa harapan ni Pilato, nang ipinasya niyang palayain siya. 14 Inyong itinakwil Ang Banal at Ang Matuwid, at sa halip hiniling ninyo na mapalaya ang isang mamamatay tao para sa inyo. 15 Pinatay ninyo ang Prinsipe ng buhay, na binuhay ng Diyos mula sa mga patay -at kami ang mga saksi ng mga ito. 16 Ngayon, sa pamamagitan ng pananampalataya sa kaniyang pangalan, pinalakas ang lalaking ito na inyong nakita at nakikilala. Ang pananampalataya sa pamamagitan ni Jesus ang nagbigay sa kaniya ng lubos na kagalingan, sa harapan ninyong lahat. 17 Ngayon, mga kapatid, alam ko na gumawa kayo ng kamangmangan, kagaya ng ginawa ng inyong mga pinuno. 18 Ngunit ang mga bagay na siyang ipinahayag ng Diyos sa pamamagitan ng bibig ng lahat ng mga propeta, na kinakailangang maghirap ang kaniyang Cristo ay tinupad niya na ngayon. 19 Kaya nga magsisi kayo at magbalik loob, upang mapawi ang inyong mga kasalanan, nang sa gayon mayroong dumating na panahon ng pagpapanibagong-lakas sa presensya ng Panginoon; 20 at kaniyang isusugo si Jesus, ang hinirang na Cristo para sa inyo. 21 Ang Nag-iisa, na kinakailangan tanggapin sa langit, hanggang sa panahon ng pagbabago ng lahat ng bagay, tungkol sa mga sinabi ng Diyos noon sa pamamagitan ng bibig ng kaniyang mga banal na

propeta. (aiōn g165) **22** Sa katunayan sinabi ni Moises, 'Ang
Panginoong Diyos ay magbabangon ng propeta tulad ko mula
sa inyong mga kapatid. Makikinig kayo sa lahat ng kaniyang
sasabihin sa inyo. **23** Mangyayari na ang lahat ng tao na
hindi makikinig sa propetang ito ay tiyak na malilipol mula
sa mga tao.' **24** Oo, at lahat ng mga propeta na mula kay
Samuel at mga sumunod pagkatapos niya, nagsalita sila at
nagpahayag sa mga araw na ito. **25** Kayo ang mga anak ng
mga propeta at ng kasunduan na ginawa ng Diyos kasama ng
inyong mga ninuno, katulad ng sinabi niya kay Abraham, 'Sa
iyong binhi pagpapalain ko ang lahat ng mga sambahayan sa
buong mundo.' **26** Pagkatapos itaas ng Diyos ang kaniyang
lingkod, isinugo siyang una sa inyo upang pagpalain kayo sa
pamamagitan ng pagtalikod ng bawat isa mula sa inyong mga
kasamaan."

4 Habang nakikipag-usap sina Pedro at Juan sa mga tao,
lumapit sa kanila ang mga pari at ang kapitan ng templo
at maging ang mga Saduseo. **2** Nabalisa sila ng labis dahil
nagtuturo sa mga tao sina Pedro at Juan tungkol kay Jesus at
ipinapahayag ang kaniyang muling pagkabuhay mula sa mga
patay. **3** Sila ay dinakip nila at inilagay sa kulungan hanggang
sa kinabukasan, sapagkat gabi na noon. **4** Ngunit marami sa
mga tao na nakarinig sa mensahe ang nanampalataya; at ang
bilang ng mga lalaking nanampalataya ay nasa limanglibo. **5**
nang sumunod na araw, ang kanilang mga tagapamuno, mga
nakatatanda, at mga eskriba ay nagtipon-tipon sa Jerusalem.
6 Naroon si Anas, ang pinakapunong pari, at si Caifas, at
si Juan, at si Alejandro, at lahat ng mga kamag-anak ng
pinakapunong pari. **7** Nang mailagay nila sina Pedro at
Juan sa kanilang kalagitnaan, tinanong nila sila, "Sa anong
kapangyarihan, o sa anong pangalan, nagagawa ninyo ito?"
8 At si Pedro, na napuspos ng Banal na Espiritu ay nagsabi,
"Kayong mga pinuno ng mga tao at mga nakatatanda, **9**
kung sinisiyasat kami sa araw na ito tungkol sa kabutihang
ginawa sa isang lalaking may karamdaman- sa anong paraan
napagaling ang lalaking ito? **10** Malaman nawa ninyong lahat,
at ng lahat ng mga taga-Israel, na sa pangalan ni Jesu-Cristo
na taga-Nazaret, na inyong ipinako sa krus, na muling binuhay
ng Diyos mula sa mga patay- sa pamamagitan niya kaya
ang lalaking ito ay nakatayo na malusog sa inyong harapan.
11 Si Jesu-Cristo ang bato na itinakwil ninyo, bilang mga
tagapagtayo, ngunit siya pa rin ang ginawang pangunahing
batong panulukan. **12** Walang kaligtasan sa sinumang tao:
sapagkat wala ng iba pang pangalan sa silong ng langit, na
ibinigay sa mga tao, kung saan tayo maliligtas." **13** Nang
makita nila ang katapangan ni Pedro at Juan, at nabatid nila
na sila ay pangkaraniwan lang, mga taong walang pinag-
aralan, nagulat sila, at nalaman nilang sina Pedro at Juan ay
nakasama ni Jesus. **14** Dahil nakita nila ang lalaking gumaling
na nakatayong kasama nila, wala silang masabi laban dito.
15 Ngunit pagkatapos nilang utusan ang mga apostol na iwan
ang pagpupulong ng konseho, nag-usap-usap sila. **16** Sinabi
nila, "Ano ang gagawin natin sa mga lalaking ito?" Dahil
ang katotohanan na may kakaibang himalang nagawa sa
pamamagitan nila ay nalaman ng lahat ng mga naninirahan
sa Jerusalem at hindi natin ito maipagkakaila. **17** Ngunit
upang hindi ito kumalat pa sa mga tao, bigyan natin sila
ng babala na huwag magsasalita kaninuman sa pangalang
ito." **18** Tinawag nila sina Pedro at Juan na pumasok at
inutusan sila na huwag magsasalita o magtuturo kailan man
sa pangalan ni Jesus. **19** Ngunit sumagot sina Pedro at
Juan at sinabi sa kanila, "Kung tama sa paningin ng Diyos
na sundin kayo sa halip na siya, kayo na ang humatol. **20**
Dahil hindi namin kayang hindi magsalita tungkol sa mga
bagay na aming nakita at narinig." **21** Pagkatapos muling
balaan sina Pedro at Juan, pinayagan na nila silang umalis.
Hindi sila makahanap ng anumang dahilan upang sila ay
parusahan, sapagka't ang lahat ng mga tao ay nagpupuri
sa Diyos dahil sa nangyari. **22** Ang lalaking nakaranas ng
himalang ito ng kagalingan ay higit na apatnapung taong
gulang. **23** Pagkatapos nilang mapalaya, pumunta sina Pedro
at Juan sa kanilang mga kasamahan at ibinalita ang lahat ng
sinabi sa kanila ng mga punong pari at mga nakatatanda.
24 Nang marinig nila ito, sama-sama nilang nilakasan ang
kanilang mga boses sa Diyos at sinabi, "Panginoon, ikaw
na siyang may gawa ng langit at lupa, at ng dagat, at ng
lahat ng naroon, **25** ikaw na sa pamamagitan ng Banal na
Espiritu, sa pamamagitan ng bibig ng aming amang si David
na iyong lingkod, ay nagsabi, 'Bakit nagngangalit ang mga
bansang Gentil at ang mga tao ay nag-iisip ng mga walang
kabuluhang bagay? **26** Naghanda ang mga hari sa mundo,
at sama-samang nagtipon ang mga tagapamuno laban sa
Panginoon, at laban kay Cristo. **27** Totoong kapwa sina Herod
at Poncio Pilato, kasama ang mga Gentil at ang mga Israelita
ay nagtipon-tipon sa lungsod na ito laban sa inyong banal
na lingkod na si Jesus, na inyong pinili. **28** Nagtipon-tipon
sila upang isagawa ang lahat na napagpasyahan ng inyong
kamay at ng inyong kagustuhan na mangyari noon pang
una. **29** Ngayon, Panginoon, tingnan mo ang kanilang mga
babala at ipagkaloob mo sa iyong mga lingkod na maipahayag
ang iyong salita na may katapangan. **30** Sa gayon habang
iniuunat mo ang iyong kamay para magpagaling, ang mga
palatandaan at himala ay mangyayari sa pamamagitan
ng pangalan ng iyong banal na lingkod na si Jesus." **31**
Nang matapos silang manalangin, ang lugar kung saan sila
nagtipon-tipon ay nayanig, at silang lahat ay napuspos ng
Banal na Espiritu, at ipinahayag nila ng may katapangan
ang salita ng Diyos. **32** May iisang puso at kaluluwa ang
maraming bilang ng mga nanampalataya: at wala ni isa man
sa kanila ang nagsabi na anuman ang mayroon siya ay tunay
na kaniya; sa halip, para sa kanilang lahat ang lahat ng bagay.
33 Ipinapahayag ng mga apostol ang kanilang patotoo tungkol
sa muling pagkabuhay ng Panginoong Jesus ng may dakilang
kapangyarihan, at labis na biyaya ay napa-sa kanilang lahat.
34 Wala ni isa man sa kanila ang kinukulang sa anumang
bagay, dahil ang lahat ng mga nag mamay-ari ng titulo ng
mga lupa o mga bahay ay ibinenta ang mga ito at dinala ang
pera ng mga napagbentahan **35** at inilagay sa paanan ng
mga apostol. At nangyari ang mga pagbaha-bahagi sa bawat
mananampalataya, ayon sa kani-kanilang pangangailangan.
36 Si Jose, na Levita, isang lalaking taga-Cyprus, ay binigyan
ng pangalan ng mga apostol na Barnabas (na ang ibig sabihin
ay anak ng pagpapalakas-loob). **37** Dahil mayroon siyang
bukid, ibinenta niya ito at dinala ang pera at inilagay ito sa
paanan ng mga apostol.

5 Ngayon, may isang lalaki na ang pangalan ay Ananias,
kasama ang kaniyang asawa na si Safira, ang nagbenta ng
bahagi ng kanilang ari-arian, **2** at kaniyang itinago ang bahagi
ng napagbilhang pera (alam din ito ng kaniyang asawang
babae), at idinala ang ibang bahagi nito at inilagay sa paanan
ng mga apostol. **3** Ngunit sinabi ni Pedro, "Ananias, bakit
pinuspos ni Satanas ang iyong puso upang magsinungaling sa

Banal na Espiritu upang itago ang bahagi ng napagbilhan ng
iyong lupa? **4** Habang hindi pa ito nabebenta, hindi ba nanatili
itong sa iyo? At matapos itong maipagbili, hindi ba't nasa iyo
parin ang pamamahala? Paano mong naisip ang mga bagay
na ito sa iyong puso? Hindi ka sa tao nagsinungaling, kundi
sa Diyos." **5** Habang pinakikinggan ang mga salitang ito, si
Ananias ay nabuwal at nawalan ng hininga. At matinding takot
ang dumating sa lahat ng nakarinig nito. **6** Ang mga binata
ay lumapit sa harap at binalot siya, binuhat siya palabas at
inilibing. **7** Makalipas ang halos tatlong oras, pumasok ang
kaniyang asawa, na alam kung ano ang nangyari. **8** Sinabi ni
Pedro sa kaniya, "Sabihin mo sa akin kung naibenta ang lupa
sa ganoong halaga." Sinabi niya, "Oo, sa ganoong halaga." **9**
Pagkatapos sinabi ni Pedro sa kaniya, "Paanong nagkasundo
kayong dalawa para subukin ang Espiritu ng Panginoon?
Tignan mo, ang mga paa ng mga naglibing sa iyong asawa ay
nasa pintuan, at dadalhin ka nilang palabas." **10** Agad siyang
nabuwal sa kaniyang paanan, at nawalan ng hininga, at ang
mga binata ay pumasok at natagpuan siyang patay; binuhat
nila siya palabas at inilibing sa tabi ng kaniyang asawa. **11**
Matinding takot ang dumating sa buong iglesiya, at sa lahat
ng mga nakarinig nang bagay na ito. **12** Maraming mga
tanda at mga kababalaghan ang naipamalita sa mga tao sa
pamamagitan ng mga kamay ng mga apostol. Nagkakatipon
silang lagi sa portiko ni Solomon. **13** Ngunit walang sinuman
ang may lakas ng loob na sumali sa kanila; gayunpaman,
sila ay patuloy na pinahalagahan ng mga tao. **14** Marami
pang mga mananampalataya ang naidagdag sa Panginoon,
maraming mga lalaki at mga babae, **15** kaya dinadala nila
maging ang mga may sakit sa daanan at ipinapahiga sa
mga higaan at sa hiligan, upang sa pagdating ni Pedro baka
sakaling tumama sa ilan sa kanila ang kaniyang anino. **16**
Mayroon ding maraming bilang ng mga tao ang dumating
mula sa mga bayan sa palibot ng Jerusalem, dinadala ang
mga may sakit at mga pinapahirapan ng maruming mga
espiritu, at silang lahat ay gumaling. **17** Ngunit tumayo ang
pinakapunong pari, at ang lahat ng kaniyang mga kasama (na
sekta ng mga Saduceo) at sila ay napuno ng inggit **18** at
dinakip nila ang mga apostol, at inilagay sila sa pampublikong
bilangguan. **19** Ngunit kinagabihan binuksan ng anghel ng
Panginoon ang mga pintuan ng bilangguan at ginabayan
sila palabas, at sinabi, **20** "Pumunta kayo sa templo tumayo
at magsalita sa mga tao lahat ng mga salita ng Buhay na
ito." **21** Nang marinig nila ito, pumasok sila sa templo ng
magbubukang-liwayway at nagturo. Ngunit dumating ang
pinaka punongpari, at lahat ng kasama niya, at tinawag
ang buong konseho, lahat ng mga matatanda ng Israel, at
pinapunta sila sa bilangguan upang kunin ang mga apostol.
22 Ngunit hindi sila nakita sa bilangguan ng mga pumuntang
opisyal, at bumalik sila at ibinalita, **23** "Natagpuan namin na
maingat na nakasarado ang bilangguan at ang mga bantay
ay nakatayo sa pintuan, ngunit nang aming buksan ay wala
kaming nakita." **24** Ngayon nang narining ng kapitan ng
templo at ng mga punong pari ang mga salitang ito, sila
ay labis na naguluhan ukol sa kanila ayon sa kung ano
ang kalalabasan nito. **25** Pagkatapos may isang dumating
at sinabi sa kanila, "Ang mga lalaki na inyong inilagay sa
bilangguan ay nakatayo sa templo at nagtuturo sa mga tao."
26 Kaya't nagtungo ang kapitan kasama ang mga opisyal,
ibinalik sila, ngunit walang karahasan, dahil natakot sila na
baka batuhin sila ng mga tao. **27** Nang dalhin nila sila,
iniharap sila sa konseho. Nagtanong ang pinaka-punong pari
sa kanila, **28** nagsasabing, "Hindi ba't mahigpit namin kayong
pinangbilinan na huwag magturo sa pangalang ito, gayon pa
man, pinuno ninyo ang Jerusalem ng inyong katuruan, at
ninais ninyong dalhin sa amin ang dugo ng taong ito." **29**
Ngunit sumagot si Pedro at ang mga apostol, "Kinakailangang
sundin namin ang Diyos ng higit kaysa sa mga tao. **30**
Ang Diyos ng aming mga ama ang bumuhay kay Jesus, na
inyong pinatay sa pamamagitan ng pagbitin sa kaniya sa
puno. **31** Tinaas siya ng Diyos sa kaniyang kanang kamay
upang maging prinsipe at tagapagligtas, upang magbigay
ng pagsisisi sa Israel at kapatawaran sa mga kasalanan.
32 Mga saksi kami ng mga bagay na ito, at gayundin ang
Banal na Espiritu, na ibinigay ng Diyos sa mga susunod sa
kaniya." **33** Nang marinig ito ng mga kasapi ng konseho,
galit na galit sila at ninais na patayin ang mga apostol. **34**
Ngunit ang isang Pariseo na nagngangalang Gamaliel na
isang tagapagturo ng kautusan at iginagalang ng lahat ng tao,
ay tumayo at iniutos na sandaling ilabas ang mga apostol.
35 At sinabi niya sa kanila, "Mga tao ng Israel pagtuunan
ninyong mabuti ng pansin ang panukala na inyong ginagawa
sa mga taong ito. **36** Hindi pa nagtatagal ng lumitaw si Teudas
na inaangking siya ay kilalang tao, at maraming tao, mga
apat na raan ang sumali sa kaniya. Pinatay siya, at lahat
ng sumusunod sa kaniya ay nagkalat at walang nangyari.
37 Pagkatapos ng lalaking ito, lumitaw si Judas ng Galilea
sa mga araw ng pagpapatala at nakahikayat siya ng ilang
tao na susunod sa kaniya. Nasawi rin siya, at kumalat lahat
ng sumusunod sa kaniya. **38** Ngayon sinasabi ko sa inyo,
"Lumayo kayo sa mga taong ito at hayaan sila, dahil kung
sa tao ang plano o gawaing ito ito ay babagsak. **39** Ngunit
kung ito ay sa Diyos hindi ninyo sila maaring pabagsakin;
lalabas pang kayo ay lumalaban sa Diyos." Kaya nahikayat
sila. **40** Pagkatapos pinapasok nila ang mga apostol at sila ay
binugbog at inutusang huwag nang magsalita sa pangalan ni
Jesus at hinayaan silang umalis. **41** Iniwan nila ang konseho
na nagagalak na sila ay napabilang na karapat-dapat na
makaranas ng kasiraang-puri para sa kaniyang Pangalan. **42**
Pagkatapos noon araw-araw sa templo at sa bawat bahay,
sila ay patuloy na nagtuturo at ipinapangaral si Jesus bilang
Cristo.

6 Ngayon sa mga araw na ito, nang ang bilang ng mga
alagad ay dumarami, nagsimula ang reklamo mula sa
mga Helenista laban sa mga Hebreo, sa dahilan na ang
kanilang mga babaing balo ay napapabayaan sa araw-araw
na pamamahagi ng pagkain. **2** Tinawag ng labing dalawang
apostol ang marami sa kanilang mga alagad at sinabi, "Hindi
nararapat para sa amin na pabayaan ang salita ng Diyos
upang maglingkod sa mga hapag. **3** Mga kapatid, nararapat
na pumili kayo ng pitong mga lalaki na mula sa inyo, mga
lalaking may mabubuting pagkatao, puspos ng Espiritu at
karunungan, na maaari naming ilagay sa trabahong ito. **4**
Ngunit kami ay palaging magpapatuloy sa pananalangin at sa
ministeryo ng salita." **5** Nalugod ang lahat ng maraming tao
sa kanilang pananalita, kaya pinili nila si Esteban ang lalaking
puno ng pananampalataya at ng banal na Espiritu, at si Felipe,
si Procorus, si Nicanor, si Timon, si Parmenas, at Nicolas, ang
nahikayat na magbago ng paniniwala mula sa Antioquia. **6**
Dinala ng mga mananampalataya ang mga kalalakihang ito sa
harap ng mga apostol, ang mga nanalangin at nagpatong ng
kamay sa kanila. **7** Kaya't lumaganap ang salita ng Diyos, at
lubhang dumami ang bilang ng mga alagad sa Jerusalem; at

naging masunurin sa pananampalataya ang malaking bilang
ng mga pari. 8 Ngayon si Esteban, na puspos ng biyaya at
kapangyarihan, ay gumagawa ng mga kamanghamanghang
bagay at mga palatandaan sa gitna ng mga tao. 9 Ngunit
may ilang mga tao na kabilang sa sinagoga na tinawag na
ang sinagoga ng mga Taong Pinalaya, ng mga Cireneo, at
ng mga Alejandrino, at ilang mga taga Cilicia, at taga Asya.
Nakikipagtalo ang mga taong ito kay Esteban. 10 Ngunit hindi
nila kayang sumagot laban sa karunungan at sa Espiritu kung
paano nagsalita si Esteban. 11 Pagkatapos palihim nilang
hinikayat ang ilang mga lalaki upang sabihin, "Narinig naming
nagsalita si Esteban ng mga salitang paglapastangan laban
kay Moises at laban sa Diyos." 12 Inudyukan nila ang mga
tao, ang mga matatanda, at ang mga eskriba, at hinarap
nila si Esteban, sinunggaban siya, at dinala sa konseho.
13 Nagdala sila ng mga bulaang saksi, na nagsabi, “Hindi
tumitigil ang lalaking ito sa pagbigkas sa mga salitang laban
sa banal na dakong ito at sa kautusan. 14 Sapagkat narinig
namin siya na nagsasabing sisirain ni Jesus ng Nazaret
ang lugar na ito at papalitan ang kaugalian na ipinasa sa
atin ni Moises." 15 Ang lahat ng nakaupo sa konseho ay
nakatutok ang kanilang mga mata sa kaniya at nakita nilang
ang kaniyang mukha ay katulad ng sa mukha ng anghel.

7 Sinabi ng pinaka-punong pari, “Totoo ba ang mga bagay
na ito?" 2 Sinabi ni Esteban, "Mga kapatid at mga
ama, makinig kayo sa akin: Ang Diyos ng kaluwalhatian
ay nagpakita sa ating ama na si Abraham noong siya ay
nasa Mesopotamia, bago siya nanirahan sa Haran; 3 sinabi
niya sa kaniya, 'Iwan mo ang iyong lupain at ang iyong mga
kamag-anak at pumunta ka sa lupain na ipapakita ko sa
iyo.' 4 Pagkatapos iniwan niya ang lugar ng mga Caldeo
at nanirahan sa Haran; mula doon, matapos mamatay ang
kaniyang ama, dinala siya ng Diyos sa lupain na ito, kung saan
kayo naninirahan ngayon. 5 Wala siyang ibinigay na anuman
dito bilang pamana sa kaniya, wala, kahit na sapat man lang
na paglagyan ng paa. Ngunit siya ay nangako—kahit na wala
pang Anak si Abraham—na kaniyang ibibigay ang lupain
bilang pag-aari para sa kaniya at sa kaniyang magiging kaapu-
apuhan na susunod sa kaniya. 6 Nakikipag-usap sa kaniya
ang Diyos ng katulad nito, na ang kaniyang kaapu-apuhan ay
panandaliang maninirahan sa ibang lupain, at dadalhin sila ng
mga naninirahan doon sa pagkaalipin at pakikitunguhan sila
ng masama ng apatnaraang taon. 7 At hahatulan ko ang
bansa kung saan sila ay magiging alipin,' sabi ng Diyos, 'at
pagkatapos lalabas sila at sasambahin ako sa lugar na ito.' 8
At ibinigay niya kay Abraham ang tipan ng pagtututli. Kaya si
Abraham ang naging ama ni Isaac at tinuli siya sa ikawalong
araw; Si isaac ang naging ama ni Jacob, at si Jacob ang
naging ama ng labindalawang patriyarka. 9 Nainggit kay
Jose ang mga patriyarka kaya ibenenta nila siya sa Egipto,
at Sinamahan siya ng Diyos, 10 at iniligtas siya mula sa
lahat ng kaniyang mga pagdurusa, at pinagpala siya ng
Diyos ng karunungan sa harap ni Faraon, na hari ng Egipto.
Pagkatapos ginawa siya ng Faraon na gobernador ng Egipto
at ng kaniyang buong sambahayan. 11 Ngayon ay nagkaroon
ng taggutom sa buong lupain ng Egipto at Canaan, at labis
na pagdurusa: at walang natagpuang pagkain ang ating mga
ninuno. 12 Ngunit nang mabalitaan ni Jacob na mayroong
butil sa Egipto, ipinadala niya ang ating mga ninuno sa unang
pagkakataon. 13 Sa ikalawang pagkakataon, ipinakita ni
Jose ang kaniyang sarili sa kaniyang mga kapatid; at ang
sambahayan ni Jose ay nakilala ng Faraon. 14 Pinabalik ni
Jose ang kaniyang mga kapatid upang sabihin kay Jacob
na kaniyang ama na magtungo sa Egipto, kasama lahat ng
kanilang kamag-anak at pitumpu't limang tao silang lahat. 15
Kaya bumaba si Jacob sa Egipto; pagkatapos namatay siya,
pati na rin ang ating mga ninuno. 16 Sila ay dinala sa Siquem
at inihimlay sa libingan na binili ni Abraham sa halaga ng pilak
mula sa mga anak ni Hamor na taga Siquem. 17 Habang
papalapit ang panahong ipinangako ng Diyos kay Abraham,
ang mga tao ay lumago at dumami sa Egipto, 18 hanggang
sa may tumayo na ibang hari sa buong Egipto, isang hari na
hindi alam ang tungkol kay Jose. 19 Siya din ang hari na
nanlinlang sa ating mga kababayan at nagmalupit ng labis sa
ating mga ninuno, na kinailangan nilang itapon ang kanilang
mga sanggol upang makaligtas. 20 Isinilang si Moises ng
panahong iyon; siya ay napakaganda sa harapan ng Diyos
at inalagaan ng tatlong buwan sa bahay ng kaniyang ama.
21 Nang siya ay itinapon, kinuha siya ng anak na babae ng
Paraon at pinalaki siya na kagaya ng kaniyang sariling anak.
22 Naturunan si Moises sa lahat ng kaalaman ng mga taga
Egipto, at naging makapangyarihan siya sa kaniyang mga
salita at mga gawa. 23 Ngunit nang siya ay nasa apatnapung
taon na, pumasok sa kaniyang puso na bisitahin ang kaniyang
mga kapatid, ang mga anak ni Israel. 24 Nang makakita
siya ng Israelita na inaapi, ipinagtanggol siya ni Moises at
pinaghiganti sa pamamagitan ng paghampas sa Egipcio: 25
Inakala niya na maiintindihan siya ng kaniyang mga kapatid
na inililigtas sila ng Diyos sa pamamagitan ng kaniyang
kamay. Ngunit hindi nila naintindihan. 26 Nang sumunod na
araw pumunta siya sa ilang mga Israelita habang sila ay
nag-aaway; sinubukan niyang pagkasunduin sila; sinabi niya,
'Mga Ginoo, kayo ay magkapatid; bakit kayo nag-aaway?' 27
Ngunit itinulak siya ng lalaking nanakit sa kaniyang kapatid at
sinabi, 'Sino ang naglagay sa iyo upang mamuno at humatol
sa amin? 28 Nais mo ba akong patayin katulad ng pagpatay
mo sa Egipcio kahapon?' 29 Tumakas si Moises matapos na
marinig ito, naging dayuhan siya sa lupain ng Madian, kung
saan siya ay naging ama ng dalawang anak na lalaki. 30
Nang makalipas ang apatnapung taon, nagpakita sa kaniya
ang anghel sa ilang ng bundok Sinai, sa ningas ng apoy na
nasa mababang punongkahoy. 31 Nang makita ni Moises
ang apoy, namangha siya sa kaniyang nakita; at habang
siya ay papalapit upang tingnan ito, doon ay dumating ang
tinig ng Panginoon, na nagsasabing, 32 'Ako ang Diyos
ng iyong mga ninuno, ang Diyos ni Abraham, ni Isaac, at
ni Jacob.' Nanginig si Moises at hindi naglakas loob na
tumingin. 33 Sinabi ng Panginoon sa kaniya, 'Alisin mo ang
iyong sandalyas, sapagkat ang lugar na iyong kinatatayuan
ay banal na dako. 34 Nakita kong tiyak ang pagdurusa ng
aking mga tao na nasa Egipto; Aking narinig ang kanilang
pagdaing, at bumaba ako upang sila ay iligtas, at ngayon
halika, isusugo kita sa Egipto.' 35 Itong Moises na kanilang
tinanggihan, nang kanilang sinabi, 'Sino ang naglagay sa iyo
na tagapamuno at tagahatol?'—siya ang sinugo sa atin ng
Diyos upang maging tagapamuno at tagapagligtas. Sinugo
siya ng Diyos sa pamamagitan ng kamay ng anghel na
nagpakita kay Moises sa mababang puno. 36 Ginabayan sila
ni Moises palabas ng Egipto, pagkatapos gumawa ng mga
himala at tanda sa Egipto at sa dagat na pula at sa ilang sa
loob ng apatnapung taon. 37 Ito rin ang Moises na nagsabi sa
mga tao ng Israel, 'Maghihirang ang Diyos ng isang propeta
para sa inyo mula sa inyong mga kapatid, isang propeta na

katulad ko.' **38** Ito ang lalaki na nasa kapulungan sa ilang
kasama ang anghel na nangusap sa kaniya sa Bundok Sinai.
Ito ang lalaking nakasama ng ating mga ninuno; ito ang lalaki
na siyang tumanggap ng mga buhay na salita upang ibigay
sa atin. **39** Ito ang lalaking tinanggihang sundin ng ating mga
ninuno; siya ay itinulak nila palayo mula sa kanilang sarili,
at sa kanilang mga puso sila ay bumalik sa Egipto. **40** Sa
mga panahong iyon sinabi nila kay Aaron, 'Igawa mo kami ng
mga diyos na mangunguna sa amin. Sapagkat itong Moises
na nanguna sa amin palabas ng Egipto ay hindi na namin
alam kung ano ang nangyari sa kaniya.' **41** Kaya nang mga
araw na iyon sila ay gumawa ng guya at nagdala sila ng mga
handog sa mga diyus-diyosan, at nagalak dahil sa ginawa ng
kanilang mga kamay. **42** Ngunit ang Diyos ay tumalikod at
isinuko sila upang sumamba sa mga bituin sa langit, gaya ng
nasusulat sa aklat ng mga propeta, 'Nag-alay ba kayo sa
akin ng patay na hayop at ng mga handog sa ilang sa loob
ng apatnapung taon, sambahayan ng Israel? **43** Tinanggap
ninyo ang tabernakulo ni Molec at ang bituin ng diyos na si
Rephan, at ang mga imahe na inyong ginawa upang sila ay
sambahin. At dadalhin ko kayo palayo sa Babilonia.' **44** Ang
ating mga ninuno ay mayroong tabernakulo ng patotoo sa
ilang, tulad ng iniutos ng Diyos noong siya ay nagsalita kay
Moises, na kailangan niyang gawin ito na kagaya ng anyo
na nakita niya. **45** Ito ay ang tolda ng ating mga ninuno,
nang sila ay tumalikod ay dinala sa lupain kasama ni Josue.
Ito ay nangyari nang sila ay pumasok sa mga pag-aari ng
mga bansang itinaboy ng Diyos sa harapan ng ating mga
ninuno. Ito ay katulad nito hanggang sa mga araw ni David,
46 na nakatanggap ng biyaya sa paningin ng Diyos; hiniling
niyang makahanap ng lugar na pananahanan para sa Diyos
ni Jacob. **47** Ngunit nagtayo si Solomon ng bahay ng Diyos,
48 Gayunpaman, ang Kataas-taasan ay hindi naninirahan sa
mga bahay na gawa ng mga kamay; kagaya ito ng sinasabi
ng propeta, **49** 'Ang langit ang aking trono at ang lupa ang
tungtungan para sa aking mga paa. Anong uri ng bahay
ang maaari ninyong itayo sa akin? Sabi ng Panginoon: o
saan ang lugar para sa aking kapahingahan? **50** Hindi ba't
ang aking kamay ang gumawa ng lahat ng mga bagay na
ito?' **51** Kayong mga tao, na mapagmatigas at hindi tuli
sa puso at mga tainga, lagi ninyong nilalabanan ang banal
na Espiritu; ginawa ninyo ang kagaya ng ginawa ng inyong
mga ninuno. **52** Sino sa mga propeta ang hindi inusig ng
inyong mga ninuno? Pinatay nila ang mga naunang propeta
na nagpahayag sa pagdating ng Matuwid; at kayo rin ngayon
ang mga nagkanulo at mga pumatay sa kaniya, **53** kayong
mga tao na tumanggap ng kautusan na itinatag ng mga
anghel, ngunit hindi ninyo ito iningatan." **54** Ngayon, nang
marinig ng mga kasapi ng konseho ang mga bagay na ito,
nasugatan sila sa kanilang mga puso, at ang kanilang mga
ngipin ay nagngalit kay Esteban. **55** Ngunit siya na puspos ng
Banal na Espiritu ay kusang tumingala sa langit at kaniyang
nakita ang kaluwalhatian ng Diyos; at nakita niya si Jesus na
nakatayo sa kanang kamay ng Diyos. **56** Sinabi ni Esteban,
"Tingnan ninyo, nakita ko na binuksan ang kalangitan, at ang
Anak ng Tao ay nakatayo sa kanang kamay ng Diyos." **57**
Ngunit ang mga kasapi ng konseho ay sumigaw ng may
malakas na boses, at tinakpan ang kanilang mga tainga, at
sinunggaban siya, **58** itinapon siya nila sa labas ng lungsod
at siya ay binato: at inilatag ng mga saksi ang kanilang
balabal sa paanan ng binatang ang pangalan ay Saulo. **59**
Habang binabato nila si Esteban, patuloy siyang tumatawag
sa Panginoon at sinasabing, "Panginoong Jesus, tanggapin
mo ang aking espiritu." **60** Lumuhod siya at tumawag ng
may malakas na boses, "Panginoon, huwag mong ipataw
ang kasalanang ito laban sa kanila." Nang matapos niyang
sabihin ito, siya ay nakatulog.

8 Si Saulo ay may kinalaman sa kaniyang pagka matay.
Kaya nagsimula sa araw na iyon ang malaking pag-
uusig laban sa iglesia sa Jerusalem; at ang lahat ng mga
mananampalataya ay nagsikalat sa lahat ng rehiyon ng Judea
at Samaria, maliban sa mga apostol. **2** Mga lalaking may
takot sa Diyos ang naglibing kay Esteban at nagkaroon
ng matinding pagdadalamhati para sa kaniya. **3** Ngunit
pininsala ng matindi ni Saulo ang iglesia; pumupunta siya
sa bawat bahay upang kaladkarin ang mga lalaki at babae
at inilagay sila sa kulungan. **4** Gayon pa man, ang mga
mananampalataya na nagsikalat ay nagpatuloy na mangaral
ng salita ng Diyos. **5** Si Felipe ay pumunta pababa sa
lungsod ng Samaria at ipinahayag si Cristo sa kanila. **6**
Nang mapakinggan at makita ng maraming tao ang mga
palatandaan na ginawa ni Felipe, nakinig sila ng mabuti
sa kaniyang sinabi. **7** Dahil ang karamihan sa kanila ay
nagtataglay ng maruruming espiritu habang sumisigaw ng
malakas; at gumaling ang maraming lumpo at mga paralitiko.
8 At nagkaroon ng malaking kagalakan sa lungsod. **9** Ngunit
mayroong isang lalaki sa lungsod na ang pangalan ay
Simon na gumagawa na noon pang una ng pangkukulam;
ginagamit niya ito upang mamangha ang mga tao sa Samaria
upang angkinin na siya ay mahalagang tao. **10** Binigyang
pansin siya ng lahat ng mga Samaritano, mula sa pinaka
mababa hanggang sa pinaka dakila, at kanilang sinabi. "Ang
taong ito ay ang kapangyarihan ng Diyos na tinatawag na
Dakila." **11** Nakinig sila sa kaniya dahil labis niya silang
pinamangha sa mahabang panahon sa pamamagitan ng
kaniyang pangkukulam. **12** Ngunit nang paniwalaan nila ang
ipinangaral ni Felipe tungkol sa ebanghelyo na tungkol sa
kaharian ng Diyos, at ang pangalan ni Jesu-Cristo, sila ay
nabautismuhan, kapwa mga lalaki at babae. **13** At si Simon
mismo ay naniwala: pagkatapos niyang mabautismuhan,
nagpatuloy siyang kasama ni Felipe; nang makita niya
ang mga tanda at mga makapangyarihang gawa, siya ay
namangha. **14** Ngayon nang marinig ng mga apostol sa
Jerusalem na ang mga taga-Samaria ay tinanggap ang salita
ng Diyos, sinugo nila sina Pedro at Juan. **15** Nang sila ay
dumating, nanalangin sila para sa kanila na tanggapin ang
Banal na Espiritu. **16** Sapagkat ng mga panahong iyon hindi
pa dumating ang Banal na Espiritu sa sinuman sa kanila.
Nabaustimuhan lamang sila sa pangalan ng Panginoon. **17**
Pagkatapos ipinatong nina Pedro at Juan ang kanilang mga
kamay sa kanila, at tinanggap nila ang Banal na Espiritu. **18**
Ngayon nang makita ni Simon na naipagkaloob ang Banal na
Espiritu sa pamamagitan ng pagpatong ng mga kamay ng
mga apostol sa kanila, inalok niya sila ng pera. **19** Sinabi
niya," Ibigay mo rin sa akin ang kapangyarihang ito upang
sinumang patungan ng aking mga kamay ay tatanggap ng
Banal na Espiritu." **20** Ngunit sinabi ni Pedro sa kaniya,
"Masawi ka sana kasama ng iyong pilak, sapagkat iniisip mong
makakamit mo ang kaloob ng Dios sa pamamagitan ng pera.
21 Wala kang kabahagi o karapatan sa bagay na ito, dahil ang
iyong puso ay hindi tama sa Diyos. **22** Samakatuwid magsisi
ka sa iyong mga kasamaan, at manalangin sa Panginoon,
upang ikaw ay patawarin sa kung ano ang iyong hinahangad.

23 Sapagakat nakikita ko na ikaw ay nasa lason ng kapaitan
at naka gapos sa kasalanan." **24** Sumagot si Simon at sinabi,
"Ipanalangin mo ako sa Panginoon na hindi mangyari sa akin
ang mga bagay na iyong sinabi." **25** Nang si Pedro at Juan
ay nagpatotoo at nagpahayag ng salita ng Panginoon, sila
ay bumalik sa Jerusalem; habang nasa daan, nangaral sila
ng ebanghelyo sa maraming nayon ng mga Samaritano. **26**
Ngayon ang anghel ng Panginoon ay nangusap kay Felipe
at sinabi, "Tumayo ka at pumunta sa bahaging timog sa
daang pababa mula sa Jerusalem papuntang Gaza."(Ang
daang ito ay nasa disyerto). **27** Siya ay tumayo at umalis.
May isang lalaking mula Ethiopia, isang eunoko na may
dakilang kapangyarihan mula kay Candace, na reyna ng
mga Etiope. Siya ang namamahala sa lahat ng kaniyang
kayamanan. Siya ay pumunta sa Jerusalem upang sumamba.
28 Siya ay bumalik at nakaupo sa kaniyang karwahe at
nagbabasa ng aklat ni propeta Isaias. **29** Sinabi ng Espiritu
kay Felipe, "Umakyat ka at sabayan mo ang karwahe." **30**
Kaya patakbong lumapit si Felipe, at narinig niyang binabasa
ang aklat ni propeta Isaias, at sinabi, "Naiintindihan mo ba
ang iyong binabasa?" **31** Sumagot ang taga-Ethiopia, "Paano
ko maiintindihan, maliban kung may magtuturo sa akin?"
Nakiusap siya kay Felipe na umakyat sa karwahe at umupo
sa tabi niya. **32** Ito ang bahagi ng kasulatan na binabasa
ng taga Ethopia, "Siya ay tulad ng tupa na dinala sa bahay
katayan; at tulad ng isang kordero sa harap ng manggugupit
na tahimik, hindi niya binubuksan ang kaniyang bibig: **33**
Sa kaniyang kahihiyan kinuha sa kaniya ang katarungan:
sino ang magpapahayag sa kaniyang salinlahi? sapagkat
ang kaniyang buhay ay kinuha mula sa mundong ito." **34**
Kaya nagtanongang eunoko kay Felipe, at sinabi, "Nakikiusap
ako sa iyo sino ang tinutukoy ng propeta? ang kaniyang
sarili ba mismo o ibang tao?" **35** Nagsimulang magsalita
si Felipe; Nagsimula siya sa kasulatan ni Isaias upang
ipangaral si Jesus sa kaniya. **36** Habang nagpapatuloy sila
sa daan, napunta sila sa ilang bahagi ng tubig; at sinabi ng
eunoko, "Tingnan mo, may tubig dito, ano pa ang puwedeng
makahadlang sa akin upang ma bautismuhan?" **37** Sinabi ni
Felipe," kung nananampalataya ka ng buong puso, ikaw ay
mag pabautismo. Ang taga Ethopia ay sumagot," Naniniwala
ako na si Jesu-Cristo ay Anak ng Diyos." **38** Kaya inutusan ng
taga Ethopia na tumigil ang karwahe. Bumaba sila sa tubig, si
Felipe at ang eunoko at binautismuhan siya ni Felipe. **39** Nang
umahon sila sa tubig, kinuha ng Espiritu ng Panginoon si
Felipe at hindi na siya nakita ng eunuko; at siya ay umalis ng
may kagalakan. **40** Ngunit si Felipe ay lumitaw sa Azoto. Siya
ay dumaan sa rehiyong iyon at ipangaral ang ebanghelyo sa
lahat ng lungsod, hanggang sa makarating siya sa Ceasaria.

9 Subalit si Saulo na patuloy pa rin na nagsasalita ng mga
banta at pagpatay laban sa mga alagad ng Panginoon ay
nagtungo sa mga pinakapunong pari **2** at humingi sa kaniya
ng mga sulat para sa mga sinagoga sa Damasco, upang kung
may makita siyang sinumang kabilang sa Daan, maging lalaki
o babae, ay maari niyang dalhin na nakagapos sa Jerusalem.
3 Habang siya ay naglalakbay, nangyari nga na nang malapit
na siya sa Damasco, biglang may nagningning na liwanag
mula sa langit sa buong paligid; **4** at siya ay natumba sa
lupa at narinig niya ang isang tinig na nagsasabi sa kanyang,
"Saulo, Saulo, bakit mo ako inuusig?" **5** Sumagot si Saulo,
"Sino kayo Panginoon? "Sumagot ang Panginoon, "Ako si
Jesus na iyong inuusig; **6** ngunit bumangon ka, pumasok ka
sa lungsod, at sasabihin saiyo kung ano ang dapat mong
gawin." **7** Ang mga lalaking kasama ni Saulo sa paglalakbay
ay hindi nakapagsalita, naririnig ang tinig, ngunit walang
nakikita. **8** Tumayo si Saulo sa lupa, at nang imulat niya
ang kaniyang mga mata, wala na siyang nakita kaya inakay
siya at dinala sa Damasco. **9** Hindi siya nakakita sa loob
ng tatlongaraw at hindi kumain ni uminom. **10** Ngayon may
isang alagad sa Damasco na ang pangalan ay Ananias; at
ang Panginoon ay nangusap sa kaniya sa pamaamgitan ng
isang pangitain, "Ananias" At sinabi niya, "Tingnan mo, narito
ako, Panginoon." **11** Sinabi ng Panginoon sa kaniya,"Tumayo
ka, at pumunta ka sa kalye na kung tawagin ay Matuwid,
at tanungin mo sa tahanan ni Judas ang lalaking galing
sa Tarsus na ang pangalan ay Saulo; sapagkat siya ay
nananalangin; **12** at nakita niya sa pangitain ang lalaking
nagngangalang Ananias na dumarating at nagpapatong ng
kamay nito sa kaniya, upang siya ay makakita." **13** Ngunit
sumagot si Ananias,"Panginoon, narinig ko sa marami ang
tungkol sa taong ito, kung paano niya ginawan ng masama
ang mga banal mong mga tao sa Jerusalem. **14** Siya ay may
kapangyarihan mula sa mga pinakapunong pari upang dakpin
ang lahat na tumatawag sa inyong pangalan." **15** Ngunit
sinabi ng Panginoon sa kaniya," Pumunta, ka sapagkat siya
ay sisidlang hirang sa akin, upang dalhin ang aking pangalan
sa mga Hentil at sa mga hari at sa lahat ng anak ng Israel;
16 sapagkat ipapakita ko sa kaniya kung gaano siya dapat
magtiis para sa aking pangalan." **17** Kaya umalis si Ananias,
at pumasok sa tahanan. Ipinatong nito ang kaniyang kamay
sa kaniya at sinabi, "Kapatid na Saulo, ang Panginoon Jesus,
na siyang nagpakita sa iyo sa daan nang papunta ka rito, ay
sinugo ako upang ikaw ay makakita at mapuspos ng Banal na
Espiritu." **18** Kaagad may isang bagay na parang kaliskis
ang nahulog mula sa mga mata ni Saulo, at bumalik ang
kaniyang paningin; Tumayo siya at nabautismuhan; **19** at siya
ay kumain at lumakas. Nanatili siya kasama ng mga alagad
sa Damasco ng ilang mga araw. **20** Kaagad ay ipinahayag
niya si Jesus sa mga sinagoga, sinasasabing siya ang Anak
ng Diyos. **21** lahat ng nakarinig sa kaniya ay namangha at
sinabi. "Hindi ba ito ang taong lumipol sa mga taga-Jerusalem
na tumatawag sa pangalang ito? At siya ay naparito upang
dalhin sila na nakagapos sa mga punong pari." **22** Ngunit si
Saulo ay lalong napalakas upang mangaral at nalito ang mga
Judio na naninirahan sa Damasco sa pagpapatunay na si
Jesus ay ang Cristo. **23** Pagkalipas ng maraming araw, sama-
samang nagplano ang mga Judio upang siya ay patayin. **24**
Ngunit nalaman ni Saulo ang kanilang plano. Nagbantay sila
sa pintuang bayan araw at gabi upang siya ay patayin. **25**
Subalit nang gabi ay kinuha siya ng kaniyang mga alagad at
binaba siya sa pader sa pamamagitan ng isang basket. **26**
Nang dumating siya sa Jerusalem, nagtangkang sumama si
Saulo sa mga alagad, subalit natakot silang lahat sa kaniya,
hindi sila naniniwalang siya ay isang alagad. **27** Ngunit
isinama siya ni Bernabe at ipinakilala sa mga alagad. At sinabi
niya sa kanila kung paanoni Saulo nakita ang Panginoon
sa daan at ang Panginoon ay nangusap sa kaniya, at kung
paano buong tapang na nangaral sa Damasco si Saulo sa
pangalan ni Jesus. **28** Nakipagkita siya sa kanila habang sila
ay pumapasok at lumalabas ng Jerusalem. Nagsalita siya ng
may katapangan sa pangalan ng Panginoong Jesus **29** at
nakipagtalo sa mga Helenista; ngunit sinubukan parin nila
siyang patayin. **30** Nang malaman ito ng mga kapatiran, siya
ay dinala nila pababa sa Cesarea at ipinadala siya patungo

sa Tarso. **31** Kaya ang iglesia sa buong Judea, Galilea, at
Samaria ay nagkaroon ng kapayapaan at ito ay lumago at
lumalakad ng may takot sa Panginoon sa tulong ng Banal
na Espiritu, ang iglesia ay lumago sa bilang. **32** Ngayon
nangyari nga na habang si Pedro ay pumupunta sa buong
rehiyon, pumunta din siya sa mga mananampalataya na
naninirahan sa bayan ng Lydda. **33** Doon ay nakita niya
ang isang lalaki na ang pangalan ay Eneas, na nakaratay
sa kaniyang higaan ng halos walong taon, sapagkat siya ay
paralitiko **34** Sinabi ni Pedro sa kaniya, "Eneas, si Jesu-
Cristo ang nagpagaling saiyo. Tumayo ka at ayusin mo ang
iyong higaan." At agad siyang tumayo. **35** Kaya lahat ng
nakakita sa Lida at Saron ay nakita ang lalaki at nagbalik loob
sila sa Panginoon. **36** Ngayon mayroon alagad sa Joppa
na ang pangalan ay Tabitha, na kung isasalin ay "Dorcas."
Ang babaeng ito ay puno ng mga mabubuti at maawaing
gawa, na ginagawa niya para sa mahihirap. **37** At nangyari
nga sa mga araw na iyon na siya ay nagkasakit at namatay;
nang siya ay kanilang hugasan, pinahiga siya sa kuwarto
sa itaas. **38** Dahil malapit ang Lida sa Joppa, at narinig ng
mga alagad na naroon si Pedro, nagsugo sila ng dalawang
lalaki at pumunta sa kaniya, nagmamakaawa na sinabi sa
kaniyang, "Sumama ka sa amin agad". **39** Tumayo si Pedro
at sumama sa kanila. Nang dumating siya, dinala nila siya sa
kuwarto sa itaas, at ang lahat ng mga balo ay nakatayo sa
paligid niya na nananangis, ipinapakita sa kaniya ang mga
balabal at mga damit na ginawa ni Dorcas habang kasama pa
nila siya. **40** Pinalabas silang lahat ni Pedro sa silid, lumuhod
siya at nanalangin; at humarap siya sa katawan at sinabi niya.
"Tabitha, bumangon ka." Minulat niya ang kaniyang mga mata,
at nang makita niya si Pedro siya ay umupo. **41** Pagkatapos
iniabot ni Pedro ang kaniyang kamay at ibinangon siya; at
nang tawagin niya ang mga mananampalataya at mga balo
ay iniharap niya siya sa kanila na buhay. **42** Nalaman ang
pangyayaring ito sa buong Joppa, at maraming mga tao ang
nanampalataya sa Panginoon. **43** Nangyari nga na nanatili si
Pedro ng maraming araw sa Joppa kasama ang lalaki na ang
pangalan ay Simon, na tagapagbilad ng balat ng hayop

10 Ngayon may isang tao sa lungsod ng Cesarea, na
nagngangalang Cornelio, isang senturiong tinawag na
hukbong Italyano. **2** Siya ay isang maka-diyos, na sumasamba
sa Diyos kasama ang lahat ng kaniyang sambahayan; siya
ay nagbigay ng malaking halaga ng salapi sa mga Judio at
palaging nananalangin sa Diyos. **3** Bandang alas tres ng
hapon, malinaw niyang nakita sa pangitain ang isang anghel
ng Diyos na papalapit sa kaniya. Ang sabi ng anghel sa
kaniya, "Cornelio!" **4** Tumitig si Cornelio sa anghel at takot na
takot na sinabi, "Ano po iyon, ginoo?" Sinabi ng anghel sa
kaniya, "Ang iyong mga panalangin at mga kaloob sa mga
mahihirap ay pumaitaas bilang alaala na alay sa harapan ng
Diyos. **5** Ngayon magpadala ka ng mga lalaki sa lungsod ng
Joppa upang sunduin ang lalaking nagngangalang Simon, na
pinangalanan ding Pedro. **6** Siya ay naninirahan sa bahay ng
mambibilad ng balat ng hayop na si Simon, na ang bahay
ay nasa tabing dagat." **7** Nang makaalis ang anghel na
kumausap sa kaniya, tinawag ni Cornelio ang dalawa sa
kaniyang mga tagapaglingkod sa bahay, at isang sundalo
na sumasamba sa Diyos na kabilang sa mga sundalong
naglilingkod rin sa kaniya. **8** Sinabi ni Cornelio sa kanila
ang lahat nang nangyari at sila ay pinapunta sa Joppa. **9**
Bandang tanghali kinabukasan, sa kanilang paglalakbay
papalapit sa lungsod, si Pedro ay pumunta sa bubungan
upang manalangin. **10** Nagutom siya at gusto niya ng kumain,
ngunit habang nagluluto ang mga tao ng pagkain, nabigyan
siya ng isang pangitain, **11** at nakita niyang bumukas ang
langit at may isang sisidlan na bumababa mula sa langit,
katulad ng isang malaking kumot na ipinababa sa lupa sa
pamamagitan ng apat na mga sulok nito. **12** Naroon ang
lahat na uri ng hayop na may apat na paa, at mga bagay na
gumagapang sa lupa, at mga ibon sa himpapawid. **13** At may
tinig na kumausap sa kaniya: "Bumangon ka Pedro, magkatay
ka at kumain." **14** Ngunit sinabi ni Pedro, "Hindi maaari
Panginoon, dahil ni minsan hindi ako kumain ng anumang
marumi at hindi malinis." **15** Ngunit muli niyang narinig ang
tinig sa ikalawang pagkakataon: "Huwag mong ituring na
marumi ano man ang nilinis na ng Diyos." **16** Nangyari ito
nang tatlong beses; at agad na ibinalik sa langit ang sisidlan.
17 Ngayon habang naguguluhan pa si Pedro tungkol sa
kahulugan ng pangitaing kaniyang nakita, narito, ang mga
lalaki na ipinadala ni Cornelio na nakatayo sa harapan ng
tarangkahan, pagkatapos nilang tanungin ang daan patungo
sa tahanan. **18** At sila ay tumawag at nagtanong kung
naninirahan doon si Simon na tinatawag ding Pedro. **19**
Habang iniisip pa rin ni Pedro ang tungkol sa pangitain, sinabi
ng Espiritu sa kaniya, "Tingnan mo, may tatlong lalaking
naghahanap sa iyo. **20** Bumangon ka at bumaba at sumama
sa kanila. Huwag kang matakot na sumama sa kanila, dahil
ipinadala ko sila." **21** Kaya bumaba si Pedro at sinabi sa
mga lalaki, "Ako ang hinahanap ninyo. Bakit kayo naparito?"
22 Sinabi nila, "Ang senturion na nagngangalang Cornelio,
isang matuwid na tao at sumasamba sa Diyos, at mabuti ang
sinasabi tungkol sa kaniya ng lahat ng mga Judio sa bansa, ay
sinabihan ng isang banal na anghel ng Diyos na papuntahan
ka para isama ka sa kaniyang bahay, upang siya ay makinig
ng mensahe mula sa iyo." **23** Kaya inanyayahan sila ni
Pedro na pumasok at manatili na kasama niya. Kinabukasan
bumangon siya at sumama sa kanila, at sinamahan siya ng
ilang mga kapatid na taga-Joppa. **24** Noong sumunod na
araw, dumating sila sa Cesarea. Hinihintay sila ni Cornelio;
tinipon niya ang kaniyang mga kamag-anak at kaniyang mga
malalapit na kaibigan. **25** Nangyari nga na nang papasok na
si Pedro, sinalubong siya ni Cornelio at lumuhod sa kaniyang
paanan para parangalan siya. **26** Ngunit pinatayo siya ni
Pedro at sinabi na, "Tumayo ka; ako rin ay isang tao lamang.
27 Habang nakikipag-usap si Pedro sa kaniya, pumasok
siya at natagpuan niya ang napakaraming tao na nagtipon-
tipon doon. **28** Sinabi niya sa kanila, "Batid ninyo mismo na
hindi naaayon sa batas para sa isang Judio na makihalubilo
o bumisita sa kaninuman galing sa ibang bansa. Ngunit
ipinakita sa akin ng Diyos na hindi ko dapat tawagin ang
sinuman na marumi o hindi malinis. **29** Kaya pumunta ako
na hindi na nakipagtalo nang ako ay papuntahin dito. Kaya
tinatanong ko kayo kung bakit ninyo ako pinapunta." **30** Sinabi
ni Cornelio, "May apat na araw na ngayon ang nakakalipas
sa ganito ring oras, bandang alas-tres nananalangin ako sa
aking bahay; at nakita ko ang isang lalaking nakatayo sa
aking harapan na may maliwanag na kasuotan. **31** At sinabi
niya, "Cornelio, dininig ng Diyos ang iyong panalangin at
ang ibinibigay mo sa mga mahihirap ay nagpaalala sa Diyos
tungkol sa iyo. **32** Kaya magpadala ka ng tao sa Jopa, at
ipatawag ang taong nagngangalang Simon, na tinatawag ding
Pedro. Nakikitira siya sa bahay ng isang taong mambibilad ng
balat ng hayop na nangngangalang Simon, sa tabing-dagat.

(Pagdating niya, kakausapin ka niya.) **33** kaya agad kitang
ipinatawag, mabuti at dumating ka. At ngayon nandito kaming
lahat sa harapan ng Diyos upang makinig sa lahat ng mga
itinuro sa iyo ng Diyos na sasabihin mo." **34** At binuksan
ni Pedro ang kaniyang bibig at sinabi, "Sa katotohanan,
naunawaan ko ng lubusan na walang tinatangi ang Diyos.
35 Sa halip, sa bawat bansa ang sinumang sumasamba at
gumagawa ng mga matuwid na gawain ay katanggap-tanggap
sa kaniya. **36** Alam ninyo ang mensahe na ipinadala niya
sa mga taga-Israel, nang ipahayag niya ang magandang
balita tungkol sa kapayapaan sa pamamagitan ni Jesu-Cristo,
na Panginoon ng lahat— **37** Alam ninyo mismo ang mga
kaganapan na nangyari, na naganap sa buong Judea, na
nagsimula sa Galilea, pagkatapos nang pagbautismo na
ipinahayag ni Juan; **38** ang mga kaganapan na ukol kay Jesus
ng Nazaret, kung paano siya pinuspus ng Diyos ng Banal na
Espiritu at ng kapangyarihan. Naglibot siya na gumagawa
ng kabutihan at nagpapagaling ng mga pinahihirapan ng
diyablo, sapagkat kasama niya ang Diyos. **39** Saksi kami sa
lahat ng bagay na kaniyang ginawa sa bansa ng mga Judio
at sa Jerusalem —itong si Jesus na kanilang pinatay, na
binitay sa isang kahoy. **40** Itong taong ito ay muling binuhay
ng Diyos sa ikatlong araw at ibinigay siya upang makilala,
41 hindi sa lahat ng mga tao, kundi sa mga saksi na noon
pa man ay pinili na ng Diyos- kami mismo, na kumain at
uminom kasama niya pagkatapos niyang muling mabuhay
mula sa mga patay. **42** Inutusan niya kami upang mangaral
sa mga tao at magpatotoo na siya ang pinili ng Diyos na
maging Hukom ng mga buhay at mga patay. **43** Ito ay para
sa kaniya kaya nagpapatotoo ang mgapropeta, upang ang
lahat ng sumasampalataya sa kaniya ay makatanggap ng
kapatawaran ng mga kasalanan sa pamamagitan ng kaniyang
pangalan." **44** Habang sinasabi pa lamang ni Pedro ang mga
bagay na ito, ang Banal na Espiritu ay bumaba sa lahat ng
mga nakikinig sa kaniyang mensahe. **45** Ang mga taong
napabilang sa mga mananampalatayang tuli—lahat ng mga
sumama kay Pedro— ay namangha, dahil ang kaloob ng
Banal na Espiritu ay naibuhos din sa mga Gentil. **46** Dahil
narinig nila ang mga Gentil na nagsasalita ng iba't-ibang
wika at nagpupuri sa Diyos. Pagkatapos sinabi ni Pedro,
47 "Mayroon bang hahadlang sa mga taong ito upang hindi
mabautismuhan sa tubig, ang mga taong ito na nakatanggap
ng Banal na Espiritu na katulad natin?" **48** At sila ay inutusan
niya na magpabautismo sa ngalan ni Jesu-Cristo. At hiniling
nila na manatili siya sa kanila ng ilang araw.

11 Ngayon narinig ng mga alagad at mga kapatiran na
nasa Judea na ang mga Gentil ay tumanggap din ng
salita ng Diyos. **2** Nang makarating si Pedro sa Jerusalem,
pinuna ng mga taong nabibilang sa mga tinuling pangkat;
3 sinabi nila, "Nakihalubilo ka sa mga hindi tuling lalaki at
kumain kasama nila!" **4** Ngunit nagsimulang ipinaliwanag
ni Pedro sa kanila ang bagay na iyon ng detalyado; sinabi
niya, **5** Nananalangin ako sa lungsod ng Joppa, nang ako'y
makakita ng isang pangitain ng isang sisidlang bumababa,
katulad ng malaking kumot na ipinababa sa pamamagitan
ng apat na sulok nito. Ito ay bumaba sa akin. **6** Minasdan
ko ito at inisip ko ang tungkol dito. Nakita ko ang mga
may apat na paang mga hayop sa lupa, mga mababangis
na hayop, mga hayop na gumagapang, at mga ibon sa
himpapawid. **7** Pagkatapos narinig ko ang tinig na nagsabi sa
akin, "Bumangon ka, Pedro; kumatay at kumain." **8** Sinabi ko,
"Hindi maaari, Panginoon: sapagka't kailanman walang hindi
banal o hindi malinis na pumasok sa aking bibig." **9** Ngunit
ang tinig ay sumagot muli mula sa langit, "Ang ipinahayag
ng Diyos na malinis, huwag mong ituring na hindi malinis."
10 Nangyari ito ng tatlong beses, at pagkatapos noon ang
lahat ay naibalik muli sa langit. **11** At narito, agad na may
tatlong lalaki na nakatayo sa harap ng bahay kung saan kami
naroon; sila ay ipinadala sa akin mula Cesarea. **12** Iniutos ng
Espiritu sa akin na sumama sa kanila, at dapat hindi ako
tatangi sa kanila. Itong anim na mga kapatid ay sumama sa
akin, at pumasok kami sa bahay ng lalaki. **13** Sinabi niya
sa amin kung paano niya nakita ang anghel na nakatayo sa
kaniyang bahay at nagsasabing, "Magpadala ka ng mga lalaki
sa Joppa at sunduin si Simon na ang isa pang pangalan ay
Pedro. **14** Siya ay magsasalita sa iyo ng isang mensahe
na sa pamamagitan nito maliligtas ka— ikaw at lahat ng
iyong sambahayan." **15** Nang magsimula akong magsalita sa
kanila, dumating ang Banal na Espiritu sa kanila, gayang
nangyari sa atin noong una. **16** Naalala ko ang mga salita
ng Panginoon, kung paano niya sinabing, "Tunay nga na
nagbautismo si Juan ng tubig, ngunit kayo ay babautismuhan
sa Banal na Espiritu." **17** At kung ibinigay ng Diyos sa kanila
ang parehong kaloob na gaya ng ibinigay niya sa atin nang
sumampalataya tayo sa Panginoong Jesu-Cristo, sino ba
ako upang salungatin ang Diyos?" **18** Nang marinig nila ang
mga bagay na ito, wala silang naisagot sa kaniya, ngunit
nagpuri sila sa Diyos at sinabing, "Kung ganoon ibinigay din
ng Diyos sa mga Gentil ang pagsisisi sa buhay." **19** Kaya
kumalat ang mga mananampalataya mula Jerusalem dahil sa
paghihirap na nagumpisa noong kamatayan ni Esteban—ang
mga mananampalatayang ito ay umabot sa mga malalayong
lugar ng Fenicia, Sayprus at Antioquia. Sinabi nila ang
mensahe tungkol kay Jesus sa mga Judio lamang, at wala
nang iba pa. **20** Ngunit ang ilan sa kanila, na mga lalaking
taga- Sayprus at taga-Cirene, ay pumunta sa Antioquia at
nagsalita sa mga Griego rin at ipinangaral ang Panginoong
Jesus. **21** At ang kamay ng Panginoon ay kasama nila;
malaking bilang ang nanampalataya at bumalik sa Panginoon.
22 Ang balita tungkol sa kanila ay nakarating sa tainga
ng iglesia sa Jerusalem: at kanilang ipinadala si Bernabe
hanggang sa Antioquia. **23** Nang dumating siya at nakita ang
kaloob ng Diyos, siya'y natuwa; at pinalakas niya ang loob ng
lahat na manatili sa Panginoon ng kanilang buong puso. **24**
Sapagkat siya'y mabuting tao at puspos ng Banal na Espiritu
at ng pananampalataya, at maraming tao ang naidagdag
sa Panginoon. **25** Pagkatapos nito, pumunta ng Tarso si
Bernabe upang hanapin si Saulo. **26** Nang makita niya siya,
isinama niya siya sa Antioquia. At nangyari, na sa loob ng
isang taon, nakitipon sila sa iglesia at tinuruan ang maraming
tao. At ang mga alagad ay unang tinawag na Kristiyano sa
Antioquia. **27** Ngayon sa mga araw na ito ilang mga propeta
ang bumaba mula Jerusalem papuntang Antioquia. **28** Isa sa
kanila na nagngangalang Agabo, ay tumayo, at ipinahiwatig
sa pamamagitan ng Espiritu, na magkakaroon ng matinding
taggutom sa buong mundo. Nangyari nga ito sa panahon
ni Claudio. **29** Kaya, napagpasyahan ng mga alagad na
magpadala ng tulong sa mga kapatid sa Judea ayon sa
kakayahan ng bawat isa. **30** Ginawa nila ito; nagpadala sila
ng pera sa mga nakatatanda sa pamamagitan nila Bernabe at
Saulo.

12 Nang panahong ding iyon, pinagbuhatan ng kamay
ni haring Herodes ang ilan sa kapulungan, upang
abusuhin sila. **2** Pinatay niya si Santiago na kapatid ni
Juan sa pamamagitan ng espada. **3** Nang makita niya na
nalugod ang mga Judio, ipinadakip din niya si Pedro. Ito ay sa
panahon ng mga tinapay na walang lebadura. **4** Pagkatapos
siyang dakipin, ipinabilanggo siya at nagtalaga ng apat na
pangkat ng mga sundalo upang siya ay bantayan; binabalak
niyang iharap si Pedro sa mga tao pagkatapos ng Paskwa. **5**
Kaya nanatili si Pedro sa kulungan, ngunit ang kapulungan
ay masigasig na nananalangin sa Diyos para sa kaniya. **6**
Nang araw bago siya ilabas ni Herodes, nang gabing iyon,
natutulog si Pedro sa pagitan ng dalawang kawal, gapos ng
dalawang mga tanikala at nagbabantay ang mga bantay sa
harap ng pintuan ng bilangguan. **7** At biglang lumitaw ang
isang anghel ng Diyos sa kaniyang tabi at isang ilaw ang
lumiwanag sa bilangguan. Tinapik niya si Pedro sa tagiliran
at ginising at sinabi, "Bumangon kang madali." Pagkatapos
nahulog ang kaniyang mga kadena sa kaniyang mga kamay.
8 Sinabi sa kaniya ng anghel, "Magdamit ka at isuot ang
iyong sandalyas."Ginawa nga ito ni Pedro. Sinabi ng anghel
sa kaniya, "Isuot mo ang iyong panlabas na kasuotan at
sumunod ka sa akin." **9** Kaya sumunod nga si Pedro sa
anghel at lumabas. Hindi niya alam na ang nangyari sa
pamamagitan ng anghel ay totoo. Ang akala niya nakakakita
siya ng isang pangitain. **10** Pagkatapos nilang makalampas
sa una at sa pangalawang bantay, nakarating sila sa pintuang
bakal na patungo sa lungsod, kusa itong bumukas para sa
kanila. Lumabas sila at bumaba sa isang kalye, at kaagad
siyang iniwan ng anghel. **11** Nang matauhan si Pedro, sinabi
niya, "Ngayon, aking napatunayan na ipinadala ng Diyos ang
kaniyang anghel at iniligtas ako sa kamay ni Herodes, at
mula sa lahat ng inaasahan ng mga mamamayang Judio."
12 Pagkatapos niyang maunawaan ito, dumating siya sa
bahay ni Maria na ina ni Juan na ang huling pangalan ay
Marcos; maraming mananampalataya ang nagkatipon doon
at nananalangin. **13** Nang kumatok siya sa may pintuan ng
tarangkahan, isang aliping babae na nagngangalang Roda
ang pumunta upang sumagot. **14** Nang makilala niya ang
tinig ni Pedro, sa kaniyang kagalakan, hindi niya nabuksan
ang pintuan; sa halip, tumakbo siya sa silid at kaniyang
ibinalita na nakatayo si Pedro sa may pintuan. **15** Kaya sinabi
nila sa kaniya, "Nababaliw ka na."Ngunit kaniyang ipinilit na
ito ay totoo. Kanilang sinabi, "Ito ang kaniyang anghel." **16**
Ngunit patuloy pa rin si Pedro sa pagkatok, at nang kanilang
buksan ang pintuan, nakita nila siya at sila ay namangha. **17**
Sumenyas si Pedro sa kanila sa pamamagitan ng kaniyang
kamay na tumahimik, at sinabi niya sa kanila kung paano
siya inilabas ng Diyos sa bilangguan. Sinabi niya, "Ibalita
ninyo ang mga bagay na ito kay Santiago at sa mga kapatid."
Pagkatapos umalis siya at nagpunta sa ibang lugar. **18** Nang
sumapit na ang araw, gulong-gulo ang mga kawal tungkol
sa nangyari kay Pedro. **19** Pagkatapos siyang hanapin ni
Herodes at hindi matagpuan, tinanong niya ang mga bantay
at iniutos na patawan sila ng kamatayan. Pagkatapos siya ay
bumaba mula Judea hanggang Cesarea at nanatili doon. **20**
Ngayon galit na galit si Herodes sa mga taga-Tiro at Sidon.
Pumunta sila sa kaniya na magkakasama. Hinikayat nila
si Blasto, na kanang kamay ng Hari, upang tulungan sila.
Pagkatapos humiling sila ng kapayapaan, dahil ang kanilang
bansa ay tumatanggap ng pagkain mula sa bansa ng hari.
21 Nang dumating ang takdang araw, nagbihis si Herodes
ng marangyang kasuotan at umupo sa trono; nagsalita siya
sa kanila. **22** Sumigaw ang mga tao, "Ito ang tinig ng isang
diyos, hindi ng isang tao!" **23** Kaagad siyang hinampas ng
isang anghel ng Panginoon, dahil hindi niya ibinigay ang
kaluwalhatian sa Diyos; kinain siya ng mga uod at namatay.
24 Ngunit lumago at lumaganap ang salita ng Diyos. **25**
Nang matapos nina Bernabe at Saul ang kanilang misyon sa
Jerusalem, bumalik sila mula doon; isinama nila si Juan na
ang huling pangalan ay Marcos.

13 At ngayon sa kapulungan ng Antioquia, mayroong
mga iilang propeta at mga guro. Sila ay sina Bernabe,
Simeon (na tinatawag na Niger), Lucio na taga-Cirene,
Manaen (kinakapatid na lalaki ni Herodes na Tetrarka) at Saul.
2 Habang sumasamba at nag-aayuno sila sa Diyos, sinabi ng
Banal na Espiritu, "Ihiwalay ninyo para sa akin sina Bernabe
at Saul, upang gawin ang gawain kung saan ko sila tinawag."
3 Pagkatapos na ang kapulungan ay mag-ayuno, manalangin
at magpatong ng kanilang mga kamay sa mga lalaking ito,
sila ay kanilang sinugo. **4** Kaya sumunod sina Bernabe at
Saul sa Banal na Espiritu at bumaba papuntang Seleucia;
Mula doon ay naglayag sila papunta sa isla ng Sayprus. **5**
Nang naroon na sila sa lungsod ng Salamina, ipinahayag
nila ang salita ng Diyos sa mga sinagoga ng mga Judio.
Kasama din nila si Juan Marcos bilang kanilang katulong. **6**
Nang makaalis sila sa buong isla hanggang Pafos, natagpuan
nila ang isang salamangkero, isang bulaang propeta na
Judio na nagngangalang Bar-Jesus. **7** May kaugnayan ang
salamangkerong ito sa gobernador na si Sergio Paulo, na
isang taong matalino. Pinatawag ng taong ito sina Bernabe
at Saul, dahil ibig niyang marinig ang salita ng Diyos. **8**
Ngunit kinalaban sila ni Elimas "ang salamangkero" (ganito
isinalin ang kaniyang pangalan); tinangka niyang paikutin ang
gobernador na mapalayo mula sa pananampalataya. **9** Ngunit
si Saulo, na tinatawag ding Pablo ay napuspos ng Banal na
Espiritu. Tinitigan siya nito **10** at sinabi, "Ikaw na anak ng
diyablo, punong-puno ka ng lahat ng uri ng pandaraya at
kasamaan. Ikaw ay kaaway ng bawat katuwiran. Hindi ka
ba talaga titigil sa pagbabaluktot sa mga tuwid na daan ng
Diyos? **11** Ngayon tingnan mo, ang kamay ng Panginoon ay
nasa iyo at ikaw ay mabubulag. Pansamantala mo munang
hindi makikita ang araw." At biglang nagdilim ang paningin ni
Elimas, nagsimula siyang lumibot na humihiling sa mga tao na
siya ay akayin sa pamamagitan ng kanilang mga kamay. **12**
Pagkatapos na makita ng gobernador kung ano ang nangyari,
siya ay naniwala, dahil namangha siya sa katuruan tungkol sa
Panginoon. **13** Naglayag ngayon si Pablo at ang kaniyang
mga kaibigan mula Pafos at dumating sa Perga ng Panfilia.
Ngunit iniwan sila ni Juan at bumalik sa Jerusalem. **14**
Naglakbay si Pablo at ang kaniyang mga kaibigan mula Perga
at nakarating sa Antioquia ng Pisidia. Doon ay pumunta sila
sa loob ng sinagoga sa Araw ng Pamamahinga at umupo.
15 Nang matapos ang pagbabasa ng kautusan at ng mga
propeta, nagbigay ang mga pinuno ng sinagoga ng mensahe
sa kanila na sinasabi, "Mga kapatid, kung mayroon kayong
mensahe ng pampalakas loob sa mga tao dito, sabihin ninyo
ito." **16** Kaya tumayo si Pablo at sumenyas sa pamamagitan
ng kaniyang kamay, sinabi niya, "Mga taga-Israel at kayo na
gumagalang sa Diyos, makinig kayo. **17** Ang Diyos ng mga
taong ito sa Israel ang pumili sa ating mga ninuno at pinarami
ang mga tao nang nanatili sila sa Egipto, at sa pamamagitan
ng pagtaas ng kaniyang kamay ay pinangunahan niya sila na

makalabas mula dito. **18** Sa halos apatnapung taon nagtiis siya na kasama nila sa ilang. **19** Pagkatapos niyang wasakin ang pitong bansa sa lupain ng Canaan, ipinagkaloob niya sa ating mga tao ang kanilang lupain bilang pamana. **20** Naganap ang lahat ng pangyayaring ito sa loob ng apat na raan at limampung taon. Matapos ang lahat ng bagay na ito, binigyan sila ng Diyos ng mga hukom hanggang kay Samuel na propeta. **21** Pagkatapos nito, humingi ang mga tao ng isang hari, kaya ibinigay ng Diyos sa kanila si Saul na anak ni Cis, isang lalaki mula sa lipi ni Benjamin sa loob ng apatnapung taon. **22** Nang matapos siyang alisin ng Diyos sa pagiging hari, hinirang niya si David upang maging kanilang hari. Sinabi ito ng Diyos tungkol kay David, 'Natagpuan ko si David na anak ni Jesse isang lalaking malapit sa aking puso, gagawin niya ang lahat ng aking naisin.' **23** Mula sa kaapu-apuhan ng lalaking ito ay dinala ng Diyos sa Israel ang isang tagapagligtas na si Jesus, katulad ng kaniyang ipinangakong gagawin. **24** Nagsimula itong mangyari bago dumating si Jesus, unang ipinahayag ni Juan ang bautismo ng pagsisisi sa lahat ng tao sa Israel. **25** At nang matatapos na ni Juan ang kaniyang gawain, sinabi niya 'Sino ba ako sa akala ninyo? Ako ay hindi siya. Ngunit makinig kayo, may isang darating na kasunod ko, hindi man lang ako karapat-dapat na magtanggal ng kaniyang sandalyas.' **26** Mga kapatid, mga anak na mula sa lipi ni Abraham at ang mga kasama ninyo na sumasamba sa Diyos, ito ay para sa atin kaya ipinadala ang mensaheng ito tungkol sa kaligtasan. **27** Para sa kanila na taga-Jerusalem, at sa kanilang mga pinuno, na hindi totoong nakakakilala sa kaniya, ni hindi talaga nila nauunawaan ang tinig ng mga propeta habang binabasa tuwing Araw ng Pamamahinga; kaya natupad nila ang mga mensahe ng mga propeta sa pamamagitan ng paghatol kay Jesus sa kamatayan. **28** Kahit pa wala silang natagpuang dahilan upang patayin siya, hiniling nila kay Pilato na siya ay patayin. **29** At nang natupad na nilang lahat ang mga bagay na isinulat tungkol sa kaniya, siya ay kanilang ibinaba mula sa puno at inihiga sa isang libingan. **30** Ngunit binuhay siya ng Diyos mula sa mga patay. **31** Nakita siya sa loob ng maraming araw ng mga sumama sa kaniya mula Galilea hanggang Jerusalem. Ang mga taong ito ang naging mga saksi niya ngayon sa mga tao. **32** Kaya dala namin sa inyo ang magandang balita tungkol sa mga pangakong ibinigay sa ating mga ninuno. **33** Iningatan ng Diyos ang mga pangakong ito sa atin na kanilang mga anak, na kung saan binuhay niya si Jesus mula sa mga patay. Ito din ang naisulat sa ikalawang awit: 'Ikaw ang aking Anak, at ngayon ako ay iyong magiging Ama.' **34** Tungkol din naman sa katotohanang binuhay siya mula sa mga patay upang hindi mabulok ang kaniyang katawan, nagsalita siya ng katulad nito: 'Ipagkakaloob ko saiyo ang banal at maaasahang mga pagpapala ni David.' **35** Ito rin ay kung bakit niya sinabi sa iba pang awit, 'Hindi mo pahihintulutan na makitang mabulok ang iyong Nag-iisang Banal.' **36** Nang matapos paglingkuran ni David ang kaniyang sariling salinlahi sa mga nais ng Diyos, nakatulog siya, kasama nang kaniyang mga ama, at nabulok, **37** ngunit siya na binuhay ng Diyos ay hindi nabulok. **38** Kaya dapat ninyo itong malaman, mga kapatid, na sa pamamagitan ng taong ito ay naipahahayag sa inyo ang kapatawaran ng mga kasalanan. **39** Sa pamamagitan niya ang bawat isang mananampalataya ay pinawalang-sala mula sa lahat ng bagay na hindi kayang maipawalang-sala sa inyo sa kautusan ni Moises. **40** Kaya't mag-ingat kayo na hindi mangyari sa inyo ang sinabi ng mga propeta: **41** 'Tingnan ninyo, mga mapang-alipusta, at mamangha kayo at saka mamamatay sapagkat isasagawa ko ang gawain sa inyong mga araw, isang gawaing hindi ninyo paniniwalaan kailanman, kahit pa mayroong maghayag nito sa inyo.'" **42** Habang paalis na sina Pablo at Bernabe, nagmakaawa sa kanila ang mga tao kung maaari nilang sabihin muli ang katulad na mensahe sa susunod na Araw ng Pamamahinga. **43** Nang matapos na ang pagpupulong sa sinagoga, marami sa mga Judio at mga taong nagbago ng paniniwala ang sumunod kina Pablo at Bernabe, na nagsalita sa kanila at nanghikayat na magpatuloy sa biyaya ng Diyos. **44** Nang sumunod na Araw ng Pamamahinga, halos ang buong lungsod ay nagsama-samang nagkatipon upang makinig ng salita ng Panginoon. **45** Nang makita ng mga Judio ang maraming tao, napuno sila ng pagka-inggit at nagsalita laban sa mga bagay na ipinahayag ni Pablo at ininsulto siya. **46** Ngunit matapang na nagsalita sina Pablo at Bernabe at sinabi, “Kinakailangan muna na ang salita ng Diyos ay maibahagi sa inyo. Ngunit nakikita kong itinutulak ninyo ito palayo sa inyong sarili at itinuturing ang inyong sarili na hindi karapat-dapat sa buhay na walang hanggan, tingnan ninyo, pupunta kami sa mga Gentil. **(aiōnios g166)** **47** Sapagkat iniutos sa amin ng Panginoon, na nagsasabi, 'Inilagay ko kayo bilang ilaw sa mga Gentil upang kayo ay magdala ng kaligtasan sa mga pinakadulong bahagi ng mundo.'" **48** Nang narinig ito ng mga Gentil, nagalak sila at pinuri ang salita ng Panginoon. Nanampalataya ang mga naitalaga sa buhay na walang hanggan. **(aiōnios g166)** **49** Lumaganap ang salita ng Panginoon sa buong rehiyon. **50** Ngunit hinikayat ng mga Judio ang mga relihiyoso at mga mahahalagang babae, gayon din ang mga lalaking namumuno sa lungsod. Nagdulot ito ng matinding pag-uusig laban kina Pablo at Bernabe at itinaboy sila hanggang sa hangganan ng kanilang lungsod. **51** Ngunit ipinagpag nina Pablo at Bernabe ang alikabok mula sa kanilang mga paa laban sa kanila. Pumunta sila sa lungsod ng Iconio. **52** At napuno ang mga alagad ng kagalakan at ng Banal na Espiritu.

14 Nangyari din ito sa Iconio, na sina Pablo at Bernabe ay magkasamang pumasok sa loob ng sinagoga ng mga Judio at nagsalita sa paraan na napakaraming Judio at Griyego ang nanampalataya. **2** Ngunit nanghikayat ang mga suwail na Judio sa kalagitnaan ng mga Gentil at hinimok sila na magalit laban sa mga kapatid. **3** Kaya nanatili sila doon ng mahabang panahon, matapang na nagsasalita sa kapangyarihan ng Diyos, Habang nagbibigay siya ng patunay tungkol sa mensahe ng kaniyang biyaya. Ginawa niya ito sa pamamagitan ng mga palatandaan at mga kamangha-manghang bagay sa pamamagitan ng kamay nina Pablo at Bernabe. **4** Ngunit nahati ang karamihan sa lunsod: pumanig ang iba sa mga Judio at sa mga apostol naman ang iba. **5** Nang subukang himukin ng mga Gentil at Judio ang kanilang mga pinuno na saktan at batuhin sina Pablo at Bernabe, **6** nalaman nila ang mga ito at tumakas sila patungo sa lungsod ng Licaonia, Listra at Derbe at sa palibot na rehiyon, **7** at doon nangangaral sila ng ebanghelyo. **8** Sa Listra may isang lalaking nakaupo sa kaniyang mga paa na walang lakas, isang lumpo mula pa noong nasa sinapupunan ng kaniyang ina, na hindi kailanman nakapaglakad. **9** Narinig ng taong ito si Pablo na nagsasalita. Itinuon ni Pablo ang kaniyang mga mata sa kaniya at nakita niya na mayroon siyang pananampalataya upang gumaling. **10** Kaya sinabi niya sa kaniya ng malakas ang boses, "Tumayo ka.” tumalon ang lalaki at lumakad. **11**

Nang makita ng maraming tao ang ginawa ni Pablo, sumigaw
sila ng malakas, nagsasalita sa wikang Licaonia, "Ang mga
diyos ay bumaba sa atin sa anyo ng tao." **12** Tinawag nilang
“Zeus,” si Bernabe at “Hermes” naman si Pablo dahil siya ang
pangunahing tagapagsalita. **13** Nagdala ng baka at koronang
bulaklak sa tarangkahan ang pari ni Zeus, na ang templo ay
nasa labas lamang ng lungsod; siya at ang maraming tao
ay gustong mag-alay ng handog. **14** Ngunit nang narinig
ito ng mga apostol na sina, Bernabe at Pablo, pinunit nila
ang kanilang kasuotan at agad na lumabas na sumisigaw sa
maraming tao **15** na sinasabi, "Mga tao, bakit ninyo ginagawa
ang mga bagay na ito? mga tao din kami na may damdamin
tulad ninyo. Dinala namin sa inyo ang mabuting balita, upang
tumalikod kayo sa mga bagay na walang halaga para sa
Diyos na buhay, na gumawa sa kalangitan, lupa, at nang
dagat at ang lahat ng mga naroon. **16** Sa mga nakalipas na
panahon, pinahintulutan niya ang lahat ng bansa na lumakad
sa sarili nilang kagustuhan. **17** Ngunit gayun pa man hindi
niya hinayaan ang kaniyang sarili na walang saksi, dahil doon
gumawa siya ng mabuti at ibinigay sa inyo ang mga ulan mula
sa langit at mabungang mga panahon, pinupuno ang inyong
mga puso ng pagkain at kagalakan." **18** Maging sa mga
salitang ito, napigilan nina Pablo at Bernabe ang pag-aalay
sa kanila ng maraming tao. **19** Ngunit ilang mga Judio mula
Antioquia at Iconio ang dumating at hinikayat ang maraming
tao. Binato nila si Pablo at kinaladkad palabas ng lungsod sa
pag-aakalang siya ay patay na. **20** Ngunit habang nakatayo
ang mga alagad sa palibot niya, tumayo siya at pumasok sa
lungsod. Nang sumunod na araw pumunta siya sa Derbe
kasama si Bernabe. **21** Pagkatapos nilang ipinangaral ang
ebanghelyo sa lungsod na iyon at magkaroon ng maraming
alagad, bumalik sila sa Listra, sa Iconio, at sa Antioquia. **22**
Ipinagpatuloy nilang palakasin ang isipan ng mga alagad at
hinikayat sila na magpatuloy sa pananampalataya. Sinabi
nila sa kanila na sa pamamagitan ng maraming pagdurusa
bago tayo makakapasok sa kaharian ng Diyos. **23** Nang
makapagtalaga sila ng mga nakatatanda sa bawat kapulungan
ng mga mananampalataya, at makapanalangin na may pag-
aayuno, ipinagkatiwala nila sila sa Panginoon na kanilang
pinaniniwalaan. **24** Pagkatapos, dumaan sila sa Pisidia
at dumating sa Panfilia. **25** Nang kanilang maihayag ang
salita sa Perga, umalis sila pababa ng Atalia. **26** Mula doon
naglayag sila patungong Antioquia kung saan ipinagkatiwala
nila sa biyaya ng Diyos ang gawaing kanilang natapos. **27**
Nang dumating sila sa Antioquia at sama-samang tinipon
ang kapulungan, ibinalita nila ang lahat ng bagay na ginawa
ng Diyos sa kanila at kung paanong binuksan ng Diyos ang
pintuan ng pananampalataya para sa mga Gentil. **28** Nanatili
sila ng mahabang panahon kasama ng mga alagad.

15 May ilang mga lalaki na bumaba galing sa Judea at
nagturo sa mga kapatid na nagsasabi “Maliban na
kayo ay magpatuli mula sa kaugalian ni Moises, kayo ay hindi
maliligtas.” **2** Nang nakipagharap at nakipagtalo sa kanila sina
Pablo at Bernabe, nagpasiya ang mga kapatid na sina Pablo,
Bernabe, at ang ilan sa kanila ay kailangang pumunta sa
Jerusalem, sa mga apostol at sa mga nakatatanda patungkol
sa mga pinagtatalunan nila. **3** Kaya sila, na pinadala ng
iglesiya ay dumaan ng Fenicia at Samaria at ipinahayag ang
pagbabalik-loob ng mga Gentil. Nagdulot sila ng lubos na
kagalakan sa lahat ng kapatid. **4** Nang dumating sila sa
Jerusalem, sinalubong sila ng iglesia, ng mga apostol at ng
nakatatanda, at ipinahayag ang lahat ng mabuting ginawa
ng Diyos sa kanila. **5** Ngunit ilan sa mga kalalakihan na
nanampalataya, na kabilang sa pangkat ng mga Pariseo
ay tumayo at nagsabi, “Kinakailangan na sila ay matuli at
utusan sila na sundin ang kautusan ni Moises.” **6** Kaya
nagtipon ang mga apostol at nakatatanda upang pag-usapan
ang bagay na ito. **7** Pagkatapos ng mahabang pagtatalo,
tumayo si Pedro at sinabi sa kanila “Mga kapatid, alam
ninyo na hindi pa nagtatagal ay pumili ang Diyos sa inyo,
na sa pamamagitan ng aking bibig kailangang marinig ng
mga Gentil ang salita ng ebanghelyo, at manampalataya.
8 Ang Diyos na nakakaalam ng puso ay nagpatotoo sa
kanila, ibinibigay sa kanila ang Banal na Espiritu, katulad
ng ginawa niya sa atin; **9** at wala siyang tinangi sa atin at
sa kanila, ginawa niyang malinis ang kanilang mga puso
sa pamamamagitan ng pananampalataya. **10** Ngayon bakit
ninyo sinusubukan ang Diyos, na dapat kayong maglagay ng
pamatok sa leeg ng mga alagad na kahit ang ating mga ama
o maging tayo man ay hindi kayang makadala? **11** Ngunit
naniniwala tayo na tayo ay maliligtas sa pamamagitan ng
biyaya ng Panginoong Jesus, katulad nila.” **12** Nanatiling
tahimik ang mga tao habang nakikinig kay Bernabe at Pablo
na ibinabalita ang mga tanda at himala na ginawa ng Diyos
sa mga Gentil sa pamamagitan nila. **13** Pagkatapos nilang
tumigil sa pagsasalita, sumagot si Santiago, na sinasabi “Mga
kapatid, makinig kayo sa akin. **14** Sinabi ni Simon kung
paano unang tinulungan ng may mapagmahal ng Diyos ang
mga Gentil upang kumuha mula sa kanila ng mga tao para
sa kaniyang pangalan.” **15** Sumasang-ayon dito ang mga
salita ng mga propeta, katulad ng nasusulat, **16** 'Pagkatapos
ng mga bagay na ito, ako ay babalik, at itatayo ko muli
ang tolda ni David na bumagsak; aayusin ko at itatayong
muli ang mga guho nito, **17** upang ang mga natitirang mga
kalalakihan ay hanapin ang Panginoon, kasama ang lahat na
mga Gentil na tinawag sa aking pangalan.' **18** Ito ang sinasabi
ng Panginoon, na siyang gumawa ng mga bagay na batid sa
nagdaang kapanahunan. **(aiōn g165)** **19** Kaya, ang opinyon ko
ay dapat huwag nating gambalain ang mga Gentil na nagbalik
sa Diyos; **20** sa halip, sulatan natin sila na dapat silang
lumayo sa karumihan ng mga diyus-diyosan, mula sa sekswal
na imoralidad, at mula sa mga binigti at sa dugo. **21** Mula sa
mga nagdaang salinhali may mga tao na nagpapahayag at
nagbabasa ng katuruan ni Moises sa sinagoga tuwing Araw
ng Pamamahinga”. **22** Kaya't minabuti ng mga apostol at mga
nakatatanda, kasama ang buong iglesia na piliin si Judas na
tinatawag na Barsabas, at Silas, na mga pinuno ng iglesia
upang ipadala sila sa Antioquia kasama ni Pablo at Bernabe.
23 Isinulat nila ito, “Ang mga apostol, mga nakatatanda at
mga kapatid, sa mga kapatid na Gentil sa Antioquia, Siria at
Cilicia, binabati ko kayo. **24** Nalaman namin na may ilang mga
kalalakihan kung saan hindi kami nagbigay ng anumang utos
ay pumunta sa inyo at nagbagabag sa inyo sa mga katuruang
aming ipinahayag na nagbabagabag sa inyong mga kaluluwa.
25 Kaya minabuti naming lahat na magkaisa na pumili ng mga
lalaki na papapuntahin namin sa inyo kasama sa aming mga
minamahal na sina Pablo at Bernabe, **26** mga taong nagtaya
ng kanilang mga buhay para sa ngalan ng ating Panginoong
Jesu-Cristo. **27** Kaya isinugo namin sa inyo sina Judas at
Silas, na magsasabi din sa inyo ng gayon ding mga bagay.
28 Sapagkat minabuti namin at ng Banal na Espiritu na huwag
kayong bigyan ng mabibigat na mga pasanin maliban sa mga
bagay na ito na kinakailangan: **29** na talikuran ninyo ang

bagay na naialay sa mga diyus-diyosan, sa dugo, sa mga
binigti, at sa sekswal na imoralidad. Kapag nailayo ninyo ang
inyong mga sarili sa mga ito, ikabubuti ninyoito. Paalam." **30**
Kaya sila, nang sila ay pinauwi, pumunta sila sa Antioquia;
pagkatapos nilang tipunin ang lahat ng tao, iniabot nila ang
liham. **31** Nang mabasa nila ito, sila'y nagalak dahil sa pag-
asa at lakas na ibinigay sa kanila. **32** Si Judas at Silas na
mga propeta rin, ay pinatatag ang loob ng mga kapatiran
sa marami nilang mga salita na nakapagpatibay sa kanila.
33 Pagkatapos nilang mamalagi ng ilang panahon doon, ay
payapa silang pinauwi sa mga kapatid na nagsugo sa kanila.
34 (Ngunit minabuti ni Silas na magpaiwan doon.) **35** Ngunit
si Pablo at Bernabe ay nanatili sa Antioquia kasama ng mga
iba pa, na kung saan sila ay nagturo at nagpahayag ng salita
ng Panginoon. **36** Lumipas ang ilang araw, sinabi ni Pablo
kay Bernabe, "Balikan natin ngayon at dalawin ang ating
mga kapatid sa bawat lungsod na kung saan ipinahayag
natin ang salita ng Panginoon, at kumustahin ang kanilang
kalagayan. **37** Nais ni Bernabe na isama si Juan na tinatawag
ding Marcos. **38** Ngunit naisip ni Pablo na hindi mabuting
isama si Marcos na nag-iwan sa kanila sa lugar ng Pamfilia at
hindi na sumama sa kanilang gawain. **39** At sila ay nagkaroon
ng matinding di pagkakaunawaan, kaya sila naghiwalay,
isinama ni Bernabe si Marcos at naglayag sila papuntang
Sayprus. **40** Pinili naman ni Pablo si Silas at sila'y umalis
pagkatapos siyang ipagkatiwala ng mga kapatiran sa biyaya
ng Panginoon. **41** At siya pumunta patungong Siria at Cilicia,
na pinagtitibay ang mga iglesiya.

16 Nakarating din si Pablo sa Derbe at Listra, at masdan
ito, naroon ang isang alagad na nagngangalang
Timoteo, anak ng isang babaeng Judio na mananampalataya;
ang kaniyang ama ay isang Griego. **2** Maganda ang sinasabi
tungkol sa kaniya ng mga kapatiran na taga Listra at Iconio.
3 Gusto ni Pablo na makasama siya sa paglalakbay; kaya
siya ay isinama niya at tinuli dahil sa mga Judio na nasa
lugar na iyon, sapagkat alam nilang lahat na ang kaniyang
ama ay isang Griego. **4** Nang sila ay patungo na sa mga
lungsod, inihatid nila sa mga Iglesia ang mga tagubilin upang
kanilang sundin, mga tagubilin na isinulat ng mga apostol at
ng mga nakatatanda sa Jerusalem. **5** Kaya napalakas sa
pananampalataya ang mga iglesia at dumami ang kanilang
bilang araw-araw. **6** Tumungo si Pablo at ang kaniyang
mga kasama sa mga lupain ng Frigia at Galacia, dahil hindi
pinahintulutan ng Banal na Espiritu na mangaral sila ng salita
ng Diyos sa probinsiya ng Asia. **7** Nang malapit na sila sa
Misia, ninais nila na tumungo sa Bitinia, ngunit hindi sila
pinahintulutan ng Espiritu ni Jesus. **8** Kaya ng makalampas
sila sa Misia, tumungo sila sa lungsod ng Troas. **9** Isang
pangitain ang nakita ni Pablo ng gabing iyon: may isang lalaki
na Macedonia ang nakatayo doon na tumatawag sa kaniya at
nagsasabing, "Tumungo kayo dito sa Macedonia at tulungan
kami." **10** Nang makita ni Pablo ang pangitain, nagmamadali
kaming pumunta sa Macedonia, pinatutunayan na tinawag
kami ng Diyos upang ipangaral ang ebanghelyo sa kanila.
11 Pagkalayag namin galing ng Troas, dumiretso kami sa
Samotracia at nang sumunod na araw kami ay dumating sa
Neapolis; **12** Mula roon ay pumunta kami sa Filipos, isang
lungsod ng Macedonia, ang pinakamahalagang lungsod sa
distrito at nasasakupan ng Roma, at nanatili kami sa lungsod
na ito ng ilang araw. **13** Nang Araw ng Pamamahinga lumabas
kami sa tarangkahan sa may tabi ng ilog, na kung saan naisip
namin na may lugar doon upang manalangin. Naupo kami at
nakipag usap sa mga nagtipon-tipon na mga babae. **14** May
isang babae na nagngangalang Lidia ang nagbebenta ng
mga tela na kulay lila na nanggaling sa lungsod ng Tiatira na
sumasamba sa Diyos, nakinig siya sa amin. Binuksan ng
Panginoon ang kaniyang puso upang bigyangpansin ang mga
bagay na sinabi ni Pablo. **15** Nang mabautismuhan siya at ang
kaniyang sambahayan, hinikayat niya kami, at nagsasabing,
"Kung itinuturing ninyo na ako ay matapat sa Panginoon,
pumunta kayo sa aking bahay, at manatili roon." At nahikayat
niya kami. **16** Nangyari nga, habang kami ay patungo sa lugar
ng panalanginan, nasalubong namin ang isang batang babae
na may espritu ng panghuhula. Nagdadala siya sa kaniyang
mga amo ng maraming pakinabang sa pamamagitan ng
panghuhula. **17** Sumunod ang babaeng ito kay Pablo at
sa amin at sumigaw, na nagsasabing, "Ang mga taong ito
ay mga lingkod ng Kataas-taasang Diyos. Nagpapahayag
sila sa inyo ng daan ng kaligtasan." **18** Ginawa niya ito
sa loob ng maraming araw. Ngunit si Pablo nang lubhang
nainis sa kaniya ay lumingon at sinabi sa espiritu, "Inuutos ko
saiyo sa pangalan ni Jesu Cristo lumabas ka sa kaniya." At
agad itong lumabas. **19** Nang makita ng kaniyang mga amo
na ang kanilang pag-asa sa pinag kakakitaan ay nawala,
sinunggaban nila si Pablo at Silas at kinaladkad sila sa
pamilihan at iniharap sa mga may kapangyarihan. **20** Nang
dinala sila sa mga hukom, sinabi nilang, "Judio ang mga
taong ito at sila ay gumagawa ng maraming kaguluhan sa
ating lungsod. **21** Nagtuturo sila ng mga bagay na hindi
naaayon sa ating batas upang tanggapin o gawin bilang
mga Romano." **22** At nagkaisa ang napakaraming tao laban
kina Pablo at Silas; Pinunit ng mga hukom ang kanilang
mga damit at nag-utos na hampasin sila ng pamalo. **23**
Nang mapalo na sila ng maraming beses, ipinatapon sila
sa bilangguan at inutusan ang bantay ng bilangguan na
sila ay bantayang maigi. **24** Pagkatapos niyang matanggap
ang utos na ito, pinasok sila ng bantay sa kaloob-looban
ng bilangguan at ikinadena ang kanilang paa sa pagitan
ng dalawang mabibigat na kahoy. **25** Nang maghahating
gabi na sina Pablo at Silas ay nananalangin at umaawit ng
mga himno sa Diyos, at nakikinig ang ibang bilanggo sa
kanila. **26** Biglang may malakas na lindol, kaya't ang mga
pundasyon ng bilangguan ay nayanig; at agad nagbukas
ang lahat ng mga pintuan, at nakalas ang kadena ng bawat
isa. **27** Nagising ang bantay sa kaniyang pagkakatulog at
nakitang bukas ang mga pintuan ng bilangguan; hinugot
niya ang kaniyang espada at magpapakamatay na sana,
dahil inakala niyang nakatakas ang mga bilanggo. **28** Ngunit
sumigaw si Pablo ng may malakas na boses na nagsasabing,
"Huwag mong saktan ang iyong sarili, narito kaming lahat." **29**
Humingi ng ilaw ang bantay ng bilangguan at nagmamadaling
pumasok na nanginginig sa takot at nagpatirapa kina Pablo
at Silas, **30** at inilabas sila at nagsabing, "Mga ginoo, ano
ang dapat kong gawin upang maligtas?" **31** Sinabi nila sa
kaniya, "Manampalataya ka sa Panginoong Jesus at ikaw
ay maliligtas, ikaw at ang buo mong sambahayan." **32**
Ipinahayag nila ang salita ng Panginoon sa kaniya, kasama
ang lahat sa kaniyang tahanan. **33** Nang gabing iyon kinuha
sila ng bantay ng bilanguan sa oras ding iyon at hinugasan
ang kanilang mga sugat at siya at ang lahat ng kaniyang
sambahayan ay agad na nabautismuhan. **34** Dinala niya si
Pablo at Silas sa kaniyang tahanan at naghain ng pagkain
para sa kanila. Siya ay lubhang nagalak kasama ang lahat ng

kaniyang sambahayan, dahil lahat sila ay nanampalataya
sa Diyos. **35** Nang umaga na, nagpaabot ang mga hukom
ng pahayag sa mga bantay, na nagsasabing, “Hayaan na
ninyong makalaya ang mga lalaking iyon.” **36** Ibinalita ng
bantay ang mensahe kay Pablo, na nagsasabing, “Ang mga
hukom ay nagpaabot ng mensahe sa akin na kayo ay palayain
na; kaya ngayon ay lumabas na kayo at humayo na may
kapayapaan.” **37** Ngunit sinabi ni Pablo sa kanila, “Hayagan
nila kaming hinampas, mga Romano kaming hindi nahatulan
at pinatapon kami sa bilangguan; at ngayo'y palalayain kami
ng lihim? Hindi maaari; hayaan ninyo sila mismo ang pumarito
at dalhin tayo palabas.” **38** Binalita ng mga bantay ang mga
salitang ito sa mga hukom; natakot ang mga hukom nang
kanilang marinig na sina Pablo at Silas ay mga Romano. **39**
Dumating ang mga hukom at nagmakaawa sa kanila; at nang
inilabas nila sila sa bilangguan, pinakiusapan nila si Pablo at
si Silas na umalis na sa lungsod. **40** Kaya lumabas na ng
bilangguansina Pablo at Silas at nagtungo sa bahay ni Lidia.
Nang makita nina Pablo at Silas ang mga kapatid, pinalakas
nila ang kanilang kalooban at sila ay umalis mula sa lungsod.

17 Ngayon nang dumaan sila sa mga bayan ng Amfipolis
at Apolonia, sila ay dumating sa bayan ng Tesalonica,
kung saan ay mayroong isang sinagoga ng mga Judio. **2**
Tulad ng nakagawian ni Pablo, pumunta siya sa kanila, at
sa tatlong araw ng sabbath ay nangatwiran sa kanila mula
sa mga kasulatan. **3** Binubuksan niya ang mga kasulatan
at nagpapaliwanag na kinakailangan ng Cristo na magdusa
at muling mabuhay mula sa mga patay. Sinabi niya, “Itong
si Jesus na aking ipinapahayag sa inyo ay ang Cristo.” **4**
May ilang mga Judio ang nahikayat at sumama kina Pablo at
Silas, pati na rin ang mga debotong Griego, mga kilalang
kababaihan, at lubhang napakaraming tao. **5** Ngunit nang
dahil sa inggit, ang mga hindi naniniwalang mga Judio
ay kumuha ng mga masasamang tao mula sa pamilihan,
nagsama-sama sila upang manggulo sa lungsod. Pinasok
nila ang bahay ni Jason dahil nais nilang iharap sina Pablo at
Silas sa mga tao. **6** Ngunit nang hindi nila sila matagpuan,
kinaladkad nila si Jason at ang iba pang mga kapatid sa
harapan ng mga pinuno ng lungsod na sumisigaw “Pumunta
rito ang mga lalaking ito na nagdulot ng kaguluhan.” **7** Itong
mga lalaking tinanggap ni Jason ay sumasalungat laban sa
mga kautusan ni Ceasar; sinasabi nilang mayroong pang
ibang hari - si Jesus.” **8** Nang marinig ng karamihan at ng mga
pinuno ng lungsod ang mga bagay ito, sila ay nabagabag.
9 Pagkatapos nilang makuha ang perang pambayad mula
kay Jason at sa kasamahan niya pinalaya na nila sila. **10**
Nang gabing iyon pinapunta ng mga kapatid sina Pablo at
Silas sa Berea. Nang makarating sila roon, nagpunta sila sa
sinagoga ng mga Judio. **11** Ngayon ang mga taong ito ay
mas matalino kaysa sa mga taga Tesalonica, dahil tinanggap
nila ang salita nang may kahandaan ng isip, nagsasaliksik
ng mga kasulatan araw araw, upang makita kung ang mga
bagay na ito ay totoo. **12** Kaya naman marami sa kanila ang
nanampalataya, kabilang ang ilang mga kilalang kababaihang
Griego at maraming kalalakihan. **13** Ngunit nang mapag-
alaman ng mga Judio na taga Tesalonica na nagpapahayag
si Pablo ng Salita ng Dios sa Berea, nagpunta sila doon at
niligalig at ginulo nila ang mga tao. **14** Pagkatapos, agad -
agad na pinapunta ng mga kapatid si Pablo papunta doon sa
dagat, ngunit nanatili sina Silas at Timoteo doon. **15** Dinala si
Pablo ng mga naghatid sa kaniya hanggang sa lungsod ng
Atenas. Nang sila ay papaalis na doon, nagbilin sa kanila
si Pablo, na papuntahin sina Silas at Timoteo sa kaniya sa
lalong madaling panahon. **16** Ngayon habang nag-aantay si
Pablo sa kanila sa Atenas, nabagabag ang kaniyang espiritu
nang kaniyang makita na ang lungsod ay puno ng mga diyus-
diyosan. **17** Kaya nangatwiran siya sa mga Judio sa sinagoga
at sa mga sumamba sa Diyos at maging sa mga nakikipagkita
sa kaniya sa pamilihan araw-araw. **18** Ngunit mayroong din
mga pilosopong Epicureo at Estoico na kaniyang nakaharap.
At may mga nagsabi, “Ano ang nais sabihin ng madaldal
na ito?” sabi ng iba, “Parang mangangaral siya ng ibang
diyos,” dahil nangangaral siya tungkol kay Jesus at nang
muling pagkabuhay. **19** Dinala nila si Pablo papunta sa
Areopago na sinasabing, “Maaari ba naming malaman ang
bagong katuruan na iyong sinasabi? **20** Sapagkat naghatid
ka ng kakaibang bagay sa aming tainga. Kaya nga, nais
naming malaman ang kahulugan ng mga ito. **21** (Ngayon
lahat ng mga taga Atenas at mga dayuhang nakatira doon ay
ginugugol lamang ang kanilang panahon sa pagkukwento o
pakikinig tungkol sa mga bagay na bago.) **22** Kaya tumayo si
Pablo sa kalagitnaan ng Aeropago at nagsabi, “Kayong mga
taga-Atenas, nakita ko na kayo ay napakarelihiyoso sa lahat
ng paraan. **23** Sapagkat sa aking pagdaraan at pagmamasid
sa mga bagay na inyong sinasamba, natagpuan ko ang isang
altar na may naka-ukit na ganito, “SA DIYOS NA HINDI
NAKIKILALA “. Ang sinasamba ninyo na hindi nakikilala ang
aking ipinapahayag sa inyo. **24** Ang Diyos na lumikha ng
mundo at ng lahat ng naroon, dahil siya ang Panginoon ng
langit at lupa, ay hindi nananahan sa mga templo na itinayo
ng mga kamay. **25** Hindi rin siya pinagsilbihan ng mga kamay
ng tao, na para bang kailangan niya ang anuman, dahil siya
mismo ang nagbigay ng buhay sa tao at hininga at lahat ng
iba pang mga bagay. **26** At mula sa isang tao ay nilikha
niya ang bawat lahi ng mga taong nabubuhay sa ibabaw
ng mundo, itinakda niya ang kanilang mga kapanahunan at
ang hangganan ng kanilang tinitirahan. **27** Kaya nga dapat
nilang hanapin ang Diyos at baka sakaling maabot siya at
matagpuan at sa katunayan, hindi siya malayo sa bawat isa
sa atin. **28** Dahil sa kaniya tayo ay nabubuhay at gumagalaw,
at mayroong pagkatao, gaya nga ng sabi ng inyong mga
makata, 'Dahil tayo rin ay kaniyang anak.' **29** Dahil tayo ay
anak ng Diyos, hindi natin dapat isipin na ang pagkadiyos ay
tulad ng ginto o pilak o mga batong nilikha ng kaisipan ng tao.
30 Kaya nga, pinalampas ng Diyos ang panahon na hindi siya
kinilala, ngunit ngayon inuutusan niya ang lahat ng mga tao
sa lahat ng dako na magsisi. **31** Ito ay dahil itinakda na niya
ang araw kung kailan niya hahatulan ang mundo sa katuwiran
sa pamamagitan ng taong kaniyang pinili. Pinatunayan ito
ng Diyos sa lahat ng tao, sa pamamagitan ng pagbuhay sa
kaniya sa mga patay.” **32** Ngayon nang marinig ng mga
kalalakihan ng Atenas ang tungkol sa muling pagkabuhay
sa mga patay, kinutya ng iba si Pablo; ngunit sinabi ng iba,
“Pakikinggan ka naming muli tungkol sa mga bagay na ito.” **33**
Pagkatapos niyon, iniwan sila ni Pablo. **34** Ngunit may ilang
mga lalaking sumama sa kaniya at nanampalataya, kabilang
si Dionisio na Areopagita, isang babaing nagngangalang
Damaris at iba pang kasama nila.

18 Pagkatapos mangyari ng mga bagay na ito si Pablo ay
umalis sa Atenas at pumunta sa Corinto. **2** Natagpuan
niya doon ang isang Judio na ang pangalan ay Aquila na
nagmula sa Punto na kagagaling lamang ng Italya, kasama

si Priscila na kaniyang asawa, dahil pinag-utos ni Claudio
na lahat ng Judio ay umalis ng Roma. Pumunta si Pablo
sa kanila; **3** Namuhay at nagtrabaho si Pablo kasama nila
dahil siya ay katulad din nila. Mga manggagawa ng tolda. **4**
Kaya nangangatwiran si Pablo sa loob ng sinagoga tuwing
Araw ng Pamamahinga. Hinikayat niya ang mga Judio at mga
Griyego. **5** Ngunit nang dumating sina Silas at Timoteo sa
Macedonia, Inudyukan ng Espiritu si Pablo na magpatotoo sa
mga Judio na si Jesus ang Kristo. **6** Nang hindi sumang-
ayon ang mga Judio at siya ay nilait, pinagpag ni Pablo
sa kanila ang kaniyang kasuotan at sinabi sa kanila, “Ang
inyong dugo ay sumainyong sariling mga ulo; wala akong
kasalanan. Simula ngayon sa mga Gentil na ako pupunta.” **7**
At siya ay umalis at nagpunta sa tahanan ni Ticio Justu, isang
lalaking sumasamba sa Diyos. Ang kaniyang tahanan ay nasa
tabi ng sinagoga. **8** Si Crispo na namumuno sa sinogoga
at lahat sa kaniyang sambahayan ay nanampalataya sa
Panginoon. Marami sa mga taga-Corinto na nakarinig kay
Pablo ay nanampalataya at nabautismuhan. **9** Isang gabi
sinabi ng Panginoon kay Pablo sa isang pangitain, “Huwag
kang matakot, kundi magsalita ka at huwag kang manahimik.
10 Dahil kasama mo ako, at walang sinumang magtatangkang
manakit sa iyo, dahil marami akong tao sa lungsod na ito.”
11 Tumira doon si Pablo ng isang taon at anim na buwan,
Nagtuturo ng salita ng Diyos sa kanilang kalagitnaan. **12**
Ngunit nang si Galio ay naging Gobernador ng Acaya, sama-
samang nag alsa ang mga Judio laban kay Pablo at dinala
siya sa harap ng hukuman; **13** sinabi nila, “Ang lalaking ito ay
nanghihikayat sa mga tao na sumamba sa Diyos na labag sa
batas.” **14** Ngunit nang magsasalita na si Pablo, sinabi ni
Galio sa mga Judio, “kayong mga Judio, kung totoo man na
ito ay tungkol sa isang pagkakamali o isang krimen, nararapat
lamang na harapin ko kayo. **15** Ngunit dahil ito ay mga
katanungan lamang tungkol sa mga salita at mga pangalan at
sarili ninyong batas, lutasin ninyo ito sa inyong mga sarili.
Hindi ko gustong maging hukom ng mga bagay na ito.” **16**
Pinaalis sila ni Galio sa hukuman. **17** Kaya sinunggaban
nila si Sostenes na pinuno ng mga sinagoga at binugbog
siya sa harapan ng hukuman. Ngunit hindi pinansin ni Galio
ang kanilang ginawa. **18** Matapos manatili doon ni Pablo
ng marami pang mga araw, iniwanan ang mga kapatid at
naglayag papunta ng Siria kasama sina Priscila at Aquila.
Bago siya umalis sa daungan ng Cencrea, ipinaahit niya
ang kaniyang ulo dahil sa kaniyang panatang Nazaro. **19**
Nang dumating sila sa Efeso, iniwan niya sina Priscila at
Aquila doon, ngunit siya mismo ay nagpunta sa sinagoga
at nangatuwiran sa mga Judio. **20** Nang tanungin nila si
Pablo na manatili pa ng mas mahabang panahon, tumanggi
siya. **21** Ngunit ng siya ay paalis na, sinabi niya, “Babalik
akong muli sa inyo kung kalooban ng Diyos.” Kaya siya ay
naglayag mula sa Efeso. **22** Nang makadaong si Pablo sa
Caesarea, umakyat siya at binati ang iglesia sa Jerusalem at
pagkatapos ay bumaba siya sa Antioquia. **23** Pagkatapos
niyang manatili doon ng ilang panahon, umalis si Pablo at
nagpunta sa mga rehiyon ng Galatia at Phyrgia at pinalakas
ang lahat ng mga disipulo. **24** Ngayon, may isang Judio na
nagngangalang Apollos na ipinanganak sa Alexandria, ang
nagpunta sa Efeso. Mahusay siyang mangusap at bihasa
sa mga kasulatan. **25** Naturuan si Apollos sa mga katuruan
ng Panginoon. Sa pagiging maalab sa espiritu, nagsalita
siya at nagturo nang wasto tungkol sa mga bagay ukol kay
Jesus, ngunit tungkol lamang sa baustismo ni Juan ang
kaniyang nalalaman. **26** Nagsimulang magsalita si Pablo
nang may katapangan sa sinagoga. Ngunit nang marinig siya
nina Priscila at Aquila, kinaibigan nila siya at ipinaliwanag sa
kaniya ang paraan ng Diyos ng mas mabuti. **27** Nang ninais
niyang dumaan sa Acaya, pinalakas ng mga kapatiran ang
kaniyang loob at sumulat sa mga disipulo sa Acaya upang
siya ay tanggapin. Nang dumating siya, tinulungan niya ng
labis ang mga nanampalataya sa pamamagitan ng biyaya. **28**
Lubhang dinaig ni Apolos sa publiko ang mga Judio taglay
ang kaniyang kapangyarihan at kahusayan, ipinapakita sa
pamamagitan ng mga kasulatan na si Jesus nga ang Cristo.

19 At nang si Apolos ay nasa Corinto, dumaan si Pablo
sa mga matataas na lupain at nakarating sa lungsod
ng Efeso, at natagpuan niya ang ilang alagad doon. **2**
Sinabi ni Pablo sa kanila, “Tinanggap ba ninyo ang Banal
na Espiritu nang kayo ay manampalataya?” Sinabi nila sa
kaniya, “Hindi, hindi man lang namin narinig ang tungkol sa
Banal na Espiritu.” **3** Sinabi ni Pablo, “Kung gayon saan
kayo nabautismuhan?” Sinabi nila, “Sa bautismo ni Juan.” **4**
Kaya sumagot si Pablo, “Nagbautismo si Juan kasama ang
bautismo ng pagsisisi. Sinabi niya sa mga tao na dapat silang
manampalataya sa darating na kasunod niya, kay Jesus.” **5**
Nang narinig ito ng mga tao, nabautismuhan sila sa pangalan
ng Panginoong Jesus. **6** At nang ipatong ni Pablo ang
kaniyang kamay sa kanila, ang Banal na Espiritu ay bumaba
sa kanila at sila ay nagsalita ng iba't ibang mga wika at
nagpahayag ng propesiya. **7** mga labindalawang kalalakihan
silang lahat. **8** Pumunta si Pablo sa sinagoga at matapang
na nagsalita sa loob ng tatlong buwan. Pinangungunahan
niya ang mga pagpapaliwanag at panghihikayat sa mga tao
tungkol sa mga bagay patungkol sa Kaharian ng Diyos. **9**
Ngunit nang ang ilan sa mga Judio ay nagmamatigas at hindi
sumusunod, nagsimula silang magsalita ng masama sa daan
ni Cristo sa harap ng maraming tao. Kaya iniwan sila ni Pablo
at pinangunahan niya ang mga mananampalataya palayo sa
kanila. Nagsimula siyang magsalita araw-araw sa loob ng
bulwagan ng Tiranus. **10** Nagpatuloy ito ng dalawang taon,
lahat ng mga taong nakatira sa Asia ay nakarinig ng Salita
ng Panginoon, maging Judio o Griego. **11** Gumagawa ang
Diyos ng mga kamangha-manghang gawa sa pamamagitan
ng mga kamay ni Pablo, **12** upang maging ang mga may
sakit ay gumaling, at ang mga masasamang espiritu ay
lumabas mula sa kanila, nang makakuha sila ng mga panyo
at epron mula sa katawan ni Pablo. **13** Ngunit may mga
Judio na nagpapalayas ng mga masasamang espiritu ang
naglalakbay sa lugar na ginagamit ang pangalan ni Jesus
para sa kanilang pansariling nais. Sila ay nagsalita sa mga
nasapian ng mga masasamang espiritu; sinabi nilang, Mula
sa pagpapahayag ni Pablo inuutusan kita sa pamamagitan ni
Jesus na ipinapangaral ni Pablo, lumayas ka.” **14** Ang mga
gumawa nito ay ang pitong anak ng punong pari ng mga
Hudyo, na si Esceva. **15** Sumagot ang masamang espiritu
sa kanila, “Kilala ko si Jesus at kilala ko si Pablo; ngunit
sino kayo?” **16** Lumundag ang masamang espiritu sa mga
nagpalayas ng masamang espiritu at tinalo sila at sinaktan.
Pagkatapos tumakas sila palabas sa bahay na iyon na walang
damit at sugatan. **17** Nalaman ito ng lahat, maging mga Judio
at Griego na nanirahan sa Efeso. Natakot sila ng labis at
naparangalan ang pangalan ng Panginoong Jesus. **18** Gayon
din, marami sa mga mananampalataya ang dumating na
nagsabi at umamin ng kanilang mga kasamaang ginawa.

19 Marami sa mga gumagawa ng salamangka ang nagdala
ng kanilang mga libro at sinunog nila sa paningin ng lahat.
Nang bilangin nila ang halaga nito, ito ay nagkakahalaga ng
limampung libong piraso ng pilak. 20 Kaya't ang salita ng
Panginoon ay lumaganap sa makapangyarihang paraan. 21
Ngayon nang natapos ni Pablo ang kaniyang ministeryo sa
Efeso, nagpasya siya sa Espiritu na dumaan sa Macedonia at
Acaya patungong Jerusalem; sinabi niya, “Pagkagaling ko
roon, kailangan ko ring makita ang Roma.” 22 Pinadala ni
Pablo ang dalawa sa kaniyang mga alagad sa Macedonia, si
Timoteo at Erasto, na tumulong sa kaniya. Ngunit siya ay
nanatili muna sa Asia ng kaunting panahon. 23 At nagkaroon
ng malaking kaguluhan sa panahong iyon Efeso patungkol sa
Daan. 24 May isang magpapanday ng pilak na nagngangalang
Demetrio, na gumagawa ng imahe ni Diana na pilak, na
nagbibigay ng malaking negosyo sa mga nagpapanday. 25
Kaya tinipon niya ang mga manggagawa sa trabahong iyon,
at sinabi, “Mga Ginoo, alam ninyo na sa negosyong ito tayo
kumikita ng malaking halaga. 26 Nakikita at naririnig ninyo
iyon, hindi lang sa Efeso, ngunit halos sa buong Asia. Ang
Pablong ito ay nanghikayat at nagpalayo ng maraming tao.
Sinasabi niya na walang mga diyos-diyosan na gawa sa
mga kamay. 27 At hindi lamang iyon ang panganib na ang
mga kalakal natin ay hindi na kakailanganin, subalit pati
narin ang templo ng dakilang diyosang si Diana ay maaring
mawalan ng halaga. At mawawalan din siya ng kadakilaan,
na siyang sinasamba ng buong Asia at ng buong mundo.” 28
Nang marinig nila ito, napuno sila ng galit at sumigaw na
nagsasabi, “Dakila si Diana ng mga taga- Efeso.” 29 Napuno
ng kaguluhan ang buong lungsod, at ang mga tao ay sama-
samang nagmadali papunta sa tanghalan. At dinampot nila
ang mga kasamahan ni Pablo sa paglalakbay na sina Gaius at
Aristarco, na taga-Macedonia. 30 Nais ni Pablo na pumasok
sa gitna ng napakaraming tao, ngunit pinigilan siya ng mga
alagad. 31 Maging ang ilan sa mga opisyal ng probinsiya ng
Asia na kaniyang mga kaibigan ay nagpadala ng mensahe na
nakikiusap na huwag siyang tumuloy sa tanghalan. 32 Ang
ibang mga tao ay sumisigaw ng isang bagay, at ang ilan ay
naman, sapagkat nalito ang mga tao. Karamihan sa kanila ay
hindi alam kung bakit sila nagkatipon-tipon doon. 33 Dinala
ng mga Judio si Alejandro palabas sa maraming tao, ihinarap
siya sa mga tao. Si Alejandro ay nagsenyas ng kaniyang
kamay upang magbigay ng paliwanag sa mga tao. 34 Ngunit
nang malaman nila na siya ay isang Judio, sumigaw silang
lahat ng may iisang tinig sa loob ng dalawang oras, “Dakila si
Diana ng mga taga Efeso.” 35 Nang patahimikin ng kalihim
ng bayan ang mga tao, sinabi niya, “Kayong mga taga-Efeso,
sino ba naman ang hindi nakakaalam na ang lungsod ng
mga taga Efeso ay tagapag-ingat ng templo ng dakilang
Diana at ng kaniyang imahe na nahulog mula sa langit?
36 Nakikita naman natin na ang mga bagay na ito ay hindi
maitatanggi, kinakailangan na kayo ay manahimik at huwag
maging pabigla-bigla. 37 Sapagkat dinala ninyo ang mga
lalaking ito sa hukumang ito na hindi magnanakaw sa templo
o nagsasalita ng masama sa ating diyosa. 38 Kaya, kung si
Demetrio at ang mga manggagawa na kasama niya ay may
reklamo laban sa sinuman, bukas ang hukuman at nandiyan
ang mga gobernador. Hayaan ninyo na akusahan nila ang
isat isa. 39 Ngunit kung naghahanap kayo ng kasagutan sa
anumang bagay, ito ay maaring maayos sa pagpupulong.
40 Kung gayon tayo ay nanganganib na maakusahan sa
nangyaring kaguluhan sa araw na ito. Walang dahilan para sa
kaguluhang ito, at hindi natin kayang ipaliwanag ito.” 41 Nang
sabihin niya ito, tinapos na niya ang pagpupulong.

20 Nang tumigil na ang kaguluhan, ipinatawag ni Pablo
ang mga alagad at pinalakas ang kanilang loob.
Pagkatapos nagpaalam siya sa kanila at umalis papuntang
Macedonia. 2 Nang mapuntah niya ang mga rehiyong iyon
at labis na mapalakas ang loob ng mga mananampalataya,
pumunta siya sa Grecia. 3 Pagkatapos niyang namalagi ng
tatlong buwan doon, may nabuong masamang balak ang
mga Judio laban sa kaniya nang siya ay maglalayag sa Siria,
kaya nagpasiya siya na bumalik sa Macedonia. 4 Sinamahan
siya hanggang sa Asia nina Sopater na anak ni Pirro mula
sa Berea; Aristarco at Segundo, na mga mananampalataya
na nagmula sa Tesalonica; ni Gayo na nagmula sa Derbe;
Timoteo; Tiquico at Trofimo mula sa Asia. 5 Ngunit nauna ang
mga kalalakihang ito at hinintay kami sa Troas 6 Naglayag
kami mula Filipos pagkatapos ng mga araw ng tinapay na
walang lebadura, at sa loob ng limang araw ay nakarating
kami sa Troas. Nanatili kami doon ng pitong araw. 7 Sa
unang araw ng linggo, nang kami ay nagtipun-tipon upang
pagpira-pirasuhin ang tinapay, nagsalita si Pablo sa mga
mananampalataya. Binabalak niyang umalis kinabukasan,
kaya patuloy siyang nagsalita hanggang hating gabi. 8 May
maraming mga ilawan sa itaas ng silid kung saan kami
nagtipun-tipon. 9 May isang binata na nakaupo sa bintana na
nagngangalang Eutico, na nakatulog ng mahimbing. Habang
tumatagal ang pangangaral ni Pablo, patuloy parin sa pagtulog
ang binatang ito, nahulog mula sa pangatlong palapag at
kinuha siyang patay. 10 Ngunit bumaba si Pablo, dumapa
sa kaniya at yinakap siya. At sinabi niya “Wag kayong mag-
alala, dahil siya ay buhay.” 11 Pagkatapos umakyat siya
sa itaas at pinag-piraso ang tinapay at kumain. Pagkatapos
niyang makipag-usap sa kanila hanggang madaling-araw,
siya ay umalis. 12 Naibalik nila ang binata ng buhay at
naging panatag ang kanilang kalooban. 13 Nauna kaming
pumunta kay Pablo sa pamamagitan ng barko at naglayag
papuntang Ason, kung saan namin binalak isakay si Pablo.
Ito ang ninais niyang gawin, dahil binalak niyang maglakbay
sa lupa. 14 Nang nakasalubong namin siya sa Ason, isinama
namin siya sa barko at nagpunta sa Mitilene. 15 At naglayag
kami mula doon at nakarating kinabukasan sa kabilang pulo
ng Quio. Sa sumunod na araw nakarating kami sa pulo
ng Samos, at pagkalipas ng isang araw, nakarating kami
sa lungsod ng Mileto. 16 Sapagka't ipinasya ni Pablo na
lumampas ng Efeso, upang hindi siya maglaan ng ilang araw
sa Asia; sapagkat nagmamamadali siyang makarating sa
Jerusalem para sa araw ng Pentecostes, kung ang lahat na
ito'y makaya niyang gawin. 17 Mula Mileto, nagpadala siya ng
mga kalalakihan sa Efeso at pinatawag niya mismo ang mga
nakatatanda ng iglesia. 18 Nang dumating sila sa kaniya,
sinabi niya sa kanila, “Kayo mismo ang nakakaalam, na mula
pa noong unang araw na tumungtong ako sa Asia, palagi
akong naglalaan ng oras kasama kayo. 19 Patuloy akong
naglilingkod sa Panginoon ng buong pagpapakumbaba ng isip
at may luha, at sa mga pagdurusang naranasan ko dahil sa
mga masamang balak ng mga Judio. 20 Alam ninyo na hindi
ko ipinagkait na ituro sa inyo ang mga bagay na nakatutulong,
at kung paano ko kayo tinuruan sa publiko at pumunta din ako
sa mga bahay-bahay. 21 Alam ninyo na lagi kong binabalaan
ang mga Judio at mga Griego tungkol sa pagsisisi sa Diyos at
pananalig sa ating Panginoong Jesus. 22 Ngayon, tingnan

ninyo, pupunta ako na natatali sa Banal na Espiritu patungong
Jerusalem, na hindi nalalaman kung ano ang mangyayari sa
akin doon, **23** maliban sa pagpapatotoo sa akin ng Banal
na Espiritu sa bawat lungsod at magsabing naghihintay sa
akin ang mga kadena at pagdurusa. **24** Ngunit hindi ko
itinuturing na mahalaga ang aking buhay para sa aking sarili,
upang matapos ko ang aking pagtakbo at ang ministeryong
tinanggap ko mula sa Panginoong Jesus, na magpatotoo
sa ebanghelyo ng biyaya ng Diyos. **25** Ngayon, tingnan
ninyo, nalalaman ko na kayong lahat, na pinuntahan ko at
ipinangaral ang patungkol sa kaharian, hindi na ninyo makikita
pang muli ang aking mukha. **26** Kaya nga pinatotohanan
ko sa inyo sa araw na ito, na ako'y walang sala sa dugo
ng sinumang tao. **27** Dahil hindi ko ipinagkait sa inyo ang
pagpapahayag ng lahat ng kalooban ng Diyos. **28** Kaya mag-
ingat kayo sa inyong mga sarili, at tungkol sa mga kawan
na pinamahala ng Banal na Espiritu sa inyo. Pag-ingatan
ninyo ang kawan sa kapulungan ng Panginoon, na tinubos ng
kaniyang sariling dugo. **29** Alam ko na pagkatapos ng aking
pag-alis, papasukin kayo ng mabagsik na mga lobo, at walang
ititira sa kawan. **30** Alam ko na kahit sa inyong mga sarili,
may ilang mga tao na lilitaw at magsasabi ng masasamang
mga bagay, upang ilayo ang mga alagad sa kanila. **31** Kaya
maging mapagbantay. Alalahanin ninyo na sa loob ng tatlong
taon, hindi ako tumigil sa pagtuturo sa inyo na may kasamang
luha sa araw at gabi. **32** At ngayon ipinagkatiwala ko kayo sa
Diyos, at sa salita ng kaniyang biyaya, na makapagpapatibay
at magbigay sa inyo ng mana kasama sa lahat ng mga taong
nakalaan sa Diyos. **33** Hindi ko pinagnasahan ang pilak, ginto
o damit ng ibang tao. **34** Alam ninyo na itong mga kamay na
ito ang naglingkod para sa aking sariling pangangailangan
at maging sa pangangalingan ng aking mga kasama. **35**
Sa lahat ng bagay nagbigay ako ng halimbawa kung paano
ninyo dapat tulungan ang mga mahihina sa pamamagitan ng
pagtratrabaho at kung paano ninyo dapat maalala ang salita
ng Panginoong Jesus, mga salita na siya mismo ang nagsabi:
"Mas mapalad ang nagbibigay kaysa sa tumatanggap." **36**
Pagkatapos niyang magsalita sa ganitong paraan, lumuhod
siya at nanalangin kasama nilang lahat. **37** Umiyak silang
lahat ng labis at yumakap kay Pablo at hinalikan siya. **38**
Higit sa lahat nalulungkot sila dahil sa kaniyang sinabi, na
hindi na nila makikita pa kailan man ang kaniyang mukha. At
hinatid nila siya sa barko.

21 Nang humiwalay kami mula sa kanila at naglayag,
dumeretso kami patungo sa lungsod ng Cos at nang
sumunod na araw sa lungsod ng Rodas, at mula roon patungo
sa lungsod ng Patara. **2** Nang makakita kami ng barko na
papunta sa Fenicia, sumakay kami at naglayag. **3** Nang
natatanaw na namin ang lungsod ng Cyprus, nilampasan
namin ito sa kaliwa, at naglayag kami patungong Siria, at
dumaong sa lungsod ng Tiro, sapagkat doon ibababa ang
mga kargamento ng barko. **4** Pagkatapos naming matagpuan
ang mga alagad, nanatili kami roon ng pitong araw. Nagsabi
kay Pablo Ang mga alagad na ito sa pamamagitan ng
Espiritu na huwag siyang tumapak ng kaniyang mga paa
sa Jerusalem. **5** Nang makapagpalipas kami ng mga araw,
umalis kami at nagpatuloy sa paglalakbay. Lahat sila, kasama
ang kanilang mga asawa at mga anak, ay sinamahan kami sa
daan hanggang makalabas kami ng lungsod. Pagkatapos
lumuhod kami sa tabing dagat, nanalangin at nagpaalam na
sa bawat isa. **6** Sumakay kami sa barko, habang pabalik sila
sa kanilang tahanan. **7** Nang matapos namin ang paglalakbay
mula sa Tiro, dumating kami sa Tolemaida. Doon ay binati
namin ang mga kapatid at nanatili na kasama nila ng isang
araw. **8** Kinabukasan umalis kami at nagtungo sa Cesarea.
Pumasok kami sa bahay ni Felipe, na tagapangaral ng
ebanghelyo na isa sa pito, at nanatili kaming kasama niya.
9 Ngayon ang taong ito ay may apat na anak na babaeng
birhen na nagpapahayag ng propesiya. **10** Habang nanatili
kami doon ng ilang araw, dumating ang isang propeta mula sa
Judea na nagngangalang Agabo. **11** Lumapit siya sa amin at
kinuha ang sinturon ni Pablo. Sa pamamagitan nito itinali niya
ang kaniyang mga paa at kamay at sinabing, "Sinabi ng Banal
na Espiritu, 'Sa ganito rin itatali ng mga Judio sa Jerusalem
ang taong nag mamay-ari ng sinturong ito, at ipapasakamay
siya sa mga mga Gentil." **12** Nang marinig namin ang mga
bagay na ito, nagmakaawa kami at ang mga tao na nakatira
sa lugar na iyon kay Pablo na huwag pumunta sa Jerusalem.
13 Kaya sumagot si Pablo, "Ano ang ginagawa ninyo, umiiyak
at dinudurog ang aking puso? Sapagkat handa na ako, hindi
lang upang magapos, ngunit para mamatay din sa Jerusalem
alang-alang sa pangalan ng Panginoong Jesus." **14** Dahil
ayaw ni Pablo na hikayatin siya, tumigil na kami sa pagsubok
at sinabing "Nawa mangyari ang kalooban ng Panginoon."
15 Pagkatapos nang mga araw na ito, kinuha namin ang
aming mga daladalahan at umakyat patungong Jerusalem.
16 Mayroon ding mga sumama sa amin na mga alagad sa
lugar na iyon galing Cesarea. Kasama nila ang isang lalaki na
nagngangalang Mnason, isang taong taga-Cyprus, na isa
sa unang alagad kung saan kami manunuluyan. **17** Nang
dumating kami sa Jerusalem, tinanggap kami ng mga kapatid
nang may kagalakan. **18** Kinabukasan sumama sa amin si
Pablo papunta kay Santiago at naroon ang lahat ng mga
nakatatanda. **19** Nang batiin niya sila, isa-isang ibinalita ni
Pablo ang mga bagay na ginawa ng Diyos sa mga Gentil
sa pamamagitan ng kaniyang ministeryo. **20** Nang marinig
nila ito, nagpuri sila sa Diyos at sinabi nila sa kaniya, "Nakita
mo, kapatid, kung ilang libo ang nanampalataya sa mga
Judio. Nagsisikap silang lahat na sundin ang kautusan. **21**
nakapagbalita sa kanila ng tungkol sa iyo, na iyong itinuturo
sa lahat ng mga Judio na naninirahan kasama ng mga
Gentil upang iwanan si Moises, at sinasabi mo sa kanila
na huwag tuliin ang kanilang mga anak at huwag sumunod
sa sinaunang kaugalian. **22** Ano ang ating dapat gawin?
Tiyak na maririnig nila na ikaw ay dumating. **23** Kaya gawin
mo kung ano ang aming sasabihin saiyo ngayon: may apat
kaming kalalakihan na gumawa ng panata. **24** Isama mo
ang mga lalaking ito at linisin mo ang iyong sarili kasama
nila, at bayaran ang mga gastusin nila, upang ahitin nila ang
kanilang mga ulo. Upang malaman ng bawat isa na ang
mga bagay na sinabi nila tungkol sa iyo ay mali. Malalaman
nila na sumusunod ka rin sa kautusan. **25** Ngunit tungol sa
mga Gentil na nanampalataya, sumulat kami at nagbigay
ng tagubilin na ingatan nila ang kanilang mga sarili mula sa
mga bagay na inihandog sa mga diyus-diyosan at sa dugo, at
mula sa mga nagbigti at mula sa kahalayan." **26** Pagkatapos
isinama ni Pablo ang mga kalalakihan, at kinabukasan, nang
makapaglinis na siyang kasama nila, tumungo sila sa templo,
inihayag niya ang takdang panahon ng paglilinis, hanggang
maialay ang handog para sa bawat isa sa kanila. **27** Nang
malapit nang matapos ang pitong araw, nakita ng ilan sa
mga Judio na galing ng Asia si Pablo sa loob ng templo at
sinulsulan ang lahat ng napakaraming tao at siya ay dinakip.

28 Sumisigaw sila ng, “Mga lalaki sa Israel, tulungan ninyo
kami. Ito ang taong nagtuturo sa lahat ng tao na nasa lahat
ng dako ng mga bagay na laban sa mga tao, sa kautusan, at
sa lugar na ito. Bukod dito, nagdala din siya ng mga Griego
sa loob ng templo at dinungisan ang banal na lugar na ito.”
29 Sapagkat kamakailan lamang ay nakita nila si Trofimo na
taga-Efeso na kasama nila sa lungsod, at iniisip nilang si
Pablo ang nagdala sa kaniya sa templo. **30** Nagkagulo ang
buong lungsod at sama samang tumakbo ang mga tao at
dinakip si Pablo. Kinaladkad nila siya palabas ng templo, at
agad na isinara ang mga pintuan. **31** Habang binabalak nila
na siya ay patayin, nakarating ang balita sa pinunong kapitan
ng mga bantay na ang lahat ng nasa Jerusalem ay nagkagulo.
32 Agad-agad nagsama siya ng mga kawal at mga senturion,
at tumakbo pababa papunta sa maraming tao. Nang makita
ng mga tao ang pinunong kapitan at ang mga kawal, huminto
sila sa pagbugbog kay Pablo. **33** Pagkatapos lumapit ang
pinunong kapitan at dinakip si Pablo, at nag-utos na igapos
siya gamit ang dalawang kadena. Tinanong niya kung sino
siya at kung ano ang kaniyang ginawa. **34** Ang ilan sa mga
tao ay sumisigaw ng isang bagay at iba naman ang sinisigaw
ng iba. Dahil hindi makapagsabi ang kapitan ng anumang
bagay dahil sa ingay ng lahat, nag-utos siya na dalhin si Pablo
sa loob ng kampo. **35** Nang dumating siya sa hagdanan,
binuhat siya ng mga kawal dahil sa karahasan ng mga tao.
36 Sapagkat ang karamihan ng mga tao ay sumusunod at
patuloy na sumisigaw ng, “Alisin siya!” **37** Nang dadalhin na
si Pablo sa loob ng kampo, sinabi niya sa pinunong kapitan,
“Maaari ba akong magsabi ng isang bagay saiyo?” Sinabi ng
kapitan, “Nagsasalita ka ba ng Griego? **38** Hindi ba ikaw
iyong taga-Egipto, na dating nangunguna sa paghihimagsik at
nagsama ng apat na libong terorista patungo sa ilang?” **39**
Sinabi ni Pablo, “Ako ay isang Judio, na mula sa lungsod ng
Tarso sa Cilicia. Ako ay mamamayan ng isang mahalagang
lungsod. Nakikiusap ako saiyo, hayaan mo akong magsalita
sa mga tao.” **40** Nang bigyan siya nang pahintulot ng kapitan,
Tumayo si Pablo sa hagdanan at sinenyas ang kaniyang
kamay sa mga tao. Nang magkaroon ng labis na katahimikan,
nagsalita siya sa kanila sa wikang Hebreo. Sinabi niya,

22 “Mga kapatid at mga ama, makinig kayo sa aking
pagtatanggol na aking gagawin sa inyo ngayon. **2** Nang
marinig ng mga tao si Pablo na nagsalita sa kanila sa wikang
Hebreo, tumahimik sila. Sinabi niya, **3** “Isa akong Judio,
ipinanganak sa Tarso sa Cilicia, subalit nag-aral sa lungsod na
ito sa paanan ni Gamaliel. Tinuruan ako mula sa mahigpit na
mga kaparaanan ng kautusan ng ating mga ninuno. Masigasig
ako sa Panginoon, katulad ninyong lahat ngayong. **4** Inusig
ko ang Daang ito hanggang sa kamatayan; iginapos ko ang
mga lalaki at gayon din ang mga babae at ipinabilanggo
ko sila. **5** Ang punong pari at lahat ng mga nakatatanda
ay maaari ding sumaksi na ako ay tumanggap ng liham na
galing sa kanila para sa mga kapatid sa Damasco, upang
ako ay maglakbay doon. Dadalhin ko sana sa Jerusalem na
nakakadena silang mga nasa Daang ito upang parusahan.
6 Mangyari nga nang ako ay naglalakbay at malapit na
sa Damasco, bandang tanghali may biglang pumalibot na
matinding liwanag sa akin na galing sa langit. **7** Natumba
ako sa lupa at nakarinig ng tinig na nagsabi sa akin, 'Saulo,
Saulo, bakit mo ako inuusig?' **8** Sumagot ako, 'Sino ka,
Panginoon?' Sinabi niya sa akin, 'Ako ay si Jesus na taga-
Nazaret, na iyong inuusig.' **9** Nakita rin ng mga nakasama
ko ang liwanag, ngunit hindi nila narinig ang kaniyang tinig
na kumausap sa akin. **10** Sinabi ko, 'Panginoon, ano ang
dapat kong gawin?' Sinabi ng Panginoon sa akin, 'Tumayo ka
at magtungo sa Damasco; doon sasabihin sa iyo ang lahat
ng iyong gagawin.' **11** Hindi ako makakita dahil sa sinag
ng liwanag, kaya pumunta ako sa Damasco na inakay ng
mga kasama ko. **12** Doon nakilala ko ang isang lalaki na
nagngangalang Ananias, isang tapat na tao na sumusunod
sa kautusan at maganda ang sinasabi patungkol sa kaniya
ng mga Judio na nakatira doon. **13** Lumapit siya sa akin,
tumayo sa aking tabi, at sinabi, 'Kapatid na Saulo, tanggapin
mo ang iyong paningin.' Sa mga oras din na iyon, nakita ko
siya. **14** Pagkatapos sinabi niya 'Pinili ka ng Diyos ng ating
mga ninuno upang malaman ang kaniyang kalooban, upang
makita ang Isang Matuwid, at upang pakinggan ang tinig na
manggagaling sa kaniyang sariling bibig. **15** Dahil ikaw ang
magiging saksi sa kaniya sa lahat ng mga tao tungkol sa iyong
nakita at narinig. **16** At bakit ka naghihintay ngayon? Tumayo
ka, at magpabautismo, at hugasan ang iyong mga kasalanan
na tumatawag sa kaniyang pangalan.' **17** Pagkatapos kong
makabalik sa Jerusalem at habang ako ay nananalangin sa
templo, nangyari nga na binigyan ako ng pangitain. **18** Nakita
ko siya na sinabi sa akin, 'Magmadali ka at lisanin kaagad
ang Jerusalem, dahil hindi nila tatanggapin ang iyong patotoo
patungkol sa akin.' **19** Sinabi ko, 'Panginoon, sila mismo
ang nakakaalam na ako ay nagpabilanggo at nagparusa ng
mga sumampalataya sa iyo sa bawat sinagoga. **20** Nang
dumanak ang dugo ni Esteban na iyong saksi, nandoon ako
na nakatayo at sumasang-ayon at binabantayan ko ang mga
damit ng mga pumatay sa kaniya. **21** Ngunit sinabi niya sa
akin “Umalis ka, dahil papupuntahin kita sa mga Gentil.” **22**
Pinahintulutan siya ng mga tao na magsalita hanggang sa
puntong ito. Ngunit pagkatapos nagsigawan sila at nagsabing,
“Alisin ang taong ito sa lupa: sapagkat hindi siya nararapat
na mabuhay.” **23** Habang sila ay nagsisigawan, hinahagis
nila ang kanilang mga kasuotan, at naghahagis ng alikabok
sa hangin **24** at ipinag-utos ng punong kapitan na dalhin si
Pablo sa kampo. Iniutos na hagupitin siya habang tinatanong,
upang malaman niya kung bakit nagsisigawan sila laban
sa kaniya ng ganoon. **25** Nang magapos na nila siya ng
panaling balat, sinabi ni Pablo sa senturion na nakatayo sa
tabi, “Naaayon ba sa batas na hagupitin mo ang isang taong
Romano na hindi pa nahahatulan?” **26** Nang marinig ito
ng senturion, pinuntahan niya ang punong kapitan at sinabi
sa kaniya, “Ano ang gagawin mo? Dahil ang taong ito ay
isang mamamayang Romano.” **27** Pumunta ang punong
kapitan at sinabi sa kaniya, “Sabihin mo sa akin, isa ka nga
bang Romano?” sinabi ni Pablo, “Oo.” **28** Sumagot ang
punong kapitan, “Dahil lamang sa malaking halaga ng salapi
kaya ako naging isang mamamayan.”Ngunit sinabi ni Pablo,
“Ipinanganak ako na isang mamamayang Roma.” **29** At ang
mga tao na magtatanong sa kaniya ay agad na iniwan siya.
Natakot din ang punong kapitan, nang malaman niya na si
Pablo ay isang mamamayang Romano, dahil ipinagapos niya
siya. **30** Sa sumunod na araw, gustong malaman ng punong
kapitan ang katotohanan tungkol sa mga paratang ng mga
Judio laban kay Pablo. Kaya tinanggal niya ang gapos at
inutusan ang mga punong pari at lahat ng konseho upang
magpulong. At dinala nila si Pablo sa baba at iniharap sa
kanila.

23 Tumingin si Pablo ng diretso sa mga miyembro ng
konseho at sinabi, “Mga kapatid, namuhay ako sa
harapan ng Diyos ng may mabuting budhi hanggang sa araw
na ito.” **2** Inutusan ng pinakapunong pari na si Ananias ang
mga nakatayo sa tabi niya na sampalin siya sa kaniyang
bibig. **3** At sinabi ni Pablo sa kaniya, “Ang Diyos ang
maghahampas sa'yo, ikaw na pinaputing nilinis na pader.
Ikaw ba ay naupo para husgahan ako ayon sa kautusan,
ngunit nag-utos ka na sampalin ako na labag sa kautusan?”
4 Ang mga nakatayo sa paligid ay sinabing, “Ganito mo ba
insultuhin ang pinakapunong pari ng Diyos?” **5** Sinabi ni
Pablo, “Hindi ko alam, mga kapatid, na siya ay pinakapunong
pari. Sapagkat nasusulat, Huwag kang magsalita ng masama
laban sa pinuno ng iyong mga tao.” **6** Nang makita ni Pablo
na ang isang bahagi ng konseho ay mga Saduceo at ang
iba ay Pariseo, nagsalita siya ng malakas sa konseho, “Mga
kapatid, isa akong Pariseo, anak ng mga Parise. Ito ay dahil
sa lubos akong nagtitiwala sa muling pagkabuhay ng mga
patay kaya ako hintulan.” **7** Nang sabihin niya ito, nag-
umpisang magtalo ang mga Pariseo at Saduceo, at nahati
ang kapulungan. **8** Dahil sinasabi ng mga Saduceo na walang
muling pagkabuhay ng mga patay, walang mga anghel, at
walang mga espiritu, ngunit sinasabi ng mga Pariseo na
mayroon ng lahat na ito. **9** Kaya nagkaroon ng malakas na
sigawan at ang ilan sa mga eskriba na kabilang sa mga
Pariseo ay tumayo at nakipagtalo na nagsasabi, “Wala kaming
mahanap na mali sa lalaking ito. Paano kung nakipag-usap
ang espiritu o isang anghel sa kaniya?” **10** Nang magkaroon
ng labis na pagtatalo, natakot ang punong kapitan na baka
pagpira-pirasuin nila si Pablo, kaya inutusan niya ang mga
kawal na bumaba at sapilitan siyang kinuha ng mga kasapi ng
konseho at dinala siya sa loob ng kampo. **11** Nang sumunod
na gabi tumayo ang Panginoon sa kaniyang tabi at sinabi,
“Huwag kang matakot, kung paano ka nagpatotoo patungkol
sa akin sa Jerusalem, kailangan mo ring maging saksi sa
Roma.” **12** Kinaumagahan, may ilang mga Judio ang gumawa
ng kasunduan at sinumpa sa kanilang sarili: sinabi nila na
hindi sila kakain o iinom ng kahit ano hangga't hindi nila
mapatay si Pablo.” **13** Mahigit apat-napung kalalakihan ang
gumawa ng planong ito. **14** Pumunta sila sa mga punong pari
at mga nakatatanda at sinabi, “Nilagay namin ang aming sarili
sa isang matinding sumpa, na hindi kami kakain ng anuman
hangga't hindi namin mapatay si Pablo. **15** Kaya ngayon,
hayaan ninyo na ang konseho ang magsabi sa punong
kapitan na dalhin siya sa inyo, na para bang pagpapasyahan
mo ng husto ang kaniyang kaso. Para sa amin, handa namin
siyang patayin bago siya makapunta dito.” **16** Ngunit narinig
ito ng lalaking anak ng kapatid na babae ni Pablo na matagal
silang naghihintay, kaya pumunta siya at pumasok sa kampo
at sinabi kay Pablo. **17** Tinawag ni Pablo ang isa sa mga
senturion at sinabi, “Dalhin mo ang binata na ito sa punong
kapitan, dahil mayroon siyang sasabihin sa kaniya.” **18** Kaya
sinama ng senturion ang binata at dinala sa punong kapitan
at sinabi, “Pinatawag ako ng bilanggong si Pablo na pumunta
sa kaniya, at nakiusap siya kung maaaring dalhin ko ang
binatang ito sa iyo. May nais siyang sabihin sa iyo” **19** Hinila
siya sa kamay ng punong kapitan at dinala sa pribadong
lugar at siya ay tinanong, “Ano ang kinakailangan mong
sabihin sa akin?” **20** Sinabi ng binata, “Nagkasundo ang
mga Judio na hilingin sa iyo na ipadala mo si Pablo sa
konseho bukas, na para bang sisiyasatin siya ng mabuti
patungkol sa kaniyang kaso. **21** Pero huwag kang maniniwala
sa kanila, dahil mayroong higit sa apat-napung kalalakihan
ang nag-aabang sa kaniya. Isinumpa nila ang kanilang sarili,
na hindi sila kakain o iinom hangga't mapatay nila siya.
Ngayon pa lang nakahanda na sila, naghihintay ng pahintulot
mula sa iyo.” **22** Kaya hinayaan ng punong kapitan ang
binata na umalis, pagkatapos siyang mapagsabihang, “Wag
mong babanggitin sa iba ang mga bagay na sinabi mo sa
akin.” **23** Kaya pinatawag niya ang dalawang senturion
at sinabi, “Maghanda kayo ng dalawang-daang kawal na
handang magtungo hanggang sa Cesarea, at pitumpung
mangangabayo, at dalawang-daang maninibat. Aalis kayo
alas nuwebe ng gabi.” **24** Inutusan din niyang magbigay
sila ng hayop na masasakyan ni Pablo, at dalhin siya ng
ligtas kay gobernador Felix. **25** At nagsulat siya ng liham
na ganito: **26** “Mula kay Claudio Lisias para sa kagalang-
galang na Gobernador Felix, binabati ko kayo. **27** Ang taong
ito ay dinakip ng mga Judio at muntik na nilang patayin, Nang
dumating ako sa kanila kasama ang mga kawal upang sagipin
siya, dahil nalaman kong isa siyang mamamayang Romano.
28 Nais kong malaman kung bakit siya pinaratangan nila,
kaya dinala ko siya sa kanilang konseho. **29** Nalaman ko na
pinaratangan siya patungkol sa mga katanungang hinggil sa
kanilang sariling batas, ngunit wala sa mga inereklamo laban
sa kaniya ang nararapat sa kamatayan o pagkabilanggo. **30**
Pagkatapos naibalita sa akin na mayroon silang masamang
balak laban sa lalaki, kaya agad-agad ko siyang pinadala sa
iyo, at ipinagbilin din sa mga nag-aakusa sa kaniya na dalhin
ang kanilang mga reklamo laban sa kaniya sa iyong harapan.
Paalam.” **31** Kaya sumunod ang mga kawal sa kaniyang mga
utos: kinuha nila si Pablo at dinala sa Antipatris ng gabing
iyon. **32** Nang sumunod na araw, halos lahat ng kawal ay
iniwan ang mga mangangabayo para sumama sa kaniya
at sila mismo ay nagbalik sa kampo. **33** Nang nakarating
ang mga mangagabayo sa Cesarea at naihatid ang sulat sa
gobernador, hinarap nila si Pablo sa kaniya. **34** Nang mabasa
ng gobernador ang liham, tinanong niya kung saang lalawigan
nagmula si Pablo; nang malaman niya na siya ay taga-Cilicia,
35 sinabi niyang “Papakinggan ko ang lahat kapag nandito
na ang mga nagpaparatang sa iyo.” At ipinag-utos niya na
manatili siya sa palasyo ni Herodes.

24 Pagkaraan ng limang araw, pumunta roon si Ananias
na pinakapunong pari, ilang mga nakatatanda, at
ang mananalumpati na nagngangalang Tertulo. Nagdala
ng mga bintang ang mga kalalakihang ito sa gobernador
laban kay Pablo. **2** Nang tumayo si Pablo sa harap ng
gobernador, nagsimula siyang paratangan ni Tertulo at sinabi
sa gobernador, “Dahil sa iyo nagkaroon kami ng labis na
kapayapaan; at ang pag-iintindi mo sa amin ay nagdulot
ng ikauunlad ng aming bansa; **3** kaya buong pasasalamat,
tinanggap namin ang lahat ng bagay na iyong ginawa, kataas-
taasang Felix. **4** Kaya hindi ko na kayo gagambalain pa,
hinihiling ko sa inyo na makinig ng sandali sa akin ng may
kagandahang loob. **5** Dahil natuklasan namin na ang taong
ito ay nanggugulo at dahilan ng paghihimagsik ng lahat ng
mga Judio sa buong mundo. Siya ang pinuno ng sektang
Nazareno. **6** Sinubukan pa niyang lapastanganin ang templo;
kaya namin siya hinuli. (At gusto pa namin siyang hatulan ayon
sa aming batas.) **7** (“Ngunit si Lisias na opisyal ay dumating
at sapilitan siyang kinuha sa aming mga kamay.”) **8** Kung
tatanungin ninyo si Pablo tungkol sa lahat ng mga bagay na
ito, maging ikaw din, malalaman mo ang mga paratang namin

sa kaniya." **9** Sama-sama ding pinaratangan ng mga Judio si
Pablo, at sinabi na ang lahat ng mga bagay na ito ay totoo.
10 Ngunit nang sumenyas ang gobernador upang magsalita si
Pablo, sumagot si Pablo, "Nauunawaan ko na sa maraming
taon ay naging hukom ka sa bansang ito, kaya ikinagagalak
kong ipaliwanag ang aking sarili sa iyo. **11** Mapapatunayan
mo na hindi pa aabot sa labindalawang araw mula ng ako ay
umakyat sa Jerusalem upang sumamba; **12** at nang makita
nila ako sa templo, hindi ako nakipagtalo kahit kaninuman, at
hindi ko ginulo ang maraming tao, maging sa mga sinagoga o
sa lungsod; **13** at hindi nila kayang mapatunayan sa iyo ang
mga reklamo nila laban sa akin ngayon. **14** Subalit inaamin
ko ito sa iyo, na ayon sa pamamaraan na tinatawag nilang
sekta, sa pamamaraan ding iyon, naglingkod ako sa Diyos
ng aming mga ninuno. Tapat ako sa lahat ng nasa batas
at sa mga kasulatan ng mga Propeta. **15** Ganoon din ang
pagtitiwala ko sa Diyos, katulad din ng paghihintay ng mga
taong ito, sa pagdating ng araw ng pagkabuhay ng mga
patay ng kapwa matuwid at hindi matuwid na tao; **16** at dahil
dito, pinagsisikapan ko na magkaroon ng budhing walang
kapintasan sa lahat ng mga bagay sa harapan ng Diyos
at sa mga tao. **17** Ngayon, pagkalipas ng maraming taon,
ako'y dumating upang maghatid ng tulong sa aking bansa
at maging sa pagkaloob ng mga pera. **18** Nang ginawa ko
ito, may ilang mga Judio na taga-Asia ang nakakita sa akin
na nagsasagawa ng seremonyang paglilinis sa templo, na
walang maraming tao at walang kaguluhan. **19** Ang mga
taong ito ay dapat na narito sa harapan ninyo at sabihin kung
ano ang mayroon sila laban sa akin, kung mayroon man. **20**
O kaya, ang mga tao ding ito ay dapat magsabi kung ano ang
kanilang natagpuang kamalian na ginawa ko nang tumayo ako
sa konseho ng mga Judio; **21** maliban kung ito ay patungkol
sa isang bagay na pasigaw kong sinabi ng tumayo ako sa
gitna nila, 'Ito ay patungkol sa pagkabuhay ng mga patay na
inyong inihatol ngayon sa akin.'" **22** Ganap ang kaalaman
ni Felix patungkol sa Daan, kaya pinaghintay niya ang mga
Judio. Sinabi niya, "Pagpapasiyahan ko ang iyong kaso kapag
bumaba ang pinunong kapitan na si Lisias galing Jerusalem."
23 At inutusan niya ang pinuno ng mga kawal na bantayan
si Pablo, subalit may kaluwagan, at walang makakapigil sa
kaniyang mga kaibigan sa pagtulong o kaya sa pagdalaw
sa kaniya. **24** pagkalipas ng ilang araw, nagbalik si Felix
kasama ang kaniyang asawa na si Drusila, isang babaing
Judio, ipinatawag niya si Pablo at napakinggan ang tungkol
sa pananampalataya kay Cristo. **25** Subalit nang nagbahagi
si Pablo tungkol sa pagkamatuwid, pagpipigil sa sarili, at sa
nalalapit na paghuhukom, nagkaroon na ng takot si Felix; at
siya'y sumagot, "Lumayo ka muna sa ngayon, kapag may
oras ako muli, ipapatawag kita." **26** niyang bibigyan siya ni
Pablo ng pera, kaya't palagi niyang pinapatawag at nakikipag-
usap sa kaniya. **27** Ngunit pagkaraan ng dalawang taon, si
Porcio Festo ang naging gobernador kapalit ni Felix, ngunit
nais ni Felix na magtamo ng pabor ng mga Judio, kaya iniwan
niya si Pablo na patuloy na binabantayan.

25 Ngayon, dumating si Festo sa lalawigan at pagkatapos
nang tatlong araw ay nagpunta siya mula sa Cesarea
paakyat sa Jesrusalem. **2** Ang pinakapunong pari at mga
kinikilalang mga Judio ay nagharap kay Festo ng mga
paratang laban kay Pablo, at malakas silang nagsalita kay
Festo. **3** At humingi sila ng pabor tungkol kay Pablo,
na tawagin siya sa Jesrusalem upang magkaroon sila ng
pagkakataon na patayin siya sa daan. **4** Ngunit sumagot si
Festo na si Pablo ay isang bilanggo sa Caesarea, at babalik
siya agad doon. **5** "Kung gayun, kung sino man ang pwede,"
Sinabi niyang, "dapat sumama sa amin doon. Kung may
pagkakamali sa taong ito, kinakailangang paratangan ninyo
siya." **6** Pagkatapos niyang manatili pa ng walo o sampung
araw, siya ay bumaba patungo sa Cesarea. Kinabukasan,
naupo na siya sa hukuman at pinag-utos na dalhin si Pablo
sa kaniya. **7** Nang siya ay dumating, nakatayo sa di kalayuan
ang mga Judiong galing sa Jerusalem, at nagharap sila
ng mga mabibigat na bintang laban sa kaniya na hindi nila
mapatunayan. **8** Pinagtanggol ni Pablo ang kaniyang sarili at
sinabing, "Hindi laban sa pangalan ng mga Judio, hindi laban
sa templo, at hindi laban kay Cesar, wala akong ginawang
masama." **9** Ngunit gustong makuha ni Festus ang loob ng
mga Judio kaya sumagot siya kay Pablo at sinabing, "Gusto
mo bang pumunta sa Jerusalem at doon kita husgahan
tungkol sa mga bagay na ito?" **10** Sinabi ni Pablo, "Tatayo
ako sa harapan ng hukuman ni Cesar kung saan ako dapat
hatulan, Hindi ako gumawa ng mali sa mga Judio, gaya
ng pagkakaalam ninyo. **11** Kung may nagawa man akong
pagkakamali at kung may nagawa man akong karapat-dapat
sa kamatayan, hindi ko tatanggihan ang mamatay. Ngunit
kung ang kanilang mga paratang ay walang halaga, walang
sino man ang maaaring magdala sa akin sa kanila. Kaya nga
ako tumatawag kay Cesar." **12** Pagkatapos makipag-usap ni
Festo sa kapulungan, sumagot siya, "Tumawag ka kay Cesar;
pupunta ka kay Cesar." **13** Ngayon pagkalipas ng ilang mga
araw, dumating sa Cesarea si Haring Agripa at Bernice upang
magbigay ng opisyal na pagdalaw kay Festo. **14** Pagkatapos
ng maraming araw na naroon siya, inilahad ni Festo ang
kaso ni Pablo sa hari; sinabi niya, "May isang tao na naiwan
dito ni Felix na bilanggo. **15** Nang ako ay nasa Jerusalem,
ang mga pinunong pari at mga nakatatanda sa mga Judio
ay nag harap sa akin ng mga bintang laban sa taong ito, at
humihingi sila ng kahatulan laban sa kaniya. **16** Sinagot ko
sila ng ganito na hindi kaugalian ng mga Romano na ibigay
ang isang tao bilang pabor; kundi, may pagkakataon ang
naparatangang tao na harapin niya ang mga nagparatang sa
kaniya at ipagtanggol ang kaniyang sarili sa mga ibinintang sa
kaniya. **17** Kung gayun, hindi ako naghintay, nang dumating
silang sama-sama rito, ngunit ng kinabukasan ay naupo ako
sa upuan ng paghatol at iniutos ko na dalin sa loob ang taong
ito. **18** Nang tumayo ang mga nagparatang at pinaratangan
siya, inisip ko na walang mabigat sa mga bintang na hinarap
nila sa taong ito. **19** Sa halip, maroon silang ilan na di
pagkakaunawaan tungkol sa kanilang sariling relihiyon at
tungkol sa isang Jesus na namatay, na siyang pinatutunayan
ni Pablo na buhay. **20** Nalilito ako kung papaano ko sisiyasatin
ang bagay na ito, at tinanung ko siya kung gusto niya na
pumunta sa Jerusalem upang husgahan doon tungkol sa mga
bagay na ito. **21** Ngunit nang ipinatawag si Pablo upang siya
ay bantayan hanggang sa makapag-desisyon ang Emperador,
Iniutos ko na bantayan siya hanggang maipadala ko siya
kay Cesar." **22** Sinabi ni Agripa kay Festo, "Nais ko rin na
makinig sa taong ito." "Bukas," sinabi ni Festo, "Maririnig
mo siya." **23** Kaya kinabukasan, dumating sina Agripa at
Bernice na may maraming seremonya; dumating sila sa loob
ng bulwagan kasama ang mga pinunong kawal at kasama
ang mga kinikilalang tao sa lungsod. At nang sabihin ni Festo
ang utos, dinala si Pablo sa kanila. **24** Sinabi ni Festo,
"Haring Agripa, at sa lahat ng mga tao na narito na kasama

namin, nakikita ninyo ang taong ito; ang lahat ng mga Judio
ay nakipag-usap sa akin sa Jerusalem at sa lugar ding ito,
at sumigaw sila sa akin na hindi na siya kinakailangang
mabuhay. **25** Napag-alaman ko na wala siyang ginawa na
karapdapat sa kamatayan; ngunit dahil tumawag siya sa
Emperador, nagpasya ako na dalin siya sa kaniya. **26** Ngunit
wala akong tiyak na maisusulat sa Emperador. Sa dahilang
ito, dinala ko siya sa inyo, lalo na sa iyo, Haring Agripa,
upang may maisulat ako tungkol sa kasong ito. **27** Sapagkat
parang hindi katanggap tanggap sa akin na ipadala ang isang
bilanggo na hindi rin maipahayag ang mga bintang laban sa
kaniya."

26 Kaya sinabi ni Agripa kay Pablo, "Maaari kang magsalita
para sa iyong sarili." Pagkatapos iniunat ni Pablo
ang kaniyang kamay at nagsalita. **2** "Masaya ako, Haring
Agripa, na gagawin ko ang pagtatanggol ng aking kaso sa
harapan mo sa araw na ito laban sa lahat ng paratang ng
mga Judio; **3** lalo na, sapagkat dalubhasa ka sa lahat ng
mga nakaugalian at mga katanungan ng mga Judio. Kaya't
hinihingi ko ang katiyagaan mong makinig sa akin. **4** nga,
nalalaman nang lahat ng mga Judio kung papaano ako
namuhay sa aking kabataaan sa aking sariling bansa at sa
Jerusalem. **5** Kilala nila ako mula sa simula at kinakailangan
nilang tanggapin na namuhay ako bilang isang Pariseo, isang
napakahigpit na sekta ng aming relihiyon. **6** Ngayon nakatayo
ako rito upang hatulan dahil umaasa ako sa pangako na
ginawa ng Diyos sa aming mga ninuno. **7** Sapagkat ito ang
pangako na inaasahang ng aming labing dalawang tribo na
tanggapin habang matiyaga silang sumasamba sa Diyos
gabi at araw. Dahil sa pag-asang ito, Haring Agripa, kaya
pinaratangan ako ng mga Judio. **8** Bakit iniisip ng iba sa
inyo na hindi kapani-paniwala na buhayin ng Diyos ang
mga patay? **9** Sa isang pagkakataon naisip ko sa aking
sarili na kinakailangan kong gumawa ng maraming bagay
laban sa pangalan ni Jesus na taga Nazaret. **10** Ginawa ko
ang mga ito sa Jerusalem; Ikinulong ko ang maraming mga
mananampalataya sa bilangguan, at may kapangyarihan ako
mula sa mga punong pari na gawin ito; at nang ipapatay sila,
ibinigay ko rin ang aking boto laban sa kanila. **11** Madalas ko
silang pinarurusahan sa lahat ng mga sinagoga at sinubukan
ko silang magsalita ng masama laban sa Diyos. Galit na
galit ako sa kanila at hinabol ko sila kahit sa mga lungsod
sa ibang bansa. **12** Habang ginagawa ko ito, pumunta ako
sa Damasco na may kapangyarihan at pahintulot ng mga
punong pari; **13** at sa daan patungo roon, sa katanghalian
tapat, Hari, Nakakita ako ng liwanag mula sa langit na higit
na mas maliwanag kaysa sa araw at nagliwanag palibot sa
akin at sa mga kalalakihan na naglalakbay na kasama ko.
14 Nang bumagsak kaming lahat sa lupa, nakarinig ako ng
tinig na nagsasalita sa akin na nag sabi sa wikang Hebreo,
'Saulo, Saulo, bakit mo ako inuusig? Mahirap para sayo na
sumipa sa matulis na tungkod.' **15** Pagkatapos sinabi ko,
'Sino ka, Panginoon?' Sumagot ang Panginoon, 'Ako si Jesus
na iyong inuusig. **16** Ngayon bumangon ka at tumayo sa
iyong mga paa; dahil sa layuning ito'y nagpakita ako saiyo,
upang italaga ka bilang lingkod at saksi tungkol sa mga bagay
na alam mo tungkol sa akin ngayon at sa mga bagay na
ipapakita ko pagkatapos nito; **17** at ililigtas kita mula sa mga
tao at mula sa mga Gentil kung saan kita isusugo, **18** upang
buksan ang kanilang mga mata at upang ibalik sila mula sa
kadiliman patungo sa kaliwanagan at mula sa kapangyarihan
ni Satanas patungo sa Diyos, upang tanggapin nila mula sa
Diyos ang pagpapatawad ng mga kasalanan at ang pamana
na ibibigay ko sa kanila na aking itinalaga para sa aking
sarili sa pamamagitan ng pananampalataya nila sa akin.' **19**
Samakatuwid, Haring Agripa, hindi ko sinuway ang pangitain
mula sa langit; **20** ngunit, una sa mga nasa Damasco at
pagkatapos ay sa Jerusalem at sa lahat ng dako ng bansa ng
Judea, at pati na rin sa mga Gentil, nangaral ako upang sila
ay magsisi at bumalik sa Diyos, gumagawa ng mga bagay
na karapatdapat sa pagsisisi. **21** Sa kadahilanang ito hinuli
ako ng mga Judio sa loob ng templo at sinubukan akong
patayin. **22** Tinulungan ako ng Diyos hanggang ngayon,
kaya't tumayo ako at nagpatotoo sa mga pangkaraniwang tao
at sa mga dakila na hindi hihigit sa kung ano ang sinabi ng
mga propeta at ni Moises kung ano ang mangyayari; **23** na
ang Cristo ay dapat magdusa, at siya ang unang ibabangon
mula sa mga patay at magpapahayag ng kaliwanagan sa
mga Judio at mga Gentil." **24** Nang matapos ni Pablo ang
kaniyang pagtatanggol, sinabi ni Festo sa malakas na tinig,
"Pablo, nababaliw ka; ang napakaraming natutunan mo ang
nagpapabaliw sayo." **25** Ngunit sinabi ni Pablo, "Hindi ako
nababaliw, kagalanggalang na Festo; ngunit nilakasan ko ang
aking loob na magpahayag ng mga salita ng katotohanan
at kahinahunan. **26** Sapagkat nalalaman ng hari ang mga
bagay na ito; at kaya't, malaya akong nakapagsasalita sa
kaniya, sapagkat ako'y nahikayat na wala sa mga bagay
na ito ang maitatago sa kaniya; sapakat hindi ito ginawa sa
isang sulok. **27** Naniniwala kaba sa mga propeta, Haring
Agripa? Alam ko na naniniwala ka." **28** Sinabi ni Agripa kay
Pablo, "Sa maikling panahon ay hinihikayat mo ako na maging
Kristiyano?" **29** Sinabi ni Pablo, Ipinanalangin ko sa Diyos na
kahit sa maikli o mahabang panahon, hindi lang ikaw, kundi
sa lahat ng nakikinig sa akin ngayon, ay maging katulad ko,
ngunit maliban sa mga kadenang ito." **30** Pagkatapos tumayo
ang hari at ang gobernador, at si Bernice din at ang mga
naka-upong kasama nila; **31** nang umalis sila ng bulwagan,
nag-usap-usap ang bawat isa at nagsabing, "Ang taong ito ay
walang ginawa na ano man na karapatdapat sa kamatayan o
pagkabilanggo." **32** Sinabi ni Agripa kay Festo, "Ang taong ito
ay maaaring napalaya na kung hindi sana siya umapila kay
Cesar."

27 Nang mapagpasyahan na maglayag kami papunta sa
Italia, ibinigay nila si Pablo at iba pang mga bilanggo
sa isang senturion na nagngangalang Julio, na nasa hukbo ni
Augusto. **2** Sumakay kami sa isang barko galing Adramicio,
na malapit nang maglayag na sa mga dalampasigan ng Asia.
Kaya naglayag kami. Ssumama sa amin si Aristarco mula sa
Tesalonica ng Macedonia. **3** Nang sumunod na araw dumaong
kami sa lungsod ng Sidon, kung saan pinakitunguhan ng
mabuti ni Julio si Pablo at pinayagan siyang pumunta sa
kaniyang mga kaibigan upang matanggap ang kaniyang
mga kailangan. **4** Mula roon, pumunta kami sa dagat at
naglayag sa palibot ng isla ng Chipre na nakublihan mula
sa hangin, sapagakat ang hangin ay pasalungat sa amin.
5 Nang makapaglayag kami sa tubig malapit sa Cilicia at
Pamfilia, dumating kami sa Mira, isang lungsod ng Licia. **6**
Doon, nakatagpo ang senturion ng barko galing Alexandria na
maglalayag patungong Italia. Isinakay niya kami dito. **7** Nang
makapaglayag kaming may kabagalan ng maraming araw at
sa wakas ng makarating kaming may kahirapan malapit sa
Cinido, hindi kami pinahintulutan ng hangin na makapunta

sa direksyon na iyon, kaya naglayag kami malapit sa mga
nasisilungang bahagi ng Creta, tapat ng Salmon. **8** Naglayag
kami sa gilid ng dalamapsigan na may kahirapan, hanggang
nakarating kami sa isang lugar na tinatawag na Mabuting
Daungan na malapit sa lungsod ng Lasea. **9** Maraming
panahon na ang lumipas sa amin, ang panahon ng pag-
aayuno ng mga Judio ay lumipas na rin at naging mapanganib
na ang maglayag. Kaya binalaan sila ni Pablo, **10** at sinabi,
"Mga kalalakihan, nakikita kong ang paglalayag na ating
gagawin ay maaaring may masaktan at maraming pagkawala,
hindi lang ng ating mga kargamento at ng barko, ngunit
pati na rin ng ating mga buhay." **11** Ngunit ang senturion
ay mas nagbigay ng pansin sa pinuno at sa may ari ng
barko, kaysa sa mga bagay na sinabi ni Pablo. **12** Sapagkat
hindi madaling tumigil sa daungan sa taglamig, karamihan
sa mga mandaragat ay nagpapayong maglayag mula roon,
kahit sa anumang paraan ay makaya naming abutin ang
lungsod ng Fenix, upang magpalipas doon ng taglamig. Ang
Fenix ay isang daungan sa Creta, at ito ay nakaharap sa
hilagangsilangan at timogsilangan. **13** Nang magsimula ng
umihip ng banayad ang hangin mula sa timog, naisip ng mga
mandaragat na ang kanilang kailangan ay nasa kanila na.
Kaya't isinampa nila ang angkla at naglayag sa gilid ng Creta,
malapit sa dalampasigan. **14** Subalit pagkatapos ng maikling
panahon ay may napakalakas na hangin, na tinatawag na
Ang Hilagang-silangan, na nagsimulang tumama sa amin
patawid sa kabilang isla. **15** Nang matangay ng hangin ang
barko at hindi kayang harapin ang hangin, hindi na namin
kinaya at nagpatangay nalang dito. **16** Pumunta kami sa tabi
ng kubling bahagi ng maliliit na isla na tinatawag na Cauda:
at kahit nahirapan kami nagawa naming iakyat ang bangka
sa barko. **17** Nang maitaas nila ito, gumamit sila ng mga
lubid upang itali ang barko. Natakot sila na masadsad kami
sa mga pulong buhangin ng Syrtis, kaya ibinaba nila ang
angkla sa dagat at hinayaang tangayin kami. **18** Kami ay
lubhang nabugbug ng bagyo, kaya't nang sumunod na araw
ang mga mandaragat ay nagsimulang mag tapon sa tubig
ng mga kagamitan. **19** Nang ikatlong araw ay itinapon din
ng mga mandaragat sa pamamagitan ng kanilang sariling
kamay ang mga kagamitan ng barko. **20** Nang ang araw
at mga bituin ay hindi na nagliwanag sa amin ng maraming
mga araw, at patuloy ang paghagupit sa amin ng malakas
na bagyo, anumang pag-asa na maliligtas kami ay nawala.
21 Nang matagal ng ubos ang kanilang pagkain, tumayo si
Pablo sa harapan ng mga mandaragat at nagsabing, "Mga
kalalakihan, nakinig sana kayo sa akin, at hindi naglayag
mula sa Creta, at hindi kayo nagtamo ng pinsala at nawalan.
22 At ngayon hinihimok ko kayo na magkaroon kayon ng
lakas ng loob, upang walang mawalan ng buhay sa inyo,
ngunit pagkawala ng barko lamang. **23** Dahil kagabi may
isang anghel ng Diyos na nagmamay-ari sa akin na aking
sinasamba—tumayo ang kaniyang anghel sa aking tabi **24**
at sinabing, "Huwag kang matakot, Pablo. Kinakailangan
kang tumayo sa harapan ni Cesar, at makita na ang Diyos
sa kaniyang kabutihan ay ibinigay na saiyo ang lahat na
naglalayag kasama mo. **25** Kaya nga, mga kalalakihan,
lakasan ninyo ang inyong loob, sapagkat nagtititawala ako
sa Diyos, na mangyayari ito tulad ng pagkasabi sa akin. **26**
Ngunit kinakailangan na mapadpad tayo sa ilang isla." **27**
Nang dumating ang ikalabing-apat na gabi, nang mapadpad
kami kung saan-saan sa Dagat ng Adriatico, bandang hating-
gabi naisip ng mga mandaragat na papalapit sila sa isang
lupain. **28** Sinukat nila ang kalaliman ng dagat, at nalaman
na may dalawangpung dipa ang lalim; pagkatapos ng ilang
sandali, sumukat sila ng mas marami at nalaman nila na
labinlimang dipa ang lalim. **29** Natakot sila na baka kami
ay sumadsad sa mga bato, kaya ibinaba nila ang apat na
angkla mula sa likuran ng barko at nanalangin na dumating
na ang umaga. **30** Naghahanap ang mga mandaragat ng
paraan upang iwanan ang barko at ibinaba sa dagat ang
bangka mula sa barko, at nagpanggap na itatapon lang nila
pababa ang mga angkla mula sa unahan ng barko. **31** Ngunt
sinabi ni Pablo sa senturion at sa mga kawal, "Maliban na
manatili ang mga lalaking ito sa barko, hindi kayo maliligtas."
32 Kaya pinutol ng mga kawal ang mga lubid ng bangka
at hinayaang mapaanod ito palayo. **33** Nang mag-uumaga
na, pinakiusapansilang lahat ni Pablo na kumain. Sinabi
niya, "Ngayon ang ikalabing-apat na araw na naghintay kayo
at hindi kumain; wala kayong kinain na anuman. **34** Kaya
nakikiusap ako na kumain kayo, sapagkat para ito sa inyong
kaligtasan; at wala kahit isa mang buhok ng inyong mga ulo
ang mawawala." **35** Nang sinabi niya ito, kumuha siya ng
tinapay at nagpasalamat sa Diyos sa paningin ng bawat isa.
Pagkatapos pinutol niya ang tinapay at nagsimulang kumain.
36 Pagkatapos lahat sila ay lumakas ang kalooban at kumuha
rin sila ng pagkain, **37** 276 kami na mga tao sa barko. **38**
Nang makakain na sila ng sapat, itinapon nila ang mga trigo
sa dagat upang gumaan ang barko. **39** Nang umaga na, hindi
nila nakilala ang lupain, ngunit nakakita sila ng dalampasigan,
at pinag-usapan nila kung idadaan ang barko sa lugar na
iyon. **40** Kaya pinutol nila ang tali ng mga angkla at iniwan
nila ang mga ito sa dagat. Sa oras ding iyon ay niluwagan
nila ang mga lubid ng mga timon at itinaas ang layag sa
hangin; at tinangay sila papuntasa dalampasigan. **41** Ngunit
dumating sila sa lugar na may dalawang nagsasalubong
na agos at sumadsad ang barko sa lupa. Naipit doon ang
unahang bahagi ng barko at nanatili na hindi umaalis, ngunit
nagsimulang masira ang hulihang bahagi ng barko dahil sa
matinding lakas ng alon. **42** Binalak ng mga Kawal na patayin
ang mga bilanggo upang wala sa kanila ang makalangoy
palayo at makatakas. **43** Ngunit gustong iligtas ng senturion
si Pablo, kaya pinigilan niya ang kanilang balak; at nag-utos
siya sa mga marunong lumangoy lumangoy na maunang
tumalon sa tubig at pumunta sa lupa. **44** Pagkatapos susunod
ang mga natirang kalalakihan, ang ilan ay sa mga kahoy, at
ang ilan sa ibang mga bagay mula sa barko. Sa ganitong
paraan nakararing kaming lahat nang ligtas sa lupa.

28 Nang kami ay nakarating ng maaayos, nalaman namin
na ang islang iyon ay tinawag na Malta. **2** Ang mga
katutubong tao roon ay nag-alok sa amin ng hindi lang basta
pangkaraniwang kabutihan. ngunit sila ay nagsindi ng apoy at
tinanggap kaming lahat, dahil sa walang tigil na pag ulan at
lamig. **3** Ngunit nang si Pablo ay nakapag-ipon ng ilang bigkis
ng kahoy at inilagay sa apoy, isang ulupong ang lumabas
dahil sa init at kumapit sa kaniyang kamay. **4** Nang makita ng
mga katutubo na ang ahas ay kumapit sa kaniyang kamay,
nasabi nila sa isa't-isa, "Ang taong ito ay tiyak na mamamatay
tao, na nakatakas mula sa karagatan, at hindi siya pinayagan
ng katarungan upang mabuhay. **5** Ngunit ipinagpag niya ang
ahas sa apoy at hindi siya nasaktan. **6** Hinihintay nila siyang
mamaga at mag-apoy sa lagnat o di kaya'y biglang mamatay.
Ngunit pagkatapos nilang pagmasdan ng mahabang panahon
nakita nila na walang nangyaring pagbabago sa kaniya,

nagbago ang kanilang isip at sinabi nila na siya ay isang
diyos. 7 Ngayon, sa malapit na dakong iyon may mga
lupain na pagmamay-ari ng pinuno ng Isla, isang lalaki na
nagngangalang Publio. Malugod niya kaming tinanggap at
ipinaghanda kami sa tatlong araw. 8 Nangyaring ang ama ni
Publio ay nagka-lagnat at nagkaroon ng disenterya. Nang si
Pablo ay lumapit sa kaniya, nanalangin siya, ipinatong niya
ang kaniyang mga kamay sa kaniya, at pinagaling siya. 9
Pagkatapos nitong mangyari, ang ilan sa mga taong nasa
isla na maysakit ay lumalapit din, at sila ay gumaling. 10
Pinarangalan din kami ng mga tao ng maraming karangalan.
Nang kami ay naghahanda na sa paglayag, binigyan nila
kami ng aming mga pangangailangan. 11 Pagkatapos ng
tatlong buwan, kami ay nagtakda ng paglalayag sa barkong
Alexandria na tag lamig sa isla, na ang kanilang sagisag ay
Ang Kambal na mga Lalaki. 12 Nang kami ay dumaong sa
lungsod ng Siracusa, kami ay nanirahan doon ng tatlong araw.
13 Mula doon kami ay naglayag at nakarating sa lungsod
ng Regio. Pagkatapos ng isang araw ang hangin mula sa
timog ay umiihip, at sa ikalawang araw ay nakarating kami
sa lungsod ng Puteoli. 14 Doon nakahanap kami ng ilang
kapatiran at inanyayahan kami na tumira sa kanila ng pitong
araw. Sa daang ito nakarating kami sa Roma. 15 Mula doon
ang mga kapatiran pagkatapos nilang marinig ang tungkol
sa amin, dumating sila para salubungin kami sa malayo sa
Pamilihan ng Appio at Ang Tatlong Tuluyan. Nang nakita ni
Pablo ang magkapatid, nagpasalamat siya sa Diyos at siya ay
napalakas. 16 Nang kami ay pumasok sa Roma, pinayagan si
Pablo na tumirang mag isa kasama ang sundalong nagbantay
sa kaniya. 17 At nangyari, pagkalipas ng tatlong araw tinawag
ni Pablo ang mga lalaking pinuno mula sa mga Judio. Nang
sila ay magkakasamang dumating, sinabi niya sa kanila, "Mga
kapatid, ako man ay walang nagawang pagkakamali laban
sa mga tao o sa kaugalian ng ating mga ninuno, dinala ako
bilang isang bilanggo mula sa Jerusalem sa mga kamay ng
mga Romano. 18 Pagkatapos nila akong tanungin, nais nila
akong palayain sapagkat walang dahilan para ako'y hatulan
ng parusa ng kamatayan. 19 Ngunit nang ang mga Judio ay
nagsalita labag sa kanilang nais, ako ay napilitang umapila
kay Cesar, gayon pa man kahit na hindi ako ang nagdadala
ng anumang paratang laban sa aking bansa. 20 Dahil sa
aking kahilingan, pagkatapos nakiusap ako na makita kayo at
makipag-usap sa inyo. Ito ang dahilan kung bakit napalakas
ang loob ng Israel na ako ay naigapos sa kadenang ito. 21 At
sinabi nila sa kaniya, "Kami ay walang natanggap na mga
sulat mula sa Judea patungkol sa iyo, o sinuman sa mga
kapatirang dumating at nagbalita o nagsabi ng anumang
masama patungkol sa iyo. 22 Ngunit nais naming marinig
mula sa iyo kung ano ang iniisip mo tungkol sa sektang ito,
sapagkat ipinaalam ito sa amin na alam ng lahat at pinag-
uusapan saan mang dako. 23 Nang sila ay nagtakda ng araw
para sa kaniya, maraming tao ang lumapit sa kaniya sa lugar
na kaniyang tinitirhan. Iniharap niya ang mga bagay sa kanila,
at nagpatotoo tungkol sa kaharian ng Dios. Sinubukan niyang
himukin sila patungkol kay Jesus, ayon sa batas ni Moises at
sa mga propetanasabi, niya, mula umaga hanggang gabi. 24
Ang ilan ay nahikayat patungkol sa mga bagay na habang
ang iba ay hindi naniwala. 25 Nang sila ay hindi sumang-
ayon sa isa't isa, umalis sila pagkatapos magsabi ni Pablo ng
isang salita. "Ang Banal na Espiritu ay nangusap ng maayos
sa pamamagitan ni Isaias ang propeta ng ating mga ninuno.
26 Sinabi niya, 'Pumunta ka sa mga taong ito at sabihin, "Sa
pamamagitan ng pakikinig kayo ay makakarinig, ngunit hindi
ninyo maintindihan; At sa paningin kayo ay makakakita, ngunit
hindi mamamalas. 27 Sapagka't ang puso ng mga taong
ito ay naging mahina ang kanilang tainga ay nahihirapang
makarinig, ipinikit nila ang kanilang mga mata; ni ayaw makita
ng kanilang mga mata, at marinig ng kanilang mga tainga,
at maintindihan ng kanilang mga puso, At tumalikod muli at
sila'y aking pagagalingin."" 28 Kaya, dapat ninyong malaman
na ang kaligtasan ng Dios ay naihatid na sa mga Gentil, at
sila ay makikinig." 29 Nang nasabi na niya ang bagay na ito,
ang mga Judio ay umalis nagkaroon ng matinding pagtatalo
sa kanilang mga sarili. 30 Si Pablo ay nanirahan ng buong
dalawang taon sa kaniyang inupahang bahay, at tinanggap
niya ang lahat ng lumalapit sa kaniya. 31 Ipinangaral niya
ang kahariaan ng Dios at itinuturo ang mga bagay patungkol
sa Panginoong Jesu-Cristo ng may katapangan. Walang
sinuman ang pumigil sa kaniya.

Mga Roma

1 Ako si Pablo, na isang lingkod ni Jesu-Cristo, tinawag upang maging apostol, at inilaan para sa ebanghelyo ng Diyos. **2** Ito ang ebanghelyo na noon pa man ay ipinangako na niya sa pamamagitan ng mga propeta sa banal na kasulatan. **3** Ito ay tungkol sa kaniyang Anak, na ipinanganak mula sa kaapu-apuhan ni David ayon sa laman. **4** Ipinahayag siya bilang Anak ng Diyos ayon sa kapangyarihan ng Espiritu ng kabanalan, sa pamamagitan ng muling pagkabuhay mula sa kamatayan, si Jesu-Cristo na ating Panginoon. **5** Sa pamamagitan niya ay natanggap namin ang biyaya at ang pagiging apostol upang magdulot ng pagsunod ng pananampalataya sa lahat ng mga bansa, alang-alang sa pangalan niya. **6** Kasama ng mga bansang ito, kayo rin ay tinawag upang maging kay Jesu-Cristo. **7** Ang liham na ito ay para sa lahat ng nasa Roma, ang mga minamahal ng Diyos, na tinawag upang maging mga taong banal. Sumainyo nawa ang biyaya at kapayapaan na nagmumula sa Diyos na ating Ama at sa Panginoong Jesu-Cristo. **8** Una sa lahat, nagpapasalamat ako sa aking Diyos sa pamamagitan ni Jesu-Cristo dahil sa inyong lahat, dahil naipahayag ang inyong pananampalataya sa buong mundo. **9** Sapagkat ang Diyos ang aking saksi, na pinaglilingkuran ko sa aking espiritu sa ebanghelyo ng kaniyang Anak, kung paano ko kayo laging binabanggit sa kaniya. **10** Palagi kong hinihiling sa aking mga panalangin na sa kahit anong kaparaanan, nawa sa huli ay magtagumpay ako na makarating sa inyo ayon sa kalooban ng Diyos. **11** Sapagkat nais ko kayong makita, nang mabigyan ko kayo ng ilang espirituwal na kaloob upang kayo ay mapalakas. **12** Iyon ay, nananabik akong tayo ay magpalakasan ng loob, sa pamamagitan ng pananampalataya ng bawat isa, ang sa inyo at sa akin. **13** Ngayon hindi ko nais na hindi ninyo malaman, mga kapatid, na ilang ulit kong binalak na magpunta sa inyo, ngunit ako ay hinahadlangan hanggang ngayon. Ninais ko ito upang sa ganoon ay magkaroon ng ilang bunga sa inyo tulad din ng ibang mga Gentil. **14** May utang ako sa mga Griyego at sa mga dayuhan, sa mga marurunong at sa mga mangmang. **15** Kaya, para sa akin, handa akong ipahayag ang ebanghelyo sa inyong nasa Roma. **16** Sapagkat hindi ko ikinahihiya ang ebanghelyo, sapagkat ito ang kapangyarihan ng Diyos upang iligtas ang sinumang sumasampalataya, una ay sa Judio at gayon din sa Griyego. **17** Sapagkat dito ang katuwiran ng Diyos ay naihahayag mula sa pananampalataya hanggang sa pananampalataya, gaya ng nasusulat, "Ang matuwid ay mabubuhay sa pamamagitan ng pananampalataya." **18** Sapagkat naihayag ang poot ng Diyos mula sa langit laban sa lahat ng kasamaan at kawalan ng katuwiran ng mga tao na sa pamamagitan ng kawalan ng katuwiran ay hinahadlangan ang katotohanan. **19** Ito ay dahil ang maaaring malaman tungkol sa Diyos ay nakikita nila. Sapagkat niliwanagan sila ng Diyos. **20** Sapagkat ang kaniyang likas na hindi nakikita ay malinaw na nakikita simula pa noong likhain ang mundo. Nauunawaan ang mga ito sa pamamagitan ng mga nilikhang bagay. Ang mga likas na ito ay ang kaniyang walang hanggang kapangyarihan at ang kaniyang pagka-Diyos. Kung kaya, ang mga taong ito ay walang maidadahilan. **(aïdios g126)** **21** Sapagkat kahit kilala nila ang Diyos, siya ay hindi nila niluwalhati bilang Diyos, ni hindi nila siya pinasalamatan. Sa halip, naging hangal sila sa kanilang pag-iisip at nagdilim ang manhid nilang mga puso. **22** Sila ay nagmamarunong ngunit sila ay naging mga hangal. **23** Ipinagpalit nila ang kaluwalhatian ng Diyos na walang kamatayan para sa katulad ng imahe ng taong namamatay, ng mga ibon, ng mga hayop na may apat na paa, at ng mga nagsisigapang. **24** Kaya ibinigay sila ng Diyos sa pagnanasa ng kanilang puso sa karumihan, upang malapastangan ang kanilang mga katawan sa kani-kanilang sarili. **25** Sila iyong mga ipinagpalit ang katotohanan ng Diyos sa kasinungalingan, at mga sumamba at naglingkod sa nilikha sa halip na ang Lumikha, na pinupuri magpakailanman. Amen. **(aiōn g165)** **26** Dahil dito, ibinigay sila ng Diyos sa mga mahahalay na pagnanasa, sapagkat ipinagpalit ng kanilang mga kababaihan ang kanilang likas na kaugnayan sa kung ano ang laban sa likas, **27** Gayon din, iniwan ng mga kalalakihan ang kanilang likas na kaugnayan sa mga babae at nag-aalab sila sa kanilang pagnanasa sa kapwa lalaki. Sila ang mga lalaking gumawa ng kahalayan sa mga kapwa lalaki, at tumanggap sa kanilang sarili ng parusa na nararapat sa kanilang kabuktutan. **28** Dahil ayaw nilang magkaroon ng Diyos sa kanilang kamalayan, hinayaan niya sila sa mahahalay na pag-iisip, upang gawin nila ang mga bagay na hindi nararapat. **29** Napuno sila ng pawang kawalan ng katuwiran, kasamaan, kasakiman at kahalayan. Puno sila ng inggit, pagpatay, pag-aawayan, pandaraya at mga masasamang hangarin. **30** Sila ay mga tsismoso, mga mapanirang puri at nasusuklam sa Diyos. Sila ay mararahas, mayayabang, at mapagmataas. Mga manlilikha sila ng kasamaan at suwail sa mga magulang. **31** Wala silang pang-unawa, hindi mapagkakatiwalaan, walang pagmamahal at walang awa. **32** Nauunawaan nila ang mga tuntunin ng Diyos, na ang mga gumagawa ng ganoong mga bagay ay karapat-dapat sa kamatayan. Ngunit hindi lamang nila ginagawa ang mga ganitong bagay, sumasang-ayon din sila sa iba na gumagawa nito.

2 Kaya wala kang maidadahilan, ikaw tao, ikaw na humahatol, sapagkat kung ano ang hatol mo sa iba, iyon ang hatol mo sa iyong sarili. Sapagkat ikaw na humahatol ay gumagawa din ng ganoong mga bagay. **2** Ngunit alam natin na ang hatol ng Diyos ay ayon sa katotohanan kapag ito ay bumaba sa mga gumagawa ng ganoong mga bagay. **3** Ngunit isipin mo ito, ikaw tao, ikaw na humahatol sa mga gumagawa ng mga bagay na ganoon, kahit na ginagawa mo rin ang ganoong mga bagay. Makatatakas ka ba sa hatol ng Diyos? **4** O hinahamak mo ang yaman ng kaniyang kabutihan, ang mga naantala niyang parusa, at ang kaniyang pagtitiyaga? Hindi mo ba alam na ang kaniyang kabutihan ay siyang aakay sa iyo sa pagsisisi? **5** Ngunit ayon sa lawak ng iyong katigasan at iyong pusong walang pagsisisi ay nag-iimbak ka para sa iyong sarili ng poot sa araw ng poot, iyon ay, ang araw ng paghahayag ng matuwid na paghatol ng Diyos. **6** Magbibigay siya sa bawat tao ayon sa kaniyang ginawa: **7** sa mga patuloy na gumagawa ng mga mabubuting bagay na naghangad ng papuri, karangalan at ng hindi pagkasira, bibigyan niya ng buhay na walang hanggan. **(aiōnios g166)** **8** Ngunit para sa mga makasarili, mga taong hindi sumusunod sa katotohanan ngunit sumusunod sa kalikuan, darating ang matinding galit at poot. **9** Magdadala ang Diyos ng pagdurusa at paghihirap sa bawat kaluluwa ng taong gumagawa ng masama, una sa mga Judio at gayon din sa mga Griyego. **10** Subalit kapurihan, karangalan at kapayapaan ang darating sa mga taong gumagawa ng mabuti, una sa mga Judio at

gayon din sa mga Griyego. **11** Sapagkat walang pinapanigan
ang Diyos. **12** Sapagkat ang lahat ng nagkasala na wala
ang kautusan ay mamamatay rin ng wala ang kautusan, at
ang lahat ng nagkasala sa ilalim ng kautusan ay hahatulan
ayon sa kautusan. **13** Sapagkat hindi ang mga tagapakinig
ng kautusan ang matuwid sa harapan ng Diyos, kundi ang
mga gumagawa ng kautusan ang mapapawalang-sala. **14**
Sapagkat kapag ang mga Gentil na walang kautusan ay
likas na ginagawa ang mga bagay ng kautusan, sila, ay
kautusan sa kanilang mga sarili, kahit na wala sa kanila ang
kautusan. **15** Sa pamamagitan nito, ipinapakita nila na ang
mga gawang hinihingi ng kautusan ay nakasulat sa kanilang
mga puso. Pinatotohanan din ito ng kanilang mga budhi, at
pinararatangan o ipinagtatanggol sila ng kanilang isipan sa
kanilang sarili **16** at pati na rin sa Diyos. Mangyayari iyan sa
araw na hahatulan ng Diyos ang mga lihim ng lahat ng tao,
ayon sa aking ebanghelyo, sa pamamagitan ni Jesu-Cristo.
17 Ipagpalagay na tinatawag mong Judio ang iyong sarili,
nananalig sa kautusan, nagagalak nang may pagmamalaki sa
Diyos, **18** nalalaman ang kaniyang kalooban at sinusubok ang
mga bagay na hindi sang-ayon dito sapagkat tinuruan ka ng
kautusan. **19** At ipagpalagay na ikaw ay nakatitiyak na ikaw
mismo ay taga-akay ng mga bulag, isang ilaw sa mga nasa
kadiliman, **20** tagapagturo ng mga mangmang, guro ng mga
sanggol, at sa kautusan ay mayroon kang anyo ng kaalaman
at ng katotohanan. **21** Ikaw, kung gayon, na nagtuturo sa iba,
hindi mo ba tinuturuan ang iyong sarili? Ikaw na nangangaral
na huwag magnakaw, nagnanakaw ka ba? **22** Ikaw na
nagsasabing huwag mangangalunya, nangangalunya ka ba?
Ikaw na namumuhi sa mga diyus-diyosan, ninanakawan
mo ba ang mga templo? **23** Ikaw na nagagalak na may
pagmamataas sa kautusan, nilalapastangan mo ba ang
Diyos sa pamamagitan ng iyong paglabag sa kautusan? **24**
Sapagkat "ang pangalan ng Diyos ay nilalapastangan sa mga
Gentil dahil sa iyo," tulad ng nasusulat. **25** Sapagkat tunay na
pinakikinabangan mo ang pagtutuli kung sinusunod mo ang
kautusan, ngunit kung ikaw ay tagalabag ng kautusan, ang
iyong pagtutuli ay nagiging di pagtutuli. **26** Kung sinusunod
ng taong hindi tuli ang mga hinihingi ng kautusan, hindi ba
maituturing na pagtutuli ang kaniyang hindi pagtutuli? **27**
At hindi ka ba hahatulan ng taong likas na hindi tuli kung
tutuparin niya ang kautusan? Sapagkat nasa iyo ang mga
kasulatang nasusulat at ang pagtutuli subalit tagalabag kayo
ng kautusan! **28** Sapagkat hindi siya isang Judio, siya na sa
panlabas lamang; hindi rin sa pagtutuli na panlabas lamang
sa laman. **29** Ngunit siya ay Judio, siya na isang Judio sa
panloob, at ang pagtutuli ay sa puso, sa espiritu at hindi sa
titik. Ang kapurihan ng ganoong tao ay nagmumula hindi sa
mga tao kundi sa Diyos.

3 Kung gayon, ano ang kalamangan ng Judio? At ano
ang mapapakinabangan sa pagtutuli? **2** Napakarami sa
anumang paraan. Una sa lahat, ipinagkatiwala sa mga Judio
ang mga pahayag mula sa Diyos. **3** Ngunit paano kung
walang pananampalataya ang iba sa mga Judio? Ang kawalan
ng pananampalataya nila ay nagpapawalang bisa ba sa
katapatan ng Diyos? **4** Hindi kailanman mangyayari. Sa halip,
tapat ang Diyos kahit na ang bawat tao ay sinungaling. Gaya
ng nasusulat, "Upang ikaw ay makitang matuwid sa iyong
mga salita at mananaig kapag ikaw ay mahatulan." **5** Ngunit
kung ang ating pagiging hindi matuwid ang nagpapakita ng
katuwiran ng Diyos, ano ang sasabihin natin? Matuwid ba
ang Diyos kapag pinahihirapan tayo dahil sa poot, matuwid
ba siya? Nagsasalita ako ayon sa pangangatwiran ng tao. **6**
Huwag nawa ito mangyari! Sapagkat kung ganoon, paano
hahatulan ng Diyos ang sanlibutan? **7** Ngunit kung ang
katotohanan ng Diyos sa pamamagitan ng kasinungalingan
ko ay nagbibigay ng saganang kapurihan sa kaniya, bakit pa
ako hinahatulan bilang isang makasalanan? **8** Bakit hindi
nalang sabihin, gaya ng walang katotohanang ulat ng iba
na sinasabi daw namin, at gaya ng pinatotohanan ng iba na
sinasabi namin, "Gumawa tayo ng masama, upang dumating
ang kabutihan?" Ang hatol sa kanila ay makatarungan. **9**
Ano ngayon? Sasabihin ba nating mas mabuti tayo? Hindi
sa anumang paraan. Sapagkat pinaratangan na natin ang
mga Judio at Griyego, silang lahat, sa pagiging nasa ilalim ng
kasalanan. **10** Ito ay gaya ng nasusulat: "Walang matuwid,
wala ni isa. **11** Walang nakauunawa. Walang humahanap sa
Diyos. **12** Silang lahat ay nagsilihis. Silang lahat ay naging
walang silbi. Walang gumagawa ng mabuti, wala, wala kahit
isa. **13** Ang kanilang lalamunan ay tulad ng isang bukas na
libingan. Ang kanilang mga dila ay mayroong panlilinlang.
Ang kamandag ng ahas ay nasa kanilang mga labi. **14** Ang
kanilang mga bibig ay puno ng pagmumura at kapaitan. **15**
Ang mga paa nila ay matutulin upang magdanak ng dugo. **16**
Pagkawasak at pagdurusa ang nasa kanilang mga landas. **17**
Ang mga taong ito ay walang alam sa daan ng kapayapaan.
18 Walang pagkatakot sa Diyos sa kanilang mga mata." **19**
Ngayon ay nalalaman natin na anuman ang sinasabi ng
batas, ito ay sinasabi sa mga taong nasa ilalim ng batas. Ito
ay upang matikom ang bawat bibig at upang ang lahat ng
nasa sanlibutan ay may pananagutan sa Diyos. **20** Ito ay
dahil walang laman ang mapawawalang-sala sa pamamagitan
ng batas sa paningin niya. Sapagkat sa pamamagitan ng
kautusan ay dumating ang kaalaman sa kasalanan. **21**
Ngunit ngayon, naipaalam na ang katuwiran ng Diyos ay
hindi sa pamamagitan ng kautusan. Ito ay nasaksihan ng
kautusan at ng mga propeta, **22** ito ay, ang katuwiran
ng Diyos sa pamamagitan ng pananampalataya kay Jesu-
Cristo para sa lahat ng mga naniniwala. Sapagkat walang
pagtatangi. **23** Sapagkat ang lahat ay nagkasala at hindi
nakaabot sa kaluwalhatian ng Diyos. **24** Sila ay napawalang-
sala nang walang bayad ng dahil sa kaniyang biyaya sa
pamamagitan ng katubusan na nakay Cristo Jesus. **25**
Sapagkat ipinagkaloob ng Diyos si Cristo bilang pampasuyo sa
pamamagitan ng pananampalataya sa kaniyang dugo. Inialay
niya si Cristo, bilang patotoo sa kaniyang katarungan, dahil
sa kaniyang hindi pagpansin sa mga nakaraang kasalanan
26 sa kaniyang pagtityatiyaga. Nangyari ang lahat ng ito para
sa pagpapakita ng kaniyang katuwiran sa panahong ito. Ito ay
upang kaniyang mapatunayan na siya ay makatarungan at
upang ipakitang pinapawalang-sala niya ang sinuman dahil
sa pananampalataya kay Jesus. **27** Kung gayon, nasaan
ang pagmamalaki? Ito ay inihiwalay na! Sa anong batayan?
Sa mga gawa? Hindi, kundi batay sa pananampalataya.
28 Kaya masasabi natin na ang isang tao ay napawalang-
sala sa pamamagitan ng pananampalataya na wala ang
mga gawa ng kautusan. **29** O ang Diyos ba ay Diyos ng
mga Judio lamang? Hindi ba't siya rin ay Diyos ng mga
Gentil? Oo, pati ng mga Gentil. **30** Kung magkagayon nga,
na ang Diyos ay iisa, ipawawalang-sala niya ang pagtutuli
sa pamamagitan ng pananampalataya at hindi pagtutuli sa
pamamagitan ng pananampalataya. **31** Pinapawalang-bisa ba
natin ang kautusan sa pamamagitan ng pananampalataya?

Huwag nawang mangyari! Sa halip, pinapagtibay pa nga natin ang kautusan.

4 Ano ngayon ang sasabihin natin na natuklasan ni Abraham na ating ninuno ayon sa laman? **2** Sapagkat kung pinawalang-sala si Abraham sa pamamagitan ng mga gawa, magkakaroon sana siya ng dahilan upang magmalaki, ngunit hindi sa harapan ng Diyos. **3** Sapagkat ano ang sinasabi ng kasulatan? "Sumampalataya si Abraham sa Diyos at ito ay ibinilang sa kaniya bilang katuwiran." **4** Ngayon sa kaniya na gumagawa, ang bayad ay hindi maibibilang na biyaya, ngunit isang kabayaran. **5** Ngunit sa kaniya na hindi gumagawa na sa halip ay sumasampalataya sa kaniya na nagpapawalang-sala sa mga masasama, maibibilang na katuwiran ang kaniyang pananampalataya. **6** Nagpahayag din si David ng pagpapala sa taong ibinilang ng Diyos na matuwid na walang gawa. **7** Sinabi niya, "Pinagpala ang mga pinatawad sa kanilang mga katampalasanan, at ang mga taong natakpan ang mga kasalanan. **8** Pinagpala ang tao na hindi bibilangin ng Panginoon ang kaniyang kasalanan." **9** Kung gayon, ang pagpapalang ito ba ay inihayag sa mga taong tuli lamang, o pati na rin sa mga hindi tuli? Sapagkat sinasabi natin, "Ang pananampalataya ay naibilang kay Abraham na katuwiran." **10** Kaya nga, paano ito naibilang? Nang si Abraham ba ay tinuli na o hindi pa? Hindi sa pagtutuli, kundi sa hindi pagtutuli. **11** Tinanggap ni Abraham ang tanda ng pagtutuli. Ito ay tatak ng pagkamatuwid ng pananampalataya na mayroon na siya nang siya hindi pa natutuli. Ang bunga ng tandang ito ay siya ang naging ama ng lahat ng nananampalataya, kahit na hindi sila ay nasa hindi pagtutuli. Ito ay nangangahulugan na ang katuwiran ay maibibilang sa kanila. **12** Ito ay nangangahulugan ding si Abraham ay naging ama ng pagtutuli, hindi lamang sa mga tuli, kundi pati na rin sa mga sumusunod sa mga yapak ng ating amang si Abraham. At ito ang pananampalataya na mayroon siya noong hindi pa siya natutuli. **13** Sapagkat ang pangako na naibigay kay Abraham at pati na rin sa kaniyang mga kaapu-apuhan ay hindi sa pamamagitan ng kautusan, ang pangakong ito na sila ang magiging mga tagapagmana ng mundo. Sa halip ay sa pamamagitan ng katuwiran ng pananampalataya. **14** Sapagkat kung ang mga kabilang sa kautusan ay tagapagmana, ang pananampalataya ay walang kabuluhan, at mawawalan ng bisa ang pangako. **15** Sapagkat matinding galit ang naibibigay ng kautusan, ngunit kung saan walang kautusan, wala ring pagsuway. **16** Sa kadahilanang ito, nangyayari ito sa pamamagitan ng pananampalataya, upang ito ay sa pamamagitan ng biyaya. Ang kalalabasan, ang pangako ay tiyak para sa lahat ng mga kaapu-apuhan. At hindi lamang ang mga nakakaalam sa kautusan ang makakabilang sa mga kaapu-apuhan na ito, kundi pati na rin ang mga nagmula sa pananampalataya ni Abraham. Sapagkat siya ang ama nating lahat, **17** tulad ng nasusulat, "Ginawa kitang ama ng maraming bansa." Naroon si Abraham sa presensiya ng kaniyang pinagkakatiwalaan, iyon ay ang Diyos, na nagbibigay buhay sa mga patay at lumilikha sa mga bagay na wala pa. **18** Sa kabila ng lahat ng mga pangyayari, nagtiwala ng lubusan si Abraham sa Diyos para sa hinaharap. Kaya naging ama siya ng maraming bansa, tulad ng sinabi, "... Magiging ganoon ang iyong mga kaapu-apuhan." **19** Hindi siya mahina sa pananampalataya. Kinilala ni Abraham na patay na ang kaniyang katawan sapagkat mag-iisandaang taon na siya. Kinilala rin niya ang pagiging patay ng bahay-bata ni Sara. **20** Ngunit dahil sa pangako ng Diyos, hindi nag-alinlangan si Abraham sa pananampalataya. Sa halip, napalakas siya sa pananampalataya at nagbigay papuri sa Diyos. **21** Lubos siyang naniwala na kung ano ang ipinangako ng Diyos, kaya din niyang tuparin. **22** Kung kaya ito ay itinuring sa kaniya bilang katuwiran. **23** Ngayon, hindi ito isinulat para lamang sa kaniyang kapakinabangan, na ibinilang sa kaniya. **24** Ito rin ay isinulat para rin sa atin, na ibibilang, tayong nanampalataya sa kaniya na bumuhay kay Jesus na ating Panginoon mula sa kamatayan. **25** Ito ang siyang ibinigay para sa ating mga kasalanan at muling binuhay para sa ating pagpapawalang-sala.

5 Yamang napawalang-sala tayo sa pamamagitan ng pananampalataya, mayroon tayong kapayapaan sa Diyos sa pamamagitan ng ating Panginoong Jesu-Cristo. **2** Sa pamamagitan niya nagkaroon din tayo ng daan sa pamamagitan ng pananampalataya sa biyayang ito na kung saan tayo ay tumatayo. Nagagalak tayo sa pananalig na ibinibigay sa atin ng Diyos para sa hinaharap, ang pananalig na makikibahagi tayo sa kaluwalhatian ng Diyos. **3** Hindi lamang ito, ngunit nagagalak din tayo sa ating mga pagdurusa. Alam natin na ang pagdurusa ay nagbubunga ng pagtitiis. **4** Ang pagtitiis ay nagbubunga ng pagsang-ayon, at ang pagsang-ayon ay nagbubunga ng katiyakan para sa hinaharap. **5** Hindi mangbibigo ang pananalig na ito, dahil ang pag-ibig ng Diyos ay ibinuhos sa ating mga puso sa pamamagitan ng Banal na Espiritu, na siyang ibinigay sa atin. **6** Sapagkat habang mahina pa lamang tayo, namatay si Cristo sa tamang panahon para sa mga hindi maka-diyos. **7** Sapagkat mahirap para sa isang tao na mamatay para sa isang matuwid na tao. Iyan ay, marahil kung may isang maglalakas-loob na mamatay para sa mabuting tao. **8** Ngunit pinatunayan ng Diyos ang kaniyang pag-ibig sa atin, dahil noong makasalanan pa tayo, namatay si Cristo para sa atin. **9** Mas higit pa sa ngayong napawalang-sala na tayo sa pamamagitan ng kaniyang dugo, maililigtas tayo sa pamamagitan nito mula sa poot ng Diyos. **10** Sapagkat kung, noong tayo ay mga kaaway, ipinagkasundo tayo sa Diyos sa pamamagitan ng kamatayan ng kaniyang Anak, higit pa ngayon na pagkatapos tayong ipinagkasundo, maililigtas tayo sa pamamagitan ng kaniyang buhay. **11** Hindi lamang ito, ngunit nagagalak din tayo sa Diyos sa pamamagitan ng ating Panginoong Jesu-Cristo, na sa pamamagitan niya ay natanggap natin ang pagkakasundong ito. **12** Kung gayon, sa pamamagitan ng isang tao pumasok ang kasalanan sa sanlibutan, sa ganitong kapamaraanan pumasok ang kamatayan dahil sa kasalanan. At lumaganap ang kamatayan sa sangkatauhan, dahil nagkasala ang lahat. **13** Sapagkat bago ang kautusan, ang kasalanan ay nasa sanlibutan na, ngunit walang pananagutan para sa kasalanan kung walang kautusan. **14** Gayunpaman, naghari ang kamatayan mula kay Adan hanggang kay Moises, at kahit pa sa mga hindi nagkasala na katulad ng pagsuway ni Adan na siyang huwaran ng paparating. **15** Ngunit gayunpaman, ang kaloob na walang bayad ay hindi gaya ng pagkakasala. Sapagkat kung sa pamamagitan ng pagkakasala ng isa ay namatay ang marami, mas higit pa na sumagana para sa marami ang biyaya ng Diyos at ang kaloob sa pamamagitan ng biyaya ng isang tao na si Jesu-Cristo. **16** Sapagkat ang kaloob ay hindi tulad ng kinahantungan ng nagkasala. Sa isang banda, dumating ang paghatol ng kaparusahan dahil sa pagkakasala ng isang tao. Ngunit sa kabilang banda, ang

kaloob na nagbubunga ng pagpapawalang-sala ay dumating pagkatapos ng maraming pagkakasala. **17** Sapagkat kung sa pamamagitan ng pagkakasala ng isa, ang kamatayan ay naghari sa pamamagitan ng isa, mas lalo nang maghahari ang mga tatanggap ng kasaganahan ng biyaya at ng kaloob ng katuwiran sa pamamagitan ng buhay ng isa na si Jesu-Cristo. **18** Kung gayon, dahil sa pagkakasala ng isa, ang lahat ng tao ay dumating sa kaparusahan, gayon din sa pamamagitan ng isang gawa ng katuwiran ay dumating ang pagpapawalang-sala ng buhay para sa lahat ng tao. **19** Dahil sa pamamagitan ng pagsuway ng isang tao, ang lahat ay naging makasalanan, gayon din naman sa pamamagitan ng pagsunod ng isa, marami ang naging matuwid. **20** Ngunit dumating ang kautusan, upang sa gayon ang pagkakasala ay managana. Ngunit sa pananagana ng kasalanan, higit na nanagana ang biyaya. **21** Nangyari ito upang, gaya ng kamatayan na naghahari sa kamatayan, gayon din naman ang biyaya ay maghari sa pamamagitan ng katuwiran para sa buhay na walang hanggan sa pamamagitan ni Jesu-Cristo na ating Panginoon. **(aiōnios g166)**

6 Ano ngayon ang sasabihin natin? Dapat ba tayong magpatuloy sa kasalanan upang managana ang biyaya? **2** Huwag nawa itong mangyari. Tayong mga namatay sa kasalanan, paano pa tayo mamumuhay rito? **3** Hindi ba ninyo alam na kung gaano karami ang nabautismuhan kay Jesu-Cristo ay nabautismuhan sa kaniyang kamatayan? **4** Inilibing na tayo kasama niya sa pamamagitan ng bautismo sa kamatayan. Nangyari ito upang gaya ng pagkabuhay ni Cristo mula sa patay sa pamamagitan ng kaluwalhatian ng Ama, lalakad din tayo sa panibagong buhay. **5** Sapagkat kung tayo ay nakiisa sa kaniya sa wangis ng kaniyang kamatayan, tayo rin ay makikiisa sa kaniyang muling pagkabuhay. **6** Nalalaman natin ito, na ang dati nating pagkatao ay ipinako sa krus kasama niya, upang sa gayon ay masira ang ating katawang makasalanan. Nangyari ito upang hindi na tayo maging alipin pa ng kasalanan. **7** Siya na namatay ay inihayag na matuwid hinggil sa kasalanan. **8** Ngunit kung namatay tayo kasama ni Cristo, naniniwala tayong mabubuhay din tayong kasama niya. **9** Alam nating si Cristo ay binuhay mula sa patay at hindi na siya patay. Hindi na naghahari sa kaniya ang kamatayan. **10** Sapagkat ukol sa kamatayan na namatay siya sa kasalanan, namatay siya nang minsanan para sa lahat. Subalit, ang buhay na kaniyang ipinamuhay ay ipinamuhay niya para sa Diyos. **11** Sa ganoon ding paraan, kinakailangan din ninyong ituring ang inyong mga sarili na patay sa kasalanan, ngunit buhay sa Diyos kay Cristo Jesus. **12** Samakatuwid huwag ninyong hayaan na pagharian ng kasalanan ang inyong mga namamatay na katawan upang inyong sundin ang mga pagnanasa nito. **13** Huwag ninyong ihandog ang mga bahagi ng inyong katawan sa kasalanan bilang kasangkapan para sa kasamaan, ngunit ihandog ninyo ang inyong mga sarili sa Diyos, na buhay mula sa patay. At ihandog ninyo ang mga bahagi ng inyong katawan bilang kasangkapan ng katuwiran para sa Diyos. **14** Huwag ninyong hayaan na pagharian kayo ng kasalanan. Sapagkat wala na kayo sa ilalim ng kautusan ngunit sa ilalim ng biyaya. **15** Kaya ano? Magkakasala ba tayo dahil wala tayo sa ilalim ng kautusan, ngunit sa ilalim ng biyaya? Huwag nawa itong mangyari. **16** Hindi ba ninyo alam na ang pinaghandugan ninyo ng inyong mga sarili bilang mga alipin ay siyang inyong pinaglilingkuran, ang siyang dapat ninyong sundin? Totoo ito, mga alipin man kayo sa kasalanan na patungo sa kamatayan, o mga alipin sa pagsunod na patungo sa katuwiran. **17** Ngunit salamat sa Diyos! Sapagkat kayo ay dating mga alipin ng kasalanan, ngunit sinunod ninyo mula sa puso ang uri ng katuruang ibinigay sa inyo. **18** Pinalaya kayo sa kasalanan, at ginawa kayong mga alipin kayo ng katuwiran. **19** Nagsasalita ako tulad ng isang tao dahil sa kahinaan ng inyong laman. Sapagkat gaya ng paghahandog ninyo ng mga bahagi ng inyong katawan bilang mga alipin sa karumihan at kasamaan, ngayon, sa ganoon ding paraan, ihandog ninyo ang mga bahagi ng inyong katawan bilang alipin sa katuwiran para sa ikababanal. **20** Sapagkat noong kayo ay mga alipin ng kasalanan, malaya kayo sa katuwiran. **21** Sa mga panahong iyon, ano ang naging bunga ng mga bagay na ikinahihiya na ninyo ngayon? Sapagkat ang kinahantungan ng mga bagay na iyon ay kamatayan. **22** Ngunit ngayon na kayo ay pinalaya mula sa kasalanan at alipin na ng Diyos, nasa inyo ang inyong bunga para sa ikababanal. Ang kahihinatnan ay buhay na walang hanggan. **(aiōnios g166)** **23** Sapagkat ang kabayaran ng kasalanan ay kamatayan, ngunit ang libreng kaloob ng Diyos ay buhay na walang hanggan kay Cristo Jesus na ating Panginoon. **(aiōnios g166)**

7 O hindi ba ninyo nalalaman, mga kapatid (sapagkat nagsasalita ako sa mga taong may alam tungkol sa kautusan), na ang kautusan ang namamahala sa isang tao habang siya ay nabubuhay? **2** Sapagkat itinatali ng kautusan ang asawang babae sa kaniyang asawa habang siya ay nabubuhay, ngunit kung mamatay ang asawang lalaki, malaya na siya sa kautusan ng pag-aasawa. **3** Kung gayon, habang nabubuhay pa ang kaniyang asawang lalaki, kapag nakipamuhay siya sa ibang lalaki, tatawagin siyang mangangalunya. Ngunit kung namatay ang asawang lalaki, malaya na siya sa kautusan, kaya hindi na siya isang mangangalunya kung namumuhay siya kasama ang ibang lalaki. **4** Kaya, aking mga kapatid, naging patay kayo sa batas sa pamamagitan ng katawan ni Cristo. Ito ay upang maaari kayong makisama sa iba, iyan ay, sa kaniya na binuhay mula sa patay, upang sa gayon maaari tayong magsipagbunga para sa Diyos. **5** Sapagkat noong tayo ay nasa laman, ang mga makasalanang pagnanasa ay naging buhay sa ating mga bahagi sa pamamagitan ng kautusan na magbibigay ng bunga sa kamatayan. **6** Ngunit ngayon, pinakawalan na tayo mula sa kautusan. Namatay tayo sa kung ano ang dating humahawak sa atin. Ito ay upang makapaglingkod tayo sa panibagong Espiritu at hindi sa kalumaan ng sulat. **7** Kaya ano ang sasabihin natin? Ang kautusan ba mismo ay kasalanan? Huwag nawa itong mangyari. Gayunpaman, hindi ko sana malalaman ang kasalanan, kung hindi dahil sa kautusan. Sapagkat hindi ko sana malalaman ang tungkol sa kasakiman kung hindi sinabi ng kautusan na, "Huwag kang maging sakim". **8** Ngunit kinuha ng kasalanan ang pagkakataon sa pamamagitan ng kautusan at nagdala sa akin ng bawat masamang pagnanasa. Sapagkat kung walang kautusan, patay ang kasalanan. **9** Minsan akong nabuhay na wala ang kautusan, ngunit nang dumating ang kautusan, muling nabuhay ang kasalanan at namatay ako. **10** Ang kautusan na magdadala sana ng buhay ay naging kamatayan para sa akin. **11** Sapagkat kinuha ng kasalanan ang pagkakataon sa pamamagitan ng kautusan at nilinlang ako. Sa pamamagitan ng kautusan, pinatay ako ng kasalanan. **12** Kaya banal ang kautusan at ang utos ay banal, matuwid at mabuti.

13 Kaya, ang mabuti nga ba ay naging kamatayan sa
akin? Huwag nawa itong mangyari. Ngunit ang kasalanan,
upang maipakitang ito ay kasalanan sa pamamagitan ng
mabuti, ay nagdala ng kamatayan sa akin. Ito ay upang
sa pamamagitan ng kautusan, maaaring ang kasalanan ay
maging kasalanang walang kapantay. **14** Sapagkat alam
natin na ang kautusan ay espirituwal, ngunit ako ay sa laman.
At ipinagbili akong alipin sa ilalim ng kasalanan. **15** Sapagkat
hindi ko talaga maintindihan ang aking ginagawa. Sapagkat
hindi ko ginagawa ang nais kong gawin, at ang ayaw kong
gawin ay siya namang aking ginagawa. **16** Ngunit kung
ginagawa ko ang ang ayaw kong gawin, sumasang-ayon ako
sa kautusan, na ang kautusan ay mabuti. **17** Ngunit ngayon
hindi na ako ang gumagawa nito, kundi ang kasalanang
nananahan sa akin. **18** Sapagkat alam ko na sa akin, sa
aking laman, ay walang nananahang mabuti. Sapagkat ang
kagustuhan para sa mabuti ay nasa akin, ngunit hindi ko ito
magawa. **19** Sapagkat ang mabuti na nais ko ay hindi ko
ginagawa, ngunit ang masama na ayaw ko, ang ginagawa
ko. **20** Ngayon kung ginagawa ko ang ayaw kong gawin,
kung gayon hindi na ako ang gumagawa nito, kundi ang
kasalanang namumuhay sa akin. **21** Kaya, natuklasan ko
na ang prinsipyo na nasa akin, na nais kong gawin ang
mabuti, subalit ang kasamaang iyon ay naririto sa akin. **22**
Sapagkat nagagalak ako sa kautusan ng Diyos sa aking
kaibuturan. **23** Ngunit may nakikita akong ibang tuntunin sa
mga bahagi ng aking katawan. Nilalabanan nito ang bagong
tuntunin sa aking isipan. Binibihag ako nito sa pamamagitan
ng tuntunin ng kasalanan na nasa mga bahagi ng aking
katawan. **24** Kaawa-awa akong tao! Sino ang magliligtas sa
akin mula sa katawang ito ng kamatayan? **25** Ngunit ang
pasasalamat ay sa Diyos sa pamamagitan ni Jesu-Cristo
na ating Panginoon! Kaya ako mismo ay naglilingkod sa
kautusan ng Diyos sa aking isipan. Gayunman, sa laman
naglilingkod ako sa tuntunin ng kasalanan.

8 Kung gayon, wala ng paghatol sa mga taong na kay Cristo
Jesus. **2** Sapagkat pinalaya ako ng tuntunin ng Espiritu ng
buhay na nakay Cristo Jesus mula sa tuntunin ng kasalanan
at kamatayan. **3** Sapagkat kung ano ang hindi kayang gawin
ng kautusan dahil mahina ito sa pamamagitan ng laman
ay ginawa ng Diyos. Isinugo niya ang kaniyang sariling
Anak na kawangis ng makasalanang laman para maging
isang handog sa kasalanan, at hinatulan niya ang kasalanan
sa laman. **4** Ginawa niya ito upang sa gayon ang mga
hinihingi ng kautusan ay matupad sa atin, tayong mga hindi
lumalakad ayon sa laman, ngunit ayon sa Espiritu. **5** Ang mga
namumuhay ayon sa laman ay binibigyang-pansin ang mga
bagay na para sa laman, ngunit ang mga namumuhay ayon
sa Espiritu ay binibigyang pansin ang mga bagay na para sa
Espiritu. **6** Sapagkat ang kaisipan ng laman ay kamatayan,
ngunit ang kaisipan ng Espiritu ay buhay at kapayapaan. **7**
Ito ay dahil sumasalungat sa Diyos ang kaisipan ng laman,
sapagkat hindi ito nagpapasakop sa kautusan ng Diyos, ni
hindi ito maaaring maging sakop. **8** Hindi kayang pasiyahin
ng taong nasa laman ang Diyos. **9** Gayunman, wala na kayo
sa laman ngunit nasa Espiritu, kung totoong ang Espiritu ng
Diyos ay nananahan sa inyo. Ngunit kung wala sa isang tao
ang Espiritu ni Cristo, siya ay hindi kabilang sa kaniya. **10**
Kung nasa inyo si Cristo, sa isang panig ang katawan ay
patay sa kasalanan, ngunit sa kabilang panig ang espiritu
ay buhay sa katuwiran. **11** Kung ang Espiritu ng Diyos na
bumuhay kay Jesus mula sa kamatayan ang nananahan
sa inyo, siya na bumuhay kay Cristo mula sa kamatayan
ang magbibigay din ng buhay sa inyong mga namamatay na
katawan sa pamamagitan ng kaniyang Espiritu na siyang
nananahan sa inyo. **12** Kaya nga, mga kapatid, may mga
utang tayo, ngunit hindi sa laman upang mamuhay ayon sa
laman. **13** Sapagkat kung mabubuhay kayo ayon sa laman,
kayo ay mamamatay, ngunit kung sa pamamagitan ng Espiritu
inyong pinatay ang mga gawain ng inyong katawan, kayo ay
mabubuhay. **14** Sapagkat marami ang pinapangunahan ng
Espiritu ng Diyos, sila ay mga anak ng Diyos. **15** Sapagkat
hindi ninyo muling tinanggap ang espiritu ng pagkabihag
upang matakot. Sa halip, natanggap natin ang espiritu ng
pagkupkop, na kung saan sumisigaw tayo ng, “Abba, Ama!”
16 Ang Espiritu mismo ang nagpapatotoo kasama ang ating
espiritu na tayo ay mga anak ng Diyos. **17** Kung tayo ay
mga anak, mga tagapagmana rin tayo, mga tagapagmana ng
Diyos. At kasama tayo ni Cristo bilang mga tagapagmana,
kung tunay nga tayong magdusa kasama niya upang sa
gayon maluwalhati rin tayo kasama niya. **18** Sapagkat
itinuturing ko na ang mga pagdurusa sa panahong ito ay hindi
karapat-dapat na ihalintulad sa kaluwalhatian na maihahayag
sa atin. **19** Sapagkat ang nananabik na pag-asa ng mga
nilikha ay naghihintay para sa paghahayag sa mga anak ng
Diyos. **20** Sapagkat napasailalim sa pagkawalang-saysay
ang mga nilikha, hindi sa sarili nitong kalooban, kundi sa
kaniya na siyang nagpasailalim nito. Ito ay dahil sa tiyak
na kasiguraduhan **21** na ang nilikha mismo ay maililigtas
mula sa pagkaalipin hanggang sa pagkabulok at madadala
ito sa kalayaan ng kaluwalhatian ng mga anak ng Diyos.
22 Sapagkat alam natin na magkasamang dumadaing at
naghihirap sa sakit ang buong nilikha hanggang ngayon. **23**
Hindi lamang iyan, ngunit maging tayo mismo, na nagtataglay
ng mga unang bunga ng Espiritu—kahit tayo mismo ay
dumadaing sa ating mga sarili, naghihintay para sa ating
pagkakakupkop, ang pagkatubos ng ating katawan. **24**
Sapagkat nailigtas tayo sa pamamagitan ng katiyakang ito.
Ngunit hindi pa nakikita ang kinatitiyakan nating mangyayari,
sapagkat sino ang may katiyakan na maghihintay sa nakita
na niya? **25** Ngunit kung nakatitiyak tayo tungkol sa hindi pa
natin nakikita, naghihintay tayo ng may pagtitiyaga para dito.
26 Sa ganoon paraan, tumutulong din ang Espiritu sa ating
kahinaan. Sapagkat hindi natin alam kung paano tayo dapat
manalangin, ngunit ang Espiritu mismo ang namamagitan sa
atin ng mga daing na hindi maipahayag na mga daing. **27** Ang
sumisiyasat ng mga puso ay alam ang kaisipan ng Espiritu,
dahil namamagitan siya para sa mga mananampalataya
ayon sa kalooban ng Diyos. **28** Nalalaman natin na sa mga
nagmamahal sa Diyos, sa lahat ng bagay gumagawa siya para
sa ikabubuti, ng mga tinawag ayon sa kaniyang layunin. **29**
Dahil ang mga kilala na niya noong una pa man, ay itinalaga
din niya na matulad sa imahe ng kaniyang Anak, upang
siya ang maging panganay sa maraming magkakapatid.
30 Ang kaniyang mga itinalaga, sila rin ang kaniyang mga
tinawag. Ang kaniyang mga tinawag, sila rin ang kaniyang
mga pinawalang-sala. Ang kaniyang mga pinawalang-sala,
kaniya ring niluwalhati. **31** Ano ngayon ang sasabihin natin
sa mga bagay na ito? Kung ang Diyos ay para sa atin, sino
ang laban sa atin? **32** Siya na hindi ipinagkait ang kaniyang
sariling Anak ngunit ibinigay niya para sa ating lahat, paanong
hindi niya rin ibibigay sa atin ng libre ang lahat ng bagay? **33**
Sino ang magpaparatang laban sa mga pinili ng Diyos? Ang

Diyos ang siyang nagpapawalang-sala. **34** Sino ang hahatol?
Si Cristo na siyang namatay para sa atin at higit pa roon,
binuhay din siyang muli. Naghahari siya kasama ang Diyos
sa lugar ng karangalan at siya ang namamagitan para sa atin.
35 Sino ang maghihiwalay sa atin mula sa pag-ibig ni Cristo?
Ang matinding pagdurusa ba, o pagdadalamhati, o pag-uusig,
o pagkagutom, o kahubaran, o panganib, o espada? **36** Gaya
ng nasusulat, “Para sa iyong kapakinabangan pinapatay
kami buong araw. Itinuturing kaming tulad ng isang tupa na
kakatayin.” **37** Sa lahat ng bagay na ito, higit pa tayo sa
mga manlulupig sa pamamagitan ng nagmamahal sa atin.
38 Sapagkat naniniwala ako na kahit ang kamatayan, ni
ang buhay, ni mga anghel, ni mga pamahalaan, ni ang mga
bagay sa kasalukuyan, ni ang mga bagay na darating, ni ang
mga kapangyarihan, **39** ni ang kataasan, ni ang kailaliman,
ni anumang bagay na nilikha, ang makapaghihiwalay sa
atin sa pag-ibig ng Diyos, na na kay Cristo Jesus na ating
Panginoon.

9 Sinasabi ko ang katotohanan sa pamamagitan ni Cristo.
Hindi ako nagsisinungaling, at kasamang nagpapatunay
ang aking konsiyensya sa Banal na Espiritu, **2** na sa akin
ay may labis na kalungkutan at walang tigil na kirot sa
aking puso. **3** Sapagkat nanaisin kong ako na lamang ang
maisumpa at maihiwalay kay Cristo para sa kapakanan ng
aking mga kapatid, silang aking mga kalahi ayon sa laman.
4 Sila ay mga Israelita. Nasa kanila ang pagkupkop, ang
kaluwalhatian, ang mga kasunduan, ang kaloob ng batas, ang
pagsamba sa Diyos, at ang mga pangako. **5** Sa kanilang mga
ninuno nagmula si Cristo ayon sa laman—na siyang Diyos
sa lahat. Nawa purihin siya magpakailanman. Amen. **(aiōn
g165)** **6** Ngunit hindi sa nabigo ang mga pangako ng Diyos.
Sapagkat hindi lahat ng nasa Israel ang tunay na kabilang
sa Israel. **7** Hindi rin lahat ng kaapu-apuhan ni Abraham ay
tunay niyang mga anak. Ngunit, “Sa pamamagitan ni Isaac
tatawagin ang iyong mga kaapu-apuhan.” **8** Iyan ay, ang
mga anak sa laman ay hindi mga anak ng Diyos. Ngunit
ang mga anak ng pangako ay itinuturing na kaapu-apuhan.
9 Sapagkat ito ang salita ng pangako, “Sa panahong ito
ay darating ako, at isang anak na lalaki ang maibibigay
kay Sarah.” **10** Hindi lamang ito, ngunit pagkatapos ring
magbuntis ni Rebecca sa pamamagitan ng isang lalaki, na
ating amang si Isaac— **11** sapagkat ang mga anak ay hindi
pa isinisilang at walang pang nagagawang mabuti o masama,
upang ang layunin ng Diyos ayon sa pagpili ang manatili,
hindi dahil sa mga gawa, kung hindi ay dahil sa kaniya na
tumatawag— **12** sinabi sa kaniya, “Ang mas matanda ay
maglilingkod sa mas bata.” **13** Tulad ng nasusulat: “Inibig ko
si Jacob, ngunit kinamuhian ko si Isau.” **14** Kung gayon, ano
ang sasabihin natin? Mayroon bang kawalan ng katarungan
sa Diyos? Huwag nawang mangyari. **15** Sapagkat sinabi niya
kay Moises, “Kaaawaan ko ang sinumang kaaawan ko, at
kahahabagan ko ang sinumang kahahabagan ko.” **16** Kaya
nga, hindi dahil sa kaniya na nagnanais, hindi rin dahil sa
kaniya na tumatakbo, kundi dahil sa Diyos, na nagpapakita ng
awa. **17** Sapagkat sinasabi ng kasulatan kay Paraon, “Dahil
sa layuning ito kaya itinaas kita, upang maipakita ko ang aking
kapangyarihan sa pamamagitan mo, at upang maipahayag
ang pangalan ko sa buong mundo.” **18** Kaya nga, may awa
ang Diyos sa sinumang nais niyang kaawaan, at pinapatigas
niya ang kalooban ng sinumang naisin niya. **19** Sasabihin mo
sa akin, “Bakit pa siya humahanap ng kamalian? Sapagkat
sino ang nakapigil sa kaniyang kalooban ni minsan?” **20** Sa
kabilang banda, tao, sino kang sumasagot laban sa Diyos?
Sasabihin ba ng hinulma sa humulma nito, “Bakit mo ako
ginawang ganito?” **21** Wala bang karapatan sa putik ang
magpapalayok, upang gawin sa iisang tumpok ng putik ang
isang sisidlan para sa natatanging paggagamitan, at ang isa
pang sisidlan para sa pangaraw-araw na paggagamitan? **22**
Paano kung ang Diyos, na nagnanais ipakita ang kaniyang
galit at ipahayag ang kaniyang kapangyarihan, ay nagtiyaga
ng may labis na pagtitiis sa mga sisidlan ng galit na naihanda
para sa pagkawasak? **23** Paano kung ginawa niya ito upang
mahayag ang kayamanan ng kaniyang kaluwalhatian sa mga
sisidlan ng awa, na noon pa ay inihanda na niya para sa
kaluwalhatian? **24** Paano kung ginawa niya rin ito para sa
atin, na tinawag din niya, hindi lamang mula sa mga Judio,
ngunit mula rin sa mga Gentil? **25** Gaya rin ng sinasabi
niya sa Hosea: “Tatawagin kong mga tao ko ang hindi ko
dating mga tao, at minamahal na hindi dating minamahal.”
26 At sa lugar na pinagsabihan sa kanila, 'Hindi ko kayo
mga tao,' doon ay tatawagin silang “mga anak ng Diyos
na buhay.'” **27** Isinisigaw ni Isaias ang tungkol sa Israel,
“Kung ang bilang ng mga anak ng Israel ay sindami ng
buhangin sa dagat, mangyayari na ang nalalabi lamang ang
maliligtas. **28** Sapagkat hindi magtatagal, lubusan ng tutuparin
ng Panginoon ang kaniyang salita sa daigdig.” **29** At ito ay
gaya ng sinabi ni Isaias noon, “Kung hindi nagtira ng mga lahi
ang Panginoon ng mga hukbo para sa atin, tayo ay naging
katulad sana ng Sodoma, at naging katulad ng Gomorra. **30**
Kung gayon, ano sasabihin natin? Na ang mga Gentil na hindi
nagsisikap para sa katuwiran, ay nagkamit ng katuwiran, ang
katuwiran sa pamamagitan ng pananampalataya. **31** Ngunit
ang Israel, na nagsikap ng katuwiran sa kautusan ay hindi
nagkamit nito. **32** Bakit hindi? Dahil hindi nila ito sinikap sa
pamamagitan ng pananampalataya, kundi sa pamamagitan
ng mga gawa. Natisod sila sa batong katitisuran, **33** gaya ng
nasusulat, “Tingnan ninyo, naglagay ako sa Sion ng batong
katitisuran at malaking batong kadadapaan. Ang sinumang
manampalataya rito ay hindi mapapahiya.”

10 Mga kapatid, ang nais ng aking puso at ang hiling ko
sa Diyos ay para sa kanila, para sa kanilang kaligtasan.
2 Sapagkat sila ay pinatotohanan ko na mayroon silang
pagsisikap para sa Diyos, ngunit hindi ayon sa kaalaman. **3**
Sapagkat hindi nila nalalaman ang katuwiran ng Diyos, at
pinagsisikapan nilang itatag ang kanilang sariling katuwiran.
Hindi sila nagpasakop sa katuwiran ng Diyos. **4** Sapagkat
si Cristo ang katuparan ng kautusan para sa katuwiran ng
lahat ng sumasampalataya. **5** Sapagkat sumulat si Moises
tungkol sa katuwiran na nagmumula sa kautusan: “Ang taong
gumagawa ng katuwiran ng kautusan ay mabubuhay sa
katuwirang ito.” **6** Ngunit ganito ang sinasabi ng katuwiran na
nanggagaling sa pananampalataya, “Huwag mong sabihin sa
iyong puso, 'Sino ang aakyat sa langit?' (sa makatuwid ay
upang pababain si Cristo). **7** At huwag mong sasabihing,
'Sino ang bababa sa kailaliman?'” (sa makatuwid ay upang
iakyat si Cristo mula sa patay.) **(Abyssos g12)** **8** Ngunit ano
ang sinasabi nito? “Malapit sa iyo ang salita, sa iyong bibig
at sa iyong puso.” Iyan ang salita ng pananampalataya,
na aming ipinapahayag. **9** Sapagkat kung sa iyong bibig,
kinikilala mo si Jesus bilang Panginoon, at nananampalataya
ka sa iyong puso na binuhay siya ng Diyos mula sa mga
patay, maliligtas ka. **10** Sapagkat sa puso nananampalataya

ang tao sa katuwiran, at sa bibig kumikilala siya para
sa kaligtasan. **11** Sapagkat sinasabi ng kasulatan, "Ang
sinumang nananampalataya sa kaniya ay hindi mapapahiya."
12 Sapagkat walang pagkakaiba ang Judio at Griyego. Dahil
iisang Panginoon ang Panginoon ng lahat, at mayaman
siya sa lahat ng mga tumatawag sa kaniya. **13** Sapagkat
ang lahat na tumatawag sa pangalan ng Panginoon ay
maliligtas. **14** Kung gayon, paano sila tatawag sa kaniya na
hindi nila sinasampalatayanan? At paano sila sasampalataya
sa kaniya na hindi pa nila naririnig? At paano sila makakarinig
kung walang tagapangaral? **15** At paano sila mangangaral
kung hindi sila isinugo? — Gaya ng nasusulat, "Kayganda
ng mga paa ng mga nagpapahayag ng mga masasayang
balita ng mga mabubuting bagay!" **16** Ngunit hindi lahat sa
kanila ay nakinig sa ebanghelyo. Sapagkat sinasabi ni Isaias,
"Panginoon, sino ang naniwala sa aming mensahe?" **17**
Kaya ang pananampalataya ay nanggagaling sa pakikinig, at
pakikinig sa salita ni Cristo. **18** Ngunit sinasabi ko, "Hindi
ba nila narinig?" Oo, tiyak na narinig nila. "Ang kanilang
tinig ay nakarating sa buong mundo, at ang kanilang mga
salita sa mga dulo ng mundo." **19** Bukod dito, sinasabi ko,
"Hindi ba nalaman ng Israel?" Noong una ay sinabi ni Moises,
"Iinggitin ko kayo sa pamamagitan ng isang hindi bansa.
Sa pamamagitan ng isang bansang walang pagkaunawa,
gagalitin ko kayo." **20** At sinasabi ni Isaias nang buong
tapang, "Natagpuan ako ng mga hindi humanap sa akin.
Nagpakita ako sa mga hindi nagtatanong tungkol sa akin." **21**
Ngunit sa Israel sinasabi niya, "Buong araw kong iniunat ang
aking mga kamay sa mga taong suwail at matitigas ang ulo."

11 Kung gayon sinasabi ko, itinakwil ba ng Diyos ang
kaniyang mga tao? Nawa ay hindi kailanman. Sapagkat
ako rin ay isang Israelita, kaapu-apuhan ni Abraham, mula sa
tribu ni Benjamin. **2** Hindi itinakwil ng Diyos ang kaniyang
mga tao, na kilala na niya noon pa man. Hindi ba ninyo
alam kung ano ang sinasabi ng kasulatan tungkol kay Elias,
kung paano siya nakiusap sa Diyos laban sa Israel? **3**
"Panginoon, pinatay nila ang iyong mga propeta, giniba nila
ang iyong mga altar. Ako na lamang ang naiwan, at gusto
nila ang akong patayin." **4** Ngunit ano ang sagot sa kaniya
ng Diyos? "May inilaan ako para sa aking sarili na pitong
libong lalaking hindi lumuhod kay Baal." **5** Ganoon din nga,
sa panahong ito, mayroon pang nalalabi dahil sa pagpili ng
biyaya. **6** Ngunit kung ito ay sa pamamagitan ng biyaya,
hindi na ito sa pamamagitan ng mga gawa. Kung hindi, ang
biyaya ay hindi na biyaya. **7** Ano kung gayon? Ang bagay na
hinahanap ng Israel, ay hindi nito nakamit, ngunit ang napili
ang nagkamit nito, at ang iba ay pinagmatigas. **8** Gaya ng
nasusulat: "Binigyan sila ng Diyos ng espiritu ng kapurulan,
ng mga mata upang hindi nila makita, at ng mga tainga upang
hindi nila marinig, hanggang sa araw na ito." **9** At sinasabi
ni David, "Hayaang ang kanilang mga lamesa ay maging
isang lambat, bitag, katitisuran, at ganti laban sa kanila. **10**
Hayaang ang kanilang mga mata ay dumilim upang hindi
sila makakita. Lagi mong panatilihing baluktot ang kanilang
mga likod." **11** Kung gayon, sinasabi ko, "Natisod ba sila
nang sa gayon ay bumagsak?" Nawa ay hindi kailanman. Sa
halip, sa pamamagitan ng kanilang pagkabigo, dumating ang
kaligtasan sa mga Gentil, upang sila ay inggitin. **12** Ngayon
kung ang kanilang pagkabigo ay ang kayamanan ng mundo,
at kung ang kanilang pagkalugi ay ang kayamanan ng mga
Gentil, gaano pa mas dakila ang kanilang kapunuan? **13** At
ngayon kinakausap ko kayong mga Gentil. Habang ako ay
isang apostol sa mga Gentil, ipinagmamalaki ko ang aking
ministeryo. **14** Marahil mainggit ko sila na aking kalaman.
Marahil maliligtas natin ang ilan sa kanila. **15** Sapagkat
kung ang pagkatakwil sa kanila ay ang pakikipagkasundo
ng mundo, ano ang magiging pagtanggap sa kanila kundi
buhay mula sa mga patay? **16** Kung ang mga unang bunga
ay nailaan, gayon din ang buong masa. Kung ang mga ugat
ay nailaan, gayon din ang mga sanga. **17** Ngunit kung ang
ilan sa mga sanga ay binali, kung ikaw, na isang ligaw na
sanga ng olibo, ay naidugtung sa kanila, at kung nakibahagi
ka sa kanila sa kasaganaan ng ugat ng puno ng olibo, **18**
huwag kang magmayabang sa mga sanga. Ngunit kung ikaw
ay nagmamayabang, hindi ikaw ang bumubuhay sa ugat,
ngunit ang ugat ang bumubuhay sa iyo. **19** Kung gayon,
sasabihin mo, "Pinutol ang mga sanga upang maidugtong
ako." **20** Totoo iyan. Dahil sa kanilang hindi pagsampalataya,
pinutol sila, ngunit ikaw ay naging matatag dahil sa iyong
pananampalataya. Huwag kang magmalaki, ngunit matakot
ka. **21** Sapagkat kung hindi pinatawad ng Diyos ang likas na
mga sanga, hindi ka rin niya patatawarin. **22** Tingnan ninyo
kung gayon, ang mga mabubuting gawa at ang kabagsikan
ng Diyos. Sa isang dako, ang kalupitan ay dumating sa mga
Judio na bumagsak. Ngunit sa kabilang dako, ang kabutihan
ng Diyos ay dumarating sa inyo, kung magpapatuloy kayo
sa kaniyang kabutihan. Kung hindi, mapuputol din kayo. **23**
At isa pa, kung hindi sila magpatuloy sa kanilang kawalan
ng pananampalataya, sila ay maidudugtong muli. Sapagkat
maaari silang idugtong ulit ng Diyos. **24** Sapagkat kung kayo
ay pinutol sa likas na ligaw na puno ng olibo, at salungat
sa kalikasan ay idinugtong kayo sa mabuting puno ng olibo,
gaano pa kaya ang mga Judiong ito, na likas na mga sanga,
na maidudugtong pabalik sa kanilang sariling punong olibo?
25 Sapagkat hindi ko nais na hindi ninyo alam, mga kapatid,
ang hiwagang ito, upang hindi kayo magmarunong sa inyong
sariling isipan. Ang hiwagang ito ay nagkaroon sa Israel ng
bahagyang katigasan, hanggang sa makapasok ang kabuuan
ng mga Gentil. **26** Kaya ang lahat ng Israel ay maliligtas,
gaya ito ng nasusulat: "Mula sa Sion manggagaling ang
Tagapagligtas. Tatanggalin niya ang kasamaan mula kay
Jacob. **27** At ito ang magiging kasunduan ko sa kanila, kapag
tinanggal ko ang kanilang mga kasalanan." **28** Sa isang dako,
patungkol sa ebanghelyo, sila ay kinamuhian dahil sa inyo.
Sa kabilang dako ayon naman sa pagpili ng Diyos, sila ay
minamahal dahil sa mga ninuno. **29** Sapagkat ang mga kaloob
at ang tawag ng Diyos ay hindi mababago. **30** Sapagkat kayo
ay dating hindi sumusunod sa Diyos, ngunit ngayon kayo ay
nakatanggap ng awa dahil sa kanilang hindi pagsunod. **31**
Gayon din naman, ngayon ang mga Judiong ito ay naging
suwail. Ang kinahinatnan nito, sa pamamagitan ng awa na
ipinakita sa inyo, makatatanggap din sila ngayon ng awa. **32**
Sapagkat kinulong ng Diyos ang lahat sa kasuwayan, nang
sa gayon maipakita niya ang awa sa lahat. **(eleēsē g1653)**
33 O, napakayaman ng Diyos sa karunungan at kaalaman!
Hindi masuri ang kaniyang mga hatol, at ang kaniyang mga
kaparaanan ay hindi kayang matuklasan! **34** "Sapagkat sino
ang nakakaalam ng isipan ng Panginoon? O sino ang naging
tagapayo niya? **35** O sino ang nagbigay ng una sa Diyos,
upang ito ay bayaran sa kaniya?" **36** Sapagkat mula sa
kaniya, at sa pamamagitan niya, at sa kaniya, ang lahat ng
mga bagay. Sa kaniya ang kaluwalhatian magpakailanman.
Amen. **(aiōn g165)**

12 Kaya hinihikayat ko kayo, mga kapatid, alang-alang
sa habag ng Diyos, na ialay ninyo ang inyong mga
katawan na isang buhay na alay, banal, katanggap-tanggap
sa Diyos. Ito ang inyong nararapat na paglilingkod. **2** Huwag
kayong umayon sa mundong ito, ngunit mag-iba kayo sa
pamamagitan ng pagbabago ng inyong pag-iisip. Gawin ninyo
ito upang malaman ninyo kung ano ang mabuti, katanggap-
tanggap, at ganap na kalooban ng Diyos. **(aiōn g165)** **3**
Sapagkat, dahil sa biyayang ibinigay sa akin, sinasabi ko na
ang bawat isa sa inyo ay huwag mag-isip na mas mataas
ang inyong sarili kaysa sa nararapat ninyong isipin. Sa halip,
dapat kayong mag-isip ng may karunungan, ayon sa sukat ng
pananampalataya na ipinagkaloob ng Diyos sa bawat isa. **4**
Sapagkat marami tayong bahagi sa iisang katawan, ngunit
hindi lahat ng mga bahagi ay may pare-parehong tungkulin. **5**
Gayon din naman, tayo na marami ay iisang katawan kay
Cristo, at ang bawat isa ay bahagi ng isa't isa. **6** Mayroon
tayong iba't ibang kaloob ayon sa biyayang ibinigay sa atin.
Kung ang kaloob ng isa ay paghahayag ng propesiya, gawin
niya ito ayon sa sukat ng kaniyang pananampalataya. **7** Kung
ang kaloob ng isa ay paglilingkod, hayaan siyang maglingkod.
Kung ang isa ay may kaloob ng pagtuturo, hayaan siyang
magturo. **8** Kung ang kaloob ng isa ay pagpapalakas ng loob,
hayaan siyang magpalakas ng loob. Kung ang kaloob ng isa
ay pagbibigay, hayaan siyang gawin ito ng may kagandahang-
loob. Kung ang kaloob ng isa ay pamumuno, gawin ito ng
may pag-iingat. Kung ang kaloob ng isa ay pagpapakita ng
awa, gawin ito ng may kagalakan. **9** Ang pag-ibig ay maging
walang pagkukunwari. Kasuklaman kung ano ang masama;
panghawakan kung ano ang mabuti. **10** Patungkol sa pag-ibig
ng mga kapatid, maging magiliw kayo sa isa't isa. Patungkol
sa kapurihan, igalang ninyo ang isa't isa. **11** Patungkol sa
pagsisikap, huwag mag-atubili. Patungkol sa espiritu, maging
masigasig. Patungkol sa Panginoon, maglingkod sa kaniya.
12 Magalak sa pag-asang mayroon kayo tungkol sa hinaharap.
Maging matiisin sa inyong mga kabalisahan. Magpatuloy sa
pananalangin. **13** Tumulong sa pangangailangan ng mga
mananampalataya. Humanap ng maraming paraan upang
ipakita ang magiliw na pagtanggap sa iba. **14** Pagpalain ninyo
ang mga umaapi sa inyo; pagpalain at huwag isumpa. **15**
Makipaggalak kayo sa mga nagagalak; makipagtangis kayo
sa mga tumatangis. **16** Magkaisa kayo ng pag-iisip. Huwag
mag-isip sa mga paraang mapagmataas, ngunit tanggapin
ang mga mabababang tao. Huwag maging marunong sa
inyong mga sariling isipan. **17** Huwag gantihan ang sinuman
ng masama sa masama. Gumawa ng mga mabubuting bagay
sa paningin ng lahat ng tao. **18** Kung maaari, ayon sa
inyong makakaya, magkaroon kayo ng kapayapaan sa lahat
ng tao. **19** Huwag ipaghiganti ang inyong mga sarili, mga
minamahal, ngunit bigyang daan ang galit ng Diyos. Sapagkat
nasusulat na, "'Akin ang paghihiganti; ako ang gaganti,'
sinasabi ng Panginoon." **20** "Ngunit kung ang iyong kaaway
ay nagugutom, pakainin mo siya. Kung siya ay nauuhaw,
bigyan mo siya ng maiinom. Sapagkat kung gagawin mo ito,
nagtatambak ka ng mga baga ng apoy sa kaniyang ulo." **21**
Huwag kang magpadaig sa kasamaan, ngunit daigin mo ng
mabuti ang kasamaan.

13 Ang bawat kaluluwa ay maging masunurin sa
mga matataas na kapangyarihan, dahil walang
kapangyarihan na hindi nanggagaling sa Diyos. At ang
mga may kapangyarihang umiiral ay itinalaga ng Diyos.
2 Samakatuwid ang lumalaban sa kapangyarihang iyon
ay sumasalungat sa mga utos ng Diyos, at ang mga
sumasalungat dito ay makakatanggap ng kahatulan sa
kanilang mga sarili. **3** Sapagkat ang mga namumuno ay hindi
kilabot sa mga mabubuting gawain, kundi sa mga masasama
gawain. Nais mo bang hindi matakot sa may kapangyarihan?
Gawin mo ang mabuti, at makatatanggap ka ng papuri dahil
dito. **4** Sapagkat siya ay isang lingkod ng Diyos para sa
kabutihan. Ngunit kung gumagawa ka ng masama, matakot
ka. Sapagkat hindi niya dala-dala ang espada ng walang
dahilan. Sapagkat siya ay isang lingkod ng Diyos, isang
tagapaghiganti ng poot sa mga gumagawa ng masama. **5**
Samakatuwid dapat kayong sumunod, hindi lang dahil sa
matinding poot, ngunit dahil din sa konsensya. **6** Dahil dito
nagbabayad din kayo ng mga buwis. Sapagkat ang mga
may kapangyarihan ay mga lingkod ng Diyos na patuloy na
nangangasiwa nito. **7** Bayaran ninyo ang lahat kung ano man
ang inutang ninyo sa kanila: magbuwis sa dapat pagbayaran
ng buwis, magbayad ng upa sa kung sinuman ang inuupahan;
matakot sa nararapat katakutan; parangalan ang nararapat
parangalan. **8** Huwag kayong magkautang ng anuman sa
kanino man, maliban sa pagmamahal sa isa't isa. Sapagkat
ang sinumang nagmamahal sa kaniyang kapwa ay tumutupad
sa kautusan. **9** Sapagkat, "Hindi ka mangangalunya, hindi ka
papatay, hindi ka magnanakaw, hindi ka mag-iimbot," at kung
may iba ring kautusan, pinagsama-sama ito sa pangugusap
na ito: "Mamahalin mo ang iyong kapwa tulad ng iyong sarili."
10 Ang pag-ibig ay hindi gumagawa ng masama sa kaniyang
kapwa. Kaya, pag-ibig ang katuparan ng kautusan. **11** Dahil
dito, nalalaman niyo ang oras, na ito na ang oras upang kayo
ay magising mula sa inyong pagkakatulog. Sapagkat ngayon,
ang ating kaligtasan ay mas malapit na kaysa noong una
tayong nanampalataya. **12** Palipas na ang gabi at malapit ng
mag-umaga. Kaya iisantabi natin ang mga gawa ng kadiliman,
at ating isuot ang baluti ng liwanag. **13** Lumakad tayo nang
nararapat, gaya ng sa liwanag, hindi sa magulong pagdiriwang
o sa paglalasing. At huwag tayong mamuhay sa kahalayan
o sa pagnanasang walang pagpipigil, at hindi sa alitan o
pagkainggit. **14** Ngunit paghariin ninyo ang Panginoong Jesu-
Cristo at huwag pagbigyan ang kagustuhan ng laman, para
sa mga pagnanasa nito.

14 Tanggapin ang sinumang mahina ang
pananampalataya, nang hindi hinahatulan ang mga
pagtatalo. **2** Sa isang dako, ang isang tao ay may
paniniwalang maari niyang kainin ang kahit na ano, ngunit sa
kabilang dako, ang ibang mahina ay kumakain lamang ng
mga gulay. **3** Huwag sanang hamakin ng taong kumakain ng
kahit na ano ang taong hindi kinakain ang lahat. At ang siyang
hindi kinakain ang lahat ay huwag husgahan ang taong
kumakain ng lahat. Dahil tinanggap siya ng Diyos. **4** Sino ka,
ikaw na humuhusga sa isang lingkod na pagmamay-ari ng
iba? Sa harapan ng kaniyang amo siya tatayo o matutumba.
Ngunit siya ay patatayuin, dahil nagagawa ng Panginoon na
siya ay patayuin. **5** Sa isang dako, pinahahalagahan ng isang
tao ang isang araw ng higit kaysa sa iba. Sa kabilang dako,
pinahahalagahan naman ng iba ang bawat araw ng pantay-
pantay. Ang bawat tao ay magpasya sa kaniyang sariling
isipan. **6** Ang nagpapahalaga ng araw, ay nagpapahalaga nito
para sa Panginoon. At siya na kumakain, ay kumakain para
sa Panginoon, sapagkat siya ay nagbibigay pasasalamat sa
Diyos. Ang hindi kumakain, ay nagpipigil na kumain para sa

Panginoon. Nagpapasalamat din siya sa Diyos. **7** Sapagkat
wala sa atin ang nabubuhay para sa kaniyang sarili, at walang
namamatay para sa kaniyang sarili. **8** Sapagkat kung tayo ay
nabubuhay, nabubuhay tayo para sa Panginoon. At kung
tayo ay mamamatay, mamamatay tayo para sa Panginoon.
Kaya kung tayo man ay mamamatay o mabubuhay, tayo ay
sa Panginoon. **9** Dahil sa layuning ito namatay si Cristo at
nabuhay muli, upang siya ay maging Panginoon ng mga patay
at mga buhay. **10** Ngunit ikaw, bakit mo hinahatulan ang iyong
kapatid? At ikaw, bakit mo kinamumuhian ang iyong kapatid?
Dahil lahat tayo ay tatayo sa harapan ng hukuman ng Diyos.
11 Sapagkat ito ay nasusulat, "Habang ako ay nabubuhay,"
sabi ng Panginoon, "ang bawat tuhod ay luluhod sa akin, at
ang bawat dila ay magbibigay ng papuri sa Diyos." **12** Kaya
kung gayon, ang bawat isa sa atin ay magbibigay-sulit ng
kaniyang sarili sa Diyos. **13** Samakatuwid, itigil na natin ang
paghuhusga sa isa't isa, ngunit sa halip pagpasyahan ito, na
walang sinuman ang maglalagay ng ikatitisod o patibong para
sa kaniyang kapatid. **14** Nalalaman ko at nahikayat ako sa
Panginoong Jesus, na walang bagay na hindi malinis sa
kaniyang sarili. Sa kaniya lamang na itinuturing ang anumang
bagay na marumi, para sa kaniya ito ay marumi. **15** Kung
dahil sa pagkain ay nasaktan ang iyong kapatid, hindi ka na
lumalakad sa pag-ibig. Huwag mong ipahamak sa iyong
pagkain ang siyang pinagkamatayan ni Cristo. **16** Kaya
huwag ninyong hayaan na ang inyong mabubuting gawa ang
maging dahilan upang kutyain sila ng mga tao. **17** Sapagkat
ang kaharian ng Diyos ay hindi tungkol sa pagkain o inumin,
ngunit tungkol ito sa pagiging matuwid, kapayapaan at
kagalakan sa Banal na Espiritu. **18** Sapagkat ang sinumang
naglilingkod kay Cristo sa ganitong paraan ay katanggap-
tanggap sa Diyos at sinang-ayunan ng mga tao. **19** Kung
gayon, ipagpatuloy natin ang mga bagay ng kapayapaan
at ang mga bagay na nakapagpapatibay ng bawat isa. **20**
Huwag ninyong sirain ang gawain ng Diyos ng dahil sa
pagkain. Ang lahat ng mga bagay ay tunay na malinis, ngunit
masama ito para sa taong kumakain at nagiging dahilan
ng kaniyang pagkatisod. **21** Mabuti ang hindi kumain ng
karne, o uminom ng alak, o anumang magiging sanhi ng
pagkakatisod ng iyong kapatid. **22** Ang mga paniniwalang
ito na mayroon ka, ikaw at ang Diyos lamang ang dapat
nakakaalam. Pinagpala ang taong hindi hinahatulan ang
kaniyang sarili bilang respeto sa kung ano ang kaniyang
sinasang-ayunan. **23** Ang nagdududa ay hinahatulan kung
siya ay kakain, dahil hindi ito mula sa pananampalataya. At
ang anumang hindi mula sa pananampalataya ay kasalanan.

15 Ngayon tayong mga malalakas ang nararapat na
pumasan sa mga kahinaan ng mga mahihina, at hindi
natin dapat bigyang-lugod ang ating mga sarili. **2** Bigyang-
lugod ng bawat isa sa atin ang kaniyang kapwa dahil mabuti
iyon, upang pagtibayin siya. **3** Sapagkat kahit si Cristo ay
hindi nagbigay-lugod sa kaniyang sarili. Sa halip, gaya ng
nasusulat, "Ang mga panlalait ng mga nanlait sa iyo ay sa
akin bumabagsak". **4** Dahil anuman ang isinulat noong una ay
para sa ating ikatututo, upang sa pamamagitan ng pagtitiis at
sa pamamangitan ng pagpapalakas ng loob ng mga kasulatan
ay magkakaroon tayo ng pag-asa. **5** Ngayon, nawa ang
Diyos ng pagtitiis at ng lakas ng loob ay pagkalooban kayo ng
iisang pag-iisip ayon kay Cristo Jesus. **6** Nawa ay gawin
niya ito upang kayo na may iisang pag-iisip ay magpuri
ng may iisang bibig sa Diyos at Ama ng ating Panginoong
Jesu-Cristo. **7** Kaya tanggapin ninyo ang isa't isa, gaya ng
pagtanggap din sa inyo ni Cristo, sa ikapupuri ng Diyos. **8**
Sapagkat sinasabi ko na si Cristo ay ginawang lingkod ng
pagtutuli sa ngalan ng katotohanan ng Diyos. Ginawa niya
ito upang patotohanan niya ang mga pangakong ibinigay sa
mga ninuno, **9** at para sa mga Gentil upang papurihan nila
ang Diyos sa kaniyang awa. Ito ay gaya ng nasusulat, "Kaya
pupurihin kita kasama ng mga Gentil, at aawit ng papuri sa
pangalan mo." **10** Muling nitong sinasabi, "Magalak kayo,
kayong mga Gentil, kasama ang kaniyang mga tao." **11**
At muli, "Purihin ang Panginoon, lahat kayong mga Gentil
at hayaan ninyong ang lahat na mga tao ay purihin siya."
12 Sinasabi rin ni Isaias, "Magkakaroon ng ugat mula kay
Jesse, at siya ang lilitaw upang mamuno sa mga Gentil.
Magtitiwala ang mga Gentil sa kaniya." **13** Ngayon nawa ang
Diyos ng pagtitiwala ay punuin kayo ng buong kagalakan at
kapayapaan sa inyong paniniwala, upang kayo ay managana
sa pagtitiwala sa pamamagitan ng kapangyarihan ng Banal
na Espiritu. **14** Ako man sa aking sarili ay naniniwala tungkol
sa inyo, aking mga kapatid. Naniniwala din ako na kayo
mismo ay puno ng kabutihan, puno ng lahat ng kaalaman.
Naniniwala ako na kayo ay may kakayahan ding payuhan
ang isa't isa. **15** Ngunit mas matapang akong sumusulat
sa inyo tungkol sa ilang mga bagay upang paalalahanan
kayong muli, dahil sa kaloob na ibinigay sa akin ng Diyos.
16 Itong kaloob na dapat akong maging lingkod ni Cristo
Jesus na isinugo sa mga Gentil, upang ihandog bilang isang
pari ang ebanghelyo ng Diyos. Kailangan kong gawin ito
upang ang handog ng mga Gentil ay maging katanggap-
tanggap, nakalaan sa Diyos sa pamamangitan ng Banal
na Espiritu. **17** Kaya ang aking kagalakan ay kay Cristo
Jesus at sa mga bagay na mula sa Diyos. **18** Sapagkat hindi
ako mangangahas na magsalita ng kahit na ano maliban sa
mga bagay na ginawa ni Cristo sa pamamagitan ko para
sa pagsunod ng mga Gentil. Ito ay mga bagay ng ginawa
sa pamamagitan ng salita at gawa, **19** sa pamamagitan ng
kapangyarihan ng mga tanda at mga kahanga-hangang gawa,
at sa pamamagitan ng kapangyarihan ng Banal na Espiritu.
Ito ay nangyari mula sa Jerusalem, at sa palibot hanggang sa
Ilirico, ipinangaral ko nang lubos ang ebanghelyo ni Cristo. **20**
Sa ganitong paraan, ang aking hangarin ay ang maipahayag
ang ebanghelyo, ngunit hindi kung saan kilala ang pangalan
ni Cristo, upang hindi ako makapagtayo sa pundasyon ng
ibang tao. **21** Katulad ng nasusulat: "Makikita siya ng mga
hindi dinatnan ng balita tungkol sa kaniya, at maiintindihan ng
mga hindi nakarinig." **22** Kaya maraming beses din akong
hinadlangan na tumungo sa inyo. **23** Ngunit ngayon, wala na
akong iba pang lugar sa mga lupaing ito, at inaasam ko ng
maraming taon na makapunta ako sa inyo. **24** Kaya sa tuwing
pumupunta ako sa Espanya, umaasa akong makita kayo sa
aking pagdaan, at inasahan ko din na kayo ang tutulong sa
aking pag-alis pagkatapos akong magsaya kasama kayo
kahit panandalian lang. **25** Ngunit ngayon ay pupunta ako sa
Jerusalem upang maglingkod sa mga mananampalataya.
26 Sapagkat ito ay kasiyahan ng mga taga-Macedonia at
ng mga taga-Acaya na magambag-ambag para sa mga
mahihirap na mananampalataya na nasa Jerusalem. **27**
Oo, ito ay kanilang kasiyahan, at sa katunayan, sila ang
mga may utang sa kanila. Sapagkat kung ang mga Gentil ay
nakibahagi sa kanilang mga espirituwal na bagay, dapat lang
silang maglingkod sa kanila sa mga materyal na bagay. **28**
Kaya, kapag natapos kong gawin ito at mapatunayan ang

bungang ito sa kanila, dadaan ako diyan sa inyo pagpunta ko
sa Espanya. **29** Alam ko, na kapag pumunta ako sa inyo,
pupunta ako ng may buong pagpapala ni Cristo. **30** Ngayon
hinihikayat ko kayo, mga kapatid, sa ngalan ng Panginoong
Jesu-Cristo, at sa pamamagitan ng pag-ibig ng Banal na
Espirito, na magsumikap kayo kasama ko sa inyong mga
panalangin sa Diyos patungkol sa akin. **31** Ipanalangin ninyo
na ako ay maligtas sa mga hindi sumusunod na nasa Judea
at ang aking paglilingkod sa Jerusalem ay maging katanggap-
tanggap sa mga mananampalataya. **32** Ipanalangin ninyo na
ako ay makapunta sa inyo ng may galak sa pamamagitan
ng kalooban ng Diyos, at ako nawa ay makasumpong ng
kapahingahan ka kasama ninyo. **33** Nawa ay sumainyong
lahat ang Diyos ng kapayapaan. Amen.

16 Inihahabilin ko sa inyo si Febe na ating kapatid na
babae, na isang lingkod ng iglesiya na nasa Cencrea,
2 upang siya ay tanggapin ninyo sa Panginoon. Gawin ninyo
ito sa paraan na karapat-dapat sa mga mananampalataya,
at tulungan ninyo siya sa anumang mga pangangailangan
niya. Sapagkat siya mismo ay tumulong din sa marami, at
ganun din sa akin. **3** Batiin ninyo sina Prisca at Aquila,
na mga kapwa ko manggagawa kay Cristo Jesus, **4** na
inilagay sa panganib ang kanilang mga buhay para sa aking
buhay. Nagpapasalamat ako sa kanila, at hindi lamang ako,
kundi pati na rin ang lahat ng mga iglesiya ng mga Gentil.
5 Batiin ninyo ang iglesiya na nasa kanilang bahay. Batiin
ninyo si Epeneto na aking minamahal, na siyang kauna-
unahang bunga ng Asia kay Cristo. **6** Batiin ninyo si Maria
na naglingkod ng lubos para sa inyo. **7** Batiin ninyo sina
Andronico at Junia, na aking mga kamag-anak, at kasamahan
kong mga bilanggo. Kilala sila sa mga apostol, na nauna
pang nakakilala kay Cristo kaysa sa akin. **8** Batiin ninyo si
Ampliato, na aking minamahal sa Panginoon. **9** Batiin ninyo
si Urbano, na ating kapwa manggagawa kay Cristo, at ang
minamahal kong si Staquis. **10** Batiin ninyo si Apeles, na
subok kay Cristo. Batiin ninyo ang mga nasa sambahayan
ni Aristobulo. **11** Batiin ninyo si Herodion, na aking kamag-
anak. Batiin ninyo ang mga nasa sambahayan ni Narciso, na
nasa Panginoon. **12** Batiin ninyo sina Trifena at Trifosa, na
naglingkod nang lubos sa Panginoon. Batiin ninyo si Persida
na minamahal, na naglingkod nang labis sa Panginoon. **13**
Batiin ninyo si Rufo, na pinili ng Panginoon, at ang kaniyang
ina at ina ko rin. **14** Batiin ninyo sina Asincrito, Flegonte,
Hermes, Patrobas, Hemas at ang mga kapatid na kasama
nila. **15** Batiin ninyo sina Filologo at Julia, Nereo at ang
kaniyang kapatid na babae, at si Olimpas, at lahat ng mga
mananampalataya na kasama nila. **16** Batiin ninyo ang isa't
isa sa pamamagitan ng banal na halik. Lahat ng mga iglesiya
ni Cristo ay binabati kayo. **17** Ngayon hinihikayat ko kayo,
mga kapatid, na isipin ninyo ang mga taong nagiging dahilan
ng pagkakabaha-bahagi at pagkakatisod. Lumalagpas sila sa
mga turong inyong napag-aralan. Talikuran ninyo sila. **18**
Sapagkat ang mga taong tulad nito ay hindi naglilingkod sa
ating Panginoong Cristo, kundi ang sarili nilang hangarin. Sa
pamamagitan ng kanilang kaaya-aya at mga kalugod-lugod
na pananalita nililinlang nila ang mga puso ng mga walang
malay. **19** Sapagkat ang inyong halimbawa ng pagsunod ay
umabot na sa lahat. Kaya nagagalak ako sa inyo, ngunit gusto
kong maging matalino kayo tungkol sa mga bagay na mabuti,
at walang kamalayan sa kasamaan. **20** Hindi magtatagal, ang
Diyos ng kapayapaan ay dudurugin si Satanas sa ilalim ng
inyong mga paa. Nawa ang biyaya ng ating Panginoong Jesu-
Cristo ay sumainyo. **21** Binabati kayo ni Timoteo, ang aking
kapwa manggagawa, at nina Lucius, Jason, at Sosipato,
na aking mga kamag-anak. **22** Ako, si Tercio, na tagasulat
ng liham na ito, ay bumabati sa inyo sa Panginoon. **23**
Binabati kayo ni Gauis, na tinutuluyan ko at ng buong iglesiya.
Binabati kayo ni Erasto, ang ingat-yaman ng lungsod, kasama
ang kapatid na si Quarto. **24** [Nawa ang biyaya ng ating
Panginoon Jesu-Cristo ay mapasainyong lahat. Amen] **25**
Ngayon sa kaniya na may kakayahang kayo ay pagtibayin
ayon sa aking ebanghelyo at sa pangangaral ni Jesu-Cristo,
ayon sa pahayag ng hiwaga na itinago mula pa noon, **(aiōnios
g166)** **26** ngunit sa ngayon ay inilahad na at nalaman sa
pamamagitan ng mga kasulatan ng mga propeta ayon sa
kautusan ng walang hanggang Diyos, para sa pagsunod ng
mga Gentil dahil sa kanilang pananampalataya? **(aiōnios
g166)** **27** sa iisang Diyos na matalino, sa pamamagitan ni
Jesu-Cristo, ang kaluwalhatian magpakailanman. Amen. **(aiōn
g165)**

1 Mga Corinto

1 Mula kay Pablo, na tinawag upang maging isang apostol ni
Cristo Jesus ayon sa kalooban ng Diyos, at kay Sostenes
na ating kapatid, **2** sa iglesia ng Diyos sa Corinto, na mga
naihandog kay Cristo Jesus, silang tinawag na maging mga
taong banal. Sumusulat din kami sa lahat nang dako sa mga
tumatawag sa pangalan ng ating Panginoong Jesu-Cristo,
ang kanilang Panginoon at sa atin. **3** Nawa ay sumainyo ang
biyaya at kapayapaang mula sa Diyos na ating Ama at sa
Panginoong Jesu-Cristo. **4** Lagi akong nagpapasalamat sa
aking Diyos sa inyo, dahil sa biyaya ng Diyos na ibinigay ng
Panginoong Cristo Jesus sa inyo. **5** Ginawa niya kayong
mayaman sa lahat ng paraan, sa lahat ng pananalita at sa
lahat ng kaalaman. **6** Ginawa niya kayong mayaman, gaya ng
patotoo tungkol kay Cristo na napatunayang totoo nga sa inyo.
7 Samakatuwid kayo nga ay hindi nagkukulang sa kaloob ng
Espiritu, habang sabik kayong naghihintay sa kapahayagan
ng ating Panginoong Jesu-Cristo. **8** Kayo din ay kaniyang
palalakasin hanggang sa huli, upang kayo ay walang bahid sa
araw ng ating Panginoong Jesu-Cristo. **9** Tapat ang Diyos na
siyang tumawag sa inyo sa pakikipagtipon sa kaniyang Anak
na si Jesu-Cristo na ating Panginoon. **10** Ngayon, hinihikayat
ko kayo, mga kapatid, sa pamamagitan ng pangalan ng
ating Panginoong Jesu-Cristo, na magkakasundo kayong
lahat, at walang pagkakahati-hati sa inyo. Pinapakiusap ko
sa inyo na kayo ay magkaisa sa kaisipan at maging sa
layunin. **11** Sapagkat ibinalita sa akin ng mga tauhan ni
Cloe na may namumuong mga alitan sa inyo. **12** Ang ibig
kong sabihin: Ang bawat isa sa inyo ay nagsasabi, "Kay
Pablo ako," o "Kay Apolos ako," o "Kay Cefas ako," o "Kay
Cristo ako." **13** Si Cristo ba ay nahahati? Si Pablo ba ay
napako para sa inyo? Kayo ba ay binautismuhan sa pangalan
ni Pablo? **14** Ako ay nagpapasalamat sa Diyos na wala
akong binautismuhan sa inyo, maliban kay Crispo at Gayo.
15 Ito ay upang walang isa man sa inyo na magsasabing
binautismuhan ko kayo sa aking pangalan. **16** (Binautismuhan
ko din ang sambahayan ni Stefanas. Sa kabila nito, hindi
ko na alam kung may nabautismuhan pa akong iba.) **17**
Sapagkat hindi ako isinugo ni Cristo upang magbautismo
kundi mangaral ng ebanghelyo. Hindi niya ako isinugo upang
mangaral sa salita na may karunungan ng tao, upang ang
krus ni Cristo ay hindi mawawalan ng kapangyarihan. **18**
Sapagkat ang mensahe tungkol sa krus ay kamangmangan
sa mga mamamatay. Ngunit para sa mga inililigtas ng Diyos,
ito ay ang kapangyarihan ng Diyos. **19** Sapagkat nasusulat,
"Sisirain ko ang karunungan ng marurunong. Bibiguin ko
ang pang-unawa ng mga matatalino." **20** Nasaan ang taong
marunong? Nasaan ang dalubhasa? Nasaan ang debatista
ng mundong ito? Hindi ba't pinalitan ng Diyos ang karunungan
ng mundong ito ng kamangmangan? **(aiōn g165)** **21** Dahil ang
mundo sa sarili nitong karunungan ay hindi kinilala ang Diyos,
nalugod ang Diyos sa pamamagitan ng kamangmangan ng
pangangaral na iligtas ang sinumang sumasampalataya. **22**
Sapagkat humihiling ang mga Judio ng mga tanda ng himala
at naghahangad ng karunungan ang mga Griyego. **23** Ngunit
ipinapangaral namin si Cristo na napako, isang ikinatitisod ng
mga Judio at kamangmangan sa mga Griyego. **24** Ngunit sa
lahat ng mga tinawag ng Diyos, maging Judio at Griyego,
ipinapangaral namin na si Cristo ang kapangyarihan at ang
karunungan ng Diyos. **25** Sapagkat ang kamangmangan ng
Diyos ay mas higit sa karunungan ng tao, at ang kahinaan ng
Diyos ay higit sa kalakasan ng tao. **26** Tumingin kayo sa
pagkatawag ng Diyos sa inyo, mga kapatid. Iilan lamang ang
marurunong sa inyo sa pamamagitan ng pamantayan ng tao.
Iilan lamang ang makapangyarihan sa inyo. Iilan lamang ang
may maharlikang kapanganakan sa inyo. **27** Ngunit pinili ng
Diyos ang mga bagay na mangmang sa mundo upang hiyain
ang mga marurunong. Pinili ng Diyos kung anong mahihina
sa mundo upang hiyain ang malakas. **28** Pinili ng Diyos kung
ano ang mababababa at hinamak sa mundo. Pinili nga niya
ang mga bagay na itinuring na walang kabuluhan, upang
mawalang kabuluhan ang mga bagay na pinanghahawakang
mahalaga. **29** Ginawa niya ito upang walang sinuman ang
may dahilan upang magyabang sa harapan niya. **30** Dahil
sa ginawa ng Diyos, kayo ngayon ay na kay Cristo Jesus
na naging karunungan natin na mula sa Diyos. Siya ang
ating naging katuwiran, kabanalan, at katubusan. **31** Kaya
nga, gaya ng sinabi ng kasulatan, "Kung ang isa man ay
magmamalaki, ipagmalaki niya ang Panginoon,"

2 Nang pumunta ako sa inyo, mga kapatid, hindi ako
pumariyan na may kahusayan ng pananalita o karunungan
nang aking ipinahayag ang mga lihim na katotohanan tungkol
sa Diyos. **2** Sapagkat nagpasya akong walang kilalanin
nang ako ay nasa inyo maliban kay Jesu-Cristo na siyang
ipinako sa krus. **3** At nakasama ninyo ako sa kahinaan, at
pagkatakot, at sa matinding panginginig. **4** At ang aking
mensahe at pagpapahayag ay hindi sa mapang-akit na
pananalita ng karunungan. Sa halip, kasama ng mga ito ang
pagpapakita ng Espiritu at ng kapangyarihan, **5** upang ang
inyong pananampalataya ay hindi sa karunungan ng mga tao,
kundi sa kapangyarihan ng Diyos. **6** Ngayon nagsasalita kami
ng karunungan sa mga ganap, ngunit hindi ang karunungan
ng mundong ito, o ng mga namumuno sa kapanahunang
ito, na lumilipas. **(aiōn g165)** **7** Sa halip nagsasalita kami ng
karunungan ng Diyos sa lihim na katotohanan, ang lihim na
karunungang itinalaga ng Diyos bago pa ang mga panahon
para sa ating kaluwalhatian. **(aiōn g165)** **8** Wala sa mga
namumuno sa panahong ito ang nakakaalam ng ganitong
karunungan, sapagkat kung naunawaan lang sana nila ito
sa panahong iyon, hindi na sana nila ipinako sa krus ang
Panginoon ng kaluwalhatian. **(aiōn g165)** **9** Ngunit gaya ng
nasusulat, "Mga bagay na hindi nakita ng mata, na hindi
narinig ng tainga, na hindi sumagi sa isipan, ang mga bagay
na inihanda ng Diyos para sa mga umiibig sa kaniya." **10** Ito
ang mga bagay na inihayag ng Diyos sa atin sa pamamagitan
ng Espiritu. Sapagkat sinasaliksik ng Espiritu ang lahat, kahit
ang mga lihim ng Diyos. **11** Sapagkat sino ang nakakaalam
sa iniisip ng tao, maliban ang espiritung nasa kaniya? Ganoon
din, walang nakakaalam sa mga lihim ng Diyos maliban ang
Espiritu ng Diyos. **12** Ngunit hindi natin tinanggap ang espiritu
ng mundo, kundi ang Espiritu na siyang nagmula sa Diyos,
upang maaari nating malaman ang mga bagay na kusang
ibinigay sa atin ng Diyos. **13** Sinasabi namin ang tungkol sa
mga bagay na ito sa pamamagitan ng salita na hindi kayang
ituro sa pamamagitan ng karunungan ng tao, ngunit itinuro
ng Espiritu sa amin. Ipinapaliwanag ng Espiritu ang mga
espiritwal na mga salita sa espiritwal na karunungan. **14** Hindi
makakatanggap ng mga bagay na nabibilang sa Espiritu ng
Diyos ang hindi espiritwal na tao, sapagkat kahangalan ang
mga ito sa kaniya. Hindi niya nakikilala ang mga ito dahil
ang mga ito ay nakikilala sa pamamagitan ng espiritu. **15**

Hahatulan ng isang espiritwal ang lahat ng bagay, ngunit hindi siya sakop sa paghahatol ng iba. **16** “Sapagkat sino ang nakakaalam sa isip ng Panginoon upang siya ay turuan?” Ngunit nasa atin ang pag-iisip ni Cristo.

3 At ako, mga kapatid, hindi ko kayo nakakausap na tulad ng mga taong espiritual, sa halip bilang mga taong makalaman, bilang mga sanggol kay Cristo. **2** Pinaiinom ko kayo ng gatas at hindi ko kayo pinapakain ng karne, sapagkat hindi pa kayo handa sa karne. At hanggang ngayon ay hindi pa rin kayo handa. **3** Sapagkat nananatili kayong makalaman. Dahil kung may paninibugho at pagtatalo na umiiral pa sa inyo, hindi ba namumuhay pa kayo sa laman at hindi ba kayo lumalakad sa pamantayan ng tao? **4** Sapagkat kapag may isang nagsabi, “Ako ay sumusunod kay Pablo,” at sinasabi naman ng isa, “Ako ay sumusunod kay Apolos,” hindi ba namumuhay pa kayo bilang isang tao? **5** Sino ba si Apolos? At sino ba si Pablo? Mga lingkod na dahil sa kanila kayo ay sumampalataya, na bawat isa sa kanila ay nabigyan ng Panginoon ng mga tungkulin. **6** Ako ang nagtanim, si Apolos ang nagdilig, ngunit ang Diyos ang nagpapalago. **7** Kung magkagayon, hindi mahalaga kung sino ang nagtatanim, ni ang nagdidlilig. Ngunit ang Dios ang siyang nagpapalago. **8** Ngayon ang nagtatanim at nagdidilig ay iisa, at ang bawat isa ay tatanggap ng kaniyang sahod ayon sa kaniyang sariling trabaho. **9** Sapagkat kami ay kapwa mga manggagawa ng Diyos. Kayo ang hardin ng Diyos, gusali ng Diyos. **10** Ayon sa biyayang ibinigay sa akin ng Diyos bilang isang mahusay na punong tagapagtayo, ako ang naglagay ng pundasyon at may ibang nagtatayo sa ibabaw nito. Subalit mag-ingat ang bawat tao kung paano siya magtatayo sa ibabaw nito. **11** Sapagkat walang sinuman ang makapaglalagay ng ibang pundasyon maliban sa isa na naitayo na, na si Jesu-Cristo. **12** Ngayon kung sinumang nagtatayo sa ibabaw ng pundasyon sa ginto, pilak, mga mahahalagang bato, kahoy, dayami, o pinaggapasan, **13** ang kaniyang gawa ay maihahayag, dahil ang liwanag ng araw ang magsisiwalat nito. Sapagkat ito ay ihahayag ng apoy. Ang apoy ang susubok sa uri at halaga ng anumang gawa ng bawat isa. **14** Kung mananatili ang anumang bagay na tinayo ng tao, siya ay tatanggap ng gantimpala. **15** Nguni't kung masunog ang ginawa ng sinuman, siya ay mawawalan. Nguni't siya mismo ay ligtas, na gaya ng naligtas mula sa mga apoy. **16** Hindi ba ninyo alam na kayo ang templo ng Diyos at ang Espiritu ng Diyos ay naninirahan sa inyo? **17** Kung sinuman ang wawasak sa templo ng Diyos, sisirain din ng Diyos ang taong iyon. Sapagkat ang templo ng Diyos ay banal at maging kayo. **18** Huwag ninyong dayain ang inyong mga sarili. Kung ang sinuman sa inyo ay nag-iisip na siya ay marunong sa panahong ito, hayaan siyang maging “mangmang” upang magtamo siya ng karunungan. **(aiōn g165)** **19** Sapagkat ang karunungan sa mundong ito ay kamangmangan sa Diyos. Sapagkat nasusulat, “Hinuhuli niya ang marunong sa kaniyang katusuhan”. **20** At gayun din, “Alam ng Panginoon na ang mga pangangatuwiran ng marunong ay walang saysay.” **21** Kaya wala ng magyayabang sa mga tao! Sapagkat lahat ng mga bagay ay sa inyo, **22** kahit na si Pablo, o si Apolos, o si Cefas, o ang sanlibutan, o ang buhay, o ang kamatayan, o mga bagay sa kasalukuyan, o mga bagay na darating. Lahat ng mga bagay ay sa inyo, **23** at kayo ay kay Cristo, at si Cristo ay sa Diyos.

4 Ganito dapat ang ipalagay ng tao sa amin, bilang mga lingkod ni Cristo at mga katiwala ng mga lihim na katotohanan ng Diyos. **2** Sa kaugnayan nito, kinakailangang mapagkakatiwalaan ang mga katiwala. **3** Ngunit para sa akin, ito ay napakaliit lamang na bagay para mahatulan ninyo ako o nang anumang hukuman ng tao. Sapagkat hindi ko nga hinahatulan ang aking sarili. **4** Wala akong nalalaman na anumang sakdal laban sa akin ngunit hindi nangangahulugang ako ay walang sala. Ang Panginoon ang siyang hahatol sa akin. **5** Kaya, huwag kayong humatol tungkol sa anumang bagay bago ang panahon, bago dumating ang Panginoon. Dadalhin niya sa liwanag ang mga lihim na bagay ng kadiliman at ihahayag ang mga layunin ng puso. At makatatanggap ang bawat isa ng kaniyang papuri mula sa Diyos. **6** Ngayon, mga kapatid, ginawa ko ang mga prinsipyong ito sa aking sarili at ni Apolos para sa inyong kapakanan upang mula sa amin ay inyong matutunan ang kahulugan ng kasabihan na, “Huwag ninyong hihigitan kung ano ang nasusulat.” Ito ay upang wala sa inyo ang maging mayabang sa pagtatangi ng isa laban sa iba. **7** Sapagkat sino ang nakakakita ng pagkakaiba ninyo sa iba? Anong mayroon kayo na hindi ninyo tinanggap ng walang bayad? Kung natanggap ninyo ito ng walang bayad, bakit kayo nagyayabang na parang hindi ninyo nagawa? **8** Nasa inyo na lahat ng maaari ninyong gustuhin! Naging mayaman na kayo! Nagsimula na kayong maghari- at nang bukod sa amin! Tunay nga, nais kong maghari kayo upang makapaghari kami na kasama ninyo. **9** Sapagkat iniisip kong kaming mga apostol ay inilagay ng Diyos sa kahuli-hulihan ng hanay na pinapanood at gaya ng mga taong nahatulan ng kamatayan. Kami ay naging isang palabas sa mundo, sa mga anghel at sa mga tao. **10** Kami ay mga hangal alang-alang kay Cristo, ngunit kayo ay marunong kay Cristo. Kami ay mahina, ngunit kayo ay malakas. Kayo ay kinilala sa karangalan, ngunit kami ay kinilala sa kahihiyan. **11** Hanggang sa mga oras na ito, kami ay nagugutom at nauuhaw, kami ay nagkukulang sa kasuotan, kami ay pinalo nang may kalupitan, at kami ay walang matuluyan. **12** Nagpakahirap kami sa paggawa, gumagawa sa sarili naming mga kamay. Nang kami ay nilait, nagpapala kami. Nang kami ay inusig, nagtiis kami. **13** Noong kami ay siniraan, nagsalita kami ng may kabaitan. Kami ay naging, at maituturing pa rin na inaayawan ng mundo at ang pinakamarumi sa lahat ng mga bagay. **14** Hindi ko isinulat ang mga bagay na ito upang hiyain kayo, ngunit upang itama kayo bilang aking mga minamahal na anak. **15** Sapagkat kahit mayroon kayong sampung libo na tagabantay kay Cristo, wala kayong maraming ama. Sapagkat naging ama ninyo ako kay Cristo Jesus sa pamamagitan ng ebanghelyo. **16** Kaya hinihikayat ko kayo na tularan ninyo ako. **17** Ito ang dahilan kung bakit ko pinapunta sa inyo si Timoteo, ang aking minamahal at tapat na anak sa Panginoon. Siya ang magpapaalala sa inyo ng aking mga kaparaanan kay Cristo, gaya ng pagtuturo ko sa kanila sa lahat ng dako at sa bawat iglesya. **18** Ngayon, ang iba sa inyo ay lubhang mayabang, kumikilos na parang hindi ako darating sa inyo. **19** Ngunit malapit na akong pumunta sa inyo, kung kalooban ng Panginoon. At hindi ko lamang malalaman ang salita ng mga mayayabang na ito, ngunit makikita ko ang kanilang kapangyarihan. **20** Sapagkat ang kaharian ng Diyos ay hindi naglalaman ng usapin kundi ng kapangyarihan. **21** Ano ba ang gusto ninyo? Kailangan ko bang pumunta sa inyo na may pamalo o nang may pag-ibig at sa espiritu ng kahinahunan?

5 Narinig namin ang ulat na may nangyayaring sekswal na imoralidad sa inyo, ang uri ng imoralidad na hindi nga pinahihintulutan kahit sa mga Gentil. Ang ulat ay ganito, may isa sa inyo na nakikipagtalik sa asawa ng kaniyang ama. **2** At masyado kayong mayabang. Sa halip, hindi ba dapat na magluksa kayo? Dapat maalis sa inyo ang gumawa nito. **3** Sapagkat, kahit na wala ako sa katawan ngunit kasama pa rin ninyo ako sa espiritu, at hinatulan ko na ang siyang gumawa nito, na parang nariyan ako. **4** Kung magtitipun-tipon kayo sa ngalan ng ating Panginoong Jesus, at nariyan din ang aking espiritu sa kapangyarihan ng ating Panginoong Jesus, hinatulan ko na ang taong iyan. **5** Ginawa ko ito upang maipasakamay ang taong ito kay Satanas para sa pagkawasak ng laman, upang maaaring maligtas ang kaniyang espiritu sa araw ng Panginoon. **6** Hindi mabuti ang inyong pagmamalaki. Hindi ba ninyo alam na mapapaalsa ang buong tinapay sa kaunting lebadura? **7** Linisin ninyo ang inyong sarili sa lumang lebadura upang kayo ay maging bagong masa, at upang kayo ay maging tinapay na walang lebadura. Sapagkat si Cristo, na ating kordero ng Paskua, ay inihandog na. **8** Kaya atin nang ipagdiwang ang pista, hindi sa lumang lebadura, na siyang lebadura ng masamang pag-uugali at kasamaan. Kundi, ipagdiwang natin ang tinapay na walang lebadura ng katapatan at katotohanan. **9** Sumulat ako sa inyo sa aking liham upang kayo ay huwag makisama sa mga taong mahahalay. **10** Hindi ko ibig sabihin na sa mga imoral na tao sa mundong ito, o sa mga sakim, o sa mga mandaraya, o sa mga taong sumasamba sa diyus-diyosan, sapagkat sa paglayo mula sa kanila ay kakailanganin ninyong umalis sa mundo. **11** Ngunit ngayon sumusulat ako sa inyo upang huwag kayong makisama sa sinumang tinawag na kapatid kay Cristo ngunit siya ay namumuhay sa sekswal na imoralidad, o sakim, o sumasamba sa mga diyus-diyosan, o mapang-abuso sa pananalita, o lasinggero, o mandaraya. Ni makikisalo sa pagkain sa ganiyang tao. **12** Sapagkat paanong ako ay nasasangkot sa paghahatol sa mga tao sa labas ng iglesiya? Sa halip, hindi ba't dapat ninyong hatulan ang mga nasa loob ng iglesiya? **13** Ngunit ang Diyos ang siyang hahatol sa mga nasa labas. “Alisin ang masamang tao mula sa inyo.”

6 Kung mayroong alitan ang isa sa inyo sa iba, maglalakas-loob ba siya na pupunta sa korteng pambayan sa harapan ng hindi mananampalatayang hukom, sa halip na sa harapan ng mga mananampalataya? **2** Hindi ba ninyo alam na ang mga mananampalataya ang hahatol sa mundo? At kung hahatulan ninyo ang mundo, wala ba kayong kakayahan na ayusin ang mga hindi mahahalagang bagay? **3** Hindi ba ninyo alam na tayo ang hahatol sa mga anghel? Gaano pa kaya na hatulan natin ang mga bagay ng buhay na ito? **4** Kung gayun nga na kailangan ninyong gumawa ng mga hatol ukol sa pang-araw araw na buhay, bakit ninyo idinudulog ang mga ganitong kaso sa harapan ng mga walang katayuan sa iglesiya? **5** Sinasabi ko ito upang kayo ay hiyain. Wala bang kahit isa sa inyo ang may sapat na karunungan upang ayusin ang mga alitan sa pagitan ng mga kapatid? **6** Ngunit ang nagyayari ay, ang isang mananampalataya ay pumupunta sa korte laban sa isa pang mananampalataya, at ang kasong iyon ay nakalagay sa harapan ng isang hukom na hindi mananampalataya! **7** Ang katunayan na may mga anumang alitan sa pagitan ng mga Kristiyano ay pagkatalo na para sa inyo. Bakit hindi nalang pagdusahan ang mali? Bakit hindi nalang hayaan na kayo ay dayain? **8** Ngunit ginawan ninyo ng mali at dinaya ang iba, at sila ay inyong mga sariling kapatid! **9** Hindi ba ninyo alam na hindi mamanahin ng mga hindi matuwid ang kaharian ng Diyos? Huwag kayong maniwala sa mga kasinungalingan. Ang mga mahahalay, mga sumasamba sa mga diyus-diyosan, mga nangangalunya, mga lalaking nagbebenta ng aliw, silang mga nakikipagtalik sa kapwa lalaki, **10** mga magnanakaw, mga sakim, mga lasinggero, mga mapanirang-puri, mga mandaraya—wala sa kanila ang magmamana sa kaharian ng Diyos. **11** At ganyan ang ilan sa inyo. Ngunit nilinis na kayo, at inihandog na kayo sa Diyos, at kayo ay ginawa nang matuwid sa Diyos sa ngalan ng Panginoong Jesu-Cristo at sa pamamagitan ng Espiritu ng ating Diyos. **12** “Para sa sakin ang lahat ay pinapahintulutan ng batas, ngunit hindi lahat ng bagay ay kapaki-pakinabang para sa akin. “Para sa sakin ang lahat ay pinapahintulutan ng batas,” ngunit hindi ako magpapaalipin alinman sa mga ito. **13** “Para sa tiyan ang pagkain, at ang tiyan ay para sa pagkain,” ngunit kapwa wawasakin ng Diyos ang mga ito. Hindi ginawa ang katawan para sa gawaing mahahalay. Sa halip, ang katawan ay para sa Diyos, at ang Panginoon ang magkakaloob para sa katawan. **14** Binuhay ng Diyos ang Panginoon at siya din ang bubuhay sa atin sa pamamagitan ng kaniyang kapangyarihan. **15** Hindi ba ninyo alam na ang inyong mga katawan ay mga bahagi ni Cristo? Maaari ko bang kunin ang mga bahagi ni Cristo at isama sa mga nagbebenta ng aliw? Hindi ito maaari! **16** Hindi ba ninyo alam na ang sinumang nakipag-isa sa mga nagbebenta ng aliw ay magiging isang laman kasama siya? Gaya ng sinasabi ng kasulatan, “Ang dalawa ay magiging isang laman.” **17** Ngunit ang sinumang nakipag-isa sa Panginoon ay nakikipag-isa sa kaniya sa espiritu. **18** Lumayo sa sekswal na imoralidad! “Ang ibang kasalanan na nagagawa ng tao ay labas sa katawan,” ngunit ang mahalay na tao ay nagkakasala laban sa kaniyang sariling katawan. **19** Hindi ba ninyo alam na ang inyong katawan ay templo ng Banal na Espiritu, na siyang namumuhay sa inyo, na inyong tinanggap mula sa Diyos? Hindi ba ninyo alam na hindi na ninyo pag-aari ang inyong sarili? **20** Sapagkat binili na kayo sa isang halaga. Kaya, luwalhatiin ninyo ang Diyos sa pamamagitan ng inyong katawan.

7 Ngayon tungkol sa mga bagay na isinulat ninyo sa akin: May mga panahon na nakakabuti sa isang lalaki na huwag sumiping sa babae. **2** Ngunit dahil sa mga tukso ng mga mahalay na gawain, bawat lalaki ay dapat magkaroon ng sariling asawang babae at ang bawat babae ay dapat magkaroon din ng sariling asawang lalaki. **3** Dapat ibigay ng asawang lalaki sa kaniyang asawa ang pang mag-asawang karapatan at ganoon din ang asawang babae sa kaniyang asawang lalaki. **4** Hindi ang babae ang may kapamahalaan sa kaniyang sariling katawan, kundi ang kaniyang asawang lalaki. At ganoon din, ang lalake hindi siya ang may kapamahalaan sa kaniyang sariling katawan, kundi ang kaniyang asawang babae. **5** Huwag ninyong ipagkait sa isa't- isa ang pagsisiping, maliban sa napagkasunduan at sa isang takdang panahon. Gawin ninyo ito upang maitatalaga ang inyong mga sarili sa pananalangin. Pagkatapos magsama kayong muli upang hindi kayo matukso ni Satanas dahil sa kawalang pagtitimpi. **6** Ngunit sinasabi ko sa inyo ang mga bagay na ito bilang pagsusumamo at hindi bilang isang utos. **7** Nais ko sanang ang bawat isa ay katulad ko. Kaya lang may kaloob ang

bawat isa na galing sa Diyos. Ang isa ay may ganitong
uri ng kaloob at ang iba ay may ibang kaloob. 8 Sa mga
hindi pa nag-aasawa at sa mga babaeng balo sinasabi ko
na mas mabuti pa sa kanila na manatiling walang asawa,
katulad ko. 9 Ngunit kung hindi na nila kayang pigilan ang
kanilang mga sarili, sila ay dapat ng mag- asawa. Dahil
mas mabuti na sila ay mag-asawa kaysa mag-alab sa pita
ng damdamin. 10 Ngayon sa mga may asawa ibinibigay
ko ang utos na ito—hindi ako, kundi ang Panginoon: “Ang
babae ay hindi dapat humiwalay sa kaniyang asawa”. 11
Ngunit kung siya ay hihiwalay sa kaniyang asawa, dapat na
manatili siyang walang asawa o kaya ay makipagkasundo sa
kaniya. At “ang lalaki ay hindi dapat hiwalayan ang kaniyang
asawa.” 12 Ngunit sa iba ay sinasabi ko—ako, at hindi
ang Panginoon—na kung may kapatid na lalaki na may
asawang hindi mananampalataya, at kung ang babae ay
kuntento naman sa pakikisama sa kaniya, huwag niya itong
hihiwalayan. 13 Kung ang babae ay may asawang hindi
mananampalataya at kung ang lalake ay kuntento naman
sa pakikisama sa kaniya, huwag niya itong hihiwalayan. 14
Sapagkat ang asawang lalaki na hindi mananampalataya ay
naibukod na dahil sa kaniyang mananampalatayang asawa,
at ang babae na hindi mananampalataya ay naibukod na rin
dahil sa kaniyang asawang mananampalataya. Kung hindi,
ang inyong mga anak ay hindi malilinis, ngunit sa katotohanan
sila ay naibukod na. 15 Ngunit kung ang hindi Kristiyanong
asawa ay humiwalay, hayaan siyang umalis. Sa ganyang
mga kalagayan, ang mga kapatid na lalaki at babae ay hindi
nakatali sa kanilang mga sumpaan. Tinawag tayo ng Diyos
na mamuhay na mapayapa. 16 Sapagkat babae, paano mo
nalalaman kung maililigtas mo ang iyong asawa? O lalaki,
paano mo nalalaman kung maliligtas mo ang iyong asawa? 17
Hayaan na lamang na ang bawat isa ay mamuhay sa buhay
na itinalaga ng Panginoon sa kanila, gaya ng pagkatawag ng
Diyos sa bawat isa. Ito ang aking panuntunan sa lahat ng
iglesia. 18 Mayroon bang natuli ng siya ay tawagin upang
sumampalataya? hindi niya dapat alisin ang mga tanda ng
kaniyang pagkakatuli. Mayroon bang hindi natuli ng siya ay
tawagin sa pananampalataya? Hindi siya dapat magpatuli. 19
Sapagkat hindi ang tuli o ang hindi tuli ang mahalaga. Ang
mahalaga ay ang pagsunod sa mga kautusan ng Diyos. 20
Dapat manatili ang bawat isa sa pagkakatawag kung ano siya
noon ng tawagin siya ng Diyos upang sumampalataya. 21
Kayo ba ay alipin ng tawagin ng Diyos? Huwag ng alalahanin
ang tungkol dito. Ngunit kung ikaw ay maaaring maging
malaya, gawin mo ito. 22 Sapagkat sinumang tinawag ng
Panginoon bilang isang alipin ay malayang tao ng Panginoon.
Gayundin sa bawat isa na malaya nang tawagin siya ng
Panginoon upang sumampalataya ay alipin ni Cristo. 23 Kayo
ay nabili ng may halaga kaya huwag na kayong magpa-
alipin sa mga tao. 24 Mga kapatid, anumang buhay ng bawat
isa sa atin nang tayo ay tinawag upang sumampalataya
ay manatili tayo sa ganyang buhay. 25 Ngayon tungkol sa
mga hindi nag-aasawa, ako ay walang kautusan galing sa
Panginoon. Ngunit ako ay may iminumungkahi sa inyo bilang
mapagkatiwalaan ng dahil sa awa ng Panginoon. 26 Dahil
dito, naisip ko na dahil sa kagipitan sa kasalukuyan, mas
mabuti pa sa isang lalaki na manatili sa kalagayan niya. 27
Ikaw ba ay naipagkasundo na sa isang babae sa sumpaan ng
pag-aasawa? Huwag mo ng hanapin pang makalaya mula
dito. Ikaw ba ay malaya na walang asawa o wala ka pang
asawa? Huwag ka ng maghanap pa ng mapapangasawang
babae. 28 Nguni't kung ikaw ay mag-aasawa, hindi ka
nagkakasala. At kung ang isang babae na wala pang asawa
ay mag-aasawa, hindi siya nagkakasala. At sa kanila na
mga nagsisipag-asawa maraming mga pagsubok na iba't
ibang nararanasan habang nabubuhay at gusto kong maligtas
kayo mula sa mga ito. 29 Ngunit ito ang aking sinasabi mga
kapatid na lalaki at babae: Maiksi na ang panahon. Mula
ngayon, ang sinumang may asawang babae ay mamuhay na
parang walang asawa. 30 At sa mga tumatangis ay dapat
kumilos na parang hindi tumatangis at sa nagsasaya na
parang hindi nagsasaya at sa mga namimili ng anumang
bagay ay parang walang pag-aari. 31 At sa mga nakikisama
sa mundong ito ay dapat silang kumilos na parang walang
pakikisama sa mundong ito, sapagkat ang pamamalakad ng
mundong ito ay magtatapos na. 32 Gusto ko na kayo ay
maging malaya sa mga alalahanin. Ang mga lalaking walang
asawa ay alalahanin ang mga tungkol sa Panginoon, kung
paano Siya paluguran. 33 Ngunit ang may asawang lalaki ay
inaalala niya ang mga bagay ng mundo upang mapasaya ang
kaniyang asawa, 34 ang kaniyang kaisipan ay nahahati. Ang
isang babae na wala pang asawa o dalaga pa ay inaalala
ang mga tungkol sa Panginoon, kung paano niya italaga
ang katawan at espiritu. Ngunit ang babaeng may asawa ay
inaalala niya ang mga bagay sa mundong ito, kung paano
niya mapasaya ang kaniyang asawa. 35 Aking sinasabi ito
para sa inyong pakinabang, hindi upang hadlangan kayo.
Aking sinasabi ito kung ano ang dapat, sa gayon kayo ay
maging masigasig sa Panginoon na walang anumang abala.
36 Ngunit kung sinuman ay nag-iisip na dahil sa labis na
simbuyo ng damdamin hindi na niya napakikitunguhan na
may paggalang ang kaniyang magiging asawa, ay pakasalan
na niya ang babae dahil iyan ang nais niya. Ito ay hindi
kasalanan. 37 Ngunit kung ang lalaki ay gumawa ng isang
pagpapasya na hindi muna mag-asawa, at walang diwa ng
pagmamadali, at kung napipigilan pa niya ang kaniyang
nararamdaman, mabuti ang naisin niya kung hindi muna
siya mag- asawa. 38 Kaya sinuman ang magnanais na
magpakasal sa kaniyang magiging asawa ay mabuti naman,
at sa isa na pumili na hindi na siya mag-asawa ay mas lalong
mainam. 39 Ang isang babae ay natatalian sa kaniyang
asawa habang siya ay nabubuhay. Ngunit kung ang asawang
lalaki ay mamatay, siya ay malayang mag- asawa sa sinuman
naisin niya, ngunit sa Panginoon lamang. 40 Ngunit sa aking
paghatol siya ay mas magiging masaya kung mananatili siya
sa kaniyang kalagayan. At iniisip ko na ako rin ay may Espiritu
ng Diyos.

8 Ngayon tungkol sa pagkain na inialay sa mga diyus-
diyosan: Alam natin na “tayong lahat ay may kaalaman”.
Ang kaalaman ay nakapagpapalalo ngunit ang pag-ibig ang
nagpapatibay. 2 Kung mayroon mang nag-iisip na siya ay may
nalalamang isang bagay, ang taong iyan ay wala pa talagang
nalalaman gaya ng kaniyang dapat na malaman. 3 Ngunit
ang sinumang umiibig sa Diyos, ang taong iyan ay nakikilala
niya. 4 Kaya tungkol sa mga pagkaing inialay sa mga diyus-
diyosan: Alam natin na “ang diyus-diyosan sa mundong ito
ay walang kabuluhan” at “walang Diyos liban sa iisa.” 5
Sapagkat marami ang tinatawag na mga diyus-diyosan sa
langit o sa lupa, gaya ng marami ang mga “diyus-diyosan at
mga panginoon”. 6 “Ngunit sa atin ay may iisang Diyos Ama,
na mula sa kaniya ang lahat ng mga bagay at siyang dahilan
kaya tayo ay nabubuhay, at may isang Panginoong Jesu-

Cristo, na sa pamamagitan niya ang lahat ng bagay ay umiiral
at na sa pamamagitan niya tayo ay umiiral." **7** Gayunman,
ang kaalamang ito ay wala sa bawat isa. Sa halip, kinaugalian
na ng iba noong mga nakaraan ang pagsamba sa mga diyus-
diyosan at kumain sila ng pagkaing ito na tila naialay sa diyus-
diyosan. Napasama ang kanilang budhi dahil ito ay mahina.
8 Ngunit hindi pagkain ang nagmumungkahi sa atin sa Diyos.
Hindi tayo malala kung hindi tayo kakain, ni mas mabuti kung
tayo ay kakain. **9** Ngunit pag-ingatan na ang iyong kalayaan
ay huwag maging sanhi na matisod ang isang tao na mahina
sa pananampalataya. **10** Sapagkat kung ipagpapalagay na
mayroong nakakakita sa iyo na may kaalaman, na kumain
ka ng pagkain sa isang templo ng diyus-diyosan. Hindi ba
mapalalakas ang kaniyang mahinang budhi na kumain ng
naialay sa mga diyus-diyosan? **11** Kaya dahil sa iyong pang-
unawa tungkol sa totoong kalikasan ng mga diyus-diyosan,
ang mga mahihinang kapatid na siyang dahilan kung bakit
namatay si Cristo ay napupuksa. **12** Kaya nga kung ikaw ay
nagkasala sa iyong mga kapatid at nasugatan ang kanilang
mga mahihinang budhi, ikaw ay nagkasala kay Cristo. **13**
Kaya nga, kung pagkain ang magiging sanhi na matisod ang
aking mga kapatid, hindi na ako kailanman kakain ng karne
upang hindi ako maging sanhi ng pagbagsak ng aking mga
kapatid. **(aiōn g165)**

9 Hindi ba ako malaya? Hindi ba ako isang apostol? Hindi ko
ba nakita si Jesus, ang ating Panginoon? Hindi ba't kayo
ang aking mga gawa sa Panginoon? **2** Kung hindi ako apostol
sa iba, gayunman, apostol naman ako sa inyo. Sapagkat
kayo ang patunay ng aking pagka-apostol sa Panginoon.
3 Ito ang aking pagtatanggol sa mga sumusuri sa akin. **4**
Wala ba kaming karapatang kumain at uminom? **5** Wala
ba kaming karapatan na isama ang aming mga asawa na
isang mananampalataya, gaya ng ginagawa ng ibang mga
apostol, at ng mga kapatid ng Panginoon, at ni Cefas? **6** O
kami lamang ba ni Bernabe ang dapat magtrabaho? **7** Sino
ang naglilingkod bilang isang kawal sa sarili niyang gastos?
Sino ang nagtatanim sa ubasan at hindi kumakain ng bunga
nito? O sino ang nag-aalaga ng kawan at hindi umiinom ng
gatas mula sa mga ito? **8** Sinasabi ko ba ang mga bagay na
ito batay sa makataong kapangyarihan? Hindi ba sinabi din
ito ng batas? **9** Sapagkat nasusulat sa kautusan ni Moises,
"Huwag mong bubusalan ang baka habang gumigiik ng butil."
Ang baka nga ba talaga ang pinahahalagahan ng Diyos? **10**
Hindi ba siya nagsasalita tungkol sa amin? Naisulat ito para
sa amin, sapagkat ang siyang nag-aararo ay nag-aararo sa
pag-asa at ang gumigiik ay kailangang gumiik na umaasa
na makikibahagi sa ani. **11** Kung naghasik kami ng mga
espirituwal na bagay sa inyo, kalabisan ba sa amin na umani
ng mga materyal na bagay mula sa inyo? **12** Kung ginagawa
ng iba ang karapatang ito mula sa inyo, hindi ba mas lalo
na kami? Gayunman, hindi namin inangkin ang karapatang
ito. Sa halip, tiniis namin ang lahat kaysa maging hadlang
sa ebanghelyo ni Cristo. **13** Hindi ba ninyo alam na ang
mga naglilingkod sa templo ay kumukuha ng pagkain mula
sa templo? Hindi ba ninyo alam na ang mga naglilingkod
sa altar ay nakikibahagi sa kung ano ang naihandog sa
altar? **14** Sa ganoon ding paraan, iniutos ng Panginoon
na ang mga nagpapahayag ng ebanghelyo ay dapat kunin
ang kanilang kabuhayan mula sa ebanghelyo. **15** Ngunit
hindi ko inangkin ang kahit anuman sa mga karapatang ito.
At hindi ako nagsusulat upang maganap ito sa akin. Mas
gugustuhin ko pa ang mamatay kaysa bawian ako ng sinuman
ng maipagmamalaki. **16** Sapagkat kung ipinangangaral ko
ang ebanghelyo, wala akong dahilan para magmayabang
dahil dapat ko itong gawin. At kaawa-awa ako kung hindi ko
ipangangaral ang ebanghelyo! **17** Sapagkat kung gagawin ko
ito ng maluwag sa kalooban, may gantimpala ako. Ngunit kung
hindi maluwag sa kalooban, may responsibilidad pa rin ako
sa ipinagkatiwala sa akin. **18** At ano ang aking gantimpala?
Na kung ako ay nangangaral, maiaalok ko ang ebanghelyo
nang walang bayad at hindi ko lubos na gagamitin ang aking
karapatan sa ebanghelyo. **19** Sapagkat kahit malaya ako
sa lahat, naging alipin ako sa lahat upang makahikayat pa
ako ng mas marami. **20** Sa mga Judio, naging katulad ako
ng isang Judio upang makahikayat ng mga Judio. Sa mga
nasa ilalim ng kautuan, naging katulad ako ng isang nasa
ilalim ng batas upang makahikayat ng mga nasa ilalim ng
batas. Ginawa ko ito kahit na wala ako sa ilalim ng batas.
21 Sa mga nasa labas ng kautusan, naging katulad ako ng
nasa labas ng kautusan, kahit na ako mismo ay wala sa
labas ng kautusan ng Diyos ngunit sa ilalim ng kautusan
ni Cristo. Ginawa ko ito upang aking mahikayat ang mga
nasa labas ng kautusan. **22** Sa mga mahihina ako ay naging
mahina, upang aking mahikayat ang mga mahihina. Naging
kagaya ako ng lahat ng mga bagay upang sa lahat ng paraan
ay maligtas ko ang ilan. **23** Ginawa ko ang lahat ng bagay
para sa kapakanan ng ebanghelyo, upang makalahok ako sa
lahat ng pagpapala nito. **24** Hindi ba ninyo alam na sa isang
takbuhan, ang lahat ng mananakbo ay tumatakbo, ngunit iisa
lamang ang makatatanggap ng gantimpala? Kaya tumakbo ka
upang makamit ang gantimpala. **25** Ginagawa ng manlalaro
ang pagpipigil sa sarili sa lahat ng kaniyang pagsasanay.
Ginagawa nila ito upang makatanggap ng koronang nasisira,
ngunit tumatakbo tayo upang makatanggap ng koronang hindi
nasisira. **26** Samakatwid hindi ako tumatakbo ng walang
layunin o sumusuntok sa hangin. **27** Ngunit sinusupil ko ang
aking katawan at ginagawa itong alipin upang pagkatapos
kong mangaral sa iba ay hindi ako maalisan ng karapatan.

10 Gusto kong malaman ninyo, mga kapatid, na ang ating
mga ninuno ay napasailalim sa ulap at tumawid silang
lahat sa dagat. **2** Lahat ay nabautismuhan kay Moises sa
ulap at sa dagat, **3** at lahat ay kumain ng parehong espiritwal
na pagkain. **4** Lahat ay nakainom ng parehong espirituwal
na inumin. Sapagkat sila ay nakainom mula sa parehong
espirituwal na bato na sumunod sa kanila, at ang batong
ito ay si Cristo. **5** Ngunit hindi lubusang nalugod ang Diyos
sa karamihan sa kanila, at ang kanilang mga bangkay ay
nagkalat sa ilang. **6** Ngayon ang mga bagay na ito ay mga
halimbawa para sa atin, upang tayo ay hindi manabik sa mga
masasamang bagay na gaya ng kanilang ginawa. **7** Huwag
kayong maging mapagsamba sa mga diyus-diyosan, na tulad
ng ilan sa kanila. Ito ay gaya ng nasusulat, "Ang mga tao ay
umupo upang kumain at uminom, at tumayo upang sumayaw
ng may sekswal na pagnanasa." **8** Huwag tayong gumawa ng
sekswal na imoralidad, na gaya ng ginawa ng karamihan sa
kanila. Dalawampu't tatlong libo ang namatay sa isang araw
dahil dito. **9** Ni susubukin natin si Cristo, gaya ng ginawa
ng karamihan sa kanila at pinatay sila sa pamamagitan ng
mga ahas. **10** Gayon din huwag kayong magreklamo na
katulad ng ginawa ng karamihan sa kanila, at pinatay sa
pamamagitan ng isang anghel nang kamatayan. **11** Ngayon
nangyari ang mga ito sa kanila upang maging halimbawa

para sa atin. Ito ay mga alituntunin na naisulat-para sa
atin sa mga huling panahon. **(aiōn g165)** **12** Samakatuwid
ang sinumang nag-aakalang nakatayo ay dapat mag-ingat
na hindi siya babagsak. **13** Walang tukso ang dumating
sa inyo na hindi pangkaraniwan sa lahat ng tao. Sa halip,
tapat ang Diyos. Hindi kayo hahayaan ng Diyos na matukso
ng higit sa inyong kakayanan. Sa pamamagitan ng tukso
ay siya din ang magbibigay ng paraan para makatakas,
upang inyo ngang makayanan ang mga ito. **14** Samakatuwid,
aking mga minamahal, lumayo kayo sa pagsamba ng diyus-
diyosan. **15** Kinakausap ko kayo bilang mga maalalahaning
tao, upang inyo ngang hatulan kung ano ang aking sinasabi.
16 Ang tasa ng biyaya na ating pinagpala, hindi ba't ito
ang pakikibahagi ng dugo ni Cristo? Ang tinapay na ating
pinagpira-piraso, hindi ba't ito ang pakikibahagi ng katawan
ni Cristo? **17** Sapagkat mayroong iisang tinapay, tayo na
marami ay iisang katawan. Magsalu-salo tayong lahat sa
iisang tinapay. **18** Tingnan ninyo ang mga tao ng Israel:
hindi ba't ang mga kumakain ng mga handog ay kabilang sa
altar? **19** Ano nga ba ang aking sinasabi dito? Na ang diyus-
diyosan ay may kabuluhan? O ang pagkain na naialay sa
diyus-diyosan ay may kabuluhan? **20** Ngunit ang sinasabi
ko ay tungkol sa mga bagay na handog ng mga paganong
Hentil, na kanilang inihahandog ang mga bagay na ito sa
mga demonyo at hindi sa Diyos. Ayaw ko kayong maging
kabahagi ng mga demonyo! **21** Hindi kayo maaring uminom
sa tasa ng Panginoon at sa tasa ng demonyo. Hindi kayo
maaaring makisalo sa mesa ng Panginoon at sa mesa ng
mga demonyo. **22** O galitin ba natin ang Panginoon upang
manibugho? Tayo ba ay mas malakas kaysa sa kaniya? **23**
Ang lahat ay pinapahintulutan ng batas, ngunit hindi lahat ay
kapakipakinabang. Ang lahat ay pinapahintulutan ng batas,"
ngunit hindi lahat ay makakapagpatibay sa tao. **24** Walang
sinuman ang dapat na maghahanap sa sarili niyang kabutihan.
Sa halip, hanapin ng bawat isa ang ikabubuti ng kaniyang
kapwa. **25** Maaari niyong kainin ang lahat ng nabibili sa
pamilihan, na walang katanungan sa budhi. **26** Sapagkat
"Ang mundo ay sa Diyos at ang kabuuan nito." **27** Kung
ang isang hindi mananampalataya ay inanyayahan kayong
kumain, at gusto ninyong pumunta, kainin ninyo ang anumang
inihanda sa inyong harapan na walang katanungan sa budhi.
28 Ngunit kung ang isang tao ay nagsabi sa inyo, "Ang
pagkain na ito ay mula sa handog ng pagano," huwag ninyong
kainin. Ito ay para sa kapakanan ng isang nagsabi sa inyo,
at para sa kapakanan ng budhi. **29** Hindi ko tinutukoy ang
inyong sariling budhi kundi ang budhi ng ibang tao. Sapagkat
bakit hinuhusgahan ang aking kalayaan sa pamamagitan
ng ibang budhi? **30** Kung kakain ako ng pagkain ng may
pasasalamat, bakit ako iinsultuhin sa pinagpasalamatan ko?
31 Samakatwid, kumakain o umiinom man kayo, o anuman
ang inyong ginagawa, gawin ninyo ito sa kaluwalhatian ng
Diyos. **32** Huwag kayong maging sanhi ng ikagagalit ng mga
Judio at mga Griyego, o sa iglesia ng Diyos. **33** Subukan
ninyo na gaya ko na nagbibigay lugod ako sa mga tao sa
lahat ng bagay. Hindi ko hinanap ang aking kapakinabangan,
kundi sa karamihan. Ginagawa ko ito upang sila ay maligtas.

11 Tularan ninyo ako, gaya ng pagtulad ko kay Cristo.
2 Ngayon pinupuri ko kayo dahil naalala ninyo ako sa
lahat ng bagay. Pinupuri ko kayo dahil pinanghawakan ninyo
ng mahigpit ang mga tradisyong gaya ng pagturo ko sa inyo.
3 Ngayon, gusto kong maintindihan ninyo na si Cristo ang
ulo ng bawat lalaki, at ang lalaki ang ulo ng babae, at ang
Diyos ang ulo ni Cristo. **4** Sinumang lalaki ang mananalangin
at magpapahayag ng propesiya na may takip ang kaniyang
ulo ay hindi niya ginagalang ang kaniyang ulo. **5** Ngunit
hindi ginagalang ng sinumang babae ang kaniyang ulo kapag
nananalangin at nagpapahayag ng propesiya nang walang
takip ang kaniyang ulo. Sapagkat iisa at parehong bagay na
parang ang kaniyang ulo ay inahitan. **6** Sapagkat kung hindi
magtatakip ng kaniyang ulo ang babae, dapat niyang gupitan
ang kaniyang buhok ng maiksi. Kung kahihiyan ito sa isang
babae na magpagupit ng maiksi o magpaahit ng kaniyang
ulo, takpan niya ang kaniyang ulo. **7** Sapagkat hindi dapat
magtakip ng kaniyang ulo ang lalaki, dahil siya ang larawan at
kaluwalhatian ng Diyos. Ngunit ang babae ang kaluwalhatian
ng lalaki. **8** Sapagkat hindi ginawa ang lalaki mula sa babae.
Sa halip, ang babae ang ginawa mula sa lalaki. **9** Sapagkat,
hindi rin nilikha ang lalaki para sa babae, kundi nilikha ang
babae para sa lalaki. **10** Ito ang dahilan kung bakit ang babae
ay dapat magkaroon ng tanda ng kapamahalaan sa kaniyang
ulo, dahil sa mga anghel. **11** Gayon pa man, sa Panginoon,
hindi malaya ang babae sa lalaki, ni hindi rin malaya ang
lalaki sa babae. **12** Sapagkat nagmula sa lalaki ang babae,
gayon din ang lalaki ay nagmula sa babae. At nagmula sa
Diyos ang lahat ng bagay. **13** Kayo na ang humatol: Angkop
ba ito sa isang babae na manalangin sa Diyos nang walang
takip ang kaniyang ulo? **14** Hindi ba't kahit ang kalikasan
mismo ay tinuturuan kayo na kapag may mahabang buhok
ang lalaki, kahihiyan ito sa kaniya? **15** Hindi ba't tinuturo
din ng kalikasan sa inyo na kapag may mahabang buhok
ang babae, ito ay kaniyang kaluwalhatian? Sapagkat ibinigay
sa kaniya ang kaniyang buhok bilang pantakip. **16** Ngunit,
kung may sinumang gustong makipagtalo sa bagay na ito,
wala kaming ibang kaugalian, gayon din ang mga iglesiya ng
Diyos. **17** Sa mga sumusunod na mga tagubilin, hindi ko
kayo pupurihin. Sapagkat kung kayo ay nagtitipun-tipon, hindi
ito para sa ikabubuti subalit sa ikasasama. **18** Sapagkat sa
simula pa lang, narinig kong kapag kayo ay nagtitipun-tipon
sa iglesiya, ay may mga pagkakabaha-bahagi sa inyo, at
bahagya ako ay naniniwala. **19** Sapagkat dapat may mga
pangkat rin kayo, upang makilala sa inyong kalagitnaan ang
mga karapat-dapat. **20** Sapagkat kung kayo ay nagtitipun-
tipon, hindi ang Banal na Hapunan ng Panginoon ang inyong
pinagsasaluhan. **21** Kapag kumakain kayo, kinakain ng bawat
isa ang kaniyang sariling pagkain bago kumain ang iba. Ang
iba ay nagugutom, at ang iba ay nalalasing na. **22** Wala ba
kayong mga bahay upang doon kayo kumain at uminom?
Hinahamak ba ninyo ang iglesiya ng Diyos at ibinababa
ang mga walang-wala? Ano ang kailangan kong sabihin sa
inyo? Pupurihin ko ba kayo? Hindi ko kayo pupurihin para
dito! **23** Sapagkat tinanggap ko mula sa Panginoon ang
ibinibigay ko sa inyo na ang Panginoong Jesus, sa gabing
siya ay ipagkanulo, humuha ng tinapay. **24** Pagkatapos
niyang magpasalamat, pinagpira-piraso niya ito at sinabi:
"Ito ang aking katawan, na para sa inyo. Gawin ninyo ito
upang alalahanin ako." **25** Sa ganoon ding paraan, matapos
ang Hapunan, kinuha niya ang tasa at kaniyang sinabi, "Ito
ang tasa ng bagong tipan sa aking dugo. Gawin ninyo itong
madalas na pag-inom, upang alalahanin ako." **26** Sapagkat
sa tuwing kumakain kayo ng tinapay na ito at umiinom sa
tasang ito, ipinahahayag ninyo ang kamatayan ng Panginoon
hanggang sa kaniyang pagbabalik. **27** Sinuman ang kakain
ng tinapay o iinom sa tasa ng Panginoon sa hindi karapat-

dapat na pamamaraan, magkakasala siya sa katawan at sa
dugo ng Panginoon. **28** Siyasatin muna ng isang tao ang
kaniyang sarili, at sa paraang ito hayaan siyang kumain ng
tinapay at uminom sa kopa. **29** Sapagkat ang sinumang
kumakain at umiinom nang hindi kinikilala ang katawan, ay
kumakain at umiinom ng hatol sa kaniyang sarili. **30** Iyan
ang dahilan kung bakit marami ang may karamdaman at
may sakit sa inyo, at ang ilan sa inyo ay namatay na. **31**
Ngunit kung sinisiyasat natin ang ating mga sarili hindi tayo
mahahatulan. **32** Ngunit kapag hinatulan tayo ng Panginoon,
dinisiplina tayo, upang hindi na tayo mahatulan pa kasama
ang mundo. **33** Kaya, mga kapatid, kung nagtitipun-tipon kayo
upang kumain, hintayin ninyo ang isa't isa. **34** Kung sinuman
ang nagugutom, kumain siya sa tahanan, nang sa gayon,
kapag nagtitipun-tipon kayo, hindi ito para sa kahatulan. At
tungkol sa ibang mga bagay na inyong isinulat, bibigyan ko
kayo ng mga panuto kapag dumating ako diyan.

12 Patungkol sa mga kaloob ng espiritu, mga kapatid,
ayaw kong hindi ninyo malaman. **2** Alam naman ninyo
na noong kayo ay mga pagano pa, naligaw kayo sa mga
diyus-diyosang hindi nagsasalita at kahit sa anong paraan ay
naakay kayo ng mga ito. **3** Kaya nga gusto kong malaman
ninyo na walang sinuman ang nagsasalita sa pamamagitan
ng Espiritu ng Diyos na magsasabi, “Isinumpa si Jesus.”
Wala ring magsasabi, “Si Jesus ay Panginoon,” maliban
sa pamamagitan ng Banal na Espiritu. **4** Ngayon ay may
iba't ibang mga kaloob, ngunit iisang Espiritu. **5** At may
iba't ibang mga ministeryo ngunit parehong Panginoon. **6**
At may iba't ibang uri ng mga gawain ngunit iisa ang Diyos
na gumagawa upang mangyari ito sa bawat isa. **7** Ngayon
naibigay sa bawat isa ang panlabas na paghahayag ng
Espiritu na kapaki-pakinabang sa lahat. **8** Sapagkat nabigyan
ang iba ng Espiritu na makapagsalita ng karunungan, at sa
iba ay makapagsalita ng may kaalaman sa pamamagitan
ng iisang Espiritu. **9** Sa iba naman ay binibigay niya ang
pananampalataya sa pamamagitan ng iisang Espiritu at sa
iba naman ay kaloob na magpagaling sa pamamagitan ng
iisang Espiritu. **10** Binibigay niya sa iba ang paggawa ng may
kapangyarihan, at propesiya sa iba. Binibigay niya sa iba ang
kakayahang masuri ang mga espiritu, sa iba ay iba't ibang
uri ng mga wika at sa iba ay pagbibigay-kahulugan ng mga
wika. **11** Ngunit iisang Espiritu ang gumagawa sa lahat ng
mga ito, binibigay ang mga kaloob sa bawat isa, ayon sa
pinili niya. **12** Sapagkat ang katawan ay isa at mayroong
maraming bahagi at lahat ng bahagi ay nasa iisang katawan,
at kay Cristo ito. **13** Sapagkat nabautismuhan tayo sa isang
Espiritu sa iisang katawan, maging mga Judio o mga Griego
man, maging nakagapos o malaya, at pinainom ang lahat sa
iisang Espiritu. **14** Sapagkat hindi iisang bahagi ang katawan
kundi marami. **15** Kung sasabihin ng paa, “Yamang hindi
naman ako kamay, hindi ako bahagi ng katawan,” hindi na
nga ba ito bahagi ng katawan. **16** At kung sasabihin ng
tainga, “Yamang hindi naman ako mata, hindi na ako bahagi
ng katawan”, hindi na nga ba ito bahagi ng katawan. **17** Kung
ang buong katawan ay mata, nasaan ang pakiramdam nang
pandinig? Kung ang buong katawan ay tainga, nasaan ang
pakiramdam nang pang-amoy? **18** Ngunit isinaayos ng Diyos
ang bawat bahagi ng katawan sa kaniyang pagkahugis nito.
19 At kung silang lahat ay pawang iisang bahagi, nasaan
na ang katawan? **20** Kaya ngayon sila ay maraming mga
bahagi, ngunit iisang katawan. **21** Hindi sasabihin ng mata
sa kamay, “Hindi kita kailangan.” Ni sasabihin ng ulo sa
paa, “Hindi kita kailangan.”. **22** Ngunit ang mga bahagi ng
katawan na parang hindi masyadong marangal ay mahalaga.
23 At ang mga bahagi ng katawan na iniisip nating hindi
masyadong marangal ay binibigyan natin ng mas malaking
karangalan, at ang ating mga bahagi na inaakala nating hindi
maganda ay mayroong higit na karangalan. **24** Ngayon, ang
ating mga magandang bahagi ay hindi kailangang ituring
ng may karangalan sapagkat mayroon na silang halaga.
Ngunit pinagsama-sama ng Diyos ang lahat ng bahagi at
binigyan niya ng higit na karangalan ang mga nagkukulang
nito. **25** Ginawa niya ito upang walang maging pagkakabaha-
bahagi sa loob ng katawan, ngunit upang pangalagaan ng
mga bahagi ang bawat isa na may parehong pagmamahal.
26 At kung ang isang bahagi ay nagdurusa, ang lahat ng
mga bahagi ay sama-samang magdurusa. O kung ang isa
namang bahagi ay naparangalan, ang lahat ng bahagi ay
sama-samang magsasaya. **27** Ngayon, kayo ang katawan ni
Cristo at ang bawat isa ay bahagi nito. **28** At hinirang ng
Diyos sa iglesya, una ay ang mga apostol, pangalawa ay mga
propeta, pangatlo ay mga guro, ang mga gumagawa ng mga
makapangyarihang gawa, mga kaloob ng pagpapagaling,
mga nagbibigay ng tulong, mga gumagawa sa gawain ng
pamamahala, at ang mga may iba't ibang uri ng wika. **29**
Tayong lahat ba ay mga apostol? Tayong lahat ba ay mga
propeta? Tayong lahat ba ay mga guro? Tayong lahat ba ay
gumagawa ng mga makapangyarihang gawa? **30** May mga
kaloob ba tayong lahat ng pagpapagaling? Nagsasalita ba
tayong lahat sa iba't ibang wika? Nagpapaliwanag ba tayong
lahat ng mga iba't ibang wika? **31** Masigasig ninyong hanapin
ang mas higit na mga kaloob. At ipapakita ko sa inyo ang
napakahusay na paraan.

13 Ipagpalagay na nakapagsasalita ako ng mga wika ng
mga tao at ng mga anghel. Ngunit kung wala akong
pag-ibig, ako ay gaya lang ng isang batingaw na maingay o
ng isang pompiyang na umaalingawngaw. **2** Ipagpalagay na
mayroon akong kaloob ng propesiya at nauunawaan ang
lahat ng lihim na katotohanan at kaalaman, at mayroon ako
ng lahat ng pananampalataya sa ganoon ay napapalipat ko
ang mga bundok. Ngunit kung ako ay walang pag-ibig, ako ay
walang kabuluhan. **3** At ipagpalagay na naibibigay ko ang
lahat ng nasa akin upang maipakain sa mga mahihirap, at
ibigay ko ang aking katawan upang sunugin. Ngunit kung
wala akong pag-ibig, ako ay walang pakinabang. **4** Ang pag-
ibig ay mapagpasensya at magandang loob. Ang pag-ibig
ay hindi naiinggit o nagyayabang. Hindi mapagmataas, **5** o
hindi marahas. Hindi makasarili, hindi madaling magalit, ni
nagkikimkim ng bilang na mga kamalian. **6** Hindi nagsasaya
sa kalikuan. Sa halip, nagsasaya sa katotohanan. **7** Ang pag-
ibig ay kinakaya ang lahat ng mga bagay, pinaniniwalaan ang
lahat, at nagtitiwala sa lahat ng mga bagay, at tinitiis ang lahat
ng mga bagay. **8** Ang pag-ibig ay hindi nagwawakas. Kung
mayroon mang mga propesiya, ang mga ito ay lilipas. Kung
mayroon mang pagsasalita ng wika, ang mga ito ay hihinto, at
kung may kaalaman ito ay lilipas. **9** Sapagkat nalalaman natin
ng bahagya at nakapagpapahayag din tayo ng ng propesiya
ng bahagya. **10** Ngunit kapag ang kaganapan ay dumating
na, ang alin mang hindi ganap ay lilipas. **11** Noong ako ay
bata pa, ang salita ko ay tulad ng isang bata. Ang isip ko
ay tulad ng isang bata, nagdadahilan ako na tulad ng isang
bata. Ngunit ng ako ay nasa hustong gulang na, iniwan ko na

ang mga bagay ng pagiging isip-bata. 12 Sa ngayon ang
nakikita natin sa salamin ay tila madilim na larawan, ngunit
pagkatapos ay mukhaan na. Ngayon ay nalalaman ko ang
bahagya, ngunit sa pang-hinaharap lubusan ko ng malalaman
na gaya ng lubos na pagkakilala sa akin. 13 Ngunit ngayon
ang tatlong ito ay mananatili, ang pananampalataya, pag-asa
sa hinaharap, at pag-ibig. Ngunit ang higit sa lahat ng mga ito
ay ang pag-ibig.

14 Magsumikap na matamo ang pag-ibig at maging
masigasig sa mga kaloob ng Espiritu, lalung-lalo na
upang maaari kayong makapagpahayag ng propesiya. 2
Sapagkat ang sinumang nagsasalita ng ibang wika ay hindi
nakikipag-usap sa mga tao kundi sa Diyos. Sapagkat walang
sinuman ang nakakaunawa sa kaniya dahil siya ay nagsasalita
ng mga lihim na bagay sa Espiritu. 3 Ngunit ang sinumang
nagpapahayag ng propesiya ay nagsasalita sa mga tao upang
patibayin sila, upang palakasin ang kanilang loob, at upang
sila ay aliwin. 4 Pinalalakas ng sinumang nagsasalita ng ibang
wika ang kaniyang sarili, ngunit pinalalakas ng sinumang
nagpapahayag ng propesiya ang iglesiya. 5 Ngayon nais
kong magsalita kayong lahat sa iba't ibang mga wika. Ngunit
mas higit pa riyan, nais kong makapagpapahayag kayo ng
propesiya. Higit na dakila ang sinumang nagpapahayag ng
propesiya kaysa sa sinumang nagsasalita ng iba't ibang mga
wika (maliban kung may magbibigay ng kahulugan), upang
mapalakas ang iglesiya. 6 Ngunit ngayon, mga kapatid, kung
papariyan ako sa inyo na nagsasalita ng iba't ibang mga wika,
paano ako makapagbibigay ng pakinabang sa inyo? Hindi
ko kaya, maliban kung magsasalita ako sa inyo nang may
pagpapahayag, o kaalaman, o propesiya, o pagtuturo. 7 Kung
ang mga instrumento na walang buhay gaya ng plauta o ng
alpa ay walang tunog na pagkakakilanlan, paano malalaman
ng sinuman kung anong instrumento ang tinutugtog? 8
Sapagkat kung hinihipan ang trumpeta sa hindi tiyak na
tunog, paano malalaman ng sinuman kung kailan ang oras
para humanda sa pakikipaglaban? 9 Kagaya din ito sa inyo.
Kung magwiwika kayo ng salitang hindi naiintindihan, paano
mauunawaan ng sinuman ang inyong sinabi? Magsasalita
kayo at walang sinuman ang makakaunawa sa inyo. 10
Walang dudang maraming magkakaibang wika sa mundo, at
lahat ay may kahulugan. 11 Ngunit kung hindi ko alam ang
kahulugan ng wika, magiging dayuhan ako sa tagapagsalita,
at magiging dayuhan din sa akin ang tagapagsalita. 12
Gayon din naman sa inyo. Yamang sabik kayo para sa
mga pagpapahayag ng Espiritu, maging masigasig upang
sumagana sa pagpapalakas ng iglesiya. 13 Kaya kailangang
manalangin ang sinumang nagsasalita ng ibang wika na
maaari niyang ipaliwanag ito. 14 Sapagkat kung mananalangin
ako sa ibang wika, nananalangin din ang aking espiritu,
ngunit walang pakinabang ang aking pag-iisip. 15 Ano ang
dapat kong gawin? Mananalangin ako sa pamamagitan ng
aking espiritu, ngunit mananalangin din ako sa pamamagitan
ng aking pag-iisip. Ako ay aawit sa pamamagitan ng aking
espiritu, at aawit din ako sa pamamagitan ng aking pag-
iisip. 16 O kaya'y pinupuri ninyo ang Diyos sa pamamagitan
ng espiritu, paano magsasabi ng “Amen” ang tagalabas
kapag kayo ay nagpapasalamat, kung hindi niya alam kung
ano ang inyong sinasabi? 17 Sapagkat tiyak na kayo ay
nagpasalamat ng sapat, ngunit hindi napalakas ang ibang tao.
18 Nagpapasalamat ako sa Diyos na ako ay nagsasalita ng iba't
ibang wika nang higit pa sa inyong lahat. 19 Ngunit sa iglesiya
mas gugustuhin kong magsalita ng limang salita sa aking
pang-unawa upang turuan ko ang iba, kaysa sampung libong
salita sa ibang wika. 20 Mga kapatid, huwag maging mga
bata sa inyong pag-iisip. Sa halip, kung tungkol sa kasamaan,
maging gaya ng mga sanggol. Ngunit maging ganap sa inyong
pag-iisip. 21 Sa kautusan ito ay nasusulat, “Sa pamamagitan
ng mga taong may ibang wika at sa pamamagitan ng mga
bibig ng mga dayuhan ako ay magsasalita sa mga taong
ito. Kahit hindi nila ako pakikinggan,” sabi ng Panginoon.
22 Samakatwid ang pagsasalita sa iba't ibang wika ay
isang palatandaan, hindi sa mga mananampalataya, kundi
sa mga mananampalataya. Ngunit ang pagpapahayag ng
ppropesiya ay isang palatandaan, hindi para sa mga hindi
mananampalataya kundi sa mga mananampalataya. 23
Samakatuwid, kung ang buong iglesya ay magsasama-sama
at magsasalitang lahat ng iba't ibang wika, at may mga
tagalabas at hindi mananananampalatayang pumasok, hindi ba
nila sasabihin na kayo ay nababaliw? 24 Ngunit kung kayong
lahat ay nagpapahayag at may isang hindi mananampalataya
o tagalabas na pumasok, mahihikayat siya sa pamamagitan ng
lahat ng kaniyang maririnig. Masisiyasat siya sa pamamagitan
ng lahat ng nasabi. 25 Mailalantad ang mga lihim ng kaniyang
puso. Bilang kalalabasan, magpapatirapa siya at sasamba
sa Diyos. Kaniyang ihahayag na ang Diyos ay tunay na
nasa inyong kalagitnaan. 26 Ano nga ang susunod mga
kapatid? Kung magsasama-sama kayo, ang bawat isa ay
may salmo, may katuruan, may pahayag, may pagsasalita
sa wika, o may pagpapaliwanag. Gawin ninyo ang lahat ng
bagay upang mapatatag ang iglesya. 27 Kung mayroon mang
nagsasalita sa iba't ibang wika, hayaan na may dalawa o
tatlo, at magsalitan ang bawat isa. At dapat na mayroong
magpaliwanag sa kung ano ang nasabi. 28 Ngunit kung
walang magpapaliwanag, manahimik na lamang ang bawat
isa sa iglesya. Hayaang magsalita ang bawat isa sa kaniyang
sarili at sa Diyos. 29 Hayaang magsalita ang dalawa o tatlong
propeta at ang iba na makinig ng may pagkaalam sa kung ano
ang nasabi. 30 Ngunit kung may kaalaman na naibigay sa isa
sa mga nakaupo sa pagtitipon, manahimik ang nagsasalita.
31 Sapagkat ang bawat isa sa inyo ay maaring magpahayag
ng isa-isa upang matuto ang bawat isa at ang lahat ay
mapalakas. 32 Sapagkat ang mga espiritu ng mga propeta ay
napapasailalim sa pamamahala ng mga propeta. 33 Sapagkat
ang Diyos ay hindi Diyos ng kalituhan kundi ng kapayapaan.
Gaya ng lahat ng nasa iglesya ng mga mananampalataya,
34 dapat manahimik ang mga kababaihan sa mga iglesya.
Sapagkat hindi sila pinahihintulutang magsalita. Sa halip,
dapat silang magpasakop tulad ng sinasabi sa kautusan. 35
Kung mayroon man silang nais matutuhan, hayaan silang
magtanong sa kanilang mga asawa sa tahanan. Sapagkat
nakakahiya para sa isang babae ang magsalita sa iglesya.
36 Nagmula ba sa inyo ang salita ng Diyos? Kayo lamang ba
ang naabot nito? 37 Kung mayroon man ang nag-iisip sa
sarili niya na isa siyang propeta o espiritwal, dapat niyang
kilalanin na ang mga bagay na isinulat ko sa inyo ay ang mga
kautusan ng Panginoon. 38 Ngunit kung may sinumang hindi
kumikilala nito, huwag siyang kilalanin. 39 Kaya mga kapatid,
masigasig ninyong mithiin ang magpahayag ng propesiya
at huwag pagbawalan ang sinuman sa pagsasalita sa iba't
ibang mga wika. 40 Ngunit gawin ang lahat na may angkop
at kaayusan.

15 Ngayon aking pina-aalala sa inyo, mga kapatid, ang
ebanghelyo na aking ipinangaral sa inyo, na inyong
tinanggap at tinatayuan. 2 Sa pamamagitan ng ebanghelyong
ito kayo ay naligtas, kung kayo ay hahawak na mabuti sa
mga salita na aking ipinangaral sa inyo, maliban lang kung
kayo ay naniwala ng walang kabuluhan. 3 Sapagkat binigay
ko sa inyo ang pinakamahalaga na aking tinanggap: na si
Cristo ay namatay alang-alang sa ating mga kasalanan ayon
sa mga kasulatan, 4 na siya ay inilibing, at siya ay nabuhay
noong ikatlong araw ayon sa mga kasulatan. 5 At na siya
ay nagpakita kay Cefas, at pagkatapos sa Labindalawa.
6 Pagkatapos siya ay nagpakita sa mahigit limandaan na
mga kapatid ng paminsan. Karamihan sa kanila ay buhay
pa, ngunit ang ilan ay natulog na. 7 At pagkatapos siya
ay nagpakita kay Santiago, at sa lahat ng mga apostol. 8
Kahulihulihan sa lahat, siya ay nagpakita sa akin, katulad
ng isang sanggol na ipinanganak na hindi pa napapanahon.
Sapagkat ako ang pinakahamak sa lahat ng mga apostol.
Ako ay hindi karapat-dapat na tawaging apostol, 9 sapagkat
inusig ko ang iglesya ng Diyos. 10 Ngunit sa pamamagitan ng
biyaya ng Diyos ako ay naging ako, at ang kaniyang biyaya
sa akin ay hindi nawalan ng kabuluhan. Sa halip, ako ay mas
nagtrabaho ng higit sa kanila. Ngunit hindi ako iyon, kundi
ang biyaya ng Diyos na nasa akin. 11 Kaya kahit na ako o
sila man, kami ay nangaral at naniwala kayo. 12 Ngayon
kung si Cristo ay naipahayag na nabuhay mula sa mga patay,
paanong sinasabi ng ilan sa inyo na walang pagkabuhay muli
sa mga patay? 13 Ngunit kung walang pagkabuhay muli
sa mga patay, maging si Cristo ay hindi muling nabuhay.
14 At kung si Cristo ay hindi muling nabuhay, ang aming
pangangaral ay walang kabuluhan at ang pananampalataya
rin ninyo ay walang kabuluhan. 15 At kami ay makikitang
hindi tunay na saksi patungkol sa Diyos, sapagkat kami ay
nagpatotoo ng laban sa Diyos, sinasabing nabuhay muli
si Cristo, ngunit hindi naman. 16 Sapagkat kung ang mga
patay ay hindi bubuhayin, kahit si Cristo hindi na rin sana
binuhay. 17 At kung hindi nabuhay muli si Cristo, ang inyong
pananampalataya ay walang kabuluhan at kayo ay nanatili pa
rin sa inyong mga kasalanan. 18 At kung magkaganun ang
mga namatay kay Cristo ay napahamak rin. 19 Kung sa buhay
lang na ito tayo umaasa para sa pang-hinaharap kay Cristo,
sa lahat ng mga tao, tayo na ang pinakakawawa. 20 Ngunit
ngayon si Cristo ay binuhay mula sa mga patay, ang unang
bunga ng mga namatay na. 21 Sapagkat ang kamatayan ay
dumating sa pamamagitan ng isang tao, at sa pamamagitan
rin ng isang tao dumating ang pagkabuhay sa mga patay. 22
Sapagkat gaya kay Adan ang lahat ay mamamatay, gaya
din kay Cristo ang lahat ay mabubuhay. 23 Ngunit ayon sa
pagkakasunod-sunod ng bawat isa: Si Cristo, ang pangunahin
sa mga bunga, at pagkatapos ang mga nakabilang kay Cristo
ay bubuhaying muli sa kaniyang pagdating. 24 Pagkatapos
darating ang wakas, kapag nailipat na ni Cristo ang kaharian
sa Diyos Ama. Ito ay kapag kaniyang binuwag na ang lahat
ng paghahari at lahat ng kapamahalaan at kapangyarihan. 25
Sapagkat dapat na Siya ay maghari hanggang maipasakop
ang lahat ng mga kaaway sa ilalim ng kaniyang mga paa.
26 Ang huling kaaway na sisirain ay ang kamatayan. 27
Sapagkat "inilagay niya ang lahat sa ilalim ng kaniyang mga
paa." Ngunit kapag sinasabi, "inilagay niya ang lahat," ito
ay maliwanag na hindi kasama ang naglagay ng lahat na
ipinasakop sa kaniya. 28 Kapag ang lahat ay naipasakop
na sa kaniya, ang Anak mismo ay magpapasakop doon sa
nagpailalim ng lahat sa kaniya. Ito ay mangyayari upang
ang Diyos Ama ay maging lahat sa lahat. 29 Kung hindi
nga, anong gagawin ng mga nabautismuhan para sa mga
patay? Kung ang mga patay ay hindi na talaga bubuhayin,
bakit nagpapabautismo para sa kanila? 30 At bakit kami
ay nanganganib bawat oras? 31 Mga kapatid, sa aking
pagmamalaki sa inyo, na kung anong mayroon ako kay Cristo
Jesus na ating Panginoon, aking ipinahahayag ito: araw araw
ako ay namamatay. 32 Ano ang aking pakinabang, mula sa
isang makataong pananaw, kung ako ay nakikipaglaban sa
mga mababangis sa Efeso, kung ang mga patay ba ay hindi
na bubuhayin? "Kumain na lang tayo at uminom sapagkat
kinabukasan tayo ay mamamatay." 33 Huwag kayong padaya:
"Ang masasamang kasama ay sumisira ng mabubuting ugali."
34 Magpakahinahon kayo! Mamuhay ng matuwid! Huwag
ng magpatuloy na magkasala. Sapagkat ang ilan sa inyo ay
walang kaalaman sa Diyos. Sinasabi ko ito upang mahiya
kayo. 35 Ngunit may magsasabi, "Paano bubuhayin ang mga
patay? At anong klaseng katawan mayroon sila sa pagparito
nila?" 36 Kayo ay mga mangmang! Anumang inyong itinanim
ay hindi ito lalago maliban sa ito ay mamamatay. 37 At
anumang inyong itinanim ay hindi gaya ng puno ng katawang
kalalabasan, kundi binhi pa lang. Ito ay maaring trigo o ibang
tanim. 38 Ngunit ang Diyos ang magbibigay ng katawan
nito ayon sa pagpili niya, at ang bawat binhi ay may sariling
katawan. 39 Hindi lahat ng laman ay magkakatulad. Sa halip,
mayroong isang laman ang taong mga nilalang, at ibang
laman naman para sa mga hayop, at ibang laman naman
para sa mga ibon, at iba rin para sa mga isda. 40 Mayroon din
namang mga katawang panlangit at mga katawang panlupa.
Ngunit ang kaluwalhatian ng katawang panlangit ay natatangi
at ang kaluwalhatian ng panlupa ay naiiba. 41 Mayroong
iisang kaluwalhatian ang araw, at may ibang kaluwalhatian
ang buwan, at may ibang kaluwalhatian ang mga bituin.
Sapagkat naiiba ang isang bituin sa kaluwalhatian ng ibang
bituin. 42 Kaya gayundin, ang muling pagkabuhay ng mga
patay. Ang nailibing ay nasisira at ang muling binuhay ay
hindi nasisira. 43 Inilibing ito sa kalapastanganan at binuhay
sa kaluwalhatian. Inilibing ito sa kahinaan at naibangon sa
kapangyarihan. 44 Inilibing ito sa likas na katawan at binuhay
sa espiritwal na katawan. Kung mayroong likas na katawan,
mayroon ding espiritwal na katawan. 45 Kaya ito din ay
naisulat, "Naging buhay na kaluluwa ang unang tao na si
Adan." Naging espiritu na nagbibigay-buhay ang huling Adan.
46 Ngunit hindi unang dumating ang espiritwal kundi ang
likas, pagkatapos niyon ay ang espiritwal. 47 Ang unang
tao ay sa mundo na gawa sa alabok. Ang pangalawang tao
ay mula sa langit. 48 Gaya ng isang taong gawa mula sa
alabok, ganoon din ang mga gawa mula sa alabok. Gaya ng
taong mula sa langit, ganoon din ang mga taong mula sa
langit. 49 Gaya natin na isinilang sa larawan ng tao na mula
sa alabok, atin ding madadala ang larawan ng taong mula
sa langit. 50 Ngayon sinasabi ko ito, mga kapatid, na ang
laman at dugo ay hindi maaring magmana ng kaharian ng
Diyos. Ni ang mga nasisira ay hindi magmamana ng hindi
nasisira. 51 Tingnan ninyo! Sinasabi ko sa inyo ang lihim
na katotohanan: Tayong lahat ay hindi mamamatay ngunit
tayong lahat ay mababago. 52 Tayong ay mababago sa isang
iglap, sa isang kisap-mata, sa huling trumpeta. Sapagkat
tutunog ang trumpeta at babangon ang lahat ng namatay
na hindi na nasisira at tayo ay mababago. 53 Sapagkat
itong nasisira ay dapat mailagay sa hindi nasisira at ang

namamatay na ito ay dapat mailagay sa hindi namamatay. **54**
Ngunit kung itong nasisira ay nailagay sa hindi nasisira at
ang namamatay na ito ay mailalagay sa hindi namamatay,
mangyayari ang tungkol sa kasabihang naisulat, "Nilamon ang
kamatayan ng pagtatagumpay." **55** "Kamatayan, nasaan ang
iyong tagumpay? Kamatayan, nasaan ang iyong kamandag?"
(Hadēs g86) **56** Ang kamandag ng kamatayan ay kasalanan
at ang kapangyarihan ng kasalanan ay ang kautusan. **57**
Ngunit salamat sa Diyos, na siyang nagbibigay sa atin ng
tagumpay sa pamamagitan ng ating Panginoong Jesu-Cristo!
58 Kaya nga, aking mga minamahal na kapatid, maging
matatag kayo at huwag patitinag. Lagi kayong managana sa
gawain ng Panginoon, dahil alam ninyong ang inyong gawain
sa Panginoon ay hindi mawawalan ng kabuluhan.

16 Ngayon tungkol sa koleksiyon para sa mga
mananampalataya, gaya ng iniutos ko sa mga iglesia
sa Galacia, ay inyo ding gawin. **2** Sa unang araw ng linggo,
ang bawat isa sa inyo ay magtabi ng anumang bagay at ipunin
ninyo, ayon sa inyong makakaya. Gawin ninyo ito upang
pagpunta ko diyan ay wala ng kokolektahin. **3** At kung ako ay
makarating, ang sinuman ang inyong pahintulutan, ay aking
ipapadala na kasama ng mga liham upang dalhin ang inyong
mga handog sa Jerusalem. **4** At kung ito ay nararapat para sa
akin na pumunta doon, sila'y pupuntang kasama ko. **5** Ngunit
ako ay pupunta sa inyo, kapag dumaan ako sa Macedonia.
Sapagkat dadaan ako sa Macedonia. **6** Marahil ako ay
mananatili na kasama ninyo o kahit magpalipas ako hanggang
sa taglamig, upang ako ay inyong matulungan sa aking
paglalakbay, saan man ako pumunta. **7** Sapagkat hindi ko
nais makita kayo ngayon sa maikling panahon. Ngunit umaasa
akong makakagugol ako sa inyo ng mahabang panahon,
kung papahintulutan ng Panginoon. **8** Ngunit mananatili
ako sa Efeso hanggang sa Pentecostes, **9** sapagkat may
isang maluwang na pintuan ang nabuksan para sa akin,
at doon ay maraming kaaway. **10** Ngayon kung darating
si Timoteo, tingnan ninyo siya na wala siyang dahilang
matakot habang kasama ninyo, sapagkat ginagawa niya
ang gawain ng Panginoon, na gaya ng aking ginagawa. **11**
Huwag hayaang hamakin siya ninuman. Tulungan ninyo
siyang maging mapayapa sa kaniyang daan, upang siya ay
makapunta sa akin. Sapagkat inaasahan kong pagpunta niya
dito kasama niya ang mga kapatid. **12** Ngayon tungkol sa
ating kapatid na si Apolos. Matindi kong hinihimok na bisitahin
niya kayo na kasama ang mga kapatid. Ngunit nakapagpasiya
siyang hindi makakapunta ngayon. Gayunman, siya ay
pupunta kapag magkaroon siya ng pagkakataon. **13** Maging
mapagmatiyag, at maging matatag sa pananampalataya,
kumilos gaya ng mga lalaki, maging malakas. **14** Ang lahat
na inyong ginagawa ay gawin sa pag-ibig. **15** Alam ninyo
ang sambahayan ni Estefanas. Alam ninyo na sila ang mga
unang sumampalataya sa Acaya, at kanilang itinalaga ang
kanilang mga sarili sa paglilingkod sa mga mananampalataya.
Ngayon, hinihikayat ko kayo, mga kapatid, **16** na magpasakop
sa mga taong tulad nila, at sa bawat isa na tumutulong sa
gawain at gumagawa kasama namin. **17** At nagagalak ako
sa pagdating nina Estefanas, Fortunato at Acaico. Sila ang
nagpuno sa inyong kawalan. **18** Sapagkat pinalakas nila ang
aking espiritu at pati ang sa inyo. Kaya, kilalanin ninyo ang
mga taong kagaya nito. **19** Binabati kayo ng mga iglesiya sa
Asya. Binabati rin kayo nina Aquila at Prisca sa Panginoon,
kasama ang iglesiya na nasa kanilang tahanan. **20** Binabati
kayo ng lahat na mga kapatid. Batiin ninyo ang bawat isa
ng banal na halik. **21** Ako, si Pablo, ang nagsulat nito sa
aking sariling kamay. **22** Kung sinuman ang hindi umiibig
sa Panginoon, sumakaniya ang sumpa. Aming Panginoon,
pumarito ka na! **23** Ang biyaya ng Panginoong Jesus ang
sumainyo. **24** Ang aking pag-ibig nawa ang sumainyong lahat
kay Cristo Jesus.

2 Mga Corinto

1 Ako si Pablo na apostol ni Jesu-Cristo dahil sa kalooban
ng Diyos, at si Timoteo na ating kapatid, para sa iglesya ng
Diyos na nasa Corinto at sa lahat ng mga mananampalataya
sa buong rehiyon ng Acaya. 2 Sumainyo nawa ang biyaya at
kapayapaan mula sa Diyos na ating Ama at ng Panginoong
Jesu-Cristo. 3 Nawa ang Diyos at Ama ng ating Panginoong
Jesu-Cristo ay mapapurihan. Siya ang Ama ng mga awa
at ang Diyos ng lahat ng kaalliwan. 4 Ang Diyos ang
nagbibigay ng kaginhawaan sa atin sa lahat ng ating mga
pagdurusa, upang mabigyan natin ng kaaliwan ang lahat
ng nagdurusa. Makakapagbigay tayo ng aliw sa iba kung
paano tayo binigyang aliw ng Diyos. 5 Sapagkat kung paano
nananagana ang paghihirap ni Cristo para sa atin, ganoon
din nananagana ang kaaliwan na aming nararanasan mula
kay Cristo. 6 Ngunit kung kami ay nagdurusa, ito ay para sa
inyong kaaliwan at kaligtasan. At kung kami ay naaaliw, ito
ay parasa inyong kaaliwan. Ang inyong kaaliwan ay mabisa
kung ibabahagi ninyo nang may tiyaga ang mga paghihirap
na atin ding naranasan. 7 At ang aming pagtitiwala para
sa inyo ay tiyak. Alam namin na habang nakikihati kayo sa
paghihirap, nakikihati din kayo sa kaaliwan. 8 Dahil ayaw
namin na hindi ninyo malaman, mga kapatid, ang tungkol
sa kaguluhang naranasan namin sa Asya. Kami ay labis na
nabigatan nang higit sa aming makakaya, na halos hindi
na kami umasang mabuhay pa. 9 Sa katunayan, hinatulan
na kami ng kamatayan. Ngunit iyon ay upang hindi kami
magtiwala sa aming mga sarili, kundi sa Diyos na bumubuhay
sa mga patay. 10 Siya ang nagligtas sa amin sa malagim na
kamatayan, at ililigtas niya kaming muli. Inilagay na namin
ang aming pagtitiwala sa kaniya na ililigtas niya kaming
muli. 11 Gagawin niya ito habang tinutulungan ninyo kami
sa pamamagitan ng inyong panalangin. At marami ang
magpapasalamat para sa amin para sa pagpapala na ibinigay
sa amin sa pamamagitan ng panalangin ng marami. 12
Ipinagmamalaki namin ito: ang patotoo ng aming budhi. Dahil
sa malinis na hangarin at katapatan sa Diyos kaya kami
namuhay sa mundo. Ginawa namin ito lalong lalo na sa
inyo, at hindi sa karunungan ng mundo, ngunit sa halip sa
biyaya ng Diyos. 13 Hindi kami sumulat sa inyo ng ano
mang bagay na hindi niyo mababasa o maiintindihan. Ako ay
nagtitiwala 14 na naintindihan na ninyo kami ng bahagya. At
nagtitiwala ako na sa araw ng ating Panginoong Jesus, kami
ay inyong ipagmamalaki, katulad ng pagmamalaki namin sa
inyo. 15 Dahil nagtitiwala ako tungkol dito, nais kong una
kayong puntahan, upang matanggap ninyo ang pakinabang
ng dalawang pagbisita. 16 Balak kong bumisita sa inyo sa
pagpunta ko sa Macedonia. Pagkatapos nais kong bumisita
muli sa inyo sa aking paglalakbay galing Macedonia at upang
matulungan ninyo ako sa pagpunta ko sa Judea. 17 Nang
nag-iisip ako ng ganito, nag-aalinlangan ba ako? Binalak ko
ba ang mga bagay ayon sa pamantayan ng mga tao, upang
masabi ko ang "Oo, oo" at "Hindi, hindi" ng sabay? 18 Ngunit
kung paanong ang Diyos ay tapat, hindi natin sasabihin ng
sabay ang "Oo" at "Hindi." 19 Dahil si Jesu-Cristo na Anak
ng Diyos na ipinahayag namin nina Silvanus at Timoteo sa
inyo, ay hindi "Oo" at "Hindi." Kundi laging "Oo". 20 Dahil ang
lahat ng mga pangako ng Diyos ay "Oo" sa kaniya. Kaya
sa pamamagitan din niya, magsasabi tayo ng "Amen" sa
kaluwalhatian ng Diyos. 21 Ngayon ang Diyos na nagpatibay
sa amin at sa inyo kay Cristo, at kaniya tayong sinugo. 22
Nilagay niya ang kaniyang tatak sa atin at ibinigay ang Espiritu
sa ating mga puso bilang katiyakan sa kung ano ang ibibigay
niya sa atin pagkatapos. 23 Sa halip, tumawag ako sa Diyos
upang maging saksi para sa akin na ang dahilan ng hindi ko
pagpunta sa Corinto ay upang matulungan ko kayo. 24 Ito
ay hindi dahil sa sinusubukan namin kayong pangunahan
kung ano ang dapat sa inyong paniniwala. Sa halip, kami ay
gumagawa kasama ninyo para sa inyong kagalakan, habang
kayo ay naninindigan sa inyong pananampalataya.

2 Kaya pinasya ko sa aking sarili na huwag na muling
pumunta sa inyo nang nakakasakit. 2 Kung nagdulot ako
sa inyo ng sakit, sino pa ba ang makapagpapasaya sa akin
kundi ang mga nasaktan ko? 3 Sumulat ako gaya ng aking
ginawa upang sa aking pagpunta sa inyo ay maaaring hindi
na ako masaktan ng mga dapat ay nagbigay ng kagalakan
sa akin. Naniniwala ako sa inyo na ang kagalakan na aking
nararanasan ay tulad din ng kagalakang mayroon kayo. 4
Dahil sumulat ako sa inyo ng may matinding kapighatian, at
may pusong nagdadalamhati, at maraming pagluha. Ayaw
kong magdulot sa inyo ng sakit. Sa halip, nais kong malaman
ninyo kung gaano kalalim ang pag-ibig na mayroon ako para
sa inyo. 5 Kung sino man ang nagdulot ng sakit, hindi niya
lamang ito ginawa sa akin, ngunit sa halip—hindi sa nagiging
mahigpit ako—ay sa inyong lahat. 6 Ang parusang ito ng
nakararami sa taong iyon ay sapat na. 7 Kaya ngayon, sa
halip na parusahan, dapat ninyo siyang patawarin at bigyan
ng kaaliwan. Gawin ninyo ito upang hindi siya manghina
dahil sa labis na kalungkutan. 8 Kaya hinihikayat ko kayo na
pagtibayin ninyo ang pag-ibig ninyo para sa kaniya sa harapan
ng marami. 9 Ito ang dahilan kaya ako sumulat, upang
masubok ko at malaman kung masunurin kayo sa lahat ng
bagay. 10 Kung pinatawad ninyo ang sino man, patatawarin
ko rin ang taong iyon. Ano man ang aking pinatawad—kung
pinatawad ko ang anumang bagay— pinatawad ko ito para sa
inyong kapakanan sa harap ni Cristo. Ito ay upang hindi tayo
malinlang ni Satanas. 11 Dahil hindi tayo mga mangmang
sa kaniyang mga balak. 12 Isang pinto ang binuksan para
sa akin ng Panginoon nang ako ay pumunta sa lungsod ng
Troas upang maipangaral ang ebanghelyo ni Cristo doon.
13 Kahit pa walang kapayapaan sa aking isipan, dahil hindi
ko nahanap doon si Tito na aking kapatid. Kaya iniwan ko
sila doon at bumalik sa Macedonia. 14 Ngunit, salamat sa
Diyos na laging nagdadala sa atin sa tagumpay kay Cristo.
Sa pamamagitan natin, ipinalaganap niya ang mabangong
samyo ng kaalaman sa kaniya sa lahat ng dako. 15 Dahil
para sa Diyos, tayo ay mabangong samyo kay Cristo, maging
sa mga nailigtas at sa mga napapahamak. 16 Sa mga taong
napapahamak, ito ay isang samyo mula sa kamatayan para
sa kamatayan. Sa mga nailigtas, ito ay isang samyo mula
sa buhay para sa buhay. Sino ang karapat-dapat sa mga
bagay na ito? 17 Dahil hindi kami tulad ng maraming tao na
ipinagbibili ang salita ng Diyos para sa kita. Kundi, sa malinis
na layunin, nagsasalita kami kay Cristo, dahil kami ay mga
sinugo mula sa Diyos, sa paningin ng Diyos.

3 Sinisimulan ba naming papurihang muli ang aming
mga sarili? Hindi namin kailangan ng mga liham ng
rekomendasyon para sa inyo o mula sa inyo, tulad ng
ibang tao, hindi ba? 2 Kayo mismo, ang aming liham ng
rekomendasyon, nasusulat sa aming mga puso, alam at
nababasa sa pamamagitan ng lahat ng tao. 3 At pinakita

ninyo na kayo ay liham mula kay Cristo, na ipinadala sa
pamamagitan namin. Ito ay naisulat hindi sa tinta kundi
sa pamamagitan ng Espiritu ng Diyos na buhay. Hindi ito
nasusulat sa tapyas ng bato, kundi sa mga tapyas ng puso
ng mga tao. 4 At ito ang tiwala na mayroon kami sa Diyos sa
pamamagitan ni Cristo. 5 Wala kaming kakayahan sa aming
mga sarili upang angkinin ang anumang bagay na galing
mula sa amin. Sa halip, ang aming kakayahan ay mula sa
Diyos. 6 ito ang Diyos na siyang gumawa na makaya naming
kami ay maging mga lingkod ng isang bagong tipan. Ito ang
tipan na hindi isang sulat ngunit ng Espiritu. Dahil ang sulat
ay nakamamatay, ngunit ang Espiritu ay nagbibigay ng buhay.
7 Ngayon ang gawa ng kamatayan na nakaukit sa mga salita
sa ibabaw ng bato ay dumating ng may kaluwalhatian na ang
mga tao sa Israel ay hindi makatingin ng diretso sa mukha ni
Moises. Dahil ito sa kaluwalhatiang mayroon sa kaniyang
mukha, isang kaluwalhatian na naglalaho. 8 Hindi ba't ang
mga gawa ng Espiritu ay siyang higit na maluwalhati? 9 Dahil
kung ang paglilingkod ng kahatulan ay may kaluwalhatian,
gaano pa kaya nananagana ang paglilingkod ng katuwiran
sa kaluwalhatian! 10 Dahil sa katunayan, ang minsang
naging maluwalhati ay hindi na naging maluwalhati sa
paraang ito, dahil sa kaluwalhatian na humigit dito. 11 Dahil
kung ang lumilipas ay may kaluwalhatian, gaano pa ang
nananatili sa kaluwalhatian! 12 Dahil mayroon tayong pag-
asa, napakatapang natin. 13 Hindi tayo tulad ni Moises, na
naglagay ng takip sa kaniyang mukha, upang ang mga tao sa
Israel ay hindi makatingin ng tuwid sa katapusan ng isang
kaluwalhatian na naglalaho. 14 Ngunit ang kanilang mga
isipan ay sarado. Kahit hanggang ngayon sa araw na ito,
ang parehong takip sa mukha ay nanatili parin sa pagbasa
ng lumang tipan. Hindi ito nabuksan, dahil tanging si Cristo
lamang ang nakagawa nito. 15 Ngunit hanggang ngayon, sa
tuwing si Moises ay mababasa isang takip ang tinataglay nila
sa kanilang mga puso. 16 Ngunit kapag ang isang tao ay
bumalik sa Panginoon, ang takip sa mukha ay matatanggal.
17 Ngayon ang Panginoon ay ang Espiritu. Kung nasaan ang
Espiritu ng Panginoon, naroon ang kalayaan. 18 Ngayon
tayong lahat na walang takip sa mga mukha ay makikita
ang kaluwalhatian ng Panginoon. Binago tayo sa parehong
larawan ng kaluwalhatian mula sa isang uri ng antas ng
kaluwalhatian tungo sa isa pa, tulad ng mula sa Panginoon,
na Espiritu.

4 Samakatuwid, dahil kami ay mayroong ganitong ministeryo,
at dahil nakatanggap kami ng awa, hindi kami pinanghinaan
ng loob. 2 Sa halip, itinakwil pa namin ang mga kaparaanan
na kahiya-hiya at nakatago. Hindi kami namumuhay sa
pandaraya, at hindi namin ginagamit sa maling paraan
ang salita ng Diyos. Sa pamamagitan ng paghahayag ng
katotohanan, iminumungkahi namin ang aming sarili para
sa budhi ng lahat sa paningin ng Diyos. 3 Ngunit kung
ang ating ebanghelyo ay nakatalukbong, nakatalukbong
lamang ito sa mga nawawala. 4 Sa kanilang kalagayan, ang
kanilang mga isip na walang pananampalataya ay binulag
ng diyos ng mundong ito. Bilang resulta nito, wala silang
kakayanang makita ang liwanag ng kaluwalhatian ni Cristo,
na kalarawan ng Diyos. **(aiōn g165)** 5 Sapagkat hindi namin
ipinapangaral ang aming mga sarili, kundi si Cristo Jesus
bilang Panginoon, at kami bilang inyong mga lingkod alang-
alang kay Jesus. 6 Sapagkat ang Diyos ang siyang nagsabi,
"Ang liwanag ay magniningning mula sa kadiliman." Siya ay
nagliwanag sa aming mga puso, upang ibigay ang liwanag
ng kaalaman sa kaluwalhatian ng Diyos sa presensiya ni
Jesu-Cristo. 7 Ngunit mayroon kaming kayamanan sa loob
ng isang sisidlang gawa sa putik, upang maging malinaw
na ang lubhang dakilang kapangyarihan ay nararapat para
sa Diyos at hindi sa amin. 8 Nagdurusa kami sa lahat ng
bagay, ngunit hindi nagapi. Naguguluhan, ngunit hindi kami
nawalan ng pag-asa. 9 Inuusig kami ngunit hindi pinabayaan.
Hinahampas kami ngunit hindi nasira. 10 Palagi naming
dinadala sa aming mga katawan ang kamatayan ni Jesus,
nang sa gayon ang buhay ni Jesus ay maihayag din sa
aming mga katawan. 11 Kaming mga nabubuhay ay laging
nahaharap sa kamatayan alang-alang kay Jesus, upang
ang buhay ni Jesus ay maihayag sa aming mga katawang
tao. 12 Sa kadahilanang ito, ang kamatayan ay kumikilos
sa amin, ngunit ang buhay ay kumikilos sa inyo. 13 Ngunit
mayroon tayong parehong espiritu ng pananampalataya
na ayon sa nasusulat: "Nanampalataya ako, kaya ako ay
nagpahayag." Tayo rin ay nananampalataya, kaya't tayo rin
ay nagpapahayag. 14 Alam namin na ang muling bumuhay
sa Panginoong Jesus ay bubuhayin din kaming muli kasama
niya. Alam namin na dadalhin niya kami kasama ninyo sa
kaniyang presensya. 15 Ang lahat ay para sa kapakanan
ninyo nang sa gayon, habang lumalaganap ang habag sa
maraming tao, ang pasasalamat ay lalong madaragdagan
para sa kaluwalhatian ng Diyos. 16 Kaya hindi kami nasiraan
ng loob. Kahit na pinanghihinaan kami sa aming panlabas
na katawan, patuloy na pinalalakas ang amig kalooban sa
araw-araw. 17 Sapagkat, ang panandalian at bahagyang
pagdadalamhati na ito ay naghanda sa amin para sa walang
hanggang bigat ng kaluwalhatian na hindi masukat. **(aiōnios
g166)** 18 Sapagkat hindi kami tumitingin sa mga bagay na
nakikita, kundi sa mga bagay na hindi nakikita. Ang mga
bagay na nakikita ay panandalian, ngunit ang mga bagay na
hindi nakikita ay walang hanggan. **(aiōnios g166)**

5 Alam natin na kung nasira ang ating lupang tahanan
na tinitirahan, mayroon tayong tahanan sa langit na
ginawa ng Diyos. Ito ay tirahan na hindi ginawa ng kamay
ng tao, kundi walang hanggang tahanan, sa langit. **(aiōnios
g166)** 2 Sapagkat dumaraing tayo sa katawang lupa na
ito, na naghahangad na madamitan ng ating makalangit na
tahanan. 3 Hinahangad natin ito sapagkat sa pamamagitan
ng ating pagsuot dito hindi tayo madaratnang hubad. 4
Sapagkat habang nakatira pa tayo sa toldang ito, tayo ay
dumaraing dahil nabibigatan. Ayaw nating matanggalan ng
damit. Sa halip, nais nating madamitan, upang ang katawang
namamatay ay mapalitan ng buhay. 5 Ang naghanda sa
atin para sa ganitong pagbabago ay ang Diyos mismo, na
nagbigay sa atin ng Espiritu bilang katibayan sa kung ano
ang darating. 6 Kaya maging laging malakas ang loob. Dapat
nating malaman na habang tayo ay nasa katawang-lupa,
malayo tayo sa Panginoon. 7 Sapagkat lumalakad tayo sa
pamamagitan ng pananampalataya at hindi sa mga bagay na
nakikita. 8 Kaya mayroon tayong lakas ng loob. Mas pipiliin
pa nating iwanan ang katawang ito at manirahan kasama
ng Panginoon. 9 Kaya gawin natin itong layunin, kung tayo
man ay nasa ating katawang lupa dito sa mundo o sa langit
man, upang malugod siya. 10 Sapagkat tayo ay haharap sa
hukuman ni Cristo, upang ang bawat isa ay makatanggap ng
nararapat sa lahat ng bagay na kaniyang ginawa sa katawan,
maging sa mabuti man o masama. 11 Samakatuwid, sa

pagkaalam ng takot sa Panginoon, hinihikayat namin ang
mga tao. Malinaw na nakikita ng Diyos kung sino tayo. Sana
ay malinaw din ito sa inyong budhi. **12** Hindi namin kayo
hinihikayat muli upang ipakita na kami ay tapat. Sa halip,
ay binibigyan namin kayo ng dahilan upang maipagmalaki
ninyo kami, upang may maisasagot kayo sa mga taong
nagmamalaki sa mga panlabas na anyo ngunit hindi sa mga
nilalaman ng puso. **13** Dahil kung kami ay parang wala sa
sarili naming kaisipan, para ito sa Diyos. At kung kami ay nasa
tamang kaisipan, ito ay para sa inyong kapakanan. **14** Dahil
ang pagmamahal ni Cristo ang nag-uudyok sa amin, sapagkat
kami ay sigurado dito: na mayroong isang tao na namatay
para sa lahat, kaya ang lahat ay namatay. **15** At namatay si
Cristo para sa lahat, upang ang mga nabubuhay ay hindi na
mamuhay para sa kanilang mga sarili. Sa halip dapat silang
mamuhay para sa kaniya na namatay at muling nabuhay.
16 At dahil dito, mula ngayon, hindi na natin hahatulan ang
sinuman ayon sa batayan ng tao, kahit na noong simula ay
ganoon din ang ating pagtingin kay Cristo. Ngunit ngayon
hindi na tayo tumitingin sa kanino man sa ganitong paraan.
17 Sapagkat kung sinuman ang kay Cristo, siya ay isang
bagong nilalang. Ang luma ay lumipas na. Tingnan, sila
ay naging bago na. **18** Ang lahat ng mga bagay na ito ay
nagmula sa Diyos. Nakipagkasundo siya sa atin dahil kay
Cristo, at binigyan niya tayo ng ministeryo sa pagkakasundo.
19 Ang ibig sabihin, dahil kay Cristo, ipinagkakasundo ng
Diyos ang mundo sa kaniya, at hindi binilang ang kanilang
mga pagkakasala laban sa kanila. Ipinagkakatiwala niya sa
atin ang mensahe ng pakikipagkasundo. **20** Kaya kami ay
itinalaga bilang mga kinatawan ni Cristo, na para bang ang
Diyos mismo ang nakikipag-usap sa inyo sa pamamagitan
namin. Ipinakikiusap namin sa inyo, alang-alang kay Cristo:
“Makipagkasundo kayo sa Diyos!” **21** Si Jesus ay ginawa
niyang handog para sa ating mga kasalanan. Siya na hindi
kailan man nagkaroon ng kasalanan. Ginawa niya ito upang
tayo ay maging katuwiran ng Diyos sa kaniya.

6 At kaya, sa sama-samang paggawa, nakikiusap kami sa
inyo na huwag tanggapin ang biyaya ng Diyos ng walang
katuturan. **2** Sapagkat sinabi niya, “Sa tamang panahon, ikaw
ay aking pinansin, at sa araw ng pagliligtas, ikaw ay aking
tinulungan.” Tingnan ninyo, ngayon ang tamang panahon.
Ngayon ang araw ng kaligtasan. **3** Hindi kami maglalagay ng
katitisurang bato sa harap ng sino man, sapagkat hindi namin
hinahangad na ang aming minesteryo ay humantong sa
pagkasira ng pangalan. **4** Sa halip, pinatutunayan namin ang
aming mga sarili sa pamamagitan ng aming mga ginagawa,
na kami ay mga lingkod ng Diyos. Kami ay mga lingkod niya
sa maraming pagtitiis, kapighatian, kagipitan, kahirapan **5** sa
panghahagupit, pagkabilanggo, pagkakagulo, pagtatrabaho
ng sobra, mga gabing walang tulog, gutom, **6** sa kalinisan,
sa kaalaman, pagtityaga, kabutihan, sa Espiritu Santo, sa
tunay na pag-ibig. **7** Kami ay kanyang mga lingkod sa
salita ng katotohanan, sa kapangyarihan ng Diyos. Mayroon
kaming baluti ng katuwiran sa kanan at sa kaliwang kamay. **8**
Gumagawa kami sa karangalan at kahihiyan, sa panlalait
at papuri. Kami ay napagbintangan na sinungaling ngunit
kami ay matapat. **9** Kami ay gumagawa na parang mga hindi
kilala ngunit kami ay mga kilala pa rin. Gumagawa kami na
parang mamamatay na— at tingnan ninyo! — nabubuhay
pa rin kami. Gumagawa kami na parang pinarurusahan sa
aming mga gawa, ngunit hindi para hatulan ng kamatayan.
10 Gumagawa kami na parang malulungkot, ngunit kami ay
laging nagagalak. Gumagawa kami na parang naghihirap,
ngunit ginagawa naming mayaman ang marami. Gumagawa
kami na parang walang-wala, ngunit mayroon ng lahat ng
bagay. **11** Sinabi na namin ang buong katotohanan sa inyo,
mga taga-Corinto, at ang aming puso ay nakabukas. **12**
Hindi kami ang pumigil sa inyong mga puso, ngunit pinigilan
kayo ng inyong mga sariling damdamin. **13** Ngayon sa
makatarungang pagpapalitan—nagsasalita ako na parang
kayo ay mga anak ko—malawak ninyong buksan ang inyong
mga puso. **14** Huwag kayong makikipag-isa sa mga hindi
mananampalataya. Ano ang kaugnayan ng katuwiran sa
kasamaan? At anong kaugnayan mayroon ang ilaw sa
kadiliman? **15** Anong kasunduan mayroon si Cristo kay Belial?
O anong kabahagi mayroon ang mga mananampalataya
sa mga hindi mananampalataya? **16** At anong kasunduan
mayroon sa pagitan ng templo ng Diyos at sa mga diyus-
diyosan? Sapagkat tayo ang templo ng buhay na Diyos,
katulad ng sinabi ng Diyos: “Ako ay mananahan sa kanila
at lalakad kasama nila. Ako ang magiging Diyos nila at
sila ay magiging bayan ko.” **17** Kaya, “Lumabas kayo
mula sa kanilang kalagitnaan, at maihiwalay kayo,” sabi ng
Panginoon. “Huwag humawak ng anumang maruming bagay,
at tatanggapin ko kayo. **18** Ako ay magiging Ama sa inyo, at
kayo ay magiging aking mga anak na lalaki at babae,” sabi ng
Panginoong Makapangyarihan.

7 Mga minamahal, dahil mayroon tayo ng mga pangakong
ito, linisin natin ang ating mga sarili mula sa lahat ng
bagay na nagpaparumi sa ating katawan at espiritu. Sikapin
nating maging banal sa pagkatakot sa Diyos. **2** Gumawa
kayo ng lugar para sa amin! Wala kaming ginawan ng mali.
Wala kaming sinaktan na kahit sino man o nagsamantala sa
kung sino man. **3** Hindi para husgahan kayo kaya sinabi ko
ito. Sapagkat sinabi ko na sa inyo na kayo ay nasa aming
mga puso, para mamatay tayo nang magkasama at mabuhay
nang magkasama. **4** Mayroon akong malaking tiwala sa inyo,
at ipinagmamalaki ko kayo. Napuno ako ng kaginhawaan.
Nag-uumapaw ang aking kagalakan sa kabila ng kapighatian.
5 Nang makarating kami sa Macedonia, walang pahinga
ang aming mga katawan. Sa halip, nabagabag kami sa
lahat ng paraan sa maraming kaguluhan sa labas at takot
sa kalooban. **6** Ngunit ang Diyos, na nagbibigay kaaliwan
sa mga pinanghihinaan ng loob, ay nagbigay kaaliwan sa
amin sa pamamagitan ng pagdating ni Tito. **7** Ito ay hindi
lamang sa pamamagitan ng kaniyang pag dating na inaliw
tayo ng Diyos. Ito ay dahil na rin sa kaginhawaang tinanggap
ni Tito mula sa inyo. Sinabi niya sa amin ang lubos ninyong
pagmamahal, ang inyong pighati, at ang inyong labis na
pag-aalala sa akin. Kaya lalo akong nagagalak. **8** Kahit
na naging malungkot kayo dahil sa aking sulat, hindi ko ito
pinagsisihan. Ngunit pinagsisihan ko ito nang makita ko na
ginawa kayong malungkot ng aking sulat. Ngunit naging
malungkot kayo ng sandali lamang. **9** Ngayon, masaya ako,
hindi dahil sa kayo ay nagdadalamhati, ngunit dahil sa ang
inyong kalungkutan ang naging daan sa inyong pagsisisi.
Nakaranas kayo ng kalungkutan mula sa Diyos, kaya hindi
nasayang ang inyong pagdurusa dahil sa amin. **10** Sapagkat
ang kalungkutan mula sa Diyos ay nagdudulot ng pagsisisi
na kumukumpleto sa kaligtasan ng walang panghihinayang.
Gayon man, ang kalungkutan sa mundo ay nagdadala ng
kamatayan. **11** Tingnan kung anong matinding determinasyon

ang naidulot sa inyo ng kalungkutang mula sa Diyos na
ito. Higit na matindi ang matibay na hangad sa inyo para
patunayan na kayo ay walang sala. Namuhi kayo sa inyong
sarili, natakot kayo, nanabik, nagsikap, at ninais ninyong
makita na ang katarungan ay kailangan mangyari! Sa lahat
ng bagay pinatunayan niyo ang inyong mga sarili na walang
sala sa bagay na ito. **12** Kahit pa sumulat ako sa inyo, hindi
ako sumulat para lang sa kapakanan ng mga gumagawa ng
mali, ni para sa mga nagdusa sa mali. Sumulat ako para
ang inyong pagkamasigasig para sa amin ay maipaalam
sa inyo sa paningin ng Diyos. **13** Ito ay sa pamamagitan
nito kaya malakas ang ating loob. Dagdag sa ating sariling
kaginhawaan, nagdiriwang rin kami dahil sa kagalakan ni
Tito, dahil ang kaniyang espiritu ay lumakas sa pamamagitan
ninyong lahat. **14** Dahil kung ipinagmalaki ko sa kaniya ang
tungkol sa inyo, hindi ako nahiya. Sa kabilang dako, tulad ng
lahat ng bagay na sinabi namin sa inyo ay totoo, ang aming
pagmamalaki tungkol sa inyo kay Tito ay napatunayang totoo.
15 Ang kaniyang pag-ibig sa inyo ay mas higit pa, habang
inaalala niya ang pagiging masunurin ninyong lahat, kung
paano ninyo siya tinanggap ng may takot at panginginig. **16**
Ako ay nagagalak dahil lubos ang aking pagtitiwala sa inyo.

8 Nais naming malaman ninyo, mga kapatid, tungkol sa
biyaya ng Diyos na naibigay sa mga iglesiya sa Macedonia.
2 Sa panahon ng matinding pagsubok sa pagdadalamhati,
ang kasaganahan ng kanilang kagalakan at ang mahigpit
na pangangailangan sa kanilang kahirapan ay nagbunga ng
matinding kasaganahan ng kagandahang loob. **3** Sapagkat
nagpapatotoo ako na nagbigay sila hanggang sa kanilang
makakaya, at labis pa sa kung ano ang kanilang makakaya.
At naaayon sa kanilang sariling kalooban **4** nang may
matinding pagmamakaawa, sumasamo sila sa amin para
sa pagkakataon ng pagbabahagi sa paglilingkod sa mga
mananampalataya. **5** Hindi ito nangyari nang gaya sa aming
inaasahan. Sa halip, una nilang ibinigay ang kanilang mga
sarili sa Panginoon. At ibinigay nila ang kanilang mga sarili sa
amin ayon sa kalooban ng Diyos. **6** Kaya hinimok namin si
Tito, na nagsimula ng gawaing ito, upang maisakatuparan
ang gawaing ito ng kagandahang loob para sa inyo. **7** Ngunit
nanagana kayo sa lahat ng bagay—sa pananampalataya,
sa pananalita, sa kaalaman, sa lahat ng kasipagan, at sa
inyong pag-ibig para sa amin. Kaya siguraduhin niyo na
managana kayo sa mga gawain ng kagandahang loob. **8**
SInasabi ko ito hindi bilang isang utos. Sa halip, sinasabi ko
ito upang subukan ang katapatan ng inyong pagmamahal
sa pamamagitan ng pagkukumpara nito sa pananabik ng
ibang tao. **9** Sapagkat nalalaman ninyo ang biyaya ng ating
Panginoong Jesu-Cristo. Kahit na siya ay mayaman, para
sa inyong kapakanan siya ay naging mahirap, upang sa
pamamagitan ng kaniyang kahirapan kayo ay maaaring
maging mayaman. **10** Sa bagay na ito bibigyan ko kayo ng
payo na makakatulong sa inyo. Isang taon ang nakakaraan,
hindi lang kayo nagsimulang gumawa ng isang bagay, kundi
ninais ninyong gawin ito. **11** Ngayon tapusin ninyo ito. Katulad
ng pagsisikap at kagustuhan na gawin ito noon, matapos
ninyo rin sana ito, hanggang kaya ninyo. **12** Sapagkat kung
kayo ay may pagsisikap na gawin ang gawaing ito, ito ay
mabuti at katanggap-tanggap. Nakabatay ito sa kung ano
ang mayroon ang isang tao, hindi sa kung ano ang wala
sa kaniya. **13** Sapagkat ang gawaing ito ay hindi upang
ang iba ay magaanan at ang iba ay mabigatan. Sa halip,
dapat magkaroon ng pagkakapantay-pantay. **14** Ang iyong
kasaganaan sa panahong ito ay makapagbibigay sa kung
anuman ang kanilang pangangailangan. Ito ay dahil din sa ang
kanilang kasaganaan ay maaaring makapagbigay ng iyong
pangangailangan, at nang magkaroon ng pagkakapantay-
pantay. **15** Katulad ito ng nasusulat: “Ang nananagana ay
nawalan ng labis, at ang may kaunti ay hindi nagkulang.”
16 Ngunit salamat sa Diyos, na naglagay sa puso ni Tito
nang katulad ng pagmamalasakit na mayroon ako para sa
inyo. **17** Sapagkat hindi niya lamang tinanggap ang aming
panawagan, ngunit siya rin ay naging napaka-masikap tungkol
dito. Dumating siya sa inyo sa kaniyang sariling kagustuhan.
18 Siya ay ipinadala namin kasama ang kapatid na pinupuri sa
lahat ng mga iglesiya sa kaniyang gawa sa pagpapahayag ng
ebanghelyo. **19** Hindi lamang ito, ngunit siya rin ang inihalal
ng mga simbahan na maglakbay kasama namin sa aming
pagangasiwa ng kagandahang loob. Ito ay para sa karangalan
ng Panginoon at sa ating pagsusumikap na makatulong. **20**
Kami ay umiiwas na magkaroon ng sino mang magreresklamo
tungkol sa amin hinggil sa kagandahang loob na ito na ating
pinangangasiwaan. **21** Iniingatan naming gawin kung ano ang
kagalang-galang, hindi lamang sa harap ng Panginoon, ngunit
sa harap din ng mga tao. **22** Ipinapadala rin namin kasama
nila ang isa pang kapatid. Siya ay madalas naming nasubok,
at napatunayan naming siya ay masigasig sa maraming
gawain. Siya ay higit na masipag na ngayon dahil sa matibay
na paniniwala niya sa inyo. **23** Patungkol naman kay Tito,
siya ang aking kasama at kamanggagawa sa inyo. Gayon
din naman sa aming mga kapatid, sila ay ipinadala ng mga
iglesia. Sila ay karangalan kay Cristo. **24** Kaya ipakita niyo
sa kanila ang inyong pag-ibig, at ipakita sa mga iglesia ang
dahilan ng aming pagmamalaki tungkol sa inyo.

9 Tungkol naman sa ministeryo para sa mga
mananampalataya, para sa akin ay kalabisan na ang
sumulat pa sa inyo. **2** Alam ko ang tungkol sa inyong hangarin,
na ipinagmalaki ko sa mga taga-Macedonia. Sinabihan ko sila
na ang Acaya ay naghahanda na mula pa nang nakalipas
na taon. Ang inyong pagiging masigasig ay nag-udyok sa
karamihan sa kanila na kumilos. **3** Ngayon ipinadala ko ang
mga kapatid upang ang pagmamalaki namin tungkol sa inyo ay
hindi mawalan ng kabuluhan, at upang kayo ay maging handa,
gaya ng aking sinabi. **4** Sa halip, kung sino man sa mga
taga-Macedonia ang sumama sa akin at madatnan kayong
hindi handa, mapapahiya tayo—wala akong sinabi tungkol
sa inyo—dahil sa lubos na tiwala sa inyo. **5** Kaya naisip ko
na kinakailangan na himukin ang mga kapatid na pumunta
sa inyo at maunang gumawa ng mga kasunduan para sa
kaloob na ipinangako ninyo. Ito ay para maging handa bilang
isang biyaya, at hindi sapilitan. **6** Tandaan ninyo ito: kung
sino man ang nagtatanim ng kaunti ay mag aani ng kaunti, at
kung sino man ang nagtatanim sa layunin ng pagpapala ay
aani ng pagpapala. **7** Bawat isa ay magbigay ayon sa pasiya
ng kaniyang puso. Huwag siyang hayaang magbigay na
may kalungkutan o napilitan. Sapagkat minamahal ng Diyos
ang masayang nagbibigay. **8** At may kakayahan ang Diyos
na paramihin ang bawat pagpapala para sa inyo, upang,
palagi, sa lahat ng bagay, magkakaroon kayo ng lahat ng
kailangan ninyo. Nang sa gayon maaari kayong gumawa ng
mas maraming mabubuting bagay. **9** Ito ay gaya ng nasusulat:
“Ipinamahagi niya ang kaniyang kasaganaan at ibinigay sa
mahihirap. Ang kaniyang katuwiran ay magpakailanman.”

(aiōn g165) 10 Ang nagbibigay ng binhi sa nagtatanim at
tinapay para sa pagkain, ay magbibigay din at pararamihin
ang inyong binhi para sa pagtatanim. Pararamihin niya ang
ani ng inyong katuwiran. 11 Pasasaganahin niya kayo sa
lahat ng paraan upang maging mapagbigay kayo. Magdadala
ito ng pasasalamat sa Diyos mula sa amin. 12 Sapagkat ang
pangangasiwa sa gawaing ito ay hindi lang makakatugon
sa mga pangangailangan ng mga mananampalataya. Ito rin
ay nagpaparami sa maraming gawaing ng pasasalamat sa
Diyos. 13 Dahil sa nasubok na kayo at napatunayan ng
gawaing ito, luluwalhatiin rin ninyo ang Diyos sa pagsunod sa
inyong pagpapahayag sa ebanghelyo ni Cristo. Luluwalhatiin
rin ninyo ang Diyos sa kasaganaan ng inyong mayamang
handog sa kanila at sa bawat isa. 14 Nananabik sila sa
inyo, at ipinapanalangin nila kayo. Ginagawa nila ito dahil
sa napaka dakilang biyaya ng Diyos na nasa inyo. 15 Sa
Diyos nawa ang lahat ng pasasalamat sa kaniyang hindi
maipaliwanag na kaloob!

10 Akong si Pablo, ay nananawagan sa inyo, sa kababaang
loob at kahinahunan ni Cristo. Ako ay mapagpakumbaba
kapag ako ay nasa harap ninyo, ngunit matapang ako sa
inyo kapag nasa malayo ako. 2 Nakikiusap ako sa inyo
na, kapag ako ay nasa harapan ninyo, hindi ko kailangang
maging matapang at malakas ang loob. Ngunit naisip ko
na kailangan kong maging matapang kapag sinagot ko
ang mga nag-aakala na namumuhay kami ng naaayon sa
laman. 3 Bagaman kami ay namumuhay sa laman, hindi kami
nakikipaglaban ayon sa laman. 4 Dahil ang aming sandata sa
aming pakikipaglaban ay hindi makalaman. Sa halip, mayroon
silang dakilang kapangyarihan para wasakin ang mga kuta.
Dinadala nila sa wala ang mga maling pangangatuwiran. 5
Winawasak din namin ang bawat pagmamataas laban sa
kaalaman tungkol sa Diyos. Binibihag namin ang lahat ng
kaisipan para sa pagsunod kay Cristo. 6 At naghahanda
kami upang parusahan ang bawat gawain ng pagsuway,
hanggang sa ang inyong pagsunod ay maging ganap. 7
Tingnan ninyo kung ano ang maliwanag na nasa inyong
harapan. Kung sino man ang naniwala na siya ay kay Cristo,
sana ay paalalahanan niya ang kaniyang sarili na kung siya
ay kay Cristo, ganoon din kami. 8 Dahil kahit na ako ay para
bang nagmamalaki ng labis tungkol sa aming kapangyarihan,
na ibinigay ng Panginoon sa amin upang kayo ay pagtibayin
at hindi upang kayo ay wasakin, hindi ako mahihiya. 9 Ayaw
kong ipakita na tinatakot ko kayo sa aking mga sulat. 10
Dahil sinasabi ng ibang tao, “Ang kaniyang mga sulat ay
mahalaga at makapangyarihan, ngunit ang kaniyang katawan
ay mahina. Ang kaniyang mga salita ay hindi karapat-dapat
na pakinggan.” 11 Hayaan nating malamanng mga taong ito
na kung ano ang sinasabi namin sa sulat kung kami ay nasa
malayo, ay gagawin rin namin kung kami ay nariyan. 12 Hindi
namin gustong ibukod ang aming mga sarili o ikumpara ang
aming mga sarili sa mga pumupuri sa kanilang mga sarili.
Ngunit kung susukatin man nila ang kanilang mga sarili sa
pamamagitan ng bawat isa at ikumpara ang kanilang mga
sarili sa bawat isa, wala silang mga alam. 13 Gayon man,
kami ay hindi magmamalaki ng higit sa nararapat. Sa halip,
gagawin lang namin sa hangganan na itinakda sa amin ng
Diyos, na umabot hanggang sa inyo. 14 Sapagkat hindi kami
naging palalo sa aming mga sarili nang kami ay pumunta sa
inyo. Kami ang naunang pumunta sa inyo para sa ebanghelyo
ni Cristo. 15 Hindi kami nagmamalaki ng labis tungkol sa
mga gawain ng iba. Sa halip, umaasa kami na kasabay
ng paglago ng inyong pananampalataya ay mas lalo pang
lalawak ang lugar ng ating gawain, at nananatili sa dapat
nitong hangganan. 16 Umaasa kami para dito, upang maaari
naming ipangaral ang ebanghelyo kahit na sa mga rehiyon na
lampas sa inyo. Hindi namin ipagmamalaki ang tungkol sa
gawain na ginagawa sa lugar ng iba. 17 “Ngunit hayaan ang
nagmamalaki, na magmalaki sa Panginoon.” 18 Sapagkat
hindi ang sinasang-ayunan ng kanyang sarili ang sasang-
ayunan. Sa halip, siya na sinasang-ayunan ng Panginoon.

11 Ninanais ko na pagtiyagaan ninyo ako sa ilan sa
aking kamangmangan. Ngunit ako nga ay inyong
pinagtitiyagaan! 2 Sapagkat ako ay naninibugho sa inyo.
Ako ay may maka-diyos na panibugho sa inyo sapagkat
ipinangako ko kayo na mapangasawa ng isang lalaki. Ako ay
nangako na ihaharap kayong dalisay na birhen kay Cristo. 3
Ngunit ako ay natatakot na baka katulad ni Eba, kayo ay
malinlang ng ahas sa kaniyang pagiging tuso, at ang inyong
kaisipan ay maaring mailayo sa tapat at dalisay na pananalig
kay Cristo. 4 Sapagkat ipagpalagay na may dumating at
ipahayag ang ibang Jesus liban sa aming ipinangaral. O
ipagpalagay na kayo ay tumanggap ng ibang espiritu liban
sa inyong tinanggap. O ipagpalagay na kayo ay tumanggap
ng ibang ebanghelyo liban sa inyong tinanggap. Labis na
ninyong pinapayagan ang mga ganitong bagay! 5 Sapagkat
sa tingin ko, hindi ako ang pinakamababa sa mga tinatawag
na pinakamagagaling na mga apostol. 6 Ngunit kahit na
ako ay hindi nagsanay sa pananalita, ako ay hindi kapos
sa kaalaman. Sa bawat pagkakataon at sa lahat ng bagay
pinaalam namin ito sa inyo. 7 Ako ba ay nagkasala sa
pagpapakababa ko sa aking sarili upang kayo ay maitaas?
Sapagkat itinuro ko sa inyo ang mabuting balita ng Diyos ng
walang bayad. 8 Ninakawan ko ang ibang mga iglesia sa
pamamagitan ng pagtanggap ko ng kanilang tulong upang
kayo ay aking mapaglingkuran. 9 Noong ako ay na sa inyo
at nangangailangan, hindi ako naging pabigat sa kahit na
sino. Sapagkat ang aking mga pangangailangan ay tinugunan
ng mga kapatid na galing sa Macedonia. Sa lahat ng bagay
iniwasan ko na maging pabigat sa inyo at ipagpapatuloy kong
gawin iyon. 10 Gaya ng katotohanan ni Cristo na nasa akin,
ang pagmamayabang kong ito ay hindi mapatatahimik sa
mga bahagi ng Acaya. 11 Bakit? Dahil ba hindi ko kayo
mahal? Alam ng Diyos na kayo ay aking minamahal. 12
Ngunit ang aking ginagawa, ay gagawin ko rin. Gagawin
ko ito upang maputol ang pagkakataon ng mga nagnanais
ng pagkakataon na maging katulad namin sa kanilang mga
pinagmamayabang. 13 Sapagkat ang mga ganoong tao ay
hindi totoong apostol at mapanlinlang na mga manggagawa.
Sila ay nagpapanggap na mga apostol ni Cristo. 14 At
ito ay hindi na nakakagulat sapagkat kahit si Satanas ay
nagpanggap na isang anghel ng liwanag. 15 Ito ay hindi labis
na nakagugulat kung ang kaniyang mga alagad ay nagbabalat
kayo rin na mga alagad ng katuwiran. Ang kanilang kapalaran
ay kung ano ang nararapat sa kanilang mga gawa. 16
Sinasabi ko ulit: Huwag isipin ng kahit na sino man na ako
ay mangmang. Ngunit kung ganoon nga ang inyong iniisip,
tanggapin ninyo ako tulad ng isang mangmang upang ako ay
makapagyabang ng kaunti. 17 Ang aking sinasabi tungkol
sa mayabang na lakas ng loob na ito ay hindi pinapayagan
ng Panginoon ngunit ako ay nagsasalita tulad ng isang
mangmang. 18 Dahil maraming tao ang nagyayabang na

naaayon sa laman, ako rin ay magyayabang. **19** Sapagkat
masaya ninyong pinagtitiyagaan ang mga mangmang. Kayo
mismo ay matatalino! **20** Sapagkat pinagtityagaan ninyo ang
umaalipin sa inyo, kung siya ay nagdudulot ng pagkakabaha-
bahagi sa inyo, kung siya ay nanlalamang sa inyo, kung
siya ay nagyayabang, o sinampal niya kayo sa mukha.
21 Nahihiya kong sasabin na kami ay labis na mahihina
para gawin iyon. Ngunit kung magyayabang—ang iba ako
ay nagsasalita na tulad ng isang mangmang—ako rin ay
magyayabang. **22** Sila ba ay mga Hebreo? Ako rin. Sila ba ay
mga Israelita? Ako rin. Sila ba ay mula sa kaapu-apuhan ni
Abraham? Ako rin. **23** Sila ba ay mga alagad ni Cristo? (Ako
ay nagsasalita na para bang ako ay wala sa aking tamang
pag-iisip.) Lalong lalo na ako. Ako ay higit na nakaranas ng
mabigat na trabaho, sa mas maraming bilangguan, nakaranas
ng hindi mabilang na pamamalo, humarap sa panganib ng
kamatayan. **24** Mula sa mga Judio nakatanggap ako ng
limang "apatnapung latigo binawasan ng isa". **25** Tatlong
beses akong pinalo ng tungkod. Minsang binato. Tatlong
beses na nawasak ang barko na aking sinasakyan. nakaranas
akong magdamag at buong araw na nasa karagatan. **26**
Ako ay madalas na nasa paglalakbay, nanganib mula sa
mga ilog, nanganib mula sa mga magnanakaw, nanganib
mula sa aking mga kababayan, nanganib mula sa mga
Gentil, nanganib sa lungsod, nanganib sa ilang, nanganib sa
karagatan, nanganib mula sa mapagpanggap na mga kapatid.
27 Ako ay nakaranas ng matinding trabaho at paghihirap, mga
gabi na walang tulog, madalas na nagugutom at nauuhaw,
madalas na nag-aayuno, giniginaw at walang maisuot. **28**
Bukod pa sa lahat ng ito, araw-araw ang panggigipit sa
akin ng aking pag-aalala sa lahat ng mga iglesiya. Kung
sinuman ang nanghihina, ako rin ay nanghihina? **29** Sino ang
naging dahilan ng pagkahulog ng isa sa kasalan, na hindi ako
nagalit? **30** Kung ako ay magyayabang. Ako ay magyayabang
tungkol sa mga nagpapakita ng aking kahinaan. **31** Ang
Diyos at ang Ama ng Panginoong Jesus, siya na pinupuri
magpakailanman, alam niya na hindi ako nagsisinungaling!
(aiōn g165) **32** Sa Damascus, ang gobernador sa ilalim ni
haring Aretas ay binabantayan ang lungsod ng Damasco
upang ako ay huliin. **33** Ngunit ako ay ibinaba sa bintana
sa pader gamit ang basket at ako ay nakatakas mula sa
kaniyang mga kamay.

12 Dapat akong magyabang, ngunit walang mapapala
dito. Ngunit ako ay magpapatuloy sa mga pangitain at
mga pahayag na mula sa Panginoon. **2** Ako ay may kilalang
tao kay Cristo, labing apat na taon na ang nakararaan—kung
sa katawan o hindi sa katawan, hindi ko alam, alam ng
Diyos— na dinala sa ikatlong langit. **3** At alam ko na ang
taong ito—kung sa katawan o hindi sa katawan, hindi ko
alam, alam ng Diyos— **4** na dinala sa paraiso at narinig
ang mga bagay na labis na sagrado na sabihin ng kahit na
sino. **5** Para sa tulad ng tao na iyon ako ay magyayabang.
Ngunit para sa akin hindi ako magyayabang, maliban sa aking
mga kahinaan. **6** Kung gusto kong magyabang, hindi ako
magiging mangmang sapagkat sasabihin ko ang katotohanan.
Ngunit pipigilan kong magmayabang upang walang mag-isip
na ako ay higit sa kung anong nakikita sa akin o naririnig
mula sa akin. **7** Pipigilan ko rin na magmayabang dahil sa
hindi pangkaraniwang uri na mga pahayag na iyon. Kung
kaya, upang ako ay hindi mapuno ng pagmamalaki, isang
tinik sa laman ang ibinigay sa akin, isang mensahero mula
kay Satanas upang ako ay guluhin at ng ako ay hindi labis na
maging mapagmataas. **8** Tatlong beses akong nagmakaawa
sa Panginoon tungkol dito, para tanggalin ito sa akin. **9**
At sinabi niya sa akin, "Ang aking biyaya ay sapat sa iyo,
sapagkat ang kapangyarihan ay nagiging ganap sa kahinaan."
Kung kaya mas mabuti pang ipagmayabang ko ang tungkol
sa aking kahinaan, upang ang kapangyarihan ni Cristo ay
manahan sa akin. **10** Kung kaya ako ay nasisiyahan alang-
alang kay Cristo, sa kahinaan man, sa panglalait man, sa
kaguluhan man, sa pagmamalupit man, sa mga pangyayari
man na nakapagbibigay ng kapighatian. Sa tuwing ako
ay mahina, saka ako malakas. **11** Ako ay naging isang
mangmang! Pinilit ninyo ako na gawin ito, kahit kayo sana
ang dapat pumuri sa akin. Sapagkat hindi ako mababa kaysa
sa mga tinatawag na matatalinong apostol na iyan, kahit
na ako ay walang silbi. **12** Ang tunay na palatandaan ng
isang apostol ay ginawa sa inyo ng buong pagtitiyaga, ang
mga palatandaan at mga kamangha-manghang bagay at
mga dakilang gawa. **13** Kaya paanong kayo ay mas hindi
pinapahalagahan kaysa sa ibang mga iglesiya, maliban na
lang na ako ay hindi naging pabigat sa inyo? Patawarin
ninyo ako sa ganitong kamalian! **14** Tingnan niyo! Ako ay
handang pumunta sa inyo sa ikatlong pagkakataon. Ako ay
hindi magiging pabigat sa inyo sapagkat hindi ko gusto ang
anumang nasa inyo. Kayo ang gusto ko. Sapagkat ang mga
anak ay hindi dapat mag-ipon para sa mga magulang. Sa
halip, ang mga magulang ang dapat mag-ipon para sa mga
anak. **15** Ako ay labis na matutuwa na gumugol at mapagod
para sa inyong mga kaluluwa. Kung mahal ko kayo ng labis,
dapat ba akong mahalin ng kakaunti? **16** Ngunit ganoon nga,
hindi ako naging pabigat sa inyo. Ngunit dahil ako ay tuso,
kayo ay aking nahuli sa pamamagitan ng panlinlang. **17** Kayo
ba ay nilamangan ko sa pamamagitan ng aking mga isinugo
sa inyo? **18** Pinakiusapan ko si Tito na pumunta sa inyo, at
pinasama ko sa kaniya ang isang kapatid. Nilamangan ba
kayo ni Tito? Hindi ba tayo lumakad sa parehong paraan?
19 Sa tingin niyo ba sa buong panahon ay ipinagtatanggol
namin ang aming mga sarili sa inyo? Sa paningin ng Diyos,
ayon sa kalooban ni Cristo ipinagsasabi namin ang lahat para
sa inyong kalakasan. **20** Sapagkat ako ay nangangamba
na baka hindi ko makita sa inyo ang aking inaasahan. Ako
ay nangangamba na baka hindi niyo makita sa akin ang
inyong inaasahan. Ako ay nangangamba na baka mayroong
pagtatalo, pagkainggit, pagsilakbo ng galit, makasariling
hangarin, usap-usapan, pagmamataas at kaguluhan. **21** Ako
ay nangangamba na sa aking pagbalik, ibaba ako ng aking
Diyos sa inyong harapan. Ako ay nangangamba na baka ako
ay magdalamhati dahil sa maraming nagkasala noon, at sa
mga hindi nagsisi mula sa karumihan at pangangalunya at
kahalayan na kanilang nakaugalian.

13 Ito na ang pangatlong pagkakataon na ako ay pupunta
sa inyo. "Ang bawat paratang ay dapat pagtibayin ng
patotoo ng dalawa o tatlong saksi." **2** Sinabi ko na sa mga
nagkasala noon at sa lahat, noong ikalawang pagpunta ko
riyan, at sasabihin kong muli: Sa aking pagbabalik, hindi ko
na sila patatawarin. **3** Sinasabi ko ito sa inyo dahil kayo
ay naghahanap ng katibayan na si Cristo ay nagsasalita sa
pamamagitan ko. Hindi siya mahina patungkol sa inyo. Sa
halip, siya ay makapangyarihan sa inyo. **4** Sapagkat siya ay
naipako sa kahinaan ngunit siya ay buhay sa pamamagitan
ng kapangyarihan ng Diyos. Sapagka't kami rin ay mahina

ngunit kami ay mabubuhay kasama niya sa pamamagitan ng
kapangyarihan ng Diyos na nasa inyo. **5** Suriin ninyo ang
inyong sarili upang makita ninyo kung kayo ay namumuhay
sa pananampalataya. Subukin ninyo ang inyong mga sarili.
Hindi ba ninyo napagtanto na si Jesu-Cristo ay nasa inyo?
Siya ay nasa inyo maliban kung kayo ay hindi pinagtibay. **6** At
ako ay nakatitiyak na kami ay makikita ninyong pinagtibay. **7**
Ngayon kami ay nananalangin sa Diyos na sana kayo ay hindi
gumawa ng kahit anong mali. Hindi ko pinapanalangin na
kami ay lumabas na parang nakapasa sa pagsubok, sa halip,
dalangin ko na sana gawin ninyo kung ano ang tama, kahit na
parang hindi kami pumasa sa pagsubok. **8** Sapagka't hindi
namin maaring gawin ang kahit anong laban sa katotohanan,
ngunit para lamang sa katotohanan. **9** Sapagkat kami ay
nagagalak kung kami ay mahina at kayo ay malakas. Dalangin
din namin na kayo ay maging ganap. **10** Sinulat ko ang mga
bagay na ito habang ako ay malayo sa inyo upang kung ako
ay kasama na ninyo hindi ko na kailangang maging malupit
sa inyo. Ayaw kong gamitin ang kapangyarihan na ibinigay sa
akin ng Panginoon upang pagtibayin kayo at hindi upang
kayo ay sirain. **11** Sa wakas, mga kapatid, kayo ay magalak!
Gumawa para sa panunumbalik, maging masigla, magkaisa
kayo, mamuhay ng may kapayapaan. At ang Diyos ng pag-
ibig at kapayapaan ay mapapasainyo. **12** Batiin ninyo ang
isa't isa ng banal na halik. **13** Lahat ng mananampalataya ay
binabati kayo. **14** Nawa ang biyaya ng Panginoong Jesu-
Cristo, ang pag-ibig ng Diyos at ang pakikisama ng Banal na
Espiritu ay sumainyo.

Mga Galacia

1 Ako si Pablo na apostol. Hindi ako apostol na mula sa mga tao o sa pamamagitan ng tao, ngunit sa pamamagitan ni Jesu Cristo at ng Diyos Ama, na muling bumuhay sa kaniya mula sa mga patay. **2** Kasama lahat ng mga kapatiran, sumusulat ako sa mga iglesya ng Galacia. **3** Sumainyo ang biyaya at kapayapaan mula sa Diyos na ating Ama at sa Panginoong Jesu-Cristo, **4** na nagbigay ng kaniyang sarili alang-alang sa ating mga kasalanan upang mailigtas niya tayo sa kasalukuyang makasalanang panahon, ayon sa kalooban ng ating Diyos at Ama. **(aiōn g165)** **5** Sa kaniya ang kaluwalhatian magpakailanman. **(aiōn g165)** **6** Nagtataka ako na kayo ay mabilis na bumabaling sa ibang ebanghelyo. Nagtataka ako na tumatalikod kayo sa kaniya na tumawag sa inyo sa pamamagitan ng biyaya ni Cristo. **7** Walang ibang ebanghelyo, ngunit may ilang mga tao na ginugulo kayo at gustong ibahin ang ebanghelyo ni Cristo. **8** Ngunit kahit kami o isang anghel mula sa langit ang magpahayag sa inyo ng ebanghelyo na iba sa ipinahayag namin sa inyo, dapat siyang sumpain. **9** Katulad ng sinabi namin noon, ngayon sasabihin ko muli, “Kung may magpahayag sa inyo ng ibang ebanghelyo maliban sa ebanghelyong tinanggap ninyo, dapat siyang sumpain.” **10** Sapagkat hinahangad ko ba ngayon ang pagsang-ayon ng mga tao o ng Diyos? Hinahangad ko ba na magbigay-lugod sa mga tao? Kung sinisikap ko paring magbigay-lugod sa mga tao, kung gayon hindi ako isang lingkod ni Cristo. **11** Sapagkat nais kong malaman ninyo, mga kapatid, na ang ebanghelyo na aking ipinahayag ay hindi nanggaling sa mga tao lamang. **12** Hindi ko ito tinanggap mula sa tao, hindi rin ito itinuro sa akin. Sa halip, sa pamamagitan ng pahayag ni Jesu-Cristo sa akin. **13** Narinig ninyo ang tungkol sa dati kong buhay sa Judaismo, kung paano ko marahas na inuusig ang iglesiya ng Diyos ng walang kapantay at winawasak ito. **14** Ako ay nangunguna sa Judaismo nang higit sa maraming kapwa ko Judio. Labis akong masigasig para sa mga kaugalian ng aking mga ninuno. **15** Ngunit ikinalugod ng Diyos na piliin ako mula pa sa sinapupunan ng aking ina. Tinawag niya ako sa pamamagitan ng kaniyang biyaya **16** upang ihayag ang kaniyang Anak sa akin, upang ipahayag ko siya sa mga Gentil. Hindi ako kaagad sumangguni sa laman at dugo at **17** hindi ako pumunta sa Jerusalem sa mga naunang naging apostol kaysa sa akin. Sa halip pumunta ako sa Arabia at pagkatapos ay bumalik ako sa Damasco. **18** At pagkatapos ng tatlong taon pumunta ako sa Jerusalem upang dalawin si Cefas at nananatili ako sa kaniya ng labing limang araw. **19** Ngunit wala akong nakitang ibang apostol maliban kay Santiago na kapatid ng Panginoon. **20** Makinig kayo, sa harapan ng Diyos, hindi ako nagsisinungaling sa mga sinusulat ko sa inyo. **21** Pagkatapos, pumunta ako sa rehiyon ng Siria at Cilicia. **22** Hindi pa ako nakikita ng mga iglesiya sa Judea na nakay Cristo, **23** ngunit naririnig lang nila na, “Ang taong umuusig sa atin noon, ngayon ay nagpapahayag ng pananampalatayang winawasak niya noon.” **24** Niluluwalhati nila ang Diyos dahil sa akin.

2 At pagkatapos ng labing-apat na taon muli akong pumunta sa Jerusalem na kasama si Bernabe. Isinama ko din si Tito. **2** Pumunta ako dahil ipinakita sa akin ng Diyos na dapat akong pumunta. Inilahad ko sa kanila ang ebanghelyo na aking ipinapahayag sa mga Gentil. (Ngunit nakipag-usap ako nang sarilinan sa mga waring mga mahahalagang mga pinuno). Ginawa ko ito upang tiyakin na hindi ako tumatakbo, o tumakbo, ng walang kabuluhan. **3** Ngunit kahit si Tito, na kasama ko, na isang Griego, ay hindi napilit na patuli. **4** Ang mga bagay na ito ay lumitaw dahil sa nagpapanggap na mga kapatid na patagong dumating upang manmanan ang kalayaang mayroon tayo kay Cristo Jesus. Nais nilang maging alipin tayo sa kautusan. **5** Hindi kami nagpasakop sa kanila ng kahit isang oras, upang ang katotohanan ng ebanghelyo ay manatiling walang pababago para sa inyo. **6** Ngunit walang naiambag sa akin iyong mga sinasabi ng iba na mga pinuno. Kung ano man sila ay hindi mahalaga sa akin. Hindi tinatanggap ng Diyos ang itinatangi ng mga tao. **7** Sa halip, nakita nila na ako ay pinagkatiwalaan na ipahayag ang ebanghelyo sa mga hindi pa tuli. Tulad ni Pedro na nagpapahayag ng ebanghelyo sa mga tuli. **8** Dahil ang Diyos, na kumikilos kay Pedro sa pagiging apostol sa mga tuli, ay kumilos din sa akin para sa mga Gentil. **9** Nang si Santiago, Cepas, at Juan, na kinikilalang nagtayo ng iglesia, ay naunawaan ang biyaya na ibinigay sa akin, ibinigay nila kay Bernabe at sa akin ang kanang kamay ng pakikisama. Ginawa nila ito upang kami ay pumunta sa mga Gentil, at upang pumunta sila sa mga tuli. **10** Nais din nilang alalahanin namin ang mga mahihirap. Ako din ay nananabik na gawin ang bagay na ito. **11** Ngayon noong dumating si Cepas sa Antioquia, tinutulan ko siya ng harapan dahil mali siya. **12** Bago pa dumating ang mga taong galing kay Santiago, nakikisalo si Cefas sa mga Gentil. Ngunit nang dumating ang mga taong ito, huminto siya at lumayo mula sa mga Gentil. Natakot siya sa mga taong ito na nag-uutos ng pagtutuli. **13** Ganoon din, ang ilang mga Judio ay nakisama sa pagkukunwaring ito ni Cefas. Ang kinahinatnan, kahit si Bernabe din ay nadala sa kanilang pagkukunwari. **14** Ngunit noong nakita ko na hindi na sila sumusunod sa katotohanan ng ebanghelyo, sinabi ko kay Cefas sa harapan nilang lahat, “Kung ikaw ay Judio ngunit namumuhay sa paraan ng mga Gentil sa halip na sa paraan ng Judio, paano mo mapipilit ang mga Gentil na mamuhay tulad ng mga Judio?” **15** Kami na ipinanganak na Judio at hindi “makasalanang mga Gentil”, **16** alam namin na walang sinuman ang pinawalang-sala sa pamamagitan ng paggawa ng kautusan. Sa halip, pinawalang-sala sila sa pamamagitan ng paniniwala kay Cristo Jesus. Tayo ay nanampalataya kay Cristo Jesus upang maaari tayong mapawalang-sala sa pamamagitan ng paniniwala kay Cristo at hindi sa pamamagitan ng paggawa ng kautusan. Sapagkat sa pammamagitan ng paggawa ng kautusan, walang laman ang mapapawalang-sala. **17** Ngunit kung hangarin natin na ipawalang-sala tayo ng Diyos sa pamamagitan ni Cristo, makikita din natin ang ating mga sarili na makasalanan, naging alipin ba si Cristo ng kasalanan? Huwag nawa itong mangyari! **18** Sapagkat kung itatayo ko muli ang aking pagtitiwala sa pagsunod ng kautusan, ang pagtitiwala na aking sinira, ipinapakita ko ang aking sarili na sumusuway sa kautusan. **19** Sa pamamagitan ng kautusan, namatay ako sa kautusan, upang maaari akong mabuhay para sa Diyos. **20** Naipako na ako sa krus kasama ni Cristo. Hindi na ako ang nabubuhay, ngunit si Cristo na ang nabubuhay sa akin, at ang buhay ngayon na aking ikinabubuhay sa laman, ay ikinabubuhay ko sa pamamagitan ng pananampalataya sa Anak ng Diyos, na nagmamahal sa akin at nagbigay ng kaniyang sarili para sa akin. **21** Hindi

ko ipinagwawalang-halaga ang biyaya ng Diyos, sapagkat
kung ang pagkamakatuwiran ay umiiral sa pamamagitan ng
kautusan, kung gayon si Cristo ay namatay nang walang
kabuluhan.

3 Mga hangal na taga-Galacia, kaninong masamang mata
ang sumira sa inyo? Hindi ba inilarawan si Cristo na
napako sa krus sa inyong mga mata? **2** Gusto ko lang
malaman ito mula sa inyo. Natanggap ba ninyo ang Espiritu
sa pamamagitan ng pagsunod sa kautusan o sa pamamagitan
ng paniniwala sa inyong napakinggan? **3** Napakahangal ba
ninyo? Nagsimula ba kayo sa Espiritu upang magtapos lamang
sa laman? **4** Kayo ba ay nagdusa ng napakaraming bagay ng
walang kabuluhan, kung totoong ngang ang mga ito ay walang
kabuluhan? **5** Kung gayon, siya ba na nagbigay ng Espiritu
sa inyo at gumawa ng mga makapangyarihang gawa sa inyo
ginawa niya ba ito sa pamamagitan ng paggawa sa kautusan
o sa pamamagitan ng pakikinig na may pananampalataya? **6**
“Nanampalataya si Abraham sa Diyos at ito'y ibinilang sa
kaniya na katuwiran.” **7** Sa gayon ding paraan, unawain ito, na
ang mga nananampalataya ay mga anak ni Abraham. **8** Noon
pa man ay nakita na ng kasulatan na ipapawalang-sala ng
Diyos ang mga Gentil sa pamamagitan ng pananampalataya.
Ang ebangelyo noon pa man ay ipinahayag na kay Abraham:
“Dahil sa iyo ang lahat ng bansa ay pagpapalain.” **9**
Kaya nga, ang mga may pananampalataya ay pinagpala
kasama ni Abraham, sila na may pananampalataya. **10**
Sila na umasa sa mga gawa ng kautusan ay nasa ilalim ng
sumpa. Sapagkat nasusulat, “Sinumpa ang sinumang hindi
sumusunod sa lahat ng nakasulat sa kautusan, upang gawin
ang lahat ng ito.” **11** Ngayon malinaw na walang sinuman ang
pinapawalang-sala ng Diyos sa pamamagitan ng kautusan,
sapagkat “Ang matuwid ay mabubuhay sa pamamagitan
ng pananampalataya.” **12** Ang kautusan ay hindi galing
sa pananampalataya, sa halip, “Ang mga gumagawa sa
mga bagay na ito na nasa kautusan ay mabubuhay sa
pamamagitan ng mga kautusan.” **13** Tinubos tayo ni Cristo
mula sa sumpa ng kautusan noong siya ay naging sumpa para
sa atin. Sapagkat nasusulat, “Sinumpa ang sinumang ibinitin
sa isang puno.” **14** Ang layunin ay upang ang pagpapala na
nakay Abraham ay dumating sa mga Gentil dahil kay Cristo
Jesus, upang sa ganoon ay matanggap natin ang pangako
ng Espiritu sa pamamagitan ng pananampalataya. **15** Mga
kapatid, magsasalita ako ayon sa pang-taong mga salita.
Maging ang pang-taong kasunduan na napagtibay na ay
walang makapagpapawalang-bisa nito o makapagdagdag
nito. **16** Ngayon, ang mga pangako ay sinabi kay Abraham at
sa kaniyang kaapu-apuhan. Hindi nito sinabi, “Sa mga kaapu-
apuhan,” na tumutukoy sa marami, kung hindi sa iisa lang. “Sa
iyong kaapu-apuhan,” na si Cristo. **17** At ngayon sinasabi ko
ito. Ang kautusan, na dumating pagkaraan ng 430 na taon, ay
hindi pinawalang-bisa ang kasunduan na noon ay pinagtibay
ng Diyos. **18** Sapagkat kung ang pamana ay dumating
sa pamamagitan ng kautusan, hindi sana ito dumating sa
pamamagitan ng pangako. Ngunit malaya itong ibinigay ng
Diyos kay Abraham sa pamamagitan ng pangako. **19** Kung
ganoon, bakit ibinigay ang kautusan? Ito ay idinagdag dahil
sa mga paglabag, hanggang sa dumating ang kaapu-apuhan
ni Abraham sa mga taong pinangakuan. Ang kautusan ay
ipinatupad sa pamamagitan ng mga anghel sa kamay ng
tagapamagitan. **20** Ngayon ipinapahiwatig ng tagapamagitan
na may higit sa isang tao, subalit ang Diyos ay iisa lamang.
21 Kung gayon ang kautusan ba ay laban sa mga pangako
ng Diyos? Hinding-hindi! Sapagkat kung ang kautusan ay
ibinigay at may kakayahang magbigay ng buhay, tiyak na
ang katuwiran ay dumating sa pamamagitan ng kautusan.
22 Ngunit sa halip, ibinilanggo ng kasulatan ang lahat ng
bagay na nasa ilalim ng kasalanan. Ginawa ito ng Diyos
upang ang kaniyang pangako na iligtas tayo sa pamamagitan
ng pananampalataya kay Jesu-Cristo ay maibigay sa kanila
na sumampalataya. **23** Subalit bago ang dumating ang
pananampalataya kay Cristo, ibinilanggo tayo at ikinulong ng
kautusan hanggang sa kapahayagan ng pananampalataya.
24 Kaya ang kautusan ay naging taga-gabay natin hanggang
si Cristo ay dumating, upang tayo ay mapawalang-sala sa
pamamagitan ng pananampalataya. **25** Ngayon na dumating
na ang pananampalataya, wala na tayo sa ilalim ng taga-
gabay. **26** Sapagkat kayong lahat ay mga anak ng Diyos
sa pamamagitan ng pananampalataya kay Cristo Jesus. **27**
Lahat kayo na nabautismuhan kay Cristo, isinuot ninyo ang
buhay ni Cristo na parang damit. **28** Walang Judio o Griego,
alipin o malaya, lalaki o babae, sapagkat kayong lahat ay
iisa kay Cristo Jesus. **29** Kung kayo ay kay Cristo, kayo rin
ay mga kaapu-apuhan ni Abraham, tagapagmana ayon sa
pangako.

4 Sinasabi ko na hanggang ang tagapagmana ay bata pa,
wala siyang pinagkaiba sa isang alipin, kahit na siya pa
ang nagmamay-ari ng buong lupain. **2** Sa halip, nasa ilalim
pa siya ng kaniyang mga tagapangalaga at mga katiwala
hanggang sa dumating ang panahon na itinakda ng kaniyang
ama. **3** Kaya ganoon din tayo, noong tayo ay mga bata pa,
sakop tayo ng pagkaalipin sa mga alituntunin ng daigdig.
4 Ngunit nang dumating ang takdang panahon, ipinadala
ng Diyos ang kaniyang Anak, ipinanganak ng isang babae,
ipinanganak sa ilalim ng kautusan. **5** Ginawa niya ito upang
tubusin ang mga nasa ilalim ng kautusan, upang matanggap
natin ang pagkukupkop bilang mga anak. **6** Dahil kayo ay mga
anak, ipinadala ng Diyos ang Espiritu ng kaniyang Anak sa
ating mga puso, ang Espiritu na tumatawag ng, “Abba, Ama.”
7 Sa kadahilanang ito, hindi na kayo mga alipin kundi mga
anak. Kung kayo ay mga anak, kaya kayo rin ay tagapagmana
sa pamamagitan ng Diyos. **8** Bago pa, nang hindi pa ninyo
kilala ang Diyos, kayo ay mga alipin sa mga bagay na likas
na hindi talaga diyos. **9** Ngunit ngayon na kilala na ninyo
ang Diyos, o higit na mabuting sabihin, ngayon na kilala na
kayo ng Diyos, bakit kayo muling bumabalik sa mahina at
walang silbing mga pasimulang tuntunin? Gusto niyo bang
maging mga alipi muli? **10** Mahigpit ninyo ipinagdiriwang ang
mga natatanging araw, mga bagong buwan, mga panahon,
at mga taon. **11** Natatakot ako para sa inyo. Natatakot ako
na anumang paraan ay naghirap ako sa inyo ng walang
kabuluhan. **12** Nakikiusap ako sa inyo, mga kapatid, maging
katulad ninyo ako, sapagkat ako ay naging katulad rin ninyo.
Wala kayong ginawang mali sa akin. **13** Ngunit alam ninyo na
dahil sa sakit na pisikal kaya ko ipinahayag ang ebanghelyo
sa inyo sa unang pagkakataon. **14** Kahit na inilagay kayo
ng aking pisikal na kalagayan sa pagsubok, hindi ninyo ako
hinamak o tinanggihan. Sa halip tinanggap ninyo ako tulad ng
anghel ng Diyos, na para bang ako mismo si Cristo Jesus. **15**
Saan, samakatuwid, na ngayon ang inyong kaligayahan?
Sapagkat aking pinatotohanan sa inyo na, kung maaari,
dinukot na ninyo ang inyong mga sariling mga mata at ibinigay
ang mga ito sa akin. **16** Kaya noon, naging kaaway na ba

ninyo ako dahil sinasabi ko ang katotohanan sa inyo? 17
Nagmamalasakit sila inyo, ngunit hindi sa ikabubuti. Gusto
nila kayong ihiwalay sa akin para sumunod kayo sa kanila.
18 Laging mabuti ang magmalasakit para sa mga mabubuting
dahilan, at hindi lang kung ako ay nariyan na kasama ninyo.
19 Maliliit kong mga Anak, ako ay nagdaranas muli ng sakit
tulad ng babaing nanganganak para sa inyo hanggang si
Cristo ay mabuo sa inyo. 20 Gusto kong nariyan ako ngayon
kasama ninyo at baguhin ang aking tono, dahil ako ay
naguguluhan tungkol sa inyo. 21 Sabihin ninyo sa akin,
kayo na gustong magpasailalim sa kautusan, hindi ba ninyo
narinig kung ano ang sinasabi ng kautusan? 22 Sapagkat
nasusulat na si Abraham ay nagkaroon ng dalawang anak,
ang isa ay sa aliping babae at ang isa ay sa malayang
babae. 23 Gayunpaman, ang anak ng alipin ay ipinanganak
sa laman, ngunit ang ipinanganak ng malayang babae ay
ipinanganak sa pamamagitan ng isang pangako. 24 Ang
mga bagay na ito ay maipapaliwanag gamit ang talinghaga,
sapagkat ang dalawang babaeng ito ay katulad ng dalawang
kasunduan. Ang isa sa kanila ay mula sa Bundok ng Sinai.
Ipinanganak niya ang kaniyang mga anak na mga alipin.
Ito ay si Hagar. 25 Ngayon ang Hagar ay Bundok ng Sinai
sa Arabia. Isinisimbolo niya ang kasalukuyang Jerusalem,
sapagkat siya ay nasa pagkaalipin kasama ng kaniyang mga
anak. 26 Ngunit ang Jerusalem na nasa taas ay malaya,
iyon ay, ang ating ina. 27 Sapagkat nasusulat, “Magalak ka,
ikaw na babaeng baog, ikaw na hindi nanganganak. Humiyaw
ka at sumigaw sa kagalakan, ikaw na hindi pa nakakaranas
ng panganganak. Sapagkat marami ang mga anak ng baog
na babae, higit pa sa kaniya na may asawa.” 28 Ngayon,
mga kapatid, katulad ni Isaac, ay mga anak ng pangako. 29
Sa panahong iyon, siyang ipinanganak ayon sa laman ay
inuusig siyang ipinanganak ayon sa Espiritu. Ganoon din ito
ngayon. 30 Ano ang sinasabi ng kasulatan? “Palayasin mo
ang aliping babae at ang kaniyang anak. Sapagkat ang anak
ng aliping babae ay hindi kasamang magmamana sa anak ng
malayang babae.” 31 Samakatuwid, mga kapatid, tayo ay
hindi mga anak ng isang aliping babae, ngunit, sa halip ng
isang malayang babae.

5 Para sa kalayaan kaya pinalaya tayo ni Cristo. Kaya
magpakatatag kayo at huwag kayong magpabitag muli sa
ilalim ng kapangyarihan ng pagkabihag. 2 Makinig kayo, ako
si Pablo, ay nagsasabi sa inyo na kung kayo ay magiging tuli,
walang kayong mapapakinabangan na anuman kay Cristo. 3
Muli, pinatotohanan ko sa bawat tao na tuli, na mapipilitan
kayong sundin ang buong kautusan. 4 Nahiwalay kayo kay
Cristo, kayong lahat na “pinawalang sala” sa pamamagitan
ng kautusan. Lamayo kayo mula sa biyaya. 5 Sapagkat sa
pamamagitan ng Espiritu, sa pananampalataya, naghihintay
tayo sa pag-asang tayo ay magiging matuwid. 6 Hindi
mahalaga kay Cristo ang pagtutuli. Ang pananampalataya
lamang na gumagawa sa pamamagitan pag-ibig ang may
halaga. 7 Maganda ang pagtakbo ninyo noon. Sino ang
pumipigil sa inyo sa pagtupad sa katotohanan? 8 Ang
paghikayat na gawin iyan ay hindi galing sa kaniya na
tumawag sa inyo. 9 Ang kaunting lebadura ay nakakaapekto
sa buong minasang harina. 10 May pananalig ako sa inyo
sa Panginoon na hindi kayo mag-iisip ng kung ano pa man.
Siya na nagdudulot ng kalituhan sa inyo ay magdadala ng
kaniyang sariling hatol, sinuman siya. 11 Mga kapatid, kung
ipinahahayag ko parin ang pagtutuli, bakit inuusig parin ako?
Kung ganoon nawasak na ang katitisuran ng krus. 12 Nais ko
sana na ang mga nangligaw sa inyo ay kapunin nila ang mga
sarili nila. 13 Sapagkat tinawag kayo ng Diyos, mga kapatid,
sa kalayaan. Lamang ay huwag ninyong gamitin ang iyong
kalayaan bilang pagkakataon para sa laman. Sa halip sa
pamamagitan ng pag-ibig paglingkuran ninyo ang bawat isa.
14 Sapagkat ang buong kautusan ay natupad sa isang utos;
na “Dapat mong mahalin ang iyong kapwa gaya ng iyong
sarili.” 15 Ngunit kung magkakagatan at magsasakmalan
kayo, tingnan ninyo na hindi ninyo sinisira ang isa't isa. 16
Sinasabi ko na, lumakad kayo sa Espiritu, at hindi ninyo
matutupad ang hilig ng laman. 17 Sapagkat malakas ang
nasa ng laman laban sa Espiritu, at ang Espiritu ay may
malakas na nasa laban sa laman. Sapagkat ang mga ito ay
laban sa isa't isa. Ang kinahinatnan ay hindi ninyo ginawa ang
mga bagay ninais ninyong gawin. 18 Ngunit kung ang Espiritu
ang nangunguna sa inyo, wala na kayo sa ilalim ng kautusan.
19 Ngayon ang mga gawa ng laman ay nakikita. Ang mga ito
ay ang sekswal na imoralidad, kalaswaan, kahalayan, 20
pagsamba sa mga diyus- diyosan, pangkukulam, pagkapoot,
pag-aalitan, paninibugho, silkbo ng galit, pagkakatunggali,
pagtatalo, pagkakahiwahiwalay sa mga sekta, 21 pagka-inggit,
paglalasing, kaguluhan ng dahil sa paglalasing, at iba pang
mga katulad nito. Binabalaan ko kayo, tulad ng pagbabala
ko sa inyo noon, na ang gumagawa ng mga ito ay hindi
magmamana ng kaharian ng Diyos. 22 Subalit ang bunga
ng Espiritu ay pag-ibig, kagalakan, kapayapaan, katiyagaan,
kabutihan, kabaitan, pananampalataya, 23 pagkamahinahon,
at pagpipigil sa sarili. Walang batas laban sa mga ito. 24
Sila na nakay Cristo Jesus ay ipinako ang laman na kasama
ang silakbo nito at masamang mga pagnanasa. 25 Kung
tayo ay nabubuhay sa pamamagitan ng Espiritu, tayo rin
naman ay lumakad sa pamamagitan ng Espiritu. 26 Huwag
tayong maging mapagpahalaga sa sarili, galitin ang isa't isa o
mainggit sa isa't isa.

6 Mga kapatid, kung ang isang tao ay nahuli sa ilang
pagkakasala, kayo na espiritwal ang dapat magpanumbalik
sa taong iyon sa espiritu ng kahinahunan. Bantayan ninyo
ang inyong sarili, upang hindi kayo matukso. 2 Buhatin ninyo
ang pasanin ng bawat isa, at nang sa gayon ay matupad
ninyo ang kautusan ni Cristo. 3 Sapagkat kung sinuman ang
nag-iisip na siya ay mahalaga gayong wala siyang halaga,
nililinlang niya ang kaniyang sarili. 4 Dapat suriin ng bawat isa
ang kaniyang sariling gawa. At sa ganun mayroon na siyang
maipagmayabang sa kaniyang sarili, na hindi kailangang
ihambing pa ang kaniyang sarili sa iba. 5 Sapagkat bubuhatin
ng bawat isa ang kaniyang sariling pasanin. 6 Ang taong
tinuruan ng salita ay dapat ibahagi ang lahat na mabuting
bagay sa guro. 7 Huwag magpalinlang. Hindi madadaya ang
Diyos. Anuman ang itinanim ng tao, iyon din ang kaniyang
aanihin. 8 Sapagkat siya na nagtanim ng butil sa kaniyang
likas na kasamaan ay aani din ng kapahamakan, ngunit siya
na nagtanim ng butil ng Espiritu, ay aani ng buhay na walang
hanggan na galing sa Espiritu. **(aiōnios g166)** 9 Hindi tayo
dapat mapagod sa paggawa ng mabuti, dahil sa takdang
panahon magkakaroon tayo ng ani kung hindi tayo susuko.
10 Kaya nga, kung magroon tayong pagkakataon, gumawa
tayo ng mabuti sa bawat isa. Magsigawa tayo ng mabuti
lalo na sa mga nasa sambahayan ng pananampalataya. 11
Tingnan ninyo kung gaano kalalaking mga titik ang isinulat ko
sa inyo sa aking sariling sulat-kamay. 12 Silang naghahangad

na makapagbigay kaluguran sa laman ang pumipilit sa inyo
na magpatuli. Ginagawa lang nila ito upang hindi sila usigin
tungkol sa krus ni Cristo. **13** Sapagkat maging ang mga
tuli ay hindi sinusunod ang kautusan. Sa halip, nais nila
kayong matuli upang maipagmalaki nila ang patungkol sa
inyong laman. **14** Hindi sana mangyari na ako ay magmalaki
maliban lang sa krus ng ating Panginoong Jesu- Cristo. Sa
pamamagitan niya ang sanlibutan ay napako sa krus sa akin
at ako ay sa sanlibutan. **15** Sapagkat hindi mahalaga ang
pagtutuli o hindi pagtutuli. Sa halip, ang bagong nilalang
ang mahalaga. **16** Sa lahat ng mga nabubuhay sa ganitong
patakaran, sumakanila nawa ang biyaya at awa, at ganun din
sa Israel ng Diyos. **17** Mula ngayon wala ng manggugulo sa
akin, sapagkat dala-dala ko ang mga marka ni Cristo sa aking
katawan. **18** Nawa ang biyaya ng ating Panginoong Jesu-
Cristo ay sumainyo, mga kapatid. Amen.

Mga Efeso

1 Ako si Pablo na Apostol ni Cristo ayon sa kalooban
ng Diyos, para sa mga binukod sa Diyos na mga nasa
Efeso at mga tapat kay Cristo Jesus. 2 Sumainyo nawa
ang biyaya at kapayapaan mula sa Diyos na ating Ama
at sa Panginoong Jesu-Cristo. 3 Mapapurihan nawa ang
Diyos at Ama ng ating Panginoong Jesu-Cristo. Pinagpala
niya tayo ng bawat pagpapalang espirituwal kay Cristo sa
kalangitan. 4 Bago likhain ang sanlibutan, pinili na tayo
ng Diyos na mga mananampalataya kay Cristo. Pinili niya
tayo upang tayo ay maging banal at walang kapintasan sa
kaniyang paningin. 5 Dahil sa pag-ibig itinalaga tayo ng
Diyos upang ampunin bilang kaniyang sariling mga anak
sa pamamagitan ni Jesu-Cristo. Ginawa niya ito sapagkat
nasiyahan siyang gawin ang kaniyang nais. 6 Ang naging
resulta ay napapurihan ang Diyos sa kaniyang kamangha-
manghang biyaya. Kusang loob niya itong ibinigay sa atin
sa pamamagitan ng kaniyang pinakamamahal na anak. 7
Sapagkat sa kaniyang pinakamamahal na anak, nagkaroon
tayo ng katubusan sa pamamagitan ng kaniyang dugo, ang
kapatawaran ng mga kasalanan. Nagkaroon tayo nito dahil
sa yaman ng kaniyang biyaya. 8 Ginawa niyang masagana
ang kaniyang biyaya para sa atin nang buong karunungan
at kaalamann. 9 Ipinaalam sa atin ng Diyos ang hiwaga
ng kaniyang kalooban, ayon sa kaniyang nais na kaniyang
ipinakita kay Cristo. 10 Kapag naganap na ang panahon
para sa kaniyang kalooban, sama-samang dadalhin ng Diyos
ang lahat ng mga bagay sa langit at sa lupa kay Cristo.
11 Pinili tayo kay Cristo at napagpasyahan noon pa man.
Ito ay ayon sa kalooban ng gumawa ng lahat ng bagay
sa pamamagitan ng layunin ng kaniyang kalooban. 12
Ginawa ito ng Diyos upang tayo ay mamuhay sa pagpuri
ng kaniyang kaluwalhatian. Tayo ang nauna na nagkaroon
ng tiwala kay Cristo. 13 Dahil kay Cristo kaya napakinggan
din ninyo ang salita ng katotohanan, ang ebanghelyo ng
inyong kaligtasan sa pamamagitan ni Cristo. Dahil sa kaniya
kayo rin ay nanampalataya at tinatakan sa pinangakong
Banal na Espiritu. 14 Ang Espiritu ang katibayan ng ating
pamana hanggang sa makamtan ang pangako. Para ito sa
ikapupuri ng kaniyang kaluwalhatian. 15 Dahil dito, mula
noong panahon na napakinggan ko ang tungkol sa inyong
pananampalataya sa Panginoong Jesus at tungkol sa inyong
pag-ibig sa mga binukod para sa kaniya, 16 Hindi ako tumigil
sa pagpapasalamat sa Diyos tungkol sa inyo at pagbanggit
sa inyo sa aking mga panalangin. 17 Ipinapanalangin
ko na ang Diyos ng ating Panginoong Jesu-Cristo, ang
Ama ng kaluwalhatian, ay magbigay sa inyo ng espiritu ng
karunungan at kapahayagan ng kaniyang kaalaman. 18
Ipinapanalangin ko na ang mga mata ng inyong puso ay
maliwanagan upang malaman ninyo kung ano ang inaasahan
ng ating pagkakatawag. Ipinapanalangin ko na malaman
ninyo ang yaman ng kaluwalhatian ng kaniyang pamana
sa kanila na binukod para sa kaniya. 19 Ipinapanalangin
ko na malaman ninyo ang hindi masukat na kadakilaan ng
kaniyang kapangyarihan sa atin na mga nanampalataya. Ang
kadakilaang ito ay ayon sa pagkilos sa kalakasan ng kaniyang
kapangyarihan. 20 Ito ang kapangyarihan na kumilos kay
Cristo noong siya ay binuhay ng Diyos mula sa mga patay
at pinaupo siya sa kaniyang kanang kamay sa kalangitan.
21 Pinaupo niya si Cristo na pinakamataas sa lahat ng
kapamahalaan, kapangyarihan, pamunuan, at bawat pangalan
na pinangalanan. Pinaupo niya si Cristo hindi lamang sa
panahong ito, kundi maging sa panahong darating. **(aiōn g165)**
22 Pinailalim ng Dios ang lahat sa paanan ni Cristo. Ginawa
niya siyang ulo sa lahat ng nasa iglesia. 23 Ang iglesiya ay
ang kaniyang katawan, ang kapuspusan niya na pumupuno
sa lahat ng mga bagay sa lahat ng mga kaparaanan.

2 Para sa inyo, kayo ay mga patay sa inyong mga
pagkakasala at mga kasalanan. 2 Sa ganito rin kayo
minsang lumakad ayon sa panahon ng mundong ito.
Lumalakad kayo ayon sa kapangyarihan ng namumuno sa
hangin. Ito ang kaniyang espiritu na gumagawa sa mga anak
ng pagsuway. **(aiōn g165)** 3 Tayong lahat ay minsan ding
naging katulad ng mga hindi mananampalataya. Gumagawa
tayo ayon sa mga masasamang nasa ng ating laman.
Ginagawa natin ang kagustuhan ng laman at ng isip. Likas
tayong mga anak ng poot katulad ng iba. 4 Ngunit sagana
ang Diyos sa habag dahil sa kaniyang dakilang pagmamahal
kung saan minahal niya tayo. 5 Habang tayo ay patay
sa pagkakasala, dinala niya tayo sa bagong buhay kay
Cristo. Naligtas tayo sa pamamagitan ng biyaya ng Diyos. 6
Magkakasama tayong binuhay ng Diyos at magkakasama
tayong pinaupo ni Cristo Jesus sa kalangitan. 7 Ginawa niya
ito upang sa darating na panahon, maipakita niya sa atin
ang kaniyang dakila at masaganang biyaya. Ipinakita niya ito
sa atin sa pamamagitan ng kaniyang kabutihan kay Cristo
Jesus. **(aiōn g165)** 8 Sapagkat sa biyaya kayo ay naligtas sa
pamamagitan ng pananampalataya. At hindi ito nagmula sa
amin, kaloob ito ng Diyos. 9 Hindi ito dahil sa mga gawa.
Bilang resulta, walang sinuman ang maaaring magmalaki.
10 Sapagkat tayo ay ginawa ng Diyos, nilikha kay Cristo
Jesus upang gumawa ng mga mabubuting gawa. Ito ang
mga gawa na matagal ng binalak ng Diyos para sa atin,
upang makalakad tayo sa mga ito. 11 Kaya tandaan ninyo
na minsan kayo ay naging mga Gentil sa laman. Tinawag
kayong "di tuli" sa tinatawag na pagtutuli sa laman na ginawa
sa pamamagitan ng kamay ng mga tao. 12 Sapagkat hiwalay
kayo kay Cristo sa panahong iyon. Kayo ay mga dayuhan
sa mga taga-Israel. Hindi kayo kilala sa tipan ng pangako.
Wala kayong katiyakan tungkol sa hinaharap. Wala kayong
Diyos sa mundo. 13 Ngunit ngayon kay Cristo Jesus, kayong
minsan na napalayo mula sa Diyos ay nailapit sa Diyos sa
pamamagitan ng dugo ni Cristo. 14 Sapagkat siya ang ating
kapayapaan. Ginawa niyang isa ang dalawa. Sa pamamagitan
ng kaniyang laman sinira niya ang pader ng pagkakabaha-
bahagi na humati sa atin, ang poot. 15 Binuwag niya ang mga
batas ng kautusan at mga alituntunin upang maaari siyang
makalikha sa kaniyang sarili ng isang bagong tao. Gumawa
siya ng kapayapaan. 16 Ginawa niya ito upang ipagkasundo
ang dalawa sa iisang katawan sa Diyos sa pamamagitan
ng krus. Sa krus inilagay niya sa kamatayan ang poot. 17
Dumating si Jesus at nagpahayag ng kapayapaan sa inyo na
mga nasa malayo at kapayapaan sa mga nasa malapit. 18
Sapagkat sa pamamagitan ni Jesus mayroon tayo parehong
daan sa iisang Espiritu patungo sa Ama. 19 Kaya ngayon
kayong mga Gentil hindi na kayo mga dayuhan at hindi
kilala. Sa halip kayo ay mga kapwa mamamayan kasama ng
mga pinili para sa Diyos at mga kasapi ng sambahayan ng
Diyos. 20 Itinayo kayo sa pundasyon ng mga apostol at mga
propeta. Si Cristo Jesus ang batong panulukan. 21 Sa kaniya
nagkakaugnay-ugnay ang buong gusali at lumalago bilang

isang templo sa Panginoon. **22** Dahil sa kaniya kaya kayo din ay magkakasamang itinayo bilang isang tahanan para sa Diyos sa Espiritu.

3 Dahil dito, akong si Pablo ay bilanggo ni Cristo Jesus alang-alang sa inyo mga Gentil. **2** Marahil narinig na ninyo ang gawain tungkol sa biyaya ng Diyos na binigay niya sa akin para sa inyo. **3** Nagsusulat ako ayon sa pahayag na ipinaalam sa akin. Ito ang nakatagong katotohanan na sinulat ko ng bahagya sa isa ko pang sulat. **4** Kung mababasa ninyo ang tungkol dito, maiintindihan ninyo ang aking pagkaunawa sa nakatagong katotohanan patungkol kay Cristo. **5** Sa ibang mga salinlahi hindi ipinaalam ang katotohanang ito sa sangkatauhan. Ngunit ngayon ipinahayag ito ng Espiritu sa kaniyang mga banal na mga apostol at propeta. **6** Ang nakatagong katotohanang ito ay ang mga Gentil ay kabahagi at kaanib ng katawan. Kabahagi sila sa pangako kay Cristo Jesus sa pamamagitan ng ebanghelyo. **7** Dahil dito naging lingkod ako sa pamamagitan ng biyayang kaloob ng Diyos na ibinigay sa akin sa pamamagitan ng pagkilos ng kaniyang kapangyarihan. **8** Ibinigay ng Diyos ang kaloob na ito sa akin, kahit na ako ang pinakahamak sa mga pinili ng Diyos. Ang kaloob na ito ay dapat kong ipahayag sa mga Gentil ang ebanghelyo ng hindi masukat na kayamanan ni Cristo. **9** Kailangan kong paliwanagan ang lahat ng mga tao patungkol sa lihim na plano ng Diyos. Ito ang plano na nilihim ng Diyos na lumikha ng lahat ng bagay noong una pang panahon. **(aiōn g165)** **10** Ito ay upang sa pamamagitan ng iglesia, ang mga tagapamuno at mga may kapangyarihan sa kalangitan ay malaman ang maraming panig ng katangian ng karunungan ng Diyos. **11** Mangyayari ito ayon sa walang hanggang plano na tinupad niya kay Cristo Jesus na ating Panginoon. **(aiōn g165)** **12** Sapagkat dahil kay Cristo mayroon tayong lakas ng loob at kakayahang makalapit sa kaniya nang may tiwala dahil sa ating pananampalataya sa kanya. **13** Kaya hinihingi ko sa inyo na huwag kayong panghinaan ng loob dahil sa aking mga pagdurusa para sa inyo. Ito ang inyong karangalan. **14** Dahil dito lumuluhod ako sa Ama, **15** kung saan nagmula ang bawat pamilya sa langit at sa lupa. **16** Ipinapanalangin ko na pagkalooban kayo ayon sa kayamanan ng kaniyang kaluwalhatian, na mapalakas kayo ng kapangyarihan sa pamamagitan ng kaniyang Espiritu na nasa inyo. **17** Ipinapanalangin ko na manahan si Cristo sa mga puso ninyo sa pamamagitan ng pananampalataya. Ipinapanalangin ko na mag-ugat at maging matatag kayo sa kaniyang pag-ibig. **18** Nawa nasa pag-ibig niya kayo upang maunawaan ninyo, kasama ng lahat ng nananampalataya, kung gaano kalawak, kahaba, kataas at kalalim ang pag-ibig ni Cristo. **19** Ipinapanalangin ko na malaman niyo kung gaano kalaki ang pag-ibig ni Cristo na higit sa kaalaman. Nawa gawin ninyo ito upang mapuno kayo ng kapuspusan ng Diyos. **20** Ngayon sa kaniya na kayang gumawa ng lahat, higit pa sa lahat ng ating hinihingi o iniisip, ayon sa kaniyang kapangyarihan na kumikilos sa atin, **21** sa kaniya ang kaluwalhatian sa iglesia at kay Cristo Jesus sa lahat ng mga salinlahi magpakailan man. Amen. **(aiōn g165)**

4 Kaya, bilang bilanggo sa Panginoon, nakikiusap ako sa inyo na lumakad kayo ng karapat-dapat sa pagkatawag sa inyo ng Diyos. **2** Mamuhay kayo nang may buong pagpapakumbaba at pagkamahinahon at katiyagaan. Tanggapin ninyo nang may pagmamahal ang bawat isa. **3** Pagsikapan ninyong manatili ang pagkakaisa sa Espiritu sa bigkis ng kapayapaan. **4** May iisang katawan at iisang Espiritu, katulad din nang pagtawag sa inyo sa iisang pananalig na inaasahan ng iyong pagkatawag. **5** At may iisang Panginoon, iisang pananampalataya, iisang bautismo, **6** at iisang Diyos at Ama ng lahat. Siya ay higit sa lahat at kumikilos sa lahat at nananatili sa lahat. **7** Binigyan ang bawat-isa sa atin ng kaloob ayon sa sukat ng kaloob ni Cristo. **8** Katulad ng sinabi sa kasulatan: “Noong umakyat siya sa itaas, dinala niya ang mga bihag sa pagkabihag. Nagbigay siya ng mga kaloob sa mga tao.” **9** Ano ang kahulugan ng “Umakyat siya,” maliban nalang kung bumaba rin siya sa kailaliman ng mundo? **10** Siya na bumaba ay siya ring umakyat sa ibabaw ng buong kalangitan. Ginawa niya ito upang maaari niyang punuin ang lahat ng mga bagay. **11** Nagbigay si Cristo ng mga kaloob katulad ng mga ito: pagka- apostol, pagka-propeta, pagka-ebanghelista, pagka-pastor at pagka-guro. **12** Ginawa niya ito upang ihanda ang mga mananampalataya sa paglilingkod at sa ikatitibay ng katawan ni Cristo. Ginagawa niya ito hanggang sa maabot natin ang pagkakaisa sa pananampalataya at kaalaman sa Anak ng Diyos. **13** Ginagawa niya ito hanggang sa maging ganap tayo na katulad ni Cristo. **14** Upang hindi na tayo maging tulad ng mga bata. Upang hindi na tayo maligaw. Upang hindi na tayo madala palayo sa bawat hangin ng katuruan, sa pandaraya ng mga tao sa pamamagitan ng matalas na pag-iisip ng kamalian at panlilinlang. **15** Sa halip, sabihin natin ang katotohanan na may pag-ibig at lumago sa lahat ng paraan sa kaniya na ulo, si Cristo. **16** Pinag-ugnay ni Cristo ang buong katawan ng mananampalataya. Hinahawakan ito sa pamamagitan ng umaalalay na litid upang ang buong katawan ay lumago at tumibay sa pag-ibig. **17** Kaya, sinasabi ko ito, at pinapayuhan ko kayo sa Panginoon: huwag na kayong lumakad na katulad ng mga Gentil na lumalakad sa karumihan ng kanilang mga isipan. **18** Masama ang kanilang pag-iisip. Napalayo sila sa buhay na nasa Diyos dahil sa kamangmangan na nasa kanila dahil sa pagmamatigas ng kanilang mga puso. **19** Hindi sila nakakaramdam ng kahihiyan. Ibinigay nila ang kanilang mga sarili sa kahalayan sa malalaswang mga gawa, sa lahat ng uri ng kalabisan. **20** Ngunit hindi ganito ang natutunan ninyo patungkol kay Cristo. **21** Iniisip kong narinig na ninyo ang patungkol sa kaniya. Iniisip kong naturuan na kayo patungkol sa kaniya, dahil na kay Jesus ang katotohanan. **22** Dapat ninyong hubarin ang naaayon sa dati ninyong gawain, ang dating pagkatao. Ito ay ang dating pagkatao na nabubulok dahil sa mapanlinlang na pagnanasa. **23** Hubarin ninyo ang dating pagkatao upang mabago ang espiritu ng inyong pag-iisip. **24** Gawin ninyo ito upang maisuot ninyo ang bagong pagkatao, na naaayon sa Diyos. Nilikha ito sa katuwiran at kabanalan ng katotohanan. **25** Kaya nga alisin ninyo ang kasinungalingan. “Magsalita ng katotohanan, ang bawat isa sa kaniyang kapwa,” sapagkat kabahagi tayo ng bawat isa. **26** “Magalit kayo, ngunit huwag kayong magkasala.” Huwag ninyong hayaan na lumubog ang araw sa inyong galit. **27** Huwag mong bigyan ng pagkakataon ang diyablo. **28** Sino man ang nagnanakaw ay hindi na dapat magnakaw. Sa halip, kailangan niyang magpagal. Kailangan niyang magtrabaho gamit ang kaniyang mga kamay, upang makatulong sa tao na nangangailangan. **29** Dapat walang lalabas na masamang salita sa inyong bibig. Sa halip, dapat mga salitang may pakinabang ang lalabas sa inyong bibig, upang magbigay ng pakinabang sa mga nakikinig. **30** At huwag ninyong

bigyan ng kalungkutan ang Banal na Espiritu ng Diyos. Dahil sa kaniya kayo ay tinatakan para sa araw ng katubusan. **31** Dapat ninyong alisin ang lahat ng sama ng loob, poot, galit, pagtatalo, at pang-iinsulto, kasama ang lahat ng uri ng kasamaan. **32** Maging mabuti sa isa't-isa. Maging mahabagin. Patawarin ang isa't-isa, katulad ng pagpapatawad sa inyo ng Diyos sa pamamagitan ni Cristo.

5 Kaya tularan ninyo ang Diyos, bilang kaniyang mga minamahal na anak. **2** At lumakad sa pag-ibig, katulad ng pagmamahal ni Cristo sa atin at pagbigay ng kaniyang sarili sa atin. Siya ay naging alay at handog na naging kalugod-lugod sa Diyos. **3** Ang sekswal na imoralidad o ano mang karumihan o mapag-imbot na kaisipan ay hindi dapat nababanggit sa inyo, gaya ng nararapat sa mga mananampalataya. **4** Hindi rin dapat mabangit ang kalaswaan, walang kabuluhang pananalita, o mga pagbibirong nakakainsulto. Sa halip pagpapasalamat. **5** Sapagkat matitiyak ninyo na walang nakikiapid, marumi, o sakim na tao, na sumasamba sa diyus-diyosan ang magkaroon ng kahit na anong mamanahin sa kaharian ni Cristo at ng Dios. **6** Huwag hayaang may tao na manlinlang sa inyo ng mga salitang walang laman. Dahil sa mga bagay na ito ang galit ng Diyos ay darating sa mga anak ng pagsuway. **7** Kaya huwag kayong makibahagi sa kanila. **8** Sapagkat noon kayo ay kadiliman, ngunit ngayon kayo ay kaliwanagan sa Panginoon. Kaya lumakad kayo bilang mga anak ng liwanag. **9** Sapagkat ang bunga ng liwanag ay napapalooban ng lahat ng kabutihan, katuwiran, at katotohanan. **10** Pag-aralan ninyo kung ano ang kalugod-lugod sa Panginoon. **11** Huwag makibahagi sa mga walang kabuluhang gawain ng kadiliman. Sa halip, ihayag iyon. **12** Sapagkat ang mga ginagawa nila ng lihim ay labis na kahiya-hiya maging ang paglalarawan nito. **13** Lahat ng mga bagay, kapag ito ay naihayag sa liwanag ay nabubunyag. **14** Sapagkat ang lahat na naihayag ay nagiging liwanag. Kaya sinasabi, "Gumising, kayo mga natutulog at bumangon mula sa mga patay at magliliwanag sa inyo si Cristo." **15** Kaya mag-ingat kayo kung paano kayo lumakad, hindi tulad ng mangmang na mga tao kundi katulad ng matalino. **16** Samantalahin ninyo ang panahon sapagkat ang mga araw ay masama. **17** Huwag kayong maging hangal. Sa halip, unawain kung ano ang kalooban ng Panginoon. **18** At huwag magpakalasing sa alak, sapagkat hahantong ito sa pagkasira. Sa halip, mapuspos kayo ng Banal na Espiritu. **19** Mangusap kayo sa isat-isa sa mga salmo at mga himno at mga espiritwal na mga awitin. Umawit at magpuri sa inyong mga puso sa Panginoon. **20** Magpasalamat lagi sa Diyos Ama sa lahat ng bagay sa pangalan ng ating Panginoong Jesu-Cristo. **21** Magpasakop kayo sa isa't isa tanda ng paggalang kay Cristo. **22** Mga asawang babae, magpasakop kayo sa inyong mga asawa, gaya sa Panginoon. **23** Sapagkat ang asawang lalaki ang ulo ng babae, tulad ni Cristo na siyang ulo ng Iglesia. Siya ang tagapagligtas ng katawan. **24** Ngunit kung papaanong ang Iglesia ay nagpapasakop kay Cristo, gayon din naman ang mga asawang babae sa kanilang mga asawa sa lahat ng bagay. **25** Mga asawang lalaki ibigin ninyo ang inyong mga asawa katulad din ng pagmamahal ni Cristo sa Iglesia at ibinigay ang kaniyang sarili sa kanya. **26** Ginawa niya ito upang gawin siyang banal. Nilinis niya ito sa pamamagitan ng paghugas ng tubig sa salita. **27** Ginawa niya ito upang maiharap sa kaniya ang isang maluwalhati na Iglesia na walang dungis o kulubot o ano mang katulad nito, ngunit sa halip banal at walang kamalian. **28** Gayon din naman, ang mga asawang lalaki ay kailangang mahalin ang kanilang sariling asawa katulad ng sarili nilang katawan. Ang nagmamahal sa kaniyang sariling asawa ay nagmamahal din sa Kaniyang sarili. **29** Walang tao ang nagagalit sa kaniyang sariling katawan. Sa halip, inaalagaan niya ito at minamahal katulad ng pagmamahal ni Cristo sa iglesia. **30** Sapagkat tayo ay mga bahagi ng kaniyang katawan. **31** Dahil dito iiwan ng lalaki ang kaniyang ama at ina at makikiisa sa kaniyang asawa at ang dalawa ay magiging isang laman." **32** Ito ay nakatagong dakilang katotohanan, subalit ako ay nagsasalita patungkol kay Cristo at sa iglesia. **33** Gayon pa man, ang bawat isa sa inyo ay kinakailangang mahalin ang kaniyang sariling asawa tulad ng kaniyang sarili, at ang asawang babae ay kinakailangang igalang ang kaniyang asawa.

6 Mga anak, sundin ninyo ang inyong mga magulang sa Panginoon, sapagkat ito ang tama. **2** "Igalang mo ang inyong ama at ina" (na siyang unang kautusan na may pangako), **3** "upang maaari itong maging mabuti sa inyo at maaaring mabuhay kayo ng mahaba dito sa mundo." **4** At kayo mga ama, huwag ninyong sulsulan ang inyong mga anak sa galit. Sa halip, palakihin sila na may disiplina at katuruan ng Panginoon. **5** Mga alipin, maging masunurin kayo sa inyong mga panginoon sa lupa na may kasamang malalim na paggalang at pagkatakot, sa katapatan ng inyong mga puso. Maging masunurin sa kanila katulad ng pagsunod ninyo kay Cristo. **6** Maging masunurin hindi lamang tuwing nakatingin ang inyong mga panginoon para lang malugod sila. Sa halip, maging masunurin kayo gaya ng alipin ni Cristo. Gawin ninyo ang kalooban ng Diyos mula sa inyong puso. **7** Maglingkod kayo ng buong puso, na parang sa Panginoon kayo naglilingkod at hindi sa mga tao. **8** Dapat ninyong malaman na anumang mabuting gawa ang ginagawa ng bawat tao, makakatanggap siya ng gantimpala mula sa Panginoon, alipin man siya o malaya. **9** At kayo mga amo, gawin ninyo rin ang ganoong bagay sa inyong mga alipin. Huwag ninyo silang pagbantaan. Alam ninyo na ang Amo nila at ninyo ay parehong nasa langit. Alam ninyo na wala siyang tinatangi. **10** Sa wakas, magpakatatag kayo sa Panginoon at sa kalakasan ng kaniyang kapangyarihan. **11** Isuot ninyo ang buong baluti ng Diyos, upang sa ganoon maaari ninyong malabanan ang mga mapanlinlang na mga balak ng diablo. **12** Sapagkat ang ating pakikibaka ay hindi laban sa laman at dugo. Sa halip, ito ay laban sa pamahalaan at kapangyarihang espiritwal at mga tagapamahala ng kaharian ng masamang kadiliman, laban sa mga masasamang espiritu sa kalangitan. **(aiōn g165)** **13** Kaya isuot ninyo ang buong baluti ng Diyos upang manatili kayong matatag laban sa masama sa panahong ito ng kasamaan. Pagkatapos ninyong gawin ang lahat ng bagay, magiging matatag kayo. **14** Kaya nga magpakatatag kayo. Gawin ninyo ito pagkatapos ninyong maisuot ang sinturon ng katotohanan at maisuot sa dibdib ang baluti ng katuwiran. **15** Gawin ninyo ito pagkatapos ninyong mailagay sa inyong mga paa ang kahandaan sa pagpapahayag ng ebanghelyo ng kapayapaan. **16** Sa lahat ng kalagayan kunin ang kalasag ng pananampalataya, kung saan tutupukin ang lahat ng naglalagablab na pana ng masama. **17** At kunin ninyo ang helmet ng kaligtasan at ang espada ng Espiritu, ang salita ng Diyos. **18** Manalangin kayo sa lahat ng oras ng may panalangin at paghingi. Magbantay kayong lagi ng may buong pagtitiyaga at panalangin para sa lahat ng mga

mananampalataya. 19 At ipanalangin ninyo ako na maibigay
sa akin ang mensahe kapag binukas ko ang aking bibig.
Ipanalangin ninyo na maipaalam ko nang may katapangan
ang nakatagong katotohanan tungkol sa ebanghelyo. 20
Para ito sa ebanghelyo kaya ako kinatawan na naka-tanikala,
upang sa ganito makapagsalita ako nang may katapangan
kung ano ang nararapat kong sabihin. 21 Ngunit upang
inyo ding malaman ang aking mga ginagawa at kung ano
ang kalagayan ko, si Tiquico, ang minamahal na kapatid at
tapat na alipin sa Panginoon ang magpapaunawa sa inyo ng
lahat. 22 Pinadala ko siya sa inyo para sa layuning ito, upang
malaman ninyo ang mga bagay tungkol sa amin, at upang
maaliw niya ang inyong mga puso. 23 Mapasainyo nawa
mga kapatid ang kapayapaan, at pag-ibig na may kasamang
pananampalataya mula sa Diyos Ama at sa Panginoong Jesu-
Cristo. 24 Mapasainyo nawa ang biyaya sa mga nagmamahal
sa ating Panginoong Jesu-Cristo na may pag-ibig na hindi
kumukupas.

Mga Filipos

1 Mula kina Pablo at Timoteo, mga lingkod ni Cristo Jesus,
sa lahat ng mga nailaan kay Cristo Jesus na nasa Filipos,
kasama ang mga tagapangasiwa at mga diakono. 2 Sumainyo
nawa ang biyaya at kapayapaan mula sa Diyos na ating Ama
at sa Panginoong Jesu-Cristo. 3 Nagpapasalamat ako sa
aking Diyos sa bawat ala-ala ninyo. 4 Sa bawat panalangin
ko para sa inyong lahat, palagi akong nananalangin nang
may kagalakan. 5 Nagpapasalamat ako sa inyong pakikiisa
sa ebanghelyo mula sa unang araw hanggang sa ngayon.
6 Nagtitiwala ako sa bagay na ito, na ang nagsimula ng
mabuting gawain sa inyo ay ipagpapatuloy na tapusin ito
hanggang sa araw ni Jesu-Cristo. 7 Tama para sa akin na
maramdaman ang ganito tungkol sa inyong lahat dahil kayo
ay nasa puso ko. Naging kasama ko kayong lahat sa biyaya
pati sa aking pagkakakulong at sa aking pagtatanggol at
pagpapatunay ng ebanghelyo. 8 Sapagkat ang Diyos ang
aking saksi, kung paano ko pinananabikan na makasama
kayong lahat sa kalaliman ng pag-ibig ni Cristo Jesus. 9
At ipinapanalangin ko ito: na ang inyong pag-ibig ay lalo
pang sumagana sa kaalaman at sa lahat ng pang-unawa.
10 Ipinapanalangin ko ito upang masubukan ninyo at mapili
ang mga bagay na mahusay. Ipinapanalangin ko ito upang
kayo ay maging tapat at walang sala sa araw ni Cristo. 11
Ito rin ay upang mapuno kayo ng bunga ng katuwiran na
dumarating sa pamamagitan ni Jesu-Cristo, sa kaluwalhatian
at kapurihan ng Diyos. 12 Ngayon, nais kong malaman ninyo
mga kapatid, na ang mga bagay na nangyari sa akin ay
nagbunga ng mabilis na paglaganap ng ebanghelyo. 13 Dahil
ang aking pagkabilanggo dahil kay Cristo ay nalaman ng
mga bantay sa buong palasyo at ng lahat. 14 At nahimok
ang halos lahat ng mga kapatid sa Panginoon dahil sa
aking pagkabilanggo na maglakas-loob na ipahayag ang
salita nang walang takot. 15 Tunay na inihahayag ng iba
si Cristo dahil sa inggit at alitan, at ang iba naman ay
dahil sa mabuting kalooban. 16 Ang mga naghahayag kay
Cristo dahil sa pag-ibig ay nalalaman na inilagay ako dito
upang ipagtanggol ang ebanghelyo. 17 Ngunit ipinapahayag
ng iba si Cristo dahil sa makasarili at hindi tapat na mga
dahilan. Iniisip nilang mapapahirapan nila ako habang nasa
kulungan. 18 Ano naman? Sa alinmang paraan maging sa
pagkukunwari o sa katotohanan, naihahayag si Cristo, at dahil
dito nagagalak ako! Oo, ako ay magagalak. 19 Sapagkat
alam kong magdudulot ito sa akin ng paglaya. Mangyayari ito
dahil sa inyong mga panalangin at sa tulong ng Espiritu ni
Jesu-Cristo. 20 Naaayon ito sa aking matibay na inaasahan at
kasiguraduhan na hindi ako mapapahiya. Sa halip, inaasahan
kong maitataas si Cristo sa aking katawan, sa buhay man o sa
kamatayan nang may buong tapang, na lagi naman at maging
sa ngayon. 21 Sapagkat para sa akin, ang mabuhay ay kay
Cristo at ang mamatay ay kapakinabangan. 22 Ngunit kung
ang mabuhay sa laman ay magdudulot ng bunga sa aking
paghihirap, kung gayon hindi ko alam kung ano ang pipiliin.
23 Sapagkat naguguluhan ako sa dalawang pagpipilian na
ito. Gusto ko nang mamatay at makasama si Cristo, kung
saan iyon ang pinakamabuti! 24 Ngunit ang manatili sa laman
ay mas kinakailangan para sa inyong kapakanan. 25 Dahil
nakatitiyak ako tungkol dito, alam kong mananatili ako at
magpapatuloy na kasama ninyong lahat, para sa inyong
paglago at kagalakan sa pananampalataya. 26 Bilang resulta,
ang pagluluwalhati ninyo kay Cristo Jesus dahil sa akin ay
mananagana, dahil sa muli kong presensya sa inyo. 27
Mamuhay lamang kayo na karapat-dapat sa ebanghelyo
ni Cristo. Gawin ninyo ito upang kahit darating ako para
makita kayo o kung wala ako, marinig ko sana ang tungkol
sa kung paano kayo tumatayong matibay sa iisang espiritu.
Ninanais kong marinig na kayo ay nasa iisang kaluluwa
na magkakasamang nagsisikap para sa pananampalataya
ng ebanghelyo. 28 At huwag kayong matakot sa anumang
ginawa ng inyong mga kaaway. Para sa kanila, tanda ito
ng kanilang pagkawasak. Ngunit para sa inyo, tanda ito ng
inyong kaligtasan, at ito ay nagmula sa Diyos. 29 Sapagkat
ipinagkaloob na ito para sa inyo, alang-alang kay Cristo, hindi
lamang para maniwala sa kaniya, ngunit para magdusa rin
para sa kaniya. 30 Sapagkat kayo ay may laban na gaya
ng nakita ninyo sa akin, at naririnig ninyo na mayroon ako
ngayon.

2 Kung gayon, kung mayroon man kasiglahan kay Cristo.
Kung mayroon man kaginhawahan mula sa kaniyang
pagmamahal. Kung mayroon man pakikiisa sa Espiritu.
Kung mayroon man mga mahinahong awa at habag. 2
Gawing ganap ang aking kasiyahan sa pamamagitan ng
pagkakaroon ng iisang pag-iisip, pagkakaroon ng parehong
pagmamahal, nagkaisa sa espiritu, at sa pagkakaroon ng
parehong layunin. 3 Huwag kayong gumawa ng kahit na
ano dahil sa kasakiman o walang saysay na pagmamataas.
Sa halip ay ituring ninyo nang may kababaang-loob ang iba
na higit kaysa sa inyong sarili. 4 Huwag ninyong tingnan
ang pansarili ninyong pangangailangan, ngunit pati na rin
ang pangangailangan ng iba. 5 Mag-isip kayo tulad ng kay
Cristo Jesus. 6 Nabuhay siya sa anyo ng Diyos, ngunit hindi
niya itinuring ang kaniyang pagkakapantay sa Diyos bilang
isang bagay na dapat niyang panghawakan. 7 Sa halip,
tinanggalan niya ng kapakanan ang kaniyang sarili. Nag-anyo
siya bilang isang tagapaglingkod. Nagpakita siyang kawangis
ng mga tao. Nakita siya bilang anyong tao. 8 Ibinaba niya ang
kaniyang sarili at naging masunurin hanggang sa kamatayan,
ang kamatayan sa krus. 9 Kung kaya't lubos siyang itinaas
ng Diyos. Siya ay binigyan niya ng pangalan na nakahihigit
sa lahat ng pangalan. 10 Ginawa niya ito upang ang lahat
ay luluhod sa pangalan ni Jesus, ang mga nasa langit at
sa lupa, at ang mga nasa ilalim ng lupa. 11 Ginawa niya
ito upang ang lahat ng labi ay magsasabing si Jesu-Cristo
ay Panginoon, sa kaluwalhatian ng Diyos Ama. 12 Kaya,
mga minamahal ko, tulad ng inyong palaging pagsunod,
hindi lamang sa panahong kasama ninyo ako, ngunit mas
higit pa ngayong hindi ninyo ako kasama, pagsikapan ninyo
ang inyong kaligtasan nang may takot at panginginig. 13
Sapagkat ang Diyos na parehong kumikilos sa inyo upang
naisin at gawin ninyo ang ipinagagawa niya alang-alang
sa kaniyang ikasisiya. 14 Gawin ninyo ang lahat ng bagay
nang walang pagrereklamo at pagtatalo. 15 Kumilos kayo sa
ganitong paraan upang kayo ay maging walang kapintasan
at tapat na mga anak ng Diyos na walang dungis. Kumilos
kayo sa ganitong paraan upang kayo ay magningning tulad
ng mga liwanag sa mundo, sa gitna ng baluktot at bulok na
salinlahi. 16 Ipahayag ninyo ang salita ng buhay nang sa
gayon ay may dahilan ako upang magluwalhati sa araw ni
Cristo. Doon ko malalaman na hindi ako tumatakbo ng walang
kabuluhan o gumagawa ng walang kabuluhan. 17 Ngunit
kahit na ibinuhos ako bilang isang alay sa paghahandog at

paglilingkod ng inyong pananampalataya, nagagalak ako,
at nagagalak ako kasama ninyong lahat. **18** Sa ganitong
paraan nagagalak din kayo, at nagagalak kasama ko. **19**
Ngunit umaasa ako sa Panginoong Jesus na agad niyang
ipadala si Timoteo sa inyo, nang sa gayon ay mapalakas din
ang aking loob kapag nalaman ko ang mga bagay tungkol sa
inyo. **20** Sapagkat walang ibang taong may katulad ng ugali
niya, na tunay na sabik sa inyo. **21** Sapagkat lahat sila ay
naghahanap ng kani-kaniyang kapakinabangan, hindi ang
mga bagay na kay Jesu-Cristo. **22** Ngunit alam ninyo ang
kaniyang halaga, dahil tulad ng isang anak na naglilingkod
sa kaniyang ama, kaya naglingkod din siya kasama ko sa
ebanghelyo. **23** Kaya umaasa akong ipadadala siya sa
oras na makita ko kung paano magaganap ang mga bagay
sa akin. **24** Ngunit nagtitiwala ako sa Panginoon na ako,
sa aking sarili ay nalalapit na ring makarating. **25** Ngunit
sa tingin ko ay kinakailangang ipadala muli si Epafrodito
pabalik sa inyo. Kapatid ko siya, kapwa manggagawa, at
kapwa kawal, at inyong mensahero at lingkod para sa aking
mga pangangailangan. **26** Sapagkat labis siyang nabalisa,
at ninais niyang makasama kayong lahat, dahil nalaman
ninyo na siya ay may sakit. **27** Sa katunayan, malubha ang
kaniyang karamdaman na halos ikamatay niya. Ngunit naawa
ang Diyos sa kaniya, at hindi lamang sa kaniya, ngunit pati
na rin sa akin, nang sa gayon ay hindi na madagdagan
pa ang aking kalungkutan ng isa pang kalungkutan. **28**
Kung kaya mas nakasasabik na ipadadala ko siya, nang
sa gayon kung makita ninyo siyang muli ay maaari kayong
magalak at ako ay higit na makakalaya sa pagkabalisa. **29**
Tanggapin ninyo si Epafrodito sa Panginoon ng may buong
galak. Parangalan ninyo ang mga taong katulad niya. **30**
Sapagkat dahil sa gawain para kay Cristo kaya siya nalapit sa
bingit ng kamatayan. Itinaya niya ang kaniyang buhay upang
mapaglingkuran ako at mapunuan ang hindi ninyo kayang
gawin sa paglilingkod sa akin.

3 Sa wakas, mga kapatid, magalak kayo sa Panginoon. Para
sa akin, hindi kaabalahan ang isulat muli ang parehong
mga bagay na ito sa inyo. Pananatilihin kayong ligtas ng
mga bagay na ito. **2** Mag-ingat kayo sa mga asal aso. Mag-
ingat kayo sa mga gumagawa ng masama. Mag-ingat kayo
sa mga paninira. **3** Sapagkat tayo ang pagtutuli. Tayo na
sumasamba sa pamamagitan ng Espiritu ng Diyos. Tayo na
ipinagmamalaki si Cristo Jesus at walang anumang pagtitiwala
sa laman. **4** Gayunpaman, ako sa aking sarili ay maaaring
magkaroon ng pagtitiwala sa laman. Kung iniisip ninuman na
siya ay may pagtitiwala sa laman, maaari akong magkaroon
ng higit pa. **5** Tinuli ako noong ika-walong araw. Ipinanganak
ako sa lahi ng Israel, sa lipi ni Benjamin. Ipinanganak akong
isang Hebreo ng mga Hebreo. Bilang paggalang sa kautusan,
ipinanganak akong isang Pariseo. **6** Masigasig kong inusig
ang iglesiya. Bilang paggalang sa katuwiran ng batas, wala
akong sala. **7** Ngunit anumang mga bagay na nagbigay
karangalan sa akin, itinuring kong gaya ng mga basura dahil
kay Cristo. **8** Sa katunayan, ngayon ay itinuring ko ang
lahat ng bagay na walang kabuluhan dahil sa kahusayan ng
kaalaman ni Cristo Jesus na aking Panginoon. Binalewala ko
ang lahat ng bagay para sa kaniya. Itinuring kong gaya ng
mga basura ang mga ito upang makamtan ko si Cristo **9** at
matagpuan ako sa kaniya. Wala akong katuwiran sa aking
sarili mula sa kautusan. Sa halip, mayroon akong katuwiran sa
pamamagitan ng pananampalataya kay Cristo, ang katuwirang
mula sa Diyos ayon sa pananampalataya. **10** Kaya ngayon,
nais kong makilala siya at ang kapangyarihan ng kaniyang
muling pagkabuhay at maging kabahagi sa kaniyang mga
pagdurusa. Nais kong mabago sa pamamagitan ni Cristo
tungo sa larawan ng kaniyang kamatayan, **11** upang kahit
papaano maaari kong maranasan ang muling pagkabuhay sa
mga patay. **12** Hindi totoo na natanggap ko na ang mga bagay
na ito, o ako ay naging isang ganap. Ngunit nagsumikap
ako upang aking matanggap ang anumang natanggap ko
sa pamamagitan ni Cristo Jesus. **13** Mga kapatid, hindi ko
iniisip na natanggap ko na ito. Ngunit mayroong isang bagay,
kinakalimutan ko kung ano ang nakalipas at pinagsisikapan ko
kung ano ang nasa hinaharap. **14** Nagpatuloy ako sa layunin
upang makamit ang gantimpala ng pagkatawag ng Diyos, kay
Cristo Jesus. **15** Lahat tayong mga matatag na, mag-isip
tayo sa ganitong paraan. At kung iba ang paraan ng inyong
pag-iisip tungkol sa anumang bagay, ipahahayag din iyon ng
Diyos sa inyo. **16** Gayunpaman, anuman ang ating nakamit,
lumakad tayo sa maayos na paraang naaayon dito. **17** Tularan
ninyo ako, mga kapatid. Tingnan ninyong mabuti ang mga
lumalakad sa pamamagitan ng mga halimbawang mayroon
kayo sa amin. **18** Marami ang lumalakad, sila ang mga
madalas kong sinasabi sa inyo, at ngayon sinasabi ko sa inyo
na may kasamang pagluha—marami ang lumalakad bilang
mga kaaway ng krus ni Cristo. **19** Kapahamakan ang kanilang
patutunguhan. Sapagkat ang diyos nila ay ang kanilang
sikmura, at ang kanilang pagmamalaki ay nasa kanilang
kahihiyan. Iniisip nila ang tungkol sa mga makamundong
bagay. **20** Ngunit ang ating pagkamamamayan ay sa langit,
kung saan naghihintay rin tayo sa isang tagapagligtas na ang
Panginoong Jesu-Cristo. **21** Babaguhin niya ang ating mga
katawang lupa upang maging mga katawang binuo gaya ng
kaniyang maluwalhating katawan, binuo sa pamamagitan ng
lakas ng kaniyang kapangyarihan upang mapasailalim sa
kaniya ang lahat ng bagay.

4 Kaya nga, minamahal kong mga kapatid na aking
kinasasabikan, aking kagalakan at korona. Sa paraang ito,
manatili kayong matatag sa Panginoon, mga minamahal kong
kaibigan. **2** Nagsusumamo ako kay Euodia, at kay Sintique na
magkaroon ng parehong pag-iisip sa Panginoon. **3** Katunayan,
hinihiling ko rin sa iyo, tunay kong kamanggagawa, tulungan
mo ang mga babaeng ito. Sapagkat sila ang kasama kong
nagsikap sa pagpapalaganap ng ebanghelyo kasama si
Clemente at iba pang mga kapwa ko manggagawa, kung
saan ang mga pangalan ay nasa aklat ng buhay. **4** Magalak
lagi sa Panginoon. Muli kong sasabihin, magalak. **5** Hayaan
ninyong makita ng lahat ng tao ang inyong kahinahunan.
Malapit lamang ang Panginoon. **6** Huwag mabalisa tungkol
sa anumang bagay. Sa halip, hayaan ninyong malaman ng
Panginoon ang inyong mga kahilingan sa lahat ng bagay
sa pamamagitan ng panalanging may pasasalamat. **7** At
ang kapayapaan ng Diyos na humihigit sa lahat ng pang-
unawa, ang mag-iingat sa inyong mga puso at isipan kay
Cristo Jesus. **8** Sa wakas, mga kapatid, anumang mga
bagay na totoo, marangal, makatarungan, dalisay, kaibig-ibig,
may mabuting ulat, kung may mga bagay na mahusay at
dapat papurihan, isipin ang mga bagay na ito. **9** Ang mga
bagay na natutunan at natanggap ninyo, narinig at nakita
ninyo sa akin, gawin ang mga bagay na ito. Gawin ninyo
ang mga bagay na inyong natutunan, natanggap, narinig
at nakita sa akin. At sasainyo ang Diyos ng kapayapaan.

10 Lubos akong nagagalak sa Panginoon dahil sa wakas
ay binago ninyo ang inyong pagpapahalaga para sa akin.
Bagama't pinahalagahan ninyo ako noon ngunit wala kayong
pagkakataon para tumulong. 11 Hindi ko sinasabi ang
mga ito para sa aking mga pangangailangan. Sapagkat
natutunan ko ang masiyahan sa lahat ng pangyayari. 12
Alam ko kung paano mangailangan at alam ko rin kung
paano magkaroon ng kasaganaan. Sa lahat ng paraan at
sa lahat ng bagay, natutunan ko ang lihim kung paano
parehong kumain ng marami at magutom, paano parehong
managana at mangailangan. 13 Magagawa ko ang lahat ng
mga bagay sa pamamagitan niya na nagpapalakas sa akin.
14 Gayunpaman, ginawa ninyo ang mabuti sa pakikibahagi sa
aking mga paghihirap. 15 At alam ninyo, kayong mga taga-
Filipos, na sa simula ng ebanghelyo, nang umalis ako sa
Macedonia, walang iglesya ang tumulong sa akin sa bagay ng
pagbibigay at pagtatanggap maliban sa inyo lamang. 16 Kahit
nang ako ay nasa Tesalonica, nagpadala kayo ng tulong para
sa aking mga pangangailangan ng higit sa isang beses. 17
Hindi sa hinahanap ko ang kaloob. Sa halip, hinahanap ko ang
bunga na nagpapataas ng inyong halaga. 18 Nakatanggap
at nagkaroon ako ng lahat bagay. Napuno ako. Natanggap
ko mula kay Epafroditus ang mga bagay na galing sa inyo.
Ang mga ito ay mababangong samyo, katanggap-tanggap at
kalugod-lugod na handog sa Diyos. 19 At ang aking Diyos
ang magpupuno ng inyong mga pangangailangan ayon sa
kaniyang mga kayamanan at kaluwalhatian kay Cristo Jesus.
20 Ngayon, nawa'y sa ating Diyos at Ama ang kaluwalhatian
magpakailanman. Amen. **(aiōn g165)** 21 Batiin ninyo ang
bawat mananampalataya kay Cristo Jesus. Binabati kayo ng
mga kasamahan kong mananampalataya. 22 Binabati kayo
ng lahat ng mananampalataya dito, lalo na ang mga nasa
sambahayan ni Ceasar. 23 Sumainyo nawa ang biyaya ng
Panginoong Jesu-Cristo.

Mga Colosas

1 Ako si Pablo, isang apostol ni Cristo Jesus sa pamamagitan
ng kalooban ng Diyos, at si Timoteo na ating kapatid, **2**
sa mga mananampalataya at tapat na mga kapatid kay Cristo
na nasa Colosas. Sumainyo nawa ang biyaya at kapayapaan
mula sa ating Diyos Ama. **3** Kami ay nagpapasalamat sa
Diyos, ang Ama ng ating Panginoong Jesu-Cristo, at kami ay
laging nananalangin para sa inyo. **4** Nabalitaan namin ang
inyong pananampalataya kay Cristo Jesus at ang pag-ibig na
mayroon kayo para sa lahat ng mga inilaan sa Diyos. **5** Taglay
ninyo ang pag-ibig na ito dahil sa tiyak na pag-asang nakalaan
para sa inyo sa kalangitan. Narinig ninyo ang tiyak na pag-
asang ito noon sa salita ng katotohanan, ang ebanghelyo **6**
na nakarating sa inyo. Ang ebanghelyo na ito ay namumunga
at lumalago sa buong mundo. Ginagawa rin ito sa inyo mula
sa araw na narinig ninyo ito at natutunan ang tungkol sa
biyaya ng Diyos sa katotohanan. **7** Ito ang ebanghelyo
na natutunan ninyo kay Epafras, ang ating minamahal na
kapwa-lingkod, na isang tapat na lingkod ni Cristo sa ngalan
namin. **8** Ipinaalam sa amin ni Epafras ang inyong pag-
ibig sa Espiritu. **9** Dahil sa pag-ibig na ito, mula sa araw na
narinig namin ito, hindi kami tumigil na manalangin para sa
inyo. Hinihiling namin na kayo ay mapuspos ng kaalaman ng
kaniyang kalooban sa lahat ng karunungan at pang-unawang
espirituwal. **10** Ipinapanalangin namin na lumakad kayo
na karapat- dapat sa Panginoon sa mga kalugod-lugod na
paraan. Ipinapanalangin namin na mamunga kayo sa bawat
mabubuting gawa at ng lumago kayo sa inyong kaalaman
sa Diyos. **11** Ipinapanalangin namin na mapalakas kayo sa
bawat kakayahang naaayon sa kapangyarihan ng kaniyang
kaluwalhatian tungo sa lahat ng pagtitiyaga at pagtitiis. **12**
Ipinapanalangin namin na kayo ay magpapasalamat ng may
galak sa Ama, na siyang nagkaloob sa inyo na makibahagi
sa mga kayamanan ng mga mananampalataya sa liwanag.
13 Sinagip niya tayo mula sa pamamahala ng kadiliman at
inilipat tayo sa kaharian ng kaniyang minamahal na Anak.
14 Sa kaniyang Anak mayroong tayong katubusan, ang
kapatawaran ng mga kasalanan. **15** Ang anak ay ang larawan
ng hindi nakikitang Diyos. Siya ang unang anak sa lahat
ng mga nilikha. **16** Sapagkat sa pamamagitan niya nilikha
ang lahat ng bagay, ang mga nasa langit at ang mga nasa
lupa, ang mga nakikita at ang mga hindi nakikita. Maging
mga trono o pamahalaan o pamunuan o kapangyarihan, ang
lahat ng bagay ay nilikha sa pamamagitan niya at para sa
kaniya. **17** Siya ang una sa lahat ng mga bagay, at sa kaniya
ang lahat ng bagay ay nagkakaugnay. **18** At siya ang ulo
ng katawan, ang iglesiya. Siya ang simula at ang unang
anak mula sa mga patay, kaya siya ang pangunahin sa lahat
ng mga bagay. **19** Sapagkat ang Diyos ay nalugod na ang
kaniyang kaganapan ay nararapat na mamuhay sa kaniya,
20 at upang ipagkasundo sa kaniya ang lahat ng bagay sa
pamamagitan ng Anak. Gumawa ang Diyos ng kapayapaan
sa pamamagitan ng kaniyang dugo sa krus. Ipinagkasundo
ng Diyos ang lahat ng bagay sa kaniyang sarili, maging ang
mga bagay sa lupa o ang mga bagay sa kalangitan. **21** At
kayo rin, sa isang pagkakataon ay mga taong hindi kilala ng
Diyos, at mga kaaway niya sa kaisipan at masasamang mga
gawa. **22** Ngunit pinagkasundo niya kayo ngayon sa kaniyang
lupang katawan sa pamamagitan ng kamatayan. Ginawa niya
ito upang iharap kayong banal, walang kapintasan at walang
dungis sa kaniyang harapan, **23** kung kayo ay nagpapatuloy
sa pananampalataya, matatag at matibay, hindi napapakilos
palayo mula sa tiyak na inaasahan ng ebanghelyo na inyong
narinig. Ito ang ebanghelyo na naipahayag sa bawat tao
sa ilalim ng langit. Ito ang ebanghelyo kung saan, akong si
Pablo ay naging isang lingkod. **24** Ngayon nagagalak ako
sa aking mga paghihirap para sa inyo. At pinupunan ko sa
aking laman anuman ang kakulangan sa mga paghihirap
ni Cristo para sa kapakanan ng kaniyang katawan, na ang
iglesiya. **25** Dahil sa iglesiyang ito kaya ako naging lingkod,
ayon sa tungkulin mula sa Diyos na ibinigay sa akin para sa
inyo upang punuin ang salita ng Diyos. **26** Ito ang lihim na
katotohanan na itinago sa panahon at sa mga salinlahi. Ngunit
nahayag ito ngayon sa mga naniniwala sa kaniya. **(aiōn g165)**
27 Ito ay para sa kanila na nais ng Diyos na makaalam kung
ano ang mga kayamanan ng maluwalhating lihim na ito ng
katotohanan sa mga Gentil. Ito ay si Cristo na nasa inyo, ang
pagtitiwala ng kaluwalhatian sa hinaharap. **28** Siya ito na
ating ipinapahayag. Pinagsasabihan natin ang bawat isa, at
tinuturuan natin ang bawat isa ng may buong karunungan,
upang maiharap natin ang bawat tao na ganap kay Cristo. **29**
Dahil dito, ako ay gumagawa at nagpapakahirap ayon sa
kaniyang kalakasan na kumikilos sa akin sa kapangyarihan.

2 Sapagkat gusto kong malaman ninyo kung gaano kalaki
ang paghihirap ko para sa inyo, para sa mga nasa
Laodicea, at para sa marami pang hindi pa nakikita ang aking
mukha ng harapan. **2** Gumagawa ako upang mapalakas ko
ang kanilang kalooban sa pamamagitan ng pagsasama-sama
sa pagmamahal at sa lahat ng kayamanan ng buong katiyakan
ng pang-unawa, sa kaalaman tungkol sa lihim na katotohanan
ng Diyos, na si Cristo. **3** Sa kaniya ay nakatago ang lahat ng
kayamanan ng karunungan at kaalaman. **4** Sinasabi ko ito
nang sa gayon ay walang manloko sa inyo sa pamamagitan
ng mapanghikayat na pananalita. **5** At bagaman hindi niyo
ako pisikal na kasama, kasama ninyo naman ako sa espiritu.
Nagagalak akong makita ang inyong mahusay na kaayusan
at ang kalakasan ng inyong pananampalataya kay Cristo. **6**
Yamang tinanggap ninyo si Cristo ang Panginoon, lumakad
kayong kasama niya. **7** Maging matatag kayong nakatanim sa
kaniya, mabuo kayo sa kaniya. Magpakatibay kayo sa inyong
pananampalataya tulad ng naituro sa inyo, at maging sagana
kayo sa pagpapasalamat. **8** Tiyakin ninyong walang huhuli sa
inyo sa pamamagitan ng pilosopiya at ang walang kabuluhang
pagmamayabang ayon sa tradisyon ng mga tao, ayon sa mga
elemento ng mundo, at hindi naaayon kay Cristo. **9** Sapagkat
sa kaniyang katawan nabubuhay ang lahat ng kaganapan
ng Diyos. **10** At napuno kayo sa kaniya. Siya ang ulo ng
bawat kapangyarihan at kapamahalaan. **11** Sa kaniya, tinuli
rin kayo sa pamamagitan ng pagtutuli na hindi ginagawa ng
mga tao, ang pagtatanggal sa katawan ng laman, ngunit
sa pagtutuli ni Cristo. **12** Inilibing kayong kasama niya sa
bautismo. At sa kaniya ay ibinangon kayo sa pamamagitan
ng pananampalataya sa kapangyarihan ng Diyos, na siyang
nagbangon sa kaniya mula sa mga namatay. **13** noong kayo
ay patay sa inyong mga pagkakasala at sa hindi pagkakatuli
ng inyong laman, binuhay niya kayong kasama niya at
pinatawad tayong lahat sa ating mga paglabag. **14** Binura
niya ang nakasulat na tala ng mga pagkaka-utang at ang
mga tuntunin na laban sa atin. Tinanggal niya ang lahat ng
mga ito at ipinako ito sa krus. **15** Tinanggal niya ang mga
kapangyarihan at mga kapamahalaan. Lantaran niya silang

ibinunyag at dinala sila sa matagumpay na pagdiriwang sa
pamamagitan ng kaniyang krus. **16** Kaya, huwag ninyong
hayaang husgahan kayo ng iba sa pagkain o sa pag-inom,
o tungkol sa araw ng pista o bagong buwan, o tungkol sa
mga Araw ng Pamamahinga. **17** Ang mga ito ay anino ng
mga bagay na darating, ngunit ang nilalaman ay si Cristo. **18**
Huwag hayaang manakawan ang sinuman ng gantimpala
dahil sa pagnanais ng kababaang-loob at sa pamamagitan ng
pagsamba sa mga anghel. Ang taong katulad nito ay nananatili
sa mga bagay na nakita niya at nagiging mapagmalaki sa
pamamagitan ng kaniyang makalamang pag-iisip. **19** Hindi
siya kumakapit sa ulo. Nagmumula sa ulo ang pagtutustos
at pagsasama ng buong katawan, hanggang sa kaniyang
mga kasu-kasuan at mga litid nito; lumalago ito kasama ang
paglagong ibinigay ng Diyos. **20** Kung namatay kayo kasama
ni Cristo sa mga elemento ng mundo, bakit kayo nabubuhay
na parang obligado sa mundo: **21** "Huwag hawakan, o tikman,
o kahit humipo"? **22** Nakalaan ang mga bagay na ito para sa
masamang paggamit, ayon sa mga tagubilin at mga itinuro ng
mga tao. **23** Ang mga patakarang ito ay may karunungan sa
sariling-gawang relihiyon at pagpapakumbaba at kalupitan ng
katawan. Ngunit wala itong halaga laban sa kalayawan ng
laman.

3 Kung itinaas kayo ng Diyos na kasama ni Cristo, hanapin
ninyo ang mga bagay na nasa itaas, kung saan nakaupo
si Cristo sa kanang kamay ng Diyos. **2** Isipin ninyo ang
tungkol sa mga bagay na nasa itaas, at hindi tungkol sa
mga bagay sa lupa. **3** Sapagkat namatay kayo at itinago
ang inyong buhay kasama ni Cristo sa Diyos. **4** Kapag
nagpakita si Cristo na siya ninyong buhay, makikita rin kayong
kasama niya sa kaluwalhatian. **5** patayin ninyo ang mga
bahagi na nasa mundo—pagnanasa sa laman, karumihan,
matinding damdamin, masamang pagnanasa, at kasakiman,
na pawang pagsamba sa diyus-diyosan. **6** Para sa mga
bagay na ito kaya ang poot ng Diyos ay darating sa mga anak
ng pagsuway. **7** Sa mga bagay na ito na minsan rin ninyong
nilakaran ng namuhay kayo sa mga ito. **8** Ngunit ngayon
dapat ninyong alisin ang lahat ng mga bagay na ito—poot,
galit, mga masasamang layunin, mga pang-aalipusta at
malaswang pananalita mula sa inyong bibig. **9** Huwag kayong
magsinungaling sa isa't isa, sapagkat hinubad na ninyo ang
lumang pagkatao kasama ang mga kaugalian nito. **10** Isinuot
na ninyo ang bagong pagkatao na binago sa kaalamang
naaayon sa larawan ng lumikha sa kaniya. **11** Sa kaalamang
ito, walang Griyego at Judio, tuli at di-tuli, barbaro, Scythian,
alipin, malayang tao, ngunit sa halip si Cristo ang lahat ng mga
bagay at sa lahat ng mga bagay. **12** Kaya nga, taglayin ninyo,
bilang mga pinili ng Diyos, banal at minamahal, mga daluyan
ng awa, kabaitan, kapakumbabaan, kaamuhan at katiyagaan.
13 Magtiyaga sa bawat isa. Maging maawain sa bawat isa.
Kung ang isa ay may hinaing laban sa isa pa, magpatawad
kayo gaya ng pagpapatawad sa inyo ng Panginoon. **14** Higit
sa lahat ng mga bagay na ito, magkaroon kayo ng pag-
ibig na siyang bigkis ng pagiging isang ganap. **15** Hayaang
maghari sa inyong mga puso ang kapayapaan ni Cristo. Para
sa kapayapaang ito kaya tinawag kayo sa iisang katawan.
Maging mapagpasalamat kayo. **16** Hayaang mamuhay ang
salita ni Cristo ng masagana sa inyo. Buong karunungang
turuan at pagsabihan ninyo ang isa't isa sa pamamagitan ng
salmo at himno, at mga awiting espiritwal. Umawit kayo ng
may pasasalamat sa inyong mga puso para sa Diyos. **17**
At anuman ang inyong ginagawa sa salita man o sa gawa,
gawin ninyo ang lahat sa pangalan ng Panginoong Jesus.
Magpasalamat sa Diyos Ama sa pamamagitan niya. **18** Mga
asawang babae, magpasakop kayo sa inyong mga asawa,
dahil ito ang nararapat sa Panginoon. **19** Mga asawang
lalaki, mahalin ninyo ang inyong mga asawa at huwag maging
malupit laban sa kanila. **20** Mga anak, sundin ninyo ang
inyong mga magulang sa lahat ng mga bagay, sapagkat
nakalulugod ito sa Panginoon. **21** Mga ama, huwag ninyong
labis na pagalitan ang inyong mga anak, upang hindi sila
panghinaan ng loob. **22** Mga alipin, sundin ninyo ang inyong
mga amo ayon sa laman sa lahat ng mga bagay, hindi lamang
kapag may nakakakita upang magbigay lugod sa mga tao,
ngunit nang may tapat na puso. Matakot kayo sa Panginoon.
23 Anuman ang inyong ginagawa, gumawa kayo mula sa
kaluluwa na para sa Panginoon at hindi para sa mga tao. **24**
Nalalaman ninyong tatangap kayo mula sa Panginoon ng
gantimpala ng pagkamit nito. Ito ay ang Cristong Panginoon
na inyong pinaglilingkuran. **25** Sapagkat sinumang gumawa
ng hindi matuwid ay tatanggap ng kabayaran para sa hindi
matuwid na kaniyang ginawa at wala ditong pinapanigan.

4 Mga panginoon, ibigay ninyo sa mga alipin kung ano ang
nararapat at makatarungan. Alam ninyo na mayroon din
kayong Panginoon sa langit. **2** Taimtim na magpatuloy sa
panalangin. Manatiling handa sa pasasalamat. **3** Manalangin
kayo ng sama-sama para sa amin, na magbukas ang Diyos
ng pagkakataon para sa kaniyang salita upang sabihin ang
lihim na katotohanan ni Cristo. Dahil dito, iginapos ako. **4** At
manalangin na magawa ko ito ng malinaw gaya ng nararapat
kong sabihin. **5** Lumakad sa karunungan para sa mga
hindi mananampalataya at pahalagahan ang pagkakataon.
6 Ang inyong pananalita nawa ay laging may biyaya, na
magkalasang asin, upang malaman ninyo kung paano dapat
sumagot sa bawat tao. **7** Para sa mga bagay na may
kinalaman sa akin, si Tiquico ang magpapaalam ng mga
ito sa inyo. Siya ay isang minamahal na kapatid, tapat na
lingkod at kapwa alipin sa Panginoon. **8** Pinapunta ko siya
sa inyo para rito, upang malaman ninyo ang mga bagay
tungkol sa amin at upang mapalakas niya ang inyong mga
puso. **9** Pinapunta ko siya kasama ni Onesimo, ang tapat at
minamahal na kapatid, na isa sa inyo. Sasabihin nila sa inyo
ang lahat ng nangyari dito. **10** Binabati kayo ni Aristarco na
aking kapwa bilanggo, pati na rin si Marcos, ang pinsan ni
Barnabas tungkol sa kung saan natanggap ninyo ang mga
kautusan, "Kung pupunta siya sa inyo tanggapin ninyo siya,"
11 at si Jesus na tinatawag din nilang Justu. Sila lamang sa
pagtutuli ang kapwa ko manggagawa para sa kaharian ng
Diyos. Sila ang nakapagbigay ng kaginhawaan sa akin. **12**
Binabati kayo ni Epafras. Isa siya sa inyo at isang alipin ni
Cristo Jesus. Lagi siyang nagsisikap na manalangin para
sa inyo, upang tumayo kayong ganap at punong-puno ng
katiyakan sa lahat ng kalooban ng Diyos. **13** Sapagkat naging
saksi ako sa kaniya, nagpakahirap siyang gumagawa para sa
inyo, para sa mga nasa Laodicea at Hierapolis. **14** Bumabati
sa inyo si Demas at si Lucas na minamahal na manggagamot.
15 Batiin mo ang mga kapatid sa Laodicea, si Nimfas at sa
iglesiya na nasa kaniyang bahay. **16** Kapag nabasa na ang
sulat na ito sa inyo, basahin din ninyo ito sa iglesia ng mga
taga-Laodicea at siguraduhin din ninyong nabasa ang liham
mula sa Laodicea. **17** Sabihin ninyo kay Archipus, "Tingnan
mo ang gawain na iyong natanggap sa Panginoon, na dapat

mong tapusin ito.” **18** Ang pagbating ito ay sa pamamagitan
ng aking sariling kamay—Pablo. Alalahanin ninyo ang aking
mga kadena. Sumainyo nawa ang biyaya.

1 Mga Tesalonica

1 Mula kina Pablo, Silas, at Timoteo para sa iglesiya ng
mga taga-Tesalonica sa Diyos Ama at sa Panginoong
Jesu-Cristo. Sumainyo nawa ang biyaya at kapayapaan. 2
Lagi kaming nagpapasalamat sa Diyos para sa inyong lahat,
habang binabanggit namin kayo sa aming mga panalangin. 3
Inaalala namin ng walang tigil sa harapan ng Diyos at Ama
ang inyong mga gawa ng pananampalataya, pagpapagal sa
pag-ibig, at pagtitiyagang may pagtitiwala para sa hinaharap
sa ating Panginoong Jesu-Cristo. 4 Mga kapatid na iniibig ng
Diyos, alam namin ang inyong pagkatawag, 5 kung paanong
ang ating ebanghelyo ay dumating sa inyo na hindi lamang
sa salita, ngunit gayon din sa kapangyarihan, sa Banal na
Espiritu, at sa lubos na katiyakan. Gayon din naman, inyong
nalalaman kung anong uri ng tao kami sa inyo para sa
inyong kapakanan. 6 ninyo kami at ang Panginoon, gaya nga
ng pagtanggap ninyo sa salita sa matinding paghihirap na
may kagalakan mula sa Banal na Espiritu. 7 Bilang resulta,
kayo ay naging halimbawa sa lahat ng mananampalataya sa
Macedonia at Acaya. 8 Sapagkat mula sa inyo ang salita ng
Panginoon ay lumaganap, at hindi lamang sa Macedonia
at Acaya. Kundi, sa lahat ng dako kung saan ang inyong
pananampalataya sa Diyos ay naibalita. Bilang resulta, hindi
na namin kailangang magsalita ng ano pa man. 9 Sapagkat
sila mismo ang nagbalita kung paano kami dumating sa inyo.
Kanilang sasabihin kung paano kayo nanumbalik sa Diyos
mula sa mga diyus-diyosan upang maglingkod sa buhay at
tunay na Diyos. 10 Ibinalita nila na kayo ay naghihintay sa
kaniyang Anak mula sa langit, na kaniyang ibinangon mula sa
mga patay. Ito ay si Jesus, na nagpalaya sa atin mula sa poot
na darating.

2 Kayo mismo ang nakakaalam mga kapatid, na ang aming
pagpunta sa inyo ay hindi nawalan ng kabuluhan. 2
Alam naman ninyo na kami ay naghirap noon at inalipusta
ng kahiya-hiya sa Filipos, gaya ng inyong alam. Malakas
ang loob namin sa ating Diyos na ipahayag sa inyo ang
ebanghelyo ng Diyos na may labis na pagsisikap. 3 Sapagkat
ang aming panghihikayat ay hindi galing sa kamalian, ni sa
karumihan, ni sa panlilinlang. 4 Sa halip, kami ay pinagtibay
ng Diyos na napagkatiwalaan ng ebanghelyo, kaya ito ay
aming sinasabi. Kami ay nagsasalita, hindi upang magbigay
lugod sa mga tao, kundi upang magbigay lugod sa Diyos.
Siya ang nakakasiyasat sa aming mga puso. 5 Sapagkat
hindi kami kailanman gumamit ng mga matatamis na salita,
gaya ng alam ninyo, ni ng pagdadahilan sa kasakiman, ang
Diyos ang aming saksi. 6 Ni hindi namin hinahanap ang
kaluwalhatian mula sa mga tao, ni sa inyo at sa iba. Nararapat
sana naming tanggapin ang aming mga karapatan bilang
mga apostol ni Cristo. 7 Sa halip, kami ay naging mahinahon
sa inyo na gaya ng ina na inaaliw ang kaniyang mga anak. 8
Sa ganitong paraan kami ay nagmamalasakit sa inyo. Kami
ay nalulugod na ibahagi sa inyo hindi lamang ang ebanghelyo
ng Diyos kundi maging ang aming buhay. Sapagkat kayo ay
labis na napamahal na sa amin. 9 Sapagkat inyong naaalala,
mga kapatid, ang aming trabaho at pagpapakahirap. Sa
araw at gabi kami ay gumagawa upang hindi maging pabigat
kaninuman sa inyo. Sa panahong iyon, ipinangaral namin sa
inyo ang ebanghelyo ng Diyos. 10 Kayo ay mga saksi, at ang
Diyos rin, kung gaano kabanal, makatuwiran, at walang dungis
na kami ay nagpakahinahon sa inyo na sumasampalataya. 11
Sa gayon ding paraan, alam ninyo kung papaano ang bawat
isa sa inyo, katulad ng ama sa kaniyang mga anak, kayo ay
aming hinimok at hinikayat. Pinatotohanan namin 12 na dapat
kayong lumakad sa paraan na karapat-dapat sa Diyos na
siyang tumawag sa inyo tungo sa kaniyang sariling kaharian
at kaluwalhatian. 13 Sa dahilang ito kami rin ay walang
tigil na nagpapasalamat sa Diyos. Sapagkat nang inyong
natanggap mula sa amin ang mensahe ng Diyos na inyong
napakinggan, ito ay inyong tinanggap hindi bilang salita ng
tao. Sa halip, tinanggap ninyo itong totoo, ang salita ng Diyos.
Ito rin ang salita na gumagawa sa inyo na sumasampalataya.
14 Sapagkat kayo, mga kapatid, ay naging katulad din ng mga
iglesiya ng Diyos na nasa Judea kay Cristo Jesus. Sapagkat
kayo ay nagdusa din ng gayong mga bagay sa inyong mga
kababayan, katulad ng ginawa sa kanila ng mga Judio. 15
Ang mga Judio rin ang pumatay sa ating Panginoong Jesu-
Cristo at sa mga propeta. Ang mga Judio rin ang nagpalayas
sa atin. Sila ay hindi naging kalugod-lugod sa Diyos. Sa halip,
naging kaaway ng lahat ng tao. 16 Pinagbabawalan nila
kaming makipag-usap sa mga Gentil upang sila ay maligtas.
Ang naging resulta ay lagi nilang pinupunuan ang kanilang
mga kasalanan. Ang poot ay darating sa kanila sa katapusan.
17 Kami, mga kapatid, ay nahiwalay sa inyo ng maikling
panahon, sa presensya, hindi sa puso. Ginawa namin ang
aming makakaya na may malaking pagnanais upang makita
ang mukha ninyo. 18 Sapagkat ninais naming makapunta sa
inyo, ako, si Pablo, na minsan at muli, ngunit hinadlangan
kami ni Satanas. 19 Sapagkat ano ba ang aming inaasahan
sa hinaharap, o kagalakan, o korona ng pagmamalaki sa
harapan ng ating Panginoong Jesus sa kaniyang pagdating?
Hindi ba't kayo at ang iba? 20 Sapagkat kayo ang aming
kaluwalhatian at kagalakan.

3 Kaya naman, nang hindi na namin kayang tiisin pa ito,
inakala naming mabuti ang maiwan sa Atenas ng mag-isa.
2 Pinapunta namin si Timoteo, ang ating kapatid at lingkod
ng Diyos sa ebanghelyo ni Cristo upang palakasin at aliwin
kayo tungkol sa inyong pananampalataya. 3 Ginawa namin
ang mga ito upang walang isa man ang mayanig sa mga
pagdurusang ito. Sapagkat inyong nalalaman na sa bagay na
ito kami ay hinirang. 4 Katunayan, nang kami ay kasama
ninyo, sinabi na namin sa inyo na kami ay magdurusa sa
kapighatian at nagkatotoo ito gaya ng inyong nalalaman. 5 Sa
kadahilanang ito, nang hindi ko na kayang tiisin pa, nagsugo
ako upang malaman ang tungkol sa inyong pananampalataya.
Maaaring ang manunukso ay tinukso kayo, at ang aming
pagtatrabaho ay nawalan ng kabuluhan. 6 Ngunit pumarito
si Timoteo sa amin galing sa inyo at dinala sa amin ang
mabuting balita ng inyong pananampalataya at pag-ibig.
Sinabi niya sa amin na laging nasa inyo ang aming mga
mabubuting alaala, na nasasabik kayong makita kami gaya
ng aming pananabik na makita kayo. 7 Dahil dito, mga
kapatid, naaliw kami dahil sa inyong pananampalataya, sa
lahat ng aming pagkabalisa at pagdadalamhati. 8 Sapagkat
ngayon, nabubuhay kami kung mananatili kayong matatag sa
Panginoon. 9 Sapagkat anong pasasalamat ang maibibigay
namin sa Diyos dahil sa inyo, para sa lahat ng kagalakan
na mayroon kami sa harap ng ating Diyos dahil sa inyo?
10 Gabi at araw nananalangin kami ng buong tiyaga upang
makita namin kayo ng harapan at maipagkaloob kung ano
ang kulang sa inyong pananampalataya. 11 Nawa ang ating

Diyos Ama, at ang ating Panginoong Jesus ang manguna
sa amin sa inyo. **12** Nawa palaguin kayo at pasaganahin
ng Panginoon sa pag-ibig sa isa't-isa at sa lahat ng tao, na
gaya ng ginagawa namin sa inyo. **13** Nawa ay gawin niya ito
upang palakasin ang inyong mga puso na walang kapintasan
sa kabanalan sa harap ng ating Diyos at Ama sa pagdating
ng ating Panginoong Jesus kasama ang lahat ng kaniyang
mga banal.

4 Sa wakas, mga kapatid, pinapalakas namin kayo at
hinihikayat sa Panginoong Jesus. Gaya sa inyong
pagtanggap ng mga tagubilin mula sa amin tungkol sa kung
paano kayo dapat lumakad at nagbibigay lugod sa Diyos, sa
ganitong paraan kayo lumakad, upang magawa ninyo ito ng
higit pa. **2** Sapagkat alam ninyo kung anong mga tagubilin sa
Panginoong Jesus ang aming naibigay sa inyo. **3** Sapagkat ito
ang kalooban ng Diyos: ang inyong pagpapakabanal—umiwas
kayo sa kahalayan, **4** na bawat isa sa inyo ay alam kung
paano makitungo sa kaniyang asawa ng may kabanalan at
karangalan. **5** Huwag kayong mag-asawa sa kahalayan ng
laman (gaya ng mga Gentil na di nakakakilala sa Diyos).
6 Huwag hayaan ang sinuman na pagsamantalahan at
dayain ang kaniyang kapatid sa bagay na ito. Sapagkat ang
Panginoon ang gaganti sa lahat ng mga bagay na ito, gaya
sa aming babala sa inyo at pinatotohanan. **7** Sapagkat hindi
tayo tinawag ng Diyos sa karumihan, kundi sa kabanalan. **8**
Kaya, ang sinumang magtanggi nito ay hindi ang tao ang
tinanggi niya, kundi ang Diyos, na nagkaloob ng Banal na
Espiritu sa inyo. **9** Tungkol sa pag-iibigang magkakapatid,
hindi kailangan may sumulat pa sa inyo, sapagkat kayo sa
inyong sarili ay naturuan na ng Diyos na umibig sa isat-isa.
10 Sa katunayan, ginagawa ninyo ito sa lahat ng mga kapatid
na nasa Macedonia. Ngunit hinihikayat namin kayo, mga
kapatid, na gawin ninyo ito ng higit pa. **11** Hinihikayat rin
namin kayo na pagsumikapan ninyong mamuhay ng tahimik,
gawin ninyo ang inyong sariling gawain, at magtrabaho kayo
sa inyong sariling mga kamay, gaya ng inutos namin sa inyo.
12 Gawin ninyo ito upang makalakad kayo ng maayos na may
paggalang sa mga taong nasa labas ng pananampalataya,
at upang hindi na kayo mangailangan ng anuman. **13** Nais
naming maintindihan ninyo, mga kapatid, ang tungkol sa mga
natutulog, upang hindi kayo magdalamhati gaya ng marami
na hindi nakakatiyak tungkol sa kinabukasan. **14** Dahil kung
tayo ay naniniwala na si Jesus ay namatay at nabuhay na
muli, ganoon din dadalhin ng Diyos kasama ni Jesus ang
mga natutulog sa kaniya. **15** Sinasabi namin ito sa inyo
sa pamamagitan ng salita ng Panginoon, na tayong mga
buhay, na naiwan sa pagparito ng Panginoon, ay tiyak na
hindi mauuna sa mga natutulog. **16** Sapagkat ang Panginoon
mismo ay bababa mula sa langit. Siya ay paparito na may
isang sigaw, na may tinig ng arkanghel, at may trumpeta ng
Diyos, at ang mga namatay kay Cristo ang unang bubuhayin.
17 At tayong mga buhay, na naiwan, ay makakasama nila sa
alapaap upang salubungin ang Panginoon sa himpapawid. Sa
ganitong paraan tayo ay makakapiling natin ang Panginoon.
18 Kaya, aliwin ang bawat isa ng mga salitang ito.

5 Ngayon, tungkol sa mga oras at panahon, mga kapatid,
hindi kailangang maisulat pa sa inyo ang mga bagay na
ito. **2** Sapagkat alam na ninyo ng lubusan na ang araw ng
Panginoon ay darating tulad ng isang magnanakaw sa gabi.
3 Kapag sinabi nilang “Kapayapaan at kaligtasan,” at biglang
darating sa kanila ang pagkawasak. Ito ay magiging katulad
ng sakit sa panganganak ng isang babaeng buntis. Hindi
sila makakatakas dito sa anumang paraan. **4** Ngunit kayo,
mga kapatid, wala na kayo sa kadiliman kaya aabutan kayo
ng araw na iyon gaya ng isang magnanakaw. **5** Sapagkat
kayong lahat ay mga anak ng liwanag at mga anak ng umaga.
Hindi tayo mga anak ng gabi o ng kadiliman. **6** Kaya nga,
huwag tayong matulog gaya ng ginagawa ng karamihan. Sa
halip, magbantay tayo at maging malinaw ang ating pag-iisip.
7 Sapagkat ang mga natutulog, sa gabi natutulog, at ang
mga naglalasing, sa gabi naglalasing. **8** Ngunit dahil tayo ay
mga anak ng umaga, manatili tayong malinaw ang pag-iisip.
Isuot natin ang baluti ng pananampalataya at pag-ibig, at ang
helmet, na siyang katiyakan sa hinaharap na kaligtasan. **9**
Sapagkat hindi tayo itinalaga ng Diyos para sa poot, kundi
upang matamo ang kaligtasan sa pamamagitan ng ating
Panginoong Jesu-Cristo. **10** Siya ang namatay para sa atin,
nang sa gayon, gising man tayo o natutulog, mabubuhay
tayong kasama niya. **11** Kaya nga aliwin ninyo ang isa't
isa at magpalakasan kayo, gaya ng inyong ginagawa. **12**
Hinihiling namin sa inyo, mga kapatid, na kilalanin ninyo ang
mga gumagawang kasama ninyo at ang mga nakatataas sa
inyo sa Panginoon at ang nagbibigay ng payo sa inyo. **13**
Hinihiling din namin na pag-ukulan ninyo sila ng lubos na pag-
ibig dahil sa kanilang gawain. Maging payapa kayo sa bawat
isa. **14** Hinihikayat namin kayo, mga kapatid: pagsabihan
ninyo ang mga magugulo, palakasin ang mga pinanghinaan
ng loob, tulungan ang mahina at maging matiyaga para
sa lahat. **15** Siguraduhin ninyo na walang sinuman ang
gaganti ng masama para sa masama sa sino man. Sa halip,
pagsikapang matamo ang makakabuti sa bawat isa at para
sa lahat. **16** Magalak kayo lagi. **17** Manalangin ng walang
patid. **18** Magpasalamat kayo sa lahat ng bagay. Sapagkat ito
ang kalooban ng Diyos para sa inyo kay Cristo Jesus. **19**
Huwag hadlangan ang Espiritu. **20** Huwag hamakin ang mga
propesiya. **21** Suriin ang lahat ng bagay. Panghawakan kung
ano ang mabuti. **22** Iwasan ang bawat anyo ng masama. **23**
Nawa ang Diyos ng kapayapaan ay gawin kayong ganap na
banal. Nawa ang buo ninyong espiritu, kaluluwa, at katawan
ay mailaan na walang bahid sa pagdating ng ating Panginoong
Jesu-Cristo. **24** Tapat ang tumawag sa inyo, at siya rin ang
gagawa ng mga ito. **25** Mga kapatid, ipanalangin ninyo rin
kami. **26** Batiin ninyo ang mga kapatid ng banal na halik. **27**
Hinihiling ko sa inyo sa ngalan ng Panginoon na ang sulat na
ito ay mabasa sa lahat ng kapatid. **28** Nawa ang biyaya ng
ating Panginoong Jesu-Cristo ay sumainyo.

2 Mga Tesalonica

1 Mula kina Pablo, Silas, at Timoteo, para sa iglesya
ng mga taga-Tesalonica sa Diyos na ating Ama at sa
ating Paginoong Jesu-Cristo. **2** Sumainyo nawa ang biyaya
at kapayapaan mula sa Diyos na ating Ama at sa ating
Panginoong Jesu-Cristo. **3** Kami ay dapat magpasalamat
lagi sa Diyos para sa inyo, mga kapatid. Sapagkat ito ang
nararapat, dahil ang inyong pananampalataya ay lumalago,
at ang pag-ibig ng bawat isa sa inyo ay nananagana sa
isa't isa. **4** Kaya sa aming mga sarili ay pinagmamalaki
namin kayo sa mga iglesya ng Diyos. Pinag-uusapan namin
ang tungkol sa inyong pagtitiyaga at pananampalataya sa
kabila ng mga pag-uusig sa inyo. Pinag-uusapan namin
ang tungkol sa mga pagdadalamhiti na inyong tiniis. **5** Ito
ay tanda ng matuwid na paghahatol ng Diyos. Ang resulta
ay ibibilang kayong karapat-dapat sa kaharian ng Diyos
kung saan kayo ay nagdusa. **6** Matuwid para sa Diyos na
ibalik ang pagdadalamhati sa mga nagdulot ng dalamhati
sa inyo, **7** at kaginhawaan sa inyong mga nagdalamhati
na kasama namin. Gagawin niya ito sa pagpapakita ng
Panginoong Jesus mula sa langit kasama ng mga anghel ng
kaniyang kapangyarihan. **8** Sa naglalagablab na apoy siya ay
maghihiganti sa mga hindi kumikilala sa Diyos at sa mga hindi
tumugon sa ebanghelyo ng ating Panginoong Jesus. **9** Sila ay
daranas ng kaparusahan sa walang hanggang pagkawasak
na malayo mula sa presensiya ng Panginoon at mula sa
kaluwalhatian ng kaniyang kapangyarihan. **(aiōnios g166)** **10**
Gagawin niya ito sa kaniyang pagbabalik sa araw na iyon para
maluwalhati sa pamamagitan ng kaniyang mga tao at para
mamangha sa pamamagitan ng lahat na naniwala. Sapagkat
ang aming mga patotoo sa inyo ay pinaniwalaan. **11** Dahil
dito lagi namin kayong ipapanalangin. Pinapanalangin namin
na ibilang kayo ng ating Diyos na karapat-dapat sa inyong
pagkatawag. Pinapanalangin namin na tuparin niya ang bawat
pagnanais ng kabutihan at bawat gawa ng pananampalataya
na may kapangyarihan. **12** Pinapanalangin namin ang mga
bagay na ito upang ang pangalan ng ating Panginoong Jesus
ay maluwalhati sa pamamagitan ninyo. Pinapanalangin namin
na maluwalhati kayo sa pamamagitan niya, dahil sa biyaya ng
ating Diyos at ng ating Panginoong Jesu-Cristo.

2 Ngayon tungkol sa pagdating ng ating Panginoong Jesu-
Cristo at sa ating pagtitipon nang sama-sama upang
makasama niya: hinihiling namin sa inyo, mga kapatid, **2**
na huwag kaagad kayong mabalisa o mabahala, maging sa
pamamagitan ng espiritu, ng mensahe, o ng sulat na parang
nagmula sa amin, na para bang ang araw ng Panginoon
ay dumating na. **3** Huwag ninyong hayaan na kayo ay
malinlang sa kahit na anong paraan. Sapagkat hindi ito
darating hanggang sa mangyari ang pagbagsak at ang taong
suwail ay maihayag, ang anak ng pagkawasak. **4** Siya ang
kakalaban at itataas ang kaniyang sarili laban sa lahat ng
tinatawag na Diyos o sa mga sinasamba. Bilang resulta, siya
ay uupo sa templo ng Diyos at itatanghal ang sarili bilang
Diyos. **5** Hindi ba ninyo naalala na noong kasama ninyo
ako ay sinabi ko ang mga bagay na ito? **6** Ngayon alam
na ninyo kung ano ang pumipigil sa kaniya, upang siya ay
maihayag sa tamang panahon lamang. **7** Sapagkat ang
hiwaga ng kawalan ng batas ay kumikilos na, may isa lamang
na pumipigil sa kaniya ngayon hanggang sa siya ay maalis.
8 Pagkatapos ang taong suwail ay maihahayag, na siyang
papatayin ng ating Panginoong Jesus sa pamamagitan ng
hininga ng kaniyang bibig. Dadalhin siya sa kawalan ng ating
Panginoon sa pamamagitan ng pagkahayag ng kaniyang
pagdating. **9** Ang pagdating ng isang Suwail ay dahil sa
gawain ni Satanas ng may buong kapangyarihan, tanda, at
mga maling himala, **10** at panloloko ng kasamaan. Ang mga
bagay na ito ay para sa mga napapahamak, dahil hindi nila
tinanggap ang pag-ibig ng katotohanan para sila ay maligtas.
11 dito, ipinapadala ng Diyos sa kanila ang gawa ng kamalian
upang sila ay maniwala sa kasinungalingan. **12** Ang resulta
nito ay mahahatulan silang lahat, ang mga hindi naniwala sa
katotohanan sa halip ay nahumaling sa kasamaan. **13** Ngunit
dapat kami laging magpasalamat sa Diyos para sa inyo,
mga kapatid na iniibig ng Panginoon. Sapagkat pinili kayo ng
Diyos bilang unang bunga ng kaligtasan sa pagpapabanal ng
Espiritu at paniniwala sa katotohanan. **14** Ito ang dahilan kung
bakit niya kayo tinawag sa pamamagitan ng ating ebanghelyo
upang matamo ang kaluwalhatian ng ating Panginoong Jesu
Cristo. **15** Kaya nga, mga kapatid, maging matatag kayo.
Hawakang mahigpit ang mga tradisyon na naituro sa inyo,
kahit na sa pamamagitan ng salita o ng aming sulat. **16**
Ngayon, nawa ang ating Panginoong Jesu-Cristo mismo, at
ang ating Diyos Ama na nagmamahal sa atin at nagbigay
sa atin ng walang hanggang kaaliwan at mabuting pag-asa
sa hinaharap sa pamamagitan ng biyaya, **(aiōnios g166)** **17**
ang mag-aliw at magpatatag ng inyong mga puso para sa
mabuting gawa at salita.

3 At ngayon, mga kapatid, manalangin kayo para sa amin,
na ang salita ng Panginoon ay mapadali at maluwalhati,
gaya ng ginagawa ninyo. **2** Ipanalangin ninyo na mailigtas
kami mula sa mga makasalanan at masasamang tao, dahil
hindi lahat ay may pananampalataya **3** Ngunit tapat ang
Panginoon, na magpapatatag at magbabantay sa inyo mula
sa masama. **4** Mayroon kaming tiwala sa Panginoon tungkol
sa inyo, na pareho ninyong gagawin at ipagpapatuloy ang
mga bagay na iniutos namin sa inyo. **5** Nawa ang Panginoon
ang magpatnubay sa inyong mga puso sa pag-ibig ng Diyos
at sa pagtitiis ni Cristo. **6** Ngayon inuutusan namin kayo, mga
kapatid, sa pangalan ng ating Panginoong Jesu-Cristo, na
lumayo kayo sa mga taong tamad sa pamumuhay at hindi
ayon sa mga kaugalian na inyong tinanggap mula sa amin. **7**
Sapagkat inyong nalalaman sa inyong mga sarili na nararapat
ninyo kaming gayahin. Hindi kami namuhay na nakasama
ninyo na katulad ng mga taong ito na walang disiplina. **8** At
hindi kami kumakain ng pagkain ng iba nang hindi nagbayad
para dito. Sa halip, gumagawa kami sa gabi at araw ng
mabibigat na gawain at paghihirap, dahil ayaw namin na
maging pabigat sa inyo. **9** Ginagawa namin ito hindi dahil sa
wala kaming kapangyarihan. Sa halip, ginagawa namin ito ng
maayos upang maging halimbawa sa inyo, upang kami ay
inyong tularan. **10** Nang kami ay kasama ninyo, iniutos namin
sa inyo na, “Kung may isang ayaw magtrabaho, huwag siyang
pakainin.” **11** Sapagkat naririnig namin na ang ilan sa inyo ay
tamad. Hindi sila gumagawa sa halip sila ay nakikialam sa
buhay ng iba. **12** Ngayon inutusan namin sila at hinikayat
sa Panginoong Jesu-Cristo, na sila nga ay gumawa ng may
katahimikan at kainin nila ang kanilang sariling pagkain. **13**
Ngunit kayo, mga kapatid, huwag kayong mapanghinaan
ng loob na gawin kung ano ang tama. **14** Kung mayroon
mang hindi sumusunod sa mga salita na aming isinulat,

tandaan ninyo siya at huwag kayong makisama sa kaniya
upang siya ay mahiya. **15** Huwag ninyo siyang ituring na
kaaway, ngunit pagsabihan ninyo siya bilang isang kapatid.
16 Nawa ang Panginoon ng kapayapaan aymagbigay sa
inyo ng kapayapaan sa lahat ng pagkakataon at sa lahat ng
paraan. Nawa ang Panginoon ay sumainyong lahat. **17** Ito
ang aking pagbati, akong si Pablo, sa aking sariling kamay,
kung saan ay tanda sa bawat sulat. Ganito ako sumulat. **18**
Nawa ang biyaya ng Panginoong Jesu-Cristo ay sumainyong
lahat.

1 Timoteo

1 Mula kay Pablo, apostol ni Cristo Jesus ayon sa kautusan
ng Diyos na ating tagapagligtas at Cristo Jesus na ating
inaasahan, **2** para kay Timoteo, isang tunay na anak sa
pananampalataya: Biyaya, habag, at kapayapaan mula sa
Diyos Ama at kay Cristo Jesus na ating Panginoon. **3** Katulad
ng pinakiusap ko saiyo na gawin mo nang ako ay papuntang
Macedonia, manatili ka sa Efeso upang mautusan mo ang ilang
mga tao na huwag magturo ng ibang doktrina. **4** Ni pansinin
ang mga kwento at mga kasaysayan ng lahi. Nagdudulot ito
ng mga pagtatalo sa halip na makatulong sa plano ng Diyos,
kung saan sa pamamagitan ng pananampalataya. **5** Ngayon
ang layunin ng kautusan ay pag-ibig mula sa isang dalisay
na puso, mula sa isang mabuting budhi, at mula sa tapat
na pananampalataya. **6** May ilang mga tao na hindi naabot
ang layunin at tumalikod sa mga bagay na ito at napunta sa
mga walang kabuluhan na pananalita. **7** Nais nilang maging
tagapagturo ng kautusan, ngunit hindi nila nauunawaan kung
ano ang kanilang sinasabi o kung ano ang kanilang ipinipilit. **8**
Ngunit alam natin na ang kautusan ay mabuti kung ginagamit
ito ng ayon sa batas. **9** At nalalaman natin ito, na ang
kautusan ay hindi ginawa para sa matuwid na tao, kundi sa
walang kinikilalang batas at rebeldeng mga tao, para sa mga
hindi makadiyos, at makasalanan, at sa mga taong walang
Diyos at lapastangan. Ito ay ginawa para sa mga pumapatay
ng kanilang ama at ina, para sa mga mamamatay tao, **10**
para sa mga taong mahahalay, at sa mga nakikipagtalik sa
parehong kasarian, at sa mga nangunguha ng mga tao para
gawing mga alipin, para sa mga sinungaling, para sa mga
huwad na saksi, at para sa anumang salungat sa mabuting
alituntunin. **11** Ang mga alituntuning ito ay ayon sa dakilang
ebanghelyo ng mapagpalang Diyos na ipinagkatiwala sa akin.
12 Nagpapasalamat ako kay Cristo Jesus na ating Panginoon.
Pinapalakas niya ako, sapagkat itinuturing niya akong tapat,
at inilagay niya ako sa paglilingkod. **13** Isa akong lapastangan
sa Diyos, umuusig, at marahas na tao. Ngunit tumanggap
ako ng habag dahil sa hindi ko alam ang aking ginagawa
sa kawalan ng pananampalataya. **14** Ngunit ang biyaya ng
ating Panginoon ay nag-uumapaw sa pananampalataya at
pag-ibig na nakay Cristo Jesus. **15** Ang mensaheng ito ay
mapagkakatiwalaan at karapat-dapat na tanggapin ng lahat,
na si Cristo Jesus ay naparito sa mundo para iligtas ang
mga makasalanan. Ako ang pinakamasama sa mga ito. **16**
Ngunit sa dahilang ito nabigyan ako ng habag, kaya't sa
pamamagitan ko, bilang pangunahin, ay ipapakita ni Cristo
Jesus ang buong pagtitiyaga. Ginawa niya ito bilang isang
halimbawa sa mga magtitiwala sa kaniya para sa buhay na
walang hanggan. **(aiōnios g166)** **17** Ngayon sa hari ng walang
hanggang panahon, ang walang kamatayan, hindi nakikita,
at nag-iisang Diyos, sa kaniya ang karangalan at luwalhati
magpakailanpaman. Amen. **(aiōn g165)** **18** Ibinibigay ko ang
utos na ito sa iyo, Timoteo, na aking anak. Ginagawa ko ito
ayon sa propesiya na nasabi tungkol sa iyo noon, upang ikaw
ay makipaglaban sa mabuting pakikipaglaban. **19** Gawin
mo ito para magkaroon ka ng pananampalataya at isang
mabuting budhi. Binalewala ito ng ilang mga tao at natulad sa
pagkawasak ng barko ang kanilang pananampalataya. **20**
Tulad nina Himeneo at Alejandro, na ibinigay ko kay Satanas
upang matuto silang hindi lumapastangan.

2 Kaya una sa lahat, ipinakikiusap ko na ang mga kahilingan,
mga panalangin, mga panalangin para sa iba at mga
pasasalamat ay maipaabot para sa lahat ng tao, **2** para sa
mga hari at sa lahat ng mga nasa kapangyarihan, upang tayo
ay makapamuhay ng mapayapa at tahimik na may buong
kabanalan at karangalan. **3** Ito ay mabuti at katanggap-
tanggap sa harap ng ating Diyos na tagapagligtas. **4**
Ninanais niya na ang lahat ng tao ay maligtas at magkaroon
ng kaalaman tungkol sa katotohanan. **5** Sapagkat may
iisang Diyos at iisang tagapamagitan sa Diyos at sa tao,
ang taong si Cristo Jesus. **6** Ibinigay niya ang kaniyang
sarili bilang katubusan sa lahat, bilang patotoo sa tamang
panahon. **7** Sa kadahilanang ito, ako, si Pablo, ay naging
tagapagturo at apostol. Nagsasabi ako ng katotohanan. Hindi
ako nagsisinungaling. Ako ang tagapagturo ng mga Gentil
sa pananampalataya at katotohanan. **8** Kaya, nais ko na
ang lahat ng kalalakihan sa bawat lugar na manalangin at
itaas ang kanilang mga banal na kamay ng walang galit
at mga pag-aalinlangan. **9** Gayundin, nais ko ang mga
kababaihan na magsuot ng nararapat na kasuotan ng may
kahinhinan at pagpipigil sa sarili. Hindi sila dapat magtirintas
ng buhok, o maglagay ng ginto, o perlas, o magsuot ng
mamahaling damit. **10** Nais ko silang magsuot ng kung
ano ang angkop sa mga kababaihan na nagpapahayag ng
pagiging maka-diyos sa pamamagitan ng mga mabubuting
gawa. **11** Dapat matuto ang babae ng may pananahimik at
nang buong pagpapasakop. **12** Hindi ko pinahihintulutan
ang isang babae na magturo o pamahalaan ang isang lalaki
ngunit mamuhay sa katahimikan. **13** Sapagkat unang nilikha
si Adan bago si Eba. **14** At si Adan ay hindi nalinlang, ngunit
lubos na nadaya ang babae sa pagsuway. **15** Gayunman,
maliligtas siya sa pamamagitan ng panganganak, kung sila ay
magpapatuloy sa pananampalataya, sa pag-ibig at kabanalan
na may mahinahon na kaisipan.

3 Ang pahayag na ito ay mapagkakatiwalaan: Kung sinuman
ang nagnanais na maging tagapangasiwa, nagnanais siya
ng mabuting gawa. **2** Kaya ang tagapangasiwa ay dapat
walang kapintasan. Dapat maging asawa siya ng isang babae.
Dapat siya ay mahinahon, matalino, matino, at magiliw sa
mga panauhin. Dapat may kakayahan siyang magturo. **3**
Dapat hindi sugapa sa alak, hindi marahas, kundi marahan,
payapa. Hindi maibigin sa pera. **4** Kailangang maayos niyang
pinamamahalaan ang kaniyang sambahayan, at kailangang
sinusunod siya ng kaniyang mga anak nang may buong
paggalang. **5** Sapagkat kung ang lalaki ay hindi alam kung
paano niya pamahalaan ang kaniyang sariling sambahayan,
paano niya mapangangalagaan ang iglesiya ng Diyos? **6**
Dapat hindi siya baguhang mananampalataya, upang hindi
siya maging mapagmataas at mahulog sa paghahatol kagaya
ng diyablo. **7** Kailangang mabuti rin ang kaniyang reputasyon
sa mga nasa labas, upang hindi siya mahulog sa kahihiyan at
sa bitag ng diyablo. **8** Gayon din, dapat marangal ang mga
diakono, hindi dalawa ang salita. Dapat hindi sila umiinom
ng sobrang alak o maging sakim. **9** Dapat nilang ingatan
ang naipahayag na katotohanan ng pananampalataya na
may malinis na budhi. **10** Dapat mapatunayan muna silang
karapat-dapat, pagkatapos dapat silang maglingkod dahil sila
ay walang sala. **11** Gayun din ang mga babae, dapat maging
marangal. Dapat hindi sila mapanirang-puri. Dapat mahinahon
at tapat sila sa lahat ng bagay. **12** Ang mga diakono ay dapat
maging mga asawa ng isang babae. Dapat mahusay nilang

pinamamahalaan ang kanilang mga anak at sambahayan. **13**
Para sa mga naglingkod ng mahusay ay nakamit na nila para
sa kanilang sarili ang mabuting katayuan at malaking tiwala sa
pananampalataya na nakay Cristo Jesus. **14** Sinusulat ko ang
mga bagay na ito sa iyo, at umaasa akong makapunta sa iyo
sa lalong madaling panahon. **15** Ngunit kung maaantala ako,
sumusulat ako upang iyong malaman kung paano kumilos ng
wasto sa sambahayan ng Diyos, na siyang iglesiya ng buhay
na Diyos, ang haligi at saligan ng katotohanan. **16** At hindi
maikakaila na ang katotohanang inihayag ng pagkamaka-
diyos ay dakila: “Nagpakita siya sa laman, pinatunayang
matuwid ng Espiritu, nakita ng mga anghel, ipinahayag sa mga
bansa, pinaniwalaan sa mundo, at itinaas sa kaluwalhatian.”

4 Ngayon maliwanag na sinasabi ng Espiritu na sa
mga huling panahon may mga taong tatalikod sa
pananampalataya at sila ay makikinig sa mga mandarayang
espiritu at sa mga katuruan ng mga demonyo **2** sa
kasinungalingan at pagpapaimbabaw. Ang kanilang mga
budhi ay mamarkahan. **3** Ipagbabawal nila ang pag-aasawa
at pagtanggap ng mga pagkaing nilikha ng Diyos upang
ipamahagi ng mga mananampalataya at nakakaalam ng
katotohanan. **4** Sapagkat lahat ng mga bagay na nilikha
ng Diyos ay mabuti. Walang anuman na tinatanggap natin
nang may pasasalamat ang dapat na tanggihan. **5** Sapagkat
inihahandog ito sa pamamagitan ng salita ng Diyos at
panalangin. **6** Kung iyong ilalagay ang mga bagay na ito sa
harapan ng mga kapatid, ikaw ay magiging mabuting lingkod
ni Jesu-Cristo. Sapagkat ikaw ay pinalakas sa pamamagitan
ng mga salita ng pananampalataya at sa pamamagitan ng
mabuting katuruan na iyong sinunod. **7** Ngunit tanggihan mo
ang mga maka-mundong kuwento na gustong-gusto ng mga
matatandang babae. Sa halip, sanayin mo ang iyong sarili
sa pagiging maka-diyos. **8** Sapagkat ang pagsasanay ng
katawan ay may kaunting pakinabang, ngunit ang pagiging
maka-diyos ay mapapakinabangan sa lahat ng bagay. Ito ay
may pinanghahawakang pangako ngayon at sa buhay na
darating. **9** Ang mensaheng ito ay mapagkakatiwalaan at
lubos na katanggap-tanggap. **10** Sapagkat dahil dito tayo
ay nagsusumikap at gumagawang mainam. Sapagkat may
pagtitiwala tayo sa buhay na Diyos, na siyang Tagapagligtas
ng lahat ng tao, lalo na sa mga mananampalataya. **11**
Ipahayag mo at ituro ang mga bagay na ito. **12** Huwag
hayaan ang sinuman na maliitin ang iyong kabataan. Sa
halip, maging halimbawa ka sa mga sumasampalataya, sa
pananalita, pag-uugali, pag-ibig, katapatan, at sa kalinisan.
13 Hanggang sa ako ay dumating, manatili ka sa pagbabasa,
sa pagpapaliwanag, at sa pagtuturo. **14** Huwag mong
pabayaan ang kaloob na nasa iyo, na ipinagkaloob sa iyo sa
pamamagitan ng propesiya, kasama ang pagpapatong ng
mga kamay ng mga nakakatanda. **15** Ingatan mo ang mga
bagay na ito. manatili ka sa mga ito, upang makita ang iyong
pag-unlad ng lahat ng mga tao. **16** Ingatan mo ang iyong
sarili at ang iyong pagtuturo. Magpatuloy ka sa mga bagay na
ito. Sapagkat kung gagawin mo ito, maililigtas mo ang iyong
sarili at sila na nakikinig sa iyo.

5 Huwag mong pagsalitaan nang masama ang lalaking
nakakatanda sa iyo. Sa halip, pangaralan mo siya na
tulad sa ama. Pangaralan mo ang mga nakakabatang
lalaki na parang mga kapatid. **2** Pangaralan mo ang mga
nakatatandang babae na parang ina at mga nakakabatang
babae na parang mga kapatid nang buong kalinisan. **3**
Parangalan mo ang mga balo, ang mga tunay na balo. **4**
Ngunit kung ang balo ay may mga anak o di kaya mga
apo, matuto muna silang ipakita ang paggalang sa kanilang
sariling sambahayan. Suklian muna nila ang kanilang mga
magulang, sapagkat ito ay kalugod-lugod sa Panginoon. **5**
Ngunit ang tunay na balo ay naiwang nag-iisa. Nagtitiwala
siya sa Diyos. Lagi siyang nananatili na may mga kahilingan
at mga panalangin araw at gabi. **6** Gayunman, ang babaeng
namumuhay sa kalayawan ay patay na, kahit na siya ay
nabubuhay pa. **7** At ipangaral mo ang mga bagay na ito
upang sila ay maging walang kapintasan. **8** Ngunit kung
mayroong hindi nagbibigay sa kaniyang sariling kamag-
anak, lalo na sa kaniyang sariling sambahayan, itinanggi
niya ang pananampalataya at mas masahol pa sa hindi
mananampalataya. **9** Itala bilang isang balo ang babaeng
hindi bababa sa animnapu ang edad, asawa ng isang lalaki.
10 Dapat siyang makilala sa kaniyang mabubuting gawa,
maging sa pag-aalaga ng mga bata, o sa pagpapatuloy ng
mga taga-ibang bayan, o sa paghuhugas ng paa ng mga
mananampalataya, o sa pagtulong sa mga nagdurusa, o sa
pagiging tapat sa bawat mabubuting gawain. **11** Ngunit sa
mga mas batang balo, tanggihan mo silang itala sa listahan.
Dahil kapag sila ay bumigay sa pagnanasa ng laman laban
kay Cristo ay nais nilang mag-asawa. **12** Sa pamamagitan
nito, pinahihintulutan nila ang kasalanan dahil tinalikuran nila
ang una nilang pangako. **13** Nasanay din silang maging
tamad. Pumupunta din sila sa mga bahay-bahay. Hindi lang
sila naging tamad, ngunit sila din ay naging mga mapanirang-
puri at naging mapanghimasok. Sinasabi nila ang mga bagay
na hindi nila dapat sabihin. **14** Kaya naman gusto ko ang
mga mas batang babae na mag-asawa, manganak, upang
mamahala sa tahanan, upang hindi mabigyan ng pagkakataon
ang kaaway na tayo ay paratangan sa paggawa ng masama.
15 Dahil may mga ilan na tuluyan nang tumalikod at napunta
na kay Satanas. **16** Kung ang mananampalatayang babae ay
may kamag-anak na mga balo, tulungan niya sila upang ang
iglesiya ay hindi mabigatan at matulungan nito ang tunay na
mga balo. **17** Hayaan ang mga nakatatanda na namumuno
ng maayos ay ituring na karapat-dapat sa mas mataas na
parangal, lalo na ang mga gumagawa sa salita at sa pagtuturo.
18 Sapagkat sinasabi sa kasulatan, “Huwag mong bubusalan
ang baka habang gumigiik ng butil,” at “Ang manggagawa
ay karapat-dapat sa kaniyang kabayaran.” **19** Huwag kang
tatanggap ng paratang laban sa nakatatanda maliban na lang
kung may dalawa o tatlong saksi. **20** pagsabihan mo ang
mga makasalanan sa harapan ng lahat upang matakot ang
iba. **21** Taimtim kong inuutos sa iyo sa harap ng Diyos, ni
Cristo Jesus, at ng mga piling anghel na ingatan mo ang
mga kautusang ito ng walang kinikilingan, at gawin mo ito
ng walang tinatangi. **22** Huwag mo kaagad ipatong ang
iyong kamay kaninuman. Huwag kang makibahagi sa mga
kasalanan ng ibang tao. Panatilihin mong dalisay ang iyong
sarili. **23** Huwag lamang tubig ang iyong inumin. Sa halip
uminom ka ng konting alak para sa iyong sikmura at sa iyong
madalas na pagkakasakit. **24** Ang mga kasalanan ng ibang
tao ay lantaran at nauuna ito sa kanila bago pa sa hukuman.
Ngunit ang ibang mga kasalanan ay sumusunod pagkatapos
na. **25** Gayon din naman, ang ibang mabubuting gawa ay
lantaran, ngunit may mga ilan na hindi maitatago.

6 Hayaan ang lahat ng nasa ilalim ng pamatok ng pagiging
mga alipin na kilalanin nila ang kanilang mga amo ng
karapat-dapat sa buong paggalang. Dapat nilang gawin
ito upang ang pangalan ng Diyos at ang katuruan ay
hindi malapastangan. **2** Ang mga alipin na may among
mananampalataya ay huwag silang lapastanganin dahil sila
ay magkapatid. Sa halip, sila ay dapat paglingkurang mabuti.
Sapagkat ang mga amo na natutulungan nila sa kanilang
gawain ay mga mananampalataya at minamahal. Ituro mo
at ipahayag ang mga bagay na ito. **3** Kung mayroong
magtuturo ng kakaiba at hindi tinanggap ang ating tapat na
tagubilin, na ang mga Salita ng ating Panginoong Jesu-Cristo.
Kung hindi nila tanggapin ang katuruan na nagdadala sa
pagiging maka-diyos. **4** Ang taong ito ay mapagmataas at
walang nalalaman. Sa halip, sakit na niya ang manuligsa at
makipagtalo tungkol sa mga salita. Ang mga salitang ito ay
humahantong sa pagkainggit, pagtatalo, mga insulto, mga
masamang akala, at **5** patuloy na pag-aawayan sa pagitan
ng mga taong baluktot ang mga pag-iisip. Tumalikod sila sa
katotohanan. Iniisip nila na ang pagiging maka-diyos ay isang
paraan upang yumaman." **6** Ngayon ang pagiging maka-
diyos na may kapanatagan ay may malaking pakinabang.
7 Sapagkat wala tayong dinalang anuman dito sa mundo.
wala rin tayong madadala na anumang bagay. **8** Sa halip,
masiyahan tayo sa pagkain at pananamit. **9** Ngayon sa
mga gustong yumaman mahuhulog sila sa tukso, sa isang
bitag. Sila ay mahuhulog sa kamangmangan at masamang
pagnanasa, at sa anumang sisira at wawasak sa mga tao. **10**
Sapagkat ang pag-ibig sa pera ay ugat ng lahat ng uri ng
kasamaan. Ang ilang mga taong nagnais nito ay nailigaw
sa kanilang pananampalataya at tinutusok nila ang kanilang
sarili nang labis na kapighatian. **11** Ngunit ikaw, na lingkod ng
Diyos, layuan mo ang mga bagay na ito. Sikapin mo ang
katuwiran, pagiging maka-diyos, katapatan, pag-ibig, pagtitiis,
at kahinahunan, **12** Lumaban ka ng mabuting pakikipaglaban
sa pananampalataya. Panghawakan mo ang buhay na walang
hanggan kung saan ka tinawag. Tungkol dito nagpatotoo
ka sa harap ng maraming mga saksi kung ano ang mabuti.
(aiōnios g166) **13** Ibinibigay ko sa iyo ang utos na ito sa
harap ng Diyos, na siyang dahilan nang lahat ng bagay para
mabuhay, at sa harapan ni Cristo-Jesus, na siyang nagsabi
ng katotohanan kay Poncio Pilato: **14** ingatan mong mabuti
ang mga kautusan, ng walang kapintasan, hanggang sa
pagpapakita ng ating Panginoong Jesu- Cristo. **15** Ipapahayag
ng Diyos ang kaniyang pagpapakita sa tamang panahon—ang
Diyos, ang Pinagpala, ang nag-iisang kapangyarihan, ang
Hari na siyang naghahari, ang Panginoong namumuno. **16**
Siya lamang ang walang kamatayan at nananahan sa hindi
malapitang liwanag. Walang sinumang tao na nakakita sa
kaniya o kaya ay may kakayahang makita siya. Sa kaniya
ang karangalan at walang hanggang kapangyarihan. Amen.
(aiōnios g166) **17** Sabihin mo sa mayayaman sa mundong ito
na huwag magmataas, at huwag umasa sa kayamanan, na
walang katiyakan. Sa halip, dapat silang umasa sa Diyos.
Na nagkakaloob sa atin ng tunay na kayamanan upang
ikagalak. **(aiōn g165)** **18** Sabihin mo sa kanila na gumawa ng
mabuti, at magpakayaman sa mabubuting mga gawa, maging
mapagbigay, at handang mamahagi. **19** Sa paraang iyan, sila
ay mag-iipon para sa kanilang sarili ng mabuting pundasyon
sa kung anong darating, upang makamit nila ang tunay na
buhay. **20** Timoteo, pangalagaan mo kung ano ang mga
naibigay sa iyo. Umiwas ka sa mga walang kabuluhang mga
usapan at mga pagtutuligsa na sinasabing maling kaalaman.
21 May ibang mga tao na nagpapahayag ng mga bagay na
ito kaya marami sa kanila ang nailihis sa pananampalataya.
Sumasaiyo nawa ang biyaya.

2 Timoteo

1 Mula kay Pablo, na isang apostol ni Cristo Jesus sa
pamamagitan ng kalooban ng Diyos, ayon sa pangako
ng buhay na nakay Cristo Jesus, 2 para kay Timoteo,
pinakamamahal na anak: Biyaya, habag, at kapayapaan mula
sa Diyos Ama at kay Cristo Jesus na ating Panginoon. 3
Nagpapasalamat ako sa Diyos, na aking pinaglilingkuran mula
pa sa aking mga ninuno, na may malinis na budhi, habang
patuloy kitang inaalala sa aking mga panalangin. Gabi at
araw, 4 nananabik akong makita ka, upang maaari akong
mapuno ng kagalakan. Naaalala ko ang iyong mga pagluha.
5 Napaalalahanan ako sa tapat mong pananampalataya na
unang ipinamuhay ng iyong lola na si Loida at ng iyong ina na
si Eunice. At natitiyak ko na ipinapamuhay mo rin ito. 6 Ito
ang dahilan na pinapaalalahanan kita na pagningasin muli
ang kaloob ng Diyos sa iyo sa pamamagitan ng pagpatong
ko ng aking mga kamay. 7 Sapagkat hindi tayo binigyan ng
Diyos ng espiritu ng pagkatakot, kundi ng kapangyarihan,
pag-ibig at disiplina. 8 Kaya huwag mong ikakahiya ang
magpatotoo tungkol sa ating Panginoon, maging ako, si Pablo,
na kaniyang bilanggo. Sa halip, makibahagi sa pagdurusa
para sa ebanghelyo ayon sa kapangyarihan ng Diyos. 9 Ang
Diyos ang nagligtas sa atin at tumawag sa atin sa banal
na pagkatawag. Ginawa niya ito, hindi ayon sa ating mga
gawa, ngunit ayon sa kaniyang layunin at biyaya. Ibinigay
niya ang mga bagay na ito sa atin kay Cristo Jesus bago pa
ang pasimula ng panahon. **(aiōnios g166)** 10 Ngunit ngayon
naihayag na ang pagliligtas ng Diyos sa pamamagitan ng
pagpapakita ng ating Panginoong Jesu-Cristo. Si Cristo ang
siyang naglagay ng hangganan sa kamatayan at nagdala
ng buhay na walang hangganan upang magliwanag sa
pamamagitan ng ebanghelyo. 11 Dahil dito, ako ay hinirang
na tagapangaral, isang apostol, at tagapagturo. 12 Dahil dito
ako din ay nagdurusa sa mga bagay na ito. Ngunit hindi ako
nahiya, sapagkat kilala ko ang aking pinaniwalaan. Natitiyak ko
na kaya niyang ingatan ang anumang bagay na ipinagkatiwala
ko sa kaniya hanggang sa araw na iyon. 13 Ingatan mo ang
mga halimbawa ng mga tapat na mensaheng narinig mo sa
akin, kasama ang pananampalataya at pag-ibig na nakay
Cristo Jesus. 14 Ang mabuting bagay na ipinagkatiwala ng
Diyos sa iyo, bantayan mo ito sa pamamagitan ng Banal na
Espiritu, na namumuhay sa atin. 15 Alam mo ito, na lahat ng
nakatira sa Asya ay tumalikod sa akin. Sa grupong ito ay sina
Figelo at Hermogenes. 16 Kahabagan nawa ng Panginoon
ang sambahayan ni Onesiforo, sapagkat madalas niya akong
pinalalakas at hindi niya ikinahiya ang aking kadena. 17
Sa halip, noong nasa Roma siya, masigasig niya akong
hinanap, at natagpuan niya ako. 18 Ang Panginoon nawa
ang magkaloob sa kaniya upang kaniyang masumpungan
ang habag sa araw na iyon. At alam mo ng lubusan ang lahat
ng paraan ng pagtulong niya sa akin sa Efeso.

2 Kaya ikaw, anak ko, maging matatag ka sa biyayang
nakay Cristo Jesus. 2 At ang mga bagay na narinig mo sa
akin kasama ng maraming saksi, ipagkatiwala mo ang mga ito
sa mga tapat na tao na kaya ring magturo sa iba. 3 Samahan
mo ako sa pagdurusa at paghihirap, tulad ng isang mabuting
sundalo ni Cristo Jesus. 4 Walang sundalo ang naglilingkod
habang nakatali sa mga bagay ng buhay na ito, upang sa
ganoon kalugdan siya ng kaniyang mataas na opisyal. 5
Gayundin naman, kung sinuman ang makipagpaligsahan
tulad ng isang manlalaro, hindi siya kokoronahan maliban
kung siya ay makipagpaligsahan ayon sa mga alituntunin.
6 Kinakailangang ang isang masipag na magsasaka ay
maunang tatanggap ng kaniyang bahagi sa ani. 7 Isipin
mo ang tungkol sa aking sinasabi, sapagkat ang Panginoon
ang magbibigay sa iyo ng pang-unawa sa lahat ng bagay.
8 Alalahanin mo si Jesu-Cristo, mula sa binhi ni David, na
binuhay mula sa mga patay. Ayon ito sa aking mensahe ng
ebanghelyo, 9 kung saan ako ay nagdurusa na humantong
sa pagkakadena sa akin na parang isang kriminal. Ngunit ang
salita ng Diyos ay hindi nakatanikala. 10 Kaya tinitiis ko ang
lahat ng bagay para sa mga pinili, upang matamo din nila ang
kaligtasan na nakay Cristo Jesus, na may kaluwalhatian na
walang hanggan. **(aiōnios g166)** 11 Ang kasabihang ito ay
mapagkakatiwalaan, “Kung namatay tayong kasama niya,
mabubuhay din tayo kasama niya. 12 Kung magtitiis tayo,
maghahari din tayong kasama niya. Kung ikakaila natin siya,
ikakaila din niya tayo. 13 Kung hindi tayo tapat, nananatili
siyang tapat, sapagkat hindi niya maaaring ipagkaila ang
kaniyang sarili.” 14 Palagi mo silang paalalahanan ng mga
bagay na ito. Pagsabihan mo sila sa harap ng Diyos na
huwag makipag-away tungkol sa mga salita. Dahil, walang
mapapakinabangan dito. Dahil dito may pagkawasak para sa
mga nakikinig. 15 Gawin mo ang lahat mong makakaya upang
iharap ang iyong sarili na karapat-dapat sa Diyos bilang isang
manggagawang walang dapat ikahiya. Panghawakan mo ng
tama ang salita ng katotohanan. 16 Iwasan ang usapang
malaswa, na siyang nagiging daan sa higit pang kawalan
ng pagkilala sa Diyos. 17 Ang kanilang salita ay kakalat
tulad ng ganggrena. Kabilang dito sina Himeneo at Fileto. 18
Sila ang mga lalaking nalihis sa katotohanan. Sinasabi nila
na ang muling pagkabuhay ay nangyari na. Ginugulo nila
ang pananampalataya ng ilan. 19 Gayunman, nakatayo ang
matibay na pundasyong itinatag ng Diyos. Mayroon itong tatak
na ganito: “Nakikilala ng Panginoon kung sino ang mga kaniya”
at “Bawat isang tumatawag sa pangalan ng Panginoon ay
dapat lumayo sa kasamaan” 20 Sa mayamang tahanan, hindi
lamang lalagyang yari sa ginto at pilak ang naroon. May mga
lalagyan ding yari sa kahoy at putik. Ang ilan sa mga ito ay
ginagamit sa marangal ngunit ang ilan ay sa hindi marangal.
21 Kung sinuman ang maglinis ng kaniyang sarili mula sa
hindi marangal na pagkakagamit, siya ay isang marangal
na lalagyan. Siya ay ibinukod, kagamit-gamit sa kaniyang
Panginoon, at inihanda para sa bawat mabuting gawain.
22 Lumayo sa mga makalamang pagnanasa ng kabataan.
Pagsikapan na matamo ang katuwiran, pananampalataya,
pag-ibig, at kapayapaan kasama ang mga tumatawag sa
Panginoon mula sa malinis na puso. 23 Ngunit tanggihan ang
mga walang kabuluhan at mangmang na mga katanungan.
Alam mo na hahantong ang mga ito sa pagtatalo. 24 Hindi
dapat nakikipag-away ang lingkod ng Panginoon. Sa halip
dapat siyang maging marahan sa lahat, may kakayahang
magturo, at matiyaga. 25 Dapat niyang turuan ang mga
sumasalungat sa kaniya ng may kababaang-loob. Baka
sakaling pagkalooban sila ng Diyos ng pagsisisi para sa
pagkaalam sa katotohanan. 26 Maliliwanagan muli ang
kanilang isip at makakawala sa bitag ng diyablo, pagkatapos
na sila ay kaniyang bihagin para sa kaniyang kalooban.

3 Ngunit alamin ito: na sa mga huling araw ay magkakaroon
ng kahirapan. 2 Sapagkat ang mga tao ay magiging

makasarili, maibigin sa pera, mayabang, hambog, mga
lapastangan, suwail sa mga magulang, walang utang na
loob, at hindi banal. **3** Sila ay mawawalan ng likas na pag-
ibig, hindi mapayapa, mga mapanira, walang pagpipigil sa
sarili, marahas, hindi maibigin sa mabuti. **4** Sila ay magiging
mga taksil, matigas ang ulo, palalo, maibigin sa kalayawan
sa halip na maibigin sa Diyos. **5** Magkukunwari silang
mga maka-diyos ngunit itatanggi nila ang kapangyarihan
nito. Layuan mo ang mga taong ito. **6** Sapagkat ilan sa
kanila ay pumapasok sa mga bahay at nang-aakit ng mga
mangmang na babae. Ang mga babaeng ito ay patong-
patong ang mga kasalanan at natatangay ng iba't-ibang
pagnanasa. **7** Ang mga babaeng ito ay palaging nag-aaral,
ngunit kahit kailan wala silang kakayahang magkaroon ng
pang-unawa sa katotohanan. **8** Sa ganoon ding paraan na
tulad ni Janes at Jambres na sumalungat kay Moises. Sa
paraang ito ang mga bulaang tagapagturo ay sumalungat din
sa katotototohanan. Sila ang mga kalalakihan na nasira ang
kaisipan, hindi sang-ayon sa pananampalataya. **9** Ngunit hindi
sila uunlad. Sapagkat mahahayag ang kanilang kahangalan
sa lahat, tulad ng mga kalalakihang ito. **10** Ngunit para
sa iyo, sinunod mo ang aking mga katuruan, pag-uugali,
layunin, pananampalataya, mahabang pagtitiis, pag-ibig,
pagtitiyaga, **11** pag-uusig, pagtitiis, at kung ano ang nangyari
sa akin sa Antioquia, Iconio, at Listra. Tiniis ko ang mga pag-
uusig. Sa lahat ng mga ito, ay sinagip ako ng Panginoon.
12 Ang lahat ng gustong mamuhay ng matuwid kay Cristo
Jesus ay uusigin. **13** Ang masasamang tao at ang mga
mapagpanggap ay mas lalong lalala. Ililigaw nila ang iba.
Sila mismo ay maililigaw. **14** Ngunit para sa iyo, manatili
ka sa mga bagay na iyong natutunan at matibay mong
pinaniniwalaan. Alam mo kung kanino ka natuto. **15** Alam mo
na mula sa iyong kabataan nalaman mo na ang sagradong
kasulatan. Ang mga ito ang nagbibigay karunungan sa iyo
para sa kaligtasan sa pamamagitan ng pananampalataya kay
Cristo Jesus. **16** Lahat ng kasulatan ay kinasihan ng Diyos.
Ito ay mapapakinabangan sa pangangaral, sa pagsaway,
pagtatama sa mali, at pagsasanay sa katuwiran. **17** Ito ay
upang ang lingkod ng Diyos ay magkaroon ng kakayahan, at
mabigyan ng kasangkapan sa lahat ng mabuting gawa.

4 Ibinibigay ko ang taimtim na kautusang ito sa harap
ng Diyos at ni Cristo Jesus, na siyang hahatol sa mga
buhay at sa mga patay, at dahil sa kaniyang pagpapakita at
sa kaniyang kaharian. **2** Ipangaral mo ang Salita. Maging
handa kung ito ay napapanahon at kung hindi napapanahon.
Pagwikaan, pagsalitaan, at pangaralan mo sila ng may
buong pagtitiyaga at pagtuturo. **3** Sapagkat darating ang
panahon kung saan hindi na matitiis ng mga tao ang mga
totoong aral. Sa halip, tatambakan nila ang kanilang mga
sarili ng mga guro na naayon sa kanilang mga nais. Makikiliti
sila sa kanilang pakikinig. **4** Tatalikod sila sa pakikinig sa
katotohanan, at makikinig sila sa mga alamat. **5** Ngunit ikaw,
maging mahinahon ka sa lahat ng bagay, pagtiisan mo ang
paghihirap, gawin mo ang gawain ng isang ebanghelista,
tuparin mo ang iyong paglilingkod. **6** Sapagkat ako ay
ibinubuhos na. Dumating na ang araw ng aking pag-alis. **7**
Nakipaglaban ako ng mabuti sa paligsahan, natapos ko ang
aking takbuhin, napanatili ko ang pananampalataya. **8** Ang
korona ng katuwiran ay nakalaan na para sa akin, na ibibigay
sa akin ng Panginoon, ang matuwid na hukom, sa araw na
iyon. At hindi lamang sa akin ngunit sa lahat din ng umiibig sa
kaniyang pagpapakita. **9** Gawin mo ang iyong makakaya
upang makarating agad sa akin. **10** Sapagkat iniwan ako
ni Demas. Iniibig niya ang kasalukuyang mundong ito at
pumunta sa Tesalonica. Pumunta si Cresente sa Galacia, at
pumunta si Tito sa Dalmacia. **(aiōn g165)** **11** Si Lucas lamang
ang kasama ko. Dalhin mo si Marcos at isama mo dahil
malaki ang naitutulong niya sa akin sa gawain. **12** Pinapunta
ko si Tiquico sa Efeso. **13** Dalhin mo kapag pupunta ka dito
ang balabal na iniwan ko sa Troas kasama si Carpus at
ang mga aklat, lalo na ang mga sulatan. **14** Si Alejandro na
panday ay nagpakita ng maraming masasamang gawa laban
sa akin. Ang Panginoon ang maniningil sa kaniya ayon sa
kaniyang mga gawa. **15** Bantayan mo din ang iyong sarili
laban sa kaniya, sapagkat labis niyang sinasalungat ang
ating mga salita. **16** Sa una kong pagtatanggol ay walang
nanatili sa akin. Sa halip, iniwan ako ng lahat. Hindi sana ito
maibilang laban sa kanila. **17** Ngunit nanatili ang Panginoon
sa akin at ako ay pinalakas upang sa pamamagitan ko, ang
pagpapahayag ay ganap na matupad at upang marinig ng
lahat ng mga Gentil. Sinagip ako mula sa bibig ng leon.
18 Sasagipin ako ng Panginoon sa bawat masasamang
gawa at ililigtas ako para sa kaniyang kaharian sa langit.
Sa kaniya ang kaluwalhatian magpakailanman. Amen. **(aiōn
g165)** **19** Batiin mo si Priscila, si Aquila at ang sambahayan ni
Onesiforo. **20** Nanatili si Erasto sa Corinto ngunit iniwan ko si
Tropimo na may sakit sa Mileto. **21** Gawin mo ang iyong
makakaya na makarating bago ang taglamig. Binabati kayo ni
Eubulo, gayundin si Pudente, Lino, Claudia at lahat ng mga
kapatid. **22** Sumainyo nawa ang Panginoon sa Espiritu. Ang
biyaya nawa ay sumainyo.

Tito

1 Pablo, isang lingkod ng Diyos at isang apostol ni Jesu-
Cristo, para sa pananalig ng mga pinili ng Diyos at sa
kaalaman ng katotohanang naaayon sa kabanalan. **2** Ang
mga ito ay nasa pagtitiwala sa buhay na walang hanggan na
ang Diyos, siyang walang pagsisinungaling, ay ipinangako
bago ang lahat ng panahon. **(aiōnios g166)** **3** At sa takdang
panahon, ipinahayag niya ang kanyang salita sa mensahe na
ipinagkatiwala sa akin upang isalaysay. Ginawa ko ito dahil sa
utos ng Diyos na ating tagapagligtas. **4** Kay Tito, isang tunay
na anak sa ating pangkalahatang pananampalataya. Biyaya,
awa at kapayapaan mula sa Diyos Ama at tagapagligtas na
si Cristo Jesus. **5** Para sa ganitong layunin iniwan kita sa
Creta, upang ikaw ang maaaring mag-ayos ng mga bagay
na hindi pa natapos at magtalaga ng mga nakatatanda sa
bawat lungsod gaya ng iniutos ko sa iyo. **6** Ang isang
nakatatanda ay dapat walang kapintasan, may iisang asawa,
mayroong masunurin na mga anak hindi naparatangan ng
pagiging masama o matigas ang ulo. **7** Kinakailangan para
sa tagapangasiwa, bilang tagapamahala ng sambahayan ng
Diyos, ay walang kapintasan. Hindi dapat matabil at walang
pagpipigil sa sarili. Hindi madaling magalit, hindi lulon sa
alak, hindi isang palaaway, at hindi isang taong sakim. **8**
Subalit dapat bukas ang kaniyang tahanan sa mga panauhin
at isang kaibigan ng mabuti. Dapat siya ay matino, matuwid,
makadiyos, at may pagpipigil sa sarili. **9** Dapat siya ay
matibay na nananangan sa naiturong mapakakatiwalaang
mensahe, upang yaon siya ay maaaring magpalakas sa mga
iba pa sa pamamagitan ng mabuting katuruan, at maituwid
yaong mga sumasalungat sa kanya. **10** Dahil marami ang
taong naghihimagsik, lalo na sa yaong mga tuli. Walang silbi
ang kanilang mga salita. Nililinlang nila at pinamumunuan
ang mga tao sa maling dako. **11** Kinakailangan pigilan ang
kanilang mga labi. Sila ay nagtuturo ng hindi dapat ituro
para sa kahiya-hiyang kapakinabangan at winawasak ang
mga pamilya. **12** Isa sa kanila, isang matalinong tao mula
sa kanila, ang nagsabi "Ang mga Creto ay walang tigil sa
pagsisinungaling, masama at mapanganib na mga hayop,
tamad ang mga sikmura." **13** Ang pahayag na ito ay totoo,
kaya mahigpit mo silang iwasto sa gayon sila ay maaaring
maayos sa pananampalataya. **14** Huwag paglaanan ng
pansin ang mga kathang isip ng Judio o sa mga kautusan ng
mga taong tumalikod sa katotohan. **15** Sa yaong mga dalisay,
lahat ng mga bagay ay dalisay. Ngunit sa yaong mga marumi
at hindi naniniwala ay walang kadalisayan. Sapagkat ang
kanilang mga pag-iisip at mga budhi ay madumi. **16** Sinasabi
nila na kilala ang Diyos, ngunit kanilang itinatatwa siya sa
pamamagitan ng kanilang mga gawa. Sila ay kasuklam-
suklam at masuwayin. Sila ay tumututol sa anumang mabuting
gawa.

2 Ngunit ikaw, sabihin ang tama kasama ng tapat
na pagtuturo. **2** Ang mga nakatatandang lalake ay
dapat maging mahinahon, marangal, matino, nasa tamang
pananampalataya, sa pag-ibig, at sa katiyagaan. **3** Ang mga
nakatatandang babae gayon din dapat laging ipakilalang sila
rin ay kagalang-galang at hindi mga tsismosa. Sila ay hindi
dapat inalipin ng sobrang alak. Sila ay dapat nagtuturo ng kung
ano ang mabuti **4** upang masanay ang mga nakababatang
babae sa matinong pagmamahal sa kanilang sariling mga
asawa at mga anak. **5** Sila ang dapat magsanay sa kanila
na maging matino, dalisay, mga mabuting tagapangalaga
ng tahanan at masunurin sa kanilang sariling mga asawa.
Dapat nilang gawin ang mga bagay na ito upang ang Salita
ng Diyos ay hindi maalipusta. **6** Sa parehong paraan, himukin
ninyo ang mga nakababatang lalake upang maging matino. **7**
Sa lahat ng paraan, ihayag ang inyong sarili bilang isang
huwaran ng mabubuting gawa; at kapag nagtuturo kayo,
ipakita ang katapatan at karangalan. **8** Magpahayag ng isang
mensahe na nakapagpapalakas at walang kapintasan, kaya
yaong sinuman ang sumasalungat ay mapahiya, dahil wala
siyang masamang masasabi tungkol sa atin. **9** Ang mga alipin
ay dapat sumunod sa kanilang amo sa lahat ng bagay. Sila
ay dapat magbigay-lugod at hindi mangatwiran sa kanila. **10**
Hindi sila dapat mangupit. Sa halip, dapat silang magpakita ng
lahat ng mabuting pananalig, upang sa lahat ng paraan, sila
ay magpaganda sa ating katuruan tungkol sa Diyos na ating
tagapagligtas. **11** Pagkat ang biyaya ng Diyos ay nahayag
sa lahat ng tao. **12** Ito ay nagsasanay sa atin na tumanggi
sa walang kabanalan at makamundong pagkahumaling. Ito
ang nagsanay sa ating mamuhay ng matino, makatarungan
at sa makadiyos na paraan sa kapanahunan ngayon **(aiōn
g165)** **13** habang tayo ay nag-aabang sa pagtanggap ng
ating pinagpalang pag-asa, ang kahayagan ng kaluwalhatian
ng ating dakilang Diyos at Tagapagligtas na si Jesu-Cristo.
14 Ibinigay ni Jesus ang kanyang sarili para sa atin upang
tubusin tayo sa lahat ng kawalan ng batas at gawing dalisay,
para sa kanyang sarili, isang natatanging mga tao na sabik sa
paggawa ng mabubuti. **15** Ipahayag mo at ang lahat ng mga
ito sa pagpalakas ng loob. Magbigay ng pag-aayos kasama
lahat ng kapangyarihan. Huwag mong hayaang may isang
magpasawalang bahala sa iyo.

3 Ipaalala sa kanila na magpasakop sa mga namumuno
at may kapangyarihan, upang sundin sila, para maging
handa sa lahat ng mabuting gawa. **2** Paalalahanan sila wag
manglait nang sinuman, iwasan ang pagtalo-talo, hayaan
ang ibang mga tao sa kanilang pamamaraan, at magpakita
ng kababaan ng loob sa lahat ng tao. **3** Minsan tayo ay
naging pabaya at suwail. Dati tayo ay naligaw at inalipin
sa iba't ibang mga pagkahumaling at kasiyahan. Namuhay
tayo sa kasamaan at inggit. Tayo ay kasuklam-suklam at
kinamuhian ang isa't-isa. **4** Ngunit kapag ang kabutihan at
pagmamahal ng ating Diyos na tagapagligtas ay nalantad
sa sangkatauhan, **5** eto ay hindi sa pamamagitan na ating
makatuwirang mga nagawa, kundi dahil sa kanyang habag
kaya tayo ay naligtas. Niligtas nya tayo sa pamamagitan ng
paghuhugas ng bagong kapanganakan at pagpapabago sa
pamamagitan ng Banal na Espirito. **6** Masaganang binuhos
ng Panginoon sa atin ang Banal na Espirito sa pamamagitan
ng ating Tagapagligtas na si Jesu Cristo. **7** Ginawa Nya ito,
upang, ang mga pinawalang sala sa pamamagitan ng kanyang
biyaya, tayo'y maaring maging kabahagi sa kasiguraduhan ng
buhay na walang hanggan. **(aiōnios g166)** **8** Itong mensahe
na ito ay mapagkakatiwalaan. Gusto ko kayong magsalita ng
may kalakasan ng loob tungkol sa mga bagay na ito, Nang
sa gayon ang mga nagtitiwala sa Diyos ay maghangad ng
mabubuting gawa na nilagay Niya bago sa kanila. Ang mga
bagay na ito ay maganda at kapakipakinabang para sa lahat
ng tao. **9** Ngunit iwasan ang kawalang katuturan na pagtatalo
at mga pagkakasunod-sunod ng lahi at pagkakagalit-galit at
hindi pagkakasundo tungkol sa mga batas. Ang mga bagay

na iyon ay walang halaga at hindi kapakipakinabang. **10**
Itanggi ang sinumang nagdudulot ng pagkahati-hati sa inyo,
pagkatapos ng isa o dalawang babala, **11** at ipaalam na ang
taong ito ay tumalikod sa tamang daan at nagkakasala at
sinumpa ang kanyang sarili. **12** Nang pinapunta ko sa inyo
sila Artemas at Tychicus, magmadali at sumama kayo sa
akin sa Nicopolis, kung saan ako nagpasyang magpalipas
ng tag-lamig. **13** Magmadali at papuntahin si Zenas, ang
dalubhasa sa batas, at si Apollos, nang sa gayon wala
ng kakulangan. **14** Ang ating mga tao dapat matutunan
ang makisali sa paggawa ng mabuti na tumutugon sa mga
agarang pangangailangan upang sila ay maging mabunga.
15 lahat ng mga kasama ko ay bumabati sa inyo. Batiin ninyo
ang lahat ng nagmamahal sa atin dahil sa pananampalataya.
Sumainyo lahat ang biyaya.

Filemon

1 Si Pablo, isang bilanggo kay Jesu-Cristo, at kapatid na
Timoteo, kay Filemon, aming minamahal na kaibigan at
kamanggagawa, **2** at kay Apia aming kapatid na babae, at kay
Arquipo aming kapwa kawal, at sa mga mananampalataya na
nagtitipon sa iyong tahanan: **3** Biyaya sa inyo at kapayapaan
mula sa Diyos ating Ama at sa Panginoong Jesu-Cristo. **4**
Lagi kong pinasasalamatan ang aking Diyos. Binabanggit kita
sa aking mga panalangin. **5** Narinig ko ang pagmamahal at
pananampalataya na mayroon ka sa Panginoong Jesus at sa
lahat ng mananampalataya. **6** Ipinapanalangin ko na ang
pakikisama ng iyong pananampalataya ay maging mabisa
para sa kaalaman ng lahat ng mabuting bagay na sumasa-
atin kay Cristo. **7** Sapagkat ako'y lubhang nagagalak at
nagiginhawaan sa iyong pag-ibig, dahil ang mga puso ng
mga mananampalataya ay pumayapa sa pamamagitan mo,
kapatid. **8** Kaya kahit na mayroon akong lahat ng katapangan
kay Cristo na utusan ka kung ano ang dapat mong gawin, **9**
sa halip dahil sa pag-ibig, ako ay nakikiusap sa iyo- ako, si
Pablo, isang matandang lalaki, at ngayon isang bilanggo para
kay Cristo Jesus. **10** Ako ay nakikiusap sa iyo tungkol sa
aking anak na si Onesimo, ako'y naging ama niya sa aking
pagkakagapos. **11** Dahil minsan siyang walang pakinabang
sa iyo, pero ngayon ay kapaki-pakinabang na sa iyo at sa
akin. **12** Pinadala ko siya—ang aking puso—muli sa iyo.
13 Nais ko sanang manatili siya sa aking piling, upang siya
ang maglingkod sa akin kahalili mo, habang ako ay naka-
tanikala alang-alang sa ebanghelyo. **14** Ngunit ayaw kong
gumawa ng anumang bagay na wala ang iyong pahintulot.
Ginawa ko ito para anumang mabuting gawain ay mula sa
sarili mong kagustuhan at hindi dahil pinilit kita. **15** Marahil
ang dahilan kaya siya nahiwalay sa iyo sandali, ay upang siya
ay matanggap mong muli magpakailanman. **(aiōnios g166)**
16 Hindi bilang isang alipin, ngunit higit sa pagiging isang
alipin, bilang minamahal na kapatid—lalo na sa akin, at lalo
pa para sa iyo, kapwa sa laman at sa Panginoon. **17** At sa
gayon kung ako ay tinuturing mong katuwang, tatanggapin
mo siya katulad ng pangtanggap mo sa akin. **18** Pero kung
siya man ay nagkamali sa iyo sa anumang paraan o anuman
ang utang sa iyo, sa akin mo iyon singillin. **19** Ako, si Pablo,
sinulat ko ito sa pamamagitan ng aking sariling kamay: ako
ang magbabayad sa iyo. Hindi ko na binabanggit sa iyo na
utang mo sa akin ang iyong buhay. **20** Oo, kapatid, hayaan
mo akong magkaroon ng ilang kagalakan sa Panginoon mula
sa iyo; pasiglahin mo ang aking puso kay Kristo. **21** Dahil
nagtitiwala sa iyong pagsunod, sumulat ako sa iyo na alam
kong magagawa mo ang higit pa sa aking hinihiling. **22**
Gayun din, maghanda ng silid panauhin para sa akin, umaasa
ako na sa pamamagitan ng inyong mga panalangin ako ay
makakadalaw sa inyo agad. **23** Si Epafras, aking kapwa
bilanggo kay Kristo Jesus, ay bumabati sa inyo, **24** gayun din
sina Marcos, Aristarco, Demas, Lucas, mga kamanggagawa
ko. **25** Nawa ang pagpapala ng Panginoong Jesu Cristo ay
mapasa-inyong espiritu. Amen.

Mga Hebreo

1 Noon unang panahon, nakipag-usap ang Diyos sa ating
mga ninuno sa pamamagitan ng mga propeta ng maraming
beses at sa iba't-ibang paraan. 2 Ngunit sa mga araw na ito,
nakikipag-usap ang Diyos sa atin sa pamamagitan ng Anak
na siyang hinirang na tagapagmana ng lahat ng bagay, at sa
pamamagitan niya ginawa ang mundo. **(aiōn g165)** 3 Ang
kaniyang Anak ang ningning ng kaniyang kaluwalhatian, ang
totoong katangian ng kaniyang diwa, at pinapanatili niya ang
lahat sa pamamagitan ng salita ng kaniyang kapangyarihan.
Pagkatapos niyang nakamit ang paglilinis ng mga kasalanan,
umupo siya sa kanang kamay ng kataas-taasang kamahalan.
4 Siya ay naging higit na mataas sa mga anghel, sapagkat
ang pangalan na kaniyang minana ay mas mahusay kaysa
sa kanilang pangalan. 5 Sapagkat sino sa mga anghel ang
pinagsabihan niya kailanman ng, “Ikaw ay aking anak, ngayon
ako ay naging iyong ama?” At muli, “Ako'y magiging ama
sa kaniya, at siya ay magiging anak sa akin”? 6 Muli, nang
isinugo ng Diyos ang panganay sa mundo, sinasabi niya,
“Lahat ng anghel ng Diyos ay kinakailangang sumamba
sa kaniya.” 7 Tungkol sa mga anghel sinasabi niya, “Siya
na ginagawang mga anghel niya na mga espiritu at ang
kaniyang mga lingkod na mga lagablab ng apoy.” 8 Ngunit
tungkol sa Anak sinasabi niya, “Ang iyong trono, O Diyos,
ay walang hanggan. Ang setro ng iyong kaharian ay setro
ng katarungan. **(aiōn g165)** 9 Minahal mo ang katuwiran at
kinasusuklaman ang kawalan ng pagsunod sa batas, kaya
ang Diyos, na iyong Diyos ay nagbuhos sa iyo ng langis ng
kagalakan nang higit sa iyong mga kasamahan. 10 Noong
simula, O Panginoon, inilagay mo ang pundasyon ng mundo.
Ang kalangitan ay gawa ng iyong mga kamay. 11 Ang mga ito
ay mawawala, ngunit ikaw ay magpapatuloy. Silang lahat ay
maluluma na parang kasuotan. 12 Iiligpitin mo sila katulad ng
isang balabal, at mapapalitan sila katulad ng isang kasuotan.
Ngunit ikaw ay mananatili ikaw at ang iyong mga taon ay hindi
titigil.” 13 Ngunit wala isa man sa mga anghel ang kaniyang
pinagsabihan ng nito kahit kailan, “Maupo ka sa aking kanang
kamay hanggang ang iyong mga kaaway ay gawin kong
tuntungan ng iyong mga paa”? 14 Hindi ba't ang lahat ng
mga anghel ay espiritu na ipinadala upang maglingkod at
pangalagaan ang mga taong magmamana ng kaligtasan?”

2 Kaya nararapat na pagtuunan natin ng pansin kung
ano ang ating mga narinig, upang hindi tayo matangay
palayo dito. 2 Sapagkat kung ang mensahe na sinabi sa
pamamagitan ng mga anghel ay totoo, at ang bawat paglabag
at pagsuway ay tatanggap ng nararapat na kaparusahan,
3 paano tayo makakatakas kung ating babalewalain ang
dakilang kaligtasan? —kaligtasan na unang ipinahayag ng
Panginoon at pinatunayan sa atin ng mga nakarinig nito. 4
Pinatunayan din ito ng Diyos sa pamamagitan ng mga tanda,
mga kamangha-manghang gawa, at sa pamamagitan ng iba't-
ibang mga makapangyarihang gawa, at sa pamamagitan ng
kaloob ng Banal na Espiritu na kaniyang ipinamahagi ayon sa
kaniyang kalooban. 5 Hindi ipinamahala ng Diyos sa mga
anghel ang sanlibutang darating na aming tinutukoy. 6 Sa
halip, may nagpatunay mula sa isang dako at nagsabing,
“Ano ba ang tao, na iyong inaalala? O ang anak ng tao, na
iyong pinapahalagahan? 7 Ginawa mo ang taong bahagyang
mas mababa kaysa sa mga anghel; kinoronahan mo siya
ng kaluwalhatian at karangalan. (Nilagay mo siya sa ilalim
ng gawa ng iyong mga kamay.) 8 Inilagay mo ang lahat na
mapasailalim sa kaniyang mga paa”. Sapagkat ipinasailalim
ng Diyos ang lahat sa sangkatauhan. Wala siyang iniwan na
anuman na hindi naipasailalim sa kaniya. Ngunit ngayon,
hindi pa natin makita ang lahat na ipinasailalim sa kaniya. 9
Gayon pa man, nakikita natin ang isa na ginawa sa maikling
panahon, na mababa kaysa mga anghel— si Jesus, dahil
sa kaniyang paghihirap at kamatayan ay kinoronahan ng
kaluwalhatian at karangalan. Kaya ngayon sa pamamagitan
ng biyaya ng Diyos, naranasan ni Jesus ang kamatayan
para sa bawat tao. 10 Sapagkat nararapat na ang Diyos,
dahil para sa kaniya at sa pamamagitan niya ay nagkaroon
ng lahat ng mga bagay, sa pagdadala ng maraming mga
anak tungo sa kaluwalhatian, ay gawing sakdal ang nagtatag
ng kanilang kaligtasan sa pamamagitan ng pagdurusa. 11
Sapagkat parehong ang tagapaghandog at mga ihinahandog
ay iisa lang ang pinanggalingan, ang Diyos. Dahil dito, ang
tagapaghandog nila sa Diyos ay hindi nahihiyang tawagin
silang mga kapatid. 12 Sinasabi niya, “Ipapahayag ko ang
iyong pangalan sa aking mga kapatid, aawitin ko ang tungkol
saiyo sa loob ng pagpupulong.” 13 At sinasabi niyang muli,
“Magtitiwala ako sa kaniya.” At muli, “Masdan ninyo, heto ako
at ang mga anak na ibinigay sa akin ng Diyos.” 14 Kaya,
dahil lahat ng mga anak ng Diyos ay kabahagi ng laman at
dugo, nakibahagi rin si Jesus sa mga bagay na ito, upang sa
pamamagitan ng kamatayan ay maaari niyang mapawalang
bisa ang may kapangyarihan ng kamatayan, na ibig sabihin,
ay ang diyablo. 15 Ito ay upang mapalaya niya ang lahat na
sa pamamagitan ng pagkatakot sa kamatayan ay napasailalim
sa pagkaalipin sa buong buhay nila. 16 Sapagkat tunay nga
na hindi ang mga anghel ang tinutulungan niya. Sa halip,
tinutulungan niya ang mga kaapu-apuhan ni Abraham. 17
Kaya kinakailangan niyang maging katulad ng kaniyang mga
kapatid sa lahat ng paraan, upang siya ay maging maawain
at tapat na pinakapunong pari sa mga bagay para sa Diyos,
at upang maaari niyang makamit ang kapatawaran para
sa kasalanan ng mga tao. 18 Dahil si Jesus mismo ay
naghirap, noong siya ay tinukso, kaya niyang tulungan ang
mga natukso.

3 Kaya, mga banal na kapatid, mga kasama sa makalangit
na pagtawag, alalahanin ninyo si Jesus na Apostol at
Pinakapunong Pari na aming ipinapahayag. 2 Siya ay tapat
sa Diyos, na naghirang sa kaniya, katulad ng pagiging tapat
ni Moises sa lahat ng sambahayan ng Diyos. 3 Sapagkat si
Jesus ay itinuring na higit na karapat-dapat na maluwalhati
kaysa kay Moises, dahil ang gumawa ng bahay ay higit na
may karangalan kaysa sa bahay mismo. 4 Sapagkat ang
bawat bahay ay itinayo ng isang tao, ngunit ang nagtayo ng
lahat ng bagay ay ang Diyos. 5 Sa katunayan, si Moses ay
isang tapat na lingkod sa lahat ng sambahayan ng Diyos,
nagbibigay patotoo tungkol sa mga bagay na sinasabing
magaganap sa hinaharap. 6 Ngunit si Cristo ang Anak
na pinagkatiwalaan sa sambahayan ng Diyos. Tayo ang
kaniyang bahay kung ating mahigpit na panghahawakan ang
ating pananalig at kapurihan ng pananalig. 7 Kaya, gaya
ng sinasabi ng Banal na Espiritu, “Sa araw na ito, kung
marinig ninyo ang kaniyang tinig, 8 Huwag patigasin ang
inyong mga puso gaya ng panghihimagsik na ginawa ng mga
Israelita sa panahon ng pagsubok sa ilang. 9 Ito ay nang
naghimagsik ang inyong mga ninuno sa pagsubok sa akin, at

nang apatnapung taon na, nakita nila ang aking mga gawa.
10 Kaya hindi ako nalugod sa lahing ito. Sinabi ko, “Sila ay
palaging naliligaw sa kanilang mga puso at hindi nila alam ang
aking mga paraan. **11** Kaya sa galit ko sila ay aking isinumpa:
sila ay hindi makapapasok sa aking pahingahan.” **12** Mag-
ingat kayo mga kapatid, upang hindi magkaroon ng isang
masamang puso na walang pananampalataya sa sinuman sa
inyo, isang puso na tatalikod mula sa buhay na Diyos. **13** Sa
halip, palakasin ang loob ng bawat isa araw-araw, habang
ang panahon ay matatawag pang ngayon, upang walang
sinuman sa inyo ang maaaring mapatigas sa pamamagitan
ng pandaraya ng kasalanan. **14** Sapagkat tayo ay naging
kasama ni Cristo kung patuloy nating panghahawakan ang
ating pananalig sa kaniya mula sa simula hanggang sa
katapusan. **15** Tungkol dito ito sinabing, “Ngayong araw, kung
makikinig kayo sa kaniyang tinig, huwag ninyong patigasin
ang inyong mga puso gaya ng ginawa ng mga Israelita sa
kanilang paghihimagsik.” **16** Sino ang nakarinig sa Diyos
at naghimagsik? Hindi ba't ang lahat na pinangunahan ni
Moses na lumabas sa Egipto? **17** At kanino nagalit ang
Diyos sa apatnapung taon? Hindi ba't sa mga nagkasala,
na ang mga patay na katawan ay nakaratay sa ilang? **18**
Kanino sumumpa ang Diyos na hindi na sila makapapasok
sa kaniyang kapahingahan, hindi ba ang mga sumuway sa
kaniya? **19** Nakita natin na hindi sila nakapasok sa kaniyang
kapahingahan dahil sa kawalan ng pananampalataya.

4 Kaya, kailangan nating maging maingat upang walang
sinuman sa inyo ang mabigo upang maabot ang patuloy na
pangako na pagpasok sa kapahingahan ng Diyos. **2** Sapagkat
nasa atin ang magandang balita tungkol sa kapahingahan ng
Diyos na ipinahayag sa atin gaya katulad ng mga Israelita,
ngunit walang pakinabang ang mensahe sa mga nakarinig
nito na walang kalakip na pananampalataya. **3** Sapagkat tayo,
ang naniwala— tayo rin ang makakapasok sa kapahingahan,
gaya ng sinabi, “Katulad ng aking isinumpa sa poot, Hindi
sila makapapasok sa aking kapahingahan.” Sinabi niya ito,
bagama't ang kaniyang mga nilikhang gawain ay natapos
na mula sa simula pa ng mundo. **4** Sapagkat nasabi niya
sa isang dako hinggil sa ikapitong araw, “Ang Diyos ay
nagpahinga sa ikapitong araw mula sa lahat ng kanyang mga
nilikha.” **5** Muli ay sinabi niya, “Hindi sila makakapasok sa
aking kapahingahan.” **6** Kaya, dahil ang kapahingahan ng
Diyos ay nakalaan hanggang ngayon para sa ilan upang
makapasok, at dahil maraming mga Israelita na nakarinig ng
magandang balita tungkol sa kaniyang kapahingahan ay hindi
nakapasok dahil sa pagsuway. **7** Muli ang Diyos ay nagtakda
ng tiyak na araw, na tinatawag na “Ngayon”. Itinakda niya
ang araw na ito nang nakipag-usap siya sa pamamagitan ni
David, na sinabi noon pa pagkatapos ng unang pagsasabi
nito, “Ngayon, kung pakikinggan ninyo ang kaniyang tinig,
huwag ninyong patigasin ang inyong mga puso.” **8** Kung
naibigay na ni Joshua sa kanila ang kapahingahan, hindi
na magsasalita ang Diyos tungkol sa ibang araw. **9** Kaya,
mayroon pa ring isang Araw ng Pamamahinga na nakalaan sa
mga tao ng Diyos. **10** Sapagkat sinuman ang makapapasok
sa kapahingahan ng Diyos kailangan siya mismo din ay
nagpahinga mula sa kaniyang mga ginagawa, katulad ng
ginawa ng Diyos. **11** Kaya manabik tayo na makapasok sa
kapahingahan na iyon, upang walang sinuman ang mahulog
sa uri ng pagsuway na kanilang ginawa. **12** Dahil ang salita ng
Diyos ay buhay, mabisa at mas matalim pa kaysa sa espada
na may dalawang talim. Tumatagos ito kahit na sa paghahati
ng kaluluwa mula sa espiritu, at sa kasu-kasuan mula sa
utak ng buto. May kakayahan itong makunawa sa mga isip
at mga layunin ng puso. **13** Walang bagay nanilikha ang
makakatago sa paningin ng Diyos. Sa halip, lahat ng bagay
ay lantad at hayag sa mga mata ng dapat nating panagutan.
14 Yamang mayroon tayong dakilang pinakapunong pari na
dumaan sa pamamagitan ng kalangitan, na si Jesus na Anak
ng Diyos, dapat tayong kumapit na mahigpit sa ating mga
paniniwala. **15** Sapagkat wala tayong pinaka-punong pari na
hindi makakaramdam ng pagkahabag sa ating mga kahinaan,
ngunit siya ay tinukso sa lahat ng paraan tulad natin, maliban
lang na wala siyang kasalanan. **16** Kaya magsilapit tayo na
may pananalig sa trono ng biyaya, ng sa gayon makatanggap
tayo ng awa at makahanap ng biyaya na makakatulong sa
oras ng pangangailangan.

5 Sapagkat bawat pinaka-punong pari, na pinili mula sa mga
tao, ay itinalaga upang gumanap para sa kanila sa mga
bagay na nauukol sa Diyos, upang siya ay maaaring makapag-
alay ng mga kaloob at mga handog para sa mga kasalanan.
2 Kaya niyang makitungo nang malumanay sa mga walang
alam at sa naliligaw sapagkat siya mismo ay napapaligiran rin
ng kahinaan. **3** Dahil dito, siya ay kinakakailangan rin na
magdala ng mga handog para sa kaniyang mga kasalanan
katulad ng ginagawa niya para sa mga kasalanan ng mga tao.
4 At walang sino man ang makakapagparangal sa kaniyang
sarili, sa halip, kinakailangang siya ay tinawag ng Diyos,
katulad ni Aaron. **5** Maging si Cristo ay hindi pinarangalan ang
kaniyang sarili sa pamamagitan ng paglalagay sa kaniyang
sarili bilang pinakapunong- pari. Sa halip ay sinabi ng Diyos
sa kaniya, "Ikaw ay aking Anak, ngayong araw na ito ako ay
naging iyong Ama." **6** Ito ay katulad lang din ng kaniyang
sinabi sa ibang lugar, "Ikaw ay pari magpakailanman ayon
sa pagkapari ni Melquisedec.” **(aiōn g165)** **7** Sa panahon ng
kaniyang laman, nag-alay siya ng mga panalangin at mga
kahilingan, nakikiusap ng may pagluha sa Diyos, na may
kakayahang makapagliligtas sa kaniya mula sa kamatayan.
Dahil sa kaniyang paggalang sa Diyos, siya ay pinakinggan.
8 Bagama't siya ay anak, natutunan niya ang pagsunod
mula sa mga bagay na kaniyang tiniis. **9** Siya ay ginawang
ganap at sa pamamaraang ito, siya ang dahilan ng walang
hanggang kaligtasan para sa bawat isang sumusunod sa
kaniya, **(aiōnios g166)** **10** na itinalaga ng Diyos bilang pinaka-
punong pari ayon sa pagkapari ni Melquisedec. **11** Marami
kaming masasabi tungkol kay Jesus, ngunit mahirap itong
ipaliwanag sapagkat kayo ay mapurol sa pakikinig. **12**
Kahit sa oras na ito ay marapat na sana kayong maging
tagapagturo, ngunit kinakailangan pa rin na may magturo
sa inyo ng mga pangunahing alituntunin ng mga salita ng
Diyos. Nangangailangan kayo ng gatas, hindi nang matigas
na pagkain. **13** Sapagkat sinuman na gatas pa lamang ang
iniinom ay walang karanasan sa mensahe ng katuwiran,
sapagkat siya ay sanggol pa lang. **14** Sa ibang banda, ang
matigas na pagkain ay para sa mga may ganap nang gulang,
sila na dahil sa kanilang karanasang kumilala ng tama sa
mali, ay sinanay upang maunawaan ang mabuti at masama.

6 Kung gayon, iwan na natin ang mga unang natutunan
tungkol sa mensahe ni Cristo, kailangan nating magpatuloy
sa pagiging ganap, at huwag na muling ilagay ang saligan ng
pagsisisi mula sa mga patay na gawa at ng pananampalataya

sa Diyos, **2** ni ang saligan ng katuruan tungkol sa mga
pagbabautismo, pagpapatong ng mga kamay, ang muling
pagkabuhay ng mga patay, at sa hatol na walang hanggan.
(aiōnios g166) **3** Gagawin din natin ito kung papahintulutan ng
Diyos. **4** Sapagkat imposible para sa kanila na minsan nang
naliwanagan, na nakalasap na ng kaloob ng kalangitan, na
naging kabahagi ng Banal na Espiritu, **5** at sila na nakalasap
na ng mabuting salita ng Diyos at ng mga kapangyarihan ng
kapanahunang darating, **(aiōn g165)** **6** at sila nga na nahulog
na—ito ay imposible nang ibalik silang muli sa pagsisisi. Ito
ay dahil sa ipinako nilang muli para sa kanilang mga sarili
ang nag-iisang Anak ng Diyos, ginawa siyang dahilan ng
lantarang kahihiyan. **7** Sapagkat ang lupang tumanggap ng
ulan na madalas bumuhos dito at nagbibigay ng pananim na
kapaki-pakinabang para sa kanila na nagtrabaho ng lupa,
ay tumanggap ng pagpapalang galing sa Diyos. **8** Ngunit
kung tubuan ito ng tinik at dawag, ito ay walang pakinabang
at nanganganib na maisumpa. At ang kahahantungan nito
ay pagkasunog. **9** Kahit na kami ay nagsasalita na gaya
nito, minamahal kong mga kaibigan, kami ay naniniwala sa
mas mabuting mga bagay ukol sa inyo at sa mga bagay na
tungkol sa kaligtasan. **10** Sapagkat ang Diyos ay hindi liko
upang limutin ang inyong gawa at ang pag-ibig na inyong
ipinakita para sa kaniyang pangalan, sa ganoon naglingkod
kayo sa mga mananampalataya at patuloy na naglingkod sa
kanila. **11** At labis naming ninanais na ang bawat isa sa inyo
ay magpakita ng parehong kasipagan hanggang sa wakas
na may buong katiyakan ng pagtitiwala. **12** Ayaw namin
na maging mabigat ang inyong katawan, sa halip maging
katulad kayo ng mga magmamana ng mga pangako dahil sa
pananampalataya at pagtitiis. **13** Sapagkat nang ginawa ng
Diyos ang kaniyang pangako kay Abraham, siya ay nanumpa
sa kaniyang sarili, sapagkat hindi siya makapanumpa sa
mas higit sa kaniya. **14** Sinabi niya, “Tunay na ikaw ay
aking pagpapalain, at labis kong dadagdagan ang iyong
mga kaapu-apuhan." **15** Sa ganitong paraan, natanggap
ni Abraham kung ano ang ipinangako pagkatapos niyang
maghintay ng may pagtitiis. **16** Sapagkat ang mga tao ay
nanunumpa sa mas mataas sa kanilang mga sarili, at sa
bawat pagtatalo nila, ang sinumpaan ang siyang pangwakas
bilang pagpapatunay. **17** Nang nagpasya ang Diyos na ipakita
ng mas malinaw sa mga tagapagmana ng pangako ang
hindi nagbabagong katangian ng kaniyang layunin, tiniyak
niya ito ng may panunumpa. **18** Ginawa niya ito upang
sa pamamagitan ng dalawang bagay na hindi nababago,
na kung saan hindi maaaring magsinungaling ang Diyos,
tayo na nagsitakas para magpakupkop ay magkaroon ng
matatag na lakas ng loob upang matibay na panghawakan
ang pagtitiwala na inilagay sa ating harapan. **19** Mayroon
tayo nitong pagtitiwala bilang matatag at maaasahan na
angkla ng ating mga kaluluwa, ang pagtitiwala na pumapasok
sa dakong loob sa likod ng tabing. **20** Pumasok si Jesus
sa dakong iyon bilang tagapanguna para sa atin, at naging
pinaka-punongpari magpakailanman ayon sa pagkapari ni
Melquisedec. **(aiōn g165)**

7 Melquisedec na ito, ang hari ng Salem, ang pari ng
Kataas-taasang Diyos, na sumalubong kay Abraham nang
siya ay bumalik mula sa malupit na pagpatay ng mga hari, at
pinagpala siya. **2** Binigyan siya ni Abraham ng ikamsampung
bahagi ng lahat ng kaniyang nasamsam. Ang pangalan na
"Melquisedec” ay nangangahulugang "hari ng katuwiran"
at "hari ng Salem" ito ay "hari ng kapayapaan." **3** Siya
ay walang ama, walang ina, walang mga ninuno, walang
anumang pasimula ng mga araw ni katapusan ng buhay. Sa
halip nanatili siyang pari magpakailanman, katulad ng Anak
ng Diyos. **4** Ngayon isaalang-alang kung gaano kadakila
ang taong ito. Ang ating ninuno na si Abraham ay nagbigay
ng ikasampung bahagi mula sa pinakamahalagang mga
bagay na nakuha niya mula sa labanan. **5** At sa katunayan,
ang mga kaapu-apuhan ni Levi na tumanggap ng gawaing
pagkapari ay may utos mula sa kautusan na tipunin ang
mga ikasampung bahagi mula sa mga tao, iyon ay mula
sa kanilang mga kababayang Israelita, kahit na sila rin ay
nagmula kay Abraham. **6** Ngunit si Melquisedec, na hindi
mula sa kaapu-apuhan ni Levi, ay tumanggap ng ikasampung
bahagi mula kay Abraham, at siya ay pinagpala, siya na
tumanggap ng mga pangako. **7** Hindi maitatanggi na ang
mas mababang tao ay pinagpapala ng mas mataas na
tao. **8** Sa ganitong kalagayan, ang taong tumanggap ng
ikasampung bahagi ay mamamatay balang araw. ngunit
sa isang banda, ang tumanggap ng ikasampung bahagi ni
Abraham ay inilarawan bilang patuloy na nabubuhay. **9** At
samakatuwid, masasabi na si Levi na tumanggap ng ikapu,
ay nakapagbigay din ng ikapu sa pamamagitan ni Abraham,
10 dahil si Levi ay nasa pribadong bahagi pa lamang ng
kaniyang ninuno na si Abraham nang makilala ni Abraham
si Melquisedec. **11** Ngayon kung ang pagiging ganap ay
maaari nang makamtan sa pamamagitan ng pagiging pari
ng mga Levita (sapagkat sa ilalim nito ang mga tao ay
tumanggap ng kautusan), ano pa ang kailangan para sa isang
pari na lumitaw ayon sa pagkapari ni Melquisedec, at hindi
mapangalanan ayon sa pagkapari ni Aaron? **12** Dahil kapag
ang pagkapari ay nabago, ang kautusan ay kailangan ding
mabago. **13** Sapagkat ang pinagsabihan ng mga bagay na ito
ay kabilang sa ibang lahi, kung saan walang sinuman ang
naglingkod sa altar. **14** Ngayon ito ang katunayan na ang
ating Panginoon ay nagmula kay Judah, ang lipi na hindi
binanggit ni Moises patungkol sa mga pari. **15** At ang aming
sinasabi ay mas malinaw pa kung may ibang paring liliitaw
ayon sa pagkakatulad ni Melquisedec. **16** Ang bagong pari
na ito ay hindi naging pari ayon sa batayan ng kautusan sa
angkan ng tao sa halip ay sa batayan ng kapangyarihan ng
hindi nasisirang buhay. **17** Dahil ang kasulatan ay sumasaksi
tungkol sa kaniya: "Ikaw ay isang pari magpakailanman
ayon sa pagkapari ni Melquisedec. **(aiōn g165)** **18** Sapagkat
pinawalang saysay ang dating kautusan dahil sa ito ay
mahina at walang pakinabang. **19** Sapagkat ang kautusan
ay walang ginawang ganap. Gayunpaman, mayroong mas
mabuting pag-asa para sa hinaharap kung saan lumalapit
tayo sa Diyos. **20** At itong mas mabuting katiyakan ay hindi
nangyari kung walang panunumpa, sapagkat ang mga ibang
pari ay hindi gumawa ng anumang panunumpa. **21** Ngunit
ang Diyos ay gumawa ng isang panunumpa nang sinabi
niya ang tungkol kay Jesus, "Ang Panginoon ay nangako at
hindi na magbabago ang kaniyang isip: "Ikaw ay isang pari
magpakailanman.'" **(aiōn g165)** **22** Sa pamamagitan din nito si
Jesus ay naging kayiyakan ng isang mas mabuting kasunduan.
23 Sa katunayan, ang kamatayan ang humahadlang sa mga
pari mula sa paglilingkod magpakailanman. Ito ang dahilan
kung bakit mayroong maraming pari, isa pagkatapos ng isa.
24 Ngunit dahil nabubuhay si Jesus magpakailanman, ang
kaniyang pagkapari ay hindi mapapalitan. **(aiōn g165)** **25**
Samakatuwid, siya rin ay lubos na makapagliligtas sa kanila

na lalapit sa Diyos sa pamamagitan niya, dahil siya ay laging
nabubuhay upang mamagitan para sa kanila. **26** Sapagkat
ganito ang pinaka-punong pari na nararapat para sa atin.
Siya ay walang kasalanan, walang dungis, dalisay, ibinukod
mula sa mga makasalanan, at naging lalong mataas kaysa
sa kalangitan. **27** Hindi siya nangangailangan, di tulad ng
mga pinaka-punongpari, na mag-alay ng handog araw-araw,
una para sa kaniyang sariling kasalanan, at pagkatapos para
sa kasalanan ng mga tao. Ginawa niya ito nang minsanan
para sa lahat, nang inialay niya ang kaniyang sarili. **28**
Sapagkat ang kautusan ang humirang ng mga tao na may
kahinaan katulad ng mga pinakapunong pari, ngunit ang
salita ng panunumpa, na dumating matapos ang kautusan,
ay naghirang ng isang Anak, na siyang ginawang ganap
magpakailanman. **(aiōn g165)**

8 Ngayon, ito ang paksa ng aming sinasabi, mayroon tayong
isang pinaka-punong pari na nakaupo sa kanang kamay
ng trono ng Kamahalan sa kalangitan. **2** Isa siyang lingkod
sa lugar na banal, ang tunay na tabernakulo na itinayo ng
Panginoon, hindi ng sinumang tao. **3** Sapagkat itinalaga ang
bawat pinaka-punong pari upang mag-alay ng mga kaloob at
mga handog, kaya kinakailangan na may isang bagay na
ialay. **4** Ngayon kung si Cristo ay nasa lupa, hindi na siya
magiging pari pa, yamang mayroon nang mga nag-aalay ng
mga handog ayon sa kautusan. **5** Naglilingkod sila sa isang
bagay na huwaran at anino ng mga bagay na makalangit,
kagaya na lamang ng babala ng Diyos kay Moises noong
itatayo na niya ang tabernakulo, “Tingnan mo,” sinabi ng
Diyos, na gagawin mo ang lahat ayon sa batayan na ipinakita
sa iyo doon sa bundok.” **6** Ngunit ngayon tinanggap ni Cristo
ang isang mas mataaas na paglilingkod dahil siya din ang
tagapamagitan ng mas mainam na tipan, na itinatag sa mas
mainam na mga pangako. **7** Sapagkat kung ang unang tipan
ay walang pagkakamali, kung gayon hindi na kailangan pang
humanap ng pangalawang tipan. **8** Sapagkat nang nakatagpo
ang Diyos ng pagkakamali sa mga tao, sinabi niya,"'Tingnan
ninyo, darating ang mga araw,' sabi ng Panginoon, 'na Ako
ay gagawa ng bagong tipan sa sambahayan ng Israel at sa
sambahayan ng Juda. **9** Hindi na ito katulad ng tipan na
ginawa ko sa kanilang mga ninuno noong araw na kinuha ko
sila sa pamamagitan ng kamay upang pangunahan silang
lumabas sa lupain ng Egipto. Sapagkat hindi sila nagpatuloy
sa aking tipan, at hindi ko na sila bibigyang pansin,' sabi ng
Panginoon. **10** 'Sapagkat ito ang tipan na aking gagawin sa
sambahayan ng Israel pagkatapos ng mga araw na iyon,' sabi
ng Panginoon. 'Ilalagay ko sa kanilang mga isipan ang aking
mga tipan, at isusulat ko rin ang mga ito sa kanilang mga
puso. Ako ang magiging Diyos nila, at sila ay aking magiging
mga tao. **11** Hindi nila tuturuan ang bawat isa na kaniyang
kapwa at ang bawat isa na kaniyang kapatid, na sasabihing,
“Kilalanin ninyo ang Diyos,” sapagkat ako ay makikilala ng
lahat mula sa pinakamababa hanggang sa pinakadakila sa
kanila. **12** Sapagkat magpapakita ako ng habag sa kanilang
mga gawaing hindi matuwid at hindi ko na aalalahanin pa ang
kanilang mga kasalanan.'" **13** Sinasabing “bago,” ginawa
niyang luma ang unang tipan. At kaniya ngang inihayag na
ang pagiging luma ay handa ng maglaho.

9 Ngayon kahit sa unang tipan ay may lugar para sa
pagsamba dito sa lupa at mga alituntunin ukol sa
pagsamba. **2** Sapagkat may silid na inihanda sa loob ng
tabernakulo, ang panlabas na silid, ang tinatawag na banal
na lugar. Nakalagay sa lugar na ito ang ilawan, ang mesa at
ang tinapay na handog. **3** At sa likod ng pangalawang tabing
ay isa pang silid na tinatawag na kabanal-banalang lugar.
4 Mayroon itong gintong altar para sa insenso. Nandito rin
ang kaban ng tipan na nababalutan ng ginto. Sa loob nito ay
sisidlang ginto na may lamang manna, ang namulaklak na
tungkod ni Aaron at ang mga tapyas na bato ng tipan. **5** Sa
itaas ng kaban ng tipan ay anyo ng kerubim ng kaluwalhatian
na umaaligid sa takip ng pagsisisi, na hindi muna namin
ngayon mailalarawan. **6** Pagkatapos na maihanda ang mga
bagay na ito, palaging pumapasok ang mga pari sa panlabas
na silid ng tabernakulo upang isagawa ang kanilang mga
tungkulin. **7** Ngunit ang pinaka-punong pari ay pumapasok
na nag-iisa sa pangalawang silid minsan sa isang taon, at
may dalang maihahandog na dugo para sa kaniyang sarili
at para sa hindi sinasadyang mga paglabag ng mga tao. **8**
Ipinapakita ng Banal na Espiritu na ang daan patungo sa
kabanal-banalang lugar ay hindi pa ipinapahayag habang
nananatili pang nakatayo ang unang tabernakulo. **9** Isa
itong paglalarawan sa kasalukuyang panahon. Parehong
walang kakayahang gawing ganap ng mga kaloob at mga
handog ang budhi ng mga sumasamba. **10** Mga pagkain at
inumin lamang ang mga ito na kaugnay ng iba't-ibang uri
ng seremonya ng paglilinis. Ang lahat ng ito ay alituntunin
para sa laman na inilaan hanggang sa maganap ang bagong
kaayusan. **11** Dumating si Cristo bilang pinaka-punong pari
ng mabubuting bagay na darating, sa pamamagitan ng mas
dakila at higit na ganap na sagradong tolda na hindi gawa sa
mga kamay ng tao, na hindi kabilang sa mundong nilikha.
12 Hindi ito sa pamamagitan ng dugo ng mga kambing at
mga guya, ngunit sa pamamagitan ng kaniyang sariling dugo
kaya minsan lamang pumasok si Cristo sa kabanal-banalang
lugar para sa lahat at tiyakin ang ating walang hanggang
katubusan. **(aiōnios g166)** **13** Sapagkat kung ang dugo ng
mga kambing at mga toro at ang pagwiwisik ng mga abo sa
mga taong may dungis ay naghahandog sa kanila sa Diyos at
ginagawang malinis ang kanilang katawan, **14** gaano pa kaya
ang dugo ni Cristo, na sa pamamagitan ng walang hanggang
Espiritu ay inialay ang kaniyang sarili na walang dungis sa
Diyos, na luminis sa ating budhi mula sa mga gawang patay
upang makapaglingkod sa Diyos na buhay? **(aiōnios g166)**
15 Sa kadahilanang ito, si Cristo ang tagapamagitan ng
bagong tipan. Ito ay dahil may isang kamatayan na nangyari
upang palayain ang mga napapasailalim sa lumang tipan
mula sa kabayaran ng kanilang mga kasalanan, sa gayon
ang lahat ng mga tinawag ng Diyos ay tatanggap ng walang
hanggang pamana na kaniyang ipinangako. **(aiōnios g166)**
16 Sapagkat kung saan iniwan ng isang tao ang kaniyang
testamento, kailangan na mapatunayan ang kamatayan ng
taong gumawa nito. **17** Sapagkat nagkakabisa lamang ang
testamento kung saan mayroong kamatayan dahil wala pang
bisa ito habang buhay pa ang gumawa. **18** Kaya hindi naitatag
ang lumang tipan nang walang dugo. **19** Sapagkat nang
maibigay ni Moises ang bawat alituntunin ng kautusan sa
lahat ng mga tao, kinuha niya ang dugo ng mga guya at
mga kambing na may tubig, mapulang balahibo, hisopo at
parehong winisikan ang balumbon ng kasulatan at ang lahat
ng tao. **20** At sinabi niya, “Ito ang dugo ng tipan kung saan
ibinigay ng Diyos sa inyo ang mga kautusan.” **21** Sa ganito
ring paraan, winisikan niya ng dugo ang tabernakulo at ang
lahat ng sisidlan na ginagamit ng mga pari sa paglilingkod.

22 At ayon sa kautusan, halos lahat ay nilinis ng dugo.
Walang kapatawaran kung walang pagbubuhos ng dugo.
23 Samakatwid kinakailangan nga na ang mga bagay na
kahalintulad nang nasa langit ay dapat na malinis nitong
mga hayop na handog. Gayunman, dapat na linisin ng mas
mabuting handog ang mga bagay na panlangit. 24 Sapagkat
hindi pumasok si Cristo sa kabanal-banalang lugar na gawa
ng mga kamay, na kahalintulad lamang ng tunay. Sa halip,
pumasok siya sa langit mismo, na ngayon ay nasa harapan
ng Diyos para sa atin. 25 Hindi siya nagpunta doon upang
madalas na ihandog ang kaniyang sarili, katulad ng ginagawa
ng pinakapunong pari, na pumapasok sa kabanal-banalang
lugar taun-taon na may dalang dugo. 26 Kung iyan ay totoo,
kakailanganin niyang maghirap ng maraming ulit mula pa
ng likhain ang mundo. Ngunit ngayon minsan na lamang
siyang naipahayag hanggang sa katapusan ng panahon
upang alisin ang kasalanan sa pamamagitan ng pag-aalay ng
kaniyang sarili. **(aiōn g165)** 27 Tulad ng bawat tao ay itinakda
na mamatay minsan, at pagkatapos ay ang paghatol, 28
gayon din si Cristo, na minsang naihandog upang alisin ang
mga kasalanan ng marami, darating siya sa pangalawang
pagkakataon, hindi upang ihandog muli sa kasalanan, kundi
para sa kaligtasan ng mga matiyagang naghihintay sa kaniya.

10 Sapagkat ang kautusan ay isang anino lamang ng
mga mabubuting bagay na darating, hindi ng mga
katotohanan. Hindi magagawang ganap ng kautusan ang
mga lumalapit sa Diyos batay sa paraan ng parehong mga
alay na inihahandog ng mga pari taun-taon. 2 O kung hindi,
ititigil kayang maihandog ang mga alay na iyon? Sa ganiyang
kalagayan, ang mga sumasamba ay nilinis ng minsan, na wala
ng kamalayan sa kasalanan. 3 Ngunit sa mga handog na iyon
ay may pagpapa-alala sa mga nagawang kasalanan taun-
taon. 4 Sapagkat hindi maaaring pawiin ng mga dugo ng toro
at kambing ang mga kasalanan. 5 Nang dumating si Cristo
dito sa mundo, sinabi niya, “Hindi mo nais ang mga handog o
ang mga hain. Sa halip, inihanda mo ang isang katawan para
sa akin. 6 Wala kang kasiyahan sa mga haing sinusunog o
mga handog para sa kasalanan.” 7 At aking sinabi, “Masdan
mo, narito ako upang gawin ang iyong kalooban, o Diyos,
gaya ng nasusulat tungkol sa akin na nasa balumbon.” 8
Sinabi niya gaya ng nasabi sa itaas, “Hindi mo nais ang mga
handog at mga hain o ang mga handog na sinusunog para sa
kasalanan, ni hindi ka nasisiyahan sa mga ito”— mga handog
na inialay ayon sa kautusan. 9 At sinabi niya, “masdan mo,
ako ay narito upang gawin ang iyong kalooban.” Isinantabi
niya ang unang kaugalian upang maitatag ang pangalawa.
10 Sa pangalawang kaugalian, tayo ay naihandog sa Diyos
sa kaniyang kalooban at sa pamamagitan ng pag-aalay ng
katawan ni Jesu-Cristo ng minsan para sa lahat. 11 Sa
katunayan tumatayong naglilingkod ang bawat pari araw-
araw, iniaalay ang parehong mga handog, kung saan, gayon
pa man, hindi makatatanggal ng mga kasalanan kailanman.
12 Ngunit pagkatapos na ialay ni Cristo ang isang handog
para sa kasalanan magpakailanman, umupo siya sa kanang
kamay ng Diyos, 13 naghihintay hanggang ang kaniyang
mga kaaway ay maibaba at gawing isang patungan para
sa kaniyang paanan. 14 Dahil sa pamamagitan ng isang
handog ay kaniyang ginawang ganap magpakailanman ang
mga taong inihandog sa Diyos. 15 At nagpapatotoo rin sa
atin ang Banal na Espiritu. Sapagkat unang sinabi niya, 16
" 'Ito ang tipan na aking gagawin sa kanila pagkatapos ng
mga araw na iyon,' ang sabi ng Panginoon, 'Ilalagay ko
ang aking mga kautusan sa kanilang mga puso at isusulat
ko ang mga iyon sa kanilang mga isip.'" 17 Pagkatapos
sinabi niya, “Hindi ko na aalalahanin pa ang kanilang mga
kasalanan at paglabag sa kautusan.” 18 Ngayon kung saan
may kapatawaran na para sa mga ito, wala ng pag-aalay
pa para sa kasalanan. 19 Kaya naman, mga kapatid, may
pananalig tayong makakapasok sa kabanal-banalang lugar
sa pamamagitan ng dugo ni Jesus. 20 Iyon ang paraan na
kaniyang binuksan para sa atin sa pamamagitan ng kaniyang
katawan, isang bago at buhay na daan sa pamamagitan ng
tabing. 21 At dahil mayroon tayong dakilang pari sa bahay
ng Diyos, 22 Lumapit tayo na may totoong puso na may
lubos na katiyakan ng pananampalataya, na may mga pusong
nawisikan at nilinis mula sa masamang budhi at ang ating
katawan na nahugasan ng dalisay na tubig. 23 Panghawakan
ding mabuti ang paghahayag ng ating pananalig ng walang
pag-aalinlangan, sapagkat ang Diyos na siyang nangako ay
tapat. 24 Kaya isaalang-alang natin kung paano pasisiglahin
ang isa't- isa sa pag-ibig at sa mga mabubuting gawa. 25
Huwag tayong tumigil sa pagtitipon-tipon ng magkakasama,
katulad ng ginawa ng ilan. Sa halip, palakasin pa natin ng
higit ang isa't isa, ngayong nakikita ninyo na nalalapit na ang
araw. 26 Sapagkat kung ating sasadyain ang paggawa ng
kasalanan pagkatapos nating malaman ang kaalaman sa
katotohanan, ang handog para sa kasalanan ay hindi na
umiiral. 27 Sa halip, mayroon lamang tiyak na inaasahang
nakakatakot na hatol at nagngangalit na apoy na tutupok sa
mga kaaway ng Diyos. 28 Sinuman na lumabag sa kautusan
ni Moises ay mamamatay ng walang awa sa patunay ng
dalawa o tatlong saksi. 29 Gaano pa kaya kabigat na parusa
sa akala ninyo ang nararapat sa taong yumurak sa Anak ng
Diyos, sinumang magturing sa dugo ng tipan na hindi banal,
ang dugo na kaniyang inihandog sa Diyos—sinuman na
humamak sa Biyaya ng Espiritu 30 Sapagkat kilala natin ang
nagsabi nito, “Akin ang paghihiganti at ako ang maniningil.” At
muli, “Hahatulan ng Panginoon ang kaniyang mga tao.” 31
Nakakatakot nga ang mahulog sa mga kamay ng buhay na
Diyos! 32 Ngunit alalahanin ninyo ang mga araw na nagdaan,
pagkatapos na kayo ay maliwanagan kung papaanong kayo
ay nagtiis ng matinding pagdurusa. 33 Nailantad kayo
sa madla ng may pangungutya sa pamamagitan ng mga
panlalait, pag-uusig at kayo ay kabilang sa mga nakaranas ng
ganitong pagdurusa. 34 Sapagkat mayroon kayong habag
sa mga bilanggo, at inyong tinanggap nang may kagalakan
ang pagsamsam ng inyong mga ari-arian, na alam ninyo sa
inyong mga sarili na mayroon kayong mas mabuti at walang
hanggang pag-aari. 35 Kaya nga huwag ninyong isasawalang-
bahala ang inyong pagtitiwala na may dakilang gantimpala.
36 Sapagkat kailangan ninyo ng pagtitiyaga upang inyong
matanggap ang ipinangako ng Diyos pagkatapos ninyong
magawa ang kaniyang kalooban. 37 “Sapagkat sa kaunting
panahon, ang siyang paparating ay tiyak na darating at hindi
ito maaantala. 38 Mabubuhay ang matuwid kong lingkod sa
pamamagitan ng pananampalataya. Kung tatalikod siya, hindi
ako masisiyahan sa kaniya.” 39 Ngunit hindi tayo katulad
ng ilang tumalikod at napahamak. Sa halip, tayo ay ilan sa
mga may pananampalataya upang mapanatili ang ating mga
kaluluwa.

11 Ngayon ang pananampalataya ay ang katiyakan ng
sino man kung siya ay nagtitiwalang naghihintay sa

isang bagay. Ito ang katiyakan tungkol sa hindi pa nakita.
2 Sapagkat sa pamamagitan nito pinagtibay ang ating
mga ninuno dahil sa kanilang pananampalataya. **3** Sa
pamamagitan ng pananampalataya, nauunawaan natin na
nilikha ang buong sanlibutan sa pamamagitan ng utos ng
Diyos, upang kung ano man ang nakikita ay hindi nilikha mula
sa mga bagay na nakikita. **(aiōn g165)** **4** Sa pamamagitan ito
ng pananampalataya na si Abel ay nag-alay ng mas higit
na kalugod-lugod na handog sa Diyos kaysa sa ginawa ni
Cain. At dahil dito pinuri siya sa pagiging matuwid. Pinuri
siya ng Diyos dahil sa mga handog na kaniyang inialay. Dahil
diyan, si Abel ay nagsasalita pa rin kahit na siya ay patay
na. **5** Sa pamamagitan ito ng pananampalataya na si Enoc
ay kinuha pataas at hindi nakita ang kamatayan. "Hindi siya
nahanap, dahil siya ay kinuha ng Diyos." Sapagkat ito ay
sinabi sa kaniya na ang Diyos ay nalugod sa kaniya bago
siya kunin. **6** Kung walang pananampalataya hindi maaaring
bigyan ng kaluguran ang Diyos, at ang sino man na lalapit
sa Diyos ay kinakailangang manalig na siya ay umiiral at
gagantimpalan niya ang sino man na humahanap sa kaniya.
7 Sa pamamagitan ito ng pananampalataya na si Noe, ay
binalaan ng Diyos ukol sa mga bagay na hindi pa nakita,
nang may maka-diyos na paggalang ay gumawa ng isang
daong upang mailigtas ang kaniyang pamilya. Sa paggawa
nito, hinatulan niya ang mundo at naging tagapagmana
ng katuwiran na nanggagaling sa pananampalataya. **8**
Sa pamamagitan ito ng pananampalataya na si Abraham
nang siya ay tinawag, Siya ay sumunod at nagtungo sa
lugar na kaniyang tatanggapin bilang isang tagapagmana.
Pumunta siya na hindi niya nalalaman kung saan siya
tutungo. **9** Sa pamamagitan ng pananampalataya siya ay
nanirahan sa lupang ipinangako bilang isang dayuhan. Siya
ay namuhay sa tolda na kasama sina Isaac at Jacob na
parehong tagapagmana ng pangako. **10** Ito ay dahil sa
tumingin siya sa hinaharap sa pagtatayo ng isang lungsod
na ang arketekto at tagapagpatayo ay ang Diyos. **11** Sa
pamamagitan ito ng pananampalataya na si Abraham, at
kahit na si Sarah mismo ay tumanggap ng kakayahang
magbuntis kahit sila ay matanda na, sapagkat itinuring nila
ang Dios na tapat, ang nangako sa kanila ng isang anak.
12 Samakatuwid galing din sa lalaking ito na malapit ng
mamatay ay maipapanganak ang hindi mabilang na salinlahi.
Sila ay naging kasing dami ng mga bituin sa langit at nang
hindi mabilang na mga butil ng buhangin sa tabing dagat. **13**
Ang lahat ng ito ay namatay sa pananampalataya na hindi
tinanggap ang mga pangako, sa halip kahit malayo pa nakita
at tinanggap na nila, na sila ay mga dayuhan at banyaga
dito sa lupa. **14** Kaya sa mga nagsasabi ng ganoong mga
bagay ay nagbibigay linaw na sila ay naghahanap ng kanilang
sariling bayan. **15** Sa katunanayan, kung ang iniwan nilang
lupain ang kanilang iniisip, sila ay may pagkakataon pang
bumalik, **16** Subalit naghahangad sila ng mas mabuting
bayan, na isang makalangit. Kaya naman hindi nahihiya ang
Diyos na tawaging kanilang Diyos sapagkat naghanda siya
ng isang lungsod para sa kanila. **17** Sa pamamagitan ito ng
pananampalataya na si Abraham pagkatapos subuking ialay
si Isaac. Oo siya na masayang tumanggap ng mga pangako
ay inialay ang kaniyang nag-iisang anak, **18** tungkol sa kaniya
ang sinabi, "Magmumula kay Isaac ang iyong mga salinlahi."
19 Isinaalang- alang ni Abraham na bubuhayin ng Diyos si
Isaac mula sa mga patay, at sa matalinhagang pagsasalita,
natanggap niya siyang muli. **20** Sa pamamagitan ito ng
pananampalataya na pinagpala ni Isaac sina Jacob at Esau
tungkol sa mga bagay na darating. **21** Sa pamamagitan ito
ng pananampalataya na si Jacob, nang siya ay mamamatay
na, pinagpala niya ang bawat isa sa mga anak ni Jose.
Si Jacob ay sumamba na nakahilig sa taas ng kaniyang
tungkod. **22** Ito ay sa pamamagitan din ng pananamplataya
na si Jose, nang malapit na ang kaniyang katapusan, ay
nagsalita patungkol sa paglisan ng mga anak ng Israel mula
sa Egipto at inutos na dalhin kasama nila ang kaniyang mga
buto. **23** Sa pamamagitan ito ng pananampalataya na si
Moises, nang siya ay ipanganak ay itinago siya ng kaniyang
mga magulang ng tatlong buwan dahil nakita nila na siya ay
isang magandang bata at hindi sila takot sa utos ng hari. **24**
Sa pamamagitan ito ng pananampalataya na si Moises, nang
lumaki na ay tumangging tawagin na anak ng anak na babae
ni Faraon. **25** Sa halip, pinili niyang makibahagi sa paghihirap
ng mga tao ng Diyos kaysa sa magpakasaya sa panandaliang
aliw ng kasalanan. **26** Itinuring niya na ang kahihiyan sa
pagsunod kay Cristo ay higit pa sa kayamanan kaysa sa mga
yaman ng mga Egipto, sapagkat itinuon niya ang kaniyang
paningin sa hinaharap na darating na gantimpala. **27** Sa
pamamagitan ito ng pananampalataya na si Moises ay iniwan
ang Egipto. Hindi siya natakot sa galit ng hari, sapagkat tiniis
niya sa pamamagitan ng pagtingin sa isang hindi pa nakikita.
28 Dahil sa kaniyang pananampalataya sinunod niya ang
"Paskua" at ang pagwisik ng dugo upang ang mangwawasak
sa bawat panganay ay hindi makahawak sa mga panganay
na anak na lalaki ng mga Israelita. **29** Sa pamamagitan ito
ng pananampalataya na sila ay tumawid sa dagat ng mga
Tambo na parang nasa ibabaw ng tuyong lupa. Nang sinubok
ng mga taga Ehipto na gawin ito, sila ay nilamon nito. **30**
Sa pamamagitan ng pananampalataya nawasak ang pader
ng Jerico matapos silang umikot sa palibot ng pitong araw.
31 Sa pamamagitan ito ng pananampalataya na si Rahab,
ang babaeng nagbebenta ng aliw ay hindi namatay kasama
ng mga suwail, dahil tinanggap niya ng may pag-iingat ang
mga ispiya. **32** At ano pa ba ang aking sasabihin? Hindi na
sapat ang aking oras kung isasalaysay ko pa ang tungkol
kina Gideon, Barak, Samson, Jepta, David, Samuel, at ng
mga propeta, **33** na sa pamamagitan ng pananampalataya ay
sumakop ng mga kaharian, gumawa ng may katarungan,
at tumanggap ng mga pangako. Sila ay nagpatikom ng
bibig ng mga lion, **34** pinawi ang kapangyarihan ng apoy,
tumakas sa talim ng espada, kung saan gumaling mula
sa mga karamdaman, naging tanyag sa pakikipaglaban, at
naging dahilan ng pagtakas ng mga sundalong dayuhan. **35**
Tinanggap ng mga kababaihan ang kanilang mga patay sa
pamamagitan ng muling pagkabuhay. Ang iba ay pinahirapan,
ng hindi tinatanggap ang kanilang paglaya upang maranasan
nila ang mas mainam na muling pagkabuhay. **36** Ang iba ay
nagdusa ng pangaalipusta, at paghampas, oo, kahit ng mga
kadena at pagkakulong. **37** Kung saan binato sila. Nilagari
sila sa dalawa. Pinatay sila sa pamamagitan ng espada.
Sila ay namuhay na nakadamit ng balat ng mga tupa at
balat ng mga kambing na hirap na hirap, nagpakasakit at
pinagmalupitan, **38** (Sila na hindi karapat-dapat sa mundo),
naglibot sa ilang, sa mga kabundukan, sa mga kuweba at sa
mga butas sa lupa. **39** Bagamat ang lahat ng mga taong ito
ay pinagtibay ng Diyos dahil sa kanilang pananampalataya,
hindi nila natanggap ang anumang kaniyang ipinangako. **40**
May inihanda ang Diyos sa simula pa na mas mainam para
sa atin, dahil kung wala tayo hindi sila magiging ganap.

12 Samakatwid, sapagkat napapaligiran tayo ng
napakaraming mga saksi, itapon nating lahat ang
mga bagay na nagpapabigat sa atin at ang kasalanan na
madaling makagapos sa atin. Dapat may katiyagaan tayong
magpatuloy sa takbuhin na inilagay sa ating harapan. **2** Dapat
nating ituon ang ating mga mata kay Jesus, ang may-akda at
nagpapaganap ng ating pananampalataya, dahil sa kagalakan
na inilaan sa kaniya, na nagdala sa kaniya na nagtiis sa
krus sa kabila ng kahihiyan, at umupo sa kanang kamay ng
trono ng Diyos. **3** Kaya isinaalang-alang niya na tiisin ang
mga masasakit na salita mula sa mga makasalan laban sa
kaniya upang tayo ay hindi na mapapagod at manghihina.
4 Hindi niyo pa tinanggihan o nilabanan ang kasalanan na
humantong sa pagkaubos ng dugo. **5** At nakalimutan na
ninyo ang ibinigay na lakas at pag-asa na itinuro sa inyo
bilang mga anak:" Aking anak, huwag mong babaliwalain ang
pagdidisiplina ng Panginoon, ni ilayo ang iyong puso kung
ikaw ay kanyang tinutuwid" **6** Sapagkat ang Panginoon ay
nagdidisiplina sa sinumang minamahal niya, at pinarurusahan
niya ang bawat anak na kanyang tinatanggap. **7** Tiisin
ang pagsubok bilang pagdisiplina. Nakikitungo ang Diyos
sa inyo bilang mga anak, sapagkat sino bang anak ang
hindi dinidisiplina ng kaniyang ama? **8** Ngunit kung kayo ay
walang disiplina, kung saan lahat tayo ay dapat kabahagi,
kung gayon hindi kayo mga tunay na anak at mga anak sa
labas. **9** Bukod dito, mayroon tayong mga makamundong
amang nagdidisiplina sa atin, at iginagalang natin sila. Hindi
ba dapat nararapat na mas higit tayong sumunod sa Ama
ng mga espiritu at mabuhay? **10** Sapagkat ang ating mga
ama nga ay nagdidisplina sa atin ng ilang mga taon sa alam
nilang tama para sa kanila, subalit tayo ay dinidisiplina ng
Diyos upang tayo ay makibahagi sa kaniyang kabanalan. **11**
Walang disiplina sa kasalukuyan na masaya kundi masakit.
Gayunpaman, sa ibang pagkakataon ito ay magbibigay ng
mapayapang bunga ng katuwiran para sa sinumang nagsanay
sa pamamagitan nito. **12** Samakatuwid itaas ninyo ang
inyong mga kamay na nakababa at palakasing muli ang
nanghihinang mga tuhod; **13** gawin mong matuwid ang mga
daan ng iyong mga paa, upang ang sinumang pilay ay hindi
maliligaw sa halip ay gagaling. **14** Sikapin ang kapayapaan
sa lahat ng mga tao, at gayundin ang kabanalan na kung wala
ito walang makakakita sa Panginoon. **15** Maging maingat
upang walang sinuman ang hindi maisama mula sa biyaya ng
Diyos, at walang ugat ng kapaitan ang tumubo upang maging
dahilan ng hindi pagkakaunawaan at mahawa ang marami. **16**
Maging maingat na walang maki-apid sa inyo, o hindi maka-
diyos na tao kagaya ni Esau na ipinagpalit sa isang pagkain
ang karapatan bilang panganay. **17** Sapagkat alam ninyo na
pagkatapos, nang kaniyang naising makamit ang biyaya, siya
ay tinanggihan dahil hindi siya nagkaroon ng pagkakataong
magsisisi sa kaniyang ama, kahit na pilit niya itong hinangad
nang may mga luha. **18** Sapagkat hindi kayo lumapit sa
isang bundok na nahahawakan, isang bundok na nag-aalab
ng apoy, kadiliman, kalungkutan at bagyo. **19** Hindi kayo
pumarito dahil sa ingay ng trumpeta, o sa mga salitang galing
sa isang tinig na ang mga nakarinig nito ay nagmamaka-
awang wala ng salitang sasabihin sa kanila. **20** Sapagkat
hindi nila kayang tanggapin kung ano man ang iniutos: na
kahit may isang hayop na hahawak sa bundok, dapat itong
batuhin," **21** Kaya nakakatakot ang tanawin na sinabi ni
Moises," Ako ay sobrang nasindak na ako ay nanginginig. **22**
Sa halip, kayo ay lumapit sa Bundok ng Zion at sa lungsod ng
Diyos na buhay, ang makalangit na Jerusalem, at sa hindi
mabilang na hukbo ng mga anghel na nagdiriwang. **23** Kayo
ay lumalapit sa kapulungan ng mga unang ipinanganak na
inilista sa langit, sa Diyos na hukom ng lahat, at sa mga
espiritu ng katuwiran na naging ganap. **24** Kayo ay lumapit
kay Jesus na tagapamagitan ng isang bagong tipan, at sa
dugong naikalat na higit na nagsasalita ng mabuti kaysa sa
dugo ni Abel. **25** Tiyakin ninyo na hindi ninyo tinanggihan ang
nagsasalita. Sapagkat kung hindi sila nakatakas ng sila ay
tumanggi sa isang nagbigay babala sa kanila dito sa lupa,
tiyak na hindi tayo makakatakas, kung tatalikod tayo mula sa
nagbabala mula sa langit. **26** At sa mga oras na iyon ang
kaniyang tinig ang yayanig sa lupa. Subalit ngayon nangako
siya at sinabi, "Minsan ko pang yayanigin hindi lamang ang
lupa ngunit maging ang kalangitan." **27** Ang mga salitang ito
na," Ngunit minsan pa," ay nagpapahiwatig sa pagtanggal ng
mga bagay na nayayanig, iyon ay ang mga bagay na nilikha,
upang ang mga bagay na hindi nayayanig ay mananatili.
28 Samakatuwid, magpapasalamat tayo sa pagtanggap ng
isang kahariang hindi nayayanig, at sa ganitong pagpupuri sa
Diyos sa paraang katanggaptanggap na may paggalang at
paghanga **29** sapagkat ang ating Diyos ay parang apoy na
nakakatupok

13 Hayaang magpatuloy ang pag-ibig bilang mga
magkakapatid. **2** Huwag kalimutang malugod na
tanggapin ang mga dayuhan sapagkat sa paggawa nito ay
hindi ninyo alam na ang iba sa mga tinatanggap ninyo ay
mga anghel. **3** Alalahanin ninyo ang mga nasa bilangguan,
na parang kayo ay kasama rin nila doon at ang inyong mga
katawan ay pinagmamalupitan ng kagaya nila. **4** Dapat
igalang ng lahat ang pag-aasawa at panatilihing dalisay ang
pagtatalik ng mag-asawa, sapagkat hahatulan ng Diyos ang
mga nakiki-apid at ang mga nangangalunya. **5** Dapat ang
paraan ng inyong pamumuhay ay maging malaya mula sa
labis na pagmamahal sa pera. Masiyahan sa mga bagay
na mayroon kayo, sapagkat sinabi mismo ng Diyos," Hindi
kita iiwan ni pababayaan man." **6** Dapat tayo ay masiyahan
upang masabi natin ng may katapangan," Ang Panginoon ang
tutulong sa akin hindi ako matatakot Ano ang magagawa ng
sinuman sa akin. **7** Alalahanin ninyo ang mga nangunguna
sa inyo, sa mga nagsasalita ng Salita ng Diyos sa inyo,
at alalahanin ninyo ang bunga ng kanilang ugali; tularan
ninyo ang kanilang pananampalataya. **8** Si Jesu- Cristo ay
hindi nagbabago kahapon, ngayon at magpakaylan man.
(aiōn g165) **9** Huwag kayong magpadala sa mga sari-sari at
kakaibang mga katuruan, sapagkat mas mabuti na ang ating
puso ay mahubog sa pamamagitan ng biyaya, hindi sa mga
tuntunin ng mga pagkain na hindi naman nakakatulong upang
sila ay mabuhay. **10** Mayroon tayong altar na kung saan ang
mga naglilingkod sa tabernakulo ay walang karapatang kainin.
11 Sapagkat ang dugo ng mga hayop, na inialay para sa ating
mga kaslanan, ay dadalhin ng pinaka-punong pari sa banal
na lugar, ngunit ang kanilang katawan ay susunugin sa labas
ng kampo **12** Samakatuwid si Jesus ay nagdusa rin sa labas
ng tarangkahan papasok ng lungsod upang ialay ang mga tao
sa Diyos sa pamamagitan ng kaniyang sariling dugo. **13** Kaya
tayo ay dapat lumapit sa kaniya sa labas ng kampo, dala ang
kaniyang kahihiyan. **14** Dahil wala tayong nanatiling lungsod
dito, sa halip hinahanap natin ang lungsod na darating. **15** Sa
pamamagitan ni Jesus dapat patuloy tayong mag-alay ng
handog na papuri sa Dios, papuri na bunga ng ating mga labi

na kumikilala sa kaniyang pangalan. **16** At huwag ninyong
kalilimutang gumawa ng mabuti at tumulong sa bawat isa,
sapagkat sa ganitong handog lubos na nalulugod ang Diyos.
17 Sumunod at magpasakop sa inyong mga pinuno, sapagkat
sila ang nagbabantay sa inyo alang-alang sa inyong mga
kaluluwa, tulad nilang may pananagutan. Sumunod upang
kayo ay ingatan ng inyong mga pinuno na may kagalakan
at hindi ng dalamhati, kung saan hindi ito makakatulong
sa inyo. **18** Ipanalangin ninyo kami, sapagkat kami ay
nakatitiyak na malilinis ang aming budhi, naghahangad na
mabuhay ng kagalang-galang sa lahat ng mga bagay. **19**
At hinihimok ko kayong lahat na gumawa pa ng mas higit
dito, upang ako ay maaaring makabalik sa lalong madaling
panahon. **20** Ngayon nawa ang Diyos ng kapayapaan, na
siyang nagbalik mula sa kamatayan ang dakilang Pastol ng
mga tupa, Ang ating Panginoong Jesus, sa pamamagitan
ng dugo ng walang hanggang tipan, **(aiōnios g166)** **21** ay
magbigay sa inyo ng bawat mabubuting bagay upang gawin
ang kaniyang kalooban, kumikilos sa atin na mga nakakalugod
sa kaniyang paningin, sa pamamagitan ni Jesu-Cristo, na
nararapat tumanggap ng papuri magpakailan man. Amen
(aiōn g165) **22** Ngayon hinihikayat ko kayo mga kapatid, na
tanggapin ninyo ang salitang nagpapalakas sa maiksing sulat
ko sa inyo. **23** Nais kong malaman ninyo na si Timoteo ay
napalaya na, kung saan isasama ko siya sa aking pagdalaw
kung darating siya kaagad. **24** Batiin ninyo ang lahat ng
inyong mga pinuno at ang lahat ng mga mananampalataya.
Ang mga taga- Italya ay bumabati sa inyo. **25** Ang biyaya ng
Diyos ang sumainyo nawang lahat.

Santiago

1 Ako, si Santiago, isang alagad ng Diyos at ng Panginoong
Jesu-Cristo, ay bumabati sa labindalawang tribu na nasa
pangangalat. **2** Ituring ninyong kagalakan ito mga kapatid,
kung nakakaranas kayo ng ibat-ibang kaguluhan, **3** dahil
nalalaman ninyo na ang pagsubok sa inyong pananampalataya
ay nagdudulot ng pagtitiis. **4** Hayaan ang pagtitiis na tapusin
ang kaniyang gawa, upang kayo ay ganap na lumago,
na walang kakulangan. **5** Ngunit kung sinuman sa inyo
ay nangangailangan ng karunungan, hingin ninyo ito sa
Diyos, ang mapagbigay at walang panunumbat sa lahat ng
humihingi, at tutugunin niya ito. **6** Ngunit humingi nang may
pananampalataya, nang walang pag-aalinlangan, sapagkat
ang nagdadalawang isip ay katulad ng alon sa dagat, na
tinatangay ng hangin, kung saan. **7** Sapagkat ang taong iyon
ay hindi dapat mag-isip na matatanggap niya ang kaniyang
kahilingan sa Panginoon, **8** ang ganitong tao ay dalawa ang
pag-iisip at pabagu-bago sa lahat ng kaniyang ginagawa. **9**
Ang mahirap na kapatid ay dapat luwalhatiin sa kaniyang
mataas na kalagayan, **10** samantalang ang mayaman na
kapatid sa kaniyang kababaang loob, sapagkat siya ay lilipas
katulad ng mga bulaklak ng damo sa bukid na lumilipas.
11 Sumisikat ang araw na may nakakasunog na init at
natutuyo ang halaman at ang mga bulaklak ay nalalagas,
at mawawala ang kagandahan nito. Sa parehong paraan
ang mayamang mga tao ay mawawala sa kalagitnaan ng
kanilang mga gawain. **12** Pinagpala ang tao na nagtitiis sa
pagsubok, sapagkat pagkatapos niyang mapagtagumpayan
ang pagsubok, makakatanggap siya ng korona ng buhay, na
ipinangako sa mga nagmamahal sa Diyos. **13** Huwag sabihin
ng sinuman kapag siya ay tinukso, “Ang pagsubok na ito ay
galing sa Diyos,” Sapagkat ang Diyos ay hindi tinukso ng
diyablo, at ang Diyos mismo ay hindi tinutukso ang sino man.
14 Ang bawat tao ay natutukso ng kaniyang masamang mga
pagnanasa kung saan inaakit at itinutulak siya palayo. **15**
At pagkatapos na maglihi ang makasalanang pagnanasa,
ang kasalanan ay maipapanganak at pagkatapos lumaki ng
kasalanan hahantong ito sa kamatayan. **16** Huwag kayong
magpalinlang, mga minamahal kong kapatid. **17** Ang bawat
mabuti at ganap na kaloob ay mula sa itaas, bumaba mula
sa Ama ng mga liwanag. Hindi siya nagbabago katulad ng
paglipat ng anino. **18** Pinili ng Diyos na bigyan tayo ng buhay
sa pamamagitan ng salita ng katotohanan, upang maging
katulad tayo ng mga unang bunga sa kaniyang mga nilikha.
19 Alam ninyo ito, mga minamahal kong kapatid. Bawat tao
ay dapat mabilis sa pakikinig, dahan-dahan sa pananalita, at
hindi agad nagagalit, **20** sapagkat ang galit ng tao ay hindi
gumagawa ng katuwiran ng Diyos. **21** Kaya alisin ninyo ang
lahat ng gawaing makasalanan at ang kasamaan na nasa
lahat ng dako, at sa kababaang-loob tanggapin ang itinanim
na salita, na makakapagligtas sa inyong kaluluwa. **22** Sundin
ninyo ang salita, huwag lamang itong pakinggan, kung saan
dinadaya ninyo lang ang inyong mga sarili. **23** Sapagkat
kung sinuman ang nakarinig ng salita at hindi ito ginagawa,
para siyang isang taong humarap sa salamin at tiningnan
ang kaniyang likas na mukha sa salamin. **24** Tinignan ang
kaniyang mukha, at umalis, at hindi nagtagal nakalimutan
niya kung ano ang kaniyang itsura. **25** Ngunit ang taong
tumitingin ng maingat sa ganap na batas, ang batas na
nagbibigay ng kalayaan, at patuloy na sinusunod ito, hindi
lamang siya naging tagapakinig na nakakalimot, ang taong ito
ay pagpapalain habang ginagawa niya ito. **26** Kung sinuman
ang nag-iisip sa kaniyang sarili na siya ay relihiyoso, ngunit
hindi mapigilan ang kaniyang dila, niloloko niya ang kaniyang
sarili at ang kaniyang relihiyon ay walang kabuluhan. **27** Ito
ay dalisay at walang karumihang relihiyon sa harap ng ating
Diyos at Ama: para tulungan ang mga walang ama at balo sa
kanilang kapighatian, at para pangalagaan ang sarili mula sa
katiwaliaan ng mundo.

2 Mga kapatid ko huwag natin sundin ang pananampalataya
ng ating Panginoon Jesus-Cristo, na Panginoon ng
kadakilaan, na may pagtatangi sa ilang mga tao, **2** Kung
may taong pumasok sa inyong pagpupulong na may suot na
mga gintong singsing at may mga marangyang kasuotan, at
mayroon ding pumasok na taong mahirap na may maruming
kasuotan, **3** at nagbigay lamang kayo ng pansin sa taong
may marangyang kasuotan, at sinabing, “Maupo po kayo rito
sa magandang lugar,” ngunit sinabi mo sa taong mahirap,
“Tumayo ka sa banda roon,” o kaya ay, “maupo ka sa aking
paanan,” **4** hindi ba kayo gumagawa ng paghatol sa inyong
sarili, at nagiging hukom ng may mga masasamang kaisipan?
5 Makinig kayo, mga minamahal kong kapatid, hindi ba pinili
ng Diyos ang mga mahihirap sa mundong ito upang maging
mayaman sa pananampalataya at manahin ang kaharian na
ipinangako sa kanila na nagmamahal sa kaniya? **6** Ngunit
hindi ninyo binigyan ng karangalan ang mahihirap! Hindi ba
ang mayayaman, sila ay ang ang nang-aapi sa inyo, at hindi
ba sila ang nagkakaladkad sa inyo sa mga hukuman? **7** Hindi
ba ang mayaman ang lumalait sa magandang pangalan kung
kanino kayo tinawag? **8** Gayunman, kung tinutupad ninyo ang
mga maharlikang kautusan, na naisulat sa mga kasulatan,
“Mahalin ninyo ang inyong kapwa tulad ng inyong sarili,”
maganda ang ginagawa ninyo. **9** Ngunit kung nagbibigay
kayo ng pagtatangi sa ilang tao, kayo ay nagkakasala,
nahatulan ng kautusan bilang isang lumalabag sa batas. **10**
Kung sinuman ang sumusunod sa lahat ng kautusan, ngunit
matisod sa isa sa mga ito, magkakasala siya sa pagsuway sa
lahat ng kautusan! **11** Sapagkat ang Diyos na nagsasabi
ng,”Huwag kang mangangalunya,” nagsabi ring, “Huwag
papatay.” Kung hindi ka nangalunya, ngunit ikaw ay pumatay,
sinuway mo ang kautusan ng Diyos. **12** Kaya't magsalita at
sumunod katulad nila na malapit ng hatulan sa pamamagitan
ng batas ng kalayaan. **13** Sapagkat darating ang paghahatol
na walang kahabagan sa kanila na nagpakita ng walang
kahabagan. Ang kahabagan ay nagtatagumpay laban sa
kahatulan! **14** Ano ang kabutihan nito, mga kapatid, kung
may magsasabi na mayroon siyang pananampalataya, ngunit
wala siyang mga gawa? Kaya ba ng pananampalatayang
iyon na iligtas siya? **15** Kung ang kapatid na lalaki o
kapatid na babae ang nangangailangan ng kasuotan at
pagkain araw-araw, **16** at ang isa sa inyo ay magsasabi sa
kanila, “Humayo kayong mapayapa, mangagpainit kayo at
magpakabusog kayo,”' subalit hindi ninyo sila binigyan ng
mga kinakailangan para sa katawan, anong kabutihan iyon?
17 Sa ganuon ding pamamaraan ang pananampalataya lang,
kung hindi ito nagtataglay ng mga gawa, ay patay. **18** Ngunit
may isang magsasabing, “Mayroon kang pananampalataya,
at mayroon akong gawa.” Ipakita mo sa akin ang iyong
pananampalataya na walang gawa, at ipapakita ko sa iyo ang
aking pananampalataya sa pamamagitan ng aking mga gawa.
19 Naniniwala ka na ang Diyos ay iisa; tama ka. Ngunit ang

mga demonyo ay naniniwala rin at nanginginig. **20** Gusto
mo bang malaman, taong mangmang, kung paano na ang
pananampalataya na walang gawa ay walang kabuluhan?
21 Hindi ba si Abraham na ating patriyarka ay pinawalang-
sala ng Diyos sa pamamagitan ng mga gawa nang ihain
niya sa altar ang anak niyang si Isaac? **22** Nakita ninyo
na ang pananampalataya ay kumilos kasama ang kaniyang
gawa, at sa pamamagitan ng paggawa nakamit ng kaniyang
pananampalataya ang layunin nito. **23** Natupad ang kasulatan
na nagsasabing, "Naniwala si Abraham sa Diyos, at ibinilang
ito sa kaniya na katuwiran." Kaya't si Abraham ay tinawag
na kaibigan ng Diyos. **24** Nakita ninyo na sa pamamagitan
ng mga gawa ang tao ay mapapa-walang sala, at hindi sa
pananampalataya lamang. **25** Sa parehong paraan din hindi
ba't si Rahab na nagbebenta ng aliw ay napawalang sala
sa pamamagitan ng gawa, nang tinanggap niya ang mga
mensahero at pinaalis sila sa pamamagitan ng ibang daan?
26 Kung paanong ang katawan na hiwalay sa espiritu ay
patay, gayon din ang pananampalataya na hiwalay sa mga
gawa ay patay.

3 Hindi dapat maging guro ang marami sa inyo, mga kapatid
ko, alam nating matatanggap natin ang mas higit na
paghahatol. **2** Sapagkat natitisod tayong lahat sa maraming
paraan. Kung sinuman ang hindi natitisod sa kaniyang
pananalita, siya ay taong ganap, na may kakayahang pigilan
din ang kaniyang buong katawan. **3** Ngayon kung lalagyan
natin ng busal ang bibig ng kabayo susundin nila tayo, at
mapapabaling natin ang kanilang buong katawan. **4** Pansinin
din ang mga barko, kahit na napakalaki nila at tinutulak ng
malalakas na hangin, ay nababaling kahit saan nais ibaling
ng piloto sa pamamagitan ng napakaliit na timon. **5** Ganoon
din ang dila na isang maliit na bahagi ng katawan, ngunit
nagyayabang ng malalaking bagay. Pansinin kung paano
ang isang malawak na kagubatan ay nasusunog ng isang
maliit na apoy! **6** Ang dila ay isa ring apoy, isang mundo ng
makasalanan na inilagay sa bahagi ng ating mga katawan,
nagpaparumi sa buong katawan at pinagniningas ang daan
ng buhay, at ito ay nakatakdang apoy mula sa impiyerno.
(Geenna g1067) **7** Bawat uri ng mga mababangis na hayop,
mga ibon, mga gumagapang at mga nilalang sa dagat ay
kayang paamuin at napaamo ng mga tao, **8** ngunit walang
kahit na sinuman ang makapagpapaamo ng dila: walang
tigil na kasamaan, puno ng nakamamatay na lason. **9** Sa
pamamagitan ng dila pinupuri natin ang ating Panginoon
at Ama, at sa pamamagitan nito nagsusumpa tayo ng tao,
na nilikhang kalarawan ng Diyos. **10** Galing sa iisang bibig
ang pagsasalita ng pagpapala at pagsusumpa. Aking mga
kapatid, hindi dapat mangyari ang mga bagay na ito. **11**
Lumalabas ba sa bukal ang parehong sariwa at mapait na
tubig? **12** Aking mga kapatid, maaari bang ang isang puno
ng igos ay mamunga ng mga olibo? o ang isang puno ng
ubas mamunga ng igos? Hindi rin lumalabas sa iisang bukal
ang tubig-tabang at tubig-alat **13** Sino sa inyo ang marunong
at nakakaunawa? Hayaan ang taong iyan na ipakita ang
kaniyang magandang buhay sa pamamagitan ng kaniyang
mga gawa sa kapakumbabaan na nagmumula sa karunungan.
14 Ngunit kung mayroon kayong mapait na paninibugho
at makasariling hangarin sa inyong puso, huwag kayong
magmayabang at magsinungaling laban sa katotohanan. **15**
Hindi ito ang karunungang nagmumula sa itaas, sa halip ay
makamundo, hindi espiritwal, mula sa diyablo. **16** Sapagkat
kung saan may paninibugho at makasariling hangaring umiiral,
may pagkalito at masasamang pag-uugali. **17** Ngunit ang
karunungang mula sa itaas unang-una ay dalisay, at maibigin
sa kapayapaan, mahinahon, may nag-aalab na puso, puno
ng awa at mabuting bunga, walang inaayunang ibang tao,
at tapat. **18** At ang bunga ng katuwiran ay naitanim sa
kapayapaan alang-alang sa mga gumagawa ng kapayapaan.

4 Saan nanggaling ang pag-aaway at alitan sa inyo? Hindi
ba nagmula ito sa inyong mga masamang hangarin na
lumalaban sa inyong mga miyembro? **2** Hinahangad ninyo
kung anong wala kayo. Pumatay kayo at hinabol ninyo
kung anong hindi mapapasainyo. Nakipag-away kayo at
nakipagtalo, subalit hindi ninyo nakuha dahil hindi kayo
humingi sa Diyos. **3** Humingi kayo at hindi ninyo natanggap
dahil humihingi kayo ng mga masasamang bagay, upang
gamitin ninyo sa inyong mga masasamang hangarin. **4**
Kayong mga mangangalunya! Hindi ba ninyo alam na ang
pakikipagkaibigan sa mundo ay pakikipag-away laban sa
Diyos? Kaya, sinuman ang magpasiyang maging kaibigan ng
mundo ay ginawa niya mismo ang kaniyang sarili na kaaway
ng Diyos. **5** O inisip ninyo ba na ang kasulatan ay walang
kahulugan noong sinabi nito na ang Espiritu na ipinagkaloob
niya sa atin ay labis na naninibugho para sa atin? **6** Ngunit ang
Diyos ay nagbibigay ng mas higit na biyaya, kaya't sinasabi ng
kasulatan na "Ang Diyos ay sumasalungat sa mapagmataas,
ngunit nagbibigay ng biyaya sa mapagpakumbaba." **7** Kaya,
magpasakop kayo sa Diyos. Labanan ninyo ang diyablo
at lalayo siya sa inyo. **8** Lumapit kayo sa Diyos, at siya
ay lalapit sa inyo. Linisin ang inyong mga kamay, kayong
mga makasalanan, at gawing dalisay ang inyong mga puso,
kayong mga nagdadalawang-isip. **9** Magdalamhati kayo,
humagulgol kayo, at umiyak! Ibaling ang inyong kasiyahan
sa kapighatian at ang inyong kagalakan sa kalungkutan. **10**
Magpakumbaba kayo sa harap ng Panginoon, at kayo ay
kaniyang itataas. **11** Huwag kayong magsalita laban sa isa't-
isa, mga kapatid. Ang taong nagsasalita laban sa kaniyang
kapatid o naghahatol sa kaniyang kapatid ay nagsasalita
laban sa kautusan at humahatol sa batas ng Diyos. Kapag
hinatulan ninyo ang kautusan, hindi ninyo sinusunod ang
batas, ngunit isang tagahatol ng mga ito. **12** Iisa lamang
ang nagbigay ng batas at taga-hatol, ang Diyos, na kayang
magligtas at sumira. Sino kayo upang humatol sa inyong
kapwa? **13** Makinig, kayo na mga nagsasabing, "Ngayon
o bukas ay pupunta tayo sa ganitong bayan, at titigil ng
isang taon doon, at mangangalakal, at kikita." **14** Sino ang
nakakaalam kung ano ang mangyayari bukas, at ano nga ba
ang inyong buhay? Dahil katulad kayo ng hamog na sandaling
lumilitaw at biglang nawawala. **15** Sa halip ganito dapat
ang sabihin ninyo, "Kung ito ang kalooban ng Panginoon, at
nabubuhay pa kami gagawin namin ito o iyan." **16** Ngunit
ngayon, kayo ay naghahambog patungkol sa inyong mga
plano. Ang lahat ng paghahambog na iyan ay masama. **17**
Kaya, para sa kaniya na nakakaalam gumawa ng mabuti
ngunit hindi ito ginagawa, para sa kaniya ito ay kasalanan.

5 Ngayon, lumapit kayo mga mayayaman, umiyak kayo
ng malakas dahil sa kahirapan na darating sa inyo. **2**
Ang inyong mga kayamanan ay nabubulok at ang inyong
mga kasuotan ay kinakain ng anay. **3** Ang inyong ginto at
pilak ay wala nang kabuluhan, at ang kanilang kalawang
ang magpapatotoo laban sa inyo at susunog ng inyong mga

laman gaya ng apoy. Nag-iipon kayo ng inyong kayaman
sa huling mga araw. **4** Tingnan ninyo, ang bayad ng mga
manggagawa—silang mga hindi ninyo binayaran para sa pag-
aani ng inyong mga bukid—sumigaw sila ng malakas! At ang
mga sigaw ng mga taong nag-aani ng inyong mga pananim
ay nakaabot sa tainga ng Panginoon ng mga Hukbo. **5** Kayo
ay nabuhay ng marangya sa ibabaw ng lupa at nagpakasasa
sa inyong mga sarili. Pinataba ninyo ang inyong mga puso sa
isang araw ng pagkatay. **6** Hinatulan ninyo at pinatay ang
mga matuwid na hindi lumalaban sa inyo. **7** Kaya maging
matiyaga, mga kapatid, hanggang sa pagdating ng Panginoon,
katulad ng magsasaka na naghihintay ng mahalagang ani
ng lupa, Matiyagang naghihintay dito, hangang sa una at
huling pagbuhos ng ulan. **8** Kayo rin ay maging matiyaga;
ayusin ninyo ang inyong mga puso, dahil ang pagdating ng
Panginoon ay malapit na. **9** Huwag magreklamo, mga kapatid,
laban sa isa't-isa upang kayo ay hindi mahatulan. Tingnan
ninyo, ang hukom ay nakatayo sa pintuan. **10** Bilang isang
halimbawa, mga kapatid, ituring ninyo ang mga pagdurusa
at pagtitiyaga ng mga propeta na nagsalita sa pangalan ng
Panginoon. **11** Tingnan ninyo, tinatawag namin ang mga
nagtitiyaga, na "pinagpala." Narinig ninyo ang pagtitiis ni Job,
at alam ninyo ang layunin ng Panginoon para kay Job, kung
paano ang Panginoon ay puno ng kahabagan at awa. **12**
Higit sa lahat, mga kapatid ko, huwag kayong mangangako,
maging sa langit o maging sa lupa, o sa pamamgitan ng
anumang panunumpa, ngunit gawin ninyo ang "Oo" na "Oo" at
ang inyong "Hindi" na "Hindi," upang hindi kayo mahatulan. **13**
Mayroon bang nagdurusa sa inyo? Dapat siyang manalangin.
14 Mayroon bang masaya sa inyo? Hayaan siyang umawit ng
papuri. Mayroon bang may sakit sa inyo? Hayaan siyang
tawagin ang mga nakatatanda ng iglesya at hayaan siyang
ipanalangin ng mga nakatatanda, at pahiran siya ng langis
sa pangalan ng Panginoon, **15** at ang panalangin ng may
pananampalataya ang magpapagaling sa taong may sakit, at
ang Panginoon ang magtataas sa kaniya. Kung nakagawa
siya ng kasalanan, patatawarin siya ng Diyos. **16** Kaya ihayag
ninyo ang inyong mga kasalanan sa bawat isa at ipanalangin
ang bawat isa upang kayo ay mapagaling. Ang panalangin ng
matuwid ay magdudulot ng malaking bunga. **17** Si Elias ay
tao din na may pakiramdaman kagaya natin. Siya ay taimtim
na nanalangin na huwag umulan at hindi nga umulan sa lupa
ng tatlong taon at anim na buwan. **18** At si Elias ay muling
nanalangin at ibinuhos ng langit ang ulan sa lupa at ito ay
nagbigay ng ani. **19** Aking mga kapatid, kung sinuman sa
inyo ang naliligaw mula sa katotohanan ngunit mayroong
umakay sa kaniya pabalik, **20** ipaalam sa kaniya na kung
sinuman ang umakay sa makasalanan na makalabas sa
kaniyang maling daan, maliligtas ang kaniyang kaluluwa mula
sa kamatayan at matatabunan ang maraming kasalanan.

1 Pedro

1 Si Pedro, na apostol ni Jesu Cristo, sa mga dayuhang
nasa iba't ibang dako, sa mga pinili na nasa Ponto,
Galacia, Capadocia, Asia, at Bitinia, 2 ayon sa kaalaman ng
Diyos Ama sa simula pa lang, sa pagpapabanal ng Banal
na Espiritu, para sa pagsunod kay Jesu Cristo, at para
sa pagwiwisik ng kaniyang dugo. Sumainyo ang biyaya,
at sumagana ang inyong kapayapaan. 3 Papurihan ang
Diyos at Ama ng ating Panginoong Jesu Cristo. Sa kaniyang
dakilang kahabagan, nagbigay siya sa atin ng bagong
kapanganakan para sa katiyakan ng pamana sa pamamagitan
ng pagkabuhay muli ni Jesu Cristo mula sa kamatayan— 4
para sa pamanang hindi maglalaho, hindi madudungisan,
at hindi kukupas. Nakalaan ito sa langit para sa inyo. 5 Sa
kapangyarihan ng Diyos kayo ay iniingatan sa pamamagitan
ng pananampalataya para sa kaligtasan na nakahandang
maihayag sa huling panahon. 6 Magagalak kayo dito, kahit na
ngayon, kinakailangan ninyong makaramdam ng kapighatian
dahil sa ibat-ibang mga pagsubok. 7 Ito ay para ang inyong
pananampalataya ay masubok, pananampalataya na higit
na mas mahalaga kaysa sa ginto na naglalaho sa apoy
na sumusubok sa inyong pananampalataya. Nangyayari
ito upang ang inyong pananampalataya ay matagpuang
nagbubunga ng pagpupuri, kaluwalhatian, at karangalan sa
kapahayagan ni Jesu Cristo. 8 Hindi ninyo siya nakita, pero
mahal ninyo siya. Hindi ninyo siya nakikita ngayon, ngunit
naniniwala kayo sa kaniya at lubos kayong nagagalak na
may kaligayahang hindi maipaliwanag na punong-puno ng
kaluwalhatian. 9 Kayo mismo ang tumatanggap ng bunga
ng inyong pananampalataya, ang kaligtasan ng inyong mga
kaluluwa. 10 Maingat na sinaliksik at sinuri ng mga propeta
ang patungkol sa kaligtasang ito, tungkol sa biyaya na
mapapasa-inyo. 11 Nagsaliksik sila upang malaman kung
anong uri ng kaligtasan ang darating. Nagsaliksik din sila
upang malaman ang patungkol sa panahon na sinasabi
sa kanila ng Espiritu ni Cristo na nasa kanila. Nangyayari
ang mga ito habang sinasabi niya sa kanila, bago pa man
mangyari, ang patungkol sa pagdurusa ni Cristo, at ang mga
kaluwalhatiang darating kasunod niya. 12 Naihayag sa mga
propeta na naglilingkod sila sa mga bagay na ito, hindi para
sa kanilang sarili, kung hindi para sa inyo— ang pagsasabi ng
mga bagay na ito sa pamamagitan ng mga nagdadala ng
ebanghelyo sa inyo sa pamamagitan ng Banal na Espiritu na
isinugo mula sa langit, mga bagay na ninanais maipahayag
maging ng mga anghel. 13 Kaya't bigkisan ninyo ang baywang
ng inyong kaisipan. Maging mahinahon kayo sa inyong pag-
iisip. Magkaroon kayo ng buong kapanatagan sa biyaya na
dadalhin sa inyo sa kapahayagan ni Jesu Cristo. 14 Tulad ng
masunuring mga anak, huwag ninyong i-ayon ang inyong
mga sarili sa mga pagnanasa na inyong sinunod noong wala
pa kayong kaalaman. 15 Dahil gaya ng ang tumawag sa
inyo ay banal, kayo rin, at magpakabanal sa lahat ng inyong
ginagawa sa buhay. 16 Sapagkat nasusulat, “Magpakabanal
kayo, sapagkat ako ay banal.” 17 At kung tinatawag ninyong
“Ama” ang tagahatol na walang pagtatangi ayon sa ginagawa
ng bawat tao, bigyang panahon ng inyong paglalakbay nang
may mataas na pagtingin sa kaniya. 18 Alam ninyo na
hindi sa mga pilak o ginto— mga bagay na naglalaho— na
kayo ay tinubos mula sa hangal na pamumuhay na inyong
natutunan sa inyong mga ninuno. 19 Pero kayo ay tinubos sa
marangal na dugo ni Cristo, tulad ng isang tupa na walang
kapintasan at walang karumihan. 20 Pinili si Cristo bago
pa ang pagkalikha ng mundo, pero ngayon, sa mga huling
panahon, naihayag siya sa inyo. 21 Naniniwala kayo sa
Diyos sa pamamagitan niya, na binuhay ng Diyos mula sa
mga patay at sa kaniya na binigyan ng kaluwalhatian upang
ang inyong pananampalataya at pagtitiwala ay mailaan sa
Diyos. 22 Ginawa ninyong dalisay ang inyong mga kaluluwa
sa pamamagitan ng pagsunod sa katotohanan para sa
taos-pusong pagmamahal para sa kapatiran, kaya masugid
ninyong ibigin ang isa't isa. 23 Ipinanganak kayong muli, hindi
mula sa naglalahong binhi, ngunit mula sa hindi naglalahong
binhi, sa pamamagitan ng buhay at nananatiling salita ng
Diyos. **(aiōn g165)** 24 Sapagkat “Ang lahat ng laman ay
tulad ng damo, at ang lahat ng kagandahan nito ay tulad
ng bulakalak. Ang damo ay malalanta, at ang bulaklak ay
malalaglag, 25 pero ang salita ng Panginoon ay mananatili
magpakailanman.” Ito ang mensahe na ipinahayag bilang
ebanghelyo sa inyo. **(aiōn g165)**

2 Kaya isantabi ninyo ang lahat ng kasamaan, panlilinlang,
pagpapa-imbabaw, pagka-inggit, at paninirang-puri. 2
Katulad ng bagong silang na sanggol, naisin ninyo ang purong
gatas na espiritwal, upang kayo ay lumago sa kaligtasan sa
pamamagitan nito, 3 kung naranasan niyo na mabuti ang
Panginoon. 4 Lumapit kayo sa kaniya na siyang buhay na bato
na tinanggihan ng mga tao, pero pinili ng Diyos at natatangi sa
kaniya. 5 Tulad kayo ng buhay na mga bato na kasalukuyang
binubuo upang maging espiritwal na tahanan, upang maging
banal na mga pari na naghahandog ng espiritwal na mga alay
na katanggap-tanggap sa Diyos sa pamamagitan ni Jesu
Cristo. 6 Sinasabi ng kasulatan, “Masdan ninyo, inilatag
ko sa Sion ang isang panulukang bato, pinuno at pinili at
mahalaga. Sinumang sumampalataya sa kaniya ay hindi
mapapahiya.” 7 Kaya ang karangalan ay para sa inyo na
nananampalataya. Pero, “ang bato na tinanggihan ng mga
manggagawa, ito ang naging puno sa panulukan”— 8 at, “ang
batong katitisuran at ang batong kadarapaan.” Madarapa sila
sa hindi pagsunod sa salita, kung saan sila rin ay itinalaga. 9
Subalit kayo ay piniling lahi, isang grupo ng maharlikang mga
pari, isang banal na bayan, mga taong pag-aari ng Diyos,
upang maihayag ninyo ang mga kamangha-manghang ginawa
ng tumawag sa inyo mula sa kadiliman patungo sa kaniyang
kamangha-manghang kaliwanagan. 10 Dati, hindi kayo isang
bayan, pero ngayon, kayo ay bayan na ng Diyos. Hindi kayo
tumanggap ng kahabagan, pero ngayon, tumanggap kayo ng
kahabagan. 11 Mga minamahal, tinawag ko kayong mga
dayuhan at manlalakbay upang umiwas kayo sa masasamang
pagnanasa na nakikipagdigma sa inyong kaluluwa. 12 Dapat
kayong magkaroon ng mabuting pamumuhay sa gitna ng mga
Gentil, sa gayon, kung magsasalita sila patungkol sa inyo
bilang gumagawa ng masasamang bagay, mapagmasdan
nila ang inyong mabubuting ginagawa at papurihan nila ang
Diyos sa araw ng kaniyang pagdating. 13 Sumunod kayo sa
bawat pamahalaan, alang-alang sa Panginoon, maging ang
hari bilang kataas-taasan, 14 maging ang gobernador na
isinugo upang parusahan ang mga mapaggawa ng masama
at puruhin silang mapaggawa ng mabuti. 15 Sapagkat ito
ang kalooban ng Diyos, na sa pamamagitan ng paggawa ng
mabuti mapatahimik ninyo ang walang kabuluhang salita ng
mga hangal. 16 Bilang mga taong malaya, huwag ninyong
angkinin ang inyong kalayaan bilang panakip ng kasamaan,

sa halip, maging tulad kayo ng mga lingkod ng Diyos. 17
Igalang ninyo ang lahat ng tao. Mahalin ninyo ang kapatiran.
Magkaroon kayo ng takot sa Diyos. Igalang ninyo ang hari. 18
Mga alipin, magpasakop kayo sa inyong mga amo nang may
buong paggalang, hindi lang sa mabuti at mahinahon na mga
amo, pero pati narin sa mga masama. 19 Sapagkat kapuri-
puri ang sinumang magtitiis ng pasakit habang nahihirapan sa
kawalan ng katarungan nang dahil sa kaniyang konsiyensya
sa Diyos. 20 Sapagkat gaano kataas na parangal ang
nakalaan sa paggawa ng kasamaan at magtiis habang
pinarurusahan? Pero kung gumawa kayo ng mabuti at nagtiis
kayo habang pinarurusahan, ito ay kapuri-puri sa Diyos.
21 Dahil dito kayo tinawag, sapagkat maging si Cristo ay
naghirap para sa inyo, nag-iwan ng halimbawa para sa inyo
upang sundan ang kaniyang mga dinaraanan. 22 Hindi siya
nagkasala at walang anumang pandaraya ang natagpuan sa
kaniyang bibig. 23 Nang nilait siya, hindi siya gumanti ng
panlalait. Nang naghirap siya, hindi siya nagbanta ng ganti,
pero ibinigay niya ang kaniyang sarili sa humahatol nang
matuwid. 24 Siya mismo ang nagdala ng ating mga kasalanan
sa kaniyang katawan sa puno, upang hindi na tayo magkaroon
ng bahagi sa kasalanan, at upang makapamuhay tayo para
sa katuwiran. Sa pamamagitan ng kanyang mga sugat kayo
ay gumaling. 25 Kayong lahat ay naglalakbay palayo tulad
ng mga nawawalang tupa, ngunit ngayon, bumalik kayo sa
pastol at tagapagbantay ng inyong mga kaluluwa.

3 Sa ganitong paraan, kayong mga asawang babae ay
dapat magpasakop sa inyong mga asawa, sa gayon,
kahit may ilang hindi sumusunod sa salita, sa pamamagitan
ng pag-uugali ng kanilang asawang babae, mahikayat sila
nang walang salita, 2 dahil makikita nila ang inyong dalisay
na pag-uugali na may karangalan sa kanilang sarili. 3
Huwag ninyo itong gawin sa pamamagitan ng panlabas na
paggayak—pagtitirintas ng buhok, pagsusuot ng alahas, o
magagarang damit. 4 Sa halip, gawin niyo ito sa pamamagitan
ng panloob na pagkatao na nasa puso, at nang walang
kupas na kagandahan ng isang mahinahon at mapayapang
espiritu na natatangi sa paningin ng Diyos. 5 Sapagkat ang
banal na mga kababaihan noon ay minsang naggayak ng
kanilang mga sarili sa ganitong paraan. Nagtiwala sila sa
Diyos at nagpasakop sila sa kanilang mga asawa. 6 Sa
ganitong paraan sumunod si Sara kay Abraham at tinawag
siyang kaniyang “panginoon.” Kayo ngayon ay kaniyang
mga anak kung ginagawa ninyo ang mabuti at kung hindi
kayo natatakot sa kaguluhan. 7 Gayun din, kayong mga
asawang lalaki ay dapat mamuhay kasama ang inyong
asawa nang nalalaman na sila ay mas mahinang kabiyak,
kinikilala sila na kapwa ninyong tatanggap ng kaloob ng
buhay. Gawin ninyo ito upang ang inyong mga panalangin ay
hindi mahadlangan. 8 Panghuli, lahat kayo, magkaisa kayo
sa pag-iisip, mahabagin, mapagmahal bilang magkakapatid,
maging maawain, at mapagpakumbaba. 9 Huwag ninyong
suklian ang masama ng masama o ang panlalait ng panlalait.
Sa halip, patuloy kayong magpala, sapagkat dahil dito, kayo
ay tinawag nang sa gayun magmana kayo ng pagpapala.
10 “Ang may gustong magmahal sa buhay at makakakita
ng mabubuting araw ay kailangang pigilin ang kaniyang
dila sa masama at ang kaniyang bibig sa pagsasabi ng
kasinungalingan. 11 Talikuran niya ang masama at gawin
ang mabuti. Hanapin niya ang kapayapaan at ito'y sundan.
12 Ang mga mata ng Panginoon ay nakikita ang matuwid at
naririnig ng kaniyang tainga ang kanilang mga kahilingan.
Pero ang mukha ng Panginoon ay laban sa mga gumagawa
ng masama.” 13 Sino ang mananakit sa inyo kung hinahangad
ninyo ang mabuti? 14 Pero kung naghihirap kayo dahil sa
katuwiran, kayo ay pinagpala. Huwag niyong katakutan ang
kanilang kinatatakutan. Huwag kayong mabahala. 15 Sa
halip, ibukod-tangi niyo ang Panginoong Cristo sa inyong mga
puso bilang banal. Lagi kayong maging handa na sagutin
ang bawat nagtatanong sa inyo kung bakit mayroon kayong
pagtitiwala sa Diyos. Gawin ninyo ito nang may kahinahunan
at paggalang. 16 Magkaroon kayo ng malinis na budhi upang
ang mga taong umaalipusta sa inyong magandang buhay kay
Cristo ay mapahiya dahil nagsasalita sila laban sa inyo na tila
kayo ay masasamang tao. 17 Mas mainam, kung nais ng
Diyos, na kayo ay maghirap sa paggawa ng kabutihan kaysa
sa paggawa ng kasamaan. 18 Nagdusa rin si Cristo para
sa mga kasalanan. Siya na matuwid ay nagdusa para sa
atin, na mga hindi matuwid, upang tayo ay madala niya sa
Diyos. Pinatay siya sa laman, pero muling binuhay sa espiritu.
19 Sa espiritu, nagpunta siya at nangaral sa mga espiritu
na ngayon ay naka-bilanggo. 20 Sila ay ayaw sumunod
noong ang Diyos ay matiyagang naghihintay sa panahon
ni Noe, sa mga araw ng ginagawa ang arko, at nagligtas
ang Diyos ng iilang tao—walong kaluluwa—sa baha. 21 Ito
ay sumisimbolo ng pagbabautismo na nagliligtas sa inyo
ngayon, hindi bilang paglilinis ng karumihan mula sa katawan,
pero bilang panawagan ng mabuting budhi sa Diyos, sa
pamamagitan ng pagkabuhay muli ni Jesu-Cristo. 22 Siya ay
nasa kanang kamay ng Diyos. Nagpunta siya sa langit. Ang
mga anghel, mga pamahalaanan, at ang mga kapangyarihan
ay dapat magpasakop sa kaniya.

4 Kaya nga, dahil si Cristo ay naghirap sa laman, armasan
ninyo ang inyong mga sarili ng kaparehas na hangarin.
Sinuman ang naghirap sa laman ay tumigil na sa kasalanan. 2
Ang taong ito ay hindi na namumuhay para sa mga pansariling
pagnanasa, pero para sa kalooban ng Diyos—sa kaniyang
natitirang buhay. 3 Sapagkat sapat na panahon na ang lumipas
para gawin ng mga Gentil ang nais nilang gawin—kahalayan,
pagkahumaling, paglalasing, panggugulo, labis na pagsasaya
at kasuklam-suklam na pagsamba sa diyus-diyosan. 4 Naisip
nilang kakaiba na hindi ninyo ginagawa ang mga bagay na ito
kasama sila, kaya nagsasalita sila ng masama patungkol sa
inyo. 5 Magbibigay sila ng pagsusulit sa kaniya na handang
hatulan ang lahat ng mga tao, patay man o buhay. 6 Sa
layuning ito, ipinangaral ang ebanghelyo sa mga namatay, sa
gayun, kahit na sila ay hinatulan sa kanilang mga katawan
bilang mga tao, sila ay makapapamuhay ayon sa Diyos
sa espiritu. 7 Ang katapusan ng lahat ng mga bagay ay
parating na. Kaya magkaroon kayo ng matinong kaisipan at
maliwanag na pag-iisip para sa kapakanan ng inyong mga
panalangin. 8 Higit sa lahat ng bagay, magkaroon kayo ng
taimtim na pag-ibig para sa isa't isa, dahil ang pag-ibig ay
hindi naghahangad na matuklasan ang mga kasalanan ng
iba. 9 Magpakita kayo ng kagandahang-loob sa isa't isa
nang walang pagrereklamo. 10 Ang bawat isa sa inyo ay
tumanggap ng kaloob, gamitin niyo ito para paglingkuran
ang isa't isa, bilang mabuting mga katiwala ng maraming
kaloob ng Diyos. 11 Kung mayroong nangungusap, ituring
niyo ito bilang salita ng Diyos, at kung mayroong naglilingkod,
magmula ito sa lakas na ibinibigay ng Diyos, upang sa lahat
ng bagay, ang Diyos ay maluwalhati sa pamamagitan ni

Jesu- Cristo. Kaluwalhatian at kapangyarihan ay sa kaniya magpakailanman. Amen **(aiōn g165)** **12** Mga minamahal, huwag ninyong isiping kataka-taka ang masidhing pagsubok na dumarating sa inyo, na parang hindi ito pangkaraniwan sa inyo. **13** Pero tulad ng pagdanas ninyo ng mga pagdurusa ni Cristo, magalak kayo, upang kayo ay magalak at matuwa sa pagpapahayag ng kaniyang kaluwalhatian. **14** Kung kayo ay inaalipusta dahil sa pangalan ni Cristo, kayo ay pinagpala, dahil ang Espiritu ng kaluwalhatian at Espiritu ng Diyos ay nasa inyo. **15** Nawa walang magdusa sa inyo bilang isang mamamatay tao, magnanakaw, mapaggawa ng masama, o pakialamero. **16** Pero, sinuman sa inyo ang nagdurusa bilang isang Kristiyano, huwang siyang mahiya, sa halip luwalhatiin niya ang Diyos sa pangalan na ito. **17** Sapagkat panahon na para ang paghuhukom ay magsimula sa sambahayan ng Diyos. At kung magsisimula ito sa atin, ano pa ang kalalabasan para sa mga hindi sumusunod sa ebanghelyo ng Diyos? **18** At kung "ang matuwid ay naligtas sa kabila ng mga pagdurusa, ano pa ang mangyayari sa mga hindi maka-diyos at sa makasalanan?" **19** Kaya ipagkatiwala nawa ng mga nagdurusa ayon sa kalooban ng Diyos ang kanilang mga kaluluwa sa tapat na Manlilikha habang sila ay gumagawa ng kabutihan.

5 Hinihikayat ko ang mga nakatatanda sa inyo, ako, na isang kapwa nakatatanda at isang saksi sa pagdurusa ni Cristo, at kabahagi ng kaluwalhatian na maihahayag. **2** Kaya nga, hinihikayat ko kayo, mga nakatatanda, pangalagaan ninyo ang kawan ng Diyos na nasa inyo. Pangalagaan niyo sila, hindi dahil kailangan ninyo, pero dahil nais ninyo ito, ayon sa Diyos. Pangalagaan niyo sila nang maluwag sa inyong kalooban, hindi para sa pera. **3** Huwag kayong umasta na tila mga amo sa mga taong nasa inyong pangangalaga, sa halip maging halimbawa kayo sa kawan. **4** Sa kapahayagan ng Punong Pastol, kayo ay makatatanggap ng maluwalhating korona na hindi kumukupas. **5** Gayon din, kayong mga nakababatang kalalakihan, magpasakop kayo sa mga nakatatandang kalalakihan. Kayong lahat, damitan ninyo ang inyong sarili ng kababaang-loob at maglingkod kayo sa isa't isa sapagkat pinipigilan ng Diyos ang mga mapagmataas, pero binibigyan niya ng biyaya ang mga mapagpakumbaba. **6** Kaya nga maging mapagpakumbaba kayo sa ilalim ng makapangyarihang kamay ng Diyos upang kayo ay itaas niya sa tamang panahon. **7** Ibigay niyo ang lahat ng inyong pag-aalala sa kaniya, dahil pinag-iingatan niya kayo. **8** Maging handa at mapagmatyag kayo. Ang inyong kaaway, ang diyablo, tulad ng isang umaatungal na leon, ay naglilibot at naghahanap ng kaniyang sasakmalin. **9** Tumindig kayo laban sa kaniya. Magpakatatag kayo sa inyong pananampalataya. Tandaan ninyo na ang inyong mga kapatid na nasa mundong ito ay nagtitiis ng kaparehas na pagdurusa. **10** Pagkatapos ninyong magdusa sa sandaling panahon, ang Diyos ng lahat ng biyaya, na tumawag sa inyo sa walang hanggang kaluwalhatian kay Cristo, ang siyang magbibigay sa inyo ng kaganapan, magpapatibay at magpapalakas sa inyo. **(aiōnios g166)** **11** Sa kaniya ang kapangyarihan magpakailanman. Amen. **(aiōn g165)** **12** Itinuturing ko si Silvano na isang tapat na kapatid, at sumulat ako sa inyo ng maigsi sa pamamagitan niya. Hinihikayat ko kayo at nagpapatotoo sa inyo na ang aking isinulat ay ang totoong biyaya ng Diyos. Manindigan kayo dito. **13** Ang babaeng nasa Babilonia, na pinili kasama ninyo, ay bumabati sa inyo, at si Marcos, na aking anak, ay binabati kayo. **14** Batiin niyo ang isa't isa sa halik ng pag ibig. Nawa ang kapayapaan ay sumainyong lahat na mga tagasunod ni Cristo.

2 Pedro

1 Ako, si Simon Pedro, isang alipin at apostol ni Jesu-
Cristo, para sa mga nakatanggap ng mahalagang
pananampalataya kagaya ng natanggap namin, ang
pananampalataya sa katuwiran ng ating Diyos at Tagapagligtas
na si Jesu-Cristo. **2** Ang biyaya nawa ay sumainyo; nawa ang
kapayapaan ay lumago sa pamamagitan ng kaalaman ng
Diyos at ng ating Panginoong Jesus. **3** Lahat ng mga bagay
ng banal na kapangyarihan para sa buhay at pagiging maka-
diyos ay ibinigay sa atin sa pamamagitan ng kaalaman ng
Diyos na siyang tumawag sa atin sa pamamagitan ng kaniyang
sariling kaluwalhatian at kabutihan. **4** Sa pamamagitan nito,
binigyan niya tayo ng mahahalaga at dakilang mga pangako.
Ginawa niya ito upang kayo ay makibahagi sa banal na
katangian habang kayo ay tumatakas mula sa kasamaan na
nasa mundo sa masamang hangarin. **5** Sa kadahilanang
ito, gawin ninyo ang inyong makakaya para dagdagan ang
kabutihan sa pamamagitan ng inyong pananampalataya, at
sa pamamagitan ng inyong kabutihan ay kaalaman. **6** Sa
pamamagitan ng inyong kaalaman ay pagpipigil sa sarili, at
sa pamamagitan ng inyong pagpipigil sa sarili ay pagtitiyaga,
at sa pamamagitan ng inyong pagtitiyaga ay pagiging maka-
diyos. **7** Sa pamamagitan ng inyong pagiging maka-diyos ay
ang pagmamahal bilang magkakapatid, at sa pamamagitan
ng inyong pagmamahal bilang magkakapatid ay ang pag-ibig.
8 Kung ang mga bagay na ito ay nasa inyo at lumalago sa
inyo, kayo ay hindi magiging baog o hindi namumunga sa
kaalaman ng ating Panginoon na si Jesu-Cristo. **9** Ngunit
ang sinuman na nagkukulang sa mga bagay na ito ay
nakikita niya lamang kung ano ang malapit; siya ay bulag.
Nakalimutan niya ang paglilinis mula sa kaniyang mga lumang
kasalanan. **10** Samakatwid, mga kapatid, gawin ninyo ang
inyong makakaya upang gawin ang inyong pagkatawag at
pagkakapili na tiyak sa inyong mga sarili. Kung gagawin ninyo
ang mga bagay na ito, hindi kayo matitisod. **11** Sa gayon,
ang daan ay masaganang ipagkakaloob sa inyo sa walang
hanggang kaharian ng ating Panginoon at Tagapagligtas
na si Jesu-Cristo. **(aiōnios g166)** **12** Samakatwid, ako ay
magiging laging handa na ipaalala sa inyo ang mga bagay
na ito, gayong alam na ninyo ang mga ito, kayo ngayon ay
matibay na sa katotohanan. **13** Sa aking palagay ay dapat
ko na kayong gisingin at paalalahanan sa mga bagay na ito
habang ako ay nandito sa tolda. **14** Sapagkat alam ko na
malapit ko nang tanggalin ang aking tolda tulad ng ipinakita
ng Panginoong Jesu-Cristo sa akin. **15** Gagawin ko ang aking
makakaya upang lagi ninyong alalahanin ang mga bagay na
ito pagkatapos ng aking pag-alis. **16** Sapagkat hindi namin
sinundan ang mga katalinuhang lumikha ng mga kathang-isip
noong sinabi namin sa inyo ang patungkol sa kapangyarihan
at pagpapakita ng ating Panginoong Jesu-Cristo, ngunit kami
ang mga naging saksi sa kaniyang kadakilaan. **17** Natanggap
niya mula sa Diyos Ama ang karangalan at kaluwalhatian
noong may isang tinig ang dumating sa kaniya mula sa
Dakilang Kaluwalhatian na nagsasabing, "Ito ang aking Anak,
ang Kaisa-isa kong minamahal, sa kaniya ay lubos akong
nalulugod." **18** Narinig namin itong tinig na nagmula sa langit
habang kami ay kasama niya sa banal na bundok. **19** Nasa
amin ang mga salitang ipinahayag ng mga propeta at ito ay
lalong tiyak, ito ay mabuting pag-ukulan ninyo ng pansin.
Ito ay tulad ng isang lampara na nagliliwanag sa madilim
na lugar hanggang dumating ang umaga at ang mga bituin
sa umaga ay sisikat sa inyong mga puso. **20** Una ninyong
alamin ito, na ang nasusulat na propesiya ay hindi nagmula
sa mismong pangangatwiran ng propeta. **21** Sapagkat walang
anumang propesiya ang nagmula sa kalooban ng tao, kundi
sa pamamagitan ng tao, sa ilalim ng Banal na Espiritu na
siyang nagsalita mula sa Diyos.

2 May mga bulaang propeta na nagpunta sa mga Israelita at
may mga bulaang guro ang pupunta sa inyo. Palihim silang
magdadala ng mga mapanirang maling pananampalataya
at itatatwa nila ang Panginoon na bumili sa kanila. Sila ay
nagdadala ng kanilang agarang pagkawasak. **2** Marami
ang susunod sa kanilang kahalayan at sa pamamagitan
nila malalapastanganan ang daan ng katotohanan. **3** Sa
kanilang pagkagahaman ay sasamantalahin nila kayo sa
pamamagitan ng mga mapanlinlang na mga salita. Naghihintay
ang kahatulan laban sa kanila; ang kanilang pagkawasak
ay darating. **4** Sapagkat hindi kinaawaan ng Diyos ang
mga anghel na nagkasala. Sa halip ay ipinasakamay niya
ang mga ito sa Tartarus upang igapos sa mga tanikala
hanggang sa paghuhukom. **(Tartaroō g5020)** **5** At hindi rin
niya kinaawaan ang sinaunang mundo. Sa halip, itinira niya si
Noe, ang mensahero ng katuwiran, kasama ang pitong iba
pa, nang nagdala ng baha ang Diyos sa mundo ng mga hindi
maka-diyos. **6** At pinulbos ng Diyos ang mga lungsod ng
Sodoma at Gomora at hinatulan sila ng pagkawasak, bilang
halimbawa kung ano ang darating sa mga hindi maka-diyos.
7 Ngunit nang kaniyang ginawa iyan ay, iniligtas niya si Lot na
matuwid, na lubos na nagdalamhati dahil sa mga maruming
gawain ng mga taong lumalabag sa batas. **8** Dahil ang taong
matuwid na iyon na araw-araw na naninirahan kasama nila ay
pinahihirapan ang kaniyang matuwid na kaluluwa dahil sa
nakita niya at narinig. **9** Kung gayon, alam ng Panginoon
kung paano iligtas ang mga taong maka-diyos mula sa mga
pagsubok at kung paano parusahan ang mga taong hindi
maka-diyos sa araw ng paghuhukom. **10** Ito ay totoo lalo na
sa mga nagpapatuloy sa masasamang nasa ng laman at
humahamak sa batas. Sila ay mapangahas at sumusunod sa
sariling kalooban. Hindi sila natatakot na lapastanganin ang
mga maluluwalhati. **11** Ang mga anghel ay may taglay na higit
na lakas at kakayahan kaysa sa mga tao, ngunit hindi sila
nagdala ng mapang-alipustang paghuhukom laban sa kanila
sa Panginoon. **12** Ngunit ang mga walang isip na mga hayop
na ito ay likas na ginawa para hulihin at wasakin. Hindi nila
alam kung ano ang kanilang inaalipusta. Sila ay mawawasak.
13 Sila ay masasaktan sa gantimpala ng kanilang mga maling
gawain. Namumuhay sila sa kasiyahan sa araw. Sila ay mga
dumi at bahid. Nagsasaya sila sa kanilang mga mapanlinlang
na kasiyahan habang sila ay nakikipagdiwang sa inyo. **14** May
mga mata sila na puno ng mga mapangalunyang babae; hindi
sila kailanman nakuntento sa pagkakasala. Inuudyukan nila
ang mga mahihinang kaluluwa sa pagkakamali at ang kanilang
puso ay sinanay sa pag-iimbot, mga batang isinumpa. **15**
Kanilang iniwan ang tamang daan. Naligaw sila at sinunod ang
daan ni Balaam na anak ni Beor na nagnais na tumanggap ng
kabayaran sa kawalang-katuwiran. **16** Ngunit siya ay sinaway
dahil sa kaniyang paglabag. Isang asno ang nagsalita sa
tinig ng tao ang siyang tumapos sa kahibangan ng propeta.
17 Ang mga taong ito ay katulad ng mga bukal na walang
tubig. Katulad sila ng mga ulap na tinatangay ng bagyo.
May makapal na kadiliman ang sa kanila ay naghihintay. **18**

Nagsasalita sila ng mga bagay na pawang walang kabuluhan at kayabangan lamang. Inuudyukan nila ang mga tao sa pamamagitan ng pita ng laman. Inuudyukan nila ang mga taong sumusubok na tumakas mula sa maling pamumuhay. **19** Nangangako sila ng kalayaan sa kanila ngunit sila ma'y alipin ng kasamaan. Sapagkat ang isang tao ay alipin ng kahit anong dumadaig sa kaniya. **20** Sino mang makatakas sa karumihan ng mundo sa pamamagitan ng kaalaman ng Panginoon at Tagapagligtas na si Jesu-Cristo at bumalik muli sa ganoong karumihan, sila ay naging mas malala pa kaysa noong una. **21** Mas mabuti pang hindi nila nalaman ang daan ng katuwiran kaysa malaman ito at pagkatapos ay tumalikod sa banal na kautusang ibinigay sa kanila. **22** Ang kawikaang ito ay totoo para sa kanila: "Ang aso ay bumabalik sa sariling suka nito. Ang bagong paligong baboy ay bumabalik sa putik."

3 Ngayon, sumulat ako sa inyo, mga minamahal, ang ikalawang sulat na ito ay upang gisingin ang inyong tapat na kaisipan, **2** upang inyong maalala ang mga salita na sinabi noon ng mga banal na propeta at ang tungkol sa utos ng Panginoon at tagapagligtas sa pamamagitan ng inyong mga apostol. **3** Una ninyong alamin ito, na darating ang mga mangungutya sa huling araw ay kukutyain kayo ng taong mangungutya at mamumuhay sa kanilang mga sariling kagustuhan. **4** at sasabihing, "Nasaan ang pangako ng kaniyang pagbabalik? Patay na ang ating mga ama, ngunit ang lahat ng mga bagay ay nananatili buhat nang likhain ang mundo." **5** Sinadya nilang kinalimutan na ang mga langit at lupa ay nabuo mula sa tubig, at sa tubig, mahabang panahon na ang nakalipas, sa pamamagitan ng salita ng Diyos, **6** at sa kaniyang salita ang mundo ay nagkaroon ng tubig sa oras na iyon, at ang tubig ay siyang bumaha at sumira. **7** Ngunit ngayon ang mga langit at ang lupa ay ipinapanatili para sa katulad na salita para sa apoy, nakahanda para sa araw ng paghuhukom at ang pagkawasak ng mga taong hindi maka Diyos. **8** Ito ay hindi sana mawawala sa inyong kaalaman, mga minamahal, na ang isang araw sa Panginoon ay tulad ng isang libong mga taon, at ang isang libong mga taon ay tulad ng isang araw. **9** Ang Panginoon ay hindi mabagal tungkol sa kaniyang mga pangako, na itinuturing ng iba na kabagalan, ngunit siya ay matiyaga sa iyo. Hindi niya ninanais na sino man sa inyo ay mapahamak, ngunit ninanais niyang bigyan ng panahon ang lahat upang magsisi. **10** Gayunpaman, ang araw ng Panginoon ay darating na parang isang magnanakaw, ang mga langit ay mawawala kasabay ng malakas na ingay. Ang mga bagay ay masusunog sa apoy, at ang lupa at ang mga gawa dito ay maihahayag. **11** Yaman lamang na ang lahat ng mga bagay na ito ay mawawala sa ganitong kaparaanan, anong uri ng tao kayo dapat maging? Dapat kayong mamuhay na banal at maka-Diyos. **12** Inyo ngang asahan at magmadali patungo sa pagdating ng araw ng Diyos. Sa araw na iyon, ang langit ay magugunaw sa pamamagitan ng apoy, at ang mga bahagi nito ay matutunaw sa pamamagitan ng sobrang init. **13** Ngunit ayon sa kaniyang pangako, ating hintayin ang bagong mga langit at ang bagong lupa, kung saan ang mga katuwiran ay mananahan. **14** Kaya nga, mga minamahal, yaman din lamang na inaasahan ninyo ang mga bagay na ito, sikapin ninyong gawin ang lahat na kayo ay matagpuang walang bahid, at walang kapintasan upang makatagpo ng kapayapaan sa kaniya, **15** At isaalang-alang ninyo ang katiyagahan ng ating Panginoon na maging kaligtasan, kagaya ng ating minamahal na kapatid na si Pablo, ayon sa karunungan na ipinagkaloob sa kaniya. **16** Sinabi ni Pablo ang lahat ng mga bagay na ito sa lahat ng kaniyang mga sulat, na kung saan maraming mga bagay ang mahihirap na maintindihan. Ang mga bagay na ito ay binaluktot ng mga taong hindi naturuan at walang katiyakan, habang sila ay gumagawa ng ibang mga kasulatan para sa sarili nilang kapahamakan. **17** Kaya nga mga minamahal, yamang din lamang na alam na ninyo ang mga bagay na ito, bantayan ninyo ang inyong mga sarili, upang hindi kayo maililigaw sa panlilinlang ng mga taong walang batas na siyang magdudulot ng pagkawala ng inyong katapatan. **18** Ngunit, lumago kayo sa biyaya at kaalaman ng ating Panginoon at Tagapagligtas na si Jesu-Cristo. Sa kaniya ang kaluwalhatian ngayon at magpakailanman. Amen! **(aiōn g165)**

1 Juan

1 Na kung alinman mula sa simula- na aming narinig, na nakita ng aming mga mata, na aming natunghayan, at nahawakan ng aming mga kamay-patungkol sa Salita ng buhay. **2** At ang buhay ay nagawang ipaalam, at aming nakita, at nasaksihan, at hinayag sa inyo ang buhay na walang hanggan, na noon ay kasama ng Ama, at nagawang ipaalam sa amin. **(aiōnios g166)** **3** Iyon na aming nakita at narinig inihayag din namin sa inyo, sa gayon ay magkaroon kayo ng pakikisama sa amin, at ang aming pakikisama ay kasama ang Ama at kasama ang kanyang Anak na si Jesu-Cristo. **4** At sinulat namin ang mga bagay na ito sa inyo upang ang aming kagalakan ay maging ganap. **5** Ito ang mensahe na aming narinig mula sa kanya at ipinapahayag sa inyo: Ang Diyos ay liwanag at sa kanya'y walang kadiliman ang lahat. **6** Kung sinasabi natin na tayo ay mayroong pakikisama sa Kanya at lumalakad sa kadiliman, tayo ay nagsisinungaling at hindi isinasagawa ang katotohanan. **7** Pero kung tayo'y lumalakad sa liwanag katulad niyang nasa liwanag, meron tayong pakikisama sa isa't isa at ang dugo ni Jesus na kanyang Anak ay naglilinis sa atin mula sa lahat ng kasalanan. **8** Kung sinasabi natin na wala tayong kasalanan, niloloko natin ang ating mga sarili at ang katotohanan ay wala sa atin. **9** Pero kung tayo ay umamin sa ating mga kasalanan, siya ay matapat at matuwid na patawarin tayo sa ating mga kasalanan at linisin tayo mula sa lahat ng kasamaan. **10** Kapag sinabi natin na hindi tayo nagkasala, ginawa natin siyang isang sinungaling, at ang kanyang salita ay wala sa atin.

2 Mga minamahal kong anak, isinusulat ko ang mga bagay na ito sa inyo upang hindi kayo magkasala. Pero kung sino man ang magkasala, mayroon tayong tagapagtanggol sa Ama, Si Jesu-Cristo ang nag-iisang makatuwiran. **2** Siya ang taga-pamayapa para sa ating mga kasalanan, at hindi lang para sa atin, kundi para din sa buong mundo. **3** Sa pamamagitan nito alam nating kilala natin siya, kung iniingatan natin ang kanyang mga kautusan. **4** Siya na nagsasabing, “Kilala ko ang Diyos,” pero hindi pinapanatili ang kanyang mga kautusan, ay isang sinungaling, at ang katotohanan ay wala sa kanya. **5** Pero ang sinumang pinapanatili ang kaniyang salita, tunay na sa taong ito ang pag-ibig ng Diyos ay naging lubos. Sa pamamagitan nito alam nating tayo ay nasa kaniya. **6** Siya na nagsasabing siya ay nananatili sa Diyos ay nararapat ding lumakad nang katulad ng paglakad ni Jesu-Cristo. **7** Mga minamahal, hindi ako nagsusulat nang bagong kautusan sa inyo, pero isang lumang kautusan na nasa sa inyo mula pa sa simula. Ang lumang kautusan ay ang salitang inyong narinig. **8** Gayon pa man ako ay sumusulat ng bagong kautusan sa inyo, na siyang totoo kay Cristo at sa inyo, dahil ang kadiliman ay lumilipas na, at ang tunay na liwanag ay sumisinag na. **9** Ang nagsasabing siya ay nasa liwanag pero kinapopootan ang kanyang kapatid ay nasa kadiliman kahit ngayon. **10** Ang sinumang nagmamahal sa kanyang kapatid ay nananatili sa liwanag at walang pagkakataon na siya ay matitisod. **11** Pero ang siyang napopoot sa kanyang kapatid ay nasa kadiliman at lumalakad sa kadiliman; hindi niya alam kung saan siya papunta, dahil binulag ng kadiliman ang kanyang mga mata. **12** Sumusulat ako sa inyo, mga minamahal kong anak, dahil ang inyong mga kasalanan ay napatawad dahil sa kanyang pangalan. **13** Sumusulat ako sa inyo mga ama, dahil kilala ninyo siya na mula pa sa simula. Sumusulat ako sa inyo mga kabataang lalaki, dahil napagtagumpayan ninyo ang kasamaan. Sumulat ako sa inyo, mga bata, dahil kilala ninyo ang Ama. **14** Sumulat ako sa inyo mga ama, dahil kilala ninyo siya na mula pa sa simula. Sumulat ako sa inyo mga kabataang lalaki, dahil kayo ay malakas, at ang salita ng Diyos ay nananatili sa inyo, at napagtagumpayan ninyo ang kasamaan. **15** Huwag ninyong mahalin ang mundo ni anumang mga bagay na nasa mundo. Kung sinumang umiibig sa mundo, ang pag-ibig ng Ama ay wala sa kanya. **16** Pagkat ang lahat ng nasa sa mundo - ang kahalayan ng laman, ang kahalayan ng mata, at ang kahambugan sa buhay - ay hindi sa Ama pero sa mundo. **17** Ang mundo at ang pagnanasa nito ay lumilipas. Pero ang sinumang gumagawa ng kalooban ng Diyos ay mananatili magpakailanman. **(aiōn g165)** **18** Mga bata, ito na ang huling oras. Gaya nang narinig ninyo na ang antikristo ay darating, kahit ngayon ay may marami nang mga antikristong dumating, sa pamamagitan nito nalalaman nating ito na ang huling oras. **19** Sila ay lumabas mula sa atin, pero hindi sila sa atin. Pagkat kung sila ay naging sa atin, sana ay nagpatuloy silang kasama natin. Pero nang sila ay lumabas, iyon ang nagpakitang sila ay hindi sa atin. **20** Pero kayo ay may basbas mula sa Kabanal-banalan, at alam ninyong lahat ang katotohanan. **21** Hindi ako sumulat sa inyo dahil sa hindi ninyo alam ang katotohanan, pero dahil sa alam ninyo ito at dahil walang kasinungalingan ang nasa katotohanan. **22** Sino ang sinungaling kundi siyang ikinakaila na si Jesus ay ang Cristo? Ang taong ito ang antikristo, dahil sa kinakaila niya ang Ama at ang Anak. **23** Walang sinuman ang kumakaila sa Anak ay nasa kaniya ang Ama. Ang sinumang kumikilala sa Anak ay nasa kaniya rin ang Ama. **24** At para sa inyo, hayaang ang mga narinig ninyo mula sa simula ay manatili sa inyo. Kung ano ang narinig ninyo mula sa simula ay nanatili sa inyo, kayo rin ay mananatili sa Anak at sa Ama. **25** At ito ang pangakong ibinigay niya sa atin: buhay na walang hanggan. **(aiōnios g166)** **26** Isinulat ko sa inyo ang mga ito tungkol sa mga iyon na maaaring umakay sa inyo sa ligaw na landas. **27** At para sa inyo, ang basbas na natanggap ninyo mula sa kanya ay nanatili sa inyo, at hindi ninyo kailangan ang sinuman upang turuan kayo. Pero habang ang kanyang pagbabasbas ay nagtuturo sa inyo ng tungkol sa lahat ng bagay, at totoo at hindi isang kasinungalingan, at kahit na ito ay nagturo sa inyo, manatili kayo sa kanya. **28** At ngayon, mga minamahal kong anak, manatili kayo sa kanya, upang kapag siya ay magpakita, tayo ay magkakaroon nang lakas ng loob at hindi mahihiya sa kanyang harapan sa kanyang pagdating. **29** Kung alam ninyo na siya ay makatuwiran, alam ninyong ang lahat nang gumagawa ng tama ay ipinanganak sa kanya.

3 Masdan kung anong uri ng pag-ibig ng Ama ang ibinigay sa atin, na tayo ay nararapat tawaging mga anak ng Diyos, at ito ang kung ano tayo. Sa dahilang ito, hindi tayo kilala ng mundo dahil hindi siya kilala nito. **2** Mga minamahal, ngayon tayo ay mga anak ng Diyos, at hindi pa naipahayag kung magiging ano tayo. Alam natin na kapag magpakita si Cristo, tayo ay magiging katulad niya, dahil makikita natin siya bilang siya. **3** At bawat isa na may ganitong pagtitiwala tungkol sa hinaharap na nakatuon sa kanya ay dinadalisay ang kanyang sarili tulad ng siya ay dalisay. **4** Ang lahat ng

patuloy na nagkakasala ay gumagawa ng kung ano ang labag
sa batas. Dahil ang kasalanan ay ang paglabag sa batas. **5**
Alam niyo na nahayag si Cristo upang sa gayon ay alisin ang
mga kasalanan. At sa kanya ay walang kasalanan. **6** Walang
sinumang nananatili sa kanya na patuloy na nagkakasala.
Walang sinumang patuloy sa pagkakasala ang nakakita sa
kanya o nakakila sa kanya. **7** Minamahal kong mga anak,
huwag ninyong hayaan ang sinuman na akayin kayo sa ligaw
na landas. Siya na gumagawa ng katuwiran ay matuwid, gaya
ni Cristo na matuwid. **8** Siya na gumagawa nang kasalanan
ay sa diablo, sapagkat ang diablo ay nagkasala na mula pa
sa simula. Sa dahilang ito, ang Anak ng Diyos ay nahayag,
upang kanyang mawasak ang mga gawa ng diablo. **9** Ang
sinumang isinilang sa Diyos ay hindi nagkasala dahil ang binhi
ng Diyos ay nananatili sa kanya. Hindi siya makapagpatuloy
na magkasala dahil isinilang siya sa Diyos. **10** Dito ang mga
anak ng Diyos at ang mga anak ng diablo ay nahayag. Ang
sinumang hindi gumagawa kung ano ang matuwid ay hindi
sa Diyos, ni ang sinumang hindi nagmamahal ng kanyang
kapatid. **11** Sapagkat ito ang mensaheng narinig na ninyo
mula pa sa simula, na dapat mahalin natin ang bawat isa, **12**
hindi katulad ni Cain na siyang nasa kasamaan at pinatay ang
kanyang kapatid. At bakit niya nagawang siya ay patayin?
Dahil masama ang kanyang mga gawa, at ang kanyang
kapatid ay matuwid. **13** Huwag kayong magtaka mga kapatid,
kapag ang mundo ay napopoot sa inyo. **14** Alam natin na
tayo ay lumipat na mula sa kamatayan patungo sa buhay,
dahil mahal natin ang mga kapatid. Ang sinumang hindi
umiibig ay nanatili sa kamatayan. **15** Ang sinumang napopoot
sa kanyang kapatid ay mamamatay tao. At alam ninyo na
ang buhay na walang hanggan ay hindi nanatili sa isang
mamamatay tao. **(aiōnios g166)** **16** Sa pamamagitan nito alam
natin ang pag-ibig, sapagkat inialay ni Cristo ang kanyang
buhay para sa atin. Nararapat din nating ialay ang ating mga
buhay para sa mga kapatid. **17** Pero ang sinumang mayroong
mga mabubuting bagay sa mundo, nakitang nangangailangan
ang kapatid, at isinara ang kanyang maawaing puso sa kanya,
papaano mananatili sa kanya ang pag-ibig ng Diyos? **18**
Mga minamahal kong mga anak, huwag tayong magmahal sa
salita o sa dila, pero sa mga gawa at katotohanan. **19** Sa
pamamagitan nito alam natin na tayo ay nasa katotohanan at
tinitiyak natin ang ating mga puso sa kanyang harapan. **20**
Sapagkat kapag sinusumpa tayo ng ating mga puso, mas
dakila ang Diyos kaysa sa ating mga puso, at alam niya
ang lahat ng mga bagay. **21** Mga minamahal, kapag hindi
tayo isinisumpa ng mga puso natin, may kapanatagan tayo
sa Diyos. **22** At anuman ang hihilingin natin, matatanggap
natin mula sa kanya, dahil pinanatili natin ang kanyang mga
kautusan at ginagawa ang mga bagay na kalugud-lugod sa
kanyang paningin. **23** At ito ang kanyang kautusan - na tayo
ay dapat maniwala sa pangalan ng kanyang Anak na si Jesu-
Cristo at mahalin ang bawat isa - gaya ng ibinigay niyang
kautusan sa atin. **24** Siya na pinapanatili ang kautusan ng
Diyos ay nananatili sa kanya, at ang Diyos ay nananatili
sa kanya. At sa pamamagitan nito alam natin na siya ay
nananatili sa atin, sa pamamagitan ng Espiritu na ibinigay
niya sa atin.

4 Minamahal, huwag maniwala sa bawat espiritu, pero suriin
ang mga espiritu upang makita kung sila ay sa Diyos, dahil
maraming mga bulaang propeta ang nagsilabasan sa mundo.
2 Sa paraang ito malalaman mo ang Espiritu ng Diyos — ang
bawat espiritu na kinikilala si Jesu-Cristo na nagkatawang tao
ay sa Diyos, **3** at bawat espiritu na hindi kinikilala si Jesus ay
hindi sa Diyos. Ito ang espiritu ng antikristo, na inyong narinig
na darating, at ngayon ay nasa mundo na. **4** Kayo ay sa
Diyos, minamahal kong mga anak, at napagtagumpayan sila
dahil ang siyang sumasainyo ay mas dakila kaysa siyang
nasa mundo. **5** Sila ay makamundo, kaya't ang sinasabi nila
ay para sa mundo, at ang mundo ay nakikinig sa kanila. **6**
Tayo ay sa Diyos. Siyang nakakakilala sa Diyos ay nakikinig
sa atin. Siyang hindi nasa Diyos ay hindi nakikinig sa atin. Sa
pamamagitan nito nalalaman natin ang espiritu ng katotohan
at ang espiritu ng kamalian. **7** Minamahal, mahalin natin
ang isa't isa, dahil ang pag-ibig ay sa Diyos, at lahat ng
nagmamahal ay pinanganak sa Diyos at kilala ang Diyos.
8 Ang taong hindi nagmamahal ay hindi kilala ang Diyos,
dahil ang Diyos ay pag-ibig. **9** Sa pamamagitan nito ang pag-
ibig ng Diyos ay nahayag sa atin, na pinadala ng Diyos ang
kanyang bugtong na anak sa mundo upang tayo ay maaring
mabuhay sa pamamagitan niya. **10** Sa ganito ang pag-ibig,
hindi dahil minahal natin siya, kundi minahal niya tayo, at
pinadala niya ang kanyang Anak na maging kabayaran ng
ating mga kasalanan. **11** Minamahal, kung tayo'y lubos na
minahal ng Diyos, nararapat din nating mahalin ang bawat isa.
12 Walang sinuman ang nakakita kailanman sa Diyos. Kung
mahal natin ang isa't isa, ang Diyos ay mananatili sa atin at
ang pag-ibig niya ay lubos na nasa atin. **13** Sa pamamagitan
nito malalaman natin na tayo ay nananatili sa kanya at siya
sa atin, dahil binigay niya sa atin ang kanyang Espiritu. **14** At
nakita natin at nasaksihan na ipinadala ng Ama ang kanyang
anak upang maging tagapagligtas ng mundo. **15** Sinuman ang
kumikilala na si Jesu-Cristo ay ang Anak ng Diyos, ang Diyos
ay nananatili sa kanya at siya sa Diyos. **16** At alam natin at
pinaniwalaan ang pag-ibig na mayroon ang Diyos na nasa sa
atin. Ang Diyos ay pag-ibig, at siyang nananatili sa pag-ibig
ay nananatili sa Diyos, at ang Diyos ay nananatili sa kanya.
17 Sa ganito ang pagmamahal ay ginawang lubos sa atin,
nang sa gayon tayo ay maaring magkaroon ng kasiguraduhan
sa araw ng paghuhukom, dahil gaya niya, gayon din tayo sa
mundong ito. **18** Walang anumang takot sa pag-ibig. Pero
ang pag-ibig na lubos ay inaalis ang takot, dahil ang takot ay
may kinalaman sa kaparusahan. Pero kung sinuman ang
siyang natatakot ay hindi nagawang lubos sa pag-ibig. **19**
Nagmamahal tayo dahil minahal muna tayo ng Diyos. **20**
Kung sinuman ang nagsasabi, “Mahal ko ang Diyos” pero
kinapopootan ang kanyang kapatid siya ay isang sinungaling.
Pagkat ang sinuman na hindi umiibig sa kanyang kapatid, na
kanyang nakikita, ay hindi umiibig sa Diyos, na hindi niya
nakikita. **21** At ito ang kautusan na mayroon tayo mula sa
kanya: Kung sinuman ang nagmamahal sa Diyos ay dapat
ding mahalin ang kanyang kapatid.

5 Kung sinuman ang naniniwala na si Jesus ay ang Cristo na
ipinanganak sa Diyos. At kung sinuman ang nagmamahal
sa kanya na nagmula sa Ama ay minamahal din ang kanyang
mga anak. **2** Sa pamamagitan nito malalaman natin na mahal
natin ang mga anak ng Diyos-kung mahal natin ang Diyos at
ginagawa ang kanyang mga kautusan. **3** Sapagkat ito ang
pagmamahal para sa Diyos-nananatili tayo sa kanyang mga
kautusan. At ang kanyang mga kautusan ay hindi pasanin. **4**
Ang sinumang ipinanganak sa Diyos ay napagtagumpayan
ang mundo. At ito ang pagwawagi na napagtagumpayan
ng mundo, kahit ang ating pananampalataya. **5** Sino ba

siyang napapagtagumpayan ang mundo? Siya na naniniwala
na si Jesus ay ang Anak ng Diyos. **6** Ito ang siya na
dumating sa pamamagitan ng tubig at dugo-Jesu-Cristo. Siya
ay dumating hindi lamang sa pamamagitan ng tubig, kundi
sa pamamagitan ng tubig at dugo. **7** Sapagkat mayroong
tatlo na siyang nagpapatunay **8** ang Espiritu, ang tubig
at ang dugo. Ang tatlong ito ay nagkakasundo. **9** Kung
tinatanggap natin ang patotoo ng tao, ang patotoo ng Diyos
ay mas dakila. Sapagkat ang patotoo ng Diyos ay ito- na
siya'y nagdala ng patunay patungkol sa kanyang Anak. **10**
Siya na naniniwala sa Anak ng Diyos ay may patotoo sa
kanyang sarili. Sinumang hindi naniniwala sa Diyos ay ginawa
siyang sinungaling, dahil hindi siya naniwala sa patotoo na
binigay ng Diyos patungkol sa kanyang Anak. **11** At ang
patotoo ay ito- na tayo ay binigyan ng Diyos ng buhay na
walang hanggan, at ang buhay na ito ay nasa kanyang Anak.
(aiōnios g166) **12** Siya na pinananahanan ng Anak ay may
buhay. Siya na hindi pinananahanan ng Anak ng Diyos ay
walang buhay. **13** Ang mga bagay na ito ay sinulat ko sa inyo
para malaman ninyo na mayroon kayong buhay na walang
hanggan-sa inyo na naniniwala sa pangalan ng Anak ng
Diyos. **(aiōnios g166)** **14** At ito ang pananalig na mayroon
tayo sa kanyang harapan, na kung anuman ang hilingin natin
ayon sa kanyang kalooban, naririnig niya tayo. **15** At kung
alam natin na pinapakinggan niya tayo-anuman ang hiling
natin sa kanya-alam nating mayroon na tayo ng anumang
hiniling natin sa kanya. **16** Kung sinuman ang nakakakita
sa kanyang kapatid na gumagawa ng kasalanan na hindi
humahantong sa kamatayan, kailangan niya manalangin at
siya ay bibigyan ng Diyos ng buhay. Ang tinutukoy ko ay ang
pagkakasala na hindi nagdadala sa kamatayan. Mayroong
kasalanan na nagdadala sa kamatayan-hindi ko sinasabi na
kailangan niyang ipanalangin ang tungkol doon. **17** Lahat
ng hindi matuwid ay kasalanan- pero may kasalanan na
hindi nagdadala sa kamatayan. **18** Alam natin na kung
sinuman ang ipinanganak sa Diyos ay hindi nagkakasala.
Pero siya na ipinanganak sa Diyos ay iniingatan niya, at hindi
siya mapipinsala ng masama. **19** Alam natin na tayo ay sa
Diyos, at alam natin na ang buong mundo ay nasa ilalim ng
kapangyarihan ng masama. **20** Pero alam natin na ang Anak
ng Diyos ay dumating at binigyan tayo ng kaunawaan, na
kilala natin siya na totoo, at tayo ay nasa kanya na siyang
totoo- kahit na sa kanyang Anak na si Jesu-Cristo. Siya ang
totoong Diyos at buhay na walang hanggan. **(aiōnios g166)**
21 Minamahal kong mga anak, lumayo kayo sa mga diyos-
dyosan.

2 Juan

1 Mula sa nakatatanda hanggang sa piniling babae at
sa kanyang mga anak, na siyang minamahal ko sa
katotohanan, at hindi lamang ako, kundi lahat din ng mga
sinumang nakakaalam ng katotohanan, **2** dahil sa katotohanan
na nananatili sa atin at mapapasaatin magpakailanman. **(aiōn
g165)** **3** Biyaya, habag, at kapayapaan ay mapapasaatin
mula sa Diyos na Ama at mula kay Jesu-Cristo, ang Anak
ng Ama, sa katotohanan at pag-ibig. **4** Ako ay lubos na
nagagalak na nakita ko ang iba mong mga anak na lumalakad
sa katotohanan, tulad ng aming pagtanggap sa kautusang ito
galing sa Ama. **5** At ngayon ako ay nagsusumamo sa iyo,
ginang, hindi na parang ako ay sumulat sa iyo ng bagong
kautusan, pero ang mayroon na tayo mula pa sa simula,
na dapat nating ibigin ang bawat isa. **6** At ito ang pag-ibig,
na dapat tayong lumakad ayon sa kanyang mga kautusan.
Ito ang kautusan, kahit narinig ninyo na mula sa simula, na
dapat ninyo itong lakaran. **7** Sapagkat maraming manlilinlang
ang naglipana sa mundo, at hindi nila ipinapahayag na si
Jesu-Cristo ay dumating sa laman. Ito ay ang manlilinlang at
ang anticristo. **8** Tingnan ang inyong mga sarili, upang hindi
ninyo mawala ang mga bagay na pinagtrabahuhan nating
lahat, pero nang sa gayon kayo ay maaaring makatanggap
ng buong gantimpala. **9** Kung sinuman ang nauuna at hindi
nananatili sa katuruan ni Cristo ay walang Diyos. Siya na
nananatili sa katuruan ay nasa kanya pareho ang Ama at
ang Anak. **10** Kung sinuman ang lumapit sa inyo at hindi
dala ang katuruang ito, huwag ninyo siyang tanggapin sa
inyong bahay at huwag ninyo siyang batiin. **11** Sapagkat
ang sinumang bumabati sa kaniya ay nakikisali sa kaniyang
mga masasamang gawa. **12** Marami akong mga bagay na
isusulat sa inyo at hindi ko nais na isulat ang mga ito sa
pamamagitan ng papel at tinta. Pero umaasa akong pumunta
sa inyo at makipag-usap ng harap-harapan, upang ang ating
kaligayahan ay maging lubos. **13** Ang mga anak nang pinili
ninyong kapatid na babae ay bumabati sa inyo.

3 Juan

1 Ang nakatatanda para kay minamahal na si Gayo, na
siyang aking mahal sa katotohanan. 2 Minamahal,
dinadalangin ko na ikaw ay lumago sa lahat ng mga bagay at
maging sa kalusugan, katulad ng paglago ng iyong kaluluwa.
3 Sapagkat ako ay lubos na nagalak nang dumating ang
mga kapatid na lalaki at nagpatotoo sa iyong katotohanan,
katulad sa paglakad mo sa katotohanan. 4 Wala akong
labis na kaligayahan maliban dito, na marinig na ang aking
mga anak ay lumalakad sa katotohanan. 5 Minamahal, ikaw
ay nagsasagawa ng katapatan tuwing ikaw ay gumagawa
para sa iyong mga kapatid na lalaki at para sa mga hindi
kilala, 6 siya na nagpatotoo ng pag-ibig mo sa harapan
ng iglesia. Gumawa ka ng mainam para maipadala sila sa
kanilang paglalakbay sa paraang karapat-dapat sa Diyos,
7 dahil para sa kapakanan ng Pangalan sila ay lumabas,
walang kinukuha mula sa mga Gentil. 8 Samakatuwid tayo
ay marapat na tumanggap tulad ng mga ito, nang sa gayon
tayo ay maging kapwa manggagawa para sa katotohanan. 9
Nagsulat ako ng isang bagay sa kapulungan, pero si Diotrefes,
na gustong maging una sa kanila, ay hindi tayo tinanggap.
10 Samakatuwid, kung ako ay pupunta, aalalahanin ko ang
mga gawaing kaniyang ginawa, kung paano siyang nagsabi
ng mga katawa-tawang bagay laban sa atin gamit ang mga
masasamang salita. Hindi pa nasiyahan sa mga gawaing ito,
siya mismo ay hindi tinanggap ang mga kapatid na lalaki.
Ipinagbabawal niya ang mga nagnanais na gumawa nito
at pinapalayas sila sa kapulungan. 11 Minamahal, huwag
mong tularan kung ano ang masama pero kung ano ang
mabuti. Ang siyang gumagawa ng mabuti ay sa Diyos; ang
siyang gumagawa ng masama ay hindi nakita ang Diyos. 12
Si Demetrio ay nagpatotoo sa lahat at sa pamamagitan ng
katotohanan mismo. Tayo din ay nagpapatotoo, at alam mo na
ang aming pagpapatotoo ay tunay. 13 Marami akong bagay
na isusulat sa iyo, pero hindi ko nais isulat ang mga ito sa iyo
na gamit ang panulat at tinta. 14 Pero ako ay umaasa na
makita ka sa lalong madaling panahon, at tayo ay mag-uusap
harap-harapan. Kapayapaan ay sumainyo. Ang mga kaibigan
ay bumabati sa iyo. Batiin ang mga kaibigan sa pangalan.

Judas

1 Judas, isang lingkod ni Jesu-Cristo, at kapatid na lalaki
ni Santiago, sa kanilang mga tinawag, minamahal sa
Diyos Ama at nanatili para kay Jesu-Cristo, **2** nawa ang awa,
kapayapaan at pag-ibig ay sumagana sa inyo. **3** Minamahal,
habang sinisikap kong sumulat sa inyo tungkol sa ating
pangkalahatang kaligtasan, kailangang sulatan ko kayo upang
hikayatin kayo na magsumikap para sa pananampalataya na
minsan nang ibinigay sa lahat ng mga naniniwala. **4** Dahil
may ibang mga tao na palihim na nakisama sa kalagitnaan
ninyo—mga taong tinatakan ng paghahatol - mga taong
walang Diyos na inililihis ang biyaya ng Panginoon patungo
sa kahalayan at itinatanggi ang ating nag-iisang Panginoon at
Diyos na si Jesu- Cristo. **5** Ngayon nais kong ipaalala sa
inyo, kahit na lubos na ninyong alam ito, na ang Panginoon
ang nagligtas sa isang bayan palabas sa lupain ng Ehipto,
ngunit pagkatapos pinuksa niya ang mga hindi naniwala.
6 At ang mga anghel na hindi nanatili sa kani-kanilang
makapangyarihang tungkulin- ngunit iniwan ang kanilang
nararapat na lugar- ginapos sila ng Diyos sa walang hanggang
mga tanikala, sa lubos na kadiliman, para sa dakilang araw
ng paghuhukom. **(aïdios g126)** **7** Katulad ito ng Sodom at
Gomorra at ang mga lungsod sa paligid nila, na nagpasasa
din sa sekswal na imoralidad at sila ay nagpatuloy sa hindi
likas na pagnanasa. Sila ay ipinakita bilang mga halimbawa
ng mga nagdurusa sa parusa ng walang hanggang apoy.
(aiōnios g166) **8** Gayunman sa parehong paraan, ang mga
nananaginip na ito ay dinudungisan din ang kanilang mga
katawan, at tinatanggihan ang awtoridad, at sinisiraan nila
ang dangal ng mga maluwalhating mga anghel. **9** Subalit
maging si Miguel ang arkanghel, nang siya ay nakipagtalo
sa diyablo at nakipaglaban sa kaniya tungkol sa katawan ni
Moises, ay hindi nangahas magbigay ng mapanirang paghatol
laban sa kaniya, sa halip sinabi niya, “Sawayin ka nawa ng
Diyos!” **10** Ngunit nagbibigay ng mga paninirang-puri ang
mga taong ito laban sa anumang hindi nila maintindihan. At
ano kanilang naiintindihan— kung ano ang pag-uugali ng mga
hayop na wala sa katuwiran— ang mga ito ang nagpahamak
sa kanila. **11** Kaawa-awa sila! Dahil sila ay lumakad sa
daan ni Cain, at nahulog sa pagkakamali ni Balaam. Sila
ay namatay sa paghihimagsik ni Kora. **12** Ang mga ito ang
siyang tinik sa inyong mga pista ng pag-ibig, nagpipista na
walang kahihiyan, kumakain lamang para sa kanilang mga
sarili. Sila ay mga ulap na walang tubig, tinatangay ng hangin,
puno sa taglagas na walang bunga- dalawang beses namatay,
binunot sa ugat- **13** marahas na mga alon ng dagat, na
bumubulang palabas sa kanilang sariling kahihiyan, gumagala
na mga tala—na sa kaitiman ng kadiliman ay nakalaan ang
magpakailanman. **(aiōn g165)** **14** Si Enoc, ang ika-pito sa
linya mula kay Adan, nagpahayag tungkol sa kanila, na
sinasabing, “Pagmasdan ninyo! Ang Panginoon ay darating
kasama ang libo-libong mga banal, **15** upang magsagawa
ng paghuhukom sa bawat isa, at hatulan ang lahat ng hindi
maka-diyos sa kanilang mga ginagawa at pamamaraan, at sa
lahat ng mga magaspang na pananalita na binigkas ng mga
makasalanan laban sa Diyos. **16** Ito ay ang mga bumubulong-
bulong, mga mareklamo, silang mga sumusunod sa kanilang
masasamang pagnanasa, maingay na mga hambog, at sila
na nang-uuto para sa sariling kapakinabangan. **17** Pero kayo,
mga minamahal, alalahanin ang mga salitang sinabi sa inyo
noon ng mga apostol ng Panginoong Jesu-Cristo. **18** Sinabi
nila sa inyo, “Sa huling panahon, may mga mangungutya
na sinusunod ang kanilang sariling hindi maka-diyos na
pagnanasa.” **19** Ang mga taong ito ay dahilan ng pagkaba-
bahagi, pinamumunuan ng makamundong pagnanasa, at
wala sa kanila ang Espiritu. **20** Pero kayo, mga minamahal,
habang tinataguyod ninyo ang inyong mga sarili sa inyong
kabanal-banalang pananampalataya, at habang nananalangin
kayo sa Banal na Espiritu, **21** panatilihin ang inyong sarili sa
pag-ibig ng Diyos at hintayin ang awa ng ating Panginoong
Jesu-Cristo na nagdadala sa inyo ng buhay na walang
hanggan. **(aiōnios g166)** **22** Magpakita ng habag sa mga
nag-aalinlangan. **23** Iligtas ang iba sa pamamagitan ng pag-
agaw sa kanila mula sa apoy. Sa iba magpakita ng habag na
may takot, kamumuhian kahit na ang damit na nabahiran
ng laman. **24** Ngayon sa kanya na may kakayanang ilayo
kayo sa pagkakatisod, at dahilan upang tayo ay makatayo
sa harapan ng kanyang maluwalhating presensya, walang
dungis at may labis na kagalakan, **25** sa tanging Diyos
ating tagapagligtas sa pamamagitan ni Jesu-Cristo ating
Panginoon, ang kaluwalhatian, kadakilaan, kataas-taasan,
kapangyarihan-bago sa lahat ng panahon, at ngayon, at
magpakailanman. Amen. **(aiōn g165)**

Pahayag

1 Ito ang kapahayagan ni Jesu-Cristo na ibinigay sa kaniya
ng Diyos para ipakita sa kaniyang mga lingkod ang
mga bagay na malapit nang maganap. Ipinaalam niya ito
sa pamamagitan ng pagpapadala ng kaniyang anghel sa
kaniyang lingkod na si Juan. **2** Pinatotohanan ni Juan ang
lahat ng kaniyang nakita tungkol sa salita ng Diyos at sa
patotoong ibinigay tungkol kay Jesu-Cristo. **3** Pinagpala
ang bumabasa ng malakas— at ang lahat ng nakikinig —sa
mga salita ng propesiyang ito at sumunod sa nakasulat dito,
dahil ang panahon ay malapit na. **4** Si Juan, para sa pitong
iglesia sa Asya: Sumainyo ang biyaya at kapayapaan mula
sa kaniya na siya, at siyang noon, at siyang darating, at
mula sa pitong espiritu na nasa harap ng kaniyang trono,
5 at mula kay Jesu-Cristo, siyang matapat na saksi, ang
panganay sa mga patay, at ang tagapamahala ng mga hari
sa mundo. Sa kaniya na umiibig sa atin, at nagpalaya sa atin
mula sa ating mga kasalanan sa pamamagitan ng kaniyang
dugo, **6** ginawa niya tayong isang kaharian, mga pari sa
Diyos at kaniyang Ama—sa kaniya ang kaluwalhatian at ang
kapangyarihan magpakailan pa man. Amen. **(aiōn g165)** **7**
Tingnan mo, siya ay dumarating kasama ng mga ulap; bawat
mata ay makikita siya, maging ang mga taong pumako sa
kaniya. At ang lahat ng lipi sa lupa ay magluluksa para sa
kaniya. Oo, Amen. **8** “Ako ang Alpa at ang Omega, sabi ng
Panginoong Diyos, “ang isa na, at siyang noon, at siya na
darating, ang Makapangyarihan.” **9** Ako, si Juan—inyong
kapatid at ang isang nakikibahagi sa inyo sa paghihirap at
kaharian at matiyagang pagtitiis iyon ay si Jesus—ay nasa
isla na tinatawag na Patmos dahil sa salita ng Diyos at
patotoo tungkol kay Jesus. **10** Ako ay nasa Espiritu sa araw
ng Panginoon. Narinig ko ang isang malakas tulad ng isang
trumpeta sa aking likuran. **11** Ito ay sinabi: “Isulat mo sa
isang aklat ang iyong nakita at ipadala ito sa pitong mga
iglesia—sa Efeso, sa Smirna, sa Pergamo, sa Tiatira, sa
Sardis, sa Filadelfia at sa Laodicea.” **12** Lumingon ako para
makita kung kanino ang tinig na kumakausap sa akin, sa
aking paglingon, nakita ko ang pitong gintong ilawan. **13** Sa
gitna ng mga ilawan ay mayroong isang katulad ng Anak ng
Tao, suot ang isang mahabang balabal na abot pababa sa
kaniyang mga paa, at isang gintong sinturon na nakapalibot
sa kaniyang dibdib. **14** Ang kaniyang ulo at buhok ay kasing-
puti ng lana, kasing-puti ng niyebe, at ang kaniyang mga
mata ay tulad ng ningas ng apoy. **15** Ang kaniyang mga paa
ay tulad ng pinakintab na tanso, tulad ng tanso na pinino
sa isang pugon, at ang kaniyang tinig ay tulad ng tunog ng
maraming umaagos na tubig. **16** Sa kaniyang kanang kamay
ay may pitong bituin at lumalabas mula sa kaniyang bibig
ang isang matalas na magkabilang talim na espada. Ang
kaniyang mukha ay nagniningning tulad ng matinding sikat ng
araw. **17** Nang makita ko siya, ako ay bumagsak sa kaniyang
paanan tulad ng isang lalaking patay. Ipinatong niya ang
kaniyang kamay sa akin at sinabi, “Huwag kang matakot. Ako
ang Una at ang Huli, **18** at ang isa na nabubuhay. Ako ay
namatay, pero tingnan mo, ako ay buhay magpakailanman!
At nasa akin ang mga susi ng kamatayan at ng hades. **(aiōn
g165, Hadēs g86)** **19** Kaya isulat mo ang lahat ng iyong nakita,
ano ang ngayon, at ang magaganap pagkatapos nito. **20**
Patungkol sa nakatagong kahulugan tungkol sa pitong bituin
na iyong nakita sa aking kanang kamay, at ang pitong mga
gintong ilawan: ang pitong bituin ay ang mga angel ng pitong
iglesia, at ang pitong ilawan ay ang pitong mga iglesia.”

2 Sa anghel ng iglesia sa Efeso isulat: 'Ito ang mga salita
ng isang may hawak ng pitong bituin sa kaniyang kanang
kamay.' Ang isa na siyang lumakad sa gitna ng pitong mga
gintong ilawan sinasabi ito, **2** “Alam ko ang inyong ginawa at
ang inyong mahirap na trabaho at ang inyong matiyagang
pagtitiis, at hindi ninyo matiis ang mga kasaman at inyong
sinubok ang mga umaangkin na sila ay mga apostol, pero
hindi, at nakita ninyo na sila ay hindi totoo. **3** Alam ko na
mayroon kayong matiyagang pagtitiis, at marami na kayong
pinagdaanan dahil sa aking pangalan, at hindi kayo lumagong
pagod. **4** Pero ito ang ayaw ko laban sa inyo—iniwan ninyo
ang inyong unang pag-ibig. **5** Kaya tandaan ninyo kung saan
kayo nahulog. Magsisi kayo at gawin ninyo ang mga bagay
na ginawa ninyo sa una. Malibang kayo ay magsisi, Ako ay
darating sa iyo at aalisin ko ang ilawan mula sa kinalalagyan
nito. **6** Pero kayo ay mayroon nito—kinapopootan ninyo ang
mga ginawa ng mga Nicolaita, na kinapopootan ko rin. **7**
Kung mayroon kayong tainga, makinig kung ano ang sinasabi
ng Espiritu sa mga iglesia. Sa isang na siyang nakalupig
pahihintulutan ko na kumain mula sa puno ng buhay, na nasa
paraiso ng Diyos.' **8** Sa anghel ng iglesia ng Smirna isulat:
'Ito ang mga salita ng isa na siyang una at ang huli—siyang
namatay at siyang muling nabuhay:' **9** “Alam ko ang inyong
mga pagdurusa at inyong kahirapan (pero kayo ay mayaman),
at ang paninirang-puri ng mga nagsasabing sila ay mga
Judio (pero sila ay hindi—sila ay isang sinagoga ni Satanas).
10 Huwag katakutan ang tungkol sa pagdurusahan ninyo.
Tingnan mo! Ihahagis ng diyablo ang ilan sa inyo sa kulungan
para kayo ay subukin, at magdurusa kayo ng sampung araw.
Maging tapat kayo hanggang kamatayan, at ibibigay ko sa
inyo ang korona ng buhay. **11** Kung kayo ay may tainga,
makinig kung ano ang sinasabi ng Espiritu sa mga iglesia. Ang
isa na siyang nakalupig ay hindi masasaktan sa pamamagitan
ng ikalawang kamatayan. **12** Sa anghel ng iglesia ng Pergamo
isulat: 'Ito ang mga salita ng isa na siyang may matalas na
may magkabilang talim na espada:' **13** “Alam ko kung saan
kayo nakatira — kung nasaan ang trono ni Satanas. Gayon
man mahigpit ninyong pinanghahawakan ang aking pangalan
at hindi ninyo itinanggi ang inyong pananampalataya sa akin,
kahit sa mga araw ni Antipas na aking saksi, aking matapat,
na pinatay sa inyong kalagitnaan, doon nakatira si Satanas.
14 Pero mayroon akong mga ilang bagay na laban sa inyo:
Mayroon ilan sa inyo na mahigpit na pinanghahawakan ang
katuruan ni Balaam, na nagturo kay Balak para ihagis ang
isang hadlang sa harap ng mga anak ni Israel, sa gayon
makakakain sila ng pagkaing inihandog sa mga diyus-diyosan
at maging sekswal na imoralidad. **15** Sa parehong paraan,
may ilan din sa inyo na siyang mahigpit na pinanghahawakan
ang katuruan ng mga Nicolaita. **16** Kaya magsisi kayo! Kung
hindi, darating ako sa inyo nang hindi magtatagal, at ako
ay gagawa ng digmaan laban sa kanila gamit ang espada
na lumalabas sa aking bibig. **17** Kung mayroon kayong
tainga, pakinggan ninyo ang sinasabi ng Espiritu sa mga
iglesia. Sa isa na siyang nakalupig, ibibigay ko ang ilang
nakatagong manna, at ibibigay ko ang isang puting bato na
may isang bagong pangalan na nakasulat sa bato, isang
pangalan na walang kahit isang nakakaalam kundi ang isa na
siyang tumanggap nito. **18** Sa anghel ng iglesia ng Tiatira
isulat: 'Ito ang mga salita ng Anak ng Diyos, na may mga

mata na katulad ng ningas ng apoy at mga paa na gaya ng
pinakintab na tanso:' **19** "Alam ko ang inyong mga ginawa —
ang inyong pag-ibig, at pananampalataya, at paglilingkod,
at ang inyong matiyagang pagtitiis at ang inyong mga ginawa
kamakailan ay higit pa kaysa mga ginawa ninyo sa una. **20**
Pero mayroon akong laban sa inyo: pinahihintulutan ninyo
ang babaeng si Jezebel, na tinatawag ang sarili niyang
isang propeta. Sa pamamagitan ng kaniyang katuruan ay
nililinlang niya ang aking mga lingkod na gumawa ng mga
sekswal na imoralidad at kumain ng mga pagkaing inialay
sa mga diyus-diyosan. **21** Binigyan ko siya ng oras para
magsisi pero hindi maluwag sa kaniyang kalooban na magsisi
sa kaniyang imoralidad. **22** Bantayan ninyo! Ihahagis ko
siya sa isang banig ng karamdaman, at ang mga gumawa
ng pangangalunya kasama niya sa matinding pagdurusa,
malibang sila ay magsisi sa anumang ginawa niya. **23**
Hahampasin ko ang kaniyang mga anak hanggang mamatay,
at ang lahat ng mga iglesia ay malalaman na ako ang siyang
sumisiyasat sa mga kaisipan at mga nasain. Ibibigay ko
sa bawat isa sa inyo ayon sa inyong ginawa. **24** Pero sa
iba sa inyo sa Tiatira, sa lahat ng hindi pinanghahawakan
ang katuruang ito, at hindi alam ang tinatawag ng iba na
malalalim na mga bagay ni Satanas — sinasabi ko sa inyo,
"hindi ko inilagay sa inyo ang anumang ibang pasanin.' **25** Sa
anumang kalagayan, dapat kayong humawak nang mahigpit
hanggang ako ay dumating. **26** Ang isa na siyang nakalupig
at siyang gumagawa ng mga ginawa ko hanggang sa huli,
sa kaniya ko ibibigay ang kapangyarihan sa ibabaw ng mga
bansa. **27** Siya ay mamumuno sa kanila gamit ang tungkod
na bakal, sila ay dudurugin niya gaya ng mga palayok.' **28**
Gaya ng aking tinanggap mula sa aking Ama, ibibigay ko
rin sa kaniya ang bituin sa umaga. **29** Kung mayroon kang
tainga, makinig sa sinasabi ng Espirito sa mga iglesia.

3 "Sa anghel ng iglesya ng Sardis isulat: 'Ang mga salita ng
isa na siyang hawak ang pitong mga espiritu ng Diyos at
ng pitong mga bituin. "'Alam ko ang inyong ginawa. Mayroon
kayong isang dangal na kayo ay buhay, pero kayo ay patay.
2 Gumising at palakasin ninyo ang natitira, pero malapit ng
mamatay, dahil hindi ko natagpuan ang inyong mga gawa
na ganap sa paningin ng Diyos. **3** Kaya tandaan, kung
ano ang inyong tinanggap at narinig. Sundin ito, at magsisi.
Pero kung hindi kayo gigising, darating ako na parang isang
magnanakaw, at hindi ninyo malalaman kung anong oras
ako darating laban sa inyo. **4** Pero may ilang mga pangalan
ng mga tao sa Sardis na hindi dinumihan ang kanilang mga
damit. Lalakad silang kasama ko, nakadamit ng puti, dahil
sila ay karapat-dapat. **5** Ang isa na siyang nakalupig ay
susuotan ng puting damit, at hindi ko kailanman buburahin
ang kaniyang pangalan sa aklat ng buhay, at sasabihin ko ang
kaniyang pangalan sa harap ng aking Ama, at sa harapan
ng kaniyang mga anghel. **6** Kung mayroon kayong tainga,
pakinggan kung ano ang sinasabi ng Espiritu sa mga iglesya.
7 "Sa anghel ng iglesya ng Filadelfia isulat: Ang mga salita
ng isa na siyang banal at tunay — hawak niya ang susi ni
David, binubuksan niya at walang isang makapagsasara,
sinasara niya at walang sinuman ang maaaring magbukas. **8**
Alam ko ang inyong ginawa. Tingnan ninyo, Inilagay ko sa
inyong harap ang isang pintuang bukas na walang sinuman
ang maaaring ikulong. Alam kong mayroon kayong kaunting
kalakasan, gayunman sinunod ninyo ang aking salita at hindi
itinanggi ang aking pangalan. **9** Bantayan ninyo! Sila na
siyang nabibilang sa sinagoga ni Satanas, sila na siyang
nagsabing na sila ay mga Judio pero hindi, — sa halip sila
ay nagsisinungaling. Palalapitin ko sila at payuyukuin ko sa
harap ng inyong mga paa, at malalaman nila na minahal
ko kayo. **10** Yamang pinanatili ninyo ang aking utos na
matiyagang pagtitiis. Iingatan ko rin kayo mula sa oras ng
pagsubok na darating sa buong mundo, para subukin sila na
siyang nakatira sa mundo. **11** Ako ay malapit nang dumating.
Mahigpit na panghawakan kung anong mayroon kayo kaya
walang sinuman ang maaaring mag-alis ng inyong korona.
12 Gagawin kong isang haligi sa templo ng aking Diyos
ang isa na siyang nakalupig, at hindi na siya kailanman
lalabas dito. Isusulat ko sa kaniya ang pangalan ng aking
Diyos, ang pangalan ng lungsod ng aking Diyos (ang bagong
Jerusalem, na bumababa sa langit mula sa aking Diyos),
at ang aking bagong pangalan. **13** Ang isa na siyang may
tainga, hayaan siyang makinig sa sinasabi ng Espiritu sa mga
iglesya. **14** Sa anghel ng iglesya sa Laodicea isulat: 'Ang
mga salita ng Amen, ang maaasahan at totoong saksi, ang
tagapamahala sa nilikha ng Diyos. **15** Alam ko kung ano
ang inyong ginawa, at kayo na sinumang malamig o mainit.
Nais ko na kayo ay maging malamig ni mainit! **16** Kaya,
dahil kayo ay maligamgam — ni mainit o malamig — malapit
ko na kayong isuka buhat sa aking bibig. **17** Dahil sinabi
mo, "Mayaman ako, marami akong materyal na pag-aari, at
wala akong pangangailangan." Pero hindi mo alam na ikaw
ang pinakamalungkot, kaawa-awa, dukha, bulag at hubad.
18 Pakinggan ang aking payo: Bumili ka mula sa akin ng
gintong pinino sa pamamagitan ng apoy kaya maaari kang
maging mayaman, at makinang na mga puting damit kaya
maaari mong damitan ang iyong sarili at hindi makikita ang
kahihiyan ng iyong kahubaran, at papanatag para pahiran
ang iyong mga mata kaya maaari kang makakita. **19** Bawat
isa na mahal ko ay sinasanay ko at tinuturuan sila paano
dapat mamuhay. Kaya, maging masigasig at magsisi. **20**
Tingnan ninyo, ako ay nakatayo sa may pinto at kumakatok.
Kung sinuman ang nakaririnig sa aking tinig at nagbubukas
ng pinto, papasok ako sa kaniyang tahanan at kakain kasama
niya, at siya sa akin. **21** Ang isa na siyang nakalupig, bibigyan
ko ng karapatang umupo kasama ko sa aking trono, gaya
nang ako ay nakalupig at umupo kasama ng aking Ama sa
kaniang trono. **22** Kung mayroon kang tainga, makinig sa
sinasabi ng Espiritu sa mga iglesya.

4 Pagkatapos makita ko ang mga bagay na ito at nakita
ko na may isang pintuang bumukas sa langit. Ang unang
tinig, ay nangungusap sa akin gaya ng isang trumpeta, sinabi,
"Umakyat ka dito at ipapakita ko sa iyo kung anong dapat
mangyari pagkatapos ng lahat ng mga bagay na ito. **2** Agad
akong nasa Espiritu, at nakita ko ang isang trono na inilagay
sa langit, na may isang tao na nakaupo dito. **3** Ang isa na
siyang nakaupo dito ay parang batong jaspe at kornalina.
May isang bahaghari sa palibot ng trono. Ang bahaghari ay
katulad ng isang esmeralda. **4** Sa paligid ng trono ay may
dalawampu't apat na mga trono, at nakaupo sa mga trono ay
ang dalawampu't apat na mga nakatatanda, bihis ng mga
puting damit, may gintong mga korona sa kanilang mga ulo. **5**
Mula sa trono dumating ang bulos ng kidlat, mga dagundong
at mga lagapak ng kulog. Nag aapoy ang pitong ilawan sa
harapan ng trono, mga ilawan ng pitong espiritu ng Diyos. **6**
Sa harapan din ng trono ay mayroon isang dagat, kasing
linaw ng kristal. Lahat ng palibot ng trono ay may apat na

buhay na mga nilalang, puno ng mga mata sa harapan at
likod. 7 Ang unang buhay na nilalang ay katulad ng isang
leon, ang ikalawang buhay na nilalang ay katulad ng isang
guya, ang ikatlong buhay na nilalang ay may isang mukha ng
isang tao at ang ikaapat na buhay na nilalang ay katulad ng
isang lumilipad na agila. 8 Ang bawat isa sa apat na buhay
na mga nilalang ay mayroong anim na mga pakpak, puno ng
mga mata sa tuktok at sa ilalim. Gabi at araw hindi sila tumigil
sa pagsasabing, “Banal, banal, banal, ang Panginoong Diyos,
ang namumuno sa lahat, siyang noon, at siyang ngayon, at
siyang darating. 9 Kapag ang buhay na mga nilalang ay
nagbigay ng kaluwalhatian, karangalan at pasasalamat sa isa
na siyang nakaupo sa trono, sa isa na siyang nabubuhay
magpakailan pa man, **(aiōn g165)** 10 ang dalawampu't apat na
nakatatanda ay nagpatirapa sa harap ng isang nakaupo sa
trono. Yumuko sila sa isang nabubuhay ng walang hanggan
at magpakailan pa man, at inihagis nila ang kanilang mga
korona sa harap ng trono, sinasabing, **(aiōn g165)** 11 “Karapat-
dapat ka, aming Panginoon at aming Diyos, na tumanggap ng
kaluwalhatian at ng karangalan at ng kapangyarihan. Dahil
nilikha mo ang lahat ng bagay, at sa pamamagitan ng iyong
kalooban, sila ay nabuhay at nilikha.

5 Pagkatapos nakita ko sa kanang kamay ng isa na siyang
nakaupo sa trono, isang balumbon na nakasulat sa
harapang panig at sa likurang panig, at sinelyuhan ng pitong
selyo. 2 Nakita ko ang isang makapangyarihang anghel na
naghahayag ng may malakas ng tinig, “Sino ang karapat-
dapat magbukas ng balumbon at sirain ang mga selyo nito?”
3 Walang sinuman sa langit o sa lupa o sa ilalim ng lupa ang
kayang buksan ang balumbon o basahin ito. 4 Maramdamin
akong umiyak dahil walang sinuman ang nakatagpo na
karapat-dapat para buksan ang balumbon o basahin ito. 5
Pero sinabi sa akin ng isa sa mga nakatatanda, “Huwag kang
umiyak. Tingnan mo! Ang Leon sa lipi ng Juda, ang Ugat ni
David, ay nalupig, at kaya niyang buksan ang balumbon at
ang mga selyo nito.” 6 Sa pagitan ng trono at ng apat na
buhay na mga nilalang at sa kalagitnaan ng mga nakatatanda,
nakita ko ang isang Kordero na nakatayo, nagmamasid na
kahit siya ay pinatay. Mayroon siyang pitong mga sungay
at pitong mga mata — ito ay ang pitong espiritu ng Diyos
na ipinadala sa lahat ng dako ng lupa. 7 Pumunta siya at
kinuha ang balumbon mula sa kanang kamay ng isa na
siyang nakaupo sa trono. 8 Nang nakuha niya ang balumbon,
ang apat na buhay na nilalang at ang dalawampu't apat na
nakatatanda ay inihiga ang kanilang mga sarili sa lupa sa
harap ng Kordero. Ang bawat isa sa kanila ay may isang
alpa at isang gintong mangkok na puno ng insenso — kung
saan ang mga panalangin ng mga mananampalataya. 9
Umawit sila ng bagong awit: “Ikaw ay karapat-dapat kumuha
ng balumbon at buksan ang mga selyo nito. Dahil ikaw ay
pinatay at sa pamamagitan ng iyong dugo, binili mo ang
mga tao para sa Diyos mula sa bawat lipi, wika, mga tao,
at bansa. 10 Ginawa mo silang isang kaharian at mga pari
para maglingkod sa ating Diyos at sila ay maghahari sa
mundo. 11 Pagkatapos nakita ko at narinig ang tunog ng
maraming mga anghel sa palibot ng trono, — ang kanilang
bilang ay 200, 000, 000 — at ang mga buhay na nilalang
at mga nakatatanda. 12 Kanilang sinabi sa malakas na
tinig, “Karapat-dapat ang Kordero na pinatay na tumanggap
ng kapangyarihan, kayamanan, karunungan, kalakasan,
karangalan, kaluwalhatian at kapurihan.” 13 Narinig ko bawat
bagay na nasa langit, at sa lupa, at sa ilalim ng lupa at sa
dagat — lahat ng bagay sa kanila — sinasabing: “Sa kaniya
na siyang nakaupo sa trono, at sa Kordero, ay ang kapurihan,
karangalan, kaluwalhatian, at kapangyarihan para mamahala,
magpakailan pa man. **(aiōn g165)** 14 Ang apat na buhay
na nilalang ay sinabing'"Amen” at ang mga nakatatanda ay
humiga at sumamba.

6 Tumingin ako nang buksan ng Kordero ang isa sa pitong
mga selyo, at narinig ko ang isa sa apat na buhay na
nilalang na sinabi sa tinig na gaya ng tunog ng kulog, “Halika!”
2 Tumingin ako at naroon ang isang puting kabayo! Ang
nakasakay ay may hawak na pana, at binigyan siya ng
isang korona. Siya ay lumabas bilang isang manlulupig para
manakop. 3 Nang buksan ng Kordero ang ikalawang selyo,
narinig ko ang ikalawang buhay na nilalang na sinabi, “Halika!”
4 Pagkatapos lumabas ang isa pang kabayo—maningas
na pula. Sa sakay nito ay ibinigay ang pahintulot na alisin
ang kapayapaan mula sa lupa, kaya itong ang mga tao ay
magnais na patayin ang isa't isa. Binigyan ang sakay ng
isang malaking espada. 5 Nang buksan ng Kordero ang
ikatlong seal, narinig ko ang ikatlong buhay na nilalang na
sinabi, “Halika!” Nakita ko ang isang kabayong itim, ang
sakay ay may hawak na pares ng timbangan sa kaniyang
kamay. 6 Narinig ko ang tinig parang mula sa gitna ng apat
ng buhay na nilalang, sinabi, “Isang takal ng trigo para sa
isang dinaryo at tatlong takal ng sebada para sa isang dinario.
Pero huwag mong ipahamak ang alak at langis.” 7 Nang
buksan ng Kordero ang ika-apat na selyo, narinig ko ang ika-
apat na buhay na nilalang na sinabi, “Halika!” 8 Pagkatapos
nakita ko ang isang maputlang kabayo. Ang sakay dito ay
pinangalanang Kamatayan at sumusunod sa kaniya ang
hades. Sila ay binigyan ng kapangyarihan sa ibabaw ng isang
ika-pat sa lupa, para patayin gamit ang espada, kagutuman at
karamdaman at sa pamamagitan ng mga mababangis na
hayop sa lupa. **(Hadēs g86)** 9 Nang buksan ng Kordero ang
ikalimang selyo, nakita ko sa ilalim ng altar ang mga kaluluwa
ng mga pinatay dahil sa salita ng Diyos at sa kanilang patotoo
na pinanghawakan nila nang buong pananalig. 10 Umiyak sila
nang may malakas na tinig, “Gaano katagal, Tagapamahala
sa ibabaw ng lahat, banal at totoo, hanggang hatulan mo
ang mga nabubuhay sa lupa, at hanggang ipaghiganti mo
ang aming dugo? 11 Pagkatapos bawa't isa sa kanila ay
binigyan ng puting damit, at sila ay sinabihan na dapat silang
maghintay ng kaunti hanggang ang lubos na bilang ng kapwa
nila mga lingkod at mga kapatid na lalaki at babae ay abutin
siyang patayin, na gaya nilang pinatay. 12 Nang buksan ng
Kordero ang ika-anim na selyo, nagmasid ako, at nagkaroon
ng malakas na lindol. Ang araw ay naging kasing itim ng
sako. At ang kabilugan ng buwan ay naging parang dugo. 13
Ang mga bituin sa langit ay nahulog sa lupa, tulad ng puno
ng igos na ang mga bunga ay nahuhulog sa panahon ng
taglamig kapag inihip ng malakas na hangin. 14 Naglaho ang
langit tulad ng balumbong nirolyo ng pataas. Bawat bundok at
isla ay nalipat sa kanilang mga kinalalagyan. 15 Pagkatapos
ang mga hari sa lupa at ang mahahalagang tao, at ang mga
heneral, ang mayaman, ang makapangyarihan, at iba pa,
alipin at malaya, nagtago sa mga kuweba at sa kalagitnaan
ng mga bato sa kabundukan. 16 Tabunan kami! Itago mo
kami mula sa mukha niya na siyang nakaupo sa trono at
mula sa galit ng Kordero.” 17 Dahil darating ang dakilang
araw ng kanilang poot, at sino ang makakayang tumayo?”

7 Pagkatapos nito nakita ako ng apat na angel nakatayo
sa apat na sulok ng lupa, mahigpit na hinahawakan ang
apat na hangin sa lupa kaya dapat walang umihip na hangin
sa lupa, sa dagat at laban sa anumang puno. 2 Nakita ko
ang isa pang anghel na dumarating mula sa silangan, na
taglay ang selyo ng buhay na Diyos. Sumigaw siya nang may
malakas na tinig sa apat na anghel na binigyan ng pahintulot
na pinsalain ang lupa at dagat. " 3 Huwag ninyong pinsalain
ang lupa, ang dagat o ang mga puno, hanggang lagyan
na namin ng isang tatak ang mga noo ng lingkod ng ating
Diyos." 4 Narinig ko ang bilang ng siyang mga natatakan:
144, 000, siyang mga natatakan mula sa bawat lipi ng bayan
ng Israel: 5 12, 000 mula sa lipi ni Juda ay natatakan, 12,
000 mula sa lipi ni Ruben, 12, 000 mula sa lipi ni Gad, 6
12, 000 mula sa lipi ni Asher, 12, 000 mula sa lipi ni Neftali,
12, 000 mula sa lipi ni Manases. 7 12, 000 mula sa lipi ni
Simeon, 12000 mula sa lipi ni Levi, 12, 000 mula sa tlipi ni
Isacar. 8 12, 000 mula sa lipi ni Zebulun, 12, 000 mula sa lipi
ni Jose at 12, 000 mula sa lipi ni Benjamin ay natatakan.
9 Pagkatapos makita ko ang mga ito, at mayroong isang
malaking maraming tao na walang sinuman ang makabilang
— mula sa bawat bansa, lipi, bayan, at wika — nakatayo
sa harap ng trono sa harapan ng Kordero. Nakasuot sila
ng puting mga balabal at hawak ang mga sanga ng palma
sa kanilang mga kamay, 10 at sila ay sumisigaw ng may
malakas na tinig: "Ang kaligtasan ay pagmamay-ari ng ating
Diyos, siya na nakaupo sa trono, at ng Kordero!" 11 Ang lahat
ng mga anghel ay nakatayo sa paligid ng trono, at sa paligid
ng mga matatanda at ng apat na buhay na mga nilalang, at
sila ay humiga sa lupa, at inilapat ang kanilang mga mukha
sa lupa sa harap ng trono at sumamba sila sa Diyos, 12
na nagsasabing, "Amen! Papuri, kaluwalhatian, karunungan,
pasasalamat, karangalan, kapangyarihan, at kalakasan ay
sumaating Diyos magpakailan pa man. Amen!" **(aiōn g165)** 13
Pagkatapos isa sa mga matatanda ay nagtanong sa akin:
"Sino ang mga ito, nadaramitan ng puting mga kasuotan,
at saan sila nagmula?" 14 Sinabi ko sa kaniya, "Alam po
ninyo, ginoo," at sinabi niya sa akin, "Sila ang mga nagmula
sa Dakilang Pag-durusa. Hinugasan nila ang kanilang mga
kasuotan at naging maputi dahil sa dugo ng Kordero." 15
Dahil sa ganitong dahilan, sila ay nasa harapan ng trono ng
Diyos at sumasamba sila araw at gabi sa kaniyang templo.
Siya na siyang nakaupo sa trono, ay maglalatag ng tolda
sa ibabaw nila. 16 Hindi na sila magugutom muli, ni sila ay
mauuhaw muli. Hindi sila masasaktan sa araw ni anumang
nasusunog na init. 17 Dahil ang Kordero na nasa gitna ng
trono ay kanilang magiging pastol, at gagabayan niya sila
patungo sa bukal na tubig ng buhay, papahirin ng Diyos ang
bawat luha mula sa kanilang mga mata."

8 Nang buksan ng Kordero ang ika-pitong selyo, naroon
ang isang katahimikan sa langit nang mga kalahating
oras. 2 Pagkatapos nakita ko ang pitong anghel na siyang
nakatayo sa harap ng Diyos. at pitong mga trumpeta ang
ibinigay sa kanila. 3 Isa pang anghel ang dumating, hawak
ang isang gintong mangkok ng insenso, nakatayo sa altar.
Maraming insenso ang ibinigay sa kaniya, sa gayon dapat
niya itong ialay kasama ng mga panalangin ng lahat ng mga
mananampalataya sa gintong altar sa harap ng trono. 4
Ang usok ng insenso kasama ng mga panalangin ng mga
mananampalataya, ay bumangon sa harap ng Diyos mula
sa kamay ng anghel. 5 Kinuha ng anghel ang mangkok ng
insenso at pinuno ito ng apoy mula sa altar. Pagkatapos
ibinato niya ito sa lupa, at nagkaroon ng salpukan ng mga
kulog, mga dagungdong, at mga kislap ng kidlat at isang lindol.
6 Ang pitong anghel na may mga trumpeta ay naghanda
para patunigin sa kanila. 7 Pinatunog ng unang anghel
ang kaniyang trumpeta, at umulan ng yelo at apoy na may
halong dugo. Ito ay inihagis pababa sa lupa kaya ang ikatlong
bahagi nito ay natupok, ang ikatlong bahagi ng mga puno ay
natupok, at ang lahat ng mga damong berde ay natupok.
8 Pinatunog ng ikalawang anghel ang kaniyang trumpeta,
at isang bagay na parang isang napakalaking bundok na
nasusunog ng apoy ang itinapon sa dagat. Ang ikatlong
bahagi ng dagat ay naging dugo, 9 ang ikatlong bahagi ng
buhay na mga nilalang sa tubig ay namatay, at ang ikatlong
bahagi ng mga barko ay nasira. 10 Pinatunog ng ikatlong
anghel ang kaniyang trumpeta, at isang napakalaking bituin
ang nahulog mula sa himpapawid, nagliliyab tulad ng isang
sulo, sa ikatlong bahagi ng mga ilog at mga bukal na tubig. 11
Ang pangalan ng bituin ay Kapaitan. Ang ikatlong bahagi ng
tubig ay naging mapait, at maraming mga tao ang namatay
mula sa tubig na naging mapait. 12 Pinatunog ng ika-apat na
anghel ang kaniyang trumpeta, at ang ikatlong bahagi ng
araw ay hinampas, gayun din ang ikatlong bahagi ng buwan,
at ikatlo ng mga bituin. Kaya ang ikatlo sa kanila ay nagdilim,
ang ikatlo sa araw at ikatlo sa gabi ay nawalan ng liwanag.
13 Tumingin ako, at narinig ko na lumilipad ang isang agila sa
gitna ng himapapawid, tumatawag ng may malakas na tinig,
"Kaawa-awa, kaawa-awa, kaawa-awa, sila na nabubuhay sa
lupa, dahil sa natitira pang mga pagsabog ng trumpeta na
malapit ng patunugin ng tatlong anghel."

9 Pagkatapos hinipan ng ikalimang anghel ang kaniyang
trumpeta. Nakita ko ang isang bituin mula sa langit na
nahulog sa lupa. Ibinigay sa bituin ang susi ng lagusan
patungo sa napakalalim na hukay. **(Abyssos g12)** 2 Binuksan
niya ang lagusan ng napakalalim na hukay at lumabas ang
isang haligi ng usok sa lagusan tulad ng usok mula sa
malaking pugon. Nagdilim ang araw at ang hangin dahil
sa usok na lumalabas mula sa lagusan. **(Abyssos g12)** 3
Lumabas sa lupa ang mga balang mula sa usok, at binigyan
sila ng kapangyarihan katulad ng mga alakdan sa lupa.
4 Sinabihan sila na huwag pinsalain ang damo sa lupa o
anumang berdeng halaman o puno, pero mga tao lamang na
walang tatak ng Diyos sa kanilang mga noo. 5 Sila ay hindi
nagbigay ng pahintulot na patayin ang mga taong iyon, pero
pahirapan lamang sila sa loob ng limang buwan. Kanilang
matinding paghihirap ay naging tulad ng kagat ng isang
alakdan kapag hinampas ng isang tao. 6 Sa mga araw na
iyon ay hahanapin ng mga tao ang kamatayan, pero di nila
ito mahahanap. Sila ay matagal mamamatay, pero lalayo sa
kanila ang kamatayan. 7 Ang mga balang ay katulad ng
mga kabayong nakahanda sa digmaan. Sa kanilang mga
ulo ay may tulad ng mga gintong korona at ang kanilang
mga mukha ay tulad ng mga mukha ng tao. 8 May buhok
silang gaya ng buhok ng mga babae at ang kanilang mga
ngipin ay gaya ng ngipin ng mga leon. 9 Mayroon silang mga
baluting tulad ng baluting bakal, at ang tunog ng kanilang
mga pakpak ay parang tunog na gawa sa mga karwahe at
mga kabayong tumatakbo sa loob ng digmaan. 10 Mayroon
silang mga buntot na may tulis tulad ng mga alakdan; sa
kanilang mga buntot ay may kapangyarihan silang makasakit
sa mga tao nang limang buwan. 11 Mayroon silang hari na

nangunguna sa kanila ang anghel sa pinakailalim ng hukay.
Ang kaniyang pangalan sa Hebreo ay Abadon at sa Griego
ang kaniyang pangalan ay Apolion. **(Abyssos g12)** **12** Ang
unang kaawa-awa ay nakaraan. Masdan mo! Matapos ito
may dalawang pang kapahamakan ang darating. **13** Hinipan
ng ika-anim na angel ang kaniyang trumpeta, at narinig ko
ang tinig na nagmumula sa mga sungay ng gintong altar
na naroon sa harapan ng Diyos. **14** Sinabi ng tinig sa ika-
anim na anghel na may trumpet, "Pakawalan ang apat ng
anghel na nakagapos sa dakilang ilog Eufrates". **15** Ang
apat na anghel na siyang naihanda para sa sobrang oras
na iyon, nang araw na iypn, nang buwan na iyon, at nang
taon na iyon ay pinalaya par patayin ang ikatlong bahagi ng
sang katauhan. **16** Ang bilang ng mga kawal na nasakay sa
kabayo ay 200, 000, 000. Narinig ko ang kanilang bilang.
17 Ganito ko nakita ang mga kabayo sa aking pangitain, at
ang mga nakasakay sa kanila. Ang kanilang mga baluti ay
maningas na pula, matingkad na asul at asupreng dilaw. Ang
ulo ng mga kabayo ay kahawig ng mga ulo ng mga lion at
lumalabas sa kanilang mga bibig ang apoy, usok at asupre.
18 Ang ikatlong bahagi ng bayan ay pinatay sa pamamagitan
ng tatlong salot na ito: ang apoy, usok, at asupre na lumabas
sa kanilang mga bibig. **19** Dahil ang kapangyarihan ng mga
kabayo ay nasa kanilang mga bibig at sa kanilang mga
buntot—dahil ang kanilang mga buntot ay tulad ng mga ahas,
at mayroon silang mga ulo na nagsanhi ng mga sugat sa tao.
20 Ang natira sa sangkatauhan, ang siyang mga hindi pinatay
sa pamamagitan ng mga salot na ito, hindi nagsisi sa mga
gawaing gawa nila, o ginawa ba nilang itigil ang pagsamba
sa mga demonyo at mga diyus-diyosang ginto, pilak tanso,
bato at kahoy—mga bagay na hindi nakakikita, nakaririnig o
nakalalakad. **21** Ni hindi nila ginawang magsisi sa kanilang
mga pagpatay, kanilang pangugulam, kanilang sekswal na
imoralidad o ang kanilang gawaing pagnanakaw.

10 Pagkatapos nakita ko ang isa pang malakas na anghel
bumababa mula sa langit. Nababalutan siya ng isang
ulap at may isang bahanghari sa itaas ng kaiyang ulo. Ang
kaniyang mukha ay tulad ng araw at ang kaniyang mga paa ay
gaya ng haliging apoy. **2** May hawak siya sa kaniyang kamay
na isang maliit na balumbon na nakabukas, at ipinatong niya
sa dagat ang kaniyang kanang paa at ang kaniyang kaliwang
paa sa lupa. **3** Pagkatapos sumigaw siya ng malakas na tinig
gaya ng umaatungal na leon, at nang siya ay sumigaw ang
pitong mga kulog ay dumagundong. **4** Nang dumagundong
ang pitong kulog, halos isusulat ko na, pero narinig ko ang
isang tinig mula sa langit na sinasabing, "Manatiling lihin
anuman ang sinabi ng pitong kulog. Huwag itong isulat."
5 Pagkatapos ang anghel na aking nakitang nakatayo sa
dagat at sa lupa, ay itinaas ang kaniyang kanang kamay sa
langit **6** at nanumpa sa pamamagitan niya na mabubuhay
magpakailanman — siyang lumikha ng langit at lahat ng
naroon, ang lupa at lahat ng naroon, at ang dagat at lahat
ng naroon: "Walang maaaring magtagal doon. **(aiōn g165)** **7**
Pero sa araw kung kailan ang ika-pitong anghel ay malapit
nang hipan ang kaniyang trumpeta, pagkatapos ang hiwaga
ng Diyos ay naganap na, gaya ng kaniyang ipinahayag sa
kaniyang mga lingkod na mga propheta." **8** Narinig ko ang
tinig mula sa langit na may muling sinasabi sa akin: "Lumakad
ka, kunin mo ang bukas na balumbon na nasa kamay ng
anghel na nakatayo sa dagat at sa lupa." **9** Pagkatapos
pumunta ako sa angel at sinabi ko sa kaniya na ibigay niya
sa akin ang maliit na balumbon. Sinabi niya sa akin, "Kunin
mo ang balumbon at kaiinin ito. Gagawin nitong mapait ang
iyong tiyan, pero sa iyong bibig ito ay magiging kasing tamis
ng pulot. **10** Kinuha ko ang maliit na balumbon mula sa
kamay ng anghel at kinain ko ito. Ito ay kasing tamis ng pulot
sa aking bibig pero pagkatapos ko itong kainin ay pumait
ang aking tiyan. **11** Pagkatapos ilang mga tinig ang nagsabi
sa akin, "Kailangan mong magpropesiya muli tungkol sa
maraming tao, mga bansa, mga wika at sa mga hari."

11 Isang tambo ang binigay sa akin para gamitin tulad ng
isang panukat. Sinabihan ako, "Tumayo ka at sukatin
ang templo ng Diyos at ang altar, at ang mga sumasamba
sa loob nito. **2** Pero huwag mong susukatin ang patyo
sa labas ng templo, dahil naibigay na iyon sa mga Gentil.
Pagtatapakan nila ang banal na lungsod sa loob ng apatnapu't
dalawang buwan. **3** Bibigyan ko ang aking dalawang saksi
ng kapangyarihan para magpropesiya sa loob ng 1, 260 na
araw, na nakadamit ng sako. " **4** Ang mga saksing ito ay
ang dalawang puno ng olibo at dalawang ilawan na nakatayo
sa harapan ng Panginoon sa lupa. **5** Kung sinuman ang
magpapasyang manakit sa kanila, lalabas ang apoy mula
sa kanilang bibig at tutupukin ang kanilang mga kaaway.
Sinuman ang magnanais manakit ay papatayin sa ganitong
paraan. **6** Ang mga saksing ito ay may kapangyarihan para
isara ang kalangitan kaya walang bubuhos na ulan sa oras
nang sila ay magpropesiya. May kapangyarihang silang
gawing dugo ang mga tubig at hampasin ang mundo kasama
ang lahat ng uri ng salot anuman ang kanilang hilingin. **7**
Kapag natapos na nila ang kanilang patotoo, lalabas ang
halimaw mula sa pinakailalim ng hukay at makikipagdigma
laban sa kanila. Lulupigin nila sila at papatayin. **(Abyssos
g12)** **8** Ang kanilang mga katawan ay ilalatag sa kalsada sa
dakilang lungsod (na tinatawag na Sodom at Egipto bilang
simbolo) kung saan ipinako sa krus ang kanilang Panginoon.
9 Sa loob ng tatlo at kalahating araw ilan mula sa bawat
bayan, lipi, wika, at bansa ay tinitingnan ang kanilang mga
katawan at hindi nila pahihintulutang ilagay sa isang libingan.
10 Silang mga naninirahan sa lupa ay magagalak sa kanila
at magdiriwang, kahit nagpapadala sila ng mga kaloob sa
isa't isa dahil itong dalawang propeta ay pinahirapan ang
mga naninirahan sa lupa. **11** Pero makalipas ang tatlo at
kalahating araw isang hininga ng buhay mula sa Diyos ay
papasok sa kanila at sila ay tatayo sa kanilang mga paa.
Matinding takot ang lulukob sa lahat ng makakakita sa kanila.
12 Pagkatapos maririnig nila ang malakas na tinig mula sa
langit na sinasabi sa kanila, "Umakyat kayo rito!" At sila
ay aakyat sa langit sa isang ulap, habang nakatingin ang
kanilang mga kaaway. **13** Sa oras na iyon nagkaroon doon
ng isang matinding lindol at ang ika-sampung bahagi ng
lungsod nagiba. Pitong libong tao ang namatay sa lindol at
ang mga nakaligtas ay natakot at nagbibigay kaluwalhatian
sa Diyos ng langit. **14** Ang ikalawang kapighatian ay lumipas
na. Pagmasdan ito! Ang ikatlong kapighatian ay mabilis
dadating. **15** Pagkatapos pinatunog ng ika-pitong anghel
ang kaniyang trumpeta, at malalakas na tinig ang nagsalita
sa langit at sinabing, "Ang kaharian ng mundo ay magiging
kaharian na ng ating Panginoon at ng kaniyang Cristo. Siya ay
maghahari magpakailan pa man." **(aiōn g165)** **16** Pagkatapos
ang dalawampu't apat na nakatatanda na nakaupo sa mga
trono sa presensiya ng Diyos ay ibinaba ang kanilang mga
sarili sa lupa, na nakatungo at sinamba ang Diyos. **17** Sinabi

nila, “Nagpapasalamat kami sa iyo, Panginoong Diyos, ang
naghahari sa lahat, ang isa na at ang siyang noon, dahil
nakamit mo ang iyong dakilang kapangyarihan at nagsimulang
maghari. **18** Sumiklab ang galit ng mga bansa, pero ang iyong
poot ay dumating na. Ang panahon ay narito na para ang mga
patay para hatulan at dahil sa iyo para gantimpalaan ang iyong
mga lingkod, ang mga propeta, ang mga mananampalataya,
at silang mga may takot sa iyong pangalan, silang mga hindi
mahalaga at ang dakila. At ang oras ay dumating dahil sa iyo
para wasakin silang mga sumisira sa mundo. **19** Pagkatapos
bumukas ang templo ng Diyos sa langit at ang kaban ng
kaniyang tipan ay nakita sa loob ng kaniyang templo. May
mga kislap ng kidlat, mga dagundong at salpukan ng mga
kulog, may lindol, at isang matinding pag-ulan ng yelo.

12 Isang dakilang tanda ang nakita sa langit: isang babae
na dinamitan ng araw, at ang buwan ay nasa ilalim
ng kaniyang paa; at nasa ulo niya ay korona ng labing
dalawang bituin **2** Siya ay buntis at sumisigaw sa sakit ng
pagsisilang—sa sakit ng panganganak. **3** At may isa pang
tanda ang nakita sa langit. Tingnan mo! May isang malaking
pulang dragon na may pitong ulo at sampung sungay, at may
pitong korona sa kaniyang mga ulo. **4** Tinaboy ng kaniyang
buntot ang ikatlong bahagi ng mga bituin sa langit at inihulog
pababa sa lupa. Tumayo ang dragon sa harap ng babae
na malapit nang magsilang, kaya nang siya ay nagsilang,
gusto niyang ay lamunin ang kaniyang anak. **5** Nagsilang
siya ng isang anak, isang batang lalaki, na siyang maghahari
sa lahat ng mga bansa nang may tungkod na bakal. Inagaw
ang kaniyang anak papunta sa Diyos at sa kaniyang trono, **6**
at tumakas ang babae papunta sa ilang, kung saan inihanda
ng Diyos ng lugar para sa kaniya, kaya maalagaan siya ng 1,
260 araw. **7** Ngayon may labanan doon sa langit. Si Michael
at ang kaniyang mga anghel ay nakipaglaban sa dragon; at
lumaban pabalik ang dragon at ang kaniyang mga anghel. **8**
Pero ang dragon ay hindi gaanong malakas para manalo.
Kaya wala ng natitirang lugar sa langit para sa kaniya at sa
kaniyang mga anghel. **9** Ang dakilang dragon — ang dating
ahas na tinawag na demonyo o Satanas na nanlilinlang sa
buong mundo— ay tinapon pababa sa lupa, at ang kaniyang
mga anghel ay itinapon pababa kasama siya. **10** Pagkatapos
narinig ko ang isang malakas na tinig sa langit, “Ngayon narito
na ang kaligtasan, ang kapangyarihan — at ang kaharian
ng ating Diyos, at ang kapangyarihan ng kaniyang Cristo.
Dahil ang taga-paratang ng ating mga kapatid ay naitapon na
pababa — siyang nagparatang sa kanila araw at gabi sa harap
ng ating Diyos. **11** Siya ay kanilang nilupig sa pamamagitan
ng dugo ng Kordero at sa pamamagitan ng kanilang patotoo,
dahil hindi nila minahal ang kanilang buhay nang higit, kahit
sa kamatayan. **12** Kaya, magalak, kayong mga langit, at lahat
ng naninirahan sa kanila. Pero kaawa-awa ang nasa lupa
at ang nasa dagat dahil ang demonyo ay bumaba sa inyo.
Napuno siya ng nakasisindak na galit, dahil alam niya na
kakaunti lamang ang kaniyang oras. **13** Nang mapagtanto
ng dragon na siya ay itinapon sa lupa, hinanap niya ang
babaing nagsilang ng batang lalaki. **14** Pero ang babae ay
binigyan ng dalawang pakpak ng isang malaking agila, kaya
siya ay nakalipad sa lugar na inihanda para sa kaniya sa
ilang, ang lugar kung saan siya mapapangalagaan, sa loob ng
isang oras, maraming oras at kalahating oras—na malayong
maabot ng ahas. **15** Nagbuga ng tubig mula sa kaniyang bibig
ang ahas tulad ng isang ilog, kaya nakagawa ng isang baha
para tangayin siya. **16** Pero tinulungan ng lupa ang babae.
Binuksan nito ang kaniyang bibig at nilunok ng ilog ang binuga
ng dragon mula sa kaniyang bibig. **17** Pagkatapos sumiklab
ang galit ng dragon sa babae at umalis para makipagdigma sa
mga natitirang kaapu-apuhan niya - silang mga sumunod sa
mga kautusan ng Diyos at pinanghawakan ang mga patotoo
tungkol kay Jesus.

13 Pagkatapos tumayo ang dragon sa buhangin ng
dalampasigan. Pagkatapos nakita ko ang isang halimaw
na umaahon mula sa dagat. Siya ay may sampung sungay at
pitong ulo. Sa mga sungay nito ay may sampung korona, at
sa kaniyang ulo ay may mga pangalan na paglalapastangan
sa Diyos. **2** Itong halimaw na nakita ko ay parang isang
leopardo. Ang kaniyang mga paa ay tulad ng mga paa
ng isang oso, at ang kaniyang bibig ay tulad ng bibig ng
isang leon. Ibinigay ng dragon ang kapangyarihan nito sa
kaniya, at ang kaniyang trono, at ang kaniyang lubos na
kapangyarihan para mamuno. **3** Isa sa mga ulo ng halimaw
ay nagkaroon ng nakamamatay na sugat na maaring maging
sanhi ng kaniyang kamatayan. Pero ang sugat na iyon ay
humilom, at ang buong mundo ay namangha at sumunod sa
halimaw. **4** Sinamba rin nila ang dragon, dahil ibinigay niya
ang kaniyang kapangyarihan sa halimaw. Sinamba rin nila ang
halimaw at paulit-ulit na sinabi, “Sino ang tulad ng halimaw?
at “Sino ang maaaring lumaban sa kaniya?” **5** Binigyan ang
halimaw ng bibig na maaring magsalita ng mga mapagmataas
na mga salita at mga paglalapastangan. Pinahintulutan
siyang gamitin ang kapangyarihan ng apatnapu't dalawang
buwan. **6** Kaya binuksan ng halimaw ang kaniyang bibig
para magsalita ng mga paglalapastangan laban sa Diyos,
hinahamak ang kaniyang pangalan, ang lugar kung saan
siya nanirahan, at silang mga naninirahan sa langit. **7**
Pinahintulutan ang halimaw na makipagdigmaan sa mga
mananampalataya at para lupigin sila. Gayundin, ibinigay sa
kaniya ang kapangyarihan ng bawat lipi, mga tao, wika, at
bansa. **8** Lahat ng mga naninirahan sa lupa ay sasambahin
siya, ang lahat ng hindi nakasulat ang pangalan, simula pa
nang nilikha ang mundo, sa aklat ng buhay, na pagmamay-
ari ng Kordero, siyang pinatay. **9** Kung sinuman ang may
tainga, hayaan siyang makinig. **10** Kung sinuman ang hinuli
sa pagkabihag, sa pagkabihag siya ay mapupunta. Kung
sinuman ang papatayin gamit ang espada, sa espada siya
mapapatay. Ito ay isang panawagan para sa matiyagang
pagtitiis at pananampalataya para sa kanila na mga banal. **11**
Pagkatapos nakakita ako ng isa pang halimaw na lumalabas
mula sa lupa. Mayroon siyang dalawang sungay tulad ng tupa
at nagsalita siya tulad ng isang dragon. **12** Ginamit niya ang
lahat ng kaniyang kapangyarihan tulad ng naunang halimaw
na nasa kaniyang presensya, at ginawa ang mundo at sa mga
naninirahan dito ay sumasamba sa unang halimaw — siya na
may nakamamatay na sugat na gumaling. **13** Gumawa siya
ng mga makapangyarihang himala, kahit pabagsakin ang
apoy sa lupa mula sa langit sa harap ng mga tao, **14** at sa
pamamagitan ng mga tandang pinahintulutan siyang gawin,
kaniyang nililinlang ang mga naninirahan sa lupa, sinasabihan
niya sila na gumawa ng larawan sa karalangan ng halimaw
na nasugatan sa pamamagitan ng espada, pero buhay pa rin
siya. **15** Pinahintulutan siya na bigyan ng hininga ang imahe
ng halimaw kaya ang imahe ay nakapagsalita at papatayin
ang dumudulot sa lahat na tumanggi para sambahin ang
halimaw para patayin. **16** Pinilit din niya ang lahat, hindi

mahalaga at malakas, mayaman at mahirap, malaya at alipin, para tumanggap ng tatak sa kanang kamay o sa noo. **17** Hindi maaring bumili o pagbilhan ang kahit sino maliban na lamang kung siya ay may tatak ng halimaw, iyon ayn, ang bilang na kumakatawan sa kaniyang pangalan. **18** Ito ay tumatawag para sa karunungan. Kung sino ang may kabatiran, hayaan siyang bilangin ang bilang ng halimaw. Dahil ito ang bilang ng isang tao. Ang kaniyang bilang ay 666.

14 Tumingin ako at nakita ang Kordero na nakatayo sa aking harapan sa Bundok Sion. Kasama niya ang 144, 000 siyang may pangalan at pangalan ng kaniyang Ama na naisulat sa kanilang mga noo. **2** Narinig ko ang tinig mula sa langit na tila isang dagundong ng maraming tubig at malakas na kulog. Ang tunog na narinig ko ay tulad din ng mga manunugtog na tumutugtog ng kanilang mga alpa. **3** Umawit sila ng isang bagong awit sa harapan ng trono at sa harap ng apat na buhay na nilalang at sa mga nakatatanda. Walang sinuman ang nakakaalam ng awit maliban sa 144, 000 na tinubos mula sa mundo. **4** Sila ang mga hindi dinungisan ang kanilang mga sarili sa mga babae, dahil pinanatili nila ang kanilang sarili sa pagdalisay ng sekswal. Sila ang mga sumusunod sa Kordero saan man siya pumupunta. Sila ang tinubos mula sa sangkatauhan bilang mga unang bunga sa Diyos at sa Kordero. **5** Walang kasinungalingan ang natagpuan sa kanilang mga bibig; sila ay walang kapintasan. **6** Nakita ko ang isa pang anghel na lumilipad sa alapaap, na may walang hanggang mensahe ng magandang balita para ipahayag sa mga naninirahan sa mundo — sa bawat bansa, tribo, wika, at mga tao. **(aiōnios g166)** **7** Tumawag siya nang may malakas na tinig, "Matakot sa Diyos at bigyan siya ng kaluwalhatian. Dahil sa oras ng kaniyang paghuhukom ay dumating na. Sambahin siya, siya na lumikha ng langit, ng lupa, ng dagat, at ng mga bukal ng mga tubig. **8** Isa pang anghel - ang pangalawang anghel - ay sumunod sa sinasabing "Bumagsak, bumagsak ang tanyag na Babylonia, na ginawa ang lahat ng bansa na uminom ng alak sa kaniyang sekswal na imoralidad, ang alak na nagdala ng labis na poot sa kaniya." **9** Isa pang anghel — ang pangatlong anghel — ay sumunod sa kanila, sinasabi ang malakas na tinig, "Kung sinuman ang sumasamba sa halimaw at sa kaniyang imahe, at tumatanggap ng tanda sa kaniyang noo o sa kaniyang kamay, **10** siya rin ay iinom ng alak ng poot ng Diyos, ang alak na inihanda at ibinuhos nang walang halo sa kopa ng kaniyang galit. Ang taong umiinom nito ay maghihirap sa apoy at asupre sa harap ng mga banal na anghel at sa harap ng Kordero. **11** Ang usok mula sa kanilang paghihirap ay aangat magpakailan pa man, at wala silang kapahingahan sa umaga o gabi — silang mga sumasamba sa halimaw at sa kaniyang imahe, at lahat ng tumatanggap ng tanda sa kaniyang pangalan. **(aiōn g165)** **12** Ito ay isang panawagan para sa matiyagang pagtitis ng mga mananampalataya, silang mga sumusunod sa mga kautusan ng Diyos at nananampalataya kay Jesus." **13** Narinig ko ang isang tinig mula sa langit na sinabing, "Isulat ito: Pinagpala ang mga patay na namatay sa Panginoon." "Oo," sabi ng Espiritu, "kaya sila ay makapagpahinga sa kanilang mga gawain, dahil sa kanilang mga gawa ay susunod sila." **14** Tumingin ako at nakita ko doon ang isang puting ulap, at nakaupo sa ulap ang katulad ng isang Anak ng Tao. Mayroon siyang gintong korona sa kaniyang ulo at matalim na karit sa kaniyang kamay. **15** Pagkatapos isa pang anghel ang lumabas sa templo at tumawag ng malakas sa siyang nakaupo sa ulap: "Kunin mo ang iyong karit at simulan ang pag-ani. Dahil dumating na ang panahon ng anihan, dahil ang mga aanihin sa lupa ay hinog na. **16** Pagkatapos ibinitin ng siyang nakaupo sa ulap ang kaniyang karit sa lupa, at ang lupa ay inani. **17** Isa pang anghel na lumabas mula sa templo ng kalangitan; mayroon din siyang matalim na karit. **18** May isa pang anghel ang lumabas mula sa altar, isang anghel na may kapangyarihan na apoy. Sumigaw siya nang malakas na tinig sa anghel na may matalim na karit, "Dalhin mo ang iyong matalim na karit at tipunin ang tumpok ng ubas mula sa mga puno ng ubas sa lupa, dahil ang kanilang mga ubas ay hinog na ngayon. **19** Ibinitin ng anghel ang kaniyang karit sa lupa at tinipon ang ubas na inani sa lupa at itinapon ito sa malaking lalagyan ng alak ng poot ng Diyos. **20** Pinag-aapakan sa labas ng lungsod ang pigaan ng ubas at umagos ang gudo mula dito na umabot sa taas ng preno ng kabayo, para sa 1, 600 estadio.

15 Pagkatapos nakita ko ang isa pang tanda sa langit, dakila at kamangha-mangha: Mayroong pitong anghel na may pitong salot, kung saan ito ang mga huling salot (dahil sa kanila ang poot ng Diyos ay tapos na). **2** Nakita ko kung ano ang lumitaw sa isang dagat ng salamin na hinaluan ng apoy, at sa tabi ng dagat nakatayo ang mga matagumpay laban sa halimaw at kaniyang imahe, at laban sa bilang ng kumakatawan sa kaniyang pangalan. Hawak nila ang mga alpa na Ibinigay sa kanila ng Diyos. **3** Inaawit nila ang awit ni Moises, ang lingkod ng Diyos, at ang awit ng Kordero: "Dakila at kamangha-mangha ang iyong mga gawa, Panginoong Diyos, siya na naghahari sa lahat. Matuwid at tunay ang iyong mga gawa, Hari ng mga bansa. **4** Sino ang hindi matatakot sa iyo, Panginoon, at luluwalhatiin ang iyong pangalan? Dahil ikaw lamang ang banal. Lahat ng mga bansa ay pupunta at sasamba sa iyong harapan dahil ang iyong mga gawang matuwid ay naihayag. **5** Pagkatapos ng mga bagay na ito, tumingin ako, at ang pinakabanal na lugar, kung saan ang tolda ng mga saksi, ay bumukas sa langit. **6** Mula sa pinaka banal na lugar, lumabas ang pitong anghel na may pitong salot, dinamitan ng dalisay, maliwanag na lino at may mga gintong laso ang nakapalibot sa kanilang mga dibdib. **7** Isa sa apat na buhay na nilalang ay nagbigay sa pitong anghel ng pitong gintong mangkok na puno ng poot ng Diyos na nabubuhay magpakailan pa man. **(aiōn g165)** **8** Puno ng usok ang pinakabanal na lugar mula sa kalulwalhatian ng Diyos at mula sa kanIyang kapangyarihan. Walang sinUman ang makakapasok doon hanggang ang pitong salot ng pitong anghel ay tapos na.

16 Narinig ko ang isang malakas na tinig na sumisigaw mula sa dakong kabanal-banalan at sinasabi sa pitong anghel, "Lumakad kayo at ibuhos ninyo sa lupa ang pitong mangkok ng poot ng Diyos." **2** Ang unang anghel ay pumunta at ibinuhos ang kaniyang mangkok sa lupa; pangit at masasakit na sugat ang dumating sa mga tao na may tatak ng halimaw, silang mga sumamba sa kaniyang imahe. **3** Ang ikalawang anghel ay ibinuhos ang kaniyang mangkok sa dagat; ito ay naging tulad ng dugo ng isang patay na tao, at bawat buhay na nilalang sa dagat ay namatay. **4** Ang ikatlong anghel ay ibinuhos ang kaniyang mangkok sa mga ilog at mga bukal ng tubig; ang mga ito ay naging dugo. **5** Narinig ko ang sinabi ng anghel ng mga tubig, "Ikaw ay

makatarungan— ang siya ngayon at ang siya nakaraan,
ang Banal — dahil ikaw ang nagdala ng mga hatol na ito.
6 Dahil ibinuhos nila ang dugo ng mga mananampalataya
at mga propeta, binigyan mo sila ng dugo para inumin; ito
ang nararapat sa kanila." 7 Narinig kong sumagot ang altar,
"Oo, Panginoong Diyos, siyang namumuno sa lahat, ang
iyong mga hatol ay totoo at makatarungan." 8 Ang ika-apat
na anghel ay ibinuhos ang kaniyang mangkok sa araw, at
binigyan ito ng pahintulot na tupukin ng apoy ang mga tao. 9
Pinaso sila ng mantinding init, kaya nilapastangan nila ang
pangalan ng Diyos, siya na may kapangyarihan sa mga salot
na ito. Hindi sila nagsisi o nagbigay ng kaluwalhatian sa
kaniya. 10 Ang ika-limang anghel ay ibinuhos ang kaniyang
mangkok sa trono ng halimaw, at nabalot ng kadiliman ang
kaniyang kaharian. Nginatngat nila ang kanilang mga dila
sa dalamhati. 11 Nilapastangan nila ang Diyos ng langit
dahil sa kanilang mga sakit at mga sugat, pero tumanggi
pa rin silang magsisi sa kanilang mga ginawa. 12 Ang
ika-anim na anghel ay ibinuhos ang kaniyang mangkok sa
malaking ilog, ang Eufrates, at ang tubig nito ay natuyo para
maihanda ang daan para sa mga hari na nanggagaling sa
silangan. 13 Nakita ko ang tatlong maruruming mga espiritu
na tulad ng mga palaka na lumalabas mula sa bibig ng
dragon, ng halimaw, at ng bulaang propeta. 14 Dahil sila ay
mga espiritu ng demonyo na gumagawa ng mga kamangha-
manghang tanda. Pupunta sila para tipunin ang mga hari ng
buong mundo para sa digmaan sa dakilang araw ng Diyos,
siya na namumuno sa lahat. 15 ("Bantayan mo! Darating
ako na parang isang magnanakaw! Pinagpala ang siyang
nananatiling nagmamatyag, pinapanatiling suot ang kaniyang
mga damit para hindi sila lumabas ng hubad at makita nila
ang kaniyang nakakahiyang kalagayan.") 16 Sama-sama
silang dinala sa lugar na tinatawag na Armagedon sa Hebreo.
17 Ang ika-pitong anghel ay ibinuhos ang kaniyang mangkok
sa hangin. At may isang malakas na tinig na nanggaling sa
dakong kabanal-banalan at mula sa trono, sinasabing, "Ito ay
tapos na!" 18 May mga kislap ng kidlat, mga dagundong, mga
salpukan ng kulog, at isang nakakatakot na lindol — isang
lindol na mas malakas pa kaysa sa kahit anong nangyari
simula pa noong manirahan ang mga tao sa mundo, lubhang
napakalakas ng lindol na ito. 19 Ang tanyag na lungsod ay
nahati sa tatlong bahagi, at ang mga lungsod ng mga bansa
ay gumuho. Pagkatapos naalala ng Diyos ang tanyag na
Babyblonia, at binigyan ang lungsod ng kopa na puno ng
alak gawa mula sa kaniyang matinding poot. 20 Naglaho ang
bawat pulo at ang mga bundok ay hindi na natagpuan. 21
Malakas na pag-ulan ng yelo, na mayroong bigat na isang
talento, bumagsak ito mula sa himpapawid patungo sa mga
tao, at sinumpa nila ang Diyos dahil sa salot ng pag-ulan ng
mga yelo dahil ang salot ay sobrang nakakatakot.

17 Dumating ang isa sa pitong anghel na mayroong pitong
mangkok at sinabi sa akin, "Halika, ipapakita ko sa iyo
ang kaparusahan ng pinakamasamang babae na nakaupo sa
ibabaw ng maraming tubig, 2 na nakasama ng mga hari ng
mundo sa paggawa ng sekswal na imoralidad, at sa kaniyang
sekswal na imoralidad ang mga naninirahan sa mundo ay
nalasing. 3 Dinala ako ng anghel sa Espiritu sa isang ilang,
at nakita ko ang babaeng nakaupo sa pulang halimaw na
puno ng paglalapastangan sa mga pangalan. Ang halimaw ay
may pitong ulo at sampung sungay. 4 Nakasuot ng kulay
lila at matingkad na pulang damit at pinaganda ng ginto,
mamahaling mga bato, at mga perlas. Sa kaniyang kamay
hawak niya ang gintong baso na puno ng kasuklam-suklam
na mga bagay at ang mga karumihan ng kaniyang sekswal
na imoralidad. 5 Sa kaniyang noo nakasulat ang isang
pangalan na mayroong lihim na kahulugan: "ANG DAKILANG
BABYLONIA, ANG INA NG LAHAT NG MGA MASASAMANG
BABAE AT NANG KASUKLAM-SUKLAM NA MGA BAGAY
SA LUPA." 6 Nakita ko ang babae na lasing sa dugo ng mga
mananampalataya at sa dugo ng mga martir kay Jesus. Nang
makita ko siya, labis akong namangha. 7 Pero sinabi sa
akin ng anghel, "Bakit ka namangha? Ipapaliwanag ko sa iyo
ang kahulugan ng babae at ng halimaw na pumapasan sa
kaniya (ang halimaw na mayroong pitong ulo at sampung
sungay). 8 Ang nakita mong halimaw, ay hindi pa nabubuhay
sa ngayon, pero malapit nang umahon mula sa kailaliman
hukay. At pupunta siya para manira. Sa mga naninirahan
sa lupa, silang mga hindi naisulat ang kanilang pangalan
sa aklat ng buhay simula pa noong itinatag ang mundo
— mamamangha sila kapag nakita nila na nabuhay ang
halimaw, na hindi pa nabubuhay ngayon, pero malapit nang
dumating. **(Abyssos g12)** 9 Nagpapaalala ito sa kaisipang
may karunungan. Ang pitong ulo ay pitong burol na kung
saan ang babae ay nakaupo. 10 Sila rin ang pitong hari.
Limang haring ang bumagsak, isa ang nanatili, at ang isa
ay hindi pa dumarating; kapag siya ay dumating, sandali
lamang siyang mananatili. 11 Ang halimaw na nabuhay,
pero hindi pa nabubuhay ngayon, ay siya rin ang ika-walong
hari; pero isa rin siya sa kanilang pitong hari, at siya ay
mapupunta sa pagkawasak. 12 Ang sampung sungay na
nakita mo ay sampung hari na hindi pa nakakatanggap ng
kaharian, pero sila ay makakatanggap ng pamumuno bilang
mga hari sa isang oras kasama ang halimaw. 13 Ang mga
ito ay nagkakaisa sa isip, at ibinibigay nila ang kanilang
kapangyarihan at kapamahalaan sa halimaw. 14 Makikipag-
digma sila laban sa Kordero. Pero lulupigin sila ng Kordero
dahil siya ay Panginoon ng mga panginoon at Hari ng mga
hari — at kasama niya ang mga tinawag, ang mga pinili,
ang mga matapat." 15 Sinabi sa akin ng anghel, "Ang mga
tubig na nakita mo, kung saan nakaupo ang bayarang babae,
ay bayan, maraming tao, mga bansa, at mga wika. 16 Ang
sampung sungay na nakita mo — sila at ang halimaw ay
masusuklam sa bayarang babae. Gagawin nila siyang ulila
at hubad, lalamunin nila ang kaniyang laman, at siya ay
susunugin nila ng buo sa apoy. 17 Dahil inilagay ito ng Diyos
sa kanilang mga puso para tuparin ang kaniyang layunin
sa pamamagitan ng pagsang-ayon na ibigay ang kanilang
kapangyarihan sa halimaw hanggang sa matupad ang mga
salita ng Diyos. 18 Ang babaeng nakita mo ay ang dakilang
lungsod na namumuno sa mga hari ng mundo.

18 Pagkatapos ng mga ito nakita ko ang isang
anghel na bumababa mula sa langit. Siya ay may
dakilang kapangyarihan, at ang daigdig ay tumatanglaw
sa pamamagitan ng kaniyang kaluwalhatian. 2 Sumigaw
siya nang may malakas na tinig sinasabing, "Bumagsak!
Bumagsak ang dakilang Babilonia!" Siya ay naging tirahan ng
mga demonyo, tirahan para sa bawat maruming espiritu at
tirahan para sa bawat marumi at kasuklam-suklam na ibon. 3
Dahil ang lahat ng bansa ay uminom ng alak ng pagnanasa
ng kaniyang sekswal na imoralidad na nagdulot sa kaniya ng
poot. Ang mga hari ng mundo ay gumawa ng sekswal na
imoralidad kasama niya. Ang mga mangangalakal sa mundo

ay naging mayaman sa pamamagitan ng kapangyarihan ng
marangya niyang pamumuhay. 4 Pagkatapos, narinig ko ang
isa pang tinig, mula sa langit na sinasabi, “Lumabas kayo
mula sa kaniya, aking bayan, para hindi kayo makibahagi
sa kaniyang mga kasalanan, at para hindi ninyo tanggapin
ang anumang sa kaniyang mga salot. 5 Ang kaniyang mga
kasalanan ay patung-patong hanggang sa langit, at inalala ng
Diyos ang kaniyang mga masasamang gawain. 6 Bayaran mo
siya katulad ng pagbabayad niya sa iba at bayaran mo siya ng
dalawang ulit, dahil sa kaniyang ginawa, sa kaniyang paghalo
sa kopa, paghaluin ng dalawang ulit ang bayad para sa kaniya.
7 Gaya ng pagluwalhati niya sa kaniyang sarili, at namuhay
sa karangyaan, bigyan mo siya ng higit sa katumbas na
pagdurusa at pagdadalamhati. Dahil sinabi niya sa kaniyang
puso, “Ako ay nakaupong tulad ng isang reyna; hindi ako
balo, at hindi kailanman makikita ang kalungkutan. 8 Kaya
isang araw ay dadaanan siya ng kaniyang sariling mga salot:
kamatayan, kalungkutan at kagutuman. Siya ay tutupukin ng
apoy, dahil ang Panginoong Diyos ay makapangyarihan, at
siya ang kaniyang hukom. 9 Ang mga hari ng mundo na
nakagawa ng mga sekswal na imoralidad at hindi nakapagpigil
kasama niya ay tatangis at mananaghoy sa kaniya kapag
nakita nila ang usok ng kaniyang pagkakasunog. 10 Tatayo
sila sa malayo, takot sa kaniyang paghihirap, sinasabing,
“Kaawa-awa, kaawa-awa sa dakilang lungsod, sa Babilonia,
ang makapangyarihang lungsod! Dahil ang i sa loob ng
isang oras ang iyong kaparusahan ay darating. 11 Ang
mga mangangalakal ng mundo ay tatangis at magluluksa
para sa kaniya, dahil walang sinuman ang bibili ng kaniyang
mga kalakal kailanman- 12 mga kagamitang ginto, pilak, at
mamahaling hiyas, mga perlas, pinong lino, lila, seda, telang
pula at lahat ng uri ng mabangong kahoy, bawat sisidlang yari
sa pangil ng elepante, bawat sisidlang yari sa mamahaling
kahoy, ginto, tanso, bakal at marmol, 13 sinamon, pampalasa,
insenso, mira at kamangyan, alak, langis, pinong harina,
trigo, baka, at tupa, mga kabayo at karwahe, mga alipin at
mga kaluluwa ng tao. 14 Ang bunga na iyong hinahangad
nang buong lakas mo ay nawala mula sa iyo. Lahat ng iyong
karangyaan at kaningningan ay naglaho, at hindi na kailanman
muling masusumpungan. 15 Ang mga mangangalakal ng
mga bilihing ito na naging mayaman sa pamamagitan niya ay
tatayong malayo mula sa kaniya sa kalayuan dahil sa takot ng
kaniyang paghihirap, pagtatangis at malakas na pagpipighati.
16 Sasabihin nila, “Kaawa-awa, kaawa-awa sa dakilang
lungsod na nadadamitan ng pinong lino, ng lila at telang
pula at pagpapaganda ng ginto, mamahaling hiyas at mga
perlas!” 17 Sa loob ng isang oras ang lahat ng kayamanan ay
nasayang. Ang bawat kapitan ng barko, bawat mandaragat,
mga manlalayag, at silang lahat na ang nabubuhay ay mula
sa dagat, ay nakatayo sa kalayuan. 18 Sisigaw sila habang
nakikita nila ang usok ng kaniyang pagkakasunog. Sinabi
nila, “Anong lungsod ang tulad ng dakilang lungsod?” 19
Nagsaboy sila ng alikabok sa kanilang mga ulo, at sumigaw,
nananangis, at nananaghoy. “Kaawa-awa, kaawa-awa ang
dakilang lungsod kung saan lahat ng kanilang mga barko
sa dagat ay yayaman mula sa kaniyang kayamanan. Dahil
sa loob ng isang oras siya ay winasak.” 20 “Magalak kayo
sa kaniya, kalangitan, kayong mga mananampalataya, mga
apostol at mga propeta, dahil dinala ng Diyos ang inyong
hatol sa kaniya!” 21 Isang makapangyarihang anghel ang
kumuha ng isang bato tulad ng isang malaking gilingang bato
at itinapon ito sa dagat, sinasabing, “Sa ganitong paraan ang
dakilang lungsod ng Babilonia, ay itatapon pababa nang may
karahasan at hindi na makikita kailanman. 22 Ang tunog ng
manunugtog ng alpa, mga musiko, manunugtog ng plauta
at mga trumpeta ay hindi na maririnig sa inyo kailanman.
Walang anumang uri ng manggagawa ang matatagpuan
sa inyo. Walang tunog ng gilingan ang maririnig sa inyo
kailanman. 23 Ang ilaw ng ilawan ay hindi na magliliwanag sa
inyo kailanman. Ang mga tinig ng lalaking ikakasal at babaing
ikakasal ay hindi na ninyo maririnig kailanman, dahil ang
inyong mga mangangalakal ay ang mga prinsipe ng mundo
at ang mga bansa ay nilinlang sa pamamagitan ng inyong
pangkukulam. 24 Sa kaniya natagpuan ang dugo ng mga
propeta at ng mga mananampalataya, at ang dugo ng lahat
ng mga pinatay sa lupa.

19 Pagkatapos ng mga bagay na ito narinig ko ang tunog
tulad ng isang malakas na tinig ng malaking bilang
ng mga tao sa langit na sinasabing, “Aleluya. Kaligtasan,
kaluwalhatian, at kapangyarihan ay kabilang para sa ating
Diyos. 2 Ang kaniyang hatol totoo at makatarungan, dahil
hinatulan niya ang pinakamasamang babae na siyang
nagpasama sa lupa, ng kaniyang sekswal na imoralidad.
Naghihiganti siya para sa dugo ng kaniyang mga lingkod, na
tinigis mismo niya.” 3 Nagsalita sila sa ikalawang pagkakataon,
“Aleluya! Umaangat ang usok mula sa kaniya magpakailan pa
man.” **(aiōn g165)** 4 Ang dalawamput-apat na nakatatanda at
apat na buhay na nilalang ay nagpatirapa sa kanilang sarili at
sumamba sa Diyos na siyang nakaupo sa trono. Sinasabi nila,
“Amen. Aleluya!” 5 Pagkatapos lumabas ang isang tinig mula
sa trono, na sinasabing, “Purihin ang ating Diyos, kayong
lahat na kaniyang mga lingkod, kayo na may takot sa kaniya,
kapwa hindi mahahalaga at ang malalakas.” 6 Pagkatapos
narinig ko ang tunog na tulad ng tinig ng isang malaking bilang
ng mga tao, tulad ng dagundong ng maraming tubig, katulad
ng malakas na salpukan ng kulog, sinasabing, “Aleluya! Dahil
ang Panginoon, ang ating Diyos, ang namumuno ng lahat,
siya ay maghahari. 7 Magalak tayo at maging napakasaya
at bigyan siya ng kaluwalhatian dahil ang pagdiriwang ng
kasalan ng Kordero ay darating, at ang babaing kaniyang
papakasalan ay inihanda ang kaniyang sarili. 8 Siya ay
pinahintulutang magsuot ng maliwanag at malinis na pinong
lino (dahil ang pinong lino ay mga gawaing matutuwid ng mga
mananampalataya). 9 Sinabi sa akin ng anghel, “Isulat mo ito:
Pinagpala ang mga inanyayahan sa pagdiriwang ng kasalan
sa Kordero.” Sinabi rin niya sa akin, “Ito ang tunay na mga
salita ng Diyos. 10 Ipapatirapa ko ang aking sarili sa kaniyang
paanan para sambahin siya, pero sinabi niya sa akin, “Huwag
mong gawin iyan!” Ako ay kapwa lingkod na kasama mo, at ng
iyong mga kapatid na pinanghahawakan ang patotoo tungkol
kay Jesus. Sambahin ang Diyos, dahil ang patotoo tungkol
kay Jesus ay ang espiritu ng propesiya. 11 Pagkatapos
nakita ko ang langit na bumukas, at nakita ko roon ang isang
puting kabayo. Ang nakasakay dito ay tinatawag na Tapat at
Totoo. Humahatol siya ng may katuwiran at nakikipagdigma
siya. 12 Ang kaniyang mga mata ay parang nagniningas na
apoy, at sa kaniyang ulo ay maraming mga korona. Mayroon
siyang pangalan na nakasulat sa kaniya na walang ibang
nakakaalam kundi ang kaniyang sarili. 13 Nakasuot siya ng
balabal na nilublob sa dugo at ang kaniyang pangalan ay Ang
Salita ng Diyos. 14 Ang hukbo ng kalangitan ay sumusunod
sa nakasakay sa puting kabayo, na nakadamit ng pinong
lino, maputi at malinis. 15 Mula sa kaniyang bibig lumabas

ang isang matalim na espada na ipinanghahampas niya sa mga bansa, at pamumunuan niya sila ng pamalong bakal. Pag-aapakan niya ang tindi ng galit sa poot ng Diyos, na namumuno sa lahat. **16** Sinulatan niya ang kaniyang balabal at sa kaniyang hita ng pangalang: HARI NG MGA HARI AT PANGINOON NG MGA PANGINOON. **17** Nakita ko ang isang anghel na nakatayo sa araw. Tinawag niya nang may malakas na tinig ang lahat na mga ibong lumilipad sa ibabaw ng kaniyang ulo. “Halikayo sama-samang magtipon para sa dakilang hapunan ng Diyos. **18** Halikayo kainin ang laman ng mga hari, ang laman ng pinuno ng hukbo, ang laman ng mga magigiting na lalaki, ang laman ng mga kabayo at kanilang mga mangangabayo, at ang laman ng lahat ng mga tao, kapwa malaya at alipin, ang hindi mahahalaga at ang makapangyarihan.” **19** Nakita ko ang halimaw at ang mga hari ng mundo kasama ang kanilang mga hukbo. Humahanay sila para makipagdigmaan sa kaniya na nakasakay sa kabayo kasama ng kaniyang hukbo. **20** Nabihag ang halimaw at kasama niya ang bulaang propeta na gumawa ng mga tanda sa kaniyang presensya. Gamit ang mga tandang ito nilinlang niya ang mga tumanggap ng tanda ng halimaw at silang sumamba sa kaniyang imahe. Ang dalawa sa kanila ay inihagis nang buhay sa dagat-dagatang apoy ng nasusunog na asupre. **(Limnē Pyr g3041 g4442)** **21** Ang natitira sa kanila ay pinatay gamit ang espada na lumabas mula sa bibig ng siyang nakasakay sa kabayo. Kinain ng lahat ng ibon ang kanilang patay na laman.

20 Pagkatapos nakita ko ang isang anghel na bumababa mula sa langit, mayroong susi sa kailaliman ng hukay at mayroong malaking tanikala sa kaniyang kamay. **(Abyssos g12)** **2** Sinukal niya ang dragon, ang dating ahas, na siyang demonyo, o Satanas, at ginapos siya nang isang libong taon. **3** Tinapon siya sa kailaliman ng hukay, ikinulong siya rito at sinelyuhan ang ibabaw nito. Para hindi na ito makapanglinlang kailanman ng mga bansa hanggang sa ang isang libong taon ang lumipas. Pagkatapos niyon, dapat siyang maging malaya ng maikling panahon. **(Abyssos g12)** **4** Pagkatapos nakita ko ang mga trono. Ang mga binigyan ng kapangyarihang humatol ang nakaupo sa mga ito. Nakita ko rin ang mga kaluluwa ng mga pinugutan ng ulo dahil sa patotoo tungkol kay Cristo at sa salita ng Diyos. Hindi sila sumamba sa halimaw o sa kaniyang imahe, at tumanggi silang tanggapin ang tatak sa kanilang mga noo at kamay. Nabuhay silang muli, at naghari kasama ni Cristo ng isang libong taon. **5** Ang ibang mga namatay ay hindi na nabuhay muli hanggang sa matapos ang isang libong taon. Ito ang unang pagkabuhay. **6** Pinagpala at banal ang sinuman na makibahagi sa unang muling pagkabuhay! Ang pangalawang kamatayan ay walang kapangyarihan na tulad ng mga ito. Sila ay magiging mga pari ng Diyos at sila ay maghahari kasama niya sa loob ng isang libong taon. **7** Kapag natapos na ang libong mga taon, palalayain si Satanas mula sa kaniyang bilangguan. **8** Siya ay lalabas para manlinlang ng mga bansa sa apat na sulok ng mundo — Gog at Magog — para tipunin sila para sa digmaan. Sila ay magiging kasing dami ng buhangin sa dagat. **9** Umakyat sila pataas sa malawak na patag ng lupa at pinalibutan ang kampo ng mga mananampalataya, ang minamahal na lungsod. Pero bumaba ang apoy mula sa langit at nilamon sila. **10** Ang demonyo, na siyang nanlinlang sa kanila, ay itinapon sa lawa ng nasusunog na asupre, kung saan ang halimaw at ang mga bulaang propeta ay itinapon. Sila ay pahihirapan umaga at gabi magpakailan pa man. **(aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442)** **11** Pagkatapos nakita ko ang dakilang puting trono at ang siyang nakaupo roon. Ang lupa at ang langit ay lumayo mula sa kaniyang presensya, pero wala na silang lugar na mapupuntahan. **12** Nakita ang mga patay — ang magigiting at ang hindi mahahalaga — nakatayo sa harap ng trono, at binuksan ang mga aklat. Pagkatapos isa pang aklat ang binuksan — Ang aklat ng Buhay. Ang patay ay hinatulan sa pamamagitan ng itinala sa mga aklat, ang kinalabasan ng kanilang ginawa. **13** Ibinigay ng dagat ang mga patay na naroroon. Ibinigay ng kamatayan at ng hades ang mga patay na nasa kanila, at hinatulan ang mga patay ayon sa kanilang ginawa. **(Hadēs g86)** **14** Ang kamatayan at ang hades ay itinapon sa lawa ng apoy. Ito ang ikalawang kamatayan — Ang lawa ng apoy. **(Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442)** **15** Kung kaninong pangalan ang hindi nakasulat sa Aklat ng Buhay, siya ay itatapon sa lawa ng apoy. **(Limnē Pyr g3041 g4442)**

21 Pagkatapos nakita ko ang isang bagong langit at isang bagong mundo, dahil ang unang langit at unang mundo ay lumipas na, at ang dagat ay wala na. **2** Nakita ko ang banal na lungsod, ang bagong Jerusalem, na bumamababa mula sa langit mula sa Diyos, inihanda tulad ng isang babaeng ikakasal na pinaganda para sa kaniyang asawa. **3** Narinig ko ang isang malakas na tinig mula sa trono sinasabing: “Tingnan mo! Ang tirahan ng Diyos ay kasama ng mga tao, at siya ay naninirahan kasama nila. Sila ay magiging kaniyang bayan, at ang Diyos mismo ay makakasama nila at siya ay magiging kanilang Diyos. **4** Papahirin niya ang bawat luha mula sa kanilang mga mata, wala nang kamatayan, o pagdadalamhati, o pag-iyak, o sakit. Ang naunang mga bagay ay lumipas na. **5** Siya na nakaupo sa trono ay sinabing, “Tingnan mo! Ginawa kong bago ang lahat ng mga bagay.” Sinabi niya, “Isulat mo ito dahil ang mga salitang ito ay mapagkakatiwalaan at totoo. **6** Sinabi niya sa akin, “Ang mga bagay ng ito ay tapos na, Ako ang Alpa at ang Omega, ang simula at ang katapusan. Sa sinumang nauuhaw ay bibigyan ko ng inuming walang bayad mula sa bukal ng tubig ng buhay. **7** Ang isa na manlulupig ay magmamana ng mga bagay na ito, at ako ay magiging kaniyang Diyos, at siya ay magiging anak ko. **8** Pero para sa mga duwag, sa walang pananampalataya, sa mga kasuklam-suklam, sa mga mamamatay-tao, sa mga sekswal na imoralidad, sa mga mangkukulam, mga sumasamba sa diyus-diyosan, at sa mga sinungaling, ang kanilang lugar ay sa dagat-dagatang apoy ng nagniningas na asupre. Na siyang ikalawang kamatayan. **(Limnē Pyr g3041 g4442)** **9** Lumapit sa akin ang isa sa pitong mga anghel, siyang may hawak ng pitong mangkok na puno ng pitong huling mga salot, at sinabi, “Halika rito. Ipakikita ko sa iyo ang babaeng ikakasal, ang asawa ng Kordero.” **10** Pagkatapos dinala niya ako sa Espiritu sa isang malaki at mataas na bundok at ipinakita niya sa akin ang banal na lungsod, ang Jerusalem, na bumababa mula sa langit mula sa Diyos. **11** Mayroong kaluwalhatian ng Diyos ang Jerusalem, at ang kaningningan nito ay tulad ng isang pinakamamahaling hiyas, tulad ng isang batong kristal na malinaw na jaspe. **12** Mayroon itong isang kadakilaan, mataas na pader na may labingdalawang tarangkahan, na may labingdalawang anghel sa mga tarangkahan. Nakasulat sa mga tarangkahan ang mga pangalan ng labingdalawang lipi ng mga anak ng Israel. **13** Sa silangan ay may tatlong tarangkahan, sa hilaga ay may

tatlong tarangkahan, sa timog ay may tatlong tarangkahan,
sa kanluran ay may tatlong tarangkahan. **14** Ang pader
ng lungsod ay may labingdalawang pundasyon, at doon ay
may labingdalawang pangalan ng labindalawang apostol ng
Kordero. **15** Ang siyang nagsalita sa akin ay may tungkod na
panukat na gawa sa ginto para sukatin ang lungsod, ang
mga tarangkahan at pader nito. **16** Ang pagkakatayo ng
lungsod ay parisukat; magkatulad ang haba at ang lawak nito.
Sinukat niya ang lungsod gamit ang tungkod na panukat,
ang haba nito ay 12, 000 na mga estadio (ang haba, ang
lawak, at ang taas ay magkakapareho). **17** Sinukat din
niya ang pader nito, 144 na kubit ang kapal sa panukat ng
tao (na ganoon din sa panukat ng anghel). **18** Ang pader
ay itinayo sa jaspe, at ang lungsod sa purong ginto, tulad
ng malinaw na salamin. **19** Ang pundasyon ng pader ay
pinaganda ng iba't ibang uri ng mamahaling bato. Ang una ay
jaspe, ang ikalawa ay safiro, ang ikatlo ay agate, ang ikaapat
ay esmeralda, **20** ang ikalima ay oniks, ang ikaanim ay
kornalina, ang ikapito ay krisolito, ang ikawalo ay berilo, ang
ikasiyam topaz, ang ikasampu ay krisopraso, ang ikalabing-
isa ay jacinto, at ang ikalabingdalawa ay amatista. **21** Ang
labing dalawang tarangkahan ay labing dalawang perlas,
ang bawat tarangkahan ay mula sa iisang perlas. Ang mga
lansangan ng lungsod ay purong ginto, gaya ng malinaw na
salamin. **22** Wala akong nakitang templo sa lungsod, dahil
ang Panginoong Diyos, na siyang namumuno sa lahat, at
ang Kordero ang kanilang templo. **23** Hindi na kailangan
ng lungsod ang araw o ang buwan para liwanagan ito dahil
ang kaluwalhatian ng Diyos ang nagliliwanag dito, at ang
kaniyang ilawan ay ang Kordero. **24** Ang mga bansa ay
maglalakad sa pamamagitan ng ilaw ng lungsod na iyon.
Dadalahin ng mga hari ng mundo ang karangyaan nila
dito. **25** Hindi isasara ang tarangkahan nito sa araw, at
hindi na magkakaroon ng gabi dito. **26** Dadalhin nila ang
karangyaan at ang karangalan ng mga bansa dito, **27** at
walang marurumi ang maaaring makapasok dito. Maging ang
sinumang gumagawa ng anumang kahihiyan o panlilinlang
ang makakapasok, pero ang mga nakasulat lamang ang
pangalan sa aklat ng buhay ng Kordero.

22 Pagkatapos ipinakita sa akin ng anghel ang ilog ng
tubig ng buhay, ang tubig ay kasing linaw ng kristal.
Dumadaloy ito mula sa trono ng Diyos at ng Kordero, **2** sa
gitna ng lansangan ng lungsod. Sa magkabilang tabi ng ilog ay
naroon ang puno ng buhay na nagbubunga ng labingdalawang
uri ng prutas, at sa bawat buwan ay namumunga ito. Ang mga
dahon ng puno ay para mapagaling ang bansa. **3** Wala na
kahit anumang sumpa. Ang trono ng Diyos at ng Kordero ay
matatagpuan sa lungsod at paglilingkuran siya ng kaniyang
mga lingkod. **4** Makikita nila ang kaniyang mukha at ang
kaniyang pangalan ay malalagay sa kanilang mga noo. **5**
Wala nang magiging gabi, hindi na sila mangangailangan ng
liwanag ng ilawan o sikat ng araw dahil ang Panginoong Diyos
ang magliliwanag sa kanila. Maghahari sila magpakailan pa
man. **(aiōn g165)** **6** Sinabi sa akin ng anghel, "Ang mga
salitang ito ay mapagkakatiwalaan at totoo. Ang Panginoon,
ang Diyos ng mga espiritu ng mga propeta, ay ipinadala ang
kaniyang anghel para ipakita sa kaniyang mga lingkod ang
mga bagay na malapit ng maganap." **7** "Tingnan mo! Malapit
na akong dumating. Pinagpala ang siyang sumusunod sa
mga salita ng propesiya ng aklat na ito." **8** Ako, si Juan,
ang siyang nakarinig at nakakita ng mga bagay na ito.
Nang aking makita at narinig sila, ipinatirapa ko ang aking
sarili sa paanan ng anghel para sambahin siya, ang anghel
na nagpakita sa akin ng mga bagay na ito. **9** Sinabi niya
sa akin, "Huwag mong gawin iyan!" Ako ay tulad mo ring
lingkod na kasama mo, kasama ng iyong mga kapatid na
mga propeta, at kasama ng mga sumusunod sa mga salita
ng aklat na ito. Sambahin ang Diyos!" **10** Sinabi niya sa
akin, "Huwag mong selyuhan ang mga salita ng propesiya
ng aklat na ito, dahil ang oras ay malapit na. **11** Siya na
hindi matuwid, hayaan siyang magpatuloy na gawin ang hindi
matuwid. Siya na marumi ang moralidad, hayaan siyang
magpatuloy sa pagiging marumi ang moralidad. Siya na
matuwid, hayaan siyang magpatuloy na gumawa ng matuwid.
Siya na banal, hayaan siya na magpatuloy na maging banal.
12 Tingnan mo! Malapit na akong dumating. Ang aking
gantimpala ay nasa akin, para gantihan ang bawat isa ayon
sa anuman na kaniyang ginawa. **13** Ako ang Alpa at ang
Omega, ang Una at ang Huli, ang Simula at ang Katapusan.
14 Pinagpala ang mga naglilinis ng kanilang mga balabal
kaya magkakaroon sila ng karapatan para makakain nang
mula sa puno ng buhay at para makapasok sa lungsod sa
pamamagitan ng mga tarangkahan. **15** Nasa labas ang mga
aso, ang mga mangkukulam, ang sekswal na imoralidad,
ang mga mamamatay tao, ang mga sumasamba sa mga
diyus-diyosan, at ang lahat ng nagmamahal at gumagawa
ng kasinungalingan. **16** Ako, si Jesus, ipinadala ko ang
aking anghel para magpatotoo sa inyo tungkol sa mga bagay
para sa mga iglesiya. Ako ang ugat at ang kaapu-apuhan ni
David, ang maningning na Bituin sa Umaga. **17** Sinasabi ng
Espiritu at ng Babaeng ikakasal, "Halika! Hayaang sabihin ng
nakaririnig, "Halika!" Sinuman ang nauuhaw, hayaan siyang
lumapit, at sinuman ang nagnanais nito, hayaan siya na
malayang magkaroon ng tubig ng buhay. **18** Pinatototohanan
ko sa bawat isang nakikinig sa mga salita ng propesiya ng
aklat na ito: Kung sinumang magdagdag sa mga ito, ang
Diyos ang magdadagdag sa kaniya ng mga salot na tulad ng
nakasaad sa aklat na ito. **19** Kung sinuman ang mag-aalis
mula sa mga salita ng aklat na ito ng propesiya, aalisin ng
Diyos ang kaniyang bahagi sa puno ng buhay at sa banal
na lungsod, na nakasulat tungkol sa aklat na ito. **20** Siyang
nagpapatotoo sa mga bagay na ito ay sinasabi, "Oo! Malapit
na akong dumating." Amen! Halika, Panginoong Jesus! **21**
Sumainyong nawa lahat ng biyaya ng Panginoong Jesus.
Amen.

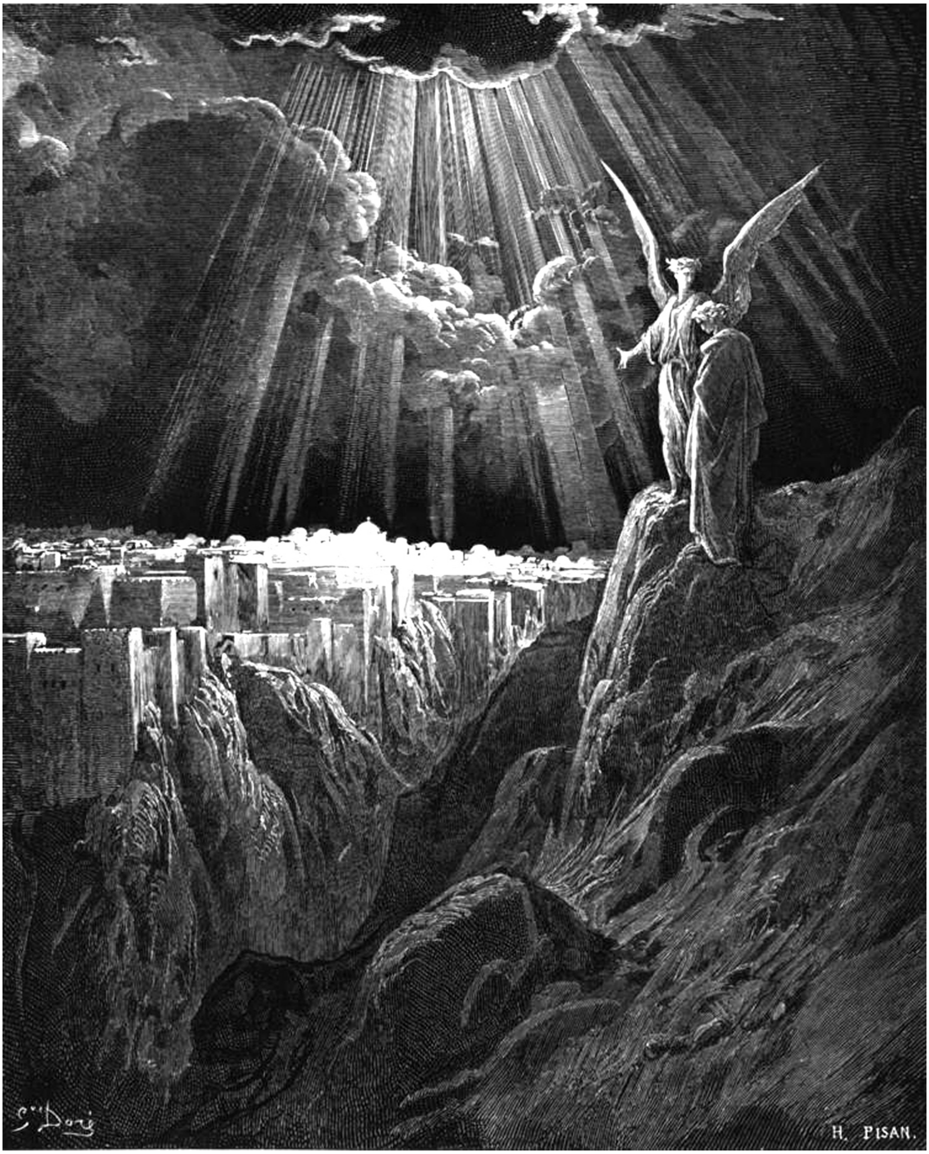

Nakita ko ang banal na lungsod, ang bagong Jerusalem, na bumamababa mula sa langit mula sa Diyos, inihanda tulad ng isang babaeng ikakasal na pinaganda para sa kaniyang asawa. Narinig ko ang isang malakas na tinig mula sa trono sinasabing: “Tingnan mo! Ang tirahan ng Diyos ay kasama ng mga tao, at siya ay naninirahan kasama nila. Sila ay magiging kaniyang bayan, at ang Diyos mismo ay makakasama nila at siya ay magiging kanilang Diyos.”

Pahayag 21:2-3

Gabay sa mga Mambabasa

Tagalog at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Tagalog at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12
Greek: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Meaning:
Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126
Greek: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Meaning:
Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165
Greek: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Meaning:
A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166
Greek: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Meaning:
From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653
Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular
Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32
Meaning:
To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possiblity, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067
Greek: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86
Greek: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442
Greek: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585
Hebrew: proper noun, place
Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020
Greek: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Tagalog---Tagalog-Bible-Unlocked/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Lucas 8:31
Mga Roma 10:7
Pahayag 9:1
Pahayag 9:2
Pahayag 9:11
Pahayag 11:7
Pahayag 17:8
Pahayag 20:1
Pahayag 20:3

aïdios

Mga Roma 1:20
Judas 1:6

aiōn

Mateo 12:32
Mateo 13:22
Mateo 13:39
Mateo 13:40
Mateo 13:49
Mateo 21:19
Mateo 24:3
Mateo 28:20
Marcos 3:29
Marcos 4:19
Marcos 10:30
Marcos 11:14
Lucas 1:33
Lucas 1:55
Lucas 1:70
Lucas 16:8
Lucas 18:30
Lucas 20:34
Lucas 20:35
Juan 4:14
Juan 6:51
Juan 6:58
Juan 8:35
Juan 8:51
Juan 8:52
Juan 9:32
Juan 10:28
Juan 11:26
Juan 12:34
Juan 13:8
Juan 14:16
Mga Gawa 3:21
Mga Gawa 15:18
Mga Roma 1:25
Mga Roma 9:5
Mga Roma 11:36
Mga Roma 12:2
Mga Roma 16:27
1 Mga Corinto 1:20
1 Mga Corinto 2:6
1 Mga Corinto 2:7
1 Mga Corinto 2:8
1 Mga Corinto 3:18
1 Mga Corinto 8:13
1 Mga Corinto 10:11
2 Mga Corinto 4:4
2 Mga Corinto 9:9
2 Mga Corinto 11:31
Mga Galacia 1:4
Mga Galacia 1:5
Mga Efeso 1:21
Mga Efeso 2:2
Mga Efeso 2:7
Mga Efeso 3:9
Mga Efeso 3:11
Mga Efeso 3:21
Mga Efeso 6:12
Mga Filipos 4:20
Mga Colosas 1:26
1 Timoteo 1:17
1 Timoteo 6:17
2 Timoteo 4:10
2 Timoteo 4:18
Tito 2:12
Mga Hebreo 1:2
Mga Hebreo 1:8
Mga Hebreo 5:6
Mga Hebreo 6:5
Mga Hebreo 6:20
Mga Hebreo 7:17
Mga Hebreo 7:21
Mga Hebreo 7:24
Mga Hebreo 7:28
Mga Hebreo 9:26
Mga Hebreo 11:3
Mga Hebreo 13:8
Mga Hebreo 13:21
1 Pedro 1:23
1 Pedro 1:25
1 Pedro 4:11
1 Pedro 5:11
2 Pedro 3:18
1 Juan 2:17
2 Juan 1:2
Judas 1:13
Judas 1:25
Pahayag 1:6
Pahayag 1:18
Pahayag 4:9
Pahayag 4:10
Pahayag 5:13
Pahayag 7:12
Pahayag 10:6
Pahayag 11:15
Pahayag 14:11
Pahayag 15:7
Pahayag 19:3
Pahayag 20:10
Pahayag 22:5

aiōnios

Mateo 18:8
Mateo 19:16
Mateo 19:29
Mateo 25:41
Mateo 25:46
Marcos 3:29
Marcos 10:17
Marcos 10:30
Lucas 10:25
Lucas 16:9
Lucas 18:18
Lucas 18:30
Juan 3:15
Juan 3:16
Juan 3:36
Juan 4:14
Juan 4:36
Juan 5:24
Juan 5:39
Juan 6:27
Juan 6:40
Juan 6:47
Juan 6:54
Juan 6:68

Juan 10:28
Juan 12:25
Juan 12:50
Juan 17:2
Juan 17:3
Mga Gawa 13:46
Mga Gawa 13:48
Mga Roma 2:7
Mga Roma 5:21
Mga Roma 6:22
Mga Roma 6:23
Mga Roma 16:25
Mga Roma 16:26
2 Mga Corinto 4:17
2 Mga Corinto 4:18
2 Mga Corinto 5:1
Mga Galacia 6:8
2 Mga Tesalonica 1:9
2 Mga Tesalonica 2:16
1 Timoteo 1:16
1 Timoteo 6:12
1 Timoteo 6:16
2 Timoteo 1:9
2 Timoteo 2:10
Tito 1:2
Tito 3:7
Filemon 1:15
Mga Hebreo 5:9
Mga Hebreo 6:2
Mga Hebreo 9:12
Mga Hebreo 9:14
Mga Hebreo 9:15
Mga Hebreo 13:20
1 Pedro 5:10
2 Pedro 1:11
1 Juan 1:2
1 Juan 2:25
1 Juan 3:15
1 Juan 5:11
1 Juan 5:13
1 Juan 5:20
Judas 1:7
Judas 1:21
Pahayag 14:6

eleēsē

Mga Roma 11:32

Geenna

Mateo 5:22
Mateo 5:29
Mateo 5:30
Mateo 10:28
Mateo 18:9
Mateo 23:15
Mateo 23:33
Marcos 9:43
Marcos 9:45
Marcos 9:47
Lucas 12:5
Santiago 3:6

Hadēs

Mateo 11:23
Mateo 16:18
Lucas 10:15
Lucas 16:23
Mga Gawa 2:27
Mga Gawa 2:31
1 Mga Corinto 15:55
Pahayag 1:18
Pahayag 6:8
Pahayag 20:13
Pahayag 20:14

Limnē Pyr

Pahayag 19:20
Pahayag 20:10
Pahayag 20:14
Pahayag 20:15
Pahayag 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Mga Bilang 16:30
Mga Bilang 16:33
Deuteronomio 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Mga Hari 2:6
1 Mga Hari 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Mga Awit 6:5
Mga Awit 9:17
Mga Awit 16:10
Mga Awit 18:5
Mga Awit 30:3
Mga Awit 31:17
Mga Awit 49:14
Mga Awit 49:15
Mga Awit 55:15
Mga Awit 86:13
Mga Awit 88:3
Mga Awit 89:48
Mga Awit 116:3
Mga Awit 139:8
Mga Awit 141:7
Mga Kawikaan 1:12
Mga Kawikaan 5:5
Mga Kawikaan 7:27
Mga Kawikaan 9:18
Mga Kawikaan 15:11
Mga Kawikaan 15:24
Mga Kawikaan 23:14
Mga Kawikaan 27:20
Mga Kawikaan 30:16
Mangangaral 9:10
Awit ng mga Awit 8:6
Isaias 5:14
Isaias 7:11
Isaias 14:9
Isaias 14:11
Isaias 14:15
Isaias 28:15
Isaias 28:18
Isaias 38:10
Isaias 38:18
Isaias 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonas 2:2
Habacuc 2:5

Tartaroō

2 Pedro 2:4

Questioned

None yet noted

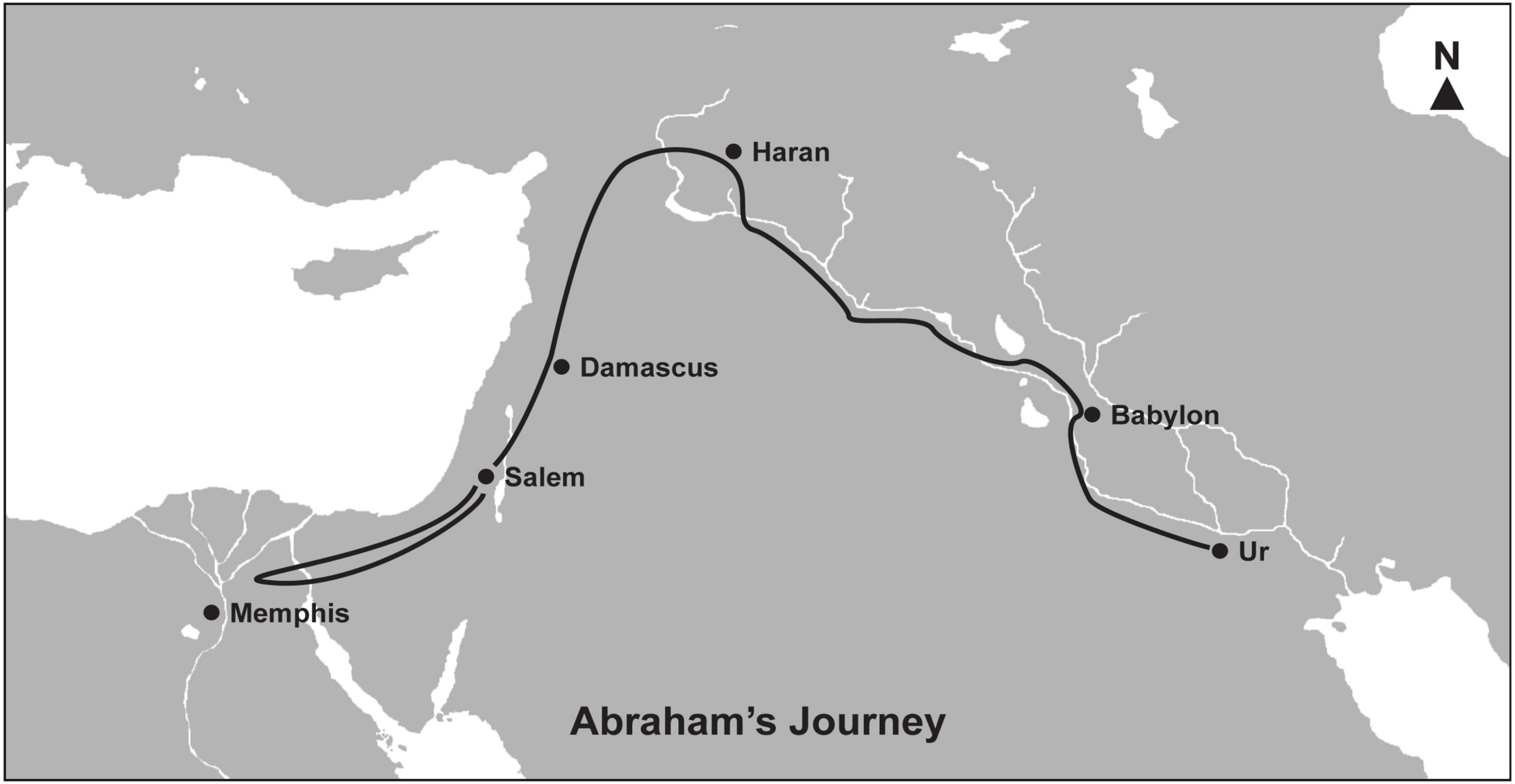

Sa pamamagitan ito ng pananampalataya na si Abraham nang siya ay tinawag, Siya ay sumunod at nagtungo sa lugar na kaniyang tatanggapin bilang isang tagapagmana. Pumunta siya na hindi niya nalalaman kung saan siya tutungo. - Mga Hebreo 11:8

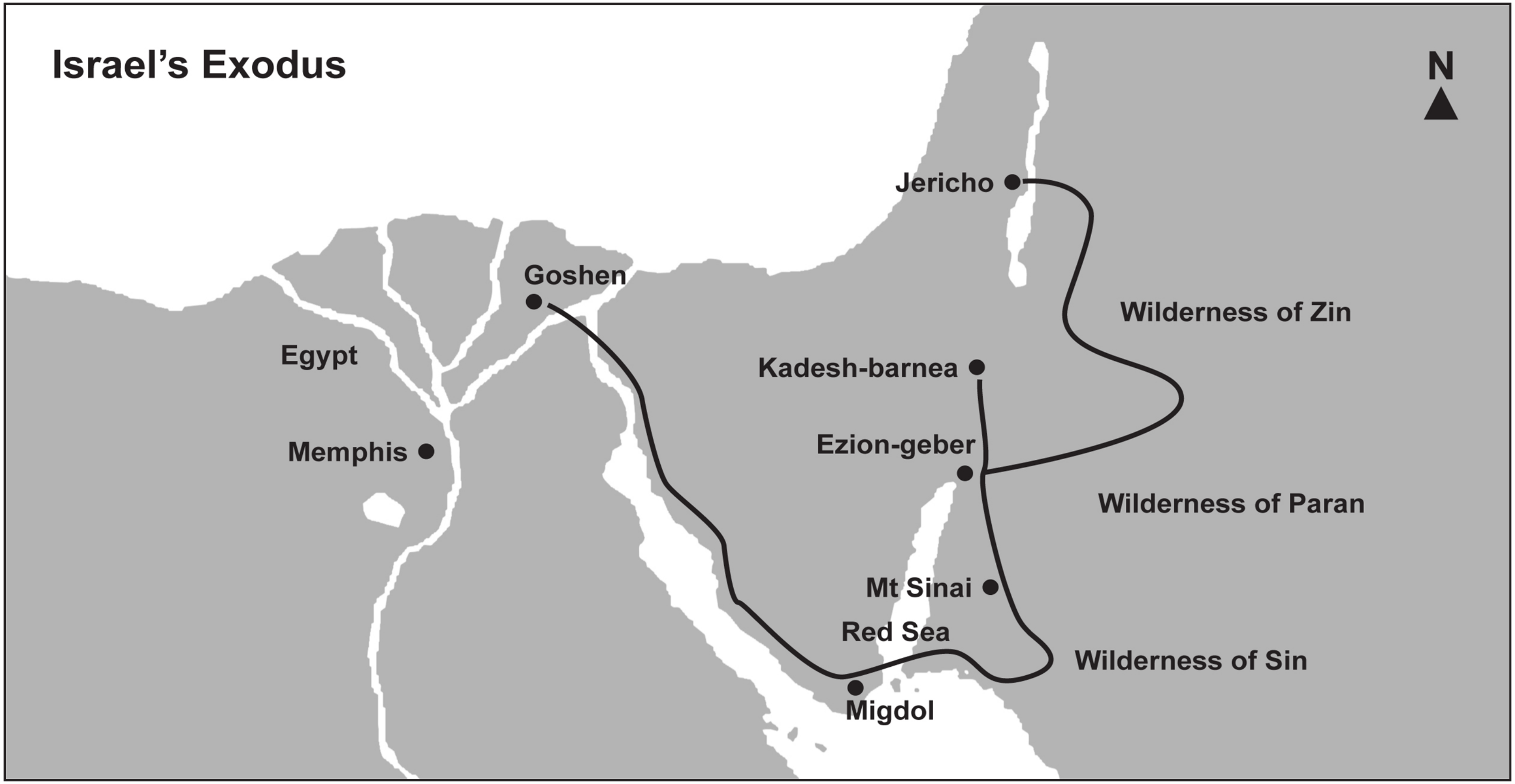

Nang pinayagan ni Paraon na umalis ang mga tao, hindi sila pinangunahan ng Diyos sa landas patungo sa lupain ng mga Palestina, kahit pa malapit ang lupain. Dahil sinabi ng Diyos, "Marahil magbabago ang mga tao ng kanilang mga isipan kapag nakaranas sila ng digmaan at pagkatapos babalik sa Ehipto." - Exodo 13:17

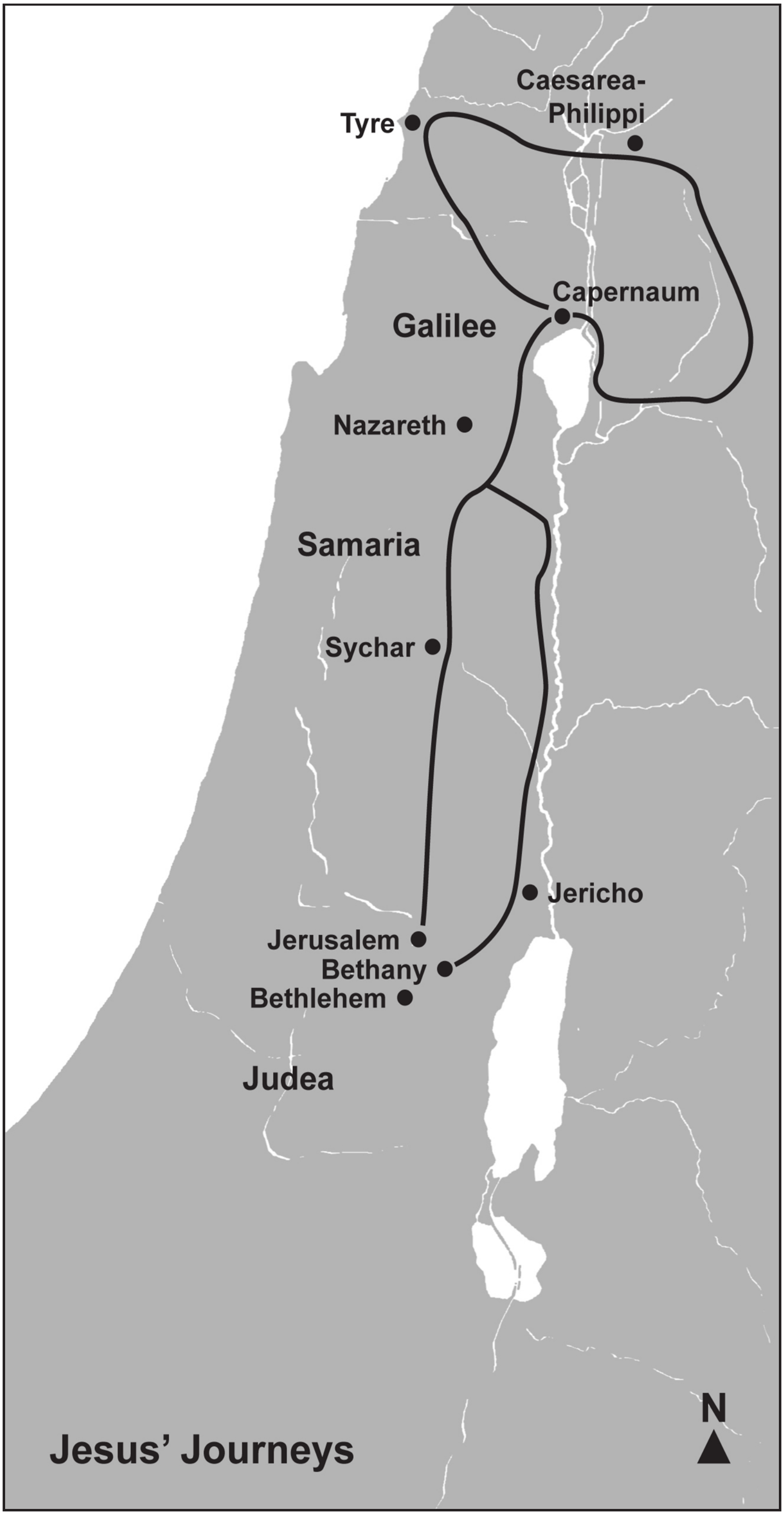

Sapagkat hindi dumating ang Anak ng Tao upang paglingkuran, ngunit upang maglingkod at upang ibigay ang kaniyang buhay bilang katubusan ng lahat. - Marcos 10:45

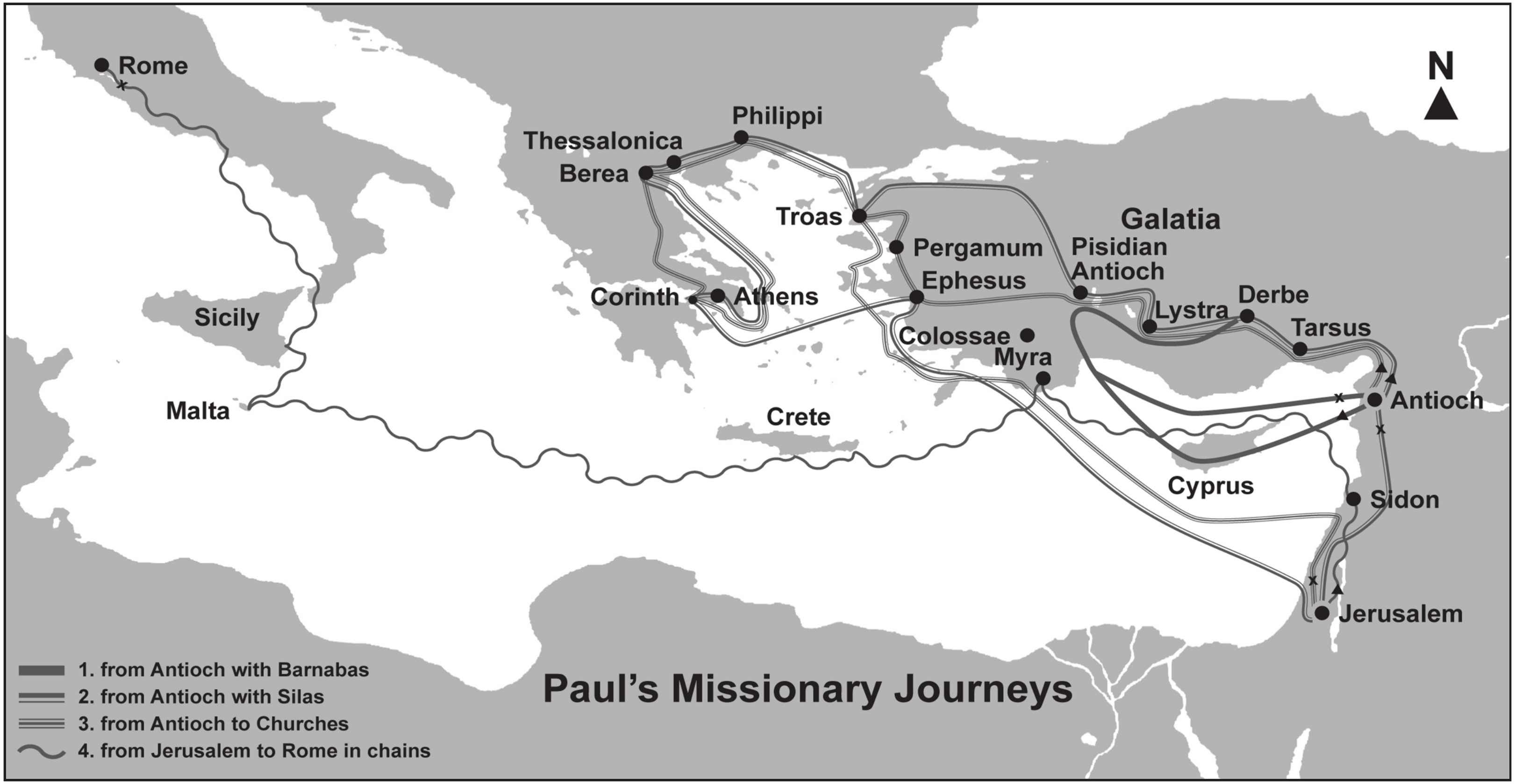

Ako si Pablo, na isang lingkod ni Jesu-Cristo, tinawag upang maging apostol, at inilaan para sa ebanghelyo ng Diyos. - Mga Roma 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

<table>
<tr><td colspan="3">What are we?</td><td colspan="2">Genesis 1:26 - 2:3</td></tr>
<tr><td colspan="3">How are we sinful?</td><td colspan="2">Romans 5:12-19</td></tr>
<tr><td colspan="3" rowspan="3">Where are we?</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Innocence</td></tr>
<tr><td>Eternity
Past</td><td>Creation
4004 B.C.</td></tr>
<tr><td rowspan="12">Who are we?</td><td rowspan="3">God</td><td>Father</td><td rowspan="3">John 10:30

God’s
perfect
fellowship</td><td rowspan="7">Genesis 1:31

God’s
perfect
fellowship
with
Adam
in The
Garden
of Eden</td></tr>
<tr><td>Son</td></tr>
<tr><td>Holy Spirit</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Mankind</td><td>Living</td><td rowspan="9">Genesis 1:1

No Creation
No people</td></tr>
<tr><td>Deceased
believing</td></tr>
<tr><td>Deceased
unbelieving</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Angels</td><td>Holy</td></tr>
<tr><td>Imprisoned</td><td rowspan="5">Genesis 1:31

No Fall
No unholy Angels</td></tr>
<tr><td>Fugitive</td></tr>
<tr><td>First
Beast</td></tr>
<tr><td>False
Prophet</td></tr>
<tr><td>Satan</td></tr>
<tr><td colspan="3">Why are we?</td><td colspan="2">Romans 11:25-36, Ephesian 2:7</td></tr>
</table>

Mankind is created in God’s image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

<table>
<tr><td colspan="4">Fallen</td><td>Glory</td></tr>
<tr><td>Fall to sin
No Law</td><td>Moses’ Law
1500 B.C.</td><td>Christ
33 A.D.</td><td>Church Age
Kingdom Age</td><td>New Heavens
and Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">1 Timothy 6:16
Living in unapproachable light</td><td rowspan="7">Acts 3:21
Philippians 2:11
Revelation 20:3

God’s
perfectly
restored
fellowship
with all
Mankind
praising
Christ
as Lord
in the
Holy
City</td></tr>
<tr><td colspan="2">John 8:58
Pre-incarnate</td><td>John 1:14
Incarnate</td><td>Luke 23:43
Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="2">Psalm 139:7
Everywhere</td><td colspan="2">John 14:17
Living in believers</td></tr>
<tr><td colspan="4">Ephesians 2:1-5
Serving the Savior or Satan on Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:22
Blessed in Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:23, Revelation 20:5,13
Punished in Hades until the final judgment</td></tr>
<tr><td colspan="4">Hebrews 1:14
Serving mankind at God’s command</td></tr>
<tr><td colspan="4">2 Peter 2:4, Jude 6
Imprisoned in Tartarus</td><td rowspan="4">Matthew 25:41
Revelation 20:10

Lake of Fire
prepared
for the
Devil
and his
Angels</td></tr>
<tr><td colspan="3" rowspan="3">1 Peter 5:8, Revelation 12:10

Rebelling against Christ
Accusing mankind</td><td>Revelation 20:13
Thalaasa</td></tr>
<tr><td>Revelation 19:20
Lake of Fire</td></tr>
<tr><td>Revelation 20:2
Abyss</td></tr>
</table>

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Itinalaga

Tagalog at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you," John 15:16*. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Humayo kayo at gawing mga alagad ang lahat ng mga bansa. Bautismuhan sila sa ngalan ng Ama, ng Anak, at ng Banal na Espiritu. - Mateo 28:19